C. LANG
LIBRAIRIE ANCIENNE
ROME
TÉLÉPHONE
35-75

FF. 6.19
SB 5

476. Expositio Gentilis de Fulgineo in tertium librum Canonis Avicennae, [&c.] Damianus de Confaloneris, of Binasco. Pavia, [*c.* 1478].

Folio; sigs. A–C^{10} DD–TT^{10} V^{12}; A–C; D–G^{10}; H^{6} [I]^{8}; 286 leaves; 2 cols.; 56 lines; roman characters; not in Proctor, but apparently his Pavia press iii, type 1; no foliation; capital spaces with guide-letters.

1^{a}, col. 1; Incipit expositio gētilis sup̄ quarta fen h' can. || [a]VRIS est mēbrū creatum || auditui &c̄.... || 272^{b}, col. 2 [Colophon]; Eplicit scriptum Gentilis super totū tertiū || canonis Auic. || Impressuȝ Papie p̄ Damianum de cōphalo||nerijs de binascho. || LAVS DEO || 273^{a}, col. 1; INCIPIVNT breues veruȝ utilissime re||cepte Gentilis sup̄ p^{a} quarti .A. q̄ apud p̄pau||cos habebanť. repte tñ apud clarissimū docto||rem. d. Magistrū Pantaleoneȝ de cōflentia et || per ipm reuisse... || 286^{b}, col. 1 [Colophon]; Expliciūt recepte. Gentilis de fulgineo sup̄ p^{a} || quarti Auic. cuȝ laude eius q̄ cōcta creauit. || LAVS. DEO.|| Explicit Scriptū Gentilis de Fulgineo sup̄ to|| tum tertium canonis Aui. Impressuȝ Papie || per Damianū de cōphaloneriis de binascho.||

Hain 7563. Reichling, ii, p. 175. Inc. Med. 158.

Text revised by Pantaleon de Conflentia.

3 large capitals richly illuminated in gold and colours; others inserted in red and blue; paragraph-marks in red and blue; the nos. of the *fen* have been added in ink at the head of the leaves.

476

476
FROM
THE LIBRARY
OF
SIR WILLIAM OSLER, BART.
OXFORD

Pavia, ca 1478

Fenckly de Fulgineo dz Canonq Auic. Medic.

IIII

Incipit expoſitio gẽtilis ſup quarta fen h⁹ can.

AVRIS eſt mẽbrũ creatum auditui &c̃. Iſta fen cõtra diuidit cõtra ꝑmã.igit ubi incipit z^a Auic.incipit deter minare de ortis a cereb⁰.Et ideo ꝑmo de uno orto ut de neruis deteminet.z⁰ de z⁰ ut de oculis.3⁰ de 3⁰. ut de aurib⁹.Et igit hic determinãdo de aurib⁹ primo ponit anothomiã.z⁰ deterinat de egritu dinib⁹ eaꝝ.ibi z^a nocumẽta auditus. Primo po nit anothomiã auriũ.z⁰ determinat de cõſerua tione ſanitatis auris.z^a ibi oportet ut i aure. p⁰ ponit anothomiã auris.z⁰ oſtẽdit oia genera eg̃ tudinũ poſſe cõtingere auribus.z^a ibi.& huic q dem mẽbro. Primo notificat aures q̃tum ad ti nem & utilitatẽ.z⁰ q̃tum ad regimẽ .3⁰ quãtuꝫ ad ptes ex qbus auris cõponit. & q̃tum etiam ad prem ꝓncipalẽ cui attribut⁹ eſt audit⁹.4⁰ q̃ tum ad ſubſtãtiã.5⁰ quãtuꝫ ad ſitũ &c̃. Di ceret qs quare non notificat q̃tuꝫ ad colligãtiã & numeꝝ. Dicendũ q colligãtia ẽ nota qa au ris hẽt colligãtiã cuꝫ cereb⁰ & cũ aliis organis. Etiã colligantiã habem⁹ ubi oſtẽdit aliq̃ nocu mẽta aurib⁹ cõtingere rõne colligãtie ut.ꝑ. Nu merus aũt eſt notus de ſe.z^a ibi.Et factũ ẽ ei. ibi 3^a.& foramen.ibi 4^a.& creata eſt.5ª ibi.& create ſunt. Primo notificat quãtuꝫ ad finẽ & utilitatẽ.& dicit q auris ẽ creata ad auditũ & c̃. Nota q ꝫ auris hẽat opatiões aꝑfacer̃ q̃ audire.ſic quodlibꝫ mẽbrũ hẽt digerer̃ expel lere attrahere & retinere ita ẽt auris.ſed tñ au ris nõ ẽ creata ad aliũ finẽ q̃ ad recipiẽdũ ſpẽs ſonorum & audibilium ſic oculus ad uiſionẽ coloruꝫ.& ideo dicit eſt creata ad auditũ. ET factum ẽ. Notificat aurẽ q̃tum ad regimen & dicit q auris eſt mẽbrũ ſubſtãtie conche ma rine & hẽt anfractus & cõcauitates & c̃ patet lr̃a.Itẽ oſtracũ.i.ſubſtãtie oſtrace qa cõche ma rine.Itẽ anfractuoſum.i.habẽs concauitates an fractuoſas.i. paruas. Sed tu.d.qũo facit ad ſenſũ cuiuſlibꝫ uocis ãfractuoſitas auris. Di cendũ q ꝓpter pcuſſionẽ aeris ad diuerſas ptes cõcauas fit reſonãtia alicui⁹ aeris debiliter mo ti.que nõ fieret ſi nõ eſſet cauernoſitas ſed igre diret̃ aer dirrecte.& iõ diuerſitates uocũ nõ ap parerẽt ſi non eſſet anfractuoſitas & repcuſſio aeris ad diuerſas ptes.Itẽ tynnitũ.i. ſonituꝫ di uerſuꝫ.Itẽ eaꝝ diuerſaꝝ uocũ. Nota qđ os petroſuꝫ eſt os baſilare qui ẽ ſicut baſis.ꝑ.cere brũ.modo ab illo oſſe exit quoddã foramen an fractuoſuꝫ ẽt inuolutũ quodã pãniculo coopien te neruos diſparſos per cõcauitates auris. & ẽt ſicut craneũ eſt inuolutũ ziꝫia matre ita os petro ſum baſillare ẽ inuolutũ. Itẽ anfractuoſuꝫ .ſ.q̃ tum ad foramen. Itẽ nota q ſi auris non ha heret anfractuoſitates & ẽt os baſillare aer poſ ſet ſubito irrare & eſſet ſic uia breuis quã aer trãſiret.ſed ſi aer moueẽ giratiue ſtat ꝛpre lon giori.Et iõ eſt ibi anfractuoſitas.& iõ dicit elõ gans ſpatium aeris. Ad quod aꝑ i qđ. Itez ſpatiũ.i.aeris Itẽ abbreuiaret̃.i.nimis.Itẽ ad ipſum.ideſt ad aerẽ auris.Item & nõ circunda t̃ .i.nõ talis circuitus giratiuus anfractuoſitatis auris. ET foramẽ. Hic notificat aurẽ q̃tuꝫ ad ptes.& p⁰ facit hoc.z⁰comparat inſtrumen tũ cui principaliter ẽ attributus uiſus.ibi.z^a.& hic quidẽ neruus. Dicit primo q uerſus con cauitates auris ẽ aer cõꝓnatus. Itez aer ſtans .i.complãtatus. Nota quod iſte aer eſt ſicut mediũ intrinſecum in auditu ſicut humor albu gineus in uiſu ẽ mediũ intrinſecum.& in tactu neruus uel caro ſecunduꝫ diuerſas operationes & ille aer circa radicẽ auris ẽ uerſus os baſilla re. Itẽ eius.i.auris. Itẽ ſtrata.i.contexta.Itẽ ꝑ ſupficiẽ domeſticã dz intelligi ſupficies intrin ſeca Nota z^m qđ hẽtur ab Auic. ꝑma fen ꝑ mi can.ca⁰ de anothomia neruoꝝ a cerebro oriũ tur ſeptẽ paria neruoꝝ Vnũ par ẽ nerui obti ci qui uenit ad oculũ Secundũ eſt magis infra neruos obticos & uenit ad muſculos oculoꝝ ad dandũ ſenſum & motũ. Tertiũ par oriẽ ẽ a parte añriori cerebri.& iſtud z^m par hz̃ q̃tuor ramos Vnus ramus uadit uſq; ad dyafragma ad dandũ ſibi ſenſuꝫ & motũ.Alius ram⁹ uadit ad timpora ad dandũ ſenſuꝫ & motũ muſculis timporũ. Alius ram⁹ uadit ad genas & ad na res.& qñ cõtingit q mollificatio fit in aliis ner uis uenẽtibus ad nares & ad genas tũc ps ſana eſt illa que eſt torta.quia fit mollifica⁰ & caſus muſculoꝝ qñ aũt cõtingit tortura oris pp ſpaſ mũ & cõtractionẽ tũc iſti nerui cõtrahuntur et ps egra apparet torta. Quartus ramus uadit ad linguã & pmiſcet̃ cũ 4⁰ pari neruoꝝ ad dan dum ſenſum & motũ lingue.Deinde ramificat̃ neruus qui uadit ad danduꝫ ſenſuꝫ & motum muſculis epyglotis. Quartũ par oritur etiã uerſus os baſillare & uerſus poſterius & uenit ad dandũ ſenſuꝫ & motũ palato & permiſcetur cum uno ramo tertij paris ueniente ad linguam Quintum par oriẽ circa finẽ uentriculi & uenit ad aures ad dandũ ſenſum auribus & iſti ſunt ſpiritus ſenſus uirtutis auditiue. Sz tu .d.non uidetur q oriatur a uentriculo anteriori per Auic.p⁰ can.fen p^a c⁰ de anathomia neruoꝝ qui dicit q oriuntur a uẽtriculo poſteriori. In oppoſitũ ẽ Auic.3⁰ can.fen pria ca⁰ de anathoia cerebri. Nota ut habet̃ p^a fen iſtius.cerebrũ gradatim ꝓcedit idurando ab anteriori uerſus poſteri⁹ & cã huius ibi.qa in ãteriori fit ipſſio & fit ibi aꝑhenſio.& iõ debent ibi eſſe organa

S.10.

huida. postea uersus posterius ubi uigent uirtu
tes retentiue. & retentio fit melius in sicco. & sic
hoc cōtingit in cereb° ēt cōtingit in neruis quia
mollius ē ꝑmuz par. postea minus secunduz. &
sic de aliis. ¶ Item nota ꝙ in ꝑmo uētriculo sunt
due ptes. una ē magis uersus mediū uentriculū
& ab illa parte oriūt̄ qntum par neruoꝝ qui ua
dunt ad aures. a parte añriori oriunt̄ illa q̄tuor
paria neruoꝝ. & sic pz qa Auic. & Haliab. intelli
gunt ꝙ oriunt̄ a posteriori parte. i. a pte posteri
ori ꝑmi uētriculi Auic. aūt ꝑma fen tercij etiaz
uerū dicit. qa a ꝑma parte. i. a primo uētriculo
oriunt̄ tales nerui. ¶ Sextū par oriť a uētricu
lo posteriori & diuidiť ī ramos. qa aliqui rami
uadūt ad gulā. alius uadit ad musculos spatule
& isti dant motū. ¶ Septimū par oriť a parte
inter nuchaz & cerebrū & uadunt ad musculos
colli ad dandū motū. & iō duo paria ꝑma sunt
nerui maxie ferētes sensum. duo uero ultia ma
xime ferūt motū magis q̄ sensum. Et si aliq̄ mo
uent aures est qa mouent̄ timpora ad quoꝝ mo
tū mouent̄ aures ipe. ¶ Itē nota ꝙ nō soluz oz
neruū auditiuū esse duꝝ ut nō patiať ab alterā
tibus. sed ut melior fiat sonus ꝓpter pcussionez
aeris & dicit duriorē. Item & qualitate ei°. s.
aeris. ¶ Itē nota ut habeť z° de aia a cōmētato
re cōmento. 77° iuxta finē. Aer moueť sperice
sicut unda p ꝓiectionē lapilli in ipa. ita ꝙ centrū
illoꝝ circuloꝝ est locus pcussionis. & sic moueť
aer sicut quedā unda usq; ad organū. audit° &
spirit° recipit spēs & fit iudiciū ¶ ET HIC q̄
dem ¶ Hic cōparat organū audit° in auditu ad
organū uisus in uisu & dicit &c̄. Itez asamach.
aliter asufac est ꝑncipiuz foramis auris & ē sic
pupilla in oculo qa per ꝑncipiuz istius foramis
uadūt species ut uadūt ꝑ pupillā. ¶ Nota ꝙ cui
libet mēbro organico ē attributū aliquod mem
brū cōsimile cui ē attributa opatio organici. sic
patz de christalina. oia aūt alia mēbra que com
ponūt organicū faciūt solū iuuamentū. Nā q̄daz
uolunt ꝙ ꝑmutatio ī mēbris faciētib° iuuamē
tū nō est egritudo. modo talē ꝓportionē hz ner
uus ad auditū qualem hēt cristalina ad uisum.
¶ ET CREATA EST ¶ Hic notificat anic. per
anothomiā q̄tum ad substātiā auris. & dicit ꝙ
auris ē cartilaginosa &c̄. ¶ Nota ꝙ carro ē mo
lis & cōcidit ps sup partē. nam si auris essz car
nea non esset cauernosa. ¶ Item in oi cāu. s. qñ hō
caderet. ¶ ET create sunt. Hic notificat auic. q̄tū
ad sitū. Primo facit hoc. z° quia facit mentionē
de situ oculoꝝ. ostendit cōueniētiā situs oculoꝝ
z^a ibi in oculo. ¶ Dicit primo ꝙ aures &c̄. Item
sciuisti scilicz 3°. can. fen. p^a prio capitulo. In ocu
lo. ¶ Hic ponit sitū oculoꝝ & patz littera ¶ Nota
ꝙ oculi indigent magna custodia. modo si essent
sub capillis non bñ custodirent̄. & iō sunt positi
sub supciliis. qa ibi custodiunt̄ ¶ HVic quidez
mēbro ¶ Hic ondit oēs egritudies posse cōinge
re auribus &c̄. Itē spēs egritudinū ut mala cō
plesio mala cōpositio & solutio cōtinuitatis. Itē
spēs egritudinū. i. spēs malaꝝ complesionuz &
solutionum cōtinuitatis &c̄.

O Portet ut in aure. ¶ In p̄cedēti pte
Auic. notificauit aures p anothoiaz
¶ Hic determinat de cōseruatione sa
nitatis auriū ut dicit rubrica. Prio
ostēdit a q̄bus nos debemus incipere cauere. z°
q̄bus uti debemus. 3° ondit a q̄bus ēt debemus
nobis cauere. z^a ibi. deinde oportet. 3ª ibi. & ex
eis quidem. ¶ Dicit ꝑmo ꝙ in conseruatiōe saita
tis auriū &c̄ ¶ Nota qđ cauer̄ debem° ab istis
alterātib° qa ista hñt dolores inducere ad que
sequuntur ulcera male cōplesionis &c̄ ¶ Itez &
res extranee sicut puluis uētus & humor. Itez
alea etiā ualde nocēt. ¶ Itē sordes in aurib° ē su
perfluitas nutrimēti ꝓpriꝫ & ēt est supfluitas
colerica p aures. ¶ Nā aures sunt inspiraculū per
quod supfluitates cōtente in cereb° pñt euacua
ri. tales aūt sunt maxie colerice utz ex colōr̄ quia
sunt citrine. tales aūt sordes inducūt pruritum
& pcōsequēs dolorē pruritū ad quē attrahunt̄
huōres ¶ DEINDE oportz ¶ Hic ostēdit qui
bus uti debem°. ¶ Et dicit qđ debem° saltē semꝫ
in ebdemoda admīstrare oleuz amigdalaꝝ ama
raꝝ. Itē in ea. s. aure ¶ Nota qđ oleū amigdala
rū amaraꝝ ē ualde mirabile in cōseruatiōe sani
tatis. cā est qa aperit oppillatiōes & carminat
& resoluit uētositates cōfert ēt qa auris est mē
bruz ualde duꝝ. ideo oz ꝙ res que admīstrātur
aliquātulū sint dure & sicce. & iō oleū amigda
laꝝ dul. nō cōferret qa est molitiuū. & ideo cō
fert oleū de amigdalis amaris. & iō dicit qđ est
ualde mirabile. ¶ Itē nota ꝙ sief. ut patz 3^a fen
est nomē medicie ocularis cui° for^a ē sicut pedo
nia scacoꝝ uel sic dactilus. postea de ipo ponitur
in aliquo liquore & uocať colliriū & ideo sieff.
memite est sieff de succo celidonie coagulato ad
solem. ¶ Itē dicit a fluxu qa talis medicia est stip
tica cōfortariua membri quo cōfortato expellit
materias. ¶ ET ex eis q̄dem ¶ Hic ondit a q̄bus
ēt debemus nobis cauere & patz littera. ¶ Nota
ꝙ fastidiū siue repletio stomachal' multuz nocet
organis sensiteriis. qa tale fastidiuz. & repletio
ꝓpter magnā colligātiā que ē inter cerebruz &
stomachū cōicať cereb° quo cōicato cōicať orga
nis sensiteriis. Itē post somnū. qa ī somno humi
ditates colliquant̄ & fluūt ad organa sensiteria
& generatur ex hoc.

NOcumta auditus. ¶ Hic determinat
qđ neocumtis auditur° siue auriuz
¶ Et p° ī generali. z° i speciali ibi z^a
dolor auris. Prio determinat de nocu

mentis auriū q̃tū ad cauſas & diuerſitates cau
ſarū.z° quantū ad ſigna.3° quātū ad curā.ibi z^a
factum quidez .ibi 3^a.dicam⁹.Prio ponit diuer
ſitates nocum̃torū .z° ponit cauſas.3° ponit ca
nones cōpletiuos.z^a ibi.ueꝝ eſſe illius.3^a ibi.no
cumētū preterea &c̃. Primo ponit quādaz di
uerſitatē generalē nocumētoꝝ audit⁹.Secundo
quādaz ſpecialē.ibi z^a.Et ſcias. Propter pri
mā partē nota ut hētur p̄ma ſen iſtius can.i°.c.
has opatiōes ingredit leſio. Nocumēta actionū
ſunt tria.qa uel auferunt ul' diminuūtur ul' qa
corrūpunt igit etiā cōuenit in aurib⁹.qa aliqñ
auris diminute audit quia non audit niſi uoces
magnas.aliqñ aufert qa nullo modo audit.alñ
corrūpit qa p̄mutat iudiciū ſicut qñ fit motus
intus in aure & apparet motus extra & ecōuer
ſo.& iō dicit qđ nocumēta auditus ſunt ſic no
cumēta aliaꝝ opationū. Itē ut deſtruat.i.aufe
ratur. Item loco eius.i.loco ablatiōis opationis
cuiuſlibz. Hec in nocumētis auriuz.Deſtructio
.i.ablatio audit⁹.Itē uice eius.ſ.diminutionis opa
tionis.Itē hec.ſ.nocumēto auditus.Itē pſcrutet
.ſ.in audiē do. Item niſi ex longinq̃ qa quelibet
uox timpanizat in auribus.Itē aut alteret.i.cor
rumpat operatio.Itē uice eius.ſ. corruptionis.
Ite hic in nocumēto audit⁹. ET ſcias. Hic po
nit q̃dam diuerſitatē nocumētoꝝ auditus ſpēa
lem.Primo ponit ipſam.z° declarat membra.3°
oſtendit qualiter ſe habeant nocumēta auditus
ad curā.ibi z^a.intentio.ibi.3^a.& deſtructio q̃dē
. Dicit prio q̄ nocumentum audit⁹ quodcū q,
ſit illud eſt duplex.aut ex principijs generatōis
aut ex tēpore. Iſta diſtinctio patet đ ſe.& ex h°
dat quodā iudicium.ſ.q̄ nocumentuz a p̄ncipijs
generationis eſt incurabile.Si uero ē ex tēpore
& tūc aut eſt ex tempore longinquo &c̃. Et
intentio. Hic declarat qđ dixit.primo quid
intelligit per ſurditatem.z° quid intelligit per
guacre.3° quid intelligit per tarax.ibi z^a.& nō
elongat.ibi 3^a.a tarax. Dicit p̄mo q̄ ſurditas
ut diſtinguit contra taraxē eſt ablatio in auditu
talis.quod auris nō habet foramen uſque ad os
petroſum ita q̄ aer non pōt ingredi.Item pars
intrinſeca ſamach.i.pars intrinſeca p̄ncipij fora
minis auris.Item quā diximus.ſ.p° c° hui⁹ fen
Item eſt ſicut uuea.quia uuea hēt foramen.ut
pupillā per quā uadunt ſpecies uiſibiliū.modo
in aure aliquando non eſt foramen quod debet
eſſe.& ideo eſt ſicut uuea.ſ.ſi non eſſet foramen
in uuea.Item aerem quietū.i.complantatū Itez
qui audit.ideſt audire facit.quia ſicut oportet
ſpecies uiſibiliuz mediante lumine tranſire per
albugineū.& ſicut caro eſt mediū intrinſecuz in
tactu ita aer complantatus eſt mediuz intrinſecū
in audītu.Item ſua undoſitate.i.undatiōe.quia
ſicut fit circulus in aqua ex p̄iectione lapilli.ita
aer circulariter.& undoſe mouetur uſque dum
aduenit ad complātatū.Itez tarax & gnacre nō
eſt totalis ablatio auditus.& non dicit priuatio
nem ſenſus.i.auditus.& ſic patet differētia in
ter ſurditatē & tarax & gnacre. ET nō elōga
tur. Hic declarat qđ itelligit p gnacre.& dicit
q̄ aliter in gnacre eſt ablatio audit⁹ q̃ ī ſurdita
te.itez ſicut deſtructio cōicans ſoliditatē aliqñ ē
ita ablatio auditus in gnacre ſicut in ſoliditate
.i.ſicut quādo auris ē ſolida.Item & nō ſit illic
cōcauitas.i.q̃uis nō ſit ſoliditas in aure ſicut ē
in ſurditate.Item ſed neru⁹ nō affert.al' aufert
& ſtat melius.Itē uirtutē ſenſus qa uirt⁹ audi
tiua nō tranſit per neruū ſed ſit littera negatia
uult dicere q̄ in taraxe eſt nocumentum audit⁹
non propter nocumentum in neruo. ſed propter
nocumentum in uirtute uel in foramine. A tā
rax. Hic declarat qđ intelligit per tarax primo
z° oſtendit cōuenientiā inter ſurditatē taraxez
& gnacre.z° ponit quēdaz can.z^a ibi.aut cōicāt
3^a ibi & cōicant.4^a ibi. & tarax.dicit p̄mo q̄ ta
rax eſt &c̃.Itē deſtructiōe.i.ablatiōe. AVT
cōicant. Hic oſtendit cōuenientiā ī ſignificatiōe
& dicit qđ pōt dici q̄ ſint ſinonima. Item ſecū
dum cōuerſionē in ſignificatiōe.i.idē ſignificāt
. ET tarax. Hic ponit quēdā can.& dicit &c̃.
Nota q̄ ſepe cōtingit nocumentū in auditu per
modū humoꝝ & uapoꝝ uerſus ſurſuz. qñ aūt
fit uomit⁹ mouēt humores ſurſuz & uapores
& ſic fit nocumentū in auditu.qa diminuuntur
modo tale cito curat. ET deſtructio. Hic oſtē
dit qualiter ſe hñt ad curaz nocumēta auditus
de q̄bus fecit mentionē & patz littera. Item de
ſtructio al' p̄uatio. Itez que ex taraxe.i.ex dimi
nutiōe auditus. VErum cauſe. Hic ponit cās
nocumētoꝝ auditus.p̄mo ponit diuiſionē audi
tus.z° declarat unū mēbruz.z^a ibi . Et nocumē
tum. Dicit primo q̄ nocumēta in auditu p̃nt
cōtingere ul' ꝓpter nocumentum in mēbro colli
gato &c̃. Nota ex iſta littera hēs ſo.ad dubiū
fām in p̄n° huius ſen.qa Auic.declarauit ibi in
anothomia.figurā & ptes auris & ſubſtātiā et
ſitū & finē.& nō declauit colligātiā.mō hic pz
colligātia auriū.itē qñ naſcunt dētes fit nocu^m ī
neruis directis p palatū.& ī illa carne gingiuali
cū g° nerui ueniētes ad aures habeāt colligātiā
imo ēt miſcent ibi.hinc eſt qđ fit nocumentū in
anditu qñ oriunt dentes.itē in auditu. hoc dic
q̃tum ad nocumentū.al' q̃tum ad ſpiritū. ET
NOcumenta. Hic declarat unuz mēbruz diui
ſionis.non declarat aūt qūo ſit nocumentū ī col
ligatis & cā pōt eſſe.qa egritudines cōtingūt in
ortis.qñq̄ ꝓpter nocumentū in p̄ncipali. Et iō
p per ſigna p̄ncipaliū pz. Primo g° hic decla
rat qualiter fit nocumentū in auditu p nocumen
tū in uirtute & ſpiritu.z° nocumentuz in neruo

Fen.

3° in foramie.z^a ibi nocumentū uero.3ª ibi. plu
rimū uero. ¶ Dicit ꝑmo ꝙ nocumentū audit⁹
&c̄. Itez ſingularitatis.i.cōtinuitatis ¶ NOcu
mentū uero ¶ Hic declarat qualiter fit nocumē
tuz in neruo. Primo ꝑmittit diuerſitatē nocum
toꝝ.z° declarat mēbra.ibi z^a.& egritudines.
¶ Dicit ꝑmo &c̄.itez cōſimiliū partiū.i.egritu
dinū cōplexionaliū. itez in ipſo.ſ.neruo.item &
inſtrumētaliū.i.cōpoſitionaliū ¶ ET egritudi
nes. Hic declarat qūo in neruo fiunt male cōple
ſiones.z° male cōpoſitiōes.3° ſolutiōes cōtinui
tatis.z^a ibi inſtrumētales uero.3ª ibi.diſſolutio
¶ Primo facit hoc.z° ponit quēdam can.ibi z^a.et
multociēs ¶ Dicit ꝑmo ꝙ egritudies &c̄. item i
ipo.ſ.neruo ¶ Nota ꝙ nocumētū fit magis i au
re ex frigore.qa licet tempus calefactiōis & in
frigidatiōis ſit equale.tñ maior intenſio qualita
tiua reqritur in calore ad inducenduz nocumen
tum in aure q̄ reqratur i frigore.quia frigus i
groſſat ſpūm auditiuum qui poſtea nō obedit
motui ſicut debet.tale aūt nō facit calor.niſi eſ
ſet qđ reſolueret ſpiritū & debilitaret.ſimil'r
frigidū ē inimicum nature Itē unaqueq; eaꝝ.ſ.
ſpecieꝝ malaꝝ cōpleſionuz ¶ ET MVLtociens
q̄dem. Hic ponit quēdā can.& dicit ꝙ aliqñ re
tineť &c̄. Iſta eſt ſnia affo.quarte particule.qui
buſcūq; fellee egeſtiōes fuerint ſurditate ſuper
ueniēte &c̄. Ratio ē qa elleuāť fumi qui uadē
tes ad auditū nocēt. Itē in aliis curſib⁹.i.i aliis
mēbris per que debz fieri euacuatio.& retineť
.ſ.fluxus ¶ Itē nō in hora ſua.& qñ nō debz reti
neri uel ꝓhiberi. ¶ INſtrumētales uero. Hic po
nit nocumēta cōpoſitionalia cōtingētia in neruo
& patet littera ¶ Item q̄d eſt dubelati.pōt ſumi
ꝑ dubelati qđ eſt apoſtema ſaniatū elleuatum
in cupuz & facit opillationē in aure ¶ Itē aut tre
mulū.i.apoſtema mole. Itē aut inflatio.i.uentoſi
tas ¶ ET diſſolutio ¶ Hic oſtēdit qđ nocumētū
ſoluciōis cōtinuitatis ēt pōt fieri i neruo. PLu
rimū uero ¶ Hic oſtēdit nocumentū in foramie
& dicit &c̄. Itez plurimi.ſ.nocumēti. Itē ꝑpter
tranſitū.ſ.ꝑ foramen ¶ Et ponit ſanguinem eſſe
cām extrinſecā.& uermes cām itrinſecā. ¶ Dicē
dum ꝙ utraq; pōt eſſe cā extriſeca & intrinſeca
qa ſi uermes generanť intus in auribⁿ tūc ē cā i
trinſeca.ſi aūt generanť alibi & ueniāt ad fora
men auris.tūc uermis ē cā extrinſeca. Similiter
ſanguis pōt eſſe in aure ꝑpter fracturam uene
ibi exiſtētis.& ſic ē cā intriſeca. Si aūt ueniat ali
unde eſt cā extrinſeca.& patz ſolutio. ¶ NOcu
mentū ꝓterea ¶ Hic ponit duas curationes.z^a ibi
& multociēs. Itē & pro.i.z^m ſemitā ꝑmutatio
nis materiei.qa talis nō eſt criſis eūonis ſed cri
ſis ꝑmutatiōis. Itē huiⁿ criſi.& qđ ē nocumen
tū in audiſu. Itē ꝑpter ſemitā uicinitatis.i non
qa materia ſit ibi uicina.ſed ſit expulſiua aliūđ.

¶ ET multociēs. Hic ponit aliā curationē & pz
littera. Itē portendit.i. ꝓnoſticať. Itez hoc accñs
.ſ.nocumentuz in auditu. Itez multotiens deſtru
it fluxum uentris.quia materia q̄ ibat p fluxuz
uentris elleuať ſurſum &c̄.

¶ Actum autē cōitate ¶ In precedē
ti parte Auic.deterinauit de nocu
mētis auditus quātū ad cauſas &
diuerſitates cauſaꝝ. In iſta pte de
terinat de ſignis ¶ Et prio.ponit ſigna nocumēto
rum ꝓueniētium p cōitatē.z° ꝓueniētiū ꝑ ſe.z^a
ibi.& ſi cā. ¶ Dicit Prio ꝙ quādo ꝓuenit nocu
mētū in auditu ꝑpter cōitatē cerebri &c̄. Item
diſopſitio.i.nocumētū uel egritudo. Itē in eis.i.
in aliꝭ ſenſib⁹. Itē in ea.ſ.diſpoſitiōe ¶ .Nota
ꝙ exiſtente nocumēto in cerebro nō eſt ratio niſi
cōtingeret nocumētū eſſe in anteriori pte magis
q̄ i media uel poſtrema.ſed exiſtente mala com
plexione cerebri in toto nocumentū debet coicari
auditui ſicut aliis ſenſibus. & ideo ſtantib⁹ no
cumētis in aliis ſenſibus ad auditū ꝑ cōitatem
ad cerebrū debet etiā eſſe nocumentuz in uirtu
te motiua cum ſit nocumentū in cereb°.ꝑ cuius
nocumentū poſſumus arguare nocumētuz i uir
tute ſenſitiua.& hoc non ꝑ demōſtrationez.ſed
ſimilitudinarie ¶ Nota ꝙ nerui auditus habent
magnā cōuenientiā cuz neruis linguę & palati
imo tales nerui etiā uadūt ad linguaz. & iō ꝓp
colligātiaz iſtoꝝ neruoꝝ lingua ē maximū ſigm
¶ Itē ſirſen.i.freneſis cā eſt quia ſ gnificať nocu
mentū in cere° magnū. Itē ſucceſſione cōmixtio
nis ītellectus.i.corruptiōe cogitatiue uel extima
tiue. Itē in ca° egritudinū cerebri.i.ꝑma fen iſti
us terciꝭ. Itē & foramīs.i.oculi. Item & ſaitas
trāſit⁹ audit⁹.i. ꝑuatio opillatiōis. Itē & tꝑus
ꝑpinquū ꝑſeuerātie ſanitatis audiať.i. modicū
tēpus ē ꝙ iſte habebat auditū ſanū. ¶ Eſt cā
Ponit ꝑmo ſigna nocumētoꝝ audit⁹ ꝓueniētiū
ꝑpter apoſtema i aure.z° ꝑpter doloreꝫ.3°.ꝑp
uentoſitatē. 4° ꝑpter ulcus.5° ꝑpter opillatio
nem.6° ꝑpter malā cōpl'onez.7° ꝑpter uermes
z^a ibi.in dolore ibi 3^a.qđ ſi cā.ibi 4^a.& ſi ulcus
eſt.ibi.5^a.opillatio uero.ibi 6^a.& illaz que eſt.
7^a ibi.& cui⁹ cā eſt uermis. ¶ Dicit ꝑmo ꝙ ſi
apoſtema exiſtēs in aure eſt cā nocumēti audi
tus.tūc ſig^a ſignificātia illud nocumentū &c̄.&
ſi non ē apoſtema in aure.ſed i pte carnoſa &c̄.
Itē dubelati eſt gen⁹ apoſteātis.aliter ē apoſte^a
quod iam uenit ad ſaniationez ¶ Item cum q̄bus
ē oripilla°.ſ.ꝑpter nocumentum comunicatum
membris neruoſis ¶ Item & ꝑmixtio intellect⁹
hoc dicit quantum ad nocumentum cogitatiue.
Itē & alienatio.ſ.quātū ad nocumētum extima
tiue. Item niſi aperiatur. ſupple uel reſoluatur.
Item in ipſo neruo.ſupple uel in partib⁹ carno

sis. Item febris dicit. i. essimere. Item & pulsiua .i. dolor pulsatiuus. ¶ IN DOlore. ¶ Hic ponit signa nocumētorꝝ ꝓuenientiuꝫ a dolore. & dicit ꝙ est grauitas quedā ꝓpter materiam &c̄. Itē ubicūq; sunt. s. in neruo siue in carne. ¶ Quod si cā. ¶ Hic Ponit signa nocumētorꝝ ꝓueniētium a uentositate. & dicit ꝙ quādo est sonꝰ & tynnitus &c̄. Item non cōparg̃uitati. i. nō erit grauitas in aure. sicut quādo nocumentū fit a materia nō uentosa. ¶ ET si est ulcus. ¶ Hic ponit signa nocumētorꝝ ꝓuenientiū ab ulcere & ab aposthematibus puis. & patet. ¶ Nota ꝙ quando ibi est ulcus. ibi ē materia aeris. & hꝫ aliqd de pruritiuo. & iō est ibi dolor pruritiuus. ¶ Oppilatio uero. ¶ Hic ponit signa nocumentorum ꝓuenientiuꝫ ab oppilatōe. & pꝫ littera. ¶ Nota quod quandoq; fit oppilatio sine grauitate. qa multotiens fit a uapor̄ elleuato. Itē et quādoq; fit cū grauitate. s. quādo oppilatio ē ex materia Item tunc est ex opplatione. s. a causa extrinseca uel intrinseca. Itē & regimē antecedens. s. qñq; significat oppilationeꝫ. Item pulsatio & dolor pulsatiuus. Itez & sicut ex sanguine. s. cōlegato. cuius pars fluxit. & ps remāsit. ¶ ET illa que est. ¶ Hic ponit sigª nocum̄torꝝ ꝓueientiū a mala complesione. Et primo a mala complesione sine materia. zº cū materia. zª ibi. & si ē illic. ¶ Dic primo ꝙ si mala complesio sine materia est cā istius. nocumenti significatur per dolorem sine grauitate &c̄. Itez singularis sine materia. Itē sine grauitate. quia nō ē ibi materia aggrauās. Itē non est extensio. quia non est ibi materia extendens. Item et in frigidioribus. i. in extremitatibus diei frigidis. s. de mane uel de sero. Itez ē ecōtrario ga iuuat̄ a frigidis et noceꝫ a calidis ¶ ET si est illic. ¶ Hic ponit signa nocumentorꝝ ꝓuenientiuꝫ a mala complesione cū materia. & dicit ꝙ est ibi grauitas &c̄. Item sentiꝫ g̃uitas ꝓpter materiā agrauātez. Item cum ꝓsternit̄ i oratiōe. i. cum homo inclinat̄ se ad orandū. Item & eius. s. nocumenti. Item & cuꝫ detumescentia .i. extenuatiōe. ¶ ET cuius cā. ¶ Hic ponit sigª nocumentorꝝ proueniētiū auribꝰ. & pꝫ littera.

Quicamꝰ primū. ¶ Hic ponit curam nocumētorꝝ auditus. Et prio ponit quēdā canonem generalē i cura. zº exequit̄. 3º pro cura nocumēti ꝓueniētis ab aposteмate remittit nos. ibi zª. deide. 3ª ibi. fm̄ cā. ¶ Dicit prio ꝙ canō generalis in cura est. ꝙ. oia que ponūt̄ in aurē debent esse tepida. i. tp̄ate calida. ¶ Nota ꝙ res iste non debent esse actualiter frigide. quia auris est membrū cauernosuꝫ anfractuosuꝫ. modo fr̄a penetrationeꝫ prohibent p istos anfractꝰ. Similiter pars intrinseca auris semp est sub actuali caliditate. & iō noceret̄ sibi. unde sicut oculus ē cōtinue exp̄situs aeri & rebus frigidis. ideo res que sibi admistrant̄ debēt esse actualiter frigide. & ita per simile est de auribus. Item non debent esse excellenter calida. quia talia sunt resoluētia & mordicantia. ¶ Deinde. Hic ꝓsequit̄. Et ꝓmo ponit curā nocumentorꝝ distinctorꝝ penes causas suas. zº ponit quedam remedia cōmunia ad nocumenta auditus ꝓuenientia a quacunq; causa. zª ibi. & dicamus. Primo ponit curā per medicinas alteratiuas. zº per euacuatiuas. ibi zª. & expiſſis. Primo ponit curā nocumentorꝝ ꝓuenientiuꝫ a mala cōplesiōe. zº ab opillatione. 3º a dolore capitis. 4º prouenientiū a ꝓmutatiōe materiei ad aures. zª ibi. & factū cā opillatiōis. 3ª ibi & in facto. 4ª ibi. & in eo qui. Primo ponit curā nocumentorꝝ ꝓuenientiū a cōplesiōe calida. zº a mala complesiōe frigida. 3º sicca. zª ibi. illi autem. 3ª ibi. & facti cā. ¶ Dicit ꝓmo ꝙ bonum ē distinguere. & iō si nocumētū ꝓuenit a mala cōplesione calida & sicca sicut a colera &c̄. Item rez. i. curā. Itē in ipō. s. nocumento. irez qđ coleri cuꝫ est qa ibi est mala cōplesio cū materia colerica. itē caliditas tm̄. i. sine materia. Itē ponitur thus qa est medicia sicca. modo organū audit⁹ est cōplesiōis sicce. Et iō nō soluꝫ debem⁹ intēdere ad remotionez. sed etiā ad cōseruationē cōplesionis naturalis. Itez donec non stet. i. donec non sit totaliter fluxibile. sed sit sicut mel. ¶ ILli aūt. ¶ Hic ponit curā nocumētorꝝ auditus ꝓuentiū a mala cōplesiōe frigida cū materia & sine materia. & tot facit quot remedia ponit. zª ibi. & ex eis. 3ª ibi. & etiā sumit̄. 4ª ibi. & iam expta sunt. 5ª. ibi. & iam exptuꝫ est. 6ª ibi. & iā extimauerūt. 7ª ibi. & ex eis. ¶ Dicit ꝓmo ꝙ si nocumentū ꝓuenit a mala cōplone frigida siue cuꝫ materia siue sine materia cōueniunt oleum calidū in q bus dissolutū est castoreū &c̄. Item sciuisti. s. in canonib⁹ generalib⁹. s. pª. sen istius tercij illo cap̄. ¶ Cū materiā eūare uolumꝰ. Itez caput embule est instrumentū in modum traiectorij sint bulite medicine & mittitur caput in strumenti in aurez. ut uadāt uapores illi. ¶ ET ex eis. ¶ Hic ponit aliaꝫ medicinā. patet littera. ¶ Et distillāda. s. cū aliq̄ oleo calido. ¶ ET etiā sūmatur. ¶ Hic ponit aliā medicinā. & patet lr̄a. Itē infusio & madefactio. ¶ ET iaꝫ expertū ē. ¶ Hic ponit aliaꝫ medicinaꝫ. & patet litera. Item ponitur oleū rosaꝝ ut cōtemperet alias medicinas. ¶ Quidā extimauerūt. Hic ponit aliaꝫ medicinaꝫ & est Rasis. Itez iuniperus. i. semē iuniperi. ¶ ET ex eis. ¶ Hic ponit. aliā medicinaꝫ. & patꝫ littera. Itez aut spuma. i. decoctiōis. ¶ ET facti cā. ¶ Hic ponit curā nocumenti auditꝰ ꝓueniētis ex siccitate & patꝫ littera. Itē equalis. s. tempati. ¶ ET factū causa. Hic ponit curā no

cumenti aurīū prouenientis ab opillatiõe. & ꝑ littera. Item in c°. đ opillatione. ſ. ꝯ. in c°. de cura ſordis & oppilatiõis. Item tarax. i. quodcũq; no cumẽtuz auditus. ſiue gnacre. ſiue ſurditas. Itẽ ſabit. i. piſcis q uocaẽ ſpigula. ¶ ET i fcõ. Hic ponit curã nocumẽti auditus pueniẽtis a pmu tatione materie. ab aliis partib⁹. & patet littera Item ſirſen. ſ. frigide. ¶ ET ex pittis. Hic po nit curã nocumẽti audit⁹ p euacuatia. & ponit quaſdã pittas ſanas & expertas. & patet litte ra & c̃. ¶ ET dicam⁹. Hic ponit quedã reme dia cõia. Prio ponit curã cum medicinis que de bent poni in aurẽ. z° poit curã p euaporatia. 3° per embrocas. 4° ponit quẽdaz can. z^a ibi. & ex uaporatõne. 3ª ibi & ſimiliter. 4ª ibi in euacua tione. Prio facit hoc. ſ. poit medicaina ſiue medi cinas cõueniẽtes oi etati. z° ponit medicias apro priatas infãtie. z^a ibi. ꝙ ſi infantibus. Itez cum oleo de oliuis. Itez. in c°. ſ. ꝯ. Itez ex kitrano. i. pi ce liq̃da. Itez cum unguẽto. ſ. baſilicon. Itez aut napta. i. oleũ petroleũ. Itẽ glutinis alimbat. i. ter bentine. Itez olei alkeyri. i. de uiol⁹ ſaraceicis. Itẽ albezorhaſen eſt raphanus de illa cõtrata. Item in c° doloꝛ. ſ. auriuz. ¶ QVod ſi ĩfantib⁹. Hic ponit curã p medicias cõueniẽtes in quadã eta te. & patet. Itẽ dededi. i. quodaz granũ ſimile grano catapucie de quo Serapio facit unũ ca^m. ¶ EX VAporatiõibus. Hic ponit medicinas euaporatiuas. & ꝑ littera. Itẽ & alphabaca nõ inueniẽ q̃d ſit. ¶ ET ſimiliter. Hic ponit curã per adminiſtrationẽ embrocaꝛ. Itẽ in ca° capitis .i. egritudinũ capitis. Itẽ in chinina eſt quoddã uas. ¶ ET in eũone. Hic ponit quẽdam can. et eſt ualde notãdus. Itẽ tarax. i. quodcũq; nocum̃ tum auditus. ¶ FActũ aũt. Hic ꝓ cura nocum̃ ti auditus pueniẽtis ab apoſtemate remittit nos Itẽ cum eo q̃d ſcis. ꝯ. ca° de apoſteãtib⁹ auriuz.

Dolor. auris. ¶ In ꝓcedẽti pte Aui. determinauit de nocumentis proue nientibus in auditu in generali. Hic in ſpeciali determinat de nocumen tis auditus. Primo determinat de quibuſdaz ac ei dẽtibus que ſunt operationes leſe corupte per murate in prima for^a iuxta modũ loquẽdi Gal'. z° thegni. z° determinat de egritudinib⁹ actua libus auriuz. z^a ibi. qui in ꝑmis. Prima in duas ſicut ſunt due actiones leſe corrupte pmutate ĩ ꝑma forma. Primo de dolore. z° de tynnitu. z^a. ibi. hec diſpoſitio. Prima determiat de dolore au rium q̃tum ad cãs. z^a. q̃tuz ad ſigna. 3° q̃tuz ad curã. z^a ibi ſigna q̃dem 3ª ibi. oportet ut conſer ues. Primo poit diuerſitatẽ cãꝛ efficiẽtiuz dolo rem. z° ponit q̃dam aliã diuerſitatẽ doloꝛ cũ q̃ dam accñte ſenſus tactus. 3° pro declaratiõe illi⁹ accñtis ſenſus tactus remittit nos alibi. z^a ibi.

dolor ꝓterea. 3ª ibi. & nos q̃dez. Primo ponit di uerſitatẽ cãꝛ efficientiũ doloris. z° declarat mẽ bra diuiſionis. 3° cõparat cãs doloris adinuicez in timore & piculo. z^a ibi. malicia. 3ª ibi. & puer ſio. ¶ Dicit ꝑmo ꝙ dolor auris uel fit a mala cõ pleſione & c̃. ¶ Sed tu. d. contrariũ non ſunt niſi due cãe doloris. ut z° thegni. ſ. mala cõpleſio & ſolutio cõtinuitatis. ¶ Dicendũ ꝙ apoſtemata ſiue magna ſiue parua non faciunt tertium ge nus cauſe doloris. ſed quia in apoſtemate de ne ceſſitate coniungitur mala compleſio & ſolutio cõtinnitatis. ideo dicit q̃d apoſte^a & c̃. ¶ ET ma licia. ¶ Declarat mẽbra diuiſionis. Prio declarat qualiter mala cõplexio ẽ cã doloris. auris. z° q̃ liter apoſtema. & bothor. 3° qualiter ſolutio cõ tinui. z^a ibi. factus autez. 3ª ibi. fcm autẽ cã ſo ſolutiõis. ¶ Dic prio ꝙ mala cõpl'o ſiue materia ſicut mala cõplexio inducta ab aere & c̃. Itẽ cã. .i. ꝓpter cãz. Itez ad ipſũ. ſ. aerẽ & uẽtũ calidũ Itez in quibus dñaẽ uirtus calida ſicut eſt aq^a marina & aq^a ſulphuris & c̃. Itẽ cauſis ꝑdictis .i. cauſis calidis. Itẽ ad ãbos. i. ad aerẽ & uẽtũ. Itez in qua doinaẽ aliquod frigidũ. ſ. ſicut aq^a ferree & hũor. Itez aut frigida cũ materia. ſ. fl'a tica uel m'lica. ¶ FActus autez. Hic declarat cãs doloris que ſe tenẽt ex pte apoſtematis ſiue bothor. & patz littera. Itẽ factus aũt. ſ. dolor. ¶ FACtus aũt. Cic declarat terciũ mẽbrum. ſ. qualiter ſolutio cõtinuitatis põt eſſe cã doloris auris. & ꝑz littera. Itẽ uẽtoſitas extẽdit. & ad extenſionem ſequiẽ ſolutio ad quã ſequiẽ dolor Itẽ eã. ſ. aurẽ. Itẽ ad ſamac. i. ad ꝓncipiuz fora minis oſſis petroſi. ¶ ET puerſior. Hic compa rat cauſas doloris adinuicem in timore & pic'o & patet littera. Ratio qa eſt puerſior eſt ꝓpter caliditatem materiei que inducit intenſiorez do lorem. Item in ꝓfundo. ſ. cum comunitate ad ce rebrum. Item eſt febris inſepabilis pp eſſentiã apoſtematis calidi. & quia eſt propinquũ mem bro principali. Itez quandoq; perducit ad com mixtionẽ intellectus. & ſignificaẽ ꝙ nocumentũ cõicatuz ſit cerebro. Item cuz autẽ dolor qa nõ eſt cõicatuz nocumentuz cerebro. Itẽ qui i ꝑmis dictus eſt. ſ. qui eſt ab apoſtẽate calido ꝓfundo Itẽ magis interficit adoloſcẽtes. Ratio ẽ qa tale apoſtẽa eſt a materia calidiori. Similiter adolo ſcentes magis ſentiũt dolorẽ q̃ ſenes. & iõ inter ficit adoloſcentes. Itẽ in .7. ſ. diebus. ſ. qñ egritu do eſt pacuta. Itẽ puenit ad pus qa ſaniaẽ. Itez ſed pueros. i. adoloſcẽtes. Itẽ añ ſupporationez .i. anteq̃ fiat pus ſiue ſanies. Item ſperaẽ euaſio .ſ. qa ſperatur ꝙ aperiatur apoſtema uerſus ex terius. ¶ DOLOR ꝓterea. ¶ Hic põit quãdaz aliã diuerſitatẽ doloris ut cõiungiẽ cuz quodam accidẽte ſenſus tactus & hoc eſt pruritus. & di cit ꝙ dolor auris aliqñ uenit cũ pruritu aliqñ ſi

ne pruritu &c̃. ¶ Nota qđ ſi materia eſt calida mordicatiua uł ſit flegma ſalſum fit pruritus Si aũt nõ ſit ibi talis materia non fit pruritus. ¶ ET nos quidẽ ¶ Hic remittit nos alibi ꝑ de termiatiõe doloris pruritiui in aurib⁹. & dicit ꝙ dixit hoc inferius.

Igna ¶ Hic ponit ſigna. & dicit qđ ſigna ſunt habita ſup̃ ca° de nocumentis auditus. Item taraxẽ. i. in ca° de nocumentis auditus.

Portet ut obſerues &c̃. ¶ Hic ponit curã. ꝑmo ꝑmittẽdo canonez attendendũ in curatiõe doloꝝ auriũ z° exequit̃ ponendo curã iuxta diuerſitatẽ cãꝝ facientiũ dolorẽ auriũ. 3° ponit q̃dam remedia cõia. z^a ibi quod ſi cã. 3ª ibi. & exmedicis. ¶ Dicit ꝑmo ꝙ tu debes obſeruar̃ canãdictũ. ſ. qđ non debes diſtillare res nimis calidas neq; nimis frigidas. Cauſa autẽ huius uiſa fuit heri. ¶ QVod ſi cã ¶ Hic exequit̃ ponẽdo curã doloris auris pueniẽtis a mala cõplexione z° a uentoſitate. 3° a bothor. 4° a uermibus. 5°. ab apoſteãte calido. ¶ Sed tu. d. quare nõ ponit curã doloris auris pueniẽtis a ſolutiõe cõtinui. ¶ Dicendũ ꝙ intelligit curã. qñ ponit curã doloris auris pueniẽtis a uẽtoſitate & a uermibus & ab apoſteãtibus. z^a ibi. & ſi eſt cã. 3ª ibi. & qñq; cõfert. 4ª ibi. & ſi fuerit cã. Primo ponit curã. doloris auriũ pueniẽtis a mala compleſione cũ materia. z° a mala cõpleſiõe ſine materia. z^a ibi. ſi aũt cã. ¶ Dicit ꝑmo ꝙ ſi cã eſt repletio in capite &c̃. Itẽ illi⁹ repletõis. i. hũoris replentis qa ſi eſſet colera euacua colerã. & ſi eſt flegma euacua fleg^a ¶ Itẽ ſciuiſti i. ſ. p^a fen illi⁹ illo ca°. cũ materiã euacuar̃ uolueris. Itẽ cũ pillis ꝑdictis .ſ. pria fen tertij. Itẽ ſi fluxus. ſ. humoris. Item lenitiuas aliter ſolutiuas. ¶ SI autem cã ¶ Hic ponit curaz doloris auris pueniẽtis a mala cõplexione ſine materia. Prio a mala cõplexiõe calida. z° frigida. z^a ibi. & ſi fuerit cã. Pria in tot quot medicias ponit & ſunt mſte. & ꝑz littera. Itez in cap° cerebri. i. pria fen iſti⁹ tertij quãdo loquebat̃ de ſoda a cã calida & đ apoſteãtibus calidis cerebri. Itez permiſce camphorã. quia ſi eſt ibi dolor uehemẽs ſig̃ficat̃ mala cõplexio calida. Itez in ipo. ſ. oleo uiolato. Item quando lac cito mulgit̃ ſtatim mittat̃ in aurẽ. qa ſi nõ cito mittit̃ in aurez ſtati corrũpit̃. Itẽ uermes terreſtres ſunt anodini. iõ ſunt remotiui doloris. itez limacie ſunt caloris tepidi. & pcõſeqñs anodine Itẽ ex corpore ei⁹. ſ. cucurbite. Itẽ q̃dã aũt dixerũt. ſ. Raſis. Itẽ non eſt excuſa° a molitiuis. qa iſte ẽ ſpiſſus fẽs a ſiccitate neruoꝝ. Itẽ excuſat .i. ſuffic̃. Itẽ embube eſt iſtẽm ꝙ uenit ad orificiuz auris. Itẽ ſuper cucuma. i. ſuper ulceolo de ramo. itez ſieff memite. i. ſieff de ſucco celidoie. ¶ ET ſi fuerit cã ¶ Hic ponit curaz doloris auris pueniẽtis a mala cõpleſiõe frigida. & patet littera. Item alachuen. i. de matricaria. Itẽ de alkerua. dicit Simon qđ eſt plãta que uocat̃ pẽta dactilus uł cataputia maior uel ſpõſa ſolis. Itẽ danich eſt pondus. z. granoꝝ ordei. item uinum puꝝ ał paꝝ. Item nõ habet aliquã leſionem. qa uinum euaporat & calefacit. ¶ ET ſi eſt cauſa Hic Ponit curã doloris auris pueniẽtis a uento ſitate & patz littera. Itẽ in ca° eius. ſ. tinnitus. Itẽ frigus. ſ. puꝝ abſq; materia. Itẽ uentoſe uefice. Itẽ applicent̃. ał adhereãt. & utraq; littera eſt bona. ¶ ET ſi cã fuerit ¶ Hic ponit curã doloris auris ꝓuenientis a bothor que ſunt ulcera bothoralia. ¶ ET ſi cã ¶ Hic ponit curam doloris pueniẽtis a uermib⁹ & patz littera. ¶ ET ſi cauſa ¶ Hic ponit curã doloris pueniẽtis ab apoſteãte calido. Primo qñ tale apoſtema ẽ generatũ in iteriorib⁹ auris. z° qñ in exterioribus z^a ibi. ſi autẽ apoſtema ẽ extra. Prima in duas quia ꝑmo poit curã qñ apoſtema ẽ in ꝓncipio. z° qñ magis ꝓcedit. z^a ibi. deinde mucilaginem. Dicit ꝑmo ꝙ ſi ſit apoſtema calidũ in profũdo &c̃. Itẽ ſuppuratiõnẽ. i. ſaniationẽ. Itẽ in ꝑmis .i. in ꝑn° competũt fieri repcuſſiua. ¶ DEinde mucilaginẽ ¶ Hic ponit curã doloris pueniẽtis ab apoſteãte qñ ptrãſiuit ꝓncipiuz. Itẽ almarubiũ. Itẽ ad caliditatẽ aliquãtuluz quia .ſ. oportet ꝙ fiat digeſtio & aliqualis reſolutio Itez radij ſutilis. i. licinij. Itẽ uirt⁹. i. diſpoſitio .ſ. apoſtematis. Item adeps rachamati. i. adeps ſturnelli uł faſiani. Item alchananio lignũ nigꝝ Itez & arob. i. ſapa. itẽ & yſopi. ſ. humide. itez ſpumã. i. mucilaginẽ. item in ca° ſuo. i. in ca° de cura ſaniei aurium. ¶ SI apoſtema eſt extra. Hic ponit curã doloris auris pueniẽtis ab apoſtemate exiſtente i partib⁹ exteriorib⁹ & patet littera. Itez & eſt. ſuple illud emplaſtrũ. Itẽ ſufficit. i. excuſat ab alio labore quẽ dicem⁹. ſ. cum inſtrumẽto auriũ. ¶ ET ex medicis ¶ Hic poit remedia cõia. Primo ponit curã regularez ꝑ remedia cõia ad dolorez ꝓuenientez a quacũq; cã z° ponit curã coactaz. 3° qa fecit mentionem de narcoticis ponit quoddã bonũ narcoticũ. z^a ibi. & qñq; eſt. 3ª ibi. & ſi fuerit ¶ Prima in tot ꝙt remedia ponit. ptes patent. item oleũ omphãcinum. i. de oliuis imaturis. itez ſcarabeus ẽ aial quod uadit ꝑ terraz cõgregando ſtercus aſinoꝝ uel equoꝝ uł bouũ. itez. rachamati. i. ſturnelli uel faſiani. itẽ argarab ¶ Hic accipit̃ algarab ꝑ aliqua ſpecie ſalicis. Itẽ alcheiri. i. de uiola ſaracenica. ¶ ET qñq; ¶ Hic ponit q̃dã curã coactã que eſt per adminiſtrationẽ narcoticoꝝ. & ꝑz littera. ¶ ET SI fuerit ¶ Hic ponit unum quod

dam narcoticum bonum in ſedatione doloris auris. & patet littera.

Hec diſpoſitio. In p̄cedētibus Auicenna determinauit d̄ uno accidēte cōtingente in aure. Hic determinat de alio accidēte q̄ eſt actio leſa corrupte. ſ. de ſonitu tinnitu & ſibilo. Primo determinat de tinnitu & ſibilo quātuz ad cās. 2° quātuz ad ſigna. 3° quātum ad curā. 2ª ibi. in illo q̄dem. ibi 3ª. oportet ut oēs iſti. Prio notificat tinnitū ſiue ſibilū & ſonitū. 2° ponit cās. 3° ponit quādaz diuerſitatē cārū. 2ª ibi. & qm̄ uocis cā. 3ª ibi. & cā huius ſonitus. Dicit prio q̄d ſibulus ſiue ſonitus & tinnitus auriū. eſt uox quedā quā homo audit ac ſi audiret exterius & talē cōpoſitionez habz ſonitus ad aures qualē imagina° ad oculū Itē exterius quātuz ad iudi^m ita q̄d nō debet intelligi q̄d audiat̄ exterius ſic̄ de imaginatiōib^9 & tn̄ nō ſunt extra nec uident̄ extra. Similiter ē de auribꝰ. Itē ad oculū. ſ. occurrēs q̄a nō ē aliq̄ cā exterius ꝓpter quā uideat illas imaginatōes. ET qm̄ nocz cā. Hic aſſignat cām tinnitus et ſibili. Primo aſſignat cām inuentā. 2° cām cauſe. & pcōſeqns cām mediatā. 2ª ibi. & inundatio. Dicit ꝑmo q̄ cā uocis eſt inundatio inducta in aere que puenit uſq; ad ſenſuz auditus. Illud ꝓbat. ſ. q̄d uox nō audiat̄ ꝓpter aerē extrinſecuz uꝑ intriſecū. & arguit &c̄. taꝑ aer in quo ē &c̄. Itē aere aꝑ aeri ad ſenſū. ſ. audit^9. Itē ille aer exterior. ſ. qui mouet̄. Itē i cōcauitatib^9. ſ. aeris Nota q̄ iſte motus fit in aere cōplicato ex uaporib^9 uel uentoſitatib^9 ET inundatio Hic ponit cām mediatā tinitus & ſibili. Primo ponit q̄daz diuerſitatē cārū eſſe. 2° declarat mēbra. 2ª ibi. q̄d ſi fuerit. Dicit ꝑmo q̄d ſi iſta inundatio cōtingēs in aure. ſ. in aere cōplātato. aut ē occulta ita q̄ nō puenit aliqt uapor in tali aere. aut illa inundati° eſt maior &c̄. Itē & hec inundatio. ſ. aeris cōplantati. Itē a qua. i. in qua. Itē uapor effuſus. ſ. ſicut cā faciens iundationē. itē in uētribus. i. cōcauitatib^9. Itē maior illa. ſ. que occulta & ſuple puenit uapor effuſus. Vult dicere q̄ aliq̄n inundatio non eſt maiſeſta. & q̄nz eſt maiſeſta. Q Vod ſi fuerit Hic declāt membra. Primo declarat ꝑmuz. ſ. q̄n iunda° eſt occulta & eſt cā tinitus & ſibili. 2° declarat ſecūdū. ſ. q̄liter iundatio maior q̄ occulta ē cā tinnitus. 2ª ibi. & ſi eſt ſuꝑ. Dicit ꝑmo q̄d ſi contingat q̄d iundatio aeris cōplātati ſit occulta. tc̄ eſt multū difficile declarare de iſto tinitu. quia pōt cōtingere ꝓpter accuitatē ſenſus uꝑ ꝓpter debilitatez ſenſus q̄ petit̄ a qualibz iundatione. Et ſubdit q̄d ſpēs debilitatū ſunt ille q̄ ſciuiſti Itē cuiꝰ eūatio. i. declinatio. Itez alia littera dic̄ narratio. ſ. ab ifirmo. & utraq; eſt bona littera

Itē arab. s. iundatiōe qualis ipa eſt. ſ. occulta accidit tinnitus aliquādo & aliqn̄ nō accidit. quia magni ſoni obūbrant miores. Et qa ille tinit^9 i undatioe exiſtēte pua fit pp accuitatē ſenſ^9 audit^9 igit̄ nō ſemp organū ē eq̄liter depuratū a ſupfluitatib^9. & iō audit̄ alīn & aliquādo non. Item in quibuſdam. ſ. horaz earum. Item & n̄ in aliis. ſ. horis. Item quā dixim^9. ſ. 3ª. ſen cap°. de imaginatiouibus ultimo tractatu. q̄a ſicut in ymaginatiōe uidens iudicat ſe uidere que non uidet. ita in imaginatiōe auditus iudicat audire aliquid ꝙ non accidit extra. Itē a quolibet frigore. ſ. intrinſeco uꝑ extrīſeco. Itez que ſciuiſti. ſ. ſupra cap° 3° iſti^9 ſen. ET ſi ē ſupra. Hic declarat q̄liter inūdatio maior q̄ occulta eſt cā tinnitus. & ponit 9. cauſas quare h° ē. Et dixit q̄ do inundatio eſt maior q̄ occulta debilitatur & diuerſificatur audit^9 ſecūdū fortitudinez & debilitatez auditus. aut hoc contingit propter aerē inundantē. 2ª cā eſt ſonitus ſanei. 3ª cā ē motus iuundoſitatis factus ab ebulitione humoz ut i febribus. 4ª eſt repletio ſupflua 5ª eſt agitatio humoz uꝑuapor. 6ª eſt caſus & percuſſio. 7ª eſt agitatio magna i humoribus uiſcoſis. 8ª eſt ꝓpter famen. quia natura cōmouit humores & percōſeqns aerē. 9ª ē propter medicinas fortes que mouerūt & nō eduxerunt. Itez & ſi eſt. ſ. inundatio. ſ. ſupra occultā. Itez fortis. ſ. audit^9 & debilis. i. fortitudinē & debilitatē. Itez uaporez. i. aerē cōplātatū. Itez in ipo. i. in organo auditus Item uota ꝙ ſicut eſt i muſto quādo parum ebulit. ita ē exiſtēte ſanie in auribꝰ. q̄a fit ſoit^9 ſimilis tali muſto. Itē uētoſitatis aꝑ undoſitatis Itez poſt ebrietatē plurimā. quia implet caput uaporibus elleuatis a uino. & fit motus i aere cōplātato. Nota ꝙ materia uentoſa uadens ad aerem cōplātatū ipm cōmouet & facit tinnitum. Itez & reſoluit. i. diſſoluit. Nota ꝙ medicie retentie uapoz & uentoſitatū i capite pñt eſſe medicie ſtiptice approximate extra. q̄a retinēt uapores & uētoſitates. ut nō poſſint exire & cōmouent aerem & fit tinitus. Item pñt eſſe medicie ſolutiue que mouēt huōres & non euacuant. ET cauſa huius Hic ponit quādam diuerſitatē. & dicit q̄d aliqn̄ accidit tinitus pp diſpoſitionē exiſtētez in aure. aliquando ꝓpter mēbrum mandans ad aures.

In illo Hic ponit ſigna. Et primo ponit ſigna ſibili facti per cōitatem cerebri. 2° ponit ſigª ſibili facti ab acuitate audit^9. 3° ponit ſigna ſibili facti a cōitate totius corporis & ſtomachi. 4° ponit ſigna facti a ſiccitate. 5° ponit ſigna facti a debilitate audit^9. 2ª ibi. & plurimū ei^9. 3ª ibi illuz autem qui eſt. ibi 4ª. factū autem. 5ª ibi. &

factū. ¶ Dicāt prīo ꝙ quādo ſibilus & tinitus
ē continuus cauſa ē aliquid quod detinet in cere
bro &c̄. Itez ſtans in ipō cerebro. ſ. continue mo
tuz ad aures. quia ſi nō moueret cōtinue ad au
res. non eſſet ſibilus continuus. ſed eſſet diſrup
tus. ¶ Itēz nota ꝙ nō ſemp eſt ſibilus. & iō ali
quādo quieſcit. nam ē poſſibile ꝙ aliquo tēpore
in cerebro nō ſit aliqua materia uentoſabilis. &
tunc nō erit ſibilus ¶ Et iō dicit ſi autez quieſcit.
¶ Similiter aliquo tp̄re eſt aliqua materia uētoſa
bilis in cereb°. & toto illo tp̄re cōtinuus eſt ſibi
lus in auribꝰ ¶ Et iō dicit ſi aūt qeſcit. Itē ꝓpter
repletionē qa ſtomachus eſt repletꝰ. & fit eua
pora°. Et ſimiliter in uacuitate qa materia tūc
mouet ſe ſup huōrez & iducit motū & agitatio
nē in eis. & ſic fit motꝰ in aere cōplātato. Item
ſignificāt ipaz. ſ. cām facientē ſibilū. ¶ ET plu
rimū eius ¶ Hic ponit ſigª ſibili facti cōitate to
tius corporis & ſtomachi. & dicit &c̄. Item &
pluriᵐ eius. ſ. tinnitꝰ ¶ Itē que reuoluitur ſupra
ſe ipm. i. non ſentiť uox aſcendēs ad ſupiora. ſz
ſentiť uox ſtans in eodē loco nō aſcēdēs neq; de
ſcendēs. Itē abſcēſione uētoſitatis. i. nō ſigficat
qđ uētoſitas aſcēdit ſurſum. Itē purulē tum. i.
ſanioſum. Itē eius. ſ. tinitus. ſ. uentoſitatis. Item
ꝓpter huōrez uiſcoſuz. ſupple paulatim cōuer
ſum in uentoſitate. ¶ ILLVM aūt. ¶ Hic po
nit ſigna tinnitus facti ab accuitate ſenſus. & di
cit. & qñ nō ſunt cāe ſignificātes uētoſitatē &c̄
¶ Hic Auic. arguit p locū ad nō eſt ibi uentoſitas
nec repletio &c̄. igiť eſt ꝓpter acuitatē ſenſus.
¶ FActum aūt ¶ Hic ponit ſigna tinitus facti
a ſicitate. & dicit ꝙ uenit poſt eūones & febres
¶ ET factum ¶ Hic ponit ſigª tinitus facti a
debilitate. & dicit ꝙ tu ſcies &c̄. Itē ſupfluita
tes. ſ. p exceſſum qualitatum.

OPortet ut oīs ¶ Hic ponit curaz. Et
prīo ponit a quibus debet cauere
ille qui. patiť ſibiluz. z° ponit curā
ibi zª in eo uero. ¶ Dicit prīo qđ
debet cauere &c̄. Itē ſolē qa ſol calefacit & cō
mouet. Itē & uomitū pp eandē cāz. Itē naturas
. i. uentres. ¶ IN eo uero ¶ Hic ponit curam Et
ꝓmo pōit curā ſibili facti per cōitatē. z° facti a
repletione. 3° oſtendit qđ ſibillus creticus nō de
bet curari. 4° ponit curā ſibili facti ab acuitate
ſenſus. 5°. facti a ſanie. 6° facti a ſiccitate. 7° fēi
per ꝓmutationē materiei. 8° ponit curam ſibili
fēi ab huōre frigido uiſcoſo. zª. ibi & ſimilr fēz
3ª ibi creticus. 4ª ibi in ea uero. 5ª. ibi factus ue
ro. 6ª ibi. in eo uero &c̄. ¶ Dicit ꝓmo qñ ſibilus
fit ꝓpter cōitatez &c̄. Itē faciētis ipm. i. mādā
tis. Itē & itendať ad cerebꝝ. ſ. in euratiōe. Item
conforteť cerebꝝ. ſ. añ aduentū uaporis ad eum
ſuple ſicut. Itē ad cōpleſionē pª̄m. i. naturalē cō
ſeruandā. Itē zᵐ curā cognitionis ſicut ſunt oīa
odorifera que ſpiritū confortant. ¶ ET ſimilr
factū. Hic ponit curaz tinnitus ꝓuenientis a re
pletione. & patet littera. Itē factū a repletiōe. ſ.
curare oz. Itē & oportet. ſ. in cura eius ¶ Itē cuz
eo qđ ſcis. ſ. cuz medicis heri dictis. & dictis pª
ſen illo ca°. cum materiā euacuare uoluerimus.
Creticus autē ¶ Dicit qđ ſibilus ueniēs cretice
nō debet curari. ut pz littera. ¶ IN EO uero.
¶ Hic ponit curā ſibili facti ab acuitate ſenſus. &
patet littera. Itē ꝓpter uelocitatē. i. acuitatem.
Itē ſenſus. ſ. auditus. Itē qdam. ſ. Raſis 3° con
tinētis p̄mo ca°. & 9° Almāſoris. Itē p̄dictuz ē
. ſ. ſupra in ca° doloris auris. Itē debengi eſt iuſ
quiamus albus. Itē & pro. i. Itē q̄ p̄ceperunt. ſ.
¶ Serapio zº breuiarii caº đ tinnitu auriū. ¶ FA
ctus autē ¶ Hic remittit nos pro cura tinntꝰ fēi
a pure. & pz. ¶ FActꝰ autē. Hic ponit curaz
tinnitus prouenientis a ſiccitate. & pz littera. Itē
a cōualeſcentibus. i. in conualeſcentibus. Itez de
bilitas ꝓpter cōpleſionē calidā uł frigidā. Item
ſpdictis. ſ. cura nocumētoꝝ audit ¶ IN eo ue
ro ¶ Hic ponit curā tinitus facti ꝓpter materiā
pmutatā ab alio loco ad aures. & patet littera.
Itez ſirſen. i. freneſis. Itē & tarax. i. nocuñti au
ditus. Itē ponit ſuccus abſinthij ut conſerūet cō
pleſionē naturalez. ¶ Nota qđ Meſue docet co
quere abſinthiū in oleo & aceto. ¶ EI aūt. Hic
ponit curaz tinnitus facti ab humore groſſo &
uiſcoſo. Primo ſcđm ſe. zº ſecundū alios. zª ibi.
quidaz aūt. Prima in duas zᵐ qđ duas medici
nas ponit. zª ibi. & ex medicis. Itē tres. ſ. partes
¶ ET ex medicis. ¶ Hic ponit aliā medicinā. & pz
littera. Item ad illū. ſ. tinnitū. Itē danic ē pōdus
quatuor granoꝝ ordei. Itē mexinſat. i. buſa &
eſt quoddaz lignū. ¶ QVidā aūt ¶ Hic ponit
quādam medicinā antiquoꝝ. de qua fecit men
tionē Raſis. 3° cōtiuentis ꝓmo caº. Itē alfādēgi
ideſt ille qui compoſuit.

QVod in ꝑmis. ¶ In p̄cedenti Auic.
determinauit de tinitu & ſibilo q̄
tuz ad cās & diuerſitates cauſaꝝ
& ſigª & curā. ¶ Hic determiat
de egritudinibꝰ auriū. Et ꝓmo determiat de q
buſdā egritudinibꝰ de qbus nimis cōtineť i au
re. zº determinat de opillationibus auriū. 3° de
ingreſſu rei in auribus. 4° de apoſteātibns au
rium. zª ibi. qñq; fit. 3ª ibi ingrediť aqua. 4ª ibi
hec apoſtemata ſunt ¶ Primo determinat de cu
ra ulcez & ſaniei auriū. zº de ſanguie corrupto
in auribus. 3° de cura ſordis auriū. zª ibi. qñ ē.
3ª ibi. & curā quidez. Primo ponit curaz per re
gimen & dietā. zº p medicias. zª ibi. amplꝰ nō
pñt ¶ Dicit ꝓmo ꝙ tu debes adminſtrate cibaria
ſubtilia &c̄. Item ſubtiliatio cibi ut natura red

datur potentior sup materiã ad ipaz expellẽdã. Item & similia qa iuleb vl' aqua mellis. ¶ Nota q licet nõ ponat eũones uniuersales.tñ debent ꝑintelligi & fieri ante ista. ¶ Amplius nõ ꝑnt. Hic ponit curã saniei & puris in aure.p medicinas.Primo ponit quãdam diuersitatẽ ulcerum z° declarat mẽbra.z^{a} ibi que g° ex eis ¶ Dicit ꝑmo q ulcera &c̃. Itẽ sensu.s.uisus. ¶ QVE ergo ¶ Hic declarat mẽbra docẽs curare ulcera auriũ iuxta diuersitatẽ datã.Primo docet curare ulcera apparẽtia.z° nõ apparẽtia.z^{a} ibi. profunda uero. ¶ Dicit ꝑmo q qñ sunt ulcera maifesta debes abluere &c̃. ¶ Nota q Auic.in illa cura utit̃ medicis siccis.qa auris est mẽbrũ sicuz.Et iõ in qualibz medicia ponit aliqd siccuz ad cõseruandũ compsonẽ naturalẽ auris. Item dragantũ.i.uitriolũ.illa hñt exiccare. qa ulcera inq̃tum ulcera debẽt exiccari ¶ Item sanios.s.& auri. Itẽ & non repcutiat̃.i.q̃uis dolor.Itẽ duz non supfluit.s.dolor. ¶ Duditat̃.tu.d.ꝑmo phibet repcussiua.postea docet admistrare aquaz ro.& oleũ ro.que sunt repcussiua. ¶ Dicendũ q illud quod est repcussiuũ in mẽbro mor non est repcussiuuz in mẽbro duro. & ideo oleũ ro. non ẽ rẽpcussiuũ in aure sicut in aliis. ¶ Aliter iuxta litterã.qa dicit duz non supfluit dolor re percutias.& sic patet solutio. ¶ PROfũda ue ro. ¶ Hic ponit curã ulceris ꝑfundi.Primo poit quãdam distinctionẽ.z° declarat mẽbra.z^{a} ibi. sed ea que sunt. ¶ Hic declarat mẽbra docẽdo curare.Et ꝑmo docet curare recentia.z° cronica z^{a} ibi.ea uero. ¶ Dicit ꝑmo qd̃ qñ sunt recentia &c̃.ea.s.ulcera.Itẽ ꝑpinqui tꝑris.i.modicũ tempus est qd̃ sunt facta.Itẽ alumis iameni.i. de illa cõtrata.Itez sup radiũ.i.sup stilum.Itez p medicamẽ capitale debent itelligi emplast^{a} capitalia que ad aurẽ ponunt̃ ab Haliabate 3°.p̃ tice ca° de formica. Similiter facit mentionẽ.A. 4° can.fen 3^{a}.Itẽ de alcheyri.i. de uiolis saracenicis.Itẽ & fece.s.uini. ¶ EA uero. ¶ Hic poit curã ulceris cronici. Et ꝑmo ponit curã suam.z° alioz.z^{a} ibi.& plures qdem. ꝑmo ponit curam ulceris qñ nõ multiplicat̃ sanies.z° qñ multiplicat̃ sanies.z^{a} ibi.cum aũt multiplicat̃ & partes iste patent.

Qz Vandoq est &c̃ ¶ Hic determinat de eruptiõe sanguis i aure.& duo facit. Prio ponit modos eruptionis sanguinis.z° curã.z^{a} ibi.creticus q bem.prima pars patet.

Θ Reticus q̃dem &c̃ ¶ Hic ponit curaz eruptiõis sanguis ab aure.Et ꝑmo cretice eruptionis.z° eius que ẽ ꝑpter sanguinẽ corruptum. z^{a} ibi

alius uero.ꝑma pars patet. ¶ ALIVS uero. ¶ Hic docet curare sanguinẽ corruptuz in aure.Et ꝑmo ꝑmittit modũ curatiuũ.z° declarat.z^{a} ibi stiptica uero. ¶ Dicit prio &c̃. ¶ STIptica uero. ¶ Hic docet curare.Prio cũ stipticis z° cũ frigidis 3° cum cauterizãtibus.z^{a} ibi infrigidantia.3ª ibi cauterizãria ¶ Dicit ꝑmo &c̃. Item senticiis.s. spine albe al's rubi. ¶ INFrigidãria ¶ Hic docet curare per infrigidãria & pz littera. Cauterizãtia patet. Itẽ albeldarogi.i.basiliconis.Aliter.i. ozimũ fluuiale.aliter.i. mellilotũ.tñ creditt̃ q littera sit corrupta.quia illa nõ habẽt cauterizare. ¶ Et ideo per albedarogi intelligi debz aliqd̃ cauterizatiuũ. Itẽ succus porri.s.qñ timet̃ coagla tio sanguis. Ita ponit Serapio z° breuiariz.

Qvra qdem ¶ Hic declarat de cura sordis & opilationis in aure.& tot facit quot medicias ponit.z^{a} ibi et ẽt cordumeni.3ª ibi aut fundatur. 4ª ibi aut soluat̃.5ª ibi aut misceatur.6ª ibi & q̃nq̃.7ª ibi.& ex eis que sunt.8ª ibi.et sumant̃ 9ª ibi.& liciniis.x^{a} ibi.qdam autẽ.xi^{a} ibi.& ex eis qdem.xiz^{a} ibi.& ex eis que cõferũt.p^{a} patz. ¶ ET etiã cordumẽi ¶ Hic ponit secundã medicinam.& patz ¶ Item cordumẽi.i.carui agreste. ¶ AVT fundat̃ ¶ Hic ponit 3^{am} medicinaz & patet. ¶ AVT soluat̃ ¶ Hic ponit aliã. ¶ AVT miscet̃ ¶ Hic ponit aliam.& patet. ¶ ET q̃nq̃ ¶ Hic ponit aliã & patẽt ¶ ET ex eis. Hic põit aliã. ¶ ET licinijs. Hic ponit aliã ¶ Item & ex eis.i.ex fortib'. ¶ Q VIDAM autẽ ¶ Hic ponit aliã auctoritate Rasis 3° continentis. Item a tarax.i.nocumentũ auditus. ¶ ET ex eis. ¶ Hic ponit aliã curã & patz. ¶ ET ex eis ¶ Hic põit aliam.& etiã patet &c̃.

Qq Vandoq fit ¶ Hic ponit curaz seu determiat de opilatiõe auris.Prio ponit cãs.z° curã.z^{a} ibi.illa autez. Dicit ꝑmo q opillatio aut fit &c̃. Itez creatũ.s.a ꝑncipio natiuitatis.Item ꝑpter carnẽ cõgellatã.iudeus hẽt aliã litterã.s.ꝑpter sanguinez congellatũ & est melior.itẽ.moritur. s.aial.itez meatus nerui.s.uementis a cerebro. ¶ Item uentũ uenientez.s.extrinsecũ & intrantem & opilantem.

Ii ILLA quidez ¶ Hic ponit curã opilationis .Et ꝑmo ꝑueniẽtis a paniculo.z° a re frigida stante in loco. 3° ponit curã opillatiõis facte a re adita.4ª facte ab imaginaciõe hominis.5° facte a sordicie.z^{a} ibi.q si opillatio.3ª ibi.in fca autẽ 4ª ibi.& ad illud.5ª ibi.si aũt opila ¶ Dicit p° q qñ &c̃.Itez minuto.i.subtili.itez cõtinuitas

.f.partiũ ſciſſaꝝ.item ſpino.i.acuto.itẽ emoroy des naſi & polipus.itez colcotar.i.uitriolũ.itez natiuitatem.i.generationez. ¶QVOD ſi opi latiõe ¶Hic ponit curã qñ opilatio ꝓuenit ex re ſtante fixa. Itẽ de alibahici.i.xilocarata nabatia aſ'eſt carubia. Alia littera habz alcheyri.i.uiola ſaracenica. ¶IN facta autẽ ¶Hic ponit curam opilationis facte a carne addita.& patet littera. Itẽ & iaz dictũ eſt.ſ.a Raſi 3° cõtinẽtis. ¶ET ad illud ¶Hic ponit curã opilatõis facte ab hu more uiſcoſo in quo ſemper homo ymaginatur habere aurẽ opilatã.& patet. Itẽ q ei⁹ auris ſit opila°.qa.ſ. opila° fit ab humore & homo ima ginatur ſemper qđ eius auris ſit opilata. ¶SI autẽ ¶Hic ponit curaz opilationis facte a ſordi cie in aure & patet littera. Itẽ & relique qa ei⁹ que fit ab humore uiſcoſo.& etiã a uẽto. Item in creatuta.i.in ꝓncipio generatiõis. Itẽ uſq; ad ſamach.i.uſq; ad foramẽ interius ad os petroſũ Itẽ qñq; cõfert.ſ.qñ in fundo auris nõ eſſz caro creata nõ confert.ſ.qñ illa caro eſt multa.

Hipocrati. ¶Hic determinat đ attri cione accidẽte auri.i.percuſſiõe.& ꝑz. Nota q h° ñ iuenit ab Ypo.ſz fortaſſe ẽ in li° quẽ nõ habemus.

SVmat ¶Hic ponit curaz pruritus auris.& patet & cetera.

INgredit aqua. In p̃cedenti pte de terminauit de qbuſdã eg̃tudinib⁹ auriũ.ut uiſuz eſt. Hic determinat de ingreſſiõe reꝝ extranearũ in au rem. Prio de ingreſſione aque & olei & humoꝝ z° đ ingreſſiõe animaliũ.z^a ibi qñq; accidit. Pri mo p̃mittit cãm egritudis. z° ponit curã.z^a ibi & ex eis ¶Dicit ꝓmo qđ aliqñ ingredit aqua in aurẽ.cuz ille qui balneat nõ effundit .ſ.z^m q oz effundere.qa effundit ſuper caput. Item no ta q radix auriũ apoſtemat.qa fit apoſtẽa uer ſus os petroſum in parte intrinſeca.qa aqua ibi retenta putrefit que putrefacta putrefacit aſ's partes ut 3° cõtinentis. Sed tu diceres igreſſus aque.que egritudo eſt ¶Dicendũ q eſt eg̃tudo in receptaculo qa retinet in aure illud qđ natura liter nõ debet retineri.ſed ſi tale eſſet res dura aut carnoſa.tunc eſſet egritudo in numero quia eſſet aliqd addẽs in numero cõtra partem ¶Sed tu dices cuius uirtutis eſt leſio. Dicendum qđ eſt leſio uirtutis naturalis expulſiue.quia nõ ex pellit illud qđ debet expellere.

EX eis ¶Hic ꝓmo ponit curam in greſſus aque i aurẽ.z° docet ſuccu rere dolori. z^a ibi.& ſi dolet. Prĩa in qnq; z^m qđ ponit qnq; remedia.

z^a ibi.qñq; extrahit.z^a ibi.aut lignũ. 4ª ibi et ex eis.5ª ibi & qñq; excuſat. ¶Dicit ꝓmo q mꝰtũ confert ponere cãnam &c̃.Itẽ cuz embula.i.can nula.nõ qđ fugiẽt.qa ponit lana in canna. & po nit cãna in aurẽ.poſtea cuz aliquo ſtilo expellit lana ad radicẽ auris.& lana fugit illas humidi tates. Item ponit oleũ amiadalaꝝ dul.ad cõfor tandũ particulã.& ad remouẽdũ dolorẽ. ¶ET qñq ¶Hic ponit aliã medicinã.& ratio eſt.qa in tuſſi & ſternutatiõe cerebꝝ mouet.ut expel lat qđ cõtriſtat. ¶Aut lignũ ¶Hic ponit aliud remediũ. Itẽ aut ſciſſio papiri.i.iunculi de quo fit papirus. Itẽ igeniata eſt in ea.i.in alia extre mitate cãnule. ¶ET ex eis ¶Hic ponit aliud medicamen & patet littera. ¶FT ſi dolet. Hic docet ſuccurrere dolori.& ponit oĩa anodi na in illa recepta. p̃ter cortices papaueris.& c̃.

QVandoq; accidit. ¶Hic determiat de ingreſſu aialis in aurẽ. Prio po nit cãs.z° curã.z^a ibi.& ex eis. Di cit primo q aliqñ ꝓuenit magnus dolor & anxietas ꝓpter aialia parua ingreſſa i aurem &c̃. Item cũ uerme.ſ.generato in ipa au re. ¶Nota qđ uermes alñ igrediunt aurẽ ſic aliqñ contingit.& tale aial qa mouet motu un doſo repcutit partem itrinſecã auris.& facit no cumentũ in organo auditus.ut etiã patz de pu lice qñ intrat.& talia aialia generant in aurib⁹ ex materia ſpatica dulci cui accidit putrefactio & inducit forma aialis.& nõ fit illa for^a in ma teria colerica.qa illa ẽ materia ſicca que qñ pu trefit non remanet ibi humiditas ſufficiens.

EX eis ¶Hic ponit curã & tot fac quot remedia ponit.z^a.ibi.& ſimi liter.3ª ibi.& ex bonis.4ª ibi.& ſu coꝝ.5^a.ibi.& ſimiliter ſuccus.6^a. ibi.& ex eis. ¶Ad euidentiã iſtaꝝ partiũ nota q cura uermiũ eſt admiſtratio medicinaꝝ ama raꝝ que hñt uermes iterficere & ſtupefacere q bus interfectis nõ faciũt ãmodo adherentiã ad particulaz.& tunc uirt⁹ expulſiua naturalis eſt magis potens ad expellendũ. Prima medicia ẽ qđ diſtillet in aurem pix liquida ¶Item alkitrã i.picis liqde. Item calcadis eſt ſpecies uitrioli. ¶ET ex eis bonis ¶Hic ponit aliã medicinã. & ꝑz littera ¶Nota qđ oĩa entoma moriunt in oculo ¶Et ĩõ ſi ponat in aurem moriunt illa aia lia entoma ¶Itẽ nota q illa aſſatura carnis uacci ne ualet a ſui ꝓprietate ¶Itez nota qđ oleuz diſ cõtinuat partes illoꝝ aialium.& ꝓpter hoc ipa pereunt. ¶ET ſuccoꝝ ¶Hic ponit aliã medici nã.& patz. Itẽ alfarſadab.i.mori ¶Itez alcolk.i. alcharati.i.ſenatiões.ſenatiões.i.creſciones. Itẽ albotin.i.terbẽtine Itẽ ſiniſar.i.bruſci. Itẽ ſcea

.i.sticados arabici. Item almarmacor.i.melliſſa alr.i.praſſiuꝫ ſilueſtre. ET ſimiliter. Hic po nit.aliã medicinã & pꝫ littera. Itẽ alhaꝫir.i.ſpe cies cepe. ET ex eis. Hic ponit aliã medici nã .& patꝫ littera. Itẽ quereloſus.i. infirmus . Itẽ oleandri alr lactuce. Nota ꝙ oleandrũ ẽ ue nenoſuꝫ.& iõ nõ eſt audatia i admiſtratiõe eiꝰ. Item almametar.i.xilocarata alr almarmacor.i. melliſſa alr.i.ꝑſiuꝫ ſilueſtre. Sed tu dices q̃ egritudo eſt illa.quia nõ uideť qđ ſit egritudo quia oĩs egritudo eſt q̃litas ut ꝑmo de accidẽti Dicendũ qđ uermis ĩ aure eſt morbus ĩ ma teria.quia ibi eſt aliqđ p oſitum in numero cõ tra partem que nõ debꝫ eſſe naturaliter. Ad rõeꝫ oĩs morbus eſt qualitas. Dicendũ ꝙ ibi ſumiť q̃litas multũ large. quia q̃titas aliqñ eſt morbus & tñ nõ ẽ q̃litas. Similiter alñ ſubſtã tia ẽ morbꝰ.& tñ nõ ẽ q̃litas.& iõ ſumiť quali tas large. Itẽ nota ꝙ uermis ĩ aure zm aliq̃s eſt morbus p cõitatẽ.quia ibi ponit aliqd qđ non debꝫ naturaliter eſſe.gº ille morbus eſt per cõitatem.& nõ p ſe.& ideo dico ꝙ ꝑ̃ot eſſe mor bus per ſe.qa ſolũ ꝓpter aliqđ flegma qđ ibi eſt.fieri põt generatio uermis. Similr põt eſſe egritudo p cõitatẽ.ſiue ueniat aliũde ſiue uer mis.ſiue materia. Itẽ nota ꝙ hic eſt leſa actio uirtutis expulſiue natural. Similr ſi ibi genera tur talis uermis ẽ leſa uirtꝰ naturalꝫ digeſtia.

HEC apoſtemata. Hic determinat de apoſteãtibus auriũ. Et ꝑmo q̃ tuꝫ ad cãs.zº q̃tum ad ſigna.3º q̃ tuꝫ ad curã.zª ibi.illud quidẽ.3ª ibi.& eſt ex eis.Primo ponit cãs.zº quẽdam ca nonẽ.zª ibi.& apoſteãtum.Q ue dicit ꝑmo & ẽ De zº dicit ꝙ apoſtemata que ueniũt in radice auris.quedam ſunt ſana.quedã eueniũt cretice. Itẽ ex uehemẽtia doloris eius.ſ.cũ ꝑfundať ad ptes ĩtrinſecas.qa nocumentũ eiꝰ cõicať cerebº. Item iuuenes.i.primos ſenes.

ILlud q̃dem. Hic ponit ſigna. Et ꝑmo ponit ſigna apoſtematis ueni entis cretice.zº alioꝝ que non ueni unt cretice.zª ibi.& hec apoſtẽata. Dicit ꝑmo qđ ſi nõ apparent ſigna digeſtionis illud apoſtẽa &c̃.& p oppoſituꝫ ſi fit digeſtio tunc eſt bonũ ſignuꝫ. Dicit qđ eſt malũ. Ratio ẽ qa cruditas eſt de ſignis criſis per exiturã.tam̃ qñ fit criſis per exiturã.& ſi nõ ſit bona abſolu te.tñ eſt bona comperatiue. ET hec apoſtẽa ta. Hic ponit ſigna apoſtẽatis nõ cretice eueni entis. Et ꝑmo ponit materias a qb⁹ põt fieri ta le apoſtẽa.zº ponit ſigna.zª ibi.& ſignãt. Dicit ꝑmo qđ aut fiunt a materia ſanḡnea &c̃. ET ſiḡficãt. Ponit ſigna. Prio ſanguinei.zº colerici 3º flatici.4º meſici.partes patẽt. Dicit ꝑmo ꝙ ſi eſt apoſtẽa ſanguineũ &c̃. đ zª pꝫ.& đ 3ª.& de 4ª. Item & expulſio.i.reditio aliter.i.quia re bellat cõpleſiõi.qa facit pulſuꝫ uerſus furſuꝫ. Item cõſtrictio in meatibꝰ.i.in arthariis. Item ſine grauitate qa colera nõ eſt grauis. Nota ꝙ eſt inflãmatio uehemẽs.ac ſi eſſꝫ caliditas in flãmatiua.quia uapor colericus ſubtilis uadit & calefacit. Itẽ ẽt tremulitate.i.mollicie.

HEC eſt ex eis. Hic ponit curam. Et ꝑmo ponit quoſdã can. zº oſtendit qbus debemꝰ uti. 3º ponit medici nas.zª ibi.ymo oꝫ.3ª ibi.& ex eis . Dicit ꝑmo qđ apoſtẽa auris.uel qđ fit poſt au res nõ debet curari per repercuſſiua. Itẽ & eſt ex eis.ſ.apoſtẽa auris.ulr apoſtema poſt aures. Itẽ & infrigidatõe alr in ſuccione & ẽ melior lit tera.qa ponẽdo uẽtoſas & huiuſmodi. Itẽ egri tudinũ eius.ſ.mẽbri ꝑncipalis. Nota ĩ criſibꝰ q̃ñ apoſtema eſt in emũtorio nunq̃ debemꝰ rep cutere ut repellať materia ad mẽbꝝ principale Item in libro uniuerſaliuꝫ.i.fen. 4ª ꝑmi can. Et apocruſtica.i.repercuſſiua. Itẽ nota quod cura apoſtematũ inquãtuꝫ apoſtẽa eſt talis.qa ĩ ꝑn cipio cõueniũt repercuſſiua. zº permiſcent reſo lutiua cũ repercuſſiuis.poſtea utimur ſolũ reſo tiuis.modo ĩ cura iſtoꝝ nõ debemꝰ uti cura apo ſtematũ.qa non debemꝰ in ꝑnº ponere repcuſſi ua. IMMO oportet. Hic oſtendit qbꝰ de bemus uti. Et ꝑmo facit hoc.zº docet ſuccurreť dolori.zª ibi.& ſi fuerit neceſſariũ. Dicit ꝑmo qđ debes &c̃. Itẽ cuꝫ omni ingenio.i.cum omni attractiuo. Itẽ nota qđ ubi eſt uehemẽs attractio timeť de corruptiõe partiũ circunſtãtiuꝫ.& ideo nõ debẽt poni illa attractiua. Itẽ diminuere eã .ſ.materiã. Itẽ zm materiã ſuam.i.zm qđ currit naturaliter . ET ſi fuerit. Hic docet ſuccur rere dolori cõtingẽti cũ apoſtẽate & pꝫ littera. Itẽ cũ aqua frigida pura.ſ.ut calefiat nõ permi ſcendo aliud & fac ut uapor fiat ad aures. Item alcoen.i.đ matricaria. Sꝫ tu dices.qũo memithe cum ſit ſliptica ualet in ſedatõe doloris. Dicẽ duꝫ qđ hic nõ ſumiť memithe ꝑ ſucco celidonie ſed ſumiť pro nomine cõpoſitoris.uel nõ ualꝫ ſo lum.ſed permixtum cum alio.ut cum anodinis Item apparuit ei caput.i.elleuať in cupũ. Item & inter carminationẽ.i.reſolutionẽ. Item ẽ me dicamen.ſ.poſitũ ſuꝑ. ET ex eis. Hic ponit medicias.zª ibi.& ex eis.3ª ibi.in egritudie aũt. 4ª ibi.ſi aũt fuit.5ª ibi.& illud q̃dem. Dic̃ pº &c̃. ET ex eis. Hic ponit aliã medicinam. Itẽ nora.i.cal̃x. Itẽ kach.i.tortella.& eſt q̃dam herba. IN egritudine aũt. Hic ponit aliud medicamẽ & pꝫ littera. Itẽ alguadahi.eſt ſpẽs oſtrachi. Itẽ aluearioꝝ.i. urceoloꝝ in q̃bus de

coquit oleū. ¶ SI aūt. ¶ Hic ponit alia medica
mina & patēt. Itē cui⁹ ellementa. i. materie. Itē
uiscus albotin. i. terbētine. Itez cordumeni. i. ca
rui agreste. Itē & alcubugi. i. pdicis. Itē & olea
. s. cōferūt in aposteātib⁹ post aures. ¶ ET. ad
illud. Hic ponit aliud medicamen distinguen°
curā z^m materias. & pz lr̄a. Itē. d̄ rasina. s. pini.

CAusa in ipo. ¶ Hic determiat d̄ ter
rore auris. & ē terror auris qn̄ qd̄
libet qd̄ pulsat in aurib⁹ tympani
zat in aurib⁹. & pz lr̄a. Itē z^m qd̄
scuisti. s. z° can. fen p^a. & sic ē finis d̄ auribus.

¶ Incipit expositio super 5^a. fen tercii can. de naso
& eius dispositionibus.

COmprehendit anathomiam
ossiuz eius &c̄. Auic. in p̄ce
denti fen determinauit de di
spositionib⁹ audit⁹. Hic de
terminat d̄ dispōnib⁹ odora
tus. Et p° ponit anathomiā
organi odoratus. z° determinat de nocum̄tis ei⁹
z^a ibi nocumentū igredit̄. Prio ponit anathomiā
nariū. z° determinat de modo administrationis
medicinaz ad nares. z^a ibi. scias. Prio ponit ana
thomiā. z° cōcludit ordināndo se ad sequētia. z^a
ibi. iam dixim⁹. Prio ponit anathomiā. z° p mo
do receptiōis odoz remittit nos alibi. 3° ostēdit
qd debet medicus credere de receptōe odoz. z^a
ibi. qualitas uero. 3^a ibi. & recipiat medic⁹. Pri
mo notificat nares & anathomiā ipaz quātum
ad substātiā. z° quātuz ad figurā. 3° quantū ad
attractionē & utilitatē. 4° quātuz ad colligan
tiā &c̄. z^a ibi. & eius qdem. 3^a ibi. & anathōia
instrumēti. 4^a ibi. & cerebro qdez. 5^a. ibi. ī duo
bus qdē. ¶ Dicit p̄mo qd̄ anathomiaz nasi com
prehēdit anathomia ossiuz nasi. & illa sūt dicta
p̄ma fen p̄mi canonis. Itē expediti sum⁹. s. pria
fen p̄mi can. doctria d̄ anathomia. Nota q̄ ossa
nariū sunt duo que sunt figure triangl'aris. cui⁹
figure basis est inferi⁹. & totius uersus supi⁹.
¶ Et est cōstitutus nasus ex trib⁹ cartilaginibus.
quaz due sunt laterales. & est alia cartilago me
dia inter duo foramina uadentia usq; ad capita
mamillaria cōtinua iuxta p^m organū cerebri. &
ponunt̄ inst̄r̄a odorat⁹. lacerti sunt duo. Vnus i
lepore dextro. alter in siniſtro. ut possit fieri mo
tus. & sunt isti lacerti duri & solidi magisq̄ alii
lacerti qui sup ossa firmant̄. ¶ ET eius qdem.
Hic notificat nasuz per anathomiā quātum ad
figurā. & dicit qd̄ habet duos meatus penetran
tes usq; ad colatoriū &c̄. Itē ambo meat⁹. i. ābe
uie. Itē ista capita māmillaria uocant̄ carūcule
que sunt instrumēta odorat⁹. Itē & uelamen ce
rebri. i. dura mater. Itē & omni. s. foramini. a'r
omni. s. naso. Itē & una. s. uia. ¶ ET anathōiaz
Hic notificat nasuz quātuz ad anathomiā q̄tum
ad ptes suas &c̄. & dic̄ q̄ anathomia nasi &c̄.
& cōprehēdit anathomiā ita supple. Itē extēdū
tur. i. pcedunt. Dicit a duob⁹ uentrib⁹ anterio
rib⁹ ¶ Contra qa nō est nisi unus uentriculus āte
rior cerebri. Dicēdū q̄ carūcule pcedūt a duob⁹
uētricul'āriorib⁹ q hīt duas ptes. ut uisū fu
it sup̄ ml'tociēs. Itē pcedūt. i. qd̄ una carūcl'a p
cedit ab una pte cerebri uētricli āriores & alia
carūcl'a pcedit ab alia pte uētriculi āterioris. Itē
ex duabus extremitatibus ei⁹. s. ex duob⁹ fora
minib⁹ nasi. ¶ ET cerebro. Hic notifcat nares
per anothomiam quantum ad finez & utilitatē
& dicit q̄ cerebrū mouet̄ dillatatiue & constric
tiue &c̄. & sic patet hic qd̄ cere^m mouet̄ dilata
tiue & cōstrictiue cuius oppositū multi dicunt.
¶ Itez dicit ut aer cōseruet calorē inatū i cere
bro. ¶ Sed cōtra cerebz est frigidū. igit̄ ad euē
tandū suuz calorē nō ē necesse aerē attrahi. cōse
quētia est clara. añs est etiā Auic. p^a fen tercij.
¶ Dicendū q̄ cerebz mouet̄ dillatatiue & cōstri
ctiue ad expellendū spiritū uisibilē ad oculum
audituū ad aures. & pcōseqns spiritus aialem
ad organa sensitiua. & iste ē unus finis. Ali⁹ est
euētа° aeris. ¶ Ad rationē dico q̄ euētatio est
necessaria p refrigeratiōe spūs cōtenti in uētri
culis cerebri. & iō dicit in ipo. Itē augmentatur
. i. inflat̄. Itē qn̄ ē suffocatio. qa aer non pōt bn̄
attrahi p cannā pulmonis. fit ēt inflatio ppter
maiorē attractionē cerebri factā p nares. Item
& euentationez ad supiora. i. qn̄ cerebrū dillata
tur i euentatiōe ut attrahat aerē. ¶ ET in dua
bus ¶ Hic notificat nasuz q̄tum ad colligātiaz.
& patet littera. Itez alcosol. i. medicia ocularis.
¶ QVAlitas uero ¶ Hic pro modo receptio
nis odoz remittit nos ad aliū locū & patz litte
ra. Itez q̄litas uero. i. modus scd̄m quē fit recep
tio odoris. Itē in ca° uirtutū. i. 6°. d̄ naturalib⁹
z^a pticula. 4° ca°. & ab Auic. z° de aia cōmēto.
96°. Item cum passiōe. s. intētionali ut species
odoris multiplicet̄ in aere itentionaliter. Itē aut
delatiōe ipius. qa deferat̄ odor p medium non
facta impssione aliqua ab odorabili. ¶ Nota q̄
intentio cōmētatoris z° de aia cōmento. 96° est
q̄ odor nō multiplicet̄ per mediū. qa nec per ae
rem nec p aquā realiter. sic qd̄ elleuentur uapo
res a re odorabili qui pmixti cū aere uadūt usq;
ad organuz olfatus. sed uult q̄ odor hēt esse
reale in odorabili. & hēt esse spirituale i medio
igit̄ qn̄ sola spēs uaporis est multiplic ata per
mediū & est simile sic̄ color hēt esse reale in pa
riete & spūale in medio. & sic est hic. ¶ Et ad
hoc adducit tres rōes cōtradicētes q̄ odor fit p
elleuationē uapoz a re odorabili multiplicatoz

uſq; ad odoratus organū. Prima eſt qđ tigres iuerūt de prib⁹ longinqs ad cadauera iterfecta in prelio grecoꝝ. modo ipoſſibile uideť eſſe qđ fiat tanta reſolutio in iſtis uaporib⁹ ꝙ uapores ſint multiplicati ī tanta diſtātia a qua pōt fieri actio. Ignis. n. nō trāſmutat. niſi a pauca diſtan^a igiť ille uapor nō pōt ad tantā diſtātiam ire. Secūda ratio ē. qa tunc illi uapores reciperent ī eodem loco cuꝫ aere. quod ē impoſſibile. ꝫ^a rō ē qa qualitas z^a qual'ē odor non pōt recipi i ele mento ſimplici ſicut ē aer. Et iō dicit cōcluden^o ꝙ odor habet eſſe reale in corpore odorabili & eſſe ītentionale in medio. Dicit tn̄ ꝙ ad p̄ceptio nez odoris multū facit. & in hoc termiat ſuam diſgreſſionē. Sed Auic. 6°. de naturalib⁹ ma gis clare declarat hoc dubiuꝫ. & dicit ꝙ de hoc ſunt tres opiniones. Vna ē ꝙ a corpore odorabi li elleuanť uapores q̄ mixti cū aere uadūt uſq; ad organū odoratus. Alia opinio quod a cor pore odorabili nō eleuanť uapores. ſed intentio naliter multiplicanť ſpecies uſq; dum ꝓueniāt ad olfatū. Tertia eſt quod nō fit multiplica tio realis nec intentiōalis in aere. ſed eſt quedaꝫ delatio. Vult igiť dicere quod agens nō pōt age re in paſſuꝫ niſi p mediū. Et iō deferť p mediū delatiuū & nō per mediū receptiuū. Id clare po nit Auic. in loco p̄dicto. Sed dicit Auie. qđ que libet iſtaꝝ habet rōnez. Pria arguit ſic. ſi ſic nō eſſet. ſequereť qđ res calide non facerēt ad odo ratuꝫ. qđ eſt fl'm ad ſenſuꝫ. qa caliditas faē odo rem & frigiditas ipedit odorē cōſequētia tenꝫ qa ex eo quo nō eſt neceſſe ꝙ fiat eleua^o talium uapoꝝ. tunc calida nō faciūt magis ad odoram ta q̄ frigida. ut patet de ſe. & illa eſt bona rō. & ideo dicit qđ qn̄ odorať odorabile aliquo tp̄e ꝙ illud odorabile marceſit. qa attrahiť ſubtile & remanet groſſuꝫ. Secūda ratio arguit ſic. ſi fie ret elenario uapoꝝ ī odoratu. ſequiť qđ quelibꝫ res odorata fieret minoris ponderis q̄. p̄mo ꝙ ē fl'm. Tertia opinio arguit ſic. qa uideť mirabi le qđ ad centū leucas poſſet eſſe motus uaporuꝫ a corporib⁹. & tn̄ ſic apparet de tigrib⁹ qui iue runt a tanta diſtātia ad corpora grecoꝝ. Poſtmo duꝫ dicit ſententiā ſuā & adheret p̄me opinioni qa dicit ſi cāfora triturēť & fiat reſolu^o in ipſa uſq; ad certā diſtantiā fit odorať de illa cāfora per duplā triturationē. pōt eſſe trāſmuta^o illo ruꝫ uapoꝝ cāfore uſq; ad duplā diſtantiā. mō p inſuflationē uenti pōt eſſe qđ illi uapores cāfo re ibunt ad maiorē diſtantiā. Et dicit qđ uideť impoſſibile qđ fiat odor niſi altero iſtoꝝ duorū modoꝝ. uel ꝓpter permixtionē uapoꝝ cum aere uel per permutationē. i. per alterationē factā in aere. uel ꝙ uapor eleuať ab odorabili alteret ae rē p q̄litatē z^am que ē odor. & ſic Aui. nō uideť ī cōcordia cū aliis. Ad illud qđ dicūt de tigrib⁹ dicit qđ poſſibile fuit ꝙ uenti magni & fortes i ſuflauerūt uapores uſq; ad illā diſtātiā. Et dic etiā qđ ſicut hoies hnt meliorē uiſuꝫ q̄. ali q̄ aīa lia que hnt oculos duros ſic ueſpe. & iō melius diſcernūt ſpēs uiſibiliū. ita quedā aialia habēt meliorē odoratū q̄. homines. imo homo eſt dimi nutus in odoratu intantū ꝙ neſcit aſſignare dif ferentias odorabiliū. niſi p differētiā delectabi lis & triſtabil' uel' diſtinctionē ſapoꝝ. & talia aīa lia ſunt uultures qui melius uident q̄. hoies. & ēt melius odorāt. Ad rōez que dicit tunc ſeq tur ꝙ qn̄ res odorať qđ continue eſſet minoris pōderis. Dicendū qđ multe ꝓtes ſubtiles fa ciunt ad leuitatē rei. ſignū ē de aīali in quo reſo luto ſpiritu ē grauius. ut patꝫ. de hoie mortuo & uiuo. Aliter pōt ſolui quod ueꝝ eſt qđ di minuiť. ſed nō notabiliter. ET recipiat. Hic oſtēdit qd dꝫ medic⁹ credere de receptōe odoꝝ & patꝫ littera. Itē recipiat. i. credat. Itē in radi ce. i. radicaliter & per ſe. Itē delatiōis. ſ. uapoꝝ & hoc ſecūdum ſuaꝫ opinionē. ſꝫ tenētes quod fit p uiā delatiōis. ſ. intētionalis. Itē adiuuat ip ſuꝫ. ſ. odorez. Itē acuitas. i. ſubtilitas. Item ex eo qđ hēt odorem. ſ. uapor.

Iam diximus. Hic oſtēdit anatho miā nariū ordinādo ſe ad ſequen^a. & patet litteta.

Scias. Hic determiat de modo ad miſtratiōis medicinaꝝ ad naſū. Et primo ponit modos p quos pōt fie ri admiſtratio mediciaꝝ ad nares. z^o oſtendit ſitū elligēdi recipeē medicias. ꝫ^o po nit canōes cōpletiuos. z^a ibi. & oꝫ. ꝫ^a ibi. & ml' totiēs. Dicit p̄mo qđ quedā cure ſunt ꝓprie naſi. & quedā ſunt p uiā cōitatis &c̄. Itē ſunt gargariſmata. ſ. que fiunt per os & non p naſū Itē & ſunt corpora huida. ſ. caputpurgia. & ſic patꝫ diffinitio caputpurgij. qa eſt res huida di ſtillata p naſuꝫ. Item p embulā. i. per cannulam.

ET omnis qui. Hīc determinat de ſitu illi⁹ cui debēt adminiſtrari medicine. & etiā oſtēdit mo duꝫ. & patet littera. Nota quod dꝫ impleri os aqua. qa ſi aliqđ penetraret per collatoriū tunc ſentireť ſapor. & ſi eſſꝫ ſapor malus noceret. & ſic permiſceť. tūc cū aq^a illa et expuiť cum ipa.

ET multocies. Hic ponit q̄tuor can. z^a ibi. & recti⁹. ꝫ^a ibi & qn̄q;. 4^a ibi cūq; Dicit primo &c̄. patꝫ littera. Item & qn̄q; ſedať. ſ. tal' mor dicatio.

ET rectius. Hic ponit ſecūdum ca nonē & pꝫ littera. Itez & qn̄q; fricať. ſ. naſus ul' caput. Itez ipm. ſ. caputpurgiū. ratio cure eſt ut inducať aliq̄ infrigida^o ſic quod caliditas caput purgij acuti nō noceať. Cunq; caputpurgiū. ſ. acutuꝫ. ratio ē ut remoueať caliditas acuitas & aſpitas inducta caputpurgio acuto.

Nocumentum. In precedēti parte huic posuit anathomiā narium & determiauit de modis administrationis medicinarū nariū seu ad nares. Hic determiat de dispositiōib⁹ odorat⁹. Et prio determinat de nocumētis odorat⁹. que sunt actiōes lese. z° determinat de egritudinib⁹ nariū. z^a ibi. in z° tractatu. cā fetoris nasi. Quia ꝑm⁹ tractat⁹ ē de actionib⁹ lesis. Secūd⁹ de egritudinib⁹. Primo igit̄ determinat de nocumentis auditus ī generali. z° in speciali determinat de accidēte qđ ē exiens mutatū. z^a ibi. fluxus sanguis. Primo determinat de nocumētis odoratus quātuz ad cās & diuersitates nocumentoꝝ. z° quātuz ad sig^a 3° quātuz ad curam. z^a ibi qñ accidit homini. 3ª ibi. sī cā eius. Prio ponit diuersitates nocum̄toꝝ secundo ponit causas. secunda ibi. et causa qđē. Prio ponit diuersitatē nocumentoꝝ. z° declarat eam. z^a ibi. & destructio. Ad euidentiā ꝑmi nota. ut 3° de accidēti z° cap° oia accidētia sunt. ut lese actiones. uel q̄litas mutata. uel exiēs mutatum. Et de actiōe lesa est ueꝝ ꝙ ipa sequit̄ morbuz sicut umbra corpus. ut sit ueꝝ dicere quod nunq̄ sit egritudo in corpore qn ibi sit actio lesa nō sic est de q̄litate mutata. nec de exeunte muta to. qa pōt esse egritudo. & tñ nō erit aliq istoꝝ duoꝝ. Actio autē ledit̄ trib⁹ modis. Nam aut diminuit̄. sicut diminuit̄ in ꝓposito qñ aliqs diminute sentit odores. Aliqñ auferť. qa nullo mō sentit. aliqñ corrumpit̄. & hoc ē maluz iudi^m dare đ odoratu. qa nō recipit odores. ut se offerūt sensui. Sed dices tu. iste actiōes lese sunt ne dispositiōes per se uel per cōitatē. Dicendū qđ ilia distinctio que dať ꝑmo de interiorib⁹ de comunitate. & per se nō est distinctio accidentiuz sed est distinctio egritudinū. & ideo nō debz distingui actio. sic ꝙ quedā actio lesa sit per se. & quedā per cōitatez. sed si sumam⁹ cām actionis lese. sic quedā est per se. & quedā p colligātiam. Nam operatio olfatiua ledit̄ qñq̄ solum ꝓpter nocumentū carūculaꝝ. & aliqñ ꝓpter nocum̄tū aliunde. ut a cerebro. Et patet cui⁹ uirtutis ista nocumenta sint actiōes lese. qa uirtutis animal olfatiue actiue. qa actiue ledūt operatōes odoratus. Dicit igit̄ qđ nocumēta fiūt in odoratu sic in aliis sensib⁹ &c̄. aūt destruať. i. auferať. Itez aut debilitať. i. diminuit̄. ET destructō. Hic declarat m^ta. Prio simp^r & semel declarat diminutionē & ablationē. z° corruptionem. z^a ibi. et corruptio. Dicit ꝑmo qđ abla° aut diminutio pōt fieri dupliciter. qa aut est totalis abla°. aut debiliter sentit. & sentit illud qđ ē aromaticum fetidū. & econtra. Itē destructio. i. abla°. Itē & ipius debilitas. i. diminutio. Item sunt z^m duos modos. sic uult dicere qđ abla° u^l diminu° sūt duo modi. aut enī destruit̄ & nō sentit odores.

Hoc dicit quātuz ad ablatiōez. aut debili tatem supple. & dicit q̄tum ad diminutionē. Itē sensu debili. qa nō recipit odorē in illo g̃du in q° debz recipere. Sz tu dices quare ī declaratōe nocumēti odoratus simul & semel declarat ablatōez & diminutionē. Dico quod hoc ē rōe cāꝝ. qa cāe remisse que sunt cāe dinutionis q̄n intendūtur sunt cāe ablatiōis. Et iō qa ista nocumēta ex p te suaꝝ cāꝝ differūt soluz z^m magis & minus. ipeo simp^r & semel illud fecit. ET corruptio. Hic declarat corruptionez. & dic̄ quod duplicit̄ pōt esse corruptio ī opatione olfatiua. Vno° quia sentit aliquē odorez qui nō est. z° mō qa sentit odorē qui est & iudicat aliter q̄ sit &c̄. Itē eius. i. odoratus. Itē fraudulentū. i. decepto riū. qa odorat illud quod non est i rei ueritate. Itez inuentus. s. odor. Item ut sentiat. i. iudicet hoc bonū. i. iudicat bonū. ET cause. Hic ponit cās. & quatuor facit. sic̄ quatuor cās ponit nocumētoꝝ odoratus. Prima est humor malus comꝑhensus ī organo odoratus. z^a est opillatio 3ª est mala complesio. 4ª est cā ꝑmitiua. ut cāus & pcussio. z^a ibi. aut opilla°. 3ª ibi. & multotiēs 4ª ibi. & qñq̄ fit. Primo qđ humor malus & frigidus in partibus añrioribus cerebri. uel in carūculis pōt esse cā nocumenti odoratus. Itē singulare. i. sine materia. Itez i duob⁹ uentriculis. i. in duabus ptibus uentris añrioris cerebri. Itē in ipo. s. cere° al^s in ipa. s. parte añriori. Itez aut in ipsis duab⁹ rebus similib⁹. qa in duab⁹ carūculis que sunt due res similes. Aut opilatio. Hic poit aliaz cām. & dicit qđ cōtingit nocumentū ex opillatiōe alicui⁹ humoris i osse petroso. & aliqñ a uētositate. aliquādo ab apostemate &c̄. Itē aut opillatio ab huōre in osse perforato. ita debz ordinari littera. Itē supra ipz. s. uelamen. qa dura matre. ET multotiēs. Hic ponit aliā cām. & dicit qđ aliqñ fit a mala complesiōe frigida ꝓpter medicīas. Itē facta. s. opilatio. aliter. s. facta lesio odorat⁹. Nota qđ cō plesio calefit. s. ex distillatis calidis. Itez aut stupefit & infrigidatur. s. ex distillatis frigidis.

ET qñq̄ fit. Hic ponit aliā cām. & dicit qđ aliqñ fit ex pcussione. Itē & qñq̄ fit. s. opillatio Itez ex pcussione. s. quia cadit pars sup̄ partem cadit. n. una cartilago super aliam uel os triangulare dextri lateris cadit super os triangulare lateris sinistri.

Quandoq̄ accidit. Hic ponit signa Primo nocumētoꝝ odorat⁹. z° ponit quoddā signū ꝓnosticū. z^a ibi. & qñ odorat Primo ponit sig^a ablatiōis odoratus ꝓuenientis ab opilatiōe & sine opilatiōe. z° applicat qđ dixit ad nocumentū diminutiōis. z^a ibi. & simil^r. Primo ponit signū ablatiōis ñ existēte opilatio

ne.z° existēte.z^{a} ibi.si aūt. ¶ Primo dicit si ali quādo cōtingit q̄ homo nō cōp̄hendit odores &c̄.Itē nō apprehēdit.i.nullo mō cōp̄hendit quia ē tota⁹ ablatio.Itē secūduz cōsuetudinem. quia sic cōsueuerūt uenire supfluitates.ita &c̄. & sic patz qđ nō est ibi opillatio ex quo equa⁹ fluūt supfluitates. ¶ Si aūt. ¶ Hic ponit signa ablatiōis odorat⁹ ꝓueniētis ab opillatiōe. & dicit &c̄.Itē qđ nares sunt facte ꝓpter respiratio nē.qñ igit̄ non pōt bene attrahi p nares & ligetur cum naso &c̄.est signū opillatiōis.Itē nau sitas in loquella.i.i naso loqtur.Itē i ipsis.s.alcaiasim.i.in p̄mis partibus nasi.Itez sub alcaiasiz .i.in partibus infimis nasi.Item cōplesiōes ei⁹ .s.cerebri.Itē que docuim⁹.s.in p̄mo can.fen p̄ ma. ¶ ET similiter. ¶ Hic applicat qđ dixit đ dixit de nocumēto ablatiōis ad nocumētū diminutiōis.& patet littera.Itē dinutio supple cognosces per ea que te docuimus.Itē tūc.i.tamē Itē cū simili ei⁹ qđ sciuisti. quia sciendo si egritudo est in cerebro.uel nō.uel sciendo si ē opila⁹ in partib⁹ nariū uel nō. ¶ ET qñ odorat ¶ Hic ponit quoddā signū ꝓnosticū.& littera p̄z. Itez nō cōsuetos.s.quātuz ad ip̄m nec usitatos.s.nec apud ip̄m.nec apud aliū.Itē nec ab aliq̄ habēte odorē p̄ntem.qa nullus astās p̄sens sentit illuz odorē.Itē pisciuz.s.putridoz.Item luti al⁹lini. Itē infusi.s.in aqua ¶ Nota qđ omēs sensus exteriores habēt terminatōez ad sensuz cōmunē.qñ ergo aliqs sentit aliqd.& dat tale iudiciū i odore.sequit̄ nocumentū malū esse cōicatū cerebro specialiter quādo est ibi egritudo acuta .

SI causa eius. ¶ Hic ponit curam.Et p̄mo ponit curā nocumētoz odoratus ꝓueniētiū a mala cōplesiōe. z° ab humore illius.3° ab opilatōe facta ab humore.4° a uentositate. 5° remittit nos ad aliū locū.Pro cura polipi i narib⁹.Hic ponit curā alicuius nocumēti q̄ est actio corrupta.z^{a} ibi.si autē cā.3ª ibi.& si cā ē.4ª ibi.& qñq̄.5ª ibi.si autē cā.6ª ibi.ille autē ¶ Dicit p̄mo quod si cā est mala cōplesio debes curare per contrariuz &c̄.Iste est canon generalis.qa ois mala cōplesio per cōtrariū curat̄ ¶ Nota q̄ pars añrior cerebri debet attēdi.qa organuz olfatus oritur a tali parte cerebri.qa in nocumēto actionis debent administrari medicie ad organū.Itē maxie est cōplesio frigida qa & pars anterior & totū cerebroz ponit̄ frigidū.& ideo leuis cā pōt infrigidare.Itē in duob⁹ uentrib⁹.i. in duab⁹ partib⁹ p̄mi uentriculi ¶ Itē aditamētis.i.carūculis.Item olea calida sunt magis iuuatiua.qa statī uadūt ad carūculas. ¶ SI aūt causa. ¶ Hic ponit curā nocumentoz odorat⁹ ꝓueniētiū ab humore. Et p̄mo docet administrare medicias euacuatiuas.

z° phlebothomiā.ibi z^{a}.si uene.p̄ma pars ē clara per capitula signoz significātiū dūiuz humoruz i cerebro.Itē ex sibaret.i.de pittis đ sciaret dictis sup̄.p̄ma sen istius.3° ca° de canonib⁹ uniuersalib⁹ curationū egritudinū cerebri. ¶ ET si uene ¶ Hic ponit curā per flobothomiā. & p̄z. Item fiat.s.flobothomia. ¶ ET si causa ¶ Hic ponit curā nocumentoz ꝓuenientiū ab opilatōie ex hūore.& tot facit quot medicīas ponit.z^{a} ibi & ex eis.3ª ibi.& qñq̄.4ª ibi.& ex eis que exp̄ta sunt ¶ Dicit p̄mo q̄ si opila° est in osse perforato &c̄.De z^{a} dic̄ q̄ nigella infusa i aceto &c̄. ¶ De 3ª dicit qđ qñ fit puluis & permiscet cū alio quo oleo &c̄.Item condisi.i. elleborus albus.Aliter dixit Symon q̄ sunt quedā radicule q̄ hñt clarificare.lanas de q̄bus fiunt pani.Itē & qñz territ̄ nigella.deinde terrat̄.i.misceat̄.Itē ponitur oleū rosaz.ut remoueat nocumentū mordicationis & acuitatis inducte in naso ex medicis ¶ ET qñq̄ laudat̄. ¶ Hic ponit curā nocumentoz odoratus ꝓueniētiū a uētositate.Et primo facit hoc.z° ponit quoddā remediū antiquoruz z^{a} ibi.quidā aūt.Item alkarmel.s.sandonicū. sz secundū Serapionē i suis aggregatiōibus est ruta agrestis.hoc ponit ca°.z69. ¶ Q Vidaz aūt ¶ Hic ponit quoddā experimentū.& ē bonū sui ꝓprietate.Itē quidam.s.Rasis.3° cōtinētis auctoritate quorūdaz.Itē p toracē pulmōis debz intelligi pāniculus in quo iuoluit̄ pulmo. ¶ SI aūt ¶ Hic pro cura nocumētoz odoratus proueniētiuz ab emoroidib⁹ remittit nos alibi. Item emoroides.i.polipus ¶ ILle aūt ¶ Hic ponit curam actionis lese corrupte & patet littera.

HLuxus sanguis. ¶ In p̄cedēti parte Auic.determiauit in generali đ nocumētis odorat⁹ que erāt actiones lese. ¶ Hic determiat de quoda accidēte quod uocat̄ exiēs mutatum. Prima in duas scđm qđ sunt duo accīntia mutata de q̄bus determiat.z^{a} ibi.he due egritudies.Primo facit hoc.z° qa fluxus sanguinis aliqñ est iuuatiuus.ponit medicinas faciētes fluxū sanguis.z^{a} ibi.necessitas. Primo ponit cās.z° signa.3° curaz.z^{a} ibi.& fluxus sanguis.3ª ibi.cretici qdem. Primo ponit q̄dam diuersitatē fluxus sanguis.z° poit cās.3° remouet quoddā dubium.4° poit can.cōpletiuos.z^{a} ibi.aut cā dñiz.3ª ibi.& pulsus qdez.4ª ibi fluxus quidē. ¶ Dicit p̄mo q̄ sanguis fluit a narib⁹ aliqñ guttati.aliñ uelociter &c̄. ¶ Nota q̄ fluxus sanguis narium ē quoddaz accīns uirtutis cōtentiue uł expulsiue. uel utriusq̄ simul cōtentiue.quia non pōt retinere sanguinē in uasis ordinatis ad retētionē ip̄ius expulsiue ē accīns qa talis uirtus nō mouet̄ nisi inciteť. ut p̄mo đ interioribus z° ca°.incitat̄ aūt talis uirtus ab hu

moribus peccātib⁹ in qūali.uł exeunte mutāto in quali.ſ.acuto mordicatiuo.ut humor ut 6°. de accidenti.z° ca°.&.6°.de interiorib⁹ ꝑmo.c. & ultimo.& ſic patz ſolutio ad queſtionē.ſ.c⁹ uirtutis eſt accn̄s.fluxus ſanguis narium. quia eſt accidens uirtutis contētiue & expulſiue uel utriuſq; ſimul. Dicit̄ aūt accn̄s. quia eſt exiens mutatum quia exiens mutatum aliquando eſt in quātitate.aliquādo in qualitate. In quātitate quia eſt amplioris quātitatis quaz debz.& tūc eſt accn̄s uirtutis naturalis expulſiue. ¶ Aud cā dn̄i ¶ Hic ponit cās. Et ꝑmo poit cās fluxꝰ ſanguis narium ueniētis ex aptura uene. z° ue nientis ex apertura artharie.z^a ibi.& ille ¶ Dic ꝑmo qđ fluxus ſanguinis fit ꝓpter dn̄iuz &c̄. I tē aut cā.i.ꝓpter cām.ſupple ꝓuenit.Itē fluē tis.ſ.cū uirtute expulſiua forti. Itē rethis cere bri.i.pie matris & dure matris que comprehē dunt cerebrū.ſicut rethe. Itē recipiēs curā.Illa littera refert̄ ad fluxū arthariarum ex fractura que ꝓpter motū continuū nō bn̄ conſolidari po teſt.Item nota qđ nocumentū qn̄ eſt aliqualiter diminutū facit ſodā.qn̄ eſſet ſanguis calidus ut mordicatiuus calefaceret & faceret ſodā. Sz qn̄ nocumentū eſſet interius.tunc faceret eruptiōez uenaꝝ.et faceret fluxū ſanguis nariū.Itē ꝓpter uapores.i.humores ¶ Itē calidos acutos qa tales mordicātes mēbra incitāt uirtutē expulſiuā ad expellendū ¶ Nota ut habet̄ 3° đ accidēti.aper tura uene eſt cā fluxus ſanguis nariū. Vena aūt aperit̄ triplici de cā.aliqn̄ aperit̄ ex fortitu dine uirtutis expulſiue regulariter opantis ut contin git in fluxu ſanguis nariū i morbis acutis.& ꝓ uenit talis fluxus maxie circa finē egritudinum acutaꝝ.& nō circa ꝑn^m.qa tunc non ꝓueniret a forti uirtute regulariter operāte.z° aperit̄ uena ꝓpter multitudinē extenſiuā ſanguis extēdētis uenas.Aliqn̄ aperit̄ ꝓpter defectū.uel a genera tione.uel a tpe in ipa uena.qn̄ eſt ſubtilis mol lis & male texture.& ideo quelibet res habens ipam extendere.ipaz aperit & exit ſanġs.modo ¶ Auic.tangit ꝑmaz cāz cū dicit cuz uirtute.tangit ſecunda.duz dicit aut cā dn̄i.tangit 3^am cām in ferius magis. ¶ Sz tu dices cuius uirtutis ē mor bus fluxus ſanguis nariū ¶ Dicendū qđ cōſide rato ſolo exeunte mutato ſic non eſt morb⁹.ſed eſt accidēs uirtutis cōtentiue uel expulſiue uel utriuſq; ¶ Alio mō poſſum⁹ cōſiderare mēbruz a quo imediate fit exitus.& ſic aut cōſideram⁹ naturalē compł̄onalē mēbri que eſt hēre q̄dam cōcauitarē.& ſic eſt morb⁹ in receptacł̄o prout curit ſanġs in maiori quātitate q̄ debet uenire ad orifi^m uene.aut cōſiderem⁹ permutationem unitatis.& ſic eſt ſolu° cōtinuitatis ¶ Sz tu dices ꝑmo qđ fluxus ſanguis nariū ſemp ſit accidēs arguēdo ſic.ſemp flux⁹ ſanguinis nariū ſeqtur aperturā uene.igit̄ ſemper eſt accidēs. Dicendū qđ conſiderata ſola pmutatione exeūtis.ut ſic ē accidēs ſolū.Si aūt conſiderem⁹ naturas mēbri leſi.& ſic eſt morb⁹ in receptacł̄o uł unitate.Itē tu dices ergo flux⁹ ſanġnis nariū ē actio leſa.cō ſeqns eſt fł̄m.qa tūc nō eſſent n̄ duo genera acci dentiū morborū.ut actio leſa & q̄litas mutata cōſeqns ē fł̄m cōſeqn^a tz.qa exiēs mutatū z^m te ē nocum̄tū cōtētiue uł expulſiue uł utriuſq; ſił̄ ſz om̄e tale nocum̄tū ē actio leſa.igit̄ &c̄. Et ex alia parte eſt ēt q̄litas mutata igitur non ſunt niſi duo genera accidētiuz morboꝝ. ¶ Dicēdū ꝙ ſi fluxus ſanguinis ueniat a cauſa primitiua ut a uulnere.tunc eſt accidens diſtinctū ab actio ne leſa & qualitate mutata.& ſic ē exiēs muta tum. Si autem proueniat a cauſa itrinſeca.tunc quia non pōt prouenire niſi aliqua actio ledat̄. & ſic exiens mutatum coniungitur cū actōe le ſa ¶ Aliter pōt dici ꝙ exiens mutatum ē ſolum accidens diſtinctum ab actione leſa & qualitate mutata.cōſiderato etiā inquātum ꝓmutatum & conſidero qđ exiens eſt. Si autem conſidere mus exiens.non ſoluz ut exiens & ut ꝓmutatū ſed etiā naturas in qbus eſt facta ꝓmutatio ut ſic exiens mutatum concurrit cum actiōe leſa. ¶ Sed tu dices.fluxus ſanguis nariuz eſt ne diſ poſitio p ſe uł per colligantiā. ¶ Dicendum ꝙ ſi fluxus talis ueniat ꝓpter nocumentum in uena. ſic eſt diſpoſitio p ſe.ſi aut̄ ꝓueniat ꝑ fortitu dinez expulſiue icitate ab acuitate exeuntis uł a multitudine ſanguis extendētis. & ſic eſt diſpō per colligantiā. ¶ Aliter pōt dici ꝙ diuerſitas que dat̄ ꝑmo de interiorib⁹ de per ſe.& p colli gantiā eſt diuerſitas egritudinuz & nō accn̄tiū fluxus aūt ſanguis narium eſt accidēs. ¶ Sed tu dices quod eſt illud mēbrū uł quā uirtutez hēt iſte fluxus ledere ¶ Dicendū qđ eſt nocum̄ tum uenaꝝ que ē apertio & uirtutis naturalis ¶ ET ille quidez ¶ Hic ponit driaz iter fluxū ex uenis & arthariis.& patet littera. Itez ex ar artharias.i.ſubtilitate.Item in rubedine.ſ.clara Ratio eſt quia calidior eſt & magis permixt⁹ cum ſpiritibus.Itē fit rediēs cum periodo ſcdz multiplicationē ſanguis in arteriis. Item & ali quādo fit mordicatiu⁹.& tūc uirtus expulſiua expellit.Item alī illud non ē.i. nō expellit̄ pio dice.Item qn̄q; ſit cadēs.ſ.fluxus ſanguis. Itē ſubito.qa uenit ſubito.qa abſq; cā maifeſta fit aptio. ¶ ET curſus ¶ Hic remouet du^m.Et fac p° hoc.z° reddit cām cuiuſdā qđ dixit. z^a ibi . iuuamentuz. ¶ Primo reōuet du^m illud.fluxus ſanguis narium nocet ne ſemp ¶ Et reſpōdet ꝙ nō Itē cōferūt.ſ.qn̄q; & nocēt.ſ.qn̄q;.Itē cōforme .i.habitudis.Itez poſtea in uelamie .i.i pānicł̄o uelante coſtas ut in pleura. ¶ Vuamentū eim ¶ Hic aſſignat cāz illi⁹ qđ dixerat et pz. ¶ Nota

qđ uideť uelle qđ post apostemata cerebri & eparis sit maius iuuamentū qñ apostema est in pleura uel in dyafragmate ex fluxu sanguis nariū quā si apostēa ē in pulmone.qa qñ apostēa est in pleura nō ē timor de ulceratiōe & ptisi.sicut qñ est in pulmone. ET fluxus qdē. Hic ponit can. Prio facit hoc.z° ostendit que corpora sunt magis p̄parata ad fluxū sanguis nariū z^a ibi.& corpora. Pria i q̄tuor z^m qđ quatuor ponit can.z^a ibi.cū autē.3ª ibi.et ista duo.4ª ibi & uniuersaliter. Dicit p̀mo qđ fluxus sanguis nariū est &c̄. Istud idē habeť 3° de crisi 3° ca°. & 4° can.fen z^a.ca° de signis crisis. CVM autē Hic ponit z^m can.& dicit qđ qñ flux^o fit multus fit homo citrini coloris &c̄.Itē mult^o.s. fluxus sanguis nariū. Itez extenuatus.s.qñ euacuareť sanguis in nimis magna quātitate. Itē leditť cū extractione min^o q̄ ad extractionē.qa colera potest melius extrahi q̄ p̄nt alij humores. ET isti. Hic ponit z^m can.& patet littera. Itē isti duo.s.ffatici & mel'ici.cā ē qa habēt minus de sanḡne q̄ alij. ET uniuersaliter Hic ponit 4^m can.& patet littera et reliquoꝝ.s.morboꝝ.ut sincopis &c̄. ET corpora Hic pōit corpora p̄parata ad fluxū sanguis nariū.et patz littera. Itē citrina uel colerica Causa canonis pz qa talis sanḡs est magis subtilis.& ideo magis exit. ET fluxus. Hic ponit quedā signa.& patent.Itē splendor in utriq̄ oculis propter luciditatē sanguis.Itē & linee albe.Sz tu dices contra.qa debēt apparere rubee sicut ē sanḡs. Dicendū per expositionē littere alterius.i.splēdide Item ubi locuti sum^o &c̄.i.q̄rto can.fen z^a.Itē & diximus.s.4° can.fen z^a.al' dicemus.

CRetici quidē Hic ponit curaz.Et prio in generali.z° in speciali z^a ibi capurpurgia. Prio ostendit q̄ fluxus debet retineri.& qui non.Secūdo ponit medicinas retinētes fluxū. z^a ibi medicine uero. Prio ostendit qui fluxus nō debet retineri.z° qui sic.z^a ibi.reliqui uero. Dicit prio &c̄. De z^a dicit qđ oēs alii fluxus q̄ non sunt cretici debēt restringi &c̄.Itē cretici quidem.s. fluxus in febribus Itē & similis ei.qa sine febre.Itē restringať.s.per se. Itē reliq uero .s.fluxus. Itē ꝓpter p̄parationez.i.repletionē quātitatiuā. Itē & caliditatē eius.i. ꝓpter nocumentuz in quali.Itē est melior res.i.quia euacuat & diuertit.Itē subtilis.i.debilis & pauca Itez ex latere al'ab.ea parte. Itē equidistāte cōi.quia per unā diametꝝ. MEdicine uero Hic pōit medicinas restrictiuas fluxus sanguinis Et p̀mo p̄mittit z^m quē modū tales medicine habent sanguinē restringere.z° declarat illos modos.& q̄ sunt medicine.z^a ibi.medicine uero Dicit prio qđ medicine &c̄. Itē duas & tres.i. que habēt infrigidare &c̄. MEdicine uero Hic declarat istas medicinas. Prio que sunt ille que curā t stipticādo.z^a infrigidādo.3° conglutinando. 4° cauterizādo.5° a ꝓprietate. z^a ibi.infrigidātes. 3^a ibi.conglutinātes.4^a ibi.cauterizantes. 5^a ibi. ille autē. Pria patet.De z^a dicit qđ medicine infrigidātes sunt sicut opiū De 3^a dicit &c̄ De 4^a patet De 5^a etiā patet.Itē đ sentriciis.i.rubi uel spine albe Itē alchachile.i.herba que uocať soldanella que est multe uirturis.& habet proprietatē qa euacuat aquā cōtentā i uētre. Item colcotar.i.spēs uitrioli.Itē albedarogi.i.basilicon is .

QAputpurgia. In p̄cedenti parte Auic.posuit curaz fluxus sanguis nariū in generali. Hic ponit curā in speciali.Et prio ponit curam per medicinas.z° p regimen & dietā.3° docet sucurrere cuidā accidēti.z^a ibi.cibi uero.3^a ibi.& oz. Prio ponit curā fluxus sanguinis nariū leuis.z° fortis.z^a ibi.in ea uero.Prio ponit curā p caput purgia.z° p tentas in naribus.3° p insufflatiōes 4° per linimēta.5°. per odoramēta.6° per ipletiones.z^a ibi.tente autē. 3^a ibi.ex insufflatōib^o. 4^a ibi sed impletiones. 5^a ibi.odoramēta uero. Pria in tot quot medicinas ponit.legatur totuz simul &c̄. Dicit g° p̀mo qđ debes admistrare caputpurgia.Item aquā floꝝ.s.palme. Item succus cachille.i.herbe que diciť soldanella que est optia medicina ī asclite.ita hētur a Symōe in littera.k.Item albederogi.i.basilicōis. Item arno glose.i.plātaginis.Itē si aūt multitudinē.i. supfluū fluxuz saguis. TEnte aūt &c̄. Hic ponit curā fluxus sanguis nariū docēdo administrare tentas.& pz littera.& ponit multas medicinas.legať totū simł' Item colcotar.i.spēs atrimēti.Itē liciuz.i.succus cuiusdam arboris a qua egrediť storax. Itē & terrātur cū aceto al' coficiantur. EX insuflatiōibus. Hic p° ponit curā p insuflationē &c̄.& pz littera. Itez terra teste albe est spēs terre. Item aut nora.i.calx & est medicamen cauterizati^m.Itē cortices fructus dulb que diciť plantanus.& facit fructus uelut nuces.Itē terrā figuli.i.terra de qua fiūt urceoli.Item cōtriti.i.cōbusti. Itē in embula.i. per cānulaz. EX linimētis Hic ponit curā p linimēta & pz littera.Itē & similiter fiūt linimenta & empl'a ex oibus medicis frigidis &c̄. Itē et sentricis.i.rubi.al'.uitis albe. ODoramēta. Hic pōit curā per odoramēta.& pz littera.sz impletiōes & pz littera.Itē sz impletiōes.s. sine tenta. In eo aūt Hic ponit curā fluxus sanḡnis p flobothomiā.z° p inspissantia sanguinem 3° p uentosas.4° per embrocas.z^a ibi.& cuz flobothoia.3^a.ibi.& uētosa.4^a ibi.& oz Dicit p° qđ si fluxus sanguis ē multū prauus ita qđ nō

p̄ōt cōſtringi p medicinas dictas &c̄. Item aut caliditatē uehementē.ſ. ſanguis.Itē aut erupti onez artariaꝝ.ſ.ſanguinē elleuāte.Itez minima ualde.i.ſubtilis leuis & pauca.Itē ut ſuccurratur aℓ ſubtrahaſ.ſ.per flobothomiaz.qa in una flobothomia. ¶ ET cum flobothomia. Hic ponit curā per inſpiſſantia ſanguinē.& pz littera. Itē turbidū.i.ſpiſſuz. Itē q̄is nō infrigideſ.ſ. ſufficiēter. Itē iuiube.qa iuiube habēt ſangnez inſpiſſare.& ideo in febribus ſanguineis conuenit ſyrupus iuiubinus. ¶ VEntoſa uero ¶ Hic ponit curā per uentoſas ſtricturas & ligaturas & patet littera.Itē flobothomia.i.per flobothomiā.Itē & poſitio uentoſaꝝ ſuper epar ē ex curationib⁹ nobiliorib⁹ ſi fluxus ſanguinis nariuz &c̄.Itē uel teſticuli uiroꝝ. Itē & mulieꝝ.ſ.mamille.Iſta ponunt̄ ad diuerſionē. ¶ ET oportet. Hic ponit curā per embrocas.& pz littera Itē danich eſt pondus.ℨ.g̃noꝝ ordei. Itē ad abſcindenduz.i.ad curandū. Cauſa eſt qa reuertit̄ ſangs ad cor.& extrēa remanēt depauperata calore. ¶ CIbi uero ¶ Hic ponit curā per cibos et dietā.& pz littera. Itē aut ſimilib⁹.qa cū ſucco limonū arancioꝝ.& huiuſmodi.Itē pp coleram ſangnis ſui.i.ppter ſangnem ſuū colericū.Item q̄q; acetoſitate acuta.i. acetoſis acutis. ¶ ET oportet. ¶ Hic docet ſuccurrere q̄buſdā accidentibus.& dicit qđ debes cauere ne ſanguis fluat ad ſtomachum.

Neceſſitas.Quia aliquādo i aliquibus egritudinib⁹ ē neceſſarius fluxus ſanguinis nariū.Ideo hic docet adminiſtrare medicinas ꝓuocatias fluxus ſanguis nariū. Et dicit ꝙ aliq̄n ē neceſſe ut facias exire ſanguinē ex narib⁹ &c̄.Nota qđ illo cāu multuz ualet herba que dicit̄ ſanguinaria.Itē indignātes.i.peximas & p̄uas.Item curſu.i.per curſuz.Item cōfectis.i.mixtis.

Hedue egritudines. ¶ In precedenti parte Auic.deteriauit đ fluxu ſanguinis nariū. ¶ Hic determiāt de catarro coriza & brancho ¶ Et ꝓmo quātuz ad cās.z° q̄tum ad ſigna.ℨ° q̄tuz ad curam.z° ibi.ſigna catarri.ℨ° ibi.cura catarri.Prio ponit cās catarri & corize.z° ponit q̄daz diuerſitatē catarri.ℨ° pōit canones cōpletiuos.z° ibi.& catarris.ℨ° ibi.& catarri.Prio ponit cās catarri. z° oſtendit que cōpleſiones ſunt magis parate ad catarrū.z° ibi.& habentes. Prio notificat catarrū.z° ponit cās.ℨ° pōit unū can.z° ibi.& cās. ℨ° ibi.& cū frigiditas.Prio notificat catarrū. z° oſtendit mēbra ad que ē fluxus in catarro.z° ibi & catarrus. Propter euidentiā p̄mi nota qđ catarrus eſt defluxus materieꝝ ad ptes inferiores & dicitur a cado cadis qa humiditates cadunt.

Et Meſue ca° de catarro dicit qđ catarrus uocatur fluor aput grecos.Et ſic etiaz reuma dicit̄ a ruo ruis.quia humiditates ruunt deſcēdēdo.& ſic catarrus et reuma ſunt ſynōima.Itē catarr⁹ uno modo ſumit̄ cōiter.et ſic eſt deſcēſus humiditatū a ſupiorib⁹ ad inferiores ad quaſcunq; ptes inferiores deſcēdāt.ſiue ad pect⁹ ſiue ad nares.ſiue ad epyglotuz.ſiue ad ſtomachū.ſiue alibi.Aliq̄n ſumit̄ magis ꝓprie.& ē deſcenſus humidita tū ad pect⁹.ſeu ad partes pectorales.ut ponit Auic.in littera.auctoritate Gal⁹. ſed ſi eſt deſcenſus ad fauces ueniēs uocatur brāchus & ueniēs ad nares uocaſ coriza. Vnđ uerſus. Si fluit ad pect⁹ dicaſ reuma catarrus ad fauces brācbus.ad nares eſto coriza. ¶ Sed nota ꝙ illa materia que deſcendit ē ſubtil⁹ quia uniuerſaliter nō deſcenderet ſi eſſet groſſa & uiſcoſa. ¶ Tñ nota qđ ipa eſt diuerſa p magis &min⁹ & ſubtilitate.& ſic pz ꝙ in pricipio ipſius cuſ catarri nō cōueniūt ſirupi apitiui qa augmētarēt catarruz.Sed cōueniūt medicie inſpiſſatiue ſit materia ſiue frigida ſiue calida. Nam ſi ſit frigida i ſpiſſaſ ingroſſaſ & ultra hoc alteraſ. poſtea digeſta materia cōueniunt medicie que faciunt expuer.Et ſi materia eſt uiſcoſa conueniūt medicine lenitiue aliquātuluz abſterſiue ſicut dyadragagantū dyapenidion & huiuſmōi.ut patet ab Auic.in littera. ¶ Dicit g° ꝓmo ꝙ iſte due egritudines.ſ.brāchus & coriza cōueniūt in hoc.& pz littera.Itez he due egritudines.ſ.catarrus et coriza ſupple & ēt brāchus.Item qdaz hominū .ſ.Gal⁹.z° ꝓnoſticoꝝ cōmento 4°.& Meſue allegant ſup̄ in libro de febrib⁹ ad glauconē. Itē & ꝓhibens odoratū effuſus ad oculū.ſ.rei que effundit̄ in lachrimali.& iō coliria que ponunt̄ in oculo uadūt ad nares.ratio ei⁹ qđ dicit qa talis huiditas opillat illā uiā & odor nō pōt transire ad nares. ¶ ET catarrus. ¶ Hic oſtendit mēbra ad que eſt fluxus in catarro.& dicit qđ deſcenſus eſt alī ad palatū &c̄.& pz littera.Item eo.ſ.catarro.Itē caſuz ad pectus.ſ.q̄n illa huiditas fluens ad ſtomachū eſſz multū frigida. Itez ꝙ extenuatio cōtingit p deſcenſū catarri. qa illa huiditas calida & acuta ueniens ad ſtomachuz abradit ſtomachū.& nō ꝓmittit cibū ſtare i eo & trahit ad meſeraicas. imo incidit cibuz & fit ſtercus uel ſeceſſus.& perconſeqns extenuatio. ¶ ET cā oiuz. ¶ Hic ponit cās omniū. Propter euidentiā hui⁹ partis nota ꝙ materia que ruit ſiue fluit ad ptes inferiores.aut eſt materia calida aut frigida calida.ut colerica. aut flā ſalſuz & talⁱ ē malus catarrus.frigida et ſic ē materia aquoſa ſubtilⁱ.quā iō tēptat uirt⁹ expl̄ſiua ut expellat.qa nimis eſt fluidū tale ſupfluū. et iō illā materiā oportet ingreſſare ut ꝓportionetur uirtuti. A triplici autez cā pōt fieri ut talis ma

teria descẽdat. Vno modo a calido dissoluẽte. Et tal' calor alñ ẽ extrinsecus. ut calor sol' et aeris et balnei. ẽt qñ aliqs stat ad odores cal'os ut ad odores aleoꝝ. qa tales uapores liq̃faciũt mãz et cadit deorsuz et fit catarr⁹. Aliqñ illa cã ẽ extrinseca. sicut uapores calidi elleuati ex humoribus calidis. etiã sicut si aliqs sumeret aliquã medicinã que moueret huõres. & ipos non expelleret. Alio modo põt fieri iste descensus per uiã compressionis. qa a frigido cõprimẽte fit expressio humiditatis. sicut fit in hyeme. Alius mod⁹ est ꝓpter magnã quãtitatẽ humiditatuz nõ regula taꝝ a uirtute. sed superantiũ uirtutẽ contentiuã ut etiã cõtingit in hyeme. modo istas cãs tangit Auic. in littera. & licet ponat plures. tñ oẽs sũt reducibiles ad istas. & patet lr̃a. Itẽ & cã oium illorũ. s. catarri & corizę. Itẽ ꝓprie qa sine materia. Itẽ accidit rarificatio ex fl'omia. quia fl'omia mouet sanguinẽ. unde sanguis inflãmat' & incẽdit' ad quã inflãmationẽ sequit' rarefactio. Itez ex multa inflãmatione. supple fit rarefatio. naz qñ corpus est debile in compl'one. cito inflãmat' & cito calefit. & sic a quacũq; cã fiet impressio. ut ꝓmo can. fen z^a. & sic aliqua corpora recipiũt nocumentũ in hyeme & in estate. ET cuz frigiditas. Hic põit unũ can. & dicit qd̃ qñ ẽ mala compl'o fortis &c̃. Itez & figit̃ .s. in cerebro. Itẽ in ea. s. fortitudine. Itez dicit̃ qd̃ ipe. s. catarrus. Itẽ & in caliditate eius. i. aut ultio calefiant Iste est afforismus Brãzi & corizie i ualde senibus nõ maturant̃. ET habentes. Hic ostẽdit que compl'ones sint magis parate ad catarrũ. & dicit qd̃ compl'o calida &c̃. & patz littera. Itez ex cãis corporeis. i. corpori intrinsecis. Nã habẽtes compl'ones calidas sũt magis parati q̃ habẽtes compl'ones frigidas. Nota litterã. qa saluat' questio que põt fieri. s. que corpora sint magis parata ad catarrũ. uel corpora calida. uel frigida Dicendũ ut dicit Auic. qd̃ a duab⁹ ꝓmis causis que sunt calidũ dissoluẽs & frigidũ exprimens Et etiã a causis extrinsecis corpora calida sunt magis parata ad catarrum. Ratio est quia sunt corpora magis rara. igitur cause melius possunt intrare mẽbra & dissoluere & exprimer̃. sz corpora frigida q̃tuz ad tertiã cãz que est repletio humiditatũ sunt magis parata ad catarrũ. quia plures huiditates aggregant̃ in frigido q̃ in calido ET sic etiã hẽtur qd̃ licet corpora calida sint magis parata ad catarrũ. tñ catarrus ẽ cius curabil'in eis q̃ in frigidis. Dubitat̃ sup isto ca^o cui⁹ mẽbri catarrus sit egritudo. Dicendũ ꝙ si catarrus fiat a cã extrinseca. est egritudo paniculi coopiẽtis craneuz & musculoruz ibidẽ existentiũ sub cute. Et iõ bona cura ẽ calefactio & euaporatio cuz pãnis calidis. qa removet talẽ frigiditatẽ inductam in ipo paniculo. si aũt catarr⁹ ꝓueniat a cã itrinseca. sic est passio pie matris & dure matris cerebri q̃ exprimunt huiditates ul'liquefaciũt. tñ nos possem⁹ in catarro ymaginari multas lesiones fieri. s. qd̃ noz aliqñ plurib⁹ mẽbris. Itẽ dubitat̃ utrum. catarrus sit egritudo ꝑ se ul' per colligantiã. Dicenduz ꝙ si teneam⁹ qd̃ catarrus sit accidẽs. qa exiens ꝓmutatũ in q̃titate sic nõ cadit distinctio p. se & per colligãtiaz qñ fit.a cã extrinseca. Sz tu dices. si sumat̃ catarrus ꝑ egritudie. q̃ egritudo est? Dicendũ ꝙ cõsiderãdo exiẽs mutatũ sic non est aliqs morbus. sed ẽ unuz genus per se accidentiuz morboꝝ. Si autẽ considerem⁹ qd̃ aliqua mala cõplesio iprimit̃ in cereb^o uel panículis ab huiditate defluente que ibi cõtinebatur & quia pluri^m fit a frigido. dicem⁹ ꝙ est mala complesio frigida. ut pluri^m. ET catarrus. Hic ponit quãdaz diuersitatẽ. & dic̃ ꝙ catarr⁹ aliqñ est grossus. alñ subtil' &c̃. Itẽ grossus. i. de materia grossa. Nota qd̃ materia catarri nõ est grossa. qa ipa nõ descẽderet. sed tñ in catarro est dare magis subtile & min⁹ subtile. & illud uocat̃ grossuz. Itẽ aut qñq; calidas al'mordicatiuas. Nota qd̃ egritudies humide maturant̃ a caliditate & siccitate. & iõ maturatur catarrus in febrib⁹. ET catarri. Hic ponit .c. can. z^a ibi. & multiplicat̃. z^a ibi. & qñq; 4^a. ibi. inquit Ypo. 5ª ibi. inqt Gal'. 6ª ibi. & qñq; soda. In ꝓma pte ponit quẽdam affo^m Hipo. tercie pticule. & pz littera. Itẽ uentus septẽtrionalis. i. boreas. Multiplicãtur Hic ponit alium can. qui est ẽt afforism⁹ tertie pticule. Item estas post ipm̃ imediate. qa estas eiusdem anni Itẽ septẽtrional'. i. frida & sieca. Itẽ & pluuiosus. s. añ hyemẽ illã. iste ẽ cãus. estas ẽ frgida et sicca autũ pnus calid⁹ & huidus. i hyeme fiunt catarri. ET qñz. Hic poit aliũ can. & patz littera. Istud ẽt hẽtur z^a pticula afforismoruz. Inquit Hipo Hic ponit aliuum canonẽ & dicit q̃ ille qui habet multum catarrũ non fit splenetic⁹ Hipo. s. i libro epidiaꝝ cã ẽ qa materia diuertitur per alias uias &c̃. Inqt Gal'. Hic ponit aliũ canonẽ. & ipm̃ uerificat. & patet Item incolumia i. sana. Itẽ dico autẽ fortasse .s. cãm in hoc. ET qñ soda Hic ponit sextum can. & dicit qd̃ qñ soda est coniuncta cũ catarro &c̃. Itẽ cõueniẽs. i. cõiuncta. Nota ꝙ soda attrahit. qa ẽ dolor capitis. dolor autẽ hz attrahere.

Ignũ. Hic ponit signa Prio catarri calidi. z^o frigidi. z^a ibi. frigida autẽ. Dicit ꝓmo qd̃ qñ catarr⁹ est &c̃. Item si est corizalis. i. si descendit ad nares. Itẽ est rubedo qa humor ẽ calidus. & habet calefacere. Itẽ & non iuuat̃. s. catarrus. Itẽ ea. s. febre. Itẽ & attractio ipius. s. q̃ sequit̃ adustionẽ siue calorẽ. Itẽ est hec ẽt opila

tio qñq.ſ.qñ multū ſubito fluit.Itē nauſitas ē qñ q̄s loquit cū naīb⁹. ¶ ER Igidū autē ¶ Hic ponit ſig^a catarri frigidi.& patz littera.Itē ē tē tio frontis & in naſo ꝓpter materiā extendētem Itē nauſitas eſt locutio cū naſo.

QVra ¶ Hic ponit curā.Prīo in generali ponit intentiões habēdas in cura catarri.z° ponit eas i ſpeciali.z^a ibi materie aūt diminutio.Prīo premittit intentiões habēdas.z° oſtendit a q̄bus deber cauere ille qui hz catarrū.3° oſtendit q̄b⁹ dz uti.z^a ibi.& ea omnia.3^a ibi.& incipiat. Primo dicit qđ cura catarri ſtat in reb⁹ ſex.ſ.in diminutione materie &c̄.Itē taſiz.i.leſio opilatiua i naſo. ¶ ET ea oīa ¶ Hic oſtēdit a q̄bus debz ſibi cauere.& aliqualiter q̄bus debz uti. Itē & cum hoc.ſ.calefactiõe capitis.ſ. ſi materia ē frigida. ¶ ET incipiat ¶ Hic oſtēdit q̄bus debz uti ponēdo can.& pz tota littera ſine diuiſiõe.Itē ābo q̄a flobothõia & fluxus uentris.Sz tu dices iꝑe cūc̄ q̄ raro admiſtrat flobothõia.et ſup̄ ſtati dixit curat cū flobothõia ¶ Dicēduz q̄ raro admiſtrat flobothõia.q̄a raro ē materia calida.Itē a tuſſi.i.cū tuſi ¶ Item renouans multiplicās. Itē ſyrup⁹ de papauere.ſ.ad ꝓhibendū fluxū et ad minorāduz materiā.Item & ſi nõ.ſ.ſint uigilie. Item zuchaꝝ.ſ.roſarū.q̄a inſpiſſat & probibet. ¶ Itē leni uiā.i.ꝑmo fac diſtere lenitiuū ¶ Itez eas .i.medicinas alias.ea.ſ. diſteria acuta. Itē ad latus.q̄a i pleura.Itē & ſuffumigationib⁹.ſ.mordicatibus nares. Itē & qñq̄ accidit febris.et tūc cõuenit flobothomia.& h° z^m Meſue.Itē pitte .ſ.bichichie.Itē ſanich.i.ordeū torrefactū.Item fuerit tuſſis ſupple.& timet ap oſtēa in ſpūalibus.Itē nõ balneet ſi timet apoſtema ¶ Item & oportet z^m omnē diſpōnez.ut regat caput infra ordines. Itez z^m inclinationez.i.qñ inclinat ſe ad dormiendū.ſiue ad ſuffumiganduz .Itē z^m inclinationez.i.nõ multū debz inclinare caput.nec in dormitione.nec in ſuffumigatõe.Materiei autē diminutio.Iuxta iſtas.ſex intentiones.ſex facit. Prīo iuxta primā que eſt diminutio. z° iuxta ſecundā que eſt oppoſitio cauſe.3ª iuxta 3^am que eſt ꝓhibitio curſus.4° iuxta 4^am que eſt adeq^atio materiei.5° iuxta 5^am que eſt atractio materiei ad aliā ptē.6° iuxta 6^am que eſt ordina° regimis.ibi z^a.eſt oppoſitio.3^a ibi.abſciſio aūt.4^a ibi.equatio autez.5^a ibi attractio uero.6^a ibi.ut plurimum. ¶ Dicit prio qđ tu debes diminuere materiā mundificare caput &c̄.patet littera.& ſic patet hic cõtra uulgares qui nolūt admiſtrare unq̄ flobothomiā in catarro. Itē & repellat eum.ſ.uinū. ¶ Itē die nocte.ſ.una aliter eum.ſ.catarruz. ¶ OPpoſito aūt. ¶ Ponit curā opponēdo cauſe.Primo opponēdo cāe calide.z° frigide z^a ibi.ſed frigide ¶ Dicit p° qđ qñ cā eſt calida &c̄. Itē ifrigidātiū actu dum calor eſt mīnus. ¶ Itē illud qui alleuiat.i.ad id qđ leue.Item melſ ſupple ul zuchari roſati. ¶ Sed frigide. ¶ Hic docet opponēr cāe frigide.& legat totuz ſimul & patz littera. Itē ſecundū illā ſummā.i.ſcđm illā caliditatē nõ nimis itenſaz. Itē ſapone cõſtātinopolitano.q̄a ē acutus.Itē non debet adminiſtrari oleū.quia ꝓpter ſui uiſcoſitatē opillat poros.& ꝓhibz fieri trāſpirationē. Itē leniat.i.ſit leniti^m pectoris.Itē oleo calido.ſ.potētia. Item calefactio.ſ.actu ¶ Itē uſq̄ ad terminū.i.multuz intēſe. ¶ Abſciſio aūt. ¶ Hic ponit tertiaz intentionez que eſt abſciſio curſus.& ponit quatuor medicias.z^a ibi.& ſimiliter.3^a ibi. & ſic ſirupi 4^a ibi.& ſint uapores. ¶ Dicit p° &c̄. Item congellatiuis.i.iſpiſſatiuis. ¶ ET ſimiliter. ¶ Hic ponit aliud medic⁹men & pz.Item auellanaꝝ.i. medicinaꝝ habētiuz formā auelane. ¶ ET ſic̄. ¶ Hic ponit tertiū medicamē.& patz littera. ¶ Itē factus.i.aptat⁹.Itez ut ꝓhibeat.ſ.fluxū ſupplet etiā ad inſpiſſandū materiā. ¶ ET ſicut. ¶ Hic ponit alias medicias que ſunt euaporatoria.Itē in chaiaſim.i.in ſupiorez partez naſi ¶ Item nota cochia eſt ꝓpriū nomen ſuffumigatiõis ¶ Itez taberzet.i.zucharū đ illa cõtrata. ¶ EQuatio aūt. ¶ Hic ponit iuxta itentionē quartā que eſt equatio materiei.& pz littera Itē & deſcēdat .ſ.cum ſputo p os. ¶ Attractio uero ¶ Hic ponit catarri iuxta q̄ntā intētionez q̄ eſt attractio materiei ad aliā ptez & patet littera. ¶ Itez añceſſio.i.ꝑuiſio. ¶ ET pluri^m ¶ Hic ponit curā iuxta itentionē ſextā que eſt regimē & dieta.Et ꝑmo per cibos & ſolida.z° per potus.z^a ibi.& potus.Primo ponit curā qñ materia eſt calida. z° qñ eſt frigida.z^a ibi.in frigido uero. ¶ Dicit ꝑmo &c̄. ¶ Nota q̄ illud eſt regimen quo prohibet materia faciens catarrū.Item cū lacte m^lto al^mulcto.ſ.ab aiali.itez ſi nõ eſt febris ſuple q̄a ſi eſt febris nocet.q̄a cito corrūpit. ¶ In frigido uero ¶ Hic ponit regimen qñ catarrus eſt frigidus.& patet littera.Item & de.ſ.ſimul.q̄a eſt remiſſe qualitatis.Item ſic̄ eſt cibus de paſta.ut uermiçelli.item cum rob.i.ſapa. ¶ ET potus ¶ Hic ponit curā ꝑ potū.& patz littera. Item & qñq̄ cõuenit.i.cõtingit.item h°.ſ.uinū Item in ꝓncipio.ſ.cū materia eſt pauca. item cõmenſuratū.i.ꝓpratum.itē & oportet ut ſit.ſ. unum. item in illa diſpoſitiõe.quia poſt digeſtionem. item in ſubtili.ſ.catarro .

QAuſa fetoris. ¶ In precedentib⁹ ¶ In prio tractu Auic.determinauit de nocumētis odorat⁹. & de q̄buſdaz accidētibus que ſūt actiões leſe & exeuntia mutata ¶ Hic determiat de egritudinibus organi olfat⁹ &.tot fac̄ quot ſūt egritudies z^a ibi.quandoq̄ generant.3^a ibi.opilatio.4^a ibi.

ex curis eius.5ª ibi.meli⁹ & laudabili⁹.6ª ibi. & emoroydes.7ª ibi.sternutatio. Primo ponit cās fetoris nasi.zº curā.zª ibi.oz ut. Primo ponit cās feroris nasi que sunt qnq. Prima est uapor putridus eleuat⁹ a partib⁹ pectoralib⁹.zª cā est uapor uel hūor putrid⁹ stans i prib⁹ superioribus nasi.3ª cā est humor putrefact⁹ in uentriculo añriori cerebri uł i toto cerebro.4ª cā est putrefactio cōtingens in ossibus.5ª .cā.est polip⁹ siue caro putrefacta generata in naso. ¶ Nota q̄ per ossa itelligit illa ossa que sunt figure triangularis que sunt ptes nasi & sunt duo ossa et ideo dicit q̄ si ascēdat supius.i.ad talia ossa.& ideo dicit qđ si ascendat usq; ad carūculas.itē in uentre.s.cerebri. Item quē seqtur nasus.i.in pte illa ubi sunt cōiuncte caruncule cū cerebro.. Itē in fundamēto.i.i ossib⁹. Itē pp emoroydes &c̄.

O Portet ut ¶ Hic ponit curaz. Primo per medicinas.zº p remedia localia zª ibi & tenta experta ¶ Dicit primo qđ tu debes mundificare cum farmacia.supple & cū flomia. Itē quē in chaia sim.i.in partib⁹ superioribus nasi. Itē & reliqs .i.linimētis. ¶ ET tenta. ¶ Hic ponit curaz per administrationē medicinarū localiū. Et pº tētarū zº caputpurgioꝝ.3º linimentoꝝ. 4º insufflationum.zª ibi.& caputpurgiis.3ª ibi.ex linimentis 4ª ibi.ex insufflationib⁹. Pria in.6.zᵐ qđ pōit sex medicinas que debēt administrari cuz tenta legat totū simul.& patet littera. Itē tente experte in hoc.supple sunt que dicent. Itē añ eas.i.ante positionē uētosaꝝ. Itē factis cuz melle ał confectis cū melle. Itē aut ex oleo et mirra.ał ex mirra & oleo nardino.sed ista glosa nō placz mihi.qa statim ponit istā medicinā. Itē oleo de neridez.i. nardino. Itē diuersitatis ał cōmixtionis. Itez ponderis.uel in ponderib⁹. Itez & rosa anefrin.i.rosa alba siluestris. Itē triplicato subtili.i.in sapa. Item ramich est quedā cōfectio.& ita habetur hoc qđ gariofilus habet aliqd destiptico quia hic pōit medicias stipticas. Itē uesice nefrin.i. illud super quo stat rosa. Itē kyrates est pond⁹ quatuor granoꝝ ordei. ¶ ET ex caputpurgiis. Hic docet administrare caputpurgia & pz littera Mentastri ał calamenti. Itē aldarsisahan.i.xilo carate uel carabe uel peonie. ¶ ET ex linimētis Hic docet curare cuz linimētis.& patet interius eius nasi. Itē sambaci.i.iesemini. itē et hoc medicamen caritiz est nomē auctoris qui fecit. ¶ ET ex insufflationib⁹ ¶ Hic docet curare cū i suffla tionibus.& patet littera. itē in fine tentaꝝ illius particule. ubi docebat administrare tēras. itē xilo balsamū.i.lignū balsami. item decoctio aldarse sahan est quoddam granuz. item adextra calue idest caluarie. item super mediuz capitis.i.sup coronali &c̄.

Q Vandoq; generant ¶ Hic determinat de ulcerib⁹ in naso. Primo ponit cās.zº curā. zª ibi.nasus est membrū. ¶ Dicit pmo qđ qnq; generā tur in naso &c̄.. Itē generant uel aggregantur. ¶ Nota qđ ulcera que fiunt i narib⁹ aut fiūt a materia calida subtili sic̄ colera.& tunc ulcerat & fit ibi crusta.aut fiunt a flate salso.& tunc crusta est grossior.& totum hoc fit ppter reumata acuta.& sic̄ sunt due cause.s.colera & flegma salsum.sic̄ etiā quelibet crusta fit ab altera istaꝝ duaꝝ cāꝝ.

N Asus. ¶ Hic ponit curā.Primo i generali.zº in spēali.ibi zª.amplⁱ⁹ ii cā. ¶ Dicit pmo q̄ nasus est mēbꝝ huidius q̄ auris. & est durius & siccius q̄ sit oculus. Et iō medicie que administrātur &c̄.. Itē est humidi⁹ aure. quia ē carnosus .Itē siccius oculo. qa non hēt tm̄ de huido aqo q̄tum habet oculus.. Itē ulceris ei⁹.s.nasi. Itez initio euētus exicatiōis. ¶ Amplⁱ⁹ si cā ¶ Hic ponit curā in spēali. Primo p medicias.zº p remedia localia.zª ibi.deinde attēde. ¶ Dic̄ prio qđ si materie &c̄. Item exiccet.i.purget. ¶ Deinde intēde ¶ Hic ponit curā p remedia localia ¶ Primo ponit curā iuxta oiuz diuersitatē datam zº ponit curā q̄rūdam ulcerū determiatoꝝ. quia dicunt ulcera dulcia eo qđ nō sunt mł tuz fortia zª ibi.in pnº quidē. Primo ponit curā ulcerum occultoꝝ.zº maifestoꝝ.zª ibi.ulcera uero. Prio ponit curā in generali.zº in spēali.zª ibi.sicca uero curet. ¶ Dicit pmo q tu debes attendēr ad remedia mistrāda in narib⁹. Et omēs medicine &c̄. Itē alarnabet.i.spēs emoroydaꝝ. ¶ Sicca. ¶ Hic ponit curā ulceris bothoralis.zª ibi. ulcerū aūt. Prima.in tot quot remedia ponit. legatur totum simul & pz littera.: Itē sicca uero.s.ulcera .Itē siricinuz.i.petrosilinū agreste. Item aut pauca spuma.i.mucilagie. Itē in ysopo.s.humida. Itē nocrati.i.loco ubi collū cōiungit craneo. ¶ Sed tu dices cura ulceꝝ ē exiccare.& tn̄ hic ipe docet humectare.gº male ¶ Dicendū q ulcera fiunt a reumate.& tale reuma uel est colera subtilis uł flegma salsuz que hnt facere crustaz & in cura debz pmo reōueri crusta. iō docet pº remouere crustā cuz his que sunt mollitiua. postea remota crusta cōueniūt exiccatia. ¶ Ad rationē ulcerꝝ indigēt exiccatiōe. Dico qđ ueꝝ est nisi cōiungat aliud.modo hic coniunguntur crustе que pmo debēt remoueri. ¶ Vlceꝝ aūt. Hic ponit curā ulceꝝ occultoꝝ.& dicit qđ sunt difficilis cure.itē ex hieris que sunt magne.sic̄ hiera hermetis archigenis hieralogodion. item calcadis.i.spēs.uitrioli. ¶ Vlcera aūt. ¶ Hic poit curam ulceꝝ in naso puenientiū cum dolore.& pz littera.itē & merdasengi.i.litargirio. Vlceruz

aūt ¶ Hic ponit curā ulcer bothoralium. & pz littera. item bothorosop. i. cuz qbus sunt apome mata parua. Merdasengi. i. litargirio. ¶ Vlcera uero ¶ Hit ponit curaz ulceris maifesti in naso. ¶ Et pmo facit. zo ponit medicinas cões. za ibi. ex medicis. Dicit po qđ qñ ulcera sunt maifesta &c̃. Item merdasengi. i. litargiriȝ. ¶ Hic poit medicias cões legaī totuz simul. & paz littera Itē trocisci andaron. s. qui ponunt̃ in tiriaca.

IN principio ¶ Hic ponit curā ulce rum. que sunt minus fortia. & tot facit quot medicinas ponit. legaī si mul. & patet lr̄a. Pria ponit̃ ad re mouēdū crustā. & Patet. Itē dragāti. s. uitrioli. item calcadis est species uitrioli &c̃.

Pilatio ¶ Hic deterinat de opilatio ne. Et po ponit cās. zo signa. 3o curā za ibi. hec opilatio. 3a ibi. sumantur Dic̄ pmo qđ opilatio aliqñ fit ī pti bus superiorib9 nasi. itē ex gutture ad nasuz. i. per collatorium. Itē nata. i. generata.

HEc opilatio. ¶ Hic ponit signa. & di cit qđ hec opilatio facit nauseitatē .i. hominē loqui cum naso. Itē sup fluitatē ex aeris insufflatõe. Itē im bibatur. i. transeat. & tynnitum. i. tremitum fa ctum ex ea.

SVmat̃. Hic ponit curā & tot facit quot medicinas ponit. legaī totum simul. & patet littera. Itē cum ra dio. i. cum instrumento proprio na si. Itē emoroidaz. i. in capitulo de polipo.

CVris eius. Hic ponit curā mor bi. & est morbi qñ egredit̃ magna quantitas per nares. & dicit quod si ibi ē exitura &c̃. Itē docet illic. s. galle Itē ipaz. s. aquā gnatoz. Itē tiear. i. borax

ELius & laudabili9. Hic ponit cu ram cõstrictionis nasi facti a casu & percussiõe. & dicit qđ debes im plere nasuz &c̃. Itē meli9 & lauda bilius. i. dignius. Itē & mes sunt pse. & sunt q dam legumina. sed zm Isaac sunt robilie. Item rametar non potest inueniri in aliquo loco. Item alatel. i. tamarisci masculi. Itē tamarisci. i. femel le. Itē fractura et restauratõe. i. 4o can. fen qnta.

MOroydes qdem. In p̄cedentib9 Auic. determinauit đ qbusdā egri tudinib9. Hic determinat de qua dam alia. Et pmo determinat de polipo notificādo & declarādo polipū ponendo species eius. zo ponit curā. za ibi. quecunq illaz sunt. Prio notificat polipū & ponit species eius. zo cõparat adinuieē. 3o ponit magtudinē ad quā põt peruenire polip9. za ibi uez iter. 3a ibi. emo roydes. Propter euidētiā hui9 capli nota q na sus ppriehz q̃tuor egritudies. s. ulcera et uulne ra. de qbus habitū est supra. polip9 emoroydes & cancer Polipus est quedā crescētia carnis in foraminib9 nasi media iter molitiē & duritiez q̃titatem hñs unius grani ciceris uel unius lupi ni. Emorys est q̄dam crescētia carnis in forami nibus nasi. molt̃ in q̃titate maiori q̃ polipus. s. in q̃titate unius grani uue. Cancer est q̄dam na scentia carnis dure in q̃titate unius grani tritici. ¶ Cancer & emoroys fiūt a materia mlica mixta tñ. qa reuma ruit ad nares. Et ex debilitate exp̄l siue nõ potētis expellere generaī ide polipus si ue cancer. sz emoroys siue polip9 põt dici egritu do per colligātiam. qa a cereb9 descendit ibi ma teria. põt etiā dici morb9 ī numero. quia est ibi aliqd generatū p̄ter naturā cõtra ptem põt etiā dici opilatio. qa ibi est opilatio ita q̄ nõ põt bñ ire aer. nec bene põt descendere huiditas. Simili ter illa egritudo actiue est lesio uirtutis olfatie sed passiue est nocumentū uirtutis digestiue uł expulsiue ¶ Dicit go carnes molles adite in naso sunt &c̃. Item nascētes. s. in naso. Itē nõ est i eis dolor. Ista materia nõ est calida acuta. sed ē hu mida pmixta sanguini q̄ non facit dolorē. Item aliqñ sunt uehemētis doloris. qa materia est ca lida acuta. Itez & est ille. s. cancer. Item male. s. generatiõis. & hoc rõe materie si materia ē ma la uenenosa. Item est cura blāditiua. qa non p̄õt bene curari. ¶ Vez inter cancrū. ¶ Hic cõparat cancruz ad emoroydes. & nõ noīat polipū. qa ñ differūt nisi scđm qđ dictum est. & pz littera. Itez claritatē &c̃. Item nota q̄ cancer ueit subi to. quia talt̃ materia stat absconsa. sed demū uir tus expulsiua fortificaī & expellit subito talez materiā. Itez non hñs saniez. i. bonā & laudabi lem ¶ ET emoroydes. ¶ Hic ostendit q̃titatez augmenti emoroydaz. & pz littera. Itez alarna bet est spēs polipi. Item ut frāgaī eaz uirt9. i. radicaliter extrahatur.

VecūQ illarū. ¶ Hic ponit curā po lipi diuisi iuxta suas species. zo po nit curaz cuiusdā speciei polipi di uerse ab ilt̃ de qdus facit mentõez. za ibi. alarnabet. Prio ponit curā polipi facil̃. zo difficil̃. za ibi. & que sūt. ¶ Dicit primo q̄ emo roydes que sunt in pria diuisiõe. pria. i. albe faci les. ¶ ET que sunt. ¶ Hic ponit curā emoroyda ruz difficiliuz. Et pmo ponit curā polipi diffici lis. zo reuertit̃ ad ponendū curā polipi leuis. za ibi. medicine. Prio premittit curaz haz emoroy darū. zo ponit modū secandi emoroydes. za ibi. & eius moduz. ¶ Dicit pmo qđ emoroides đ za diuisione melius est ut urant̃ &c̃. Item cum diuisione za. i. coloris fusci dolorose & difficilis cure. Itē cū medicinis. s. causticis. Itē embula ē sic̄ cannula. ¶ Item apponit̃ acetū & aqua ad ab

stergendū & exiccandū. Itē si aut melioret ane
litus. qa melius fiat inspiratio & expiratio quā
prius. ¶ ET eius eriā mod⁹ ¶ Hic ponit modū
secādi istas emoroydes. & dicit qđ debes sume
re & cē. essent in hoc casu bona fila đ cauda equi.
¶ Itē & ligent. i. fiāt nodi sepe in plurib⁹ partib⁹
eius ¶ Itē extrahēdo eaz. s. serā. Itē de cardis. s.
ustis. Itē ut cōsequit eo. s. instrumēto. ¶ MEdi
cine uero ¶ Hic ponit curaz leuis polipi. Et prio
facit h°. z°. ponit curā polipi cronici. ibi z⁸. medi
cine uero. Pria in tot quot medicias ponit. partes
patēt. Itē contrito. s. cuz aqua & decocto. Item
exusen est quedam lanugo. Itē ex nuce cipressi ab
oleo nucis cypressi. Itē ozimi. i. basiliconis. Item
ex cōgelatione aque. i. aqua inspissata ¶ Itē & cal
canto. i. flore eris. ¶ MEdicine uero ¶ Hic pōit
curā polipi cronici. & dicit q̄ qn̄ sic est debes po
nere unguēta &cē. Itē & calcātū. i. flos eris. Itē
& colcotar est species uitrioli. Itē & attrimentuz
est eriā species uitrioli. Itē alcali est planta supᵃ
quā crescit epithymū. Ita ponit Symon auctori
tate Mesue. Itē alcalidicon est medicamē causti
cuz qđ describit Mesue in ca° de polipo. Itē ser
pentis. i. serpētarie. ¶ ALARNABET ¶ Hic
ponit curā cuiusdā speciei. Prio per medicinas.
z° per localia. z⁸ ibi. si autē. ¶ Dicit p̄mo q̄ for
te est rectius curare cū manu. sed p̄mo oz eūare
¶ SI autē fuit. ¶ Hic ponit medicias locales. z⁸
ibi. & medicamē. 3⁸ ibi. et qn̄q aggregat. 4⁸ ibi
quedā uero. 5⁸ ibi. & ex eis que. 6⁸ ibi. & qn̄q
apostemat. 7⁸ ibi. & xilocracte. 8⁸ ibi. & ex eis
que. 9⁸ ibi. & qn̄q abscindit ¶ Dicit p̄mo quod
qn̄ est leuis &cē ¶ ET medicamen ¶ Hic ponit
secundā medicinā. & patet litttra. I. ē duoz gra
natoz. s. numero acetosi & dulcis. Itez scoffi
i. illi cortices & pulpe que remanēt post illam
collaturā. Itē ficut massa. s. facta sicut pasta. Itē
cū succo amboz. s. granatoz. ¶ ET qn̄q aggre
gatur ¶ Hic ponit 3⁸m medicinā. & patz littera
Itē acetosuz magis ad incidendū. ¶ QVidaz
uero ¶ Hic ponit quādaz medicinā auctoritate
alioz & patet. Itē quidaz uero. s. Rasis 3° conti
nentis. ¶ ET ex eis ¶ Hic ponit aliud medicam
& patet. Itē attrymentū uiride. & est uitrioluz
¶ ET qn̄q ¶ Hic ponit aliud medicamē. et pz
Itez lutuz. s. sigillatuz.

STernutatio ¶ Hic determiat đ ster
nutatione. Et p̄mo notificat sternu
tatiōez ponēs utilitatē & nocumē
ta eius. z° ponit medicinas phibē
tes sternutationē. 3° ponit medicias que habent
ipaz facere. z⁸ ibi. ex eis. 3⁸ ibi. sunt eleborus al
bus. Primo notificat sternutationē. z° ponit uti
litates ster nutationis. 3° poit nocumēta sternu
tationis. 4° itez ponit iuuamenta. z⁸ ibi. pfecte
extimauerunt. 3⁸ ibi. & sternuta°. 4⁸ ibi. & ster
nutatio ¶ Dicit p̄mo qđ sternutatio ē motus p
prius cerebri ad expellendū huoꝛez &cē. Itē pul
moni. aliter pectori. Itez & eis que sequūtur ip
suz. i. musculi uentris dyafragma. & huiusmōi
¶ QVidaz aūt extimauerūt. ¶ Hic ponit utili
tatē sternutatiōis. & p̄mo ponit quādaz utilita
tez auctoritate Gal'. z° reprobat. z⁸ ibi. Et illud
non est. ¶ Dicit p̄mo q̄ qdam credūt qđ cerem
nō mouet ad sternutationez seu ad sternutādū
Itē qdaz. s. G'P. in cōmento afforismi septie pti
cule. sternuta° fit in capite &cē. Itē in aerez. i. ad
uaporez ascendentez. Itez cuz aere. s. exteriori. Itē
naribus. i. p nares. ¶ Nota q̄ Gal'. uult qđ qn̄
cerebrū mouet ad expellenduz qđ cōtristat. p°
trahit aerez & postea expmit aerez uersus rem
cōtristantē. & aer exit simul cū illa re. ¶ ET il
lud nō est. ¶ Hic impugnat G'P. uel illū q̄ falso
modo itelligit Gal'. si uolum⁹ ipz saluare. & di
cit qđ illud non ē necessariū. & arguit sic ad ster
nutationē non ē necessarius aer exterior. igitur
talis aer non attrahit tanq̄ necessarius ut fiat bn̄
expulsio a cereb° nisi cōtristātis. ancedens patz
quia aer nō est necessari⁹ nisi ad replendum ua
cuitates pectoris & cerebri. conseqntia tenet. q.
si aer iterior pōt moueri ad expellendū talē rez
ideo nō requritur exterior. Itē aeꝛ. s. exterioꝛ. Itē
corpus. i. uacuitates corporis. qa cerebri & pec
toris. Itē cuius. s. aeris. Item sit continua. i. tan
gat. i. cōtinuet cū humore. Item cōprimit. i. exp
mit. Itē motu laborioso lacertoꝛ supᵃ &cē. igit
construe. Itē uelamīs. i. dyafragmatis. Item ad
exitū. i. ad expulsionē ¶ Itez nota q̄ sic in tussi
aer expellit ad huiditates tussis. qa diuidit &
sequestrat illas huiditates. ita est de aere i ster
nutatiōe. Itez & est adiutus. s. humor. Itē ad ui
ctoriā. s. eūatiōis & expulsionis. Item ipz. s. huō
rez. Itē cōmittat. i. tangit. Itez ipm. s. humorez
¶ ET sternutatio qdem. ¶ Hic ponit nocumta
sternutationis. Primo hoc. z° ostendit situz ster
nutatiōis auctoritate quorūdaz. ibi z⁸. indi ue
ro ¶ Dicit primo qđ sternutatio nocet in princi
pio catarri. quia in tali tempore oportet humo
rem q̄iescere in loco. ut digeratur ¶ Secundum
est q̄ sternutatio quandoq̄ multiplicat in febri
bus. Item quā habet idest quam habere debet
Itez & eis similibus. quia in aliis egritudinib⁹
Itez in retentione. i. in remotione. item nocentem
. s. cutē. Item cōmotione sua. s. quā facit i humo
ribus. Itē & sternutatio quidē. s. quedā. Itē in
p̄ncipio febriū eleuant uapores & uadunt ad ce
rebz. & fit sternutatio ut expellat a cerebro. qa
contristat ¶ Dubitat qa dicit qđ sternutatio mo
uet singultū. cōtrariū habet aphō. 37⁸. partic'a
p̄blematū. prio p̄blemate. ubi dicit qđ sternuta
tio quietat singultū. ¶ Dicendū qđ sternutatio.
aut est cū repletione stomachi et capitis aut sin

repletione capitis & ſtomachi. Primo mō ſternutatio cōmouet ſingultū. qa cōmouentᵉ hūores ſtomachi. Si autē nō ſit repletio ſtomachi ſic nō cōmouet. & ſic patet ſoluº. ¶ INdi uero. ¶ Hic ponit ſiſtū illiº qui debz ſternutare auctoritate indoꝛ. & patz littera. Itē nō intuēs oppoſitionē forme. qa aliud hz reſpicere. Rō ē qa ꝓp cogitationes & doloſiōes ad cogitatiōes contingit ſternutationē remoueri. qa tota uirtus ſtat intenta cogitationi. & ſic quieſcit uirtus ab illa re. & ꝓ conſequēs nō intēdit ad ſternutationez. & ideo debet claudere oculos & reſpicere in altuz. Itez cōuerſuz. i. obliquū. & nō directe ad forᵃᵐ reſpiciat. ſed debet aliquātulū exaltare caput ſuuz. ut aer magis libere intret. ut uirtº ſit potētior. Et ſic pōt ſolui ratio quā facᵗ Auic. contra Galᵐ ¶ Dicendo qđ nō ē neceſſariū i ſternutatōe aer exterior. ſed tn̄ fit melior & potētior ſternutaº per attractionē aeris exterioris. Itē malicia. ſupple imo libere anhelabit. ¶ ET ſternutatio. Hic reuertiᵗ ad ponendū iuuamēta ſternutatōis ¶ Et ꝓmo ponit unū iuuamētū. zº aliud. 3º ponit exceptionē. zª ibi. & ipa ē ex eis. 3ª ibi. ueꝛ ipa nocet. Prio facit hoc. zº reddit cāz cuiuſdā dicti. zª ibi & ꝓpter hoc. ¶ Dicit ꝓmo qđ ſternutatio iuuat caput. qa exſiccat caput &c̄. patet littera. Item aut ē groſſa. ſ. materia. Itē que n̄ ē digeſta ſupple. ſed ē pauca. Itē ſi aut. ſupple materia. Itez ē plus hoc. qa ſit digeſta & multa. Itē fortitudie cerebri. ſ. in expellēdo. ¶ ET ꝓpter hoc. ¶ Hic reddit cām huiº dicti & patet littera. Itē ut ſaneᵗ nunq̄. quia uirtus expulſiua ē ibi debilitata qa nō pōt mouere. ¶ ET ipa ¶ Hic ponit ſecū duz iuuamentū. & dicit qđ ualz multū &c̄. Itē faciunt partū facilē. qa fit motº aeris in deorſū & fit cōpreſſio fetº. ¶ VERVM ipſa. Hic ponit exceptionē. uel ponit nocumēta ſternutatiōis & patz littera. Itē illud qđ ſequiᵗ eā. ſ. materiā qa ē ibi mala cōpleſio calida que nō indiget calefactiōe. Itē ab ipſa. ſ. materia.

HX eis que. Hic ponit medicīas ſternutationē phibentes. & pz littera. Nota qđ roſe mouēt ſternutatōez ut ponit Meſue. Ratio ē qa confortant uirtutē expulſiuā cerebri. ſz oleū ro. tēperādo acuitatē materie facit ceſſare ſternutationem & facit interiº retineri uapores. qn̄ ſorbit aquā cōprimunᵗ uapores qui eleuanᵗ. itē & nefrin ē roſa alba ſilueſtris. itē reſupinatio ſupplꝰinari ꝓhibet ſternutationē. Rō ē qa in tali reſupiatione fit maius nocumentū in ꝑte poſteriori quā ſit nocumentū materie facientis ſternutationē. & iō uirtus deſiſtit ab ipō. Itē & fricaº ocłi et naris. Iſtud ponit Aꝫ. Rō qa fricatio ē diuerſio q̄daz Itez & fortitudo. ſ. cōſtrictionis oculi. Itez & uehementie eius cōſtrictionis. Item humectātibꝫ ſupple & calefacientibus. hoc eſt ad remouendū tenſionem inductam a uentoſitate.

SVnt elleborus. ¶ Hic ponit medicinas faciētes ſternutationē. ¶ Nota ꝙ ꝓuocamus ſternutationē. aut incitādo uirtutez expulſiuā. ſic faciunt oēs res mordicatiue. ¶ Alio modo confortādo uirtutē expulſiuā. ſic confortāt calida ſi ſternutatio fit a frigido. aut frigida ſi ſternutatio fit a calido. Itē condiſi. i. quedā radicule q̄ hñt facere lanā limpidā & clarā. Itē opiū alᵃ apium Itē albederogi. i. baſilicōis. Item roſa facit ſternutationē. qa cōfortādo uirtutē incitat cerebruz ad expellendum.

STernutet. ¶ Hic ponit curā qn̄ aliq̄ res cadit in naſo & uis ipſaz extrahere. Item in narē ſanam ideſt ī narem in qua non eſt res ingreſſa.

QVandoq; fit &c̄. ¶ Hic ponit curaz exiccationis naſi. Primo ponit cāsz. curam. zª ibi. & curatio &c̄. Dicit primo &c̄. ¶ De ſecunda dic̄ ꝙ debes curare &c̄. Itē quo. i. quouſq; ſiccatur.

QVandoq; fit &c̄. ¶ Hic determinat de pruritu naſi. & dic̄ qđ fit &c̄. Itē criſis. i. ſignificātibꝫ criſiz. Itē loco ſuo. i. 4º can. ſen prima.

¶ Expoſitio ſuper ſexta ſen. Incipit.

OS eſt membꝫ neceſſariū ad hoc ut. In iſta ꝑte Auic. determinat de diſpoſitionibus guſtus & mēbroꝫ que ſunt eius inſtrumēta. Et ꝓmo ponit anothoiaz oris & ligue zº determiat de diſpoſitionibꝫ utriuſq;. zª ibi. qn̄q; accidit. Primo notificat os q̄tuz ad anothomiā. zº ponit anothomiā lingue. zª ibi. & lingua ¶ Primo ponit anothomiā oris q̄tum ad utilitates & iuuamēta. & dic̄ qđ os ē mēbꝫ neceſſaᵐ ad accipiendū cibū qui uadit ad ſtomachū et ad expellendū ſupfluitates ſtomachi. que igitur nō pñt bñ expelli ꝑ inferiº expelluntᵉ per os ſupiº & ē neceſſariū ad uociferationē &c̄. itē ad concauitatē inferiorē. i. ad ſtomachū. itē ad concauitatez ſupiorē. ſ. pectoris. itē cum elonganᵗ. ſ. ab euacuatiōe. ſ. quia ī ſtomacho morianᵗ. ¶ Nota qđ illud ꝙ debz ire ꝑ cannā pulmōis ad cor ad refrigerandū calidū cordis. & illud qđ debz trāſire ad ſtomachū & fieri chilus. oz ꝙ quodlibz uadat ꝑ os. licet. n. os non ſit creatū ad attrahēdum aerē. ſed ad capiendū nutrimentū. ſed nares ſint creata ad attrahendum aerē. tn̄ impoſſibile ē qđ talis aer uadat ad cor q uadat per os & ſic ē neceſſariū ad aerez attrahendū. Et ſimi

liter cib⁹ non pōt uenire ad ſtomachuz niſi tran
ſeat p os. ¶ Et iō ē creatū ꝓpter nutrimentū acci
piendū. & ꝓpter aerem attrahendū neceſſariuz
ad refrigeriū cordis. ¶ Item nota qđ os etiā
eſt membꝝ cōe. ad omnes homines q̄ hñt loq.
Alia aūt aialia nō loquūtur. ſed uociferant. ſed
aliqua uociferāt. ſiue uociferent. ſiue loquātur
os eſt neceſſariū ad utrūq. ¶ Dicit aūt in reliqs
uociferantibus ad differentiā q̄rūdam q̄ uocife
rant & nō hñt os ſic cicade. & ideo os eſt mem
brū cōe ad animalia que loquūtur & ad illa q̄
uociferāt ex ſufflatiōe. i. expellendo aeruz. & iō
dicit ex ſufflatione. ¶ ET lingua ¶ Hic ponit
anothomiā lingue. Et primo ponit anothomiaz
lingue quātuz ad utilitatē p̄ncipalē per quā lin
gua eſt creata. 2° quātum ad utilitatē lingue q̄
ē locutio. 3° ponit anathomiā quantū ad ſubſtan
tiā lingue. 4° quātuz ad colligantiā. 2ª ibi & me
lior. 3ª ibi. & ſubſtantia q̄dem. 4ª ibi. & ſub ea
ſunt. ¶ Dicit p̄ro qđ lingua ē mēbꝝ & ē inſtr̄z
qđ facit permutationē et diuiſionē cibi & uocis
& litteraꝝ. & ē organū guſtus. Et ſua ſupficies
interior ē continua cū ſuperficie ſtomachi. Item
mēbꝝ eius. ſ. oris. Itē cōuerſiōis. i. pmutatiōis
¶ Nota qđ cib⁹ aliqualiter conuerſionē recipit in
ore & digeſtiōez. & ideo lingua facit ad p̄muta
tionē cibi maſticati. Itē & inciſio. i. dearticulatio
uocis. Itē & extractio. i. dearticulatio & diuiſio
litteraꝝ. Itē fit cū ea & lingua. Itē diſcretio gu
ſtus. i. receptio guſtabil⁹. Itē exterioris. al⁹ iferio
ris. i. pfunde nō ſuperficialis. Itē & iferiori pte
ſtomachi. i. cū alia tunica que ē neruoſa. Itē cutis
ſtrata & cōtexta. Itē in duo media. ſ. in pte dex
tra & ſiniſtra. Itē corā cōmiſſura uentriculi. i.
corā uua. al⁹ in duo media. i. in duas ptes. Itē co
raz cōmixtura neruali. i. loco cōmixtiōis neruoꝝ
ad muſculos. Itē corā cōmiſſura. i. ī loco ſub lin
gua ubi ligat̄ lingua cuz ligam̄to qđ uulgariter
dicit̄ la popita. Itē & inter illa duo. i. inter illas
duas ptes lingue. Itē iam ſciuiſti. ſ. p̄mo can. fen
p̄ma cap° de anathomia. Item lacertos. i. neruos
lingue motiuū & ſenſibilē. qa ē ibi unus neruus
ſenſitiuus qui dat ſenſuz guſt⁹. & ē alius neru⁹
motiuus qui dat motū lingue. ¶ Pro euidētia hu
ius partis nota. ut habet̄ 2° colliget ca° de iuua
mentis guſt⁹. lingua ē inſtr̄m guſt⁹ que hz face
re iuuamentū. qa deſtruit guſtabile. & oñdit ſa
pores. & habet diſcetionez facere ī loquela. et de
articulationē in litteris & ſillabis. Itez etiaz 6°
đ naturalib⁹ parte 2ª ca° 4° dicit̄ qđ ligua que
ē inſtr̄m guſt⁹ recipit ſapores per ſaliuā que ē
inſtr̄m guſt⁹. ſaliua aūt nulli⁹ ē ſaporis q̄ ē in
ꝓpria natura. q̄ aūt ē permixt⁹ ſecū uapor ali
cuius ſaporis. tunc oia que guſtāt apparēt illi⁹
ſaporis cuius ē ſaliua. ¶ Dubiū aūt ē apud eum
Vtꝝ res guſtabiles ſaporoſe p̄miſceant̄ cuz ſali
ua. & ſic fiat ſimul cū ſaliua delatio guſtabilis
ad guſtū. ul⁹ fiat ſolūmō alteratiē. & ſic uideť i
nuere ꝙ ſic ī odoratu uapores eleuanť ab odora
bili pmixto cū aere. ita etiā p̄miſceat̄ corpora⁹
res ſapida cū ſaliua. & uideť̄ innuere ꝙ ſi res ſa
pide poſſūt uenire uſq; ad linguā abſq; permix
tione ſaliue qđ lingua reciperet ſaporez ſine me
dio & dicit qđ non ſic eſt de guſtu ſic̄ de uiſu.
qa in uiſu ſenſibile poſitū ſup̄ ſenſum nō ſentit̄
ſed illa ꝓpoſitio non eſt uera de ſenſu guſtus.
de ſenſu aūt tactus nō facit de hoc mētionez. ſed
Auer. 2° colligz uideť̄ īuere qđ caro fit inſtru
mentū tactus. qđ ſicut tactus cōicat omni aiali
ita ēt caro ul⁹ aliqđ ꝓportionale carni. ¶ Dubi
tat tñ Auerois in dicto loco nunq̄d res punctici
ul⁹ ſtiptici ſaporis poſſit guſtari qđ nō. qa talis
res hēt opilare. g° habet opilare tranſitū rei ſa
poralis ad organū guſtus. ¶ Dicit ꝙ res ſapo
rabiles q̄tucuq; ſint ſtiptice & pontice. tamē ꝓp
pmixtionē eaꝝ cum ſaliua penetrāt uſq; ad or
ganū guſtus. tñ bene ꝓhiberent delationem ad
neruos qui ſunt inſtrumentū guſt⁹. Auic tñ nō
dicit que ſit p̄ma cōtrarietas de qua habeat in
dicare guſtus. ſed Auer. 2° de aīa cōmento. 94°
& cōmento. 104°. et etiā philoſoph⁹ ī ttx. cōmen
ti uult ꝙ ſapor dulcis & amarus ſint extremi
ſapores. Omnes aūt alij ſunt medij & permixti
cum iſtis & guſtus habet iudicare de dulci &
amaro & aliis ſapotibus mediis. Gal⁹. aūt uult
qđ extremi ſapores ſint dulcis & ponticus. oēs
aūt alij ſuut medij. ſed Cōmentator īnuit cōcor
diā inter philoſophū & Gal⁹. qa ſi non conſide
ramus ſapores rōe alterationis que fit in corpo
re noſtro. ſic eſt uer̄ illud qđ dic̄ Gal⁹ qa ſapor
acutus magis calefac̄. & res ſaporis p̄tici ma
gis infrigidat. Et ideo rōe illius ē uer̄ illud qđ
dicit Gal⁹. ¶ Si aūt cōſiderem⁹ p̄ceptionem rei
guſtabil⁹ ex parte delectatiōis triſtitie ſic ē uer̄
illud qđ dic̄ Gal⁹. ¶ Si aūt cōſiderem⁹ p̄ceptio
nem rei guſtabil⁹ ex pte delectatiōis & triſtitie.
ſic eſt uer̄ illud qđ dicit philoſophus. qa dul
cis & amarus ſunt extremi. & alij ſunt medij.
¶ Auic. tñ alibi ponit utilitatē lingue ſolū ad hoc
qđ eſt inſtrumentū guſt⁹. tñ hic in litterā ponit
alias uirtutes ſeu utilitates. ¶ Itē nota ꝙ au
ctores uolūt qđ maior ſenſus ſit in p̄n° lingue.
ſed ſenſus &c̄. ¶ In oppoſituz. qa ſi teneamus
punctū lingue ſolum in aliq̄ liquore non p̄cipit̄
ſapor. ſed qn̄ uadit uſq; ad radicē p̄cipit̄ ſapor
ſtatiz. ſed hoc. nūc dimittat̄. ¶ ET melior ¶ Hic
notificat linguā p anothomiā q̄tuz ad quādam
utilitatem que eſt potentia. ad bñ loquendū. &
pz littera. Itez que eſt cōmenſurata ī longitudi
ne. qa nō eſt nimis longa. rario eſt quia uō pōt
bñ moueri per os. ¶ ET ſubſtātia q̄dez. ¶ Hic
notificat linguā p anothomiā q̄tuz ad ſubſtātiā

ſuam.& dicitiqđ ſubſtantia ſua ẽ &c̃.Itez ue ne parue.ſ.pulſatiles.Item ex colore eius.ſ.ſan guis.aſ lingue. ¶ Itez nota qđ cadũt a neruis q̃ tuor.qa duo nerui ueniũt ex una pte.ſ.ſiniſtra aliter a neruis.4.i.a quarto pari neruoꝝ.quia a quarto pari uenit qdam ramꝰ ad linguã ad dã dum guſtum.& aliqd de 3° pari pmiſceť cum quarto pari p linguã ad dandũ ſenſũ & motũ lingue.Itẽ in ſuo ſimili.i.in mẽbro ſimilis q̃tita tis ſibi. ¶ ET ſub ea ſũt ¶ Hic notificat anatho miã lingue q̃tũ ad colligãtiã.& patz littera.Itẽ ingrediť.ſ.illas carnes glãdoſas.Itẽ rorẽ lingue qa illa ſaliua irrorat linguã.Itẽ in circuitu eius .ſ.lingue.Per iſtã rõez ꝓbat Auic.qa i ore fiat aliq̃ꝫ digeſtio.ſigm cuiꝰ ẽ.qa triticũ maſticatũ .

¶ Q Vandoq; accidit ¶ Hic determinat de diſpõne lingue.Et hoc ꝑmo i ge nerali.z° in ſpeciali.z° ibi nocumen tũ.Prio ponit i generali egritudies contingentes in lingua & etiã ſigna. z° curatões z° ibi.qñq; aũt.Prio ponit egritudines que pñt cõtingere in lingua.z° ponit ſigna. z° ibi.lingue qdem.Prio oñdit nocumẽta que contingunt in lin gua ab egritudinibus eius.z° declarat illas egri tudines nocentes lingue.ita ut eiꝰ opa° auferať aut diminuať.aut corrumpiť &c̃. Nota q́ i lin gua ẽ motus & tract°.& ideo põt eſſe nocumen tuz in lingua.& quãtũ ad motũ & q̃tũ ad tactũ motu qa aliqñ nullo modo mouet.ſ.ſi ſit parali tica.aliqñ diminute mouet.ſed nõ mouet ſic̃ de bet.aliqñ corrumpiť motꝰ lingue ut qñ ſpaſma reť &c̃ ¶ Contingunt & alia nocumenta ſenſus guſtus lingue.aut in ſenſu tactꝰ ipius.qa aut ñ guſtet.aut diminute guſtet.aut corrupte guſtet & tunc guſtat corrupte qñ iudicat ſapores zm qđ nõ debet.Itẽ nota dicit potentiã euacuãdi.ſ. nocumentũ.Itẽ cũ debiliori qa poſſibile ẽ qđ le datur guſtus anteq̃ tactus ita quod leditur gu ſtus & non tactus. quia guſtus eſt debilior ta ctu. Sed tu dices põt ne ledi tactꝰ & nõ guſtus ¶ Dicendũ qđ ſic ꝓpter diuerſas ꝓportiones req ſitas in organis.qa fit zm diuerſaz ꝓportionem receptio tangibilis a receptione guſtabilis.& iõ põt ledi bona ꝓportio i tactu & nõ in guſtu pp diuerſos neruos. ¶ ET eg̃tudo qdẽ ¶ Hic põit eg̃tudines que contingũt in lingua.& pz littera. Itẽ officialis.i.cõpoſita.Itẽ permuta° in quanti tate & in figura ẽ ſub genere male cõpoſitionis. Itẽ quare nõ debilitať prius.i.ſicut ꝑus dũ erat ſana.Itẽ ſingularis.i.cõtinuitatis.Itẽ compoſiti qa in mẽbro qđ põt ſolui ex utraq; materia ſez cõplexionalis cõpoſitionalis. Itẽ ꝓprius ei.ſ.lin gue. ¶ ET lingue ¶ Hic ponit ſigna ſignifican tia egritudines in lingua.& ſex facit.ſicut docet ſignificare ex ſex ſignis.Prio ex ſapore. z° ex co lore.3° ex ſiccitate.4° ex motu. 5° ex ďtumitione 6° ex apoſtematibꝰ.z° ibi.et cũ ſignifica°.3° ibi & qñq; ſignificatio.4° ibi.et qñq; ſignificať.5° ibi.aut ex diſpõne.6° ibi.& qñq; ſignificatur.

¶ Prima docet ſignificare ſuper complexionem ex traneam lingue ex ſapore & patet.Itez & cõꝑ.ſ.extranea. Item ſimilis acetoſitati.ut qñ ſpa a ceſum permiſcetur cum ſaliua. Item dulcedini quando eſt pmixtus ſanguis cuz ſaliua. ¶ Du bitať quia phũs.36. probleumatũ.5. pbleuma te querit ꝓpter quid lingua dulcis non fit.ergo nũquam habet dulcedinem ꝓpter diſtillatiõez ſanguis aut flegmatis dulcis.Ad phm̃ dico q́ ip ſe querit illud pbleuma.quia magis facile ẽ lin guã fieri dulcẽ ex pmixtiõe ſanguis q̃ ipam fie ri amarã ex admixtiõe colere. ¶ Cum ſignifica tio. ¶ Hic docet ſignificare ſup diſpõez lingue ex colore ipi us.& pz littera.Itez ſignificat apo ſtema.q́ ſi ẽ multitudo ſigficat ſanguis dñiuz eſt aſpitas ꝓpter magnã caliditatẽ ¶ Itẽ li color eſt diuerſus.i.citrinꝰ. ¶ ET qñq; ſignificatio . Hic docet ſignificare p ſiccitatẽ & humiditatẽ & patz littera.Item ẽ claritas i ſuperficie liu gue.qa ſubſtantia liugue apparet clara.qa ſicci tas depurat ſupfluitates.Item.ſ.hũorem uiſco ſum.Itẽ agregatũ in ea.ſ.in lingua. Itẽ qui eſt in ipa.i.ante ſiccitatẽ puram que eſt leuis.& in groſſatũ a calido. ¶ ET qñq; ¶ Hic docet ſigfi care per diminutionẽ lingue & pz littera. Item detumitiõis.aſ diminutiõis.ſ.lingue. Itez gene raťꝰ motꝰ eius.qa lingua ẽ groſſa.Itẽ aut humi ditatis.ſ.alterius. ¶ ET qñq; ¶ Hic docz ſigfi care p apoſtemata ſup diſpões lingue. Itẽ que oñdimus.ſ.ꝑma fen huiꝰ canonis.

¶ Q Vandoq; ¶ Hit põit curatiões.p° ponit curationẽ eg̃tudinũ lingue p uenientiũ p colligãtiaz ſiue per cõi tatez.z° ꝓuenientiũ ꝑ ſe.z° ibi. & qñq; ẽ. ¶ Dicit qđ aliqñ ẽ eg̃tudo in lingua per cõitatez &c̃.Itẽ cuz cõitate.ſ.lingue.Item ſciuí ſli in ſuo ca°.qa de capite in ꝑma fen.& de ſto macho ifra. ¶ ET qñq; ¶ Hic ponit curationẽ eg̃tudinũ lingue ꝓuenientiũ p ſe. ¶ E. ꝑmo ponit modos q́bus admiſtramꝰ medicinas in eg̃tudi nibus lingue.z° ponit quẽdaz can.z° ibi.& opz ut.Prima pz. Itẽ curatio ꝓpria.ſ.ipius lingue. Itẽ fluxu.i.per fluxũ. Itẽ illa que faciũt uoitũ .ſ.tranſeũt per mẽbra nobilia magis q̃ illa que faciũt ſeceſſuz.Itẽ collationibꝰ ¶ Itẽ cõpreſſe.ſ. ut non ſint rotũde.ſed ſint compſſe in forª lupi ni. ¶ ET oportz ¶ Hic ponit quẽdaz can.corre ctiuum.& pz littera.Itẽ a curſu eaꝝ.ſ.ſupflui tatũ.Itẽ ad ipa.i.ad guttur & pulmonem.

¶ D Ocumentũ ¶ Hic in ſpẽali determi nat de diſpõnibus lingue & oris . Et ꝑmo determiat de nocumentis que ſunt actiones leſe.z° de egritu

dinib⁹.z^a ibi lingue mollificatio. Primo ponit cās nocumētoꝝ.z° ſigna.3° curā.z^a ibi.ſignificatur 3^a ibi.cura ei⁹. ¶ Dic̄ p̄mo qđ nocumētuz in grediť i guſtu tribus modis &c̄. ¶ De z^a dic̄ ꝙ ſigna dicta i precedēti cap°. Itē ex modis tribus notis.ſ.ablationis diminutiōis & corrupti onis ¶ Itē cuz cōitate.ſ.cerebri & ſtomachi. Itez aut egritudie officiali.ſupple aut opillatiōe cō tinuitatis. Item inuimus.ſ.i p̄cedenti cap°.

¶ Qvra eius ¶ Hic ponit curā. Et pri° qn̄ nocumentū ē per cōitatē.z° qn̄ eſt per ſe.z^a ibi. & admiſtrentur. ¶ Dicit p̄mo &c̄. Itē in ca° egritudinum cerebri.ſ.ſen p̄ma hui⁹ can. Ite naptico.i. de illa cōtrata. ¶ Itē groſſus quia fl'aticus. ¶ ET admiſtrētur. ¶ Hic ponit curaz qn̄ eſt nocumentū ꝓpriū in lingua. & patet littera. Item cibis acutis.ſ.ſi humor ibi cōtētus ē groſſus uiſcoſ⁹.

¶ Lingue mollificatio ¶ In precedēti ¶ Auic. poſuit anathomiaz lingue & oris. & determinauit in generali de egritudinib⁹ & nocumētis lingue & oris. ¶ Hic determinat in ſpeciali de egritudinibus oris & lingue. & tot faċ quot ſūt egritudines lingue & oris de qbus determiat. Prio de molificatione & grauitate.z° đ ſpaſmo &c̄. partes patent per capl'a. Prio notificādo molificationem ponit cās eius.z° ſigna.3° curaz.z^a ibi. et quādoq; ſignificat.3^a ibi. oportz ut mūdificet̄ ¶ Dicit prio ꝙ molificatio lingue eſt unum đ nocum̄tis dictis. quia.ſ.eſt diminutio ul' ablatio mot⁹ &c̄. Item aut aquoſa ¶ Itē ramo.ſ.nerui. ¶ Itē ab ipo.ſ.cerebro ¶ Itē ad eam.ſ.linguā. ¶ Nota ꝙ quādo nocumēta ſunt in organis aliis ſenſiteriis ab organo guſtus. tūc ſignificādū eſt ꝙ nocumētuz ꝙ eſt in lingua eſt pp cōitatem ad cerebrū. qa cerebrū rraſmittit lingue ſpm̄ ſenſitiuum ſicut mittit aliis organis. iō dicit in reliq; mēbris acquirēt̄ib⁹ a cerebro &c̄. Itē ſenſuz & motuz. i.ſpiritū ſenſitiuū. ¶ ET qn̄q; ſignificatur ¶ Hic ponit ſigna. & dicit qđ qn̄ eſt rubedo &c̄. Itē ſubtilis aquoſa.i.fl'atica. Itē paucitas iuuamēti in adminiſtratiōe reſolutiuoꝝ. Reſolutiua enī qa calida ſunt materiā iſtā fl'aticā faciūt magis fluere. et ideo magis mollificāt. Itē altere tur.i.mollefiat. Itē alfefe.i.qn̄ aliq; uult loqui & dicit fefe. Altheten eſt qn̄ aliq; uult loqui et dicit teten. Itē ſoluaṫ.i.liberaṫ al' mollificaṫ. Itē ꝓpter liquefactionē. ſupple et reſolutionē. aliter ꝓpter liquefactionē. ſupple abſq; reſolutione. Itē altahaa.i.utēs thaa uel caa cuz loquuntur.

¶ Oportet ut mūdificetur ¶ Hic ponit curā. Prio p medicinas.z° p localia. z^a ibi. deide cureť ¶ Dicit p° ꝙ tu debes mundificare cū hiera minori deide cū hieris magis &c̄. Itē cū hiera minori.i. hiera Gal'. Itē hieris maiorib⁹ qa cū hiera archigenis hermetis & logodion. ¶ DEInde curetur ¶ Hic ponit curā per medicias locales ¶ Et p° ponit curā localiū in generali. z° in ſpēali.z^a ibi medicine uero ꝓprie ¶ Dicit prio ꝙ tu debes administrare gargariſmata ¶ Itē duo prīa capitula .ſ.qa p̄muz eſt de eūationibus. z^m eſt de gargariſmis & localib⁹. Itē in regimīe egritudinū calidatis.i.p̄ma fen huius can. ¶ MEdicie autez. ¶ Hic in ſpeciali ponit curā mollificatōis lingue. ¶ Et p̄mo pōit quedā remedia. z° quaſdā deſcriptiones. z^a ibi. deſcriptio pitt'ar ¶ Dic̄ p° &c̄. Itē z^m pluri^m eſſe ear. i. z^m plurimū ſue eſſentie et ſue uirtutis. Itē alhaſce ¶ Itē almuri.i.quoddam ſalſamentū. Itē ſup collū.ſ.ad diuertendū. Item dragāti.i.gūma draganti. Item hūme uiſcoſe ut gūme pſilij & citonioꝝ ¶ Deſcriptio pillularum ¶ Hic ponit aliquas deſcriptiōes. z^a ibi. & ex eis 3^a ibi. ex electuariis. 4^a ibi. & cū reſolutiua. 5^a ibi. & multociēs. 6^a ibi. & qđ pueri ¶ Dicit p° qđ pitt'e &c̄. Itē glutinis alimbat. i. terbēntine ¶ ET ex eis ¶ Hic ponit aliā & p3 littera. Itē naptio.i.de illa cōtrata. ¶ ET ex electuariis. ¶ Hic ponit aliud medicamen. & p3 littera ¶ Itē cimini carmeni.i.de illa cōtrata. Itez piperis:ſ. uigri ¶ ET cū reſolutiua. ¶ Hic ponit aliud & patet ¶ Itez reſolutiua.ſ.pura. Itē ſit ſubtilis .ſ.hñs de caliditate ¶ Itē aldarſeſachā ei⁹ ponit cinamomū pmixtū cum roſis. ¶ ET multociēs ¶ Hic ponit qntuz medicamē. & p3. Itē uehementem.i.fortez. ¶ ET qn̄q; puer ¶ Hic ponit medicinā ad pueros & patet littera.

¶ Paſmus lingue &c̄. ¶ Hic determinat de ſpaſmo lingue. Et p̄mo ponit cās. z° curā. z^a ibi. nō elongatur ¶ Dicit ꝙ ſpaſmus lingue aliqn̄ fit ab huiditate uiſcoſa. aliqn̄ ab humore mlico. & qn̄q; ex ſiccitate in febrib⁹ ¶ Itē conſtringente .ſ.tā in longitudie q̄ in latitudie. Itē z^m uiaz exicationis.ſ.ꝓpter huidi cōſūptionē. Itez & ſiccitatis.ſ.q̄litatiue ¶ Itē dic̄ & ſpaſm⁹ qn̄q;.qa al'n facit apparere nocumentū. & aliqn̄ non. ut quādo lingua eſſz nimis longa. qa tūc aliqua ſpaſmatione iuuaretur.

¶ Non elongatur. ¶ Hic ponit curaz & dicit qđ illo mō curaṫ ſpaſmus lingue qūo curaṫ ſpaſmus uniuerſalis de quo dictū ē z^a fen hui⁹ canonis ¶ Oportet ēt facere aliqua ꝓpria remedia lingue &c̄. Itē in fen ꝓpria hui⁹ libri.i.fen z^a. Item ex ſumma illius.i.curā aſſumēdo & radicis colli.i.uerſus caput & uerſus collū ¶ Item cō rona regia.i.melliloṫ. Itez farfaſa.i.trifolium. al' eſt quedā ſpēs portulace. Itē ſigillatiz.i.que libet per ſe. Itē i eo.i.ore ¶ Itē & qn̄ fit in febribus ꝓpter ſiccitatez.ſ.ſpaſmus lingue. Item al

kerua.ſ.ſi ibi eſt humor frigidus uiſcoſus. ſed littera uidet corrupta. quia i littera iudei non i uenitur alkerua.& melius ſtat q̃ noſtra.qa ñ debz ibi eſſe aliquod calidum.

QVandoq; fit. Hic determinat de magnitudie ligue.Et ꝓmo ponit cās z° curā.z^{a} ibi. ſanguinea. Dicit ꝓmo qđ aliqñ mag̀ficat lingua a dominio ſanguis.aliqñ a flate &c̃. Item excitatiua.i.faceret excitationē.i.apoſtemationē flaticam ſiue inflationē.& hoc qa Raſis prio cōtinentis uocauit apoſtēa flaticuz excitationez. Itē & hui^{9} qdem magnitudis.ſ.apoſtemoſe. Item ex dr̃a qa hz dr̃am ab alia mag̀tudie lingue.

SAnguinee. Hic ponit curā.Primo magnitudinis facte a materia sang̀nea .z° a flatica. z^{a} ibi.& facte ab humiditatib^{9}.Dicit ꝓmo &c̃.ET facte ab humiditatib^{9} Hic ponit curaz mollificatiois facte a materia flatica.& patet lr̃a.Itē ex humiditatib^{9}.ſ.flaticis.Itē piper.ſ. nigrum. Itē ad mēſurā.i.ad quātitatē.Itē & uolatilib^{9} ambulatiuis.qa aliq^{a} animalia uolāt & nō ambulant.ſicut irūdines.Itē remollificata ē lingua .ſ.ꝓpter moilificationē ligamenti.

QVandoq; accidit Hic determinat de abbreuiatiōe lingue. Et prio ponit cās.z° curā.z^{a} ibi.de ea quidez. Dicit prio ꝙ aliquādo accidit &c̃. Itē ſub capite lingue.qa in radice.

EE ea qdem Hic ponit curā.Et p° excuſat ſe a cura abbreuiatiōis lingue ꝓpter ſpaſmum.z° ponit curā abbreuiationis ipius ꝓpter abbreuiationē ligamēti.z^{a} ibi.eius uero. Dicit prio ꝙ cuz dictū eſt &c̃. EIVS uero Hic pōit curā abbreuiatiōis ꝓpter abbreuiationem ligamenti &c̃.& patet littera. Nota qđ aliqñ pueri non poſſunt loqui.qa lingua eoꝝ nimis ligata eſt cū palato.ſed barbitonſores icidūt & ſanant. Itē i ſolutōe ligue ut ligua ſit ſoluta ad loquēdū.Itē pauēdo.i.timēdo.Itē & ſubtiliat̃.i.ingeniatur.

QVandoq; accidit Hic determinat de apoſtematib^{9} lingue Et primo ponit cās. z° curā.z^{a} ibi.apoſtēata Prīa patet.Itē apoſtēata calida.ſ. ſanguinea & colerica.Item in ſignis apoſtēatuz .i.4° can.ſen z^{a}.

HPoſtemata Hic ponit curā apoſtematuz calidoꝝ.z° flaticoꝝ.z° dutoruz.z^{a} ibi.ſi autē apoſtēa. z^{a} ibi ꝙ ſi apoſtēa. Dicit ꝓmo qđ qñ apoſtema eſt calidū.debes flomare &c̃.patet.Item illud.i.ſolutio uētris Itē ſi autē nō reſoluit̃ ex ſe.i.per ſe.Itē admiſtrant̃ ſtiptica i ore.ut ex aptione nō currat materia ad linguā. Itē qñq; ualz ad illud.i.ad apoſtēa calidū in ꝓn° SI aūt apoſtema. Hic ponit curā apoſtēatuz flaticoruz lingue.& dic̃ qđ qñ ſic eſt.debes admiſtrare radicez feniculi &c̃.Itē ultim^{9} ſtat^{9}.ſ. i ꝓn° declinationis Vnde indiget̃ reſolutōe. Itē & anectatur .i.applicet̃.Itē danich eſt pōdus.ʒ.g̃noꝝ ordei Itē inquit Gal^{9}.ſ.7° terapen.4° cap° iuxta finē. QVOD ſi apoſtema Hic pōit curā apoſtematū duroꝝ lingue.& patz lr̃a.Itē đ uuis.ſ. paſſis et̃c̃.Reliq̃ capitla hui^{9} fen 6 patēt legēti

Incipit expoſitio ſup ſeptima ſen.

IAm ſciuiſti ꝙ loquuti &c̃. In p̃cedenti determiauit .A. de diſpoſitionib^{9} guſtus & organi ei^{9} Hic determinat de diſpoſitionib^{9} dentiū.Et ꝓmo p̃mittēdo anothomiaz eoꝝ ponit ſigna ei^{9} per que ſig̀ficam^{9} ſup complexionē dentiū.z° determiat de diſpōnib^{9} dentiuz.z^{a} ibi.qui uult.Primo remittit nos aliqualiter ꝑ anothoīa dentiū ad locū aliuz ponēdo aliquas utilitates eoꝝ.z° ponit eg̀tudines cōtingentes dentibus.ʒ° ponit ſig^{a} complexionū dentiuz z^{a} ibi.& qñq;.ʒ^{a} ibi.& ſcias. Dic̃ ꝓmo qđ tu iam ſciuiſti anothomiā dentiū.qñ fuit loquut^{9} de anothoīa &c̃.Iam ſciuiſti.ſ.ꝓmo can.ca° de anothoīa dētiū.Itē lenib^{9}.i.molib^{9} Ad euidētiā hui^{9} capitli nō ꝙ dētes ſūt oſſa & differūt ab oſſib^{9} aliis ex pte materie ex q^{a} generant̃ qa talia oſſa generant̃ ex ſemie uiri & mulieris z^{m} Gal^{9}.de ſpmate & z^{m} philoſophū ꝓmo de generatiōe aialiuz in plurib^{9} capitul^{9}.& ſcđm Auic. mēbra ſpmatica nō generant̃ ex ſpermate. ſz ex ſanguie mēſtruo dealbato reducto uerſus naturam ſemis.qa ſecundū pluri^{m} ſemē uiri eſt sic efficiēs.& ſperma femelle iuuat ad generatiōez ſed qūocūq; ſit oſſa. ſunt mēbra ſpmatica q̃ generant̃ ex ſemie.ſed dentes non fiūt ex ſemie .ſz ex ſanguie habēte cōuerſionez uerſus naturam ſeminis.& iō dentes generant̃ ex ſanguie in quo remāſit uirtus ſeminis.& generant̃ ex ſupfluo nutrimēti mandibulaꝝ & cancri Similiter differunt ex ſenſu.qa alia oſſa nō ſentiunt.ſed dentes ſic Sed diceret aliqs.imo non ſentiunt.ſed ſenſus eſt in gingiuis Dicendū ꝙ dentes ſentiunt.qa exiſtēte dolore cōgelatiuo i dente extracto nō reānet dolor in gingiuis.igit̃ i eſſentia dētis erat ſenſus.quia p quoſdam neruulos puos ortos a ʒ° pari neruoꝝ miſtrant̃ ſpūs ſenſitiui dentibus.& i ō dētes ſentiūt & ponunt̃ dentes medij iter mēbra ſpmatica & mēbra carniformia. Sed tu dices ſi ſentiūt quare nō regenerant̃ in qualibet etate ſicut fit membrorum carniformium Dicendum quod qa dentes generā

tur ex ſupfluo nutrimenti ꝓcedētib⁹ etatib⁹ po
ſteriorib⁹ .qa deficit nutrimentū oſſiū.ideo non
fit regeneratio dentiū. Itē ſi accidat ꝙ in ſenib⁹
aliqñ regenerent̄.hoc ē mōſtruoſuz.quia ex ſup
fluo huido cerebri. ¶ Sed tu dices quare non
oriunt̄ a ꝑncipio natiuitatis. ¶ Dicendū ꝙ quia
materia agit ꝓpter finez .& iō qa non ē neceſſe
fieri generationē dentiū in ꝑma etate.iō natura
nō generauit ipos i tali etate ¶ Sed tu dices ſunt
ne dentes mēbra ſpmatica uel carniformia ¶ Di
cendū qđ q̄tuz ad modū ſubſtātie.& q̄tum ad
quedā accidētia ſunt mēbra ſpmatica.ſed q̄tuz
ad officiū.qa hnt facere maſticationē & faciūt
ad formationē uoeis ponunt̄ mēbra officialia.
¶ Itē nota ꝙ dentes ſunt in numero.3z.& aliqñ
ſunt.32. ¶ Itē nota qđ aliq dentes facti ſunt ad
incidendū.aliq ad terrendū & molliendū.Illi q̄
hnt incidere uocant̄ dentes canini qui hnt ualde
magnas radices .ſed molares hnt radices.quia
inferiores hnt duas radices.ſed illi q̄ ſunt i man
dibula ſupiori hnt tres ut pluri⁹.& hnt iſti dē
tes circa radicē quoddā ligamentū ꝓpter ligare
dentes. ¶ ET qñq accidunt ¶ Hic ponit egritu
dines cōtingentes in dentib⁹ ¶ Et ꝑmo oſtendit in
dentib⁹ accidere egritudies ſimplices. 2° cōpoſi
tas.2ª ibi.& qñq accidūt eis ¶ Pria patet. ¶ Nota
qđ accidūt dentibus egritudines mollificationis
qa dentes roſtri nō ſunt firmi in mandibula. ſz
cadunt inferi⁹.ul'etiā qa implent̄ hūiditate que
imbibit̄ i illis neruiculis paruis ueniētib⁹ ad ra
dices dentiū.Itē in epithimab⁹ cōpoſitis ꝓpter
epithimata que cōponūt̄ ſuper eos.Itē fricatio
nes.ſ.uni⁹ cū altero.ut ſuperior cū inferiori ſtu
por.i.dolor ſtupefactiu⁹ qui fit ꝓpter obtuſio
nem ſenſus.Itē uni ambox.ſ.frigori uel calidita
ti. ¶ ET qñq accidūt. ¶ Hic oſtēdit egritudies
cōpoſitas fieri i dentib⁹.Prio p̄mittit illud.2° p
bat.2ª ibi.& illud qdez ¶ Dic ꝑmo qđ dētes ali
qñ apoſtemant̄. ¶ De 2ª arguit ſic.omne mēbx
qđ eſt aptū recipere nutrimentū eſt aptum reci
pere ſupfluitates nutrimēti. ſed dentes ſunt hu
iuſmodi.ergo &c̄ ¶ Tunc ſic tal' ſuperfluitas eſt
apta generare apoſtēa ¶ Propter qđ nota quod
Serapio fuit iſti⁹ opiniōis ꝙ nec oſſa nec cerebx
apoſtemant̄.Ratio eſt qa nō poſſunt eleuari i tu
morē.modo ad apoſtemationē req̄ritur tumor.
¶ Hoc ꝓbat qa mēbra nō poſſunt extēdi.ergo nec
tumefieri ¶ Similiter mēbra mollia fluūt ut aq⁹
igit̄ nō poſſunt apoſtemari.modo Auic.tz oppo
ſitū hic i rōe ſua que ē demōſtratiua. ¶ Propter
qđ rota qđ quoddā eſt apoſtēa cauſatū ꝑ uiaz
defluxus.& quoddā per uiaz digeſtiōis mō rō
¶ Auic. ꝓbat qđ dato ꝙ dentes non apoſtement̄ ꝑ
uiaz defluxus.tñ apoſtemant̄ ꝑ uiā congeſtiōis.
Itē & additionē ſemp.ſ.uiuēte aiali.ut appet i
eqs &c̄. ¶ ET ſcias ¶ Hic pōit ſig⁹ compſonū
dentiuz.& patet lr̄a.Itē eſt colerica.ſ.compſo.

¶ Vi ult. ¶ Hic determiat de diſpo
ſitionib⁹ dētiū.Et prio determiat
de conſeruatiōe dentiū.2° ponit me
dicinas dentiū.3° determinat de do
lore dentiū.2ª ibi.Medicine dentiū.3ª ibi ſcias
aūt.Prio oſtendit a q̄bus debet ſe cauere i cōſer
uatione dētiū. 2° oſtēdit q̄b⁹ debem⁹ uti.2ª ibi
fricatiōes ¶ Prio premittit intentiones que haberi
debēt in conſeruatōe dētiuz 2° illas declarat. 2ª
ibi.ex q̄bus eſt.Pria patz.Itē 2° reſ.i intētiōes.
¶ EX q̄bus eſt ¶ Hic ponit iſtas intētiones 2°
2ª ibi.ex eis.3ª ibi.& ex eis.4ª ibi & ex eis.qnta
ibi.& ex eis.6ª ibi.& eis.7ª ibi.& ex eis.8ª ibi
& ex eis.Prima patz ¶ Ratio ꝑmi eſt qa eleuant̄
uapores a cibo corrupto.& ueniūt ad gingiuas
& dentes & nocent Itē ſicut lac.qa cito corrum
pit Itē & piſces ſaliti .ſ. aliqui.& piſces parui
.ſ.aliqui.Item aut malitia.i. ꝓpter malitiā. Itez
ſcita ſunt.ſ.ꝑmo can.fen.3ª ca° de regīe eius qđ
cōmedit̄ & bibit̄. ¶ ET ex eis ¶ Hic ponit ſe
cundā itentionē habendā.& pz littera.Ratio ē.
quia in uomitu elleuātur uapores & nocēt dē
tibus. ¶ ET ex eis ¶ Hic ponit tertiā itentionē
habendam.& patz.Itez uiſci.i.uiſcoſi.Ratio ē
ut nō teneant̄ ille res i dentib⁹.Itez cū eſt dulcis
ſcz quia ſtat magis affixa. ¶ ET ex eis. ¶ Hic
ponit quartā intentiōez.& patz. ¶ ET ex eis.
¶ Hic ponit qntaz intentionē.& pz littera. ¶ ET
ex eis. ¶ Hic ponit ſextā intentionez.& pz littera
¶ ET ex eis. ¶ Hic ponit ſeptimā intentionem
& patet littera. ¶ ET ex eis. ¶ Hic ponit octa
uam itentionē.& pz littera ¶ Itez & ſingularib⁹
.ſ.2° can. ¶ Fricatiōes aūt. ¶ Hic oñdit q̄b⁹ dz
uti.Et ꝑmo oſtendit ꝙ debet uti fricatiōe.2° oñ
dit cum q̄bus debz fieri frica°.2ª ibi.& melius
¶ Dicit ꝑmo qđ fricationes debent fieri tempate
&c̄.Itez lapides.i.lapidatiōes que fiūt circa dē
tes. ¶ ET melius ¶ Hic oñdit cuz q̄bus debēt
fricari dentes. Et ꝑmo facit hoc.2° oſtendit cuz
q̄bus deēbt ablui.2ª ibi.& ex eis que cōſeruant
¶ Dicit ꝑmo qđ bonū eſt qđ fiant fricationes cuz
ligno odorifero &c̄.Item ſtipticitas & amaritu
do.ſ.ſic̄ lignuz aloes.mirrī g̃na & mori .Itē cū
oleo.ſ.ad phibendū impſſionē uapox. Item ſit
.ſ.illud oleum.cōe.Itē & neriden.i.ſpica.Itē &
declinatio ad frigus.ſ.Itez amboz.ſ.zuchari et
melī.Item inferi⁹ melle.ſ.abſtergēdo & aliis.
¶ ET ex eis. ¶ Hic docet adminiſtrare lotionem
oris & tot facit quot medicias poſit.ptes patēt.
¶ Itez cōlluat̄.i.abluat̄. ¶ ET ſimiliter ¶ Hic po
nit aliā medicinā.& pz. Itez mel.i.aqua mellis.
¶ Itē zuchax.i.aqua zuchari. ¶ ET cum dens ē.
¶ Hic ponit aliā medicinā & pz. ¶ ET medicine
dentiū. ¶ Hic ponit alias medicinas que ualent i
diſpoſitionib⁹ dentiū.& p° ponit medicinas cō

ſeruatiuas.z° curatiuas.z^a ibi.inſpiciamus.Primo ꝓmittit & ponit medicinas cõſeruãtes ſanitatẽ.& ꝓmittit diuiſionẽ z° declarat.z^a ibi.medicinaꝝ.Pria patz Itez ad ſanitatez.ſ. cõſeruandaz.Itẽ in duabus q̃litatibus.i.i qualitatib⁹ actiuis.Itez qñq; dens.i.in q̃tum eſt dens.Item q̃ daz ſunt frigide.ſupple & quedã tempate.

Medicine Hic declarat mẽbra.Primo ponit can.i medicis calidis.z° i frigidis.ʒ° in temparis.z^a ibi.& illa que.ʒ^a ibi.equales uero. Dicẽ ꝓmo q̃ melior eſt &c̃. Itez eq̃litate.i.conueniẽtia. ET illa que Hic docet adminiſtrare medicinas frigidas.& p° facit hoc.z° reuertitur ad calidas.z^a ibi.& calide Pria patet Itẽ gallia.i. ramich.confectio gallaꝝ ſeu ex gallis & paſſul' Itez faſel.i.auelana indica. ET calide Hic ponit calidas medicias.& patet. Itẽ uſq; ad terminuz.i.nõ ſuperflue. Itẽ ſeha eſt ſpecies abſinthij.al'.i.ſticados al'.i.ſandonicũ. Itẽ uenenis crudus hũid Itẽ dragãtũ.i.uitriolũ. EQ VAles uero Hic ponit medicias equales in calido & frigido Et ꝓmo ſimplices.z° compoſitas.z^a ibi.& ex eis ſunt. Dicit ꝓmo qđ equales ſunt ſicut cornua cerui. Itẽ adulb.i.plãtanus. ET ex eis Hic ponit medicias cõpoſitas Prio hoc. z° ponit deſcriptões quorũdã alioꝝ.z^a ibi.& ex fricationib⁹ Dicit ꝓmo qđ medicie compoſite &c̃ Itẽ alkitrã.i.pice liqda. ET ex fricatiõibus. Hic ponit duas receptas.z^a ibi.dẽtifriciũ Dicit prio &c̃. Itẽ dentifriciũ.i.fricatoriuz dentis. DENTIfriciuz. Hic ponit aliã medicinaz.& patet lr̃a Itẽ karmezit.i.pentadactilus. al'.i.miliũ ſolis.al'.i.fructus tamariſci . INcipiam⁹ Hic ponit medicias curatiuas malarũ diſpõnuz dentiuz Et ꝓmo oſtẽdit uirtutes ipſaruz medicinaꝝ.z° ponit diuerſitates i modis medicinaꝝ.ʒ° ſpecialiter oſtẽdit q̃o acetũ cadit in curatione dentiũ. z^a ibi.& medicie ʒ^a ibi & acetum Dicit ꝓmo &c̃. ET medicine Hic oñdit diuerſitates medicinaꝝ Et ꝓmo põit diuerſitatẽ in modis uſus.z° i uirtute.z^a ibi.et ex medicis. Dicit ꝓmo &c̃. Itẽ dentifricia.i.fricatoria dentiũ. ET ex medicis Hic ponit diuerſitates in uirtute medicinaꝝ.& dicit qđ quedã ſunt reſolutiue &c̃. Itẽ & longinq̃res a timore q̃ q̃ in aliis ꝓtibus intrinſecis nobilioribus Itẽ alicuius eaꝝ.ſ.uchemẽtis reſolutiõis & narcotice. Itẽ minuto.i.ſubtili. ET acetũ. Hic oſtẽdit ſpecialiter q̃o acetũ cadit in cura dentiũ.& ꝓ lr̃a. Itẽ ſua eſſentia.ſ.frigidũ eſt. Itẽ frigidũ.ſ.cum miſcẽt cum medicinis calidis.

Scias q̃ dentes In ꝓcedenti. Auic. determiauit de anothomia dentiũ & de medicinis cõſeruatis & curatiuis dentiũ Hic determiat đ diſpoſitionib⁹ dentiũ.quaꝝ alique ſunt accidẽtia & alique ſunt eꝝtudies.& tot faẽ quot ſunt diſpoſitiones de q̃bus determiat.z^a ibi. qñq; cõmo ueẽ.ʒ^a ibi.& eſt &c̃.partes patent ꝑ capitula. Primo determinat de dolore dentiũ. q̃tũ ad cãs z° quãtum ad ſigna.ʒ° q̃tum ad curã.z^a ibi. oz ut.ʒ^a ibi.ſi dolor q̃dem Primo ponit locũ doloris in dentibus.z° ponit cãs.ʒ° canones cõpleti uos.z^a ibi.doloꝝ uero.ʒ^a ibi.& qñq; Primo facit hoc.z° ponit quẽdam can.z^a ibi. & qñq; fit. Dicit de ꝓmo q̃ dentes aliquando dolent ꝓpter cãm que eſt in ipſis ailquando propter cauſam doloroſaz que eſt in gingiuis &c̃. De z^a dicit qđ ſunt q̃dam hoies q̃bus eſt difficile &c̃. In neruo qui eſt in radice.q̃a eſt ibi mala compl'o uel ſolutio cõtinui ul' apoſtema. Itez ꝓpter mollificationẽ eius.ſ.ibi generate. Itez & putrefiũt in ipa.ſ.aure addita al' & in gingiua. Itẽ diſcernetur inter eos ſi quis ſit dens doloroſus Nota q̃ qñ res ſunt multũ uicine cõfundiẽt iudiciũ ut patet i empiala & lipparia.in q̃bus alñ ſiml' et ſemel apparet calor & frigus. & h° ꝓpterea q̃a iudiciũ confundiẽt ꝓpter ꝓpinq̃tatez uapoꝝ ita eſt hic q̃a pp uicinitatẽ dentiũ corrumpiẽt iudiciũ de dolore ipoꝝ.Itẽ cure ipoꝝ.ſ.dentiũ.Itẽ ſunt diuiſe.q̃a aliter curanẽ dolores qñ ſunt in ſubſtãtia neruoꝝ.& aliter qñ dolor ẽ i gĩgiua. Dolor uero. Hic ponit cãs doloꝝ dentium & dicit q̃ dolor dentiũ.aut eſt mala compleſio ſine materia ul' cum materia.aut uẽtoſitas &c̃ Itẽ pure.i.ſine materia Itẽ ifra humectatiões .i.ꝑter huiditates.q̃a põt eſſe ſiccus ꝓ ꝓuatiõez hũiditatis.& põt ẽẽ huid⁹ pp ifuſionẽ Al' ifra hũectatões i faciẽdo dolorẽ q̃a huiditas nõ faẽ dolorẽ ꝑ ſe.ſed per accñs Itẽ erit.ſ.utplurimuz Item ex hiis duab⁹.ſ.capite uel ſtomacho Et qñq; dolet Hic ponit duos can.z^a ibi.& qñ accidunt. Diẽ prio q̃ aliqñ fit dolor in dentib⁹ &c̃. Nota qđ dolor cõis in dentib⁹ ſcđm ſemitaz cõitatis qñ a gingiuis cõicaẽ dentibus nocumentuz ut mala compleſio.uel aliqñ materia q̃ poſſet apoſteãre ul' alterare. ET qñ accidũt. Hic ponit aliũ can.& patz littera Itẽ non matura.ſupple ſed maturaẽ uel uentoſaẽ. & qñ maturatur fit dolor.& ẽt quia uentoſaẽ.qm̃ uentoſitas extendit apoſtema.i.adunatio materiei que eſt in dente.Itẽ eradiceẽ dens &c̃.

Portet. Hic poit ſigna.Et prio ponit ſigna loci doloris.z° ponit ſigna cauſarũ doloris.ʒ° itetũ põit ſigna locorũ.z^a ibi.& tu quidẽ.ʒ^a ibi.cũ aũt cã. Dicit ꝓmo qđ tu debes conſiderare & attendere ſi eſt apoſtẽa in gingiuis.Itẽ compl'o .ſ.mala.Itẽ compl'o.i.nocumentum corroſionis. Item ꝑprie cũ inueniẽ.al' non inueniẽ.Itẽ in carnibus rubeis.quia ꝑpter illã carnez eſt neruus

expansus. Itē obstupesa ctio. s. ppter nocumētū in neruo. ¶ ET tu qdē. Hic ponit signa cārum & patet littera. Itē per ea que sciuisti. s. supius Itē & siccitas ppter puatōez nocumēti dētis qa dens detumescit et cōmouet. Itē et humorē gros suz. s. signabis cū submersiōe. s. doloris i ipo. Itē et per transitōez. s. existentē i dolore qa occupan tur plures partes a tali materia ppter multitu dinē sanguis. Itē ex uno eoꝝ. s. cerebro uel stōa cho. ¶ CVM autē causa. Hic ponit itez sig^a lo coꝝ doloris. & dicit & c̄. Itē & inuenit locū am pluz. s. materia extracto dente. Itē retēte. s. in ner uo. Itē cuz dente. i. coartāte neruū illū.

SI dolor qdez ¶ Hic ponit curā. Pri mo cōsiderādo ptem facientē. z° cō siderādo omnes modos usus admi nistratiōis medicinaꝝ que apropin quant dentib^9. 3° ponit medicias stupefactiuas z^a ibi. medicie. 3^a ibi. qnq; administrantur ¶ Hic ponit curā considerādo mēbꝝ a quo cōicatur no cumentū. Prio ponit curā qn apa est in gingiua z° qn cā est in dente. 3° cōsiderādo cām z^m se. z^a ibi. cū autē cā. Prio ponit curā qn apa est in gin giua cū medicis. z° cuz remediis localib^9. z^a ibi. & ut teneat. Pria pz. Itē setūdū uirtutē. s. corpo ruz. Itē & cōditōes. s. attēdas. ¶ ET ut teneat ¶ Hic ponit remedia localia. Prio qn dolor est in pncipio. z° qn in pcessu. z^a ibi. deinde post illud ¶ Dicit pmo &c̄. ¶ DEInde post illud ¶ Hic po nit curā per remedia localia qn dolor est in pro cessu. & patet littera. Itē uehementer fiat. s. qa materia debilitat & uentosat ¶ Itē opiū cuz oleo rosaꝝ. illa est medicina stupefactiua. ¶ CVM autē causa ¶ Hic pōit curā qn cā est in dēte ul' in neruo. & patz. ¶ SI autē ¶ Hic ponit curam doloris dētiuz cōsiderādo cām z^m se. Prio qn cā est mala compl'o sine materia. z° qn est cū mate ria. z^a ibi. si uero est. Pria patz. Itē compl'o. s. est cā. Itē cōpl'o. s. calida que ē cā huius doloris. Itē cōpl'o super sr̄m. & cōpl'o faciēs sr̄m dnari. Itē de neriden. i. de spica. ¶ Itē & cōprimant. s. dētes Itē ambo regimia pdicta. s. permiscere panē cū uitello oui. Itē butiꝝ & adeps anatis ponuntur ad humectandū. ¶ SI uero est ¶ Hic ponit curaz si est dolor cuz materia. & pz. ¶ SI autē ¶ Hic pōit curā qn dolor est i pcessu. Itē post illud qꝝ diximꝰ. s. de euacuatione & repercussiōe. Itē ipa eniz. s. medicia resolutiua. Itē post supfluitates sup nō ē bonū lauar̄ cuz oleo ro. & aceto ut reō ueant̄ supfluitates. Itē alharmel. i. spēs rute.

MEdicine. Hic ponit curā cuz medici nis resolutiuis cōsiderato usu medi cinaruz. &. xi. facit. Prio docet mini strare collutiōes. z° gargarismata. 3° masticatiōes. 4° linimēta. epithimata. empla & fricatiōes. 5° euaporationes. 6° cauterizatōes 7° fricationes. 8° fumigia. 9° caputpurgia. 10°. distillatiōes. 11°. impletioes corrosiones. z^a ibi. & alie sunt. 3^a ibi. et alie sunt. 4^a ibi. et alie sunt 5^a ibi. et alie sunt. 6^a ibi. et alie sūt. 7^a ibi. et alie sunt. 8^a ibi. et alie sunt. 9^a ibi. et alie sūt. 10^a ibi & alie sunt. 11^a ibi. & alie sunt. Prima pz. ¶ Di cit g° qꝝ medicine que administrant̄ in dolore den tiuz quedā hnt resoluere &c̄. ¶ Itē colluriones & ablutiōes. Itē & si frigus ē maifestū. s. i causa. ¶ Item cū uino. i. decoctiōe taliū reꝝ. Item dulb. .i. platani. Itē git. i. quoddā gumi qd̄ similatur nigelle qd̄ constat in grano. Itē & ad dolorez. s. fortē. Itē harmel. i. spēs rute. Itē pulsatiui. qa materia ē calida. Item debēgi. i. iusqami. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docet admistrare gargarismata & patet. Itē p̄sse montane. i. stafisagria. Itē ex ea. s. aqua. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docet admini strare masticatiōes. & pz littera. Itē auelane. i. in forma auelane. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docz ad ministrare lenimēta epithimata empla & c̄. & patet littera. Item kitraz. i. pix liqda. Itez aliqd̄ dissolutū. i. aliqua gūma dissoluta. Item resolu ta. i. dissoluta ¶ Itez pulsatio. s. dolori. al'. i. cuz est in pcessu dolor. aut cum est a uentositate. Item sagena est quoddā ellectuatiū opiatū. sed in tali cāu ualet filoniū romanuz. Itez baurach armeni .i. de illa cōtrata. Itē barbe. i. pil' de mēto. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docet admistrare uaporationes. & pz littera. Itē ad ipaz. s. materiā. Itē sedatur dolor. s. dentiuz. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docet ad ministrare cauteria & pz littera. Item embule .i. cannule. Itē & inter dentē. s. egrū. Item & in ter dētes. s. sanas. ¶ ET alie suut. ¶ Hic docet admistrare fricatiōes. & pz littera. Itē narratio .s. sup̄ in medicis cōseruatiuis dētiū. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docet admistrare fumū. & pz l'ra. Item uenis. i. radicibus colloqntide. ¶ ET alie sunt ¶ Hic docet admistrare caputpurgia. et pz littera. item sicle. al'lili. itez faffasa est herba si milis portulace. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docet di stillare i aures. item dolorē. i. ad locum doloris. ¶ ET alie sunt. ¶ Hic docet admistrare uento sationes corrosionis. & patet littera. item subti lietur idest ingenietur.

QVandoq; administrant̄. ¶ Hic ponit medicinas stupefactiuas. & tot fa cit quot medicinas poit. ptes parēt ¶ Dicit pmo &c̄ ¶ De z^a patz. Simili ter de 3^a. & sic de oibus. itē cū coagulato uue. i. cum rob idest sapa. itē in aure ubi dolor est. i. in aurem ab illa parte in qua est dolor in dente. item in pn° idest anteq̄ stupefaciat &c̄.

QVandoq; cōmouetur. ¶ In pcedēti bus Autic. determinauit de dolore dentiū. ¶ Hic determiat de cōmotio ne dentis. Prio ponit cās. z° curā. z^a

ibi.oportet ut uitet.¶ Dicit prio ꝙ aliquando cōmouet dens &c̄.Itez pinguis.i.huidus. Itez eam.ſ.originē.Itez adheret.i.cōmiſſurā mandi bularū in qua ſunt dentes.itez ꝓpter detumitio nem.i.extenuationem.item alamur.i.gingiue in ter dentes & cetera

OPortet ut uitet.¶Hic ponit curaz Prio in generali.z° i ſpēali.z^a ibi ꝙ ſi cā.¶ Dcit prio qđ debet cauere ne maſticet ſuper illū dentem &c̄.

QVod ſi cauſa¶ Hic ponit curā in ſpeciali. Prio qn̄ cā cōmotionis dentis eſt corroſio.z° qn̄ cā eſt detumitio.3° qn̄ eſt percuſſio.4° quando eſt humiditas mollificans.5° qn̄ ē cā diminutio gingiuaꝝ.z^a ibi & ſi cā.3^a ibi.& ſimil'r.4^a ibi. ſi autē ꝓuenit.5^a ibi.& ad illud¶ Dicit prio qđ ſi cā eſt corroſio &c̄.¶ ET ſi cā.¶Hic pōit cu raz qn̄ cā eſt detūitio & patet littera¶Itē obuia tio.i.remotio.Itē cū ſtipticis frigidis.ſ.ut dētez cōmotū cōfirmēt.¶ ET ſimiliter¶Hic pōit cu raz qn̄ cōmotio dentis eſt a percuſſione.¶ SI autē¶Hic ponit curā qn̄ cōmotio dantis ꝓuēit ab humiditate mollificāte.& patz littera.Itē ca lefactiuis.i.iſtis ſtipticis actu.Itē aſcedar ē ar bor ſil'is neſpilo.Itē aut paſſis.i.uino de paſſis. Item carmezit.i.fructus tamariſci.¶ ET ad il lud.¶Hic ponit curā cōmotionis dētis quādo ꝓ uenit ex diminutione gingiuarum & patet.

ACcidit illud¶Hic determinat de p foratione dentiū¶Prio p̄mittit cās z° ponit curā.z^a ibi.intētio in cura. ¶Dicit p̄mo et&c̄.¶ INTentio. Hic ponit curā. Prio per medicinam in generali.z° in ſpeciali per remedia localia. z^a ibi.ex illis¶Dic̄ p̄mo &c̄.Itē impletionis.ſ.ubi docebat implēr̄ dentes.¶ ET ex illis eſt¶Hic ponit curā i ſpe ciali per remedia localia.Et p̄mo ponit medicias debiliores.z° fortiores.z^a ibi.& qn̄ꝝ.Prio pōit medicias ꝛplentes.z° ponit epithimata.z^a ibi.& qn̄ꝝ adminiſtrat¶Dicit prio &c̄.Itē uiſco albo tin.i.terbētine.Itē alkitran.i.pice liq̄da.Itē aut cū medicis aliꝭ.¶ ET qn̄ꝝ adminiſtrat̄¶Hic ponit curā per adminiſtrationē epithimatuz.& patet littera¶Itē aut piretro.aut pipere.Item g̃ nis &c̄.i.granis arboris terbentie.Itē albengi.i. iuſquiami.¶ ET qn̄ꝝ ponit̄.¶Hic ponit medi cinas fortes et ꝓz lr̄a.Itē calidicō ē medicia ſeu medicam̄ cauſticū¶Itē ſuriſticon & ē medicamē cauſticū poſitū.5° can.Itē maꝝgfice.i.lōgo tpre.

ET cauſa¶Hic determiat de ruptu ra & corroſiōe dentiū.Et p̄mo po nit cauſas et aſſignat dr̄as iter eas ¶z° ponit curā.z^a ibi.& cura^o¶Dic̄ p̄mo &c̄.Itē ad humiditatē.ſ. que corrūpitur. Itē detumitio.i.extenuatio.¶ ET curatio.¶Hic pōit curatōez & ꝓz lr̄a.Et pria.al' melior.

QVando q̄ fit¶ Hic determinat de cura alteratiōis.doloris dētiū.Prio ponit cās.z° curā. z^a ibi.prio q̄dez Prima in duas ſecundum q̄d duas cauſas ponit.ſecunda ibi quādoq̄ fit¶De ſecun da dicit:quod aliquādo fit ꝓpter materiā melē colicam.Item pannuz ideſt erunginem¶Itez ine longie.i.ad colorē uiridez.

PRimo quidem.¶Hic ponit curaz prio ſcd̄m priam cām.z° z^m ſecū dam.z^a ibi.z° uero. Itē mundifica tur.ſ.alteratio ſupficialis ex linim̄ to..Itē ex tritura catini de ſcem̄ eſt illud catinū ex quo uaſa uitreant̄¶Itē maſſa cumia dicitur qđ eſt lapis quo incidunt̄ lapides.Itē aſſumebe degi etiā eſt q̄dam lapis.aꝑ eſt materia ex q̃ fit uitrū.¶ Secūdo uero¶Hic ponit curā qn̄ illic mā ē penetrās.& ponit q̄dā dētifrica & ꝓz lr̄a

QVandoq̄ accidit.¶Hic determinat de facilitate origis dētiū. Primo p̄ mittit cās difficultatis remittēdo z° ponit curā p̄ medicias.z^a ibi.& ex eis¶Dicit ꝙ aliqn̄ in ifantibus tardaꝝ ortus dentiū &c̄.Itē & ſuccis.i.aquis in lib° uniuer ſali.i.in lib° p̄mo fen 3^a.¶ ET ex eis¶Hic po nit quatuor medicinas.partes patēt.Itē tenacez .i.uiſcoſaz.Item cuz farina ſubmerſa in oleo ad mittigandum dolorem .& cetera.

QVoniā qn̄q̄ aduenit.¶Hic determi nat de erradicatiōe dentiū.Et p̄mo hoc.z° oſtendit medicias cū q̄bus fit erradica°.z^a ibi.& ipe quidem Prima pars littere ꝓz.¶ ET ipe quidem &c̄. Hic oſtendit cū q̄bus erradicaꝝ¶Et primo docet eradicaꝝ cū ferro.z° cuz medicis.z^a ibi.qn̄q̄ ue ro¶Dicit p̄mo &c̄.patz littera.¶Q Vandoq̄ uero.¶Hic docet eradicare dentē cū medicis.z° ponit illas medicias.z^a ibi.& ex illis.Prima pars patet.¶ ET ex illis.¶Hic ponit multas medici nas.& ꝓz littera¶Itez ſanus.ſ.dens. Itez deinde extrahit̄.ſ.malus¶Item lenificat aꝑ mundificat. Itē & uena.i.celidonia¶Itē uenaꝝ citrinaꝝ.i.ce lidonie alias ideſt rubeetinctorum & cetera.

QOnficiatur¶ Hic ponit curam fra ctionis dentis.& ponit aliquas me dicinas.& patet littera.qa clara ē. ¶Tridor.¶Hic determiat đ ſtridor̄ dentiū¶Et primo poit cauſas.z° cu ram.z^a ibi.& oportet.Prima patz De z^a dicit ꝙ tu debes mūdificar̄ &c̄.item cum fiunt puberes ſcilicz quia non re mouentur ſupfluitates.itē uiciſitudines ideſt ſe cundum aſcenſionem uaporum a uermibus.

OPorter ¶Hic̄ determinat de cura dentis longi.& patz littera &c̄.

CONgellatio. Hic determiat de congellatione siue stupore dētium. Et prio ponit cās. z°. curā. z^a ibi. cōfert ei Dicit prio &c̄ De z^a ponit curaz. & dicit q̄ debz masticare portulacā &c̄. Itē congellatio. al' stupor. Itez illic. s. i stōacho. Itez glutinis alimbat. i. terbētine. Itez & alneregil. i. nuce indica. Itez cordumeni. i. carui agreste.

AST ut dentes. Hic determinat d̄ quadā egritudine dentiū. que uocatur hebet dentiū. que est quedā debilitas in dentib' ponēs dentes ēē passibiles a calido & frigido Et prio ponit cās & curā qñ fit a frigore. z° qñ fit a calore. z^a ibi. ibi. si autē. Pria ī duas. Prio pōit cās. z° curā. ibi z^a. & qñ cā ī hoc. Pria pz De z^a dic̄ q̄ si cōpl'o ē fr̄ia &c̄. Itē alkitrā. i. pix liq̄da. SI autē cā. Hic pōit curā qñ fuerit. cōpl'o cal'ida & pz lr̄a.

COnferunt ei Hic ponit debilitates dētiū & tot fac̄ quot medicias pōit ptes patēt. Nota q̄ debilitas dentiū uidet' q̄dā eg̃tudo magna de q^a dīz ē sup̄. Itē ramic ē cōfectio cū passul' & gal' Itē faufel. i. auelāe idice. Itē bakin. i. fabe. Itē pauco coto. Itē alchermezit. i. fruct' tamarisci.

Incipit expositio octaua fen.

GIngiue accidunt apostemata &c̄. In p̄cedenti parte determinauit Attic. de dispōnibus dentium Hic determinat de dispōnib' gingiuarū Et p̄mo facit hoc. z° gratia hui' ut cōpleat' doctrina determinat de dispōnib' labioz. z^a ibi duo labia. Pria in septē secūdū q̄d sunt septē dispōes cōtingētes in gingiuis d̄ q̄bus determinat. partes patēt per capitl'a. In prio ca° determinat de apostematib' gingiuaz Et prio ponit cās. z° signa. ʒ° curā. z^a ibi. & sig̃ficatur. ʒ^a ibi. si materia est Dicit p̄mo ī gingiuis contingunt apostemata ꝓpter materiā descēdentē a capite z^m pluri^m &c̄. Et aliqñ a. stomacho. Itē cā. i. ꝓpter cām. Item aliqñ a stomacho ꝓpter uapores eleuatos a stomacho & ibi retentos. Itē malicie forme ꝓpter nocumentū epatis. & est dispositio p̄uia ad ydropisiz. Item q̄d & ad eaz. s. gingiuā. ET significat' Hic ponit signa significantia cāz. & cā est materia que cognoscit' p colorez. & aliqñ talia apostemata sūt manifesta. & aliqñ occulta &c̄. Itē genus materie. qa significat' . siue sit materia sanguinea colerica fl'atiea ul' mel'ica secūdū colorē utriusq̄. Itē & tactuz quia si est sang̃s & col'a sentit' calor. si est materia flegmatica uel melencolica sentitur frigus. I. ē manifesta. s. apostemata. Itē & qñq̄

sunt cum febre. supple & quandoq̄ sine.

SI materia. Hic ponit curā. Primo p euacuātia. & ponit curā maxime in p̄ncipio p altetāria. z° poit curaz p localia que admistrāt' post p̄n^m. z^a ibi. deinde post illud. Dicit p̄mo q̄d si materia est calida debes eūare & flobothomare ptes que sunt circa os &c̄. Itē eūationē hoc dicit q̄tuz ad colerā. Item & flebothomiā. s. si sit materia sanguinea ul' colerica pmixta sanguini. Itē alieherich. i. in circuitu loci ubi orit' barba. De inde post illud Hic ponit remedia localia p^a p̄ncipium. Primo qñ materia est calida. z° qñ ē frigida. z^a ibi. Si aūt apostema. Primo facit hoc z° quia qñq̄ non pōt fieri curatio cū medicinis localibus. sed oportet ut fiat opatio cum manu. docet admistrare manualez opationē incidendo z^a ibi. & qñq̄ indiget. Primo pōt diuidi sed non est uis. Dicit p̄mo q̄d postea debet os lauare &c̄. Item post illud. i. post p̄cipiū. Itē collutio. i. ablutio. Item in una quaq̄ uncia. s. una. itē ponatur mastix. s. scd̄m q̄ expedit. Itez resistit. i. repercurit. Itē oleū alhabati alchadra nō iuenitur q̄d sit. sed pōt dici q̄ est quedā arbor que non ī uenit'. dicit Simon. ET qñq̄ etiam indiget. Hic ponit oparionē manualē. & dicit q̄ aliquādo indiget opatiōe cum ferro &c̄. Itez cura manus al' ferri. Item puenit uel pducit. Item ad credandum carnē nouam. q̄a corrūpit' multū de carne. itez purulentū. i. sanioſuz. item suriū. i uitriolu. roaduſtum. Si aūt apostema Hic poit curaz apostematuz gingiuaz qñ materia ē frigida. item ex humiditate supflua. s. fl'atica frigida

COnfert ei Hic determiat d̄ z^a dispositiōe gingiuaz que est qñ gingiua appet rubei coloris & coloris sanguis. & ponit medicinas aliq̄s & pz littera. Itē cōfert ei. i. gigiue sanguinee. Itē cum surie. i. uitriolo rubeo. Item taracha est fūgus nascēs ī radice barbe ircine.

QVratur Hic determinat de dispositiōe que ē fixura gigiuaz. & dic̄ q̄ curat' sic̄ curant' fixure labioruz. Ulcera gingiue. Hic determiat de ulcerib' gigiuaz. Et p° poit diuersitatē ulceraz. z° poit curā. z^a ibi. puerorz q̄dē. Dic̄ p° q̄ alia sunt &c̄. Verorz q̄dem Hic ponit curā. Primo in quadam etate. z° ponit curā iuxta diuersitatez datam. z^a ibi. eo uero Dicit p̄mo &c̄. Itez alcola. i. ulceraz lingue. EA uero Hic ponit curā z^m tres diuersitates ulceraz. Primo ulceraz putridorū z° corrosiuoz. ʒ° ulceraz. quia medioz que n̄ sūt putrida nec corrosiua. z^a ibi. corrosiua. ʒ^a ibi. in mediis aūt. Dicit p̄mo q̄ in putridis que inci

piunt debes curare &c̃. Itē mirre.i.uel mirtis.
¶ Corrosiua. ¶Hic ponit curā ulcerum corrosiuoꝝ in gingiuis.& dicit qđ tu debes curaꝝ & c̃.Itē calcadicon ē medicamen compositū qđ ponitur in 5° can.& ponit̃ a Mesue cap° de polipo.
¶ In mediis aūt ¶Hic ponit curā ulceꝝ mediorū que sunt media inter corrosiua & fistulas. & pz littera .Itē & in mediis.s.ulceribus inter corrosiua & fistulas & pz littera.Itē filoniū ad remouendū sensuz.et natura tūc stat intēta circa digestionē materie.Itē de alharmel est cōfectio ul' quedā spēs rute.Itē danich ē pōd°.x.ǧnoꝝ ordei.Itē cauteriū p̄dictū.i.sup̄ p̄mo ca° huius fen.Itē fl'oia algezerih.i.que ē i circuitu barbe.

Qvra eius ¶Hic determinat de cura diminutionis carnis gingiue.& patet littera. Item super lecertulum .i.quodam uas longum.

Si quidē fuerit ¶Hic determiat de mollificatione gingiue ¶Et p° ponit curā mollificatōis parue.z° magne z^a ibi.si autē fuerit pluria ¶Dicit p̄mo qđ si fuerit praua &c̃.Itē praua.s.mollificatio. ¶SI autē ¶Hic ponit curā mollificationis magne.z° ponit plura remedia.quoꝝ aliqua debēt admistrari i p̄n°.aliq̃ i augum̄to.Itē plurima.s.mollifica°.Itē alchane ē q̄daz arbor.Itē albedegi nō iuenit̃ qđ sit.Itē alghelherich .i.loci barbe.Itē sil:q̄ꝝ nabati.i.xilocarate.Itē ramich .i.q̄daz cōfectio de passul' & gallis.Itē cū hiera maiori.i.hiera Gal'.Itē alsufuf.i.pulueꝝ forriū.

Ponatur in ea. ¶Hic ponit curaz additionis gingiuarum & patz.Item purgant.i.consumunt.

Vo labia. Hic determiat de dispōnibus labioꝝ.Et prīo ponit anathomiā.z° determiat đ dispōib⁹ labioruz.z^a ibi.medicie. In prima parte ponit utilitatez labiorum.& patet littera.Itē os sumitur pro tota concauitate in qua continet̃ lingua.Itē que continēt ea atq; continetur in eis.

Medicine ¶Hic determiat de dispōib⁹ labioꝝ.Prīo đ fixuris.z° đ apatib⁹.3° de emoroidib⁹.4° đ trēore z^a ibi oz ut īcipiat̃.3^a ibi.si aūt i eis 4^a ibi pluri^m.p° p̄mittit can.i admistratōe medicinaꝝ.z° medicias.z^a ibi.medicie cōferētes.p^a pz.

Medicine conferentes ¶Hic pōit mult' tas medicinas.partes patēt.Itē dragātū.i.uitriolū.Itē luminis.i.ptis medie uētris iferioris īfra umblicū per quatuor digitos.Itē sup aliud.s.medicamē positū.Itē alahabati.nō inuenit̃.sz alabat ē quedaz arbor.Sed dicit Symon qđ Auic.nō cognouit.sz alachabat dic̃ Simō ē tremē. Itē alchadra nō inuenit̃.Itē & cerotū.s.cōstitutū ex illis.Itez

merdasengi.i.uiride eris uel plumbū ustuz ul' lithargirum.Itē uiscus albotin.i.terbentine.Item sedina.i.cardo benedictus.Item uenaꝝ uitis.i.cedonia minor.Item debengi nō inuenitur quid sit.Item oleum rosarum scilicet quod sufficit.

Oportet ut ¶Hic determinat de cura apostematū. Primo p̄ euacuatiōez z° per remedia localia.z^a ibi. medicine uero ¶Dicit p̄mo &c̃.Item proxime positiōis.i.tale ē iudiciū in cura eaꝝ sicut apostematū gingiuaꝝ. ¶ Medicine uero ¶Hic ponit medicias locales & pz littera.Item dengi non iuenit̃ qđ sit.Itē fumus aggregatus. ¶ SI autem ¶Hic determinat de emoroidib⁹ & pz.

Plurimū accidit &c̃. ¶Hic determinat de treōre labioꝝ.& dic̃ &c̃.itē nausea ē unū sig̃ficās crisiz p uoitū

¶Incipit expositio sup nona fen.

Per guttur itelligim⁹ ¶Determinauit Auic.de dispōsitionib⁹ m ēbroꝝ aiatoꝝ.s.cerebri & ortoꝝ eius & annexoꝝ.& finiūt ista m̄ebra in lingua uel i partibus lingue. ut Haliebas 3° sermōe theorice.i6° ca°. ¶Hic incipit determiare de dispōnibus membrorum spūaliuz & ānexoꝝ.& incipiūt a guttur̃.ut potest sumi ab Haly.3° theorice.i7°.ca°. Dicunt̃ aūt illa mēbra aiata.quia sunt p̄ncipiū aial' uirtutis.aut orta.aut seruientia sc̄m medicū ¶Dicunt̃ aūt ista spiritualia.qa sunt pricipia spūal' .i.uitalis uirtutis.ut cor.aut orta ꝓpinque.aut annexa seruiētia.& illa sunt guttur.cor. pulmo pectus dyafragma ¶Sed tu dices contra.qa ex illis quedā sunt p uocē que est actio uolūtaria. ut in libro de uoce.& in lib° de utilitate pticularū.5° ca° ¶ Dicenduz tripliciter. Prīo q̄ distinctio mēbroꝝ aiatoꝝ a mēbris spiritualib⁹.nō ē hic omnino quoad opationes.sed cū hoc quoad situm.ut illa dicant̃ aiata que sunt p̄ncipia. uel ꝓpinquātia illis.Illa aūt dicant̃ spūalia que il' adiacent. ¶Contra plus adiacet guttur cereb° q̃ cordi. ¶Dicendū q̄ nō plus tanq̃ cāna pulmonis que ē una ps p̄ncipalis pulmōis.Secūdo pōt dici q̄ mēbra dicunt̃ aiata quoꝝ plures uel magne ptes sunt ꝓpter opationes aiales.Hui⁹ aūt sunt que sunt sup̄.guttur.sed dicunt̃ spūalia q̄ꝝ plurima sunt hui⁹ sicut ē guttur.gutturis uero plurima pars est ꝓpter cor. ¶Tertio dicenduz q̄ licet guttur secundū se sit instrumentū uocis que est actio uolūtaria.tn̄ ut ps cāne pulmonis est p̄ncipiuz inchoans anhelituz.& ut sic est pp cor.sicut ēt pectoris partes.quia sunt ꝓpter anhelituz sup cor.Et ideo actio hanelitus & uocis

cadunt in iſtis ſen. ¶ Si autē. ¶ Procedit Auic. qa ꝑmo determinat de diſpōnibus mēbroꝝ ſpi ritualiū itrinſecoꝝ. z° extrīſecoꝝ. ut mamillarū z^a ibi ſen. iz^a. mamilla &c̄. Prima in duas. ꝑmo determīat de diſpōnibus mēbroꝝ ſp ūaliuꝫ ſer uētiuꝫ. z° ꝑncipalis. ſ. cordis. z^a ibi. ſen. xı^a. Cor qdem creatum eſt. Prima in duas. Primo deter minat de diſpōnib⁹ ſeruientiū remotoꝝ. ſ. gut turis. z° ꝓpinquoꝝ. z^a ibi. ſen. x^a ¶ Canna. Pria ī duas. Primo p̄mittit anothomiā gutturis. ut ge neraliter ꝓmiſſit in ꝓhemio ꝑmi can. z° exequi tur de diſpōnibus ei⁹. z^a ibi. qñq. Prima ī duas Primo noīat ptes gutturis. z° declarat illas. z^a ibi. uuea. ¶ Conſideranduꝫ ꝑmo ꝙ in p^a parte ınuit qđ guttur colligit qnq; ptes ſiue membra ¶ Primo. ſ. ꝑncipiū meatus aeris. ut cāne ꝑncipiū z° ꝑncipiū meatus. cibi & meri. ꝫ° uueaꝫ. 4° du as amigdalas. ç° galſamat. Meri anothomiam ſciuiſti ſen. iz^a. & ēt ſalibi. ſ. ꝑmo li° ſen p^a cap° de mēbris. Epigloti anothomiā ſciuiſti p° can. ſen p^a ca° de anothomia muſculoꝝ epigloti. & infra ſen. xı^a. Reſtat ergo dicere de aliis tribus .ſ. de uuea amigdalis & galſamat. Conſideran dū z° qđ gutur accipiī tripliciter. Vno mō pro corpore aggregāte epiglotū & meri qđ in tranſ glutiōe moueī ſurſuꝫ & deorſuꝫ. et ſic ſumitur ꝑmo can. ſen p^a. cap° de anathomia muſculoruꝫ gutturis. z° modo pro ꝑn° canne pulmonis ꝓter meri. & ſic ſumiī a Gerardo cremonēſi i gloſis cap° de ſquinātia. Alio modo ſumiī pro ſpatio cōprehendente illa qnq; mēbra p̄dicta. & ſic ſu miī hic & ꝫ° ꝓnoſticoꝝ cōmento. iz. Vua uero. ¶ Quia nō oportebat declarare epiglotū nec meri ideo declarat alias tres ꝓes. ſ. uueā. duas amig dalas. & galſamat. ibi z^a. due amigdale. ibi ꝫ galmaſat. Conſiderandū qđ uuā cōſiderat ex parte triū. ſ. ſubſtātie. qa carnoſa. tñ cuꝫ hoc eſt neruoſa & arthārioſa qđ oſtēdit fluxus ſangui nis multus in eius inciſiōe. ut ꝫ° ꝓnoſticoruꝫ. z° ex parte ſitus qa pendēs ſuꝑ ſūmā partē &c̄. ꝫ° ex parte iuuamētoꝝ. & ſunt tria z^m Haliaba teꝫ. ꝫ° theorice. i7°. cap°. Vnuꝫ eſt. qa temperat frigiditatē aeris ne ſubito perueniat ad ꝓmonē ¶ Cōſiderandū etiā ꝙ qñ expedit tēperat calorē ſuperfluū ſua multa hūiditate. Vnde Haliabas ibidē temperat uel mitigat caloris g̃uitatē frā git q; frigus. Exꝑſſit autē Auic. plus de tēpore frigoris qm̄ frigus plus & frequentius nocet. ¶ Secundū iuuamentū eſt ꝓhibitio ingreſſus pul ueris. ibi euiꝫ adheret ſicut apparet in luctanti bus in puluere qui expuūt ſputū lutoſuꝫ. ¶ Ter tiuꝫ iuuamentū eſt gradatio uocis. qa pcutiens ut magnificēt ¶ Contra. qa gallici ut diciī faciūt amputari uueaꝫ ut habeāt magnā uocē. ¶ Dicen duꝫ qđ uox pōt dici mag^a dupl̄r. Vno modo in tēpore perduratiōis. & ꝑprie cuꝫ modulatione & ad hāc magnitudineꝫ facit uuea. Vnde Hali. dicit ꝙ pria cā uue eſt uocis magtudo & decor. Alio mō pōt dici magna ex multo aere ad unū locū percuſſo. & eius āputatio faī uocē magnaꝫ & ideo cātores uocāt eaꝫ uocē capitis. Ptiſis. Rō eſt caſus reumatū que in ea colligebanī. & infri gidatio & nocumētū pulmōis. un aggregat ma teriā que per putredinē pōt ipm ulcerare. Due uero amigdale ¶ Conſiderādū ꝙ notificat amig dalas ex pte loci ī radice lingue. Ex pte nerui. qa ſunt due. Ex parte ſubſtātie. qa ſunt neruoſe & carnoſe. i. ſunt de ſubſtātia q̃daꝫ carnoſa & ner uoſa ut ſint fortes. Ex parte figure. qa ſunt ſic due glādule. quia habētes quādam rotūditateꝫ cuꝫ longitudie. ¶ Ex qbus apparet qđ non oꝫ textū iſtuꝫ reſummi ſiue trāſponi ſic fec̄ Dy. qui dixit ſunt carnoſe. ſic due glādule. i. ſubſtā tia eſt glāduloſa & neruoſa. ut ſint fortes. licet expoſitio ſua ēt poſſit tollerari. tandeꝫ complet figuram. quia ſunt due radices &c̄. i. habentes carnoſitates itineris ad meri. i. & ſunt ꝓpinque ſubſtātie meri ¶ Vltimo notificat ex pte utilita tis. qa ſunt quoddā cōſeruatoriū & archa aeris ut q̃uis cor trahat aerē a pulmōe. adhuc in iſtis ptibus aliqd conſeruaī. & ſi expedit uadat ad pulmonē & nō deficiat. & iō ſtant apud caput cāne. & iuxta epiglotum. ¶ Ex qbus appet qđ carnes glādoſe q̃s Mundin⁹ in ſua anothoia aſ ſignat. & actu mōſtrat. & uocat eas amigdalas non ſunt ꝓprie amigdale. qa ille nō ſunt in loco in quo ꝑnt tenere aereꝫ. & quia ille nō incidunī ſecunduꝫ modū ſcđꝫ queꝫ Auic. ꝙ̄cipiet incidi amigdalas ca° de inciſiōe uuee & amigdalarū. ¶ Neceſſe eſt ergo ꝙ amigdale ſint quedaꝫ carnes que poſt uueā apparēt qñq; eminentes & apo ſtemate & uue digito apto ore tanganī. Galſa mat aūt eſt coopiens caput. ſ. ꝑ paniculū cōeꝫ ei & capiti cāne. ¶ Alfaich ¶ Hic addit ſuꝑ uel ultra ad p̄dictas partes. Alia. ſ. os qđ repitur in partibus gutturis. & diciī alfaich. i. excedēs. qa eſt unū os per ſe nō coniūctuꝫ alteri oſſi quatu or latera hñs. quia ut Haliabas ponit. ꝫ° theori ce. iz° capitl'o. quelibet pars ē ad moduꝫ laude. nō poit aūt oſſis iuuamentū. đa ſpparet ex ano thomia muſculoꝝ epigloti gutturis & laude. ut apparet ꝑmo can. in hiis capitul'. ¶ Ex q̃ ap paret falſitas Bertuci q̃ expoſuit os. i. orificiū.

¶ Vandoq; accidunt ¶ Exequiī đ diſ poſitionib⁹ hoꝝ mēbroꝝ. Et ꝑmo premittit eg̃tudines eis euenientes ſecūdo ſingulariter exequiī. z^a ibi qñq; aliqd. figiī. ¶ Dubitaī quare non poſuit ſi gna cōpleſiōis iſtaꝝ partiuꝫ. ¶ Dicendū qđ ꝑ ſe habere ſig^a illaꝝ eſt difficilimū. maxie eiꝫ ſe quūtur cōpleſionē pulmonis & cāne eius. & cō pleſionē ſtomachi. ¶ Conſiderandū ꝙ eg̃tudes

cõplesionis dant intelligi & forsan plurie egri
tudines cõpositionis q illis partib⁹ accidunt. se
quũtur aũt malas cõplesiões aut apostemata.
aut solutionẽ cõtinuitatis. aut associant illi mor
bi tñ in numero ei extrinsece sepe accidũt.

Quandoq. Hic exequitur. Primo determiat de egritudib⁹ gutturis. ut guttur importat pncm cãne & principiũ meri cũ illo spatio qđ est post uuea3. z° determiat de dispositionib⁹ uuee & duarũ amigdalaꝝ. ibi z^a. istis quãdoq. & in hoc innuit de galsamat. Pria in duas. Nam ille due egritudies sunt. aut res aliq extrisece retẽte in partib⁹ istis. aut sunt clausiões. aut p̃focationes ab aliis. Prio ergo determinat de pmis secũdo de secũdis. z^a ibi. p̃focatiões. Pria in tres. sic̃ tria sunt illa que in ptib⁹ possunt retineri. s. bol⁹ cibi aut spina. aut sanguissuga. ibi z^a. i spinis. ibi 3^a. de sanguissugis. Dicit đ cibo &c̃. & que cur rũt cursu ei⁹ sicut denari⁹. aut aliud corp⁹ gros suz ibi retentũ. Quãdoq est tior in hoc. s. i uo mitu. & hoc qñ ex hoc bol⁹ illi⁹ cibi nõ expelle ret. unde retineret cũ eo id qđ a stõacho uomitu ascendit. & ibi cohartãs suffocationẽ induceret. uel est timor in hoc. s. in retentiõe illi⁹. qa possi bile est qđ i tm̃ cohartet cãnaz qđ iducat suffo cationẽ. ut Aꝝ. pblematũ. 35. 2° pblemate.

IN spinis. & que cursu &c̃. i. que sunt sic̃ spine in frustra lignorũ & ossiuz. Priuz ingeniũ in extrahendo qñ apparet ad sensũ inspiciendo in gulã. z° qñ nõ apparet. ibi z^a. si aũt Si sensus. s. uisus uel tact⁹ cũ digitis. aut pẽna. & per cõ sequẽs si sensu tact⁹ potest percipi mediãte pẽ na. aut curuitas caizaran. i. istrumtũ alicui⁹. aut corda arcus. Iste est text⁹ Rasis 3° cõtinẽtis 3° cap°. Auctoritate Corasseni. corde arcuũ eoꝝ sũt de filis intestinoꝝ. & ideo p̃nt plicari. & habent aliquã fixionẽ. rectior extractio. s. q̃ dispositio. unde transglutiat z^m qđ narrabo cũ sit instrm extrahẽdi sangssugas. Si aũt sensus. ista pars tot habet ptes. quot põit remedia. Et pmo itrin secũ. z° extrinsecũ. ibi z^a. & qñq exteri⁹. Pria in sex. sicut sex sũt remedia. ibi z^a. sorbitiões uisco se. ut decoctio ficuũ. uel pultes farine. ut spina in uiscet cũ illis. Singult⁹ & uomit⁹ &c̃. qa pp uehementẽ motũ educit qñq spina. sic̃ risus qñ q hoc fac̃ & tussis. Et qñq ligat. s. aliqd ut fru strũ carnis mollis. ut Rasis p̃allegato ca°. Rob uue. i. sapa. Consyderandũ tñ ultimo qđ qñq spina ita ifigit ꝙ cuspis ei⁹ uẽit uersus cutẽ. & ibi apostẽat. & fit maturatio & aptio. & iã uidi h° et h° uoluit. A. Sile huic. s. empto maturatio.

Vandoq contingit. Hic pmo põit qualiter contingit sanguã in os in trare sicut Gal. ponit 4° de interio ribus q̃nto capitlo. Et prio ponit partes quibus applicat. secũdo ponit signa. tertio curam. z^a ibi accidit ei. tertia ibi. quandoq curatur.

ACcidit &c̃. Hic ponit signa. Con syderandũ qđ angustia tiue iquie tudo est. quia homo ledit. & qñq sentit punctura & nescit cãz cũ ipe etiã in aliis sit sanus. ex hoc sanuz. qa sputũ san guis & exit⁹ a partib⁹ spiritualib⁹ ppter alias cãs ẽ cũ egritudinib⁹ aliis a qb⁹ fit. subtile. s. cõ tinue. aut qñq. s. sponte. & qñq nõ. qa siccum a sanguissuga. siue resudãtẽ a loco ulcerato a san guissuga. & iõ ẽ subtil qñq resudãs qñq nõ.

Vandoq curat. Primo in generali ponit multos modos qbus curat z° in spẽali ponit alios modos et di ctos declarat. z^a ibi. & qñq ingeni atur. Et hec ps hẽt ptes septez. Primo ponit cu ram per quoddã ingeniũ qđ ponitur 3° cõtinen tis. 7° capitulo. z° per quasdã medicinas pota tas. 3° per gargarismata. & sunt septẽ gargaris mata. 4° ponit curas p medicias potatas qñ ip sa. puenit ad stomachũ. 5° per caputpurgia qñ tendit ad nasuz. 6° p regimẽ post eductionẽ san guissuge ne fluat supflu⁹ sanguis. 7° potit mo duz accipiẽdi. ibi z^a. & qdem. ibi 3^a. ex gargaris mis. ibi 4^a. cũ aũt iaz. ibi. 5^a. & cũ ei⁹. ibi 6^a. cũ q. 7ª ibi. modus. Alfesefis. i. cimices similiuz thechis. i. illis aialibus que repiunt in tuberosi tatib⁹ ulmoꝝ quorũdam. ul in canib⁹ circa au res. thechis qa cimices qñ sunt plene uident sic̃ aliqua grana stantia in suis thechis. p̃cipue cum plures ex illis cimicibus unguñt. Surach. i. f lis Secha. i. sticados. Alij dicunt abrotanuz. kitran. i. pix liquida. Omnia aũt hec conferunt. qa sũt res acute pungẽtes & stimulãtes sanguissugaz ad exituz. & aliqua conferunt pprietate. Vt nõ incidat. s. colluz saguissuge. qa pars reãnens ap pẽsa forsan adhuc sugeret. qa huiusmõi aialia enthõa decisa. uiuunt. & ideo habenda est consi deratio in hac materia quare &c̃.

PRefocatio. Iam Auic. determia uit de dispositionib⁹ gutturis pro ueniẽtibus a retẽtiõe rez extranea rũ in eo. ut cibo spina sanguissuga Hic determiat đ dispõe eius que est clausio & phibitio transitus siue itroit⁹ aeris. & dicit p̃focatio. Et hoc ẽ qđ dicit rubrica de p̃focatiõe & de adhaba. i. de decollatiõe & apostẽate &c̃. Et p° determiat đ h° q̃tũ ad oẽs cãs et diuersita tes. z° ponit signa. 3° curã. ibi z^a. intentio. ibi 3^a. oportz. Prima in duas. Primo ponit qd itelligit p has dispões. secũdo exeqtur determinãdo. ibi z^a. & tu qdem scis. Considerãdũ quod istud est capitulũ in quo determiat de sqnantia. siue dequinãtia & in qua sequit p̃focatio siue phi

bitio transitus aeris ad cor & pulmonem. Vnde ab hoc accidēte nomē est sumptū ut inuit Gal. 4° de interiorib⁹ 3° ca°. Ista autē phibitio pōt fieri ꝓpter causas in ꝑn° cāne pulmōis. s. epiglo ti. uel circa illā partē. & de hoc est sermo. uł pō test fieri ꝓpter cās in aliis partib⁹ siue extrise cis. ut sunt medicie p̄focatiue. sicut fungi. & me dicine uenenose a ꝓprietate nocētes pulmoni sic̄ lepus marinus. uel a sanḡne cōgellato i stōacho. uel in alia ꝑte intrinseca. unde sequātur p̄ua ac cidentia. Ponit̄ enī hoc in numero uenenoruz 4° can. fen 6ª. siue propter illa fiat suffocatio. siue ꝓpter apost̄ea. ut pleuresis & peripleumonia. & similia. & de hoc nō est sermo hic. unde Gal. 4° de interiorib⁹ 3° cap°. passio anhelit⁹ in squi nātia accidit absq; ulla passiōe pectoris & pul monis. qa in hac accidētia squinātie diuersifican tur ab accidentib⁹ peripleumonie & pleuresis.

¶ Considerandū secundo qđ in usu uocabulorum apud nos nomē squinantie uel q̄nantie si ḡt p̄fo cationez ex apostemate circa ꝑtes gutturis &c̄. ut sumit̄ ex Ypo. 3° ꝓnosticoꝝ. In hoc autē ca° nō solus de tali p̄focatōe apost̄eosa determinat. sed etiā de p̄focatione nō apost̄eosa. dūmodo sit ꝓpter cās circa gutturis partes. et ideo Auic. ge minauit uocabula dicēs prefocatio est ꝓhibitio dixit etiā in rubrica decollatio. & nō statiz dixit de squinātia. ¶ Et forsan etiā fecit hoc. qa mirāda discordia siue uarietas est in nominibus istis. & magna multiplicitas est illoꝝ nominū. sz de hoc nō est curandū. ¶ Et tu qdem. ¶ Exequit̄. ¶ Et prio in generali magis declarat p̄focationē quantum ad tres modos dictaꝝ cāꝝ. 2° in spēali quātum ad spēales diuersitates. ibi 2ª necesse. ¶ Diuidit̄ autē pria in quatuor. Prio ostēdit quo p̄focatio fit ab apostemate. 2° qūo ad cooperturā. 3° qūo ad pigritiā uirtutis. 4° reddit ad declarandū pre focationē que fit a coopertura. qa nō perfecte đ clarauerat. imo confuse. ibi 2ª. & qđ cohartatio. ibi 3ª. & scis qđ lacert⁹. ibi 4ª coopertura. In ꝑ ma parte uult qđ aposteā opilat. & hoc ꝓprie qñ est in mēbro ꝓprio uie. ut sciuisti ꝑmo can. fen 2ª. Et pōt colligi qđ coarthatio. i. constrictio opilat meat⁹ uicini. licet nō sit in eo apostema. sz in socio & hoc cadit in ca° cooperture. Et scis qđ lacertus facit dubitare Dy. & merito de q̄ lacer to intelligat̄. cū dicit̄ & lacertus epiglotis. Et re spondet qđ tu nō intelligas de lacerto qui est cū ipo epigloto. sed intellige lacertos qui sunt istru mentū mot⁹ anhelit⁹. s. pectoris. Et uigotādo di cta Dyni simul cū dictis ei⁹. dicemus qđ hoc ꝑ bat̄ quadruplr. Prio qa dic̄ lacert⁹ mouēs mē bra motu attractiōis aeris ad ea. sz iste ñ ē lacer t⁹ epiglot⁹. & fact⁹ pp uocē ut ifra fen 2ª. trac. 2°. Ampli⁹ nocum̄tū i lacerto epiglotis. ut spas m⁹ siccitas mollificatio nō ē cā p̄focatōis. ut dic̄

¶ Dyn⁹. nisi inquātuz opilant̄ meatus epiglotis et tūc nō essz cā ꝓp defectū uirtutis & pigritiaz a dilatatione. sed ꝓpter opilationē sic essz applia. ¶ Amplius Auic. dicit q̄ declarabit̄. 1°. cū loque mur de motu hanelitus. sed loquet̄ de hoc decla rabit lacertos pectoris & dyafragmatis. ¶ Am plius motus aeris nō indiget in ꝓncipio cāne pł monis aliquo dillatāte. sed solū qđ ibi sit fora men & uia. cui⁹ signū ē. quia si in sqnātia clau so foramie epiglotis fiat foramen i gula sub epi gloto talis. n. aptio pcipit̄ a q̄busdam ut. 1°. pate bit homo hanelat & i summa totus uigor rōnū stat in hoc. Lacertus cuius uirtutis uigor & for titudo non ē ad attrāhendū aerem. eius pigritia & defect⁹ non ē ad ꝓhibitionē aeris & suffoca tionez. sz lacertus epiglotis est huiusmōi. ¶ Hec uia exponē di nō uidet̄ posse stare cū mente A. Iam. n. dixerat qđ in hoc ca° loquet̄ de ꝓhibiti one penetratiōis aeris siue hanelitus ꝓpter cāz accidentē in istrumento ꝓpinq̄ & dimissit p̄fō cationē & ꝓhibitionez que fit ꝓp cās remotas. Et non posset saluari. A. nisi diceret̄ alteruz duo rum. uł q̄ sermo ei⁹ hic est incidens. uł quod ñ excluſit oēs cās p̄focationis extrinsecas ab istō epiglotis. sz illas que sunt ꝑpe circa nutritia. ut cōgellationē sanguis in stōacho. & potū medici naz prefocatiuaz. nocumentū g° i lacertis pecto ris & dyafragmatis ē ꝓpinquū epigloto inquā tuz illa sunt instrumentū imediatuz feruēs mo tus aeris p epiglotū. ¶ Possemus g° licet cum difficultate aliter saluare sermonē Auic. dicen° qđ Auic. intendat de lacerto appropato epiglo to q̄ apparet in maifesto sermone. cū dixit decla rando se que ē in iteriori parte epiglotis. & que sequūtur ipz. i. super ꝑtes extrinsecas adiacētes & in hoc inuit q̄ lacerti epiglotis sunt duoꝝ mo doꝝ q̄daz magni & apropati & itrinseci & sūt .xij. q̄daz cōicantes extrisecis adiacētibus parti bus & sunt. 8. Vnde Gal. 7°. de utilitate pticu laz. x° capipulo. loquēs de laringa quam Auic. uocat epiglotū que est corpus cōpositū ex trib⁹ cathilaginib⁹. s. clipeali cimbalari. & sine nomie ¶ Dicit. A. hunc sermonez. mouet̄ aūt lariga a mu sculis sc̄dm ꝓpriam ei⁹ cōpositionez. xij. sc̄dm uero eam cōionem que adiacentia aliis musculis octo mouet̄. quāuis in numero horū musculorū inueniat̄ discordia. q̄uis ergo Auic. dicat lacert⁹ in singulari. intellexit tamē plures lacertos. ut ēt aza. fen. x ª trac. secūdo in ꝑn°. secūduz lr̄az extra ¶ Er extriseci sunt facti ad apiendum intrinseci ad claudenduz. ut in libro de uoce Et pro illo uide ¶ Tradeuz in glosis afforismi. 8i a febre habito. Dicemus g° q̄ lacerti isti epiglotis ꝑncipaliter facti sunt ꝓpter uocem. ut. 1°. fen. x ª. apparebit. tñ cum hoc quādo sunt sane uirtutis tenent par tes epiglotis in situ debito. & iō qñ accidit spas

mus.& prope thetan⁹ aut relaxatio paralitica Et ex hoc pōt sequi clausio foramis.qa aer non poterit intrare & fit suffocatio.& hec est mens Rasis 3° continētis ultimo ca°.ubi sua auctoritate dicit.dico q accidit p̄focatio nō ex aposteāte sed eo qđ motus musculi ápientes epiglotiz deficit.& inđ ex destructiōe transitus fit p̄focatio aut ex intēsa siccitate musculi qui est iter epiglotium.ut inde; extendaī extensiōe uehemēti.& inde fit destructio transitus hanelitus.Et idem intelligiī ex cōmento quarte particule afforismoꝝ illo afforismo.Si a fe.habito suffoca° supuenerit in fine ¶ Sz tu.d.iste sermo ē cōtra Auic.qa ponis q ista p̄focatio fit pp opilatiōez. Et.Aui.diē q̄uis meatus nō sit opilat⁹ ¶ Ampli⁹ Aui.dicit q iste lacertus mouet mēbra motu trahendi aerē.sz tales lacerti ñ mouēt motu illo. Ad p^m dicendū q.A.dicēs.nō sit opilat⁹.itelligit ppter apostema.differt ergo illa cā ab aliis duab⁹.qa p̄focatio ista fit ex hoc q musc'i p̄pi⁹ epiglotis nociti ppter siccitatē aut spasmū aut paralysiz nō sustētāt uiā aeris apertā.Sz p̄focatio ab apostemate sic ppter apostēata in ipso epigloti. Et p̄focatio ppter cooperturā sit ppter necumtuz in uicinio. Ad z^m dicēdū qđ lz lacerti epiglotis nō sint p̄ncipales in attrahēdo.tñ sunt iuuantes qa debite figurati tenēt uiā illā apertā. Ex qb⁹ soluiī primū arg^m ¶ Ad z^m cū diciī qđ spasm⁹ & mollificatio nō sunt cā p̄focatōis.nisi inquātū opilareī meat⁹ ¶ Dicendū qđ uer̄ est.& cū dicitur q tūc non est cā que est defect⁹ uirtutis immediata cā.sed oēs ille que faciūt deficere uirtutez faciūt hoc.sicut spasm⁹ & mollificatio.& diciī a cā que diciī opilatio.qa ista intelligiī fieri ab aposteātē. ¶ Vel dicendū q defect⁹ uirtutis ē cā mediata hoc mō.qa musculi sani & uirtuosi tenent foramē aeris in bōa figura.cuz g° defficit uirtus ppter siccitatē.spasmū uel mollificatione.aut ppter nocumentū aliud.aut pp debilitatem per uiā resolutiōis.uel pp ulcera tūc claudi pōt foramē. ¶ Ad 3^m dicenduz qđ intelligit p id sen.x^a.ubi sermonē incipit plus ab anhelitu.licz etiā ibi paꝝ dicat de his musculis.qa noti sūt ex p̄mo can.sen p^a ¶ Ad q̄rtuz dicendū q lz nō idigeat dilatāte.indiget tñ dilatatōe tenente & figurante debite.& hoc sit pp musculos.& iō etiā in squinātia facta etiā sanatōe.nisi foramē tenere tur apertū nō intraret aer ¶ Vnde q̄dā p̄cipiūt poni cānulaz.Ad formā rōnis cū diciī cuius uigor nō est ad attrahendū.eius defect⁹ & pigritia nō est ad ꝓhibēdū tractū.cōcedaī. Et cū dicitur uigor lacertoꝝ epiglotis nō est ad attrahendū.Dicendū qđ uer̄ est per motū localē quē fac̄ pect⁹ sz p debitā figuratōez. Sz tu dices cōtra per sermonez Aui.qui diē motu attrahēdi.Itē subdit cū defiē a motiōe sua ¶ Dicēdū q p motū intelligit opationē.sic etiā Gal'.uult ī libello đ rigore & rectigatōe & trēore & spasmo.q cū homo tz manū extē saz fixā pōt uocari mot⁹ siue opa°.& ideo subdit Aui.a motōe sua.& pro.i.opatione. Noui aūt spectatores cōsiderēt qđ possit defē di.qa lacerti epiglotis mouenī dillatādo & constringēdo.sic pectus dillataī & cōstringiī ut fiat hanelitus.& qđ sine illo motu epiglotis hō non bñ hanelaret.sed auctores nō bene expresserunt qa lacerti epiglotis uidenī maifestius esse p uoce. ¶ Cooptura aūt. ¶ Hic declarat p̄focationē cuius cā ē coopertura.& itelligit p cooperturā clausionem ex passiōe in socio siue uicino. ¶ Ista aūt passio uel est dislocatio spondiliū colli ad añriora ul' uermes qui conglobati ascendūt & cohartāt meri.Vnde p̄munt & claudūt uiaz aeris p cōitatez. Primo g° declarat p̄maz causā z° secundā.z^a ibi illaz. Prima in duas.p̄mo premittit illā cām & cās eius.z° comparat.z^a ibi. que aūt ¶ Dicit p̄mo cooptura.i.clausio uel obturatio uie aeris ppter coartationez uicini.i.factaz a uicino mēbro. ¶ Considerandū qđ hic innuit qnq; cās.dislocationis spondiliū colli & tractionis ad intus.unde accidit suffocatio. ¶ Vna est pcussio siue casus.& est mortalis.qa fit cuz dislocatiōe spondilis angularis. Vnde nucha cō pressa tolliī sensus & motus a mēbris infra illas spondiles & impediī hanelit⁹. quia magn⁹ neruus de neruis mouentibus dyafragma oriī a nucha post spōdilē tertiū.& aliter post nonū spondilē.similiter nerui musculoꝝ costaꝝ nascūtur post septimū spondilem.ut Gal'.in libro de uoce & 4° de iteriorib⁹ ca° 3°.inuit ¶ Secūda cā dislocationis spondiliū ē apostema i lacertis spōdiliū &c̄.& cōsideraī q non dicit mortal'.quia forsan cōtingentius est liberari ¶ Tercia cā est propter aliquā cāꝝ q̄ trahit eas spondiles &c̄. & ista cā pōt esse uentositas extendēs aut spasmus illoꝝ musculoꝝ & partiū neruosaꝝ q spasmus siue cōtractio fieri pōt a siccitate ul' repletione.& iō cōparādo subdit qđ deterior causa trahēs est sicca quia spasm⁹ de siccitate ē peior Et forsan cōperat ad oēs cās supiores.p̄ter cāz que est casus & percussio. ¶ Considera tñ hec & secundū hoc spasm⁹ ponet 4^a cā. ¶ Quinta cā est aliud nocumentū neruoꝝ ut punctura.uñ trahanī & trahāt spōdiles.& id.s.dislocaº spōdiliū pluri^m accidit in pueris.s.pluſq̄ in pfectis .s.hominib⁹.ut Gal'.4° de interiorib⁹.3° cap°. & Paulus in ca° de sqnantia ppter lenitatez & mollitiē ligamētoꝝ eoꝝ. ¶ Cōsiderandū q illa dislocaº colli prope ex apostemate non accidit in infantib⁹ in etate dentiū plātatiua ut Gal'.ī comento tertie particule afforismoꝝ illo afforisº. ¶ Seniorib⁹ uero fcis.Causa est qa prius moriuntur q̄ id tollerēt.sed post illaz etatem tollerare

ɼ ossunt.& plus accidũt eis q̃ preuectis pp eaz quã Auic.ponit. ¶ Q ue autẽ ¶ Inducit opatio nem.dicẽs qđ dislocatio ſpondiliũ.unde fit p̄ſo catio maioris timoris est illa que est in z^{a} ſpõdi li.& que dislocatio est sup ipaz.ſ.in p̄ma ſpõdi li.& sunt.ſ.dislocatiões.& dixit. ¶ Et sunt ppter multas cãs eius.& que.ſ.dislocatio est sub illa .ſ.p^{a} ſpõdili est magis salua.i.minus mala.cã est quã ponit Gal'.4° de interiorib^{9}.3° cap^{o}.qa .ſ.omnis pars nuche superior nobilior ẽ inferio rib^{9}.unde quãto inferior distat a p^{a} z^{a} q$_{3}$ ſpõdi li.tanto minus acuta erit.& sic ex ea plura mem bra ledunt̃. ¶ ET idez ¶ Hic Auic.inuit.dixit aũt eaz.ſ.suffocationũ que sunt i cã uicinitatis qa aliq̃ suffocatio nõ est ppter uicinitatem ut ppter apostẽa in lacertis ɼpinqs epiglori ẽ ma gis mortiferũ.uel põt esse de qua loquit̃ Ypo. 3° ɼnosticoꝝ.illã.ſ.suffocationẽ dicem^{9} ifra fen .iz^{a}.ca^{o}.ubi de hoc inducit ex^{m}. ¶ Diuisio aũt ¶ Hic notificat prefocatióez quantũ ad speciales diuersitates.& accipit ɼprie prefocationẽ q̃ fit ex apostẽate.qa ista ẽ que currit in usu cõi nois & dicit̃ squinantia. ¶ Et p^{o} ponit diuersitatẽ eius quãtuz ad loca.z^{o} quãtuz ad cãs i sermõe cõiori 3° quãtũ ad accidẽtia.ſ.aparitionẽ uel occultatio nẽ.4° quãtuz ad cãm speciałẽ.ſ. materias humo rales.5° ponit diuersitatẽ quantũ ad terminatio nẽ.6° addit quosdã can.completiuos sue sciẽtie ibi z^{a}.cã uero.ibi 3^{a}.iaz diuidit̃.ibi 4^{a}.& hec q dem.ibi 5^{a} & tunc apostẽata.ibi 6^{a}.& omis sq nanticus. ¶ Cõsyderandũ circa p^{am} ptez ꝙ prefo catio de qua dictũ est sup̄ qđ fit ab apostẽate ẽ distincta cõtra prefocationẽ factã a coopertura. aut pigritia uirtutis. ¶ Prio qa hec prefocatio ex hoc apostẽate cõprehendit sub se illã que fit ab apostẽate ꝙ opilat.aut ꝙ claudit siue cohartat ex uicinitate. Et h^{o} az.qa hic est sermo de prefo catione ex apostẽate lacertoꝝ extrinsecoꝝ & itrí secoꝝ meri.sed tale apostẽa fuit positũ sn̄p̄ i cau sis prefocatiõis ex coopertura pp coarthatiõez. ¶ Consderandũ z^{o} qđ oẽs iste spẽs p̄focationis cõ ueniũt qa sunt ex apostẽatib^{9} i lacertis. sz diffe runt z^{m} diuersitatẽ locoꝝ.ſ.lacertoꝝ.qa p^{a} spẽs est in lacertis extrinsecis epigloti ɼtensis uersus collũ ante.ſ.uersus thoracẽ.z^{a} est in lacertis pro tensis uersus collũ intus.ſ.uersus nuchã.3ª est i lacertis intrinsecis meri & nõ apparz.4ª est i la certis intrinsecis epigloti.qa sunt lacerti mouen tes dipearẽ cimballarẽ & sine nomine.& ista n apparet extra.& ẽ p̄uior.q̃re aũt possint aggre gari due & ẽt tres certũ ẽ.sz longinquũ ẽ qđ q̃r tuor ex istis.& iõ nõ exp̄ssit. ¶ Consyderãdũ 3° quod hic icipit surgere ab antiqs diuersitas uo catõis haꝝ p̄focationũ.apostẽata enim i lacertis magis itrinsecis uocauerũt synãtias.sz i extrinse cis sq̃nãtias.ut azz ɼ Haly.4° theorice.i8^{o}.ca^{o}

¶ Haly.uero & Paulus noie mirabilia ponunt.et ¶ Gal'.4° de interiorib^{9} 3° cõmento aforismi q̃r te particłe.Si a fe.habito suffocatio &cẽ. ¶ Ca usa uero. ¶ Consideranđ ꝙ inuit hãc diuisionẽ hoꝝ apostematũ.quedã fiũt a causis corporali bus.quedaz a p̄mitiuis.sicẽ et alia apostemata. ¶ Et ideo ait. andachoca.i.spẽs trifoliz &cẽ.& dz credi expimentuz in hoc.sicut socius noster qui ꝑexpientiã firmabat qđ ceruſa facit squinantia uel forsan uult qđ ille cãe que dicte sunt p^{o} can. fen z^{a} cap^{o} de causis aposteãtuz adducant̃ hic. z^{a} diuisio ꝙ hec apostemata q̃nq$_{3}$ sunt cũ reple tione totius q̃nq$_{3}$ sine. ¶ ET iam ¶ Hic poit di uersitatẽ q̃tum ad occultationẽ & apparitiõez. ¶ Consideranđ p̄mo qđ illa distinctio.p̄mo est trimẽbris ¶ Et licz sumat̃ a parte apparitiõis.tñ cũ hoc cõcurrit diuisio ex pte accidẽtiũ alioꝝ & ex parte loci. Prima.n.spẽs est que apparet sen sui exterius.& ista est i lacertis exteriorib^{9} uer sus pectus.uel in aliis ptibus sibi adiacentibus ut meri & epiglotis.& est magis salua. & hẽt accidẽtia leuiora.z^{a} spẽs est que apparet ad sẽ sum iterius aperto ore.& istud aposte^{a} est.uel in lacertis extrinsecis meri uersus collũ.ſ.uersꝰ nuchã.& sunt potius lacerti colli q̃ meri.uel est circa amigdalas.& post nuchaz circa algasama ta.& hoc est cũ grauiorib^{9} accñtibus.3ª spꝯies est que non apparet intus nec extra. & hoc ẽ ꝙ dicit.aliud ẽ qđ nõ apparet sensui.& istud apo stema est in lacertis occultis. Et isti sunt lacerti epiglotis ɼpriz & lacerti meri. & ideo dicit & aliud ẽ in meri. Et qa de hoc apostẽate qđ nec apparet intus nec extra. aliud ẽ in meri.aliud i epigloto intus.& istud apostema est pessimuz inter oia.& cuz p̄uiorib^{9} accñtibus. & proprie illud ꝙ est in epigloto intus. Et q̃ dicit̃ qđ nec apparet nec intus nec extra. intellige p̄mo aspe ctu.quia cũ magna uiolẽtia & conatu depressi onis lingue possibile ẽ quod appareat ut ponit Auic. Vel exponat̃ nõ conspicit̃ id.ſ.quod dictũ est qđ apparet intus. Et quia iste modus distin guẽdi spẽs est cõsimił. uel fere idem cuz modo ¶ Hypo.3°. ɼnosticoꝝ.iõ dixit.& iam & in Rasi 3° cõtinẽtis ultio ca^{o}. ¶ Sed diceres quare n̄ po nit̃ spẽs sq̃nãtie apostemose que apparet intus & extra. ¶ Dicendũ qđ forte est spẽs compo sita sq̃nãtie.& si ẽ simplex est ex multa additi one eius huic.& Salernitani nomina diuersifica uerunt.Si eim aposte^{a} appet extra uocat̃ synã tia apud eos.& si apparet intus & extra uoca tur synãtia.& si apparet itus q̃ntia uocatur. ¶ De his uero nominibus nulla sit cura.ut sentit Gal'.spẽaliter.& in hac materia 4° de interiori bus 3° cap^{o}. Et in summa nõ est egritudo i cui^{9} noie sit tanta discordia. ¶ ET hec p̄mo. ¶ Hic ponit diuersitatẽ ex parte cãꝝ humoralium z^{e}

cōperat.3° remouet dubiū.ibi z^a.& ex p̄focatio nibus.ibi 3^a.& raro. ¶ Littera que dicit pluri mus prefocatiōis eius.pōt dupliciter exponi.P° pluri^m p̄focatiōis ei^9.ſ.apoſtēatis ab illis mate rieb^9 eſt cū cooptura lacerti.ſ.fēa ppter coahar tatiōez a uicino apoſtemāte.qa pl^9 cōtingit apo ſtemari ptes uicinas q̄ lacertos intriſecos epiglo tis qui ſunt parui & paruaz uenaz.Alio modo exponit & pluri^m p̄focationis ei^9.ſ.que fit ab a poſtēate flatico eſt a prefocatione lacerti guttu ris.i.cū cooptura facta a lacerto quez laxat mol lificat & etiā coopit ipm flegma ſui uiſcoſitate. & ideo rauceſcūt in uoce ¶ Et ex prefocatiōib^9. Conſiderandū qđ flatica eſt ſaluior ppter tres cās. Pria qa febris nō fit ſic acuta.Et ideo nō ne ceſſitat ad trahendū aerē ſicut alie.Secūda quia nō eſt dolor fortis ex quo cōtingit ꝙ non pſter nit uirtutē.nec trahit materiā ſic colica & ſangnea.Tertia cā qa flatica ut pluri^m apoſtēat mē bra extrinſeca.ut lacertos epiglotis.qa ſua groſ ſitie & uiſcoſitate nō pōt penetrare ad loca pfū da.has cās inuit Gal'.4° re.acu.cōmento.z6°.ſu per illo uerbo.ſynanticus aūt fit.& 3° pnoſtico ruz.cōmento z° ¶ Dubitaī utz flatica ſqnantia ſit uelocioris ſanationis & facilioris.& uidetur ꝙ nō qa ſtatiz Auic.dixit ꝙ plongaī q̄tuor die b^9.Ampli^9 ei^9 materia groſſior & frigidior ē. In cōtrariū eſt Auic.& Raſis 3° cōtinētis ultio ca°.ubi pōit qđ apoſtēa ſquināticuz cum fuerit flaticuz.ſalubre eſt.& de leui curaī.& 3° pno ſticoz cōmento z°.qñ accidit in his locis apoſtēa mole flaticuz eſt ſanitas eius uelox & facil^9 ¶ Di cenduz ut dic Dy.& Thadeus in cōmento pno ſticoz qđ ſquinātia de flegmate ſubtili eſt illa q̄ ueloci^9 curaī q̄ alie.& porprie q̄ ſanguinea.Illa autē que eſt de groſſo flate tardi^9 curaī.& de hac dixit ꝙ plongatur q̄tuor dieb^9 ¶ Secundo modo reſpondet Dy.qđ flatica eſt uelocioris ſa natiōis quātuz ad accidēs ꝙ eſt ſuffocatio ſubi ta.qa ueloci^9 & facili^9 phibeī aduētus ſuffoca tiōis ſubite in flatica.qa decurſus talis materie nō eſt ſubitus ut colore & ſanguis reſolu° tñ in ſenō ē uelocior & facilior.y° lōginqor.qa flate difficilioris reſolutōis.3° mō pōt dici ut ſumiī a Gal'.3° re.acu.& recitaī a Dy.ꝙ ſqnātia flati ca rōne loci i q̄ fit citi^9 curaī q̄ ſangnea & colica fit eni i locis extriſecis.qa materia flatica cuz ſit groſſa nō pōt pfūdari ad loca denſa et ſtrictaz uenaz.ſic̄ ſunt loca epiglotis.ſz colerica pfūdaī ab illa.& etiam ſanguinis ¶ Sed ſi ambo illa apo ſtemata fiant in eodē loco difficilius & tardius curanī flatica. ¶ Conſiderandūz qđ ex diſtin ctione quā dat de materia flatica uult qđ illa q̄ durar quatuor diebus ſit ex flegmate groſſo.

¶ Conſiderandū ēt ꝙ per huiuſmōi flegma poſ ſumus itelligere fla groſſuz & ſubtile.& ē ſe cundū qđ materie flatice ad guttur z^m pluri^m catariz̄ant a capite.& hoc qa caput multa fleg^a aggregat que p collatoriū diſtillāt.& iſta flata ſiue groſſa ſiue ſubtilia.poſſibile eſt.i.poſſibili us ē qđ penetrēt uel deſcendāt.nō ad lacertos i trinſecos epiglotis.quia ſunt ad eos uie ſtricte. ſed ad lacertos extrīſecos que ſunt poſteriores .ſ.uerſus collū uel ſupius.qa ſurſuz tendūt ad collū illi lacerti qui ēt ſunt poſt meri.& dat cāz ppter grauitatē.i.ppter terreſtreitatem & ſic ppter groſſitiē &c̄.Naz licet flа dicaī ſubtile. ¶ Eſt tñ adhuc groſſius q̄ colera & q̄ ſanguis.i. ſubtilis. In hoc g° inuit qđ flegmatica eſt ſalu bris uel per huiuſmōi flegma.ſ.ſubtile.& tunc uult qđ flegma ſubtile.q̄uis dicaī ſubtile ē ita groſſū qđ tarde penetrat.g° multo tardi^9 groſ ſum penetrabit & rari^9 ad lacertos intrinſecos epigloti ¶ Et ex hoc cōſidera qđ ex parte loci ad quē poſſet penetrare contingēs eſt peiorem eſſe ſqnātiaz de flegmate ſubtili q̄ groſſo.licz ex pte materie ſit ecōuerſo.Et raro quia de ſqnan tia mlica nō fecit mentionē.ideo oīdit quid eſt de hoc. Prio p̄mittit ueritatez & opinionē q̄rū dam.z° reōuet illoz ſniaz.z^a ibi. uez cauſa eſt qđ melēcolia eſt humor groſſus ineptus curſui ¶ Et qa non repitur niſi raro ei^9 tendētia & reā nentia in partib^9 ſupioribus.& ad partes illas q̄dam dicūt.ſ.Raſis 3° continentis ultimo cap°. ubi dicit ſqnātia ex melēcolia fieri non poterit. & ſi fuerit mortalis erit. Vel leqtur de uiatico qui crediī fuiſſe Halyab.Ratio eoz eſt quā.A. inuit.quia ſqnantia ē ſubita ſuffocatio. ſed me lencolia non ſubito fuit.& hoc ē qđ dicit mora tur.i.non fluit ſubito.qa minus ſubito q̄ aliqs humorum.& illam cāz ponit Viatic^9 li°.3° c.1° prio ¶ Verū innuit tres rōnes cōtra hāc rōnem. Pria eſt ꝙ q̄uis raro cōtingat ꝙ melā colia ſubi to fluat.tamē nō eſt impoſſibile.Secūda rō.ma teria pōt paulatim fluere p° & ulti° ſubito ſuf focare.qa pauca materia in fine pōt claudeī ui am.Tertia rō.ſqnantia hec poterit fieri p uiaz p mutatiōis ex apoſtemate calido q̄uis nunq̄ fie ret per uiaz defluxus melācolie ſcđm ōez diſpo ſitionē et quōcūq; fiat ſqnantia melancolica ipa.ē mala.alī & eſt mala.& uideī ſupfluere.uī eſt q̄ daz uehemens locutio &c̄.Apparet ergo iam ſo lutio ad queſtiōez qua cōſueuit queri an de me lancolia fiat ſqnantia ¶ Dubitaī quot ſunt ſpēs ſqnātie.& uideī ꝙ due.quia.3° continentis ſepe dicit Raſis ſpēs ei^9 ſunt due.uidetur ꝙ tres.3° pnoſticorum.uideī qđ quatuor. quarto de inte rioribus.uideī ꝙ qnq;.ut ibidē innuit Gal'.& Raſis tercio cōtinētis auctorirate Iudei & alio ruz.uideī qđ ſeptē ex Azarario capitlo de ſqui nātia. ¶ Dicendū qđ ſpēs ſqnantie pñt diſtin gui.uel diſtinctiōe generali & cōfuſa.& ſic ſūt

dine. quia quedam cū apostemate quedam sine. & sic loquit Rasis ul' distinctiõe spēali. et tūc uel ex parte materie. et sic generaliter sunt quatuor sic quatuor sunt huiōres ul' ex pte locorū & tunc uel solū ex pte musculoꝝ. & sic sunt quatuor. ut Auic. uel alioꝝ. & sic sunt tot quot sunt ibi loca uel mēbra. essent ergo quatuor ex locis musculoꝝ. qnq; ex apostemate amigdalaꝝ. 6. 7. galsamat. Et si que uis alia cōsiderare loca multiplicabunt spēs. Vel possunt distingui ex parte accidentiū. & sic sunt tres spēs secūdū sermonē

¶ Ypo. cū ergo cōponunt species ex pte humoruꝫ cū aliis pñt fieri. 7. &. 8. sicut sec̄ Azaraui⁹. Ex qbus cessant cōtraria. ¶ Et omne apostema. De termiat pmo de diuersitate ex pte termiatiōis z° qa mors erat un⁹ termin⁹. ostēdit q̄ apostēa maxie occidit. 3° ostēdit ad que mēbra pmutari habeat. ibi z^a. & p̄focatiuū. ibi 3^a. & qñq; pmutant. ¶ Consyderanduꝫ qđ terminationē per resolutionē dat intelligi. Addit autē hic unā spēm impropriā squinātie qñ apostemat interi⁹ cāne & ratio q̄re nō interficit subito est qa locus ē latus. unde 3° cōtinentis ultio ca° ex apostēate cānalis pulmōis non fit subita p̄focatio qa spaciositas est largior. reperit tñ alia lr̄a que dic nō precedet. quasi dicat finaliter occidat. & nō est oīno salubris. q̄uis subito nō iprimat. ¶ Et p̄focatiuū

¶ Cōsiderādū q̄ p̄focatiuū est qđ uidet statim suffocare in quo fit aptio oris. ut trahat aerē. & cū hoc pitcit extra linguā. & noiatur caninuꝫ. qa mittunt extra linguā ut canes. uel qa suffocati emittūt uocē satis subtilē. ut parui catuli. ut ponit Gilbert⁹ 4° li° z° ca°. ¶ Quādoq; dicit illud .s. apostēa p̄focatiuū qđ dicit caninuꝫ. & sic cadit hoc nomē sup tria sup squinātiā ex apostēa te lacerti intrinseci epiglotis. & sup squinātiā in duab⁹ specieb⁹ lacerti. s. intrinsecis meri uersus epiglotū & intrinsecis epiglotis. & sup squinantiaꝫ ex dislocatione. qa ista cū est pua iterficit & cito. ¶ Et qñq; pmutat. ¶ Consyderandū q̄ etiaꝫ posset pmutari ad alia membra seu loca. uel ad ascellas & cerebꝝ. & dedit intelligi. ¶ ET ois squināticus. ¶ Hic ponit quosdā can. cōpletiuos stiē tie hui⁹. & sunt. 8. Causa p̄mi apud Dynuꝫ est. qa ois squināticus morit p̄focat⁹ in qua prefocatiōe cerebꝝ. nocet. ¶ Ex quo accidit motus cōtractiu⁹ in ipo. & in ipo spasmant mēbra ad q̄ ab ipo digerit sensus & motus. hec cā est contingens. qa sic accideret in aliis p̄focationib⁹. Et uidet qđ Auic. utat uocabulo z^m consuetudinē. qa squināticus est in quo apparet apostēa intus & extra. & sic materia est multa. ¶ Si igit moriē prius spasmāt. s. musculi. & loca colli & pectoris ex multa repletiōe. ¶ Et cōsidera qđ spasm⁹ illaruꝫ partiū pōt dici absolute spasm⁹. qa qñq; ē nom tetāi q̄ designat solū spasmū colli. ut sen z^a hui⁹ ca° de tetano. Et forsan qđ lr̄a uult dicere ois squināticus moriē cū tetano. i. spasmo colli. Et dic si nāticus. ut iuuat qđ moriat ex sinātia. possz enim mori ex pmutatiōe sinātie ad peripleumoniā. & nō morietur spasmatus. ¶ Secūdus can. ē notus & pōt occidere p^a die z^a 3^a & 4^a z^m diuersitatē in p̄uitate. ¶ In uere hyemali. s. frigido et hūido fiunt exp̄ssiones materieꝝ ad partes gulle. unde fiunt squinantes & similia. i. alie passiōes circa gullā. ¶ Circa quartū can. cōsidera q̄ qñ addit̄ p̄focatio ppter multā iflationē siue incēdiū fit hanelitus attractus. s. uelox & freqns motione pulmonis. ¶ Sed tū dices in oi hanelitu motuet pulmo. ¶ Dicendū q̄ qñ est incēdiū. tūc maxime scdz cōem sui dimensionē cogitur moueri & uelociter. iō tūc ppie dicit q̄ pulmo mouet

¶ Ad hoc aūt q̄ fiat ille hanelitus uelox duo requirunt. Primo qđ uirtus adiuuet. qa si uirt⁹ multū deficeret nō possz facere uelocē hanelituꝫ. 2° qđ non sit inflatio. in hanelitu. i. nō multū in altum eleuet pectus. quia in hac magnitudie pficit qđ deberet fieri p uelocitatē. & ideo non fieret uelox. Dynus uero expoit nō fuerit inflatio. i. qđ aer possit ingredi & egredi. & retineatur ppter uehementē cōstrictionē. tūc. n. accidit ex hac retentiōe aeris inflatio in mēbris hanelitus & non fieret tunc hanelitus attractiuus. & hoc uult dicere. qđ iam moriē. ¶ Quint⁹ can. ē q̄ prefocatio qñ fit in febrib⁹ acutis constrictiuis. i. sepultis in qbus uidet homo suffocari cum anxietate trahēdi aerez solū propter spūaliū flāmaz. uel cōstrictiōis secdm Dynū. quia in qbus accidit cōstrictio hanelit⁹ portēdit uariolas. qa qñ fit ex materia multa buliēte circa ascēdētes uenas. Et similiter dolor gutturis. suple portendit qñq; uariolas. q̄uis nō sit p̄focatiua. qa pōt fieri dolor ex uaporib⁹ surgētibus ex ebulitione que fit circa generationē uariolaꝝ uel ex mēbris buliētibus circa loca gulle. Ex quib⁹ nō accidit suffocatio. ¶ CT accētia pz. ¶ Et qñq; accidit. s. apostema prefocās. ¶ Cōsiderādū qđ prefocatio sine apostemate in die crisis non ē timorosa. quia aliqñ est signū crisis future. uel puomitū uel per fluxū sanguis nariuꝫ. Sed prefocatio cū apostemate quia signat q̄ natura nō regit humores. unde tendūt ad loca nobilia. Et qa uirt⁹ iam ex morbo pretrito defecta est ꝑcul dubio pernitiosa est. ¶ Hic notat Dynus quod qñ in febrib⁹ accidit crisis per apostemata i radice auris. Et uides in illis apostematib⁹ qđ sit accidens prefocationis. Et uides eos habere anheli tuꝫ mugituosum. quēadmodū oregmonis. pro culdubio debz fieri ꝓnosticatio de morte plusq̄ de salute. sic dicit Dynus accidisse episcopo Fulano. & alteri cuidam. & sic modo de illo sufficiat pro presenti &c̄.

INtentio cōis. Iam posuit diuersitatez pfocatōuz. Hic ponit signa Et prio in geuerali. 2° i speciali. 3° addit canōes. ibi 2ª. & cōicat. ibi. 3ª & scias. In pria parte Auic. ponit. 8. signa q. cōiter in spēbus pfocationū repiūtur. Primū cō strictio hanelit⁹. hoc. n. cōe est omni prefocatiōi .i. omni sq̄ntie. & hoc ē qđ dicit cōis intētio .i. quod cōiter sig̃nt. uel ꝙ cōiter intendit loco cōis signi. In omib⁹ specieb⁹ prefocationis .i. squinātie est & c̄. Secūdum signū. est qđ os remanet apertū. ut liberius anhelent. sanis enim hominib⁹ clauso ore sufficit uia nariū. ut 5° de utilitate particularū. 5° ca°. Tertiuz signum est difficultas trāsglutiendi &c̄. Et hoc quia nō potēs intrare impetuose ascēdit per collatoriū per uias nariū fit aūt difficultas trāsglutiēdi ꝓpter nocumētū meri proꝑum uel cōitate. & ideo plus accidit q̄do apostema est in meri. Quartū signū est exitus oculoꝝ ꝓpter cōstrictionez factam i collo & arthariis & uenis ei⁹. unde exprimit sanguis ad supiora. ut dicit Dyn⁹. Et hoc declarauim⁹ plixe sup fen 3ª. cap° de exitu oculoꝝ. Quintuz signū est egressio lingue. & hoc est in ea que ē uehemēs que dicit canina. & hoc fit ut liberius possit trahi aer. Cuz debilitate mot⁹ eius. s. lingue ꝓpter nocumentū cōicatuz lacertis lingue. In q̄dam tn squinātia uidebis retrahi & rotundari ꝓpter eius impletionē & spasmū cōtractiuum. Sextū signū est locutio cuz naribus. & est uere. In hoc autē Auic. uidet cōtradicere his q. dicunt qđ prefocati loquunt cuz narib⁹. & arguit sic. cōsuetudo est ꝙ ille loqui dicit cū narib⁹ qui hz nares opilatas. ergo uere nō loquit cuz naribus & in hoc forsan reprehēdit Rasiz. 3° cōtinentis. qui dicit hoc. Cōsideranduz qđ loqui dicit aliqs cuz narib⁹ cuius loquela resonat circa partes nariū ꝓpter opilationē. Vnde aer quasi ibi reflectitur. & facit echon. cū ergo squinātici non sint. tales igit nō loquunt cū narib⁹ ex quo sunt opilate. & ideo est ipropria locutio. Sciendū tn ꝙ ꝓp grossitiē lingue nō possunt squinātici libere loqui per os. & ideo in palato loquētes resonat in narib⁹. quāuis nō sint opilate nares. & hº forsan Rasis uoluit. Vnde dic ꝙ lr̄e que proferri n possunt sunt. n. r. l. z. & iste sunt que indigēt formatiōe in extrēitate lingue q̄s in palato uersus meri nō p̄nt formari. & iō resonāt nares eoꝝ. & si nō sint opilate. Vltm signū ē ꝙ materia flatica & dura. i. melica nō fit fortis. qa materie frigide n sic ducūt dolorē ut calide cū apostemāt ut p̄mo can. fen 2ª ca° de signis apostematū. Cum ergo dolor fit uehemētior. tunc &c̄. quia trahūtur multe materie. Et magis pz. Octauū signuz est freqntia pulsus in ꝓnci°. Dubitatur de hoc. qa Gal⁹ in cōmento pulsuū in ca° de pulsu squināticoꝝ. & in libello q̄ introductorius dicit dicit ꝙ pulsus squināticoꝝ in princ° ē paruus & rarus & in fine est freqūs. Dicendū dupliciter. Primo ꝙ Gal⁹ loquitur de principio fortis prefocationis in qua dicit ꝙ pulsus ē paruus & rarus propter debilitatē uirtutis & minoratā necessitatē. sed in fine ꝓpter maiorez defectum paruiori facto pulsu fit pulsus frequēs. sed hic loquit absolute de suffocatōe. Al⁹ dicit qđ suffocatus ab apostēate pōt cōparari sibi ipi sano & sic necessario pulsus in ꝓn° & ꝓcessu est frequēs & diuersus ꝓpter necessitatē & uirtutis impotentiā ad dilatandū extēsionē. ut sumitur ab Haliabate. 7. theorice. x° ca°. Alio modo pōt cōparari sibi ipi in diuersis tēporib⁹. & tunc in ꝓncipio est frequēs & diuersus. i medio tēpore est frequēs & puior. qa maior addit necessitas & illud mediū uocat Gal⁹. finē. sed in ultio fine in quo iam morit fit puus & rarus extincto calore. & illa uidet mens Gal⁹. ibidē. Et cōicat. ibidem. ET cōicat omne apostemosuz i hoc. Hic ponit signa spālia scđm diuersitatē cārū prefocatiōis. Et ꝓmo facit hoc ab apostemate. 2° a cooptura ꝓpter uicinuz. 3° reddit ad cōplendum in spāli signa apostemose. 4° ponit sigª facte a pigritia uirtutis in mouēdo lacertū. ibi 2ª. & cuz reōtione. ibi 3ª. & dria ibi 4ª. in fine capituli. signa facte a siccitate. Considerandum qđ ꝙ duo ponit signa. Vnum est quia sentit tensio & durities in ptibus gutturis. qa in hoc cōicat omne apostª in locis neruosis ut Gal⁹. in cōmento pulsuū de pulsu flatico. & itellige hoc sentiri tactu medici uel ifirmi. qa aliqñ non percipitur tactu medici. & tn est in lacertis intrinsecis epigloti. uł intrinsecis & forsan ꝙ in omni sq̄ntia tactu medici dilligēter apparet aliqua tensio. et si cōtra hoc dicit. ut sup̄ qđ aliqua squinantia non apparet medico nec intus nec extra. Dicē qđ uer est ad uisum. uł ad ꝓmū occursuz tact⁹ tn de hoc non curo si sic sit uel non. Secundū signū est ꝙ desiderat uomere. cā est scđm Dy. qa trahunt ptes meri ad superius & iterius ꝓpter contractionē partiū epiglotis. Vnde meri est circūtractuz sic quasi in uomitu. Alia cā est cum hunc apud me. qa propter calorē & dolorē illarū partiuz trahunt materie & eliquātur a uicis mēbris que labentes ad meri faciūt nauseā. Et cum remotiōe. Ponit signa p̄focatiōis facte a cooptura. Fiebant autē a duplici cā in genere uel a diflocatiōe spondilis. & de hac ꝓsequitur uel ab apostēate in uicino. & illā postponit sup̄ Dicit primo cum remotione idest p̄focatiōe facta p remotionē spondilis. Attractio. i. cōtractio colli. Abscisio. s. uniformitas in tactu. quia ibi depressionē uł foueā facit. Et si iacet. potest dupliciter exponi dolet. & si iacet quia tunc

magis dolet uel si iacet & non delectat propter dolorem quē trāsglutiendo plus sentit quando sic iacet. qa cadunt ptes colli. & pmunt pl⁹ uersus dislocatā spondilē. & iō ꝑui⁹ deglutit. ¶ Et dr̄ia. ¶ Hic p parte uult tractare sig⁹ pfocatiōis apostemose. sic particulari⁹ supra exequebat. ibi diuisio aūt apostematū. & quē ad modū supra exeq̄batur. didendo prefocationē apostemoſaz. siue apostema opilet. siue cooperiat pp nocumentū uicini. ita ēt exeq̄tur hic. Diuersificat aūt apostema prefocatinū tripl̄r. ul' ex parte locoꝝ. i q̄bus fit. ul' ex parte termiatiōis. uel ex pte cāꝝ. Primo igit ponit signa eius & diuersificant z^m loca. z° ex parte termiationis. 3° ex pte cāꝝ. ibi. z^a. prefocatio autē. ibi 3^a. & signa q̄dem. Pria in duas. quia p̄mo docet distinguere inter pfocationeꝫ & peripleumoniā & pfocationē de qua ē sermo in cap° que fit ab apostematibus gutturis. z° docet per signa distinguere inter species ꝑfocationuꝫ ab apostematib⁹ gutturis. ibi z^a. et differētia inter apostēata. Causa p̄mi differētia est q̄a ꝓpter latas uias & multas pulmonis nō sic subito ꝓhibetur transit⁹ aeris in p^a. & idem m^lto magis intellexit in pleuresi. epiglotis autē uia. quia stricta pōt opilari subito. & iō hoc fit ab apostemate gutturis q̄n subito pfocat. ¶ Et dr̄ia. Spēs istoꝝ apostematū erant q̄tuor. sed p^a diuisione erāt due. q̄a uel i lacertis meri. & partibus ei⁹. uel in lacertis & ptibus epigloti. Sed subdiuidēdo erāt q̄ttuor. q̄a ul' in partib⁹ extrisecis meri. s. uersus collū post. uel extrinsecis epigloti uersus collū āterius. uel in partib⁹ antrinsecis meri. uel in ptib⁹ intrinsecis epigloti. Primo ergo ponit signa apostematū quantū ad primā diuisionē ultimā quadrimēbrē. z^a ibi. cū apostema. ¶ Dubitat ꝺ p̄mo dicto. nā apostēa meriale & in lacertis intrinsecis uersus epiglotuꝫ pl⁹ impedit anhelitū quā q̄ddaꝫ apostēa epiglotale. ut q̄ꝺ est in lacertis intrinsecis uersus collū. ¶ Dicē duꝫ q̄ꝺ forsan hoc ē fl̄m existēte utroq; apostēate in supno lacertoꝝ uel ptiuꝫ illaꝝ. Vult igitur q̄ꝺ generaliter etiā apostēa meri pl⁹ ipedit trāsglutionē q̄. anhelitū. & omne epiglotale apa pl⁹ ipedit anhelitū q̄. transglutionē. & ideo caute loquutus est Auic. duꝫ dixit. deglutiri est possibilius & anhelitus est prohibitiuus. i. quod possibili⁹ sit trāsglutire q̄. anhelare. ¶ Consyderandū etiaꝫ q̄ꝺ apostēa meriale q̄n est in supremo esse apropinquat loco arcte cāne. & ideo constringit anhelitū. ¶ CVNq; apostēa. ¶ Hic ponit signa quatuor spēꝝ apostematū z^m quattuor loca. Et p̄mo ponit signa apostēatuꝫ in lacertis intrisecis meri. Secundo ponit signa apostēatis in lacertis intrinsecis epigloti. & signa apostēatis i lacertis meri extrinsecis. s. uersus colluꝫ. post uersus nuchā. 3° ponit signa in lacertis apostēatis extrinse

cis epiglotis. s. uersus collū āte. & uersus pect⁹ & thoracem. ibi z^a. & dr̄ia. ibi 3^a. deinde illu d. Consyderandū q̄ꝺ Auic. uult q tu iungas istud signū cū superiori. q̄a uides q̄ꝺ anhelit⁹ nō ē ꝓhibitus. & trāsglutio ē ꝓhibita. & nō apꝛ apto ore significat q ē i lacertis itrinsecis meri. quia apostēa q ē i lacertis intrinsecis meri uersus collū & nuchā apparet aperto ore & mōstrat suā rubedinē intus. ¶ Sꝛ tu dices Auic. dicit q̄ꝺ hoc apostēa meri ꝓprie i lacertis itrinsecis nō appareret quāuis lingua premat. Contrariū dixit supꝫ euꝫ dixit. nō conspicit id nisi in casu lingue &c̄. ¶ Dicendū q hic loq̄tur de adherentia q̄. p se faceret in firm⁹ cū q^a nō apparet h° apostema. et tñ apparere pōt id q fit in lacertis extrinsecis. uersus collū. sed supra loq̄tur de uiolēti adherentia facta a medico. ¶ Vel dicēdū q sermo supius posit⁹ referat soluꝫ ad apostema epiglotis q pōt cū forti expressione apparere. sed apostēa meri de quo hic est sermo. s. in lacertis intrinsecis nō pōt. & si fortiter ligua p̄matur. & hec expositio est alia ab ea que supra dabat. ¶ Consideradū ēt quod alia littera repitur que dicit q̄ꝺ i lacertis extrinsecis. & pōt saluari. imo ideꝫ dic̄. lacerti. n. meri dicunt exterius uel positi uersus collum. & de istis non est sermo. uel expositi extremitati uersus radicem lingue & uersus epiglotum. & de istis est sermo. & isti sunt intrinseci & possunt dici extrinseci. ¶ ET dr̄ia. ¶ Hic per modū assignatiōis dr̄ie iter apostema q̄ꝺ est in lacertis posterius meri uersus collū poit sig^a illoꝝ apostematū. & dicit q cū apostēate quod ē in postremo lacerti meri. i. in lacerto qui ē post uersus collum non constringit hanelitus nisi in actu deglutionis. qa tūc a descēdere de gutture premit ab illo apostemate. Sed apost^a q̄ꝺ non sanat. s. nisi raro quod intus in epigloti non apparet nec intus nec extra aliquid ē malū. qa cū multa pfocatiōe siue transglutione siue non & i nuit in hoc q ꝺ est in meri uersus colluꝫ apparet aliq̄ꝺ eius aperto ore. & q̄nq; cōicat collo. ut supra dixit. & forsan uoluit hic intelligere de apostemate meri in ꝓfundo meri sub epigloto. qa nec intus nec extra apparet. & iō uoluit ponere signū distinctū. ¶ DEinde illud. ¶ Hic uult ponere signa quarti apostematis q̄ꝺ fit in lacertis extrīsecis epiglotis. s. uersus collū. ante. s. uersus thoracē. Et dicit deinde. s. post p̄dicta apostemata est apostema id q̄ꝺ nō uideꝫ iterius & uideꝫ exterius. sed in anteriori pte colli & pectoris. et fuit species p̄ma posita ab Auic. illo. q. diuisio aūt. Auic. g° simul ponit hoc apost^a. & intelligit. quia eius signa sunt q̄ꝺ interius nō uidetur sed exterius apparet. ¶ Considerandum q̄ꝺ ly deinde dicit ordinē narrationis spēꝝ squinantie & apparet & pōt dicer̄ ordinē malicie. ut malū

qđ non ſanaꝫ ſit id qđ ē intus in lacertis epiglo ti.ſed minus malū eſt qui eſt in lacertis meri ſi ue intrinſeci.ſiue extrinſeci epigloti uerſus col lum.ut qđ apparet exterius & non interius. & hoc ēt ſentit Dy.& ideo littera exterior non eſt bona que dicit uideꝫ iterius & nō exteri⁹. ¶ Du bium tñ eſſet.an in lacertis extrinſecis meri uer ſus collū poſt ſit peius uel minus malum q̃. apo ſtema in lacertis extrinſecis epiglotis uerſus col lum ante. ¶ Dynus aūt ſentit qđ id quod ē uer ſus collum ante qđ apparet extra & non intus ſit minus malū. Si tñ cōicareꝫ id qđ ē ī lacertis meri extriſeci eſſet minus malū tunc uł ſaluabi mus litterā extra.uel dicimus ꝙ ly.deinde dicit ordinē narrationis & nō ordinē graduū malicie ¶ PREfocatio ¶ Hic ponit ſigna hoꝝ apoſtēa tuꝫ quantū ad diuerſitatē admiſtratiōis.& ter minaꝫ uel ad ſalutē.uel ad mortē.aut p pmuta tionē.aut p collationē & ſuppinatiōeꝫ. Prio g⁰ pōit ſigna ſalutis & mortis bōa & mala.z⁰ ſigª pmutatiōis. 3⁰ ſigª collatiōis.ibi zª.ſigna autez permutatonis.ibi 3ª collectionis autē.4⁰ ſubdit canonē ibi.& qñq̃. Pria in duas.ꝑmo pōit sigª mala & mortalia.z⁰ ſigna ſalutis uel ſpei.zª ibi ſigna uero ſpei. Pria in qnq̃.p⁰ ponit quedaꝫ ſi gna mala.z⁰ ponit ſpēale ſignū a ſpuma.& idē declarat.3⁰ a lingua.4⁰ a febre. 5⁰ ponit quedaꝫ ſigna auctoritate Ypo.ibi zª.& qñq̃ peruenit. ibi 3ª.& groſſitudo lingue.ibi 4ª.& qñq̃ ē.ibi 5ª & iam dictū ¶ Conſiderandū circa primā p tem ꝙ qñ homo iacet ſuper collū.epiglotum ma gis claudiꝫ.ut 3⁰ ꝓnoſticoꝝ.ig⁰.cōmēto. Et ideo iſti diligūt ſtare erecti & extēdere collū. Reuol uitur.i.anguſtiaꝫ.& ꝓpter debilitatē nō poteſt ſtare.& ideo anguſtiaꝫ & nō quieſcit.aſſr reſol uiꝫ.i.debilitaꝫ & deficit cū inclinatōe.i. qñ incli nat ſe.& nō ſtat cuꝫ collo expāſo.diligit expāſio nem ſtare erectus cuꝫ collo & brachiis latis.cer tum autē eſt hec oīa eſſe praua ſigna.& ſignāt ꝓfocationē malā. ¶ Et qñq̃ ¶ Prio ponit ſignuꝫ. z⁰ declarat.ibi zª cū tñ. ¶ Conſiderandus qđ.A. p⁰ ponit cām ſpume que apparet circa os iſtoꝝ ꝓfocatoꝝ.& cauſa eſt.nā qñ multū cōſtrigitur anhelitus.tunc uapores qui debēt extra duci fu moſi nō poſſūt educi & euēratio fieri nō poteſt quare pulmo incendiꝫ.& ſubſtātialis ſua humi ditas diſſoluiꝫ que ſubleuaꝫ per aerē pacū qui poteſt ab eis exire & uēit ad os.& hec ē ſpuma hec eſt ſnia Gal'.in cōmento ſecunde pticłe affo riſmoꝝ. ¶ Strāgulatoꝝ.ubi loquens de iſtis ſuffo catis ſiue ſtrāgulatis.diē cū fumoſus aer neq̃at exire p̄nimia ſuffocatōe anguſtiaꝫ pulmo aial' & cū maiori anguſtia expelliꝫ a pulmōe emittē te aliquātulā ptē ſubſtātiał hūiditatis cuꝫ ipſo aere.& idē inuit Auic.zª quarti ca⁰ de ſigs ſūp tis a radice linguę.cū diē ſpuma nō fit.niſi cū cor ad tantā uenerit calefactioneꝫ qđ deficiūt ei opa tiōes pulmōis.qa.ſ.pl'mo nō pōt extrahere ua porē fūoſuꝫ nec attrahere aerē fēm.& hoc ē qđ diē Aui.qñq̃ ꝓuenit cōſtrictio anhelit⁹ & neceſ ſitas extrahēdi uaporē fumoſū.ſupple & attra hēdi aerē fēm ad h⁰ ꝙ uirt⁹ q̇ effiē.i.uirtus mo uēs pect⁹ & pl'monē educat ad exteriora anheli tū.i.cū anhelitu.ul'i aere hūiditates.ſ. ꝓpas pl' mōis diſſolutas ꝓpter incēdiū.& apparet ſpuª .ſ.ex hoc.& tūc non eſt ſpes. tūc ſignat mortem cum tantum ſit incendium in corde & pulmone qđ nō oportet ut curetur qđ morituri ſol' pno ſticis ſunt dimittēdi. ¶ Sed tu dices quaē.A. in ponendo cauſam illius ſpume plus expreſſit neceſſitateꝫ educēdi aerē fumoſuꝫ & uaporē q̃ attrahēdi aerē frigidū. ¶ Dicēdū qđ pl'moni ē maius nocumentū in non educendo uaporem fu moſum q̃ in non attrahēdo aerē frigidum.attra ctio.n.frigidi aeris ꝓprie eſt ꝓpter cor.ſed con ſtrictio eſt propter pulmonē ut Auer.z⁰ de aia cōmento.i4⁰.licꝫ ſermo ſit difficil⁹ & alias a me diſcuſſus. ¶ Secūdo diceres ſi iſti ſunt cōſtricti in gulla.unde ſuffocati moriunt quō pōt cum aere inde exire huiditas pulmōis.que ē corpus ſatis groſſum. ¶ Dicendū qđ non ſunt oīo con ſtricti qn aliqua ſit modiciſſima uia que ñ pōt eſſe ſufficiēs.ut debita q̃titas aeris ꝓ uite rema nētia attrahaꝫ.nec ut pellaꝫ ſufficiēs copia fu moſoꝝ uapoꝝ. ¶ Tertio.d.iſta ſpuma ubi for maꝫ cum ſpuma fiat ex mixtiōe aeris ſiue uēto ſitatis cū huiditate. ¶ Dicēdū qđ forſan in ipſo pulmone.qa ſubſtātia pulmonis ſpumoſa eſt. unde non eſt aliud illa ſpuma ꝙ niſi ſpumoſa hu miditas pulmonis.& hoc ſentit Gal'.p̄allegato cōmento cū dicit ſic in ſangūis ſcreatu ē uidere qui a pulmōe ueniēs ē ſpumoſus. ¶ Vel dicen dum qđ illa huiditas ſimul cum aere ſubtiliata multū aſcendit & ueniēs ad locū ſtrictū epiglo tis diuidiꝫ & cōmiſceꝫ cū aere.unde fit ſpuma. ſicut uidi pueros habētes qñq̃ in ore paleaꝫ ro tundā cōcauā.& inde uiolēter ſaliuā cum aere ſuſi antes faciūt ſpumā. ¶ Cuꝫ tñ ¶ Hic ponit ſignū dearticulās.dixit.n.qđ in p̄focato qui ſpu maꝫ hēt circa os nō eſt ſpes. Vult aūt dicere qđ hoc qñq̃ fallit. Et primo p̄mittit.z⁰ decla rat.zª ibi.& illud eſt. Quod ꝓmo dicit ē dictū Gal'.in cōmento p̄allegato.cuꝫ dicit aliqñ & raro i ore ſuffocati ſpuma appuit & nō ſuffocatus fuit uel mortuus. ¶ ET illud. Primo declarat qs ſuffocatus ſpumās euadit.z⁰ quis moriꝫ.ibi zª cum aūt. ¶ Dicit ꝓmo qđ ille qui p̄focatus ſpu mat & euadit eſt cuꝫ illic in eo fuerit hoc ſignū .ſ.fortitudo uirtutis.bonitas appetit⁹ & nutri mentū. ¶ Dubitaꝫ de ſermōe Auic.an ſuffoca tus ſpumans fortis uirtutis boni appetitus & nutrimenti euadat uideꝫ qđ non quia ſuffocat⁹

quãto eſt calidioris compl̃onis.tãto citi⁹ ex cau
ſis ſuffocãtib⁹ moriẽ. Et quãto ẽ frigidioris cũ
cãis ſuffocantibus tanto magis perdurat.quia
minus indiget euentatõe.hec eſt ſnia Auic.pria
ſen huius cap⁹ de appl̃ia cuꝫ dicit.accidit ut ho
mo incurrat appl̃iaꝫ & nõ ſit dr̃ia inter ip̃m &
mortuũ.& nõ apparet in ip̃o anhelit⁹.deinde re
uiuiſcit & ſanat̃.& uidet̃ qđ calor innat⁹ in eis
nõ uehemẽti indiget euentatõe & expulſione ua
poris fumoſi anhelitu magno ꝓpꝛ qđ accidit
ei ex frigore. Et ſignũ hui⁹ eſt.qa uidemus mu
lieres & pſonas debiles euadere ab huiuſmodi
cãis periculoſis et ſuffocatis plus.& robuſtiſſi
mos uiros iuuenes & calidos mori.de quo uul
gus mirat̃. Sꝫ homo fortis uirtutis boni appeti
tus & nutrimenti multi eſt calide compl̃onis.ſi
ergo ſpũat.certius ſignũ ex hoc ſumit̃ ſup mor
tem. Dicendũ ꝙ ſpũa apparens in ore ſuffoca
toꝝ põt hẽre duplicẽ cãm. Vnam eliquationem
humiditatũ ſl̃aticaꝝ ſtantiũ circa ptes gutturis
& capitis que ꝓpter motũ & calorẽ cõmiſcetur
cũ aere.& fit ſpuma ſi appet in epilẽpticis. Et
iſta ut cõiter dicit̃ nõ ſig̃nt mortẽ.quedã uero ẽ
ſpuma que fit ex diſſolutiõe ſubſtantialis humi
ditatis pulmõis ꝓpter multũ incẽdium.& iſta
ſemꝑ mortẽ ſig̃nt.qa ergo ſquinãticus põt ſpu
mare ꝓpter hũiditatuꝫ ſl̃aticaꝝ eliquationeꝫ &
fortẽ motũ eaꝝ in ore ſil̃e ei ꝙ fit i epileptico.&
hoc nõ ſig̃ficat mortẽ.ſꝫ ex diſſolutõe ſubſtãtie
pulmõis mortẽ ſig̃t.ideo uoluit Auic.dare ſig̃
ad diſtinguendũ has ſpũas. Sed tu dices iſtas
ſpũas ex humiditatũ ſl̃aticaꝝ eliquatiõe que nõ
ſignat mortẽ frequẽter accidit.ergo ſuffocatus
ſpumãs frequẽter euadit qđ eſt cõtra Gal⁹.com
mẽto p̃allegato.& cõtra Auic.hic cũ dic̃ tñ qñ.
Ampli⁹ uero.an ex alia humiditate ſl̃atica quaꝫ
ex illa fieri poſſit que eſt circa ptes gule & cola
torij. Ad p̃muꝫ dicendũ ꝙ raro fit illa ſpuma
que ſit uera ſpuma.ita ꝙ ſint multa corpora mi
nutiſſima ãpulloſa ex illa hũiditate ſl̃atica.quia
requiriẽ cĩrca ptes oris mot⁹ uehemẽs.ſic̃ i epi
lẽptico. Et iſtud nõ fit in ſuffocato.niſi accidenta
liter coniungat̃ epil̃ia uel mot⁹ ſpaſmoſus man
dibulaꝝ.et hoc eſt raro uel requiriẽ fortis calor
et illa conſumit materiã circa gulã.et facit aridi
tatẽ oris. Ad ſecũdũ dicenduꝫ qđ cõprehẽſibi
bile uidet̃ qđ hũiditates accidẽtales que ſunt in
pectore p̃nt facere iſtã ſpumaꝫ. Et forſan qa ui
ſcoſe ſunt.niſi p̃us ſubtiliant̃ et aſcendunt i incẽ
dio pulmonis quã forti incenſiõe cõſumptio fiat
humiditatũ ſubtiliũ pulmonis.& tu p te conſy
dera & augebis ſpeculatiõeꝫ. Signa ergo ad
cognoſcẽdũ ꝙ ſpuma ſtrãgulati nõ fit a ſubſtã
tia pulmõis.ſunt q⁹.A.poit.ſ.fortitudo uirtutis
uitalis ſig̃ata p bonũ pl̃iuꝫ.& bonitas anialis
ſignata per ſenſuꝫ & motũ mẽbroꝝ uolutariuꝫ

Et fortitudo naturaliũ ſignificata p appetituꝫ
quia deſiderat cibaria in hora ſua & cibaria la
udabilia.Et hoc ẽ qđ dixit & appetit⁹ cibi &c̃
Vnde ſignificat̃ ordo uirtutis mẽbroꝝ ad epar
& epatis ad ſtomachũ. Et poſſem⁹ dicere qđ
appetit⁹ ſignat ſanitatẽ aialis uirtutis.ut ſumi
tur ex cõmento afforiſmi ſecunde particule. In
omni eꝫtudine cõfortari mentem &c̃. ET nu
trimentũ. Hoc eſt terciũ ſignũ.& intellexit p
hoc bonã digeſtionẽ in ſtomacho iudicabilẽ per
egeſtionẽ in epate p urinã in mẽbris p bonã ha
bitudinẽ & coloreꝫ in his exiſtentibus. In eo q
ſpumat ſignũ ẽ qđ ſpuma non ẽ ex incendio &
cõſumptiõe humiditatis pulmonis. ſed ex alia
cã.Incendiũ.n.tale pulmõis iũgit̃ magno icẽdio
& extinctiõi caloris cordis cũ quo nõ ſtaret boni
tas uirtutũ naturaliũ & aialiuꝫ. Et iõ ſequitur
qđ ſi ſpumet p̃focatus & non ſit fortitudo uir
tutis uitalis ꝙ ſignat̃ p minorationeꝫ multaꝫ in
pulſu & infrigidationẽ extremitatũ p̃uaꝫ ſignã
tem extinctionẽ calidi cordis.qđ ẽt ſignificatur
p uiriditatẽ faciei & denigrationẽ ſinuoſitatis
oculoꝝ que ſignãt deſtructionẽ caloris innati in
corde & cerebro.& iõ humiditates cõgellãtur
& denigrãtur circa faciẽ qđ ip̃e moriẽ cum his
ſignis.& ſignãt qđ illa ſpuma ẽ ꝓpter icendiũ
cordis & pulmonis & eliquationẽ ſubſtãtialis
huiditatis. Et ex iſtis eiſdẽ ſignat̃ defectio aiali
um & naturaliũ uirtutũ. & iõ poſſemus dicer̃
cũ aũt p̃focat⁹ ſpumat & ñ ſunt i eo fortitudo
nec appetit⁹.tũc moriẽ.& totũ h⁹ itelligiẽ cum
dixit.cũ aũt facies ei⁹ ſit uiridis. & denigrat̃ ſi
nus oculoꝝ & ſil̃r qñ minorat̃ pulſus. tunc ip̃e
moriẽ. Conſiderandũ tñ qđ fortitudo uirtu
tis & appetit⁹ & nutrimentum poſſut eſſe ante
prefocationẽ.quia p̃focatio accidit homini for
ti calide cõpleſionis.& de illa fortitudine uirtu
tis nõ eſt hic ſermo.& hoc arguit alio mõ eſſe
in actu p̃focationis & ſpumatiõis.et de his ſig̃s
ẽ ſermo. Et iſte fortitudies uirtutis ſunt in quo
libet homine ſecꝫ ſui naturã et compl̃oneꝫ. Et
groſſitudo. Groſſitudo aũt fit ex multa reple
tione lingue ex ſuis uenis cõicata.ſic̃ etiam ex h⁹
rotundãtur quãdoq⁹.ut hypo.4⁰ re.acu.illo. A.
ſqnanticis.denigratio ſig̃nt fortes aduſtioneꝫ uel
mortificatiõeꝫ.pars ſequẽs patet. Et iaꝫ di ctũ
eſt.Conſueuerũt Arabes cõiter intelligẽ p hũc
libruꝫ eum qui dicit̃ liber ſecretoꝝ Hypo.in eo
tñ qui ẽ apud me nõ iuenit̃.Iſta aũt ſigna ſatis
uidẽt̃ poſſe uerificari.cũ.n.p̃focat⁹ alteratiõem
hꝫ i calor̃ colli a rubedie cõſueta.i.a ſuo bono &
uiuido colore ad albedinẽ.i.ad liuiditatẽ & mor
rificationẽ. Vnde apparet quaſi uiridis ſig̃nt ex
tinctionẽ caloris cordis.aut caliditatẽ prauam a
poſtematis.unde ad ſe ̃traxit ſãguineꝫ illaꝝ pti
um. Sudor aſcellaꝝ ſcdm Dynuꝫ fit.qa uapo

res retenti q̄ nō potuerūt educi p anhelitū a cor de pellūtur ad a ſcellas & a locis epatis ad iguia Et qa calor iam extinguit̄.iō iaz in exitu cōgelat̄ & fit ſudor frigidus.Et ideo cito moriūt̄.ſ.ipa die uel ſequēti.& hoc eſt q̄ dicit in uno duorū dierū.& ſic dicit.Raſis 3° continentis.ultio cap° qbus accidit ſq̄nantia.& mutatur exterior pars colli ex qualitate rubedinis ei⁹.& alba fit.& ſu dor aſcellaz ei⁹ fuerit frigidus.ſeqtur mors ip ſa die.aut craſtina. ¶ SIgna uero ſpēi ¶Hic po nit ſigna bona.& ſunt tria.Primū ſi rubedo per mutet̄ ad exteriora.qa illic puenit materia.et po nitur 3° pnoſticorū idez ſignū. Apperiūt &c̄. quaſi dicat ſubito quaſi ſentiūt ſe liberatos.& eleuāt uiſuz cū prius ſtarent cuz clauſis oculis & triſtes.& ponit hoc ſignuz Paulus. ¶Secūdū ſignuz eſt anhelit⁹ breuis.quaſi in breui tēpore trahant aerez.& dat in hoc caſu notaz.qa prefo cati in diſpoſitione uehementis prefocatiōis inci piunt ad anhelitū longum.& iſte ſermo ſcribit̄ 3° cōmento auctoritate Hypo.in libro epidimi arū. ¶ Tertiuz ſignuz eſt q̄ apoſtemet̄ lat⁹ op poſituz.& differt hoc ſignū a prio.qa illa pmu tatio erat permutatio ſine apoſtematiōe.p lat⁹ aūt oppoſituz intelligo in ſitu & nō i ſecuritate. qa fiat extra in collo ul' poſt aures ul' circa aſcel las. ¶Speratur reſolutio.i.receſſus a poſte natis prefocatiui.dixit ſpatur ppter cōtingētias mul tas.poſſet enim materia multa int⁹ & extra ap parere.ut ſtatim dicet. ¶Signuz aūt. ¶Prio: po nit ſignuz generale a poſtematis.z° ſpeciale.ibi. z^a deinde. ¶Dicit prio q̄ q̄̃do apoſtema ſq̄nanti cum detumeſcit & reſoluit̄.i.recedit ſubito abſ q; hoc q̄ erūpatur ſanies extra cū mollificatione. i.que ſanies eſt cū mollificatione apoſtematis ſi g̃nat q̄ apoſtēa pmutat̄ ad aliuz locū.Et intel lige ēt ſi non reſoluit̄ inſenſibiliter ¶Sig^a uero particularia que ponit ſunt certiora.unde dicit deinde.& demum ponit ſigna permutatiōis ad peripleumoniaz.z° ad ſapſmū.3° ad cor.4° ad ſtomachuz.ibi z^a.ſi uero pulſus.ibi 3^a.& ſi.ibi 4^a.ſi aūt. ¶Dubitat̄ de prio dc̄o.naz G. ꝑ.uide tur ponere in cōmēto illi⁹ afforiſmi prīe pricu le.Quicūq; ſq̄nantiaz effugiunt q̄ ſignū pmuta tiōis ſq̄nantie ad pulmonez fit pulſus durus in equalis.pulſus autez mollis & equalis ſi g̃nat dimiſiōez.i.liberationē ¶In cōtrariuz eſt .A.q̄ ponit q̄ pulſus eſt undoſus & mollis. ¶Dicēdū q̄ quādo permutat̄ ſq̄nātia ad peripleumoniā pulſus fit mollis undoſus.Rō eſt.qa talis pul ſus eſt peripleumonicorū.ut Gal' in cōmēto pl' ſuum de pulſu peripleumonicoz cōmento.z6° ¶Ad cōtrariuz dicenduz q̄ textus illi⁹ cōmenti eſt forſan corruptus.Aut q̄ dicit pulſum eſſe durū cū ſq̄nantia pmutatur ad p̄ncipale mēbrū ul'nobile duruz.& nō itelligat̄ de mēbro molli.

¶ Vel dicēduz q̄ ſi apoſtema eſſet in pāniculo pulmonis pulſus eſt durus.3° ar. tractatu.z° ca°. ¶Vel dicēdum q̄ in omni flegmōe pulſus hēt aliquā duritiez ꝑpter extenſiōez.ut Gal'.po nit in cōmento.zz°.& ſic loqtur in cōmēto affo riſmi predicti.tñ in apoſtemate mēbri mollis. ut eſt pulmo mollior eſt q̃ in apoſtemate duri mēbri.relique partes patent. ¶COllectiōis. Hic ponit ſignuz pmutatiōis ad exiturā ſaniatio nis.& ſignum eſt q̄ trāſit quartū diem.& hoc ſi g̃nat materiā alicui⁹ groſſiciei non aptaz reſol ui.& inuenitur lenitas.& hoc ſignat q̄ ſaniat̄. Iſta aūt lenitas pcipitur a medico.uel infirmus cōprehendit in ſe.ut ſupra dicebat̄ de intentione. dixit pauca.i.incohās.qa ñ apparet q̄ tūc ſit col lectio & ſuppuratio cōpleta. ¶ET quādoq; ac cidit. ¶Hic ponit quēdā cañ.qui neceſſarius eſt ꝑpter dictuz ſupra q̄ in ſignis ſpei eſt.& q̄ p mutat̄ rubedo ad exteriora.& dicit q̄ contingit ſq̄nantie in qua apparz rubedo i collo & pectoꝛ̄ q̄ illa rubedo eſt eriſipila.& illa eriſipila accidit dupliciter.ul' ꝑp tractionez.i.tractuz materiei.ſ. multe ad interiora.unde m'tiplicat̄ materia in pte intrinſeca colli redūdat extra & apoſtemat ēt extra.& hoc eſt maluz.ul' ꝑpter euacuationē materiei ad extra.qa exit ab it⁹ ad extra.et i h° eſt ſpes bona. ¶ET ſigna ¶Hic ponit ſig^a ad ſcd̄am diuerſitatez materieruz humoralium.& hēt quatuor.ut patz. ¶Conſyderāduz circa ſig^a ſanguinee q̄ ſanguis nō corrupt⁹ oſtendit ſapo rem dulcez.ſz corruptus ponit ſaporē ſimilē ui no dulci corrupto.Et hoc eſt q̄d̄ dixit.aut ſimil' ſaporis uini.ſ.corrupti.dolorem aūt extenſiuuz & cōſtrictionez facit multitudo ſanguis.reliq^a ſunt nota ¶Circa ſigna colerice.ſumarie cōſyde ra q̄ lr̄a que dicit nō ſequit̄ in cōſtringendo an helitū pōt itelligi dupliciter.Prio nō ſic ſtrigit l' prefocat apoſtema colericū.ſicut ſanguineū.qa materia ſubtilis colerica nō ſic claudit uiam.z° non eſt ſic addita ſiſtoles ſiue cōſtrictio in anhe litu habētis apoſtema colericū ſicut ſanguineuz. Non qa nō ſic indigeat eductione fumi uaporo ſi ſic̄ indiget̄ in ſanguinea.dilatatio ergo in cole rico eſt maior & manifeſtior ¶Color lingue.ſ. ad citrinū.dixit quādoq;.qa quādo eſt intus ſq nantia.dolor colerice minor eſt.ſ.pulſatiu⁹ uel extenſiu⁹.qa mordicatiu⁹ eſt maior ¶Circa ſi gna ffatice cōſydera q̄ pria ſig^a ſunt apoſtema tis ffatici de ffate q̄ ꝑ corruptionez factum eſt ſalſuz.z° ſig^a ſunt ffatis nō ſalſi que ibi ponit. ¶Et quādoq; ſi g̃nant.Et iſtud eſt aliud ffa aquo ſum ul'illi ꝑpinquuz.& iō paruz iflāmat.& al beſcit lingua.Et quādoq; ita mollificat linguam q̄d̄ pſternit eaz.ſicut ſi eſſet paralyticata.& h° eſt q̄d̄ dicit.quādoq; proſternit̄.Et raro accidit ffatica.ſq̄nātia de huiuſmodi ffate non accuto

apostema i glandulis.hoc dicit.q̃a in apostemati
bus de mẽbris calidis fit.mꝛta atractio ad ptes
gule.unde carnes glãdose dicte amigdale.et alie
ẽt glãdule colli replent̃ & uident̃ apostemari.
hoc aũt non fitin; hac fꝛatica sq̃ntia ꝓpter fri
giditatẽ & leuitatẽ materie.& ideo q̃nq̃ nõ est
dolor.aut pu⁹ nec febris.ut cũ est fꝛa aquosum
nõ putriduz.& ꝓlongatur.s.q̃nq̃.ut supra di
ctuz est.& forsan dixit absolute ꝓlongatur qa
ex natura materie frigide sibi cõpetit prolonga
tio cronica.s.q̃tuor dierũ. ¶ Et q̃n nititr ¶ Q uia
cũ hoc apostemate nõ est tensio nec durities.sic̃
in calidis apostematibus.imo partes ille quasi
remollescunt.& ideo si homo sollicitat̃ & conat̃
plus deglutire põt & meli⁹ q̃ si in eisdez locis
esset apostema calidũ.& h⁹ uꝛt Rasis 3⁰ cõtinẽ
tis ꝓpria auctoritate.dicens in sq̃ntia que fit
ex fꝛate.cura est cum sollicitudine ex eo qđ mol
le est. ¶ ET hoc idez. ¶ Hic.A.dic̃.Sig^a melẽco
lice sq̃ntia.scias qđ melꝛia hẽt istos sapores.
& ideo cadũt in signis. ¶ Signa aũt pmutatiõis
ex apostemate calido dereliquũtur ex signis calꝛi
apostematis p̃cedentib⁹.& plus ex signis dictis
in mꝛtis aliis locis. ¶ Et sig^a. ¶ Iã posuit signa p̃
focationũ ꝓpter apostemata & pp coopturã.
Hic ponit sig^a p̃focatiõis facte ꝓpter pigriciam
uirtutis a motu lacerti epiglotis.& fiebat id.
uel ꝓpter siccitatez.uꝛ pp mollicieז.uꝛ pp spas
muז.uꝛ ꝓpter nocumẽtuz aliud.ut defectũ uir
tutis a cãis resoluẽtibus. ¶ Obmitit aũt sig^a ei
us que fit pp spasmũ.qa intelligunt̃ ex cap⁰ de
spasmo.& ex h⁰ qđ sentit̃ a medico uꝛ infirmo.
uel altero eoꝝ. ¶ Obmitit ẽt sig^a ei⁹ que fit pp
molliciez.qa sciunt̃ ex ca⁰ de paral:ſi.& etiam
qa intelligunt̃ ex dictis in signis dictis in signis
apostemose fꝛatice.cũ dixit qđ ꝓsternitur ligua
cũ mollificatione. ¶ Obmitit ẽt sig^a ei⁹ a defectu
ꝓpter cãs debilitates.qa intelligunt̃ ex notitia uꝛ
laꝝ cãꝝ generaliter positaꝝ prio cañ fen 2^a.ca⁰
de causis debilitatis.& spãliter ex ꝓpriis capꝛis
plurib⁹ in q̃bus determiantur in hoc libro mõi
malaꝝ cõpsonũ spũalium mẽbroruz ex quibus
deficiũt ab opatione. ¶ Remãsit ergo supra Autic.
ponere sig^a ei⁹ que fit a siccitate.& hoc est.qa
hoc mꝛtetiẽs accidit. ¶ Et q̃uis posset clare intelli
gere sig^a ei⁹ p signa dicta in ca⁰ đ ethica.et i mꝛ
tis locis de q̃bus habent̃ signa siccitatis mẽbro
rum.posuit tñ sig^a hui⁹ cause.ut recordaremur
ordinis capꝛi cãruz p̃focatiõis. ¶ Et dicit qđ sig^a
p̃focatiõis facte a siccitate mẽbroꝝ.s.epiglotis.
et quecũq̃ fuerit.s.siccitas.qa si a quacũq̃ cã.s.
deficiẽte.uel quecũq̃ fuerit.s.membra illa que
exiccantur.dũmodo siccitas cõicet̃ musculis epi
glotis. ¶ SVnt &c̃.aq^a calida.s.parũ ne calore
exicet.sed caliditate iuuetur ad penettãduz.
¶ ET scias. ¶ Hic ponit unũ cañ. ¶ Consyderãdũ
qđ ligua est mẽbruz rarũ.ut 4⁰ re.acu.& Aꝝ.
problemate i9⁰.Cum g⁰ dolor circa ei⁹ ptes stat
uno ãno uel duob⁹ nõ est credẽduz qđ sit mate
ria subtilis.sz grossa & mꝛtuz.calore g⁰ desicca
ta.facta ẽ lapis Et Gal⁹.recitat casuz 4^m de inte
riorib⁹ in fine. ¶ Et ego uidi lapidez in q̃titate fa
be generatũ sub lingua.Si g⁰ lapis iste esset uer
sus gutturis ptes.põt p̃focatiõem generare.sic̃
ego uidi in muliere que sterit p̃focata.& crede
bant oẽs eam mori.tandẽ expuit qđdã frustrũ
in q̃titate ossis dactili solidũ cõglobatũ fere.ut
lapis & sanata est.& nũc uiuit &c̃.

Portet ut euacuet̃ ¶ Iaz posuit cãs
p̃focatiõis & signa. ¶ Hic ponit cu
ram. ¶ Et prio generalem oium apo
stematũ ptiuz gutturis.ut rubrica
dicit.z⁰ ponit curã spẽalem i ca⁰ sequẽti.ibi z^a.
in calida. ¶ Sed tu.d.quo põit curaz apostema
tum uuee et amigdalaꝝ cũ nũduz dixerit de eis.
¶ Dicẽdũ ꝙ sermo istoꝝ apãtuz põt optime in
telligi ex sermone de apostematib⁹ squinãticis.
ut notũ est.& ideo ¶ A.nõ resumit illa.nec ponit
cãs propas hoꝝ apostematũ.tñ ponet curã spẽ
alez prio hoꝝ apostematũ p medicias .z⁰ p ma
nualẽ opationez.ibi z^a.& q̃nq̃ apostemat̃.Pria
in tres.In cura eniz egritudinũ cõsyderam⁹ di
spositionẽ que curat̃. & medicias q̃bus curat̃.
& dispositiones diuersas corporis que curant̃.
¶ Ideo prio ponit curã hoꝝ apostematũ consyde
rando dispositiõez q̃ curam⁹.z⁰ consyderando
medicinas.3⁰ corpoꝝ dispositiões naturales.z^a
ibi.opz ut cõspiciat̃ uꝛ ibi.& ex rebus.ibi 3^a.&
cõsyderet.Pria in tres.p⁰ ponit intentiões gene
rales curatiõis hoꝝ apostematũ.& res cũ q̃bus
pficiũtur.z⁰ ponit q̃dam curã empicaz.3⁰ spẽa
liter cõmẽdat quãdã medicinam spẽalẽ.s.lac.ibi
z^a.& ex rebus.3ª ibi & lac. ¶ Ad primi euidẽti
am cõsyderãdum qđ generaliter triplex est intẽ
tio in cura horũ apostematũ.Vna est materierũ
euacuatio.z^a est diuisio.3ª est aproximatio me
dicinaꝝ localiũ.Prio ergo ponit curã primã.z⁰
z^am.3⁰ 3^am.ibi z^a .& ut trahat̃.ibi 3^a.& ut in
cipiat̃. ¶ Dicit primo qđ in p̃cipio uniuscuiusq̃
hoꝝ.s.apostematũ dictoꝝ apostematũ q̊rũcũq̃.
siue sint in partib⁹ gutturis uel amigdalaꝝ.uti
mur fꝛomia & solutione.aliq̃do utriusq̃.& aliq̃
do altero solo.si uideres repletionẽ sanguis uel
alteri⁹ humoris. ¶ Dubitat̃ utrũ in qualibet sq̃
nantia.s.colerica & fꝛatica cõpetit fꝛomia.Vide
tur qđ nõ.per Ra⁹ 13 3⁰ continentis auctoritate
Iudei. ¶ Ampli⁹ per fꝛomiã colera & fꝛa disrup
tius fluũt & fiũt praua.quoniã fꝛomia i coleri
co fac̃ colericoꝝ humorũ ebulitionẽ.et in flegma
tico flegmaticoꝝ cruditatẽ.ut sũmit̃ 4ª pri.ca⁰
de flobothomia. ¶ In cõtrariuz est Allexãder &
Paulus in ca⁰ de sq̃nantia.qui absolute fꝛomiaz

ꝑcipiũt nõ diſtinguẽtes materiã.uñ Alexander ante omnia qdẽ ſlobothomiã i ſquinaticis adhibere neceſſariũ ẽ.Idẽ ẽt ſentit Haliab.6ª prac.2º ca º ¶ Meſue inuit ſolutionẽ huius queſtiõis ¶ Si eniꝫ materia hoꝝ apoſtematuꝫ ſit ſanguinea certe cõpetit flobothoia.Et ſi ſit colerica cũ ſanġne mixta.uel etiã flẽatica cũ ſanguine mixta ſiue cũ ſanguis multitudie.& iõ ibi docꝫ farmacias dare.Et ſi expedit ante flobothomiã cõtingit tñ ut plurimuꝫ huiuſmodi materias eſſe ſanguini mixtas.& hº iã declarauimus ꝑlixius fen.3ª.cº de ̨cura obtalmie.& tu recurre illuc.ergo ſi aliqd flẽa diſtilaret a capite qd̃ eſſet purum.aut multum depuratum non halibe p flobothomiã educi.caue illam multi enim mortui ſunt ex hoc ¶ Et ſimiliter ſi exiſtimatio tua indicat coleram eẽ puram.aut depurabilem. ¶ Ad̃ auctoritatem Iudei.Dicendum qd̃ intelligit ut dictũ eſt tamẽ Raſis redarguit eũ & nõ acceptat auctoritatẽ ſuam.unde in fine capl̃i etiã in flẽatica concedit flebothomiam.licet in diuiſionibus Almãſor ñ exprimat curam per flebothomiã in ſqnantia flegmatica.quã tamen in colerica exꝑſſit. ¶ Dubitatio uero eẽt.de q̃ uena eſſꝫ fiẽda flebothomia.& de quo brachio.de cuius ſolutinoe recurre ad can.generales primi libri fen 4ª.3º capiº ¶ Et ad ſimilem queſtionem quaꝫ determinaui in capº de obtalmia ſupra fen 3ª.Et ut ¶ Conſvderandũ ꝙ loca lõginquiora ſunt loca cruriũ & coxarũ. ¶ Sed tu dices nõ ne debemus ponẽ eas in collo ¶ Dicẽdũ ꝙ tutius eſt incipere ad longinquas partes.ut ad lõginquiora trahatur materia & proprie quãdo propter etatem uel aliã.cãm nõ potuiſti facere flebothomiã cũ es certus ꝙ in corpore nũ eſt repletio.tũc poteris uti uẽtoſis ĩ partibus propiquis.ſ.in collo & ſub mẽto.ſed repletione ſtãte piculũ eſt ne materia.ad locum trahat̃.Vnde Allexãder cº de ſquinãtia.ſor̃ opꝫ uos ꝙ uẽtoſe neceſſarie ſunt i hac paſſiõe.& cũ remouẽte ſi ſupcurreret materia.& intellige de uẽtoſis ꝓpinqs loco ut collo qa uẽtoſas cruriuꝫ & coſtaꝝ.& uniuerſaliter partiũ diſtantiuꝫ ap ponimus ad diuertendũ lonġinque currẽte materia ¶ Dixit autẽ ſaltẽ ſi nõ põt facere flobothomiam.ut uentoſe ſint cum ſcarificatione apponẽ de.uel non.remaneat in tuo iudicio zm qd̃ uides de plenitudine ſanguinis ¶ ET ut incipiatur. ¶ Hic ponit curã quãtuꝫ ad intentionẽ uſus localiũ.Et ꝓmo in ꝓncipio.2º in augumẽto.3º in ſtatu.2ª ibi.deinde.3ª ibi deinde. ¶ Dubitat̃ utrũ in ꝓncipio hoꝝ apoſtematũ cõpetat aliqd̃ gargariſma.uideẽ ꝙ nõ.3º cõtinentis ultio caº.i ꝓncipio per duas cartas.ubi auctoritate Gal̃ in ꝓncipio hoꝝ apoſtematũ uetat gargariſmata.Amplius ġargariſma nõ fit niſi cũ cõcuſſione & motu.& illa ꝓhibent̃ in ꝓncipio apoſtematuꝫ in q̃bus intendimus materiã repellere.unde in fine capit̃ ſequẽtis docet in omni dolore gutturis dimittere loquelã ſiue ſermonẽ ¶ In contrariũ ſunt oẽs ¶ Dicendũ ꝙ in ꝓnº hoꝝ apoſtematũ añ eũoneꝫ nõ cõpetunt gargariſmata. Rõ eſt ꝙa ſũt reper cuſſiua.ſed talia nõ cõpetunt ſtante repletione cõi.plenũ eniꝫ exiſtens corpus nõ recipiet.ſꝫ poſt euacutionẽ cõpetunt.qa materiã repellũt ¶ Sciẽ duꝫ tñ ꝙ fort̃ gargariꝫãdi i ꝓncipio hoꝝ apoſtematũ debet eſſe leuis nõ cum labore & ictu.ſꝫ quaſi quedã detẽtio in gula nõ laborãdo.uꝑual de paꝝ.ne motus agitet & attrahat materiam. In ſtatu uero.& cuꝫ queriẽ reſolutio poteſt cuꝫ forti cõquaſſatiõe ꝓtiuꝫ gutturis fieri.Et hoc ẽ ꝙ Raſis diẽ ꝑallegato caº.nõ ẽ ꝓuocãdũ mẽboꝝ ad laborẽ in ꝓnº cuꝫ mꝑto gargariſmate ne fiat cã ad attrahẽduꝫ materiã.& ideo Halyab. incipit cuꝫ trib⁹ igeniꝫs priuſq̃ cuꝫ gargariſmatib⁹ 6º prat caº.2º. ¶ Ad Gal.reſpondet.Raſis ꝙ intelligit de gargariſmate acuto.uel intelligit ꝙ non fiat cum agitatione & motu ꝓprie multo. ¶ Dubitat̃ utꝝ pure ſtiptica gargariſmata.uer.gratia.decoctio gallaꝝ.ſiue pure repcuſſiua ꝓ frigiditatẽ.ut uerbi ̃gtia.ſuccus ſolatri cõpetãt in ſquinãtie ꝓncipio gargariꝫãdo.Vr̃ qd̃ ſic ꝑ Gerardũ i gloſis Viatici liº.3º capº ꝓmº.q docꝫ gargariꝫare in prinº cũ decoctiõe gallarũ balauſtiaꝝ.& pſidie.i.corticis maliġnati.Itẽ Guliel.lõbardus i colerica ſqnantia docꝫ gargariꝫare cũ uino dr granatis.Itẽ Raſis 3º cõtinẽtis inuit qd̃ paꝝ iſufflandũ ẽ de galla nõ matura & de acacia cũ ſumach & roſis &cẽ ¶ Ampliꝰ i iſtis apoſtematib⁹ maxie a prinº cõpetit materiã repellere.gº maxie repcuſſiua cõueniũt.hec aũt ſunt frigida ſtiptica pura. In cõtrariũ ẽ.A. q̃ icipit cũ ſtipticis mixtis cũ aliqbus abſterſiuis aliqb⁹ ¶ Dicẽdũ qd̃ in priº hoꝝ apoſtematũ nõ cõpetũt pure ſtiptica nec pure frigida repcuſſiua.ſꝫ oportet eẽ cuꝫ aliquali abſterſiõe & reſolutiõe rõẽ q̃ ſummit̃ a Raſi 3º cõtinẽtis.nã pellicula oris ẽ ſubtilis.& iõ icipit ſtati aliqd reſudare. Vñ oꝫ ſtiptica.& repcuſſiua habẽ aliq̃ uim abſterſiuã.& iõ lꝫ cõiter incipiat̃ cuꝫ rob moꝝ & melle.ut Alexãder ſcribit. ¶ Cõſyderãduꝫ tñ ꝙ quantitas mixtionis reſolutiuorũ & abſterſiuorum cũ repercuſiuis eſt ſecundũ ꝙ medicus uidet de natura materie.In materiis eniꝫ calidis & proprie colericis. paruꝫ miſcemus de illis.unde poſſumus eliquare rob nucũ cũ aqua roſ.uel cũ aq̃ decoctiõis ſumac uel gallaꝝ zm ꝙ uidebit̃ ¶ In materia autẽ flẽatica multũ miſcemus.ut forſan utamur dyamoron cõpoſito in quo ĩtrat ſapa ſecundũ Nico.& ſecundũ Allex.uinũ etiã.et poſſemus diſſoluere id cũ decoctione liquiritie. ¶ Diuerſificatur ẽt hec mixtõ ſecundũ qd̃ principium ẽ quaſi ꝓncipiãs uꝑ ꝓcedẽs.et tũc diceret

qđ i menbris colericis.ſ.ſubtilib⁹ in principio
ꝓncipiante.& in materieb⁹ ſanguineis etiā poſ
ſemus accedere ad pura infrigidātia.prin⁹ autē
ꝓcedente non eſt tutū.& in mēbris ſplaticis ꝓce
dente prin⁹ ſatis ad abſterſionē intendimus.Et
iō Meſue audaci⁹ ad infrigidātia repercuſſiua
ꝓcedit in materiebus calidis.& ꝓprie i colerica
Et etiā Serapio tractatu z⁰.c⁰ de ſquinātia.me
liores eorū.i.inter eas cortices nucū.i.rob de cor
tice nucis.deinde &c̄.Videt̄ dare maiorē fidē
in rob nucum. ꝙa habet aliquid cōfortationis
ſtomachi.ut Allex.5⁰ ca⁰. Conſiderandū āt
qđ acetū id qđ laudatur eſt cōiter accetum uini
mixtum cū aqua.habet enī cum repercuſſione per
frigiditatē uim aliquā reſolutiuam pp partes
acutas.& cōuenit in materia ſplatica cuī uirtute
inciſiua Vnde Meſue.ſi materia fuerit ſplatica
gargarizandū.in principio acetū cuī aqua roſata
et in hac materia ſplatica Raſis 3⁰ cōtinētis ueri⁹
finē precipue laudat acetū.cōuenit ēt in materia
ſanguinea & colerica.ut inſequēti cap⁰ etiaī in
frigidando.& ꝓprie cum decoctione rerū frigi
daī & ꝓprie acetum acetoſorū.ſicut eſt acetū
ſiue uinū granatoī acetoſoī.de illis medicinis.ſ.
repercuſſiuis.ſunt ēt ambo granata.ſ.ul⁹ muīum
& acetoſum mixta ſimul Fiat.quod deglutiat.
ideſt aliqd deglutibile.pōt etiam deglutire.&
dicit hoc ad differentiam alterius.quia non oī
qđ de eo degluțiat. Dubitatur. utrum pres
capitis poſſint ſtiptico inungi uel liniri ut.ſuco
acacie Videtur ꝙ non.ꝙa Raſis 3⁰ cōtinentis ꝓ
hibet ſuper collū poni ſtiptica ne materia intus
repellat̄.ſed docet uti empl⁹ ex farina ſemis li
ni & oleo camōillino & farina ordei Et Alexā.
in hoc ca⁰ extrinſecus īponi oī collo lanas oleo in
fuſas Et Auic.ifra ergo eadē rōe ſup caput nō
debemus ponere ſtiptica ne materiā inferi⁹ pre
mant. In contrariū ē Auic.hic reddat̄ ſinciput
al⁹ iafre,i.locus comiſſure coronalis. Sermo il
le eſt ualde extrāeus Dynus tn̄ ſic conat̄ ſalua
re qn̄ materia ē fixa.ſ.in apoſtematib⁹ colli ꝑci
pitur ꝙ ſupra caput ad diuerſionē ponant̄ ueſi
cantia.ut materia diuertat̄ ad extra.ſic ī ꝑn⁰ ꝑn
cipiante in quo materia fluit ad pres capitis.uni
uerſaliter adminiſtratio repercuſſiuoī ſtiptico
rū circa ſinciput materiā repellit uniuerſal⁹ ab
oibus ꝑtib⁹ capitis.& ideo cōfert.& hoc maxie
in his in ꝙbus materia ſtiptica rei poſite ſup ca
put pōt penetrare uſq; ad pres gutturis ꝓter
raritatē cōmiſſure.ſicut in pueris in quib⁹ com
miſſura coronalis nō eſt perfecte cōſolidata Et
ideo Auic.in ca⁰.đ cāu uuee ꝑcipit in pueris ap
poni ſtiptica fortia ſincipiti Alia uia eſt quaī
ego dedi ꝙ remediū iſtud eſſet utile ſi in capite
eſſet feruor trahēs materiā Sī in ueriori iudi
cio credo textū eſſe corruptū.uel Auic.habuiſſe
corruptū textū continentis ſup hoc paſſu a quo
Auic.habuit fere oēs particſpares cōcluſiones q̄s
ponit.& hoc declarabo ifra in ca⁰ de cāu uulue.
Ego enī nō eſſeī audax pōere ſup capite ſtiptica
in ꝑn⁰ ſquinātie Deinde.ſ.uerſus ſtatū ad ma
turantia.i.reſolutia mixta cum repcuſſiuis.que
aūt ſint illa.ponent̄ in ſequēti cap⁰.Et hic cadit
ſimil⁹ queſtio quaī ēt diſputauim⁹ fen 3ª.utrū
cū ceſſam⁹ a repcuſſiōe ꝓncipii debeam⁹ trāſire
ad reſolutiua uel ad maturatiua Deinde fiat
gradatio.Quia incipiat̄ a leuioribus eruptiuis
quouſq; perueniat̄ ad fortia.de qb⁹ ē ſal armo
niacū.Ille medicine fortes & debiles dicent̄ i ſe
quēti ca⁰.Et ad erupendū cōfert ſternutatio cū
cōdiſi.qdā dicūt ꝙ ē medituliū eleborī Simō di
cit qđ ſunt quedaī radicule qbus lanarii lanam
limpidāt. ET ex reb⁹ Hic nota mirabilem
formaī ſpecificam pluribus muricibus cōicatā
Murice ſunt cōcule marie cui⁹ ſanguine fit tin
ctura purpure.In h⁰ uero opere inuenio aliquā
diſcordiā iter auctores quā uidt̄ ꝑ hos text⁹ G.
enī in comēto de ſimplici medicina i trāſlatiōe
arabica.capi⁰ de peōia dic̄ ſic.Si accipiat̄ filum
lane.& ꝑcipue illi⁹ lane q̄ uidet̄ i cōchis marinis
& tingat̄ tinctura q̄ dr̄ grana.deinde iuoluatur
iſtđ filū i collo uipere & ſtrigat̄ donec ſtrāgule
tur uipera cū eo.deide filū inuoluat̄ circa collū
habētis ſquinātiaī.l⁹ aliđ qđq; apoſtēa ex eis q̄
fiunt i guttere ul⁹ collo.uidebis ex h⁰ magnū mi
rabile illius filli.In eodē uero libro eodē cap⁰.
zᵐ trāſlatioēī grecā.dic̄ qđ ſi multa fila.& ꝑci
pue ex his q̄ marina purpura.i.cōcullo illo ex
cui⁹ ſanguie tigit̄ purpura.& applicueris gul
le echidiui uiſce leuis.i.ſerpētis q̄ dr̄ cūtus uel
ſterſitem Vn̄ ſubdit.& ſuffocās echidia ſiue cro
tonē.deide applicueris unū filū gule. mirabili
ter cōfert parāchis.i.apoſtēatib⁹ gule.& i oīb⁹
q̄ circa gulā naſcūt Diſcordāt igit̄ he due trāſla
tiōes.ꝙa ꝓma dic̄ qđ filū dī eē de lana & tictū
cū grana.& zª dic̄ ꝙ filū dī eē đ lanugie illi⁹ cō
cul Raſis uero 3⁰ cōtinēris.ultio ca⁰.dic̄ aucto
ritate Accurſi.ſi ligat̄ collū uipere cū filo lini.&
diſtrictiōe illi⁹ ꝓfocet̄ uipera & liget̄ i collo pa
tiēris ſeqnātiā.mitigabit paſſiōeī h⁹ ſtati.uidli
cet amigdalaꝝ A.uero dic̄ qđ tu uides .Et dic
ꝓtranſiens qualitatē uel quantitatē euis qđ tn̄
timet̄.ꝙa tranſit nocumentū prefocationis & ſe
curat ab eo Et lac Cauſaī ſui dicti Auic.aſſi
gnat.& inuit qđ cōfert etiā in augumē to Con
ſyderandū tn̄ qđ iuuamentū eius in ꝑn⁰ per h⁰
qđ repellit.ꝙa nō eſt iuuamentū forte ſiue ma
gnū.ideo nō poſſum⁹ eſſe cōtenti eo ſolo ſi non
imprimit.ſed poſſum⁹ experiri ſine perich⁹o qđ
timeat̄ ex ſui impreſſiōe.repellit enīī mediocri
ter uerſus ſtatū.cuī in ſtatu etiā quoad actum
poſſem⁹ eo uti.ꝙa dolorē ſedat Et ex h⁰ cōueit

in quocūq; tēpore doloris.dū dolor indicaret se
dationē. Sic enim lac caprinum.aut asininū secūdum
Mesue laudant in statu. ET opz. Hic canō
si est per se uult ponere curā hoc apostēatū ha
bita cōsideratiōe ad naturā medicinaꝝ.q̄uis.n.
in pn° cōueniāt ea que repellūt siue cōstringūt.
Et in augumento ea que maturāt aut resoluunt
mixta cū repcussiuis.& in statu siue uersus sta
tum ea que maturāt siue resoluūt puriora.et tā
dem que apostēata rumpūt.tn̄ oz ista esse fami
liaria corpori quātū est possibile. Naz habētia
uirtutes extraneas multū siue uenenosas nocēt
ppterea qa partes gule sūt nobiles colligate pn
cipalib⁹.et ab eis cito fit impressio i ptes cordis
et stōachi & partes cerebri.& ideo si debes erū
pere nō utaris uiridi eris ul' calcāto.sz sale armo
niaco.& si debes ifrigidare et repcutere fortiter
nō utaris iusquamo.sz si expedit papauere.et h°
inuir Rasis 3° cōtinētis duz dicit.dubitandū est
ne inducat aliqd.uel moueat aliquid de medicis
quibus curriē ad isofagum & pulmonez. Vnde
euitanduz est medicamen in quo fuerit calcantū
ut 5° theorice.penultio ca°.& hoc uoluit.A.zm
expositionē hanc. Et oportet ut conspiciat &c̄.
Scilicet qđ sint familiaria corpori.ul' nō sint ml'
tū extraneaꝝ uirtutū.Si aūt ille canō eēt cōiūct⁹
sequēti.tūc ul't qđ zm qđ corpora sunt diuersa
in lenitate siue i teneritate.& duritie.siue sint ex
habitudine.siue cōpl'one.siue ex etate tēpore ul'
cōsuetudie.zm h° medicina diuersificet.& me
dicamē forte cōfortet i duricie.i. i dispositōe du
ra.& i dispositiōe leui alleuiet medicina.& in
summa duris possunt dari duriora. lenib⁹ aūt
ut pueris l'mlierib⁹ & similib⁹ leuiora.& fuit
Auic.i h° solicit⁹.qa pellicula gutturis quā tā
gūt huius.medicie ē ml'tū diuersificata i mollicie
et duricie zm corpora & etates.& tēp⁹ & cōsue
tudinē.qdā eni sunt cōsueti nūq̄ i guttur aliqd
sustinere.qdam ibi possunt abscōdere lapides.
Etas autē infantie uel puertie tenera est in illa
pellicula.& compl'o humida.& ecōtra i uiris se
cundū hoc g° diuersificat grad⁹ medicinaꝝ. ut
hominib⁹ leuib⁹ leues medicinas.& fortib⁹ des
fortes.& hec ē sentētia.Allexādri i h° cap°.cuz
dic.nō solū oportet tēporib⁹ ꝺseruire sz uirtuti
medicinaꝝ.leuiora eni & ibecillora medicamia
his adhibenda sunt.q molles & debilitati sunt
habitudine.quales sunt eunuchi & mulieres.&
qui fuerunt uiri candidi.fortiora autem adiuto
ria durioribus & fortibus & nigris corporib⁹
constitutis.& quēadmodum in fortioribus mē
bris fortiorib⁹ adiutoriis oblatis cōsentiētie na
tura malū opprimitur.ita i delicatis corporib⁹
dū fortiora nō.sustinent oppressa natura a mālo
victa subcumbit.hanc sententiā accepit Rasis 3°
cōtinētis auctoritate Filagori & Agesifiō i h° c°
auctoritate Allexandri. Et qnq;. Hic ponit
curā per operationē manus. Et primo innuit ꝺ
incisione.zo.de tactu & subleuatione.ibi za.&
ex modis. Dicit qnq; appropriātur cū incisiōe
.i. ppria cura est incisio.& de hoc docet. Infra
Et ex modis. Hic innuit tria loca que ppria
sunt tres dispositōes in quibus oz uti tactu &
pressione.& laboratione cum digitis uel instru
mento.p° fit hoc cum est dislocatio spondilium.
za quādo amigdalarū uula & partes amigdala
rum adiacētes cadunt.unde indigēt subleuatōe
ad superiora.a cāu ambaruz.s.uule & amigda
larū.3° fit hoc in apostematib⁹ flaticis quando
mollificādo loca gutturis constringunt. Et ex h°
ambo meat⁹.s.cibi & aeris.& tunc isti iuuant
cum tactu & pressione facta cū digitis & inuol
uimus qnq; digitos panno lini. ut hūiditas flati
ca illi applicet. Iuuamentū autē hui⁹ cōpressio
nis.cū digitis ē p^m qa mūdificat ex hoc fla illud
uiscosū.& hoc ē qđ dic zm mūdificationē ipoꝝ
zm iuuamentū est qa loca relaxata & cadētia re
colligūt & subleuant.& h° ē q dic.& subleua
tionem. Et ex hoc uult.A.q tact⁹ cū digitis uel
alio instrō oportet euitari si est apostēa caliduz
& iō p̄sumptuosus fuit pater Platearii.licet q̄
doq; sibi successerit.de quo recitat Plateari⁹ ca°
đ sqnātia.Et hoc est q dicit Rasis 3° cōtinētis.
tact⁹ euitādus est.si ibi fuit apostēa calidū &c̄.

IN calida. In sermōe cōi expediuit
se a cura apātuz partiuz gutturis.
Hic in sermone speciali.Prio pōit
curaz prefocationū quantū ad oēs
materias.que prefocationes sunt dispositiones
gutturis inquantum guttur comprehendit me
ri & uiaz aereis.zo ponit curam dispositionuz a
migdalaꝝ & uuee.za pars incipit in sequēti c°.
licet aūt fuerit supra introducta.Prima in tres.
p° ponit curam prefocationum quātū ad omnē
intentionē & diuersitatem. zo ostendit qd fien
dū ei q euasit & liberat⁹ ē 3° ponit unū canonē
ibi za.oz aūt ibi 3a.& scias.Pria in duas primo
pōit curā p̄focatiōuz q̄ fiūt ex apostematib⁹ ex
dislocatiōe.zo pōit curā ei⁹ q̄ fit ex submersiōe
in aquā ibi.za & si fuerit cā p̄focatiōis ei⁹ sub
mersio &c̄.et hoc est q dicit rubrica.ca° đ cura
decollationū & prefocationū ex apostēatib⁹ &
prefocatis.s.ex dislocatiōe spondiliū & cāis nō
apostemosis & submersiōe in aqua.& iō meri
to ifert & suffocatōis ex omni cā.qa ex cā intri
seca & extrinseca.Pria in duas.p̄mo ponit curā
intendēdo p̄cipaliter ad ipam egritudinē siue
sit apostema.siue dislocatio.& qnq; itēdēdo ad
aliđ accidēs.zo pōit curā itēdēdo sp̄aliter ad ac
cidēs qđdā qđ ē sincopis.ibi za cū aūt sincopis
Prima i duas.p° pōit curā p̄focationū in q̄bus ē

fiducia ꝺ̄ ſalute.quaꝫ pluria cura eſt per medi
cinas.z° ponit curā eius in qua creditꝫ poſſibilis
& eſt cura per cyrugiā.ibi z^a.cū autē ¶ Conſy
derandū ad ꝑmi euidentiā ꝙ p̄focatio fiebat.ul'
ꝑpter apoſtēa.uel ꝑpter cooperturā.ul' ꝑpter
pigriciā uirtutis.Curā eius que fit pp pigriciā
uirtutis a motiõe inſtrumēti obmittit.qa illius
cura ſcit̄ ex capit'lis de curis ſiccaꝫ diſpōnuꝫ.ut
ex ca° de ethica & ꝺ̄ cura male cōpl'onis ſtōachi
& ſcit̄ ex ca° de cura ſpaſmi.et de cura mollifi
cationis ſiue paliſis. Remanet ergo Auic.põere
curā prefocationū ex apoſtēatib⁹ p°.& z° curā
ex cooptura.ibi z^a.ex eis aūt ¶ Ad ꝑmi euidētiā
cōſyderandū ꝙ quatuor intentiões hēt medic⁹
ꝑma eſt diuerſio & euacuatio materie a ptibus
gule.z^a eſt rectificatio diete.pl⁹ eniꝫ indiget eūa
tionib⁹ & diuerſionib⁹ q̄ cibationib⁹.3ª intentio
eſt corruptio accidentiū. 4ª intentio ē particula
ritas operis circa guttur ex repercuſſiuis ul' ma
turatiuis uel ruptiuis & ſimilib⁹ ¶ Et quāuis
Meſue ponit ſex res in hac cura.tñ ſi qs conſide
ret i his cōprehendunt̄. Prīo ergo Auic.ponit cu
rā quātuꝫ ad ꝑmaꝫ reꝫ ſiue intentionē. z° q̄tuꝫ
ad ſecundā que eſt rectificatio diete.3° q̄tū ad
tertiā.4° q̄tuꝫ ad quartā.ibi z^a.& oꝫ.ibi 3^a. &
cū degluritio.ibi 4^a.medicine autē ¶ Diuerſio
autē & euacua° materieꝫ.aut fit cū flobotho^a
aut cū cliſteriis.aut cū ligaturis extrēitatū.aut i
unctionib⁹ qb⁹ ānectent̄ fricatões.Prīo g° põit
curā cū euacuatiōib⁹ & diuerſiōib⁹ cū fl'omia
z° cū cliſteriis.3° cuꝫ lauatiuis et aliis.ibi z^a.&
eis.ibi 3^a.& oꝫ ut embrocet̄ ¶ De uētoſis aūt po
ſteri⁹ dicet.De farmacia uero nō põit alios can.
qa ſufficit qꝺ̄ dixit i p̄cedēti ca° qꝺ̄ euacuetur
materia cū ſolutiõe uentris ibi.& z^m qꝺ̄ eſt ma
teria deꝫ fermacū.Et p̄ter h° nō ſunt aliꝫ cano
nes ſpāles in ſq̄nātia q̄ nō ſciātur ex cañ.uniuer
ſalib⁹ ꝑmi libri.ſ.i flebothoia ſunt cañ. pluri
mi.Pria in duas.p° docꝫ euacuatiões facere cuꝫ
flebothomia q̄ ꝑ̄ ē ad curādū.z° ad p̄ſeruādū
ibi z^a.& illū.Pria in duas.p° docet curare cum
flebothoia de uenis cōiorib⁹.z° de uenis pti.ula
ribus annectēs de uētoſis.z^a ibi.& nō poſtpo
nat̄.Pria i q̄ttuor.ut bñ dic̄ Dy.ꝑmo docꝫ fieri
euacuatiōeꝫ p flebothomiā cōſyꝺrādo q̄titatē
z° locū.3° tēp⁹.4° põit cās i q̄bus nō competit
flebothomia.ibi z^a & q̄nq̄ oportet.ibi 3^a.& z^m
ueritatē.ibi .4^a & cū ſq̄nātia. ¶ Cōſyderādū
ꝑmo i calida.ſ.ſanguinea ꝓcolerica ſanguini mix
ta.nō dixit de fl'atica. qa pl⁹ repit̄ circa ptes
gule fl'aticū apoſtema qꝺ̄ nō idiget flebothoia
q̄ colericū.uñ i ſq̄nantiꝫ fl'aticis tacet̄ a q̄buſdā
auctorib⁹ ꝺ̄ flebothoia fiēda.& iō dixit i calida
¶ Dubitat̄.qa.Auic̄ cōtradicet̄.ꝑmo qa cōce
dit uſq̄ ad ſincopiꝫ flebothoiaꝫ ¶ Deide dic̄ ꝙ oꝫ
ut ꝺ̄clinet̄ uerſ⁹ expulſiōeꝫ ſincopis cū ſepatiõe
.i.ptitiõe flebothoie i mꝫtas uices.. ¶ Dicēduꝫ
qꝺ̄ Aui.inuit hāc diuiſionē manifeſte qꝺ̄ homo
ſq̄nantic⁹ ul' ē debilis.et h° ē qꝺ̄ dicit inceperit
ꝺ̄bilitari ab egritudie.aut ſuo defectu naturali
licet mō appareat plus.unde ſtatim in flebotho
mia debilitari ĩcipit uel ē fortis.& h° eſt qꝺ̄ di
cit.ſi autē debilitari. & repetiꝫt cū dixit.in forti
ſi quidē ſquinanticus ſit debilis non extrahitur
ſanguis plurim⁹ ſubito.dixit aūt primo genera
liter uel abſolute non extrahat̄ &c̄.qa de regl'a
rī canõe ē euacuatões nō fieri ultias .& coacte
facim⁹ eas ultias ſimul & ſemel.et iō dicit non
extrahat̄ ſanguis &c̄.& qa hoc maxie uerificat̄
in hõie debili.dixit & ꝑprie cum iam incepit de
bilitari.& tūc dat modū ptiendi flebothomiā in
plures partes ſiue uices.qa in õi hora in qual'tu
flebothomare uis eū ſiue ſit ꝺ̄ die ĩ diē.ſiue bis
in die.ſūme.x.&.x.ſecundū Raſiꝫ 3° continētis
¶ Auic.tñ prudenter fecit.q nō explicauit pon d⁹.
cū diuerſificetur ſecundū corpora.Et iō dixit.x.
&.x.i.aliquā particulā ſecundū ꝙ tibi uidebit̄
unde l'ra exterior dicit decia.et eſt dictū uulgat̄
ſi aūt per horā uis intelligere horā quālibet diei
ponendo diē equinoctialē.qa horarum.iz.tunc
precipiet trahi in die.x.exponēdo.p.x.ſ.3.et ſūt
.xx.i.&.3.iii.ergo i tribus diebus eſſent libre
iii.&.3.ix.hoc totū eēt extimatiuū iudiciū.p̄
cepit aūt fieri cū ſperationibus.i.iterpollatōib⁹
cōtinuis.ſ.in ꝓportiõe.qa equaliter diſtet hora
ab hora.uel continuis.i.ſubſequenter ſe habenti
bus ¶ Si autē ſquinanticus ſit fortis una uice põt
ſanguis extrahi uſq̄ ad ſincopim.& qa iaꝫ ꝑce
pit ſeperatōm.i.ptitōm fieri i flebothomia acci
piendo.x.&.x.menſuras ſanguinis.& de hora i
hora.Ideo Auic.uult hoc dictū declarare.ꝙ tu
non ſūmas punctualiter hora & horā.nec.x.et.x
ſed loco extrahēdi põas illum cañ.ꝙ tua ptitio
flebothomie quam tu cogeris facere in hõe fiat
talis & taliter i tēpore & quantitate qꝺ̄ uirt⁹
cōſeruetur et ſincopis non ſequatur.ergo ꝺ̄ quo
dam homine partieris ꝺ̄ die in diem.et quodaꝫ
de ſex horis i ſex horis.aut ſecundū aliud tēpus
& in quodā.x.&.x.& in q̄dā.5.&.5.aut z^m aliā
quātitatē ¶ Et hoc eſt qꝺ̄ dixit oꝫ qꝺ̄ declinet̄ cū
ſepearatiõe.i.partitõe flobothomie quā facim⁹
in debili uerſus conſeruationē uirtutis et expul
ſionē ſincopis.Et ꝓbat qꝺ̄ non inducas debileꝫ
ad ſincopiꝫ.qa cadēte uirtute ex ſincopi aggre
gant̄ i infirmo duo.ſ.ipe uirtutis caſus.et plus
malignatur anhelitus.qa uirtus ñ poterit pect⁹
mouere.et illa malignitas fit ex cāu uirtutis.ſꝫ
uirtuti cadēti non poſſum⁹ ſubuenire.qa comu
niter ſubtilis dieta precipit̄ iſtis.aut ſine p̄cepto
faciunt.qa nō poſſunt deglutire.uel qa nolūt ꝑ
prie cum ē fe.que appetitum tollit in cua p̄ci
pit̄ dieta ſubtil⁹.Et hoc ē qꝺ̄ Auic.dicit ſincopis

enim cum accidit.& ꝓprie uirtutis caſ⁹.aggre gaꝫ malꝰ ãhelitꝰ.idiciꝫ.i.cuꝫ percipiꝫ eis etc.ãt uolũtarie.i.a ſe.qa non poſſũt uel nolũt.In for tibus ſi ſincopis dicta lipothõia accidit uꝰ adue niat per flobothomiã copioſam non curamꝰ.qa non expedit eos cibo ſubleuari ꝓpter eoruꝫ forti tudinem & copiã ſanguinis eorũ boni ¶ Cõſide ra igitur ꝯ.q̃ i ſquinãtia uehemẽtia paſſionis in dicat flebothomiã copioſaꝫ fieri.& ꝺbilitas uir tutis cui nõ ẽ facile reſiſtere indicat eã fieri par titam & paulatinam.& fere hac uia.ſ.ptitionis flobothomie omnes auctores iceſſerũt.& ꝓprie Paulꝰ & Allex ¶ Vñ Allexãder añ omnia flebo thomiã in ſq̃nãticis adhibere neceſſariũ eſt.ſꝫ ñ ſubito ꝙ ſemel.Paulꝰ aũt i hº caº diꝫ mox flebo thomare a cubito & euacuare nõ ſimꝑ.i.nõ una uice.Et aſſignat aliã cãꝫ a dictis.A.ꝫ ex dictis ¶ Aui.poſſit colligi.ſ.q̃ debilitas eiꝰ ex euacua tiõe mꝙta.ſimꝑ facta cõfluit ſimul mꝙta materia i ꝑte q̃ patiꝫ.Alia ẽt cã daꝫ a Serap.tracta.zº i hº capº.cũ diꝫ euacuatiões i qbꝰ euacuaꝫ parũ. & poſtea paꝫ plꝰ attrahũt ſupfluitates a mem bris ifirmis.Haliab.6º ꝑctice.caº zº cũ ꝑdictis cõcordat.Ex qbꝰ cõtradictio ceſſat aꝑ q̃ gloſa Bertuci.q̃ diꝫ cũ expulſiõe.ſ.ſincopis irrecupe rabilis. ¶ ET qñq; oꝫ ¶ Sentẽtia hꝰ cañ.ẽ ꝙ ſi cã i ꝑfocatiõe ẽ dñiuꝫ ſanguis retẽti cõſueri ex pelli ꝑ emoroydes.aut mẽſtrua fiat flebothoia i later ĩ q̃ ꝑflebothoiaꝫ trahiꝫ ad ꝑtẽ i q̃ ſãguis ille retineꝫ.Et ex hº diuerſio fiet a ꝑte ad quaꝫ tẽdit.& rũ hº ẽt trahat ad ꝑtẽ i q̃ retineꝫ ¶ Et iõ neceſſaria ẽ hic.ſ.in ſq̃nãtia ex retẽtiõe mẽſtruo rũ & emoroydoꝝ ſſomia ſaphene.& c̃.Ex hac enĩ flebothoia trahiꝫ materia a ꝓtibꝰ ſuperiori bus ad mr̃icẽ & emoroydes & a mr̃ice & emo roydibꝰ ad iferiꝰ.Et iõ cũ egrediꝫ ſanguis plu rimꝰ ꝑ illas flebothomias uel etiaꝫ per prouoca tionem emoroidarum uel meſtruorum ſedan tur accidẽtia ¶ Dixit q̃ñq; .qa poſſibile ẽ materiã q̃ aſcẽdit iã ipreſſiſſe. ¶ Ex hº gº can.habes de qua uena debes flebothomaꝛ̃ qa ſi aliꝯ mẽbrũ ẽ i cã euacua.ad id.& ab illo ſi ẽ poſſibile.& iõ ſi epar hũc ſanguinẽ aggregaret.flebo homa ꝺ uena eparis.Si totũ corpꝰ uideret plenũ euacua de uena cõi.& ſi expedit icipiamus a ſaphena ſi repletõ ẽ a ꝓpriata ꝓtibꝰ capitis ꝺ cephalica.Et q̃ñq; ẽ neceſſaria flebothomie iteratio i mane.ſ. eiuſdẽ diei uel ſequẽtis.ut notũ eſt. ¶ Et cõſy dera q ꝺ illũ cañ.de.flebothomia ſaphenaꝝ.A. ab Allexãdro icipit. ¶ Et zᵐ ueritatẽ ¶ Iſte paſ ſus ẽ difficilis.& rẽptaꝛ̃ expõi ab Alberto.& Bertutio ittiſece i his q̃ ſunt apud me. ¶ Dy. tñ ſic expõit qꝺ flebothoia eſt duplex. ¶ Vna multa ad eradicatiõeꝫ materie principalꝝ̃.& illa nõ dꝫ fieri in pincipio horꝝ apoſtematũ ſꝫ qñ ma teria ẽ digeſta.qa tũc euacuaꝫ ꝑ flebothomiaꝫ.

¶ Et hº ẽ qꝺ diꝫ cũ diſpoſitio tollerat expulſiõeꝫ .i.ꝓhibitiõeꝫ flebohtoie eradicatie.qñ materia nõ ẽ ultie multitudinis.qa ſi materia ẽ in ultio multitudis.cõpetit ſſomia ab ipſo principio ſi uirtꝰ ẽ fortis.ut i pricipio hꝰ capꝙi dixit ¶ Tãdẽ Aui.ꝓbat qꝺ illa ſſomia eradicatiua.nõ fiat in ꝓncipio.ut remaneat uirtꝰ.qa ex ea ꝺficeret.& ne cadat euacuatõ materie egritudinis qa ſi fiat illa ſſomia eradicatia quãdo materia ẽ digeſta tũc euacuaꝛ̃. ¶ Alia aũt ſſomia eſt que potius fit ad diuerſionẽ & minoratiõeꝫ q̃ ad eradica tionẽ materie facientis egritudinem.& illa põt fieri i principio.Et hº eſt qꝺ dicit. & ſufficiat emiſſio frequẽs.i.euacuatio cũ ſſomia iterata q̃ fit ad diuerſiõeꝫ & minoratiõeꝫ.Et uꝰ ¶ Dynus in fine qꝺ ille ſermo eſt qui ponit ĩ ꝓmo.cañ. 4ª fen.caº de ſſomia.cũ dicitur.& debes ſcire qꝺ dum iſte egritudines timenꝛ̃ &.Cum aũt in eas ceciderit.in earũ ꝓncipio penitus ſſomia di mittatur.uꝰ dimittatur .ſ. ſſomia eradicatiua. ¶ Iſta expoſitio & ẽt predicta quarte fen ꝓmi difficulter tollerabilis ẽ.& ibi prolixe diſcuſſi mus.Et i ſũma maturo exiſtente apoſtẽate gut turis nõ uideo ad quid fiat ſſomia eradicatiua copioſa que ẽ multa.cũ tunc ſolum precipiaꛛ̃ a pertura.ut ſanies educaꛛ̃ ¶ Ad intellectũ ergo hꝰ .cõfiꝺra ꝙ.A.et alii ſapiẽtes arabes ñ uidẽꛛ̃ fuiſſe ita ſecuri ad ſſomã dũ.ut fuerũt greci.ſic ¶ Conciliator diꝫ.et in hoc facit diuerſitas climatũ Auic.ergo uidit qꝺ põt inueniri ſquinãtia in q̃ a ꝓncipio nõ cõpetit ſſomia aliqua.& poſſibile eſt qꝺ poſterius cũ apparet maturatio cõpetat & hec ſquinãtia eſſet illa que fieret a colera.uel ſſate a ſanguine ſepatis non cũ repletõe ſanguis in cope.& proprie ex colera.& ꝓprie exiſtente illa ſquinãtia oio in ꝓncipio non dẽt fieri ſſoia immo poſtponaꛛ̃ uſq; ad maturationẽ.& hoc ẽ qꝺ dicit & ſecundũ ueritatẽ cum diſpoſitio tol lerat expulſionẽ.i.qꝺ nõ fiat ſſomia uſq; ad ma turationẽ eſt melꝰ.quaſi uelit dicere aliquãdo reperitur diſpoſitio que hoc tollerat in i qua nõ dẽt fieri flebothomia.Primo ergo Auic.põit hº poſſibile.zº declarat i quodã ſpeciali caſu.zª ibi & decolationis.Pria in duas.primo facit hº qꝺ dictũ eſt zº.declarat per ſimile in gargariſmati bus.ibi zª.& ſimiliter Et cuꝫ dicit ad hoc ut re maneat uirtus ꝓbat quod dixit ſic̃ fiat ſſomia i principio illorũ & cadat uirtus.qa euacuaꛛ̃ ſan guis.cuius euacuatio non eſſet neceſſaria cũ non peccet in ſe nec in aliorum humorũ mixtione.iõ poſt ponaꛛ̃ flebothomia a ꝓncipio ne cadat uir tus.ſed remaneat fortis in corpore.E cadat eua cuatio. ¶ In hoc inuit qui ꝺ fiendũ & ſecunduꝫ ration ¶ Si enĩ tu facis flebothomiã in principio huius ſquinãtie nõ fit euacuatio aliqua materie egritudinis.cum illa materia nõ ſit ſanguis nec

ſanguini mixta.ergo fac euacuationem cum aliis euacuationib⁹.ut cū cliſteribꝫ & ſimilibꝫ medicinis ſolutiuis.ut euacuetur materia que facit egritudinē.&hoc eſt qđ dicit & cadat euacuatio.i.fiat euacuatio.& ille ē modus loquēdi.cuz enim aliqua materia euacuatur.dicimus qđ euacuatio cadit ſuper ea. ¶ Aliter tñ poſſet exponi ut dicaſ qđ uult ꝓbare qđ ſ̄ſomia ſit poſtponēda uſq; ad maturationē.qa tunc ſ̄ſomia euacuat materiā egritudinis qđ non feciſſet in principio & hoc eſt qđ dicit.& ſupple ſ̄ſomiam factaz in tēpore maturationis cadat euacuatio materie. ¶ ET SVFFICIAT Hic dat modum fiēdi illaz flebothomiā expulſam a ꝑncipio et fiendā in hora maturatōis.& dicit qđ dēt eſſe paulatina.nō plurima ſubito.ſed mō accipiēdo.z x.ul⁹ ſecūdū aliud pondus & modo.x.uel modo.5.& mō.5. ſecūdū corpoꝛ diuerſitatē.ut ſupra ꝺclarauimus ad h° ut per multā ac ſubitā euacuationem non cadat homo in ſincopim & defectū uirtutis.uñ malignetur eius anhelitus.& h° ē qđ dicit.& hāc flebotomiā factā in hora maturatōis Suffi ciat emiſſio frequēs etc̄.i.fiat in duob⁹ ul⁹trib⁹ diebus omni die accipiēdo aliqd ¶ Apparet g° ꝙ mſtū differt expoſi° mea ab expoſitiōe Dyni qa ego in ꝑncipio in quadaz ſquinātia nullā cōcedo flobothomiā.& facio illā paulatinā i hora maturatiōis illi⁹ ſquinātie ¶ Et dubitaſ ſic cōtra Dynū.ad qd ſ̄ſomas tēpore maturatiōis cū illa materia ſit magis a ſanguie ſeperata.et ſit iam quaſi ſanies uel putredo ¶ Dicendū ꝑ tēp⁹ maturationis poſſum⁹ intelligere duo tēpora. unū eſt circa finē augumēti.& tēpus ſtat⁹ quo ad accidētia in qb⁹ materia ebulit fortiter ut ſanieſ. Et hoc tēpore pōt eſſe neceſſitas ſ̄ſomie ꝙ a ꝑncipio fuit expulſa ſiue ꝓhibita.qa ex doloribus fortib⁹ ex hoc apoſtēate colerico ſanguis q eſt in uenis & maxie ꝓpinquis ebulit & corrūpitur.& trahi poſſet ſupflue ad ptē.& ſuffocare.cōpetit ergo ſ̄ſomia que ꝑus nō cōpetebat.et cū hoc etiā ſ̄ſomia ꝓhibet ne multa materia fluens capiat magnū locū & magnā faciat cauernā & plagā.Et ꝓpter ſimilē cām huic precipitur ſ̄ſomia in ꝑncipio collectōis apoſtematis ſton achi.& dicit in ſuo loco.ſi deus uoluerit.Aliud autē tēpus.maturatōis eſt cū materia.iaz fuerit maturata & apoſtema molliſicatuz.Et ceſſant accidentia quedā ſiue apoſtema ſit eruptū.ſiue non.& hoc tempore eſt poſſibile qđ ſit facta multa infectio ſanguinis in uenis partium capitis.& ꝓprie partium propinquarum loco apoſtemato ex quo malo ſanguine fermentato & infecto a materia putrida apoſtemoſa timendum eſt de coruptione partium. ¶ Vnde quidam ſunt mortui ex ſquinantia per uiā corruptiōis partium gule.ſicut etiam Raſis inuit tertio cōtinētis. Timēdū ē ēt ne nouū apoſtēa generet aut ſup ꝑpte apāta cōtiue cōfluat mā. euacuabit g° ꝑ ſ̄ſomiā uenaꝛ ꝑpiquaꝛ.aut cephalicaz aut eaꝛ q̄ ſunt ſub ligua.aut utraq; ſim⁹ ¶ Ex qb⁹ apparet qđ illa ſ̄ſomia ꝓhibita a ꝑncipio ñ ſemp oz fieri.ſz cū ꝑdicti caſus eueniūt.& iō oz qđ expōaſ. Et ſupple ſi ſ̄ſoia ē ꝓueniēs ſufficiat emiſio &c̄. Et pulcherri⁹ dixit. A.illū cañ.i generalib⁹ cañ.ſ.i ca° đ ſ̄ſomia q̄ hic. qñ dixit. Cuz aūt in eas ceciderint.i eaꝛ ꝑncipio penit⁹ ſ̄ſomia dimittaſ .Et ultio ſubdit.cuz aūt maturatio apparuerit.& egritudo principiū aut ſtatū ꝑterierit.Si oportuerit qđ minutio fiat.& nō fuerit qđ ꝓhibeat fiat flobohomia. Ecce qđ Aui. non abſolute ꝑcepit flebothoiaz ꝓhibitiuā i ꝑncipio fieri poſterius.ſz ſi oportuerit.cū ꝑ⁹ ñ oportuerit i ꝑncipio penit⁹.i.i ꝑncipio oīo.qa omnino ſit in materia cruditas & ſeperatio a ſanguine.ſz poſt principiū apparēte maturatiōe.imo ēt ſi ꝑ tranſiuiſſet ſtatus.tūc pōt fieri ¶ z° appet qđ ſ̄ſomia z^a q̄ fit poſt maturatiōez i nullo ꝑdicto rum caſuū ſit ꝑ materia q̄ ē cā cōiuncta ſquinātie.ſ. pro illa q̄ ſaniata ē.ſz pro materia que illi coadiungiſ. Ad quam intentionez Serapio prīo ſue pratice.i capi° de cura ſcde a mala cōplōe cū materia frigda dixit fiendam ſ̄flebothomiā. ¶ Si quis uellet etiam fantaſiari qđ materia que eſt cauſa coniuncta digeſta poſſit apte per flebothomiā euacuari que prius nō poterat nō ꝓhibetur ſibi.& hec ſ̄ſomia erat de uēa ꝑticulari.ut linq; ue.ꝙ prie tñ apud me eſt ſatis lōgin quū. ¶ Et ſimiliter illā lr̄am Dy exponit.qđ.A. uult ꝙ repercuſſiua gargariſmata adminiſtrēt poſt flabothomiā predictaz minoratiuā.ſz reſolutiua poſt eradicatiuaz. Et ē expoſitio intantū uera inquantū intelligim⁹ eo qđ gargariſmata repercuſſiua adminiſtrent i principio.& reſolutiua poſterius. ¶ Alio modo pōt exponi ꝙ per conſequentiā inducat quoddā ſimile.ut dicat ꝙ ſicut flebothomiā expulſam a ꝑncipio poſſum⁹ facere poſterius ita gargariſmata expulſa in ꝑncipio.poſſunt fieri poſterius. ¶ Conſiderandū qđ omnia gargariſmata.ſiue repercuſſiua.ſiue attra debent adminiſtrari poſt euacuationem factam.flobothomia uel farmacia uel.qūolibet aliter. ¶ Sed dubitatur utrum ſtante neceſſitate euacuatiōis materie i ꝑncipio ſquinātie antq̄ euacuem⁹ poſſum⁹ uti aliq̄ gargariſmate. Et uī ꝙ ſic per cōiter practicātes. ¶ In contrariū ē ſermo omniū auctoruz. ¶ Dicendū qđ ē hec queſtio ſimilis qua queriſ utrum in apoſtematib⁹ poſſumus apponere aliqđ repercuſſiuuz ante euacuationē.& quēadmodū uidetur cōiter qđ repcuſſiuo forti uti.nō poſſum⁹ ſed leui.uerbigratia oleo roſa.ita.dicendū qđ nō eſt ſecurum uti repcuſſiuis gargriſmatibus fortib⁹.ſed aliquo leui

ut aq̃ roſarũ forſan uti poteris. ſecurior tñ uia ẽ ꝓmitter̃ euacuatiões uꝑ diuerſiões. ET ꝺcol latiões. Hic põit cãz quare i pricipio nõ ꝺbe mus flobothomare ffomia aliq̃.z° enumerãdo accidẽtia z^m tẽpora ſqnantie oſtẽdit qũo flebo thomia male facta. ſ. uſq; ad ſincopiz ẽ cã malo rũ accidẽtiũ.z^a ibi. & multotiẽs. Cõſyderã duz in fine algaſamati & circa ptes collatoriz & duaꝝ amigdalarũ põt colligi purũ ffa diſtillãs a capite & apãre illa loca. Si g° ante declinatio nez ut ffomes. tũc flegma magis ꝺpuraf̃ & ma lignaf̃. & cõmotũ nõ ſic a uirtute re. ẽrũ poterit multiplicatũ curref̃ ad loca gutturis & ſuffocaf̃ & h° ẽ qꝺ diẽ ꝓfocatũ. i. i q̃ exiſtẽs fit ꝓfocatio. Et cõſydera qꝺ nõ dixit pp q̃d i declinatiõe faceres ffomiã. ſ. qñ materia ẽ digeſta. qa liz a ꝑncipio nõ cõueniat. ñ tñ neceſſariũ ẽ ꝙ poſteri^ cõueniat. ſz põt h° cõtiger̃ ut ſuꝑ dixi. Alia q̃dã lr̃a hz ante ꝺclinatiõez. i. ſtati i ꝑncipio ꝑncipiãte anteq̃ manifeſte appareat decliatio. ut appz ex ꝓdictis. ET MVLTOTIENS. Hic oſtẽdit q̃mõ ffomia malefacta. ſ. uſq; ad ſincopi ſiue copioſa. ẽ cã prauoꝝ accidẽtiũ. oſt ẽdẽdo accidẽ tia ſqnãtie z^m tẽpora. & qꝺ tẽp^ ꝓfocatiõis z^m ꝙ ẽ i ꝑncipio uel augumẽto ſcit̃ multotiens cũ eo. i. cũ ipſa ſquinãtia ſiue ꝓfocatiõe que ap paret in ꝑn° & i augumẽto. Dixit aũt mltotiẽs qa i ſqnantiis ueris factis circa ptes epiglotis nõ factis i ptib^ rẽotis ꝓpinqoꝝ ib^ ipi meri diſtã tib^ ab epigloti. & ſtat^ & declina° ẽ. ſ. coꝫta ex diſpõe degluticiõis. qa circa ſtatũ cõicatũ nocu mẽto meri fit difficilior trãſglutito i apoſtẽate ptiũ epiglotis. Similr̃ i declinatiõez etiã ꝓpter nocumentum cõicatum. & precipue ſi ptes ille ſint ulcerate. Et intelligit qꝺ i ſtatu quo ad acci dentia. & prefocatio eſt prauior. ſ. difficultas anhelit^ ſed cũ hoc adiungit ſibi difficultatem tranſglutiendi plus. His premiſſis Auic. oſtẽ dit qꝺ ffomia male facta nocet in hoc qꝺ augmẽtat accidentia mala. Et hoc eſt qꝺ dicit aug mẽtatur. d fficultas. ſ. anhelit^. aut caſus anheli tus. Et declinatõ. i. defectus ipſius anhelitus. & eſt ex duabus cauſis. uel qa apoſtema ẽ in aug mento. uel qa eſt facta ffomia ultima qua non ꝺ digebat. et hoc eſt ꝙ dicit et dũ perſeuerat in augmẽto. Et nõ ẽ neceſſariũ &c̃. i. dũ fit ffoia ultima non tamẽ neceſſaria eſt. Et iõ fit ſecundũ qꝺ diximus. qa ſufficiat facere partitionem in ffomia. Aĩr põt exponi in h° qꝺ dicit & aug mentaf̃ ueniat in declinatõe dicti hui^ ſtatus. et declinatio ſummit̃ ex diſpoſitione deglutitionis quia difficultas tranſglutiendi & declinatio. i. debilitas tranglutiẽdi augmẽtatur. ſ. cũ eſt ſta tus & declinatio. & iſta etiã augmentaf̃. ſ. dum ſtante augmẽto apoſtematis fit ffomia ultima que nõ eſt neceſſaria. qa ſufficiebat flebothoia quam diximus. Alia tamen littera reperitur que dicit non fiat. & tũc ẽ ſenſus. qꝺ lz apoſtẽa ſit in augmento terreat te augmentuz ꝓfoca tionis. Vnde uidetur ibi feſtinũ remediuz flebo thomia ultima. ſicut ultimari uidetur paſſio. ſi tamen non uides neceſſitatez euidentez non fiat ffoia ulti^a. ſed paulatina ſufficiat. Dy. uero totuz ſermonẽ ducit ad apoſtẽa exiſtens in fine algaſamati in quo circa principiuz & augmẽtuz timet̃ plus accidẽs prefocatiõis. qa materia tũc eſt in fluxu & ꝓpter fluxũ. qa locus ẽ ꝓpinqu^ cãne aliquid declinat ad locũ illuz cãne ex cuius deriuatiõe impedit̃ anhelitus & timet̃ accidẽs prefocatiõis ſed in ſtatu & declinatiõe qñ mate ria iam eſt collecta in apoſtẽate & nõ fluit. non timet̃ accidẽs prefocationis cuz illud apoſtema galſamati nõ fiat i loco ꝓfocatiuo. ſz tm̃ nocetur actus degluritiõis propter cõpreſſionẽ que fit i loco qñ fit deglutitio. Vnde aut prohiberur de glutitio. aut difficilis fit. & ideo qa timor eſt ꝺ ꝓfocatione ſiue ſuffocatiõe circa ꝑn^m & augmẽ tuz hui^ apoſtẽatis. & hũc timorẽ aliqñ flobo thomia augumẽtat propter agitationẽ quaz in materiã inducit. Ideo dicit ꝙ dũ pſeuerat i aug mento nõ eſt neceſſariũ ꝙ fiat ffomia. ſ. erradica tiua. & ſunt iſta uerba que diẽ ꝑmo can. fen 4.ª ca° de ffomia. ſ. & debes ſcire ꝙ duz ille egritu dines timent̃. & nõ in eas ceciderint &c̃. hec eſt mens Dyni. ET cũ ſquinãtia. Hic oſtẽdit qñ eſt ꝙ illa ffomia cõperit ifirmo oſtendẽs qꝺ fiendũ & quare & intendit in hac ꝙ ſquinantia fit in corpore nõ repleto. ſed in pribus gutturis fit repletio. & cũ hoc etiã nõ trahaf̃ materia ad gulã. & cognoſcit̃ ꝙ nõ ſentit̃ ibi extẽſio. tũc iſte tranſit ſine ffomia & illud ꝙ eſt fiendũ eſt qꝺ iſte nõ exponat̃ cauſis reſoluẽtib^. ſz ponatur in camera frigida. qa ſi poneret̃ i loco calido uel ẽt illic cauſe reſolutiue ſibi occurrerẽt. tũc illa face rent neceſſaria plurimã exhibit ionẽ cibi ꝑ nutri mentũ. & iſti non põt dari nutrimẽtuz. ideo pro hibeat̃ ſibi nutrimẽtuz. ut corp^ factuũ indigens utaf̃ ſanguine pro ſui nutrimẽto diuertẽdo a p te apoſtẽatis. & deinde facta uel ꝑcepta iſta die ta procedat medicus cũ medicis localib^ reſolu tiuis & maturatiuis. Et Auic. ꝓbat ꝙ ffoia non debet fieri. & patet textus. Deinde uadat. põt expõi dupliciter. ꝑmo uadat. ſ. ſan corporis. qa partẽ reſoluit & partez digerit. & apponat cor pus. uel uadat. ſ. cũ medicis. Sed tu dices qua re nõ dixit de repcuſſiuis. Dicendũ ꝙ forſã de ꝺit intelligi. uel qa iſtud apoſtẽa eſt factuz per uiã cuiuſdã congeſtionis cuius materia eſt plus apta reſolutioni uel maturationi q̃ repercuſſiõi. Conſydera textũ qui dicit. & nõ ſentit̃ extenſio. qa ſi corpus nõ eſſet plenũ. & ad ꝑtem materia traheret̃ ꝙ cognoſcit̃ per extenſionẽ ꝓcedentem

circa guttur.tunc facerem⁹ flomiaz. Multotiēs eniz facim⁹ flomiaz zᵐ multitudinē passiōis cā existēte in corpore. ut Auic. prio can.fen 4ª.cº 4º.Et Gal'.13º.terapentice 5º cº.Ex quo appz rudis expositō.Bertuci q dic̄.& nō sentiť extē sio.s'.i toto.p̄dict⁹ sermo.A.ē Rasis 3º cōtinē tis q dic̄.Vidi sq̄natiaz uehemētez accidere i corpore nō repleto.& i corpore nō nimie carnis.Et hº cōsyd̄res qđ fac̄ ēt corporib⁹ huiusmōi simi lis passio qđ ponať patiēs i chamera i ultimita te frigoris.ut nō fiat dissolutio aliq̄ de corpore ei⁹ & ñ sitiat nec exuriat nimis.et nulla ei⁹ fiat minutio.ut inde secū remaneat sanguis.& ipsuz habēt ad nutritōez i dieb⁹ qb⁹ ñ pōt nutritōez capere.¶ET NON postponať.Hic pōit curā p euacuatiōez ex pticularib⁹ uenis.addēs đ uē tosis.¶Lr̄a q̄ dic̄ i dispositiōe seperatiōis pōt duplť expōi.Pº zᵐ.Dy.i.cū nos sepam⁹ a faciē do flomiā uniuersalē.quia i eo nō ē supfluitas repletiōis.sz solū repletio circa mēbra gutturis. tūc eni ista flomia ñ dz postponi.Alio mō sepa tionis pritionis floie quā facis.q̄a facis flomiā paulati paulati.tūc & eadē die floma đ lingua q̄a si i die feceris flomiā copiosaz ultimā.ñ com peteret sic tūc eadē die flomia uenaz ligue. Ex hec expositio mea uid̄ť satis conformis mēti.Al lexādri q̄ facta flomia i mane.i sero i flomauit de ligua.flomia aūt quā fecit i mane fuit paula tina.q̄a sic p̄cepit Allexāder.Alguid̄gi.i.labioz q̄n ill'coicat repletio.¶Dubiū ēt utz ñ facta flomia i brachio possim⁹ facer̄ flomiā đ ligua p qua recurr̄ ad primā fen.capº.đ frenasi.ubi simil'q̄stio mouer̄ & soluiť a me.¶Vētose ise rius.pprie q̄n repletio haberet minerā a ptib⁹ emoroydalib⁹ ul' matricis.¶Et illū.& appz.q̄a qb⁹ flomia aut.farmacia conuenit.hos in uere flomare oz.Et.G.añq̄ hō cadat i sq̄nātiā minu tionē concedit sz postq̄ accedit oz consyderar̄.q̄a forsan ē đ illis qb⁹ ñ concediť.& totū hº est ca non allegat⁹.pº can.fen 4ª.capº.đ flet othomia. Et ex eis clisteria fortia sunt ex decoctione agari ci.Et si uideť coloq̄ntide que q̄a inflāmant.non secure cōcedunť ubi est febris. Si autē sit lenta febris.aut nō sit.sicut i squinātiis flaticis ualde cōuenit clistere lene ex camomilla uiola ordeo & similib⁹ que ponit Serapio i hoc caº. Et oportz. Ista est diuersio materie zᵐ resolutionē & p̄hi bitionē attractiōis mitigādo dolorē.¶Dixit aūt deinde &c̄.q̄a uesicātia nō deberēt poni.nisi cū sumus securi q̄ corpus nō sit plenū.Et ideo magnus est error uulgariū qui semp circūponunt collo etiā i p̄nº squinātie.¶ET oportet ut sint cōuenti.¶Hec est zª res qua perficiť cura prefo cationū.s'.regimīs rectificatio.Et q̄a morb⁹ est ualde acutus.dieta debet esse multū subtilis & icipit a tenui.& uadit ad magis grossam.ut cor pus in p̄ncipio fiat attaz.& non permittat illuc materias fluere.Auenzoar uero precipue sōnuz prohibet tractatu xº i4º.caº Medicis delectabili bus ut zucharo.kandaros.i.kandarusuz & est far.Ex maturatiuis.ad cōpenendū maturatōez materiez.uel ad lenienduz.ut sorbitio de farna tritici.¶ET cum.¶Hec est 3ª res.siue 3ª inten tio in cura prefocationū.s'.accidentiū sedatio.Et sunt duo accidētia ppria.s'.difficultas deglutio nis.& huic prio docet succurrere siue resistere. Et difficultas anhelitus.& huic docet resistere. zº ibi zª.& quādoq̄.¶In p̄ma cura pōit duo re media.Primū est appositio uentosaz circa secū dā spondilē.q̄a facit applicari p̄ncipiū meri po sterius & dilatat.Remoueať cū cōpleuerit q̄a timet Auic.attractionē materiez ad locum. Ca dun. per se non tñ semp.Scalpeleť.cuz apparet circa partē materierū copia. Halachdam.i.loca post aures postq̄ ascenderit materia.i.postq̄ cess set fluxus materiez.& facte sunt euacuationes Alchchel est locus i fine colli inter spatulas.¶Se cundū remediū facilitās deglutionē est mundifi care cū alchei zaram.i.illo instr̄o &c̄. Intelligē duz est q̄ maxie & secure nos facim⁹ illud i flā tica squinātia. In sanguinea autē & colerica cuz timore & non pfundādo circa loca gutturis. Vi di tñ id q̄ñq̄ fieri debere siue oportere in sāgui neis nō multū doloresis.& q̄a a capite multuz flā eliquať & descendit ad gulā.¶Et quandoq̄ Ista est admiranda ua quā nunq̄ uidi nec audi ui fieri compressio spatularum.i.fricatio cuz for ti compressione ut materia trahať &c̄.¶ME dicine autē.¶Hec est 4ª res.s'. particularis opa tio cum medicinis localibus. Et prim.o in hº po nit cañ.curationis & etiā multas res quare ap priatate cōferunt in hac passione & etiam alias quasdā.ibi zª.ex medicinis uero que.Operatio circa hoc aposteā uariať secunduz materias cali das uel frigidas.& ēt secundū tēpora aposteā tum.Prio ergo p̄oit hanc curā prefocationis san guinee & colice.licet q̄ñq̄ declinet sermonez ad flaticam.ponens ēt curā secundū tēpora.zº pōit quasdā speciales curas flatice & mlice.ibi zª.ex curatione uero.¶Ad p̄mi euidentiā q̄ aposteāta illa sanguinea & colerica diuersificanť i cura p pticulares operationes zᵐ tēpora p̄ncipij augu mēti.& statᵒ & đclinationis.Quattuor gº faē prio ponit curā q̄n sunt i p̄ncipio.zº &c̄.zª ibi cū gº absciditť.ibi 3ª.cū aūt maturatio.ibi 4ª.& i ueritate stati.Pria ēt i quattuor.q̄a prio ponit medicinas que cōueniunt i principio sanguinee. zˆ que cōueniūt in p̄ncipio colerice.3º pōit quat tuor medicias cōes eis. 4º iterum ponit propria colice.ibi zª.i colerica.ibi 3ª.& quādoq̄.ibi 4ª. & i omni calida.¶Dic̄ prio i pricipio sint slip tice ad replēdū ppe in sanguinea.& huiusmodi

cõpoſita ſtiptica pp ſiccitatẽ magis iuuãt. Cõ ſyderãdũ qđ Dy. põit tres cauſas quare ſtipti ca cõpoſita magis ualent q̃ ſtiptica ſimplicia. Pria ẽ qa medicia una i cõpoſitõe iuuat ab alia i ſui uirtute. qđ iuuamẽtũ nõ hz ſola admi ſtrata. hº aũt iuuamẽtũ qđ accipit ẽ aut qa plꝰ penetrat. aut qa plus i loco morat. Secũda cã. ẽ qa p cõpoſitiõez meliꝰ reducit ad mẽſurã terminatã i gradu i qº idiget eẽ ſi recte cõponat Tertia cã ẽ qa ꝓprietas. & ꝓportiões. occu rte ſunt aliq̃do reſpectu uniꝰ q̃ nõ ſunt reſpectu alterꝰ habẽtis ſimilẽ uirtutẽ. Et iõ ut medicia habeat operatiõez cũ aſpectu & ꝓportiõe. iõ ẽ meliꝰ cõmiſcere. Et hº idẽ ponit 4º can. fen. 4ª cº. đ medicis faciẽtibꝰ naſci carnẽ. Dic. n. et qñq̃ ẽ i q̃buſdã corporibꝰ ꝓportionalitas cũ q̃buſdã medicis abſq̃ aſpectu operatiõis eaꝝ. pp id gº oz ut miſceant & c. Iſta dicta Dyni. idigẽt diſcuſſiõe in 5º can. ubi dr̃ qđ paucũ medicina rũ ẽ meliꝰ plurio eoꝝ. Hic uero ſolum uẽ. A. uelle qđ experiẽtia ſola. iuẽtũ ẽ qđ ſtiptica cõpo ſita plꝰ iuuãt q̃ ſimplicia. gº ẽ ſpecifica forma i illa. ſic in filis q̃buſdã q̃bꝰ ſtrangulãtur uipe. Et hec uẽ ſnia Raſis. 3º cõtinẽtis. ultio ca º i prĩ cipio. ubi dic. res ſtiptice qñ ſimul iungũt uehe mẽtiores fiunt ꝑticularibꝰ. & mirabiliter creditꝰ qualiter hº fiat. Cõſyđrãdũ ꝙ. A. pꝰ pulchre põit tres caſꝰ i q̃bꝰ ꝑcipue ñ poſſumꝰ uti repcu ſiuis ſtipticis & frigidis. ſz oz miſceri aliq leni tiuũ cõtrariũ ſtiptico & ẽt reſolutiuũ Primꝰ caſus ẽ qñ dolor fit fortior opz uti aliquo ſeda tiuo & prohibitiuo aſperitatis facte a iſtiptico. Secũdus caſus eſt qñ ſtatiz a ꝓncipio eſt effuſio multa materiez. Vnde pure repercuſſiua & ſtip tica reſtringerẽt materiã & augerẽt apoſtema & ſimilẽ caſuz habes fen ꝑma huiꝰ. caº de fre neſi. & fen 3ª tractatu pº caº de cura opthalmie & de alguardengi ubi prolixe hoc diſcuſſimus. Tertius caſus eſt qñ materia in effuſiõe. i. que effundit eſt pauca & apoſtea nõ eſt forte. & iõ nõ eſt difficile in accidẽtibꝰ. nec in calore. nec in dolore unde timeat tractꝰ materie. et ideo admi ſceant ſtiptica & fortia diuerſiua & reſolutiua ſicut frequẽter cõtingit in ꝓnº ffatice ſquinãtie. Vnde Raſis 3º cõtinentis in ꝓnº eius iuuit admi ſceri piper. & qñq̃ ſal armonia mixta cuz ſtipti cis ad defendẽduz ne ex diſſolutiõe & reſolutio ne fiat tractꝰ. & reſoluũt. ſ. rõne ſalis. In cotica uero infrigidatõe indicat caliditas eius ſz debz eſſe ſtipticũ nõ rõne qualitatis materie que eſt ſicca ſed rõne modi ſubſtantie que eſt ſubtil & repellibilis. nõ autẽ ſigibilis in loco. ſic materia ſanguinea. Et ideo in materia colerica ſecuriꝰ poſ ſumus uti puris repercuſſiuis Linimẽta. ſ. fri gida intus in gula & palato. uel linimẽta ad ex tra collũ ad attrahendũ. ET q̃ñq̃ adminiſtrã tur in ea. Hic ponit multas medicias cões cole rice & ſanguinee dum ſunt in ꝓnº. imo etiam ex eis cõueniunt ffatice. Et pº ꝑmittendo ꝙ quedã ſunt gargariſmata. et quedã puluerizatões ſiue inſufflatiões. ibi zª. & etiã inſufflet Conſyde randũ ꝙ qñ infirmꝰ non poſſet gargarizare. aut qñ timeremꝰ ex motu uel ictu. tũc uteмur iſuf flationibꝰ. Si tñ gargarizatio poſſibilis ẽ fortiꝰ iprimit. ſicut qñ ſuper caput ꝓicit ꝑ motuz uel iactationẽ fortius imprimit. ut Ga. 13º. tera pentice. ultio cap Conſidera tamẽ ad qđ dicit Gal. qđ illa particula que percutitur cũ garga riſmate ẽ illa que curat. & ẽ ſenſibilis parricu la. ſicut ipſe de oculo põit ibi. Et ideo ſi medica mẽ eſſe forte q per gargariſmata induceret ma iorẽ dolorẽ. abſtine. a gargariſmate. & uteꝝ. eo in puluere uel linitõne palati. uel retẽtõne in ore ſine motu. Dubitat. qa dicit. deinde in eo in quo non ẽ zuccarũ neq̃ mel. Contrarium huius poſuit ſupra cũ dicit incipiat cuz ſtipticis mix tis cum eis que hẽt uim abſterſionis ſicut mel. Diceadũ dupliciter. ꝓmo qđ ſuꝑ loquebat de ſtipticis q̃bus utimur in princiº ꝓcedẽte. Hic ꝓncipio principiante. & ꝓprie in mẽbris calidis i q̃bus tutius poſſumꝰ repercuterẽ q̃ i frigidis 2º põt dici qđ abſterſio que fit in ꝓncipio horũ apoſtematũ nõ eſt egẽs cõtinuatõ. ſz repercuſ ſiuo. ſicut per unũ actũ gargarizandi poſſibile ẽ qđ fiat tanta abſterſio qđ ſtati poſſumꝰ uti puro ſtiptico uel frigido repcuſſiuo. & ꝓprie in forma gargariſmatis. qa eſt qđ liquidũ ex ipſo actu liquiditatis habẽs aliquam uirtutẽ abſter ſiuã. ſ. lauatiuaz. Quia ergo Auic. incipat cum gargariſmate ex oximille & aceto. cõfidit i uſu morũ rob ſine zuccaro & melle & ſilueſtriũ ſunt magis ſtiptice forſan Adminiſtret in ꝓncipio purũ. Dicitur purũ. uel qa inſpiſſatũ ſine melle uel zuccaro. Vel dicit purum. qa ſoluz cũ melle uel zuccaro. Vel dicũt quidã purũ. ut rob morũ in quo ponit myrra & crocus & ſapa. uel apud quoſdã ſapa ſolum cũ zuccaro ponit cum ſucco morũ. Et in hoc iuuit Auic. qđ compoſitio dya moron dẽt diuerſificari ſecundũ qđ tu hẽs inten tionẽ repercuſſionis maioris uel minoris reſolu tionis. diuerſificat etiã ſecundũ corpora mollia & dura. ut Meſue ponit in ãtidotario. cº de rob morũ. & capº de rob nucum. Mel non ponit &c. quaſi dicat qđ intẽ. io tota quare ponit mel eſt mũdificatio. ſed in medicis menbrorũ interio rum. ut ſtomachi eparis uel pectoris ponit etiã ut nutriẽdo cõfortet. Vel zm Dynũ ut cõfortet. ſ. repcuſſiõe. uel mẽbz ad repellendũ Alkeſe i. tribuli. Coagulato uue. i. rob ſiue ſapa. Cre do ꝙ uſus alumis iameni debet eſſe cuz aliqº rẽ perante id ET colerice. Hic apropriat que dã colerice. & cuz hoc ẽt ponit cõia eis. ſ. ſanguee

&. colerice. ibi z^a. &. ex cõib^9. Esset dubiuz que materia indigeret fort.^9 stipticis. an sanguinea. an colerica. de quo disputauim^9 sup^a. fen 3^a. ca^o. de obtalmia. &. 4° lib^o fen 3ª cap^o de flegmone. ¶ CVM ergo ¶ Hic ponit curã qñ huiusmõi apostemata sunti augumento ¶ Et prio qñ sunt in prin^o augumenti. z^o qñ i fine. ibi z^a. cũ autez. ¶ Dicit ꝓmo cuz attractio materiex abscinditur. ¶ Consyderanduz ꝙ in ꝓn^o augmẽti nõ abscindit ex toto attractio. sed dicit abscindi rem eius qđ precessit. qa nõ est tãta attractio. ut totaliter cõ mittamus ad materiã fluentẽ sicut fecim^9. iz cũ hoc qđ materia fluit iaz in ꝑte tanta est materia ꝙ oportet etiã ad eaz intendere. &. hoc modo in ꝓncipio augmẽti uel i augmẽto abscindit attra ctio ¶ Considerandũ z^o ꝙ in hoc ꝙ hic dicit de mirra omnes una uoce loquunt. &. ideo cõsiden dũ est i ea ad maturationẽ. supple uel resolutio nẽ. aggregant eni simul ad hoc. ꝙ uel maturent ul' resoluũt ad duriciẽ. s. per corrosionẽ materie ¶ Vnde sig̃ficat ꝙ eget fortiori resolutio ¶ Cum autẽ. Ponit curã finis augmẽti & ꝓncipii stat^9. & est secundũ ueritatẽ tẽpus status quoad acci dentia. &. hoc cum materia uehemẽter ebulit ut sanies. &. ideo Auic. intendit ad sedationez doloris & cõplementũ maturatiõis cum oibus istis medicis. &. ideo dixit sedatio. s. doloris & leni ficatio. s. opposita exasperatiõi. &. ista lenifica^o fit per medicinas humidas saltẽ actu & lenes i qb^9 est sedatio dolorx & maturatio. &. has enu merat gargarizatas empl'atas uides duriciem. s. maturationis uel loci. &. hoc ꝓpter grossiciẽ ma terie. quia intrinsecus iuuat. ¶ CVM autem. ¶ Hic ponit curã stat^9 sumendo pro tẽpe quo ma teria ẽ saniata. Vnde apostẽa indiget eruptiõe si ue aptiõe. &. ꝓcipit ꝙ fiat cũ gargarismate. qđ cum est siue eruptiuum h^o quod aperitiuum sit eriam lenificatiuum. &. hoc ut paruum dolorem inducat. siue ut dolor mitigetur ¶ Est apparens . s. extra uel intus ¶ Lenitiuũ qa &. decoctio eox &ẽ. ¶ Cũ almuru. i. marubij. ¶ ET IN ueri tate stat. ¶ Hic põit curã i đclinatiõe facta erup tiõe apostematis. Et repit hic duplex lr̃a. Vna q̃ dic̃ &. i ultimitate status. i. ultimato &. finito statu. &. h^o facta abstersiõe &. maturatiõe &. aptiõe cũ eis. supple operamur q̃ sunt baurach. ¶ Sz tu dices ista medicamia q̃ ponũt hic sunt fortis aptiõis &. exiccatiõis. Vñ Mesue põit illa ad aperiẽdũ &. habẽt abstergere. ad qd g^o uti mur eis. cũ ẽ iã facta aptio. &. abstersio. ¶ Dicẽ dũ qđ ponũt ad cõplementũ abstersiõis. &. exic catiõez sanies &. ex h^o ad cõsolidatiõez. Iz dicat̃ post abstersiõez integrã. intelligẽdũ nõ omnino integrã z^m quã cõtingit eã fieri a natura i actu operatiõis. ¶ Vl' posset respondi. ut lr̃a sit cõti nua superiori. &. dicat sic. &. i ultimitate stat^9

. s. cũ p̃dictis medicis. ut aq̃ mellis i q̃ sunt cocta ficus &c̃. i. operamur cũ eis q̃ sunt abstersiue post absterssionẽ. i. exit ũ sanies &. maturatiõem &. aptiõez. ¶ Cũ &. c̃. i. facta aptiõe cũ baurac &. nitro. ITA QVOD. Hic ponit. apertiua. &. supra posuit absterssiua. ¶ Vl' põt dici ut dixi m^9. &. status cũ eis &c̃. ¶ Vl' dicẽdum qđ in ueritate post aperiõez &c̃. stat̃ cũ usu medicia rũ. Et h^o dupl'r. ul' qa ñ utimur postea medicis icarnatis. &. forsan h^o uirt^9 p se faceret. ul' post aptiõez cũ &c̃. stat̃ qa nõ habẽt̃ fortiora aptiua ul' absterssiua si ãte eruptiõez &. aptiõem. sup ple facimus cũ eis. ¶ Insufflatio salis faciẽs q escere ab alijs. quia nõ indigebis. alia medicina. ¶ CVM. ergo. ¶ Hic ponit curã in ultima decli natione. qa iam consolidatio facta ẽ. Medicinas eni cõsolidantes tibi intelligi ex capl'is de alcola &. ulceribus lingue &. oris. Et prio facit h^o. z^o ponit quasdã pil'as. ibi z^a. cõfectio. ¶ Vinũ &. balneũ &c̃. ¶ Ad humectandũ &. restaurandũ infirmum exiccatum subtili dieta &. priuatione multa cibi. Pil'e quas põit iuuant in statu. qa resoluũt &. possunt. erumpere. alias in ꝓncipio . s. fl'atice pure aproximantur gargarismata dis soluendo cũ rob aliquo uel decoctõe ut tibi uĩ ¶ EXCVRATIONE. Hspeciaeiter põit curam fl'atice &. melãcolice. &. cã est. quia cura premissa cũ fuerit de squinãtia que uenit ad exi turã &. ad maturationez. &. talis sit calida squi nãtia secundũ plurimum. iõ precedẽs sermo pl^9 adaptabitur ad colericã &. sanguineaz. &. si pos set applicari ad fl'aticã &. mel'icam hoc erit quã do apostẽata ista ista fl'atica &. melãcolica sunti forma calidorũ apostematũ. &. iõ bene fecit ꝙ a liquam curã a ꝓpriauit fl'atice &. emel'ice quãdo sunt puriores. &. non sunt exitur ales. In fl'atica ergo docet operari cũ intermissiõe &c̃. ¶ Sz tu dices. debeo icipere ab hoc remedio. ¶ Dicẽdũ qđ securi^9 est q̃ mittere pil'as cochias et clisteria acuta. In casu tñ. &. ubi nõ dubitas đ tracta tu materie ad partẽ quãdo sit soluz flegma ubi exñs põt excipere ab hoc ¶ Alharmel ẽ species rute &. fortiter resoluẽs. Cõpetit aũt maxie quã do uis facere resolutionẽ ¶ EX medicis. ¶ Hic ennumerat multas medicinas que proprie con ferunt. &. etiam alias. Et prio simpliciores. z^o cõ positas. ibi z^a. et ex cõpositis. ¶ Adip. i. lupi. Ista stercora mirabiliter sũt ab oibus commendata. &. in omni tẽpore horũ apostematũ adinuenta si qđ sanant ẽt nõ factis euacuationibus per fl'o miam. uel formaciam uel aliter. ut Rasis ponit 3° continentis uersus finem. &. Gal x^o. de sim plici medicina. de hoc ponit pulchraz hystoriam ¶ Gulielmo lombardo. hec cura in stercoribus nõ placet. qa est cura inhonesta. Gal'. etiaz dicit x^o de simplici medicia ca^o p^o loquẽs đ stercoribus

aialiuz & mẽbris uel partib⁹ hũanis. Ego nihil horũ paterer deglutire etiaz si semper egrotaꝛ̃ deberẽ. ¶ Deinde summaꝛ̃. stercus. s. 3ª die numerando diẽ a die a qua incepisti cibare cuz lupinis ¶ Cuz equalitate. large sumiꝛ̃ equalitas. qa nõ sicut cibaria distẽpata multum putredini apta. unde stercus fiat putridũ. & hoc dico qa extrẽitates capraꝝ nõ sunt tales. sz frigide & siccę. ¶ Luto sapiẽtie. est quo lutant alchimiste. & unus modus est lutũ cõfectũ cũ stercore assinio ¶ Et qñq; ¶ Ponit alias medicinas in qbus forsan nõ est ꝓprietas. & usus istarũ esset qñ a palato uelem⁹ abstergere materias aliquas. aut idigeremus forti exiccatione ꝓpter aliquas pustulas cõsequẽtes. & tũc uteremur flore eris & sil⁹ & hoc qñ dispositio esset ꝑua. securius tñ ẽ cũ leuiorib⁹ & familiariorib⁹ medicis procedere. ¶ Cõlcatar & calcantũ sunt species uitrioli ¶ Apostemata gauonis. i apostẽata gule locoꝝ glandu losoꝝ ¶ Et medicanꝛ̃ huiusmõi gauones ab extra cũ medicis exsiccatiuis & absterssiuis fortibus. & qñq; putrefactiuis. & qñq; corrosiuis ut faciunt cyrugici. currũt enim ad loca gule meri et epiglotis. ¶ Et ex cõpositis. Iste medicine scribunꝛ̃ cõiter ab auctorib⁹. Mesue uero in hoc caº & i antidotario. & ¶ Alexãder docet ea componere. ¶ Trociſci andarosiꝙ. i. illius homis. Et forte sunt trociſci croto magratis positi a Mesue i hoc cº ¶ Medicamẽ cõposituz qđ ponit forsitan a ꝓprietate cõfert. dicit ꝙ adoba est spẽs uulpis ¶ Qñ q; uero apostemaꝛ̃. assumat curã apostematis lingue. & est nota ¶ Visio. s. i somno ut appareat supra fen 6ª. & i 4º. terapẽtices. 6º caº ¶ Et nota de hyera qđ abstergit guttur & meritã i cessu q̃ in mundificãdo stomachũ qui cõtinuaꝛ̃ i superficie cuz ore. ¶ EX eis autẽ ¶ Hic ponit curaz squinãtie facte per cooperturã. s. ex nocumẽto in uicino. & illa erit uel ꝓpter uermes in meri. & cura ponit in cura uermiũ. uel ꝓpter dilectionẽ spõdilis. & hic ponit cura. cõpressio aũt ualde est nociua in apostẽatib⁹ precipue calidis. ¶ CVNq; ¶ Hic põit curã per scãnationẽ siue incisionẽ canne. & hoc sub epigloti p tres uel q̃tuor annulos. deiñ sumaꝛ̃ regimẽ apostẽatis. i. cura apostẽatis gutturis. i. postq̃ fecisti incisionẽ deiñ sumaꝛ̃. s. sanato infirmo de squinãtia cura. et ponaꝛ̃ puluis &c̃. uel sumaꝛ̃. s. labiũ cutis cũ labio. puluis citrin⁹ describit 4º almansoris. capº de obtalmia. Duplicenꝛ̃. i. reuersenꝛ̃. ut sit aptura & nõ cooperiatur scissura canne a labiis cutis ¶ Dubitaꝛ̃ hic utꝝ scãnatio debeat fieri. uideꝛ̃ qđ nõ zm Albuchasiz i sua cyrugia q̃ hº reprobat. ¶ Itẽ modernoꝝ usus nõ ẽ i mẽoria. aut q̃ fecerit. aut q̃ ꝓceperit. ¶ In cõtrariũ ẽ Auic. & ¶ Halyabbas. 3º. pratice. 38º. caº. & Rasis 3º cõtinẽtis ¶ Auẽzoar uero tractatu. xº. i 4º capº ñ ex toto phibet. sz diẽ unũq̃ se fuisse expertũ ici siõez cãne pulmonis. ¶ Amplis⁹ possibile ẽ qđ facto foramine i gula. uadat aer ad cor & infirmus nõ suffocabiꝛ̃. & interi curabis squinãtiã. hãc ratiõez Aui. inuit ¶ Dicẽdũ qđ sz cura terribil⁹ uideaꝛ̃ in aspectu uulgi & faciat multũ ad hº dissuetudo faciẽdi eã. tamẽ credo qđ cõueniẽs sit eã facere i cãu ultimati periculi. ꝓdicẽdo nõ eẽ aliã uiã alicui⁹ spei salutis. nisi hac. Vnde. A. & credit qđ preditio futura sit &c̃. ¶ Q đ speraꝛ̃. rõ iã dicta ẽ. ¶ Cõsyderãdũ qđ oz uideꝛ̃ ne apostema sit cõicatũ trib⁹ cãne & colli iferi⁹ uersus loca i qb⁹ debes facere icisiõez. qa nõ posset tã magnã apturã facere q̃ ꝓdesset. qa ẽt iste suffocaretꝛ̃ ꝓp casuz materie ꝙ i pulmonẽ a q̃ñ excuraret incisio. Et sic intelligaꝛ̃ sermo. A. q̃uis nõ cadat. supple qñq; ad hãc icisiõez. s. ad quã facis. qa facta aptura cãne pulmõis adhuc suffocaꝛ̃ infirm⁹. & hº qñ apostẽa ẽ magnũ cõicatũ pãniculis. & ligamentis cãne pulmonis. ¶ Ad albuchasim dicẽdũ qđ nõ ex toto ꝓhibuit. sz inuit eã suspectã & raro. fiẽdã. Vnđ caº đ cura squinãtie. idẽ i alio libro diꝛ̃. Si cũ his nõ suspicit curatiõez. impossibile ẽ curare sine icisiõe sup gutur quẽadmodũ determinatum est in manuali operatiõe. etiaz ipsemet in cyrugia ponit qđ curauit ancillam que cultello sibi icidit cãnaz pulmonis. ¶ CVM autẽ sincopis. Hec est cura ad accidens qđ ẽ sincopis. & inteligit de ea que fit per uiã suffocationis a materia mꝛta quã cognoscis per signa repletõis. & i oi uia docz curare cũ incisione. cũ credis materiã superfluaz posse uel debere euacuari uentosis. quia si sola diuersio sufficit sine incisiõe fiat. ¶ Et si submersio. s. i aqua. ¶ Dixit sincopis. qa accidit eos sincopaꝛ̃ ¶ Suffumigenꝛ̃ ad exicandũ aquam & aperiẽdũ uias ab aqua opilatas & uiuificandum spũs & mouenduz. ¶ Dubitaꝛ̃ quare submersus in aqua plus bibit q̃ non submersus. ¶ Dicendũ qđ aqua intrãs aliquã infrigidationẽ facit que stat loco euentatõis. ¶ CVM autẽ. ¶ Hic põt esse casus continu⁹ superiori. ut ille submersus in aqua qui hẽt fortẽ suffocationẽ cuz euaserit ꝼfometur. quia credendũ ẽ in suo sanguine ingetationẽ factã esse ad putredinem. & circa nutritiua ẽt sunt materie in uia corruptionis unde clisterizentur. Cibus eius sit farina cicerũ. qa generat nutrimentũ conueniens pulmoni. ut zº cañ. cº de cicere. qa pulmo est infrigidat⁹ & lesus ex aqua. & lac simul cũ cicere coctũ. Et in his cibis conuenit cũ Auic. ¶ Haly. 6º practice. caº de cura submersi in aqua. ¶ Et põt iste cañ. per se esse de eo qui euasit a squinãtia apostemosa que uehemẽs dici põt in quo cõualuerit. qa reuertitur ad sufficientem cibationẽ & forsan ampliorẽ et partes gule. sunt debiles. timẽdũ ẽ ne recõfluat

Fen.

materia.et ideo preueniendū est cū ffomia et cū rationib⁹ aliis.et cibis laudabilib⁹ ¶ ET scias ¶ Ex quocūq; sit dolor.i.ex quacūq; causa sit qa in loquendo fit cōmotio et additio doloris.et tractus materierum &c̄.

¶ Istis qnq; ¶ Istud capil'm pō: cōtinuari illi ca°.supra qn aliqd figit̄ uel ei qd ē āte ist̄.¶ Vult g°.A. dinceps dtermiⁿ d̄ dispositiōib⁹ uuee.& duaꝝ amigdalaꝝ.& intelligat̄.et p h° algasamat.quia est pars inter istas.Et primo ponit dispositiones harū partiū.z° ponit curam ibi z^a.& appinquat.¶ Considerandū qd̄ cās apostematu haruꝫ partiū.& signa dat intelligi ex precedēti c°.l; expresserit causam aliquā cuꝫ dixit catharrus.et h° est qa plurima apostēatio uuee & duarū amigdalarum est pp cathartum ¶ Et appinquat.¶ Prio ponit curaꝫ postematū uuee & duratū amigdalarum.z° ponit curam mollificationis & cāne pp apostema.& qnq; indigent uuea & due amigdale incisione.pōit in hoc singularē sermonem.ibi z^a qnq; accidit.3^a oꝫ ut.Prima in duas.primo ponit curā quando sunt i principio innuēs de augmento.z° quando i statu.ibi z^a.& qnq; peruēit status.Pria i duas primo facit qd̄ dictū ē.z° exemplificat spāliter curā mplice.ibi z^a.mplice.Pria hēt tot ptes quot remedia pōit.quorū plutima sūt cōuenientia in princi°.& reliqua ex eis in augmēto.¶ Cōsiderā dum q; p h° qd̄ dic̄ appinquat in cura apostēatū uuee & duarū amigdalarū curatōe p̄focationuꝫ.A.uult q; tu intelligas curaꝫ quantum ad euacuationē & diuersionē cū ffomia & solutiōe uētris et uētositis et clisteris et aliꝭ dictis supra & etiaꝫ quantum ad regiminis rectificationē.& accidentia i qbus ista apostemata p:ssunt cōcare cum illis.ergo remanebit solum Auic.ponere curam quantum ad particulares operatōes locales.& ab his statim incipit. Non ergo loquit̄ i perfecte Auic.hic ut dixit Bertuti⁹.lꝫ iperfecte intelligit euꝫ.Incipit autē a linimētis.s.circa palatū & ugeā in qbus obseruet̄ facilitas.qa faciliter fiat tactus & aplicatio.ne cōiunctiōe doloꝛosa materia magis trahat̄.ideo p̄cipit qd̄ cum pēna administret̄.& nō digitis ne laborē inducant ¶ Consyderandū q; per illā uueā que ē magna & parue inflāmationis intelligit apostēata sanguinea calida.& pprie sanguine ffatico.siue ffate sanguim admixto. Et ideo cōpetūt pōtica in p̄n° que cū hoc q; repercutiūt exiccāt materiā In ffatica uero dicunt̄ apostēata de colerico hūore ubi est magna caloris acuitas.& ideo frida cēueniunt in hoc ca° cū apostematū inchoantiū i uuea & duab⁹ amigdalis qn sunt in principio. ¶ Dragagantū qnq; pōt sumi pro gūmi.Neredē gi.i.capilli ueneris uel amilū. Cuꝫ orali.i. cum pāno subtilissimo.& qnq; addit̄ crocus qn uis aliquaꝫ resolutionē. Sedenegi.i. ematitis. Et lapis corrosus est forsitan lapis dictus pumex z° can.ponit̄ quilibet istoꝝ lapidū.& uidetur qd̄ plures nō sunt apud nos. Sub fumigatio cuꝫ semine aneti si nō facit hoc a pprietate est per uirtutem resolutiuaꝫ.& nō cōpetit in p̄n°.nisi altera cōmixtū ¶ ET oportꝫ ¶ Hic est canon bon⁹ assiduet̄.s.paꝝ ante premittēdo ¶ Administra i ea.s.cura.uel in ea.s.uuea.& ē melior littera qa istud est medicamē diuersuꝫ a stati dicto.nō.n. est ad remouendū inductā asperitatē a stiptico sed ad repercutiendū. Ster.i. inspisset̄. Ramni .i.rubi ¶ Linīat̄ exterius.s.circa palatū.sal ē p̄mittēd⁹ ante illa.qa p̄us debꝫ fieri repercussio uel premittendū ad leniendū palatū.si esset ibi ffa aliqd̄ uiscosuꝫ adherēs.MELANCOLice ¶ Hic pōit specialiter quasdā medicias melacolice apostematiōis uuee & amigdalarū q; cōueniūt i p̄ncipio ad repcutiēdū et resoluēdū aliqualiter qa reqrit̄ i humore melācolico ēt i pricipio sue apostematiōis pp grossiciē & in dispositiōem. ¶ ET HORIS.Quia pōt cōuenire i pricipio & augumēto.& d̄relinqt tue estimatiōi.& iō dixit i horis.Est.n.h° medicamē r̄solutiēs & ēt repcutiēs.Illico.nā qd̄ fit ex succo g̃natorū & melle. uidet̄ qd̄ in pricipio pl⁹ cōpetit.¶ ET quādo. Hic pōit curā q̄do huiusmōi apāta sunt i statu & ēt i fine augumēti Et prio pōit curā p resolutiua.z° p maturatiua.3° pōit curā quādo idurātur.4° qn rūpūt̄.& i h° inuit quattuor modos curatiōis.ibi z^a.si aūt collectio.ibi 3^a.& si idurescit.ibi 4^a.cū g°.Medicamia q; p̄mo ponūt̄ resoluūt materiā.¶ Distillatio olei amigdalaꝝ i aur̄ iuuat ēt ad resolutiōeꝫ.supra autē i p̄cedēti ca° precepit ro.oleū pp doloris timorē.Hic autem amigdalaꝝ.qa uuea forsan nō ē ps ita doloroſa Aut intelligit hic cū p̄cedēti stat⁹ ¶ Si aūt.qa finita collectiōe dolores sunt fortes.& iō dixit qd̄ si decoctiōes.s. maturatiuas ¶ Reuertere ad solutiōeꝫ uentris.qa ē signū multe materie supcurrētis.& iō ēt pōt recurri ad ffomiaꝫ. Si uero p h° n̄ cōplēt̄ resolutō & maturatio signū ē materie grosse.et ideo administra fortiter r̄solutiua. ¶ Et si &c̄.assa.qa ē fortis resolutionis & ur̄ habere pprietates ad pres gule. ¶ Cum g° incipit subtiliari.s.uuea &c̄.qa sig̃t corruptionem.sicut qn apostemata ingrossantur per saniei repletionē male.& reliq̄ pars subtiliatur uel econtra puta subtiliat̄ per uiā mortificationis ¶ Expellas.i.nō facias.qa timet̄ flux⁹ sanguinis.& nocumēta que dicent̄ ¶ Gargarisma. Iste est quidā canon apposit⁹.cū tangit enim apostēata carniū glandosaꝝ.ulceꝝ.& iō ponit medicamē.Istud tn̄ medicamē debet poni post m un

dificationē factā cū aqua mellita ſecundū Dy.

QVandoq ¶ Conſiderandū qđ cāus uuee dr̄t ab apoſtemate.qa uuea pōt cadere ex relaxatione. Et ſi eſt materia que facit eā cadere illa materia non oz qđ ſit apoſtemās.ſz remoliens ut ſta.licet in ſanguinea poſſet facer̄.& ió collaudat ſ'omiā.& poſtea pōit localia remedia Si aūt materia ſit ſ'latica.cuius ſignū ē qđ non ſit caliditas.tūc oportet premittere purgationem ſecundū qđ uidetur đ repletione.deinde uenīr̄ ad localia que Auic.pōit. ¶ Poſtq̄ non fuerit.&c̄.qa ſi eſt ibi apoſtema in prin° et repletio i corpore.unde.timeat̄ curſus nō conuenit gallia. Cum ergo ſtat.ſ.uuea.qa fluxus materierum ad eam ceſſauit.& ſtat quia ſubleuaſti eā ¶ Et infantiū.Quia dicit Dynus.infantib⁹ ſinciput non eſt bene cōſolidatum.uirtus ſtiptici ibidez poſiti faciliter penatrat ad partē in quā ē radix uuee.ex qua uirtute uuea cōtrahit̄ ad ſuperiora.& ſic tollitur.caſus ei⁹.Credo tamē qđ iſte tex.hic ē corruptus.& ēt ſupra. Vel qđ Auic. habuit corruptū tex Raſis 3° cōtinētis .ubi ſic iacet. ad uuuleā terēda ē galla cū aceto & cuz pēna apponēda ē uuule pluries.quoniā inſtringit̄.& linitio fienda ē in palato infantiū quoniā ualet nimis.Et ſic ēt credo qđ uelit dicere tex. ſupra.in capi° generali curationis hoꝝ apoſtēatū.qđ acacia ſit apponēda palato & nō ſincipiti Meſue tñ ponit idē qđ Aui.in h° ca°. dicēs iā exptū.ē ut liniat̄ ſup ȝuēdē.i.ſinciput ex pſm ex ſucco acacie.& h° in prin°. aut ex acacia cū acero.quoniā eleuāt ipſaz.Et mihi uero uidet̄ difficile uerificari h°.Cōſimiſ'r dictū de acaria iueniturꝰ 4° can.fen 5ª.capi° đ fiſſuris.Ex quib⁹ accipitur hic.& ibi qđ acacia ſit aliqua res calida

OPortet ut.Determinat de inciſione uuee & amigdalarū.Et p̄mo ponit qñ debet incidi & modum.Secūdo ponit accidētia q̄ ex inciſione qñq; ſequūtur.3° uni illorū accidentiū docet reſiſtēr̄ ibi.2ª ex eis.ibi 3ª.oz ut.Prima in duas.primo docet icidēr̄ uueam.2° duas amigdalas.ibi 2ª. due uero amigdale.Prima i tres.p° pōit modū incidēde uuee.2° oſtendit qđ inciſioni premittendum ē.3° exequīr̄.inciſionē.ibi 2ª.& fiat.ibi.3ª. illius aūt. ¶ Proprie in inferiori parte.ſ.conſideret̄ ſubtiliatio & decarnatio.qa cōuenit eam acui qñq; ut cauda muris.& conuenit ingroſſari.& iō ſubdit.& ſi ingroſſat̄ &c̄. ¶ Et ē melior hora.qa ſignificat corruptionē cū ſanie cuz fluxu ad extremitatē eius.unde non erit tant⁹ dolor.Secūd⁹ cañ.eſt notus. ¶ Illius aūt ¶ Ponit primo inciſionē cum ferro.2°.cuz medicinis.

3° ponit foramen ſit⁹ eius cum ſit inciſio.ibi.2ª ex medicinis.ibi.3ª.& oportet. ¶ Cū tamē non oportet.i.ñ incidas ita modicam partem qđ remaneat nocumentū qđ prius erat.qa adhuc ſup linguā equitet. ¶ Due uero amigdale. ¶ Ex hoc tex.apparet qđ due amigdale ñ ſunt quas Mū dinus anathomiſta imaginat̄ in collo.imo ſunt poſt uueam circa partes collaterio propiquas. ¶ Cū rotūditate.qa talis ē forma iſtaꝝ. ¶ Apđ quartā longitud nis.i.quarta pars eius quod elongaſti trahēdo cū uncino.& hoc ē iudicium eſtimatiuū.quia imaginat̄ qđ illđ ſit tantū qđ ſufficit.ut relaxato uncino facta ſit ſufficiens amputatio nō ſupflue nec diminuta.cū tu uidiſti quartā partē.uel ſupra quarta ptē quia 4ª remāſit.Et hic fuit ſermo Raſis 3° cōtinētis ubi dicit ſi apperiat̄ os & inuenta fuerit amigdala extracta ſuſpendi debet.& incidi ad rotūditatē ad modū quarte ptis equaliter. ¶ Et ex hoc apparet falſa expoſitio Bertutij.que dicit qđ apud quartā.i.apud quartā ſpondilē.Propter qđ permutet̄.qa nō uacilles cū eo.reliq⁹ patēt.

ET ex eis. ¶ Non tolerat ſituz.qa humiditas uuee poterat prius contempare ſitim eorū qđ modo ñ fac̄ & ideo cāe extrinſece inducentes ſiti liberi⁹ hoc faciunt. Infrigidāt aerē tempatum. .i.debent eſſe frigidi.quia ñ alterant̄ in palato eorum ab uuea.

OPortet ut. ¶ Primo ponit multa ad conſtringēdū fluxū ſanguinis. 2° dat canonē in qualitate actuali. eorū qb⁹ utimur.ibi.2ª.& oportet ¶ Vt fiat regimen.qa reqas infirmū cum illa flebothomia.ſi uidebit̄ tibi eius neceſſitas. Cōicātium.ſ.in partib⁹ ſupioribus ex qua cōicat̄ ſanguis forte ab inferioribus.uel ab illis partib⁹ ſurſum trahit̄.& ideo tu ad cōtrarium & ad inferius trahes. ¶ Aſcellarū.i.baſilicarum. Et ſimiliū.i.cephalicarū. ¶ Attrimentū uel uitriolū uiride uel rubeum & aliud aliꝰ. ¶ Indiſpoſitione.ſ.aliqua.uel in diſpoſitione ſcilicet ſubito. ¶ Alcuezric nomen illius medicie.uel auctoris. .ſ.dyogenis.utrūq; ē nobis ignotū. ¶ Dubitat̄ ex ultimo cañ.qa Auic.ſupra illo capto. opz ut i fine docēs conſtringere ſanguinē.dixit & ſint tepida.hic dicit actu frigida. Amplius quomodo calidum deſtruit opationē medicine ¶ Dicendū q̄ ſi tua intentio ē ſola cōſtrictio ſanguinis.oz medicamen eſſe actu frigidū.ideo ut adiuuet in cōſtrictione ſanguinis. ¶ Sed actu calidū attrahit & facit fluere.ergo calidū diſtrahit opationem medicine cōſtrictiue.Si aūt intentio eſſet alqualis doloris.ſedatō tūc đbz ē medicina tepida ut

re ex icisiõe ulcerata ñ mordeat a frigido &c̃.

Incipit expositio super decima sen.

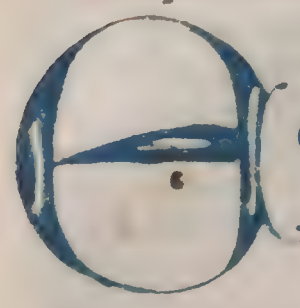

Expedit᷒ ẽ. Ad narratiõe dispositionum gutturis. Hic determinat d̃ dispositiõib᷒ mẽbror᷒ ipi aliũ q̃ sunt pulmo & pect᷒ i qb᷒ itelligitur dyafragma. Et prio premi tit anathomiã z° exeq̃t de dispositiõib᷒. z ibi. dicam᷒. Prima in quiq᷒ prio determinat de anathoia cãne pulmonis. z° de anathoia epiglotis. 3° de anathoia pulmõis. 4° de anathomia dyafragmatis. ibi z ª epiglotis. ibi 3ª. pulmo aũt. ibi 4ª. pect᷒. quoq᷒ ibi 5ª. uelamẽ autẽ. Pria i duas. prio premittit per anathomiã generalẽ notificatiõem cãne. z° declarat spãliter omnia illa dicta z ª ibi. eius g° creatio. Dicit prio. cãna & eius circuli. s. non tãgũt meri. Partes circulo᷒. s. ubi tãgit meri. iõ dicũt forme circuli. qa ad formã semicirculi. ut dicit a Gal. 7°. d̃ utilitate particu ca°. 3 possz aũt exponi circuli. & p ideſt ptes ubi ẽ absciſio & defectus circuli. Proueniũt earũ. s. uenaruz pulsatiliũ. & q̃tas ad orificia & ẽ. qa rami ul tio ramificati & quicũq᷒ a cãna sunt latiores q̃. rami. artharie. & uene. Et rõ est quam assignat Galienus. quinto de interioribus. tertio capto quia rami maioris tronchi sunt maiores. modo cãna pulmonis ẽ maior. s. latior q̃. artharia uenalis. aut uena artharialis que simul cum canna pulmonis ramificantur. Et h° ẽ q̃d Gal. ibidez dicit diuisiones cannaliũ maiores sunt. Eius igit creatio. Hic iã declarat dicta. Et pri° q̃re cãna pulmõis ẽ facta ex cartilagib᷒ z° q̃r. ex plu rib᷒ cartilaginib᷒ cõiũctis cũ pãniculo. 3° q̃re ẽ facta rotũda 4° q̃re ei᷒ rotũditas ẽ ipfecta i illo i q̃ tãgit meri. 5° q̃re cooperit pãniculo. 6° q̃re diuidit in duas diuisiones & simul cũ uenis & arthariis. 7° q̃re orificia uenarũ & arthariarũ fuerũt stricta. z ª ibi. & facta ẽ. ibi 3ª. & ẽ facta rotũda. ibi 4ª. & ñ minuit. ibi 5ª. duricies uero ibi 6ª eius aũt. ibi 7ª. constrictio. aũt. In pri ª parte ponit tres cãs propter quas cãna pulmo nis ẽ facta ex cartilagine que ẽ corpus durum. Prima causa ẽ. ut in tali membro sic cartilagi noso duro inueniatur apertio predicta i qua in trat aer de qua dixit in primo cap° precedentis sen. Et hoc est q̃d dicit ne lenitas siue mollicies corporis cãne. Si enim nõ esset ex cartilagine fa ceret hic sequi hoc nocumentũ. qa pp molliciem ptes coinciderẽt & impedirẽt introitũ aeris. qa cartilago ẽ corpus durũ. iõ stat latior & nõ coin cidit. & hoc ẽ q̃d dicit ne leuitas. i. mollicies. Si aũt esset carnea & nõ cartilaginosa faceret eam s. cãnam pulmonis indigere cooptura. i. faceret sequi cooperturã. Secũda causa ẽ ut sit de fensa ab ocurentibus cum ipsa sit magis dispo sita exterioribus. et meri est occultatũ. Tertia cã est. quia in hac cãna fit uox. sz uox ẽ in percus sione aeris ad corpus dur ũ. Dixit aũt preueniat quantũ ad partes principales. aut adiuuet q̃tuz ad ptes nõ principales. Et facta. Hic inuit in genere duas cãs propter quas cãna ẽ ex pluri bus cartilaginibus coniunctis per panniculos. Et prima cã ẽ ut sit extensibilis apud attractio nẽ aeris & cõstringibilis apud expulsionẽ. & h° est q̃d dicit respirationẽ. Secũda causa ẽ ut pp hãc diuersitatem et modũ. siue discõtinuationẽ facto nocumẽto i extremitate nõ cõicet toti cãne Et h° ẽ q̃d dic nõ dilatet. i. expãdat nocumẽtũ neq᷒ coangustet. i. constringat cãna & retrahat in se in partib᷒ in qb᷒ dolor & nocumẽtũ cõica retur. Considerãdũ q̃ cãna pulmonis p liga menta q̃ sunt iter unã cartilaginẽ & aliã potest elongari & cõtrahi. sicut apparet i cãna Iacobi carobari. Et pptertid q̃d supplet defectũ circu lationis põt dilatari & cõstringi. Vult Gal°. 7°. de utilitate particularũ 4°. capto dicit q̃ ad lon gitudinẽ uel breuitatẽ puentõ uiscerũ p partes copulatas cartilagini fiũt. q̃ uero rursum i ãplũ additio & cõstrictio a supplentib᷒ q̃d est sicut .C. forme. Et facta ẽ rotũda qa figura rotũda ẽ magis i columis a nocumẽtis uñ cautelani faciũt totas rotundas. z° coll'z Auer. Et nõ. Primo ostendit quare iste cartilagines ñ fuerũt rotun de pfecte. sz z m ptẽ in q̃ no sunt coplete circuli aũt cõiũcti meri. ut cãna ñ pmat bucellã trãseũ tez ipsum. s. meri. imo cedat & amplificat locũ ipsi. Et h° ẽ q̃d dic ptrãseat bucella. a facie ei᷒ .s. meri ul' cãne cũ extẽdit meri. i. cũ ampliat in pte in q̃ uadit bucella. Et concauitas eius. s. cãne q̃ dilatat uersus eam. Est adiuuãs meri cũ incipit extẽdi. i. dilatari ad ipsaz. i. uersus ipsaz cãnaz. Penetret. i. pmat uersus illã ptẽ meri Et proprie. In hoc uidetur assignare aliã causam & hoc non solum facit utilitatem tran sglutioni. sed etiam anhelitui. ne simul cum trasit bucella coniungatur. s. deglutio anhelitui .s. cõiunctiõe mala qua premat cãnam & faciat eã dolere. Et hoc ẽ q̃d dicit. & ppter. supple est utilitas huius diminutõis cartilaginis. ul' erit p prie. supple qa cãna nõ dẽt premẽ bucellã i de glutitiõe ne cõiungat talis pssura siue d̃ glutitõ cũ tali pssura anhelitui. Cõsiderãdũ q̃d ps cãne pulmõis q̃ dr̃ epiglotũ. ubi ñ ẽ ista diminutio cartilaginis in hora descẽsus boli ascẽdit sursuz & iõ ipsa nõ comprimitur a bolo. siue a bucel la. & iõ non dolet homo neq᷒ nocetur anhelitus. sed totã cannam non fuit possibile superius tra hi. & iõ ne fiat cõiunctio boli trãseuntis in actu

anhelandi.& ne preſſura fiat in canna.non fue
rũt pfecte circulationis. ¶ Quoniaz. ¶ Hic de
clarat quedã iã eni dixerat cãm dr̃ie diminutio
nis.i.ne d̃glutio et anhelitus ſibi inuicẽ cõcurãt
Vult prio declarare q̃d hoc non ſufficit ad hoc.
ut bucella traſiẽs non ledat anhelitũ.2° quia de
cartilaginib⁹ q̃buſdã fecerat mentionẽ.complet
quaſi ſermonẽ in h°.ibi 2ª.& c̃ creata ẽ. ¶ Dicit
prio q̃ coopertura ei⁹.ſ.canne pulmonis fit.qa
q̃nq̃ deglut o fit neceſſariũ.& c̃. Ideo eni coop t̃
ne cibus et pot⁹ intrẽt per canã pulmõis.et iſta
cartilago cooperiẽs q̃nq̃ a Gal.7°.de utilitate
particularũ nominat̃ epiglotus. Dy.uero credit
q̃ illa cartilago illa que uocat̃ cimbalaris.tam ẽ
ſecundũ ueritatẽ nõ ẽ.ut appt ex anathomia. Et
iz dicat Auic.cartilaginũ in numero plurali.dẽt
intelligi.i.cartilaginis.qa una ẽ illa cartilago co
operiẽs ſtans in fine lingue. ¶ Et ſimiliter eius
.ſ.cooptura. Cũ hac cartilagine que dicit̃ nomẽ
ñ habẽs.uł forte intelligit̃ q̃ illa nomẽ ñ habẽs
faciat ad cooptur̃. ¶ Et cũ ſint. ¶ Hec ẽ q̃dã
illatio ſequit̃ eni q̃d ſi meatus aeris cooperit̃ i
hora deglutionis.g° non fiũt ſimul anhelitus et
deglutitio ſiue uomit⁹ ¶ Et creata. ¶ Hic cõpiz
ſermonẽ in pribus cãne.oſtendẽdo quis ẽ mod⁹
ſiue forma hui⁹ foraminis ſup q̃ dẽt fieri clauſio
& uult q̃d ſit foramen ſtrictum ſub & ſupra
habens latitudinem.ſicut etiam in fiſtułis ſiue
zampegnis dictis.ſiue etiam de zaramellis. Cã
ſtricture foraminis ẽ propter uocez.ut retineat̃
.ſ.aer uel uox.qa ał̃r non poſſet modulatio fi
eri nec duratio uocis.nec eſſet uox dilatabis.nec
cõſtringibilis &c̃. ¶ Cõſyderãdũ q̃d hec cãna
ẽ tã mirabiliter ordiata q̃d dignũ ẽ fiſtulã arti
ficialẽ dici ab hac.q̃ hanc dici fiſtulã ab illa.ut
7° de utilitate particularz.iz° cap°. ¶ Duricies
¶ Aſſignat cãz duriciei paniculi tãgẽtis totaz
cãnaz pulmonis.& dat duas cãs q̃s põit Gal.
7°.d̃ utilitate pticu.6° ca°. Pria cã ẽ ut reſiſterz
nocumẽtis occurrẽtib⁹ de catharris. Secũda eſt
ut cũ fit pcuſſio pp uocẽ nõ inueniat̃ mollis.qa
oz ut fiat pcuſſio ad rẽ durã. Ei⁹ aũt diminu
tio. ¶ Hic aſſignat cãz diuiſiõis eius. ¶ Cõſy
derãdũ q̃d uene quiete ramificant̃ cũ cãna pul
monis.ut nutriat̃ inde. Sz artharie ramificant̃
in cãna pulmonis.ut accipiãt ad illis rari⁹ cãne
aerez quẽ cordi mãdant poſtq̃ ẽ digeſt⁹ in cãna
pulmonis. ¶ Cõſtrictio. ¶ Hic aſſignat cãm
cõſtrictiõis orificiorz uenarũ & arthariã.iz d̃
uenis r.õ exprimat.ſz dat̃ intelligi. Cã aũt quat̃
orificia arthariarz ſunt ſtrictiſſima ẽ cõtẽſura
tio aeris.qa debite trãſit ſubtilis purgat⁹.& ñ
penetrat ad ipſuz.ſ.cor. ¶ In eis.ſ.ex eis ramis
cãne intrantib⁹ ramoſ arthariarz.qa ñ ſic ſituat̃
ł ñ penetrat.ſ.ſanguiſ ad ipũ.ſ.cor cãne zm Dy
Nam ſi penetret.ſ.aer hoc n õ faceret proueni
re ſputũ ſanguinis.quia ſicut introitu aer libere
intrat uerſus cor.non gradatur neq̃ commenſu
ratur in multa ſtrictura orificiorũ arthariaruz
ita i exitu uaporũ et aeris calefacti ab arthariis
exiret ſanguis & intrat cãnã. Hoc ergo eſt opus
uere nature mirabile q̃ fecit in arthariis forami
na tã parua q̃ ſint aeri peruia & ſanguini & ſpi
ritui ñ puia. Et hoc ſentiebat Gal.p° de dr̃iis
febriũ. Et .A.iſta ſen.& Gal.d̃ utilitate pticu.
7° cap°. ¶ Epiglotis ¶ Hic ponit anathomiã
epiglotis & eſt epiglotis illa que diuidit̃ i tres
carti agines.ſ.d pr̃ealẽ cimbalarẽ & nomen ñ
hñs. Et aſſiq̃nauit ſibi duas utilitates. Prima ẽ
ppter uocẽ.2ª ẽ ut retineat̃ ibi anhelit⁹ ſiue aer
& qa ille ſunt quaſi una utilitas.ideo dixit et cũ
eo. ¶ Conſyderandũ q̃ palatũ ẽ ſicut ps lata.
tubicine ubi reſonat aer. Vnde Gal.xi°.de utili
tate particu.dic̃ q̃ ẽ ſicut campana. ¶ Deinde.
¶ Oſtendit qũo in actu deglutionis coopitur fora
men & aſcendit ſurſum. Et ſi ita ñ fiat intrat.
aliq̃d ex cibo & potu p cãnam & adhoc expellẽ
dũ natura ñ ceſſat cũ tuſſi. ¶ Iſti ſunt ſermones
Gal.7° de utilitate pticularũ.& aliq̃d inde mo
tibus liq̃dis.& in cõmento afforiſmorũ quarte
particule. Si a febre habito collũ cõuertat̃ &c̃.
¶ Pulmo autem &c̃. Hic ponit anathomiam i
generali primo.2° dicta in ea declarat.3° addit
quandam pr̃tem de qua ñ fecerat mẽtionẽ.ibi 2ª
& iuuamẽtũ pulmonis.ibi 3ª.& pulmonẽ q̃dẽ
coopit. ¶ Dicit p̃mo quorũ integra eſt creatio.
hoc dixit ad differẽtiã.animaliũ que abortiunt̃.
quorũ creatio ñ ẽ itegra in q̃bus pulmo appet
ſatis rubeus.pp̃terea q̃ nt⁹ in matrice ñ reſpi
rãt.ut patet ſen.zi ª.ca° d̃ generatõe embrionis
& 8°.de animalibus Auic. ¶ Cõſyderandum
q̃ ſicut epar ẽ rarũ.i.diuiſuz i multos ramuſcu
los in ſuis uenis.ut bñ digerat cibũ.ita pulmo
ut digerat aerẽ ſecundũ Gal.9°.de iuuamentis
mẽbrorũ.& 7° de utilitate p̃ticularũ.7° cap°.
& Auic hoc uoluit. ¶ Et iuuamentũ. ¶ Hic de
clarat oia dicta p̃mo q̃d eſt cfficiũ ſiue utilitas
pulmonis toti⁹.2° quare cãna & artharia rami
ficanẽ.3° ponit iuuamentũ carnis pulmonis.4°
oſtendit quare ẽ albus.5° quare diuidit̃ i duas
pres.& poſtea dextrai tres.& ſiniſtra in duas.
2ª.ibi.ramificatio.3ª.ibi carnis.4ª.ibi.eius autẽ
albedo.5ª .ibi.eius uero ptitio. Prima in duas.
p̃mo ponit ſiue declarat iuuamẽtũ pulmonis in
attractione aeris.2° in expulſione.ibi.2ª.ſed iu
uamentũ. Prima in duas ſicut duo poit iuuamẽ
ta.ibi 2ª.& ut reſtauret ſpiritum. De pª patet.
¶ De 2ª dicit q̃ ſecundũ iuuamentũ ẽ aeris.ut re
ſtauret ſpũm cordis. Et tunc autẽ quado dicit.
Cum ſubſtantia Dat modũ uerũ & falſum.2°
p̃bat.ibi 2ª.ſicut non. ¶ Dicit p̃mo q̃ hoc mõ
reſtaurat.quia cũ ſubſtãtia que uincit in ea ſit

substãtia subtilis.& cũ cõplone quadã frigida respectu caloris nostri corporis hoc facit.& non quia cõuertat in spiritũ.ut estimant qdam.ut .G.2°.de iuuamentis mẽbrorũ.ꝓmo ca°.& 7° de utilitate pticulaꝝ. Et hoc ẽ qđ dicit ꝙ restaurat spũm cũ substantia que ẽ maçis uicẽs & ẽ. ça aer sua substãtia subtiliter miscet cũ sanguine arthariali.& facit ipsum aptum & tempatũ ut conuertatur in spiritum.ita ꝙ ipse aer fiat. spiritus solus & transmittat in eũ. Vel alir posset exponi.s.si quis uellet ꝙ aer mist⁹ uapori sanguineret unũ corp⁹ ex quo fieret spũs.& posset h° applicari ad textũ.sicut ꝓbat.ꝓmo sic.sicut sebz aqua ad mẽbrũ.ita aer ad spũm.sz aqua nõ nutrit mẽbra sola exñs. Et iõ subdit qđ unũ quodq; eoꝝ.s.aeris & aq aut ẽ ps quẽadmodũ sunt ptes mistoꝝ.aut faciens inquãtũ assummũtur pura lubricitate.i.subtilitate.Sz aqua &c̃. Et unũqđq; Arguit sic.nutrimẽtũ ẽ qđdã compositũ.g° aqua ñ nutrit ꝓprie mẽbra.neq; aer spũm. Sed iuuamẽtũ. Cõsyderãduz ꝓprie qđ extractio supfluitatũ fumosarũ aeris calefacti.ẽ ut iteꝝ bon⁹ intret.& isti cedãt locũ Et in h° ẽ duplex utilitas. Vna euẽtatiõis q̃ seqt̃ z^a.ẽ qa nõ nocet̃ homo ab illis fumis qui sunt supfluitates spũs & pulmonis. Ramificatio Dubitat̃ qũo cãna pulmonis cõcat i nutriẽdo pulmonẽ. Dicẽdũ qđ cõcatio hec ẽ.nam ad quãcũq; ptem pulmonis dz currere sanguis. digest⁹ p arthariã.ad eãdẽ dz uẽire aer simꝑr ça sanguis pulmõis dz eẽ aere⁹ & spumosus & iõ oportet qđ cãna p quã fert̃ aer ptiat̃ ad omnẽ ptẽ ad quã ptiẽ̃ arthariaalis.& simiꝑr ad quã ptiẽ̃ uena arthrialis.Mod⁹ aũt situatiõis eaꝝ est qđ rami trachee arthariestãt in medio & ab uno latere uersus ante ẽ arthariauenalis.& ab illo uersus post ẽ uena arthrialis ut Gal.7° de utilitate particulaꝝ.7° cap°.Vñ diẽ natura locauit tracheã arthariã media leuis .i.arthariauena⁹ & uene arthrialis.Alteruter .m.eaꝝ dz apprepiq̃re leni.i.arthariep quã utilitatẽ respiratiõis ꝑbz trachea cordi.p alioz aũt bñ põt nutriri ab ea. Carnis Cõsyderãdũ ꝙ rami sũt spatia iter ramos.ut ꝺclaratum⁹ sen z^a c° ꝺ tetano. Caro g° pulmõis opilat.i.replet illa spacia añ.& in hoc cõiungit ramos.& ẽ sustẽtaculũ omnium illorũ ramorũ. Considerandũ qđ aer penetrat non solũ ramos canne.immo in poros carne pulmonis extra substantiam ramorum canne.ergo fuit necessarium eam eẽ spõgiosam ut rarificet.ça recipiat et digerat siue adaptet. Vnde Gal.6° de utilitate ptiularũ.7° cap° dicit qđ ẽ uelut spuma corpus pulmõis. Cõsiderandñ ẽt i mõ loquendi Auic.ça dicit qñq; Et secundũ hoc innuit qđ nõ semper & in hoc ẽ apertio in multiplicatiõe. Exposuit aũt Dy. .i.iuuamentũ in apertiõe & dilatatioe.quia enim pulmo ẽ ualde rarus multiplicat̃ & excrescere pot.& pot multũ cõprimi et cõstringi a pectoꝛ̃ dato qđ pulmo nullũ motum habeat Aliter pot exponi .ut dicat tũc euadit aer cãne in musculos.& intrat substantiã pulmonis quãdo multiplicat̃ multũ .& apit carnẽ & illa intrat. Et h° ẽ ꝙ diẽ.et i h°.s.qñ euadit aer ad corp⁹ pulmonis exrra cãnã ẽ aptio ex multiplicatõe aeris.ça aer intantũ multiplicat̃ qđ aperit & dilatat poros carnis. Vꝑ aparitio.i.appz i corpoꝛ̃ pulmõis carnis . Tertio modo pot expõi.ut det signũ apitio.ça. aer quandoq; euadat.quia multiplicatur caro pulmonis.s.tota tumescit cuz multꝝ aer in pulmone mittit̃.ut cũ sustãtiam⁹ per cãnã alicuius animalis mortui accipiendo eius pulmonem.totam enim carnẽ uidemus tumefieri & impleri.& hoc eodez signo probat̃ qđ aer i trat arharias pulmonis. Dubitat̃ ça uidet̃ ꝙ semp aer uadit in carnẽ pulmonis.ça caro est medii inter ramos cãne & ramos arthrie uenalis.ergo nũq̃ transibit aer quin uadat p carnez pulmonis. Dicendũ ꝙ aer ñ semp tranit.s. tempore diastolis.ergo ñ semp uadit in carnem sed tũc cũ transit. Vel dicendũ melius qđ aer pot transire p carnẽ dupl'r.uel sic ut p uiã.& hoc fit semp cũ transit.uel sicut p locũ i q̃ ponit̃ & cõseruat̃ & digerit̃ & h° fit qñ aer supfluit Et ut adiuuet. Hic ponit secũdã utilitatẽ raritatis & spongiositatis sue carnis.& patet. Aperitur.i.dilatat̃ dũ sufflatione.s.in eo facta ppter hoc.s.pter raritatẽ & spongiositatez sue carnis. Eius autẽ. Hic assignat duas cãs albedinis.Vna ẽ mult⁹ aer admist⁹ suo nutrimẽto.z^a ẽ plurima frigiditas descendens ad ipm ex flate capitis. Eius uero. Cõsidera ꝓmo quare pulmo hẽt in pte dextra tres partes. & in sinistra duas.& sup hoc unã que star i culcitra uene magne.ut ñ noceat̃ a diuersis ptib⁹. impmentibus ibi existentibus.& ideo illa pars pulmonis non est multum acura uel aerea.quia ñ est multum pro anhelitu. Et quoniã cor. Vult dicere qđ quia cor parum declinãdo ad sinistrã implet sinistrã uacuitatẽ pectoris plusq̃ dextrã.iõ nõ est bonũ qđ pulmo sit additus.i. magnus in pte sinistra sicut in pte dextra.Et h° est qđ dicit non est bonuz qđ pulmoni in latere sinistro sit additio. Alia lr̃a habz dextro.& uidetur cõuenientior lr̃a.& tunc exponatur sit additio.i.magnitudo.s.que ẽ in latere dextro q̃ est culcitra &c̃. Ex his ergo uult qđ ps dextra pulmõis ẽ maior in numero partium & in quãtitate. Et pulmonẽ. Hic addit partez aliã.s.panniculũ.& secundũ hoc quattuor sunt partes pulmonis.ut Albertus in de animalibus libro prio.tractatu 3°. Sciuisti prio cañ. sen

ꝑma.ca⁹.de mẽbris.& fen.z⁹. capꝰ de dolore
plenis inuiẽ. ¶ Et ſi non. ¶ Dixit hoc.qa for
ſan aliqs ſapiẽs dixit qđ intus uadit Gal.tamẽ
7°de utilitate ꝑticularũ.z° capꝰ dicit coopit
ſiue tegit. ¶ Q uãuis uult dicere qđ pulmo ẽ
ſubſtractus.i.ſepatus & diuiſus a corde contẽ
tus ſuo pãniculo.Sed tñ lenit cor ſuum calorem
tẽperando.uel lenit ſua actuali humiditate &
molicie. ¶ Et eius tutamẽ. ¶ Q uia ſicut epar
ſuis pẽnulis cõphẽdit ſtomachũ.ita pulmo tuis
laminis.i.pẽnulis comprehẽdit cor.ut Gal'.4° đ
utilitate ꝑticularũ.5° capꝰ.primo hec fuit ura cã
quare habuit diuiuſionẽ in pẽnulis.Alia cã eſt
ut cũ uni ꝑti accidit nocumentũ.alia ñ ſtatim'le
daẽ.& ex hoc fit facilior motus pulmonis ut
Gal'.ibidẽ ponit. ¶ Pectus quoq; patet littera.
¶ Velaminis.i.diafragmatis.diciẽ dyafragma
ꝙa dyafragma diſtinguit ſpiritualia a nutriti
uis.ut Gal'.quinto de utilitate particularũ.i4°.
capitulo. Et diximus in libro ꝑmo fen. prima.
¶ Conſyderandũ ꝙ imponit ſibi tres tunicas.
una eſt pars eius media que ẽ corda.ꝙa ſecũdũ
illã applicaẽ pulmoni.Muſculi aũt ſecũdũ cor
dã applicãt mobili mẽbro.ſ.qđ debet moueri.
tale aũt ẽ pulmo reſpectu diyafragmatis.ut cõi
ter dr̃.z⁹ tunica ẽ pãnicul⁹ i q̃ cõicat pectus &
hoc ẽ qđ dicit eſt ſupra.ſ.uerſus pect⁹ que eſt
certus pãniculus.ꝙa ibi terminaẽ.ut ẽ unũ qđ
cõtinuũ aliꝑ pãniculis.Et tũc expõaẽ.& tunica
z⁹.i.pannicul⁹ & ẽ. que tunica cooperit ipſum
pãniculũ intus.ſ.uerſus.partẽ interiorem que
reſpicit pectus.ut ſciuit Haliabas 3° theorice.
g°.cap°.Et tertia ẽ tunica.Alhabari.i.uena que
aſcẽdit ab epate ad cor que continẽ in dextro
uentriculo cordis. ¶ Circa hoc capꝰm dubitaẽ
¶ Vtrũ ſpũs nutriãt ex aere. ¶ De hac queſtiõe
ꝑlixe diximus ſup fen pria.primi. hic aũt ſolũ
cõe inuã qđ nutriri põt duplr̃ ſummi.ſ.ꝑprie
& pro eo ꝙđ ẽ ꝑtes reponere ſiue generare di
ſtincte.& ſic nõ nutriẽ.qđ ꝓbatur ex ꝑte ſpũs
quia nõ ẽ animat⁹.& ex ꝑte aeris ꝙa ñ ẽ corp⁹
compoſitũ tẽdens.& ẽ uerſus multã ſim plicita
tẽ.Alio mõ improprie ꝑ cõferẽtia ul' utilitate
ad ſpũuꝫ generationẽ.& ſic ſpũs aere nutritur
ꝙa aer facit ad ſpũuꝫ generatiõeꝫ.ꝙa ſanguinẽ
in corde & ei⁹ uaporẽ tẽperat.ſpirit⁹ aũt eſt
uapor ſanguinis temperat⁹.ut 7° de iuuamẽtis
mẽbroꝝ.7° cap°.Tamẽ ſi qs attente cõſyderat
intrinſeca mens Gal.fuit qđ ex aere extrinſeco
digeſto in pulmone generaẽ ſpũs uitalis in cor
de.& animalis i cerebro.nec ſermões ei⁹ poſſunt
occultari.ut apparet 3° de iuuamẽtis mẽbroꝝ
ꝓrio ca°.& 7° de utilitate ꝑticulaꝝ.4° ca°.ubi
dicit ſic.ſpũs uero.i.aer attract⁹ & in arthariis
extenſus.in carna quidẽ pulmõis primũ elabo
ratiõeꝫ accipit.poſt hoc aũt in corde & arthariis
maxime in eis que in retiformi plicatura .i. in
rethemirabili.Demũ poſtremã & finaliſſimaꝫ
in cerebri uentriculiſ.ubi utiq; animalis continuo
ſit. ¶ Idẽ aſſerit Gal.iz° terapentice 5° capꝰ.
& in libello de utilitate reſpirat õis.& i mꝑtis
ſuis libris.& Haliab.3° theorice.ca° de aſſigna
tiõe pulmonis.Tamẽ credo Auic.uerius diceẽ.
et Gal.erraſſe.ut hic inuitiAuic.Similr̃ Auer.
2° colr̃.3.c° de iuuamẽtis.inſtrumentorũ ãhelit⁹
ubi dicit aliud iuuamentuꝫ anhelitus ut dicunt
medici ẽ ut det nutrimentũ uirtuti intrinſece ex
aere qui reperiẽ in reſtauratiõe.ex ſpũ tantum
quantũ reſoluiẽ & hoc ẽ ſim.ꝙa impoſſibile ẽ
cõpoſitũ nutriri ex ſimplici.qm̃ tũc inueniretur
animal ſimplex ex uno ſolo elemẽto. ¶ Hic aũt
2° dubitaẽ quare artharia uadens a ſiniſtro uẽ
triculo cordis ad pulmonẽ habet unã tunicam
ſolã.& cẽs alie noſtri corporis habent duas tuni
cas.Et ſimiliter quare uena ueniẽs a dextro uẽ
triculo cordis ad pulmonem habet duas tuni
cas.& cẽs alie uene habent unã. ¶ Reſpondit
¶ Mundinus famoſus anathomiſta in ſua anatho
mia.c° de anathomia cordis & pulmonis dicẽs
qđ iõ artharia hẽt ul' habuit unã tunicã.ꝙa na
tura nõ fuit multũ ſollicita qñ per ipſaꝫ trãſeat
uapor capinoſus uel aer quẽ attrahit cor a pul
mone.De uena uero uẽiẽte a dextro uentriculo
cordis dicit Mundinus qđ iõ habuit duas tuni
cas.ꝙa uadit ad mẽbrũ.ſ.pulmonẽ qđ ẽ poſitũ
in cõtinuo motu.ꝙa portat ſanguinẽ ſubtilẽ co
lericũ.ut g° ñ euaporet neq; fundaẽ fecit ſibi na
tura duas tũicas ¶ Hec ſẽtẽtia ẽ cõtra Gal.g°.đ
utilitate ꝑticulaꝝ.7° c° & in li° de.iuuamentis
membrorum.7° cap° ſecundo Gal.etiam mouet
hanc queſtionẽ in libro de utilitate particularũ
& arguit ad eã ex hoc.ꝙ in artharia que uenit a
corde ad pulmonẽ continẽ ſpũs.et ſanguis ſub
tilis.debet ergo hẽre duas tunicas ſicut relique
artharie corporis.& ꝙa in uena ueniẽte a corde
ad pulmonẽ continẽ ſanguis groſſus reſpectu
ei⁹ q eſt in artharia.debuit habere unã tunicaꝫ
ſicut ẽ in aliis uenis Vnde poſt multa uerba diẽ
hunc ſermonẽ.Cũ ergo nõ z^m pulmonẽ ſubtilẽ
.ſ.uen am.ſꝫ groſſam uelut arthariam creauit
omnino eni hic.ſ.i artharia & ſpus quidẽ ſubti
lis & leuis ẽ.& i uenis ſanguis groſſus & gra
uis.ſ.in uenis pulmoniſ & ẽ. Vult ergo Galien⁹
ibi ſi quiſ bene conſyderet quod ſicut in omni
bus arthariſ corporiſ eſt ſanguiſ ſubtiliſ &
ſpũs.i uenis aũt ẽ groſſus ſanguis.ſic ẽt i uenis
& arthariis pulmonis.quare igiẽ ecõtra forma
uit natura uenas & artharias pulmonis oĩbus
aliis menbris.Eriã 7° de utilitate particularuꝫ
7° cap° arguit contra Eraſiſtrateꝫ qui dicebat
qđ in hac artharia ſolus ſpũs continetur & nõ
ſanguis.Et arguit duplr̃.Primo quia trachea

artharia ñ terminat dirrecte ad cor. ſi ñ erat in artharia ſanguis. z° quare rami uenaꝝ ñ pueniunt ad arthariã ad nutriẽdũ eã ſicut ad tracheã ¶ Vnde dicit. ſi enim ille artharie pulmonis totaliter ſunt ſine ſanguie. ſicut trachea artharia. ¶ Hoc. n. ¶ Eraſiſtrates opinat cur non rami trachee ad cor terminãt. cũ aũt uenaꝝ germina pua tracheis iplantant. ¶ Secũdum dictũ Mundini eſt eriam corruptũ in hoc q dicit q uena in pulmone hẽt tunicas duas. qa cõtinet ſanguinẽ ſubtilẽ. mlto magis artharia pulmonis debuit hẽre duas tunicas qa ſanguinẽ ſubtilẽ continet. ¶ Itẽ etiã dicit q hẽt duas tunicas. qa pulmo ẽ in cõtinuo motu ¶ Ex hoc etiã artharia ei⁹ debuit hẽre duas tunicas. Dat ergo Ga. aliã cãm. Nã pulmo ꝓpter motũ pectoris fortiter dilatabat & cõſtringebatur. artharia aũt in ei⁹ pulmone diſpſa debebat obedire leuiter huic dilationi & cõſtrictioni pulmonis. ideo leuẽ eã eſſe oportuit. & ſic uni⁹ tunice. ¶ Venã aũt ñ oportebat dilatari & cõſtringi. ſed. nutrimẽtũ tenere. Et qa aliqs diceret q ẽt aliorũ mẽbrorũ artharie indigẽt dilatari & cõſtringi. ¶ Innuit Ga. ſolutionẽ hui⁹. qđ ñ ẽ ſimiliter ſicut pulmonis. Et qa aliqs diceret uene ñ pulſatiles ẽ dbẽt ꝑ ipſaꝝ poros mittẽ nutrimẽtũ mẽbris. & ideo fuerunt uni⁹ tunice. quare g° ñ illa. ¶ Reſpondeo. qa ſanguis ſubtilis multũ q nutrit pulmonẽ ñ phibeẽ reſudare. q̃uis duas hẽat tunicas. Et multa dicit ibi. Gali. que per te ipſum uide.

Dicam⁹ itaq. ¶ Poſita anathomia đterminat đ diſpõne harũ ꝑcium. Et primo premittit quedam que ſunt ſic ꝑncipia & generalia. ut dicit rubrica. z° exequit ſpãlia đ diuerſis diſpoſitionib⁹. z⁸ ibi anhelitus completur. Sunt autẽ quattuor generalia q̃ ꝑmitti debẽt. Primũ ẽ noticia pulmonis & ſue cãne quantũ ad cõplexionem. ¶ Secundũ eſt diuerſitaſ ſignoruꝝ & uie qui b⁹ cognoſcim⁹ diſpoſitionẽ pulmonis & pectoris. & hec duo declarat in p° capto. Tercium ẽ enumeratio egritudinũ pulmonis. & hoc in ſequenti capto. ¶ Q uartũ ẽ generales curationes. haꝝ egritudinũ iſtorũ mẽbroꝝ. et hoc in ſequentib⁹ captis. Prima in duas. ꝑmo ponit ſigna cõꝓſonis pulmonis. z° uarias uias diſpoſitionum ſignorũ ei⁹. z⁸. ibi. & ſcias q h° ẽt dicit rubrica hui⁹ capituli. Prima in duas primo ponit ſigna cuiuſlibet cõꝓſonis. z° diſtinguẽdo modos cõplexionũ cõperat inter ſigna illorũ. ibi z⁸ unaqueq aũt. Pria in quatuor ſecundũ qđ ſunt quattuor cõꝓſones. p° ergo ponit ſigna calide cõplexionis ꝓpmõis &c̃. ¶ Dubitaẽ quaẽ nõ poſuit ſigna cõꝓſonum pectoris & dyafragmatis. ¶ Dicẽdũ q ſig⁸ compſonum inquãtũ pectus ẽ extriſecũ ſunt nota ex multis. dictis. p° cañ. fen. z⁸ prio đ ſignis cõꝓſonum. Signa uero dyafragmatis & pãniculi. uel ſunt cõiecturabilia. ꝑ ſequũtur ut plurimũ in cõꝓſone pmonẽ & cor. ¶ Amplitudo pectoris. ¶ Dubitaẽ quaẽ ñ dixit niſi ſit ex cerebro magno. ſiẽ diminuſ de corde. ¶ Dicẽ dũ qđ dedit intelligi. uel forſaꝝ magnitudo. & puitas pectoris plus uaꝛiaẽ ex pulmõe replẽte pectus q̃ ex corđ. ¶ Dico ñ dubitãter magnitudo anhelitus pp magnam neceſſitatẽ euẽtandi. ¶ Vñ mult⁹ trahit aer. Et qñq duplicaẽ. ſimile ei qđ fuit in ploratu puerorũ. uꝛ odorant. b⁹ roſã. ꝑ aliud odorabile. h⁹ cã ẽ mꝛta neceſſitas iflãmato calore q̃ nõ ſtati unico tractu cõpleẽ. ¶ Ex ſufflatio ẽ anhelitus tantũ ictu qđ cum homo ſufflet. ẽ ergo hec ſufflatio magna. et ẽ uox magna propter multã aeris emiſſionẽ. & eſt uox magna cum calor nõ eſt extrane⁹ deiciens calorẽ naturalẽ. & uirtutẽ. ¶ Q ũo uero uox magna ſeq̃tur calorẽ. & q̃o nõ. hic nõ dicitur a me. ¶ Et operatio ei⁹. ſ. cõtinuatio uocis ẽ magna. ¶ Vel aꝛir ut Aui. intelligat qđ Gal. põit 4° de interiorib⁹. 6° cap° qđ operatiões pectoris ſunt quinq. ſ. anhelit⁹ ſolus. fragmẽ cũ ictu. fragmẽ ſine ictu. uox. & loquela. nõ ergo ſolũ uox & exſufflatio que ẽ fragmẽ cũ ictu ſunt magna in pulmone calido. ſed omnis eius operatio alia. ¶ Multotiẽs. Q uia ſi calor a pulmõe cõicaꝛ ſtomacho eſſet magnus quaſi fixus nõ toliẽ aere frigido ſitis. ¶ Inflammatio. qa ſentiũt cauma circa pectus. ¶ Tuſſiſ. uel a mala cõꝓpõne ſicca exaſperante cũ caliditas addiẽ. uꝛ qa calor trahit materias humidas ad pulmonez. ut in afforiſmo quarte pricule. Q uibus tuſſes ſicce. ¶ Frigidã uero &c̃. & uox. ſ. pua. quia paucũ emitũt aerẽ. ¶ Et acuitas amborum. ſ. uocis & anhelitus. ¶ Cõſyderãdũ qđ uox ẽ acuta que in breui tẽpore multũ ſonat. & iõ eſt uox uelox ¶ Fit aũt ut ab una cã quãdo qđ mouẽ de aere ẽ parũ. Vñ cito uincẽ & mouẽ ꝑ cãnaꝝ pulmonis. ex qua cã mulieres habẽt uocẽ acutã. & ẽt habẽtib⁹ frigidũ pulmonẽ anhelit⁹ dicẽ acut⁹ q̃ſi ſubtilis trahẽs parũ đ aere. & q nõ mꝛtum durat in ſuo motu. liꝫ tamẽ motũ nõ oporteat eſſe uelocẽ. qa nõ ẽ neceſſitas feſtinãs. & talis ẽt anhelit⁹ fit ex pulmone frigido. & patet qđ q̃ſi equiuoce dicẽ uox acuta & anhelit⁹ acut⁹ duplicaẽ eni anhelit⁹ ¶ Cõtra qa h° ſignũ calidi pulmonis. ¶ Dicẽdum q ſicut patet i cõmẽto afforiſmi ſexte particule. In acutis paſſionib⁹. luctuoſa ſulpiria malũ &c̃. & infra in cap°. de anhelitu duplo. anhelit⁹ interſect⁹ ꝑ geminatõnẽ mot⁹ põt fieri a debilitate uirturis & in duritie pectoris & hoc põt faceẽ frigiditaſ pulmonis. cum eſt preter naturam & accidentalis. aut caliditas. & hoc modo cadit hic inter ſigna

asma & tussis pp materias quas multiplicat. ¶ Complexionē aūt humidā. ¶ Sreſtitio.ē ſo nit⁹ q audiť in anhelitu dormiētiū & fit ex hūi ditate circa cānā pulmōis. Vnd aer exit cū ſono humiditatis fracte ab eo in exitu.ut Auic.innuit pria huius.capto d ſomno. ¶ Ad ſuperiora cir ca epiglotū.tūc enīz ſentitur ei⁹ ſon⁹.& fit ꝓpe nō ꝓpter debilitatē.ſz pp mltaz molicię prium Vnde uox nō pōt eleuari in altū.ut ſonora appa reat.qa nō fit fortis pcuſſio.& h° d iectu ꝓpter tuſſiz ꝓprie. ¶ Sicca &c̄. ¶ Diſnia.i.anhelit⁹ malicia pp uehementiam ſpiſſitudis. Exponit Bertuti⁹.i.aeris i attrahēdo & emittēdo. nihil ē dicere. ¶ Alt.i.diuerſitatis & coartatōis pul monis a ſicco Vnde nō ē obediēs dilatatiōi & cōſtrictiōi & qa nomē diſnie ē cōe ad treſ mōs nocumētoꝝ.anhelit⁹ ideo de utriſq; pōt itelligi dicit enī diſnia ſanſugiū.& ē difficultas i attra hēdo aerē. Et dicit ortomia.& ē difficultas in emittēdo.dicit anhelit⁹.ſ.mai⁹ & ē difficultas in utroq;.& Gerad⁹ pōit i gloſis Viatici libro 3°.prio ca°.& cōiter Salernitani. Iſta tñ uocabu la iā nō ſunt in uſu. ¶ Vnaqueq;. ¶ Cōſyderā dū q cōplo ſibi ſana pulmoni.& accidētalis cōi eāt i ſignis p̄dictis.uerg̃tia tā i calido naturali q̄ accidētali eſt ſuis & anhelit⁹ magn⁹ ¶ Niſi illa &c̄.qa quedā ſigna ſunt q̄ ñ poſſunt ſequi accidētalē.ut pectoris compoſito. Dr̄nt aūt in duob⁹. Primū ē qa cōplonis naturalis ſigna ſūt naturalia.ſ.a pricipio genera tiōis. Pqa cū eis eſt ſibi ſan⁹ & accidētal.ſigna ſunt cū tēpore.qa cū eis nō ē ſibi ſan⁹. Secūda dr̄a ē p modū extē ſiōis & exceptiōis qa cōplōis natural.eia ſigna poſſūt ex natura ſiue ex prici° generatōis.ſeq ſz q̄dā ſigna cōplonis calide nō poſſunt ſequi acci dentalē.qa ſunt tantū a natura ut pectoris ma gnitudo. ¶ Et ſcias. ¶ Hec ē z^a ps capli i qua oſtendit uarietatē ſignorū in quib⁹ ē uia ad co gneſcendū diſpoſitiões pulmonis & pectoris. Et prio hec ſigna propria ēnūerat.z° de eis i ge nerali exequit.z^a ibi.& iā declarata ē.3° ponit quedā ſigna nō ſic propria.ibi 3^a.&.qñq;.Pria in tres.prio ēnūerat ſigna ab anhelitu ꝓferendo illa.z° a uoce.3° a tuſſi ſputo & plſu.z^a ibi.& ſimilr uox.ibi 3^a.& ſimilr tuſſis. ¶ C ōſiderā dū q uarietates āhelitus multū fiūt ex uarieta te diſpoſitionū pectoris et pulmōis.& iō ſunt magis ꝓprie ſignificatiões ei⁹. ¶ Et ſimilr uox ſupple ē fortis.uel propria ſignificatio. hac re.i. in diſpoſitionib⁹ pectoris & pulmonis.qa ex il lis pōt multū diuerſificari. ¶ Cōſiderandum ſecūdū.A.pria primi.c° d anathomia muſculoꝝ pectoris.Q uidā ſunt dilatāres.& quādo iſti ñ poſſunt dilatare pect⁹.fit modus ꝑfocationis ꝑ ſuffocati onis.& uox ē talis modi.& quaſi uox ſtatim defici ens.ſicut ñ exiſtente copia aeris.q dā ſunt lacerti pect⁹ cōſtringētes.& tūc qñ de ficiūt in opatione ñ pōt aer pelli ad epiglotū uel ibi cōtineri & modulare.& iō fit uox confuſa. quā hic uocat raucam.& iſta ñ eſt ꝓpe rauca. ſed ñ hēbat Auic.aliud nomē.ideo dixit cū nocu mentū eſt in lacertis.quaſidicat ñ loquor de uo ce ꝓprie rauca que fit ex multitudine.humidita tis.ſed de raucedine alteri⁹ modi improprie di cta que fit ex defectu lacertoꝝ p̄mentiū uel ſtri gentium pectus. Et ſimiliter tuſſis &c̄. ſupple ſunt de ſignis diſpoſitiois pectoris & pulmonis ¶ Et iā declarata eſt. ¶ Hic in generali exeq̄t. Et p° oſtendit hoc ñ eſſe declarādū.ſermonib⁹ enim ꝓpriis alibi ſunt declarata.z° illud quod eſt hic declarādū in generali declarat.z^a ibi.& pulmo. ¶ Dicit ꝓmo q̄ qualitas.i.mod⁹ ſigni ficationū anhelitus iā eſt declarata.ſ.hac fēn. tractatu ꝓmo.& qualitas uocis in hac fen.tra ctatu z°.& tuſſis tractatu 3°.& ſputi tractatu 4°. ¶ Pulſus aūt &c̄. ¶ Sciuiſti hoc.libro p°. fen.2^a.quaſidicat nota ea cuius doctrina genera lis cadit hic.& que ſtatim dicēt.de hoc recurre ad loca p̄dicta. ¶ Et pūlmo. ¶ Hic in generali loquit̄ de iſtis ſignis q̄tū ꝑ ōt ptinere huic cap°. ¶ Et ꝓmo de pulſu.& z°.de tuſſi addens de dolo re quedā.3° de ſputo & tuſſi. De uoce autē ñ hēbat aliud cōe hic ponēdū.ꝓter id qđ dixerat. ibi.z^a.& tuſſis.ibi.3^a.et cū ñ ſpuit̄. ¶ Dicit p° q̄ ſigna diſpoſitionū ei⁹.ſ.cordis.que ſigna ſum munt̄ a pulſu &c̄.patet. Econtra tñ pōt littera exponi.pulſus ē magis ſignificatiu⁹ eius quod ſequtur ramos neruoꝝ.i.arthariarū. Poſſūt aūt vocari nerui.qa ſunt corpora alba ſatis ſimilia neruis.qūo credit Dynus q̄ rami uenaꝝ epatis dicantur nerui ab Hyſaac.z°.libro.3°.capitulo. ¶ Ex hoc patet q̄ Gal.dicit 4°.de interioribus in fine de medico q cū prauo pulſu.ñ hēbat anhe litus malicią.& materia erat in uenis & arthā riis pulmonis.ñ aūt in ramis cāne. ¶ Senſibili tas grauitatis.qa ñ ſentiret̄ alibi.& iō pōt expo ni grauitas.i.grauis & fortis doloris. ¶ Et cū non. ¶ Cauſa nota eſt.& ē ſermo Gal.4°.de in teriorib⁹.z°.cap°. ¶ Et quandoq;. ¶ Patet qđ iſta ñ ſunt accidentia ꝑ propriata.

¶ Pulmoni. ¶ Hic pōit aliđ generale qđ ſtat loco pricipij.& ē narratio egritudinum pulmonis. Et primo narrat eas z^m ſua genera. & ꝓtes q̄bus acc dūt quedā ex eis z° pōit cauſas quaſ dam extrinſecas earū.3° narrat egritudines ad quas poſſunt perducere egritudines pulmōis & etiā dyafraḡmatis.ibi z^a.& qñq;.3ª ibi.& multotiēs. Primo enūerat tres modos egritudi nū.ſ.apoſtemata.egritudies officiales.et ſoluti ones cōtinuitatis. Et hoc eſt qđ dicit in ultimo.

& ſupple accidẽtes egritudines pulmõis. ¶ Cõ
munes.i.ſolutiones continuitatis generaliter.
¶ Rubrica dic̃ d̃ apoſtẽatib⁹ &c̃. Intelligẽ dũ
tamen de aliis egritudinibus. ¶ Dubitaf̃ quare
nõ poſuit egritudines cõplexionales. ¶ Dicẽdus
qd̃ intelligũtur ex precedẽti capi°. ¶ Apropriata
mẽbris ſimiliũ ptiũ. Hic habes qd̃ apoſtema
ẽ paſſio conſimilis mẽbri. cui⁹ cõtrariũ habeẽ
4° de accidẽti. ptio cap°. ¶ Et ꝓprie opilatio.
¶ Eſt enim pulmo mẽbrũ expoſitũ multis hũi
ditatib⁹ ad eũ uenientil⁹. ex qbus frequenter
opilaf̃. tamẽ alie egritudies officiales. ſ. quãrita
tis numeri ptiũ. & ſupficiei ñ poſſunt ĩ eo fieri.
¶ Et ꝓprie in uenis groſſ orib⁹. ¶ Põt dupl'r
exponi. Vno mõ qd̃ ꝓprie opilaf̃ pulmo ĩ maio
rib⁹ uenis. large ſummẽdo uenaꝫ pro qualibet
triũ uiaꝝ. ſ. artharie uene. & cãne & tũc ñ dicit̃
hic qd̃ frequẽtius h° cõtigit. cũ celeri⁹ & facili
us ſit opilari meatus ꝓpuos pulmõis q̃ magnos
ſꝫ dixit qd̃ opilatio meatuũ magnoꝝ ẽ magis
notabilis & manifeſtius ledẽs anhelitũ. z° mõ
põt itelligi qd̃ per uenas groſſiores intelligat
ramos cãne. & iſti frequentius opilanf̃ q̃ rami
arthariaꝝ uel uenaꝝ. q̃a cãna pulmonis cõtinue
expoſita ẽ catharris ex capite. ¶ In rãritate. i. ĩ
poroſitatib⁹ carnis pulmonis. ¶ Ad coopertu
rã. i. rãtũ augenf̃ quãdoq̃ opilatiões inter pul
monẽ qd̃ fit. i. accidit. ex h° qd̃ hõ pueniat ad
coopturã. i. ꝓfectã clauſionẽ. & tũc accidit ſuffo
catio. & ẽ expoſitio Dyni. Et utiẽ hic Aui. hoc
uocabulo. cooptura ĩ duplici extraneo ſignifica
to. ¶ Aliquãdo eni ꝑ cooptură itelligit nocumẽ
ta ſiue impſſiões q̃s hõ in ſomno percipit qũo
utiẽ ſupra ca° de ſubet cũ dic̃. cũ multiplicatur
cooptura ſomni indicat egritudieſ. Aliquãdo ꝑ
cooptură itelligit nocumẽtũ cõicatũ uni mem
bro a ſuo ſocio ſicut ſupra. cũ dixit qd̃ ꝓpfocatio
accidit ex apoſtemate aut cooptura. et h° z° mõ
utiẽ hoc uocabulo hic Auic. cũ dicit ꝓp cãs opi
lationis intra ipſum. i. in carnoſitate pulmonis
¶ Preueniaf̃ ad cooperturam. i. ad nocumentũ
in uenis & arthariis pulmonis q̃ coartaf̃ a ſocio
opilato. ¶ Et egritudies cõmunes. ¶ Põt itelligi
ut diximus. & põt intelligi qd̃ opilationes pdu
cũt ad ſolutiones cõtinui. aris. et modũ dedit. A.
prĩa ſen huus. c° de qualitate accidẽdi ſoda ex
materiis. ¶ Et q̃n̄q̃. ¶ Hyems ſui frigiditate
mꝫtiplicat catharros. Autumn⁹ ẽt ex frigiditate
q̃ mouet itra hũores motoſ ab eſtate extra ut ꝫ
pticula illo anforiſſimo. In autumno. & ꝓprie
ẽ pars illius afforiſmi. Si uero eſtas. ¶ Sed tu
dices. ipſe dicit qd̃ egritudines pulmõis. ſ. tuſſis
cathari ptiſis &c̃. multiplicãtur in autũno. ¶ Cõ
tra. qa Hypo. dicit ibi qd̃ multiplicãf̃ ĩ hyeme
poſt autumnũ. ¶ Dicendũ qd̃ ſi humiditas in
illo autumno ſit multa nõ expectat hyemẽ ſed ĩ
ea fiũt catarri & tuſſes &c̃. ¶ Aer frigidus.
¶ Cõtra. quia pulmo cõiter ponitur membrum
calide & hũide cõplionis. ſed in moderata diſcra
ſia iuuaf̃ a cõtrario. ¶ Dicendũ qd̃ pulmo eſt
membrũ calidum & rarum. & quia frigidus eſt
mortificanſ & contrariũ calori innato. ideo ual
de ab ab eo noceẽ. ¶ Ad contrariũ dicendũ q̃ ĩ
moderata diſcraſia iuuatur a contrario modera
to uſu. hic uero ẽ ſermo de frigido ſupfluo. Et
multotienſ uehemens caliditas pulmõis uel frigi
ditas. & alie egritudineſ poſſunt cõicate ledere
epar. ¶ Et uelamis. i. diafrgamatis egritudines
&c̃. ¶ Dubiũ eſt cui⁹ cõitate ledif̃ plus epar.
an dyafragmatis an pulmonis. appet q̃ i medias
te dyafragmatis cui magis appropinquat. me
diate aũt magis ledif̃ alio mẽbro. ut cor pl⁹ le
dif̃ a pulmõe. cui⁹ leſiõe pl⁹ ledif̃ epar fortaſſe

ATtende. ¶ Hic ponit aliud genera
le ꝓmittẽdũ qd̃ ſtat loco ꝓncipii.
& eſt generalis cura pulmonis. Et
ꝓmo ponit canones. z° medicinas.
z^a. ibi medicine pectoris. Prima in duas. primo
ponit cañ. curatiuos magis generales. z° minus
generales. z^a ibi. materie que. Prima in quatuor
p° ponit generalẽ cañ. curatiois acceptũ ex egri
tudinib⁹ pulmonis. z° addit aliũ cañ. 3°. ponit
can. in forma medicinaꝝ. 4° ponit cañ. ſumptum
ex pte ſocietatis ſiue cõitatis pulmonis. z^a. ibi et
q̃n̄q̃. ibi 3^a. & adminiſtrationi. ibi. 4^a. & ꝓpin
quior. ¶ Conſyderandũ q̃ ñ fuit leue. A. pone
re unũ cañ. curatiuũ generalẽ in paſſionib⁹ pul
monis & pectoris. q̃a fuiſſet nimis longũ. iõ re
miſit ut illũ canonẽ coligas in cap° d̃ cura aſma
tis. & in cap° d̃ cura modoꝝ mali anhelit⁹. Et ac
cipe ibi q̃ ei. i. illi capitulo cõicat in cãis egritudi
nũ. uerbigratia materia frigida ẽ cã cõis aſmati
& tali malo anhelitui. uerbigratia raro et tardo
¶ Et ītentio cõis eſt digeſtio & euacuatio illi⁹ hoc
ergo modo facis canonẽ generalẽ. ¶ Et q̃n̄q̃.
¶ Conſyderãdũ q̃ extenuatio uocis ẽ uiolẽter
uelle facere unã uocẽ ſubtilẽ extenuatã. & ĩ hoc
pulmo & pect⁹ multũ laborãt & ſimiliter ĩ for
ti ſufflatione. in hoc enim exercitio materie ſub
tiliari poſſent. ¶ Et adminiſtratõni. ¶ Hic dat
formã medicinarum. ſ. qd̃ ſint pilule. ſ. late. ut lu
pini tenende ſub lingua. ut ibi cõſeruate paulati
diſſoluantur. Et ſint ellectuaria dicta looch lã
bendo. paulatim eni pertrãſeunt. & uadit aliq̃
ꝑtſ ad pulmonẽ ꝑ cannã. proprie cum dormit
ſupin⁹. ¶ Quia tunc meliuſ obuiat parti canne
que tangit meri. & quia tardi⁹ et moroſiuſ ice
dit. ¶ Vnde ſicut aqua q̃n̄q̃ adheret parietibuſ
curſim eũdo per illoſ. ita elambendo aliquid de
huiuſmodi medicinis uadit per cãnaꝫ. Auẽzoar
tamẽ primo libro teiſir tractatu xi°. c° x°. ima

ginatur qđ fiat p modū trapellationis.sicut trapellat aqua a uasis recentib⁹ qñ implent aqua. Et si quis cōsyderat intētio Auezoar ibi reddit ad intētionē nostrā. ¶ Et humectet.i.alteret et dixit humectet quia omnis medicina que hoc modo imprimit.siue sit exiccatiua.siue humectatiua.aut alia uenit cum hoc modo humectationis & eliquationis in substantia medicine. ¶ Lacertos.& p.i.cānā.uel p lacertos itellige pres alias sub cāna.& si ñ sint uere lacerti.uel i tellige lacertos epigloti. ¶ Et ꝓpinqor. ¶ Cō siderādū ꝙ sicut ꝓpinqor uia pueniēdi medicie ad pulmonē ē p cānā ei⁹ cū cōcat meri.& lōgior uia ē p uenas epatis.cū medicie uadūt.ad ꝛīo machū.& ab eo ad epar.& ab epate ad cor & ad ꝓes adiacēres.ita ēt ꝓpinqor eductōnis materierū ē p lat⁹ qđ sequit meri.s.p cannam.& hoc fit cum tussi.et hoc tacuit.A.quia notū est. ¶ Sz qa minus uidebat de uomitu.iō dixit iuuat uomitu cū ñ ē ibi qđ phibeat.uerbi gr̄ia ruptura uene. ¶ Cōsyderādū qđ ipetu uomit⁹ materie que stant circa cannā pulmōis possunt agitari & eliquari.ut fluāt uersus os simul cū materijs que uomunt.& iō cōfert uomitus i tussi pueroꝝ.ut Aui.3ª primi. cap°.de egritudinib⁹ ifantiū.qa eoꝝ materie sunt facilī⁹ mobiles & ē

Materie. ¶ Hic ponit cañ. generales. tamē sunt minus generales q̄ premissi.qa isti cañ.sunt đtermiati ad materias siccas.i.grossas difficilis mot⁹.Vnde rubrica dic.đ materijs siccis.i.grossis duris & difficilis mot⁹ ¶ Et iudicijs.qa dabit super eas iudiciū hoc qđ difficile expuunt Et dabit mod⁹.prio g° enumerat diuersas materias aggregabiles in pulmone.z° dat iudiciū in mēbris siccis.3° ponit cañ.curatiōis.zª ibi.& materias.3ª ibi.sz ad uehemētiā. ¶ Cōsyderādū qđ in h° enumerat.omnes modos possibiles inueniri in pulmone.qa materie pectoris & pulmonis diuersificātur.uel ex pte generū humoꝝ qa quedā sunt sanguiee.qdā flatice.qdā melācolice.& qdā colerice.& has prio enumerat cū dic ex genere sanguinis &c.& hūiditatis.i.flatis. & ille pl⁹ reperiūtur i pulmone.& iō eas expl sit dās intelligere de melā & colera.Vel diuersificant ex pte materie corruptiōis.qa quedam sunt saniate.& quedā nō.Et tetigit eas cū dixit ex genere sanies.Vel diuersificant ex parte qualitatis.quia quedā sunt calide.quedam frigide. Et tetigit eas cū dixit.& sunt materie calide.diuersificant ēt ex pte substātie.quia quedā sūt grosse.quedā subtiles.et intellexit hoc cuz dixit & subtiles. ¶ Et materias. ¶ Quidā dicunt ꝙ d ēt dicere et naturas quidē siccas.i.materias subtiles aquosas que nō possunt ab aere colligi nisi diuidant & erūpant.ut Cal.in libro de accidēti. ¶ P.r.exponit Dy. ¶ Alii imaginant quoddā possibile lōginquū qđ materie sunt sicce pulueriꝛabiles.Vnde nō possunt colligi ab aere. ¶ Sed ad uehementiā. ¶ Sed considerandū qđ medicine exiccatiue fortes.ut suffumigatio sulfuris cū auripigmento qñq; concedunt in passionib⁹ pulmonis.Vult g° Auic.qđ i usu medicinarū & aliorū fortis exiccationis.i ō sis ausus i materia m.P.a & grossa.qa talia resoluēdo subtilia magis ingrossāt.Et p hanc causaz ut.p.dicet prohibent diuretica fortia qñq; i passiōibus pulmonis.intende ergo mollificationi materiei & eius diuisioni secundū qđ docet.secundū qđ ē grossa uel uiscosa.& si resoluis sit minor intentio.ut nō fiat induratio. Et administra in oī bus illis medicis aquā mellis.qa facit penetrare dulcedine.& lauat etiaz & abstergit.

Medicine. ¶ Hic ponit medicinas singulares.z° cōpositas.3° addit cañ. ibi zª.ex medicinis.ibi 3ª.& scias. Fª i tres prio ꝓmittēdo qđ iste medicine sunt secūdū ordinem prio ponit ꝑmū ordinē.z° secundū.3° terciū.zª ibi.& fortiꝝ illo.3ª ibi & fortiora. ¶ Consyderādū ꝙ oēs ille medicine sunt mūdificatie pruū pulmonis & pectoris.Et ille sunt i p° gradu que sunt in hoc leuiores.Sed in z° sunt fortiores in hoc.& in 3°.sunt adhuc potētiores.ut scias eis gradatiz uti cū expedit.Sen.in lini assiz quia remouet ex h° sua inflāmatio. ¶ In cap° epatis.i.t cñ.14ª.tract.tu p°.cap° de causis nociuis epati.ibi ergo legatur. Et a Gal.3° re.acu.z° cōmento. ¶ Bathekla ē melon.Glutinū alboti.i.terbētina dactilibherion .i.maturi.uel illi⁹ spei ¶ Alreumed.nec reumes alicubi iuenio. ¶ Siseleos qñq; ē siler montan⁹ & qñq; ē radix āiuden.ut sen.14ª.đ cura idropsis i fine.Et Rasis i suo antidotario ca° đ medicinis ad caput. ¶ Ex medicinis. ¶ P° pōit noia & tu recurre ad antidotarium . tamen multas medicinas compositas Aui.nominat quas i quito nō inuenies.saltē sub illo nomine z°. quarū dā ponit descriptiōes.zª ibi.& ex eis.Et hec pl⁹ hab.3.sicut octo medicinaꝝ ponit compones. ¶ Cōsyderādū qđ in multis medicinis pectoralib⁹ ponit opium.aut propter medicinarum fermētatiōem si dbēt fermentari.aut ut catharos sistat.aut ut faciat quiescere medicinal.aut ut infrigidet inflamatas ꝓes. Et sen 3ª prolixe diximus de opio qđ hic pōr adducī.tu aūt in his medicis cōsiderare debes posse illarū & assumere uarietates dispositōis pectoris & pulmonis.ut sciaſ uti eis ¶ Et sciaſ. ¶ Consydera qđ materia in pectore retēta quandoq; de se est apta ad expulsionem .& hoc ē qđ dicit.recipiēs

ut expuatur. ¶ Nisi uirtūs ⁊bilitet .i. pigritat qa stat quasi sopira .& tūc iuuet cū sternutatōe qa excitat mēbrorū inferiorū ex pulsuā .ut 5°. de accidenti .5° cap°. & 4° continētis p° capso. & omnes medicine simplices etiā multo plures ibi ponuntur.

ANhelit? ¶ Postq̄ pmissit ea que sunt sicut pncipia ad specialē scien tiā dispositionū pulmonis et pecto ris. ¶ Hic exequitur. Et p° deter minat de dispositionib? hoꝝ mēbroꝝ que isūt eis .ut sunt organa anhelit? 2° secūdū q̄ sunt or gana uocis .3° de dispositionib? uel accidentib? quibusdā horū mēbrorū que accidētia sunt tus sis & sputū sanguinis .4° determinat de appo stematib? eoꝝ .2ª ibi in pncipio .in principio uo cis fateor .3ª ibi in principio tractat? qñq; acci dit. .4ª in principio quarti tractat? ibi .qñq; ac cidūt. Q ualis uero ordo sciētialis sit i hoc dicet i singulis tractatib? seqntib? ¶ Pª in duas .pmo determinat de anhelitu sermone generali .2° in speciali .2ª ibi .anhelit? magn? ¶ Prima i q̄tuor. ¶ P° notificat anhelitū q̄tū ad sui ptes et cās ex h° derelinquēdo notā sui dispositionē cōsimilē di uisioni pulsus .2° notificat anhelitū q̄tū ad sui no minationē .3° q̄tū ad eius diuersitates .4° ex di ctis infert efficatiā anhelit? in significando .2ª. ibi .anhelit? quidem apud .tercia ibi .& motus anhelit? .4ª ibi .& tu quidē. ¶ In prima par te .primo innuit quatuor partes anhelit? .scilicz duos motos .& duas quietas que de eo ꝓbant ¶ 2ª prima .sicut de pulsu .2° compando ad pulsuz ostēdit causas anhelit? .Et primo causaz efficiē tez in qua differt a pulsu .qa anhelitus ē mot? uoluntarius .qđ ꝓbat .quia qđ pōt alterari 2ª uolūtatē oportet qđ ei? pricipiū efficiēs sit uir tutis animalis estimatiua siue electiua .& instru mētū sui ppinquū & efficiēs sunt muscul i & nerui. Ostēdit ēt causaz finalē duplicē ꝓpiquā & ē implere pulmonē aere & extraducere illā. ¶ Et principalē & ē tēperamētū caloris cordis. ¶ Hoc aūt tēperamētū siue utilitas quā habet cor ē tēperamētū ei? & aduēt? aeris ꝓparati sibi a pulmone .& mūdificatio ei? per exclusiōez ua porum .Accidūt eni aeri .huic attracto due res. ¶ Una quia pmutat a sua frigiditate que tēperat calorē cordis .& calefit a corporib? calidis q̄b? uicinat .& sunt ptes cordis .& a fumis calidis q̄ bus ēt miscet .2ª res ē qa fit turbidus & pdit suaz claritatē .3° nō est amplius ea utilitas .nec pulsus cordis plus extēdi siue pduare pōt ex il lo aere sicut pendet res ex fune quesito .oportet ergo q̄ cōstrigat pect? ut aer pellat apparet ergo cā finalis anhelit? .& appet i hoc anhelit? cōponi quasi ex duob? motib? ¶ Ex q̄ statī ifert

¶ Auic .q̄ sint ibi due q̄tes. Est aūt dr̄ia .qa qes añ dilationē uidet esse maior q̄ quies añ cōtri ctionē ut sumit i libro đ disnia .& 3° cōtinentis. ca° đ anhelitu. ¶ Cōsiderā dū q̄ secūdū rei ue ritatē anhelit? & ēt pulsus habet duos mot? et unā q̄tē inter illos .quia alia ē qes media inter motū uni? anhelit? & motū anheli? sequētis. ¶ Rasis .3° cōtinētis đ anhelitu i fine .& sic appet cā finalis .qa ē talis cōpositio ex dispib? ¶ Causa aūt materialis apud medicos large accipiendo materiā ē aer cū secūdū ueritatē sit finis propi quus in aere .ergo sunt partes in quibus fūdāt hii motus & quietes. ¶ Pulsus pulmonis. ¶ In proprie sūmit hic pl̄sus .s. pro motu pulmonis. ¶ Et sequēs .suple ē pulmo i h° motu motū cor porū .i. motū pectoris & dyafragmatis .& i h° uoluit qđ pulmo de se nullū habeat motū sz se quat motū menbrorū dictorū .Et anhelitus.

¶ Vult qđ hoc nomē anhelitus apud uulgares significet expirationē siue extraductiōez et forsā qđ ē apud uulgares in partibus Auic & apud medicos .s. aliquos .& hoc apparet ex eo quod subdit .& i impositione nominis .s. anhelit? qui ē inter eos .s. medicos .qa inter se nō cōcordant. ¶ Qñq; ē illud quod educit .quia inuenitur a quibusdā medicis hoc dictū .uel inuenit qñq; dictum. ¶ Qñq; ¶ Hoc totum .s. eductio & at tractio nōinatur anhelitus apud medicos .sz pul sus apud uulgares in ipo pulsu ē ppria ppportio noinis .qa ipōit duob? motib? et duab? q̄tibus ordis et arthariarū .et hoc ē q̄ đ c̄ secūdū specie cnotā .i. secūdū specificationē .ut 2ª ꝑmi .c° đ pul su ¶ Et mot? āhelit? ¶ Hic uult ponē diuersi tates que accidūt in anhelitu .siue distinctiones ¶ Sunt aūt in genere tres ¶ Una generalis multum quia dicimus qđ anhelitus quidam ē naturalis q̄dā inaturalis .Et hāc p° ponit ostendēs q̄b? ꝑ cipit? complet naturaꝑ .2ª diuersitas ē distinctio ei? in sua genera siue spēs qua dicimus qđ ali? ē uelox ali? tard? &c ¶ Et hāc secūdā ponit ibi & quēadmodū .3ª diuersitas ē min? generalis qua dicim? q̄ anhelit? inaturalis hēt duas cās q̄b? fit inaturalis l' apropriatas īstrumētis an helit? uel per cōitatē .& hāc ponit ibi . ¶ Et nō cumēta que accidūt ¶ Prima in duas .prio ponit qūo cōplet anheli? naturalis .2° declarat q̄dā dicta .2ª ibi .si aūt ¶ Ex eo qđ dicit Aui. reliquit notū qđ ē ēt q̄dā anhelit? inaturalis ad quē con currit actio nō solū dyafragmatis .sed ēt alioꝝ menbrorū .In hoc autem dicto stamus sententie auctoris quod si homo sit sanus uacuus a nocu mēto sufficit solus motus dyafragmatis ad dilatandū & constringendū pectus & pulmonē. & forsam qđ hic homo est tēperatus .& multi homines ēt sibi sani .uidem? enim in nobis cōmu niter sanis .quietatis nobis .qđ non apparet nobis

manifestuꝫ motꝰ. nisi ī fine pectoris circa stoma cū. & hoc est signū qđ dyafragma ibi stāl facit illū motū. ¶ Si aūt. ¶ Quia dixit qđ anhelitꝰ nō indiget nisi motu uelaminis. declaratꝫ qđ nō accidit quin in anhelitu cōcurrat quādoq; motꝰ aliorꝝ lacertorꝝ. & hº ē quādo hō indiget forti motu ad attrahē dū uel cōplēdū aerem. ut qñ homo uult facere exsufflatiōem. ¶ Vndē lacerti pectoris & costarū qñq; cōcurrūt. ¶ Aut saltem quorūdā. qa in forti extufflatiōe sufficit fortis cōpressio & cōstrictio lacertorꝝ pectoris. ¶ Et quē admodū ¶ Hic inuestigat ꝑs anhelitus ex simili diuisiōe que fit in pulsu. & tāgit oia ꝙttuor genera. Innuit tamē diuersitatē ex ꝓte cārumꝫ. tam rerū naturaliū ac ēt annexarꝝ ꝙ ēt nō naturaliū. ut accidētiū anime & in hº inuit cibū & potū. ¶ Et similia rerꝝ laudabiliū & ē. i. boni ponderis & mali ponderis. uel forsan innuit in hoc ꝙ ex eis specieꝫ. pulsus. quedā sunt laudabiles & naturales. quedā inaturales. eodē modo est de anhelitu. unde subdit anhelitꝰ ergo. ¶ Cōsiderādū ꝙ ꝓ hoc qđ dicit facilis & difficilis pōt summi qđ in anhelitu ē unū genꝰ plusꝙ ī pulsu Facilitas enim & difficultas ī pulsu nominantꝰ uelocitas & tarditas. & hoc qa pulsus ē motus naturalis sed cū anhelitꝰ possit ꝓ uolūtatē fieri dicitur facilis ille q faciliter & sine dolore fit et sine fatigatiōe. Sed difficilis q fit cū fatigatōe. ergo pōt esse anhelitus facilis & tardus. quia ñ est necessitas euētandi. & pōt esse difficilis & uelox ꝓ conatum uirtutis. & tu consydera hic. ¶ Preparatus. i. in ꝙ homo seipsum preparat. & stat rectus. ¶ Fetirat. i. hebet interpositionē. ¶ Sed tu dices in quo differt ab anhelitu interciso. ¶ Dicendū qđ esse interciſum ē nomen generale ad anhelitū interciſum. siue ꝓ motum cū expectabatꝫ quies & uenit motus. & hic dicitur duplus siue ꝓ quietē & expectabatꝫ motus. & uenit quies. sicut est in apoplexia. ¶ Et dicitur fetirat. uel alias fecerat. & iste ē iterciſus cū magna quiete. sicut quandoq; patet in appoplexia. ¶ Et nocumēta. ¶ Hic pōit diuersitatē i anhelitu nocitiuo que excipitur exhº ꝙ nocumentū ē ex mēbris apropriatis. uel. cōicantibꝰ. Et pº ꝑmittit diuisionē. 2º exequitꝫ. 2ª. ibi. et mēbra. Prima adhuc in tres. pº determinat que sunt mēbra anhelitꝰ quibꝰ sicut organis fit anhelitus. 2º q̄ sunt mēbra que sunt origo & ꝓncipiū in hoc. 3º que sunt cōicātia istis. ibi. 2ª. eorū aūt. 3ª ibi mēbra aūt. ¶ Consyderādū ꝙ enumerādo mēbra anhelitꝰ ponit oia illa in quibꝰ. ut in subiecto ꝓpinquo recipitꝫ iste motꝰ. ac a quibꝰ imediate fit. ex qbꝰ imediate pōt lesio fieri in hº motu. Et ideo enum erat uenas nō pulsatiles. & pectꝰ ipsuꝫ. accipiēdo pectꝰ ꝓ ipsa corpulētia zm qđ ē quidā paries & qd motū. circōscriptis musculis mouētibꝰ. Vnde pectori sic accepto pōt ineē paruitas. unđ noceē anhelitꝰ ¶ Et patꝫ qđ hic ē termo nō tolū de nocumētis accidētibꝰ. sꝫ etiaꝫ naturalibus ¶ Et exhº qđ dixit paruitas. qa illđ pendet ex creatiōe. nisi uelles intelligere puitatē extenuatiōꝫ. & cōsumptiōem ex febribus & aliis causis cōtra natutā. ¶ Et debile. ¶ Dices que debilitas pōt sibi inesse si excludāt lacerti. ¶ Dicēdū qđ tūc cū dixit ē debile. summit pectus pro cōiuncto simul cū lacertis. uel si sum matur pectus. ut dic clibanū quoddā sine lacertis. erit debilitas. i. ineptitudo ad motum ꝓpter duriciē. ¶ Ecce autez. ¶ Probat qđ nucha & cerebrū sunt ꝓncipia ꝓpinqua. qa a 4ª. spōdili & 5ª ꝓuenīt nerui ad dyafragma. & in hº ē ei origo. ¶ Nascit enī plurimū eius. s. nerui dyafragmatis. ¶ Ex pari &c̄. ¶ Idē ponit Gal. 4º de interioribus 6º capiº. & ī hº de uoce. & qa cerebrum est principiuꝫ nuche. sequitur quod sit principiuꝫ dyafragmatis. & sic motus anhelitus. Pot tamen dici qđ Aui. probat quod cerebrum sit principiū eorū. s. menbrorū anhelitus qa a 6º pari neruorū uenit aliquid ad dyafragma. ut sūmit ꝑma ꝑmi. cº de anathomia neruorꝝ ¶ Et hoc inuit Auic cū dicit & nerui ueniētes ad ipsum dyafragma a cerebro cōtinuēt ipsi dyafragmati. ¶ Mēbra aut. Primo enumerat illa mēbra. 2º modū nocumētorū ī eis ī qbꝰ ledant anhelitū cōitate. 2ª ibi & illa nocumēta ¶ Cōsiderandū qđ uicinitas pōt sūmi hic pro uicinitate situs & ꝓ uicinitate societatis. & hoc cōperādo illa mēbra interse quia comparando ea ad membra extrinseca. s. manus & pedes. oia possunt dici uicia ꝓ situm propinquū. ¶ Reliqua uiscera. ut splen renes & uesica & alia. ¶ Et illa nocumēta. Innuit qđ nocumēta in mēbris uicinātibus que cōicant mēbris anhelitus sunt aut egritudines. aut accidētia. ut dolores. Et si egritudines. aut mala cōpo. aut mala compō. ātso. cōtinuitatis. aut apa. ¶ Et tu. ē fortis significatio sumpta ab operatione. & pēdet ex mēbris ꝑncipalibus & nobilibꝰ ¶ Cōsiderandū ꝙ āhelitꝰ cōcurrit cursu pulsus. ñ ī numero motuū. zm eādē ptē cōperatis. qa corde dyastolato pluribus uicibus anhelitus quiescit qñq; sed currit cursu eius quantū ad finez cōem qui est temperies caloris. & quantum ad causas permutātes ¶ Eisdem enim causis quibus ꝑmutatur pulsus fit ēt tunc permutatio in anhelitu. & ad easdē dīas. Exercitiuz. n. & uniuersaliter motu sicut uelocitat pulsum sic anhelituz. & sic de omnibus aliis causis. Vnde in libello đ disnia sūma. 3ª 3º cap º. postq̄ induxit ī mltis causis alterationem fieri in pulsu. & in anhelitu subdit sicut enī in etatibus. ita ī horis & regionibus & cōtinētis uox aeris cōstitutōibus. Inspiratōes. i. anhelitus

proportionabiliter pulsibus se habent. i calidis. quidē ad uelocitatē & spissitudinē & magnitu dinē conuerse. in frigidis aūt ad contrarium. Et ideo i sequēti ca° concludit. proportionabiliter enim sic se habere uidetur in omnib⁹ aliis respi ratio & pulsus. Idē ēt ponit in libello d̄ utilitate pulsus. p° ca°. & uide instantiā quā facit de per mutatione pulsus et anheli⁹. a cibo sumpto. qa pulsus ab eo magnificat. & p anhelitu paruus fit. ergo currit cursu pulsus in iudicio. ¶ Posq̄ tu &c̄. ¶ Q uia debes consyderare anhelitum homini naturalē. sicut tu obseruas rē naturalē in pulsu consuetā. & ꝓprie. pulsu hominis sibi sant. quia q̄rūdā hominū pulsus ex natura sunt diuersi secūdū Auic. libro p°. fen. 2ª. ita etiā pōt contingere in anhelitu. Cum ergo consideras an helitū in hoc homine. & cās ei⁹ & iudicia eorū. obseruas i memoria. qualis fuit anhelit⁹ sibi cō suet⁹ & naturalis. & p id scies distātiā a natura li. ¶ Dubitat̄ p° an mot⁹ anhelit⁹ sit naturalis an uolūtari⁹. Et ꝑmo ē opinio Aristo. quā uide in qōne plus q̄ Cōmentatoris. Vnde sup ca° de si gnis cordis in tegni sequēs hāc sententiā. dicit q̄ calidū q̄dē q̄d ē. in pulmone ñ fuit tm̄ q̄ tū est ca lidū q̄ fuit in corde. sed infra id. ideo tumefactō & eleuatio pulmonis ñ fuit ita frequēs sicut ele uatio cordis. ¶ Et post multa uerba dicit. q̄ huic motui pulmois. ē mot⁹ pectoris & dyafragma tis uolūtari⁹ ut mot⁹ anhelit⁹ fit cōpositꝰ ex na turali & uolūtario. ñ simpliciter. uolūtario talez motū simpliciter mutare nec ꝓhibere. sed solū uolūtas ad tēp⁹ pōt coercere & tēpare anhelitū ꝓp rocumta uitā. a. ut cū qs submergit̄ i aqua uel trāsit p loca feruida. ¶ Allexander uero in li° d̄ motu cordis eādē sentētiā inuit. c° 7°. licet ob scuris uerbis hāc opinionē fuisse. AR. senserit. ¶ Dauid. iz ª. distinctōe sue phīe quē ibi remo uēs dicit solū sic. dico q̄ spūs in corde facit eleua tionē. ñ qa maior sit sanguis a q̄ generat⁹ ē. sed qa nititꝰ supmoueri. et itellige moueri p uirtutē anime. Hāc opinionē recitauim⁹ cū locuti fuim⁹ d̄ motu cordis. cū ꝓcessim⁹. iz. rōnib⁹ q̄ nobis uise sunt satis sufficiētes ad probādū q̄d mot⁹ cordis nō fiat propter talē ebulitiōem. ¶ Q d̄ autē motus anhelitus non fiat ex ebulitione pro bat Dynus duabus rationibus. ¶ Prīma si ebu litio caloris in corde esset causa motus pulmo nis. sequeretur q̄d aut motus arhatiarum que sunt in pulmone nō habebunt motum equalez in tempore cū motu aliarum arthariarum. aut q̄d motus anhelitus erit equal⁹ in tēpore motui plus. ¶ Plus q̄ Cōmentator innuit q̄d sic solua tur. dicendo q̄d motus arthariarū pulmonis nō equiperat̄ motui cordis nec aliarum artariarum q̄ mot⁹ in eis fit secundū naturā sui calidi qa paucior ē & min⁹ ebuliēs q̄ cal̄ cordis. ¶ Alit posset solui. q̄a ēt z^m principia tenētiū q̄d mot⁹ pulmōis fit ab anima. & nō ab ebulitiōe. oport tenere q̄d dilatatio & cōstrictio arthariarum dis persarum per pulmonē. aliqua sit que nō sit eodē tēpore cū dilatatiōe & cōstrictiōe cordis & alia rū arthariarum q̄a ille arthrie sequūt̄ dilatatiōez & cōstrictiōez pulmonis. & iō oportuit illas eē molles & uni⁹ tunice. ut inuit Gal. 6° de utilita te pticularum 2°. cap°. ¶ Hic g° oportz speculari an in arthariis pulmonis sit duplex mot⁹. ¶ Vnus sequēs naturā cordis. sicut ē. in arthariis dispo sis p alia mēbra. Ali⁹ uero sequēs motuz pul mōis dilatari & cōstricti. h° aliis dimitto. z ª ratio Dyni ē. q̄a tūc dilatato corde dilataret̄ arthatia illa. & cōstricto constrigeret̄. q̄d tam̄ dicit esse fl̄m. ¶ Ista ratio posset solui cōcesso h° & quātis nō pesset forsitan cōtrariū contra Arū. in h° demōstrari. tamē cōtra eū forti⁹ & pbabili⁹ arguit̄ q̄ sui seq̄ces possint. ¶ Dico g° q̄d mirabile ē q̄d mot⁹ prim⁹ corpis digni or quo stat uita fiat cōtingenter. & non fiat a uirtute anime. ¶ Amplius in sanguie grosso & uiscoso plus durabit dyastoles. & maior fie ret q̄ in sanguie calidiori. pl⁹ eni ampliat̄ cū tue scit. ¶ Ali⁹ mod⁹ ē quē tenet. Dynus. & nos tenuim⁹ istā uiā in tractatu de corde. s. q̄d mo tus anhelitus sit uoluntarius. Et Dyn⁹ sequēs fantasiā Gal. inde motib⁹ liquidis uult. q̄d mo tus. quidā ē simpl'r naturalis. quidā uolūtari⁹ & quidam medius. Q ui fit uoluntate imparā te per deliberationē & consilium ab extimatiua fit etiā per organa uoluntaria. ut lacertos & neruos. & per calorem datum a cerebro. fit etiā ad finem uoluntariū. s. nō solū ad alimentū uꝫ nutrimentū. sed alia. sicut ē mot⁹ cursus & ma nū. Q uidā aūt motus ē simpliciter naturalis. ñ dico qui ē grauiū & leuiū. sed qui ē ab aia eius principiū ē uirtus aie agēs absq̄ deliberatione & eius instrumētū ē propri⁹ calor illi⁹ mēbri nō calor datus a cerebro. & ē tantū ad nutrimē tum. sicut ē motus stomachi & matricis. Q ui dam uero motus ē dictus uolūtari⁹ nō simpl'r sed dicit̄ secundū intentionē secundā. Et de istis motibus Dy. conat̄ ostendere q̄d pōt fieri sine apprehēsione & deliberatione sensata. imo sine aliqua apprehēsione & deliberatione. & tamē in hoc dicit̄ uoluntarius cuiusmōi ē motus pal pebre. ¶ Innuit aūt Dy. sup h° tres rōes. Pria ē mot⁹ matricis ē naturalis. qa sine deliberatiōe Et tn̄ non tollit̄ quin sit naturalis. quia fiat cuz aliqua apprehēsione sensata. Et ēt nō tollit̄ qui sit uolūtarius. Aūs declarat̄. q̄d motus matricis uel stomachi ē naturalis. & tamē fit cū aliqua apprehēsione sensata. hoc probat̄. qa in istis mē bris nō fit iste motus. nisi ratiōe apprehēsiōis alicui⁹ iuuatiui uꝫ nociciui Aliter eni stomach⁹

& matrix nunquam attraherent uel repllerent.
Secundo quia nos uidemus quod in plantis in quibus non ē sensus sunt isti motus locales tūc nutrimentum trahentibus. Si ergo sunt in aīa libus erūt propter aliquam apprehensionē sen sitiuaz. & tamē illi motus sunt naturales. Seqt̄ ergo qđ motus uolūtarius q̄diu fuerit sine ap prehēsione erit naturalis. tamē hi motus dicēt̄ uoluntarii quia dicunt̄ p organa uoluntaria & calorē datiuum a cerebro. & ad finez uolūtariū .s. ad nutricationē. Secūda ratio quā Dy. inuit ē. qđ motus cōchiliorū & aialiū impfecto tum dilatatiu⁹ & cōstrictiuus ē uoluntarius motus. & tn̄ nō fit cū apprehēsione sensata & deliberatione. Tertia rō ē. si isti motus uolū tarii dēi de intētiōe z^a. ut motus palpebre essēt naturales. s. facti a calore naturali. tūc tales mo tus possent fieri dato qđ neruus incidereī .s. neru⁹ motiu⁹. h° aūt ē falsum. Vidimus enī qđ quātūcūq; sit necessitas agēs ad motuz palpebr̄ aut pectoris si tn̄ neru⁹ motiu⁹ sit incisus. non possunt moueri illa. s. mēbra. Appz igit̄ qđ mo tus taliū menbrorū sunt uoluntarii & non sunt naturales similant̄ tn̄ naturalib⁹ quia n̄ p̄cedit semp deliberatio & consiliū saltem sensata.
Secūdo Dy. probat. quia in huiusmōi moti bus nō precedit aliqua apprehēsio non sensata Et etiam inde nō dicuntur naturales. & hoc est per uiā assuefactionis unde fit sicut qdam ha bitus ex cōtinuo usu. & ppter necessitatē finis. Et iō sine aliqua apprehensione precedente fit motus. sicut cum aliquis est assuet⁹ mouere ali quod membrū mouet quandoq; simili motu si ne aliqua deliberatione. imo nō posset cessare. ab illo. nisi deliberaret cessare. hoc aūt fit. quia ex illo motu frequentato acquiritur mod⁹ qdā caloris in membro simul cum calore dato a cere bro. Et ideo nō existente apprehēsione ille calor pōt mouere menbrum. quia ē similis illi calori qui in actu apprehēsiōis mouebat apprehēsio nez Et sicut in actu apprehensiōis calor nō mo uet. nisi exñte spū a cerebro. ita & iste calor q sui apprehensiōe mouet. nō mouebit sine spū a cerebro. qa ē acquisitus in mēbro cū illo spū a cerebro ueniente. Iste ergo mot⁹ fact⁹ sine đli beratiōe dicit̄ uoluntari⁹ a Gal. nō z^m intētiōez secūdā. His g° premissis dicit qđ mot⁹ anhe lit⁹ ē mot⁹ uoluntarius z^m intētiōem secūdam qa fit per organa uolūtaria. s. neruos & lacertos & a calore descendēte a cerebro. nō tamē fit cū deliberatiōe. sz fit a uirtute coacta & continue necessitāte. unde fit sicut quidā habitus Et simi lis calor qui mouet quādo fit ab apprehēsione mouet ēt modo sine apprehēsiōe. Et i ō i apop lexia maior ē opilatio. per quā calor iste nō pos set descēdēr̄ ad musculos. cessat omnis hic anhe litus. Stante uero calore q̄uis ñ sit deliberatio & uolūtas pp necessitatē cogētem. ille calor mo uet. Et h° itellexit Gal. i cōmēto illi⁹ afforismi. Soluere. apoplexiā fortē &c̄. ubi z^m trāslatiōez grecā dic. Videt aūt fieri pp necessitatē respira tiōis erigētē ipsaz que ē naturalis uirtutē ad actū. Ex quib⁹ infert Dynus qđ ē iste mo tus cū fatigatiōe. qa uirtus motiua mouet istos lacertos. ut facta naturalis ipsis. Tūc Dy. soluit ratiōez cōem cū dicit̄. motus ille non est uoluntarius. sz naturalis qui fit sine aliqua deli beratiōe & apprehēsiōe. Dicit prio qđ hoc ē falsuz. quia ut apparet nō est negandum qđ mot⁹ sit uolūtari⁹ ex h° q̄ sit sine apprehēsiōe Nec pōt sustineri q̄ sit natural. qa fiat sine ap prehensione. qa ēt naturalis mot⁹ sequit̄ appre hensionē. Secundo dicit q̄ ratio solū arguit. q̄ ñ sit mot⁹ uolūtarius secundū p̄mā itētionez sed tn̄ ē uolūtari⁹ secundū secundaz intentionē. sicut anhelit⁹ q; fit sine aliqua deliberatōe. ut in somno Dicit in somno exemplariter qa ēt q̄dā tales oppressiones fiunt in uigilia. ut apoplexia in qua calor ñ uenit a cerebro. & sicut si mēbra sint stupida. sicut si alicui⁹ brachiū agiteī ī som no. & excitaretur. Similiter ēt in somno pōt fieri aliqua ap̄hēsio pp uehementē. necessitatē in aliquo mēbro Sed illa ap̄hēsio ē occulta ual de. que nos latet. Et hoc dicit uoluisse Auic. 1°. fen. ca°. de mictu i lecto. cū dicit pueros adiuuat ad illud p̄funditas somni. cū ergo mouent. s. cū urina ad nocumētū ingerendū. expellit eā natura & occulta uolūtas similis uolūtati anime añ ipo tū euigilationē Ecce ergo qūo ponit q̄ propter necessitatē aliquā impellentē. possibile est qđ i somno fiat impressio aliqua sensibilis occulta in organo sensitiuo. & tn̄ aliter ñ euigilabit̄. Et sic possum⁹ dicere đ anhelitu in somno qđ in orga no sensitiuo sit aliqua impressio sensitiua occul ta p quā fit mot⁹ lacertorū pectoris. ñ aūt alioz lacertoz q; in corpore sunt. qa ñ ē in eis illa necess sitas Alius modus est Auer. z° colz. cap°. đ iuuamentis istrumentorū anhelitus. & ñ ē opio sua sicut cōiter credit̄. s. qđ pulmo moueat̄ na turaliter & pect⁹ uolūtarie. & sic sit cōpositus motus. imo uult q̄ mot⁹ anhelitus ēt in quātūz in eo mouet̄ pectus & dyafragma sit motus cō positus ex naturali & uoluntario. In hac aūt opinione. Auer. in toto suo cōmento nititur uti his ppositionib⁹. ut notis. s. motus uolūtarius ñ fit nisi cū cognitōe & uoluntate. Secunda ppo sitō est qđ motus naturalis fit absq; cognitōne Et nūq; Auer. uidit q̄ inter hos duos mot⁹ essz dare mediū. nec p uiā cōpositōis & adunatōis motoris uoluntarii & motoris naturalis super uno mobili. sicut dicerem⁹ q̄ motus quo aliqs deorsum saltat esset uoluntari⁹ & naturalis. i.

a uolũtate & inclinatõe elementi dominãtis.ut 4° phiz.z7°cõmẽto.Fondans ergo Auer.ſuper hoc p° arguit cõtra Gal.qui dicit ꝙ mot⁹ anhe litus ẽ uolũtari⁹. ¶ Nã nos anhelam⁹ qñ dormi mus.ergo anhelit⁹ ñ eſt uolũtari⁹. qa operatio uoluntaria fit cũ cognitõe.Secũdo ẽt.quia uigi lantib⁹ nobis improuiſe anhelam⁹.ſicut iprouiſe pulſant arthꝛie.Tandẽ Auer.auctoritate alio tũ ꝓbat ꝙ hic motus ẽ compoſitus ex uirtute naturali & uolũtaria Et p° dat i hoc exemplũ. ſic̃ i motu palpebre & oculi.& i motu trãſgul tionis.Et cõfirmat hãc opi.dearticulãdo eã.qa opinio ei⁹ q̃ dicit ꝙ anhelit⁹ ẽ mot⁹ naturalis ẽ fortior.qa anhelit⁹ licet ſit naturalis & uolũta rius.ẽ tñ plus naturalis q̃ uolũtarius. ¶ Et ꝙ hec ſit mens Auer.apparet. quia ipſe non probat. quod ſit pure naturalis.ſed quod ſit plus natu ralis q̃ uoluntarius. ¶ Et ratio eius. prima eſt quia plures anhelit⁹ quos facimus in ſanitate. & egritudine ſunt ſine cognitiõe & ꝺliberatiõe. ¶ Et ex h° infert qꝺ anhelit⁹ ſignificat de corde. quia naturalis motor ẽ cor ut declarabitur. ¶ Secũda rõ ẽ.qa ſuſpiria que uidẽt qꝺã mo di anhelãdi ꝓpter uacatiõez ab anhelitu fiunt abſq; cognitiõe & p̃meditatiõe. ¶ Tertia ratio ẽ qa uirtus naturaliter motiua uincit in h° uir tutẽ uolũtariã.Vnde nolẽtibus nobis cognimur anhelare in q̃buſdaz caſibus.ut i tuſſi Apparz g° qꝺ in motu anhelitus principaliter ẽ uirtus naturalis mouẽs ſine cognitiõe.Tandem Auer. preſupponẽs notũ ad ſenſuz.& ex dictis ab eo qꝺ in anhelitu cõcurrit uirt⁹ uolũtaria. oſtẽdit cauſam q̃re h° fit.quia ꝓpter neceſſitatẽ ſuper uenientem.uerbi g̃tia.uirtus natural⁹ motiua pectoris nõ ſufficit tãtũ dilatare q̃tũ cor exigit Iuuat ergo eã uirtus uoluntaria.Tãdẽ ad rõez Gal.ſoluit Auer.& approbabit mens Auer.cũ ſoluent rationes Dyni.Rõcinatiõe ergo dicam⁹ qꝺ Auer.imaginat pect⁹ moueri duplici uirtu te.ſ.naturali mouẽte ſine cognitiõe.& uirtute uolũtaria.& qꝺ i h° motu ſimpl⁹r uincit uirt⁹ naturalis.lz ad tempus quãdoq; uincat uirtus uolũtaria.ut cũ q̃s tenet anhelitũ uſq; ad ſuffo catiõez fere. ¶ Sz cõtra per tex.Auer.i eodẽ ca° ubi dicit.complet hic motus.ſ. anhelit⁹ ꝓ duos motus. uiꝺlz ꝓ naturalẽ & uolũtariũ.g° meli⁹ qꝺ dicere poſſum⁹ ex his ẽ ut ſint ſicut duo p̃ mi mobiles.ſ.qꝺ muſcul⁹ ſit prim⁹ i motu uo luntario.& cor & pulmo p̃mi i motu naturali. Ergo uult Auer.qꝺ motus pectoris qui ẽ mot⁹ ꝓ lacertũ non ſit uolũtarius.ſz motus pulmonis ſit naturalis.& ex hoc motus anhelit⁹ ſit mot⁹ cõpoſitus.Credo qꝺ iſte tex.decipit oẽs q̃ tenẽt qꝺ motus anhelitus apud Auer.ſit mot⁹ cõpo ſitus ex naturali & uoluntario.quia ẽ ex motu pulmonis & motu pectoris uoluntario.Tamen ſi cõſideret mens Auer.ipſe uoluit qꝺ motus pectoris ſit cõpoſitus ex naturali & uoluntario Et pz hoc exẽplo qꝺ inducit de oculo & palpe bra & de tranſglutitione.& appz qꝺ rationes ſue concludunt de pectore qꝺ uidemus moueri pluri tempe ſine cognitõe.hoc ẽt apparet in ſo lutione rõnis.Gal.quãdo uult qꝺ aliq̃s motus nerui non ſit uolũtarius. ¶ Q uiꝺ g° uoluit Auer. ¶ Dicendũ qꝺ Auer.uidit qꝺ per motũ uolũtariũ mouet pect⁹ & cõtingit i h° moueri pulmonẽ & uariari motũ cordis in fortib⁹ cona tibus anhelitus.Vidit ẽt qꝺ cor ſuo motu na turali mouet.& pulmo & pectus mouent motu naturali.ut iã apparauit.Voluit ergo inuẽt primũ ſubiectũ motus uolũtarii & ẽ muſculus & iõ pectus ſicut a motore uoluntario mouet a muſculo.ut a primo motore.nõ tamẽ qꝺ muſ culus nõ poſſit ẽt moueri motu alio.ſed tamẽ uoluntarius ẽ ſibi propi⁹.tñ nõ excludit aliuz motũ ãhelit⁹.ſ.naturalẽ.Si g° ꝓpriũ ſubiectuz mot⁹ uolũtarii ẽ muſcul⁹ quecũq; ptes i ãhelitu mouent ꝑ uirtutẽ muſculi.& ſi primum moti uum naturale in anhelitu ẽ cor & pulmo.ergo pectus etiã naturaliter mouetur.non põt moue ri naturaliter niſi per uirtutẽ datam ſibi a cor de & pulmone.uel a corde ſolo.qꝺ nõ curo mõ. ¶ Ex his ergo ñ excludit qꝺ pectus nõ moueat naturaliter.ſz ꝑ uirtutẽ primã muſculi. ¶ Ex q̃b⁹ pz qꝺ diuerſimode tribuit mot⁹ naturalis muſculis pectoris.uel q̃buſcũq; uilꝑi eis exiſtẽ tibus & mot⁹ uolũtari⁹ pulmoni. Nã muſculi pectoris ſuſcipiũt uirtutẽ motiuã ſubiectiue & per illa mouẽtur.ſicut per principiũ intrinſecũ ſed pulmo ẽcipit ſolũ motũ uolũtariũ extriſece. quia nõ habet muſculos in ſe quibus poſſit reci pere uirtutẽ motiuã.Et ideo Auer.in proceſſu capl̃i dicit.qꝺ nõ apparet qꝺ neruus ueniat ad pulmonẽ ꝓ quez poſſet moueri. ¶ Cõtra pre dicta ẽ ratio Dyni quã reputat eſſe difficilez & probat qꝺ in motu anhelitus non concurrit motus naturalis.quia uel eſſet pectoris uel pul monis.Nõ pulmonis.& hoc hic omittit.quia dicet in ſequenti queſtiõe.Probat qꝺ nõ pecto ris quia ille ẽ per lacertos.ſed tales mouentur uoluntarie.& non naturaliter. ¶ Amplius mo tus naturales ſunt motus uirtutis nutritiue uꝑ uitalis.ſz motus pectoris nõ eſt a uirtute nutri tiua nõ eſt circa alimentuz.nec motus uirtutis uitalis.quia ille ẽ q dilatat cor & artharias & cõſtringit ergo motus pectoris nõ ẽ naturalis ¶ Propter ſolutionẽ taliũ argumentorum eſt ſciendũ.qꝺ qui uult ſuſtentare opinionẽ Auer. oportet qꝺ neget multas propoſitiões Gal. quas Gal.non poſſet probare.Et ſicut patz.pro poſitiones eius ſunt defectuoſe.Et una ex illis ẽ qꝺ oĩs motus factus ꝓ muſculos eſt uolunta

rius.ē enī propoſitio falſa.Licet enī ſit uerum qđ omnis muſcul⁹ moueat uolūtarie.tñ Auer. nó cōcedit ſibi illā.qđ omnis mot⁹ fact⁹ a muſculo ſit uolūtarius.qa musculus pōt moueri p uirtutē naturalē ñ cogniſcitiuā cui cōpetit ſic ſubiectū nō adequatū.qa ē i muſculis p arthariā datā a corde & ſpiritu ei⁹.& ex h° ceſſat p mū argumētū. Ad z^m dicēdū.qđ mot⁹ dicit naturaliſ.qa ſine cognitiōe f.r.tu aūt reducas ad quancū q; anie potētiā uis Et ſi uis reducer ad uitalē que eſt quedā naturalis.dicem⁹ qđ eius uirtute fit illa dilatatio pulmonis & pectoris in quātū ſunt mot⁹ naturales Hic aūt nolo michi caulari per argumēta logicalia quib⁹ dicet.hic mot⁹ nō ſequit animal. inquādū aial.uel iquātū uegitabile.ſz ſequit anial inquātū tal⁹ modi animal.ſ.habēs dextrū uentriculū cordis qđ eſt ſignū talis forme naturalis a qua fit mot⁹ ſine p̄meditatiōe & cognitiōe. Expedit ut uemā ad fondamēta opiniōis.Gal.quā Dynus ſuſtentat & ſoluit ratiōe: Auer Et ante ſolutionem rectaꝫ p̄mitto qđ Auer.non potuit uidere qđ mot⁹ qui fit ſine uolūtate eſſet uolūtari⁹.nec apuit ſibi unde diceret uolūtarius.nec mot⁹ qui fit cū uolūtate.i pariente diceret naturalis.& nō diceret uolūtarius imo uideret cōtradictio.

Cū ergo dic Dynus.mot⁹ uolūtari⁹ de intētiōe z^a pōt fieri ſine deliberatiōe ſenſata.nego illam Dū enī ē uolūtarius.neceſſe ē qđ ſit cū apprehē ſiōe ſenſata Nec tu uales dicer qđ lapis cadens ab alto moueret uolūtarie.qa aliqñ fuit mot⁹ ut portat⁹ uolūtarie Ad exēplū đ palpebra dico.q mot⁹ palpebre ē natural⁹ & uolūtari⁹ ſz forti⁹ ē natural.ſic dictū ē đ anhelitu Ad rōez que ē pulchra.Prīo ſoluat logyce .quia inſufficienter arguit.& nō tenet cōſequētia.qa motui naturali ſi addat uoluntari⁹ adhuc ſaluat naturalis.ſed ſi a motu uolūtario āmoueatur uoluntas.non pōt ſaluari rō uoluntarii motus Et iō non ſequit motus matricis ſit uoluntarie.& ē naturalis.ſ.motus cui uolūtas coniungit qa adhuc ē motus naturalis ſub illo uoluntario.et hoc ē uerum.Non tamē ſequitur.ergo ſi a uolūtario āmoueatur uolūtas ē uolūtarius.Exēplū ſi dealbabili addat illuminatio.nihilomin⁹ pōt dici qđ dealbat Nō tn ſequit ergo ſi ab illuminabili remoueatur illuminatio qđ illuminetur

Aliter phiſice qđ motus dicit uolūtarius q̄ fit imperio uolūtatis.taliter qđ exiſtēte noticia ſi non ſit uolūtas non fit motus & cuz uolūtas precipit fit motus .itaq; talis motus uolūtarius eſt liber imperio uoluntatis Motus autem locales qui ſequūtur apprehēſiones.ñ ꝓpterea dicunt uolūtarii.imo ſunt naturales ſequentes ex ordine tales apprehēſiones.ſicut motus mēbrorum ſencientiū ad cōtrahēdū ſe ſunt motus naturales.q̄a nō ſunt ab iperio uolūtatis.& iō facta p̄ctione & dolore.menbrū ſe ipſuz cōtrahit uelis nolis.Iſta tñ cōtractio motus naturalis dicit. Aliter pōt dici qđ motus matricis & ſtomachi ad expellendū nō ē ſemp.imo raro cū actuali cognitione Et iō ut plurimū mot⁹ eorū ē naturalis.& ſic cōiter tenet.ſz quando cōiungit actus ſepatiōis.tūc ē aliquo mō & iproprie uoluntarius.Et cū dicit.qđ iſtis mēbris datus fuit ſēſus.Dicendū qđ nō ꝓp operatiōes eoruz frequēter. imo a quadā ꝓprietate ſine noticia inclinat in obiectū fōdus ſtomachi & inteſtina & uene epatis et mēbrorum. Et cū dr q illa mēbra ñ mouēt ad apphēſionē iuuatiui & nocitiui. Dicēdū qđ uērū ē ad apprehē ſiōem naturalē.nō aūt ad cognitiuā noticiā.Et cū addi tur in plantis.nō ſunt iſti mot⁹ locales.qa nō ē in eis ſenſus Dico qđ h° qđ ē nō habere ſenſuz ē ſignū.nō tamē ē cā pp quā nō mouent locali ter.ſz cā ē.qa habēt talē foramā naturalē que nó meret motū.Et iō ſtomachū & matricem moueri localiter nō ē qa ſentiāt.ſz qa ſunt talia entia naturalia. Ad ſecūdā ratiōez cū dicitur motus animaliū ipfectoꝝ ē uolūtari⁹ Dicēdū qđ uez ē.& cū dicit qđ nō ſit cū apphēſiōe ſtati.nego.ſz ſicut illa animalia habēt fantaſias indeterminatas.ita ille mot⁹ ē uolūtarius non ꝓfectus.& nō fit p muſculos ſicut eſſe dicim⁹ de ꝓtibus deciſorū animaliū que mouētur.& pz z° de ania.cōmēto.z°. Sz tu dices.talē dicā motū anhelitū q̄lis ē animaliū iprefectoꝝ qui motus ē uolūtari⁹ cū ipfecta fantaſia & imagiatiōe. Dicēdū qđ h° nō ē poſſibile.quia illa anialia ex eoꝝ natura ſequit talis idiſtincta fantaſia.ut ſit q̄i cōiūcta ſenſui tact⁹ i robis.& in anialib⁹ pfectis ñ uer qđ illa fātaſia ide articulata repiat.qa fiāt eoꝝ mot⁹ uolūtarij Sed dices dicā qđ repitur ſaltē talis q̄lis i motu matricis ul ſtomahi quādo mouet cū triſtitia uel delicia. Dicēdū qđ illi mot⁹ ſunt ēt z^m illos q tenēt opinionē Gal.naturales Et tūc dicem⁹ qđ mot⁹ anhelit⁹ ē natural cui cōiūgi pōt quā doq; ſenſitiuus.& reddiret ad opiniōez Auer.

Ad tertiā ratiōez q̄ ē rō Gal.ſoluem⁹.ſic ēt Auer.ſoluit.Et prīo ordinabim⁹ ꝓpoſitiōes ſic Exīte neruo i pectore ē uolūtarius mot⁹.& h° i nuit Auer.cū dicit.inciſo neruo ē inciſum inſtrumentū uoluntarii motus.i.neruo exīte eſt uolūtarius in mēbro.& inciſo neruo ceſſat uoluntarius motus Et tūc inuit per ſilogizationē ergo cū pect⁹ moueat per neruos euidēter ergo mouetur uolūtario motu. Primo Auer.reſpondet logice & ſic.quādo aliqua res tenet aliquod predicatū per aliquod ſubiectum propoſitionis alicuius.nō ſequitur qđ ſi a re remoueat ſubictum.qđ propterea remoueat predicatū Exē

plū log'cale hō.aīal.nō hō nō aīal. Ita ī ppoſito
h° p̄dicatū moueri uolūtarie.uel nō moueri in
ppoſitiōe affirmatiua ul' negatiua tenet ab illa
re que ē pectus mouere mediante hoc ſubiecto
propoſitōis affirmatiue uel negatiue qđ ē ner
uus. Vnde dicimus.pectus mouet neruo exiſtē
te.& ceſſat motus neruo inciſo. Si ergo inferat
ergo neruus ē propriū principium in hac re.&
pectus nō habet ī ſe pricipiū motus.ſ3 totū ē a
uirtute uolūtaria q̄ ē in neruo.illa cōſequētia ē
falſa apđ Auer.qa a pector̄ l'muſculo remouēs
hoc p̄dicatū eſſe motiuū.uel principiū motus ē
per remotiōe3 ſubiecti.ſ.nerui in p̄dictis ppo
ſitiōibus quo ſubiecto affirmabas motū de pe
ctore.modo talis cōſequētia nō tenet. quia dato
oppoſito cōtis nō iterimit añcedēs.uerbi g̃tia.
cōs Gal.eſt pectus nō mouet niſi per uirtutē
in neruo.ita qđ neru⁹ ē pria cā in h°. oppoſitu3
huius ē.pectus mouet p uirtutē primā que nō
ē in neruo uel a neruo.iſta ppoſitio interimit
illā.pectus mouet exñte neruo.nō illā que diē
pectus mouet inciſo neruo. Stant enī ſimul pe
ctus moueri per uirtutē propriā que ē in neruo
& tū nō moueri inciſo neruo. Multa enī habēt
in ſe pricipiū motus que nō mouēt.niſi aliquo
extrinſeco cōcurrēte.qđ tam extrinſecū nō; eſt
principiū ppriū uel principiū in illo motu. Et ſi
qs cōſyderat quodāmō tenēs uiā Gal.ex oppo
ſito cōſequētiſ quidā īducit ſuā cōſequētiā. Et ī
ſumma in argum̄to Gal. eſt falacia cōſequētis.
¶ Al⁹ mod⁹ poſſet dari ad itroducēdū modū
Auer.& tu cōſydera. ¶ Tandem Auer. ſoluit
phice ſic.ſi incidāt uene ī collo.aut dormitarie
tur uel ſicut in apopletico ceſſat a toto corpore
motus uolūtari⁹.nō ergo ſequitur.iſti nerui &
uene ſunt principiū omnis uolūtarij mot⁹ i toto
corpore.cōſequētia ergo Gal.ē falſa. ¶ Alia
ſolutio declarans totū ē.qa neruus dat aliqua3
rē.qa uerbi g̃tia aliquē calorē q° cōpleť.i.iuua
tur hec operatio. Et quādo ledit neruus.ledit
hec operatio.nō tamen ſequit.ergo neruus eſt
prima cā in illa. ¶ Tertia ſolutio ē.cōceſſo qđ
impedito motu uoluntario.impediatur motus
anhelitus. Nō ſequit ergo qđ ois motus qui ē
in neruo ē uolūtarius.imo accidit motui natura
li qđ ſit uoluntarius.quia cōiunctus uolūtario
& hoc apparet in muſculo palpebre.cuius non
ois motus ē uoluntarius. Et cū dicit Auer.uel
lucrať.uult dicere qđ cōceſſo qđ muſculus mo
ueať ſolo motu uolūtario.nō hēt Gal.propoſi
tum.quia motus muſculi uoluntarius apud
Auer non ē a neruo.imo a corde.ſicut p3 in pre
cedēti c°.z° col'3. ¶ Ad illā rationē Dyni.que
dixit qđ pōt fieri motus uolūtarius per aſſue
factionē ſiē anhelitus naturalis. ¶ Dicēdū qđ
hitus iſti requirūt multos actus precedentes.

¶ Quid ergo dicem⁹ de infāte qui poſt exitū ab
utero anhelat dormiēdo. ¶ Ad aliud cū dr̄ qđ
hō mouet mēbrū aliquod nō p̄cogitās. ¶ Dicē
dū qđ ille mot⁹ ē naturalis ut cōdiſtiguit uolū
tario.nō ut cōdiſtinguitur uiolento de quo dať
exemplum. portatō lapidis a manu.eſt uolūta
rius motus. Si ergo manus det lapidi unam for
mā q̄ remota manu remoueať lapis nō diceret
proprie lapis moueri uolūtarie imo moueri pp
aliquā formā naturalē. ¶ Ad ſecundū de puero
qui mingit ī lecto. Dicendū qđ ſi nō ſit lubrici
tas aque imo uolūtaria expreſſio ibi ē uoluntas
manifeſta licet nō ſic ſicut in uigilia. Vnde ipſe
imaginatur locū in quo ſit bonum mingere.hec
declarabunt ſi deus uoluerit ibidem. Accipe de
is opinionē quā uis.tñ puto q̄ cōcordia ſit poſ
ſibilis.quoniā. G. in li° de diſnia illo c°. Scriptū
autem ē manifeſte.uult qđ uirtus uitalis ſit cā
efficiēs anhelitum.et ēt uirtus uoluntaria. Dice
mus ergo qđ Gal.uidit quedā menbra moueri
motu quo.nō indiget cerebrū.ut ſic moueāt.ſiē
matrix.ſtomachus. cor.& artharie.& illa mē
bra dxit moueri motu naturali. Vidit ēt quedā
mēbra non poſſe moueri per calorem uel uirtu
tem naturalē in eis.niſi cōiungať temperamen
to cerebri ſiē pectus. Nam quando i ſomno mo
uetur aut quando nō cogitamus.iſte motus nō
fit niſi cū aliquo temperamento dato a cerebro
iuncto temperamento dato a corde.& quare h°
qa ſunt talia entia. Nō ergo fuit ita fatu⁹ Gal.
qđ credet motū anhelitus in maiori parte eſſe
a uoluntate.nec qđ credeť fieri ſolo tēperamē
to cerebri. Sed quia uidit qđ concurrit tēpera
mentū cerebri q̄ cerebrū ē p̄ncipiū animalis uir
tutis apud eū.ideo dixit eſſe motū naturalē &
ſic uolūtariū. Cōſydera ibi. ¶ Secūda dubita
tio ē.utr̄ pulmo habeat motū propriū ul' ſolu⁹
ſequať motū pectoris.ſicut una ſpōgia clauſa ī
manu. Et in hoc eſt opinio Gal.qđ pulmo nul
lu3 propriu3 habet motu3.ſ3 in uacuitate dilata
tur quādo pectus dilatať. Fecit aūt Gal.de hoc
libellum qui diciť de motu thoracis & pulmōis
¶ Et prio oſtēdit qđ pulmo indiget thorace ī ſui
motu. Et arguit ſic.ñ inueniť qđ thorace exiſtē
te imobili moueať pulmo.imo i q̄buſdā caſib⁹
cū pijt mot⁹ thoracis.periţ mot⁹ pulmōis.ſed
pereūtib⁹ motib⁹ pulmōis nō ꝓpterea periţ
mot⁹ thoracis.g° pulmo indiget thorace in ſui
motu.& thorax erit priceps mot⁹ ip̄i pulmōi
z°. G. ul't đclarať qūo ē pricipiū illi⁹ mot⁹. Nā
pulmo nō apparet ligatus undiq; thoraci ligatu
ra.qua thorax utens poſſit undiq; dilatare pul
monē.imo ſunt abſoluti.& pulmo pēdet in tho
race.ſicut in quodam continente. ¶ Difficile ergo
uidetur excogitare cauſa3 motus. Et tūc diť. G.
qđ hoc fit.quia dilatato pectore pulmo dilatať

ui uacui per quandã consequentiam.sicut cũ si stula suggẽdo cũ ore trahit aq̃ p longũ spaciũ sursum contra aque naturã.Magna enim ẽ potẽ tia a uacuo tractiõis.Hoc aũt declarat signo.qa si uulneret pectus ita qđ aer iret & stet in me dio pulmonis & thoracis.tũc pulmo nõ mouet qũo enim poterit moueri cũ sibi deficiat cã p quã mouebat.¶ Erat aũt talis cã.qa nihil põeret i me dio inter thoracẽ & pulmonẽ.ut thoracis motũ pulmo assequeret.Si ergo intrat aer.pulmo qe scit & nõ dilatabit.hãc eadẽ sentẽtiã ponit 4° đ interioribꝰ.3° cap°.& 9°.de utilitate particula rũ.cap° 9°.& Haliab.sequit eũ 3° teorice.cap° de assignatiõe pulmõis.¶ Dynus uero sequẽs in hº Ga.nũdũ uiderat illũ libellum de motu thoracis.Ideo conat aliꝭ ratiõibꝰ fundare illã opinionẽ.& arguit sic.Si pulmo habꝫ propriũ motũ.aut essꝫ uolũtariꝰ.& hº nõ qa talis ẽ qui fit per neruos & musculos qui nõ sunt in pul mone.aut ẽ naturalis.& hº nõ quia tales motꝰ sunt circa alimẽtũ.& spũuꝫ generatiõeꝫ.ut cor dis motꝰ.¶ Amplius.qđ nõ habꝫ uillos.nõ hꝫ ppriũ motũ localẽ.quia oĩs motꝰ localis fit per uillos lõgitudinales latitudinales & trãsuersa les.ut Gal.3° de uirtutibꝰ naturalibꝰ.& Auic. pria fen primi.caº de neruis In pulmõe aũt nõ sunt uilli.gº pulmo nõ mouet motu ꝓprio .sed assequẽs motũ pectoris.Vñ.A.hic.Et cõsequẽs .s.ẽ pulmo motũ eoꝝ qbꝰ circũdat.¶ Alia est opinio Auer.zº calꝭ.caº de iuuamẽto instrumẽ toꝝ anhelitꝰ.ubi dicit ꝙ tã pulmo q̃ pectꝰ habẽt ꝓprios motꝰ per uirtutẽ anime i eisdẽ .sed isti duo motus sunt ordinati & cõiũcti sic qđ unus sine altero nõ mouet.& cũ cessat motus unius cessat motus alterius.nõ tamẽ qđ motus unius sit cã motꝰ alteriꝰ.imo qlibet hꝫ qđ moueat a sua uirtute alio motu.Et in hº Auer.nõ adducit alias rões.nisi qđ i ꝓcessu declarãdo innuit hãc rationẽ.qđ si motus pulmonis esset sicut dicit ¶ Gal.tũc esset eius motꝰ p uiolẽtiã.& sic motꝰ artificialiũ.qa esset p.principiũ extra qđ uiolẽ tiã infert.& iõ uult qđ motus in ipso anhelitu est per uiã que ẽ in corporibꝰ naturalibꝰ.s.per uirtutẽ datã in eis datã a corde.s.per uirtutẽ naturalẽ datã pulmoni.& p uirtutẽ uolũtariã datã musculo.licet etiã cũ hoc detur musculo motiua naturalis.ut supra diximus in zº đ ania cõmento.8ª.¶ Innuit Auer.aliã ratiõeꝫ .pul mo desyderat extrahere aerẽ calidũ.ergo mo uetꝫ per uirtutem in se.& nõ solo pectore .con sequentiã intelligit Auer. notam. quia sicut na tura preuidit mẽbro de notitia finis.ita etiaꝫ đ possibilitate ꝓsequtiõis finis.¶ Soluit aũt Auer.ratiões.Gal.Q ñ enim dicit ꝙ moto pecto re mouet pulmo.& pectore ñ moto qesscit q̃ doq; pulmo.Innuit Auer.ꝙ hec cõsequẽtia nõ ẽ bona.quia si quis argueret ꝙ pulmo sit prin cipiũ motus pectoris ex hoc qđ pulmone ñ mo to nõ mouetur pectus.ñ diceremus qđ illa eẽt bona consequentia.posito qđ sic eẽt.quia possi bile ẽ qđ non moto uno moueatur aliud.& tñ unuꝫ non.sit cã motus alterius.& in hoc perdi dit Gal.mouentꝰ ergo ambo simul.sicut in uno globo.& tamẽ unũ nõ est cã alteriꝰ.¶ Et uero qđ uulnerato pectore cessat motus pulmonis. ¶ Rñdet Auer.& multi alii qđ posset hoc eẽ.qa infrigidat pulmo.¶ Hanc solutionẽ conat Conci liator remouere differentia.99ª.dicẽs qđ non statim infrigidat pulmo uulnerati.Auer autẽ responderet qđ secundũ gradũ infrigidationis & nocumẽti eius ẽ gradus cessatõis eius a mo tu.Et quia aliquis posset dicere qđ si pulmo hẽt principiũ motus.quare inciso neruo ueniente ad pectus cessat motus pulmonis.Rñdet qđ p incisionẽ nerui acquiritꝰ pectori mala cõplõ que põt cõicari pulmoni per colligantiã quam hẽt pulmo cũ pectore.Vna enim rerũ pp quaꝫ mẽ bra egrotant ẽ colligantia.¶ Soluit aũt Auer. ad rationẽ Dy.Dicẽdo.qđ motꝰ pulmõis ẽ na turalis sine deliberatione.& dat sibi illa uirtꝰ & calor quo mouet a corde.& qđ finis eius ẽ tẽperantia caloris in corde.& dicit qđ non oĩs motus fit per uillos.aut qa ibi.sunt uilli artha riarum & uenarũ in quibus sunt principiũ ho rũ motuũ.Tu aũt tene in hac questione partem quã uis.¶ Tertia aũt questio ẽ an motus anhe litus sit solius dyafragmatis.& uꝝ qđ nõ quia uelox & fortis ẽ alicui homini naturalis.sed tñ nõfit solo dyafragmate.ut innuit Auic.¶ In contrariũ ẽ Auic.& Gal.4° de interioribus.3° & 4° cº.¶ Hanc dubitatõeꝫ soluit Gal.in libº de causis respirationis.& uult qđ respiratio. quedã ẽ uiolenta.& quedã non uiolenta.Et ista ẽ naturalis apud Auic.& equalis.Et qa respi rario.aut ẽ inspiratio.aut est expiratio secundũ hoc sunt quattuor partes respirationis.Respi ratio enim significat inspirationẽ.i.dilatationẽ & expirationẽ.i.constrictionẽ.Inspiratio ergo. aut ẽ uiolenta.& ista non fit solo dyafragmate imo iuuat musculis.s.pectoris superioribus dilatatiuis.Aut ẽ naturalis nõ uiolenta & illa fit solo dyafragmate.& exprimitꝰ in nobis ꝙ qu ãdo quiescimus & bene disponit non appꝫ aliquis motus manifeste.nisi circa loca dyafragmatis.Ex piratio aũt.aut non ẽ uiolenta sed naturalis.& uult Gal.qđ fiat per musculos qui sunt secũdũ epiglotũ.i.uentrẽ qui sunt ad reducendũ pectꝰ dilatatũ.Aut ẽ uiolenta.& talis ẽt fit a muscu lis costarũ quorũ operatio est constrictio .Ista sunt dicta a Gal.& tu accipe ea si placꝫ.sũt enim dicta p experientiã inuẽta.¶ Ad cõtraria dicẽ dum qđ sermo ẽ de hoie tẽperato uꝝ in hoibus

habēt̄ib⁹ ſanitatē ualde ꝓpinquā morbis. Vn̄t anhelitus uelox & fortis q̄ nó ſit multū excedēs poſſet fieri a ſolo dyaſtate. ¶ Quarta dubitatio ē. qđ ſit pricipali⁹ organū i motu r̄ſpiratiōis an pulmo. an dyaſta. In hac queſtione oportet redire ad ſecūdā queſtiōez qa. z^m opinionē ¶ G. q̄ tenet pect⁹ eſſe pricipiū mot⁹ pulmōis pect⁹ .ſ. & dyaſta ſunt organuz pricipalius. z^m uero Auer. pulmo. qa ſtatiz recipit aerem & ꝓparat illū cordi. & expellit fumos ē organū pricipali⁹ pectus aūt erit ſicut loc⁹ in q° h° fit & cōſeruat cor & pulmonē. ¶ Ista queſtio ē. utr̄ genera anhelit⁹ ſint plura q̄ genera pulſus. Videt̄ qđ nō. qa Ga. i libro đ diſnia eodē modo diſtiguit dr̄ias & cauſas pulſus & anhelit⁹. ¶ Ampli⁹ totidē cōponūtur ꝑtib⁹. & ad eūdē ſunt finem. ¶ In cōtrariū ē Auic. qa ſupra de dr̄ijs anhelit⁹ poſuit facilē & difficilē. que diuerſitas nō ponitur in dr̄ijs pulſuū. ¶ Dicēdū ut declaraui in expoſitiōe tex. illi⁹. qđ ꝓbabiliter pōt teneri qđ anhelitui addit̄ unū gen⁹ anhelit⁹ qđ nō reperitur in pl̄ſu. ſ. facilis & difficilis. qa iſte nō eſt tardus & uelox. licet multū cōcurrat. Ineſt aūt hoc anhelitui. qa ē motus qui pōt per uolūtatē alterari. & pōt cū bona & mala ſenſatiōe fieri. qđ nō cōtingit in pulſu. ¶ Ad cōtraria dicēdū qđ Gal. nō negaret h°. ¶ Ad z^m patet ſolutio. ¶ Sexta dubitatio ē quis motus ē prior i anhelitu. an dilatatio. an cōſtrictio. ¶ Cōis. aūt modus dicēdi ē. qđ dilatatio ſit prior. Declarat̄ aūt ex ſigno ſuffocatorū in aqua qui prius querūt attractiōez aeris. z° quia cōſtrictio nō ē niſi ad expellēdū prius tractū. 3° quia attractio ē propter cor. ſicut cōſtrictio ꝑpter pulmonē. ſz mot⁹ propter cor eſt prior. Et illa ē ratio Auer. z° đ anima. cōmēto. 79°. ¶ Ia aūt ad cōtrariā partē ſeu rationez difficilē ſupponendo qđ in principio generatiōis. cor generetur cum ſpū debito debite tēperato. aut qđ in eo ſperma ponat ptē aeris uel uaporis temperati. Primū ergo ad qđ cōuertet̄ ē ad diſtemperamētū propter fumos quia cor eſt in tali diſpoſitiōe i q̄liē quādo eſt dyaſtolatū. ſz a dyaſtolato eſſe cōuertit̄ ad diſpoſitiōem neceſſitātem ad ſiſtolē. ergo prim⁹ motus cordis erit ſiſtoles. & ſic pōt probari de anhelitu. hic obmitātur illa. ¶ Sunt uero ꝑter has queſtiōes alie. ut q̄s mot⁹ in uita ſit magis neceſſarius. & cuius ſignfiicatio ſit certior. an pulſus. an anhelitus q̄s hic obmitim⁹. ¶ Q cōnem uero an temperies calidi ab aere tracto ſit per infrigidatiōem poſitiuā. an qūo. hic obmittem⁹ etiam. quia de ea diffuſe ſcripſimus ſupra. z^a primi libri in tractatu noſtro de cōſeruatione ſanitatis. &c̄.

Fen.

¶ Anhelitus. Iam preceſſit ſermo generalis in anhelitu ¶ Hic i ſpeciali exequit̄. Et primo determinat đ oībus generibus anhelitus et cāis & q̄nq̄ ſignis & diuerſitatibus eorū ſecunduz etates cōpl̄ones & alia. z° determinat de quodā ſpeciali malo anhelitu qui dr̄ aſma ponit ei⁹ ſigna cās & curā et curā aliaꝝ ſpēz mali anhelit⁹ Ibi z^a Aſma. pria induas. Primo determinat de oībus diuerſitatib⁹ anhelit⁹ ſecūdū ſuas dr̄ias dictas z° de diuerſitatibus ſecunduz cauſas. ſ. compl̄ones etates &c̄. z^a ibi. pueri quidē. Pria in duas. Nā genera & diuerſitates anhelitus. quedā ſunt que poſſunt repiri in ſanis & egris ut magnus & paruus. & quedā ſunt que ut plurimū reperiunt̄ in egris. Primo ergo determiat de primis dr̄ijs anhelitus. z° de ſecundis. z^a ibi malicia anhelitus. Prima pars habet partes tot quot ſunt illa genera ſiue dr̄ie anhelitus. Primo ergo determinat mađgno & paruo. prio ponēdo quis eſt talis & cauſas eius. z° ſigna ſecundum diuerſitates cauſarū. z^a ibi. ſigna quibus. Pria in duas primo oſtēdit quis anhelitus proprie dicit̄ magnus. & ponit eius cauſas. z° quia ſepe uſus. fuerat hac ꝓpoſitione. mēbra oia pectoris & uicina. ſiue oēs lacerti pectoris q̄nq̄ mouent̄ inueſtigat cās eius. z^a ibi. & cauſe in hoc. Prima in duas. prio declarat abſolute quis ē anhelitus magnus ꝑprie. & quis nō. & illius cauſas. z° declarat hoc quantū ad ſpeciales partes .ſ. ſiſtolē tantū. uel tantū dyaſtolem. z^a ibi. & q̄nq̄ non diuerſificat̄. Prima in tres. prio premittit quis ē proptie anhelitus paru⁹ & magnus z° ponit cās. 3° aliorū errorē remouet. z^a ibi. cauſe uero. 3^a ibi. & eſtimat̄. ¶ Conſyderandū qđ ſecundū Gal. in h° de diſnia in princ°. dr̄ie anhelitus ſūt ſecundū modū dr̄iarū pulſus. ut ēt ſupra dixit Auic. ſicut etiam pulſus magnus eſt in quo ſecundum. omnem dimenſionem diſtrahitur aretharia ſupra equalem. Vnde multum' contingit aerem trahi. ita in anhelitu. ergo magnitudo anhelitus eſt ex hoc quod trahitur ualde plurim⁹ aer. & in quo membra oia. anhelitus ſecūdū oēz dimēſionē ſuperabūdāter diſtrahuntur .ſ. z^m longū latū & profundū ſiue altū. Et finis in h° ē propter magnitudinē ei⁹ qđ trahit̄. ſ. ꝑpter multū aerē. ergo anhelitus paruus eſt econtra. ¶ Ex h°. n. ꝑprie dicit̄ qđ ſit magnus. Vnde Gal. in libello de diſnia. ca° illo. qualiter aūt & ē. dic̄ qđ ſicut ꝑpter tumorē uentris nos nō cōiectuamur de multitudine cibi ſz ex ciborū quātitate ita per reſpiratiōis quātitatē nō debes iudicare quātitatē. ſcilicz motiuoꝝ mēbroꝝ. Et qa. A. apropriauerat anhelitui magno i motu dilatatōnis. ideo dixit qđ ſimiliter ē in ptē attractiōis. i. in ſiſtole. qa magn⁹ ē anhelit⁹ qui expelit aerē

ualde plurimū ſupra equalē. Et cū hoc cōſtrin
guñt mēbra anhelitus i omnib⁹ partib⁹ ſupera
būdanter ꝓpter magnitudinē eius qđ extrahiť
¶ Cōſyderādum aut qđ hº equale ad qđ iſta
referūtur ē equale. ſ. in ſpecie tēperati hominis
anhelit⁹ & equale ꝓpriū huic. Cāe uero omnes
p̄dicte in capº de cautis pulſuū libro prio. ſunt
fortitudo uirtutis. obedientia inſtrumenti. &
neceſſitas addita. quando enim iſta ſunt. magn⁹
fit pulſus & fit anhelitus magnus ¶ Q uomodo
aūt illa uariañt in anhelitu ſic in pulſu. & omis
difficultas que ibi cadit. hic poſſ3 adduci. & ſic
eſſet ſermo prolixus. ¶ ET eſtimañ. ¶ Prio
p̄mittit errorē. 2º remouet. 3º ifert qs ē anhelit⁹
uere magn⁹. et qs ñ uere 2ª ibi. & illđ ñ ē 3ª ibi
uex o3 ¶ Q ui fuerūt iſti uiri ñ iuēio. Nā. G. nō
fuerit qa ē illiua opinionis cuius ē Aui. Ratis tñ
dicit hoc eē dictū de 3º epidimiarū. Vnde dicit
4º cōtinentis. cº. de anhelitu in principio de 3º
hº epidimiarū dixit. qđ in magno anhelitu mo
uetur pectus in toto. ſed in paruo non; mouet.
niſi dyaſtr ſolūmodo. et forſan qđ fuit Gal. qui
tunc erauit. tamen rectificauit ſe. ut ex 4º de in
terioribus. 7º. cº. intelligi pōt. ¶ ET ILLVD
¶ Inducit cōtra hanc opinionē tres rōes. Prima
ē motus qui completur ſolo dyaſtate. quandoq;
ē paruus. & quādoq; ē equalis. ergo nō abſolu
te i. uniuerſaliter ē uerū qđ anhelit⁹ equalis nō
indiget. niſi motu uelāinis. i. dyaframgatis. Prio
gº pōit cōſequētiā 2º añs. 3º probat añs. quia
anhelitus eq̄lis nō indiget niſi motu dyaframa
tis qñ dyafragma eſt forte in uirtute. & ſic per
ei⁹ ābilitatē pōt fieri anhelit⁹ paruus. Preſup
ponit aūt notū qđ dyfragma forte i uirtute poſ
ſit facere anhelitū equalē ex dōo ſuperi⁹. ſ. qđ
anhelit⁹ naturalis equalis uacui a nocumēto mo
tus cōpleť motu uelaminis. & uideť hº ſenſibile
nec aliter ꝓbabile. ¶ ET quādoq; ¶ Hec ē 2ª
ratio. & arguit ſic. ſi anhelit⁹ eſſet puus. qa eēt
fact⁹ a ſolo dyafragmate. ergo ab omnib⁹ mē
bris pectoris fact⁹. i. dyafragmate et aliis muſ
culis eſſet anhelit⁹ magn⁹. cōſequētia ē nota. &
tūc Aui. deſtruit cōſequēs. ¶ Et pº pōit ei⁹ đſtru
ctiōem 3º. 2º ꝓbat. ibi 2ª. cū ſunt. ¶ Dicit prio qđ
anhelitus factus a motu omniū mēbrorū pecto
ris ē paru⁹ aliquādo. & hº ē quādo omnia mē
bra pectoris ſunt đbilia i mouēdo. & i hº inuit
Aui. ratiōem hāc. Nā mot⁹ anhelit⁹ nō deb3 dici
magn⁹ quādo omnia mēbra mouētia ſunt đbi
lia. ¶ S3 quādoq; hoc ē qđ l3 oia mēbra pecto
ris moueañ omnia tamē ſunt đbilia i uirtute.
¶ Et cū dic nō enī. Inducit ſecūdā rōem ad ꝓbatio
nē oppoſiti cōſequēt. ſ. ſic ad đſtruēdū cōſequēſ
& arguit ſic. Ad anhelitū qui eſt homini neceſſa
rius quādoq; nō ſufficit ſolū uelamen. immo ē
neceſſariū ut omnia membra pectoris uelamini
aſſocientur in hº anhelitu perficiendo. ſed talis
anhelitus quāuis ſit neceſſarius nō tamen eſt
lis. imo eſt inequalis puus. ē gº anhelitus. q̄uis
oia mēbra pectoris moueañ. ¶ Conſiderandū
qđ Aui. propōnes ſenſibiles nō curauit ꝓbare
ſicut fuit illa. ¶ Neq; ſi neceſſarius ē. anhelitus
ē equalis imo ē tantū euidēs qđ Auic preuenit
in probatione eius. & ſcriptura feſtinus ad ea3
debuit enim ſic ſcribi. Q ñq; nō ſuffi. cit uelamē
ſolū ad anhelitū qui ē neceſſarius imo ē neceſſa
riū. ut oia ei aſſocieť. ſ. qñq; in hº anhelitu neceſ
ſario. nō tamē ſi ē neceſſarius eſt equalis. immo
pōt eſſe infra equalē. Exemplū ſenſibile huius
ē hoc ſit magnus anhelitus in cōplendo neceſſi
tatem in quantitate. a. equalis. b. paruus. c. Sit
aūt. c. huic hōi neceſſariū per quātitatē ſui calo
ris. & uirtus dyafragmatis nō poſſit tantum
trahere aerē qđ cōpleat. c. Iuueť igiť in hoc ab
oibus mēbris pectoris ergo uelamē cū ſocietate
omniū mēbrorū fecerunt anhelitū. c. q̄ ē paruus
¶ AMPLIVS. Hec ē tertia rō que probat qđ
licet omnia mēbra pectoris moueañ nō ꝓpter
hoc anhelitus ē magnus. & in hoc Auic. arguit
ad pricipale. & probat qđ dixit de deſtructiōe
conſequentis in 2ª ratione. & arguit ſic. oibus
mēbris āhelitus motis q̄ñq; nō ē tanta ſufficiē
tia ad attrahendum & emittendum aerem q̄ta
ē a ſolo dyafragmate exñte icolūi ſano et forti
ergo anhelitus ab oibus mēbris pectoris fact⁹
non ē magnus. Et quia antecedens euidens. ideo
¶ Auic non ꝓbauit. ſ3 firmauit dicēs. Q uoniā
nō eſt. Et quia proteruus diſputator diceret ne
dum omnia mēbra pectoris. imo ſolum unum
mēbruz pectoris ab alio auxiliatū facit magnū
anhelitū. iō Auic. abiicit eū dicens. qđ neq; &ē.
unum mēbrū pectoris q̄ñq; poteſt facere dila
tationem integram. i. equalem neq; magnam.
hoc ē qđ dicit. neq; illius quantitatis. Vel legať
ſimul. neq; illius quantitatis. ut quādo &ē. ET
¶ ILLVD. Probat per rationem. Penituit enim
Auic aroz āter dixiſſe quoniam non eſt. Et ideo
dicit qđ cauſa propter quam omnia membra
pectoris non faciunt quandoq; ſufficientē anheli
tum. ſicut pōt facere ſolū dyafragma ſanū. Si
militer nec unum ex illis mēbris cū auxilio alte
rius ē duplex. Vna eſt debilitas uirtutis. quia
cōtingit quādoq; omnia eſſe debiliora ſolo dya
fragmate. Alia cā ē cōſtrictio uiarū pulmonis
¶ Vnde l3 mēbra ſint fortia ad dilatandū tamen
pulmo nō pōt recipe aerē neceſſariū pro euēta
tiōe. & tūc inducit exemplū de peripleumonia
in qua cōtingit quādoq; omnia mēbra pectoris
moueri. & anhelit⁹ nō ē ita magn⁹. ſicut quādo
fit a ſolo dyafragmate ſano & icolumi. Et mul
tiplicauit Aui. uerba. ut oſtēderet bonā diſpoſi
tiōem dyafragmatis i omnib⁹ iō dixit icolume

fanū forte. ¶ Verū oportz ſi anhelitus puus n
ē qui fit ſolo dyafragmate. nec magn⁹ proprie
ē in quo omnia mēbra pectoris mouēt. oz deter
minare qs ſit anhelit⁹ magn⁹ uere & uere pu⁹
¶ Et primo facit h°. z° qđd ā dictū pluries aſſum
ptū declarat. z^a ibi. quādoq; cōſequitur. ¶ De
prio dic qđ anhelitus ē magnus in quo multa
quātitas aeris attrahit & expellit. & h° ſit cuz
motu omniū lacertor̄ pectoris. & mēbror̄ omni
um que ſequunt. ſ. lacertor̄ uētris & ſpatulaꝝ
& nō cōuertit ē mot⁹ omniū lacertor̄. g° ē ma
gnus anhelit⁹. imo nō ē magnus. niſi habēs has
cōditiōes. ſ. qđ omnes lacerti moueāt motu ulti
me dilatatiōis & ultie cōſtrictiōis. & qđ traha
tur pⁱrim⁹ ae ¶ Et paruus. ē illi oppoſitus. quo
ſit oppoſit⁹ dicet ifra. ¶ Et qnq; ¶ Quia ſepe
dixerat omēs lacertos pectoris & eoꝝ q ſequūt
moueri. declarat h° ponēdo terminos. Et cōſyde
ra qđ dixit dilatando. qđ manifeſtius apparet
nobis in dilatatione q̄ in conſtrictione. tamen
in utriſq; contingit quod ex uehementi motu &
forti conatu apparuit moueri quas partes.
Auic pōit. ¶ Ad furcula s. ſ. ſuperiorē et iferio
rem. uel ſunt due. ſ. duarū ſpatularū. ¶ Nari
bus. dilatāt eni foramina naris credētes ēt ſe iu
uari inde. Et ſunt ſermones Gal. 4° de interiori
bus. 4° & 7° c°. Et Raſis 3° cōtinentis. c° de an
helitu. Conſiderandū ēt qđ in magno anhelitu
ē dare gradus. Cū enim oēs lacerti pectoris &
uiciniantiū mēbrorū mouent & mult⁹ aer attra
hitur in ultio multitudis. tūc ē ultime magnus
ſz q ē ifra h° i quātitate aeris et lacertorū motu
. ſ. quāuis nō oēs moueant uerbigr̄ia ñ moueāt
lacerti ſpatularū adhuc anhelitus pōt dici ma
gnus reſpectu equalis. & ſic tollit quedā cōtra
dictio que uidet cadere inter Auic. & Gal. 4°
de interiorib⁹. 4° c°. ubi anhelitum magnum in
quo mſtus aer atrahitur dixit fieri abſq; motu
lacertorum ſpatularum quandoq;. ¶ Sed ē du
bitatio. Vtrū ſolo dyaſſatis motu. poſſit fieri
anhelitus magnus compatus ad aerē plurimū
. ſ. quia multus aer trahit. ¶ Dicēdū qđ nō ut
qđ phibeat ſolo dyafragmate conante ad attra
hendū qđ fiat attractio aeris multi. aut plurimi
ſuper equalē. Eo tñ ſano forti & incolumi non
conante uidet qđ faciat equalē. Si tñ ſolū dya
fragma pōt facere conatū poterit facere anheli
tū magnū. ſ. in aliquo manēte equali. Sz ſi dya
fragmatis conat⁹ neceſſario ē cū motu aliquor̄
alior̄ muſculor̄. & tūc nō poterit ſolū dyafrag
ma facer̄ anhelitū magnū. In. h° aūt nō pōt ad
duci rō cogens ad alterā ptiū ut credo. ¶ Quā
doq; uero ¶ Declarat cāz magnitudis & puita
tis tātū in dyaſtole. uel tātū in ſiſtole ¶ Et prio
facit h°. z° pōit ſignū anhelit⁹ pui in attractiōe
& magni in expulſiōe. ibi z^a. & quādo. Prima i

tres. primo premittit diuerſitatē inter magnitu
dinē & puitatē. z° generalizādo ad alias dr̄ias
motus dat cāz generalē. 3° applicat ad magnitu
dinē & puitatē. ibi z^a. & mot⁹. ibi 3^a. & q̄litas.
¶ De z^a parte dic qđ mot⁹ qui ē additus z^m
quācūq; qualitatē q̄ maiorē habet neceſſitatem
equatiōis. i. tēperātie caloris. ¶ ET qualitas.
¶ Hic ſpāliter loqtur de magno & puo. & ſum
mit modo qualitatē Aui. pro ptib⁹ anhelit⁹. q̄
ptes ſunt duo mot⁹. & dic qđ ps mot⁹ magis
neceſſaria ē fortaſſe dilatatiō. cuius neceſſitas ē
cū introitu. & intelligit qđ fortaſſe ē cū exitu ex
cōſtrictiōe. Ideo dixit fortaſſe. Q uecūq; g° eaꝝ
q̄litatū mot⁹. ſ. ſuaruz partiū mot⁹ eſt magis
neceſſaria ipſa eſt. maior. ¶ Conſyderandū ta
men qđ licet z^m quancūq; qualitatem. i. dr̄iam
motus. uel z^m quancūq; qualitatem. ſ. anhelitus
fiat maior neceſſitas. z^m illā fit additio dr̄ie z^m
partem anhelitus. ſicut in pulſu ordinate adue
niunt ¶ Vnde ſtante uirtute & obediētia iſtrumē
ti. ſ. partiū pectoris. primū qđ aduenit addita
neceſſitate ē magnitudo. z° uelocitas. 3° frequē
tia. & quecunq; dicunt de pulſu in hoc pōt hic
affirmari. ¶ Et quando. ¶ Cōſidera hic ſubti
lē modū loquendi Auic. cū nō fuit cōtentus dice
re extranea caliditas ē addita. quia ſermo ſuus
fuiſſz falſus. Nā qñ caliditas extranea ē gradua
liter ādita. & nō pendet ab hūore. lz naturalis
ſit diminuta. ut in ethica ſecūde ſpēi adhuc per
ſe anhelitus ē maioris dilatationis q̄ cōſtrictōis
ſed quādo caliditas naturalis ē diminuta. & z^m
gradū eius diminuta ē accidētalis. & calor acci
dentalis nō ē factus. imo fiens & pendēs ab hu
more putrido a quo multi uapores mali cōſur
gunt. & tunc ē neceſſitas magne cōſtrictōis. ut
fumi pellant̄. non tñ requirit̄ fortis ifrigidatio.
qa ſunt in calore diminuti. & ió non attrahunt
multū aerem. Ex hoc pz in fe. putridis maligni
i quibus ad tactū nō appz caliditas fortis acuta
Et totū hoc Auic inuit cū dixit. intrās. i. fiens. Et
iſti ſūt ſermones Hali. i tegni tractatu z°. cōmē
to. 79°. ſuper illo uerbo. & quādo uincit ſuper
cor humiditas. ¶ Et cauſe in hoc. ¶ Quia iaz
dixerat in anhelitu magno omnes lacertos moue
ri. & qñq; omnes mouent̄. & tñ nō eſt magnus
¶ Voluit hic dare cāz pp quā homo laborat & co
nat̄ admouendū oēs lacertos quos oēs mouens
qñq; facit anhelitū magnū cū cōiūgit̄ illis motis
multas aer. Quandoq; uero facit eum paruum
uel non magnū quādo paucus trahit̄ aer. Et p°
premittit numerum cauſarū in hoc. z° declarat
ibi. z^a. ipſa enim. ¶ Affliguntur. ſ. quia conat̄
omnia mouere. ¶ IPSA ENIM. Hec habet
quattuor ſecundum qđ quattuor i genet̄ ſunt
cāe. z^a ibi. āt propter cām debilitatis. ibi 3^a. aut
ppter cōſtrictiōez. 4ª ibi. aut ppter negligētiā.

Prima cā ē magna neceſſitas ex magna flam
ma.unde tot⁹.& cu omnib⁹ mēbris laborat.ut
euenteſ. AVT ppter Hec ē cā 2ª.ſ.đbilitaſ
ſiue defectus lacertoꝝ mouētiū pectus.Vnde ñ
pōt per unū dilatatio compleri uel cōſtrictio.ſʒ
omnes ſimul aſſociāt.Iſta aūt debilitas lacerto
rum.aut ē ppter cōitatē.aut ppter egritudinē
apropriatā ipſis met muſculis.Et de hº Aui.nō
plē.quiē dec larādo.ſʒ đclarat.illā que ē ppter
cōitatē.& diē qđ illa cōitas ē.ul'in pricipio.ſ.in
ipſo corde.qa debilitāt ppter defectuʒ cordis
ut in fine ethice uerſus mortē & ptiſiʒ.& colle
ctiōeʒ materie.ſ.in ſpūalibus.qa talis collectio
debilitat uirtutē cordis & hº quando fit.qa in
generatiōe ſanei augētur dolores.ut 2ª pricula
afforiſmorū. Et quādo apiē Q uia ex rup
tura apoſtēatis fit animi đfectio.ut 7ª pricula
afforiſmoꝝ.& ſuper libro prio.ſen 2ª de cauſis
debilitātib⁹.Aut iſta cōitas ē ad alia membra
cōicātia mēbris anhelit⁹.que cōitas dicta eſt in
p̄cedēti capº.Eſt eni ex egritudib⁹ officialib⁹
ut ſpaſmo.uel mala compſone.ul'apoſtemate.l'
ſolutiōe cōtinuitatis.aut alia re &c̄ Et tūc Aui.
quēdā ſpālē modū explicat.ſiue cōitatē ad ſto
machū.aut ſupple ē debilitas lacertoruʒ ppter
cōitatē.pp phibitiōeʒ.i.qa phibet dilatari ſiē
repletio a ſtomacho ex aere.aut uētoſitate cum
ptrāſit terminū.ſ.in mꝰtitudine.uñ coartat loca
dyafragmatis. Et ſeperat inter.i.nō pmittat
uelamē dilatari.qa uirt⁹ ipſuʒ ſolū non dilatat
ſʒ iuuat ſe cū oīb⁹ aliꝭ lacertis. Aut ppter
cōſtrictiōeʒ. Hec ē 3ª cauſa ppter quā omnia
mēbra hic affligūt conatu ad motū.& ē cōſtri
ctio uiaꝝ.uerbi gr̄ia.epiglotis uel ramoꝝ cāne
& artharie & ēt carnis pulmonis.Stātib⁹ eni
opilatiōib⁹ nō pōt homo libere recipere aerem.
Virt⁹ gº omni conatu quo pōt conatur credēs i
hº multiplicare aerē.ſʒ đcipiē.qa uie ſunt clauſe
Iuuaī tamē quādoq; ex impetu aeris dilatātis
uiā Sʒ tu dices.qd facit opilatio in artharia
cū nō faciat malū anhelitū.unde homo conatur.
Dicēdū qđ imo facit.Prio ppter additiōeʒ
i colore.& hº forte rediret ad primā cauſaʒ.ul'
2º ppter cōitatē & exceſſuʒ materie pōt opilaī
ramos cā ne.3º.qa artharie ſunt uie.aeris Cō
ſyderādū qđ ſermo qui diē.aut multiplicātur
&c̄.pōt referri ad ſtatim dicta.ut dicaī qđ ex
materieb⁹ in pulmone fiunt opilatiōes uel apo
ſtemata &c̄.& ex hº uirt⁹ conaī cū omnib⁹ mē
bris ad motū.Vel pōt eſſe ſermo continu⁹.ut
dicaī cū pulmo ipleī hūorib⁹.ul'cū fiūt apoſte
mata.ul'opilatiōes tūc cōſtrictis meatib⁹ uirt⁹
conaī ut omnes muſculos moueat.& iſti qbus
hº accidit ſunt patiētes aſma &c̄. Aut ppter
negligētiā. Hec ē quarta cā.& ē negligentia
& occupatio uirtutis in alio.Gal.uero prio hº
de diſnia 8ª caº.ponit i hº curioſuʒ exēpluʒ de
hoie q̄ p uiā ābulās p̄ aliquē finē abſtrahiī pp
aliq̄ cogitatiōeʒ.Vñ obliuiſciī uelociter ambula
re.& fit tard⁹ cum aūt reuertiī in mēte finis in
quē itēdebat.uelociteī tūc i motu.ſicut ēt in fre
neticis & p̄miſtis mēte accidit i motu anhelit⁹
qui uolūtati ſubiciī.ita ēt accidit eis in urināndo
bibēdo &c̄.dixit aūt.aut paucitate.qa ſi ſit pau
ca neceſſitas.dūmodo nō ſit mult⁹ defectus in
calore.pōt tamē ſi negligaī mot⁹ anhelit⁹ tātū
ex hº inflammari qđ oportet facere anhelitum
magnū.ſicut ē pulſus.i.anhelit⁹ habētis permi
ſtiōeʒ &c̄.ut in freneſi.ideo hoc cadit ſupra in
ſignis freneſis.Et ex ſumma.i.ex hac neceſſitate
aſſumata & collecta fit magnitudo anhelitus.
quoniā multiplicaī in ipſo.ſ.q habet p̄miſtiōeʒ
ratiōis tēpore qº negligit uapores Et ſimiliī.
Declarat hº in hominib⁹ ēt ſi nō ſint alienati in
q̄bus calor cordis nō ſufficiēter euētatur aere
recepto una uice ul'duab⁹ poſtponiī.ergo qdā
magnus anhelit⁹ uſq; quo ē adunata neceſſitas
ex poſtpoſitiōe.et tūc reſtaurat cū magnitudie
defectū i poſtponēdo adunata.& hº ē qđ dixit
& ſimiliter ē puſus.i.anhelit⁹ quādoq; magn⁹
compſo cordis cui⁹ nō ē cū illo calore.ſ.p̄porrio
nabili aeri attracto cordis.dico recipiētis anheli
tū.i.aerē tractū per anhelitū.qa expelliī i poſt
ponīt anhelit⁹ magn⁹ ad horā neceſſitatis.i.cū
euētatiōe & reſtaurat cū magnitudine anhelit⁹
qđ defficit cū expulſiōe.i.poſtpoſitiōe. Sed
tu diceres.q̄re iſte a pricipio nō facit anhelituʒ
cōueniētē ſibi. Dicēdū qđ pōt eē ex negligē
tia.quāuis nō ſit alienat⁹.ul'qa pulmo non eſt
proportionat⁹ in ſua natura.ut opereī dilatatio
nē ſufficētē.niſi conat⁹ adueniant. Alir pōt
exponi.ut dicaī qđ poſtq̄ Aui.oſtēdit qūo per
negligētiam fit talis anhelit⁹ magn⁹ in quo oīa
mēbra pectoris mouēī.& hº qñ ē negligētia cū
neceſſitate Hic declaraī hº idē quādo ē pauca
neceſſitas.hº eni ſupra premiſit.Aut p̄ negli
gētiā cū neceſſitate.aut paucitate.Et diē et ſimi
liter ē pulſus.i.anhelit⁹ ei⁹.cui⁹ compſo cordis
nō ē cū illo calore.ſ.qui iā dictus ē q̄ facit neceſ
ſitatē magnā.ut in freneticis.ſʒ ē calor iſra illū
& ſic ē pauca neceſſitas. Sʒ dubitaī.qa pōit
q̄ttuor cauſas ppter quas oīa mēbra pectoris
mouēī.ſʒ Gal.4º de interiorib⁹.7º.capº.ponit
tres cauſas dicēs.ſi infirm⁹ totū pectus mouet
cū anhelitu adeo qđ mot⁹ uſq; ad furculā aſcen
dit.& lateraliter uſq; ad groſſaʒ carnē ſpatula
rū.& retro uſq; ad oſſa ſpatularū.dicam⁹ hūc
anhelitū tres paſſiōes oſtēdere Vna ē nimius
calor & pulmonis & cordis incenſio Altera ni
mia anguſtia in inſtrumētis ſpūs Tertia đfect⁹
uirtutis mouētis lacertos pectoris. Dicēdu ʒ
qđ cāe ſunt q̄ttuor.ut Aui.enumerat. Gal. aūt

cõpleuit sermonẽ suum in 4° de interioribus. 3° capi°. & in libro de disnia.

Signa. ¶ Hic ponit signa causaꝝ q̃ b⁹ totũ pect⁹ mouet̃. Et qa in h° cõtingit quãdoq; multũ aerẽ trahi & undiq; pect⁹ dilatari uehemen ter. & dicit̃ anhelit⁹ magn⁹. Et aliquãdo paucũ cõtingit trahi aerẽ & parũ eleuari pect⁹. Vnde ẽt ẽ quidã anhelit⁹ paru⁹. ideo põt dici qđ hic ponũt̃ signa anhelit⁹ magni & pui. Et prio po nit signa z^m generalẽ diuisionẽ dictaꝝ causarũ z° ponit signa quedã apropriata cuidã spãli cãe z^a ibi. & quãdoq; cõstrictio. Prima i tres primo põit signa mot⁹ pectoris toti⁹ quãdo cã ẽ eius inflãmatio. siue calor in spũalibus. z° quãdo cã eius ẽ cõstrictio meatuũ. 3° quẽ do cã ẽ ꝺbilitas in ipsis lacertis per se. uel p cõitatẽ. z^a ibi. si aũt nõ fuerit. 3ª ibi. si aũt mẽbra. nõ dixit de quarta cã. s. negligẽtia uirtutis. q erat nota. ¶ Dic̃ p° Cã necessitatis. s. addite ꝓpter multũ calorem. ¶ Viri⁹ fuerit fortis. Quia si esset debilis ñ posset multũ dilatare. nec multũ constringere pect⁹. unde nõ trahit̃ mult⁹ aer. ¶ Calore. al' calore & reliqs. qa ex rubedie faciei ifirm⁹ dic̃ se cõburi. ut 4° de iteriorib⁹. 4° ca°. ¶ SI aũt. ¶ Hic põit signa mot⁹ toti⁹ pectoris ꝓpter cõstri ctiõez meatuũ. Si aũt nõ fuerit ita qa non sunt signa inflamatiõis & caloris. & nõ apparet qđ uiri⁹ sit debilis. Et cũ. h° uides qđ hõ nõ põt ntegre dilatar̃ pect⁹ quãuis totũ pect⁹ mouerat tũc erit. s. mot⁹ totius pectoris cã. i. ꝓpter cãm cõstrictiõis. In re. & re. i. in alia & alia pte. qa in guttere. uel ramis cãne pulmõis uel i carne pul monis. Vel cã cõstrictiõis. i. cã q̃ fac̃ cõstrictiõez a qua cõstrictiõe fit tal' anhelit⁹. Erit in re & re & in idẽ reddit. & patet qđ q̃ legerũt nõ bene intellexerũt h° uerbũ hui⁹ capli. Dicũt eni qđ cã ẽ cõstrictio facta a stomacho p̃ dyafragmate & h° ẽ dicere in re & re. sz h° apparet esse ffm. qa cõstrictio a stomacho cadebat inter cãs debi litatis uirtutis &c̃. ¶ SI aũt. ¶ Nũc põit signa q̃b⁹ cognoscim⁹ totũ pect⁹ moueri pp debilita tẽ uirtutis motiue lacertoꝝ pectoris. ¶ Et ꝑmũ signũ ẽ qđ omnia mẽbra pectoris conat̃ moue ri. nõ tẽ appz qđ moueãt̃ motu notabili. sicut accidit homini qui conat̃ ad id qđ nõ ẽ. s. ei pos sibile. Et ex h° signo appz qđ nõ ẽ ꝓp iflamma tiõez ꝓprie. nec ꝓpter cõstrictiõez meatuũ. z^m signũ est qđ homo ex h° anhelitu facit multuz conatũ in narrib⁹. ¶ Tertiũ signũ ẽ qđ i sistole nõ ẽ exsufflatio. qa nõ põt debilis uirt⁹ forti ter cõprimere nec subito. qa requirit̃ ad exsuf flatiõez. ¶ Dubitat̃ q̃re quãdo homo anhelat cũ narib⁹ ẽ signũ debilitatis uirtutis z^m Auic. hic & Gal. 4° de iteriorib⁹. 7° ca°. ubi in trãsla

tiõe greca dic̃. imbecilitate uero uirtutis sine ex sufflatiõe que per os exitũ spũs ꝓ nasum solet fieri. Et in trasslatiõe arabica dicit. uidebis pul pas nariũ cõstringi & dilatari qđ est magnum signũ i defectiõe uirturis. Etiã ẽ si ia. Rasis 3° cõtinẽtis. ca°. đ anhelitu. ¶ Dicẽdum qđ dilata tio ẽt cõstrictio nariũ nõ ẽ signũ ita apropriatũ uirtuti deficẽti. quin ẽt aliꝭ cãis sine q̃b⁹ totũ pectus mouer̃ possit reperiri imo repit̃ cuz eis sicut i forti iflammatiõe uidemus qđ homines & animalia bruta. ut equi laborãt. ut per nares trahant aerẽ. & similiter quãdo talis anhelitus fit p cõstrictiõem. Vnde Aui. supra dixit. iuuat̃ utriq; narib⁹ in pluribus dispos. iõibus. ¶ Sz h° signũ. s. nariũ dilatatio plus apropriat̃ malo anhelitui ex defectu uirtutis q̃ ex aliꝭ tribus causis. & hoc ꝓpter duo. Prio. qa i tali anhelitu fco a debilitate uirtutis lacertoꝝ omnis motus tã pectoris q̃ ptiũ adiacẽtiũ sunt debiles & nõ apparẽtes. & sic nõ appz motus exsufflatiõis & iõ motus folioꝝ nariũ ur̃ magis manifestus sz in anhelitu in q° omnia mẽbra pectoris labo rant fco a calore forti sunt multi motus magni & apparẽtes. & iõ nariũ motus nõ sic nominat̃ Simr intelligit̃ de anhelitu fco ꝓpter constri ctiõez uiaꝝ pulmonis. & si exsufflatio nõ sit sic̃ in illis q̃ hñt fortẽ calorẽ & incendiũ. ut 4° de interioribus 7°. cap° est tñ manifestior motus ptiũ pectoris & ideo nõ sic est notabilis motus nariũ. Secũda cã ẽ. qa uirtus debilis nõ potest ipulsiõe forti mouere aerẽ ut uẽiat ad os. imo debiliter motus aer ꝓuenit ad partes collatorij & exit p nares. & facilius ẽ debili uirtuti trahe re per nares si nõ sint opilate q̃ p os. propris .n. foramina nariũ sunt ad anhelitũ & nõ os. Vñ Gal. xi° libro de utilitate ꝑticulaꝝ xi°. cap°. Na sus qdẽ respiratiuoꝝ organoꝝ ẽ prius. os uero nullatenus respirat nulla passiõe cogente aial uerbi g̃tia opilatiõe nariũ. Existẽte g° debili uir tute fit p partẽ faciliorẽ sibi. & iuuat se cũ nari um dilatatiõe. Vnde Gal. prio libro đ disnia z° ca° a finali dic̃. quãdo torax imbecilli⁹ decente mouer̃ z^m inspiratiões quib⁹ coadiuuat impet⁹ spũs alienasi cõtrahẽtes aliquãtulũ aerẽ extrin secũ z^m motũ quo & per os attrahet̃ qđ eligẽ tes colligim⁹ labiuz. ¶ Et quãdoq; cõstrictio. ¶ Hic ponit signa predicti modi anhelit⁹ apro priata cuidã spãli cãe que ẽ cõstrictio siue opila tio cãne & uiaꝝ pulmonis ex materieb⁹ hũidis ut ffa te uel sanie. Et facit h°. qa istud sepe acci dit. & dic̃ qđ cũ signis talis anhelitus ẽ sonus ei⁹ q̃ sterrit. qa hũiditas illa diuisa ab aere sonat & necessitas excreatiõis. qa necessitas ad expellẽ dũ. & additio signi. s. huius ut stercoris & neces sitas excreandi supple ẽ signũ cõstrictiõis tota le. qa materia addita poterit totaliter opilatio

cõpleri.& iõ solicitãdũ in cura. ¶ Q đ si id ñ fuerit.s.qđ cõstrictio ñ sit pp materiã o pilãtẽ erit cã magis inobediens.qa ppter apoplexiaʒ prauã.Põt tñ aliʳ exponi.ut dicaẽ. ¶ Et si illđ nõ fuerit.s.qđ cũ tali malo anhelitu cõstrictionis in quo mẽbra pectoris mouentʳ nõ erit ster tor.erit cã magis inobediens.qa apostẽa ortum in pulmone nũdũ maturũ.ut Gal.4º de interioribus xº capitulo.in principio. ¶ Cum ergo pʒ & sunt sermones Gal.ibidẽ &cẽ.

¶ Et ille. ¶ Hic determinat de anhelitu uehementi i.forti. ¶ Considerandũ qꝑ anhelitũ notificat fortem ex duobꝰ.Primo ex una dĩa cui cõiungitʳ.sicut magnitudo.Est.n.magnitudo anhelitus dĩa multũ manifesta & manifestans fortitudinẽ uirtutis.Et anhelitꝰ uere magnus ñ põt esse qn sit fortis saltẽ ꝓncipaliʳ.sicut ẽt dicimus de pulsu.ut declarauimꝰ supra.capº de pulsu. ¶ Secundo notificat fortẽ anhelitũ ex mõ q̃ cõiungitur cũ anhelitu magno.& hoc ex forti conatu uirtutis faciẽtis magnitudinẽ que toto posse conaʳ ppter supfluã necessitatẽ in attrahẽdo et expellẽdo.& iõ sit anhelitꝰ cũ magnitudine fortis ¶ Derelinqt aũt ex hoc notũ qꝑ fortis est q in sua dilatatõe tactui resisti t. ¶ Illic.i.in faciẽdo magnitudinẽ. ¶ Supflua coartatione.i.ppnecessitatẽ supfluã coartantẽ eam. ¶ Dũbitaʳ quare nõ posuit signa. ¶ Dicẽdũ qꝑ sunt sensata manifesta.s.signa fortis uirtutis necessitatis addite.s.multũ & obediẽtie instrumenti.

¶ Et species. ¶ Determinat de anhelitu alto.& dicit qꝑ ẽ species magni ¶ Consyderandũ qꝑ ipropꝛe dicitʳ. est species.qa ẽ quedã magnitudo .s.secũdũ unã dimensionẽ tm̃.& ideo dicitʳ subtilis uel sublimis.sicut ẽt dicimꝰ qꝑ pulsus altꝰ est quidã pulsus magnꝰ.Et ex hoc Auic.uult ẽt qꝑ sint quedã alie magnitudines.s.longꝰ secũdũ dimensiones pectoris.& altꝰ.quelibet enim põt dici species anhelitꝰ magni. ¶ In quo cõsiderã dũ qꝑ aliter possimꝰ imaginari qꝑ anhelitꝰ diceʳ altꝰ.ex hoc qꝑ altas siue supiores ptes pectoris mouet & hoc uideʳ cõsonũ multũ ei qđ dicit in quo ẽ necessariꝰ motꝰ supioꝝ lacertorũ. ¶ Et ñ puenit necessitas &cẽ. ¶ Et pectoris.s.inferioris. in pestilẽtialibꝰ febribꝰ fit icendiũ in ptibꝰ cordis & supioribꝰ.Vnde uersus.epar q̃ñ ñ appʒ alteratio ad calorẽ manifeste.quapropter mingũt urinas laudabiles.& iõ multũ isurgit necessitas mouendi supiores lacertos plus q̃ iferiores ¶ Non posuit signa.quia sunt nota.Vniuersaliter enim sunt signa pestilẽtialis febris.& omnis dispositionis necessitãtis ad motuum & supioꝝ musculorum.

¶ Cognitio ¶ Hic ẽ sermo đ anhelitu puo.Licet eni supra de eo dixit fuit tãtũ sermo generalis zᵐ uiã cõpationis ad magnũ.Prio gº notificat nobis paruũ anhelitũ.& põit cãs.zº signa.zª ibi signa. Prio dicẽ qđ cognitio causaꝝ pui anhelitꝰ ẽ q̃ tu cõgreges cas magni.& zᵐ semitã oppositiõis. qa zᵐ oppositas cãs ẽ anhelitꝰ puus. ¶ Cõsyderã dũ qđ hec cõparatio in cãis nõ ẽ.qa fit ẽ ad anhelitũ magnũ requiritʳ motꝰ omniũ ptiũ pectoris & qđ multꝰ trahitʳ aer.ita.p oppositu. omnes cãs cõtrarias oporteat eẽ in anhelitu puo.suffiẽ eni destructio alterius cãꝝ.sicut ad destructionẽ totiꝰ integlis.Erit gº paruꝰ.si parua q̃titas aeris attraheʳ licet oĩa mẽbra pectoris moueãʳ Et quãuis nõ omnes ptes pectoris moueãʳ.nõ propterea ẽ puus.põt eni solo dyafragmate fieri equalis.ſ cõtingit qđ qbusdaʒ solis lacertis magni sit motus puus.qa debilitato dyafragmate & diminuta necessitate eo solo motu ẽ puus. ¶ Dũbitaʳ utrũ omnibꝰ lacertis pectoris motis fortiter zᵐ õeʒ dimẽsiõeʒ superabũdanter necessario sit anhelitꝰ magnꝰ.Videʳ qđ sic.qa necessario tũc trahitʳ multa quantitas aeris. ¶ In cõtrariũ.qa ñ fuisset necessariũ Aui.expʳmere qđ anhelitꝰ magnꝰ ẽ q̃ recipit aerẽ plurimũ. ¶ Dicẽdũ qđ ñ qa clausis uiꝛs pulmõis & adhuc stãte uirtute forti.possibile ẽ pectus undiq̃ fortiter moueri.ſ nõ tãtũ.q̃tũ si nõ esset opilatio cũ ppopilatiõeʒ nõ possit trahi mltus aer nec expelli. ¶ Ad cõtrariũ dicẽdũ qđ traheret.nisi esset opilatio ¶ Sed tu diceres.qũo gº ẽpleret spatiũ pectoris. ¶ Dicẽdũ qđ uaporibus qui sunt interiꝰ.qẽ rarefiũt ptes.Iste tamẽ anhelitꝰ nõ perdurat quin cito pmuteʳ ad mortem..uel aliter &cẽ. ¶ Et q̃ñq̃. ¶ Hic incipit in spãli ponere causas & signa p adiũctionẽ ad anhelitũ paruũ rarũ uel frequentẽ.& ponit duas causas. Prima est dolor.siue sit in partibus spiritualibus.siue sit in aliis qui etiã pp motuꝫ augetur.& tunc homo cessat a multa dilatatõe pectoris.& ideo separat &cẽ.qa nõ pmittit ea opari.Secunda causa est constrictio.i.opilatio.Vnde multus aer non potest intrare.terciã causam.s. ex defectu uirrutis tãq̃ notã derelinqt.quia hoc statim dixit qđ anheitꝰ ẽ paruus & rarꝰ.& significat multã infrigidatiõeʒ.& sic mortificatiõem.unde pauco aere & raro eget. ¶ Frequẽtia significat dolorẽ.Dolor eni cũ nõ permittat multũ dilatari partes pectoris.necessitat ad restaurãdũ per frequentiam.Ex alio tñ q̃ dolore posset fieri paruus & frequẽs.ut necessitate addita & inobediẽtia instrumẽti. tamen ut plurimũ inobedientia pectoris est propter dolorẽ uꝫ

coniuncta dolori. ¶ Signa. ¶ Prio ponit signa in generali. & sunt nota. Si enim ē a defectu uirtutis signa sunt defect⁹ uirtutis. ¶ Ipsum.
¶ Dicit in spāli. Et p̄mo ponit signa parui anhelit⁹ propter dolorē. z° pp opilationē. z^a ibi. et factus. ¶ Considerandū ut patet ex p̄mo libro de disnia. dolor uerbigratia ex apostemate spūaliū sic disponit anhelitū. Nam quia hō in actu motus sentit magnificari dolorē ñ facit magnū anhelitū. Si ergo hō ñ tollerat dolorē. s. magnificatū ex motu. sed expectat sup ip̄m dolorē quē hēt fugiens augumētū. & secūdū hoc diminuit de anhelitu. tunc possibile est q̄ postea magnificet anhelitū. & q̄ faciat aliq̄s anhelit⁹ magnos inter paruos. & h° ē ppter duo. Vel q̄a necessitas multa uincit. uñ uelit nolit cogit tolerare dolorē & facit unū anhelitū magnū. Vl quia ip̄e potest tollerare illū dolorē. ita eligit hoc pp necessitatē quā cognoscit. & negligit dolorē. Alia lr̄a dicit. nō tollerat. i. uult stare cū illo tanto dolore quē hēt dubitans de pluri. ¶ Et factus &c̄. ¶ Cōtrario illi⁹ toti⁹ quia ñ sentitur dolor si ē ex sola opilatione. nec unq̄ facit anhelitum magnum opilatione stante.

Est ille. ¶ Iste anhelit⁹ nō ē. nisi qñ longo tempore durat dilatatio uel cōstrictio pectoris. ut in tēpore lōgo. operet i multi aeris attractionē ul' emissiōem. ¶ Et quādoq; ¶ Causas ei⁹ pōit. s. dolorē. aut opilatiōez in uia. scut in squinātia. & h° ē qđ dicit. aut strictio. ex q̄b⁹ đficiēte magnitudine recōpēsat p̄ lōgitudinē. ut i h° tātū trahat de aere in lōgo tēpore. q̄ tū trahet per magnū & uelocē anhelitū. ¶ Cōsyderādū aūt qđ dixit quādoq; prohibet. ut innuat qđ anhelit⁹ iste lōgus pōt fieri quādoq; cōiūctus magnitudini & uelocitati. h° tamē ē addita multū necessitate cū aliis causis. Magni anhelit⁹ signa nō pōit. q̄a sunt dolores & signa prefocationuz.

Est diuersus. ¶ Qui in breui tēpore cōplet expulsiōez & attractiōem aeris. ¶ Et quādoq; ¶ Dubitat quō dolor ē cā anhelit⁹ lōgi & breuis. ¶ Dicēdū qđ sicut colligit ex dictis Gal. in libro de disnia. summa 3^a. cap°. 5°. uarietas in anhelitu ppter dolorē ē z^m ellectiōez siue uolū tatē patiētis eligētis motū sui pectoris z^m qđ minus credit ab eo dolore. nō sic aūt ē in pulsu quia artharie nō mouet z^m uolūtatē. & ideo in motib⁹ eorū quādoq; precipim⁹ magnos dolores. qđ si esset i potestate nostra facerem⁹ cessare a motu. Ille ergo qui dolet motu pectoris. primū qđ facit ē. q̄a paruū facit anheliū. q̄a pect⁹ plus dolet ex magna motiōe q̄ ex ueloci. & iō primū a quo cessat ē magnitudo. sic ē patet prio libro de disnia illo ca°. scriptū ē aūt. ut dixi. Sz q̄a necessariū ē anhelare. tūc eo ichoante āhelitū paruū. uel iuenit dolorē quē debite pōt sustinere & tunc cōtinuat motū illū paruū. & facit illum longū. uel p̄cipit dolorē adhuc fortē ñ patiēter tollerabilē. & tunc statim cū inchoauit querit q̄ tē. q̄a inuenit sibi quietē solatiū esse doloris. & tūc facit motū breuē & restaurat cū frequētia. q̄a cogit ad anhelandū. ¶ Et ideo dixit cā ei⁹ ē dolor &c̄. ¶ Si ergo q̄s breui tēpore operet in attrahendo aerē & raro significat necessitatē euētandi remissam. ¶ Et secūd ū gradū hui⁹ ē gradus frigoris & extractionis caloris p cōgelatōez ul' resolutōez. ¶ Signa aūt ñ ponit. q̄a sunt nota.

Anhelitus. ¶ Primo notificat illuz anhelitū q̄ est. cui⁹ motus fit tempore breui cogente necessitate euētationis calidi. Esse enim in breui tēpore absolute ñ ē eē uelox. q̄a mot⁹ aliq̄s pōt fieri i breui tēpore & eē tard⁹. sed qñ tēp⁹ i motu ē breue pp necessitatē cogetē i mouendo. tūc ē uelox. nec ēt anhelit⁹ uelox ē anhelit⁹ paruus. sz i q̄ pauc⁹ trahit aer. uel spacio paruo dilatat pectus. q̄a tā paruo tempore aerem trahendo l' expellēdo. q̄ dilatando uel constringēdo ad paruum spaciū possunt fieri cum pigritia motionis & sic cū tarditate. ñ ergo ē pulsum eē uelocem. esse paruū i tempore. uel paruū i spacio sed ut sic loquar festinare in motu cogēte necessitate. ¶ Et sic uel fit tā anhelit⁹ uelox in breui tēpore q̄ tard⁹ sup eodē spacio equali. uel fit in tēpore equali anhelitu tardo. sz sup maiori magnitudie ut notū est ex naturalib⁹ p̄ncipiis. ¶ Et causa ē uehemētia necessitatis cū ip̄o qđ ē necessarium qñ ñ consequitur sufficiētia magnitudinis. i. ex magnitudine. Tunc. n. oportet ut fiat uelox. ¶ Nō cōsequit aūt. H° fit dupl'. q̄a q̄uis anhelit⁹ sit magnus. ē tamē ita addita necessitas qđ ē sup̄ id qđ cōprehēdit magnitudo. q̄a nō sufficit magnitudo. & h° ē qđ dic̄. aut. quoniā necessitas. &c̄. uel h° ē q̄a anhelitus nō ē magnus. Et h° ē qđ dicit. magnitudo seperat. q̄ ē sepatio ē aut ppter instrumētū. q̄a ē inobediēs. aut quia uirtus defecta. Sit āte ergo necessitate fit uelox. sic patet ēt de pulsu i uno duorū. s. dilatationis & cōstrictiōis. q̄a pōt sistoles esse maior q̄ dyastoles. & ecōuerso. ut supra in ca° de anhelitu magno. ¶ Nō posuit signa q̄a sunt nota.

Est cōtrari⁹. ¶ Iā apparz quō ē cōtrarius. Et eni cāe sunt cōtrarie. q̄a diminutio necessitatis. ul' q̄a cōpletur magnitudine; solaz. ¶ Et quādoq;. ¶ Hoc ē quādo dolens expitur. q̄ si cessat

a uelocitate & ſpiſſitudine. & mouet cū tarditate. minus. dolet &c̄.

Qc anhelitus ¶ Primo notificat anhelitū frequētē. z° pōit eiꝰ cauſas 3° pōit diſtinctiōem. 4° ponit ſentētiā Hypo. ibi zª. & ex cauſis. ibi 3ª & tu quidē. ibi 4ª. & anhelitꝰ. ¶ Cōſyderādū qđ zm Gal. prīo libro đ diſnia. ſic̄ dicimꝰ nuces aut ficus. aut alias plātas frequētes. inter quas paruū ſpaciū interponit. ita motꝰ ſunt frequentes inter quos paruuꝫ tēporis ſpaciū eſt. ¶ Et ex cauſis. ¶ Ponit duas cās in genere. Vna eſt addita neceſſitas i tantū ꝙ nec uelocitas. nec magnitudo pōt eā complere. qa eſt maius q̄ ſit id qđ reprehēſum ē ad illū anhelitū. ¶ Cum eis .ſ. in magnitudine & uelocitate. ¶ Quoniaꝫ. ¶ Hic innuit ſecundā cām cū ē neceſſitas mior predicta. ſed quia ñ pōt fieri magnus anhelitꝰ qa ē prohibens. ut dolor &c̄. oportet ꝙ fiat frequens anhelitꝰ. ut teſtat Hypo. p̄mo re. acu. pōt ſummi ꝙ frequēs anhelitꝰ ig roſſat ſputū & fit ex hº anhelitꝰ difficilior & nocet ex hº iſtrumētum anhelitꝰ de quo hēt. p̄. capitulo de pleureſi.

Anhelitus frigidꝰ. ¶ Multiplicat hic. Auic. uerba cū dixit mortificationem & extinctionē &c̄. propter diuerſos modos quibus contingit in nobis frigiditatem acquiri.

Qſt intrans. ¶ Vult dicere ꝙ fetor oris pp cām in ore apparet qnq; ñ exiſtente anhelitu. Et hoc eſt quod dicit. in illis ſpecieb' fetoris oris q̄ doq; euentaſ. i. precipitꝫ. uel apparet fetor &c̄. Sed fetor oris qui ē propter cām in pulmone apparet maxime tempore anhelitus. ¶ Et ſignificas. ſ. anhelitꝰ fetidꝰ &c̄. humor. i. materia ſub forma hūorali. aut materia. ſ. alia ut ps mēbri.

Iam ſciuiſti. ¶ Hoc capl'm ē difficile in quo Aui. uult comparare anhelitū magū & uelocē & frequentē. & cōtrarios ad inuicē in permutatiōe de uno in aliū. ut dic̄ rubrica. Et prīo comperat anhelitū quātū ad tēpora motus. zº quātū ad tēpora quietis. zª ibi. cū eni. Prīa in duas. prīo determinat đ huiꝰ modi p̄mutatiōibꝰ cōſyđrādo abſolute anhelitū. ſ. totū quātū ad duos motus. zº cōſyderādo ptē unā. ſ. dyaſtolē cōperā do illā ſiſtoli. & ecōuerſo. zª ibi. & ſi tu. ¶ Ad primi euidētiā cōſyderādū qđ permutationes anhelitus i his dr̄ijs magno & ueloci & frequēti & cōtrarijs. no ſunt. niſi ꝓpter p̄mutationes factas in cauſis a qbꝰ dependēt he diuerſitates ſiue dr̄ie. Cauſe aūt tres ſunt. neceſſitaſ euētādi calidū. & uirtus. & inſtrumētū. zm eni qđ iſte cāe alr & alr diſponūt. fit diuerſitas i anhelitu in eſſe magnū uelocē & frequentē. Aut paruū tardū & rarū. ſecundum ꝙ patet ꝓ Gal. in prīo libro de diſnia in plurib' capitulis. Ratio ē qa quod ē uariabile atq; dependēs a cauſa uariat. ſecundū ꝙ cā uariat. Primo ergo Auic. oſtendit uariationē anhelitꝰ in dr̄ijs dictis. & p̄mutatōe de una ad aliā uariatione facta in neceſſitate euētandi. zº uariatione facta in uirtute & iſtrumēto zª ibi. et ſimiliter ¶ Dicit p̄mo ꝙ qñ neceſſitas additur fit magnus anhelitꝰ. & ſi plus ſit uelox & ſi plus ſit frequens. ¶ Conſyderandū quod illas additiones oportet comparare ad equalem neceſſitatē coniūctā forti uirtuti & obedientie i ſtrumenti. ſiue illa ſint in corpore optime ſano. ſiue ſibi ſano. Fingamꝰ ergo ꝓ exemplo optime ſanū corpus in quo pūctualis ſit neceſſitas ſibi debita cū ſua ſanitate & uirtutis fortitudine & obediētia inſtrumenti. Si ergo addit calor eius unde addit neceſſitas euentandi ſtante uirture forti & obediētia iſtrumēti fit anhelitꝰ magnꝰ ſi plus addit fit uelox cū magnitudine. ſi adhuc plꝰ erit frequēs g° poterit argui. iſte anhelitꝰ ē frequens. ergo eſt magnꝰ & uelox. ſed non licet arguere ē magnus. gº eſt uelox uel frequens. p̄ eniꝫ in eo erat magnitudo q̄ uelocitas. ¶ Secūdo conſyderandū ꝙ iſta diuerſificatio neceſſitatis ꝓ additionē pōt intelligi in latitudine ſanitatis ita ꝙ remaneat iſte ſanꝰ. & pōt itelligi extra latitudinē ſanitatis. Ratio qa calor iſte additus fit febrilis. ¶ Sed tunc dubitaſ. qūo gº poterit ſaluari fortis uirtus & obedientia inſtrumenti. ſi eſt ifirmꝰ hō hic tempatꝰ qui p̄mo erat ſanus. ¶ Dicendū ꝙ uirtꝰ eſt fortis cū quadā latitudine & compatōe ad debilitatem quā faceret qdā aliꝰ calor febrilis. uerbigratia hñs effimerā eſt fortis reſpectu hñtis putridam malā. ¶ Sed tu diceres. iſte tempatus homo qui eſt p̄mutatus ad febrilem calorē debet hēre anhelitū magnū & uelocē reſpectu eiꝰ q erat quādo erat ſanus. ¶ Qūo ergo uirtꝰ q̄ debilis ē ex frebre faciet anhelitu maiorē illo qui erat in ſanitate. ¶ Dicē dū qđ cōmouēte neceſſitate apparꝫ luciđ i ſano tēperato ꝙ gradualis additō neceſſitatis faciat p̄mutatiōeꝫ ad magnū ad uelocē ad frequētem Si aūt recedat a gradu neceſſitatis ad quā puenit. & redeat ad primā a q̄ icipit. & ē hº dicere recedat neceſſitas. tūc id qđ prīo minuit ab illo anhelitu. eſt illd̄ qđ ultimo uenit. ſ. frequentia remanebit ergo anhelitꝰ magnus & uelox. nō tñ frequens. Et ſi alter g̃dus neceſſitatis recedat remanebit magnꝰ. nō tñ uelox nec frequēs. & ſi alter. recedꝫ magnitudo & remanebit ſicut prīꝰ ¶ Sed dubitaſ q̄re primū qđ facit uirtꝰ quā

do addit sibi necessitas euentandi ē magnitudo z^m ē uelocitas. tertiū frequētia. & q̄ re n̄ fit frequētia prio. ¶ Dicendū q̄d uirt^9 primo debet facere id quo magis & citi^9 cōsequit suū finez finis aūt anhelit^9 est habere aerez sufficientem euētātem. surgente g^o necessitate ad augumentū p nullū modū mouendi habet uirt^9 maiorez copiaz aeris q̄ per magnitudinez undiq; dilatā do pect^9. & uehemēter. s. ad magnas distātias ¶ Si aūt ista copia nō sufficiat. conat quātū pōt q̄d calor temperet citi^9 quā possibile sit. ut nō lōgo tempore moret incendiū caloris. & h^o fac cū motu ueloci. q̄d si nō sufficiat abbreuiat tempus quietis & ferquentat. ¶ Dubitat 2° Aui. ostendit modū permutatiōis i magno ueloci & frequēti. & cōtrari ps. sua uariata necessitate p additiōem. & uariata per reditum a gradu ad quē adi ps. Ex ego quro de pmutatione in istis dr̄ijs facta pmutatiōe a necessitate a gradu naturali equali uersus diminutiōem & defectum uerbi gr̄tia. aduēiat homini optie sano frigiditas remittēs de sua necessitate quātū ex alia pte calor addebat. Vnd fiebat magn^9 anhelit^9 deid plus remittēs quātū addebat calor. unde fiebat uelox ¶ Deinde pl^9 quātū addebat calor. und fiebat frequēs. ¶ Quero g^o qualis pmutatio erit in istis dr̄ijs facta diminutiōe ab eq̄li. ¶ Nō iuenit istā questiōez esse motā ab aliquo ¶ Licam g^o q̄d mihi apparet. Et fingo hominē tēperatum inter magnū & pnū uelocē & tardū frequētē & rarū. Si. g^o stante uirtute forti. & obediētia instrumēti aduenias sibi prim^9 gr̄dus frigoris cōuertit anhelit^9 ad raritatē. ut primū q̄ pdat sit sua equalitas iter rarū & frequēs. ut dicam^9 dimittere suā frequētiā tēperatā. & permutat ad raritatē. deinde si plus addit frigus pmutatur ad tarditatē. Vltimo si pl^9 fit paru^9. seq̄t ergo anhelit^9 ē paruus. ppter necessitatē diminutā. g^o ē tard^9 & rar^9. sz nō sequit ē tard^9 & rar^9. g^o paruus. ¶ Id aūt q̄d me mouet ē. prio q̄dā auctoritas. A. secūda primi. ca^o. de cāis pulsus. ubi dic q̄d uirt^9 cū diminutiōe necessitatis nō mutat multū de p̄su eq̄li in magnitudine. si instrumētū nō sit phibēs ad dilatatiōez. ¶ Irē ¶ Gal. in li^o de disnia illo ca ¶ His g^o oīo. ubi p^o q̄ ostēdit q̄d z^m additiōez necessitatis duenit ad anhelitū magnū & uelocē & frequētē. ut ostēdere quo secundū diminutionis necessitatē fiat talis pmutatio ¶ Et dicit si minorata fuerit que secūdū materiā. caliditas aliis cāis n pmutatis. manētibus adhuc & paruā & tardā & raram. necessariū est fieri inspirationem. sed parū enim que secundū naturā s. permutata caliditate miorem. multū uero tardiorē. plurimū uero rariorē ¶ Vult ergo Gal. in hoc sermone q̄ talis anhelitus est minor q̄ prius. sed est plus tard^9 & multo plus rar^9 q̄ sit paruus. Et hoc declarat sermo quē subdit. Remota enim necessitate uirtute existente robusta n̄ contingit multū minorē fieri dyastolē. qua indicat. si contingat eā fieri tardiorē & adhuc plus rarā n̄ tn̄ multo plus paruā. ¶ Amplius mens Gal. & Auic. ē q̄ necessitate existente diminuta n̄ multū diminuit anhelitus ab equali. aut ergo intelligūt q̄ tantū minuitur q̄tū est grad^9 necessitatis & tunc nihil eēt dicē ¶ Aut q̄ minus q̄ sit grad^9 determinat^9 necessitati ergo quātitas talis p̄t^9 supar suā necessitatā ergo addet raritas. Et quia tex ille Gal. possit ab homine exercitato in suis modis loquendi cōuerti ad contrariū sensum nostre conclusionis. iō pbo p rationē fūdatā in p̄ncipiis Gal. & Auic. ¶ Semp uirtus suā necessitatē euentādi cōplet cū dr̄ia motus p̄ma. s. cū magnitudie & p̄supponit q̄ uirtus sit fortis & instrumētū sibi obediat. et q̄ sit remissa necessitas. ergo illā tantā necessitatē que sibi inest complebat cū dilatatōe pectoris quā facere poterit. qui enim anhelit^9 ē parum minor q̄ equalis. sed qn uirt^9 complet necessitatē in magnitudine. tunc remittit frequētia plus g^o iste anhelitus erit magis tardus q̄ paruus. ¶ Sz tūc ē rō fortis cōtra. p quācūq; unā ratiōem cōtrariū unū compat ad unū mediū. p ratiōem oppositā. cōtrariū alid cōpabit ad idē mediū. sz prim^9 gradus caloris addit^9 equali faciat anhelitū magnū. & h^o ē primū q̄d facit. g^o per oppositā prim^9 grad^9 frigoris illi equali. aduenies primū q̄d faciet erit anhelit^9 paru^9. ¶ Dicēdū q̄d credo q̄d frigidū ex pre rei siue natura rei puificat. nō tn̄ cocedo q̄d plus puificet q̄ rarificet anhelitū. ¶ Cōtra calor additus pl^9 magnificat q̄ uelocitet. g^o frig^9 p oppositū pl^9 puificat q̄ rarificat. ¶ Dimitto solutiōez aliis & cui uī hec rō soluat ratiōez cōtrariā. ¶ Qui uero uoluit hāc ratōem soluere. Consideret q̄ propositio supra accepta uerificat de contrariis respectu eius q̄d imediate & p se causat. ut albuz & nigrū in cōgregando & disgregādo respectu medii. Consyderet ēt q̄ frigidū de quo loqmur semp stat sub forma caloris. imo est diminutus calor. & necessitat euētatōez secundū sui gradū. ¶ Consyderet ēt q̄d qn dicimus q̄d additus calor primo addit magnitudinē. intelligo q̄d plus addit in magnitudine q̄ in uelocitate & frequētia. sed tn̄ in omnib^9 aliquid addit. Et cū dico frig^9 aduenies diminuit primo frequentiā. intelligo aliud addi. Et cum dico frigus aduenies diminuit uelocitatē & magnitudinē. dico q̄d uer est sz q̄d plus diminuit frequentiā. & q̄d plus fac opinari raritatem q̄ puitatē & tarditatem. ita imaginor ¶ Secūdo alir arguit qs. cōtra Mulieres hn̄t infra uiros gradū necessitaris diminutū. & tamen habent pulsum. & sic anhelitum

partuum & minus tardum & minus rarum.
¶ Dicendū q̄ hoc ē propter duo. Primo ꝓpter defectū uirtutis & inobediētiā organi. Vnde ñ pōt uirt⁹ facere magnitudinē. Hic aūt cōpam⁹ eidē corpori. uerbigratia. uiro tēperato ſtante fortitudine uirtutis eadē & obediētia inſtrumēti. ¶ Et ſimiliter. ¶ Hic oſtendit pmutationez in his dr̄iꝭ conſiderata uirtute & inſtrumento. ¶ Et p̄mo facit hoc. z° infert quoddā ibi z^a. quæ ē eſt egritudo. Prima in duas. p° oſtendit qūo fit pmutatio in his dr̄iꝭ q̄n uirtus diminuēdo p cedit. & inſtrumētū inobediēdo ſiue reſiſtendo ſiue ꝓhibēdo ꝓcedit. z° q̄n ſtat̄ & nō fit redit⁹ a caſu uirtutis uerſus fortitudinē. nec ab inobediētia inſtrumēti ſiue reſiſtētia ad obediētiam z^a ibi. & q̄n deficit. ¶ Cōſyderandū z^m. Dynū & bene p̄ſideriū intelligit uirtutē motiuā ſpiritualiū factricē anhelit⁹ que mouet deſiderans aerē. ſicut ēt Gal. pōit i cōmēto afforiſmi. Apoplexia &c̄. & q̄n ipſa debilitat̄. tūc debilitatur deſideriū in mouēdo pectus. Sz ꝓ phibitiōem intelligim⁹ inſtrumētū q̄d mouet̄ & uocat̄ phibitio inquātū ē mne mobile naturale reſiſtit aliquo mō mouēdi. Dic g̃ ¶ Aui. q̄d q̄n diminuit̄ deſyderiū. i. uirt⁹. ſimiliter ſupplet fit pmutatio aliqua z^m has dr̄ias anhelit⁹. primuz q̄d fit ex defectu uirtutis. ē puitas. & ſi pl⁹ debilitat̄ fit tarditas. & ſi pl⁹ fit raritas. Si ergo ultimū q̄d ꝓditū ē. ē frequētia poterit anhelit⁹ ēe frequēs tardus & paruus. ſicut dicim⁹ d̄ pulſu formicāte. ¶ Et phibitio. i. inſtrumētū cū diminuit̄. q̄a fit inobediēs. primū q̄d d̄ficit ē magnitudo. q̄a nō pōt inſtrumētū dilatari. poſtea ſi pl⁹ fiat inobediēs nō poterit ēt uelociter moueri. & ſic d̄ficiet uelocitas. & ſic de iſtis pmutatiōib⁹. ¶ Cō ſydera circa p̄dicta ad exercitādū mēteſ q̄ q̄dā de his pmutatiōib⁹. factis d̄ facto ſunt poſſibiles & clar̄. ſz i q̄buſdā latet ābiguitas poſſibilitas. Claꝛ ēt ē poſſibile ēē. q̄d ſtāte uirtute forti & ſic remanēte cū quadā latitudine. et ſtāte obediētia inſtrum̄ti pōt addi neceſſitas gradualiter intantū q̄d fiet anhelit⁹ magn⁹ uelox et ſpiſſ⁹ & poterit fieri redditus. Clarū ēt eſt q̄ ſtante uirtute forti & obediēcia inſtrumēti poterit g̃ datim diminui neceſſitas per aduentū frigoris q̃ fiet anhelitus rarus tardus & paruus. licz h° ita nó ſit clarum in frigore ſicut in calore. quia fortitudo uirtutis plus ſtat cum caliditate q̃ cū frigore. Clarū ēt eſt q̄ pōt fieri redditus recedēdo a frigore diminuta neceſſitate ueiendo uerſus calorē. ſed nō eſt ita clarū et de fcō poſſibile quod ſtante neceſſitate & obediētia inſtrumēti poſſit ita gradualiter deficere uirtus q̄ ueiat ānhelitus ad raritatem. q̄ enī ſtet calor inducēs neceſſitatem & uirtus deficiat. unde fiat anhelit⁹ paru⁹ uelox & frequēs. aut ſtāte neceſſitate ad huc pl⁹ defitiat uirtus. unde fiat ānhelitus paruus & tard⁹ & frequēs. hoc ſatis apparz. ſz q̄d adhuc plus deficiat uirtus. ita q̄ ceſſet frequētia & fiat rarus. hoc eſt defficile imaginari. d' co ſtāte neceſſitate. quia iſte uidet̄ iā ueiſſe ad frigiditatē & cōgelatiōez per reſolutiōez huiuſmodi calidi. ergo ceſſauit tota latitudo addite calidi tatis que excludit̄ a tota latitud ne diminute ne ceſſitatis. Similiter ñ eſt clarū q̄ uirt⁷ ſtet fortis & neceſſitas q̄b⁹ ſtat anhelitus hominis tēpati equales. & q̄ inſtrumentū uariet̄ intantum q̄d uariēt oēs tres dr̄ie. Eſt enim claꝛ q̄ ſtāte uirtute forti cū ſua neceſſitate. uel cū addita neceſſitate. Si fiat inſtrumentū obediēs ñ poterit magnus anhelit⁹ fieri. ſed fiet paruus uelox & frequēs. Sed ñ ē claꝛ q̄n remanēte uirtute forti & neceſſitate addita inſtrumentū. ſ. pectus poſſit ita id. rari. uel ut dicā lapidē fieri q̄ ñ poſſit uelociter. & multo plus frequēter moueri. ñ uidet̄ poſſibile remanēte uirtute forti ſaltē cū menſura caloris. De huiuſmodi poſſibilitatib⁹ & ipoſſibilitatib⁹ fecit nos ꝓpendere Hali. z° tractatu tegni. 7° cōmento ubi ſufficiēter loquēs de his ſolū de pmutatōe triū dr̄iaꝛ dat exemplum in uariatiōe neceſſitatis. ſed q̄n loquit̄ de uirtute. dat exemplū de pmutatōe magnitudinis ad puitatē. & d̄ uelocitate ad puitatē & raritatē remanēte frequētia. ſz loquēs d̄ pmutatiōe inſtrumēti dat exēplū d̄ pmutatōe magnitudinis. i. puitatē q̄n fit inſtrumentū iobediens. Et cum dicit ¶ Hali. accidit loco eius pulſus magn⁹ qui ē fact⁹ pmutatus i motu & quiete. q̄a fit loco ei⁹ uelox & ſic in motu fit pmutatio & frequens. & ſic in q̄ete. ita debet intelligi hic. ergo ſiue uera. ſiue ficta incitant futuros. Alia exercitatio eſt Ecce cū q̄s ē in ultimo gradu diminute neceſſitatis. & reuertat̄ q̄d ꝓmo reſumit d̄ dr̄iꝭ ānhelit⁹ ꝓditi. ¶ Amplius aliquis ē in ultimo debilitās refortifica t̄ uirtus q̄d primo reſummet. 3° aliquis eſt in ultio obediētie q̄d p° reſumet. obmitto illa q̃uis ex dictis mlta appareāt. ¶ Cōſiderādū ulteri⁹ q̄d lr̄a q̄ dicit minuit̄ d̄ſideriū poſſet alr expoī ut dicat̄ minuit̄ d̄ſideriū. i. neceſſitas euentandi. & per hoc additionem frigoris gradati oppoſiti calori addito. Et ſecūdū h° ¶ A. ſolueret q̄ſtōez quam ſupra moui. & dixi ñ ēē motam ab alio. ¶ Et dicit Aui. quādo minuit̄ neceſſitas euētādi & fit ꝓhibitio. ſ. aduēt⁹ aeris. & h° q̄n ē neceſſari⁹. uel fit ꝓhibitio coloris. & idem eſt dicere ¶ Similiter ſupple pmutāt̄ dr̄ie anhelit⁹ ſic̄ ſtatim dictū ē. dixerat aūt ſtati. q̄d ſi fiat redit⁹ ab addita neceſſitate. prius minuitur frequentia. deide uelocitas ita hic addito frigore. prio prius diminuitur frequētia & fiat anhelit⁹ rarior q̃z pri⁹ deide tardior. Et iſta expoſitio uidet̄ ad mēteꝫ Auic. per h° q̄d dicit ſimiliter qa

alicui statim dcō ista permutatio assimilat. & consona est etiā hec expositio cū eo qđ statz dicer in expositione illius uocabuli. prohibitio. qa tñ sermo. A. uī cōtinuꝰ i hoc qđ dic minuit desi driū & phibitō. iō uī uel e q minuat desideriū & minuat phibitō. ¶ Iō saluādo rīaz expositionē secūdā dicemꝰ q. A. p desideriū itelligit necessitatē tēpādi calorē p attractōez aeris. et recreatorum desideriū. quia est prior & pricipalior pars anhelitus. sz per prohibitionez intelligit necessitatē mundificandi fumos & aerē calefactū & hoc fit per actū sistolis & cōstrictionē pectoris. & uocatur proibitio. quia ratiōe finis. cōstrictio est pibere nocumentū ex illis uaporibus & fumis. & educere eos extra. nec hoc est pricipale desideriū. imo principale desideriū est in anheli tu trahere aerez. ¶ Vnde supra primo. capº huius sen. dixit iuuamētū pulmōis omnino ē attractio aeris. hº ergo ē qđ pulmo prio desiderat. & p se dico iquātū ē organū seruiēs cordi. Secūdo aūt desiderat phibitiōem & expulsionē illoꝝ uaporuz. & iō dicit phibitio. ¶ Dicit gº cuz minuitur desideriū. i. necessitas attrahēdi aerē frigidū. Et cū minuitur phibitio i. necessitas expellendi similr fit. Primū. dic primū. qa magis minuitur frequētia. deinđ minuit uelocitas. deinđ magnitudo Si aūt uis tenere cōtrariū opinionis in hac questiōe. tūc expone textū istū similr supple. primū qđ mutat ē magnitudo. sic eni addita necessitas. prio mutabit magnitudinē. qa faciat pulsum maiorem postea magis & magis addita mutabit pulsum ad uelocitatē & frequētiā. ita ex oppositō diminuta necessitate prinz q. mutabitur erit magnitudo ad puitatē. deinde si plꝰ diminuit ad tarditatē. tertō ad raritatē. ¶ Et oñ deficit. Hic ostēdit quid est de istis dīijs anhelitus qñ iā deuentū ē ad ultimū gradū diminute necessitatis addite. itaq ibi stat & nō redit. & dic ē qđ quando deficit reditꝰ in tribꝰ gradibꝰ diminute necessitatis. ita qđ statur in ultimo ad qđ deuētū ē. tūc dīia anhelitꝰ que plus est .s. magis addita ē raritas. deinde post illam est tarditas. deinde post illam puitas. ¶ Consyderandum prio qđ sicut imaginamur tres g̃dus addite necessitatis super equalē necessitatez hominis temperati. unđ fiunt tres dīie anhelitꝰ. s. magnus uelox & frequens. ita imaginari oporz tres gradus diminute necessitatis qbus sūt tres oppositе dīie. s. paruꝰ tardꝰ & rarꝰ. & quia necessitas est finis. uel mouēs ad finē. & finis non erat intentio. Iō Auic tres necessitates uocauit tres intentiōes. hoc habito uidetur intētio Auic sđz hāc opinionē qđ qñ stat & iaz deuētuz est ad terminū. s. ad tertium gradū diminute necessitatis. raritas anhelitus est plus exiēs ab equalitate tēperati hominis. & postea tarditas. & postea puitas quā Auic uocat magnitudinē hanc. ¶ Ad uerificandū illa semp oz presuponere qđ uirtus nō uariet. nec instrumētū sed sit uirtꝰ fortis & obediētia instrumēti. tūc ergo sit hō tēperatus hns anhelitū equalez inter magnū et paruū & uelocē & tardū & frequentez et rarum. ¶ Adueniat ergo sibi prius gradus frigoris. & parum diminuat necessitas. statim anhelitus illius permutat & fit ineq̃lis. & licz simlꝰ fiat paruꝰ & rarꝰ. dico inquantuz simlꝰ possunt fieri. tñ ille anhelitus est magis rarꝰ q̃ paruꝰ. nam uirtꝰ fortis cū obediētia istrī p. tū minuit ab equli in magnitudine. Et si adueniat secꝰ gradus diminute necessitatis. tūc anhelitus fit tardus. sz cū hoc est rarior q̃ sit tardꝰ. ex hº qđ in pria dīia. s. puitate nō mltū recedēte ab equali cōpellit necessitas. Vnde p zm g̃dū frigoris adhuc fit pulsus impressio in raritate. s. qa maiorē raritatē facit q̃ puitatē ul tarditatē. Et si aduenit tertiꝰ g̃dꝰ adhuc pmutat anhelitū uersꝰ raritatē similimō quo dictū est. ergo cū sumꝰ in 3º gradu harum necessitatū diminutaꝝ. dīia anhelitꝰ que est maior respectu anhelitꝰ equalꝰ & magis recedēs ab equalitate ē raritas. deinde tarditas. 3º paruitas ergo iste anhelitꝰ respectu tēpati ē paruꝰ tardꝰ & rarus. & stantibꝰ actu istis tribus dīijs. ita q̃ ñ fiat reddit ille anhelitus ē plus rarus respectu rēperati sui uel equalis q̃ sit tardꝰ respectu sui equalis. & ē plꝰ tardꝰ q̃ sit paruꝰ respectu sui equalis. ergo imediate inferē qđ exitus illiꝰ anhelitꝰ ab anhelitu equalis hominis tēpati ad paruitatē est minor exitꝰ q̃ ad tarditatem & ad tarditatē é minor q̃ ad raritatē. & sic maior exitus est ad rarū. minor ē ad tardū. & ad huc minor ē ad paruum. Et consydera qđ ñ itelligo maiorē exitū solū p maiorē gradū frigoris faciētis diminutā necessitatē. qa hoc satis erat notū. nec oportebat in hoc multū laborare. A. sed intelligo maiorē exitū ab anhelitu naturali p maiorem q̃titatē distantie exitus uersus totū hoc qđ ē raritas. uerbigratia sit hominis tēpati anhelitꝰ mediꝰ inter magnū & paruū. a. sit medius iter uelocē & tardū. b. sit mediū iter freqn tē & rarū. c. ¶ Dico q anhelitꝰ homis q uenit ad tertiū gradū dinute necessitatis ē recedēs a p̄dictis mediis. & ē puus tardꝰ. & rarꝰ. sz puitas recedit ab. a. p unā mensurā ut p unū cubitum. uerbi g̃tia tarditas recedit ab ipso. b. per duas mēsuras. ut p duos cubitos. sz raritas recedit a suo. c. p tres mensuras. s. p tres cubitos. Et hoc uidetur uelle Auic. in manifestiori suo sermone ¶ Ex quo patet. qđ littera que dic̄ postea magnitudo. pōt dic postea paruitas. sicut inuenit i. Arabraico. Et scđm q apparet ista paruitas anhelitus respectu anhelitꝰ eq̃lis in. a. dicit puitas. sz respectu tarditatis & raritatis. respectu q̃x

ñ ita excedit a ſuo.a.ſic̃ ille recedũt a ſuo.b.& a ſuo.c.põr uocari magnitudo.Et credo q̃ ebraico erat uocabulũ qđ poterat iclinari ad ſignificandũ magnũ & paruũ.ſed Iudeus aſſumpſit ex eo paruitatẽ.qa ẽ ſermo manifeſtior.ſed trãſlator ſumpſit ex eo magnitudinẽ.Et conſidra q̃ Auic.ñ dixit ſermonẽ ſimilẽ ſi ſtaret̃ in trib⁹ neceſſitatib⁹ additis.qa ille anhelit⁹ ẽ magnus uelox & frequẽs.nec forſan ẽ frequẽtior q̃ maior nec econuerſo.& ió tacuit Apparet ergo ſecũdũ hãc noſtrã expoſitionẽ qđ totus ſermo eſt cõtinuus ab iſta ꝑte.ſi aũt redeat neceſſitas.Et ei⁹ cõmẽratio ẽ iſta.ſi ab ultima additione neceſſitatis cũ qua ãhelit⁹ ẽ magn⁹ uelox & frequens fiat reuerſio ad neceſſitatẽ equalẽ.ꝑ⁹ diminuit̃ frequẽtia q̃ ultio eueit.z⁹ diminuit̃ uelocitas.,⁹ magnitudo.& tũc fcũs ẽ ãhelit⁹ eq̃lis a q̃ icipit & ſimilimõ qñ dinuit̃ neceſſitas attrahẽdi aerẽ & neceſſitas educẽdi fumos & phibẽdi eos.p^m· q̃ dinuit̃.ſ.q̃ magis dinuit̃ ẽ freq̃ntia anhelit⁹ tempati.poſtea uelocitas.poſtea magnitudo.ita qđ quãdo ẽ terti⁹ grad⁹ diminute neceſſitatis cũ quo ẽ anhelit⁹ rarus tard⁹ ꝑuus.inuenitur maior raritas reſpectu tẽperati.qa ſemꝑ a priti pio aduent⁹ frigoris incepit addi raritas.g⁹ cũ ſtat̃ in ultimo diminute neceſſitatis erit maior raritas q̃ tarditas.& tarditas maior q̃ ꝑuitas.q̃re ſequit̃ qđ egreſſio ab equali anhelitu qñ ẽ in termino ultio termini diminute neceſſitatis plus ẽ ad rarũ.minus ad tardum.& minus ad paruũ.qa paru⁹ põt magnus dici z^m· modũ dictũ.Scđm uero aliã opiniõez ſuperi⁹ poſitã ſic exponeret̃.qa aduenientib⁹ gradib⁹ frigiditatis primũ qđ tollit̃ ẽ magnitudo.& fiet anhelit⁹ paruus.z^m· ẽ uelocitas & fit tard⁹.& ꝑ aduẽ tũ ultimi gradus diminute neceſſitatiſ tollitur frequẽtia & fit rar⁹.g⁹ quãdo ibi ſtat̃ & nõ fit redditio.inuenit̃ raritas pl⁹.ſ.cũ pluri frigore uel cũ pluri diminuta neceſſitate.deinđ tarditas poſtea magnitudo.ſ.talis que ẽ quedã ꝑuitas g⁹ ſeqt̃ qđ anhelit⁹ rar⁹ pl⁹ exit a naturali q̃ & ſic pu⁹ tard⁹.& q̃ pu⁹ magis apropiq̃t naturali ¶ Ez tu dices.qũo z^m· primã opinionẽ quã magis đffendis ſaluare poteris qđ egreſſio a naturali ad anhelitũ paruũ fit minus q̃ ad tardũ & rarũ.imo ẽ totũ oppoſitũ qa prima ꝑmutatio que apparz ex prio gradu frigoriſ.& diminute neceſſitatis ẽ ꝑmutatio in raritate.& ultima mutatio ẽ ꝑmutatio in ꝑuitate que fit a 3⁹ g̃ du frigoris & diminute neceſſitatis.g⁹ egreſſio a naturali ad ꝑuũ ẽ maior egreſſio.Iam apparz ſolutio ex dictis.Nã puitas in anhelitu minus recedit a naturali anhelitu uocato .a.q̃ recedat raritas a ſuo.c.& ẽt raritaſ ꝑuitati cõiuncta per ultimũ gradũ frigoriſ pluſ recedit q̃ paruitaſ coniuncta raritati in primo gradu frigoris & diminute neceſſitatiſ ¶ Alia expoſitõ huiuſ paſſus eſt q̃ per tres ītentiões itelligit tres cãs anhelitus.ſ.uirtutez neceſſitatẽ & inſtrumẽtũ a,quibus cum fit receſſus uerſ⁹ extrema ſe adiuuãtia.ut q̃ uirtus debilitet̃.neceſſitas minuat̃.& inſtrumẽtuz fiat inobediens.tũc ultimũ q̃ inuenitur eſt raritas.& poſt illã.ſ.uerſus.añ eſt tarditas.& poſtea magnitudo.ſ.que dicit̃ puitas. ſibi ergo raritas que fit cũ maiori permutatiõe & diſpoſitione ſana magis diſtat a naturali. Si placet hec expoſitio accipe eam.ſed mihi nõ placet.ꝛ ſit in ea ſubtilitas. ¶ Eſt aũt dubitatio q̃re nõ figim⁹ gradũ fortificatiõis uirtutis et obedientie inſtrumenti.ſicut facimu⁹ gradus defectus uirtutiſ & iobediẽtie.& ſic facimus in addita & dimiuuta neceſſitate. ¶ Et cõſydera q̃ mãſiões ſiue gradus notabiliores in fortitudie uirtutis & obediẽtia inſtrumẽti nõ ſunt poſſibiles ſup equalitatẽ hõis tẽperati.Hoc dimitto aliis.Sed tu conſydera.& ſi cõſideres dyaſtolẽ anhelitus.& comperes ad ſiſtolẽ.& conſideres q⁹ modo diuerſificatur una ab alia in duab⁹ neceſſitatibus predictis.ſ.in neceſſitate addita & diminuta.erit tibi clara diuerſitas dyaſtoliſ ad ſiſtolẽ in additiõe dr̃iaꝝ dictarũ.uel diminutiõe ab eis.uerbigratia.ſit neceſſitaſ atrahendi aerez maior q̃ neceſſitaſ extrahẽdi fũos.tũ fiet dyaſtoles maior q̃z ſiſtoleſ.Et ſi adhuc ſit maior erit uelocior.& ſi maior erit frequẽtior. Q uecũq; dicta ſunt ſupi⁹ poſſent hic adaptari. ¶ Et conſidera q̃ ut aſ ꝑceſſim⁹ contra Gal.uere ñ põt ſiſtoles eſſe frequẽtior dyaſtole.nec econtra.ponendo frequẽtiaz ampliorẽ numeꝝ motuũ ſibi ipis magis apropinquari.& ꝑ breues quietes. quot enim ſunt dyaſtoles.tot ſunt ſiſtoles.& ecõtra.erit ergo uel ꝑ fractiones in una dyaſtole.ſ⁹ in una ſiſtole uel uocabit̃ ſiſtoles frequẽs inter quã & diaſtolẽ alterius breuius interueniat tẽpus q̃ inter diaſtolẽ & ſiſtolẽ alterius.Et iõ forſan Auic.dixit abſolute in aditione & diminutõe ¶ Et cũ dixit.Cum enim uult oſtendere cãm diuerſitatiſ ſpacii quietiſ.Et uult qđ omniſ mot⁹ cuius maior eſt neceſſitaſ.quieſ aũt eſt breuior. ¶ Et hoc ẽ qđ dicit cũ cauſa ẽ magiſ ducenſ in dilatatione.i.in dyaſtole ad aditionem.ſ.neceſſitatiſ eſt temp⁹ &c̃.Et qñ eſt ſimiliſ illi cauſe i cõſtrictione.quia ducat ſyſtolem ad neceſſitatem maiorem &c̃.ſicut nunc in ſupiori parte ſatiſ declaratũ eſt. ¶ Et anhelit⁹. ¶ Hic eſt quidã canõ ꝓiectuſ.& uult q̃ anhelituſ uelox & freq̃nſ .i.ſequens dictus frequens ſeqtur apoſtema calidũ.ſ.ſpiritualiũ.& hoc ꝓpter neceſſitatẽ addita multum.& conſtrictionem anhelit⁹ ab opilatione in pulmone.Vnde quia non poteſt fieri magnus fit frequens.

Iste anhelitus &c. Intelligit dy
nus ꝑ hunc anhelitū illū q̄ dicitur
cōcussiu⁹ siue tremulus. & hoc ē
sicut illud qđ de pulsu diximus.
Quidā uero bō. dixit ꝙ est anhelit⁹ in q̄ mo
uent pectus & nares. Sermo qdā Dyni apđ
me hēt intellectū. si quis consideret cās tremuli
pulsus inter quas pōt esse debilitas uirtutis. lz
A. hic ñ explicet tn̄ aliunde intelligitur. Ser
mo bonoñ. ñ hēt intellectū. Credo ꝙ ꝑ anhelituz
motiuum possum⁹ intelligere illū in quo homo
ꝑcipit ac si intus in pulmone sit motus quē ꝑci
piebat. Vnde rubrica dicit motiuus .s. mouens
pulmonē. simile ei qđ dixit. G. 4° de interiorib⁹
4°. capitulo de illo q̄ defectionē sui dyafragma
tis parietis sustinebat. Fit aūt hic anhelit⁹ mot
uus ex debilitate uirtutis. s. mouētis clibanū pe
ctoris. Vnde pulmo interi⁹ ñ mot⁹ quasi quadā
agitationē ex incendio facit se sensatū. & in hoc
anhelitu dilatant nares multū. Vnde una lr̄a dic̄
anhelitus motiu⁹ ex narib⁹. s. mouēs pulmonē
Constrictio ēt fortis ut in squinantia. & collectō
nes materie apostemose uel subite effusiones.
materie ut in catarris. uel aliis ꝑpter subitam
& multā ꝓhibitionē anhelit⁹ sunt cā hui⁹ agita
tionis in pulmone. quod leue est itelligere. si pul
mo hēr ꝓpriū motū. & si ñ. ēt cōprehēdi pot. si
consideres motū quē calores & uapores in pul
mnoe inclusi possunt facere in pulmone &c.

Malicia. Iā determinauit đ dr̄ijs
anhelitus. quarū plurime possunt
reperiri cū dispositiōe sana. licet ēt
possunt repiri in egris. imo quedā
diuersitas in dictis uidet̄ solū reperiri in egris.
sicut ē anhelitus motiuus. Hic determinat đ
modis. siue dr̄ijs. siue diuersitatib⁹ anhelit⁹ q̄
reperiūt plus i dispositiōe egra. & eis est cōe
nomen. s. anhelit⁹ malicia. & pōt dici qđ species
anhelit⁹ đ q̄bus iā diximus. plurie sunt simplces
sz plurime dicēđ sunt cōpositē. Prio g̃ ostēdit
q̄d sit anhelit⁹ malicia. & pōit eius species &
causas in generali. z° in speciali exequit. ibi z^a. cō
strictio. Prima in tres primo pōit ei⁹ spēs cōes
ostēdēs quid sit. z° ei⁹ causas. 3° canones. ibi z^a
& quādoq̄ 3ª ibi. & omnis. Cōsyderādum
qđ dixit egra. i. egrotatiua. q̄a ista uel sunt cuz
actuali egritudine. uel cū propinq̄ dispositiōe ad
illaz. Cōsyderandū circa secūdā partē qđ in
sum ma. 6°. ponit cās attritū. i. attritiōem & ca
sum uirtutis. ut pestilētiales & alie febres male
Cā cañ. ultimo positi est. q̄a quādo iacet homo
supinus. ꝓtes pectoris concidunt super alias. ut
Gal. 4° de interiorib⁹. 7° cōmēro. Quādo hō
iacet super uentrē magis stāt dilatate & min⁹
oppresse. Quādo aūt iacet sup uno latere medio
modo se habet. & iō anhelitus malicia i illo situ
se habet medio modo. Sz dic̄ si pectus homi
ne iacēte super uētrē ē dilatare. tūc constrictio
erit sibi difficilior. Dicēdū qđ nō oz. In illa
eni dilatatiōe ē libertas maior mouēdi q̄a mē
bra nō se grauāt. nec similr. materie nō sic cōsti
gunt mebra iteriora. Et iō dixit ꝑpter materiā
& ꝑpter hoc ēt in pfocatiuo anhelitu itrinseco
& a repletiōe itrinseca sibi circa ꝓtes pumlmōis
ꝓhibet̄ an helit⁹ oio apđ resupinatiōez. q̄a ma
terie ille mr̄e coartate a mēbris. magis coartāt
ut̄ posset oinnino componi cū resupinatiōe &c.

Constrictio Hic exēplificat đ his
dr̄ijs siue speciēb⁹. & hz tot ꝓtes.
quot sunt he spēs. Prio ergo deter
minat de cōstricte anhelit⁹ & dici
tur anhelitus cōstrictus. Et prio ostendit qd sit
z° ponit causas eius 3° signa. z^a ibi. & ei⁹ 3^a ibi.
apostematum. Cāe aūt eius possunt assigna
ri sex. s. apostēata. humores effusi. mala cōplo
cōstringens. aut uapores. aut cōstrictō pectoris
aut mot⁹ cretici. Et plures possūt nūerari sc̄dz
aliū mōuz. et ēt paucioēs. Et artharie. Cō
syderandū sicut supr̄ dicebat̄ ꝙ artharie oppila
te maxime sunt cā stricture sensate q̃n materia
cōicat cāne. & q̃n sunt i artharijs ē imaginandū
hoc ꝙ cōstringat̄ anhelit⁹ q̄a nō ē aeri uia. sz q̃n
sunt i uenis. ñ proprie h° fac̄. ut patet. in exēplo
Gal' 4° deinteriorib⁹ i fine. Coopertura. ut.
supra ē clausio ꝑp nocumētuz ibi in uicinorex y
dropisi & apostematib⁹ infērioris uentris. pōt
superi⁹ resudare materia. Spissitudo. i. spis
satō & sic cōstrictio pectoris. s. ex materia. ut
fuit i puero quē Gal. curauit qnto de igeio saī
tatis i fine sc̄dz trāslatiōez antiq̄. & 7° c°. sc̄dm
nouam. uel constrictio ex accidenti. ut ligatura
uel alia causa.

Apostematum. Hic ponit sig^a. &
solum ponit signa duoz mōz cāz
s. ex apostēatibus & humorib⁹ ef
fusis. z^a ibi. sig^a autem. Obmisit
sit signa cōstrictiōis facte a mala cōplexione. q̄a
sunt nota. si sunt a cā extrīseca. & si itrinseca iaz
sunt posita sup̄. c°. đ signis pulmois. Etiaz quia
talis constrictio a scicitate neruorū & uelaminū
dignius uocat̄ difficultas anhelitus q̄ constric
tio. quia non iuenitur aliquid in uia qđ claudit.
Obmisit signa facte a uaporibus. q̄a sunt nota
ex causis febriū uaporosarum. Signa aūt parui
pectoris. uel constricti sunt uisibilia. Signa uero
crisis bone uel male scies ex. 4° libro fen z^a. Apo
stematū prefocatorū. s. squinantiaruz est dolor
grauis. i. pōderosus. quasi esset ibi aliqid graue
quia pulmo sentit per panniculū. ut dictū est su

pra. Et exterius. ſ. uerſus cutē. Debilior. qa non eſt locus ſic ſenſibilis. & in cartilaginibus. ſ. ſi ſit apoſtema. Eſt cōſtrictio. ſ. āhelitus. quia opilatē uia. & quandoque perducit ad tuſſim. ¶ Sed tu dices. immo ſemper. ¶ Dicē dū ꝙ forte ul't tuſſiz humidā. ¶ Signa prefocationis. ſ. magni apoſtematis. ſ. intrinſeci in ſpiritualibus uel prefocatiua. quia cadunt hec ſigna inter ſigna prefocationis materialis. ut ſupra dixit. Et cum ſunt cum manatiōe ſemp iuuāt. qa diminuit ex hoc materia & mouet. & tūc ſequit tuſſis. & poſſibile ē qđ aliqd ſpuat. ¶ Vl' ſigna ſputū. ¶ Et deſyderiū &c̄. Et cū ſterritiōe. ¶ In ſpatio. ſ. pectoris. ¶ Permutat. ñ dbeat itelligi qđ trā ſeat. ſz ſentit materia agitari in uno latere. ſi ē in uno latere tātū. & modo uerſus unā partem modo uerſus aliā cū alteratiōe. ſiue permutatiōe ſitus iacendi. ¶ Nō ē tuſſis &c̄. qa nō niſi cū materia applicat cānulis pulmonis. ut ſtimulet ad tuſſim.

ANhelitus. ¶ Dubitat quare Aui. nō poſuit hūc anhelitū cū narrauit ſpecies anhelit⁹ mali. ¶ Dicēduz qđ dedit intelligi. & forſan qđ anhelit⁹ diuerſus nō cōſequit ut plurimū. ul'ſem per diſpoſitiōez egrā. ſz pōt homib⁹ ſibi ſanis accidere. Et iō ñ dixit. cauſa aūt pulſus diuerſi ut ē ſcriptū prio cañ. fen 2ª ſunt materie aggrauantes repl'onales. ſ. hūorales. ul' cibales. & pugna nature. & egritudines. & accidētia anime. ita in anhelitu. & ꝓprie anime accidētia. ſ. cogitatio in aliquo multū facit inequalitatē in anhelitu. ut prio de diſnia. ordinatio & inordinatio fit 2ᵐ uirtutis potētiam & ipotentiam &c̄.

ET ex ſpecieb⁹. ¶ Hic determinat đ anhelitu duplo. & i hº cōprehēdit anhelitū interciſum de quo ſupra dixit inter quos ambos ē mora. ſ. parua. & poti⁹ ē quedā iterruptio mot⁹ & hic ꝓprie dicit anhelit⁹ duplus. qa ſimilat pulſui bis pulſanti. ul' mora iſta ē lóga. Vnde cū expectat mot⁹ nō uenit. ſz aduenit quies. & ille dicetur anhelit⁹ interfect⁹ ꝓ qetē. & iſte forſan eſt quē uocauit iterciſuz. Anhelit⁹ aūt pueri cū plorat ē dupl⁹. qa uidem⁹ eos geminat motū ſuſpirioſe et ſīc hō q rē placidā uehemēter odorat. ¶ Gemiat enī tractū. & āte hūc ꝓceſſit. iterciſus neglexit enī anhelare. uñ cogit motū duplicare. ¶ Sed dubitatur quare pueris plus hoc ſuſpiriuz accidit Dicendū. qđ ſuſpiria ſunt contraria pueris & aliis hominibus. ſicut eis ſunt cōtraria ꝓpter aliq uā attenſionez fixaz negligentia anhelitus. Vnde poſtea cum uehementia & multitudie aſt cū uehementi magnitudine coguntur reſtaurare. Sicut enīz Albertus ponit in libro đ motu cordis. 7º capº. & pluſq̄ Cōmentator itegni. & de ſignis cordis. ſuſpurium eſt hauſtus aeris a mente defixa obmiſſa cū multitudine reſtaurationis. Q uibuſcūq; aūt hec mētis defixo accidit ut anhelitū negligat eis accidit ſuſpiriū. pueris aūt qa uehementer diſtrahunt ad plantū. ideo negligūt anhelitum. & fit eis ſuſpiriū. Sed plus quandoq; quādo quieuerit planctu ſtantes mente defixa ad cām que fecit eos plorare. Nūdum enim exercitati in mūdanis eueniētib⁹. & quaſi omnib⁹ eis uiſis nouis. & admirādis fixe diuertunt mētē & ceſſant ab anhelitu. hōib⁹ uero ꝓuectis qa ē uirt⁹ conſiliatiua in eis. & uaria in eis occurrūt diuertētia. modo ad unū modo ad aliud. ñ ſic fixe ad unā rē abſtrahunt tota mēte. ¶ Et ꝓp hoc accidit. ꝙ pueri licet ſint humidi fortiter tñ tenent ꝙ memorāt aliquo⁹. ut Auic. 6º. de naturalib⁹ parte 4ª. 3º caº. ¶ Cōpreſſio quādo dilatat. i. quādo fit dyaſtoles fit interciſio. qa fit cōpreſſio & ſiſtoles. Et mutatio quando ſtringit in ſiſtolem. & ēt in ſiſtole fit quandoq; mutatio. ¶ Dubitatur quare ſuſpiriū pl⁹ accidit in dyaſtole. ¶ Dicendum ꝙ negligētia āhelandi inducit plus neceſſitatem frigidi aeris. Pectus enim quaſi ſe ipſo cō idit. & expiratōes aliquādo fiūt tēpore quo homo negligit anhelituz. ¶ Et eius cā. ¶ Ponit in ſumma ſex cauſas. ſz poſſunt reduci ad aliū numerū. ¶ Extictio. i. ut extinguat ul'. i. ut ifrigidet. Et iō qđ ñ pōt uno anhelitu cōplere. ſtati conat cū duob⁹ i additiōe. ſ. motus ad motū. exēplū de eo q uult icidere lignū. ut Aui. 2ª primi. capº. de cauſis pulſuū. ¶ Aūt debilitas. ¶ Secūda cā. iſta ē debilitas inſtrumenti uocis. i. dyafragmatis & pectoris. Pōt dupl'r facere malū anhelitū. uel qa ichoatur mot⁹. & nō pōt illū cōtinuare. ſz ſtati dficit. & ſtatiz reſummit. Et hic dicit dupl⁹. ul'qa dficit in faciēdo unā totaz dyaſtolē. ul' unā totā ſiſtolem & iſte uocat interciſus ꝓ quietē. ubi mot⁹ expectabat. ſiue dicit cadēs in medio. Aut malicia. ¶ Tertia cā. differt hec cā a 2ª. qa iſta eſt compl'onalis. ſz 2ª eſt debilitas dyafragmatis a quacūq; cauſa debilitāte. Et eſt plurimū. quia ut plurimū mala compl'o exiccando uel inducēdo ledit. ut calor & ſiccitas & frig⁹. Aut egritudo officialis. ¶ Sexta cauſa. ſicut ſpaſmus. & forſan molificatio. & forſan aliqd huiuſmodi opilationē. Et ſubdit de ſpaſmo ꝑterito a quo remanſit defectus aliqs in partib⁹ pectoris ât futuro quē ꝓueniunt accidētia nocumēti hoꝝ muſculorū. Et de ſpaſmo actu exiſtēte nō dixit quia erat motus. Et intellexit de eo cum dixit. egritudo officialis. Et iſte hanhelitus. Eſt aſ foriſmus ſexte ꝓticule. In acutis paſſionibus luctuoſa ſuſpira malū. dicit in acutis. ſ. cū apoſte

mate. Et cā ē. quia talis āhelitꝰ ñ pōt eē a mala complexione frigida. qa ceſſaret propter febrē. ¶ Eſt ergo pper caſum uirtutis. uel ſpaſmū &c̄. ¶ Hanc cauſam ibi Comentator ponit. & Auicena intuit hic.

Et ut ſit. ¶ Hic determinat d̄ anhelitu pauco. ¶ Sed dubitaī ubi Aui. enumerat hāc ſpeciē. ¶ Dicē dū q̄ nō poſuit. ſed dedit intelligi ibi enumerando. uel cū dixit interciſus p mediū ut q̄ medietas pulmonis operet̄. & ideo uocaī anhelitus ſeperatus. uel paucus.

Et ut ſit. ¶ Hic Auic. de anhelitu dificili determinat. & pº oſtendit qd eſt. qa eſt laborioſus. ñ quidē propter conſtrictionē ſolūmō. qa ſi diceret̄ anhelitꝰ conſtrictus. ſed pp quācūq; cām. ¶ Et cauſa. ¶ Ponit cās in genera. i. zº in ſpeciali. zª ibi. & qñq;. ¶ Et tūc ponit quatuor cās. ſcilicet malas cōplexiones. egritudines offi ciales apoſtemata. & cās extriſecas. ¶ Et qñq; eſt. ¶ Facit te recordari infirmū deſcriptum. 7º terapentice q reſpirabat. ſimiliter gemētibꝰ ex frigido emplaſtro &c̄. ¶ Eſt diuerſus. i. malus pp cōſtrictionē. qa ē d̄ caº anhelitꝰ cōſtricti. ¶ Conſyderandū q̄ in agitationibꝰ materierū a medicinis ſolutiuis tam propter materias q̄ propter uapores eorum. & p medicinas contin git nocere inſtrumēta āhelitꝰ Vnde fit difficilis res earum & propter materias conuenit eis. ut non conſequatur neciſſitatem. quia non eſt ne ceſſitas. Vnde malignantur humores apoſtemā tes. i fine ſermonis nr̄i. qa ille cauſe cadūt hic qa poſite in principio ſermonis iam ſunt dicte &c̄.

Reparatio. ¶ Multum laborauit Auic in oſtendendo formā illiꝰ anhelitus. & pꝫ q̄ dicit. Scd̄ꝫ dynum dic̄ anhelitu ohrtome ab ohrtos q̄ eſt rectū. Cām aūt ponit opilationē in febribus materialibus & ſimilibꝰ. ut aliis morbis in quibus pōt fieri opilatio. Cuꝫ ergo nō deſcēdūt. ſ. humores & uapores. imo uadūt ad ſuperiora ſpūalia mēbra que coartant. Et in hoc patēt. q̄ cū fricatiōes cū ñ deſcendūt. ſunt laudabiles i hu iuſmōi febribus. ¶ Conſiderandū q̄ Auic i cº de conſtrictione anhelitus nō poſuit ſigª alicuiꝰ cāe. quia oīa itelligunt̄ ex ſuis capl̄is. uerbi gr̄a ſi cā alicuius mali anhelitus ſit apoſtematio ſto machi. ſcies ſigª ex ſuo caº. & ſic de aliis. ¶ Cō ſyderandū quidē cōe eſt oībꝰ p̄cedētibus capl̄is q̄. A. obmiſit i pluribus coꝝ ſigna ponere. & hº qa erāt intellecta ex aliquo cº huiꝰ tractatꝰ. uer bigr̄a ſigna āhelitus preparatiōis pp apoſtēata in pl̄mōe & materias opilātes ſunt nota ex cº. d̄ ſignis cōſtrictiōis anhelitꝰ. Vl̄ ſunt itellecta ex aliquo loco. uerbigr̄a ſigª mali anhelitꝰ ex apo ſtēate ſtōachi. ſciūt̄ ex ſignis apātū ſtomachi. & ſigna āhelitꝰ p̄paratiōis pp uapores in febribꝰ ſunt nota ex ſignis febriuꝫ uaporoſarum &c̄.

Veri. ¶ Iā expediuit ſe a narratōe dr̄iaꝝ āhelitꝰ. Hic narrat qūo acci dit ei diuerſitaſ zᵐ etates que anne ctit̄ cōpl̄oni. & zᵐ q̄ſdā res ñ natu rales & cōtra naturā. Etpº zᵐ etates. dās itelli gere de cōpl̄one. Et d̄ cōpl̄one dixit ſupra in ſi gnis compl̄onuꝫ pulmonis. Primo uult qd̄ anhe litus pueroꝝ nō ē multū fortis. Et hº dic̄. nō eſt uehemēs ualde. i. fortis. qa nō ſunt completi in uirtute motiua pectoris. nec in quātitate pecto ris. Eſt gº anhelitꝰ eorū uelox & frequēs. non tamē magnꝰ. ſꝫ uelox & frequēs. Et hº. d. non ente cū illa uehemētia. i. intenſiōe. ſ. in magnitu dine. ſicut in uelocitate & frequētia. ¶ Quid dic̄ de iuuenibꝰ pꝫ. ¶ Senū anhelitꝰ ſunt &c̄. In itentiōibꝰ additiōis. i. in differentijs q̄ ſunt per itenſionē caloris plus. ſic̄ magnitudo uelocitas & frequētia. Reliqua ſunt nota. & patēt zª primi. capitulo de pulſu etatum.

Horū anhelitus. ¶ Hic ponit qūo di uerſificaī anhelitꝰ zᵐ rem nō naturalē que ē cibus & potus. Et pꝰ qūo ex balneo & qūo ex ſomno. ut ſit loco aliaꝝ rerū nō naturaliū & ſit nobis memoria iſtoꝝ d̄ dictis & cāis pulſus. ¶ Annectit aūt hic d̄ idropiſi & ipregnatiōe qbꝰ cōmunicat coartatio dyafragmatis. ſicut repletiōi ex cibo & iō ſi nō eſſet repletio nō cōtingeret hº. Fit gº in omnibꝰ anhelitꝰ paruꝰ. In aliꝭ aūt dr̄iꝭ eſt iudiciū zᵐ q̄d uirtus ē debilis uł fortis. ¶ An impregnatio ſit diſpoſitio naturalis. uł contra naturā diffuſe tractauimus. primo libro.

Anheltus. ¶ Recurrere pro uirtute huiꝰ ad capl̄ꝫ de pl̄ſu balneari. qa hic ualđ breuiī dr̄. Contingit eniꝫ ex balneo in frigida aqª fortificato caloꝝ in quibuſdā magnificari anhelitū. & ex balneo calido in ultimo paruificari &c̄.

Qvm uirtus. ¶ Cū dormiens ē debilis uirtutis. calor debilitaī. Si aūt eſt fortis. & inuenit materiaꝫ. augmentat ſe ab ea. Vnde ꝫº cōtinētis. capº de anhelitu. Emiſſio anhelitus dormientis maior fit. maxime poſt aſſūptionē cibi. ſed qa calor in ſomno nō eſt acutus ſicut eſt in uigilia ideo fit rarus. nec uelox multum. qm̄ digeſtio

plurima fit. Vnde ſunt uapores multi. &cetera

QT ſicut ¶ Vult qđ anhelit⁹ habētiū dolorē đclinet quādoq; ad breuita tē. & nō ſemper. quia ſupra declaratū fuit. qđ quādo đclinat ad longitudinem debilitantur. ſicut debilitatur uirtus ¶ Quandoq; eſt difficil⁹ ultra id qđ eſt de tolerantia doloris. ¶ Tardātur. cum non eſt inflāmatio. qa nō ē cauſa neceſſitatis ad uelocitatez. Cum maiori ergo cōſtrictiōe pōt frequētiā facere. ut apparuit ſupra. ca°. de anhelitu breui. ¶ Eodē mō Auic ulr q anhelitus iſtoꝝ fit minor q̃ tardior proprię exiſtente calore in curando euentationem. Nam iſti plus leduntur ab anhelitu magno q̃ cum ueloci. ergo pl⁹ diminuētet magnitudinez q̃ uelocitatē. & ideo dixit. qm̃ ducēs. illico ducit ad retentionē. & p̄. paruitatem. ¶ Eſt plus. ¶ Cauſa aūt quare plus leduntur a magnitudine anhelitus. eſt. quia pect⁹ magis diſtrahit̄ in illa. & ideo partes dolentes magis mouent̄ & cōcutiunt̄. Vnde Cal⁹. libro. x°. de diſnia. Illo ca°. ſcriptū ē aūt dicit ¶ Omnia enim. i. differentie anhelit⁹. ſunt auxiliatura eis. maxie q̃ magnitudo z° uelocitas iā uero & ſpiſſitudo tr. ſtabili⁹ eſt eis qui dolēt p plurimum temp⁹ moueri q̃ p paucū. & proprie qui de magno auferunt multa. de uelocitate minimū ¶ De ipſa tudine autem nō afferunt. ſed etiam addūt aliquid ei q ſcđz naturā iopia que ex paruitate eſt contingēs. ¶ Ex his patet q magis leduntur ex magnitudine. Cauſa eſt ergo calor. cū nō ſuffic̄ frequentia. coguntur facere uelocem anhelitum. ſicut etiam quandoq; magnuz anhelitum cogūtur facere. ut ſupra patuit &c̄.

OPortet ¶ Hic Auic quodā generali ſermōe uſt oſtendere q̃lis puitas fiat in anhelitu a cauſis conſtringentib⁹ quibuſcūq; ſiue cōſtringēs cā ſit naturalis huic homini. ut pectus a natura cōſtrictum. ſiue ſit preter naturam & ille cāe ſunt note ex premiſſis capt⁹. Et hoc eſt q dic̄. ppter quācūq; cauſam. Et ſubdit. anhelitus homis habentis aſma. i. equalis eſt anhelitus illis qui hnt aſma. Et dicit hoc. quia eſt anhelitus talis qualis a. cauſa conſtringente fit. Expreſſit aūt de hoc ſpecialr. quia aſma eſt notata paſſio. Et qa. A. iam feſtinabat ad ſcientiam đ aſmate. Dicit g° q̃ anhelitus a cauſis conſtringentib⁹ ē uelox frequēs paruus. & conſtrictioni oportz q ſuccurratur cuz uelocitate & frequētia. In plurimo reiniſi ſit ultimatus cāus & r̄ſolutio caloriſ inati et aduē tus proximus perdicioni. qa fiet rar⁹ ſtrictus. quia nō ſolum fiet. paruus. ſed in dimenſione. hoc quia ſtrictus. ſ. cū ſit ſcđz latus conſtringentis. ¶ Sed tu dices hic. ſupra eſt habituz de anhelitu ſtricto. ¶ Dicenduz q forſan hic itelligit ſtricturā in tē pore. i. breuē. Vel ſi uis ſanta ſiari ſtrictū & latū in pectore. & longū. & breuē. & altū. & pfundū. tu habes oēs has dr̄ias ex dictis in cap°. de pulſu. & ex h° qđ dixit in capi°. de anhelitu alto ſubtili. ¶ Anhelit⁹ habē tis aſma ē uelox in ſuo capi°. ſ. anhelituū cōſtrictorū in quib⁹ oportet qđ ſuccurat̄ cōſtrictioni cū uelocitate & frequentia &c̄.

QVando q; ¶ Anhelit⁹ habētiū ſanie in pectore ē difficilis. & h° ē qđ dicit laborāt. & conant̄ dilatare totū pect⁹ cū caliditate. ſ. p̄ter naturam quā habēt a ſanie Et exufflatiōe. qa ſatis habent de aere. & habēt uapores malos ex ſanie quare exſufflādo anhelāt. ¶ Et ñ ē ¶ Dynus exponit. & quādoq; nō ē caliditas illic. ſ. in materia ſanioſa. & iō nō ſic neceſſitat ad extrahē dū aerē & ſufflādū. ¶ Alr poſſet exponi ut Auic. uelit compare habētē ſaniē in pectore ad aſmaticum & pipleumonicum Et itelligit hic habentem ſaniem ex egritudine longa. ut ptiſi. uel apertura apoſtematis. Iſte enim eſt debilior in uirtute quam peripleumonicus uel aſmaticus ergo habens ſaniem in pectore. uerbigr̄a. ptiſic⁹ uel empicus uer⁹ ex pte caliditatis accidental⁹ in ſanie cogit̄ dilatare pect⁹ & exſufflare. & ſic ex hoc faceret anhelitū magnū uelocē & frequētē ſed ex alia pte ñ ē caliditas naturalis. nec aliud qđ uirtutē iuuet in dilatando. quia ē ultimatus ex debilitate. ergo ñ poterit dilatare multū nec uelocitare. Peripleumonic⁹ autem & aſmaticus cū ſint fortiores in uirtute potuerunt facere anhelitū maiorē & uelociorē q̃ hntes ſaniem &c̄.

ESt cum. & Porit anhelitum habentiū decollationē & apoſtema i gutture i quo homini uidetur q decollatur ex ſufflatiōe & ſimilia. Et i q̃ cūq; ſpeciē ſquinantie anhelit⁹ ē cū magna dilatatione. quia totū pect⁹ mouet̄. & oēs muſculi ñ tñ ppriē magn⁹. qa mult⁹ aer trahit̄. Vnde coguntur uelocitare & frequentare anhelitum ppter neceſſitatē euētationis cū ñ pōt ſatiſfieri p multū aerē una uice. Et ſubmerſionē materie. ſ. quā materia facit que ſubmergit calidū naturale. & qa paucū trahūt aerē. ideo ñ eſt anhelitus ſufflatiuus in aſmate exiſtente libera canna pulmois. pluſq̃ i ſquinātia pōt cū pluri aere fieri exſufflatio pluſq̃ in ſpeciebus ſquinantie.

Asma est egritudo. ¶ Expedit a natratione differentiarū anhelitus & causarū & signoꝝ & diuersitatum eius secundum etates & alia. ¶ Hic determinat in speciali de quoddā malo anhelitu q̄ dicit asma. Est enim multū nomiata passio. Et p° ponit eius diuersitates. & quid est. z° signa. 3° curā. z^a ibi. si fuerint. 3ª ibi in facto. ¶ Prima in duas. primo ostendit quid est. z° ponit diuersitatē ei⁹. z^a ibi. & hec egritudo. ¶ Dubitatur de diffōe. cū dicit ē egritudo cū uideatur accidens. s. malicia anhelitus. ¶ Item pulmonis qa qñq; uidet solū pectoris. & ēt solū dyafragmatis cū fit a comprehēsione a stomacho. ¶ Amplius peripleumonia ē talis egritudo. ergo peripleumonia ē asma. ¶ Consyderandū q̄ asma qñq; ē nomen generale ad omnē constrictionem anhelitus. siue sit cū febre. siue ñ siue cū materia siue nō. siue apostemās. siue ñ. quo qñq; sumit 4° continentis ca° prio. ¶ Alio modo sumit asma pro difficultate anhelitus. siue sit constrictio anhelitus. siue non. facta a causis materialibus nō apostemosis. siue cōiūgatur febris. siue nō. uel a causis. nō materialibus. ¶ Et hoc modo uidetur intelligi sermo Auic. in toto cap°. qd patez quia loquitur de malo anhelitu a malis cōplesonib⁹ ēt exiccatiuis. & a nocumento in neruis. Ista aūt licet possint cadere in cap° cōstrictionis anhelit⁹ ¶ Pri⁹ tñ sunt de ca° difficultatis supra de cōstrictione anhelit⁹. 3° mō summit asma p malicia. āhelit⁹. facta a materieb⁹ grossis & uiscosis existentib⁹ i pulmone. Vnde 4° cōtinētis. p° ca°. asma ueraciter ē qd in partib⁹ cānalis pulmonis hēt humiditates inutiles uiscosas ꝓhibētes ex uiscositate ipsarum ne trahatur quantitatis aeris oportuna. ¶ Et licet Auic. generaliter posset summere asma primo & z° modo. principaliter tñ in hoc ca° exequitur in cura asmatis. 3° modo. ¶ Ad cōtraria dicēdū qd asma ē egritudo & ē accidēs ut notū. ¶ Ad z^m dicēdū qd uerū asma ē egritudo in pulmone. & hūc. principaliter diffinit. Nō uerū aūt ē ēt pectoris egritudo. s3 per cōitatē ab aliis causis. ¶ Vel dicēdū qd cuz dixit pulmonis. intellexit ēt pectoris s3 qa pulmo ē principali⁹ saltē cordi immediatū organū anhelit⁹ dixit pulmonis. ¶ Ad tertiū dicēdum qd peripleumonia ē mod⁹ asmatis. ut qd nō ē sermo de hac malicia anhelit⁹ apostemosa in q̄ patiēs &c. ¶ Ex h° patet que malicia anhelitus uocat asma. qa ē illa in qua patiēs frequētet anhelat cū labore. sicut accidit ꝓfocato absq; festinantia. aut festinato i itinere. imo ꝓprie h° nomē asma summit a malo anhelitu hominis festinati in uia. ut Paulus ponit. ca° de asmate. cū dicit omnis mal⁹ anhelit⁹ extra sanitatē quasi coartatus frequens. aut qui ē difficilis frequens. & p cōsequēs cadit anhelit⁹ ꝓparatiōis nō ē ali⁹ q̄ asma difficile. & sic uidet mens Pauli & Auic. in ꝓcessu. & sic ꝑnt uocari asma squinātie peripleumone & multe alie egritudinū. quas non rememorat. qa pendent illa asmata ab illis cāis plixe discussis. ¶ Ex qb⁹ apparet qd Auic. nō dixit ab anhelitu uelocī. s3 dixit frequēti. qa anhelit⁹ frequēs frequēter cōicat cū asmate. sed uelocitas nō. qa z^m diuersitatē uirtutū possunt fieri tardi & ueloces. ¶ Sz cōtra. qa supꝫ dixit qd anhelit⁹ habētis asma ē ex eis qui sunt ueloces. ¶ Dicēdū duplr. Primo qd forsan ibi nō sumpsit asma generaliter. Vel alr & melius q̄ omnis asmaticus nō habet anhelitū uelocē iquātū oportuit defectui magnitudis subuenire p uelocitatē. ita qd in sui ratiōe esset uelox. s3 hº nō semper cōtingit pp dfectū uirtutis. ¶ Cōtra supra dicē qd i habētib⁹ asma uirt⁹ ē remanēs ¶ Dicēdū qd loquit respectu illoꝝ qui habēt i pectore sanie. Sicut ē anhelit⁹ &c. ¶ Simile exmplū ponit i cōmēto affoꝝ. tertie pticule Seniori b⁹ uero factis pichimia. ¶ Et hec. ¶ Hic prio ponit diuersitatē quādā ex etate. z° ex causis & modis eaꝝ. 3° ex gradu ei⁹ 4° ex ꝓmutatiōe. z^a ibi. & quadoq; fit. ibi 3^a. & quandoq; asma fit. ibi 4^a. & multotiēs. Pria in duas. prio facit qd dictum ē. z° addit duos cañ. z^a ibi. & augetur. ¶ Causa primi ē defectus uirtutis. & quia cōti nue catharizant. Vñ Branchi & corize in ualde senibus nō maturantur. secūda particula affoꝝ. ¶ Sz dices. quare Mesue dicit qd mulieribus uel senibus non sepe accidit. ¶ Dicēdū q̄ forsā uult dicere q̄ sepe accidit aut cōpat decrepitis ār nō. sepe & hoc q̄ humores sunt qeti i eis. Citi⁹ aūt sanat mulier. quia accidit a parua cā. Et dicit q̄ habet paroxismos cōtinuos. s. quādo est a materia similes in breuitate eplie & spasmo.

¶ Contra Mesue dicit in hoc capitulo. si periodus non declauerit usq; ad. xl dies. ¶ Dicēdū q̄ paroxismorum asmatis. quidam est cois de āno in annū. & ille pōt durare. xl. dieb⁹ & ultra. et hēt paroxismos priculares. s. plures. Ali⁹ est paroxismus particularis. & ille oz q̄ sit breuis. quia cum tāta anhelit⁹ malicia nō diu pōt stare uita. ¶ Et quandoqz. ¶ Hic ponit causas. & habet partes. z°. sicut. z°. causas ponit. ibi z^a. & quandoqz. ¶ Pria cā est materia uiscosa grossa in partibus pulmonis. uel circa. Ponit autem circa hāc diuersitates tres. ¶ Prima ex parte loci. quia ē in pulmone. uel in arthariis pulmonis. l⁹ in cānulis paruis trachee que terminant ad superiora pulmonis. & sunt suctores materierū. l⁹ in cāna. uel in corpore carnis pulmonis q̄ē carorata spongiosa. quasi tres uacua l⁹ i locis uacuis & spacio pectoris. ¶ Secunda diuersitas est qa ille materie. uel ueniūt ab aliis mēbris. ut capite

regionib⁹ meridionalib⁹.qa aggeregāt mīas humiditates in capite.aut alio mēbro aggregatas ex malicia pulmonis.uerbigratia.mala complexio frigida debilitando digestionē pulmonis ē cā.ꝙ in modū cuiusdā rorationis multiplicentē humiditates qa multiplicantē secūdū oēm porū sicut res.& ideo dicit rorificat. ¶ Si aūt humores ñ sint in pulmone.sed in stomacho.& patet. ¶ 3ª diuersitas ē ꝙ ēt nocent multitudine. ¶ Et qñq; qualitate.s.grossitie pprie & uiscositate. ¶ Et qñq; siccitas compⁿalis pulmonis. dicitur hec siccitas sed ex consumptione humidi.dicit exicatio. ¶ Raro aūt tanta siccitas fit in pulmone ꝙ ex hoc cōgregetē & fiat asma.ut Rasis 4° cōtinentis cap° primo. ¶ Et quādoq; fit ex frigiditate. ¶ Hec est tercia cā.& intelligit frigiditas constringēs.qa de frigiditate generāte materiam i pulmone iaz dixit. ¶ Quarta cā est nocumētū cōicatū a neruis.differt hec cā i quātū ē defectō pectoris ex nocumēto neruorū per cōmunitatez. Ista cā ē distincta a supiorib⁹. ¶ In quātuz uero dicit de catharro expulso ad ipsum pulmonem ex ipsis mēbris.illa cā dicta ē supra in pria cā. ¶ Quita cā ē stomachi replectio & tūc inq̄tuz eēt replectio clbalis differt a cā 2ª. In q̄tū uero hic eēt sermo d repletōe materiali ab hūoribus frigidis i eo p̄i pectore iā dictū ē h° i p¹ cā asmatis.& forsan ꝙ differt hec cā a p¹.qa humores stō achi & epatis frigidi possunt ledere.ul' pene trādo ul' resudādo ad spūalia.& sic dixit de eis in pria cā.licet & dixerat de comprexione.ul' de cōprimendo.& sic pricipaliter dixit. ¶ Hic g° collige qd epar & stomachus possunt facere' asma comprimēdo.ul' alterando dyafragma et cū infrigidatur epar et etiam stomachus ·uel coicādo materiam.Reliqua sunt nota.& ē

SI fuerint ¶ Hic pōit signa.& solū 2ᵐ quattuor causas.Primo ei⁹ qd fit ad hūorib⁹ grossis.& uiscosis.& fuit pria causa.2° eius qd fit a siccitate.ēt fuit causa 2ª.3° ei⁹ qd fit a uētositate.& fuit 3ª cā.4° ei⁹ ꝙ fit a frigiditate pulmonis.& fuit q̄rta cā.2ª ibi.& si fuerit a siccitate.3ª ibi & si fuerit propter uentositatē 4ª ibi.& si fuerit ppter frig⁹. ¶ Modo nō posuit signa aliaz causarum.qa aliūde intelligūtur. ¶ Signa facti ppter nocumentū a nucha & cerebro intelligūt ex signis egritudinū cerebri sen pri⁹ & nuche sen 2ª. ¶ Signa propter coitatem uicinoz.ut stomachi & epatis intelligunt ex sen 13ª & 14ª. ¶ Signa eius ꝙ fit a uaporibus fumosis sunt sic signa ei⁹ qd fit a uētositate mixta cū signis febrium facientiū hos uapores. ¶ Paruitas uero pectoris est res sensibilis ¶ Pria in tres.prio pōit sig⁹ quādo materia est in spūalibus.2° qñ ē propter cōi.atē.3° qñ est sanies p eruptionē. 2ª ibi.& si fuerit.tercia ibi.& si fuerit ab eruptione. ¶ Prima in tres.primo ponit signa quādo materia est in cāna pulmonis & ramis eius.2° qñ in uenis.3° quādo ē in spatio pectoris.2ª ibi & si fuerit in uenis.3ª ibi.si autē fuerit extra. ¶ Prima in duas.primó ponit signa eius in se. 2° ut uenit aliūde uel nō.2ª ibi.& si fuerit hūores ex catharro. ¶ Dixit huiditates.aut pp materias que mutū recedūt a forma hūorali.aut pp materias quas pulmo p se aggregat rarificādo pp malā cōpⁿez frigidam. ¶ Ponit autē primū signuz.& est constrictio anhelitus in principio.i.loco pricipii circa pricipiū pectoris.s.i pricipio quātū ad tempus.quia statim cum icipit appz strictura ¶ Secunduz signū est excreatio.i. uoluntas excreandi & labor in h°.& iō dixit oscitatione & excreatiōe. ¶ Tertium signū est materia stans.& retentio materiei stātis.Et uult in h° ꝙ semp uidet qd materia stat & retineat i uiis.ita ꝙ quādo actu expuūt credūt expuere totū qd opilat.& cū expuerint uidet eis nihil fecisse.quia uidet eis adhuc materia retēta.& hoc propter materierū multitudinē et grossiciē & h° est anteq̄ declinet paroxism⁹. ¶ Quartū signū est grauitas sensata in ptib⁹ spiritualib⁹ ¶ Quintum signū ē ꝙ sputū percipietur ex ppinquo uenire. Vel posset exponi grauitas.i. difficultas expuēdi q̄is sputū ex propinq⁹ ueniat. Et si non.quia adunet propter debilitatē uirtutis digestiue pulmonis. ¶ Et si fuerit in uenis. Per uenas duras intelligimus.s.arthurias & ē notū tamē uene dure sunt uene nō pulsatiles pulmonis ¶ Nā Gal.6°.& 7°.d utilitate pricularū.uolēs diffinire arthurias pulmōis uocat eas suctores.& tūc dicem⁹ qd materia in uenis quietis pulmonis de se nō facit malū anhelitū ut apparuit in Antipatio medico 4° d iteriorib⁹ s3 h° erit quādo materia illa cōicat cānis pulmonis.& qa uena cōicat cordi.iō pōt facere termorē & syncopim.& mto magis si fuerit i arthriis. Est aūt pulsus diuersus propter uirtutis aggūatiōez.& ē ualde frequēs.nisi iā sit defectus ppinquus morti.& Gal.in cōmēto pulsuū ca°.de pulsu orthomie. ¶ Tremulosus. cū est tremor cordis qui pōt interficere. Dic tamē qd plurimū ē termulosus.h° erit quādo stat uirtus que ppter necessitatē fortiter cōcutit arthriā.& nō ē hic pulsus tremul⁹ sequēs terrorē cordis de quo ē dictū. ¶ Si aūt.i.si materia est in spacio pectoris.nō facit tussiz nisi cōicet pulmoni.& iō saluat lra affirmatiua & negatiua ¶ Si aūt nō fuerit extra spaciū.s. pectoris.& cōcordat cū dictis sup in signis cōstricti anhelit⁹ ¶ Et si. ¶ Hic ponit signa materie aliunde uenientis & alibi existentis. Et licet dixerit signa

eius qđ fit a catharro. dixit id ſecūdū qđ ſigni
ficat motum quoadunatur materia. ſ. ſubito.
¶ Hic autez ponit ſigna ſcđz ꝙ uocat mēbra a
quibus uel in quibus eſt materia. uł uenit. qua
coicatione leduntur ſpūalia. & ideo hic ſermo ñ
ē ille. Principioꝝ. ſ. mēbrorū. ſ. cerebri & nuche
a quibus pōt uenire materia. & ſcđz hoc cadit i
p^a cauſa aſmatis. Si aūt exponatur principiorū
i. cerebri & nuche. ex quib^ꝫ pōt ledi anhelitus ꝑ
coitatez ſolius male cōpł̄onis & per uiā đbilita
tis. tūc hec ſigna erūt quarte cāe. que quicqđ ſit
preterit in prima ſen. & z^a hui^ꝫ tertij. Vicinoꝝ
epatis & ſtomachi. A catharro. ſ. ſcđz ꝙ ab ipō
cerebro diſpoſitō catharri dicta 5ª hui^ꝫ. ¶ Et ſi
fuerit ab eruptione ſaiei. ¶ Sed tu dices. ſupra
ñ eſt facta mētio de ſanioſa materia. ¶ Dicēdū
ꝙ dedit intell'gi ſupra cū dixerat materias iſtaſ
groſſas qñq; effundi a capite. & qñq; ex locis a
liis. ut per loca alia itelligam^ꝫ oēm partē a qua
pōt ueire materia & deſcēdere ad pulmonē &
pectus ſcđz quēcūq; moūz ueiat. uel per fluxū.
uł ꝑ erruptionē apoſtematis. Etiaz Auic mul
tas cās dat intelligere. ſic notas ex dictis. Iaz enī
in capł̄is ſupra dixerat de ſanie ꝙ pōt conſtrige
re anhelitū. & ſcđz hāc uiā in fine capł̄i de aſma
te poit curā eius ꝙ fit a caliditate. & tñ in cāis
aſmatis nō poſuit caliditatez. dans itelligere ꝙ
li aſma non accipitur ita ſtricte. ſed ꝑ malicia
anhelit^ꝫ que ē difficultas. quāuis nō ſit cōſtri
ctū eſſe qđ pōt fieri a calore. & ab oibus cau
ſis difficultatis anhelitus ſupra dictis. ¶ Et ſi
fuerit a ſiccitate. adminiſtraī. ſ. extra iūgendo.
¶ Et ſi fuerit leuitas. qa nō ē materia humora
lis. ¶ Et ſi frigus poterit facere aſma in cōſtri
gendo ēt. & h^o pōt facere ſubito cum eſt ex cā
extrinſeca. ut ambulatiōe in frigido aere. Et pōt
faceī aggregādo materias frigidas. & tūc ipuz
aſma fit paulati ſicut decrepitis accidit. Et z^m
hoc illa nō ē 3^a cā dicta ſupra poſita. imo clau
dit in pria. ſz dat itelligi illā per h^o oppoſitum
qa pōt fieri ſubito.

IN facto. ¶ Hic pōit curā aſmatis
& qa. in h^o poſuerat curā mł̄arū
ſpecierū malianhelit^ꝫ. ido pōit z^o
curā reliquaꝝ ſpecieꝝ mali anheli
tus. z^a ibi. ſi fuerit. Prima in. 8°. p^o ponit curam
facti ab humoribꝫ groſſis uiſcoſis ſtātibꝫ i pul
mone. ſiue ſint ibi congeſti. ſiue aliūde uērint. z^o
facti ꝑ uapores. 3° facti ꝑ uētoſitatē. 4° ꝑ catha
ruz a cerebro. 5° ꝑ cōitatē a cerebro & nucha p
neruos. 6° ꝑ ſiccitatē. 7° ꝑ caliditatē. 8° per fri
giditatē. z^a ibi. in aſmate aūt a cōſtrictiōe. Alie
ſequunt ſtatiz per ordinez. Nō poſuit aūt Aui.
curā aſmatis facti a cōpreſſiōe ſtomachi uł epa
tis. qa intelligit de cura repletionū ſtomachi &
epatis ex ſen. 13^a. & 14^a. Nec ponit curaz facti a
paruitate pectoris. quia cura ē cura mēbri ma
crefacti & extenuati que inuenit prio li^o ſen. 3^a
& 4° li^o. ſen 7^a. ¶ Ad primi euidētiā cōſyđrā
dū qđ ſicut iacet i mēte. A. cura aſmatis de mē
bris groſſis uiſcoſis in pulmōe z^m plurimū cō
plet ex intētionib^ꝫ. Iz a Meſue dicant. 5. tamen
& ſextā innuit. ſi qs cōſyderat. Prima intentio
¶ Aui. eſt equatio materiei. z^a euacuatio cū me^a
euacuatiua. ſiue ſolutiua. cū expedit. 3^a ē rectifi
catio uite patiētis. 4ª diuerſio materie ad oppo
ſitū. 5ª fortis exicatio & diminutio & apertō cū
fortib^ꝫ eductiuis ꝑ ſputū. ꝙ ſemꝑ fit ꝑ digeſtio
nē. & qñq; poſt euacuationē ꝙ ante ñ poteram^ꝫ
facere. 6ª eſt correctio accidentiū. Primo g^o Aui.
ponit curā aſmatis quo ad intentionē que ē eq̄
tio & euacuatio ei^ꝫ. z^o quo ad intētionē rectifi
cationis regiminis. 3° diuertēdo materiā. 4° for
tius exiccādo & apiendo & ſubtiliādo. 5° reſiſtē
do accidentib^ꝫ. ſecunda ibi & ex regimine bono.
tercia ibi. & oportet ut obſeruet. 4ª ibi diſtictō
uero medicinaꝝ. 5ª ibi. & apud uehementiam.
¶ Prima in tres. nā p^o ponit canonē generalē in eq̄
tione & preparatione materie. z^o infert quodā.
3° ponit cañ. ſpāles. z^a ibi & ꝓptet hoc antiq.
3ª ibi & ꝓpter h^o oportet ut aſſidue fiat. ¶ In
facto ab humiditatib^ꝫ groſſis. i. flegmaticis uiſ
coſis. quia ſic ē ſecūdū plurimū ſecundū Meſue
¶ Ad finiendū. i. conſumendū cū facilitate &
equatione. & intelligit de finitione. ſiue ꝑ medici
nas ſolutiuas. ſiue preparatiuas ad ſoluendum
ſiue ꝑ diſſolutiuas. Totū enim debet fieri ſuaui
ter. ñ cū fortī cōmotiōe q̄tum eſt poſſibile. ¶ Et
ſi ꝓpter multitudinē. ſ. flegmatis ñ ſolū i pecto
re. ſed in mēbris aliis. uel ēt ꝙ in pectore ſit mł̄
tum & ñ intelligit multitudinē. ſ. ſanguis uł hu
morū. quia tunc cōpeteret ffomia. ut reliq auctо
res ponūt. ¶ Ad exiccatōz. i. cōſumtionem ma
terici. ¶ Et propter hoc antiqui. ¶ Cōſiderādū
ꝙ in aſmate medicine opiate congelantes mate
riā. ñ ſunt conueniētes niſi uelim^ꝫ ſiſtere cathar
rū. ſic utimur qñq; pilł̄is đ ſtorace et arnagloſſa
¶ Sed tu dices. unde ſequit hoc ex predictis.
¶ Ad hoc dicēdū. Primo qđ ſicut ñ utimur me
dicis multū calidis reſolutiuis ita nec mł̄tuz frigi
dis. z^o qđ iſte ſūt medicie mł̄tū efficaces. & licz
ſint tłes ñ tñ utiur eis. et ꝑ ſilio ēt ñ poſſum^ꝫ uti
qđ ē min^ꝫ frigidū opio ¶ Niſi qđ de^ꝫ uł. q̄ſi
dicat. ñ hñt in hoc aliquā ꝓprietatē. ¶ Et ꝓpter
hoc. ¶ Hic in ſpāli pōit hos cañ. ¶ Et prio in
medicis preparātibꝫ materiā pulmonis. ponens
quaſdā illaꝝ. z^o in medicis euacuatiuis. z^a ibi. &
ſi materia ē plurima. Pria in duas. primo ponit
cañ. z^o medicinas. z^a ibi. & ex eis. ¶ Prim^ꝫ cañ.
habet quattuor precepta. ¶ Primū qđ matera
groſſa digereī aſſuefaciēdo. qa paulatiz agēdo

& humectãdo. ¶ Cõſyderãdũ qđ illa ẽ humectatio que potius dicẽt molificatio preparãs ad đbitã reſolutiõez materie. ut que fit cũ đcoctione camomile paſſularũ & ficuu. & ſi expedit cũ parum fortiorib⁹ z^m materiã. ¶ Res eniz que in materia groſſiori eſſet mollificatia. uerbigr̃a decoctio rute ℔ calamẽtii materia parũ groſſiori eſſet fortiter reſolutia et exiccatiua. ¶ Conſi dera ergo bene et uidebis quare auctores m℔ diuerſificant̃ i ponẽdo has medicinas quib⁹ incipimus et ꝓcedim⁹ i cura aſmatis. ¶ Secundũ ꝓceptũ ẽ qđ qñ tu ꝓpas materiã. aℓ medicinã. non uteris puro icipuo uel ſubtiliatio. Vr de nõ icipias cũ puro ſucco qlle. uel cũ medicamine de ſynapi. aut de ſemine urtice. uℓ rute. qa labor exiẽs ex eis & iobediẽtia materie. qa pp groſſiciẽ ñ ẽ apta uniformiter reſolui faciunt ulcera ꝓulmonis. qa materia exacuiẽ ꝓpter iflãmatõez & exiccationẽ. Vnde plus ulceraẽ pulmo. ¶ Etiaz ille medicine ualde exiccant ꝓulmonem. uel labor in difficili tuſſi que conſequiẽ. ¶ Tercium ꝓceptũ ẽ. ꝙ tu ñ utaris ꝓuocatis. ¶ Dubitaẽ de hoc. qa ſtatim docet uti rubea & arii. ologia. Item infra docet uti calam ẽto. ¶ Itẽ quarto conti nẽtis Raſis docet uti ſeminibus citrulorũ. Item ſyrupi fiunt a Meſue in qnib⁹ ponit̃ radix apii & feniculi. & oia iſta dicta urinã ꝓuocant. ¶ In cõtrariũ ẽ. A. hic & Raſis 4° cotinẽtis. ſ. prio ca° frequẽter eni reperit canonẽ iſtũ. ¶ Dicẽdũ qđ materie faciẽtes aſma ſi ſunt in pectore & đbẽt ꝓparari ad expulſiõez & expelli. & ſunt groſſe & uiſcoſe ut ſuppõit̃ nõ cõpetũt diurẽtica inq̃tũ huiuſmodi. Rõ huius Aui. ẽ qa ꝓuocatia educũt partes aquoſas p uias urine & dimittũt groſſas. Naz ſi materia aſmatis debet euacuari cõueniẽtius euacuaẽ per ſputũ q̃ per urinã & ſi per aliaz partẽ. q̃ per ſputũ oporteat euacuaẽ eas. melio⁹ fit cũ medicinis ſolutiuis que totam materiã educũt. ut cũ agarico & coloquintida. ¶ Sciẽdũ tamẽ qđ. A. ſignãter dixit in quãtuz ꝓuocãt. Primo qa medicine ꝓuocatiue poſſunt habere uirtutẽ aliã potẽtiorẽ ꝓpter quã eſſent utiles ut praſſiuz. lz ſit diureticũ. ut capillue. tamẽ ineſt eis uirtus pectoralis exuberantior. ¶ Secũdo ẽt qa medicine alique poſſunt eſſe ꝓuocatiue in mẽbris ſtantibus circa epar & renes que tamẽ nõ attingerent cũ uirtute ꝓuocatiua ad ptes pectoris. Tertio qa poſſet uti una medicina que in doſi m℔ta & ſola ꝓuocaret. ſz i ꝓua quãtitate & miſta cũ aliis rebus ducẽtib⁹ eaz ad pect⁹ eẽt diuiſiua. & ſubtiliatiua. ¶ Ex qb⁹ ſi intelligis ceſſant omnes inſtãtie. Concedit aũt hic. A. rubeã tinctorũ ꝓpter alterũ triũ. Vℓ qa materia aſmatis habz minerã ſuã in epate. cui⁹ ſignũ ẽ groſſicies i epate. & ꝓpter eius cõforta tiõem cũ hac datur abſinthium & eupatorium

¶ Vℓ quia prouocatiua quibus inconuenienter ſuũ ſti uſus ꝑcipitauerunt materias ſuperfluas in epate. cuius ſignum ẽ groſſicies. & nõ potuerũt illas cõplete educere. & ideo pro complemento eductiõis dam⁹ diuretica. licet ſit aliquis error tamen error precedens cogit ad illum pp minuſ malũ. Vel qa preuocatiua ſimℓ conferũt & epati & pectori. ſit epar. ſiue miera materie. ſiue ſit nouiter leſũ a duriticis quib⁹uſ⁹ fuſti icõuei enter. Et hoc uidet̃ dicẽ cũ dixit. Cõiũgit iter duas res. i. inter duo iuuamẽta. ſ. pectori et epati in quo eſt groſſicies ex materiis. ¶ Quat tum preceptum eſt. quod ſit puer &c̃. patet. et forſan uult quod retificẽt lac m℔is. ¶ Et ex eis ¶ Hic ponit res preparantes materias. et tu ac cipe alias medicias que ponet̃ ſtatim infra. ut decoctione ficuuz &c̃. ¶ Abſq; unguẽto. ne opi let poros. niſi accidat laſſitudo ex fricatione. qa tunc ad mouẽdum nocumentum laſſitudinis in ungimus cũ aliquo unguento. ut cuz iſopi cero to. uel cũ oleo de lilio. ¶ Sed tu dices qũo eſt ꝙ auctores conantur m℔tum ad unctiões pectoris. ¶ Dicẽdũ qđ ſi tu intẽdas cũ fricatiõe ad reſo lutiõez & apertiõez poroꝝ nõ oportet inũgere uel forſan Aui. intellexit per unguentũ oleum dulce quo utimur ad laſſitudinẽ poſt fricatõez qñq;. Et ſermo accept⁹ ẽ a Serapione tractatu z° ca° de aſmate. nec ẽt unctiones que fiunt ad reſolutionẽ haꝝ materierũ. debẽt fieri cũ oĩmeda oleorũ remanẽtia. ſed abſtringẽdo. ut Serapio i nuat ¶ Aretanum &c̃. quãdo uis fortiter exiccare & reſoluere. ideo dixit in quibuſdam horis ¶ Et ſi materia. ¶ Hic primo ponit qñ & cũ qbus debet purgatõ fieri. z° qđ fiẽdũ poſt purgationẽ. 3° ponit medicinas quaſdã conueniẽtes z^a ibi. & ex regimine 3ª ibi. & elleborus ¶ Conſyderandũ ꝙ medicina ſolutiua debet dari in aſmate. obſeruatis trib⁹ conditionibus ſpecialiter. ¶ Vna qđ materia ſit aptata. qa enim eſt uiſcoſa groſſa & trahit̃ a medicina p uias anguſtas multũ. requirit̃ ꝙ ſit digeſta. Et hanc conditionem. ¶ Auic. intelligit ex cañ. primi libri fen. 4^a. & ex eo qđ ſtatim ſupra dixit. Secunda conditio ꝙ materia ſit pluria. et i hoc ẽ diligẽter attẽdẽdũ. qa ſi materia que iacet in pectore ſit talis mẽſure ꝙ medicus credat eã per ſputũ euacuare. nõ eſſet cõueniẽs uti farmatia ut notũ ẽ. Si aũt ſit ãpli or. uel cum hoc ſit in locis extra pectus ſua miera. Cogimur ad medicinas ſollutiuas. Tertia ẽ ꝙ nõ detur medicina ſtãre actuali paroxiſmo. qa timor ẽ de uirtute infirmi. ita precipit. Meſue. ut infra declarabitur. ¶ In illa mũdificatiõe .i. facta mũdificatiõe. quia ſecuriꝰ utimur uomitu poſt medicinã ſolutiuã quã ante lz quãdoqz añ poſſimus. ¶ Et debilitatur res. i. egritudo quia qñ ẽ materia m℔ta timetur ne per uomitũ

moueat uersus pect⁹ ampli⁹. Et helleborus absq; timore cōcedit condecenter ꝓparat. ¶ Dubitat q̄a supra docuit finire humiditates cū facilitate & equalitate. sed hellebor⁹ & coloqntida nō sunt huiusmodi. nec aliqua medicinarū solutiuarū q̄b⁹ utimur ad materias grossas pectorales. ¶ Dicendū p⁰ qđ facilitas & equalitas que ꝓcipiebant in medicinis almatis erāt ad digerē duz & euacuādū ꝑ sputū. sed medicine que per solutionē uentris debēt euacuare ñ possunt esse faciles in pectoralib⁹. mēbris grossis. Et potest dici cū hoc q̄ medicine solutiue q̄bus utimur in huiusmodi mēbris. quis in earū natura sunt dificiles. quia materias grossas & longinquas euacuant. ñ oporret q̄ modis consolationis & dosi remissa fiant faciles. ¶ Danich est pondus. 8. granorū ordei. ¶ Sextariū autē mai⁹ ē liber. z ʒ. & inuenit pro. ʒ. 6. & duob⁹ danich. Dyn⁹ dixit q̄ ponit tāta quātitas ad puocādū uomitū ¶ Et ex regimine. ¶ Hic pōt dici q̄ incipiat ps in qua ponit curam almatis quantum ad intentionē terciam que est rectificatio regiminis. Et p⁰ quātū ad uentris lenificationē quā multum omnes collaudāt. & ad hoc multa ponit Auic. ut cappares &c. ¶ Quorū taracorū. ¶ Hic ē sermo Serapionis & Mesue. Synōimacōia exp⁹ nūt q̄ sunt ouа piscīū. uel pisces exiccati ꝑ salitū. & cōcordat cū Rasi 4⁰ cōtinētis. primo ca⁰. & ¶ Haliab. et cum aliis q̄ docēt dare hos pisces ad solueñdū acuitate & exicādū. Et uolubil⁹. Hoc ē q̄ dicit iuleb. uide Simonem. Aureus. est quādo q̄. ʒ. i. quandoq; min⁹. & q̄nq; plus. ¶ Et rob. i. sapa. ¶ Et similr. ¶ Hic accipit medicinas equales ad preparanduz materias. ¶ Et ex regimine. ¶ Hic ēt posset incipere pars in qua ponit curam almatis quantum ad rectificatiōez regiminis. cum illud qđ precessit sit medicinale regimen. ¶ In cibis. ¶ Hic apparēter incipit curam almatis per dietam. Et prīo hoc. z⁰ describit q̄sdam medicinas. z⁸ ibi. medicie. Similis ei quam predixim⁹ in exercitio. q̄a sicut de paruo exercitio itur ad plus. ita de cibo. Nuclei. i. illa quib⁹ hoies utunt post cibum. siue in z⁸ mēsa que alꝑ dicitur tragemata. Arasede. i. nasturcij Gazel est animal simile caprioli. sup plmōe ubꝑ pis oēs cōueiunt. Sterne coturnices perdices que sic coīter uocant. uide que scripsimus z⁰ cañ. c⁰. de coturnice. lingua arietis est arnagloſſa ad alia quā cōfortationē cū siccitate. ¶ Vina antiqua &c. totuz hoc fit ad materiez subtiliationē et resolutionē. ¶ Sed dubitat đ q̄ntitate uini. q̄a Rasis 4⁰ cōtinentis. z⁰ ca⁰. dicit uinuz teuue & subtile. & facit ad huiusmodi passionē si in potu accipiatur in multa quantitate. ¶ Dicendū q̄ forsan in loco cibi debet esse in quātitate pauca. & cū materia ē ꝑma. sed loco medicine. & cū est digesta pōt dari multa quātitas. & oportz i h⁰ consyderare naturaz materie & cōsuetudis & alia ex quibus pōt iudicari mꝑta. aut pauca q̄n titas dari. & hoc forsan inuit Auic cū dixit. & q̄n uolūtas &c. Inter cibum & potuz q̄a possēt cū iā ē hora transitus cibi a stomacho ex aqua ſex aliquo potu grauari stōach⁹ & dyafragma ¶ Balneū. materia cruda & multa existente. & cōiter eliquat materia almatis per balneū. ergo &c. ¶ Sōnus. Dic Serapio & Rasis. 4⁰ cōtinētis q̄đ i sanis hominib⁹ sonn⁹ fac almа. & ideo ualde debet caueri in eis. ſ. superfluus. Et ideo melius ē q̄đ declinet ad uigilādū q̄ ad dormiē dū. Spaciū. ſ. iter cibum & somnū Et lassitudo & caliditas. ſ. ex uigilia. sunt enī qui post cibum lassant & inflāmant si nō dormiūt. & cās hic dicere essz prolixū. ſz cōsydera unā precipuaz. ſ. ex cōsuetudine dormiēdi post cibū. Potat ꝑ cibū. ſ. anteq̄ sit digestus. ut Gal. 7⁰. terapentice Medicine. ¶ Hic describit multas medicinas solutiuas. & sunt septez. & ultimo ponit unū ca nonē in usu medicinarum ibi. in reliquis uero. ¶ Nota hic pisas đ agarico quib⁹ pōt uti bis i mense. & cōsydera in eis medicinas euacuantes & cōsolātes q̄đ hic ñ scribo. Credit uero Albertus & Bertuci⁹ esse dosim supfluuā. ʒ. ip. ſz uid Mesue in antidotario qui tantū cōcedit. & illa dosis nō ē magna si cōsyderes. ¶ Et. ſ. cliſtere fit ex eis que sunt ſ c aq̄ ¶ Stea &c. & expōit sticados uel abrotanū ¶ Cotilia ē ʒ 7. ¶ In reliquis. Iste cañ. apud Rasis 4⁰ cōtinētis. p⁰ cap⁰ est generalis. & consimilr inuitur a Serapione z⁰ libro. cap⁰ de almate. Sed sermo. Aui. uidet esse spālis in aliis medicinis q̄ sint medicie fortes de quibus dixit. & licz đ omnib⁹ medicinis possit intelligi ille canon. tamē de medicinis alterantibus uidet magis uer⁹ quātū ad primaz causaz quam dat Aui. Nam medicine solutiue fortes ñ uiderent nobis ita posse assuefieri. sicut medicine alteratiue. q̄a medicine solutiue sunt nobis magis extranee & in usu nō sic sunt sic frequēti & ideo ꝓ opationē & usum cū eis uidet q̄đ ñ debeāt opari i nobis. & h⁰ ē q̄đ dicit ñ cōtinuet una medicina. Et amplectat eā natura. ſ. q̄a fiet nobis consueta. & ab eo q̄đ consuetū ē res ñ patitur. 4⁸ primi. p⁰ ca⁰. Secunda cā quā assignat Auic. ē cōis medicinis tā solutiuis q̄ alteratis. ſ. pprietas que currit inter medicinam & cor⁸. Si ergo multas medicinas experieris q̄ magis ꝓdest. & consyderet subtilis speculator. q̄ illa cā ēt plus apropriatur medicinis que operant a qualitate q̄ solutiuis medicinis. & ideo dixit in reliquis. sed declarare hoc eēt prolixum. ¶ Et opz ut obseruetur. ¶ Hic ponit curā almatis. quantū ad intētionē quartā q̄ ē materierum diuersio & prohibitio cursus. & utitur exēplo in

catharro. qa si asma ē ex catharro. cura catharrū ut sciuisti fen. 5ª. & spcipue intende euacuationē materie catharri. & dat tibi intelligere oia que sunt diuertētia de fricationib⁹ & uētosis & medicinis rubificatis supra caput. que omnia uult ꝙ tu hēas mēti ex capitulo de cura catharri. Et sic intelligit si materia cēt ab epate uł stomacho eo ꝙ intēdas ad illa. Et qnq; ꝓhibemus cursum materie cū stupefactiuis uel stipticis. & ideo subdit. Et qnq; ponūt i eo. s. medicine ad catharrū narcotica. ut opiū & iusquiamum. lutū autē armenū laudat. quia ñ est narcoticū ut opiū. & hēt uirtutē figēdi & sistēdi fluxū materie ad pectus. Vsus aūt illorū esset uel tenēdo in ore. ł gargarizando uel fumādo pilłas & trāsglutiēdo illas. uel faciēdo sufiumigū. et ēt odorando secundū ꝙ medico uidet. Sed dices ꝙ illa narcotica ñ uident cōuenientia in hec asmate. qa materia ē frigida grossa. ut supra ponit. ¶ Amplꝰ materias frigidas grossas possumꝰ sistere cū rebus calidis stipcis. ut myrrha spica et olibano et similibꝰ. ut Mesue inuit. ¶ Dicēdū ꝙ sermo Auic. hic forsan refert ad calidas materias subtiles ut sit sermo incidēs. uel forsan refert ad calidas materias et frigidas. que cū sint in actu causa a cerebro possibile ē q̄ sint subtiles. s. fluide Cum aūt iā in pectore quiscunt congelantur et ingrossant. et iō eis. actu qescētibꝰ ñ utimur si stētibꝰ catharrū. s. narcoticis et similibꝰ. sz i illis que fluūt et ꝓprie facta euacuatōe. et narcotica qbꝰ in frigidis morbis utimur sunt narcotica mista cū calidis medicinis. ut cōiter tyriaca nona et pilłe filij zacharie descriptione Mesue. capło de catharro. et sic ēt in frigida lutū sigillatū cō miscemꝰ cū spica & olibano & similibꝰ. Ista tñ materia queratur ex capło ꝺ catharro. s. quādo debemꝰ uti opiatis & quibus necessitatibus ad illa mouemur. ¶ Distinctio uero. ¶ Hic ponit curā asmatis q̄tū ad qntā intētionē q̄z ꝓferat una generali itētōe. hz tñ sub se pticulares itētōnes. Hec autē quinta intētio est finirio. seu consumptio materierū. et in hoc ē itētio i exiccatōe illarū et resolutione. et p sputū euacuatio. et talꝰ euacuatio fit diuidendo eas fortiter et faciliādo eas & uias earum ampliando. & totuz hº. fit p medicinas fortes quarum usus est post digestionē materieruz cuz medicinis superiꝰ dictis leuibꝰ. Et etiā post euacuationē cuz medicinis soluti uis si materia fuerit multa. Ergo apparet ꝙ usꝰ istarum medicinarum que hic ponunt non competit in prncipio propter causam. dictam sepe. Apparet etiam ꝙ aliquando ante eas damꝰ medicinam solutiuam. ut cū materia fuerit pluria ut uoluerit supra Auic cuz ait. & si materia est pluria. Apparet etiam. ꝙ aliquādo nō damꝰ eā quia materia digesta exīte & nō multa finit ꝓ

medicinas sputatōis & exiccatiōis et resolutōis materierum. & ita inuit sermo. Me. auctoritate filij zacharie i hoc caº. & si datis medicis faciētibus spuet post q̄ digesta est materia. & nō cō sequaris finem. signū est qđ materia ē amplior q̄ per sputū possit euacuari. et ideo poteris 3º loco dare medicinam solutiuaz. ut precipit filiꝰ zacharie Isaac nō curauit dare solutiuū post q̄ dedit digestium. & anteq̄ daret medicinam sputatiuam forte credens materiā. ēē multā. Ex q bus patet solutio ad questionē qua queri possz an cuz cessamus a digestiōe materie asmatis. uerbigr̄a cuz ꝺ coctione ficuuz liquiritie capłis ue. & c̄. debeamꝰ dare medicinā solutiuā. uerbigr̄a pilłas de agarico. an medicam̄ faciens fortiter spuere. uerbigr̄a loch ꝺ pino. aut de seie urtice. aut de squilla. Quidā antiqui processerunt una uia. et quidā alia. ut 4º continentis. et Mesue. ¶ Cōsyderandū aūt qđ ex medicinis ꝙ hic ponūtur. quedā sunt que a ꝓprietate cōfortāt pulmonē ut pulmo uulpis. & eiꝰ usus pōt fieri ēt in principio & in processu asmatis. Vñ ponebatur in regimine uite patiētis asma. Vtit aūt Auic. eo nunc. ut pulmo defendat ab impłssione nociua que possz fieri a fortibꝰ medicinis ad q̄s nunc procedit Auic. Quedā aūt sunt que sputuz mouēt diuidēdo materiā & ampliando uiam fortiter. sicut squilla oppōacū & armoniacū. & rob. s. sapa & similia. & illaꝝ medicinarū usus ē post ꝓparatiōez materie. sz si materie essent multū frigide uiscose. Iste ced ē medicine essent medicine digestiue. & possemus añ digestiōez eis uti. cōsydera hic. Quedā aūt sunt que fortiꝰ mundificant. sicut sunt medicine eiusdē nature sz sunt fortiores. ut semen urtice & similia. & istis utimur post purgatiōez Quedā aūt sunt fortis exiccatiōis. sicut medicamē de sinapi & ꝺ sulphure. et suffumigatō cū arsenico. & illa ꝓ supponūt materias digestas & paucas factas. ¶ Cōsydera tñ qđ iste medicine possunt reduci ad ordinē ut dicat. quedā sunt cōfortatiue a ꝓprietate. q̄dā dilatatiue uiaꝝ q̄dā diuise materierū. q̄dā exiccatiue fortiter. prie tres iuuāt ad expuēdū. sz 4ª nō ē medicina sputatiua. imo fere illis cōtraria. qa medicina sputatia nō dz eē fortis exiccatiōis respectu materie. ut Gal. 5º. ꝺ simplici medicina. Differt aūt medicia dilatatiua a diuisiua. qa dilatatia quādoq; facē lenificatiōez. ut penidie et diadragagarcū et similia. et illa sunt leuia. et a prīcipio uti posumꝰ. Que dā dilatāt diuisione et speratione materierum a partibꝰ cānaliū. ut squilla. & iste sunt ille eedā que sunt. diuisiue materieꝝ a ptibus cānaliū. & uident esse fortiores quodāmō q̄ ille que dīr elargatiue. et tu consyderes hoc. Et hoc est qđ Auic. hic intelligit qñ dicit. distinctio uero medi

cinarū. ſ. facilitantiū ſputū. elargantiū uias. exic cantiū et rxtrahētiū materias. et confortantium pulmonē eſt medicamē. ¶ Dyaſcoridꝫ ponitur a Meſue cū dicit ꝺ duabus cētaureis ē dictū Ra ſis 4° continentis. Et forſan hoc uoluit Auic. in ca° de ſudore. dum dixit alteratio uero magne. & aliunde parue. ſ malicie anhelitꝰ fit cuꝫ cēta urea maiore & minore. & eſſet ſermo ualde iu ridens & extraneus ibi. Conceditur autē maior cētaurea a principio. quia cpatio eius eſt debili or. ¶ Timenda eſt neruis. forſan dubitatū fuit de hoc dicto. & ideo poſita fuit alia lr̄a que diē caſſia fiſtula que mollificando nocet neruiſ. ñ 2° cañ. ca° de oppoponaco ponitur ꝙ nocꝫ neruis ſanis non humectatis. ¶ Miſtrum eſt nom̄ pōde ris trium. Raſis 4° continentis poit iſtud me dicamen & non ponit doſiꝫ. ſed ſtatiꝫ in ſequēti medicamine. & ſimiliter hic ponitur qꝺ deē ad modum auellane poſt cibum nō imedietate. & uſt ex hoc qꝺ frequēter fiat eius aſſumptio.

¶ Haſce. i. iſopꝰ. Sceha. dicūt qꝺ eſt ſandonicū aliꝫ ſticados. aliꝫ abrotanū. Camedreoſ. i. querꝯa qꝺ tamen nō placet Simoni. ¶ Quāuis ſit illic calidiras. ¶ Cōſyderādū qꝺ liꝫ ſit. aliqua diſ tēperātia in calore. Auic tamē nō tiet res calidaſ nō multū. ¶ Arſenicū. ¶ Dubitaē qᵐᵒ utitur hᵒ cū ſit corroſiuū & putrefactiuuꝫ. ut zᵒ cañ. ¶ Dicēdū qꝺ ſi ipſuꝫ quieſcat ſupra membꝝ putrefacit & corrūpit. ſꝫ datū & miſtū cū aliꝫs nō facit hoc. ſicut diciē qꝺ cepe exteriꝰ ulcerat & interiꝰ ſumptū nō. ut Gal. 3° ꝺ cōpſonibꝰ. & ¶ Aui. zª primi. Securior tamē modus uſus ē p ſuffumigiū zᵐ qꝺ docet Meſue & colaudat. & ego iam uidi utilitatē magnā. Omnes medicine cōnumerādo ſimplices & cōpoſite ſunt circa 3ꝫ. ¶ Et apud. ¶ Hic ponit curā aſmatis intēdendo ād accidens. ſ. ipſam p̄focatiōeꝫ. ¶ Cōſyderā dū qꝺ per horā uehemētie nos poſſumꝰ intelli gere paroxiſimū. ſ. cū actu ē aſma. & tūc cōnu merat hic ſex intētiōes quas ponit Meſue que omnes ſunt intellecte ex predictis canonibus & poſſumꝰ itelligere ipſaꝫ uehemētiā ſuffocatio nis in q̄cūq; hora paroxiſmi cōtingat. ſiue i pri cipio. ſiue in augumēto. ſiue in ſtatu ¶ Et. Aiten dit ad curā cū elarg antibꝰ uias & ſtati educēti bus materias p ſputū & cū rebꝰ exiccatis forti bus. & cōſydera mētē eiꝰ. qa poit tibi tres res q̄bus nō poſſes uri. niſi digeſta materia. & eua cuatiōibꝰ p̄miſſis ſi ſunt neceſſarie. Et ſuffumi gatiōes cū arſenico. & ponit tres res ſecuras in om̄ni tēpore & unctiōes & miſtiōes. & res que ponūt in cibis. & res q̄bꝰ uti potes poſt aliquā maturatiōeꝫ. ſ. baurach & naſturciū & reliqua medicamina q̄ pōit pꝰ. ſ myrrha etocꝰ caſſia. ſ. lignea. q̄uis q̄dā ſint ita leues qꝺ ēt āte matura tioeꝫ uti poſſumꝰ ad lenificandū & āpliādum uias. ut crocꝰ ter i die. mane. meridie. & ſero. & ſit hora a cibo diſtās. Laudat aūt ¶ G. cª. ꝺ ſim plici medicia. ȝ, °. cᵒ ſuffumigariōeꝫ factā ex fo liꝭ farfarele que uocaē ungula cabalina. ¶ In aſm ate. Hic ponit. patet. & diceē fen. ixª. ¶ In cura factorū ꝓpter uētoſitatē &c̄. Cochiū uide tur ꝙ ſit nomen cōfectionis dicte ferugine. quia Raſis 4° continētis numerās confectiones i hac cura numerat ſagena & omoruſia. Et alii dicunt ꝙ eſt piſcis marinꝰ q dicē uitulꝰ. ¶ In aſmate. ¶ Dūbitaē ad qd hic repetit curā aſmatis a ca tharro. cū ſupra ſit poſita. ¶ Dicēdū ꝙ illa cu ra fit ibi incidēs. quia ꝓprie Auic. intendebat ſu pra ad curā aſmatis a materia frigida uiſcoſa i pectore. & qa intrētio in hac cura erat diuerſio. ideo poſuit interlocutionē interponendo curam catharri ad ſciendū diuertere. ſi inde currit ma teria. Hic uero ex p̄ncipali intentione poit curā aſmatis a catharro. quia catharrꝰ pōt eē calidꝰ ꝙ frigidus. Et in ſomma uertit irētionē ſuā ad duo .ſ. ad materiā in pectore. & ad illā que pōt de ſcendere. ¶ Sed illius. ¶ Hoc aſma ñ debet p prie uocari aſma. quia ibi nō ē conſtrictio in uia ſed ſolū propter neruos ē nocumētū i anhelādo. & hoc cōitate cerebri uel nuche ¶ Curā aūt dicit in capᵒ de difficultate anhelitꝰ in fine capituli. ¶ Iam diximus qa ſtatim ſcribꝫ hic. ¶ Factis uero. ſ. nocumētis anhelitꝰ. unguēta tenera. ſ. fa ciētiū tenerū molle. ut ex mucilaginibꝰ ſeminum cidoniorū ut oleo uiolato. ¶ In conſtrictione. ex quadā cōſequētia ſermonis. ¶ Hic Aui. ponit qꝺ dixerat ꝺ nocumēto anhelitꝰ a ſiccitate. & ꝺ nocumento a frigidirate. que larga nominatione poſſunt dici aſma. Vult ergo loqui de nocumēto anhelitꝰ a caliditate. licet ſupra ñ poſuerit i cāis aſmatis. tamen poſuit in cauſis difficultatis an helitus & cetera.

SI fuerit ¶ Expedita cura aſmatis i qua cōprehēdebaē cura multoruꝫ modorū malicie anhelitus. ¶ Hic ponit curā reliquaꝝ ſpēruꝫ anheli tus mali. Et primo multarum ex eis zᵒ in ſpe ciali ponit curam anhelitꝰ difficilis. zª ibi. ſi eſt illud. Prima i duas. primo facit hᵒ. zᵒ annectit cañ. zª ibi. & ſcias. Prima in. xii ſicut. xii. ſūr cāe ſcꝺꝫ quas diuerſificat curā diuerſoruꝫ anhelitu um. ibi zª. & ſi fuerit cauſa ¶ Prima cā fuit po ſita in cᵒ de anhelitu magno. & capᵒ de anheli tu duplo & difficili. ¶ Et ſi fuerit aliqua miſti tudo ¶ Hec eſt zª cā poſita in caᵒ de conſtrictio ne anhelitꝰ cū dicebat. aut ex uaporibꝰ fumoſis malis conſtringētibꝰ itrinſecis. ¶ Tercia cauſa .ſ. anhelitus ſubtilis fuit poſita caᵒ de conſtric tione anhelitꝰ. cū dicebat. aut aquoſi. ¶ Et ſi fu erit cā humiditas equalis. ¶ Hec eſt quarta cā

& fuit itellecta ſupra i cap° de conſtrictõe anhe litus cum nominabat materiã groſſaz uel aquo ſam. ſubtilẽ in qua dabat intellige re equalẽ et mediam que etiam poteſt opilare. ¶ In groſſã tia autẽ materiã. ¶ Vult qđ tu intelligas ex ci ctis ſupra capitulo de cura catharri. & infra ca° de pleureſi. ¶ Si aũt fuerit humiditas groſſa. ¶ Hec ẽ 5ª ca. & patet. ¶ Et ſi fuerit. ¶ Hec eſt 6ª cã. ¶ Sed tu dices in quo differt hec cã a 4ª. ¶ Diceedum qđ illi uapores. & iſti ſunt hu miditates & uapores. ¶ Vel dicendum qđ illi uapores ueniũt ex locis. ſ. ipſis propinqs prib⁹ ſpũalib⁹ ¶ Iſti aũt ueniunt ex alio. ut a cerebro. uel aliunde. Iſta cã ponebatur. in ca° de anheli tu prefocationis cum dicebat. & quãdoq; fit il la oplatio in febribus acutis & ſimilibus ꝓpter uapores & humiditates etc. ¶ Cõſyderacũ ꝙ debilitas ſubſtãtie cerebri ẽ qñ cerebruz in ſua ſubſtãtia iaz defectuz ẽ confirmate. ſicut accidit i fine quarũdaz egritudinum. cũ homo iaz mor ti propiquat ¶ Et iã uidemus quoſdam longo tẽ pore uiuẽtes cuz catharris incurabilib⁹ ꝓp ma licias cõfirmatas in cerebro. & iſti ſũt de huius mõi. ¶ Diacur. i. dyacodion qđ põt ita. cõfor tari ꝙ etiã diſſolueret materiaſ capitis. ¶ Et ſi fuerit cã nerui. i. debilitati. ut pect⁹ moueri non poſſit. ¶ Hec ẽ 7ª cã que ponebatur in ca° de aſmate. & poſtponebatur ibidez. Et intelligebaẽ hec etiaz cã in cap° de anhelitu magno. ¶ Et ſi fuerit propter apoſtema in meatib⁹ ¶ Hec eſt 8ª cauſa. & ponebaẽ ſupra de malicia anhelit⁹ in ſermone uniuerſali. & in ca° de anhelitu diffi cili. Iſta cã põt dici due. ſ. apoſtema & malicia cõplis in ſuo ca° de cura apoſtematum partiũ ſpũaliũ. & in ca° cure aſmatis a mala cõplione. ¶ Et ſi fuerit cũ coitate. ¶ Hec ẽ 9ª cã que po nebatur ſupra de difficultate anhelitus i ſuo c° & fen 13ª ¶ Et ſi fuerit ex frigore. ¶ Hec ẽ cã 10ª. & ponebatur ſupra cap' anhelitus. ¶ Albẽ rendina. alinkirdeia eſt nomen alicuius de ma gnis cõfectiõib⁹. ¶ Et ſi fuerit. ¶ Hec eſt. 11ª. cauſa que ponebaẽ ſupra in cap° de conſtrictiõe anhelit⁹ hui⁹. in capls aliꝭ. & ubicũq; tractaẽ de cura male compſonis ſicce ſtomachi. & cura ethice & ſimiliũ. ¶ Et ſi fuerit ex. ¶ Hec eſt 12ª. cã que ponebaẽ ſup̃ i ca° đ anhelitu magno & in cap° de aſmate.

S ẽ. ¶ Hic ſpãliter ponit curam dif ficultatis anhelit⁹ ſiue ꝓueniat. ad aſma. ſiue nõ. Et primo ei⁹ que fit a materia humida: cõtẽta in pecto re. 2° eius que fit a caliditate. 3° eius que fit pp neruoꝝ debilitatẽ q mouẽt pect⁹. 2ª. ibi. ſi uero 3ª. ibi. ſi aũt. Prĩa in. d. prio intẽdit ad materiaz que ẽ in pectore. 2° ut uenit aliunde. ſ. a cerebro 2ª ibi. ſi aũt a cerebro. Pria cã difficultatis ãhe litus fuit poſita in ca° de anhelitu difficili cum dixit. quãdoq; ꝓpter opilatiõem a qua retineẽ. ¶ Gal. nundu habem⁹ ubi dicit iſtud. Sz uide tur ſatis forte medicamẽ ubi facẽ ꝓparatiõez cũ requie. ſicut ꝓparam⁹ corp⁹ ad helleboꝝ. & p⁹ ẽt facit regim. ẽ. qđ tu cõſydera. ¶ In hora 7ª. iã forte facit ſuã operatiõez. ¶ Adſindẽ. nomẽ confectiõis. ¶ Acromaci. forte itellige tyriacã. ¶ Et ſi egritudo. qa materie iſte ſ̃patice. ut plu rimũ ſunt in capite. iõ dixit &ẽ. ¶ Cõſyderan dũ aũt. qđ ex his medicis. qdã diuertũt i cõtra riũ. ut ablutio capitis. ſternutatiões ligatiões & fricatiões. & cũ h° de materia capitis euacuãt ſ̃ cõſumũt. qdã cõſtrigũt materiã & ꝓhibẽt flu xũ. ut rob đ moris. & qdã euacuãt eã q ẽ i loco ut pilꝛe. & electuaria. ¶ Calx. i. cinis qa debẽt coq. ſ. aſſari i uaſe figuli. ſ. quouſq; albeſcat. ut Raſis 4° cõtinẽtis. prio cap°. Et uocaẽ iſte uer mis apđ eũ faborola. Cuz cauſa ẽ neruoſa. ſ. de materia ꝑ illos ueniẽte. uel ẽt quia illa dicta ner uos confortãt. ¶ Si uero. ¶ Hic ponit curã qñ eſt ex caliditate. ſ. cũ materia. Et uideẽ. qđ Auic. intelligat ñ eſſe purã. ſed admiſtã ſpati. & h° ſe pius contingit. & iõ utitur frigidis medicinis ad miſtis cum calidis. De pura enim ſatis dixerat. ¶ Si autem. ¶ Ponit curã qñ ẽ a neruis. ¶ Sz tu dices in ca° đ cura difficultatis anhelit⁹ ñ po nebaẽ ꝙ fieret a neruis. ¶ Dicendũ ẽ. ꝙ qa notũ erat & ſcitũ ex anhelitu magno. iõ ñ curauit ibi ponere. Nerui aũt ueniẽtes a cerebro uel nucha. poſſunt ledi. aut qa ſũt debilitati ꝓpter maliciã male compſonis frigide ſecundũ plurimũ. et tũc competit confortatio eorũ cum oleis que ponit. ¶ Sãbach. Azarauius in ca° de cura emoroyda rũ dicit ſicut oleũ ſambacinũ. alibi inueni qđ ẽ gumma que inueniẽ ſup fructũ pini. Aut ledũẽ ꝑcuſſione. & tunc curantur cura apoſtematum mẽbrorũ a cã ꝓmitiua. & intelligiẽ ex fen. 3ª. & 4ª. quari libri ¶ Expedit uidere qũo ſit ſatis factũ omnib⁹ ſpecieb⁹ anhelituũ i cura. & prio uide capitulũ de anhelitu magno. ſ. de anhelitu quo omnia mẽbra pectoris laborioſo motu mo uenẽ. & fiebat a quatuor cauſis. ſ. a calore forti & poſita ẽ cura in ca° de aſmate uerſus finẽ & in principio precedẽtis capituli. ¶ Secunda cã erat debilitas uirtutis. & hec erat uel propter cãm propriã in neruis & lacertis. Et poſita eſt cura dũ docu it eos cõfortari. Et hoc ẽ in ca° ꝑce denti ꝓpp cõitatẽ ad cor ſicut i eticha et ptiſi et cura intelligiẽ ex cura ethice & pleureſis & ſi miliũ. aut coitas ad cerebrũ ex paſmo ul̃ apoſte mate totũ pẽđt ex cura illi⁹ mẽbri. ũde ueit coi tas. uel ꝓpter cõitatẽ ad ſtomachuz. ut repletõ ſtomachi ex cibis. et cura eſt per uomitũ nota. ex fen. 13. uel uẽtoſitate. poſita ẽ ſupra c° đ aſmate

uersus finem. ¶ Tertia causa erat opilatio in gutture.et scitur in ca° de squinantia.uel in pulmone et partibus ei⁹.et scitur ex ca° de asmate et ca° de peripleumoia. Quarta causa est negligentia uirtutis propter alienationē mētis.& scitur cura ex ca° de frenesi et similibus capl'is.uide de capl'3 de anhelitu uehementi et forti. Et nō īdiget cura.uide capl'm de anhelitu alto.et cura scitur ex ca° febris pestilētialis.uide capl'm de āhelitu paruo.Et cā eius erat dolor.& scīt cura ca° de cura doloris pectoris.si ē ille. Si autē est dolor stomachi uel alteri⁹ mēbri scīt ex suo ca° ¶ Secunda cā erat constrictio in epigloto uel in gutture.uel in pulmone ex membris comprimētib⁹ & totū hoc ē notū.uñ sciaī.uide capl'm d anhelitu longo.& scīt cura ei⁹ ex capl'is i qb⁹ curatur squinātia cōstringēs uiā.uide capl'm d anhelitu breui.& scis curā ei⁹ qñ scis curā doloris.& qñ scis subuenire mortificationi caloris innati.si ē in pulmone.uide capl'm d anhelitu ueloci.& fiebat a uehementi necessitate q̄ ñ poterat cōpleri p magnitudinē.& cura scīt ex cura anhelit⁹ magni pp fortē calorē que posita ē in p̄ncipio precedētis capituli.z° fiebat ex paruitate.qa nō poterat necessitas compleri.& cura ei⁹ scīt ex cura parui anhelitus.uide capl'm de anhelitu p uo. ¶ Et ille qui ex eo indiget.cura scīt ex cura frigoris spiritualiū.& ex cura doloris.uide capl'm d anhelitu frequēti.& fiebat.ul' ex magna necessitate.s.forti calore.& iā apparet cura unde scitur.ul' fiebat ex paruitate ex causis p̄hibētib⁹ magnificari anhelitū.& sunt dolores.apostemata sanies in pectore.Et omnia ista curāī i capl'is suis.uid capl'm d anhelitu frigido.& cura habetur ex cura male cōpl'onis frigide cordis. ¶ Circa uero anhelitū fetidū.ul' ē cura fetoris oris ul' cura materiey corruptay in pectore.& scīt ex capl'o de asmate.& ex multis capl'is. infra qb⁹ docet materia pectoris mundificari & rectificari.uide capl'm de āhelitu motiuo.& eius causa erat debilitas uirtutis. & scīt cura si est ꝓpter neruos debiles ex illo capl'o & p̄cedēti.z° causa erat decolatio.& scīt ex capl'o de squinatia.3ª cā erat collectio sanici in pulmone.ul' effusio ad ipsum.& scīt cura ex ca° de cura asmatis. Post h° uide generale capl'm de malo anhelitu. Et uide qd̄ species male compl'onis curāī ex capl'o d asmate.& postea i mēbris uicis.ut epate & stomacho.& ēt dolores curātur in suis capitulis. ¶ Ulcera in uelamine & pectore curanī in hac sen tractatu.5. ¶ Cas⁹ uirtutis a febrib⁹.curaī cura febriū sen.xi°.hui⁹.Venena curanī sen 6ª. q̄rti uide capl'm de cōstrictiōe anhelit⁹.Apostemata curāī in capl'is suis.Humores in pectore ca° d asmate.& cap° de cura spērū anhelitus. Si pui tas pectoris.7ª.quarti.cap°.de ingrossatiōe & extenuatiōe.Accidētia cretica debēt intelligi z° quarti.uide āhelitū diuersu3.Et si ē.uerbi g̃tia cā eius aggrauatio uirtutis si materia ē multa scīt ex capitulo de cura asmatis.& ex. capitulo post id. ¶ Si aūt cā est debilitas instrumenti uerbi g̃tia nerui.scīt ex capitulis istis duob⁹.Et si cā ē mala complexio sicca.uel alia notū ē. Et scīt cura doloy & apostematū & spasmoy.uidt capl'm de anhelitu pauco.& scīt cura ei⁹ ca° de cura prisis & sanies.in pte una pectoris.& nō i alia.uidt capl'm d āhelitu difficili.& fecit illi capl'm cure.s3 si ē a caliditate cum materia posuit curā si sit pp frigus.scīt ex ca° d cura asmatis in fine.& ex ca° post id.Si autez sit ex materia opilante non apostemosa.scitur ex cap° de cura asmatis.si sit apostemosa.scitur ex cura apostēatum pulmonis & pectoris.sed si sit a madicina uel clisterī mouēte & ñ educēte.scitur 4° primi. ¶ Si tunc erratur ex flomia i pleuresi.uade ad capitulu3 pleuresis. Vide cap^m de anhelitu prepationis.Et si fit a uaporibus uel humiditatib⁹us. cura.est in ca° cure reliquarum ispecieru3 anheli tus. Si autem sint humores iplentes. scitur ex ca° cure asmatis.Apostemata uero curantur in suis capl'is.uide post hoc diuersitatez i anhelitu secundū erates.& non indigent cura.Regimen aūt pregnantis & repleti cibo ē notū ex fen.z°. i3ª.&.i4ª.balneatoru3.& dormientium possūt anhelitus rectificari si est male permutat⁹ cū cāe cessāt.si dolor pmutat anhelitū.cura ē cura doloris.Cura aūt cāru3 cōstringentiū & sanici in pectore & squinantiarū nota ē unde habeanī ¶ Nihil g° obmisit.A.ad curā oium premissarū specierum.anhelitus qur cura indigēt &c̄.

Locis factor. ¶ Iā determinauim⁹ de dispositionib⁹ horū membrorū que insunt eis secundu3 q̄ sunt instrumenta anheli⁹. ¶ Hic secūdū q̄ sunt instrumēta uocis. Et p° ostendit causas factiuas uocis.& modos illi⁹.& diuersitates accidētes in uoce.z° in spāli exequīī de cura & diuersitatib⁹ illi⁹.ibi.z° cura absciſionis uocis. ¶ Prima in tres primo ponit causas factiuas uocis z° cās pmutationis uocis.& illi nocētes.3° addit cañ.ibi z°.cunq; fit.4° ibi & uarices. ¶ Consyderandū q̄ cū uox sit sonus ab animali.& uox significatiua sit cū dearticulatione multa.de qua uoce hic maxime ē sermo.siue sit loquentis.siue causantis.siue sit clamantis.nos consyderamus in ea tres cās quas Aui.tangit.s.cām materialē & illa est aer motus.& cām formalē que ē talis uel talis dearticulatio.& cām efficientē.& finalē.s.explicationē conceptus. Auic.ñ curauit hic ponere mēbra ergo faciētia uocē.quedā prebēt formā.& ista sunt duo in genere. unū ē motor

& aliud motū .s. ꝓcutiēs & ꝓcussum. Motor q̄ dē ē muscul⁹ .i. multi musculi q̄ sunt circa epiglotū Vnde singulare ponit ꝓ plurali .ut lr̄a extra dicit. Motū uero ab hoc ē epiglot⁹ .s. cōpositus ex trib⁹ carthilaginib⁹. Non enim musculi erant id ad qđ fiebat ꝓcussio .sed mouēt carthilagies que ꝓcutiunt. Mod⁹ aūt mot⁹ ē secūdū qđ hō i diget partiri uocē a uoce .aut exaltare .aut abbreuiare .aut alr modulare .& secundū hoc lacertus dilatat .aut constringit epiglotū .& hoc ē ꝙ dic̄ uocis factor & c̄. Ergo .acert⁹ ē primū mouens & faciēs uocem .sed carthilago ē ꝑmū .s. media tū ad qđ fit ꝓcussio. Ita sepe ponit Gal. 7° đ utilitate particularū. Istis ergo mensurat̄ apertio cāne fistule & mēsurat̄ expulsio aeris .& mēsuratur ꝓcussio instrumēti. ¶ Primū .s. mediatū aeris. Et reliqua .s. relique carthilagines .et ꝓtes oris .ut uli .& circōstantes ꝓtes sunt inittentia .i. q̄ inittunt̄ & anectunt̄ istis. Quedā aūt sunt mēbra dāria materiā .ut uelamen .i. dyafragma & lacerti pectoris iuuant. Et hoc ē qđ dicit .allationē .i. portationē aeris. Velamini .i. dyafragmati qa iuuant in copia tract⁹ aeris .& in copia expulsionis q̄ aer inundat. qa quasi cū q̄busdā undis & impulsionib⁹ mouet̄ uersus epiglotum cū fit uox. Tu aū imagineris uocē sonantē ubi ē pect⁹ .brachiū ꝑmētis sit diafragma .sui forma sit cāna pulmonis .tot foramina sint cāna fistule. sed digit⁹ sit lacertus cū epigloti modulās. concauū longum cāne sit palatum .in quo resonet. ¶ Cūq̄. ¶ Hic determinat đ nocumētis uocis Et primo ꝑmittit diuersitates que cadāt in nocumentis uocis .z° declarat .ibi .z^a. ex ꝓte aūt ledentis. Prima in quatuor .sicut quatuor diuersitates premittit. Prima est illa .omne nocumētū uocis .aut est ex causis efficientibus .s. lacertis. epiglotis & epigloti .aut ex causis mittentibus materiam .s. dyafragmati pulmoni .& pectori. ¶ Secunda distinctio ē .omne nocumētū uocis. uel ē diminutio .uel corruptio .uel ablatio .s. mutatio a debita forma .sic̄ ē uox rauca &c̄. & hoc ē qđ dixit. Alteratio .i. corruptio siue ꝑmutatō ꝓpter raucedinē .i. sicut uox rauci. ¶ Et cōsidera ꝙ solum posuit exemplum de corruptiōe uocis. Cū aūt dixit .aut aliud .intelligit alia genera nocumentorum .ut ablationē & diminutiōem ul' aliud nocumentū ;ꝙ pōt dici alteratio. ¶ Tertia diuisio ē ꝙ a quacūq̄ cā fiat lesio .s. ul' ab efficiente .ul' dāte materia erit lesio .aut ꝑ malā complom .uel solutionē cōtinuitatis .uel apostema. ¶ Et cōsydera ꝙ dedit itelligi de egritudinib⁹ cōpositionis .s. opilatione. ¶ Et unaqueq̄ harum cārū .s. efficientiū aut mittentiū materiā .ul' harum cārū quibus .s. uox destruitur diminuit̄ ul' alterat̄ ꝑpe cū catharro .qa sepi⁹ accidit. ¶ Quarta diuisio ē ꝙ nocumētum q̄nq̄ est in ipsa cadē .s. uoce .i. in mēbris principalibus .i. masculis & epiglotis .uel in ipsa eadē .s. lingua fistule & musc⁹ .& q̄nq̄ ē per coitatē .& illa coitas uel ē ad principia .uel ad uicina. Si ad principia .uel ē ad ꝑpinquū principiū .& ē neru⁹ descēdēs a 6° pari neruoꝝ a quo fiunt nerui reuersiui ut p^a primi .& Gal. in libro de uoce .uel ad pricipiū lōgi quum .sicut cerebrū. Si aūt sit ad uicia tūc ē ista sūt mēbra nutriēnti mēbra anhelit⁹ mēbra cotētiua .ut palatū et uuula et due amigdale. ¶ Cōsyderāduz ꝙ ꝑ principia propiqua possum⁹ itelligere ꝙ dictū est .nō possum⁹ itelligere ꝑ hanucham .cū ab ea nō ueniāt nerui uocis .ut .Gal. in libro de uoce .& Auic primo cān .cap° .de anathomia neruorū. Et possumus intelligere ꝓtes circa quas fit fixio neruoꝝ descendentiū a sexto pari .& circa illas fit reflexio sursuz .unde dicūt reuersiui. ¶ Nāthns eam .s. incisionē nuule .ul' duarū amigdalarū .sentit cōmotiōez fortē .s. ex ꝓcussiōe locorū in quib⁹ facta fuit incisio .que loca sunt debilia ꝓpter carentiā ꝓtis naturalis ex quo nocumēto hō excitat̄ ad screandū .q̄uis nihil sit exscreabile. Et quādoq̄ ēt circa illa loca sunt materie .& ad illa currūt q̄ cōsueuerūt teneri ab uuula & duab⁹ amigdalis .& tunc fit excreatio illaꝝ materieꝝ .& cū materie q̄ cōsueuerūt i illis recipi ad easdē ꝓtes currūt .& forte alie plures ꝓpter ꝓtē debilitatā nō habētes uñ recipiāt̄ .opillāt gurtur illorū. ¶ Ex ꝓte autez ledētis. ¶ Hic đclarat ꝑdictas diuersitates seu diuisiōes. Et primo declarat diuisiōez nocumētorū uocis tertiā que ē ex ꝓte causarū cū quib⁹ fit lesio .s. egritudinū ul' accidētiū. Secūdo declarat diuisiōem ex ꝓte nocumēti ;modoꝝ .s. z^m qđ est ablatio diminutio uel alteratio .z^a .ibi .& q̄n fortia. Nō aūt distincti declarat diuisiōem q̄ ē ex ꝓte principioꝝ uocis .siue causaꝝ efficiētiuz uel mitentiū materiā qa ut apparz cadit ex q̄dā cōsequētia hic i sermōe. Nec đclarauit diuersitatē ex ꝓte modi egritudinū causantiū .s. si sint p cōitatē uel principaliter in ipso eodē īstrumēto uocis qa ponēdo illā diuisiōez declarauerat eā. Prima in duas .prio declarat qūo causa ledens que ē cōplexio z^m pulmonū diuersitatem .diuersuz facit nocumētū in uoce .z° qūo cā que ē constrictō uel dilatatio .z° .ibi .& quādoq̄ diuersificatur. Omisit autem ponere nocumēta uocis a solutiōe cōtinuitatis .quia in đclarādo diuisiōez illā ex consequētia sermonis .declarat illud qđ obmisit ēt de apostemate .qa ꝑmutat uocē .uel ꝓpter opilationē & malam complesionē .ut plurimum .& iaz est hoc hic declaratū .& aliq̄d dixit de apostemate .et de dolore qūo ꝑmutz uocem erat notū .quia uel in se .uel ut debilitans uirtutē .uel sua causa .& hec ē mala cōplexio .uel solutio continuitatis. Prima pars adhuc pōt

diuidi in quatuor. ſicut quatuor ſunt modi ma
larū compſonū. ¶ Conſyderandū ꝙ ex hoc ha
bemus qūo ēt diſpoſitio organica que ē ſuper
ficies mutet uocē ſecundū ꝙ plana uſ poppoſi
tū ē aſpera. ¶ Conſiderandū ꝙ Dynus habet
litterā que dicit ex pte miittētis. & credit qđ cāe
rarrate ſunt ex pte efficiētis. & ille ſunt ex parte
mittētis. & ſiliēa hēt ut ipe hēt. uera ē ſua itro
ductio. In illa enim pte &c. ¶ Et qñq; ē nocuū
tū in ipſa eadem. ¶ Poſuit impedimēta uocis q̄
ſunt in mēbris que ſunt orgaga uocis p̄ncipalia
ſiue nocumēta illa ſiue impedimēta ſint hic p ſe
ſiue p cōitatē. ¶ Hic ponit impedimēta que i
pediūt uocē factā in mēbris que materiā mitūt
.ſ. pulmoni. & ſic intelligit de dyafragmate. ſed
ga cōiter hētur. ex pte aūt ledētis &c. ideo aſſr
introduxi particulā. ¶ Dubitaſ an caliditas faē
magnā uocē Videſ ꝙ ñ p Caſ. 2° regni. ubi. d. ñ
uero magnitudo uocis a caliditate ſit. quē admo
dū nec paruitas a frigiditate. ¶ Amplꝰ dubi
tatur que ſit caliditas de qua hic loquiſ an ſit
naturalis & hoc modo ñ ga uocat has cās ledē
tes. aut paruas uoces. an accidētales & preter
naturā. hoc mō non. ga febricitātes hūt paruas
uoces & debiles. & faciūt acutā uocē & paruā.
ut p̄ot intelligi ab Aꝝ. ix[a] particula pblematū.
zz°. problemate. &. 5° de generatione animaliū
¶ Dicēdū qđ uox magna eſt que multum mouet
audītū. Parua aūt que parū mouet. aut magna
ga multū mouet aer. & pua ga parū. ut habeſ
5° đ generatiōe animaliū. Ad h° aūt faē imedia
te amplitudo uie recipiētis multū aerē. & uolū
tas uolens multū mouere. & ecōtra paruitas.
¶ Dicemꝰ g° qđ caliditas nō ē imediata cauſa
magne uocis. ſꝫ dupl'r faē ad magnā uocē. Prio
ga eiꝰ ē dilatare. z° ga neceſſitat pulmōez ad ml'
tā quātitatē aeris trahendā & mittēdā. Et ecō
tra frigiditas. & appꝫ qđ ſi hic ſit ſermo đ cali
ditate naturali recedēte ab optīa ſanitate. qa cali
ditas pp duas p̄dictas cauſas facit ad uocez ma
gnā. ſꝫ ſi hic ſit ſermo đ caliditate et frigiditate
accidentalibꝰ ex quibꝰ fit corpus egrū nūc. tūc
licet caliditas non faciat magnā uocez. qa dilatet
cānas pulmōis. ſ ga facit tracheā eaꝝ amp.iorē
ga hoc ē naturale. tñ facit ad h° ponēdo neceſſi
tatē ml'ti aeris Vnde hō mouebit ml'tuꝫ aerē. et
h° ſi uirtꝰ nō ſit debil' ex illa magnitudie ml'tū.
Frigiditas aūt ecōtra faē. ¶ Et cōſydera ꝙ for
ſan frigiditas accidētal' p̄ot facere ad paruā uo
cē. nō ſolū ponēdo neceſſitatez parui aeris. ſꝫ eti
am cōſtrigendo quodāmō uias reſpectu eius ꝙ
erat i ſaitate huiꝰ homis. &. proprie uias artha
rie uenalis que ſunt magis cōſtringibiles. & for
ſan eas dilataret calor. ut ex h° in pulmone eſſet
amplior copia aeris ꝓpter calorem. aut minor
pp frigus. & poſſibile ē qđ Aui. ēt hos ſermo
nes applicauerit ad pulmonē. pp hoc qa cāna eiꝰ
q̄ ē in collo nō ē dilatabilis & cōſtringibilis a fri
gore egritudinali nūc. ut fiat ex h° magna uox.
aut pua. Et ſi h° nō placēt tibi. dicas qđ p pul
monē dedit intelligi de ſua cāna & ꝓprie đ gut
ture qđ p̄ot accidētaliter dilatari & cōſtringi.
¶ Ad cōtraria patet ſolutio. qa Gal. loqtur ibi
đ caliditate & frigiditate pulmonis. ¶ Vel aꝑt
qđ imediate nō facit h° calor. aut frigus. ¶ Ad
ſecūdā iā ē ſolutū. ¶ Conſydera qđ uariatio
uocis p actū uolūtatis poſſet in h° eſſe cā decep
tiōis. Hūs enī pulmonē calidū p̄ot uolūtarie tra
here parū aeris. lꝫ ad mꝰtū ſtimuleſ. & iō dixit
Aui. caliditas magnificat uocē. & nō dixit. uox.
magna ſignificat caliditatē Et qñq; Conſyde
rādū qđ uox grauis idē ē qđ tarda. & fit tardo
motu aeris. ſed acuta fit uox cito moto aere. ſ.
uelociter ut. 5°. de generatiōe anialiū. & z° pri
ca problematū. pblemate. 5°. & in plurib⁹. qñ
autē aer eſt multus. nō ſic aptus eſt moueri ue
lociter. Mouebitur ergo tarde. ſed paucus uelo
citer reſpectu eiuſdē motoris mouentis equali
cōatu. & ideo recipiētes paucū aerez. ut mulie
res hūt acutas uoces & uiri graues. Et ꝓp hoc
ēt iuuenilia. ſ. in pria etate hūt uoces acutiores
pp uitulos qui q̄ gui⁹ uociferāt perfectiſ. i. bob⁹
ut. xi pblematū. pblemate. z6° Et propter h°
aqua calida grauꝰ ſonat q̄ frigida. xi°. pblema
tū. pblemate. x° Dilatatio g° cāne pp multū ae
rē motū facit ad grauitatē. ſed cōſtrictō pp pau
cū aerē facit ad acuitatē. ¶ Et qñ forciores fi
unt. ¶ Hic procedit ad declarandū diuiſionē no
cumētoꝝ uocis. qua dicebaſ ꝙ nocumtū. qđđā
eſt ablatio uocis. quoddā diminutio. quoddā al
teratio. & declarare hoc eſt inueſtigare. cās no
cumētorū. Et primo hoꝝ triū cās inueſtigat ſe
cundū diuerſitatē mēbroꝝ uocis. z° ſpecialiter i
ueſtigat cās raucedinis z[a] ibi raucedo igitur.
Prima in duas. p° inueſtigat cās diuerſoꝝ nocu
mētorū ex pte mēbroꝝ mittētiū & adducentiū
materias uocis. z° ex pte mēbrorū que ſunt in
ſtrumēta uocis. ibi. z[a]. & cū nocumentū. ¶ Du
bitaſ de primo dcō. qa ſecundū Gal. 4° de inte
riorib⁹. 6°. ca°. iſta ſe hūt p ordinē anhelitꝰ fla
men ſine ictu. flamen cū ictu. uox & loquella.
¶ Itaq; eſt ultimū. ergo ſequiſ ꝙ deſtructa ꝓori
opatione uocis neceſſario oportet ꝙ deſtruatur
poſterior. ſ loquella. & ñ econuerſo Videmus
enim quoſdā ñ potentes loqui uociferare poſſe.
¶ Dynus imaginaſ iſtā lr̄am corruptā eſſe.
& ꝙ uoluerit dicere deſtruiſ locutio. & nō de
ſtruiſ uox. neq; compleſ anhelitu equali. nec qđ
ex hoc pbat. niſi uelit dicere equali. i. minori q̄
locutio Aliter aūt ſaluari p̄ot qđ p uocem intel
ligit uociferationem Et p locutionem intelligit
quālibet uocem dearticulatā ſignificatiuā. &

tunc multotiens contingit qđ homo ñ possit uo ciferare uoce sonora. quia requirit multũ aerem & fortiter motũ. & tñ pót loqui taliter qđ exp mit suam intentionem. & hoc est qđ dicit Aui. loquutio completur arhelitu. i. aere equali. i. ñ multo respectu eius. quo indiget uociferatio. & forsan qđ multũ uerificat hoc apud Auic. quia Saraceni formãt loquutiones mltas in gula. ubi forsan ñ egent multo aere quãto egent ad uoci feratiõez. sicut hec exempla a Gal. ponũt primo de interioribꝰ cº capº. ¶ Sz tu dices. quid ad ppositũ de huiusmodi exemplis. cũ debeamus loqui đ nocumẽtis uocis pdictis. s. mala cõplõe apãte & c̃. & ex pte mẽbroꝝ mittẽriũ. ¶ Dicẽ dũ qđ Aui. ẽt dicit. Et adducẽtibus. & p addu centes intelligit neruos ppinquos epigloti. s. re uersiuos. uel per adducẽtes intelligit muscꝰ costarũ. & tũc illa exempla nõ sunt ad declaran dũ mẽbra lesa. sz modũ lesiõis. Et forsan Aui. uult qđ illa uociferatio esset destructa. Sz tamẽ loquitio nõ. quãuis ista ita nõ possint haberi a Gal. ibidẽ. ¶ Et cũ nocumẽtũ. ¶ Hic ostendit nocumẽta que fiunt in uoce ex membris q̃ sunt instrumẽta uocis factiua. ¶ Cõsyderandũ qđ p lacertũ dilatatiuũ possum⁹ itelligẽ lacertos expansos inter costas q faciũt ad nocẽ iuuãdo in ablatiõe materie. i. dilatando & cõstringendo ut prio cañ. cº. đ musculis pectoris. Vñ nocumẽ tũ in illis nocet uoci. ut 2º cõtinẽtis. caº de uoce. & Gal. in libro de uoce. Si enĩ nõ aferat aer cũ allatiõe & inundatiõe que requirit. fit uox idi stincta. & hãc uocãt ramura. Vel p lacertũ dila tatiuũ possumus intelligere lacertos extrisecos epiglotis qbꝰ aduenĩat dilatatio & expansio p p humiditatẽ. unde fit percussio aeris ad corpora mollia & fit uox rauca. ¶ Et quãdo ẽ i lacerto dilatatio. s. epiglotis. qa ñ dilatat. tñc uz q uox prefocẽt clauso aere. ¶ Et quãdo est in lacerto cõstringẽte & mouẽte. supple qa nõ cõstringit sufflatiõem. qa exit aer multus a loco alto & ñ cõstricto. & iõ fit sufflatiua uox. q̃si quodam impetu sufflaret aer. ¶ Sed tu. d. supra in 2º capº huiꝰ sen dixit. qđ. si fiat nocumẽtũ in lecer tis constringẽtibꝰ uox fit rauca. & hic dicit qđ fit sufflatiua. ¶ Dicendũ q ibi loquebatur de lacertis pectoris. Hic uero de lacertis epiglotis. ¶ Vel dicẽdũ q nõ ẽ incõueiens i una uoce esse plures differẽtias male uocis. ¶ Et qñ dstruit eius opatio. s. lacerti cõstringẽtis destruit uox. qa nulla fit ibi coartatio in. cãna. ut fiat aeris pul sio. Vñ hõ solũ põt sufflarẽ. sz ñ uociferarẽ. ¶ Nõ integra. ut sit minor dispositio q̃ molificatio ulti ma paticula. sic tremor. ut molificet lacertos. ¶ Raucedo. ¶ Hic in spãli sermone iuestigat cãs raucedinis & hẽt tot partes quot cãs ponit. ¶ Et prio cõparãdo ad tremorẽ & destructionẽ. Humiditas enĩ si solũ remollit superficiez ad quã fit percussio. et nõ ipedit motũ lacertoꝝ. tñc fit uox rauca. Si aũt sit plꝰ & ipediat paꝝ. tũc musculi cũ tremorẽ opantẽ & fit uox tremula. Si aũt plꝰ ut tollat operatio. sicut in mẽbro paralitico. sic destruit uox. ¶ Et qñq rauce sit uox ppter di latationẽ. s. ex multa uociferatiõe uel sufflatiõe. ut tubicinatoribus. ¶ Lassitudo. sicut i aliis mẽ bris supflue fatigatis. aptio ex attractiõe mate rieꝝ. Tẽsio. i. quedaz expansio ex materia illuc mota. ¶ Dubitatur qa Rasis 3º continẽtis. cº de uoce reprehendit hoc dictũ. & dicit qđ ẽ dictũ Gal. in libro de uoce. Dñ est cogitandũ q cogi tauit Gal. dicẽs qđ raucedo fit ex incordatione musculi eo qđ apparet q uox bona procedit ex spissitudine instrumẽti. & raucitas ab humidi tate. ¶ Dicendũ q hoc nomen raucedo ẽ nomẽ multũ generale apud Auic. & apud Mesue. uñ ois uox confusa pót uocari rauca. & hãc potest facere tensio cordosa musculi. & ex hoc cessat dictũ Rasis. ¶ Cum aũt dicit q uox bona fit a spissitudine musculi. ¶ Dicendũ uerũ esse a spissitudine a debita. non aũt supflua spasmosa ¶ Et deterior. ¶ Primo exponit sic. deterior. ẽ raucedo a tensione ea. i. q̃ ea raucedo. ¶ Post ci bum. & patet. uel ea magna uociferatio ẽ dete rior post cibũ. qa statim trahit materias. ¶ Et q̃doq. ppter frigꝰ extendit. i. cũ effectu q dere linquitur ex compone calida. uel frigida q̃ sunt effectus dilatationis. uel constrictionis. uel expi rationis. uel ostendit. ¶ Vigilie exiccãdo & ra uce sit. ¶ Sed tu dices. iã dixerat hec. ¶ Dicen dũ qđ ille sermo fuit cõis clamãtibꝰ & sufflan tibꝰ. Hic aũt de clamãtibꝰ. Vnde corrũpit uox clamatiũ post cibũ. ut Aꝝ. xiª. particula proble matũ. zzº. problemate. Et sermo ille fuit dans cãs spãles de lassitudine. & apostemate decrepitis propter continuũ catharrũ. Si aũt senes possent se pseuerare a catharro fierẽt uoces eorũ acutio res ppter siccitatẽ. ut 3º continẽtis. & sic uiderẽ tur meliorari in uoce. ¶ Et cũ estas in ipsa. s. hyeme frigida. & sic erit sentẽtia afforismi ter cie particule. Si estas sicca & c̃. Vel in ipo. i. autũ no. & hoc erit qñ multa ẽ humiditas. & expo suimꝰ supra. ¶ Et uarices. qa significãt pmu tationẽ materierũ ad inferiora. simile ei qđ dicit 6ª particula affotismoꝝ. Q uibuscũq calidis. & c̃. ¶ Religiosi. ¶ Vocat religiosos homines multe continẽtie & ieiunij qui ex hoc debilitant & similes sunt conualescentibꝰ & aliis debilibꝰ ex natura. Isti enim quia debiliũ uirtutũ sunt ñ possunt mouere multũ aerẽ. & ideo habẽt uoces paruas acutas. & si conant dilatare epiglotum Vnde multũ moueat aer. fit uox grauis & non auditur. quia ñ possunt multũ aerem mouere. nisi ualde tarde. & ñ fit uox sonora. ¶ Sz dices

quo si sit uox grauis ñ audiť. Videť enim cõtra dicere. ¶ Dicendũ qđ ẽ ita grauis & obtussa. ꝙ fere nõ audiť. ¶ Vel dicendũ qđ grauatur. i. disponiť. sicut si deberet fieri grauis. & postea ñ fit uox. ¶ Sed tu d. unđ sequiť istud. ¶ Dicendũ ꝙ est modus loquẽdi Auic. qa ponit q̃re ꝑ quia. ¶ Vel dicendũ ꝙ istis ex multa ďbilitate accidit ꝙ ñ possunt exercere membra uocis. Vnde ipsa propter quietẽ exiccanť & coarranť. sicut cõe ẽ omnibus mẽbris quando exercitãť. ut 9°. de interioribus. & ultimo cõmento sexte particule aforismorum.

¶ Qvra abscisionis. ¶ Hic in spãli ponẽdo curas determiat de huiusmõi nocumẽtis. Et prio de nocumẽto ꝙ est ablatio uocis. 2° de nocumẽtis q̃ sunt corruptio. siue alteratio. siue diminutio. 2ª ibi. iaz sciuisti ¶ Dubitatur ubi sunt sigⁿ causarum abscisiõis uocis. ¶ Dicendũ ꝙ cause abscisionis uocis sunt. uꝫ in mẽbris mittentibus. ut dyafragmate pectore uel pulmone. & iste sciũť. ca° de asmate. & ẽt ex capꝫis. 7. tractatu 4°. uꝫ i mẽbris facientibus. ut guture. & ut patet sunt iste cãe. male cõpsonis. apostemata. solutiones cõtinuitatis. dolores & opilatiões. Apãta opilationes dolores sciunť ex ca° de squinãtia. Solutiones cõtinuitatis. s. ulcera sciunť supra sen. 6ª. ca° de ulceribus oris & ligue. hec. oia intellixit. Auic cũ dixit. Nocumentũ cũ eo ꝙ opz i ca° suo. ¶ Hic ergo. g° poit curã abscissiõis uocis a mala cõpsone ꝑprie hũida que frequentius accidit. & ẽt sicca cuiꝰ signa sunt sensibilia. ideo nõ expresit. Prio g° ꝑmittit cañ generalẽ. 2° exequiť. 2ª ibi. & ille quidẽ. Hec pars hẽt duas. Primo poit curã intendẽdo ad cõfortationẽ instrumẽti uocalis. 2° intendẽdo ad cãz. 2ª ibi. & si fuerit. Primo ponit duo remedia ex quibus uideť intendẽdi ad cõsortatiõez uocalis instrumẽti. ¶ Cõsyderandũ ꝙ Rasis. 3°. cõtinentis poit istud medicamẽ de granato in cura asperitatis uocis a cã frigida & frequẽti organizatione. sed loco zuccari hic positi poit ibi mel. ¶ Et cõsydera ꝙ hec duo remedia possunt applicari ad diuersas cãs Mellisia. i. sine grãis. qa sunt aliqua granata dulcia que modicuz habent de ossibus. ¶ Et si fuerit ¶ Prio ponit curã quando est ab humiditate. 2° quando asiccitate. 2ª ibi. & oportet. Prima in tot quot ponit medicamina. & ultimo poit cibũ nutritiuum. ¶ Sine dolore. qa humiditas nõ facit dolorẽ ꝑprie. ¶ Conturbatio & grauitas uocis. qa lz. grauet uox aut lz dicať uox abscisa nõ tamẽ ẽ ꝑdita omnino. sz ẽ modica multũ. & illa ẽ turbata & grauis ꝑpter humiditatẽ. uel cõturbatio. s. stomachi ꝑpter cõitatẽ meri cum ẽ humida materia. ¶ Et grauitas. s. sensata in gula ꝑpter materiã flaticã. ¶ Consyderandũ prio qđ Aui. intelligit si ẽ repletio. te ďbere euacuare corpus 2ª cañ. generalẽ supra. & 2ª qđ inte lectũ est in capº de asmate. ¶ Coagulatio uue. i. sapa đ expressiõe uuarũ maturaꝝ. Porrũ de sceni. i. de illa cõtracta. & ẽ porrũ qđ comedimus qđ cõfert uoci. Vnde ꝑdicibꝰ confert. ut ¶ A. B. xi°. problematũ problemate. 3°. ¶ Vltimũ in nutricatiõe. i. ẽ qđ nutriẽs mꝫtũ simile medulle. i. intantũ cõmisceanť qđ fiat qđdã corpꝰ pinguedinis. ¶ Et ex cibis. ¶ Iste sermo ẽ Rasis. & cã ẽ proprietas. ¶ Et oportz. Proprie cũ cõitate meri. qa multũ sibi cõicat. ut patet in febribꝰ exiccatiuis. ¶ Cõsyderãduz hic qđ 2ª qđ hic apparet. ꝑ abscisiõez nõ intelligit qđ uox sit ex toto amputata. lz possit esse. lz quãdo ẽ multũ diminuta. & uocať ab Aui. abscisio. s. ad tempꝰ qa qñ nihil põt pferre. Et cõprehẽdere signa eius que ex hũiditate. qa illa ẽ uere rauca. lz q̃ ẽ a siccitate i proprie diciť rauca. & iõ diciť pauca raucedo cũ ẽ acuta propter cõstrictiõez cãne propter siccitatẽ & dolorẽ. qa sicca facit dolorẽ quem non faciebat humida. ¶ Indiget modus cibi. sicut ficus. ¶ Notoꝝ. sicut atriplicis et spinachie & similiũ. ¶ Et ficꝰ. Isti sunt cañ. appositi. Et credẽdũ ẽ qđ ficus & medicamen de calamẽto cõferunt in ea que ẽ ab humiditate. licz ficus sicce pingues forsan possunt conferre in ea que ẽ ex siccitate. & nõ est longiꝰ qđ cõferat ei medicamen de calamẽto primũ scriptũ hic q̃ poneret multũ de gummi arabico &c̃.

¶ Iam sciuisti ¶ Hic descendit ad alia nocumenta uocis. & hẽt tot ꝓtes quot sunt capꝫa. & modi nocumentorũ uocis. Prima in duas. pº ponit curã raucedinis. 2° copiã multarũ medicinarum & conferẽtiũ uocabuli organo & pectori. 2ª ibi sunt fabe. ¶ Ad primi euidentiã consyderãdũ ꝙ cura raucedinis completur duabus itẽrationibꝰ Prima ẽ intentio ad ipsam raucedinẽ. s. applanationẽ & remotionem asperitatis & confortatõez uocalis organi. ¶ Secunda intẽtio ẽ abscisio cause. primo facit primũ. 2° secundum. 3° ponit quasdam medicinas uoci conferẽtes. uel conueniẽtes 2ª ibi. si autem raucedo. ibi tercia. et ex eis que clarificãt. ¶ Curã & incisionẽ. i. curã uenarum que ẽ ad cãm que fit quãdoq; ꝑ insisionẽ. ut si ẽ materia uiscosa ¶ Nec tamen hec acuta iscisiua solum conferuut. quia q̃uis incidãt materiam. faciunt tamen nocumentũ exasperando. Ergo oportet miscere ex lenificatiuis ¶ Asperitati enim ut asperitas est a qua fit uox inequalis rauca. ñ cõferunt acuta insisiua. ¶ Si autẽ. ¶ Hec pshẽt 7. sicut. 7. modis causarũ uariat curam. lz posset ad pautiores reduci ¶ Prima raucedo ẽ ex

multitudie uociferationis trahētis humiditates
z^a quā docet curare ē. si est caliditas exiccans. 3^a
est si fuerit cā frigus p̄dicta precedēti capitulo.
¶ Fitte. lenitiue digestiue. sicut que fiunt ex
gūmi arabico. dragaganto. croco. & similibus.
¶ Resoluet cum eo quasi dicat. cura apostema
q^a curabit malicia uocis. ¶ Et similiter supple
conferūt raucedini ab apostemate. ¶ Hāc rau
cedinē. s. ab apostemate. ¶ Abhoreat uinuz. qa
mouet materias & facit magis fluere ad locum
¶ Et q̄n fuerit ex apostemate calido. s. exīte in
declinatione. Ista sunt dicta Rasis. 3° continētis
capitulo de uoce &c̄. ¶ Papauer &c̄. Si itendis
inspissare. uel si materia ē subtilis. ¶ Et ex eis.
Ista iuuant instrumenta uocis. tu tamen d sligue
secundum causas.

SVnt fabe. ¶ Ista est enumeratio
medicinarum &c̄.

CCidit. ¶ Ista uox aspera ē spālis
raucedo. & fit ex soliditate. siue du
ricie gutturis & pectoris etiā. In
dicant aūt cause exasperantes. ut
coitus uigilie. & incisio uuule pōt ad id facere.
q^a ptes fiunt inequales cū sunt consolidate. p^q
materie multe mouent ad illa loca. et illa ē uera
raucedo. & utriq; confert medicamen q̄d ponit
q̄d magis laudat si est antiquū. quia melius mis
cetur. & ē sermo Rasis in hoc capō. imo dicit
q̄ confert ad omnē dolorē oris. & uocē fatigatā
¶ Dimisio cantilene cū dilectatione. i. in qua de
lectetur. qa al's posset exiccare &c̄. ¶ Et ficus
siccas. s. pingue &c̄.

PAusa breuitatis. ¶ Quod dicit est
notum. Et tota sua intentio est q̄d
homo assuescat prolōgare āhelitū.
& faciat q̄d inducit ad h°. Et simi
liter post cibū. s. bibat uinuz. & h° z^m distantiā
q̄ sibi uidebit. Et somn^o cōfert. qa necessitat ad
āhelitū lōgum. qa anhelit^o fit difficili somno.

QVandoq; accidit ¶ Ista uox grossa
nō uidet aliq̄ q̄ uox magna grauis
Faciūt ergo eam cause dilatātes. ut
insufflātib^o in buccinis ꝓpter id
q̄d accidit ex incisiōe anhelit^o eo^x. i. diuisiōe &
intersecatiōe. Vehemēter eni tūc trahūt aerē. &
postea cū conatu expellūt. Curā nō pōit hic. qa
nota ē. Si eni tracta ē materia ad locū. indiget cō
sumptiōe. & uti cōstrictiuis.

HEc ē cōtraria. ¶ Per uocē cōturba
tā possum^o intelligere grossaz cui
cōtrariat uox subtilis que est uox
pua acuta. & sic illa grosa fit ex cāis
dilatātib^o molificatiōib^o & replētib^o. ita ista
subtilis fit ex cāis cōstrigētib^o & exiccāt b^o. Et ió
faciūt illā uigilie & lassitudo. i. debilitas ex mlt^o
to exercitio & somno. ¶ Dubitatur qualiter ex
somno h° fiat cū iaz. sit dictū q̄d fiat ex uigiliis.
¶ Dyn^o dixit ex somno post cibū tēpore lōgo
iuuat & exiccat. Vel alit q̄ cāe repletiōales pos
sunt facere uocē grossaz. & nō ē incōueniēs q̄d
ipse eedē tūc faciāt subtilē uocē dbilitādo uirtu
tem per uiā suffocatiōis. ¶ Vel dicēdum q̄d ille
tex. sit corrupt^o z^m lām Rasis 3° cōtinētis. ca°
d uoce ubi dixit q̄d uox subtilis accidit ex uigila
tione. & insomnietate. Tamē z^a solutio ē ad itel
lectū. Rasis. si quis cōsyderat ea que sequūtur
ibidē ¶ Exercitio laborioso. ¶ Sz tu diceres. ad
q̄d repetit de exercitio cū iā dixit. & lassitudie
¶ Dicēdū q̄d multiplicauit sermonē ꝓpter
mltos modos exercitiox. p̄ cōtinuat sermo cū eo
q̄d dixit post cibū. ¶ Et cura. ¶ Dubitat quō
fugit coytuz. cū coytus uocē ingrossat. ut A Bx.
2°. de historiis aialiū. prīo ca° ¶ Dicēdū q̄ coy
tus prius quo hō permutat etatē circa. 14. annū
ē q uocē ꝑmutat in uiris & mulierib^o d quo lo
quitur A Bx. ibidē. & A. 2°. de aialibus. sed coy
tus supreflu^o exicando & dibilitando pōt subti
liare uocē de quo hic loquit. Per uocez ēt cōtur
batam p ossem^o intelligere uocez tenebrosam.

ESt illa que. ¶ Nō expedit hic pōe
re signa cause. nec in aliis q̄a ul'ipse
modus uocuz significat suam cāz.
sicut ista uox tenebrosa. Vel sig^a cā
rum sunt nota ex predictis in ca° de asmate &
multis locis. ut ibi diximus. ca° de absciſiōe uo
cis. Cura est nota &cetera.

PRecipiat. ¶ Vox tremula fit a mol
lificatiōe minori q̄ sit illa que facit
uocis abscisionez. & pl^o q̄ illa que
facit uocis raucedinez. Tamē cr̄edo
q̄ de mēte Auic. fuit q̄ debilitas uirtutis possit
esse causa in hoc q̄ lacerti epiglotis in motu pos
sunt tremere Et ille cause apparent generalr su
pra. c° de tremore. fen. z^a. ¶ In h° g°. A. uertit
intētionē suam principalr ad ipsuz motum tre
multū musculox. & h° cum eis que confortant
eos debilitatos faciēdo eos qescere ab omni do
lore tā ꝓprie eis q̄ cōi cū alijs. Et iō uult q̄d nō
saltet. uel alios motus laboriosos faciat. ita q̄d
dimittat irā que deblitat neruos. Vnde quidam
irati statim tremunt ¶ Quod autem plus dixit
usum suū intelligit artē suā. ul' usuz uocis et lo
qutiōis. Et itelligit Auic. q̄ cū istis faciās reliq̄
regimina confortatiua. & cū hoc feciſti. ul' facis
hoc. resupinet. Dubitatur ad quid ponitur ista
lamia super pectus. ¶ Rēdet Dyn^o q̄ ex aggr̄

natiõe facta ex plumbo fit fixio lacerti tremẽ
tis & recitat de quodaꝫ cui tremebat caput q̃
portabat loricã ut figeret ī motu & cõfundebat
sibi & figebat ei caput & nõ sic tremebat &
illa nõ ẽ cura ad cãm sed quo ad accñs qđ est
tremor & mollificatio lacerti qa figere lacertũ
in suo motu ẽ cã ut nõ sic tremat. Rasis uero 3º
cõtinẽtis ponit istã curã auctoritate Actamidis

Et uidet Rasis uelle q̃ iõ fit talis ipositio plũbi
ut ipse nõ temptet aliq̃ uocẽ qm̃ nõ bene posset
Vnde sic dicẽ. Ingeniũ ẽ patiẽtibꝫ termorẽ uocis
qđ nõ emittẽt frequẽter uocem nec cantent nec
sublie emittãt eloquiũ nec multũ loquãt. Dein
de iniungẽdũ ẽ eis ut cantẽt ameq̃ dormiãt iacẽ
do in cubiculo ecꝛ. Apposito priꝰ coopertorio
super pectꝰ tabella đ plumbo facta iuxta para
litatẽ eorũdẽ ut euitẽt uoces in qbus fiũt emis
siões uehemẽtes deide ut infotmẽt se ab cõtan
dum. Rõ uero Dyni põt uerificari pulchrius
zm dicta naturalia. Sensuũ i. neruos & lacertos
Et ista sufficiũt pro tractatu secundo &cetera.

TVssis ẽ. Superius Aui. determia
uit de dispositionibꝫ membroruꝫ
spũaliũ que sunt dispositões anhe
litus & uocis q̃ sunt actiões uolũ
tarie. Hic determinat đ dispositiõibꝫ q̃ sunt
tussis & sanguinis sputũ que sunt accña ãnexa
uirtuti naturali expulsiue. Et primo de tussi. zº
de sputo sanguinis. zª ibi sanguis egredit. ꝑma
in tres. ꝑmo ostendẽdo qđ ẽ tussis ponit ei cãs
zº signa. 3º curã. zª ibi signa. 3ª ibi cura. Prima ī
duas. pº ostendit qđ ẽ tussis. zº ponit cãs eius.
zª ibi & tussis. Dicit primo q̃ tussis ẽ ex mo
tibꝫ. s. localibꝫ qbꝫ expellit natura. Et ex hoc ap
paret q̃ ẽ accidẽs uirtutis naturalis. Et hoc mẽ
brũ a quo expellẽr conat natura ẽ pulmo et mẽ
bra q̃ cõtinuant ei ut trachea artharia & cõican
tia. ut dyafragma & pectꝰ & cõicãtia. ut dya
fragma pectꝰ & stomachꝰ & ptes nutritiue a
qbus qñq̃ ꝑ cõitatem causatur tussis. Et a qbꝫ
quãdoq̃ ꝑ agitationẽ cõtingit aliquas materias
pelli in tussi. Et tussis. Declarat ꝑ simile
qũo expellit necumẽtũ sicut in sternutatõe &cẽ.
Similiter sicut in uomitu. ut ponit Gal. 5º. de ac
cidenti. Declarat ẽt quibꝫ mẽbris fit ista expul
sio & motꝰ. quia pectore. Dubitat utrũ tussis
sit accidẽs uirtutis naturalis. uel uoluntarie. uẽ
qđ uolũtarie. qa ẽ actio motui pectoris & pul
monis. sed istarũ motus sunt uolũtariꝫ. zm. G.
Amplꝰ cũ actio secundũ naturã ꝓuenit ab
aliqua uirtute. Illa actio si fiat preter naturam
reducitur ad eandẽ uirtutẽ preter naturã ut ac
cidens. sed mouet pectus dilatando & constrin
gendo qñ ẽ secundũ naturã ẽ opatio musculoꝝ.
Ergo malus motꝰ qui ẽ in tussi ẽ opatio illorũ
lesa. & sic accidẽs uirtuti musculoꝝ. Amplꝰ
Aui. libro primo. fen. zª. izº. capitulo de acciden
tibꝫ uult q̃ tussis ẽ motus compositus ex natu
rali & uoluntario. In contrarium est forma
loquendi Aui. quũ dixit natura. & Gal. quinto
de accidẽti diẽ qđ motꝰ tussis est motꝰ uirtutis
naturalis. Ratio ꝑma qa est motꝰ quo fit nociti
ui expulsio. sed illa est uere opatio uirtutis natu
ralis que ẽ una đ quatuor. uirtutibꝫ. Secũda rõ
est qa motꝰ qui fit sine deliberatione. imo coacte
ẽ naturalis. sed tussis ẽ huiusmodi. Has duas ra
tiones inuit Gal. 5º de accidẽti. Dicitur tamẽ
q̃ licet tussis sit motꝰ naturalis uirtutis & eius
actio põt tñ cõcurrere uolũtas. & hoc qñ homo
uult tussire. & semp concurrit principiũ motus
uoluntarii. s. musculi quibꝫ pectꝰ mouet. Ergo
tussis ex pte mõi prouẽtus ẽ motꝰ naturalis. s.
illa que fit sine uolũtate. Sed ex pte pricipioruꝫ
ibi concurrit uolũtariꝰ motꝰ. & sic cessant cõtra
ria apud oẽs. Tu aũt speculeris hic qm̃ cũ sectꝫ
principia Gal. in pulmone nõ fit motꝰ. nec uirtꝰ
motiua. s. dilatatiua. & constrictiua qa qñ. ī pul
mone est res nocens. pulmo per suaꝫ uirtutẽ nõ
premit se ut illã expellat. nec dilatat ut trahat
aereꝫ sibi auxiliantem. sꝫ pectus seruit sibi i hº
Ergo uide an illi masculi et illi uilli eorũ & pan
niculoruu qui dilatãtur & cõstriguntur i anhe
litu. sicut illi qui hoc faciũt in tussi. Non eni ui
detur esse alia necessitas ponẽda. Et rasis sentit
hoc 4º continẽtis. ubi uult q̃ sputo digesto si nõ
fiat expulsio sit defectus uirtutis anialis. scilicꝫ
eius que mouet pectus. & nõ sit defectꝰ uirtutis
naturalis. quia iam uirtus naturalis fecit to
tum qđ debuit. s. digestionẽ. Ergo rasis ult qđ
nõ sit in hª alia naturalis uirtus. nisi digestiua
de qua diceẽ infra tractatu 4º. primo capº. &cẽ
Et ẽ aut. Hic uult inuestigare causas tussis.
Et primo ponit formã diuisiuã. zº ponẽdo ad
iungit canones qbus complet sciẽtiaꝫ causaruꝫ
tussis. zª ibi. & scias. Ponit aũt Auic. triplicem
diuisiõem tussis. Et prima ẽ qđ tussis. alia est
ꝓpter causaꝫ in pulmone. s. & pectore. alia ꝓp
cõitatẽ. zª ẽ qđ causaꝫ tussis. alia ẽ primitiua
& cẽ. 3ª ẽ qđ tussis ẽ quedã sicca. & quedã hũi
da. Pria gº inuestigat causas tussis zm primas
duas diuisiões. zº zm tertiã. zª ibi. & tussis qdẽ
Prima in duas. prio premittit diuisiõeꝫ. zº exe
quit. zª ibi. & cause tussis. Dicit prio ꝓpriã
pulmoni. Et tũc sic solũ intelligẽdo omnis cã q̃
ẽ a pectore ſ dyafragmate essꝫ ꝑ cõitatẽ. Si aũt
exponat pulmõi supple. & cõitate ut pectori &
dyafragmati. tũc cãe zm semitam cõitatis essent
ab alijs mẽbris. ut epate. splene. cerebro & simi
libꝫ. Et cãe. Prio iuestigat cãs zm diuisiõeꝫ
secũdã in quo ẽt inuestigat causas zm modũ ꝑ
me diuisionis. zº complet iuestigare causas zm

modū diuisiōis prime. ibi & tussis quidem facta. Prima in tres. primo iuestigat causas primitiuas. 2°. cōiunctiuas. 3° antecedētes. 2ª ibi. cū autem tussis. 3ª ibi. cāe aūt antecedētes. In pª pte enumerat eas que sunt ex cāis ṗmitiuis. i. de numero cārū ṗmitiuarū que sunt res infrigidantes aut calefaciētes. aut exiccātes. aut exalātes. &c̄. non dixit humida. qa ñ sic ledit. ¶ Forma. i. compositione. sicut situ paruū ut frigª exaspe rat. ¶ Non recipit difficultatē. pp difficultatē anhelitª. qa impedit illū uel difficultat. ¶ Cāe aūt tussis coniūcte. i. continue. ¶ Et illud. s. a materia melica ē raro. ¶ Consyderandū q̄ ex gr̄a sermonis determinat cās tussis q̄tū ad diuisionē primā q̄ dicebat. aut ppter cām propriaz aut 2m̄ semitā cōitatis. Et inuit q̄ materia cōicata. aut est a supiorib⁹. s. cerebro. aut stomacho. epate &c̄. q̄ mēbra impellūt. qa recipiūt eā aliū de. & quādoq̄ pellunt ad pulmonē. Aut ex qb⁹ generat̄. i. qa generant istam materiā in se ipsis & postea pellunt illaz. ¶ Cause. aūt patet. ¶ Et tussis. qa nō sufficienter declarauerat modos cōitatis. qa nō ad totū corpus. iō cōplet declarationē. ¶ Febris unius diei laboriosa. Pōt esse effimera. uł tertiana unius paroxismi i quibus pōt esse tantª calor qđ plmo malicia complonis ledat̄. unđ fit tussis. ¶ Absq̄ febre. sicut i idropisi. ¶ Et tussis alia sicca. ¶ Declarat causas tussis sicce. qa hūide ē nota cā. ¶ Partes suspē siōis. i. ppter apostemata. uel alia nocumēta circa ptes quibª suspēdit̄ epar costis & dyafragma. ¶ In quibusdā horis. ut q̄do ē apostema magnū. ut fen. 15ª. cap°. 4°. de apostematibus splenis. ¶ Q̄ue nō expellit̄ nisi cū tussi. s. difficilis. ita qđ frequēter contingit qđ nō expellit̄. & tūc est sicca tussis. ¶ Et scias. ¶ Hic pōit cañ. plures. Primū dictū ē qđ qñq̄ in ptibª pulmonis generat̄ lapis & ponit cās eiª materialez & efficiētē & q̄titatē. qa simil̄ ciceri &c̄. qa ñ pōt fieri magne q̄titatis in illis cānulis & locis pulmōis q̄ nō sunt spatiosa. Et si fierz magnª lapis ñ exiret. Et lz nō alleget Gal. Gal. tamē ponit. 4°. de interioribus. ultimo ca°. Allexāder etiam pōit. ca°. de tussi. & facit de hº historiā. Et Paulus ēt in capº de tussi dicit. q̄ cū sputo sanguis uidit lapidē. Reliqua dca sunt nota. Et ultimū dictū est afforismi tertie particule. Si uero estas sicca est. ¶ Consyderandū q̄ preter has cās tussis quedam ē alia mltum extranea quā ponit Azarauius. ca°. đ tussi. s. uermes adherētes pulmoni. unde dicit hoc ca⁹. Vel fit tussis ex aialibª generatis in cāna pulmois & locis uacuis que animalia minora sunt muscilionibus & transferūtur de loco sue originis. & resultat tusis ex illoruz motu. & q̄n quiescūt i suo loco qescit tussis. Hāc cāz. nec Gal. nec Auic. nec Allexāder. nec Paulus ponit. nec alius de his quos legi.

Signa. ¶ Prio ponit signa scđz diuersitatē materieꝝ. 2° scđz diuersitatē mōꝝ. quia dicimª. quedam humida. & quedaz sicca. 3° scđz diuersitatē qua dicimª. quedaz propria pulmōi. & quedā p coitatē. 4°. addit cañ. qbª cōtinuat se ad curam. 2ª ibi. & plurimum sicce. 3ª ibi. & signū. 4ª ibi. & scias. Ponit aūt signa tussis quo ad cās coniūctas. qa signa eius que fit a cā ṗmitiua sunt nota. qa cāe ṗmitiue sunt note. Et si i presserint malicia complonis iā cognoscunt̄ ille male complones ex istis signis. sed signa cārum añcedētiū. s. repletionaliū p̄ueniētiū ēt sunt nota. Ergo maxime ponebat signa causarum coniunctarū. Et primo tussis a mala complone. 2° ab apostemate. 3° a solutione continuitatis. 2ª ibi. et signū eius. 3ª ibi. & signa eius que fit. Nō ponit signa eiª que fit ab opilationibª uiaꝝ pulmonis qa sunt nota ex capło de asmate. & capº de constrictione anhelit⁹. ¶ Prima in duas. prio absolute ponit signa harū complonū. 2° ut diuersificant̄ per eē sine materia. uel cū materia. 2ª ibi. & sigª pure. Prima i quatuor. sicut quatuor sunt modi malarū complonū. Primo ergo ponit signa tussis a frigiditate q̄n ē catharrus q̄n frigª iuenit caput plenū uel debilitauit cerebrū. ¶ Extensio eiª &c̄. i. sentit̄ aggrauatio. & q̄ materia extenditur ad ptes gutturis uł qđ illa loca tendūt̄ a repletiōe i uijs cathari. ut collatorio & naribª. ¶ Nō expuit in prinº rasatiōis pp mltā materiā crudā difficilē i motu. ¶ Ad citrinitatē &c̄. ¶ Et q̄nq̄ illis. morbis accidit putredo Citrinitas tñ & uiriditas large q̄nq̄ summit̄ ab. A. ut declarauimª fen 3ª. caº đ uiriditate oculoꝝ. ¶ Et q̄nz ē febris. pp opilatiōez siue densitatē. a frigore Vñ fit effimera. uł si materie ille mote putrefiunt. fit putrida. ¶ Et signa calide. ¶ Sedatio. scilicet sitis uł tussis. Et signa humide. sunt humiditas substātie pulmonis. i. signa quibª significamª humiditatē substātie plmōis. ¶ In somno. qa cōstrigitur materia &c̄. ¶ Et signa pur̄ i. sine materia. In omnibª illis. s. complonibus. ¶ Et quia de illis ē mala cōplo humida. apparet q̄ pōt facere tussiz etiam si sit sine materia. Ista tamen questio est similis ei qua dicimª an humiditas sine materia pōt facere dolorez. & posses dicer̄ in omibus. i. in pluribus. ¶ Genus eiª qđ expuit̄. qa citrinū significat colerā &c̄. ¶ Et signū ab apostematibª. s. ueris magnis. ¶ Et similibus. i. ñ ueris. ut bothor & pustulis paruis & aliorū. capło de bothor. uel similibª. s. sanie i pectore. ¶ Et signa eiª. que ex inflamatione expònitur a quibusdā. i. uentositate. alr. i. ab opilatōe ¶ Sed uidet mihi q̄ Auic. poit signa ab apostema

rib⁹ siue de tumorib⁹ in epate uel splene.uł sto macho. Iam enim posuerat signa ei⁹ que fit ab apostematib⁹ i pulmone & pectore.& illa apo stemata.siue tumores.ut idropisis faciūt tussiz inflando & comprimēdo. Ideo dixit ex iflatiōe sunt signa inflationis.i.tumoris uel apostema tionis que dicem⁹ in capło de ydropisi.& ā apo stematib⁹ epatis uel splenis. ¶ Et dolor.qa con seqt̄ illa apostemata.qa ñ p̄mittit dilatari p̄mo ueri mēbra pectoris.nisi cū dolor. ¶ Et siccitas .s.tussis quia ñ expuūt.licet aliqñ possit.aliqd de materia resudare.uel alia materia inueniri.in pulmone.& fiat tussis humida. ¶ Et signa ei⁹ que ex ulcerib⁹ patet. ¶ Et plurimū sicce. Nō expediebat ponere signa humide.qa ipa z^m sen suz sunt nota.& ēt.sciunt̄ ex opposito sicce. ¶ Et dando cās sicce tussis.intelligit signa humide. Sunt aūt cāe ei⁹ due. Vna debilitas expulsiue. & hēt signa nota que sunt signa debilitatis uir tutis mouētis pect⁹. ¶ Alia cā ē debilitas āhelit⁹ quia cū ē debilitas anhelitus.tunc ñ pōt fieri i petuosus motus quo materia expellat̄. Et hoc uidet̄ redire in primā cām.nisi illa ēēt debilitas uirtutis naturalis ł uitał & ita eēt debilitas ani malis uirtutis mouētis lacertos. Posset tñ expo ni pp āhelit⁹ freqntes ex qb⁹ malicia adit̄ i spu to. Vnd nō facił educit̄ sicut scies.ca⁹ de pleure si.& c⁹ de sanie in pectore. ¶ Et signū. ¶ Poit signa tussis que ē per coitatē. Et prio ad stema chū.z⁰ ad epar.z^a ibi.& facta. ¶ Et sic dat signa intelligere facte cū coitate ad totū corpus.s.i fe bribus & similibus per signa febriuz & alia egritudinum & priuationē aliorum signorum. ¶ Siue sit repletio & ē.qa quedā dispositiōes stomachi augent̄ tpre repletiōis.quedā tpre ua cuitatis.ut declarauimus pria huius supra.ca⁰ de significatione mēbri.cuius.coitate cerebrū pa titur.& ca⁰ de uł ibus signis sode. Cū ergo ui d̄s augeri tussim.sicut augetur dispositio mala stomachi.hoc facit necessarium esse tussiz in sto macho.i.a stomacho. ¶ Pluriuz.qa plurie egri tudines stomachi proprie ad quas sequit̄ tussis excitantur cū repletur.& fit digestio. ¶ Et fcā. Reliquas consydeartiōes.ut si augetur cū au getur apostema. ¶ Et scias. Hic adiungit cañ. Subtiliant materiaz.& ñ expuitur.qa propter subtilitatez.& in hoc inuit.q nō utaris calidis medicinis.uerbigr̄a syrupo d isopo ł de prassio cū materia ē subtilis.imo syrupo de papauere & h⁰ intantū qd colligas materiā.& ideo post laudat syrupū de isopo ad abstergēdū. ¶ Horuz syruporū descriptiōes sunt famose scite. ¶ Cū aūt illic nō fuerit.s.& si preseuerat.& quasi ñ sit saliua significat siccitatē exasperātē. ¶ Mol lia.i.molliōria.sicut de prunis.uel oleo amigda lax dulciū.dragagāto.gūmi arabico.& cōsimili bus. ¶ Et quandoq accidit. ¶ Hoc ē simile ei q dicitur de dolore capitis i febrib⁹.ut pōit A. prima quarti.ca⁰.de cura putridax in generali. ¶ Vnde sic dolor capitis facit q̄doq redire febrē sic tussis.qa significat residuū materiax in pe ctore.& ē cā debilitatis cōualescētie. & malicie digestiōis super eo. ¶ Et stiptica. Et iō phibē da.cū uolum⁹ sputationē materie. Quādoq tñ stiptica medicina utimur qñ uolumus cōforta tiōem pulmonis ne recipiat materiā.sic electua riū de pl'mōe uulpis cuz rob myrtino. ¶ Aqua ordei.s.ptisana.uł aqua que sic cōiter nominat. ¶ Ad aggredandū sputū.i.ad facilitādū sputum qa abstergit & cōfortat sputū.ut Rasis 4⁰ cōti nētis uersus finē per duas chartas.

QVra ¶ Ponit curā tussis. Primo a mala cōpłone.z⁰ a catharro 3⁰ ab apostemate & ulcerib⁹.4⁰ ponit quasdā medicias ad.tussiz.5⁰ pōit curā tussis per cōitatē.z^a ibi. & si fuerit.3ª ibi in cura aūt.4ª ibi.& ad tussim 5ª ibi.sz tussis facte.prima in duas. primo pōit curam tussis a malis compłonib⁹ generaliter.uel absolute.z⁰ a materia.secunda ibi.& si ē illic materia. ¶ Dixi mus aūt absolute.qa licet ponat curā malarum compłonū sine materia.qñq tamen inuit curam & si sit ibi materia.postea se declinat ad curam qñ ē ibi materia.qñ dicit. Et si est illic materia. ¶ Prima in duas.p̄mo ponit curā compłonū sim pliciū.z⁰ cōpositarū.z^a ibi.& si ē compło. Pria i quatuor.primo poit curā a cōpłone frigida.z⁰ a calida.3⁰ humida.4⁰ sicca Partes patēt. ¶ Cō syderādū q Auic.i forma pcessus cure satisfec cure tussi secundu oēz modū diuisionis cārū. ¶ Nam tu scies ex illo ca⁰ curā tussis apropriate pulmoni.& tussis pp cōitatē. Et scies curā hūid & sicce.& scies curā si prouenit ex cā primitiua calefaciēte uel ifrigidāte &c ē. Et ideo dixit hic. Est leuis puētionis. Et si frigiditas ē pauca & ab aere frigido.curat eā comprehēsio.i.retentio anhelit⁹ i momēto.i.subito uel cito. Ista dicta sunt Gał.5⁰ de accidenti.cap⁰ de causis tussis. ¶ Ad hoc.i.tussim a cā primitiua. ¶ Aut ad illud.i.ad tussim a frigiditate uel ab alia causa ¶ Et consydera q primo ponit medicinas oēs calefaciētes ad itra aproximatas & extra & po stea pōit rectificatiōez regimis.ibi.& cibi Alhi tran .i.pix liquida. ¶ Glutē albotim est terben tina cū aureo collyrij.s.alicuius całi qd ponit in oculo.ut collyriū de ture.aut de myrrha. qui dā habēt loco collyri keliz.& exponūt.i.croci or tēsis. ¶ Tri i.cibus de pasta ut fila. ¶ Alissi dabegi.i.mod⁹ preparationis cibi.sicut dicim⁹ tafea. ¶ Musa uel mulsa.i.aqua mel'. Musa uero est nomen confectionis. ¶ Consydera pro

portionē inter nuces & ficus & ē. ¶ Cura autē ¶ Prio ponit curā tussis a mala compsone cali ca. & hoc p medicinas. 2° per regimen. 3° deseri bit quādā medicinā. 2ª ibi. & cibi. 3ª ibi. dscrip tio. ¶ Cōsyderādū qđ per medicias i hac tussi intētio ē ifrigidatio. & ii ē ibi materia. Adapta tio ei? & h° fit medicias ifrigidātes. Et abster sio siue mundificatio. ei?. Et h° fit p decoctiōez de isopo frigidā. Attēde eni qđ auctores faciūt syrupos & decoctiōes de isopo calidas. & frigi das i quib? uincunt frigide medicine. Vide Me. in h' ca° ¶ Et suppositoria. s. ii calor cōic. ī ite sunis. Et electuaria opiata inducunt quandoq; somnū. aut iuleb qđ ē melius secūdum qđ infri gidatur in aqua pluuiali. qa sua subtilitate ma gis penetrat ad mēbra pectoris. ¶ Kist. iib ē. 2. 5. ¶ Violatum nutritū est zuccarū uiolatū ubi uiole nutriuntur in zuccaro. n̄ sicut fit i syrupo uiolato. ¶ Aqua grauatorum. i. succus siue ui nū & proprie dulciū si est ibi aliqua materia. ¶ Resolutionē. s. solutiōez scđz cōez gloſaz. ul'. i. qa corpus parat' resolutiōi & arefactioni. Sa uie fit de ordeo imaturo torrefacto parū. Et con fert fluxui uentris & resolutioni etiā a forti ca lore. ¶ Si uehemens fit res. i. si fortis fiat exic catio tali calore. ¶ Aqua ordei. ē que dat' ethi cis pria quarti. ¶ Descriptio Anathari. i. illius uiri. ul' est nomen confectiōis. al' deiacur. ¶ Cu ra autez compt'ōis humide. sine materia. Et hu miditatis. i. alicuius hūiditatis cū ea que sit ita parua q leui absterſiōe possit remoueri. Si eni humiditas esset multa oportet redire ad capl'm de asmate. & ad id qđ statiz dicet' ¶ Cura aūt compt'onis sicce. ¶ Considera q timet lac si est febris. ¶ Et si patet. ¶ Et si est illic materia. ¶ Hic specialiter ponit curā tussis a mala com pt'one cū materia. Et p° qñ materia est subtilis quā docet ingrossare. quia hec ē sua maturatio cū deiacur. simplicu n̄ composito cū myrra croco & similib?. ut in antidotario. tractatu đ syrupis 2ª summa. 2° qñ materia est grossa. ibi si autem fuerit. ¶ Hictergo ponit curā tussis a materia grossa 2° ponit spālē cañ. in cura tussis pueroz 2ª ibi & pueris. ¶ Considerandū q hec tussis ē de materia flatica substātia grossa secundum plurimū. Intētio aūt in ea ē sex res iz Mesue ponat. 5. sic' ēt ē in asmate cū est ab huiusmodi materia. ¶ Pria sit regimē in uita patiētis. & ē scitū ex capto de asmate. ¶ Secūda ē digestio & preparatio materiez ad euacuatiōez cū reb? equalib? que nō ingrossant materiā. Et hāc intē tiōem innuit cū dic'. Ita ut nō calefacias nisi cuz eq̄litate. Et cū dic' resolue & absterge. i. ppara ad resolutiōez & absterſionē. ¶ Tertia itētio ē euacuatio materie & diuersio cū euacuationib? cōibus. & h° fit cū medicinis solutiuis. ut pilſis de agarico. & hāc intētionē uult sciri ex cap° de asmate. ¶ Quarta intentio ē eductio materiez a pectore eductione ppria. i. per sputū & illius materie exiccatio & resolutio cū illis medicinis. ¶ Et in hac intentione. s. in medicinis ad illā intenti onē se prolōgat cū dicit. admistra mūdificatiua predicta. s. ca° de asmate. ¶ Q đ aūt dic'. Leias & lubricū facias. posset ī ferri ad uētrē. & pos set referri ad medicinas preparatiuas ad exp.ē duz & euacuandū materias. & possz referri ad ipsas medicinas que faciūt spuere. que etiam h° faciunt aperiendo uias. & leniendo & diuidēdo ut diximꝰ c° đ asmate. ¶ Et ex eis q magis sūt ppria huic loco. s. ad mūdificādū pect? & p cō ieqēs qb? debes uti post ppāratōez et eq̄tionē materie. ¶ 5ª intētio ē diuersio ad ptē opposi tā. & hāc stati inuet cū loquet' đ cura tussis a ca tharro fce. ¶ 6ª ē correctio accidētiū. & hoc fit cū medicinis elargātib? pect? & cū sedatiuis tu sis quarum copiā ponit & posuit cap° đ asmate ¶ Et si sint uigilie cū faciētibus dormire 2ª quod scitū ē in suo cap°. Ponit autem ad iuuandum per sputū materias grossas. 5. medicinas preter quedā simplicia que ultio ponit. & p̄ter metri datū. Glutē alimbat. uel albotim. i. terbentina. ¶ Abiq; decoctiōe. qa sola cōquassatione. nam nimiū indurarēt in decoctiōe. ¶ Sui corticis. i. reliqui corporis. ¶ Pini. unum. s. granum. & potes addere ad mensurā. Hic ponunt' rose hu mid. qa lenitiue sunt cū pauca siccitate. & si for san timeres aliquem calorem. ¶ Sorbitiōes. s. i forma ptisane liqde que possūt fieri de carib? ficuuz. de penidiis. ul' amigdal'. et si expedit for tius cū succo feniculi. ¶ Et si cā fuerit. ¶ Cōsy dera q curā tussis catharral' inuit. Primo gene ral'r cū dixit. curerur catharrus. ul' curetur cuz catharri. medicinis. & ideo recurratur ad capl'm de catharro. 2° ponit curaz spālem. & solū q̄tū ad tres intētiones. ¶ Una ē diuersio ponēdo sup caput ficus. & pōt addi synapis. aut fiat caute riū si expedit. Secūda intētio ē lenificatio uiarū. ut qđ cecidit educat'. & hoc inuit cū dicit. teneat' sub lingua. Tercia intētio ē inspissatio catharri. & hoc. fit cū stipticis n̄ acetosis ne incitet' pl? ad tussim. ¶ In cura patet. ¶ Ad tussim. ¶ Hic describit mztas medicinas. quarū itētio ē tussis sedatio. & hoc fit uel p medicinas leniētes pect? & ptes pulmonis. uel p stupefactiuas. & ponit eas ibi. Et. de illis suat pitte de qbus queritur stupefactio. uel sunt subito & uehementer exic cantes materias ut arsenicū. & exponuntur ibi. ¶ Et qñq; P rime autē medicine sunt quatuor. p? est pitte bichichie note ex omnib? fere antidota riis. & multas medicinas posuit Mesue. &. A. ēt ponit descriptionē. 5° cañ. summa 2ª ¶ Dicunt autem pitte bichichie. i. in tussi iuuatiue. quia

cũ tuſſi iuuãt ad mũdificandũ pect⁹. ut xi⁰. ter
apentice. penultimo ca⁰. Forma earũ eſt forma
lupini. teneãt ſub lingua. qa calore illaꝝ uenaꝝ
& humiditate ſaliuali que ibi reſudat eliquãt
& paulatim tranſeũt adherendo p cãnã pulmo
nis. & ſimilibus frigidis & humidis lenitiuis.
¶ Et conſidera q̃ in his pittis bichichijs ad
tuſſiz frigidã ponit cũ calidis medicinis quaſdã
frigidas. ut ſit in eis lenitio & ſedatio. ¶ Et de
illis. Vſus opiatarũ pittarum fit quãdo ꝙritur
inſpiſſatio materie uel inductio ſomni p uehe
mentiam uigiliaruz. ¶ Bezaartice. i. tyriacales.
¶ Pitte ã ſtorace note. 5. 5ª. ſumma. ¶ Dat
chimet. z⁷. grana ordei. ¶ Et qñq; adminiſtrãt
qa factis euacuationib⁹ cõib⁹ & ppriis. ¶ Su
fumigationes p̃dicte. ſ. ex arſenico & auripig
mento. ¶ Et qñ humiditas ẽ pueniẽs ad q̃tita
tẽ. Exponũt Albertus & Bertuci⁹. i. ad q̃titatẽ
ſupfluã. hoc eſt contra ueritatẽ & cõtra Meſue
ubi loquẽs de illis dicit ſic. adminiſtranda ſunt
medicamina exiccatiua p⁹ adminiſtrationẽ mun
dificantiũ cõiuz. & ppriox. qñ cũ euacuatiõib⁹
cõueniẽtib⁹ p̃ceſſerũt. Et cãm innui qa ſi mate
ria ẽ multa cruda ingroſſant illã & ſunt cauſa
preſocationis. ſicut. i quartana febre & ſimilib⁹
¶ Non utimur medicinis .ſ. ſulphure. aut de ſina
pi. niſi poſtq̃ materia ẽ facta pauca. et ideo ex
ponit cũ humiditas ẽ pueniẽs ad q̃titatẽ. ſ. pau
cã. Vnde põt p ſiccationẽ finiri. ¶ Conſyderan
dum tñ q̃ ſi eſſet aliqua materia humida rori
da quaſi madida. & ſi eſſet multa ſic q̃ ex mul
titudine timeres ſuffocationẽ. poſſes uti huiuſ
modi exiccatiuis. Et forſan hũc intellectũ habu
erunt illi duo uiri. ¶ Sed tuſſis. ¶ Poſuit p⁸
quarti. & hoc cũ premiſſis quibuſdã ẽ excuſat⁹
a cura tuſſis per cõitatem &c̃.

¶ Sanguis. ¶ Supi⁹ determiauit de
tuſſi. ¶ Hic deteriat de ſputo ſan
guinis. i. exitu ſanguinis ab ore. Et
prio ponit diuerſitates & cãs. z⁰
ſigna. 3⁰ curã. z⁸ ibi. ppinqu⁹ ſputo. ibi 3ª. in ex
poſito ſputo. Prima in tres. primo ponit loca
diuerſa a quibus ſanguis per os exiens uenit. z⁰
ponit cauſas. 3⁰ ponit quedã iudicia. z⁸ ibi. &
cãe propique. ibi 3ª. & ille cui. ¶ Conſyderãdũ
q̃ ex prima parte accipimus duo loca in genere
a quibus per os exiens ſanguis uenit. z⁰ põit cõ
pationẽ inter ſanguinẽ a pectore & pulmone. &
ẽ q̃ ille qui eſt a pectore nõ ẽ cuz tanto timore
cum quãto ẽ ille qui eſt a pulmone. cãz. aſſigⁿt.
¶ Prima ſanatur uelociter reſpectu eius qui exit a
pulmone. huiuſ cã ẽ q̃ druplex. Pria eſt qa ẽ mẽ
brum denſũ & ſolide carnoſitatis nõ ſpõgioſũ.
ut pulmo. & ſic nõ imbibit materias malas pro
hibentes conſolidationẽ. Secũda qa nõ hz uẽas
& artharias magnas. ut pl'mo. & iõ ñ ſic diffi
culter cõſolidatur. Tertia quia magis cadit ma
teria ad ſpacium pectoris q̃ pulmonis. lz poſſet
h⁰ reduci in primã cãm. Quarta qa non ſic ex
ponitur nocumẽtis catharroruz. ſicut pl'mo. Et
poſſunt ſũmi he cãe. 5⁰. de ingenio ſanitatis. Sed
exitus ſanguis a pulmone nõ ſanatur uelociter
pp cãs quattuor. lz Meſue ponat. 5. cum in pria
cã quaz ponit cõicet pectus. ſ. in motiõe. lz forſã
nõ ſic moueatur. ſicut pulmo. Pria tamen cauſa
pulmoni. propria eſt. qa materie in corpe pl'mo
nis ſpõgioſo cõcludũtur. Secunda quia cũ ſolu
tione continuitatis in eo nõ fit officium ei⁹. Vñ
cõcludũtur in eo uapores mali qui ad maliciam
addũt. Tertia cã eſt quia caro pulmonis putre
ſcibilis eſt. Quarta cã eſt. qa exponitur nocumẽ
tis catharroruz. ¶ Secũdo Auic aſſigⁿt cãz ma
ioris periculi ſiue timoris. ut in ulcerib⁹. & ſpu
to ſanguis a pulmone ſi nõ ſanetur ulcus pl'mo
nis. qa ulcus pulmonis preducit ad ptiſim. imo
ſtati cũ eſt ſanioſuz homo ẽ ptiſicus Sz ulcera
pectoris poſſunt diu duraẽ abſq; h⁰ q̃ cõuerta
tur homo ad ptiſim. imo pect⁹ ſuſtinet qd̃ fiat
fiſtula. & quãdoq; occulteẽ. & quãdoq; appa
reat. Et h⁰ ẽ qd̃ dic̃. rediens omni hora. i. de tẽ
pore ad tẽpus. ¶ Sz. d. t. ẽt pulmõis ulcera h⁰
tollerant. ſ. qd̃ cũ ſpacio aliquo qeſcant faciẽdo
cruſtã. & poſtea reſerantur. ut infra. habemus.
¶ Dicẽdũ qd̃ nõ. ſicut ulcera pectoris. quoniã
tẽpore quo ſunt tecta. homo appet manifeſte
ſanus. ſz tectis ulceribus pulmonis adhuc appent
accidẽtia nõ bona. uel nõ ſic appet ſanus homo
ut tactũ ẽ. ¶ Cõſyderandum qd̃ lr̃a que dicit
multotiens fit ulcus fiſtuloſuz. poteſt referri ad
ulcera pectoris. ut diximus. & põt referri ad
ulcera pulmõis. ut uellit diceẽ qd̃ nõ fit ſanatõ
ab ulcere pulmonis. Sz quãdo apparz qd̃ homo
ſit ſanus factus. tũc ulcera nõ ſunt uere cõſolida
ta. ſz tecta fiſtuloſa redientia. ¶ Et cãe ppinq;.
¶ Hic poit cãs ſputi ſãguis. Et prio poit cãz ei⁹
imediatã. & inueſtigat plurimas cãs p̃mitiuas
lz cũ h⁰ ponat quaſdã antecedẽtes. z⁰ ponit cãs
mediatas. z⁸ ibi & harũ cauſarũ. Prima in duas
prio ponit cauſaz imediatã cõez in omni ſputo
ſanguinis inueſtigãdo cãs primitias q̃ ſunt cãe
illius ẽt imediate. Secũdo illaz cãm diuidit. ſiue
diuerſificat z^m loca. ibi z⁸. & illd̃ aũt ẽ in uenis.
¶ Primũ dictũ ẽ qd̃ cã propinqua. ſ. cõiuncta
cum ſuo ſputo ſanguinis eſt uulnus. ¶ Conſyd̃
randum qd̃ uulnus accipitur dupl'r. Vno modo
proprie pro ſolutiõe continuitatis cũ manifeſta
partium diſtantia. & h⁰ modo nõ accipitur hic
quia fit ſputum ſanguinis a reſudatione. ¶ Alio
modo pro omni diſtantia partiũ inaturali facta
in uaſe continente ſanguinez. ſiue ſit diſtãtia ma
nifeſta. ſiue occulta. unde ſanguis elabatur. & h⁰
modo accipitur hic. In omni enĩz exitu ſanguis

a ſuo loco naturali.immediata cā eſt apertō par
tium uaſis.uñ non continet.¶ Propter cauſam
primitiuam.¶ Hic procedit ad cauſaz primit
tiuā huiꝰ cāe coniuncte.& ponit.xiij.cās.ꝛ poſ
ſint aſſr numerari.Et pres.& pauciores.¶ Et
illud.¶ Prio premittit diuiſionez.2° exequitur.
3° addit quandā cām corporalez que eſt cauſa i
ſputo ſanguis.4° omnes predictas cās applicat
ad pulmonem.2ª ibi.& illud.3ª ibi.& quādoq;
eſt ab apoſtemate.4ª ibi.& quādoq;.¶ Dicit
prio qđ illđ i.illa cā propinqua in ſputo ſangui
nis.que eſt uulnus.Aut eſt in uenis.ſ.nō pulſa
tilibus.uel pulſatilibꝰ.¶ Aut aliis.ſ.in carne.
¶ Sed dices.quid facit ad ſputū ſanguiſ.ſolutō
cōtinuitatis ſi nō eſt in uenis cū eis ſanguis cōtiē
atur.¶ Dicēdū q̄ per uenas itelligit uenas ma
nifeſtas & ramos cōmunes.Et cū hꝰ pōt itellige
re ramos puos.ſed per ſubſtātiā mēbri itelligit
ipſaz ſubſtātiā cū uenis apropriatis iaz ſubſtā
tie mēbri.¶ Aſſr.poſſz ſolui.ſz redirem⁹ ad prī
cipia.¶ Et id q̄ ē. Pꝰ đclarat unū mēbrū.2° a
liud.2ª ibi.& illud q̄ ē.Prio poit noia ſolutiōis
cōtinuitatū ueneruz.Inciſio a re incidente pfoca
tio a re perfocāte.¶ Aptio dilatata .i. apertio
que eſt dilatatio orificiorū uenaruz.ſiue porro
rū.& hoc fit ab acuitate.i.hoc fit pp acuitatem
humoris.uſq; uena eſt remolita.uel corroſa.uſ
rara.unde multuz dilatatur & ē.¶ Supra illaz.
i.pluſq̄ debeat ſcđz naturā.ut apparuit primo
capꝰ huius fen.Et.xº.cōtinentis.4° caº.de ſputo
ſanguis.Dicit Raſis.uene pſſiue.i.pſſatiue q̄
ſunt in pulmone ad partes cānaliū pulmōis hñt
meatꝰ quos penetrat ſpūs.& ñ ſanguis.dū cor
pus fuit in naturali diſpōne.Sic aūt in tantum
dilatāt qđ eos penetrat ſanguis ad ptes cānaliū
Vnde excitāt tuſſis & ſputū ſanguis& eſt ſnia
Cai.7°.de utilitate particulaꝝ.7°.caº.& id pz
¶ Et quādoq; ē.ſ.ſputū ſanguis ab apoſtema
te ſanguineo in pulmone.ſupple uſſin pectore.
¶ Et incolume.i.magis ſanū.¶ Quoniaz eſt
ſanguineū.i.qa materia ē ſanguis q̄ dicat reliq;
materie ſunt prauiores.¶ Et quoniā &c̄.¶ Et
quādoq; diſcurre per eas.& ſic inuenies.¶ Q đ
aūt ſanguis nō uadat ad pſſmonē.& ſi uadit nō
poſſit premanere quin pellāt ſſ moueāt a calore
partis.¶ Et hārū.¶ Hic ponit cās mediatas.
Et prio cauſas q̄ uere ſunt efficiētes.ꝛz media
te.2° cauſas pparantes ſiue diſponētes.ꝛz ēt cū
his ponat cās quaſdā uere efficiētes.3° declarat
quoddā dictū.2ª ibi.preparatiões aūt.3ª ibi.cū
ergo accidit.¶ Cōſyderādū qđ cā cōiuncta ſup̄
nominabāt uno nomine.ſ.uulnus.ꝛz quādo di
uiſit loca impoſuit noia plurima.ſ.iſciſio.preſo
ratio.dilatatio &c̄.Et ideo dixit hic.¶ Hārū cau
ſarū cōiunctarum.ſ.inciſionis prefocatiōis &c̄.
uulneris coroſiōis &c̄.¶ Cōſyderandū ēt qđ
uolēdo ponere ordinē illaꝝ cauſarum mediata
rum.Aut.uideē uelle.qđ ſit aut mſſitudo mate
rie.aut acuitas.aut uehemens motus per ſe aut
uentoſitas.Ex omnibus autē his poteſt fieri ue
narū ſolutio cōtinuitatis.Replectio aūt eſt.aut
a multa materia.ſ.ſanguinea.aut multis cibis.
& ſic materia ē ab extra.Homo aūt hz ſupfluū
ſanguinē.uel qa ſupflue comedit.Aut eſt iſta
replectio ꝑpter amiſſionē exercitij.uel poſſet di
ci.aut multitudo materie.ſ.cuiꝰ cā ē aut multi
tudo ciborū.Aut illa replectio ē de materia quā
conſueuit natura preparare ad euacuationē.&
hoc eſt qđ dicit a ꝑparatione nature.Accidit aūt
non enarrari cā.aut qa ē ſopita uirtus.aut calor
dimiſſione exercitij.aut quia retinet curſꝰ emo
roydalis.& ēt propter cās notas in capſis ſuis i
libro uſſium fen.2ª.capº đ cauſis faſtidij.et fen.
3ª.capitulo de exercitio.ubi ponit q̄ dimiſſio ex
ercitij ē cā repletionis.¶ Eas.ſ.uenas laborio
ſas.i.laborātes & laxas ꝑpter ſuū motū.uſſqa
tendit eas.uel preparat ad fracturā & tūc zꝰ
¶ Dynum uentoſitas hoc modo eſſet inter cauſas
preparātes.¶ Illud.ſ.ſputū ſanguis multipli
catur in alatis.i.in habētibꝰ pectꝰ ſtrictū.et hu
mores eleuatos extra propſſos ac ſi uellēt uola
re.ut dicit Raſis.4° cōtinētis.¶ Vel illud.ſ.ē
teſitas.& hoc pp debilitatē caloris naturalis in
ſpūalibꝰ.¶ Sed dubitāt qūo repletio ciboruz
eſſtcā añs.& adde ut aſſs declarauimus.Cauſa
añs ſummit qñq; ꝑ omni cā mediata.ſiue ſit cor
poralſ.& tunc ē uera añs.ſiue ſit primitiua.&
hoc mō ſummit hic antecedēs.i.mediate.¶ Pre
parationes.¶ Hic primo ponit cauſas ꝑparan
tes.2° ponit cās efficiētes.2ª ibi.aut propter hu
miditatē.¶ Dicit preparationes.i.cauſe prepara
tiue.¶ Continētes materiā.i.uenā.uel ē modꝰ
loquēdi uulgariū.Materiā.i.diſpoſitionē effe
ctiuā.Vnde lſa exterior hz attrahenteſ materiā
¶ Coſtrigētes.i.idurāſ.¶ Laboratiſ.i.& labo
rat uirtꝰ.uñ exterior lſa laboranti.¶ Immo cū
attractōe.i.cōſtrictōe ſiue retētione.¶ Calidi
tatem.ſ.exiccantem.¶ Aut ꝑpter humiditatē
hoc ē continuando cauſaſ efficiēteſ ſolutionē cō
tinuitatiſ & ſic continuabimꝰ cauſaſ ſolutionū
cōtinuitatis.& ſunt cāe antecedētes que faciūt
eas.Et fiunt primo ꝑpter multitudinē materie
zº ꝑpter acuitatem.3° propter motum.4° pp
uentoſitatē.5° propter humiditatem mollificā
tē.6° ꝑpter obuiatiōez calidi inciſiui.ut cibi ta
leſ.7° corroſiui.8° putrefactiui.Nec coicidit 2ª
cā que eſt humoralis cū 6ª que eſt extrinſeca.et
ſi cogimur dicere q̄ utraq; eſt corporalſ.ſ.humo
ralſ.Prio dixit acuitatem ſuaz.i.preparatiuam
pforando.ut coſſ.¶ Hic dicit iciſiui.ut eſt humor
acetoſuſ.Vnde lſa extriſeca.loco calidi dixit acu
ti.Intermiſcuit autē cāſ preparanteſ propter id

qđ dixit de uētositate. In quantū enim rumpit uenas motu ē causa agēs. Inquantū uero extē eas & disponit dilatatiōi & cōstrictioni ē causa preparans. Vt ergo cōpleat sermonē in alijs cāis ꝓparantibus. statim subdit. ꝓparantes aūt post ea recōtinuat sermonē cū dixit. aut propter hūi ditatē. Et si causa que est ꝓpter humiditatem esset cā solū ꝓparās & ñ agens. & tūc dicemus ꝙ cāe sunt septē. & icipiem⁹ ibi recōtinuare. aut obtuationē calidi inciſiui. ¶ Cum ergo. ¶ Hic declarat dictū. ſ. qūo repletio ē i causa ſputi sanguis. Alie enī. 7. cāe sunt note. & uſt ꝙ supfluū sanguinem natura mouet ut pellat ad partē magis parataz uel propinquā. & tūc si nō pōt exirē tūc accidit mors pp effusionez. i. quia effūditur & dilatatur i cōcauitatib⁹ uenaꝝ a quil⁹ debz expelli. Inuit ergo subtiliter. A. qūo q̄titas hūc facit effectū. qa per motū localē factū a uirtute pellēte. q̄titas enī scđz se nō ē de potētijs actiuis ut A & 4° phisicorū cōmēto. 94. ¶ Cōsyderā dū ꝙ loquitur de multitudine sanguinis i toto ubi sit magna repletio si enī nō esset magna. posset pelli ad mēbruz & nō exire extra nec sequeretur mors ſz apostema uel mors illi⁹ mēbri. ¶ Et ille. ¶ Hic ponit cañ. iudiciales. & sūt sex. Et ꝙ prio dicit. pōt referri ēt ad ſputū sanguis a pectore. quia ex illi⁹ sanie possz pulmo corrodi sed referrēdo ad pulmonē pōt uerificari plus. nā ſputū sanguis a pulmone scđz plurimū fit a ulcere. ſ. proprie dicto. in quo est ptiuz maifesta sepatio. ſz ulcera sunt ꝓmpta ut sanient & fiāt ulcera. & tūc est ptisicus. & iō dixit scđz pluri mū. quia qñq fit pp dilatationē orificiorum & quādam rarefactionem. et sic nō est periculū. ut ponit. 4°. cañ. Si littera dicit. quādo succedit ſputo sanguinis ſputū saniei. ē notum. & ē affo. 7. particule. Si autē dicit ſputum sanguinis tunc hoc est. qa est aliquādo retētio ſputi sanguis facta ē. & post tempus reuertit ſputū sanguinis signū est qđ nō fuit facta uera cōsolidatio. & p cōsequēs qđ ē ulcus. qa cā quare nō fuit facta uera cōsolidatio. nō ē nisi aliqua malicia q̄litatis ul⁹ materie. q̄uis ergo ille nō expuat sanguinē. nihilominus pōt dici qđ habet ulcus. & nō uulnus simpliciter. Terti⁹ can. addit ca° unū modū ſputi sanguinis. in quo nulla ps pectoris ul⁹ pulmonis ē lesa. ¶ Circa quartū can. cōsyderā dū qđ timor de supfluo fluxu ꝓpe ē. qñ ſputū sanguis fit a uenis uel athariꝭ pulmōis ruptis & ē timor de ulcere. qa nō sunt cōsolidabiles nedū in pulmone. ſz nec i aliꝭ mēbris. ſz quādo ꝓcedit ſputū sanguis a substātia plmōis nō tiet̄ tātū de sanguis fluxu q̄tū tiet̄ de ulcere. ¶ Circa. 5. canonē scias qđ duo pōit signa tiorosi ſputi sanguinis. Primū ē qđ fluxꝰ nō cessat. qa signi ficat magnā solutiōez cōtinuitatis. & saluat̄ du pliciter littera. nō retiet̄. aſſt qđ retinet̄. i. quez homo sanū retinet. Et zᵐ signū ē. febris. qa signi ficat materias malas corruptas unde uulnꝰ fit factū ulc⁹. ¶ Cōsyderādū tñ. qđ ꝛz febris sit malū signū. nō tñ ꝓuatio febris ē securū signū ut in cōmēto affo. 7 pricule. Quicūq sanguinē uomūt. ¶ Cōsyderādū ēt qđ aliqñ aptis uel rarefactis orificijs uenaꝝ pulmōis cōtigit expui sanguinē & multū. nō tñ ē periculū. cū leuibus enim stimpticis curat̄. Vnde Rasis 4°. cōtinetis nō ē estimādū ita graue qđ difficile sit ad curā dnm ſputū cum tussi. quādoq passio potest eē ex apertione uenarū. sicut aperiūtur emoroydes uidi curātum a ſputo sanguinis a pulmone cū succo arnoglosse. & nūq̄ recidiuauit iam annis iz. credidi cām fuisse apertionem orificiorum ul⁹ rarefactionem orificiorum uenarum. ¶ Sextū can. cōfirmat. nō omne ſputuz sanguinis esse timendū. pōt enim cretice fieri. ut Rasis 4° continentis in hoc ca°. dicit se uidisse casum illū i quadā muliere. ¶ Sed. t. d. ypo. 4ª particula dicit sanguis sursum qualitercūq exiret mal⁹. ¶ Dicendu illud dixit. quia ut plurimum est malus.

PRopinquus. ¶ Hic ponit signa. ſputi sanguinis. & primo ponit dinit diuersitatē partiū a qb⁹ uenit sanguis. 2° secundū diuersitatē morborū cārum. 2ª ibi. & signū facti ex incisione. pª in. d. ꝑmo ponit signa in generali. 2° in speciali. 2ª ibi & oportz ut. ¶ Dicit ꝑmo ꝓpinqu⁹ ſputo. i. partib⁹ ſputi. rō ē. qa q̄to uenit magis a longinquo. tanto cū maiori dificultate expellitur. p ſputū. ergo tussis difficilior. qa cū ea fit expulsio & saltim difficultas fit maior duribilitate. ¶ Et qñ dormit. Ratio est duplex. Prima qa pl⁹ dolet. & dolor incitat ad tussim. Secūda rō. qa cōꝑmit̄ magis pulmo sup illa materia. & iō magis imbibit illā. ¶ Et oportet. ¶ Primo ponit signa qñ sanguis q̄ expuit̄ uenit a capite 2° qñ a pulmone. 3° quando a pectore 2ª ibi signa sanguis. 3ª ibi & signa excreati. Quod dicit p° pz ¶ Signa. ¶ Primo ponit signa sanguinis uenētis a carne pulmonis. 2° ex uenis. 2ª ibi & qñq. ¶ Primum signū ē ꝙ sit ſpumosum. xᵐ qđ sit abscisus. i. ñ cōtinu⁹ zᵐ Dynum. uel abscisus. i. paucus etiam zᵐ Dynū. Albertus exposuit cōtinuādo sermonē. abscisus. i euacuatus. ¶ Cū quo & ē. i. sine dolore euacuat⁹. ¶ Vel pōt dici ut michi uidet̄ qđ ē abscisus. ſ. in seipso ptit⁹. quia pau atim nō ueniat ſz subito. qa ꝓpinqu⁹ ramis cāne. & hec fuit sentētia Rasis 4°. cōtinētis i 5° c°. Vel abscisus. i. non fluidus. ¶ Tertiū signū est. quia nō ē dolor. cā est quā Gal. ponit 5° de interiorib⁹ 5° c°. ꝙ pulmo int⁹ i substātia sua nō sentit. ¶ Quartū signū est minor q̄titas

& patz. ¶ Quintū ē.qđ tēdit ad maiorē malicia.qa magis timeť de putrefactiõe & ſaniatiõe quãdo caro pulmõis ē uulnerata.q̃ quãdo uene uel alie ptes. ¶ Dubitať g° qđ uuln° difficili° cõſolidať.an uenarũ.an arharia.an ſubſtantie carnoſe pulmonis. ¶ Dicẽdũ ut Aui. inuit qđ difficilius cõſolidať & magis timeť đ uulnere carnis.& rõ ē.qa in motu cõuenit cum uenis & artharijs.& ſupple h° ſubſtãtia carnis pulmõis eſt imbibens materias.& putrefaciẽs illas.qđ ñ tic cõtingit đ uena uel artharia. ¶ Sed t.d.aer uenit ad ſubſtãtiã pulmonis.& ſic euẽtabit materias illas. ¶ Dicẽdũ ꝙ aer ſiſ cũ materiebus cõculcať & ſuffocať ꝓp loci ſpõgioſitatẽ.qđ ñ fic fit i locis latis artharia & uẽa. ¶ Et q̃q ¶ Quia dixerat qđ ſanguis pulmonis ē ſpũoſus.uult oſtendere qđ ñ ſit ꝓpriũ ſignũ.qa accidit q̃q in ſputo pleureticorũ & ẽ. Similiter ex cãna pulmonis q̃q appet ſpumoſus & tũc.A. cõplet ſignũ quãdo hec ſignũ ē a cãna pulmois quia eſt ibi raſcatio & pauca tuſſis.quia locus ē ꝓpinqu°.& qđ egreditť eſt parum.quia membrũ exangue carthilagioſum & pãniculoſum. & ē ſenſatio cũ aliq̃ dolore ꝓp aliquẽ ſenſum illius pãniculi tegẽtis.de quo.ſ.ſupra ē habituz primo ca° hui° ſen. ¶ Dubitať utrũ ſanguinẽ eſſe ſpumoſuz ſit ſ.gnũ ſufficiẽs ꝙa ſubſtãtia pulmonis ueiat.Et uideť ꝙ ſic ex aff°.5 pticule ¶ Quicũq ſanguinẽ ſpumoſum expuũt his a ꝓpmone eductio fit. ¶ Amꝓ.4° continẽtis in hoc caꝓo in fine.ulcus exiſtens in carne pulmonis ſolum modo facit emitti ſanguinẽ ſpumoſuz.& añ per duas cartas dicit.ſanguis ſpumoſ° de ꝓpmone exit.& nõ de aliis locis.quoniã ſanguis ſpumoſus nõ procedit niſi ex ulcere in carne ꝓpmõis ¶ Et Haly.tractatu z° tegni ſuper illo q ¶ Et ſcdz tracheam & ẽ. Dicit ſputũ ſpumoſũ & ẽ. ꝓpriũ eſt pulmoni.qđ ē.quia ex eo exſpuiť ex pectore. aut cannalib° eius nõ eſt aliquid ſpumoſuz.Ei uſdem ſentẽtie uideť Azarauius caꝓo de ſputo ſãguis & Halyab.9.theorice.zo.ca°.& Serapio tractatu c° de ſputo ſanguis.& fere omnes i h° cõcordant. ¶ In cõtrariũ eſt Auic.hic.Et Raſis 4° cõtinentis.in hoc ca° uult ꝙ ſanguis ſpumoſ° põt fieri a pectore uenis & canna.hoc declarat rõne Auic.hic.ſufficiens cauſa ſpume eſt fortis caliditas.quia ſpuma fit a calore.& etiã motu. ſed cũ ſputo ſanguinis a pectore uel aliis partibus põt coniũgi calor igneus feruens.quare ſãguis apparet ſpumoſus. ¶ Dicendũ ꝙ omis ſãguis ab ore exiẽs põt eſſe ſpumoſus.Primo ille qui uenit a partib° oris per commiſtionez ſaliue põt apparere ſpumoſus.& hoc ꝓpter duas cãs. ¶ Vna ē cõmiſtio aeris ſecum.nõ enim põt ab illis partibus uenire.niſi aeri aſſocietur.cuius ipetu ad extra educiť aer.aũt miſtus diuiſus ad ꝓtes puas facit ſpumã. ¶ Secũda cã ē.qa põt cõiungi fortis calor in ſpũalib° quãdo ſanguis ſpuiť in pleuriſi & piplemonia cui° ebulitiõe fit ſpuma ſiccũ quãdo fit uiriđ ſpumoſuz ut z° ꝓncſtico ruz cõmẽto 4°. ¶ Dicẽdũ z° qđ ſanguis a ſubſtãtia pulmõis neceſſario ē ſpumoſus.rõ ē.qa ſanguis ille ē z^m diſpoſitiõez ſubſtãtie pulmõis ergo erit ſpumoſus.ut ille ſicut enī in ſubſtãtia pulmonis aer & uapores iacẽt ad minima diuiſa in minimis anfractib° ſpõgioſe carnis pulmonis ita ſanguis diuidiť i ſubſtãtia pulmõis.& ſpumificať.& iõ ¶ Gal.ſubſtantiã pulmonis dicẽ eſſe ut quãdã ſpumã.Vnde Cal.6°.đ utilitate ptcularz.9°.caꝓo dicit.leue carnoſuz & uelut ſpuma aliqua ſanguinea coagulata ē ſubſtantia pulmonis.ſi ergo ſanguis pulmonis diſponitur cõformiter ſue carni.ſ.pulmõis.dz eſſe neceſſario ſpumoſus. ¶ Dico 3°.qđ ſanguis ab aliis ptib° nõ ē neceſſario ſpumoſus.lz cõtingat eſſe ſpumoſuz & frequenter ſit.Rõ.qa cãe ſpume nõ neceſſario ſemꝓ cõcurrunt ut cã. que ē calor igne° raro cõcurrit.ſz aſſociatio cũ aere nõ facit illũ ſemꝓ neceſſario eſſe ſpumoſuz.qa poſſibile ē qđ ſanguis ſit uiſcoſus groſſus nõ diuiſibil ab aere qui ſecũ aſſociať.& iõ nõ ſpumabit.& iõ quãdo pauco ſpacio aſſociabiť ſibi cõtigẽti° ē eſſe ſpumoſuz.& nõ eſſe. ſic quãdo exit a ptibus cãne late pulmonis.& iõ cautius dixit Aui. & q̃q ē ſpumoſus ex cãna pulmõis.ſz ſanguiſ q uenit a pectore lõgo ſpacio aſſociať aeri.& iõ frequẽti° contingit eũ eſſe ſpumoſum.& rari° eſt ꝙ nõ habet aliquam ſpumã.& ideo Auic.đ eo abſolute dixit.eſt cuz ſpumoſitate quadã & ſpuma. ¶ Dico 4°.ꝙ mꝓuz differt ſpumoſitas in ſanguine a carne pulmonis a ſpumoſitate in ſanguine ueniente a quibuſdã aliis ptib°.& prio ex pte forme ſpume.quia ſpuma in ſanguine a ſubſtãtia pulmonis ē minuta ꝓfũda i tota ſubſtantia ſanguinis.ut quaſi totũ uideať quedam ſpumã.2ª ex pte coloris.qm̃ tendit ad qnandã albedinẽ ꝓpter duo.ꝓmo qa iã recedit aliqualiter a forma ſanguinis.& uadit ad formã humiditatis.2° quia aer ꝓfund° miſtus ſibi reddit eũ magis clarũ.hoc enim ē de rõe aeris ut declaꝓm° ſupra ſen.3ª. ¶ Vnde Azara.in hoc caꝓo ſignũ ſanguis a pulmone ē.quia exit cum tuſſi. & ē ſubtilis cũ ſpuma.ñ fortis ruboris đclinãs ad albedinẽ ¶ Si aũt ſanguis ab aliis ptib° ſit.ñ eſt ſ.c ſpumoſus.nec ſic ꝓfũde.nec ē ſic minuta ſpuma.nec ſic ē ſpumoſus qa ñ ſic condiuiditur aer in uapores illi.ſicut ei q eſt in carne pulmonis.ut patet. ¶ Sciãs tñ ꝙ raro poterit inueniri ſputũ ſanguinis de carne pulmonis.cũ ſit ſecum ſanguis de uena ſoluta in cõtinuitate.nec ecõtra licet forſan extimatiuo iudicio cõuerſa ſit plus contingẽs.ſ.ſanguis a uena ſine carnis ſolutione

¶ Ex quib⁹ patēt ſolutiones contradictionū in ter auctoritates p̄dictas. ¶ Et ille qui expuit ex uenis. Accipit uenas pro uenis & arthariis. ¶ Non ē ſpumoſus. ſ. neceſſario. ſed contigit̄ p̄ot. Vel ñ ē ſpumoſus. ſ. ſicut ille q̄ eſt a carne pulmonis. ¶ Et ē rarior. ¶ Expoſuit hoc Al bertus. i. rari⁹ euenit q̄ ille qui uenit ꝑ ſolutio nes continuitatis in ſubſtātia pulmonis. ſ. quia homines rari⁹ incidūt in illā paſſionē. Nō uideo cām huius euētus rarioris. imo plus appet. con trariū. ¶ Dynus expoſuit. rarior. i. hūs maiora interualla. & intelligunt̄ interualla. poſitā ē ſca conglutinatio uel cōſolidatio. forſan uerificat̄. q̄a firmius conglutinat̄ uena q̄ pres carnis pul monis. ut ſupra dix⁹. & ideo ſputū a carne pul monis poſitā mēdoſe ſedatū eſt. citius paratur ad reditū. q̄ ſi ſit a uenis. Si aūt p interualla itel ligit iter unū ſputū uno ictu tranſeūdo ad alid ſputū. forſan ñ uerificat̄. habundantia enim ſan guinis a uena facit accelerare ſputū poſt ſputū. ¶ Aliā expōnem poſſumus dare. rarior. i. laxior ſiue curſiuior. nā ꝑfundatio ſpumificationis fa cit illū ſanguinē conſtare & ñ ſic fluere. & ideo iſte ſanguis pulmonis ſtat in ſe quaſi ñ fluid⁹ & hoc ē q̄d ēt ſupra dixit. ¶ Abciſus. Et uide bis q̄ qñ expuit̄ ſanguis a uena ſimul cū carne pulmonis. q̄ pars una ſanguinis ē fluida rubea ñ ſic ſpumoſa ſupple & ē ps que uenit a uena & ē amplior pars. Et uidebis quedā fruſtra ſpumoſa ſtantia albiora & cōſtātiora ñ fluida. & illa ē pars que uenit a pulmone. ¶ Iam aūt declarauim⁹ z⁰ can. 3⁰ ca⁰. qūo ſpumoſitaſ in re b⁹ ē cā alicui⁹ conſtātie oppoſite raritati & cur ſibilitati. & uehemētioris ſpiſſitudinis. ¶ Du bitat̄ qs ſanguis ſit ſpiſſior. an ille q̄ uenit a car ne pulmonis an ille q̄ uenit a ueis pulſatilib⁹ uel ñ pulſatilib⁹. Et uī q̄ ille q̄ uenit a carne pl̄ monis. q̄a ſanguis q̄to magis appropinquat ad formā mēbri. tāto ē magis groſſus & ſpiſſus. ſed ſanguiſ a carne pulmoiſ ueniēſ ē huiuſmōi. ¶ In cōtrariū ē Auic. ¶ Hic ē mltiplex mod⁹ dicēdi fere eſtimatiu⁹. ¶ Et ꝓmo quod ſanguiſ a ſubſtātia pulmonis ueniens intrinſice & ꝑ ſe ē groſſior. q̄ ille qui ē a uena. ſz apparz ſubtilior ꝑp mltaz cōmiſtionē aeris. z⁰ q̄ nō imagiemur q̄ humiditas pulmonis dicta cambium exeat cū ſputo ſanguineo. quia illa ē in ſemita recondē di. & paucuz eſſet ī uno pauco ulcere. ſz humidi tas que exit ſit roralis. & humiditas que eſt in extremitatibus paruarum uenarz & ſubtilior ſāguis q̄ reſudat ad ꝑte ulneratarz ita q̄ totū h⁰ exit & exprimitur. & totū. hoc ē ſubtili⁹. q̄ ſan guis uenarū. ſ. q̄ ſanguis cōtētus in ueis magnis uel manifeſtis. qui ſanguis eſt pro nutrimento corporis uene & corporis ramorū canne. ſubtili er g⁰ ꝑs eſt illa que uadit ad carnē pl̄monis. & que reſudat ad ꝑtes ulceratas in modū roris. ſicut ēt uidem⁹ fieri in exteriorib⁹ ulneribus. ¶ Ad cōtrariū ſoluit̄ ſcdz utrāq; uiaz. ¶ Simi lior ſanguini. ſ. uero q̄a rubicūdior. Q uāuis. ¶ Quia dixerat q̄ erat groſſior. q̄ ille qui eſt a ſubſtātia pl̄mōis. ul̄t q̄ nō credas q̄ ſit ſpiſſior i. groſſior. q̄ ille qui eſt a ꝑtibus pectoris. imo ē ſubtilior illo. Rō ē. quia adhuc ſāguis q̄ ē in ue nis pl̄mōis ē ſubtilior q̄ ille qui ē ī ueiſ pectoriſ ut notū ē ¶ Et ſigna. Nigredo coloriſ. ꝓa ē ſā guiſ groſſior & terreſtior. & quia in uia lōga pdit d̄ calor̄ naturali. uñ erat pulchrior. ¶ Groſ ſitudo p3 ¶ Dubitatur ubi fit illa coagulatio. uel añq̄ intret pl̄ nonem. Et hoc nō uideī poſſi bile. quia tūc non poſſet intrare. ul̄ poſtq̄ eſt itus & hoc non. cum non ſit ſibi uia longior. q̄ ei qui uenit a canna pulmonis uel a uenis. ¶ Dicendū q̄d ad ſenſuz apparet q̄d ſanguis q̄ a pectore ue nit ē coagulat⁹ quādoq; i rantū q̄d aſſimilatur uni ſanguiſuge. Vnde Halyab. 9⁰. theorice 2⁰ c⁰ dīt q̄d ē irudini ſimile. i. ſanguiſuge ī rubedie obſcura. iſtā aūt coagulatiōez habz. qa groſſus & qa per longā trāſit uiā. unde ī mora de ſuo depdit calido naturali. quo tenebat̄ magis liq dū & lucidū. fit aūt iſta coagulatio i ſpacio q̄d ē inter pectus & pulmonē. & lz ſit coagulat⁹. tñ diuidit̄ in minimas ꝑtes. & intrat pulmōez. & q̄libz ps ē ꝑ ſe coagulata. & tūc cū obuiat ſibi ī loco canne reunit̄ ſimul. ¶ Et ſi qs uellet poſſz dicere q̄d in ſpacio pectoris lz nō coagulet̄. acq rit tñ diſpōem p quā poſtea ī locis amplis pul mōis coagulabit̄. ſi g⁰ ex aliq̄ cā ſubito exſpua tur ſicut ē in ruptura uenarū pectoris. ſ. qa puz moret̄. poſſibile ē exſpui ñ coagulatū cū ſpumo ſitate quadā parua. ¶ Et ſpuma. ¶ Hoc dīc ſanguis ille nō ē ꝓprie in ſua ſubſtantia ſpumo ſus. ſz hz ſpumā ſupernatātē aliquā & ſupficia lē. & h⁰ ē ex aere ſecū aſſociato. ¶ Cuz dolore. ¶ Niſi h⁰ eſſz a reſudatiōez. qa credo rariſſime cōtingere poſſe pectori. ¶ Et additio in ſonno. ¶ Albertus & Bertutius aſſignāt cāz. qa ſan guis ille nó pōt ingredi i pulmonē. qa groſſus niſi cū difficultate. ¶ In ſono aūt. Q uia uirt⁹ cōfortat̄. & calor multiplicat̄. iō ſanguis ſubti liat̄. & pōt ingredi pulmonē. ¶ Dynus uero dīc. Additio in ſonno. i. poſt ſōnū. quia in ſonno fit peior anhelitus & difficilior quaz in uigilia unde magis laborioſe pectus mouet̄. cauſaz ue ro Dini credo ueram. ¶ Sz tu. d. ſic laborioſe mouet̄ pect⁹ ſic pulmo. ¶ Dicendū q̄d nō eſt uerū. labornat enīz pectoris partes ſicut laceti coſtarū in ſonpo. q nō laborauit in uigiliis natu ralib⁹ ¶ Et cā illi⁹ doloriſ ac caloriſ. Et tūc expōa tur ꝓp frigiditatē neruoſoz. ¶ Et ei⁹ ſputū pau lati &c̄. Propter ꝓuitatē uenaruz & c̄. & ſic pp paucitatē ſanguiſ. & pp diſtātiā a uijſ. Et cuz

tussi uehementi. Propter longitudinem uie. & ppter grossiciē materie q̄ euacuari siue moueri debet &c̄. ¶ Et signū. ¶ Hic ponit signuz z^{m} diuersitatē causaꝝ. Cā aūt cōmunis erat uuln⁹ & cāe huiꝰ erant primitiue satis note uel cāe antecedētes. s. mediate. & erant octo uel septez .s. multa materia. ul' acuta. P mot⁹. ul' uētositas & c̄. & omnia erāt nota ex prio lib°. fen. z^{a}. de signis repletiōis in quāto & q̄li. Et signa mollifi catiōis erant nota ex cap'o de signis tussis hūi de. Signa frigoris cōgelātis uel caliditatis etiā er' n. nota. & reliqua. Remāserūt ꝙ° Aui. signa speciez siue modorū solutiōis cōtinuitatis. oēs eni solutiōes cōtinuitatis reducebāt i h°. qđ facie bāt incisionē P corrosiōez P aptiōez. P resudatiōez ¶ Hi eni sunt modi solutiōis cō. inuitatis siue uul neris. qđ ponebat cā cōmunis. Et z^{m} h° q̄ttuor facit. Prio pōit signa sputi ex incisiōe uene .i. fis sura. & significat h° habūdātia sanguis. uñ ue na rūpit. ¶ Signa domini sanguis sut nota z^{a} p mi. ¶ Et signū corrosiōis ¶ Pōit signa corrosiōis & p° pōit signa q̄ sūt cāe. & sunt note. z° ponit accidētia febris pp maliciā materiei. corrosiue ¶ Sputum sanei. Quia fit sanatio i tali coro sione pp hūiditates malas multas. ¶ Aut cor ticis. i. qa cortex aliquis factus in modū escare exit q̄nq̄. & q̄nq̄ pars p'mōis. ¶ Sīle aque car nis. Quia ad p'cz corrosaz redūdat humiditas subtilis aquosa. que simul cū sanguine facit tn turā nō uere rubeaz. ¶ Paulatiz. Sīc paulatim icipit corrosio. posq̄ tn̄ peruenit corrosio ad ue nas magnas subito expuit q̄nq̄ magna q̄titas. ¶ Et color eius. Siue sit q̄titas mlta siue pauca est malus. quia miscetur materia corrosiua. & plus apparet ei⁹ malicia in colore. q̄n parū expui tur. ut notum est. ¶ Et signuz. ¶ Cōsyderā dū q̄ materia m'ta repletiona' pōt scindere seu rūpere. ¶ Et tunc q̄ exit ē multum. Et possibile ē q̄ ibi sit aliquis malus sensus. pōt e. iam aperi re & dilatare orificia uenarū. & tunc nō est tāte q̄titatis qđ egredit. nec sensus malus siue dolor & alleuiatur homo. quia fit per expulsionem na ture. ¶ Et est plus &c̄. ¶ Quia plus adhuc ab o rificiis apertis exit q̄z a corrosione. nisi peruenI at ad magnas partes corrosio. Et ideo dixit i si milibus horis. ¶ Et signa. ¶ Hic ponit signa usheris. q̄ est rarificatio. s. quedā pororū dilatō & accidit multum in apostematibus. licet sine apostemate possit accidere. quia tamē ex aposte m. atib⁹ erat melius explicabile. posuit signa ei⁹ quādo fit ab apostemate. ¶ Paruitas ei⁹. s. sputi. qa resudando parum exit. plus enim exit a uena incisa uel aperta in orificijs extremis q̄z si resudat p poros. ¶ Et ꝓpria signa piplemōie. ¶ Quia ex hoc accidit multū illa resudatio ¶ Et si esset pleuresis. eēt signū ei⁹. licet nō sic cōtingat

ica. & si esset resudatio sine apostemate. essent signa p ꝑuationē aliarum causarum.

¶ IN exposito. ¶ Curatio sputi san guinis est duplex. Una añq̄ eueiat & uocat̄ ꝑuisio. & hanc p° ponit. ¶ Alia cura ꝓpria cū accidit. Et po it cūrā ibi. in eo uero qđ factū. ¶ Omni hora. i. sepe. Solutio. i. euacuatio cū flebothomia. Et ust q̄ si fuerit alia repletio ex humore acuto. qđ si expedit succurre cū mūdificatione. ut uerbigr̄a cū aqua fructuū ut decet Mesue. ¶ Proprie cū pect'. ¶ Quia in eo ualde timet̄ de ruptura uene qa. s. cito sibi euenit & a parua cā. ¶ Secundū q̄ sufficit. i. sufficiēter. s. fiat. ¶ Intueri rubeas res est cā motus in sanguine. ¶ Consyderandū q̄ si quis attendit oēs quatuor intentiones gene rales quas Mesue ponit in cura sputi sanguis. Auic. cōprehēdit in hac cura preuisiua. Et dice mus q̄ Auic. hēt hic sex intētiones. Una ē rectifi catio uite pati ad sputū. ¶ Secūda est equatio sanguinis. ne sui acuitate rumpat. ¶ Tercia est mūdificatio. s. euacuatio cū fleubothomia siue farmacia si expedit. ¶ Q uarta ē diuersio ad partē oppositā. ¶ Q uinto corrigit accidentia. Et intētio quā Mesue uocat accidētiū correctō que apud eū est 4^{a}. ñ est aliud nisi p̄uētio. ne at cidat fluxus. 6^{a} ē stipticatio & cōsolidatio pris unde posset fluere. qđ facit aqua aluminosa. & & iō z^{m} ueritatē. 5 intētiones solum sunt. ¶ In eo uero qđ factū ¶ Hic pōit curā sputi sanguis á ctu existēntis ¶ Habet aūt medic⁹. in h° tres intē tiones. ¶ Una ē uariare curā z^{m} uarietatē mate rieꝝ sputi sanguis. z^{a} ē ipsa cōstrictio P cessatio sanguis exeūtis cū medicis cōstrictiuis qbusdā cōmunib⁹. a quacūq̄ ei⁹ sit. ¶ 3ª intentio est phibitio accidētium post cōstrictionem euenire potentiū & cōsolidatio partis. z^{a} ibi. & ex me dicinis cōmunibus. 3^{a} ibi. & cū sangnis retinetur. ¶ Variatur sputū sanguis uariatione qua ua riatur cura. uel ex parte patriū a quib⁹. uel ex p te modorū causaꝝ. Miscuit ergo Auic. curas hoc modo. quia nunc descendit ad curā sputi sanguis determinati ex parte a qua uenit. nunc uero de terminati ad causam a qua uenit. nunc determi nati ex parte membri. ¶ Cura uero. ¶ Primo ponit curam sputi sanguinis quando fit a carne pulmonis. z° quando fit a catharro. & hoc facit quia multuz accidit catharrus cū illo sputo san guinis. & ēt multotiens fit a catharro. 3° ponit curā facti a fissura uel incisiōe uene. 4° ex aptio ne uenaꝝ. 5° facti ex resudatōe. 6° facti ex corro si ōe. 7° ex pectore. 8° facti ex mollificatiōe & humido relaxante 9° a casu super epar. z^{a} ibi. ¶ Cū ergo accidit ex catharo. & possunt fieri ptes xi. ut dicat̄. 8° ponit curā facti a frigore. 9°. ab

humiditate.io.a siccitate.iio.a casu super epar. relique partes patebunt. In cura sputi sanguis a pulmone habet Aui.7 intētiones. ¶ Prima ē incarnatio ne fiat ulcus.& ideo statī festinat ad hec Auic. 2° ē rectificatio diete.& ē nota.& iō solū iduxit tibi memoriā ei⁹.cū dixit in regimi ne.i.post regimen qđ iā sciuisti. ¶ 3ª intētio ē diuersio sanguinis a pte uulnerata.& hoc fit cū fleubothomia fricationib⁹ & ligaturis.& phi bitione nocitiuarū rez predictaruz.& tēperādo aerez ne sit nimis frigidus premēs materias ad pulmōez.nec nimis calidus agitans.Et ad hanc intentionez precipit forma iacendo sup latus s. sanū si ad aliqđ ulr declinare.melio⁹ tn ē q rect⁹ flet. ¶ Cōsyderandū q fleubothomia ex eadē parte fit.qa propique diuertit.& accipit ab ipō loco materiā.Tu tn redi ad cañ.uniuersalē in hō quia si materia esset multa & in toto repletio.de bet ex oppositā pte fieri.De his scripsimus pli xe pria & 3° huiº. ¶ Subtilē.i.minutā et puaz ¶ Inter quas &c̄.Sint tres hore.ut cōseruet uirtus.quia si plus expedit ponere de tēpore iter secundatiōez & secūdationē fiat ut hec tres hor̄ sit exēplū. ¶ Ad uacuū.i.ad loca que euacuanē. ¶ Si gº euacuas loca propinqua pti ulnerate.recc dit sanguis a parte ulnerata.& ibit ad loca na cua.4ª intētio est sedatio agitatiōis & mobilita tis in sanguie.& hoc fit nunc cū reb⁹ glutinosis uiscosis nunc cū frigidis nūc cū stupefacie.is.5ª intentio est eductio sanguinis alicuius si congele tur i loco.& fit cuz aceto. 6ª est si nō ē possi bil incarnatio.fiat saltē aliqua clausio ul'opila tio cū glutinosis.ut faciūt oia uiscosa ¶ 7ª ē ip sius fluxus phibitio.qđ fit cuz medicinis quas ipse dicet.& 1z intentiōes sint multe.una tamen medicina potest multas de eis perficere. ¶ De aceto.Scias q nisi tm eat ex eo tussis ē bonū p ter causas quas pōit.et dicet postea. ¶ Vna é se datio i.quietatio. ¶ Et subtiliatio.i.prohibitio subtiliatiōis 2ª Dynū. ¶ Vl dicēdū qđ narco tica cōueniēter composita cū hº qđ quietāt per opiū subtiliāt.& sanguinē diuidūt per calidas medicinas.Vñ infra ultº caº fen.i9.dē qđ tyria ca cū hº qđ stupefacit cōminuit lapidē. ¶ Cum ergo accidit. ¶ Hic gº porit curā sputi sangui nis a catharro.& prio fac̄ hoc.2º cōfirmat per sentētiā Gal.2ª ibi.& Galien⁹ ¶ Cōsyderādū qđ sputū sanguis accidit ex catharro acute ulce rāte.& accidit a catharro ēt in q̄tū fortē indu cit tussim.Habet aūt Aui.i hac cura duas gene rales intētiōes. ¶ Vna ē ad ipsuz sputū sanguis unđ dat trociscos đ karabe. ¶ Alia ē ad cathar rum.& i hº ē triplex intentio. ¶ Vna diuersio materiez ad oppositū tā materiez catharrosa rum a capite ad pulmonē.q̄ materiez q̄ trahūt aliūde ad pulmonē.q̄ uulnerāt.& unde fluit san guis.Hec aūt diuersio fit p fleubothomiā. nisi sit ualde pura acuitas.unđ magis flueret mate ria.fit ēt p fricatiōes extremitatū cū oleis calidis ad attrahēdū.& per clisteria acuta. ¶ 2ª intētio ē sedatio ipsius cursus.s.infrigidādo & inspis sando ip sam materiā.& hº fit cū apozimate de fructib⁹ & cytoniis.& q̄ eis similāt.ut granis. ut papauer uel berberis.fit ēt hoc infrigidādo caput nō humectado.fitiaut̄ infrigidatio cum appositione aque rosate uel papaueris ¶ Tertia intētio ē subuenire casui uirturis si accidit cū ci bo.s.cū pane & aceto ¶ Et cōsydera q.A.timet multiplicationē sanguinis in istis & agitationē. qa licet comedat panē.uult tn q repmat̄ cū ace to aquatico.Et tu scies q si esset debilitas sinco palis.cogeremur ad u'nū et ad carnes. ¶ Et ad ministret̄.Quia ubi nec diuersiones communes nec sedationes sufficiāt.oportet facere diuersio nē appropriatiorē cū caustico imo qñq facim⁹ cū ferro. ¶ Considerandū q id qđ dicit. ppter phibitionē pōt expōi duplicīter. Primo si n fuit facta fleubothomia. ppter phibitionē.i.qa aliq̄ cā phibuit eā.tūc loco fleubothomie fiat clister̄ acutū.Alio mō q uelit dicere.qđ facta fleubo thomia n debes facere eadē die.uel cito p⁹ eā. distere acutum.qa phibet hoc fleubothomia. ¶ Non impendat̄ plurimū studiū in humectā do.Quia humectatio addit ad fluxibilitatē.plí xius hoc declarauim⁹ sen.3ª huius ubi đ iunctō nibus capitis quesiuimus. ¶ Sed tu dicis infri gidatio capitis premit materias. ¶ Ad hº dicē dū qđ factis euacuationib⁹ cū diuersionib⁹ si ē pauca materia inspissat̄ & quietatur a frigido. ¶ Et in hoc Auic.confidit.quia calor & acuitas materie facit illam fluere.de qua hic est sermo. ¶ Cumq nō.ualent ea que dixim⁹. Permutet curā ad cauteriū. ¶ Et Gal.5.5º.de ingenio sa nitatis.iz.caº primo ponit curā illā.2º laudādo eā & declarādo complet curā 2ª ibi.et hoc regi men. ¶ Considerandū qđ in tota cura hui⁹ mu lieris Gal.habuit quatuor intentiones.p ª erat diuersio catharri.2ª rectificatio uite.3ª sedatio cursus cū tyriaca noua.4ª eductio eius qđ i pe ctore retinet̄.post hec omnia exit eā ut conualesc cētē. ¶ Considerandū q causa quare omisit fleubothomiā pōt poni duplex.s.quia steterat quatuor dieb⁹.unde Gal.suspectus fuit.ne ma teria fuerit separata nimis a sanguine. 2ª cā erat quia erat debilitata ex abstinentia.sed scdz sup ficiem uerborū Gal.soluz fuit una causa.s. qđ steterat quattuor diebus cuz cibo puissimo.et iō erat nimis debilis ¶ Vnde dicit 5º de ingenio.nō ꝓcepi ut minuerēt̄.qa pp catharū 4º die.i.usq ad quartū diē nō comederat nisi puissimū cibū & 2ᵐ hº si cōstasset uirtus.fleubothomasset 4º die.& p̄cepit eam ingredi balneū pp medicamē

.i.quia balneū ſibi medicamē fuit ad diuerſiones catharri.uel pp medicamē.ſ.quo fuerat iuncta.ut lauaret & abſtergeret ab eo. ¶ Aquaz ordei.i.priſanā.unde ibi Gal.dedit ei ptiſanam cū pauciſſimo panis ¶ In die 4ᶜ.laz remāſerat ſupra Galieno intentio maior ad materiā que erat in pectore.qa iam in magna pte ceſſauerat catharrꝰ.& iō ceſſauit a tyriaca noua.& dedit antiquā. ¶ Inhibuit ei balneū ¶ Expoſit Dynus .i.ceſſit ei balneū.qa ita fecit Gal.qđ die 4° miſit eā i balneo. ¶ Aliter dicēdū qđ.A.refert ad regimē eiꝰ quādo erat conualeſcens.& iā ex toto ceſſauerat catharrus.in 4ª die adhuc Gal.a.qualiter intēdit ad diuerſiōez cū medicamie cauterizatio ſuper caput & p balneū.ſz poſtq̄ ceſſauit ceſſauit a balneo.& iō ſubdit Gal.illđ iā q hic.A.diē.qđ regimē eiꝰ fuit a balneis abſtrinēdo.qa nō indigebat eo amplꝰ.quia calefaciēdo ſanguinē poſſet excitare ſputū.unđ ſupꝫ dixit qđ oportet caueria multitudine balneatiōnis. ¶ Et hoc.Vide qđ ſcripſimꝰ đ tyriaca i cº de tyriaca. ¶ Saltē mulieribꝰ ¶ Quia aptiores ſunt ad catharrū. ¶ Si ē illic multitudo.ſ.aliorum humorum a ſanguine.& concordat in hoc Auēzoar. ¶ Et poſt ia.ſ.facta euacuatōe ſuper habūdantis humoris fiat fleubothomia. ¶ Et conſidera qđ in tota cura ñ conceſſit carnes.ē.n.morbꝰ acutus ualde. ¶ Et in eo. ¶ Hic ponit curā qñ ē ex fiſſura & inciſione.i.a ſolutōe cōtinuitatis manifeſta i ipſo corpore uene.& prio qñ hoc fit a multitudine ſanguinis.2° qñ fit ab acuitate.2ª ibi & ſi fuerit. ¶ Prima in.d.pº ponit curā qñ ſanguis expuit.2° poſt ceſſationē.ibi.2ª.cūq̄ retinet. ¶ Conſiderandū q intētio Auic.in hac cura ē ad tria.ſ.ad ſanguinis paucificatōnē.& hoc cū paucitate nutrimenti.& cū fleubothomia ſi expedit.2ª intentio ē quietatio ſanguinis cū frigidis.& uiſcoſis. ¶ Tercia intētio eſt uene inciſe conſolidatio.& hoc fit cū relꝰ ſtipticis & glutinoſis. ¶ Non comedat q fortē facit .i.multiplicet nutrimentū.& fortificetur ex hoc imo itentio ē paucitas nutrimēti & debilitatio in hoc. ¶ Alia ſra hēt qđ eſt forte & exponitur ab aliis in digeſtione.qa ñ ſit res difficilis digeſtionis. ¶ Aceroſum ſulcitū eſt ¶ Quod ē factū in modū ſulci.Nam ſulcitū eſt ponere aliqđ aceti in cibo ſine alia decoctione uel artificio.Lac. ¶ Quando plongaſ.quia tūc requirit aliqua copioſior nutricatio.Lac.cōſuetū.ſ.q̄is nō ſit extractū butirū.ſ.qñ indiges pluri nutricatōe.uel cōſuetū.i.caprinū. ¶ Non ſufficit.ſ.illa cura pdictā ſubtilē. ¶ Piſces aradrati.i.petroſi iuuāt qa quietāt ſanguinē faciēdo illū frigidiorem. ¶ Frigidi actu.Vt ñ agitēt ſanguinē ſz qretēt. ¶ Dubitaſ qūo dicit carnes perdicū eē pauci ſanguinis.cū ipſe ſint multi nutrimēti.unde 4°. can.ſen 7ª tractatu.4° prio ca°.Caro alcubugi ponit ipinguatiua.& 2° can.cap° de alcubugi carnes turcurū ēt laudātur zi° coll3 & 2° can.ſi turtur ē dura. ¶ Dicēdū dupliciter.prio qđ hoc ē quādo coquūt cum ſtipticis & acetoſis. ¶ Vel dicēdū qđ ſanguis ab eis ē pauc9.ſ.qđ nō habūdat aquoſus ſz magis ſiccus.q̄ ex edo pꝰ agno annali.qbus pꝰ utunt ſarraceni.uſq̄ pullus gallinaz. ¶ Cūq̄.patz ¶ Et ſi fuerit. ¶ Intēdit Aui.ad tria.prio ad diuerſiōez ad iferiora.& ad diuerſionē ſpālem ſi expedit ligādo uſq̄ fricādo ad inferiora.2° ad equationem ſanguinis.q fit euacuādo colerā & iſrigidādo.3° ad cōſolidationem uene. ¶ Medicamen andromaci.ponitur 5° can.ſumma 2ª tractatu 5°.et cōponit ex frigidis & ſtipticis. ¶ Et medicamē Galieī.Forte eſt illud q laudatur 5° de igenio ſaitatis. ¶ In facto autem. ¶ Hic ponit curam ſputi ſāguinis facti ex apertione orificiorum uenarum.& procedit ſolū cuz duabus intentionibus cum una explicite.ſ.clauſione orificiorum uenarum ſtipticādo & cōglutinādo.procedit ēt cū ſolidatōe fluxus in ſanguie quietādo ipuz.laz enī uꝰt q tu habeas in mēte ex premiſſis intentiones diuerſionis & rectificationis regiminis.prio p medicinas ſimplices 2° p cōpoſitas.2ª ibi.& fiunt ¶ Dubitaſ quomō qñq̄ miſcemus am.eos & ſpicā & aniſum.cū ſint aperitiua & faciētia magis fluere.& ſint phibita i pricipio capꝰi. ¶ Dicēdū qđ medicine ſubtiliatie poſſunt cadere in cura ſputi pp tres intētiones ¶ Una ē quādo uolumus uti opiatis i qbus intrant ſubtiliatiua ut bezoar opiꝫ.2ª qñ uolumus aliquē ſanguinē coagulatū diuidere & abſtergere.unde Gal.dedit illi mulieri tyriacā antiquā.3ª qñ uolumꝰ dare penetrationē medicinis groſſis ſtipticis.de qbꝰ nō cōſideremꝰ q ad locū puenirēt niſi cū auxilio medicinarū ſubtiliantium.ut ponit Auic.i cura ſputi ſanguinis a pectore.Vnde Raſis 4° cōtinētis in hoc ca° dicit ſic.Medicine ſubtiles contra rie ſunt in fine.i.in ultimo huiꝰ paſſionis.cū apte ſint ad miniſtrandū.ut ducāt alias ad locū in q̄ paſſio fit.quoniā res frigide & uiſcoſe ipediūt meatus.& hº eſt qđ.d.Auic.& qñq̄ aggregāt medicine cordis predicte.ſ.fen.xi.ſ.medicine calide.ut ſpica crocus &c̄.alias ſputi ſanguinis. ¶ Et qñq̄ narcotica.ſ.cum ñ ſufficiūt p̄dicta. ¶ Et qñq̄.ſ.qñ p̄dicta ſtipti.a nō ſufficiūt.tūc utimur ſtipticis glutioſis. ¶ Stella ſemiꝰ ē talca ¶ Sz cū.pz ¶ Maturatō.ſupple tu.uel reſolutio cōueniēs.Iā aūt ſepe đclarau i qđ.A.nō ceſſat in apoſtemate a repercuſſiō e.& utiſ moderata reſolutione ſiue apertiōe ſiue mollitiōe.& uocat id quādoq̄ maturatiuuz.quia eius operatio ē reſolutio ſi poteſt.& ſi nō maturat.nō tamē cū ſtipticis.quia materia ſignificatur mta ñ groſ

fa.q̄ resudat.stiptica aūt illa cōpingerēt. ¶ Fac tum autem. ¶ Premittendo impossibilē ul' difficilem esse curam & causaz.In h° procedit.A. cū quattuor intentionibus.prio cum euacuatione materie corrosiue euacuādo subtile & grossū corrodens.que materie corrosiue habēt de grossicie.et associāt eis.subtile resudādo.z° cū sedatione agitationis.ut nō laceretur pars corrosa.3° cū rectificatione regiminis.4°.cū remotiōe corsonis consolidādo & mōdificando & istā intēti onē diuersionis intellexit ex p̄missis.& aliquid supra dixit de fleubothomia. ¶ Medicamen d̄ feminib⁹ pōt esse illud qd̄ fit de seminib⁹ frigidis.supra'ca° d̄ tussi.ubi dicit cōfirmationis ul' cōfortationis. ¶ Scehedenigi i.lapis emachites. ¶ Factū autem a pectore. ¶ Primo ponit curam in generali magis.z° quādo ē ex frigore.z° ibi & cū estimatur. ¶ Albedarogi i basilicon. ¶ Duas res.s.subtilitatē & stipticitatē. ¶ Et estimaī. ¶ Hec pars posset poni octaua.i qua ponit curā sputi sanguinis.qn̄ ē cā frigiditas.et pōt cē ps ptis p̄cedētis.qa a frigore cōtingit rūpi uenas pectoris.n̄ sic aūt pulmonis uel rare. ¶ Ia cura aūt quā Gal'.facit 5° de igenio sanitatis ca° xi.hūit itētiones 5. ¶ Prima fuit diuersio.uñ fleubothomauit n̄ obstāte q̄ frigus fuit cā. ¶ z^a ē remotio frigiditatis male a pectore. uñ posuit cerotū calidū.& n̄ p̄misit multū sture. ¶ Vt n̄ adderet in calefactōe eius. z^m &c̄. .i.ultra id quod querebaī ¶ Vnde Gal'.ibidem. uespere id abstuli.ne ultra modū calefieret. 3ª intentio fuit rectificatio diete. ¶ 4ª mūdificatō sanguis congelati a pectore.si ibi erat. ¶ 5^a cū fuit conualescens restaurare cum lacte. ¶ Intentionē consolidationis uene intellexit notā ex premissis. ¶ De seminibus.s.calidis.si intendis resolutionē sicut ad hoc dabaī tyriaca antiqua. hic sunt trocisci de spermatib⁹.i.de seminib⁹ q̄ dicūtur dyaspermatis a Gal.5° de ingenio sanitatis ¶ Et a Dyno hic ponūt.B<.se. anisi feniculi meos papaueris albi.aā.3.i.iusquiami.3.iiij.a p̄ij pri⁹.infusi in aqua.3.i.iformētur trocisci.3. i. ¶ ET quādo. ¶ Hec ē ps octaua uel 9^a i q̄ ponit curā sputi sanguinis.si ē ab humiditate mollificante & relaxāte.unde pori uenarū aperiunt. ¶ Et cōsydera qd̄ hic nō posuit signa. qa sunt nota ex capīo de signis tussis ab humiditate mollificāte.& sim iliter signa ei⁹ quādo fit a siccitate.inde sunt nota. ¶ Calcadis.dicit esse species uitrioli.lz aq̄ d̄ Symonē sit flos eris cui⁹ usus nō placet hic. ¶ Albrēgi.quoddā grarū laxatiuū.quo caremus z^m Symonē. ¶ Quā doq̄ stimaī. ¶ Hec ē 9^a ps uel.x^a. ¶ Hic consydera qd̄ quādo siccitas ē in pricipio Aui.ad diuersiōem cōcedit fleubothomiā lz minorem qa si in p̄cessu esset manifesta exiccatio.nō pos

Tert.

semus huiusmodi fleubothoia & alijs euacuationib⁹ ul'fricatiōib⁹ uti. ¶ Et qn̄. ¶ Hec ē alia ps in qua solū itēdit cōtussiōi epatis.Regimē enip fleubothoiaz & alia uult tibi esse nota 4° canon 4^a & 4^a p̄mi. ¶ Et ex medicis. ¶ Hic pōt curā sputi sanguis q̄tū ad itētiōez.q̄ ē sanguis cōstrictio.& h° nō ē aliā facere q̄ ponere medicias sanguis cōstrictiuas cōmunes.a quacūq; cā fiat.& hz tot ptes.q̄t sunt medicie.& sunt circa 37.uel plures enumeraris simplicib⁹ & cōpositis ittisecis & extisecis applicādis. ¶ Succurū z^m Symonē nō ē seperuiua.immo est consolidamaior. ¶ Cum uino pōtico.ut penetrēt.lz uinū pontic.um sit tarduz respectu subtilis nō pōtici tamen ad penetrat onē addit stipticis medicinis quā de se nō habent. ¶ Porri nabati.i.de nabatia regione. ¶ Quomō centaurea cōfert in sputo sanguinis.lege a Mesue capīo de cētaurea.habet enim partes diuersas.p quas potest aperire ut amaras.& stipticas per quas potest cōstringere.Amara autē resoluūtur propter longas uias pectoris.& remanēt stiptice.quādoq; tamē amare pigrescunt.& post lōguz tēpus potest apparere earuz operatio.pigrescunt autē in locis obtusi calidi ut intestinis.& sic pz intentio Mesue. Cōfert etiam centaurea euacuando acutos hūores. ¶ Cumq; sanguis. ¶ Hic ostendit quid faciendū sanguie constricto. ¶ Sed dices si sanguis ē cōstrictus.nōne facta est cōsolidatio. ¶ Dicendū q̄ quādoq; nō.sed quedā cōglutinatio. ¶ Vel intelligit per cōsolidationez quēdam moduz citarizationis siue fixionis. ¶ Cōsyderandum q̄ prohibitio apostematis est intentio'que currit i tota cura imo maxime in principio.Sed ne tu cr̄das q̄ cōstricto sanguie nō oporteat adhuc intēdere ad phibitionē apostematis.iō hic solicit⁹ fuit de hoc expriere.de quo min⁹ uidebaī.Quatuor hic intēdit Auic.prio consolidationē.z° p hibitionē apostematis.3° rectificatiōez uite cauēdo a p̄dictis i pricipio cap̄i.4° remouz sanguis cōgelationē.nisi tussis adsit.s.fortis.

QVandoq;. ¶ Determinādo supius Auic.de dispositionib⁹ mēbroruz spiritaliū.s.pectoris & pulmois secundum qd̄ sunt instrumenta anhelitus & uocis.& secundū qd̄ eis accidit tussis & sanguinis sputū ē excusa⁹ de determinatiōe malarū compōnū & malarū compositionum. quaz plurime sunt opilationes.deinceps ipse determinat de apostematibus & solutōe cōtinuitatis.& primo speculatiue seu theorice magis.z° curatiue.z^a ibi. in principio qnti tractatus. Et hoc ē qd̄ dicit rubrica de p̄cipijs &c̄. ¶ Exitū rarum. ¶ In hoc inuit de solutione cōtinuitatis qa multociēs accidit i partibus pectoris. ¶ Pro

pter exituras. ¶ In hoc inuit ď sanie cordis. q̃a de hoc erit sermo fen. xi. Pria i duas. prio determinat de apostematibus & doloribus harum ptiũ. z° de solutiõe cõtinuitatis. z^{a} ibi. hec ulcera. pria in duas. prio ďterminat ď his apostematib^{9}. z° q̃a terminatio eox ẽ quãdoq; per sanationẽ. determinat de sanie in pectore. z^{a} ibi pus. Pria i duas. prio determinat de apostematibus ptiũ pectoris & annexorũ. z° de apostematib^{9} pulmonis. z^{a} ibi peripleumonia ẽ. Pria in duas ꝑmo determiat de pleuresi q̃tũ ad omnẽ diuersitatẽ. q̃ cadit in ea ex pte causarũ & locox & modox terminatiõis. z° determinat de ea q̃tũ ad modũ signox. z^{a} ibi. pleuresis pure. Pria in tres prio determinat de pleuresi q̃tũ ad diuersitates p̃ dictas. z° cõperat pleuresiz ad quasdã passiones aliox. 3° addit cau. cõpletiuos scie. z^{a} ibi. & pleuresis q̃dẽ. 3ª ibi. & scias. 4ibi. & multotiẽs. Pria in tres. p^{c} facit q̃ď dictũ ẽ. z° q̃oez mouet & solui t. 3° ponit quasdã causas pleuresis mediatas & quasdã extrinsecas & alias. z^{a} ibi. q̃ritur aũt. 3ª ibi. & q̃nq; facit. Pria in tres. prio determinat de pleuresi. z^{m} q̃ď diuersificaẽ ex ꝑte locox. aliq̃d tangẽs in generali de materia. z° ut diuersificaẽ ex materia causante. 3° ut diuersificatur ex pte terminatiõis. z^{a} ibi. & materia. 3ª ibi. & ꝑpterea. ¶ Cõsyderãdũ q̃ď accipim^{9} ex Aui. prio loca. s. uelamẽ panniculos & lacertos z° accipimu^{9} i genere causa. q̃a materia apostematis uel ẽ humoralis ut uẽtositas. 3° accipim^{9} diuisionez. q̃a quedã ẽ uera. quedam non uera. Vera est apostema calidũ. s. colericũ ut sanguineum in lacertis intrinsecis. ut pãniculo intrinseco. s. tegente costas. uel in diafragmate. & illud est purum. i. illud apostema ẽ uerũ. & purum apostema dictũ pleuresis. Sed nõ uera pleuresis ẽ in lacertis extrinsecis. s. uersus cutiz & i pãniculis extrinsecis usq; ad cutiz quandoq;. Et debet intelligi q̃ď tũc nõ ẽ uerum ꝓprie. quãdo materia cũ h° ẽ frigida. Si ergo extra ẽ apostema calidũ & intra frigidũ. utrũq; potest dici pleuresis nõ uera uel nõ pura quodãmõ. 4° accipim^{9} q̃ď sit prauu^{9} quãdo apostema ẽ i diafragmate Et ratio ẽ Meslue. q̃a cõmunicat cerebro in magno neruo. ¶ E materia. ¶ Prio faẽ hoc. z° removet errorẽ. z^{a} ibi. & nos. ¶ Cõsyderandũ q̃ď cõprehendim^{9} ordinẽ fiendi a materiebus. quia prio a colera. z^{a} a sanguine. 3° a flegma. & 4° a melancolia. ¶ Et uidẽ ꝑ hoc affo. cũ commẽto in 6ª particula. Accide eructuãtes. ¶ Dubitaẽ q̃ a posset repiri flegma subtile aquosum ut sal tum. unde posset pleuresis fieri frequenter.

¶ Amplius pãniculus ẽ mẽbrũ frigidũ. quare frigida passio frequẽtius fiet in eo secundũ sententiã Galieni z° de interiorib^{9} 5° ca°. ¶ Dicendũ q̃ raro accidit pleuresis ex humoribus frigidis. ꝓp cãm quã Auic. ponit. & ideo raro accidit eructuantib^{9} acetose secundũ plurimũ. & dixit secundu plurimũ. quia multum & continuaz eructet sic. ¶ Ad ꝑmũ dicendũ q̃ illa flegmata raro repiuntur. ¶ Ad secundũ dicendũ q̃ frigida passio facta ꝑ penetrationẽ materierũ rari^{9} accidit panniculis & frigidis mẽbris q̃ calida. ¶ Et nos. ¶ Quia iam dixerat. q̃ pleuresis est apostema calidũ. & postea dixit. q̃ fieri potest. quãdoq; ex flegmate. uideret alicui ñ esse bene dictũ. quia apostema flegmaticũ est apostema frigidũ & ñ calidũ. ¶ Respondet q̃ apostema calidũ pót fieri ex humorib^{9} frigidis. qñ putrescunt. ut ꝑmo can fen. z^{a} ca° de egritudinibus compositi. sed est differẽtia. qa apostema h° factũ ex humorib^{9} calidis. est acutior morbus. qz ex frigidis est cronicus. ¶ Et ꝓpterea. ¶ Hic determinat de pleuresi q̃tũ ad modũ teriationis & ꝑmo ꝑmittit illo s. abiꝯiẽdo ex illis quedaz. z° exequit. 3° ostẽdit quo accidẽtia quedã pleuresim augmentãt sese. z^{a} ibi & pleuresis quidẽ cũ resoluit. 3ª ibi. & q̃nq; accidit ex uehemẽtia febris. ¶ Dubitatur quia Auic. uideť insufficiens. quia est mod^{9} terminationis p corruptõez mẽbri. ut in libro de malicia complõnis diuerse ¶ Item pót terminari apostema ꝑ ꝓmutationẽ ¶ Ad ꝑmum dicendũ q̃ď ille mod^{9} terminationis ñ est uerus mod^{9} terminationis. sicut nec febris terminať ꝓ mortẽ. ¶ Ad secundũ dicendũ q̃ď Auic. supplebit infra. ¶ Vel dicendum q̃ dedit intelligi ꝑ hoc q̃ď dixit resolutionẽ. accipit enim eã ualde large. ad recessum materiei post collectionẽ ad sanẽ. ¶ Induratio minorať. Rõ est. qa materie ut plurimũ sunt subtiles ñ apte indurari. ¶ In duratione dispositionũ. i. ut plurimũ. ¶ Et pleuresis. ¶ Prio declarat i sermone cõmuni has terminationes. z° in sermone specialiori. z^{a} ibi. & multociẽs. p° deteriat moduz terminationis ꝑ resolutionẽ. z° ꝑ collectionem. z^{a} ibi. & q̃nq; colligitur. ¶ Dubitatur utrum q̃ñ materia pleuretis exit cũ sputo. sit terminatio ꝑ resolutionẽ. Videť q̃ ñ. quia talis ẽ sensibilis euacuatio. sz resolutio ẽ euacuatio insensibilis ¶ Dicit Albertus q̃ respectu cãne pulmonis. & partiũ a quib^{9} imediate uenit. ñ ẽ ꝑ resolutõnẽ. qa ẽ sensibilis. sed respectu loci in quo ẽ pleuresis ẽ ꝑ resolutõez. quia ẽ insensibilis. ¶ Contra. quia sic ẽ insensibilis. si erumpať extitura. qa ñ appareat nobis. ¶ Amplio^{9} materia que resudat. exit ut sudor. sed talis diciť euacuatio sensibilis. i. ñ per euaporationem. ¶ Dicenduz q̃ď a postemata intrinsecorũ mẽbrorũ tripliciter põt dici regulariter terminari ꝑ resolutioem. Vno modo ꝑ conuersionẽ materierum in uaporẽ & exitũ insensibilẽ. & in hoc communicant apostemata extrinseca & itrinseca. & ď hac ñ loq̃ť. A.

qñ dicit.& extra educit.z° modo dr̃ apostema intrinsecũ terminari p resolutionẽ.i.p quandam resudationẽ materierũ p pellẽ tenuẽ preter qđ ipsa colligat in cupũ & saniẽ.& hoc mõ resolutionis ñ pñt terminari apostemata extrinseca subcute.sed apostemata oculi & oris sic resolui possunt.& de hac resolutione loquitur hic Auic.et Calienus in primo aforismorum ibi.Paroxismos. ¶ Tercio inuenitur qñq; ab Auic.dictus apostema intrinsecum resolui.quia materia recedit a parte siue p permutationez siue per repercussionẽ.quo quãdoq; sumit hic Auic.Vnde dicit qñq; resoluitur.i.pmutat materia ad partẽ aliã idest ed aliud mẽbrũ.Similiter tamen possz exponi ad partẽ aliaz.quia insensibiliter euaporet ¶ Et quãdoq; colligitur. ¶ Hic determiat modus terminationis p collectionẽ.& prio declarat partes ad quas collectio pmutatur.z° accidẽtia collectionis erupe de suffocatiõe uel libera expultione.3° signa quibus cognoscim.9 collectionẽ futurã & eruptionẽ 4° declarat quedaz.z^a ibi.& quãdoq; prefocat.3ª ibi.& qñq; nõ.4ª ibi.& quandoq; accidit. ¶ Consyderandũ ut rũpatur i.laudabiliter potest rumpi. ¶ Et multotiẽs cadit ¶ Hec pars ut iaz apparet põt dupliciter introduci. primo q̃ hic in spãli declarat hos modos terminationis.& primo qui ẽ per resolutionez que ẽ permutatio materie apostematis ad partem aliam.z° qui ẽ per collectionez.3°.quia insufficienter loquutus erat de pmutatione perficit sermonẽ.z^a ibi.& quãdoq; pfocat.3ª ibi.et quãdoq; accidit. ¶ Alio modo põt introduci.q̃ hec pars sit cõtinua pmissis.& sit sermo.qđ facta collectiõe ad saniẽ aliquãdo erũpit ad pulmonẽ aliquãdo ad uias urine.aliquando ad intestina. aliquãdo ad inguina.aliquãdo ad fauces .aliqñ ad cerebrũ. ¶ Sed dubitat̃.quo postq̃ sanies ẽ facta.& erupta põt ire a pectore ad cerebrum & loca post aures.Amplius si cõcedit̃ qđ uadat & apostemet.id apostema erit de materia sanio sa actu.qđ ur̃ mirabile.& nũq̃ uisuz. ¶ Dicendũ qđ uolẽdo sequi formã diuisiõis datã.s.q̃ hic Aui.incipiat in speciali sermone loqui de his terminatiõib9.Iam apparz solutio.qa nõ ẽ hic sermo đ pmutatiõe materie q̃ saniata q̃.sz anteq̃ fiat collectio de materia saniosa.qñ iaz erupit & ãteq̃ erũpat.põt trãsire ad cerebrũ a pte ad ptẽ.nec h° ẽ ipossibile.lz sit rarũ.qa difficile ẽ. ¶ Cũ dicit̃.ergo fiet aliqđ apostema.qđ statiz inchoabit a materia saniosa. ¶ Dicẽdũ primo qđ hoc accidit in exituris ruptis uel nõ ruptis. cũ nũdũ sunt maturate.unde humotes stãt sub forma hũorali.& non sub forma saniei adhuc. ¶ Vel dicẽdũ qđ illa sanies recõmiscet̃ cũ aliis humoribꝰ.cũ quibꝰ fluit.qui trahũtur ad ptez que apostemat̃.& ideo nõ apparet sanies distincta.lz sit ibi. ¶ Et quãdoq; ꝓfocat. ¶ Hic ostẽdit qđ sequit̃ ad eruptiõez quãdoq; de suffocatiõe uel nõ. ¶ Et nõ est materia sanies.i. & si materia non sit sanata.uel sit saniata.& ideo subdit.Siue sputum simile saniei.i.sit siue non sit. ¶ Sed uirtutes.scilz expulsiua & naturalis ¶ Consyderandũ q̃ per illaz.expulsiuaz naturalez ego intelligo illã que pectus dilatat & constringit.inq̃tuz sine cognitione agit.& eãdez uoco uoluntariaz.ut ibi.& quãdoq; est imperiũ uoluntatis.Si aũt preter hanc sit uirtꝰ naturalꝰ. ulerit illa que cõstringit & dilatat pulmonẽ z^m Auerroiz.ulerit uirtus naturalis expulsiua propria.cui mẽbro qua fit expulsio ppriarum superfluitatẽ.que ẽt põt iuuare in motiõe materie q̃ sputi. ¶ Cõstrictiõem ad tussiz.Q uia in actu cõstrictiõis intrat materia i pulmonẽ. ut infra declarabit Auic. ¶ In huiusmodi dispõnibus .s.retentiõis materie. ¶ Accidit ebulitio.i.sonꝰ. sicut si aliquid ebulieꝛ.& ẽ quidã sonꝰ. ¶ Cõmistionẽ.Quando ẽ ppria a cãna ¶ Et ẽ sermo secũdi pnosticoꝝ.S. in pulmone coherẽs sonuerit &c̃. ¶ Et qñ. ¶ Isti sunt tres canones. Primus est signũ collectiois Et ẽ affo qnte pricule ¶ Quicũq; pleuretici facti. ¶ Contra qđ dictũ i statur de anxio.q̃ habuit crisim in i4.& tñ ñ fuit materia conuersa ad collectionẽ. ¶ Dicendũ primo q̃ sermo ẽ de uera pleuresi calida.que ẽ acutus morbus.sed morbi acuti continui a pri pio ñ trãseũt i4.dies.quin terminent̃ prio & p prio termino.q̃ est p resolutionẽ.si ergo trãseãt signũ ẽ q̃ materia coadunat̃ in cupũ.hoc tamen diuersificat̃ secundũ complones etates & alia. ¶ Secundus canon ẽ.q̃ qui nõ ẽ mũdificatꝰ pꝰ xl.dies.s.a die rupture.Et ẽ affo.quinte pticule ¶ Quicũq; ex pleuretide. Et cã ẽ.qa materia corrosiua corrodit pulmonẽ.& ideo fiunt ptisici et peripleumonici.In hac enim ulceratõe pulmo repletur a sanie.& fit quasi apostemosus. ¶ Et qñ uirtꝰ.i.uirulẽtia & materia mala.que expuitur alꝰ uenenũ ¶ Et ñ sumitur ut Haly.accipit tractatu z°.i5° cõmento. Considerandũ q̃ sicut ponit cõmentator i cõmento predicti aforismi terminus pleuresis ẽ in i4 diebꝰ sed in ẽpimate ĩ xl.& suasio in hoc est.licet ñ ponat ibi cõmentator ¶ Sed innuit q̃ terminꝰ i4 diei ẽ in morbis acutis.& talis est pleuresis ¶ Sed terminus xl.ẽ in cronicis siue acutis tropicis.đ quibꝰ ẽ ẽpima est enim morbꝰ satis quietꝰ nõ acutus fortis.sic̃ est pleuresis. ¶ Tercius canon ẽ mẽsura rupture.Et debet intelligi a die collectionis in cupum. ut cõmentator̃ituit z° pnosticorũ cõmẽto 58° in quo nõ olo cũ Galieno concordat. ¶ In pluribus.i.in xx.qa ex quo trãsiuit in saniẽ. signum fuit qđ materia ẽ grossa nõ parata resolutioni ut plurimũ.ideo processit ad diẽ.xx.ulterra.

¶ Et quãdoq; Quia dixerat supra. qđ quãdo colligit. idiget maturatiõe. Vñ g° declarat. quo aliquãdo ante maturationẽ põt rũpi. & ponit causas. & patet. ¶ Et qñq; accidit ut pmutet. ¶ Hic determinat de particularibus mõis ter miatiõis p pmutationẽ. & hẽt tot ptes. quot modos. & possunt signari nouem & pauciores.

¶ Non ẽ bonuz i putuz. i. non bene spuit. uñ nõ est boni coloris. ¶ Quez dicturi sum⁹. s. ca° đ peripleumonia. ¶ Nona sequũt cuz ea. s. pm u tatiõe reliqua signa &c̃. i. sunt cum ea signa ma la. Vnde lr̃a extra. iã ut ly deinde nõ dicat ibi ordinẽ in tẽpore. ¶ Et ad latus cerebri. supple. ¶ Et quãdo transit in dispositiõe resolutionum. i. perputatiõis. Vel. i. tempore quo deberet resol ui. anteq̃ colligat &c̃. ¶ Ad mẽbra apparẽtia extra. ut manus ꝑ pedes. ¶ Inferiora. uerbi gr̃ia pedes. ¶ Fiũt fistule. Nõ. opz ꝙ fistula sumat hic pro ulcere cauernoso. ut 2° pnostico. 64° cõmẽto. sz pro ulcere sanioso profũdo. quale ẽ i hac materia pp grossiciẽ materie & retentiõez i profũdo. ¶ Non sunt maligne. Quia nõ sunt cũ magno uel propio nocumẽto partis. sic̃ alie fistule ꝑprie dicte. ¶ Antiquat mẽbr̃. s. cũ egri tudine. ¶ Et possibilẽ rectificatõ ei⁹. s. materie fistulose. qa ẽ in cute. ¶ Et mltiplicant. supple ille occultatiões. ¶ Et qñq; accidit. ¶ Hic sermo simiłẽ illi ypo. 2° re. acu. ¶ Exiccatur. cã anheli tus frequẽtis. & hoc pp reiterationẽ motuũ & pp residuũ caloris. cui⁹ euẽtatio nõ põt cõpleri in anhelitu frequẽti. Hec aũt exicatõ fac̃ uiscosũ sputũ. s. magis grossuz & nõ lubricũ. ¶ Vehe mẽtia laboris. s. ãhelitus. ¶ Ambe. s. uiscositas sputi & frequẽtia anhelit⁹. imo apparz ꝙ uisco sitas addat ad uiscositatẽ. ¶ Queriẽ. ¶ Dubi tat̃ g° de h°. Et uidet̃ ꝙ pleuresis ul⁹. peripleu monia lateris. dextri sit đterior. Prio qa ãpliorẽ cõgregat materiã. cũ epar situet̃ in dextra. ¶ 2° qa dextra ps nobilior ẽ sinistra. ¶ 3° qa ẽ pars magis mota. ut i libro de ꝓgressu aialiuz. Mo tus aũt difficultat apostema. & addit ad graui ratẽ. qa ad dolorẽ et ad accidẽtia mala. ¶ 4° qa ẽ ps sensibilior. cũ sit perfectioris cõplexionis. ¶ In cõtrariũ ẽ Auic. ¶ Itẽ simile uidet̃ de his & de aliis passionibus materialib⁹. ut i tremore q est peior a latere sinistro inchoans. ut sup̃ fen 2ª hui⁹. ca° de tremore. ¶ Istaz questionẽ mo uet Rasis 4° cõtinentis. & nõ soluit. ¶ Concilia tor uero differẽtia 99. tenet. qđ pleuresis lateris sinistri sit p̃uior materia loco sinthomate & eua cuatiõe. Prio ẽ prauior ex ꝑte materie. qa mate ria ibi exacuit̃ calore ptis sinistre. que ꝓpter si tum cordis ẽ calidior. 2° ẽ prauior ex loco. qa ps sinistra ẽ nobilior q̃ dextra pp partẽ cordis sinistrã esse nobiliorẽ. Dico 2m Gallienũ ꝓpter diuersitatẽ que ẽ inter eũ & Aristotilẽ in hoc ut declarabit̃ sen xi. 3° ẽ prauior accidẽte. quia sequũtur accidẽtia prauiora ꝓpter ꝓpinqtatez ad cor. 4° ẽ p̃uior euacuatione. qa ñ sic euacua tur materia a parte sinistra sic̃ ad dextra. quia ue sunt magis arcte. & qa nõ sic ẽ ps sensibilis unde nõ sic cito stimulat̃ ad expulsiõez. Pleure tis uero lateris dextri põt poni prauior q̃titate materie. qa magis suffocat. Hec ẽ ei⁹ solutio. sz facilet cõciliator. quã accipe si placz. Multa eni cõtra eum induci possunt ex dictis suis met.

¶ Dicam⁹ aũt cũ Aui. qđ hec apostemata sini stri deteriora sunt siue mortaliora. sz lateris. de xtri sunt salubriora 2° qđ hec apostemata late ris sinistri sunt aptiora maturatiõi & resolutio ni. sz lateris dextri sunt ieptiora. & magis iobe diẽtia resolutiõi & maturatiõi. ¶ Rõ pmi qa apostemata sinistre ꝑtis sunt cordi ꝓpiquiora. Cor eni magis locat̃ in sinistro. sz eni stet in me dio. tñ ad sinistrã declinat. ut sen xi° cap° p°. g° pp maiorẽ ꝓpinquitatẽ apostematũ ad id erũt periculosiora. & magis suspecta ad mortẽ. Ecõ tra uero apostemata ptis dexre. Sincopis g° & malicia pulſ⁹ & similia pl⁹ cõsequũt̃ apostema ta sinistre ptis. Et h° ẽ qđ Aui. dixit. ꝓpiquior ꝑti sinistre ẽ deterior. & h° ẽ pp propiquitatẽ cordis. Vnde alia lr̃a ꝓpinquior cordi. ¶ Ratio secũdi põt assignari duplex. & quelibet hẽt dif ficultate. Prima apostemata sunt aptiora matu ration̄i & resolutioni i locis calidis. magis. ut ait cõmentator. 2° ꝓnostico. cõmento 5°. sed pars sinistra ẽ calidior ꝓpter situ cordis. 2ª causa ẽ paucitas materie. quia ps sinistra ñ est sic hu mida. cũ nõ sit ibi fons humiditatis. pauca autẽ materia ẽ resolubior & maturabilior q̃ multa. ¶ Contra p̃dicta ꝓmo uidet̃ contradictio dice re hoc apostema lateris sinistri est ꝑiculosi⁹ & mortali⁹. & dicere est cõueniẽtius ut maturet̃. & recipiat resolutionẽ. Hec enim sunt due. spẽs melioris terminationis apostematũ. 2° uidet̃ po nere hec sententia. ꝙ latus sinistrũ sit dextro cali dius. cũ ñ ps dextra ponat̃ calidior. cui⁹ tamen signũ est mot⁹. imo inter animalia hõ hẽt frigi diora sinistra. ut 3° de partib⁹ animalium. ¶ 3° dicit ꝙ apostema in dextra ꝑte est de pluri ma teria. in sinistra de minori. ¶ Contra qa ad ꝑtẽ sinistrã dirrigit̃ ram⁹ unius uene. q ñ uadit ad dextrã. ut ꝓma primi ca° de anathomia uene as cendẽtis ergo plus hz de sanguine. ¶ Ad ꝓmũ dicendũ ꝙ nulla ẽ contradictio sermonũ. qa. A. dixit. apostema enim lateris sinistri ẽ ꝑiculosi⁹ tñ si sit de salubrib⁹. ẽ aptũ terminari p resolu tionẽ & maturationẽ. Vnde dicit. si fuerit de p prietate eius. ut suscipiat illud. ¶ Et ẽ simile. sicut si diceremus apostemata spiritualiũ sunt mortaliora. q̃ apostemata mirach uẽtris. & iñ sunt aptiora resolutioni q̃ ista. ¶ Ad secundũ

dicendū ut dicit cōciliator. qđ licet totū latus
ſiniſtrū ſit frigidi⁹ dextro tamen aliqua pars
ſiniſtri ut que ē ꝓpe cor eſt calidior quadā pte
dextra. ¶ Aliter ēt ſoluit. ꝙ caliditate q̄̃titatiua
ps dextra eſt calidior. ſed caliditate qualitatiua
acuta pars ſiniſtra. Et forſan uult conciliator ꝙ
calore ſpirituoſo pro opationib⁹ anime ps dex
tra eſt calidior. qa illā cor influit ut in radice. ſz
quadā caliditate uaporoſa uel ꝓ contactū ñ ꝓ
operationib⁹ uel quaſi cōſequēter pars ſiniſtra
ē calidior. & illa caliditas facit ad reſolutiōem
& maturatiōez materie⁊ pl⁹. q̄̃ faciat caliditas
illa menſurata lateris dexteri. & hic eſſet locus
ſpeculatiōis. ¶ Ad reliquū dicēdū qđ pi⁹ facit
ad multiplicatiōez materie⁊ epar in dexta pte
q̄̃ illa uena in ſiniſtra. ¶ Ad rationes predictas
dicēdū. ¶ Ad primū prio cōcedēdo ſz materia
illa lz ſit ampliꝰ. nō tamē ita cordi propinq̄̃. Sed ſi uelles tenere. qđ ps ſiniſtra pl⁹ aggregat
de materia. tene per tertiā inſtantiā ſupra factā
de ramo illo uene eunte ad ſiniſtrā. ¶ Ad ſecū
dum dicēdū qđ lz id ſit nobilior in eſſe pricipiū
mot⁹. ē ignobilior in hº. qđ eſt nō locare cor.
¶ Ad tertiū dicēdū ut cōciliator. qđ infirmi
debent quieſcere. & nō moueri. uel qđ ex hoc
aliqd tātū pl⁹ habent de malicia. ¶ Ad quartū
dicēdū qđ nō ē in hº magna diuerſitas. ¶ Vel
dicēdū qđ ſenſibilitas icitat ad expulſionē cit o
rem. ¶ Et q̄̃q̄ facit cadere. ¶ Hic pōit q̄̃ſdaz
cās pleureſis mediatas. & quaſdā ꝑmitias. &
prio quaſdā ātecedētes. zº pōit q̄̃dā cōperatōez
3º q̄̃ſdā ꝑmitias. ibi zª. & raro. ibi 3ª. & pleure
ſis Pria patet. ¶ Cauſa ei⁹ qđ dicit in zª parte
eſt quā ponit Galienus in cōmento affo. quinte
particule. In pleureſi peripleumonia. qa q̄̃ ma
terie peripleumoie multiplicāt. ſuffocāt ut plu
rimū. añ q̄̃ accedat pleureſis. pōt tñ accidere q̄̃
q̄̃. ¶ Et alleuiat cuz eo. ſ. cū tali ꝓmutatione
peripleumonie ad pleureſim. ¶ Conſtrictio an
helitus. Quia cū materia nō opilat pulmonē.
nō ſic aggreuat anhelitū. cū tranſit ad pleuram.
¶ Alleuiatione aliqua. Quia facta pleureſi. ex
pte doloris eſt grauior anhelit⁹. ñ tñ ex pte opi
lationis. ¶ Et pleureſis ꝓ plurimū. ¶ Ponit hic
quaſdā cās ꝑmitiuas. ſ. tēpora āni. & alias cās
ut ſexum etatē & ꝓgnationē. ¶ Dubitat quō
accidat pleureſis in autūno. cū tunc colera ñ ſit
plus. imo melancolia. ¶ Dicendū ꝙ licet colera
ſit plus in eſtate. tamen i autūno eſt pl⁹ ab eſta
te reſeruata. que conſtricta & ꝓhibita a reſolu
tione facit pleureſim. Simile ei ꝙ dicit 3ª parti
cula affo. illo affo. Autūno uero & hyeme. hec ē
pleureſis flegmatica plus pp eius multiplicatio
nē & expreſſionez & leſiōez ſpiritualiū a frigo
re. Et ꝓprie fit pleureſis poſt uer hyemale pp
expreſſionē & catharros. ¶ Et multiplicat ēa

pleureſis in uere hyemali pp catharros & leſio
nē ſpiritualiū. Et ıó ſubdit. mltiplicat cum eo.
ſ. uere hyemali dolor. ¶ Lateraz & c̄. pprie ſuc
ceſſione meridiei. i. proprie qñ ſuccedit uer hye
male. tpre preterito hyemali humectatio & ab
hyemali groſſo aut expreſſiuo. ¶ Et in eſtate
qa iaz dixit. ꝙ in autūno & hyeme multiplicant
Cuz dixit de uere. Dic̄ nūc de eſtate. ꝙ minorat
aduentus pleureſis i eſtate. et cū ſufflat meridi
es. quia eſtate & conſtitutione meridionali ñ pre
munt materie intus. immo extra mouentur. &
ideo in fine autūni. cum incipit uenire frigus. cō
primens. multiplicatur pleureſis in habētibus co
leram ſuperfluā. ¶ Sed diceres. quare eſtas nō
facit uenire pleureſim. cum iaz ſit dictū. ꝙ por⁹
uini & caliditas uehemēs fac illā uenire. ¶ Di
cendū qđ utrunq; pōt contingere. tñ hyems &
autūnus plus faciūt pleureſim. q̄̃ eſtas. Secun
dū uero formā aliā ab hac que ſtatim dicta eſt.
& hec qa ſit pure meridionalis cōſtitutio ſ. diſ
poſitio. & nō ſequit frigus poſt. ſicut dicebat
de fine autūni. minoratur & c̄. ¶ Et pleureſis.
¶ Hic prio cōperat pleureſiz ad apoſtema epa
tis. zº ad freneſim. 3º ad accidētia quedā que ſe
quūtur. 4º ad ydropiſiz. lz ſit melius dicere qđ
ponit mltos canones. ibi zª. & quādoq; Differē
tiā apoſtematis epatis & pleureſis infra ſcis.
¶ Et quādoq; aſſimilantur ſirſen. i. freneſim.
¶ Propter magnitudinē accidētiū eius. ut ſin
copis. uehemētia fe flux⁹ uētris. & ſimilia. In
diget primū. & ē pleureſis. ſ. cū ſputo ſangui
nis. Ledente. alꝰ leniē te. ¶ Secūdū pleureſim.
¶ Quia ſtiptica nocent in pleureſi. ¶ Et iō dixit le
dente. Vel qa pleureſis indiget leniente. ſ. facilitā
te ſputuz. Iō dicit alia lr̄a leniente. ydropiſis
. ſ. cū fe. Et ſunt dicta Galieni in cōmēto affo.
¶ Humide diete. ¶ Et mltotiēs. ¶ Hic cōplet zm
quoſdā can. lz ultimus ſit curatiuus. & poſuit
eū. ut faceret rmemorari. qđ poſt can. generales
alicuius paſſionis cōſueuit ponē can. cure hoc
tamen poſtpoſuit ad tractatum. qui ſequit. Al
canabit. ſunt caules quaſi albi groſſi. de qb⁹ po
nit Auic. zº can. caº de caule. & dicit idē qđ hic.
¶ Et cura ſubtilis materie. ſ. & pauce. qa pōt
p illā reſolui. ¶ Oximel. ſ. mlte acetoſitatis. ut
ſedet calorē. ſi quis eſt iduct⁹ a balneo. & iuuet
ad expuitionē & abſterſionē. ſi qua materia eſt
in pectore. ¶ Inunctionē. ſ. circa pectus. qa mo
tus attrahit calefactione. ¶ Sed tu diceres. ita
facit balneū. ¶ Dicit ꝙ balneū diſtrahit ad di
uerſas ptes. ¶ Per hoc. ſ. balneum excuſatur a
fleubothomia. Sicut q̄̃q; excuſat fomentatio.
Et illa erit quedā ñ uera uel omnimoda modica
pleureſis. que balneo recedit ſine alia euacuatōe
¶ Dubium eſſet. i qua pte frequētius accidat
pleureſis. Raſis enim ſenſit 4º contīētis qđ in

ſiniſtro. Sed omittitur hic &c̄.

PLeureſis pure. ¶ Iam poſuit ſciē
tiā pleureſis & diuerſitatez eius.
¶ Hic ponit ſigna correſpondētia p̄
dictis in capitulo añcedēti. ¶ Et
primo ponit ſigna uere pleureſis. & qb⁹ diſtin
guit̄ ab aliis. & q. ib⁹ cōmunicat. 2° ponit ſigna
quantū ad oēs diuerſitates. que in pleureſi acci
dunt. 2ª ibi. cū nō eſt. Prima in duas. p° ponit ſi
gna uere pleureſis. que ſignificāt ipſam eſſe. 2°
ponit ſigna. quib⁹ cognoſcim⁹ inter eā & paſſio
nes. quib⁹ ſimilat̄. ibi 2ª. ampli⁹ q̄m. ¶ Circa
p̄mū ſignū pōt dubitari d̄ anxio qui pleuretic⁹
fuit. et in ſtetit aliquib⁹ dieb⁹ ſine febre. ¶ Di
cendū q̄ tunc n̄ fuit uera pleureſis. pp̄ groſſitiē
materiei. a qua uaporatio fuit facta. & exeunte
ſubtili ceſſauit ebulitio fortis. & in hoc iā p̄tela
uimus ſermonē in cōmēto affo. ¶ Paroxiſmos
¶ Et q̄nq̄ ē plurimū. i. plurima ē tenſio. ut ſen
tiat tenſionē uſq̄ ad furculā ſuperiorē pectoris
¶ Quandoq̄ multitudine. Quia q̄nq̄ poſſet
fieri a uētoſitate p̄pter paucū aerē motu licet
multe p̄tes pectoris laborēt. & iō reſtaurat cū
frequētia. De pulſu ſermonē diximꝰ can. prio
ſen. 2ª. q̄ eſt quidā pulſus durus cū diuerſitate
¶ Apud ſtatum. ſ. quo ad accidētia nō quo ad
digeſtionē materie. ¶ In principio rei. i. i p̄mis
dieb⁹ trib⁹. ¶ Cum ſputo. ¶ Dubitat̄ utruz
ſolū nocumentū factū in p̄tib⁹ pectoris. p̄ter hoc
q̄ cōmunicet̄ materia uel nocumētū a pectore
ipi pulmoni poſſit eē cā tuſſis. Videt̄ q̄ nō. q̄a
tuſſis ē paſſio qua uirtus expulſiua pectoris et
pulmonis conatur aliquid a ſe repellere. ut 5°.
de accidenti. ſed uirtus expulſiua p̄ncipaliter eſt
in pectore. ſ. dilatatiua & conſtrictiua. ergo ſo
lo pectore leſo excitabit̄ uirtus eius ad expellē
dū cū impetu. & hoc ē tuſſis. ¶ Ampli⁹ Auic.
ſupra ponēs cās tuſſis p̄mitiuas. Ponit cauſas
infrigidātes pectus et lacertos eius. ¶ Ampli⁹
apoſ. ēa epatis inducit tuſſiz. Quia accidit ei. q̄
habz id mordicatio. ut cōmentator 2° pronoſtico
rum commēto 3°. Sed iſta mordicatio & mal⁹
ſenſus uidet̄ induci ſtatim in dyafraḡ mate. non
in pulmone. ergo ſolus mal⁹ ſenſus partiū ſpi
rituallium preter pulmonē pōt cauſare tuſſim.
¶ Ampli⁹ cōiter auctores ponūt. qd̄ ſigna ſ. u
ti ſanguis a pectore ē difficultaſ tuſſis maior et
am. prior. q̄ quādo ē a pulmone. Tunc arguitur.
aut ſanguis a pectore facit tuſſim pri⁹. q̄ itret
pulmonē ſolū ſtans inter pectus & pulmonez.
& habet̄ p̄poſitū. aut facit tuſſim. quādo iam
ē in pulmone. & tunc ex hac cā tuſſis nō eſſet
maior. neq̄ p̄ixior quādo ē a pectore. q̄ quādo
ē a pulmone. qa ad quācūq̄ partē pulmōis ille
ſanguis peruenit. in eadē p̄ōt fieri ulceratio. &
erit ſanguis a pulmone. & ſic fiet equaliter p̄pī
quus ſanguis a pulmone & a pectore. & p̄ cōſe
quēs tuſſis equalis in fortitudie. & p̄duratiōe
¶ Sed dices. ille ſanguis a pectore eſt groſſior.
ergo tuſſis fortior. ¶ Dicēdū q̄d̄ id̄ n̄ uadit ad
mētē Aui. ſupra. nec alioꝝ auctorū. qa ex tuſſi
p̄lixa uolūt arguere de maiori diſtātia. a qua
uenit ſputū ſanguinis. & uolunt arguere groſ
ſiciem ſanguinis. imo groſſicies ē de ſignis ſenſi
bilib⁹. qb⁹ ēt arguimus locuz. ¶ Amplius dya
fragma ē principale mouēs i anhelitu. ſz leſo eo
ſolo uirtus ſua motiua cōtraheſ. & impetuoſe
mouebit̄. ut expellat. & i h°. erit tuſſis ¶ Ampli
us Haliab. 6. theorice 9. & x. ca°. aſſignans cām
tuſſis in pleureſi. diē q̄d̄ ē p̄p̄ motū expellentis
uirtutis ad rē nocētē. Et diē abſolute. & nō diē
pulmōis. Solū g° nocumētū pectoris p̄ter pul
monē pōt facere tuſſim. Et ſimiliter materia in
pectore ſtās p̄ter q̄d̄ penetret i pulmone. ¶ In
oppoſitū ſunt omnes auctores. prio Auerrois 3°
colliget cap° de accidētib⁹ epulſiue in pulmōe.
diē q̄d̄ tuſſis ē mot⁹ expulſiue i pulmōe. Et 4°
colliget ca° de egritudinib⁹ pulmonis diē. q̄d̄ p̄
pria egritudo pulmōis ē tuſſis. Idem Gal. 2° de
criſi x cap̄ſo. ubi uolens aſſignare cāz tuſſis in
pleureſi. dicit q̄ hoc fit. quia pulmo ſ. recipit p̄tez
eius. q̄ exit de panniculo. Et Raſis 4° cōtinētis.
¶ Et Gal. 3° de interioribus ultimo ca° dicit. q̄ ſi
nō tuſſit p̄mo. ē pleureſis. ſ. cū apoſtema nōdū
maturū eſt. & materia ē groſſa & diuerſa. ut ni
hil mandans emittat. Ecce q̄ ul't. q̄ materia ſtās
in pectore. niſi cōmuicetur pulmoni. nō facit tuſ
ſim Et hec ē⁹ mēs Aui. ſupra c° d̄ cōſtrictiōe an
helit⁹. ubi dicit q̄ ſi materia ſit i ſpacio pectoris
nō ē tuſſis. de qua ſit curādū. Idez in cap° de ſi
gnis aſmatis. ubi dicit. ſi materia n̄ fuerit extra
ſpaciū. & nō fuerit &c̄. i. ſi materia nō fuerit in
ſpacio pectoris nō erit tuſſis. quocūq̄ mō fuerit
¶ Et i h° loco uolēs aſſignare cāz tuſſis in pleu
reſi. aſſignat duas. ſ. nocumentū ex uicinitate. &
ē nocumentū ſine cōitate materie. Et nocumētū
p̄ reſudatiōez materie. g° ul't. q̄ niſi nocumētuz
ul' materia ad pulmonē attingat. nō fiat tuſſis.
¶ Hoc declarat̄ ſigno. cū eiz diſterijam⁹ ul'nera
caſtalia pectoris. nō p̄uocat̄ tuſſis ex hoc. q̄uis
materia impleat. ſpaciū pectoris. niſi ex hoc pul
mo cōſtrigat̄ & mordeatur. ¶ Hāc queſtionē
dimetto aliis. quia nimis p̄longarem ſermonem.
¶ Dico tamē pro ſolutione eius unum fūdamētuz
q̄d̄ nocumētuz q̄d̄ excitat expulſiuā pectoris &
p̄ulmonis ad tuſſiendū. oportz q̄d̄ fiat in parte.
ad quā aer. tractus & ipulſus poſſit p̄uenire
adiuuans. ul' quaſi coadiuuans in expulſione no
cumēti illius. ſiue natura iuuetur. ſiue eo iuuari
credat. Et ſi iſta p̄poſitio eſt uera. tunc nulla res
facit tuſſim. niſi nocumentū pertingat ad partes

pulmõis.ſ ad cãnulas & ramos ei⁹.qa ad illos attingit aer motus impulſiõis & expulſionis.& ſi attingat aer ad pectus. nó ꝓprio ſuo ipulſu põt materiã colligere.ut faciat illã ſputari. hz eni materia ingreſſuz in pulmonẽ.nõ quia aer ſpaciꝫ pectoris illã deferat.ſz uadit p uiã aeris. imo poſſibile eſſet qđ aer ille ipediret coherentiam pectoris & pulmonis ¶ Propoſitio aũt ꝓmiſſa q̃ ẽ ut fundamẽtũ.ꝓbaꝫ ſigno.qa habẽs raſcatiõez in guttere excitaꝫ ad tuſſim.qa illuc põt ptingere aer.q ẽ inſtrũmẽtũ in actu tuſ.is. quo fit expulſio ¶ Et tñ in magno ulcere pectoris uerbi gr̃ia in ulcere extra uerſus cutĩ nulla fit tuſſis.qa nõ ẽ auxiliũ in expulſiõe ei⁹ cũ aere p tuſſim impulſo. Et ſic ratio difficilis ſolueꝫ.qđ ſanguis in pectore.neq; alia materia i ſpacio faẽ tuſſiz .n.cõiceꝫ nocumẽtũ cãnulis pulmõis .ſ. nocumẽtũ cũ materia.ꝑſine materia.et ío icipeꝫ põt tuſſis a materia ſpaciꝫ ꝓp nocumentũ ſine materia. ¶ Et cũ ca ¶ Hoc ẽ ſextũ ſignũ ¶ Pura ẽ que ẽ in panniculo intrinſeco de materia calida cui omnia iſta ſex ſigna adaptãtur ¶ Nõ ẽ pulſatio.i.dolor pulſatiuus. Cã ẽ ut ſummiꝫ 2° đ interioribꝰ.& 4° cõtinẽtis.qa in illo panniculo nõ ẽ arthari⁹.ut diꝯ Aui. Et ío ſi apoſtema ẽ i muſculis coſtarꝫ.qa ibi ſunt plurime arthrie. poſſet fieri pulſatio.ut 4° cõtinẽtis põit Rafis ¶ Ampliꝰ quoniã ¶ Prio põit d ſtinctia ſigna iter pleureſiz & apoſtema epatis. Secũdo iter pleureſim. & pipleumonia .3°iter pleureſiz & freneſiz.4° addit cañ i ſignis.2ª ibi et differẽtia iter ea.3ª ibi.& cũ pleureſi 4ª ibi. & pleureſis Pª i duas.p° oſtẽdit cõmunitatẽ ſignorũ apoſtematis epatis & pleureſis.& ẽt peripleumonie. ¶ Ex quo ſequitur neceſſariũ eſſe ponere ſigna diſtinguentia.2° ponit ſigna diſtinguentia.2ª ibi. & iterũ. ¶ Ponit aũt.ꝙ cõmunicat apoſtẽa epatis & pleureſis in quattuor ſignis.ſ.tuſſi et fe. & malicia anhelitꝰ.& i dolore circa coſtas i pãnicnlo. ¶ Proper tenſionẽ ſuſpẽſoriorꝫ.ſ.epatis ad coſtas & dyafragma. ¶ Et expulſionẽ.i.per uẽtiõez doloris ad panniculũ pp iſtã colligãtiã dolor tñ in coſtis nõ cõmunicat tãtuz apoſtẽati epatis.qa epar nõ in oĩbus ẽ cõiũctuz cũ coſtis. ut 5° de interioribus 7° ca°. ¶ Et itez ſimilaẽ pipleumonie.pp illđ.i.pp ſigna q̃ttuor. ¶ Et pp ſputũ. Quia permutaꝫ ſputũ i pipleumõia. ¶ Diſtinguaꝫ inter ipſam pipleumoniaz et illã .ſ.pleureſim. ¶ Et iteruz. ¶ Prio ponit ſigna diſtinguentia inter apoſtª epatis & pleureſiz. ¶ Et quia iſta ſigª ſunt declarata fen.14.ideo breuiter tranſit hic ¶ Ad citrinitatem ſ. ppter icendiũ colore in epate. ¶ Tuſſis abſq; ſputo. Et hº ſigno ſolo nõ ẽ cõfidẽduz.quia ut dicit Alexander.pleureſis quãdoq; habet tuſiz abſq; ſputo. ¶ Quãdoq; denigraꝫ.propter ultimitatẽ calo ris. Et hoc etiã põt contingere in pleureſi.& iõ illa ſigna ſuut ſimꝫiungenda. ¶ ydropica.ſicut apparet quãdoq; in ydropiſi.& hoc i apoſtẽate gibbi. ¶ Egeſtio epatica.ut lotura carnis ꝓprie quãdo ẽ in cõcauo. ¶ Nõ cõprehendit.ſ.qñ eſt in concauo epatis.ſed qñ eſt in gibo cõprehẽdit ¶ Et q̃nq;.Hoc dixit ut declaret ꝙ nõ ſemp ẽ egeſtio epatica.ſed qñ ẽ defectus fortis in digeſtiã. Et ſunt iã numerata ſigna. ¶ Et cũ. ¶ Incipit ponere ſigna apoſtematũ epatis. ſecunduz ꝙ ſunt in gibo uel concauo. ¶ Sentitur.ſ.tactu. ¶ In carne.ſi.mirach uentris. ¶ Et ſi eſt in concauitate apoſtema epatis detegiꝫ ab eo.i.fit in iꝑo. ¶ Anhelitus inhobediẽs.i.difficilis. quaſi dicat.licet ñ poſſit tactu comprehẽdi tñ manifeſtatur ꝑ anhelitũ difficilẽ.in quo ihomo ſentit. ſicut ſi hẽret quoddã pondꝰ ſuggeſtũ coſtis.& pectori ponderans inferi⁹.& q̃uis hoc ſignũ ſit apoſtematis concaui.tñ plus ẽ in apoſtemate gibi.ut apparet fen.14. ¶ Et conſtrictio anhelitꝰ eſt ſimilis.i.ſatis uuiformis ſtans.quia quelibz parua nouitas circa apoſtema epatis nõ inouat modũ anhelitus. ¶ Non uehemens. Quia non ſic ex eo leditur ut ab apoſtemate pectoris.

¶ Pleuretici. ¶ Poſitis ſignis apoſtematis epatis.Ponit ſigna pleureſis.quibꝰ ab illis diſtinguitur.& ſunt ſigna quatuor uel quinq;. ¶ Cum ſputo.nõ ſemper ut dixit Alexander. ¶ Dolor &c̃. ſed in apoſtemate epatis grauatiuis. ¶ Vrina bone ſubſtãtie ut plurimũ.& ꝓprie in ꝓncipio. Sed in apoſtemate epatis ſtatim in ꝓncipio eſt mala. ¶ Et differẽtia inter ea ambo.ſ.apoſtema epatis.& apoſtema lateris ex una pte.& pipleumonie ex alia. ¶ Pulſus undoſus. ¶ Sz tu diceres.in hoc ñ differt ab apoſtemate epatis qa ẽt eſt undoſus. ¶ Dicẽdum dupliciter.prio qa Aui.ñ uult ꝙ quodlibet illorũ ſignorũ differat ab apoſtemate epatis & pleureſi.ſed aliquo abiuno.& aliquo ab alio. ¶ Vel dicendũ qđ in apoſtemate pulmonis pulſus ẽ undoſus uel undoſior.q̃ in apoſtemate epatis.quia pulmo eſt mẽbrũ accidentaliter mollius & cũ mollicie propinquiꝰ cerebro.& arthriſis brachiorũ. ¶ Dolor grauatiuꝰ.& p hº differt a pleureſi.Et cã huiꝰ doloris eſt.quia pulmo intrinſece ñ.ſentit. ¶ Strictura anhelitꝰ uehemẽs. In hoc differt a pleureſi & apoſtemate epatis. licet reſpectu pleureſis ſit ſtrictura uehemens uehementia q̃dam ut ſupra dixi. ¶ Anhelitus calefactus.ꝓp calefactũ pulmonẽ.Et in hoc differt ab apoſtemate epatis zm quẽdã modũ. ¶ Et ſigna alia .ſ.dicẽda capº de pipleumonia. ¶ Et quoniam. ¶ Prio põit cõmunitatẽ ſignoꝝ prleureſis & freneſis.2° ponit differẽtiã.ibi 2ª.& differentia. ¶ Et que.ſ.accidẽtia ſunt miora. qa non ſunt fortiora ut ſincopis. ¶ Anhelitꝰ ſanior. Quia

nō p se & immediate ledit instrumentū eius in freneſi.ſicut in pleureſi. ¶ Poſtponit corruptō .i.pmutatio' ahelit⁹. ¶ A pmiſtione.i.alienatio ne.quia fit poſt alienationē. ¶ Attractio.i.con tractio.uel concauitas iuxta mortē.ppter uapo res ad caput motos. ¶ Ratio eius incolumis. Quia mouent humores uerſus pect⁹. ¶ Pul ſus ſit magn⁹ in ſirſen.i.in freneſi.qa ñ ſic indu ratur artharia. Vel quia ſic ñ ledit cor.ideo i pulſu magno complet ita neceſſitas.q ñ fit fre quens.ſed rarus reſpectu pleureſis.in qua ple ureſi eſt parvus.propter nocumentum cordis. ideo oportet q fiat frequens. ¶ Et pleureſis. patet. &c̄.

QVm non eſt. ¶ Supi⁹ poſuit ſig⁹ quibus cognoſcimus pleureſiz cē. & quibus differt ad aliis paſſioni bus ſibi ſimilib⁹. ¶ Hic ponit ſi gna ſcdz eius diuerſitates. ¶ Sunt aūt diuerſita tes in ea quinq;.Prima quedā ē pura.quedā nō pura.2ª quedā ē pleureſis mala.quedā ſalua.3ª quedā ē in principio.quedā in augumēto & c̄.4ª quedā colerica.quedā ſanguinea.5ª quedā terina tur per pmutationē.quedā per reſolutionē & c̄. ſcdz hoc quinq; facit.ibi 2ª.ſignificant .ibi 3ª.cū nō ē ſputū.4ª ibi.& res.5ª ibi.qñq;.Prima i du as.prio poit ſigna ñ pure.ſeu nō uere pleureſis. 2º ſigna uere.2ª ibi.& in pura. ¶ Nocumentuz ad terminuz.Quia nō ita ē intenſa.ſicut qñ eſt in lacertis & pāniculis itrinſecis quia forſan no biliores & ſenſibiliores ſunt ptes .ille.iz in hoc poſſet eſſe aliqualis heſitatio. Et forſan uſt dice re ad terminū.i.quodāmodo.& hº ſatis ꝺdarat. cū dicit.Illam nāq;. ¶ Et fit apud tactum dolor maior.Et ſic debet intelligi Raſis 4º continētis cū dicit.q eſt maior dolor in pleureſi.qñ ē in la certo extrinſeco. ¶ Pulſatio.pp arthariam.ut ſu pra dixi. ¶ Naz.pro ſed. ¶ Ambo.ſ.lacerti tā dilatātes q̄ cōſtringētes. ¶ Inueniunt i duab⁹ tunicis.i.in duabus partib⁹ uerſus tunicas.ſ.in trinſeca & extrinſeca. ¶ Et iam oſtēdim⁹. Prio can.ſen prima de anathomia lacertorū pectoris. ¶ Et cōpreſſio.i.quādo premititur loc⁹.alꝫ cō prehēſio.& ē ſenſus q̄ſi dicat.nō difficile cōpre hēdit eā. ¶ Pulſ⁹ leuis quādo ē i carnoſitib⁹ partibus pectoris. ¶ Et quādoq; ē fe.Vult in hoc Auic.q illa accidētia poſſunt fieri ppter a liam cauſam.q̄ propter pleureſim.uerbi gr̄a.q dam febrit ppter apoſtema alibi q̄ in pectore.l' pp aliā cām.& habet ſputū ſanioſuz cū hac fe. ppter aliā cāz.q̄ ppter pleureſiz.qa habet unū catharrꝫ cōtētū diu in pectore. ¶ Aut aliud.i. habet aliꝺ ſignū.uerbi gr̄tia.pulſuz durū ppter aliā cāz.q̄ ppter pleureſim.nō oporz iudicare. qꝺ ille ſit pleuretic⁹.niſi ſit ibi dolor pungitiu⁹ & c̄. ¶ Plāte.ſ.manus.& hº ppter cōmunitatē .ſ.muſculorū extrinſecoꝝ cū neruis.q dirigūtur ad manus.hº tñ dictū ē ſatis extraneū apud me ¶ Et in pura. ¶ Hic pōit ſigna uere pleureſis & prio eⁱ⁹ que fit in panniculo diſtinguente.& eius q̄ fit in panniculo tegēte coſtas.3º reſumit de ea.q̄ fit i pāniculo diſtinguēte.2ª ibi.& ſi ē 3ª ibi.& dolor ¶ Cōſyderādū qꝺ p pāniculū diſtinguentē poſſum⁹ itelligere uꝫ dyafragma uel mediaſtinū Et tūc patet.quare dolor eſt ad oſſa.qa fortiter illi colligantur illis.& proprie mediaſtinus thoraci. ¶ Permiſtio.pp commu nitatē multā in cerebro. ¶ Vehemētiora accidē tia de malicia anhelit⁹.& dolore clamoſo.Et iō ſubdit.& pro.i.dolor. ¶ Sed dubitat de eo qꝺ dic̄.& nō ē uehemētia febris.Quia uideť hec febris prauior & acutior.q̄to mēbrū ē nobili⁹. ¶ Dicendum qꝺ ſemper mens Auic.fuit qꝺ in mēbris carnoſis fiant febres ex illoꝝ apoſtema tib⁹ maioris caloris in q̄to.& uelocioris motus in calore qa citi⁹ materie in illis putreſcūt.Sed in neruis lz febris ſit maior & prauior ex pte accidētium.ut dolorū & uigiliarū.alienationis. & ſimiliū.tñ ex pte tenſionis forme caloris ñ.ut 4º can.ca º ꝺ febrib⁹ apoſtematū. Veꝝ febris q̄ eſt i mēbris carnoſis.ē uehemētior.& i mēbris neruoſis debilior. ¶ Quia ergo pannicul⁹ me diaſtinus ñ ē carnoſus.nec dyafragma.ſed i me dio.ideo febres illoꝝ apoſtematū ñ ſunt ualde i gradu multo.nec mlto uapore. ¶ Sz tu diceres nec panniculus cooperiēs ē carnoſus. ¶ Dicēdū q̄ ſtatim tegit.& adiacet ptib⁹ carnoſis iter co ſtas.& ideo eius febris eleuatur ad maiorē ca lorē.& uelocius.ſecundū enim q̄ mēbrū ē calidū in natura.ſecundū hoc materie ꝓcedūt in putre dine & in calore cicius.& magis eleuanť ad fur culā.ſ.ad ſupiorē & iferiorē. ¶ Et diuerſifica tur.Quia ſi in panniculo inferi⁹ trahiť iferior furcula.& ſi ſupius trahitur ſupior.ut Raſis. 4º continēris.Et hoc eſt qꝺ dic̄.propter diuer ſitatē tractus partiū pāniculi furcularuꝝ.ſ.pars ſupior pāniculi trahit ptē pāniculi furcule ſupi oris.Et propter diuerſitatē partiū in ſenſu.qa ps una pāniculi pōt alia magis ſentire.ut forſan ptes uerſus dyafragma ſunt aliis ſenſibiliores. Et ſermo hic ē poſitus 2ª primi ca º ꝺ ſpecieb⁹ doloris.Et ibi quandoq; queſtuimus.que pars panniculi tegentis eſt ſenſibilior.an ſuperior an inferior.an que tegit carnem. an q̄ ē iter co ſtam & coſtam.Et tu conſydera. ¶ Et quādoq; ē.ſ.dolor declinās ad partē thoracis.ppter euē tum apoſtematis in inſtrumētis & ē. ¶ In carne inter coſtas.ſ.in lacertis ¶ Nō ē timor ſcilicz ſi cut quādo hoc fit ppter apoſtema in pāniculo diſtiguēte.

Significat. ¶ Hic primo ponit sig^a bona. 2° sig^a mala. 3° addit can. ibi 2^a et malicia. 3ª ibi. et scias. ¶ Dicit sputum ueloy. quia cito apparet in principio. ¶ Dicitur facile. quia sine difficultate. Apparet de h° 2° prorosticorū 43 commēto. ¶ Album. s. p digestionē. ñ albū p uiā. exuberātie flegmatis puri. & ideo p̄misit maturū. ¶ Et reliqua accidentia. i. moderata. ut tussis & febris. ¶ Receptio cure. i. qđ iuuat auxilio medici. ¶ Tollerat &c̄. qa ñ multū angustiat. ¶ Equalitas. q̄tum ad totū corpus. ¶ Cū eq̄litate. quia ñ cū m̄to excessu febris. ¶ Est signū malū ualde. Quia hoc ē generale in omnib^9 passionib^9 mēbrorū remotorū a uijs urine. q boni tas urine licet sit bonū absolute. qa ñ est ualde bonū. Vnde urina mala ē pessima. ut ponit ysac 3° urinarū in p̄ncipio. Et cā est. qa cū ē mala significat uehemētiā passionis. que cōmunicatur epati. Et idem dicet inferius fen i6. cap̄o de yliaca passione. ¶ Et malicia. ¶ Hic licet ponātur signa mala. aliqđ tn̄ bonū miscet. s. đ fluxu sanguinis nariū dicēs q ē bonū signū. intelligēdo quando fit in die cretico. & cum alijs conditionibus dictis. fen. 2^a. 4° can. ¶ Hābet aūt hec pars tot ptes quot mala signa ponit. Et uidetur qđ sint. 7. licet possint poni plura. ¶ Primū ē egestio citrina mala fetida. & p3. ¶ Quartū signū est urina feculenta. que significat fortē ebulitionē in sanguine. cuius feruore iflammātur cōmissure & anfractus cerebri. qūo sūmitur cōmissura supra patet. 2° ca° prime fen. ¶ Additō &c̄. quia significat multam materiaz. que i tali situ dormiēdi precipitatur super latus egrū. qñ sup eo dormit & hoc dicit littera extra qñ dorit sup latus egrū. ¶ Dubitat utruz fluxus uētris spōtaneus sit laudabilis in pleuresi. qñ apparet in principio. Videt q non. quia dum morbus est i principio. nulla euacuatio ē fcdz naturā. ut in cōmento affo. quarte particule. Egritudinib^9 quibuscunq incipientibus. ¶ In cōtrariuz ē Auic. ¶ Istud uocabulū diuersitas. i. fluxus uentris. est acceptuz quarto libro cōtinentis uersus finē. ¶ Causa uocabuli apud nos pōt pl^9 fingi. q̄ uera assignari. ¶ Hāc difficultatē soluit Mesue. ca° de cura pleuresis. & uult. q fluxus uētris in pleuresi in principio. & in fine pōt esse bonus. et pōt esse malus. Nam in principio pleuresis fit uel a multitudine materie regulate a natura. q cognoscit per alleuiationē infirmi. & tunc fluxus ē bonus. Vel fit a multitudine regurgitāte preter q a natura regulet. & cognoscitur. qa fit accidēti uz malicia. & hoc ē malū. Si aūt fieret in fine. s. in p̄cessu pleuresis. tūc fit. uł uirtute uincēte & expellēte cretice materiā. & ē bonū. Vł fit pp nocumētum cōmunicatū epati. uñ deficit cōtētiua eius. Et sunt signa praua. & hoc est prauum. ¶ Et ut sic dixit ypo. 6ª pricula aff. A pleuresi habito pipleumōia. & dyaria malū. ¶ Et tūc applicādo ad mentē Aui. dicemus quib^9 fluxus in principio. i. nō ex uehemētia passionis. ita qđ per principiū nō intelligit principiū temporale qa in principio temporali post esse bon^9 & malus fluxus. s3 in principio. i. nō uehemētia passionis. & sic intelligat in fine. i. in ultimitate passionis. & iō pōt decedere cito. s. in quarto uel ante ¶ Et hanc expositiōem sensit ēt Dynus. ¶ S3 tū diceres. ego bene uideo. qđ aliqs fluxus i principio pleuresis ē iuuans. i. bonus per uiā cāe. sed qūo pōt dici bonus per uiam signi. ¶ Dicēdū qđ omnis fluxus a principio pleuresis absolute per uiaz signi ē malus. qa significat multitudinem materie. ut intellexit. Mesue. sed respectu fluxus qui fit in principio absq regulatione nature ē bonū signū. ¶ Ad auctoritatez dicēduz. qđ nulla euacuatio facta a pricipio morbi ē z^m cursum nature. Sicut illa que fit in statu p uiaz signi post signa digestiōis perfecte digestiōis. ē tamē z^m cursum nature. respectu illius. que fit absq regulatiōe nature. Littera uero que dicit ¶ Cū ergo accidit ei. A. quibusdā hic exponitur. ei. s. pleuretico. cuius materia nō repit ad caput. ¶ Aliter ab eisdez. ei aūt p. i. Verū tamē uidetur qđ Aui. cōtinuet sermonē ad illuz. cuius dolor addit ex dormitiōe sup latus. in quo ē materia multa. & iō patus est accidere fluxus uētris. Et ideo dicit. cū ergo accidit ei. s. pleuretico. cui^9 dolor tendit ad posteriora. aut pleuretico quicūq sit dolor. ¶ Et tremor. Per tremorē pōt itelligi sensus cuiusdā ebulitiōis sub thorace. i. in fine thoracis circa costas. ubi terminat dyafragma. ¶ Vel per termorē malū motū quasi termulum uł pasmosuz dyafragmatis ex m̄to nocumēto sibi cōmunicato. licet possz fieri ex materijs sibi ppijs. s. ex apostemate in eo. p̄ter qđ fiat p cōmunitatē ad apostemata lateris. ¶ Et mot^9 ei^9 scilicet pleuresis in huiusmodi egritudine. i qua sentit tremor & passio. in diafragmate. ¶ Est secundū plurimū ascendēs. s. ad caput. & fit alienatio uel frenesis. Et hoc dixit secūdū plurimū quia posset materia declinare ad fluxū. ¶ Et ex signis patet. ¶ Signis uero. Quasi p h°. Auelit q plura signa predicta sunt in pleuresi. q nō suppurat. i. saniat. licet ad illā posset applicari. tamen ppria signa eius que suppurat dicētur. cū ponētur signa exiture & eruptionis. & signa ex sputo. & alia post. ¶ Et scias. ¶ Hic can. subiungit. Primus canon est notus & bon^9 ¶ Secūdus canō ē lōga auctoritas ypo. nō tamen uidi librū in hoc qui h° expresse poneret. ¶ Ponit Auic. duas spēs pleuresis auctoritate ypo. & dat iudiciū in eis. Rasis tamē 4° cōtinentis

ultimo capit°. ponit hec dicta auctoritate ypo in libro de regimine ſanitatis. ¶ Sed dubitaſ quo pōt eſſe ſputū bonū facile & anhelit⁹. et q̄ ſint ibi ſigna mortalia. ¶ Dicēdū q̄ text⁹ hic fuit acceptus a Raſi. ibidē ē corruptus. Raſis enim ñ dicit q̄ ſit bonū ſputū. ſed q̄ ſputū erat ſtatim a p̄ncipio. ¶ Et ſubito emittit anhelit⁹ .i. cum quadā ſubtiliatione & uiolētia. ¶ Aliꝫ pōt dici. q̄ illa pleureſis uideſ de materia uene noſa uel illi ſimili. p quā ñ p̄hibeſ ſputū. nec coarctatur anhelit⁹. & id q̄d exp̄mitur ē de materieb⁹ aliꝫs a materia faciēte pleureſim i q̄litate parua licet maligna. & ideo ē malus pulſus. et dorſuꝫ ē mali coloris & urina. ¶ Et raro fit beatus. i. raro euadit. & cū tanta malicia ñ pōt morb⁹ p̄longari. ¶ Cum p̄tranſit ſeptimū. ſanatur. i. ſanari poſſibile eſt. quia ſignificaſ q̄ ñ ē malicia tanta in materia. q̄ta uidebiſ apparēſ q̄a ſi fuiſſet. iam eſſet mortu⁹ circa ſeptimum ¶ Et multociēs &c̄. q̄a pars materie iflāmata aſcendit. ¶ Sꝫ ſi caleſit uenter. tendit ad uētrē. ſtantib⁹ ergo p̄dictis malis ſignis moriſ. niſi p trāſeat ſeptimū. quia ſi p̄tranſit. poſſibile eſt. q̄d liberēſ. ¶ Et q̄n ad ipſum. ſ. pleureticum d̄ quo dixim⁹. q̄d ē dorſuꝫ. ſicut uerberati &c̄. ¶ Feſtinat &c̄. quia ſignificat materias m̄ras malas modo ſe manifeſtare. iō cicius moritur et ñ expectabit ſeptimū. imo moriſ in 3°. ¶ Et i nō. ſupple. tu. ſit dolor uehemētior. ſanaſ. i. ſanari poſſibile eſt. q̄a pōt diuerſitas materieruꝫ ſignificare uirtutē conantē expellere. Raſis tñ innuit p̄allegato ca°. q̄d ſi nō moriſ. ſ. 3° ſanaſ. i. ſanari pōt. ¶ Et ē ſpēs. ¶ Hic ponit ſecūdā ſpeciē auctoritate ypo. & dictū intellige. ¶ Cōſiderandū q̄d in illa pleureſi materia uideſ tēdere ad loca uene. que eſt in īguie. & ideo appet ibi pulſatio Et uidetur q̄d calor naturalis ſuffocetur. & ideo urina ē aquoſa. quia illarū p̄tium inflammatio. facit urinā aqueſam p̄ modū dyabetis. ¶ Et ſputū. ſupple eſt crudū purū eſt mortal⁹. ¶ Propter d̄clinationē. i. q̄a materia iā p illas uenas ad caput rapit. ¶ Si aūt &c̄. ſanatur. i. poſſibile eſt q̄ ſanetur. Et ille ēt ē ſermo Raſis 4° cōtinētis ultio ca° i hac for⁸. Sꝫ alia ſpēs pleureſis hēbit ſputū purū. & urinā ſicut aquā fluxibilē. Sꝫ pulſatio doloris tēdens erat ad furculā. & ad mirach. & uehemētior erit. Sꝫ ſi huiuſmodi patiēs euadeſ poterit uſq; ad ſeptimū. nō moriſ inde.

Vm nō ē. ¶ Hic pōit ſigna tēporū & p° p̄cipij. 2ª augmenti. 3° ſtat⁹ 4° declinationis. 2ª ibi. & cū augumentaſ. 3ª ibi. ampli⁹. 4ª ibi. deinḋ ¶ Cōſyderādū q̄d tempus principij ē latū. & ideo pōt in eo apparere cruditas ſicut quando nihil expuit. uel ſoluꝫ naturalē ſaliuā. & nihil d̄ materia morbi. & tūc ē i p̄cipio. Vſ pōt expuere aliq̄d ſubtile & parū. i. modicū. q̄d & idem ē ſubtile crudū. q̄d reſudat. & ē in fine p̄cipij. q̄a ē digeſtio occulta debilis ualde. ut pōit Gal. p̄rio de criſi. i. 9. ca°. ¶ Et cū. Hic pōit ſigna augumēti. ¶ Vbi dubitaſ. an tēpore augumēti pleureſis. ſ. cū ſputū augumētaſ. accidētia augeantur. Et uideſ q̄d nō. q̄a ita in ſtatu accidentia erunt in ultimo. ſed h° ē falſum. q̄a in ſtatu elle uiaſ dolor. ut ſtatiꝫ pōit Gal. & Aui. p° d̄ criſi ¶ Cōſyderādū q̄d in morbis apoſtemoſis. ſ. in apoſtematib⁹ interiorib⁹. a quibus materia reſudat. tempus morbi ex parte alterationis materie nō cōcurrit ſimul cū temporib⁹ morbi ex p̄te accidētiū. imo ſicut materia icipit digeri q̄a incipit euacuari. ſic accidētia incipiūt remitti ¶ Et ſuper hoc fundamento Dynus. exponit iſtum p̄aſſum. dicit q̄d accidentia cum quibus fit pleureſis. uerbi g̃tia. dolor & fe. & illa non augumētātur. quādo augumētaſ ſputū. immo diminuuntur. Et iō per accidētia que hic Aui. dicit augumētari. oportet. itellige accidentia ſputi. i. diſpoſitiōes in ſputo. quia augum̄tāſ ſua accidēti⁹. ſ. digeſtio. & facilitas expuēdi. et ſeſtinantia. & huiuſmodi. Et ideo pōit. augumētanſ accidēcia. & pro. i. augmentatur ſputum &c̄.

¶ Aliter expoit etiam tex. q̄ Aui hic innuat duplicem diſtinctionē temporuꝫ morbi. ſ. pleureſis ¶ Vnaꝫ ex parte accidētiuꝫ. aliaꝫ ex parte alterationis materie. t ñ de diſtinctiōe ipſius morbi ex p te accidētium nō proſequitur. Sed ſoluꝫ de diſtinctione tēporuꝫ ex parte alterationis materie. Et iō exponit. & q̄n augumētanſ accidentia. ſupple ē augumētū. et p̄ cū augumētaſ ſputū. ſupple ē augumētū. ñ tñ itelligit. q̄ illa ſimⁱ cōcurrāt ¶ Mihi aūt uideſ. q̄d p̄babiliter poſſe dici. q̄ i augumento pleureſis q̄tuꝫ ad ſputū pōt cōcurrere augumētū diffic⁹tatis anhelitus uſ accidētiū. Rō huius ē. quia tunc augumētanſ accidēti a pleureſis. q̄n materia magis fluit ad particulā ſed q̄n ſputū incipiat apparere digeſtibili⁹. pōt tunc materia magis eſſe in fluxu. q̄ in principio. ut notū ē. & iō illud ſputū digeſtibili⁹ erit de aliq̄ parte materie q̄. aptior eſt euacuari. & ex h° nō ſeq̄ſ tāta alleuiatio. q̄ta ſequiſ aggrauatō. & additio accidētiū ex materia. q̄ ē in fluxu adhuc. ¶ Et iō me defacto me uidiſſe pleureticos. q̄ icepe rūt aliquid expuere & tñ additio facta fuit in doleſ lateris et febre & malicia anhelit⁹ & tuſſi. Ergo dictū cōe q̄ abſolute p̄fertur. q̄ nō pōt coincidere augumētū pleureſis. quoad accidētia & quo ad materie digeſtionē aliquā. nō ē dictū uerū neceſſariū. ſed utrūq; contigit concurrere ut imaginor. ¶ Et ſi ē deciiuis ad citrinitatem .i. non eſt pura in citrinitate. ſed tendit ad remi

ſam citrinitatē uerſus albedinē ꝓportionabiliter ſicut dicebatur de rubedine. quia ſignificatur ali qua digeſtio. potuit ī pricipio apparere aliquid ſubtilius non prius citrinū. ¶ Amplius cuz ¶ Sz dubitatur. utrꝝ i ſtatu quo ad digeſtionē ma terie poſſit concurrere accidentiuz difficultas in pleureſi. ¶ Dicenduz qđ non. niſi forte per acci dens. ¶ Rō eſt. quia tunc materia eſt uniformi ter digeſta. cum ceſſat fluxus materie. que duo nō ſunt in augumento. Ex hoc autē qđ eſt dige ſta. reſudat & exit ꝑ pāniculū uirture expellēte & ideo accidentia diminunt̄ ¶ Dubitatur. cuz materia inchoans pleureſim ſit ſubtilior. q̄ quā do eſt digeſta. quare ab ipo principio. & anteq̄ ſit digeſta non reſudat extra. ¶ Dicendum hic breuiter. qa longus requireret̄ hic ſermo ꝙ dz cō. yderari ordo uirtutū naturaliū. prio dige rēciū z° exepellentiū. ¶ Et cōſyd̄ra qđ materie in pricipio ſunt cōculcate. nō ꝓpulſe ad extrema poroꝝ. ¶ Et cōſydera hic multa.

ET res quibꝫ ¶ Hic pōit ſigna ſpe cierū z^m cauſas. Et prio premittit ſigna ex q̄bꝫ cognoſcimꝫ. z° exeq̄t ibi z^a. ſputū nāq; ¶ Sputū. ſ. color ſputi. Et hic primo docz ex puto cognoſcere illas ſpecies. z° ex dolore. 3° ex febre. ibi z^a. & iteruz ibi 3^a. & rurſus. ¶ Et flauū. i color medi" iter rubeū. & citrinū. ¶ Et nō ē maturū. i talis albe do nō fit ꝑ maturatiōez. ſz ſolū ex albedine fleg matis q̄tūcunq; fuerit. i. q̄ta ſit febris. Vel q̄tū cūq; fuerit. ſ. gradus leuitatis febris. uꝫ additio nis in calore materie. & frigore. ¶ Paroxiſmos. ¶ Quia tertiane coleram &c̄.

QVād̄o non expuit &c̄. ¶ Hic pōit ſigna criſiū pleureſis. Et primo po nit ſigna ſpecieꝝ criſis. z° tēporꝝ. z^a ibi. qñ ſpuit. Prima in duas. prio fa cit ꝙ dictū eſt. z° quia ſputū ē ſignū. quo ſignifi camus maxime in pleureſi. poit ſermonem unū aggregatū in ſputo. z^a ibi laudabili". ¶ Criſes aūt pleureſis ſiue rermiationes ſunt ad ſalutez. uel ad mortē. ſiue collectionē & eruptōez ſiue ꝑ permutionē ad aliud mēbrum. Signa criſis ꝑ reſolutionē. ſ. per ſputuz ſiue collectionē Auic. nō pōit. qa iaz ſunt itellecta ex ca° tēporū. Pleure ſis illa eni que ꝓcedit cū ſputo ſcđz qđ dictū ē. eſt illa que reſoluit̄ ¶ Hic g° prio ponit ſig^a cri ſis ꝑ collectionē in cupū & ſaniationē. & ꝑ cōſe quēs erupctionē. z° ꝓponēdo ſigna laudabilia. & illaudabilia. ſ. mortalia. Ponit ſigna critis ꝑ ꝑmutatōez ad aliud mēbrū. z^a ibi & oīs pleure ſis ¶ Et hoc ē qđ rubrica inuit ſigna ꝑmutatōis .ſ. ſiue ſit ad collectionē. ſiue ad aliud ꝑmutat̄ materia totū enī pōt uocari ꝑmutatio. Prima

i quatuor. primo ponit ſigna collectionis ab ſcu te. & principii eius & ꝓceſſus. z° iā facte collecti onis. 3° eruptionis. 4° ponit canōes. z^a ibi. & quā do collectionē. 3ª ibi. cū rūpit. ibi 4^a. cunq; rūpit̄. ¶ Conſyderādū ꝙ ſicut quādo pleureticus ex puit ſputum laudabile et uelox. tūc procedit re ſoluēdo. ita ēt quādo. ſ. in ſtatu digeſta materia ñ ſunt accidētia remiſſa. qa materia ſit melioris qualitatis. qa illud ñ facit. ſignificat̄ ꝙ materia in cupū colligit̄ & fiet exitura. intelligēdo ſi nō apparēt alia ſigna mortis uel ꝑmutationis ad aliud mēbrū. ¶ Conſiderandū z° ꝙ lr̄a q̄ dicit Jam ꝑmutat̄ ſecundū Dynū. debuit exponi. i. ē de illis. que ꝑmutātur ad collectionē. nō tamen ꝙ Auic. uelit ꝙ principiū collectionis incipiat in i4 die. ſed tunc ē ꝓncipiū collectionis. qñ appēt ſigna. que dicet ſtatim. ¶ Et ſignificat inicium &c̄. Poſſet tñ littera ſaluari. ut iacet. Nam plu rima terminatio pleureſis pure eſt. i4. die. Et iō ſi interim ñ termineť. ex tunc pōt dici ꝙ tendit in collectionē. licet qñq; ante i4 tendere poſſit. licet rarius. ¶ Inicium i aſcenſione. Exponit̄ du pliciter. primo a Dyno. i. principiū i ꝑmutatōe ad collectionē. z^o uideť qđ Auic. uelit ponere ſi gna ꝓncipij collectionis. & augumēti. & omnia illa ſunt ſigna generationis ſaniei. & ebulitionis & feruoris & motus ad faciēdū cupū. uñ ſcin dit̄ mēbrum. ¶ Ex quibꝫ apparet. qūo intēdū tur accidētia & ideo dolor ualde augeť ꝓius. quaſi dicatē ꝓmū accidēs. qđ augeri appet. ſ. exterius intēdit̄. uel priꝫ. ſ. exiſtentis. ¶ Dupli citas. ſ. anhelitus duplus ¶ Spiſitudine uel amī nis. i. panniculi i quo ē apoſtema. ¶ Sz tu dices unde ē iſta ſpiſitudo. ¶ Dicēdū qđ pōt eſſe ex natura hominis. ¶ Vel dicēdū qđ pōt eſſe ꝓp ui uz medicinarū infrigidātiū. & ſtipticātiū. ꝓp ignorantiā. uel coacte exhibitaruz. & pannicul" ē inſpiſſatus. unde non pōt reſudare materia. ¶ Et quādoq; collectionem facit. & ꝑ. i. cōple tur. ſ. quia materia ſit ſaniata. ¶ Quieſcūt &c̄. quia facta ſaīe. febris quieſcit. ¶ Cōſyderādū prio ſcđz dynū. qđ ſcđz Gal^m. primo de criſi. illo ca°. acutarum &c̄. Sic ē in apoſtematibus. que ſaniantur. ſicut ē in febribus. In febribus autez iam ſtatim completa digeſtiōe. ceſſant accidētia & hoc in fine ſtatus. & quando fit cōplementū digeſtionis. Circa principiū autē ſtatus. & i ſta tu ſunt accidentia difficilima. Et iō ē dicendum qđ in ſtatu ēt ſit compltta digeſtio. quia natu ra laborat in cōplendo illam. ut apparet in com mento illius affo. Vbi ergo ſcđz acumen. Et i cō mento illius. Quādo in ſtatu ē egritudo. Quan do ergo dicit̄. qđ digeſtio eſt cōpleta in ſtatu de bet intelligi uel in fine ſtat". uel. i. digeſtio tēdit ad complementum. Et quando digeſtio ē i uia cōplemēti in apoſtematibus. & etiā in febrib".

Nota bene ꝙ

tūc ſunt accidētia difficilima. ſed quādo ē iā digeſtio completa. ut quādo ē ſanies i apoſtemati b⁹ tūc eſt declinatio. & finis ſtatus. ¶ Et dicit dyn⁹ quoddaz. q eſt conſonū mee opinioni. qđ i ſtatu digeſta materia. nō ſunt accidētia remiſſa. quia materia non fit melioris qualitatis. quia cum in augumento etiam ſit melioris qualitatis. tūc i augumēto accidētia erūt remiſſa. iz ſūt remiſſa qa natura pfecit digeſtionē & materia pfecte digeſta icipit expelli i febrib⁹. & apoſtematib⁹ ēt. quia expellitur q eſt adunatū ad cupū. Hec materia diſcuſſa ē in queſtione noſtra de magnitudine morbi in ſtatu. ¶ Cōſyderāduz. z° q p ceſſus pleureſis ad reſolutionē p ſputuz & proceſſus ad collectionē in cupū differūt. prio ex parte ſit⁹ materie. quia materia que reſoluit. iacet quaſi ſperſa p poros. & ſicut adaptat a digeſtiua. ita reſudat et exſpirat. ¶ Sed illa que collectionē facit. adunatur in cupū. et lacerat. & ſindit manifeſte inter cōtinuitatē mēbri ut ſibi materia locū capiat. ¶ Sed dices. quē locū pōt capere materia in p̄niculo tā ſubtili. ¶ Dicendū q adhuc pōt ibi in medio dilatationē. & cupuz facere.

¶ Vel dicendū qđ fac cupū uerſus. carnē coſtarū. ¶ z° differūt in mō tempoꝝ. quia in pleureſi que reſoluit digeſtio in materia. nō cōcurrit cū difficultate accidentiū. quia ſicut incipit digeri ul' expelli. ita incipit alleuiari dolor. & alia accidentia. niſi in hoc addat in fluxu materieꝝ. ut ſupra dixim⁹. ſed qn̄ pleureſis terminat per collectionē. ſicut icipit digeſtio & collectio. ita incipiūt accidētia difficiliora fieri. Similiter ei q fit in febribus cōtinuis ſine apoſtemate. ¶ Sed tu dices. cū in pleureſi que reſoluitur. materia digeratur. quare in eius digeſtiōe nō augetur dolor & febris. ¶ Dicendū q nō digeritur cū fortis ebulitione & diſruptione in profundo mēbri. ſic fit. quādo colligitur in cupū. & fit exitura. Alie etiam differentie poſſunt aſſignari. ¶ Cūq rūpitur. Tremor diuerſus. i. habens diuerſitatē in motu in membris. qa accidit eruptioni mordicatio. unde fit tremor. ¶ Et ē expoſitio Dyni. Aliter diuerſus. ſ. ab eo qui fit. quādo materia colligit. fit aliquis tremor. ſiue rigior aliqs. & cū erūpit. ſit ēt rigor ſiue tremor. ¶ De prio loquit Gal. 3° pnoſticoꝝ cōmēto. 12°. Diuerſus ē ergo ille ab illo tēpore. qui precedit ēt in ſenſatiōe circa loca. quādo in lato ſpacio ſentit mordicatiōez. q̄do fit tremor a ruptura. ¶ Vel dicēdū diuerſus. ſ. ab eo. q fit in paroxiſmo febriū interpollatarū. qa i tremore uerbi gratia. tertiane ſentit in quibuſdā partibus punctiōez. ſed ille ſentit punctiōem. ſ. i loco apoſtematis. ¶ Dilatat pulſus. ſ. ceſſat punctio & tenſio. & molleſcit. ¶ Vl' dillatat. i. apparz latior ut Galienus ponit in cōmento pulſum ca⁹. de pulſu empimatis. uel empicoꝝ. ¶ Vbi inntuit. qđ erupto uel ſcito apoſtemate. ceſſat eleuatio in altum. ideo apparz latior. ¶ Mordicat apoſtema i. locū apoſtematū. ¶ Dubitat. utrū ſit ſemp neceſſariū apoſtema collectū ad ſaniem erūpi. Et uidet qđ ſic. qa Aui. poſt collectiōem ponit ruptura. ¶ In cōtrariū. qa Gal. iz. đ igenio ca° 6°. nō cōſentit apturā iguinis. qn̄ ē ibi pus. imo tētat reſoluere. Si g° apoſtema i iguie i quo ē pus. pōt curari p reſolutōez. g° n̄ p̄to magis apoſtemata itriſeca. ¶ Dicēdū qđ ut plurimū poſt collectiōez fit eruptō qa materia illa ē ſatiſ groſſa & mordax. & aggregata i unū. iō ſcindit. qn̄z tamē poſſibille ē qđ trāſpiret. ¶ Cūmq ¶ Addit canones. De p̄mo ſupra dixim⁹ in prio ca°. huiꝰ tractatus. Materia. n. acuta rūpit p̄monē & fit homo ptiſicus in ſpacio xl dieꝝ. poſſibile tn̄ eſt. q ante hoc tempus fieret. & ēt poſt. ſecundū diuerſitatē corporū. & materieꝝ. ¶ Secundus canon ē. q raro accidit ruptura ſaniei die 7 Et pōt dupliciter exponi. ſ. 7ª. a primo die apoſtematis. qa raro ē qđ materia tā ſubito ſanieť & erūpat. Vel a ſeptima die. ſ. collectionis. talis enim materia eſt calida. que promptior eſt ad reſolutionē q̄ ad ſaniē. Dixit aūt ſanioſi. qa non ſanioſi poſſet accelerare ruptura. multitudine l' acuitate materie. uel aliis cāis ſupra dictis.

¶ Eruptio uelocior. qa ſignificat materia calida ꝓprie febris. quia ipa p ſui intētionē uel remiſſionē indicat de feruore & acuitate materie & remiſſione feruoris. ¶ Et qn̄. ¶ Hic poteſt poni terci⁹ canon. & pōt poni p̄ncipiū ſequētis partis. ¶ Conſiderandum qđ ſigna timoroſa ſunt accidētia addta ex quib⁹ ſignificat generatio ſaniei. & ꝓceſſus ad collectionem. Si ergo uidiſti pri⁹ ſigna bona. n̄ timeas. quia hoc totum eſt propter collectionē materiei. ¶ Sed dubitatur utꝝ añq̄ fiat collectio. poſſit apparere ſignū laudabile in ſputo. ex quo ſignificam⁹ collectionē fiei in ſputo. Et uidet qđ nō. qa ſupra dixit. qn̄ nō expuūt ſputū laudabile. ¶ In contrariuz eſt Auic. ¶ Dicendum q in pleuretico. cū pleureſis debeat pmutari ad collectionem bonam. p̄cedit añ collectionē ſputū laudabile. reſpectu eius i quo debet accidere mors ſine collectione. uel in quo debet fieri collectio mala. Et alia ſigª ēt bona precedūt de pulſu. & de aliis. Et ſic loqtur hic. Sed illud ſputū. & illa ſigna n̄ ſunt laudabilia. ſicut illa. cuius pleureſis debet terminari p reſolutionē. Et ſic loquitur i pricipio capi'. ¶ Et omnis. ¶ Hic ponit ſigna pmutationis. ad aliud membrum. ponēdo ſigna laudabilia. & mortalia. Et prio facit hoc i generali. z° i ſpeciali. zª ibi. & cum uideris. Cauſa primi dicti ē. quia ſignificatur exuberans materia. & ideo ſaniatur. ul' ſuffocatur infirmus. ¶ Et ſuffocatio

erit ul' cū permutatione ad aliud mēbruz.ul' ab ſq̄.Et totū hoc inuit Auic. ¶ Vl' dico qđ hic eſt aliuſ canon.Et q̄ i p te ſequēti Auic.icipit pone re ſigna p̄mutationis. ¶ Et cum. ¶ Hic in ſpe ciali determinat dictū iā confuſum.Et prio poit ſigna mortis.uel ſaniationis uel pmutationis ad pipleumoniā.2° ponit ſigna pmutationis ad cor 3° poit ſigna pmutationis ad cerebrū.& neruos 4° ponit ſigna pmutationis ad ſupiora.uel infe riora.2ª ibi & ſcias.3ª ibi.& ſi eſt frequentia. 4ª ibi.& quādo uides egritudinē.Prīa in duas prio premittit.2° declarat.2ª ibi.ad ſummū.Cā primi dicti ē.qa tēſio pulſus ſignificat materiā mſtā.& nō terminari p ſputū &c̄.ita qđ hic canō ſit cōtinuꝰ p̄cedēti.Materia aūt multa ſi cōiungaī uirtuti debili.ſtatim ſuffocat. Sed ſi uirtꝰ ſit fortis.poterit pellere illā materiam ad pulmonē.uel ad cupū.& fiet ēpima.uñ poterit fieri ptiſis ¶ Sz dubitaī.prio.pōit.qđ tēſio pleu reſis ſignificat pmutatiōez ad pipleumoniā.cuiꝰ cōtrariū ē habitū ſup̄ fen nona.ca°.đ ſqnantia. ¶ Dicendū qđ iſta tenſio eſt preueniēs .anteq̄ materia premuteī.ſz cū iā permutaī.& icipit occupare pulmonē.tūc incipit mollificari pulſꝰ. ¶ 2°.dubitaī.qa diſtinguit pmutari ī peripleu moniā & ptiſim.cōtra pmutari ad mortē. Hoc uideī falſuz.ī pleureſi enī peripleumonia ſigni ficat mortē.Similiter ptiſis ē paſſio mortalis. ¶ Dynus prependit de hac inſtātia.& iō expo ſuit ad peripleumoniā.& empima.i. pmutabiī ad collectiōez ſaniei.ex qꝰ poterit trāſire ī ptiſiz ſicut trāſit in peripleumoniā.qñ ad ſaniē cōuer titur.Expoſitio uiolēta ē ¶ Dicēdū gꝰ qđ mlta ſtāte materia pleureſis ſignificata p̄ ſigna ſtati dicta.Vel uirtus ē debilis.& tūc ſtatiz ſuffocat p̄ter q̄ trāſeat in aliquā egritudinē predictarum .ſ.pipleumonie empimatis ptiſis.Et hꝰ ē qđ di cit.indicat mortē.Vel uirtus ē fortis.& tūc non ſtatiz ſuffocat.ſz poterit cōuerti ad alterā iſtaꝝ diſpoſitionū.ex quibuſdā quaꝝ poſſibile ē qđ euadat.ſ.ab empimate.& forſan a peripleumo nia.lz ſit longinquū. ſed a ptiſi morieī. ¶ Ad ſummū. ¶ Hic declarat.& primo pōit ſigna p mutatiōis ad ēpima.2° ſigna mortis abſq̄ em pimate.3° cōuerſiōis ad pipleumoniā.4° ſigna rupture.2ª ibi.ſed ſi nō.3ª.ibi.& rubedo.4° ibi &.qñ rumpiī.Empima ſumiī hic p collectione ſaniei ī apoſtemate.que ē diſpoſitio melior.que poſſit eſſe.ex quo nō reſoluiī.& iō fit cū forti uirtute uitali.Et incolumitate.ſ.bonitate alioꝝ ſigorū.Ex quibꝰ uides qđ ille ñ morieī p nunc. ¶ Sz ſi nō fuerit.ſupple cū p̄dictis ſignis.qa non quieſcit dolor cū ſputo.nec cū fleubothoia. ¶ Et ſincopiz q̄i dicat .iudicabis.qđ ille ſtatim morie tur qñ uides ſincopizare.ſtātibꝰ ſignis mortali bus.q̄uis enumerat p̄ſtractiōem appetitꝰ inter

ſigna praua.Et ul't oſtēdere tēpus ī qꝰ maxie ac cidit.qa tempore eruptionis & tūc non eſt ita prauū ſignū.ſicut quando accidit ꝓpter caſum uirtutis a reſolutione.& p̄ communitatē fetide qualitatis ad partes ſtomachi.qa ſanies expādi tur circa loca illa ¶ Et rubedo. ¶ Poſſumꝰ di cere.q̄ ponit ſigna pipleumonie.ex quibus cogꝰ ſcis.quādo materia iſta permutaī in peripleu moniā. ¶ Vel poſſumus dicēr.q̄ ab illa parte q̄uis incipiat ponere ſigna eruptiōis apoſtematis. unde homo fit empicus.i. habet ex hac ruptura ſaniez in cōcauo pectoris.Et q̄uis in pricipio po ſuerit ſigna.Iſta ſūt addita illis.ut patz.Et pri mū ſignuz eſt caſus appetitus.Secūdū rubedo maxillarum.Tertium calefactio digitorum ¶ Et concordat cū dictis ypo.2° pnoſticorum.cōmen to 6°. ¶ Et quādoq̄ rūpitur. ¶ Poteſt hic eſſe ſermo cōtinuus ſtatim precedēti.ut apparet.& poteſt eſſe ſermo per ſe.in quo ponit ſigna rup ture.& ſigna ruptuī mortalis. ¶ Cōſyderādū q̄ poſt rupturam quia ceſſat grauitas mēbri.& accidentia que erant in actu rupture.de tremore ceſſant ul' quieſcunt.ideo uiderur infirmo ſe bñ habere.Et tu face eſtimare ſic eſſe pro tunc. Sed pronoſticādo dicas.q̄ male habebit.qa poſteriꝰ laborabit in expulſione ſaniei.Et ſi nō mūdifica tur fiet ptiſicꝰ.Et ſi id apoſteª fuerit pipleumo nia.ipe ē actu ptiſicꝰ.qa pl'mo ulceratꝰ ē. ¶ Et ſcias. ¶ Hic ponit ſigna pmutationis ad cor.et ſummiī hic pmutatio large p̄ cōmunicatōe ma terie.q̄uis paſſio ñ dimittat locū ſuū. ¶ Vehe mentiores.q̄ ſecundū naturā pleureſis. & ma terie eſſe debeat.qa tēſio ſignificat materiā mlt tam.& frequentia ſignificat neceſſariū cordis. unde ꝓtendit.i. ſignificat ſincopim. ¶ Sciuiſti ſtatim ſupra. ¶ Et ſi ē frequētia. ¶ Prio pre mittit.2° declarat.2ª ibi.& ſubet. ¶ Cōſiderā dum q̄ ēt hic ſumitur pmutatio large. ¶ Et ſubet. ¶ Primo declarat qđ dixit de ſubet.2° qđ dixit de tardita te ſuppurationis. 3° đ ſpaſ mo.2ª ibi ſignificat malū.3ª ibi.& quandoque. ¶ Propter debilitatē.quaſi dicat ſi fuiſſet for te ñ recepiſſet.uel pulſiſſet. ad neruos. ¶ Et qñ ipſa.i.materia groſſa uenit ad ſuppuratōez. & ñ pmutaī ad cerebrū.& neruos.qa pñt mem bra illa eſſe fortia.& ñ recipiēt illas materias. ¶ Et qñq̄ minoraī frequētia pulſus.& ſigni ficat materiā flegmaticā. ¶ Indicat ſpaſmum. ¶ Et illud qñq̄ &c̄.Hoc dixit ꝓpter duo.Pri mo qa ſignificat ex hꝰ materiā aptā ad ſpaſmū .ſ.flegmaticā.2ª quia ex forti febre & incēdio poſſet uideri anhelitus difficilꝰ.quaſi conſtrictō eſſet in eo.& ñ eēt ppter ſpaſmū.ſed pp febris incendiū. ¶ Et qñ. ¶ Hic ponit ſigna pmuta tionis ad inferiora.ul' ad ſupiora.& pz. ¶ Cole rice ſubtilis.quia talis humor ut plurimū facit

pleureſim. quia in egeſtione iudicat ſubtiliſ. ſ. ſi euacuat cū urina. tacit ipſaz groſſam. ¶ Precipit ypo. ſ. z° re. acu. Et uide plurima horum dictoru ſecundo pronoſticoꝝ.

LAudabilius ſputū. ¶ Quia ſputum eſt res. ex q⁹ ꝑncipaliter ſignificamus de diſpoſitionib⁹ partium pectoris & pulmonis. Ideo ponit ſermonē. & prio ponit. qđ ſit bonū. & quod ſit malū. z° ponit quoddā ſignificatū ſputi cuiuſdā notificādo nomina. 3° aſſumat modos quib⁹ p ſputū ſignificam⁹. addēs can. z⁸ ibi. & ex conſuetudine. 3⁸. ibi. & ad ultimū. Prima in duas. prio ponit qđ ē ſputū laudabile. z° qđ ē ſputū illaudabile. z⁸ ibi. & ſequtur ipm ¶ Conſideran dū ꝙ illa ſigna quedā ſignificāt ſanitatē digeſtiue. quedā bonitatē expulſiue. tā naturalis q̄ uoluntarie. quedā ſanitatē uirtutū mēbroꝝ. quib⁹ colligant ſpiritualia. Et hoc intellexit cū dixit. ñ ē ꝑmutatio intellect⁹. Et forſan intellexit ꝑ hoc. qa iſtud ſputū ñ fiat cū collectione ad exituraz. ſed ꝙ fiat i pleureſi. ul⁹ pipleumonia que terminant ꝑ reſolutōez. ¶ Et ſeqt. ¶ Hic ponit ſputa ñ laudabilia. & p° facit hoc. ponēdo gradū et ordinē. z° cōpat inter quedā ex illis. 3° complet ſermonē in ſputis malis. z⁸ ibi. & citrinū. 3⁸ ibi & uiride. Prima in tot quot ſunt ordines & gradus ſputi deficiētis a laudabili ſputo. Et qđ in ꝑmis dieb⁹ declinat ad rubedinē &c̄. ¶ Conſiderādū ꝙ iſtud ſputū ē laudabile. iq̄tū i ꝑmis dieb⁹ appet. qa ſic hēt unā bonā cōditionē ſputi. ſ. ꝙ ſit uelox z^m primos tres dies. Sed ē illaudabile. inq̄tum ñ hēt colorē album ꝑ digeſtōez completam. ſed eſt decliue ad citrinuz uel rubeuz. ¶ Et poſt id. ¶ Cōſyderādū ꝙ littera que dicit ad ſpumoſuz. ſ. decliue. pōt dupliciter itelligi. Primo ꝙ ſit ſermo de iſtis iam dictis. ſ. de cluibus ſputis. uidelicz ad rubedinez & citrinū. que cū hoc ꝙ ſunt rubea ul⁹ citrina. ſint etiā ſpumoſa. ē maluz. quia ſignificat inflamationē facientem ebulitionē & ſpumam. Alio modo ꝙ hoc ſit quoddam ſputum. per ſe. qđ ſit ſpumoſum non rubeuz nec citrinum. ſed albū. et ſic ſignificaret de flegmate. cui accideret ebulitio. ¶ Et ēēt tūc dubiuz. an eſſet pei⁹ q̄ citrinū. qđ ſignificat colerā. ¶ Et pōt dici. ꝙ pleureſis colerica i qua in primis dieb⁹ apparet ſputuz decliue ad citrinitatē. nō eſt ita praua ſicut flegmatica. in qua eſt ebulitio. unde apparet ſputū ſpumoſum. qa ſignificatur materia cruda. & morb⁹ ꝓpter calorē ebulitiuum eſt ſatis acut⁹. ¶ Cōſyderādū ꝙ tangit materias ſpume. humorē ſubtilē. & aerē. i. uentoſitatez uel uaporem. Dixit aūt ſubtil⁹ quia humiditates groſſe multe nō ſunt dilatabiles a uentoſitate unde fiat ſpuma ¶ Tangit etiaz cauſam efficientem. ſ. cōmiſtionem. quia ſic fit ſpuma. Commiſcēs autez eſt motus ſiue calor. tamen in nobis ꝓprie fit a calore talis ſpuma. ſicut ponitur z° pronoſticoꝝ. cōmēto 47. Et qa aliquis crederet ex hoc. ꝙ in ſpumo & cōmiſto eſſet bonū ſputū. ideo dixit. ꝙ non eſt illi⁹ boni tatis. ſ. cuius eſt ſputū laudabile dictum. uel de cliue ad rubeum. uel ad citrinum. cito apparens uidelicet in principio pleureſis in primis diebus. imo eſt declinans ad mali ciaz. ſignificat enim materias crudas. a quib⁹ agēte colore eleuatur uentoſitas groſſa. & h° ſi ſpumoſitas remaneat. ¶ Cōſyderādum qđ alij ſic exponunt. qđ Aui. pōit duas cauſas ſpume. ſ. motū. per hoc qđ dicit. admiſceāt aer. & calorē. per hoc qđ dic̄ fit commiſtio eius uehemens. ſ. a calore. Et eſt decliue ad maliciā. ſ. illud qđ ē factum a calore ebuliente. qa ē peius. q̄ illđ qđ ē ex motu. Iſta expoſitio nihil ad ꝓpoſitū. Licz eni ſpuma ſputatoꝝ in catharris poſſit fieri ex primo motu. tñ ſpuma facta in pleureſi & pipleumonia fit a calore. nō a motu ſolo. ut inuit Gal. z° ꝓnoſticoꝝ cómento. 47. ¶ Et deteri⁹ ¶ Contra qa rubeū ſignificat ſanguinē. q ē melior hóoꝝ. Sz ſpumoſuz ſig̃ficat fleg⁸ ¶ Dicēdū qđ rubeū ſputū pōt comperari albo flegmatico & citrīo & nīgro. & ſic rubeū meli⁹ ē ¶ Alio modo pōt cōperari rubeum puruz. ſ. intenſuz ad rubeū remiſſuz. & citrinuz remiſſuz. & ſic ē deteri⁹. Et ſic exponit. & deterius eo. ſ. decliui. ad rubedinē. ē rubeū puꝝ quia ſignificat ſanguinē cruduz apoſtemātem. ¶ Sed decliue ad rubedinē ſignificat digeſtionem aliquā in eo itātū. inq̄tū ē in rubedine remiſſuz ¶ Et ſic apparz. qđ nō cōperat ad albū ſpumoſuz ¶ Vel aliter qđ rubeū puꝝ pōt poni pei⁹ albo ſpumoſo. qđ ſignificaret flegma ſubtile. qa ad huc pleureſis đ h° flegmate pōt dici piculi mioris. q̄ ſanguinea. i q̄ appz ſputū rubeū puꝝ ¶ Et ex malis &c̄. qa ſignificāt fl⁹gma groſſuz ¶ Et deteri⁹ omnib⁹ ē nigrū. ¶ Dubitat. utruz ſputum nigrū ſit omnib⁹ prauius ¶ Videtur qđ nō quia urina nigra q̄nq̄ ē bona. ¶ Ampli⁹ ꝑmo đ criſi. ca° 5°. Gal⁹ dicit q̄nq̄ ſignificat pditionē & ſic ñ uult ꝙ ſemp ſit malū. ¶ Dicendū qđ ſputū nigrū pōt accidere in ꝓncipio. Et ſic ul⁹ ut ſignū materie melancolice. a qua inchoat pleureſis. & ſic ē malū in quacūq̄ illa pleureſi melancolica eſt mala. Contingit aūt q̄nq̄ ab ea euader̄ & q̄nq̄ mori. & querūtur alia & alia ſigna. Vl⁹ fit ꝑ congelationē. uel aduſtionē. & ſic ē mortale. ut eſt notū. Si aūt ꝓcedēte pleureſi appareat utplurimū eſt mortale. quia ut plurimū fit ab ultimata aduſtione. qđ ſignificat. qa appet feti dū. q̄nq̄ tñ poſſet eſſe criſis euacuationū materierū melancolicarū contentaꝝ in parte pectoris. q̄ poſt digeſtionē euacuentur. ¶ Thadeus uero

in gloſis ẽffo. Accidũ eructuãtes. abſolute tenet ꝙ ſputũ nigrũ eſt mortale. Rationes tñ ſue nõ concludunt neceſſario. ſed ſatis ſuadẽt. Ad ſum mũ tñ malicia in nigris exeũtib⁹ a ptib⁹ ſpiritu alibus ꝓ ſputũ ẽ maior. q̃ ꝓ egeſtionẽ qa ſpiri tualia ñ tollerãt tantã maliciã. q̃tã nutritiua. ¶ Et citrinũ. ¶ Hic comperat citrinũ ad nigrũ & nõ rotundũ ad rotundũ. z° rubeũ ad citrinuz. ¶ Cõſyderãdũ qđ duplex reperit littera. Vna q̃ dic̃. nõ rotundũ ẽ meli⁹ rotundo. quia rotũdũ ſignificat materiã groſſaz ualđ. quaſi ſeipſa ſtãte & terminata. Alia littera habet. rotũdum eſt melius nõ rotũdo q̃i dicat. nõ cõſyderes i ſputo rotũdo multũ. Quoddã eni rotũdũ ẽ meli⁹. & qđdã pei⁹. qa põt eſſe rotunditas per digeſtio nem. & p groſſiciẽ ſine digeſtione. Et iõ ſubdit ut. ſi fuerit malũ. i. ſi cũ rotũditate fuerit mali cia coloris uel ſubſtantie. uel ſigna alia erit ſigni ficatiꝝ. qđ caliditas ingroſſat materiam. que fac ta correſiua poterit ulcerare ꝓprie. qa ſui groſ ſicie diu moratur anteq̃ expellat̃. ¶ Et rubeũ. Leuioris lateris. i. ſunt leuiora. Et ſic inuit. qđ a liqđ albũ ſit melius citrino qđdaz. ¶ Et uiride quãdo eſt p cõgelatiõem. tẽdit ad nigredinẽ & fuſcedinẽ. ſed ꝓpter aduſtionem tendit adcitri ni. atẽ & claritatẽ. ¶ Et remouet. ¶ Hic reperi tur littera una. qđ facilitas exitus ſputi remo uet maliciã ſputi. Et hᵒ eſt qđ dicit Raſis q̃rto cõtinẽtis. qa poſitis duobus ſputis malis. minꝰ malum ẽ. ſi faciliter exit. q̃ ſi cum difficultate. ¶ Alia littera. nõ remouet maliciam. facilitas exitus. ſ. nõ ex toto remouet. Cooſydera gᵒ alia ſigna. ¶ Alia litera dicit. non remouet facilitas & ẽ. ſ. malitia anhelitus. uel malitia exitus. Et ẽ clarũ. hoc qđ addit. ¶ Sed eſt dubiũ. qđ ſit pe ius. an ſptũ malum euacuare. an digeſtũ retine re. Et uidetur cõſentire commentator. qđ minus malũ ſit digeſtũ ſputũ non euacuari. ut apparet zᵒ pronoſticorũ. cõmento ſeptimo. Lz ibi etiaz ua ria reperiatur littera. Secundũ uero litteraz. qđ minus malũ ſit retinere digeſtũ q̃ euacuari indi geſtum. utrunq; tamen põt eſſe mortale. & non ſunt forſan comperabilis. ¶ Et tu conſidera in hoc. qđ de cõſuetudine uult. qđ ſaliua nõ nomi netur ſputum in conſuetudine. ſed id quod ma turum uel non maturum admiſcetur dicitur ſa liua Et huiuſmodi ſcilicet. ſaliua non perſeuerat & nõ pmiſceꝫ ei aliqđ. ¶ Sz tu dices. q̃ diſpo ſitio eſſe põt ꝑter permiſtiõez. ¶ Dicendũ qđ ẽ tinctura cũ pmiſtiõe pauca. i. cũ pauco colore ita tingẽte. Vel eſt ſine ſaliua aliquid in materia apparẽs. que expuiꝫ. ¶ Et qñq;. ¶ Hic ẽ qdã canon p ſe. qñ ſputũ ẽ malũ ꝓpuatione maturatõ nis. uerbigratia nigrũ ul' uiride ſignificat pniciẽ & appet. ¶ Et ad ultimũ. ¶ Hec ẽ aſſumma tio. Et deinde poit duos canones. Primꝰ ẽ đ ſpu to ſalſo. & patet. ¶ Secundꝰ canon eſt. ꝙ ſputũ ſanioſuz p õt fieri abſq; ulcere in hominib⁹. qa circa xl. uel ꝛo. annos dimittũt exercicia. unde hu mores iã ingroſſati i eis ꝓp etatẽ & qetẽ ducti in ptib⁹ pectoris cõuertunt̃ in materiã ſimilez ſaniei. Sicut ex eadẽ cã qdã mingũt ſaniẽ. ut ſup libro pᵒ fen. zª. caᵒ. de ignis ſubſtãtie urine. Et põt intelligi a Gal. in cõmẽto ſecundi ꝓnoſticoꝝ 47ᵒ. ¶ Et ꝓcedũt. ſ. cũ ſputo. ¶ Et accidit eis .ſ. habentib⁹ tale ſputũ ydropiſis uel ptiſis. cũ ydropiſis ẽt poſſit accidere. & incipiet quedaz cazeſia in ſpacio qđ dicit. Et poſſibile ẽ ꝙ tardi⁹ Male enim diſpoſitiones pulmonis põt ꝓducẽ ad hãc diſpoſitionẽ ydropicã. ut appet fen. i4. caᵒ. de cazeſa. Non eſt cũ ea. ſ. ſanie ſic appente. plurimũ mali. qa ñ ẽ ab ulcere. Vl' cũ ea. ſ. ydro piſi. qa erat a cã frigida. ſ. p modũ quaſi concul cationis caloris a materia retẽta. ꝓpter ꝓuatõez exercicij. ¶ Cadunt hic due dubitationes. quas reperies in fine iſtius ſen.

QVando ſpuit. ¶ Hic docet cogno ſcere dies criſis. Et iõ exponat̃ de criſi. i. đ dieb⁹ in quib⁹ fit criſis. et primo uſq; ad i4. diẽ. zᵒ uſq; ad. 7. 3ᵒ addit can. zª ibi. & qñ nõ ſpuit ibi 3ª. & pror ſus longior. ¶ Cauſa primi dicti in prima pte ẽ qa ſi in pª die expuit aliqd. q̃uis ſubtile. tñ ſi gnificat̃ ꝙ materia incipit aliqualiter remoueri a cruditate. & hoc ſignũ fit digeſtionis occulte inchoãtis. & qa inchoat i pª die credibile ẽ. ꝙ in 4ª die ſit materia cõplet maturata. ſz 4ª idicat ſeptimũ in qua fiet cõplmentũ criſis. ¶ Deſcen dit. i. declinabit. ¶ Cauſa ſecundi dicti ẽ qa ſi materia ſit groſſior uel ineprior. q̃ uideꝫ ita ꝙ licet prima die aliquod ſubtile expuerit. non tñ maturatur complete. in quarta. tardabit̃ criſis ad diẽ poſt ſeptimũ uel undecimũ ul'. i4. & hoc erit. quia ſi compleat̃ in. 7. ſperat̃ qđ criſis erit in. xi. uel. i4. & ſi iniciũ ſputi nõ ẽ ex die primo eodẽ modo põt apparere. qđ iudicandũ eſt qđ zᵐ qđ apparet in die zᵒ. ul' alio uſq; ad. 4 ¶ Res ẽ media. ¶ Dupliciter exponit̃. primo media poſitiue. qa criſis erit in 9ª. que ẽ media iter. 7. & xi. & hᵒ quãdo expuit in. 4. remᵐ maturam. & egritudo ẽ uelocis motus. Et iõ expõit̃. dein de ſ. i. 4ᵒ. expuit. zᵒ materia põt dici media ne gatiue. quia nõ erit in aliquo illorum dierũ. nec in 7ᵒ. nec in xiᵒ. nec in. i4. ſed poſt i4. ſ. in i7 uel xxª. & hoc erit. quando ſputum apparere icipit poſt 4 diẽ ut 7 uel 6ª. & tarde producit̃ ma turatio. Res eſt media. ſ. qđ terminabit̃ poſt i4. Et ideo exponatur. deinde. i. poſt quartã. Et i ipſo ẽ maturitas aliqua. ſ. impfecta in dieb⁹ pⁿ ut in. 7 uel xi. &cẽ. Et ſi ñ eſt in ipſo. ſ. ſputo qđ inchoat poſt quartã. maturitas. ſ. aliqua ꝑ ꝓua

multocies est signū prolongationis.sed cū spe. quia eo ipso qđ incipit expuere post.4. aliquā dat spem.13 firmiorē si uirtus ē fortis. Et qñ. ¶ Vel dici.qđ postq̄ docuit significare diem crisis in pleuresi.in qua sputū apparere incipit a prima die uel secūda post quartā.& ēt ante septimā. ¶ Doc3 hic puidere diē crisis usq; ad.14 dies et a.14.p⁹.13 ēt đ 14.et đ āte.14.aliq̄d dicat ¶ Vl' postq̄ docuit puidere diē crisis ad salutē uel spē uel fiduciā. ¶ Hic decet preuidere diē crisis usq; ad mortē.& eadē sria manet. Etiam prio dat iudiciū suū quādo uirtus ē debilis.z° quādo uirtus ē fortis z^a ibi.qđ si uirtutē. Pria in duas.prio ponit iudiciū. ¶ z° dat cām.z^a ibi quoniā. Tertiū dictū ē.qđ quādo icipit appare re sputū per oia crudū post septimū.& si uirt⁹ ē debilis morit homo circa decimūquartū. uel ante qñq;. ¶ Sed tu diceres.nō plus probat de nono.q̄ de decimoquarto. ¶ Dicēdū qđ quādo dixit debilē uirtutē.debet intelligi.qđ sit multū debil⁹.Et iō dicit.qđ si uirtus inuenit fortis.i. nō ita debilis. ¶ Sz tu dices.quomō ille morit si habet tot signa bona. ¶ Dicēdū qđ qdaz ha bent litterā.que dic minorat. ¶ Vl' aliter dicen dum qđ illa signa dant intelligi comperatiue bona.i.respectu eo⁹ cū quib⁹ significat mors ante decimāquartā. ¶ Duo đsideria.s naturale & animale uel.i.cibi & potus. uel.i. appetitus & imaginatiue. ¶ Vrinam maturam.s.aliqua maturitate. ¶ Fuerit acuta.i.ut nunc i superiori questione.& in sequēti clarius patebit. Et pr sus. ¶ Hic pōit quartū can.qđ pleuresis facilis & c̄. ¶ Sed tu dices.pleuresis que nō ptransit decimūquartū.ē morb⁹ acut⁹.sed morbus acu tus nō est facilis. ¶ Dicendu3 qđ ē facilis.i.de facili materia nō grossa cruda. Et Gallienus in nuit hoc in commēto affo.prie particule. Paro ximos & c̄. Et primo de crisi.i6° capso. Et nos dicemus.s.in capso precedenti. ¶ Et quandoq; cō tingit.ut speretur crisis in hora.sicza liqua & c̄ ¶ Sicut cum sputum.s.tale significat.qđ crisis erit in decimoquarto.s.ad mortez. ¶ Et apparet. precedet.i.festinabit.quia morietur ante decimū quartum.& hoc quia signa mortalia festinant. ut sputuz nigrū in g^a mala. ¶ Et s.supple in egritudie in qua significat salutem in decim.aquarta. Ap pareat loco eius.i.in die i quo apparuit sputuz nigrum in g^a mala. ¶ Postponetur.i.non fiet bona.& precedet.s.ante diē quartūdecimū & c̄

PEripleumonia. ¶ Iam determinat de apostematibus partiu3 pectoris et dyafragmatis. ¶ Hic determinat de apostematib⁹ pulmonis. Et pri mo de apostematib⁹ corporis eius.z°cane z^a ibi signa illius.Prima in quinq;.sicut.5.sunt affe rentie illorū apostematū.z^a ibi quandoq; accidit &c̄.Prima i duas.primo ostendit.quid sit pple umonia.& eius diuersitates.z° ponit signa z^a ibi.signa Prima in quatuor. primo ostendit. qđ sit.z° ostendit diuersum modū euētus ei⁹.3° causas.4° modos terminationis ibi z^a.& ipsa qñq;.ibi 3^a.peripleumonia qđē.ibi.4^a.& pple umonia. ¶ Dicit ꝓmo q pipleumonia ē aposte ma calidū.s.siue p se.siue p accidēs.qa materia flegmatica ut plurimū facit pipleumoniā.que p putrefactionē calefit. ¶ Dicit aūt pipleumo nia a pulmone. Vnde uocat pulmonaria secūdū conciliatorē. ¶ Et ipa fit aliqñ incipiēdo.i.nō in cipiente alia egritudine.sed de sui nutrimēto uel supfluo eius.ut Mesue ponit. ¶ Prefocationes .i.quinātias. ¶ Et huiusmodi.s.pipleumonia que fit.sequens alias egritudines. terminantur usq; ad septimū.quia aduenit uirtuti defecte ex alio morbo. ¶ Et si.i.q̄uis natura confortetur. facit cadere in ptisim.quia ut plurimū cōuertit in saniē materia.que uenit cū uirtute debili. Vir tus enim debilis nō pōt resoluere.sed permutat ad collectionē saniei. Et hic iacet affo.quite par ticule. Q uicūq; squinantiā effugiunt & cetera ¶ Et pipleumonia. ¶ Dubitat qa solū enume rat tres humores i cā.quare ñ dixit đ melācolia. ¶ Dicendū ꝙ licet in seqnēti capso. Raro enim melancolia facit hoc apostema.licet rari⁹ faciat pleuresim. ¶ Dubitat que pipleumonia sit ue riorior.an colerica.an flegmatica. ¶ Respondet Mesue ꝙ in pulmone consideram⁹ nutrimentū. qđ est sanguis colericus. & q̄tū ad hoc pipleu monia colerica est uerior.z° consideram⁹ super fluitatē nutrimenti.& sic pipleumonia flegma tica est uerior. ¶ Et sic ut dicit. creditur Gal. dicenti.ꝙ uera pipleumonia ē ex flegmate sicut ex supfluo. Et credit alijs dicētib⁹.q̄ uera pple umonia fit ex colera.sicut ex nutrimēto.cui acci dit corruptio. ¶ Conciliator uero redarguit. ¶ Mesue dupliciter. Primo quia dicit supfluitatē nutrimenti pulmonis esse flegmaticā.hoc ē fal sum.quia cū nutrimentū pulmonis sit sanguis colericus eius supfluitas ē qd colericū. qa sup fluitas attestat ei cui⁹ est supfluitas. ¶ Secun do Mesue tangit solū apostema pulmonis. qđ generat p uiā congestionis.& ñ tangit qđ gene ratur p uiā defluxus. Tamen dicta Mesue pōt saluari nā p nutrimētū pulmōis.ipse intelligit sanguinē colericū bonū uel malū ex eius supfui tate decisum p actū digestioni. ¶ Sed p supflui tatē nutrimēti intelligit humorē.qui accidit pul moni ab extra.& q ñ nutrit.sicut est flegma. ¶ Et omnis materia que ut plurimū apostemat. est altera illarū duarū.& ideo ēt nutrit. Et hoc est apostema factū p uiā defluxus. ¶ Et ideo stāt uera dicta Mesue. ¶ Dubitatur 3°.q̄ peripleu

monia sit deterior. an flegmatica. an colerica. uel flegmatica. qa ē morbꝰ dissimilis naturali cōplexioni pulmonis. ¶ Amplior ē materia grossior. ¶ In contrariū est Auic. Mesue & omnes. ¶ Dicendū q colerica ē periculosior. ¶ Ratio est duplex. quam Auic. innuit. Prima quia morbꝰ ille ē periculosior. qui est ꝓpinquior cordi. & acutior & fortioris flāme. sed pipleumonia colerica est huiusmodi. Et considera q Auic. p hoc quod dicit. quia uicina est cordi. ñ uult ponere causaz p se distinctā ab hoc qđ dixit. interficiens sui a cuitate. quia ita debet poni ꝓpinquū apostema flegematicum. sicut colericū. Sed dixit hoc. quia colera est magis apta apostemate partes superiores cordis. ¶ Secunda ratio est. quia peripleumonia colerica minus iuuatur a medicinis. Et pō nō a bibitis. qa tales medicine debent esse frigidę que transeundo fortiter calefiunt. & iflamantur ab apostematis dolore. & ideo nō cōseruant uirtutem frigidorū equalem. Similiter opilant ibi uias. zº per easdem causas nō ab emplastris. Sz in flegmatica egenus medicinis calidis. & nō est inflammatio tanta i pulmone. ideo cū efficatiori uirtute tam intus quaz extra possunt pertingere ¶ Ad contrariū dicenduz. qđ etiā peripleumonia flegmatica est similis cōplexioni pulmonis accidentali. que est sibi facta quasi naturalis. ¶ Vel dicenduz qđ licet per illaz causaz peripleumonia colerica sit minus mala. tamen ex aliis causis est peior. ¶ Ad secunduz dicendū est. qđ arguit peripleumoniā longiorē. ¶ Et peripleumonia ¶ Ista pendent & patent ex capto đ pleuresi ¶ Duarū materierū. Quia materia peripleumonie ut plurimū est flegmatica. que nō apte euacuatur per sanguinē narium. alias attratio pulmonis longinquior per longiorē distantiam trahitur aliquid a pulmone per uenas narium. quia uene. narium cmmunicant statim uenis. que sunt in principio costarum silicet quia ramificatur ad nutrienduz costas. ut apparet in anathomia. ¶ Sz tu dices. plꝰ distat uelamē & dyafragma q̄ pulmo. ¶ Dicendū qđ forsan intelligit de uelamine distinguēte pectus per mediū. & hº q̄tū ad supermā. eiꝰ partē ¶ Vel dicēdū qđ licz pulmo distet minꝰ zm situm. tamē zm societatē & colligātiā distat magis. qa uena pulmonis uenit a corde. Sz uena transiens per costas cuius rami ꝓcedūt usq; ad dyafragma. ramificaī a uenis ascendētibus per collū. quarū ēt rami uadūt ad nariū foramina.

Signa. Prio pōit signa specierum peripleumōie. zº signa pmutatiōis ibi zª. & signa permutatiōis ¶ Primo pōit signa flematice & colerice licet plus appropient flegmatice. zº specialiter ponit signa colerice. ibi zª. cum peripleumonia. Prima in quinq; prio pōit signoz summā. zº signa sumpta a lingua. & pribꝰ faciei. 3º a pulsu 4º addit can. 5º ponit signa supta a sputo ibi zª & pipleumonici. ibi 3ª pulsus. ibi 4ª. & Hypp. ibi 5ª. & sputa. ¶ Nō sensibilis substantie. i. nō ē sensibilis per se rōne substantie membri. sz rōne pāniculi inuoluentis. ¶ Cōtinuꝰ. s. dolor. ¶ Adheret manꝰ. ppter uiscositatē . ¶ Totiꝰ faciei. i. tota facies ē. plena & tensa ¶ Et in hº cōmunicat ei. s. lingue. Vel ei. s. pipleumonie. ¶ Nō sunt. s. sicut maxille. sicut frons in cute sua. qa cutis fronitis nō habet copiam carnis rare. unde posset repleri uaporibꝰ. & facere apparere colorē rubeū ad sensuz. ¶ Suspēsus. i. rei suspense. i. stātis suspēse. ¶ In cornea similitudo apostematis. propter multos uapores. & rubescunt oculi. & uidentur habere quasi obtalmiam. Et sic propter mltos uapores pellunt oculi. & cornea. ut acuaī oculus. sicut accidit. i pincipijs exitꝰ uuee. ¶ Cum inpinguatione & unctuositate . i. cū humorositate. ppter grossitudinē & multitudinē materieꝝ. que trahunt illuc. ¶ Pulsus aūt. Vicissitudo. i. undosus. uel quia uicissim se consequūtur. & postea intrinsecaī. Vnde dic postea. Et q̄nq; accidit cadens. Et cā diuersitatis huius ē aggrauatio uirtutis a materia. ut ponit Gal. in cōmento pulsuum. capitulo de pulsu. pipleumonicoꝝ. ¶ Et Hyp. s. secundo ꝓnostico rum. & patet. ¶ Et signa ꝓmutationis. ¶ Sali uosum dulce. i. quia saliua ponit dulcis. qa significat acumulatiooē materiei ad cupū. ¶ Si mū dificaī. i. terminaī p resolutionē peripleumonia.

Quandoq;. ¶ Hic ponit signa duri apostematis. ¶ Augumentanī. cū diebꝰ. i. in longo tēpore. fit istđ apostema durū. & iō in longo tempore procedit. addendo in malicia anhelitus. ¶ Alleuiaī. s. tussis & grauitas apostematis. quia aliq̄d de materia q̄nq; minuitur. ¶ Cum paruitate caloris. i. ē in pectore paruus calor.

Quandoq; &c̄. ¶ Hic ponit signa apostematis molꝰ. ¶ Absq; calidi tate . s. pectore. ¶ Plumbeitas . i. color fuscus quia est materia melancolica. siue incipiēdo. siue pmutando ab apostemate sanguineo.

Quandoq; &c̄. ¶ Bothor est apostema paruū calidū. & iō signa eiꝰ sunt signa apostematis calidi. tñ remissa. Et ideo febris ñ est ita magna & terribilis. sicut si apostema esset magnū.

Quandoq aggrauatur &c̃. Hic ponit signa aggreuationis aque i pulmoue. ¶ Febris lenis. quia calefit. & euaporat illa aqua. Apostemata extremitatū. i. tumor qa sanguis. ificit ab illa aq̃

Signa illus &c̃. ¶ In hoc q̃ nō sentit. Vnde sentit p panniculū tegẽtẽ ubi aduna materia apostematis. & ubi fit ulceratio. ¶ Pruritus in corpore. s. ualde contingens. & hoc ꝓpter uapores aliquos extra pullos. Sed tn̄ uideas. qđ hec significatio nō appropriat huic apostemati. Et ideo melior littera ẽ. i cōstrictōe. i. foraminib⁹ narīū. qb⁹ cāna pulmonis satis appropinquat. ¶ Odor. s. homis. ¶ Sputū paucū. qa mēbrū dux non colligit in se multam materiam.

Quis in loquutiōe. ¶ Quia ad hec apostemata & loca multum consequitur sanies & pus. Ideo de his determinat. & primo ostendit qđ sit. 2° cās. 3° diuersitates. 4° signa. ibi 2ª. & cāe ibi 3ª. & ē illud. ibi 4ª. & nos. ¶ Considerādū q̃ pus & sanies possunt dici synonima. & pñt dici differre. Vt pus sit qđ n̄ maturū. Et sanies sit quid digestum. Vel pus sit nomen generale. ad omnē putredinē. Sz sanies sit solū ad saniem apostematū. & ulcerū. ¶ In loquutiōe medicorum. s. Gal. in cōmēto affo. Quicūq ex plenitudine. ¶ Et cause. ¶ Assignat tres causas i genere. ¶ Et fit empima. s. sanios⁹. ¶ Et ē illud. ¶ Hic ponit in illis saniationib⁹ diuersitatem. ¶ Et dispositiōes. ¶ Hic pōt incipere pars in qua incipit ponere signa. Et pōt esse pars cōsequens precedētē. in q̃ quattuor pōit. ¶ Ambe laudabiles. s. quia quidā euadūt. ¶ Et cognitio illius. s. debentis euadere. ul debētis mori. ē 2ª formā signoꝝ in bonitate & malicia. ¶ Et etates. quia iuuenes melius euadūt ab empimate. ¶ Et tēporis. qa tempore ueris & estatis forsan melio⁹ mundificat. q̃ tēpore hyemis. ¶ Et cōplexionis. Quia in cōplexiōe calida. forte melius mūdificat. q̃ i frigida debili. ¶ Et nos. ¶ Prio excusat se a signis puris & saniei. ut ē collectio apostematis. 2° pōit signa ei⁹. ut ē collectō saniei in spacio pectoris. ibi 2ª. signa aūt. Et. hec ī sex. primo pōit signa saniei pectoris. 2° signa ptis. ī qua ē sanies. 3° signa eruptionis incolumis uel male. 4° signa iter saniē & flegma. 5° p pōit q̃tita tē. q quādoq emittit cuz sputo. 6° pōit sigª trā sit⁹ in ptisiz. & ulceratiōez pulmōis. 2ª ibi. signa aūt loci. 3ª ibi. signa aūt eruptiōis. ibi 4ª. signa aūt differentie. ibi 5ª. & quandoq emittit. ibi 6ª. signa uero permutationis. ¶ Dicit primo. ¶ Signa &c̃. puris. i. saniei i pectore. ¶ Tussis sic ca. s. quandoq. ut statim in principio anteq̃ materia incipiat intrare pulmonē. ¶ Et dolor. cuz illa grauitate. qa sanies ledit panniculos costax & pulmonis. ¶ Leuitatem. i. alleuiationem. ul. i. rem leuem. qa sanies ē res leuis. ¶ Cōsequēs ei. i. frequēs. ¶ Ad coartandum. s. & dilatandū qa laborant cum eis ad anhelanduz. ꝓpter coartationem anhelitus. ¶ Ad ydropisim. propter lesionem epatis ¶ Signa autē loci. ¶ Ponit tria signa. Primum quia latus oppositum lateri super quo pendet grauitas. est latus saniei. uerbi gratia. si homo habet saniez in parte dextra. & uertit se super sinistrum. sentit ponderare sup sinistrū. ¶ Sed tu dices. ergo melius dormit super parte. i qua est sanies. qa tūc nō sētit pond⁹ cuius contrariū experimur ¶ Dicendū qđ quando iacet super latus saniei. tūc magis tussit per coartationē pulmonis ad saniez. Et tussis plus impedit sompnū. quā perceptio illius grauitatis Alia signa sunt nota. ¶ Signa autē. in latere & pro. i. in partibus eius. s. superioribus & iferioribus ¶ Et similiter illa. sciz exitura. que ex eis est media. i. ī partib⁹ medianis. s. circa costas. ¶ Signa. Dubitat. quare dicit qđ sanies defendit. & flegma nō. sed nat. ¶ Dicendū qđ flegma sui uiscositate stat superius. nō diuidens aquaz sanies autem potest diuidere. ¶ Itez sanies etiā est superfluitas digesta. Et đ ratiōe digestorū est qđ ingrossentur. & fiāt terrea. sicut superfluitates. & hic sunt grauia. Vnde 2° tractu canticorū 2° capō de substātia urine. cōmēto 2° dic̃. De natura supfluitatis iq̃tū supfluitas ē q̃ n̄ remaneat in ea nisi pars terrea. De natura enī partiū terrestrium est quod descendant ad fundum. Et in summa superfluitas cocta & digesta grauis est. & indigesta leuis. sicut appet in catharris. Reliqua patent in loco ꝓterito. illo ca° laudabilius. ¶ Et q̃nq. ¶ Emina magna ē. 3. xx. parua 16. & Gal. 1 5° de interioribus. ca° 3°. ¶ Et 2° pro nosticorū. cōmento 16. dicit. sex uel octo cotilas. Cotila est. 3. 9. uel. x. ¶ Signa uero. ¶ Poit sex signa tranlit⁹ in ptisiz. & ulcerationē quā statiz seqtur ethica. pp intēsionē caloris. Ideo fit color fuscus. pp defectū caloris naturalis cordis & exicationē. ¶ Fit tensio. i. iduratio ꝓpter siccitatē. ¶ Calefactio. ꝓpter uapores calidos i pulmōe multiplicatos defectu euētatiois. ¶ Impinguatio. Contra. quia 2° ꝓnosticoꝝ cōmento 6°. dicit̃ inter signa pfundatio oculoꝝ. Dicēdū q̃ forsan hec mēbra dicunt̃ impinguari & inflammari. pp mltos uapores. & cū hoc sunt concauati. pp consumptionē bone carnis. Citrinitatē. ꝓpter adustionē. Modus aūt quo sanies intrat pulmonē. de quo est promissum hic dicere. est scitum a Galieno quinto de interioribus. tercio capitulo.

Hec ulcera. ¶ Iam declarait ꝺ̄ apo ſtematib⁹. ¶ Hic determinat de ſolutione continuitatis. Et primo ponit loca & diuerſitates cōes. 2° cauſas 3° ſigna. ibi 2ª. cauſe. ibi 3ª. iſti ſunt. Pria in tres. p° ponit loca. 2° exequit̄. 3° ponit quoſdā canones. ibi 2ª. & magis ſana. ibi 3ª. & homines magis. ¶ Diuiſio poſtrema. i. ultia de qua hic intendit̄. ¶ Et ē. ſ. principiū ptiſis. ¶ Dixim⁹ .ſ. ſupra illo ca°. Signa illius. ¶ Et magis ſana ¶ Primo exequit̄ de ulcerib⁹ pectoris. 2° dya fragmatis 3° pulmonis. 4° canne. ibi 2ª. illa aūt ulcera. ibi 3ª. in ulcerib⁹ aūt. ibi. 4ª & hec ꝙdez infirmitas. ¶ In pma pte ponit quinq; cauſas. ¶ Circa quartā cām diceret aliquis. ita eſt fortis motus pulmonis. ſicut pectoris. ¶ Dicendū ꝙ pfundus ſecundū oēm ptē dilatat̄. & conſtringitur pulmo. Et hoc eſt qꝺ dicit. ſenſibilis. i. manifestus in ſe uel de ſe. Et illa rō eſt. qa in tantū ledit̄ anhelit⁹ ex ſolutione cōtinuitatis penetrate ꝙ prius moritur homo. q̄ cōſolidatio cōpleat̄. ¶ In ulcerib⁹. ¶ Primo ponit ſentētiā alioruz & illā remouet. 2° ponit ſententiā Gal⁹. ibi 2ª. ſz Gal⁹ .ſ. quinto de ingenio. Et hec in duas. p° ponit 2° pbat. ibi 2ª. imo ꝓpter egritudinē aliā. ſ. ex qua fit ſimplex uuln⁹. uerbigratia caſum uel p cuſſionē ¶ Et ſimiliter illa &c̄. ſputū. ſ. ſanguis unde fit ꝓpter ſanguis ebulitionē. ¶ Quoniā. ¶ Primo pbat in generali. 2° in ſpeciali. ibi. 2ª. & facta. Prima in tres. ſicut tres rōnes adducit ibi 2ª. & cōmotio. ibi. 3ª. & medicine. Rationes patēt. ¶ Circa ſecūdū diceret qs ubi ē hic dolor ¶ Dicēdū ꝙ i ſupficie pulmonis rōe pāniculi. ¶ Et facta. ¶ Prio facit h°. 2° ponit cās adiuuātes ad phibēdū cōſolidatōem. 3° ponit diuerſitatē cāꝝ ex parte medicinaꝝ. ut pfectius illam declaret. ibi 2ª. & ex adiuuantibus. ibi 3ª. & medicine frigide &c̄. ¶ Hic ſermo pōt appropari ſolū ad ulcera cāne. ſ. ꝙ cū ſunt in ꝓncipio. faciliter curantur propter cām notā. & ſi ſint ſuperfici alia facilius. quā ſi ſunt profunda. Et hoc eſt qꝺ dicit. non recipit. ſ. curam facilem. uel quandoq; nullo modo. Pōt applicari ad omnia ulcera que in pricipio recipipūt omnē curā. & faciliter obediunt cure. reſpectu eoruz que antiquāt̄. ¶ Et homines. ¶ Hic ad complementuz ſcientie ulcerum horum addit can. quinq;. ¶ De primo dubitatur an infās magis curetur ab ulcerib⁹ pulmonis & ptiſi ¶ Et uidetur qꝺ non. quia habet pectora plena humiditatib⁹. ut Auic. primo can. ca° de etatibus. ¶ Amplius in ptiſi eſt conſumptio. ſz conſumptio q̄ eſt exiccatio magis diſtat a natura pueri. ¶ Dicēdū qꝺ ifantes .ſ. generaliter pueri uſq; ad decimūquartū annū. uel uſq; ad iuuētutē facilius curant̄. ꝓpter tria. Prio qa habent fortiores naturales uirtutes. quarū operatio eſt conſolidatio. & reſtauratio. ¶ 2° quia mēbra eorū ſunt moliora. & ſic cōſolidabiliora magis. 3° quia reſolutio eſt in eis conformior & quia ſunt euaporabiles. eſt reſtauratio poſſibilior & facilior ¶ Ad primū in cōtrariū dicēdū qꝺ alie cauſe illā uincūt. ¶ Ad ſecūdū dicēdū ſecunduz dinuz. qꝺ in ptiſi non eſt principaliter ſuſpitio. ꝓpter arefactionē. que eſt accidens. ſed propter ulcerationē. ¶ Vel dicendum ſecunduz eum & bene. qꝺ arefactio. ſ. ꝓ uiā reſolutionis ē conformior nature puerorum. quia ſunt corpora rata & molia reſolubilia & plus. q̄ iuuenes ¶ Circa ſecundum can. cōſider ādū qꝺ cruſta. pōt fieri in ulceribus duob⁹ modis. Vno mō ꝓ uiam ingroſſatiōis humiditatis reſudantis a labijs uulneris. Et iſta cruſta ē bona. & ꝓhibet ꝓ ceſſuz ulceratiōis & fluxuz ſanguinis. & ſtat aliquo tempore. & poſtea cadit. Et h° eſt melio⁹. q̄ ſi cōtinue exiret ſanguis. & hūiditas ab ulcere. ¶ Alio mō pōt fieri cruſta. ꝓpter humorē melancolicū acutū aduſtū. per aduſtiōem. uel per aliquam humiditatē acutā ſibi miſtaz. unde corrodit & comburit. & cōburando facit cruſtam. Vel comburit. & facit cruſtaz. ſicut facit ipetigo ſiue ſaphati. Et talis cruſta ē mala. qa ſignificat malā ſaniē & malū humorē. ¶ Circa tertium canonē dubitat̄. cum ptiſis ſit ulcus pulmonis & ethica febris. quomodo pōt durare .xxiij. annis. ¶ Reſpondet Dynus. qꝺ h° nō eſt uerꝝ de uero ptiſico. qui hz ulcus pulmōis. & febrez ethicaz. Sz de ptiſico de quo dicet ſtatim. cū diē & nomen quidē. De quo dixit ſupra in fine capituli. ¶ Laudabilius poſſet teneri. qꝺ cū ptiſi que ē cū ulcere pulmonis paruo faciēte cruſtā omni anno renouabilē. aut alia menſura tēporis rōnabiliter poſſet homo uiuere longo tempore ¶ Et ego iam uidi mulierē in hac ciuitate. q̄ dixit ultra duodeciz annos cū ulcere pulmonis. & ōni anno reuertebat̄ ſputū ſanguinis. & accidit hec prolongatio plus in eis. quia ulcera in eis nō ſic ſic ſunt apta fieri corroſiua & pulmones eaꝝ n̄ ſic commouent̄ fortiter. ut uirorum. ¶ Sed tu dices. Meſue dic̄. qꝺ in mulierib⁹ occultatur ſed parū. ¶ Dicēduz qꝺ loquit̄ in mulieribus aptis ad ptiſim. in quib⁹ licet occultetur tamen parum. ¶ Vel dicēdū qꝺ hz ex parte frigiditatis complexiōis. unde ſunt catharroſe magis cōtingit. qꝺ plus detegitur ptiſis. ſed ex pte mioris acuitatis. & maioris quietis materierum. plus occultat̄. ergo plus dabit̄ iudiciū uincēdi ex his cauſis. ¶ Et cōtrariū poſſet teneri. ꝙ cū illis ulcerib⁹ n̄ eſt ſemp ethica. qa facta illa cruſta. & ceſſante ſanie. tūc cū auxilio artis tollitur ethica ¶ Vel dicēdū ꝙ n̄ oēm pulmonis ulcerationez ſequit̄ ethica. ſed cū eſt magna uel parua & ſaniоſa. ¶ Circa quartū canonē dubitat̄ an autun

nus noceat ptisicis. ¶ Videt̃ ꝙ n̄ .quiaaer siccus i ptisi laudat̃ a Galieno 5° de ingenio sanitatis. 3 autūnus est tēpus siccū &c̄. ¶ Dicēdum ꝙ nocentur ptisici ab autūno.ut Hyp.3ª particula affo. ¶ Et causa est iequalitas aeris.modo ad calorē.modo ad frigus. Vnde pulmo qui statiz recepit aerē ualde alterat̃ & pmutat̃.& ideo autunnus ptisim occultā tegit. ¶ Sed tu diceres. quo occultatur ptisis. ¶ Dicendū ꝙ uel p̄ncipiū est paruum debile.uel aliqua crusta facta i pulmone. ¶ Ad cōtrariū dicēdū ꝙ plus nocet aer autūni cū diuersitate.i calorē & frigore.q̄ iuuet siccitas in cōsolidatōe. ¶ Et quidē nomē.s.qa tussis cōstrictio & uigilia ē cōsequēs illā debilē uirutē. ¶ Et arefactionē.i.macredinē. ¶ Si fuerit motus paruus. Exponit̃ motꝰ corporū.s.ex erciciū.& motus catharri. Dynus uero exponit motus paruꝰ.i.anhelitꝰ paruꝰ pp cōstrictōez. ¶ Vel posset exponi motꝰ paruꝰ.s.sputi.qa sputū retineat̃. Et est sentētia Rasis 4°.cōtinētis.ubi ponit̃ ad litterā hic sermo.cū dicit. Et ē alia species ptisis accidēs sine febre. Et infra subdit.sed dēdum est.ut multū sit sputū &c̄. quia mors sequit̃.cū sputū n̄ emittitur.

Causa ulcerum. ¶ Prio ponit cās ptisis effectiuas. 2° dispositiuas. ibi 2ª.isti sunt. ¶ Prima in duas. primo ponit cās intrinsecas. licet ponēdo eas.ponat quasdā extrinsecas.2° ponit extrisecas.ibi 2ª.& q̄nq̄. ¶ Et ē affo.tercie pticule. Si uero essas &c̄. Alia patēt.nisi hoc quod dic̄. & q̄nq̄ sunt. Videtur enim ꝙ uelit.ꝙ cā ulceris pulmonis q̄nq̄ sit putrefactio p̄cedēs. ¶ Et intellexit ex hoc putrefactionē ex ppria malicia nutrimenti pulmonis defectu caloris ipsiꝰ. preter q̄ ab extra aliud sibi cōmunicetur.

Isti sunt. ¶ Prio ponit corpora apta.2° statiz festinat ad eoꝝ regimē ibi 2ª.oportet ut isti pª i quatuor primo ponit signa dispositorū ad ptisim sumpta ex forma determinatoꝝ mēbrorū.2° ex forma totius.3° ex cōplexione & etate. 4°.ex regimine & tempore.ibi 2ª.& forme.ibi tercia.& complexio.ibi quarta.& ipsa. ¶ Dicit primo ꝙ colla longa.i.subtilia. ¶ Procedūt & pro.i.eminēt. ¶ Et in pectoribꝰ. Et i hoc dat causam.quare isti parati sunt ad ptisim.qa sunt debilium uirtutum in spiritualibus.unde defectu caloris multiplicat̃ uētositas in eis.et ptibꝰ consequentibus. Ventositas aūt & reliquę materie.possunt esse causę.ut pulmo ulceret̃. ¶ Recipientiū.s.ab alijs membris.que postea cadunt a cerebro ad pectus. ¶ Colerici.q misti flatici fiunt flegma salsum. Vel quia isti sunt causa catharrorum acutorumz corrosiuorꝝ. ¶ Et forme.i. habitudies. ¶ Hic cōsydera qđ cōtrarie habitudines sunt pate ad ptisiz.s.corpora leuia.i.molia & subtiliū uenarꝝ. Et corpora dura densarum uenarꝝ.qa ambo sunt parata rupturis uenarꝝ 3 leuiua corpora pp̄ d̄ bilitatē uenarꝝ et tenuitatē & pariter dura corpora exp̄ssa. ppter duriciē & inobediētiā ad motū.ut supra intelligebat̃ cap° de sputo sanguinis. ¶ Cōplexio frigidior quia multiplicat catharros. ¶ Sz tu dices.q̄re supra dixit.cuiꝰ humores sunt colerici. ¶ Dicē du duplicter.prio qđ tā colerici q̄ flegmatici diuersimode sunt parati ad ptisim. ¶ Vel dicēdum qđ tā colerici q̄.flegmatici i habitudine & homine habente cerebrū debile.cū habūdantia aliqua colere in epate .que repat ab epate ad caput.sunt multū parati ad hº. ¶ Et etas. ¶ Iste ē affo.quite pticule.ptisis fit maxime a.xi p.āno. usq̄ ad 30.Causa ē duplex. Pria qa iordinate fortibꝰ motibꝰ mouent̃ saltando.pondera eleuādo.ut intelligat̃ 3ª pticula affo.illo affo.Adolescentibꝰ uero sputū sanguinis. ¶ Secūda causa est quia habet catharros acutos ulcerātes. ¶ In regione frigida.Accidit ruptura uenarꝝ.ppter uiscosos hūores.& ppter tusses & catharros.& uenarum duriciē. ¶ Autunꝰ.ppter inordinationem sui pprie.Gal.quinta perticula affo.p̄allegato affo.Inter hec signa ponit crua torta.quia significat defectum cerebri.si ē a neruis.uł defectu informatiue totius.

Portet &c̄.patz.qa omnia ista disrumpūt uenas.

Vnt ut ¶ Hic ponit signa ptisis. ¶ Et primo signa eius absolute.quibus significamus ptisim. secundo signa eius deteriora.cuz hoc ponēs quedam alia signa.3° signa ptisis pure.& ppria mortalis.4° addit unū pronosticum experimentale.ibi 2ª.& illi quidē.ibi 3ª.& quandoq̄ fluit ibi 4ª.& ex ueloci morte. Melius tamen esset nō diuidere cap̄m.nisi qđ tot habet partes.quot habet signa ¶ Diceret autē quis.licet cognoscat̃ qđ sit sanies ex sua .ispissione.i.grossicie .unde descedit.& ex alis nō tamē sequit̃.ergo ē ptisis ¶ Dicenduz qđ hoc signū nō debet per se sumi sed cum aliis sequentibus. ¶ Vel dicitur.ꝙ intelligitur post sputuz sanguinis a pulmone. ¶ Vel qđ licet nō sit signū certū ptisis.est tamen indicatio suspitiōis d̄ ea. ¶ Fe.minuta. Exponitur ab alberto.i.minuta subtilis sincopat̃. De qua Auic.4° can.fen prima. ¶ Istud non meretur reprehendi. tamē est falsa expositio. ¶ Dinus dicit & bñ.fe. minuta.s.sicca intelligit.nō uaporosa.sicut uana febris sanguinea uel alia. ¶ Dubitatur que fe.

sit illa. an ethica. an putrida. ¶ Dicendū q utra q. quia pōt esse ethica per inflamationē cordis i substantia ex defectu euentationis. Et putrida propter uapores saniei putridos. Quandoq; tñ isti habent febres aliquas superuenientes uicio humorum. ut colere flegmatis uel melancolie. ut apparebit. ¶ Dubiuz esset utrū habens vulcus pulmonis necessario febrit De q̄ forsan i ca° cure dicemus. ¶ Deterior quintana. Causa ponitur ab Auicenna 4° can. ca° de quintana & sextana. ¶ Deinde tertiana est media. s. in malicia quia non est sic praua sicut quintana. que significat mēbruz multū exiciatū & cōsumptuz. unde sūt incinerati humores. Nec segnificat ita paucā consūptionē & exiccationē & inflammationē. sicut inquotidian⁹. ¶ Superfluunt uene. i. apparent supra cutim eminētes. & hoc ppter consūptionē ¶ Et tū assignat causas cōsumptionis. Vel secūdū ¶ Dinum. superfluūt uene. i. habent euacuationez superfluā ¶ Et cōsidera q̄ ex h° accidit mēbris eorū sudor in fine diei. quia expanso nutrimēto ad extra mēbra. quasi id ñ cōtinent. & h° signū est suspectuz. cū accidit paratis ad ptisim. ¶ Verum rubescit. ¶ Auic. rectificat in hoc sermonez. quez supra dixit in fine capi de empimate. & colore plumbino. ¶ Extendunt cōllū. i. hūt collum tensū ppter siccitatē. ¶ Et duo cornua &c̄. i. hūt tensa. i. prominentia ppter siccitatē carnis tēporum. Vel extendunt. s. cuz humectant. & haēlent ut littera extra. ¶ Pulsus fixus. i. durus. ¶ Equalis. s. si nō sit sanies multū aggrauans. Vel equalis. i. equaliter durus. ppter uniuersalē siccitatē ¶ Inclinatio ad ambo latera. i. contractio & indu ratio ppter siccitatē ¶ Rugitus pp uētositatē ex debilitate coloris factā Ingrossat sputū p̄ p exiccationem multā. ¶ Quādoq; nō postponit huiusmodi sputuz. s. quo apparz suffocatio. ¶ Moriuntur cū lenitate. i. cū fluxu uētris. ppter exuberantē materiā constrictam. Vel cū lenitate z^m ¶ Dinū. i. cū defectiōe anhelit⁹. ppter coartatiōez materie. lz uideat alleuiari ex egritudine. ¶ Et ex ueloci morte. i. ex libro qui intitulat de morte ueloci. Istud nō pōt uerificari. nisi confuse. q̄d granū illd̄ pōt significare materiā aliq̄ prauā & sic mortē. sz qd̄ in tali die. s. 5z. nō pōt declarari a me &c̄.

EX rebus communib⁹. ¶ Postq̄ determinauit de pricipijs speculatis scientie hoꝝ apostematū. & solutione cōtinuitatis. Hic determiat de principijs operatiuis. s. de cura. Et prio de cura apostematis. z° saniei siue empimatis. 3° d̄ cura ulcerum siue ptisis. z^a ibi. quādo apparet. ibi 3^a cuz ulcus. Pria in duas. prio i generali pōit curā horū apostematū. z°. i speciali. ibi z^a. oportet ut

phibeas. Pria in duas. prio ponit curā. quando procedūt uia resolutiōis. s. quādo nō colligūtur ad saniē. z° ponit curā. quādo terminant̄ p uiaz saniatiōis. ibi z^a. eis autem. Pria in duas. primo ponit curā per medicinas. z° per cibos & pot⁹ ibi z^a. cibi aūt. Prima in duas. primo ponit medicinas diuertentes & euacuantes. z° alterantes ibi. z^a & oportet. Prima in tres. Nam medicine euacuantes sunt fleubothoia farmacia & uētose primo ergo ponit curā per fleubothomiā z°. p uentosas. 3° per farmaciaz. ibi z^a. & quandoq;. ibi 3^a. inquit. ¶ Ex reb⁹ communib⁹. Quia cōmuniter cōpetit in qualibz pleuresi. quāmo materia ē sanguini mista Et quia fleubothomia ē communis humorū euacuatio. ¶ Sed in principio. Potest dupliciter exponi. Primo fleubothomia lz sit cōmunis euacuatio specib⁹ pleuresis cōueniēs. hoc i principio pleuresis. qa in pcessu facta depuratōe colere flegmatis. aut melācolie ñ sic cōpeteret. Quomodo aūt debet intelligi ca non Auic. libro p°. fen. 4^a. ca°. de fleubothomia. cū dixit in eorū p̄ncipio penitus fleubothomia dimittat̄. Iam ibi diximꝰ & supra fen. 3^a. cap°. de cura apostematū p̄tiū gutturis. Secūdo pōt exponi q̄ in p̄ncipio fiat fleubothomia ex latere opposito. qa post aliquot dies de latere eodem. ¶ Magis festina. s. ad succurrēdū. Nam per diuersionē humores diuertunt̄ ad longinquū. & faciliter ad inferiora. qa trahere sanguinē iferi⁹ leuius est. q̄ supi⁹. cū de se sit grauis. ¶ Opposita in longitudine. uerbigratia si pleuresis ichoat a dextro fiat fleubothomia de saphena pedis dextri. ¶ Sed cōtra. quia Mesue p̄cipit fleubothomiā de saphena d̄ latere opposito. ¶ Respōdetur ab alijs q̄ pleuresis uel ē i p̄ncipio p̄ncipiante. & tunc competit fleubothomia de latere oppositi. s. de saphena oppositi lateris. ut dicit Mesue. quia ista magis diuertit. & tūc est intētio diuersionis. ¶ Vel ñ est in p̄ncipio p̄ncipiante. & tunc de saphena eiusdē lateris. ut aliq̄d euacuetur diuertēdo. ¶ Aliter dicendū credo. q̄. ul' in p̄tibus inferioribus & toto corpore est multa repletio in uia ascensus supius. & tunc dz fleubothomari saphena lateris oppositi. Ratio q̄a fleubothomia saphene eiusdē p̄tis. cū hoc q̄ diuertit. agitat multā materiā i corpore sic pleno. & facit eā declinare uersus easdē p̄tes. ex q̄ pōt esse suspitione moueat̄ ad locū pleuresis. Sed si de latere opposito fiat fleubothoia. ñ accidit hic timor. Sed tu dices. hoc est contra canonē generalē. Caue ne in duas dyametros diuersionez facias. ¶ Dicēdum q̄d̄ materie actu fluentis ñ pōt fieri diuersio i duas dyametros. sz materia d̄ qua suspicari potes q̄ fluat. pōt diuerti i duas dyametros. respectu p̄tis in qua ē egritudo. sed nō fit omnino uel totaliter in duas dyametros.

respectu loci materierũ. ꝺ quibus suspicamur ꝙ possent fluere. Si aũt ñ fit repletio tanta tũc de saphena eiusdẽ ptis possumus facere. ¶ Et p⁹ ipam de nigra. ¶ Consyderandũ ꝙ ly post non dicit ordinẽ necessarie opationis. qa pri⁹ oportet facere fleubothomiã de saphena. & post de basilica. Sed dicit ordinẽ festini iuuamẽti. tunc enim magis ẽ diuersio a fleubothomia saphene Sed potꝰ saphenã de bonitate inchoam⁹ fleubothomiã de basilica. & post ipam de nigra. i. ꝺ cõmuni. qa si ñ inuenirem⁹ basilicã. fleubothoam⁹ cõmunẽ. ñ tñ ita appropriãt diuersioni. sicut ap ꝓpate diuertit basilica. ut appet p anathomiã Et ponit cõmẽtator z° re. acu. x. cõmento. ¶ Et finaliter consydera q̃tum currãt auctoritates ꝺ fleubothomia. quia uolunt ꝙ fiat de cefalica. cũ ñ inuenitur alia. Et ẽ sentẽtia Gal⁹. z° regiminis acutorum. x. cõmento. Et confidit Galien⁹. quia pót dici qꝺ quelibet uena euacuat a toto. ꝙ z^m hoc hec fleubothomia cephalice diuertit ẽt a loco apostematis minorãdo toti⁹ repletõez. ¶ Deinde dicit Auic. Si autem nõ apparet. s. hec uena basilica. Et apparet uena. que uenit ex pte spatule. s. cephalica. oportet ut fleubothometur ea. Postq̃ scis qꝺ euacuatio a qbuscunq; locis fuerit a corpore toto trahit animalis. Verũ illud nõ fit uelociter nec eq̃liter ex omnib⁹ uenis. Deinꝺ quia cũ cessauit fluxus ad partẽ. Et eodem mõ intelligit. qꝺ uentose nõ debent poni nisi existẽte pauca materia. & precedẽtibus aliis euacuatiõibus. & sine dubio indiget medio exercitato bone estimatiõis. Si enim cadat in hoc error ẽ ualde magn⁹. Et iõ dixit Mesue hoc debere fieri cũ intellexerim⁹ materiã posse reuocari ad cutiz ¶ Inquit Galienus z° re. acu. xi. cõmẽto. ¶ Cõsyderandũ qꝺ solutiua farmaca. cũ calida sint & sicca. sunt suspecta. quãdo febris ẽ fortis. & hoc ex parte qua fortis. & iõ securius ẽ uti fleubothomia. si alia cõsentiunt. Nam timeẽ in usu farmacorũ. quia quãdoq; mouet materiam. & nihil soluit. quãdoq; nõ soluit. pfecte. quandoq; superfluit. qa nõ possum⁹ ea regulare. ut uolumus. & ẽt nescimus naturas pticulares hominũ ¶ ET oportz. ¶ Hic põit curã cũ alteratiuis phibens nos a nocumẽto q̃tũ põt. qa aliquãdo sunt necessaria ratiõe catharri acuti subtilis. uel rõe uigiliaꝝ uel doloris. ut post apparebit. ¶ Cibi aũt. ¶ Primo põit cibos cibales plus. z° medicinales. ibi z^a. & ex eis. ¶ Resines. i. passularũ maneries. ¶ Et passe i postremis. qa abstergũt & facilitant. & cũ hoc nutriunt. qꝺ nõ requiriẽ a principio. ¶ Et ex eis. ¶ Primo ponit res lenitiuas. z° abstertiuas. 3° incisiuas. 4° ponit diuersitatem potus z^m tempora. 5° addit canonem i aqua frigida. ibi z^a. & melius. ibi 3^a. & post. ibi 4^a. uinum. uel ibi. pot⁹ autem. ibi 5^a. aqua uero

¶ Si nõ est apostema supple uel opilatio i reli quis uisceribus. s. in epate uel splene. qa dulcia nocent eis opilãdo. ¶ Quib⁹ utꝰ sq. l calefacti oni & siti. ¶ Succurit. s. cuz commistione aque cum eo. uel cum potu oximellis ¶ Et nõ oportet ut in potu sumat. s. hoc uinuz dulce. ¶ Cuius e par & ẽ est infirmuz. i. opilatuz. ¶ Et post. ¶ Primo uinuz ponit. qꝺ etiã incidit. z° oximel. ibi z^a. potus autem. Hec in duas. primo facit hoc. z° cõperat inter quosdaz potus. ibi z^a. & aqua mellis ¶ Ad intellectuz prime partis consydera qꝺ ut sumitur 3° re. acu. commento zz. & cõmento z 9 Oximel multũ acetosuz est medicina multũ fortis. & ideo sua operatio non est media. quia aut multum prodest. aut multuz nocet. Si eniz inuenit uirtutez fortam cõmouendo multaz materiã iuuat ad expuenduz per incisionez & cõnictionẽ illius Et h° ẽ quod dicit. facit ualde multũ sputere. Sed si inuenit materiam multam ultra quã possit uirtus tunc non expellitur quare remanet uirtus. aceti. & infrigidat. & suffocat calidum. & addit ad maluz anhelituz. & iuiscat. Et hoc est ꝙ cũ. Aut infrigidat. & inuiscat. ¶ Q ꝺ si. si indiges oximele acetoso. remittitur malitia aceti. dando tepiduz. ne actuali frigiditate cõgelet. ¶ Mistum cum aqua. ut frangat acuitatez qua mordicat. ¶ Paulatim. s. gradatim dando primo paruz. 2° modicuz plus. ut quasi experiamur eius effectuz. Oximel autẽ pauce acuitatis potest secure dari & c̃. Et sũt hec omnia dicta 3° re. acu. ¶ Et aqua mellis. In humectãdo. s. sputũ. i. faciẽ do spuere. ¶ Et aqua ordei. i. ptisa^a. ¶ In equatione nature. i. uẽtris. ut sit equaliter & debite fluxibile. ¶ Dnbitaꝺ. quare in tussi uehemẽti daꝺ aqua frigida. ¶ Dicẽdũ p̃mo ꝙ littera dicit. siti uehemẽti. Et ita iacet ille text⁹ 4° continẽtis. Et si fuerit sitis uehemẽs & c̃.

¶ Vel dicẽdũ ꝙ p tussim uehemẽtẽ intelligit eã. que a forti caumate fit. ¶ Nocumentum ei⁹ s. qꝺ sequit ex tarditate icessus. ¶ Rob. i. sapa quia potens est in mundificando materias pectoris. nec terminetur ab ea inflammatio. cum ẽ in declinatione. ¶ Ers autem & c̃. quia dicit in ca°. de empimate & c̃.

OPortet ut. ¶ Iã posuit canones generales & cõmunes curationis hoꝝ apostematum. ¶ Hic ponit curaz cuiuscũq; illoꝝ apostematũ. & p° ut terminet̃ p resolutionẽ. z° p saniationẽ. z^a ibi qñ appent. Prima in duas. p̃mo ponit curã apostematis pectoris. z° pulmonis. ibi z^a. aque uero congregate. Pria in tres. prio ponit curã horuz apostematũ in generali. z° magis in speciali. ibi z^a. ñ cures. ¶ Ad p̃mi euidẽtiã consyderanduz. ꝙ cura pleuresis que tẽdit ad resolutionẽ cem

pletur quatuor intẽtionibus. Prima eſt diuerſio materie. z^a euacuatio et ſubſtractio cõmunis. 3ª euacuatio ꝓpria p ſputũ. 4ª rectificatio uite patiẽtis Primo ergo ponit curã q̃tũ ad intẽtionez euacuationis materie & diuerſionis & ſubſtractionis cõmunis ſimul. z^o cũ ꝓpria euacuatione que ẽ p ſputũ. 3° rectificat uitã. 4° addit canonẽ ibi z^a. cũ g^o euacuaueris. ibi 3^a. & mẽſura nutrimentũ. ibi 4^a. & qñ accidit. Pria in tres. p^o facit quod dictũ eſt. z^o oſtendit caſuz in quo q̃q; nõ competit fleubothomia 3° oſtẽdit caſum in quo cõpetit farmacia. ibi z^a. & ad ultimũ. ibi 3^a. &

Hyp. Prima in tres. prio ponit curã predictam. z^o ponit ſignũ. quo cognoſcim⁹ nos indigere illa cura. 3° addit canonẽ circa hũc modũ cure. ibi z^a et ex eis. ibi 3^a. cumq; fleubothomas. Pria ĩ duas p^o ꝑmittit. z^o exequit̃. z^a ibi dicam⁹ Hec ĩ tres Nam diuerſio ſubſtractio & euacuatio fit cum fleubothomia. & de hac p^o ponit. z^o cũ farmacia & de hac z^o ponit. 3° comperat. ibi z^a. & ſi eſt. ibi 3^a. q dã uero ſapiẽtũ. Conſiderandũ q̃d materiã ueniẽtẽ Auic. ñ phibet cũ repcuſſiuis ſed cũ euacuatõe. Dubitat̃ g^o utr; ĩ ꝓncipio pleuretis cõpetãt repcuſſiua. De hoc dicet in ſequenti ca^o. Conſiderãdũ z^o. q fleubothomia uel fit de eadẽ pte. & tũc põt euacuari uſq; ad mutationẽ coloris ſanguis. quia talis fleubothomia ꝓprie ex loco apoſtemoſo euacuat. Vel fit a pte oppoſita ad diuertẽdũ. & tũc ñ ſic oportet expectare mutatõez coloris. qa ñ ſic euacuat ex locis ꝓpinquis apoſtematis. licet ẽt quandoq; contingat p fleubothomiã ptis oppoſite ꝓmutari colorẽ in ſanguine. ꝓpter cãs que ſunt note.

Et ſic ſaluat̃ littera exterior negatiua que dicit. Et ñ extrahatur &c̃. Conſiderandum 3°. q̃d per nigredinẽ intelligere oportet maliciã coloris cõtingit eni mutari nõ ſolũ ad nigredinem ſz ẽt ad alios malos colores. ut ponit̃ in cõmento ſecũ di re. acutoꝝ cõmento. g. ſed ſanguine corporis exiſtente rubeo. ille qui ẽ iuxta apoſtema. ꝓpter aduſtiõem denigrat̃ & obſcurat̃ ut cõmentator ibi põit. & h^o ẽ ut plurimũ. Et ió dixit. ſanguinis uehementioris nigredinis. Quid ſit aũt illud albũ. q̃d quãdoq; uidet̃ ut ſanies. Iaz dixi mus ſuper prio can. fen 4^a. ca^o de fleubothomia Conſyderãdũ 4°. q̃d ſi uirtus ẽ debilis. A. nõ uult. q̃d perducas cũ fleubothomia ad pmutatiõem coloris ſz ipſaz feſtines pri⁹ cõſtrigere ut innuit cõmentator ibidẽ. Et ſi eſt humor alius. Cõſyderandũ q̃d ſtiptica prohibendo ſputũ nocent. Ideo lenitiua cõcedit. & nõ tranſit ad gradũ eorũ regulariter operando. Coacti eni furioſitate materie. aut mꝰtitudine cũ ſolutiuis fortioribus agimus. ut declarauim⁹ prio libro fen 4^a ca^o d̃ cura apoſtematũ. Et forſan h^o innuit hic Auic. cũ dixit uiolis. ſ. res facte cum uiolis. quia ẽt reliqua ſolutiua que euacuant exſoluendo. debẽt miſceri cũ lenitiuis. Syracoſt & tereniabin. ſunt ſpecies manne. zuccarũ alaizez creditur̃ q̃d ſit zuccarũ rubeum. Soluantur. in nocte. quia ſuperflua ad interiora mouentur.

Quidã. 1. Galienus in commento ſecũdi re. acutorum. commento. xi^o. Tu dices cõtra nã quãdo ẽ ſputũ colericũ ualde. tũc uẽ q̃d maxie ſolutiuuz cõueniat. qa ex fleubothomia timet̃ tunc plus de ebulitioe & inquietudine. qa fleubothomia depurat colerã. & ra c̃ eã furere In oppoſitũ ẽ. A. hic & Galienus loco dicto Dicẽdũ q̃d quãdo ſputũ ẽ colericũ ualde ſignificans fortẽ febrẽ. timet̃ iflammatio ꝓp ſolutiuũ. qa ca. idũ ẽ et ficũ. Iõ dic. quãdo febris ẽ uehemẽs z^m q̃d dicit Galienus z^o. re. acutorũ cõmẽto xi^o.

Ad cõtrarium ẽ dicenduz. q̃d materia que ſputatur colerica ualde. cũ erat in ueni s. nõ erat ſic. ſ. ita colerica & intenſa. ſz reſudans eſt itẽſa & acura facta. Et Gal. ſ. z^o re. acutoruz xi^o cõmento Et quaſi uidet̃ q̃d de hoc miretur Auic. cũ non uideat̃ minor timor ĩ dãdo el ebrorũ quã ſcamoneam. Nos autem hodie cum leuioribus tranſimus. quam cuz ſcamonea. uꝑ cũ ellebroro. ut cũ agarico. uel colatura reubarbari. Aqua ordei poterit dari ſtatiz poſt potuz medicine. quia lauat medicinam. Et hoc eſt q̃d dicit. poſt admiſtrationez. Poteſt etiaz dari loco cibi. ſ. ptiſana finita operatione ſolutiue medicine. Et h^o eſt q̃ dicit. & ſeperationez. Ideo ſubdit. Cum ipſo uero. ſ. potu aque ordei abſcindit operationez eius. ſ. farmatie. quia datur in fine poſt operationez eius Vide z^o re. acutoruz xii cõmento. quãuis patz. De hoc loco. ſ. inferiori. patet hoc in anathomia Et eis patet. Dubitat̃. utrum qñ collectio fit competat fleubothomia. Videtur q̃ ſic. quia. A. 4° can. fen. 3^a. capõ de cura exitura ruz precipit abſolute euacuationem. Ampli⁹ fen iz. capõ de cura adurlet in ſtomacho. precipit fleubothomiaz. Amplius tunc eſt dolor & calor uehementior. & timor magũs d̃ tractu materierũ ſupfluentiuz. In cõtrariuz eſt Auic

Dicendũ q̃ quando exitura fit. ſi prius nõ copiole fleubothomaſti. & uides conſtantiã uirtutis potes iterũ fleubothomare. ſi aũt tu flobothomaſti multũ. ñ expedit itterare amplius. qa tũc ꝓpter diminutionẽ caloris naturalis cõgeleẽt materia. que habitura ẽ collectionẽ. & ſi hoc accidit in pleureſi ſanguinea. multo magis ĩ aliꝭ.

Et hoc eſt q̃d dicit. & illud. ſ. itteratio fleubothomie eſt ex eis. ſupple ꝓpter que fit defectus maturationis ſanguinee pleuretis. ergo multo magis in aliꝭ. cũ diminutõe uirtutis. ſupple q̃ ñ digerit materias. Ad contraria pz ſolutio.

Cum ergo. Hic uidet̃ unus canon p ſe. ut intẽdat Auic. in hoc q̃ ſtudiũ noſtrũ ſit in prohi

bendo ſaniē in cupū colligi. ¶ Cūm ergo. matu raī. i. digeriī &cē. ¶ Fieri ſaniē. ſ. i cupū. & hº fit ſtudēdo q ante collectionē i cupū mūdifices materiā cū ſputo. qa utaris medicinis facilitāri bus ſputū. ¶ Et ad ultimū. ¶ Hic canon ē. qº oſtendiī qñ eſt. q licet fleubothomia a ꝓncipio ñ ſit facta. ñ tñ debet fieri poſt. & hoc eſt qñ in firmus ſufficiēter expuit. et uirtus tñ eius debi lis eſt. ita q fleubothomiā ñ tollerat. ¶ Et ſolu tionē. i. multiplicationē ſputi ¶ Vel & ſolutionē ſ. uētris quā te oportet facere. ſal. é cū cliſter ꝭs ¶ Littera extrinſeca innuit q debilitas ꝓhibet fleubothomiā. & ēt ſolutionē cum farmacꝭs. & tunc oportet uti cliſteriꝭs mediꝭs. uel acutis. zm q diſpoſitio indicat. i. ſecundū qđ eſt maior uł minor debilitas. ¶ Et ꝓprie ſuple ē neceſſariū uti cliſteriꝭs. ¶ Et Hyp. zº re. acutoꝝ. ¶ Peri pleumonie. i. pleureſis. licet ēt de pipleumonia uerificeī. ¶ Nō ſentitur dolor. ſ. acuº aſcēdēs. ¶ Kakile. i. fellichino. & ē una ſpēs lacticiniꝭ. ¶ Nos aūt ñ utimur eis. quia copiā habemus ſalutiuorū cōueniētiū. que tēpore Hyp. ñ erāt in copia. ¶ Cum ergo. ¶ Hic ponit curā q̄tuꝫ ad itētionē. que ē euacuatio ꝓprie ꝑ ſputū. & rectificat cū hoc qualitatē materie. & prio facit hoc. zº ponit ſentētiā Galieni. ibi zª & Galienº. ¶ Conſiderandū q omnia que ponit ſunt habi tātia ad ſputū materias calidas & ſubtiles. & paret. ¶ Candaru uel candarul nū eſt maneries tritici. Sed Serapio capitulo de peripleumonia dicit. q ē ordeū. cui ñ ē cortex. ¶ Et Gal. quidē nūdū uidi ubi dicat hoc. ¶ Deiacur. i. de papa uere. prohibēt currere materiā rectificādo com plexionē. Confortāt. qa conſtringunt membra ne recipiāt materiā. ¶ Cōſiderandū q de acur ab Auic. conceditur cū quibuſdā conditionibus. & prima eſt ad ſedandū accidentia. ut uigiliaꝫ. ēt ſi catharrus eſſet acutus mordicatiuus ualde. Secunda conditio eſt. q nō ſit ſimplex. ſed hēat miſtas res remouētes congelationē. quā facit papauer. ſicut ē zuccarū & mel. qa remouēt ali qualiter nocumētū eiº. Et in hoc innuit. qđ pōt fieri deiacur. cui cōmiſceī croc º. & alia q̄ rectifi cāt malicią papaueris. Tercia cōditio ē qđ ſit fa ctū de ſemine papaueris. qa ñ ſic cōpingit mate riā ſicut cortex. Quarta cōditio ē. qđ ſi uides ab eo retineri ſputū. ſubito ītēdas ad facilitādū illud. ¶ Et mēſura. ¶ Hic ponit curā q̄tū ad itētionē quartā. q̄ ē rectificatio diete & ꝑz. Cū multiplicatur. ſ. ſputum. ¶ Securus es. ꝑ de multitudine materie. ſ. que euacuaī per ſputuꝫ ¶ Et ſcis neceſſariaꝫ eſſe uirtutē. ſ. forteꝫ in hº ¶ Nutrias &cē. Et eſt dictū Hipp. primo re. a cutoꝝ Cū plº ſputi fuerit ſputi. plº rectifiacatio nis adhibendū ē. ¶ Et quādo accidit ¶ Hic ad dit canones. Et preſens canon pōt ꝺupliciter ex

ponī. Prio zm Dynuꝫ. qđ quādo pleureſis fit ex permutatiōe ſquinātie. & accidit i ea fluxus uentris. Et medicus ꝓhibuit id. ſ. ſquinantiā cū cura. qa fecit fleubothomari. & etiaꝫ purgauit hūc quādo habebat ſquinātiā. ¶ Sit regimen eius. i. nō fleubothomes eū neq; purges. ſed ſu ſtenta uirtutem cū priſana ordei. & ſimilibus. Aliter pōt exponi. qđ ſi homo habꝫ pleureſiꝭ ꝑ permutatiōem a ſquinantia. ſi cū hº habꝫ fluxū uentris. nō debet fleubothomari. ꝓpter defectū uirtutis. Et innuit in hoc Auic. qđ ſi talis pleure ticus nō habeat fluxum uentris. & ſit fortis. pōt fleubothomari. q̄uis in p̄cedēti egritudine fue rit flōmatus. Et hº ē qđ dicit ꝓhibe id. ſ. illum infirmū. ¶ Si aūt. ¶ Hic ē ſecundus canon. & pōt exponi ēt duplr. Prio zm Dynū. qđ fleubo thomia ē duplex. Vna que fit i pricipio materia nō digeſta. que fit ad euacuatiōeꝫ & diuerſiōeꝫ toti º. & i hac nō oportꝫ expectare mutati ōem coloris ſanguinis. qa nō queriī ꝑ illā fleubotho miā euacuatio materie cōtente in apoſtemate. ſꝫ ut euacueī materia replens totū. & iō trahitur ſanguis uſq; ad aliquā menſurā. uerbi ḡtia 30. pondera. nō qđ hoc ſit unū pondº determinatū quia diuerſificaī zm corpora. ſ. zm tollerātiam uirtutis. Alia aūt fleubothomia fit in proceſſu & expectatur in illa mutatio coloris. zº modo pōt exponi. ꝓpter qđ ſciendū qđ pleureſis que dā eſt ex ſanguine. & in hac i principio poſſumº copioſaꝫ facere fleubothomiaꝫ uice una. Alia eſt pleureſis de materiebus nō maturis. quia đ ma teriebus aliis a ſanguine. & tūc ſi iudices in his ſpeciebus. fleubothomiam oportet q nō ſubito euacues multum. ſed oportet ſecundationeꝫ face re primo trahendo drag. xxx. & cē. ideo ne uulnus cito cōſolidetur. ponitur oleuꝫ & ſal ¶ Secundā tio nem. i. ſecundaꝫ euacuationeꝫ. uel ſedationem. i. cum uis ſedare euacuationē. liga uenaꝫ. ¶ Et multotiens. ¶ Diceret aliquis. quomodo fluxº excuſat fleubothomiā. ¶ Dicenduꝫ q excuſat. qa ꝓhibet etiā materie ſanguinee. ēt i forma ſan guinis. & in forma aliorum humoruꝫ. cū tranſ mutatur. in illos. poſſunt euacuari per uentrem. unde nō erit opus flubothomia. ¶ Et ſi. ¶ Cō ſiderandum' q. hec accidentia poſſunt euenire ex malitia fleubothomie. qua non indigebat. unde bonus ſanguis euacuatus eſt. & mali humores excreuerūt & hoc eſt malū. Et ſi uirtus ſit facta multū debilis. nō intēdas ad fluxū. q ſi cōſtat. lenias uentrē. Et idēo utraq; littera ſaluaī. Alio mō poſſūt accidere nō ex malitia fleubothomie. ſꝫ qa pleureſis eſt i uia exitute. quā nō potuiſti prohibere. Et hoc maxime declarat accidens ſin copis. qa nō ſequiī ſincopis. aut ſi eſt ſincopis. nō eſt ꝓpter euacuationem ſuperfluaꝫ. ſꝫ ꝓpter ſenſibilitatem uel motuꝫ colere ad ſtomacum in

fortificatione dolris.& tūc talis fleubothomia non debet uituperari. licet accidentia uidētur augumentata.

In cures. ¶ Debiliter cōphēderunt mētē Auic. qui dixerunt qđ hic ponit curā pleuresis. intēdēdo ad accidēs. ſ. ad dolorē. Immo intē tio eius in hoc ca°. eſt ad ipſam egritudinē principaliter. Sed poſtq̄ h° fecit in generali. facit h° in ſpeciali. Ideo ſermo ē cōtinu° de cura doloris pectoris. i. pleureſis ſiue uere ſiue ñ uere. ſpecialiter diſtinguendo curā utriuſq̄. Et prio pleureſis uere. z° nō uere. ibi z^a. ſi aūt nō ē. Prima in duas. primo pōit curā. quādo tēdit ad reſolutionem p ſputū. z° quādo ad collectiōez. ibi. z^a. qđ ſi apoſtema fiat inobediens. Prima in tres. prio ponit curā uſq̄ ad quartū diē. z° poſt quartū. ʒ° in declinatiōe. ibi z^a. cūq̄ ſputum. ibi ʒ^a. & poſt declinatiōez Primo pōit curā intēdēdo ad cām & accidentia. z° rectificando regimen. ibi z^a. & ſi indiges Prima in tot. quot ſunt canones. Licʒ poſſet qs aliter laborare i diuidendo. ¶ Non cures. ¶ Dicit prio. qđ nō cures. i. nō purges niſi &c̄. & h° niſi coacti multitudie. p furiositate materie. ¶ Dubitaſ in ſecūdo canone qa ſ cōtradicere. primo enim prohibet ſtiptica. poſtea cōcedit lentes. que ſunt ſtiptice terreſtres i ea q̄ ſubſtantia. ¶ Dicēduʒ qđ nō ſunt uere ſtiptice pprie cauſa acetoſitatis. q̄ ē in eis q̄ facit in eis i ciſionē. & competūt in materia acuta multa. ut plruimū tamē nō cōceduntur. ut ſummitur in commento. zg. re. acutoꝝ. ¶ Aqua frigida ꝓhibet materias. q̄ reſudant ab apoſtematib⁹ intri ſecis. iō nocʒ. ¶ Q đ ſi tuſſis ¶ Hic canon ſup̄ đclaratus eſt. ¶ Et ſcias. Hic ē quartus canon. ubi prohibʒ infrigidantia abſq̄ abſterſiōe & ēt aquā cucurbite. quia đbilitat cū prouocatiōe .i. ē đbilis prouocatiōis. Et ē ſermo Raſis 4° cōtinētis. Aqua cucurbite nō ē danda eo qđ nō prouocat urinam. & cum hoc cōſtringit ¶ Sed ſi tamen queritur. infrigidatio & humectatio poſſet dari. ſed ſit hoc in eſtimatiua medici.

¶ Vnde Meſue cuʒ ſua extimatiua cōcedit cucurbitam. ¶ Aqua indiuie. Credit Dinus qđ debeat dicere aqua lactuce. Et eſt ſermo conformis ſermoni Meſue. Endiuia enim habet de abſterſione. Et oportet. ¶ Q uintus canō correctiu⁹ accidēʒ. ſ. retentionis ſputi doloris. & malicie anhelitus. Ad retentionē ſputi docet lambere cocleariū mellis cum flore eris. ¶ Conſiderandū tamē ꝓ hec remedia ſunt multū uerenda. & fūt ſumpta in ꝓpria forma a Raſi. 4°. cōtinentis. ¶ Dinus aūt imaginatur in hoc modū quēdaʒ. & eſt qđ ſicut in apoſtematib⁹ exteriorib⁹ quādoq̄ ante maturationē facimus ruptionez. dubitantes de ſuffocatione caloris ſub materia ante maturatio nē. ita i poſtematib⁹ iterioribꝰ. quādo materia eſt multa & dubitaſ etiā ne uirtus deficiat. procedimus etiā cū eruptione & euacuatione materie anteq̄ ſit digeſta. Et ſicut illa operatio in apoſtematibus exterioribus eſt coacta. & irregularis. ita iſta eſt operatio coacta. & ratio fit. ¶ Alius modus quē imaginor ē. qđ iſta denſ ad diuidēdū materias ſubito. que ſunt iepte ſubtiliari. & nō dentur principaliter ſub intentione eruptionis apoſtematis añ maturationē. licet hoc pñt facere & hoc faciūt oīa. que ipe ponit. Sed aſa fetida cū ſit fortiter reſolutiua. ſi inuenit materias facientes groſſas uētoſitates. unde fiunt dolores uociferare facientes. plus uideſ cōferre. ¶ Oreg mon ē ſonit⁹ a materia uiſcoſa. ¶ Superi⁹ uitis forſan intelligit uitis albe. ¶ Malicia ei⁹. ſ. medicaminis. quia acuitate eius inficit ptes oris & gu'e. ¶ Et ſic indiges. panē cum ʒuccaro. Vide Meſue. quia panē ñ concedit ante aptionis tēp⁹ ¶ Et piſces. Eſt ſermo Gal⁹ in cōmēto. zg. ꝑmire. acu. ¶ Neceſſaria eſt humectatio quare. i. pter quā. ¶ Contra cū exiccatis. ut flore eris. &c̄. facilitauit ſupra ſputū. ¶ Dicēdū qđ illđ fuit erūpēdo ul' diuidēdo materiā. hic aūt leniēdo uias. ¶ Cumq̄ ſputū incipit. ¶ Hic primo ponit curā poſt quartū diē aſcēdēte ſputo. z° iterū ponit curā a ꝓncipio uſq̄ ad ſeptimum. ʒ° poſt a ſeptimo uſq̄ ad i4. z^a. ibi. & ꝑmū. ibi ʒ^a. cū g° ptranſit ſeptimū ¶ Hanc decoctionē. ſ. poſitā ſupra ꝓcedēti ca°. ibi ¶ Et qñq̄ fit ex iſtis medicinis decoctio. ¶ Sʒ tu dices. quare procedēte ſputo fortificat decoctionē. ¶ Dicē dū qđ cruda exiſtēte materia ñ debemus eā agitare. cū forib⁹. ſ ʒ cū icipit digeri. poſſum⁹ fortioribꝰ uti. ¶ Et primū. Quia dixerat ꝓ qñq̄ ſunt utilia unctiones ēplaſtra & unguēta ſecūdū diuerſas materias & tēpora. Ideo reuertitur ad curā a principio pleureſis. uſq̄ ad ſeptimū. primo. cū unguētis. z° cū ēplaſtris. ʒ° cuʒ euaporationib⁹ 4° . cū electuariis. 5° cū uētoſis. ibi z^a. deinde gradatim. ibi ʒ^a. & qñq̄ iuuāt. ibi 4^a. et qñq̄ iuuantur. ibi. 5^a . & qñq̄ redditur. ¶ Conſiderandū ꝓ gradus in unguētis & ēplaſtris ē z^m materias magis ſubtiles & calidas. magis frigidas & groſſas. & ſecundū tēpora pleureſis. ut paret. ¶ Et ſcias. ¶ Hic ſoluiſ queſtio an i ꝓncipio pleureſis cōpetāt frigida repulſiua. quia ſecundū Auic. ſi materia ē multa. ñ competunt ſʒ ſi ē pauca competūt. & hoc ē qñ ē principiū principians. & facte ſunt euacuationes. Et ē ſermo Meſue. ca°. đ pleureſi. ¶ Et ſimiliter ¶ Hec littera duplicitet exponiſ ¶ Primo ſecundū dynū. ut ſit continua ſuperiori littere ¶ Et intēdat Auic. ponere tres conditiones. que requiruntur ad h° ut utamur frigidis repulſiuis in principio ple

uresis. Prima conditio ẽ. qđ materia sit pauca. & hanc ponit cũ dicit. Et si ẽ pauca. Secunda cõditio est q đ apostema sit in principio p̃ncipiãte & hanc tangit cũ dicit. Et similiter si apostema iã resoluit̃. i. adhuc ñ cõfirmat̃. imo põt ex loco euanescere. Et descendit cũ q̃titate. i. in defensu cũ q̃titate. qua põt euanescere. Tercia conditio ẽ q̃ p̃cedit euacuatio. & hãc tãgit cũ dicit. Et qñq̃ accidit. ¶ Concedit̃ delinitio. i. cũ frigidis.

¶ Aliter põt exponi. ut sit lr̃a p se. & tũc sic exponit̃. Concedit̃ delinitio. i. ẽplastra & unguẽta lenitiua. i. mollificatiua & resolutiua. Si apostema resoluit̃. et discẽdit materia & ẽ expuit̃ copiose. ¶ Et qñ accidit. i. qñ facta fuerit fleubotomia. et cõtullerit si ñ cõtullerit. oz uti maturatione. qa apostema uadit tũc ad exituꝝ. Reliq̃ sũt nota. ¶ Et qñq̃ adiuuat̃ materia. ¶ Hic ponit curã per euaporatoria. & primo põit eam i ge nerali. z^a in speciali. 3° dat canonem in usu. ibi z^a & melius. ibi. 3^a. cumq̃ ẽplastruz. ¶ Dicit prio in eis. s. do'orib^9 pectoris. ¶ Cũ emplastris. i. cũ formẽtatiõibus siue uaporationib^9 humidis ut factis cũ aqua. ¶ Ad rubedinem. s. claraz colericã. ¶ Nocent magnifice. qa mordicãt & cõstringunt materias. Et uid̃ hos sermones z° reacutorum. ¶ Doloribus uincentib^9. i. fortib^9 cũ multa materia. ¶ Et quãdoq̃ ẽ egritudo. ¶ Hic inuit quãdo ẽ benũ. qđ uapor pueniat ad faciẽ ¶ Et peruenit in attractiõe aeris. supple & cõfert. ¶ Cum electuariis & unguẽtis. s. diuersis z^m materiã. & tẽpora. ¶ Dolor uehemẽs. s. acutus a colera. ¶ Quod dic̃ de uentosis. supple apparuit. ¶ Cũ g°. ¶ Prio ponit curã post. 7. z°. p^9. i. 4. 3° põit curã intẽdẽdo ad quedã accidẽtia. ibi z^a. si aũt. ibi 3^a. & cũ uigilie. ¶ Consyderãdũ qđ cum pertrãsit septimũ. intelligo absq̃ copiosa accessu sputi. z° qđ p medicos antiquos intelligo puectos in arte cũ scientia. & usu experimẽti. q sunt securiores in operãdo. Noui aũt sunt oppositi istis. Et ergo diuersitas in illis. qa noui medici in istis dubitãt. & nõ utunt̃ nisi leuioribus sputatiuis. timentes inflammatiõez & rupturã ante maturatiõem. Antiqui autẽ utuntur fortioribus. ut medicamie in quo ẽ sem ẽ urtice. & similia. cũ quib^9 ciuidũt materias. & faciunt eas sputari cũ quadã uiolentia. Et licet ih° sit timor de exiccatiõe caloris. aut ruptura ab eis ante maturatiõez. tamen quia cõfidunt in bona estimatiõe uel estimatia. qđ ista nõ eueniẽt & si eueniãt. cõfidut đ festino iuuamẽto. qđ faciũt ad ista si eueniũt. iõ hac uia incedũt. & pri^9 uolũt hoc. q̃ collectiõez ad saniem. uel mortem. ¶ Et attende omnia ista. quia sunt utilia ualde. ¶ Ut succurrat. s. egro. ¶ Quare cũ ea. s. uia. ¶ Timent mel nedum athanasiam. alcurat. i. semen urtice. ¶ Habentes odorẽ. qa sunt đ reb^9 calidis forriter dissolutiuis. ¶ Asedebi. ẽ. nomẽ illi^9 uiri. ¶ Q đ rũpat apostema. s. ãte maturatiõem. ¶ De iuuamẽto festino. i. feste. & i breui tempore iuuat. faciendo expuere materiã. uel cõfidit feste posse succurrẽ. nocumẽtis. q̃ eue nient. ¶ Si aũt &. ẽ. A. uentosis. quia iam esset facta euacuatio materieruꝝ. ¶ Subtiliatione. i. cuz rebus subtiliatis & inciditiuis. quia significat̃ q̃ materia ẽ grossa. Vel subtiliatione regimis. i. subtili dieta. ¶ Tunc. i. in. i4. Vel tunc. i. quãdo ponis uentosas super loco. ut. non multiplicetur materia. ¶ Et cum p3. ¶ Sciuisti. primo capto tractat^9 quarti. ¶ Et post declinatiõez &. ẽ. Regimẽ ingrossatiuũ. i. cũ rebus grossis. Et intendit Auicena ad cõplementũ mundificatiõis p sputuz ¶ Moriunt̃. s. frequenter. qa pars debilis multã recipit materiaz. ¶ Si autẽ nõ est ita. ¶ Hic ponit curã pleuersis nõ uere. & primo i generali z° in speciali. z^a ibi. & in cura qdez. ¶ Considerãdum qđ per non purã intelligit illaz. que est de flegmate p melancolia seperatã a sanguine. Sed puraz intelligit calidam. nõ solum. colericam uel sanguineã. sed etiã flegmaticã & melancolicã đ his mistis cuz sanguine. ¶ Primo ergo ponit curam cõmunem cũ localibus resolutiuis materie. ¶ Et i cura. ¶ Hic ponit curã specialez. primo flegmatice. z° melãcolice. ibi z^a. in melacolica. In prima soluit̃ questio. an in pleuresi flegmatica cõperat fleubothomia. qasi ẽ pura flegmatica ñ cõpetit. cũ incrudet materiã. ¶ Decoctionem Ioseph uigillatoris. perquire 5° can. Mod^9 dandi oleũ đ kerua. ponitur in fen. i6. ¶ In melãcolico. s. dolore pectoris uel pleuresi ¶ Et intendit hic ad resoluẽtia. & dat lac. & ñ timet quia nõ est febris. aut ẽ debilis. ¶ Tussi male. i. difficili de materia grossa. ¶ Aque uero. ¶ Prio poit curã aque. z° pipleumonie. ibi z^a. in cura ¶ Curã bothor itelligit ex cura pleuresis. Curã uero apostematis mollis & duri intelligit ex simili cura pleuresis flegmatice & melancolice. ¶ Et ẽ leuior eis. i. fit cũ mũdificatiuis leuioribus.

¶ Perforatione. s. pectoris &c.

IN cura. ¶ Primo ponit curã peripleumonie uere. z° colerice. ibi. z^a. & illius. p^a in duas. primo intendit ad egritudinẽ. z° ad accidẽs. z^a. ibi. cũ illius. ¶ Emplastra fortior. quia materia p fundior. ¶ Profuadantia. fortasse acetũ. p croc^9 uel mirra si times acetũ. ¶ Magis uehemens. quia materia grossior que opilat uias aeris. ¶ Resupinatio. s. cũ erectione. ut cũ anhelit^9 p̃ paratione fere decliuis. Sextariũ est 3. 6. uel 7. ¶ Sacraiati ẽ sextaria sex. ¶ Leuitatẽ. s. fluxibilitatẽ & debilitatẽ. s. ex hoc. ¶ Almesir. i. apostematis calidi iflãmati. Repletio. s. de sanguie

Quando appent. ¶ Superi⁹ posuit curā hoꝛ apostematū. qñ terminā tur p resolutionē ad sanié. & dicit esse empima. Ideo ponit hic cura empimatis. ppter qđ dupliciter pōt introduci. hec ps. & ex dictis apper. ¶ In cura aūt ēpima tis qđ tendit ad exiturā siue sanie est q̄druplex intētio. Vna est maturatio. z⁹ eruptio. 3⁹ mūdi ficatio & absterſio. 4⁹ consolidatio uel incarnatō & secundū hoc quatuor faci. ibi z⁹. cūq; ꝓ trāsit ibi 3⁹. cūq; erumpit. ibi 4⁹. cūq; mūdificata fue rit. Prima in duas. primo ponit medicinas confe rentes ad maturationē. z° ponit cibaria cōuenie tia i hac hora. z⁹ ibi eorū aūt cibi. ¶ Et ascēdūt .i. augētur accidē tia post mūdificationē. ¶ Cō syderandū ꝙ Auic. uult te esse certū. ꝙ corpus nō sit plenū quia emplastra maturatia in corpo re pleno attrahunt. qđ. i. que maturatio fit cum &c̄. ¶ Visco alimbar. i. terbentina. ¶ In fine. i. qñ. alia ñ ualēt. ¶ Hasce. i. thim⁹. ¶ Secūdū conseruationē inati. i. cū h°. cōfortat & cōseruat calidū inatū z⁹ Auic. opinionē. z⁹ qđ declaraui mus in questionib⁹ nr̄is de tyriaca. ¶ Vel pōt exponi secūdū cōseruatōꝛ inati. i. cōseruādo. Et considera ꝙ calidū maturatiuum ñ sit mlt̄ū de bile. ¶ In ascentione. ſ. collectionis. ¶ Panis in fusus i aqua. quia lotus ut ñ festinet eruptionē Et si uis eam festinare. sit non lotus. q a uirtute fermēti habet uirtutē ruptiuam. ¶ Cū q; ptrā ſt hora eruptionis. quia non facit eam natura. et ideo cogimur eā facere nos. ¶ Dimissio ipi⁹. ſ. saniei. ¶ Prauum. ſ. male dispositum. quia cor rumpit mēbꝛ. ¶ Cōsyderandu; qđ in dando mitridatū. & tyriacā. ſ. fermentatā Auic. consy derat tres intentiōes. alia conditiōes. Prima qa nō fuerit febris. ſ. fortis. qa timet inflāmatiōeꝛ z⁹ si nō fuerit debilitas. ¶ Cōtra qa supra dixit qđ cōseruat calidū innatū. ¶ Dicendū qđ licet ꝓprietate cōseruet. tamen ē fortis operatiōis a q̄litate. quā debiles uirtutes nō tollerāt. Tertia conditio ē. qđ nō sit extenuatio. qa exiccat. ¶ Hic cōsydera. qđ dosis illaꝝ pillularū nō debet esse integra ad soluendū. qa hoc nō queritꝫ in eis. ſz debet dari una pillula uel due. ut tibi apparet ut acuitate medicinaꝝ. uerbi g̃tia coloquintide corūpat. ¶ Iacere super latus sanū. ¶ Cōtra quia supra dixit iacere super latus infirmum. ¶ Dicendū qđ iacere super latus sanū iuuat ad rumpendū. quia materia grauat panniculū. & ꝓprie cū repente se uoluit sup lat⁹ sanū. ¶ Iacere sup infirmo iuuat ad eruptiōem siue rumpendū ꝓpter compſſionē partiū pectoris & pulmonis ¶ Sup apostema iuuat ēt ad spuēdū. ¶ Vomit⁹ qa est magnus motus. ¶ Si exierit &c̄. Et est affo. quinte pticule. Q uicūq; empici fiunt &c̄. ¶ In hoc aūt attende quinq; signa. que ponit.

¶ Mesue. ex qb⁹ sunt signa ruptur̄ salue. Primū ē lenitas. Secūdū qes. Tertiū iocūditas. ¶ Quar tum desideriū cibi. Quintū leuitas aliaꝝ opera tionū. ¶ Cūq; erumpit. ¶ Hic pōit curaꝫ per abstergentia & mūdificātia. que perficiunt itē tiōeꝫ tertiā. Et primo quādo materia nō ē sup flua. unde esti nat̄ qđ cū medicinis possit fieri. z° quādo materia ē supflua. ibi. z⁹. cuꝫ aūt estima ueris. Prima in duas. prio pōit. quādo febris nō ē fortis. z° quādo ē fortis. ibi. z⁹ & cuꝫ febeis. ¶ 4° dr̄es quia post hoc timet̄ casus in ptisim In his aūt mundificantib⁹ pectus & pulmoneꝫ per sputū attēde illa tria que ponit Mesue. ſ. qđ sint absterſiua lauatiua & qđ cōfortatia p tiū pectoris & pulmōis. & ꝙ sint expulsiua sup fluitatuꝫ per illaꝫ ptez. quas omnes Auicena po nit siue innuit. Sauic lilii. i. succus uel pulmentū ex eo factuꝫ. ¶ Imaginatur eger aleuiationem. quia facta eruptione. eger imaginat̄ se bñ habe re. Et tunc oportet facilitare sputuꝫ. quia dispo sitio posterius fiet mala. si nō mūdificetur. Reli qua patent. ¶ Cumq;. ¶ Hic ponit curā q̄tum ad intentionē quartā. que est cōsolidatio & incar natio. Et primo facit hoc. z⁹ docet cognoscere ptez i qua sanies est docendo facere cauteriū ul' aper tionem & regimen in hoc. 3°. oñdit quid fiendu; quādo apostema erūpitur ante maturationē. ibi z⁹. & oportet. ibi. 3⁹. & multotiens. ¶ Cōsideran dū ꝙ has medicinas habes. incapſo de sputo san guinis E lege a Mesue i hoc capſo. ¶ Cōsiderā dū ꝙ qdā cauterizant̄. qdaꝫ fleubothomo aperi unt̄. Causa diuersitatis in hoc est diuersitas ho iuꝫ i uolūtate & imaginat ō°. & timor maior ul' minor de alicuius uene incisione. Cauterizamus autez uenaꝫ si timemus. ne fluat sanguis. ¶ Et nō consideres. i. non timeas &c̄. Et ad illud. i. ad maliciam. ¶ Quo. i. propter quod curatur. Et multotiēs. ¶ Considerandū ꝙ nō fit fleubotho mia. ne multum sanguis ad partē fluat. ¶ Expel lentiū & cōmunicantiuꝫ. Exponit Dinus dupl'r primo. i. stipticoꝝ & cōstringētiū. z° expellētiū .ſ. materiaꝫ de pectore ad cannā pulmonis uer sus os. Et cōmunicantiū. ſ. hāc materiā trachee artharie. in quā tracheā artheriā dēt materia in gredi. ad hoc ut expellat̄ siue expuat̄. ¶ Aliter credo ꝙ Auic. intelligat. Cum enim apostema rū pitur ante maturationē est ibi intētio duplex. ¶ Vna est restringere sanguinē sanū & bonum ex eūtem a mēbro dilatato inconueniēter. & hꝫ fit cū stipticis. ¶ Alia est abstergere & facilitare ad spuendū. id qđ est de materia mala. uerbi gr̃a. cū farina seminis lini & ordei. & similiū. g° dꝫ fieri administratio emplastroꝝ expellētiū q̄tū ad ꝑmā intētionē. Cōmunicantiū. ſ. in uirtute cū reliqs emplastris pleureticoꝝ. qa resoluentium & sputū facilitantiū. ¶ Emplastrū. conueniēs

eis secundū dynū in quibus queritᵉ mūdificatō uel eruptio & non eis quibus fit eruptio ante maturationē. Posset tn intelligi ut uidetur sentire tex. eis. s. qbus erūpitur. i. apostema añ maturationem. ¶ Et tunc id qđ dicit sup descriptione Aron. est descriptio alicuius ēplastri stiptici. & forsan qđ est ypoquistidos. cui adiungit ēplastrū de caulibꝰ. Et aqua mellis &c̃. uel piper capillis ueneris. & totū hoc erit expellens uirtute emplastri Aron. & cōmunicās propter adiuncta sibi & cetera.

QVm ulcus. ¶ Cum posuit curam apostematū dictorū mēbrorum in qua posuit curā saniei i pectore & i pulmone. siue fuerit i exitura. siue in concauo pectoris. ¶ Hic ponit curā solutōnis continuitatis. & ꝑmo eius que ē in cāna. zº eius que ē in pectore. 3º eius que ē i pulmone. ibi zª ulcera uero. ibi 3ª. ulceris aūt pulmonis. ¶ Dedit aūt intelligi curā ulcerū dyafragmatis. ¶ Et forsan lr̄a que dicit ulcera que sunt in pulmone. & in pectore uult dicere que sunt i pectore & dyafragmate. ¶ Dicit ꝑmo &c̃. ¶ Excitet tussim. s. ex hoc ꝙ caueat ut excitet tussiz. ¶ Mollificet lacertū. i. gutturis quia relaxat ipm. & nō laboret. unde fiat dolor. ¶ Et hoc. ē qđ dicit. ab sq excitatione soda. i. dolore ꝓpter laborē. ¶ Ulcera uero. ¶ Intendit Auic. ꝑmo ad lauādū. & abstergēdū. zº ad consolidandū. ¶ Et uidet qđ ad lauandū intendit n̄ solū in ulceribꝰ occultis pectoris. cū quibꝰ n̄ ē i pectore extra aptura sed ēt qn̄ est cū apertione pectoris. cū dic̃ cū instrumēto attrahēdi pus. ¶ Distinguimus ēt qn̄q ulcera pectoris manifeste apparentia. ¶ Ulceris autem. ¶ Hic ponit curā ulceris pulmonis. et hec est cura ptisis. & pº ꝑmittit. zº exeqt̄. ibi zª. cura qdem uera. Et hec i duas. pº i generali ponit has curas. zº i speciali. ibi zª. ulceris aūt mūdificatio prima in duas. pº ponit curā ueram. zº blāditiuā ibi zª. blandientia. ¶ Prima in duas. primo ꝑmittit quiq intentiones. zº confuse declarat illas. ibi zª. & iā preterijt. ¶ Iā narrauimꝰ. qa uulnus pulmonis anteq̄ fiat sanioſum et apostemoſuz. pōt curari. ut dixit supra tractatu 4º. caº de ulceribꝰ pectoris & pulmonis. ¶ Et illud. s. cura uera ē cū quinq itētionibꝰ. s. cū mundificatione exiccatione. & expulsione materierū ab ipso cuz farmaco solutio. uł fleubothomia. ꝓhibitiōe catharri. & adiutorio ipsius ad cōsolidandum. Et possunt he intētiōes fieri pauciores. & possunt addi alie. ut apparebit in particulari sermone. ¶ Et iā preterijt. ¶ Hic determinat has itētiones in cōfuso. licet aliquid i speciali declaret. & addit regimen uite patiētis. Et primo declarat curā q̄tu ad intētiōem euacuationes. & prohibitiōis. catharri. zº regulādo uitam innuit curam q̄tū ad intentiōem. que ē mundificatio ulceris & exiccatio. & etiaz cōsolidatio siue incarnatio. quādo docet dare lac. ibi zª. ex eis que iuuant. ¶ Iaz preterijt sen quita. ¶ Hic gº accipe. qđ ptisicos quādoq fleubothomamus. & quandoq purgamus. & omnia sunt nota. ¶ Ex eis que iuuāt ad hº. ut natura suscipiat regimen. s. sup ulcus cōsolidando illud. ¶ Aer exiccās. qa rōe aeris cōfert. Ita fecit Cal. 5º. đ ingenio sanitatis ¶ Preparatio. i. situatio. ¶ Sedatio tussis &c̃. ut cum deiacur. uel cū syrupo de papauere simplici meditari facit. qa enim sedat tussim. ideo' se credit melius habere. sz intētiōe sputi est periculum. ¶ Blāndiētia. ¶ Hanc curam blanditiuā nunq̄ uidi fieri. nec tentaui. Et ē cura in qua fit crusta. & induratio ulceris cū rebus exiccatiuis. & iō qui uult eam nō debet uti rebus mollificatiuis actu. ut ē lac. sed debet uti rebus exiccatis fortibꝰ. ut ē suffumigatio cuz arsenico. & facta hac induratiōe. ulcus nō procedit dilatādo. sed stat coopertū illa escara & parte dura. & nō est uera incarnatio. ideo uita eiꝰ ē tediosa. Et patēt reliqua. ¶ Ulceris aūt mundificatio. ¶ Iam in sermone generali posuit curam ulcerum pulmonis. que est cura ptisis. Et in hº cōprehēdit tres generales intētiones. quas posuit Mesue. ¶ Hic in speciali ponit curā hanc. ¶ In cura autem ulcerum pulmōis sunt sex intētiōes specialiter. & ꝓfecte colligendo illas. Prima ē mundificatio & abstersio ulcerum. & hāt primo pōit. Secūda ē ꝓhibitio materierū ad ipsum. & hanc supra posuit. Tertia ē exiccatio fortis finitiua, materie & induratiua. & in hoc ē cura blāditiua. Et hāc zº ponit specialius. ponēdo medicinas ad hº. ut supra enī generaliter posuit. quarta ē icarnatio & cōsolidatio uite patientis. & hāc 3º ponit. Sexta ē correctio accidentiū. & hāc quarto ponit & ultio ibi. zª. & qn̄ administrat̄. ibi. 3ª. cibi autez eorū. ibi. 4ª. & ptisicis qdez multotiēs accidit. ¶ In toto primo sermone itendit ad mundificandū cū sputo. & abstergendū & exiccāduz. & cōsolidandū icarnanduz. Et si ē putrefactio excedens. ꝙ significat̄ ꝑ fetorez. tūc cōcidit. que hoc rectificāt. ut ditrā. ¶ Cōsiderādū autē hic medicamen laudabile factū đ pulmōe uulpis. etiā cōfortat pulmonē. ne recipiat materias. ¶ Id ꝙ primo dixit ꝙ narcotica iuuāt medicinas i operatiōe sua ē ꝓpter uitā fix'onis earū. & ꝓbitione a resolutione. sicut declarauimꝰ fen. 3ª. huius. ¶ Et qn̄q. ¶ Primo facit hoc. zº. ponit particulare regimen i uita. 3º redit ad ponēduz quasdam res quibus ꝓcedit̄ in cura ptisis. cuz quibus completur tota. ibi. zª. cibi autē. ibi. 3ª. & ex eis. Primo ponit medicias fortis exiccatiōis. zº canonē i remouēdo supfluā calefactionē. ibi. zª. & quotiēs. he medicine idu

ratiue ſunt blanditiue curantes. inq̃tum uero ſi niunt materias malas. cadunt in rectis & ueris intentionib⁹ curatiuis. Et nos iam diximus ſupra de his in cura aſmatis. Lege a Meſue in hoc.

¶ Cibi. ¶ Iſta uidet ordinario diete. etiaz cū intentiõe exiccatiõis q̃tuz ad cibaria. & confortatiõis. & intentio cõſolidationis per quietẽ corporeã. & quietẽ animalem. ¶ Et ex eis. ¶ Hic ponit curã per uſuum zuccari roſati & lactis. q̃bus perficit omnis intẽtio fere. ſ. abſterſio mũdificatio. & cõſolidatio. & phibitio fluxꝰ materieruz cõfortando pulmonẽ. Et prio per uſum zuccari roſati zº p uſum lactis. ibi zª. & qñq; egent. ¶ Dubitat circa primã partez quare dz eſſe recens zuccarum. ro. ¶ Dicendum qđ plus abſtergit. & neq; ita cõſtrigit materias. ¶ Dubitatur etiam quare inflam mat febrez. ¶ Dicẽdũ qđ põt dupliciter cõtingere. Vno modo per accidens. quia inflam mat. cum ſit dulce. unde addit quandoq; in ſiti. ut colligitur a Raſ zº almanſoris. licet credatur textꝰ eius ibidem eſſe corruptus Secundo modo ut dicit Meſue. propter exiccatiõez quam facit. unde calor acuitur. Simile ei qđ dicit Auicenna. audiui a uiro fideli de quo daz ptiſico. qui ſtetit menſibꝰ quattuor cũ ſolo pane & zuccaro roſato. ¶ Et quandoq; egent. ¶ Hic ponit curã cũ lacte nõ acetoſo. & acetoſo & dat regulam in uſu lactis. primo nõ acetoſi. ſecundo acetoſi. ibi ſecunda. aldoch autẽ ẽ neceſſarium. Prima in quinq; prio ponit diſpoſitiõez i qua cõuenit lac. & cauſas ꝓpter quas cõuenit ſecundo docet eligere lac. tertio docet regere animal a quo debet ſumi. 4º docet regimen homis debentis ſumere lac. 5º modum exhibitiõis. ibi zª. & de lactibus. ibi tertia. & oportet. ibi. 4ª & illa. ibi 5ª. quidam autem. ¶ In prima parte Auicenna innuit hanc rationez. qđ eſt cibꝰ ptiſicis. & humectat eoꝝ ariditatez. & equat humores coruptos. & cõglutiat. et abſtergit ab eis uirus & ſaniez. competit ptiſicis. ſz lac ẽ huiuſmodi ergo. ¶ Aldoch. i. lac acetoſũ ¶ Et de lactibꝰ ¶ Docet hic eligere lac zm animalia. magis laudans humanũ. quia magis cõforme nobis do. ẽs ſugere ex mammilla. ut non corũpatur ex mora ut galienus ponit. 7. terap. ¶ Et oportet ¶ Docet regere animalia. & ſi uis ex lacte magis icarnationẽ. ſ. exicationẽ & ſtipticitatem. tunc elige ex animalibus. cuius lacẽ magis caſeale. ſicut capre & oues. & nutritis ex rebus incarnatiuis. ſicut uirga paſtoris. & auſigi. i. rumno. & ẽ rubi ſpecies. Et ſi uis lac mundificatiuũ. ſ. abſterſiuuz. qđ facilitet ſputũ. & abſtergat. Alas animal cũ rebꝰ ad hoc utilibus. Andacoca. i. trifoliũ. ¶ Mucilago apis. i. nidus uel ludus apis ¶ Immo ſicut lacticinium debile. quod uocatur lubleb. quãdo uelles fortẽ abſterſionem. immo uentris ſolutionem. ¶ Et ille maliciam. quia lac corrumpetur ¶ Quidam. ¶ Hic ponit moduz dandi lac. & primo eligẽdo tempus lactis. docet modũ dandi etiam q̃titatem. zº. docet moduz dandi conſiderando accidentia queda z. ibi. zª. & ſi natura fuerit iã reſtricta ¶ Quatuor aut quinq; qa menſibus. qa nimis ꝓpiquũ partui ẽ infectũ ſuperfluitatibus menſtrualibus. nimis etiam diſtans nõ ẽ ſic laudabile. ¶ Sacraiati. i. z 4. 5. ¶ Si fuerit egritudo ſalua. i. ñ ſeua in accidentibus. qa ſi fuerit ardẽs febris putrida. ñ poterit dari lac. ¶ Et ſi non ¶ Exponit dynus. ſ. q̃titas ſufficiẽs. tunc dabis plus illo. Aliter põt exponi. ꝓ in ptiſico uel nõ ẽ multa cõſumptio & extenuatio. & tunc detur ꝓpua q̃titas uſ ẽ multa extenuatio & tunc detur maior q̃titas. Et hoc ẽ qđ medietas ſacraiati. ſ. z i ꝙ &. z. ij. ¶ Dantur in potu in ꝑma die. ſi fuerit egritudo. ſ. ñ cũ multa extenuatione. Et ſi nõ fuerit egritudo ſalua. imo fuerit extenuatio multa. plus illo dabis. ¶ Et ſi natura ¶ Hic docet modũ exhibitionis lactis intẽdẽdo ad accidẽtia. & ꝑmo ad uẽtris ſiccitatẽ. zº ad lubricitatẽ. 3º ad ruſſim. 4º ad debilitatẽ ſtomachi. 5º ad febrẽ. ibi zª. & attrẽde. ibi 3ª. aut tuſſis. ibi. 4ª. & ſi fuerit. ibi 5ª. & qñq;. ¶ Quod prio dicit eſt notũ. ¶ Ex lacte. i. cũ lacte. ¶ Super tres. ſ. ſellas. ¶ Decoctio aũt lactis. quã docet facere. ẽ ſecundũ doctrinã Meſue. & ẽ ſecũ duz quã ptes lactis bene attinguñt a calore reſoluẽ aquoſitatẽ. Reliqua patent. ¶ Debilitate ſtomachi intelligit. ſi ẽ ex defectu caloris. uñ ponit ciminum & carui. ¶ Aldoch. ¶ Hic ponit canonem in uſu lactis acetoſi. & docet miſcere trocis cos đ farina tritici. q̃s Meſue uocat tortellas. & uenit diminuẽdo ad purum lac. quando indigemus extinctione febris. et cũ ceſſauerit. & idigemus uiuificatione & reſtauratione. & reuertitur gradatim ad ꝑmas tortellas. Vide in hoc ¶ Meſue. ¶ Cibi autem. ¶ Hic ponit curam q̃tum ad intẽrionẽ. que eſt diete rectificatio.

¶ Kiſt ordei. ut ptiſana &c̃. ¶ Contra quia ſunt ſtiptice. ¶ Dicendũ ꝙ forſan loquitur de aqua eorũ. que habent uim abſterſiuã. Vel loqt̃ in materieb⁹ calidis ſubtilibus. que indigent ali aliqua inſpiſſatione. ¶ Malignũ. i. corroſiuum ¶ Et ptiſicis quidẽ. ¶ Hic ponit curam intendendo ad accidentia. & ſunt duo. ſ. ſputum ſanguinis. & caſus uuee. ¶ Sedine. i. ematitis. Alia patent. ¶ Et quamuis ptiſicis poſſint accidere plura accidentia alia. tamen uel ſunt intellecta. ex hoc capitulo. uel alijs capitulis huius tercij can. uel quarti &c̃.

¶ Incipit expoſitio ſuper .xi. fen tercij.

Q Vibus conditionibus. ¶ Externa ſatagebat oꝝ diuio fulciri ſub ſidio condigne ad medicinalē theoricā ueni mus in ea tertij cano nis parte noſtram in ueſtigatiuā expōnem ponentes a fen .xi. pⁿ & cē. Totus aūt tercⁱ canon diuidīt in quinq; partes. Huius eniz libri tractatio ē de egritudinib⁹ ſingularib⁹ appropriatis mēbris. Mēbra aūt ſunt q̄dā animata ſupiora & eis annexa. Et quedā ſpiritualia pⁿ. & q̄ adiacēt. Q uedā nutritiua. q̄ ſub diazonate uel ſub dyafragmate. Q uedā generatiua utriuſq; p̄ncipij. Q uedā extrema magis de q̄b⁹ mēbroꝝ diſpoſitionib⁹ ut pz determinat. Nūc gᵒ ad pñs hac in xiª .fen. poſt declaratōez diſpōnuz pulmonis & pectoris. de diſpōe cordis deteriat Non eſt autē hic ordo determinationis ſumptⁿ ex mēbrorum nobilitate. Hec enim fen p̄or ordinareī in hoc libro. ſed potius attendiī ordo ſituationis. & p̄us occurrētis mēbri deſcenſione grada ab his mēbris. que ſupius ſita ad ea. que poſt ſunt. Q uia ergo medico q uult egritudines regere. que ī membris exiſtūt occultis. neceſſaria ē anathomia. ut zª fen primi c'n. doctrina tertia primo capᵒ. Ideo p̄rio anathomiam cordis ponit. deinde eius diſpoſitiōes. ut in ſequēti capᵒ. Sic enim ſeipſuz Aui. uniuerſali ꝓhemio ordinare uoluit dicens. prius incipiā ab anathomia illius membri. & eius iuuamento.

Q Or quidē. Primo ergo Auīc. anathomica deciſiōe demōſtrat cordis ſubſtantiā. & cōpoſitióz ex uillis. zᵒ formā & q̄titatem ſui anathomizans caſſulā. 3º ſui oſtendit uentres. 4º locū. 5º ponit diuerſitatez morū quorūdā animaliū ex diuerſitate cordis alia addens zª ibi. & menſurata. ibi 3ª. & ī ipſo ſunt uentres. ibi 4ª. & cor quidē poſitū ē. 5ª ibi & ſi aliqua animalia. ¶ Alia diuiſio & cōtinuatio ē. qđ octo ſunt q̄. debēt uideri de corde. ꝓ eiⁿ anathomiā. ſ. ſubſtantia q̄titas figura. numerⁿ partiū. locus colligantia cōplexio. & utilitas ſiue iuuamētū. Prīo pōit tria Vltia omittit. qa patēt ex his que hic dicūtur uel alibi dicta ſunt. Prīo gᵒ manifeſtat anathomiā illā cordis. zᵒ oſtendit diuerſos mores fieri ī animalib⁹ ex diuerſitate cordis. ibi zª. & ſi aliq̄ animalis. Pria in quinq; prīo demōſtrat cordis ſubſtātiā. zᵒ q̄titatē. 3º figurā 4º numerū partiū. 5º ſitū. ibi zª. & mēſurata. ibi 3ª. & gradatā. ibi 4ª. & poſitū. ibi 5ª & cor quidē. ¶ Cōſyderādū qđ partes cordiſ quedam ſunt circundantes. & quedā eſſentiales & componētes. Prime ſunt due. ſ. caſſula cordis & membrū quoddā cartilaginoſum. circa qđ. ſicut circa fixū mouetur cor. Eſſentiales ſunt duplices extrinſece & itrinſece. Extrinſece ē pigue do additamenta ſiue auricule cordis. & orta a carne. ſ. uēe due. & artharie due. ſ. artharia ador ti & artharia uēalis. Primo ergo facit hᵒ. zᵒ. dat moduz nutricationis cordis. zª. ibi. & cor. Pria ī duas. primo oſtendit partēs circūſtantes. zᵒ. eſſētiales. zª. ibi. & in ipſo. Et hec ī duas. primo enizponit partes intrinſeccas. zᵒ. extrinſecas. ibi. zª. & ueue. ¶ Et iſta ī duas. p̄mo oſtendit ōrta. zᵒ. additamenta. ibi. zª. & ſunt ei duo additamenta. Prima in duas. p̄mo hoc. zᵒ. oſtendit modū cōpoſitionis partium cordis. docendo euitare errorē. qui poſſet contingere. ibi. zª. & origo arthariarū ¶ Conſiderandū qđ enz cor. ſit uite. principiuz & primuz uiuens. ut hic. & .xxi. fen. zᵒ. capᵒ. & ultimū moriens. ut ī fine huius capⁱ. Et ſimiliter Ariſto. zᵒ. de generatione animaliuz. nō ſoluz ex ſitu & forma & cōtinente ipſuz oportuit ponere a nocumento longinquū. Verum etiaz ex ꝓprie ſubſtantie conſtructione. q̄ eſt duz cōſtat ex carne forti. nec hoc a receptione anime prohibet. ¶ Q uereret autez aliquis. q̄s ſit modus carnis cordis. ¶ Sciendum autem carnem cordis poſſe ueraz canem uocari. ut eſt ea que in animali iterē & os continēt. cui quidē ut ad ſenſum apparet ſimilis eſt. ñ paꝝ. pōt ēt ñ imerito uocari caro confuſa. Hac nuncupatione uocaī caro confuſa. quia confundiī ſecundū cōplexionē mēbri nullā ſibi appropriās. Caro enim de ſe; calida ē & humida. Q ue autē cordis calida ē & ſicca. cū cor in numero ſiccoꝝ ponaī. ut Auic. pᵒ. can. fen. pª. caᵒ. de complexionibus membrouū. Licet aduerſatur Auer. zᵒ colliget. Non eſt autē caro cordis ſimplex. & ſi poſſit aliqua nuncupatione uocari cōfuſa. hāc enim ſimplicē carnē cōſtituit ſola ſanguinis īſpiſſatio abſq; diuerſa uilloruz formatione. ut caro epatis. ¶ Caro aūt cordis diuerſa uilloꝝ formatione formaī. Vnde Galienⁿ zᵒ de cōplexionibus. 3º caᵒ. Caro que ē in epate. & que ē ī ſplene. & que eſt in pulmone. & que eſt in renibⁿ. i natura ſua ē ſimplex. ſicut que circūdatur arthariis & neruis. que in unoquoqz ſunt uiſcerū. Carnis aūt que ē ī corde. ñ ē forma ſimplex. ſed ſicut ē in lacerto uillus. quo continetur caro ipſius. ſimiliter ē in corde. ¶ Secundo dubitaī. an ſit neceſſariū cor componi ex carne uilloſa. Arguitur ꝙ nō. quia illud qđ ponitur principiū ñ unū ſed multiplex. omnino a rōe p̄ncipij debet excludi. Ideo enim cor & merito p̄ncipiuz

ponũt.quia i aggregata multitudine ad unũ pm deuenire est.Illud aũt maxime unũ esse oportet posita aũt multiplicitate: i eo.adhuc ad aliud pus deuenire oportet. Cor autẽ est pricipium principij.aut nullũ desup.ut 5°.de generatione animaliũ penultio ca°. Villorũ autẽ diuersitas i eo ponit multiplicitatẽ. ¶ Amplius hec uilloꝝ distinctio.in corde ñ est pp aliud nisi pp actus attractionis receptionis & expulsionis. Videt aũt hi actus ppij & cõmunes absq; uillorum distinctione fieri.ut in cõsimilibꝫ mẽbris.et epa te.Conueniẽrius ergo fuisset ex una carne unius cõpactionis conficere cor. ¶ Huius oppositum uult hic Auic.& Gal'.7°.de iuuamẽtis mẽbroꝝ ca°.de iuuamẽto cordis.Et de animalibꝫ Auic. i.3°.3° ca° ¶ Et Haly.2° tractatu tegni.i48.cõmẽto.& libro de utilitate pticulaꝝ.capitulo đ sub stantia cordis. ¶ Dicendũ cor fuisse cõpositu3 necessario ex diuersis uillis. quia mẽbrũ qđ est diuersorũ motuũ localiũ. subiectũ oportet hẽre diuersas ptes quibꝫ pficiantẽ.Apparet enim qđ mẽbrũ si sit motũ diuersis motibus localibꝫ.& uoluntarijs ẽt diuersis pficit musculis. Sic etiã & de mẽbro naturaliter moto diuersis motibꝫ localibus.ut est cor. ¶ Sciendũ enim q ex opa tionibus que sunt in mẽbris. quedã sunt eis ap propriate.& iste diuerse existentes absq; uilloꝝ diuersitate fiunt.sed proprio calido.quedã aũt sunt cõmunes magis.quibus & operantis mem bri motus requiritur.& ille egẽt uillorũ diuer sitate.sicut ẽ opatio matricis uesice.et stomachi licet autem uillorũ diuersitas sit imediatius.p pter quod opationes cõmunes retentiue & expl siue & attractiue diuersificantẽ. attamen he opa tiones reducuntẽ radicaliter i qualitatis.uel com plonis diuersitatẽ.cum similium radicaliter sit operatio.ut 3ª.affo.illo affo.Quotidie q̃ sub iectiue & p prius cõplexio contingit.ut đ accñti & morbo prio. ¶ Ex quo oppositе rões soluũ tur.Et cũ prio dicit qđ illi uilli faciũt i pricipio multiplicitatẽ. ¶ Dicendũ qđ nõ ẽ totalis mul tiplicitas.saluat enim in eis omnibus ratio una cõ positiõis cõmunis.per quã eis prio inest anima tes pectu alioꝝ mẽbroꝝ.nec illa ptiũ diuersitas ponit totũ diuersum.cũ nõ sint omnino in actu & unite simul unde membrũ figure & forme unius cõstituãt ut cor. ¶ Vel aliter soluit.qđ p tes ille uillose principaliter reducantur ex eis in eos uillos.qui cordi sunt magis principales.ut sunt.longitudinales.ut infra patebit. ¶ Ad secũ dum patet solutio.Membroꝝ enim cõsimiliũ nõ sunt operatiões cõmunes.Epar aũt & si opera tiões cõmunes exerceat.ñ eget ut ipsu3 localiter moueat.cũ principaliter sit principiũ uirtutis sanguifice.que pricipalr alteratiõe complet.ul' forsan quo ad uenaꝝ uillos habet diuersitatem.

¶ Dubitat 3°.que maneries uilloꝝ magis ad ptẽ iteriorẽ cordis accedat.Et ur q̃ uilli latitu dinales.quoniã supponẽdo ad presens.his pfici tur expulsiõis actus.hº aũt uidet cordi magis inesse ut pricipale mẽbrũ.Est enim cor principale. qa omnibꝫ dans & tribuens uitam.& a nullo recipiẽs.Vnde prima primi.capło de membris dixit.qđ mẽbrũ tribuens.& nõ supscipiẽs ẽ cor per actum aũt cõstrictionis.qui uillis latitudi nalibus perficit cor ẽ tribuens.hi ergo i sui pro fũdo magis situabunt. ¶ Videt 2°.qđ trãsuer sales.hi enim ut nunc conceditur.ad retinendum sunt facti. Retẽtio aũt magis appropriatur cor di.q̃ aliquis aliorum motuũ.cuj nullo tempore cor ab actu retentiõis omnino uacet.imo in tabe factis & ex ea mortuis. in eo sangis.repit. ut in libro de tabe.ul'in decisis.ut đ partibꝫ aiali um primo in fine. ¶ Videt 3° qđ logitudinales quoniam hic motus principalior & dignior ur. Vt.de Galienus de iuuamẽtis membroruj.6.al' 7.capło.3°.ponebat cordis expãsionej fore pri cipiuj motuuj. ¶ Dicendũ qđ in corde uilli p diuersas tunicas nõ situantur.ut duas cordi tu nicas ita esse ponamnꝫ.sicut i stomacho & itesti nis forsan & in uesica.& hoc sensus manifestat. & ẽt quia melius fuit.ut nõ impeditis operatiõi bꝫ cordis.cor magis omogeneuj fiat.q fit nõ fa cta i tunicis distinctiõe.sed uilloruj adinuicaj in unum corpulentia & textura.Vnde & hoc Aui. inuere uoluit dicens.In quo cõtexte sũt uilloruj species fortiũ. ¶ Neq; hoc impedit.membrũ a diuersa opatione.quoniaj uene ex una tunica sũt uillorum contexturaj habentes.Etiam hi modi attractionis saltej pprii ex una formali parte fi eri possunt soluj ex modo cõpositionis habẽtes latitudinej.Sicut & Auic.uoluit in his membris uillos esse contextos dicens membroꝝ que unaj habẽt tunicaj.tres uilloruj sunt ad inuicem spe cies cõtexto prima primi.capitulo de membris ¶ Si autẽ quis ordo ppinquationis horũ uillorũ ad interius sit.erit quia uilli longitudinales erũt interiores magis.qđ primo mõstratur ex.opera tione.que eis complet.& ẽ attractio.Vnde Aui. logitudinalium attractiuorum.Attractio.autẽ in corde prior & principalior motus est. quaj aliorum aliquis. oporj enim qđ prius aliquid at trahat.q̃ expellat.aut retineatur.sicut gº ordo est in his opationibus.ita & in uillis.Sicut enij Auic.ij.tercij situat in stomacho uillos. dicens i primo capitulo.ñ positi sunt uilli expulsiui ex trinseci.nisi quia attractio est ꝑma opationum eius.Si ergo aliqs ordo est.hic ẽ.qui dictus est. ¶ Et ẽt Galienus sensit.in capło de iuuamẽto au ricularũ cordis.q attractio ꝑncipalior motꝰ sit dicens.q uirtus motus expansiui in corde addit supra uirtutẽ motus contractionis. ¶ Amplꝰ

contenies ñ ē ponēdo ordinē. expulsiuos simꝫ & attractiuos uocari. Vnde Auic. ca° ī mēbris fen. p^a. sic dicit. ñ creati fuerunt. nisi ne attrahēdi & expellendi simul uilli existant. oportet ergo hac cōtextura si aliquis ordo ē. transuersales magis ad mediū tēdere. tendēt ergo latitudinales aut ad interius magis. aut ad exterius. non inq̄ interius. cū expulsiue deseruiāt que post opatur ergo magis exteriꝰ tendent. qua propter longitudinales magis ponent interius. ¶ Adhuc concediē ad pñs ꝙ artharia hēt interius uillos latitudinales. ut Auer. 2° colliget. licet in hoc multa discordia accidat. si ergo illd̄ est. oportet ecō. ra in corde situari uillos. ponēdo uillos illi cōtrari os interius magis. ut longitudinales. qa semper motus cordis motui artharie oponit. cū eo dilatato constringātur. ut fere plurimoꝝ sentit modernorū opinio. ¶ Diceret aūt quis. nōne concessum est expansionis motū priorē esse. eo qui expulsionis. Hic ergo in arthariis p̄cedit. ergo i ei^o attractione sunt actus. q longis pficiunt uillis. unde hi magis situabunt interius. si ergo huius contrariū poni oportet in corde. i eo iteri^o ponēt latitudinales magis. cui^o oñsum est cōtrarium ¶ Dicendū cōueniēti^o fore motū arthariarum ordinari ad motū cordis. q̄ motū cordis diuersificari ex motu arthariaꝝ. Sicut naturaliter uidetur cōgruū p̄ncipiatū moueri ad motū pricipij. ꝙ econtra. Artharie aūt a corde nascuntur. quapp̄ter oportet motū arthariarū consequi motū cordis. ñ aūt motū cordis consequi motū arthariarū. q̄q̄ i arthariis aliqua ppria uirt^o sit. q̄ ipē mouentur. ut sentire uidet Auic. de pulsu complexionū. que ēt de sanis corporib^o i sui motu motū assequunt cordis ñ aūt ecōtra. Si ergo p̄or mot^o cordis est attractio. oportet ꝙ i arthariis post respondeat expulsio. que uillis latis pficit. g° si qua sit hec diuersitas. erit ꝙ uilli latitudinales in corde erūt exteri^o magis. latitudinales aūt magis iteri^o ¶ Et hoc assentire uidet Gal. 4°. de iuuamentis mēbroꝝ. cap°. de iuuamento cordis. dicēs. Substātia autez corporis cordis ex carne & uillis diuersis cōstituit. quoniam amplicatur & expandit p̄ fila i longitudine cordis. & contrahit p̄ fila currētia secundum latitudinem i circuitu. & continet illud. quod continet p̄ fila dyagonalia. i. transuersalia. Et adiuuat i ista dispositōe a ligamētis extrinsecis i interiori cordis. ¶ Ecce ergo Galien^o ligamēta extēsa. que sūt lōgitudinales uilli iteri^o ponit i corde. Fila aūt cutē tia in latitudine in circuitu ponit. q locus exteriꝰ dicitur. ¶ Ad opposita patet solutio. ¶ Cū g° primo probatur. ꝙ actus expulsionis sit p̄or. qa per hunc cor omnib^o tribuit. ¶ Dicēdū q̄d cor aliis tribuere nō pōt. nisi id ꝑius attrahat. ut notū ē. ¶ Ad secūdū dicēdū q̄d. cū nihil retineri possit. nisi attrahatur. adhuc attractio preuenit ¶ Ētiā uilli longitudinales nō impediūt transuersales. qui sunt post eos in actu retentiōis. immo cū trāsuersales se cōtrahūt. ut retineant. etiam simul cū eis uillos cōtrahunt longitudinales & quasi nō impediant̄ ab eis. sed iuuent̄ magis. ut sentit Galienus in iā allegata auctoritate. Villi tamē transuersales nullo modo ad actum attractionis possunt iuuare. ¶ Tertia ratio cōcedit̄ ¶ Dicit postea Aui. q̄d ei^o sufficiēs est q̄titas ¶ Dubitat̄ cur cor nō fuerit maius in q̄titate q̄ alia mēbra principalia. cū sit pricipali^o omnibus. immo pricipiū omniū uirtutū. ¶ Dicendū q̄d in relatiōe ad alia principalia ē parue q̄titatis. h° enī uidet̄ inesse pricipio. q̄d minimum sit q̄titate. metaphisice quarto. lz magnū sit uirtute. Hoc enī Aui. suadet. cū enī cor multarū arhariarū sit principiū. grauaret̄ magne q̄titatis existens. & sua saluata uirtute & calido magis a nocumentis. & tactu ossiuz conseruat̄ in parua q̄titate. q̄ in magna siue multa. & faciliuſ suo motu locali mouet̄ Cerebrū enī cū sit manifestatiuū multaꝝ operationū diuersarū. q̄ diuersis egēt uētrib^o & mᵖplici neruoꝝ ortu. & nuche & i diuersis prib^o. oportuit ipsuz cē magne q̄titatis. et cū toto h°. qa dz caliditatē cordis sua frigiditate remittere. Epar etiā. qa debuit cōtinere chilū. & cōtingere ipsū secūdū minimas uenas ut i sanguinis cōuertat̄ forma. oportuit ēē multe quātitatis. sicut multū ē ꝙ simul digeriter ¶ Soluit̄ ergo ꝙ ē i cōtrariū dictū. Nō enī qa principale est. ideo ē i quantitate magnum imo forsan contrarium. quia quantitate paruum uirtute tamen magnū. q̄d ad rationez principii sufficit. ut dicitur primo de celo & mundo. ¶ Dixit post. Auic. q̄d ē dilatatū. ut sit in origene sufficiēti. Et uult dicere. q̄d quia uena magna & arthurialis ex dextro. & artharia adorti. & arthariaa uenalis ex sinistro oriunt̄ ex orde. oportz ꝙ cor secundū sui ptez superiorē esset dilatatuz & amplū. ut esset sufficiens principiuz originis haruz uenarū. Et hec pars ē posita alta. sicut cuspis ei^o depressa. quia hec pars nobilior est. & q̄a ex hoc sepatur a cōtactu ossiuz magis. Magis enim uidet̄ cōstringi clibanū pectoris in parte inferiori. cum cōtrahitur diafragma. q̄ in superiori. ¶ Dixit postea q̄d altera eius extremitas est subtilior. sicut id q̄d cōgregatur ad punctū. Et uult p hoc intelligere. ꝙ cordis figura ex sua basi āplabit̄ ad formā acutā. & hec figura est piramidalis. unde dixit Galien^o in cap°. de iuuamento cordis. q̄d cor non est figure bene rotunde. sed sibi propinque. incipit ergo ex basilata. & tendit ad figurā piramidis paulati. & h° fuit cōuenienti^o. q̄ si figure rotunde fuisset. qa sicut ibidē ex dicto Galieni assumit̄. caro cordis que ē i cuspid eius

cōperaẽ uentriculi .sicut scutū qa uentriculi .ex carne illa dura q tēdit ī cuspidē cordis hñt cāfē sionē .& ñ occurrit tactui ossiū ptiū .g° cordis nobilior ē supior lata .min? aūt nobilis ē ei? cuspis media aūt mediomō se hēt ¶ Pars aūt cordis que ē cuspis ē durior pp ocursum ad .ossa pectoris in hora cōstrictionis .qua cor elōgaẽ .Hoc uoluit Auic .cū dixit .facta ē dura illa ps est enī facta acuta ad punctū .propter illud quod Auic .ponit .¶ Dixit post qđ positum ē in panniculo solido ualde .¶ Sī si quis cōtrarium arguit ex Gal .sentētia de iuuamētis .septimo ca° .de iuuamento cassule cordis .ubi dic .qđ hui? panniculi duricies & spissitudo ē temperata .Hic aūt d .ē Aui .qđ ē solidū ualđ .¶ Dicēdū ē qa panniculus ē multū compositus ex filis neruosis fact? ad cōseruatiōem membri .cui circuniacet Sicut cor qđ pre aliis eget custodia .sic ēt suū panniculus .extra positū solidissime & nobilioris oport esse texture .comperādo ad panniculos reliquos ¶ Sciēdū tamē illū panniculū esse medium inter duriciē ossiuz pectoris .& pulmonis molliciem quoniā eis utrisq occurrit ¶ Vnde Gal .ibidē .sic nō nocet ex uicinitate ossiū .nec pulmo ex uicinitate ad ipsum .h° uoluit Galienus .qđ ɜ durior sit hic pannicul? reliquis pāniculis .tñ tēperatā habet duriciē ad dicta mēbra .Hic aūt pānicul? seperaẽ a corde aliqua distantia nisi apđ cordis basim .ubi sibi adiungit .& circa cuspidē etiam tangit ipsum .¶ Vtrum aūt sit in hac cassula semper aquositas .habz dubitat ōez .de qua forsan alʾs diceẽ .¶ Dicit postea qđ apđ radicz .s .superi? super uentriculos ē membrū .sicut fundamentū .Causa ē .oportet enim qđ motus fiat super aliquo fixo .cū ergo cor semper dilateẽ & cōstringaẽ .oportet poni aliquaz partem fixam non aūt potuit hec pars poni in uentriculis .nec super eoꝝ substantiā .cū impediret ad motum oportuit ergo in h° loco cōmuni poni .ut post uētriculos ī radice cordis & basi .& hec ps assimilatur carthilagini ī quibusdā animalibus .& in quibusdā est os .ut post patebit .Dixit aūt similis .quia carthilago ut plus ī ossiuz extremitatibus ē .¶ Dixit post Aui .qđ in ipso sunt tres uentres .quorū .s .dexter magis sanguinē cōtinet sinister autē spiritū .medi? autē est transitus a dextro in sinistrū .¶ Instabit quis dicens .q°niā Almansor nominat solū duos prio tractau cap°o đ forma cordis .dicēs duos preteria magnos habet uentres .¶ Itē Aristo .de partib? animaliū .3° .cap°o de corde dicit .ppter q̄ sola maxima animalia tres habēt uētres .in corde .nō g° absolute habēt tres uentres ¶ Dicendū cor tres uentres habere ipsuz enī fuit pricipiū uenarū arthariaꝝ & sanguinis & spiritꝰ magis .sicut uite .& oīs motus .ut ibidē Aristo .nō potuerūt hec .oīa ab una nasci cōcauitate .Oportuit g° duas fore .đx trā .s .in qua sanguis cōtineẽ .ex qua uēa magna nascit .Et sinistra ī magis est spirit? .ut Auicena ponit in littera .& ex qua artharia adorti habet originē .His ergo duob? existentib? uentriculis oportet & tertiū esse .q est tanq̄ uia & transit? sanguinis a parte dextra in sinistrā ¶ Sciēduz tamen qđ duo .s .dexter .& sinister pprie uētres uocant .Medius autem dicit magis uia .ut Auicenna ponit auctoritate Gal .3° de uirtutib? naturalib? ī fine .& septio de iuuamētis mēbroꝝ ¶ Et ideo Rasis solū duos magnos uētres posuit esse .qa post đ 3° mētionē facit dicēs .iter dextrū aūt & sinistrū uētriculū quedā repiunt foraia &c̄ . ¶ Propter aliud ēt dicēdū .q̄ ñ in omnib? animalib? .sed ī magnis repiunt uentres tres distincti .in aliis aūt & impfectis forsan appenter ñ repiunt .licet oporteat aliquā distinctionē hēre .In impfectis aūt aut paruis & pfectis ñ sic apparenter sunt distincti .& maxime medi? .cū ēt in homine uix appareat .¶ Vteri? aūt ñ imaginandū est in dextro uētriculo solū sanguinē cōtineri sine spiritu .& in sinistro solū spiritū sed sicut i uenis sanguis est & spirit? .& i arthariis spirit? & sanguis .ñ solū spirit? .ut Erasistrat? opinat .sic & ī uētriculis cordis ¶ Vnde de iuuamētis mēbroꝝ preallegato cap°o .In uenis pulsatilib? & ñ pulsatilib? iuenitur sanguis & spirit? .Sed .qđ iuenit ī uenis pulsatilib? đ sanguine est parū .Et id qđ iuenit ī uenis ñ pulsatilib? de spiritu ē parū & nebulosum .¶ Dubitatur aūt & merito .q̄ ptiū cordis sit nobilior .an dextra .an sinistra .Et p̄mo uidet nobilior media .qa sic est de cerebro .¶ Videt aūt q̄ dextra sit nobilior .p̄mo p Auic .de animalib? .3° ca° .đ corde ubi sic dicit .Melior & nobilior durarū partiū cordis ē dextra .& ab illa m̄tū emanat đ spiritu ¶ Secūdo Aristo .ī de ptib? animaliū .3° .sic dic̄ Quanto aūt honorabili? & pricipali? anterius posteriori .tāto & magna uena ea que adorti .ɜ magna uena ē ex dextro .adorti aūt ex sinistro .quare dextra ps sinistra pte ē nobilior .¶ Op positū aūt uult Gal .de iuuamētis mēbrorū .7 .cap°o de iuuamēto cordis ubi ad litterā sic dic̄ ¶ Sed nobilissima omniū ptium est cui? utilitas est custodire uitā .uidelicet orificia duaꝝ uenaꝝ pulsatiliū ptranseuntiū ad uētriculum sinistruz ¶ Et post subdit .Due aūt uie q̄ sunt in uentriculo dextro .q̄ dicūt a medicis sanguis radix .minoris sunt nobilitatis .Et si qs post hec dicta respiciat uerba Gal .in dextro uentriculo ignobilitatē m̄tā pōit dicēs .Et dico qđ uētricul? dexter cordis nō fuit creatus .nisi ppter pulmonē ¶ Q uidaz modernorū absolute tenere conātur .qđ pars đx tra cordis simpliciter nobilior sit .qđ ꝓbant .qa cor iudicant principiuz corporis .& nobilius .qa

ſeo primo repiť motus & uita. Eadē enī ē rō toti⁹ & pris. ut p⁸ de hiſtorijs. ps g° ex qua po ſteri⁹ ceſſat motus & uita. illa nobilior erit. hec aūt erit ps dextra. cum aūt animal uiuit. & ſcin diť motu ceſſante i ſiniſtro uētriculo. p breue tē pus ſentiť in dextro. & hoc uiſu aſſeriť. ¶ Alio autē aſſeriť ſigno. qa qnta ps pulmonis dextre parti cordis q̄ſi ut culcitra ē facta i ſui tutam ē nō autem hoc factum; fuit ſiniſtre. ¶ Item ex alio. cū enī deficit animal ex morbo. ppe mortē notabiliter pulſus apparet i dextro. deficiēte iā ſiniſtro uel ceſſante. ¶ Ex alio ſuadeť. quoniā animali ſuffocato. oīs ſanguis & ſpirit⁹ ueniť i uenis. ñ aūt in arthariis. ¶ Quod ñ accidit niſi quia natura cū ſanguine & ſpiritu ad nobiliorē tendit partē. ¶ Hec autem opinio ñ placet. licet ſatis teneri poſſit. ¶ Aliā igiť opinionē uigore mus ad pñs dicēres cū Galieno ptē ſiniſtrā eſſe nobiliorē dextra. qđ monſtrať. qa ſpirit⁹ uitalis ē nobilior ſanguine. qđ patet primo. qa ſibi cō perať. ut forma materie. ¶ Fit enim ſpirit⁹ ex humore ſubtilitate. ut Auic. in de uirtutib⁹ cor dis. Etiā qa membris ſanguis cōperať ut mate ria. ſpiritus autē ut forma. Vnde ſubiectū ppin quū ſanitatis & egritudinis ponit membrū. Et ſpirit⁹ ēt uirtutū aie eſt delatiuus. nō autē ſanguis. cū ei⁹ ſolū ſit pati. Sz uētricul⁹ cordis ſiniſter ē fons ſpirit⁹. ut Gal. preallegato ca°. & nō ſoluz fons ſz minera ipſius. & eius armariū. ¶ Dexter aūt uētricul⁹ ē fons ſanguinis. ut ibidē Gal. ſic ſiniſter ergo uentricul⁹ dextro nobilior ē. ¶ Sz iſtā ratiōez uolētes effugere dicūt. qđ dexter uētriculus pl⁹ hz de ſpiritu. q̄ ſiniſter. & in eo ē ſicut ē in radice. ſz in ſiniſtro ē ſolū ſpiri tus excedens & ſupfluus. & ſeruit dextro uētri culo in hoc. qa expandit ad mēbra ſpiritū. Et h° dixit Aui. iz. de animalib⁹. ubi dicit. qđ eſt ſicut de homine qui qđ capit manu dextra cōpleť cū ſiniſtra. ¶ Hec aūt ſunt nō uera. qa imaginari faciunt. qđ ſpiritus in dextra cordis pte generetť ¶ Quod uideť falſum. qa Aui. poſuit ſiniſtrum uentrē minerā generatiōis ſpirit⁹. nō aūt dixit hoc de dextro. Vnđ creauit deus ex cōcauitatib⁹ cordis ſiniſtrā & c̄. ¶ Hoc ēt declarať. nā uia que trāſit a dextro uētriculo i ſiniſtrū ē ſtricta ut omnes cōcedūt & nō ē. niſi quia ſanguis q̄ i ſpiritū debet cōuerti. tranſit p h° mediū. uñ ibi ſubtiliatiōez gradatā recipit. ſi eni pur⁹ ſpi rit⁹ a dextro ad ſiniſtrū tranſiret. debuit facere natura foramina eque ſtricta. ſicut ſunt. cū igre diunť uentriculū ſiniſtrū. ¶ Declarať adhuc. quoniā ſi pl⁹ de ſpiritu eſſet i uētriculo dextro quia ibi generaretť. ergo plus in uenis. quia ipſi concedūt uenas in dextra pte cordis naſci. ſicut igiť cor diſtribuit ſanguinē mediante hac pte. ſic & ſpiritū. Cuius cōtrarium Galienus ſenſit qui in uenis paucū ſpirituz poſuit & nebuloſuz ſicut ſupra patuit. ¶ Adhuc ſicut dextra pars cordis plus haberet đ ſpiritu ſecundū eos. & ibi ē radicaľr Sic cor p partē illā diſtribuere debu it toti. nec fuerit. qđ phiberet. nō g° debuit ſibi ſiniſtrū adgērare uentriculū cū ſolo dextro hec cōplete potuerit. Voluntas eni fuerit creatoris. ut iſti rumēta eſſent q̄to plus foret poſſibile pau ciora ut Auic. prima primi. capło de anothomia muſculorū palpebre. Adhuc cōperando eos ſpi rit⁹ uētriculi dextri. ad ſpiritū ſiniſtri cōperať. ſicut arthariarū ſpiritus ad ſpiritū uenaruz ſed per eos ſpiritus dextri uentriculi amplior ē. & maioris q̄titatis. aut caliditatis in q̄to. Spiritus autē ſiniſtre partis minor eſt. g° parti & ſpirit⁹ arthrialis minor erit uenali. cuius opoſitū om nes ſentiunt. & merito. Oportuiſſet enim facere arthrias quietas. & uenas mobiles. aut ambas mobiles ppteria natura fecit auriculā in ſiniſtra parte. que colligit ſuperfluū ſanguinē. & ſpirit⁹ ¶ Si g°. in ſiniſtro uentriculo eſſet ſpirit⁹ ſupflu⁹ natura feciſſet in eo aliaz auriculaz. Et etiā oēs auctores ponūt arthariā ex duab⁹ cōſtaťe tunicis quia radix ut ſpiritus ibi continetť. nō autē hoc dicunt de uenis. ¶ Adhuc cōtra eos. ſi principa liter & plus cōtinetť ſpiritus in dextro. q̄ i ſini ſtro đbuit natura groſſā facere carnoſitatē dex tri uētriculi ñ autem ſiniſtri. & plus debuit itē dere ad ſpirit⁹ conſeruationē. q̄ ad equalē pōde rationē cordis. ¶ Illud aūt q̄ dicūt de Auic. loco tio exemplaris eſt. Et ſi deducaťe contra eos fac qđ inducit enim cōplemētum in re capta robili us eſt capiente. Dexter ergo uētricul⁹ cordis ſā guinē capit. complementū aūt forme ſpirit⁹ ps ſiniſtra inducit. Probaťe q̄m arthrie ſunt cor pora uenis nobiliora. ſed ſicut ex dextro. uene o riunť. ſic ex ſiniſtro arthrie. ¶ Itez ipi cōcedūt apoſtema dextre ptis ñ ſic cito interficere. ſicut ſiniſtre. ¶ Sciendū tñ ppter fortiter i cōtrariū dicta. qđ cordis ps dextra pōt dici nobilior ſini ſtra. ex pte loci. qa in pte dextra magis collocata ¶ Hec aūt ps ſiniſtra eſt nobilior. ut Ariſto. in de celo & mundo. Ex pte aūt opationis ſiniſtra eſt nobilior. ¶ Tunc g° ad ea que in oppoſitū dice bant. ¶ Ad p^m q̄ media ps ſit nobilior. quia ſic eſt de cerebro. Dicendum ñ fere ſimile. qa enim cerebri media ps eſt locus nobilloris opationis. & uirtutis ut cogitatiue. ideo nobilior eſt. Pars uero cordis media ſolum uia & paries eſt. ¶ Ad Auic. iz. de animalib⁹ dicendum. q̄ uult hāc ptē eſſe nobiliorē ex pte loci. Et qđ poſt dixit ſaluaťe ñ enī dixit. q̄ ad extra de ſpiritu emanat. ſz qđ multū emanat. ¶ Ad auctoritatem Arz. dicēdū q̄ ſolū illam nobilitatem magne uene attribuit e parte ſitus nō ex parte pprie operatiōis. Solum enim dixit. qđ q̄to honorabili⁹ ē āteri⁹ po

ſterio⁹ tranto hec uena artharia adorti⁹ nichil aũt de nobilitate ex parte opationis tetigit⁹ Sed cã quare hec ps in latere dextro et nobiliori fuit po ſita & ñ ſiniſtro⁹ fuit rect⁹ aſpect⁹ ad epar⁹ q̃a hec uena imediate ex corde deſcẽdit i epar⁹ ¶ Ne ergo in ortu hui⁹ uene eſſet obliquaric⁹ natura fecit dextrũ uẽtriculũ⁹ i⁹ uẽtriculũ ſanguis in dex tra pte⁹ & q̃a ñ potuit natura ponere uẽtriculũ ſpiritus in dextra pte q̃tum potuit⁹ hoc recõpẽ ſauit ſubleuando baſim uẽtriculi ſiniſtri⁹ ſupra baſim uẽtriculi dextri⁹ ut Auic⁹ in lr̃a⁹ Et quãtũ acquirit nobilitatis uẽtriculus dexter ſup̃ ſini ſtrũ ex pte differẽtie⁹ loci⁹ ſecundum dextrũ & ſiniſtrũ tm̃ recõpenſando acquirat nobilitatis ſiniſtrũ ſupra dextrũ ex pte differẽtie⁹ que eſt ſecundum ſurſum & deorſum⁹ ¶ Ad aliud aũt quod dicitur⁹ ab his qui horum contraria tenẽt ¶ Dicẽdũ q̃ pars⁹ i qua ultimo uita reperitur no bilior eſſe dici põt Sꝫ cũ dr̃⁹ q̃ i dextro uẽtriculo eſt⁹ hoc⁹ Volẽdo eoꝝ expimẽto ſentire⁹ Dicendũ q̃ licet mot⁹ ultio appeat i pte dextra⁹ tn̄ radica liter uita ẽ i pte ſiniſtra cordis⁹ ps⁹ n⁹ dextra cũ ſit ſubtilioris carnoſitatis⁹ magis apta ẽ moueri uita ſtãte⁹ q̃ ps ſiniſtra q̃a ẽ groſſe carnoſitatis⁹ durãt⁹ ergo uita & anima in pte ſiniſtra⁹ que ñ apta ad motũ⁹ complet & reſtaurat mot⁹ ex dex tra parte⁹ que ẽ magis apta moueri⁹ Etiã artha rie ptis dextre ñ mouent̃ niſi uirtute uentriculi ſiniſtri⁹ nõ dextri⁹ quia ñ pueniunt inde⁹ ¶ Sed iſtis ñ placet illa ſolutio⁹ quoniam ut Ariſto⁹ 4° de ptib⁹ animaliũ⁹ Fiſtulator nõ ẽ ppter fiſtulã ſꝫ fiſtula ppter fiſtulatorẽ⁹ Si ergo natura cor dis ppter uitã & animam⁹ partes ordinauit⁹ in nobiliori parte ordinare debuit organuꝫ⁹ i quo diutius poſſit remanere⁹ cũ aduenit corruptio⁹ ¶ Dicẽdũ q̃d natura ex cõtingentib⁹ ſemper facit q̃d melius ẽ⁹ zo d̃ ḡneratiõe & corruptiõe Meli⁹ aũt ẽ facere ſiniſtruꝫ uentriculum cordis groſſuꝫ⁹ ad ſpirituũ ḡneratiõeꝫ uſ cõſeruatiõeꝫ pro tota uita⁹ q̃ facere cũ ſubtili carnoſitate⁹ ap tum reſolutiõi ſpiritus⁹ & motui ultio in mora parua⁹ in qua mori contingit⁹ Cum etiã ut dictũ ſit⁹ poſſit eſſe finalis receſſus uite a parte ſini ſtra⁹ licet nõ tũc in ultimo moueat̃⁹ Stant enĩ hec ſimul⁹ nec uidet̃ phibitũ⁹ q̃d in fine uite ſtat aia i ſiniſtro⁹ ꝫ ceſſat a motu i dextro⁹ Cũ g° dexter uentriculus ceſſabit a motu⁹ tũc ſtati & ſimul a dextro & ſiniſtro ceſſabit uita⁹ ¶ Ad aliud aũt ſignũ dicendũ⁹ q̃d ſiniſtra pars cordis culcitra pulmonis nõ indiguit⁹ cũ ſit altior⁹ & habeat q̃i p ſua culcitra dextrã cordis partẽ⁹ ¶ Ad aliud ſignũ q̃d ſit dicendũ patet⁹ cõtra eos qui ſentiũt & cõcedũt q̃d apoſtema cordis ſiniſtre ptis⁹ & uulnus citi⁹ interficiũt⁹ uulnere & apoſtemate dextre partis⁹ ¶ Ad aliꝺ cũ dicit̃⁹ q̃d ſuffocato animali omnis ſanguis & ſpirit⁹ reperiũtur in corde⁹ & in uenis⁹ Dicẽdũ q̃d hora ſuffocatiois fit primo calidi inflammatio ex incendio⁹ unde ſanguis & ſpiritus quia ſubtillis reſoluitur & quaſi⁹ q̃d remanet poſt mortẽ⁹ i cõgelationem & aquoſitatẽ cõuertit̃⁹ ¶ Vel aliter⁹ q̃d cũ re fluunt ſanguis artharialis⁹ & ſanguis uenalis ad cor⁹ facilius ſanguis & ſpiritus atharie põt ue nas ingredi⁹ cũ ſit ſubtilis⁹ q̃ ſanguis uenalis ar tharias intret⁹ ¶ Vlterius cõſyderãdũ⁹ q̃d qui dam ex hac lr̃a que dic̃⁹ q̃d ille uie dilatantur in ipſo⁹ cũ dilatat̃ cor⁹ uoluerũt arguere⁹ q̃d corde dilatato⁹ artharie dilatantur⁹ & econtra⁹ ſicut i his uiis accidit⁹ quod tamen manifeſte falſuꝫ⁹ Illa enĩ foramina nõ ſunt facta ad delegãdũ ali quid a toto corde ad aliud extra cor⁹ ſꝫ iunt uie quibus tranſitus fit ex deſtro i ſiniſtrũ uẽtricu lũ cordis⁹ de cordis ſubſtantia exiſtens oportet g° q̃ cũ expandi⁹ q̃d ipſe omnino expandat̃⁹ & euꝫ cõſtringit̃⁹ q̃d conſtringant̃⁹ Et ſic accidit de poris carnis q̃ dilatata carne dilatent̃ & denſa ta denſent̃⁹ ¶ Et uene pulſatiles⁹ ¶ Põt anthomi aꝫ quarũdã partiũ ortarũ in corde⁹ & prio ponit arthariaꝝ⁹ zo⁹ auricularuꝫ cordis⁹ ibi⁹ zª⁹ & ſunt⁹ Prima in duas⁹ prio facit hoc⁹ zo reſumit anatho miã uentriculoꝝ cordis oſtendendo modũ cõpo ſitiõis eoruꝫ⁹ ibi ſecunda⁹ & quia uenter⁹ ¶ No tandũ q̃d Auicẽa notificat artharias penes duo⁹ Prio penes earũ ſubſtantiam⁹ quia habent duas tunicas⁹ preter unã⁹ ſ⁹ preter arthariã uenalẽ⁹ que nõ habet niſi unaꝫ tunicã⁹ Cuius cauſa non ẽ illa⁹ quaꝫ Mondinus imaginat̃⁹ quia ipſa portet & trahat ſoluꝫ aerẽ ad pulmonẽ⁹ & nõ fuerit cõten tiua ſpirit⁹ & ppteria nõ eguit duplici tunica⁹ & ideo uocat̃ artharia uenalis⁹ Naꝫ ſermo hic nõ ẽ uerus⁹ qa etiã cõtinet ſpiritũ & ſanguinẽ ut dcta rauim⁹ fen⁹ xª⁹ primo capitulo⁹ Sꝫ cauſa eſt quã aſſignat ibideꝫ⁹ ut ſit molior⁹ & p cõſequens ma gis obediens motui pulmõis⁹ Vide ibi⁹ Dixit au tẽ⁹ Auic⁹ Conſeruatio⁹ q̃tũ ad eius q̃titatẽ⁹ ¶ Et fortitudo⁹ q̃tum ad eius qualitatem calidam⁹ ¶ Ex hoc põt accipi q̃d falſum dicunt⁹ qui ponũt q̃ artharia uenalis ſemp ſtat apta⁹ et nũq̃ cõſtri git̃⁹ quia hic Auic⁹ ſi bñ iſpicit̃⁹ poit ipſam inter artharias pulſatiles⁹ ¶ Secũdo notificat ipſas penes ipſaꝝ ortũ⁹ quia or⁹ ũt̃ a ſiniſtro uẽtricu lo⁹ &c̃⁹ ¶ Vbi aduertẽdũ q̃ Auic⁹ explicãs ortum arthariaꝝ⁹ cauit ſibi explicare ortũ uenaꝝ⁹ a uẽ tre dextro⁹ uolẽs mediare iter Gal⁹ & Ariſtotilẽ tn̄⁹ ſicut eſt dare arthariã uenalẽ⁹ ſic uenã artha rialẽ⁹ ut illa q̃ ⁹ or⁹ t̃ a dextro uẽtriculo⁹ uadẽs ad nutriẽdũ pulmonẽ que cũ deferat ſanguinẽ ſubtilẽ⁹ eguit duab⁹ tunicis⁹ defert aũt ſanguinẽ ſubtilẽ⁹ qa talẽ q̃ nutrit pulmonẽ⁹ Vnde Auic⁹ de cõplonibus mẽbroꝝ dicit q̃ pulmo nutritur ex ſanguine calidiſſimo⁹ ſubtili admiſto multe colere⁹ ¶ Conſiderãdũ ulterius q̃ ſecundũ Aui⁹

uene que a ſiniſtro oriuntur ſunt ꝓpulſatiles. uel uocat ſic eas. Ex quo patet ſtatim falſam eſſe illorū opinionē. qui tenēt. ꝙ dilatato corde. artharie cōſtringunt. & ecōtra. Hoc enim uerificant de arthatia uenali dicētes ſemp eam dilatatā remanere. cū autē portet a pulmone aerē. aut a corde fumuꝫ. Si enim hec artharia eſt pulſatilis de mēte Auic. oportet qđ hēat dilatationē & cōtrictionē. ſicut alie. ſi aūt ſemp apta remaneret ñ eſſet pulſatil. ¶ Dixit aūt poſt. qđ qa uētricu lus dexter cōprehēdit groſſum graue. ſiniſter ſubtile leue. ſunt ambo latera tē pata. et adlibrata cōfirmando uentrē dextrū. & ſolidādo eum. & ponēdo ſecuꝝ id qđ cōtinet i eo a reſolutōe. & reſudatōe. & exiccatōe. que ſolēt accidere ꝓp groſſitiē meatuū. ¶ Notādū ut ſumit a Gal. i capło de diuerſitate ptiū cordis. ꝙ quia uenter dexter cōtinet ſanguinē. qui ē grauior ſpiritu. q cōtinet i ſiniſtro. oportet ꝙ adequetur grauitas dextri igroſſationi uētris ſiniſtri. Et ex hoc cōfirmat uēter dexter ne nimis diuidat. Vnde Auic. dicit. Cum cōfirmatōe uētris fuit g° ex hoc creatus uēter. dexter ſubtilis. & rar?. ne nimis pōderaret. & ut eius cōcauitas eſſet maior. & ñ eēt minor de amplitudine ſue cōcauitatis. & raritate ſuoꝝ meatuū. cū nō dubitet. qđ reſoluat aut reſudet. & exicceť. qđ in eo cōtinet. Et ideo dic. Auic. Et ꝓpe qñ ſequuntur reſolutio &c̄. Fuit autem uēter ſiniſter groſſior et denſior. ut cōtra ponderaret grauitati dextri lateris. ¶ Non ſolum aūt ex hoc. ſed qa in ipſo cōtinebat res apta euaporari ut ſpiritus. Ac ēt qa in eo generāt ſpūs. quia fūt a calido forti acuto. qa quāto ē groſſior & denſior. tāto i eo plus cōſeruat de caliditate acuta. Et ſic appet ꝙ littera que dicit ſtricti us. poteſt exponi dupliciter. i. denſius. uł in minori cōcauitate. ¶ Deinde dicit. Et temperatior ſanguis &c̄. ¶ Dubitat an in dextra pte cordis. ł ſiniſtra ſit ſanguis calidior. ¶ Et uidet qđ in ſiniſtra ex Gal. 2° de cōpłonib?. 3° capło ſic dicente. Et hic quidē ſermo ē eoꝝ. que maxime ſenſu tactus in anathomia cōprehendere poteris cuꝫ aperieris thoracē pectoris. & intromiceris digitos & tetigeris ſiniſtrū uētriculū cordis. et nō ideo. quoniā inuenis hunc locū calidiorem aliis nō parū. Et in libro de malicia complexionis diuerſe. illo cap°. Velocius aūt. ubi ponēs. quomō in ſanguine abundat caliditas. Dic qđ h° maxie ē in eo. qui ē in uiſceribus. & maxime in eo. qui ē in corde. & maxime in eo. qui ē in ſiniſtro uentriculo. ¶ Nam ſi hunc cōmoueris uētriculū. ſic ē narratū in lib°. de meditatiōe anathoie ſentiēs ſiue iuenies fortiorē caliditatē. ¶ Ampli? ꝓbatur ratiōe. Calidius qđ ē in corpore. ē ſpiritus ut. Aui. ꝓ prima primi. de cōplexionib? mēbrorū. ¶ Huius aūt minerā fore uentriculū ſiniſtū eſt monſtratū. ¶ Oppoſitū uult Ariſto. 3° de ptibus animaliū. ca° de corde. ubi cōcludit ſic. ꝓp qđ maxima. ſ. animaliū tres habēt ſolū uētriculos. hoꝝ aūt plurimū quidē ſanguinē & calidiſſimū habet dextra. ꝓpter qđ partiū callidior dextra minimū aūt. & frigidiorē ſiniſtra. Medium aūt media mīitud.e. & caliditate. ¶ Dicēdū ē. ut ſumitur ex commēto illius affo. ¶ Qui creſcūt &c̄. Calidū pōt dici mai? alio. aut q̄titatiue ratione ſubiecti aut qualitatiue ex pte intenſiōis & remiſſionis. Et hec diuiſio pōt accidere aliꝭ accidētalib? formis Si ergo loquamur đ maiori uel minori caliditate quātitatiue. dico qđ maior ē cordis caliditas i pte dextra. quā ſiniſtra. Nā ibi extenſiue ē maior caliditas. ubi ē pl? de ſuo ſubiecto. ſed hoc ē in parte dextra. Nā ſubiectū in quo ꝓprie acendit calidū. ē hūidū unctuoſuꝫ ¶ Tale aūt humidū ē humidū ſanguis. de quo ē pl? in parte dextra q̄ ſiniſtra. ¶ Et declaratur ex alio. ubi ē maior cōuauitas. ibi ē pl? đ hūido ubi mior min?. poſito has cōcauitates fore plenas. ſꝫ dexri uētriculi ē maior cōcauitas. ſiniſtri mior. đ mēte. Ariſto. đ hiſtoriꝭ anima. iū prio. ultio cap°. ubi ſic dicit. Habꝫ aūt cor tres uētriculos. quēadmodum dictum ē. maximū aūt eum qui eſt in dextro. minimum aūt eum. qui eſt in ſiniſtro. Et Auic. hic loquēs đ uentriculo ſiſtro dicebat immo poſitū ē uas ſubtilioris ſtrictius ¶ Si aūtē loquamur de caliditate maiori. aut minori in gradu intenſiue ſic dico. ꝙ maior caliditas. ē in uentriculo ſiniſtro. q̄ i dextro. & ſanguis eius calidor. Q đ monſtrant. naꝫ ſanguis in quē egit magis caliditas eū ſubtilians cū aāpliori motu. eſt calidior. ſed ille ſanguis ē partis ſiniſtre Iſteni ſanguis in parte dextra recipit coctionē ſuaꝫ. tranſiens autē per partē mediā magis coct? eſt. ex caliditate & motu. Similiter autez in parte. ſiniſtra. immo intantū. ꝙ tendit ad maturā uaporis. & ignis. qui habet caliditatē fundatā in ſubſtantia aerea. Apparet g° quomodo uterq; ſanguis calidior dicitur. ¶ Sed i cōtrariū qs diceret. naꝫ caliditas recepta in re dura acutior uidet. q̄ recepta in re aerea. Manifeſtū autē ē ꝙ ſanguis dextri uētriculi groſſior & terreſtrior ē eo. q ſiniſtri. erit g° ei? magis acuta caliditas. ¶ Dicenduꝫ ꝙ ſi eadez caliditas preciſe eſſet in his. ratione rū argueret. ſꝫ qa illi ſanguī q tranſiuit i ſiniſtrū uētriculū. ē addit? alius grad? caliditatis. ideo ē acutior. ideo forſan ſi equalis grad? caliditatis aduē it ſangūi groſſo. & ſubtli acutior reꝑietur i groſſo q̄ in ſubtili. ſed h° nō eſt hic. Ideo ex predictis licet cōcludere. qđ i ſiniſtro uētriculo mox ad tactū caliditas fortior ſentit q̄ in dextro. qa in h° ē acutior caliditas. ſicut i illo maior extenſiue modo ſenſus tact? đ caliditate imediate iudicat formali fortiori magis uel minus. Sed

de q̃titate cũ sibi insit ex pte subiecti ñ iudicat nisi mediare. Calidũ enim & frigidũ sunt p se. & imediatũ obiectũ sensus tactus. q̃titas autẽ & extẽsio mediatũ magis. ¶ Item illa quãtitas aut extẽsio est sensibile cõmune. Qualitas autẽ itẽ est sensibile ppriũ. z° dr aia. ¶ Et iã pp alid nã calidiras existẽs i humido subtili uaporoso. facilius imprimit i sensum tactus q̃ existẽs i humido sicco grosso. Vnde i ter ianarijs citi? ad cu tem repsentat calidiras magis. q̃ i sanguineis. et i flegmaticis febrib? ppter calid. satẽ illam eẽ magis uaporosaz subtilẽ ¶ Vnde Gal'. de febrib? pmo. humida calid tas ñ paruo aliquo sicca acu tiorẽ hẽt uirtutẽ. humida i re humida uaporo sa fundata ut que spiritus. sicca in re grossa. ut que grossi sanguis. ¶ Opposita soluunt. nam Gal'. auctoritas itelligit sinistri sanguinẽ esse ca lidiorẽ. qa acutior. uñ fortiorẽ dicit Ar'sto. autẽ itelligit calidiorẽ. qa quãtitatiue magis caliduz dextrũ. Vnde & ipse. sanguinẽ plurimũ dicit se referẽs ad quãtitatẽ. ¶ Notãdũ tñ q̃ sanguis utriusq; ptis cordis. dũ stat i corde. se habet ut dictũ est. sed cũ uterq; sanguis exit cor. sanguis ptis dextre seruat calditas. qa ps dextra ẽ cali dior. cũ habeat epar. sed ptis sinistre calditas re mittit. ppter splenẽ. Et iõ ps dextra sinistra est calidior. ñ solũ aũt pp hoc ẽ uerũ. ẽt qa licet cor dis ps sinistra multũ i sinistris sit. ipsa tñ re spicit multũ dextrã ptẽ. insufflans calditatem i ipsam. & p tãto hinc ẽ p̃ncipiũ mot?. ¶ Vlte rius aũt dubitat'. Auic. ponit. & uidet' sententia Arist. 3° de ptib? animaliũ. p̃allegato capitulo q̃ i medio uẽtre tẽ patior sanguis sit ¶ Cui? uẽ oppositũ sanguis enim ñ dicit' tempat? magis ? minus. nisi i relatõe ad corporis sanitatẽ. et opa tionẽ. que dicit' tempantia ad iustici'. Hoc enim est equale. de quo medici i suis iquisitic nibus tractãt. ut Auic. p̃mo canone. ca° de cõpsonibus. ¶ Dicẽdũ qd duplex est equalitas. Vna ẽ in re latione ad opatic nes. & hac tempantia sanguis medij uẽtriculi ñ ẽ temperacior. Cuius ratio ẽ. nã aut hoc eẽt i relatõe ad operatões proprias cordis. aut ad cõmunes. Non ppias. qa hec est nutritio. nã sanguis nullã hẽt tempiem i relatõe ad hanc opationẽ. nisi i quãtũ ẽ aptus pati. uel cõuerti i cor. sed iste sanguis i cor ñ cõuertitur. sed ille qui ẽ i dextro uẽtriculo cordis. ut dictũ est supra. Non autem i relatõe ad cõmunes. qa talis operatio ñ fit cum hoc sanguine. sed cum spiritu qui recipit pfectionem suã i pte sinistra Illa enĩ operatio est dilatio & cõstrictio. q̃ ime diatius fit per spiritũ. q̃ p sanguinem. cum spi ritus sit delatiuus u rtutum & ñ sanguis. ¶ Est alia temperantia absoluta i sanguine in relatõe ad extrema. & hac temperantia sanguis q est i media parte cordis. ẽ magis temperatus. nã est medius omnino iter sanguinẽ dextri uentriculi & sinistri. Prio quidẽ ẽ medi? in substantia nã sanguis dextri uentriculi ẽ grossior sinistri aut subtilior. quare medius medio modo se habet ¶ Secũdo ẽ medius i qualitate. qa sanguis dextri minoris ẽ acutatis. q̃ sinistri. ergo ẽ inter illos medius. medio mõ se habens. ¶ Ex h° aũt solui tur. qd in cõtrariũ dicebat'. Nõ enim uult Auic. hunc sanguinẽ fore temperatiõez ad iusticiã. sz alio modo. ¶ Sz dubitat'. q s sanguinũ i cõpera tione ad operationes sit temperatior dextri. aut sinistri. ¶ Dicẽdũ qd sic i illis sanguinib? erit temperies. sicut ad nutricatiõez. Ordinant' aũt sic. qd sanguis dextre partis. quasi ut materialis sinistri aũt ut formalis. sic ergo in eis diuersa erit temperies ratiõe eni spiliť? in hoc sinistro complet'. sicut in cerebro. Videmus eni spiritus nõ cõpleri in parte anteriori. immo tranleuntes mediã in pte posteriori complent'. ut Aui. supra sen pria. z° cap°. ¶ Dixit post. qd sunt ei duo additamẽta. ¶ Et hic docz p anathomiã cogno scere alias partes cordis. addens alia. Et primo facit hoc. z° ostendit modũ nutricatiõis cordis 3° ostẽdit ipsius locũ 4° determinat de q̃busdã moribus & affectiõib?. q̃ cordis diuersitatẽ ise quũtur. ibi z^a & cor nutrit'. ibi 3^a. & cor quidẽ ibi 4^a. & si aliqua animalia. ¶ Notãdũ qd. A. intelligit p hoc duas aures cordis. que nõ dicũt' aures. ut eis audiat. sz quia illis similãtur. Etiã quia sicut in capite aures ponuntur i larere. sic iste cordi circuniacent. ut Gal. determinat d iu uamentis membroruz. cap'o de iuuamento auri cularuz cordis. ¶ Dubitatur autez. qa Auic. po nit. qd illa duo corpora sunt rugosa & mollifica ta. dum cor cõstringitur. & tensa. duz dilatatur. ¶ Hoc autẽ uidetur cõtra mentẽ Galieni ibidẽ Duz cor cõstringit'. iste aures recipiunt. sed q̃ recipiunt. nõ sunt mollificate. immo plene tense. ¶ Itẽ duz cor dilatatur. expellunt ad cor. sz q̃ expellũt nõ sunt tense. imo uacue & mollificate. ¶ Horũ autẽ contrariũ Auicẽna põit ¶ Dicendũ cũ Auicenna. q̃ ille aures in cordis dilatatiõe ten dunt'. & mollificant' in cõstrictione. Ratio ẽ iste eni aures sunt quedã corpora carnosa. & rugosa. que super cordis orificia sunt situata. sicut coop toriũ aliqd super aliquo foramine. Manifestuz autẽ est. qd existente aliq̃ copertorio sup aliqua re uacua uel cõcaua. oportet qd q̃ parietes il. lius rei ãpliant'. qd etiã coopertoriũ ãplie't & ten dat'. ¶ Si autẽ coopertoriũ parietis rei cõstringa tur opertz q̃ coopertoriũ in seipso adunetur & mollificetur. Sic etiã est d istis auric?. nã q̃n cor expandit'. oportet qd ipse tendant'. & tunc repel lunt id qd est in eis ad cor. imo quasi cor non fati gatur in attrahendo. ut Gal'. ibidẽ dicit Si autez cor cõstringatur ille aures in se cõtrahuntur. &

nihilominus recipiunt.tamen quod recipiũt.nõ est tamen.quod tendat eas.quia ipse de se sunt tugose apte recipere.etiam quia habent plus de spacio.cum non sint distracte per dilatationez Et illud quod ad istas aures uenit.non est multa q̃ titas.sz mensurata.unde et cũ mensura repellut ad cor.ut Aui.sicut enĩ cor gradatim recedit a cõstrictione.tendens ad dilatatiõez.sic he aures gradatĩ expellant ad cor.& sic cũ mensura . Et sic Gal.& Aui.saluat̃ sententia. ¶ Dic̃ postea ¶ Et cor quidẽ nutrit̃ cũ suis uirtutib⁹ naturalib⁹ attrahens cũ dilatatiõe. ¶ Dubitatur aũt cur Aui.posuit cor ĩ dilatatiõe nutriri. Nõne alij actus ad h° iuuant.ut retentio. & expulsio .& digestio.ut Aui.primo canone.cap° de uirtutib⁹ mnistrãtib⁹. ¶ Dicẽdũ hic.qđ sine dubio alij actus nutritie deseruiũt.Aui.aũt magis explicauit de cordis dilatatiõe quia ille ẽ prior actus. ¶ Dubitat̃ z°.quare in corde ẽ propria uirt⁹ nutritiua.& ꝓpria uirtus attractiua .si g° cor dilatatiõe nutrit̃.ergo nutrit̃ retentiõe digestione & expulsiõe.que sunt post dilatatõez.h° aũt ẽ falsuz.quia in nutritiõe substantie cordis non requirit̃ dilatatio.& cõstrictio.sed appropriate operatiões.que fiunt sine his. ¶ Dicẽdum qđ dilatatio & cõstrictõ cordis ñ ordinãt̃ imediate in cordis nutricatiõez.sz mediate.qa mediante attractiua.retẽtia.digestia.& expulsiua ꝓpria ¶ Tamẽ dico.qđ sz nõ imediate.tñ pricipaliter i cordis conseruatiõem & nutritiõez ordinantur ¶ Q đ declarat̃.nã actiões mẽbroꝝ quantũcũq; sint communes.attamen pricipaliter sunt propter ꝓpriã utilitatẽ.Vnde Galienus in de motib⁹ liquidis.Vnumquodq; membruz intendit suo cõmodo & refectioi.Et qđ h° affirmat & asserit ẽ qđ stomachus nequaq̃ cibaria digerit.ut p h° intẽdat omnia mẽbra anialls reparare. Nec quoq; epar cibum alterat hac intentiõe. Similr quoq; cordis pulsus nõ ꝓcedit ab eo ꝓ alio mẽbro.sz ꝓ sui cõmodo. ¶ Dicit ergo ex mẽte Galieni.cor pricipaliter nõ dilatat̃.nisi ꝓpter suuz cõmodum.Cor di eni inest duplex necessitas .s. necessitas restaurãdi suã substantiam.que resoluitur ¶ Et necessitas euentãdi calidũ suũ.ne ignia tur.Per dilatationẽ autẽ has duas habet cõmoditates.Prio primã.qa per dilatationez attrahit sanguinez.ex quo nutrit̃ & ex quo fit spiritus. Secũdo secundã.qa per dilatationẽ attrahit aerẽ qui ipsuz euẽtat.& secundũ quosdã q in spiritũ cõuertit.h° autẽ habet uideri sen x⁹.Et ideo.A. has duas cõmoditates tagit in littera dicens qđ cuz dilatatione attrahit̃ sanguis ad eius iteriora sicut & aer ¶ Volens g° ostendere.ꝙ dilatatio & motus cordis pricipaliter in suo cõmodo ordinatur.dixit qđ cor nutritur &c̃.licet tamen h° ita sit.tamen secundario hoc est in utilitatẽ omniuz mẽbroruz.Dicit postea.qđ cor ẽ positũ ĩ medio pectoris ¶ Dubitatur.an cor fuisset necessariũ poni ĩ medio pectoris. ¶ Et uidetur qđ non qa ubicũq; esset cor.faceret suas operatiõe⁹.ut 6° de interiorib⁹ i fine. ¶ Et uidetur qđ debuerit esse superi⁹.quoniã hic uidetur esse locus nobili or.unđ ipsuz dam⁹ diis. ¶ In oppositũ ẽ Auic. ¶ Dicendum qđ cor debuit situari in medio.ut Aristotiles in.3°.de partibus animaliũ.Cor enim est principiũ & tradix omniuz motuu⁹ q ĩ extremis fiunt.locus autem medius ẽ a quo facilius pertingitur ad extrema.ut ibidẽ Aristo. ¶ Alia ratio est.nã cor ẽ sicut fornax calida.unde stat ĩ corpore ad modũ clibani ignis.ut Auer.2° colliget.ca° de cõpõnibus membroꝝ officialiuz. Locus aũt medi⁹ est.ex quo caliditas ad exteriora facili⁹ expanditur.et ideo ĩ medio esse debuit ¶ Vnde 2° colliget.Et fuit locus ei⁹ ĩ medio.quia hic est loc⁹ melior ad hoc.ut sit resumptiu⁹ suis differẽtijs.ut meli⁹ custodiat̃.Et qa talis ẽ loc⁹ regis.ad hoc ut regnũ suum sit equaliter ꝓportionatũ omnib⁹.Alia ratio ẽ nã opatões cerebri & epatis sicut i ꝓncipijs multũ differũt cor aũt cũ eis cõmunicat unđ spirit⁹ cordis ẽ tãq; medi⁹ debuit g°.cor esse i medio.ut alia mẽbra separet ¶ Ad aliud aũt qđ i cõtrariũ dicit̃.ꝙ cor potuit suã facere opationẽ absq; hoc ¶ Dicendũ ꝙ uerum ẽ ꝓpriã.ñ cõmunẽ. ¶ Vel aliter magis ad Gal'.metez.quod ẽ cõtra eos.q actionũ ꝓncipia ponebãt põnes mẽbroꝝ.& ñ ꝓprias cõpõnes & naturas.Vult ergo dicere Gal'.ꝙ ꝓncipaliter ꝓ se cordis opatio a sua uirtute ꝓcedit.quoad iuuatiue autem magis a põne. ¶ Ad aliã dicendũ ꝙ in uniuerso simpliciter nobili⁹ est sursuz. q̃ deorsum.in aliquo tñ ñ ẽ icõueniẽs.ꝙ medi⁹ locus melior & nobilior sit.Vnde dicebar Auic. hũc locũ tempatiorẽ.s.ad hoc opus. ¶ Dicit postea ꝙ declinat paꝝ ad sinistrũ.Et posuit in hoc tres cãs.Prima causa est.ut cedat locũ epati.qđ est mẽbrũ nobile.Secũda cã est.ut tẽꝑet frigiditatẽ sinistre ptis.Tercia cã ẽ.ut ñ cõprimat uenam ascendẽtẽ. ¶ Notandũ tñ ꝙ sit cor declinat ad ptẽ sinistrã hoc est uerũ i hominib⁹.In alijs aũt animalibus magis i medio ponit̃.ut Aristo.pre allegato capº.Causa in hoc ẽ.quia homo habz ptẽ sinistrã magis frigidam q̃ alia animalia ¶ Vnde ibi Aꝝ.maxime aũt aliorꝝ animaliũ homo hẽt frigidissimã sinistrã.ut ergo cõtẽperet. debuit magis i eo declinare ad sinistrã respectie.qa hẽt splenẽ ualde magnũ.ut oẽs cõsentiunt. ¶ Nota ẽt qđ cor magis anteri⁹ q̃ posteri⁹ collocat̃.ne anteriora remaneãt frigida. ¶ Posteriora autẽ de se sunt magis calida uñ in eis calidũ saluat̃ magis.ut Aristo.de ptib⁹ z°. ¶ Dixit post.Et si aliqua animalia hñt cor magnum &c̃.Et hec ps hẽt tres. ¶ Ostendit enim prio mores &c̃.

2° cōperat mēbra ad alia in tollerātia passionis
3° quoddā dictū supius declarat ibi 2ª & cor q
dē ñ tollerat ibi 3ª & qñq; inuenīt. ¶ Dicit p°
q̄ si aliqua animalia sunt magni cordis & cum
hoc sunt timida cā in hnc ē paucitas calidi et spi
ritus ut ceruo & lepori accidit. ¶ Animalib⁹ aūt
que hñt cor paruū & sunt audacia. accidit hoc
quia habēt multū calidū & spiritū ut cani & ac
cipitri accidit. ¶ Considerādū q̄ timor & auda
cia letitia & tristicia sunt passiones cōsequētes
dispositiones spiritus uitalis cordis ut sumitur
ab Auic in de uiribus cordis tractatu p°. capīs
plurimis. Dico aūt passiones uel dispōes. quia
ñ potētiam spirit⁹ eni ex potētia ē indifferens
ad has passiones. sed q̄ magis ad tristitiā dispo
nātur. q̄ ad audatiam. hoc inest ex dispositione.
differt autem dispositio & potētia. oportet g°
has passiones sequi cordis dispositiōes. Cor⁹ g°
magnuz cū pauco spiritu est dispositū ad timo
rem. qa adueniēte terribili. circūtrahit spiritus
& cor infrigidat multū. Si aūt spiritus sit mlt
tus. & calor & cor paruū. tūc cor semper ē in mlt
ta caliditate. Simile eni ē de calido existente in
paruo corde. & magno. sicut de igne. q accēdit
in seruaculo. ul domo magna. & parua. equalis
enim existente. nō similiter calefacit. Aristo. in d̄
partib⁹ animaliū. 2°. Sic & calidū in magno &
paruo corde nō calefacit eq̄liter. oportz ergo q̄d
aduenīēte re terribili. magis animal terreat ma
gni. q̄ parui cordis. ¶ Sciēdū tamē q̄d iste pas
siones lz recipiant passiue in spiritu uitali. tamē
earū principia & motores. sunt species recepte i
uirtute animali a cerebro ut Aui. primo canone
fen pria. de uirtute animali in fine. ¶ Sciēdum
ēt q̄d lz aliqua animalia magni cordis sint timida
tamē in audacib⁹ q̄to cor ē maius. tāto audocio
ra sunt. ¶ Dicit post. q̄d cor nō tollerat nocu mē
ta doloruz que sequunt apostemata. Et de hoc
quereť. ¶ Dicit post. q̄d quādoq; inuenīt & cē.
¶ Notādū q̄d ut dictū ē. oportet q̄d in motu
sit aliq̄d fixū istud aūt ē os. Hoc aūt os tendit
ad naturā carthilaginis. ne sua duricie ledat cor
tñ i principio generatiōis h° os magis ē carthila
ginosum. & in processu idurat. & fit magis ossuo
sum. Et causa ē qa in pricipio cor ē molle. i pces
su aūt indurat & fit magis ossuosum illud. q̄d
primo erat carthilaginosuz. Non differt aūt ab
osso carthilago. nisi 2ᵐ magis & min⁹. ut Ari
stotiles. 3° de historijs. Dixit aūt quādoq; quia
raro reperitur. & nō in omnibus animalibus. ut
Aristo. 3° d̄ partib⁹. & 2° d̄ historijs. ¶ Dic p⁹
q̄d illd q̄d plus reperit ē in elephāte. Causa est
quia hoc animal ē magni cordis. & multum co
medit. & ēt diu uiuit. ut quidā dicāt eos uiuere
circa ducentos annos. ut Ayc. de historijs. 7°.
¶ Dicit post. q̄d reperit cor simii habens duo
capita. Per caput cordis potestis intelligere aut
cuspidē. & hec nō esset magnū dubiuz. aut radi
cez. & hoc haberet dubitationē. Vtrū cor possit
habere duo capita. qa quatuor uel sex uentricu
los existēte uno epate. & h° nō potest fieri. si tñ
esset q̄d mōstruosū. magnū erit. sicut raro appa
rēt. magna mōstra. Posito aūt q̄d possit fieri qa
mōstra fieri pssūt. qa mlta mēbra simlr nascūt
ut Aristo. de generatiōe animaliū. 4°. ca° de mō
stris & hermafroditis tamen dubiū esset. utrū
ēēt unūa imal p duo. qa de mēte Aristo. ibidez
q̄d unuz habet cor unū animal est q̄d autē duo.
sunt plura. aut cognoscunt ppter fetus cōiūctio
nē. ¶ Dixit post. q̄d ex uirtute uite cordis ē. Cau
sa huius est. qa cor ptio uiuit. & ultio moriť. ut
3° de partib⁹. g° ultio ab eo motus & uita disce
dit. ¶ Dixit q̄d errauit. qui estimauit cor esse
lacertū. est tamen ei simile. ¶ Probat q̄d nō sit la
certus. quia motus eius. n. est uoluntarius. lacer
tus enim motus uoluntarii est instrumentū. ut
d̄ iteriorib⁹. primo capīo. & pīsuponit h° Auic.
ex pria fen primi. capitulo & de uirtute motiua
¶ Cordis motū esse uoluntarium sufficienti di
uisione monstratur. qnia aut uoluntarius. aut na
turalis. aut uiolentus. Non uiolentus. quia tunc
esset preter naturā. nā opponit ei. q̄d ē secundū
naturā. ut 2° de generatōe & corruptōe. Nec eē
uidet naturale. primo qa oīs motus naturalis ē
cōtinuus. ut 5° de accidēti & morbo. sed motus
cordis ñ ē cōtinuus. quia q̄tib⁹ interciſus. cum
necessario iter cōtrarios motus quies sit media.
ut Auic. fen. 2ª. primo capīo. ¶ Item si esset na
turalis fieret a naturali uirtute. aut ergo a nutri
tiua. aut alijs. a nulla aūt istaz fit. cū iste sunt i
plantis. i q̄bus cordis mot⁹. aut ꝓportionale ei
nō est. ¶ Item pbat q̄ ñ fit a naturali uirtute
qa motus nobilior oportet q̄ a nobiliori cā fiat.
motus aūt cordis nobilior est. qa assimilat mo
tui circulari. In motu aūt dilatationis. & cōstri
ctionis oportet manere aliqd. sicut in circulo. &
hic iipere motū ut 3° d̄ aia. Aristo. et cōmētator
¶ Item arguit ex ratione quadā. que sumitur
ex Aristo. auctoritate. 7° sue metaphisice. ubi
uolēs pbare illū motū ñ esse naturalē. fūdabat
se sup hoc. Naturalis res que p naturā mouet
ad aliquā dispōem mouetur propter aliquam
dispositionem non naturalē. aut que sibi defic.
rēdēs ad illā. sicut aqua naturaliter a caliditate
ad frigiditatē mouet. & lapis a sursuz deorsuz
& infirmus ad sanitatē d̄ egritudie. & sic i alijs
p̄dictis. cū. aūt hec res in illā dispositiōez puene
rit. quiescit. Si ergo cor se dillatādo naturaliter
moueat. hoc fuit ppter fugā a cōstrictōe. sz fu
ga ab aliquo naturalis. ñ pōt esse causa reddit⁹
naturalis ad illud. sicut quia aqua naturali fu
ga fuit a calido ad frigidū ē ipossibile q̄ natura

liter p illā fugā ad calidū moueaī. Pone ergo q̄ cor fugiens a cōstrictione moueaī ad dilatatōez ñ est ergo possibile. q̄ naturaliter. redeat ad cō strictionē. sed ibi quiescit. Amplius cis natural' motus differētie distincte sunt sursum et deor sum. & loca media. nulla aūt harū differētiarū motu cor mouetur. seu moueri dicitur. ¶ In co trariū ē Auic. qui dicit cordis motū nō ēē uolū tariū. Cum ergo nō sit uiolēt'. restat q̄ sit na turalis. ¶ Imponit Aristotili superficialiter in de morte & uita ebulitionē cordis ex nutrimen to aduenīēte esse causam dilatationis cordis. & cōstrictionē fieri ex aduētu frigidi aeris ūde in flāmatio cessat. Et hec opinio fuit etiā imposita sibi antiq'. a Dauid philosopho ꝫ distinctōe sue phie ut dicit Aristo. auctoritate. mot' cordis nō fit a natura. nec. ab anima. sed ex accidenti. sanguis eiꝫ qui ē i corde. calore suo cōtinue spiritū resoluit. Hūc aūtē spiritū dixit Aristo. maiorē locū. occupare q̄ pri'. & ꝓpter hāc cām accidit cor dilatari. & postmodu sui grauitate cōstriḡi. Hec aūt opinio que Aristo. ñ fuit. ē falsa. qm̄ cu hec ebulitio cōis sit cordi. & arthariis. simul cor de dilatato. dilararēt artharie. & illo cōstricto. cōstrigūt. q̄ ñ ē uer. ¶ Adhūc tūc i corde uel li frustra fuissent. Videm'. n. q̄ pulmo qa ꝑnci piū mot' ñ hꝫ. sꝫ motū pectoris teq̄t. iō uillis ca ruit. Cuius oppositū forsan Auer. teneret 2°. sui colliget. ca°. de iuuamentis membrorum anheli tus. ¶ Est alia opinio. que est antiq̄ expositoris sui. tractatu de motu cordis. ubi dicit. loquēs d̄ motu cordis. nec opportꝫ. q̄ causent ex appre hensiōe appetitus. q̄uis cansent a sensitiua anima p operatiōez suam. sꝫ inq̄tuꝫ forma & natura talis corporis. ¶ Et cōfirmat hec opinio Auer. 2°. colliget. capō d̄ iuuamētis membrorū mot' uoluntarii. ut dic̄. Virtus pria regitiua i huiusmodi motu. s. locali uolūtario. & illā q̄ mensu rat quātitate caloris. de necessitate est in corde. ¶ Et Galienus & omnes medici fatent'. q̄ uirtus uolūtaria ē in corde. Et dicit q̄ declaratum est q̄ motus uniuscuiusq̄ corporis fit per motum uoluntariū infixū in mēbro cōmuni. q̄ cōmuni cat toti sꝫ in corpore nō est membrum q̄ toti corpori cōmunicet. nisi cor. ergo uirtus uolunta ria cōmunis ē in corde. hoc ē in musculo. qui ē i corde. & q̄ uirtutes priculares sunt i musculo particulari. ¶ Et declarat' ratione sua sumpta 3°. de anima. nā in omni multitudine motuum oportet ad unū principiū deuenire. cū g°. mot' in corpore sunt multi dilatatiui. & cōstrictiui. erit dare unum principiū. hoc aūt erit motus dilatatiōis & cōstrictionis cordis. sꝫ cū isti mo tus sint in uno animali. debent in hoc cōuenire. q̄ unus sit primus. & alter sit posteri' ut' secū dus. ¶ Sed istam pōnem credo nō; uerā. nā ille motus nō fit ab anima sensitiua. qui fit absq̄ ap prehensiōe. sed mot' cordis ē huiusmodi. ¶ Itē mot' cordis ē actio. sed uirtus sensitiua passio ē. cum sensus sit pati. si ergo uirtuti sensitiue cō iungit' actio. nō ē nisi inq̄tū estimatiōi & d̄libe ratiōi. cōiungit'. ibi aūt nulla est deliberatio. ut ē notum. Nec ualet q̄d dicitur. q̄d nō procedit ab anima sensitiua. ut sensitiua est. sꝫ ut forma Nam manifestū ē. q̄d in motu pulsus oportet dare aliquid. q̄d sit mouens. aut forma mouen di. h° aūt ē sensitiua anima. aut erit. principium huius motus mediante sensitiua potentia. aut mediante uegetatiua. cum anima mediantibus potentijs sit principiū actionis immo plus secun dum eum differunt potētia ab anima. Nō pōt autē esse principium motus huius p potentiaꝫ uegetatiuā. ut cōcedunt. nec per potentiā sensiti uā. quia huiusmodi est apprehēdere. ¶ Sꝫ tu dices. ego dicā q̄d a principio generatiōis appre hensio facta per sensitiuā uirtutē fuit firme d̄li berationis. q̄d motus cordis semper fieret. cum semper ibi sit necessitas. & pro tanto uidet' esse na turalis nō subiacens nostre uoluntati. sicut mul tos actus uoluntarie facim' non premeditantes. ¶ Dico q̄d istud nō ualet. cuꝫ iudiciuꝫ sensitiue uirtutis erret aliquando. ut i multis poterit tūc errare imouere cor. q̄d est falsuꝫ. ¶ Nec ualet q̄d dicit'. q̄d fiunt multi uoluntarii mot' absq̄ premeditatiōe. nā illos mot' ꝑcedit dispositio. q̄d nō cōtingit de corde. cū nunq̄ fuerit uolunta rie motū. ¶ Ad rationes cū dicit'. In motibus o portet dare unū principiū. uerū est immobile. & hoc est cerebrū. Vnde cor licet sit principiū uolū tarii motus. nō est. qa ipſuꝫ uoluntarie moueat'. sed quia in eo fit deliberatio iudicii q°. fit prece ptum musculis. que moueantur secundū iudicii uel consilii deliberationem. Non enim sequitur. omnes motus uoluntarii reducuntur i motū cor dis. ergo motus cordis ē uoluntari'. sed sequit'. ergo fit deliberatio & cōsiliuꝫ. qb' fiūt isti mo tus. Et hoc uoluit Auic. intelligere. q̄ i corde est uirtus uolūtaria. s. ꝑcipiēs. & i musculo corporis ē uirtus obediēs. q̄ fit mot'. ¶ Dico ergo hos mo tus fieri ab anima p°. uel ei' uirtute. Nam illius mot' ꝓncipiū ē aia. qui diuersificat' secundum diuersaꝫ dispositionē uirtutis fortis uel debilis sed pulsus ē huiusmodi. ut i crisib' patet. ¶ Itē rōne Theme. Ille mot' est ab aia q̄ diuersificat' secundū diuersas aie affectiones. sꝫ mot' cordis est huiusmodi. qa diuersificat' secundū gaudiuꝫ & letitiā. ¶ Item talis mot' secundū aliū mo dū ē cā diuersaꝫ affectionū aie. ut gaudij et tri stitie. ¶ Adhuc ille mot' fit ab aia. q̄ ē ordinat' in aie salutē & custodiā. sed mot' cordis ē hui' modi ut Aristo. in de mote & uita. ¶ Ad intelli gēdū tñ qūo ē naturalis. & qūo ē uoluntarius.

ẽ sciendũ ꝙ motus pñt tripliciter uariari. Nam quidã ẽ simpliciter naturalis. quidã simpliciter uoluntari⁹ quidã medi⁹ iter hos. Est aũt mot⁹ simpliciter uolũtari⁹ q fit ad omnẽ differẽtiã. positionis cũ deliberatõe & cõsilio. Dicem⁹ g° ꝙ mot⁹ cordis nullũ horꝝ est. ut patet. Dico etiã ꝙ sunt mot⁹ q dã medij. & ex eis qdã sunt. qui multũ cõueniũt cũ motib⁹ uolũtarijs dictis uoluntarij de itẽtione zª. ut mot⁹ palpebrarum & dyafragmatis. Sic aũt uocãt a Gal. i de motib⁹ liquidis. Vocant aũt sic. qa ñ simplr uoluntarij sunt. cũ nolẽtib⁹ nobis fiant. Nec simpliciter naturales. cũ ẽt secundũ nostrã possint diuersificari uolũtatẽ. Q uidam enim usq ad suffocatõez anhelitũ cõtinẽt. ut Gal. i libro đ utilitate anhelitus. Sunt quidã alij mot⁹ naturales dicti nõ simpliciter. sed qa sine apprehẽsione sensuum. uel sine deliberatõe fiunt. sicut mot⁹ naturales uirtutis matricis stomachi & intestinorꝝ. & similiũ. Et istorꝝ motuũ quidã sunt. i qb⁹ mouẽs & motũ p se mouent. sicut in motu stomachi. ¶ Q uidã sunt in qb⁹ solũ mobile uł obiectũ mouetur sicut mot⁹ nutrimẽti ad mẽbrũ. Mot⁹ aũt cordis ñ põt esse uolũtari⁹ de intentione secũda Restat ergo dicere. si põt dici mot⁹ naturalis ñ simpliciter. Sed accipiẽdo motũ naturalẽ z° mõ Dico ergo. ꝙ medici qñ loquunt̃ de naturali uirtute. & suo motu. intelligũt de motu naturali. z° mõ dicto. qui fit a naturali uirtute attractiua retẽtiua. digestiua. & expulsiua. siue isti mot⁹ sint cõmunes obiecto & mobili. siue sint motus solũ obiecti ¶ Hoc ergo p̃misso dico. ꝙ motus cordis est naturalis fact⁹ a naturali uirtute aie. quã medici naturalẽ uocãt. ¶ Q uod prio declarat̃ auctoritate Gal. 7° de iuuamẽtis mẽbrorũ i fine. ubi dicit ꝙ cor ñ eguit neruis. qa mot⁹ ei⁹ ẽ naturalis. Et hoc uł̃ sentire Auic. p° can. fen. 2ª. ca° p cãis speciꝝ pulsus. ubi dicit. ꝙ cãe contẽtiue pulsus sunt tres. Virt⁹ uitalis. q ẽ i cord mouẽs pulsuz. Et tu iã sciuisti eã. i ca° đ uirtuti b⁹ naturalib⁹. sz ex ca° de uirtutib⁹ naturalib⁹ ẽ uirtus naturalis. g° uirtus mouẽs pulsuz ẽ uirtus naturalis & pcõsequẽs motus uolũtari⁹ ñ ẽ. sz naturalis. Itẽ rõe ostẽdit̃. Ille motus ẽ naturalis. qui in naturales uirtutes ordinatur. sed motus cordis ẽ talis ẽ enim immediate propter nutricatiõem. Vnde & Aui. dicebat. & cor nutritur cũ suis uirtutib⁹ naturalib⁹. cum dilatatiõe &c̃. Hoc ẽt uidẽt sentire Auer. z° colliget. ca° đ complexiõe membrorꝝ officialiũ ubi loquens de uirtute uitalli pulsatiua dic̃. sed uirtus uitalis ẽ de necessitate cibatiua uirtus. & diuisiua. & princeps. qa ipsa dat calorẽ alijs membris & ẽ sicut seruiens uirtuti cibatiue principalis. ¶ Et post subdit. & ẽ uirtus anime nutritiue. sicut alie uirtutes quinq. s. attractiua retentiua dige

stiua & expulsiue. & discretiua. & hoc idẽ sic monstrat̃. Ille mot⁹ ẽ naturalis fact⁹ a uirtute naturali. qui fit p organa naturalia. & naturali modo. sed mot⁹ cordis ẽ talis. primo quidẽ fit per organa naturalia. quia p uillos longitudinales. latitudinales & trãsuersales. ut supra Aui. Isti aũt uilli sunt instrumẽta naturalitũ operatiõnuz. Q đ monstrat̃ ex mẽte Galieni. 7° đ cõplexionibus. cap°. 3°. ubi uolens ostendere motum uilli. qui ẽ in corde dicebat. ẽ in corde uilli⁹. quo cõtinetur caro sua. nisi quia Galienus uult. qđ uillus qui ẽ in corde. nõ ẽ ex genere uilli. qui ẽ i lacerto. Villus enim qui ẽ in lacerto. nõ ẽ nisi ps nerui. & ligamentorꝝ Sed uillus qui ẽ in corde ẽ ei pprius quẽadmodũ uill⁹ qui est in corpore arthariarũ. ẽ ei pprius. & uill⁹ corporis uenarꝝ est ei ppri⁹ & uillus corporis intestinorꝝ intestinis & uillus stomachi stomacho. & uill⁹ matricis matrici. Ecce ergo qđ Galienus uult. qđ uill⁹ quo fit attractio. & expulsio cordis. uocat̃ uill⁹ apropriat⁹ uirtutib⁹ naturalib⁹ ppriis. nõ uirtutib⁹ motiuis apprehensiuis. Dico ẽt qđ iste mot⁹ fit naturali mõ. qa sine apprehẽsiõe sensitiua. Motus enim nostri corporis naturales absq sensitiua apprehensiõe fiũt. ut motus expulsiõis cibi a stomacho. & motus nutrimẽti ad mẽbra ¶ S militer autẽ fit cordis motus unde quasi i. exemplũ dicendo. omnes quasi cõcedunt motũ. q° matrix dillatat̃. ut attrahat semen. & motũ quo stomachns i parte sui post meri mouet̃. & dilatat̃. ut attrahat cibũ esse mot⁹ naturales Non fiunt aũt isti motus eo tempore. quo fiũt. nisi per naturalẽ iclinationẽ uirtutis eorũ ad suos act⁹. & ideo matrix attrahit. qa tali tempore presente existente obiecto ex naturali inclinatiõe ad illud mouet̃. Similiter etiaz cũ stomachus trahit aut expellit cibuz. ut Auer. 2°. coliget capło de iuuamento mẽbrorꝝ officialiũ. Cũ g° uidem⁹ aliquã do hos motus fieri ex naturali inclinatiõe. possibile est dicere. qđ si a liqđ mẽbrorꝝ semp habet id ad qđ tanq̃ ad finẽ naturaliter inclinat̃ & habet instrumenta motus. qđ semper stante pportione ad suos fines mouebit̃. Eadẽ g° ratione qua matrix modo attrahit. eadẽ ratiõe semp mouet̃. existente abiecto presente. & tẽpore inclinatiõis. ¶ Oportz enim scire naturã. que unicuiq organorꝝ. nõ solũ uirtutẽ iposuit. sed tẽpus operatiõis. uł quietis. & motũ procurauit. Cũ g° cor semper habeat duo ad que naturaliter iclinetur. s. necessitatẽ infrigidatiõis. & necessitatẽ eductionis fumi. ergo semper illos procurabit motus. naturaliter se dilatãdo. & cõstrigẽdo. & fuit hoc melius. q̃ si cor uolũtarie uel sensitiua apprehẽsione ad illos mot⁹ inclinaret̃. nã in q̃libet dilatationẽ & constrictione oportet renouare appetitũ sensitiuũ. & in hoc esset continua passio. ¶ Ad aliam in cõ

trariū ſouitur cuz dicitur.qđ omnis motus natu
ralis ē cōtinuꝰ.uerū ē unus cū tamen duo cōtra
ria coniungunt̄.oportet quietē eſſe mediaz.nihil
ominus tamen uſq; ad finē uite durat.Ad ſecun
dā cū dicitur.nō fieri a nutritiua.que eſt i plātis.
¶ Dico qđ in plantis nō eſt cū tanto calido.& ideo
plāta no eguit aliquo mēbro.uel parte.que mo
ueatur.ut fiat euentatio.ſed ſufficit refrigeriuz
p alimentū.ut đ morte & uita.Ad tertia.motꝰ
nobilior fit a nobiliori uirtute.ueruz eſt.& ideo
fit a uirtute anime que nobilior ē.qđ forma ele
mentaris.& iō qa aīa cia elementa cōtinet.ut ſe
cundo de ania motus cordis fiat in potētia co..ti
nens omnes motus.ut eſt motus circularis.cius
eni motꝰ motui circulari eſt ſimilis.ut Ariſto.3°.
de anima.¶ Ad aliud dicendū qđ Auic.loqtur
de motu pure naturali.ſicut eſt motus aque ca
lidē ad frigiditatē.iſte autē eſt factus ab anima.
¶ Vnde ſecudū diuerſos appetitꝰ naturales.oppor
tet qđ diuerſificent̄.cū eni cor eſt cōſtrictuz.natu
ralis eius appetitꝰ eſt dilatari.ut frigidū aerez
trahat.dū autē eſt dilatatū.fit i eo naturalis ap
petitus.ut ſtati aggregetur.& ipellat.& tūc ad
cōſtrictionē moueatur.ſicut matrix preſente ſemi
ne dilatat̄ ut.colligat completo ſetu cōſtringit̄.
ut expellat.Neq; hoc uī differre.ab illo.niſi qa
matricis motus iterūſus eſt ppter finez.Cordis
aut motus cōtinuus.ē.nō quieſcens.niſi ut mo
tus cōtrarios mediet &c̄.

QVandoq;.¶ Superiꝰ Aui.per ana
thomiam docuit cognoſcere cordis
ſubſtantiā.partes ipſius.ꝓprias an
nexa orta.& operatiōes.¶ Hic đter
minat de diſpoſitiōibꝰ ſuis.& curatiōe.Et prio
in communi magis determinat de paſſionibus
cordis.uł diſpoſitiōibus cordis.ignis cauſis.&
curatiōe.zº in ſpeciali magis determiat de qbuſ
dam paſſionibus preter naturā ibi zª.tremor.
¶ Pria in duas.qa prio determiat đ diſpoſitiōibꝰ
cordis.zº de canonibꝰ & ipſis egritudinibꝰ cor
dis.ibi zª.nos quidē fecimus.Prima in tres.qa
prio determinat de diſpoſitiōibꝰ cordis.& cāis
earū.zº determinat de ignis.qbus cordis diſpo
ſitiōes noſcunt̄.3º de cauſis remotis magis.ibi
zª.modi ex quibꝰ.ibi 3ª.cauſaz in corde iprimē
tium &c̄.Pria in duas.primo preſupponendo
hāc diuiſiōez qđ egritudinū cordis quedā ex ſe
ſunt inherentes.quedā per communitatē.Prio
oſtendit que egritudines per ſe cordi inſunt.zº
per communitatē.ibi zª.& quandoq; accidunt
egritudines Pria in duas.prio oſtēdit diuerſas
diſpōes cordis eueniētes.zº illas comperat.ibi
zª.cūq; cōfirmat̄.Pria in tres.qa prio aut egri
tudines cordis fiūt in natura cōſimili.aut offici
ali.ut apoſtemata.aut cōmuni.ut ſolutio conti
nuitatis.Et zm hoc tria facit.ibi zª.& quādoq;
accidūt.ibi 3ª.& ſolutio.¶ Notandū.primo qđ
hic dubitari contingit ppter qđ de cōſeruatiōe
ſanitatis cordis Auic.nō fecit capm.cū de aliis q
buſdā fecerit.¶ Dicēdū ꝙ fuit.aut qa excuſait
cū ab hoc liber de cordialibꝰ.aut liber đ cōferē
tibꝰ & nocentibꝰ ſi ſuꝰ ē.aut hoc fuit.qa deter
minatū ē ſupra.primo can.ſen.3ª.qūo totiꝰ cor
poris ſānitas cōſeruet̄ p cibū et potū.& aeris re
ctificationē.Cor aūt primū ſanitatis ē ſubiectū
¶ Sed tu dices.ſic ēt de nullo mēbro in hoc 3º
capm de cōſeruatione ſanitatis debuit facere.
¶ Dicendū ꝙ alia mēbra in eorū cōſeruatione
forſan eguerūt aliquibꝰ que ad cōſeruationē
ſanitatis ſimpliciter nō requnt̄.ut radix titimal
li i ablutice dentiū.nihil aūt ē.ꝙ faciat ad cordis
cōſeruationē nocēs corpori.¶ Secūdo notādū.
Auic.dicit i pprietate.Hoc aūt dixit.aut ad dif
ferentiā egritudinū.que ex cōmunitate accidūt.
aut dixit.ꝙ licet quedā mēbra poſſint impediri
in opationibꝰ abſq; hoc ꝙ eoꝝ natura ł ꝓpetas
ledat̄.ſicut mēbrū nō ſentiēs ex nerui opilatione.
¶ Cor aūt ſic ledi nō pōt.quin ſua patiat̄ natura.ł
pprietas.i.natura cōmiſ.uel officialis.¶ Hoc nō
ē uerꝝ ex natura rei.qa pōt opilatio fieri iter cor
& mēbrū quo recipit.Dixit aūt pprietas.quia
melioꝰ dicit̄.ꝓpetas.q̄ natura.qa natura ē ꝓnci
piū motꝰ & q̄etis.& dicit̄ de materia & forma
& cōpoſito.nulla aūt pprietas dicit̄ đ materia
qa materia de ſe aliqđ cōe dicit.nō q̄tū aut q̄le.
aut aliquā differētiā.ut prio de generatiōe.¶ Et
iō omnis pprietas ē natura.ſed nō econtra.Vnde
dicit̄ ab Auic.ꝙ differūt ſicut ppriū a cōmuni
i de uiribꝰ cordis.¶ Sciendū aūt i corde pōt fie
ri omnes ſpēs egritudinū.ſ.ſimł.ut i apoſtema
te.& diuſim.Et ē ratio.qa ſi p omnē naturaz
cor operationē facit.ergo i omni natura cor pōt le
di.cuiꝰ enim temperies ē ſanitas.eius intēperies
eſt morbꝰ.¶ Sciendū ꝙ mala cōplō materiał
in corde fit ex materia cōtēta in uenis.aut i ſpa
tio qđ ē itra cor & pāniculū.& ēt intelligit̄.aut
in poroſitatibꝰ mēbri.Nō aūt expreſſit hº.A.
qa dū materia ad poros fluit.maxie ē cā apoſte
matis.Vñ đ apoſtemate mētiōez facit infra.¶ Vlte
rius ſciēdū đ itētiōe quorūdā fore.qđ naturali
ter i caſſula cordis ſit q̄dā aquoſitas.ibi poſita
ad humectandū cor ne ex nimio motu exiccet̄.
Iſta aūt aquoſitas.aut exiccat̄.& fit tabes.&
maraſmus.aut augmentat̄.& fit cā termoris.ł
iectigatiōis cordis.aut plus augmentatur.& fit
cauſa ſuffocatiōis.¶ Eſt ſciendū qđ ſitē adeps
que eſt i corde.nō ē niſi ppter finē.ut uideatur
ex hº habere aliā naturā ab aliis.Sic & hec aqº
ſitas cū ſit ppter finē.ñ urit.ſicut illa que uadit
ad ueſicaz.¶ Et quandoq; accidit.¶ Hic dicit
qđ accidunt ei apoſtemata.& opilationes.& eſt

notū.& qđ accidunt ei egritudines ſitus. ¶ Sz dubitaſ.cū aliq ſint morbi in natura cōpoſitionali.ut morbꝰ ſupficiei.& receptaculorū.q pñt cordi preter naturā cōtingere.cur ñ loqtur de eis Auic. ¶ Dicendum ꝓmo ꝙ de mēte Auic.ē loqui de eis.de quibꝰ ꝑ medici actū ſubuenitur Figura autem cordis ſi peccet.ñ ſuccurriſ .Aut forſan quaſdā harum paſſionum dedit intelligī tanq̄ cōſequentes.Naz ſuperficiei aſperitas ad cōplexionalē ſequiſ morbū ¶ De receptaculoruz uero curatione infra diceſ. ¶ Quereret poſtea aliqs ꝓp illud qđ dicit Auic qđ accidit ei de coartatione &c. qūo coartatio cordis i humiditate eſt egritudo i ſitu. ¶ Dicēdū ꝙ ut ſumiſ ex Auer.3° đ aīa.In omni quidā motu dilatationis & cōſtrictionis.oportet imaginari duos terminos.unū extrinſecū a pte gibboſa ad quē finiſ dilatatio.& a quo icipit.Aliū intrinſecuz i pte cōcaua ad quē finiſ cōſtrictio.& a quo incipit dilatatō ſicut i circulo eſt pūctus.circa quē fit motus.ſt ergo ita eſt.cor naturaliter quieſcit in pūcto ad quē dilataſ.& i puncto ad quē cōſtrigiſ.et ad utrunq naturaliter moueſ.ut ſupra ſi g° hūi ditas creſcat.ita qđ nō premittat cor moueri.uel dilatari ad ſitum ſuū.tūc ē morbꝰ in ſitu a ſocietate.ſicut ſi aliquid impediret cor.ut nō poſſet cōſtringi. ¶ Sz tu dices.ergo cū manus naturaliter nō pōt moueri quo uult.eſſet morbꝰ i ſitu ¶ Dicēdū cōcedendo.Vel qđ motus manuū nō ē naturalis.ſz uolūtarius.ubi aūt uoluntas eſt ibi nō contingit morbus in ſitu. ¶ Sciendū qđ Auī.ſolutiōez cōtinui uocat ſingularis ſolutionem.quia ſingularitas notat mihi unitatē.licet tamen unitas indiuiſibiliter ſit ex forma.unitas tamē diuiſibilis ē in cōtinuo. ¶ Cumq̄ confirmaſ malicia &c. ¶ Hic cōperat.& primo comperat egritudines factas ī natura cōſimili.z° factas in officiali.3° factas ī natura cōmuni.ibi z& apoſtema.ibi i 3ª.& cū illic. ¶ Dic prio qđ cū cōfirmaſ malicia complexionis.nō curatur.Sed contra.ethica ē mala complexio cōfirmata i cor de cū ſit facta.& tamen curaſ in aliqua ſpecie ſaltem. ¶ Dicēdū qđ aliqs morbꝰ pōt dici cōfirmatus quattuor modis.Vno modo ex pte tēporis morbi.ut ē ſtatus &c.ſicut apoſtema ē cōfirmatū.quādo tota fluxit materia.aut collectionem fecit.ſicut hº mō apoſtema cerebri cōfirmatū dicitur a Meſue.ſic ēt iſto modo morbi materiales dicūtur cōfirmati.cum ſunt i ſtatu. ¶ Secundo modo diciſ morbus confirmatꝰ ex pte dependentie ex ſua cauſa.ſicut hº modo morbꝰ qui remanet.ſua cauſa recedente diciſ cōfirmatꝰ ¶ Tertio modo diciſ morbus confirmatꝰ ex pte modi inherendi ad ſubiectuz ſicut hoc mō mala complexio equalis eſt cōfirmata.& diuerſa non cōfirmata.Quarto modo ex pte malicie.ut illa cōplexio dicaſ cōfirmata.que eſt cū ultima malitia in leſione operationū.Que autē non.nō eſt cōfirmata.Dico ergo qđ mala cōplexio in corde cōfirmata primo modo.nō eſt incurabilis de neceſſitate.Nā aliqua mala cōplexio in corde pōt eſſe cōfirmata.quia ſit in ſtatu.ut febris aliqua putrida.& tamen nō eſt mortalis.nec.z° modo naz aliqua mala cōplexio leuis diuerſa pōt dici cōfirmata.Nec.3° modo mala complexio cordis confirmata eſt mortalis ex parte modi iherendi ad ſubiectū.Nam ſicut argutū eſt febris ethica eſt confirmata.non tamen eſt mortalis.ſed ſi in corde confirmatur mala complexio.4°modo.qa in malicie ultimitatē deueiat.eſt incurabilis.Et ideo Auic.dixit.cuz confirmatur in corde malicia cōplexionis.& ñ dixit mala complexio. ¶ Sed tu dices.ſic ēt ī omni mēbro ē icurabilis. ¶ Dicendū.uno mō.ꝙ licet hoc ſit uerū.ꝓncipaliꝰ tñ cordi eſt hoc.qa ē mēbrū magis ꝓncipale. ¶ Vel aliter.cū alia mēbra hñt ultimatā complexionis malicia.pñt ſanari p auxiliū.qđ poſſunt a principalibꝰ recipere.Cor aūt a nullo pōt ſubſidium habere.ut Ariſto.3° de ptibꝰ animaliū. Et ideo uidemꝰ.ꝙ epar durat diu cū ſua mala complōe & cū multo errore in ſuo actu.ut ī ydropiſi & tñ curaſ.cor aūt ñ ē ſic. ¶ Et cū ñ ē confirmata. ¶ Cauſa ē.qa cor multa idiget cautela in ſui curatione ut Auic.ponit infra. ¶ Et apoſtema quidē. ¶ Hic cōperat egritudines i natura officiali.& ꝓmo apoſtemata iter ſe.z° panniculum cordis.& cor penes euētū apoſtemaris duri ꝑ mollis.& ēt penes citā & tardā mortē ab eis uenientē.3° ex dictis ifert quoddā.ibi z& .& raro. ibi 3ª.cumq̄ cor. ¶ Notandū circa ꝓmā partez. ꝙ difficilia ſunt duplr.ſ.cū euētu. & hoc eſt ueꝝ.qa i corde ñ aggregaſ materia.cū ipſuz ſit fortis caloris.Item & frigida apoſtemata ſunt tardi motus.i.difficilia.ſ.ad interficiēdū.Et hoc ē ueꝝ.qa tardius iterficiunt. ¶ Sed ſtati cadit dubitatio.qđ apoſtema citiꝰ iterficiat.an calidū. an frigidū. ¶ Et uidetur qđ frigidū.qa frigiditas magis cōtrariaſ.nā caliditas plus attinet ſanitati.q̄ frigiditas.ſicut poniſ prima ꝓmi.capº de cōplonibꝰ. ¶ Item morbus ſimilis cōplōni ē minꝰ piculoſus.quia ī morbis &c.ſed apoſtema calidū ē ſimile cōplexioni cordis. ¶ Oppoſitū uult Auic.hic. ¶ Dicendū ꝙ apoſtema calidum citius interficit.quia ad ipſum conſeqt̄ aut cōſequunt̄ difficiliora accidentia .ut dolor uehemēs.febris.acuta.que nō ſunt ita uehemētia in frigido.z° quia eius materia citiuſ.inſubſtantiā cordis penetrat. ¶ Ad cotraria patz ſolutio.quia ꝓcederent reliquis exiſtētibꝰ paribꝰ quia ad poſtema caliduz eſt maior motus.q̄ ad frigidū. ¶ Et raro. ¶ Hic cōperat capſulā cordis ad cor penes euētū apoſtematis duri & mol

lis.& penes citū & tardū euētū mortis ab eis. Et ṗmo hoc.2° diſpōez in apoſtemate.ibi 2ª.ſ.cē diſpoſitio. ¶ Notandū q̄ ſicut ſumit ab Auic. 2ª primi.capſo de egritudinib⁹ cōpoſitis. Apoſtema duꝑ accidit.aut ex ṗmutatione calidi apoſtematis.aut accidit incipiēdo. Durū eni apoſtema i corde ex ṗmutatione calidi apoſtematis fieri ñ pōt.cū ipm ſtatiz iterficiat.neq; pōt fieri incipiendo.quia tales humores groſſi in corde ñ aggregant. Similiter ēt mollicies ñ fit i corde.quia apoſtema molle accidit ex materia aq̄ſa et fluida que i corde ñ aggregat.eſſentialiter aūt plus in capſula.qa in ea cōtinet iſta materia aq̄ſa.ut dictū ē. Itē ipa pōt meli⁹ tollerare dura apoſtēata.q̄ cor. ¶ Sicut diſpoſitio. ¶ Quōd dixerat. declarat.ſ.q̄ apoſtemate exiſtēte i pāniculo cordis ſiue duro.ſiue molli.cū eo pōt plógari uita. Et hoc declarat in exēplo.qd narrat Gal.5°.de interioribus.2° capſo. ¶ Cūmq; cor. ¶ Pōt dici q̄ ifert ex dictis &c̄. ¶ Notādū q̄ iſtā ītulit Auicenna hic.ad oſtendendū qd ſup̄ dixerat.ſ. qd in corde nō cauſat duricies.quia.ſ.ipſuz nō tollerat q̄ apoſtemetur.nec qd conuertat i ſaniē apoſtema.ergo minus tollerat.q̄ cōuertat i duritiē. ¶ Et cū illic. ¶ Hic cōperat egritudines. que fiunt in natura cōmuni cordis. ¶ Et ṗmo eas iter ſe.2° comperat ſolutā cōtinuitatē apoſtematis.ibi 2ª.cor aūt longinquus. ¶ Notandū qd credo q̄ iſtud ſit ex dictis Hyp.in ſuo d ſecretis Cuius ratio pōt eſſe.nā ṗdurāte dolore i corde ex attractione currit ad cor multus ſanguis.qui exuberans uenas replet ſubetcas.unde cōtigit ex multa repletione ex naribus fluere ſanguinē nigrū.maxime aūt ppe mortē.cū humors tunc nature nō ſubiaceant. Eſt igit niger iſte ſanguis qa priuatus admiſtiōe ſpiritus ex cordis debilitate. ¶ Cor autem longinquius. Hic comperat ſolutiōem cōtinui i corde.ad apoſtema in ipſo. ¶ Dubitat.an cor longinquius ſit a tollerantia ſolutiōis cōtinui.q̄ apoſtematis. ¶ Videt qd ñ nam in apoſtemate eſt ſolutio cōtinui. & duo alia genera morborū.g° cor difficulter tollerat apoſtema.ſic ē autē igit. Eſt aūt apoſtema morbus compoſitus ex ſoluta cōtinuitate mala cōplexione.& mala compoſitiōe.ut Auic.d compoſitis morbis. ¶ Ampl⁹ ſolutio cōtinui in corde interficit mediante apoſtemate.ut a Galieno ſumit 5° de interioribus.2° capſo.nō ergo diff cilius ſolutiōem cōtinui cor patit. ¶ Dicendū qd ſolutio cōtinui.aut ē perforans uſq; ad uentrem & illā min⁹ cor tollerat apoſtēmate aliquo.cū ſtatiz interficiat. Aut ſolutio ē ſuper facialis nō perforans.& tūc aut comperamus hanc ad apoſtema frigidū.aut ad apoſtema calidum. Si ad apoſtema frigidū.citius interficit.quia licet frigidum apoſtema cum ſit tardi motus.& leui um accedentium.& ex hoc interficit tardius Solutio tamē hec ṗpter dolorē.& ſpirituū reſolutionem.& impedimentū motus citius iterficit. ¶ Sed ſi cōperetur ad calidū apoſtema.non eſt.in cōueniens qd cor tolleret eaz plus.q̄ calidū apoſtema.cū id.ſ.calidū apoſtema interficiat cito ſicut arguebat de mente Gal. ¶ Ad illud g° qd i cōtrariū dicebat.qd apoſtema eſt triplex morb⁹. ¶ Dicendū aliter eſſe ſolutionē cōtinuitatis in apoſtemate.& aliter quando cor ſcindit cum ferro.naz hic eſt ſolutio per diſtinctionez.& ibi eſt materia opilans pōs phibens exitū ſpiritū. ſicut ſanies in empicis.ut in commēto illiu⁹ affo. ſexte particule.Q uicūq; empici. ¶ Et quando q̄. ¶ Oſtendit egritudines.que cordi inſunt ṗ cōpaſſionez.& prio enumerat mēbra.qbus cor comparit.2°. declarat ea.3°.pōt dici.qd infert qddaz.ibi.2ª.& quādo eſt ṗpter cōmunitatem. ibi.3ª.ergo cōmunitas. ¶ Quid dicat i pria patet. ¶ Et quādo. ¶ Hec in duas.quoniā prio oſtendit quomodo cor cōpatitur toti corpori.2°. quomodo quibuſdaz mēbris.ibi.2ª.& propter cōmunitatē. Et hec i tres.quia.primo enumerat egritudines que ueniunt cordi a diuerſis mēbris remanēte egritudine i ipis cōmunicata materia ipſi cordi.ſecūdo qñ ñ cōmunicatur materia.3°. oſtendit permutationē materiei a mēbris ad ipſum cor.ibi 2ª.& qñq; ſunt ṗpter cōmunitatē. ibi 3ª.& quādoq; ſunt ṗpter mutatōez. ¶ Cōſideradū q̄ tripl⁹ a mēbris cordi poteſt cōicari nocumentū. Primo quando ab ipſis mittitur aliqua materia.que non debet remanere etiaz in eis de materia. Secundo quia cōmunicatur ſibi ſimplex nocumntū abſq; tranſmiſſione alicuius materie ab ipſis mēbris ad ipſuz cor. Et ſecundū h° facit illa capitula.ut ſupra

¶ Odi. ¶ Superius Aui.enumerauit egritudines cordi euenientes. Hic enumerat ſigna.primo in generali magis.2° in ſpeciali in ſequēti ca° ¶ Pria in duas.qa prio ponit numerū hoꝝ ſignoꝝ 2° exequit.ibi 2ª pulſus. Hec habet octo ptes. ſicut octo.ſunt ſigna hec que cordis diſpoſitiōez ſinificāt. ¶ Cōſyderandū qd ſigna que cordis diſpoſitiōez ſignificāt ſūmūt aut ab effectib⁹ ul⁹ ab opatiōib⁹.& a ſubſtātia ul⁹ iherētib⁹. aut a cauſib⁹ Si qdē ab effectib⁹ ul⁹ opatiōib⁹ large hic ſumēdo opatōez ṗ omni motu.tūc ut ſumitur.a Gal⁹ xij°.terap.4° capſo. Quidā ex his motibus ſunt.qui iſunt corpori per ſe aie autez per accidens. Quidā ſunt qui anie priu s q̄ corpori inſunt.ut uniuerſaliter oēs locales motus ¶ Hi ergo motus & operatiōes aut prouenium a corde.tanq̄ a cauſa imediata.aut reliquo corpori i ſunt. Si prio modo.aut cor in hoc motu eſt cā

immediata efficiēs.& sic ē motꝰ pulsus.aut finalis.& sic ē motꝰ anhelitꝰ.& sic duo eoꝝ signa. Si aūt he opationes insunt toti corpori p se.& sic ē eiꝰ fortitudo & debilitas.& sic septimū genus. Si aūt hi motꝰ p̄ncipaliter isunt anime.& tunc aut ut eius habitꝰ & pfectiones.& sic est octauū genus. Si aūt illa signa summunt̄ a substātialiter.inherētibꝰ.aut a substantialiter iherēti bus cōsimiliū.ut ē qualitas mutata.& sic.ē qn tū genus.aut a substātialiter iherētibꝰ organicorū.ut ē plasmatio.& sic ē terciū genꝰ. Si autem hec signa sunt sumpta a casibꝰ.& sic ē quartū genus sumptū ex pilis. Vlterius considerādū ꝙ Auic.in enumerādo hec signa priꝰ enumerat signū sumptū ex pulsu & anhelitu.q a ista signe sunt fixa.& p̄ncipaliter cordis dispositōez signi ficātia.principaliꝰ tn pulsus.q̄ anhelitꝰ.cū immediatiꝰ pulsus a corde ꝓueiat. Post posuit signū a creatura.qa pectoris creatura multū ex dispo sitione cordis ꝓcedit. Alia aūt signa qa sunt mt tū uariabilia.ideo ea enarrauit posteriꝰ. Sciē dū circa secūdā ptē.ꝙ cū genera pulsuuz sint.x. Auic.tria omisit s.genus sumptū ex qualitate tactꝰ calidi uel frigidi.genꝰ sumptū ex eo qđ cōtinet̄.ut plenꝰ & uacuꝰ.& genꝰ sumptū ex pōdere. Enumerauit aūt.7 Genꝰ aūt ex eo qđ cōtinet̄.i duz & molle reduci pōt. Genus aūt ex calido & frigido ē fallēs multū. Genꝰ aūt ex pōdere attēdit̄ penes ordinationē & iordinationē.aut ē genus remotū in dando cognitionē. Sciē dū post ꝙ de corde nos querimus.aut eiꝰ cōplexionem calidā frigidam siccam uel humidam.aut eius soliditatem.uel contrarium.per hec enim signa hoc cognoscimus. Corde enim existēte calido fit pulsus magnus.deinde uelox.post spissus. Hec autē pulsus differentie simul & diuisim cordis caliditatē significant.nā corde existente calido & fortitudine uirtutis fit pulsus magnꝰ si autē caliditas augeatur fit uelox si autem plus fit frequens. Si uirtꝰ deficiat stāte necessitate.primū qđ deperdit̄ ē magnitudo.deide uelocitas.postea frequētia. Si aūt stante uirtute deesset necessitas magna.primū qđ recedit.si remittat̄ necessitas ē frequētia.deide uelocitas 3ꝰ magnitudo. Vlterius notandū qđ pulsus fortis significat sanitatē. Sz tu dices.quomō pōt eē eq̄lis & fortis.qa fortis est extremum. Dicēdū qđ extremū i aliquo genere pulsuū ē equale ut in forti & debili.ut Auic.de pulsu equali & naturali.sicut ēt de qbusdā opatiōibꝰ uidemus. Nā equalis uisus est q ex multa uirtute in omni dispositiōe ē medius equalis.nō superfluus in bonitate uisus. Iste enim ē equaliter ordinatus.ut Auic.supra 3ª fen.2ª capꝰ. Secūdo dubitat̄.quomodo possit esse pulsus eq̄lis & ordinatꝰ.cū ordo sit inter diuersa. Dicendū qđ debz intelligi diuisiz.qa equalis simpliciter & ordinatꝰ simpliciter. Vel dicēdū qđ nullꝰ ē pulsus.in quo nō sit pars post partem & zus suas differentias pōt ordinari uerbi gratia.ponz qđ dyastoles sit in omnibꝰ equalis.& quies & sistoles. Et notū ē.qđ in eis existit ordo.in semp dyastoles respōdet sistoli in omnibꝰ differētijs & sic pulsus equalis. Cū ergo dicit̄ inter equalia nō ē ordo.uerū est cuz sunt omnino equalia ut Petrus & Sortes in homine.sz tamē aliquādo sunt equalia subsequenter se habentia.in q bus ordo seruari potest. Sciendū post qđ ordinatio significat sanitatez cordis.nō tamen est necessariū.inordinatiōez infirmitatem sigificare cordis. Nam plurimorū hominū in sanitate pulsus naturaliter sunt diuersi mali asq egritudie quare oportet ut scias illud.ut Auicenna.primo can.fen 2ª.capº de signis sumptis ex pte pulsus Et anhelitꝰ. Notandū ꝙ Auic.iter signa ab anhelitu sumpta caliditatē eius numerauit. qa multū significat anhelitꝰ p caliditatē & frigiditatē.plus q̄ artharia super cor. Et pectꝰ. Dubitat̄ a.q̄ magis dpēdeat magnitudo pectoris.an a cerebro.an a cord. Vē ꝙ a cerebro.qa ipsuz est p̄ncipiū motꝰ ipsiꝰ. Vē qđ a corde qa cor ē locatū i ipō.sz locꝰ diuersificat̄ ad diuersitatē locati. Dicendū qđ magitudo pectoris dependet a corde.qa cor se habet ad pectus.sicut causa finalis.& efficiens. Finalis qa cor magnū magna eget dilatatione.cui oportet esse pectus amplū & ecōtra. Nō enī ē factū pectus.nisi ut cor contineat̄ & defendatur.& motus pectoris in euz sicut in finez ordinat̄. Est etiam cor causa efficiēs.qa omnia mēbra facit uel cōplet & hoc supponat̄ ad preters Cerebrū autem in materiali causa & cōsequutiua magis trahit.ideo cerebro magno.magnum sit pectus.quia nucham habet magnā.& exide spōdiles.& exide costas. Et pili. Sciendū causaz piloruz materialē fore fumum siccuz. Causam efficientem caliduz eleuantem fumum. Causam receptiuam cutim. Cum ergo cor est caliduz fumat.& fit piloruz multitudo & pprie crispi. Nam una cā crispitudinis ē caliditas.que corrugat sic corrigie igni corrugāt. Alia cā crispitudinis pōt esse tortura foraminū. Multitudo ergo pilorū in pectore & pprie crispoz ñ pp poros significat caliditatē. cōtrariū aūt frigiditatē nisi hoc sit pp morā in regione frigida & humida.& in aere frigido et humido.aut pp etatē.in qua ē piloz paucitas. ut ē etas puericie. Agentis fumū.cū hēat materiā siccā uapor cuius pōt dici fumus. Aut sic citatē cū ñ habeat cām.s.humidā. Dixit pª ꝙ caliditas corporis &c̄. Sciendū ꝙ cor pōt habere resistentiā ab epate.aut i se.aut in toto.

Hic aũt de reſiſtẽtia i toto dicit᷑ ꝙ tact⁹ caliditatis i corpore ſignificat caliditatẽ in corde. niſi reſiſtat ſplen & epar. Dixit aũt ſplen & epar. qm̃ cũ cor ſit calidꝰ qđ ẽ i corpore i ſua naturali cõplexione. qd ergo erit. qđ i caliditate excedit. oꝫ ergo ꝙ ſi caliditas quã cor ad mẽbra mittit debeat ſecũdũ aliqd remitti ꝙ plura hẽat reſiſtẽtia. ut ſplen & epar. ¶ Sciẽdũ ẽ ꝙ đ reſiſtentia epatis calidi ad cor frigidũ. & epatis ſicci ad cor humidũ. Aliꝰ modꝰ eſt a me iuẽtꝰ ſecũdũ opationẽ. & aliꝰ ẽ tactus corporis. ſi cordi frigido cõiungit᷑ epar calidũ ſi tempat⁹. aliꝰ ſi frigidũ. Dixit aũt ſi ñ reſiſtat epar aliq̃ mõ. Cauſa ẽ nã epar calidũ ſecũdũ ueritatẽ & abſolute ñ põt reſiſtere cordi frigido qa frigidꝰ cor ẽ calidꝰ calidiſſio epate. q̃ tñ cũ q̃ gº epar ſit calidũ ñ põt reſiſtere cordi frigido. cũ ſit ipõ calidꝰ. Si ergo reſiſtit. hoc ẽ illo mõ. nã epar calidũ generat ſanguinẽ calidũ uel calidiorẽ q̃ epar frigidũ uel tẽperatũ. ergo iſte ſãguis pueniẽs ad cor erit aptꝰ calefieri magis. et ſic uadẽs ad mẽbra reddet ea calidiora. & hoc modo reſiſtit caliditas epatis frigiditati cordis. ſed frigiditas epatis abſolute põt reſiſtere cordis caliditati. Aliꝰ modꝰ reſiſtẽdi ẽ iuentus ſecũdũ opationẽ. Alius enĩ ẽ tactus corporis. ſi cordi frigido cõiungit᷑ epar calidũ. alius ſi tẽpatũ. aliꝰ ſi frigidũ. Similiter ẽt aliqº mõ & ñ omnino epar ſiccũ reſiſtit humiditati cordis. ſupponẽdo ꝙ ſiccius epar ſit humidius humidiſſimo corde. generat᷑ ergo i epate ſicco. paꝝ ſanguinis. & parũ humiditatis. q uadens ad cor humidũ. ñ ſic erit aptꝰ ad humiditatem cõuerti & multiplicari. & ſic totius corporis habitudo ſic ea reddet᷑. ſed ñ ſic đ ſiccitate cordis quia ſicut cor eſt fõs caloris. ſic epar fons humiditatis. modo ſicut cor põt epatis frigiditatẽ remittere. ita epar cordis ſiccitatẽ. & iſte ſunt poti⁹ fantaſticationes q̃ aliud. ¶ Notandum ꝙ ſi epar & cor ñ reſiſtunt inter ſe. neq; i extremis quia quãtum põt ſanguis cordis in corde. & ſanguis epatis in epate reſpectu uniꝰ ad aliud. tm̃ põt ſanguis cordis i extremis. & ſanguis epatis reſpectu unius ad alterũ. ¶ Signũ ſumptũ a febre põt reduci ad ſignũ ſumptũ a tactu. quia due differẽtie ſubſtantiales febris p tactũ comprehendunt᷑. ut Caſ. & ad ſignũ ſumptũ a mõ motus & a quãtitate caloris. ut prio đ febribꝰ. ¶ Ex uia. Ira naturalis eſt feruor ſanguinis circa cor. zº regiminis ſanitatis merito gº caliditatem ſignificat audacia. ẽ enĩ ꝓmptitudo ad exequẽdũ qđ oportet. & ubi. fit aũt ex mꝑta caliditate exiſtente circa cor & alia mẽbra. cum enĩ ẽ pauca caliditas. & homo imaginat᷑ ad exercendũ tũc redit calor ad cor. & quia ẽ pauc⁹. remanẽt exteriora depauperata. & homo ñ fit audax. ſz tidus. Furioſitas fit ex magno furore. ¶ Et leuitas motuũ patꝫ. ¶ Dixit aũt nõ ex cõſuetudine quoniã ſunt aliqui homines ex longinqa cõſuetudinibus morũ cõtrariorũ q̃ cõueniat a natura. ut recitat Haly. i tegni tractu zº đ ſignis cordiſ ¶ Notãdum qđ corporis fortitudo abſolute aſq; rixa abundatiua caloris cũ eq̃litate ſignificat quia cũ iſto colore fit fortitudo operationũ ſz ſi homo ſit fortis & robuſtus & acutus cuꝫ caliditate fumoſa aut acuta. cum fortitudine eſt cõiuncta rixa & ira. & iõ iſti multotiẽs incurrũt nocumẽtũ anhelitꝰ. & hº qa acuta caliditas ẽ cã exiccatiõis humiditatis pectoris. Aut ẽt qa ex ira & furia mouent᷑ ad laborãdũ plꝰ. q̃ poſſunt ſuſtinere. unđ ẽt anhelitꝰ habẽt malitiã. ¶ Notãdũ ẽ poſt qđ quãdo homo in ſuis meditatiõibꝰ declinat ad bonã ſpẽ & ad gaudiũ. & ad fiduciã tũc hoc ẽ qa ſpiritꝰ cordis eius ſunt parui & clari tendentes ad naturã lucis. & ideo res q̃ in eis recipiũtur. ad modũ rei delectantis recipiũtur. unde ponũt gaudiũ & bonã ſpem. ponũt quidam gaudiũ in q̃tũ preſentialiter delectat. Ponũt autem bonã ſpem. inq̃tum cũ preſenti delectatione ſunt cauſa futuri boni imaginati. de quo hõ ſperat. ¶ Si aũt querat ſollicitudinem & diſiunctionem. hoc non accidit ei. niſi quia multe & diuerſe ſpecies & imaginationes currunt per mentẽ eius. & non põt de eis ferre iudiciũ & de liberationẽ. & ideo ſemper querit eſſe ſolitarius credens deliberare đ illis. Si autẽ hominis meditatio ad timorem tendat & triſtitiam. ſignificat caliditatẽ & ſiccitatẽ qa duꝫ homo in meditatione timet & triſtat᷑. eſt ſignuꝫ pauci ſpiritꝰ & groſſi. q rediens ad interiora. in exterioribꝰ paucus relinquit᷑ calor unde timet. Si autez triſtet᷑. ſignificat qđ ſpecies illa remanet in eo ꝙ retinet᷑. & hoc eſt ꝓpter ſiccitatẽ. Vel eſt qa timor & triſtitia ex ſpiritu melancolico groſſo fiunt. in quo ſpẽs ſemper recipiunt᷑ ut terentes. ¶ Et đſpõnes. ¶ Hic ponit ſigna egritudinũ cordis ex diſponibꝰ que in corde ſentiunt᷑. Et prio ponit diuiſiones quaſdaꝫ. zc. probat ibi. z⁸. tremor. Ponit Auic. quedã ſigna. que ſignificant cordis ꝓprias paſſiones. & intendit qđ quedã diſpõnes que in ipſo cord᷑ ſentiunt᷑ ſignificãt rẽ i corde ſingularẽ. & ſignificãt ꝑ ſeipſas abſq; alia ſignificatiõe adiuncta. ſicut quãdo homo ſentit in corde iflamatiõnẽ. poteſt ex hoc ſignificari qđ i corde eſt mala cõplexio calida. & nõ indiget medicus ad dandũ hanc ſententiã niſi hoc ſigno Sed quedã ſunt diſpónes cordis. que nõ ſignificãt niſi cũ alio ſigno cõpare. ſicut tremor cordis. qa nõ licet arguere. eſt tremor cordis. ergo mala cõplexio calida uel frigida. qa poſſunt eſſe alie cauſe. Vel nõ ſignificant niſi comparẽ. ideſt cauſam ſibi pareꝫ a qua procedit. & non aliaꝫ. ¶ Tremor namq; ¶ Hic ꝓbat. & hoc probatur dupliciter. ibi. z⁸. & qñq;

¶ Et arguit primo hac ratiõe. ſi tremor cordis põt fieri ab omni cã debilitãte cor. & ab omni mala complexiõe nõ ȝ arguere. ẽ tremor cordis ergo huiuſmodi uel illa mala complexio ſȝ ſic ẽ

¶ Similiter arguit in 2ª ratione ſupponẽs qđ mſta ſubtilitas põt eſſe cauſa tremoris cordis ex aduentu cuiuſq; rei. Et hoc ẽ uerum ſicut hº uidemus in oculo. qui imaginatiões põt pati ex acuitate nimia uiſus. ut ſupra 3ª. fen. tractatu quarto de febribus. ¶ Dicit poſtea. ſi accidat i hũoribꝰ diminutio a quãtitate neceſſaria. ṗmũ nocumẽtũ ẽ in corde. ¶ Cõtrã imo ṗmũ nocumẽtum ẽ in parte. per quã fit euacuatio uel a qua fit euacuatio. ¶ Dicẽdũ. qđ diminutio in q̃tita re eſt duplex. Vna neceſſaria toti. & de hac eſt ſermo. ¶ Diminutio aũt a quãtitate neceſſaria toti põt fieri per euacuationẽ a toto. uel per pẽ ut fleubotomia. ¶ Notãdũ aũt aliq̃d dici poſſe primũ. i. imediate. & hº mõ nõ ẽ primũ nocumẽtum diminutiõis humorũ in corde. ſed in parte uel mẽbro a quo fit euacuatio. Alio mõ primũ. i. principale. & hoc mõ principale nocumẽtũ ẽ in corde. qa zᵐ ueritatẽ & zᵐ Ariſto. zº đ pt. bº

¶ Cor ẽ primũ mẽbrũ ſanguis. i quo pricipaliter ẽ ſanguis ſicut in radice. ut ẽt habeť a Gleno prio de complexionibꝰ in fine. cũ ergo humores diminuũť a quãtitate neceſſaria. oporȝ qđ ṗncipaliter & pio cor ledať. Nos enim ponimus. qđ primũ ſubiectũ febris ẽ cor. qa primũ ſubiectũ caloris. ſiẽ ẽt hic. ¶ Dixit aũt ſignãter diminutio. qa ꝓprie hº ſanguini attribuiť. ſicut purgatio attribuiť hũoribus & aliȝ. modo cor maxie patiť ex diminutiõe hũorũ facta ex ſanguinis euacuatiõe. Alia cã ẽ. qa humores ſunt cã ſpiritus uł materia. q ſit in corde. cũ gº eoꝝ materia diminuiť. oportet qđ cor debilitetur ꝓpter ſuã diminutionem. q deberent ſecunduȝ q̃libet cibi receptionẽ regenerari ut Gal. xi. terap. i principio.

¶ Aũt põt dici qđ eſt principale. quia nocumentuȝ imediate ex euacuatiõe ſanguis p uenas aliquas fit i corde. naȝ ſi p uenã fleubothomatã ſanguis euacuaťr. oportet ꝙ alia pars ſanguinis ſibi ſuccedat loco illius. & poſt illã alia & hoc fit p uẽas donec reditio fiat uſq; ad principiũ uenaꝝ. ut ad cor. niſi ru uelles dicere qđ in hac euacuatione cõcomitaťr ſpiritꝰ. & ingrediť aer. & tũc ſi ſpiritꝰ euacuatur. oportet etiã primũ nocumentũ fieri i corde. cũ in eo ſit ſicut in radice. Poſt i cias qđ calor purus & frigidũ purũ põt prouẽire ab intrinſeco & ab extrinſeco. ¶ Ab intrinſeco ꝓuenit calor purus. qñ ad eũ peruenit calor puri humoris ẽdentis ad dominiuȝ elementi. ut calor colere ȝinarie. & tunc accidit mors. Frigus. purũ ut qñ puenit frigiditas alicuiꝰ partis flegmatis frigidi uiſcoſi moti per putredinẽ. ſicut ſit in febribꝰ. ſincopalibꝰ ut Auic. 4º. can. fen. pria đ febre ſincopali hũoroſa. unde ibi Auic accidit in ĩceptione ſui ut effundaťr ad cor res frigida faciẽs accidere ſincopiȝ. & hoc ut purimũ mortale ẽ. ¶ Quomõ autẽ poſſit eſſe a cauſis extrinſecis patet. Poſt dicit. uidi congelatum &c̃. Notandum quod congelatio quedã ẽ dicta ſucos. in qua homo ſtat oculis aptis ſine ſenſu & motu. ¶ uedã q̃ ẽ idẽ ꝙ tetanꝰ ut ſupra ſen prima. illo capº. principia &c̃. & infra fen. 9ª. caº de cõſtrictione deglutorij. & de iſtis ñ eſt ſermo hic. ¶ uedã ab interiori frigoẽ ut defectu naturalis caloris i corde. uñ exteriora ifrigidan t̃. & de hac ẽ ſermo. ſicut hõ multe humiditatis rare texture ſudat hora mortis ex debilitate cõtẽtiue. ſi pauce ñ ſudat. he eniȝ cãe ſudorẽ multiplicãt & diminuũt. ut Auic. 4º can. fen. 2ª. caº. đ cãis multiplicationis ſudoris &c̃.

¶ Complexionẽ quidem. ¶ Supius Auic. in generali magis determinaťr de ſignis diſcraſie cordis. ¶ Hic đ terminat in ſpeciali. et primo determinat de ſignis cõplexionũ cordis naturaliũ. zº đ ſignis diſcraſiaꝝ cordis ñ naturaliũ. ſ. egritudinaliũ ibi zª. de illis ſunt. ¶ Prima in duas. nam cordis cõplexiones naturales quedã ſunt ſimplices. quedã cõpoſite. ¶ Primo ergo oſtendit ſigna complexionũ cordis ſimpliciũ. zº cõpoſitarũ. ibi zª calidã aũt & ſiccã. Pria i quatuor. Et lĩa pȝ. ¶ Conſiderãdũ ꝙ merito adiacet hic id qđ dicit Gal. i tegni. capº de ſignis cõplexionũ cordis. et ẽ ꝙ determinatio đ cõplexione cordis fit i cõpatione ad ſuã naturalẽ cõplexionẽ. ñ aũt cõpando cordis cõplexionẽ ad aliud mẽbrũ. ¶ Et hac rõne quia extema cognoſcunť in relatione ad mediuȝ. ¶ Si ergo cordiũ diuerſas cõplexiones ſcire uolumꝰ oportet cõperationẽ faceť ad cor tẽperatũ. ſicut qñ uolumus ſcire in genere cõplexionũ cordis. i relatione ad alia mẽbra. tũc ſumimꝰ ea cõpãdo cor ad cutim. ¶ uerere eniȝ complexionẽ cordis i genere mẽbroꝝ. ẽ querere eã in comperatione ad mediũ i genere mẽbroꝝ hoc aũt ẽ cutis. ſicut querere cõpones cordis determinatas. ẽ queret̃ in relatione ad mediũ ꝓprie ſpeciei. hoc aũt eſt temperatũ cor. ¶ Dixit ergo ꝙ ſignũ cõplexionis calide cordis ẽ amplitudo pectoris in creatione. niſi cerebrũ reſiſtat. qa ut ſup̃ dixi. põt magnitudo cerebri eſſe cã magnitudinis nuche facientis magnitudinẽ ſpondiliũ faciẽtiũ magnitudinẽ coſtaꝝ & pectoris. ¶ Et paruitas cerebri põt facere paruitatẽ pectoris. & ſtabit pectus paruum. & cor calidũ. Dixit aũt in creatione. i. i creatura ¶ Eſt aũt creatura natura mẽbroꝝ offitialiũ de q̃bus eſt pectus. & comp̃hẽdit in creatione foraȝ uel figurã uiã receptaculũ & ſupficiẽ ut Auic. primo can. fen. 3ª. 3º capº. debet ergo hoc pectꝰ ſignificãs cor calidum eſſe amplum in creatura

ſ.q̃tum ad prima tria que comprehendit. Vel hoc pect⁹ ſit i figura amplũ.ſic ĩ uia & recepta culo ſpacioſuz. Vel poſſet aliter dici i creatõe ſua qa hoc ſit ex generatõe ꝑ creationis ꝓncipijs poſſet.n.pect⁹ exiſtẽs i generatõe paruũ cũ frigido corde ãpliari alĩq̃ ꝓcuratõe. ut Gal⁹.facit.2° de re.ſanitatis i fine. ¶ Magnitudo pull⁹ naturaſ.qm̃ caliditas aucta i corde & arthanjs poit neceſſitatẽ magnã cuẽtatõis.ſ.attractionis aeris frigidi et exp̃ſſionis fumi.hoc aũt cũ forti uirtute ẽ cã magni pulſus naturaſ.qm̃ ſi huiuſmodi cõplexio calida naturalis ẽ cordi huic.& taꝑ pulſus tanta ẽ magnitudo i alio homie frigide complexiõis iaturalis eſſet.Dixit qđ declinat ad frequẽtiã & uelocitatẽ.& h° qa neceſſitas addita ex caliditate poſt magnitudinẽ facit uelocitatem & ſpiſſitudinem pulſus. ¶ Et magnitudo anhelitus ordinatus in euentatiõem cordis .ſicut ergo quia cor ẽ calidũ facit pulſum magnũ.ita ẽt ꝓuenit anhelitus magnitudo naturalis. ¶ Sz tu dices.declinat ne ad uelocẽ & ſpiſſuz. ¶ Dicẽdũ qđ ſic.quoniã anhelitus ẽ ꝓportionalis illi ſicut pulſus.& ideo nõ expreſſit hoc Aui. quia nõ ſic cito ẽ nocumẽtũ ſemper.quia cũ anhelit⁹ đpẽdeat ex cerebri.uirtute.poterit z^m ei⁹ mutationẽ mutari.pulſus aũt immediate cordis diſpoſitiõez ſequit̃. ¶ Sciẽdũ aũt qđ anhelit⁹ magnus in corde calido põt duliciter dici magnus .ſ.ex ꝑte mobilis ut pectoris.cũ eius q̃titas magna ponat̃.& ex parte modi motus.ut multe ꝑ magne eleuatiõis in pectore .cum ibi ſit magna neceſſitas. ¶ Dicit qđ caliditatẽ cordis ſignificat exuberantiã piloꝝ.Cauſa ẽ.qa pil⁹ a caliditate effectiue plus fit ut 2° de cõplexionib⁹ .5° ca°. ¶ Proprie parũp ſuper ſiniſtrũ.quoniã caliditas partis ſiniſtre ẽ caliditas fumoſa uaporoſa. hec aũt ẽ apta magis ad pilorũ generatiõem.ẽ aũt huius partis caliditas uaporoſa ꝑpter ſiniſtrũ uentriculũ cordis.in quo ut ſupra ꝓbatũ fuit ẽ caiditas acuta uaporoſa magis. ¶ Dixit autẽ parũper.quoniã h° ẽ maxime ẽt iuxta dextrã p tem.unde ẽ in ea parte.que eſt iuxta dextrã nõ multũ ab ea diſtans. ¶ Dic̃ ſi nõ repugnat humiditas mẽbri alteri⁹.ut epatis uel partiuz pulmonis & pectoris. ¶ Dbitarut quare Aui.de reſiſtẽtia facta ad cor iſtđ calid̃ cõplexiõis naturaliter dicit.ꝙ fiat per humiditatez alterius mẽbri.Humiduz enim ꝑprie ſicco cordi reſiſtit nõ calido.ſed frigidũ calido.debuit ergo dicere niſi frigiditas alterius mẽbri repugnet. ¶ Ampli⁹ hoc cor ponit̃ in paſſis temperatũ.ad qđ ergo ẽ ſermo de reſiſtentia facta ab humido. ¶ Dicenduz qđ Auic.uoluit dearticulare hoc ſignũ ſumptũ a pilis.uolens oſtendere qđ pili ſuper pect⁹ multipl'cati ſignificant ſuper caliditatẽ cordis.& ꝙ cordis caliditas eſt eorũ cauſa. tamen illoꝝ genera-

ratio poterit ĩpediri ab humiditate multa.non g° uult Auic.dicere qđ humiditas mẽbri remittat caliditatẽ cordis.ſed qđ mẽbruz multũ humidũ ꝓhibet pilorũ generationez i pectore.licet cor ſit calidũ.Sed tu dices.nõne epatis frigiditas põt ꝓhibere piloꝝ generationez in pectore.licet cor ſit calidũ.manifeſtuz eſt.qđ ſic quare g° magis de humiditate ꝓhibente piloꝝ generationez facit mentionẽ.& nõ de frigiditate. ¶ Dicendũ qđ inter ea que magis ꝓhibẽt pilos generari eſt eſt humiditas.licet cauſa mediata pilorũ ſit caliditas.cũ tamen cauſa imediata ſit uapor.qui frigide & ſicce cõplexionis eſt.humiduz g° magis diſtat a cauſa imediata piloꝝ q̃ frigiditas.forſã ergo quia humiditas eſt maxime cauſa prohibitionis eius.ex quo pilus immediate prouenit potius de repugnantia ab humido.quam a frigido facit mẽtionẽ. ¶ Vel põt aliter dici. ꝓpter ꝙ cõſiderãdũ ꝙ alio modo reſiſtit frigiditas epatis generationi piloꝝ que fieri debet a cordis caliditate q̃ reſiſtat illi generationi humiditas. ¶ Coreniz cũ ſit calidũ mẽbrũ & epar ſui cõperatione poſſit dici frigidũ.epar ſui frigiditate poſſet caliditatẽ cordis ꝓmutare.uel ad cõtrariũ deducere.uñ illđ cor licet naturaliter poſſit eſſe calidũ. tñ frigiditas epatis poterit ſibi itm̃ reſiſtere.ꝙ illud cor ponerẽt i genere uel i ſpecie cordiũ frigidorũ.Caliditas enim epatis nũq̃ poſſet ſic frigiditatẽ cordis remittere.& facere cor poni in ſpecie cordiũ calidoꝝ.quia ut dicebat̃ ſup̃ cor q̃ tũcũq; frigidũ ẽ calidi⁹ epate caliditſſimo.ſed humiditas epatis uel alteri⁹ mẽbri põt ꝓhibere pilorũ generationẽ i pectore abſq; hoc ꝙ cordis caliditas ꝓmutet̃.qa humiditas epatis ñ remitit cordis caliditatẽ.uult ergo Auic.dicere ꝙ caliditatẽ complexionis cordis ſignificat pil⁹ pectoriſ & ꝑ cõſequens ꝙ in cordis calida complexione pili multiplicant̃ i pectore.niſi humiditas alterius mẽbri repugnet.qa tũc remanẽte cordđ calido pectus ñ erit piloſuz.& ꝑ cõſequens pilus non erit ſignũ i hoc corde calido.ſed ſi caliditati complexionis cordis repugnat̃ ꝑ epatis frigiditatez ex hoc ñ fiunt pili i pectore.tũc cor ñ remanet in numero cordiũ frigidoꝝ imo pilus ẽt ſi ñ aſiſtit ſup̃ cordis frigiditatẽ recte iudicabit.ſz quãdo reſiſtit humiditas.& ñ ſunt pili.ñ licet iudicare g° cor ẽ frigidũ.qa remanet calidũ. ¶ Vlterius aũt cõſyderãdũ q̃đ Aui.dixit.niſi repugnet humiditas cõtrarietate uehementi.ualđ.Cauſa eſt nã hec reſiſtẽtia nõ fit ad aliquam cordis qualitatem ꝑ ſe.cum cor iſtud ſit calidũ & temperatũ in paſſuis.erit ergo hec reſiſtẽtia que ꝓhibz pilos.quia hec humiditas ꝑpter multã humectationẽ ꝓhibet fumi ſicci euaporationẽ.aut ẽt cutis partẽ nimiuz humectat.ut ſi uelles dicere caliduz cordis obtundit.ſed illud nõ poſſet facere

aliud mẽ-trum.niſi uehemẽter reſiſteret.cũ hu
miditas iter paſſiuas ſit magis paſſiua. ¶ Dixit
ꝙ magnitudo pectoris ſignificat uehemẽtiã ire
& alia.ſ.mediante calido corde.& dixit hoc.ut
oſtenderet.qũo unũ ſignũ ſignificat alia mediã
te cã.& accepit pectoris magnitudinẽ.quia eſt
ſignũ ualde manifeſtũ.Ita uero & furioſitas ca
liditati atteſtaf.ut ſupra. ¶ Bonitatẽ credulita
tis.i.qa oĩa.quaſi.ſub bona credulitate recipiũt.
Et eſt cã.qa ſunt multi & calidi ſpiritus.ut oĩa
ſub ſpe.& certitudine recipiãt.et ideo hñt bonã
ſpẽ ex credulitate. ¶ Vel bonitate credulitatis.i.ꝙ
omnib⁹ credũt.ut exterior lr̃a.& hoc ẽ nã iſti ſa
tis cito recipiũt ſpẽs & imagination.s.& cito fe
runt ſup illas iudicium.& ſicut homo ꝑſuadet
eis ſic credũt pp eorum ſpirit⁹ eſſe calidos &
aptos plus ſub ſpecie delectabili recipe credunt
ergo.Dixit poſtea ꝙ d̃ ſignis frigiditatis cordis
ẽ paruitas pulſus illi naturaf.q tẽdit ad parui
tatẽ & raritatẽ. ¶ Et qa Gal'.in tegni ĩ hac cõpſo
ne dixit pulſus ſunt minores.ñ tñ ex neceſſitate
tardiores & rariores.ideo dicit Auic.niſi ſit ad
dita cã.ut neceſſitas que facit uelocitatẽ & freqn
tiã.ut ſit idem ſermo eius & Gal'.quia ñ ex ne
ceſſitate ſunt tardi & rari. ¶ Inſtaf autez.qm̃
ſi pulſus ñ eſt magnus.nec g° freqẽs.nec uelox
¶ Prima enĩz differẽtia que aduenit in pulſu eſt
magnitudo ultima ẽ frequẽtia.lz ergo arguere
ẽ frequẽtia.ergo magnitudo.g° a deſtructione
cõſequẽtis.nõ ẽ magnitudo.g° nõ ẽ frequẽtia
lz ergo arguere ĩ complexiõe cordis frigidi. pul
ſus ſunt pu.ergo omnino ꝑſemp tardi.& rari.
¶ Dicẽdũ ẽ has differẽtias pulſus poſſe cõpe
rari ad omnes cauſas ſuas ſimul uel diuiſim.q
cã: ſunt tres.ſ.fortitudo uirtutis.addita neceſſi
tas.& obediẽtia inſtrumẽti.& exiſtente g° forti
uirtute & duab⁹ aliis.ꝑmũ qd̃ aduẽit ẽ magni
tudo.deinde uelocitas.ultimo frequẽtia.& ideo
lz arguere.pulſus eſt frequens.g° uelox & ma
gnus.& nõ ẽ magn⁹.ergo nec uelox.nec freqẽs
& nõ lz arguere nõ ẽ frequens.ergo nõ ẽ uelox
& magnus.qa ſtante uirtute prius recedit ſpiſ
ſitudo ſtantib⁹ dico illis cauſis.ſi aũt diuiſim
ad cauſas referunt.ut qd̃ uirt⁹ ñ ſit fortis.hũc
ordinẽ nõ ſequunt.ſed cõtrariũ ſi enim uirtuti
debili & ineptitudini inſtrumẽti ſuperueneriẽ
neceſſitas.primũ qd̃ aduenit ẽ frequentia.ſecũ
duz uelocitaf.3ᵐ magnitudo.& ideo lz arguere
eſt magnitudo.ergo relinque due & nõ eſt ſpiſ
ſitudo.ergo nec alie.dico tamẽ forſaz cũ ſeruant
hunc ꝓceſſum.nõ tamẽ poſſumus dicere.nõ eſt
magnus.ergo nõ ẽ uelox & ſpiſſus & hoc in fri
gida.cõplexiõe cordis Aui.& Gal.ſentit .uolue
runt enim qd̃ in ea ẽ uirtus nõ fortis.& inſtru
mentũ ex humorũ cruditate inobediens.ſi ergo
aliqua cauſa addatur euentãdi neceſſitas pulſuz
nõ poteſt facere magnum.facit ergo uelocem
& ſpiſſum. ¶ Conſtrictio anhelitus.i.paruitas
ex parte modi motus.& mobilis & conuerſe
ſuper erubeſcentiam cum timore & reliq̃ ſigna
ex pauco calido.Eſt aũt erubeſcẽtia.i.uerecun
dia.que.ẽ cũ timore infrigidatiuo.& maxime ĩ
oculis.ut Ariſto.ide ꝓblebaribus 4° ꝓticula.33.
ꝓble.d̃ his que circa aures.hoc autem fit pauco
calido.cũ heſitant qui timent obliuiſcunt.nõ qa
frigiditas ſit cauſa huius per ſe.ſed ꝓpter frigi
ditatis ſpeciẽ apprehenſaz meditari nõ ꝓñt.nec
ſunt longe retentionis.obliuiſcunt igitur.& alia
cauſa ẽ timor Patiunt a minimis reb⁹.ſ.imagi
natis & occurrentib⁹ ꝓpter paucũ calidũ.& fri
gidi corporis niſi ꝓpar cõtraoperet. ¶ Dixit ꝙ
ſut ſigna humide cõplexiõis cordis lenitas pulſ⁹
ꝓpter artharie molliciez.& uelociter patiendi a
facientib⁹ irã. ¶ Sed contra eſt.qa ira ẽ feruor
ſanguinis. ¶ Dicendũ ꝙ in ira duo cõſideram⁹
.ſ.aliquid formale ut ebulitio.& acuitas ſangui
nis.& hoc modo hi nõ faciliter patiunt.cuz ſint
tẽperati in calore Conſideram⁹.2°.in ira rei illa
te apprehenſionẽ.& ita eſt cauſa mouens.& h°
modo faciliter patiunt ꝓpter humiditatez.Hu
miditas enim impreſſioni eſt apta & dimiſſioni.
unde faciliter remouent & uelociter ¶ Poſuit
poſt ſigna calide & ſicce.& dixit qd̃ in hac com
plexione pulſus eſt magn⁹ cuz quadã menſura.
& eſt uelox ꝓprie in ſiſtole.ſimiliter etiã anheli
tus in conſtrictione eſt uelox. ¶ Sed dubitaf an
in cõplexione cordis calida & ſicca pulſus & an
helitus ſint ueloces.Et uidetur qd̃ nõ.quoniam
diaſtoles ẽ ꝓpter frigidi aeris attractionẽ.ſiſto
les ẽ propter fumi capinoſi expulſionẽ.ut in cõ
pendio pulſuũ.Maior autem ẽ neceſſitas attra
ctionis aeris frigidi in cõplexione calida & ſicca
cordis.q̃ expulſiõis fumi & caliditatis putride
ſic enim ẽ caliditas ĩ hac cõpſone.ſicut caliditas
effimere uel ethice.& ſic caliditas calidi & hu
midi cordis.ſicut caliditas putride.ut notum ẽ.
ſed in ethicis & effimeris maior ẽ dyaſtoles.q̃
ſiſtoles.ſicut ĩ putride ecõtra.ut primo d̃ febri
bus illo capño.febre aũt que ex putredine Op
poſitũ huius ponit Auic. ¶ Dicendũ ꝙ ĩ pulſu
& anhelitu calide & ſicce cõpſonis cordis ſiſto
les ẽ dyaſtole uelocior.ut Auic.infra.Cui⁹ rõ ẽ
nã in illo pulſu ẽ maxime ſiſtolis uelocitas.in q̃
ẽ maxima neceſſitas dyaſtolis.& ſi cõpleri non
ꝑt.oportet ut ſiſtoles uelociter & cito reddeat
dyaſtoles. ¶ Hec enim ẽ una cã uelocitatis ſiſtolis
ut ſupra Auic.d̃ anhelitu. ¶ He aũt conditiones
ſunt ĩ hoc pulſu.nã primo ẽ magna neceſſitas
attractionis aeris.ſz quia inſtrumẽtũ ẽ aridũ nõ
ꝑt ꝑfecte artharia dilatari.oportet g° ſtatim
q̃to pl⁹ poſſibile ẽ.ut uelocitet motum ſiſtoles
ut ſtatiz redeat ad dyaſtolem.Et ex hoc apparz

cauſa.quare ē frequens.quia due quietes mīm breuiant.nā prio abbreuiat̄ q̄es poſt dyaſtolez ut cito aduenīat ſiſtoles.& cito abbreuiat̄ quies poſt ſiſtolē ante diaſtolē.ut cito noua diaſtoles ueniat &c̄. ¶ Ad argumēta in oppoſitū patet ſolutio.Cum enim dicit̄ in his corporibus fore neceſſitatē maiorē attractionis frigidi aeris.q̄ expulſionis. ¶ Dicendū q̄ uerum eſt. & ideo forſan maior ē in ſiſtolis dyaſtoles.q̄ ſiſtoles.ñ tñ ſequitur ergo uelocior.cū ī ſiſtole ſit addita alia cā uelocitatis.Aliter q̄ ratio in oppoſitū arguit. quia enim dyaſtoles ē neceſſaria magis.& non pōt compleri.oportet q̄ cito ueniat ſiſtoles.& cito compleat̄.ut cito alia ueniat dyaſtoles. ¶ Dubitat̄ an ſiſtoles in pulſu cordis calidi & humidi ſit uelocior. ¶ Et uidetur q̄ ñ.p locū ab oppoſitis. ¶ Contra Gal.in tegni.d̄ ſignis cordis calidi & humidi. ¶ Dicendū q̄ ſiſtoles ē uelocior.ppter multā neceſſitatē uelocis eductionis. ſuꝑfluitatis.que in hoc corde generat̄.& minorē attractionē fieri aeris ēt quia ñ ē inſtrumētū iobediēs.aut ſiſtoles ñ poſſit bene cōpleri. neq; oporteat dyaſtolē uelocitari.uel ecōtra.unde remaneat amplior ī ſiſtole neceſſitas. ¶ Ad īd q̄ dicit̄ p locū ab oppoſitis.dicendū q̄ ñ p eandem cām i calida & ſicca complexione pulſus eſt quoad ſiſtolē uelocior & i calida & humida. ¶ Sz tu dices.ego dicā q̄d dyaſtoles eſt uelocior.nam ſicut artharia ē dura ad dilatandū.ſic ad cōſtringendū.cum ergo magna ſiſtoles fieri ñ poſſit.oz q̄d uelociter̄ diaſtoles.ut cito reuertat̄ ſiſtoles. ¶ Dicendū q̄ hoc ñ ualet.nam abſolute motus dyaſtoles i pulſu ē magis neceſſari⁹.q̄ ſiſtoles cū declaratū ſit nobis.q̄d dyaſtoles ſiſtoli ſit nobilior.Vnde dicebat̄ in libro de utilitate pulſus q̄ ſiſtoles fit neceſſitate materie etiā in hac complexione.ut concedit̄.dyaſtoles ē magis neceſſaria ſiſtoli.Conueniētius ergo ē.c d̄ ſiſtoles feſtinet.ut mot⁹ dyaſtolis compleat̄.q̄ q̄ dyaſtoles feſtinet.ut motus ſiſtoles pficiat̄. ¶ Sed contra hoc.propter q̄d unumquodq;.& illud magis.ſi ergo ſiſtoles uelocitatur ppter dyaſtolē.g° dyaſtoles uelocior. ¶ Item tūc in effimera ſiſtoles erit uelocior. ¶ Eſt mor⁹ pfidor⁹ et iuerecūd⁹ ppter errorē i iudicio.ut error qui ē corruptio Caliditas eni ledit has operationes cogitationis & imaginatiōis & leſionē facit.que eſt corruptio ut Auic.ſupra fen pria.5° capo. ¶ Leuitas in motionibus.ſ.uel corporeis.ppter caliditatez muſculorū.uel animalibus q̄d notat paucitatem ſenſus & feruor.& mot⁹ a qualibet cauſa indiſcrete.Blandicies.ſ.in alios uel in ſe.In alios ſunt eniz homines.q multa habent pre manib⁹ & audacē naturā.& falſa dicunt.ex quibus inſipiētes cōmouent̄.hi eniz abūdant multū ī diuerſis locutionib⁹.& audacter dicunt.cū credunt dicere ue

ruz.Blandiunt̄ etiaz eis.q̄a prprie blandicies in malū ſonat.tūc ergo homo ſibi blanditur.qñ ſuas falſas imaginationes ueras credit.& eis aſſentit.& cū eis permāet.Hi autē tales ſunt.qui par de pacificant̄.propter multā retentionē ex ſicco. ¶ Dixit in calida & humida.q̄a tact⁹ corporis eſt calidus & humid⁹.niſi reſiſtat epar uehemēter frigidum .& hoc eſt quoniā cum cor ſit fons caloris.oportet quod dum eſt in cōplexione ad huc calidori.ſi debet temitti eius caliditas quod fiat per uehementem epatis frigiditatem. ¶ Dixit poſt.ſi non repugnat epar humiditate.ſilicet ſi fuerit infra uehementiam uel humiditate ſi fuerit. infra uehementiam.frigiditatis ¶ Epar ergo humidū multū & parum frigidum ſuffocādo infrigidabat cor. ¶ De quo dubitat̄.hic.ē eni ſermo de reſiſtētia.q̄ fit ad cor calidū & hūidum Fit aūt h° ꝑ frigiditatē epatis & p ſiccitatem ei⁹.& nō per humiditatē cui⁹ ponit̄ contrariū. ¶ Dicendū forſan hanc litteram debere referri ad id q̄d dixit de corde calido & ſicco.ut patet.nam in ſiue de reſiſtētia nihil dixit. ¶ Paliter.ut ſupra tactū ē.Et uidet̄ hec mēs manifeſte Aui q̄d aliter apar frigidū reſiſtit calido cordi.& aliter epar ſiccū cordi humido Epar eniz frigidum alterādo poſitiue ſua frigida complexione.& generando frigidū ſanguinē reprimit cordis caliditatē.ſz epar ſiccū h° nō facit. Sicut enim dicebat̄.nunq̄ epar ad tantā ſiccitatem naturalem peruenit.q̄d nō ſit humid⁹ corde hūido.ſi ergo epar ſiccum cordi reſiſtat humido ſmeper tamē ē in gradu maioris humiditatis.q̄ ſit cor humidū.Aui.cōſyderans q̄d epar ſiccuz reſiſtens cordi humido.ē ſub actu maioris.hūiditatis quā cor.& uolens oſtendere q̄d epar ſic cum ſibi nō reſiſtit poſitiue alterando ad hūiditatē.ſed priuatiue uel diminutiōe in quātum.ſ. minus generat de ſanguine & minus hūidū.dicit ſi nō repugnat epar humiditate.ſi fuerit iſa uehemētiā.ſ.humiditatis.q.a.ſ.epar reſiſtit p aliquē gradū hūiditatis diminute reſpectu ſue uehementis humiditatis. ¶ Et multiplicantur egritudines putride.omnia enim putrefiunt in hac humida & calida complexiōe.ut prio de cōplexionib⁹.quarto cap°. ¶ Poſt ponit ſigna frigide & humide cōplexiōis cordis.& dic̄ p⁹ q̄d ē timidus tardus mortue feſtinatiōis.i. audacie & hec fiunt ppter paucitatē calidi ñ itimēt malum.i.ſpeciez mali.& corpus eſt frigidū.ſi nō reſiſtat ei epar cū multa calefactiōe.oportet eni multū calidum eſſe.q̄d cordis frigiditatem remittat .cū ſicut dict̄ ē.epar per caliditatez poſitiue cordis frigiditatem remittere non pōt.eo q̄d cor frigidū eſt calidius calido epate.oportet ergo multaz in epate eſſe caliditatē.unde humores generantur calidi ualde apti i corde calefieri.

Et execcatione. q̃uis nõ sit plurima. lz enim priuatiue siccitas epatis remittat cordis hũiditatem. tamen quia fons ẽ humiditatis. cũ siccãtur humores minuũt. ex pauca aũt humorum circa epar diminutiõe. cor & totum corpus redditur siccius. Sed tu dices. quare hic siccitatez q̃ fit in corde ab epate sicco Aui. nõ exp̃sit sub gradu hũiditatis. sicut fecit in particula stati posita. Dicendũ hº fuisse. ne aliquis crederet qđ siccitas epatis nõ exiccaret uere humiditatẽ cordis. licet epar sicius uideatur esse humidius hũido corde. tamẽ quia siccitas epatis p priuatiõez põt uere exiccare cor. iõ sub nomine exiccatiõis hic explicauit. Vel dixit hoc. quia calor epatis iuuat ẽt ad exiccãndũ. & ideo lz siccitas non sit multa. tamen cũ calore põt reddere corpº calidũ & siccum. Posuit post signa frigide complexionis cordis & sicce. & dicit qđ pulsus nõ ẽ cũ tarditate illa. qa daricies instrumẽti nõ pmittit q̃tũ sufficit euẽtatiõis fieri unico motu. oportet ergo qđ aliqua uelocitate recõpenset. Et tarde ire. ppter siccitatẽ. Fixe retinẽs malum. i. speciẽ mali. ppter siccũ qđ retẽtũ coadiuuat. Lenis. i. sine pilis. Frigidũ habẽs corpus si nõ resistat epar plurima caliditate & humiditate q̃uis pauca. Cum eni sit fons humiditatis epar. ut Haly. de signis epatis uel cordis. Pauca humiditas addita. põt multam cordis uincere siccitatem sicut pauca i corde caliditas mltã epatis frigiditatem uincit &c̃.

De illis Superius Auic. in speciali detetminauit de signis dispõnuz cordis naturaliũ. Hic determiat de signis diserasiaruz cordis egritudinaliũ. & primo põit quedã. zº. exequit. ibi. zª. signũ autẽ Prima in duas. primo ostẽdit quedã cõmunia magis zº. enumerat q̃sdã cordis dispõnes ponẽs differentiã iter illas. zº. ibi. & quãdo. prio has dispões enumerat. zº. põit dubiũ. ibi. zª & ethica. Aduertenduz in corpore toto posse fieri debilitatẽ quo ad uirtutis animalis resoluti onẽ quoad naturalẽ & uitalis liquefactõez. quo ad corporis humiditatẽ absq; hoc qđ i corde sit principaliter egritudo. & hº põt fieri. aut a causa primitiua. ut labore uigiliis. & sic de aliis. Aut a cã antecedẽte aliqua. ut aliq̃ in uenis opilatiõe. Aut mẽbrorũ alicuius cõmunitate super totũ. ut cũ stomachus patitur. Vult ergo Auic dicere. q̃ his causis nõ existentib⁹. & adueniẽte resolutiõe & liquefatione. q̃ hoc sit ppter malã cordis dispõnez Et tunc maxime hoc cofirmat. qñ adest tremor cordis & syncopis. qñ enix syncopis adest iudiciũ ẽ confirmatũ. ut mala cõplexio epatis. aut alteri⁹ mẽbri. que toti corpori cõmunicat. dum extenuat. aut ẽt a cõmunitate alicuius mẽbri ad cor. ut cassule uel alteri⁹ mẽbri. Dixit post. q̃ quãdo i corde fit fortis malicia complexionis. Diceret qs. quare Auic. đ humida ñ fecit mẽtionẽ. Dicendũ q̃ Auic. uolebat ponere dispositiones cordis. que toti cõmunicãt iquefactõez & exiccatiõ. ẽ. p se aũt humiditas cordis hoc nõ facit. Post intelligẽdũ q̃ a corde põt cõmunicari toti exiccatio & cõsumptio. aut pp dispões i corde cõfirmatas. aut ñ cõfirmatas. ut ẽ caliditas febriũ colliquatiuarũ Differunt aũt ppriedispositiones cordis a non propriis Quia ppe sunt imateriales. ut ethica. zª aũt materialis dispositio est depẽdẽs a materia. Loquẽs gº Auic. đ dispositionib⁹ cordis. que a materia ñ đpẽdẽt dixit sine materia. Et ethica Ponit inter alias dispositiones differẽtiã. Et considerandum ut sumitur ex cõmẽto illi⁹ affo. tercie particule. Autumn⁹ priscis mal⁹ Ptisis põt accipi dupl̃r. Vno mõ p omni naturali corporis exiccatione. Alio mõ p se. fixa que est cũ ulcere pulmonis. Vult ergo inter hos duos modos. ptisis et ethicã absolutã ponere differẽtiã. Et primo iter ptisiz p ulcere pulmonis & ethicã. nã in ethica primo & p se pulmo ñ patit̃. sed in ptisi patit̃. zº quia in ethica ñ est tussis. sed in ptisi ẽ. Secũdo ponit differẽtiã iter ptisim. ut notat cõsumptionem. & ethicã absolutã. que ẽ ethica calida. & hoc ppter ꝓuationẽ caliditatis. que ẽ i ptisi. nã i ptisi ut notat ide cõsumptionẽ factã a sicco ñ ẽ đ necessitate caliditas. sed siccitas. In ethica aũt absolute calida ẽ diserasia. Vel posset dici qđ hic ponit differẽtiã inter ethicã senectutis. in qua ẽ ꝓuatio calidi & ethicã calidã. Signũ. Hic Auic. exequit̃. et primo determinat đ signi egritudinũ cordis cõplexionaliũ. zº đ signis apostematũ. 3º đ signis solute cõtinuitatis. ibi. zª. de significationib⁹. ibi 3ª. singularis autẽ. Pria in q̃tuor. sicut sunt quattuor modi male cõplexiõis ibi zª. signa &c̃. In prima parte ponit signa calidi. complexiõis nõ naturalis. & dicit qđ fit pulsus magn⁹ uelox & ẽt frequẽs & hº ppter multã necessitatẽ. q̃ in his differẽtijs addit. & uehemẽtia sitis. q̃nõ sedat̃ potu. sz tactu frigidi aeris q̃ uenit ad cor & ad pulmõez. & sentiũt sanitatẽ i frigore ꝑsuauitatẽ Põt p⁹ signa frigide cõplexiõis & dic̃ qđ fit pulsus pu⁹ ad tarditatez & raritatẽ nisi sit necessaria frequẽtia. Et ꝓbat q̃ sit necessaria frequentia. nã cadẽte uirtue. oportet q̃ succurat̃ cum eo. quod inter differentias pulsus magis ppinquat necessitati cũ aliis differentiis stantib⁹ cuz uirtute debili. sed quãdo uirtus est debilis. cuz additur aliqua necessitas. saltem ea que copulatur per magnitudinẽ. cuz nõ possit modo fieri. qa deficit uirtus oportet q̃ cũ ea differẽtia succurratur. que appropinquat necessitati stante uirtute debili. sz huiusmodi diffe

rentia est frequētia. qa dictuz ē sepe defecta uir
tute & necessitate aduenīēte. prima differentia
que aduenit ē frequētia. post uelocitas. dixit nisi
sit necessaria frequētia. ut succurrat̄ ab illis du
abus. s. differētijs pulsus. ut frequētia & uelo
citate. & ex illis cū ea succurat̄. qđ cū alijs. s. con
ditionib⁹ hic positis magis appropinquat neces
sitati. hoc aūt ē frequentia. & ideo bene dixit. ni
si sit necessaria frequētia. Ille autē conditiones
erant debilitas uirtutis stāte necessitate. uel cuz
alijs. s. differētijs pulsus. ut paruitas & tardi
tas. stāt. n. simul tarditas paruitas et frequētia.
frequentia qñ cuz paruitate & tarditate magis
appropiquat necesitati attractōis aeris & ā¶ De
significatōib⁹ autē apostematū. ¶ Hic ponit si
gna cōplexionū cōpositionaliū ut apostematū. &
primo facit hoc. z°. remouet errorē ibi. z^a. & nō
oportet ¶ Dixit qđ q̄uis attrahat aerē maximuz
& frigidū. tamen est priuatus anhelitu. nō eniz
ē priuatus anhelitu. nisi quia nō pōt euentari p
aerē attractū. modo sic accidit in illis. Cū enim
apostema colligat̄ in corde. q̄tum cūq; sit frigid⁹
aer aut mult⁹. nō pōt cōtemperare eoz ardorē.
¶ Et nō oportet ¶ Remouet errorē. q. possit
cōtingere in cognitiōe apostematum cordis per
pulsum durū. ¶ Notādū qđ duricies in pulsu
pōt diuersificari in pulsu apostematum cordis
aut penes diuerlaz apostematis speciē. aut penes
diuersa tempora apostematis. aut penes diuersi
tatem quātitatis. aut mēbrū. Ex apostemate g°
cordis nō debes expectare diuersitatē i duricie
penes diuersitatē meteriei. nā calidū apostema i
corde ad durū permutari nō pōt ut fiat pulsus
durus. Nec penes tempus. nā dū apostema ue
nit ad augumētū. duricies & serrinitas tūc ueit
in pulsu. sz apostema cordis calidū nō expectat
ut augumētuz ingrediat̄. bene tamen potes ex
pectare in apostemate calido cordis diuersitatez
duricici penes quātitatē. qa apostema diuerse
q̄titatis in corde pōt fieri. Etiā potes expectare
diuersitatē ex parte mēbri. quia statim pulsus
apostematis cordis durus ē i relatiōe ad. pulsz
apostematis pulmonis. ¶ Dixit post. qđ qñ ac
cidit in corde ulc⁹. currit ex nare sinistra sanguis
& hoc ē quādo ulcus ē in parte sinistra. nā tūc
trahit̄. materia & apostemat. faciens in sinistra
mammilla dolorē. sanguis ergo ibi multiplicat⁹
caliditate subtiliatus. fluit ex sinistra nare. sic ēt
posset ex dextra fluere. existente ulcere magis i
dextra parte. ut ibi fieret apostema. Cor posse
apostemari sapit Aui. sentētia. q calidū & frigi
dum cordi aduenire posuit. sz frigidū nō interfi
ciat in momendo iterfectiōis calidi apostematis
¶ Idē sensit Rasis in diuisiōibus. cap° de egri
tudinibus cordis. q nō cōfirmat apostema cor
dis facilis curationis. ¶ Idez facit Serap. tracta
tu z° & octauo cap⁰. ubi egritudines istrumē
tales que accidūt in ipso. sunt sicut almesire. i. a
postema colericum. & flegmon. i. sanguineum.
¶ Idē ponitur. 5°. de interic ribus. z°. capitulo.
¶ Qđ rōne monstrat̄. mēbruz qđ recipit nu
trimentū pōr etiaz superfluitates recipere. ut a
postema coligat̄. Et hac rōne pbat Auic. dentes
posse apostemari. primo can. fen. z^a. cap⁰ đ egri
tudibus cōpositis. Et h° p can. fen. 7. prio cap°.
cor uero nutriri nullus dubitat. ¶ Adhuc cor
solutionē cōtinui patitur & malā cōplexionē. &
in officiali natura morbum. qd ergo mirum si cō
possitū. ¶ Rursus cor uehemētiorē ul maiorē
morbuz omni morbo patiē ut febrē. hec magis
nos ad se conuertit. ut. g. terap. in fine. ergo & a
postema pati poterit. ¶ Huius cōtrariuz sensit
Aristo. in de partibus animaliuz. 3° cap⁰ de cor
de. ubi soluz uiscerum & earum que in corpore
ptiuz cor grauē nullaz passionē patitur. & h° rō
nabiliter. Corrupto eniz prici pio nō est. ut fiat
auxiliū alijs ex hoc ortis. ¶ Itē Auic. prio ca°.
hui⁹ fen. cor ñ tollerat nocumētū doloris neq; a
postema. ¶ Idē Mesue z^a pticula đ appropria
tis. ca° đ egritudinib⁹ cordis. solutionē singula
rē aut apostemationē in corde fieri uirt⁹ ñ pati
tur. ¶ Idem Auer. 3° colliget đ accidētib⁹ cor
dis. ubi dicit. sed apostema ñ pōt tollerari. eo ꝙ
infirmus ꝑus morit. ¶ Ad hāc questionē dicē
dū. qđ cor posse apostemari intelligit dupliciter
¶ Uno mō qđ apostemet̄ apostemate confirmato
Alio mō ñ cōfirmato. Primo quidē mō cor apo
stemari ñ pōt. Illud enim mēbrū apostematis
cōfirmationē ñ patit̄. qđ ñ tollerat uehemētiaz
nocumentoꝝ. cor aūt ē tale. ergo appet p^a ꝓpsi
tio. quoniā dū apostema est cōfirmatū. peruenit
ad uehemētiā doloris. & solutionē cōtinuitatis
& collectionē materiei ipedientis dilatationem
cordis. cū ista pati ñ possit. neq; ēt patit̄ aposte
matis collectionē. Cor enim ñ pōt pati uehemen
tiā nocumētoꝝ. ut Aristo. asserit. nā existēte ue
hemēti nocumēto i ipō ꝓncipio nō est uñ corp⁹
habeat aliud subsidiū. oportet ergo ꝙ mors ad
ueniat. ¶ Hoc est ēt ꝓpter aliud. nā cū apostēa
cōfirmat̄. augentur accidētia doloris & febris.
Uehementia aūt doloris pp uehementiā sensus
in apostemate sunt itollerabiles. ut Auic. sexto
đ naturalibus in fine. ¶ Credendū tñ est cor pa
ti posse apostema. quod nundū cōfirmatum est.
pp id qđ apostemandū est. in sui ꝓncipio non ē
uehemētiū accidentium & nocumētorū. qn cor
secundū breue tēp⁹ possit illa sustinere. ¶ Ex
quibus duo apparent. Primo qđ apostema pri⁹
interficiat. an calidum. an frigiduz. nam cuz apo
stema calidū citius ad augumentū ꝓperet. frigi
duz autez tardius. ꝓpter oppositā causaz citius
interficiet calidum q̄ frigidū. ¶ Sz diceret aliq⁹

cum possibile sit stare apostema plurib⁹ dieb⁹ anteq̃ ad statū pueniat. poterit homo in pricipio huius apostematis diu uiuere cuius op positu⁹ omnes doctores sentiunt breuissimū ponētes tē pus in pditiōe ab apostematib⁹ cordis. ¶ Dicē du⁹ q̄ licet apostema in aliis mēbris q̃nq̄ tarde forsan ad augumentu⁹ deueniat. in corde tamen ppter maximū calorē & continuū motu⁹ cordis celeriter ad augumentū pueni. & ideo citius interficit. ¶ Sed dices post. est materia faciens apostema cordis ueniēs ab extrinseco. uel aliūde. uel i seipso paulatine cōgesta. ¶ Dicēdū q̄ utroq̄ modo materia apostematis cordi pōt inesse. & p uiā defluxus & cōgestionis. unde uidemus in apostematū pmutationib⁹. ex raptu eorum ad cor fieri suffocationē. nō est autem inconueniens q̄d illa materia pōt apostemari. potest etiam in corde aggregari materia apostemās. ppter illd q̄ cum ipsum nutriatur superfluitates nutrimē tales habet. ab omni enim q̄d digerit. cadit superfluitas. ut Auer. 4°. sui coll⁹. Et Auic. p° can. fen. 3ª. ca°. de exercitio. Illa autem superfluitas quā doq̄ ex debilitate uirtutis expulsiue retēta poterit apostematis eē cā. ¶ Apparet ēt ex prius dictis. cuius partis cordis apostema citius interficiat. quia ps sinistra cum illa sit nobilior. ut supra probatum est Sicut autē cor cōfirmationē apostematis ñ tollerat. sic nec solutionis cōtinuitatē. cū enim est pforatū interfecit illico. sicut nō pforans dat spatiū ad mortē. ℔ breue. Sic etiam intelligendum. q̄ sinistri uentriculi uulneratio citius interficiat. ut de iuuamētis 5°. z°. capō. ¶ Ex quibus auctoritates soluātur. uterq̄ enim cū diuersis iterpretationib⁹ saluātur. Ratio aūt que pbat cor posse apostemari. quia pōt pati febrē ñ concludit. nō enim absolute peior morbus dicit febris. sed molestus & extensiue maior. cū totum corpus occupet &c̃.

Quarū. Superi⁹ Aui. determinauit de dispōibus naturalibus cordis. & preter naturā. ¶ Hic determinat de qbusdā causis extrinsecis cor permutantibus. & prīo pōit q̃dam causas communes cordi & alis. z°. ponit pprias causas iprimentes i cor. ibi z ª. uerum cor. ¶ In libris uniuersalibus. s. prio can. z ª. summa z ª ¶ Vel &. ¶ Hec pars habet duas. naℨ primo enumerat causas iprimētes in cor. & que cordi appropriātur. z° eas declarat. ibi z ª. ppter anhelitū. ¶ Sℨ tu dices. nō appropriātur cause cordi que sunt uenena. Videt̃ q̄d sic. eo q̄d primū nocumētum & primus occursus uidet̃ esse ad cor. cū ēt eoꝝ curatio cū cordialibus beℨaarticis fiat medicinis ¶ Dicendū q̄d licet uenena multū iprimant in cor. hic tamē de eis obticuit quia in quarto libro sen sexta plenam intendebat reddere notitiam.

¶ Vel aliter. qd̄ ℨ uenena. ut ultio interficiūt ledant cor tamē eoꝝ occursu. quedā mēbra anhelitus magis nocentur. ut plumbū ustum. quedam uenena partib⁹ epatis magis nocēt ut uenenum rabidi canis. & quedā diuersimode nocent &c̃. ¶ Propter anhelitū. ¶ Hic exeq̃t. & primo ostendit quomodo cause antecedetes pp anhelitum cordi noceant. z° ostendit quomō faciāt hoc cause que sunt accidēria anime uel passiōes. ibi z ª. in passionibus. Et hec seūda habet duas. quia primo in cōmuni magis ostendit modū z ᵐ quē passiōes anime debilitent cor. z° ostēdit h° in speciali. ibi. z ª. ℨ ira. ¶ Ira est minor illis. s. timore & gaudio. nō forsan minor uerecundia. ¶ Ira raro ĩterficit. qa uirt⁹ i ea ñ ꝺbilitat̃ & calor nō resoluit̃. sed inflammat̃. Dixit autē raro. qa forsan interficit q̃nq̄. ut duℨ coniungunt̃ tristitie aut furori. ut spirit⁹ multū inflamēt̃ & resoluātur. qñ realr nō pōt assequi uindictaℨ. ¶ Ex h° soluit̃. questio an ex ira cōtingat mori. qa nō nisi raro quomodo de accidenti & morbo dicit̃. q̄ ex ira nō moritur aliquis. ¶ Vigilie & exercitiū numerantur inter passiones animales. non qd̄ sint anime accidentia. sed uidentur potius animaliuℨ uirtutum passiones.

Dos quideℨ &c̃. ¶ Superius Auic. determinauit de dispōnib⁹ cordis naturalib⁹ & preter naturaℨ & de signis earum ¶ Hic determinat de curatione dispositionum cordis preter naturaℨ. & hoc in cōmuni magis. Et primo circa hoc dat canonem. secundo commemorat medicinas que in cura dispositionū cordis intrāt. ibi. z ª. medicine. Prima in duas. p̃mo ostendēdo se de hoc alium librū feciſſe. ponit generalē ītentionē in cura dispositionū cordis. z° in speciali exequit̃. ibi z ª. in curatione autē. ¶ Notandū tñ ex mente Auic. fore. q̄ ille q̃ uult iuuari ex libro de cordialib⁹. oportet q̄ cōiungat eo mediāte inter sciētiā medicine aliqua dicta ī naturali phia. Et cā est. nā in libro ꝺ uirib⁹ cordis q̃tū ad primū tractatū determinat ꝺ dispōnib⁹ cordis. & mō generationis spūs. & mō emanationis uirtutū a corde. & ꝺ diuersis impssionib⁹ cordis. uñ ꝺ potētia & ꝺ dispōne tractat. & ꝺ ppetate & natura. Ista aūt multū ꝺpendēt ex naturali phia. Et p tāto Auic. in sexto ꝺ animalib⁹ 4ª pricula cadē que dicit in illo tractatu primo ēt dicit ibi. & p tanto ēt oportet q̄ illo libro fiat coniunc° inter medicinā cognitionē in principijs que sunt magis cōmunia ut sunt dicta naturalis phie. si qs uult illo libro iuuari ¶ Secūdo aūt sciendū q̄d cor ē principalius & prius omni principali. & qa in h° prio anima reperit̃. & ab eo ad totū corpus emanat quo g° ad pricipatū uia generatiōis ꝺ

prius.quo autem ad principatum uia nobilitatis dixit sublimius. ¶ In euacuatiõe uł curatiõe ¶ Considerãdũ ꝙ can.circa fleubothomiã.& farmaciã sunt duoꝝ modoꝝ ¶ Quidã generales. & illos Auic.posuit supra libro primo fen.4ª. ¶ Quidã sunt speciales secundũ ꝙ eis cor euacuatur.& isti erunt hic ponẽdi.hi.aũt can.cõsequẽter ostendũtur declarãdo qũo fleubothomia liberat a passionibꝫ cordis.& qũo farmacia.Prio ergo oñdit primũ.2º secũdũ.2ª ibi.in reliquis. ¶ Prima i duas.primo ostẽdit qũo fleubothomia liberat.2º pbat.ibi.2ª.imo plurimũ i curatõne. ¶ Hic Auic. exequitur đ canonibꝫ curationis egritudinũ cordis.& ꝑmo oñdit modũ curationis dispõnis egritudinũ cordis ꝑ euacuationem 2º ꝑ alterationẽ.ibi 2ª.ꝑmutatõ aũt.Pria i duas ná ꝑmo oñdit itẽtionẽ fleubothomie i egritudinibꝫ cordis ostendẽs secundũ quẽ modũ liberat ab egritudinibꝫ cordis.2º ostendit modũ curatõnis facte cũ farmacijs.ibi.2ª. i reliquis autem. ¶ Prima in duas ná ꝑmo oñdit qũo fleubothomia studiose facta i egritudinibꝫ cordis liberat abeis.2º qđ dixerat declarat & ꝓbat.ibi. 2ª.imo plurimũ quia sic studiose festinamꝫ i curatione facta ꝑ fleubothomiã.ꝙ ñ oportet eã misceri alteri regimini curatiuo & mundificatiuo i curatione cordis.Dixit ergo Auic.festinamus.& nõ dixit festinamus.ut uelit dicere.ꝙ euacuatio sanguinis ipsa ꝑ se liberat ab egritudinibꝫ cordis. absq; alia curatione.ut alio ñ sit opꝫ.qđ ñ cõtingit đ purgatione cũ farmacia. ¶ Imò plurimũ. ¶ Modo declarat & probat quod dixerat.& habet duas ptes.primo oñdit cui alteri regimini absolute fleubothomia cõiungaẽ.2º.oñdit qũo nõ ꝑmiscetur cum regimine mundificatiuo.ibi 2ª.causa autez. ¶ Ex Auic.habetur cui regimini ꝑmiscetur fleubothomia.quia regimini cõfortationis uirtutis.phibẽdo ne cadat supflua fleubothomia.& subleuando ne deficiat cũ accidit debilitas in fleubothomia ꝑ cõmunẽ euacuationẽ factã frigidã.ſ.ex nimia euacuatione que in frigidat.Vnde infra Auic.ca°.đ sincopi dicit ꝙ fleubothomia fit cã sincopis.que fit ꝓp ifrigidationẽ.aut factã calidã.que fit aut ex aliqua ebulitione colere.que cõtingit ex fleubothomia.aut ꝓp caliditatẽ derelictã ex feruore sanguinis. ¶ Subdit postea Auic.ꝙ uirtutis confortatio ñ appropriatur egressioni sanguinis tãtũ.sed oi euacuatõi.Et causa est.quia ois euacuatio uirtutez debilitat.ut sumiẽ ex commẽto ꝗnte particule super illo affo.In fluxu muliebri.Dic̃ tamen ¶ Aui.qđ extractio sanguinis est uehementioris necessitatis ad hoc subsidium.ſ. confortationis uirtutis.Et causa ẽ.quia per eam euacuaẽ sanguis.qui ẽ magis nature amicus.ex cuius euacuatiõe maior debilitas sequitur. ¶ Dubiũ tñ esset.ex qua euacuatiõe cor magis debilitaẽ.an ex ea que fit per fleubothomiã.an ex ea que fit ex farmacia.de quo forsan post diceẽ. ¶ Consyderamus enigz euacuatiõem.aut 2ᵐ se.& sic magis debilitat fleubothoia.aut rõne rei annexe.& sic magis farmacia.ꝗa fit cũ re uenenosa. ¶ Causa aũt. ¶ Probat hic Aui.qđ fleubothomia ñ premiscẽ alteri mundificatiuo regimini.uł alteri regimini ꝑter regimẽ cõfortatiõis predictuz. Et arguit sic.illã euacuatiõem nõ oportet ꝑmiscere alteri regimini.aut regimini mũdificatione nõ eu acuat preueniẽdo ad cor.que etiam ẽ sufficiẽs ad remouẽdũ simul & semel cordis repletionẽ.ſz talis ẽ fleubothomia.maior ꝓpõ uera ẽ ex hº alicui enigz euacuatiõi ꝑmiscẽ aliud regimen a predicto.aut quia illud cũ quo ipsa fit peruenit formaliter ad cor.sicut sunt farmacie solutiue.que qñ a corde euacuant.oportet ꝙ eaꝝ uapor & infectio usq; ad cor perueniat.ne ergo uapor ille nocear.permiscenẽ ibi alie medicine aut permiscenẽ euacuatiõi aliud regimen a predicto cõfortatiuo.quia ipsa ꝑ se uł sim. nõ põt complere euacuatiõez.unde aliam euacuationem facimus .Minorem propositionem probat Auic.in littera.habet autem minor duas partes ¶ Vna pars erat illa ꝙ fleubothomia non ẽ medicina.que formaliter uadit ad cor.sicut uadunt solutiue medicine Secunda pars est qđ fleubothomia simul cõplet cordis euacuationẽ.& librart cor a repletione.que sibi nocz.Primo ergo ponit primã.2º.secundã.ibi.2ª.& qđ plurimũ. ¶ Dicit ergo qđ fleubothomia nõ medicina pueniens ad cor formaliter.sicut farmacie pueniunt. Hec quidez nõ intelligentes amouerunt non putantes ¶ Auic.sibi cõtradicere.cũ supra dixit qđ primuz nocumentũ diminutiõis humoꝝ est in corde. Sz nõ sic itellexit Auic.sed uult dicere ꝙ nõ formaliter ꝑuenit ad cor fleubothomia.sicut farmacia. cum fleubothomia in apertione uene cõsistat.Et secundũ aliũ moduz fleubothomia ꝑuenit ad cor. naz si superfluus sanguis cordis euacueẽ.hoc ẽ ꝑ quandã cõsequentiã sanguinis cordis ad sanguinẽ ꝗ euacuatur. Sed si ꝑ farmaciã a corpore euacuatur.hoc est electiue ueniens ad cor & induẽs molestiã & ideo farmacie oportet aliud permiscere.ut cor non ledat.hoc autez fleubothomia nõ indiget. Nec Auicena contradicit sibi.naz supra Auicena loquebaẽ de diminutione humoꝝ a necessaria quantitate.Hic autem loquitur de diminutione eoꝝ a supflua quãtitate. Dixit ꝓꝙ plurimũ repletionis cordis ẽ ex sanguine & uapore.Et causa est.nã mẽbrum secundũ plurimũ aggregat materiã.que inest sibi naturał ¶ Vnde cerebrũ ut plurimũ flegma multiplicat. ¶ Si ergo cum cor naturaliter aggreget sanguinẽ & uaporẽ.ideo ut multũ repletio erit ex his. A

repletione autem horum ſimul. quia una uice ſola liberat fleubothomia. abſq; alia euacuatõe.
¶ Fleubothomia dextre uene a repletione ſanguinea. quia in dextra pte magis ſanguis aggregat. ut magis. & in ſiniſtra uapor & ſpirit⁹ iõ fleubothomia ſiniſtra a fumoſa euaporatione liberat. ¶ Eſſet aũt dubitatio. utr⁹ plures repletiones cordis eſſent ſanguinee uel uaporoſe. ḋ q̃ alias dicemus. ¶ In reliquis. ¶ Oſtendit canones curatiõis. q̃ fit euacuatione cũ farmacia & p⁹ p̃mittit. z⁹ ꝓbat. ibi ſecũda. & illud. Auic. in tẽdit iſtã rõnẽ. Illi euacuationi oportet admiſcere aliud regimen a regimine dicto cõfortatio que fit p medicamen uenenoſum. qḋ puenit uſq; ad cor. ſed euacuatio p farmaciã ẽ huiuſmodi ergo oportet ſibi pmiſceri aliud regimen. Maior ẽ nota ex h⁹ qḋ cũ cor ſit pricipali⁹ omni mẽbro. oꝛ ꝙ cũ aliqua res ad ipm puenit ſic corrigat ꝙ ſui uenenoſitate nocere ñ poſſit. ſic ẽt conſoletur ut ſuam euacuatiõem faciat a pribus cordis. a qb⁹ intẽdim⁹ euacuare & nõ figat ſe in aliꝭ membris. hoc aũt ẽ aliḋ regimẽ. Minorẽ ꝓpoſitiõẽ ponit Auic. in littera oſtendẽs quomõ in euacuatiõe que fit farmaco. oporꝛ adiungere aliḋ regimen. ꝓpter dictas cauſas. ſ. regimen cõſolatiõis ne farmacia noceat. & regimẽ cõſolatiõis ne alibi figat. dic̃ ergo qḋ medicine adminiſtratio in euacuatiõe humoris cordis. del et eſſe admiſtio medicie tyriacalis & bezoartice. ſunt aũt iſte medicine liberatie & cuſtoditie ſpirit⁹. Nomẽ aũt tyriacalis medicie cadit ꝓprie ſuper res que opponunt̃. ſicut nomẽ bezoar ſuper numerali liberatiua & cõfortatiua cordis. ut Auic. ſecũdo cantractatu primo. quarto cap⁰. Hoc autẽ nomen bezaar uel a'bezaar ẽ nomẽ ꝓſicum. qḋ tantum ualet ſicut expellens nocumẽtũ. & cadit hoc nomẽ generaliter ſup omni medicina. que uenenorum nocumenta expelit. ſꝛ ꝓprie eius nomen cadit ſup lapide liberante. qui lapis confert omnibus uenenis. ut Serap. tractatu ſexto de lapide albezar. Dixit autẽ Auic. ꝙ plures medicine euacuatiue ſunt cordi cõtrarie. quia nõ omnes medicine. ꝙa nõ medicine benedicte. ut uiola mãna tamarindi. & iſte nõ cõtrariantur cordi. Alie autẽ que a ꝓprietate euacuãt. ſunt cõtrarie cordi. ꝙa nature uim inferunt. ut Meſue in de cõſolatione medicinarũ uentrẽ ſoluentiũ. ¶ Dubitare autẽ contingit. an fleubothomia in repletione cordis prerogatiuã habeat ſuper farmaciã. & nõ debeat admiſceri cuꝛ alio regimine mundificatio. Et uidetur quod nõ. quia Auic. ſoluꝛ probat quod medicine ſolutiue debeat adiũgi regimen ad cõ ſolandum eius maliciã. non autẽ probat quod ſibi debeat adiungi omne regimen. ut patet ibi. Videtur aũt qḋ aliud regimẽ non debeat adiungi. quia poteſt euacuatio fieri cuꝛ medicinis bene dictis. ¶ Itẽ uidet̃ qḋ fleubothomia ī remouẽdo repletionẽ corpis debeat adiungi cuꝛ alio regimine mundificatiuo. nã aliud regimen mundificatiuũ eſt aut euacuatio cũ farmacia. aut cũ irrata fleubothomia. aut cũ cliſteri. ſed euacuatio cordis ꝑ fleubothomiã debet adiungi alicui euacuationi ꝑ farmaciã. nam exiſtente in corde repletiõe ex ſanguine putrido. nõ eſt incõueniẽs qḋ ſimul cuꝛ ſanguine alius humor peccet. q̃ facta fleubothomia indicat euacuationẽ. preterianos uidemus ī febribus putridis maxime inꝑſtilentialib⁹. in quib⁹ cor maxime repletũ eſt. ꝙ dato ꝙ faciam⁹ fleubothomiã. dam⁹ poſtea farmatiaꝛ. Secundo poteſt iungi cũ iterata fleubothomia. Vnde Auicena ī de cura putridarum in generali. & multiplicatio numeri melior eſt multiplicatione quantitatis. qḋ autẽꝛ cliſtere poſſit iungi fleubothomia nulli dubiũ eſt. ¶ In cõtrariũ eſt Auicena. Ad huius intellectuꝛ oportet ſcire qḋ repletio indicans de fleubothomia & farmacia eſt duplex. quedã. eſt ſimplex ut repletio que ſimpl⁹ & pure indicat ſanguinis euacuationẽ a ptibus cordis. Quedã ẽ compoſita. ut que ſimul & ſemel idicat de eis. ſ. fleubothomia et farmacia. ſic ẽt idicatio de euacuatione ꝑ farmaciã. differt tamen diſpoſitio indicans ſanguinis puri euacuationẽ ab ea que idicat alteri⁹ humoris eo ꝙ exiſtente corde ſanguine pleno tũc uir⁹ ẽ fortis. & ſi ẽ debilis ſolũ ꝓ aggreuationẽ ẽ debilis. non purus enim ſanguis in multa quantitate augumẽtaṫ. niſi forti exiſtẽte uirtute et robuſto corpore. Vnde Gal. 2⁰ terap. 3⁰ cap⁰ loquẽs de febribus putridis ſynochis in quib⁹ multitudo ſanguinis ẽ putridi. dicebat qḋ neutra in macro & frigido corpore amar exiſtere q̃ multum aũt in multũ ſanguinẽ habẽtib⁹ & multas carnes. Sed diſpoſitio indicans alterius humoris a ſanguine euacuatiõẽꝛ multiplicaṫ in quãtitate aut q̃litate. ꝙa corrumpunt̃. uirtutes exreſolutione debilitantur. ut ſecũdo de ingenio ſanitatis primo cap⁰. ¶ Dico ergo qḋ ſermo Auic. cum cõperat euacuatiõẽꝛ per fleubothomiã ad eam que per farmaciã ẽ. de eis quãdo ſunt ſimplices indicationes nõ ſibi ipſis commiſte. ¶ Ad intelligẽdum ergo quã prerogatiuã fleubothomia habeat ſuper euacuatiõẽꝛ. que fit per farmaciaꝛ exiſtente repletiõe in corde ẽ intelligendũ qḋ in euacuatiõib⁹ ꝓpter ſex intẽtiões aliud regimen cõiungit̃. ¶ Vna intentio ẽ preparatio materie. ſ. ꝑ digeſtionẽ & alterationẽ. ¶ Secũda intẽtio ẽ cõſolatio medicine euacuantis. & hoc aut ꝓpter regimẽ ad remouendũ nocumẽtũ uenenoſitatis ab ea qḋ poſſet inducere. & hoc fit aut reſiſtendo ſue acuitati. ſicut iſundim⁹ mezereon in aceto. aut confortando principalia mẽbra. ſicut admiſcemus ſolutiuis cõfortãtia aromatica

z° fit conſolatio medicine admiſcēdo ſibi qđ eā ducat ad mēbrū. a quo euacuare intendimus, ſicut medicinis pectoris yſopum. medicinis capitis ſticados. medicinis cordis crocū. ¶ Tercia intētio ē. qua aliud regimē admiſceat euacuatōni ē partitio euacuationis in plures uices timētes de uirtutis diſſolutione ſi fieret uice una. ¶ 4ª intentio ē uirtutis cōfortatio. cū debilitat ex euacuatiōe. ¶ Quinta intentio eſt remotio accidentiuz malorū. que ſequunt euacuatiōez. ut fortis ſincopis. uehemētial ſitis. & dolor. ¶ Sexta itē tio ē regimē cōueniēs qđ i euacuatōe ordinari debet. ¶ His ergo habitis dico ꝙ in cordis repletione euacuatō facta p fleubothomiā idicata a pura ſangninis repletione habet p̄rogatiuam ſup euacuatōe indicata a pura repletione alteri⁹ humoris. quia ipa ñ cōiungit̄ ꝓprie cū alio regimine. prio ñ coniungitur cū regimine. cuius intētio ē digeſtio materie. qa i fleubothomia qñ ē i tētio ſanguinis ñ expectat̄ digeſtio. ut Auic. 4°. can. fen. pria. ca° đ cura putridaꝝ i generali. ſz i euacuatione materie cū farmacia oportet diſponere materiā. ut oēs clamāt. niſi ēēt furioſa materia. qđ raro ē. Secūdo ñ cōiungit̄ fleubotho'e regimē. cui⁹ ē intētio conſolatio. Et cauſa ē quā aſſignat Auic. fleubothomia enim ñ ē medicamē pueniēs ad cor. ſz medicinis que euacuant debēt admiſceri res cōſolātes. ut Auic. ꝓbauit. Tercio fleubothomie ñ cōiungit̄ regimē qđ partiatur euacuationē. nā ut dictū ē intētio Auic. ē đ euacuatione p fleubothomiā. quā idicat pura repletio ſanguinis. cū qua repletōe ſtat fortitudo uirtutis. Si aūt uirt⁹ ē debilis. hoc ē ex aggrauatōe i huiuſmodi aūt repletionib⁹ ex ſanguine ſecūt̄ poſſumus ſimul i una uice euacuare fere totam materiā. aut tantū ſaltē. ꝙ ceſſat ſtatiz egritudo repletionalis a corde. Vnde in ſynochis puris inflatiuis uſq; ad ſincopim ducimus euacuatiōez p quā ſubito liberant̄ ifirmi. Et h° ērqđ uoluit dicere Aui. qđ repletōeſ cordis ſunt ex ſanguine & uapore a nocumēto quotū ſimul quia i una uice liberat fleubothomia. ſz in euacuatiōe cum farmaco nō poſſumus ſimul in una uice totam materiā ducere. qđ patz prio generaliter. qa reſtduū materiei dimittere melius ē. ul' minus malū q̄ totū euacuare. Secūdo ſpecialiter de corde. nā cū cor ſit nobile mēbꝝ. oportz qđ de ſui uirtute magis cureť. cū g° in euacuatiōib⁹ cū farmaciis fiat reſolutio & đbilitas cordis. ſi una uice tota materia. cordis euacueť. cor pati nō poſſet. Vnđ auctores debētes euacuare a corde. h° faciūt cuz magnis cōfectiōibus & paulati. Vnde Aui. ifra de cura tremoris cordis calidi parū đ reubarbaro quaq; die doz aſſumere uolēs partiri cordis euacuatiōem in plures uices. Et qs erit qui totā materiā cordis ſemel euacuabit. unde uile mēbꝝ hoc pati nō poſſet. Eſt aūt & alia cauſa. nam cū ſanguis a uenis per fleubothomiam euacuetur pōt a corde remoueri repletio. poſito qđ maxia quātitas ſang uinis non euacueť. quia uenis exiſtentibus inanitis. oporz qđ a corde qđ ſupfluum ē. trahant Illud aūt. licet ſit cordi ſupfluum in uenis tamen naturale erit. cuz ſoluz in quanto peccet. farmacia autē non poteſt per illū moduz euacuare a corde. cuz euacuet electiue. ¶ Quarto ut ꝓ Auic. confitetur fleubothomia bene poteſt coniungi regimini cōfortatiuo. & h° procurando ne ſuperfluat. ſed faciendo eaz conuenienter qđ de farmacia facere non poſſum⁹ immo ſemper oportet ad paruz declinare. etiam procurando confortari uirtutez huic tamen regimini omnis euacuatio coniungitur. ne uirtutem debiliter. cuz omnis euacuatio uirtutē debiliter. ¶ Quīto fleubothomia nō cōiungitur ꝓprie regimini correctiuo accidētiū. nā illa fleubothomia cū ſanguinis pura repletione indicat nullum maluz accidens ſequi niſi forte per accidens ex debilitate alicuius mēbri. ſed p farmacū quocunq; modo euacuatio ſit indicata. dubiuz eſt de malis accidentib⁹ cum farmacia ſaltē quo ad uapores. & ifectionē uſq; ad cor uadat. Et pro tāto uidem⁹ qđ cū euacuamus a corde aut a ſpiritualib⁹ materiā p fluxuz uentris. multociens ſequit̄ ſincopis. ꝓpter cōmotionē materiei circa partes cordis qđ ergo ē qñ materia erit in corde. Sexto tamen regimini quelibet coniungi pōt. cuz illud cōmunicet omnibus membris. taz materialib⁹ q̄ imaterialib⁹. ¶ Ex his ergo ad argumentū i cōtrariū dicendū. quod licet Auic. ñ explicet ꝙ euacuationi cordis ñ debeat cōiungi alia euacuatio. dedit tñ itelligi per id qđ dixit in quo caſu. ſ. ꝙ meli⁹ ē dimittere reſiduū. ul' dedit itelligi ꝙ p id qđ dixit. ꝙ fleubothomia ſimul liberat. quia ſi uoluiſſet ꝙ euacuatio ſimul fieret materie cōtētе in corde dixiſſet ēt ꝙ euacuatio ſimul liberat. ſ. facta p medicinas. ¶ Ad aliud cū dicit̄ ꝙ pōt materia cordis euacuari cū medicinis bn̄dictis. forſan uerū ē ſz raro. ſ. cū ē ualde pauca. ¶ Vel dicēdū illud nō ēē uez. qa illaꝝ medicinaꝝ uirt⁹ ñ ptrāſit epar. imo educūt ſolū materias quib⁹ obuiāt. ut Meſue in de conſolatione medicinaꝝ. z° ca°. ¶ Ad aliud cū dicit̄ ꝙ exiſtēte repletione ſanguinis & alteri⁹ humoris ſimul. ¶ Dicēdū ꝙ indicatio ñ ē ſimplex. ſz cōpoſita. de hac aūt nō loquitur Auic. cū nō cōparētur adinuicē. ¶ Similiter reſpondēdū ad iſtud qđ dicit̄ đ febrib⁹ peſtilētialib⁹ &c̄. ¶ Ad aliud qđ dicit̄ ꝙ multiplicatio numeri &c̄. ¶ Dicēdū ꝙ idicatio illa cōpoſita ē ex indicatione euacuationis & cotrarij ſui. ſ. repletionis ꝓpter uirtutis debilitatē. que fit cū materia. ē putrida. ¶ Ad aliud đ cliſteri patet ſolutio. quia ē regimē ualde cōmune &c̄. ¶ Per

mutatio. ¶ Hic ponit can. attēdēdos in curatōe cordis. que fit ab alteratione pmutādi cōplonē ei⁹. & prio ponit diuersas itētiones ī pmutādo sumptas ex diuersitate cōplexionū. z° exequitur ibi z^a. cū ergo uolum⁹. Et hec seēūda hēt duas ptes. qa prio oñdit curā malaꝝ cōplexionū cor dis simpliciū. z° cōpositaꝝ. ibi. z^a. frigide uero. pria i quatuor. pmo ostēdit can. curationis ma le cōplonis frigide. z° calide. 3° sicce. 4° . humidi ibi. z^a. cū ergo uolum⁹. ibi 3^a. in cura aūt ibi 4^a. cura aūt. Vult ergo Aui. q i cura male cōplonis frigide dȝ caueri error. q posset cōtigere ex cale facieꝝ appropiquatiōe. nā mala cōplo frigida cordis siue sit cū apostemate siue sine licet cale faciētib⁹ remittat tñ q̄dā calida sunt q causādo ebulitionē pñt i carne cordis causare extēsionē et laxitatē & grauedinē faciēdo materiā amplia ri. sunt autē ista calida. ut anacardus piretrum euforbiū & similia. ¶ Cum aūt &c. ¶ Ponit can. male complexionis calidi cordis. & facit p° hoc. z° ostēdit medicinas quibus curatur mala cōplexio frigida cordis. ibi z^a. cura aūt. Prima in duas. prio ostēdit curā huius cōplexiōis qñ ē sine materia z° cū materia. ibi z^a & si cā fue rit. Pria in duas. nā prio pōit q̄d itēdit. z° pbat ibi z^a. nā substantia. Et hec in quattuor. nā prio h° pbat p rōez z° p ātiq̄ꝝ auctoritatē. 3° p rōez aliā. 4° enumerat medicias quib⁹ fit curatio. ibi z^a. q̄ pptet nō inuenim⁹. ibi 3^a. & quādoq. ibi quarta. amplius aūt. ¶ Sciēdum tamen q̄d cor pōt capi dupliciter. Vno modo pro quodā toto cōpositō ex carne & spiritu sibi ppriō. ut ēt su as faciat operatiōes. ut est cōstrictio & dilatatio transmittēdo mēbris uitā. & illo modo nullus eoꝝ respectu alterius pōt dici ramus uere ul'ra dix. cū sint quodāmodo unū. sed simul possunt dici radix respectu spiritus q uadit ad mēbra. licet z^m q̄dāmodū posset dici radix. quia hȝ locū forme. Alio mō pōt consyderari cor p sua substātia corpulenta. ut ē subiectum complexio nis distinctum contra animaȝ & spirituȝ. & sic pōt dici q̄dā corpus existens anime instrumen tum. & h° modo spiritus pōt dici radix. Primo qa ē illud p q̄d anima cordi fuit inducta. Secū do quia ē illud p q̄d anima appensa tenet cordi unde ēt dicit appēdiculū ab eodē de uirib⁹ cor dis. Sic g° quia cor ē subiectū cōplexiōis q̄ fit anime retētio. q̄ qdē cōplexio & anima pmanet mediante spiritu. iō spirit⁹ pōt dici radix. Licȝ g° pura frigida in cura male cōplexionis calide cordis cōferāt ramo. qa corpulētie q̄ ē cōplexio nis subiectū. tamē radici. s. spiritui nocet. qa euȝ debilitat. cū in hac complexiōe sit multum reso lutus & distēperat⁹ &c. ¶ Q ua ppter. Cō firmat hic auctoritate antiquoꝝ. & rōne. primo facit hoc z° remouet dubiū. ibi z^a. sȝ si natura.

¶ Virtutē posse facere in medicinis hanc operatio nem Aui. confirmat z° can. 4° tractatu in fine. & quarto can. de cura emitritei. & in mlt̄is locis ¶ Et Mesue in de consolatione medicinaꝝ intentio ne. z^a. capl'o prio can. 3°. ubi dicit. Fecit deus be nedict⁹ ut secundū assumpturam rerū pprieta tē natura lineet & distiguat &c̄. uerbi gr̄a. pori gitur quadratus & laminaris lapis artifici. sed quadratū ad angulu3 & laminarē ad rectilineū de putat uehi. Similiter quidē de natura cōfidi mus qa secundū necessitatis & rei administrate exigentiā porigit his uel illis. Licet Auer. 4°. col liget capl'o de modis cōpōnis medicinarū & ciba riorū. derisorie dicat hoc his medicis reuelatuȝ fuisse i sonno. cuȝ tamen ipse i hoc insufficienter ponēs modū potuerit ponere melius hanc opini onē. qa quintā uirtutē discretiuā asseruit. ut 3°. sui colliget. capl'o de accidētib⁹ uirtuti nutritiue. ¶ Sed ñ. ¶ R emouet dubiū. & est qa dixerat uirtutē sperare inter has medicinas. Diceret qs & si uirtus nō posset. qd fieret. Respondet quia tunc nō ualet curatio. ¶ Amplius. Poma de seni sunt poma de illa contrata. unde dicitur rauede seni Et ita poma dulcia redolentia Almansor ca pitulo d̄ malis posuit de mal' uocatis apiis. ¶ In cura malicie cōplexionis sicce docet Auic potare aquā figidā. qa tenet magis cibū coagulatuȝ nō exponēs eū sic cito resolutiōi. ¶ Et si fuerit illic. ¶ Virent balneū. qa balneū. s. termarū ponit i anhe litu frequētiā & uelocitatē. unde i corde augeē caliditas. ¶ Vtanē coitu. qa euacuādo ifrigidat & exiccat ēt qa isti multiplicāt multū semen. ¶ Non loquit aūt Auic d̄ malicia cōplexionis frigide & sicce simul & calide & sicce simul. qa spectat ad terciū tractatū prime fen. quarti can.

¶ Medicine. ¶ Supiūs posuit Auic. ca nones cōmunes curatōnis dispōnū cordis. ¶ Hic enumerat medicias cordiales. que pfecte co'liguntur i secūdo libro in areolis mēbroꝝ anhelit⁹. & prio oñdit q̄d itēdit. z° exequit̄. ib z^a. dicam⁹ ergo. ¶ Hec hēt tres pres. prio nāq medicine cordiales quedā sunt equales. quedā calide. quedā frigid prio ergo enumerat prias medicinas. z° secūdas 3°. tercias. ibi z^a. calide uero. ibi 3^a. frigide uero ¶ Prōxime equalitati ñ tñ equales &c̄. ¶ Ia cintus lapis ē a ppriete cōfortās. Auic. de uiri b⁹ cordis neq d̄ hoc ppie idiget trāsmutatio ne. nisi z^m ubi & qualitatem aliquaȝ. ut qa cale fiat. secūdū ubi quidē qa apdroximēt. ¶ Albe lengesif lapis ēt ē contra uenena. Aut secunduȝ aliū. ē ozimū cū florib⁹. tñ ozimū ñ posset dici e quale. Vide in littera b. Et uidet ibi q̄ sit mel lissa. aut bñ ppinqua. cū ponat calida & sicca i secūdo ut Serap. ī ca°. d̄ ozimo. ¶ Alferuȝegi ē

ſmaragdus lapis liberãs a ueneno ſine nocumẽto ſi deẽ ſtati. & ñ ꝓmittit ſcoriari neq; cadere capillos. ¶ Aurum tẽdit ad calidũ. argẽtũ ad frigidũ & ſiccũ. & bulgloſſa ad calidũ & humidũ ¶ Calide. zurũ bet. i. zedoaria. tñ Aui. ſentire uidẽ inter illa differẽtiã. cũ diuerſa faciat capꝛa. Serap. ꝓ eodẽ ẽt i eodẽ capitulo đ zedoaria & zurũbet dicẽs ꝙ idẽ ſunt. Vnde eadẽ iuuamenta que Auic. ponit đ ea erãt ꝙ remouet fetorẽ uini ponit Serapio capitulo đ zedoaria. tñ Serapio đ zurũbet facit capꝛm ſpãle. & uidẽ ẽt ſentire ꝙ differãt. ¶ Sera & crocus. ambo been. ſal. et ru. que ſunt q̃dã radices. & nõ uult dicere ben. cũ granũ ben ſit uomitiuũ. & paruũ ex eo ſit malignũ. ut Meſue ca°. đ ben. ¶ Acetoſa cõtra qa frigida ¶ Dicẽdũ qđ ſecundũ Symonem itelligit đ ea lapatiũ. qđ calidũ eſt & ſiccũ ſecundũ circa inſtans. ¶ Dubitaẽ an coriandrũ ponaẽ i numero medicinaꝝ cordialiũ ¶ Et uidẽ ꝙ nõ. qa qđ ẽ uenenũ ñ ponit i numero medicinaꝝ cordialiuꝫ. tale aũt ẽ coriandrũ ergo. primo enim ex mente Serapionis. ca°. đ coriandro albo. auctoritate al bugetet ubi coriandrũ ẽ frigidũ narcoticũ inducens ſtuporẽ. & eſt toxicum. ¶ Itẽ Raſis in libro uenenoꝝ qñ bibuntur. ʒ. 4. occidit. ¶ Item Auic. album coriandrũ recens ẽ mortificatiuuꝫ & congelatiuum. ¶ Idẽ Auic. quarto can. fen. ſexta. ponit coriandrũ in numero uenenoꝝ. Amplius medicina que ponit excedẽs calida uel excedens frigida nõ ponit cordialis. hoc aũt ẽ coriãdrum ergo. Nam quidã ponunt ipm multe caliditatis ut reſoluat ſcrofulas. quidã frigiduꝫ. ut ſtuporẽ iducẽdo occidat. ¶ Hui° aũt oppoſitũ ſentit Aui. hic. & in libro de uirib° cordialibus. ¶ Cõſyderãdũ qđ medicie poſſunt dici cordiales dupꝛr. Vno modo qa abſolute & per ſe cor iuuent & cõfortẽt. Et illaꝝ quedã ſunt q̃ faciũt h° qualitatibus primis. q̃dã ſecũdis qualitatib° quedã tertiis. quedã quartis. Sũt quedã medicine cordiales in primis qualitatib° ut medicine in eis temperate. aut tendentes ad caliditatẽ & ſiccitatẽ aliquã. Iſte aũt plus confortant cor. ut Auer. quinto colliget. capto đ medicinis cõfortatiuis mẽbroꝝ. Quedã aũt ſunt medicine cordiales ſecũdis uirtutib°. Voco aũt ſecũdas ut uirtutez ſtipticã & amarã. aut odorẽ. & iſte medicie que ſunt lenis ſtipticitatis cõfortant cor ut roſa & ſandalus. & que ſunt odorifere. ut muſcus ¶ Quedã aũt hoc faciũt p tertias uirtutes ¶ Voco has uirtutes tertias omnẽ qualitatẽ ꝓpriã alicui mẽbro. & iſto modo croc°. & ſpica cõfortãt cor. ʒ ẽt h° faciãt cum caliditate. hec tamẽ plus appropriãt. cordi q̃ epati. Quedã aũt ſunt medicine cordiales que h° faciũt p uirtutes q̃rtas que parũ a tertiis differũt. ut ſunt medicine q̃ a forma ſpecifica cõfortant cor. ut ẽ iacintus q̃ per nullã qualitatẽ hoc facit. nec indiget tranſmutatiõe niſi z^m ubi. ſʒ h° facit p ſuã ſpecificã formã ¶ z° mõ dicũt cordiales medicine. qa remouẽt nocumẽtũ uenenoꝝ aliaꝝ. q̃ ꝓnt i cor imprimere & illaꝝ quedã faciũt hoc alterãdo. quedam coadiuuando alias medicinas alterãdo q̃dã euacuãdo. quedã adiuuãdo alias medicinas. Alterãdo quidẽ faciũt aut z^m calidũ frigidũ humidũ aut ſiccũ. ut ſi uenenũ ẽ calidus medicina cordialꝛ ẽ frigida ualde aut ſtipticãdo aut incidendo. ſicut lutũ ſigilatuꝫ qđ prohibet ſui ſtipticitate uaporis eleuatiõem & ſtipti cat cor. ſicut etiam lutum armetum. unde datur in peſtilentis incidendo ſicut ſi uenenũ ſui uiſcoſitate i ſtomacho ſuffocaret. tũc dantur fortiter inciſiua. ut incidaẽ & educaẽ. ſicut in fungis datur aqua raſani. & ſterc° galine. que fortiter incidunt. Euacuando autem ſicut quedã que ſunt cordiales. ex hoc quia uenenuꝫ euacuant & expellunt. ſicut tiriaca. ſicut etiã lutuꝫ ſigillatũ. qđ nõ ceſſat facere uomitũ. quouſq; expellerit uenenũ. ut ẽt ſunt euacuatie aliaꝝ medicinaꝝ corruptaꝝ admiſtaꝝ cordi uel ſubſtantie ſpiritus ut agaricus mirobalani lapis lazuli. Intelligendo tamen qđ licet ille medicine liberent a uenenis alterãdo uꝰ reſiſtendo uel euacuando. tamen ſemꝑ eſt in eis aliqua ꝓprietas cõfortandi cor. ſicut in tiriaca. Medicine autez que iuuant cor in nocumento uenenoꝝ adiuuando alias medicinas. quedã faciunt hoc portãdo illas ad cor. ſicut ponit i tiriaca pulegiuꝫ & ſticados. & ſimilia. Quedã autẽ faciunt hoc cuſtodiẽdo alias medicinas a corruptione in materia. ne quãdo ad cor ꝓueniunt cito corrumpaẽ. ut opiũ. Quedã faciunt h° cõſolando ut medicine que ponunt i trociſcis tiri. q̃ ponunt ad reprimendũ caris tiri maliciã. ¶ Ex qb° iaz dictis apparet ꝓio que ſũt medicine uere cordiales. qa ille que de ſe cor confortant ¶ Apparet ſecũdo que ſunt medicine q̃ uere cordiales nõ dicunt. ſʒ tiriacales. qa ille ꝓprie que liberant cor a nocumentis uenenoꝝ aliquo modo liberationi predicto. ¶ Apparet. 3°. in quo differunt. quia quaſi ſicut uniuerſale & ſpecies. naz omnis medicina cordialis ꝓprie ẽ tiriacalis. Omis medicina enim q̃ uere cõfortat cor ẽ cordialis. & tiriacalis. ſʒ non omnis tiriacalis ẽ uere cordialis. qa ꝓprie & abſolute cor confortat. quia res multũ frigida ẽ tyriacalis. nõ tamen ẽ cordialis. ut lactuca. ¶ Apparet quarto que ẽ natura medicinarum cordialiũ uere. qa ille ſunt equalis complexiõis uel parũ excedentis. ſunt ẽt appropriate & abſolute cõfortantes. ¶ Apparet ẽt que eſt natura medicinarũ cordialiũ tyriacaliũ. quia ille poſſunt eſſe excedentis qualitatis & operatiõis. & qđ nõ abſolute cor confortant. ſʒ maxime cuz ẽ in diſpoſitiõe preter naturã. unde ipſe nocẽt cor

di. & iuuant. Nocēt enim si afferantur sano corpori. ut patet discurrēdo p illas. Res eni multū calide & frigide sano corpori nocent. Res etiam multū stiptice. ut bolus ar. Res etiā mulū incisiue ut rafanus. Res euacuatiue etiaz. ut agaricus lapis lazuli. Et ideo comperate sane dispositioni corporis dicunt quasi uenena. Sed ipse iuuāt & cōfortant qñ corp⁹ nō est in dispōne naturali ut quādo corp⁹ ē uenenatū. naz per ea excedētes qualitates resistunt ueneno. ¶ Ex qb⁹ apparet qđ ipse medicine ponunt medie inter corpus & uēna. nā si referant ad corpus simpliciter sanū. sunt ei nocētes. sed si referant ad corpus uenenatū sunt iuuantes. Et hoc est qđ ulr. Gal. quinto đ simplici medicina. Et Serapio in ca° de medicinis custodientib⁹ uel liberantibus Dicebat eni qđ iste medicine cordiales que liberant a ueneno sunt medie inter naturā corporis & uenenuz. Illud eniz potest inter aliqua duo dici mediū. ꝙ ad utrunq; relatum optinet uirtutem extremi. Fuscū eni relatū ad albuz potest dici nigruz & relatum ad nigrum potest dici albū Medicine aūt a uenenis liberantes si comperant ad corpus absolute sunt nocentes. si autem comperantur uenenis iuuātes & impugnant eis. Auer. autem stimulator & contrarius nostroruz auctoriuz precedentiū. Ipse aūt inexpertus medicine ut ipse de seipso fatet cōtradicit. Gal. & alijs medicis de hoc qđ medicina liberās a ueneno nō ē media inter corpus & uenenuz. ¶ Et conat tali ratiōe p bare. mediū ē eiusdē generis cū extremis. medicina aūt liberans nō ē talis. sicut ēt dicit quito colliget. capſo de medicinis operātibus contra uenenū. ipse aūt deceptus ē fallacia equocatiōis nō eni uoluit dicere Galienus qđ talis medicina ē media per cōmistiōez. uel p formalē participationē utriusq; extremi. Nō eniz fuerūt sic insani Aui. Gal. & Serapio. qđ crederēt tyriacā. habere medietatē anie humane. & medietatē forme ueneni. sz dī hec medicia media cōperatiōe. ut dictū fuit. aut aliq̄ participatiōe. Participat aūt tyriaca humana ꝓportiōe effectiue sicut omnes medicine dicūt sane effectiue. pticipat aūt tyriaca ꝓportiōe ueneni formaliter. & qa aliq° uirtute aliter. & aliquo alio formāliter nō pōt ponere mediū. Sicut sanitas pticipata ab una medicina & homine nō reponit sub eodē genere. & iō ēt talis medicina nō potest sub eodē genere reponi licet mō aliquo sit mediū. ¶ Dicendū g° đ coriandro ꝙ apud auctores ē diuersitas. quidā eni ponūt coriardrū frigide cōplexionis. sicut Auic. in capſo đ coriandro & dyas. & Rasis tractatu 3°. & Haly. in sua pratica. Q uidā aūt ponūt cōtrariū iter medicinas calidas & sicas. sic Serap. 2° tractatu đ medicinis calidis & siccis. sicut Auer. 5° sui colliget. & sicut Gal. ut ponit ysaac

đ dictis particularib⁹. ca° đ coriandro & circa istans. Et oēs sunt moti certis signis. Q uidā. ponūt ipm calide & siece cōplexionis. faciūt hoc qa sentiūt in eo amaritudinē & aromaticitatez. ¶ Q ui aūt ponūt eū frigidū faciūt hoc. qa sentiūt in eo frigiditatē. Potest ergo poni coriandrū calide & sicce cōplonis quoad ptes subtiles. Frigid aūt & sicce cōplonis quoad ptes grossas. q autē ps ꝑualet. difficile esset ponderare. ¶ Sciendū tñ ꝙ coriandrū exterius approximatū calefacit qñq;. & qñq; infrigidat. ¶ Nam si in cuti est aliq̄ dispositio frigida. que poros opilet. & interi⁹ sit materia grossa. si coriādrū approximet penetrāt eius ptes subtiles iteri⁹. & ꝑtes grosse pp densitatē cutis remanēt. & phibent a penetratione. & iō iste ptes calefaciūt & resoluūt. & isto mō coriandrū resoluit scrofulas ut asserit Auic. soluendo rōnē Gal. Aliqñ tñ coriandrū exterius approximatū infrigidat. sicut si esset apostema calidū. nā tunc ꝑpter cutis caliditatē penetrat iterius cū sua pte subtili. & cū pte sua grossa. ps aūt subtilis đ se est apta resolui ex forti caliditate remanet ergo ps grossa & infrigidat. & ideo emplastratū in erispila infrigidat. & ꝑcipue cōiūctū cū alijs reb⁹ frigidis. Sed coriādrū sumptū interi⁹ infrigidat. qa ptes grosse ñ phibent a penetratione. sed penetrāt simul cū subtilibus. uñ subtiles resoluunt citius q̄ grosse remanentes. ideo grosse infrigidāt. ¶ Ideo Auic. loquēs hic đ coriādro qđ assumit. posuit ipm in numero medicinaz frigidaz apparet. ergo qūo auctoz sentētie soluant. ¶ Ex quibus omnib⁹ pz quid dicendū ad questionē. nā ꝑmo coriādrū pōt dici medicina cordialis quia đ se confortat cor. si sumat i parua q̄titate. Et ratio ē que sumitur ab Auic. in đ uirib⁹ cordis. ca° đ coriandro. Nam illa medicina pōt dici cordial⁹ que hēt caliditatē subtilez aromaticā. & quādā stipticitatē. h° autem ē coriandrū. Dico tamē qđ in multa quantitate nō ē cordialis medicina. sz dici pōt tyriacalis. nam si offeratur sano corpori occidit. sed si offerat nō sano. ut in eo in quo m⁹ri fumi generantur. Pōt dici cordialis. qa prohibet uapores ascēdere ad spiritualia & ad caput. ut auctores ponūt. ¶ Tūc ergo ad ea que in cōtrariuz dicuntur. primo cuz dicitur. qđ est uenenum. non est cordiale. Dico qđ uerū est. sz medicina cordialis ēt in multa q̄titate pōt medicina dici tyriacal⁹ q̄ naturā ueneni participat. & ideo coriandruz iter uenena q̄ndoq; ponit. sicut lactuce succ⁹. ¶ Ad aliud cum dicitur. quod est summe calidum & frigidū &c. ¶ Dicenduz ꝙ res multum calida uel multuz frigida ponit inter medicinas cordiales tyriacales. que nō dicunt ꝓprie cordiales. etiam i pauca quātitate pōt dici cordialis. & coriādro cuz pauca quātitate iest stipticitas & aromatici

tas.& leuis caliditas.uñ cordialis dici põt &c̃.

TRemor cordis. ¶ Supius Auic.in generali magis determinauit d̃ dispositionib⁹ cordis & curatõe illaꝝ Hic determinat d̃ qbusdã spãlib⁹ dispositionib⁹ cordis. Sunt autẽ iste dispositiones.tremor.syncopis.causis uirtutis.& apostea ¶ Quatuor ergo fac̃.pmo tractat d̃ tremore.2° d̃ syncopi.3° de casu uirtutis.4° de apostemate.2ª ibi syncopis.ibi 3ª.hoc plurimuꝫ cõtingit.ibi 4ª apostema.Pria in tres.qa prio ostendit qd sit tremor & sue cause cordis.2° ostendit de signis eius.3° de curatiõe.ibi 2ª.tremorẽ cordis.ibi 3ª in materiali.Prima in duas.primo.ponit diffinitiõeꝫ.2° causas.ibi 2ª.& causa. ¶ Cõsyderãdũ qd in tremore cordis cõsyderamus pceptiõem nocumẽti.& 1° modo ẽ accidẽs uirtutis sensitiue Et cõsyderamus maliciã motus & 1° modo est accidẽs uirtutis animalis motiue. ¶ Et cã. Hic exequit̃.& prio põit modos causaꝝ qb⁹ tremor cordis accidit.2° declarat ibi 2ª.& materia Hec pars habet duas.prio determinat de tremore cordis facto a diuersis causis intrinsecis uꝫ extrisecis.2° declarat d̃ tremore cordis facto a cõmunitate.ibi 2ª.factus aũt cũ cõmunitate.Pria in septẽ.sicut septẽ sunt modi causaꝝ.q̃s declarat ostẽdẽdo quomõ faciunt tremorẽ cordis.ibi 2ª.& ille.ibi 3ª.apostema uero.ibi 4ª.& similiter.ibi 5ª.factus aũt.ibi 6ª.& factus.ibi 7ª.factus aũt. ¶ Dic̃ prio qd materia uẽtosa ẽ leuior & facilior eaꝝ.leuior qa nõ grauat.facilior.s.ad resolutiõeꝫ. ¶ Sꝫ cõtra uehemẽtiores dolores pueniũt a uẽtositate q̃ ab humorositate.& uẽtositas ẽ magis preter naturã. ¶ Dicẽdũ qd uẽtositas ẽ duplex.q̃dã uaporosa subtilis.cui nõ ẽ cõiũcta cã a qua eleuat̃.& illa ẽ leuior omni materia quia statim resoluitur.Quedam autem est grossa.cui commista est causa a qua eleuat̃.& illa est difficilior plurib⁹ causis humoralib⁹.qa nõ est d̃facli resolubilis.& ista causat fortes dolores.sicut in colica & yliaca. ¶ Considerandũ post qd si in mala cõplexione cordis nõ esset resi duũ uirtutis.qa.s.alique partes cordis essẽt fortes ñ omio pmutate.aliaq̃ autẽ egrotãtes.tũc ñ posset fieri tremor cordis.Nõ enim fit tremor cordis.nisi qa uirtus precipit nocumentũ nõ põt autem pcipere nocumentũ.nisi alique eius partes sint sane.ubi ipsa sit fortis.nõ enim fit sensatio doloris in mala cõplexione diuersa.nisi per aliud residuũ bone cõplexionis.ut Auer.3° colliget.capitulo de accidentib⁹ sensus tactus.cuꝫ ergo cor p uirtutẽ sentit nocumentũ.mouet se ut illud expellat motu tremulo inordinato.ppter uirtutis debilitatẽ.Vtrũ autẽ mala cõplexio equalis possit facere cordis tremorem habet dubiũ. ¶ Trẽ

mor cordis qñ supfluit.permutat̃ in syncopi.naꝫ qñ residuũ uirtutis cadit.tunc fit syncopis.& postea mors. ¶ Et unaqueq̃ cõplexionũ.qa ex una quaq̃ põt debilitari uirt⁹.& fieri in corde mala complexio diuersa.ut notum est. ¶ Sed quãdo q̃.Interponit silicet apostema frigidum spaciuꝫ silicet maius q̃ calidum.quia nõ sic cito interficit uel interpunit spaciũ.s.inter tremorẽ & syncopiꝫ & mortẽ.quia uirt⁹ i hoc apostemate ñ tantuꝫ exteret̃.q̃ tũ in calido.ut aliqñ existẽte tremore resumat̃ uirt⁹.& cesset tremor.et ñ fit syncopis licet forte hoc sit breue nocumẽtũ. ¶ Et similr resolutio. Adiungit cãs. que sunt opilationes. ¶ Vnde cõsiderandũ q̃ Auic p uenas sensibiles intelligit artharia s.ñ tñ intelligit cãnales.q sũt rami trachee artharie.Possunt aũt uocari sensibiles.quia sunt pulsatiles.alꝫ qa cõtinẽt sanguinẽ itelligẽdo d̃ uenis.cũ ergo materia continet̃ i his arthariis.facit tremorẽ pp motũ.q cordi cõmunicat̃.& ponit pulsum diuersuꝫ.& ñ faciunt nocumẽtũ in anhelitu.sicut apparuit medico in firmo.d̃ quo tractat Cap̃ 4° d̃ interioribus⁹ i fine aliqñ aũt ista materia cõtinet̃ magis in cãnulis. & tunc facit asma magis licet posset facere cordis tremorẽ. ¶ Factus autem a communitate. ¶ Ponit cãs tremoris cordis facti a cõmunitate. & prio enumerat diuersos.2° ponit quãdã significationẽ sumptã ex tremore cordis p⁹ egritudines.ibi 2ª.& si q̃s. ¶ Vbi cõsiderãdũ q̃ i nausea duo cõsideram⁹.s.repletionẽ stomachi quo ad sui uillos.& eoꝝ debilitatẽ.& hoc põt dici spasmus ñ q̃ in stomacho fiat spasmus.cum nõ sit mẽbrũ musculosuꝫ.ut Cap̃.6°.de accidenti. ¶ Dicit̃ aũt dispositio similis spasmo p̃p multam repletionẽ & consideram⁹ ipam secundũ se.ut ẽ quedã abhominatio ꝓueniens uomitũ. Vult g° dicere Auic. q̃ nausea que ẽ abominatio quedã .s.aduenit cũ tremore cordis post egritudines. & cũ cõiungit̃ talis abhominatio uomitui est malũ.qa significat spasmũ.s.prio mõ sumptuꝫ qa significat maximã stomachi et uilloꝝ debilitatẽ & repletionẽ ppter egritudinẽ p̃cedentem ex qua repletione tremor cordis accidit cũ cõitate ad stomachũ.que ẽt repletio ẽ multa.propter multam debilitatem stomachi factam ex egritudine precedenti.

TRemorẽ. ¶ Diuidit̃ i duas.prio determinat i generali d̃ signis.2° i spãli d̃ ppriis signis.ibi 2ª.& significãt.Hec in duas.prio determinat d̃ signis tremoris secundũ diuersas causas 2° d̃ signis ei⁹ qui fit a cõitate.ibi 2ª.fact⁹ aũt. ¶ Prima pars habet octo.sicut octo ponit distincti ones p signa tremoris cordis facti penes diuersitatẽ octo causarũ p̃dictaꝝ.primo determinat d̃

diuersitate tremoris cordis facti a materia. 2° ab apostemate. 3° a solutione continuitatis. 4° a causis extrinsecis uel uenenis. 5° a uermibus. Sexto a malicia complexionis. Septimo ab opilatione. 8° a subtilitate spirit⁹. ibi 2ª. significant apostemosum &c̃. ptes patēt. Prima in quinq; sicut quinq; fuerūt materie. q̃s enumerat. ¶ Notandum tamen qđ Auic. dixit tremorem cordis emnē. aut quoad omnem causam. aut quia tremor cordis est duplex. quidam qui dicitur pulsus cordis. quidā. qui ꝓprie dicit̃ tremor. & habēt quasi eadē signa. sed remissiora sunt i pulsu cordis & min⁹ continua. ¶ Considerādū 2° q̄ in asmate propter impedimentū anhelit⁹ é maior uelocitas & frequētia pulsus. in tremore g° cordis aliquādo ad hoc deuenitur. ut cū fit ab apostemate. aut alia mala complexione calida forti ¶ Cōsyderādū qđ tales humores possunt aggregari i corde aut a se. & sic p⁹ aggregat̃ sanguis & aquositas & uent⁹ uel fumus. raro aūt melancolia & colera. aut aliūde & tūc communiter fit a colera. cū colera mobilior sit. sepius aggregat̃ qđ melancolia uel flegma. Si aūt esset a determinato mēbro. tūc a cerebro plus melancolia & flegma. quia isti ibi pl⁹ aggregat̃. & sunt apti descendere. ab epate aūt recipit eū. q magis ibi aggregat̃. ¶ Nota qđ tremor cordis dicit̃ nomen commune ad motū uirtuosuz cordis. quo fugit cor a nocumēto. & ipellit & fit a causis nociuis sensatis ꝓprie a mala complexiōe diuersa. Ii subito & uehemēter sit soluta cōtinuitas apostematis & similib⁹ ad motū tremulū. qui fit a causis debilitātib⁹. ¶ Nota qđ i tremore cordis sanguineo ē in pulsu ifl̄atio uelocitas & magnitudo ēt in hora in qua fit tremor nō adest. cum ibi sit repletio & caliditas. ¶ Iuuat̃ a coitu. pp multū semen qđ in eis aggregat̃. etiam quia coitus euacuat. sz in frigido nō sic se habent. quia a coitu nocentur. & cū cessat tremor. nō habent pulsuz frequētē. sz tarduz rarum & paruum. ¶ Et factū a complexiōe singulari calida. Velocitas pulsus. & frequentia. ꝓpter additaz caliditatem &c̃. ¶ Q uāuis sit qa ēt cessante tremore. quia stat caliditas habent uelocē & frequētē pulsum. ¶ Et ē post cās spasmaticas. Sūt aūt cāe spasmatice labores uehemētes. uigilie & huiusmodi. ex quib⁹ ꝓuenit caliditas in membris. ¶ Factū aūt ab opilatione. ¶ Notandum qđ diuersitas in pulsu prouenire pōt a multum debilibus uirtutibus. & in hoc nō ē piuersitas iter magnū & paruū. & forte & debile. quia uirtus debilis pulsuz magnū & fortē nō facit. prouenit etiā in pulsu diuersitas ex grauamine materie in corde. & hāc excludit Auic. cū dicit. cū priuatiōe signoz replectiōis. relinquit̃ g° q̄ hec diuersitas fit ab opilatiōe. ¶ Factus autē a subtilitate sensus. ¶ Notandū q̄ cor multe sensibilitatis ponit corporis operationes incolumes. Multa eniz sensibilitas cordis non prouenit ex defectu aliquo in eo existente. sed potius est signū bone dispōnis i eo existentis. & ideo pulsus ē sanus & fortis & anhelitus nisi aliud mēbruz impediat. & habent operationes cōsuetas. si g° his existentib⁹ in homie. faciliter tremor cordis apparet é signū. q̄ a subtilitate sensus cordis procedit. Illi autē q̄ habent sensus cordis subtilitatē sunt illi in facieb⁹ quoz̄ semper apparēt uestigia accidentiū anime. nunq̄ eni facies eoz̄ est sine aliquo signo animaliū passionū. s. letitie uel tristitie uel aliozq̄ leuissima causa eos ad utrunq; mouet. Et hoc est qđ Auic. dixit. q̃uis sit parū. s illud qđ iprimit in eis accidens anie. Et factuz a causa stomachi significat diuersificationes uel significatiōes diuersaz̄ dispōnuz stomachi que dicuntur fen. iz. stomachus eni secundū diuersas dispōnes inducit cordis tremorē. Signa uero illaruz dispōnum factiua sunt causarū tremoris cordis facti a stomacho. ¶ Et appetit⁹ Naz intensus significat causas diuersas appetit⁹ canini. quib⁹ cor cōpati pōt stomacho & ꝑstratus appetitus uł corrupt⁹ significat alias diuersas dispositiones stomachi dicēdas fen. iz. qb⁹ ēt dispōnib⁹ cor cōpati pōt. ¶ Et qđ expellitur. s. p uomitū. nā materia que a stomacho uomitu expellit̃. oñdit qualis sit stomachi dispō. q̄ tremorē causat. an flegmatica uel colerica &c̃. ¶ Imaginationes. s. ad diuersos cibos calidos ꝓ frigidos. incisiuos uł unctuosos. oēs. n. significāt contrariā dispositionē in stomacho. ut appetitus uel imaginatio ad cibū uel potū frigidū actu significat i stomacho dispōnē calidā. Et nausea et punctio sunt signa diuersaz̄ stomachi passionū & tremoris cordis. ¶ Stomachus alleuiat̃. s. tēpore euacuationis stomachi a cibo & ieiunio stomacho. quia tunc stomach⁹ minus a cibo grauat̃ nisi passio stomachi que ē cā tremoris cordis sit ꝓpter colerā effusam ad os stomachi. quia talis tremor cordis tēpore uacuitatis stomachi a cibo augetur. cū in talibus colera magis fluat hoc tēpore ꝓpter ebulitionē & caliditatē. ¶ Et de signis tremoris cordis a stomacho ē q̄ sit uehēns hora q̃ cib⁹ icipit digeri. tūc. n. cū cib⁹ cōmouetur stomachus lesus existens magis đbilitat̃ & grauat̃. unde tremor cordis tūc addit̃. ¶ Et ille qui fit cū cōmunitate pulmonis habet signa talia. quia habens tremorē hunc cordis est parat⁹ asmati. ꝓpter nocumētū materierum. que sunt in pulmone. cū crescunt & opilant & ideo i illis sunt signa humoris pulmonis & opilatiōis uiaz̄ eius. quas diximus supra. sen. x. capō đ asmate. hic tamen communis est error in libro Aui. quia alius habet dicem⁹ capō de asmate. alius habz̄ dicet̃ in capit° de signis & causis syncopis. sed

cōuenientior lr̃a esset.s.quas diximꝰ supra sen. x.capło de asmate.Hic tamen est cōmunis error in libro Auic.quia aliqñ dicemꝰ stat ꝑ diximꝰ & econtra.ut in pluribꝰ ptibꝰ totiꝰ Auic.apꝑet. ¶ Factus aūt pp febres. ¶ Dicēret quis none hoc p̄dixit esse notū.statiz enim dixit.factꝰ cū cō munitate corporis totiꝰ i fe.ut manifstū ē.ad qd ergo repetiſt Auic. ¶ Considerandū q̄ febrilis caliditas pōt esse cā tremoris cordis.aut propter nocumētū qđ mēbris iferr.que mēbra lesa a mſta caliditate fe.ipsa postea cor ledūt.Et hanc cō munitatē tetigit Auic.ꝑus.aut febrilis caliditas totiꝰ corporis ē cā tremoris cordis.qa ipa forāli ter ñ mediāte mēbroꝝ nocumēto sed ꝑ se cor le dit.& ampliꝰ iflāmat.& đ hac loquit̄ hic & di xit.q̄ hūc tremorē cordis significāt significatio nes.dicte in suo caº. ¶ Aliqd huiꝰ dixit supᵖ caº đ egritudinibꝰ cordis dicēs.ut uerificet̄ ꝑ paro xismos suos.& ꝑ crises suas. ¶ Dixit post.qđ ex eis q̄ significāt ipm.& itellexit p hº tremorē cordis stomaticū.q a pūctura stomachi ꝓuenit. Accidit ēt qñq uehemēs punctura i stomacho. sicut eēt ibi acꝰ.ul'manꝰ unguibꝰ pungēs et cur rit saliua ab ore stomachi p os.& tūc ſgnificat̄ tremor cordis dū pseuerat.& ista sūt signa ma nifesta que uidimꝰ accidere i mordicatōe stoma chi. ¶ Dubitat̄ aūt.an tremor cordis possit fie ri a mala cōplexione facta in eo.habitū enim est supra qđ nō.Ideo eniz prouenit tremor a mala compłone qa uirtꝰ debilitatur.ex qua debilita tione eū ñ puenit̄ ad ultimū.fit in corde agitatio quasi aliquod nocumētū expellat.sed talꝰ nociui expulsio ñ fit.nisi dū ꝓcipit̄.sed in mala cōpłe facta uel equali ñ ē ꝓceptio neq; sensus. Ethicꝰ enim ppriā caliditatē ñ sentit.& licet sit maior q̄ conueniat.ut Auic.pº can.fen.zª.caº de causis doloris. Item semp ea stante esset tremor cordis ¶ Oppositū sentit hic Auic.dicēs q̄ ē post cās spasmaticas sine materia.ut i ethica & similibꝰ loquit̄ aūt đ tremore cordiſ facto a mala cōplexi one calida sine materia.talis aūt aut ethica est equalis. ¶ Cōsyderādū tamē qđ cū tremor sit motus tremulentꝰ cordis.oportet ut fiat a tot modis causarū.q̄t modis pōt tremulāter moue ri.Pōt aūt cor tremulāter moueri.aut qa perci pit aliquod nocumentū.qđ tentat expellere.aut quia debilitat̄.unde uillos naturaliter dilatare & cōstringere nō pōt.sz tarq̄ debile existēs.cū motu tremulo illud faciat.Videmus tamē hos duos modos causarū in alijs mēbris tremorem causare.& maxime ex đbilitate uirtutis motiue mēbroꝝ.ideoq; qñz tremit.qa uirtꝰ motiua đbilꝭ ē.Vnde tētās motū suū nō pōt facere nisi cum tremore.sicut uidemus de manu debili.q̄ si qe sceret.& nō tentaret motū nō tremeret.Similer uidemus de stomacho.q quādoq; đbilis existēs cū quadā titilatiōe & tremore sup cibo se cōtra hit.& hº ñ nisi a uirtutis đbilitate ꝓcedit. Tre mor gº a uirtute debili absolute fieri pōt absq; perceptiōe sensata nocumenti.Differūt aūt hi duo modi tremoris.nā unus tremor ē accidens animalis uirtutis ut ille qui fit in membro moto motu uoluntario.Sz alius tremor ut stomachi ē accidēs uirtutis naturalis.sic stomachi motꝰ est naturalis.sic ergo in corde pōt fieri tremor. aut quia rem nociuā precipiat.aut ex debilita te uirtutis dilatatiue & cōstrictiue.tunc gº fiet tremor cordis ex preceptiōe rei nociue.quādo fi et ex dolore uel apostemate aut solutiōe cōtinui tatis.aut mala cōplexione diuersa.Tunc autez fiet tremor a debilitate uirtutis.q̄ uirtꝰ cordis dilatatiua & cōstrictiua ex debilitate cor natura li motu mouere nō potest.potest gº mouere mo tu tremulo.Ex quo apparet.qđ mala complexio facta potest esse causa tremoris cordis.nō.quia ꝓcipiatur.sz ꝑpter debilitatē quā ponit i uirtu te dilatatiua & cōstrictiua cordis.Et differūt hi modi tremoris cordis.qa tremor qui incipit cuz ꝓceptione incipit a perceptiōe nocumenti.& exin de fit motus tremulus.qa cor tentat illud quod pe rcipit tarq̄ nociuū expellere.unde fit tremor. sz alius tremor cordis fit ul'incipit.a uirtute de bili tentāte facere suū motum.quez cū nō possit. fit uel potest fieri tremor.sicut in manu debili tentante aliquid cōstringere.cū nō possit & dato quod ibi nullus sit sensus.Differunt.zº.qa unꝰ ex his tremoribꝰ est accidens uirtutis naturalis solius.ut ille qui fit a pura debilitate.Sed alius tremor cordis est accidens naturalis motiue & animalis sensitiue ſaltē per incoationez. ¶ Sed tu dices.cur non in ethica fit tremor cordis cum semp sit mala cōplexio equaliter ¶ Dicendū q̄ ēt i mala cōpłone diuersa ñ fit semp tremor cor dis.sz cū ipsa addit̄ ut ꝓcipiat̄ uñ & hēt pyo dos.similiter & i ethica.tunc fiet zᵐ qđ uirtꝰ đ bilis magis uel minꝰ aggrauabit̄.stante gº uno mō debilitatis uirtutis in ethico aliqñ cor eget maiori uel minori dilatatione propter diuersas cas.tunc ergo fiet cordis tremor. ¶ Sz tu dices iste tremor cordis habebit ꝑ ſra causa rē nouā. que aduenit.ñ aūt malā cōplexionē equalem. ¶ Dicēdū hº nō habere ueritatez.nā si ille cāe sint ĩcitatiē.principalis tamē cā huiꝰ mali motꝰ ē uirtutis defectus a mala cōplexiōe.sicut non esset credendū.qđ si aduenięte cibo stomacho đ bili.stomachus cōtractiue moueret̄ motu titila tiuo.causa illius sit cibus.sz stomachi debilitas. ¶ Sicut nō ē credibile qđ existēte corde debili.in uirtute dilatatiōis & cōstrictiōis ꝑpter malaz cōplexiōez factā qđ aduenięte causa ponente eū in maiori necessitate dilatationis & constrictio nis.unde motꝰ fit tremulus.& qđ illius causa

sit res adueniēs.sz uirtutis debilitas erit cā que ex mala complexione facta equali pōt esse. Ad illd aūt qd dicit de auctoritate Aui. dicendum qd loquit de tremore ubi fit perceptio rei nocie Vel dicēdū qd in malla complexione equali est uirtutis residuū.qa adhuc est fic fortis. qd cor mouet dilatatiue & cōstrictie adueniente ergo cā noua que causa eā ad dilatandum cogat. ipia mouet cor.quasi expellat nocumētū nō q̄si.i.qd sed quasi.i.sicut uſsimiliter.Cor aūt cū nocumē tum uult expellere.cum tremore mouetur.sicut etiam fit ibi.si eni adueniente noua cā cessaret a motu.uel succumberet fieret syncopis post dein de mors.cū ergo tentat mouere fit illud mele & cum tremore.

IN materiali.Positis causis & sign is tremoris cordis. Ponit Auic. curā.& primo i generali magis z°. in speciali.ibi.si.iste tremor cordis Vocant autē isti canones hic traditi indicatiōes magis .qa simul cōprehendūt curā diuersorum tremoꝝ cordis.& etiā qa per alterationē & eua cuationē traditur curatio sub quodā cōmuni mo do curatiōis.sicut in capitulis sequentib⁹ tradit cura tremoris particularis magis post ponendo tremorē calidū uł frigidū solū.primo ergo solū in hoc capło ponit can.curationis diuersorū tre morū cordis p euacuationē & alterationē.z°.de termiat de curatiōe cuiusdaz specialis tremoris cordis.de quo supra dixerat.ibi.si quis cōquerit ibi.z°.habens tremorē cordis. Prima in duas.naz can.curatiui hic positi ab Auic.sunt canoēs cura tionis tremoris cordis materialis magis.qa isti plus eueniunt.q̄ apostemosi aut facti a solutiōe continuitatis & qa curatio horū tremoꝝ cordis fit magis p euacuationē & alterationē comple sionis & cōfortatiōnē cordis.primo ostēdit qūo tremor cordis euacuatiōe curat.z°.ponit curam eius per alterationem.3°.per' confortationem.ibi z°.deinde.ibi 3°.& quemadmodū. Prima in du as.nā tremores & dolores cordis quidā sunt pp cordis passionem inherentem.quidam sunt ma gis p cōiratē.ió Auic.prio ponit curā primi.z°. secundi.ibi z°.ille uero qui ē &c̄. Pria i tres.p° ostendit curā sanguinei.z° flegmatici. 3° melan colici.ibi z°.& in facto aūt.ibi 3°. facti autez. Nota q̄ Auic.dicit fleubothomia & euacua tione sanguinis .s.p uētosas & scarificationez. & p.i.ultia.quia ut sup̄ dictū fuit una uice pos sum⁹ āmouere p fleubothomiā cordis repletio nē.qd ñ contingit p farmaciā. Secūdo consid rāduz fleubothomiā pseruare a ueris egritudi nib⁹ ut sumit ex cōmēto illi⁹ affo.sexte pticule. Quibuscūq; fleubothomia & farmacia.maxie aūt fleubothomia hoc tēpore facta a tremore cordis sanguineo pseruat.quia plus hoc tēpore sanguis multiplicat.Subtiliatio ēt cibi quia hec etiam ē cā minorationis sanguinis. Ideo Auic. prio can.fen.z°.ca° d naturis tēpoꝝ āni dicebat. q̄ nihil ē q̄ nos magis rueat ab egritudinib⁹ ue ris.q̄ fleubothomia & diminutio comedendi. In facto aūt.propter humorē flegmaticum &c̄.oportet q̄ i hoc fiat euacuatio cū medicinis. quarū uirt⁹ ad cor ñ puenit.sunt eniz mixta que flegma euacuant.nō tñ inde ut turbit hermoda ctilus.Illa aūt que flegma euacuāt sunt iere ma gne.ut iera hermetis.cui⁹ dosis sit.3.ij.& ex ie ris sunt iere cōitari.ut iera Gal.& iera cōstāti ni.et istarū opatio ñ transit ultra epar et caput & illas ieras uocauit Auic.ieras cognitas cómu nitati.quito can.tractatu secundo.Et iste non cō ferūt.quia istaꝝ opatio consequit ipressionem i cor. Quedā sunt iere magne.ut sūt iera hermitis ieralogodion.& iera rusi.& iera archigenis.& de istis est sermo. Sed dubitat.quare nō pre misit digestiōem mare rie. Dicēdū qd debet intelligi ex canonib⁹ uniuersalibus siue generali bus aut qa materia cordis apta ē ad euacuatio nem nō eniz pōt materia in corde tātū depraua ri.stante uita. Adhuc dubitat.quare nō pōit curā tremoris cordis facti a anima sensibilitate Dicēdum qd Aui dedit intelligi ex similib⁹ curis factis in capite stomacho & membris sensi bilibus.aut quia hanc curam nō licet facere. aut quia fieret cuz medicinis stupefactis. & in hoc esset terror uel parū perduraret.& hec esset cu ra inutilis.melius ergo ē ut dimittat.cum nul lum faciat impedimētum in operatiōibus.unde supra Aui.fenz° de imaginatiōib⁹.iste sunt res que nō parant ad nocumentum. Facti ppter sanguinē. Oportet qd in hoc intendat ad cu ram loci longinqui.i epatis.in quo fit grauatio mēbri.& hoc fleubothomando uenas capitis in brachio.aut uenas man⁹ si uirtus fuerit debilis Et tēperantia epatis.s.cum confortationibus que dicentur.s. fen.14.de regimine cōplexionis e patis frigide & sicce.aut i cura debilitatis epatis Si humor melancolicus fuerit pur⁹. fiat e uacuatio cū iera rufi posita quinto can. tractatu z°.cui⁹ dosis ē 3.iiij.& sufficiūt.ij.uel.i.ß.iteran do ei⁹ dosi.3.Et ieralogodion cui⁹ descriptio ibi ponit cui⁹ dosis ē.3.ß.uel minus & possunt da ri uel cum aqua.uel cum uino uel mixtis simul. Auicēna dosat ieralogodion.primo dosis aurei .iij.i.3.iij.uel.3.6.quia aureus aliqñ importat .3.i aliquādo 3.i.&.ß.& docet dare cum aqua calida & melle.& idē quoad hoc de iera rufina. Non posuit aūt Auic.curā tremoris cordis fōi a colera.aut quia raro euenit.aut quia ei⁹ curā p⁹ pōit ad curā tremoris cordis calidi.ubi purgari docet cū reubarbaro. Ille uero. Poit Auic.

curā tremoris cordis facti a cōitate & maxime ſtomachi.quia ut plurimū ab hoc fit.Vult ergo q̄ uomit⁹ fiat poſt cibū.quia leuior eſt.& poſt acceptionē rerū que ad uomitū p̄parāt.ut ſunt incitiua ut rafan⁹ &c̄.& uult q̄ fiat ſolutio uētris poſt cū ieris predictis & cū theodoricō.cui⁹ deſcriptio ponit ab Auic.quinto can.tractatu z° cui⁹ doſis ad pl⁹ ē.ʒ.iiij.cū decoctione epithimi. aut cum i.ra cōmuni confrotata cū colloquintida &c̄.Cū enī hec nō inueniunt̄.recurram⁹ ad has ieras cōmunes.& cōfortem⁹ eas cū agarico magis aut epithio.raro aūt cū colloqntida.¶ Ponit poſt Aui.regimē tremoris cordis ex colerico hūore facti.aut ex corruptiōe cibi i ſtomacho.ñ autē dixit de eo.q̄ fit a puſtula in ore ſtomachi & uermib⁹.quia horū erit cura ꝓpria.¶ Et quē admodū. Hic p̄oit curā tremoris cordis p cordis cōfortātia.& prio p̄oit can.z° modicinas ibi z^a.& ex eis. Et hec z^a in duas prio enumerat has medicinas.z° ſe excuſat.ibi z^a. & ego. Prima in q̄ttuor.z^m q̄d quattuor can. medicinarū cordis p̄oit.ibi z^a.& ex eis.ibi ʒ^a.aut potare.ibi 4^a.& ex eis.Aureus ē pondus.ʒ i.S.Et licet buglоſſa ſemper cōferat.quia cōfortat.tamē poſt euacuatiōeʒ plus.ſiue p̄ceſſerit materia flegmatica ſiue melācolica.quia buglоſſa nō multum excedit.ſed quaſi equalis eſt.¶ Tempore ſomni ut in eā agat uirtus.¶ Potare de gariofilo maſculo.qui ē nigrior.Pondus nuclei auelane uel amigdale.Cū lacte qa cito attrahit & penetrat maxie ſi materia p̄ceſſerit ſanguinea.unde carroborat potētiā cōiter.ut Serap.cap° d̄ gariofilo ¶ Aut de ſanſuco & ē maiorana que ſua aromaticitate cōfortat uiſcera omnia.ut Serapio capitulo de maiorana.Et de̅ cum aqua frigida. quia remittit caliditatē maiorane in complexiōe calida.Et cū uino ſi fuerit mala cōplexio frigida in corde.¶ Dixit p⁹.q̄d habens cordis calidita tē iuuatur.ſi ſemper ſcecuʒ habeat de aromatici tate & ſuffumigationib⁹ eius.Et ſi tremor cordis eſt male cōplexionis calide utatur i adoramētis.& aliis ſandalis.& cōmiſceatur cū reb⁹ ſubtilis & leuis caliditatis.z^m.can.ſuperius datuʒ. unde p̄miſceatur illis parum muſci.niſi malicia complexionis calide in corde excedat in ultimo.ſicut in cauſone accidit.qa tunc frigidis non debemus admiſcere calida.Et ex hoc habetis accipere. q̄d can.ſuperius poſit⁹ ab Auic.ſ.q̄ in cura male complexionis cordis calide debemus ſemper admiſcere calida cū frigidis.Habet ueritatē regulariter quia quādo in corde excedit malicia complexionis calide in ultimo ut i cauſone.& in aliis uehemētib⁹ intentionibus poſſum⁹ pura frigida adminiſtrate in epithimatibus & odoribus.& etiaʒ in his que ſumuntur.unde aquam damus puraʒ frigidā quandoq̄.& aliquādo res puras acetoſas infrigidatas.hoc tamen haberet cōſyderationē de ſe.¶ Dixit poſt q̄ ſi cū paſſiōe cordis que facit tremorē .fuerit mala cōplexio frigida debes admiſcere ambrā cū muſco.que ambo calida ſūt.& aquā camphoratā.& nō dixit Auic. camphoram puram.cum ſit frigida.ſed aquam camphoratā. Erit autem aqua camphorata accipere res aliquas aromaticas.ut oʒimum garioſi latū.ſpicā cynamomū & ſimilia.& coquere in fine addere paꝝ cāphore.& hec erit aqua cāphorata.ponitur aūt camphora.quia remittit de caliditate medicinarū illarū.licet enīʒ i cura male cōplexionis frigide cordis tute accedam⁹ cū calidis.debem⁹ tn̄ cauere ab his que faciūt ebulitionē & extēſionē in corpore cordis.uñ cōueniēter his calidis qn̄q̄ parū camphore admiſceā.¶ Galiam.i.gallā.ſ.muſcatū.ita in ſynominis mūdini.Oleū de citro.ſ.corticū & fit oleū d̄ citrangulis a Meſue in antidotario.& ſtat loco ei⁹.ſʒ ab Auic.quinto can.tractatu ſecundo ponit̄ oleū de citro q̄d ē calidū.ut eius opatio in deſcriptione patet.¶ Dicit q̄ ipē ñ multiplicat locutionē ſed ad ſummū ois medicina odorifera ē cordial⁹.¶ Conſiderandū cōciliatorē ſentire q̄ odor ſūptus ꝑ fumali euaporatione.aut ꝑ quadā ſubtili ſubſtātia uere nutrit ſpiritus. mot⁹ ad hoc ſignis minus ſuffciētib⁹.cū ui deam⁹ animalia i aqua & in igne uiuere.que corpora aliquo mō ſimplicia ſunt.nō tn̄ uere pura.ſed cōmiſta.ſi ē partes elemētorū que circa nos.ſic ergo licet res ſimplex & pura ñ nutriat.ua por tn̄ & ſubtilis ſubſtātia in qua fundatūr es pura ſpiritū uere nutrire poterit.Et hoc uidet̄ ſentire Gal⁹.in commēto illius affo.facili⁹ eſt repleri potu.ſecundū ttanſlationē grecā.Et Ariſto.ſentire uidet̄ in libello de pomo.¶ Et rōe monſtrat̄.nā aer attractus ꝑ cānā pulmonis alterat̄.et in ſpiritū cōuertitur.ut Gal.ſeptimo de iuuamētis membrorū. multo ergo magis ua por.Sētit etiā h° Galien⁹ .iz.terap.quito ca°.ubi animalis⁹ ſpiritus fonteʒ oſtendimus eſſe cerebꝝ.irrigari & nutriri ꝑ inſpiratiōem.i.per aerē attractū per inſpirationē ¶ Poſt ſubdit zodiaci.i.uitalis autem ſpiritus &c̄.nō in ſub ſtātiale autem ipſum ſecūdū cor in artharias contineri nutrimetum & ipſum ex reſpiratione maxime.ſ.q̄tum ad aeris attractionē.Reſpirario autem importat duos motus.ſ.i ſpirationē & expiratiōnem.Hoc autem Damaſcenus confirmat dicēs.olfat⁹ maxime ſi ſaliat i capite fum⁹ colericus q̄ qd̄ imbibit̄.iuuat.uidemus etiā multos ex odorib⁹ uiuere.& ſubito cōfortare.¶ Horū autē oppoſitum ſatis apparet quia aer nō affert noſtris ſpiritibus iuuamentū qd̄ ſit nutritio.uel iuuamentū qd̄ ſit euentatio. & mundificatio.ut Auic .primo can.fen .z^a. d̄ aere primo capto.immo duʒ aer attractus cōuer

titur ad qualitatez ſpiritus. quia ad caliditatem deſtruitur eius iuuamentū. & ſpiritus nō idiget eo ſed expellit illuz. & eſt neceſſari⁹ nouus aer. ut Auicena ibidē. non ergo nutrit. ut iſti ſentiūt ſimiliter etiaz nec uapor. unde ipſi hoc probant. ¶ Dico ergo qđ cū nutritio duo iporteat. ſ. uerā reſtauratiōem ei⁹ qđ deperdit fiēdam per uirtutes anime attractiue retentiue digeſtiue & expulſiue adminiſtrātes & p aſſimilatiuā & alʒ quibus perficit nutricatō miniſtratas. & h⁹ mō nō debetur nutritio ſpiritui ſaltē ut non appropriat ſubſtantie cordis. ſz ut ē ſpiritus cōmunis fluens ab mēbra. quia hic ſpirit⁹ formaliter aiatus nō ē. ſi qua igit nutricatio ſpiritui debet nō ē niſi per ipſorū cōtinuā regeneratiōem quēad modū accidit humoribus. ¶ Non enim humores ſepſos nutriunt. ſz generatiōem habēt cōtinuaz ſicut & ſpiritus. Et hoc quidez ꝓbatur. quoniā ſi ſpiritus communis in corde contentus ſeipſuz nutriret. eſſet formaliter animat⁹. cui⁹ cōtrariū omnes ſentiūt. & ſemp a pricipio uſq; ad finem ſpiritus maneret unus numero. cuius ēt tenetur oppoſitum. ¶ Vnde Gal. xi. tera. uſ. qđ zᵐ quā libet cibi aſſumptiōez fiat ſpiritus. & minor & amplior. ¶ Ariſtoti. tamē dubitat de hoc in libllo de cauſa motus animaliū i fine dicēs. utꝝ aliqđ idē ē ſpiritus ſemp. aut fit alter. Sermo autem tenens narratiue opinionem⁹ tenet qđ ſpiritus in fluens ſemp regenereť nō ꝑmanēs idez in tota uita. ſz de inato cōtrariū ſentiat. quia igit ſpirit⁹ hic unus numero manet nutricatioe nō idiguit ſz regeneratiōe poti⁹. ſi enī nutriret. nō idigeret regeneratiōe. ¶ H⁹ g⁹ ꝑmiſſo paz. qđ ſi uapor uel alia ſpālis ſuſtātia debeat regenerare ſpiritū aut reſtaurare. oporz qđ ſibi ut materia regenerātiōis ſubiiciat. hoc aūt cōueniēs uidetur. nam nō fit quodlibet ex quolibet. ſed determinatum ex determinato. ut primo phicorum. cū g⁹ ſpiritus tanq̄ materiā ſibi appropriet ſubtilitatem humorū. ut Aui. fen pria primi. capło de uirtute uitali. & libro de uirtutibus cordialibus. Et ¶ Galienus ſexto de iuuamētis mēbro. ū dicit qđ eſt uapor ſanguinis temperatus nō ergo poterit pro ſui materia ſubiici uapor extriſceus uel aer. ¶ Ahuc cuiuſcunq; forme introductio p̄ſupponit ſibi determinatā materiaz. quā ſemp preſſe oportet ſue introductioni. Non enim forma homis imediate ex pane uel carne generatur. ſz in media te in elementa inducitur. neque i cibū ſed in ſanguinē. neq; caro aut quelibet pars niſi ex ſanguine imediate generatur & augetur. nō autē ex pane imediate ut patet. ¶ Sic & ſpiritus ſuaz generatiōnē habebit ꝑ ſue forme introductiōnē i materiā determinatā. hoc g⁹ aut eſt ſanguis uaporoſus. aut aer. aut uapor exteri⁹. nō enim ſimul poſſunt eſſe eius ſpirit⁹ materia. Vnius enim forme una debet eſſe appropriata materia alioq̄n quoli bet fieret exquolibz. & uni plura eſſent imediate cōtraria. cū motus fiat de cōtrario in cōtrariū. ſi g⁹ ponit materiā ſpirit⁹ uapotē extrſiecū. nō potetit ex ſanguine fieri. ſi autē ponit ſanguinē eius materiā. nō poterit materia eius uapor exterior eſſe uꝑ aer. & h⁹ eſt ſatis cōueniēs. ſiue i materia unā formā ponamus ſiue plures. omnes tamē cōcedunt qđ ſub quodā ordine ueniunt ad generationē & corruptionez. nec immediate due forme diuerſe ſpeciei in materia iequali gradu ueniūt ad corruptionez ut alia forma generet. ut ꝙ imediate aliqua forma introduci poſſet in duab⁹ materieb⁹ diuerſis. oportet ergo dare ordinem. ſicut datur ordo ciboruz ad ſanguinez in generatione hominis. prius enim cibus fit ſanguis. q̄ attingat formā hominis. nec ambo ad hoc equaliter uenire pñt. ¶ Ponēdo igit ordinē erit iſte. ꝙ ſanguis cū ex eo fit ſpirit⁹ trāſit in materiā exterioré. quod nullus ſentit. aut aer aut uapor exterior. & tranſit in materiā ſanguinis. qđ ēt impoſſibile ē. cuz aer & fumalis euaporatio ꝓprie digeſtionē pati ñ poſſint. ut ſumit ex quarto methaurorum. aut ſimul ambo in materiā ēt refrangunt ex q̄ fit ſpirit⁹. & hoc incōueniēs eſt. quoniā ſanguis abſq; hoc ꝙ aerē in ſe habeat ē p ſe ſufficiēs materia ſpiritus. ēt quia inequaliter diſtāt ab illa materia cōmuni ſanguis & aeris tñ deberēt ſtatim & imediate in eā trāſmutari. ſanguis enim tēdit ad naturā magis groſſam & cōpoſitā. uapor autē & aer tēdunt ad naturā ſimplicē & elementalē magis. ¶ Diceret aūt quis. ꝙ ſpiritus generat imediate ex una cōmuni materia. que ē quedā ſubſtātia uaporoſa ſubtilis alia a natura ſanguinis. & ñ eſt ſanguis. & a natura aeris exterioris. & ſpirit⁹ uaporoſi & odorabilis. cū g⁹ ex ſanguine ſolo fiat ſpirit⁹. in illa conuertet ꝑ⁹ & cū ex aere ſolo uel fumo odorabili fiet ſpirit⁹ ēt prius conuertet in illā. illa enim erit imediatū ſubiectū & materia ſpirituū quēadmodum' nos uidem⁹. ꝙ ſi forma carnis debeat iduci i ſanguinē. oportet illā materiā ꝑ⁹ in ſanguinē uerti. ille enim poſſunt eſſe diuerſe materie. nā ex pane fit ſanguis & ex carnib⁹ & herbis & uino mixtiz ſimul & diuiſim. quia ꝑus fit chilus. Si ergo ex ſpiritu & ex fumo & ex aere exteriori fieret aliqua materia. ex qua fieret ſpirit⁹. ēt ex ſanguine illa eadē materia fieri poſſet. ¶ Vnde aer exterior & odorabilis uapor & ſanguis poterūt ſecundū dictū modū ſpiritū nutrire et reſtaurare. Et hāc rationē putaui alias ueridicā credēs cū ſupficie uerborū Gal. tenere. hec aūt imagio ꝓpter mſta apparātia dicta rōnabiliter deficit. ¶ Nā ñ ē credendū. ꝙ inter naturaz ſanguinis & naturā uapoꝛ qui ſunt formaliter ſpūs. ſit res media differēs ſubſtātialiter a natura cuiuſlibz. ſ. ſangui

nis et ſpūs.ſed ſanguis uaporoſus ſtati amittēs formā ſanguinis iduit formā ſpirituū ḋ ſanguine dico qui fit ſpirit⁹.et ē ſatis cōueniēs Similr ēt uidē ḋ nutritōe mēbroꝝ ut ēt illa rō aſſeruit & ēt de ſpiritus nutricatione large ſumēdo nutricationē.ſic ergo ē ꝙ mēbra ex ſanguine nutriuntur abſq; hoc ꝙ ſanguis in materiā illā trāſeat.que habeat aliā formā ſubſtātialē.licet enim humiditates ſint alie ab humorib⁹ ſecundū modū ſubſtātie.ipſe tñ aut actu ſunt ſub formis ſubſtātialib⁹ humorū aut ſub formis ſubſtantialib⁹ mēbroꝝ.uñ oēs concedūt i eis fieri aut putridā febrē.utcū habēt humoꝝ formas aut ethicā.ut cū hñt formā mēbroꝝ nullā ponētes mediā formaꝫ ſubſtantialeꝫ.ſanguis ergo amittens immediate formam ſubſtantialē ſanguinis acquirit imediate mēbrorum formas.& licet p⁹ habeat alium modū ſubſtantie.non tñ aliam formā.ſic ergo conueniens erit.qđ cum ſanguis ſubtilis amittit formā humoris.qđ acqrat ſpirituū formā abſq; h⁰ qđ p⁹ tranſeat i aliā naturā.

¶ Et hoc roborratur.nam nō plus diſtat ſanguis ſubtilis qui cōuertitur i ſpiritū a natura ſpūs q̄ ſanguis groſſus a natura membroꝝ.imo equa iter ab eis diſtant.cū ſpiritus & mēbra unuꝫ ſaltez faciant ſaltē aperte.& ideo cōmunis materia eius equaliter ab eis diſtabit.imo ſi erit aliqua diuerſitas.erit hec.quia ſaguis groſſus plus diſtat a natura mēbrorū.q̄ ſanguis ſubtil⁹ a natura ſpirituū.mēbra enim generant̄ & nutriunt̄ ex ſanguine per quādā inſpiſſatiōem & inuiſcatiōem.ſꝫ ſpiritus p ſolam euaporatiōez & ſubtiliatiōez.manifeſtū aūt ē qđ facilius ē a calido cordis ſanguinē ſubtiliari & euaporari.q̄ a calido mēbroꝝ ſanguinē īſpiſſari & inuiſcari.ut notum ē.ſi g⁰ in tranſitu ſanguinis i mēbra nō fit acquiſitio alteri⁹ forme ſubſtātialis.ſꝫ p⁹ formas humorū inducit forma mēbroꝝ.ſic dictū ē.g⁰ incōueniēti⁹ ē.ut nō fiat tranſitus ſubtillis partis humorū in aliā formā ſubſtantialeꝫ pri⁹ q̄ ſpirit⁹ fiant.ſꝫ cū ſubtilis & uaporoſa ps ſanguinis amittit humoris formā.iduit ſpirit⁹ formā.nō g⁰ aliā materiā ponere oportꝫ qua differat ab aliꝭ ſubſtātialiter.Adhuc aūt huic materie cōmuni oportꝫ dare locū diſtinctū a ſpiritu in quo cōtineat̄.hec eniꝫ materia aſſimilat̄ chilo i quē pri⁹ materie diuerſe zᵐ ſpeciē trāſmutantur.ñ.n.hec materia ſpirituū pōt aſſimilari ſanguini.quoniā ſanguis p ſui materia unicā ſolā materiā hꝫ.materia aūt illa cōmunes diuerſas habet ut ſanguinē & aerē.ſicut g⁰ natura ꝓprium chilo fecit uas i quo diuerſe materie trāſmutant̄ in unam communē formaꝫ ſiue ſimul ſiue diuiſim adueniāt ſic & huic materie ꝓprie unū uas facere debuit aliud in loco in q⁰ cōtinet̄ ſpiritus.nullū autem eſt tale. ¶ Sed tu dices.natura fecit pulmonē locū cōmunez materie in quaꝫ tranſmutat̄ uapor & aer.ſꝫ uentrē dextruꝫ aut mediū poſuit locū cōmunis materie.in quā tranſit ſanguis. ¶ Dicendū qđ hoc eſt ꝙ in errorē i cidit.ſicut eniꝫ alia forma ul⁹ ꝓpria complexio.i. modus ſubſtantie pulmonis eſt alia a cōplexiōe & mō ſubſtātie cordis.ſic materia illa cōmunis q̄ in dextra ꝑte cordis continet̄.alia eſt omnino a materia cōmuni que cōtinetur in pulmone.qa ſicut ſtomachus alius ab epate.ideo differūt in eis generata.erūt g⁰ illa due materie cōmunes imediate ſumētes ſpirit⁹ formā.h⁰ autē eſſe falſuꝫ mōſtratū ē prius. ¶ Rurſus autē ad ꝑncipale. ſi uapor aliquis exterior aut aer pōt reſtaurare ſpiritū.ad qđ natura eguit illū reſtaurare ex ſanguine.cuꝫ maiorē copiā aeris q̄ ſanguinis habere poſſit. ¶ Amplius eadē eſt materia generatiōis & nutricatiōis.ut Ariſto.ſecūdo de generatiōe. generat̄ autez ſpiritus ex ſanguine.ergo ab illo reſtaurabitur & regenerabit̄.& hanc opinionez Auic.ſenſit ſupra fen decima.ubi cōperat aerez ad nutrimentū ſpiritus.ſicut aquā ad nutrimentū membroꝝ.ſicut eniꝫ aqua nō ꝓprie nutrit.ut oēs cōcedunt ſic aer.Vnde Auic.ſubdens ibi cām dicit unumqđq; eniꝫ duoruꝫ.ſ.nutrimentuꝫ ſpiritus & corporis eſt corpus compoſituꝫ & non ſimplex.Et Galien⁹ etiaꝫ tenet prio de elementis quia corp⁹ ſimplex nō nutrit nec reſtaurat ſpiritus.Ex quib⁹ iā dictis patꝫ.ꝙ odor ſumendo eū ꝓ ſubtili ſubſtātia quadā.Similiter ēt aer & odor ñ nutriūt nec reſtaurāt ſpiritū.quia de odore ut notat ſpeciē itētionalē nullus. dubitat.

¶ Viſo ergo ꝙ odor ꝓprie ſpirit⁹.nutrire nō pōt.neq; ēt ſpūs pōt ex eis imediate generari.reſtat oñdere qūo odor confortat cor.uñ ponit̄ ois medicina odorifera cordialis.Dico g⁰ primo ꝙ odor ꝑncipaliter confortat ſenſitiuā uirtutē.q̄ ē uirtus odorat⁹.& exinde ſenſum cōmunē.& al's uirtutes ſenſitiuas alligatas.cuius ſenſus cōmunis ſecundū rei ueritatē pᵐ ſubiectū eſt cor.ut Ariſto.in plurib⁹ locis ſenſit.cū g⁰ odor eſt imediatū obiectū ſenſitiue uirtutis.circa eā imediate cauſat̄ delitia q̄n odor conueniens erit.ut quādo medicina eſt odorifera.ſicut triſtitia q̄n erit icōueniens ut fetor.ex delicia g⁰ ꝑus in ſenſitiua uirtute fiet confortatio.Vnde Ariſto.de pomo.aia ſenſitiua in qua cōmunicamus cuꝫ brutis odore bono foueꝫ. ¶ Alio⁹ autē mod⁹ & magis ꝓpri⁹ cōfortandi & ē ex cōuenientia.naꝫ odor ſubſtantia ſubtilis eſt ſicut ſpūs.licet ēt qualitate cōueniat ut ſupponit̄.nulla enim medicina fetida.ſed odorifera cordialis eſt.Ex hac ergo conuenientia ſpiritum cōfortat.& dato qđ in ſpiritum non conuertat̄.ſicut uidemus iacinctum abſq; cōuerſione cōfortare cor. ¶ Alius autē eſt mod⁹ prius magis ꝓpter ꝙ cōſyderandū ꝙ uapor.rei

odorabilis attractus ad cor miscet̄ spiritibus ad
ptias partes.qa sibi est conformis.cū g° in spiri
tu est mala dispositio resoluēs spiritū.obiicit se
uapor materialiter illi resolutioni.& tunc ex spi
ritu ñ fit tanta resolutio ¶ Et si cā uel dispositio
nocēs spiritui ē calida.si odorent̄ odorifera fri
gida.primo ipsa obstāt materialiter resolutioni
spirituū.quia spiritui miscēt̄.z° cū qualitate fri
gida.cū qua sunt admista minimis ptib⁹ spirit⁹
alterāt caliditatē fundatā in spiritu resoluētem
eū ¶ Similiter si dispostio ledēs spirit⁹ sit frigi
da phibēs eorū motū & subtilitatē.si odorant̄
odorifera calida.primo qdē admista spiritibus
reddunt eos mobiles & equales magis.ut opera
uite pficiāt.z° caliditate alterāt & resistunt fri
giditati nocēti spiritib⁹.& h° ñ ē.quia odor ma
terialiter conuertat̄ & fiat spirit⁹ ¶ Sicut nos ui
demus q aliquis debilitat̄ subito ex aliqua com
plexione calida mēbroꝝ uel stomachi.si sumat
aquā frigidā subito confortat̄.& hoc ñ est.qđ
aqua subito stomachū nutriat uel mēbrū.ʒ qa
resistit caliditati resoluēti.multo g° magis erit
simile in hoc. ¶ Sed tu dices.hoc idē posset face
re aer calidus uel frigid⁹ resistēdo caliditati uł
frigiditati spirituū. ¶ Dicendū p° q aer ēt hoc
sed magis nos confortat res odorifera ppter cō
ueniētiā & proprietatē.que in odore est.& non
in aere.unde uapor rei odorifere facit hāc cōfor
tationē inquantum delectabilis & inquantū ca
lidius uel frigidi⁹.pportio aūt rei odorabilis cō
ueniētis ad animā p uirtutē odorantiū ē sicut
proportio obiectorū ad alias sensitiuas uirtutes
cū eis cōueniūt.ille aūt pportiones cum sint p
prietates occulte sunt. ¶ Secūdo dicendū aliter
q uapor cū sit quid simile nature compositi ex
quattuor elemētis.magis conforme ē.ut mala
qualitas existens in spiritu possit agere in eū cō
positū q̄ aer.compositus enim plus agit in com
positū q̄ in simplex.ut sumi pōt ab ysaac prio
elemētoꝝ primo ca°.aut ēt pōt remanere admi
stus spiritui usq; ad minimas ptes cū ad cor si
mul cū aere attrahit̄.aer aūt attrahit̄ & cōpelli
tur.cū sit ppter euentationē calidi.& nō forsan
ē necessariū ut minimis ptib⁹ cordis misceatur
ʒ uapor ex cōueniētia q̄dā simul.cū aere trahit̄
& iō spūs mistus simul cū eo remanere pōt &
recipere ei⁹ actiōem resistēdo actiōi cōtrarie qua
litatis.aer aūt sui simplicitate hoc nō patit̄.aut
statim dispont̄ malicia qualitatis.q̄ spiritui no
cent &c̄. ¶ Ad obiecta in cōtrariū dicēdum qđ
ubicūq; Aui.& Galienus dicūt spiritū nutriri ex
aere uel uapore itelligūt de nutricatiōe ipropria
satis hec enī amdistio uaporis uł aeris cū spiritu
nutritiōi similat̄.ppter qdā aūt cōfortant̄ &
uiuūt ex odoribus patet sicut qdam uiuunt.&
confortant̄ ex potu aque frigide &c̄.

Si iste tremor ¶ Hic Aui.magia in
speciali determinat de cura tremo
ris cordis.& prio calidi.z° frigidi.
ibi z°.euacuantia.. Prima in duas.
nā primo enumenat simplices medicinas magis
z° cōpositas.ibi z° composita uero.Pria in duas
quia primo ponit curam tremoris cordis calidi
quando caliditas nō ē in ultīo uehemētie.secun
do quando est in ultimo.secunda ibi qđ si res
fiat uehemēs. Dīc ergo qđ si tremor cordis cali
dus fiat a materia calida.que fuit euacuata aut
quā euacuam⁹.tamen remanet īpressio caloris.
aut est sine materia.oportet qđ sit cib⁹ eius pau
ce quantitatis.ut nō uirtutē aggrauet multitudi
ne & multi nutrimenti & citi.unde multū confe
rat ut est panis infusus in aqua rosata.in qua ē
parū uini odoriferi.s.ad defendendū & cōfortā
dū spiritū.z°.can.supra datū. ¶ Et panis ī sy
rupo de ponis & fructibus cui⁹ descriptionem
¶ Auic.ponit quinto can.tractatu sexto. ¶ Et ius
i.aqua decoctionis. Vel sucus pomoꝝ.s.focini uł
macianoꝝ que nō habem⁹.ponamus ergo succū
granatorū arantii uł agreste. ¶ Et lac acetosuʒ.
quia iufrigidat & resistit male cōplexioni calide
cordis sicut predicta faciunt. ¶ Sine butiro.quia
cito butirū inflammat̄. ¶ Q đ est ppinqui tem
poris cōmotioni.i.q ē pauci tēporis ex quo fuit
cōmotuʒ. ¶ Ad acetositatē Aut.exponit se.aut
non acetosuʒ ualde ppter nimiā frigiditateʒ.aut
qa tunc ad corruptioneʒ tendit. ¶ Cucurbita.
quia frigida omnia ista.nō tamen omnes species
blitis.sed illa que nitrosa non est.nitrosa eniʒ po
nitur calida.naʒ Auic.ponit saʒ.z°.can.calidā &
siccā &c̄.Serapio autē frigidā & humidā loqn
tes de diuersis specieb⁹. ¶ Dixit post q si tolle
rat carnē.utat̄ alcares & alusen pulloꝝ.Ista sūt
cibaria uel modi cibarioꝝ cū aceto que tusci sul
sum ł cōgelatiuā uocāt.sicut ēt almasos ē hui⁹
generis. De quib⁹ ēt loquit̄ Auic.quarto cano.
fen.p°.ca° de cura febris pestilentialis.debet ēt
esse ex pullis non ex extremitatibus agni sicut
ppriū nomen alcares sonat in arabia. quia pulli
digerunt̄ faciliter.& ex hoc pōt haberi.q panis
ifusus in uino cū aqua rosata facilius digeritur
q̄;caro pulloꝝ.quia Auic.subdit.Si aūt tollerāt
carnē. ¶ Et cibet̄ ex alcubugi.i.pdice uel starna
qa habet pprietatē in hoc nā caro eius abstergit
cor.ut Auic.z° can.ca° đ cubugi & confert hoc
ppter frigiditatē cōplexionis.nā caro starne uel
pdicis licet sit tempata.tñ paꝝ ad frigiditatem
declinat.ut ysaac de dietis uniuersalib⁹.cap° de
speciēb⁹ uolatiliū ī pricipio.& dixit qđ cōferūt
reliqua acetosa ¶ Q đ si. ¶ Hic pōit curā tre
moris cordis calidi quādo caliditas ē uehemēs
& prio facit hoc.z°.numerat quasdā medicinas
simplices in hoc.ibi.z°.super buglossaʒ.Prima ī

duas. primo ponit curā que se uertit ad dispōez .2°. eam cuius idicatio sumit ā uirtute. ibi .2ª. si autez in uenis. Dicit primo ꝙ caliditati ultime ḋ bet dari res multuz frigida. s. actu. ut aqua frigi da & aqua niuis. & detur paulatine. ne calorez naturalē suffocet. & qñq; damus lac acetosum. qḋ ē cib⁹ & medicina. ¶ Et si tibi. Ex q̄ sumit ꝙ ñ in omni cura male cōplexionis calide cordis oportet frigidis admisceri calida. sed tunc tantū qñ caliditas. ñ ē ultimata. ex hoc hēt dubiū p se. ¶ Dixit postea ꝙ si uirt⁹ esset debilis. oportet qḋ illa frigida tempent cū aliquib⁹ calid's. naz illa frigida uirtutē extinguerēt que debilis est.

¶ Sup buglossam. ¶ Determinat specialiter quedā remedia. & p°. quedā que p os summū t̄. 2° quedā que exteri⁹ applicant. ibi 2ª. & stude. Prima in duas secundū ꝙ duo enumerat. ibi 2ª. & qñq; confert. Dicit ergo primo ꝙ sis audax i dando buglossam. 2ᵐ omnē modū administran di. est enim tanti iuuamēti ꝙ iā currit consuetu do ei⁹ in usu. & hoc uidet buglosse inesse a pro prietate. cū ipsa ad caliditatē & humiditatē pa rū declinet. ut Auic. de uirib⁹ cordialib⁹. capo de linguabouis. Dixit qḋ confert qñq; quia qñ ē materia que euacuatione indiget. ¶ Sūmere debet de reubarbaro omni die. 3. i. cū aqua frigi da. Reubarbarū enim nauseatiuz uidet. uñ cū aqua frigida melius continēt. & quia actualis frigiditas aque calide cōplexioni male resistit. Ex quo appet uerū esse. quod supra dicebatur. Auic. uelle ꝙ a corde paulatim & in multis uici bus euacuet materia illa. & illa sit maior dosis continuādo. quia minor dari posset. Postponit a lia remedia in alterādo ipm & patet. ¶ Compo sita. ¶ Hic enumerat medicinas cōpositas. & p° quasdā quaz descriptio aliunde sumit. 2° q̄s dā quaz hic ponūt descriptiones. 2ª ibi. descrip tio. Dicit g° ꝙ medicine q̄uuāt i tremore cordis sunt. s. ut dēt i potu cū aqua buglose uel alia re acetosa. trocisci de camphora cū croco. cām assi gnat sup̄ Auic. & eoz ponit descriptōez 5° . can. tractatu 4°. & sufficit dare. 3. i. ex eis ut unum trociscū. eādē descriptionē ponit Mesue 9ª. disti ctione. Et qñq; pp uirtutis debilitatē timentes ifrigidatōez nimiā miscem⁹ cū potu hoz trocis. dyamascum dulcem. cuius descriptio ponit qui to can. tractatu primo. Dixit autē dulce. qa hoc ē cōuenies habentibus cōplexiōez calidā natura lem. sicut amarū cōfert habentib⁹ complexiōez temperatā. ut Auic. in suo ḋ uirtutib⁹ cordialib⁹ penultimo cap°. ¶ Et letificās infrigidatiuum huius descriptio nō uidet poni i quito. sz uide i de uiribus cordialib⁹ in fine. ¶ Pōit post Auic. experta descriptiōem in cura tremoris cordis quādo cōplexio calida mala nō ē uehemēs in q̄ si cōpensēt. ingrediunt a. 3. 7. 5. rerū frigidarū & 4. rerū calidarū. & iō ad frigiditatē tēdit. sz nō cōpetez si mala cōplexio calida essz uehemēs. 2ª uero descriptio ē quasi equalis itentiōis. Ter tiū medicamē ē forte. quia nō ingredit aliqua medicina que habeat calefacere. ¶ Quarta de scriptio ē multe infrigidatiōis. licet recipiat felē gemise. i. ozimum gariofilatū 2ᵐ Symonē ia. & Mundinū. ¶ Al. iameni frixi. i. cōbusti. melior species aluis iameni ut' Serapio. habet autem stipticitatē cū caliditate quadam & acuitatem ustio remouet ab eo. illḋ ēt sue substantie prebz subtilitatē. Modus aūt adustiōis est. ut qḋ nō perueniat ad rubeū colorem 2ᵐ Seraptiōem. & Seruitorē. sicut modus combustiōis calcanti uel colcotar. cui⁹ ē talis affatio. accipiat & ponat in testa olle noue. & ponat super prunas. & dimit tatur donec colorē mutet. ¶ Dixit p⁹ qḋ si cali ditas & iflāmatio augeat i corde. & timet prop ter caliditatē de inflammatione uel ebulitiōe & apostemate detur mandragora & opiuz sub q̄ titate minori. quasi dicat tuti⁹ procedēdo. & h° uoluit inferre qḋ fiat 2ᵐ uirtutē & tēporis ne cessitatē. ¶ Dubitat aūt. nam Aui. de mandra gora precepit dare quartaz partem. 3. unius & de opio cōcedit usq; ad mediū uni⁹. 3. quia cōce dit. 3. 5. que ē dupla ad quartam ptem. 3. unius ¶ Huius aūt cōtrarium ponit secundo canone capitulo de opio. ubi dosim opij ad plus uult eē duo dauic. qḋ est pondus octaue. 3. unius siue. 8 granoz ordei. Et post uult ꝙ quantitas que ḋ eo datur. sit quantitas lenticule magne. Et qḋ plus est contra hoc pro una dosi opij precipit duplū mandragore. ¶ Sciendū ꝙ opiū est multiplex. unuz qḋ colligit p resudationē. & huius dosis ē pua minor dosi mandragore. Aliud est dictū opi uz micois factū p expressionē capitū papaueris. & illud est magis debile q̄ primū. Tertiū est qḋ fit de succo lactuce. & illud est debile. & pōt eē debilis mandragora. & de h° forsan est sermo Auic. ¶ Aliter forsan respondet & subtili⁹. p pter qḋ cōsyderandū ꝙ medicie solutiue habēt doses determinatas. quas transire nō cōuenit. ut agaricus. 3. i. 5. ul. ii. sed medicine alteratiue ut alteratiue nō ꝓprie determinant ad dosim. unde auctores eaz doses nō ponunt. sz ꝓprie sumunt 2ᵐ. graduz dispōnis preter naturā. quā alterare uolum⁹ siue intendimus sicut ḋ lactuca cōmuni ter dam⁹ ponēdo exēpluz. 3. iii. sz si expedit mul tū ifrigidare dam⁹ lib. i. similiter ḋ a q̄ frigida dam⁹ ciatū. sz idicatiōe sumpta a dispositiōe da m⁹ qñq; quantū uult ifirm⁹. & qñq; pmutam⁹ medicinas de gradu in gradus. Sed predict⁹ ser mo includit difficultatē. an. s. lactuca aut alia me dicina ascendens in quantitate ascendit in gradu. ¶ Secundo cōsyderandū qḋ opium mādrago ra & similia frigida. & euforbiū piretrū & ana

cardus & ſimilia quãdo dañ ut operenñ per uirtutes prias ut opium ut infrigidet ſimiliter mandragora & euforbiũ qa calefaciãt. Quãdo q̃ dañ qa querim⁹ alias operatiões ex eis. & ñ dañ ꝓprie ad alterandũ diſcraſiaʒ calidã uel aliã. ſicut damus opiũ ut ſtupefaciamus eum in quo uolum⁹ ſecare apoſtema. ut dam⁹ .ipſuʒ ut inducam⁹ ſomnũ in forti dolore. aut ut ſtrin gat materiã ſubtilẽ ut in fluxu uentris catarro & tuſſi. aut ut cõſolet quãdoq̃ medicinas alias ut in tyriaca. Similiter euforbiũ quãdoq̃ dam⁹ ut ſociet aliquas medicinas & frangat earum uirtutes. modo differt doſis opij quãdo dañ ad alterandũ. & quãdo dañ ad ſtupefaciendum. & inducendũ ſomnũ &c̃. nã quãdo dañ ut ſomnũ indueat uel ut ſtringat catarrum &c̃. tũc dam⁹ in parua quãtitate. qa nõ querimus ex eo infri gidariõeʒ per ſe. ſed querimus ſtuporẽ uel com preſſiõeʒ. ſʒ quãdo datur. ad infrigidãdũ opoʒ qđ detur parum uel multũ z^m qđ mala comple xio excedit & abſolute pl⁹ datur de opio quãdo datur ad infrigidandum. ubi ẽ mala complexio calida. que reſiſtit frigiditati opij. ſad quando datur ad conſtringendũ nõ eſt neceſſariũ qđ ſit mala complexio calida. Similiter de euforbio qñ damus ut cõſolet. parum de eo uenit pro doſe ſed quando damus ultime frigiditati damus multum Similiter de anacardo ut in paraleſi uel apoplexia uel epilenſia & congelatiõe ut ap paret etiam de opio quando ẽ multa inflamma rio põt multum dari z^m gradum infridationis & inflammationis. & quãdoq̃ dañ parũ & h^o

Auic. cõſyderans non poſuit unam doſim opij ſʒ plures. ut in capitulo de opio. Conſyderan dũ ꝙ mos eſt auctorib⁹ qñ docent exiberi fortia medicamina qđ prius a debiliorib⁹ incipiunt & exide ad fortiora. & quãdoq̃ fortiora docẽt. z^o. dari in maiori quãtitate qđ debiliora. uerbi gra tia. ſi qs patiatur fortẽ caliditatẽ in epate dicent da ſibi untiam unaʒ ſirupi roſati & ſi nõ cõfert da ſibi. ʒ. ii. ſyrupi. de papauere. nolo tamen qđ ſyrupi de papauere ſit maior doſis q̃ ſyrupi roſa. qa đ ſe ẽ minor. tamen in iſto caſu qa ſi non cõtulerit ſyrupus ro. eſt ſignũ multe inflamma tionis. g^o de alio fortiori ſyrupo debet dari doſ. magna. Dictum ergo Auic. faciebat difficulta tes duas. primo qñ de opio datur tanta doſis. cũ eius doſis ſit lenticula. qa eius doſis terminatur ut alreret malã diſcraſiã. &. z^m. diſcraſiã dam⁹. & quia in corde preſupponitur inflammatio & apoſtema. ideo damus de opio magnaʒ doſiʒ. Se cundã difficultatẽ faciebat quomodo de mãdra gora minus. & de opio plus. quia nõ uult Auic. quod doſis opii ſit maior abſolute. q̃ doſis man dragore. ſed uult qđ data mandragora ſi nõ cõ fert. qđ detur maior doſis opii ut. ʒ. ſ. nõ enim tunc eſt locus pigritie. quando cor apoſtematur. docet tamen cõſolari. ut dicit Auic. de cura terti ane non pure. ubi. ponit duas receptas. & đ. z^a. magnuʒ uidetur dare graduʒ đ prima. ʒ. ii. cum .z^a. non ſit multum fortis medicina.

Evacuantia quidem. Hic poit cu ram tremoris cordis frigidi. & p^o ponit curaʒ per euacuationem z^o p alterationẽ. ibi z^a. medicine autem ꝓmutãtes. Pria i duas. nam prio premittit. z^o ex equiñ. ibi. z. Et ex eis. Pria in duas. prio oñdit medicamẽ euacuatiuũ. qñ materia eſt frigida fleg matica. z^o qñ ẽ melancolica. ibi z^a. & ex eis Ponit medicamen & dicit ꝙ aſſumañ agarici ʒ. ſ. & hec quãtitas ẽ minus q̃ medietas unius doſis. pulpe colloquintide pondus unius danic. Eſt aũt danic. ſ. paruũ pód⁹ octo granoꝝ ordei & ẽ octaua ps uni⁹ ʒ. & hec ẽ min⁹ q̃ tercia ps doſis colloquintide. qa de ea põt dari a. 6. kirat uſq̃ ad. x. ſecũdũ Meſu. Eſt aũt kirat ſecundũ Symonẽ pondus. 4. granoꝝ ordei. uñ dicit qđ danic. cõtinet duo cairat. z^m alios ẽ pond⁹. iij. gra noꝝ frumẽti. Turbit. ʒ. i. poſſet in doſi completa dari de eo. ʒ. ij. ſic ẽt illa tria ſolutiua ſimul accepta ſub diminuta doſi faciũt unã completaʒ doſim. nã. ʒ. ſ. agarici &. ʒ. i. turbit &. ʒ. gra. de colloquintida ĩ pondere ſimul iũcta ſunt una ſo lutiua medicina. & eſt ſatis fortis. Ponit poſtea Auic. quaſdã medicinas conſolãtes. & ex eis que dã ſunt ad conſolationẽ colloqntide ſicut bdel liũ. nam timetur ex colloquintida excoriatio inte ſtinoꝝ. ꝓpter ſui ſeroſitatẽ. bdelliũ aũt ſui acui tatẽ remittit. & acquirit ſibi glutinoſitatẽ. ut ſumitur ẽx Meſue capꝰ đ colloquintida. Que dã ex eis ſunt conſolatiue cõmunes confortando principalia. & faciẽdo uenire uirtutes harũ me dicinaꝝ ad cor. ſicut muſc⁹ & croc⁹. añ. texaugi. Texaugi aũt pond⁹ ẽ triũ granoꝝ ordei. ad hãc ergo intẽtionẽ xiloaleos ponitur. qa cor cõfortat cum calefactione. nõ ſicut ꝑdicta calefaciunt. & hoc queriñ in hac materia frigida. Sal naticũ iuuat agaricũ & turbit ẽt ꝓpter illud qđ icidit materiã. & ꝑparat eã expulſioni. ſunt enĩ turbit & agaric⁹ tarde ſolutionis. Et eſt doſis una quia totũ in ſubſtãtia eſt. ʒ. ij. & danic. i. et duo texaugi ij. i. ſex granoꝝ ordei. ueꝝ ẽ tamen ꝙ ſine colloquintida eſſet ſufficiẽs doſis. uñ poſſet am moueri bdelliũ & colloquintida. & poni minus đ muſco & croco. quia đ muſco ſufficerẽt gra na duo &. i. ſ. croci & addere parum ʒinziberis ꝓp turbit. & erit optia medicina. Poſt. A. põit medicamen ad materiã melãcolicã euacuãdam & fit ex mirabolanis nigris ẽdis et chebulis añ .ʒ. i. & illa eſt parua doſis. nam đ eis poteſt dari a. ʒ. ii. uſq̃ ad. iiii. Epithimi põd⁹. ʒ. ſ. & hec

est parua q̃titas. nam ꝺ ea põt dari quadruplꝫ ¶ Lapidis armeni. ſ. loci. z^m. cano. Meſue. qa ſi nõ tũc moleſte operatur. põdus quate parus. ʒ. unius. & hec eſt paruiſſima quantitas. qa poſſet dari. ʒ. i. ¶ Dyamuſci amari. qa amarũ confert infrigidatis. ut Auic. ꝺ uirib⁹ cordis penultimo capitulo. & ponit ad confortationẽ cordis. cum omnis medicine ſolutiue ſic cõmune debilitare cor. ʒ. iij. & ſumat. ſ. totũ una uice cũ uino odorifero quia cordiale. & defert uirtutẽ hanc medicinam ad cor. & ẽ in ſumma tota ſubſtãtia medicine. ʒ. 6. & quarta. ʒ. uni⁹. & i ſomma ſolutiã ſunt. ʒ. iij. & unũ quartũ. ʒ. & ẽ cõmunis doſis. ¶ Dixit poſt q̃ qñq. ſ. qñ uolum⁹ ut. dictum fortiter euacuare ſufficit dari in potu pluribus uicib⁹ & cõtinuare illud. ut ꝺ 3° in terciũ diem uel ꝺ quarto in quartũ uł plus uel min⁹ ut uiꝺ bitur. ¶ Iere pigre. ſ. Gal. aureus unus & eſt ʒ. i. S. licet inueniat̃ q̃ aureus ẽ qñq. minuſ q̃. ʒ. & quãdoq. ʒ. i. importat. Vel poſſet dici qꝺ iere ſ. logodion & addere ſibi. xi. danic. & ẽ quarta pars dragme de epithimo. ſꝫ danic hic ſumitur p danic magno. qꝺ ẽ. ʒ. ij. ℈. z^m quoſdã. uł. i. z^m alios. & h° ſi uis euacuare melancoliã. aut ſi uel les euacuare flegma adde aliquid de agarico & turbit. & det̃ cum oximelle. ſ. compoſitio. diciẽ aũt eũ eximelle compoſito. quia oximel cõpoſitũ iuuat ꝓpter inciſiones. ¶ Medicine. ¶ Hic ponit medicinas permutãtes. & poſuit euacuantes & merito oportꝫ eni ꝓus uniuſcuiuſq. diſpoſitionis cãm abſcindere. deide uenire ad eã q̃ facta ẽ egritudinem. Et primo enumerat plures mõs medicinarũ. z° põit unius deſcriptiõem. ibi. ex cõpoſitis. Dicit ergo qꝺ ex medicinis que pmutãt cõplexiões frigidã ſunt tyriaca fermẽtata. et dari põt de ea. ʒ. i. metridatũ dyamuſum dulce & amarũ. harũ deſcriptiõe s habentur quinto can. tractatu prio. ¶ Cõſyderãdũ eni qꝺ dyamus cũ amarũ multo plus calefacit q̃ dulce. ¶ Sꝫ diceret̃ q s. Aui. in precedẽti capſo ponebat ad alterandũ calidã complexiõem. hic aũt i cõtraria. ſ. in frigida docet exhibere. ¶ Dicendum qꝺ ſupra ponebat̃ ut medicina conſolãs & remittens frigiditatẽ trociſcorũ. camphore dẽtorum cum ſyrupo acetoſitatis citri. hic aũt dat̃ ad calefaciẽdum per ſe. Vel dicẽdũ qꝺ cũ diamuſcum dulce ſit potius medicina eq̃lis q̃ excedens tam. calefactis q̃ infrigidatis diuerſimode ꝓdeſt. Et medicamen ceſaris. cuius deſcriptio ponitur quinto can. tractatu primo. cuius doſis q̃titas ẽ q̃titas ciceris. ut ibi Aui. ponit. ¶ Et ſcelithe ẽ alia cõfectio calida. que conficitur cuꝫ uino odorifero. cuius doſiꝫ Auic. nõ ponit. põt autem de ea dari ʒ. i. & pl⁹ ſi qs inſpiciat. Vel ſeliꝫ & eſt cõfectio quedã. quã ponit Auic. tractatu primo. & incipit in hac medicina fideiuſſicẽ affirmare. Et milium ambre põt intelligi. i. q̃titas unius grani miliꝫ qa cũ ſit multũ aromatica & calida parũ ꝺ ea dari debet. Vel miliũ. i. q̃titas grani miliꝫ ꝺ cõfectione ãbre. quã Auic. ponit quinto can. tractatu .3° ubi Auic. nõ ſe aſtringit ad miliũ. ſed uelit dicere qꝺ detur q̃titas parui grani. Vel miliũ ambre. i. pomũ ꝺ ambra. Meſue tamen poſuit deſcriptionẽ dyãbre diſtinctiõe prima ſui antidotarij. & uult q̃ doſis eius ſit. ʒ. i. Vel poſſet dici q̃ hoc ſit nomen electuarij ꝺ ambra. ¶ Dyacandũ. ſuam nequiui repire receptã. neq; in antidotario Auic. neq; in in nicolao. neq; in Serapiõe neq; i antidotario fris. Haliabatis. neq; in plurib⁹ aliꝭs. ¶ Letificans magnũ. Eiuſdẽ deſcriptio ponit̃ ab Auic. quito can. tractatu prio & uocat eaꝫ ſuã cõfectionẽ quã exptus fuit in regib⁹. ¶ Cõfectio anahi halh. põt dici illa q̃ iterpretat ſuccurẽs ab Auic. in eodẽ tractatu ſed dubito. ¶ Trociſi ꝺ muſco. quoꝝ deſcriptio credo q̃ ſit deſcriptio cõfectionis gallie muſcate q̃ ponit̃ a Meſue i antidotario. ʒ. diſtinctõe qa quito can. ʒ. tractatu nõ ponit̃. ¶ Poſt p⁹ q̃ ſi mala cõplexio frigida ultiet̃ mł̃tũ oportet dari ꝺ cordumeni. i. carui agreſte. quia ẽ calidũ & ſiccũ in tercio gra. ſecundũ Serapionẽ uñ uẽtoſitates diſſoluit & ſui calefactione confert cardyace. ſ. frigide ut. Serapio a uctoritate Raſis. dat̃ ꝺ carui quãtũ capiẽt trib⁹ digitis ſiẽ ꝺ cimino. & dat̃ cũ uino. ¶ Et dicit q̃ confert ſumere acetoſitatẽ iſtringar. ¶ Dicunt ſynonema. ¶ Serapionis q̃ fiunt ex radice cheyſim et aceto. i. ex leui ſtici radice & aceto. & ideo dico q̃ mod⁹ fecaniabin de cheyſim eſſet utilis. quẽ ponit Meſue diſtinctione ſexta. Dixit aũt qñq. ut qñ ẽ ẽt materia uiſcoſa groſſa difficilis eradicationis q̃ indigeret inciſione. hoc enim acetũ ẽ iciſiuũ & calefactiuũ ꝓpter leuiſticũ doſis cui⁹. ẽ. xxx. aurei accipiẽdo ꝓ aureo magno eſſet ualde magna doſis. accipiendo aũt. ꝓ. ʒ. erit doſis. ʒ. iij. & ʒ. 6. & dat̃ cũ uino i quo ſteterit bugloſſa. qa remittit aceti frigiditatem. & confortat cor. ¶ Dixit poſt q̃ cibet̃ aqua cicer. que aperitiua eſt ut Meſue in de appropriatis. cap° ꝺ pleureſi. pullis colũbar & carnibus auiũ paruar & alcubugi. i. p dicis. ¶ Ponit poſt Auic. medicamen exptũ & cõpoſitũ. & uult q̃ det̃ in ꝓncipio medio & fine menſis ꝓpterea quia hoc tẽpore luna cãt maiores imꝑſſiones ſiue mutationes. & maxime i materia frigida cui dat̃ ut igitur illi reſiſtat. maxime hoc tẽpore conuenit ¶ Poſt ponit aliã deſcriptionẽ cõtra frigiditatẽ in mala cõplone frigida cordis faciente tremorẽ & uult q̃ det̃ cũ ſucco almuſere. heꝫ ſynonoma nec Symõ nec Mũdin⁹ nec Auic. nec Serapio ponit. cõiecturo tñ ex aliꝭs ſynonomis q̃ ſit enula. detur ergo ſuccus ei⁹. nã ipſa ꝺ ſe cordialis ẽ & calida. nõ debet autẽ ſuccus eius colari. qaqñ piſtãtur trãſeunt ali q̃ ptes

groſſe ꝺ̄ ſubſtātia enule que colatione poſſet re
tineri & min⁹ calefacere.neq; bulliri qa decoctō
ñ meliorat in ea diſpōnē ꝺ̄ qua timeat̄.ēt quia
p ebulitionē aquea ps reſoluet̄.unde min⁹ pene
tratiua eſſet.ipa aūt ꝺ̄ ſe tāte calefactionis eſt.
ut Aui.quinto can.ca° de enula.& ideo imagina
ꝓ ipa plus calefacit eum ſuis ptibus groſſis cū
reducit̄ ad actū.q̄ cū ptib⁹ ſubtilib⁹ aqueis.&
ideo ñ debet bulliri quia groſſe ſeperant̄ & aq̄e
& ideo minus calefaceret.

Incopis. ¶ Supius Auic. determi
nauit ꝺ̄ tremore cordis. ¶ Hic de
ſincopi.prio ꝺ̄ cauſis eius.z° de ſi
gnis.3° ꝺ̄ cura.ibi z^a.ſigna.ibi 3^a.
illa que forris. ¶ Prima in tres.prio ponit diffi
nitionē ſincopis.z° eius cās.3° ponit can.ſpāles
ꝺ̄ ſincopi.ibi z^a.& tu ſcies.ibi 3^a.et ſcias ꝓ ſinco
pis. ¶ Conſiderādū ꝓ ꝺ̄ ſincopi dāt̄ diffinitōes
plures.una ē Gal̄.ut ē acuta.i. ſubita uirtutis
cōciſio.i.caſus & iſta diffinitio ē cōis ad omnez
modū debilitatis ſubito factū ſiue ſit ꝑ̄ ſinco
pis ſiue large. Alia diffinitio dat̄ ab yſaac 4° li°
ca° ꝺ̄ ſincopi. Sincopis ē cordis defectio & toti⁹
uirtutis i ſe coadunatio & furioſe emiſſionis ab
latio.ſ.p anhelitū.qa quaſi uidet̄ ceſſare. Auic.
tñ uerā de ſincopi poſuit diffinitionē. Propter
quod conſiderandū q̄ ꝺ̄ ſincopis pōt dupl̄r acci
pi. Vno modo qdē large p quacūq; uirtutis ex
ſolutiōe uel debilitate.ſub quo mō lippotomia
cōtinet̄. Eſt enim lippotomia defectus animoſi
tatis.dicta a lippi q̄ ꝺ̄ ē defect⁹ & thimos anim⁹
ſeu furor.uñ lippothomia defect⁹ animoſitatis
& iſto modo diffinitio que hic ponit̄ de ſincopi
prio lippotomie nō cōpetit ꝓpter id ꝓ lippoto
mia nō ē deſtructio maioris partis uirtutis ſen
ſibilis & motiue.immo potius minoris ptis & ē
leue impedimētū.ut nō ꝓprie dicat̄ deſtructio
operationū uirtutū.ſz potius defectus quidam
animoſitatis ad opus ſenſus & motus. Alio mō
pōt accipi ſincopis ꝓprie ut dic̄ uirtutiſ.caſuz.ñ
ſolū caſum animoſitatis ſed caſuz ab operatiōe
ut ſic ſicopis ſimul capiēs quaſi mediū inter ui
uuz & mortuū ceſſant eni uirtutes motie & ſen
ſibiles plures eaz ab operatione ꝓpter cordis in
pedimētū.ē tamen in eis potētia ut ad actum
primū redeāt remoto phibente.ſi eni q̄ ꝺ̄ phibet
remoueri nō pōt.nihil aliud ē ſicopis q̄ mors.
¶ Hanc ergo ſincopiz Aui.hic diffinit dicens.q̄ ꝺ̄ ē
deſtructio maioris partis plurium uirtutum.
¶ Propter q̄ conſyderādū q̄ ꝺ̄ uirtutes duas
uł habere partes.Vnā que notat uirtutis eſſen
tiaz.Aliam que dic̄ niſi exitum in operatiōe. de
ſtruit̄ ergo maior pars uirtutis motiue & ſenſi
bił.quia deſtruit̄ exitus i operationē .operatio
nes aūt ſunt maior pars ſaltem quoad nos .qa
magis note ſunt nobis operatiōes q̄ uirtutes.ut
Auer.ſecūdo ſui colliget capło de cōplexiōe mē
broruz officialium.Dixit ēt plurium uirtutum
motiue & ſenſibł.nā nō omnes uirtutes motie
deſtruūt̄ ſz plures numero.ut omnes uirtutes
motie uolūtarie.& ıō ceſſat ab operatiōe.ſz mo
tiue naturales ut cordis licet ipediantur.non ta
men deſtruitur motia i eo.qa ſtatiz eſſet mors.
etiā uirt⁹ motia dyafragmatis nō ex toto uacat
a motu niſi cū ſincopis ad multā deuenerit mali
ciaz. ¶ Conſiderandū aut̄. z°. q̄ ꝺ̄ Auicena non
poſuit i ſua diffinitōe ſubito.naz uult ꝓ ꝺ̄ rōne
formali ſincopis nō ſit fieri ſubito ſz ſiue ſubito
ſiue paulatine hec aduēiat.qa uirtutes ſenſibiles
& motiue deſtruant̄ i ſuis actibus illā pōit dici
ſincopi.ſubito eni in dictis medicorū iportat ſine
manifeſta cauſa.aut ſubito i tempore nō ꝓcepto.
¶ De rōne autez ſincopis non eſt fieri ſubito.i. ſine
cauſa extrinſeca .qa ab extriſeca cauſa fieri pōt.
nec etiā ꝺ̄ rōne eius eſt q̄ꝺ̄ in tē pore momentāeo
fiat.pōt etiā infirm⁹ paulatine reſolui ut tandez
ceſſat ab operatiōe ſenſus & motus.iſta tamen
ſincopis dici poterit. ¶ Cōſiderandū tamen q̄ꝺ̄
utplurimū ſincopis aduēit ſubito.& ſubito ap
paret fieri qa licet cauſe reſoluētes paulatine poſ
ſint deſtructionē facere operationū.tamen illud
quaſi i inſtanti cōpletur quouſq; eim patiens nō
puenit ad caſuz operationū nō dicitur ſincopat⁹
ſz tm̄ cum cadūt illud autē licz a cauſa paulatie
uel aggregatiōe reſoluente fieri poterit.tñ nobis
apparet euenire ſubito. ¶ Cōſyderandū ꝓ dixit
ꝓpter agitationē ſpūs in corde & hoc i omni ſin
copi euenit.tñ iſta agitatio fit aut p repletionem
& cōpreſſionē & aduationē ſpūs i corde.ſicut
omnes cauſe replentes aduantes & ſuffocātes
ſpiritus.aut fit propter euacuationem & reſolu
tionem & diſpōnem ſpiritus.& hoc fit a reb⁹
euacuantib⁹ dilatātib⁹ & reſoluētib⁹.utrobiq;
aūt ē agitatio. Eſt enim agitatio mot⁹ ñ fixus.
ſed ad diuerſas ptes iordinate tētat⁹.ſicut aquā
dicim⁹ agitari. Cum ergo ꝓp ſuffocātes & ad
unantes cauſas nimiā ſentit repletionē et mēbra
ꝺ̄ſerta ſpiritu mouēt̄ ut ſpūz retrahāt ad ſe.cāe
aūt conſtrigētes mouēt ad contrariū ei⁹ q̄ꝺ̄ cor
uult uel tentat mouere.ſimiliter qñ ſincopis fit
ex ſpiritus reſolutione cor tentat ad ſeipſum re
trahere.cauſe aūt reſoluētes & dilatātes ad cō
trariū mouent.& iſti ſunt recte mot⁹ agitatiui.
¶ Et tu ſcies. ¶ Hic detetminat de cauſis ei⁹.
& primo in confuxo magis. z° magis in ſpāli.
cās ſincopis declarat.ibi z^a.& oportet. ¶ Ad ꝑ
mi euidētiā cōſiderādū ꝓ Auic.in diffinitione
ſincopis tetigit tres mōs enarratos ſincopis.ſ.
debilitatē cordis.& agitationē ſpiritus cauſas
ꝑfocantes.& agitationē ēt ꝓp ſpirit⁹ reſolutio
nē & paucitatē.Auic.igitur ponit modos cārū

potētiuꝫ hoc facere in cor. Primo ergo ponit cās ꝓfocātes & ſuffocātes ſpiritus. z° ponit cauſas reſoluētes. ,° ponit cās debilitantes cor. ibi z^{a} aut euacuatio. ibi 3^{a}. aut malicia complexionis.

¶ Non ē aūt imaginādū ꝙ oēs iſte cauſe cor ñ debilitēt. ut uelit diſtinguere cās reſoluētes a cāis debilitantibus. aut cauſas ꝓfocantes ēt a cauſis debilitatis cordis. ſed oēs cauſe ſiue reſoluētes ſiue ꝓfocātes cor debilitāt. quedā tñ faciūt reſoluēdo quedā ꝓfocādo. quedā ꝑprie cor ꝑmutando. & iſte ſunt cauſe debilitantes. Secūda pars habet duas. prio oñdit cās reſoluētes & minorātes ſpūꝫ. z° dubitationi reſpondet. ibi z^{a} . & debiliores. ¶ Q uia dixerat famē uehemētē reſoluere ſpir itum. ¶ Dubitaret aliquis que corpora magis debilitantur & reſoluunt ex fame. & q̄ ēt tēpore. Dices ꝙ corpora debilia magis ad tollerādā famē ſiue corpora neutra ut puerorum. ¶ Vult enim Auic. ꝙ pueroꝝ corpora ſint neutra. ut hic & ſupra can. prio ca° in fine. ſic ergo Aui. textus reducat ad affo. Hyp. prime particule. In eſtate ꝓueniētes. i. conſiſtēs ſupple & ꝑmi ſenes toller ār ipſam. ſ. famē. Vnde Hyp. ſenes. i. ꝑmi facile ferunt ieiuniū. z° cōſiſtētes facili^{9}. ſ. poſt ſenes. & debiliores ad tollerandū ipſam. ſ. famē ſunt &c̄. ſicut infantes & q̄ ſunt ei ꝓximi . i. pueri. Vnde Hyp. minus uero pueri omnium & maxime ſupple difficulter ferunt famē infātes. Addit aūt Auic. hic & de decripites. ſ. ſunt debiles ad tollerādū famē. & hoc addit ex commētatore in cōmēto in fine. diſputare aūt d̄ his longū eſſet. ¶ Dixit poſt Auic. ꝙ tollerātia famis in hyeme ē plus q̄ in eſtate. Sed contra tūc minus tollerat fames qñ plus ē neceſſariū d̄ cibo. ſed corpora pluri cibo egēt in hyeme q̄ i eſtate. ut illo affo. Ventres hyeme &c̄. & illo. Eſtate & autūno. ¶ Oportet aūt uidere hic qūo in eſtate minus tolleret cibus q̄ in hyeme. Propter qd̄ cōſiderandū cibū poſſe dici aut in quātitate continua ut quia in multa q̄titate offerat ut g° ibidē declarari habet in eſtate req̄rit min^{9} de cibo q̄ i hyeme quoad quantitatē continuā. ſꝫ req̄ritur plus de cibo in ea quoad diſcretā quātitatem. ſed in hyeme expedit plus cibi quoad quātitatē cōtinuā. min^{9} aūt quoad diſcretā quātitatem. ex oppoſito igitur minus tollerat fames in hyeme ut fames notat mihi priuationē m̄ti cibi in q̄titate diſcerta. qa homo tollerat ſine nocumento qd̄ paucis cibet uicibus. ſꝫ in eſtate homo non tollerat. & hoc modo Auic. intelligit. maius tamē ē nocumētū famis in hyeme. & per conſequens minus tollerat. ut fames importat priuatiōem multe q̄titatis cibi oblati. magis enim nocet minimus aut null^{9} cibus in hyeme dat^{9} q̄ i eſtate. ¶ Et aliter reſpōdet i poſſꝫ z^{m} plures imaginatiōes ¶ Dicit poſt qd̄ d̄ cauſis ſincopis ſunt malicia complexiōis cuiuſcūq; ſ. & accidens magnū ex mala complexiōe ut dolor uehemēs. aut fortis caliditas uel frigiditas. aut dolor ubicūq; ſit. & debilitas uirtutū mēbrorum regalium. i. primo cordis quia primū principale. demum p^{o} cor cerebri q̄ epatis pp id qd̄ ex nocumēto cerebri fit impedimētū ī anhelitu & motu dyafragmatis. & ponit poſt plures cauſas dicēs. qd̄ qñꝫ ē ppter atharias. ſ. deferētes uapores fraudulētos u^{l} uenenoſos cordi. ¶ Et oportet ut. ¶ Hic ¶ Aui. de his cauſis ſpecialiter exequitur eas declarans in genere autē ppter ſex modos cauſaꝝ cōfuſe narratarum pōt accidere ſincopis. ſ. aut ppter materias replentes. aut ppter euacuatiōeꝫ aut ppter dolorē. aut ppter accidētia anie. aut propter apoſtema. aut ex cōmunitate ad quedā mēbra. Primo ergo oſtendit quomodo materie faciunt euenire ſincopiꝫ . z° quomō euacuatiōes 3° quomodo dolores. 4° quomodo accidētia aie 5° quomodo apoſtemata. 6° qūo quedā mēbra ꝑ coitatē ſunt cauſa ſincopis. ibi. z^{a}. factū autē cauſa euacuationis. ibi. 3^{a}. dolor autē. ibi. 4^{a}. d̄ accidentibus . ibi. 5^{a}. apoſtema autē. ibi. 6^{a}. ſed & ſtomachus. Si quis autē bene conſyderet. omnes cauſe quas Auic. cōfuſe enumerauit. hic declarātur & quedam plures. Prima in quatuor. nam materie replentes u^{l} ſuperflue poſſunt ēē cauſa ſincopis. aut pp diſpōnes & qualitates modoꝝ & quia m̄ta opilās uiſcoſa frigida u^{l} calida u^{l} mala. aut ppter locuꝫ in quo continetur materia ſicut in ſtomacho cerebro & uenis. aut ppter diſpoſitionē aliā que eis annectitur. Primo g° oſtendit quomō materie diuerſe i diſpōnib^{9} ſunt cauſe ſincopis. z° quomo diuerſificate ex pte membroꝝ in quib^{9} cōtinent. 3°. quomō faciunt uel iuuant ad faciendū ex parte conſequentis. ibi. z^{a}. & q̄ñq; ſit illud ppter ꝓpinquitateꝫ &c̄. ibi. 3^{a}. & iſte qdeꝫ materie ppter ſuaꝫ multitudinē. Secūda ps habet duas. primo oſtendit quomō materie in diuerſis mēbris ſunt cauſe ſincopis. z° declarat quedā. ibi. z^{a}. & iſte materie. Illud autē d̄ claratū eſt quomō iſte materie male in corpore generātur. ¶ Circa illaꝫ partē & ſicopis que accidit &c̄. cōſydera qd̄ Auic. tetigit duos modos febris ſincopalis. ſ. febreꝫ ſincopalē humoroſam cuius paroxiſmi ſunt omni die cū dixit. eius cauſe ſunt humores groſſi ualde aut uiſcoſi. Tetigit etiā febreꝫ ſincopalē. quam nominat minutā ſubtilem. cuius ſunt poxiſmi tertiane. qa fit ex materia calida uenēoſa. cū dixit aut mordicatiui. a ut aduſtiui. hi eni ſunt duo modi ſincopalis febris. ut Auic. quarto can. fen prima. ¶ Conſiderādū poſt qd̄ iſte materie cadentes in ſtomacho faciūt conturbationē & nauſeaꝫ. ut notum eſt. & ſunt minoris malicie & minoris q̄titatis. quā quādo cadunt in uenis corporis naꝫ exiſtentes in ſtoma

cho q̄a ſtomach⁹ ē locus propinqu⁹ euacuationi faciliter expellunt̄ .unde earū mioratur malicia & quantitas. ¶ Facta autē cauſa euacuationis. ¶ Superius Aui.dixit cauſas ſincopis proueni entis a materia.Hic oſtendit cās ſincopis pueniē tis ab euacuatōe.& prio enumerat diuerſas eua cuariōes oſtendēs quomodo euacuatio fit cā ſin copis.z⁰ ponit quēdā ſpecialez can.d quadā ſin copi ſuccedēte fleubothomia. ibi.&, quandoq;. ¶ Conſyderandū.autem ex mēte Auic.ſumi cām quare euacuatio debilitat .& ē quoniā ei aſſociat̄ ſpiritus euacuatio.cū enim ipſe ſit leuis uaporoſus & ſubtilis faciliter motui & euacua tioni cuiuſlibet aſſociat̄ humoris.& ideo nūq̄ tā te corruptiōis pōt euacuari materia. quin eua cuarionem aliquā ſequat̄ debilitas. Sunt ergo he euacuatiōes aut ſolutio uentris cū dyaria.& intelligit per eam ſolutiōez uentris humoralem habentem periodū.aut continuam & itelligit p eam ſolutiōez uentris ſine periodo. ¶ Aut lubri citas & intelligit per h⁰ lienteriā. ¶ Aut raſurā & intelligit per h⁰ diſſinteriā. ¶ Aut ppter ali quā cauſarum ſudoris fortis accidētis .& tunc ſubdit hoc dicēdo qđ iſte cauſe fortis ſudoris q̄ h⁰ modo poſſunt eſſe cā ſincopis.ſunt aut for tis caliditas que eſt per ſe cā ſudoris.ſ. efficien tis.calidū enim materiā ſubtiliat euaporādo.& dilatat & aperit.& ideo p ſe cauſa ſudoris. Ra ritas aūt & ſubtilitas ſunt cauſe preparātes.ra ritas aūt ē preparatio corporis ut facile ſudet ſubtilitas aūt ē preparatio materie ut cito eua poret. ¶ Diceret aūt quis.uidētur iſte cauſe eē magis per ſe & imediate ſudoris quā caliditas qa caliditas nō ē cā ſudoris niſi ſubtiliādo mate riā & rarificādo.ergo raritas & ſubtilitas ma gis erūt p ſe cāe. ¶ Dicēdū caliditatem ſaltez extrinſecam ut balnei uel aeris aliter eſſe cāz ſu doris q̄ raritas.qa immediatius hoc fac̄ per at tractiōem & motum.raritas autē & ſubtilitas nō ſunt cauſa ſudoris niſi materie more attracti onis ul' expuiſionis ad extra iungant̄.h⁰ autē ac cidens met p ſe pōt facere caliditas. ¶ Vl' dicen dū q̄ puplex ē raritas corporis ul' poroꝝ ul' ma terie ſubtiliatio.quedā actualis actu cōiūcta ſu dori .quedā autē accidentalis & diſponēs ut eſt naturalis corporis raritas.& naturalis humoꝝ ſubtilitas.Sermo ergo Auic.cū dicit raritatē ēē cām preparatē intelligit ut ē de raritate que nō eſt actu cōiuncta ſudori.ſz ē diſpoſitio ad ſudo rē.& hec corporis raritas eſt que ponit corpus rarū facile euaporabile.& ponit cutis cōſtrictio nē ſi nō excedit a raritate.ſic eim illa corpora Ga lien⁹ poit ſiue uocat auctoritate antiquoꝝ q̄run dā ſecundo đ regimine ſanitatis. ¶ Dixit autez poſt Auic.qđ quādo accidit ab euacuatiōe q̄ uir tus uitalis remanet fortis q̄ cognoſcit̄ ex boitate pulſus.tūc nō debem⁹ adhuc timere.& illa ē ſin copis que accidit q̄nq; i fleubothomia.ul' p⁹ fleu bothomiaz. ¶ Conſyderandū qđ ſi Auer.hunc reſpexiſſz can.nequaquā ſupſtitioſe loqut⁹ fuiſ ſet cōtra Galienū & omnes medicos ſeptimo ſui colliget đ cura febriū arſiuaruz.ubi timetur lip pothomie caſus i quo timore Auic.nos cōfortat motus etiaz rōnibus minus ſufficientib⁹ dicit q̄ Galienus itelligit q̄ q̄n naura ē fortis fiat uſq; ad lippothomiā.Ego aūt dico q̄ hec quantitas euacuationis artificialis et artificialiter ñ exiſtit imo ualde erronea.& conat̄ hoc triplici ratione uili pbare. ¶ Prima q̄m ars imitat̄ naturā.ui demus aūt q̄ natura nūq̄ ad hoc ducit. ¶ Secū do qa intētio euacuationis eſt ſupflui euacuatio ſed q̄n lippothomia fit bonū euacuat̄. ¶ Tercio in hoc corpore ſunt humiditates alique putrefa ctioni parate.cum ergo debilitat̄ naturalis calor ex fleubothomia putrefactioni ſuccumbet.nō g⁰ licet fleubothomare uſq; ad lippothomiā. In fi ne dicit.nō ē qui hui⁹ erroris faciat correctionē. pōt intelligi q̄ ſit ps rōnis.ñ erit.ſ.in corpore qđ faciat correctionē hui⁹ erroris.uñ fit putre factio.Dico ergo q̄ iſte tentās corrigere corrum pit ueritatē.quēadmodū ex Aui.hic pōt aſſumi ñ eni ē timēda ſincopis que fit in uirtute tali for ti.talis aūt ē que in ſynochis febrib⁹ p̄cipit̄ ex fleubothomia induci.& hoc Auic.generaliter p̄ cipiebat primo can.fen quarta.3⁰ ca⁰.dicēs q̄nq; plus eligim⁹ alicuius uirtutis debilitatē q̄ ipedi mentū relinquēdi euacuationē.& h⁰ i uirtutib⁹ ſenſibilibus & motis.& iſta ē lippothomia.ſ. debilitas ſenſitiuaꝝ & motiuaꝝ uirtutū uitali remanēte foti. ¶ Quidā aūt qui medicinā do cent ſicut docēt̄ fabule mulieꝝ ñ exercitati in opere artis.ſed medicinā quaſi ſomnio cognoſcē tes molliunt̄ Auer.cōcordare cū medicis dicētes primo qđ Auer.đ electiua fleubothomia loqt̄ medici uero đ coacta. Iſti magis errant q̄z ipſe quoniā ſecundū rei ueritatē nulla fleubothomia dicit̄ electa niſi que fit tēpore ueris ad p̄ſeuera tionē omnibus concurrētib⁹ cōditionib⁹.ſi ergo i⁹plenitudine ſanguinis i ſynocha fe.fleubotho mia electa uel nō electa dicet̄ hoc erit in relatōe. ad indicationes & diſpōnes naturaliter cōiūctas febri ſynoche.que regul'r & naturaliter & p ſe cōiunguntur que ſunt ultima plenitudo uirtu tis fortitudo & bona habitudo corporis nō eni amat i macro exiſtet̄.ut Gal 7⁰ tera.etas cōueni ens tēpus anni in quo maxime ſanguis multipli cat̄.& regio & omnia iſta ſimil'dicāt ultimataz fleubothomiā q̄ ad ſincopiz ducit hec enim fleu bothomia in fe.ſynocha electiua eſt.ſed q̄n ali qua diſpōnū predictaꝝ nō cōplicat̄ fe.ſynoche. hoc eſt cōtra rōnem febris ſynoche.ſi ergo illud cogat qđ fleubothomiaz nō ducam⁹ ad ſincopiz

timentes eaz.tūc illa fleubothomia erit nō electa. ſed coacta ex complicatione cōtrarie indicationis huius aūt iſti ſentiunt cōtrariū. ¶ Secundo con cordaf tentāt dicētes medicos ñ uelle.timere ſin copim in fleubothomia.ſed qñq; ad eādē ducef excluſiue.Auer.aūt uult illā timeri.& ñ deduci ad eā incluſiue.Hi aūt ñ inſpexerūt ad dicta au ctoꝝ.quia auctores noſtri uolūt ꝙ uſq; ad ſinco pim qñq; ducamus p fleubothomiā inducendo ſincopim ita ꝙ infirmus actu ſincopizet Hoc g° primo uult Gal'.9°.terap.4° capſo.aufero ergo ei tātū ex ſtudio ut lippothomia fiat. Et Auic. 4° can.fen.p^a.ca° d̄ cura ſynoche dicit.et ñ ceſſes fleubothomare donec eger icipiat approximare ſincopi et cadat i ſincopi.ſi fuerit forte.ſincopis nāq; infrigidat cōplexionē fortē.ſ.calidā.Ratio aūt Auer.ſoluta ē ex dictis ſuis in alterādo ē ma ior timor uel equalis ſicut in euacuando.ut ipſe uult cōtra Galienū i capitulo de cura male cōple xionis.ſz ultimatā alterationē cōcedit ut aquaz frigidā angurie.ut in.ca° d̄ cura cauſonis.& Se rapio tractatu ſexto ſue pratice.xij.ca° d̄ febre ſanguinis.& ſi adiuuat uirtus euacuam^e uſq; q̄ ſupueniat ei ſincopis.Et yſaac 4° li°.fe. iuſſit aūt adeo ſanguinē minui uſq; ad defectiōem.& recitat ibi yſaac de quodā iuuene.quem .Gal. uſq; ad defectiōez fleubothomare iuſſit.quē ſui cōſanguinei uidētes leū defectū ceperunt dicere Galieno occidi iſti hunc hominem. paulo aūt eis pmanētibus fe.mittigata ē.& euaſit infirmus omnes g° noſtri auctores uolūt ſincopiz in fleu bothomia induci.Tertio iſti ignorantes cōcorda re nitunt dicētes Auer.nolle uſq; ad fortē defe ctiōez ducere ex fleubothomia.ſz uſq; ad debilē ſincopiz poſſe deduci.Iſti aūt Auer.lr̄az non in ſpexerūt qui lippothomiā excludūt. nulla aūt ſincopis lippothoia ē leuior. ¶ Mallē aūt Auer. febre egrotaſſe ſynocha.q̄ ſuiſ podagris ut ſui erroris i ſeipſo uideret certitudinē.quē admodū ille uidit qui hominē moriturū negabat. ut re citat Gal.in libro de tabe.Ex predictis aūt mul te poſſunt colligi.ratiōes affirmātes medicoruz poſitiōem. ¶ Ratiōes aūt Auer.ſoluunt.Cum primo dicit ars immitat naturam. ¶ Ditenduz qd̄ ipſa ars quandoq; complet eius defectum. ſunt enim quedā que natura inchoat & ars cō plet.ut artificiata quorū prebet materiā ut ar borū regimen.quedā aūt que ars inchoat ut na tura compleat.ut in tyriace preparatiōe patet. ¶ Cuz ergo natura curare ñ pōt medicus curat.ut cum in uola manus caro generatur ſuperflua il lam non abſcindit natura.ſed potius medicus. ¶ Vel aliter ſibi cōcedendo totaliter.uidemus aūt naturam.emoroſagiam quandoq; multā facien tez ut Galienus.9°.terap uidem^e eiz qñq; tātā q̄titatez continue euacuari ſanguinis ut ſincopis ſupueniat ¶ Ad ſecunduz.patet ſolutio.Vel aliter naz cū natura euacuat electiue abſq; ſincopi totā pōt euacuare materiā.arſautē p fleubothomiaz euacuare nō pōt.magis g° eligim^e leuē defectio nē que lippothomia uocatur.uirtute uitali ſtāte forti q̄ relinquere euacuationē. ¶ Ad tertiuz patet qd̄ dicēdū qa licet alique ſupfluitates ſint putre factioni parate aleuiata natura ſtatiz illas ſudori b^o uomitib^o fluxib^o uentris educit.ut Galienus ibidē & Auic.allegato. ¶ Et ſi diceret qd̄ iuua mentū fleubothomie ad ſincopim eſt p accidens. Dicendū ꝙ iuuamentuz p accidens pōt preelegi iuuamento per ſe quandoq;.ſicut iuuamentuz a que frigide balnei de quo ipſe Galien^o dicit.qd̄ illius ē iuuamentū p ſe qa euacuatio reſpectu re pletionis & ſincopis ē ſoluz ſignū. ¶ Dicit poſt Auic.qd̄ dolor facit accidere ſincopiz ꝓpter relo lutionē ſpirituū i dolore.ſed cū omne quod mo uetur habeat motorē.dubitatur quid ſit imme diata cauſa reſolutionis facte ex dolore.dolor e niz formaliter nō uidetur reſoluere. ¶ Dicendū qd̄ dolor formaliter cōtradicit ul'cōtriatur] na turali ꝓportioni mēbri.et ideo ēt ſpiritui cōtra riat.un̄ oporret ꝙ diminuat d̄ eo.Etiā cōuenien tius dolor calefacit nō cōgruū motū ponēs i ſpi ritib^o & humorib^o.hec aūt ſunt reſolutionis cā ¶ Enumerat poſt Auic.plures modos dolorū. ut dolores q̄ fiunt in motib^o nō naturalib^o ner uoꝝ ut ex ſpaſmo & attractone.& dolores qui fiunt ex fricationib^o marginū iuncturaꝝ.quādo inter eas ſunt male materie ut collectiones mate rierū ut in podagra ¶ Et dicit ꝙ dolores ulceꝝ ambulatiu orū ut herpeſeſtimoneus faciunt ſin copim & i primis ex uchemētia doloris calefaci unt.in fine tamen infrigidāt ꝓpter id quod uir tutes uincit.ut p̄mo can.fen.ſecunda ca° de his que ꝓueniunt ex dolore.Inducūt ēt ſincopiz qa ab his ulcerib^o putridis malignis portaf cordis uapor uenenoſus corruptiu^o mēbri & corrup tiuus materie q̄ uapor iſequif ipſum cor ꝑ ipm membrum.iducūt ēt ſincopim.qa exicāt mēbꝝ in quo ſunt & mortificāt illud.& ꝓducāt ipm ad cōplexionē cōtrariā uite hominis.ut ē cōpſo hominis mortificati & corrupti ¶ Dixit poſt ſe iam fuiſſe locutū de accidentibus anime qual'r cōprimēdo ſpiritū & dilatando nocēt cordi.& hoc dixit primo can.fen ſecunda prīo capſo.& ſupra hac fen capſo de cauſis imprimētib^o cor. ¶ Dixit poſt quomō apoſtema fac ſincopiz & pz. ¶ Sz & ſtomach^o ¶ Q uerit.A. quomō ſto machus ſit cā ſincopis.deide q̄rit quomō alia mēbra ſunt cā ſincopis ibi ſecūda.ſz & aliqua ¶ Dicit g° reſpondēs qd̄ ſtomach^o ꝓpter tres cau ſas inducit ſincopiz.Prima q̄a eſt membrū ꝓpin quū loco cordis.ē eim iuſta uenam aſcendentem. ¶ Secunda q̄a eſt uehementis ſenſus q̄tū ad os.ut

Gal. quarto de accidēti & morbo primo capło.
¶ Tercia qa ſtomach⁹ ē minera collectionis diuer
ſorū humoꝝ. & cā ē quia ſtomach⁹ ꝺ̄ ſe multā
aggregat ſupfluitatē & flegmaticā. unde Auic.
infra fen. iz. ꝺ̄ egritudinib⁹ ſtomachi pluriū qꝺ̄
iueniē in ſtomacho aut generaē in ipo ē flegma
& ideo praſſina colera hēt in ipſo generationē.
ut ſecūdo ꝺ̄ cōplexionib⁹ in fine. ſtomach⁹ enim
aliūde recipit ſupfluitatē. uñ ē minera collectio
nis diuerſorū humorū. ut Galien⁹ ī cōmēto pri
mi pnoſticoꝝ ca⁹ ꝺ̄ egeſtione p̄mo commento.
¶ Dicit poſt q̄ reliqua mēbra ſunt cā ſincopis
aut ꝓpter dolorē qui cordi cōmunicaē. aut pp
malū uaporē quē cordi mittūt. ſicut accidit in p̄
focatione matricis. Ex quo patet q̄ in p̄focatōne
matricis ñ ē mot⁹ matricis ꝑ ſaltus matricis ad
ſupiora. ſz qa matrix ñ pōt p̄ iferiora materias
& uapores emittere. i ſeipſa cōſtrigiē & claudi
tur. uñ uapores ſupius ad cor & ſtomachum
mouēē qñq̄. & iō iſtis accidit qñq̄ ſingult⁹ &
eructuatio qñ actu hēnt ſpfocationē. iſta aūt de
clarabūē infra ꝺ̄ mēte Gal. ſexto ꝺ̄ interioribꝰ.
¶ Et ſcias. ¶ Ponit quoſdā can. & ſunt ſex.
¶ Dicit q̄ ſincopis cōfirmata ñ curaē. & hꝰ ſu
miē ex canone dicto ſupra qm̄ malicia cōpłonis
i corde confirmata non curatur. ergo et ſincopis
confirmata. cū non fiat niſi a mala diſpōe cōfir
mata non curaē. ¶ Conſidera tamen ſincopim
poſſe eſſe cōfirmatā aut ex ꝑte cauſe ut quia ē
mala egritudo i corde cōfirmata. qūo dictū fuit
ſupra. & iſta ſincopis licet nō cureē qa ſua cā ñ
curaē. tñ in unica uice nō de neceſſitate interfecit.
uidem⁹ eniz hñtes mataſmū icurabilē. qñq̄ plu
ries actu ſincopizare anteq̄ iterficianē. unde ipi
plures ſincopes ex malicia morbi qñq̄ ſuſtinent
zꝰ pōt dici ſincopis in ſe confirmata formał q̄
actu exiſtēte ſincopi ita ſunt deſtructe opatōes
ſenſus & mot⁹. & ita cor ē ipeditū & debilitatū
q̄ nō pōt ammodo aliquid reſumere de ſuis o
peratiōib⁹. & iſta ſincopis cōfirmata eſt q̄ actu
interficit anteq̄ infirmus erigaē. Et huius ſinco
pis ſigna ſunt uiriditas faciei ex mortificatōe ca
loris & ſuffocatiōe. & cōuerſio colli ad partē ñ
naturalē. ut quia cadat caput poſt. uel torqueē
ad dextrū uel ſiniſtrū. & hꝰ cōtingit ex omnimo
da cerebri uel neruorū debilitate. & ideo 7ꝰ cō
tinentis primo capło ponē iſta auctoritas Aui.
ſi in paſſionib⁹ cordis accidat ſincopis uehemēs
& uireſcit facies & declinabit caput mors ſeqē.
cum erigit ſuum caput. Iſtis aūt ſignis annectū
tur caſus pulſus & frigiditas corporis ¶ Dixit
aūt Aui. fortaſſe ꝓpter caſus raro contingētes.
ille ergo cuius hec ē ſincopis cōfirmata. ꝓuenit
ad hec ſigna que dicta ſunt. uł ad hec qꝺ̄ tūc mo
ritur quādo eleuat caput ſuū. Cauſa huius eſt
nam ultimus motus quē facit cor ē dilatatio &
iſto ultio recidit ſiē primo aduenit. recedit aūt
per ſuperueniētē reſtrictiōez cordis & pectoris
que forſan cōſtrictio fit poti⁹ abſq̄ debilitate na
ture. & iō uidemus homines quādo moriūtur
in fine trahere aerē. & cum cōſtrictiōe pectoris
moriunē. ita qꝺ̄ tūc ſtatim uidenē mori. & qñ
lacerti pectoris eleuantur pectus cōſtringiē. & ñ
amplius reſumunt aerez. finiūt aūt in actu con
ſtrictiōis uel finire uidenē. cū ergo homo eſt in
ſubita ſincopi & ꝑpe mortē conaē cor & pect⁹
in ultimo uite toto coꝝ poſſe attrahere aliq̄d de
aere. tunc ut attractio fiat homo erigit caput &
colluz extēdit. ut fiat bona preparatio ad attrac
tionē illaz. & attracto illo aere moriunē. unde ui
dem⁹ quoſdā in hora mortis ſubito q̄ſi meliora
ri. & ēt ſubito poſt mori. ut etiā ſumiē ab Auic.
quarto can. capło ꝺ̄ ſignis diuerſoꝝ generū malo
ruz. Et cauſa illius ē ꝓpter illud qꝺ̄ natura ulti
mo conamine mouēē ad ſuū ultimū opus. ſicut i
ſintilla apparet fieri dū extinguiē. ut uulgariuz
ſermo i exemplū adaptaē. ¶ Dixit qꝺ̄ egritudo
ē in corpore illius q̄ fleubothomaē ꝓpter neceſ
ſitatē repletionis pūtis & ſincopizat. & hec egri
tudo que ſignificaē ex hac ſincopi ē ut ſtomachi
debilitas in ſe. unde ſtatiz debilitaē ex fleubotho
mia & fit ſincopis. Aut hec egritudo ē effuſio co
lere ad ſtomachū. & hꝰ ē uerū ſi illa ſincopis nō
adueniat i fleubothomia. ꝓpter nimiā euacuati
onē. nec adueniat qa homo ſit cōſuetꝰ fleubotho
mari. & ſemp ex fleubothoia pati ſincopi ¶ Iſta
tñ lr̄a nō ꝓpter cōſuetudinē i fleubothoia aſſu
eta ſz ſupficialiter uideē ſonare q̄ dictū ē. aliud
tamen ſonat occulte. Propter qꝺ̄ ſciendū ē qꝺ̄ ho
mo pōt cum fleubothomatur ſincopizare ꝓpter
neceſſitatē repletiōis. aut quia nimis euacuatur.
& illaz cām excludit Auic. cum dixit. non ꝓpter
multitudinē euacuatiōis aut ꝓpter fleubotho
miaz ſibi non eſſe conſuetā ut illa fit prima uice
qua fleubothomatꝰ eſt. & homo tunc ſincopizat
qa hoc eſt ꝺ̄ cōſuetudine fleubothomie. qa ipſa
ſemp i prima uice facit ſincopizare. & hoc Auic.
excluſit cū dixit neq̄ ꝓpter cōſuetudinē aſſuetaz
in fleubothomia. ſ. prima. hec eim eſt cōſuetudo
ſumpta a fleubothomia. qa ipſa prima uice facit
ſincopizare. Si gꝰ homo in fleubothomia ſincopi
zat. nō ꝓpter has duas cauſas tunc hoc fit. aut
ꝓpter ſtomachi debilitatē. aut pp fluxū colere
ad eum. ¶ Et cōſideradū q̄ ſincopis ex fleubo
thomia cū nō cōſueta ſit. fit ſtatim cū hō fleubo
thomaē. ſed illa que fit pp multā euacuationem
fit poſt. Et ſimiliter illa que fit ex debilitate ſto
machi. licet citius fiat. uerū qñq̄ fit in medio ſe
cundū magis & minus ſtomachū eſſe debilem.
unde euacuato ſanguine quia ipſum ē neruoſuz
membrū & debile. inducit debilitas maior &
fit ſincopis. De ſenſibilitate autem ſtomachi cō

prehēdit Auic sensus stomachi subtilitatem.qa hic pōt esse cā sincopis.ut Auic.ca° d̄ fleubotho mia p° can.fen.quarta.ponit aūt acuitatē sens? stomachi cōphēdi sub debilitate ꝓpterea. quia acuitas sensus semp stomachū debilē ponit.

¶ Dixit post ꝙ qn̄ materia febriētis decrepiti resoluit̄ ad stomachū pp caliditatē febrilē eliq̄ tem humores accidit sibi sincopis. ¶ Dices tu nōne hoc accidit omnib? hn̄tib? febres ꝙ qn̄ ma teria currit ad stomachū faciat sincopim. ¶ Di cendū ꝙ forsan n̄ sic euenit i aliis corporib? exi stentib? in aliis etatibus.qa hn̄t stomachū ma gis fortē.decrepiti aūt debiliores sunt. Aut dicē dū ꝙ accidit magis senibus decrepitis.quia ma licie febriles eoꝝ sunt magis apte resolui & mo ueri ad iteriora q̄ ad exteriora . quia febres eo rum sunt magis sepulte.ut Aui.quarto can.fen. prima ca° d̄ sermone rigoris.pōt aūt materia il la facere sincopim.aut sua frigiditate qa mota i fine.aut sui actuali caliditate putrida ut patet.

¶ Dixit post ꝙ si aliqs patit̄ sincopim in pria fleubothomia qa ē subita mutatio nō cōsueta. ¶ Subite aūt mutationes in sanguine sunt causę subite mutationis i corde.ex illa aūt cordis mu tatione fit spiritus agitatio.hoc aūt dictū ē.esse sincopim. ¶ Considerādū ꝙ in sincopi ex fleu bothomia qa n̄ sit cōsueta fit subito cum homo fleubothomatur.sed illa que fit ꝓpter multam euacuationē fit post. ¶ Et similiter illa que fit ex debilitate stomachi.licet citius fiat.uerꝝ qn̄q̄ fit in medio secūdū magis & minus stomachū esse debilē. ¶ Dixit ꝙ in egritudinib? fit sincopis pp effusionē materie calide ad stomachū.& hoc qn̄ debet fieri crisis fluxu uentris uel uomitu.

¶ Dixit ēt ꝙ fleubothomia fit cā sincopis mul tociēs pp infrigidationē.fit aūt infrigidatio in sincopi.aut p̄uatiue pp euacuationē sanguinis. cui? p̄ntia corpus dicit̄ calidū.ut 3° d̄ cōplexio nibus.& illa sincopis maxime fit qn̄ superfluit fleubothomia.aut fit infrigidatio propter fleu bothomiā propter id qd̄ trahit̄ aer ad locū un̄ egredit̄ sanguis.Aer dico qui circunstat q̄ ē fri gidus nr̄i corporis compatione.ut Auic.prio can.fen secūda capl'o de aere. quomodocūq̄ aūt fleubothomia ifrigidet fit cā cōmotiōis i corde. unde ex illa cōmotiōe sequit̄ sincopis &c̄.

Signa &c̄. ¶ Ponit signa sincopis & prio ostēdit eā esse notā ex signis tremoris cordis ostendēs qd̄ signū d̄ sincopi magis significat.2° ostendit quedā communia signa de aduentu sincopis 3° ponit differētiā inter sincopiz cordiolem & stomaticā.ibi 2ª.& ad summū.ibi 3ª.& quādo sincopis. ¶ Dicit qd̄ pulsus ē significantor quia statim super cordis dispositiōez significat. cui? cordis sincopis ē passio.unde pulsus dicitur res perpendiculare ab Aui.quarto can.fen secunda capl'o de signis bonis.si ergo sit cōp? tessus pulꝰ & profund?.& uirt? sit aliq̄liter fortis significat materiā prefocantē. Et causa ē.naz materia prefocans nō statim deiscit uirtutē. etiam pōt esse pulsus profund? debilis.& significat natu ralez casum & mortē pp quācūq̄ causaz si aūt pulsus sit debilis & diuersus significat resolu tiōem ubi uirtus defecta ē.Resolutio enim ideo debilitat.qa resoluit organū & sustentaculum uirtutis ut spiritū.sz suffocatiua materia poti? coadunat & constringit & multiplicat in corde spiritū.& ideo in suffocatiōe apparz fortis pul sus.& in resolutiōe debilis.& h° mꝰtotiēs deci pit iudicantes infirmos euadere .qui suffocant̄ ¶ Et ad summū.quādo subito fit sincopis pri? minorat̄ pulsus pp reditum caloris ad interiora fit enim prius reuocatio in ea caloris ad interio ra.unde Auicenna diffinit eam ut supra patet. ¶ Occultat̄ sanguis sequens motō spiritus.qa mutat̄ color.qa color stat cū spiritu & sanguine ut i cōmento affo.frigidū uero spasmos. ¶ Nō aperit oculos fortasse.naz si non est magna sinco pis eos aperit. ¶ Et sunt debilis mot? ꝓpter de bilitatē uirtutū motiuaꝝ. Et apparēt imaginati ones extra que nō possunt figurari.& hoc ꝓpter motuz humoꝝ. ¶ Et apparet in corpore roratio frigida.& hoc propter debilitatē uirtutis conten tiue membroꝝ.unde humiditates subtiles que sunt circa cutē emanant extra.& sunt frigide qa calor eas dimisit. ¶ Et quādoq̄ accidit nausea. & h° accidit qn̄ est stomatica.aut quia confluūt humiditates ad stomachuz. ¶ Et qn̄q̄.quia est magna sincopis infrigidat̄ totū corpus. ¶ Cuz ergo.constringat̄ euacuatio.qa iam producit ad sincopiz malā ¶ Post Auic.ponit signa sincopis cordialis ex priuatiōe causaꝝ aliarū.qa sincopis dicitur cordialis quia fit propter males dispositiōes existētes in corde nō aliunde sibi cōmunica tas. ¶ Alie autē sincopes sunt cordiales que habēt aut causas primitiuas.aut accidentia anime.aut morsus uenenoꝝ & huiusmodi.aut antecedētes ut repletiones humoꝝ.& opilationes in aliis mē bris. Si ergo sincopis nō fiat a causis primitiuis aut antecedenti signū est qd̄ est cordialis.sed illa in qua est conturbatio & nausea est stomacalis. ¶ Deide ponit affor.Hipp.q̄re particule.Q ui exoluunt̄ fortiter & frequenter & sine manifesta causa & occasione repente moriunt̄.Et causa est quia significatur uehemētia male dispositionis in corde.ex qua subito accidit mors pp iteratam reuersionē sincopis.licet enim ab uno paroxismo aut pluribus effugiat quādoq̄ tamē cū sincopi moriuntur & iō.subito.

TLLA. Postq̃ Auic. determinauit de causis sincopis & eius signis. Hic determinat de eis curatõe Propter qd cõsiderãdum qd cum sincopis sit accidens sibi proprie & pse cura debetur. qm̃ accidẽtiũ nõ est curatio. xij. terap. uera enim curatio sincopis depẽdet a cura morborum. & p tãto Auic. psequens curã sincopis nõ determinat d cura eius pticulariter secũdũ unã quãq; cãm supi nominatã. qa cause ille particulariter sunt diuersi modi repletionis euacuationis doloris &c. hoꝝ aũt curatio Auic. ex toto hz secundũ idẽ. quia accidẽtib cõpetit curatio nõ ppria. hoc ẽ qñ augẽt dispõnẽ. aut qñ succumbunt. & sincopis sit accidẽs maxime uirtutem pternẽs. iõ sincopi inter alia accidẽtia secundũ se aliquis modus curationis debeꝫ sicut dolori. unde. quãdo coniũgitꝫ febri ipa ẽ dignior curatione q̃ fe. ut Auic. quarto can. de sincopi Et ideo i h° ca° maxime ponit curã sincopis que sibi magis secundũ se tribuitꝫ nõ cõdescẽdendo oio particulariter ad oẽs cãs supius dictas. s. remouendo unãquãq; cãm. qa hoc spectat ad alios libros sed ad illas magis in cõmuni descendit. Et primo ponit quãdã diuisionẽ sincopis. s. curabilis & i curabilis. z° de sincopi curabili exeqtꝫ. ibi z^a. & patiens qdẽ sincopim. Cõsiderandũ q egritudo magna triplici magnitudine oz q sit mortal'. talis aũt ẽ sincopis cõfirmata primo ipsa est magna rõne dignitatis lese actionis. qa maiorẽ actionẽ ledit ut cordis Secũdo ẽ magna rõe sue essẽtie. essentia aũt que accidẽti attribuitꝫ ẽ essentia sue cãe. illa aũt in sui essentia ẽ magna cũ sit confirmata. Tercio est ẽt magna rõne lesiõis uirtutis dispensantis totũ. quia sincopis est ipa lesio fomaliter. & iõ mortalis est. Et patiens.

Exequitꝫ & primo pinittit quãdã diuisionẽ patiẽtis sincopi curabilẽ z° d eius curatione exeqtur. ibi z^a. cũ ergo Patet. Cum ergo. Exeqtꝫ & p° in cõmuni magis ponit diuersos can. curationis sincopis. qñ hõ ẽ in actu sincopis. z° i speciali magis ponit curã sincopis secũdũ diuersas cãs sincopis. qñ hõ est actu in sincopi siue non. ibi. z^a. & oportet i sincopi que fit ex euacuatione Pria in duas. p° oñdit que sit generalis itẽtio in curatione sincopis qñ actu adest. oñdens qd aliquãdo cõplicanꝫ dispõnes cõtrarie i ei cura. z° exequitꝫ. ibi z^a. ipletio. Complicantur g° dispões sincopis cõtrarie in ipsius cura. sicut qñ exñte sincopi ex repletiõe crudoꝝ humoꝝ aliqd dare cogimur laborãtib pp id qd mox piculũ aduenientes sunt nanq; dispõnes sanantes. ut Gal. xij. terap. secundo capl'o Et i plurimo. Exequitꝫ de his canonib. & primo d diuersis can. competentib i regimine curationis sincopis. z^m. se. z°. p põit unũ canonẽ i curatiõe l'remotõe sincopis cõiuncte cuidã alteri accidenti. ibi z^a. & si fuerit illic singultus. Prima in quinq; sicut ponit quiq; canones generales in curatiõe sincopis cũ adest. ibi z^a. & ex eis. ibi 3^a. & cũ nõ est. ibi 4^a. & si cã fuerit caliditas. ibi 5^a. & oportet cũ hoc. Vult ergo Aui. qd principiũ cure cũ tunc hõ actu sincopizat sit cũ cõfortantib spiritum. ut uino & bonis odorib. nisi causa sincopis sit prefocatio matricis. qa tũc apponimus naribus fetida ut calamũ ustum & gipsuz. & ppie quãdo ẽ causa colerica. quia ista frigida sunt. uinum nõ datur purum in sincopi ubi ẽ fames. qa cito p focans facit alienatiõez & spasmũ. Dicit p qd in fortiori sincopi cũ nõ sit a causa calefaciẽte insuffletur muscus in nares. quoniã cerebrũ & cor cõfortat. Et olfaciat algaliã. i. galliaz mulscatam. Et suffumigetꝫ cũ nede uel nere z^m Symonez ẽ cõfectio aromatica ad suffumigandũ cõfecta que affertur ad nos in forma q̃ drangulari. Alij exponũt nere. i. nepita. Alij. i. si sibriũ. Dicit si causa fuerit caliditas. oportet administrare odorifera frigida. & rorare faciez cũ aqua frigida. hec enĩ roratio uirtutẽ cõfortat ut Aui. primo can. fen z° capl'o in arena sepeliri & nõ ẽ malũ ut cũ pdictis reb frigidis permiscea parũ musci. & lz cã sincopis sit calida. tñ uictoria sit i medicis frigidis. qa ponaꝫ pl d eis ut plus de camphora cũ sandolo. & tũc in hac premixtiõe frigidũ qd ẽ in medicia resistit male cõplexiõi calide. & calidũ ut muscus cõfortabit cor. cũ adhuc ẽ meli si dispositio tollerat. qa frigidis admisceanꝫ calida. & qd illa administrẽtꝫ cũ pauco uini subtilis. & h° qa uinũ operatur a materia & a uirtute. muscus aũt a materia non ppie operatur ut cõuertaꝫ in spiritũ. Dicit post confricẽtꝫ frequenter circa os stomachi. & hoc fit ad excitandũ eos & ad cõfortandũ ex fricatione calidum naturale. & omnia illa que dicit Auic. d emplastris frigidis intelligit qñ sincopis est cũ caliditate forti. ut in febrib ardentib pin alio nimio calore. Et si fuerit. Poit curã sincopis qñ coniungitꝫ alteri accidenti ut singultui & nausee. & dicit qd uiuificetꝫ caliditas infirmi. & hoc fit cõmouendo guttur cũ pẽna que facit uomitũ. qa ex hac cõmotione spirit excitanꝫ ad exteriora. & oportet qd illa cõtinuẽ Et fiat cũ eis attractio. qa. s. capiaꝫ aliqd mẽbrum ul particula & trahatur & fricetꝫ. & clametur sup euz. quia ista uirtutẽ excitãt. & facere sternutationẽ cum cõdisi. & si nõ sternutat moritur. Et causa ẽ. naz ẽ signũ ultime debilitatis i cerebro. unde non sentit mordicationẽ condisi. aut alterius rei faciẽtis sternutare. & dato q sentiat. significat ita debilez uirtutẽ expulsiuã. q nõ põt moueri ad expellendũ. hoc autẽ est signũ mortis. & pro tanto appropinquãtes morti non possunt sternutare. ut

sumit̄ ex Auic. supra fen qnta capſo d̄ sternutati one. ¶ Et oportet. ¶ Hic Auic. magis i specia li docet curare sincopiz. zm. diuersitatē causaz a quibus dependet. & primo facit hoc. z°. resumit curā sincopis. ibi za. & oportet ut dicamus. pa pars hēt. 8. secundū qd̄ sunt octo modi causarū superius dictaz. prio oñdit curā sincopis pn̄tis & quādo nō ē presens. quādo causa ē euacuatio z° quādo causa ē repletio. resumēs d̄ euacuatio ne. 3° quādo ē a doloribꝫ & quia sub doloribꝫ nominauit uenena pōit distinctā curā. 4° ponit curā sincopis a uenenis 5° ponit curā eiꝫ que fit ab apostematibꝫ & febribus 6° eius que fit ab acci dētibꝫ anime. 7° eiꝫ que fit a stomacho. 8° eiꝫ que fit ꝑpter fleubothomiā. ibi za. & si est sincopis. ibi 3a. si fueris cā doloris. ibi 4a & si ue nena. ibi 5a. facte uero in principio febriū. ibi 6a sincopi laūt facte ab accidētibꝫ ibi 7a. & si sinco pis ē ex cōtinuatōe. ibi 8a. & plurimū qdē sinco pis que accidit Prīa in q̄ttuor pōit. nā prio ostē dit can. curatiōis sincopis ab euacuatiōe. z° pōit exceptiōez. 3° resumit curā. 4° qd̄dā qd̄ dixerat declarat. ibi za nisi sit sincopis ibi 3°. & quādoq; ponimꝫ. ibi 4a. & homines. Vult. A. qd̄ habēti bus sincopiz ab euacuatiōe debemꝫ dare deside rata cibaria. nisi fuerit nausea qa tūc ista deside rata cibaria ñ debēt dari. ꝑpterea qa ista desid rata cibaria retinent̄ in stomacho. sz si habemus nauseaz debent eos prouocare ad uomitū ut p̄ci pit supra Aui. stati nō debent ergo ista cibaria dari. & debēt uti uino & sorbere illd̄ cuz aqua frigida ſ calida zm dispōnes duas notas. ſ. calidi tatē & frigiditatē qa si cum euacuatiōe ē calidi tas sorbeāt cū frigida. et si frigiditaſ sorbeāt cū calida. & cū uinū sit resˢ penetrabilior. i. sit magiſ penetrabile uinū qd̄ sibi pōt dari. & sit subtile et habeat stipticitatē ad aggregādū spirituū et hº ē uinū aniquū. tamē in nouo ē uirtus fortis ēt ad aggregandum spiritum. quia est magis stipticū. & debz itelligi de nouo. & nō demusto in cōperatione ad antiquū. & istud ē magis ag gregatiuū spiritus. qa grossius & cōfortat. etiā antiquū facit illud melius. ſ. uelocius. qa est sub tilius. & magis penetratiuū. & tunc circūscribit illud Auic. ꝑ saporē. qa debet esse delectabile nō amarū ꝑ substanciā. qa dbet ēē mediocre & sub tile. & ꝑ colorez qa debet esse citrinū. i. aureum. ¶ Nisi. Dicit qd̄ uinū hº subtile nō cōpetit. ubi sincopis est ab euacuatiōe. ſ. facta ꝑ poros ꝑpter eorū raritatē & ꝑpter reliquas dispōnes subtili tatis humoz. sz in hac sincopi cōpetit uinū gros sum rubeū. quia magis nutritiuū & igrossando spiritus diuertit eos a resolutiōe. subtilitas enim spiritū ponit spiritus resolubiles. & docet illud experiri. ¶ Scias autē q cōditiones tradite sunt a Gal'. xij. terapen. & ad succurrendū subite relo lutiōi nihil ē magis efficax eo. ut Auer. septio col liget. sz saracenis nō sit licitū bibere uinū. bibere tñ uinū hº loco ita' licitū est. quēadmodū licituz est comedere carnes mortuas que per semoriun tur ul' suffocant̄ in habentibꝫ necessitatē. ¶ Di xit post Auic. cōplens curaz qd̄ quandoq; ponit̄ de musco in hoc uino minus q̄ duo gra. aut dya musco dosis. i. aut media. dosis autē ē. z. i. & hoc quando sincopis est uehemens. eius autem dosis distincta ē quito can. tractatu secundo. zm diuer sas descriptiōes. datur autez dosis. z. S. uel. 3a. zm qa est maior ul' minor necessitas. ul' inflammatio maior uel minor. ubi enim sit fortis caliditas paz det̄ d̄ ea & re frigida mixta. Etiā dant̄ qnque trociſci muscati dicti i antidotario necubi aūt in tractatu octauo inueniunt̄. sed inuenit̄ ibi q̄dam cōfectio trociſcoz quaz Auicenna. intitulat per mixtio trociſcorū. in quibꝫ muscus repit̄. Dicit ad summū qd̄ cōueniētius ē uinū. nisi sit phībē s est enim uinū calefactiuū & cōcordat dicto Gal'. xij. terap. 3° ca°. in ꝓncipio. ubi sicī tota cura & melius calidū uinū digestionibꝫ crudoz coopās licet loquat̄ in sincopi ex repletione. Et si potus uini cōfortet̄ ponēdo aliqd panis. tunc ē lōginq; ab exiccatione & magis humectat. nā uinū ex pane i eo posit ē minoris acuitatis. & iō min. us exiccat. Et simile habet̄ ab Auic. fen. tercia prio capſo de regimine aque & uini. & cōfert mina dicta tractatu sexto quinto can. ¶ Et homines. ¶ Declarat que dispositio in sincopi ꝑprie eget ui no calefacto. & sunt illi q hnt̄ sincopes longas. i qbus significat̄ calidi naturalis paucitas. & ideo potu calido indigēt ñ frigido ne extinguantur. & ꝑpter eandē cām oportet q inung ātur oleis calidis aromaticis. ¶ Etsi ē. ¶ Ponit curā sinco pis a materia. & prio facit hoc. z° resumit curā sincopis facte ab euacuatione. ibi za. & si est ꝑp euacuationē. Si g° fiat uomitus i sincopi stoma tica sperat̄ facilitas sincopis. quia leuis erit. et ci to recedet. & similiter in fleubothomia & diste ri cū sincopis esset ꝑp materias aptas euacuari & p hos modos euacuatiiōs. ¶ Et si est. qa eua cuatio fieri pōt aut p intrseca loca ut p uētrē & uomitum aut per extrinseca. ut sudorē prio ¶ Auic. oñdit regimen sincopis facte p euacuatio nē intrinsecā. za extrinsecam. ibi za. & si est ꝑp. Vult ergo Auic. q sincopi facte ꝑ euacuationem intrinsecā ut solutione uel uomitu calefiāt ei fri centur extrema. & remittit ad fen. i6. & ad capi tula curationē fluxus uētris & ad curationē uo mitus fen. iz. quia posset i colerica passione fieri ñ ꝑpter euacuationē. et cōtingit ei qui habet sin copim huius capli. i. sincopim ab euacuatione fa cta i colirica passione fieri non ꝑpter euacuatōez ut sumat gallia & cū. cum aqua fortis carnis ut pulli maioris. quia est magis grossa stiptica. &

luti alſanbiori ꝑ.i.illius contrate.utimur luto ſigi lato & approximando odores. ¶ Et ſi fuerit cā Vt ergo cōditionauit illo parafo. & oportet ꝑ prie ſi fuerit cā dolor. Vera doloris curatio non fit per ſtupefactiētia. immo ē in illis periculū. & qñq; puenit ex ſtupefactione ad malā habitudi nē totius corporis. ut multo tēpore mala patiēs moriaī. ut xij. terap. octauo ca°. in caſu tñ conce dūtur. ſicut tu ipſe cōceſiſti filionium domino. Petro neapolitano timore ſincopis ex colico dolo re. ¶ Et ſi uena. ¶ Ponit curā ſincopis a uenis. & primo facit hoc. 2° qa ꝓdicte oēs cure uidebā tur eſſe ſincopis pñtis. ponit curā qñ ſincopis re cedit. ibi z^a. ꝙ ſi &cē. ¶ Da. ſ. patiētibus ſinco pim ex ueneno albezar. i. medicinas liberētes ty ricales. ¶ Et cōſiderandū ꝙ hoc hēt uerū qua litercū q; ſit uenenoſa ſincopis ſiue a cā extrinſe ca. ſiue a ueneno generato int^o. poſſibile. n. ē uene noſam materiā i corpore aggregari. ut 3° & 6°. ꝺ iteriorib^o. ¶ Vomitū uero ꝓuocādum in ſin copi & ſi ſtomatica ſit. Auer. ſentit contra Gal. ſeptimo colliget. capitulo de cura ſincopis ꝑp ter ſtomachū. Et rō ſua ē. quoniā medicine que ꝓuocāt uomitū de ſui natura ē ſtimulare uir tutē pluſq; agitat humores facientes ſincopim. & addit in egritudine. & ideo nō ē ꝓuocandus uomitus. ſz ſtipticis iubet emploſtraī ſtomachū ut maſtice ſpica & huiuſmodi. ¶ Et cōfirmaī quoniā regimē cōmune in ſincopi eſt fricatio. q̄ niā fricatiōes uirtutem confortāt. ſed fricatio uomitū diſtrahit. & nō prouocat. ut omnes ſen tiūt. nō eſt ergo in aliqua ſincopi ꝓuocandus. ¶ Huius cōtrariū ſenſit Gal. xij. terap. & hic Aui. & in plurib^o aliꝭ locis dicens. qꝺ ex uomi tu ſperaī facilitas. ¶ In cōtrariū eſt Serapio tractatu ſexto capitulo. i^o. ubi & pennas docet ad uomitū ꝓuacandū in os intromittere & ſi nō oleū. Et Halia. tractatu 3° capitulo ꝺ ſiucopi Et yſaac quarto febriū capitulo de ſincopi ¶ Dicē dum cum intētiōe noſtrorū auctoruz qꝺ i actu ſincopis ſtomatice. i. facte ꝑpter ſtomachi reple tionez ex malis humoribus uomitū fore ꝓuocā dū quoniā tūc ceſſant accidēna quādo ceſſat cā faciēs illa. ut in cōmēto affo. q̄rte ꝑticule i fe brib^o. Ceſſat aūt cā ſincopis dū illa materia per uomitū a ſtomacho educiī. nec fit magna cōmo tio. prio qa materia de ſe ē in motu. ſecūdo qa ē in mēbro propinquo loco euacuatiōis. lz eniz uomit^o ſit mot^o fortis. tamē inq̄tū motu^o ē cau ſa exiccatiōis & expergefactiōis. Vnde. A. Et adiuuetur natura ei^o cū penna excitante uomitū & commouēterem ſpiritum ad exteriora. & ita exercitatō & mot^o cōferūt omni ſincopi. niſi qñ ē a ſudore. & inq̄tum ēt per uomitum fit euacuatio materie que cauſa eſt ſincopis ē curās ad huc autem i cura huius ſicopis procedes cum uomitu ſtatiz prouocato. aut cū epithimate ſup ſtomacho cuz rebus ſtipticis cōfortantibus. ut A uer. ſenſit. Dico qꝺ ſi procedis cū reb^o ſtipticis cōfotantib^o cōſtringis illā materiā in ſtomacho. & ſincopis magis prolūgatur. & ipedies nature motū uolentis euacuare. quoniā natura retinebit illaz materiā ꝑpter nauſee ꝓhibitionez. iſtud au tē ñ ē auxiliū nature. ſz cōtra opari. Et ideo Sera pio tractatu ſexto capīo de ſincopi. & non opor tet ut adminiſtrem^o in pricipio unctiōes cōſtrin gentes. ſed poſt euacuationē maloꝝ humorū. Et ideo Auic. dicebat ꝙ cū uomitu ſperaī facilitas. ¶ Adhuc contra Auer. ex ſuis dictis ars imita tur naturā. hāc eim ſumpſiſti probationē cōtra Galienū ut ſupra ſz natura in actu ſincopis qñ mouet ſtatiz ceſſat ſincopis & accidentia. g° me dicus aliqñ mouere debet. ¶ Adhuc in actu ſin copis qñq; precipiī fleubothomia. g° multo ma gis pōt ꝓuocari uomitus. eſt eim uomitus minor euacuatio fleubothomia & min^o cōmouens. ſicut g° ſuo caſu motus p fleubothomiā cōceditur. ſic & uomitus. ꝙ autē fleubothomia debeat cōcedi probaī primo. naz apopleticus ē actu ſincopizās ut ſupra Auicena & apparet ex diffinitiōe ſinco pis. ſed in aliqua apoplexia ſtatiz debet fieri fle ubothomia. naz quedā apoplexia ē qua fit ex ſā guine uel opilatiōe arthariaruz ut ipſe ponit. 3°. colliget ultimo ca°. auctoritate Hyp. ſ. quarto regiminis auctoꝝ. ſed in illa apoplexia ſtatiz fit fleubothomia ut Galienus i cōmēto & Aui. ſup̄ fen. p^a. ca° ꝺ cura apoplexie in ꝓncipio. & ipſe Auer. ibidē. & hic Aui. dicebat cōpellaī materia aut cū farmaco aut cū fleubothomia. ¶ Conſiꝺ randū ꝙ uomit^o ꝓuocatio aut ē difficilis. & h° mō ñ debet ꝓuocari. aut ē facilis & tunc ꝓuo cari debet. & forſan prio modo intelligit Auer. licet ipſe pauce exiſtens exercitationis & expien tie in hac arte ut ipe ꝺ ſe loquiī ſeptio colliget ꝺ cura effimeraꝝ multa protulit a qb^o deſiſte re potuit. Ratio aūt quā adducit inſufficiēs eſt. cuz dicit ꝙ medicine ꝓuocātes uomitū ſti mulāt materiā. Dico ꝙ ſtimulāt ad id qꝺ ē corporis ſalus. ut ad extractionē materie grauantis uel pungētis nec ēt tales medicine ſtimulāt ñ enim ꝑcipiī uomitus cū elleboro aut mezereon. ſz cuz pēna aut digito aut oleo. ¶ Quod ſi. ¶ Hic ē ſumit unū mēbrū diuiſionis ſupra poſite cū di xit ꝙ hō hñs ſincopim aut ē i actu ſincopis. aut in leui paſſione uel diſpōne media. uſq; huc ergo magis oſtendit curā ſincopis quādo eſt in actu. Hic ponit ei^o curam quando recedit. & per cōſe quēs homo eſt in leui paſſione aut diſpoſitiōe media. & primo oſtendit quomodo huius ſinco pis cura ē ſimilis & addēs ſupra curā ſincopis quādo eſt i actu. z°. probat. ibi ſecunda. & exem plū. Vt ergo qꝺ cū ſincopis ceſſat aliquantuluz

regmẽ ſimilaẽ regimini predicte ſincopis que ẽ in actu. & addit aliud ſupra illud regimen ḋ additiõe paſſibili. z^m. diſpoſitionẽ. ¶ Et exẽ pluz. Primo Auic. oſtendit quomodo hoc regimen eſt illi ſimile. ſecũdo oſtendit quomõ addit ſupra id & quãtuz. ibi ſecunda & illud. Illud ergo i quo cõueniũt ambo. ſ. cura ſincopis cũ eſt in actu. & cũ hõ ſanaẽ ḋ ea eſt dare medicinas cordiales ſecundũ diſpõnẽ. ſ. ſecundũ diſpõnẽ calidã et frigidã & ḋ cõfectionib^9 dictis ſupra. In frigida aut dam^9 dyamuſcũ amatũ. ut ſupra in cura tremoris cordis. & in calida dam^9 letificẽs ifrigidatiuum. ¶ Et illud. ¶ Prio oñdit illud i quo põt fieri additio in cura ſincopis. qñ hõ iã ſanaẽ. i. in cura eius qñ actu ſincopizat. ſecundo ſubdit q̃ rũdã medicoꝝ errorẽ. tercio reſumit curã oñdẽs ea que cõueniũt in cura ſincopis qñ hõ ſanatur a paroxiſmo ſincopis. ibi ſecunda. & plures qdẽ. ſtultoꝝ medicoꝝ. ibi tercia. & iſti qdẽ adiuuanẽ ¶ Dicit g^o prio ſi affuerit aliqua repletio illud in quo põt eſſe additio ẽ uomitus. ¶ Conſideran dũ aũt ꝙ in uomitu fit additio. nõ aũt ꝙ in h^o caſu debeat fieri. quia cũ hõ actu ſincopizat. nõ debeat fieri. qa hoc cõtradiceret dictis ſupra & dictis Auic. ſed fiat additio. quia forcius poteſt puocari & ſecuri^9 & addere i uomitu. ſz qñ ſincopis ẽ actu. leuiter puocori dz. & ſi ẽ difficiꝝ deſinere. ſz cñ hõ ſanaẽ a poxiſmo ſincopis. fortius poſſum^9 tẽtare uomitũ. & h^o mõ fit additio. ſi militer. n. ſi i reliq̃ corpore ſit repletio. oz ut adhibeaẽ fames. & utaẽ exercitio. et i his fit additio qa ẽt i ſincopi cũ multa plenitudine qñ actu eſt oportet aliquid dare id qd̃ mox piculũ. ad uirtutẽ nãq̃ ſunt diſpõnes ſanãtes ut Gal^o. xi^j. terap. ſed ea ceſſante adhibeaẽ fames. Additur ẽt i fricatione. quia magis põt adhiberi fricatio ea ceſſante. cum magis tolleret. unde ſecundũ totum corpus hic Auicenna. precipit fricationem ſimiliter & exercicium nam actu ſincopizãs exercitari nõ põ ¶ Deinde uult qd̃ in diſpoſitione hac ut quãdo exurgit nõ grauet cibo niſi uino predicto ¶ Et plures quidẽ medici cum patiẽtes ſincopi repletionalẽ a paroxiſmo ſincopis exurgũt conanẽ eos cibare. cũ tamẽ Aui. famẽ precipiat. ipſi ergo ſuffocãdo uirtutẽ interficiũt eos. ¶ Et iſti. ¶ Hic põit curã ſpecialiter. & prio quãdo ſincopis que recedit ẽ a repletiõe. ſecũdo quãdo ẽ ab euacuatiõe. ibi ſecũda. ſi aũt ẽ ab euacuatione. uult qd̃ in ſincopi a repletiõe quãdo homo ſanaẽ a paroxiſmo deẽ oximel uel^9 ſyrupus acetoſus compoſitus uel ſimplex. ubi coquãẽ ſubtilia tiua. unde Gallienus aptuz ẽ his oximel decocto in ipſo yſopo ad digeſtiõez crudoꝝ humorum cooperãs & .xij. terap. ſecũdo cap^o. & Serapio tractatu ſexto capitulo de ſincopi. dam^9 ei aquã mellis in q̃ decocta ſit yſopus. Omnes g^o una itẽtiõe loquũẽ. ſ. ad digeſtiõez materie. & cõferunt hec ad opilatiõez in ſpiritualib^9. ſ. oximel compoſitũ. digerit eni & icidit groſſos humores ẽt ſi ſint i pectore uel^9 pulmone. & fricatõ fiat & puoceẽ urina. qa prouocatõ fit p medicias ſubtiles apitiuas. & deẽ uinũ ſubtille. & ſi ſit ibi caliditas confert uiuũ i ſubtiliatiõe materie i digeſtione & cõfortatiõe uirtutis. ¶ Si aũt eſt. Ponit curã ſincopis ab euacuatione quando iam a paroxiſmo ſanaẽ infirmus. & primo in cõmuni magis. ſecũdo in ſpeciali. ibi. z^a. & ad ſummuz. ¶ Vult g^o qd̃ ſi cũ euacuatiõe fuerit caliditas. dẽtur acetoſa actu frigida. & conuenientior res eſt acetoſitas citri. & hoc qa magis eſt cordialis. & qñq̃ ponimus folia eius querentes ſubtilẽ caliditatẽ cũ infrigidatiõe. ¶ Et ad ſummũ. ¶ Ponit curã magis in ſpeciali. & primo qñ cũ euacuatione & ſua ſincopi ſentitur caliditas. z^o. qñ frigiditas. ibi ſecũda. qd̃ ſi. uult qd̃ habenti ſincopiz cũ inflamatiõe & reſolutiõe. ut cũ fit a ſudore. oportet ꝙ illud qd̃ datur deẽ actu frigidũ etiã ſi tudas rez a qua tu uis caliditatẽ. multotiẽs eiz i ſincopi lz ſit cũ inflammatione dam^9 aliqua calida ꝓpter uirtutẽ nõ eſſe omio reſolutã & ſpiritũ. ſimile ei qd̃ dixit Auic. ſupra ḋ cura tremoris cordis calidi. ſi autẽ inueneris uirtutẽ debilẽ. q̃q̃ g^o fit iflamatio & caliditas. ſi tu uis ꝓpter uirtutẽ dare aliqua q̃bus uis calefactiõez ut uinũ ſimiliter debes dare illud actu frigidũ ut lz potentiali caliditate cõforter. actuali tñ frigiditate ifrigidet ꝙ queriẽ. ¶ Q ḋ ſi. ¶ Hic ponit curã ſincopis qñ. ſ. coniungiẽ frigiditas. & prio facit h^o. z^o. ponit quendã canonẽ generalẽ i euacuatiõe. ibi. z^a. & qñ curatio ¶ Dicit ꝙ qñ fuerit aut ex caloris ḋbilitate. aut ex frigidis humoribus^9. tunc calida cõueniunt. ¶ Et qñ. Dicit qd̃ i cura ſincopis oportet medicũ intendere ad mundificandũ & timeẽ nocumentuz euacuatiõis. quia timet debilitatem ſtomachi cũ ſyrupis & potu uini odoriferi et comeſtione cũ ſubtili cibo. ¶ Facte. ¶ Ponit curã ſincopis facte a fe. & apoſtemate. & dicit ꝙ fricentur extrema & iterdicaẽ ſomnus. ne materia ſuffocet calidũ. niſi ſincopis ſit ꝓp reſolutionem & uirtutis debilitatẽ. quia in febrib^9 ſincopalibus accidũt pp reſolutiones debilitates. & tunc dato aliquo cibo põt ſonnus induci & cõfert. Et quicũq̃ eoꝝ. ſ. hominũ qui indigẽt cibo ante paroxiſmum ſunt homines ſicce complexiõis. ita qd̃ in principijs paroxiſmorũ ſincopizant. de q̃bus exẽplariter loquiẽ Galienus decimo terap. tertio capitulo. cuius reminiſcitur duodecimo capitulo quinto. ¶ Et ſi fuerit cõſtrictio uẽtris dantur thafeata. Thafea ꝓprie ut Auerroys quinto colliget c^o de ouis eſt cibus factus ex carnibus fruſtatim inciſis & poſitis in oleo. & cepe decoctis addendo paruz & paulatiue de qua calida

donec ſint cocte. Eſt aũt duplex thafea alba ut
que ſine alia mixtiõe fit. & uiridis in qua ponit
aliquis ſuccus herbe uel herba ipſa. p thafeata
ergo Aui. itelligit aliqua cibaria lubrica ſimilis
pperatiõis nõ proprie. qa thafea det eis. Et ſi
fuerit neceſſariũ cõfortaꝛ ſtomachũ. ſ. ne r̃cipiat
materiã miſceaꝛ p̃dictis reb⁹ aliqd rob. ſ3 in ho
ra paroxiſmi debet ſumere uinũ ad cõfortãdũ.
¶ Sincopi facte ab accidẽtib⁹ anime ſuccurreꝛ
odorib⁹ bonis cõſtrictione naſi. & hoc fieri dẽt.
qa diuertit eũ ab imaginatione. ſiue ſit triſticia
ſiue res que alia accidẽtia anime inducat. Veruꝫ
tñ uideꝛ q̃ Serapio allegato ca° uideꝛ p cõſtri
ctiones naſi intelligere anhelit⁹ retẽtionẽ. & ſi
ẽ ex uehemẽtia triſtitie aut ire aut timoris aut
heſitationis aut delectationis cõforta eos cũ odo
ramẽtis & retine anhelitũ. Cauſa aũt poſſ3 eſſe
illa que dicta ẽ ab Auic. aut alia. nã nullũ accidẽ
tiũ anime inducit ſincopim niſi finaliter p reſo
lutionẽ aut cõſtrictõez depauperando cor calido
& infrigidãdo id. in hoc aũt anhelitus retentio
confert calefatiendo cor & pulmonẽ ¶ Vnde Ari
ſtotiles quarta pblematũ d̃ his que circa naſuꝫ
querẽs ppter qd ſi quis ñ anhelat ſingult⁹ ſol
uit. dicit qa hoc qdem. ſ. ſingult⁹ ab infrigidati
one ſoluit p retẽtionẽ ſpiritus. retẽtio aũt ſpũs
calefacit interiorẽ locũ. ¶ Vomitũ ẽt ad excitan
dũ eos. aut quia in aliqb⁹ accidẽtib⁹ aie ut i tri
ſtitia humores ad ſtomachũ confluunt. ſimiliter
& exira quibuſdã hominib⁹. ¶ Et cibent. ſecũ
dũ qd̃ ſcis. qa ſi ſentis in corde calefactionez da
frigidũ ſi infrigidationẽ da calidũ. ¶ Et ſi.
¶ Dicit q̃ qñ ſincopis fit ex cõtinuatione flux⁹
colere ad ſtomachũ. oz̃ q̃ deꝛ uinũ limphatũ. ſup
ple & puoceꝛ uomit⁹. & ipe docet d̃ hoc fen. iij.
cũ ipe docet curare pluries ſtomachũ ad quẽ co
lera fluit. ¶ Et pluriũ accidit ſincopis ſucceſſio
ne fleubothomie ſtomaticis. qa hz̃ maliciã in ſto
macho ut nimias ſenſibilitates. Et hñtib⁹ malaſ
uenas ſubtiles. qa ſunt pauci ſanguis. & hñtib⁹
ſtomachũ debilẽ. & illis ad q̃x ſtomachũ colera
defluit dominãs i eis. & inſuetis fleubothomie.
añq̃ ergo fleubothomeꝛ ſumant cõfortãtia ſto
machum. & qñ actu ſincopizant. regantur ut dic
tum eſt ſup̃ in p̃ncipio capituli. ſ. odoriferis cõ
fortenꝛ cibis & fricationib⁹ & aſperſione aque
ſup faciẽ & ſumat uinũ. ¶ Cum ſucco alio. ut
agreſta uel granatoꝝ. & hoꝝ pſeruatio tradita
eſt cõplete p° canone fen. quarta. cap° d̃ fleubo
thomia ¶ Er oz̃ ut dicamus. ¶ Supi⁹ poſuit
Auic. curationẽ ſincopis ſecũdũ diuerſos ſui mo
dos & cã eius. Hic intendit reſumere curã illaz̃.
ſtat aũt reſumptio & cõpletio huius cure in hoc
qd̃ dearticulat declarat & cõplet quedã ſupius
dicta addendo quoſdã canones ſpãles. Primo g°
Aui. q̃dã ſuperi⁹ dicta d̃articulat & declarat z°

quoſdã ſpeciales canones addit. ibi z°. & balne
um. Pria in duas prio reaſſumẽdo mouet unã
difficultatẽ aſſumptã de cõtrarietate intentio
num in cura ſincopis. ſecũdo põit quaſdã decla
ratiões. ibi ſecũda. & quãdoq̃ neceſſitas. Prima
in duas primo mouet difficultatẽ. ſecũdo reſol
uit ibi ſecũda. adminiſtrẽt itaq̃. Dicit g° Aui.
qd̃ quandoq̃ in cura ſincopis egemus duobus
cõtrariꝫ. ſ. ſtipticis & reb⁹ ſubtilib⁹ penetrãti
bus ad cõfortandũ & nutriẽdũ ſpiritũ. Egem⁹
ſtipticis ppter tres cãs. Prio ad phibẽdũ eua
cuatiões quãdoq̃ qñꝫ ad cõfortandũ & aggre
gandũ mẽbra laſſa. que ppter raritatẽ & calidi
tatẽ iuuant ad reſoluendũ. tertio ad cõfortandũ
& ſtipticandũ quãdoq̃ os ſtomachi. ne recipiat
materiã fluentẽ ad eum. egemus rebus uelocis
pentrationes. ut uinuꝫ ad nutriendũ ſpiritum
iſte aũt operatiões ſunt contrarie & phibent ſe
& iõ oportet qd̃ h° diſcernaꝛ. ¶ Adminiſtrẽt
¶ Hic ſoluit & prio oſtendit qua hora debẽt
adminiſtrari ſtiptica. ſecũdo qua hora dz̃ admi
niſtrari uinũ. ibi ſecũda. & adminiſtra. Dicẽ g°
qd̃ ſtiptica debent adminiſtrari hora ſanatiõis
ſincopis a paroxiſmo. & poſtq̃ d̃deris uinũ aut
rem cõfortantẽ ſpirituꝫ incipiẽdum ad hoc. ſ.
uinũ ut uiuifices uirtutem. adminiſtrenꝫ itaq̃
modo dicto cã ipſa. ſ. uirtutis impreſſione quaz̃
i eo fecerit. ſ. uino & fuerit uiuificata ¶ Et admi
niſtra ſecundũ. i. uinũ in hora uelocis neceſſitatis
ad uiuificandũ uirtutẽ. hora autẽ uelocis neceſſi
tatis ẽ hec hora paroxiſmi ¶ Nõ p̃mittas ſtipti
cũ ſup̃ illud. i. ante illud. ſ. uinũ aut aliã rez̃. ſ. cor
dialẽ. q̃. ſ. ſtipticũ phibz̃ penetrationẽ eius. dixit
autẽ qd̃ phibeat. qa aliqua ſtipticitas nõ phibz̃
penetrationẽ. ſicut ſtipticitas uino naturaliter cõ
iuncta. unde ſupra docuit dare uinũ i quo ſit reſi
duũ ſtipticitatis ¶ Dubitaꝛ an in ſincopi ſemp
debeam⁹ p̃mittere penetratiua & nutritiua ſpi
ritus anteq̃ ſtiptica. Et uidetur qd̃ qñq̃ ſtiptica
debem⁹ premittere. naz̃ qñ tota cauſa ſincopis ẽ
reſolutio ul' euacuatio nulla uideꝛ melior & po
tior cura q̃ ſtipticatio ſicut ecõtra qñ eius cauſa
eſt repletio. ut in ſuffocationib⁹ nihil pmittimus
euacuationi. ſicut ergo euacuatio ſe habet in reple
tiõe. ſic & ſtipticitas i reſolutiõe & euacuatiõe.
ſed euacuatiõi nihil p̃mittimus. immo ſtatꝫ fleu
bothomi⁹ quãdo fit. ſic ergo & quãdoq̃ ſtip
ticabimus nihil aliud premittendo ¶ Amplius A
uicena ſupra dicebat & qñ curatio facit neceſſa
riuꝫ &c̃. incipe cum eo qd̃ eſt ſicut ſyrupus de
abſintio & adminiſtra. ẽplaſtra &c̃. & ad uinũ
odoriferum poſt illud. prius ergo Auicena cõce
dit ſtiptica q̃ uinum. ¶ Oppoſitũ autem uult
Auicena hic. Cõſiderandũ qd̃ ille qui habet ſin
copim. aut eſt in actu ſincopis. aut non eſt in ac
tu ſincopis. Intentiões autẽ curatie iſtorũ diuer

se sunt. nam cū sincopis ē in actu omnem. ad se trahit curam. ut ad ipsam solam intendamus quando autē nō est in actu. intendim⁹ phibere ne eueniat. & hº rationabiliter. nā cū sicopis est in actu. cadit uirtus actu. uirtutis aūt intentio ē maior & nobilior. imo hui⁹ gratia fiūt omna q̄ circa laborātes. ut Galien⁹ nono terap. nono caº

¶ Si ergo quer̄ quid debeat premitti in cura sincopis quādo ē in actu. an res uiuificās uelocis penetratiōis. an res stipticās aggregans. ¶ Dico qđ res uelocis penetratiōis & ratio sumīt đ mē te. Aui. nā. id debet premitti cui⁹ ē uelocior & maior necessitas. sed rei cōfortantis & restaurā tis ē maior necessitas nā cū sincopis ē actu ab euacuatiōe & resolutiōe illđ q̄ pri⁹ actu indicat ē imediate uiuificatio & restauratio spiritus resoluti. hº aūt fit per res cōfortantes. & nō p res stipticas. Alia ratio summitur ab Aui. nā illud nō debet premitti in actu sincopis. sed poſt poni quod phibz uirtutis releuatiōez. huiusmodi aūt sunt stiptica si premittāt. minor propositio ē nota ex dictis. nā in sincopi actu existente tota intētio ē uirtutis subleuatio. minor ē nota per Aui. nā stiptica si premittant. phibent penetratiōem rerū subtiliū uirtutē uiuificātiū. si aūt dent poſt. & illa pri⁹ hº nō fit ¶ Si aūt q̄rat qđ đbeat premitti quādo sincopis nō ē in actu. ¶ Dico qđ stiptica premittere possum⁹. nā q̄n sincopis nō ē in actu. sed pōt aduenire. & est indicatio rei stipticantis & rei penetrātis. tūc id debz premitti qđ maxime remouet cāz sincopis. possibilis euenire. hoc autem quandoq; ē res stiptica. ¶ Propter qđ cōsyderandū qđ res stiptica idicat in sincopi quando non ē in actu ptopter duo aut propter aliquā euacuationē aut fortem resolutiōez. que addite possunt inducere sincopiz. aut ppter cōfortationē & cōgregationē faciendaz in stomacho aliquo debili a quo uolumus euacuare materiā. Si q̄dez stiptica indicant in sincopi que pōt euenire propter fluxum uentris uł resolutionē. nō est dubiū q̄ stiptica possunt premitti. naz tota indicatio que est in hac dispositione est ad causaz que pōt inducere sincopi nō dereliquendo uirtutē nō tamen prius intendendo ad eius resolutionē. cū nundum cadat. tota ergo uel principalis intentio si uis prohibere sincopiz est remouere euacuationē uł resolutionē. & hoc fit cū stipticis. Similiter etiaz si stiptica idicetur ad stomachuz roborandū propter euacuationez fiendam conuenienter stiptica possunt premitti. quia tunc non est subita necessitas subleuationis uirtutis cadentis. sed necessitas preparatiōis mēbrorum lapsoruz ad euacuationē. & hoc fit preparando illa membra ad euacuationē. sicut oportet per adunantia & cōfortantia. & ideo precipimus premitti syrupum de absinthio. ut stomachū roboret. & faciam⁹ ē plastra exteri⁹. & tunc stomacho aggregato damus cibū subtilē. qa tūc melius i eo digeritur & fortificatur. ¶ Et ex hº soluūtur obiecta. ¶ Tamen circa p̄mā rationē aduertēdū q̄ res euacuās & res stipticās n̄ proprie cōtradicūt uel cōtrariāt. ut sumīt a Gal⁹. tercio đ simplici medicina. illo caº n̄ ē nobis conueniēs. ¶ Propter qđ cōsiderādū q̄ qn̄ sincopis fit a materia replēte ut a materia sanguinea sufocāte. n̄ fit tūc diminutio spiritus. sed illius constrictio & suffocatio. qa imediate fit a cā cōstrigēte & suffocāte. & ideo cū talis sincopis fit nulla re alia p̄us egem⁹ facta flebothomia nisi forsan fricatione. ut sanguis melius egrediat. ut in cōmēto secundi regiminis acutoꝝ uicesimoquarto cōmēto. ibi. & oportet hos tales ¶ Sed qn̄ sincopis fit ab euacuatione & resolutione. illud qđ ē imediata cā sincopis est resolutio spirituū cui tn̄ stipticitas n̄ cōtrariat. nā licet fiat stipticatio nō tn̄ fit spirituum resolutoꝝ reparatio. cū autē sincopis illa imediate ꝓueniat a spirituū resolutione. oportet imediatius spiritib⁹ resolutis intendere q̄ stipticare. si enim stipticatio sit causa remouēs cām sincopis a repletione. nihil p̄mittatur āte stipticātia. sicut forsan nihil ante aliquā euacuationē p̄mittit. ¶ Dico aūt forsan. qa i omni sincopi in quacūq; repletione sit. sit bonū aliquid ante euacuationē p̄mittere ut saltē odores aromaticos cōtrariātes qualitati humoris peccantis replētis i quibusdaz tn̄ repletionib⁹ i actu sincopis cōfortationē p̄mittim⁹. & nō ante euacuam⁹ ut cū fit ex humorib⁹ flegmaticis uiscosis ¶ Vtruz aūt sit aliquis modus sincopis in quo nihil ante euacuationē p̄mittere debeamus existente sincopi actu habet dubium. ¶ Et q̄nq; ¶ Hic Auic. ꝓit quosdā canones declarationis canonū supradictoꝝ. Canones aūt qui tradebant supra i curatiōe sincopis. q̄dā erāt circa cibatiōez & cōfortatiōez & prouocatiōez uomit⁹ & unctiōes. ¶ Prio gº pōit can. correctiōis quorūdā q̄ dixerat circa cibatiōez uł cōfortatiōez. zº quorūdaz q̄ dixerat circa fricatiōez. ibi secunda & fricatio ¶ Consyderāduz qđ supra pluries ¶ Auicenna dixerat fore uinum cōcedend ū in sincopi & ab eo incipiendū. & ideo uniuersaliter declarat qđ nō solum uinum sed quandoque aliquid aliud in sincopi concedatur ¶ Secundo quia Auic. pluries uinum purum concesserat. ut aliqn̄ inducat accidentia mala uult ostēdere quomodo illis fit succurrendū ad prohibendum ne eueniant. & dicit q̄ quādo uinum purum supuenit corporib⁹ eorum. s. habentiū sincopi ex fame aut resoluti one multiplicat in eis caliditatē. nō est autez ita conueniens sicut aqua carnis predicta cum uino puro. s. in decima parte. & ne contradicat ei qđ dixit in ꝓncipio capituli de cura sincopis. cum di

xit q̄ oportet q̄ miſceatur cum aqua .uult qđ nō ſit purū iſtud uinū.quin miſceatur cum ſucco pomorum acetoſorū uel dulciuz.z^m.duas diſpoſitiones.q̄ ſi eſt ibi caliditas cū ſucco acetoſorum.ſi eſt ibi frigiditas cū ſucco dulciuz.& ſi nō ſit ibi prohibens ut fortis caliditas ponat̄ gariofilus. ¶ Et ſubdit ipſe canonem tertiū.quia ſtatim dixerat qđ quādo neceſſitas ꝓducit ad id qđ ē fortioriſ nutrimenti q̄ uinū.uult oſtendere q̄d ſit illud & quomō dicēs.qđ cū a ſincopi ad horā cibati onis ē tempus lōgū propter quācunq; cām ſit tūc nos dam⁹ aliquid đ pane ſimillagineo.ſ.de flore farine diſſoluendo eā in eo qđ ſorbēt.qa h^o magis nutriet.cū ſimile ſit ineo .qui ſincopizat ex fame.qa pluris cōfortatiōis cibo eget q̄ ſic uinū ſolū. ¶ Et fricatio. ¶ Hic Aui.pōit aſſumatie can.dearticulatiuos in fricatiōe oſtendens in q̄bus ſincopibus uemit⁹ & fricatio cōueniūt & in q̄bus nō.& prio facit hoc ſecūdo declarat qđdā.tertio reſumit ppoſitū.ibi ſecunda.& ex eis.ibi 3^a.& ſcias. Illud qđ prio declarat Auic. ē quid ſit illđ quo uomit⁹ prouocat̄ cū expedit & pōit res leues. ¶ Et ſcias.fricatio exteimitatum & calefacientia ſicut ſynapis & piretrū.ſ. exterius poſita cōueniētia ſunt ei cuius ſincopis ē ab euacuatiōe ſanguinis.ſ.p uentrē & humoris.ſ.alterius.aut repletiōe.ſ.materiei ſuffocantis & aggrauātis.q̄ omnia iſta trahūt ad exteriora.imo plurib⁹ q̄bus cū adeſt ſincopis cōfertūt illa cū mot⁹ humorū nō ē ad exteriora.neq; per ſudorē neq; p reſolutiōem aut aliter. ¶ Et prepara.nā ſi euacuet̄ p uētrē ſuperiora ligare debem⁹.ſi aūt per uomitū inferiora. ¶ Et ita uult Serapio capitulo đ cura ſincopiſ.& iſti hnt ſincopiz ab euacuatiōe ſanguis aut alterius hūoris.iuuant̄ cōſtrictiōs a ſcellarum & brachiorū & roratiōe ſuper faciem. ¶ Et ſimiliter omnis ſincopis ab euacuatiōe.ſ.ad intriſeca iuuantur illis.Aliter ab euacuatione.ſ.omni ad intus. uel ad extra iuuantur.ſ.cū his predictis duobus.ſ. lenificatione ſtomachi & roratione .ſ.frigide a que nō autem omnis iuuatur ligatura.quia nō illa que fit a reſolutione. Iam eniz dixit ſupra q̄ nō oportet qđ moueātur aut ligētur. Et iuuant̄ iſti qui ſincopizant ab euacuatiōe ſanguinis.uel humoris uel repletione cum uino mixto.ſ.cum aqua carniū uel aqua ſucci pomorū.ut ſupra dixit.niſi aliud ꝓhibeat a uino ut apoſtema in interiorib⁹ ꝓhibet.z^m.ſe uini exibitionez ꝓptere a. qa uinū eſt mouēs materias.unde additur i apoſtema.aut humor nō maturat⁹.naz uinū dilatat & mouet crudos humores ideo nō cōceditur.ſz ſoluz poſtq̄ maturati ſunt.aut Auic.primo can. ſen tertia capło đ cura ſpecierū laſſitudinis in fine. Aut ſolutio uentris.ſ.cū multa uacuitate uł i anitione.ſolutio eniz uentris uinū đ ſe nō ꝓhibet ſed cū eſt multa uacuitas qa uinū ꝓforans ſtatiz ꝓcutit neruos & cerebrū. Aut dolor capitis.etiaz ſi materia ſit frigida & idicatio.unde Auicēa ſupra capitulo de canonibus curationis cerebri. Et omnis qui cōqueritur đ frigida egritudine nocetur a uino & mora in balneo .tamen ſi ſupuenit ſincopis.& intendit̄ neceſſitas cōfortandi ipſum poteſt dari in potu etiā uinū.& uidet̄ Auic. per illud qđ dixit etiam uinū intelligere purum ſed ſiue purū ſiue nō purum nō eſt uix.& non cures de apoſtemate humoris cruditate uacuitate & ſoda.& illud qđ in ſincop i.ſ.facere potes ita qđ ſuperueniente debili ſincopi pōt dari uinū multo magis ergo in forti ſincopi & huiuſmodi cōcordat cū dicto ſup̄ cū dicebat.ſed in hora paroxiſmi neceſſariū ē uinū.i hora paroxiſmi.ſ.ſincopis loquens abſolute đ ſincopi. ¶ Vel poſſet aliter exponi.ut dicat̄ da ēt uinū in potu.ſ.puz.& hoc cū magnifica t̄ neceſſitas.ſ.ex magna ſincopi.& illud q̄dem.ſ.uinū mixtū i ſincopi debili.& pz. ¶ Et balneum. ¶ Adiungit hic Auic. quoſdaz ſpāles canones.& primo ponit đ balneo oñdens in q̄b⁹ diſpōnib⁹ ſincopalibus cōpetat.& i q̄b⁹ nō.z^o.ponit alios canones.ibi z^a .& ſincopi. ¶ Balneū.ſ.aque dulcis. Ita enim uidet̄ Gal⁹ intelligere cū abſolute ꝓfert ut xi.terap.nono ca^o. ¶ Et cōueniēs ei cui accidit ſincopis ex diaria. .i.fluxu uētris & colirica paſſione in qua ſimul eſt uomitus & flux⁹ nominata arabice almaſen & Auer. Eſt cōueniēs balneū qa ad oppoſitum materiā diuertit. Similiter ēt cōmendat̄ a Serapione capło p̄dicto. Auer.tñ ſeptimo colliget c^o đ cura ſincopis ab euacuatione dicit.ſed qa pl⁹ ſupfluum hēt reſoluere & euacuare.iō cū timore caloris in balneo ſunt ponēdi.& hoc remanet i arbitrio medici.tñ ñ eſt imaginādū q̄ proprie i actu ſincopis ſint balneādi.ſed cōueniētius ē in tēpore medio iter paroxiſmos ſincopis.iō Auic. dicit cū accidit. ¶ Dicit poſt q̄ balneū nocet habētib⁹ ſincopim pp fluxum ſanguinis.ſ.p nares & hñtib⁹ ſincopim pp ſudorē.& cauſa eſt.naz i his euacuationib⁹ mot⁹ ſanguinis prope eſt ad exteriora.balneū aūt ſanguinē ſubtiliat & calefacit.& orificia uenaz̄ naſi magis aperit. In iſtis autem indigem⁹ ifrigidatione & igroſſatione partiū extrinſecaz̄.& ideo Serapio uolēs h^o uerificare dicebat balneatio ē cōtraria ualde.ſ.habētibus exitū ſanguinis p nares. qm̄ neceſſitas uocat ad ifrigidationē & cōſtrictionē ñ ad molificationē.ſ.ſicut fit p balneū. Et Auer.ſeptio colliget đ ſincopi ex fluxu ſanguinis dicebat q̄ propinānda ſunt ſtiptica que hnt ſtrigere orificia uenaz̄.balneū enim cōpetit cui actu ſincopis ſuperuenit.& inuenit ex uomitu iflāmationē i ore ſtomachi.& iſte ē qui i ſtomacho colerā hēt rubeā

fluẽtẽ ad eum.que p balneum a ſtomacho ſuo diuertitur.& ſi cauſa ī fluxu huius colere ſit debilitas oris ſtomachi recipiẽtis ñ ſufficit balneũ ſed oportet ꝙ fiat emplaſtrũ ex maſtice. ¶ Crocus maxime ponit̃ ad cõfortationẽ ſpirituũ animaliũ.qbus nocumẽtũ cõmunicat̃ ex ſtomacho. cuius ſignũ ẽ qa facit ſincopiz. ¶ Viliũ. ¶ Hic ponit̃ i parua q̃titate ad penetrationẽ.qa de ſe ſtomacho nocet. ¶ Et ſincopim. ¶ Ponit alios canones ſpeciales.& hẽt tres.ſicut tres canones ponit uel quatuor.& dicit ꝙ ſincopi factã ex fame quandoq; ſedat potus.z.i.de pane. ¶ Conſyderandũ ꝙ ex fame põt accidere ſincopis aut pter mordicationẽ & cõtractionẽ oris ſtomachi & hanc poteſt ſedare.z.i.panis ¶ Aut propter reſolutionẽ toti cõmunicatã.& hãc.z.i.panis ñ ſedat.& ideo Auic.dixit qñq; ¶ Ex paroxiſmo ¶ Conſiderãdũ ꝙ pp duplicẽ ſiccitatẽ uel aridita tẽ poteſt febricitãtib⁹ accidere ſincopis aut ppter ſiccitatẽ ex febribus que quidez ſunt fearide ul'ſtari arefaciẽtes.& has frebres ex ea ſiccitate cõſequit̃ ſincopis ¶ Contingit quandoq; febricitantib⁹ ſincopis ppter naturã cõplexiõis eorũ.ſunt enim quidã ficce & aride cõplexiõis ut canis de quo exemplũ ponit decimo terap.3° capitulo.aut ſiccitate preter naturam & iſti ẽt ſincopiz incurrunt.Hos ergo duos modos Aui. tetigit.& primũ qdẽ ſiccitatẽ intellexit cũ dixit ex paroxiſmo ſincopis dixit ſiccitatis.ſ. febilis aut preter naturã.aut.ſ.ex paroxiſmo ſincopis ſiccitatis nature.i.cõplexiõis.oportet ut ſuccurratur cũ buc ellis &c.nã iſta ꝓhibent arefieri cũ ſuperuenit febris.Vel ex paroxiſmo ſincopis ſicictatis.i.ariditatis.aut ſiccitatis nature.i.ſtipticitatis uentris.quia ei quãdoq; cõiunguntur unde ſupra de hac ſincopi dicebat̃ .qđ ſi fuerit cõſtrictio uentris illic ſumat̃ prius cibus q̃ leni ficat̃ Vult ergo hic Aui.qđ quãdoq; nõ curam⁹ de lenificatiõe ſz dam⁹ pure.ſ.reſiſtentia ſiccitati & ariditati febrili ut ſyrupum de malis &c. ¶ Dixit qđ quãdoq; ẽ neceſſariũ i egritudib⁹ acutis ppter ſincopiz dare uinũ ¶ Cõſyderãdũ qđ egritudies acutas uocat aut acutas i ſummo ut que pria ſeptimana terminant̃.aut abſolute acutasq; terminãt̃ i.14.die & iſte ſunt egritudines acute.qa ſunt cũ fortibus accidẽtib⁹.cũ g° ſuperuenit ſincopis & cogimur dare uinũ melius ẽ iſipidũ.dat̃ aũt h° ut non poſſit aliq̃ qualitate nocere.unde proprie uinũ inſipidum eſt qđ ¶ Galienus circũſcribit tertio đ regimine acutoꝝ decimo commento uocans illud uinũ aquoſuz dicens cõuenientius uinuz ei q habet egritudinem acutã.ſ.cũ expedit dare uinum ppter aliqđ accidẽs.qa acute inq̃tũ acuta uinũ ñ cõpetit.& ſi cõpetit ẽ uinũ cuius color ẽ alb⁹ ſubſtãtia ſubtilis. & nõ oſtendit̃ in eo aliqua ex qualitatib⁹ que in uenit̃ in reliqs uinis nõ ſtipticitas nõ ponticitas nõ aſperitas neque dulcedo nec amaritudo.& h° ẽ ꝙ Galien⁹ cõcedit Hippo.auctoritate nõ ſoluz in effimeris.ſz etiã in actutis egritudinib⁹.ut patet octauo terap.tertio cap°.& đ hac cõueniãter ẽ ſermo Auic.h° habet etiã dubiũ utrũ aliq̃ diſpoſitio poſſit cõiungi ſincopi actuali que uinũ ꝓhibeat.diceẽ poſt ¶ Dixit poſt Aui.ꝙ patientes ſincopi pcipiunt̃ uigilare & dimittere locutionẽ. qa fatigatiõe locutiõis citi⁹ ſincopizant.ẽ eniz in locutiõe labor nõ ſolũ motus ſpiritualiũ ſz etiaz cogitatiõis.unde ifirmos ex locutiõe uidem⁹ manifeſte debilitari.g° patiẽtes ſincopiz cũ nõ actu ſincopizãt ꝑcipiũt̃ dimittẽ locutõez.ſz qñ ſunt i actu ſincopis eos loqui precipim⁹ ut exercitẽt̃.lz parum.unde ſi loqui multum iubeatur eſt etiã bonuz in actu ſincopis. ¶ Videtur uigilias non debere p̃cipi patientibus ſincopiz in actu ſincopis monſtratur ex iuuamento ſomni.naz cum ſomno ſuccurritur debilitati que accidit ex ſpecieb⁹ reſolutionis.ut Auic.primo can.ſen tertia capitulo đ ſomno & uigilia.tali autẽ ſccurſu indigemus i ſincopi.unde corporis inſpiſſationẽ precipiebat Auic.ut reprimeretur ſpirit⁹ reſolutio. ¶ Adhuc ex uigiliijs & euacuatiõibus ſincopis fieri põt.in his aũt diſpõnibus cõfert ſomn⁹.unde Auer.7° colliget đ ſincopi ex uigilia dicebat ſubueniem⁹ cũ cibis.quoꝝ ꝓprietas ẽ inducere ſomnũ.etiam ſomn⁹ ſincopi ex.euacuatione cõfert cũ euacuationi obuiet.& iã dicebat Auic.ꝙ illi q ſincopizant ex reſolutione ſedatione magis idigẽt.i quiete ſomn⁹ aũt uehemẽter quieti ſimilis eſt.ut Auic. p° can.ſen.z^a. ¶ Adhuc ex dolore põt fieri ſincopis.ſomnus aũt dolorẽ ſedat ut penultio cap° primi. ¶ Amplius ex labore põt fieri ſincopis. ſomnus aũt laboris debilitatẽ auferunde multũ fatigati ſom nũ appetũt.ut quarto đ accidẽti & morbo.& ſuꝑ fen.p^a.tractatu 4°.prio capꝯo. Et Auer.z° colliget ca° đ opatõne dormiẽtis dicebat qđ ſomn⁹ aduenit poſt laborẽ.qa reuertit̃ calor naturalis & ſpũs ad locũ ſui ꝓncipij et theſauri.ſ.ꝑp diminutionẽ qualitatis factã i labor̃ & ẽ ſimile ei qđ accidit i exercitu i quo facto piculo grãdi gaudẽtes reuertũt̃ hoies ad capitaneum. ¶ Ampli⁹ ñ magis uerat̃ ſomn⁹ q̃ uigilie i ſincopi ex uiſcoſis humorib⁹.ut Gal'.xij.terap. z° ca°. ¶ Oppoſitũ uult Auic. ¶ Cõſiderãdũ qđ paties ſincopi aut ẽ i actu ſincopis & in paroxiſmo forti uel leui aut ñ actu ſincopizat.ſed timeẽt đ ſincopi ſuꝑ eo.& tunc aut diſpoſitio potẽs ſincopim ĩducere ẽ repletio aut euacuatio et ſolutio & alie cauſe.ut dolores & accidẽtia aie. ſi quidẽ diſpoſitio illa ſit repletionalis. hoc põt eſſe ut plurimũ dupliciter.aut enim materia ſua uenenoſitate nocet.ut materia carbunculorum et antracis & materia febris ſincopalis facte ex hu

moribus uenenoſis.aut materia nocet ſua aggra uatione uiſcoſitate & exuberãtia ut i febre ſinco pali flegmatica ex crudis uiſcoſis indigeſtis hu morib⁹ facta ꝺ qua loquit Gal⁹.xij⁹.terap.z° c°. & Auic.4° can.fen.p⁹ ca° ꝺ febre ſincopali hũo roſa.ſi g° materia que põt ſincopim iducere ſit uenenoſa.tũc oio p̃cipiẽ uigilare.p° nã ex ſõno nullũ hẽtur iuuamẽtũ.iuuamẽtũ aũt ei⁹ ẽ dige ſtio.hic aũt ñ itendim⁹ ad materie digeſtionẽ.qa cũ ſit uenenoſa ꝑ idigem⁹ digeſtione ſ3 euacuati one & reſolutione ad extra.h° aũt fit p uigilias unde Auic. ifra fen.i3.ca° ꝺ cura nauſeatie facie tatis tractatu z°.dicit qꝺ ſomnus nocet ubi idi gem⁹ ſupfluitatis expulſione.Etiã ſomn⁹ nocet ex pte alia.nã i uenenoſis morbis illꝺ ꝺ q̃ maxie dubitam⁹ ẽ redidt⁹ materie uenenoſe ad cor & ptes itrinſecas.ſed i ſomno humores & ſupflui tates ad cor & ad iteriora trahunt̃.ſicut calor i ſomno ad cor.ut Auer.z° colliget.& Auic.3° de animalib⁹ i ca° ꝺ lacte & ſanguie.ubi diᷠ ꝙ ſan guis i ſomno cõuertit̃ ad iteriora.& ſignũ ẽ.qa ſi ſcindit̃ cutis ñ exibit ſanguis ſic̃ i uigilãte. & Auic.p° can.fen.4ª.ca° ꝺ fleubothomia dicit ꝙ ſupfluitates i ſomno ad corporis pfũdũ trahũt̃ ꝺ tali aũt curſu humor̃ ad fundũ maxie timet̃. qa tũc fit ſincopis.et caſ⁹ uirtutis.et iõ patiẽtes carbũculos oio uigilare p̃cipit uulgus.et forſan Auic.ad hanc intẽtionẽ loquẽs primo can.fen 3ª cap° de ſumno & uigilia dicebat.homo ꝓterea multotiẽs uigilat̃.cogit̃ & ſomnũ a ſe remouere timore ſincopis & caſus uirtutis.In diſpoſitõe aũt caſus in ſincopi3 ꝓpter ſecũdã cã3 materialẽ ut ꝓp groſſitiẽ & uiſcoſitatẽ flegmatici humo ris & crudi ſomnus & uigilia equal⁹ precipiũ tur & phibent̃.totũ enĩ tempus iſtorũ in duo equalia ptiri debet.ſ.inter tẽpus ſomni & tẽp⁹ uigilie & fricatiõis.ut Aui.quarto can.fen.pria capitulo de cura febris ſincopalis.& Auer. qui to colliget de febre flegmatica.& ſupra fatet̃ h° a Gal.duodecimo terapeu. unde ſi forte aliqua diſpoſitio altero .i.ſomno & uigilia indiget mo derate ita fiat hic.Et cã ẽ ut ab eodẽ ſumit̃.na3 in illis egemus digeſtiõe crudorũ humoru3.& egemus ẽt uaporatiõe que cõtinuo fit ex motu & calefactiõe.ſomnus g° per ampli⁹ moderate factus reſolutiõe3 ꝓhibet l3 digerat.unde fit cã ſincopis & ſuffocatiõis.uigilie aũt ampli⁹ decẽ ter facte iuuamẽ faciũt.ſ.reſolutiõe3 ſ3 crudita tẽ hũoris.nã digerit ſomn⁹.& euaporat uigilia ut ibidẽ a Gal.iõ oport3 ſomno equaliter & ui gilie intendere. ¶ Si aũt ſincopis ſit parata ue nire propter euacuatiõe3 per uentrẽ uel uomitũ & huius materie euacuatiõis ſint euacuationes ſudatiue.ſi ergo equaliter aliq̃s parat⁹ ſit ſinco pi3are propter euacuatões uẽtris & ſimiles ſom nus nõ prohibetur.immo ſi cũ alij⁹ auxilij⁹ cre dit medius ſedare euacuatiões cum ſomno.ſom nus ẽ iducend⁹.& nõ uigilie.propterea qꝺ ſom nus materias euacuatiõis retinet & cõſtringẽdo uentrẽ ſiue ſolutionẽ ſincopi3 ꝓhibet.Vtrũ au tẽ ſomn⁹ omnino iuuet in cõſtrictione uẽtris du biũ habet ꝺ quo etiã diceᷠ. ¶ Si autẽ euacuatio que ſincopi3 põt inducere ſit ꝓpter ſudore3 flu entẽ & multiplicatũ.ꝺ q° timeat̃ tunc aut ſudor fit ꝓpter exuberantiã humorum i interioribus aut ꝓpter poro⁹ aptionẽ et ſubtiliũ humo⁹ eua poratiõe3 ſi g° euacuatio ſudoris ex qua ſincopis timetur fiat ꝓpter multitudine3 repletiõis i inte rioribus uigilie tunc ſunt precipiende ꝓpterea. qa ſomn⁹ hunc ſudorẽ multiplicat ꝓpter cauſas que ſumunt̃ ab Auic.4° can.fen.z².capitulo ꝺ di uerſitate diſpoſitionũ in ſudando.unde ſomnus plus facit ſudare e q̃ uigilia.Si autẽ ſup q° time tur ſincopis fiat ex poro⁹ aptiõe & ſubtiliũ hu miditatũ reſolutiõe cõtinua.tunc ſomn⁹ debet in duci ꝓpterea.qa claudit poros.& uirtute3 natu ralẽ cõfortat.ut reſolutiõi humiditatũ mẽbro⁹ reſiſtat.ſiue uigilie hunc ſudorẽ multiplicãt faci endo aperire poros & faciendo euaporationem ¶ Vnde Auic.prio can.fen.z².capꝰo ꝺ opationibus ſomni & uigilie.uigilie uero plus h° faciunt lo quendo ꝺ ſudore & euaporatione materie.que iuſta curi ẽ.ꝺ ſomno aũt diᷠ.Sudor q efficit̃ ex ſomno eſt z^m moduz exuberandi materiã. ¶ Cõ ſyderandũ qꝺ non ſolo ſomno aut uigilij⁹ debet quandoque medicus intendere ad materie reten tionem.& prohibitionem euacuationis uel reſo lutionis ſed alij⁹ remedij⁹ ſubuenientibus eua cuationib⁹ ſuperfluis.que accipiuntur ab aucto rib⁹ i propri⁹ capꝰis. ¶ Si uero alie ex iſtis ſint cauſe ex q̃b⁹ timet̃ ſincopis ut dolores & accidẽ tia animi.tũc ſicut ſomn⁹ & uigilie cõferũt i am mouẽdo has cãs.ſic cõferũt ad ꝓhibẽdu3 ſinco pim ne accidat.ſi g° dolor ſit uehemẽs q̃ poſſit ẽẽ cã ſincopis.nullum dubium eſt quin ſomnus ñ debeat uetari ſed p̃cipi cũ ſomn⁹ ſit ſedatiuus doloris.ſi aũt ille cãe ſint accidẽtia ãie tunc illis mitigatis cũ uerbis et cibis.credo ſomnũ cõfere ꝓpid qꝺ obliuioni tradit res q̃ ſunt cãe acciden tiũ anime.ſi aũt cauſe ſint labor & fames cõfor tato infirmo aliquo cibo ſomn⁹ iducẽd⁹ ẽ ut pa tebit.ante aũt ẽ prohibẽd⁹. Vnde Raſis in diui ſionib⁹ ca° ꝺ egritudinib⁹ ſtomachi i fine loq̃s de fame que fit ex labore ad quã ſincopis ſeq̃t̃ prohibebat .ſ.ſomnũ ante cõeſtionẽ.ne ſtatiz fie ret ſincopis. ¶ Poſtq̃ ergo uiſum ẽ qũo ſe habz ſomnus & uigilia i iuuãdo uel nocẽdo cũ ſinco pis ñ ẽ actu.ſed potẽs euenire.Oſtendere reſtat qualiter ſe habeat cũ ſincopis actu eſt. Propter qꝺ cõſyderandum ꝙ ſincopis actu fit propter re plẽtẽ materiã que cũ ſit nulli dubium eſt ꝙ i ſin copi p̃cipiẽ uigilare.ne calor & materia ſimul

conculcent. si autez sincopis sit actu pp materie euacuationē uel resolutionē tunc eo actu quo hō sine sensu & motu iacet credo melius esse eū excitari & uigilare. i sincopi eni & sisit i euacuatōe a quacūq; cā ē facta euacuatio & hūoꝝ diminutio & uacuitas somn⁹ sup hoc statim ꝓuocatus est cā debilitatis & resolutionis. unde Auic. tercia fen. ꝑmi can. Amplius sup uacuitatē dormire est malu & uirtutē deiciens. & hoc n̄ ē pp aliđ nisi. qa calido iterius reuocato existēte inanitione & euacuatione seipsum cōsumit & resoluit. Et Auic. fen. secūda. capitulo đ pulsu somni. cū somnus euacuationē iuenerit. nec iuenerit aliqd ad digerēdū. tunc declinat cōpsonē ad ptē ifrigidandi. & pseuerabit paruitas & raritas i pulsu. & icessanter augumētabit. s. paruitas. Ecce g° ex mēte Aui. q somn⁹ sup uacuitatē debilitat magis. & iō i sincopi ab euacuatione quacūq; cum ipsa est in actu debet ꝓuocari uigilia. & cibato post infirmo somn⁹ cōpetit. Si aūt sincopis sit ab aliis causis ut dolore uigiliis &c̄. Similiter i actu sincopis cōfert euigilare ifirmū. quia licet i sincopi ex istis causis aliqs spūs sit in corde constrictus. tamen ei⁹ cōstrictio & reductio ad cor est n̄ natutalis. & ideo oportet q ꝑus excitētur ab actu sincopis. deide pmittant̄ dormire maxie eis cibatis. et añ nō. Quis enim sciret eos dormire uel sincopizare. nisi ꝑus excitent̄ & mal⁹ motus spiritus sedet̄ & tūc redeunte pulsu si pducantur ad somnū i quo ē naturalis mot⁹ caloris & spirit⁹ ad cor. hoc ē cōueniēs. Si aūt sincopis actu sit propter laborē ul' famē. dico ēt q i actu sincopis debet uigilia p̄cipi. & cibari & postea somnum inducere. fames autem & labor n̄ inducunt sincopim nisi resoluendo. et ideo somn⁹ sup hac dispositione erit incōueniens. si aūt cibentur tunc ꝑfundius dormiūt. & calor reduct⁹ hēt in qđ. agat. ut fiat restauratio ei⁹. qđ ex fame et labore resolutū ē. Cōsyderans aūt Auicenna qđ i actu sincopis semp ē fienda excitatio. iō dixit q patientes sincopiz precipiunt̄ uigilare. Similiter p̄cipiuntur dimittere locutionē. lz eniz conueniat eos excitari tn̄ n̄ cōuenit ut loquant̄ aut parū soluz prebentes responsuz. est eniz eis ualde onerosuz loqui. & ideo in eo absque pficuo fatigātur.

Ad obiecta omnia patet solutio naz lz somn⁹ succurat debilitati que fit ex resolutiōe. nō tamē omnis debilitas ē sincopis. naz si debilitas nō sit supflua succurrit̄ illi. si autez sit tēperata debilitas q̄ erit sincopis. sibi nō succurrit̄ cū ē i actu sincopis sz eā auget. & fit i h° somno similis mot⁹ motui sincopis. lz eni sincopis ex resolutione fiat. aliqs tn̄ motus spirit⁹ ad cor est ut succurratur debilitati eius. & q̄uis in extremis sit resolutio. si g° p somnū debeat huic sincopi subuēiri. oportet prius aliqd cibi offeri. ut reuocatus calor materiā inueniat in quā agat. alioquin plus debilitaretur. Quomodo somn⁹ cōferat sincopi ex uigiliis & euacuationib⁹ uisum est. & quomodo ei que fit ex dolore. etiaz uisuz est quomodo somn⁹ remouet nocumentū laboris. Ad ultimū dicē duz qđ cū sincopis est actu & si fiat ex uiscosis humorib⁹ uigilia precipitur. sed ad ꝓhibendū eaz somn⁹ & uigilia equaliter cōuenit ut notū ē.

Galienus autē ibi loquitur de cura sincopis que pōt ad uenire. non autem que actu est. ut ibidem ex eo concipitur &c̄.

Hoc plurimū. Superius Auicenna determiauit đ sincopi. Hic đtermiat de casu uirtutis. & p° determinat de suis causis. z° de cura. ibi z^a cura istoꝝ. Consyderandū prio qđ casus uirtutis. z^m se nō notat. aliqd omnino distinctum a sincopi. nā & maneries eius est. sz differt a sincopi per quēdā modū. & prio qa in sincopi fit destructio maioris ptis pluriuz uirtutū sensibilis & motiue ꝑpter aggregatiōez spirit⁹ in corde

Sz in casu uirtutis omni. ut qui ē infra sincopiz nō oportz tātā fieri destructiōem. imo sola destructio uirtutis a neruis & lacertis mēbrorū apparētiū absq; nocumēto magno in corde est casus uirtutis. & ideo casus uirtutis ē quidam mod⁹ sincopis. differt tn̄ in alio casus uirtutis subito a sincopi. nā subito in dictis medicoꝝ ut sup̄ dicebat̄ significat aut sine manifesta cā aut subito in. i. paruo & nō ꝓcepto tempore. he aūt due significatiōes hu⁹ dictiōis subito diuidunt cāuz uirtutis subito a sincopi. Nā prio sincopis nō fit subito. i. sine manifesta cā. qa ut supra a manifesta cā sincopis pōt fieri ut ab aposteme te forti dolore &c̄. sz casus uirtutis subito ē sine h°. z° sincopis nō fit subito q̄tū ad tēp⁹ qa supra dicebat̄ qđ euenire subito nō ē de rōne sincopis. unde Aui. ponebat sincopiz nō fieri subito in capitulo de signis sicopis. nec ēt ponebat subito in descriptione sincopis. uidemus eni quosdā ipediri subito i actu sensus & mot⁹ sine manifesta causa & absq; manifesto cordis nocumēto. sz in quibusdā saltē tanto q̄to est in sincopi. & isti habent casuz uirtutis. Sed Albert⁹ dicit q casus uirtutis subito est lippothomia. qa Auic. dicet q qn̄ ē in casu uirtutis cadet uirtus integre Sic g° Auic. ꝓcedit. qa primo notificat casuz uirtutis subito ex parte suaꝝ causaruz. z°. cōperat casum uirtutis ad sincopiz &. z^m. se. 3°. annectit causaz. de qua nō dixerat. 4°. iterū notificat casuz uirtutis subito. z^m. se siue ex parte nocumenti operati onū q cōtingit in eis. ibi z^a. & scias ibi 3^a. & m̄ totiens. ibi 4^a. & istorū qn̄q; Prima in duas. qa primo ostendit a qb⁹ cāis ꝓuenit. z° a quib⁹ n̄

puenit.ibi z^a.& ñ est. ¶ Dicit primo qđ casus uirtutis subito plurimū cōtingit ubi ñ ē cā manifesta ut dolor. Ex his accipe.ꝙ de ratione casus uirtutis est fieri subito.i.sine manifesta cā sincopis aūt a manifesta cā fieri pōt. ¶ Et non est. ¶ Hic oñdit a qua cā multū pueniat.& p° proponit.secundo probat.ibi z^a.sanguis ¶ Et ex hoc pōt haberi ꝙ casus uirtutis fit subito q̄ ad tempus euētus.nā cursus humoꝝ subito & i ñ pcepto tēpore nocumētū inducit. ¶ Sanguis. Hic probat qđ dixit.& p̄mo pbat secundū.secundo p^m ibi z^a.illud aūt. In pria pte arguit sic.si sanguis exuberās q ñ euacuaī ꝑ fleubothomiā nō facit accidere aliud accidens.ergo rari^9 facit accidere casum uirtutis.sed ñ facit accidēr aliud accidēs ergo nec casum uirtutis. ¶ Consyderādū aūt ꝙ sanguis multiplicat^9 currēs in uenis pōt esse cā suffocationis aut febris sanguinee. aut alue. & palpitationis aut replendo & opilādo uenas & arthārias potest prohibere transitū uirtutis uel spiritus uitalis ad mēbra.unde fit casus uirtutis.aut cū egredīr uenas apostemat. Si autem bene cōsyderem^9 rari^9 qdē aduenit a sanguine replēte cū ñ euacuaī fleubothomia ē cas^9 uirtutis.nā ex eo fit suffocatio.& iste ñ ē uirtutis casus đ quo hic ē sermo.licet forsan antecedat.similiter si multiplicer̄ et ē cā febris sanguinee aut palpitationis & alue.cū ipse coleric^9 ē.ut supra ¶ Auic.fen.p^a.ca° đ alue & palpitatione.si autem fluat ad mēbꝝ apostemat.uel si fluat ad pect^9 facit sptū sanguinis uel apostema si aūt ad stōachū facit uomitū sanguinis uel apostema. raro aūt cōtingit ꝙ opilās uenas & arthārias prohibeat transitū spirit^9 & anhelitū. unde uirtutis casus fiat. Similiter raro cōtingit ꝙ stomachum opilz & grauet.similiter pect^9 ut cōstrīgat uias spirituū & anhelit^9 uñ uirtutis casus fiat.sanguis enim ñ ē apt^9 prohibere transitū spiritus ad mēbra.imo min^9 q̄ aliqs humoꝝ cū ipse magis spumos^9 sit et magis tendat ad naturā spūs Sic ergo arguit Auic. ex cursu sanguinis ad uenas uel pect^9 & stomachū subito possūt ꝓuenire mlta accidētia.que omnia si nō proueniunt fit ex cursu sanguinis casus uirtutis.sed illa accidentia sunt apta ab eo prouenire.magis ꝙ raro ab eo fit cas^9 uirtutis.ñ tamē quin aliqñ possit fieri ut cū sui multitudine uias aliquas opillet prohibēs trāsitū spirit^9 ad mēbna.& h° raro ē. ¶ Illud. ¶ Hic probat primū qđ dixit.& dic ꝙ illđ qđ sepi^9 ex cursu facit accidere casum uirtutis ē humor flegmatic^9 grossus uiscosus fluēs ad stomachū & ad uenas alias.unde opillantur uie anhelitus.& fit prohibitio anhelit^9.nisi sint uene deferēres spiritū ¶ Cōsiderandū aūt qđ Auic.nō fecit mentiōez de fluxu colere.qa lz colera sit apta fluere.nō tñ apta ē facere opilatiōez & maxīe in membris latis ut stomacho & pecto re & uenis manifestis.& iō ñ pōt z^m illū modū facere casuz uirtutis. Sz tu dices.nō uī qđ flegmatici humores grossi sint cā casus uirtutis subito .qa isti humores sunt tardi mot^9.& iō hoc subito facere nō poterūt. ¶ Dicēdū qđ humores flegmatici ex se sunt tardi mot^9 .tñ colliq̄ti subito .mouenī ut in catharris uidemus. & in generatiōe apoplexie.& epilēsie quādoq̄.Et iō ¶ Gal.tertio đ interiorib^9 ieptio capitulo dicebat qđ opilatio subito uenīes ē ex grossis et uiscosis humorib^9.cū ergo flegma eliquaī.currit ad stomachū uł uias anhelit^9 aut uenas opilās. prohibet mēbra a receptiōe spirit^9 uitallis.& tūc est causus uirtutis subito.& h° simillud flema solū opilet.& nō apostemet.qa tūc nō esset proprie casus uirtutis sz sincopis.ut supꝑ patuit ¶ Sz tu dices.isti hūores currētes possunt ne esse melā colici ¶ Dicēdum qđ forsan nō puri.qa tardi cursus & mot^9 sunt.& h° propter siccitatē sibi admixtā sz tamē opilādo melancolic^9 humor & omnis ali^9 in grossitudie pōt facere casuz uirtutis uñ.A.humores grossi &c ¶ Et scias ¶ Hic notificat casum uirtutis in cōpatiōe ad sincopim & primo facit hoc.z°.probat qđ dixerat.ibi.z^a. naz cū uehemēs Pria in duas prīo ꝓponit.z°.declarat.ibi z^a.ubi.Dicit qđ casus uirtutis qñq̄ ie quiī sincopim.s.in sua magnitudine.qa ad sincopiz pducit qñq̄ aūt est minor q̄ sincopis. ¶ Vbi. ¶ Declarati quō sit minor q̄ sincopis.ubi uirtus đ struiī omnio ut in sincopi.sed destruiī a neruis & lacertis.qa sūt uacua uirtute.s. phibita delatiōe spirit^9 ad eos.& ideo nō remouer̄ homo ab uno loco.& stat quasi esset cum graui somno.& nō pōt excitari.& hui^9 causa ē accidēs ꝙ dixim^9 đ fluxu grossoꝝ flegmaticorū humoꝝ. ¶ Sz tu dices.quare Auic.determinauit de casu uirtutis subito cū h° uideaī esse accidens neruoꝝ & lacertoꝝ.& accidens cōtingens ꝓpter defectū animalis spirit^9 ¶ Dicendū ꝙ a neruis & lacertis pōt prohiberi animalis spirit^9.unde careant mēbra sensu & motu.aut propter prohibitionē transit^9 spirit^9 uitalis.& prio modo est accidens maxime animalis uirtutis.z°.mō licet formaliter animal^9 uirtus sit accidēs.tamen eius causa est defectus in uitali spiritu.cui^9 subiectuz est cor.hec ratio ī capitulo đ egritudinib^9 cordis habz declarari. ¶ Sed tu diceres.ergo nō solū a neruis & lacertis.sed ab alijs.quia impedimentū fit in spiritu uitali & in uenis & uijs anhelitus. ¶ Dicendū ꝙ destruiī manifeste a neruis & lacertis & plus. sz ab alijs nō sic manifeste.nec illa đstructio a neruis sic est multa.unde nō prohibeī operatio sed cuz labore. ¶ Naz cū. ¶ Hic probat qđ dixerat ¶ Dixerat autē qđ casus uirtutis fit subito.& tali quando cōsequiī in imagnitudine sincopim.ali

qñ aũt ẽ mi'nor H° aũt probat ſic.illa diſpoſitõ aliquãdo coleqt̃ ſincopiz & aliquãdo ẽ minor in qua aliquãdo integere cadit uirtus.& aliquã do nõ cadit integre .ſed aliqualiter a neruis.& lacertis.ſz caſus uirtutis ẽ huiuſmõi g° .maior ẽ nota.qa.cũ cadit uirtus.integre.tũc cõſequit̃ ſincopiz.cũ in ſincopi proprie cadat itegre uirt? abſq; oib? mẽbris ſz qñq; nõ fit iſte caſus uirtu tis integre & tũc erit minor q̃ ſincopis proprie dicta. ¶ Et m'Ptotiens. ¶ Hic adiungit quãdã cauſam & dicit.qđ quãdoq; fit caſus uirtutis ſubito pp hũorũ ſubtilitatẽ. ¶ Et cõſyderãdũ qđ ſicut caſus uirtutis ſubito factus ꝓpter ca ſuz humoꝛ quãdoq; cõſequit̃ ſincopiz.qñq; nõ ita ẽt fit iſte caſus uirtutis. ¶ Sed tu diceres. iſte eni debet dici caſus uirtutis ſubito.qa fit a cauſa manifeſta ut a febre. ¶ Dicẽdũ qđ iſte ca ſus uirtutis ſubito ſz habeat febrẽ ꝓ ſua cauſa. tamẽ nõ ẽ cauſa eius.ſz eius cauſa ẽ humoruz ſubtilitas.& febris aliqua lenta leuis .de qua nõ crederet̃ qđ faceret caſuz uirtutis facit quã doq; caſuz uirtutis & h° proper ſubtilitatẽ hu morũ.que cauſa occulta ẽ. ¶ Et iſtorũ. Notifi cat caſum uirtutis ex parte nocumẽti operatio num.dixerat enim qđ quãdoque deſtruũt̃ ſiue deſtruit̃ uirt? a neruis & lacertis &c̃.& ñ đcla rauerat de q̃ uirtute intelligebat.& d.ẽ qđ quã doque ſz cadat uirtus ſenſibilis & motia. aliqñ tamẽ uirtutes ſenſibiles illorũ nõ ſunt leſe.ſ.ſic̃ motiue.tñ ſi hõ uellet m'tũ ſuas ſenſitias exerce re nõ poſſet ꝓp nocumẽtũ.ex quo ceſſauit uirt? ſenſitiua. Vel poſſet aliter exponi ꝙ.aliqñ ĩ hñti b? caſum uirtutis opationes ſenſibiles.i. exterio res ſenſus & mot? nõ ſunt leſe.ſ.m'tũ.nõ tamẽ ꝓñt tollerari ĩ actu eoꝝ.qñ iſte hõ uellet m'tipli care motum mẽbrorum & iterare. ſicut quãdo erat ſan?. Tercio põt exponi.ꝙ hic ponat ſignũ hominis ſubtiliũ humoꝝ reſolubiliuz.quia licet ſit ſanus nõ tñ põt cõtinuare opera ſenſibilia.ſ. motus &c̃. ¶ Propter primaz expoſitionẽ cõſy deranduz quod ſentire in membris minori uirtu te preficit̃.mouere autem maiori & pluri.ut Ga lienus quarto đ accidenri & morbo.capitulo de accidentib? ſenſus tactus.& ideo in uirtutis caſu uirtutes motiue poſſent ledi.remanentib? uirtu tib? ſenſitiuis.licet etiaz noceant̃ ſenſitiue uirtu tes.eo quod nõ ſunt tollerabiles quando multipli cantur & iterant̃.non tñ nocent̃ tantuz quãtum motiue &c̃.

CVra iſtorũ.¶ Poſitis cauſis ponit curaz.nõ autem ſigna.qa eius ſigna nota ſunt ex ſignis ſincopis facte ex cõmunitate ſtomachi & opilatione uiaruz anhelitus.& ipſemet cauſe ſunt ſigna.Si gna autez repletionis ſanguinis nota ſunt.Primo ergo oſtendit curam eius que fit ex ſanguine.ſe cundo eius que fit ab humoribus groſſis terrio ponit quẽdã can.generalẽ.ibi ſecũda in ea uero. ibi tercia.& ſcias.p? patet. Secũda i duas.prio oſtẽdit curã ꝓ medicinas & fricatõnes.z° ꝓ cibũ ibi z?.cib? uero. ¶ Prima i tres.p° oñdit curaz ꝓ medicinas euacuãtes.z° ꝓ cibũ. ibi ſecunda.ci bus uero.Prima in tres.p° oñdit curã ꝓ medi cinas euacuãtes.z° ꝓ cõfortãtes.ʒ° ꝓ fricationes ibi z?.& aſſiduer.ibi ʒ?.& fricatio.Dicit primo ꝙ in hora ceſſationis a paroxiſmo caſui uirtutis oportet ꝙ ſuccurras cũ euacuationib? & merito nã in hora paroxiſmi pp uirtutis caſum euacua re ñ poſſumus.fiat ergo cũ ieris & ieralogodiõ. & qñq; ſufficit ierapigra cõmunis i qua poſita ſint turbit & ſal nitrũ et agaricus et epithimũ & que ſimilia ſunt.ſ.aut diuiſim aut ſimul z?? doſes notas. ¶ Et qñq; medicas eum. ¶ Conſy derãdũ ꝙ ñ debz medicari cũ ſcamonea ꝓncipa li itẽtione.ſed cum ſcamnnea.ſ.ad conſolandum alias medicinas.qa eas acuit.uñ i magnis medi cinis qb? flegmatis euacuationẽ intẽdim? poni mus ſcamoneã ñ ꝙ uelim? colerã euacuare.ſed quia alias medicinas acuit.unde & in ieris ma gnis ſcamoneã ponit pori? ad acuẽdũ q̃ ad̃ eua cuandũ.& hoc mõ Auic.loquebat. ¶ Et oz. ¶ Conſiderandũ ꝙ hec littera dupliciter põt ex poni.Vno mõ ſic.oportet ut admiſtres uomitũ po ſt ſolutionẽ.ſ poſt uomitũ. ¶ Alio modo oz qđ adminiſtres uomitũ poſt ſolutionẽ.ſ.ꝓceden tẽ.& utraq; expoſitio uerificat̃. ¶ Propter qđ cõſiderãdũ qđ i caſu uirtutis aut ẽ. m'ta ſtoma chi repletio & ñ multa i mẽbris aliꝝs.& tũc đ bet uomit? ꝓcedere.qa materiã ſtomachi euacu at.ſed ſi in ſtomacho ẽ materia flegmatica apta euacuari uomitu.prio fac uomitũ. deinde facies ſolutiõem.ut ſupra de curis tremoris cordis.ſi in inteſtinis ẽ materia parata ſequi ſtomachum ſed ſi in ſtomacho ẽ humor non aptus educi uo mitu.prio ſolutiõem fac.& hoc concordat cuz eo qđ ſupra dixi capitulo đ canonib? uniuerſali bus curatiõis tremoris cordis.ut ibi patz.Aut ẽ m'ta repletio flegmatis i mẽbris.ſ.neruis & lacertis & uenis & aliꝝs locis remotis a locis cõmunis expulſionis.& tũc prius adminiſtret̃ ſolutio uẽtris facta materie digeſtiõe. & h° ut materia minoret̃.đinde fiat uomit?.qa materia minorata adiuuat ſuo motu ad expulſionez reſi due materiei.& ideo precipitur in egritudinib? neruorũ qñq; ¶ Conſydera qđ hic eſt ſermo de uomitu facto abſq; medicia uomitiua.ſ.đ uomitu ſimplici. ¶ Et fricatio uiuificat inatũ calorez.ſicut iterauit pluries capitulo đ cura ſincopis.& ſen tertia primi capitulo đ fricatione.& cã quare fricatio uiuificat calorẽ inatũ eſt que ſumitur ab Ariſto.libro đ ꝓblematibus ultima primo ꝓble

mate.primo ꝙa fricatio ꝺ̄ ſe auget calidū ratiōe
ſni motus.2°.ꝙa facit ad nutrimenti attractionē
ad membra.propter id quod rarificat.rarior enī
facta caro.magis poteſt recipere ut ſpongia.ter
tio quia propter raritatem facit corpus tranſpi
rabile & euentabile. oportet enim ad ſanitatem
carnem rarificare.quia fit corpus ſanum pro
pter trāſpirationē. quandam. quēadmodum &
magna ciuitas eſt ſana.que eſt trāſpirabilis.&
ꝓpter tranſpirationē expellū ſupfluuz.ꝙ ē actu
corruptū.& pōt putrefieri & facere collectionē.
ita ſumitur ab Ariſto.ibidez ¶ Vtaī poſt illud
exercitio tēperato.ꝙa uirt⁹ debilis exercitū forte
nō ſuſtinet.debz autē fieri poſt fricationē.ꝙa fri
catio ad exercitiū ꝓparat.ſicut ꝙdaz reducūt.ſz ꝺ̄
hoc nō eſt loq ad preſens.Cib⁹ autē ſit qui ſub
tiliat & incidit.& hoc ꝓpter flegma ꝙ groſſuz ē
& uiſcoſuz.& omnia ſunt ꝺ̄ hac intentiōe.tñ cū
uult cibare.cibz cū cibis ſubtilib⁹ dictis.ſ.aqua
carnis ſepe dicta ſupra cū uino. ¶ Et ſcias.uirt⁹
amicaī cibo &.uino ſubtilibus cōuenientibus.&
illa amicatio uirtutis eſt ex augumentatione ſub
iecti.ſ.ſpūs ſz boni odores ꝺ̄proprie augent.ſ.con
fortando.ut ſupra uſuz fuit.tranqlitas & gau
diū augent uirtutē ꝓpter delectationē.quoniam
ſpēs intellectuales ſunt cauſa realiuz motuuz ut
Auicena 7ª metaphiſice.& ī plurib⁹ locis ſicut
clare patet de re que per ſomnū mouet & ꝑz.

¶ Poſtema. ¶ Ponit Auic.curā apo
ſtematis cordis calidi.ñ aūt frigi
di.quia forſan in ſubſtātia cordis.
raro fit apoſtema frigidum ut ſuꝑ
¶ Et dicit ꝙ apoſtema qñq fit.i.cōfirmaī apoſte
ma.& tunc occidit ꝓpter cauſas ſupradictas.ſz
anteq̄ incipiat.apparet tremor cordis &c̄.ꝙa ē
ſignū ꝙ materia mouet ad apoſtemandum.
¶ Tunc eſt ſecundum inceptionē perniciei.quia
intendit occidere.nō qđ actu occidat.Et ſi aliqđ
iuuat.tūc ē fleubothomia uene brahij & iuuaī
quandoq cū fleubothomia arthatie inferius.ſ.
in pede.ut multū diſtrahaī materia que ꝙa for
ſan fleubothomare eū ī brachio nō ēet conueniēs
quia poſſet multū educere ſpūm.& infrigidare
pect⁹ cū nitre.ut ſedet ebulitio.Hec ē cura coa
cta.in qua poti⁹ ē deſperatio q̄ ſalutis ſpes.Et
ex hoc habet.qđ ſuper principalia poſſumus
ponere actu frigida.qđ eſt contra Auer. ſeptio
colliget.captulo de cura flux⁹ uentris.hoc tamē
habet per ſe dubiū. ¶ Cōſyderādū qđ de cura
ſolutionis continuitatis nō facit mentionē.ꝙa in
ea nulla ſalus ſperatur.ſ.in ſolutiōe cōtinuitatis
cordis.Similiter nō pōit curā caſus uirtutis fa
cti a reſolutiōe.ꝙa habetur ex cura ſincopis fa
cte a reſolutiōe.que fit per infrigidantia.Vnde
Aui.cura eorum eſt proxima.

¶ Incipit expoſitio ſuper.xij.fen tertij can.

AMMILLA ¶ In ꝑce
dēti fen determiauit .A.
de egritudinibus mēbro
rum ſpiritualiū pricipali
um.ſ. cordis & coadiu
uātium ut pulmonis &
trachee artharie uſq ad
ſupiora epiglotis et cōtinētiū ut pectoris.Eſt g°
itētio hic decerminare de egritudibus mēbroꝝ
circūadiacētiū mēbris ſpiritualib⁹ ut māmillaꝝ
& primo ponit anathomiā mamillaꝝ. z° exq̄ī
ꝺ̄ paſſionib⁹ eaꝝ.ibi z ª.& ſcias. ¶ Quod aūt
ꝺ̄ māmillis maxie ſcire querim⁹ ē eaꝝ opatio.
earū ſubſtātia.modus opationis.ptes eaꝝ.& ali
gāriā forme māmillaꝝ.numer⁹ et ſit⁹ nota ſunt
¶ Prio ergo Auic.ꝑ anathomiā oñdit finē & utili
tatē māmillaꝝ.z° oñdit modū cōpoſitionis eaꝝ
oñdens ꝑ hoc eaꝝ ſubſtātiā.3° modū opationis
earum ꝑ ſimilitudinē ad epar.4° oſtēdit modū
partiū eaꝝ.5° oñdit colligātiā.ibi z ª.& ipſa eſt
corpus.ibi 3ª.& ꝓpter ſuā albedinē. ibi 4ª.& ꝺ̄
uene quidē.ibi 5ª.cōmunitas aūt. ¶ Dicit prio
ꝙ māmilla ē mēbrū creatū ad generādū lac.ut
nutriaī ex iſto lacte fetus in ꝓncipio ſue natiuita
tis uſq ad cōplemētū.donec poſſit aſſumere ci
bum duꝝ. ¶ Conſiderādū ꝙ Auic. duas ponit
utilitates māmillarū.Vna ut generet lac nā ꝓpe
mēbrū generationis lactis eſt māmilla. ¶ Alia uti
litas ē finis ultimus.ut ex lacte nutriatur fetus.
¶ Propter qđ cōſiderādū qđ ex animalibus q̄
dē ſunt in matrice alentia ſiue alitantia.& iſta ſo
la ſunt hñtia lac.quedā ſunt ouificātia.& iſta ñ
hñt lac.alia enim ouificantia ſunt imperfectiora
ſed animalia que generāī in matrice ſunt pfecta
magis.et quia ſunt magis ꝑfecta.ñ potuerūt oſo
in matrice pfici.ꝙa tunc in ortu ſemꝑ cōtingeret
matrē mori.ſed animalia ouificātia quia ſtatim
ſunt pfecta.& ideo animalia que in matrice ge
neraī eguerūt nutrimēto ad cōplemētū cōſimile
ei qđ habent in matrice.cum enim adhuc ſunt ī
pfecta nō potuiſſent res duras ſumere.& nutri
mētū magis eniz ſimile qđ habebant in matrice
eſt lac.cū ſit factū ex ſaguie.imo ex pte ſanguis
deriuati a matrice.cū aūt extra uterū ꝑ aſſump
tionē lactis magis ꝑfecta fuerint.cibanī duriori
bus cibis.Alia uero animalia generata ꝑ ouifi
catiōem q̄ſi ſtati ſunt pfecta & iō ſtati cibāī ex
granis cibis & iō iter aīalia generata in matrice
adhuc ē ordo nā illa q̄ ſunt ipfectiora cū egrediū
tur a matrice.cū nō multū deſit eis ꝺ̄ perfectiōe
pauco tēpore lacte egent.ſicut agnus edus egēt
lacte quia nunduz ſunt pfecta.ut poſſint res du
ras comedere.& quia diu erant nutrite ſanguiei

matrice. unde nō posſent ſubito ad rem nō habē tem multā ꝓportiōem cū ſanguine permutari & ideo lacte eguerunt ſz pauco tempore. homo aūt ꝙa ē animal ſumme ꝑfectionis ñ pōt tm̄ cō plemētū i matrice habere. & iō extra matricē ſ utez pluri tēpore lacte eguit. ¶ Ex ꝙb⁹ dictis appat ꝙ anathomia māmillaꝝ quā Auic. ponit ē anathomia māmillaꝝ mulieris. Viris eniz licet ſint māmille. nō tn̄ ad hāc intēntionē. cū ꝓprie ñ hēant lac. ut ifra ꝺclarabit. ¶ Si aūt uiri hēant mā millas. ut ſumit̄ ex mēte Gal. penultio li° ꝺ iu uamētis mēbrꝝ. hoc ē maxie pp calefactōez & defēſiōnē ptiū cordis. Et uī ēt facere ad ornati onē multa. n. natura ad ornatū ordinat. ¶ Ex q̄ etiā patet. quare hominibus mammille ſituātur i pectore. aliis aūt animalib⁹ poſterius a pecto re. ¶ Huius eniz cauſa ſumitur a Galieno ibidem .4°. ꝺ partib⁹ animaliū ca°. de uſu manus & pe dis. nā animalia hñtia ubera alia ab homine cū incedūt inclinata mouēt multuz pedes āteriores ſtrictos. uñ ſtrictus locus eſt circa pect⁹ & pp motū anterioꝝ pedū. ubera ibi ſituata motū ipe dirēt. homo aūt cū ſit recti capitis. motus man⁹ nō arrat locū pectoris. & ideo conuenienter ibi ſituari potuerunt. Alia cā ē ſecundū Ariſto. qa ꝓtegi oportet ea que circa cor. ꝓtegit̄ aūt ex ap poſitiōe mammillaꝝ. unde cōſeruat̄ calidum in pectore. ſicut ueſtis que calefacta ē calefacit. ut ſumit̄ a Gal. ibidē Etiā qa ex calore cordis fit melior lactis decoctio. qa ergo uirorū mammil le nō poſſunt morbos pati ex diuerſa lactis diſ poſitiōne. cū ꝓprie ad lac generādū nō ordināt iō. A. de eis mētiōez nō fecit. nec aliqd de uirorꝝ māmillis dicit. Mammille aūt mulierū ſunt or dinate ad lac generādū. ex quo nutriri dz fetus Vnde Ariſto. quarto de generatiōe animalium cap° de lacte alimenti eni gr̄a ipſuz lac facit na tura. iō de eis hic ſermo ē. ¶ Dixit p⁹ qđ ipſa māmilla ē compoſita ex uenis & arthariis. & in ter hec exiſtit uacuitas repleta carne glandoſa ut caro teſticulorꝝ. & nō ē ibi ſenſus. nā lz nerui ueniāt ad mammillā. nō tamē diuidunt ad carnē glandoſam. & iō ipſa nō ſentit. ¶ Contrarium ſumitur ab Auci. quarto can. fen 3ª capō de al toim. ¶ Dixit etiā qđ propter albedinē aſſimi latur ſibi ſanguis. unde fit albus. ſicut chil⁹ aſſi milat̄ epati. & fit rubeus. ¶ Ex mēte Aui. pōt hic manifeſte haberi. qđ mammille nutriūtur ex lacte. nā ſicut ſe habz ſanguis ad epar. ſic lac ad māmillas. ſz ſanguis proprie nutrit epar. ergo lac. ꝓprie nutrit māmillas. & non ſanguis. imo cōperatur mammillis. ſicut chilus epati. chilus autē nō nutrit epar ſz ſanguis. g° ſanguis non nu trit mammillas ſed lac. ¶ Et cōfirmatur. qa ꝙ ē ſimile & ꝓportionatū ultima ꝓportione mam milis uidetur fore earū cōueniens nutrimentū. cū nutritō ꝑ aſſimilationē fiat. tale autē eſt lac. cum ultimo aſſimilatū ſit mammillis. ¶ Oppoſitum arguitur. naz lac ē ſicut ſupfluitas mammillaꝝ. ut ex mente Auic. hic ſumit̄. ſupfluitas aūt ē pro prie nō nutrit illud cuius eſt ſupfluitas. Cōſide randū aūt ꝙ unūqđq; agnes aſſimilat ſibi pati ens q̄tū poſſibile ē. nō ſolū. zᵐ. ſubſtantiaz ſz. zᵐ. accidentia. immo prius tēpore aſſimilat ſibi pati ens. zᵐ. accidentia q̄. zᵐ. ſubſtantiā. cū accidentia ſaltē interminata precedant ſubſtātiales formas in materia. ſanguis g° pueniens ad māmillas p mutatur in albedinē ꝓpter māmillarū carnes al bas eſſe. ſicut chilus ad epar ueniēs mutatur ad rubedinē. propter carnē epatis rubeā eſſe. & pri us tēpore apparet in ſanguie albedo q̄ ſit lac. & i chilo prius rubedo q̄ ſit ſanguis ſiue. q̄ appare at forma ſubſtātialis eius. que ignota eſt nobis. unde in meſeraicis chilus rubedinē accipit. nō ta men formam ſubſtantialem. ¶ Mammillas au tem nutriri ex lacte duplicem habet intellectum. aut ex lacte habente iam formam lactis ſeperato exiſtēte actu a ſubſtātia māmillarū. aut ex lacte. i. ex quadā ſubſtātia ſimili lacti. p° mō lac mā millas ñ nutrit. qđ quidē declarat̄. Similiter. n. ſimilat̄ lac māmillis. & ſperma teſticulis ſecūdū cōmētatorē in illo affo. quinte particule. Si mu lier que neq; ꝓgnātes &c̄. ſperma aūt ñ nutrit teſticulos. ¶ Adhuc ſimiliter ē ꝺ ꝓncipio gene ratiuo & nutritiuo. ſed ꝓncipiū generatiuū eſt factū ad generādū aliquid extra. itus uero nihil generat ut ſemen. Sic ergo ꝓncipiū nutritionis eſt factū ad nutriēdū aliquid extra. intus autez nihil nutrit. tale aūt ē lac ergo. ¶ Adhuc una ē materia cōmunis nutricationis ut ſanguis. lac g° ſepatū exiſtens & cōpletū a māmillis nutrire ñ poterit illas. cū iā amiſerit formā ſanguinis. et ñ ſit aliqua humiditatū. ¶ Amplius cū ñ ē lac adhuc nutriunt̄ māmille. ſi autē lac accipiamus materialiter magis ꝑ quadā ſubſtātia alba ſili lacti. ſic nutrire poterit. ſicut nos diceremus qđ ſperma nutrit. i. quedam ſubſtantia alba ſimil⁹ ſpermati que in membris reperitur xᵐ Galienū in commento primi pronoſticorū in fine. Aliud ergo ē eſſe lactis ut ē quid ſeperatuz hnbens ge neratiōeza māmillis. & eſſe ei⁹ ut māmillas nu trit. ſnnguis enim māmillas nutrit. lz dealbetur non tamen ſuſcipit formā propriam lactis. ſed ſuſcipit propriā & ꝺterminatā fotmā hui⁹ par tis ſiue mēbri. ſed lac recipit formā diſtinctā cō munē magis. per quā aptum eſt conuerti in mē bra fetus. non ergo qđ nutrit māmillas ꝑ⁹ fit formaliter lac ſz ſecūdū ſimilitudinē. nec ē icōue niens ꝙ unū agens diuerſas tribuat formas per diuerſas uirtutes. Cor enim ꝓprio nutrimento propriā dat formā diuerſaz per quam agere po teſt. nec oportet qđ. Cor plus illud nutrimentuz

conuertat in ſperma.ſed ſimilatur.ſic ergo etiã
mãmille dant aliaz formaz ſanguini.ut nutriat
aliaz ut lac ſit.licet multũ ſimil ẽ.nõ tñ credo fo
re neceſſariũ.q̃ nutrimẽtũ p̃us fiat lac.ut prius
fiat lac. ¶ Aduertendũ tñ ꝓpter ſolutionẽ prie
rõnis fortis.qa ſi epar debeat nutriri oportet d̃
neceſſitate q̃ ſuũ nutrimẽtũ prius recipiat for
mã ſanguinis.q̃ fiat epar actu.ſiue q̃ actu nutri
at epar. Et hec ẽ ratio quia formam ſanguinis i
materia ñ p̃cedit forma aliq̃.que ſit apta ſubici
p nutrimẽto epatis.niſi fiat ſanguis. ſanguinẽ
enim precedit chilus.qui imediate ñ põt nutri
re epar.niſi p̃us fiat ſanguis.non ſic autẽ ẽ d̃ mã
millis.nã forma lactis p̃uenit forma ſanguinis
qui ſanguis põt ſubici imediate p materia man
millaꝝ.quia mãmille non ex lacte ſed ex ſangie
ſunt generate.non ergo oportet ſanguinẽ prius
fieri lac ſecundũ ſubſtantiã ſed z^m ſimilitudinez
cũ nutrit mãmillas.& ex hoc ſoluitur pria ratio
¶ Ad ſecundã dicenduz qd̃ non ois ſimilitudo
facit rem eſſe nutritiuã.ſed paſſiua ſimilitudo.
Vrina enim ueſice ſimilatur.non tñ eam nutrit.
iſtud aũt qd̃ paſſiue ſimilatur mãmillis ẽ illud
quod in eorũ ſubſtãtia tranſit.lac aũt generatũ
eſt tamq̃ aliquod diuiſim ab eis includens intri
ſecum a mãmillis finez. ¶ Dubitatur ulterius
cum epar.chilũ in ſanguinẽ cõuertit.& mãmille
ſanguinẽ i lac.an p caliditatẽ hoc mẽmille faciãt
Et uidet̃ qd̃ nõ.quia eius terminatio ẽ ad frigi
dum.lac enim frigide complexionis ponitur.ergo
& alteratio a frigido fit cũ motꝰ ſit idẽ cũ ter
mino ad quẽ.ut tertio phiçorũ. ¶ Adhuc mam
mille que ſunt mẽbꝝ frigidũ.faciũt iſtaz altera
tiõez.ergo fit a frigido. ¶ Oppoſitũ quoniaz
que diſſoluũt̃ a frigido ſunt coagulata a calido
ut quarto metheororꝝ.lac aũt a frigido liquefit
a calido aũt coagulat̃ ut nono de aialibꝰ. Auic.
¶ Dicẽdũ qd̃ mammille lac cõuertut per alte
ratiõem factam a calido.nam illa cõuerſio a cali
do fit.que fit a proprio calore membri.& nõ a
ꝓprio frigore.cõuerſio tamẽ ſanguis in lac fit
a proprio calore.nõ qui ab extrinſeco.qa illd̃
ẽ corrũpens.ut undecimo terap.nõ ẽt a frigido
quia frigidum nõ appropiat̃ mẽbro in actione
ſed ſolum calidũ.qd̃ aũt fiat a proprio calido
patet quia fit per uirtutẽ mammillarũ aſſimila
tiuam hoc aũt cũ calido operatur.nõ cum frigi
do.cũ ipſuz nõ proportiõetur & cõperat̃ datori
formaꝝ.ut.Aui.prio can.fen ſecũda.capº de ſi
gnis cõplexiõis ¶ Cõſyderãdũ aũt qd̃ ſi cõuer
ſio ſanguinis ad formã lactis fiat a calido.non
tñ quocũq; ſz a calido diminuto & dearticulato
nõ qd̃ frgidũ ſit rõ agẽdi ſz calidũ hº ſit deter
minatũ.ſz aũt calido determiatũ ſit tñ ĩ cõpera
tiõe ad obiectũ.ut illd̃ trãſmutet ẽ potẽſ.fit aũt
hec conuerſio a calido diminuto.qa fit a calido
mãmillarum.mammille aũt mẽbrum frigiduz
ſunt.& eſt ſimile.quia nos uidemꝰ qd̃ os ſz ſit
frigidum mẽbrum.tamẽ per digeſtionem a cali
do appropriato cõuertit ſanguinem in ſui natu
ram.ſic etiam mammille faciut per digeſtionẽ
a proprio calido.licet ſit calidum diminutum.
¶ Et ideo illud qd̃ generatũ eſt p hanc digeſtionẽ
diminute caliditatis eſt ut lac.& ideo Gal.5º.
d̃ ſimplici medicina.lac ponit mediũ iter naturaz
ſanguinis & naturaz flegmatis.qa ad frigidita
tez declinat.& hoc ſentiebat Auic.zº.can.capº d̃
lacte in areola opationũ.cũ dicebat qd̃ lac ẽ gene
ratuz ex ſanguine.qui eſt in ſummo digeſtionis.
cuiſup̃uenit digeſtio quedaz alia.q̃ uis ſit ex mẽ
bro qd̃ ad frigus declinat.Vult.9º Auic.qd̃ per
digeſtionẽ ſit factuz.digeſtio autez omnis a cali
do fit.ut quarto metheororũ.& 4º.de generati
one animaliũ Ariſto.cõtra Emple.lac autẽ dige
ſtiuoꝝ eſt. ¶ Ad obiecta autẽ ſoluẽ.q̃ licet lac
ad frigiditatẽ tendat per digeſtionẽ autẽ genera
ri poteſt.nõ enim lactis generatio ad frigidũ abſo
lute terminat̃.ſz ad diminutũ caliduz. ¶ Ad ſe
cundũ patet quid ſit dicendũ. ¶ Dubitatur cur
fuerit neceſſariũ ſanguinẽ cõuerti in lac.ut fetuz
nutriret. ¶ Dicendũ q̃ nutrimẽtuz fetus extra
uterũ recipit̃ pos ut ĩ ſtomacho & epate alteret̃
ſi gº purus ſanguis fuiſſet i ſtomacho aſſumptº
p alterationẽ factã a calido faciliter fuiſſet inflã
matus & in amaritudinez cõuerſus ut eſt d̃ ra
tione rerum calidarum dulcium & unctuoſaꝝ.
fuit ergo conueniens ſanguinem conuerti in lac
quod ad frigus declinet.ne in ſtomacho iflãma
ret̃ & fieret amaꝝ uñ nutrire ñ poſſet. ¶ Sed
tu diceres.ſic ĩ utero iflãmabit̃ ut i epate. ¶ Dicẽ
dũ.q̃ epar ñ hz tm̃ calorẽ actualem faciẽtem ad
digeſtionem q̃tum habet ſtomachus a mẽbris
adiacentibus qui ẽ i ſtomacho accidẽtalis calor
ſanguis aũt in fetu p umbilicũ uadit uerſus gib
bum epatis.ut ñ acquirat nouã formã.ſz ſtatim
labitur ab epate & acquirit quãdã appropria
tiõez uel ꝓprietatem.ſz in ſtomacho ſi intraſſet
ſteuſſet. ¶ Dubitabit aũt poſt aliquis.cur in
mammillis lac in diuerſis temporibꝰ generat̃ in
ſpecie humana.in aliis aũt animalibꝰ ſecũdũ tẽ
pus determinatũ.Et que diuerſitas in bonitate
lactis. ¶ Dicendũ quidez ad primum.qd̃ inter
omnia animalia homo habz tempus partꝰ deter
minatũ.& ideo tempus generatiõis lactis cum
lac in partuz ordinet̃.& hec ẽ reſponſio Ariſto.
quarto de generatione animaliũ. ¶ Ad ſecundã
aatẽ queſtionẽ dicerduz qd̃ lac ꝓpinquũ tẽpori
partus eſt laudabilius q̃ lac preueniens.Vnde A
riſto.ibidẽ ꝓpter qd̃ ante ſeptimũ mẽſem lac in
utile mulieribꝰ.& iam fit utile.& declarat̃ hoc
ex materia fine & ſigno Ex materia quidẽ.quo
niã materia ex qua generat̃ lac in primis menſi

b⁹ eſt materia ſupfluitas.natura enĩz đ ſanguine ibi tranſmiſſoi ntendit gnerare &augere fetũ.& ideo accipit de ſanguine qđ melius eſt.& magis digeſtũ.reliquũ autẽ eſt neceſſe fieri ſalſum & mali ſaporis.ut ibidẽ Ariſto Illud autẽ reliquũ eſt ex quo fit lac.ſz cũ fetus eſt formatus & plaſmatus habẽs que ipſius.i.que ſibi ptinent.ut ibi Ariſto.natura plus de ſanguine dig̃eſto & bono mittit ad mãmillas.ut generet̃ lac ꝓpter fetuz q̃ exitui appropinquat.ad fetũ autẽ dirigit ſanguinez ſupfluũ magis tanq̃ nõ curãs đ eo plus.ſz đ eius nutrimento exteriori.ſz illud tñ.ex quo tunc nutrit̃ fit ãplius.ut i cõmẽto illius affo.mulier fleubothomata. Vnde q̃ ad mãmillas uadit ẽ minus in q̃to.& p cõſequens melius digerit̃ & patit̃ a mãmillis.& hec eſt una cauſa quare etiã ẽ melius. Vnde aduertendũ qđ lac q̃ prius generat̃ ꝓt generari ex ſanguine amplioris q̃tatis.quia tũc fetus eget plurimo nutrimẽro.ſz fit ex ſanguie maioris bonitatis qa natura ñ urat bonũ ſanguinẽ trãſmittere.ad fetum. Ex fine ẽt declarat̃.qa lac generatũ in principio diſtat a fine ſuo.q ẽ fetũ nutrire lac aũt poſt generatũ illi fini magis appropinquat. Vnũqđq aũt magis perfectũ cũ ſuo fini attingit ſigno aũt declarat̃. quoniã lac primũ ẽ flegmaticũ aqueũ.lac aũt poſteri⁹ factũ ẽ dulce & digeſtũ. E uene. Dic̃ qđ uene & artharie hñt circũuolutiões & reuolutiões plurimas & huius cã ẽ.ut ſanguis maiorẽ recipiat alteratiõem & pfectiõem per plurimũ cõtactum a carne mammillarũ .contangit̃ eni plus quando per plures reuolutiões tranſit.ſicut patz de chilo tranſeunte ad inteſtina & p uenas eparis.nerui aũt diuiduntur ad ptes uillo ſas.nõ autẽ ad fila minima diſpertita per carnẽ mammillarum quia caro illa ſenſum nõ habet.ergo mammilla ſenſum habet quoad partes uenalrs & arteriales.nõ autem quoad carneas partes.quia uene & arthatie cum neruis ſunt diuiſe ad minimas ptes.tota ergo mãmilla ſentire uidet̃ Cõmunitas. Eſt nota ca⁹ đ uenis prio.can.fen.p⁸ ca⁹ ultimo de anathomia. Conſyderandũ tñ uenas que alligãt mãmillas matrici oriri a uenis matricẽ itrãtib⁹.& he ſunt que materiã lactis portant. Vene aũt que.mãmillas nutriũt.oriunt̃ ſuperius a uena aſcendente &c̃.

Scias. Poſita anathomia mãmillarũ.exequit̃ de eius paſſionib⁹.ñ aũt ponit ſigna cõplexionũ naturaliũ mãmille.quia ipſe uariant̃ z⁹ corporis cõplexionẽ.nec uariãt ipſe corp⁹ ſicut facit cor.& alia nobilia mẽbra p̃ncipalia. Egritudines aũt que mãmillas ſequunt̃ quedã ſequũt̃ eas ex pte qua lactis ſunt g̃neratiue. quedã ex pte ipſarum ſecundũ ſe.primo ergo determinat đ p̃mis egritudinib⁹.z⁹ de ſecundis.ibi ſecũda. in p̃ncipio autẽ. Diſpões qdẽ egritudinales q̃ mãmillã ſequuntur ex pte q̃ lactis g̃eneratia ſunt lactis paucitas unde querit̃ ei⁹ multiplicatio.lactis multitudo unde querit̃ ei⁹ minoratio. lactis caſeatio & congelatio & putrefactio. P⁹ ergo determinat de lactis minoratione. z⁹ de lactis multiplicatione 3⁹ de caſeatõe.4⁹ đ putrefactione & cõgelatõe..ibi ſecunda.lac qñq̃ ſuperfluit.ibi tercia.qñq̃ lac.ibi quarta.ſumatur.P⁹ in duas.primo oñdit cauſas minoratiuas lactis.ſecundo ponit curã.ibiz⁹ .& poſt q̃. Prima in duas.quia prio ponit in genere que cã ſit multiplicationis lactis.ſecũdo ex oppoſito inueſtigat cauſas minorationis eius.ibi.ſecunda.& quãdo minorat̃. Lac multiplicat̃.ſi eſt a materia.ſ. multitudine boni ſanguinis tranſeuntis ad mãmillas. Notandũ q̃ rubrica dicit de exuberatione lactis ſupple & ꝓhibitione minorationis eius.quia ad hoc intendit illud capitulũ. Et quando. Hic inueſtigat cãs minorationis lactis que magis ſunt cã minorationis ſanguinis boni. Et primo p̃mittit diuiſionẽ cauſaꝝ minorãtiũ lac.ſecundo exequit̃ ſubdiuidẽdo.ibi ſecũda. & cã in paruitate. Dicit q̃lq̃ñ minorat̃ lac.cã eius ẽ diminutio ſanguinis uel cauſaꝝ ſanguis. & tunc ſupple p oppoſitũ ergo multiplicatio cãrum minorantiũ.ſanguinẽ.aut ẽ penuria.aut defectus in ſanguine bono. Et cã. Exeq̃t̃.& p⁹ declarat cauſas minorationis lactis q̃ minorant ſanguinẽ.ſecundo cãs que minorãt bonitatẽ ſanguinis.ibi ſecunda.ſed cauſa que conſumit. P⁹ in duas.primo ponit ſubdiuiſionẽ.ſecundo exeq̃tur.ibi ſecunda.& illa que ẽ & patet. Ex pte uero cõplexionis intellige conplexionẽ corporis & ſanguinis.cõplexionẽ quidẽ corporis.quia ſica &c̃.& ſanguis quia ſiti eo aq̃ſitas ſupflua. aut aliud qa alius mal⁹ humor. Dixit autez Auic.aliud.& omiſit declarare.qa declarat̃ ex declaratiõe ſecundi mẽbri principalis.unde iſta diuiſio quaſi in hoc membro coincidat.& cauſa minorationis lactis ex minoratione ſanguinis.ꝓpter malicią complexionis & cauſa minorationis lactis propter paucitatem boni ſanguinis.qđ mẽbrũ ſtati declaratur. Sed cauſa.Primo ponit cauſas ꝓpter quas ſanguis & ſubſtãtia eius corrumpit̃.unde bonitatis ſanguinis eſt penuria.oſtendens quomodo lac inde minorat̃ ponẽs tres fore has cãs.ſ.colerã flegma & melãcoliã Secundo per ſigna docz cognoſcere quãdo iſti hũores ſanguinẽ faciẽtes nõ bonũ ſunt cauſa minoratiõis lactis.ibi ſecũda.& declaratio. Dic̃ qđ

causa cõsumẽs bonitatẽ sanguis ẽ multiplicatõ horũ triũ humoruz. ¶ Et declaratio Primo declarat p signa dominiũ uniuscuiusq; humorum causantiũ lactis diminutionẽ. 2°. ostendit qđ sanguis in se multiplicatus põt esse causa diminutois in lacte. ibi. 2ª. & multitudo fortitudinis. Prima intres. patet. Cõsyderandũ q flegma facit đ clinare lac ad acetositatẽ propter diminutã decoctionẽ in materia aquea. calidũ eniz diminutũ est causa acetositatis. licet autẽ malicie debilitas calidu cõiungat tñ eius materia p diminutã decoctionẽ nõ est apta acetosari qa inspissat. substãtia aũt spissa ñ ẽ cõuentẽs subiectũ acetositatis.

¶ Et multitudo. ¶ Hic Aui. oñdit q nocumẽtũ ponit i lacte exuberãtia multi sanguinis et p mo facit hoc. 2°. ponit quoddã spãle nocumentuz qđ ponit i lacte uel spãlẽ dispõnẽ que lacti aduenit & spermati. ibi 2ª. & qñq; accidit. ¶ Cõsiderandũ aũt q p multitudinẽ fortitudinis possumus itelligere aut multitudinẽ fortitudinis. i. fetoris. & hoc posset esse. qa sanguis multiplicatus i mãmillis ñ potẽs i lac cõuerti corrũpit. unde lac hẽt multitudinẽ fortitudinis. aut itelligendũ q lac dicit multe fortitudinis. qñ ipm existens multũ. ñ ẽ bene alteratũ ad naturã lactis sed multus existẽs i q̃titate tenet đ uestigijs sanguinis. Dixit g° multe fortitudinis. qa fortis ẽ & resistẽs actioni mãmillaꝝ. & hanc credo itẽtionẽ Auic. & istud nocumẽtũ i lacte dicit cõueniẽtius. minoratio q̃ multiplicatio. quia licet lac multũ sit tñ malũ & icõpletũ ẽ. et iõ cõueniẽter minoratũ põt dici. In hoc enim capl'o ñ solũ ponuntur cause minorationis lactis. ut minoratio ꝓprie q̃titatẽ notat propriã. sed ẽt ponũt cause corruptionis lactis. flegma enim & melãcolia et colera minorãdo lac corrũpunt illud. ut patet. & huius signa ñ sunt tecta sed manifestata. qa signa repletionis sanguis. quia ẽt i multo lacte rubedo apparebit. ¶ Et qñq;. ¶ Notãdũ q quãdoq; licet de se sanguis sit bon?. fit tñ male substantie pp fortẽ siccitatẽ mãmillaꝝ & testiculorũ. uñ cõgelat & fit spma & lac filosuz. s. dẽsuz ñ filosũ aq̃sũ. ¶ Dubitat cũ cãe mioratõis lactis sunt plures. ut opilatõ uenaꝝ ad mãmillas. debilitas attractie mãmillaꝝ. & alij mõi male cõplõnis. cur Aui. mẽtionẽ đ eis ñ fecit. ¶ Dicẽdũ q forsan qa supẽ libro p°. fen. 2ª. sufficiẽter de hoc locut? fuerat. aut qa dedit itelligi opilatõis cãs. p id qđ dixerat de admixtõe flegmatis & melãcolie cũ sanguine. qa isti humores maxime opilant. Si autẽ opilatio i alijs membris posset esse causa tũc illico dedit intelligi per modum male cõplexionis sicce que exiccãdo causa ẽ in mẽbris opilatiõis. causam aũt minorationis lactis que ẽ ex debili attractiua uirtute ex causis positis đ dit intelligi. ¶ Dubitat. nam Aui. ponẽs causas minoratõis lactis posuit signa significãtia causas penurie bonitatis sanguinis nõ aũt posuit signa distinguentia. causas paucitatis lactis sumptas ex cauis diminuẽtibus sanguinẽ. cur ergo Aui. hoc fecit. ¶ Respondet qđ signa illaꝝ causaꝝ per se sunt nota. erant enim ille cause sumpte ex parte materie. & ex parte complexionis. cause sumpte ex pte materie sunt paucitas cibi ul' sanguinis. & hec significatio nota ẽ ad oculũ. aut etiã nimia siccitas uel frigiditas sanguinis uel cibi qui commeditur. & h° ẽt patet. aut cõuersio eius ad partẽ aliã & hoc uisus ostendit. Cause enim sumpte ex parte cõplexionis sunt siccitas corporis & mãmillaꝝ. & note sunt. ¶ Signa aũt admixtionis cũ sanguine aut alterius humoris ponit Aui. unde dicebatur qđ illa coincidebant & h° iõ Aui. omisit dicens aut aliud. ¶ Et p? q̃. ¶ Hic ponit curã. & primo i generali ponit can. 2°. in speciali. ibi 2ª. & cũ causa. Dicit omne qđ exuberari facit sperma. & lac intelligẽdo de his que a materia operãtur. quia quedã a qualitate facere possunt exuberare sperma & nõ lac & ecõuerso 2ᵐ diuersas cãs & dispositiões. Et omne qđ exiccat sperma & lac. ¶ Sz cõtrariũ huiꝰ põit secũdo can. de agnocasto. ubi Aui. dicit qđ est ex eis q̃ mꝰtiplicãt lac. minorãdo sperma ¶ Dicẽdũ qđ ut dicit Serapio de simplicibꝰ p̃ mo tractatu. quedaz que multiplicant sperma et lac faciunt hoc a materia. quia est cõuenientis. & mꝰti nutrimẽti sicut pisces pui. & huiosmõi quedã faciũt hoc a qualitate. & tunc medicine que a qualitate multiplicãt lac faciunt hoc aut a caliditate aut a frigiditate & cẽ. 2ᵐ. oppositũ ad causaz que phibet lac multiplicari. aut faciũt h° a uirtute leuis aptionis. qa medicie que puocãt lac qñq; faciunt hoc cõ uirtute leuis aptionis perducendo sanguinẽ ad mãmillas. sicut semen arieti & eruce recens & huiusmodi. io quecunq; medicine a materia opantes multiplicant lac. etiam & sperma multiplicant. qa medicina uel res opans a materia nõ multiplicat lac cũ tẽperata caliditate & humiditate. nisi qa sanguinẽ benignũ multiplicat. sanguis autẽ benignus aptus est multiplicare lac & sperma. sz nõ quecunq; medicina multiplicat lac a qualitate multiplicat sperma. nam medicina apitiua in aliqua dispõne aperiend põt lac multiplicare. que tñ exiccando sperma minorabit. sicut h° modo agnuscastus q̃ i pauca q̃titate assumptꝰ ut in. 3. ij. p subtilẽ apertionem põt lac multiplcare. ipse tñ de se ẽ spermatis exiccatiuus. unde agnuscastus dicit ut prio alimentoꝝ. ¶ Vbera uidentur habere ꝓprietatem i multiplcãdo lac. sicut unũ qđq; mẽbruz sup unoquoq; ad nutriẽduz & cõfortandũ. ut ab Auer. sumit quito colliget capl'o de medicinis cõfortatiuis mẽbroꝝ auctoritate quorũdam. & infra habemus q pelli

cula ſtomachi ſtomacho cõfert.& inteſtinũ ite ſtino & epar epat.& ren reni. ¶ Et cũ cauſa

¶ Hic i ſpeciali dſcẽdit ad ponẽdũ curã mioratiõs lactis.& prio fac h° z^m diuerſas cãs dictas pri us.z° ponit quedã remedia cõmunia ad lac mł tiplicandũ.ibi ſecunda.& ex medicinis quidem.

¶ Pria in duas nã cãe minoratiõis lactis quedam erãt cãe minoratiõis ſanguinis .quedam erant cãe corruptionis benignitatis ipſius.prio g° do cet curã minoratiõis lactis quãdo ẽ a cauſis pri mis.z° quãdo ẽ a cãis ſecundis.ibi ſecunda.& ſi fuerit cauſa.Prima in duas.quia ille cauſe e rant ex parte materie & complexiõis.prio oſtẽ dit quãdo ẽ a primis cauſis.z° quãdo a ſecũdis .ſ.complexionib^9.ibi z^a.qđ ſi ei^9 cauſa. Prima in tres.nã cauſe ex parte materie erant aut pau citas ſanguinis ex paucitate cibi aut a corrupti one aut a fluxu.iõ tria facit.& patet. ¶ Dicit qđ quãdo ẽ cauſa multitudo exercitij.ſ.unđ fit humorũ exiccatio.minora exercitiũ.Et facit ipſuz delectari in exercitio.tũc aut delectabit quãdo erit tẽperatũ.uel fac delectari.ſ.in comeſtiõe & quiete ¶ Et ſi cã fuerit hũor.Ponit curã pau citatis lactis quando ẽ ppter ſanguinis corrup tionez ¶ Et prio oſtẽdit curã ſpecialis nocumẽti lactis.de quo ſupra dixerat.quãdo coruptus ẽ a colera.ſecũdo quãdo flegma.3° quãdo melãco lia.ibi z^a.& pone.ibi 3^a.& cognoſcas ¶ Cõſyde randũ qđ in regimine flegmatice ẽ intentio cale factionis.& illa ẽ.por.ſic flegma ꝓncipal'r ẽ fri gidũ.z^a itẽtio ẽ duplex.ſ.itẽtio hũiditatis ſub ſtantial' & bone.ut bon^9 generet ſanguis.& itẽ tio exiccationis ſupfluitatũ humiditatis flegma tice.& illa exiccatio.dz ẽẽ pauca.qa tẽpata.ne ex icatio pueiat ad igroſſationẽ flegmatis. et de h° dixit Auic.cũ dixit.cũ medicinis in q.b^9 eſt cale factio in primo.i.i ꝓncipio cure.uel in primo.ſ. gradu ¶ Et.z°.cuz humectatiõe.ſ.ſubſtãtiali pp ter multiplicandũ ſanguinẽ.Aut pauca exiccati õe.qa nõ multa.ne bonus ſanguis exicceł & fleg ma ingroſſeł a caliditate.Iſta cibaria ſi nõ habẽ tur ex natura.fiant artificialiter.ſicut cãrnes pul lorũ cũ ſpecieb^9.eriã bonũ uinuz eſt huiuſmodi. Et tũc Auic.enumerat dicens.qđ eſt đ hoc gẽre panis.ſ.tritici. ¶ Bautie.i.paſtinace &c̃. ¶ Ma cis ꝑprie humidũ recens abſque ſuco.quoniam ſupple ſuccũ ẽ calefactiuũ & exicatiuũ ſupple ſu ꝑflue.unde nõ cõuenit ¶ Vel quoniã ſupple humi dũ eſt calefactiuũ & exicatiuũ.ſ.cõueniẽter.ideo nõ cõuenit ¶ Et qñ lac ¶ Notandũ qđ i hac diſ poſitiõe ſiccitati cõiungitur frigiditas.naz ſi eſ ſet caliditas.nõ fieret ꝑprie filus ſz ad naturaz puluerulentã ueniret.frigiditas autẽ coagulando & ſiccitas exiccando facit ſprema & lac filoſuz. & ideo docet ſuccurrere cum fortiter humectãti bus cõtra ſiccitatẽ.& in quib^9 caliditas excedit. ſicut in medicinis cõtra frigiditatẽ. ¶ Et cognoſ ces etiã gen^9.& patet. ¶ Et ex medicinis. ¶ Hic enumerat quaſdaz medicias in puocatiõe lactis ad mãmillas et exuberantia. Et dicit.accipiatur ſelel apum.ʒ.xxx.& ſelel ſunt fabrice mellis. quia tempantior ẽ q̃ mel purum pp ceram ad mixtã que tempata eſt.& aliqualiter humectat ut Serap.ca°.de cera. Quidam tamen dicit .ꝙ eſt ſpecies naponis.& uult dicere ſelel napũ.i.ra ponũ. ¶ Folia feniculi.ſ.recentia.ʒ.xx.de z° po nit plus q̃ de prio.qa plus nutrit q̃ feniculum. ¶ Faſafa .i.portulaca uel herba ſimilis portu lace.que dat equis ad ipinguãdũ.& ſimilat ſce illem.uel dicit ſulla.ſi g° ñ habeat cõueniẽs eſt portulaca.ʒ.xv.qa frigida ẽ ñ multũ đ ea ponit ¶ Vel fuſfa.i.farfarella.uel ungula caballina.đ ea facit caplum Serap.& Almãſor tercio tractatu & dicũt ꝙ calida eſt. ¶ Tritici fracti.ʒ.z5. mul tuz ponit.qa nutrit ꝑprie. ¶ Cicera excorticata ſunt magis nutritiua q̃ cũ corticib^9 qa cortices ſaltẽ ratione uiſcoſitatis apiunt magis. ¶ De ordeo albo.& hoc ẽ ordeũ excorticatũ depilatũ a tritico ñ fracto equaliter.ʒ.iz. ¶ Fic^9 magne .x.qa ipinguatiue & nutritiue ſunt.buliat &c̃. & tũc fiunt pultes.& bibat ex ea.ʒ.v.cũ.ʒ.5. oleij amigdalaꝝ dulciũ.qa multũ nutrit cũ ſuc caro.Salinũ.i illi^9 loci.ʒ.5. ¶ Conſydera ꝙ me dicinas aliqñ in ultio cocquim^9 i aqua.ſicut qñ ſunt medicine multũ tollerãtes decoctionẽ qñq; parum.ut cũ parum tollerãt ut ſunt flores.res aũt iſte multã decoctionẽ tollerãt.maxie, ille ex quib^9 querim^9 nutrimẽtũ.ut triticũ ordeũ fic^9. ¶ Et piſces. ¶ Hic enumerat alias medicinas. dicit ꝙ piſces ſaliti faciunt exuberare lac.Símile huic dicit Auic.primo can.fen 3ª doctrina pria cap° z° ubi ſic dicit.& ſimiliter dixatura capitis piſciũ ſalitorũ. ¶ Sz nota a me.qđ i diſpoſitiõe flegmatica piſces ſaliti hoc facerent potius ¶ Cã dictoꝝ põt eẽ.qa piſces ſaliti.ſ.leui ſalitiõe mł tũ nutriũt.& ſic lac multiplicãt.Alia poſſet eẽ cauſa.qa medicine prouocãt lac.nõ ſolum a ma teria ſed cũ leui apertiõe.piſces ergo ſaliti de ſe multũ nutriũt.ſunt ẽt leuis apertiõis.unde lac. multiplicant ¶ Tertia medicina ẽ farina ſiſami & ſiſamum ẽ ſemen paruum unctuoſum mul tum & pingue.& iõ cum uino penetrãs lac mul tiplicat.& ſimiliter ẽplaſtra attrahẽdo.& ipin guẽdo & phibendo ſiccitatẽ.ſi eſſet i mammil la. ¶ Quarta medicina ẽ de melongena.q̃ ſunt poma mali nutrimenti.cũ ſunt cruda.ſz decoctio ea meliorat.ut Serap.3°.tractatu. Unde Aui.z°. can.generat opilationẽ.niſi que cocta eſt.fortaſſe eniz q̃ cocta ẽ aperit opilatiões.multiplicat g° lac aperiendo uias & portando nutrimentũ Butiri. cõpeteret autẽ maxime in muliere flegmatica.qa ipſuz calidũ ẽ & ſiccuz. ¶ Kaſiciuz.neq; Symõ

ſiat.aqua.i.parum. melhf

neq; mundinus sed quidã dicunt qđ est pondus. xv.ʒ. Alij dicunt kaficiũ pondus.ʒj. unde medium caficiũ est.ʒj.i. Et hoc uidetur uerũ.cõcordat cũ Auic.ʒ° fen primi can.capitulo.5°. ¶ Quinta medicina est aqua ciceris debet cõtinuari & hoc detur patiẽti paucitatẽ lactis ex opilatiõe. & p prie si infundat.qa tũc fit nutritiua cũ apertiõe. ¶ Sxta medicina fassasa pars.i.cicerele partes. ij.nutrimẽti potio est carmet & est pondus.ʒ.iiij. ¶ Septima medicina est de pillulis nardinis cuʒ uino.earũ đ scriptionẽ nõ iueni.dant i cõplexiõe flegmatica.detur g° spica nardi cũ alijs specieb⁹ ¶ Octaua medicina est đ butiro uaccino cũ uino. & ista medicina cõfert.qa multuʒ facit sanguis & lactis. Nona medicina est đ ramis papaueris rufi.qa penetrant magis. unde datur hec colerice magis. ¶ Decima medicina ẽ rafan⁹ & furfur. buliãt in uino qa aperit & nutrit. & iõ in uino dat. & dat i flegmatica. ¶ Vndecima medicina est semen papaueris assatũ a⁹ assum. ¶ Cõsidera hãc medicinã cõuenire qñ paucitas lactis esset a materia colerica cũ sauic ordei. assat papauer. qa magis fit spissuʒ. & inde sanguis magis spissatur.et habet q i colerica cõfert.qa cũ oximelle quandoq; esset colera grossa magis.aut rob &c. ¶ Duodecima medicina ẽ nigella.et hoc qñ eẽt multa materie frigiditas. ¶ Decimatercia medicina ẽ ut sumat & c.andococha ẽ spẽs trifolij. ¶ Vnde Symon ianuẽ.dicit qđ cũ quereret a quadã sarracena herbularia andocochaʒ ostendit sibi trifoliuʒ. ¶ Feniculũ bauciã anetũ atque talia nõ prouocare lac monstrat.quoniã medicinie ꝓuocãtes menstrua minorãt lac cũ eniʒ menstruus multiplicat.minorat. & cõuerso.ut Serapio ca° đ medicinis mẽstruorũ. & Aristo.quarto đ generatione animaliũ ca° đ lacte. Non fiunt aũt in lactãtib⁹ purificationes secũduʒ naturã.neq; cõcipiũt lactãtes. & si cõcipiũt.extinguit lac pp eandẽ esse materiã lactis & mẽstruoꝝ. natura aũt ñ põt multũ fundere.sic q ambob⁹ tribuat q si altera fiat segregatio.necesse ẽ ab altera recipere.si ñ fiat uicinter. & ꝑter hoc qđ frequẽter.hoc aũt ꝑter naturã iã.tes aũt numerate mẽstrua ꝓuocãt.ut oẽs cõsentiunt. Vnde Auic.ʒ° can.ca° đ feniculo.ꝓuocat urinã & menstrua.et ¶ Serapio đ pastinaca.et ʒ⁹ uirt⁹ ẽ que prouocat urinã & mẽstrua. & de anetho ponitur qđ ꝓuocat urinã.res aũt ꝓuocatiua urine est ꝓuocatiua menstruoꝝ.ut Auer.septimo colliget. ¶ In oppositũ ẽ Aui. ¶ Cõsyderãdũ qđ medicie ꝓuocatiue mẽstruorũ absolute maioris apertionis debẽt esse q̃ medicine ꝓuocatie lactis. & cã est naʒ ph° differt mot⁹ sanguis ad matricẽ tẽpore mẽstruoꝝ a sanguinis motu ad mãmillas ut fiat lac.nã sanguis peruenit ad matricẽ solũ ex uirtute expulsiua superiorũ membrorũ. matrix aũt nõ attrahit.sʒ sangis ꝓuenit ad mammillas uirtute attractiua mammillaruʒ. & uirtute expulsiua membroꝝ ita uult Gal.quinto de simplicibus medicina. Et Serap.tractatu primo de simplicibus capitulo prio de medicinis prouocãtib⁹ mẽstrua. forsan tamẽ mẽstruũ pure supfluuʒ uirtute matricis ab eadẽ nõ trahitur.sʒ menstruuʒ qđ debet subici ꝓ materia fetus trahitur ẽt a uirtute attractiua matricis.sic̃ sanguis uadens ad mãmillas debens subici ꝓ materia nutrimenti extra uteruʒ h° tñ aliã dubitationẽ habet feniculus g° & huiusmodi medicine ꝓuocatiue sunt menstruoꝝ itus matricẽ nõ sũt ꝓuocatiue lactis. ut ratio arguebat.sʒ ubi nõ prouocarẽt menstrua.possent ex minori aptiõe prouocare lac.in eadẽ g° dispositione medicina prouocatiue lactis sunt minoris aptionis.q̃ ꝓuocatiue urine.uerbi g̃tia. fenicul⁹ menstrua prouocat.nõ prouocat lac.saltez in eadẽ q̃titate.sʒ ubi sisseleos menstruũ prouocat.ibi feniculus lac.& sic cõtraria soluũt &ẽ

LAC Quãdo. ¶ Superi⁹. determinauit đ diminutiõe lactis.ostẽdens modũ multiplicatiõis ipsius. ¶ Hic determinat de mꝰtiplicatiõe lactis docẽs minoratiõeʒ ipsius. Vñ rubrica de minoratione lactis & ꝓhibitiõe exuberatiõis eius supflue. & prio põit nocumẽta multiplicatiõis lactis & causas in cõmuni.ʒ° ponit curaʒ.ibi secũda. & tu qdẽ. Prima i duas.prio ponit nocumẽ tũ supflui lactis & cãm exuberãtie.ʒ° infert q̃d dã.ibi.ʒª. & qñq; ¶ Consyderãdũ q materia lactis & mẽstruoꝝ est cõis materia ut sanguis ad matricẽ uadens ut Auic.fen.xxi.capꝰo secũdo ¶ Cum ergo mẽstruũ tendit ad matricẽ. & nõ inuenit uirtutẽ expulsiuã fortẽ ꝓp paruitatẽ matricis uel fortitudinis matricis tendit ad mãmillas. & fit lac ut Aristo.xij.đ generatione animaliũ. Et ex hoc uerificat affo.particule quinte.si mulier que neq; ꝑgnãs neq; generãs lac habet in mãmillꝰ menstrua ei defecerũt. ¶ Et quãdoq;. ¶ Ex Aui.uidet q i uiris possit fieri lac.h° aũt uidet falsum.illa enim corpora ñ uident aggregare lac.que ñ sunt ꝓp fet⁹ nutritionẽ.hic enim erat finis & itentio generationis lactis ut supuiri aũt ad hoc ordinati ñ sunt. ¶ Preterea ort⁹ uenaꝝ deferẽtiũ materiã lactis est ex uenis portãtib⁹ mẽstruũ.tales aũt ñ possunt esse in uiris ergo. ¶ In oppositũ huius est textus Auic.hic. & tercio đ animalib⁹.ubi dicit in fine.& uiri emittunt ex mãmillis suis lac.et si cõtinue đ suis mãmillis exprimeretur lac habundaret multũ in eis.& đ quoddam recitat masculo qui hũit lac. de quo factus est caseus. ¶ Idẽ ponit Aristo.de historijs animaliũ tercio.penultimo capitulo. ¶ Consyderandum lac posse dupliciter sumi.s.

nere et proprie pro ſubſtãtia quadã alba ex ſanguine facta i mãmillis ordinata ĩ finem q̃ ẽ nutritio fet⁹ extra uter⁹.& hoc modo ẽ generatio lactis i muliere. ¶ Et rõ huius ẽ.quoniã idẽ uidet cõueniẽs dare materiã generationis, & nutricationis.cũ eadẽ ſit materia.ut z° đ generatione et corruptione.ſed mul.er dat generatiois materiã. dat g° nutrimẽtũ qđ lac eſt. Sumit aũt lac aḃr p quacũq; ſubſtãtia dealbata in mãmillis. & ſi ex neceſſitate materie fiat.& hoc mõ lac in uiris generari põt.Sunt enim quidã uiri carnoſi qui ſuas mãmillas exp̃munt.uñ quedã ſubſtãtia alba egredit̃.que proprie lac dici nõ põt.ſicut nec ſperma mulieris ꝓprie ſperma dicit̃. ¶ Ex hĩs oppoſita ſoluunt̃ faciliter. ¶ Sed adhuc rõ ſtat. uñ poſſet dici ꝙ mãmille quorũdã uiroꝝ ſunt ut menſtrua feminaꝝ.& repiũt̃ hermafroditi. ¶ Et tu. ¶ Hic Auic.ponit curã.p° in generali z° i ſpãli.ibi z^a.i'le aũt. ¶ Conſiderãdũ ꝙ.A. ñ fuit ſubtiliat⁹ in ponẽdo cãs mꝰtiplicationis lactis & ſigna.qa cãe note ſunt.ñ eni mꝰtiplicat̃ niſi ex multiplicatione ſanguinis.& hui⁹. ſigna. ſunt nota.ut ex retẽtione mẽſtruoꝝ et h° ẽ notũ ¶ Dicit g° ꝙ tu iã ſciuiſti cãs paruitatis lactis & ideo ſi uis minorare.pcura inducere cãs illas.et illud quod pl⁹ minuit lac ẽ res exicans fortiter & reſoluẽs.& tũc Aui.quaſi remouet quedã dubiũ ne aliq̃s crederet qđ res humectans non minorat lac.& c̃.dicit qđ res mꝰtũ humectãs ẽt in flegmaticis lac minorat minorãdo ſanguinẽ & cauſa ẽ.nã ex multa humiditate in cibo reſi ſtit patiẽs materia ut nõ poſſit fieri ſangis nec ẽt flegma.l3 flegma ſit minus decoctũ.tamẽ qa res humida minus ex reſiſtentia ad minorẽ decoctionem peruenit q̃ ſit flegma.& ẽt in flegmatis ad lactis generatiõem requirit̃ res calida iuuans flegma ut cõuertat̃ in ſanguinẽ deinde in lac.ut de ſimplici medicina.res autem humide nimis augent cruditatem.unde ſanguis & lac. minorat̃. ¶ Ille. ¶ Hic in ſpeciali ponit cura3. & prio enumerat res ſimplices minorãtes.z° cõpoſitas.ibi z^a.& ex epithimatibus.Prima in duas.prio enumerat medicinas frigidas.z° calidas ibi z^a.calid.Vult qđ medicie frigide minorãtes lac & ſperma ſunt;ſic̃ ſemen papaueris lẽtes ꝫ chafil cocte cũ aceto.quida dicũt nenufar.quida dicunt gallas.quidã dicunt qđ eſt portulaca.& hoc pót aliqualiter adaptari Symoni i capitulo littere. auctoritate Stephani . ¶ Calide uero ſunt ruta & c̃. ¶ Alfelengemiſch.i.oꝫimuꝫ gariofilatũ licet cõfortet cor.tamẽ ꝓpter caliditatem & ſiccitatẽ ſperma exiccat. ¶ Albedarogi.i. oꝫimuꝫ cõmune ẽ enim in eo cõtraria operatio. tamẽ z^m ueritatẽ minorat ſperma & lac ꝓpter duas cauſas.prio qa cõuertit̃ in malũ humorẽ ſecundo quia exiccat. ¶ Et ciminuꝫ caliditate & ſiccitate. ¶ Et ex epithimatib⁹ calidis.ex armonico qđ ẽ gumma.armoniacũ ẽ res ſtiptica ſicut gallia uel ypoquiſtidos ut ſumitur ex intentiõe ¶ Symonis. ¶ Et radices caulis uſte ſunt fortis exiccatiõis. ¶ Epithima aliud ex farina fabarum lentium. ¶ Nux enden. ¶ Dicit Mundinus ꝙ ignorat.credo ꝙ ignorat qa non ẽ apud nos.ſ3.z^m.Serapionẽ eſt ſtupefactiua.ideo ponitur cũ ea crocus.ſed fit cuꝫ aqua frigida ne nimiuꝫ penetret & ſui malicia noceat. ¶ Cancer marinus non ſolum a qualitate ſtiptica ſed etiam a proprietate &c̃.

¶ Vandoq; lac. ¶ Ponit capitulũ de cauſatione.& primo ponit cauſas caſeationis lactis i mãmillis.z°.excuſat ſe a ſignis.3°.ponit curaꝫ.ibi.z^a.& tu.3^a.ibi.& medicine aũt ẽ. ¶ Cõſyderandũ ꝙ caſeatio lactis ẽ duplex.quedaꝫ naturalis & iſta coagulatio fit p uiã caliditatis ſepantis uł diuidentis & fatientis cõſtare res ſimiles ſicut ẽ đ ꝓprietate coagulã & res fluxas unire.et hec eſt ſua proprietas.ut Auer.5°.colligat caſeo đ lacte.hac g° caſeatione lac a frigido non cogulat̃.immo eliquatur.z^m.Auic.3°.đ animalib⁹.& z^m.Ariſto.3° đ hiſtoriis. ¶ Alia ẽ caſeatio ipropria.que non ẽ aliud q̃ ipſius ingroſſatio & inſpiſſatio.& illa põt a calido & frigido fieri.a calido autẽ reſoluẽte & exicante. a frigido autẽ coagulante ut Auic.dicit. ¶ Et tu ſcis ſigna caliditatis & frigiditatis mãmille.qa ſcis dñi; colere & melãcolie que pducunt finaliter ad caliditatẽ & frigiditatẽ multã.ſcit̃ ẽt h° ex tactu. ¶ Medicine. ¶ Ponit curã. intendimus aũt i caſeatione lactis in mãmill⁹ ad quatuor.ſ. ad caſeationẽ eliquãdã reſiſtendo male cõpoſiti. ad prohibendũ ſaniationẽ ad prohibendũ apoſtema.ad remouẽdũ opilationẽ que ex eo ꝓueit Primo igit̃ ponit curã caſeationis.z° & c̃.ibi z^a. & prohibẽt.ibi 3^a.& ex eis.ibi 4^a.& ex eis que Prima in tres.primo ponit curã caſeationis que fit a frigido.z° caſeationis lactis que fit a calido 3° iterũ que fit a frigido.ibi z^a.& epithima.ibi 3^a.& ex medicinis. ¶ Oleum de alcheiri.i.oleũ de uiola ſarracenica q̃ calida & reſolutiua ẽ ¶ Et ſimiliter mẽta cõtrita & malaxata i mõuꝫ paſte uł panis ¶ Deide põit frigida epithimata cõtra calidã. ¶ Folia ſolatri. ¶ Alchaẽgi ẽ ſpẽs ſolatri. & cauliũ folia & ſucc⁹.qa frigida q̃tũ ad ſuccũ cũ mirra & croco.quia facit penetrare.& de ſe penetrat mirra.ut Auic.fen.9^a.đ cura.prefocationũ. ¶ Aſſiduatio embrocationis cũ aqua.ſ.calida iuuat in frigida caſeatiõe. ¶ Et prohibẽt ei⁹ ſanioſitatẽ ea que prouocant lac.cauſa ẽ naꝫ materia peruenit ad ſaniem cum calidũ concluditur ſuper materiã unde fit putredo.res aũt prouocantes ſunt aperitiue que faciũt reſpiratiõnẽ &

ideo materia in saniez cõuerti nõ potest. & sunt aque in q̃bus coquunt camomilla balsamita. i. sisimbriũ. & menta aquatica. Id. ʒ. z^m. Symonẽ. ¶ Oleuz de narciso. narcissus est similis omni no porro nisi quia illi flos in giro est albus i medio croceus calida est & resolutiua. ¶ Ex medicinis tẽperatis est panis d̃ simula. i. d̃ flore farine. & dicit ad amartha. & hoc modo fit. qa accipit furmentũ & lauat & exiccat & terit ad partes grossas. & expellitur furfur & residuuz fit farina que uocatur adamartha uł simula. ¶ Amilũ ꝓprie. z^m. Symonẽ fit ex succo frumenti i aqua diu marcerati & desiccati. & ex hoc patet ꝙ amiluz prio ẽ frigidius adamartha. qa diutius iacet in aqua. Vnde Auic. capło d̃ furmento. z^o. canone adamartha ẽ proxima amilo. ſz est eo calidior. ¶ Ex quo patet expositio dicti obscuri Auic. ibidẽ naz farina est triplex. quedã fit ex furmento non loto nec infuso. quedã fit ex frumẽto infuso ut amilum & loto ut adamartha uł simula. & prima farina nõ habet aliquã uiscositatem. per quã inuiscari. sit apta. aut que suas partes uniat. Sz duo aliꝯmodi farine habent uiscositatez ab arte. & prima farina nõ ẽ uiscosa sicut secũde. qa prima ẽ uiscosa a natura. & secunde sunt uiscose per artẽ. qa per aquã acquisiuerunt uiscositatem & humiditatẽ & subtilitatẽ. unde pect^r leniũt. Vnde Aui. & farina uiscosa a natura ẽ. nõ uiscosa ab arte. neq; ẽ uiscosum natura sicut uiscosum arte. ¶ Euiscus. i. altea. ¶ Et ex eis qdẽ ¶ Ponit curã caseatiõis qua prohibet .apostema. primo ponatur spongia infusa aq̃ & aceto. & h^o cũ caseatio processit a causa calida. Reliq̃ aũt cõferũt si fuerit a causa calida siue frigida quia omnia illa repellunt materiam. & stipticitate cõfortãt membrum ne recipiat. ¶ Marcasita lapis ẽ notus. calidus ẽ & siccus. unde resoluit ẽt materiã ex qua timetur collectio sicut hoc ẽt facit crocus & mirra . ponatur ergo puluis marcasite cũ oleo rosato & albumie oui. qa istã caliditatẽ remittũt eius. & adherere faciũt marcasitaz mãmille. ¶ Deinde ponit curam qua intendit opationũ aptio. & nihilhominꝰ iuuamentũ fit i caseatione & prohibitione apostematis. fiat ergo linitio cũ chaaratim. i. lumbricis terre. extimat Auic. ꝙ sint calide complexionis. tñ scit ꝙ sunt apetitiui. unde urinã prouocãt & lapidem frangũt et cõferũt icteritie. ut uult Serapio. mirra ẽt aperitiua ẽ. & aqua calemẽti. & omnia q̃ ponit lac cõgelãt. ¶ Cum aqua uirgepastoris qa frigiditate remittit eorũ caliditatẽ. & aliquã uidet habere penetrationẽ. & supple cõsimiliter confert i caseatione aqua sicle ¶ Ciminũ nabati maneries est cimini. nos tñ nõ distinguimus.
¶ Nigella fel bouis aperitiua. ¶ Thus cõfortat. cõfert ergo istud i caseatiõe a causa frigida.

¶ Aut mel &c̃. Potest hoc exponi uno modo distinctim mel. s. cõmune floracẽ calamitẽ. & illa cõferũt qa calida sunt ut Mundinus. & cõfert qa calidũ & resolutiuũ. miscet cũ oleo uiol^r. ut sua remittat acuitas. ¶ Aqua cauliũ. s. i p^a decocti one. quia illa nitrosa est et aperitiua. unde cõfert ad hoc &c̃.

Vmat. ¶ Ponit curã putrefactionis & congelationis lactis i mãmillis. & extensionis que accidit mãmillis ex lacte cõgelato. lac enim cõgelatũ plus occupat spaciũ. q̃ idẽ si deberet caseari. & ideo extendit similiter putrefactio. Primo facit qd̃ dictũ ẽ. z^o ponit curã cõgelationis sanguinis in mãmilla. ibi. z^a. & qñ. Prima i tres. p^o ponit curã ꝓemplastra. z^o p uapores. ʒ^o ꝓembrocas. ibi. z^a. et uaparatõ ibi ʒ^a. & ẽbrocatõ ¶ Decoctio sicle ẽ resolutiua & aperitiua. ut z^o can. d̃ sicla & bliti. ¶ Medulla panis quia tẽperiem habet. ¶ Farina fabarũ exiccat. ¶ Et cle i sisaminũ resoluit. Est g^o i hac medicina resolutio cõfortatio & exiccatio. ¶ Aut fiat emplastrum cũ pane et herba dicta berdilcies. i. herba paritaria. Vnde dicit Symon quod uult. dicere perdilcies. quia est hic corruptum et uult stare .p. h^o ergo emplastrũ resolutiuũ est quia panis emplastrum calidius est q̃ emplastrum frumenti. ut secundo can. capitulo de pane. Et cã est. quia panis caliditatem habet accidẽtalez a fermẽto et igne et rõne pitarie. qa resolutiua ẽ. aut cum cera et melle si ibi ẽ frigiditas et rob. si i mãmilla ẽ calliditas. qd̃ si accidat aliquando ex hoc emplastro uł euaporatiõe qd̃ augmentetur tumor qa h^o emplastrũ ẽ d̃bilis caliditatis. que eliquat materiã q̃ supfluit fiat g^o emplastruz ꝙ recipit mel. qa resoluriuũ & calidũ ẽ. Mes. i. faseoli parui q resoluitiui & lenitiui sũt̃ emplastris etiã.
¶ Interiora passa. qa illa resoluũt. et aliq̃ stipticitate cõfortãt. Cũ aq̃ sicle qa resolutia et aq̃ alheril. Symon aucto. Serap. dicit ꝙ ẽ arbor simil^r tamarisco et iõ calida resolutiua et h^o emplastrũ ẽ fortius prio. ¶ Et. qñ. si sanguis ante sui cõuersionem in lac coagulatur. signum . est fortioris dispõnis preter naturã. quia anteq̃ lac ex sanguine fiat illud coagulat. oportet ergo pri^o iungere cutim cũ oleo uiolato ad cutim leniendã. cũ oleũ uiolatũ sit plurimũ lenitiuum. & cõfert siue cã congelãs sanguinẽ sit caliditas siue frigiditas. qa oleũ uiolatũ ẽ duplex quoddã factũ cũ oleo sisamino. & hoc confert in cã frigida. quoddam qd̃ fit cum oleo cõmuni. et hoc confert in cã calida. ¶ Post unctionẽ et lenificationẽ infundatur sup mãmilla aq̃ calida. s. ubi sint cocte res calid̃ i frigide z^m exigẽtiã dispõnis. ¶ Deinde fiãt emplastra p̃dicta exiccatia. ¶ Cõsydera tñ dispões

IN principio ¶ Pōit curā diſpoſitionū māmillarū.que eis z^m ſe infunt ut non generātes lac.ſ'ut ꝙ' generātes lac.Iſte aūt egritudines ſunt aut apoſtemata aut ulcera aut morbus q̄tuatis Primo ergo ponit curā apoſtematū..2° ulcerū 3° ponit ea que māmillā augeri ꝓhibent.ibi.2ª ſumat.ibi 3ª & ex eis.Pria in duas.nā apoſtema aut terminat ad collectiōez & uocat dubet.aut nō Primo.igitur pōit curā apoſtematis māmillarū.primo anteq̄ ueniat ad collectiōem 2° quādo collectiōem facit.ibi 2ª.quādo.pria.in tres.nā iſta apoſtemata aut ſunt calida aut frigida aut nodi & ꝙlandule.facit ergo hec tria in tribus iſtis capitulis.Pria pars diuidit in tres.primo ponit curaz apoſtematū quādo ſunt in principio.2° quādo i augumento poſt principiū 3° pōit curā māmillarū cuiuſdā ſpecialis apoſtematis facti ex ꝓmutatiōe.ibi 2ª.& qñ ꝓtraſeunt ibi 3ª.& mꝓtotiēs.Nō pōit aūt.A.ſigna nec cās qa uult illas eē notas ex 4° can.fen 3ª.Debetur eni in ꝓncipio repercuſſio.niſi eſſet p uiā criſis.& hoc prio.quia apoſtemati debet repercuſſio Etiā quia mammilla nō.ē membrum emūctorium.& timeatur i ea multū de putrefactiōe & cancro.qa eſt mēbruz ſpongioſuz multuz aggregans materiā.debet tñ precedere euacuatio quia corpus plenū exiſtens nō recipit materiā que repercutit.debent etiaz ibi eſſe ſubtiliatiua ut profundent uirtutē repcuſſiuorū cū māmilla ſit mēbruz groſſum. ¶ Et qñ.Curetur cū illis emplaſtris in quib⁹ eſt reſolutio & cōfortatio.qa hec intentio i augmēto eſt miniſtrare ſtiptica cū reſolutiuis ſicut in illo emplaſtro ſunt. ¶ Epithima ex &c.ſit cū acto.qñ materia eſt calidior. ¶ Et multotiens.Sirſen ē apoſtema capitis.terminat autē qñq; ad māmillas.qa caput uidetur cōmunicare māmillis ſaltez qa oculi habēt cōmunitatez ut i cōmēto illius affo.Quecūq; corrupture ſunt fetus.eſt g° itētio i h° apoſtemate cū puēit ad māmillā.ut maturet materia & nō reſoluat idebite.uel ſi ponis reſolutiua.materia preſumitur groſſa quia deſendit.unde ex reſolutiuis magis ingroſſatur.ſi autem ponas reſolutiua leuia ampliatur materia.maturat autē ꝑ medicinas que maturant reflectendo calorē ſuper materiā.ut mucilago pſilij.ēt ſua frigiditate remittit caliditatē materie que calida pōt eſſe licet ſit uel p ſumat groſſa.iuuat enim hec maturatio ponēdo i circuitu lac acetoſum.qa cōſiderabilē excedentem remittit.Et h° cōcordat cū Auic.quarto can.fen.tercia ca° de cura flegmonis i.fine ubi ſic.dī apoſtematib⁹ que indigēt ſanioſitate emplaſtretur caput cū pſilio & cū extinctiuis in circuitu eius. ¶ Alio mō pōt exponi.Propter qđ cōſiderādū ꝙ i h° apoſtemate eſt duplex itētio qñq;.ſ.attractio.ad extra.& ꝓhibitio ne ingrediat.trahitur enim extra cū medicinis attractiuis.hoc autē eſt pſiliū aggregatū.aggregat aūt pſiliū qñ ſ mulceritur.& tunc uirt⁹ eius ꝓfunda cōl da manifeſtat uñ rubificat.& ponat i circuitu ad os .i.lac acetoſum ſine butiro.qa cōfortabit mēbra.ne poſtq̄ fluxa eſt materia iterum recipiāt eā ne interius reportetur.& tunc ꝓhibet pleureſis & ꝓhibet materia trahi plus uel ſupflue.ſi enim ſupflue traheret ꝑ ꝓpinqtatē ad coſtas.poſſz facere pleureſim. ¶ Et qñ.tūc dolet caput māmille qñ ē multa materia ſanguinea.uñ ad extra pellit.& iō fleubothomia fiat.uñ fleubothomia facit ne apoſtema magnificet.& ponant ſandali & acatia.ut repellat materia ne ex magnitudie fiat cancer propter multā penetrationem.

COfert. ¶ Hic pōit curā apoſtematum frigidoꝝ māmiliaꝝ.& patet. In apoſtematib⁹ flegmaticis cōfert apiū.ut ſecundo cano.qa reſoluit apoſtemata flegmatica in ꝓncipio.& camomilla qa ſubtiliatiua & leuis reſolutionis ſaltē camomilla.Alia tñ cura eget.quā Auic. abbreuiat. ¶ Pluries Auic.hunc ſermonē ꝓtulit.omne qđ lac multiplicat.multiplicat ēt ſperma & econtra & qđ lac diminuit.& ſperma ēt. & ecōtra .uñ de hoc dubitat ꝓlixius q̄ ſupra.Prio qa agnuſ caſtus lac multiplicat minorādo ſperma.2° can. ca°.de agnocaſto ¶ Adhuc medicie calide & ſicce ſuꝑ poſite mꝓtiplicāt lac.ut fenicul⁹ & nigella.tales aūt ſperma minorāt.cū medicine multiplicatie ſpermatis ſint calide & hūide.ut quito de ſimplici.medicine ꝓuocātes ſperma ſunt res que aperiūt & ē in eis caliditas & rō exiccatio Iterū medicine frigide ut papauer et lactuca & faſſafa ꝑ q̄ portulacca pōſt ſunt ꝓuocatia lactis ipſe tamen minorant ſperma.prio quia ſunt frigide.unde.2°.can.capſo đ lactuca .ſemen eius exiccat ſperma.& cōfert multitudini pollutionis. & olus eius min⁹ ē in illo q̄ ſemē.Et ante h° dixerat ꝙ augumentū facit.hoc ē addit in lacte.& papauer ut ſemē lac minorat.ut Auic.ſupra.Et contrariū dixerat in alio capſo.etiā portulaca unde.2°.can capſo de portulaca abſcindit ſecunduz plurimuz coitum & diminuit ſperma.Etiaz mē ta cōfortat ſperma.& diminuit lac cū corrunpat ſanguinē. ¶ Contrarium autez Auic.hic ſenſit. ¶ Reſpondet ꝙ ut ſumit ex mente Caſ.5°.de ſimplici medicina.& Serap.tractatu p°.de ſimꝓlicib⁹ capitulo đ medicinis lactis & đ medicis ſpermatis.medicine que lac & ſperma mꝓtipli cant hoc faciūt.aut qa opātur a materia.aut a qualitate.aut ab utroq; ¶ Operant quidē a materia res multi & boni nutrimēti.ut oua piſces & maxime illi qui uocātur multorum pedū.&

generaliter oĩa que bonũ & multũ generãt ſanguinẽ.& ſi ẽt eos ad hoc adiuuat tẽpata caliditas & humiditas magis hoc faciunt.& hoc qa magis atteſtãtur nature & cõplexioni ſanguinis & ſecundũ hãc cõſiderationẽ oẽs res que lac mꝫtiplicãt.multiplicãt ẽt ſemen.& ecenuerſo.& hoc quia res a materia & tẽpata cõplexione q̃litate lac ñ multiplicãt.niſi quia materia boni ſanguinis & multi.ſanguis enĩz bonus cũ multiplicatur ſicut ẽ materia lactis cõueniẽs ita & ſemi nis.Et ex oppoſito omnis res a materia operãs ſicut ſemen diminuit.ita & lac.& econtra.Et iõ ẽ hoc.qa res que diminuit ſemen generat paucũ ſanguinẽ & malũ.hic aũt ñ ẽ aptus.ut neq; in lac neq; in ſperma cõuertaẽ.Alĩ ẽ modus multiplicãdi lac a qualitate & puocãdi ut qa. calide frigide ſicce uel humide que relate ſanis corporibus neq; lac neq; ſemen multiplicãt.ĩz corporib⁹ diſtẽperatis reſiſtẽdo cauſis minorationis lactis & ſeminis lac & ſemen poſſunt multiplicare ſ ẽ lactuca portulaca & papauer.iſta enim de ſe in frigidãdo contrariãtur naturali cõplexioni ſanguinis.ſed ſi ſanguis ñ cõuerteret ĩ lac aut ſperma pp caliditatẽ aut acuitatem illaꝝ.illa p eoꝝ qualitates frigidas & humidas lac & ſperma multiplicarẽt.& hoc uadit ad mẽtem Auic.z⁹ can.ca⁹.de portulaca.ubi dicit. extimauit filius Meſauge ꝙ augumẽtũ facit in coitu.& puto ꝙ illud ſit ĩ complexione calida & ſicca.ſicut dicit ĩ ca⁹.de pſicis.Et deinde dicit.ꝙ abſcidit ſecundũ plurimũ coitũ.ergo ſecundum mentẽ Auic.portulaca ad diuerſas cõplexiones relata abſcindit & multiplicat coitũ.ſ.multiplicãdo uel minorãdo ſperma.& ſic ẽt erit de multiplicatione ⁊ minoratione lactis.Similiter ẽt res calide aperitiue relate corpori tẽpato lac & ſperma minorãt.pp acutã caliditatẽ qua illud ñ eget & ſiccitatẽ.ſed relate diuerſis corporib⁹ poſſunt lac & ſanguinẽ multiplicare & diminuere. multiplicãt qdẽz in flegmaticis.quia eliquãt & calefaciũt flegma. minorãt aũt in calidis qa adurũt.& ideo Auic. róne huius ponens feniculũ & bauciã lac multiplicare dicebat et hoc ĩ regimine flegmatice mulieris.et hoc ſimiliter intelligendũ ẽ.ꝙ i eis mꝫtiplicãt ſemen eliquãdo ſanguinẽ et calefaciẽtes illum. Similiter ponentes ſemen citrulli et cucurbite que frigida ſunt multiplicare lac. poſuerũt hoc in regimine cclerice mulieris.et ſimiliter ẽt de multiplicatione ſeminis. Si autẽ res utroque modo opentur.tunc ut a materia opãtur ſemp ſunt apte multiplicare utrũq;.quãdo tñ non contra opatur tunc qualitas ſicut hoc modo lactuca ꝺ ſe multũ generat ſanguinẽ qa materia liter.niſi frigiditas ſibi reſiſtat põt in ſemẽ conuerti.ſimiliter eruca et grana pini qa calida ſunt.Cõſiderãdũ tñ qꝺ ſi quis p̃dicta ĩſpiciat. uidebitur qꝺ ſi res a materia omnino operantur aut cũ tempata caliditate & humiditate conueniunt in multiplicatione lactis & ſeminis magis tamẽ natura in multiplicatiõe ſeminis cõueniunt q̃ lactis Si autẽ res que operanẽ a qualitate calida aperitiua tempata frigida aut hũida.& res que utroq; modo opantur.& cõueniant etiam in diuerſis diſpoſitionib⁹ ad lac multiplicandũ & ſemen.tñ plus poſſunt cõuenire nature lactis q̃ ſemis.hec autẽ cauſa ẽ.quoniã ſeminis uel ſpermatis natura ẽ magis equalis tẽperata attinẽs mꝫte ſpumoſitati.Vnde Serap.cap⁹ de medicinis ſpermatis dicit.ſpermatis ſubſtantia generaẽ a ſuperfluitate bona & iuuatiua.& ẽ in ſeipſo calidũ hoc ſpirituale uolo dicere ſpirituũ multoꝝ.& quito de ſimplici medicia.ſpermatis ſubſtãtia ñ generatur niſi ex ſubſtãtia bona & iuuatiua.ſedẽ i ſe h⁹ ſpirituale multi ſpirit⁹.Lactis aũt natura nõ ẽ in tãta eq̃litate & ꝓportiõe & ſpirituoſitate.immo ponit̃ quaſi medie nature iter flegma & ſanguinẽ.& ĩz propinqus ſanguini.uide quito de ſimplici medicina.lac ẽ i caliditate ſua iter flegma et ſanguinẽ.ĩz ñ ẽ lõgitudo ſua ab utriſq; ſimul equalis.immo a flegmate longinqui⁹ & ſanguini propinqus.Idẽ Serap.de medicis lactis. Ex his ergo patz qꝺ res operantes a materia cũ mꝫta equalitate magis nature artinẽt ſpermatis q̃ lactis.ĩz utrũq; multiplicant. res aũt q̃ a q̃litate operantur ut a materia & qualitate forti ecõuerſo ſunt.res enĩ frigide operantes a qualitate uꝫ materia et qualitate ut lactuca et papauer domeſticũ et portulaca generãt ſanguinem multũ.qui ĩz frigidus ſit.nõ tamen contradicit nature lactis q̃tum contradicit nature ſeminis.et ideo poſſunt illa multiplicare lac. licet ſemen nõ multiplicent.ideo lactuca ẽ mꝫtiplicatiua lactis.quia ex ea multiplicaẽ mꝫtus et bonus ſanguis.qui ad frigiditatẽ tendit.hic.aũt ſanguis nõ contrariaẽ lactis nature.immo ſibi conuenit cõtrariatur autem nature ſeminis.imo ſemen extinguit.aut ĩz ex eo generatur ſemen.nõ tamen bonuz eſt.cuz ſit pauci ſpiritus frigidi et quieti.& ideo Auic.dicebat ꝺ lactuca ꝙ extinguit uel ſedat deſiderium coitus.& ꝙ ſemẽ eius exiccat ſperma.facit autẽ hoc plus ſemen lactuce q̃ lactuca.quoniã ſemina ſunt ſubtilioris ſubſtãtie q̃ res quarũ ſunt.ſicut ſperma ſubtil⁹ ẽ mẽbris.unde ſemia ab auctorib⁹ ſpermata uocanẽ.ſemẽ enĩ lactuce penetrat magis ſua frigiditate.& minus operaẽ a materia & pl⁹ a qualitate frigida.& ideo plus cõſumit & exiccat.& cõſumit ſperma plus q̃ olus lactuce.Vnꝺ & Aui.& olus ei⁹ eſt min⁹ illo.cõſimiliter ꝺ portulaca & papauere intelligi põt.& ideo ſi uellimus ꝙ illa nõ contradicerent nature ſpermatis.ſed eorum ſanguis eſſet aptus in ſperma cõuerti.miſceremus cũ eis

res calidas. & ideo papauer cū melle sperma augeret. q̄ nō faceret ipsuz solū Vnde Auic. 2°. can. capło d̄ papauere. et semē eius comestū q̄ domesticū ē cū melle augmētat sperma. Res aūt calide aptiue et puocatiue magis de se cōueniunt nature lactis q̄ seminis. qa res iste sicce sunt ut feniculū et anetū. et p siccitatē naturā destruūt spiritus. qui est tanq̄ principale in semine. sed iste res per operatiōez sunt subtiliatiue & aperitie. uñ lactis prouocatiōez faciūt subtiliādo sanguinez & deriuādo illd̄ ad māmillas. & iō agnus castꝰ cū sit calidꝰ & siccus aperitiuus. ē nature spermatis omnino resistens. quia substantiā spiritꝰ destruit siccitate. unde dicit̄ agnus castus quasi res casta uel castū faciēs a proprietate sumens nomen ut ponit. Gal. prio de alimētis. sz lz sperma sit cōtrarient̄. tamē per apertiōem & prouocatiōem lac multiplicāt uel possunt multiplicare quia lac prouocatiua & apertiua & sicca sunt & similiter nigella se habere pōt. Si aūt res fuerit calide & humide operātes a q̄litate uel materia nō forsan magis lac q̄ sperma respiciūt uel ecō tra. nisi modus substantie uel ꝓprietas hº facit Frigid̄ aūt & sicce omnino nature lactis & spermatis cōtrariāt̄. de quibus nō ē sermo. ¶ Consyderandū ulterius qd̄ differt medicinas esse multiplicatiuas seminis & seminis spirituosi & multiplicatiuas desiderij coitus. nam medicina pōt multū & nō de necessitate spirituosuz generare semen sicut pisces carnes porcine. quedam aūt multiplicant illud spirituosum ut uitella ouorū testiculi gallorꝝ & similia. quedā multiplicant coitum. s. desideriū coitus. ut que generāt spiritū multū uentosum & acutū ut stincus animal & rape. & c̄. ¶ Ex his ergo patet qd dicēdum ad questiōem. qa omne qd̄ a materia lac multiplicat. multiplicat semen & econuerso & similiter a moderata caliditate & hūiditate hº fit. Si que aūt a qualitate operant̄ multiplicāt lac & semē in relatiōe ad diuersas dispositiōes qua autem utroque modo ut a materia operātur simul ea multiplicāt. ut autem a qualitate contradicūt magis nature seminis frigide & humide. et calide & humide licet conueniūt magis ad lactis multiplicationē. calide aūtē & humide forte equaliter conueniūt. sz diuersificant̄. zm. ꝓprietatē materiez. frigide aūtē & sicce omnio cōtraoperant̄ ambobꝰ. ¶ Ad obiecta patet solutio qa Auic. loquit̄ de rebus. que lac & sperma multiplicāt. ut opantur a materia. nō autē ut opātur a q̄litate. Sz tu. d. ipse posuit exemplū de lactuca & papauere. ¶ Dicendū q̄ de eis etiā intellexit. ut opantur a materia. facit autez medicus opari papauer & lactucā a materia. & nō a qualitate. aut decoquendo eas. aut admiscendo res calidas. cū eis cessat enim tunc infrigidatio ab eis. & rema-

net nutrimenti multiplicatio. & ideo papauer & lactuca simplices dare potius lac & semen extinguunt ꝓpter frigiditatē & maxie semen. Et ideo Auic illo capło lac &c̄. ponēs exemplū de medicinis minoratiuis lactis & seminis posuit exemplū de papauere. cuius cōtrariū supra dixerat. supra enim intellexit de eo ut operatur a materia. hic ut opatur a q̄litatibꝰ. Et quia papauer siluestre plꝰ a qualitate frigida operatur. de hoc igitur maxime intellexit. domesticuz autez & ortulanū plus operat̄ a materia in comperatione ad id. & de eo supra intellexit. de q̄ dixit in secundo. q̄ cū melle sperma augmentat. ¶ Patet etiā quid dicenduz de agnocasto qa a qualitate nō a materia operatur. eius autem q̄litas aperitiua in prouocatione lactis cōuenit. licet nature spermatis resistat. Et sic patet quid respōdēdū sit ad alia. qa sunt medicine calide & humide spermatis ꝓuocatiue. & sic lactis quinto d̄ simplici medicina. cal de aūtē & sicce lac ꝓuocāt in dispōne n̄ naturali. & he magis semini resistūt q̄ lacti. ut supꝑ patet. ¶ Similiter soluitur id quod dicit̄ d̄ portulaca & anetomenta aūt p se habet aliam questionez proprie &c̄.

SI autem. ¶ Iam determinauit. A. de cura apostematū i n mēmillꝰ calidorū & frigidorꝝ. Hic determinat de cura durorꝝ. sunt aūt hec tria. s. duricies nodi & glādule. Nodus aūt hic ꝓprie nō sumit̄ ꝓ nodositate facta sup aliqº neruo uel corda. sed nodꝰ accipit̄ ꝓ apostemate flegmatico lꝰ melācolico. qd̄ ad nodositatē ꝓuēit. Differt autem apostema durū a nodo proprie dicto. qa materia duricii ē humor melācolicꝰ n̄ proprie adustus. qa tūc esset cancer. & fit istud apostēa durꝝ successione maxie apostematū sanguineorū & qñq̄ flegmaticorꝝ. & qñq̄ fit p se incipiēs sz nodi ꝓprie dicti sunt collectiones siue dubelet flegmatice. i qbus ex longa corruptione est trās mutata materia in rē que est sicut caro. aut mel. aut sicut pilus. aut sicut gipsum aut pus exicca tū. aut alia res ꝓter naturā. Ista ponit Auic. 4°. can. sen. tercia caº d̄ nodis. sed differūt ista a glādulis. quia glādule sunt apostemata magis flegmatica & sepata. durities aūt & nodi sunt apostemata mēbro magis affixa ¶ Diuidit̄ hoc capitulū in duas ꝑtes. qa prio ponit curā apostematū durorꝝ. secundo nodorꝝ & glādularꝝ. ibi 2ª. nodorū aūt. Pria in duas. quia prio ponit curā duri apostematis cū icipit durities. secūdo cū ē facta dura. ibi 2ª. q̄ si. ¶ Considerādū qd̄ apostema apparēs i māmillis declinat ad duritiē. aut qa durꝝ incipit ex se. aut q̄a ꝓmutatur in durities ex ꝓmutatione apostematū sanguineorū. & hº ē plus. uel flegmaticorꝝ. & hoc est minus usꝝ rari-

in ſãguineo enim eſt ꝑp ſãguinis corruptionẽ. unde ſubtile reſoluit̃.& groſſuz remanet. & in melãcoliã cõuertit̃.nõ ꝑp repercuſſiões quas in principio facimus ꝓuenit citꝰ ad duritiẽ.q̃ fleg maticũ in quo hec nõ ſunt. Vnde Aui. prio can. fen ſecũda.capitulo de apoſtematibꝰ.durũ apo ſtema fieri cõtingit ꝑprie ex ꝑmutatiõe ſangui nis.lz quandoq; accidat ex flegmatis permura tione. ¶ Cõſyderandũ aũt qđ intẽtio i curatiõe duri apoſtematis eſt reſolutio & lenificatio ne groſſuz ex ſubtili reſolutiõe remaneat.diuerſifi cat̃ autem intẽtio reſoiutiõis ex parte temporis apoſtematis.quia in principio egemus reſoluti uo ſubtiliori ſiue leuiori.lz in proceſſu fortiori. ¶ Ex parte quidẽ mẽbri.qa membrũ profunduz carneſum multa eꝫ et reſolutiõe.ſuperficiale au tem leuiori. Et iõ in duritie ſplenis fortiora reſo lutiua ponimus.exterius autem ut in mãmillis leuiora. Et ſimiliter mẽbrũ denſuz ut neruꝰ & os fortiori.rarũ aũt ut caro aut mãmilla leuio ri.lz mãmilla cũ i ndurat̃ inter mẽbra carneſa fortibꝰ quãdoq; eget medicinis reſolutiuis.& hoc quia eſt mẽbrũ groſſum ꝑfundũ.lz rarũ ſit ¶ Conſyderãs ergo Aui.in principio apoſtematis duri mãmillaꝝ competere reſolutiua cũ lenitate & hec leuia icipit aũt a rizo qđ ẽ calidũ & ſiccũ in prio gradu.cũ uino qđ ẽ ẽt leue reſolutiuum & exiccatiuũ.Infuſio aũt rizi in uino acquirit quãdã uiſcoſitatẽ & humiditatẽ per quã nimia prohibet̃ exiccatio. ¶ Aut commixtio ceroti.hº cerotũ reſolutiuũ eſt.ex uitollo oui.& draga ganto que caliditatem habent per dragagan tum.& ẽt uitellus & talia leniũt & humectat materiã.Iſtud aũt cerotũ competit magis in pri cipio duritiei quãdo fit ex permutatione calidi apoſtematis ꝑmũ aũt ẽplaſtrũ ẽ cõmune magis q̃ ſit hec medicina. ¶ Alchitrã. i.pix liqda .uel gumma cedri.qa fortioris reſolutiõis ẽ.qa cali da eſt & ſicca in 3º gradu zm Serap.& iõ ſi tãta reſolutio nõ ſufficeret.addimꝰ fel bouis.qa for titer reſoluit.ponit̃ aũt cũ ipſo.qa ſolꝰ cũ exiccet nocz exiccãdo uꝫ indurãdo. ¶ Et quãdoq; medica tur cũ foliꝭ gallaꝝ .ſ.cipreſſi & oleo.quia re ſolutiuũ unguentum uel emplaſtrum ẽ. ¶ Vbi conſyderãdũ qđ quãdoq; medetur cum foliꝭ gallaꝝ.aut ſunt folia quercus.quia ſtiptica ſunt & frigida.hº aut ẽ ſi cũ duritie fuerit caliditas & iflamatio.ũde cũ medecinis reſolutiuis ꝑ miſ cemꝰ folia q̃rcus.qa ſtiptica ſunt & frigida.uñ ſtipticitate cõfortant.& frigiditate remittũt in flammationẽ.aut hoc facimus qñ uolumus tem perare caliditatẽ & acuitatẽ aliaꝝ medicinaruz. ut puta fellis.folia gº iſta cõferunt primo remit tendo medicinaꝝ acuitatẽ.zº.coadiuuat eas ad ꝑ fundationẽ ſtipticando poſt earũ ꝑenetrationem. & hº modo olei ro.ſtipticitas iuuat ut ꝑfundat̃.

ut tertio de ſimplici medicina. Tertio q̃a cõtinet uirtutẽ harum medicinaꝝ ne exalet.& precipue cũ ſint ſubtiles.ſicut fel & olea quedã.qñq; enim balſamo ceram uirgineã miſcemus.licet ſit eius opationi cõtrariuz.ut eius nõ reſoluat̃ uirtus.ut ¶ Auic.prio can.fen.4ª.capº.zº.¶ Et ex eis que conferunt. Fex decocti. ideſt uini ueteris. quia plus habet de caliditate. quia fex uini calidita tem & ſiccitatem habet.ut Serapio.capitulo de fece maxime que cõbuſta. ¶ Fex aceti eſt fortis penetratiõis & inciſionis.oportet autẽ quod fex aceti & uniuerſaliter acetũ & omne i quo acetũ eſt cum cautela approximetur.ut Auic.fen tertia quarto can.capitulo de apoſtemate duro.naz ex eo timetur fortis exicatio.cum ſit fortis penetra tiõis.cum ergo adminiſtrat̃ oportet qđ cõiunga tur aut ſequatur ipſuz res lenificatiua .admini ſtratur aũt acetũ.& fex eius in duro apoſtema te mãmillarũ quando materia ẽ multũ ꝑfũda & indiget inciſione &c̃. ¶ Nodorum. ¶ Ponit curã nodoꝝ & glãdulaꝝ.& prio p reſolutionez. zº p inciſionẽ.ibi zª.q; ſi illud. Intẽtio i curatõe glãdulaꝝ & nodoꝝ cõmunicat itẽtioni curatõis apoſtematũ duroꝝ.quia in cura utrorũq; ꝓcedi mus cũ reſolutiuis hñtibꝰ lenitatẽ ne fiat idura tio maior ex forti reſolutione.& iõ emplaſtruz ex foliꝭ ꝓici debet fieri.que folia ſunt reſoluti ua.unde ſunt amara ¶ Ex foliꝭ rute debent eſſe recẽtia q̃a humectãt.ruta enĩ iteriꝰ exhibita dat̃ cõuenẽtius ſicca.& humida hẽt humiditatem ſupfluã ñ digeſtã.p quã fit oĩo uẽtoſa.ut Gal. quarto đ regimine ſanitatis cõfectione dyaſpoli tici flegmatici.exteriꝰ aũt in emplaſtris cũ uolu mus reſolutionẽ cõgruã abſq; forti exiccatione eã apponimꝰ humidã ſua enĩz ſiccitate humidi tatẽ temperat. ¶ Quod ſi. ¶ Notanduz quid ẽ circuitio papillis puberalis.i.circuitio facta cir ca papillã in aduẽtu pubertatis.ẽ aũt aduentus pubertatis qñ homo uel femina incipit emittẽ ſemen.& incipit hec etas a ſecundo ſeptenario anni.ut Galienus in cõmento illius affo.quinte particule.epilepſie quibꝰ &c̃.Eo ergo tempore quo incipit menſtruũ ad matricẽ deſcendere.tũc in muliere incipit pubertas. & eo tẽpore aliqd trahitur ad mãmillas.uñ Ariſto.primo đ gene ratione animaliũ.cũ enim duobꝰ digitis eleuata fuerint.ſ.ubera.tunc fiunt mẽſtrua plurima. ¶ Sanguis aũt ad mãmillas tractꝰ ñ cõuertitur i lac.cum ñ ſit indigẽtia.nec ſint uene mãmillarũ aperte indurat̃ ergo ibi materia ꝑ paulatinã con ſumptionẽ & implet carnes glãdoſas mãmilla rũ.& tunc circũquaq; apud pupillã fit durities & hãc Auic.uocat duritiẽ a circuitione papille puberalis.& illa durities paulatim excedit ¶ Et qñq; in hora mẽſtruationis additur.& hoc ẽ de ſecretis mulieꝝ.ſed omnibꝰ ſit aptum.qđ mulie

rib⁹ ē ſecretū. Vult ergo Auic. q̄ ſi duricies que ē in māmillis ex duritiei reſiduo pubera. is. aut quia poſt illā curicię fiat aut ſit inhobediēs reſolutioni. q̄ tu procedas cū ferro. fecit aūt Auicena mētionē d̄ duritie illa. que remanet & ñ ē reſoluta. ē ſignū materiei fortiter indurate. quā uirtus reſoluere ñ potuit. ēt diu ſterit ibi. q̄a ñ recedit in totū illa durities puberalis q̄ñq̄ p longū tempus ut q̄ñq̄ p mēſem. uel q̄ñq̄ p annū. tunc ergo pforet̄ profunde māmilla. & extrahatur materia indurata ut ſumat̄. Vel poſſet dici. ſi ē reſiduū in pfunditate a circuitione papille puberalis & accidens poſt illam. ſ. puberratem. & q̄ ſit in profundo mammille poſt circuitionē. papille & inhobediens &c̄.

QVando ¶ Conſyderandū q̄d dubelati ul' exitura eſt d̄ materia calida. dubelati uero ꝓprie de materia frigida. dubelat cōmuniter ſe habet. dubelati g⁹ uocatur apud Auicennā cū materia colligit̄ in cupū & fit ſanies. cum aut̄ colligitur ante ſaniationē uocat̄ exitura. ſz cuz ſaniat̄ uocat̄ dubelati. hic autez ſumitur dubelati ut ſe habet ad exiturā cōmuniter. Vult g⁹ q̄d fiat maturatio cuz ſtercorib⁹. ¶ Aduertendū q̄d mammilla eſt frigidū mēbruz. & ideo ad ſaniationem materiei egemus magis calidis. q̄ ſi eſſet unuz membruz calidū. in quo ſufficeret unuz emplaſtruz ex anodinis. tuz g⁹ ex māmille frigiditate. tuz etiā quia materia in ea multa aggregat̄ egem⁹ medicinis fortis caliditatis ad ſaniē inducendā. lz eniz i materia leui ſola cōfortatio caloris & opilatio pororum poſſit ſaniez facere tñ in multa materia & mēbro frigido & multe carnoſitatis. ut māmilla in qua eſt apoſtematio non poteſt congrue fieri maturatio niſi cum his calidis medicinis. Vnde ¶ Auer. quinto colliget d̄ maturatis medicinis. & diffinitio qua affirmat Gal'. maturatio ñ uerificat̄ niſi i apoſtematib⁹ q̄ ſunt difficilia ad ſaniā dū pp nimiā debilitatē caloris naturalis. aut pp frigiditatē aut ꝓpter aliquā q̄titatē. ¶ Habz autem dubium. utrum omnis materiei preter naturā maturatio fiat p medicinas equalis caliditatis caliditati. mēbri in quo ē materia. d̄ quo non ē ad pñs ſermo. ¶ Secundum q̄d neceſſarium facit teſtimonium. i. ſumptum a caliditate pticule. ſi enim ſit nimia inflammatio minue ſtercora. q̄d ſi nō nō minuas. ¶ Fiat linimentū cum oleo ſiregi. i. cū oleo ſiſami. & oleo alcheiri. i. oleo de uiola ſarracenica. & ſi uiſ pone rob ad caliditatez temperandam. & facta maturatiōe ſi indiges perforatione fac. aliquando enim licet materia colligat̄. reſoluit̄ tamē per dictas medicinas antequā maturet̄. unde nō eges perforatiōe. &c̄.

SVmāt̄ur ¶ Ponit. curaz ulcerū in q̄bus intēdit̄ fortis exiccatio licet eni ulcerib⁹ membri humidi. ex parte naturalis cōplexiōis cōpetāt hūidatiū q̄a aggregat h⁹ mēbz ulcera uirulēta cōpeſſiciora & exiccatiua. talia aūt ſunt iſta uinum ponticū ſumach titorū & corriorū & dicit̄ ſcotanum q̄d ē exiccatiuū. & galle ſimiliter exiccāt & caſſia lignea. & nuces cupreſſi. dimittantur illa in uino. ut uinū ex eis magis inficiat̄. coq̄tur poſt cū lignis cupreſſi. q̄a q̄d de eo coquitur ex lignis quib⁹ fit ignis alterat̄. Vnde in cōmento illius afforiſmi. tertie ꝓticule. Q ui exſoluunt̄. ſcio quēdā in balneo morātē diſſolutū. quia balneū ex lignis ſibi nociuis calefactū erat cōſeruetur. & uidet̄ in ulceribus oris māmillaz mirabilis exiccatiōis & ꝓhibitionis ambulatiōis ulcez ¶ Et ex eis. ¶ Ponit curam ꝓhibitiuā ambulationis mamillaz & teſticulorū cuz h⁹. q̄a ſimilis eſt cura. ¶ Hoc autē capitulū ptinet. z^m. q̄d ad decorationē ut ex additione horuz inepta in toto repreſentet̄ figura ptinet etiaz partiz ad curatiōnē q̄a inde māmillarū q̄ñq̄ ipeditur opus. ut idē tēpus accelerat. & iō hic & quarto canone fen ſeptima diuerſis cōſyderationib⁹ tradidit. Cuz aūt teſticuli ſint nimie carnoſitatiſ. q̄a utraq̄ hec mēbra carnoſa ſunt cōmunicāt i ꝑmis remediis ꝓhibētib⁹ in eis additiōez cōmunicare uñ teſticuloz reminiſcit̄ hic Auı. Et prio ponit Auic. medicias rationales. q̄ ꝓhibēt māmillas magnificari & teſticulos Secūdo pōit medicinas. q̄ ex perte dicūt̄. ubi uerificētur rōes ibi z^a. & ex eis que ſine certitudine. ¶ Prio ponit cōmuniz. z⁹ ap propriata localia. ibi z^a. & ſimiliter. ¶ Balneū trahēdo dilatat mamillas & teſticulos & iō ſi nō utantur balneo. conſeruantur in paruitate. & exhibentur a caſu. i. deſcenſu quia nō pendent. ¶ Et ſimiliter. ¶ Ponit localia & omnia ſunt ad ſtipticandū & ad cōſtringēdū & ad ꝓhibendū tractū ſanguinis ad māmillas. & ceruſa q̄ frigida ē & cōglutinatiua ut Serap. ¶ Chimolee Symon multi ꝑ eo accipiūt lutū q̄d ē ſub rota fabri. ¶ Lutū uiarū. i. lutū abſolute uel puruz. q̄a omne lutū inſtigidat & exiccat. ¶ Lutum ſamios altera luti ſpēs. ¶ Cōſiderādū q̄ ſpēs luti multe ſunt que nō ſunt apud nos. nos enim habemus chimoleā. & lutū abſolute. & lutum ſigilatum. quecunq̄ ſpecies luti ſit eſt bona. ¶ Aut thus. Et coclea. i. oſtraca que dicuntur a rabice ſadof ſicce ſunt cōſtipatiue. ¶ Aut fumatur ſuccus ypoquiſtidos. i. barbe hircine. ¶ Plūbi aduſti cuz ſulfere. aduritur plumbuz cū ſulfere & fit faciliter. accipiatur lamia plumbi in olla noua & raditur ſuper ea ſulfur. & iterum ſuper ea ponit̄ alia. & iteruz raditur ſulfur quouſque lamina ſint plena olla. deinde accenditur ignis in

olla.& cū eſt iflamata.debet permiſceri plūbuz cū urga ferrea.donec cōuertatur in cinerem.& nihil remaneat de ſubſtantia plumbi.& tunc auferatur ab igne.& dimitte infrigidari.& ille q hoc facit cooperiat faciez ſuā.nam odor nimis nocet.Seruitoris ſunt uerba.Cōburitur ſine ſulfere.ut ponatur i furno.& ſuffletur ſuper eo donec cōburatur.licet ſit magnus labor.qñ uult liniatur māmilla & lauetur ab illis emplaſtris aqua & aceto ne ex aqua calida ſola fiat attractus materie. Et ex eis eſt. Ponit curā que rōne uerificari ñ pōt.Et ſecundo reuertit ad ponendū remedia rationabilia.ibiz[a].aut ſumat. Q ue enim tunc ponit.rōne uerificari poſſunt.& ideo reminiſcēs dicit aut ſumat.Illa autē que dicta ſunt de ſanguine.ſunt dicta ſine certitudine expi mēti.quia ipſe forſan expert[us] ñ fuit.cū rationi ñ uideat aſſentire.ſicut & multa que d̄ ſangie dicuntur.de q̄bus ñ curat.ut Auic.z° can.ca° d̄ ſanguine.& Galienus quarto de ſimplici medicina ſecundo tractatu & cetera.

Explicit ſcriptum Gentilis ſiue expoſitio ei[us] ſup fen duodecima tercij canonis Auicenne.

Incipit & ſequit expoſitio p̄ſcriptū excellentiſſimi dñi Gentilis ſup fen.xiij.tercij canonis.

Incipit expoſitio Gentilis ſuper.xiij.fen.

Eriquidem. Expediuit Auic.hucuſq; determinationē diſpōnuz mēbrorū alatorum & adiacētiū.mēbrorū ſpiritualiū & adiacēntium. Hic & ē tercia ps icipit determinare d̄ diſpōnib[us] nutritiuorū mēbrorū. Membra aūt nutritiua ſunt in genere duplicia.quedā enim ſunt factiua nutrimēti.quedam mundificatiua illius recipiētia & educētia ſuperfluitates.Prio ergo determiat de diſpoſitiōib[us] primoꝝ z°.de diſpoſitiōib[us] alioꝝ ibi z[a] i prin° fen.xv.Fel ē chiſtis.Pria in duas.prio cni dicit q̄d mēbra factia nutrimēti ſunt duo.ſ. ſtomachus & epar.ſtomachus q̄dē complēs digeſtionē primā.& epar ſcdaz.Prio g° d̄ diſpoſitiōib[us] primi mēbris .ſtomachi determinat. z° de diſpoſitiōib[us] ſcdi.ibi z[a].i fen i4[a]. Epar.& cē. Cā huius ordinis nō fuit accepta ex nobilitate actionis mēbri ſz ſic ſupra dicebat in fen.xi.aut q̄a digeſtio pria que in ſtomacho perficit prior eſt z[a] que in epate perficit.unde illa prima & hec ſecūda dicta ē.Prima in duas.prio determinat de anathomia ſtomachi. z° de diſpoſitionibus eius.ſicut ſe facturū promiſit.ibi z[a].Egritudines meri.Prima i duas.quia prio ponit ſtomachi anathomiā.Secūdo quedā notanda ponit circa ſtomachi nominatiōem & nutricationem ibi ſecūda. Et ſcias q̄ ſtomachus. Prima in tres.nā ſtomachus tres habet.partes.ſuperiorē que uocat meri.mediam que uocatur corpus eius.& inferiorē que ē uia exitus cibi.Primo ergo ponit anathomiā meri.z°.ſtomachi.z°.partis inferioris.ibi.z[a]. Et p[o] meri ē corp[us] ſtomachi.ibi z° Et inferiori parte.Pria i duas.naz prio p anathomiaz docet cognoſcere ipſius meri cōpoſitionez & opationē.Secūdo ipſius ſitū & aligantiaz ibi.z[a].Et locus quidē eius.Prima in tres.primo ipſius ſubſtantiā.z°.ipſius opationez per quam toti deſeruit.z°.ſitum.ibi z[a].q̄nq; autē &c̄. Illud ꝙ probat ē q̄d deglutitio fiat iuuamento uilorū latitudinaliū q̄ ſunt i tunica extrinſeca. Et poſt meri determiat de anathomia ſtomachi.& primo p anathomiā docet cognoſcere ſui ſubſtātiā & partes.z°.formā.z°.ſui colligantiā.4°.ſui opationez.5°.ſui ſitum.Ibi.z[a].Et rotundat.Ibi.z[a].Aduenit ei.Ibi.4[a].Et ſtomach[us] q̄dez.ibi.5[a]. Epar eniz.Prima in duas primo facit q̄d dictuz ē.z°.reſpondet tacite dubitationi.ibi.z[a].Dubitatio cui reſpōdet eſt q̄a quereret aliq̄s que eſt cauſa q̄d pellicula interior ſtomachi cooperit ipſum meri & os & linguā. Reſpondet huic cū dicit epar facit h°.Secundo circa hoc reſpondet alteri dubitatiōi. ibi .z[a].Primuz aūt inteſtiuū. Dubiū q̄d remouet eſt quia ſtatiz dixerat quod meri eſt pars ſtōachi.& c̄.crederet aliquis q̄d illa eſſet pars ſtomachi.patet quia primū inteſtinū q̄d imediate ſtomacho cōiūgit.Remouēs h° dicit &c̄. Vel aliter poſſent introduci ille ptes & forſan meli[us] q̄a p° Aui. permittit anathomiam ſtomachi notificādo modū opationis ei[us].Secūdo q̄a mētionē fecerat de meri & p̄mo inteſtino cōparat ipſa ad ſtomachū penes cōueniētiā & differētiā.Primo cōparat meri.z° primū inteſtinū ibi ſecunda.Primū aūt inteſtinū. In pria pte duo uult Auic.p̄mū eſt quia aſſignat cām quare una & eadē pellicula cooperit ſtomachū et meri & os &c̄. Secundū q̄d uult ē quia oñdit cōuenientiā meri ad ſtomachū.& tāgit duplicē cōueniētiā. Vna q̄a meri cōtinuatur cū gradatione.ſ.motus.quia inſeq̄t motū ſtomachi.quia q̄n ſtomachus attrahit.meri attrahit.Secunda cōueniētia q̄a ei[us] tunice ſunt ſicut tunice ſtomachi.q̄a intrinſeca hēt uillos longitudinales ſicut tunica ſiue pellicula intrinſeca ſtomachi.& extrinſeca habet uillos latitudinales ſicut pellicula ſtomachi extrinſeca.licet ipſa mari ſit carnoſior q̄ pellicula intrinſeca ſtomachi. Et cū dicit p̄mū autē inteſtinū cōparat ponēs differētiā p̄mi inteſtini ad ſtomachū i his duob[us] i q̄b[us] cōuenit meri cū ſtomacho.primo q̄a ñ econtra. Secundo differt

quia neq; eius tunice sunt tunice stomachi. quia ꝑmū intestinū in ambab⁹ tunicis hēt uillos latitudinales & ñ longitudinales sicut ponit Auic. fen. xvi. prio capło. & iō eius tunice ñ sunt sicut tunice stomachi. ¶ Subdit statim Auic. ponēs q̄dā differētiā iter meri & stomachū. cū dicit. Nā substātia meri &c̄. ¶ Et est notandū ꝑmū qdē intestinū. s. inferius ñ ē pars stomachi. & causa ē quā assignat. quia nō seq̄t oio stomachi motū īmo econtra mouet. cōstricto enim stomacho illud dilatat̄ & tūc suppleat̄ similiter. & meri ñ oio ē pars substātialis stomachi. nā &c̄. ¶ Vel primum intestinum idest meri. uocat. autem intestinum omne quod est uia cibi. ¶ Vnde fen. xvi. i fine. & ñ mouet̄ aliqd horū mēbroꝝ que sūt uia cibi ꝑ lacertos &c̄. Et tūc assignat duas causas. unā que dicta ē. Aliā q̄a substātia stomachi ē similior neruis. substātia aūt meri ē similior lacerto. Vult ergo dicere licet dictū sit meri esse substātiā stomachi. ñ tn oio illi⁹ substātia ē ¶ Vel aliter quia Auic. uoluit assignar̄ duas differētias iter meri & stomachū. assignat ergo unā cū dicit. ueꝝ ē plus carnosa &c̄. Et tūc quasi incidēter posset illud. primum autem &c̄. Aliam differētiā assignat cū dicit que tunice eius. s. meri ¶ Et rotūdat̄. Hic ꝑ anathomiā docet cognoscere stomachi figurā. & primo facit h°. z°. reuertit̄ ad oñendū ꝑ anathomiā ptes stomachi et ordinē illaꝝ & cām. ibi secunda. & ē ex duab⁹. Pria in quatuor. q̄a primo Auic. notificat ptes stomachi & ordinē iꝑaꝝ. z° assignat cām ordinis ipsarum. 3° q̄a ñ fecerat mētionē de situatione uillorum extrinsecoꝝ. oñdit in qua tunica stomachi situant̄. Quarto ānectit quoddā ibi z^a. & non positi. ibi 3^a. & pmiscent̄. ibi 4^a. intrinsece uero. ¶ Vult g° Auic. ī z^a pte q̄ uilli lōgitudinales sint i pte stomachi et meri intrinseca. et latitudiales i extrinseca. et trāsuersales sint ēt i extrinseca. ita itelligēdo q̄ sunt i exteriori pte itrinsece tunice. Nō oportuit aūt meri hēre trāsuersales cū non fiat in eo proprie retētio. Et ideo dixit Aui. Et sepatuz ē ab eis meri. s. a uillis transuersalibus ¶ Intrinsece uero. ¶ Cōsyderandū q̄d Aui. intrinsecam partem nō appellat tunicaz interiorem stomachi in qua sunt uilli logitudinales. q̄a h° esset cōtradicere. sed comperat ad se partes eiusdem intrinsece stomachi. & inferiorē uocat intrinsecā respectu superioꝝ ut respectu oris stomachi. Vñ. xiij. de animalibus. Et fundus stomachi est carnosus. &c̄. & eius os est magis neruosum. ¶ Dubitatur aūt an in meri sint uilli transuersales. & uidet̄ q̄d sic auctoritate Auer. prio colliget capło de forma stomachi & meri. Et ē alia tunica ipsius intrinsec⁹. & ē neruosa & textura ipsius in longitudine. & aliquid sepius tendit ꝑ dyametrū. i. transuersum. Idē Haliabas 3° theorice. ¶ Itē 3° de uirtutibus penitur motus compositus ex triplici motu. ¶ Adhūc Auic. p° can fen prima capło de mēbris. motus transglutiendi fit uillis propriis per formā. s. situ longitudinis & trānsuersiōis. s3 hic mot⁹ ē meri. ¶ Oppositū uult Aui. hic ubi dicit & sepatus est ab eis. s. uillis trāsuersalibus meri cum nō sit ad retinēdū. & xiij. de animalibus capło d̄ anathomia stomachi & ysofagi. ¶ Cōsyderandū q̄d meri pōt consyderari aut in se & sine actu & sic omnia genera uillorū habet. nā in meri est triplex mot⁹. s. attractiōis aliqualis fixionis & expulsionis tamen quia ut apparz retentio ē quasi momētanea. ideo illi uilli retētiui trāuersales paucissimi sunt. quasi eniz ideo cibus retinet̄ in meri ut medietur inter motū attractionis & expulsiōis qui sunt cōtrarij motus. Ab illa enim eadem parte meri ad quā cibus ab ore attrahitur ab illa dico eadez ad aliaz partem inferiorez expellitur quoscq; sit in stomacho. transitus eniz nutrimenti sicut expulsio supfluitatis d̄ mēbro ad mēbrū perficit̄ uirtute expulsiua mēbri impellentis. & attractiua recipientis. ut Auic. ultio capło prime fen primi canonis. nihil autē est ibi impellens nisi ipsum meri. & ideo quecūq; pars meri per uillos lungos attrahit. eadē pars ꝑ uillos latitudinales expellit. ¶ Oportet autez in his cōtrarijs motib⁹ ēē aliquā fixionē eius q̄ mouetur ul' pellit̄. & hoc fit horula ul' momēto uillis transuersalib⁹. & ideo. z^m. ueritatē in meri sunt huiusmodi uili. Sed si cōparetur meri ad stomachuz q̄a stomachi opatio est retinere illud q̄ meri attrahit. nō autē ꝑprie ē illud retineri nisi q̄tenus melius expellat. & ideo in relatione ad stomachū uillos trāsuersales habere nō ponit̄ sicut hic de eo loqtur Aui. & ideo auctores cōsyderātes meri opationez principaliter nō esse retinere. ideo in eo uillos transuersales non ponunt. Sicut hoc modo Aueꝝ. z°. colliget cōsyderans meri opationē manifestaz & principalē esse attrahere & expellere ad stomachū. dixit q̄ ysophagus ē composit⁹ ex duab⁹ tunicis. una. z^m. longitudinē. alia. z^m. latitudinē. & nō facit mētionē d̄ trāsuersali cōpositione. & sic cōtraria soluunt̄. Et aduenit. ¶ Nunc ꝑ anathomiā docet cognoscere colligantiaz & utilitatem colligantie & primo quomodo alligat̄ cerebro cū neruo. & q̄ & qualis utilitas. z°. quomodo aligat̄ epati & cordi. ibi. z^a. & loco stomachi. ¶ Consyderandū q̄ neruus uenit adstomachū a. 6°. parri neruoꝝ. z^m. q̄sdā. 3z. z^m. alios anathomistas neruus ille ueiat ex tercio & quarto pari neruoꝝ. Fuit aūt cōueniēs q̄ stomachus sentiret ꝑ toto. quia ꝑ toto cibū recipit uñ cella cibi ponit̄ a Gal'. quarto de accidēti & morbo. Si aūt unicuiq; membro esset appetitus sensitiuus. sic in stomacho esset corpus i passiōe

cõtinua. cõueniens ergo fuit ut ſtomachus toti⁹ corporis deferat on⁹. ¶ Et ſtomach⁹ digerit. ¶ Conſyderandum ꝙ in digeſtione duo conſidꝝ ramus. ſ. alterationẽ abſolute. & alterationẽ ad hãc formã. Ad cõuertendũ ergo cibum in chiluꝫ q̃tũ ad abſolutã trãſmutationẽ plus faciũt mẽbra alia q̃ ſtomachus. ¶ Eſt enim ſtomachus ſicut cla ſeu lapiciũ poſitũ ad ignẽ alia aũt mẽbra ſibi cõpantur ut ignis & decoquentia que maiorem habẽt caliditatẽ q̃ ſit caliditas ꝓpria ſtomachi & ideo in trãſmutatiõe & alteratiõe abſoluta ſimul alia mẽbra forſan plus faciũt ſꝫ ad cõuerſionẽ cibi ad hanc formã puta chili plus innata & propria caliditas facit. cũ ſit organũ ꝓprie forme ſtõachi uel uirtutis. ¶ Epar. eni. ¶ Hic Aui. declarando qđ dixit oſtẽdit ſtomachi locũ & ſituꝫ. & primo facit hoc. 2° oſtẽdit colligatiã & adiacẽtiã ſtomachi ad q̃dã alia mẽbra oſtendens iuuamẽtũ qđ habet ab illis. & modũ alligatiõis & cõpoſitiõis illoꝝ. ibi 2ª. Et addituꝫ. ¶ Et hec pars ad ſui diuiſionẽ habet cõſyderatiõeꝫ nam mẽbra q̃bus ſtomachus adiacet. & alligaẽ ꝓter ea q̃dicta ſunt ſũt zirb⁹ ſiphach & mirach ¶ Eſt aũt mirah totũ cõpoſitũ ex muſculis panniculo carnoſo pinguedine & cute. ¶ Et primo põit alligãtiam ſtomachi ad zirbum & utilitatẽ. 2° oſtẽdit alligãtiam & ſitũ ad ſiphach. oſtẽdẽs ẽt eius iuuamẽtũ. 3° oſtẽdit adiacẽtia ad mirach oſtendens mirach iuuamẽtũ. 4° haꝫ omniũ partium oſtendit ſitum ordinẽ & cõmune iuuamentũ. ibi ſcđa & ſupra zirbũ panicularem. ibi 3ª & in tunica extrinſeca. ibi quarta. cum ergo uerificaueris. ¶ Cõſyderãdũ qđ zirbus adipinus uel omentũ qđ idẽ ẽ in homine cooperit ſtomachũ & inteſtina. In aliꝭ animalibus ſtomachuꝫ ſolũ. & hoc ut magis calefaciat ſtomachuꝫ & inteſtina ſimul ꝓpter id qđ inter animalia homines ſunt magis parati debilitari in digeſtiua. ſaltẽ q̃ ad extrinſecas cauſas. & primo qa homo ſubtilioris cutis ẽ. 2°. qa circa anteriorẽ partẽ ubi ẽ ſtomachus ẽ magis diſtempaciꝭ paratus & expoſitus paſſioni. Vnde Aꝫ. đ ꝓblematib⁹ particula. x ꝓblemate 54°. hominũ anteriora infirmiora ſũt. ¶ Eadeꝫ dicta ponit Aui. xiij. de animalib⁹. & Gal⁹ 5°. de iuuamentis membroꝝ capꝫo de anathomia ſtomachi. ubi & zirbus i homine tantũ inter omnia aialia extendiẽ quouſq; cooperiat omnia inteſtina. & cauſa in h° ẽ cũ homo ſit debiliſſimum animal i digerendo ſiue digeſtiõe. & cutis eius ẽ tenuior iter coria aialiũ et pl⁹ ꝑuata pilis. et pl⁹ recipiẽs occaſionẽ ex õi ꝑte fuit magis neceſſariũ ut zirb⁹ eius coopiret oia inteſtina. ¶ Et ſuꝑ. ¶ Cõſyderandũ ꝙ Aui. xxij. ult ꝙ poſt muſculos uentris ſ t pãniculus dictus albeteron. q̃ alius ẽ a ſiphach ſed ꝓpter multaꝫ annexionẽ ad muſculos nõ diſtinguiẽ a quibuſdã. quid aũt de hoc ibi patet. ¶ Et cõicant. i. alligantur ei. ſ. ſiphach illa ſcilicet mẽbra alia q̃ nota ſunt i uẽtre ut inteſtina uel & cõicãt ei. ſ. ſiphach alia. ſ. iuuamẽta que nota ſunt in uẽtre. ¶ Preter eni iuuamẽtũ qđ hic ponit Auic. habet ſiphach alia iuuamẽta poſita a Galieno 5° de iuuamẽtis mẽbroꝝ & ab Auic. iꝫ° đ animalib⁹. & prio quia oia illa iteriora alligat dorſo ut bene manuteneantur. 2° quia adiuuat ꝓ cõꝓſſionẽ ut expellaẽ qđ ẽ in inteſtinis & ſtomacho. 3° quia phibet inteſtina a ruptura q̃n ipſa inflãẽ a uẽtoſitate. ¶ Et i tunica. ¶ Hic oſtendit adiacentiam ſtomachi. ad mirah. ponendo utilitarem mirah & primo facit hoc. 2° regrediẽ ad complendum utilitatem ſiphach. oñdens modũ ſue originis & terminationis & alligationis & ortus pãniculorũ ab ipſo. ibi 2ª. ¶ Et ſiphach quidẽ. ¶ Eſt ergo utilitas mirach. q̃a cũ muſculis iuuat ad exprimẽdũ qđ cõtneẽ i uẽtre ſiue ſit in ſtomacho ſiue in inteſtinis ſiue matrice. ¶ Et ſiphach &c̃. ¶ Vult hic cõplere utilitatẽ ſiphach & eius ortũ. & dicit ꝙ ſiphach omnia uiſcera alligat dorſo. & due eius extremitates dextra & ſiniſtra coniunguntẽ in dorſo. & inde eſt eius origo. quia ſecundũ ueritatẽ ſuper fluũ qđ a dyafragmate reſidet ad dorſuꝫ ẽ illđ ex q̃ fit ſiphach. & illud ſupfluũ hẽt duas ꝑtes unaque uadit ad ſtomachũ. & exide fit ſiphach. alia que aſcendit ad dorſum. & illa q̃ deſcendit reflectit ſe & obuiat illi que tẽdit ad ſtomachũ. & exide fit ſiphach. q̃ ſiphach ẽ corp⁹ ſimplex pelliculare. et ñ ẽ corp⁹ cõpoſitũ. et illđ ſiphach cõphẽdit ſtomachum poſt. ſ. poſt albas tunicas q̃a tunica carnoſa que ẽ exterior cooperiẽ a panículo facto ex eo & illi alligaẽ imediate. unde ſtomach⁹ dorſo alligaẽ. Et huic ſiphach ibi genera to. 2ᵐ. modũ dictũ ſunt reflexiões ad dextrũ & ſiniſtruꝫ. & aſcenſio ad ſurſuꝫ. & deſcenſio deorſuꝫ. & iſto modo conprehendit omnia uiſcera. & dicit ꝙ groſſior pars ẽ inferius & circa ſiniſtruꝫ. & forſan cauſa ẽ q̃a in dextris & ſuperius ſubtiliaẽ ꝓpterea q̃a ſepantur ab eo panniculi. ut panniculus pectoris. & pannicul⁹ ligans epar. ¶ Ad ſiniſtraꝫ autẽ partẽ nõ ſic multiplicanẽ nec ad iferius. & ideo groſſius remanet. & ex ſubtiliori ꝑte huius ſiphach fit tunica que imediatius adheret lacertis uentris. & iſta tunica uel pãnicul⁹ q̃ ſtat i medio iter ſiphach & ſubſtãtiã carnoſaꝫ muſculoꝝ dr̃ recte ſiphach. et ẽ beriteron đ quo imaginaẽ Auic. ꝙ ſit principiũ ſiphach & aliorũ panniculorum ut pectoris & alioꝝ. & ex origie panniculi beriteron ſupfluit ipſi ſiphach ab una quaq; parte dextra & ſiniſtra q̃dã panniculus qui adiuicẽ ſuppoſiti cũ adipe uenis et arteriꝭ faciũt zirbũ. ſiue zirbus habeat duas tunicas ul⁹ plures & cooperit zirbus mẽbra iteriora. ut ſtomachũ inteſtina & ſplenẽ & meſeraicas. nõ epar

qa eius auxilio nō eguit nec potuisset bene coopi re stomachū. ¶ Et reflectitur .s. iste zirb⁹ quia extēsus reintrat intestina & colliget ea sic saccus ut ponit Auic. Reliquū patet qa etiā alligatur illis mēbris cū carnibus glādosis stantibus in medio que sunt facte ad replendā uacuitatem aut sunt facte ut sustēterent meseraicas uenas aut zᵐ alios ut generent humiditates que humectāt intestina unde dura comedētes mollia qñq; ege runt. ¶ Et inferiori. ¶ Vult pbare q̄ os stoma chi ē amplius q̄ foramē inferi⁹ & patet & illud .s. foramen superi⁹ stomachi est transit⁹ eius q̄ est contrariuz ei .s. qa est transitus grossi indige sti uel ei .s. stomacho qa est transitus cibi indige sti qui ei q̄d digeritur cōtrariatur ut zº .d̄ ania & ideo illud orif. ciū .s. meri q̄d cū stomaco cōiun gitur debet esse magis latū. ¶ Sūmē ex littera se quenti q̄ stomacus non apitur in expulsione cibi nisi cōtinua aptione & p cōsequens q̄ nō prius a pitur & p⁹ claudit̄ sicut imaginātur aliqui q̄ in digestióe cibi difformiter pri⁹ apitur stomacus & expellit cibū q; digestus est & tunc reclaudit̄ & digerit cibuz qui nodū erat cōplete digestus. Sed uidetur intentio Auic. q̄ stomacus claudat̄ sup cibo & una aptione cōtinua aperiat̄ hoc tñ habet dubiū qa credo illud cuius contrariū sup ficialiter textus sonat. d̄ hoc autez alias & p⁹ di cetur. ¶ Et scias. ¶ Ponit quedā notanda & pº circa nutricationē stomaci. zº. circa nominationē . ibi. zª. & scias. ¶ Ex Auic. hic habet̄ solutio que stionis qua querit̄. Vtrum stomachus nutriat̄ ex chilo. qa Auic. dicit q̄d fouet̄. q̄si dicat q̄d illa ē iproprie nutricatio .s. quedā fomentatio ul' refo cillatio & attestat̄ Auer. zº. colliget cª de iuua mēto membroz officialiū. Vbi gº dicim⁹ q̄ sto macus nutrit̄ ex eo scz chilo ex modica re q̄ plus attinet qualitati q̄ quātitati de hoc tamen infra dicet̄ ubi Aui. de hoc fortius loquit̄ capto de uo mitu. ¶ Secūdus aūt mod⁹ nutricatiōis stōachi ē. qui ē ꝑprius factus ex sanguine uenīēte ad eū ex uenis positis in anathoia uenarū .s. uene porte ut supra fen pª primi can. ¶ Tertius modus nutricatiōis ē ex sanguine effuso ad eū p uenas meseraicas tempore fortis famis. ¶ Et scias. ¶ Antiqui aliquādo os stomachi appellāt ulti mam partē meri & est pars in qua nulla pars stomachi ē dilatata. quādoq; appellant os stoma chi partem infra hanc & supra introitū stoma chi & ē pars media inter stomachū & meri. Et quidā sunt qui nomināt os stomachi alfued. & pro .i. cor. & cā ē. nā alfued est nomē equiuocuz ad cor & ad os stomachi. aut qa non possunt di stinguere. ¶ Cōsyderādū zᵐ Auer. 3º colligz cª de accidētib⁹ cordis. q̄d os stomachi cū ma xime coicet cordi ut supra patuit nominat̄ ara bice fogadi. & cor nominat̄ fogadi & iō fogadi dicit̄ paruū cor. Hoc ergo ul' dicere Aui. q̄d pp cōitatē in nomine . quidā nomināt os stomachi cor. aut quia nō possunt distinguere in nomie. cū zᵐ ueritatē nō sit idē nomē. quidā ergo anti quoz sic nomināt sic̄ Hippo. 4ª pticula afforis mox illo afforismo. In nō febricitātib⁹ si fiat strophus & cordis morsus ecce qūo Hippo. ap pellat os stomachi cor zᵐ suā expositōem .s. quā facit Gal. in comento &c̄.

¶ Quandoq; accidit meri. ¶ Q uēad modū ordine quoddam Auic. stōa chi anathomiā diuisit circūiacentiū ad membra. sic de eius dispōnib⁹ tractat. Erant autem stomachi partes meri & subā reliqua. & sibi adiacebāt zirb⁹. siphach. et mirach. Pº gº Auic. deterinat de dispositionib⁹ meri. zº d̄ dispositionib⁹ stomaci post meri. 3º de quibusdā dispōnibus apparētib⁹ in mirach que ut plurimū dispositionē stomaci cōsequūt̄ zª ps ibi. signa cōplexionis calide. 3ª ibi ad finez sen. qñq; accidit. Prima in duas qa pº deterīat de dispōnib⁹ meri i generali. zº in speciali. ibi zª constrictio. prima in duas. primo oñdit egritu dines que meri possunt accidere. zº ut meri egri tudines magis inotescant oñdit modū opatōnis ipsius meri. que opatio deglutio est. ibi Scias. pª in duas. pº enumerat egritudines que meri pñt euenire. zº oñdit que sepius illi accidit. ibi zª. & illud. ¶ Consyderādum q̄d de egritudinibus zirbi Auic. hic ñ determinat. quia eius egritudi nes tradent̄ infra sen. xxii. tractatu pº. & aliqd dictū ē supra cª de melācolia mirachia. ubi de collectione melēcolie in zirbo tractatū est. uñ fit melācolia mirachia. ¶ Consyderādū q̄ in meri fiunt oēs egritudines instrumētales secundum genus cōe. ñ secundū omnē speciē generis ut no tum est. qa fiunt in eo egritudines creature ut fi gure uie & superficiei. & egritudines q̄titatis. qa solū ꝑter naturā minorari saltē pōt p icisionez. & egritudines sit⁹ cū distorquet̄ & numeri sal tem ñ naturalis. ut cū esset i eo uermis aut lapis uel denarius retētus i trāsglutione. ¶ Prima in duas. pº enumeret egritudines que cōicari pñt ipsi meri. zº de eis proseqūt docēs ipses curare. ibi. zª scias. prima in duas pº docz sanare passi ones meri q̄ sunt de genere accidētis. zº eas que sunt de genere morbi. ibi zª. quādoq; sunt calida pª in duas. qa Aui. docēs curare difficultatem trāsglutiōis prio ostēdit modū zᵐ quē fit trās glutio. nā oz ꝑcognoscere habitū ad habendum cognitionē d̄ priuatióe. zº. docet cognoscere diffi cultatē transglutionis. ibi secunda constrictio de glutionis. ¶ Et illud. ¶ Primo ostendit que egritudo ex egritudinib⁹ instrumentalibus plus sibi accidit. secundo ostendit que ex comunibus

ibi ſecunda.& ex ſumma.Conſyderandū ꝙ cum opilatio meri ſit egritudo in uia mẽbri exercentis opationez coẽm.unde uia eius inſtrumentalis .i.officialis natura ẽ ideo etiaz eius opilatio ẽ officialis egritudo.ſicut forſā opilatio facta i uia attinente nature cõſimilis.mẽbri poneret egritudo cõſimilis.ut cū fieret pororꝝ opilatio.Et ideo auctores aliquãdo ponũt pororuz opilationez instrumentalẽ egritudinẽ aliquando cõſimilem.

Scias.¶ Oſtẽdit qualitate m.modo deglutiẽdi & uomit⁹.& prio facit hoc.z°.cõparat.ibi z^a.ueꝝ & c̃ ¶ Cõſyderãdũ qđ đ trãſglutõe apđ antiquos fuit diuerſitas.qdã eni uoluerũt cibuz transglutiri a propria grauitate.quidam fieri ne ſit dare in ſtomacho uacuũ.cũ eni ſingula mẽbra attrahãt a ſtomacho.oportz in ſtomacho aliqđ intrare ex quadã cõſequẽtia.quidã aũt fuerunt ponẽtes trãſglutiõem fieri per actũ uirtutis a tractiue ſtõachi & meri & expulſiuã expellẽt & iſte fuit Gal.3° de uirtutib⁹ naturalib⁹.illo c° de trãſglutiõe uero contra Eraſiſtratũ.& de ſequacibus Gal⁹ẽ Auic.& iõ hoc hic poſuit.¶ Cõſyderandũ p⁹ ꝙ Aui.retentionẽ q̃ fit i actu trãſglutionis uidet ponere uillis latitudinalibus. & hoc forſan ñ eſſet incõuentẽs.Cum enim illa ſit pauca retẽtio ſufficit ad hoc ſola uilloꝝ latitudinaliũ i ſe cõtractio.ex qua aliqs mod⁹ fixionis in eo qđ deglutitur fieri poſſet.ñ ꝓpter auctorum contradictiones ſoluẽdas.teneat qđ ſupra dictũ fuit.ſ.ꝙ p uilos aliquos paucos ñ pceptos trãſuerſales ille actus pficiat.¶ Exponatur g° Auic.hic qđ retinet.ſ.cũ auxilio trãſuerſalium. paucoꝝ appropauit aũt hoc magis latitudinalibus uillis Auic.qa ipſi magis trãſuerſalibus ſimilant.¶ Verũ deglutitio.¶ Hic Auic.duas inuit cãs ꝙ deglutitio facilior ſit prima.quia eſt naturalis mot⁹.Secũda qa ſit p duas tunicas. ¶ Dubitat utꝝ p unã uiã & unã tunicã poſſit fieri motus uomit⁹ & transglutiõis.& uidet ꝙ nõ.qa ſunt motus cõtrarij qui cõtrarijs idigẽt organis.¶ Oppoſitũ uult Aui.¶ Dicẽdũ qđ motus põt dici cõtrarius dupliciter.Vno mõ uere & ſimpliciter.ſicut mot⁹ pure attractiuus ad aliquẽ motũ pure expulſiuũ ab eo.& hoc modo per unã & eandẽ pelliculã mot⁹ oppoſiti fieri nõ poſſunt.qa omnino cõtrariãt.Vnum aũt & idẽ organũ ad oia cõtraria ſe habere ñ põt.imo nedũ per pelliculã & uillos.nec per unã tẽperãtiam cõplexiõis.in carne eni alius mod⁹ cõplexionis ẽ cũ quo fit attractio.& ali⁹ cũ q° fit expulſio.quia diuerſis egent qualitatib⁹ ut Auic.ſen p^a primi can.ca° de uirtutib⁹ miniſtrãtibus.ꝛz tamen attractio omnino expulſiõi cõtraria per eoſdẽ uillos & pelliculaſ fieri ñ poſſit.põt tamẽ per eundẽ fieri porũm uel uiã.ſicut apparet in matrice.quia per eandem uiam attrahit ſemen & expellit fetum.ſimiliter apparet in chiſtifellis ut apparet tertio de uirtutibus naturalibus illo.ca°.¶ Neq; tamẽ fieri p eũđ.& c̃.¶ Si g° trãſglutiõem conſiderem⁹ ut ibi ẽ purus attractionis actus circumſcripto actu expulſiõis.h° mõ opponit motui uomit⁹ qui ẽ purus expulſionis actus.& ideo nõ fiunt p tunicã unaz.ſed p diuerſas.qa trãſglutitio p ſimplici attractiõe fit p longitudinales uilos.ſz uomitus cũ ſit ex pulſio.per latitudiãles ſolos fit.nõ eniz potuit uomit⁹ pfici p uillos latitudinales.qa illi obediunt appetitui mẽbri deſiderantis ſibi ab alio aliqđ cõiungere. & ad ſe trahere h° aũt in uomitu ẽẽ non põt.cuz nulluz mẽbrũ ſit ſupius nec lingua nec palatũ appetentes rez q̃ contineat i ſtomacho.ſicut ſtomachus appetit rem ut cibũ q̃ maſticat in ore.Vnđ cũ uillis ad eius attractiõez mouet.q̃q̃ g° alio pficiatur organo.poſſunt tñ per eandez fieri uiaz ut patuit.¶ Alio modo poſſunt dici mot⁹ cõtrarij.nõ ꝓprie & formaliter.ſz ſoluz ex pte eius a quo principiũ fit uel inceptio mot⁹.ſicut h° mõ motus ambulatiõis icipiens a dextra ad ſiniſtrũ contrahit motui ambulationis icipientis ſiniſtra ad dextram nõ tamen ſimpliciter contrariantur. qa eadẽ uirtus motiua in lacertis h° facit et idẽ lacertus i pedibus.& h° modo aliquãdo & in aliquib⁹ motus cõtrarij poſſunt ab eiſdẽ organis uel uillis fieri.Idẽ.n.ſunt muſculi qui nos mouẽt a domo ad ſcolas.& a ſcolis ad domum. & ſic in propoſito.mot⁹.n.transglutiõis cũ ſit cõpoſitus hẽt i ſe actũ expulſionis. expulſio g° que ẽ in deglutione ñ cõtrariat expulſioni que ẽ in uomitu.niſi ex pte eius uñ ꝓncipiũ mot⁹.utrobiq; n.fit expulſio.& aliqñ uni⁹ & eiuſdẽ.ut cibi q trahit.& ſtatim uomit.cũ ergo actus trãſglutionis ut ibi ẽ expulſio ñ cõtrarieẽ uomitui ut ibi ẽ expulſio.poſſunt p eoſdẽ uilos fieri.iſto mõ nã cũ latitudiales uilli exprimẽdo expellãt eiciẽdoa ſe aliqd.tunc fiet transglutitio quãdo a ſupiori pte incipit cõſtrictio ꝓcedẽs inferius. tunc aut fit uomit⁹ qñ ab inferiori pte fit cõſtrictio ꝓcedẽs uerſus ſupius.& hoc p eandẽ uiaz fieri põt.cũ utrobiq; actus expulſionis ſaluetur ¶ Ad cõtrariũ pz qd dicẽdũ.qa hi mot⁹ non abſolute contrariantur.

Conſtrictio deglutorij.¶ Hic exequitur de egritudinibs meri.& qa ei⁹ egritudines ſunt.aut difficultas trãſglutionis aut apoſtemata.aut ulcera.qa oẽs mõi egritudinũ ei⁹ ad iſtos reduci pñt.ideo p° determinat đ difficultate trãſglutionis.ſecundo de apoſtematib⁹ meri.3° đ ulceribus u el ſolutione continuitatis.ibi z^a.qñq;

sunt.ibi 3ª.ia3 ſciuiſti.pria i tres.quia p° ponit cauſas.2° ſigna.3° curā.ibi ſecūda.i illa.ibi 3ª. ſi cauſa.pria i duas.primo ponit diuiſionē.2° ex equit̄.ibi ſecunda.& cā.Et hec ſecunda h3 duas. primo declarat membra diuiſionis ſue. ſecundo unū recitat caſum in hac diſpōne.ibi ſecunda.cā aūt.prima i duas.ſecundū q̄ duo fuerūt.mēbra diuiſionis que d̄clarat.ibi ſecunda.Et cauſa H° eni3.i.difficultas trāſglutiēdi ſepe añcedit &c̄. Cauſa ē primo nocumētū q̄d fit i lacertis meri Congelatio ſum t̄ hic p tetano ſicut ſupra fen. prima huius p° ca°. ¶ Iam. ¶ Conſydera q̄d licet uermes n̄ generent̄ i ſtomacho tn̄ aſcēdūt qn̄q̄ ſurſum.ut quarto methaurox̄ A B. & io qn̄q̄ cōglobari p̄nt i meri.& difficilem facere trāſglutionē.q̄d qn̄q̄ ego uidi. Faciūt nimirum anhelit⁹ difficultatē.cū ſint multi propter com preſſionē trachee.

IN illa. ¶ Cauſa difficilis trāſglu tionis reducit̄ i quatuor.ſ.ad ſpon diliū remotionē. ad malicia cōp̄ſo nis debilitantis.ad apoſtemata. & ad cās ſpaſmi & cōgelationis.quatuor ergo fac̄ ſicut quatuor genera ſignox̄ ponit.ibi ſecunda. & illā.ibi tercia.ut illa.ibi quarta.& illa. ¶ Cō ſyderandū circa ſecundā ptē q̄ qn̄ difficultas trāſglutionis eſt ꝓpter malā cōplexionē debili tantē tranſit cib⁹ & potus leuiter abſq̄ feſtina tione.ſicut leuiter q̄a i multo tēpore mouentur attractiui & expuliſiui uili. ¶ Notandum tam̄ q̄d dixit debilitantem q̄a aliq̄n in febribus ſunt modi male cōplexionis.in meri q̄ n̄ debilitār m⁹ tū.un̄ trāſglutitio libere fit. ¶ Conſidera poſt. q̄ aliq̄n accidit ex mala cōplexione ſtomachi, & meri q̄ homo bene tranſglutit cibū.potū autem male.ſicut ego ipſe uidi militē q̄ ſiccā diſcraſia3 ſtomachi paſſus ē.ex q̄ ad ethicā & mortē ꝯuenit.cū aūt tēptabat ipe comedet̄ cibū trāſglutie bat.potū aūt n̄ poterat.hui⁹ cā diſputata fuit i ter medicos.Q uidā aūt ponebāt hoc ēē ex debi litate uirtutis motiue uillorū latitudinalū.un̄ conſtringi n̄ poterant.ſicut etiā habitū ē tranſ glutio fit etia3 cu3 tunica extrinſeca expel'ente. ¶ Non autē incōueniens q̄d q̄n̄q̄ magis debilitet̄ una tunica q̄ alia mēbri unius.Cū etiā una pars mēbri q̄n̄q̄ egrotet altera remanente ſana.tuni ca aūt extrinſeca operatur deglutionē cōſtrigēdo ſ3 q̄to res que ducitur p meri ē ſubtilior & ma gis diſperſa.tanto tunica extrinſeca oportet q̄d magis cōſtringetur & cōgregēt ut illud compri mendo deponat.ſicut q̄n̄ aliq̄s uellet capere rem minutā digitis.o3 quod eos magis conſtringat q̄ quando uellet capere res magis groſſas.cibus aūt res groſſior eſt & magis adunata.potus aūt res diſperſa.& ideo cibus melius ad inferiora expel litur. Vnde & Aui.dicit fen i6°. p°.ca°.q̄ aggre gatū uelocius expellit̄ q̄ diſptitu3. ¶ Impugna bat aūt h° .p°.qa tunc quilibet cibū facilius trāſ glutiret q̄ potū.2°.qa non uidet̄ ſufficiē s cauſa. cū ad tranſgulitionē potus iuuet lubricitas & pe netratio. ¶ Reſpondet̄ p° h̄ri puero.ſ.q̄ poſito cibo aliq̄ aggregato lubrico nō duro facili⁹ potu tranſglutitur exiſtēte equali naturali appetitu. ¶ Ad.2m.dicebat q̄d ſicut tranſglutionē potus adiuuat lubricitas uł ſubtilitas.ſic trāſglutionē cibi iuuat grauitas. Vnde uidemus infirmos ut melius tranſglutiāt ſe erigere ad tranſglutiendū cibum & potu3.in cibo aūt eſt maior grauitas. impedit etiam potus tranſglutionem eius imbi bitio in partes meri.& adiacentes propter ſicita tem.unde attrahitur ab illis.q̄d nō contingit de cibo. ¶ Replicabat̄ cōtra.cur ꝓpe mortē exiſten tes cibū nō tranſglutiūt meli⁹ ¶ Dicē dū q̄d h° ē quia meri ſumme coartatū ē. ¶ Alij aſſignaue runt aliā cauſa3 quia ꝓpter ſtomachi diſcraſiā ad frigidū & ſiccū appetit⁹ pl⁹ erat ad cibū q̄ ad potū ut notū ē io trāſglutitio duabus fiat uirtutib⁹.naturali & uolūtaria.ut Aui.p° can. fen p⁸.ultio ca°.o3 q̄d deficēte appetitu illius tranſglutitio ſit difficilis. ¶ Alij.3° Anathōiſte magis aliā ponebāt cām.ſ.exſiccatiōe3 cartilagi nis epiglotalis cooperiētis tracheaz artariā. qa ꝓpter eius exſiccatiōem nō bene claudebat tra cheam artariā.& io potus & res liquide ſubin trabāt & impediebāt tranſglutionem.res aūt groſſe ut cibus tranſibāt. ¶ Videbat̄ tn̄ q̄d nō ſolū in prin° meri ſ3 ēt in ꝓceſſu potus difficul ter ꝓueniret ad ſtōachum.& in illa febres que ſequunt̄ apoſtemata calida meri.nō ſunt fortes ꝓpter elongatiōe3 a corde.Et quia nō ē nobile membꝝ nec eius apoſtemata multa3 aggregant materiā propter congruam ſui duriciē & den ſitatē adiacentiū partium.Et ideo ſi nō eſt apo ſtema calidū.nec p ſe nec p accidēs .ex putredie nō facit febrē. ¶ Et quādoq̄ ē exitura.Et hoc ē quādo facta ē ſaniatio & fit eruptio apoſtēa tis.unde fit tremor & febris. ¶ Q uia. ¶ Hec ſunt ſigna eruptiōis ut p° can.fen 2ª.c° d̄ ſignis apoſtematū. ¶ Cu3e3 ē meneries ſpaſmi facti a uētoſa materia magis. ¶ Congelatio ē paſſio cerebri attinēs frigiditati & ſiccitati ut ſumit̄ ex cōmēto illius aſſ'oriſmi.ſecūde particule. Vbi deſipiētiā ſomnus ſedat.l3 attineat magis par ti poſteriori.ut quarto de interiorib⁹.ſecūdo ca pitulo. Has ergo paſſiones propter nocumentu3 q̄d in neruis efficiunt.preuenit difficultas trāſ glutitionis.

Si causa. ¶ Ponit curā & primo eiꝰ que fit ab apostemate & remotiōe spondiliꝰ. zº. eius q̄ fit a mala cōplexi one. ibi. zª. ¶ Et. si. ¶ Cura eius q̄ fit antecessione cuzez. & cōgelationis uult depēdere ex cura illoꝝ tradita supra fen. zª. ¶ Si gº causa fuerit apostema. Cura eius erit cura illius. s. apo stematis. ¶ Cura dislocatiōis & remotiōis spō dilis ponit fen. 5ª. q̄rti can. ¶ Et si. ¶ Modi ma le cōplexionis sunt q̄tuor. caliditas. frigiditas hu miditas. & siccitas. ¶ Et si. Hoc gº ordine q̄tu or facit. pº ponit curā difficultatis transglutitio nis facte a mala cōplexione calida. zº. eius que a frigida. 3º. eius que ab humida. 4º. eius q̄ a sicca. ibi. zª. & si fuerit. ibi. 3ª. ꝙ si. ibi. 4ª. Et si. ¶ Dic̄ qđ si cā sit. mala cōplexio calida & sicca & sit i flāmatio i supficie oris ꝓpter caliditatē iflāmā tē. fiat linimentū iter spatulas ex succis frigidis ut succo lactuce portulace sempuiue & huius. ¶ Cōsyderandū ꝙ i egritudinibꝰ meri ut supra dixit Auí. & anthomia monstrat. ipsuz ē positū supra spondiles illas. sz ex pte ante nō possumꝰ ponerē empl'm. pº qa i pectore m'tū distat a par te anteriori. & supra pectus habet obstaculum trachee artharie. conuenientiꝰ autem i egritudini bus meri emplastramus post spatulas q̄ in egri tudinibꝰ oris stomachi. uel stomaihi. quia os sto machi declinat post meri ad ptē anteriorem. & est magis discoopertum ab anteriori parte. unde natura in furcula iferiori fecit cartilaginē ad sui defensionē que dicitur pom ū ḡnatū. ut Gal. 6º de iuuamētis mēbroꝝ illo ca º. debemꝰ mō scire. ¶ Sz posterius uideꝝ magis distare. nihilominus tamē quādo timeremꝰ de epatis calefoctiōe uo lentes calefacere stomachū. aut de ifrigidatione uolētes infrigidare stomachū ponimus posteriꝰ emplastra iuxta. iz. spondilez in spōdilibꝰ pecto ris. ¶ Et si fuerit ex frigore. & ē illa q̄ sepius fit. quia materie frigide plus a capite distillant. & humor qui aggregaꝝ in stomacho ē zm plu rimū flegma. ¶ Oleū rafani. Simon dic̄ qđ ē i antidotario. Oribasij. & fit sic̄ alia olea. ¶ Oleū muscelinū. Simon dicit qđ est oleū de musco in antidotario maiori. & ē uerū. sz eius ē maligna descriptio. dicit enī qđ oleū muscelinū sumit̄ q̄ doq̄ pro oleo facto ex hūiditate iuēta in tubero sitatibꝰ ulmi. Itē muscelinū uocāt multi oleuz de ben. qđ balsaminum dicit. ¶ Q đ si. significat malam cōplexiōem humidam meri humiditas superficiei oris. & lingue sicut eius caliditatem significat adustio. Cureꝝ ergo cū stipticis post mundificatioez ne stipticā materiā ipingāt. fiat ergo priꝰ euacuatio si egeꝝ ea qa si nō ē humi ditas cū materia. euacuatiōe n ō eget. ¶ Medicie sunt. thus minutū est thus albū gūmosum qđ masculū uulgº appellat. Et isđ cōuenientioris

substētie & magis omogenū ē. Iuuat apud eū ¶ Et aniūdez i. radix herbe de q̄ fit assa fetida. q̄ calida ē & sicca icisiua. intelligaꝝ ergo cū ibi est materia. ¶ Et si. pz meri seqt̄. ut i pluribꝰ dispō nē oris stōachi qa ē ex cōmuniatiōe eiꝰ ut supra.

Quandoq; ¶ Quia meri apostemata q̄dā sunt calida q̄dā frigida. iō pº premittit hanc diuisiōez. zº pōit si gna 3º pōit curā. ibi zª. significat. ibi 3ª. medicie & totū pz. &c̄.

Significat ipsa &c̄. ¶ Ponit signa. & pº in generali. zº in speciali. zª ibi. & cum illo. ¶ Et hec i duas. prio ponit signa apostematis calidi. zº. frigidi. zª ibi. cum aūt. & illa patent. ¶ Medici ne &c̄. ¶ Ponit curā apostematū meri. & pº ca lidorū. zº frigidorum. secunda ibi. consydera q̄d dicitur. Prima in duas. primo ꝓmittit diuersita tē medicinaꝝ que cōpetunt in cura apostematis calidi. Secūdo ꝓsequit̄. zª ibi oportet ut medici ne. Et hec in duas. primo docet curare apostema ta meri p approximata ad extra. zº ad intra. zª ibi. oportet aūt. pª i duas. primo docet sanare p approximationē ad extra. qñ ñ terminaꝝ p sania tionē. zº qñ terminaꝝ p saniationē. ibi zª. et quā doq; est &c̄. prima in tres. prio docet p appro ximata ad extra curā qñ est i ꝓncipio. secūdo qñ ē i augumēto. 3º qñ ē in statu. zª ibi. deinde ad dantur. 3ª ibi. ꝙ si illa ñ ualēt. ¶ Circa illā ptē. deinde addātur ē cōsiderandū qđ Auic. docet in augumēto apostematis calidi. ꝓmiscere ista for tia resolutia cum stipticis sicut armonicuz &c̄. quia iste medicine debēt ire ad locum longiquū & debēt transire p solida mēbra. & iō oportet ꝙ sint potentes i uirtute. ¶ Deinde cum dicit. ¶ Oportet autem &c̄. Hec pars diuiditur in duas. primo docet sanare apostema calidū meri p approximata p intra. qñ iꝑm ñ terminatur p saniationē. zº qñ p saniationē. ibi zª. & cū icipit pª in tres. primo facit hoc qñ ē in ꝓncipio. secun do quando ē in augumēto. 3º qñ ē in statu resu mens equaliter curā que cōpeteret in principio ibi secunda. deide fiat. ibi tercia. deinde addatur Deinde cum dicit. ¶ Et cū incipit. ¶ Prio facit qñ apostema incipit saniari p medicinas sanian tes maturatiuas. zº qñ iā ē saiatū per medicinas erūpentes. ibi zª. & qñ ꝓuenit. ¶ Consideradū ꝙ ꝓme medicine que debēt dari & ire ad locum longinquū & ad solida mēbra trāsire. debēt ēē potētes. & existente apostemate calido cū uelles maturationē debes ad armonicū & bdelliū tran sire extra ponēdo. ¶ Alio modo exponit̄ ꝙ hic cōfundat curā horū appostematū que cōicat in loco pōnis medicaminū. & cōmunicat. qa qñq; ad intra materiā rūpim. ¶ Hec pars medicine hz

duas pres. primo determinat cũra3 calidorũ. z° frigidorũ. ibi secũda. Considera. pria in tres. p° ponit curã hoꝝ apostematũ quãdo sunt in ꝓn°. z° quãdo sunt in augumento. 3° quãdo sunt in statu. ibi z^a. deinde fiat. ibi 3^a. & cũ incipit. pria in duas. primo ponit i cõfuso curã que cõicat calido & frigido. z° i specia. i ponit curã calidi. ibi secunda. oportet. ¶ Consyderandũ ꝙ intentio i curatione apostematũ calidoꝝ meri in principio est cũ stipticis & frigidis. ut cũ reb⁹ sandalatis. cãphoratis succis pomorũ &c̃. ¶ Sed intentio i curatione frigidoꝝ a ꝓncipio diuersificat. na3 aut sũt dura aut ñ. si ñ sunt dura. ponãt empla stra calida stiptica. fca ex bdellio &c̃. & glutine alibat. i. terbẽtina et ẽ idẽ ꝙ glutẽ albotin. et ita ul'r scribi. & ñ albotin Symon. ¶ Si aũt apostema idurẽt trãsim⁹ ad fortiter resoluẽtia. Et ali qñ factis euacuationib⁹ emplastram⁹ cũ rubifi catib⁹ trahẽtib⁹ ad extra materiã sicut in quibus dã aliꝭ apostematib⁹. & p3. ¶ Oportet. ¶ Po nit curã in speciali. & potest contra diuici pars illa. consydera. ¶ Cura q̃ primo ponit. ẽ ꝓ pure repcussiua que cõpetunt in prin°. Deinde. s. i augumẽto qa tunc ẽ mixta itentio repcutiendi & re soluendi. ¶ Deinde addant. s. in pcessu ppe sta tus principiũ. fiat cũ acetosis. s. qñ ẽ inflãmatio Cũ eo ꝙ scim⁹. sicut cũ lacte acetoso ul' rob. ¶ Et nõ acetose. s. si ibi non ẽ inflãmatio. ¶ Et cũ. h° ẽ qñ stat⁹ fit. & dant lenitiua & abstersiua. uir⁹ temanentis a materia q̃ digeritur uel digesta est ¶ Pone farinã orobi ul' ciceris. qa iuuabũt sicita te ad eruptionẽ. Et si uis facere medicinã ad eru ptione3. da. medicamina ubi sit radix lilij &c̃. qa rũpũt apostemata & leniunt. ¶ Cõsydera. pri mo ꝓ sufficienti cura remittit nos ad aliũ locum z°. docet aliq̃liter curare. ibi z^a. & admistra. Et hec in duas. p° docet illa apostemata sanare ante maturationẽ. z°. post. ibi. z^a. qđ si declinãt. p^a in duas. primo premittit in ꝯerali q̃les medicine cõpetũt. z° eas specificat. ibi. z^a Intrinsecus q̃de3 & hec in duas. p° explicat eas que ab intus. z° q̃ ab extra. ibi z^a. s3 exterius. Et ẽ notãdũ qa fit ꝓ maturantia erũpẽtia & exsiccãtia. ¶ Cõsydera qđ quãdoq; ad eruptiõe3. medicie nõ sufficiũt unde tentã o3 iponere. sicut ego ipse fieri precepi homini apostemato in meri frigido apostemate sanioso. ruptũ eni fuit cũ tẽta plũbea. cũ medicie non facerent &c̃.

Iam sciuisti. In solutiõe cõtinuitatis aut ẽ fluxus sanguinis. & uocatur eruptio sanguinis ex meri. aut est sanies. & sunt ꝓua i respectu & uo cantur ulcera. primo g° prime dispositiõis põit curã. z° scđe. ibi z^a quãdoq;. Videt. qđ. A. totũ suũ librũ mẽti habeat uel habuerit. qđ eni nõdũ habuimus diẽ sciuisti. Et h° ẽ scitũ ex sen hac ẽ° de uomitu. qđ ergo scire debemus dicit sciuisti. & hoc multotiẽs ẽ in Aui. toto. p° ergo põit mo dũ medicinaꝝ & modũ exibitiõis. z° remouet dubiũ ibi z^a. q̃is. Dubiũ qđ remouet est hoc dicit qđ nõ debent propelli medicine ad stõachũ ¶ Diceret aliq̃s imo qa cũ trãsierint ad stõachuꝝ & post ad epar. & iterum reuertũt ꝓ uenas ue nientes ab epate ad stomachũ. Dicit qđ q̃is h° sit tamẽ debiles sunt quãdo reuertunt. propter multã actiõem quã mẽbra in illa fecerũt. & ꝓp longã uiã. ¶ Quãdoq; ponit primo causas ul cerũ. z° signa. 3°. curã. ibi. z^a. iam ostendim⁹. ibi 3^a si fuerint patent cause ulcerũ. ¶ Signa. diẽ qđ posuit. s. post in hac sen. singnũ tñ distincti uũ ꝙ uult ponere Auic. ẽ hoc. nam q̃ habet apo stema ledit in trãsglutione a re poti⁹ ut quanta q̃ ut q̃lis. ul' ut acetosa. uel salsa. ul' acuta &c̃. s3 habens ulc⁹ ledit potius a re ut q̃lis. qa ut acuta &c̃. & nõ ut quãta imo res mla & leuis ptrãsit qnq; sine nocumento. Dicit post qđ qui hẽt ulc⁹ propter plagam que precessit. s. quia facta fuit plaga ex incisione cum ferro uel percussionẽ. tunc est prope mortem. z^m. plurimuz. & causa est qa penetrat totum meri cum sit ad. extra. & presu mitur magna. & ideo fere mortalis est. cum tol lat deglutionis actũ. si enim deglutit augẽt & ñ cõsolidat plaga. si ñ deglutit mori t̃ & c̃. et jõ piculũ magnũ est. Cura ei⁹ plana & excusatio quã ponit Auic. &c̃.

Signa cõplexionis. ¶ Determinat supius Auic. de dispõnibus meri. Hic determinat de dispõnib⁹ stõa chi. Et prio oñdit signa naturaliuz cõplexionũ stomachi. z° determinat đ dispõnib⁹ eius ñ naturalib⁹. ibi secũda. stomacho. prima in quatuor. secundũ ꝙ quatuor sunt stomachi natu rales cõplexiones. prio ergo poit signa calide cõ plexionis. z° frigide. 3° sicce. 4° humide. ibi z^a. si gna cõplexionis frigide &c̃. ibi 3^a. & signa com plexionis sicce &c̃. ibi 4^a. & signa complexionis humide &c̃. ¶ Consyderandũ ꝙ stomachum calidũ bene digerere cibaria. põt intelligi duplici ter. uno mõ bñ quoad digestionis formã & h° mõ ei⁹ ñ ẽ bona digestio. cũ talis digestio sit sto machi tẽporali. z° mõ põt itelligi ꝙ bñ digerat. qa sit fortis digestionis. & hoc mõ ẽ ueꝝ. quia cibaria grossa bñ digerit ꝓpter fortẽ & acutam ipsius caliditatẽ. & iõ corrũpit subtilia. quia cõ uertunt in fumũ. ꝓpter forte agens. sicut lig ua pauca multũ sicca in forti igne. et recipit cibaria calide cõplexionis meli⁹. & cã ẽ. nam moderata discrasia naturalis cõseruat a simili. & quia cõ seruatio fit p res gradus equalis. appet ꝙ ista calida debent esse in gradu equalia. digestio uidit

appetitū. quia plus pñt digerere q̃ appetunt. ſ. de cibo. ¶ Conſyderandū q̃ fames ſiue appetitus ad cibū cātur plus a frigido q̃ a calido. & hº ſuppōatur ad preſens. digeſtio aūt a frigido nō fit. ſed a calido. & iō iſti ſunt fortis digeſtiōis & pui appetitus. ꝛ. n. in eis multa fit reſolutio. tñ reſolutio nō ē imediata tota cā famis. ſꝛ potius frigiditas. unđ appetitus magis fit a frigido. uñ ꝛ ex eis mſtū reſoluaf. multū tñ aliūde nutrim ē tū attrahūt ppter caliditatē. ¶ Cōſyderādum qđ Gal. in tegni dicit i ſignis huiꝰ cōplexiō's qđ neq; a frigidis noceſ zm moderatū uſuꝫ. Cā aūt ppter quā Aui. hº nō dixit ē. quia uolebat pone re ſigna ſupta magis a calida cōplexiōe ſtōachi zm ſe ut calida ē. calidus aūt ſtomachus iuuaſ ſ bi ſiſ bus ut calidis. ſꝫ ſi frigidis iuueſ. hoc nō ē zm ſe. ſꝫ aut cū uolumꝰ ad tēperamētū pduce re. aut cū uolumꝰ lapſuꝫ ꝓhibere. ¶ Poſuit pꝰ Aui. ſigna ſtōachi frigidi. & ſunt qa. appetitꝰ. ſ. cibi nō eſt diminutꝰ. & nō dixit bonus. ut dixit ¶ Gal. quia ꝓprie iſte appetitus bonus dici non pōt. cuꝫ digeſtioni nō proportionetur. ē ergo nō diminutus imo additus reſpectu ſue digeſtiue. & hoc ppter frigiditatē cōplexionis. & cibaria leuia digerit. & recipit melius. qa frigide cōple xionis ſunt. ſ. ſibi in q̃du ſimilia. & ſimiliter in telligendū qđ a calidis moderatis iuuaſ. ¶ Po ſuit pꝰ ſigna cōplexionis ſicce. & ſunt ſicientes. eā ē ppter ſiccitatē éxſiccantē humidum. qa ma gis exſiccabile ē. tale aūt humidū eſt ſubtile. Eſt etiā alia cauſa. qa iſti faciliter inflāmaſ. ſunt enim ſicci cū tēperantia actiuaꝝ. & ideo in eis ſima ca loris ē ut ſiccitas. Vnde facilius ſunt apti ab ea dem cā iflāmari. zm. ſtomachū. q̃ habētes ſtoma chū humidū. cū illud calidū q̃ habēt ſit magis acutū. mſtiplicaſ ergo ſitis cōſuetudine eis. ſunt tamē iſti cōtenti pauca potus quātitate. & hoc qa a leui cauſa ſitiꝫ icurrūt. & ideo leuē potū ex petunt. & licet ſepe ſitiāt. ſed aduenit eis muſca ex quātitate plurima. & cauſa ē qa iſti de ſe & ecꝝ natura ſicca appetūt. ſi gº appetunt hūida hoc eſt ppter ſitim. & illa fit a leui cā & iō pau ca cā humiditatē aut potū appetūt. quātū ergo ſupant illa intantū grauāt & nauſeanſ. recipit aūt meliꝰ ſiccos cibos. & hoc ppter naturalē cō plōnē ſiccā eſſe. ¶ Et cōſyderet q̃ dixit recipit cibos plurie ſiccitatis. & đ humido idē dicit. & đ calido & frigido ñ dixit. recipit cibos plurime caliditatis aut plurime frigiditatis. ¶ Et cā ē. quia iſte ſunt qualitates paſſiue. ille aūt actiue. Vnde de intentione magis agēt qđ đ paſſiuis ſic ñ cō ringit. ¶ Dixit q̃ humidi ſtomachi ſitis ē parua. ſ. quia tardi euentus. & qa in ſe pua. qa cū i iſtis nulla ſit cā ſitis. quia nec ſiccitas nec caliditas tñ obtuſa fit ab humido & pp ſimilitudinē ferūt plurimū potū. ¶ Notandū q̃ Auic. derelinquit determinare de ſignis cōpoſitaꝝ complexionum ſtomachi naturaliū. dans hec itelligere ex ſimpli cib⁹. ¶ Conſyderandū q̃ ſtomachus quantum ad extrinſecā tunicā ē calide et humide cōꝓponis magis. ſed q̃tū ad itrinſecā frigide & ſicce cum ſit neruoſus. & iō in ſumma eius naturalis com plexio ad frigidū & ſiccū declinat. quia maior eius tunica frigida & ſicca itrinſeca ē huiuſmōi ut. xº. đ iuuamatis mēbroꝝ a Gal. dicitur.

STomacho ¶ Determinatis ſignis naturaliū cōplexionū ſtomachi. nūc Aui. itēdit ꝓſequi de egritudinib⁹ eius & pº determinat de egritudi bus ſtomachi in generali. zº in ſpeciali. ibi zª. ſi gnificāt ipſam ſitis. pria in duas. pº determiat đ diuerſis ſtomachi egritudinib⁹ & cauſis. zº. đ ſignis diſpoſitionū ſtomachi. ib zª. res ex quib⁹ pª in tres. pº premittit diuerſas egritudines q̃ ſtomacho eueniūt. zº de eoꝝ cāis exeq̃ſ. 3º pōit quēdā cañ cōez ad curā ſtōachi in egritudib⁹ ad dēs quedā. ibi zª & malitia qdē cōplexiōis. ibi 3ª. & ſcias. ¶ Egritudies q̃ poſſunt accideſ ſtōa cho ſicut aliis mēbris organicis ſunt tres i gene re. ſ. egritudines cōplexiōales. egritudies cōes. & egritudies inſtrumētales facte i natura officiali. pº ergo enumerat egritudines cōplexionales & diuerſitates malaꝝ cōplexionuꝫ aduenientiū ſto macho. zº. enumerat egritudines cōes. 3º. enume rat factas i iſtrumētali natura. ibi. zª. Et accidūt ibi. 3ª. & accidit ei ex egritudinib⁹. ¶ Conſyderā dū q̃ Aui. dixit. aut colerica cū ſpecieb⁹ ſuis qa nulla ſpēs colere ē que ad ſtomachū nō poſſit cō fluere. imo quedā ſpecies colere i eo generaſ. ut colera praſſina. ſꝫ poēns ſpecies flegmatis e ūme rauit modos de quib⁹ intelligebat. obmiſit autē aliquē modū flegmatis ut flegma gipſeū. qa hº i ſtomacho inuentionē nō habꝫ. Similiter enume rās modos melancolie poſuit dues mōs ex ſapo rib⁹ i qb⁹ fere omnis melancolie ſpecies cōuenit qa melācolia āt ē acetoſa pura aut acetoſa acris aut pontica. ¶ Et accidūt. ¶ Cōſyderādū qđ egritudo pōt dici cōis. aut ex pte nature in qua fit. & hoc modo ſola ſolutio cōtinuitatis ē mor bus cōis. ¶ Alio mō ex pte aggregationis & cō poſitionis pluriū morboꝝ. & hoc mō apoſtema morbus cōis dicit. ¶ His ergo duobus modis ac cipiēdo morbū cōem determinat de morbo cōi. ¶ Conſyderandū q̃ ſtomachus aut hꝫ ſolutiōez magnā & ſtatim tunc interficit. quia membrum nobile eſt & ꝓncipiū digeſtionis cibi ꝓ toto cor pore quo ablato uita ſtare ñ pōt. ſed ſi ſolutio ſingularis ñ ſit magna & tñ ꝓforet adhuc inter ficit. ſed ñ ſic cito. ſed ſi ñ ꝓforet. uidetur ſentire ¶ Gal. q̃ in itrinſeca tunica facta cum ſit carnoſa poſſit cōſolidari. in cōmento illi" aſſoriſmi ſex

te particu'e. Vesicã inciſam. In quo efforiſmo ẽ auctoritas Hyp. quã Auic. allegat. Dixit aũt dirumpi aut p hoc in. intellexit magnã fore ſolutionẽ continui illius. Consyderandu post q̃ uolũt ſtomachi ñ ſolũ debent habere cõtinuitatẽ eis ꝓpriam que accedit ſecundũ longitudinẽ q̃ uel ſi. debẽt habere ad fixionẽ cõtexturã congruã uniuſcuiuſq; alterius. & hoc inter ſe & oẽs adinuicẽ. & forſan q̃d hec textura ẽ potius pertinens ipſi. ut participent natura officialis membri. q̃ ut participẽt natura mẽbri conſimilis. ſz de hoc nõ ẽ cura. Cũ ergo textura illa elargatur. tũc fit quidã mod⁹ ſolute cõtinuitatis. unde põt ratitas texture morbus ſolutionis cõtinuitatis dici. ſz z^m. aliã cõſyderatiõez põt dici morbus ſitus. ſz quãdo dẽſaẽ etiam põt dici morbus ſolute cõtinuitatis. inq̃tũ una pars alteram denſando cõtinuũ ſoluit. ſicut facit frigidũ ut ſumitur 4° de ſimplici medicina. licet ẽt morb⁹ ſit⁹ poſſit dici. fere eni nullũ ẽ cõſimile mẽbrũ q̃d nõ ſapiat aliquid de natura officialis. ut Aue. z°. col. 3. Consyderãs ergo. A. raritatẽ texture q̃ poſſit poni iter morbos ſolute cõtinuitatis ſtomachi. dixit & que currũt uia eorũ. uel dixit h° ꝓpter excoriatiões & fiſſuras & puſtulas ulceratiuas. Et accidit. Cõſyderãduz q̃d iſte egritudies poſſunt dici creatõis dupliciter. Vno mõ creatiõis. i. a generatiõe inherẽtes & hoc ueritatẽ habere põt. propterea qa ſaltem quãtitas figura & ſitus ſunt diſpões ſtomachi naturales. qa inſunt magis ex principijs generatiõis q̃ ex tẽpore. cũ ꝓprie ſtõachus ex accidẽte nõ poſſit fieri maior uel minor alteri⁹ figure ꝓ ſit⁹ q̃. fit a natura nisi raro. Alio mõ poſſunt dici egritudines creatiõis. i. cõpoſitiõis. ut egritudies facte i natura organica. Propter q̃ cõſyd rãdũ q̃ natura creature põt dupliciter accipi. Vno mõ proprie. & ſic diſtinguit cõtra naturã quãtitatis numeri & ſitus. & ſolũ cõtinet ſub ſe quatuor ſpecies. ſ. figurã. uiã. receptaculũ. & ſuperficiẽ. & hoc modo natura creatiõis nõ ſumit hic. qa falſus eſſet textus Auic. cũ dic. accidit ei ex egritudinib⁹ creationis in quantitate & c. qa ẽ gritudo quãtitatis nõ ẽ egritudo creatiõis. Alio modo põt accipi natura creationis large. ut comuniter ſe habz ad omnẽ naturã officialẽ. & h° mõ ſumit hic. uocant aũt nature officiales nature creationis. & p cõſequens egritudies in eis. qa proprie haꝫ naturarũ põt dici potius creatio q̃ per tranſmutationẽ generatio cũ ille nature ſint figura. q̃titas. numerus. & ſitus. In iſtis aũt ꝓprie cõtrarietas nõ ẽ. aut ſaltẽ non ſicut in q̃litate. & cõplexione que natura cõſimiliũ ẽ. Cõſyderãdum q̃ Auic. tacuit numeri egritudines. qa in ſtomacho morb⁹ in numero addito naturali nõ fit. ſicut fit in q̃titate ſitu & figura. Consideranduz q̃d opilatio fit aut in uijs epatis. i. ab epate ad ſtomachuz. & tũc fit egeſtio ſanguinis & cã eſt. nam ille uene ueniunt a ramis uenarum porte. ut ſupra. p° can. fen. p^a. cũ ergo fit opilatio reuertit ſanguis ad uenas illas. & egredit ꝑ iteſtina. & fit ſanguinis egeſtio. & ẽt fit ſtõachi debilitas cũ ñ habeat nutrimẽtũ. Appet falſitas expoſitionis Alberti qui dicit q̃d intelligit d̃ opilatione uenaꝫ gilbi epatis & rõ qa opilatio concaui facit egeſtionẽ chiloſam. Sed ſermo hic eſt corrupt⁹. qa ignorauit anothomiã uenarũ q̃ ab epate ad ſtomachũ portãt nutrimẽtũ. ſ. ſanguinẽ. & ſunt a concauo. aut fit opilatio in uijs ſplenis. i. a ſplene ad ſtomachũ. qa iter eos ẽ uia que portat melãcoliã ut excitet appetitũ ut ſup̃ de humorib⁹ p° can. fen. p^a. & infra fen. 15. cum g° fit opilatio ibi. minorat appetit⁹. Subdit poſt fit qñq; inflatio cã amborũ. ſ. epatis & ſplenis. d̃ quo facit capſm in hoc tractatu hui⁹ fen. primo ca°. Et malicia quidẽ. Exeq̃t Auic. ad declarandũ egritudinũ cãs & genera egritudinũ. Ad cuius euidẽtiã conſiderandũ q̃. A. ñ exequit ad declarandũ cãs & mõs egritudinũ creature factaꝫ in q̃titate. figura. & ſitu. quia ille egritudines ut dicebat hũt cãs in principijs generationis. ſed exequitur d̃ cauſis malarũ cõplexionũ. & qa in hoc tractabat cauſas male cõplexionis materiales uel efficiẽtes que ſunt hũores currẽtes ad ſtomachũ. aut in eo generati. Et ideo ſimul cũ hoc erũt i generali iueſtigate cauſe apoſtematũ & opilationũ. cũ iſte egritudines ab illis hũorib⁹ fiant. Ex h° ẽt poterũt haberi cauſe egritudinũ ſtomachi factaꝫ in ſupficie ꝓpter illud q̃d diuerſus modus male cõplexionis et diuerſa materia poſſunt eſſe cauſa lubricitatis & aſperitatis in ſtomacho. Exequit ẽt Auic. de cauſis cuiuſdã diſpõnis ſtomachi. quã ẽt ſolutã cõtinuitatẽ ſecundum quid reducebamus. ſ. de cauſis laſſatiõis texture ſtomachi. Non autem exequit de cauſis alicꝫ modoruz ſolute cõtinuitatis quia ſolutiones continuitatis facte a cã extrinſeca note ſunt facte aũt a cauſa intrinſeca cũ habeant pro cã humores ad ſtomachum currentes rodẽtes uel ulcerãtes. erũt tũc note ex determinatione mõꝫ materierũ fluentium ad ſtomachũ. Primo ergo Auic. premittit quandam diuiſionẽ cauſarum male complexionis. declarãs q̃ſi unum mẽbrũ. addẽs quedam. z° exequitur ibi z^a. & quando eſt cũ materia. Conſidera tam̃ q̃ cũ uehementi calore extrinſeco uel intrinſeco commouentur qñq; egritudines ſtomachi. ſicut cũ uehementi frigore cõprimente & denſante. expreſſit aũt magis d̃ calore quia uidebatur forſan magis alienũ q̃d egritudines ſtomachi in calore mouerentur. Et. Hic exequitur. Ad cuius euidentiã conſyderandum q̃d Auic. uolens decla

rare ꝑdictos modos egritudinū ſtomachi de q̄
b⁹ explicite exequit̄.habz prio declarare cauſas
& mos cax.hēt ēt declarare diuerſum modū le
ſionis opationū ſtomaci a ꝑdictis morbis et cāis.
Prio g° Auic.declarat diuerſitatē cax diſpōnuz
ſtomachi predictarū.z° declarat modum diuer
ſum nocumenti a predictis morbis. oñdens qūo
diuerſimode pōt ſtomachus in ſuis opationib⁹
ledi.ibi z⁸.& omnis cōplexio debilitās ſupflue
Prima in tres.prio declarat modos itriſecarum
cauſarū male cōplexionis.& ꝑ conſequens mor
borū alioruz qui ex illis cauſis accidere poſſunt
z°.oſtendit cauſas alterius diſpoſitiōis ſtomachi
de q̄bus exequit̄.ſ.raritate texture.3°.enumerat
modos aliax cauſarū extrinſecax magis q̄ ſunt
cauſe egritudinū ſtomachi.ibi.z⁸.& q̄nq̄ accidit
ſtomacho.ibi.3⁸.& cauſa egritudiuz p⁸ in duas.
p° ponit diuiſionē cauſax materialiū intrinſecax
z°.exequit̄.ibi.z⁸.ſicut effundit̄. ¶ Ad huius ſe
cūde partis euidentiā notanduz q̄ ex diuiſionib⁹
quas premiſit Aui.una ē alia principalior.ut hec
aut qđ materia gerneraī in ſtomacho.aut effun
ditur.& utraq̄ aut ē ibibita &c̄.Secundū ergo
primā diuiſionē.p° oſtendit mos materiex effu
ſarū ad ſtomachū & mēbra a q̄bus effunditur
& cauſas effuſionis. Secūdo oſtendit modos ma
terieruz in ſtomacho generatax cōparans ad mo
dos materietū effuſax.ibi.z⁸.Et plurimū q̄ inue
nitur. ¶ Conſiderandū autē in effuſionib⁹ ma
teriex tria.ſ.mēbra a quib⁹ effunditur materia.
cās effuſionis materiex & diuerſitatē eatū.prio
ergo oſtendit membra a quib⁹ materie fluūt ad
ſtomachū.z°.oſtendit cauſas multas i fluxu illa
ruz.3°.oſtendit diuerſitatē materiex quarundaz
efluētiū & cās.ibi.z⁸.& q̄nq̄ adiuuāt illud.ibi
3⁸ & cauſa i effuſionib⁹. ¶ Mēbra a quib⁹ ma
teria ad ſtōachū fluere pōt.ſunt cerebx.fel epar.
& ſplen.q̄tuor g°.z^m.q̄ quatuor ſūt hēt mēbra.
ibi.z⁸.& ſimiliter.ibi.3⁸.& q̄nq̄ effunditur ad
ipſuz ex epate.ibi.4⁸.& quandoq̄.Et illa pars
¶ Et ſimiliter habz duas.q̄a p° oſtēdit qūo a felle
effundit̄ quādoq̄ materia colerica.z° quedam
declarat.ibi.z⁸.cū prolongaī. illa que declarat
ſunt duo.primū qđ faciūt humores qui fluunt
in ſtomacho p catharū deſcendentē a cerebro &
quā partē ſtomachi pl⁹ ledūt.& quā operatio
nem prius impediūt.z° qūo ē qđ a felle ad ſto
machū colera fluit.ibi.z⁸.ſunt eni quidem ho
mines. Vult dicere Aui.qđ hūores q̄dē a capite
uenientes i ſtōachū pri⁹ corūpūt apetitū.& aliſti
bre.i.bonitatē digeſtiōis.q̄a pri⁹ in ſtōacho in
parte ſuperiori occurunt. Eadem uerba Gal.6°
de regimine ſanitatis illo ca°. Tēpus uere iam.
¶ Cōſyderādū aūt qđ lz a capite ad ſtomachū
materie fluant.raro tamē colera a capite ad ſto
machū uenit.ut Gal.z° de cōplexiōibus. ¶ Cō
ſyderādū poſt.qđ lz a poro felleo naturaliter
colera deriuaī ad ieiunū.in quibuſdaz aūt tranſ
mittit̄ quidaz ſubtilis porus ad fundū ſtōachi.
ut Gal.z° cōplexionū.& infra cū g° por⁹ ille ma
gnus tendit ad funduz ſtomachi aut ille qui ad
ſtomachū uadit ē maior illo q̄ uadit ad ieiunū
tunc contra naturalē conſuetudinem colera ad
ſtomachū trahit̄ & iſto mō debet uerificari ille
textus ¶ Cum dicit.Et plurim ū qđ ad ipſum
effundit̄ ex epate ē colera.& ille ē bonus intel
lectus.q̄a ab epate ad ſtomachū ut plurimum
colera ut quid ſuperfluū tranſit.nō aūt aliquis
aliorum humorum.Sanguis enim qui ex epate
uadit ad ſtomachū.uadit ad nutriēdū nō in mo
dū ſuperflue effuſiōis.uel poſſet legi ſīciaz q̄
id qđ plurimū effundit̄ ad ſtomachū eſt colera
ex epate plus.ſ.q̄ aliquis hūor ab aliis mēbris.
¶ Et cauſa eſt.p° quia epar magis aliquo mēbro
attingit ſtomachū q̄a cū ſuis pennulis multū coo
pitur.humor g° qui i epate ſubtilis ē faciliter p
reſudationē ad ſtomachū ire potuit. facili⁹ dico
q̄ m̄ta melancolia ex ſplene.aut q̄ m̄tū flegma
ex capite.Scđa cā ē q̄a mediāte felle in q̄buſdā
ſibi alligaī.& i omnib⁹ mediantib⁹ uenis rami
ficaī.a uena porte.ut plurimū.ergo humor qui
tranſibit ad ſtomachū erit ex epate.& quia hu
mor q̄ ex epate magis aptus eſt ad curſum &
motu eſt colera.iō maxie trāſibit colera. ¶ Sed
.t.d.imo uideī q̄ a cerebro pl⁹ recipiat materiā
ſtomachus.q̄a ſemp uidemus illū ut plurimum
aggregare flegma.tale aūt diſtillat ſibi a capite
¶ Dicēdum q̄ a capite uenit plus ad ſtomachū
đ flegmate.raro aūt alius humor. Sed q̄ a capi
te plus recipiat q̄ ab epate.hoc forſan ñ uerifica
tur.q̄a caput magis a ſtomacho diſtat q̄ epar.
¶ Etiam quia licet a capite deſcendat materia
plus recipit̄ i ptibus pectoris & oris q̄ i ptibus
ſtomachi.cū illi magis appropinquēt. & q̄a pe
ctoraliū caliditas iuuat ad eliquationē & attra
ctionē flegmatis deſcēdētis. ¶ Ad id aūt quod
dicit̄ in cōtrariū.ex Auic.dico q̄ ñ eſt neceſſariū
q̄ id ueniat a capite.ſed in ipſomet pōt aggrega
ri. ¶ Diceret ēt quis.cū ſtomach⁹ a toto corpo
re poſſit recipe materiā.cur Auic.de hoc ñ dixit.
¶ Dicēdū q̄ ſi a reliquo toto corpore ſtōachus
poſſet materiā recipe.h° ē maxie mediāte epate
unde ꝓnoſticorū z°.13° cōmento ſtomach⁹ conti
nuaī cū omnib⁹ mēbris mediāte epate. & reci
pit ſupfluitates omniū membrox mediāte ipſo
¶ Et quia Auic.fecerat mētionē de fluxu materie
rum ab epate ad ſtomachū.iō hoc intelligi dedit
et p id ēt qđ poſt dicet. ¶ Et q̄nq̄. ¶ Q ūo do
lor ſit attractionis cauſa.nihil ad pns.ſam⁹ tñ
q̄ attrahit. ¶ Et cōpreſſio.i.cōſtrictio. ¶ Et tar
ditas ſ.oblationis cibi. ¶ Et debilitas.i.pauci
tas cibi. ¶ Et ſimiliter paſſiones animales que

mouent ad interiora materiã.aut que interius faciũt iflãmationẽ ſicut triſtitia cogitatio.et ira ¶ Ex quib⁹ ſumit uerificatio eius.quod ſupra ca°.de cura ſincopis facte ab accidentib⁹ anime dicebatur cum in eius cura uomitus p̃cipiebat. ¶ Effundũtur aũt humores uirulẽti i fame pp id qđ ſtomachus uehementer attrahit a mẽbris ¶ Sinũt aũt mẽbra potius ab eis ad ſtomachum trahi ſuperfluos hũores q̃ bonos. Vnde ſen.3ª 1 primi can.tollerare famẽ ſtomachuz putridis replet humoribus. Q̃ndoq; aũt effundit ad ipſuz melancolia i huiuſmodi motib⁹.& hoc eſt cũ ipa habundauerit in corpore.ſz ppter groſſitiẽ & cõ gelationẽ nõ mouetur. ¶ Et cãuſa. ¶ Hic oſtendit diuerſas materias fluẽtes & cãs.habuit aũt hic oſtendere de melancolia & ſanguie.qa đ flegmate dixit q uenit a cerebro.& adhuc de eo dicet. ¶ De colera autẽ multa dixit.Oz g° q oſtẽdat cãs fluxꝰ melãcolie.Et.z°.ſanguinis.porẽs nihilomin⁹ cãs generales i fluxu materiex ad ſtõachũ.ibi z^a.Et cã effuſionis. ¶ Quod membri abſciſto poſſit facere ſanguinis curſum Gal.ſentit.6° de accidenti.& 7°.trap.x°.ca°.& de iteriorib⁹.6° cũ enim ſanguis qui ad mẽbrũ abſciſum cõſueuerat ire in epate ſuperat.oz ul' ad ſtomachũ expelli.& deinde uomitu.uel ad inteſtina & eici p uẽtrẽ. Debilitas aũt expulſiue ſtõachi cã eſt fluxꝰ ſupfluitatũ ad eũ.& aggregatiõis. Eſt eni expulſiua uirt⁹ in mẽbro ad ſuperflua depel lẽda ipſa ergo đbili exiſtente proprias nõ expellit ſupfluitates & alioz recipit.ut Gal'.6ª.de re.ſa. in fine.& z°.de febrib⁹ ¶ Et plurimũ ¶ Iã oſtẽdit Auic.modos materiex effuſax ad ſtomachũ & cãs effuſionis illax. Hic oñdit mõs materiex que maxime generãt in ſtomacho.& p° p̃mittit qđ itendit.z° pbat.ibi z^a .& cauſa in hoc. Secunda pars habet duas.p° pbat qđ dixit.z° remouet dubiũ.ibi z^a.ſed colera ñ generat.p^a i duas ſecũdũ q duas rões adducit.ibi z^a.& itex &c. ¶ In p^a pte Auic.uult pbare q p̃mus humor qui repiat & generet in ſtomacho eſt flegma. Et arguit ſic. Primũ q generat in ſtomacho eſt chil⁹.ſed flegma magis aſſimilat nature chili q̃ alter humor g° Maior cõceditur p oẽs Minor declarat qa cũ chilus ñ pfecte digerit i ſtõacho. notum eſt q ñ cõuertit i naturã ſanguinis nec colere g° i flegma.Et ſic prim⁹ hũor q reperit in ſtomacho ẽ flegma.Dubitat.nã chilus non ẽ nature propinque flegmati.ſed ſanguini. ¶ Ex chilo enim alterato pl⁹ fit ſanguis q̃ alter hũor ¶ Dicẽdũ qđ in chilo ẽ duplex natura potẽtialis per quã ẽ aptus trãſmutari naturali trãſmutatiõe in formas ad q̃s ordinat.& h° mõ chilus ẽ nature propinquioris ſanguini q̃ alteri hũori & qa illa trãſmutatio chili fit i epate.iõ.arguit tõ qđ cũ in epate chilus naturaliter trãſmutat pl⁹ generetur ex eo de ſanguine q̃ de alio hũore Alia ẽ natura chili actualis ſicut ẽ ipſius mod⁹ ſubſtantie.& hoc mõ ut ſenſus oſtendit magis flegmati aſſimilat.prio quidẽ in colore.quia ad albedinẽ tẽdit.z° in ſubã.qa liquiditatẽ habet cũ aliqua uiſcoſitate uel lubricitate.uñ ptiſane ſimilat.ita qđ qdã chilũ ptiſanariã maſſaz uocãt.Similat ẽt ſibi in cõplexiõe.qa ẽ diminute caliditatis lz eni fiat a forti calido alioz mẽbroz calidũ tamẽ mẽbri tribuentis formã chilo ẽ calidũ diminutũ.ut ẽ calidum ſtomachi. Similatur ẽt in alio.qa ſicut flegma p quãdam decoctiõez inperfectã fit flegma.uñ p ulteriorẽ decoctiõez fit ſanguis.ſic & chil⁹.Nõ qđ ueliz dicere chilũ ad ſuũ eſſe nõ habere decoctiõe pfectã qa habz ſicut & flegma naturale ad ſui eſſe.ſz i relatiõe ad pfectiorez digeſtionẽ diminute digeſtionis dici põt.Neq; uolo ſanguinem prius fieri flegma q̃ ſanguis ſic̃ pri⁹ ſanguis fuit chil⁹.q̃ materia ſanguis. Generatio autẽ naturalis humoz ſaltẽ ſimultanea ẽ.ſicut ergo quia alia forma eſt flegmatis a forma ſanguinis.ideo alie ſunt diſpoſitiones ppinque generationi flegmatis & ſanguis. ſi ergo ſimul generantur.unum impoſſibile eſt fieri prius alio licz autẽ hoc aliaz habeat diſcuſſionẽ.Cũ ergo chilus ſimiletur i actu flegmati.cõtigit q cũ eius i ſtomacho nõ compleẽ digeſtio q ad naturã accedat flegmatis non autẽ colere ſanguinis & melancolie.& hoc Auic.intendit. ¶ Et itex. ¶ Aſſignãt hic Auic.aliã cãz.& dicit qđ ſtomach⁹ nõ habz colerã que lauet ab eo flegma & crudos hũores.ſz iteſtina habẽt illã. ¶ Conſyderandũ q flegma id qđ i ſtõacho repitur nõ ẽ flegma naturale.ſicut flegma qđ i uenis repitur.ſz ẽ flegma alterius modi.qa ẽ naturale habẽs ſubſtantiam mucilaginoſam.& qñq; aquoſam & uitreã. ¶ Sed dubitari cõtingit qa Auic.poit q ad ſtomachũ ñ effundit colera ſicut ad iteſtina. hoc aũt uidet cõtrariũ eius qđ ipſe ponit.i ſen. i5ª .p° c°.ubi loquẽs de felle dicit.et hz orificiũ & meatus ad ptem ſtomachi. Idẽ uidet ſentire Raſiſ.tractatu p° Almãſoris.c°.đ forma chiſtis fellis. Idem ẽt Haly.theorice 3°.Idem Auer.p° ſui colliget. ¶ Oppoſitum uult Auic.hic.et p° can.ſen.4ª.ca° đ iuuamentis uomitus.ubi ſic dicit.ipſe ſtomachus ñ habet qđ ipſum mũdet.ſic inteſtina habent colerã.Et ẽ ſententia Gal'.5° đ iuuamentis mẽbrorũ.& ratio ſua qa timebatur ex curſu colere ad ſtomachũ feſtinatio exit⁹ cibi a ſtomacho anteq̃ digereret. ¶ Dicendũ ad hoc dubiũ dupliciter.primo qđ i plurib⁹ a felle ad ſtomachũ ñ tranſit porus felleus.ſed in q̃buſdã ſic.& hoc in paucis.Et iõ dixit Auic.ñ effundit in plurib⁹ diſpõnibus &c̃. ¶ Vel aliter reſpondendũ qđ ſi ad ſtomachũ effundit colera.ipſa ñ effundit niſi ad fundũ eius.ipſa ẽt & ſi effũdat

ē pauca.qđ aūt fundaē ad fundū anothomia mō
ſtrat.Et ē ſententia Raſis & Auer.locis prealle
gatis.Et ē ēt pauca.quia porus ille ſubtilis ē.in
cōparatione ad eū qui uadit ad inteſtina.immo
qñ ille porus ē magnus qui ad ſtomachū uadit
& multa currit colera.fit periodicus uomit⁹ co
lere omni die.ut dictum fuit auctoritate Gal⁹ z°
de complexionibus. Cā autem propter quā il'a
pauca colera uadit.ſecundum quoſdā ē ut z^m
qd ad elaborationē cibi auxilieē.qa ergo colera
illa ē pauca.& qa uadit ad os ſtomachi inferi⁹
nō pōt expurgare ſtomachum abſtergendo eum
a ſuis ſupfluitatib⁹ in ptib⁹ ſuperiorib⁹.Cauſa
aūt quare illa pauca colera tendit ad ſtomachi
fundū nō aūt ſuperi⁹.ē multa ſtomachi ſenſibi
litas in ſuperiorib⁹ ptib⁹.unđ ex quocū q; coleē
fluxu euen'ſſet nocumētum.ēt qa circa iferiora
ſtomachi fit digeſtio.ut infra Aui.ca° de cura
corruptiōis digeſtionis.& hinc ceſſant obiecta.
¶ Dubitaē poſt.nā Aui.dic qđ inteſtina habēt
qđ ea lauāt.Vnde min⁹ de flegmate in eis repiri
deberet.ad ſenſuz aūt uideē apparere cōtrariū
Et Raſis.ponit libro prio ca° de fōrma inteſti
noꝝ.qđ repiē in eis uiſcoſitas quedaz ſicut ſta
gnatio.ēt ex multo flegmate eoꝝ uidemus ī eis
generari uermes quoꝝ materia ē flegma. Reſ
pondendū uno modo qđ nō omnia inteſtina ha
bēt.illud qđ ea abſtergat.ſz habent illud graci
lia.ut ieiunū.& ideo in eis minus repiē flegma.
imo ſemper quaſi uacuū eſt.ppter coleraz que
ibi currit.iō ieiunuz dicitur. ¶ Vl'aliter.qđ du
plex eſt flegma in inteſtinis qđdam in eis fixuz
adherēs.factū ad utilitatē & iuuamētuz.& h°
flegma plus ē inteſtinis q̄ ſtomacho.Eſt eniz in
eis.tanq̄ ſtangnatio ī uaſe.ppteria qa p inteſtina
currunt multa ſupflua.ne g° ledanē oportuit eo
rū ſupficiē tegere cū re q̄ ad lubricitatē tēdit.&
hec ē illa uiſcoſ tas que ē ſicut gluten.unde ī prin
cipiꝝs excoriatiōis incipit apparere.ſz hac defen
ſione & tutela nō eguit ſtōachus.imo ipediuiſſz
eius digeſtionē.Aliud aūtez ē flegma ſuperfluū
magis factū ex chili corruptiōe.aut catarroꝝ de
ſcenſione.& hoc magis repitur in ſtomacho q̄z in
inteſtinis ppter dictas cauſas qđ ē ſciendū p hoc
qđ dicit.Sz colera &c̄ Diceret forſan qs.hec co
lera q̄ abſtergit inteſtina unde uenit ad ea āt ne
generēt in eis. ¶ Reſpondz Aui.ꝙ colera nō ge
neraē in inteſtinis niſi raro.forſan in quibuſdā.ſz
ut plurimuz uenit ad inteſtina ab epate.colera tñ
pōt in ſtomacho generari. ¶ Conſyderandū qđ
nec in ſtomacho nec in inteſtinis colera uera genera
tur.ſz mōi colere.& colere nō naturales.Cū aūt
cā efficiēs cuiuſq; modi colere ſit fortis caliditas
qa colera calida eſt & ſicca.nō pōt aliquis coleri
cus humor in inteſtinis generari.& hoc ppter co
rū frigiditatē.ſunt eniz frigida đ ſe qa neruoſa
& rōne uiſcoſitatuz illaꝝ ſunt etiā frigida.q̄a re
mota a fonte caloris.quia a corde.ſunt etiam fri
gida.qa ñ ſunt cōplexa a mēbris multe calidita
tis.ut ē epar & alia q̄ ſtomachū mḟtū calefaciūt
& ideo colera in eis nullo mō generari pōt.ſed
ſtomachus cū hēat fortē caliditatē adurendo ci
bū aliquē.generat ex eo rē calidā & ſiccā.que p
pter ſimilitudinē ad colerā dici pōt colera.ñ ſo
lum aūt ex cibi inflāmatione generaē ī ſtomacho
colera.uerū ēt ſecundum alios modos dictos ab
Auic.ſupra primo can.ca° de humoribus.Gene
raē eni in ſtomaco colera praſſina ex aduſtione
colere uitelline.ſicut ēt ſenſit Gal⁹ z° pnoſticoꝝ
ca° đ uomitu.& z° de cōplexionibus. Generaē
ēt in ſtomacho colera ẓinaria ex praſſina. ¶ Al⁹
aūt contingit ꝙ in inteſtinis poſſit eſſe ſic fortis i
flāmatio & aduſtio.ut contingit q̄ñq; i eriſipila
inteſtinorū ꝙ in eis poſſet generari colera.& h°
uoluit Auic.cū dixit.niſi i q̄buſdā. ¶ Et q̄ñq;.
¶ Inueſtigaris cauſis materialibus egritudinū
ſtomachi.que ex fluxu fiunt. Inueſtigat hic.A.
cās cuiuſdā diſpōnis ſtomachi de qua ſupra di
xerat.Eſt autem illa diſpoſitio raritas texture
ſtomachi.& primo facit h° .z° reaſſumit cauſas
egritudinū ſtomachi addens quaſdā extriſecas
cauſas.ibi z^a.Et cauſe egritudinū. ¶ Ex q̄ hēē
ꝙ cibi paucitas ē cā nocumēti in ſtomacho.pp id
qđ ſtomachus uehementer adunaē ſuper eo.& &
illud exiccat. ¶ Et omnes. ¶ Perquiſitis cauſis
egritudinū maxime cōplexionaliū ſtomachi.erat
conueniēs oñdere modū ſecundū quē ſtomach⁹
in ſuis egritudinib⁹ ledit ī ſuis opationib⁹. Et
primo facit hoc.z° enumerat quoſdā alios mōs
egritudinū p'accidēriū ſtomachi.ibi z^a. & q̄ñq;
accidūt ei.prima in duas.prio in generali oñdit
qūo ſtomachi opationes ledunē a malitia cōple
xionis.z° enumerat modos'leſionū opationis ſto
machi.ibi z^a.& nocumenta. ¶ Conſyderanduz
ꝙ mala cōplō calida & frigida relate ad opatio
nes ſic ſe hñt ꝙ caliditas ē cā corruptiōis opatōis
frigiditas aūr ē cā diminutiōis & ablationis .&
h° habet maxime ueritatē in operatiōib⁹ q̄ ſunt
receptiōes uel paſiōes.ut ſunt imaginatio memo
ria.& cerebri uirtutes receptiue.ſz h° poſſit ue
rificari iu uirtutib⁹ operatis ſtomachi.ut dige
ſtiua.retentiua.exemplificādo.& adhuc nō ī his
omnibus uerificaē. Cauſa autem huius eſt.naz
in operarionibus dictis conſyderam⁹ opationē
ut operatio eſt. Conſyderamus ēt ut naturalis
eſt.tūc ergo fit corruptio ī opationib⁹ iſtis.quā
do operatio ut operatio ē permanet uel intendi
tur.& ut naturalis ē non pmanet.uerbigratia.i
cibo qui ī ſtomacho ad effumationē peruenit.re
manet operatio & alteratio.imo intendiē.non tñ
illi alteratiōi cōiuncta ē naturalitas.& iđo uocaē
cibus corruptus.Similiter in operationibus cere

bri uerbigratia. qui imaginat ea que nō sunt. uel iudicat ut nō debet. imaginationē ut ē absolute imaginatio & iudiciū ut absolute ē iudiciū hēt. sz nō hz has opationes ut bone sunt. Sz tunc cib⁹ i stomacho ē digestus diminute qñ alqd hēt de alteratione & naturalitate. tūc ēt imaginatiua ē diminuta qñ aliqd pax imaginat hō & bñ. aut quando difficulter fit imaginatio & bene. & sic in aliis. ¶ Vlteri⁹ ē consyderâdū q̄ opatio ut opatio est. fit a calido mēbri ut aūt. naturalis ē fit ab eo ut naturale & proportionatū. Mēbra ergo absolute faciūt operatiões p calidū. sed faciūt eas ut naturales per naturalitatē & proportiōem. si ergo cōparemus calidū & frigidū illis mēbris. sic erit qđ frigidū cōtrariat calido ut calidū ē. & sic erit frigidū illis mēbris qđ frigidus cōtrariat calido ut calidū ē. & calido ut naturale ē. & p cōsequēs opatio ut opatio ē. diminuitur etiam ut naturalis ē. & hec ē dicta opatio diminuta siue sit transmutare aliqd. siue sit pati & recipere. stomach⁹ ergo pax infrigidat⁹ sicut perdit gradū sui caloris. sic & de naturalitate pdit. Alterās ergo cibū paucā in eo facit trās mutatiōez & paucā ut naturalis ē si aūt plus intendat frigus āmouēs naturalitatē calidi. & calidū ipsuz aufert. oio operatiōez. Si aūt comparem⁹ calidū istis mēbris. calidū cōtrariat ut naturale. nō aūt ut calidū. & iō cōuenit cū calido ut est faciēs operatiões absolute. nō aūt cōuenit cū eo ut ē naturale. & iō facit pmanere. aut augz operatiōez ut opatio ē. sz ledit eā ut naturalis ē & hec ē operationū corruptio. sicut uerbi gtia. calida cōplexio inaturalis i stōecho fortiter agit in cibū. sz qa nō ē cū eo naturalitas iō nō inducitur cū eo forma uel naturalitas chili. ¶ Sz. t. d. statiz. g⁹ in corruptiões semper ē nocumentum qđ ē diminutio. qa uirtus & proportio nō. ē ablata sz diminuta. lz ergo actio ut actio sit intēsa tamen aliqua ē ibi naturalitas. ¶ Dicēdū quod forsan ē uerū. Nō enī imaginandū ē cum dicim⁹ operation ē corrūpi. qa totaliter a naturalitate recedit. sicut cū dicim⁹ cibū conuerti i fumū nō est intelligendū qđ totus uel totaliter cōuertatur in fumū. ¶ Vel aliter dicendū q̄ cū uirtus nō sit imediatū operans. sz q̄litas siue caliduz. quando calidū ē excedens attingit imediate obiectū. & p mutat illud ultra id qđ requirit & aliter q̄ uirtus requrat. iō nihil de naturali dispositione in obiecto inducit. ppter illud q̄ instrumentū nō regulat a uirtute. sz qñ calidū ē diminutū. sic ipsuz diminutū ē. sic uirtus est debilitata. Vnde adhuc subiacet domio uirturis. ut sicut ipsuz diminute alterat materiā. sic diminuta naturalitas inducit qñq. aut omnio debilitat uirtus & ipsuz calidū. & tunc ē opatio ablata. qñq. aūt taliter debilitat calidū a frigido. q̄ licz agat illud tñ qđ inducit nō est cōueniens, ut disponat ad receptionē naturalitatis. & ideo cib⁹ qñq. corrūpitur a frigido. sic. uer. gz. qñq. multū ē debile calidū naturale ex frigido. unde nō sic pōt alterare ut aliqua naturalitas fiat i cibo. nec sic ē debile calidū naturale ut nihil agat sz agit. eius aūt actio q̄ debilis ē erit ebulitio. unde fit accetositas. & ad sūmuz pōt dici q̄ actio inq̄tū ē actio intendit. siue remaēat aliquid naturalitatis in cōplexione. siue auferatur. aut actio aut opatio q̄liscunq̄ sit cū ē presens siue sit magna siue sit pua & nō correspondz sibi naturalitas actiōis uel opationis. tunc ē corrupta operatio. Actio enim uel operatio diminuta ut operatio potest reponi in genere diminutionis. si illi dimunitioni correspondet diminuta naturalitas. & in genere corruptionis. si ibi non correspō det naturalitas. uerbi gz. Aliqs parū uel debiliter imaginatur. si ergo sibi correspondet naturalitas imaginationis secundū id. ut quia licet pax. tam bene. tunc ē opatio diminuta. sed si male. tunc ē corrupta. Et ideo illi qui dicunt calidū facere operationē pmutationū. & frigidū diminutionē uel ablationē. quia frigidū ē quietās. calidū aūt mouēs. sed pmutatio cōparat motioni. & diminutio & ablatio quieti. ñ satisfaciunt complete ad intellectū. frigidū enim ut frigiduz semper quietat. & plus frigidū plus quietat. ¶ Calidum aūt ut calidū semper plus mouet cū addit. et iō calidū nūq̄ posset. eē cā diminutionis opationū. nec frigidū cā corruptōis. Oportet ergo causas hax diuersitatū sumere ex diuersitate & cōueniencia. que cadit inter uirtutē & suum organum qđ ē calidū. ¶ Consyderandū aūt ea que dicta sunt habere ueritatē qñ isti modi nocumētox fiunt p malitiā complexionis pure aduenientis mēbris. nō aūt uerificatur qñ huiusmodi nocumenta fiunt ppter materias aduenientes uirtuti integre sane cū sua caliditate ināta. frigida autē materia pōt esse cā nocumenti qđ est corruptio qñ aduenit uirtuti sane & caliditati ñ ledēs. eā nec sui organū ut supra dicebat Auic. prima fen illo ca⁹. has opationes. Vnde ibi. q̄ si aliquis dixerit. unde fantasia alba &c. ¶ His ergo consideratis cum uirtus retētiua stomachi indiget calido. primo ut uirtus anime. z⁹ ut retentiua. qa oportet ut moueat trāsuetsales uillos secunduz modū & formā compressionis bñ factā. ut. A. sup̄ c⁹ đ uirtutibus ministrātibus attamen calidum eius ē calidū proportionatū. & iō debilitādo uirtutē pōt inducere nocumentū diminutōis licet enim tunc sit calidū. tñ quia defecta ē uirt⁹ nullā pōt facere retētionē. Omnis ergo complo dominās facit nocumentū in omni uirtute & operatione. propter id quod operatio omnis est cū ꝓportione & tēperātia. licet una uirtus egeat magis una q̄litate q̄ alia. ¶ Et consydera qđ

dixi mea dicta uerificari in operationibus que fiunt p alterationē obiecti uel receptionem. qđ aūt caliditas cū colerica materia sit cā diminuti onis in retētione ñ est dubiū. cū colera pungēdo ante tēpus cogat expellere. Et dixit post qđ ex omni re cui⁹ mora plongat in stomacho. accidit euaporatio. i. ebulitio generatiua humorum. s. corruptorū. & ñ ē aliquod ita uaporosū ut fru ctū⁹. ¶ Dubitat aūt quis. res uaporose i nostro corpore nō sunt nisi res uētose a quibus uapor uētosus generat. uidēt aūt res plures uaporo siores q̄ fructus. sicut fabe. orbitionē enim ex ex sabis factā si trib⁹ coquas dieb⁹ ñ. ē tibi pos sibile ut eius inflationē remoueas. Hyp. prio re. acutoꝝ. Et Auic. infra primo ca⁰. 5⁰ tractatu. fa seolos & lentes inter cibaria uaporosa qa inflatiua enumerat. Item apiū uidet magis uaporo sum cū ad caput mouēdo uapores nocumentum inducat. unde pōt cōmouere epilpiam. ut supᵖ p⁸. fen. capitulo de causis mouentibus epilepsiam. ¶ In oppositum est Auic ¶ Consyderandum qđ aliquid potest ꝺici uaporosum dupliciter. uno modo effectiue. & h⁰ modo res calide leuis caliditatis sunt magis uapꝺrose q̄ fruct⁹. aut a lia res. Alo mō pōt dici res uaporosa materia liter. Et hoc dupliciter. Nam res dicit uaporosa aut a uapore grosso & moto uel cōclusō. sicut h⁰ mō fabe faseoli sunt uaporosi. ¶ Aut res dicitur uaporosa qa absolute apta subici uaporationi. siue uapor eius sit uapor uentosus mot⁹ siue nō Nō ergo uult dicere Auic. qđ fructus sunt magis uaporosi. i. uētosi. differt enī rem esse uentosaz & uaporasam. cū uentus sit uapor mot⁹. uapor aūt de necessitate sit uentus. Intelligit g⁰ Auic. qđ nihil. ē adeo uaporosuz ut fruct⁹. cū res pos sit cē apta euaporatiōi dupliciter. aut p ebuli tiōem. & illa sunt q̄ euaporāt cū generatione maloꝝ humoꝝ. aut ꝓpter simplicē cōuers ōem infumū & uētū. & illa nō sic euaporāt sic uinū quoniā ē uaporosior res qa ē res apta stati con uerti & effumare. ¶ Vult g⁰. A. qđ nihil natura liter per ebulitiōez generatiuū corruptoꝝ hūoꝝ aut aptoꝝ putrefactioni ē adeo uaporosum ut fructus. & iō hoc qa pp eoꝝ indigestaz aquosi tatē staraz ebulitiōi subiacent adueniente calido stōachi. aut calido uenaꝝ & epatis. si stomachī transeunt. Vnde Isaac in dietis ꝑticularibus 4⁰ ca⁰. blasfemans eos. cum o in corruptiōez & putre dinē mutant. & iflatio & rugitus ab eis generat & Gal. z⁰ al'mētorum de eis loquens. quecunq̄ aūt humida consistentijs sunt corrūpunt. &. A. p⁰ can. fen. 3ª. c⁰ de regimie cibi & pot⁹. loquēs de fructibus oīs res que sanguinē aquositate in plet que in corpore ebulit. sicut succus fructuū extra. Iz ea hora iuuamērū prestet. ipsuz tamez ad putrefactionez parat. & similiter id qđ san guinē implet crudo. humore. & mixta ibidē pōit ad hāc sentētiā et 4⁰ can. ca⁰ đ cura putre. i gene rali. Et omnes fruent⁹ nocēt febriēti cuz ebuliti one sua. & corruptiōe sua i stomacho. Est g⁰. A. intentio qđ nihil ē adeo uaporosuz. s. materiali ebulitiōe que fit per ebulitionē geneatiuā corru ptorū humorū ut fructus. & hec ē eius intentio ¶ Inde aūt soluunt contraria. ¶ Et quandoq̄. ¶ Hic Aui enumerat quosdaz alios mōs egritu dinū stomacho euenientiū. & p⁰ enumerat quas dā egritudines q̄ eis insunt ex causis preter natu rā. z⁰. enumerat quasdā dispositiones q̄ insunt sibi ex quadā sibi naturali dispositiōe q̄ ē nimia sensibilitas. ibi. zª. Et stōachus. Prima in duas. p⁰ enumerat quasdā egritudines. z⁰. q̄daz alias ex illis cōsequētes. ibi. zª. qñq̄ pducit. hec. zª. ha bet duas nā. egritudines que consequunt hec no cumenta stomachi sunt p coitatez. mēbra alia q̄ stomacho plurimū coicant sunt cerebruz & cor. p⁰ g⁰ ostendit ad que cerebri nocumēta p ducat stōachi passio. z⁰. ostendit ad q̄ nocrmēta cordis. ibi. zª. Et multos. ¶ Circa hanc partē consyderā dā qđ materiā uocat Auic. cōuersaz ad uentosita tē que nō caliditate uł frigiditate nocz. sed alia q̄ cūq̄ qualitate aut acuitate & ꝓpria mali in. Ista ergo materia i stomacho existens. cū ē debilis. qa nō ita fortis & potens ut faciat peruenire ad sin copiz. facit pringere ad cōturbationē & estuatio nē. & saltuz. & tremorē. s. infirmū ut nō uno lo co quiescat ꝓpter materiā que existēs in pellicu lis stōachi pungit & mordicat. unde s t cā horuz accidentiū. & si ipsa existat potētior facit accide re syncopiz & illa accidentia uocant ab Hyp. 7ª. pticula Alices & osstratōes & rigores. ut cōmen tator dicit. sunt alices in ifirmis cū nō in uno sta tu maneat iacendi. sed đ uno situ i aliū murātur. hoc eis ideo contingit. quia quosdā humores noci uos hēnt i ore stōachi. uult g⁰ cōmētator. & hic Auic. ꝙ Hyp. p alices que ponit intelligat estu atōem & cōturbationē factā ex humorib⁹ colle ctis in ore stomachi uel pelliculis ei⁹ ñ potētib⁹ facere syncopim. sed hec accidētia in quorū remo tione uinū ad mediū mixtū iuuat cōfortādo. ab stergēdo. & lauando stomachū. & hec sit exposi tio illius dicti Gal. ibidē. quia nullus intelligit cōmētū illud nisi Auic. ¶ Contra. quia uinum cōmixtum debilitat stomachū. ergo &c̄. de regi gimine acutorū cōmento. zȝ⁰. & 34⁰. Dicenduz ꝙ cōmixtum cū supflua aqua est uerū. uel ē ibi sermo specialis alius ab hoc. ¶ Et stomachus quidem. ¶ Pātet totū usq̄ ibi. Et hinc. ¶ Consi derādū ꝙ homines hñt os stomachi debile. qa sensibile. aut qa resolubile. Illi ergo qui habent os stomachi resolubile ex nimia repletione ꝯuā tur. ūde uirt⁹ fatigatione resoluit. aut qa nimio replet uio. aut nimio utit. coytu. uñ ēt resolu ūt

qa coyt⁹ debilitat ſtomachũ multũ.& maxime qñ os ſtomachi reſolubile eſt ut ſummi poteſt. a Gal.ç° de regimine ſanitatis in fine. ¶ Et dico ꝓpter ſtomachi debilitatẽ.uñ cerebrũ cũ patiẽ epilẽiam & ſpaſmũ incurrere poſſet.& ſimiliter illi q̃ habẽt ſtomachũ nimis ſenſibilẽ. quia ex leui aggrauatione multũ ſentiunt. ¶ Vnde patiunt̃ & reſoluunt̃ cũ ſenſu & dolore ſicut illi reſolui poſſunt ſine dolore.& iõ eadẽ nocumẽta poſſũt incurrere.& iſti euadũt multociẽs uomitu.dicit Auic.poſt.uomitu porino aut uiridi &c̃. ¶ Et cã eſt qa materia illa attrahit̃ ꝓpterque hemẽtiam doloris.aut qa ſunt illi q̃ hñt ita ſenſibile os ſtomachi.colerici excarnati in qb⁹ nerui ſunt mſtũ diſcoopti & mũdati ab humiditatib⁹ eos tegẽtib⁹.& iõ qa cõtinue ꝓpter multã ſenſibilitatẽ attrahit̃ ad ſtomachũ corrupt⁹ humor q̃ cõuertit̃ qñq̃ in colerã praſſinã.& qñq̃ poſt id i eruginoſam que mota in ſtomacho facit ſpaſmum. ꝙ ſi uomãt ceſſat ſpaſm⁹ & epilepſia.ut etiam ponit Gal.iç°.terapen.in fine.& i cõmẽto illius affo.quinte particule. ¶ Et qñç multa repletio ¶ Cauſa eſt.qa ꝓpter caliditatẽ ſtomachi i multa repletione fit euaporatio ad caput.et caput cõpatiẽs ſtomacho recipit.& iõ ſubeth patiũt̃.& ſic cadunt qñq̃ in melancoliam colericam.& hoc qñ illi uapores ſunt acuti mordicatiui de genere colere q̃ i capite retinẽt̃.& iõ nocẽt opationib⁹ ei⁹ & fit melãcolia colerica.& qñq̃ fiũt ſomnia corrupta. ¶ Et ſcias. ¶ Ponit duos can. ¶ Conſyderãdũ aũt ꝙ in plixis ſtomachi egritudinibus ꝓp multos motus uomit⁹ & ſolutiones que ibi accidũt.& ꝓp extenuationẽ uilloꝝ ſtõachi.& defectũ ꝑ malitiã nutrimenti contigit uillos ſtomachi laxari ſicut qñq̃ id contingit ꝓp tractũ multaꝝ materieꝝ ad ſtomachũ. ¶ Et ex nocumẽtis paret. ¶ Ponẽs Auic.malã ſtõachi cõſtitutõeꝫ d.c̃ ꝙ ex nocumẽtis malis i creatõe ẽ ut ſit caput frigidũ paratũ euẽtui catarri.et ſtõach⁹ calid⁹. ¶ Non aũt fecit mẽtionẽ d cõſtitutõe cõtraria ſtomachi.i q̃ caput ẽ calidũ & ſtõac⁹ frigid⁹ apt⁹ recipe reuma calidũ.uñ & cũ ifrigidãtib⁹ medicari ñ patiẽ. ¶ Dubitaẽ q° q̃ ſtõachi cõſtitutõ deterior ẽ.an illa in qua eſt ſtomachus calidus & recipit frigidũ reuma. An illa in q̃ ſtomachus eſt frigid⁹ & recipit calm reuma. ¶ Et uẽ ꝙ utriuſq̃ ſit eq̃lis malitia. ¶ Ad eandem.n. diſpoſitionẽ qualitatiuã ꝑ quã opatio ledit̃ uidetur ꝙ ueniat ſtõachus calidus remiſſus a reumate frigido et ſtõach⁹ frigid⁹ ſ̃miſſus a reumate caſo. ſicut idẽ ẽ mediũ motus frigidi ad calidum .& calidi ad frigidũ.ſic ergo eadẽ mala cõplexio acquirit̃.ergo uidet̃ qđ idem ſit modus leſionis opatiõis.& eq̃le nocumẽtũ. ¶ Ampli⁹ quẽad modũ ſtẽachus calidus recipiẽs frigidũ reuma. nõ patiẽ mediçari per dyacalamẽtũ. dyatriton pipereon.dyaciminũ.ſic ſtõach⁹ frigid⁹ recipẽs calidũ ruma.nõ patitur medicari cuꝫ rebus ifrigidantib⁹. ¶ Secũdo uidet̃ qđ diſpoſitio in qua calidus hũor recipit̃ in frigidũ uẽtrẽ ſit đterior qa nocumẽtũ corruptiõis digeſtiõis ubi in ſtõacho uidet̃ eſſe deteri⁹ q̃ nocumẽtũ diminutiõis ſꝫ colera cadẽs in ſtomachũ p° corrũpit digeſtionez.qa calidũ p° facit nocumẽtũ qđ ẽ corruptõ flegma aũt prio facit diminutiõez qa frigidũ.ẽ frigiditas aũt p° diminuit digeſtiõez ut declaratũ ẽ ſupra. ¶ In cõtrariũ uidet̃.Aui.q̃ nocumẽta mala enumerans ſolũ de illo facit mentiõem ſicut de peiori oſtendens cure difficultatẽ &c̃. ¶ In contrariũ ẽ Gal.ç° de re.ſa.p° ca°.tẽpus uero traſire.&c̃.ubi diẽ horũ dominiũ utrorũq̃ expertus ſum.ſemper difficili⁹ tẽptabili exiſtẽte altera zᵐ ꝙ in uẽtrẽ calidũ frigidi & flegmatici hũores ferũt̃. ¶ Dicẽdũ qđ diſpoſitio aliq̃ altera deterior põt dici.aut ex parte actualis nocumenti operationũ.aut poſſibilitate ꝑ impoſſibilitate curatiõis.differunt aũt hi mõi malicie diſpoſitionũ.qa repit̃ morb⁹ actu uehemẽti⁹ ledẽs opatiões & curã melius portat.& morb⁹ min⁹ actu ledẽs & curã ꝑ eius recipit. ¶ Q uẽadmoduꝫ exẽpluꝫ põt ſummi ab Auic.ſupra p° can.ç°.de humorib⁹.qđ melancolia facta p aduſtionẽ ſubtilis partis melancolie peior eſt in ledẽdo & diſſipando mẽbra.ſi tñ auxiliuꝫ preſto fuerit cito medicatiõez recipit.ſꝫ que fuerit p aduſtionẽ melãcolie groſſe tardius ledit & dificilius curationez recipit.& plurima circa h° poſſent haberi exẽpla ¶ Dico g° ꝙ ſi has diſpoſitiões cõpemus in nocumento opationũ.tũc ponam⁹ ꝙ operatio que ẽ digeſtio ſtõachi põt ledi aut p qualitatẽ.aut p cotpulentiã & ſubſtantiã materieꝝ effuſarũ ad ſtomachũ qñ ſe cõmiſcẽt cib. ¶ Siqdeꝫ loquamur i primo nocumẽto tũc per rõeꝫ predictaꝫ poſſet teneri ꝙ diſpoſitio utriuſq̃ eſſet equalis malitie. quia ad equalẽ malaꝫ q̃litatez aduenĩũt reliquis ſtantib⁹ paribus. ¶ Si autẽ eſſet aliqua diuerſitas in aliquo eſſet imaginabilis tribus uiꝫs. ¶ Vna uia ſi quis mẽte cõprehenderet ꝙ ſtõachus frigidus plus alterat̃ a colerico humore q̃ ſtõachus calid⁹ a flegmatico. ¶ Et hoc p° ꝓ rõeꝫ coẽꝫ calidi & frigidi. qa calidũ ẽ plus actiuũ q̃ frigiduꝫ.ut ç°.đ accidenti & morbo pel⁹.c°.licet medicus cõſyderando pparationẽ quã facit i ſtõacho calidũ frigido actiuo q̃ prepatio ẽ rarificatio.ſicut frigidũ indiſponit condenſando.dicat ꝙ calefactiõis & ifrigidatiõis tẽpus ẽ unũ.ut Aui.p° can.fen.4ª. c°.5°.& Gal.7°.terap. ¶ Secundo ex rõe ꝓpria hoꝝ hũorũ.naꝫ colera aptior ẽ ad penetrandũ & pmutandũ ſtomachuꝫ q̃ ſit flegma.ꝙ ſui uiſcoſitate adheret. ¶ Secũda uia ẽẽt cõſideratio abſoluta ſtõachi cali di.lꝫ ſit in eo flegma.& ſtõachi frigidi licicet ſit in eo colera.ſi eni perſentia hoꝝ

humoꝝ ñ trahit ad diſpoſitiõez contrariã ſper
naturã.ſed hoc nocumentũ qđ ꝓuenit circũſcrip
tis corporib⁹ humoꝝ.ſic in ſtomacho frigido ha
bente colerã per frigiditatẽ.ly forſan nõ ſit tãta
frigiditas quãta ſi colera nõ eſſet.& nocumẽtũ
digeſtiõis ſit a ſtõacho calido per caliditatẽ. ly
tanta nõ ſit ſicut ſi flegma nõ eſſet.tũc ſicut fri
gidũ in ſtõacho ẽ diſpoſitio deterior pro dige
ſtiõe q̃ calidũ.& ſi utrũq; ponat ſtõachũ egrũ
ſimpliciter.ſic eodẽ mõ ſtõachi frigidi in q° eſt
reuma calidũ diſpoſito deterior ẽ q̃ ſtõachi ca
di in quo ẽ reuma frigidũ. ¶ Tertia uia ẽ cõſy
deratio q̃litatis hũoꝝ in qb⁹ imediate cib⁹ cõtã
gitur ut in ſtomacho calido predicto cõtangẽs
cibũ imediate ẽ flegma ſui frigiditate.ſicut in
ſtomacho frigido predicto cõtangens ẽ colera.
¶ Cõſyderata ergo hac alteratiõe qualitatia
nõ cõſyderãdo imixtiõem humoꝝ eſſet dicẽdũ
qđ ſtõachi calidi diſpoſitio eẽt deterior.qa in eo
flegma cibũ infrigidat.ſz in ſtomacho frigido ẽ
melior.qa in eo colerã calida calefacit .abſolute
aũt & cõi iudicio utr̃ qđ infridatio cibi pl⁹ dige
ſtioni cõtradicat q̃ calefactio.dico in cõi ul' ut'.
Si aũt has diſpoſitiões cõparem⁹ in nocumẽto
proueniẽte a coruptela hũoꝝ.tũc abſolute põt
dici qđ he diſpões ſunt eq̃liter male.qa uterq;
horũ hũorũ corrũpit cibũ & facit nocumẽtum
unũ qđ ẽ corruptõ.Sz ſpecialiter dicẽdo dicam⁹
qđ flegma corrũpit corruptiõe q ẽ ad acetoſum
uel inſipidũ.ſz colera corrũpit corruptiõe que ẽ
ad aduſtiõez & fumoſitatẽ.& tũc redibit iudi
ciũ qd peius ſit ſtõacho.an qđ cib⁹ ſit acetoſus
uel inſipidus.aut aduſtus uel fumoſus fact⁹ &
erit iudiciũ ad h° z^m accidentia cõſequẽtia in qb⁹
eſſet longũ loq. ¶ Tamẽ cõſydera qđ in flegma
te mixto cibo poſſet qs imaginari nocumẽtũ di
minutionis digeſtionis.qđ min⁹ maluz eẽt q̃ no
cumentũ corruptionis a colera. ¶ Si aũtẽ quera
tur que haꝝ diſpõnuz ſit peior ex parte curatio
nis.Dicendũ ꝙ illa in qua ẽ ſtõachus calidus.& re
cipit flegma frigidũ.nã ſi illud flegma ibibit ul'
applicat uentri eget fortib⁹ medicinis.ut dyatri
tonpi.& cẽ.que nõ cõueniũt ſtõacho calido ſimi
liter ſi nõ ſit ſic ſimiliter affixũ eget re q̃ educat
per uentrẽ.ſz colera in ſtõacho frigido ſi ſit ibibi
ta ul' adherẽs põt curari cũ yera per aloe.uel ab
ſinthiũ.ſi nõ figat̃ que cõferũt frigi ſe diſcraſie.
ſiſſe ſi nõ adhereat.põt educi leui uomitu.ut uz
aqua caſſa.Facilius.g° hec diſpoſitio curari põt.

¶ Es ex quibus. ¶ Superius Auí.in
generali determinauit đ egritudini
bus ſtõachi & cauſis eius.Intendit
hic in generali ponere ſigna quibus
cognoſcimus diſpoſitiões ſtõachi.& p° illa gene
ra ſignoruz enumerat.2°.de eis exequit̃.ibi.2ª.ſi
gnificatões aũt.Omnia aũt genera haꝝ ſignifica
tionũ reducunt̃ in ſigna ſumpta ab actione muta
ta.qualitate mutata.& exeunte murato.ut ſatis
pz.& Auic.nõ enumerauit ſignũ ſumptũ ab hoc
exeunte ꝙ ẽ urina.qa ſup eius diſpõe non ſignifi
cat. ¶ Si aũt aliq̃d ſignificat dixit Auic.p° can.
fen.z^a.cũ loquitur đ ypoſteſi ſimili fruſtris fue
mẽti i aqua reſoluti.& infra quãdoq; in hac fen
de ea loquetur. ¶ Significationes autẽ. ¶ Con
ſyderandum quod alium ordinem Auicena ſer
uauit in enumerando.& alium in exequendo.
¶ Enumerat autez Auicena hec ſigna reducendo ea
in genere ad nouez.ſigna enim diſpoſitiõis ſtõa
chi aut ſummunt̃ ex diſpoſitiõe cibi.Et hoc aut
qa tollerat cibũ uel ñ tollerat.& hoc ẽ primum
genus ſignoꝝ.Aut ex h° ꝙ digerit cibũ & expel
lit cõueniẽter aut ñ digerit & expellit.& hoc ẽ
ſecundũ.Aut ex appetitu ad cibũ.& accipit̃ hic
appetit⁹ ꝓ appetitu cuiuſq; rei ſiue ſit cibalis
ꝓprie uel improprie.& hoc ẽ terciũ gen⁹.Aut
ex appetitu ad potũ qui apetitus ꝓprie dicitur
ſitis.& hoc ẽ quartũ gen⁹. ¶ Secundo in genet̃
ſumit̃ ſignificatio ſtomachi ex motib⁹ & cõmo
tionibus ei⁹.ſicut ẽ tremor cordis ſtomachalis
qui dicit̃ caphacan.a Serap.& ſingultus.& đ h°
ſolo ſigno ſumpto ex cõmotione q eſt ſingultus
Auic. ꝓſequit̃.ñ aũt de cõmotõe dicta caphacan
quia ſatis ſup̃ loquutus ẽ de tremore cordis.&
hoc ẽ quitum genus. ¶ Tercio in genere ſumũ
tur he ſignificationes ex diſpoſitione oris & lin
gue.& hoc aut i ſapore ſuo.& h° eſt ſextũ gen⁹
Aut infuſione.i.humectatione lingue.& exicca
tione & aſperitate.& lenitate.& ſic ẽ ſeptimum
genus.Aut ex odore.& đ hoc ñ facit Auic.ſpãle
genus.ſed genus odoris reducit̃ ad genus ſump
tũ ab eructuatione extra odor qui i ea ſentit̃ do
cebit ſignificare. ¶ Quarto in genere ſumunt̃
ſignificationes ſtomachi ex his que ab eo egredi
untur.& quia illud qđ egredit̃ põt eſſe aut uẽ
toſitas aut alia materia groſſior.Si egredit̃ alia
materia a uẽtoſitate.tunc aut egredit̃ ſupius cũ
uomitu.& ſic ẽ octauũ genus.aut inferius cum
egeſtione.& ſic eſt nonum gen⁹.Et tũc ſupplea
tur.aut ibi egredit̃ illa materia p ſupius.& ſine
motu.ut cũ ſputo & limoſitate.& ſic ẽ decimũ
gen⁹.Si aũt hec materia ſit uẽtoſa.aut egredit̃ p
inferi⁹.& ſic ẽ undecimũ gen⁹.aut p ſupius.&
ſic ẽ duodecimum genus.aut ipſa retinetur.&
facit rugitũ.& ſic ẽ decimũterciũ gen⁹. ¶ Qui
to in genere ſummunt̃ ſignificationes ſtomachi
ex colore faciei & oris.& ſic ẽ 14. genus.uerũ ẽ
tamen ꝙ aliquid de iſto ſigno tagit̃ in ſigno de
lingua quod ponebatur.7. genus. ¶ Sexto ige
nere ſũmũt̃ ſignifationes ſtõachi & doloribus.
& ſic ẽ.15.genus Et hoc genus ẽ illud qđ Auic.
in executione appellat genus ſumptum ex ſenſu
ſtõachi.ut ſenſu grauitatis uel mordi cationis.

¶ Septimo ſummunt ex impedimentis. & ſic ē 16. gen⁹. & illud ē qđ Auic. exequendo appellat genus ſumptū ex ſenſu ſtomachi. ut ſenſum mordicationis uel ☞uitatis. ¶ Octauo ſummuntur ſigna ſtomachi ex cōitate ei⁹ cū mēbris aliis. et ſic eſt 17. gen⁹. ¶ Nono ſummuntur ſigna ſtomachi ex pte eius qđ ei cōuenit. aut qđ ipſum ledit. & ſic eſt 18. genus. Licet aūt hoc ordie ſignorum Auic. cōumeret aliter cū de eis exequitur.

¶ Primo enī exequit de ſignis ſtomachi ſumptis ex tollerantia cibi & priuatione tollerātie. 2° ex egreſſione egeſtionis. 3° ex ſonitu. 4° ex ſingultu. 5° ex appetitu qui ē ſitis. 6° ex diſpōne oris & lingue. 7° ex digeſtione & expulſione. 8° ex doloribꝫ ¶ Nono ex appetitu abſolute. Decio ex ſapore. Vndecimo ex uomitu. Duodecimo ex colore. 13° ex rugitu. 14° ex ſputo. 15° ex eructuatione. 16. ex cōueniētibus & contrariis. 17. ex ſenſatione grauitatis uel mordicationis. 18° ex cōitate ad alia mēbra. Prima ibi Significationes. 2ª ibi uerꝫ ſignificationes. 3ª ibi ſignificationes aūt 4ª ibi ſignificationes uero ex uia. 5ª ibi. ſignificationes aūt ex ſitu. 6ª ibi. uerū ſignificationes. 7ª ibi. Sed ſignificationes ex uia digeſtionis. 8ª ibi. uerum ſignificationes ex doloribus. Nona ibi ſignificationes ex appetitu. Decima ibi. cum aūt adeſt. Vndecima ibi ¶ Sed ſignificationes ex uomitu. 12ª ibi ſignificationes ex uia coloris. 13ª. ibi ſignificationes ex uia rugitus. 14ª. ibi uerum ſignificationes ex ſputo. 15ª. ibi ſed ſigificatōes ex eructuatione. 16ª. ibi ex eis que ſunt cōuenientia. 17ª. ibi ſignificationes aūt. 18ª ibi et accidētia

¶ Incipit ergo a p° ſigno. quia eſt cōe ſignum. ſi enī ſtomachus tollerat cibū tūc i omni ſua uirtute ē bonitas. & ſi ñ tollerat. unicuiq; uirtuti pōt attribui. ¶ Ver⁊ ſignificationes. ¶ Cōſyderādū ꝙ natural⁹ egeſtio dēt ēē equalis ꝙad ſubſtātiā. Eſt aūt equalis illa q̄ h3 uniformitatez ī ptib⁹. ita ꝙ una ps ñ ē aquoſa & alia dura. ſed ſimul ē unius mōi ſubſtātie ¶ Et iō hoc qđ dicit equale ſignat ꝙ ſit cōtinua leuis. et iō ñ oportuit ꝙ Auic diceret equal⁹ leuis et cōtinua. ſic rōnat Gal⁹. 2° đ criſi. xi° c°. ¶ Egeſtionis aūt eq̄litas p ſe ſignificat bonitatē & uniformitatē digeſtionis.

¶ Significat ēt ex cōſequenti bonitatez attractiōis cibi ad epar. ut ibidē Gal. Dicit 2° qđ debet ēē temperate tincture. Debet tñ ad citrinū trahere ut Aui. p°. can. fen 2ª in fine. & Gal. p° de criſi.

¶ Trahit aūt eius calor ad citrinū tinctū magis q̄ urina. unde ibidē Auic. eius color naturalis eſt igneus & leuis exiſtens igneitatis. Cā ē. qa egeſtiōi miſcet colera pura uadens ad chiſtifellis. ſz urine miſcet colera ſangui mixta. ēt colera miſcet egeſtioni que ē corpus durū magis. unde fortiꝰ coloratꝰ a colera. colera aūt miſcet urine que eſt corpus aquoſuz. & iō ei⁹ citrinitas magis diſpgitur. ¶ Sz dubitat quō egeſtio equalis & tē perate tincture ſignificat ſuper ſtōachi ſanitatē tinctura enim nō dat egeſtioni in ſtōacho. imo in inteſtinis. nō ergo ſignificat ſup ſtōachi diſpoſitiōem. ¶ Cōfirmat ex Gal. p° de criſi. xi°. ca°. ubi ſic. nō dixit Hyppo. colorē egeſtiōis. quia color nō ē neceſſarius in cognitiōie diſpoſitionum uentris. i. ſtōachi. ¶ In oppoſitū ē Aui. ¶ Dicē dū qđ egeſtiōis color imediate nō ſignificat de diſpōne ſtomachi ppter cauſaz dictaz. ſz media te. & hoc aut per priuatiōem. qa cū naturalis color ē in egeſtione. nō ſunt in ea innaturales colores qui poſſunt malitiā ſtomachi ſignificare. aut ppter coniecturationē uel coīcatiōez cū aliis ſignis bone egeſtiōis. & ſic ceſſant obiecta. dz 3° eſſe alicui⁹ fetoris ppter id. qa ē pura ſupfluitas que ppter morā ī iteſtis aliquā inaturalitatem caloris acquiſiuit. unde fit aliqualiter fetida

¶ Oportuit aūt ipſam morari in inteſtinis. maxime in monoculo. ut ibi aggregaret. & nō eſſet cōtinua neceſſitas ſurgendi ad ſellaz. & ppter alias cauſas quas ſen 16ª. pōit Aui. ¶ Cōſyderā dū poſt qđ Aui. nō dicit qđ icōueniēs ſubā malus color & fetor nimi⁹ egeſtiōis ſignificaret malitiā digeſtionis. qa egeſtio pōt acquirere malitiaz in partib⁹ p⁹ ſtōachū. Vnde ſtōacho in culpa nō exiſtente pōt egredi egeſtio dura. aut multuz liquida. aut. 2ᵐ. aliaz inaturalē diſpōez. & hoc ppter malitiā inferiorꝫ mēbrorū aliorū a ſtōacho. ut Gal⁹. p° đ criſi. ¶ Q uito ē ſcdū per hoc ꝙ Auic. dixit ꝙ cibus q̄ nō digerit ſignificat debilitatē cauſa qa ſi cibus appareat nō digeſtus. ſz arguere. g° in ſtōacho ē debilitas. & hoc ſuppoſito qđ nō ſit ppter cibi malitiā. & patet aliud qđ ledituas fit ex digeſtiōe. ¶ Significatiōes. ¶ Prio ponit ſignificationē ſumptā ex ſonitu. 2°. declarat illaz & exponit. ibi. 2ª. rectius. Et hec habet tres 2ᵐ. ꝙ tria q̄ dixerat declarat. ibi. 2ª. uerū eſſentia ibi. 3ª. ueruz paruitas. ¶ Dixerat autē tria prio ꝙ deſcenſus ſignificat fortitudinē ſtōachi. Vult g° ꝙ tu ītelligas ꝙ nō ſimpliciter ſignat fortitudinē. ſz in relatōe ad exitū uentoſitatis p ſupius. abſolute enīz uentoſitas & eius motus q̄ndaz calidi debilitatē ſignificat. cū uentoſitas nō fiat niſi a calido debili. ut. ifra &. 6° đ. accidenti. ſi g° ad ſit uentoſitas. & p inferius expellat. fortitudinē ſtōachi ſignificat. magis q̄ ſi p ſupius. cū non ſit pars ſuperior deputata expulſioni. ¶ Dixerat aūt. 2°. ꝙ magnitudo ſonitus ī ſe ſignificat bōitatē digeſtiōis & fortudiez. ſ. expulſiue ¶ Vult hic dearticulare ꝙ ſonus pōt habere magnitudinē ppter groſſā uētoſitatē. & tūc nō oportz ꝙ fortē uirtutē ſignificet. ſed ſi ſonus ſit fortis. propter uirtutē fortem expulſiuam. tunc pōt ſignificare fortitudinē uirtutis aliquā. ſ. fortitudinē expulſiue expellentis & digeſtiue calefacientis & ſub

tiliantis uentositatē ut habilius expellat. Et addit q̄ epestio subtilis tēuis siue sonitu signiſicat magis fortitudine q̄ ipsa clamosa. Et subtilia tenuia. ſ. uētositas sine sonu ſignificat magis &c̄. ppria illa &c̄. qa posset subtilis uentositas sibi uenire cū sono facto a uoluntate. & tñ nō ēēt mala. ¶ Consyderandū q̄d grossa uentositas fit ex maiori debilitate digestionis q̄ subtilis. & ideo magis uitupatur uentositas exiens cū sonitu. qa ille sonitus si nō sit a uoluntate grossaz significat uentositatez & coartatōez uiaꝝ. ut incomento secundi pronosticoꝝ. sup illo uerbo uentositas sine sonitu. Subdit ex mēte Hippo. ibidē q̄ uentositas cū sonitu inuoluntarie euemens signat amentiā aut fortez dolorē. ¶ Consyderandū ut dicit comētator q̄ q̄daz sunt assueti uentositatē emittere. preter q̄ uerecūdentur. quidā aūt non. imo prius eligerēt mortē. Si ergo ab eo qui est assuetus uentositatē cū sonitu emittere egrediat cū sonitu absq; uoluntate. nō est malū. sed si sonitus a se egrediat in aliꝭ. significat quod ille ē ameus. unde nō. recordat aut fortez habet dolorez cogēte ad hoc. Fortis eniz dolor ĩcitat ad expressionē. unde Auicena dicit. tunc fieri sonitum quasi a se ueniente. ¶ Dixit. 3°. Aui. q̄d similiter puitas foetoris signiſicat bonitatē digestiōis. h° ēt declarat & pz. ¶ Significatiōis uero. ¶ Postponatur ad capl̄z de singultu. ¶ Significatiōes. Hic. A. docz significare ex apetitu q̄ ē sitis & pz. ¶ Cōsyderandū q̄d cū sitis sit appetitus frigidi & hūidi z° de aīa. ipsa causat calido & sicco resoluente hūidū subtile. si ergo cū siti ē nausea. significat materia que incitat stōachū ad expulsionē. Dic̄ post Aui. q̄d sitis causata a materia flegmatica aut salsa remouet potu aque calide. qa lauat. abstergit. & hūectat. sz i colerica materia addit qa ibibita nō pōt abstergi cū colera sit magis apta inflamari pptet calidū aque. ēt quia leuigat ex potu aque. Et ideo quādoq; auget aqua calida sitim que fit a flegmate salso subtili per colere admixtiōez. quia tūc ēt leuigat & ascendit & calefacit ex potu aque calide. & iō Aui. dixit in pluribus dispositiōib⁹. ¶ Vērū singificatiōes. ¶ Docet significare ex dispositiōe oris & lingue & aliꝭ que pōit in littera. Et pz. ¶ Est sciendū q̄d cū pellicula oris sit cōtinua pellicule stōachi ut supra. Aui. Oportet q̄d lingua insuis colorib⁹ & dispositiōib⁹ mutet mutatione stōachi. ¶ Sz ponit hic signuz septimū sumptū ex digestione cibi & egressiōe cibi a stōacho. & prio facit hoc. z° ostendit qūo hūores se hēnt in nocēdo digestioni. 3° addit quēdā canonem. ibi z^a. & sicolere. ibi 3^a. & scias. P^a in duas. p° ostēdit signa bone digestionis. z° male digestiōis. ibi z^a. cū stomachus pars utraq; patet. ¶ Est sciendū temperatus fit ex debita reductiōe calidi super cibū & e debita euaporatiōe & iō fit leuis expgefactio. ¶ Dic̄ post. Nec ē ī oculo apostema. i. collectio quecunq; sit illa siue sit humoralis siue lippitudo cū illa fiat ex materia mala ascendēte caput &c̄. Vñ p° pnosticoꝝ. i3°. cōmēto. lippitudo ē superfluitas cibi cui⁹ digestio non rectificatur. ¶ Et obediētia natute. &c̄. ſ. ad opa sēsus & motus. ¶ Et sint iferiora uentris inflata ame egestionem. quia illud signat bonam comprehēsionem. & iuolutionem stomachi super cibum. Cum enim stomachus super cibum se adunat. iferiora uentris premit. unde iflatur. Et illud signiſicat fortitudinē. ſ. somnus tēperat⁹ &c̄. pz. ¶ Et colere oñdit qūo opationes se hñt in nocendo digestioni & patet. ¶ Est sciendū q̄ colera fluēs ad stomachū ñ phibet digestionē omnino. nec diminuit. nec crudū facit. cū calida sit. sed ad mixto cibo corrūpit illū. sed melācolia frigidita te & siccitate bñ digestioni cōtrariat⁹ g° digestionē phibet & corrūpit p admixtionē cū cibo. sz flegma declinat magis ad corrūpendū q̄ melāco lia. aut quia flegma plus repitur in stomacho q̄ melācolia. aut quia sui humiditate est magis aptum cibis misceri. melācolia aūt qa terrestris ñ sic pmisceat ut eos corrūpat. ¶ Et scias. ¶ Hic ponit unū can. qui se tenet ex sufficiēti diuisione dicens q̄ si digestio ñ sit bona a mala cōplexiōe ut plurimum est a frigiditate & humiditate. et causa est. quia plurimum i stomacho reperitur uel generat⁹ humor frigidus & humid⁹. & post frigiditatē & humiditatē est mala cōplō calida & post est mala complexio sicca. quia ad hoc calliditas est magis apta superuenire stomacho ut digestionē impediat q̄ siccitas. cū siccitas sit q̄litas passiua & cetera. ¶ Verum significationes. ¶ Ponit signum. x. & patet. Quis humor ad stomachū magis cōfluat ex p̄cedētib⁹ iuestigat⁹ remansit. ¶ Et uidet⁹ primo q̄d melancolia. pp id q̄d melācolia in omnibus transmittitur ad os stomachi ut excitet appetitū sicut sentiunt oēs. ¶ Vnde Auic. infra fen. i5^a. loquens de melancolia transeunte ad splenē. & de splene ad stomachū dicit. & mādatur. ſ. melācoliā ad ipm stōachū i uena magna. & Rasis p° tractatu ca° d̄ forma splenis. ab eo oriuntur duo rami quoꝝ un⁹ ad os stomachi alter ad epatis tendit cōcauitatem Idem Auer. p° colliget. Si ergo melancolia naturaliter omnibus fluit ad os stomachi illa addita nocebit. ¶ Sēcūdo uidetur q̄ sanguis fluat magis. qa cū sanguis in nutrimentū tēdat stomachi a uenis ramificatis a porta. ut Auic. prio can. c° de anothomia uene porte. si sanguis ēt addetur paꝝ. sic naturaliter fluit. sic additus i quāto uel quali nocebit. ¶ Tercio uidet⁹ q̄d colera minus omni humore ad stomachum fluat ne ei⁹ operationes ipediat. qa colera ñ transit ex epate ad sto

machum niſi ꝓpter magnã & fortẽ cãm. ut ꝓp
calidiſſimũ apoſtẽa. hº aũt ẽ raro. qđ aũt colera
ñ niſi ex magna cã ad ſtomachũ fluat ex epate
ſentit Gal'. in cõmẽto illi⁹ afforiſmi. In flegmõe
epatis ſingultus malũ. ubi ſic dicit. Stomaticus
ex epate ñ patiẽ niſi apoſtema magnũ ſit & peſ
ſimũ. quod ſi calidiſſimũ facit colerã rubeã ꝑus
currẽtẽ ad inteſtinũ. cũ tñ aſcendit ad ſtõachũ
pungens os eius facit ſingultũ. Idem Auic ꝓ.
fen 14ª. tractatu. 3º. 2º ca º. Cum ergo flux⁹ hu
ius colere nõ ſit niſi propter apoſtema magnum
& cũ toto hoc ſit ꝑ diſtantẽ uiã. rariſſime ergo
ad ſtomachũ fluit colera. Melãcolia aũt & ſan
guis ſepius cũ naturaliter fluãt ad ſtomachum.
humores autẽ inaturaliter in mẽbro repti plus
i mẽbro ſunt cã egritudinũ pluriu3 q̃ ali ꝙ. ſicut
cerebrũ pl⁹ flegmatica. ſplen uero melãcolica e
gritudine laborãt. ¶ Videt 4º q̃ pl⁹ omnibus
flegma. pº qa ſtomach⁹ maxie eſt flegmatic⁹ cũ
quidã eum flegmatis receptaculũ ponunt. & iõ
flegma magis aliquo humore ad ſtomachũ ĩcli
nabitur. ¶ Similiter ẽt quia ſtomachus ſubiacet
capiti. a cerebro aũt ad ſtomachũ maxie humor
deſcendit flegmatich⁹. & multiplicaẽ i eo. et qa
flegma ſua ꝓgrauitate maxime aptũ ẽ deſcẽdere.
¶ Hoc autẽ oppoſitũ omniu3 Auic. dicebat ſu
pra. zᵐ. unã expoſitionẽ. Et plurimũ q̃ ad ipſu3
ſtõachu3 effundiẽ ẽ colera ex epate. ¶ Cõſyde
randu3 qđ ſtõachum in fluxu humoꝝ ad ipſum
poſſum⁹ cõparare aut ad đterminata mẽbra. aut
ad humores ipſos ſibi inuicẽ cõparatos. Siqdem
ſtõachu3 ad diuerſa mẽbra referam⁹. erit dicen
du3 qđ a cerbo magis recipit flegma. ab epate &
chiſti fellis colerã magis. a ſplene aũt melancoliã.
Ratio aũt hoc ſimilis ẽ. qa i his mẽbris magis
aggregant hu hũores apti ad cruſu3. Si autem
ſtõachu3 referamus ad diuerſos humeros inter
ſe. tunc erit dicendũ qđ colera inter alios humo
res magis ad ſtõachu3 fluit inaturaliter. quoniã
ille humor magis ad ſtomachu3 fluit q̃ inter hu
mores eſt magis aptus ad curſu3. talis aũt eſt
humor colericus ſua caliditate & ſubtilitate que
cũ ad motũ preparant. Alij autẽ humores inepti
ſunt ad motũ quadã groſſitie &. terreſtri ſiccita
te ut melãcolia quidã. uiſcoſitate ut flegma. ſan
guis. autẽ licet cõuenienti qualitate & ſubſtan
tia. ad motũ ſit aptus. tamẽ ad motũ nõ natura
le3 ſub ſua forma manens raro diſponiẽ. cum ſit
maxime dilectus & amicus nature. unde eum ꝺin
naturaliter currere nõ ꝓmittit. & qa colera maxi
me in chiſti fellis & epate repitur. ideo abſolute
põt dici qđ ad ſtõachu3 colera ẽ magis apta flue
re q̃ alius hũor. & ab epate magis q̃ ab alio mẽ
bro. & hº qa ibi congregatur & epar ſibi magis
apropinquat. & ideo ex acutis hũorib⁹ aut inatu
raliter motis maxime colera mouebiẽ. & hoc ab
epate magis ꝓp cauſas hic & ſupi⁹ dictas. Vnde
Aui. abſolute dicit qđ hũor q magis ul' ꝓximũ
effundiẽ ad ſtomachũ ẽ colera ex epate. ¶ Ad
rões. in cõtrariũ đđm qđ l3 melãcolia naturaliꝛ
uadat ad ſtomachũ. illa tamen eſt pauca & iõ
adhuc facilius colera ſui motu põt ad ſtomachũ
fluere q̃ melancolia a ſplene mꝛ l ꝓplicata ad ſto
machũ fluat. poſito equali coꝝ dominio unde
fluant. ¶ Ad zᵐ dicendũ qã licet ſanguis ſemp
zᵐ ueritatẽ currat ad ſtomachũ. ille uadit nutri
catiõs g̃tia & natura iõ eũ inaturaliter currere
nõ permittit. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ q̃ alid ẽ cole
ra3 ad ſtõachũ fluere ut ſingultũ cauſet. & alid
ẽ eam fluere ad ſtõachũ ut eꝝ ledat operatioes
abſolute. nã debẽs ſingultũ cauſare o3 qđ ſupi⁹
uſq; ad os eius aſcẽdat. cũ ſingultus ſit ꝓpria
paſſio oris ſtõachi. & ſi debeat ledere ſtoachũ
ſufficit qđ ad aliquã eius partẽ currat ĩriſecã
aut extrinſecã. hº aũt facile ẽ ut dictũ fuit. prio
ergo mõ ĩtellexit cõmẽtator exponẽs afforiſmũ
Hypph. ¶ Ad q̃rtũ dicẽdũ qđ l3 flegma i ſtõa
cho plurimũ repiaẽ. hº. nõ ẽ propter defluxum
aliunde. ſed potius quia in eo generaẽ. ut Auic.
probauit. & ẽt quãdo ad ſtomachũ uadit cum
ſit uiſcoſum ſibi adheret. nec ſtomachus hẽt ali
quid qđ ipſum ab eo lauet & iõ dixit ibi repiẽ
aut generaẽ &c̃. Si aũt capiti et cerebro ſubiac3
tamen alia membra ſupra ſtomachũ apti⁹ reci
piunt. hanc materia3. unde 6º de re. ſa. illo ca º. tẽ
pus uero iam tranſire. Dicebat Gal. pauciſſima
quidẽ ẽ ea q̃ ad os & nares alatio. ſ. ſupfluita
tum. ¶ Significatiões aũt ex appetitu. ¶ Supe
ri⁹. A. ex. 8. generib⁹ ſignificationũ docuit ſigni
ficare ſup diſpoſitiõib⁹ ſtomaci. Hic doc3 ſigni
ficare ex nono genere ſumpto ex appetitu. l3ᵗ au
tẽ ſuꝑ ex ſiti docuerit ſignificare. illa tñ ſignifi
catio fuit magis ſingularis. ſumpta ex proprio
modo ſignificationis quã hẽt ſitis rõe diuerſoꝝ
mõꝝ ipſius ut ſuꝑ patet. hec aũt ẽ ſignificatio
ſumpta ex appetitu abſolute magis ad cibũ na
turalẽ. uel ad res alias. & pº đ apetitu ſtomachi
docet ſignificationes aſſumere. zº aſſignat quan
dam diuerſitatẽ & differentiã i appetitu ꝓnes
hoc qđ ẽ eſſe naturale uel animale. & addit q̃dã.
ibi zª. & ſcias. pª in duas. pº oñdit quot modis
de appetitu ſignificare contingit. zº declarat. ibi
zª. ſicut ẽ. uel ibi & q̃ñq; cibũ appetit acetoſu3
¶ In prima uult dicere qđ triplex ẽ appetitus
ſtomachi. ſ. itenſus corruptus & diminutus.
¶ Conſyderãdũ qđ i appetitu põt fieri leſio.
aut i ſui forma. & ſic uocatur appetiꝰ corrupt⁹
aut in q̃titate. & tunc aut deſtruiẽ. aut auferẽ
aut diminuiẽ. aut intẽdiẽ. ſ3 appetitus itenſus ſi
quidẽ intendaẽ multu3 ut ſpẽm trãſmutet. dici
tur appetitus proprie corrupt⁹ ſicut ẽ appeti⁹
caninus ſicut enim animaliũ ſpẽs diuerſificate

ſunt.ſic & appetit⁹.4°.d̄ ſimplici medicina.Ga℔.
¶ Cuz ergo humanus appetitus ita intenditur ut modū appetit⁹ humāe nature cōicz & obſeruet appetitū aialiuz iſaciabiliuz ut ſunt canes dicit̄ p prie appetitus corrupti. ¶ Cuz aūt ſpēz non tranſmutat dicit̄ appetitus abſolute addit⁹ q lz addi tus ſit cū deficit a naturali ꝓportione pōt dici di minut us. ¶ Et q̄n̄q; ¶ Hic exequit̄.maxime tñ oſtendit qd ſignificat appetitus pmutatio i for ma & quātitate addita ñ aūt exeq̄t̄ d̄. appetitu diminuto aut ablato dās eos itelligere ex ſtis cuſis.ipſa eniz cū intendunt̄ deſtruūt appetitū. ſicut nō tātū intenſe diminuunt.p° ergo de ſtōa cho docet ſignificare ex appetitu pmutato.2°.ex appetitu addito.2ª.ibi.& mordicatio quidē.P². in duas p° facit h° i cōi magis.2°.i ſpeciali.ibi.2ª & q̄nz ē appetitus.p². in duas.p° oſtendit in cōi quid ſignificet pmutatio appetit⁹ ad quedā.2°. illud ꝓbat.ibi 2ª .& ſtōachus. ¶ Dicit primo qd̄ ſic pmutatur ſpēs appetit⁹.qa q̄n̄q; appetit acetoſa q̄n̄q; ſalſa.et q̄n̄q; ſil'apetit acutū ſalſuz & acetoſuz.& h° qa iſta ſim℔ cōueniūt i iciſiōe. & iō ſtōach⁹ ſimul ex eis lucrat̄ iciſionē hūorū nociuoꝝ exiſtentiū in ipō.Et egentis inciſione & appetitus ad talia ſignificat debilitatē ſtomachi ¶ Stomachus eni ¶ Probat & arguit ſic.illd̄ ſignificat ſtōachi d̄bilitatē ꝙ appetit̄ a ſtōacho exiſtente i diſpoſitiōe debilitatis.ſz appetere ſal ſa acuta &c̄.ē huiuſmodi.igit̄.probatur.qa ſto machus fortis declinat ad pinguia & unctuoſa. nō ad ſalſa.& acetoſa.&c̄. ¶ Et quādoq; ¶ Hic in ſpāli h° declarat.& p° facit h°.2° qd̄dā qd̄ dixit declarat.3° reſumit ꝓpoſitū.ibi.2ª. cū aūt ibi 3ª.quādoq; declinat. ¶ Dicit.qd̄ quādoq; decli nat appetit⁹ ad̄ res malas q̄s natura reffugit cū naturaliter ſe habeat. ¶ Aut natura.ſ.mēbroꝝ ſic appetit⁹ ad carbōes.& alias uſnē.i.ſpēs luti. uel uſnē ē qd̄ reperit̄ apud arbores querc⁹ pōt ſummi ex Symone qd̄ ſit modus cinerū.& ab eodē qd̄ ē idē qd̄ alguaſcen. ¶ Eſt aūt alguaſen herba ſimilis lilio ut dic̄. ¶ Cū aūt ¶ Declarat qd̄ daz.qa dixerat ꝙ ſtōachus fortis d̄clinat ad pingua.dicit quod q̄n̄ guſtus ē bonus & ſanus tūc.n.naturali exiſtente appetitu nō appetit ſapo rez ſupra dulcē. ¶ Cōſyderādū qd̄ lingua ſiue guſtus ē poſitus ad iudicandū de ſaporib⁹ con ueniēt̄ib⁹ et icōuenientibus animali ad ſui ciba tionē.eſt ergo hec uirt⁹ iudicatiua circa ſapores ciborū & iō appetitui ſtomachi deſeruit. unde Ga℔ quarto de accidēti & morbo.poſt.ſtōachū diſcernēs & diiudicās erit lingua.ſi g° ſic eſt. oportet qd̄ ſui iudiciū & guſtus ꝓportionētur appetitui.ſi ergo ſtomachus naturaliter ſe hēat ut ꝓbabitur.appetit dulcia.ipſe aūt de eis ñ iu dicat.lingua ergo ſibi in hoc deſeruiet cū naturaliter ſe hēret.Si enim inaturaliter ſe hēret guſt⁹ ea que ſunt dulcia iudicaret amara q̄n̄q; ut 4°. de accidēti.& ſecūdo de anima.& c̄. ¶ Cumq; ¶ Reſumit ꝓpoſitū.& uult cōndere ſpāliter et genraliter quid ſignificet diuerſitas inaturalis appetitus.quia ſignificat ſemꝑ contrarium eius qd̄ appetitur.ut ſi ſtomachus appetit aceroſa. ſignificat̄ i ea uiſcoſitas &c̄. In ſtomacho calido cū fiat reſolutio humidi ſubtilis fit maxie ſitis & iō plus aquā appetit q̄ cibū. & aliter ſtoma chus inflāmatur in ſeipſo ꝓpter reſolutionē.uñ querēs reſtaurationē reuertit ſe ſup ſui hūidū inflāmās illud.unde fit ſitis. ¶ Sed circa predi cta dubitare contigit.An.ſ. ſtomachus fortis d̄ clinet in appetitu.ſ.ad dulcia & pinguia.& uī ꝙ non quia ſtomachus fortis ē ſtomach⁹ ſanus nā fortitudo uirtutis ſtat cū ſanitate & tempa mento.ſed ſtomachus ſanus i quo appetit⁹ ſan⁹ ē ñ appetit ſaporem ſup̄ dulcē.& p cōſequens appetit dulcē.ſapor aūt unctuoſus ali⁹ ē a dulci ¶ Amplius ſtomachus ñ appetit niſi appetitu q̄ eſt fames.ſed fames ē apetitus calidi & ſicci. ut 2° de anima.dulcia aūt & piguia hūida ſunt ſeu equalis caloris. ¶ Rurſus Auic cōtrariat̄ ſibi.ꝑmo enim dicit qd̄ ſtomachus fortis decli nat ad pinguia uel unctuoſa. Et poſt ſubdit qd̄ ſi declinet apetitus uerſus aliū ſaporez q̄ uer⁹ illum.ſ.dulcē eſt ibi nocumentū.& exēplificat. quia ſi apetit pinguia eſt ibi ſtipticitas et ſpiſſi tudo & ſicitas.Vult g°.A.qd̄ ſtōachus appe tēs pinguia nō ſit fortis ſz exiſtēs i mala diſpo ſitiōe. ¶ Huius aūt cōtrariū poſuit ipſe Aui.hic & Galienus.quarto de ſimplici medicina. illo. capitulo omnis autem res dulcis.& quarto de accidenti & morbo. ¶ Ad intellectū hoꝝ ē cōſy derandū ꝙ in corpore humāo duplex ē appetit⁹ ad cibū.ſ.apetitus naturalis.& apetitus ſenſi tiuus. ¶ Et cauſa eſt qa apetitus ē inclinatio rei ad formā apprehenſaz unde fit poſtea motus. Pōt aūt forma apprehendi apprehenſione naturali ſine ſenſatiōe 3 apprehēſiōe ſenſitiua.& h° duplex modus apprehenſiōis ē manifeſt⁹ .apꝑhē ſio eni calidi & frigidi a ſenſu tactus ē apprehē ſio ſenſitiua.apprehenſio uero magnetis a fero uel ecōuerſo ē apprehenſio natutalis.mēbra g° que nutrimentū attrahūt & apprehēdūt id ſine ſenſatiōe.ſicut caro os & reliq̄ habent apetitum naturalē.Mēbrum aūt qd̄ apꝑhendit cibum cū ſenſatione habet apetitū ſenſitiuū magis. & h° ſolū ē ſtomachus.ut ponit Auic. ¶ Cōueniunt aūt & differunt iſti appetitus.Cōueniūt quidē quia uterq; fit' aliculus carentie ſaltem rei que appetitur. ¶ Dato enim ꝙ ñ eſſet carentia ñ fieret motus in apetitu.cū habitib⁹ exiſtentibus in ma teria eſſet motus.ut p° d̄ generatiōe.ſi g° quod apetit̄ nō careret̄ nō fieret motus apetitus.cuz fi nis habitus quidā ſit.ut ibidē Ariſto.Cōueniūt

ēt qa appetit⁹ tā naturalis q̄ animalis ſenſitiu⁹ poſſunt ſimul eſſe in eodē.uerbigratia i ſtōacho ¶ Sz differūt qa in appetitu naturali fit apprehē ſio finis & forme abſq; ſenſata preceptōe lz ibi ſit pceptio naturalis.regulata tn̄ a ſuperiorib⁹ ex quarū regulatiōe agunt naturalia. ut.12°. methaphiſice cōmentator ſz i appetitu ſenſitio eſt pceptio ſenſata. & ille appetitus ad cibū eſt ſolū in ore ſtōachi nō aūt i aliis mēbris. Cā aūt ꝓpter quā fuit i ore ſtōachi ille appetitus.n̄ aūt fuit i alio mēbro ſeu aliis mēbris.ſ.epate corde uel cerebro ē.qa attractio mēbroꝝ appetēriū ci bū ē ab intriſeco.ita qđ mēbra ab epate trahūt qa ē collectio cibi totius corporis ut ſanguinis. Epar aūt requirit mediantib⁹ uenis a ſtōacho ſtōachus aūt ē ultimū ad qđ puenit hec reſolu tio & requiſitio.& iō ibi ſenſum quo fiat talis appetitus oportuit ponere.Licet aūt ſtōachus exquirat ab ore.nō fuiſſet cōueniēs hunc apperi tum ponere in ore.p° ꝓpter guſtū q egebat ſepa tione ab eo ne unū obfuſcaret reliquū.2° qa ille appetitus fit cū multa ſenſibilitate q̄ indiguit tutella & cuſtodia hanc aūt nō habuiſſet i ore. & plurime ſuper hoc cauſe patēt. ¶ Cōſyderā dum aūt qđ in ſtōacho cōſyderamus duplicem appetitū.ſ.appetitū propriū & appetitū cōez. uocaī autem propri⁹ appetitus qui fit prop rie reſpectu ꝓpriꝫ nutrimenti.appetitus aūt cōis ē qui ē reſpectu nutrimēti totius corporis.fit aūt cōis ꝓpter reſolutiōem coēm q̄ ab epate proue nit ad ſtōachū.unde iſto appetitu ſtōachus ab extra querit cibū.nō enim pōt querere ab intra cū omnia querant ab eo.querit g° ab extra niſi forte quādo in forti fame ab intra ſuſcipiat.ſz ap petitu proprio ſtomachꝰ querit ab epate. unde incipit iſte appetit⁹ ex reſolutiōe facta i ſtōacho q̄tū ad propriū nutrimētum hoc autem nutri mentū datur ſtōacho ab epate mediantib⁹ uēis. queret ergo hunc cibū ab epate a quo conſueuit accipe ſicut totū corp⁹ querit ab epate.& epar a ſtōacho a quo accipe cōſueuit.Differunt etiam iſti appetitus ex pte eius a quo cauſanī ut patz. unde Auer.3°.colliget.c°.đ accidentib⁹ uirtutis ſenſibilis.motus attractiōis in ſtōacho p motum appetitus ſenſus ē contrari⁹ motui attractiōis q̄ fit per motū nutrimenti ſolū.qđ ē.qa ille qui fit p nutrimentū ē attractio oris ſtōachi ab epate ſz attractio a qua ꝓuenit motus deſideriꝫ i ſtōacho ē attractio epatis ab ore ſtōachi.Et cū hoc appa ret alius mod⁹ differētie qa appetit⁹ cōis i ſtōa cho eſt ſenſitiuus.ſz appetitus ꝓpri⁹ ē naturalis ſine ſenſu.unde in tēpore in quo homo fameſcit appetit ſtōachus appetitu ꝓprio & naturali.& exquirit epar ꝓ ſuo nutriento.Ex quo etiā patet qđ in nullo mēbro corporis ē apetitus ꝓpriꝫ nu trimenti.q̄ ſit apetitus ſenſitiuus qa etiā apetit⁹ in ſtōachō reſpectu ꝓpriꝫ nutrimenti non ē ſenſi tiuus.etiā in aliꝭ mēbris pz.& cauſa huius fuit. qa mēbra ſemp ſunt in hoc apetitu.ex uz ſemp di gerāt & expellāt nūq̄ ceſſantia forſan ab actu nu tricatiōis.ſemp ergo in ſentatiōe fuiſſent que ē fames.& hec fuiſſz cōtinua paſſio cū in fame ſit modus male cōplexionis diuerſe.ſz apetitus cōis q̄ ē i ſtōacho ē aperit⁹ cōpoſit⁹.qa ibi ē apetit⁹ naturalis cōis & ſenſitiu⁹ etiaz cōis.qa.p toto. ¶ Quod aūt in ſtōacho ſit naturalis appetitus eōis declarāt qa in eo ē uirtus attractiōis natu ralis deſeruiēs digeſtiue & retentiue.cū autē at tractiua attrahit non attrahit ſine naturali appe titu.quēadmoduz enim organū ſenſitiuū ſubiiciī appetitui ſenſitiuo ut neruus uł muſculus.ſic or ganū naturale ut longitudinalis uillus i ſui motu ſubiiciī imediate appetitui naturali.unde inueni tur qđ inſtrumentū uoluntariū ut muſculus ali quis ſubiiciī appetitui ſimili naturali.ſicut i mo tu pectoris.ſed ꝓ organū pure natu rale oīo & imediate obediat appetitui uolūtario nullus ui deī poſuiſſe.oportet ergo i ſtomacho duplicem eſſe appetitū cibi q̄ eſt appetit⁹ cōis.unū natura lē quo ſtomachus appetit cibū ut cib⁹ ē reſtau ratiuus & nutritiu⁹ omniū mēbroꝝ & ſui ipi⁹. Aliū aūt ſenſitiuū factū ex ſenſata uel ex ſenſu pcepta ianitiene. ¶ Totū g° cōpoſitū ex h° du plici appetitu cōi dicīt fames.ſed formaliter fa mes plus attribuitur a quibuſdā appetitui ſen ſitiuo.q̄ naturali.Ex quo patet ꝓ cū fames ſiue appetit⁹ ad cibū ſit appetitus cōpoſitus ex fa me duo appetent.ſicut unuſquiſq; appeti⁹ hēt ꝓpriū obiectū.ſi enim eſſet idē obiectū eēt idē actus.& ſi idē act⁹ eadē uirtus.qđ tn̄ mōſtra tū eſt eſſe falſum.Appetitur ergo ex fame q̄ eſt duplex appetitus.ſed unus compoſit⁹ cibus hēt rōnem duplicis obiecti.& unū tn̄ ē in ſe.cibum enim cōſyderam⁹ ut ē nutritiuus & reſtaurati uus.& ut ſic appetiī ex uirtute naturali appeti tiua.Et ut ſic i fame queriī cib⁹ ut fames diī na turalē appetitum.Eſt enim naturalis appetitus ad cibū ut cib⁹ ē.& p cōſequēs nutritiu⁹ & re ſtauratiu⁹.qa ut ſic circa illud opaī ordine ad nutricationē. ¶ Conſyderam⁹ 2° cibū.ut qualis ē.qa ut calid⁹ uel frigidus &c̄. Et iſto mō apa titur cib⁹ in fame ut fames ē appetit⁹ ſenſitiu⁹ & ratio ē.nā ſenſitiu⁹ appetitus ſenſus tactus. hēt imediate p ſe ꝓpria obiecta.qualitates p̄as. & conſimiles.eſſe aūt nutritiuū uel n̄ nutritiuū p ſe & imediate n̄ pōt appp̄hendi a uirtute ſenſi tiua tactua.ſicut ē ſenſus oris ſtomachi.nā qdā tactus.ut 3° colliget. Appp̄hendiī ergo cibus ab appetitu ſenſitiuo ſtomachi ſub rōne frigidi uel calidi uel alia ꝑ̄a qualitate.& hoc ē ſecundum modū cōtrariū rei q̄ ē actualiter ī organo ſenſus tact⁹ ſtomachi.cū aūt fit reſolutio & ianitio ſto

machi. ſtomachus pcipit infrigidaꝛ & exiccaꝛ p
lõnuz ergo ſenſus tactus patiꝫ a frigiditate ꝑ
humidi groſſi reſolutionẽ. appetiꝫ ergo huiꝰ cõ
trariũ. contrariũ aũt frigidi ẽ calidũ. contrariuz
aũt ſicci facti p exiccationẽ humidi groſſi ẽ hũi
dum groſſum qđ dicitꝫ humidũ ſiccũ p cõpatio
nẽ ad humidũ fluidũ. ñ qđ ipm formaliter ſit
ſiccũ. oportet ergo ꝙ i fame ut ẽ appetitus ſenſi
tiuus appeteꝛ calidũ in humido groſſo. qđ dici
tur humidũ ſiccũ & ideo fames ẽ appetitus cali
di & ſicci. i. calidi in humido groſſo. qa formaꝑ
ẽ appetitus humidi. poſuit autez id propter hu
midũ quod i ſtu appetitꝫ. quod abſolute põt di
ci humidũ cũ ſit humidũ fluidũ. apparet ergo
manifeſte ꝙ in fame ut ẽ appetitus ſenſitiuꝰ nõ
appetitꝫ cibꝰ ut ẽ nutritiuus. ſed ut qualificaꝰ
ſi aũt de hoc appetitu cibus appetaꝛ talis hoc ẽ
quia ſenſatio ẽ dearticulata ad hoc mẽbrum cuz
uirtute hac naturali appetitiua. ¶ His aũt omi
bꝰ ꝓmiſſis exequendo de appetitu cõi ſtomachi
q eſt appetitꝰ compoſitus ex naturali & ſenſitio
dico qđ hic appetitꝰ põt i ſtõacho eſſe aut acci
dentaliter aut naturaliter & preter naturã. ieſt
aũt ſtõacho naturaliter appetitus quando exi
ſtẽs in ſua fortitudine & bonitate appetit cibũ
pro toto. Ineſt aũt ſibi appetitꝰ inaturalis qñ
exiſtens i mala diſpoſitiõe appetit excedẽtia ut
ſalſa uꝫ acuta. ¶ Differũt aũt hi duo modi appe
titꝰ. qa ex appetitu naturali pricipaliter appetĩ
tur ſibi a. ſz appetitu inatuali pricipaliter appetũ
tur cõtraria. rõ aũt ẽ. qa cũ corpus eſt in natura
li diſpoſitõe nõ appetit niſi cõſeruatiõez. cũ unũ
quodq naturaliter exiſtẽs appetat cõſeruari &
eſſe. nõ aũt appetit corruptiõez. cũ nihil per ſe
appetat ſui ipſi ꝰ corruptiõez. Conſeruatio aũt
fit p ſimilia. & iõ i naturali appetitu ſimilia ap
petunt. Sz appetitus inaturalis ẽ ad contraria
qa corpus exiſtẽs i diſpoſitiõe inaturali appetit
remotiõez ab illa. remouetur aũt per contraria.
¶ Ex quibꝰ ſtati apparet primo q̃re ſtõachus
ſanꝰ & fortis appetit dulcia & pinguia. nã ſtõa
chus ſanus & fortis appetit cibũ cõſeruatiuũ
totiꝰ corporis & ſui. talis aũt ẽ cibus nutritiuꝰ
cũ cibus corpus cõſeruet per reſtauratiõem &
nutricatiõem. ẽ enĩ iuentꝰ cibꝰ ad diſſoluta recu
peranda ut i cõmẽto illius afforiſmi prime par
ticule. Ventres uere yeme. Cibus aũt maxie nu
tritiuus ẽ cibus dulcis & pinguis. omne enĩ qđ
nutrit z̃ medicos oportet habere aliquã dulce
dinẽ & unctuoſitatẽ ut Aui. zº. can. 3º. cº. & iõ
ſanguis eſt maxime nutritiuꝰ. & iſte cibꝰ dulcis
& unctuoſꝰ ẽ cõueniẽs obiectũ utriq appetitui
ſenſitiuo & naturali. res dulcis eſt calida quarto
de ſimplici medicina. Eſt autez ſicca ea ſiccitate
que reqritꝫ i appetitu qui ẽ fames qa res dulcis
ẽ hũida & groſſa. unde dulcedo ẽ ſapor fundatꝰ
in ſubſtãtia groſſa cũ tẽperamẽto calidi. ut Aui.
zº. can. 3º. cº. Et ideo qa calida cũ groſſa hũidita
te deſideranꝫ ab appetitu ſenſitiuo qui ẽ i fame
ſiꝫ etiã res dulcis unctuoſa uꝫ pinguis cõueniẽs
ẽ obiectũ appetitiue naturalis quia ut dulcis &
pinguis ẽ nutritiua. & p cõſequens habet rõnez
cibi magis. hoc aũt ponebaꝫ obiectuz appetitiue
naturalis Cõcludiꝫ gº qđ ſtõachus fortis & ſa
nus appetit dulcia & unctuoſa ut ponebat Aui.
¶ Eſt tñ cõſiderandũ ꝙ res unctuoſa ẽ duplex.
quedã cuius unctuoſitas ẽ cõueniens & delecta
bilis ſicut unctuoſitas carnis & hãc rẽ unctuoſaz
appetit fortis & ſanus ſtõachus. ut ꝓbatuz ẽ. &
ideo Gal. 4º. đ 11 ſimplici medicina preallegato cº.
dicebat famelici deſiderãt res dulces & pingues
& deſiderant ſanari ex eis. & res pinguis iterũ ẽ
delectabilis dulcis & Aui. zº. can. 3º. cº. unctuoſuz
cõparatuz eſt dulci. ut. 4º. đ accidenti & morbo.
dico hũc ſenſum. ſ. guſtum deſeruientẽ in cibo ſi
ſecundum curſum nature extiterit omnia dulcia
delectare & unctuoſa. Alia eſt res unctuoſa un
ctuoſitate abhominabili. ſicut eſſet unctuoſitas
butiri antiqui. aut extranei ſepi. & hanc rem un
ctuoſam nõ appetit ſtomachꝰ ſanus ſz ſtõachus
exiſtẽs in diſpoſitiõe mala & in forti corrugatio
ne ſtipticitate & ſpiſſitudine que ẽ apta abici ꝑ
has res. ¶ Conſydera tũ ꝙ ſtomachus quidaz
ẽ fortis fortitudine que ẽ i proportione. & ille
ſtomachus appetit dulcia & leuiter unctuoſa. q
dã aũt ẽ ſtomachus ñ abſolute fortis. ſed fortis
quia i eo ẽ fortis caliditas fortiter eliquãs cibũ
& reſoluẽs. quia i iſtis fit ex forti caliditate q̃dã
i ſtomacho ariditas et aſperitas. iõ iſti fortes exi
ſtentes appetunt dulcia multũ unctuoſa. ſiẽ ſũt
theotonici. Ex forti enĩz caliditate fit in ſtõachis
eoꝝ tẽpore famis aſperitas & uehemẽtia appe
titꝰ. Res aũt unctuoſa magis cũ dulcedine lenit
aſperitatẽ. & uehementius uel uberius reficit.
¶ Ex ꝓdictis apparz zº quare i appetitu i natu
rali deſiderãt contraria. nã tunc eſt innaturalis
appetitꝰ qñ fit p diſpoſitionẽ ñ naturalẽ exiſten
tem que remotionẽ ſui indicat. ſi ergo i ſtõacho
ſit humor uiſcoſus appetit acetoſa. que ſunt inci
ſiua uiſcoſitatis. & ſic đ aliis. ¶ Sed. t. d. cur gº
indigemꝰ medicinis in curatione. ¶ Dicendum
ꝙ licet appetitꝰ inaturalis ſit ad contraria. ñ tñ
ẽ ad contraria determinata ut ꝓportionata reſi
quo corpori. ¶ Curatio aũt ñ fit p quecũq cõtra
ria. ſed p hec uel illa. ſicut hñs febrẽ flegmaticã
appetit ex ſiti aquã frigidã. aqua aũt frigida ñ
ẽ curatiua diſpõnis illiꝰ ſed potius calida. zm ue
ritatẽ curationis. ¶ Dubitaꝫ aũt circa ꝓdicta.
quia uidetur ꝙ in appetitu naturali q ẽ fames.
uel ſitis naturalis debeat appeti contrariũ. nam
omnis appetitꝰ fit rõne carentie. non carent aũt
membra re quã appetũt niſi qa i eis eſt aliquid

ipsam rem priuās.hoc āt est contrarium.Et ap paret ex alio.q̄a in siti q̄tūcūq; naturali appetit̄ frigidū & humidū ꝓpter inflāmationē.& in fa me calidū & siccū pp resolutionē & cōsumptio nē.hec aūt cōtrariant̄ p̄existentib⁹ dispōnib⁹ ut ēt dict̄ū ē de fame. Dicendū q̄ sine dubio in omni appetitu z^m quēdā modū apperit̄ cōtrari um.siue formaliter.uel aliter.sed differūt secun dū modū.nā in appetitu inaturali formaliter.et p se appetit̄ cōtrariū.ut stomach⁹ p̄ter naturā calid⁹ formaliter appetit frigidū & ecōuerso.si cut stomach⁹ subiacēs actu uiscositati p̄cipaliter appetit acetosum.sed in naturali appetitu. p̄ci paliter ut dicebat̄ appetit̄ simile. ꝓpter finē q̄ ē cōseruatio.& hoc maxime dico in appetitu na turali naturalis uirtutis.que naturaliter aperit similia.pp conseruationē. Causa aūt appetitus est carētia & ideo in uirtute naturali appetitiua naturaliter appetente solum est contrarietas in hoc qđ est esse presens & non esse presens ñ q̄ secundum ueritatē sit contrariū.imo simile cuz debeat nutrire.& iō cū nutrimentū aduenīēs sit presens.cessat appetit⁹ attractiue pp ñ ēē ibi ca rentiā. In appetitu aūt sensitiuo qui ē i fame si ne dubio contrarium appetit̄.quia organū sens⁹ est in dispositione non naturali.quia uel i dispo sitione frigida & sicca ut in fame.uel i calida & sicca ut in siti. Et ideo sensus appetit⁹ appetit contraria ut cesset illa dispositio inaturalis i suo organo. Et hoc consyderās Gal⁹ i 4° đ simplici medicina dicebat.& nos ñ cogimur ad apetēdū cibū uel assumendū existētes z^m dispōnē natura lem nature. Et istud cōtrariū ē contrariū forma liter magis q̄ illud cōtrariū qđ erat in naturali appetitu.sic ergo z^m rei ueritatē omnis apetit⁹ fit a re cōtraria.sz appetitus naturaliter factus ad cibū uel ad potū.sz imediate sit ad contraria tamen pricipaliter & finaliter ē ad similia. sed appetitus preter naturā ē pricipaliter ad contra ria & per se. Consyderanduz qđ si appetit⁹ naturaliter in sano corpore fact⁹ nō sit simplici ter naturalis.sicut ē naturalitas generatiōis uł nutricatiōis aut augumēti.propterea q̄ in fame uel siti q̄tūcunq; naturali est aliqua innaturalis dispositio.tamen z^m qđ ē naturalis q̄a fiunt a principio intrinseco.& ordināt̄ in finem natura lem. Ad obiecta sic soluit̄.p° cū dicit̄ stoma chus fortis ē san⁹.cōcedat̄.san⁹ aūt nō appetit supra dulcē.uerū ē.sz bene appetit infra dulcē. aut dulcē.q̄a unctuositas dulcedo quedā ē aut infra illā.saltē in modo substātie. Ad secūdū pz solutio.nā i appetitu appetit̄ calidū.& siccū ut in fame.inq̄tum ē ibi appetitus sensitiu⁹.ut patuit & tale calidū & siccū reperit̄ in dulci re. Ad cōtraditiōez patet solutio.q̄a aliter utro biq; summit̄ pinguc. Dubitat̄ z°.nā sapor in sipidus ē medius inter saporē unctuosuz.piguē & saporem dulcē.substantia enī fciens saporē aut ē grossa aut ē subtil⁹.aut media.ut z° can. 3° ca°.dulcis sapor fundat̄ i substātia grossa ma gis cū tēperata caliditate & cū eadē caliditate uel tēperātia inter calidū & frigidū & mediocri substātia stat sapor insipid⁹.cuz subtilli aūt & tē perato ēt calido stat uncto sus.maxie ergo stōa chus tēperat⁹ deberet insipidū appetere. Dicē dū qđ Aui.saporē insipidū cōprehēdit sub istis cū sit medius. Vel dicēdū qđ apperit⁹ cū fiat ex sensu stōachi ꝓportionato ad gustū.ille cib⁹ maxime apetit̄ q̄ potēs nutrire gustuz delectat. talis autez ē sapor unctuosus uł dulcis. Isti enim duo sapores sunt maxime humane nature consi miles.ut 4°.đ accidenti.& ideo forsān naturalis uirtus đ se magis appeteret nutriens insipidū.q̄a istud ē nutriens dictū hūiduz maxime aptum re staurare q̄ resoluit̄ tanq̄ existēs in medio. Vnde Auic in p° can.fen.3ª.c°.đ regimine cibi & pot⁹. & illuz cui⁹ corp⁹ ad resoluendū facile fuerit.nu tri.hūido.q̄ uelocius digerat̄. Gal⁹ iquit hūiduz nutriens ē qđ ab omnib⁹ qualitatibus ē se para tuz.& ē quasi insipidum.quoniā neq; dulce.neq; acetosuz. Ecce ergo qđ ex Auic.nutriens insipidū aptuz ē maxime restaurare.& ideo uirtus appe titiua naturalis đ se hunc maxime eligeret sapo rez.sed cōiuncta sensitiue tactiue & gustatiue eli git dulcē q̄ parū ē supra illud.q̄a enim sensuz de lectat magis fit illius amplexio. Dubitat̄.3°. an in corrupto appetitu sit humor corruptus in stomacho. Et uidet̄ q̄ nō.q̄a hic est appetitus in naturalis.sed in appetitu inaturali ē in stōacho dispositio contraria ei q̄ appetitur.cū ergo stōa chus iste appetit cibos putridos ut putridi sunt q̄a non ut acetosi uel acuti.erunt g⁹ in stomacho humores cōtrarij reb⁹ corruptis.hi aūt sunt hu mores maxime naturales. In cōtrariuz ē Aui. Cuz dixit.& causa in hoc ē hūor corrupt⁹ extra neus nō ptinens &c̄. Dicendū q̄ i tali stōacho ē hūor corrupt⁹ extraneus.& causa ē nam hūor omnino naturalis non pōt esse causa rei simplici ter ꝑter naturā.cuiusmodi ē apetit⁹ corruptio Oportet g° causaz huius forte hūorez maluz.& simpliciter preter naturā.hic aūt corrup⁹ dicit̄ &c̄. Consyderādū tn q̄ i appetitu corrupto ñ fit appetitus ad corrupta ut corrupta sunt. q̄a sic ꝓcederet rō.sed ē appetitus ad hec illa corrupta.& quēadmodū generata diuersa sibi inuicem contrariāt̄.ñ ut generata.sed ut hec uel illa sp̄e differentia.sic & corrupta ñ cōtrariāt̄ absolute.sed hec res corrupta illi.sicut enim ge nerata sp̄ē differunt.sic & corrupta.si g° aliqs appetat hanc rem corruptā que ē carbo.in stōa cho suo ē hūor corrupt⁹ oppositus corruptōni carbonis.licet sit nobis ignota proportio illa.sed

ut exemplificemus corruptio carbonis ē uel suū esse ē cū ariditate & duritie. ille ergo q carbones appetit habet hūorez in stōaco corruptuz. qui lubricat & madefacit. & patet solutio ad obiecta.

¶ Et mordicatio oñdit qd significet. & uñ fiat appetit⁹ intēsus. ista proportionāt ad inferiora capitula. dicit ꝙ si melācolia & flegma effusa ad stomachū sint infra q̄titatē que nocet ad expulsionē. faciunt famen. qa aliqñ intantū multiplicant ꝙ excitāt os stomachi semp ad expellendū. & ideo ñ sunt cā famis. imo faciūt casum appetitus. ut infra habebit⁹ ca⁰ de bolismo ¶ Sed .t.d. contra. humor mordicās facit fastidiū. ut i cōmento illius affo. quarte particule. ñ febricitā tib⁹. ¶ Dicendū qd humor mordicās aut ibibitur. & sic facit fastidiū. Aut solū extra existens pungit & mordet faciēs attractionē. & sic ē cā famis. ¶ Et scias ¶ Appetit⁹ nutrimenti cōicat omnib⁹ cōib⁹ mēbris cōitate naturali non sensitiua. & illa cōitas ē ex suspēsione & alligatione adinuicē nutritiue uirtutis mēbroꝝ cū uirtute attractiua. s. stomachi & qa nutritiuā uocat⁹ at tractiuā stomachi. Et hoc uoluit dicere Auer. 3⁰ colliget ꝙ inter os stomachi & alia mēbra est similitudo & societas substātialiter nō p accidēs. & hoc ē quasi hoc mēbrū sit spēs omniū membroꝝ quo ipsa debēt sentire hāc resolutionē. sic nos uidem⁹ ꝙ mēbra sentiunt p neruū ēt i locis que nō sunt neruosa. & sicut discernit lingua cibos cōuenientes ab incōuenientib⁹ toti corpori. ¶ Vult ergo Auer. ꝙ iste appetit⁹ sit cōicat⁹ oib⁹ mēbris. sicut dicit & Auic. ¶ Vꝝ significatōes hic docet significare ex sapōr & patet. ¶ Ponit genus decimū. & consydera ꝙ acetositas pōt fieri a frigido. ñ tñ tāto ꝙ auferat optionē. uñ frigidū paucū est cā diminutionis digestionis cibi. multū uero est cā ablationis. sed mediū pōt esse causa corruptionis & acetositatis. & hoc propter ebulitionem quā facit. ut post declarabit⁹. ¶ Et qñq; sapor acetosus significat calorem debilem. ¶ Consyderādum qd calor potest esse debilis ex resolutione. & hoc intelligit hic Auic. p frigidi supuentū. & hoc uocat⁹ frigidū. ꝙ si addat facit ablationē opatōnis. si aūt ñ tm̄ addat facit uel facere pōt corruptionē. ut acetositatem faciendo ebulitionē. utrūq; n. dicit⁹ calidū debile. licet unū positiue magis & aliud ꝓuatiue. Sed ꝺ clarat⁹ i pulcro exemplo ꝙ fiat acetositas a debili calido. ¶ Sz significationes ex uomitu. ¶ Cōsyderandū qd nausea ē mot⁹ i q̄ i expūsione nihil cōiungit⁹ qd expellat⁹. in uomitu aūt fit expulsio & pz. ¶ Dicit p⁹ ꝓ a ꝓuocatione uomit⁹ fiat mlta cōturbatio et nausea. ē significatio ꝙ materia ē effusa ad stomachū a mēbro alio. & iō facit fortiora accidētia tāq̄ magis incōsueta. & iō peruenit uomitū nausea & cōturbatio. Sed si uomit⁹ currat qa. s. facilitet fiat. & q̄si nō fiat cōturbatio tāta & nausea ē signū qd materia colligit⁹ in stomacho z^m cōtinuat oēm. unde q̄si consueta nō sic inducit cōturbatiōem. & hoc dz intelligi reliqs cōditiōib⁹ paribus. ¶ Et uomitus. ¶ Docet significare ex uomitu per colorez & totū pz. ¶ Significatiōis. ¶ Ponit signū. iz. ¶ Cōsyderādum tamē qd cuz ista mēbra sint principia nutrimēti. oportet qd totum corpus ex mutatiōe quā faciūt in nutrimēto imutetur & iō ponit Aui. fen. i4^a. tractatu 3⁰. qd medic⁹. bonus & expertus cognoscit stōatichū & epar cuz. hominē p colorē suū. & Gal. 5⁰ d iteriorib⁹ 7⁰ ca⁰ ¶ Cū ergo plurime stōatice egritudies sint frigide. opꝑtz qd cib⁹ mutet⁹ ad frigiditatē & hūiditatē. & p cōsequēs ad flegmaticitatē. talis aūt cibus puenies ad epar ēt crudus pertransit & flegmaticus. sicut enī cib⁹ male coctus extra male in stōacho coquit⁹. ut summit⁹ ex 4⁰ de regimine sanitatis in fine. sic cib⁹ male coct⁹ i stomacho male coquit⁹ in epate. & deinde in uenis. cū ergo hic cib⁹ ad naturā cruditatis tēdat & flegmaticitatis. faciet colorē plumbeū q ex crudo fit hūore & flegmatico. aliquādo tñ ut habet quedā littera tēdit ad citrinit⁹ tē simul cū albedine. & h⁰ possz esse quādo sanguis iste flegmaticus opilaret uenas ut nō possit ad membra ni si aliqd subtilissimū de eo transire q ibi existens a calido mēbroꝝ inanitorū aduriē quasi ad aliq̄ citrinitatē tendit ipso existente albo. & ideo tēdit eorū color ad citrinū albuz qñq; ¶ Vnde Auic. p⁰ canone fen. z^a. c⁰. d signis opilationū. plurimi opilationē in uenis habentes colorez hēnt citrinū cū p foramina sua ad cutis supficiē non accedat sanguis. intellige conuenies sz subtilis magis. & forsan hec est. causa quare citrinatur facies dormire nō potentiuz. ut Auer. z⁰. colliget. c⁰ d somno. In eo enim z q dormire nō pōt remanz caliduz in extremis. & ibi iflammat⁹ unde inflāmat subtiles circa cutiz hūiditates que inflāmate ad citrinuz tendunt. ¶ Significatōes. ¶ Ponit iz. signum sumptū ex rugitu ¶ Cōsyderandū ꝙ. ut apparet ex Gal. 6⁰. d accidēti & morbo. Rugitus fit ex uētositate mixta alicui hūiditati sicut etiā summit⁹ ex cōmento illius aforismi quare particule. qb⁹ ypocūdria inflata. significat g⁰ stōachuz male cōprehēdisse cibū. unde uentositatē adgenerat. & significat egestionē futurā hūidaz. s. ex cibi idigestione. maxime aūt h⁰ hēt ueritatē si nō multuz urine fluxerit ut ex eodez aforismo summitur. ¶ Verū. ¶ Ponit significationē. i4. Et primo facit hoc secundo quedam declarat. ibi. z^a. Et scias ¶ Multitudo ergo sputi significat multam ꝓhumiditatem in stomacho uenientem ad os. & siccitas oris & pauca saliua significat caliditatem & siccitatem. ¶ Et scias. ¶ Declarat duplicem sic

cteatez oris.unã que dicit uera ſiccitas ex priuati one ſaliue omnio.Aliã que dicitur potius ſiccitas ſputi .ſicut patet ī uiſcoſis ſputis factis in febri bus flegmaticis cũ flegmate groſſo calefacto.aut in ſimilibus diſpoſitionib⁹ in quibus nõ eſt pro prie oris ſiccitas.ſz potius uiſcoſi ſputi exiccatio ¶ Sputũ uero ſignificare ſup ſtõachi diſpoſitio nez mõſtrat quoniã ſupefluitas ſignificat ex diſ poſitiõe mẽbri in quo fit & per qđ trãſit ſicut urina.ſaliua.aũt fit in radice lingue.ut ſupra.A. ſen.c⁸.p⁰.ca⁰ ¶ Adhuc ſputũ ponit ſignũ ſigni ficans ſup diſpoſitiõib⁹ pectoris ut omnes ſen tiũt.& maxie Gal.p⁰ de criti. ¶ Amplꝰ ſputũ nõ ſignificat ſup mẽbro a quo uenire nõ põt.h⁰ aut ẽ ſtõach⁹.de ſtomacho eni nõ egredit aliqd ſine nocumento ul' faſtidio ut in cõmento illius afforiſmi ſcđe particule .ſtrãgulatoꝝ ¶ Oppo ſitũ uult Aui.& Gal.in tegni illo ca⁰ Ita uero. ubi dicit.Adhuc eoꝝ que expuunt̃ differentiaz cognoſcere. ¶ Conſyderandũ qđ ſputũ põt tri pliciter ſumi.Uno mõ p uera ſaliua formata in carnibus glãdoſis que hẽntur ī radice lingue & illa imediate per ſui p̃ſentiã nõ ſignificat đ diſpoſitiõibus ſtomachi.Alio mõ põt accipi ſpu tum pro eo qđ egredit cũ raſcat õe uel tuſſi.& hoc ẽt nõ ſignificat de diſpoſitiõibus ſtomachi quia hoc nõ prouenit ab eo.ſz ſignificat de diſpo ſitionibus pectoris & pulmonis & cãne ipſius. quia ab ipſis ſepatur.Tertio põt accipi p q̃ cun q; hũiditate aquoſa multiplicata in ore.uel etiaz uiſcoſa.ſiue habeat formã ſaliue ſiue nõ.ſz hẽat formã limoſitatis.& hoc ſputũ.põt ſignificare ſup diſpoſitiõez ſtõachi.& rõe.qa ꝙ multiplica tur ad multã ſtõachi hũectationẽ.& deſiccat & mioratur ad exiccationẽ illius & mioratõez põt ſignificare ſup ſtõachi diſpoſitionẽ.h⁰ aũt ẽ ſpu tuz naz dũ in ſtõacho ẽ caliditas & ſiccitas.ipſa cõicatur ori.unde non põt apparere circa os nec ſaliua nec ſputũ.Similiter cũ ſtõachus hũectat paulatine aſcendit hũiditas p meri.cũ ſit una ſu pficies.& redditur os humiduz & ſaliuoſuz ſeu bauoſuz. ¶ Et ex his obiecta ſoluunt̃. ¶ Ad ter tiũ cuz dicit a ſtõacho nihil egreditur nili cũ uo mitu.intelligi debet qđ nihil ſubito & in multa quãtitate.ſz paulatine põt egridi ſicut in ſputo & bauoſitate cõtigit. Significatiões ex eructu atõe. ¶ Expediuit iaz Auic.i4.genera ſignoꝝ i diſpoſitionib⁹ ſtõachi.hic exequit̃ đ.i5⁰.& pri⁰ ponit modũ multiplicẽ diuiſionis eructatõis. z⁰.exeqtur.ibi.z⁸.naz ſi ẽ fumoſa. ¶ Cõſideran duz qđ differt eructuatio fumoſa ab eructuatio ne pura.qa eructuatio eſt pura qñ purus uapor egredit̃ nullã habẽs naturã ī q̃litatibus ul' ſapo re pceptã.& h⁰ ſignificat boritatẽ caloris alteꝛã tis & digerẽtis.Sz tũc dicit̃ fumoſa qñ de natu ra fumi pticipat.fumus aũt caliditatẽ & ſiccita tez hẽt.Vnde Auic.z⁰.đ generatiõe dicebat fumũ eſſe ex aere & terra.& ideo fumũ ꝓprie capis & colericis membris attribuim⁹.ſicut uẽtuz frigi dis.unde.3⁸.pticula pbleumatũ p⁰ pbleumate. Auic.dicit qđ humor & cõplexio colere rigre ẽ uẽtoſa.uñ ex ea fiũt uẽtoſe paſſiões.ſz deflgma te nõ ẽ dubiũ qđ uentoſuz ſit & uaporoſuz qa uentoſas colicas ex eo fieri uidem⁹.In quib⁹ au tem reliq̃ differẽtie d.fferãt.pz a differẽtia rez a quib⁹ notifficatõ ſummit̃. ¶ Nã ſi. ¶ Exeq tur.& p⁰ đ fumoſa eructuatiõe oſtẽdẽs qd ipa ſignificet & ei⁹ cauſaz .z⁰ de acetoſa.3⁰ đ fetida 4⁰ đ lutoſa putrida.i.cenoſa & limoſa.5⁰ de rau cida.c⁰ de ea q̃ ẽ ſiſis cibo.ibi z⁸.qđ ſi ẽ eructu atio acetoſa.ibi 3⁸ & eructuatio fetida.ibi 4⁸ & lutoſa.ibi 5⁸.& illa que ẽ ut erugo.ibi.c⁸.ſi au tẽ eructuatio.Non exequit̃ de ea.que ẽ pura.qa iã dixit ꝙ eſt ſanior eructuatio.dãs ex hoc intel ligere ſuã cauſam.quia fortitudinẽ caloris agẽ tis.prima in duas.qa p̃mo p̃mittit cãs a quibus eructuatio fumoſa põt euenire.z⁰ đ eis exequit̃ ibe z⁸ .ſi aũt. ¶ Dicit p⁰ ꝙ ſi appeat eructua tio fumoſa.& ñ ſit ꝓpter cãm ī cibo.tunc eſt ꝓp igneitatẽ ſtomachi.cũ materia ſ'abſq; materia. ¶ Conſyderandũ qđ oua q̃ i patella ſunt fixa acquirũt ſiccitatẽ quandã q̃ cõiuncta ſubtili ſub ſtantie ouoꝝ ẽ apta materia fumi. ¶ Rãfanus calid⁹ ẽ.& hẽt ptẽ acutã ſubtilẽ q̃ actiue & paſ ſiue effumat.& habet partem humidã crudã q̃ paſſiue magis ẽ apta p uẽto ſubiici.Vnde deco ctio aufert ab eo partem medicinalẽ.qa partem ſubtilẽ calidã acutam.ut Auic.z⁰ can. ca⁰ de ra fano.Cum ergo ſumit̃ raffan⁹ ñ coct⁹ maxime effumationem facit ꝓpillã duplicẽ ptẽ.ſicut etiã coct⁹ pp ſui hũiditatẽ iflãmare ẽ apt⁹. ¶ Con ſyderandũ qđ dulce cũ ampli⁹ coq̃t tranſit in amarum.ut Gal'.4⁰ de ſimplici.Amara autẽ cõ ueniens materia ſunt fumi.cũ ſint calida et ſicca & iõ dulcia maxie ad ignẽ ſunt apta fumũ cape & alia ſimilia ut unctuoſa.pz. ¶ Sĩ aũt. ¶ Hic exequit̃ de his cãis fumoſe eructuationis.& p⁰ notificat unũ mẽbruz.z⁰ oñdit ſigna q̃b⁹ cogno ſcimus cãm eructuationis fore cibũ uel igneam cõplexionẽ cũ materia ul' ſine.ibi z⁸.& ſignificat ¶ Dicit qđ ſi ẽ mala cõplexio cũ materia tunc con tingit ſecundũ unũ predictorũ modoꝝ.quia.ſ. effundit̃ ad ſtomachũ ab alio mẽbro uel genera tur in eo.Aut qđ ẽ imbibita uel ñ imbibita.& ſecundũ plurimũ ẽ ex materia colerica effuſa ad ſtomachũ ex felle ſicut ſupra dictũ fuit.aut a ca pite & ꝓprie cũ hõ ñ ẽ colericus ī complexione. ¶ Sed.t.d.contra.imo maxie i colerico effũdit̃ colera.cũ in eo ſuperet. ¶ Dicendũ qđ Auic.nõ uoluit dicere qđ i colerico ñ effundat̃ colera.ſed uult qđ ſi homo ñ ſit colericus i complexione et maxie ſecundũ ſtomachũ.& i eo corrũpat̃ cibus

ad fumū ꝓpter materiā colericā. Hic maxime ſi gnat qđ materia ē effuſa ab alio mēbro. qa ipe de ſe ñ aggregat eā cū ſupponat̄ eſſe flegmatice complexionis. Sed in homine colerico poſſet cib⁹ in fumū conuerti. dato qđ nō aliunde ſuſciperet materiā. ſed eā in ſe generaret. ¶ Et ſignificat̄. ¶ Hic docet inter has cās fumoſe eructuatiōis diſtinguere. & prio docet cognoſcere qñ fit a cā cibi. ¶ Secundo quando fit a cauſa materie uel complexionis pure. ibi ſecunda. & ſimiliter. ¶ Dicit ꝑmo qđ ſi uis cognoſcere an cauſa ſit cib⁹. an mala complexio cū materia uel ſine materia. da ſibi pānē remotū ab effumatione ſicut ē panis ordei. & ſi eructuat fumoſe. eſt ſignū qđ ca eſt in ſtomacho. ¶ Similiter attēde ſi egeſtio ē coleri ca. qa tūc ſignificat caliditatē ſtōachi cū materia ſi aūt ñ ē colera ſignificat maliciā cōꝑonis. ſ. ſi ne materia. ¶ Et hec dicta ſūt Gal⁹. p⁰ đ interiorib⁹ quarto ca⁰. & ꝑ totū. ¶ Quod ſi. ¶ Docet ſi gnificare ex eructuatione acetoſa. et p⁰ oñdit qđ ipa ſignificet. z⁰ remouet dubiū. ibi z⁹. qñq aūt ¶ Dubium autem quod remouet eſt. quia poſuerat acetoſam eructuationem ſignificare fri giditatem. crederet aliquis ꝙ ſemper acetoſitas a frigido fieret. hoc autem remouet. & dicit qđ qñq fit a caliditate faciēte ebulitionē. & patet. ¶ Circa quā partē ē dubiū. utrū cibi acetoſatio &; ꝑ cōſequens eructuatio acetoſa poſſit fieri a calido. & uidet̄ qđ non. primo auctoritate Gal⁹. p⁰. đ interiorib⁹ ubi abſolute ponit qđ ſi cibi in acetoſitatē mutent̄ ca hoc agēs ē frigida. ¶ Ad huc caliduꝫ ſi faceret acetoſitatē hoc maxime ēēt ꝑ ebulitionē & putrefactionē quā inducit. ſed ſi hoc modo fieret. tūc omnis cibus a calido poſſet acetoſari. qa nullus cibus ē q nō poſſet calefieri caliditate forti. & ꝑ conſequēs putrefieri. ut. 6⁰ đ accidenti & morbo. z⁰. c⁰. in fine. ¶ Preterea. qđ é frigidū nō pōt fieri inmediate a calido. ſed acetoſitas ē res frigida. ut omnes ponūt quare &c̄. ¶ In oppoſitū ē. A. hic et exemplū qđ ipſe ponit. naꝫ lac nō min⁹ aceſcit a caliditate q̄ frigi ditate. & Gal⁹. 4⁰. đ ſimplici medicina in illo. c⁰. & nos ubi inuenimus lac & ptiſanā ordei & om ne ꝙ ē illis ſil̄e aceſcer̄ i eſtate uelotius q̄ aceſcat i yeme. ut Auer. 3⁰. colliget auctoritate Alexan dri. ¶ Conſyderandū ꝙ res pōt dupliciter aceſ cere. Vno mō ex diminuta decoctiōe ſiue putredi ne. Alio mō ꝑ putrefactionē. exēpluꝫ primi ē ace toſitas q̄ apparet i fructib⁹ ante maturationeꝫ. fit eniꝫ. ibi acetoſitas ex diminuta decotione non potēte pmiſcere hūidū aqueū cū ſicco. & ideo cū fit p⁹ pmixtio appareti eis ſapor ſtipticꝰ uꝰ pō ticus. deinde fit dulcis. ¶ Exemplu n ſecundi eſt a cetoſitas que fit in uino poſt eius complementū quando putreſcit & aceſcit. & differunt hi duo modi acetoſitatis quia prima eius acetoſitas eſt acetoſitas pura. ſicut acetoſitas agreſti que ab ſolute frigide complexionis ponit̄. Sꝫ ſecūda ace toſitas ē cōiuncta acuitati unde i tali re acetoſa alique partes ſunt calide derel cte a calido putre dinali. & ideo actū uini nō ex toto ponit̄ frigidū. ¶ His g⁰ uiſis dico qđ addita caliditas i ſtōa cho pōt eſſe cā acetoſitatis cibi & ꝑ cōſequens in eructuatione qđ enim pōt eſſe cā putrefactio nis in cibo. pōt eſſe cā acetoſatiōis. cū unus mo dus acetoſitatis fiat a putrefactiōe. ſꝫ calidū ſto machi additū pōt eſſe cauſa putrefactiōis faciē do ebulitiōeꝫ in cibo. in qua fit extraneū caliduꝫ inatum. & fit putredo. unde pōt acetoſitas fieri. ¶ Conſyderādū tamē qđ caliditaſ ſtomachi eſt duplex ſiue eius mala cōplexio calida. quedā ē caliditas fortis. acuta. & illa nō ē cauſa putrefa ctionis ſꝫ aduſtiōis. quedā aūt ē caliditas queꝫ in ſe ſit excedēs reſpectu calidi naturalis in ſtōa co. tū reſpectu obiecti ut cibi ñ ē mltū excedēs ut ſubitā faciat euaporationem. ſed faciat ebulitio neꝫ. uñ fit putredo & acetoſitaſ. et iſta caliditaſ in ſtomahco pōt eſſe cauſa acetoſitatis cibi i ſto macho. & iō Auic. dicebat cū facit eā ebulire. & nō dixit cū facit euaporare & effumare per adu ſtionē. ¶ Ex quo pꝫ in quo ſtōacho mala cōple xio calida exuberās ē maxime apta conuertere cibum in acetoſitatē. qa hoc eſt in ſtomacho cali do cū caliditate uaporoſa aut i ſtōacho naturali ter frigido & accidēt̄aliter calido. nā i h⁰ dupli ci ſtōacho ſꝫ ſi mala cōplexio calida. ipſa tamē ñ ē in tanta acuitate qđ facit aduſtiōem. ſed' facit potius ebulitiōeꝫ. unđ fit acetoſitas. ¶ Ex quo pꝫ qūo ēt in infantib⁹ cauſoniꝫantib⁹ lac cōuertitur in acetoſitatem. ut Aui. 4⁰. can. fen p⁹ cap⁰. de ſi gnis cauſonis. nā. licet in infantibus fiat cauſon unde ſtomachus eoꝫ uertat̄ ad caliditateꝫ. tamē illa caliditas nō ē multū ſicca ſꝫ uaporoſa. & iō ñ adurit lac ſed potius facit ebulire. Si autem ſtomachus eſſet naturaliter & accidentaliter in flāmatus ut ſtomachus colerici hñtis cauſonem fortē. lac i ſtomacho uel alius cib⁹ ñ uerteretur i acetoſitatem ſed in fumū propter fortē aduſtio nem factā a calido ſicco. calidū ergo qđ eſt cauſa acetoſationis ē calidū faciens putrefactionē & ebulitionē. & iō ē ꝙ lac qñq uelocius aceſcit in ealore q̄ in frigore. ut Auic. ponit. Nam ſicut po nit Gal⁹. quarto de ſimplici medicina contra eos q ponūt ſolū calidū putreſcere. Et res que eſt de bilis paritur & corrumpit̄ a calido & a frigido ¶ Et ideo lac cū ſit alterabile qñq uelocius alterat̄ & corrumpit̄ a caliditate q̄ a frigiditate. & h⁰ ē qñ caliditas eēt fortis faciēs ebulitiōeꝫ. frigidi tas aūt eſſet debilis. ſi aūt frigiditas eſſet fortis ñ min⁹ q̄ caliditas cortūpet lac. ¶ Et ex his ob iecta ſoluunt̄. ¶ Cum prio dr̄ auctoritate Cal⁹. di co ꝙ itelligit illd̄ abſolute qa nullo mō fit a ca⁰.

Vel aliter qđ cā agēs acetositatem ē frigida in relatione ad eaz que facit effumationez qa est mitior caliditas illa. & nō fit uincens obiectum. imo potius ē aliquo modo debilis caliditas in relatione ad obiectū. cū in eo cauſet ebulitionē &c̄. Ad .z^m. dico qđ facit acetositatez p ebulitionē unde calidū innatū exalat. & infrigidat materia ebuliens ipſa remanente hūida cū calore accidentali. h^o aūt ē eſſe acetoſi. dico etiaz q facit hoc per putrefactionē. z^m. modū dictū. Conſideraduz q licet oīs cib^o poſſit putrefieri uł ebulire a forti calido uel a mala cōplexione calida. nō tn oīs cibus ē aptus conuerti in acetositatē. nā acetositas fundat i ſubſtātia ſubtili aquea cōiūcta frigiditati ex ꝓportione calidi naturalis. Si g^o cib^o groſſus & durus poſſit putrefieri. nō tn ſequit q i acetositatē conuertat. cum n̄ ſit ſubiectū aptuz ſapori acetoſo. Ad terciū cum dicitur quod ē frigidū n̄ fit a calido. dico q uez ē p ſe. p accidēs tn̄ pōt fieri. unde acetositas i cibo que fit a mala cōplexione calida ſtomachi ē facta p reſolutōez & euaneſcētiā ppriꝫ calidi. ſed hēt accidentalem caliditatē ſicut acetū acutū factū ex uino. Et iō Auic. ponens ſigna huius acetoſationis dicebat q ē cū ſignis iflāmationis & caliditatis & amaritudine in ore &c̄. Secundo dubitat. Vtruz acetoſatio cibi in ſtomacho poſſit fieri a frigida complexione ſtomachi. & arguitur q nō. P^o quia qđ fit a calido nō pōt fieri a frigido. pbatū ē aūt cibū in ſtomaco acetoſari a calido. Amplius. aut fieret a mala cōplone frigida ſtōachi ſine materia. quia đ ea q ē cū materia n̄ ē dubiū cū ſit flegma aliqđ acetoſum aut melācolia acetoſa q poſſet eſſe i ſtomacho. aut g^o fieret p uiā putrefactionis & ebulitionis. aut p uiā diminutre decoctionis. n̄ p uiā ebulitiois & putrefactionis. quia frigidū n̄ putrefacit. imo putredo n̄ accidit niſi p calorē extraneū. ut ſupra p^o can. đ eo qđ comeditur & bibitur. nec ēt p uiā diminute decoctionis. quia in omni digeſtione tūc ēt acetoſitas q̄tūcūq hō eſſet ſanus. qa cib^o in principio digeſtionis acetoſaret. qa ibi ē i ꝑn^o digeſtio tendens ad pfectionē. ſic g^o ipoſſibile eſt fieri uinū niſi ꝑus fiat agreſta in qua ē diminuta decoctio ſic ē ipoſſibile fieri pfectā digeſtōnē niſi p̄cedat īperfecta. ſi ergo illa ē cauſa acetoſitatis ergo in omni pfecta cibi digeſtiōe p̄cederz acetoſitas. h^o aūt ē falſum &c̄. In oppoſitū eſt Aui. hic & ſupra. & Gal. 6° de accidēti & mor. Dicēdū qđ cibus pōt acetoſari a mala cōplexiōe frigida ſtomachi. preſupponēdo qđ ſit cib^o q poſſit eē ſubiectū acetoſi ſaporis. uñ Aui. dicebat cū iuenit materiā dulcē. Propter qđ cōſyderādū qđ ſtōachus pōt dici ſeu fieri frigidus duplicit. Vno mō p reſolutōz calidi naturalis. & ſpiritus. Alio mō poſitie magis per aduentū poſitiue frigiditatis: ut humoris frigidi uel alterius rei extriſece. Dico ergo qđ ſtōachi frigiditas p alidi tatis reſolutiōez. unde ſtomachus dicitur habere caliditatē debilē pōt eſſe cauſa acetoſatiōis cibi. & ratio ē. qa pōt eſſe cauſa acetoſatiōis & ebulitiōis debilis & putrefactōis. Hoc aūt poſito pōt fieri acetoſitas. unde uł qđ muſtū ual de aquoſuz. quia eius ē debilis caliditas ebuliēs ab ea uertit in acetū. ut 4° de ſimplici medicina. qđ aūt debile caliduz poſſit eſſe cauſa acetoſitatis & debulitiōis. notuz eſt ut ſupra poſuit. A. Et quādoq ſapor acetoſus ſignificat calorē debilē cū humiditate faciēre ebulire humiditatez parū qui poſtea ſepat ab ea deficiens in digerēdo. q̄re accidit acetoſitas ſicut fit i muſto. aceſcit eni q̄re & c̄. & quādoq feruet debili caliditate. Si ergo ſtōachus debilis caliditatis fuerit. faciet ebulitiōem in toto cibo debilē. & fiet cā acetoſationis. Dic̄ z^o qđ ſtomach^o frigidus frigiditate poſitiua pōt eſſe cā acetoſatiōis i cibo. Cō ſyderēdū ergo qđ ſtomach^o pōt eſſe frigid^o a multa frigiditate priuāte opationes. aut pauca diminuēte. aut media. & iſta ē q̄ corrūpit cibuz in acetositatē. unde ſupra Auic. uolēs loq de hac frigiditate dicebat acetoſus ſapor ſignificat frigus ſtōachi. ſz minus frigore ē quo nō digeritur omnino cibus. & ſic intelligat de ſtōacho frigido p reſolutionē. Iſte ergo frigidus ſtōachus ē cauſa acetoſationis cibi qđ ē cā omnino ipetfecte digeſtionis ſiue decotionis. ſed frigiditas ſtomachi ē huiuſmodi. ergo &c̄. patet maior. naz p̄dictuz ē unā cauſaz acetoſitatis eſſe diminutā & imperfectā omnino decotionē. unde Gal. 4°. de ſimplici medicina illo. c^o. & nos dicebat qđ acidus ruct^o & p cōſequens acetoſatio cibi nō fit niſi cū cib^o digeritur digeſtione perfecta. & calidū non pōt ſuper id. ſ. ꝑpter debilitatē ſui ſiue ſit ex reſolutiōe ſiue ex infrigidatiōe poſitiua. q aut ē ſtomachus frigidus ſit cauſa decotionis inperfecte non oportet declarare. Ex quibus patet qđ ſtomachus frigidus ſiue ſit per reſolutionē ſiue per frigiditatē poſitiuā eſt cauſa acetoſatiōis cibi imediate propter diminutā decotionez quā facit. ut de Gal. 6°. de accidenti & morbo. ſi cibus fuerit mediocriter digeſtus in ore quaſi acetoſitatē ſentiunt. & iō cōtra quoſdā imaginor q i diuturnis lientrijs oxiremi a ſupueniens q̄ ē bonū ſignū cū n̄ fiat p putridinē cibi fiat p diminutā decotiōez quā reicipit Ad diſſolutionē aūt ſophyſmatis illius qđ multos ligat credentes cibos non poſſe acetoſari a diminuta decotione qđ monſtratum ē eſſe cōtra Gal. 4°. de ſimplici medicina. qđ decoctio diminuta ē duplex. quedā ē pars decoctionis pfecte imediate in illā ordinata ſic ē in inperfecta decoctione in ꝑncipio decoctionis cibi. q̄dam aūt eſt in ipfecta decoctio que excludit ꝓio z^m

rotū pfecta decoctione.qđ isla sit bona diuisio.
declarat in simili.nā impfecta decoctio sanguis
ē duplex.quedā ē ps pfecte decoctionis que est
uia ad decoctionē pfectā que tunc fit.quedam
aūt ē impfecta decoctio que ē excludēs oio esse
sanguinis.sicut ē impfecta decoctio fleg matis.et
d'fferūt in cibo qui ē in stomacho illi duo modi
impfecte decoctioris quia p^a impfecta decoctio
que ē ps decoctionis pfecte fit ab eodē agēte sic
decoctio perfecta nec excludit pfectam decoctio
nem.imo ē imediate uia in illā & ipsius pars.cū
motus ad unū nō differat a termino suo.ut 3°
physicox.& si illa decoctio est imperfecta nō ē
ex defectu agētis simpliciter.sz ē qa in omni
actiōe requirit tempus ut 4° colliget.uñ agēs
nō pōt in instanti producere pfectiōez.Sz deco
tio imperfecta que omnino excludit esse deco
ctiōis perfecte.fit a calido in se debili. & hec
decoctio nō est pars decoctiōis pfecte.imo illam
excludit.& iō iste cibus acetosus nō ē pars pfe
cte decoctionis. ¶ Tūc ad rōnes in oppositum p^o
cū dicebat aut fieret p uiam putredinis aut di
minute decoctiō.s dico per uiā diminute decocti
onis.& cū dr tūc in omni digestiōe esset acetosi
tas.quia p^o cibus est digestus imperfecta dige
stione.dico qđ ibi ē equocatio & p cōsequēs qa
cibus nō ē prius digestus digestiōe impfecta q
ē causa acetositatis sed digestiōe impfecta que ē
pars perfecte digestiōis.sic uerbi gr.ia. sanguis
anteq sit pfecte digestus ē digest^o ipfecte.nō tñ
sequitur.ergo ē flegma. ¶ Ad simile qđ adducit
qđ uinū prius ē agresta q uinū.Dico qđ i uino
ē cōl yderare adhuc aliā iperfectā decoctiōez. ut
illā quā hēt quando peficit eo existente musto.
& illa nō facit uinū esse acetosum.lz dicat iper
fecta digestio sz illa que facit uinum acetosuz ē
illa que preuenit quādo est agresta.Sz.t.d. illd
non tollit qđ uinū nō oporteat pri^o esse acetosuz
trānsiens p iperfectā digestionē ut cū ē agresta
¶ Dicendū qđ cibaria q nobis offerunt hēnt in
se pfectionē cuz sint mixta.ut plante & animalia.&
ideo nō transmutāt per tot transmutationes.ut
oporteat ea fieri acetosa & pontica.cum p^rius o
portet fieri uinū cum i uite constituat ex aqueis
partib^9 & terreis simul cōsolari calido & ppri
o recepto i eo sicut scintilla ut.4°.đ simplici.medi
cina auctoritate Theophrasti.Et possumus dice
re q calidū debile ē cā acetositatis p uiā ebuliti
onis ut putrefactōis.cū aūt dr q putrefactio nō
fit a frigido. ¶ Dicendū q uerū ē imediate qa fit
a calido naturali facto extraneo.sed mediate pōt
ut a frigido d̄bilitāte calidū.unde extrinsecū frigi
duz pōt esse causa putrefactionis.ut.4°.coll'z &
4°.metheuroz. ¶ Ad primā rōnez dicenduz qđ
nō ē incōueniens unū & eundē effectuz p uenire
a diuersis causis.z^m.diuersos modos.Acetositas
ergo fit p se a frigido siue debili calido.sed a for
ti calido fit p uiaz putrefactionis & magis medi
ate.Et ideo Aue.x.3°.coll'z đ accidētib^9 primo e^
loquēs đ acetositate dicebat patet quod.sit una
actio.& actio accidētalis que substātialis fit a si
mili.i.frigore.& accidētaliter a cōtrario.sicut in
plurib^9 p̄crutari pōt & inueniri. ¶ Deinde cū
dic.Et cū pōt signū fetide eructatiōis.dicens
qđ significat putrefactionē in stōacho significa
tionē fetoris.fetor eni oris ut ponit supra Aui.
fen.6^a ca^o de fetore oris.pōt fieri a putridis hu
morib^9 in stomacho & in ore sicut ēt eructuatio
fetida.uñ si nō fit ppter cām oris significat pu
tredinē in stomacho. ¶ Et qñq ulcera.s. cū sanie
& lutosa &c.patet qa humor in stomacho pōt
putrefieri putrefactione qua fetebit ut lutū uel
ut cinis.uel ut linū.& similis res putrida. ¶ Et
illa. ¶ Ostendit qđ significat eructuatio quaz
sup dixit rancidam & dixit q significat acutam
caliditatē cū putrefactione.tunc enim res fit ran
cida & ruginosa ut erugo eris qñ eius putredo
ē cū acuta caliditate. ¶ Et dic qa significat maio
rē caliditatē q fumosa.& ē notū sicut colera pu
ra est minoris caliditatis.& similiter simplex
mala complexio q sit caliditas colere que tendit
ad eruginositatē. ¶ Si aūt. ¶ Hic oñdit quō e
ructuatio significat debilitatē stomachi ñ tñ
tātā q̄tā ē i stomacho frigido cōuertēte cibū ad
acetosum z^m acceptionē q tēpore p^9 acceptōez
i q debuit esse digest^9. ¶ Vex. ¶ Hic.A.uult
dicere q significatio sūpta ex iuuātib^9 & nocen
tib^9 aliqn đcipit uerbi gr.aliqn i stōaco naturali
ter calido ē aliqs humor ebuliēs.& tūc iuuat a
frigido.tn secū lū ueritatē ex naturali cōplexiōe
oz iuuari a calido.sicut aliquādo i stōacho frigi
do ē humor calidus.& tunc res calida ut scamo
nea iuuat illuz.purgando illum hūorez.cū tamē
deberet iuuari a rebus frigidis. ¶ Debent ergo ex
quiri alie significatōes supradicte in c^o.de signis
naturalis cōplexiōis stōachi.& alie significatōes
ostendentes stōachuz esse in dispōne naturali uel
nō naturali &c. ¶ Significatōes. ¶ Pōit signū
i7.differt h^o a signo sumpto ex dolore.qa illud
erat signū sumptū ex uero & forti dolore.h^o aūt
ē sumptū ex aggrauatione quacunq & modo
aggrauationis.unde in principio capituli Auic.
uocabat hoc signum sumptum ab impedimentis
¶ Significationes. ¶ Pōit.18.signū et ē ultimū
quod summitur ex dispositionibus inherentib^9
stomacho p cōitatē ad alia mēbra. ¶ Considere
mus autem in significatōne sumpta ex cōitate
causas & materias quas stomachus recipit ab
alijs mēbris.& accidētia consequētia ad has cō
munitates.primo g^o oñdit quomodo per signa
sumpta ex mēbris cōicantibus stomacho cogno
scimus causas passionis stomachi. 2° quomodo

cognoſcimus accidẽtia uel que ſint accidẽtia.ſ. que pueniũt in mẽbris p cõitatẽ ad ſtomachũ. ibi z^a.& conſyderantur.Dicit p^o q cũ mẽbra cõ municãtia ſint cerebrũ.fel epar & ſplen.debe mus conſyderare an iſta mẽbra ſunt ifirma.uñ ẽt ſtomachus patiaẽ.et patet & hec eſt cognitio qua cognoſcim^9 cãm diſpõnũ ſtõachi frigidã ex cõitate.qa ſi patiẽ epar & fel credim^9 coleram &c̃. ¶ Et conſyderaẽ. ¶ Hic oñdit qũo accidẽ tia cõſequẽtia p cõitatẽ i egritudinib^9 ſtõachi. ſignificãt ſtõachi diſpões.& p^o q̃ ſunt accidẽtia facta p cõitatẽ enumerat.z^o qa illa accidẽtia in diſpõnib^9 ſtomachi aliqñ fiũt tẽpore repletõis & euacuatõis ſtõachi.ió oñdit qd ſignificẽt z^m diuerſa tẽpora euẽtus.ut qd ſingificẽt cũ eueni unt tẽpore repletiõis.& quid cũ eueniũt tẽpore euacuatiõis ſtõachi.ibi z^a.nã ſi. ¶ Dicit p^o qđ ex ſignis cõitatis ex quibus ſignificam^9 diſpoſitio nes ſtõachi ſunt cõſyderare accidentia quedã.ut uerbi gratia ſi homo habz imaginationes corã o culis nõ fixas.& ſi hẽt dolorẽ capitis & exteũa tionẽ p^9 repletionẽ.qa illa accidentia ſignificant egritudines ſtõachi. ¶ Dixit aũt nõ fixas.quia imaginatiões corã oculis fixe ſunt ꝓpter cauſaz i cerebro ul' in oculis.non ꝓpter uaporẽ ſtõachi. ¶ Dixit etiã p^9 repletionẽ.qa ſi eſſet equaliter tẽpore repletiõis & tẽpore uacuitatis.non eſſet a ſtõacho ut ſummiẽ.4°.de interioribus ca^o.z^o. ¶ Naz ſi. ¶ Quia hec accidentia ſignificantia ſtõachi diſpõnes p cõitatez aliquando eueniunt tẽpore repletiõis.aliquãdo tẽpore euacuationis oſtendit quid ſignificent diuerſimode.& p^o qd ſignificent cũ eueniunt tẽpore repletiõis z^o qd ſignificent cũ eueniũt tẽpore euacuatiõis.3° pre dicta accidentia enumerãdo reducit ad ordinẽ ibi z^a.qđ ſi.ibi 3ª acidẽtia ¶ Dicit p^o qđ ſi reple tio.ſ.cibi fecerit accideñ predicta accidẽtia.ſigni ficat plenitudinẽ ſtõachi ex hũoribus.aut debi litatez .aut malã cõplexionẽ.ſ.propter quas cibũ aſſumptũ ſtomachus tollerare nõ põt.ſed fit cã accidentiuz predictorũ. ¶ Q đ ſi. ¶ Oſtendit quid ſignificẽt hec accidentia cũ eueniũt tẽpore uacuitatis ſtõachi.& dicit q ſignificant q ſtoma ch^9 recipit homorẽ colericũ mordicatiuũ ueniẽ tẽ ad os ſtomachi tẽpore uacuitatis.Aut q reci pit humorem melãcolicũ & cognoſciẽ materia ſuperflua ¶ Aut que plus fluit cum ſignis dictis in precedentibus capitulis ¶ Aut ſignificat q ſto machus recipit humorẽ frigiduz.aut ſtomach^9 habet receptionem eius ideſt alicuius ſupple cãe que eſt ex illis cauſis ſcilicet naturalib us ut ex illis humoribus.habet dico receptionem in infe riori parte ſtomachi.nam pro ſed non magnifi caẽ id quod eo generatur..ſ.đ nocumẽto &c̃.et cã pz.quia hũor i fundo ſtomachi nõ tatũ ledit ut ſodaz ſpaſmũ uel ſimila accidentia inducat.q̃ tũ ledit cũ ẽ in ore ſtõachi ubi multa eſt ſenſibi litas. ¶ Et cõſydera qđ Aui.inter accidentia q̃ fiunt tẽpore euacuationis ſtoma hi nõ enumerat imaginatiões.& cauſa ẽ.nã lz ſpaſmus & ſinco pis eſtuatio.i. inquietudo & ſimilia poſſunt acci dere i repletiõe & euacuatiõe ſtõachi.imagiatio nes tamen corã oculis maxie ex ſtõacho repleto ex cibo fiunt tũc propter maiorẽ tũc eſſe uaporum ad caput aſcenſionez.ut quarto de interioribus ſummiẽ & ſupra fen.3^a. ¶ Et accidẽtia. ¶ Re ducit hic accidentia ad ordinẽ.& dicit q quedaz ſunt accidentia facta p cõitatez ad ſtõachuz que ſunt cerebralia ſicut pmixtio ſenſus &c̃.Et eſtu atio.i.inquietudo que fal.ẽ per neruoz & muſcu loz paſſionẽ.ẽ accidens cerebrale.Q uedam ſunt cordialia &c̃.Q uedaz cõia ut deſtructio anheli tus &c̃.Anhelitus eni eſt opatio cõis effectie & & organice ꝓcedens a cerebro.a corde aũt. ſicut a fonte.

Significat. ¶ Superi^9.A.i generali magis deteriauit đ diſpoſitionib^9 ſtomachi. ¶ Hic đteriat đ eis magis in ſpãli.& p^o deteriat đ egritudi nib^9 cõplexionalib^9 & quibuſdã ñ complexiona lib^9.z^o đ aliis ſingularibus egritudinibus ſtõa chi.z^a pars ibi.in tractatu z^o. Prima i duas.qa prio poit ſigna.z^o curam.z^a ibi.curaẽ ſtomach^9 p^a pars in.d.p^o poit ſigna malaz cõplexionũ.z^o ponit ſigna quarũdam aliaz malaz diſpõnum. ibi z^a.ſignificationes quidẽ magnitudinis.pria i duas.primo ponit ſigna malaz cõplexionũ ſto machi ſine materia.z^o eaz que ſunt cũ materia. ibi z^a .complexionẽ.prima in quatuor.p^o ponit ſigna male cõplexionis egritudinalis calide.z^o frigide.3° ſicce..quarto humide.partes patent. ¶ Prima in tres.primo ponit ſigna ſumpta ex diſ poſitionib^9 ſtomachi.z^o declarat ſequẽtia.3° ꝓit quoddã aliud ſignũ ſumptũ ex habitudine uena rũ.ibi.z^a.& qñq.ibi.3^a.& ſcias.Dicit p^o q ma lã cõplexionez calidã ſtõachi ſignificat ſitis.niſi caliditas in cõplexione ſuperfluat & reſoluat.unde fit reſolutio naturalis & reſoluat uirtutẽ.& per cõſequens accidentalis caliditas.Eruptio fumo ſa.& lutoſitas ſaliue ꝙa calidum iſtud aliquãdo eſt cauſa putrefactionis humiditatis.unde in lu toſam tranſit ſaliuã.iuuari ab eis que infrigidãt z^m.conditões predictas in precedẽti ca^o.Illud au tem eſt conſyderare diſpoſitionez annexam.unde fit accidentalis ipreſſio. ¶ Propter q conſideñ duz qđ ſtõachus i naturali cõplexione calida ul' frigida ſicca uel humida iuuatur a ſibi ſimilib^9 ut ſupra ponit Aui.ca^o.de ſignis cõplexionũ na turaliũ ſtõachi ſed ſtomachus habens inaturalez cõplexionez & egritudinalẽ iuuatur a cõtrariis cũ indigeat curatione.ſicut ergo i ſtõacho ſano

poterat cadere deceptio ex rebus iuuantibus. qa aliquãdo stomacho frigido naturaliter cõferunt calida. quia aliquem humorez caliduz existentez in eo accidentaliter. euacuãt. sic etiã in stõmacho calido preter naturã põt contingere deceptio. qa iuuabit a rebꝰ calidis. ut cũ esset ibi aliquis humor colericus. & darem⁹ reubarbarũ. iuuaret p euacuationẽ. non tñ licet dicere ergo stomachi complexio preter naturã ẽ frigida. qa iuuamentũ i eo factũ a calida medicia est p accidẽs. i. pp euacuationẽ. Et iõ Auic. supra p° can. fen. 4ª. z° ca° dicebat. Et caue ne te decipiat ipressio que erit accidẽtalis. Hec aũt accidẽtalis ipressio facẽ errorẽ nõ solum i cognitione cõplexionũ. sed ẽt in cognitione medicinaꝝ. s. an sint calidꝫ an frĩde ut z° can. z° ca°. & 3° d cõplexionibꝰ. Et ustio'ciborũ subtiliũ q ñ adurebantꝫ añ in complexione naturali. siue fuisset calꝫa siue frigida. Et q grossi digerũtꝫ plus q̃ i naturali. ¶ Sz t. d. cõtra positũ ẽ supꝑ q calidũ ẽ cã corruptionis opationis. hic autem dicit q grossi cibi digerũtꝫ. ¶ Dicendũ q Auic. ñ dixit digeruntꝫ plus quia plꝰ elaboratur. & ideo subdit. uerum digestio ẽ fortis. nõ tñ bõa licet g° secundũ ueritatẽ corrumpantur. tñ aliqualis ẽ ibi digestio. ut enim supra dicebatur ñ ẽ imaginandum cũ dicimus cibum in stomacho corrũpi ad fumositatẽ ñ dicit̃ qa totus corrumpat̃. imo aliqualis ẽ ibi digestio licet mala. & sic ẽ in stomacho calido. nisi deiciat uirtutẽ qa tũc digestio ñ fit. ¶ Et multitudo sitis & paruitas appetitꝰ faciunt cadere uirtutẽ. & causa ẽ nã solũ bibũt. ñ aũt comedũt. unde plus debilitantur semp. & ppter defectuz cibi. & laborẽ in digerẽdo uel elaborando post in potũ uñ gratiantur. uerum digestio ẽ fortis supple non tñ bona. & qñq; associatur huic ethica. & hoc ẽ quando pueniũt ad ultimã inflãmationẽ & exiccationẽ que cordi cõicata ẽ. ¶ Sed circa predicta dubitare cõtigit. ppter quid calida cõplexio ꝓter naturã uel naturalis auget appetitũ ad potũ. diminuendo appetitũ ad cibũ. & ꝓpter qd frigida cõplexio ecõtra auget appetitũ cibi. nõ autẽ potus sed potius potꝰ appetitũ diminuit ut sepe supra habitũ ẽ. & hoc etiã in sequenti c° summitur & sensus ostendit. ¶ Et uidet̃ q calida cõplexio uꝰ caliditas maxime augeat appetitũ. quoniã ẽ maxima. causa resolutiõis membroꝝ & stõachi. resolutionis aũt causa fit fames & appetitus. unde cõtingit q mẽbra resoluta & nutritiua uirtꝰ uocat stõachuz ad attrahendũ ut supra dicebat̃. maxime aũt stõachus ad attrahendũ uocabitur a mẽbris & a se. qñ ineis ẽ fortis caliditas. ¶ Videtur. z°. q frigiditas sit causa sitis. qa frigiduz ẽ magis expressiuũ. unde quidã ponũt qd̃ sit cã appetitus. sz expressiõe magis exprimit̃ subtile humidũ q̃ grossuz. ex illius autẽ expressiõe fit sitis. ¶ In oppositũ ẽ Aui. supra. ¶ Rspõdẽt quidã & dicũt ad hº q frigidũ ideo sit cã famis qa ẽ humidi expressiuũ. calidũ ideo appetitũ remouet qa attrahit ad stõachuz. ¶ Sz hec respõsio ẽ insufficiẽs. pº qa tũc frigidũ semp esset cã sitis. cuz exprimat magis hũiduz subtile. Secundũ ẽ falsuz. quia remoto appetitu p attractionẽ remouet̃. sitis. quia caliduz citius attrahit subtiles hũiditates q̃ grossas. quia attractio a calido reducitur forsan ad eam que est a uacuo sed hac attractiõe citius subtile q̃ grossum attrhitur ex istẽte presente utroq; & plura inconuenientia alia sequuntur. ¶ Respondent alij quod hoc fit qa frigidũ ẽ incitãs os stomachi & uirtutẽ attractiuã ipsius. quod apparet qa frigidũ ẽ mordicatiuũ ut 4° de simplici medicina pº. p z° c°. ¶ Est etiã hec responsio insuffi ciẽs. qa ex mordicatiõe illa nõ declaratur magis cibũ q̃ potũ stõachuz querere. ¶ Respondent alij qd̃ humor melancolicus ẽ magis ille qui appetitũ excitat. & iõ frigida quia hũori melancolico cõueniũt cũ sit hũor frigidus maxime acuerẽt appetitũ. si ergo frigidum hoc faceret. frigidũ cõiũctum acetositati qa frigidũ nõ iq̃tũ frigidũ appetitũ excitat. sed iq̃tũ acetosum. Et iõ Auer. ibi dicit. Opinãt̃. s. medici qd̃ frigiditas ẽ cã ppinqua dãdi appetitũ pluſq̃ auferẽdi. ppterea qa hec operatio que est in mẽbro iuuat̃ & cõplet̃ per frigiditatẽ. hoc aũt ẽ per acetositatez que sibi transmutitur a splene & c̃. Nec ẽ dicẽdũ qd̃ acetositas iq̃tũ frigida adminiculet̃ huic opatiõi. sed inq̃tũ acetositas stimulans ad bonũ. ¶ Sed ista nõ ẽ sufficiẽs ratio. quia adhuc nõ totaliter satisfacit quesito nõ eni assignat̃ causa q̃re calidũ deicit appetitũ. ¶ Et queri pot cũ acetositas magis iritet. ut quera tur cibus q̃ potus. ẽt qa frigida nõ acetosa. aut flegma frigidũ aliqd̃ pót esse cã appetitus. cũ ẽt sapor acetosus ut acetosus nõ precipiat̃ a sensu stõachi. sz a sua uirtute gustatiua q̃ ẽ lingua. limiter aliq̃ calida p relolutiõez. ¶ Quarto respõdẽt alij & dicũt qd̃ frigidũ aduenies stõacho ꝓhibz i eo restaurari hũidũ nutrimẽtale grossuz ex cui⁹ defectu fit fames. & addit p idigestiõez i hũido aqueo ex cuius ꝓsentia sitis cessat. & iõ frigidũ appetitũ fac̃ ad cibũ & deic̃ appetitũ potus. sz hec inuestigatio satis rõnabilis ẽ q̃ adhãc partẽ. tamẽ tota questiõis difficultatẽ nõ soluit cũ relinquat aliqd̃ mẽbrũ. ut cu⁹. calꝫ fac̃ ecõtra ¶ Ad inuestigãdũ ergo ueritatẽ qõnis hui⁹. pº sciendũ ne sermo in equiuoco currat q appetit⁹ absolute ꝓlat⁹ itelligit̃ d eo qd̃ est ad cibum q ẽ fames. qa hic ꝓprie appetit⁹ est magis ad cõseruationẽ animalis. cum autem aliqd absolute ꝓfert̃ itelligit̃ d eo i meliori esse. ut z° alimentorum. Regula ergo sic itelligit̃ i toto meo sermõe ¶ Concedendum ergo qd̃ in stomacho & cõsi

militer ī toto corpore. ſz ' ad pñs ſolū rōcidemur de ſtomacho eſt reperire duplex humidum. q̄d dā ē humidū aqueū roridū magis exiſtens in eo ad irrorādū calidū ne igneat & iflāmet. ¶ Aliud ē humidū groſſum nutrimētale magis exiſtens i eo tā q̄ calidi ſubiectū ne calidū in nutritū reſoluat. ¶ Omnes aūt cōcedūt q̄ utrūq; cōſumitur. ſz tum cōſummit humiditas rorida que fit i ſtōacho. fit iflāmatio ex ꝓuatione humidi roridi. g° ad recupandū hunc defectū. erit ul' cōſurget tūc duplex deſideriū. ſ. deſideriū ſenſitiuuz q̄d appetet rē frigidā humidā. quia i ſtomacho ꝓcipit inflāmationem. conſurget ēt deſideriū naturale. quia deſiderabit hoc humidū & frigidū reſtauratiuū ut reſtauratiuū ē. & iō deſiderabit hoc. & ñ illud. fiet ergo tunc ſitis. ſed qñ aduenit cō ſumptio in humido nutrimētali & ſupuenit ſtomacho frigiditas melācolie exꝑmentis. tūc q̄dez fit in ſtomacho ifrigidatio ex ꝓuatione nutrimēti. ¶ Conſurget ergo duplex appetitus. unus ſenſitiu⁹ q frigiditatē apprehendit & appetit calidū & humidū. & cōſurget appetit⁹ natural⁹ & appetet rē ut nutritiuā & reſtauratiuā illius humidi groſſi reſoluti. hoc aūt erit humidū groſſum. uñ res hñs illud groſſum humidū ſiccaz dici pōt. fiet ergo ex hoc duplici appetitu fames. ¶ Ex quo prio apparet q̄ i ſiti dominatur plus appetit⁹ ſenſitiu⁹ q̄ naturalis. nā res que in ſiti queritur ñ ē ꝓprie nutritia ſed roratiua. ¶ Eſt autem ꝓprie alteratiua iflāmationis. ſed ut alteratiua ē querit a ſenſitiuo ſine deſiderio. ¶ In fame autem forſan econtra ē. ¶ Conſyderādū tñ q̄ ſi ſenſitiuum deſiderium q̄d eſt i fame aut ſiti qñ naturaliter ſe hñt coniuncta ſimul cū naturali deſiderio. ſenſitiu⁹ appetit⁹ i ſiti nō appetit frigidū & humidum abſolute. ſz i hac materia potabili. Similiter ēt appetit⁹ naturalis i ſiti ñ appetit q̄d cūq; humidum roratiuuz. ſed coniunctum frigiditati. Similiter in fame naturali appetitus ſenſitiuus non appetit caliduz abſolute in quacunq; materia. ſed in hac ſcilicet nutrimētali. ¶ Similiter appetitus naturalis non appetit nutribile extra terminos caliditatis & ſaporoſitatis propter guſtum. ¶ Et ideo dicebatur inſipidum ñ appeti. & ratio' hoꝝ. Nam appetitus ſenſitiu⁹ qui ē i ſtomacho eſt dearticulat⁹ & determinatus ꝑ appetituz naturalē tā q̄ ꝓpter finem ꝓncipalē. Similiter appetitus naturalis ſtōachi eſt dearticulat⁹ p appetituz ſenſitiuuz ſtōachi. tā q̄ ꝓ finē z^m alium modum. ſeu tā q̄z propter id q̄d exciret uoluntatem cum uelle excitetur ꝑ pter ſenſitiuum appetitum. & iō ſtōachus cum naturaliter ſe habet appetitus ſenſitiu⁹ nō appetit aliquid extra rōnem nutrimētalē ut roratiuā. Similiter appetitus naturalis ñ appetit aliquid ubi nō ſaluet ratio appetibilis ſenſitiui. ¶ Cō

ſyderādum poſt. q̄ i appetitu ſenſitiuo ad cibuz eo modo appetit calidū quo ſuuz cōtrariū q̄d ē frigidū in organo ſenſus. Eſt aūt ibi frigidum nō actu. frigidū. n q̄d fit ex hūidi groſſi reſolutiōe. & frigiditas q̄ fit ex ſuperuentu melācolie nō actualis ē frigiditas ſz ꝓrētialis magis. & iō calidū q̄d appetit in cibo erit magis calidum potentiale. ſz i ſiti appetit appetitu ſenſitio frigidū magis in actu. quia calidū in actu eſt faciens ſitim. ¶ Ex quo ēt pz que fuit cā miſſionis melācolie ad ſtomchuz ut fieret fames. nó aūt miſſa fuerit colera ad ſtomachū ut fieret ſitis. nā in ſtomacho pōt eſſe naturaliter acuta & actualis caliditas per cōſumptiōem humidi roridi. unde ſenſus ꝓcepta erit cā appetitus frigidi actualis. ſz p conſumptiōez hūidi groſſi naturaliter nō potuiſſet fieri tāta frigiditas q̄d ſenſus tactus illā ꝑceꝑisset. h° eni nō fieret niſi cū ultia inaturali reſolutiōe. oportuit ergo ad h° ut hos ſenſus tact⁹ ſtomachi excitarent. & nō ſufficeret frigiditas inducta p reſolutiōem q̄d iret melancolia ad ſtomachuz. ut aliquē modū frigiditatis induceret. ſz nō actualis. fuit autem conuenientius q̄d iret melancolia. quia aggregat q̄d nō facit fleg ma. ¶ Sed. t. d. quare huic reſolutiōi humidi groſſi unde fit naturalis appetitus cibi natura quādo fit fames cōiunxit frigiditatē ut ſenſus tactus p frigiditatē excitaret ad appetēduz rem calidam nō autē cōiunxit illi reſolutioni decurſum calidi humoris ut ſenſus appeteret rē frigidā. unde appeteret reſtauratia cibaria cuz frigiditate. ¶ Dicē duz hoc eſſe rotz qa cuz hūido nutrimētali q̄ reſolutuz ē in fame ſtat cōuenienti⁹ q̄ ſit calidū q̄ q̄ ſit actu frigiduz ul' potētia. cuz iſtud humidū hēat ſtare ut ſubiectum calidi. ſz cuz hūido roratiuo ſtat magis eſſe frigidū ad ꝓhibenduz inflāmationē calidi. appetitui g° ad cibū ut cib⁹ ē cōiungit ſenſitiuus appetitus ut in eo appetat caliditatez ꝓtentialez. & tunc fames eſt appetitus humidi nutrimentalis cū caliditate. ſed ſitis ē appetitus humidi roralis cū frigiditate. qa reſoluti oni humidi nutrimētalis ē cōiuncta ifrigidatio. & ēſolutōi humidi roralis ē cōiuncta iflamatio. ¶ Sed. t. d. iterū. ergo nunq̄ in fame fieret appetit⁹ cibi frigidi. ¶ Dicendū q̄ hoc ē uerum in fame ſimpliciter. z^m. natura. unde. ꝓbatuz ē ſupra ſtomachuz naturali fame appetere dulcia & unctuoſa. ul' licet aliqñ cibus frigidus apetat ut lactuca calidus tñ pōt dici qa naturalē calorē auget ut. 3°. d cōplexionibus. ¶ His ergo uiſis apparz quare caliduz deicit appetitū ſenſitiuū ad cibuz & auget euz ad potuz. nam dictū ē ideo fieri appetitum ſenſitiuū ad cibuz. qa precipitur frigiditas. unde appetit cibuz ut calidū. cuz g° caliditas ē in ore ſtomachi appetit⁹ ſenſitius ceſſat quia iam hēt d̄ ſe q̄ appeteret. cum ſit in eo caliditas.

&̄ q̄a caliditas excitat ſenſitiuuꝫ appetitum qui eſt ſitis. ideo auget ſitim. apparet ergo qūo frigiditas auget appetitū ſenſitiuū ad cibum. & diminuit appetitū ſenſitiuū ad potuꝫ naꝫ qualitas que excitat ſenſitiuū appetitū qui eſt in fame eſt frigiditas. ſi ergo augeatur frigiditas excitabit hunc appetitū. & quia frigiditas erat remouēs cauſam que iciebat appetitū ſenſitiuū ad potū ſō diminuit ſitim. ¶ Sed. r. d. ergo ꝑnūq̄ homo poterit ſimul ſitire & fameſcere. quia cā ſentiti ui appetit⁹ ad ſitim tollit ſenſitiuū appetitum ad famen &c̄. ¶ Dicendū qđ forſan ſub eſſe iten ſo nō ſe cōpatiunt̄. & ideo uides uehemēter ſiti entes ut febricitātes nō fameſcere. & uehemēter fameſcētes fame ꝓternaturā ut quoſdā hēntes modos q̄ſi canini appetit⁹ nō uehemēter ſitire. ¶ Vel aliter qđ ēt fames & ſitis ſe cōpatiūtur ut ſunt ſenſitiui appetit⁹. nā frigidū qđ ē cauſa ſenſitiui appetitus in fame eſt frigidū ꝑ priuati onē & per debilē & potētialē melācolie frigidi tatē. ſꝫ calidū qđ ē cauſa ſentiui appetitus ſitis eſt caliduꝫ per iflāmatiōeꝫ & acuitatē. iſta aūt ſe cōpati poſſunt ſaltē ſub eſſe nō itenſo. ¶ Sꝫ. r. d. uerū poſito qđ lꝫ iſti ſint duo appetit⁹. un⁹ tamē nō appetit aliqđ in quo nō poſſit ſaluari appetibilis alterius. dicā ergo qđ cum caliditas ſuperuenit ſtomacho. illa nō deberꝫ tollere appetitum ſenſitiuū ad cibum. nā appetitus ſenſitiuus ad cibū nō appetit calidū in quo nō ſalueť rō cibi ut ſupra dicebať. ſic ergo nō ceſſabit ab appetitu ſi nō hēat caliditatem que habeat rationem cibi. ſꝫ mala cōplexio calida que ē in ſtōacho rōem cibi nō habet. g° ſenſitiuus appetit⁹ ad cibū nō ceſſabit. & ſic pōt argui de ſiti. ¶ Dicendū qđ ſi bene iſpiciať ſupra id ē uerū. q̄do iſti appetitus naturaliter ſe habent quādo autē excedūt a naturalitate. unū nō ſaluat totā alteriusratiōeꝫ. imo q̄to magis ſentitiu⁹ a naturalitate recedit. tanto min⁹ i appetitu ſuo ſaluat rōeꝫ appetibilis ab appetitu naturali. & iō uidem⁹ quoſdā in uehemēti ſiti appetere niueꝫ ubi non ſaluať ratio appetitus naturalis qui eſt in ſiti. cùm nix nō ſit res potabilis nec potens irrorare. Similiter in appetitu canino uidemus quoſdam appetere diuerſa & duriſſima nō apta nutrire. & quoſdā appetere id q̄ eſt omnino extra rōeꝫ cibi ſicut lutū & carbones. & h° ꝓpter diuerſas ꝓportiones corruptoꝝ humoꝝ perceptoꝝ a ſtomacho ſub ratiōe primaꝝ q̄litatuꝫ. ¶ Ex his g° obiecta ſoluunt̄. Cuꝫ eniꝫ dicitur ꝓtio qđ calidū ē cauſa reſolutiōis. & ideo maxime erit cauſa famis ueꝝ ē ut in fame ē naturalis appetit⁹. ut aūt ibi ē appetitus ſenſitiuus cū fiat ꝑ frigidū ut ſupra patet cū dicit̄ reſolutio membroꝝ ſiue uirt⁹ nutritiua ꝓpter nocumentuꝫ reſolutiōis uocat. dico q̄ lꝫ uocet ſi ibi nō ē ſenſatio nō reſpondeť.

unde nō fit appetitus ſenſitiuus. ¶ Ad ſecūdam pꝫ ſolutio q̄a frigidū non ꝑ ſolā expreſſionem fit cauſa famis. ¶ Et q̄nq̄. ¶ Hic declarat quedaꝫ. q̄a dixerat q̄ hec cōplexio facit paruitatē appetitus. z^m. plurimū dans intelligere q̄ q̄nq̄ poſſit ēē cauſa appetitus. & dicit qđ calida ſtomachi complexio q̄nq̄ ē cauſa appetitus. ſ. famis. q̄a exicat humiditatē. & hoc facit anteq̄ deficiat uirtuteꝫ. ſ. ultime. & pꝫ. ¶ Sed. r. d. z^m. illum modum nunq̄ a mala cōplexiōe calida fiet fames. q̄a ſemper erit ibi caliditas remouēs ſenſitiuū appetitū. ¶ Dicendū q̄ imo lꝫ ſemp ſit ibi caliditas. inducere tamen pōt frigiditatē priuatiue ꝑ hūidi reſolutionem. Et ideo Auí. dixit q̄ fit ſuccione & hoc maxime fit quādo caliditas ē in reliquo corpore ſtomachi. Similiter etiaꝫ fit iſta fames propter mordicationē quā ract⁹ ſtomachi percipit. & iō queret cibū forſan nō ſub rōne qua cib⁹. ſꝫ rōne qua lenitiuus & ſedatiuus mordicatiōis. faē g° caliditas p° mō famen anteq̄ điiciat uirtutē. ſ. ultime ex reſolutione. Vnde ſi ñ ſtatim deť cib⁹ ꝓpter debilitatē fit ſincopis que debilitati uel mordicationi atteſtať. Sed đ his. magis diceť. ſ. ¶ Dicit ēt qđ iſte appetitus cū plōgať q̄a cib⁹ ñ deť. tunc deſtruiť. q̄a calidū oio deficit aliq̄n licet longo ſtet tempore. tñ ñ deſtruiť imo multiplicať. & hoc propter curſum alicui⁹ hūiditatis ſubtilis ad ſtomachū. ſicut currit q̄nq̄ ſecunduꝫ famē naturalē. & tunc calidū cum illa humiditate ſubſtentať & ñ deficit. & iō ēt appetitus non deficit. ſed calidū magis reſoluens magis facit appetitū. & ideo ēt cōtingit q̄ tēpore ſaturitatis i illis ēt iflāmať caliditas i ſtomacho et maxime cū iueniūt rē humidā. Et iō ad ceſſandū illā inflāmationē debent dari cibi groſſi ut ñ inflāmeť. ſed de hoc ēt infra diceť. ¶ Et ſcias patet. ¶ Sed. r. d. debet ne fleubothomari. Dicendum q̄ forſan q̄nq̄ ſic. et paulati poſtea reficere &c̄. Hoc autem aliam habet longiorem queſtionem.

Significat frigiditatem. ¶ Hic. ponit ſigna complexionis innaturalis ſtomachi frigide. Et p° ponit ſigna ſumpta ab opationibus. z° ab accidētibus conſequētib⁹. 3° ponit ſignū ſumptum ex colore. 4° ponit quoddā eſſe ualde nuatiuum i diſpōne illa ſtomachi. 5° ponit quedā ſigna q̄ ꝑ cōitatē ſequunt̄. ibi z^a. & q̄nq̄ puenit. ibi 3^a. et ſup colorē. ibi 4^a. & eſt. ibi 5^a. & q̄nq̄. ¶ Dic primo q̄ frigidā cōplexionē ſtomachi ſignificat tarditas mutationis cibi ita qđ ñ deſcendit &c̄. & hoc intellige cū retentiua eſt fortis. quia ipſa cum ſeruiat digeſtiue retinet illū diu cū ipa i digerendo ſit debilis. & ꝓpellit̄ ꝑ ſuperi⁹ ñ ſemp ſed maxime cū acetoſať. uñ os ſtomachi pūgit̄. & patet. ¶ Ex ſignificationibus ſignificantib⁹

hāc complexionē frigidā ē ut non ſit alyſtimbre .i. digeſtiue bonitas. nili ſit cibus ſubtilior & le uior. & non ſit cibus groſſus q̄ digeritur. ¶ Ia ante .i. tempore ſanitatis. Et quandoq̄ prouenit. & c̄. ut fiat dolor magnus & extenſio. ſ. in ſtōa cho & uentre. & hoc ē p generationē hūiditatis acetoſe que poſt plurimas horas generatur. & nō ſtatim ſumpto cibo. illa aūt pungens et mota hos facit dolores. unde ſi in yleō deſcendit facit yliacā. ſi aūt nocumentū aliquo mō ad epar pue niat facit ydropiſim. ¶ Q ue aūt ſit ydrops ſe quens ſtomachi uiciū infra dicet. Iſta forſan poſ ſet eſſe aſclites. licet ſtomachū plus ſequat tym panites. ſed ñ hic de hō. ¶ Et ſup colorē. Cauſa quare fit citrinitas ſup̄ apparuit. ¶ Nō occultat expiēti. iſta eni quia eſt d̄bilis citrinitas p̄ mixta albedini. iō iexptis occultat. ¶ Tu aūt idē ipſe ui diſti hunc colorē in iuuene patiēte appetit⁹ cor ruptionem. unde comedebat carbones habens cū hoc flegmaticam febrem. ¶ Et illa eſt ex melio ribus curis cuius eſt ameos. ¶ Sed dubitat an in habente colorem album declinātem ad aliqua lē citrinitatē propter ſtomachi malaz cōplonem frigidā competat ameos. ¶ Et uidetur q̄ ñ. q̄m aut in potu daretur. aut liniretur extra ſupra ſtomachum. cū iſti duo modi medicinaꝝ maxie i ſtōmacho operent. ſed utroq̄ mō augēt diſpōez hāc. auctoritate Auic. z⁰ can. c⁰ d̄ ameos. ubi ſic dicit. ¶ Et⁹ pot⁹ & linimētū ex eo fēm cōuertūt co lorē i citrinitatē. hūc g⁰ hñt colorē & p cōſeq̄ns cauſam augumētabit. Cauſa aūt ponit ſtōachi malitia cū ſit eius ſignū. ¶ In oppoſitū ē Aui. ¶ Dicendū q̄d ameos maxime in iſta diſpoſi tione competit. Eſt aūt ameos ſemen paruum ſi mile cimino ethyopie. ſz minus eo ēt ē medicina nota. ¶ Q uod aūt cōperat probat. intentio eniz in hac curatiōe ē calefactio ſtomachi. & exiccatō extraneaꝝ hūiditatū que ſunt i eo aggregate p indigeſtiōem. & apertio opilationū uenaꝝ ex q̄ opilatiōe color parūper ad citrinitatem decli nat ut ſupra dicebat. ſed ameos hec omnia facit. ip ſum enim calide & ſicce cōplexiōis ponit i 3⁰ g̃ du ab Aui. & Serapiōe. per caliditatē g⁰ cōfert frigiditati cōplexiōis. per ſiccitatē exiccabit ei⁹ humiditates. Vñ Serapio. ameos d̄ſiccat hūidi tates ſtōachi. Et Aui. z⁰ can. ca⁰ d̄ ameos. cōfert madefactiōi ſtōachi & c̄. et ē bonū epati & ſtōa cho frigidis. ¶ Similiter aperit opilatiōes ſua ſubtili caliditate. uñ Aui. ibidē. aperit opilatōes. unde Serapio ponit q̄d urinā puocat & abſter git. hec aūt ē intētio cōpleta in curatiōe illorum ¶ Debz aūt dari ameos illiſ habētib⁹ ſtōachū frigidū. Aut in decoctiōe. ut q̄d ſolum decoq̄t. Aut cuz aliꝭ calidis medicis. ut ſpica cinamomo & c̄. Aut dare de eo in mane q̄tuz tres digiti ca piunt cū uino. ¶ Cōſyderādū tamē q̄d ameos extra applicatū & ad intra p ſe colorē citrinat. & idē facit ciminū. & h⁰ qa ſui ſubtili caliditate & ſiccitate hūiditates iflāmat. Vñ Serap. ibidē ei⁹ uirt⁹ ē calefactia & iflāmatia corporis. iflā mando aūt perducit colores ad citrinū ꝓpter na turā colere. Et iō ypocrite q̄ uolunt demoliti ui deri in facie cimio utunt. & ſuper eo dormiunt. & idē facit ameos. ſed tamē nō ē inconueniens q̄ in citrinitate colorē ammoueāt p accidēs apperiē do opilatiōes que ſunt cauſa citrini coloris. ſicut hoc modo praſſiū apiendo epar infrigidat. & cō fert ictericie. ipſum autē d̄ ſe calefaciendo poſſet eaz adgenerare de nouo. & paret & c̄. ¶ Et q̄nq̄ cerebrū q̄n frigidū factuz ē & debile recipit ma terias & uapores a ſtōacho frigido. & ideo fiūt dolor capitis & tynnitus auriū ex motu uentoſi tatis. ¶ Sed. t. d. ſi caput eſſet calidū nonne hoc etiā fieret. ¶ Dicēduz q̄d ſic & ſpecialiter ſi ēēt caliditas multa que eſſet iuuans ad attractionē. tamē nō tantū p̄duceret ſonitus. qa reſolueretur materia. cū mala cōplexio frigida accidentalis cō iungitur cōplexioni calide naturali. tunc maxime generatur uentoſitates. quia eſt ibi quedā obtu ſa caliditas. & iō proprie nō ē generatiua. acetoſi tatis cuz fiat a maiori frigido. generabit ergo uē toſitatē que aliquā habet acuitatē. & ideo fit ex iccatio oris & ſitis. ¶ Et ſi aliq̄n indiget fleboto mia propter curſum materierum ad membruz. unde timet apoſtema. uel propter aliaz cauſam. qa uene apparent plene ſanguine quem membra nolunt. tūc in eis augetur corruptio. i. malitia diſ poſitionis & debilitas ducens in corruptionē. & eā ē qa ipſi debilitantur & ſtomachus nō poteſt corrigere debilitatē reſtaurando cū digeſtiōe. qa cū ſit infrigidatus ualde diſtat a ſua naturalita re. & ideo cōſummunt & fiūt ethici. Eoꝝ g⁰ cu ra eſt dare parū de uino q̄tū os. infundat ante ci bū z^m unā lr̄am. aut cū cibo z^m exteriorē lr̄am. Et cā ē. nam eis nō poteſt dari m^ltū uinum pp calidam complexionem radicalem. unde fit eius effumatio ad caput. dat aūt aliquid de uino p pter frigiditatē accidētalē. & confert ſi det ante cibū. quia calidū fortificat. uñ cibū aduenientem melius digerit. ¶ Similiter ēt in omni cibo. qa ſimul iuuat ut digerat. ¶ Aut dentur cibi exic catiui. ſ. cum leui exiccatione. ut eſſet caro pdicis. & caro rubea. i. caro ſine pinguedine. qa illa ſola eſt rubea. ſiue iure pingui. & cauſa eſt quia pī guedo omnis inflāmaretur i ſtomacho. ¶ Cum micis quia magis confortant.

Significant. ¶ Ponit ſigna cōplexio nis ſicce. Et dicit q̄ hāc ſignificat ſi citas lingue ſecundum conditiones dictas ſupra quia debet ēē ſiccitas ex p̄uatione humiditatis. non autem ſiccitas exi

catione ſputi uiſoſi. Et extenuatio corporis ſup id qđ naturaliter ſecundum naturalē ſiccitatez. deberet extenuari. & totum patet. & c̃.

Significant. Ponit ſigna humide complexionis. et ſunt pauciras ſitis & noceri ab humidis. & iuuari a pauco cibo. quia ieiunium exiccat. ut z° cōmēto quarte particule. Multitudo ſputi pro quacūq; humiditate. & ſaliua que proprie ē ſaliua. Et conſiderandū q ſaliua multiplicatur hora famis. aut ꝓpter cal ditatez & hūiditatē. unde ē ibi cā eliquans materiā. aut ꝓpter ſolā caliditatē attrahentem hūidaz materiā ſad os & pz qđ ſubdit. itez ſupra poſuit & iferius ponet forſan tanq̃ aliquid utile multū. oportet eniz qđ res utiles reiterent. ut p° đ criſi. dr̃t tñ hoc dictū a dicto ſupra. qa hic dicit. ſupra os ſtomachi eſt humiditas infuſiua. qđ nō dixit ſupra.

Complexionē. Hic ponit ſigna cōplexionuz materialiū. ſiue cōplexiones ſint cauſe materiez. ſiue materie ſint cauſe cōplexionum malaz. ut rubrica notat. & primo ponit ſigna ī generali & in confuſo. z°. ī ſpāli. ibi. z⁸. & ſubtilē. Dixit primo qđ malam complexionem ſtomachi cum materia ſignificat uomitus & eructuatio ſilicet non ſumpto cibo & amaritudo oris ſuple que ſignificat coleram. & proprie amaritudo oris cōi cās. i. ſequēs. uomitū. quia poſſet ēē amaritudo in ore abſq; materia ī ſtōacho. Sed cū poſt uomitū fit amaritudo in ore eſt ſignū qđ materia uenit a ſtōacho. & uomit⁹ ſignificat materiā ſtōachi per id qđ ipſi uomitui admiſcet ſupl' de colera uel alia materia & ſupl' ſignificat materia ſtomachi per id quod admiſcet urine. ſ. de materia. quia aliquādo ē tante exuberātie qđ ex ſtomacho ad epar uenit & urine admiſcet niſi ſuple alteratio urine ad diuerſuz colorē ſit. ꝓpter neceſſitatē ſup'e male cōplexiōis pure. ſine materia tranſeuntez terminū. ſ. in ſuu magnitudie ſuple unde urina tingit & ꝑmutat abſq; admixtione materie. & iō de materiali diſpoſiōe ſtōachi nō ſignificat. Vl' niſi ſupple ſit diſpoſitio materialis ſtōachi pp hūiditatē tranſeūtē terminum ſuple in groſſitie. & uiſoſitate. uñ urine admiſceri nō pōt. & iō urina de ſtōachi diſpoſitiōe nō ſignificabit. Vl' ubi ſit talis admixtio materie cū urina ꝓpter neceſſitatē. ſ. mł'itudinis & exuberatiōis. materie tranſeūtis terminū. ſ. i mł'titudine. & ideo amiſcet urine. & de materiali diſpoſitiōe ſtōachi ſignificat. Et ſubtilē. Hic ī ſpāli pſequit. & p° pōit ſigna materie ſubtilis exuberātis in ſtōacho. z° ponit ſigna flegmatice. 3° melancolice. ibi z⁸. & ex ſignificationib⁹. ibi 3ª ex ſignificationib⁹ q materia effuſa ſit melācoli ca. Dicit p° q materiā ſubtilē ſignificat nauſea &c̃. & hoc cū ſumit cibuz groſſum. qa ſubtilis effumat. ſed groſſus recipit mixtionē materie. & iō icitat nauſeā & uomitū. Vnde ſi ē plurima. facit nauſeā. ſed ſi eſt pauca facit nauſeā ſumpto cibo. quia ab eo ſubleuat. & dicit qđ ſignificat eam que ē ī ſpacio uentris nō imbibita eructuatio que fit poſt ſumptionem abſterſiui. poſt ſed ſtatim. & hoc quia illa materia non ībibita ſtatim illi miſcetur. & ñ ꝑmittit penetrare uñ euaporans fit eructuatio. ſed cū eſt imbibita ptranſit id abſq; hoc q materia ſibi imiſceatur. Imbibita ergo materia ñ cognoſcit uomitu & egeſtione. quia ñ euacuatur cum illis. ſed radix ī cognoſcēdo eā eſt nauſea & patet. & ſignificat plurimā materiā uiſoſā caſus appetitus. Sz tu dices cū ibi ſit frigiditas ſemp debet eſſe apperitus ſenſitiuz ad cibū. Dicēdū q omnis ī moderata frigiditas deiicit actū ſenſationis uirtutis. licet ergo moderata frigiditas ſenciatur in moderata tñ deſtruit actū. Vel aliter q licet ibi ex parte qualitatis materie deberet fieri apperitus. tñ eius imbibitio uocat ad expreſſionem & expulſionē ñ attractionē. pl⁹ ergo facit deficere appetitum replēdo. uñ cogit expellere q̃ infrigidando. Non dilatatur pectus. propter cibū. i. non delectatur aia neq; gloriatur ī eis. Pectus enim qñq; ſignificat animā ſiue mentē ut ſumit in z° can. in ca° de zedoaria. Vel pōt dici q Auic. dicit ñ dilatat pectus propter cibū propter qđ eſt ſciendū q pect⁹ dillatat ex cibo ſicut pulſus cum ergo hō ſumit cibū conueniētem equalem multi nutrimēti dillatatut pulſus ex fortitudie uirtutis. ut z⁸ fen primi capitlo de pulſu cibi & potus. ſicut ēt debet anhelitus dilatari ī iſto. g° nō dilatat quia nō cōuerit nec uirt⁹ eo reſumitur. Appetit ergo ille ſtōachus acuta & mordicatiua que cū ſuſceperit fit inflatio & extenſio. qa illā materiā cū ſit multa dilatant & cōmouent unde illđ qđ ē repertū reſoluit & iō nō qeſcūt niſi cū eructuatiōe. Saltus mirach ſinificat ibi malam materiam que in uentum groſſum reſoluitur. unde fit epilꝑia ex aſcenſu fumoz corruptoz ad caput. melācolia mirachia z^m diuerſum modum nocumenti. ut ſcis ex p⁸ fen huius Ex ſignificationib⁹ q materia hic Auic. ponit ſigna materie melancolice & dicit q ipſaz ſignificat appetitus plurim⁹ cū debilitare digeſtiōis & ſegueſce. i. loqui ſecū. Et inqetudo. ſ. melancolica. Et qđ materia ſit fortis. ſ. ꝓpter putredinē ul' corruptionē aliaz & ē ſolutio uentris. qa ipſaz multā corruptaz natura expellit. Et uertigo ex aſcenſu uaporū corruptoz ad caput cum multo fluxu rheumatis a capite ad os ſtōachi. qa fumi illi cōdenſant. & reuertunt. ut ſupra fen 5ª

c°.de catharro in exēplo de alembico. ¶ Et id ꝙ egreditur de humore mucoso corrupto sicut mu ci nasi. Et ꝙ materia fit ebuliēs significat ex sui &c̄.& sentiē res ascēdens ut fum⁹.& descendēs ut humiditas coagulata ex fumo &c̄. ¶ Et in flatio silicet ex uēto generato.uel inflatio ex actu ebulitionis.&c̄.

Significatiōes quidē. ¶ Supius Aui. posuit signa malaꝝ cōplexionū stōa chi materialiū & imaterialiū. ¶ Hic ponit signa q̄rūdā aliaꝝ dipositio nū stōachi.sunt aūt he dispositiōes tres.s. magi tudo & paruitas stōachi.opilatiōes.& uētosita tes eius. ¶ Prio ergo ponit signa magnitudinis & paruitatis.z°.ponit signa opilationū.3° uento sitatum.4° addit can.unum ibi z⁸.Et significati ones.ibi.3ª.uentositates.ibi.4ª.& scias.p3. ¶ Et significationes opilationū.Opilatōes possunt ēē aut inter stomach ū & epar.quia in uenis mese raicis.aut iter stomachū & splenē aut inter sto machū & intestina.aut iter stomachū & cereb̄ quatuor ergo facit.& patet. ¶ Dicit primo ꝙ signa huius opilationis sunt humiditas egestio nis & multiplicatio eius.quia paꝝ trahitur ad epar.& iō fit sitis & paucitas sanguinis.et hitu do ydropicalis que conueniētius uocatur mala hitudo. & est illa que uocatur cacesia. ut infra. ¶ Consyderandum post ꝙ ut ponit Serapio 3° pra. primo c°.& ifra Auic.os stomachi maxime deputaē appetitui.sicut pars inferior digestioni Et idem Gal.in cōmento primi re.acu.& in plu ribus locis.deputaē aūt appetitui ꝓpter neruū descēdētē a cerebro.& iō cum fit opilatio ñ sen tit os stomachi.l3 digestio fiat.nisi sit alia cā i pediens.nec fit singultꝰ ex pipere.nec dyatriton pipereon & uino.f.simꝑ quia uinū dat sibi pene trationē.sicut enim ponit Gal.6° de acidenti & mor.& z°. de interiorib⁹.7° ca°i fine piper sum ptum i ieiunio puocat singultū.& maxime si te raē.ut pfundeē.& hoc iō fit qa stōachū pungit. cū ergo ē opilatio tunc sensus in stomacho ñ est ꝓpiens punctionē. ¶ Et scias. ¶ Consyderā duz ꝙ aliqñ i stomacho quia in sui substātia cō gregaē aliqua materia.& licet ñ apostemet que ex longa ibidē mora et pauca resolutione idураē & stomachus macrescit ex paulatina exiccatiōe. iste ergo ē qui inter epar.& stomachum sentit duritiē cū gracilitate.s.stomachi & uentris.qa in uētre extra non inuenīē tumor. ¶ Indicat hic resolutionem.i.paulatinam cōsumptiōez nature .i.uirtutis.ex illa.n.duritie stomachus paulatiz resoluitur.&c̄.

Quat stomachus ¶ Ponit curā pre dictaꝝ dispositionū.p° pōit ca.n.ge nerales i curatiōe dispositionū stōa chi.z° spāliter exeq̄ē de curis p̄di ctaꝝ dispositionū.ibi z⁸.& cū illic.p⁸ i duas p⁹ premittit ea cū quib⁹ ꝓficiē curatio dispositionū cōparans stōachi inter illa.z° exequitē de canoni bus curatiōis.ibi z⁸ .& scias qđ ¶ Quid epi thima sit.qd empl'm.qd unctio .notū ē. ¶ Sed ē dubitatio.Quis mod⁹ medicaminū sit melior in egritudinib⁹ stōachi.an epith⁸.an ēpl'a.& q̄ bibutur.an ēbroce.Et uideē qđ ēbroce quoniā eaꝝ uirt⁹ ut omēs ponūt.uehemēti⁹ ad pfūdū peruenit.unde ēbrocas facim⁹ capiti ut medici naꝝ uirtus profundeē.& sic precipit Auic.supe ri⁹ fen.p⁸.c°.đ canonib⁹ curatiōis capitis ul'b⁹. ¶ Et probaē.quoniā medi⁸ que cū motu & impul sione uenit ad membꝝ uehemētius suā uirtutē i primit ea que sine motu peruenit & apparet ad sensuz.qa si calida aq̄ ut lixiuiū ab alto super ca put effundaē uehementius calefacit.q̄ si leuiter sup eo ponaē.Embroca aūt ē medicamen cū ipul sione adueniens. ¶ In opposituz ē Aui.qui pōit embrocas esse debilis ipressionis.unde epithima ta & empl'a uult esse meliora. ¶ Liceret quidez cū fuga sic respondere.ꝙ ēbroca qñq̄ fit cū aqua ab alto infusa.& de hac Aui.nō itelligit.qñq̄ fit embroca cū aqua applicata mēbro absq̄ hoc qđ ab alto cadat.& đ hac Aui.intelligit.& illa ē de bilis impressionis.qa solū est ibi uirtus medicia ruz.sine earū corpulentia.ergo debiliter iprimit. Et differt hic modus embroce ab epithimate.qa in epithimatib⁹ ponitē simul corp⁹ medicinaruz & infusio.in hac aūt embrocatione sola aqua ap ponitē cū pecijs.Et hoc fieret qñ quererem⁹ leui ter resolutionē.hec ergo embrocatio.ē debilis i pressionis.ꝙ aūt sit dare hunc duplicem modū embroce notaē prio can.c° đ embrocis.in littera ¶ Gerardi cremonensis extrinseca.ubi dicit.ēbroca .i.infusio fit duob⁹ modis.cum aqua ul'liquor ab alto effunditē sup mēbrū in quo necessaria ē uel pannus infusus in eis supponitē iterādo sepe. ¶ Aliter aūt dicēdū ꝙ aut ex medicinis querim⁹ fortē impressionē.aut qa citā & uelocē factā i breui tēpore.aut querim⁹ fortē impressionem qa pdurantē.Embroce ergo facte ab alto in egri tudinib⁹ stomachi sunt fortis impressiois ex pte uelocitatis temporis in iprimēdo.quia uelociter ad pfundū uadunt sed sunt debilioris ipssionis epithimatib⁹ & empl'is ex pte tēporis pduratio nis uirtutis eaꝝ.& sic Auic.intelligit. ¶ Sed.t. .d.sic ergo dicā in capite sicut in stomacho. ¶ Di cendū ꝙ embroce in capite plus pdurāt q̄tū ad uirtutes eaꝝ q̄ embroce facte i stomacho. & rō est.nam caput cū sit os.ibi recipit duriter aque embrocate uirtutē & corpus q̄tum ē possibil e

& qa cum duricie & difficultate recipit. ió cum duritie & difficultate uirtus ab eo ſeperatur. ſz embroce ad ſtomachum cito perforāt. & ſic cito earum uirtus exſoluit ꝑpter carnoſitatē & rari tatē loci. & ió quia locus ſuꝑ ſtomachū ē carnoſus. ñ egemus ut fiāt ſtomacho embroce. qa uirtus epithimatū ñ ꝓhibet penetrare ad ꝓfundū ſicut ꝓhibet in capire ꝑpter os. facim⁹ g° ſtōacho epithimata & emplaſtra. quia cito penetrāt & qa earū uirtus durat. ſed capiti i acutis mor bis & i aliꝭ facim⁹ embrocas. qa licet uirt⁹ epithimatum diu retineret. tñ tardiſſime penetra ret. embroce aū t uir⁹ penetrat & retinet ꝑp duritiē oſſis ñ ſolū aūt ꝑpter h° facim⁹ ſtomacho epithimata. ñ aūt embrocas. ſed quia ſtomach⁹ non ē i pte extrema embrocalis. licet aūt epithimata & emplaſtra plus embrocis iprimāt i ſtomacho ſecundum dictū modū. ea tñ que trāſglutiunt plus omnibus illis opāt. cū imediatius attingāt ſtomachū. ¶ Ex his obiecta ſoluūt dupli ci uia & patet. ¶ Scias. ¶ Hic exequitur. & p° poit can. generales curatiois egritudinū ſtōachi. z° ponit curā cuiuſdā diſpoſitionis de qua ſuꝑ fecerat mētionē. 3° curā reſumit. ibi z^a. q inuenit durum. ibi 3^a. & oportet. ut adminiſtret. Pria i duas. p° comperat curationē malaꝝ cōplexionū ſtomachi imaterialiū. uł ut imateriales ſunt pene tēpus curationis & tumorē q i eis cōtingit. z° ponit can. curationis malarum diſpoſitionuꝫ materialiū. z^a ibi & ſcias. ¶ Conſyderandum ꝙ mala complexio frigida & calida ſunt facilis curationis. quia curantur cum actiuis diſpōnibus ſiue qualitatibus. ut calida cum frigidis. & ecō uerſo. Sed econtra in diſcraſijs paſſiuis ē difficilē & maxie cura male cōplexiois ſicce. qa illa curatur cū humido. humiditas aūt adhuc eſt magis paſſiua qualitas q̄ ſiccitas. ¶ Dicit p⁹ ꝙ ſpaciū calefaciēdi frigidū ē equale ſpacio infrigidandi calidū. & hoc idē dixit ſupra fen. 4^a. primi can. c° z°. ¶ Sed diceret quis cōtra. qa calidum eſt. qualitas magis actiua q̄ frigidū. uñ ſexto d̄ accidenti et morbo penultio c°. nulla actia q̄litas rē uiſiuā adeo uicinā imutat. ſiē calor. ¶ Dicendū qd̄ tempus equale dici pōt. qa caliduꝫ preparat ſtomachū ut recipiat frigidi ipreſſionez ꝑpter illud ꝙ ratificat. ſz frigidū dēſando ſubiectū idiſponit id ut recipiat calidi ipreſſionez. q̄to g° calidū ē magis actiuū de ſe q̄ frigiduꝫ tanto frigiduꝫ magis reſiſtit calido ꝑpter ſubiecti denſitatē. & quāto frigidū min⁹ actiuū ē calido. tanto caliduꝫ magis patitur ꝑpter ſubiecti rarificationē. unde Aui. ſupra i fen. z^a. de naturis tēporū ſi tu calefeceris aquaꝫ & uolueris cōgelare ipſaꝫ citius cōgelabit calida q̄ frigida. &. 7°. terap. d̄ cura diſcraſie ſicce dicebat. Rarificantia quidem ſēis que extorſuꝫ icidunt facile captabiles prepa

tant particulas. dicit p⁹ qd̄ ifrigidando ē maior timor. & cauſa ē qa frigiditas magis contrariat nobis q̄ caliditas ut omnes clamant. & precipue ē maior timor &c̄. cū membꝝ aliqd̄ uicinū ē frigidū. aut debile. unde Gal°. 5°. c°. 7°. terape. niſi fortia fuerit que i circuitu cor^a priculū eis ab infrigidantib⁹ nō parua percuti percuſiōe. ¶ Dicit p⁹ ꝙ timor i exiccādo & hūectando ē ſimilis. ¶ Sed cōtra. qa uita magis ſtat cū hūiditate q̄ ſiccitate ſicut magis ſtat cuꝫ caliditate q̄ frigiditate. unde. 4°. can. fen. 7°. trac 4°. p° c°. uita in humiditate cōſiſtit. ¶ Ad oppoſitū ē Auic. & Gal°. 7°. terap. 5°. ca°. ubi h° ponitur. ¶ Dicenduꝫ ꝙ punctualiter nō eſt equalis timor humectādi & exicandi. ſed ſub latitudine quadam. utraq; eniꝫ curatio fit cū qualitatib⁹ paſſiuis. qa leuis ſunt ipreſſionis & debilis. & ideo i actu curatiōis cū utraque qualitate quaſi dubiū nō ē. licet quātū ad illud qd̄ i membris dereliquit ex utriſq; magis ſit dubiū d̄ exiccatione q̄ de humectatōe. pp dictā cautam ſpaciū humectandi ē lōgius. quia q̄lis ſenectus eſt in ſanis talis diſcraſia in egrotātib⁹. ut 7° terap. 5° ca°. ¶ Intelligēdū aūt qd̄ humectare ē difficilius. & longi⁹ tempus req̄rit loquēdo d̄ hūectatiōe cōueniēti & naturali qa humectatio mala & ꝓternaturā facili⁹ fit q̄ exiccatio. uñ repletiōalis ſpaſmus breuior fit tēpore q̄ ſpaſmus ſiccus. ut 3° de iterioribus. & omnes auctores ſetiūt. ¶ Et ſcias qd̄ cū egritudinib⁹. ¶ Ponit can. curatiōis malaꝝ diſpoſitionū materialiū. Hoc aūt pficit regimine euacuatiōis. & regimie cōfortatiōis poſt euacuatiōez. p° g° pōit can. in p° regimine z° i z°. ibi. cūq; euacuaueris. In pria dicit. qd̄ qñ ē mala diſcraſia ſtomaci cū materia illud qd̄ inducit maius iuuamētum ad eūandū illā materiā ē Iera qa ē medicina rectificans & reficiēs opatiōes ipſius. ¶ Cōſyderandū qd̄ yera ē cōueniēs in morbis ſtomachi ubi ē materia ſed ubi nō ē. non confert. quoniā ſi eſt mala cōplexio calida & ſicca nocet. cum calefacit & exiccet. ſed ſi ē mala cōplexio frigida inueniēt aliud qd̄ magis cōfert ut dyacalamētū. dyapipereon. & ſiria que ēt magis delectant. ¶ Cūq; facta euacuatiōe. cōforta ſtōachū ne recipiat & ne generet. de nouo materiam. ¶ Dicit poſt & conſtrictio & calefactio conferunt. & hoc quia diuertūt materiā a parte fluxus. ¶ Et ſyrup⁹ d̄ papauere. ſ. ubi nō ē mel. ſz aliq̄d de rob. cui⁹ d̄ ſcriptio ponit ab Aui. 5° can. tractatu 7°. & hoc ſi ē humor calidus. ſz ſi eſt frigid⁹ tūc poſt euacuatiōem det maſtix. ¶ Trociſci de ro. miores poſiti 5° can. tractatu 1°. & ē 2ª deſcriptio. non aūt p^a. cū illi trociſci ifrigidāt. ¶ Menta ſicca. qa humida hēt cruditatē. & totū p3. ¶ Et ille. Si humor ē calidus ſumat arobub. i. ſucus roſarum & granatorū & p3. ¶ Et ille hic poit curā i ſpāli

cuiusdã dispõis đ q̃ sup̃ fecerat mẽtõez. ¶ Cõ syderandũ qđ sicut supra dicebaẽ qđ stõachi dis positio ẽ talis qa i eo ẽ aggregata pauca materia nõ apostemãs que ex paulatina resolutione pro pter accidentalem caliditatem quam imaginor sibi cõiunctã deuenit i duritiẽ. uñ substãtia sto machi aliqualiter idurata est. & qa ñ apostẽat est ibi gracilitas. ẽt pp paulatinã cõsumptionem & exiccationẽ substãtie stomachi. ¶ Intẽtio go i curatione istius est ad' quatuor. s. ad lenificati onem duritiei. ad absterſionem materiei idurate ad ifrigidationem aliqualem. & ad cõfortationẽ & ad apertiõez opilatõnis. Has aũt quatuor in tentões aggregat aqua ordei. s. secunduz modũ quẽ prio docet Mesue i po de appropriatis. i ser mone de aqua ordei. s. zm. moduz quẽ põit Auic. pa fen. quarti can. ca°. de aqua ordei & syrupo acetoso. naz illa aqua ẽ po lauatiua & hũectatiua ¶ Est absterſiua rõe uirtutis absterſiue q̃ i ordeo. ibidẽ Mesue Est ifrigidatiua & cõfortatiua ut notũ ẽ. ¶ Cõuenienter go huius dispositionis cura pficiẽ p huiusmodi aquã ordei. sz cũ isti sunt de biles nec possunt statiz potare a principio totuz qđ exigit dispositio aque ordei. Oportet go qđ gradati de parua dosi aq̃ ordei eatur ad magnã. sicut uerbigratia. bibat quacũq die a. io. s. z. & ẽ quartũ plus q̃. õz. usq ad. xx. z. & ẽ õz. ii. & 5. & a. xx. gradet potũ usq ad. c. z. & ẽ libz. i. & õz 5 ¶ Debet go gradare quacũq die quousq ueniat ad hoc q una die potet libz. i. & õz. 5. Et hoc fit zm. longitudinẽ sui diei. ¶ Quidã dicũt q Auic. uult qđ toto anno hoc faciat a. x. s. diebus ad. xx. & usq ad. c. suple dies. ¶ Sed hec expositio non ẽ ad mentẽ Aui. nõ eni oportet euz forsan centũ diebus summere aquam ordei. forsan sufficeret summere. xxx. diebus. ¶ Sed Auic. uult dicere quod fiat gradatio a. põdere. x. usq ad. xx. ut di ctum est. & zm. similem modum Auic. docebat inferius gradare potuz lactis in ydropicis. uult ergo qđ fiat. zm. lõgitudinẽ diei sui. ¶ Propter qđ consyderandũ qđ curã incipimus in illo tem pore longe diei sicut. & tempore estatis. aut tẽ pore diei breuis sic tẽpore hyemis. mõ zm longi tudinẽ diei possumus peruenire a. x. usq ad. xx. citius in estate. nam in estate possumus ter dare aq̃ ordei aut quater. & possumus forsan dare amplius. qa cõstitutio aeris calida indicat. sz in diebus breuib' nõ posumus cito ad ho deuenire. ¶ Et ex hoc apparet quare Aui. ponit numerũ indeterminatũ. dicẽs. x. xx. &. c. & ñ dixit a. x. z. uel. a. x. mediꝰ. z. ul'. x. q̃rta. õz. & sunt. z. iꝰ. q̃rta pars. õz. uni. ¶ Cã quare nõ se determinaĩt fuit hec. quia determinatio ponderũ a quo potes inci pere diuersimode põt summi zm diuersitatẽ cõ ditionũ annexarũ. uerbi g̃tia. si illa dispositõ ẽ cũ uirtute debili & tẽpore hyemis tu icipies a. z. x. uel mediꝰ. z. & tẽdes ad. xx. & postea ad. c. Sz si eadẽ dispõ ẽ cũ forti uirtute & in estate tu ici pies a. x. s. quartis. õz. qa a. xx. z. & sic deinceps pueries. ad. c. s. z. q̃ sunt libr̃. i. & õz. S. Et icipies tũc dare sibi ãt una uice. ãt in duab' zm uirtutis tollerantiã. ¶ Subdit Aui. qđ nõ approximeẽ euacuatio neq flebotomia. euacuatio. s. cũ medici nis. que. s. exsoluẽdo euacuãt. & hoc propter sic citatem & materiei duritiẽ. neq fleubothomia propter eãdem cãm. ¶ Trociscus. ¶ Consyde randum q̃ iste trocisc' posset referri ad disposi tionẽ đ qua imediate dixit. & hoc cõueniẽter. nã icura p aquã ordei fca est in stomacho absterſio humectatio. & confortatio p uiã nutricationis. nundũ autẽ facta ẽ in eo confortatio p uiã agre gatiõis & stipticitatis. & iõ p' absterſiõez fcaz cũ aqua ordei. cõueniẽs ẽ confortare stomachuz cũ illo trociſco facto ex mastice. ¶ Trocis. dya rodon. cuius descriptio ponit i 5° can. tractatu z°. & a Mesue. optima descriptio. distinctione g̃ marmeũ littera extrinseca duplex. una maru mõ tanũ. i. marubiũ. quia maru marubiũ ẽ. & illud ñ ponit nisi ad aliqualẽ calefactionẽ & resolutio nẽ illi' materiei si remanſit. & hoc ẽ ad mentem Serap. ut p' appebit. Alia lr̃a hz mox mõ tanũ i. mora rubi. que stiptica sunt cõstrictiua & ag gregatiua laxitatis stomachi. Et ideo si uis i illo stomacho calefactionẽ. pone maru. si uis pl' stip ticitatẽ. pone morũ montanũ. ¶ Alio mõ põt ex poni marmeũ. i. herba similis oꝰimo hñs odorẽ citri. & est forsan melliſſa. aut p ea ponit melliſ ſa. & Stephan' p eo marinaurũ scripsit. Symõ Et talis herba competit. qa multũ ẽ cõfortatiua cordis & stomachi. ¶ Karabe &c. patet. datur cum uino si uis ampli' calefacere. ul' miua si uis amplius stipticare. põt referri ille trociſcus & conueniẽtius ad id qđ supra dixit. s. đ confortatione stomachi post euacuationẽ. ¶ Si ergo ma teria est frigida conueniẽter post euacuationem cum hoc trociſco põt confortari. Et similiter si materia ñ esset frigida sed calida. licet ñ multũ. ¶ Dubitationẽ aũt hẽret utrũ simul res stipticãtes & euacuantes possumus miscere in egritudini bus stomachi materialibus de quo forsan infra dicetur. ¶ Et oportet. ¶ Hic resumit curam. ¶ Et post quatuor can. Primus canon ẽ q̃ in mũdi ficatione stomachi ñ debẽt dari medicine ptran seũtes stomachũ & uias pxias. i. intestina & me seraicas absq longinquis uenis. i. uenis remotis post epar. ut uelit dicere q̃ medicine stomachi đ bent euacuare a stõacho. & intestinis. et aliꝰ uiꝰ sibi ꝓpinqs ut meseraicis. ñ aũt a lõgiqs uenis. i. uenis remotis p'. epar. ut uelit dicere q̃ medici ne stõachi debent euacuare a stõacho. & intestinis & aliꝰ uiꝰ sibi. ꝓpinquis ut meseraicis. nõ aũt a longiquis uenis. & hoc ẽ qđ dicit absq longin

quis uenis. ¶ Vel aliter qđ he medicine nō ptrā
seant stōachū & uias proximas.i.itestinis &c̄.i.
excepris mēbris que ñ debēt pertrāsire.ut ueis
meseraicis que possunt dici longinque. quia etiā
ad uenas illas pueire pōt. Vnde Gal'.7°.terap.
illo ca°.s.7°. Reliquū ergo ñ ꝓcedat uirt' eoꝝ
altius q̄ regiones que secundū uētrē & secūdū
itestina aut si forsan procedat ultra cum eis tan
git uasa que secundum mesenteriuꝫ.i.uenas me
seraicas. Et cā ē .nam materia presupponit ēē
i stomacho & adiacentib' uiꝫs.& ideo ñ egem'
ultra stomachum euacuare.sed si materia ñ ēēt
in stomacho.sed in epate uel alio membro.& in
tendamus ad preseruationem possem' dare me
dicinas euacuantes a lōginquo de hoc aūt modo
preseruationis ñ itelligit Auic.qđ apparet cum
dicit ꝙ agregat' aut adheret.aut imbibit'.s.actu
¶ Dicit post ꝙ si facta una mūdificatōe ñ cura
tur.itera euacuationē.quia melius ē q̄ euacua
tio.s.facta una uice.& simul.cū non sit necessa
ria suppl'imo impediēs euacuatio scilicet simul
& semel facta.qa cā ē qa stomach' ē membruꝫ
nobile & exsolubile.et iō ñ debem' nisi paulati
& plurib' uicib' euacuare ab eo. ¶ Et oportet
ut attēdas. ¶ Notandū ꝙ Auic. dicit cū uideris
eā icipe ratificari & ñ dixit cum est laudabilis.
nā urina posset esse laudabilis.& malitia in sto
macho remaneret.sed quādo i egritudinib' sto
machi urina ꝑmutatur ad malū.tunc si i eadem
egritudine p' malitiā tēdit ad bonū.h° ē bonū
signū. Vrina enim sui malitia pōt sūper malitiaꝫ
uētris & stōachi significare.sꝫ ꝑ sui bonitatē.z^m
se nō significat ut declaratū fuit ꝑlixe p° can.fen
z^a.de urinis. Et ex mente Isaac.sicut etiā infra.de
clarabitur fen.i.6^a. Sed egestio absolute de cibi
bonitate & malitia significat. ¶ Et oportet ut
auferas. ¶ Sermo Auic.hꝫ ueritatē i cura electa
qa i coacta.aquā frigidā damus ut i forti infla
matione.unde i curatōe male complexionis stōa
chi calide ponit qđ ex reb' curantibus ē aqua fri
gida. Et qñq̄ dicit qđ curat' quia emplastratur
uesica plēa aqua frigida i cōsuetis. Et uide Gal'.
in libro de uirtute cōsuetudinis.ubi etiaꝫ narrat
quēdā mortuū ex potu aque frigide &c̄. ¶ Et
nō debet euacuari medicina resolutiua a stipti
tate ꝓp id qđ scis qa stipticū remouet resolutiui
uel subtiliatiui grauamen.ut supra primo can.
fen.quarta.capitulo de cura opilationuꝫ.

ET cum illic. ¶ Hic Auic.exequitur
curā i speciali.& p° ponit curā ma
laꝝ cōplexionuꝫ stomachi.z°.ponit
quarundā aliarū dispositionū regi
men.quarū signa posuerat.ibi z^a.cū superfluit.
¶ Prima i duas p° ponit curā malaꝝ cōplexionuꝫ
nō dependentiū a materia.ꝫ possint esse cū.ma
teria.z°.ponit curā malaꝝ cōplexionū. que sunt
cum materia uel a materia.ibi.z^a oportet quod
cognoscas dispositionē. Prima i tres.prio ponit
curam male complexionis frigide & humide.z°.
ponit malarum dispositionū uel complexionum
stōachi simpliciū curā.ꝫ°.resumit curā composi
tarū complexionū.ibi.z^a.iflāmationi.ibi.ꝫ^a.ꝙ si
cōplexio. ¶ Incipit aūt a frigida & hūida .qa
multū aduenit ut supra Aui. Prima in duas.p°
ponit curā quorundā ēpericoꝝ.z° ponit curam
rationabiliū.ibi z^a illi uero. ¶ Cōsyderādū qđ
aliud ē cōplexiōeꝫ esse cuꝫ materia.& aliud esse
a materia.tūc eniꝫ ē a materia quādo ab ea depē
det.sed posset esse cum materia a qua nō depen
det nisi in cōseruari ut ē materia que post exist̄ē
tiam.male complexiōis generat'. ¶ Et cōsydera
qđ illoꝝ cura nō ꝑpter aliud ponit' inconueniēs
nisi quia nō procedebant gradatim.sꝫ statī inci
pit hec cura a medicis stipticis & amaris. cū de
beam' incipere a leuiorib' ut a leui cibo & ex
ercitio.omnia patent. ¶ Spice syre .ē spēs spice.
ut Aui.z° can.ca° de spica.auctoritate. Dyasco
ridis.& possꝫ dici qđ ē spica nardi. Illi ¶ Hic
ponit curā rōnabiliū que conuenit cū ꝓcedat a le
uiorib'.& gradati ad maiora procedat. Vnde:da
mus quādoq̄ omorusiā & atanasiā quaꝝ dyscri
ptiōes sunt in 5°.tractatu p°. ¶ Et medicamē bo
num ad materias humidas.qa eas icidit & edu
cit. ¶ Et syrup' squilliticus q̄ ē.ℨ.squille emi
nas tres. Emina.alexandrina est pond'.ix.ʒ.sꝫ
alia emina ē.iz.ʒ.& S.uel.xiij.ponat' ergo in ua
se de uitro.s.cū aqua uel sine.deinde extrahatur
& syrupizet'.sꝫ si festinet necessitas tūc fiat sicut
ipse docꝫ supra fen p^a huius.ca° de cura epil'ie.
ubi sic dicit. Si hora festinat coquatur squilla in
aqua & aceto.& sic possumus hic facere &c̄.

INflāmationi. ¶ Hic ponit curam
simpliciū diserasiarū. & p° calide.
z° frigide.ꝫ° hūide.4° sicce. z^a ibi
Si fuerint hic.ꝫ^a ibi curat' Et patet.
Atahauic & Daragi sunt spēs auiū paruaꝝ ut
omnes ponunt. ¶ Et pullaꝝ. Et qa illas aues ñ
hēmus sufficiunt pulli.s.ꝑparati cū reb' aceto
sis. Et si caliditas stomachi ñ ꝑuenit ad ultimū
ut mortificet uirtutē stomachi potes dare ciba
ria frigida grossa ut resistant iflāmātioni sicut
pisces infrigiditati.s.cocti & ifrigidati cū aceto
& agresta.uel aranciis. ¶ Et uentres.s.aialium
qa sunt digestionis dure &c̄. ¶ Cunq̄ empla
stras. Iste g° eror sepe contigit.& ab eo sibi ca
uet. Gal'.7° terap.illo ca°. misceat' ubi de h° ex
exemplum recitat

Si fuerit. Superius. A. posuit curā male coplexiōis calidē stoachi. Hic pōit curā male cōplexiōis frigide. Et p° ponit curā p ea que sūmunt per os. z° per ea que unguntur. ibi. z^a. & ex oleis oia olea que pōit sunt nota. Dyapiperon pōi tur 5° can. tracta. 3°. & dyaciminū simil'r. Alcā dicon est cofectio que pōt haberi eodē tractatu. unde ibi Electuariū alkedicon ualēs ad dolores stomachi & epatis frigidi. Cōfectiōib' ē sto maticon. s. calidis quar' descriptiōes note sunt. & ponūtur i antidotario. Nicolay. Dyaolibanū est cōfectio ē thure posita 5° can. tracta. 3° que stiptica. est & iō cōuenit ubi nō ē uentris stipti citas. uult qē huiusmōi electuaria dentur i deco ctione rer' que de se stomacū cōfortāt. Zinziber cōditū ē notū. dicit. qē significaē qē dyapipeon iam impressit per singultū qa est i ignū qē ad stōachi substatiā penetrauerit. & pūgens singul tū inducit. Et ex oleis ponit in his oleis adeps galline quandoq; quia ēt calefacit & lenificat. si indigem' forti uirtute pōim' ibi armoniacū .s. qē ē gūmi calidū. & ē medicia stiptica ut ba laustia. Ēt pferim' nos p. r. lz sine. r. de ea Aui. loquaē. Olea ista sunt notar' descriptionum. Oleuz sambacinuz fit ex florib' sambac. Est aut sambach herba que Iesaminū dr. eius descri ptō ponitur a Mesue. xi^a. distinctione Apposi tio uentosarū qnq; affert iuuamentū. & hoc quā do dolores frigidi stōachi sint ex uētosa materi a. si apponāt uentose. s. sine sactificatione statim dolores alleuiant. & precipue qn nō est cōiūcta materie a qua eleuet. Vnde Gal'. iz°. terap. i fine. dolor p spiritū uentosuz precipuā sanationē ha bet. Si ficia. i. uentosa est multotiēs appositā cū copiosa flāma &c. Si uero nō fuerit soluz spiri tus uentosus. sz hūor ex quo generatur. cōfestiz quidē doloros fiunt Rursus autē eis p superue nientē. noctez. uel. z^m. posteriorē diem ul' per ter tiā similes cōtingūt dolores. Et scias. Causa ē naz oia mēbra coēm habēt transpirationē etiā qa stōachus sensibilissimū membruz ē. & ideo statiz calefit. & alteratur ex calefactiōe extremi tatū. Et Albertus expō. extremitatū. i. partiū cir cūiacentiuz stōacho & epati. & c̄. Et ex h° uult habere Aui. qr i discrasia frigida stōachi debem' extrema calefacere. quia h°. ad stomachi calidita tem perducit. Sed. t. d. extremitatum infrigi datio perducit ne ad infrigidationem stomachi. Dicendū quod in quibusdaz sic. & in quibus dam nō nam in hominib' excarnatis habentibus stomachum ualde sentibilem uel frigiduz statiz ex extremoruz infrigidatione ifrigidaē stōachus & ideo quosdaz ex hoc ualde cōtingit noceri. sed quidā per accidens possunt ad calefactōez perue nire. & hoc ppter conclusiōez caloris ad int'. h°. aūt raro & in paucis. primū āūt sepe contingit ppter id ēt qē stomachi sensibilitas. ex pcepta frigiditate extraneoz noceē. &c̄.

Curatur. Ponit curā cōplexionis humide. & dicit qr curaē cū exicca tiuis & icisiuis. s. si est ibi aliq̄ ma teria que icisione indigeat. ut pluri mum aūt humida complexio stomachi sibi asso ciat materiā. admiscētur pontica ut confortēt et adiuuēt stomachū. Vtantur uino forti. i. po tenti & puro parumper. quia multū nimis exic caret. Et propter itēriōnē exiccationis dāt assata Notādū qr trocis. cū ros. humidis magis sūt abstersiui q̄ cū rosis siccis &c̄. Et ex his. &c̄. Hoc medicamen confert quia anisum & feni culū exiccāt stomachū & cōfortāt. zuccarum ro satum uel mel etiā abstergit. licet magis abster gat mel rosatum. & ideo hoc medicamen cōfert humiditati stomachi.

Horum curatio. Ponit curā sicce discrasie stōachi. Et p° in generali oñdit que sit itentio istoz in cura tione. z° exeqt'. ibi z^a. ex humecta tione. Consyderādum qr horum curatio est proxia curationi ethice. ñ tñ sicut illa. nā in cura ethice ēt pncipaliter itēditur ad ifrigidationem sed hic ñ intendit ad ifrigidationē p se. sed p hu mectationē. Et iō dixit pxima qa in intētione hu mectationis conueniunt. Est enim stomachi sicci tas quedā ethica stomachi. cum sit stomachi con sumptio. & iō sicut ethica ul'is cum confirmaē curationē ñ recipit sic & ethica stomachi cū cō firmaē aut cū iam substātialis finiē humiditas. Sed dubitaē. quia dixit qr illorū humectatio ñ fit nisi cum humectatione corporis. Sed cōtra nam corpus humectaē p exterius approximata ut balnea & unctiones ut statim ponit Auic. sed illa ñ humectāt stomachum. iam enim sequereē qē aliquod ab extra approximatū possit nutrri re stomachū. quod tñ ē falsum. cum id quod nu trit debeat transire p tres digestiones ut 3° ē cō plexionibus. In oppositum ē Auic. Dicendū qē curatio sicce complexionis stomachi pficiē p hu mectationē stomachi & corporis. & cā ē. nam i hac dispōne ñ solum ē i stomacho siccitas. sed ēt mēbris cōicata. stomachus enim ē sicut cella' ci bi. ut 4° de accidēti & morbo illo ca°. Et quia ē eis disputaui. oportet qr i eo existēte ianitione et siccitate toti corpori cōicetur. & ideo totū corp' simul cum eo idiget humectatione. Consyderan tñ qr hanc humectationē corporis totius & stōa chi Auic. non uult fieri ex solo balneo. sed cibis hūectatiuis stōachi & tocius corporis. sicut sūt cibi multi & facilis nutrimenti qui stomachū

& ſingula membra humectēt. Nihilominus tñ & balneū i ſtomachi humectatione confert. licet enim balnei humectatio ſtomachum nō attingat tamen humectando membra prohibet ea ne ſicitate eorū corporis itrinſecas humiditates exiccēt quib⁹ exiccatis ſtomacho cōicatur ſiccitas. & iō eis cōſeruatis ſtomachi conſeruatur humiditas. Et ſic pz ſolutio Ad id qđ i contrariū dicebatur

¶ Ex humectatōe. ¶ Hic exeqr̄. & p° poit regimen illorum qñ ſunt i diſpoſitione hac preter naturam. z°. ponit eorū regimē qñ iaz melioranr̄ ibi. z^a. cūq; melioranr̄ ¶ Ad primi euidentiaz cō ſiderandū qđ illorū curatio que ē humectatio' p ficitur per balneationē cibationē & potū cōueni entē. p° g° ponit regimē eoꝝ per balneū. z°. p cibuz. ſ. cu balneū egrediunr̄. 3°. p potū. ibi. z^a. & oporter ut cū balneū egreditur. ibi. 3^a. neceſſariū ē i potu. Pria i tres. p° oſtendit q̄ ſit intētio balneationis. q̄liter fieri debeat pbans ꝙ dixit. z°. oſtendit cuius qualitatis debeat eſſe aqua balnei. 3^a. oſtēdit quāto tēpore debeat i balneo īmorari ibi. z^a. & oz ut ſit aqua tine tēperata. ibi 3^a & oz ut ſpatiū. ¶ Dicit prio ꝙ id quo iſti humectantur ē balēatio. & ſedere i tina balnei ubi ē aqua. & iterare balneationē. z^m ſummaz neceſſitatis. qa ſi ſiccitas eſt magna ſepe iteret balneatio. ſi aūt ē pua nō eget tāta iteratione. ¶ Et qñq; pp multā ſiccitatē oz ut deferanr̄ ad balneum. & apportenr̄ ab eo. ſ. cuz culta ul' panno. & pbat hoc Aui. qa balneū ē mollificatiuū. i. debilitatiuū uirtutis. & ideo nō debet ſibi coniungi aliud ꝙ magis debilitet ut mot⁹. unde Gal. x° tera p. c°. c° hitach' cōſtruxi pximū balneo. Et ſubdit ꝙ ē neceſſaria aqua nō aer. cū queram⁹ hūectatōez quā aer nō facit. ſz reſoluit poti⁹. unde ibidē Gal. nō eni in his q̄ ita habent aere indigemus. ¶ Et oz. ¶ Vult Aui. ꝙ hec aqua ſit tēpata nō ſicut illa aq̄ qua fit oripilatio que ē q̄ſi frigida. neq; illa qua fit mordicatio q̄ eſt multū calida. & ideo debet ēē media & tēperata. Vñ. G. ibidē. delecta biliſſima exiſtēs puocat naturā expandi & extē di uſq; ad iocūdū humidū. ¶ Et oz. ¶ Vult qđ tantuz moreť in balneo qđ corpus in tumorem eleuet. & extrahatur anteq̄ detumeſcere icipiat qa illud ē ſignū attracte humiditatis ad mēbra ¶ Conſyderandū tamē qđ nō ē expectandum in illo qđ tumor mēbroꝝ magnus appareat. qa nō pōt ille deuenire ad illum tumorem ad quem deueniret ſanus aliquis. ſed cū aliquis tumor in eo apparet z^m ſui habitudinem. tūc extrahēdus ē de tina. Vnde Gal. ibidē. tumefieri z^m unūqđq; corporū propriū ē. nō eniz poſſibile ē eum qui huic diſpoſitioni preiacet in tumorē deuenire ſimilez ſano. ¶ Sz circa predicta dubitare contingit. An balneū cōpetat in regimine hois habentis ſtomachū ſiccū. Et uideť qđ. nō quia balneum reſolutiuū ē uirtutis & uirtutis debilitatiuū. ut ipſemet Aui. ponit. ¶ Itē qđ exiccat nō cōperit. hoc aūt ē balneū. quia reſoluit ut ē notum. reſoluentia aūt ſunt exiccātia. Vnde in ſequēti ca° Alienа que addunt ſiccitatē ppter reſolutiōez ſuā. ¶ Rurſus aq̄ nec interi⁹ aſſumpta neq; exteri⁹ approxiata humectat. ut in cōmēto illi⁹ afforiſmi quarte particule. Ad elleborros. ¶ Iterū qđ diſtrahit a ſtomacho hūiditates nō ē in ei⁹ cura cōueniēs. tale aūt ē balneū caliđ aque. qđ apparz quia corpus in tumorē eleuat ¶ Hui⁹ oppoſitū uult. A. hic & Gal. 7°. terap. & Aueꝝ. z°. đ cura ſicce diſcraſie ſtōachi. ¶ Dicēdū balneū aque calide cōpetere in curatiōe ſiccitatis ſtōachi ¶ Propter qđ cōſyderādū qđ in curatiōe ſiccitas ſtōachi ad duo intendim⁹. ſ. ad ſiccitatē ſtōachi p priā. Et ad ſiccitatē mēbroꝝ. nā lz ſiccitas membrorū dependeat a ſiccitate ſtomachi. tñ. ipſa eſt cauſa additiōis ſiccitatis ſtōachi. per ſiccatiōez humiditatū. & ideo cū membra in hac diſcraſia humectanr̄. non exiccantur hūiditates corporis. & inde ſtōachi humiditas cōſeruať magis. & ex cibo aſſumpto magis hūectatur. Illud g° cōfert in regimine ſiccitatis ſtōachi qđ ē mēbra humectans. Sz balneū calide aque ē mēbra humectās duplici humiditate. ſ. accidētali. & h° facit p ſe. Aqua enim cū ſit humida tranſiens in poris mēbrorum mēbra madefacit. et hec humectatio lz ſit accidētalis. tñ confert quia obiicit reſolutōi. & qa diminuit acuitatē ſiccitatis mēbroꝝ ut p priā humiditatē ñ exiccēt. & iō balneū aque calide hac humectatione humectat. Vnde Auic. p° can. fen. z^a. ca° de his que accidūt ex balneo. neq; attēdenda ſunt uerba illius q̄ dicit ꝙ aqua non humectat mēbra iteriora cū bibiť. aut ei obuiat. ſ. extra p balneū. Loquiť aūt Auic đ accidētali humectatione que confert ſecundū modū dictū. humectat ēt balneū iſtud humectatione ſubſtantifica p accidēs quia humiditates nutritiuas ad mēbra trahit. nec trahit forti attractione ut diſtrahat a ſtomacho. ſed leui tractu. qđ fit quaſi p quandā ampliationē humiditatū que ex ſiccitate remanebant īmobiles & indurate. uñ membra eas recuſabant. Cum ergo balneū hoc duplici modo humectat conuenit diſpōni pñti. ¶ Ex quib⁹ apparet quale debeat eſſe hoc balneū. qa aque ñ aeris. Vnde Auic. ñ ē eis neceſſarius aer balnei. Et cā eſt. nā ex balneo nos querimus humectationē. hoc aūt fit ab aqua ñ ab aere. Vnde Auic. primo can. preallegato ca° ¶ Debes ſcire ꝙ opatio naturalis balnei ē calefacere ſuo aere. & humectare ſua aqua ¶ Et Gal. x° terap. penultio capitulo humectationē appropriat ſecunde particule balnei. que ē balneum calide aque ¶ Apparet ēt qualis debeat eſſe in qualitate. qa aqua tēpate calida. ñ frigida ut condenſet & triſter. ñ

calida ut mordicet.ſʒ tempate ut dlectet.quēad modū hic Auic.& Gal.7° terap.5° cap° ponit.
¶ Ex his aūt obiecta ſoluuntur. Cum enim p° dicitur ꝙ debilitat.Dicendū ꝙ pauca ē debilitas illa.cum congruo & ñ ſupfluo moratur tēpore plus eni attractione & humectatione confortat.
¶ Vnde Aui. ñ dixit ꝙ proprie debilitaret.ſʒ dixit ꝙ eſt mollificatiuum uirtutis. ¶ Ad ſecundum dicendum ꝙ parum reſoluit.aer enim ꝓpte reſoluit.ſed aqua balnei quodammō reſolutioni p opilationē & hūectationeʒ reſiſtit. ¶ Ad terciū dicendū ꝙ aqua p ſe nec iteri⁹ nec exteri⁹ approximata humectat ſubſtantifica humiditate.ſed humiditate madefactia p ſe humectat.ſicut ſubſtantiali humiditate p accidens ut ſupra patuit.
¶ Ad quartū dicendū qđ ñ diſtrahit diſtractione qua cureť cum ſtatim p⁹ balneū cib⁹ aſſumať illa aūt diſtractio leuis eſt. Deide cū dicit.
¶ Et oportet ut cum. ¶ Ponit regimen cibationis poſt exitum de balneo ¶ Cibatio autem poſt balneum fit ex lacte.aut ex aqua ordei. aut ex aliꝭ cibis.primo ergo docet cibationem poſt balneum factam ex lacte.ʒ° ex aqua ordei docens modū cōſtructionis ei⁹.& ēt ex aliꝭ cibis.ibi ʒª ꝙ ſi decliat &c̄.Pª i tres.p° oñdit mōʒ ſumptionis lactis p⁹ balneationē primā.ʒ° oñdit mōʒ regiminis aialis a quo lac ſūmitur.ʒ° oñdit modum & tēpus itterationis cibationis ex lacte.et balneationis.ibi ʒª.& ut ſit illud cui⁹ bibiť.ibi ʒª.deinde expecteť.Dicit primo ꝙ quieſcat paulum cū egrediť quia nō debet dari hora illius cōmotiōis.Et enumerat Aui.genera lactis ſubtilia.ut mulieris aſine.uel capre.quia iſti modi lactis ſunt cōueniētiores.de lacte quideʒ humano nō ē dubiū propter cōuenientiam & proportionē.lac aūt aſininū poſt humanū ponič conueniētius.& hoc ꝙa hēt ſubtilitatē cōuenientē.& non caſeatur pp ſui ſubtilitatē. Vnd Gal.7°terap.5° ca°.hoc.n.lac aſininū alioꝝ oiuʒ optimū i preſentē diſpoſitiōem.ſubtiliſſimū enim exiſtens & minime caſeatū cito ptrāſit ubiq;.Et Auer.5° colʒ.ca° de lacte.& melius eſt lac feminū & p⁹ illud aſine.& poſt illd lac capre.& Iſaac i dietis pticularib⁹.ca° đ lacte auctoritate.G.lac ſubtile aquoſuʒ ſicut lac aſine &c̄.& Raſis tractatu ʒ° Almāſoris ca° de lacte.Aſininū.n.lac ſubtili⁹.&
¶ A.ʒ° can.eadē dic̄. ¶ Appʒ g° qđ lac aſine multā bonitatē habet.Inueſtigare aūt hoc ad ꝓſens eēt longū & difficile. ¶ Dicit poſt qđ melius ē ut ſit ſuctū ex mamilla.& cauſa ē nam celeriter imutatur ab extrinſeco aere ſicut ſpma.ut Gal.7° terap.hoc cōfirmās duoꝝ auctoritate phōrū
¶ Et afferať &c̄.ſ.ſi nō ſugiť ¶ Vnde Gal.non ſuſtinēribus hoc.ſ.ſuggere plurimum melius ē qđ citiſſime calidum tranſferre ex papillis in uētrem laborantis.& ut ſit illud.ſ.animal. ¶ Et ñ ſit ſuctum. ¶ Sed ſt.d. ipſe contradicit. quia ſupra dicit qđ ſit ſuctum. ¶ Dicendum uno modo qđ ſuctū ſit nomen equiuocū ad ſuctum ore.& ſic ſupra itellexit. Et ſuctū manu.& ſic itellexit hic.qđ nō ſugať manu. ¶ Vel aliter qđ ¶ Aui.uult qđ ab aiali exercitato ſtatiʒ poſt exercitiū nō ſuggatur lac ore.qa ē calidum accidentali caliditate.ſʒ poſt mulgeatur.& poſt detur qa in acre ceſſat accidētalis caliditas. Vnde Aui.ſupra p° can.fen.ʒª de regimine infantis dicebat.prius mulgere lac mali odoris q̄ daretˉ.& ſic pōt dici de lacte qđ aquiſiuit accidentalē caliditatē ab exercitio animalis. Et hoc forſan Aui.itellexit.totū pʒ. ¶ Deinde &c̄.hic oſtēdit modū & tēpus iteratiōis cibationis ex lacte & moduʒ & tēpus balneationis & pʒ.Inūganť mēbra eius cū facilitate.ſ.cū oleo uiolato ul⁹cōi ut Auer.7°.ut exiccetur aquoſitas effuſa i eis.ſ.mēbris. ¶ Sed diceres imo ad cōtrariaʒ itentionē docet Gal⁹.7.ne .ſ.exiccetur & reſoluať aquoſitas effuſa. ¶ Dicendū uno mō qđ hic multi hñt lr̄am negatiuaʒ que dicit ne exiccetur. ¶ Vel etiā aliter ꝓpoſitionē ut exiccetur.ſ.a mēbris & non ab aere hūiditas. ¶ Et ſi fuerit. ¶ Vult dicere ꝙ ſi ille nō debet balneari niſi bis.tūc addatur i ſpacio iter balneationē & balneationē.qa non ſoluʒ pōt differre.5.horis.ſʒ plurib⁹.ut quies ſit integra.qa nō ſit parua q̄s inter principiū ſecūde balneationis & finem prime in una die.& maxime quies iter finē ſecūde balneationis & principiū tertie.i.ʒª die. ¶ Q đ ſi. ¶ Artificiū faciendi aquam ordei ponitur.4°.can.fen.pª.Panis furni.ad differentiā panis cinerici.p.Cū ſale.ſ.pauco ꝙ facit ad digeſtionē calefaciendo & exiccando hūiditates uiſcoſas paſte. ¶ Vult p⁹ qđ eligaňt ea que ſunt multi nutrimenti & facilis digeſtiōis.& cōuenienti⁹ ē declinare ad paruā quātitatem q̄ ad multā.qa melius digeriť.Et hᵒ ē qđ dicit.Vnde minoratio neceſſaria ē in hoc. ¶ Et neceſſarium
¶ Vinū cōueniens eſt ſubtile aquoſuʒ non potens. qa reſoluendo exiccat.& hoc uinū aquoſuʒ excuſat a potu aque.q̄ potata facit iraſci uel triſtari infirmū.quia pcutit ſiccū ſtomachū ſui frigiditate. ¶ Vult ꝙ poſt ſepetur cib⁹ ei⁹.ſ.digeſtu⁹ ab i digeſto.ne unum ſup alio ponať &c̄. ¶ Cunq;
¶ Vult ꝙ quando incipit ſe bene hēre ꝓmuteť dieta ad groſſiora.& iō cū iā approximat ſanitati.dentur ſorbitiones ex cardaruſo.i.farre.qa magis humectat & eſt ſolidioris nutrimenti.& icipiat ab extremitatib⁹.ſ.porci.ut 7° terapen. & carnib⁹ auium mollibus.ſ.faſianorū.caponū & ſimilium &c̄.

Qd ſi complexio. ¶ Reddit Auic. ad ponendū curā malaꝝ compſonū ſtomachi compoſitaꝝ.Et p° ponit curam frigide & ſicce.ʒ° calide. & patet.Prima in duas.primo enumeret itētiones

curationis male complexionis frigide & ſicce. z° ponit res cū quibus pficitur curatio ibi z^a. & ex eis. ¶ Primo dicit q̄ exiſtente complexione frigida & ſicca. regēdo malā complexionē frigidam debes regere & ſiccā. & hoc eſt qđ dicit. ¶ Sic̄ enim ſicut. i. ſimilitudinarie. ſed ſicut. i. qa ſimul regendo ſiccā regas frigidā & ecōuerſo. quia ſi ſi intēderes ad frigidā cū rebus calidis augeres ſiccitatē. & ideo ſubdit. quoniā eius regimen. qa enim. ſupra dixerat reſolutiua & calida non eſſe euacuanda a ſtiptic. ideo licet tu dares calida & ſtiptica. tñ caliditate & ſtipticitate poſſent exiccare. & iō uaporationes nocēt. quia reſoluendo exiccāt. & iō ñ fiat fortis calefactio. ſ3 paulatiz. & hoc itermedio tēpore q̄ calefacis humecta cū eo qđ addit in ſubſtantia caloris. ſ. materialē p. conuerſionē in nutrimētū. & non cū eo quod addit i igneitatē. i. addendo calorē. uel humectā do. ſicut ſunt unctuoſa. que licet humectēt. cum hoc tamen igniuntur. uel ſicut caſtoreum & piper. ¶ Et ex eis. ¶ Tres modos medicaminum docet. ibi ſecunda. qđ ſi. ibi tercia. & ex eis que. ¶ Omnia olea que enumerat ſunt confortantia & calefacientia ſtomachum. & aliqualiter humectatiua. Vnde ceram docet admiſcere & oleū balſami. aut maſticem pinguem ut magis humectet. ¶ Quod ſi. ¶ Modus actionis picis habetur tercia fen. primi can. doctrina quarta. cap° de ingraſſatione macri. & z° can. de pice. in aureola decorationis. & fen. quarta quarti. cap° de regimine impinguatiois. ¶ Et ex eis. ¶ Cō ſyderandū ſicut ſumitur ex Gal'. ii° de ſimplici medicina. c° de medicinis digeſtiuis. ¶ Caliditas que iuuat ad digeſtionē eſt caliditas que calidi tati noſtri corporis ſimilat̄. & eā cōfortat. nulla aūt caliditas ſimilat̄ nobis magis q̄ noſtra. ¶ Et ideo ſi manus ponerētur ſup apoſtema quod in diget maturatione melius maturaret q̄cūq; alia re. Et propter eandem cauſam infans amplexatus iuuat ſtomachum ad digeſtionem. quia cuz temperata caliditate confortat ſtomachū. Vnde Auic. facit acquirere ſtomachū inatā caliditatē. ¶ Sed tu dices nonne faceret ſic iuuenis. ¶ Dicendum qđ non. quia iuuenis caliditas eſt acuta mordicatiua. Si autem non haberetur infans. habeatur gattus uel cattul^9. quia iſti ēt caliditatē inprimunt i ſtōacho ſaltē recupādo & reuerberādo. Eadem uerba ponit Gal'. quinto de ſimplici medicina. & 7° terapē. & Auic. infra pluries. ¶ Si autem infās ſudet pōt ungi cum eo qđ ſudorem prohibet. ut oleum roſatum. & miſcere cū pauco eleo maſticino. quia ambo cutim condenſant. Et in fine uetat aquam frigidam ſupflue datam. quia aliquādo moderata data ut cū uino propter indicationes ſumptas a tempore. uel aliter non nocet &c̄.

Qvra h^9. Aggregeť iter duo regimēta. ſ. iter regimem calē & inter regimē ſicce & hēbis regimē calid & ſicce ſik. tamē ſi pauca eſt caſitas ſufficit regimē ſicce cōplōis ſtomachi. dictū ſup̄ qa illud regimen tendit ad aliq̄lē infrigidatōem ut patet. ¶ Sūmat potū frigidū i eſtate & tepidū in hyeme. pp indicatiōem ſumptā a tēpore. ¶ Vngať oleo de citoniis. & onſācino. i. facto ex oliuis imaturis. qa illa infrigidāt. & etiam humectant. ¶ Et quādoq; ſanať ex potu aque frigide. qa infrigidat & humectat. & h° q̄do ſiccitas nō ē ſuperflua. qa ſi eſſet multa ſiccitas. poſſet teret aque frigiditas ſiccas ſtomachi partes.

Conferūt ¶ Patz quō trociſci de rorecētib^9 cōferāt. pz ſupra. ¶ Et quādo ē ſolutio uētris cerotū factū ex oleo đ cydoniis cōfert & cū ñ habetur accipe carnes citoniorū. ut ſcis. ¶ Excaplo de cura ſicce cōplexiōis ſtōachi remāſit inueſtigañ an tempus quattuor ul' quinq; horarum qđ eſt ad ſcđaz balneationē debeat cōputari ab hora balnei p̄cedētis. ul' ab hora q̄ p̄ceptū ē ex eructuatiōe qđ cibus iā deſcēdit đ ſtōacho ſ' qđ iā digeſtus ē. ¶ Et uī qđ đbeat cōputari ab hora. q̄ cibus digeſt^9 ē. P°. ex mēte Aui. q; diū expectet in ifirmo digeſtio ei^9 qđ bibit đ lacte. deinđ redeatur p^9. 4. ul'. 5. horas ut balneet. Et p̄bať rōne nā intētio in iſtis ē humectatio. ñ aūt aggregatio indigeſtionū & opilationū ſ3 ſi inter primū balneū &. z^m. 4. ul'. 5. hore interponerent̄. cibus qui aſſumptus ē p^9 primā balneationē aut corrūpetur. aut indigeſtus attrahetur ad uenas. cauſans opilationes. qa nundū digeſtus eſſe potuit. Videtur qđ ſufficiēt due hore ſ' paz' pl^9. qa ſimile uidetur de lacte & aqua ordei. ſ3 p^9 balneuz duas horas dať aqua ordei. ut Aui. 4°. can. ca°. de cura ethice. & Raſis. x°. Almanſoris. ¶ Itē uideť qđ longius tēpus q̄. 4. horaz requirať. qa balneuz debet fieri digeſto cibo i ſtōacho & epate. ut Aui. fen. 3^a. primi can. ſ3 nō uideť q̄ tota hec digeſtio poſſet fieri i. 4. ul'. 5. horis. ¶ In cōtrarium eſt Gal'. 7°. terap. qui uult qđ ſpatiuz. 4. uel. 5. horaz ſit iter balneacionē & balneationē. ¶ Dicendū q̄ de balneatione quātuz ad tēpus corporū exiccatoz inueniť ſermo indiſtinct^9 & ſermo determinatus. Sermo indiſtinctus ē Gal'. i libro de rabe. ultimo. c° ubi uult qđ fiat balneatio digeſto cibo. unde ibi Gal'. uſus uero balnei optimus ad alia predicta. & ad retributionez cibi optimū auxiliū. ſuſcipe uero ipſuz digeſto. iaz cibo & nō ſuper idigentiā longiorē. ¶ Et ſuper hoc dicto pōt cadere đmoſtratio. qa eo tēpore debz fieri balneū quo eius habeť utilitas. hoc aūt eſt cibo digeſto. ante enim hoc traheretur idigeſtus.

Sermo aũr determinat⁹ ẽ Gal⁹.7°.terapẽtice q̃ dicit q̃ cadũt.4.uł.5.hore iter balneũ & balneũ. & idez Aueẓ.7°.colliget.& Haliab.3°.practice. & Isaac 3° ¶ Sciendũ tñ qđ hoc tẽpus balnea tiõis secũde supra primã puto habere duos ter miõs.unũ ante circa quẽ nõ lz anticipare.aliũ p⁹. ultra quẽ non licet postponere.& inter hos ter minos ẽ spacium.Primũ tẽpus ẽ digesto cibo in stomacho.si enim ante fieret indigestus attrahe retur.& hoc tẽpus determinatũ ẽ q̃ttuor horaẓ uel quiq; ab exitu primi balnei ad pricipiũ sedi. & in hoc non habeẽ demonstratio. sed extimati uo iudicio credim⁹.uel experiẽtie.& auctoritati antiquoẓ.Confisi enim sunt auctores qđ in hoc spacio cibus.s.lac in stomacho digestus sit. ¶ Tu dices.esto qđ digestus sit in stomacho.nõ tamẽ in epate.traheret ergo indigestus. ¶ Dicenduz qđ cũ lac.ẽ cib⁹ facile digestibile.forsan cõpleri poterit digestio ei⁹ duplex in.4.horis. ¶ Vel di cendũ & melius.qđ cũ epar semper sanguinem habeat.unde repitur in eo in mortuis fame.ut Gal.in libro de tabe.quãdo stõach⁹ mãdat sibi aliquid digestum.qđ põt stare pro suo obiecto pmittit q̃ mẽbra trahat ab eo sanguinẽ nec bal neũ diuellet lac ab epate ante digestiõez ¶ Aut dicẽdũ qđ forsan nõ curaẽ si lac idigestũ in epa te trahaẽ ad mẽbra.qa humiditate madefaciẽte humectabunẽ.nõ permittimus autem hoc fieri a stomacho.quia cũ sit radix egritudinis nolumus in eo tãtã facere cõmotiõem. Aliud uero ẽ tem pus balneatiõis postremum.qđ ẽ quando facta ẽ digestio in epate distribuitur mẽbris nutrmẽ tũ.cũ aũr distributũ ẽ & iam consumptum ut necessitas sit alterius nõ ẽ tẽpus balnei.Et hoc tempus nõ ẽ determinatum ab aliquo auctore. ¶ Videẽ tamẽ dicere Aueẓ.6° col⁹3i fine.qđ spa cio.ɜ.horaẓ cõpleta ẽ digestio in mẽbris.& iter h° ultimuz tẽpus ultra qđ ñ lz balneare cuius si gnũ ẽ fames.& primũ tẽpus ante qđ nõ lz anti cipare cuz balneo ẽ latitudo.qa totũ temp⁹ qđ ẽ ab hora descensionis lactis ul⁹ cibi digesti usq; ad horã cõsumptionis nutrimenti i mẽbris.Est g° hoc tempus transitus per intestina & meserai cas.& tempus preuentus ad epar & digestiõis. i eo.& est tempus transportationis in membris. & quia hoc posset esse 4.uel.5.ul⁹.ij.horarũ.uel plus uel minus.ideo posset dici q̃.4. horis post digestionẽ cibi in stõacho põt cõuenire balneum & sic saluaẽ lr̃a Aui.Licet posset exponi deinde .i.p⁹ balneũ.Ad aliud argumentũ dicendũ qđ a qua ordei est res medicina*lior* lacte unđ sufficit sibi alteratio duarum horarum.ut possit trãsmu tari in membra.

Oportet ut. ¶ Superius Aui.posuit cur ã malaruz cõplexionuz stõachi que principaliter non dependent a materia. ¶ Hic ponit curã malarũ cõplexionũ stomachi que principalitet a materia dependent.& quarundã aliaẓ dispositionũ stõa chi ut est opilatio raritas texture &c̃.p° ergo ponit curã dispositionũ materialiũ.z°.curã qua rũdã aliaẓ dispositionũ que q̃nq; materialibus dispositionib⁹ annectunẽ.ibi.z^a.i raritatis stõa ch.Prima in duas.quia materia aut non ẽ aposte mans.aut apostemans.p° ponit curã quãdo ẽ a postemans.z°.quando non ẽ apostemãs.excusan do se.ibi.z^a.Curatiõi autẽ apostematuz ¶ Ad primi euidentiã notandũ q̃ cura malaẓ cõplexio num materialiũ dependet ex remotõe materieẓ primo ergo premittit diuersitatẽ materierũ ma laẓ stomacho nocentiũ.z° exequitur.ibi z^a.qđ si fuerit.Vult ergo q̃ cognoscas an materia ex succetur a stomacho sicut spongia exsuccat aquã ita q̃ minimis partib⁹ stomachi admiscetur.aut imbibatur a stomacho sicut pannus imbibitur tinctura uiscosa.que licet ñ ad omnes minimas partes penetret sicut in mareria que exsuccatur. tñ quaslibet partes inficit ut tinctura.& patet. ¶ Quod si. ¶ Hic exequitur.Ad cuius euidẽ tiã aduertẽdũ qđ ut supra patuit materie nocẽ tes stomacho possunt recipe diuersitatẽ.Aut ex pte mẽbrorum a quib⁹ fluunt.uel qa generanẽ i stomacho.Aut materie sumunt diuersitatẽ z^m se.quia dicim⁹ q̃ quedam est subtilis ibibita.q̃ dam grossa ibibita.et quedã ẽ cõposita ex cõtra riis mẽbris.primo g° ponit curã materialium dispõnum stomachi ut materia diuersificaẽ ex parte mẽbri in quo generaẽ.uel mẽbroẓ a q⁹ fluit.z° ponit curã ut materie sumunt diuersita tẽ secundum se magis.ibi z^a.& tu quidem.P^a i duas.nã materia summit diuersitatẽ hanc ex pte mẽbroẓ.aut quia generaẽ intus in stomacho.ãt qa ab aliis mẽbris fluit.primo ergo ponit curã egritudinũ materialiũ stomachi.qñ materia ge neraẽ in stomacho.z° ponit curam qñ materia aliunde effunditur.ibi z^a.& si fuerit ueniens. ¶ In generali ergo ponit curã.dicẽs q̃ euacues materiã.& corrigas cãm generationis.nã si ma teria ẽ calida.& generationis ipsi⁹ cã sit inflam matio stõachi.euacua colerã.& seda.inflãmatio nẽ cum eo qđ dicis ex supiorib⁹ capitulis. ¶ Et si. ¶ Hic ponit curã qñ materia effunditur.& primo in generali.z° in speciali.ibi z^a.& illi qdẽ que descendit a cerebro.& patet.Hec z^a ps hẽt tres partes.nam mẽbra a quibus effunditur. sunt epar.cerebrum.& splen.p° ergo põit curã ipsius que effũdiẽ a cerebro.z° ei⁹ que effũdiẽ ab epate.& intelligas etiã de felle.3°.eius que a splene.ibi.z^a.& eius cura.ibi 3^a.illa autem.

¶ Circa primam partē ē primo dubitatio. Vtr̃ potio de absinthio competat i remotōne materie descēdentis a capite ad stomachum. & uidetur ꝙ sic. nā materia que fluit. aut est calida. aut frigida flegmatica. si calida absinthiū illā euacuat. ¶ Absinthiū enim soluit colerā. ut Auic. 2° can. ca° de absinthio. & Mesue. educit colerā a stōacho & intestinis. & Gal'. 6° de regimine sanitatis. in hac dispōne stomachi docet exhibere. Si autem materia sit flegmatica. uidetur ēt conferre. prio sui caliditate. uñ diuidit & calefacit flegmaticā 2° ēt sua purgatiua uirtute qua purgat. Vnde ¶ Mesue auctoritate Hebēmes. pōit qđ solutione educit flegma. & Rasis tractatu tercio Almansoris. ponit ꝙ auxiliatur fe. longi temporis. tales autem sunt de materia frigida maxime flegmatica. ¶ Item Haliābas theorice. tercio ponit absolute ꝙ purgat humores a stomacho & a meri. ¶ In oppositū ē Auic. ¶ Consyderādū. ꝙ ad stomachū. a capite pōt fluere. aut hūor colericꝰ. & hoc ē raro. ut Gal'. ponit 2° de complexionibus. aut humor flegmaticꝰ. & hꝰ ē sepe. ¶ Dico gꝰ si a cerebro ad stomachū colericꝰ hūor currat et maxime si ñ imbibat. dico ꝙ absinthij potio confert. & ratio est assignata. nam absinthium educēs colerā deponet illā a stomacho. & de hac materia Auic. non loquitur. nā Auic. in hac dispōne docet dare piper album. hꝰ aūt calefactiuū & đ siccatiuū. ē. & nō competeret i materia colerica calida. intelligit ergo quādo materia que fluit ad stomachū ē flegmatica frigida. & maxie quādo in stomacho nō ē alia dispositio naturalis calida de qua facit mētionē. ¶ In hac aūt dispositione dico primo qđ nō cōfert absinthiū. & ratō ē nā illud nō cōfert qđ materiā frigidā flegmaticaꝫ nō euacuās emplastrat. & adherere facit substā tie stomachi. sed absinthcū ē tale. nā. in absinthio ē stipticitas cū calefactiōe. adueniēs gꝰ flegmatice mē stipticādo facꝫ eā adherere stomacho. qa eius nō ē tanta stipticitas que possit cōprimere & eucuare uiscosam materiā sed penetrans sui caliditate & stiptica qualitate constringit illam materiā in stomacho. ¶ Vnde Gal. de regimine sanitatis 6°. absinthij potio cōstringit qui sic dispositi sunt. adherere eni facit eorū uētri flegmaticum humorē. & nō habēs utiq; in se ipso digestiua rōne uirtutez expurgatiuā. Loquitur autē ¶ Gal. hic de dispositiōe i qua humor flegmaticꝰ ad stomachū influit. & Serap. tractatu. 2° c°. đ absinthio. & quādo in stomacho est flegma idusum nō iuuat in hꝰ ꝓpter uictoriā sue stipticitatis. ¶ Dico tamen qđ pipper his cōfert. qa piper in sui caliditate ē forte tēdēs ad quartū ḡdū. & iō calefaciendo eliquat illđ flegma. Vñ ad euacuatiōem parat ipsum. nec habet stipticā uirtutem qua illud. uentri adherere faciat. Vnde Gal'. ante dicta uerba. Si frigidi hūores a capite i uentrez defluxerint & cē. sz piper diligenter tritū aquam miscentē bibire lz. ¶ Sed. t. d. quare debz esse alibuz. dicendū qđ piper nigrū iaz ē exiccatū & cecidit uirtus acuitatis eius & remansit i albo. ut 2°. can. auctoritate quorundā. & 4°. de regimine sanitatis piper albuz ē confortans stōachuz sup alia pipera. & 5°. can. tractatu 3°. dyacimināū & piper albū. & illud ideo qa ipsuz confortat stōachū plus q̃ alie due spēs. Et ideo Gal'. eodē. ca°. melꝰ autē & eustōachiꝰ piper albū. debet autē dari cū aqua. s. calida. ¶ Ad obiecta sic soluāt. dicendū qđ Aui. loquēs absolute itelligit de descēsu flegmatice materie ad stōachuz. qa hoc sepe & mltociēs. accidit. ¶ Cū gꝰ ꝓbāt. qa absinthiuz cōfert sui caliditate. ¶ Dicendū ꝙ nō soluz calefactio requirit. sed eliq̃tio & solutio. Absinthiū aūt sui sliptricitate materiā flegmaticā adherere facit uñ plꝰ sui stipticitate nocet q̃ acuitate cōferat cū absinthiū sit plus stipticū q̃ amaruz. ut Aui. 2°. can. ca°. đ absinthio. ¶ Cuz dicit ꝑꝰ qđ purgat flegma. ¶ Dicēdū ꝙ. 2m. nostros auctores famosos flegma nō purgat. unde Gal'. nō hēt i se uirtutez expurgatiuā ut supra. Et auic. 2°. can. c°. de absinthio. soluit colerā. neq; ꝑ ipsuz fit iuuamentū i flegmate. neq; ēt i eo qđ ē stans in itestinis. ¶ Ad id aūt qđ dicit a Mesue. dicendu z qđ sui auctoritate nō loquitur. Vnde statiz subdit opinionez contrariā dicens. dixerunt alij nō iprimit operationē in flegmate de qua sit curandū. ¶ Vel dicendū ꝙ si ēēt aliquod flegma subtile aquosuz. qđ per expressionez posset euacuari. forsan qđ illud exprimēdo educeret. Vñ ¶ Mesue. mūdificat uenas ab hūore colico & aq̃so subtili. & idē ponit Aui. 2° can. ¶ Ad auctoritatē Rasis. dicēdū qđ iuuat in febribꝰ longis. ñ quia flegma grossum euacuet. sed quia mēbra laxa stipticat. & sui amaritudine ad materie digestionē iuuat. Et iō ñ datur in principio cum ē multa materia. sed in processu. ut Auic. 4° can. fen. quarta tractatu 4° de cura emitritii. cum festinas cū absinthio mouet humores & ñ euacuat eos. ¶ Ad auctoritatē Haliabatis. dicendum ꝙ debet intelligi đ humoribꝰ colericis. ¶ Sed. t. d. cū absinthiū semp habet stipticā uirtutez. cur ita ñ emplastrat & constringit humores colericos sicut flegmaticos. ¶ Dicendum prio qđ iō qa illos a ꝓprietate euacuat. 2° qa stipticitas ꝑ expressionē melius educit humores subtiles. q̃ uiscosos adherētes. nā subtiles sunt apti exprimi & moueri. uiscosi aūt ꝑ expressionē membro adherēt magis. & iō egēt incisione. ¶ Secunda dubitatio. Vtrum aloe cōpetat in predicta materia. & uidetur qđ sic. Nam ad euacuādū illam materiā competit yera simplex. ut Auic. insinuat. sed in ea ñ ingrediē aliquod quod soluat ꝓprie

nisi aloe.& de eo ponitur in magno pondere.g° aloe solum ēt competit. ¶ Amplius intentio in h° ñ ē nisi euacuatō hūoris flegmatici a stōacho aloe sil'a stōaco et capite fl'a euacuat. Vñ Mes. in.ca°.d aloe.educit colerā & flema.& mundifi cat ab eis stomachū & caput.Et Auic.2° can.c° de aloe.mūdificat supfluitates colericas & fleg maticas que sunt in stomacho. ¶ Oppositum uult Auic.hic. ¶ Dicendum qd flegmatic° hu mor existens in stomacho pōt esse.aut subtilis ducibilis. aut grossus & uiscosus.si ergo sit hu mor flegmaticus subtilis.aloe pōt illū educere si detur cū aqua calida ut aqua decoctionis alicui⁹ rei calide.Et rō est.nā aloe licet sit stipticū babz tñ amaritudinē.& acuitatē.& uirtutē confortā di stomachū.humor aūt flegmaticus subtilis cū parua calefactione & cōfortatione stomachi edu ci pōt.aloe enim p se calefaciendo & stipticādo exprimit illud.similiter ēt stomachū roborādo erit cā ut euacuet. Si aūt humor q fluit fuerit flegmaticus uiscosus & grossus .Dicendum qd aloe ñ confert.& rō ē.nā ille humor indiget multa icisione & calefactione.ppie aūt ñ indi get stipticatione.aloe aūt solā stipticitatē habet propter quod non est aptum illos humores edu cere.Vnde Gal'.ibidem.neq aloes his talibus pdest attractiuā hñs uirtutē colerici humoris. ¶ Ex quib⁹ iā dictis patet.primo solutio ad cō tradictiones que sunt inter auctores d posse alo es.nā Gal'.uult q hēt expurgatiuā uirtutē cole rici humoris.s.ꝑncipal'r.Si aūt auctores dicāt q flegma purget uerificat d flegmate subtili corrupto.ñ aūt d flegmate uiscoso grosso.qa ꝑ pter sui stipticitatē ñ pōt diuidere. ¶ Ad obie cta i cōtrariū dicēdū q licet i yera ñ ponat aliud solutiuū q aloes.tñ alie medicine iuuat ad exsol uendum.& acquirunt sibi uirtutem solutiuam eius.qd ñ posset d se educere.nā i alijs medicis ē uirt⁹ calefactiua & icisiua.uñ incidūt hūores flegmaticos.& si sint grossi qui postea ex yera uirtute aloes aut cōi uirtute educuntur. ¶ Vnde Gal'.ibidē.in hac dispositione dicebat.propterea bene excogitata ē ea que uocatur picra acredine eor̄ que miscent.& caliditate incidens & expur gās grossos & uiscosos hūores. ¶ Ad z^m dicen dū q si itētio ēēt cōposita q uellem⁹ euacuare a stōacho & a capite.aloe solū ñ posset euacuare qa eius uirtus uix ultra epar extendit.si aūt aloe euacuat a capite hoc est qñ miscetur medicinis deferentibus ipsuz sicut fit quādo ponit i yera. ¶ Considerandū tamen ad predicta qd lz aloe & absinthiū sola in flegmatica materia nō cōfe runt.saltē aloe nō nocet sz parū iuuat. ¶ Vñ Aui. debilis iuuamenti sunt in ea. ¶ Sed tu.d.iaz p batū est qd nocet absinthiū.quo g° erit debilis iuuamenti. ¶ Dicendū qd nocet qñ materia est grossa uiscosa.sz qñ materia esset flegmatica sub tilis nō noceret.sed esset pauci iuuamēti i conpa tione ad yerā.Dinde cum dicit. ¶ Et eius cura. ¶ Ponit curā egritudinis materialis stōachi qñ materia fluit ab epate.intelligendo & a felle.qa cōiter ab eis colera fluit.& uult qd ꝓcedat cuz lenitiuis & euacuatiuis.sicut aqua casei.& sca monea supple qñq & raro ut infra. ¶ Et qñq declinat stōāchus ab utroq illorū.s.lenitiuo & euacuatiuo p rez que hēt intentionē confortandi stōachuz.& stipticandi.ita qd aliqua sola stipti ca reprimendo cōfortando & educendo p cōpres sionē excusat nos ab hoc.qa nō oportet dare leni tiua nec euacuatiua que proprie a ꝓprietate eua cuant sicut est scamonea.& p3 totum. ¶ Et tu quidez. ¶ Ponit hic.Aui.curationē malarū com plexionū.ut materia.z^m.se summit diuersitatez penes hoc qd ē eaz ēē calidaz subtilē aut grossaz &c̄.Et primo facit hoc in cōfuso.2°.magis i spā li.ibi.2ª.q si hūor ē ibitus.ponit ergo emplastra uł medicamina q sunt frigida ¶ Alcasou.i.rosa siluestris .Gallia non sola.sed istis mixta quia ipsa calida est.ponitur tamē ad confortandum. ¶ Vel pōt dici qd gallia summit hic pro ramich. que ē cōfectio q̄dā de gallis.& passulis.frigida & sicca. ¶ Rami alhanlalie.i.rami spinaz.s.al baz.que frigide sunt.Alia sunt nota & qd seqt p3. ¶ Q d si humor ¶ Ponit curā magis i spā li.& p° q̄do hūor ē subtilis.2° q̄do ē grossus. 3° quando ē compositus .ibi 2ª.si aūt humor ē grossus.ibi 3ª.& quādoq aggregantur. Prima in duas.p° ostendit q sunt medicamina cōueniē tia ad hāc curā.& ponit cāz utilitatis & diuersi tatē.2° pōit descriptiōez diuersoz medicaminū ibi 2ª.descriptio yere. ¶ Cōsyderādū qd ablu tio ab omni medicīa remouet acuitatē & igneita tem.ut 2° can.5° ca°.Si ergo aloes abluat remo uent ab eo partes subtiles iuuātes ad solutiōez. & remanēt partes stiptice & grossiores.q cōfor tant.& iō aloe lotū magis cōfortat & min⁹ sol uit.nō lotū uero econuerso.ut Gal.7° terape.& Aui.hic & omnes auctores hoc sentiūt.licet aūt aloe cōferat i huiusmōi subtilli materia.& lotū & nō lotū.tamen plus cōfert yera. quia habet auxiliū a medicinis cōfortātib⁹ stōachū & recti ficantibus eū.Et maxime yera pura nō pmixta cū melle. ¶ Et opz ut post ipsaz ambulet.& h° ut descendat.rōne enim calidarū medicinaz q in ea sunt ē apta leuigari ad os stomachi.ut possit mordicatiōez facere. ¶ Oportz g°.ut p⁹ ipsaz am bulet ad h° ut ab ore stomachi descēdat. ¶ Et nō oz ut ppter ipsaz alteret regimē suū.s.multa alteratiōe.quia ē solutiuū .leue.& diuinum. qa benedictum.unde Haliabas.4° theorice.yera di cta ē quasi diuina & Aui.5°.cān.tractatu.2°.ye re interpretatio & expositio ē medicina diuina.

ȝ forſan ad aliã intẽriõem. Auic. hoc dicit ibidẽ.
¶ Et ſi fuerit caſus appetitus a cõfectiõe yere remoueat crocus. & ponãt roſe rubee. cã huiꝰ ẽ nã zᵐ Aui. zº can caº. de croco. Crocus facit nau ſeam & deiicit appetitũ. ꝓpterea ꝙ oppoſitus ẽ acetoſitati que ẽ i ſtõacho ex qua fit appetitꝰ
¶ Dicit poſt qđ ſi iuenitur inflãmatio ſtomachi nõ deꝫ yera. quia cũ ſit caſa magi inflãmat & ꝓprie ſi extimaꝫ qđ ibi ſit materia. ſ. iflãmãs
¶ Cõſyderãdũ qđ inflãmatio ſtõachi ſine omni materia nũq̃ ẽ in rãdo exceſſu inq̃to ẽ. cũ ẽ materia inflãmata calida colerica. nam inflãmatio ſtomachi ſine materia nõ põt durare. quin ſibi materiã aſſocietꝫ cũ ergo ibi ẽ iflãmatõ. & ꝓprie cũ materia inflãmante. tũc yera mãxime nocet ꝙa illos humores magis inflãmat & adurit. nec eos euacuat. ꝙa ipſi ſubtilia ti & inflãmati refugiũt eius ipreſſionẽ Et iõ põt dici ad mentem Auic. qđ addat yera in malitia cõplexionis plꝰ quãdo ibi ẽ matetia inflãmãs. q̃ quãdo nõ ẽ ibi materia inflãmans. ꝙa quãdo ẽ ibi materia. duplicaꝫ inflãmatio quia inflãmatur materia & mẽbrũ ſȝ quãdo nõ ẽ materia. ſolum inflãmatio fit in membris.
¶ Sed tu. d. yera ſaltem euacuabit đ illa materia.
¶ Dicendũ qđ forſan nõ euacuat illã. cũ ſui iflãmatiõe nõ patiaꝫ ab ea. ſicut eſſet colera erugioſa. & pȝ.
¶ Vl poſſȝ dici qđ id qđ Aui. dicit. Et ꝓprie. nõ intelligit abſolute ſic̃ iacet ſȝ uelit dicere qđ etiaȝ dum. ẽ matetia iflãmata nocet yera nõ ꝓprie. i. magis Et ſi non fuerit materia. ſ. iflãmata oĩo. ſed ſuppꝫ fuerit alia materia nõ mꝫtũ inflãmãs yera ẽ magis cõferens humoribus colericis &c̃. quia aloue ꝓprie hũores colericos educit & etiam abſinthium ut ſupra.
¶ Deſcriptio. ¶ Enũmerat medicinas. & pria medicina ẽ yera. de qua ſicut iacet i puluere poſſemus dare ȝ. ij. ſi cũ melle fieret poſſemus dare ȝ. ſ.
¶ Et ex pilꝫs. Iſta tota ẽ una doſis.
¶ Diacydonitẽ ſolutiuũ. eius deſcriptio & doſis ẽ in 5º. tractatu. ȝº.
¶ Et qñq̃ datur. danic ẽ pondꝰ ʒ. gra. ordei. doſis tamen eius põt eſſe ad. xij. g̃. ut põit Meſue. diuerſificaꝫ tñ i regionibꝰ. adeo qđ ego uidi in quibuſdaȝ libris medicoꝝ doſim eius plurimi ponderis.
¶ Celeniabin eſt mel roſatuȝ. eius deſcriptio eſt in. 5º. can. tractatu. 7º.
¶ Scamonea ẽ inimica ſtõacho. cũ ſit de effrene ſoluentibꝰ.
¶ Et cõſidera qđ aliquãdo materia colerica ẽ in uenis ſtõachi. nec pẽtrat ad cõcauitatem eius. unde forſan ꝓ ſubſtantiã ſtõachi trahi nõ põt. exiſtente gº i reliquo corpore plenitudie ſanguinis cõperit fleubothomia. ut illa colera habeat uias ꝑ quas poſſet educi Erat enim ante timor educere eaȝ per uenas ꝓpter ſanguinis multitudinẽ.
¶ Et expartũ. & pȝ.
¶ Darkimet eſt pondꝰ. i. auẽ. zᵐ. quoſdã. & zᵐ. alios ẽ pondus ſex obuloꝝ. ut Serapio. & obulus ẽ pondꝰ triũ. caĩrat. & Kirat ẽ põdꝰ. 4. granoꝝ ordei. gº obulus ẽ pondꝰ. xij. gra. ordei. ſex obuli erũt. 7z. g̃na.
¶ Et ex eis ꝙ experta &c̃.
¶ Infundaꝫ. aloe põt i fũdi. ȝ. i. ℔. ȝ. ℥.
¶ Dubitare cõtigit ex ꝑcedentibꝰ. Vtruȝ yera cũ melle ſit magis ſolutiua q̃ ſimiliter data ſine melle. & uidetur pº ꝙđ cuȝ melle ſit magis in uirtute ſolutionis. pº ꝙa in omnibꝰ moderis practicis. & i omnibꝰ antidotariis cũ melle uideꝫ cõfecta. ut i antidotario Nicolay maiori. & in antidotario Nycolay. & Meſue. & Haly. & Serap.
¶ Et cõfirmaꝫ rõe Auic. Illud facit yerã eſſe magis ſolutiuã qđ facit eã magis remanere in ſtomacho. ſed mel ẽ huiuſmodi. ꝓp adherẽtiã. uñ Aui. cõmixta cũ melle q̃uis ſit plurime ſolutiois ex modis diuerſis. qm̃ ẽ plurimũ remanẽs i ſtomacho.
¶ Et cõfirmaꝫ. nã aloe additur in ſua ſolutione ſi cõforteꝫ ꝑ medicinas calidas cũ eo cõmixtas. ſed mel eſt calida medicina & abſterſiua. ergo iuuabit yere ſolutionem.
¶ Oppoſitum arguitur ex mente Aui. hic. ubi mel frangit đ fortitudine eius aliquid in purgãdo & confortãdo.
¶ Adhuc oẽs concordãt ꝙ ꝑncipale ſolutiuũ in yera eſt aloes. ſed mel frangit uirtutẽ aloes. unde zº can. caº đ aloe. mixtio eius cũ melle minuit uirtutẽ eius. adeo ut forſan non ſoluat attrahẽdo.
¶ Idem Meſue caº de aloe. ubi ſic. & mixtum cum melle eſt minoris ſolutionis. & minoris attractionis.
¶ Idem Gal. 7º. terapeu. illo cº reliquũ. ergo quidã recõdunt hº formatuȝ reſumẽtes ſpumato melle. & ſit qdẽ ita ꝑmanẽtiꝰ. non tñ ſimiliter. deinde ad ſuppoſitas ꝑntes diſpoſitiones optimũ. minus eniȝ roborat uentrem & magis ſubducit.
¶ Ad. huiꝰ itellectum conſyderãdũ ꝙ yera hẽt ſolutiuam uirtutẽ ab aloe. ꝙ ſoluit a ꝓprietate. & hẽt uirtutẽ ſolutiuã a medicinis mixtis ſibi que ſoluũt acutate diuidẽdo & abſtergẽdo & confortãdo ſtomachũ. licet enim forſan medicine ſimplices non ſolutiue cũ componanꝫ ñ faciunt medicinã ſolutiuã a ſpecifica forma cum illa iſit a natura & ſpecie. põt tñ eã facere ſolutiuã a qualitate et ꝑ accidens. Aloe aũt ſi ſoluat maxie in hoc iuuaꝫ a partibꝰ ſubtilibꝰ calidis acutis. quas ablutio & lotio ſepat.
¶ Conſyderandũ ẽt ꝙ una medicina põt dici magis ſolutiua alia quatrupliciter uno mõ uere ꝙa plꝰ euacuet đ humore & fortiꝰ ſicut hoc modo agaricus fortiꝰ ſoluit q̃ reubarbarum. Alio modo poteſt dici medicina magis ſolutiua. quia pluri tẽpore eius ꝑduret ipreſſio i corpore Aut quia pluribus & diuerſis modis ſoluit. Secundo modo yera i genere põt dici plꝰ ſolitiua q̃ agaricꝰ. quia aliqñ poſt duos dies aliquid mouet. ſicut ẽt hoc mõ pulpa caſſie que tenet duobus diebus uentrẽ lubricum poſſit dici magis ſolutiua q̃ reubarbaꝝ. qđ una die cõplet ſuã opationẽ. Tercio mõ mirabolani citrini dicẽ

tur magis ſolutiui q̃.reubarbarũ.quia ẽt mira bolani euacuant duobus modis.ſ.a ꝓprietate.et comprimendo.& reubarba ꝙ ſolum exſoluendo educit.Q uarto mõ dicitur medicina magis ſo lutiua.quia plures humores educit.ut agaricus plus q̃ turbit qa agaricus euacuat coleram & flegma.ſed turbit.ſoluz flegma. ¶ His habitis dicẽdũ ꝙ yera cũ melle ẽ magis ſolutiua q̃ ſine 2° & 3° mõ.Eſt qdem magis ſolutiua.quia diu remanet eius opatio ut probat ratio Auic.quia mel ſui uiſcoſitate facit eã adherer̃.ẽt qa mellis dulcedie magis retinet̃ i ſtomacho.Eſt ẽt magis ſolutiua.3° mõ.quia ſoluit tunc duplicter .ſ.a ꝓprietate que ẽ in aloe.& propter abſterſionẽ que ẽ in melle.licet ꝓpetas eius ſolutiua obtun datur.ut declarabit̃.Vñ Meſue in ca° de aloe. mixtũ cũ melle ẽ maioris abſterſionis ptiũ p q̃s ẽ illi trãſit⁹.ſz ea que ẽ ſine melle ñ ſoluit p ab ſterſionẽ. Et hoc cõſyderãs Auic.dicit qđ yera cuz melle ẽ magis ſolutiua ex modis diuerſis.i. diuerſimode.Dico tamen qđ yera ſine melle eſt magis ſolutiua primo mõ.& cauſa ẽ naz ptes a cute aloes qñ non admiſcent̃ melli ſunt magis in corũ actu puro.& magis tendunt ad eaꝝ acuita tẽ.ſz qñ melli admiſcent̃ ꝓpter mellis tenacita tez.partes ille obtundunt̃ & inuiſcantur ſimul cũ melle.unde nõ poſſũt ꝓpriaz acuitatẽ habere.hᵒ eniz ẽ đ rõne rei uiſcoſe qđ diminuit acuitatez re rũ acutaꝝ.unde paſſule ponunt̃ in ſyrupo đ ſti cados.ſic ergo qñ yera miſcet̃ melli fit tunc que dã res uiſcoſa.ut ad ſenſuz apparet.i qua cõfun dunt̃ partes.acute medicinarum quib⁹ maxime agunt.& ideo nõ ſolũ ſoluit minus hec.yera.ſed minus cõfortat.qa etiã alie medicine in ſuis acui tatib⁹ nõ ſaluant̃.Eſt etiã in hoc alia cauſa.nam aloes & ſimiliter alie medicine que ponunt̃ i yera min⁹ cõfortant.qa alie medicie q̃ ponunt̃ in yera nõ ſuſtinent multaz tranſmutationẽ.& maxime aloe.quãdo aũt melli miſcent̃.tunc calidum forti ter agit in illas propter conuenientiam mellis ad ſtõachuz.& ideo eaꝝ uirtus ex forti actiõe reſol uitur. ¶ Sed.t.d.mel habz caliditatẽ ſicut alie medicine.& ideo eaz iuuabit ſicut alie medicine. ¶ Dicendu ꝙ mel cũ caliditate hz tenacitatẽ.un de fit aliaꝝ medicinaruz cõfuſio & ideo qñ mel dat̃ cũ yera ſub actu.nõ uiſcoſo cõfert.ſed qñ ye ra datur cũ aqua mellis.tũc mel iuuat.qa tũc nõ ẽ cauſa inuiſcatiõis medicinaꝝ.& maxime aloes. Igitur Auic.5°.can.tractatu.7°.conſyderans.ye raz perdere đ uirtute bone ſolũtiõis ex admixti one mellis.dabat eam in forma trociſcorum in formatoꝝ cũ aqua bdelij.quia etiaz bdelium ſui caliditate in ſoluẽdo iuuat. ¶ Ad obiecta i cõtra riũ dicẽdũ qđ moderni yeram ſimplicẽ.G.non omnes cũ melle cõponũt.Et qui cõponũt.nõ fa ciũt quia ſit magis ſolutiuũ.ſed ad cõſeruatiõez mel enĩ cõſeruat.ut Gal.3° de ſimplici medicina ideo Aui.nõ cõfitebat eã cũ melle. ¶ Ad aucto ritatẽ dicẽdũ qđ ſubducit magis qa longiori tẽ pore ꝑdurat ſua ſolutio.& pz. ¶ Et ſi hũor ẽ effuſus. ¶ In precedẽti parte determinauit.A. de cura male diſpoſitiõis ſtõachi .q̃do materia ẽ ſubtilis ibita. ¶ Hic põit curã quãdo materia huiuſmodi nõ ẽ ibibita. Cõſyderandum aũt qđ materia huiuſmodi ſubtilis nõ imbibita põt eſſe calida colerica.& tũc maxime ꝓuocet̃ uomi t⁹ cũ oximelle.Aut põt eſſe.materia flegmatica & tũc maxime cõuenit prouocare uomitũ cũ aq̃ raphani. ¶ Dubitat̃ đ eo qđ cõcedit eis balneũ ante purgatiõem.nõ eniz uidet̃ cõueniẽs.primo qa balneũ operationi fiẽ de p farmacũ cõtraopa tur.balneũ enĩ aque calide repugnat ſolutiõi .ut in cõmẽto illi⁹ afforiſmi q̃tte pticule.Sub cane & ante. ¶ Adhuc.ꝓp quid magis iſtis q̃ i cura precedentis diſpõnis cõcedit̃ balneũ. ¶ Cõſy derãdũ qđ ẽ balneũ triplex.ſ.ante purgatiõez preparãs.in purgatiõe ſtringens uel reſiſtens ſo lutioni.& poſt purgatiõez cõplens q̃doq. ¶ Cũ aũt balneum proferẽ abſolute.de balneo calide aque intelligit̃.ut Gal.6° trap.9° ca°. Eſt aũt balneũ ante purgatiõez preparatiuũ.qa hũectat & diſponit humores ad curſuz apiẽdo uias.Vn de Aui.p° can.fen 4ª.5° c°.balneũ.igredi anteq̃ uentris ſolutio fiat aliquãtis diebꝫ.ẽ ex eis que bene ꝓparant.unde Raſis.4°.Almanſoris.c°.de regimine corporis p balneũ.balneuz malis humo ribus occaſionẽ cito deſcendendi tribuit.Et Aui. fen.4ª.primi tract.ca°.de fleubothomia.dicit qđ ſi humores groſſi fuerint.antiqui ꝓpiebãt ut balneent̃ .ſ.ãte fleubothomiã. ¶ Eſt aliud bal neum qđ qñq fit hora euacuationis qñ medicia ſupflue ſoluit ut eius opatio debiliet̃.Vnde.A. 4ª fen.primi.c° đ ſuccurrẽdo ei i quo ſupfluit uẽtris ſolutio.& ſi poteris fac ipſum ſudare in balneo.& Meſue in de conſolatione medicina rum.intentione 3ª.c° 3°.can.3°.conuertimus ma terias ad contrariũ fluxus uẽtris cum balneis. ¶ Eſt terciũ balneũ completiuũ euacuationis. qñq enĩ medicina extremas partes euacuare nõ põt.& tũc reſiduũ qđ remanet p balneũ euacua mus.Vnde Auic.primo can.fen.4ª.5° ca°.Ille q̃ medicinã bibit.ſ.ſolutiuam.2° die balneum eſt intraturus.& ſi ex humoribus ſuis fuerit aliqd derelictum balneũ ipſum mundificare poterit. ¶ Verumtamen eſt qđ qñq balneũ concedit̃ ſtati ut poſt quinq uel octo horas poſt ſumptionem medicine.ut in cura doloris iuncturaꝝ.cuius q dem uerificatio ibi patebit ſi deus uoluerit.

¶ His ergo ꝑhabitis dico ꝙ in iſtis die añcedẽ te ꝑmittimus balneum ut materiã cõmoueat.& faciat eaz aptã ad motũ.non enim ſolũ cõmouet humores circa cuti.ſz ẽt in interiorib⁹.cui⁹ ſignũ

est quia nauseā ēt cōmouet. ut Rasis 4° Almā soris. ¶ Dixit enim in die antecedēte quia iter balneum preparatiuū & haustum medicine paruz debet interuenire tēpus. ut Auic. p^a^ fen. primi can. 5° c°. ¶ Datur ēt aqua ordei post balneū. quia ipsa lenificatiua uirtute ad euacuationē p parat. & remittit caliditatē si qua ꝑ balneum forte ē inducta. ¶ Consyderādū aūt ꝙ humor ille q ad stomachū effunditur. aut ē colericꝰ subtilis acutus. & in hoc nō egemꝰ ut premittamꝰ balneum. posset enim esse cā furiositatis ipsius. aut est humor flegmaticꝰ. & i hoc possumus p mittere balneū. Vnde i materia flegmatica etiā grossa hoc Auic. post precipiet. & si colera esset grossa nō icōueniret. ¶ Ad obiecta in cōtrariū dicēdū prio ꝙ balneū ꝓueniēs purgationē non impedit opationē farmaci. cū sibi non coniungat imo ad hoc ꝓparat. ¶ Ad secundū dicēdum qđ in dispositione stomachi que ꝓcessit erat hūor colericus subtilis in substantia stomachi. ¶ Vnde supra Auic. si humor est imbibitus intrans. & non est nisi subtilis in essentia sua & c̄. in hoc humore balneum noceret quia faceret ipsum fugere. ¶ Et qn̄q. ¶ Consyderāduz ꝙ sauic. i. farinellū ordei ibibit in se humorē colericū exsuccando illū. & iō exsuccat stōachū. s. ab eo. & aqua granatoꝝ cōfortat stōachū. & iō Gal. xij. terap. ultio c°. iuuenē lesum in intestinis ex assumtione scamonee cibauit cōdro addito uino g̃natoꝝ. uīn tota nocte dormiuit. ¶ Si aūt hūor ē grossus. ¶ Ponit curā qn̄ materia ē grossa. Primo ergo ondit quid i hac materia fiendū. z° ponit descriptionem quarūdam medicinaruz ad itētiones q̃s posuit. ibi z^a^. & medicie quidē solutie. Intentio in curatioae istoꝝ ē incisio. euacuatio. & regimē post euacuationē. p° g° ponit primū & res cum quib^ꝰ^ pficit. z° ponit z^m^. & medicamē cuz quo pficit. 3° ponit tertiū. 4° resumit. ibi z^a^. deinde. ibi 3^a^. & qn̄q mundificat. ibi quarta. & qn̄ uis soluere. Medicine incisiue sunt oximel. & maxie de radicib^ꝰ^ uł simplex. Alcagnauich. ē nomen generale ad omnia que sale & aceto cōdita sunt. ut capparee. oliue. synapis & c̄. omnia ista hēnt ici sionē & exciationē saltez acquisitā ex sale. & aceto. sed oliue min^ꝰ^ incidunt. qa de se potius slipticant. unde acuūt appetitū ut Gal. z°. alimentoꝝ. & z°. can. c°. de oliuis. ¶ Deinde. ¶ Cōsideranduz ut supra paruit qđ existente multa repletione in stōacho simul & i corpore. prius uomitū facere debemus. ut medicina solutiua p^ꝰ^ amplius habeat spatiū i eductiōe nō inuenīēs stōachū oio repletū. ¶ Et qn̄. ¶ Id qđ tunc conuenit ē dia citonitē cū melle & spēbus eius ifra poēt descriptionez. ¶ Et qn̄. Apparet hic qđ Aui. maxime cōcedit balneū ante purgationē i hui'usmodi materia. s. flegmatica grossa. & h°. qa balneū preparat ad motū illius. unde p^ꝰ^ balneū datur aqua ei ceruz ut illā diuidat & calefaciat. & pōat magis aptaz ad eductionē cū farmaco. unde multotiens pōt cōcedi balneū. & ideo balneat̄ i aquis termaticis q̃ sūt aque naturaliter calide. ut aqua. balneorū calidoꝝ naturaliter. ¶ Et moueant̄ & ambulent. Cōfert qa illā materiā subtiliant & calefaciunt. & diuertunt̄ a cursu ad stōamchum. ¶ Et multotiēs. Q n̄q in illis aggregatur aliqđ flegma grossuz uiscosum. & tunc administrent̄ porri crudi cū aceto & sinapi. qa ista incidunt. unde humor icisus expellit̄. & accidit illi uentris solutio. unde Gal. alimentoꝝ p°. p°. c°. Vidi ego quēdam querulantē ea q̃ circa os uētris ratiociat^ꝰ^ ex his que narabat ꝙ flegma aliqđ. z^m^. ipsuz collectuz erat cōsului qđ uteret̄ cū synapi porris & bletis icisis qđ ab ipsis flegmate purgauit plurimum uentrē. & ē ab omnib^ꝰ^ sinthomatib^ꝰ^ liberatus ¶ Et si flegma ē acetosum det̄ dyacalamentū cum oximelle qa calefacit & subtiliat & icidit. Et diacalamenti descriptio nota ē ex 5° tractatu 3°. & 4° de re. sa. ¶ Et medicine. ¶ Ennumerat hic Aui. medicinas. & p° ennumerat q̃sdam. z° ostēdit cibaria istis cōueniētia. 3° iteꝝ resūmit medicinas cōueniētes ponēs descriptiōeꝝ quarūdaz. ibi z^a^. & cibi. ibi 3^a^. & oximel. ¶ Pille alfematı sunt pille de aromatib^ꝰ^. q̃ruz descriptio optima ponit̄ a Mesue. x. dis. antidotarij. Pille aloetice. i. de aloe. & stomatice ut ibi Mesue. ¶ Et aloes i syrupo & c̄. qa đ se essz pauci iuuamēti. ut supra paruit. Sz cōiūctū incisiuis & subtiliatis & calefactis cōfert. et iō dat̄ cū syrupo acetoso melio hēnte semia fortia ut sunt semia spagi. bruscı leuistici. ¶ Keiisim. i. leuistici. pz. ¶ Fiāt trocisci cū aliq̃ gūma. ut cū bdelio disoluto in aq̃ uł uino bibat̄. s. cū syrupo p̄dicto uel uino. trocis. pōdet̄ aurei unius. & ē pondus cōiter. 3. i. ℈. sz in solutiuis summit̄ p. 3. i. Et quandoq̃. s. quando materia ē infixa & antiquata. ē necessariū uti yeris magnis. ut yeralogodion & c̄. ¶ Et ꝓprie post potioēē. s. factā cōferūt kebuli cōditi. qa chebuli solutiōe educūt flegma. mundificāt g° residuū flegmatis. & stipticāt stōachū & cōfortāt eoꝝ modus in cōdiēdo ponit̄ ab Aui. 5° can. tractatu 7° ¶ Et syruppus đ asinthio. quia facta euacuatione cōfert. ¶ Et zizıber cōditū. & pz ¶ Et cibi ¶ Cibaria cōgrua istis sunt cibaria cōueniētis ꝛfortatiōis et exiccatiōis. & calefactiōis talia sūt iura alchaniabir. i. auis parue frangētis ossa. qa imaginandū ē ꝙ sicce carnis sit. ¶ Et paruaꝝ auiū ut passeꝝ. Et i^ꝰ^ pulloꝝ columbe. et tūc assignat cām que tunc potest esse generalis. qa ius illarū carniū facilioris digestionis ē q̃ caro ipsa. & iō datur ius. hoc autē maxime cōpetit i pullis colūbarū. quia ipse sunt tarde digestionis & longe more in stomacho Ius autem habet consimilem

uirtutē canibus in calefaciendo & generando nu
trimentū ſiccum magis. & nō groſſuz uiſcoſum
flegmaticū. Q. d aūt iura carnib⁹ que decoquūt
ſimilez uirtutē aſſumant. patet ex Gal⁹. p⁹ alimē
torū c⁹ p⁹. Omnibus nanq; coctis i⁹ hūido accidit
tranſmutare ſimul uirtutē illi⁹. & trahere ipſaz
que ſunt ipſoꝝ. & hoc cōtinue fieri. & in elixoꝝ
iuribus te lz addiſcere. Cōſideranduz aūt qđ
pulli columbaꝝ q ſunt parui colūbi nundū hñteſ
pēnas firmas ſunt tardioris & difficilioris dige
ſtiōis q̄ columbi q poſſunt uolare. & hoc ꝓpter
ſupfluā humiditatē que ē in eis. Vnde Auic. z⁹.
can. c⁹. de colūbis. In pullis q uolare non poſſunt
ē caliditas & hūiditas ſuperflua ſz illi q uolant
ſunt faciliores ad digerendū & leuiores qa ſunt
minoris hūiditatis. Et ſubdit qđ i pullis ē groſſi
tudo. ſ. nutrimenti. ꝓpter hūlditatez ſuperfluaz.
Vnde in dictis ꝑticularib⁹ Iſaac. pulli columbini
calidi ſunt & copioſe hūiditatis. q̄obrez groſſuz
dant nutrimentū. Ex omnibus ergo his potes
cōcipere q pulli columbaꝝ ſunt tarde digeſtiōis
& ideo ſunt longe more i ſtōacho. unde nō cōue
niunt in habēte hūores frigidos in ſtōacho. cum
egeat re leuis digeſtiōis. & facilis. & cite. ꝓpter
ſtōachi debilitatē. Et ideo iura horuz pullorum
dāt. Eſſet tn difficultas d nutrimēto hoꝝ colū
borum. quia Auic. i z⁹ can. & Iſaac ſentiunt qđ
ſunt groſſi nutrimēti. ſed ſupra Auic ca⁹ đ cura
ſode facte ab ebrietate dicit. Gal⁹. inqt ſi cibas il
los pullis colūbaꝝ ñ erras. & uidetur qđ cauſa
ſit ſubtilitas ſanguis ex eis generati. Huiuſmōi
aūt inquiſitio⁹ aliā ꝑſcrutatiōez hēt. Sahanac
ē alſamentū qđ fit ex piſcibus paruis ſalitis &
nucibus & aliquib⁹ ſpēbus. & oleo. ut Symon
ponit. hec aūt comeſtio exiccatiua ē. Et q̄nq;
aggregant. Ponit curā diſpōnis ſtōachi ma
terialis quādo materia eſt mixta. & p⁹ facit h⁹
z⁹ regreditur ad ponēdū curā quarūdā ſpāliū
materialiū diſpōnū ſtomachi. ibi. 2ª. & quādoq;
hūor. S3. t. d. q̄litercūq; fit ſemp uidet qđ ſit
prius attēdēdū ad humorē effuſuz i cōcauitatē
q̄ ad imbibitū. qa humor imbibitus nō pōt eua
cuari. niſi ille. qui ē effuſus euacuaret. cum ille
iaceat in cōcauitatē ſtōachi. Dicēdū uno mō
qđ intentio in his diſpōib⁹ ē. duplex. quedā pri
cipaliter & euacuatiua. & in hac intētiōe oportz
prius euacuare humorē effuſuz in cōcauitatē q̄
illū qui ibibit in ſubſtātia. Alia intentio eſt
ad accidentia. uerbi gra. Effuſus inducit gued
nem. ul⁹. dolorē ꝓp cōuerſiōez i uētoſitatē Imbi
bitus aūt inducit punctiōez & mordicatiōem.
Si ergo mordicatio ſit āplior dolore illo uētoſo
tūc intēdim⁹ cū frigidis que remittāt mordica
tiōez. lz augeant uel retineant uētoſitatē. Vel
aliter dicēdū qđ aliq̄do p euacuatiōez poſſum⁹
prius euacuare humorē imbibitū quā infuſum
quia infuſus pōt eſſe aliquis humor flematic⁹
adherēs in fundo ſtomachi. ſed ibibitus pōt eſſe
in reliquo corpore ſtomachi exiſtēs calid⁹ ſubti
lis. Cuz ergo ille multū ſtimularet. euacuarem⁹
eum cū yera ſimplici. prius q̄ darem⁹ iciſiua ad
ꝓparādum humorē frigidū flegmaticū groſſuz.
& econtra. ſi groſſ⁹ flegmatic⁹ magis ifeſtaret.
nō tn dereliquētes oīo reliquū. ut in cōtrarijs in
dicatiōib⁹ ꝓpit ubiq;. Et q̄nq;. Reſumit
hic Auic. curā diuerſaꝝ materialiū diſpoſitionū
ſtomachi. & primo qn materia ē colerica. z⁹ qn
ē melēcolica. 3⁹ qn ē flegmatica. ibi z⁸. et ſi hūor
ibi 3⁸. cū q; humor. Primū patet. Circa partē
ſecundā conſyderādum q Auic. docet ſuccurrē
effuſioni melācolie ad ſtomachū cum reb⁹ uete
curatiuis. ut decoctio calamēti cū melle & deco
ctio epithimi. qa illā materiā melancolicā calefa
ciunt & educū. Docet ēt ſuccurrere cū empl'is
duplicibus. Vno quo itendim⁹ magis ad cauſaz
ut factum ex Allumine calcadis. qđ eſt attramen
tum. Et es uſtum. & oia illa ſunt calida & ſicca
fortiter. que eorū caliditate reſiſtunt frigiditati
melācolie. & ſiccitati eoꝝ que eſt cōiuncta ſtipti
citati. confortāt & iuuant ſtomachū ne recipiat
materiā. Aliud docet emplaſtruz quo ſuccurrit
accidēti ut forti dolori i effuſione melācolie. &
hoc fit cū aceto actu calido. quia ſui actuali cali
ditate coniuncta ſubtilitati ſtomachuz penetrat
uſq; ad profundum. & tunc ſedat illud accidēs.
Cunq; humor. ſi eſt flegmaticus. ſ. ibibitus.
uel adherēs tunc non debent dari ſtiptica. ſ. p os
quia illaz materiam magis facit adherere ſtoma
cho. Si autem materia ſola ſui multitudine
noceat. quia non ſit groſſa adherens nec intrans
aut inuiſcata. ſed ſolum ſit multa nullam habēs
malam corruptionem uel qualitatē. tūc ſtiptica
conferunt. qa cōfortāt & exp̄munt illā materiā
cū nō ſit apta ibibi. uel iuiſcari. & iſta ſunt uer
ba. Serap. y⁹ ca⁹ đ iuuamētis yere facte cū aloe
Vbi ſic. hēntes egritudines accidentes in ſtōaho
& uētre pp. humores malos iuuāt cū medicinis
factis ex aloe. Res aūt. ſtiptice. ſ. pure nō multū
ſiue ſint cibi. ſiue potus. ſiue medicine nocēt eis
nocumēto magno. Q ñ autem in mēbro leſo eſt
humiditas multa & eſt i eo res ſimilis moliciei
& illud non ledit niſi quātitate ſua tm ꝓter qđ
illic ſit malitia in hūorib⁹. & hūiditas iaz poſuit
os ſtōachi quaſi ſit res infuſa hūectata. tunc ad
miſtratio ciboꝝ & potuū & medicinaꝝ ſtiptica
rū. ē ex magis iuuatiuis rebus. qđ ē. qa membrū
ifirmū eſt in illa hora molificatū. ſicut iuncture
mollificate quas nō retificāt. & redire faciūt niſi
medicine ſtiptice. Et his ergo uerbis Serapionis
hēmus eadez ſententiā cū ca quā ponit hic Auic.
Curationi. Excuſat ſe a deteriatōe curati
onis materialiū diſpoſitionum quando materia

apostemat postponens hoc alias. ¶ In raritatis
¶ Hic determinat de cura quarundaz aliaz dis
positionū. Sunt autē ille dispositiōes raritas tex
ture opilatiōes stōachi. nocumentū factū ex offē
sione uel casu facto super stōachuz. tria ergo. zm.
ho facit ibi. za. cura qdē opilationū. ibi. zb. uerū d
curationibus. ¶ In 5o non ponitur ellectuarium
de cardamomo. sed pōt fieri habitis relqs spēb9
quas uolum9 ponere et addere i cardamomo. do
cet aūt cum calidis hoc facere. qa lassitas quasi
semp frigiditati coniūgit. cū lassitas accidat p9
longos morbos stōachi. hi autez pl9 sunt frigidi
si autē cum raritate texture esset aliquis modus
male cōplexiōis calide. tunc stipticitati possum9
admiscere aliqua frigida. uñ Rasis i diuisioib9
in cura debilitatis digestionis facte p debilitatē
corporis stomachi. & id ē pter raritatē textu
re. ut alias. ibidē exposui. docz dare stiptica ca.
& frigida. diuersimod m̄ ut ibid expōebat & ē
¶ Cura opilatiōum. ¶ Abbreuiat curā. quia sa
tis ex superiorib9 hēri pōt. & infra de his dicet
¶ Verū de curatiōib9. ¶ Consyderandū qd cu
ra casus & offensionis facte super stomachū ē
duplex. q̄dā spālis. & hec traditur hic. ubi stōa
chi tradūt egritudines. quedā aūt ē cōis magis
stomacho uiscerib9 & alijs mēbris. & sub hac
generali intētiōe tradit ifra. 4o can. fen 4o. ttac.
zo. ca o. de offensiōe. super uētrē & uiscera. Vnd
ibidē Aui. Iā dixim9 de hoc in libro 3o ¶ Cōsy
derādū post. qd intētio in curatiōe huius ē con
fortatio stomachi & phibitio flux9 materiez ad
ipsum. & ideo dant trociscos de charabe. qa stip
tici sunt. Idē ēt itendit ēplastrū factū d citonijs
qb9 utimur loco pomoz illoz. Ego i his do. 4.
g̃na mūmie cū succo plātagis. p uino. ut cōiector

QVm supfluit. ponit curā quarū
daz malaz dispositionuz. quaruz su
pra posuit signa. & facit po hoc. zo.
pōit qddaz generale capl'z ad prece
dentia. ibi. za. Scias. Primo ponit curam eius qui
lediť in fortitudine sensus stōachi. zo. ponit regi
men eius cuius stōachus ē paru9. ibi. za. oportet
¶ Prima in duas. po docet curare istā dispositionē
in se. zo. quoad qualitatē hūoruz a qua lediť. ibi.
za. & si illud. & hec in duo. po facit qñ ille hūor
ē calidus. zo. quādo est frigid9. ibi. za. & si illud.
¶ Cōsiderandū qd fortitudo sensus pōt poni e
gritudo. nō eniz. quecūq; sensus acuitas est lauda
bilis. sed acuitas sensus coniuncta iuditio. hoc aūt
fit quando sensus recipit spēm sine materia. quā
tum sibi possibile est. & tunc sensus tactus. quā
to uelotius hanc spēm recipit tanto sanior & me
lior iudicat. sed pati statiz & materialiter magis
hoc ē egritudo qa nō fit nisi pp materialez dispo
sitionē in organo tactus. & propter nimiā excar
nationē & discohopertionem neruī aūt ppter ni
miā raritatē. unde innaturalis dispositio potest
dici. absolute tamē acuitas sensus tactus. pōitur
magis egritudo quā accuitas sensus uisus g. qa
illa ppria egritudo ñ ponit. qa sensus tact9 ma
gis materialiter recipit. unde in ueloci pceptiōe
& passiōe ab omni re fit dolor. lz sensus uisus
magis imaterialiter recipit. uñ id i eo nocumētū
ppriē nō facit. sic fit nocumētū i corpoe ex acui
tate sensus tactus. lz illd aliqd facit nocumētū
ut imaginationes. ut supra. za sen. ¶ Vult ergo
A. qd cū supfluit pceptio sensibiliū aduentiū
stomacho. qd quādoq; stupefaciamus cū leuita
te. Et si illd qd stōacho aduenit unde stōach9
preceptiōez patitur ē calidus humor. euacuetur
cum yera &c. Si aūt frigid9 & ille fac tremorē
& spasmuz propter comunitatem ad cerebrum.
sicut calidus humor facit simcopim magis. tunc
curetur cum rebus stipticis calefacientibus.

OPortet. ut. ¶ Supius Auic. posuit
curationē ei9 qui lediť a fortitudi
ne sens9 stomachi. ¶ Hic ponit re
gimen eius q hēt stomachū paruū
& prio facit hoc. zo generalizat que dixit ad regi
men stomachi sani. za ibi. & sani. ¶ Dicit prio
q cibi istoz sunt pauce quātitatis. & hoc ppter
paruitatē stomachi. & multi nutrimēti propter
reliquū corpus. et debēt esse cōueniētes stōacho.
huiusmodi ergo cibi q istis hñtibus stomachuz
paruū conuenut. sunt i quib9 ē stipticitas. s. cō
ueniēs quia acuit appetitū. uñ stomach9 magis
cibum amplexatur. Et amaritudo. s. leuis qa iu
uat ad digestionē sine acuitate & mordicatione.
& hoc ne cibus expellatur ante digestionez siue
horā digestionis. ¶ Consyrandū aūt qd Auic.
dixit regimen & non curam. quia. proprie stōa
chi paruitas curari ñ pōt. ita qd ad naturalem
magnitudinē reddeat. pōt tn regi. Regimen aūt
erit ut cibetur cibis qui licet sint pauce quātita
tis sint tn multi nutrimēti & facilis digestionis
& confortāt stomachū. & si ñ hñt naturaliter.
fiāt artificialiter. ¶ Et sani. ¶ Generalizat ad
regimen sanoz. & po oñdit qūo cibaria hñtia
aliquā stipticitatē cōueniāt sanis. & ñ febrienti
bus. zo ponit q uedā alia que stomachū iuuant.
ibi za. & ex cibis. ¶ Vult prio q sani ēt iuuant
cum aliquibus stipticis. & hoc quādo aggregāt
& cōfortāt stomachū. sicut sunt uina stiptica. g̃
na. mirti. quādoq; oliue & cappares condite. In
febriētibus uero non dentur illa stiptica. qa exic
cant ora stomachorum eoz. Et iō si oz quādoq;
ea dare dent cū facilitate. qm̄ necessaria sunt. s.
ad stōachi cōfortationē. ul' qm̄ necessaria sunt. i.
debent cū facilitate dari. quia de de necessitate ac
cidit eis exiccatio oris ppter febr es. ut hēt exteri

or lr̃a. ¶ Et ex cibis. ¶ Enumerat quedã alia & prio hec. 2° alia. ibi 2ª. & ex regimine. ¶ Notandũ tamen q̃ Iuueni a Gal. hoc uerbũ positũ de simplici medicina ca° de uẽtre. ¶ Notanduz tamen q̃d mẽbra uidetur habere quandã propri etatem in confortando sc. at Auer. 5°. coll3. c° de medicinis cõfortantibus mẽbra auctoritate quo rundã. & ideo cerebra conferũt cerebro. ut supra c° de soda ex pcussione. & Pulmo pulmoni. ut su pra de asmate. Vberius. ut supra de exuberatõe lactis. Epar epati. ut infra de cura debilitatis e patis. Et testinũ intestino. ut infra de medicinis conferẽtibus colice. Et ren reni. ut infra de debili tate renũ. Sumuntur aũt iste tunice & exiccãtur. & pulueriz̃ãt. uel cõdunt. cũ zuccaro sicut fiunt reliqua cõdita. Et dimisio coyt9. Et cã est. nã sto mach9 ẽ mẽbrũ resolubile. & iõ ex resolutõe & euacuatione facta i coytu multũ nocet. pl9. n. d̃bi litat hó ex euacuatione spmatis cũ supfluit. q̃ si quadragesies tant9 exiret sanguis. ut Auic. 3°. de aialib9 circa ultimũ capitulũ. ¶ Vtrũ aũt confe rat & qñ apparebit fen. xx8. ¶ Et ex regimie. ¶ Prio oñdit q̃ euacuationes cõferũt stõacho. & qualiter. 2° quo quedam alia. ibi 2ª. & qñq. ¶ Prima in duas. p° oñdit quo euacuatio p uomi tum sibi conferat. 2° quo p uentrem. 2ª ibi. d̃ so lutiuis. Ista sunt dicta primo can. fen. 4ª. illo c° ¶ Hyppo. pcepit. ¶ Consyderãdũ tñ q̃ uomitus est duplex. ¶ Quidã fit ad sanitatis cõseruationẽ & ille fit cũ re leui. ut cũ aqua calida. uel aceto. uel uino. aut comestiõe piscium & raphani. ut hic Aui. ponit. & potare post syrupũ mellinũ. si nõ timemus de calefactatiõe. aut zuccarinũ. si de ea timem9. ¶ Quidam aũt ẽ uomitus fact9 ad pre seruatiõem uel curatiõem. & ille fit cũ reb9 me dicinalib9 uomitiuis. ut cũ medulla cartami. aut cũ agarico dato cũ sua substantia. Primus qui dem uomit9 ẽ facilis leuis factus sine labore & cũ re leui. & ille põt fieri bis q̃libz mẽse. & duo bus dieb9 cõtinuis. Debz quid fieri ñ pl9 q̃ bis. ne stomach9 fiat lacuna supfluitatũ. Debz fieri duob9 dieb9 cõtinuis. ut in scda die emẽdet id q̃d in prima fuit difficile. Debet etiam fieri ille uomitus ad sanitatẽ & totius corporis cõserua tiõem ad hoc ut stomachus mũdet. a supfluita tibus suis. nõ enĩ habet q̃d ipsum mundet. sicut intestina habent colerã. ut ibidẽ Aui. Sed scdus uomit9 est uiolentus magis. & ille nõ debz. fieri quolibz mense. cũ hyeme ab hº uomitu phibeat unde Hyppo. 4ª particula afforismox. purgare estate supiora. hyeme uero inferiora. sz dz fieri tẽpore quo euacuatiões ad pseruatiõez cõpetũt ut uere & autũpno. lz qdã retulerint q̃d uomi tus nõ debet fieri in autũpno. ut Aui. 4ª primi. ¶ Quo aũt tẽpore magis cõpetat ille uomit9 an uere an autũpno. nõ ẽ ad presens. Vomit9 aũt factus curatiõis gratia expedit quãdo casus ĩcũ bit. reliqs indicationib9 stantib9. aut nõ mltũ ad uersantib9. ¶ Dic̃ post q̃d plurimis cõfert q̃d sint cõtenti c ibis uice una. Isti aũt quib9 hoc con fert. sunt illi q̃ tardant ciboz assumptoz dige stionẽ. & in quorũ stomacho cib9 multum mo rat̃. ¶ Hi aũt plurimi sunt. Quid aũt de hoc. po sterius. ¶ De solutiuis. ¶ Cõsiderandũ q̃d de pprietate solutiuoz ẽ debilitare nobilia mẽbra. de quib9 ẽ stõachus. debilitati aũt coz succurri tur cũ stipticis aggregando eorũ substãtiã. cũ g° aliqua medicina simul cum uirtute solutiua hz stipticitatẽ & cõfortatiuã uel aggregatiuaz uir tutẽ. ista cõueniens est. unde Auer. 5°. coll3. ca°. de reubarbaro. cõmendat reubarbarũ ppter sti pticitatẽ que ẽ in eo. dicens q̃d frenũ eius ẽ cũ eo. ¶ Aloe aũt & absinthiũ stipticitatẽ hent. & cõfor tationez simul cuz solutiua uirtute. Vnde Mesue c° de aloe Quãq̃ intentio solutiui. 2m. plurimuz sit debilitare uirtutes & mẽbra que sunt minera uirtutũ & afferre eis nocumentũ ppter id q̃d di ximus. s. ante intentione. 2°. ca°. p°. & 2°. canone. ¶ Cadit hec intentio ab aloe. enim solum nõ nocet. imo inuenit̃ ad cõfortationẽ mẽbrorũ debiliũ ad dere. & ad reductionẽ coz in pprias uirtutes cõ ferre. Et Circainstans i sui laudes dicit. q̃d lz ori sit amara. ẽ tñ stõacho dulcis conueniens. Et pp eandẽ cãm absinthiuz stõacho cõfert. purgatiuã eniz hẽt uirtutẽ & stipticã. ut omnis medicoruz secta docet. Vnde Mesue Absinthiũ est cõpositũ ex substantia calida dante sibi amaritudinem & nitrositatẽ facientẽ ipsuz apperitiuũ opilationuz & solutiuũ nature. & ex substantia terrea stipti ca per quã acquiritur ei. ut sit mẽbrorũ conforta tiuũ. & partiũ laxarum cõgregatiuũ. ¶ Sed du bitatur an herba absinthij magis stõacho cõfert an eius succus. Et uidet̃ q̃d succus magis. qa ci tius opat̃ & ad actũ deducit̃. ¶ Itez tũc syrupi de absinthio stomacho nõ conferẽt. cũ in eis sepa ta sit absinthij uirtus a corporea substãtia eius ¶ In contrariũ est Auic. ¶ Dicendũ q̃ in regi mine corporis sani intendẽdo ad conseruationẽ. uel pseruationẽ. herba absinthij confert. nõ autẽ succus. ¶ Propter q̃d consyderandũ q̃ cum ab sinthiũ duplices hẽat ptes. s. partẽ subtilẽ nitro sam & amarã. p quã est solutiuũ & apitiuum. & ptẽ stipticã p quã ẽ confortatiuũ ut supra. pars nitrosa ẽ supticialis & subtilis magis. ps autez stiptica ẽ pars corpulẽta grossa & magis remanẽs in substantia herbe. cuz ergo absinthij succus exprimitur. trãsit in succũ ps subtilis ama ra nitrosa & calida. ¶ Remanet aũt pars amara stiptica. Et iõ succus absinthij est calid9 acutus solutiu9 sine confortatione. hic aũt stomacho in tẽdẽti cõseruari ñ cõpetit. imo ledit calefaciẽdo & soluẽdo sine confortatione. & aptus propter

caliditatē & euaporationē capitis facere dolorē. ¶ Et ideo absinthij succus ponit ab Auic. similis succo prassij. unde & Mesue dicebat. succus ei⁹ nocet stomacho p bauraticitatē. i. nitrositatē & acuitatē suā. s. sine stipticitate. Et Aui. hic. succ⁹ eius est sepatus a stipticitate retēta in herba. & ideo stomacho ñ cōfert. Et z° can. c° d absinthio succus eius est malus stomacho. Et Serap. c°. d absinthio. uirtus succi absinthij ē sicut uirtus ipsius absinthij. nisi quia ñ cōuenit usus eius in potionib⁹. quia ē malus stomacho & faciat dolorē capitis. ¶ Ex quo apparet q̄ herba magis cōfert. quia cōfortationē & stipticitatē simul hēt cum solutiua uirtute. ¶ Dixit aūt signanter in regimine corporis sani quia in regimine alicuius corporis egri. in quo magis queremus solutionem & absterſionem. non curantes tunc de confortatione p absinthium possumus conueniēter dare succū. cum succus calidior & acutior sit uñ ¶ Serap. succus eius calidior est satis q̄ herba ipa Et Auic. z° can. eius succus ē fortior foliis ipsi⁹ ¶ Ex his obiecta soluuntur. ¶ Ad primum. n. dicendū q̄ in corpore indigēte cōseruatione per absterſionē supfluitatū d̄ stomacho ñ querim⁹ uelocē operationē. sed diligim⁹ magis uirtutis cōfortatōez cū absterſione & mūdificatōe. ¶ Ad alia dicendū q̄ uirtus nitrosa ¦ absinthij in decoctione resoluitur. & iō ñ sic ē acutū. ¶ Vel dicē dum q̄ huic syrupus de absinthio non confert. ¶ Et q̄ñq. ¶ Enumerat quedam alia. & patet ¶ Granā mirti conferūt. qa stipticitatē habent. & similiter cappares condite. & lactuca ēt. et fumus terre. quia hñt cōpositā uirtutē sicut absinthiū & apiū. ¶ Consyrandū q̄ apiū q̄ñq. sumitur p petrosilino. sicut hic. ē ergo cōis iuuamēti. & forsan i omni dispōe conferet. ut i frigida & calida. in ipso enim ñ ē magn⁹ exceſſ⁹. ¶ Vel aliter dicēdū q̄. ē cōis iuuamēti. qa ois ei⁹ spēs confert. uñ z° can. ca° de apio auctoritate quorū dā. licet Rufus in h° cōtradicat. ¶ Et mēta ēt confert. quia stiptica & calida. ¶ Et enula cōdita cū aceto. ut sua grossa & acuta cruditas exiccetur & diuidat. ¶ Et ex his que cōueniūt ē coralus. Et iō mulieres expte corallū ad colū puerop⁹ suspēdūt. ut z° cano. capl'o de corallo. quid ergo erit cum per os sumitur. certe multo magis opabitur &c̄.

SCias q̄d plures. Hoc ē quodā generale capl'm in quo enumerātur que iuuant & que nocent stōacho & intestinis. & z^m. ueritatē maior pars precedentis ē pars huius. & primo in cōi magis enumerat res stōacho nocētes & itestinis. & modū nocumēti. z°. i spāli. ibi. z^a. & scias q̄ omne q̄ stipticitatē Prima i duas. primo ostendit qūo ea que assummūtur sunt stōacho nociua. z°. qūo ea que retinent. ibi. z^a. & scias q̄d cib⁹. ¶ Sacietas nauseatiua fit ex indigestiōe stōachi. unde crudi tas & corruptio cibi remanet i eo. & ideo habet tolli hec sacietas. & omne q̄ pōt esse causa eius. sicut nimia quantitas ciboꝝ. & malitia qualitatis eoꝝ. ut nimia grossities u⁹ aquositas. uel aliq̄ma la qualitas. & tollant inconsueta. qa etiā cōsueta cibaria melius digerunt cū sint magis cōformia & aeris & aque q̄ sunt cause corruptionis. unde fen. z^a. c°. d̄ regimine cibi grossities aeris & aque ē ex eis q̄ cibū corrūpunt. ¶ Dicit q̄ res inimica stōacho ē repletio. & ideo nō cresit corpus gulosi. & concordat cū dicto supra fen. z^a. primi. can. ubi sic. Ex cibo . nullus ita replend⁹ est. ut non sit ibi locus supfluus. sz ab eo ē retinend⁹ reliqis desideriꝝ i aia adhuc remanentib⁹. ¶ Cōsiderandū p⁹. q̄ cibus pōt hēre malitiā in se. aut p malā cōplexionē cū alio &c̄. ¶ Experimentatores nanq; Indi & aliꝝ iaz dixerūt q̄ lac cū rebus acetosis. ad medendū nōē. Si ergo cibaria ex cōpōne nō habeant malitiā. hoc erit propter malam qualitatem &c̄. & pz. ¶ Et scias q̄d phibitio. Idez habes a Gal. in de re. sa. & c° de accidēti & morbo. ¶ Et scias q̄d omnes succi cū sint m^lte penetratiōis. si nō habēt stipticitatem proprie nocēt. & iō olea mollificant stomachū. que tamē min⁹ mollificāt sunt. sicut oleū nucū. onfancinū. qa aliquā habēt stipticitatē &c̄. Et supple oleū d̄ amigdalis. qa ista ēt cōferūt neruis. ut Aui. sup̄ fen z^a. ¶ Dicit q̄d ex medicinis nocentib⁹ sunt g̃na pini. ¶ Sz cōtra Aui. z° can. cōtra. Dyascoridē. inquit Dyascorides ē malū stōacho. ¶ Sz uidet q̄d nō sit ita nisi quando aduriť uel rancidatur. Item ipse docet facere ēplastrū sup stōachū ex g̃nis pini & absinthio. Itē cōfert neruorū mollificationi. & debilitati corporis comestū. A. & Serapio. ¶ Dicēdū q̄ grana pini sunt duplicia. s. magna & pua. de magnis currit hic sermo. Habēt aūt hec g̃na q̄dā unctuositatē & terrestreitatē uñ sunt difficilis digestiōis. & ppter quasdā partes subtiles aereas. & siccas terreas. sunt mordicatiua. Si ergo grana pini pura dant⁹ sine aliqua preparatiōe nocēt stomacho. qa sunt difficilis digestionis. Vnde Serapio. ē dure digestiōis. & Aui. ipsum ē difficilis digestiōis. & lentēs cibū. & h° modo hic Aui. intellexit. q̄d habet ueritatē z^m plurimū ut ipse dicit. qa i aliquo corpore habente fortē stōachū ñ nocent. si aūt grana pini sūmunt⁹ preparata ut ifusa. uñ remouetur eorum mordicatio. & cōpositā cū zuccaro tabarzet. aut melle. ut. A. distiguit ibi. et ic° d̄ gelōe. Ipa possunt stomacho cōuenire ppterea q̄d preparatio acqrit eis subtilitatē substātie & facilitatē digestiōis. ¶ Et hic cessant cōtraria. ¶ Ad oppositum dicendū primo q̄d quedā res sunt que exterius

posite iuuāt.interius aūt sumpte nocēt ut Auic. fen.3ª.primi can.cº de causis nō necessario pmu tantib⁹.& Gal'.3º.de cōplexionibus. ¶ Ad.2m. dicendū qđ cōferunt debilib⁹ si cōdiant. ¶ Ad tertiū dicendū qđ qn Aui.dicit qđ cōferūt ner uis intelligit de neruis remotis.qa tūc grana.pi mi pueniunt alterata & digesta cū equali calidi tate.que neruos cōfortat & pz. ¶ Selca.una lra habet felli.& Symon hz qđ ē spēs basiliconis. ¶ Vnde & statiz albedarogi subiungit.Alibi inue nit qđ felli.i.apiū ¶ Hic contradiceret sibi.nisi tra heretur ad aliquā spēz apij.Sed uerior lra ē sel ca.p.ca.qđ.2m.Serapione & Simon ē sicla.i.ble ta q̄ mala ē stōacho.Vnde Aui.2º.can.torū elixa tuz ē mali chimi.& generat iflationē & rugitū & doloreż uentris.Vnde Serapio selca.i.bleta. ¶ Albedarogi i.ozimū cōe qđ mali nutrimenti ē.ut omnes ponūt.Napi; idest napōes đ quib⁹ ¶ Serapio in cº đ rapa determiat.& sunt dure di gestiōis.& ideo uolunt dissolui i aqua.s.p decoctionē.& acetosa.& atriplices.qa oia illa sunt a quosa dure digestiōis.Et bliti quantuz ad aliaż spēż.eius.qa duas hz spēs.sicut & diuiliż nōi nat eas pº can.fen.3ª.doctria.5ª.nisi cū aceto ad icidendū.Almuri.ē mod⁹ saltamēti ad exiccādū hapz hūiditatez supfluaz.& oleo ad leniendū ut cito descendāt.& sic oēs has herbas comedebāt antiqui.ut sepe recitat Gal'.alimentoꝝ.2º.Et fe nugrecū .& sisamū.qa faciūt abhominationē.& similiter cerebella.& medulla.Vnde 3º.alimento rū.cerebrum magis fleamaticū grossi.chimi & mali meat⁹.& idigestōe tardi.nō minie.aut om ne cerebꝝ malū ē & cē.existēs cū aliis nauseatiuū Et de medulla dicē ē aūt nauseatiu⁹ cib⁹ ¶ Cōsy derādū aūt dicta Gal.ibidē uerificari maxie de cerebris quadrupedū.qa gallinapz.& auiuz cere bra.nō sunt tāte blasphemie cōdigna. ¶ Et pot⁹ nou⁹.ut musti.& pz. ¶ Et lac ē nociuuz stoma ch o.nulla pōt assignari causa.nisi quia aut cito corrūpitur.aut permutatur .aut quia uenas me seraicas opilat.Vnđ Aui.2º can.cº de lacte. Alia tamen multa bona iuuamēta icludit existēs m'ti & boni nutrimenti. ¶ Grana iunipi sunt m'caꝝ spēꝝ.ut recitat Serapio.caº de iunipo.& ille tñ qui dulcis ē cū pauca amaritudine est bon⁹ sto macho.ut ibidē Serapio.sz qui est acutus mor dicatiu⁹ & amarus nocet stomacho ppter m'tā calefactiōez quā inducit.Grana alfagad.i. agni casti.qa sua caliditate & siccitate nocz.sz Symō scribit sic alfegdi. ¶ Oia solutiua.i.fortia.qa iā supra cōcessit aloe.Vez est tamen qđ stomacho sano 2m se nullū solutiuū cōpetit in homie utēte uita liberaqa nulla eget mediciarū euacuatiōe. sed in alīs corporib⁹ ad pseruatiōez cōseruatōi admixtā cōfert ēt ut supra.Q uo coytus noceat supra apparuit.& posteri⁹ fen xxª.magis. ¶ Sz

dubitaē ex precedēti caº.an cōueniētius sit una uice comedere an pluribꝫ & uideē qđ una uice comedere i die sufficiat ex mēte Aui.hic. ¶ Ex re gimine cōueniēti pluribꝫ stomachis ē.ut sint cō tenti cibo una uice. ¶ Amplⁱ⁹ hō nō dz cōmede re nisi post desideriū.ut pº can.fen.3ª.eº de regi mine cōestiōis.Sz naturaliter đsyderiū nō debet inesse nisi semel in die Q đ pbaē.nam appetitus naturalis & uer⁹ nō fit nisi epar reqrat stōachū ppter ianitionē. In stomacho autez cibus mora tur ab eo qđ est a.xij.horis usq; ad.xxij.ut infra ¶ Hōc aūt ē.x.hore Sed oportet aliquo tēpoē morari in epate āteq̄ digeraē & trāsmittatur a mēbris.ponaē ergo q̄ sint.5.hore.& sic erūt.15. & ét aliquo tēpore in mēbris moraē post. añq̄ mēbra epar exqrāt.& si iic semp post.15.horaz ab hora sumptionis cibi fiet naturaliter appeti tus.hoc aūt trāsit in secundū diē.saltē in equino cticalibus aut in magnā ptē noctis in qua non ē comedendum.sed quiescendum. ¶ Videē post q̄ bis sit comedēdū.qm̄ sicut a Gal'. adiscimus i de re.sa ¶ Item bis homines appetūt. ¶ Itē uideē q̄ cōtinue.qm̄ resolutioni necessaria ē con tinua restauratio.continue aūr resoluim ur. ¶ Consyderandū q̄ omniū sarracenoꝝ fuit opi nio qđ hō una die semel comedat & alia bis. & sic Auic.hic exponaē. ¶ Ex regimine conueniēte pluribus stomachis est ut sint contenti uice una .s.una die.su pple.& alia bis. ¶ Et hoc idē supra fen.3ª.de regimine cibi.Et uicibus saciatiuis co mestiuis melius ē ut hō una die semel.& altera mane & uespere comedat.& Almāsoris quarto tractatu in de regimine cibi tēperatius ē ut inter duos dies ter reficiāt.Idem Halyabas tractatu primo.Et cā ē.ut in die qua semel comedit alle uietur stomachus & corpus sup cibo assumpto bis in die precedēte. ¶ Tamen forte credo qđ sit respondendū secundū auctoꝝ ipō & alicui um usus can.q̄ cibari aut semel aut bis. aut ter.aut amplius oportet q̄ assumaē ex consuetudine.eta te.habitudine.regione.& extrinsecus accidēti⁹ quēadmodū in cibatione egrotāti.hoc assumit ex Hyppo.prima particula affotismoꝝ. ¶ Ex consuetudine quidem quia qui semel cōsue⁹ ē comedere semel comedat.& qui bis bis.& etiaz primo regiminis acutoꝝ.& Auic.pº can.fen 3ª. adiungit preallegato sermoni in hoc uehemēter usus elt seruand⁹ ¶ Etas aūt pueritie bis ter aut amplius cibatione requirit & ideo conuenienti⁹ est stomacho eorum in die pluries cibare Simi liter ēt hoc conuenit ultimo decrepitis p̄mi autē senes & eis propinqui possunt una cibatōe stare ¶ Artes etiā quedā pluribus uicibus cibuz offerri indicant Similiter habitudines regiones & tem pus.Sed absolute loquēdo & assūendo existēte corpore carnoso & pingui habente rerum copiā

& uitã gerente liberã conuenientius ẽ in die una uice comedere. & hoc quia una uice pót sumere qđ cibi conuenit & bñ digerere. & si uellet ãpli us comedere erit conueniẽtius una die semel & alia die bis. Vnde Almansor. ibidem bis in die ire fici corpora habẽtibus grossa & pinguia nocet. Si aũt homo sit macer & rar⁹. aut dedit⁹ sectã ribus negotijs artibus & occupationib⁹. melius ẽ bis in die comedere quãtitatẽ quã possit dige rere. & hoc hodie gẽs obseruat. qa null⁹ ẽ q̃ mꝭ tis occupationib⁹ & resolutionib⁹ ñ tradaẽ Aui. tñ & Almansor uerba illa absolute protulerũt in regimine corporis ociosi & delicati. ut eorum forsan reges. & ipsimet fuerũt. unde ipsimet cõ suetudinẽ & alias cõditiones fore consyderãdas uoluerũt. ¶ Ad obiectũ primũ dicẽdũ ꝙ Auic. loquit̃ đ regimie corporis delitiose uiuentis. utẽ tis bono & laudabili & multo cibo. cui melius ẽ una die semꝭ & alia bis comedere. more sarace noꝝ ¶ Vel aꝑ ꝙ dñt ẽẽ contẽti cibo uice una. s. cõtinua. nõ intercisa. ¶ Ad .2m. dicendũ ꝙ tẽpus illud more cibi in stõacho ẽ tẽpus maiꝰ & latũ Nã in quibusdã cibus nõ moraẽ .5. horis. ut sen sus ostendit similiter etiã aliquis cibus cito tran sit. & ideo homini i quo cib⁹ tanto tẽpore mora tur. cõuenienti⁹ essꝫ semel i die comedere. ¶ Ad cõtraria pꝫ qd dicendũ. naꝫ Gal. .2m. suã cõplexi onẽ forsan & ut sue occupatiões requirebãt. bis utebaẽ cibo in die. ¶ Ad aliud etiã dicendũ ꝙ ho mo assuetus bis cibari. hoc appetit. & hoc. i eõser uatiõe sanitatis sui stõachi & corporis. bis i die comedere debꝫ. q̃ autẽ semel appetit semel assu etus cibari. semel cibabit̃. ¶ Ad aliud dicendum ꝙ reliqua animalia ꝓpter guloſitatẽ semp come dunt. nec quicquid comedũt i alimentũ cõuertũt. imo qñq ut est in multis indigestum egreditur. cogunt̃ aũt semper comedere. quia fortuitu & in uestigatõe escas inueniũt nõ hẽntes preparatões. & ideo sicut inueniunt comedũt. sicut etiaꝫ qui dam homines faciunt.

Olor stõachi &cõ ¶ Nõ aliter diui daẽ deinceps hec fen. nisi sicut diui dit eã Aui ¶ Postq̃ ergo superius i generali magis determinauit đ di spositiõib⁹ stõachi ¶ Est hic intentio ei⁹ deter minare spãliter de alijs stomachi dispositiõib⁹ preternaturã. p° ergo determinat de egritudini bus large. hic summẽdo egritudies que fiunt in uirtute sensitiua ipsi⁹ ut ẽ dolor. & in ei⁹ essentia magis ut ẽ eius debilitas. & i uirtute appetitiua eius. .2° determinat đ accidẽtib⁹ que fiunt in uir tute digestiua. & etiã retentiua. .3° determinat đ egritudinib⁹ cõib⁹ ei⁹ ut ẽ apostema. & solutio cõtinuitatis. .4°. de accidẽtibus que fiunt in stõa cho q̃tũ ad id qđ i eo retineẽ. aut qđ ab eo egre ditur. sic ẽ uomit⁹ & inflatio &cẽ. ibi .2ª in pri cipio tertij tractatus. nocumẽta digestiõis. ibi .3ª in principio quarti tractatus. stomacho accidũt &cẽ. ibi .4ª. in principio quinti tractatus. quãdoq̃ fit ꝓpter cibũ. Prima in tres. p° determinat de dolorib⁹ stomachi. .2° de debilitate eius. .3° de dispõibus appetitus eius. ibi .2ª. debilitas stõa chi. ibi .3ª. qñꝫ cã eius ẽ caliditas. Prima in tres p° determinat đ causis doloris stomachi & mo dis eius. .2° de signis. .3° de cura. ibi .2ª. signa cõ plexionũ. ibi .3ª. cura quidẽ. Prima in tres. p° in uestigat in genere cãs doloris stõachi. .2° in spãli uestigat diuersos mõs & etiã cãs. .3° ponit que daꝫ signa ꝓnostica in dolorib⁹ stomachi. ibi .2ª. & ex hominibus. ibi .3ª & in libro quidẽ. mortis ¶ Dicit p° qđ dolor stõachi accidit. aut ꝓpter malã cõplexionẽꝫ sine materia aut propter malã cõplexionẽ cũ materia. & ꝑprie mordicatiua ad ustiua. aut accidit pp solutionẽ cõtinuitatis q̃ fit ex uẽtositate. q̃ ꝑpe uocaẽ fumositas. supple aut materia adustiua. mordicatiua. aut supple fit do lor stõachi a materia aggregatiua ambaꝝ. roꝝ. s. extensiõis & mordicatõis. sicut ẽ in apostẽatib⁹ calidis i quib⁹ materia replendo extẽdit. & acui tate mordicat. ¶ Et. qñq fit. ¶ Cõsiderandum hic cõtra eos. q̃ ponũt nõ posse ẽẽ cõplexionẽ ma laꝫ diuersaꝫ q̃ nõ depẽdeat a causa intrinseca. do lor autẽꝫ fit a mala complexione diuersa. & non ab equali. ut omnes sentiunt. sed mala cõpelexio faciẽs dolorẽ põt esse dependẽs ñ a materia. ut hic Auic. Coguntur aũt ponere illud. qa uolunt malã cõmplexionẽ diuersam ẽẽ i omnib⁹ ptib⁹ formalibus. & quia pars que sentit uñ. fit dolor est pars formalis. & illa ñ debet habere calidita tẽ realiter. cum sensitiuũ recipiat ſpẽs sine mate ria. ideo dicunt ꝙ percipiũt dolorẽ ꝓpter causaꝫ agẽtẽ & imprimẽtẽ. ñ ꝓpter caliditatẽ receptã. Et ideo remora agẽte cã cessat diuersa mala cõ plexio. quid aũt de hoc ñ ad pñs. ¶ Sꝫ tu dices quare dixit abl q̃. materia. & ꝑprie acuta. nõne sufficeret dicere absq̃ materia. ¶ Dicẽdum ꝙ mala complexio faciẽs dolorẽ qñq est cũ mate ria mordicatiua. & tunc maxime facit dolorem ut materia mordicat. ñ forsan ꝓprie ut ibi est mala complexio. aliquãdo tñ ẽ mala complexio cũ materia. aliqua leui ñ excedente nec mordicãte & tunc dolor ille maxie fit a mala complexione. & mala cõplexio ẽ ñ ut materialis. qa materia illa ñ facit dolorẽ ut mordicãs. sed ut ẽ ibi mala cõplexio. dolor ergo fit a mala cõplexiõe sine ma teria. & ꝑprie sine materia mordicatiua. qa licet possit ẽẽ materia. rñ non fit dolor. ut ibi ẽ mate ria. sed magis ut ibi ẽ mala cõplexio &cẽ. ¶ Ex hominibus. ¶ Descendit Auic. sub magna con fusione ad diuersos modos dolorũ stomachi q̃ rũ cã ẽ intrinseca. secundo oñdit modos doloruꝫ

quoꝝ cauſa ẽ extrinſeca magis. tercio oſtẽdit ꝙ ad dolorẽ ſtomachi qñq; alie requuntẽ egritudines. ibi 2ª. & qñq; prouenit. ibi 3ª. & quandoq; deſcẽdit. Prima i tres. nã dolores ſtomachi qdã ſunt qui accidũt ex comeſtione uł in hora digeſtionis. & ſedãtur hora uacuitatis. quidã aũt ſũt q; accidũt ante comeſtionẽ. & ſedanť in hora comeſtionis. quidã aũt ſunt q; indifferẽter ſe hẽnt prio g° oſtendit p̃mos modos doloris & cauſas & diuerſitatẽ que in eis contingũt. ſecũdo oſtẽdit duos modos doloris ſtomachi. tercio tres. ibi ſecunda. & eſt ex humoribus. ibi tercia & ex hominibus. Prima in tres. nam prio ponit unã diuſionẽ dolorũ qui fiunt in comeſtione uel poſt. 2° ponit quaſdam diuerſitates que i illis doloribꝫ contingũt. 3° aſſignat. cãs illoꝝ doloꝝ. ibi 2ª. ex quibus ſunt quidã. ibi 3ª. & cã quidẽ. ¶ Conſiderandũ ꝙ qdã ſunt melãcolici propter melãcoliã que trãſmittiť a ſplene ad ſtomacũ. quos. Auicenna uocat melãcolicos. qdã ſunt melãcolici pp melancoliã aggregatã in mirach. & iſta uocatur mulsa mirachia. licet multa diuerſitas ſit in cã illiꝫ paſſionis. ut 3° de interioribꝫ. Iſti g° q; hñt has paſſiones ñ dolẽt añ cibũ. qa materia iacet quieta ñ mota. cũ g° comedũt. ut ponit Auic. cõmouet & ledit. Res enim nociue dum mouentur maius iducũt nocumẽtũ. Eſt ẽt alia cã quare iſti i comeſtione dolẽt ¶ Nam ealidũ ſtomachorũ eorũ ẽ debile declinãs ad frigiditatẽ. & iõ aſſumpto cibo agit i illo ex q̃ eleuat uẽtoſitatẽ. aut ex debili actione cõuertit illũ i acetoſitatẽ. & iõ ſtãte cibo dolẽt. cũ aũt deſtẽderit ceſſat dolor cũ ceſſet uẽtoſitas illa. & acetoſitas. Et iõ ẽt Gal. 3° de interioribꝫ. 7° c°. dicebat qđ dolor illorũ quieſcit dũ cibꝫ eſt digeſtꝫ. & iõ Auic. ſuꝑ ſen pria ca°. de melancolia. poit hec ſigna iter ſigna melãcolie mirachie & ſtomachalis. ¶ Conſyderandũ qđ dolor q; fiti ꝓceſſu comeſtionis poſſet fieri ex colera rubea que eſt cã corruptionis cibi. nõ ſtatim cũ ſummiť ſed pꝫ. ſiue melancolia que eſt cauſa corruptõis cibi ad acetoſuꝫ. & iõ poſt facit dolorez. ¶ Cõſyderãdũ qđ ñ ẽ incõueniẽs ꝙ cibꝫ ita acetoſeť in ſtõacho. qđ faciat tantũ dolorem tendens i terrã faciat ebulitionẽ. qa ad rem uere acetoſaz cibꝫ i ſtõacho accetoſari põt. Similiter illa accetoſitas qñq; ẽ cã incidens hũiditates ſtõachi. et ꝓparans ſtõachũ ad appetitũ. & facit aceti operationes. ut etiã declarabiť fen. i 6ª. nõ ergo ẽ incõueniẽs ꝙ ſuper terrã ebuliat. ¶ Et ſunt. ¶ Cõſyderandũ ꝙ Auic. ponit quod cã huius ẽ colere effuſio ſemp ad ſtõachum ab epate. Colera aũt que cõtinue effunditur ẽ colera naturalis. & ſic intelligať. Cadit g° hec colera in prĩcipio ſui euẽtus ad ſtõachuꝫ in fundo ſtomachi ibi quieſcẽs. & propter ſtõachuꝫ ibi eſſe pauce ſenſibilitatis nõ facit dolorẽ. Cũ ergo cibus ẽ aſſumptꝫ & ſtomachꝫ ẽ ſtrictus ſuper eo fit dolor. & hic ẽ finis ſpacij cõprehenſionis. fit etiã hora 10ª dolor. quia tuc incipit ſtomachꝫ moueri & agitari. unde colerã illam ꝓpit. & iõ dolor fit. ¶ Ex quo appꝫ ꝙ hoc qđ Auic. dicit. & apud. x. horã. hꝫ duplicẽ itellectũ. unũ qđ dolor ille a materia colerica ad ueniat quãdo iã ſumpto cibo ſup eo concludiť ꝓpter cãꝫ dictã. & cũ cõcluſꝫ ẽ ſtõachꝫ. põt ceſſare dolor. qa iaꝫ ſtomachꝫ ſtatiꝫ quieſcit. & iam colera illa mixta eſt cibo. & iõ ex quiete ſtõachi aliq̃liter dolor põt ceſſare. deinde fit pꝫ apud horaꝫ. 10. quia tũc iterũ ſtõachus mouetur ut expellat. i quo motu actu fit dolor. Aliuꝫ intellectũ hẽ põt quod dolor fit i ſtomacho ſumpto cibo. & etiaꝫ cõtinuatur uſq; ad. 10. horã. & tũc etiaꝫ fit dolor. & fit etiaꝫ dolor apud horam que ſequitur eam qª potuit illa colera fore tanta qđ remanſit i ſtomacho in parte ſuperiori ſubleuata a cibo. & iõ dato ꝙ cibus egrediať illa remanente. facit dolorem in hora que ẽ poſt. 10 ¶ Cõſyderãdũ tamẽ qđ hec. 10. hora ponit pro ultia & maiori hora qua fit deſcenſio cibi a ſtomacho. quia aliquibꝫ põt fieri in 5ª. uł 4ª zm diuerſitatẽ tẽpoꝝ moť cibi in ſtomacho. ¶ Sꝫ dubit ať. qa iſte modus doloris nõ uideť differre a primo. qa quando materia mꝫica mirachia aut ſtõatica debꝫ facere dolorẽ. faciet illũ i hora apprehẽſiõis cibi a ſtõacho. & apud horã. 10. & ſiꝫiter pꝫ. ppter caſdẽ cãs q̃s tu dixiſti. ¶ Dicẽdũ qđ exiſtẽte materia melãcolica in ſtomacho undecũq; ueniat illa. ſtatim cũ homo comedit põt niducere dolorẽ. quia ſtatim aſſumpta aliq̃ parte cibi ſtõachꝫ agit in illam. unde eleuať aliqua groſſa uentoſitas que põt facere dolorẽ. & illa ppter ſui groſſitiẽ nõ ẽ apta eructuari & expelli. ſꝫ quãdo colera eſt in fundo ſtomachi quieta. ipſa nõ facit dolorẽ. qa cibus aſſumptus cõuertať in uentum. ſed quia ipſa aſcendit cũ cibo. cũ ergo i ꝓncipio cibus non ſit tantꝫ ꝙ eam aſcẽdere faciat. ñ faciet dolorez ſed aſcendit & euacuabiť eructuatione. Similiter dolor factus ex effuſiõe colore põt fieri pꝫ 10. horã. qa de colera põt remanere imbibita in ore ſtomachi. ſꝫ melancolia nõ eſt apta imbibi.

¶ De qbꝫ ¶ Subdiuidit. & pº põit ſunã ſubdiuiſionẽ. 2° aliaꝫ. ibi 2ª. & de duabꝫ ſectis. ¶ Dicit pº. de quibꝫ. ſ. dictis quibꝫ accidit dolor ſtomachi in hora comeſtionis. aut in hora ſpacij conprehenſiõs cibi a ſtõacho. app. 10. horã &c̃ ſunt quidã quoꝝ dolor ſedať uomitu rei acetoſe ſuple. et quidã quoꝝ dolor ſedať uomitu colere rubee. & ſunt illi quibus accidit dolor i fine ſpacij. & apud horã. 10 ¶ Et quidam ex omnibꝫ iſtis ſunt quorũ dolor ñ ſedať uomitu ſed deſcẽſione cibi. quia aliquãdo nec colera nec melãcolia acetoſa uomitu expelliť. ſed deſcẽdit ſimul cum cibo.

¶ Et de duabus ſectis. ſ. predictis qbꝫ accidit

dolor ī fine ſpaci; &c̃. quidam ſunt q; remanẽt ſecundū tollerãtiam ſuã. ſ. doloris longo tẽpore ſupple & quidaz paruo & h° z^m magnitudinẽ cãe iprimẽtis. ¶ Et cauſa. ¶ Hic aſſignat cauſaz illoꝝ doloꝝ. & p° aſſignat cauſaz primi. z° ſeḋi 3° reſpondet dubitatiõi. ibi. z^a. & cã. ibi 3^a. que ambe. ¶ Dicit p° qđ cauſa primi doloris qui accidit cū homo cõedit & ſedaī p^o comeſtiõez eſt effuſio melancolie que fluit ex ſplene ad ſtomachū. ſupple. aut exiſtens in ſtõacho. ¶ Et cã ſecundi. i. doloris facti in hora comprehenſiõis cibi. & apud horã .io. ẽ effuſio &c̃. Semper. ¶ Et cõſydera qđ dicit ſemper ex quo ſummitī qđ illa ẽ colera rubea naturalis ſuperfluẽs ſolū in q̃to. & iõ nõ facẽ dolorẽ cū uenit ad ſtomachū ſed cū admiſceī cibo quia ſi eſſet colera acuta mordicatiua ex nõ naturali q̃litate tunc ẽt ante comeſtionẽ faceret dolorẽ. ¶ Cõſyderandū ẽt qđ hoc qđ diĉ. & cã ſecũdi. põt referri ad aliḋ. ¶ Vnde ſciendū qđ ſupra Auic. tetigit ī genere unū modū doloris ſtomachi. ſicut cū dolor q; fit in tempore quo cib^o ẽ aſſumpt^o. Et iſte in generẽ ẽ duplex. qđ ā fit in tẽpore comeſtionis. & ſeda tur poſt cõeſtiõem & fit ex melãcolia expulſa a ſplene ad ſtõachū. ī ex melancolia exiſtẽte i ſtõa cho q; cõueī in aſſumptõe cibi. ut ſup̃ patuit Et qdã ẽt ẽ dolor qui nõ fit cū homo cõedit. ſz cum iam ſtomach^o cõprehẽdit cibũ. & p. i. apud ho ram. io. qa hec hora ẽ finis ſpaci; cõprehẽſiõis. qa finis cõprehenſiõis ẽ digeſtio. digeſtio autez facta ad plus ẽ circa decimã horaz. Et cã illius ẽ cõuerſio cibi in acetoſitatẽ ppter malaz cõplexi onem frigidam ſtomachi. que ẽ ex melancolia. ibi exiſtente tranſmiſſa a ſplene. Et cã quare ille do lor fit circa .io. horã ẽ. quia hic dolor fit ex cõuer ſione cibi in acetoſitatẽ. quia ſi fieret ex melãcolia acetoſa. cū ipa ſit multe acuitatis fieret etiã ante comeſtionẽ. uel poſſet fieri ſicut etiaz ſummitī ex ¶ Auic. p^o. ſed ſicut cib^o ad digeſtionẽ bonaz requi rit tẽpus. ſic etiã ut conuertaī in acetoſitatẽ req rit tempus. fiet g° dolor ex cõuerſiõe cibi i aceto ſitatẽ. in fine ſpaci; cõprehenſionis. i. in fine dige ſtionis. licet male. & apud. io. horaz. & hec ẽ lon gior hora. qa etiaz ante fieri põt. & que ſunt p^o. quia aliquãdo remanet de materia illa acetoſa. & faciet dolorẽ recedente cibo. ¶ Reſummatur ergo ſic textus. Ex hominib^o ſunt aliqui quibus accidit dolor in ſtõacho cū comedũt. i. hora come ſtionis. & cuz cibus eſt in ſtõacho. & ſedaī p^o di geſtionẽ. & eoꝝ plurimi ſunt &c̃. quia ī illis me lancolia fundiī ad ſtõachū que tẽpore uacuitatis nõ ledit. cū non ſit mota. ſed ſumpto cibo moueī & aſcendit & facit dolorẽ. Similiter etiaz fit cau ſa generatõs uentoſitatis ex cibo. unde. ifra. 5°. tractatu. multitudo melancolie poniī cauſa uẽto ſitatis cibi in ſtõacho. ſupple. Et de iſtis ſunt ha bentes effuſionẽ colere ad fundũ ſtomahi. quia colera etiaz iacet quieta & nõ aſcendit. ¶ Et ſũt ex hominib^o. qbus accidit dolor. & iſti ſunt etiã quibus accidit dolor ex cõuerſione melancolie in acetoſitatẽ que nõ conuertiī ſtatiz ſumpto cibo. ſed poſt in cõplemẽto digeſtionis. licet ſit mala quia tunc facta ẽ acetoſitas. & iſte ẽ dolor de q̃ Raſis i diuiſionib^o. et fit dolor poſt comeſtionẽ & neq; ſedaī niſi uomitu. ſ. ut plurimũ. ¶ De qbus. i. ſtatim dictis quibus accidit dolor poſt cibum ſunt qdã quoꝝ dolor ñ ſedaī niſi euomãt quoddã qđ eſt ſicut acetoſum. & iſti ſunt illi q; bus accidit dolor in fine comprehẽſionis. ¶ Vñ ex uomitu cibi qñ cõgelationẽ i dẽtib^o percipiunt ut ſup̃ Auic. c° de malancolia. Et ex his ſunt q̃ꝝ dolor ſedatur cũ deſcẽſione cibi. ñ cũ uomitu. et iſti poſſunt eſſe q; habẽt dolorẽ ſtomachi ſump to cibo. ppter melancoliã que eſt cã doloris. licet cibus ñ conuertatur i acetoſitatẽ. ſed generat uen toſitatẽ. Vel aliter dicẽdo. ſupple. ut ſi ſedaī uo mitu ẽ uomitus colericus. & iſti ſunt q; dolorem hñt in hora comeſtionis ppter colerã q̃ fluit ab epate ad ſtomachũ. quorum. dolor nõ ſedaī cum uomitu. ſed colera pungẽs incitat ut expellaī per inferius. & maxime cum ad inferi^o ſtomachi co lera prio deſcendit. illa ergo que aſcẽdit faẽ do lorẽ. & illa que ẽ in fundo ſtimulat ad exitũ p i ferius. qa ſi in hac diſpõne fiat uomitus. erit uo mitus colericus. ſicut ponet i ſignis Auic. & non acetoſ^o. ¶ Et de duabus ſectis patet. ¶ Cauſa qdem ṗmi. ſ. doloris facti hora comeſtionis. aut hora finis cõprehẽſionis cibi. & finis digeſtionis q; nõ ſedaī niſi uomitu acetoſo. ẽ effuſio melãco lie a ſplene. & iõ facit dolorẽ. aut ſtatiz propter eleuationẽ uẽtoſitatis a cibo. i. aſcẽſionẽ illi^o me lancolie. aut ẽt apud finẽ digeſtiois ppter cõuer ſionẽ cibi in acetoſitatẽ ex frigiditate melancolie ¶ Et cã ſecundi. i. doloris qui fit in hora comeſtio nis. & ñ ſedatur uomitu. ſed & ſi ſedaī uomitu ẽ uomit^o colericus. & ẽ effuſio colere ab epate ſemper. ¶ Ex quo patet qđ illa colera ẽ natura lis. cū ſemper effundaī. & ideo nõ facit punctio nem in fundo ſtomachi. ſz cū aſcẽdit. ¶ Q̃ue am be. ¶ Remouet dubiũ. Dicerz aliquis quaī iſti humores. ſ. colera & melancolia nõ fatiunt dolo rẽ. dato ꝙ nõ ſummaī cibus. dicit qa deſcendũt & cadunt in fundũ. & iõ nõ faciũt dolorẽ. niſi cũ cib^o ſubleuat eas. & p̃z. ¶ Sed dubitaī. qa om nes ponunt melancoliã uenientem ad ſtomachuz uenire ad os ſtomachi. & ñ ad fundũ. ¶ Dicen dum uno mõ ꝙ loquiī de melãcolia mirachia. et ñ de ea que ꝓuenit ex ſplene. ¶ Vel dicẽdum ꝙ illa melãcolia que uenit a ſplene qñ uenit ad os. quia ẽ quaſi naturalis. & fluit paulatim ñ ledit ſed cadẽs ad fundũ ſtomachi poſtea aggregaī et acquirit quãdã inaturalitatẽ. Adueniẽte ergo

cibo tota ſubleuatur & inducit dolorez propter multitudinē & extraneation ez. & iō ſi a ſpiene flueret ad os ſtomachi melācolia aliq̄ preter naturā multū ñ interdū inconueniret qđ tempore quo flueret & exiſtēte ſtomacho uacuo faceret dolorē. Et iſtud pōt ſūmi ſup̄ i c° đ diſpōnibus ſignificationū ſtomachi. ubi uult q̄ accidētia ueniūt aliqñ ex melancolie fluxu ad ſtomachuz tē pore uacuitatis. ¶ Et ex hominibus. ¶ Ponit modū doloris qui fit in ſtomacho ieiuno. & p3. ¶ Sz. t. d. ille materie mordicatiue etiā ſumpto cibo deberent facere dolorē. qa aſcendunt. Vnde ſupra qñ docebat ſignificare ex uomitu in. xi°. ſigno. & quādo materia ē plurime mordicationis circa os ſtōachi aut ē pauca cōfortaf. ſ. mordicatiōe qñ iam cū cibo miſcetur & aſcendit. ¶ Dicendū qđ materia mordicatiua que tēpore uacuitatis iducit mordicatiōez intelligitur ſui acuitate mordere & eſſe pauca3. & qđ iam de ſe aſcendit ad os ſtōachi nō egens ſubleuante & iō aduenientē cibo & maxime hūido reprimit eius acuitatē & ipſa inbibit i cibū illū unde ceſſat mordicatio & iō ſupra dixit Auic. in c° de cura malitie cōplexiōis ſtōachi. cū materia. Et qñ eſt hic hūor pauc⁹ mordicatiu⁹ &c. eſt tūc adminiſtratio ſauie ordei cū aq̄ granatoꝝ auferens ipſuz &c. ¶ Dicitur g° q̄ materia que uacuū ſtōachū mordicat. aut ē multa. & iſta mordicatio cibo nō remouet. Aut pauca. & illa ſi ſit in ore ſtōachi aſſumpto cibo. ſ. groſſo & frigido ceſſat. ſi aūt ſit i fundo ſtōachi pōt cōfortari in mordicatiōe per cibum aſſumptū. ſicut ſi ibiberetur a cibo poſtz ceſſaf. ¶ Et ex hominib⁹. ¶ Determinat đ quibuſdā aliis modis doloris. ¶ Et cōſyderādū qđ homines qui comedunt multū & ſepe. nō exſpectātes uerū appetitū. patiūtur nauſeatiuaz ſacietatē & corruptiones multas in ſtōacho. & iō incurrunt fortiſſimos dolores i ſtōacho & aduſtiuos. qñq̄ qñ aduritur materia in eo ex caliditate accidētali uel acquiſita ex putrefactione materie. & patet. ¶ Et timef quidē &c. qa dolor attrahit. ¶ Cōſiderandū etiaz q̄ pregnantes aggregant multos corruptos hūores in ſtōacho. & maxime uſq̄ ad quartū menſez. ut Gal. de accidenti & mor. & iō dolor ſtōachi & etiā alia accidentia ſtōaticha multū cōcomitanf eas. ut. iſra fen. zi. tracta. z° c°. z°. Oportet ut uehemēs ſit ſtudiū i ſtomachis. eoꝝ ¶ Et in libro mortis. ¶ Iſte ē liber de expimētis Hyppo. quē librū ſepe Aui. allegat. uerificaf aūt cām huius eſſet fere intellectui hūano ipoſſibile. ſz ſub q̄dā cōfuſo aliq̄d dici pōt. ¶ Propter qđ ſciēdū qđ morboꝝ cronicoꝝ mortaliū terminus ē. z4. dies z^m^ corū naturā. ¶ Item quidaz ē terminus. ¶ His quidem ad ſalutē. his uero ad mortez. hic dolor cum iſtis ſignis de frigida & groſſa materia pōit. qđ p° declarat de ueſica in pede. Veſica illa. ſ. flegmatica oſtendēs materiā illā eſſe flegmaticā. ¶ Similiter inq̄tū apa ē ſignificat naturf đbilitatē & materie groſſiciē. et ſignificat qđ natura temptauit pmutatiōis criſiz. nō aūt criſim euacuatiōis. criſis aūt permutatiōis groſſaz & frigidā ſignat materiā. ¶ Similiter appetit⁹ ad dulcia. oſtendit qđ materia q̄ dolorē facit ſtōachi ē materia aceroſa. frigda. unde. & dulcia appetit intelligēdo dulcia mſta dulcedie. ſi ergo his ſignis coniungant reliqua ſigna mortalia. qa ſic debz itelligi moriet in dieb⁹ mortis cronicoꝝ morboꝝ. ut poſt. i4. uſq̄ zo. dies & ſic in z7°. poterit mori. & poſt. & āte. Sedm ēt poterit uerificari. quia ei⁹ doloris cā ē materia frigida. ut ipſemet. A. ponit. ideo accidit eis ſubet & maxime cū aliquid de materia expellit ad caput qđ oſtēdit bothor ſimilis fabe & p3. ¶ Sz ex predictis dubitaf an dolor qui fit in fine ſpacij cōprehēſiōis cibi. poſſit fieri ab alia cā q̄ a melancolia. ¶ Dicendū q̄ ſic. nā ille dolor iō fit qa cib⁹ in acetū conuertit. intelligendo z^m^ aliquam partē. Omne ergo qđ pōt eſſe cā cōuerſionis cibi in acetoſitatē pōt eſſe huius doloris cā. ſz humor ēt flegmaticus infrigidās ſtomachū pōt ēē cē cā q̄ cibus aſſumptus in acetoſitatē cōuertaf. quia pōt eſſe cā infrigidationis ſtomachi. & iō ſi aliqñ a cerebro fluat ad ſtomachū aliqđ frigidū flegma pōt. eſſe cā infrigidatiua ſtomachi. unde cibus i acetoſitatē cōuerteſ. & fiet dolor poſt comeſtionē. quia i hora cōplete digeſtionis cibi. licet ſit cōpleta ad malū. Et iō Raſis i diuiſionib⁹ i ca° de egritudinib⁹ ſtomachi. in hoc dolore ſtomachi. precipit fieri cauteriū lōgū i capite. & hoc ñ ē niſi cū iſta acetoſitas fit ex fleamate deſcendēte a capite. Similiter ēt pōt fieri iſte dolor ex aliquo mō male cōplexionis calide ſtōachi. ex qua pōt cibus in acetoſitatē cōuerti. qa ēt caliditas ſtomachi pōt qñq̄ eſſe cā acetoſitatis. ut ſup̄ poſuit Auic. ¶ Attamen magis uidetur ſenſiſſe Auic. hoc fieri a melācolia. quia ſecūdū ueritatē magis cōuertitur cibus in acetoſitatem ex frigiditate melācolie q̄ flegmatis. qa ēt melācolia de ſe ad acetoſitatē declinat. Acetoſitas aūt a caliditate in ſtomacho raro fit &c.

Signa. ¶ Prio ponit ſigna quedā ēē narrata. z° de aliis exequit. ibi z^a^. & mordicatio. ¶ Et hec diuiditur i quatuor. p° oñdit ſigna materieꝝ calidaꝝ que ſunt cā doloris ſtomachi. z° ponit ſigna materierum frigidaꝝ. 3° ponit ſigna q̄ ſignificāt diuerſos modos doloris ſupra poſitos. 4° ponit ſigna uētoſitatis. ibi z^a^. & abſq̄ iflāmatione. ibi 3^a^. & ſignuz eius. ibi 4^a^. & ſigna eius. p^a^ pars. ¶ Sed cum dicit. & qñ ſedatur febris. & remanet mordicatio. ſ. in ſtomacho illud eſt pp

effusionē materie &cē .s.que est tanta qđ pōt facere mordicationē.nō tñ est tāta ꝙ posset facere febrire.aut malitiā.cōplexionis calide.s.atrahētis materiā &cē. ¶ Aut humorē uiscosuz.s. inflāmat q ex inflāmatione mordicat.& ñ est tā tus qđ possit facere febrē.aut humorē uis colū .s.qui retinet aliquā ptē colerici humoris.& ñ pmittit ipsum euacuari.& iō.fit mordicatio & nō febris.cum ñ sit tant⁹. ¶ Et absq; iflāmatione.supple nisi acetositas fiat a calido. Vnde supde signis significātibus illud.est eructuatio acetosa cum signis caliditatis & inflāmationis &cē. hoc aūt ut supra dicebatur raro cōtigit. ¶ Et signū ei⁹. ¶ Prio ponit signū doloris qui fit post horas aliquas post comestionē ut est dolor qui fit i fine spacij cōprehēsionis &cē. ¶ Causa melācolie.supple infrigidātis stomachū.uñ cibus in acetositatē cōuertit.ē ut accidat uomitus;acceti. ¶ Consydera ꝙ Auic.dixit post horas ideterminate.ut rectificaret illud qđ supra dixit apud io.horā.ga ñ ē intelligendum qđ in omnibus fiat apud io.horā.quia potest in quibusdam fieri apud.4.et.5.& ante ul' post.z^m ꝙ cib⁹ tarde ul' cito in acetū conuertitur. Et ideo Auic.hoc dixit absolute post horas ideterminate. ¶ Sz ex hic apparet ꝙ pria expositio que supdabat ē falsa cū dicebatur ꝙ esset mens Auic.ꝙ ille dolor q fit apud.io.horā fieret ex fluxu colere rubee.cū ipa nō possit esse cā conuersiōis cibi in acetū.Et ideo secundaz expositiōez meā cōfirmo. ¶ Cōsiderā duz p⁹.qđ Aui.explicans hunc modū doloris nō dixit ut accidat uomitus melancolie acetose.Et cā est qa ut dicebat iste dolor nō fit ex fluxu melācolie acetose.qa illa quacūq; hora flueret ad stōachuz faceret dolorē.sed ille dolor fit ex cōuersiōe cibi in acetositatē.que acetositas nō pōt dici melācolia acetosa.nec ꝓprie flegma.sz ē sic quoddaz acetū.s.acetosuz.qa duplex ē acetum .s.acetosū & istud fit maxime a frigiditate sic ē acetositas agreste.& h⁰ acetū ē frigidū.aliud ē acutū sicut est acetū uini ꝙ fit p putrefactionē.& istud acetuz hēt aliquid caliditatis.quia g⁰ cōuersio cibi ad acetositatē i stōacho isto fiebat pp frigiditatē melancolie.uñ illud acetū ē frigidū.ut qñq; cōgelet dentes.ió Aui.dixit Aceti acetosi. Vnđ etiā supra qđdā ꝙ ē sicut acetū.& fit digestio mala .i.corruptō ad acetositatē. ¶ Et signum. ¶ Hic Aui.pōit signū doloris q fit i hora comestiōis cā colere. Vnde expōat & signū ꝙ ē ex illo.s.dolore q fit in hora cōestiōs cā colere ē ut nō accidat uomitus aceti &cē. ¶ Et ex h⁰ appz ꝙ suppletio facta supra ē bona.cū dicebat.& ex eis sunt quoꝝ dolor sedat cū descēsione cibi.nō c ī uomitu.supple & si cū uomitu sedat cū uomitu colerico. Nā isti sunt q hēnt dolorē stōachi ppter colerā que fluit ad fundū stōachi.unde in principio comesti

onis subleuat & facit dolorē.istoꝝ ergo dolor remanens cū cibus ē in stomacho nō recedit nisi cibus descendat.aut si uomat erit uomitus colere citrine cū cibo.Et ut nō sit digestio diminuta supple.sz corrupta.qa colera cibū corrūpit ut supra allegabat. ¶ Alia litera.Et ut sit digestio diminuta.qa q̄doq; stimulat ad expulsionē parū post sumpto cibo.unđ cib⁹ aliq̄ alteratiōez habet lz diminutā.Reliqua patent &cē.

¶ Cura. ¶ Prio ponit curā doloris stomachi imateriat.z⁰ materiat.ibi z^a & cū dolor. ¶ Dic p⁰ qđ dz curari cū lacte acetoso &cē .Alcubugi.i. predix.Aduragi.ē species perdicis ¶ Cū mes.i. fascolis puis q resistūt aliq̄liter illi inflāmatiōi. VP& cucumeres.& ē meliot lēa ¶ Et trociscide spodio.quoꝝ descriptio ponit 5⁰ can.tractatu 2⁰. ¶ Et si uideris extenuatiōez. ¶ Cōsyderā dū qđ aliquādo lz sit i stomacho mala cōplexio calida.qa tamē ipsa pducit ad cōsumptiōez & extenuationē.& ad quendā modū frigiditatis pp resolutionē calidi naturalis.iō oz qñq; ad succurrendum uirtuti dare aliqua que hēnt leuē et subtilē caliditatē.& spirituificā.& hoc facim⁹ ad subleuādā uirtutē.sicut supdt cura tremoris calidi Auic.dicebat. Et iō ēt in dolore stomachi licet sit a mala cōplexione calida. cū tamen ipsa pduxerit ad extenuationē.conforta cū leuiter.& subtiliter calidis.& cū reb⁹ ꝓhibētib⁹ extenuationez & exiccationē sicut sunt tine scilicet aque temperate. ¶ Et cum. ¶ Hic pōit curam dolorum materialium magis.& primo pōit curam eoꝝ ut diuersificāt penes cās.z⁰ ut diuersificāt penes modos ibi.z^a.& cura dolorum. ¶ Prima in tres.p⁰ ponit curā doloris facti a materia colerica.z⁰ ponit curā doloris facti a uentositate.3⁰ ponit curam doloris facti a melancolia.ibi.z^a.& doloris quidē.ibi.3^a.& si dolor. ¶ Considerandū ꝙ Aui.nō posuit curā doloris facti a mala cōplexiōe frigida.qa dedit itelligi ex suo cōtrario. aut qa dedit itelligere ex cura male cōplexionis frigide quā supra posuit. ¶ Dicit g⁰ ꝙ hēnti dolorē stōachi colericū debemus dare euacuatiuuz colere.& cōfortabit stipticādo.& iō dic qđ diu illud absinthiū dz iacere in aceto.ut nō solū uirtus subtilis absinthij i acetū penetret.sz & uirt⁹ grossa stiptica cōfortatia. ¶ Et dolores. ¶ Cōsydera qđ tūc dicēt stōachi dolores frigidi uētosi leues quādo nō cōiunguntur materie a qua continue eleuet uētositas.sz est pura uentositas q̄ facit dolorē quam trahēs uentosa & calefaciēs locū sedat dolorē.ut supra patuit.ē autē melius si cōprehendat umblicum quia facilius p uenas

illas que ad umbilicū termimnātur educit uēto
ſitas ſicut uidemus illas in ydropicis multū con
uenire quandoq; Et ariſtologia .Caſtoreum bi
bitum cū aceto mixto.ſ.uino uł aqua.ponit autē
cū caſtoreo.acetū quia eſt nimie caliditatis et iō
reprimit patet. ¶ Et ſi dolor ē ex uētoſitate p̄fo
cata.i.incluſa intus.ſ.i poroſitates ſtōachi.& ad
iacētiū ptiū dantur g̃na lauri &c̄.quia illa ſunt
forti s reſolutiōis & exiccationis. ¶ Et ſi dolor.
¶ P̄oit curā doloris facti ex materia melācolica
& doc3 curare hūc dolorē cū rebus calefactiuis
cōiūctis penetratiuis rebus.ſicut ēt ſup̄ docuit.
Et tūc incidenter addit de cura dolo3 factorū a
materia apoſtemāte.& poſtea regredit dicēs.q̄
ſi dolor.ſ.factus a materia melācolica nō ceſſa
uerit.ſ.ex p̄dicto empło & uaporatiōe .curabis
&c̄.qa ē ſignū qđ materia ē ſicca q̄ eget molli
ficatiōe & humectatiōe prius. ¶ Et cura.modi
dolorū diuerſificāt.quia quidā ſunt qui fiūt cū
cibus ē in ſtomacho.quidā fiunt in uacuitate ſto
machi.qui dolores dicūtur magis mordicatiōes
p° g° ponit curā primo3 .z° p̄oit modū ſcđo3
ibi z^a.& plurimū.Prio ponit curā doloris q̄ fit
i fine ſpacij cōprehēſionis cibi.z° ponit curā ei^9
qui fit in principio comeſtiōis.uł in pricipio cū
cibus ē in ſtomacho.3° iterū reuertit ad ponēdū
curā doloris qui fit in fine ſpacij comprehenſio
nis cibi a ſtōacho.& ē dolor qui ſedat uomitu
acetoſo.ibi z^a.& cura ei^9.ibi 3^a.dolor aūt ¶ Pri
mi debent cibari calidis.ut reſiſtāt frigiditati q̄
facit cibū cōuerti in acetū. ¶ Et cibari his &c̄.
quia nō ſunt apta acetoſari cū ſint ſicca & calida
¶ Et cura ei^9 cui accidit dolor uſqueq̄ cōedat.i.
in hora comeſtiōis quia q̃do nō accidit ſibi.aut
ē euacuatio colere.aut extinctio ſi eſt colera.aut
melancolie ſi ē melācolia. ¶ Ex quo apparz qđ
dolor qui fit in principio comeſtiōis pōt fieri ex
melancolia & colera.Et ideo bene ſupplebat ſu
pra.cū dicebat & plurimū qdā ſunt melācolici.
& patientes melācoliā mirachiā.ſupple.Et ſunt
quidā ad quorū ſtomachū fluit ab epate colera
q̃ſi naturalis. ¶ Et declinare. ppter id.i. ppter
id in ca°.can.primi.i.de canonib^9 curatiōis ſtōa
chi.ubi dicet diuertere fricatiōibus &c̄ ¶ Cibē
tur cibo pauco.ne ſubleuēt colerā ¶ Nō bibant
&c̄.qa paucū bibāt.Expectent uſq; ad horā fa
mis ne unus cib^9 inueniēs aliū in ſtomacho illā
colerā magis ſubleuet.Et cuz cōplet.ſ.digeſtio
bibant ut cib^9 egrediat ſtomachū ſimul cū iſtis
materieb^9. ¶ Dolor. ¶ Cōſyderādū qđ in h°
dolore intēdit ad cauſaz.& h° fit cū euacuatiōi
bus & lambificatiōibus ante cibū.quia calefaci
unt ſtomachū infrigidatū.& intēdit p^9 euacua
tionem ad cōfortatiōem cū calidis & ſtipticāti
bus ſtōachū.ſicut cū ellectuariis factis ex melle
emblicoz.qđ patet eſſe multe efficatie i h° caſu

ppter id qđ ſtomachū purgādo cōfortat.ſicut
& hoc fit ēt cum coriādro &c̄. ¶ Et plurimū.
patet qđ nō quicūq; ab^9 ſedat mordicationem
ſed maxime cū ē frigidus.dixit.plurimū ppter
mordicatiōez que fit a materia acetoſa.q̄ raro
fit & nō curat frigidis ſz calidis magis ſicut do
lor factus ex accetoſitate cibi in ſtomacho.&c̄.

¶ Hic Auic.determinat de
debilitate ſtomachi.& p° facit hoc
z° determinat de q̄daz diſpōne ſto
chi que đbilitati ipſius annecti pōt
ut eſt nauſeatiua facietas licet iſtud capł̄m poſ
ſet aliter itroduci.ut p^9 apparebit. p° ergo.notī
ficat nobis debilitatē ſtomachi z° ponit curā 3°
declarat quoddā quod dixerat.ibi z^a et experi
mētatores.ibi 3^a.i fine.Et ſcias q̄.Prima i tres.
p° notificat debilitatē ſtomachi i generali.z° do
cet ipſam curare p uiā expimētorū illā iprobās.
3° notificat debilitatē ſtomachi.deinde ponit cu
ram.& ulterius declarat q̄ dixerat.Prima i tres
p° notificat debilitatem ſtomachi z^m ſe magis.
z°.notificat eam qu antum ad accidētia.3° quā
tū ad cauſas.ibi z^a.& quando.ibi 3^a.& cauſe
quidē. ¶ Cōſiderandū p° quod debilitas dige
ſtiōis.eſt quedā diſpoſitio eius que poteſt fieri
ab omnibus egritudinib^9 eius.ſicut uerbi g̃.ſto
mach^9 pōt debilitari ab omni mala cōplexiōe.
ab omni apoſtemate.ab omni ſoluta cōtinuitate
ita qđ đbilitas ſtōachi ñ đtermiat ſolū ad unā
cāz ſicut ēt uidem^9 de uiſu.qđ uiſus debilitat
nō ſolū ppter malā cōplexiōez.aut ppter apo
ſtema ſolū.ſz pp omnē egritudinē & defectū q̄
oculo pōt accidere. ¶ Similiter debilitas ſtoma
chi dic michi aliud q̃ nocumētū ſtōachi cōiūctū
cauſis illis.& quādoq; remanet ſine cauſis illis.
nā uidemus qđ poſt admotiōem cauſarū egritu
dinaliū ut male cōplexionis apoſtematis uel al
terius morbi ſtomochus remanet debilis ppter
reſolutiōez factā i ppio calido & ppria ſubſtā
tia ſicut uidem^9 hominē eē debilē oio āmota fe
bre.ſimiliter debilitas ſtomachi nō dic nocumē
tū in ſola uirtute digeſtiua.ut qa dicat.qđ ſto
machi debilitas nō ē aliud q̃ debilitas digeſtiue
nā debilitas ſtōachi dicit i debilitate q̃ſi cōicatā
cōiter toti ſtōacho & omni uirtuti lz z^m magis
& minus.Et iō.A. infra.de debilitate uirtutis
digeſtie faciet aliđ capł̄z.& h° ēt manifeſte in
nuit.qđ debilitas ſtōachi nō ſit ſolum debilitas
digeſtiue.cū dic.nō digerit & cōturbat eū cib^9
uehemēter.aliquis eni pōt eē debilis digeſtiue
& tū nō cōturbat a cibo uehemēter . ¶ Et quā
do. ¶ Notificat p accidētia.& dic qđ quādo đ
bilitas ſtomachi auget in fortitudine.ſunt cū ci
bo aſſumpto rugit^9 & grauitas i ſtomacho.&
hoc ppter debilē actione ſtomachi i cibū.unde

fit adgeneratio uērositatis alicui⁹ & ē eructua
tio alterata .ſ. ul⁹ ad ſumoſitatē ſi ē ibi caliditas
uel ad aliū modū. ¶ Et nauſea. & p̄pe ſup cibū
qa ſumpto cibo. ¶ Et quotiēs ſummit cibū & c̄.
quia grauat ſtōachū. ēt ſunt mordicatio & do
lor & c̄. qa aliquis fum⁹ corruptus aſcendit p
meri. aut quia grauitas & cōturbatio ſtōachi. ē
cā defectionis meri. qđ alligaī ſpatulis & ſpon
dilibus .aut inter ambas ſpatulas .ſ. iferi⁹ circa
iz. ſpondilē. aut inter ābas .ſ. ſpondiles. ubi corre
ſpōdet os ſtomachi. unde ex dolore percipiī ibi
dolor. ¶ Q uod'ſi cā. ualde addaī i fortitudie.
quia fit ultia. ſtomachi debilitas nō erit eructua
tio. qa cū ſtomachus nō agit in cibum. nō pōt
ex eo leuare aliquem uaporē ut erucuatio fiat.
¶ Aut nō facilis erit. ¶ Cōſyderādū qđ huic
debilitati aut cōiungiī omnimoda expulſiue de
bilitas. & tūc nō erit facilis exit⁹ egeſtiōis. aut
cōiungitur debilitas rerentiue. & tūc fiet lubrici
tas. ita pōit Aui. ¶ Erit deiecti pulſus. uelox ad
ſincopim ꝓpter inurricatiōem & debilitatē. qa
cibum in ſubſtantiā mēbroꝝ nō trāſducit. ¶ Et
querit cibū. ¶ Cōſyderādū qđ triplici appetitu
ab aliq⁹ homie ifirmo cibus appetiī. ¶ Q uia
apetitur aliquādo ꝓpter apperitū uerū qui eſt
fames. & cum hoc appetitu appetiī. cib⁹ aſſum
mitur & trāſglutitur. ¶ Aliquādo appetitur a
liquo appetitu imaginatiuo cui nō correſpōdet
ſtomachi appetit⁹ z^m ueritatē. ſicut ſunt ifirmi
deiecti appetitus oio. & debilitari z^m ſtōachum
qui circūuoluunt p uentrē uaria & diuerſa ge
nera ciboꝝ. ¶ Et quādoq; imaginatio ſe figit ſup
uno illoꝝ. aut quia aliquādo delectauit. aut qa
audiuit collaudari. uel quia ſciuit. uel recordaī
aliquē nobilē eſſe uſum cibo illo. & ſtat ſup̄ cre
dulitate quadā. Et forſan ſtomach⁹ illū accipiet
cibū. unde ipſimet ifirmi dicūt. portes talē cibū
quia forſan comedā de eo. cū ergo portaī. quia
cibus ille nō fuit deſyderatus ex appetitu ſtōa
chi. ſz ſolū ex quadā imaginatiōe abhorrēt ſtati
illum aūt ſtatim cū appoſuerint unum bolum i
os eoꝝ. quia percipiūt qđ ſtomachi appetit⁹ nō
correſpōdet illi cibo. ¶ Tertio mō aliq appetūt
cibū appetitu quodā rationali magis. ſiē. uer̄g.
ſunt quidā hōies qui ſunt oio deiecti appetitus
ſed ſentiūt ꝓpriū defectum. & uident qđ mori
untur cibo nō ſuſcepto. & iō ſilogizant ex ratio
nabili induſtria. qđ bonū ē comedere & iō cibū
portari faciūt. & conātur q̄tuz poſſunt cōedere.
& nō potētes. dolēt & anxiātur. Sic ergo iſti in
ꝓpoſito qui ſunt ōio debilitati z^m ſtomachū qui
a cibo grauātur q̄ndo cibū aſſummūt. q̄ndoqz
appetitu ſenſitiuo ſtomachi appetūt cibū. tamē
cū apportaī nolūt comedere. qa recordāī ꝙ ci
b⁹ eos ledit. & ideo quādoqz icipiūt & comedūt
unū bolū. & qa ſtatim cadēte cibo i ſtomacho fa
cit eis dolorē ideo ſtatiz renuūt cibū. Et ē ſiſe.
¶ Videmus enim quoſdā hēntes ulcera in ueſica &
uirga qui nolūt mingere. qa ſentiūt & recordāī
ꝙ urina trāſiēs ꝓ uirgā eos ledit. aut prius ſan
te plorāt. q̄ mingāt. ſed cū nō poſſunt aliud mi
gūt. Aliquādo tamē eſt quod iſti quando ſunt
multū debilitati. nihil appetūt appetitu ſtōachi.
ſed aut appetitu quodaz imaginatiuo. aut ratio
nabili. & ideo cū portatur eis cib⁹ rēnuūt illū.
qa nō correſpōdet eis appetit⁹ ſtōachi. quo fit
tract⁹ & impulſio cibi ad ſtomachū. ¶ Similiter
ēt rēnuūt illū cibū. qa recordanī đ dolore quem
cibus eis ifert. ¶ Accidit febris. ¶ Et qa ſunt cor
pora ualde debilia. & ideo ſunt apta ſtatim alte
rari. ¶ Et apparēt accidētia melancolie. ſunt autē
accidētia melancolie mirachie. nauſea. corruptio
digeſtionis. dolor cū cib⁹ eſt ſumpt⁹. & ſimilia.
q̄ ponūī ſupra fen p^a. & a Gal. 3° de iteriorib⁹
¶ Et ſcias qđ qa nō digeſto cibo & corrupto
ledit omnia alia mēbra cū ſit ſtomach⁹ ſicut tel
la cibi ſicut eni cibaria deficiēter cocta ul⁹ laſſata
exterius uēter nō pōt bene digerere. ſic q̄ z^m uē
trē male digerūtur. & in z^a coctiōe que ē in ue
nis male coquunt. & ſimiliter i decoctione que
z^m. carnē eſt. ſimiliter male digerunt. & tunc ne
ceſſe eſt fieri mlitudinē ſuꝑfluitatū i corpe ut
4°. de re. ſa. ¶ Et cauſe. ¶ Notificat nobis cās
hui⁹ diſpōnis. & dicit qđ ſunt eius cāe omēs
predicte egritudines. ſ. male cōplexiōis cū mate
ria & ſine. & nauſeatia ſacietas. ¶ Et q̄nz. Diē
notāter quādoq; qa plurim⁹ uſus uomit⁹ faī in
ſtōacho pricipaliter debilitatē cōtētiue ita qđ ñ
đ neceſſitate cōicat toti ſtomacho. uñ aliq ſunt
qui ſunt multi uomitus. nō tñ digeſtiuā đbilē
hēnt. quādoq; g° facit h° ut quando toti corpo
ri ſtomachi inde fit debilitas. ¶ Et exprimētato
res. ¶ Ponit curaz. & p° pōit curaz antiquoruz
illaz ipugnans. z° reagreditur ad notificandum
ſpāliter debilitatē ſtōachi. 3° iteꝝ reſumit curaz
ibi z^a. & ſcias qđ quando ibi 3^a. & ſcias qđ ſto
machus. ¶ Pria in tres. p° pōit curaz antiquoꝝ. z°
illaz improbat. 3° addit quandaz cauſaz debilita
tis ſtomachi. ibi z^a. ſz ueritas. ibi 3^a. & ſolutio
uentris. ¶ Conſyderandū aūt p° qđ Aui. deſcē
dit ad curaz nō ponēs ſigna. & cauſa ē. qa debi
litas ſtomachi cōis pōt ꝓuenire ab oib⁹ egritu
dinib⁹ que ſtomacho poſſunt accidere. ¶ Et iō
ſigna cauſarum debilitatis ſtomachi ſunt ſigna
egritudinū predictaꝝ & dicendaꝝ inferi⁹. Verū
eſt tamen qđ Aui. in hoc cap° aliquid ponit de
ſignis ſpāliū debilitatū. & debilitatis attractie
& c̄. ¶ Cōſideranduin poſt. qđ expimentatores
ſicut hodie cōiter accidit curabant omnē ſtōachi
debilitatē cū reb⁹ calidis & ſiccis. & cauſa pote
rat eſſe quia utplurimū ſtomacho accidit debi
litas cuz frigiditate. & humiditate ut ſupra .A.

i ca°. significationuz diſpōnuz ſtōachi. & iō i eoz expimētis ꝓdētes cū calidis & ſiccis inueniebant iuuamētū ſepe ſicut ſepe ex frigiditate & humiditate ſtomacho debilitas accidit. Et iō ēt uidem⁹ hodie uulgares ſtatiz i debilitatib⁹ ſtōachi ſuccurrere cum electuariis calidis & uinis. & ſimilib⁹. Iſti eni experimētatores fallūt. qa qui ſolis exprimētis ſine rōne utūtur nō poſſunt cognoſcere q̄ raro cōtingūt. ſicut eoz mētu nihil ac comodant ut 5° de interiorib⁹ penult°. c°. & .A. de cura putridaz in generali. ¶ Conſyderādū etiā ꝙ exiccatio eſt duplex. quedā que fit a ſicca q̄litate. quedā que fit per hūidi reſolutiōez a calido ut z° de cōplexionib⁹. Iſti ergo antiqui curabāt debilitatē coēz ſtomachi credētes ꝙ ſemp ēēt frigiditas & humiditas cū reb⁹ ſiccis & calidis. Et hoc ē ꝙ. Auic. dic. cōrēti ſūt. ſi curatōe. exiccatione. ſ. que fit a ſicca q̄litate uł ſtiptica. & deſiccatione que fit a calido p hūidi reſolutionez ut dicit ſupra de cura male cōplexionis ſtōachi frigide & hūide. ¶ Sz ueritas. ¶ Hic ipugnat & p° r rōne generali z° rōnibus ſpālib⁹. ibi z⁸. & q̄doq; ē debilitas. P° arguit ſic. ſi debilitas ſtōachi pōt fieri ab omni mala cōplexiōe i cura ꝺbilitat⁹ ſtomachi nō debem⁹ eſſe cōtenti calidiſ & ſiccis. ſz ēt rebus que ſtōachū cōfortant. & repugnāt cāe. ſz ſtomachi debilitas pōt fieri ab omni mala cōplexiōe nō ergo oēm ſtomachi debilitatem cum calidis & ſiccis curare debemus. ſz cū rebus que appropriāt cāe. iſta aūt poſſunt eſſe aliquando frigida aliq̄do hūida & c̄. hui⁹ rōnis ponit Aui. minorē. z° cōcluſionē. ibi z⁸. q̄re opz.

¶ Aduertēdū p° qđ ſtomachi naturalitas ſtat cū proportiōe omniū q̄ttuor qualitatū. ſ. cū proportiōe relata ad iuſtitiam. licet quedā operationes ſue magis declinēt ad unā qualitatē q̄ ad aliam. ut p⁹ ipſe ponet. Si ergo i gener ad ſtōachi ſanitatē requirit̄ ꝓportio & tēperantia in omnibus qualitatibus. ergo omnis qualitatis itempies poterit eſſe cā debilitatis ſtomachi. Cui⁹ eniz temperies ē ſanitas eius itemperies eſt morb⁹. ut p° de accidēti & morbo. & iō dicit̄ qđ omis q̄litas addita deiicit actū proprie uirtutis. ¶ Et quādoq; Hic ſpāliter empicoz curā infrigit. p° ergo cōtra eos oſtendit quō aliq̄do ſtomachi ꝺbilitas curat̄ cū rebus humidis. z° quō curatur aliquādo cū rebus frigidis. i bi z⁸. & q̄doq;. Primū pz. Scda ps hēt tres. p° oſtēdit quō aliquā do ſtomachi debilitas curat̄ cū reb⁹ frigidis puris. z° quō ſimul cū calidis opz dar̄ quādoq; frigida 3° occulto queſito ſatiſfacit. ibi z⁸. & q̄nq; uehemētia. ibi 3⁸ & quādoqz expellitur. Primū pz quia exiſtente quandoqz fortiſſima iflāmatione damus pure frigida. ¶ Et quandoque.

¶ Oſtendit quō ſimul curando cum calidis damus quādoq; frigida & dicit quod aliquando ſtomachi frigiditas ultia & reſolutio curatur cum medicinis calefacientibus in qua curatione accidit ſitis dominū. & tunc obuiamus illi ſiti dando in potu parū. ſ. de aqua frigida & ſtatiz ſanantur a ſiti. ergo aliquādo debemus miſcere &c̄. ¶ Sz tu. d. nonne ēēt melius qđ abſtinerēt a potu. ¶ Dicēdū qđ nō. qa iſti ſupponūt̄ eſſe multū ꝺbiles & reſoluti. & iō lederēt̄ ex tollerātia ſitis. ¶ Et q̄doq;. ¶ Diceret aliqs ſi ſtōachi debilitas ubi dat̄ aq̄ frigida ēēt cū materia darētur ne aq̄ frigida. Sent qđ ſic. qa aliquādo ex potu aque frigide. & lz ſit ibi materia expellit̄ ille hūor qibi ē. & ſaluat̄ eger. & h° ē ꝙ dic. & q̄nq; expellit̄ ſtatiz pp reſolutiōem aque. i. pp reſolutiōez q̄ accidētaliter fit a ſtōacho. uel pp reſolutiōez ab aq̄. ¶ Cōſyderādū aūt qđ ſimile ē de materia flegmatica colerica iflāmāte i ſtōacho exiſtente & in uenis. Videm⁹ aūt qđ q̄doq; aqua frigida data i febrib⁹ curat. ¶ Cōfortat̄ eni natura & expellit materiā cū ſudore & uria & fluxu uētris & ē ſanitas. ut Aui. 4° can. ca° de cura putridaz i generali. Idē. G. 9° terap. 7° c° ſic etiā e xiſtēte colera inflāmatiua in ſtomacho ex potu aque frigide & repletione ex ea cōfortabit̄ natura. & educet materiā ſolutione uētris. Vel al̄t̄. et fiet ſanitas. et ſolutio pz. Solutio uētris fit cā debilitatis ſtōachi cū ſoda. aut ꝓpter cerebri exiccationē aut propter ſtomachi debilitatem. unde fit cā euaporādi ad caput. ¶ Et ſcias. Hic regreditur ad notificādū ſtomachi debilitatem. & notificat eā ſperialiter magis quantū ad debilitatem ſperialiū uirtutum ſtōachi ut a tractiue retentiue &c̄. Et primo oſtendit quō debilitas in ſtomacho poteſt fieri ex debilitate cuiuſq; uirtutis in eo. z° oſtendt a quibus cauſis unaqueq; uirtus ſtomachi cōfortatur. & a qb⁹ debilitat̄. 3° oñdit ſpāles modos debilitatū ſ no cumentorū aduenientiū unicuiq; illaz uirtutum. ibi z⁸. & unaqueq; ibi 3⁸. & nocumentū. ¶ Dicit p° ꝙ fortitudo ſtomachi &c̄. quecūq; g° eaz debilitatū debilitat ſtōachum. ſ. debilitate ſperiali nō proprie debilitate ſtomachi que eſt cōis quātū ad omnē eius uirtutē. ¶ Cōſyderandū qa ſtomachi officiū uidet̄ digeſtio. iō cū in digeſtiua cadit debilitas. maxime dicit̄ ſtomachus ꝺbilis. & tunc dicit̄ proprie ſtomachus debilitat⁹ uel ſtomachi debilitas. de qua fit capl'm quādo defectus i his uirtutib⁹ eſt ualde addit⁹. ¶ Cō ſyderandū ēt ꝙ hic maxime eſt ſermo ꝺ his uirtutib⁹ ut pro toto opātur. Et unaqueq; . primo facit hoc. z° addit quoddā. ibi z⁸. & ſcias. ¶ Cā primi ē. nā licet uirtutes ineq̄liter egeāt ꝓportionibus calidi & frigidi. humidi & ſicci. tñ unaq̄q; illarum qualitatum proportione & tempantia eget. ergo unaqueq; uirtus debilitat̄ ex iproportione cuiuſq; illaz q̄litatū. uerū attractiua debi

litatur frigiditate & humiditate. et cā ē qa ipsa
confortaī. & stat plus ei⁹ opatio cū calido et sic
co. ut Auic. p° can. c° d uirtutibus ministrātib⁹
& ideo saluatur eius opatio cum calido & sicco
nisi debilitas eis sit ppter aliā cām. s. q̄ propter
frigidū & humidum. qa ēt caliditas & siccitas
simul uel diuisim itēse possent esse cāe debilita
tis attractiue. ¶ Et retētiua &c̄. qa retentiua i
diget fixione q̄ fit p siccū. & qete que fit p frigi
dum magis. & iō his qualitatib⁹ confortaī z^m
plurimū. qa ab his intensis posset noceri. ¶ Et
expulsiua. patet. ¶ Et digestiua supple confer
uaī p siccitatē cū caliditate. ¶ Consyderanduz
q̄ digestiuā iuuari siccitate pōt dupliciter itelli
gi. Uno mō q̄ iuuetur sicco absolute intenso &
hoc ueꝝ ñ hēt. cū supra p° can. Aui. dixerit dige
stiuā iuuari ab humido. Alio mō iuuetur sicco.
i. humido quoddā remisso. qa ñ sit tm̄ hūidum
q̄ calidū obtundet. & illud humidū siccum dici
pōt. licet. n. qñq̄ media nūcupari nominib⁹ extre
morū. ut in cōmento illi⁹ aforismi. ¶ Quib⁹ uri
na grossa. ¶ Q uomodo autem he uirtutes his
qualitatib⁹ operēt. esset lōgū narrare. nec spectat
oīo ad presens sed ad primum can. ¶ Conside
randū tū q̄ quidā simpliciter iudicātes sumpse
runt ex illa lr̄a q̄ frigiditas ē per se ingrediens
op⁹ nature istarū uirtutū. s. retētie et expulsiue.
dicētes Auic. ñ seruasse pprie legis latōez. quaz
dedit p° can. ca° de uirtutib⁹ ministrātib⁹. ubi
uoluit frigidum opus harū uirtutū nō ingredi.
¶ Quib⁹ ipugnādū. qa lz he uirtutes frigido
operēt. illud proprie nō dicīt frigidum. sed di
minute calidū inclusum intra latitudinē calidita
tis. nōtra frigiditatis latitudinē. Sicut aūt licz
quēdā modū habēdi uocari siccū ut hic. A. faē sic
mod⁹ diminute caritatis existētis iter latitudinē
pōt frigidū uocari. hui⁹ tamen difficultatis in
uestigatio nō ē ad p̄sens. ¶ Et scias. Deteriot
stomachi debilitas ē illa que cōtingit ex raritate
texture. qa ē cuz solutiōe cōtinui. & distractiōe
uiloꝝ a ppō situ isequēs lōgas l' laboriosas stōa
chi egritudines. & hec debilitas sgificatur. quia
nō inuenīt in stomacho signum alicuius alterius
egritudinis. neq̄ confert illi reuolutio ciborū. s.
permutando de calido ad frigidū uel humido ad
siccū. uel de multo ad paucuz. Scias ergo q̄d sto
machus iam atterīt. i. cōsummīt ex raritate tex
ture. ¶ Et nocumentū. ¶ Hic declarat modos
nocumētoꝝ accidētiū i uirtute retētia. z° ḋclarat
modos nocumētoꝝ accidentium in attractiua. 3°
aliqualiter ostēdit modū nocumenti in digestīa
stomachi. ibi. z^a & ingredīt ibi. 3^a. & debilitas q̄
dem. ¶ Nō. posuit Aui. nocumēta expulsiue. qa
ex opposito dedit itelligi. & qa ifra aliqd de hoc
dicēt ubi erit sermo de tarditate descensus cibi.
Tangit ergo duos primos mōs nocumēti i reten
tiua stōachi. s. ablatiōez & corruptiōez. qa isti
sunt maiores modi nocumēti i stoacho penes re
ceptiōez ¶ Cōsyderādū q̄d in stōacho ex mala
cōprehēsiōe cibi pōt fieri tremor. aut i solo sto
macho. aut in stomacho cōicato cordi. uñ fiat cor
dis tremor. prim⁹ tremor quādo paucus est nō
sentīt. Et tetigit eum cum dixit tremula. Scd̄us
tremor percipitur. imo quādoq̄ addīt primo ul⁹
forsan posset in toto fieri q̄dā tremor similis ori
pilatiōi ex fuga calidi ad intus ppter sensibilita
tez extremoꝝ. Et hūc modū tremoris tetigit cū
dixit & tremor cordis. Lz aūt p̀m⁹ tremor quā
doq̄ nō sentiaī. tamē sgificaī q̄d stomachus
male cōprehēdit cibū cū quodā tremoī. quia sen
tit ī stomacho quidā labor & desideriū depo
nēdi a se cibū ꝓter q̄ sit ibi aliud accidēs cui pos
sit imputari labor & uolūtas depōnis cibi. Erit
ergo illud solū ex mala cōprehēsione cibi a sto
macho ¶ Et igrediī. pz. ¶ Et debilitas. qūo de
bilitas uirtutis digestiue stomachi perducat ad
carneā. ydropisiz. i. yposarcā ad fen. i4. post pōaī
¶ Et scias. ¶ Hic resūmit curā debilitatis sto
machi. & primo ostēdit qūo debilitas stomachi
curaī cura predicta ab antiquis. z° ostendit que
dā remedia data a Gal°. ibi z^a. & Gal°. ¶ Dicit
p° q̄ quādo stomach⁹ taliter debilitaī q̄ nō po
test digerere absq̄ omni cā que appareat preter
quā stomachi debilitas. tūc cā i hoc est illa quā
experimētatores distingūt. i. quedam debilitas
acquisita a debilitate naturalis calidi. & quedā
i stōacho laxitas. & tūc ipsi intendūt succūrrere
precedenti debilitati. absq̄ hoc q̄ percipiant ipsi
que sit proprie cā. & iō iuuanī ut plurimū cū re
gimine electo apud eos. s. cum calefactiuis & sti
pticis exiccatiuis que calefaciūt & aggregāt sub
stantiaz stomachi. ¶ Et uolunt isti q̄d predicta
emplastra & unguēta facta ad confortatiōez sto
machi lassati resoluti & ḋbilitati sint fortiter ca
lida. quia semp tepiduz mollificat os stomachi
secundum eos. & z^m. Gal°. 8° terap. 5°. c°. Et. z^m
¶ Aui. 4° can. fen. p^a. ca° de febre effi. puenīte ex
euacuatiōe. nam causa ē quia tepiduz subintrat
cū sui hūiditate. similiter attrahit & nō resoluit
imo dilatat. & iō mollificat. sz plus calidum cor
rugat & coadunat pres. & iō calefaciēdo robo
rat. ¶ Et Gal. ¶ Hic enumerat quedā remedia
Galieni & alia. & hēt octo partes. sicut. x. ponit
modos medicaminū ad stomachi lassitatē & de
bilitatez. & dicit p° q̄ in hoc ca°. s. in ¸debilitate
stomachi. s. qñ ñ est ibi cā manifesta. nisi stōachi
debilitas Gal°. fuit us⁹ h° ceroto posito ab eo 7°
& x° terap. & istud cerotū absq̄ agresta est cō
ueniētis caliditatis & stipticitatis. & si addaī
agresta tendit ad quandā equalitatē magis. &
Gal°. affirmauit 6 de regimīe sani. i fine. ¶ Di
cit post q̄ stomacho debili confert uociferare &

que mouēt ſiphac. ſ. motu conueniēti calefactio. quia hoc ē ſicut quoddā exercitium tempatum reſpectu ſtōachi. & iō illuz cōfortat. ¶ Et ex me dicinis medicamen pſaruz & c̄. eius deſcriptio ponitur hic. ¶ Deſcriptio. iſtud emplaſtruz cōfert ſtōacho debili ubi ē aliqua duricies qa ē reſolutiuū. Carmet. zᵐ. Simonē eſt pondus ſex cairat. cairat ē pondus. 4. granoꝝ ordei. eſt ergo carmet pondus. z4. granoꝝ ordei. ul' carmet. zᵐ. eundē ē pondꝰ unius aurei & .4. granorū. Et grana mirti. qa ſunt multū confortatiua ſtōachi. & ſimiliter menta. Et ſuperiora. i. cime ul' flores feniculi. qa hēnt quaſi equalē caliditatē cōfortatiuaz. & iō confert in emplaſtris ſtōachi frigidi ad calefaciendū. ſz in emplaſtris ſtōachi calidi ad penetrandū & confortandum. ¶ Et pix &c̄. ¶ Et ſcias. ¶ Declarat hic Aui. q ſupra dixit. dixerat autē in principio capituli qđ ſi cā debilitatis ſtomachi addaī. aut nō erit facilis exitus egeſtionis. aut nō erit ei mora. Vult ergo declarare qūo utrūq; pōt eſſe poſſibile. addens aliud in curatiōe. & dicit q ſtōachi debilitas aliquando ē cā tardi deſcenſus cibi. ppter expulſiue debilitatē. & iō oz q panis iſtorū ſit multū fermentatus. & hoc qa faciliter digeriī. & p cōſequens citius egreditur. & cum minori expulſiue labore aliquando aūt ē cā uelocis exitus pp contentiue debilitatē. & ideo detur panis paꝝ declinans ad azimū. qa ſui ſtipticitate cōtentiuaz cōfortat. ¶ Dixit paꝝ. uel aliquantulum quia multum azimus panis aggregādo expelli tur citius &c̄.

EX ſignis. ¶ Hic determinat de q̄dā diſpōne que uocaī ſacietas nauſeatiua. & iſta diſpō pōt annecti ḋbilitati ſtomachi. qa in hac diſpōne digeſtiua debilitatur. & ſiliter reliquę ſtomachi uirtutes & hoc ppter multā ciborum corruptionē in ſtōacho factā ex cōueniēti inordiata cōeſtiōe. Et iō poſt debilitatē digeſtiue ſtomachi determinauit de nauſeatiua ſacietate. Poſſet tamē dici qđ hic icipit determinare ḋ nocumētis appetitus ſtomachi. Eſt aūt nauſeatiua ſacietas qdā modus egritudinis ſtomachi appetētis uomitū cui ēt quādoq; cōiūgiī. quia proprie ſtomachꝰ oia nauſeaī. & ēt nauſeatiua ſacietas nomē cōpoſitū ē ex ſacietate & nauſeatiōe. Eſt aūt ſacietas in ſtōacho ppter mꝰtos malos hūores aggregatos ex indigeſtiōibꝰ. Vnde ſtomachus quaſi i ſacietate permanet nihil appetēs. Eſt etiā ibi nauſeatio. quia cū toto hº qđ nihil appetit. ē etiā in cōtinua nauſeatiōe ciboꝝ. & hº pp corruptos & malos hūores exiſtētes i ſtōacho aggregatos ex idigeſtiōibꝰ. Prio gº ponit ſigna huiꝰ diſpōnis. zº cu rā. ibi zª oportet ut adminiſtreī. ¶ Conſyderā dū aūt qđ Aui. nō poſuit cauſas nauſeatie ſacietatis. quia uult eſſe notas ex dictis. Omne enim qđ ē cā idigeſtionis & corruptionis cibi in ſtomacho pōt eſſe cā huius diſpōnis. et maxime qñ hoc ē ex parte ciborū. qūo aūt cibi ſint cā corruptionis digeſtionis. & reliqua mala regimina ſup cibo. Auic. dixit i fine ꝑmi tractatꝰ. & prio can. fen. 3ª. dixit gº q ex ſignis eius ē apoſtema faciei. i. tumor ſicut cazeſia. & hoc pp humoruz maliciā. ¶ Conſtrictio anhelitus. & hoc ppter compreſſionē que fit i dyafragmate ex repletione ſtomachi. ¶ Grauitas capitis. ppter fumoꝝ corruptoꝝ aſcenſum ad caput. ¶ Dolor i ſtōacho ex malis materiebus ibi exiſtentibus. & ille dolor pōt ſimiliter eſſe ante comeſtionē. & poſt cū ſemp adſit cā doloroſa. ¶ Singultus qa aliq̄ groſſa uentoſitas i ſubſtātia ſtomachi concludiī que ad expulſionē icitat. ¶ Pigritia & tarditas motuū. & hoc ppter ſtomachi aggregationem. ¶ Citrinitas coloris ꝑpter ſupius dictā cauſaz. ¶ Inflatio &c̄. & hº ppter uētoſitates adgeneratas ibi recluſas. ¶ Eructuatio aceroſa &c̄. et hoc ſecundū diuerſum modum corruptionis ad quē cibꝰ corrūpiī. & nauſea uomitꝰ. Et lubricatio ſupple ſi eſt contētiue debilitas. Aut retentio ſi eſt debilitas expulſiue.

OPortet. ¶ Primo ponit i genere cui rā nauſeatie ſacietatis. zº poit q̄ſdā ſpāles mōs huiꝰ diſpōnis. ibi zª. et qñq; ¶ Dicit prio qđ adminiſtretur uomitus ad hoc. ſ. ut humores corrupti expellā tur. ¶ Sed tu dices debet ne leniri uenter qñ cā nauſeatiue ſacietatis eſt lubricitas. ¶ Dicēduz qđ ad cauſe abſciſionem poteſt leniri uenter qa reſolutio uētris ſolutione curatur quandoq; ut ibi Auic. ¶ Dixit poſt q dimitāt cibū. qa exiccā tur illi corrupti hūores. aut ſi nō poſſunt cibū dimittere minorēt cibū. Similiter fiet balneū & exercitiū niſi ſit aliqs hūor ḋ cuiꝰ timeaī motu p balneū ut ſi ſit ſupflua repletio. & iō tūc debz adminiſtrari ſomnꝰ ꝑplixus & qs. ſ. ad digeſtionē & maturationē abſq; timore fluxus illorum. ¶ Et experire &c̄. qa ſi cibas debet inſpici egeſtio qualiter cibꝰ datus ē digeſtus. ¶ Et qñq;. ¶ Conſiderandū qđ aliq̄n cā nauſeatiue ſacietatis ē multitudo ſomni. quia eſt cā retentionis ſu perfluitatū. lz enim ſomnus digerat. tamen motꝰ & uigilie expellunt ſupfluitates. digerit enī ſomnꝰ. & euaporat euigilatio. ut iz°. terap. & ſuꝑfuit declaratū pfecte. c°. de cura ſincopis. ¶ Et q̄doq;. hoc fuit ibi declaratū. Et iſti iuuāī cū aliq̄ quantitate ſotire que debet dari eis in parua q̄titate. nam ipſa eſt confectio calida. & ideo inflāmationem augeret. ſed data in parua quantitate ut in q̄ntitate ſmedie auelane reſoluit hūores illos corruptos. & ſtomahū cōfortat. pōiī hꝰ

ḋſcriptio 5° can. tracta p°. & a Nicolao. Et iſta ſotira daṫ iſtis. q̃a omnib⁹ patiẽtib⁹ nauſeatiaz ſacietatẽ dari põt. ¶ Et iſti. ſ. hñtes nauſeã pp comeſtionẽ & c̃. q̃nq̃ incipiũt expellere uomitu. & hoc ẽ qñ ſtomach⁹ confortaṫ. qñq̃ & p ſupio ra cibum expellit.

Vãdoq̃ ¶ Hec ẽ 3ª ps huius ſcḋi tractat⁹. in q̃ determinat de nocu mẽtis appetit⁹. Eſt aũt appetitus duplex. ſ. ad cibũ pprie abſolute dictus appetitus. & ad potũ dictus ſitis. p° g° determinat de nocumẽtis appetit⁹ ad cibũ. z° ḋ nocumentis appetitus ad potũ. ibi z ª. multitudo litis. ¶ Ad primi euidentiaz. Conſiderandũ qḋ nocumẽta appetitus ad cibũ i genere ſunt duoꝝ modoꝝ. quedã ſimplicia magis ut cũ dicimus qḋ ſtõachus nihil appetit. aut parũ. aut corrup te. quedã aũt ſunt nocumẽta ſtomachi cõpoſita magis & aliꝝs diſpoſitiõib⁹ cõiuncta ſicut ſin copi & aliꝝs ut infra patebit. p° ergo determi nat de modis nocumẽtoruz ſimpliciũ magis. z° determiat de modis nocumẽtoꝝ aliꝝs accidẽtib⁹ ſeu diſpõnibus cõplicatoꝝ. ibi z ª. ẽ que nominaṫ fames uaccia. ¶ Ad primi euidẽtiã. cõſyderãdũ qḋ appetitus tripliciter ledi põt. aut quia aufer tur uel diminuiṫ. aut quia corrũpitur. uel quia intendiṫ. p° g° determinat de ablatiõe. i. deſtru ctiõe & diminutiõe. z° de corruptiõe. 3° de au gumẽto ibi z ª. q̃do in ſtõacho. ag gregaṫ. ibi 3ª mltotiẽs excitaṫ. Q ũo aũt addit⁹ appetit⁹ poſ ſet reduci ad corruptũ declarabiṫ. infra. Pª i tres p° determiat de cauſis deſtructiõis & ḋbilitatis appetitus. z° determiat de ſignis. 3° de curatiõe ibi. z ª. ſigna. ibi 3ª. & ex curatiõe. Prima in tres. p° iueſtigat cauſas ḋſtructiõis appetit⁹. z° cãz cuiuſḋã apparentis circa appetitus pſtratiõez. 3° oſtẽdit quid ſignificat appetit⁹ pſtratio i q̃ buſḋã morbis ibi z ª. & quãdoq̃ erit appetit⁹ proſtrat⁹ qñ homo icipit comedere. ibi 3ª. & ca ſus quidẽ. Prima i duas. p° in cõfuſo & genera li magis inueſtigat cãs deſtructiõis appetit⁹. z° in ſpãli. ibi. z ª. & qñq̃ ẽ cã eius flegma plurimũ Prima in duas. primo oſtendit que qualitas ma gis appetitũ deiiciat. & que euz cõfortet. z°. aſſi gnat huiꝰ cãm. ibi. z ª. & cã in hoc. Dicit p° q̃ cã deſtructiõis appetitus ẽ caliditas pura ſine ma teria uel cũ materia. unde fit appetitus frigidi & humidi qḋ ẽ potus. & nõ calidi & ſicci. i. humidi groſſi q̃ ẽ fames. & qḋ ẽ cõſuetuz uehemẽtius. ¶ Sz cõtra cibaria cõſueta magis cõfortant uir tutẽ & cõſeruant. g° magis appetitũ augumẽta bunt. ¶ Dicendũ q̃ in corpore optimo exiſtente ſano appetit⁹ conſeruaṫ p ſua cõſueta & natura lia cibaria. & incõſueta pſternent appetitũ quia inducent diſpõnez inaturalẽ. ſz i corpore parato cadere. z m. appetituz conſueta cibaria. & alie res uehemtius appetitũ deiiciunt. quia nõ inducunt illã deliciã pp cõſuetudinẽ. ſz incõſueta cibaria i ducentia delitiaz augebũt appetitũ ut. p3. ¶ Vn de notandũ q̃ ſemp i organo dz ẽẽ contraria diſ poſitio eius q̃ appetiṫ. res aũt cõſueta iaz muta uit organũ ad ſui naturaz. Similiter i appetitu ẽ actualis ſenſatio. modo incõſueta magis mouent ad ſenſationẽ q̃ conſueta. unde magis ſum⁹ ſen ſitiui ipſi⁹ extranei q̃ ppinqui uꝰ ppri⁹. ut Aᵛᵉ 3ª. particula pblematũ problemate 30. ¶ Et cã ¶ Hic aſſignat cãm quare calidũ deſtruit appe titũ ad cibũ & frigiduz auget. & dicit q̃ cã ẽ qa calidũ eſt molificatiuũ & facit currere materiã. ¶ Sz. t. d. iaz ſupra iprobaſti opiniõz illoꝝ q̃ di cebant q̃ frigidũ ẽ cã apperit⁹ exprimẽdo. & calt dũ ẽ cã delectiua appetitus attrahendo. & hequi deṫ mens Aui. & Gal. 4°. ḋ accidenti & morbo. ¶ Idez uideṫ ponere iſto c°. Et qa ḋ his diſputaui ¶ Dicendũ q̃ mẽs. A. nõ uadit cõtra predicta. primo q̃ thic Auic. ſolum iueſtigat qũo frigiduz auget appetitũ ad cibũ. et calidũ diminuit appe titũ ad cibũ qa hoc fit ꝑpter quẽdã expreſſionis modũ factũ a frigido. unde inuit. Et modum at tractionis factũ a calido unde faciat. Sed ſupra querebat qũo & quare frigidũ augẽdo cibi ap petitũ diminuit appetitũ pot⁹. et calidũ ecõtra Illi aũt aſſignabãt cãm huius eſſe expreſſionẽ & attractionẽ. hoc aũt ñ ẽ ſufficiẽs ut ſuꝑ dice baṫ. ſi enim frigidũ ſolũ quia exp̃mens humidũ augeret appetitũ ad cibũ. ergo ẽt augebit appeti tũ ad potũ. quia ẽt humidũ ſubtile exp̃mit. econ uerſo ḋ calido. ſola ergo exp̃ſſio facta a frigido licet ſit cã appetitus ad cibũ ut dicit Auic. nõ tñ eſt cã quare deiicit appetitũ potus. nec hoc dicit Auic. Eſt ergo alia cã ſupradicta. Similiter etiã calidũ. licet attrahẽdo ſit cã deiectionis appetit⁹ ad cibũ. ut dixit Auic. non tñ ẽ cã quare ſitis itẽ diṫ. ſimiliter ẽt ſola attractio a calido ñ ẽ ſuffici ens cã deiectionis appetitus. nec ſola expreſſio ẽ cã ſufficiẽs appetit⁹. ſed ad appetitũ coadiuuãt cum enim i appetitu ad cibũ ſit duplex apperit⁹ ut ſupra expreſſum ẽ. maxia cã appetit⁹ ut natu ralis ẽ eſt priuãdo humidũ nutrimẽtale. ſed fri giditas ſecundũ ſe ẽ cã appetitus ut ſenſitiu⁹ ẽ & ideo ẽt Gal. loco ꝑallegato ñ dixit q̃ ſecundũ hunc moduz eſſet tota cã. ſed dixit qḋ iuuat ad appetitũ frigiditas dẽſando & exprimẽdo & c̃. ¶ Subdit poſt Auic. qḋ frigiditas q̃ñq̃ deiicit et hoc mortificãdo uirtutẽ que ẽ ꝑncipaliter ap petens. hoc aũt raro ẽ. ſ. qḋ frigiditas ad hanc i tentionẽ pueniat. cum ipſa nobis maxie cõtrariet & patet. ¶ Dicit poſt q̃ i febrib⁹ deiicit appe titus ꝑpter tria. Primo propter dominiũ male cõplexiois. quia calide & ſicce. quia caliditas. ut dictũ ẽ deiicit appetitũ. Secũdo ꝑpter dominiũ

sitis.quia fortis sitis appetitū obtundit. ¶ Ex hoc apparet uerꝫ esse qđ supꝫ dicebaꝫ.s.q sitis uehemēs obtūdit famē et ecouerso. ¶ Tercio i febrib⁹ cadit appetit⁹ pp repletionē malorum humorꝫ excitabiliū.i.aptorꝫ excitari & fluere ad os stomachi.unde replēdo illud cessat appetit⁹ uel propter repletionē humorꝫ excitabiliū.s.a uirtute stomachi & mēbrorꝫ expulsiua & resolutiua & digestiua.uñ mēbra et stomach⁹ attractionē recusant.& ñ itēdūt nihil expulsioni & resoluti oni malorꝫ humorꝫ.& iō uehemēti⁹ cadit appetitus i pestilētialib⁹.nā i illis ñ solū ē mala cōplexio calida sicut in aliis febrib⁹.sꝫ ē i materia uē tositas.unde uirtutē maxime prosternit & icitat ad expulsionē maxime. ¶ Et quando supfluit solutio uētris fit uehemēs appetit⁹. ¶ Sed contra Gal⁹ 8° terap.5° ca°.dicit q casus appetit⁹ fit i dyarijs .i.fluxibus uentris.ēt cōiter hūres fluxum uētris uidemus esse dejecti appetit⁹.ita etiā ponitur in cōmento afforis.6. particule illo afforismo.in diuturnis disenterijs &c. ¶ Cōsyderādū q flux⁹ uētris aut ē cum cursu humorū ad stomachū.& tunc deiicit appetitū.qa hūores illi replētes stomachū fastidiūt eū, aut ē fluxus simpliciter a mēbris & corpore mediante epate & meseraicis uenis.ita q isti hūores fluētes ad stōmachū ñ ueniūt.et tūc flux⁹ uētris ē cā appetitus.quia est cā inānitionis mēbrorꝫ.& hoc ē uerum nisi flux⁹ uentris intm̄ addaꝫ qđ uirtutem membrorꝫ deiiciat.tūc enim cessat oio appetitus. ¶ Vnde ponit Aui.q cadit appetit⁹ p⁹ multā sanguis euacuationē.ñ si fluxus uētris sit cibalis factus ex corruptiōe ciborꝫ in stōacho.iste ut plurimum deiicit appetitū.qa generaꝫ ibi fastidiū seu nauseatiua sacietas.& de hoc loquiꝫ Gal⁹.ibidem. ¶ Cadit appetit⁹ i apostematib⁹ stomachi & epatis.Et cā ē qa stōach⁹ multū repleꝫ corruptis humorib⁹.siue in eo fit apostema.siue in epate. & iō oio itendit expulsioni nō attracōi.Similiter qñ apostema ē in epate.epar intendit ad expelendū.nō aūt ad attrahendū a stōacho.& iō nō fit appetit⁹.imo oino seu uehementer cadit & uniuersaliter pp multū nocumentū qđ ingreditur i uirtutib⁹ stōachi ppter hoc apostema. ¶ Et cū appetitus cōualescentiuꝫ. ¶ Cōsyderanduꝫ q cōualescentes possunt hēre casuꝫ appetitus.aut pp hūores corruptos q remanserunt ex febre.Aut ppter sanguinis paucitatē i mēbris ¶ Vnde mēbrorū uirtutes sunt debiles non potens attrahere nec resoluere.& iō nō fit appetit⁹ Primus casus appetit⁹ significat recidiuā.qa q relinquiꝫ in morbis p⁹ crisiꝫ &c.Sꝫ secund⁹ casus appetit⁹ ñ signficat recidiuā.Sꝫ.t.d.i q° differūt isti duo cāus. ¶ Dicendū q casus appetit⁹ i cōualescentib⁹ q significat recidiuā semp pcedit addē do.qa omni die min⁹ appetunt.sꝫ ille q fit ex sanguinis pau citare semp tendit ad melius qa sicut cib⁹ q̄ omni die intenditꝫ & melioratur. ¶ Cōsidera ergo q si casus appetitus ē propter reliquias hūoruꝫ indigent euacuatione.nō aūt egent illa si esset propter sanguinis paucitatē.imo essꝫ causa;mortis forsan. ¶ Consyderādū qđ nō solū casus appetitus sed intentio eius significat recidiuā ut pꝫ ex cōmēto illi⁹ afforismi.Plerumq male hūres. De hoc aūt nihil ad p̄sens ¶ Et quādoq. ¶ Hic .A.in spāli iuestigat cās destructiōis appetit⁹. Et p° inuestigat q̄dā causas eius q sunt magis intrisece.Scđo iuestigat causas.extrisecas magis ibi z⁸.& quādoq ē causa ei⁹ supfluitas caloris aeris.Prima in duas.p° iuestigat quasdā spāles cās đstructiōis appetit⁹.z° iuestigat q̄dā alias que sunt sumpte ex cōpassiōe stōachi.ad đtermināta mēbra.ibi z⁸.& quādoq fit ppter abcisiōnē melācol.e.Prima i.4.sicut.4. modos causarum inuestigat.ibi z⁸.& quādoq patent partes primū pꝫ.& scd^m ēt.quia cattarrus descendens a capite est cā repletiōis stōachi.& fastidij i ipo 3ª pars.hēt duas.p° pponit qđ idendit z° pbat ibi z⁸.& sicut fit. ¶ Dic̄ p° qđ quādoq fit casus appetit⁹ siue destructio pp repletiōeꝫ corporis ex malis humorib⁹.& ppter paucitatē resolutionis humorꝫ.& propter intentiōeꝫ nature admiistrātis cū sua operatiōe in rectificādo hūorē malū supple & expellēdo ipsum quādoq si nō pōt rectificare. ¶ Sicut ¶ Hic đclarat p° p exē pla.z° per ratiōem.ibi z⁸.& ad ultimū. Prima in duas.sicut duo adducit exempla.p° ergo pōit unū exāplū in quo ostēdit qūo intētio nature ad digerēdū & expellēdū humorē malū qui est in mēbris ē cā unde appetit⁹ destruitur .z° ponit aliud exemplū i qūo ostēdit qūo intentio nature i digestōe humorꝫ & paucitas resolutionis a corpore sunt cā ut ñ fiat appetit⁹.ibi z⁸. & sicut abstinet ursus. ¶ Ex prima parte soluiꝫ questio qua consueuit queri quare febricitātes longiori tempore uiuūt sine cibo q̄ homines sani.cum tñ sint debiliores. Nam homines moriūꝫ ex fame. ñ solum pp nutrimēti defectū.sed pp syncopim que conseqꝫ ex attractione facta i ore stōachi pp sensum q fit i appetitu ad cibū.febricitātes autē hoc appetitu sensitiuo carēt. Et cā ē quā ponit Auic.qa natura i febribus ñ intēdit ad attractionē.sed ad expulsionē.& iō uene ñ sugūt ab epate.uñ appetitus nō fit.maxie aūt cadit appetit⁹ cum magis ad expellēdum laborant. Hoc autē est i statu.uix enim supest hora qn natura uicat uel uicaꝫ ut i cōmēto illius afforismi.quādo in statu fuerit egritudo. ¶ Et sicut. ¶ Hic declarat qūo paucitas resolutionis tollit appetitū.& dicit q hoc appet i ursо & ericio. ¶ Cōsyderādū q ex hoc pōt haberi cā quare quedaꝫ aīalia in hyeme diu uiuūt sine cibo.Et eā est.qa q̄daꝫ

ſunt animalia uoracia que in eſtate multuꝫ come
dunt ut urſus.et aggregãt multas flegmaticas
ſupfluitates. ¶ Aduenięte ergo hyeme ẽ pauci ca
lidi & ẽt ſuum calidum magis remittit. & ſic i
eo eſt pauca reſolutio.& iõ pauc⁹ cib⁹ appetit.
¶ Similiter eſt ibi quoddã flegma naturale quod
aptũ eſt ut fiat ſanguis & nutriat.et iõ ſine cibo
uiuit urſus plurib⁹ dieb⁹ i hyeme. Et ſimiliter
quoddã gen⁹ murũ & ericioꝝ ut Aui.7° ď aia
libus. Et hec ẽ cã quã ibi aſſignat Auic.& pp ſi
milẽ cãm ſerpentes in hyeme uiuũt ſine cibo ex
triſeco.quia i eis ẽ ualde pauca caliditas.imo ſic
pauca ꝙ per motũ cordis & pulſum conſeruari
poſſunt.ut Gal.6° de interioribus.penultio ca°.
& iõ pauca i eis fit reſolutio.& p cõſequẽs pau
ca neceſſitas expetẽdi cibũ extrinſecũ. Et his põt
ſolui queſtio qua queritur. Vtrum homo pluri
bus diebus poſſit uiuere illeſus ſine comeſtione
quia ſic.poſſibile.n.ẽ qď uetula aliqua ſit q̃ ag
gregauit multas flegmaticas hũiditates que de
bilis exiſtens calidi ñ requirit aliũ cibũ extrinſe
cum.qa hẽt flegmaticos hũores pñtes q̃bus nu
triri põt.q̃to aũt tẽpore hõ poſſ̃ uiuere ſine co
meſtione ñ ẽ determinatũ.nec determinari põt.
¶ Auic.tñ ſupra fen.3ª.primi can.ď regimine iter
agentium ponit ꝙ qdã hõ.x.diebus comedere ñ
deſiderabat.qa ſumpſit libr̃.i.olei uiolati cum
adipe. ¶ Dynus aũt piſtoriẽſis refert ſe a fide
dignis ſcire ꝙ i francia i ciuitate que uocat̃ alũ
ma fuit quedã uetula q̃.7.annis uixit ſine cibo.
¶ Albert⁹ ẽt i quibuſdã queſtionib⁹ de anima
recitat quãdã uetulã in lũbardia in ciuitate que
dicit̃ padua uixiſſe.40.diebus ſine cibo.hec tñ in
homine dificilima ſunt apud me. deberẽt enim
illi hũores putrefieri carentes regimine humani
& naturalis calidi.ſed ď his ñ eſt ad pñs diſpu
tatio. ¶ Et ad ultimũ. ¶ Hic pbat p rõnem &
uult pbare ꝙ deſtructio uel debilitas appetit⁹
ad cibũ poſſit fieri ꝓpter paucitatẽ reſolutionis
hũoris & repletionẽ.& arguit ſic. Cibi extriſeci
neceſſitas et appetit⁹ ad eũ ñ fit niſi ut ſupplet̃
loco ei⁹ qď reſoluitur de humorib⁹ uel hũidita
tibus a mẽbris.ſi i q̃buſdã ãialib⁹ p̃dictis reſo
lutio ñ fit.aut pauca.& ſi fit nõ ſic fit ſ.ſenſit
percepta.g° iſtis animalibus non erit neceſſari⁹
extrinſecus cib⁹.hanc rõnem fere totaꝫ põit Aui.
in l'a preſupponens maiorẽ notaꝫ ex dictis Gal'.in
cõmento illius affatiſimi prime pticule. Ventres
hieme & uere. ¶ Et q̃nq̃. ¶ Hec ẽ.4ª.pars.di
cit ꝙ q̃nq̃ in ea.ſ.paucitate attractionis cibi a ſto
macho.uel ea.i.deſtructiõe appetitus cã ẽ quidẽ
qa in uenis ſupple exiſtẽtibus in carne accidit de
bilitas ut nõ ſugant.& nõ ꝓuenit ſuccio.zm .ſci
ꝫ expulſionis.ſ.unius ſuccionis p⁹ aliaꝫ de pte
ad partẽ.quare ſtõachus nõ accipit cibũ ſufficiẽ
ter ſupple aut oio.ſicut cuꝫ accidit ei.ſ.ſtõacho
abſtinentia ſupple a cibo.& p cõſequens defect⁹
appetitus a reſtauratiõe.i.ꝓpter reſtaurationeꝫ
eius.& c̃. Vult ergo Aui.ꝙ ſicut deficit appetit⁹
in ſtõacho.ꝙa in mẽbris reſtaurat̃ illud qď reſol
uitur propter materiã ibi exiſtentẽ abſq̃ hoc qď
nouus cibus petatur.ſicut fit i urſo & ericio.ſic
fit caſus & deſtructio appetitus quando mem
bra ſiue uene que ſunt in mẽbris ſunt ita debiles
qď non ſugunt ab epate.nec epar a ſtõacho &c̃.
¶ Et q̃nq̃. ¶ Hic Aui.ďclarat cãs deſtructiõis
appetitus.que ſunt ex cõpaſſione ſtõachi ad mẽ
bra alia. Sũt aũt membra determinata ex quoꝝ
cauſa appetitus deſtrui põt ut ſplen.aut cerebꝝ
aut epar.aut inteſtina.aut matrix.p° ergo oſten
dit qũo appetitus põt deſtrui ex cauſa ſplenis.
2°.quomõ ex cã cerebri .3°.qũo ex epate.4°.inte
ſtinoruꝫ.5°.matricis.ibi.2ª.& q̃nq̃ eſt cauſa de
ſtructio uirtutis ſenſibilis.ibi.3ª.& q̃nq̃.ibi.4ª.
& quandoq̃ eius cauſa ẽ uermes.ibi.5ª.& quã
doq̃ accidit deſtructio. Prima in duas.p° oſten
dit qũo appetitus põt deſtrui propter ſtõachuꝫ
nõ recipe melãcoliaꝫ a ſplene.2° declarat qď dam
ibi 2ª. Cunq̃ remanet. ¶ Illud aũt qď declarat
ẽ.dixerat enim qď cũ melancolia nõ uadit ad ſtõa
chũ nõ expellit̃ aliquid a ſtomacho per mundifi
catiõeꝫ. Vult ergo declarare qũo h° poſſit eſſe cã
deſtructiõis appetitus.& dicit qď quãdo nõ ad
uenit ad ſtomachũ melancolia tũc remanet ſup
ſtomachi ſupficie res extranea.ſ.q̃ debebat p ex
preſſionẽ melãcolie expurgari.& tũc iſta res ẽt
ſi ſit pauca eſt ſupple ſtõach⁹ ſic̃ abſtinẽs a ma
teria ſupple cibali.& pro qa mouet̃ ad expellẽ
dum ſupple illã materiã corruptã que remãſit
ñ mouẽs ſupple ſe ſtomach⁹ ad attrahẽdũ ſup
ple cibũ.ſicut appetẽs ipſaꝫ.ſupple cibalem ma
teriã.quia nõ ẽ facta expreſſio. Dixit aũt pau
ca.quia de ea minus uideť.quia de multa nõ ẽ
dubiũ. Vnde multa melancolia quãdoq̃ deiſcit
appetitũ ut pꝫ. ¶ Et quãdoq̃. ¶ Diẽ qď quãdo
q̃ cauſa deſtructiõis appetit⁹ ẽ deſtructio uirtu
tis ſenſibilis i ore ſtomachi.unde nõ percipit.&
hec inſenſibilitas ſtomachi q̃doq̃ ẽ cauſa ꝓprie
tatis ſtomachi.ſ.qa naturaliter ẽ obtuſi ſenſus.
uel proprietas ſtõachi.i.pp propriam cãm ſto
machi.& nõ propter cõpaſſiõeꝫ. Et quãdoq̃ ẽ
ꝓpter cõitatẽ ad cerebrũ ꝓpter materiã cutrẽ
tẽ ab eo ad ſtomachũ. Et quãdoq̃ ẽ cõitas per
neruũ deſcendenteꝫ. ¶ Et dicit qď quãdoq̃ cã
deſtructiõis apperitus ẽ debilitas epatis & pꝫ
¶ Et quãdoq̃. ¶ Quũo uermes ſunt cã deſtru
ctiõis apptit⁹.pꝫ.qa ledũt ſtõachũ aſcẽdẽdo ad
eũ. q̃do aũt poſſint eſſe cã itenſi appetit⁹ diceť
p⁹. ¶ Et quãdoq̃. ¶ Cõſyderãdũ qď i pricipio
impregnatiõis cuꝫ nõ ſit tanta neceſſitas humo
ris fetui multa pars menſtruorum ſupfluit.&

iō fit in ꝑncipio appetitus deſtructio.ſed quod plurimuz ita eſt corruptio digeſtionis.ſupple pp corruptionē appetit⁹.qa plurimū eis accidit.ut infra patebit. ¶ Et quandoqz. ¶ Hic iuueſtigat quaſdaz extrinſecas cās deſtructionis appetitus. & hēt.4.partes ſicut quatuor mōs cauſaꝝ extri ſecarū ponit.ibi.z⁸.& exercitiū.ibi.3ª.& potus. ibi.4ª.& qñqz ſunt cā eius &c̄. ¶ Dicit p° qđ qñqz cā deſtructionis appetit⁹ ē ſupfluēs calor. aut ſupfluens frigiditas &c̄.Et ſimiliter ꝓ aliqs conſuet⁹ ē bibere & dimitit illud.ſupple.icurrit deſtructionē appetitus.qa inflammaī i ſtōacho caliditas.& fiet ibi mala complexio calida.unde deiicitur appetitus.uł qa potus cōſueuit lauare ſtōachuz eoꝝ. ¶ Subdit Aui.q tu nō debes cre dere qđ ſolum pp predictas cās extrinſecas ſtōa chi appetitus deſtruaī.Sz qñq ꝓpter propriaz malā cōplexionez ſtōachi Et quandoq fit ꝓpter paucitatē ſanguinis. ¶ Et exercitiū &c̄.ſupple qñq.& hoc qñ ſuperfluit aut quādo eliquat ali quos hūores exiſtentes in ſtōacho.& facit eos di latari & replere ſtōachū. ¶ Et potus aque plu rime.ſupple etiaz deſtruit appetitū.& hoc debi litando uirtutes & diminuēdo calidū naturale. unde pauca fit reſolutio &c̄. ¶ Et qñq. ¶ Con ſiderandū quod anime accidentia ſunt cā deſtru ctionis appetitus.quia diſtrahunt animā.& hoc quando ſunt intenſa.Et ideo dixit quandoqz.eti am quia mouent malos humores ad ſtomachum ¶ Et q̄doq ē appetit⁹ ꝓſtrat⁹ ¶ Hic aſſignat cāz cuiuſdā appentie circa appetitū.Eſt aūt hoc apparens iſtud.uidemus enī quoſdā qui ante co meſtiōem uel aſſumptiōez alicuis rei nullū ha bent appetitū.& poſtq̄ icipiūt comedeī & bibe re reddit appetit⁹ ad eos.Vult g° hic declarare & p° hoc proponit.z° declarat.ibi z⁸.& cā in h° Hec z⁸ ps hēt tres.qa p° pōit unā cāz .z° aliā & illā declarat.3° aliaz.ibi 2⁸.aut quia qualitas ibi 3⁸.aut aggregaī ex eo actu. ¶ Dic p° qđ p⁸ cā ē qa aliquādo attractiua ſtomachi ē pig̃.Et ideo cibus cū incipit ſummi excitat illā.ſic obie ct̄ excitat ſuā potētiā ¶ Aut qa. ¶ Pōit ſcđaz rōez.& p° pōit eā.z° eaz ꝺclarat.ibi z⁸.& ſimi liter. ¶ Dicit p° qđ hoc ēt pōt eſſe quia in ſtōa cho ē aliqua q̄litas que phibz appetitū.ſz res q̄ aſſummit ē cōtrarie q̄litatis actu illi male com plexiōi ſtōachi.& iō cū talis res incipit ſummi remouet illā malaz cōplexionē & incitat appeti tū. ¶ Similiter. ¶ Hic declarat ¶ Propter qđ cōſyderādū qđ duplex qualitas eſt poſita .que pōt eſſe cā deiectionis appetit⁹.ſ.frigiditas. & hoc raro.& caliditas. ¶ Prio g° oſtēdit qūo exi ſtente mala cōplexiōe calida in ſtōacho q̄ deiicit appetitū ſi aſſummāī frigida ſtatim appetit⁹ ille reuocaī.z° declarat qūo ſi i ſtōacho ſit mala qualitas frigida & aſſummaī cibus calidus.q ſtatiz reuocaī appetitus.ibi.z⁸.& ſimiliter.& ſi ille deſtructor.ſ.ibi & qñ accidit ebrietas.P⁸ in duas.p° oſtēdit qđ ex cibo ſre frigida aſſumpta appeti⁹ ꝓſtrat⁹ ſtatiz reuocaī.z° ex exēplis de clarat. ibi z⁸.& qñ bibīt i ieiunio ¶ P⁸ pz.Hec z⁸ habet duas.p° ad propoſitū adducit duo exē pla.z° addit q̄daz q̄ſi ad remotiōez dubitatiōis ibi.z⁸ & qñ accidit ebrietas.In p° & z° exem ꝓlo pz qūo res q̄ aſſumm.t pōt eē cā excitatiōis appetituſ ſtatim qui prius erat proſtratus.ſicut patet de aqua frigida bibita in ieiunio.& ſed pane infuſo in frigida aqua qui facit redire ap petituz febricitanti remouendo inflāmationē ab ore ſtomachi que deiiciebat appetitū. ¶ Et qñ accidit ebrietas. ¶ Poſſem⁹ dicere conueniētius q hic declarat qūo calida res aſſumpta pōt exci tare appetitū.& primo qūo hoc paccidens fācit qñqz.z° qūo hoc facit qñqz p.ſe.ibi z⁸.& ſimili ter.Dicit ꝑmo q qñ aliqs inebriaī ſup humore cōmotiuo.i.apto ad mouēdū appetitū.talis ine briatio excitat appetitū. ¶ Conſyderandū q ali quis hēt aliqñ aliquē humorē flegmaticū cum acetoſitate.q pp ſui q̄tē & qa ſtat imobilis nō excitat appetitū. Cum ergo iebriaī cōmouetur humor & excitat appetitū.Abſorbiget.eſt gen⁹ cibarij arabū hns ex ſalſo & acuto ſapore.qdā hōt abſorbitiones.i.comeſtiones ſorbiles. & eſt ſimile.qa aliqñ aliquod flegma q̄tū⁹ nō infrigi dat.& tñ motū a calore ifrigidat.& ſic de iſto. ¶ Et ſimiliter ¶ Oſtendit qūo calidū p ſe ex citat appetitum & patet. ¶ Aut aggregaī. ¶ Hic iueſtigat terciā cām.& eſt q aliquando ſtomachus ex ſui raritate & laſſitate nō appetit Cum ergo aſſummit cibū ſtipticū ſuſcitat appe titum.qa aggregaī ſtomachus ex illo cibo. Cō tinuetur g° textus ſupra ſic.Cauſa in hoc ē.aut qa cib⁹ excitat &c̄.Aut qa qualitas iuētaī i ipſo cibo actu alterat cōplexionē deſtruētē appetitū Aut ſupple qa ex eo.ſ.cibo aggregaī actu.ſ.ſto machus.ſupple qa cibus hēt ſtipticitatē. ¶ Et cat us. ¶ Hic oſtendit qd ſignificat appetit⁹ p ſtratio i qbuſdā morbis.& eſt pars illius aſſo. ſecunde particule.i egritudine diuturna abſtinē tia malū.Eſt q̄dē malū p uiā ſign.quia ſignifi cat multā uirtutū debilitatē.eſt ēt malū p uiaz cauſe.quia eſt cā deiectionis uirtutis.cū cibari ñ poſſint.& ipſi maxime cibari id gent. ¶ Et ſci as.patet &c̄.

Signa. ¶ Supius Auic. determina uit đ cauſis deſtructionis appetit⁹ ¶ Hic determinat de ſignis. & to tum hoc capitulum diuiditur in partes.i4.ſicut.i4.genera ponit ſecundū.i4.mo dos cauſaꝝ.ibi z⁸.& ſigna.ibi 3⁸.& ſigna &c̄. ¶ Signa deſtructionis appetitus facti p pauci

tatē resolutionis sicut densitas cutis siue sit naturalis densitas. siue. accidētalis. ¶ Et regimen delicioſum. ſ. ex quo multe ſupfluitates flegmatice generātur. ſicut in regimine ipiguatiuo cui⁹ preteriit rememoratio. ſ. in tercia fen. primi can. quia ſatis poteſt inde colligi. ¶ Et conualeſcentia pauca. i. aliqualis. ¶ Exercitio &c̄. quia ſūt cauſa reſoluriōis. ¶ Multitudo egeſtiōis. ſ. reſpectu ei⁹ qđ de cibo ſūmit̄. & hoc ió qa cū pua fiat reſolutio parū đ aſſumpto cibo trahitur ad mēbra. ¶ Et ſigna. ¶ Sed. t. d. ubi ſup̄ Aui. fecit mētionē de deſtructione appetit⁹ pp oris ſtomachi debilitatē. ¶ Dicēdū q̄ dedit ſup̄ intelligi cū dixit q̄ ſi confirmet̄ malitia cōplexionis đ bilitabit oēs uirtutes. aut forſan nō fecit de hoc mētionē ēxplicite cū uideat̄ eſſe notum. 4ª pars p3. ¶ Circa 5. partē dubitat̄ quia Auic. ſup̄ nō poſuit q̄ ulcera eſſent cauſa deſtructionis appetitus. ¶ Dicendū qđ ēt reliquit hoc ut notum aut dedit intelligi p quedaz ſuperius dicta. nam ulcera fiunt quandoq; p⁹ ſtōachi apoſtemata. ſiunt etiā p⁹ catarros deſcendentes a capite. ut in fra tractatu. 4°. ponet. de his aūt ſupra loquut⁹ erat. ¶ Circa. 7. partē cōſiderandū qđ etiā Aui. ſuperius uō fecit mentionē de deſtructione appetitus facta a putridis hūorib⁹. & reliquit hoc ut notuz. Aut dedit intellegi generaliter ppter illud qđ dixit & qñq; cā eius ē caliditas pura. aut cuz materia. ul' per id. cunq; remanet ſupra ſupficiez ſtōachi res extranea. ¶ Circa. 8. partē cōſiderā dnz q̄ melancolia excitat appetitū qa aceroſa. & qa exprimit ab ore ſtōachi Et ideo qñ quis hēt deſtructionē appetit⁹ ſi acetoſa ſummunt̄ reuertitur appetitus. qa illa acetoſa faciunt quaſi opationez cāe abſciſe. i. melancolie que faciebat appetitū. ¶ Circa. 12. partē hic dat nobis intelligere q̄ ſuperior; extrinſeca l̄ra melior ē ubi dicebat̄ Et qñq; alteratur diſpoſitio appetituz. Et debilitat̄ malitia diſpoſitionis ſomni. naz ſomnus ſupflu⁹ qa obtundit calidū. & retinet ſuperfluitates pōt eſſe cā nocumenti in appetitu. ¶ Et ſigna eius. ſcilicet deſtructiōis appetitus. in qua eſt appetitus mortificatio ſcilicet in toto & in epate. Q đ aūt ſi maior cauſ appetit⁹ cū nihil appetit q̄ qñ aliquid deſiderat. & illud uituperat nō ē dubiū. cū enim nihil appetit. ablatus ē tunc appetitus oio & hoc etiā nō ſoluz accidit in cibo. ſz in potu qñq; ut Serap. tractatu. 3°. 7°. ca°. 14ª. patet.

EX curatiōe. ¶ Ponit curā deſtructionis appetitus & debilitatis ipſius ¶ Et p° pōit curā z^m ſe magiſ ſiue ex parte cauſaꝝ. z° ponit curā eius ut cōiungit̄ alteri accidenti. ibi z^a. Et q̄do. Prima in duas. prio ponit curā quādā cōfuſaz magis. z° ſpāliter exequit̄ de cura. ibi. z^a. Et ex eis. ¶ P°.

uult qđ ſi aliquis hz caſuz appetitus nō ppter caliditatē. ſupple. hz ppter in digeſtiōes multas precedētes. ex quib⁹ multiplicati ſunt i ſtōacho humores crudi. aut ppter alias repletiones. & hūoribus crudis. oportet tūc qđ iſte. abſtineat a cibo diu. aut minorēt cib⁹ quouſq; digeratur. ¶ Congiataz. i. ſacietas nauſeatiua. ut exterior l̄ra. i. q̄ relictū ē ex idigeſtiōe faciēs nauſeatiuā ſacietatē. ¶ Et faſtidiu &c̄. ſicut accidit uigilātib⁹. ¶ Conſyderādū qđ aliquādo nō potēt⁹ dormire ēt inūgunt̄ uigilie. & excitant̄ ſuper eo uoces ut fatigentur. amplius. & tedeat eum uociferatiōis & uigilatiōis unde querat ſomnū Et ideo Aui. 4° can. fen p^a. ca° de inquietudine que accidit febricitantib⁹. ſ. qui nō poſſunt dormire precepit ut multiplicētur cādele accēſe. ſ. in manib⁹ ei⁹. & qđ eleuent̄ uoces & ligent̄ cū inſtitis. deinde ſaluātur. qa dormiēt. hoc aūt nō eſt ppter aliud niſi qa fatigati ex p̄dictis q̄tūt ſomnuz. Similiter habentes caſum apptitus pp iſtos crudos hūores debēt a cibo abſtinere ut digerātur illi hūores. & ſtōachus de ſe p⁹ appetit cibuz. Dixit aūt nō propter caliditatē. quia abſtinentia a cibo auget inflāmationem. ¶ Et ex eis. ¶ Hic ſpāliter magis p̄ſequit̄ de cura z^m predictos mos cauſarū. nō exequit̄ aūt de omnibus quia curam caſus appetitus facti ppter ulcera ſtomachi poſtponit ad capl'm đ curatione ulcer⁹ ſtomachi. quia cura ei⁹ ē cura illoz. Similiter curā illorum qui hñt deſtructionē appetitus a caliditate uel frigiditate aeris. ipſe ñ ponit explicite ſaltē ut i hac cura ſumitur aliqua ītētio a cā intrinſeca. qa ñ eſt ut ſit cura cum non ſit aliud q̄ remotio aeris calidi uel frigidi. Nec pōit curā deſtructiois appetitus facti propter uermes. qa illius cura eſt cura uermiū. Et quia ſupra aliqd in ſignis qđ de cura dixit. Nec ēt ponit curā caſ⁹ appetitus facti ppter malā diſpōnē. quia illius cura ē ſomni abſciſio. De aliis aūt exeqtur. & prio exeq̄t̄ de deſtructione & debilitate appetitus que. fiunt ex cauſis que maxie ſunt i ſtōacho z° exequitur de cura eorum que fiunt ex cauſis maxime p cōitatē. ibi z^a. in ea uero que facta ē cōirate. Prima in. 4. p° determiat de cura deſtructionis appetitus & debilitatis factaꝝ ex debilitate aut uiſcoſa materia. z° determiat de his qñ ſunt a mala cōplexione. 3° qñ a materia flegmatica. quarto quādo a materia colerica. ibi 2^a. et ex medcinis. ibi 3^a. facte uero cā flegmatis. ibi 4^a. in ea uero. ¶ Iſta que enumerat cōiter ualēt cōualeſcentib⁹ & habentib⁹ flegma groſſum. qā iſta de ſe incitāt appetitū. ſed tñ acetum ſquillitiuz maxime confert cum in ore ſtomachi ſunt humores groſſi. ¶ Crocus. debet ab eo ammoueri qa deiicit appetitū ut ſupra patuit. ueruz ſalita cō ſueta ſunt plus. ¶ Sed. t. d. aliquis huius con

trariū dixit supra in generali. ¶ Respondē qđ Auic. p salita consueta nō intelligit salita consue ta ei cuius appetit⁹ cadit. Sed salita cōsueta. i. ea que cōmuniter sunt in usu sicut cappares & oliue salite. non synapis & anetuz uel anisum sa litū. quia illa sunt magis stiptica. ¶ Vel aliter dicendum qđ aliqua res magis incitat appetitū alia duplicite. Uno modo excitando uirtutez na turalem ad actum attractionis. & hoc modo cō sueta magis appetitū excitāt. quia cōsueta salita cibaria magis diliguntur a natura propter con formitatem acquisitam ex consuetudine. Letantē enim nature i assuetudinib⁹ ut Hyppo. p mani festissima probauit. ¶ Et Gal. in fine. 8° terap. cō sueta cibaria ergo siue salita siue non salita. qa sunt magis consimilia obiecta magis incitāt uir tutē ad actū ut sic. ¶ Alio mō aliqua magis p uocant appetitū abscindēdo cām que appetitui nocet. & alterādo. & hoc mō iconsueta magis p uocāt. qa magis agūt. ab eo. n. qđ cōsuetū ē ñ fit passio. ¶ Almuri ē spēs salsamenti. et fit uno mō sic. Accipiāt đ farina ordei partes. ij. đ salis par. i. conficiantur cum sale & aqua & fiāt focatie azime. & ponāt i furno donec intus & extra con burāt. deinde diuidit unaqueq; in. 3. uel. 4. par tes & ponuntur in olla munda & magna & co opitur cū aqua & ponit in furno a prima nocte usq; mane & c̄. ¶ Et secundū seruitorē sunt alij modi eius. Parū opponaci scilicet cū ēēt ibi hūor frigid⁹ quē uellem⁹ calefacere et eliq̄re. Assa. s. ñ fetida lz eni dicat Auic. ꝙ assa nocet epati & stōacho itelligēdum ē de assa fetida uel de assa data i dispōne sanitatis. Belseueic. idest macis. et pz. uel apud quosdā est corallus Alij dicūt ꝙ ē balsam⁹. ¶ Et ex medicinis diuersis rūpētib⁹. ¶ Po nit curā prostrati appetitus quando causa ē ma la cōplexio & primo cū ē mala cōplexio calida z°. quando ē mala cōplexio frigida. ibi z^a. patien tibus aūt. Dicit p° ꝙ ex medicinis disrūpentib⁹ appetitū. i. prouocantib⁹. hunc enim modū loquen di seruat etiā i. z°. can. ¶ Et ex medicinis. Medi camen factuz ex. succo citoniorū supple aut cum pomis. i. carne. & ē diacidoniten. ponit. 3°. tracta tu ꝙ si sit sine spēbus datur in mala cōplexiōe ca lida. si aūt cū spēbus. z^m. modū datū ibi ab Aui. dari pōt i frigida cōplexiōe. Et ex eis. Rob istud quali ad equalitatē tendit. & ideo in subuersiōe stōachi pōt dari etiā si sit ibi caliditas uel leuis frigiditas. dosis ei⁹ ē coclear unū. s. parū qa au reus un⁹. magnū enim coclear ē. 4. aurep. ¶ Fa ctaz aūt cā caliditatis. totuz pz. Incitari ad uomi tum cū digitis mouet. i. incitat uirtutē. Non enim debet fieri cū aqua aut alio liquore. quia nō que rimus euacuationē sz incitationē. ¶ Patientibus cōfert decoctio spērū calidaz. ut cynamomi. pipe ris. ciperi. & similiuz. & electuaria calida. citra

cōdita eorū descriptio ponit. 5° . can. tractatu. 7° mirabolani. secacul. ibi supra eodem. 7°. est aūt secacul apud quosdaz sigillū sanctemarie. apud alios yringi. Et cōferunt uaporationes cuz milio. quoniaz est magis iuuatiuuz q̄. sal. & cā est que summitur ex Gal. iz° terap. ultimo ca° quia eius calefactio & exiccatio ē sine mordicatione. ¶ Fa cte. ¶ Hic Aui. quasi resummit curā pstrati ap petit⁹ propter flematicos hūores. qa supra si qs inspiciat ipfecte eaz posuerat. & dicit ꝙ debet fie ri uomit⁹ &c̄. z^m. ꝙ exposuimus. Et magis expo suit de regimine eius cuius stomachus ē paru⁹. & cōfert syrup⁹ acetosus cū semib⁹. s. coib⁹. s. anisi & fenculi &c̄. mellin⁹. i. fact⁹ cū melle. aſ. cū seibus melonis &c̄. qa illa aliqualiter frigi da tēperāt caliditatē radicū. Aloes & z^m omnē eminā. qa z^m omnes. iz. ʒ 5. uel. 9. uel zo. z^m q̄s dā. sed z^m omnes. iz. Credo qđ cōueniētius pōi tur. ʒ. iij. aloes. & si ptiātur. iij. ʒ. in. iz. capit q̄ libet. ʒ. i. melſ min⁹ q̄. ʒ. ij. aloes. Dosis ei⁹ quo libet die. s. in mane erit coclearia tria. s. pua que sunt. iij. auē. & sunt. ʒ. 5. & ʒ. 5. q̄ capit de aloe ʒ. i. uel parū plus. & si coclear esset auē. i. & 5. caperēt. iij. coclearia fere. ʒ. i. & sic. ʒ. ij. aloes que dari pōt. Verūtamē ē qđ ista. iij. coclearia pos sent ptiri in trib⁹ uicib⁹. s. mane. sero. & media nocte. primā tamē expositiōem credo meliorez. ¶ In ea. ¶ Ponit hic curā destructiōis appeti tus facti magis p cōitatēi & p° facit h° z° pōit quedā cōia ad subleuādū appetitū. ibi z^a. & ex eis quidē. Prima hēt. 7. z^m qđ. 7. modos cura tionū ponit. z^m. 7. modos casus appetit⁹. lz septi mus modus sit recapitulatio primi. ibi z^a sz ibi 3^a. in ea. ibi 4^a. eius ibi 5^a pegnantium. ibi 6^a. & in ea. ibi 7^a. in frigida Prima & z^a ps patēt In 3^a dicit qđ euacuata melancolia approximētē Alchaugua mic. i. condita cū sale & aceto ut cap pares cōditi & oliue patent ¶ Pregnantū quan doq; cadit. quandoq; acrescit. s. ad corrupta ciba ria. supple et tūc curāt cū eis &c̄. Dixit h° Aui. quia proprie illis medicinis fortib⁹ solutiuis nō curant. ¶ In ea quidē. que facta ppter casum uirtutis. s. in stōacho uel i corpore icipiāt &c̄. & similiter si fuerit p⁹ euatiōez & rasuraz. i. excoriatiōez erit pp mortificatiōez uirtutis. s. ex resolutiōe absq; hoc ꝙ mala cōplexio sit cā p se. ¶ Sed si destructio uel pstratio appetit⁹ sit facta pp debilitatē uirtutis eoꝝ. s. ꝑter h° ꝙ ibi sit ma nifesta mortificatō uirtutis oportet ut mot⁹ fiat uomitu & cā fuit sup̄ dicta. Et q̄nq; ē necessariū portare tyriacā. s. ad subleuandū uirtutē. uel ad calefaciēdū cū syrupo de absinthio. & hoc cū q̄ rimus calefactionē. aut de seminibus cū querim⁹ ēt infrigidationē p̄mixtis istis. s. syrupis cū aliis rebus calidis uel frigidis sicut expedit in casu. in facta quidē propter debilitatē sensus stomachi.

quia impfecte uidebaꝫ posuisse curã ¶ Hic iõ re
sumit addẽs ꝙ uomitus mundificans cũ facilita
te quia nõ cũ multa uiolẽtia confert ẽt quia illi
hñt humores uiscosos flegmaticos in stomacho
qui sunt cã illi⁹ apperit⁹ ut supra patuit. ¶ Et
ex eis. ¶ Hic ponit quedã cõia que cõferunt ad
puocãdũ appetitũ. & maxime conferũt quando
appetitus deficit propter lassitatem stomachi. et
conferunt siue ibi sit leuis caliditas siue frigidi
tas non existente siccitate quia ista exiccant &c̃.
¶ Confectio cõparata filio. hec non uideẽ esse i
antidotario sub hoc titulo. Multe tamen sunt cõ
ueniẽtes & utiles. ¶ Et dicitur. ¶ Consyderã
dum ꝙ herbũ habet uirtutem calidam & siccam
absterſiuam. & ideo pesset hoc facere quando
esset in stomacho flegma prohibẽs appetitum.
datur autez cum granatis muzis. quia remittũt
caliditatẽ & acuitatẽ ei⁹. sui enim acuitate qñq;
facit mingere sanguinem ut Serap. ¶ Et qñq;.
¶ Hic ponit curam casus appetitus qñ coniun
gitur sincopi. & pz. Addẽs ꝙ oia olea pternut
appetitũ. propter hoc qđ mollificant stomachũ.
& corrunpũt orificia uenaꝝ. ¶ Cõsyderandũ ꝙ
olea possunt corrũpere orifitia uenaꝝ dupliciter
¶ Vno mõ quia illa nimis mollificãt ex qua nimia
mollificatiõe exponunt leuiter passioni. & p. cõse
quẽs corruptioni. zº. qa oleuz ẽ res maxime apta
inflamari & uri. cuz ergo sumitur aptum exi
stens iflammationi leuiter inflammaꝫ in corpore
ex inflãmatione aũt & cõbustione oleũ tendit ad
sulphureitatẽ ut Auer. 5º. colz. caº đ oleis in fi
ne. Vl̃ possem⁹ dicere ꝙ cũ sermones sint exqui
rẽdi. zᵐ. subiectã materiã corruptio orificioꝝ ue
naꝝ q̃ fit ab oleo non erit quecũque. iz corruptio
dispõis eaꝝ p quã faciũt appetitũ. faciũt aũt ap
petitũ p succiõez. oleũ aũt corrũpit orificia uẽaꝝ
q̃tũ ad hoc. qa remouent illã succionẽ replendo
& fastidiẽdo uenas. Conueniẽtius ergo est oleũ
oliuaꝝ. onfancinũ. & mirtinũ. & fisticinum. qa
habent aliquã stipticitatẽ. & post ista amigdali
nũ. iz ponatur ab Aui. qđ stõachũ q̃uat. & hoc
zº can. caº de oleis. hº tamẽ omni oleo comũe ẽ.

QVando in stõacho ¶ Superius. A.
determinauit đ nocumẽto appetit⁹
qđ ẽ destructio & debilitas. Hic
determinat de nocumẽto appetit⁹
qđ ẽ corruptio. & pº inuestigat sui cãs. secũdo
ponit curã. ibi zª. oportet ut. Prima in duas. pº
generali inuestigatiõe demõstrat qũo appetit⁹
fiat ad coruptas res. zº iuestigat hº spãliter zᵐ
q̃dã corpora. ibi zª. & quãdoq; accidit pregnã
tib⁹. ¶ Primo Aui. arguit sic. quãdo in stõma
cho ẽ humor malus incõsuetus in sui qualitate
natura stõachi appetit tũc rem cõtrariã illi hũo
ri. sed res cõtraria illi hũori diuersa etiã a cõsue
ta. ẽ res habens diuersaz qualitatẽ. ut res nõ con
sueta. ergo existentib⁹ illis hũorib⁹ corruptis &
innaturalibus incõsuetis in stõacho fiet appetit⁹
rerũ contrariaꝝ icõsuetaꝝ. tales autẽ sunt ut lu
tum & carbones & similia. huius rõnis Auic. pº
ponit primã ppõez q̃ ẽ maior. zº. 1 cđaz. 3º. conclu
sionẽ. ibi. zª. & cõtrariũ diuersuz. ibi. 3ª. qua pp.
¶ Dicit pº ꝙ qñ in stõacho aggregatur humor
malꝰ diuersus a cõsueto &c̃. ¶ Cõsyderãdũ ꝙ
hec propositio ab Auic. presupponitur ut nota
ex supradictis. nã dictum est supra ꝙ naturalis
appetitus ad similia ẽ. Sed apperit⁹ ñ naturalis
ẽ ad cõtraria. cũ ille appetitus sit ad curationẽ
que p contraria fit. gº existente in stomacho hũo
re malo corrupto stomach⁹ apperit rẽque sibi
contrariẽ q̃tũ possibile ẽ. ¶ Secũdo consideran
dũ ꝙ humor aliquis põt dici malꝰ quantum ad
p̃mas qualitates. aut q̃tũ ad secũdas uel ocultas
proprietates. malus ergo humor in stomacho exi
stens qui facit appetitũ corruptũ ẽ malus. ñ so
lum q̃tũ ad qualitates p̃mas. quia frigidus uel
calidꝰ. sed q̃tũ ad alias qualitates ocultas. & iõ
fit appetitus corruptus non solũ ad rem siccam
sed ita ad hãc ꝙ nõ ad aliam. ut ita ad carbones
qñq; qđ non ad lutum. & hoc propter ocultas
qualitates existentes i corrupto humore q ẽ i sto
macho. & iõ Auic. uolẽs dare intelligere hãc du
plicẽ maliciã dixit malus & diuersus. ¶ Et con
trariũ. ¶ Hic ponit minorẽ. & pº ponit eã. zº. p
bat. ibi zª. fugantia. Dicẽ pº qđ cõtrariũ diuersuz
a cõsueto ẽ diuersuz aliud nõ cõsuetum. Et hoc
probat sic. Illđ ẽ cõtrariũ hũori corrupto existẽ
ti in stomacho qđ ẽ fugans illud. & extraneum
respectu illius sed res que appetit diuersa a cõ
sueto ẽ sicut fugans humorẽ illum corruptũ. est
ẽt extraneũ respectu illius. ergo diuersuz nõ cõ
suetũ qđ appetit ẽ illi cõtrariuz. maior ẽ nota.
nam hoc uidet de rõne cõtrarioꝝ qđ sint fugan
tiã. & qđ sint sua extrema. Et ponit hanc declara
tionẽ dicẽs qđ quecũq; sunt extrema fugãt sese.
& quecũq; fugãt sese sunt extrema. ¶ Cõsyde
rãdũ aũt ꝙ rõ Aui. fundat sup hoc. de rõne eni
cõtrarioꝝ ẽ ꝙ sint sese fugantia & repellẽtia se
ab eodẽ subiecto. & ꝙ sunt sub eodẽ genere. ut
Gal. xiº terap. humor gº q i stõacho ẽ cõtraria
tur directe ei qđ appetitur. prio qa ẽ ei sicut ex
traneũ & fugas illũ. ñ eni pp aliud illuz nutura
appetit nisi quia ẽ ultimo sibi extremum aptuz
humorẽ corruptũ in stomacho pellere et cõtrari
ari sibi. Similiter ẽt sunt sub eodez genere quia
ãbo sunt sub genere reꝝ icõsuetaꝝ & corrupta
rũ. Ex quo apparet quare iste humor corruptus
stõachi nõ facit consuetas res appetere et natura
les. cũ ille cõtrarientẽ & oponãtur illi hũori. naz
res cõsueta ẽ res conueniens. unde extrinseca lr̃a
Gerardi. consuetũ ẽ conueniens. modo res cõueni

ens nō ē proprie abiectiua illius corrupti humo
ris qa ſibi formaliter nō cōtrariatur.ſed cōtrari
atur magis ſicut mediū extremis uer ĝ.exiſtēte
forti caliditate i ſtōacho fit appetitus ad fortia
frigida q̄ iconſueta ſunt.& nō ad tepida uł tem
perata conſueta qa iſta proprie calido non cōtra
riātur.Similiter ēt ſecūdū alīū modū hº accidit
pp aliā cām.naz res naturalis conſueta proprie
ñ contrariaē rei corrupte ñ conſuete.nā proprie
cōtraria ſunt ſub eodē genere ppinquo.ut albū
& nigruz ſub colore.& caliduz & frigidū ſub q̄
litate prima actiua.ſz res naturalis & res corru
pta in genere ppinquo nō cōueniunt.ſz ut remo
to magis.ſicut forſan albū & odor ē etiā in hoc
alia cā qa cōſueta nō ſunt actiua.hic autē appeti
tus cōtraria actiua querit ppter abiectōez corru
pti humoris. ¶ Sz tunc dubitare cōtingit.naz ſe
queret q̄ illis nō debetur cura.ſed dare eis ſolū
que appetunt.qa illa.zm omnē moduz contraria
ſunt cauſe corruptionis appetitus. ¶ Dicenduz
uno modo q̄ qñq; cōceditur eis de luto.ut infra
tñ.zm.rei ueritatē licet illa que appetunt nō ſint
oio contraria cauſe tamen cōcedi nō debent qua
cura eoz pōt fieri cuz rebus que licet formaliter
nō contrarientē illi corrupto humori.cōtrariātur
tamen uirtualiter & effectiue magis.cām abſcin
dēdo cū materia magis cōuenienti noſtro corpo
ri.q̄ ſit lutū uł carbōes.ut ſunt medicine inciſiue
& eductiue illoz corruptorū humoruz.ſicut in ex
emplo habens malā cōplexionē calidam ſtomachi
cū materia flegmatica putrida appetit frigidaz
aquā.que licet contrarieē illi male qualitati rece
pte in organo ſenſus.plus tamen contrariatur a
garicus.& turbit educendo eā. ¶ Q ua ppter.
¶ Ponit cōcluſionē.& c̄. ¶ Et qñq; ¶ Hic ſpāli
ter exequitur de corrupto appetitu.& pº oſten
dit qūo iſte appetitus fit in pregantibus.& quo
tēpore magis.zº.cōpat inter mōs corrupti appe
titz.3º.oſtēdit qūo etiā hic appetitus fit i uiris.ibi
z ª.& rectius.ibi.3ª.& qñq; accidit. ¶ Cōſiderā
dū circa primā ptē q̄ due ſunt cāe q̄re ſupflui
tates mēſtruales que retinētur i pricipio cōcep
tionis nō ueniūt omēs; ad matricē in pº & zº mē
ſes.ſz retinētur in ꝝliquo corpore.unde & ſtoma
chus de illis ſupfluitatibz accipit.Prima cauſa
ē.quia ſi totum mēſtruū q̄ retineē flueret ad
matricē in principio conceptiōis.timereē abor
ſus. zª cauſa ē.quia embrio i principio nō idigz
multa materia.quare ſupfluit illud q̄ de men
ſtruis retineē.q̄tū ad neceſſitatē.i .ſuper id q̄
ē neceſſariū.ergo corrūpiē. ¶ Similia his dicta
ſunt.4º q̄ accidēti.& morbo.& Serapio tracta.
zº.ca º.izº.Et tūc Aui.pōit nomē huic corrupto
appetitui.& dicit q̄ uocaē pticulū.uel zm lr̄az
extrinſecā.Alguani.uel zm Serap ¶ Cartata nel.
Rica zm.Gil.4º de accidēti.& alia multa ignoia
de eo inueniūt. ¶ Et rectius. ¶ Cōſyderanduz
q̄ appetitz corruptz q̄to appetit minz icōſue
ta.& cōtraria nature noſtre.tāto ē minus malz
ut pz. ¶ Et qñz accidit.i.uiris pp predictas cās.

Oportet. ¶ Hic Aui.pōit curā ¶ Et
cōſyderandū q̄ nō pōit ſigna.qa
ſigna nota ſunt & ſenſibilia.Et pº
ponit curā appetitus q ē uere cor
ruptus ad res extraneas.zº excuſat ſe a cura ap
petitus corrupti ad acetoſa & acuta.zª ibi.& ſi
nos.Prima in duas.pº ponit curā ppriā.zº po
nit ea que dicūtur alioruz auctoritate.ibi zª &
iam extimauerūt. ¶ Prima in.d.pº ponit curam
i cōi magis zº magis in ſpāli.ibi zª.& in cura au
tē.Pria i duas.primo ponit curā p res euacuan
tes & deſicantes materias.zº poit deſcriptiones
quarūdā medicinaz.ibi zª.& ex medicinis cōpo
ſitis. ¶ Dicit primo q̄ euacueē materia ſicut
ipſe docet.Et regimen exptū ad euacuādū.ſ.uo
mitu eſt.pº ſumuere piſces &c̄.bibere aquā de
coctionis faſeoloz & c̄.quia ēt faſeoli aperitiui
ſunt.& humiditate remittunt acuitatē.ſynapis
& naſturciū & poniē in hoc uomitiuo lutū croci
q̄ uomitū facit.& confectio de mirabolanis cū
nuce enden.pōiē 5º can.tractatu 3º.& ē cōfectio
quā uocat de ſcoria. ¶ Dixit aūt.deinde.qa fca
euacuatione.iſta enim confectio cū hēat ſtiptici
tatē emplaſtraret materiam illā ſi eſſet multa
ñ minorata uomitu.dicit q̄ confert ciminum et
ameos maſticata in ieiunio & poſt cibū.& come
dantur ēt in maſticatione.ita tñ comedāē ꝙ ſum
mantur ſemel in puluere.quo ſumpto poteē poſt
liquor.i.aut uinū aut decoctio illarum rerū.aut
ſumanē.ſ.poſt ipſuz cibū & patet. ¶ Et ex me
dicinis. ¶ Ponit deſcriptionē quarūdā medicina
rū.& ſunt due.ibi zª.& iteꝝ. ¶ Et iſte ſunt medi
cine quas ponit ad litterā Serapio tractatu 3º cº
izº. ¶ Iſte tñ confectiones quas ponit conuenienter
dantur.p̄miſſa aliqua euacuatione.licet eniz ipſe
ſint euacuatiue.& reſolutiue.ſunt tamen cuz hº
fortiter ſtiptice.& adunatiue.& ſi multos inue
nirēt humores.eos emplaſtrarent in ſtomacho.
¶ In cura. ¶ Hic i ſpāli magis poit curā.et fie
ret hic conuenienter diuiſo que fiebat i pncipio ca
pituli.& pº poit itērionē curatiois & q̄dā reme
dia.zº ponit quādā cōfectionē addēs quoſdam
can.ibi zª.& ex eis que expta pz. ¶ Et iā extia
uerunt.ſ.Raſis in diuiſionibz i cº de egritudini
bus ſtōachi in fine.Et Auic.ñ ipugnat nec affir
mat hāc ſentētiā.qa illa proprie cura non eſt cū
nō euacuet.confert tñ exiccando. ¶ Et dixerunt
ſacraiati.eſt pondz.4.ʒ.ʒ.℈.zm alios eſt pondus
.4.ʒ.& ʒ.ij.ʒ.Iſti ergo debent zm experientiaz
loqui ñ zm rōnē.qa oleū ſiſaminū eſt lenitiuum
& ipiguatiuū.ita ꝙ ſolū faſtidiēdo poſſz abiice

re illū appetitū. ſed cū ñ hēat uirtutē inciſiuam propriā ñ educit de materia. & iō ſecundū rōnē ñ currat. Et confert nux enden. ¶ Et ſi ſit ex lutis. qa ſecundū Aui. z° can. ſunt grana terre pua & cōfert forte a ꝑpetate. & ſuccio ſalſorū. & ſi ſint ex lapide. i. ſi fugaī ſal maſſe ſeu ſal miera le. & hoc qa incidit & exiccat illos humores. Et amilū & c̄. qa etiā exiccant. & hoc premiſſa pri⁹ aliqua euacuatiōe. Et ex eis que p ebdomadā. ſ. dando omni mane. ʒ. libr̄. uel dando omni mane partē. ʒ. illius medie libr̄. ſz hoc credo cōuenienti us. i. z^a. menſa utatur his fructib⁹. qa abſtergūt quedā. & quedaʒ exiccant. & ſtipticant. & i qui buſdaʒ ē exptum. Azebegi. i. genus cibarij i quo & c̄. uel aliter. i. butirum. & rura dicta eſt; maxi mi iuuamenti. ſ. exiccando. Et nos iaʒ diximus. ſ. ſupra precedenti capitulo.

m Vltociēs. ¶ Superius Auic. determinauit de nocumentis deſtructionis & debilitatis & corruptionis. appetitus. ¶ Hic determinat d̄ nocumēto appetitus qd̄ ē eius intērio. ¶ Conſyderandū ꝙ appetitus additus p̄t dici corrupt⁹ pp id qd̄ i eo fit trāſmutatio appetit⁹ ſecūduʒ ſpēʒ. nō ꝙ fiat appetitus. ita qd̄ nūq̄ uidaī ē ſacietas. hoc nō ē pertinens ad humanam ſpēʒ. ſed potius ad caninā. & iō appetitus canin⁹ dicit⁹ Eſt ergo hic appetitus corruptus ex pte forme l⁹ ſpēi permutate. Vnd̄ Gal. 4° d̄ accidēri & morbo. illo c°. & quia d̄ eis. corruptiōeʒ appetit⁹ uocabat cū ultime cibū & potū homo deſiderat. p° ergo Aui. canini appetit⁹ l⁹ famis uehemētis ponit cās. z° ſigna. ʒ° curā. ibi z^a. ſignū ibi ʒ^a & illa quidē. Prima i duas. p° pōit cās famis uehemētis. z° oſtendit ad que ipſa perducat. ibi z^a. & ſcias. Prima in duas. p° inueſtigat quaſdaʒ cauſas que ſunt magis coēs corpori. z° quaſdaʒ alias. que ſunt ſtomacho appropriate. & ēt alias ibi z^a. & quādoq. Prima in duas p° ponit unā cāʒ z° aliā. ibi z^a Et quādoq accidit. hec hʒ tres. p° ponit unā cāʒ. ſecūdo oſtēdit qūo illa cā pōt ab extrinſeco uenire. ʒ° inueſtigat alias cauſas. ibi z^a. & quādoqʒ caliditas. ibi ʒ^a. & q̄doq accidit ex catarro. ¶ Ex quo habet qd̄ caliditas ſtomachi & precipue oris ei⁹ ñ cauſat appetitū caninū. ſʒ pot⁹ appetitū ad curtētia hūida q appetitus ē ſitis. ſʒ tūc caliditas ſtōachi pōt facere famē quādo tantū reſolueret qd̄ ibi acquireret frigiditas per accidēs ex priuatiōe humidi groſſi. & iō. A. dicebat in quibuſdā diſpoſitiōibus facit famen aut caliditas facit famē q̄do ē i reliquo corpore ſtomachi. & nō in ore ſtomachi. remanēte eni caliditate & inflamatiōe in ore ſtōachi proprie nō fit fames ꝑpter cauſas ſuperi⁹ dictas. Ad famē aūt cōcurrere debet frigiditas. & iō Serap. ʒ°

tractatu. 4°. c°. loquens d̄ appetitu canino facto a caliditate dicebat ꝙ hec caliditas nō ē i ore ſtomachi imo in reliquo corpore. & h° roborat imaginationē ſuperi⁹ factaʒ & roboratā. ¶ Et q̄nq̄ hec caliditas faciens appetitū caninuʒ per reſolutionē q̄nq̄ ē extrinſeca occurrens raritati & reſolutioni corporis. & neceſſitati recte reſtauratōis. i. in hora recte famis. qa nō fit fames ꝑpter hūores frigidos. qa iſta caliditas occurrēs poſſet deicere illū appetituʒ. & p̄ʒ. ¶ Et quandoq accidit ex catarro. ¶ Hic inueſtigat alias cās appetitus canini. & hēt. 4. ſicut alias. 4. cās inueſtigat ibi. z^a. & q̄nq̄ ibi. ʒ^a. & q̄nq̄ ibi. 4^a. & ex cauſis. ¶ Dubitaī qa dicit qd̄ fit ex catarro. Superius aūt dixit ꝙ catarrus deiicit appetituʒ ¶ Dicendū ꝙ materia catarral⁹ Aut ibibiē & replet ſtōachuʒ. & ſic deiicit appetitū. Aut ſoluʒ ifrigidat nō replendo & ſic pōt excitare appetitū. & qa pl⁹ ē ꝙ replet. iō. z^m. raro ē. ¶ Et q̄nq̄ fit propter uermes. qa uermes poſſunt eſſe cā canini appetit⁹. aut d̄ paſcendo cibū. aut p̄gendo. unde facilūt cibū exire & nouuʒ exquiri. ſʒ quando ſua corruptione & mala leſiōe corrūpunt ſtōachi cōplexiōeʒ d̄ſtruunt appetitū. Vnde ſupra poſitū ē qd̄ deſtruunt appetitū. ¶ Et q̄nq̄. ¶ Oſtendit qūo hūor acetoſus quādoq̄ facit caninū appetituʒ. & p° facit hoc. z°. ifert ex hoc qd̄daʒ. ibi. z^a. & id qd̄ accidit. ¶ Dic̄ p° qd̄ hūor acetoſus ē quādoq̄ cā hui⁹ appetitus. qa incitat appetitum & qa abſtergit naturales humiditateſ a ſtomacho. & qa cōſtringit eas & iſpiſſat. unde nō ſunt ita apti attrahi a uenis. unde nō ſunt conueniēs obiectum calidi. & p̄ʒ. peregre ꝑficitcentib⁹ accidit caninus appetitus ꝑpter has cauſas. qa frigidum exprimit & inanit. patet totum.

S Ignum. ¶ Determinat Auic. de ſignis canini appetitus. & hēt hec ps octo partes. ſecundum ꝙ octo genera ſignorum ponit ſecundum. x. modos cauſarum predictarum. ibi ſecunda. & ſigna eius & c̄. ¶ Dicit primo qd̄ ſigna famis uehementis que fit poſt euacuationes ſunt & c̄. & non ut ſint natura reſoluta. i. ñ ſit uēter fluxibilis. & patet ¶ Dixit ſecundū plurimū. quia poſſʒ eſſe q̄nq̄ debilitas in inteſtinis. ¶ Signa ei⁹ que fit ex frigore ſtomachi. ſunt paruitas ſitis. et flatio pp uētoſitatē generatam. ¶ Signa eius que fit ex caliditate ſtōachi & corporis ñ ē uomit⁹ acetoſus. quia hoc fit maxie a frigida complone ut ſupra. & eſt natura cōſtricta. i. uēter. dixit z^m plurimū. qa i hoc corpore poſſet generari plurima colera que purgaret inteſtina. ſʒ pl⁹ ſuperat plurimū caliditas corporis & eparis in faciendo uētrem ſtipticū q̄ colera ibi generata pungēdo. ut declarari habet ſup illo affo. ſecūde pticule.

XII

¶ Quibuſcũq; iuuenib⁹ &c̃. Et ei⁹ que ẽ ex mẽ titudine reſolutionis. ſigna ſunt cãe reſolutionis p̃dicte in libro uniuerſali. qa p⁰ can. fen. p⁸. illo ca⁰ nutriẽs maſticatione. & fen. 2⁸. c⁰ d̃ cãis debilitatis mẽbrox. & c⁰ de cãis dilatationũ forami num. Et de ſignis caſual. b⁹. i. hñtibus ſimul rõ nem caule & ſign. Signa catarri ſunt dicta ſup̃ fen. quinta. ¶ Signa uermium infra fen. 1c⁸.

¶ Hic exequitur d̃ cura appetitus canini. ñ autem exequitur de cura canini appetitus facti a catarro. quia eius cura eſt cura catarri. poſita ſupra fen. 5⁸. ¶ Habẽt aũt hoc capitulum partes ſeptem. quia. 7. ſunt reliqui modi appetitus canini. de quorum cura exequitur. prio ergo exequitur de cura eius qui fit a mala complexione frigida ſtomachi cum materia uel ſine materia. 2⁰ de cura appetitus canini qui fit ex debilitate uirtutis retẽtiue. 3⁰ d̃ cura eius qui fit ex euacuationibus fortibus. 4⁰ de cura eius qui fit pp reſolutionẽ plurimã. 5⁰ de cura eius qui fit pp uermes. 6⁰ de cura eius qui fit ppter melãcoliã. uel flegma acetoſum. 7⁰ de cura eius qui fit pp caliditatẽ aeris. ibi 2⁸. illis aũt. ibi 3⁸. uex illos. ibi 4⁸. & ſimiliter eſt cura. ibi 5⁸. in illa autem. ibi 6⁸. in ea autem cuius. ibi. 7⁸. Ipẽs uero. Pria i tres. prio ponit curã. 2⁰ excipit. 3⁰ reſumit curaz ibi ſecũda. niſi ipſis aſſit. ibi 3⁸. & oportet ut ſint ¶ Dicit primo q. appetitus caninus factus ex frigore. ſ. ſtomachi ſine materia & ſupfluitate flegmatica. i. ex frigiditate cũ materia debz curari cũ mũdificatione nota. ſ. ex hyeris ſupradictis. ſ. ſi ibi ẽ materia aut cũ uomitiuis dictis i p̃cedẽti c⁰ debet ẽt curari cũ plurimo uino i quo ñ ſint &c̃. Ipſuz nãq; ẽ curatio magis cõferẽs eis Vnde Hyp. 2⁸ particula afforiſmox potus. i. uinum indigẽtiã ſoluit. i. famẽ caninã curat. ſic ẽt ¶ Serapio tractatu tercio. x⁰ c⁰. allegat hunc afforiſmũ. ¶ Sed dubitatur an iſtud uinum debeat dari ieiunio an poſt comeſtionẽ & uidetur q̃d debeat dari ſtomacho ieiuno qa ante aliã comeſtionẽ ex mente Auic. hic. Et arguit̃ rõne ſic. eo tẽpore debet dari uinũ in canino appetitu i quo cõplet maxime ſuã operationẽ quã querim⁹. ſed hoc ẽ i ieiunio quia tũc cuz iuerit ſtomachũ magis mũdificarũ magis ieũ agit. ¶ In oppoſitũ ẽ Gal⁹ i cõmento illius afforiſmi. Potus idigentiaz ubi ſic dicit. Cibaria aũt ordinent̃ in primis pinguia. ũctuoſa. q̃ ſi nõ habeant̃ naturaliter. artificialiter machinent̃. p⁹ cibos hũidos hec uina ſupra dicta oportet dari. Idem cõfirmat̃ ex mente Serap. 3⁰. tractatu. x⁰. ca⁰. ubi ſi neceſſe ẽ ſummat i inceptione cibos pingues groſſos. deinde p̃cipiam⁹ ei bibere uinũ. Hoc idez confirmat̃ Viatici auctoritate. libro. 4⁰. p⁹ cibũ danduz ẽ q̃ precedat uinũ. ¶ Conſiderandũ q̃ uinuz datur in canino appetitu ppter duas cãs. aut enim datur pp calefactionẽ ſtõachi & remotõem a mala cõplexione frigida ? & fortẽ reſolutionem materie. aut datur ppter. intentionẽ ad accidens. ut ad ſatiffatiendũ appetitui illi. imo ad cauſandũ abhominationẽ. Si quidẽ detur uinũ ppter primã intentionẽ. cõuenientior hora ẽ. q̃ detur ſtõacho ieiuno. & rõ ẽ predicta. q̃a attingens ſtõachũ ime diatius illuz calefacit & reſoluit ab eo flegma. Si aũt uinuz detur ut cũ toto hoc generet̃ abhominatio in eo & quoddã faſtidiũ. unde tantũ appetere recuſent. cõuenientior hora ẽ. p⁹ repletionẽ ex cibo. q̃a ſtõachus ẽ iam ſaturatus. & quaſi faſtiditus ex predictis cibis. ſi g⁰ amplius ſibi iniungatur q̃ uinũ potet amplius faſtidiet̃. & maxie cũ etiaz uinũ illud p⁹ ſuptũ cõmotionez facit in ſtomacho rex ũct uſarũ que preceſſerunt. & qa ſimul his duab⁹ intentionibus damus uinũ i appetitu canino. ideo dari põt uinum & ante comeſtionem in ieiuno. & p⁹ comeſtionẽ. Vnde Viatic⁹ p̃dict⁹ precipiebat plurib⁹ uicibus dari uinuz. & Gal⁹ i cõmẽto predicto dicebat q̃d uinũ ſolũ eſt cura huius paſſionis & ideo non intelligat̃ ab eo nec a Serapiõe q̃d hoc uinũ ſolũ det̃ poſt comeſtionem. ſz dat̃ etiam ante. & ideo intelligatur ab eis q̃ dari poſſz licet nõ exprimant. ¶ Niſi. ¶ Hic ponit exceptiõez in q̃ uult q̃d ſi hẽntes caninũ appetitũ ex frigiditatae ſtõachi hẽnt fluxũ uentris. debẽt uitare omnio uinũ. & ꝓbat & p̃z. ¶ Sed dubitat̃ de eo q̃d Aui. dic̃ q̃d ſi ſit ſolutio natute nõ competit uinũ aliquod. Sz cõtra in õi appetitu canino facto ex frigiditate ſtomachi ẽ fluxus uẽtris ſupfluus. g⁰ in nullo cõpetit uinũ. premiſſuz ẽ uerum auctoritate. Serapionis loco preallegato. ubi ſic. Sequit̃ appetitũ caninũ qui fit ex malicia cõplexionis frigide in ſtõacho aut humore. ſ. flegmatico retẽto in eo ſolutio nature ſuperflua. ¶ Itẽ Aui. ponẽs ſigna huius dicebat paruitas ſitis & mltitudo' fecis. Et ꝓbat̃ tũc fit nature ſolutio quando ſtõachus plus de cibo ſummit q̃ mẽbra poſſunt attrahere. ſz i appetitu canino pp dictas cãs h⁰ cõtingit. q̃re &c̃. ¶ Preterea ipe ꝓhibet omne uinũ ſed ñ ꝓbat q̃ uinum dulce ñ competat. ſaltem ergo uinum dulce dabit̃. ¶ Adhuc in iſtis fit ſolutio uẽtris aut ppter d̃bilitatẽ cõtẽtie exnimia frigiditate & humiditate. aut pp fortitudinẽ expulſiue etiã ex frigiditate & hũiditate. ſz uinũ curabit iſtaz ſolutiõem calefaciẽdo & exiccãdo. In cõtrariuz eſt ſolus Aui. ¶ Conſyderanduz primo q̃ uinũ curat appetitum caninũ factũ a frigiditate ſtõachi & hoc ideo quia illã abiicit calefaciendo & reſoluẽdo ſed tñ pot⁹ iſte uini debet conditionari conditionib⁹ quibuſdã que ſe tenẽt ex pte uini quibuſdã q̃ ſe tenẽt ex pte corporis patiẽtis

appetitū caninū. ¶ Conditiones qdez q̄ se tenēt ex parte uini sunt. primo q̄ uinū debeat esse non qđcūq; sed uinuz rubeū roseū. ut Serapio concedit. & hoc qa in isto ē manifesta & maior calefactio. dz esse in multa quantitate. ut subito satisfaciat appetitui. ¶ Ex quo pz q̄ licet istud uinum debeat esse rubeum & calefactiuum non debet ēē excedentis calefactiōis ut uernacium qa de eo multū dari nō posset. sed uinū quoddā mediocre magis. etiā debz esse actu calidū. ut actu resistat frigiditati stōachi. ¶ Cōditio aūt que se tenet ex parte patientis ē ut nō habeat uentris fluxū. & cā ē. naz uentris fluxus. iō istis accidit qa cibus statiz đ stōacho ad intestina descendit. fit aūt h° eis maxia cā. additiōis appetit⁹. uñ naturē retētō erit maxima cā ī appetitu cāino facto ex debilitate cōtentiue. ut Auic. ponit. Q đ g° maxime intendim⁹ in curatiōe appetitus huius. ē oio cauēd ab his que augent appetitū. & dato q̄ cause iuuent qa possum⁹ cū aliis curare. In his g° q hēnt appetitū caninū ex frigore simul cuz fluxu uentris etiā si nō esset fluxus. nō cōpetit uinū stipticum. qa istud auget appetitū. posito g° q̄ hoc uinum sui caliditate possz cōfrre cause que ē frigiditas. tñ stati nocet accidenti. ad cuius obtusionē maxime intendim⁹. & etiā lz hoc uinū cōferat solutioni. tamen plus nocet augendo. appetitū. dico etiā qđ istis nō cōpetit uinum amarū. nam amarum addit statiz in solutionē. primo quia amarū quia est absterſiuū. ut. z° can. ca°. 3°. similiter etiā quia pungit. licet ergo uinū amarū qa calidū cōferat huic fluxui remouendo complexionē frigidam & hūidā que debilitat contētiuā. tamē in p° occursu auget fluxū uētris. cū g° de se sit supflu⁹ & cū hoc magis addat uehemētius addetur appetitus. hoc aūt maxie debemus effugere. ¶ Sz đ uino dulci quid dicendū. qa Aui. nō exprimit Credo ēt qđ nō cōpetat. unde Aui. dixit. omne. Et cā ē eadē qua uinū amarū phibet. qa etiam uinū dulce in prio occursu lenificādo addit ī fluxum uētris. unde & dulce lenificatiuū ponit. ab Aui. z° can. 3° ca°. ¶ Est tamē alia cā generalis pp quā ī appetitu canino uinū cū supfluo fluxu uetat. nā istud uinū qđ datur in isto appetitu nō dat nisi in multa q̄titate & purū. Cū aūt in corpore ē uehemēs solutio. uinū tunc quādoq; pducit ad spasmū. & amētiaz. ut supra de cura syncopis. ¶ Cōsyderadum tamē ppter rōnem primā. qa aliis pz quid dicendū. qđ fluxus ī appetitu canino ē duplex. quidā sibi debitus. & iste nō phibet uinū. quidā exuberans & excedēs & iste phibet uinū propter dictas cās. ¶ Consyderandū ēt qđ si fluxus ille prohibeat uinum. hoc maxime ē uez qđ prohibz in maxima q̄titate qñ dat ad curā huius appetitus. in pua aūt quātitate & hora comestiōis forsan nō noceret.

¶ Et oz ¶ Reassūmit. Et p° p cibos. z° p medicinas. ibi. z°. Et administrentē. Primo dicit qđ debent ēē pinguia. ut satisfaciant subito illi appetitui. calida. ut resistāt cause. ¶ Oleū in quo non ē pontticitas ē oleū q̄ ñ ē onfancinū. ¶ Aliudabz Vno modo exponit iulep. Est aūt iulep sirupus simplex. & tūc intelligat syrupus fact⁹ đ melle. Alibi tamen inuenio sine al. & ē pise legumen ut summit ex Symone. ¶ Electuariū alcanzi pōit 5° can. tractatu 3°. & est electuariū qđ facit ad digestionē & frigiditatē stomachi. ut ibi. ¶ El lectuariū ueremisch. Credo q̄ sit id qđ noiatur electuariū ambre. pprie cū fuerit solutio qa alcanzi est aliqualiter stipticū. & secundū est multum confortatiuū. Et exunctionibus abstergendo & c̄. qa simul post fricationē debet fieri abstersio ne remaneat corpus musci & laudan. qa sunt stiptica. & maxime laudanū quia augerēt appetitū. uel abstergēdo. i. stipticādo. sicut pene tret uirtus. ¶ Grana alchadra sunt grana nigrorum. i. piper nigruz & sunt grana calida. quedā & pinguia. uñ calefaciunt & appetitū obtundūt & ñ sunt apud nos. ¶ Illis littera suspensa sit usq; ibi. Cōfert panis de armacha. i. flore farine factus. ut supra dictū ē fen. xi^a. c° de caseatione lactis. hic panis exiccationē hēt. & confortat contētiuā deiectā ab humiditate. Alia littera habet alcanzi & est cōfectio predicta. ¶ Et similiter patet. Dicit tñ q̄ cū aliquis eoz iuenit iuuamentū ex hoc regimine debet ipsuz abhorrere paulatim quia hoc regimen pduceret ad opilationes. & alias egritudines. & non soluz ille cuius cā est plurima resolutio. uerū ille cuius cā ē raritas corporis debet hoc facere. uñ dicit secundū unā litterā. & similiter ille. supple hoc debet facere cā famis. cuius est raritas corporis. Vel aliter. Et similiter ille. supple res que dicte sunt desunt. supple ī hac curatione in corpore cā famis cui⁹ & c̄. ¶ In illā aūt & c̄. Diximus. i. dicem⁹. ¶ In ea. ¶ Hic ponit curā appetitus canini. qñ cā eius ē materia acetosa uel melācolica. ¶ Et p° qñ cā ē flegma acetosū. z° qñ cā ē melācolica. ibi z^a. illa aūt. ¶ Consyderādū circa primā partē q̄ Aui. ñ uult q̄ pueris dent illa solutiua fortiora sed leuiora. nec q̄ post euacuent cum hyera predicta. sed q̄ det aqua calida. quia facta subtiliatiōe luat materiam illam. Reliqua patent. & c̄.

Est fames. ¶ Determinat hic đ nocumento appetitus composito. Cōponitur aūt. quia uel casus appetit⁹ in stomacho ē cū fame mēbroz. & sic ē bolismus. aut cōponit fames ī stomacho cū syncopi pōti uel apta euenire. & sic est fames syncopalis. ptio ergo determinat đ primo mō nocumenti. z° de z°. ibi z^a. ē ut sint. Prima in tres. p°

ponit cauſas.z° ſigna.3° curã.ibi z^a.& tu.ibi 3^a. ẽ cura. ¶ Prima in duas.primo notificat nobis. quid ſit fames.& ẽt qualiter accidit.ſecundo in ueſtigat eius cauſas.ibi z^a. & multocies. ¶ Cõ ſyderandũ ꝙ boliſmus ẽ dictio cõpoſita ex bo & liſmus.liſm^9 aũt idẽ ẽ ꝙ fames.bo.i. magna uel uehemẽs ut ſumit̃ a Serap.3° tractatu c°.d boliſmo ¶ Dicit̃ aũt boliſm^9 mag^a fames.ex pte ſubiecti.quia ẽ i mẽbris õib^9.licet ſtomachus re fugiat unde ul'is fames dicit̃ ſicut appetit^9 cani nus ꝑticularis dicit̃ fames.ut ſumit̃ ex cõmento illius afforiſmi ſecũde particule.pot^9 idigẽtia3 ſoluit. ¶ Et multotiens.Hẽt hec ps duas.ſicut duos mõs cauſa3 iueſtigat.ibi z^a.& ſit. ¶ Con ſyderãdũ qđ duplex iuenit̃ hec lr̃a.una que dr̃ mordicãs & ſaluat̃ qa frig^9 mordicãs icitat ad repulſionẽ nociui.ñ ad attractione3.Aut mordi cans.ſ.ad attractionẽ.unde i principio eſt cauſa appetit^9 ex mordicatione ſi ẽ pauca.in proceſſu uero deiçit appetitũ.Alia lr̃a h3 mortificãs.& p3 debet aũt itelligi qđ mortificat uirtutẽ ſenſi tiuã in ſtõacho.nõ aũt mortificat̃ i toto corpore tũc eni eſſet cã mortis.moriũtur eni iſti morte eo3 qui opiũ biberũt & mãdragorã ut .A.fen 3^a.primi canonis de regimine iter agentiũ in fri gore.Et fit. ¶ Cõſyderãdũ qđ Aui.dixit duo. .ſ.regentib^9.& dixit ſplis in uilis.humores eni precipue frigidi ſi ſolũ tegerẽt os ſtõachi.& ñ ibiberent̃ in uilis eſſent cã appetit^9 canini.cum aũt intus ſpgunt̃ in uilis quia mouẽt ad expul ſionẽ & faciũt effugere attractiões ſunt cã cãus appetit^9 in ſtõacho.ſi ergo coniũgat̃ illi fames mẽbro3.fit boliſm^9.nõ eni ſufficit ad boliſmũ cauſa appetit^9 in ſtõacho.ſ3 o3 qđ ſibi cõiũgat̃ fames mẽbro3.& iõ A ꝓ.z^a ꝑticula de ꝓblema tib^9.z° ꝓblemate.mouẽs iſtud ſub forma pro blematis.maxie inueſtigat qũo frigus poſſit eẽ cã famis mẽbro3.uidet̃ eni ponere qđ boliſmus ſit idigẽtia cibi ſicci.i.fames.ſ.mẽbro3.frigidũ aũt ẽ cã conſumptiõis cibi in mẽbris .unde mẽ bra maxime cibũ appetũt.ẽ quidez maxime cã frigidũ cõſumptiõis cibi.qa illud coadunat cali dũ ſuper eo.unde ſtatu3 in mẽbris.cõſummit̃. & ideo A ꝓ.ponit hũc ſermonẽ Boliſmus fit ꝑ ꝑter indigentiã ſicci cibi.i. ꝑpter mẽbro3 famẽ ¶ In frigore aũt & yeme cõtracto exiſtẽte cali do in ꝯteriori hũc.ſ.cibũ uel hũidũ ſuũ uelocius detelinquit.i.cõſummit.hoc aũt facto boliſmu3 merito eſt fieri .

ET tu quidez. ¶ Ponit.A.ſigna.Et dicit ꝙ tu potes hãc paſſionẽ cogno ſcere ex ſignis dictis i can.ſ.ſupra3đ ſignis diſpõnu3 ſtõachi.ubi docuit cognoſcere.A.malã cõplexione3 frigidaz ſtõachi cũ materia.ul' ſine.ut ſupra.ſ.de deſtructiõe ap peritus.ita tñ qđ nõ ſufficit ad cognoſcendũ hãc paſſionẽ.ſcire ſolũ cã3 caſus appetitus.ſ3 oportet ſcire ſi in membris ẽ inanitio.ſcitur aũt hoc ex de bilitate que accidit.ul' ex corporis habitudine.ut ſi ẽ colericus imaginandũ ẽ qđ mẽbra appetunt & ſi ſtõach^9 ꝓ.nõ apperat.& ſi ẽ iuuenis ul' puer. in quoru3 membris uirtus naturalis eſt fortis.

QUEſt cura. ¶ Hic ponit curã.& prio ponit curam boliſmi.que magis ſe uertit ad accidens.z°.põit curã que magis reſpicit cãm.ibi.z^a.& ſi fue rit in ſtomachis eoru3. ¶ Ad primi euidentiã cõ ſyderandũ qđ accidens qđ intenditur in boliſmo ẽ ſincopis ex reſoiutione uirtutis.Regimen aũt ſincopis eſt.aut ad phibendũ eã ne ueniat.aut ad remouendũ ea3 cũ adeſt.aut ad cõfortandu3 cor pus cũ a ſincopi reſurgit. ¶ Tria ergo facit.p° põit regimen i boliſmo qđ ẽ ꝓhibitiuu3 future ſinco pis.qđ ẽ ẽt appetitus ſtõachi ſubleuatiuũ.z°.po nit regimen quod competit in actu ſincopis tertio ponit regimẽ cu3 a ſincopi euadunt.ibi.z^a.& cu3 ſupuenit.ibi.3^a & cu3 euadunt. ¶ Circa prima3 partẽ notandũ qđ cu3 liliu3 ꝓferẽt abſolute uide tur qđ itelligat̃ maxime de ortulano.quia cum auctores uolũt loqui đ lilio celeſti cõdictionant. licet illđ de utroq; itelligi poſſit. ¶ Deſcriptõ ſy rupi illius nõ ẽ in 5°. ¶ Tamẽ ſciẽdũ qđ cũ ſit ille ſyrupus de lilio i ponẽ do.ſ.flores.quia ſunt magis aromatici.debent ſimul poni cũ illis res confortãtes ſtomachũ.quia lilũ de ſe ſtomacho nocet. ¶ Conſyderãdũ p^9 qđ iſti debẽt pũgi et conſtringi unguib^9 & ꝑuri ad hoc ut ꝓhibeanẽ a ſomno & ſincopi. ¶ Dicit tñ qđ ſi eius cã ſit fri giditas ita ꝑutiat̃ ꝙ ñ diſrũpat̃ caro. ¶ Et cauſa põt eſſe quia iſti ſunt magis ãbiles.uñ ex carnis diſtruptione magis lederẽt̃.Si autem ei^9 cauſa ſit caliditas.quia non ſic ſunt debilitati.& quia iſti ex ſomno uehementius ledi poſſunt.ideo i p cuſſione poſſet fieri diſruptio.uel poſſet referri ad totũ qđ dixit.ut dicatur qđ debent pungi & ſtringi & ꝑuti ut nõ ſit diſruptio.niſi cũ fuerit caliditas.quia tunc ñ debet pungi.nec ꝑuti.nec conſtringi .propterea quia dolor i ꝓncipio inflã mat.& hãc credo meliorẽ expoitionẽ. ¶ Tortel le ẽ panis arabum bis coctus.pro quib^9 utimur pane aſſato.panis uero aſſatus cõiter a medicis magis dat̃ ad cõfortationẽ q̃ purus panis.quia ex aſſatione acquirit aliquã ſtipticitatẽ & actu alẽ euaporationẽ.ꝑ quã ſimul cum uino magis aromatizat.uñ ueloci^9 aromaticitate confortat. & ſua ſtipticitate ẽt appetitũ ſubleuat.ñ autez ſolũ confert ſi ſumat̃.ue3 ẽt ſi in emplaſtro po natur.ut hic Auic.nos docet ponere hũc panem In meſus.aut in udeac odoriferis. ¶ Iſti ſunt qdã liquores acetoſi q apud nos non ſunt .poſſum^9

tñ facere loco eoꝝ sic. Accipe uinũ granatorum aut citoniorꝝ paꝝ acetosoruꝫ.& adde aliqua aromatica calida ut spicã uel mastice uel cinamomũ uel galliam.& iste erit liquor aromaticus aceto sus.fiat ergo emplastrũ.in dispositione syncopis .i.cũ tã ad syncopim uidetur peruenire.nihilominus confert in actu syncopis.licet syncopizãtes minus emplastrũ tollerẽt. Et emplastrum pineale.

¶ Et emplastrũ almarud,uꝫ almarub.& sunt emplastra confortãtia que hoc nomine ñ inueniunt̃ i antidotario.nec summa prima.tractatu xi°.nec summa secũda.tractatu 6°.plura tamẽ sunt ibi emplastra utilia fiunt etiam emplastra ad iũcturas ideſt ad extremitates ut membra,conforte.t̃ & remoueatur mala complexio frigida.si adest. aut alia si adest. ¶ Et cum.fiat quod diximus scilicet statim supra ut fen.x.ª. ¶ Et si. ¶ Colearũ paruũ ẽ aur̃.i.aut aureus.i.& S. ¶ Relique confectiones quas ponit.& eaꝝ descriptiones sunt in quinto .& in alijs antidotarijs.&c̃.

Et ut sint. ¶ Determinat d̃ fame syncopali.Et prio ponit cãm ei⁹ uñ sigra hẽri ꝓñt.2° ponit curã.ibi 2ª huius. ¶ Consyderandũ qd̃ cã est caliditas.s.corporis stomachi & mẽbroꝝ.unde fortis fit resolutio & mordicatio.Et debilitas stomachi ñ potẽtis illã resolutionẽ & mordicatõnem portare & cetera.

Ih Vius. ¶ Hic ponit curam. ¶ Consyderandum ꝙ cura famis syncopalis partĩ ptinet cure bolismi.ut iq̃tum timetur de syncopi futura uel presenti.& partim pertinet curationi dolorũ stomachi inq̃tũ est ibi mordicatio de qua dictũ est supra ca°.de cura dol. ẽ stomachi.& ideo dicit. fiant eis ea que dicunt̃ i doloribꝫ stomachi.

Om Vltitudo sitis. ¶ Dicebat̃ superiꝰ qd̃ in stomacho ẽ duplex appetitꝰ.s. ad cibũ & ad potũ. ¶ Posq̃ g°. d̃ terminauit de nocumẽtis q̃ accidũt in appetitu ad cibuꝫ.Nunc determinat de nocumẽtis que accidũt in appetitu ad potũ.Hoc aũt nocumẽtũ maxie ẽ additio appetitꝰ.& uehemẽtia que põt dici appetitus additus ad potũ.Et põt dici appetitꝰ corruptus.qa appetit frigidiora quã nature humane cõueniũt.& hic appetitꝰ uocat̃ uehmẽtia & multitudo sitis.p° ergo inuestigat cãs uehemẽtis sitis & multitudinis eius 2° ponit signa.3° curã.4° recapitulat qd̃daꝫ qd̃ dixerat supra.ibi 2ª.signa quidẽ.ibi.3ª. omnis cura.ibi 4ª.emplastrũ. ¶ Ad primi euidẽtiam cõsyderãdũ qd̃ sitis aut fit ppter causaꝫ in stomacho.siue sit ab itra siue ab extra eueniẽs Aut fit ꝓpter cõitatẽ ad mẽbra alia. Primo g° enumerat primas cãs.2°.secũdas.3° addit quasdã cãs extraneas uel exrinsecas que sitim faciũt.4° docet per sitim ꝓnosticari i febre.ibi 2ª.& qñq̃ fit cũ cõitate.ibi 3ª.& ex eis q̃ cõmouent.ibi 4ª. & quãdo aggregat̃.Prima in.d.nã cũ sitis fiat a mala cõplexiõe stomachi.quandoq̃ fit a mala cõplexiõe sine materia humorali .quandoq̃ fit a mala cõplexione cũ materia humorali.Primo ponit cãs primas.2°.secũdas.ibi.2ª.& quãdoq̃ fit propter flegma salsum.Prima in.d.naꝫ sitis fit a mala cõplexione stõachi calida principaliter aut mala complexiõe sicca.p° ponit primã cãm. 2° secũdaꝫ causaꝫ.ibi 2ª.aut ppter siccitatẽ stõachi.Prima in.d.p° põit sitiꝫ fieri a caliditate stomachi.& ostendit unaꝫ cãm intrinsecã illius caliditatis.2°.ostendit cãs primitiuas extrinsecas.ibi 2ª.& qñq̃ accidit ppter potũ. ¶ Circa primaꝫ partẽ cõsyderanduꝫ qd̃.A.duo dixit.s.multitudo.& hoc ex parte eius qd̃ appetit̃ d̃ potu i multa quantitate.& dixit uehemẽtia.& h° ex parte eius qd̃ appetitur in multa accidentali frigiditate. ¶ Sed diceret qs.cũ in appetitu ad potũ possit accidere nocumentũ ex parte eius qd̃ nõ appetitur potus.Cur Auic.de hoc nõ fecit capituluꝫ. ¶ Dicendũ qd̃ nõ appetere potũ ẽ paruũ nocumentũ stante appetitu ad cibũ. ¶ Cõsyderandũ ꝙ febrientes qui moriunt̃ semp sitientes sunt.qa hẽnt febres ex materieb⁹ indigestis grossis multe inflammatiõis & putredinis.lꝫ eniꝫ bibatur,a qua.nõ tñ illa materia digeritur nec expellit̃ pp grossitieꝫ,remanente.g °putrida caliditate semp sitiunt.& hoc multũ ẽ uidere in pestilentialibus febribus.Vnde Gal'.4°.de accidenti in fine.scio quendã acutissima febre teneri.q in; statu febris multã aquã bibit. ¶ Et qñq̃. ¶ Hic enumerat extrinsecas causas inducẽtes caliditatẽ illã.& p° quasdam.2°.quasdaꝫ alias.ibi.2ª.& qñq̃ fit pp medicinas. ¶ Cõsiderandũ ꝙ potus uini ueteris interficit quãdoq̃ cũ siti.quia uinũ illud existẽs multe caliditatis inflammat cerebruꝫ & cor.& iõ fit febris.alienatio.& sitis.& tandeꝫ mors.& ideo Auic.dixit inflammatꝰ.s.ex febre. ¶ Cõturbatꝰ.i.alienatus.& sitiẽs pp multã inflammationẽ.unde.2°.d̃ iteriorib⁹ in fine.Gal'.fuit cuiusdã notarij seruꝰ quia domi remansit & c̃.q multuꝫ sitiens & aquã nõ ineniẽs uinũ uetustissimũ & multe q̃ntitatis bibit.unde ab hora illa permãsit peruigil ei q̃ ex nimijs uigilijs febris accidit.qa lenatione sequente mortuus ẽ.ñ aũt dixit d̃ siti quia ñ habet dubitationẽ.quia ex inflãmatione sitiebat. ¶ Consyderandũ ꝙ aqua salsa iducit sitim & pducit ad mortẽ. Vnde Auic.cui ñ succurrit̃.Et cã ẽ que sumit̃ 4° de accidẽti & morbo.quia aqua salsa multa potata sicut naute defectu fecerũt.inducit punctionẽ & excoriationẽ

cū ſiti.& iō ad mortē qñq; perducit. Vnde Gal. ibidē. Naute qdē ñ rārū hñtes de aqua q ſuffi ceret aquā marinā potauerūt.unde maiorē ñ bi bētibus ſitim habuerunt.ſolutionē quoq; et pū ctionē hñtes p eā periere. Et qñq; fit pp me dicinas & cō expūat. ſic que.ſ.cibi uel medicie faciunt ſitim.cū ablutione.i.ſitim cū qua appe titur res potabilis ut ablutiua & lauatiua ad hō ut lauēt. Aut faciunt ſitim curſu.i ſitim cū qua deſideratur res potabilis curſiua & penetratia. ita q non debet intelligi q iſte res faciant ſitim cum curſu & ablutione.ita q ablutio & curſus ſit cā ſitis effectiua.imo eſt aliud qđ appetitur ut finale. Et hoc declaratur ut ipſe ſtatiz ſubdit declarando.& reliq̄ omnia patent. Et quādo q; fit. Aut ppter flegma ſalſuz.aut dulce .quia dulce flegma eſt aptum inflammari & ebulire. Et q̄doq; fit cū cōitate. Hic determiat đ cā ſitis que fit cū cōitate. Fit aūt cū cōitate ad đter minata mēbra.aut cū cōitate ad totū corpus.ibi z^a.& quādoq; fit cū cōitate coporis. Prima in dua s. prmo oſtēdit diuerſos mōs ſitis facte p cōitatē ad mēbra diuerſa. z^o cōparat illa.ibi z^a & uehemētior. Pria in.4.p^o oſtendit modū ſitis que fit cū cōitate ad renes.z^o ei^9 que fit cū cōita te ad epar.3° ei^9 que fit cū cōitate ad pulmonē & cor.& ēt quedā alia mēbra.4° ei^9 que fit cū cōitate ad cerebꝝ.ibi z^a.& q̄doq; fit ſitis hui^9 capituli.3^a ibi.& p cōitatē pulmonis.ibi 4^a.& q̄doq; fit. Mouz prie ſitis poſtpōit uſq; ad fen .12. Circa primā ptē nota q̄re ydropici mltuz bibentes ēt multuz ſitiunt.qa in eis eſt opilatio in uenis.remanet enim humiditas multa in parti bus epatis.& ab eius uenis groſſuz & aquoſuz reſudat in uentrē. Et nō trāſit ad mēbra aquo ſitas.& ideo ſemper bibētes ſemp ſitiūt. Simi liter colicis hoc accidit.facta eniz repletione mul ta in inteſtino colon opilantur orifitia uenarum meſeraicarꝝ que ibi ſūt.& q̄ ſunt in iteſtino recto que ſunt multe.unde aqua nō trāſit ad mēbra. Similiter etiā ſicut apparet ad ſentuz.colon cuz ſit ſup iteſtina gracilia & uenas meſeraicas que tendunt ab epate ad inteſtina.& reliquū uentrē. ex quarꝝ cōpreſſiōe fit etiā opilatio.& iō A.iſta ſen.i 6^a 3°.tractatu c^o đ ſignis colice.nō ſatiat hā bēs cā.iz bibat plurimū.quoniā qđ bibit nō pēe trat ad epar.propter opilatiōes accidētes i orifi ciis meſeraice que ſequunt uentrē. Dicit p^9 qđ ſit etiā cū febricitat.i.cū habeat cōplexionez cali dā & ſiccā. Et nota q frigus epatis ē cā ſitis. Sed de hoc dubitat. poſitū eniz ē qđ; aliditas epatis facit ſitim.ergo nō frigiditas ex contario. Item epar infrigidatum infrigidat ſtomachū cuz illi ſuperiaceat.frigiditas aūt ſtomachi ſitim prohibet. Dicenduz qđ frigiditas pōt eſſe cā ſitis ſi.z^m. epar exiſtat. Cā aūt eſt que ſumitur ex. A. nā frigiditas epatis pōt ita đbilitare attra ctiuā eius ut non attrahat.unde epar & mēbra exiccant.que ſiccitas ſtōacho coicata eſt cā ſitis. Cōſiderandū tñ qđ epati pōt aduenire frigi ditas aut poſitiua ex re ifrigidante.aut ꝑuatiua p calidi reſolutionē & debilitatez.iz ergo utraq; poſſit eſſe cā ſitis.magis tñ eſt cā ſitis frigiditas que ē i epate ꝑpter calidi reſolutionē. Ad id qđ dicitur.p^o in cōtrariuz. Dicendū q nō ē icon ueniens q a duob^9 cōtrarijs idē ꝓueniat effect^9 diuerſimode. Ad.z^m. dicenduz p^o qđ maxime hoc hz uerū de frigiditate que ē reſolutio & de bilitatio epatis.ex illa autē nō eſt neceſſariū ſtōa chuz multū infrigidari. Vel dicendū qđ plus pōt ſiccitas epatis & membroꝝ nō habentiū hūi ditatē in cauſando ſitim q̄ poſſit frigiditas epa tis in phibendo illā. Vl dicendū qđ epar ſi ſit frigidū ifrigidat ſtomachū z^m fundum non aūt quantum ad os eius.cum os ſtomachi.nō cōpre hēdat. Quod dixit hui^9 capli intelligit ſitis facte p cōitatē & p alcaiaſim.i.faringā & larin gam. Et quandoq; &c̄. Alcutub. ē ſpēs melā colie colerice. Et uehemētior. Hic cōparat & dicit uehemētior ſitis facta p cōitatē eſt illa que fit p cōitatē ad p̄dicta mēbra.iter illas tñ que fiunt p cōitatē ē uehementior illa que fit p cōmunitatē ad os ſtomachi.licet ſint alia ad q̄ p cōitatē poſſit fieri ut inteſtina groſſa & ueſica. .S3.t.d.ſitis que fit ab ore ſtōachi ñ fit p cōi tatē.cū ſitis ſit paſſio eius.ſitis.n.ē appetit^9. Ap petit^9.n.ē oris ſtōachi.ut ifra Auic. Dicēdū q Auic.accipit hic large os ſtōachi.ñ ꝓpore eius ꝓpe.ſz p fine meri. Vel poſſet dici p ſupple mētū lr̄e ut dicat uehemētior ſitis eſt illa q̄ eſt facta cā horū mēbroꝝ.& pro.i.per cōmunitatē ad illa mēbra.ſupple eſt uehemētior tamē ſitis eſt illa que cōmouet &c̄.ita qđ uellit dicere qđ illa fiat per cōitatē.ſz qđ illa ē abſolute uehemē tior & hec ē ſentētia Serapiōis libro 3°.ca^o.iz^o ubi ſic.os ſtōachi facit accidere ſitiz pl^9 q̄ reliq̄ mēbra.& p^9 ipſuz nēter.& p^9 ipſuz pulmo.& p^9 ipſuz epar.& p^9 ipſuz iteſtinū ieiunū. Dei de.cōſydera qđ Auic.uult uehemētiorē fore ſitī q̄ fit a pulmone q̄ que fit ab epate. Sz cōtra.qa epar imediate cooperit ſtomachū.ergo uehemen tiorē ſitim cauſabit. Dicēdū q cū ſitis ſit acci dens oris ſtomachi adhuc magis appropinquat ori ſtomachi pulmo q̄ epar.ſtomachus aūt ſecū dum ſui os non cooperit ab epate.ut anothomia oſtendit.ſed effugit illud appropinquans dya fragmati. Dyafragma autē ſtatim alligatur pl^9 moni. Vel dicēdū q maior accidit inflāmatio in pulmone q̄ i epate propter pulmonē eſſe cole ricū. Similiter eius inflāmatio potu q̄ appetit minus ſedabilis eſt. Conſyderandū poſt qđ ſub inteſtino ieiuno duodenū cōprehendit. Et

quandoq ¶ Hic determinat de siti facta cū cōi
tate ad totū corpus. & primo facit hoc. z° quod
dā ꝙ dixerat declarat. ibi z^a. & bibēti quidem.
¶ Dicit primo ꝙ qnq; fit sicis propter cōitatem
ad totū corp^m. sicut in febrib^9. & sicut siti s creti
ca. nā ex signis crisis ē sitis. Vnd Aui. secūda fen.
quarti. c° z°. i ꝑncipio enumerans signa crisis di
cit sicut inquietudo &c̄. & pulsus cordis. & nau
sea et sitis &c̄. Fit aūt sitis maxie qn materia ad
uomitum properat. aut qn mouetur materia.
¶ Vn corp^m iflāmaī magis ex forti motu materie
& uirtutū. ¶ Q d uenenuz uipere faciat sitim.
pūit similiter Gal'. 4°. d accidēti & morbo. Aut
cibo. s. i quo ē aliqd de ueneno uipere. ¶ Et sic̄
accidit. & egestiōe sanguinolenta supflua supple
unde epar debilitaī ut n possit attrahere &. mē
bra exicanī. ¶ Et bibenti. ¶ Hic declarat qdā
qd dixerat. Dixerat eniz ꝙ medicina euacuatiua
facit sitiz. unde p^9 solutionez sitis accidit. Vult g°
ostendere quo sitis qnq; ante prefectā opationez
medicine apparet. ut in stōacho calido & sicco ex
farmacia calida & sicca. quo etiā aliquādo post
supfluaz euacuationē accidit. Vnde significat iaz
cōpletaz ēē euacuationē. ut i cōtrario. Ex quo ap
paret uerificatio illius aforismi quare pticule.
¶ In fermacijs quicūq; nō sitiunt &c̄. ¶ Nam cū tri
plex sit sitis preoccupās sufficienti euacuationez
subsequens sufficienti euacuationi. & sequens ad
supfluā. ueritatē hz de siti sequente ad sufficien
tez euacuationē. Pro his uero requiraī ꝙ alias di
ximus sup illo aforismo. Et ex eis. ¶ Cōsiderā
duz qd somn^9 super cibos calidos & acutos ē cā
sitis. p° quia illos cōmouet. cū calidū reducatur
ad irerius. & iō magis calefatiū t. z° qa uapores
ab illis eleuati retinenī & nō resoluuntur. & iō si
ti iducunt &c̄. In uigilijs aūt cū isti uapores pos
sunt melius exalare non sic inducunt sitiz saltē in
principio. & iō qn sitis ē ꝑpter cibos aliquos nō
calidos sz uiscosos & idigestos. tūc somn^9 illā se
dat. qa illa cibaria digerit. unde c. A. 4^a. can. fen. p^a
ca°. siti supflua febricitantiū. dicit. Et qnq; fit si
tis a frigore. & absindit eaz somn^9. a frigore. s.
cibi crudi & idigesti. Vnde. 3^a. primi. Et siti mē
dosa ipedit^9. scire dz ꝙ dormire & sitiz tolerare
ipsaz absindit. Est aūt sitis mendosa q̄ fit ꝑpter
crapulā & idigestionem ciboꝝ. q cū idigesti sint.
frigidi dici possūt. Et qnq; aggregāī. notūlē &c̄

Signa. ¶ Hic ponit signa. & p° pōit
signa sitis que fit ꝑpter stōachi cō
plexionē cū materia u^l sine. & dic̄
ē narrata. z° pōit signa sitis q̄ fit
ꝑpter cōitatē. ibi z^a. & signū facte cā opilatiōis
Prima signa sunt dicta supra ca°. de signis dif
pōnū stomachi. z^a hēt tres. p° ponit signa sitis
facte ꝑpter opilatiōez inter stomachū & epar.
& facte propter renes. z° ponit signa sitis facte
ꝑp cās extrinsecas. 3° resummit signa sitis facte
ꝑp cōitatē. ibi z^a. signū uero. ibi 3^a. & signa ei^9
¶ Lenitas uētris sequit ad predictā opilatiōez
quia cū nutrimentū nō possit trahi ad epar. re
uertit ad intestina & uētrē. ¶ Dixit quādoq; qa
aliq̄do opilatio ꝓhibet illud sicut in colica. ¶ Et
signa. Hec hz tres. p° pōit signa sitis q̄ fit cū cōi
tate cordis. & pulmōis. z° pōit signa ei^9 q̄ fit cū
cōitate meri. 3° iterū signa ei^9 que fit cū cōitate
epatis. ibi z^a. & illia que fit. ibi 3^a. & factā &c̄.
¶ Vigilie illam siti sedāt. quia sunt cā euapora
tiōis. somnus addit. qa ē cā calefactiōis partiū
pulmōis. & partiū pectoris. ¶ Et expulsor sitis
. i. q conaī multū tollerare sitim ut illā expellat.
addit in siti. qa cōfirmaī mala cōplexio calꝛia &
sicca. & h° si sitis fuerit ex calꝛiditate & siccitate
stōachi. qa si sitis fuerit mēdosa. tollerabī eā illā
sedat ut sup. Si sitis fuerit ex calꝛitate & siccita
te stomachi. tollerare eā addit in eā. ¶ Vnde 4° d
accidēti & morbo. ¶ Nonnulli uero sitim tollerabī
uolētes in eā inciderūt sitim que nuq̄ ualuit ex
tingui. ¶ Et illa. ¶ Sed diceret aliq̄s. Aui. sibi
cōtradicit quia supra dixit ꝙ uehemētior sitis ē
que fit ab ore stōachi. deide que fit a meri. Hic
aūt dicit ꝙ ē parua debilis. ¶ Dicēdū q̄d sitis
pōt dici uehemens. aut secundū se aut ex pte mo
di curationis. sitis g° facta propter meri secūdū
se fortis ē. cū meri sit continuū ori stomachi. sed
ex parte curationis ē facilis. Ista aūt stāt simul.
nā caliditas terciane uehemētior est caliditate
cottidiane & hoc secundū se ex pte curationis ue
hemētior ē caliditas cottidiane. ¶ Dicit si ē ex
calore. s. in iteriorib^9. aut ex calore. i. cibo calido
acuto ut concordet dicto supius. & Auic. 4° can.
fen. p^a. ubi sic dicit. Et qnq; fit ex calore sitis. &
abscindunt eam uigilie &c̄.

Omnis facta. ¶ Hic ponit curam.
¶ Et consyderādū q̄d Auic. curā
abbreuiat. Nā p° n pōit curā sitis
que fit pp cās exttinsecas qa nota
est. cura enim āmotio est illaꝝ. pōit ergo primo
curā sitis que fit pp malā stomachi cōplexionē.
z° ei^9 que fit pp cōitatē. ibi z^a. & sitis pulmonis
¶ Ad secūdi euidētiā. consyderandū q̄d Auic. n
pōit curā sitis que fit cū cōitate meri. quia dixit
de ea supra. ¶ Nec ponit curā sitis cū cōitate renū
quia reseruat post. usq; ad fen. 13. Nec explicite
ponit curā eius que fit cū cōitate epatis. quia h°
ponet fen. 14. Ponit ergo curā sitis que fit cū cōi
tate pulmonis. & addit quosdā canones. ꝙ sic cu
retur sitis pulmonis et ē sentētia Galieni i tegni
de signis. ¶ Et multotiēs. ¶ Hic ponit curam
qn sitis fit pp exiccationē & calefactionē faucū
& partiū oris. & etiā pulmonis. unde paulatine

XIII

Nocumẽtũ digestionis. In tracta tu qui ẽ ante istũ determiauit .A. de dispositionib⁹ stoachi preterna turã eueniẽtib⁹ i uirtute ipsius ap petitiua & in tota ipsius essentia. Hic deter minat de nocumẽtis accidẽtib⁹ in uirtute ipsi⁹ digestiua. Et primo determinat de nocumento digestie stomachi. secũdo determinat de quibus dam nocumentis que ad illam sequ ũtur aut ad eam generandam iuuãt ibi z⁸. quãdoq; remanet in stoacho. Vel aliter. qđ z° dermiat đ nocumẽ tis que magis pertinent retentiue uel expulsiue stomachi. ibi z⁸. ubi ẽ dictum. Pria in duas. p° determinat de nocumẽtis digestiue in generali. z° in spãli. ibi z⁸. cibus corrumpit. Pria in tres p° premittit diuersas cãs nocumẽti i digestiõe z° declarat. 3° comparat. nocumẽta digestionis adinuicẽ ibi z⁸. & factũ. ibi 3⁸. & scias. Dic̃ p° qđ nocumẽta digestiõis sequũtur nocumẽta in inferiori parte stomachi. s. ppter causa 3 in sto macho. aut propter &c̃. Et cã illi⁹ ẽ. nam dige stio ẽ fundi stomãchi. & appetitus ẽ oris eius. Et factũ. Habet. duas. p° declarat mem bra predicta z° ostẽdit aliq̃ nocumẽta q̃ sequũ tur nocumẽtũ digestiõis in stomacho. ibi z⁸ & cibus qdem. uel ibi. & causa illius. Prima i tres z^m ꝙ tres erant cause nocumenti digestionis q̃s premisit. & quas hic declarat. ibi z⁸. quẽrũ dispo sitio. ibi 3⁸. & cibus quidẽ grauis. Cõsyderã dũ p° qđ cũ digestio fit a calido ipsa magis no cet a frigido. Sz dubitat an siccitas & hũi ditas possint ledere digestiuã absq; alia⁹ excess su. Et uidet qđ sic. naz siccitas cũ frigido ledit & cũ calido. g° cum equali. qđ eni stat cũ extre mis stat̃ pot cum medio. lesio aũt a siccitate. & hũiditate facta cũ extremis. reperit ergo cũ me dio. Hoc eniz modo Gal. simplices cõplexiões in uestigat p° de cõplexionib⁹. 2° .c° Dicendũ ꝙ qualitates passiue ñ faciũt nocumentũ multũ i di gestione qñ est equalitas in actiuis. Propter quod consyderandũ ꝙ digestio ẽ opatio que ma gis prouenit a proportione inter actiuas qualita tes. magis enim pficit digestio a calido q̃ ab hu mido. & iõ si passiua qualitas nocere debet. oz ꝙ multũ excedat. ut plurimũ aũt uel frequẽter nõ excedit passiua qualitas multũ. nisi sit cũ actiua & hoc qa de se est pauce actiuitatis. et iõ aliqua opatio prouenit magis a proportione inter passi uas qualitates q̃ iter actiuas. sicut uerbigratia. retẽtio que ẽ quedã opatio. põt fieri nocumẽtũ i hac opatione ex simplici humiditate absq; cali do uel frigido. licet hoc aliã hẽret pscrutationẽ. Consyderandũ tñ ꝙ siccitas & humiditas ẽ duplex. quedã qualitatiua & uera. quedã autẽ siccitas p humidi resolutionẽ. & humiditas per humiditatis accidentalis acquisitionẽ. Vult ergo

alterãdo peruenit. Et ille q timet siti i ieiuno. Consyderandum ꝙ ex lege sarracenorum ẽt ieiuniũ pcipiẽ sicut apparet ex. A. x° methaphisi ce. 3° ca°. In ieiuno ergo cuz sit consuetudo co medere sine carnib⁹ comedunt legumia cicera & fabas. Ille ergo q ieiunat premittit in sua come stione acerũ & oleuz. qa acerũ ifrigidat. & facit penetrare oleũ. & oleum hũectat. & iõ preserua tur a siti. Et aborreat aquã fabaꝝ & ciceruz. quia sunt faciẽtes sitim. aqua qdẽ cicerũ ppter caliditatẽ & acuitatẽ & nitrositatẽ quã sibi at tribuit Mesue i suo de appropriatis. c° đ aqua ciceris. Aqua uero fabarũ. quia sunt grosse & ua porose sitim inducunt. ut sensus ostendit. Et uomit⁹ facit sitim. iflãmando & laxando stoma chũ. aut qa aliq hũores calidi ex uomitu trahũt ad stomachum. & iõ syrupus de pomis cũ aqua rosa. uel frigida. qa ifrigidat et cõfortat. sedat il lã sitim. Consyderandũ post ꝙ aqua frigida in stomacho colerico addit qñq; i sitim. qa illaz colerã i stomacho cõstringit. aut qa aqua frigida inflãmat̃ propter colerã illã. & h° ẽ qđ uult di cere. In stomacho calido & sicco. i. colerico & si militer in stomacho salsi humoris. Sed aqua ca lida quia abstergit colerã illã. & illud flegma salsum. sedat siti illã multotiẽs. Sed. t. d. A. sup̃ posuit in c° de signis dispõnũ stomachi. qđ si sitis augeat̃ ex calida aqua tunc materia ẽ co lerica. Dicẽdũ ꝙ si tis ex materia colerica põt augeri & sedari ex calida aqua. naz si calida aq̃ sit potẽs lauare illã colerã sedat ea3. & sic itelligi tur hic. si aũt ppter grossiciẽ colere & infixionez nõ posset illã lauare. tunc addit i sitiz & sic itelli gebat supra. Et qñq; fit. Cõsyderandũ qđ illa uehemẽs sitis fit ppter opilationẽ aut mem brorũ siccitatẽ. & tũc cũ aqua miscet̃. iulep facit aquã penetrare ad mẽbra. naz aqua de se trãsire morat̃. iulep uero ppter zuccarũ qđ acquirit sibi aliquã caliditatẽ magis facit penetrare. similiter ppter dulcedinẽ. Sz. t. d. quare dicit & nõ est fe. Dicenduz qđ si fe. adesset requiret̃ fortius extictiuuz quã iulep simplex ꝙ fit ex aq̃ & zucca ro qđ ponit̃. 5°. can tracta. 6°. In forti eniz iflam matione illud iulep in sitim adderet. & hoc si in flammaretur a caliditate. de se enim sitim sedat. ut Almansor tractatu tertio &c̃.

Omplastrũ. Istud capitulũ iterũ fuit positũ supra i propria forma in capitulo đ cura male complexionis stomachi cum materia in fine capi tuli. Aut ergo fuit error transferentis aut tanq̃ utile non dubitauit. Auicena hic repetet̃ &c̃.

dicere Auic. ꝙ siccitas & humiditas qualitatiue non faciunt nocumētū i digestiua. qñ ē i actiuis e qualitas. nisi ita sit ꝙ fit siccitas p humidi con sumptionē. aut sit humiditas p humiditatis ma defaciētis pónem. sicut primum accidit in arefa ctione ubi est mala cōplexio sicca p humidi reso lutionē nec est necessariū ꝙ sit ibi mala cōplexio calida uł frigida. Vnde supra Aui. p fe. facit ca pitulū de mala cōplexione sicca stōachi solū & đ sicca cū frigiditate. & de sicca cū caliditate nō tñ ista siccitas diu stat. qn sibi frigiditatē associet p pter inutricationē. Vnde Gal. 7°. siccitatē solido rū prolixa frigiditas ex necessitate cōsequit. Secū dum uero accidit in ydropisi. s. ex pītia multe materie aquose in uētre. ubi p cōitatē ad stōachū fit humiditas. et ledit digestionē. ibi tñ ñ est ne cessariū esse frigiditatē uel caliditatē. aut sic fit i ydropisi yposarca. ¶ Posset tñ ista littera ali ter deduci contrario mō. ut illud ñ sit exceptio sz probatio ei⁹ qđ dixit. ut dicat ꝙ siccitas & hūi ditas ñ faciūt nocumētū digestionis. cū equalita te actiuarum. & hoc ꝓbat. quia siccitas ñ nocet digestioni. nisi faciēdo arefactionē. sz arefactioni est coniūcta caliditas uel frigiditas ut in ethica. ¶ Similiter humiditas nocet digestioni faciendo ac cidere ydropisim. sed i ea ē aliquis modus frigi ditatis uel caliditatis secūdū diuersos mōs ydro pū. ¶ Ad rōnes. Dicēdū qđ qualitates passiue sunt pfectiue opationū cū ꝓportione et tēpātia. & iō pōt cōplexio naturalis esse hūida aut sicca absq; excessu in actiuis. sed si passiue q̄litates le dāt opationē. ñ est nisi cū excedūt. & debēt mul tū excedere cū sint pauce q̄titatis. sz ñ multū ex cedunt nisi sint actiuis coniuncte. Gal. uero inue stigat ibi naturales cōplexiones. q̄uis sup h⁰ sint aliter dubia. ¶ Consyderādū propter contradi ctionē que est i duplici expōne ꝙ siccitas ꝓpter resolutionē & hūiditas ꝓpter humiditates fleg maticas ñ statim sibi associāt caliditatē uel frigi ditatē. sed i processu magis. Vel posset aliter di ci ꝙ siccitas & humiditas per se non faciūt nocu mentū digestionis. s. magnū. qđ nocumentuz. est ablatio digestionis aut corruptio. Et iō Aui. i se quēti ca⁰ dicet ꝙ siccū & humidū ñ perueniunt ambo ad hoc ut destruant. Et ideo ad ptohibiti onē subdit ꝙ humidū ultime nocet digestiōi qñ facit accidēt ydropisiz. & siccū arefactionē. Sz i istis passionib⁹ ñ ē destructio digestionis. sed ē digestio nō completa. Et hoc uidet Serap. libro 3°. ca°. 14°. ubi sic. De ꝓprietate hūide & sicce nō ē ut cū eis sit lesio similiter. i. ita uelociter sicut a calido & frigido donec destruat eius operatio absq; tēpore longo. Sz in huiusmodi hūiditate accidit ydropisis. & in siccitate marasmus &c̄. ¶ Et in omnibus istis egritudinib⁹ que accidūt i eo &c̄. nō ꝓhibet urtus digestiua nisi a cōple

mēto operationū. ¶ Verū. Cōsydera qđ somn⁹ fit quādoq; propter digestiōez cibi in stomacho & ille ē grauis & pfund⁹ ꝓpter grossos uapo res caput ascendentes. & ꝓpterea qđ multū illi digestiōis natura laborat fit somnus ꝓp digesti onē in corde & cerebro. ut in nostra questiōe đ clarauim⁹ cōtra quosdā. & tal⁹ somn⁹ leuior. ē pp leuiorē esse euaporatiōez. ¶ Et cib⁹. Non ē intelligendū de cibo graui & leui q⁰ ad digesti onē. ¶ Et cib⁹. ¶ Hic p⁰ premittit diuersuz mo dū de dispōnib⁹ cibi ex indigestiōe aut nocumē tis digestiōis. ostēdens quid ex hoc sequit ad no cumentū digestiōis in fe. ibi z^a. & stomachus ēt quādoq;. ¶ Ponit triplicem modū dispōnis cibi aut digesti prefecte. aut diminute. aut omnino nō digesti &c̄. Ex qb⁹ summit qđ digestio ma la facta in stomacho ē cā male dispōis in mēbris sicut idē uult Gal. 4° đ re. sa. i fine. Et Isaac de urinis & đ alimentis & Gal. i quaz pluribus lo cis & Auic. i de regimine cibi & potus ꝑ tercia primi can. & Gal. 6°. de accidēti & morbo. Hoc tñ dubiū hēt nō possibile discuti nuper. Et stōa chus. ¶ Cōsyderandū qđ si cibus nō digerit in stōacho cū itestina refugiāt attractionē seu epar mediantib⁹ uenis meseraicis & iteſtinis. tunc fit lubricitas uentris. sicut. 6°. đ accidenti & morbo &. 3°. idez ponit Gal. ¶ Sz. t. d. A. ponit ad nocu menta digestiōis stōachi sequi tympanitē. sed su peri⁹ đ debilitate stōachi pōit ꝙ pducit ad ypo sarcā. ubi sic. & debilitas quidē uirtutis alterati ue pducit ad ydropisiz carneā. ¶ In cōtrariuz ē hic. A. & Gal. 6°. de accidenti & morbo. ubi sic loquit đ digestiua stōachi Et si ex defectu uirtu tis contigerit sequit uehemētissima lienteria & tympania. ¶ Dicēduz qđ uirtus digestiua sto machi deficit. aut defectu quo cibū i uentū & ua porē cōuertit. uł disponit qđ in uentū conuertat. & hoc ex debili caliditate. & tūc sequit timpania ydrops. Vnde. A. nō cōuertit ad ytropisiz tipani tez nisi cū stōachus i ipsa hēt ipressionē tante q̄n titatis qua facit uaporationē cibi. & non qua di gerit Aut deficit defectu quo cibuz i aliā malam formā transducit. qđ etiā in epate male digerit. deide mēbra disponūt illius appositionē. aut uni onē cibi. & quanq̄ alterēt illud. ¶ Et exinde sol uunt cōtraria. ¶ Et scias. ¶ Cōsiderandum qđ materia nocet aut sui corpulētia. unde cib⁹ misce tur. nł q̄a facit malā cōplexionē que ē i fieri. aut q̄a simul cū h⁰ isubstantiā stōachi ipressit. Siqui dē prio mō noceat. facilius curat q̄ sola mala cō plexio cōfirmata. q̄a solū euacuatiōe leui educit si aūt. 2° modo. tūc eius ē mai⁹ nocumētū. q̄a p⁹ curā male complexionis addit itentionez euacua tionis. & si sit mala cōplexio frigida ē peior. ¶ Ad excludendū. ergo omnia hec A. dixit confirmatā. ¶ Cōplexio enī que a materiā dependet cōfirmata

nō ē facilis euacuationis. ¶ Cōsiderandū ut su pra qđ i corpore sano si cib⁹ male digerat ī sto macho male digeritur p⁹. cū una digestio alteri preparet & h⁹ si mala digestio pria sit manifeste malicie. si autē paucus esset defectus posset dein ceps corrigi. Videm⁹ eni ꝙ monoculuz intestinum supplet defectuz alicuius ptis cibi. que i stōacho perfecte digesta nō fuit. Vnde. A. sen. 6ª. p⁰ c⁰. ite stinū monoculū suplet defectū alicui⁹ partis cibi. que i stōacho pfecta digestione nō fuit digesta. ¶ Vnde. A. ibidē. Et intestinū quidez monoculuz ē intestinū i quo complet digestio eius. qđ fuit in obediens i stōacho. similiter contingit in corpore egro. qđ existente multo defectu. zᵐ. primā dige stionē qđ i alijs corrigi nō pōt. dico tn qđ pauca existente malitia qnq̄ pōt corrigi. ut si pauc cib⁹ i stōacho a digestiōe defecerit pp frigiditatē. si ue ro eēt i epate sufficiēs caliditas posset corrigi. lz cō tinuādo finaliter ad multā deueiret malitiā &c̄

QIbus corrumpit. ¶ Supius. A. in generali determinauit de nocumen tis digestiōis. Hic determinat de eis i spāli. Et p⁰ đ causis nocumentoꝝ digestiōis. z⁰. de signis & cura. ibi zª. illa quidē. ¶ Ad primi euidentiā cōsiderandū ꝙ nocumētū digestioni aduenies. ē aut illius corruptio aut di minutio uel ablatio. prio ergo determinat de cau sis corruptiōis digestionis. z⁰. de causis debilita tis ad qđ reducitur etiaz ablatio digestiōis. Edē enim cause que. sunt cause corruptionis & debili tatis cū itenduntur possunt esse cā ablationis. ibi zª. causa debilitatis. Prima i tres. prio proponit cās corruptionis digestiōis. z⁰ illas declarat. 3⁰ ostendit nocumēta q̄ ad corruptiōez digestiōis sequūt. ibi zª. & cibus ibi 3ª. & scias. digestiōis receptorē uocat stomachū. ¶ Et cib⁹ qdē. ¶ Hec pars hēt duas. p⁰ declarat p̄dictas cās corrupti onis digestiōis. z⁰ declarat mōs corruptiōis rep tos in cibo q̄ ex corruptiōe digestiōis corrūpit ibi. zª & cib⁹ corrūpit. Pª i tres. sic tres fuerūt cāe ille. p⁰ g⁰ ostēdit quo ex cā cibi digestio corū pit. z⁰ quo ex cā receptoris. i. stomachi. 3⁰ quo ex cā rerū supueniētiū. ibi zª. facta aut cā recepto ris. ibi 3ª. facta aūt pp cās. ¶ Cōsyderādū qđ hee sunt cāe ex pte cibi que cibū corrūpūt. uel q̄ sunt cā corruptiōis digestiōis. p⁰ q̄litas cibi. s. mꝛta uꝛ pauca. z⁰ q̄litas. & h⁰ qa aut faciliter alterabilis. aut qa calid⁹ uꝛ frigid⁹. aut qa tarđ corrigit eius malicia. aut quia hēt qualitatem qua phibet appetitū. siue pprietatē. uñ stōach⁹ il iuz abominat. 3⁰ pper horam receptiōis. hoc cōtingit. 4⁰ pp ordinē. 5⁰ propter diuersitatem ¶ Consydera z⁰ qđ Aui. dixit ex pximo huic & nō dixit & ex h⁰. nā si cib⁹ subtillis corrūpat in stomacho igneo. h⁰ nō ē ex pauca q̄titate. sz ex proxio huic. qa cibus pauce quantitatis ideo corrūpit qđ obūdit & supatur a calo oio. un de aduris. sz cibus subtilis sic ēt corrumpitur. quia obtūdit. ¶ Consyderandū post qđ. A. di xit lac recenter mulctū. non ad dr̄iaz eius qđ pa rum steterit. quia illud ēt corrumpit uelociter. sz ad dr̄iam lactis acetosi qđ nō corrūpit. sz al terat fortiter. Vnde febricitatibus dat quādoq̄. & habētibus discrasiā stomachi calidā. ut sup. ¶ Diceret quis. Auic. ponit mel propter quali tatē superfluā corrūpi. ¶ Sed contra. nā mel ē māna. hoc aūt ponitur temperatū. Iterum mel ē dulce. sapor aūt dulcis stat cū equali caliditate. ut 4⁰ de simplici medicia. & z⁰ can. 3⁰ ca⁰. ¶ Di cendū ꝙ mel corrūpit. cā est. quia ē calidū & sic cū. ut z⁰ can. Aui. & quia hēt substātiā passibi lē. Similiter cucurbita ē frigida in z⁰ gradu. ut Aui. ¶ Cōsyderādū ꝙ mel ē duplex. s. mel apū & cāne qđ dicit zuccarū. mel quid ē cāne tendit ad minorē caliditatē. uel ad equalitatē. Vnde sa por ei⁹ ē dulcis pur⁹ magis. sed mel apū tēdit ad caliditatē. cuius signū est. quia hēt acuitatez cū dulcedie. & n̄ ualet rō sup h⁰. lz. n. sit māna. tn apes id pmutauerūt ppter decoctionē. Vnd. A. z⁰ can. ca⁰ de melle. Et estimo qđ apū labor hēt in ipso aliquā ipressionē. ¶ Contraria uero ex his soluunt. Cum p⁰ dicit qđ ē māna. Dicēduz qđ non ē māna nisi collectū ab apib⁹ que ipressi onē in eo faciūt. ¶ Ad secundū dicendū qđ mel lis sapor dulcis ē acuitati mixt⁹ que cal ditatem significat. ¶ Consyderandū p⁹ ex mente Auic. qđ cibaria facilis digestrionis debēt precedere ci baria difficilis digestionis. de hoc uero posteri⁹. ¶ Facta. ¶ Hic iuestigat cās corruptionis dige stionis. que sumūt ex pte stomachi. Et prio pro ponit. z⁰ declarat. ibi zª. & illud. Et hec hēt tres. prio ondit quo dispō que ē i stōacho secūdū se. siue i sui substātia sit cā corruptionis digestiois zª quo dispositio que ē cā alterius. 3⁰ quo dispō circūadiacentiū. ibi zª. sed illa que ē cā alterius. ibi 3ª. & ex illis. aꝛ ex eis. ¶ Expone ptranseat digestionē. i. agat ultra id qđ digestio requirit. ¶ Circa secundā partē considera. ꝙ ad stōachū aliqñ effundit humor ante digestionē. ut cū sto mach⁹ ē mꝛtu parat⁹ pati. & mēbrū mādans ē paratū trāsmittere aliqñ p⁹ digestionē. ut cū in epate ē hūor supfluēs. tn epar n̄ expellit eū nisi pri⁹ refficiat a chilo ueiente a stōacho. Cū g⁰ fa cta digestiōe per cibū assumit humorē illū tāq̄ supfluū ad stomachū expellit. Ante aūt propter inanitionē non expellebat. ¶ Facta. Hoc ē mē brū terciuz principalis diuisionis & p⁹. ¶ Et ci b⁹. ¶ Hic Auic. ondit diuersos mōs corruptōis ciborū. & dicit ꝙ corrūpit. aut qa putrefit &c̄. aut quia acquirit qualitatē nō proportionalē ad aliquā qualitatū consuetaꝝ. s. humane nature.

ut quia conuertitur ad qualitatē ſimilē luto uſ lino totū patet. Et ē ſimile ei⁹ qđ dicitur de ſto macho igneo calido. z° de complexionib⁹ in fine.

¶ Et ſcias. ¶ Conſydcrandū ꝙ ex corruptōne digeſtionis poſſunt fumi ſalire caput. aut hūores flegmatici crudi. & facere eplenſiā. Similiter ex h° pōt fieri putrefactio cōiucta ueis meſenteriſ. uñ fiat meſia mirachia. &. ſiſſes paſſiones. ut ſco tomia. uertigo &c̄. imo ē mater egritudinū tri buēs illis materiā corruptā &c̄. ¶ Et origo croni cax ifirmitatū pp hūores groſſos flegmaticos. aut melācolicos. q ab epate generant. cū cibus in ſtōacho corrupt⁹ eſt. ¶ In cōualeſcētib⁹ cibus conuertit in aceroſitatē aut propter debilitatem calidi naturalis ſtomachi. & h° poterit ēē cā pu trefactionis. aut pp reliquias materiex. unde ēt cib⁹ ñ digerit. ſz ex debili digeſtōe i acetoſitatē conuertit. & hoc etiā ad putredinē preparat. ut in cōmento illius afforiſimi. Que relinquunt in morbis &c̄. & illius. Nō pura cor⁹. ¶ Cōſide randū tñ qđ nō ſolus ſi cōuertant in aceto ſitatē cibi i conualeſcentib⁹ ſignificat reciditiā propter timorē putrefactionis. uerū etiā ſi conuertantur i aliā malaz qualitatē. Dixit aūt. A. magis de con uerſione in acetoſitatē. qa forſan alicui minus uī deſt. cū acetoſitas đ ſe putrefactiōi reſiſtat. ¶ Cor ruptō digeſtionis facit accidere prurituz. aut pp hūores corruptos ex cibis ad mēbra. cōpulſos q retinent in cuti. pp aut hūores corruptos genera tos ex cibis corruptis. qui cū refutent a mēbris retinentur circa cutiz facientes pruritū. & ſic poſ ſunt facere ſcabiem & alias paſſiones & cetera.

QAuſe debilitatis. ¶ Et ipſe eedez ſunt cāe ablationis. & p° compat ad cās corruptionis digeſtionis. aſſignās ali quā dr̄iam. z°. iueſtigat cās ppri as debilitatis digeſtiōis. ibi. ſecūda & ex cauſis. ¶ Ex prima parta pōt haberi qđ expoſitio ſu pra data cū dicebat. niſi iaz fecerit euenire ē meli or illa q̄ dicit niſi cū r̄dditōe cāe. A. repetēs illud p niſi pōit naz ¶ Et ex cauſis. ¶ Hec hz tres. p°. i ueſtigat q̄ndā cām. z°. alias. 3°. pōit unū ſignū p noſticū auctoritate Hyppo. ibi. z⁸. Et qñq ē cā. ibi. 3⁸. & i h° quidē uelocis mortis. Pria pars hz tres. p° iueſtigat & declarat unā cāz. z°. oſtendit q̄dam accidentia que qñq conſequunt debilitatē digeſtiōis. 3° ponit duas alis cās ſimꝑ. ibi. z⁸. & & quādoq perducūt. ibi 3⁸. & quādoq fit debi litas. Prima in duas. p° oſtendit. qūo uelocitas đ ſcenſus cibi a ſtōacho eſt cā debilitatis digeſti onis. ponēs unā cām uelocis deſcenſus que cā ē lubricitas. z° pōit alias cās uelocis deſcēſus. ibi z⁸. ¶ Et hic qdē deſcenſus. Et hec z⁸ pars habz tres. p° proponit qūo bonitas cōprehēſiōis ſtōa chi ſuper cibum eſt cā uelocis deſcenſus. z° ponit alias cās. 3° reſummit qūo bonitas cōprehēſiōis ſtomachi ſup cibū ē cā uelocis deſcenſus. ibi z⁸ & quādoq fit ibi 3⁸. & id qđ ē cā. ¶ Cōſyderā dū qđ bonitas cōprehēſiōis ſtomachi ſup cibū & cōſtrictiōis ē duplex. qdā ē bonitas abſoluta & illa pōt eſſe cā uelocis exit⁹ cibi a ſtōacho & debilis digeſtiōis quedā ē bonitas in relatiōe ad digeſtiōez. & nō ut comprehēſio eſt. & illa nūq̄ pōt eſſe illi⁹. cā de p⁸ ergo intelligit. q̄doq eni ſtōachus ita fortiter. & auide ſup cibo ſe ſtrigit qđ illū opprimēdo expellit ſicut aliq̄do matrix ita fortiter ad expellēdū mouet. ꝙ cū fetu expel lit ad extra. ut 3° de uirtutib⁹ naturalibus 3° ca°. ¶ Et quandoq fit ꝑpter debilitatē retētie ¶ Hec pars habet tres. ſic alias tres cauſas iueſti gat in genere. ibi. z⁸. & qñ eſt. ibi. 3⁸. & quādo q nō fit ¶ Hic cōſydera qđ cib⁹ calid⁹ aliq̄do debilitat retentiuaz quia retētiua frigiditate iu natur. & maxime hoc cōtingit ſi hoc hēns ſūmit in potu aliqđ. calidū ¶ Et illud. Hec lr̄a pōt uno mō ſic exponi. ut ſit ſermo ſeperatus. & id qđ ē cā bonitatis digeſtionis. ſ. illud qđ ē cā qđ bona ſit digeſtio. ē ꝑpter bonitatem cōprehenſionis. i. bonitas comprehenſionis cibi eſt a ſtomacho Et declarat. Comprehēſio enim &c̄. ¶ Et poſtea remo uet dubiū. qa crederet aliquis ꝙ ſemp qñ ē ite gra comprehēſio cibi a ſtōacho fieret bona dige ſtio. hoc aūt remouēs dicit ꝙ ſi digeſtio ē itegra. ſ. ex pte tēporis. ſz ē grauatia &c̄. eſt digeſtio ifra illā. ſ. i bonitate. & ſunt eructuationes &c̄.

¶ Concordat dicto ſupius precedētis capituli. ubi aūt fit bona digeſtio uex grauitas eius &c̄. Et cā quare ñ ſunt hec accidētia eſt. quia ibi non eſt ꝑprie defect⁹ i digeſtiua ex parte uirtutis ſiue ſtomachi. ſed omnis defect⁹ ē ex grauitate cibi. predicta aūt accidētia ſunt qñ digeſtiua deficit. & ē cib⁹ ſubtilis aquoſus & uētoſus. quia illa rugitū faciūt. uñ ſubdit. & ſi ñ ē cōphēſio &c̄.

¶ Alio mō pōt exponi ut uerificet uel reſumat qđ ſupra dixit. ꝙ bonitas cōprehēſionis facit fe ſtinare expulſiuā. ¶ Propter qđ conſyderandū ꝙ bonitas comprehenſionis fit ꝑpter digeſtionē & iō digeſtio cōprehenſio appellari pōt. qa cō prehēſio i illā imediate ordinat Vult ergo dicer̄ ¶ Et illud. ſ. deſcenſus cibi ante horā ꝙ cauſa ē. ſ. ꝑpter cauſam. & ex cauſa bonitatis digeſtionis. ſ. que intendit tanq̄ finis eſt ꝑpter bonitatē cō prehenſionis. ſ. cibi. comprehenſionis dico ut com prehēſio eſt. ſicut ergo bonitas digeſtionis quaz intendit uirt⁹ cōprēſiua Aliqñ ē cauſa uelocis exi tus cibi. quia uirt⁹ cōprehēſiua ut digerat cib⁹ uelocius & fortius cōprehēdit cibū q̄ requirat ad digeſtionē. et iō credēs facere bonū facē malū quia exprimit cibū Et declarat hic Auic. ex op poſito. comprehenſio enim ſtomachi &c̄. Cum ē integra & ñ ē impediens. ſ. ex forti conſtrictio

ne digerit &c̃. Ex hoc apparet diuisio sup̃ posita. q̃ bonitas comprehensionis cibi a stomacho ē duplex. s. absoluta comprehensio. & hec nocet. ¶ Alia ordinata in digestionem illi ꝓportionatã. & hec iuuat. ¶ Et q̃nq; pducunt. qa flegma id infrigidans ē cã reuocationis caloris ad intra. & iõ facit accedentia sicut illa que sunt i ꝓncipio febriũ credo q̃ sit cũ maiori ꝓfunditate pp materiã esse i uenis. & expãdi ad mẽbra. Similiter ille pulsus i febrib⁹ icipit tẽdere ad uelocitatez pp caliditatẽ febrilẽ que accendit̃ & alia possent assignari. ¶ Et q̃nq;. ¶ Et i hoc libro mottis. Hec ps hẽt duas. p° facit q̃ dictũ fuit. z° addit extrinsecas cãs. que sunt accidẽtia aie i nocumẽtis uel iuuamẽtis digestionis. ibi z^a. & ex cãis. ¶ Dic̃ p° q̃ i libro d̃ expimẽtis Hyp. dicũt &c̃. ¶ Consyderandũ q̃ i libro expimentoꝝ Hippo. ẽ multa diuersitas. Nũq̃. n. uidi aliquos duos libellos ex eis cõcordari. nisi in phemio. & iõ quandoq; dicta que idẽ allegat Auic. apud nos ñ iueniunt̃. hoc aũt dictũ uerificare sicut alia dicta illi⁹ libelli ẽ ipossibile fere. sed tamen de hoc hec pustula significat materiã corruptam & uẽtosam ad caput expulsam & in corpore dominantẽ. q̃ materia quia grossa ẽ d̃ natura cronici morbi. mortalẽ crisim parat. hoc aũt esset i z° l' p°. sz qa uenenositas ẽ i materia accelerat mortẽ. uñ fit in i7°. ¶ Et ex cãis ¶ Consyderãdũ q̃ tristitia est cã corruptiois digestiois ifrigidãdo & cõmouẽdo corruptos hũores ad stomachũ. sed gaudium quia uigorat naturale calidũ ad digestionem iuuat. ¶ Ex premisso autez dubitare contingit. an i ordine cibationis subtilis & leuis c b⁹ premitti debeat grosso. Et uidet̃ q̃ duriora & grossiora premitti debeant. quia digestio est fundi stõachi. ut. A. ponit. Melius autẽ digeruntur si in fundo grossiora & duriora cibaria ponant̃. Vnde Hali ab. p° practice. ca° d̃ ordie cibi. cib⁹ stipticus & ad digerendũ dur⁹ detur ante subtilẽ sicut porcina ante uolatilia. & uaccina ante porcina. q̃m in feriora stõachi sunt calidiora supioribus. Vnde grossus cib⁹ nõ cito digestibilis precedere debz cito digestibilẽ. ¶ Ampli⁹ cib⁹ subtil' labil' di ci põt respectu grossi & duri. sz labil' ciro grosso premitti nõ dz comedere cibuz. ita ut p⁹ cibuz labilẽ fortẽ & durũ cibũ sũmat. q̃m cũ labetur &c̃. ¶ Oppositũ primo uult. A. hic. & in precedenti. c°. ubi sic. necessariũ ẽ in ordie ut premittatur leuis supra grauem. Et fen. 3ª. primi canonis ubi sic. Nutriẽtia preterea ordinẽ i sua receptiõe hẽnt in quo sanitatis cõseruator sollicitus esse dz ne id q̃ subtile ẽ & cito digeritur p⁹ forte nutriens q̃ sit eo durius in cibo sũmat. ¶ Oppositũ secũdi ab omnibus ferre reperit̃ auctoribus q cibaria lubrica ante alia ꝓponunt. sicut ipsemet. z° can. c°. de moris docet. &. z°. alimentoꝝ Gal'. & i q̃ plurib⁹ locis. ¶ Cõsiderandũ q̃ cibaria q̃daz sunt lubrica facile descendentia a stõacho ut blitis. malua. pruna damascena matura. & q̃dã tarde ul' celeriter descendentia cõpara ad illa ut stiptica l' ñ stiptica. s. cẽ panis q tardi⁹ descẽdit bliti. ¶ Etiã cibaria aliter diuidũt̃. nã ex eis quedaz sunt subtilis substãtie dicta facilis digestionis ut auiũ. puaꝝ carnes & ꝓporciõales. Quedam uero sunt grosse substãtie difficilioris digestiõis sicut carnes porcine & uaccie. & refert iter hos mõs. Est enī repire cibaria difficil' digestionis. & tamẽ uelocis descensus. ut ceruoꝝ caro. lz enī sit grosse substãtie. uñ difficilis digestiõis dici põt. tñ festinat in exitu. unde Aui. z° can. ca° de carnib⁹. Et carnes ceruoꝝ cũ grossitie sua sunt uelocis descensionis. similiter olera difficil' elaborationis dici possunt. cito tamẽ subeũt ꝓpter lubricitatẽ. aut ex eis quedã ꝓpter nitrositatẽ ẽ ẽt daz cibũ facilis digestiõis nõ lubricum. sicut carnes pdicis. uñ. A. z° . can. ca° de alcubugi. Caro eaꝝ ẽ leuis & strigit. ¶ His g° p̃missis dicẽdũ q̃d in ordine cibatiõis si cõpam⁹ cibũ labilẽ cibo nõ labili. Labilis cib⁹ & cito descendẽs debz premitti nõ aũt postponi. ne prius cibũ sumptũ lubricãdo ad secessuz puocet. ne ẽt illũ sui lubricitate corrũpat. tamẽ i i premitti debeat. nõ. debz imediate ante premitti. sz debet iter unũ & reliquũ aliq̃d interuenire tẽpus. si enī status post labilẽ cibũ alius cibus summeret̃. cibus labilis esset cã descẽsiõis cibi p⁹ sumpti ãte digestiõez ¶ Et hoc est q̃d Aut. loco. in cõtrariũ adducto dicebat. uolẽs itelligẽ q̃ cib⁹ labilis imediate ante aliũ cibũ nõ perueniat. & iõ predictã causam subdens dicebat. quoniã cũ labet̃ ad itestina penetrabit. eo nũdũ integre digesto q̃tum debeat. ¶ Debet ergo labil' cib⁹ ante aliũ cibũ summi. per aliq̃d. tẽpus. ut unius uel duaꝝ horarũ. ut prius labatur a stõacho. q̃ secund⁹ cibus adueniat. ne simul cũ eo labatur. ¶ Et hoc considerans Gal'. z°. alimẽtorum. ca° d̃ prunis dicebat. & iterrũpere aliquod tẽpus. & ñ p⁹ ipsam mox prandere. sz & h° cõe omni q̃d laxãt uẽtrẽ i memoria hẽat̃. ¶ Hec uero que dicta sunt regulariter cibãdo his diuersis cibariis ueritatẽ hñt. Cogimur enīz aliquãdo stiptica p̃mittere aliis. ut cũ uolum⁹ uẽtrẽ stringere. Vnde Auic. supra p̃cedenti c°. Necessariũ est i ordine ut premittatur leuis supra stipticũ nisi sit aliquid uetãs faciens necessariũ ut p̃mittatur stipticũ ad retinendum naturam. & p° can. fen. 3ª. predicto c° ¶ Hominũ preterea sunt quidã quibus conceditur comedere illud in quo sit uirtus stiptica anteq̃ suũ comedãt cibũ. & isti sunt quidã stõachi lassitatẽ habentes.

¶ Si uero cibũ facilis digestionis cibo cõpem⁹ difficilis digestiõis. tũc aut in eis parua diuersitas cadit. sicut ẽ diuersitas que ẽ inter carnes pulli

nas & edinas.aut porcinã & uitulinã.& tunc ſi adeſt parua diuerſitas.cõueniẽti⁹ eſt cibũ diffi cilis digeſtionis p̃mittere cibo facilis digeſtionis qa equaliter digerunt̃ cũ pauca ſit ex eis diuerſi tas.Et ſi qdẽ in duriori cibo p̃miſſo ẽ difficilior digeſtio ſupplebit̃ p fundi ſtomachi caliditatẽ. & hoc mõ ſaluet̃ Haliab intẽtio.uñ uaccinã añ porcinã uult dari.qa iter eas pauca ẽ diuerſitas. porcinã & ante uolatilia.itelligẽdo d̃ uolatilib⁹ magnis.Aut multa diuerſitas eſt inter ea.ſicut ẽ diuerſitas que cadit iter pullinã et uaccinam. & tunc i una cibatione cibus ſubtilis facilis dige ſtionis premitti debet.& non poſtponi.ſi enim poſtponeret̃ cũ eius digeſtio multũ accelerẽt qa icõpabiliter ẽ ſubtilior eo q̃ preceſſit ex ulterio ri actione corrũpet̃ non hñs uiã.& corrũpet eũ qui eſt ſecum.Et iõ Auic.ponens ſupra cauſam corruptionis digeſtionis ex pte ordinis dicebat. aut pp errorẽ in ordine ſuo.ita ut ordinet̃ qui ẽ uelocioris digeſtionis ſupra illũ q̃ eſt tarde dige ſtionis.& remanet narãs ſup ipſum.quare corrũ pit̃.& corrũpit eũ qui miſcet̃ ei.& fen.3ª.p̃mi. p⁹ p̃dicta in oppoſitũ uerba.Et ſup illũ natat it ñ hñs uiã que penetret.putrefit.ergo & corrũ pet̃.& corrũpet illud qd̃ miſcebitur ei.oportet ergo qd̃ preponãtur in ordine quia digeſta p̃us poterũt hẽre uiã. Sed tu dices.ſi illis digeſtis pars iferior ſtõachi aperiet̃.g⁹ expellet̃ ẽt cibus ñ digeſt⁹ groſſus uel difficil⁹ digeſtionis. Di cẽdũ q̃ licet apiat̃.ei⁹ tñ aptio tãta eſt q̃ ſuffic̃ expulſioni illi⁹ cibi ſubtilis.ñ aũt ſufficeret ex poſſioni alteri⁹ q̃ nũdũ digeſt⁹ eſt. Ille.n.maiori aptõe egeret.Similiter ẽt uirt⁹ ſtõachi retẽtiua retinet illũ quouſq; digeſt⁹ ſit.quouſq;.n.cõple te digeſt⁹ ñ ẽ.ñ eſt oneroſus ſtõacho.ſz ſubtilis q̃ p̃ceſſit.qa digeſt⁹ ẽ factus oneroſus ſtõacho. & qa ille ẽ in parte inferiori poteſt natura reti nere cibũ nũdum.digeſtuz gradati expellẽdo ſub tilẽ q̃ digeſtus ẽ.& cũ expulſus ẽ claudere infe rius os ſtomachi.Si enim cib⁹ ſubtilis q̃ ab aucto rib⁹ precipit̃ p̃mitti non expelleret̃.eque malũ fuiſſet illum premittere ſicut illum poſtponere. Vult aũt Auic.q̃ premiſſ⁹ cũ ẽ digeſt⁹ expellat̃ qd̃ p3 ex mõ loquendi ſuo.Dicit enim q̃ ſi poſtpo natur natabit.ſ.p⁹ digeſtionem ñ hñs uiã qua penetret.ergo ſi premittat̃ hẽbit uiã q̃ expellet̃ ipſe.retẽto illo qui digeſtus nõ ẽ. Ex qb⁹ p3 qd̃ in digeſtiõe cibariorũ diuerſorũ nõ fit oio mix tio adinuicẽ.ſit̃ qdã imaginant̃.nũq̃.n. ẽẽt neceſ ſariũ ordinẽ ponere in cibatiõe ſicia in ſtõacho ſi⁹ miſcerent̃.ſicut imaginant̃ de aq̃ freuẽti.ſed aliter ẽ.q̃do enim ſunt diuerſa cibaria.ſ. groſſus & ſubtilis.unuſquiſq; hẽt ꝓpriã digeſtiõem nõ mixtã digeſtioni alteri⁹.niſi forte z^m extremita tes in quib⁹ ſe tangũt.ſicut extremũ aeris.miſce tur extremo ignis.Et iõ auctores hoc cõſyderan tes ordinẽ poſuerũt i aſſumptiõe ciborũ. Sed ut dicam eadem rõne dicam qd̃ cibus labilis põt ime diate ſummi ante cibria alia.qa ſz ille deſcẽdat natura aliũ cibũ cõtinere poterit. Dicẽdũ qd̃ cibaria lubrica nõ cito deſcẽdũt.qa cito digerãt̃ ut dixim⁹ de cibis ſubtilib⁹.ſz cito deſcendunt qa lubricant.& ideo ſimul faciũt precipitare ci baria alia ſi ſtatiz p⁹ ſummant̃.cibaria aũt ſub tilia dictam lubricitatẽ nõ hẽnt.ſz ideo expellũ tur quia digeſta ſunt remanentib⁹ aliis cibis in ſtõacho.qui digeſti nõ ſunt quouſq; cõplete dige rant̃. Cõſyderandũ uero qd̃ ea que dicta ſunt ueritatẽ etiam hẽnt regulariter in corpore ſano. Aliquãdo eni cõtingit qd̃ in aliquo corpore pp aliquã diſpõez cogimur prius dare groſſa ciba ria q̃ ſubtilia.Si.n.eſſet aliquis multũ inanitus & uacu⁹ ſtõacho remanẽte forti.ſi tu inciperes ſibi dare ſubtilia cibaria ſtomach⁹ inanit⁹ forti ter cõuerteret ſe ſuper iſta cibaria.& ſtatiz ſup illa cõſtringeret̃.& ſi p⁹ tu uelles dare cibaria groſſa.recuſabit illa.& ſi ſummat.quia ea abho minat̃.ea nõ digerz.& illud qd̃ ſumpſit de ſub tili cibo ꝓpter fortez compreſionem.forſan adu retur & corrũpet̃ in eo.& iõ melius ẽ qd̃ in tali ſtõacho p⁹ detur cibus groſſus.qa ſtõachus nõ poterit ſe ſic ſuper illo cõuertere & cõſtringere. Et iõ ſi uis poſtea dare ſubtilẽ cibũ nõ recuſabit eũ.& hec ſunt uerba Auic.p⁹ can.fen 3ª.c⁹ de re gimine cibi & potus.ubi ſic.Qui autẽ ſtõachuz hẽt uacuum.cũ rez comedit ſubtilẽ ſtõachus p⁹ ipſam conſtringit̃.& ſi poſtea uoluerit comedere rẽ groſſam.refugiet ab ea ſtomach⁹.neq; eaz di geret.quare corrũpitur.niſi inter ea poſituz fue rit tẽp⁹.ſ.q̃ pri⁹ cib⁹ ille ſubtilis educatur a ſto macho.& in huiuſmodi quidẽ diſpõe melius ẽ ut groſſus cibus paulatiz premittat̃.qa ſtõach⁹ tunc a ſubtili nõ terrebit̃.licet aliter alibi iſtaz au ctoritatẽ expoſuerimus.His g⁹ oibus exqueſite conſideratis.hinc inde adducta ſoluunt̃ contria.

Illam quidez. Superius.A.determinauit de cauſis corruptiõis dige ſtionis & debilitatis ipſius.Hic d̃ termiãt de ſignis & curatione.Et p⁹ determiat de ſignis & cura debilitatis digeſti onis.ſub q̃ cõprehendit curaz digeſtionis ablate. z⁹.determinat de ſignis & curatiõe corruptionis digeſtionis.ibi.z^a.ſignificationes quidẽ.Prima i duas.p⁹ põit ſigna debilitatis.z⁹.curã.ibi.z^a.cũ fuerit debilitas.Prima i.d.p⁹ põit ſigna debilita tis digeſtiõis.z^m.diuerſitatẽ i fortitudine & de b litate.z⁹.ponit ſigna.z^m.diuerſitatẽ cãrũ.ibi. z^a.& ſigna eius que fit propter complexionem. Dicit p⁹ q̃ debilitatẽ digeſtionis debilẽ ſignt ficat ꝯuitas.ſ.i ſtomacho &c̃.& h⁹ qa cib⁹ cuz nõ digerit̃ ꝯuat. Et tenſio ꝓpter uentoſitatem

generatā. fortem uero debilitatē digestiue signi
ficat eructuario educēs saporē cibi p^9. 5. horas.
¶ Cōsyderāduz qđ hic nō ponit tpūs. 5. hora
rum ut terminus pūctualis. quidā eni sunt qui
ante q̄tā horā suoꝝ ciboꝝ naturaliter digestio
nem cōplēt. quidā uero complent in quita hora
q̄dā in 6^a. q̄dā in alio tempore post. unde usq;
ad. x. horas Aui. ponit latitudinē tēporis more
cibi in stomacho. si ergo hō cōsueuit digessisse in
4^a hora. tunc inuenit eructionē afferentem cibi
saporē. & significat qđ digestio ei^9 ē debilis. nō
tamē tantā debilitatē significat in eo qui cōsue
uit cōplere digestiōez suā in 7^a hora. & nō ante
lz eructuatio de se debilitatē digestiōis signifi
cet. posuit tamē Auic. tēpus. 5. horaꝝ. q̄a i h^o
tempore hoies sani plurimū digestionē cōpleue
runt ut sensus ostēdit. ¶ Subdit. qđ si cib^9 nō
digerit nisi tarde. tarde descendit. nisi sit ppter
alias cās. Et causa huius ē. quia retentiua dige
stiue ministrat. ¶ Et signa eius que fit ppter cō
plexionē. Hec pars hz quinq;. z^m qđ quinq; mo
dos signoꝝ ponit z^m quiq; mōs cāꝝ debilitatis
digestiōis. ibi z^a. & sig^a. ibi 3^a. & significatiōes.
ibi 4^a. & illā. ibi 5^a. & illa. Dic^ p^o qđ signa
debilitatis digestiōis ppter malicia cōplexionis
sunt scita ex capitulis de signis male cōplexiōis
Et signū ei^9. s. si ē mala cōplexio frigida. ē cōp
hensio eius tremula ppter debilitatez uirtutis.
unde cū tremore cōprehēdit asq; forti appetitu
depositionis cibi. q̄a cibus de se nō ē corruptus.
nec stomachus ē multū lesus lz sit debilis. & iō
nō multū affectat depōere eū sz digerere si pōt
& iō nō ē rugitus & c̄. q̄a presummit nō multa
lesio. sed q̄a aliqua uentositas debilis generatur
ppter debilē digestionē. nō ē uoluntas eructuan
di absq; hoc qđ cōsequatur. & uidet homini q̄
debeat eructuare & nō eructuat. & h^o q̄ ē pau
ca & leuis uentositas. si eniz esset magnum nocu
mentū digestiōis cū mixto uento bene eructuarz.
¶ Nota qđ h^o pōt referri ad malā cōplexionez
calidā uł frigidaz. In utrisq; eniz pōt stoachus i
comedēdo debilitari. sz nō multa generata uento
sitate nō accidit rugit^9 & c̄. Frequentius. lz acci
dant cū iteruallo & debiles. & iō aliq̄n uidet q̄
hō uelit eructuare & nō pōt. Cū aūt i preceden
ti. ca^o dixit. si nō ē cōprehesio ē debilitas digesti
ōis & rugit^9. & eructuatio. & itelligebat q̄ illa
accidentia fiebant in fortiori debilitate stōachi q̄
sit illa debilitas de qua hic loquit. ¶ Et signa.
paucitas mundificatiōs eparis & corporis. ab ea
. s. egestiōe. quia lz sit egestio liquida. epar tn̄ &
corp^9 nō mondificat & euacuat. q̄a non ē hūora
lis. imo ē chilosa. uel mundificationis ab ea. i. qđ
nō mundificat illā egestionē. Reliqua patēt & c̄.

QVm fuerit. Pōit curā. & p primo ut
debilitas digestionis diuersificatur
penes magis & minus. z^o. ut diuer
sificat ex parte causē. ibi. z^a. i debili
tate. Prima i tres. p^o ponit curaz debilitatis dige
stionis quando est leuis. z^o. qn̄ ē fortis. 3°. ponit
quedam que i digerendo stōachuz iuuant. ibi. z^a
& quādo. ibi. 3^a. piper. ¶ Dubitat i prima par
te dicit q̄ dimissio uociferatiōis. iuuat i debili di
gestiōe. sz supra de cura debilitatis stōachi dixit
& ex eis que cōferūt stōacho debili ē administra
tio uociferationū. ¶ Dicēdū q̄ hic debz itelligi
dimissio uociferationū. s. sumpto cibo. sed ante
cōferre pōt ppter supius dictā cām. ¶ Circa se
cundā partē consydera q̄ effusiones oleꝝ sup̄
caput & mēbroꝝ fricationes & iunctiones fiunt
ad resolutionē maleꝝ uapoꝝ. q̄ caput & mēbra
occupant ex ñ digesto cibo eleuati. ¶ Et piper.
¶ Hic enumerat tria que ad digestionē iuuant
ibi z^a. & somnus. ibi 3^a. & scias. Q uod dicit de
pipere apud oēs famosum est. somn^9 aūt sup si
nistrū iuuat multū ad digestionē. quia tunc epar
maxie stomachū cōprehēdit. somn^9 sup dextrū.
cū maxie relaxet epar. Et faciat declinare cibum
ad iferi^9 stōachi ē cā uelocis descēsus. ¶ Reliq̄
oia dicta sunt supra. ¶ Addit ibi q̄ ifans ñ dēt ēē
desyderans coytū. q̄a appetit^9 ille uariat mot^9
nutritiuaꝝ uirtutū i utroq;. Vna eni uirtute intē
sa aliam remitti oportet. ut 6°. de naturalibus.
¶ In debilitate. ¶ Ponit curā secundū diuersi
tatē cause. maxie aūt ponit curā debilis digestio
nis qn̄ cā est caliditas cuz materia. q̄ quo dēat
curari qn̄ cā ē frigiditas satis ex predictis hēri
pōt. & i sequēti ca^o. ¶ Oxiporiū dyacidoniten
. i. dyacidoniten acetosum cuius descriptio nota
ē. & 5°. can. & 6°. đ re. sani. i fine. ¶ Almuiati.
cibaria sunt acetosa. qđ describit patet.

SIgnificationes. ¶ Hic p^o deterīat
đ signis corruptionis digestionis.
z^o đ cura. ib i z^a. principiū. Pria i. d.
p^o ponit quedā signa corruptionis
digestionis que qn̄q; consequūt & qn̄q; ñ. z^o po
nit spālia signa secundū diuersitatē causarum.
ibi z^a. & significationes. ¶ Consyderandum q̄
fit rugitus qn̄ cibus corrumpitur i aquositatē
& uētositatē. fit eructuatio qn̄ conuertitur i fu
mum uel uētū supiora ascēdētē. fit mordicatio
qn̄ cōuerrit cib^9 pp corruptionē i rē mordicātē.
sz q̄a ñ; sēp ē necesariū q̄ cib^9 sic corūpat. sz aliq̄
diuersis mōis. iō illa accidētia qn̄q; sequuntur
qn̄q; non. ¶ Et significationes. ¶ Hec habz. d.
prio ponit signa corruptiois digestiois facte pp
dispōnes ciboꝝ. z^o facte pp stomachi passiones.
ibi. z^a. signa autē. ¶ Hec ps. hēt. 4. z^m. q̄. 4. po
nit genera uel mōs. significationuz. z^m. 4. modos

cauſaꝝ corruptionis digeſtiõis.ibiz^{a}.in facta.ibi 3^{a}.facta.ibi.4^{a}.& ſignificatiões Primo dicit ꝙ ſigna dicta ſunt i c^{o}.aggregationis.& ẽ capl'm de ſignis diſpõnũ ſtomachi.uel mod^{o} diſpõnuꝝ ſtomachi.Subdit ꝙ ſi materia ẽ corrupta aggregata ĩ ſtomacho accidẽtia conſequẽtia non hñt interpollationes ſiue itercisiones.ſed ſi aliqd fluat ſicut fluit.ſic accidẽtia hñt uiciſſitudines.

In facta. Conſydera ꝙ ſupra i c^{o} đ cauſis corruptionis digeſtionis ñ poſuit hanc cãm.aut qa de ea multũ ſup̃ dixerat.aut qa ex raritate. texture proprie non prouenit nocumẽtũ corruptionis.ſed diminutionis & deſtructionis.In hac autem diſpõne accidũt cordi & ſtõacho accidẽtia ſicut uetuſtatis pp cõſumptionẽ & exiccatio nẽ.Quod dicit ultio.expoſitũ fuit ſup̃ tractatu primo capitulo de modis ſignificationum diſpoſitionis ſtomachi in quinto ſigno & cetera.

Pp Rincipiũ. Hic.A.ponit curã.& p^{o} facit hoc.z^{o}.addit quedã.ibi.z^{a}. & ſigna.Prima ĩ tres.p^{o} põit regĩmẽ cõe i corruptione digeſtiõis.z^{o}. ponit regimen ꝓpriũ uꝑ curã.z^{m}.diuerſitatem cãꝝ.3°.aſſumpſit qd ẽ ꝙ cibũ corruptũ uꝑ digeſtiõis corruptõeꝝ maxime retificar.ibi.z^{a}.ſi aũt fuerit.ibi.3^{a}.& ex eis.p^{o} dicit ꝙ cura eſt educere qđ corruptũ ẽ.& ideꝝ Gal' c^{o}.de re.ſa.& p^{o} alimentoꝝ c^{o} de furmẽto elixo.& fiet regimen p cibaria cõuenientia.ut expellat.ſ.digeſtiõis corruptio.Cũ cibo.ſ.cõueniente i quantitate & q̃litate & mũdificet.Aqua roſa.qa ſimul cõfortat. Si aũt. Hec pars hẽt quinq;.p^{o} ponit curã corruptiõis digeſtiõis qñ fit ꝓpter caliditatẽ ſtõachi. z^{o}.qñ fit ꝓter frigiditatẽ.3°.quãdo fit pp rarĩtatẽ texture.4°.qñ fit ꝓpter effuſionẽ colere ad ſtõachũ.5°.ſpãliter.ponit curã corruptiõis digeſtiõis.ad acetoſitatẽ.ibi.z^{a}.& ſi fuerit.ibi.3^{a}.& ſi fuerit.ibi.4^{a}.& ille.ibi.5^{a}.in illis uero. Hec qñta pars hẽt tres.p^{o} ponit curã huius corruptiõis digeſtiõis cibi quãdo ẽ lenis.z^{o}.quando ẽ fortis. 3°.remouet dubiũ.ibi.z^{a}.ſi autẽ fuerit fortis.ibi 3^{a}.& multotiens.Electuariũ alchabithi ponit̃ in 5°.tractatu đ electuariis. Geleniabin exponit̃.i. mel roſa.Foca ẽ aqua ordei facta ſicut notatur ſupra fen p^{a} huius de canonibus curationis cerebri.ex litterа Gerardi extra q̃ acuitatẽ & acetoſitatẽ hẽt & ſalſedinẽ ex ſalis additione acquirit Et cõſydera ordinẽ cure Aui.qa p^{o} uult fieri uomitũ cũ icciſiuo.deide cũ iciſiuo abſterſiuo & calefactiuo.3° uult qđ materia euacuata ſtõachus cõfortet & aggregẽt cũ ſtipticis.ut trocide roſis.& trifera.ſ.ubi ẽ đ ſcoria. Et mꝓtiẽs. Quia.A.poſuerat in hac corruptiõe fieri uomitũ predictũ.Ideo q̃reret aliqs.an ſemp i corruptiõe cibi ad acetoſitatẽ ſit neceſſariꝰ uomitus.Rndet̃ qđ nõ.quia põt fieri ex ſola ſtomachi frigiditate.hic uero uomitus nõ ẽ neceſſarius.ſ.ad eductionẽ humoris corrupti q̃ ſit huius cã.ſed ẽ neceſſarius ad cibi corrupti eductionem quãdoq; q̃do per uentreꝝ educi nõ poteſt. Et conſydera.qũo expoſitio z^{a} ſuperi^{9} data c^{o} de doloribꝰ ſtõachi ibat ad mẽtez A.cũ dicebatur.qđ in ſtõacho cibus ad acetoſitatẽ cõuerti ẽ abſq; hoc qđ ueniat aliũde acetoſus hũor.ſed ex mala complexiõe.& iõ melancolia infrigidãdo ſtomachũ põt eſſe cã cõuerſiõis cibi ad acetoſitatẽ.imo hunc modũ corruptiõis.Auic. uocat maiorẽ hoc.ſ.quãdo fit ex malicia complexiõis & pꝫ. Et ex eis.qđ dicit pꝫ. Sed reperitur duplex lr̃a.una q̃ dic̃ qđ ſi natura fuerit ſufficiẽs ſummat dyaciminũ.ſ.ad alterãdũ & cõfortãdũ Alia. Et ſi natura nõ fuerit &c̃ .& tũc ſummit̃ dyaciminũ ad euacuãdũ.qa dyaciminũ euacuat quãdo medicine nõ ſunt multũ trite.ut Auic.5° can.tractatu 3°.homini querenti.& clamãti mõ ſtrauit in deſcriptiõe dyaciminũ. Vꝛt ergo Aui. hic qđ denẽ ellectuaria ſoluria que ſtomachũ & inteſtina nõ tranſeunt.cum dixit ſnmmaẽ q̃titas pauca z^{m} menſuram qua educaẽ fex. Vnde Gal' c^{o} de re.ſa.đ hoc loquẽs.qui uero ñ ſubducũt̃ p ea que ſine triſtitia ꝓducũt prouocandi ſunt. Et ſigna. Vult hic Aui.ꝙ ſignum bone cõprehẽſiõis eſt bonitas digeſtionis.& ſignũ male cõprehẽſionis ẽ cõtrariũ.Et ſigna male digeſtionis dicta ſunt ſupra.c^{o} đ ſignis diſpoſitionũ ſtomachi.7° ſigno.tñ ſi ille res predicte.ſ.que ſig̃ficẽt digeſtionis malitiã ꝓp malã ſtõachi diſpoſitionẽ.ñ fuerit &c̃.qa hoc eſt ſolũ ex defectu cibi.qđ ultio dicit eſt famoſum apud oẽs.& ẽ cã qa os ſtomachi eſt ſenſibiliſſimũ effugiẽs coartatõeꝝ ſub epate.funꝺ aũt epati magis ſubmittitur & cetera.

Quandoq; remanet. Poſtq̃ Auic. determinauit đ nocumẽtis digeſtionis.Hic determinat đ quiquidã nocumẽtis ſtomachi que diuerſaꝝ digeſtionis diſpõnẽ ſequuntur uel antecedunt. Vel hic determinat đ accidẽtibꝰ eueniẽtibꝰ i uirtute ſtomachi expulſiua & retẽtiua .predicta uero accidẽtia ſunt tarditas deſcẽſꝰ cibi a ſtõacho. & uelocitas.& eructuatio.& duricies i ſtõacho que ñ eſt apoſtemãs.Eructuatio enim q̃tuꝝ ad diſpõnẽ uentoſitatis accidẽs digeſtiue dici põt. q̃tũ uero ad id qđ eſt ibi de malitia motus põt dici accidẽs expulſiue.p^{o} ergo deteriat đ ueloci tate & tarditate deſcenſus cibi a ſtomacho z^{o} đ duritie & eructuatione.ibi z^{a}.& qñq;.Prima in tres.prio iueſtigat cãs horꝝ accidẽtiũ.z^{o} excuſat ſe a ſignis.z^{o} ponit curã.ibi z^{a}.& cibi q̃dez.ibi 3^{a}.ex cura.Prima in duas.primo ponit cãm tar

di & uelocis exitus cibi a ſtomacho. & tempus quo i qbuſdā remanere pōt. z° circa hoc quoſdā ipugnat. ibi z^a. & nō eſt. ¶ Conſyderandū q ñ ē icōueniēs q i aliquo hoie dū ē ſan^o remaneat. cib^o i ſtōacho ei^o. qñq ppe. 15. uel. 12. horas. ſūt enī multi debiliſſime digeſtionis. multis ēt qñq uidem^o h° fieri. Et accidit hoc z^m cibi diuerſita tē i leuitate ſua. ſ. q̄tū ad digeſtionē. qa ille cito deſcēdit. aut grauitate. ſ. quātū ad digeſtionem. uñ i ſtōacho debili qñq. 15. horis morat. et hoc ſenſ^o i qbuſdā demonſtrat. ut. n. ponet cib^o reti net̄ uſq ad cōplementū digeſtionis. ¶ Si g° aliqs ſit debilis digeſtiue cibus grauis i eo diu mora bitur ad digerendū. ¶ Et non eſt. ¶ Hanc ipu gnationē ad litterā ponit Gal. 3° d̄ uirtutib^o na turalibus. illo ca° In uētre. prio ergo facit h°. z° reſummit cām naturalis egreſſus cibi a ſtōacho. ibi z^a. imo. Et hec hēt tres. primo facit hoc. z° re mouet dubiū. 3° ſpāliter aſſignat cām uelocis exi tus cibi a ſtōacho. ibi z^a. & q̄titas. ibi 3^a. & cib^o ¶ Dicit prio q cā naturalis i egreſſione cibi na turalis. ſ. per digeſtionem eſt digeſtio. ſ. cōple ta & uirtus ſtomachi ad expellendum ſcilicet cō ſurgens facta digeſtione cibi ſcilicet in ſtomacho non eſt conuenientia magna in diſpoſitione cibi cuj alio ſcilicet aliquo & iō expellit eū tāq onero ſum ut Gal. ponit 3° de uirtutib^o naturalib^o & in locis multis. & tunc reſumāt. dico q cā eſt di geſtio cum ñ accidit ſtomacho nocumentū. et reli quū pj. ¶ Et q̄titas. ¶ Q uereret aliqs ab. A. eſt ne aliquod tempus mēſurās tēp^o more cibi i ſtomacho. & dicit q ſic. qa illud ē iter. 12. horaſ & .22. ¶ Sj circa hāc ptē dubitatur primo quā tum ſit hoc tempus ¶ Quidā dicunt ad hoc qd ē tempus. 16. horarum. & aiunt q ē mens Auic. quia prio can. fen. 3^a. precipit i duob^o dieb^o eſſe ter comedēdū. duo aūt dies ſūt. 48. hore. ſi ptiat̄ in tres partes. z^m qd̄ tres cibationes fieri debēt erit quelibet ps. 16. horaj. quia ter. 16. ſunt. 48. hoc ergo ē tempus more cibi i ſtomacho ante qd̄ nō licet cibare. Et hanc expōnem uidet̄ ſentire conciliator in quadā ſui queſtiōe. ubi de hoc in argumentis adducit & cōſentit. qa in fine nō ſol uit. ¶ Sed hoc ē falſum. quia p° ē cōtra ſenſuj z° qa equaliter peſſet dicere qd̄ illd̄ tēpus ē tē pus. 20. horaj. trahendo unā ante. & unā poſt. Tertio ē cōtra Auic hic. qui ponit qd̄ iliud eſt inter. 12. uſq ad. 22. ſj inter hoc tempus nō ſunt 16. hore. Hoc ēt ē cōtra illud ubi adducūt̄. nam ¶ Auic. uult ibi qd̄ in una die homo cibetur bis. & in alia ſemel. ſed quādo cibatur bis in die. non morat̄ cibus. 16. horis. Et ideo dico qd̄ h° tēpus ē. x. horarū. tempus enī quo morat̄ cibus in ſtōa cho ut digeratur & expellat̄ capit. 10. horas ut declarabit̄. Et hoc appj. quia tempus qd̄ eſt a 12. uſq ad. 22. ē. 10. ¶ Sed dubitat̄ quare Auic. ipediuerit ſe i his uerbis. abſolute enī potuit di cere qd̄ tpūs remanentie cibi i ſtōacho ē 10. ho raj. ¶ Vndē dū ppter qd̄ cōſyderādū qd̄ aſſue ta hoies duo hēt cibatiōis tempora ſcj 12 mane & dē prādiū & i ſero. & dicit̄ cena. ¶ Vt uero ali as diximo Cena ad regēdū ſanitatē copioſior dj eſſe prādio. niſi catarrus aut reuma oculoj aut alia cā eā impediant. comeſtio enij que in ce na fit multa ē. & proprie ad mltā nutricatiōej datur. In prandio uero cib^o quaſi ad refocillati onem & ſuſtentatiōem dat̄ unde Gal. 6° de re ſani. & ſine potu parū in mane comedat. Quia uero cene cibus multus ē amplius in ſtōaco mo rat̄ quā cib^o pauc^o dat^o. de. mane in prādio imo ille cito deſcendit. ſi g° cib^o moret̄ i ſtōacho. x. hor̄ ſicut. A. dicit. hoc hēt ueritatē de cibo q mul tuſ ē ſumpt^o. pprie ad nutricatiōej nō multā ſiē ē cibus i cena ſumptus. Cene autē tēpus abſolu te & equaliter ē cira. 12. diei horam. aut cirea. x. ¶ Prandij aūt cirea. quartā. niſi eorū plixitas aut breuitas ipediat. Volēs ergo. A. excludere q cib^o prandij uł mane ſumpt^o nō ē de quo loquit̄. ſj cibus ſumptus i cena cuius hora ē circa. 12 horaj diei. dixit ē illud qd̄ ē inter. 12. horas uſq ad. 22. ¶ Et cōſidera hic ſanditā ſolutionē. ¶ Dubitatur z°. q p. hoc tēpus itelligāt. an temp^o quo cib^o di geritur uł p^o digeſtionē educit̄. ¶ Reſpondēt quidā icidenter hoc allegantes qd̄. tpūs de quo Auj. hic loquit̄ ē tēpus digeſtiōis cibi i ſtōacho. ¶ Dicunt enij qd̄ cū temp^o generatiōis ſanguinis i epate determinatū nō ſit. tēpus tñ generationis chili determinatū uidetur ab A. hic. ¶ Sed iſtud dictū qd̄ etiam ē cōciliatoris uerificari & dānari pōt ut p^o apparebit. Dico g° ppter huius dicti expoſitionē. qd̄ cibus i ſtōacho duplex hēt tpūs unū ab hora cōprehenſionis a ſtomacho uſq ad principiū apertionis pileron. i. oris fundi ſtōachi aliud tpūs hēt a principio apertiōis uſq ad finē totalis egreſſionis. Per hoc ergo tpūs. x. horarū ¶ Auj. nō itelligit temp^o q ē a principio cōprehen ſionis uſq ad principiuj apertionis ſtomachi. q quidem tempus pōt dici tpūs digeſtionis. & cā ē. quia nō ē imaginandum qd̄ hoc tempus ſit ita longum temp^o. ſed per hoc tpūs ¶ Auic. intelligit totū tempus quod ē a principio comprehenſionis uſq ad principiū apertionis ſtomachi. & a prin cipio aptionis uſq ad finē totalis eductionis cibi a ſtomacho. & iō Auic. dixit tē p^o equalis rema nētie q̄tū ad tēp^o quod ē a pricipio cōprehēſio nis uſq ad principiuj apertionis. & hoc poteſt dici tēpus remanētie. quia tunc cib^o totus rema net. & egreſſionis quantuj ad temp^o qd̄ ē a p̄n cipio apertiōis uſq ad totalē eductionē cibi a ſto macho. Et in toto illo tempore pōt dici quod fiat digeſtio. quia ēt in expulſione cibiut declarabo

ẽ ualualis digestio fit. & sic illorũ p̃ot saluari in
rentio. Vnde Rasis 5° contin̄etis. uidet sentire
auctoritate Iudei. & postea auctoritate Tabri.
q̃ sit tẽpus digestionis & egestionis cibi assum
pti. s. toralis expulsionis. unde iam facta ẽ fex ut
possit expelli. ¶ Ad huius ergo declarationem
cõsiderandũ qđ stõachus de necessitate apiẽ pri⁹
q̃ totus cibus q̃ i eo ẽ sit pfecte digestus. Et hec
sit mea & noua opinio. Cibus eniz qui in stõacho
assummit aut ẽ uniformis. aut difformis. Siq̃dẽ
ẽ difformis ut supra oz qđ p̃mittat subtil⁹ gros
so. cũ g° subtilis prius digerat oportz q̃ stõach⁹
illo digesto aperiat. Aliter eniz corrũpet fz tunc
supior cibus grossior existens adhuc digest⁹ nõ
ẽ cũ g° eductus erit cib⁹ subtilis digestus. iteruz
claudit os iferius. ut alius cibus digerat pfecte.
alias eniz ordo ille non ualuisset Si aũt cib⁹ q̃ su
mitur sit uniformis. & sit i sufficiẽti q̃ntitate q̃
stõachus cõuenienter repleat. q̃a de hoc ẽ sermo
dico qđ de necessitate oz q̃ cũ ps huius cibi q̃ ten
dit magis ad fundũ ẽ pfecte digesta. & superior
huius cibi ps lz digesta sit. nõ tñ pfecte sic ifima
nõ eniz imaginor qđ. z^m. sub & supra fiat resolu
tio ciborũ in stõacho. ut supra declaraui. oz ergo
qđ stõachus. z^m. inferius aperiat. ne ex actione ul
teriori ille cibus corrumpat. sz ne pars supior nõ
perfecte cocta cũ ea simul egrediat & precipite
tur uirtus retẽtiua stõachi gradat retẽtionẽ. gra
dati scilicet retinẽdo supiorẽ ptez cibi. ita qđ gra
datiz transeũdo a pte supiori in qua erat usq̃ ad
fundũ cõpleat eius digestio. unde nõ reduditur
inferius stõachi sic quãdo cib⁹ erat difformis.
sufficit eni qđ gradati descẽdat. & in gradata đ
scensiõe in trãsitu complet ei⁹ digestio. & si re
claudit nõ propterea est cõtra hanc expõnem. &
ideo si uirtus retẽtiua stomachi nõ faceret hanc
gradatiõem. sz simul cũ eo qđ ẽ in fundo preci
pitaret illud qđ ẽ in supremo. apparerz egestio
que parti esset digesta. & partiz idigesta. & hec
noua opinio ẽ mẽs. A. ca° de fluxu uẽtris omniũ
mõz in pricipio. ubi uolẽs ostẽdere fluxũ uẽtris
factũ a stomacho ppter debilitatẽ cõtẽtiue nõ
potẽtis gradare dilatiõem cibi usq̃ ad perfectã
digestiõez. dic qđ nõ ẽ tot⁹ indigestus. Et dixit.
Aui. totus & nõ totaliter referens se ad partes
q̃titatiuas. q̃a supius nõ ẽ digestus cibus sicut
in fundo stomachi. Quantũcunq̃ enim cib⁹ sit
uniformis oportet qđ melius digerat ps ei⁹ ife
rior q̃ supior. ppterea quod digestio melior. &
maior fit in fundo stõachi. si g° uirtus retẽtiua
nõ retinet. g̃dãdo cibũ qui ẽ in supremo. tũc fit
flux⁹ in q° apparet cib⁹ digestus. ut ille q̃ erat
in fundo & ñ cõplete digest⁹. ut ille q̃ erat i su
premo. & hoc ẽ qđ. Auic. ibi dicit. factus autem
a stõacho tantũ nõ ẽ totus idigestus. sz. z^m. ptez
ẽ digestus. & partiz nõ. & cã illius est debilitas
uirtutis retẽtiue quare nõ sustinet dilationẽ cibi
. i. stõacho nisi usq̃ ad tpũs i quo iaz digerit. s.
pars eius que ẽ i supremo t supius h° aut tẽpus
usq̃ ad q̃ sustinet dilationẽ cibi ẽ a principio da
tionis usq̃ ad principiũ aptionis. tunc eniz cib⁹
iaz digerit. ut q̃ ẽ i fundo. & iã nõ digerit. ut q̃
est supius. magis. sz a principio aptionis nõ põt
gradatiz retinere relaxando. s. p° partez supiorez
stomachi. deinde unã post aliã usq̃ quo gradati
descendẽdo egrediat. & gradata descẽsione acci
piat actionis cõplemẽtũ. & iõ ñ potẽs h° facere
sicut cib⁹ iferior expellit digestus sic superior
stomacho expellitur indigestus. & iõ apparet
flux⁹ parti digest⁹. & p̃ ñ digest⁹. ¶ Cũclu
do ergo hanc opinionẽ. & dico q̃ stõach⁹ apitur
iferius añq̃ cibus q̃ in eo secundũ omnẽ sui ptẽ
sit digestus de cibo sumpto i sufficiẽti q̃titate.
¶ Si uero aliqua auctoritas dicat q̃ porta stõachi
iferior ñ apiatur usq̃ ad pfectã cibi decoctionẽ.
ut põt hic summi. & supra primo ca°. hui⁹ fen.
¶ Et Gal. i plurib⁹ locis itelligat q̃ ñ aperiẽt usq̃
ad pfectã digestionẽ. s. cibi q̃ maxime fundum
attingit. uel usq̃ ad pfectã digestionẽ toti⁹ cibi
. s. quantũ ad substãtialẽ trãsmutationẽ. forsan
eni qñ cib⁹ est uniformis stomach⁹ non aperiẽt
ante substãtialẽ iformationem totius cibi. sed lz
totus cibus tunc sit substãtialiter trãsmutatus.
tñ ultimo pfectus aliquibus accidẽtalib⁹ dispõ
nibus non est. s. quãtum ad supiorem partem.
& hoc dico i uniformi cibo. quia i cibo difformi
añ aperiẽt. ut subtilis egrediat q̃ grossus aliam
substãtialẽ acq̃siuerit formã. ¶ Ex qb⁹ oĩbus
apparet qđ tempus equalis remanentie cibi in
stomacho. & egressionis ei⁹ ab eo. Aui. intelligit
totũ tempus qđ ẽ a p̃cipio cõprehensionis cibi
usq̃ ad finẽ totius sui exitus. Hoc aũt tempus
cõuniter & equaliter ẽ. x. horarum. ut etiam
ad sensum manifeste apparet.

¶ AX cura. ¶ Hic põit curã. Et primo
ponit curã tardi descẽsus cibi a sto
macho z°. põit curã descensus uelo
cis. ibi z^a. q̃dã ãtiquoz ¶ Q đ dic
de somno supra declaratuz fuit. ¶ Deãbulatio
uero subtilis. i. leuis iuuat. quia mouet ad iferio
ra. Et confortatio al. confricatio. i. contritio & re
solutio uentositatis cũ eo quod scitur. s. post. Et
refertur hoc ad id quod dixit i rubrica. Aut sup
cui⁹ stõacho natat cib⁹. h°. n. fit a uẽtositate ma
xime g° eius curatio erit contritio & resolutio.

¶ QVidam. ¶ Prio ponit quedã reme
dia. z° alia. 3° alia. ibi z^a. & ex eis.
ibi 3^a. & oportet. ¶ Consyderãdũ
qđ illi antiqui non imerito poterãt
uocare hos stomaticos. tunc enim omnis stõachi

uirtus proprie in ſuo lederetur actu. ſaltem in tempore operationis. ſed ſaltem z^{m} rei ueritatē ſtōachi ſunt ꝺ̄ qb⁹ ſuperi⁹ z° tractatu ſingl'a rē fecit capitulū. Illa que prio exhibere docet. qa habent anodinā caliditatē ſtōachi cōfrtāt. Et ex eis. ¶ Hoc medicamen ut appet ſtōchi cōſtricti uū ē et aggregatiuū ipſi⁹. et dʒ dari añ comeſtio nē. Quid uel q̄tū ſit danich ſup̄ ſepe patuit &c̄.

QVandoq; ¶ Hic reperit duplex ru brica. Vna que dicit eruptio ſtoma chi. &c̄. & tūc exponat erupptio. i. eminētia ad extra ex induratione. Aliter eructuatō ſtōachi &c̄. & tūc illa rubrica erit cōis huic ca°. & ſequēti. p° ergo Aui. deter minat de ſtōachi duricie. z° de eructuatiōe. ibi z^{a}. cū in ſtōacho. Prima in tres. p° ponit cās. z° ſigna. ʒ° curā. ibi z^{a}. ſunt. ibi ʒ^{a}. fiat. totū pat et. ¶ Mugath. Aui. impugnat eos q dicūt qꝺ ſit radix granati ſilueſtris. Symon dicit qꝺ inuenit in antiquoꝝ libris qꝺ ē radix granati agreſtis Alibi inueni qꝺ ē radix herbe de qua fit aſa fe tida uel dulcis. Tamē mugath nō pōt hic cōue niēter exponi ſicut Symō exponit. p° qa ē cōtra Aui. z° quia nō cōpeteret hic. Alia ergo expoſi tio melior eſt qꝺ ſit gluten alimbat. Q uantuʒ pondus. ſit Emina ſupra patuit notanter.

QVm in ſtōacho ¶ Cōſyderandum qꝺ medicus intēdit mouere qñq; eructuationē. ut q̄ꝺo ē in ſtōacho aliq̄ uentoſitas z^{m} os ipſius quaʒ uult per ſuperius educere. & iō eructuatiōem mouet. Q uādoq; uero ſuperfluam eructatiōeʒ āmouere intendit. Prio ergo Auic. facit capl'm de eructuatiōe q̄tum ad primā intētio ē. z° q̄ tum ad ſecūdaʒ ibi z^{a}. cās. Pria in tres. p° oſtē dit qūo quādoq; oporʒ materiā uētoſaʒ moue ri per eructuatiōem. z° ponit exceptiōem. ʒ° pōit curā. ibi z^{a}. niſi accidit. ʒ^{a}. ibi. & ex eis quidem. dicit p° qꝺ ſi in ore ſtōachi ſit uentoſitas deber euacuari p eructuationē. ſ. cū medicinis illā puo cantib⁹. ſicut. euacuat materia humoralis natans cū uomitu. & ſi nō euacuet &c̄. ¶ Niſi. ¶ Hic excipit. & nō debʒ referri ad illud qꝺ ſtatiʒ dixit Auic. ſʒ qa dixerat uentoſitatē ſtōachi p eructua tionē debere educi. & hoc fit p medicinas mouē tes uentoſitatē ad eructuationē. ſ. ſubtiliantes il laʒ & mouentes. Et ne crederet aliquis qꝺ ſē per iſtud ſufficeret. remouet uł excipit dicē s qꝺ hoc ē ueruʒ niſi ſimul cū illa uentoſitate ſit multitu do hūiditatū & flegmatū aptoꝝ cōuerti i uentū. ¶ Si eniʒ tu dares ſolū cōmouentia uentoſitatē. no ceres magis. qa generarent magis uentoſitatē. & iō tūc oʒ ut ſupfluas i medicinis mouentib⁹ uen toſitatē & eructuationē. qa. ſ. ſupaddas. eis & h°

ſit cū medicinis que mouēt illā rē prauā. a q̄ uen toſitas ē apta eleuari. In hoc g° dʒ ēē illa ſupflui tas ſup. addendo medicinis mouentib⁹ eructuati tonē. medicinas mouentes illū prauū hūoreʒ. uel cōmouētes rē p̄uā. i. uentoſitatē ñ ſolū generatā ſed etiam aptā generari. Illa uero que p⁹ ennu merat oia ſunt calida. & cōfortantia ſtōachum.

QAuſas quidez. ¶ Hoc ē capl'm in quo docet cura ſupflue eructuatio nis ¶ Et p°. A. ſe excuſat ab iueſtiga tione cāꝝ ſuperflue eructuationis. qa eas dixit ſupra in c° ſignoꝝ ſtōachi. i. 5°. ſigno z°. ponit curā. ibi z^{a}. i acetoſa. Et hec habet duo. p° ponit curā eructuatōis aceroſe. z°. fumoſe. ibi z^{a}. i fumoſa qꝺeʒ Sub his g° modis eructuatiōis alios modos comprehēdit. hos uero magis ſpeci ficauit quia plus accidūt ut ſenſus eñdit. ¶ Cō fert qꝺē dyapiperon. qa confectio calida ſtoma chalis conferens frigiditati ſtomachi a qua ace toſitas maxime puenit. & iō cū uino det. Simili ter coriādri uident conferre in acidis ructib⁹ ut ponūt auctores. & hoc quia licet frigidū poſit poni. ptes tñ calida s hēt & ſtipticas. unde unit ſtomachū ad ſui frigiditatē remouendā. cū uino dat puro. Illud uero quod aliorum auctoritate dicit pōt uerificari. quia illa ſtomacū calefaciūt non tamen affirmat quia ulcerare poſſent. et res leuior iſtis inuenitur. ¶ In fumoſa. cū materia. hyera et abſinthiū. qa euacuāt colerā. ſʒ ſine ma teria ea q̄ ifrigidāt & extingu ūt. & forte faciūt .i. fortificāt ſtōachū. uel & forte aduerbiū dubi tādi faciūt. ſ. hec ſicut rob. Dixit aūt forte. quia qñq; ualidiora frigida requiruntur & cetera.

STomacho accidūt. ¶ Q uid Aui. in precedētib⁹ tractatib⁹ fecerit ex predictis ē notū. ¶ Eſt aūt eius in tentio in hoc 4° tractatu determia re. de egritudinib⁹ ſtōachi cōib⁹. pōt uero mor bus dici cōis aut ex pte cōpōnis & aggregatiōis diuerſoꝝ morboꝝ ut apoſtema. aut ex parre na ture. ut cōtinuitatis ſolutio. p° g° de morbo cōi ſtōachi determinat qꝺ ē apoſtema. z° ꝺ̄ ſolutōe continuitatis. ibi z^{a}. ſtomacho qñq;. ¶ Ad p̄mi euidētiā conſyderandū q⁹ apoſtemata ſtomachi quedā ſunt q̄ ñ ſunt exiture p̄ dubelet. Q uedaʒ ſunt q̄ actu ad exiturā & ſaniationē uenerūt. p° g° determinat de p̄mis. z° de ſecūdis. ibi z^{a}. mł totiēs errāt. Pria in duas. nā predicta apoſtēata quedā ſunt calida. quedam frigida. Primo ergo determinat de apoſtematib⁹ ſtomachi calidis. z° de frigidis. ibi z^{a}. iſta apoſtemata. Prima in tres. prio ponit cās illoꝝ apoſtematum z° ſigna ʒ° curā. ibi z^{a}. qñq; prolongat. ibi ʒ^{a}. quandoq; autumat. ¶ Circa hāc partē conſydera q⁹ circa

generatiõē ſaniei dolores & febres accidũt ma
magis q̃ fca ſanie. cũ aũt iã actu ẽ ſanies remit
tunt accidẽtia febris. ſ. iflãmatio & dolor. licet
accidant alia accidẽtia. uel ſaltẽ manifeſtentur
exiſtente ergo i ſtomacho apoſtemate cũ. ſ. ſtati
fit extitura. quia. ſ. iaz actu in cupũ materia ẽ col
lecta & ſaniata. ſeperat. ſ. a corpore febris. quia
febris remittit. licet fluxus & uomit⁹ multipli
centur ꝓpter materiam eſſe collectã in loco uno.

Q Vandoq;. ¶ Hic ponit curã. Et p°
ponit curã generalẽ apoſtematum
calidorum & maxime ſanguineoꝝ
z° ſpecialiter ponit curã colericorũ.
ibi z^a. cum uero apoſtema ẽ colericuz. Prima in
duas. nã apoſtema calidũ aut puenit cũ curatõe
ad reſolutionẽ. aut ad ſaniationẽ. prio ergo ponit
curã ꝑmoꝝ apoſtematũ calidoꝝ. z° oñdit qđ de
cura illoꝝ que ad ſaniẽ pueniũt ꝓpriũ faciet ca
pitulũ. ibi z^a. cũ aũt apoſtema. Prima in duas.
p° ponit can. curationis hoꝝ apoſtematũ calidoꝝ.
z°. põit quaſdã ſpãles deſcriptiões emplaſtroꝝ
ibi z^a. cõfectio emplaſtri. Pria in duas. p° ponit
curã dũ hec apoſtemata ſunt i principio augumẽ
to & ſtatu. z° ponit curã eoꝝ dũ ſunt i fine ſtat⁹
& in declinatione ibi. z^a. cũ ſedat inflatio. ¶ Ad
primi euidentiã cõſiderandũ q̃ itentio i curatõe
apoſtematuz calidoꝝ ſtõachi a principio uſq; ad
ſtatũ. ẽ quatuor res. prima repulſio uł repcuſſio
materie. z^a. ẽ illius minoratio. & diuerſio. 3^a. ẽ ſe
datio accidentiũ. 4^a. ẽ ordinatio uite patiẽtis. Pri
mo ergo ponit curã qua intendit repercuſſio. z°
eam qua intendit materiei minoratio & alteratio
ſimul. 3°. eaz qua intendit accidentiũ ſedatio. 4°.
ponit curã qua ordinat uita & regimen patiẽtis
ibi. z^a. cũ medicaris. ibi. 3^a. & ſi dolor. ibi. 4^a. &
ſit cibus. ¶ Circa primã partẽ ẽ conſideranduz
qđ apoſtema caliduz ſtõachi ẽ morb⁹ acutus ex
parte materie. accidentuim̃et loci. & iõ cõueniet
ſubtiliatio cibi. cõuenit etiã qa ſumpt⁹ cibus per
ueniẽs ad eũ ialteratus ſtatiz eũ grauat. ſimiliter
etiã qa in eo corrupta cibaria cachochimiã augẽt
ut Gal. xi°. terap. penultimo c° uł. 15° ¶ Cumq;.
¶ Primo oſtendit euacuantia cõuenientia &. nõ
cõuenientia. z°. alioꝝ curã ponit. ibi. z^a. & q̃nq;
¶ Cõſydera primo q̃ in principio apoſtematũ
ſtomachi cogimur quandoq; propter multitudi
nez materie aliquid minorare. nõ tamen hoc agẽ
dum cũ fortibus medicinis. que exſoluẽdo forte
euacuant. ſz ſolum que minorãt & leniunt. unde
¶ Hyppo. afforiſmoꝝ. z°. Incohantibus morbis ſi
q̃d mouenduz uidet moue. Medicine uero fortes
dilatant materiã indigeſtã. in febrib⁹ que minus
ſunt periculoſe a pricipio ſola lenificatõe utimur
uñ Aui. p^a q̃rti de cura. putridarũ i generali. ſit
ultimitas lenificatio &c̃. nõ fluxus uẽtris. nõ ſo
lutio laborioſa. multo g° magis in pricipio apo
ſtematũ ſtõachi calidoꝝ ſolũ lenificare debem⁹
¶ Sed dubitat an in principío apoſtematũ calido
rum ſtomachi. cõperat uomitus. Et uidet qđ ſic
ex mente Raſis i diuiſiõib⁹. ca° de ergitudinib⁹
ſtõachi. ubi loquẽs de cura apoſtematũ calidoꝝ
ſtõachi. ait cura eſt floſa. deinde uomitus. ¶ Am
plius uomit⁹ euacuat de materia illa. ¶ Ampli⁹
ab apoſtematib⁹ intrinſecis ſemp aliqđ uit⁹ re
ſudat. ut 5° de iterioribus. 7° c°. Id aũt cũ ſubti
le ſit uomitu euacuat. ¶ Oppoſitũ uł Auic.
¶ Dicendũ qđ uomit⁹ duplex eſt. ſ. laborioſus
& hic nunq̃ i apoſtematib⁹ ſtõachi cõperit qa
materiã. attrahit. imo q̃doq; apoſtemat ſtoma
chũ. & ſi apoſtema prius nõ fuerit. unde i prin
cipio febriũ flegmaticaꝝ ab hoc ꝓhibent. ut 4°
can. fen p^a. ca°. đ cura flegmatice fe. Ali⁹. ẽ uomi
tus leuis. & ille cõperit facta diuerſiõe p flõiam
& fricatiõez. & h° mõ intelligit. Raſis. uñ uomi
tũ poſt flõmiaz iiungit ſz ante. ſ. ante diuerſiõez
q̃liſcũq; uomit⁹ ſit nõ cõperit. quia cõmouet &
facit fluere materiã. & hoc mõ Aui. dicebat qđ
adminiſtratio uomitus error eſt. Credo uero q̃
ſemp meli⁹ eẽt ſi ad iferi⁹ põt duci materia q̃
nullo mõ ducat cũ uomitu. cũ nũq̃ ſic poſſit eẽ
leuis qn mꝛã i ſtõacho cõmotiõez faciat. ¶ Obie
cta ſoluũt faciliter. ¶ Et cõſydera p° qđ flõmia
ẽ neceſſaria ad diuertendũ materiã. fiat autez đ
baſilica oppoſita loco doloriſ. ¶ Dixit aũt i plurib⁹
locis. quia quandoq; ab ea phibet etas uirtus ti
mor de ebulitiõe materie. ¶ Almes. z^m. Simõez
ſunt piſe q̃s hic cõuenire ñ credo. propteria quia
Gal. alimentoꝝ p°. eas mõ multũ collaudat. Idez
¶ Simõ ſũt robilie. & h° forſan poſſz ẽẽ. & uocãt
ab Auic. in z° meſce. que tempate ſunt. debẽt ue
ro dari i principio excorticate ut ponet infra. A.
& hoc quia ſunt magis lubrificatiue. in cortice
enim eius eſt põticitas. ut Auic. z° can. ca° đ me
ſce. ¶ Conſydera poſt q̃ caſſia fiſtula confert
apoſtemati. quia ſue iflãmationi. & exiccat ma
teriã. ſ. lenificãdo. Vnde magis Auic. cõmendat
caſſiã q̃ ſi detur cũ hyera uel aloe. & hoc quia ẽ
leue ſolutiuũ. Et qñq; cũ admiſcet caſſia hyera.
& aloe. & hoc qñ multa eſſet materia egẽs eua
cuatione ſup lenificationẽ. Et qñq; poſt abſinthi
um. ſ. poſt ꝓncipiũ aut i ꝓncipio. cñ mixtũ reb⁹
frigidis. ut aqua ordei uł cucurbite. ¶ Et quã
doq; utuntur. ¶ Sed dubitatur an mirabolani
citrini. quia eſt de eis ſermo. conferãt in ꝓncipio
apoſtematũ calidoꝝ ſtomachi. & uidet q̃ ſic. qa
maxime ſtomachũ confortant. ut ¶ Meſue ca° de
mirabolanis. ¶ Amplius intentio in principio
apoſtematũ iſtorũ eſt infrigidatio & leuis ſub
ductio. ¶ Mirabolani autẽ frigidi ſunt. & colerã
ſubducunt. ¶ Rurſus Serap. tractatu 3°. 4° c°
utit⁹ in ꝓmis ẽt aliquo đ aromaticis ſtipticitatẽ

facientib⁹ & infrigidatibus.que autem ſtiptici tatē faciunt ſunt mirabolnai q in fluxu uentris. ¶ Amplius mirabolani concedunt qn apoſtēata ſunt i uia dubitationis.ſed ſemp ſunt i hac uia. ppter mēbri dignitatē et alligātiā. ¶ Oppoſitū uult Auic. ¶ Dicēdū ꝙ apoſtemata ſtōachi ca lida.aut ſunt ex materia n̄ furioſa.aut ſunt ex colerica & furioſa materia.large ſumēdo mate riā ad multa ualde. ¶ Et hec duo apoſtemata hnt diuerſas curationes ſiue curatiuas itētiones ¶ Nā i pncipio apoſtēatū que n̄ ſūt d furioſa ma teria itēdimus ad ſolā lenificationē.ut cū caſſia aqua ordei.& ſimilib⁹.nō aūt i minoratione de bem⁹ intendere cū medicinis que exſoluēdo eua cuant.qa ille medicine materiā illaz dilatant.& cōmouēt cū ſit idigeſta.ſimiliter ēt nō egemus illa euacuatione.qa cū materia illa nō ſit furioſa dat medico ſpaciū ut opet circa eā repcutiendo reſoluēdo.& maturando.& faciendo opationes alias. ¶ Hoc ēt pōt pbari ex ſiri ſupi⁹ inducto. In febribus enim putridis precipit ꝙ a pncipio itētio ſit lenificatio n̄ fluxus uētris cū medicinis que exſoluēdo euacuant.ergo multo magis hoc erit in apoſtēatibus calidis ſtomachi. in qb⁹ ſu pra febrē putridā eſt apoſtēa.& ex hoc apparet ꝙ i illis apoſtematib⁹ ſtomachi a principio non cōpetūt mirabolani dati in ea.ſed caſſia uel alia res.nā mirabolani licet euacuāt comprimendo. tn̄ ſimul cū hꝰ exſoluēdo a proprietate euacuāt. quia ita euacuēt colerā ꝙ nō aliū humorem.& iō mirabolani n̄ ſunt iter medicinas leues.imo i ter fortes. ppterea qa exſoluēdo educūt.un̄.A. inter ſolutiua fortia enumerat hos mirabolanos 4° can.fen.pª.caº de cura terciane pure.ubi ſic. ¶ Et tu non aſcultes ſermonē illius q concedit i pn cipio ſolutiua fortia.& mirabolanos.& ſiquidē ibi bn cōſyderet a gradu lenificatiuaz & leuiū medicinaz que i principijs cōpetunt excludunt. ¶ Si aūt materia iſtorū apoſtematū ſit furioſa.tūc illa apoſtēata ſunt que ſunt in uia dubitationis. qa dubiū ē de ſubita morte ex raptu mobilis et furioſe materie.Et i iſtis apoſtēatib⁹ in pncipio competunt mirabolani.nā quando materia ē fu rioſa debemus eā educere.n̄ cum medicia leniti ua quia illa ſufficiēs nō ē.iz cum medicina que a ꝓprietate exſoluēdo illā educat.talis.eni furio ſa materia nō dat ſpaciuz medico ut aliter circa eā operet.Et iō oportet qd a pricipio illam eua cues cū medicia illā educēte.tales aūt ſunt miro balāi ¶ Q d uero materia furioſa poſſit ſic cu rari habet illo afforiſmo.Digeſta medicari.& illo.Medicari in ualde acutis.& 4° can.fen pª ca°.de cura putridaz i generali.A.g° loquēs ad hāc intētiōez dicebat qd ipſe nō dclinet ad mira balanos.niſi apoſtemata ſint in uia dubitatiōis .i.ppter furioſitatē materie.quia tūc declinare pōt ad mirabalanos.& nō ſolū itellige ad miro bala.ſz itellige de raned & aloe.Et tut⁹ ſeu prō ptus operator.ſi uideret aut crederet mirobola nos.raned aut aloe aut hyerā.materiā illā n̄ poſ ſe educere.declinaz ad ſcamoneā cū ſyrupo ace toſo.Et qa raro ſunt huiuſmōi materie furioſe iō.A.ē magis cōtētus in huiuſmōi apoſtemati bus puris lenificatis.Et iō ſubdit.& q̄doq apz .i.quādo ſunt i pricipio huiuſmōi calida apoſte mata ſtomachi.non oportet ut adminiſtrent.ſ. mirobala.nec aliqua medicina que hēat uirtutē ultra lenificatiuā. & hoc regulariter loquēdo ¶ Sz qa aliq̄do predicte medicie que ſunt in gdu lenificatiōs nō ſuff ciūt.& hꝰ q̄do materia eſt furioſa & mꝛa.iō oportet ad alias ire medici nas in principio illoz apoſtematū.ſicut ē aloes. ſicut ēt poſſunt eē mirobalani admixti cū rebꝰ humect ātibꝰ.& ſicut ēt reubarbarū.& iō Aui. ſubdit dearticulādo.Et q̄do apparent.i. ſunt i principio.& nō ē excuſatio ex huiꝰ.ſ. medicinis fortibꝰ euacuatiuis fortioribus q̄ ſint medicine lenitiue tunc detur alos.Ad cōtraria dicendū qd lz cōfortent nocent tn̄ ſtōacho calido apoſtemato ppter dictā cām.nec ē hoc iconueniens.uinū eniz cordiale & cōfortatiū.ē tn̄ plꝰ nocumenti quibꝰ dā febribꝰ effert q̄ cōfortando pſit. ¶ Ad.zm. dicē dū ꝙ ſubductio cōueniens nō ſit p mirobala. ſz p medicinas lubrificatiuas niſi in p̄dicto caſu. ¶ Ad tertiū dicendū qd Serapio uult eſſe proce dendū cū ſtipticis & cōſtringentibꝰ.i.repcutienti bus materiā.& hoc.cuz aplicatis exterius qa ſti ptica iterius applicari non debent ſz potius leni tiua.niſi forte.fuerit ſupfluꝰ fluxus uētris.quā uis autē ſtiptica nō debent appximari iteriꝰ.tn̄ frigida interius dant.Differt autē medicinā eſſe frigidaz & ſtipticā. ¶ Conſidera pꝰ.qd iſti non debent potare aquā frigidaz plurimā.quia cōſti pat & mordicat materiā.nec plurimā calidā.qa calefacit & materiaz agitat.& ıó frangat aqua miſcendo iulep. ¶ Et ſi dolor. ¶ Iſta q̄ hic dant ſunt frigida.qꝛ q̄ſi ſtupefatiendo & ſedando in flamationē ſedant dolorē.& phibent materiam plus fluere.ut ſemē cucumeris &c̄.De bella.i.de floribꝰ palme.qa frigidi & ſtiptici ſunt ¶ Ta barzet.i.zuccato.quia lenit & confert inflamatio ni. ¶ Taraxaton.i.endiuia ſilueſtris ut Auic.3°. can.& Serapio.que frigida eſt.& emplaſtruz ꝙ fit ex bella.i.floribꝰ palme.& ex capparibus.po nuntur cappares ad penetranduz.aut confortan dum.aut ad reſolutionem faciendus eius qd flu xit.aut ad temperandum exceſſum frigiditatis predictaz & dicendarū reꝛ.Aut poſſemus itelli gē de capparidꝰ cōditis cū aceo. Balauſtijſ .i. floribus granatoꝛ. ¶ Ipoq̄ſtidos eſt ſuccꝰ her be hyrcie. Nota ꝙ dicit de abſinthio.& fac̄ hoc propter ſtipticitatē coniunctā ſubtili aroma

ticitati ſubſtãtie penetrãti. ¶ Conſydera tñiſi i corpore ẽ iflammatio uł nõ. qa ſi eſt dz aliꝭ me dicinis frigidis miſceri. & maxime ſi uis eis uti i pricipio. ¶ Dicit poſtea ꝙ ſtante iflammatione des aq̃s ex medicis frigidis. ſiẽ enduia ¶ Kekengi ẽ ſpẽs ſolatri. ſz p⁹. 7. permiſce & ẽ. qa tũc dz itendi ad reſolutiõez aliquã ſimul cũ cõfortatiõe. ¶ Et ſit cib⁹. per mes. itellige almeſ dictũ ſupra. ¶ Alubleb. i. mercurialis. z^m. quoſdã. ſz apd. Si monẽ & Serap. ẽ modus uolubilis. ¶ Conſidera ꝙ ſyrupꝰ acetoſuz qñq̃ damus i potu. ante has res abſterſiuas. & h° ut ad illas ꝓparet. & qñq̃ etiã p⁹. ut etiaz remittat iflammationẽ. & diſpo nat materiã ad alias euacuationes q̃ poſtea fieri debẽt. Et qñq̃ dat̃ ſyrup⁹ acetoſus cũ aqua ifu ſionis uiole. ad h° ut leniat. & ut acuitatẽ ſi q̃ ẽ i aceto remittat. qa ex eo cõſueuit timeri caſus i ra ſurã. ut. 4°. can. ſen p^a. fiat aũt h° niſi ſit nauſea. qa uiole nauſeatiue ſunt. & hoc ẽ ꝙ dicit. & qñq̃ ſummunt̃ i potu ipſuz cuz uiolis nutritis. ¶ Cũ q̃. ¶ Hec ẽ hora declinationis i qua poſſum⁹ in emplaſtris ponere maſti-ẽ &c̃. & h° ad reſoluri onẽ. & ſecurius dare poſſum⁹ ſyrupũ acetoſuz. qa diuidendo educet. ¶ Et qñq̃. ſ. cũ materia ẽ pauca ſufficit caſſia fiſt. ¶ Deide põit can. appro ximatõis mollificatiuoꝝ & reſolutiuoꝝ. ¶ Circa ꝙ cõſidera ꝙ i mollificatiõe & reſolutiõe apo ſtematũ calidoꝝ ſtõachi debem⁹ admiſcer̃ magis ſtiptica q̃ i epate. de q̃ dubitat̃ ifra đ apoſtemati b⁹ epatis. ¶ Extremitatis arboꝝ. ut mirtilloꝝ & ẽ ¶ In pricipio oleũ roſa. pz. ¶ In horis reſolutõis ut in declinatiõe. ¶ Oleũ de neridẽ. i. de ſpica. ¶ Oleũ de maſtice tempate. dixit tẽpate qa adhuc debẽt eſſe reſolutia magis q̃ ſtiptica. cũ ſit tẽp⁹ plus reſoluẽdi q̃ ſtipticãdi. lz debeant miſceri. ¶ Confectio ¶ Hic. A. ponit deſcriptões quarũ dã medicinaꝝ. & p° facit h°. z° reſummit curã. ibi. z^a. qđ ſi cã. Prima in. d. p° ponit emplaſtruz qđ cõpetit in tribus tẽporib⁹. z° põit illud qđ cõpetit in ſtatu uſq̃ ad declinatiõez ibi z^a. & ex emplaſtris. ¶ Cõſyderadũ qđ iſtud empł̃z cõ fert in principio ſi medicie frigide addãt̃ ſup ca lidas. confert in augumẽto & ſtatu ſi ecõtra fiat ¶ Et iõ Auic. cũ incipit nominare medicinas inter quas ponunt̃ calide medicine nõ determinauit eis nomẽ ponderis ad h° ut in arbitrio medici re maneat addere uel minuere z^m qđ uł. in diuer ſis tẽporib⁹. ¶ Fauſel. ẽ auellana. indica. Et ra dix lilij. i. cõfert i pricipio põita i ẽplł̃is & maxi me i apoſtẽatib⁹ frigidiſ. Aut dz poni i puiſſima q̃titate. qa facit ad penetratiõem. Et nõ dz intel ligi in principio pricipiãte. ſz in principio pueniẽ te iam ad augumẽtum. qa tunc ẽt aliqua leuia reſolutiua debent poni in ẽplaſtris. Sũmãt̃ g° ſic lilij. ʒ. S. melł. ʒ. i. olei uiołł. ʒ. iij. cere q̃tum ſufficit ¶ Et nõ oz ¶ Et cã eſt. qa emplaſtrum aggregãdo debilitat pl⁹ ¶ Et ex ẽplaſtris. ¶ Em plaſtra que fiũt h° tpe ſunt ad reſolutionẽ. & ẽ primũ emplaſtrũ qđ ponit Auic. ad maturatio nem ſi reſolutio nõ ẽ poſſibilis. & ẽ ſecũdũ em plaſtrũ. i. q° ſunt medicie maturatiue. et extictie iflãmationis. ¶ Almeſire ẽ apoſtẽa colericũ ue hemẽs. cui⁹ ẽt maturatio fit. cũ medicinis aliqua liter infrigidãtib⁹. ¶ Quod ſi. ¶ Hic Auic. re ſumit curã. & primo itẽtione ſumpta a quoddã accidẽte qđ ẽ dolor. z° a diſpõne acqſita ex tem pore longo. ibi z^a. & qñ antiquat̃. ¶ Conſidera ꝙ aliqñ aliquis dolor ẽ fixus ex materia. & ide incipit apoſtẽa. ¶ De ueritate cuius. i. de uera curatione illius doloris ẽ ut curet̃ cuz medicinis que reſoluũt & ſubtiliãt. & euaporare faciunt materiã que ẽ cã doloris. tñ ꝓpter apoſtẽa qđ incipit. debes has medicinas dimittere. & itẽde re ad ſedationẽ doloris cũ leuioribus. ſicut ſunt adipes. qa ſi itẽderes cũ fortioribus ſtati cõfluе ret materia ampli⁹. ¶ Et qñq̃. primo facit hoc z° quedã addit. ibi. z^a. ꝙ ſi fuerit. ¶ Conſidera ꝙ qñ hec apoſtemata ſtomachi plongãt̃ acqriẽ i eis aliqua durities uł groſſities i materia. & la xitas i ſtõacho. ergo intẽtio in curatione illoruz eſt cũ medicinis reſoluẽtibus & confortãtib⁹ et aggregãtibus ſtomachi ſubſtãtiã. ne multũ de biliet̃. Et ſi bene conſyderes oĩa hec emplaſtra que hic ab Auic. ponunt̃ et medicine quecũq̃ ſunt ad has itẽtiones. ¶ Sextariũ ptiũ ẽ pond⁹ ʒ. 6. ʒ. uł ʒ. 6. & ip. danich. uel aut̃. 4. ʒ. & đ al tero iſtoꝝ ſexteriorũ ẽ ſermo. Sed ſextarium ma gnũ eſt. pond⁹. ij. libr̃. uel. ij. libr̃. & ʒ. ł. ij. libr̃. uel. ij. libr̃. & ʒ z. ¶ Kechaengi ẽ ſpẽs ſolatri. ¶ Et nota ꝙ Auic. non dixit añ. qa uult qđ de ambabus ſimul ſummat̃. ſacraiati. qđ ẽ pondus ʒ. 4. ʒ. Et ſi indiget fortiori. ſ. reſolutio addat̃. &c̃. ſuppł̃ & fiat emplaſtrum. quia non credo ꝙ demus iſta p os. & ſi uelemus dare non incõ beret piculũ. ¶ Et quandoq̃. ut cũ uolumus cõ fortare emplaſtro boliſmo. ideſt dicto in ca° de boliſmo. quia emplaſtris cordialibus & aromati cis quibus reſiſtimus ſincopi future in boliſmo ¶ Et citrino non inuenio in quinto. ¶ Et i hora .ſ. quando apoſtema plus prolongatur cã patet ¶ Et ex emplaſtris iuuantibus in hoc capitulo ideſt quando apoſtemata ſtomachi plongantur ¶ Omnes aũt he medicine reſolutie & cõfortatie ſunt & aggregatiue laxitatis ſtomachi. ¶ Secũ dũ acceptõez ẽplaſtri ideſt fiat ẽplaſtrũ. ¶ Q đ ſi fuerit q̃ñq̃ ſucc⁹ agreſte ſi ibi eſt ſinflãmatio aut ſuc⁹ abſinthij ſi nõ ẽ iflammatio. aut aggre ges iter utrũq̃. qa dare de utroq̃ q̃ndo đ alteru tro dubitas. ¶ Et errore. ¶ Conſydera ꝙ me dici ſoliciti a ꝓncipio horũ cũ ẽpeutiẽ tib⁹ itẽdũt ſed errãtes qdẽ poſteri⁹ ſemp cũ illis inſiſtunt. & neq̃ materiã reſoluũt. nec eã ſaniari pmittũt.

hic aũt error ẽ. ¶ Beſelis.i.coraſſus.de quo ſuꝑ ¶ Cũ aũt.pꝛ ¶ Cum uero ¶ Hic ponit curam ſpāliter colerici apoſtēatis.& uult qđ pcedaŧ i eo cũ infrigidantibꝰ.&c. ¶ Aq̃ ordei.cũ aq̃ ḡna ti muꝛi.qa ifrigidat.& abſtergit magis ¶ Et đ cocti.ſ.ordei cũ cancris.qa ẽt cofortāt et tēpāt ſtōacũ.uñ ethicis hic daŧ potꝰ.ut Aui.4°.can. fen.pª.tractatu 3°.c° đ cura etice. ¶ Et pꝰ illđ. qa tunc ẽ intentio ad aliqualẽ reſolutionem.

¶ Iſta apoſtemata. ¶ In precedēti c° determinauit Aui.đ calidis apoſtematibꝰ ſtōachi. ¶ Hic determinat de frigidis. ¶ Et quia ex iſtis quedaꝫ ſũt flegmatica quedā melācolica dicta apoſtēata dura p° determinat de apoſtematibꝰ flegmaticis. 2°.de duris.ibi.2ª.qñq. Prima i tres.pº põit cās 2°.ſigna.3°.curā.ibi.2ª qñ.ibi.3ª.de can. ¶ Q đ pº dicit pꝛ.nā ões cauſe que flegma multiplicant & cohartant i ſtōacho ſunt cauſe generatiōis horum apoſtematū. Cognitio aũt illarum cauſaruꝫ preteriit ſupra de rebus in quarum uſu ſtomachus nocetur.& de egritudinibus ſtomachi.& đ nocumentis digeſtionis.& cetera.

¶ Quando iueneris. ¶ Conſydera ꝙ differt dolor factus ex materia q̃ tā apoſtemat.& ex materia non apoſtemoſa. Nam dolor factus ex non apoſtemāte materia.poteſt dici i aliqua diſpōe quietus.qa aliquādo minuiŧ.ſicut minuiŧ materia.ſꝫ cũ materia ſit apoſtemans cũ illa ſemper ſit firma ẽ dolor inquietꝰ.i.nō ꝙeſcens i aliqua diſpōne.ſ.infirmi.aſ quietus.ſ.in cōpatiōe ad dolorẽ factũ in calidis apoſtēatibꝰ.& augumēto.ſ.doloris.quia ſicut apoſtema addiŧ ita & dolor. ¶ Et nō ẽ febris. ¶ Conſydera qđ non debꝫ ītelligi qđ nō ſit febris omino.qa hº ẽ falſum cum ad apoſtemata interioruꝫ membroꝝ neceſſario conſequatur febris.ſed nō eſt febris fortis.ſꝫ lenta. ¶ Vñ ſubdit ad hunc intellectũ iflāmatio.qa hec maxie fit cũ materia apoſtemās ẽ calida. Vnde.Raſis in diuiſiōibus.c°.de paſſionibꝰ ſtomachi.loquēs de flegmatico apoſtemate ſtōachi. ¶ Signa apoſtēatis flegmatici ſunt febris leuis. Subdit Aui.neq; inqetudo ¶ Sꝫ tu.dꝫ ipſe ſibi cōtradicit. Iaꝫ enim dixit in dolore. cum dolore aũt ẽ inquietudo ¶ Dicenduꝫ qđ per hoc qđ dicit neq; iquietudo. ſe refert ad accidētia febris.quia enī illius febris nō ẽ multa iflāmatio ideo nō ẽ cũ ea inquietudo.ſ.ſequēs accidentia febris.que uocaŧ anguſtia.ſꝫ ẽ inquietudo.quo ad dolorẽ qui nūq̃ quieſcit. ¶ Sꝫ ẽ hūiditas.ſ. per hos lubrica.i.fluens.quia ẽ multitudo ſputi ¶ Et claritas.i.albedo coloris.ſ.hūiditatis exeuntis uel corporis & hº ꝓpter flegmatis dominiũ ¶ Paucitas ſitis ꝓpter flegmatis frigiditateꝫ & exinde fit mala digeſtio ¶ Paruitas appetitꝰ ꝓpter repletionẽ ex flegmate ¶ Dixit paruitas.qa non ẽ neceſſe qđ oīo cadat qñq.& hoc qa frigiditas iuuat appetitũ plurimũ.inde tñ multũ cadit qª materia illa icitat ad expulſionẽ.nō ad attractōeꝫ. Vnde Raſis cũ caſu appetitus.reliquũ pꝛ. ¶ Sed dubitaŧ qđ apoſtema magis accidat ſtomacho.an flegmaticũ.an caliduꝫ. Et uidetur qđ flegmaticũ.qa flegma plus omni hūore reperiŧ i ſtōacho exuberans.ut ſupra poſuit. Morbi autem plus accidunt mēbris ex dominante hūore in eis. ſicut uidemus de cerebro.cui plꝰ frigide egritudines eueniunt.unde Galº.2°.de interioribus.7°. c° ſic arguit.qa pellicule ſanguinee non hēnt.& ipſe ſunt frigide.frigide paſſiões ad eas feſtinā ter eueniunt. ¶ Huius oppoſitũ ſentit. Raſis in diuiſiōibus.ubi ſic.& fit.ſ.dolor ſtōachi ꝓpter apoſtēa flegmaticum.& o q̃ꝫ paruꝫ accidit i eo. ¶ Reſpondendũ pº ꝙ apoſtema generaŧ i ſtōacho.aut p uiā đ fluxꝰ & hº mō accidit plꝰ i eo apoſtēa calm q̃ frīdũ. Mōſtratũ.n.ẽ ſuꝑ ꝙ iſte materie āpliꝰ aliis ad ſtōachũ fluũt.aut fit i eo apa p uiā cōgeſtiōis.& ſic plus i eo generaŧ apoſtema flegmatichũ.cũ p cōgeſtionẽ plꝰ ōi hūoꝝ flegma congregeŧ i eo.& ſic argumēta ſuis uiis icedũt. ¶ Vel dicendũ abſolute qđ plus accidit ſtomacho apoſtema calidũ q̃ frigidũ.qm̃ ipſuꝫ q̃tũ ad ptē intrinſecā neruoſum mēbrũ eſt.mēbra aũt neruoſa non ſunt apta penerria groſſa materia.ſicut ẽ materia flegmaticha.ſed magis a materia ſubtili.ſicut eſt materia colerica ſ̄ ſanguinea. hoc eniꝫ mō auctores ꝓbāt pleureſiꝫ plꝰ accidere a colera ¶ Cuꝫ gº flegma ꝙ multiplicaŧ i ſtomacho occurrit interiori tunice ſtōachi que neruoſa ẽ.& i eā licet multipliceŧ.penetrare tñ ñ poterit cicꝰ ergo colera penetrabit i illam aut ſanguis.q̃uis flegma plꝰ ibi cōtinue multipliceŧ ¶ Ad illud qđ i contrariũ diciŧ.dicẽdũ qđ mēbrũ ẽ paratũ incurrere amplꝰ imateriales morbos ut cōplexionales.aut materiales factos ex ñ penerrāte materia ſimili ſue cōplexioni aut dominānti hūori.ſꝫ ea icurreŧ morbos apoſtemoſos ñ ẽ neceſſariuꝫ ꝓp predictam cauſam & cetera.

¶ Quod dicit primo.tenet ex canonibꝰ uſibus quarte fen primi canonis & ex dictis Galꝰ.in tegni đ cauſis & xi.terap. Et ꝓbat ipe ꝙ reſolutiua qbꝰ hic egemꝰ debēt ēē fortia ꝓp groſſiciē & uiſcoſitatē materie ¶ Talia autem cũ exſoluāt uirtutē ñ ſine ſtipticis et cōfortātibꝰ approximari debēt. ¶ Incipe. ¶ Primo ponit

medicinas que per os sumunt. z° eas q̄ exterius approximant. ibi. z^a. & ex ungentis. ¶ Dicit igitur hoc ē incipere a medicinis preparātibus materiā euacuationi. & lenificantibus & ideo p^o. s. facta p̄paratione hac. docet dari oleū d̄ chaerua & cē. q euacuat. & educ qd̄ iā p̄paratū ē. Quod seqūt p3. ¶ Et conferūt. ¶ Nota attente q̄ Auic. dixit ex cibis. ut olera que nominauit sicut cicla. & caul^. ut excludat p illā copulatiuā. & a numero cibor uere cibaliū quorū digestio est facilis. ¶ Et oportet ut alienēt uomitū. & cā est. quia flegma n̄ p̄ot ex pte hac educi. s. pāliter cū apostemat. ipm eni apostemās non bn̄ educit uomitu. Vnde Rasis i predicto ca° abhorreat uomitum.

QVandoq;. ¶ Auic. determinās hic de duris apostematibus stomachi prio ponit eor modos euentus ifferens simul signa. z° poit eor curā ibi z^a. canō i his. Q uō fiunt apostēata dura ex permutatione scitum ē supra primo can. fen z^a ca° d̄ egritudinibus compositis. & quarto can. fen. 3^a. ¶ Raro uero fiunt ex flegmaticho apostemate. quia flegma cum sit uiscosum raro peruenit ad resolutionē ex qua duricies relinquat imo uel totū simul manet permutatū i putredinē. uel totū simul resoluit uel educit. signa autē huius duri apostematis sunt &cē. Duricies tact^ & multitudo uarietatis. i. uarietas i duricie que cadit sub tactu multa. q̄a sicut materia idurata n̄ ē unigenea sic ad tactū diuersa apparet duricies & multitudo uarietatis. s. duricici huius apostematis ab apostematib^ alijs. q̄a in omni apostemate aliqua apparet ad tactū duricies. sz in hoc ē multitudo uarietatis i duritie ab alijs. ¶ Extenuatio corporis pp longā. i. malā digestionem

DAnon in hijs. ¶ Primo ponit curam apostematis duri facti ex p̄cedētib^ calidis apostematib^. z°. p̄oit curaz eius q̄d fit ꝓpter apostema flegmaticū. 3°. ponit regimen cibatiōis. ibi. z^a. & q̄n accidit id q̄d raro cōuenit. ibi. 3^a. sint q3 cibi eorum. ¶ Sed tu dices nōne apostema durū fit ex melācolia. ¶ Dicendū q̄ sic. sz sunt aut q̄a raro fit de eo nō loquitur. Aut sit fiat sub istor signis & cū ratione cōprehendit. ¶ Prima in duas. p° ponit curā p medicinas quecūtus suscipiunt. z°. per eas que emplastrant. ibi. z^a. & o3 ut ad ministretur. ¶ Cōsyderandū q̄ intentio in istis est resolutio duricici. & molificatō ut nō fiat lapis. n̄ tn̄ d̄bēt. hec euacuari a stipticis pp cām superius dictaz. ¶ Datur lac. q̄a mollificat & lenit duritiē & cō fortat lac camelar fetarū. i. ppinquaruz partui. p^o ut q̄a iaz icipiunt ābulare. aut par ante ptuz. hi eni sunt meliores modi lactis ut sup̄ fe. 2°. h°

enjz lac cōfert duricieb^ ītrinsecis ut. A. z°. can. c° de lacte i aurcola mēbror nutrimenti. ¶ Et o3. ¶ Primo i genere ostēdit medicias quas i ēplastris ponēr debem^. z°. pōit ēplastra. ibi. z^a & ex medicinis. Cā primi. ē qa i illis ē resolutio & mollificatō. ¶ Et ex medicinis. ¶ Hec ps h3 qnq; sic qnq; ponit mōs emplastror. ptes patēt. Primū emplastruz confert in duris apostematib^ ad resoluēdū Cōfert in dubelet ad cōplendū maturationē. & ad disponēdū apostema eruptiōi mollificādo. ¶ Consydera p^. qd̄ plutū urcei itelligit lutū urcei. ubi olea frigunt. Vnde S. rapio. c°. de sordicie. sordicies que repit in uasis qbus oleū aduritur resoluit multū. ¶ Cōsydera p^. qd̄ descriptio olei de uitis succo nō inuenit in antidotarijs. attamē sicut dicit. Symō Ia. i ca°. Ifre. o. nemo p̄ot diuersitates oleor numerare. cū q̄ l3 fere de qualibz medicia oleū facere possz. Credo tamē qd̄ per oleū de succo uitis possemus itelligere oleū de musto factū. s. ex musto. & oleo antiquo. q. h° oleū ē calefactiuū. & resolutiuū. Vñ. A. z° can. ca° d̄ uiti. & oleū qdē musti ē sedatiuū & calefactiuū. Aut possem^ itelligere poleū de succo uitis. oleū d̄ succo uitis agrestis uel siluestris. qa ad caliditatē declinat. unde succus radicis siluestris solutiōe educit aquaz nō tamē credo qd̄ intelligat de facto ex uite. ul^ succo uitis domestice. qa ifrigidare habz. ut ibi ex Auic. summit. reliqua patent &cē.

MVltotiēs. ¶ Quid sit exitura. qd dubelati. sup̄ fen. iz^a. dixim^. ¶ Hic ergo de dubelati siue exitura stōachi determinat. & p° ostendit modū euentus eius. z°. signa. 3°. curam. ibi. z^a. iam dixim^. ibi. 3^a. opz. ¶ Considera p° q̄ error q hic ponit ē supius dictus ex cōtinua eniz repcutientiū approximatiōe duz expediret resoluere. materia ad unū locuz coligit et fit sanies. aut colligi incipit q̄doq; uero ex se incipit materia colligi absq; hoc qd̄ ibi sit error. & tunc dicit fieri incipiēdo uel contingit qnq; q̄ p uiā congestionis adunatur materia i unū. & fiat exitura siue dubelati. absq; hoc qd̄ ibi sit defluxus. & tūc fit icipiēdo ut patuit supra. & generaliter primo canone fen. z^a. capitulo de signis & iudicijs exiturarum.

OPortet. ¶ Hic ponit curā. Es prio ponit curā anteqū dublet sanies. et hoc est cū icipit. z° ponit curā cuz saniat. 3° ponit regimē p cibos. ibi secunda & si. ibi tercia. cibi autem. ¶ Dicit p° q̄ i pricipio dubelet dz fieri regimen sicut i apostematib^ calidis. & hoc ne colligat i unū materia. & fiat sanies si possibile ē. regimē dico itrinsecū cū predictis lenificatiuis. & extrinsecis rep

cussiuis.ad hoc ut phibeat fieri dubelet & ad unatio materie. ¶ Si aũt hoc ñ ē possibile.& ici pit maturatio oz ut res sit leuis.s.i approxiatoe rex predictax in illis apostematibus.qa si frigida aliqua approximant illa debēt esse leuia.nec iteret fleubothomia.ne ex q̃ collecta ē mareria phibeat a saniatione & eruptione.imo posq̃ collecta est nō ē alia itētio nisi cōplemētū maturationis & eruptionis.& iō cū re leui Auic.incipit ut cū lacte ¶ Et si. ¶ Hic ponit curā cū iā dubelet incipit maturari. Et prio ponit intentionem curationis cū signis directiuis.z° ponit quedaz que ad predictā intētionē pducunt.3° ostendit que sit intētio cōis oibus medicinis predictis.ostendēs modū secundū quē de una in aliā uenīe debem⁹.ibi 2ª.& ex eis.ibi 3ª.& quod. ¶ Dic prio q̃ si tu autumas maturationē propinquam .i.q̃ iā sit maturū supple opz ut in potu & c̃.& hoc fit ut apostema mollificet & incipiat erūpi.& iō tangas duritiē.i.eminētiā epatis. Et cōsydera an cōprimat.i.cedat sub digitis.& attēde si cōmouetur.s.ex commotione sanies ¶ Et attēde tremorē.s.subsequētē ad eruptionē.qa tremor sequit.ut supra primo can.fen.2ª.ca° de signis apostematum ¶ Et compressionem idest si potest fieri sup eū cōpressio.& h° qa sanies iā educit qa si illud.i.p id apostema.p si id.i.ppter id qđ factum est ñ cōprimitur.qa ñ sit erupcū nec pfecte saniatū.oportet ut i potu sūmat & c̃. Taraxa conē siccā & c̃.quia tunc est eruptiua ppter acuitatē quā hēt ex siccitate.& nitrositatē đ le hēt. ¶ Et aqua fenugreci.quia mitigat eruptionis dolorē.& cōplet saniationē. ¶ Quod si idiget fortiori hoc.s.ad eruptionē.& ē inceptio ad uiā maturationis.iā addens sup ipsam.s. dubelet.p super primā maturationē.quia ita addit q̃ iam oīo maturat. ¶ Ponat in eis.s.predictis oleum de chaerua.uel resinā.quia fortiꝰ erūpet.sed añ perfectā uł additā maturationē ñ daret ita forte eruptiuū. ¶ Et ex eis. ¶ Poit medicinas que cōplent maturationē & erupunt.& patet totū. quod sequitur. ¶ Sed qđ dicit.Cum erumpit. expone.i.per eruptionē iam perfecte mūdificat ¶ Da icarnatiua &c.

¶ Stomacho. ¶ Determinat hic Auic. de egritudinibus cōibus stomachi que sunt.cōes ex pte nature ut solo cōtinuitatis.qa cōtinuitatis solo q̃ dā ē sine sanie.et uocat absolute ruptura q̃dā uero cū materia ł sanie.aut alia corrupta materia. siue illa faciat pustulas & bothor.siue ñ.& uocāt ulcera pustule uel bothor. Iō p° determinat de ulceribꝰ stōachi pustuł uł bothor.z°.determinat de ruptura.ibi.2ª.quoꝝ stomachus. Prima i tres primo determinat de causis.z°.de signis.3°. dē cura.ibi.2ª.multotiens.ibi.3ª.plaga.

¶ Multotiēs. ¶ Hic pōit signa. Et hec pars hēt duas. Primo ponit quedā signa coia.z°.ponit signa distictiua. ibi.2ª.& ia3. ¶ Sed dubitatur qa Auic.dicit q̃ pprie ulcera in iferioribꝰ stōachi p ducunt ad minorationē anhelitus. ¶ Sz contra. imo magis ulcera pprie cū magis appropiquēt dyafragmati. ¶ Dicendū q̃ p ulcera in supioribus stōachi itelligit ulcera oris stōachi.que possunt dici iferiora respectu eorū que sunt in meri ulcera aũt oris stomachi proprie ad minoratōez anhelitꝰ pducūt ppter maiorē eius sensibilitatē. ¶ Os eniz stōachi sensibilius est meri.ut pōt sumi ex Gal°.5°.de interioribꝰ.6°.c°. Vel posset responderi q̃ ulcera i inferioribꝰ stōachi pprie.pducant ad minorationē.qa ibi magis cibus morat. ¶ In supiori aũt pte stōachi ut i ore non morat.sz transit. ¶ Considerandū pꝰ.q̃ in bothor stōachi multiplicat eructuatio.qa i illis ē inflāmatio aliqua & caliditas cōiuncta cū materia cibali.qñ aduēit aut hūorali q̃ i eis ē.& qa forsan magis uincit digestiuā debilitāt.unde fit fumosa euaporatio. ¶ Et ia3. ¶ Hic pōit signa distictiua & ppria.& p° pōit signa distinctiua iter ulcera meri & stomachi.z° pōit signa ulcerū oris stōachi.3° ponit signa ulcerū factoꝝ i fūdo stōachi.4° pōit signa.distinguētia iter ulcꝰ stōachi.& itestinoꝝ ibi 2ª.facta aũt.ibi 3ª.uerū facta.ibi.4ª.& distīguit. ¶ Dic p° qđ i ulceribꝰ meri sentit dolor iter duas spatulas.i collo usq; ad inicia pectoris .s.cū collo.& h° circa.7.uł.8.spōdilez.qa ibi maxime meri alligat stōacho. Sic iter etiā sicut sensus ostendit.nerui qui ueniūt ad stomachū ante pricipiū pectoris stāt iuxta artharias & uenas subethicas cū aũt in itroitu pectoris sunt appropiquāt magis meri.& iō magis forsan ibi sensibile ē.sentit ēt dolor in trāsitu sup loco illo.& parū post.& h° ppter illud qđ relinquitur ex dolore.ꝛ trāsiuerit cibus ¶ Facta.pz ex dictis in prima pre. ¶ Verum facta.pz ēt .& dolor est .paruus.qa ē pars minus sensibilis. ¶ Et distīguit. ¶ Dicit qđ dīa iter ulcus stōachi.& itestinoꝝ.distinguit per locum doloris .cum cibus ingredit corpus supple.quia cum ingredit facit dolorem si.sunt ulcera.in stōacho.sz cum egreditur facit dolorē si sunt in intestinis. Et cortex q egredit ab ulceribus stomachi ē rarus subtilis sicut ille qui egredit ab ulceribus graciliū intestinorū ¶ Et h° ē qđ dicit ex genere eius qđ egreditur in intestinis supioribus.s.gracilibus.que sunt superiora i uia ortꝰ.ꝛ sint supiora zm situ saltē ylion & ēt ieiunū respectu colon.ut sensus in anathomia ostendit Significatur etiam hoc ex loco doloris.qa in ulceribus stōachi dolor.ē sup

nō in partibus inteſtinorum. Et hoc eſt quod dicit uiſcerū. ſ3 mltotiens dolor ſtōachi appropinquat partibus uiſcer& & hoc ſi ulcus ſit ſatis iuxta fundū ſtomachi. ubi ſtat colen. & aſſimilatur diſenterie. quia eſt ibi excoriatio. & apperdolor in loco inteſtino&. aut colon. aut ſaltē duo deni. Et iō ſubdit q̄ i eis ulcerib⁹ ſtomachi. & que fiunt i iteſtinis ſupiorib⁹. i. gracilib⁹ debes eſſe ualde ſollcitus i diſtinguēdo. cū difficile ſit ſed qñ in meri eſt ulcus. cortex egredit̄ uomitu Et ſi uis ulcera meri experiri. ciba egrū cū re in qua ſit ſynapis & acetū. quia oſtendent locū doloris. ut ſupra primo tractatu Auic.

Laga. ¶ Hic Auic. prīo ponit curā ulcer& ſtōachi. z° borhor. ibi z^a. confert. Prima in duas. p° ponit curaz ulcer& in quibus non eſt itētio i mūdificatione. ſed cōſolidatione. & p̄nt dici ulcera ſeu plage. z° ponit curā ulcer&. in q̄bus intentio ē mūdificatio & icarnatio. ibi z^a. imo. Oportet q̄ cureť cū ſtipticis. quia ſolū intēdit̄ ad conſolidationē quia recēs. ¶ Immo. ¶ Hec hēt tres. p° ponit curam ulcerū ſtomachi per mūdificationē & incarnationē. oſtendens circa hoc plures can. z° per euacuationem qua quandoq̄ egemus. ʒ° docet accidenti ſuccurrere. ibi ſecunda. & qñq̄. ibi ʒ^a. q̄ ſi acidat. totū q̄d dicit pz. Filoniū cōfert qñ eſſet iflāmatio & dolor ex mordicatione itol lerabil̄. Quod ſequitur i c° cure borhor patet.

Quor ſtomach⁹. ¶ Patet affo. 6ª particula. Veſicā ictſam aut uētrē i. ſtomacū mortale. Si uero ſit ruptura parua & non penetrans. ſed i extrinſeca tunica ſtomachi. poſſibile forſan ēēt q̄ liberareť. Sup his uero illius afforiſmi latiꝰ dicta ſuper cōmento requiras. & cetera.

Quandoq̄ fit. ¶ Quid i ſupiorib⁹ tractatib⁹ Auī. determinauit pz ex diuiſione facta i principio tractat⁹ ſecundi. ¶ Intentio uero ei⁹ in hoc tractatu eſt determinare de accidentibus ſtomacho eueniētib⁹ ex pte eius q̄d ipſe comprehēdit. aut ab eo expellit̄ uel tēptat ut expellatur. Prio ergo determinat de accidentibus. ſtomacho euenientib⁹ ex pte eius q̄d ipſe comprehendit. z° de accidentib⁹ euenientib⁹ ex parte ei⁹ quod expellitur ul̄ educit̄ ab eo. Aut tēptat expellere. ʒ° de diſpoſitionibus mrach. in c° ultimo. ibi z^a. qñq̄ eſt cauſa ei⁹ &c̄. ¶ Ad primi euidētiā conſideradum q̄ i ſtōaco pōt comprehēdi cibus hūor uel uentus. Qualis aūt ſit eius diſpō ex comprehenſione cibi & ex humorib⁹ ex ſupiorib⁹ patuit. ¶ Sz̄ qa uentoſitas i eo cōprehenſa iflationez generat. & rugitū de quib⁹ ſufficienter dictum nundū uidebat̄ de his nūc determiat. Ventoſitas uero aut manet cōſtricta ul̄ quieta i ſtomacho. & ſic facit inflationē. aut mouet̄. & facit rugitū. Primo ergo determinat de iflatiōe. z^a. de rugitu ibi. z^a. omnes cauſe. Prima in tres. p° determinat de cauſis iflatiōis ſtōachi. z°. de ſignis. ʒ°. d̄ cura ibi. z^a. illaz ibi. ʒ^a ſi cā ē Prima in duas primo in genere iueſtigat cās iflatiōis. z° iueſtigat cās cuiuſdā ſpālis iflatiōis ibi z^a. & egritudinis almi tachinti. ¶ Ad pmi euidētiā conſyderandū q̄d iueſtigatio cārū inflatiōis nō eſt niſi iueſtigare cauſas generationis uentoſitatis cibi. & per cōſequens inflatiōis que accidit ex cibis tēpore repletionis. Primo g° inueſtigat cās generatiōis uentoſitatis tēpore repletiōis ex debilitate calidi. z°. inueſtigat cauſas iflatōis que accidit tēpore uacuitatis. ibi z^a. etiqñq̄ ſunt iflatio & rugitus ppter uacuitatē. Prima i duas. p° p̄mittit quandā diuiſionē cāꝝ uentoſitatis & inflatiōis. z°. declarādo exequit̄. ibi. z^a. cibus eni. Hec ps hēt duas. p°. declarat qūō debilitas uirtutis per ſe ē cā. generationis uentoſitatis & inflationis. z°. qūō cibus. ibi z^a. & qñq̄ ē cōplexio cibi. Prima in. d. p°. oſtendit qūō uirtutis debilitas p ſe ē cā inflationis & uentoſitatis. z°. qūō aliqñ per accidens hoc cōtingit. ibi. z^a. & qñq̄ ē caliditas. Prima in duas. p° declarat q̄d caloris & uirtutis debilitas ē cā uentoſitatis & inflatiōis. z°. q̄ dixerat declarat. ibi. z^a. & omne a quo nō accidit. Illud aūt q̄d declarat ē h°. Dixerat eniz q̄d ſi caliditas priuet̄. ſ. q̄ nō agat i materiā nō fit inflatio. & ſi cibus de ſe ſit inflatiuus. Hoc ergo declarans dicit q̄d ſi ab aliqua re nō fit iflatio. hoc ē. aut qa res illa de ſe nō ē apta cōuerti in uentoſitatē. aut ppter duas cās. preter hoc. p^a ē fortis caliditas. alia ē fortis frigiditas. ¶ Conſyderandū q̄d ſicut ſummitur ex Gal°. 6°. de accidenti & morbo. & ab Auer. ʒ°. colliget. ca° de accidentibus p° ca°. uentoſitas nec in forti calore. nec i forti frigore generat̄. Vnde Auic. infra fen. xx^a. c° de cauſis diminutiōis cocytus. Caliditas & frigiditas ſunt cōtraria uentoſitati & apparet in exēplo Gal°. ibidem. nebula eniz i aere nō apparet nec̄ in feruēti eſtate nec in feruenti hyeme. ſic etiā i noſtro corpore. nec i uehementi caliditate nec in uehemēti frigiditate generabit̄ nebula & uapor q̄ moti ſunt uentoſitas. & h°. A. uult dicere. ¶ Et qñq̄. pz. ¶ Et qñq̄. ¶ Hic inueſtigat cās inflatōis que ſe tenent ex parte cibi. & hēt duas p° oſtēdit modū. z^m. quē quidā cibi ſūt iflatiui z°. quo q̄dā alij. ibi. z^a. & qñq̄ ē cauſa. ¶ Dicit p° q̄ aliq̄ndo cibus de ſe eſt inflatiuus. & nō confert. neq̄ uirtus ſtōachi fortis. neq̄ pmutatio de loco digeſtiōis ab uno loco ad aliū. ut de ſtōacho ad inteſtina. & de inteſtinis ad epar Dico p° q̄d nō cōfert fortis uirtus

nisi sit uehemens ualde caliditas. que omnem cibū inflatiuū & aptū conuerti in uaporē subtiliat & resoluit. sed caliditas ista que ē media inter resolutiuū & ñ agentē. uel agit ad formā cibi naturalis uel inaturalis ad bonas formas. si g° uaporat. facit uaporationē. & pōt esse sup gradū naturalē caliditatis. ¶ Dico ēt q̄ ñ cōfert pmutatio locoꝝ digestioīs. nisi materia. i. cib⁹ iste sit uehemētis huectationis. i. lubricitatis. qa stati descendit. & tūc cōferet pmutatio. ¶ Et qñq; cā inflationis ē essentia cibi calidi. i. qa cib⁹ ē calid⁹ i natura. i. i cōplexione. nā cū ipse inuenit dispōnez q̄ calefacit eū. & facit ipsum euaporare. suppl' fit ex eo uētositas. suppl' & cū fit digestio &c̄. ita uult cōstrui. Potest g° duplicē modū q̄ cib⁹ calide complexionis facit uentositatem. aut actiue. aut passiue. & patet. tamen si deberent magis facere actiue q̄ passiue. ¶ Ratio p̄mi sit illd̄. i. fine dixit. facit eū euaporare. ¶ Et quādoq;. ¶ Hic inuestigat causas uētositatis & iflationis q̄ fit a uētre uacuo. & prio facit hoc. z° ponit quādā aliā cām inflatiōis & uentositatis ibi. z^a. multotiens fit frigus. Priali tres. sic̄ tres ostēdit dispōnes in quibus euenire pōt inflatio. ibi. z^a. & qñq; ibi 3^a. & qñ multiplicatur ¶ Dicit p° qd̄ quandoq; inflatio & rugitus sunt ꝓpter uacuitatē uentris a cibo. Et enim cū caliditas naturalis est cā quieta cibis. s. tēpore repletionis occupat'. supple in cibis ab. i. absq; ea. s. hūiditate. & iō dimittit eaz. & nō agit in illā ꝓpter cibos. ¶ Et qñq; caliditas expedita. s. a cibis. & hoc ē tempore uacuitatis peruēit ad eam. s. hūiditatē. ipsa silicet hūiditas resoluit' in uentositatez. ¶ Et qñq;. ¶ Inuestigat alium modū. & dicit qd̄. aliquādo cā rugitus & inflationis tēpore uacuitatis ē. quia natura & uirtus interiorū mēbroꝝ ꝓpter uacuitatē mouetur. s. ut attrahat uel digerat & cōmoueat aliā materiaz a cibo. cū cib⁹ nō sit presens. sz i h° motu moueat' aer inclusus i mēbris. & tūc mouet' cū eo residuū q̄ in mēbris ē. de hūiditate apta cōuerti in uaporē. & fit uentositas. ¶ Considerandū q̄ p aerez possum⁹ intelligere spūz ut uelit. A. dicere q̄ ad motū uirtutis sequunt' motus spirituū. & exide mouet' hūiditas. ¶ Vel possumus intelligere extrinsecū aerē q̄ de necessitate nostra subintrat corpora. & in uacuitatib⁹ mēbroꝝ continet'. & maxie cū mēbra euacuant' a cibis. Ad motū aūt uirtutis sequit' motus aeris. & illius hūiditatis unde fit iflatio & rugit'. ¶ Dixit aūt residuū hūiditatis & uapoꝝ qa lz mēbra euacuēt' a cibis. semp tn̄ i eis manet aliquid. qd̄ pōt dici residuū. Nō enim ē reperire uentrē aliqua hora uacuū oio. ut. 3°. d̄ uirtutibus. & similiter intestina. ¶ Dixit etiā. Et ē sicut. quia proprie nō ē uentositas. sed ē aer motus simul cū leui & pauca hūiditate. aut pauca euaporatōe facta ex ista hūiditate ista aūt non ē uentositas. sicut illa q̄ fit ex uentoso cibo. uel hūore. sz est similis. Et iō dicit sicut uentositas. ¶ Et quādoq;. ¶ Cōsyderādū qd̄ melancolia & egritudines splenis possunt eē cā uētositatis & iflatiōis tpe repletiōis. qa debilitāt & infrigidant stōachū. possunt ēt eē cā uētositatis tpe uacuitatis. quia melācolia in uentositatem resoluit'. est eni apta ut ex ea fiat uētositas. Vnde A. & eā uētositaz pōit. 3o^a. particula problematū. pblemate p°. & melācolicos uētosos dicit. ut 4^a. pticula de proplematib⁹. pblemate. 3°. uersus finez. ¶ Et multotiēs. ¶ Hic cōsyderat' qd̄ operatio que ē euaporatio nō debz itelligi qd̄ sit medietas opatiōis pfecte. tā q̄ pars ei⁹. tūc. n. sequeret' qd̄ omnez decoctiōez perfectā p̄cederēt uaporatio & uētositas. sz ē medietas per ipotētiam & priuatiōem pfectiōis actu. sicut d̄ flegmate dicit' qd̄ ē sanguis diminute decoctus. Ista aūt declarata sunt supius hac sen. ¶ Addit qd̄ iflatio i cōuale scentib⁹ &c̄. Cā ē. quia signū ē debilis digestiē und̄ noua reagregari pōt corruptio. ¶ Et egritudinis. ¶ Hic Aui. inuestigat cām cuiusdā determinate inflatiōis. ponēs. simul signa. Est aūt hec inflatio illa que dicit' mirachia. unde dicit' melācolia inflatiua uel mirachia. uel ypocūdriaca. ut ēt summi pōt 3° de iteriorib⁹. ¶ Dic̄ g° qd̄ cā inflatiōis in egritudine admirachia. i. melācolia mirachia. ut plurimū fit a uehemētia caliditati stomachi. s. ex apostematibus. unde ēt cibum in fumū & uaporē cōuertit. & supple fit pp opilationes &c̄. ¶ Consyderandū q̄ sicut sūmit' ex Ga. 3° de interiorib⁹ melācolia mirachia pōt fieri ꝓpter calida apostemata i fūdo stomachi. & i iferiorib⁹ ptib⁹. uñ cibaria adurūt'. & corrupti uapores eleuant' ad caput. & sanguis inspissatur. ¶ Et isti iuuant' si frigida sūmant. ut ibidem auctoritate theophili. ¶ Et i ista melancolia qūo fiat inflatio p̄z. quia caliditas illa ex apostēatibus cibū conuertit in fumū. & similiter eleuat fumū ex hūorib⁹ quos ingressat. Fit ēt hec melancolia ꝓpter opilationē existentē i uenis meseraicis. s. ex sanguine melancolico grosso uel ex apostāti b⁹ & tūc cū debilitet' stōach⁹ & epar generant' i illis uētositates. Similiter ēt hūores illi grossi sunt apti ut i uētū uertant'. & ēt cibi cū assumūt' ꝓpter debilē caliditatē euaporant. In illis uero fit uomitus acetosus &c̄. que aūt sit cā horuz accidentiū non est presentis speculatiōis. ¶ Vtrū ēt possit fieri uomitus acetosus in mirachia melancolia facta ex calidis apostematibus ēt dubiū habet. & patet.

¶ LLā. ¶ Hic pōit Auic. signa. Et p° iflatōis facte ex cibis. z° facte ex humore. 3° pōit signa inflatiōis facte ex debilitate digestiē. 4° pōit d̄ras

inter duos mōs inflationū. 5° generaliter conclu
dit signa inflationis facte a quacunq; alia causa.
ibi 2ª. similiter. ibi 3ª. assūptio aq. ibi 4ª. Et dif
ferētia. ibi 5ª. & facte. ¶ Dicit p° q̄ iflationez
factā p generationē uētositatis. supple pp cibuz
& declarat hoc. ¶ Et q̄ iflatio. & p3. Hoc idem
ponit Serapio 3° tractatu. 6° ca°. & cā ē. qa non
existēte defectu in uirtute que semp generet uē
tū. uētositas ñ ē multa. & iō iflatio ē pauca. &
remouebit cū eructuabit bis uel ter. ¶ Et simi
liter. supple dicta signa significāt eā. s. iflatōez.
qñ cā in ea. s. inflatione est humor. pōt intelligi
humor. i. hūiditas i cibo extranea de qua dixit in
principio capituli. uel humor. s. aliquis apt⁹ con
uerti in uētū ñ existēte debili uirtute. ita q̄ tota
cā in generatione uētositatis ē humor. & nō pro
prie defectus uirtutis. & tūc sicut qñ ex cibo ge
neratᵉ inflatio. ppter cām in cibo. & ñ pp aliquā
cām i uirtute. inflatio ē pauca. et eructuatio illā
sedat. sicut qñ tota cā ē p se in humore. non i de
fectu uirtutis. inflatio non ē multa. & sedatᵉ cuz
eructuatione. & ideo significant hec signa eam.
¶ Assumptio. ¶ Supra apparuit q̄ digestiua
debilitatᵉ p accidēs ex potu aque frigide. aut ex
cōmotione supueniēte. aut p se cū ipsa de se ē de
fecta. uñ non existēte cibo inflatiuo generatᵉ ifla
tio & uētᵒ. Assūmit ergo Aut. hec signa. & dicit
assumptio aque. s. super cibū. unde digestiua de
bilitatur. & cōmotio sonās. s. sup cibo facta. Di
xit autē sonās. qa predixerat. mō qñ fit potᵒ aq̄
& cōmotio super cibū ē sonās ideſt faciens soni
tum. Et ad summum qđ accidit uirtuti digesti
ue. s. de causis impedientibus digestionem. & fa
ciātᵇ inflationem. omnia enim noscuntur &c̄.

¶ Assumptio. ¶ Supra apparuit q̄ digestiua
debilitatᵉ p accidēs ex potu aque frigide. aut ex
cōmotione supueniēte. aut p se cū ipsa de se ē de
fecta. uñ non existēte cibo inflatiuo generatᵉ ifla
tio & uētᵒ. Assūmit ergo Aut. hec signa. & dicit
assumptio aque. s. super cibū. unde digestiua de
bilitatur. & cōmotio sonās. s. sup cibo facta. Di
xit autē sonās. qa predixerat. mō qñ fit potᵒ aq̄
& cōmotio super cibū ē sonās ideſt faciens soni
tum. Et ad summum qđ accidit uirtuti digesti
ue. s. de causis impedientibus digestionem. & fa
ciātᵇ inflationem. omnia enim noscuntur &c̄.

¶ Si est ¶ Ponit curā. & p° ponit curā
inflatiōis facte ppter cibos. & itel
ligatur ēt. ppter alia nocumēta ex
trinseca. 2° facte propter digestiue
debilitatem. tercio facte in melancolicis passioni
bus. uel ex melācolia. ibi 2ª. & si ē. ibi 3ª. & ifla
tio. Secūda ps hēt duas. nā digestiua debilitatᵉ
ut plurimū ex frigore. frigiditas aūt stōachi q̄
doq; ē sine materia. quādoq; cū materia. Primo
ergo ponit curā inflatiōis stomachi. cuius causa
ē debilitas stōachi pp frigiditatē sine materia.
2° ponit curā eiᵇ cuius cā ē debilitas stōachi pp
frigiditatē cū materia. ibi 2ª & si fuerit frigᵇ.
primū & secūdū patēt. ¶ Cōsydera tñ qđ exi
stente mala cōplexiōe frigida cōiuncta materie
a qua ē apta leuari uētositas. accidit qđ ex p̄di
ctis cāis uentositas addit ꝓpter materie dissolu
tiōem. & iō materia dz prius purgari ¶ Cōsyđ
ra post. qđ cū castoreū sit multe acuitatis timeᵗ
de eo. & iō dat cum aceto. qa acetum ē tyriaca
eius. ¶ Squiliticū. i. acetū. ut 2° can. ca° de casto
reo. ¶ Rob. ēt eius acuitatem remittit. & stōa
chū cōfortat. & unit ¶ Oleū uero. ātiquū ad re
soluēdū iuuat. ¶ Q đ uero dīē de calcaneo porci
si uerū essz. ēēt ppter proprietatē. ¶ Attamen
i ungul' adustis de quibᵇ ē calcaneus proci. est
resolutio. unde quedā cōferunt. emplastrate. ut
¶ Serapio. ca° de ungulis. ¶ Al. nullibi iuenire pos
sums. sz quidā hñt sic. aᵇ. & importat aloes per
abreuiatiōem. & cōfert ifantibᵇ cū hñt inflatiōez
qa plurimū inflatiōis in illis ē cū materia lubri
cosa. in qua aloes ꝑdest. cū eas eiciat. ut Serap.
ca° đ aloe. Possz tamē dici qđ aloe nocet. Al. uē
qđ scriptor abbreuiare uoluerit ¶ Confectiōes
quas ultimo posuit scribūtur. in 5°. & cōferunt
multis passionibᵇ. Spongia ifusa in aceto. s. ubi
bulierit poliū. ut a Serapione tractatu 3° c°. 8°.
summitᵗ & ipse dat hoc intelligi per h° qđ dicit
Alauidē hoc enim acetū cū sui calefactione uirtu
tē habet penetratiuam & cetera.

¶ Omnes cause. ¶ Hic determinat đ ru
gitu. & p° ostendit eius cās & mōs
uolens ex hoc signa fore nota. 2°. po
nit curaz. ibi. 2ª. & cura. Q ue dicit
nota sunt. & hēntur. 6°. de accidenti & mor. ¶ Et
cura. dixit pxima. qa in rugitu ꝑprie ē hūiditas
unde in eo preter resolutionē euacuatiōe indige
mus. ¶ Cōsiderandū q̄ medicus inueniēs lentē
febrē cū uentositate in uentre. ymaginabitᵗ conue
niens fore dare penidios. damᵇ enim cōiter in eis
zuccarū penidij. Aut ex eo sunt. sz qa ipsi sunt ca
lidiores & leniūt. existimabit qs cōuenienter da
ri posse sz tñ loco eoꝝ cōuenienter damus aquaz
cimini cū māna. Penidij eniz grossi sunt aliquali
ter. & forsan ex h° apta uētosari. Aqua uero cimi
ni ꝑprie resolutiua ē. & tereniabin lenitiua &c̄.

¶ Quandoq; ¶ Determinat. A. hic de
accidentibus ul' dispōnibus stōachi.
que fiunt in eo. ul' cōsiderantᵗ q̄ntū
ad id qđ expellitᵗ p iferius. & uoca
tur lubricitas. aut per supius. & sic sunt quedaz
alia accidentia. Primo ergo determinat de lubrici
tate stōachi. 2°. đ aliis accidentibus. ibi. 2ª. uomi
tus. Prima in tres. primo ponit cās. 2°. signa. que
dicit tamen nota esse. 3°. ponit curā. ibi. 2ª. signa
ibi. 3ª. si fuerit. ¶ Consyderanduz primo quod
Aui. dixit simplici. quia mala complexio cū mate
ria potest facere hanc lubricitatez ut cuz materia
colerica pungit & stimulat. sed mala complexio
simplex non facit hoc. nisi mortificando. hoc aūt
raro accidit. qđ uero ultimo dicit est uerificatio
aforismi primi sexte particule. In diuturna lē
teria oxitemia superueniens bonum signum.

Nota ſunt. ¶ Hic põit ſigna que dic̃ eſſe nota. Sũt nota ex ca° de ſignis male complexiõis calide cũ materia & de ſignis male cõplexiõis frigide cũ materia. & ſine. & ex ca°. de ulceribꝫ ſtõachi. cũ debilitate ſtomachi.

SI fuerit. ¶ Ponit curã. pᵇ eius que fit a mala cõplexione calida. z° eiꝫ que fit a mala cõplexiõe frigida. 3° eiꝫ que fit ab ulceribꝫ. 4° põit curã q̃do lubricitas fit ex debili cõtẽtiua. ibi ſecũda. qđ ſi fuerit. ibi tertia. & ſi fuerit. ibi 4ª. facte. ¶ Conſydera qđ dr̃t lubricitas ſtõachi a uelocitate deſcenſus cibi. ꝓprie eniz dicit̃ lubricitas quando cibus in ſtomacho fere nihil moratur. immo nõ alteratus egredit̃. ſed dicit̃ uelocitas deſcenſus quãdo cibus licet moret̃ in ſtomacho tamẽ deſcendit ante tempus. ¶ Alcort. i. acatia. ¶ Cubugi. i. perdix. ¶ Tabegi. ẽ ſpẽs auis nobis ignota. ¶ Siliter canabir. dicit̃ uero apđ quoſdã auis frãgens oſſa ut ſup̃ diximus. ¶ Facte. ¶ Electuariũ de xilocaratis. nõ inuenit̃ i deſcriptione. A. Scimus tñ qđ xilocaracte ſtipticat. ut Serapio ca° ſuo. ¶ Alcanzi. ut ſupra dictũ ẽ 5° can 3° trac. põit̃. ¶ Et ſcias. ¶ Cõſyderandũ qđ ſi aliqs hẽt colerã ſubtilẽ ibibitã in ſtõacho. & ſit miſta. In iſto põt dici difficultas. nã ibi ſunt uomitꝰ. nauſea dolor. ſitis & eſtuatõ & poſſibile ẽ qđ ibi ſit ſiccitas uentris. ꝓp fortẽ caliditatẽ. Si gº tu euacuas. aut euacuas cũ forti euacuatio. & nocet. addit eniz in uomitu ut iflãmatiõe. aut cũ leui. & tũc nõ ſufficit. & iõ aqua ordei cum tamarindis ẽ iuuatiua. qa paulatine euacuat. & ſedat uomitũ. & inflãmatiõez. & ſitiz. & ſoluit & reaggregat laxitatẽ ſtõachi. unde ifra. Acuz tamarindis docet curare malã diſpõnez ſtõachi in qua ẽ uomitus & ſiccitas nature. i. uentris & ẽ

COmitus. ¶ Determinauit Aui. in precedenti cº de diſpõnibꝫ que fiũt in ſtõacho ex parte eius qđ ab eo ꝓ inferius educit̃. ¶ Hic determinat de diſpõnibus que fiunt in eo ex pte eius ꝙ ꝓ ſuperius educitur ſ. tẽptatur educi. Dico aũt uꝫ tẽptatur educi. ut cõprehendat̃ nauſea & ſinç ultꝰ. ¶ Primo gº determinat de uomitu nauſea. ſubuerſione animi. & de quibuſdã diſpõnibus eis annexis. z°. determinat de ſingultu. ibi. zª. ſingultus. ¶ Prima in duas. primo determinat de uomitu nauſea. & ſubuerſione. z°. de annexis quibuſdaz. ibi zª quãdeq; accidũt. Prima in duas pº determiat de diuerſis ſpẽbus uomitus & cauſis & ſignis eius. z°. đ cura. ibi. zª. ſermo qdez. Prima in tres pº determinat đ uomitu & nauſea & ſubuerſioe q̃ntuz ad diuerſos mõs & cãs ipſius. z°. ponit ſignã. 3°. determinat de quadã ſpẽ uomitꝰ. ibi. zª. ſunt nauſea. ibi. 3ª. & ſanguis. Prima in tres pº notificat nobis qđ iportat̃ noie uomitꝰ nauſee & ſubuerſionis. z°. inueſtigat eorum cãs diuerſas & modos. 3° cõparat adinuicez ſpẽs uomitꝰ. ibi zª. uomitus quidẽ aliꝰ ẽ eſtuoſus. ibi 3ª. & dete rior. ¶ Quod prio dicit patet. Dicit tamen qđ iſte diſpõnes oẽs ſunt contrarie appetitui. Nam appetitꝰ ẽ iclinatio ſtomachi ad attrahendum. In iſtis uero motibꝫ eſt iclinatio ad expellendum actuali gº attractione cibi contrariat̃ uomitꝰ motui meri. ut attrahat. licet nõ attrahat. cõtrariat̃ ſubuerſio. ſed appetitui ad attrahẽdũ cõtrariat̃ nauſea. que eſt ut multi tẽporis aut parui ſecũdũ ſuſceptionẽ cauſe uel materie. i. ſecundum ꝙ cã ſuſcepta i ſtomaco ẽ parui uel multi tẽporis. Subuerſio animi dicit̃ nauſea iſeperabilis. quia ad iſeperabilitatẽ nauſee ſeq̃t. Similiter ſubuerſio anime dicit̃ deſtructio apetitꝰ. qa ẽt illũ ſubſequit̃. ¶ Et uomitꝰ. ¶ Prio ponit quandã diuiſionẽ generalẽ mõꝝ uomitꝰ. z° ponit diuerſas cãs ſubuerſionis ex qbus ſunt cauſe uomitꝰ. ponens alios mõs ſpãles uomitus. 3° oñdit iuuamẽta uomitus & horã conueniente ipſiꝰ. ibi zª. cũ ergo accidit ſubuerſio. ibi 3ª. & in adminiſtratione quidẽ uomitus. ¶ Conſyderandũ prio qđ uomitꝰ ſtomatichoꝝ. i. hñtiũ ſtomachũ debilez. quaſi cõnaturalem eſt quietus. Vnde uidemus quoſdã leuiter & quaſi ſine moleſtia uomere. et iſti ſunt ſtomatichi. ¶ Cum ergo. ¶ Prio inueſtigat diuerſas cãs ſubuerſionis & uomitus. z° ponit diuerſos eius ſpãles modos. ibi zª. & quidã homines. Prima in. d. primo facit qđ dictum eſt. z° dubitationi reſpondet. ibi zª. nam quãuis. ¶ Dicit primo ꝙ cũ fit ſubuerſio ẽ ſignum ꝙ aliquid eſt. uel puenit ad os ſtomachi. uñ mouetur ad expellendũ per ꝓpinquiorẽ uiã. Propinquior aũt uia ẽ pars ſuperior reſpectu oris ſtomachi. Et illud ſupple mouens ad expellendum ẽ aut qualitas operatiua. i. factiua huiꝰ cõmotionis. ſ. ſine materia. aut materia operatione eiꝰ. ſ. qualitatis. & ꝓ conſequens qualitas cũ materia. Dixit aũt Auic. aut materia opatione eius nã ꝓprie materia non agit niſi mediante qualitate. Aut ſupple ẽ cã mẽbri cõicantis. ¶ Sz tu. d. pñt ne oẽs iſte eſſe cãe uomitꝰ. ¶ Dicendum ꝙ ex iſtis quedã ſunt cauſe uomitus ꝓſe ut cauſe materiales. cũ in uomitu dẽat motui expulſiois cõiungi motu rei expulſe. oẽs tñ ſunt ꝑſe poſſunt cauſe ſubuerſionis. nã in ſubuerſione ñ req̃rit̃ ꝙ motui ſtomachi coniungat̃ motus expulſi ſed ſolũ ꝙ ſtomachus moueat̃ ut expellat. q̃litas autem pura & purus peruentus nocumenti ſine materia põt mouere ſtomachum ad expulſionẽ. ¶ Et ideo Aui. dicit cũ ergo accidit ſubuerſio. & nõ dixit cũ ergo accidit uomitꝰ. qa omnes iſte ñ

poterant esse causę p se uomitus. sed oēs possūt esse p se cā subuersionis. ¶ Nā q̄uis. ¶ Hic remouet dubiū. ¶ Propter qđ consyderandū ꝙ si qs bene inspiciat Auic. enumerans cās uomitus materiales enumerat de omnib⁹ humorib⁹ scilz de colera flegmate corruptis. & melancolia. & dixit quāuis non sit alia causa scilicet in faciendo uomitum preter dictas. a dictis autem causis excluditur sanguis & flegma dulce. ¶ Quereret ergo aliqs. an isti hūores possunt facere uomitū ¶ Respondet ꝙ nō. qa nutriūt stōachū. Vel aliter posset introduci. Aui. dixerat ꝙ aut cā subuersionis & uomit⁹ est materia multa & grauans. q̄uis nō sit alia cā. s. i mā nisi qa multa & q̄uās Materia. g° solū qa grauās. uel mīta post uomitū inducere. & q̄uis nō sit a cā alia. ¶ Sz diceret aliqs cū de sanguine & flegmate semp in stōacho sit pl⁹ aliquo alio hūore unde ē qđ uomitū nō faciūt ¶ Respondet qđ spatur qđ ex huiusmōi nutriat corp⁹ Primo g° pōit qđ flegma & sanguis nutriūt stōachū. z° h° determinat ibi z^a ueruz. Hec pars hēt duas. ¶ Duo enī dixit Aui. primo qđ sanguis nutrit stōachū. z° qđ flegma nutrit stōachū. P° ergo declarat qđ flegma nutrit stōachū & qūo. z° qđ sanguis nutrit. stōachū. ibi z^a. & illi quidē. Prima in duas. p° ostendit qđ flegma nutrit stōachū & qūo. z° remouz dubiū ibi z^a. nisi accidat. ¶ Consydera circa primā ptē qđ Aui. dixit quādoq̄. nā si flegma naturale nutrit stomachum nō nutrit nisi quādoq̄. ut cum adest aliq̄ indigentia. Hec enī ē una necessitas q̄re flegma cū sanguie uadit ad h°. s. cuz ppter aliquā causā mēbra nutrimētū āmiserint qđ ē sanguis. uirtutes naturales opant in flegmate ut digerant & nutriant ex eo. ut pōit Auic. p° can. ca° de hūorib⁹. & iō Aui. dixit quandoq̄ & hoc fit cū gradatiz peruenit ad stomachum per uenas que ferūt sanguinem ad stomachuz. sicut sunt uene q̄ueniunt a uena porte. ¶ Nisi. ¶ Hic Aui. remouz dubiū. Dixit. n. ꝙ felgma nutrit stomachū qn̄ gradatiz peruenit ad eū. ¶ Sz dubitaret aliquis. an oporteat semper hoc flegma sic gradati uenire. ¶ Et rndet ꝙ nō qa si stōachus hēt maiorē necessitatē cibi. imo nō inuenit aliquo mō nutrimentū. & uene nō portāt stōacho ꝙ sibi cōueniat. tūc stōachus libenter suscipit hoc flegma & cōuertit &c̄. Ex h° apparet qđ qa libēter accipit ꝙ nō fit ibi gradatio p uenas que ferunt sanguinē. sicut fiebat qn̄ nō erat tantus defect⁹. sz libenter stōachus accipit iliud flegma sine tanta mora. & adducit similiter. qa nos uidem⁹ ꝙ stōachus naturaliter nutrit ex sanguine ueniente ad eū p uenas suas. que portent nutrimentū sub epate ad stōachuz quādoq̄ tamē in hora fortissime necessitatis epar effundit ad stōachū sanguinez bonū. nō p uenas illas imo per meseraicas. q̄ sunt uene deputate ad portandū a stōacho & intestinis ad epar. ¶ Sz uidebitur dubiū an stōach⁹ possit esse i tanta inanitōe ꝙ epar trāsmittat ad stōachuz sanguinez p meseraicas. Et uidet p° qđ non qa ille uene sunt facte ut portent epati & nō ut portēt ab epate. ¶ Ampli⁹ ab eadē parte epatis oritur uena que portat nutrimentū ad stomachuz. & que portat a stōacho & intestinis ad epar. qa a concaua parte. si ergo sanguis a cōcauo epatis debz uenire ad stomachum melius poterit ire per suā naturalē uiā q̄ p meseraicas. ¶ In cōtrariū ē Aui. & supra p° ca°. huius. ¶ Dicēdū qđ tempore magne necessitatis stōachus p meseraicas pōt recipe. ¶ Propter qđ cōsyderandum qđ ut sensus ostendit uene meseraice sunt in intestinis ieiuno & duodeno. Hec aūt intestina sunt stōacho ualde propinqua. ēt z^m alligantiam & ortū. ¶ Viteri⁹ cōsyderādū ut Aui. pōit fen. i 4^q. qđ q̄uis in uenis meseraicis chilus suscipiat aliq̄ alterationem & cōuersionē in sanguinem. & ideo sensus ostendit qđ in omnib⁹ uenis meseraicis ē sanguis usq̄ ad pelliculas intestinoꝝ. existēte g° inanitiōe i stōacho pl⁹ requret p uenas suas. & nō p meseraicas. cū nō sint ꝺputate ad attrahēdū a stomacho. sz per alias suas uenas. Si g° epar nō plus sibi transmittit p uias illas. adhuc facili⁹ est epati & stomacho qđ ille sanguis q̄ ē in meseraicis trahitur ad stomachum cū sibi ap propinquet maxime ab intestino ieiuno & duodeno. q̄ qđ reuertat ad epar tēdēs p aliā uiam. ¶ Ad obiecta in contrariū dicēdum. ¶ Ad p^m ꝙ tēpore necessitatis qn̄q̄ una uia cōtrariis motibus seruit. & hoc uult Gal. 4° de utilitate pricularꝝ. penultimo ca° in fine. ¶ Ad z^m dicendū ꝙ imaginatur uenam porte ēē unaz. cum tamen sint. 5. uel. 6. uel. 7. Et sic alia uena que ad stōachum tendit. & alia que meseraice ramos constituit. ¶ Dubitatur secundo an flegma de q̄. A. itelligit ibi nisi accidat sit flegma ueniens ab epate. an flegma quod est in stomacho. & qđ in eo repitur. de quo dixit supra. qđ humor qui plus tepitur in stomacho est flegma. ¶ Dicendū qđ de uroq̄ pōt intelligi. solum enim hic uult dicer Auic. ꝙ tēpore maioris necessitatis flegma illud non uenit cū tāta gradatione quodcūq̄ sit illud. ¶ Non tn̄ credo qđ sit sermo đ flegmate i stōacho generato nisi uellet p flegma chilū qui transit p intestina nundum pmutari ad naturā sanguinis. ¶ Ex quibus licet accipere qđ in stomacho cū non est sufficientia nutrimenti ut sanguinis. Aut est necessitas aliq̄ nutrimēti ꝙ tūc gradati cōuertit flegma qđ erat admixtuz sanguini. & nutritur ex eo sicut accidit aliis mēbris. Aut additur magis necessitas. & tunc sine tāta gradatione cōuertitur flegma. quia subito undecūq̄ pōt illđ flegma accipiēs. aut ulterius magis additur. & tunc

accipit ſanguinē p' meſeraicas. ¶ Et illi. ſ. Raſis quinto cōtinētis. & Auic. Hic abſolute cōfirmat ꝙ ſanguis nutrit ſtomachū. ergo licet cōcludere qđ flegma & ſanguis ꝓprie n̄ ſunt cā uomitus ¶ Sed. r. d. imo uē qđ flegma pl⁹ ōi hūore faē uomitū. qa maxie uidem⁹ flegma i uomitibus euacuari. ¶ Ampli⁹ Auic. ponet qđ melior uomit⁹ ē q fit ex hūorib⁹ cōſuetis ſicut flegma & colera. ¶ Dicēdū qđ cū Auic. declarādo ꝓcedit flegma n̄ eſſe cām uomitus. itelligit de flegmate naturali dulci ut ipſe ꝓpoſuit. hoc. n. flegma cū ſanguine uadit. & hoc maxime Aui. ꝓbauit. ſed flegma qđ ſepe facit uomitū. & qđ uomicu educiē. n̄ ē hoc flegma. ſed ē flegma generatū i ſtomacho p indigeſtiones aut catharros. ex quo niſi tēpore ꝙuehemētiſſime neceſſitatis ſtōach⁹ ēt nutriē ſicut ē qñ deficit ſibi ſanguis & naturale flegma qđ cū eo uadit. ¶ Sed hic dubitaē an ſtomachus nutriaē ex ſanguine. & uideē qđ non. ex cōmento illius afforiſmi. Q ui nutriuntē & 4° de regimine ſanitatis. & 3° đ uirtutib⁹ naturalib⁹. ¶ In cōtrariū ē Auic. ¶ In hac queſtione ē difficultas & multiplicitas opinionum. ¶ Eis tn̄ obmiſſis ponā unā que tenet ꝙ ſtomachus oio ex chilo nutriē. & hoc cōfirmaē auctoritatib⁹. & auctoritate Auer. z° colliget. ¶ Et cōfirmaē rōne. qa uidem⁹ ꝙ ſtati ſumpto cibo ceſſat fames. ſz hoc n̄ ē niſi qa ex ſumpto cibo nutritur. Etiā uidem⁹ ꝙ ſtatim ſumpto cibo hō fortificaē. ¶ Ampli⁹ nullū attrahētiū attrahit propter attrahere. ſed ꝓpter uoluptuari. Voluptatur aūt ſtomac⁹ i eo cū ex eo nutriē &c̄. ¶ Ampli⁹. tunc ſequereē ꝙ chilus ſemp ex ſtomacho expelleret corruptus. Chilus. n. a ſtōacho exit. aut quia grauat eū per q̄titatem. aut quia eum qualitate grauat. ſi qdē q̄litate habeē propoſitū. ſi q̄titate ergo partē ex eo aſſumpſit uniuit appoſuit & aſſimilauit. ſz illa. opinio ē falſa. qđ apparet ponēdo cōtrariā opinionē. ¶ Dico g° qđ ſtomach⁹ uera nutricatiōe nutriē ex ſanguine. Et p⁸ ratio ſit cōis. eadē ē materia nutricationis & generatiōis. Nō. n. dēt generatio & nutricatio. niſi qa in generatiōe introduciē forma que facit diuerſuz cōpoſitū ſz nutricatio gñoni cōiuncta ē ut p° de generatiōe Aꝝ. & Auer. ſed materia generatiōis ē ſanguis ut omnes clamāt. ¶ Soluiē ab eis iſta rō. prio qa materia nutricatiōis & generatōis ſi ſit eadē. ē eadē z^m latitudinē. ¶ Et aliter dicūt qđ ſanguis q generat ſtomachū nō generat materialiter nīſi pri⁹ đ uirtute ſeminis cōuertaē i naturā chili. ¶ Hec ſolutio nō ualet. qa ſi materia generatōis & nutricatōis pōt habere latitudinē. nō pōt eā habere z^m formas ſubſtantiales. ſz forſan z^m gradꝰ & modos complexiōis. & ſubſtātie groſſe uel ſubtilis ¶ Chilus aūt aliā a ſanguine ſubſtantiam habet.

¶ Secūda ēt ſolutio nō ualet. qa ē cōtra phōs nō eni imediate unūquodq; fit ex unoquoq;. ſed determinatū ex determinato. ¶ Ex hōmine enim fit cadauer. & nō ecōuerſo. ſicut etiā ex chilo fit ſanguis. & nō ecōtra ex ſanguie chilus. ¶ Et h⁹ idē ꝓbaē. uni⁹ forme unica eſt materia appropriata. hōis aūt una ē forma. g° & una materia talis aūt erit chil⁹ aut ſanguis. n ō chilus. g° ſanguis. forma g° ſtōachi ē iducta i materia q̄ ē ſanguis. g° ab eo nutriē. ¶ Solutur iſta rō. nā diciē ꝙ una forma pōt introduci i diuerſaz mäz ſiē forma chili in panez & carnes. forma auri a natura fit & ab alchimico & tamē nō hēt unā formā. etiā aīal p puttefactiōez & generationē uerā fit ſic etiaz eodē mō ſtōachi forma pōt induci i ſanguinē. & hoc tēpore generatiōis. & in chiluz. & hoc tpe nutricationis. ¶ Hoc nō ualet. p° qa hic ſermo ē đ formis pfectis. ſicut ē forma aīati. forma aurez animati una nō inducē immediate in diuerſis materieb⁹. ¶ Exēpla que adducūr nō ualent. p° qa animal qđ generaē ꝓ puttefactionem differt forſan ſpē ab aīali qđ generaē ꝓ uerā generationē. nō aūt differt ſpē ſtōachus generatus ex ſanguine a ſeipſo dū nutriē ex chilo Vel. z^m. illos q tenēt qđ illa aīlia n̄ differāt ſpē ab animali generato ꝓ putrefactionē ex materia. uirtute cali di celeſtis in eo incluſi deduciē p° ad eandē diſpōnez uel formā quā habet materia ex qua animal generaē ſine putrefactione. ſz de ſanguine hoc nō cōtingit. quia nō pōt reuerti ut recipiat formam chili ꝓ putrefactionē. ſicut cadauer nō redit imediate ut recipiat hois formā. ¶ Exemplū aūt ꝙ adducunt qđ forma auri &c̄. dico qđ in eandez materiā imediatā forſan natura inducit formā. & alcimiſta cū opatione. Naturali enim forma auri inducta ab artifice ē forma artificialis. qa forma artificialis ē forma accidentalis. ut cōmentator. z°. phiſicorū. ſz ē forma naturalis ad quā preparauit artificiū. ſicut ergo natura iducit formā auri i ptē ſulphuris nō urentis & Mercurio. ſic etiā fit ab opere alchimie. & ſine partibus illis natura nō pōt facere aur. ſicut nō poteſt facere hominem ſine menſtruo & ſpermate. & hoc mō hēnt unaz materiā tenendo opinionez. Ciabbari. licet tenēdo opinionem Auic. aliter oporteat dicere in ſuo de mineralib⁹. ¶ Tercio ꝓbaē. nā ſtomachus ifantis in utero nutriē uera nutricatōne ex ſanguine. imo tūc ē optima & naturaē nutritiua. ergo ſemper ex ſanguine nutriē. ¶ Dico tn̄ ꝙ nutricatione quadā nō uera & refocillatiua ſtomachus ex chilo nutritur. Vnde 3° de uirtutib⁹ naturalib⁹ Gal. dicebat ꝙ euaporatiue iponit tunicis ſuis. Vera aūt nutricatio euaporatiē n̄ fit. ¶ Auer. z° colliget dicebat qđ talis nutricatio attinet potius qualitati & qa chilus q irrorat ſtōachū n̄ manet ſub chili forma. imo trāſmutaē ut

irroret & inflammationē ꝓhibeat.iō dicit ibi ēe
positio & assimilatio.non sicut q̄e est in uera
nutricatiōe.ꝛ sicut q̄e sufficit pro refocillatiōe.
¶ Et iō.A.dicebat supra q̄d fouet ex chilo fouere
aūt ꝓprie nutriri nō ē.ꝛ de sanguine dicit ꝙ nu
trit.& isto modo intelligant auctoritates Gal' q̄
dicunt q̄d stōachus nutrit ex chilo. ¶ Ad priam
rōnez dicenduz q̄d ē cōtra eos sicut cōtra nos.nō
eni stati cū cibus ē in stōacho fit chilus.g° cū nō
statim nutriat.nō stariz cessabit fames. ¶ Dicen
dū g° q̄d cū fames sit appetitus partiz sensitiuꝰ
sumpto cibo cessat sēsus.qa acquisita est q̄litas
que querebat.hoc apparet ex dictis superius dif
fuse ꝺ appetitu. ¶ Ad aliud dicendū q̄d fortifi
catur quia calidum cessat agere in stōachum.&
agit in cibū.sicut uidemus q̄d ꝓpter simile cāz
diutius stant sine cibo febriētes q̄ sani.ut supra
patuit. ¶ Vel dicendū ꝙ existente cibo i stōacho
epar pmittit ꝙ mēbra attrahāt sāguinē.q ē i eo
& ante ñ pmittebat ꝓpter inanitionē q̄ erat i sto
macho.Adueniente uero cibo in eo aliquā refocil
lationē tūc sūmūt ſz i ueritate ñ statiz sumpto
cibo homo fortior ē.sed apparenter imo nō nisi
parū pꝰ cum cibus aliquaz alterationem recipit.
¶ Alie uero rōnes patēt &c̄. ¶ Et q̄dā hōies.
¶ Hic pōit diuersos mōs uomitꝰ & nausee.&
p° quosdā.z° quosdā alios.ibi z^{a} & ille cuius
stomachꝰ.Pria posset diuidi in.7.si quis cōsy
derat. ¶ Dic̄ p° q̄d q̄dā hōies habēt periodos me
lācolice passiōis.& i eis.i.ab eis piodis sunt sani
sic; ꝓpter uomitū.qa preseruantur.uel in eis.s.
uomitib' sunt sani &c̄. ¶ Nausea ē signū crisis
pꝰ signa digestiōis ex materieb' aptis uomitu
educi.sed i pestilētialib' ē malū per uiaz signi.
quia significat multū in stomacho nocumētum
¶ Et cāe.qa prohibet a cibi assumptiōe.q̄d ma
xime precipit in pestilētia.qui .n.uirtiliter agūt
in comestiōe euadūt ut Auic.4° can.fen p^{a}.tra
cta.4°.c° de cura pestilētialis febris. ¶ In cōuale
scētib' &c̄.qa sig̃nt aggregatiōez mꝺoꝝ malo
rū hūoꝝ i stōacho.Alia patēt. ¶ Sz q̄d dic̄ i ac
cessione febris debet exponi.et ē supple q̄dā uo
mitꝰ q accidit &c̄.Vel pōt dici ꝙ iste sit uomitꝰ
cretic' large sumēdo uomitū creticuz pro omni
uomitu alleuiāte sicut est iste.qñq; eniz ꝓhibet
accessionem. ¶ Dicit post q̄d si sint i iteriorib'
apostemata calida faciunt uomitū.quia ledunt
ex quolibet hūore.Aut mēbro mollificato.i.mē
bro repleto ex hūorib'.unde statim transmittit
ad mēbrū illud apostematū.Vel mollificato .i. re
laxato.qa si mēbrū aliquod adiacens relaxetur.
sup eo ꝙ hēt apostemata ista dolet. ¶ Nausea
remanet.s.pura nausea.& ñ pmutat ad uomitū
& cā est fortis uirtus retentiua supple uñ nihil
expellit.& cū nihil expellit non fit uomitus ut
apparet ex notificatione habita de eo supra.

¶ Aut ē debilitas qualitatis.s.materie q̄ facit
nauseā.aut paruitas.s.q̄titatis materie. Si aūt
fiat uomitꝰ sup illa pauca materia siue sit pau
ce qualitatis.siue pauce q̄titatis alleuiat.i.leuis
uel leuiter fit uomitu. ¶ Immo &c̄.Et cā ē.qa
ex motu agitat materia.uñ magis nocēt res noci
ue dū mouentur.maius ergo nocumentū iducūt
ut quito de aceidēti & morbo.uel accidit ex mo
tu non fieri uomitū depositа materia.& accidit
fieri si magis nocet. ¶ Et ille. ¶ Hic oñdit alios
mōs uomitꝰ.& p° unum.z° oñdit modū quēdā
nausee & subuersionis.ibi z^{a}.& qñq; subuerti
tur.Primū patet. ¶ In z° dicit q̄d qñq; fit sub
uersio animi.& ꝓ qa.&c̄. ¶ Ex quo patet q̄d
pura mala cōplexio stimulans ad expulsionem.
pōt facere nauseā et subuersionē. ¶ Et in admi
nistratione. ¶ Hic oñdit diuersa iuuamenta uo
mitus.& p° facit hoc.z° oñdit conueniētē horā
ipsius.ꝛ° iteꝝ ponit quosdā alios mōs uomitus
ibi z^{a}.& melior.ibi ꝛ^{a}.& stomachus. ¶ Consy
derandū ꝙ uomitꝰ ille fit cū equalitate i quo ob
seruantur quatuor cōditiones.pria ex parte cor
poris.quia sit aptū ad uomitū non hūs pectus
strictū.& alia que enumerat.A.pria sen.quarti
can.ca° de regulis uomitus.z^{a} ex parte tē poris
ut q̄a fiat tēpore conuenienti.ut in uere.an uero
cōueniat magis in estate dubiuz ē.ꝛ^{a} ex pte mo
di fiendi.qa faciliter & leuiter fiat.4^{a}.ex pte ho
re.quia fiat pꝰ balneuz & repletionē.& sunt plu
res alie cōditiones que tñ ad has reduci possunt.
Iste ergo uomitus affert iuuamentuz perseruan
do ab egritudinibus.nō tamen debet continuari.
quia facit stōachum assuescentez ut recipiat sup
fluitates.& ideo facit euz lacunā superfluitatuz.
¶ Quod aūt dicit de uomitu eruginoso etiā hētur
i cōmento illius aforismi q̄nte ꝑticule.Spasmꝰ
ex eleboro mortale &.iz°.terap.i fine.& supra
ꝺ egritudib' stōachi.subdit ꝙ ex dicto uomitu
cōseruant renes.qa ꝓhibet cursuz crudorū hūoꝝ
ad ipsos.illos diuertēdo. ¶ Et curant nocumēta
eoꝝ ut ulcera & lapides.ut auctores precipiunt.
& cā ē.qa euacuat & diuertit.uñ.ꝛ.fen.ix.ca° ꝺ
cura ulceꝝ renū. ¶ Vomitus est melius quo ulcera
renum curantur.propterea quod mundificat &
euacuat & per h° q̄d attrahit hūores a cōtrario
ꝑtis renū. ¶ Et nocumēta pedum.i. podagram
ꝓpter eandē cāz.ut fen.zz^{a}.ponit.c° de doloribꝰ
iuncturaꝝ.i cura.ubi uomitus magis iuuatiuꝰ
est eis q̄ solutio uentris. ¶ Eruptio uenarum.
¶ Sed dicerz qs contra.Cura ulceꝝ & erupti
onis ē quies.Vomitꝰ aūt ē uehemēs motus.un
de rupturas magis apperiret. ¶ Dicēdū q̄d uo
mitꝰ sanare pōt & iuuare in rupturis artharia
rū & uenaꝝ. ¶ Maxia eni intētio in curatiōe illoꝝ
ē ingrossare sanguinē.& ꝓhibere illiꝰ subtilita
tē.Prohibet aūt eiꝰ subtilitas euacuādo colericos

hūores & acutos illi mixtos. & diuertēdo ne ad locū rupture fluant. hoc aūt facit uomit⁹ ut no tū ē. ¶ Cōsyderādū uero ꝙ uene q̄dā sunt ḋ ferētes sanguinē ut uene q̄ oriunt̄ a gibbo. que dā sunt deferentes chilū magis. sicut sunt meseraice. licet in eis alteret̄ magis ad naturā sangis. ut .j. Auic. licet etiā ex illis uenis porte quedam sint deferētes sanguinē. ut que uadunt ad stōachū & ad splenē. plures tñ ex eis sūt meseraice. Si g° uomitus conferat rupturis uenaꝝ. ñ cōfert rupturis uenaꝝ meseraicarū. qa ex uomitu forsan in illis fit magna coniunctio. qa stōachus subintrat sub eparis cōcauo. Similiter per alligātiā ad intestina cōmouet illas. ſꝫ cōfert rupture aliaꝝ uenaꝝ que sunt post epar. quia iste mōtū nō cōmouētur ppter uomitū Et iuuat uomit⁹ ppter dictas causas. ¶ Cōsyderādū ēt qđ talis uomitus debꝫ eē facilis & leuis ut nō multū cōmoueat. ¶ Ex quib⁹ obiecta soluūt. ¶ Et melior hora uomit⁹ ē p⁹ balneū. et cā ē. qa balneū cōmouēdo facilitat uomitū. & similiter etiā comestio. ¶ Et stōachus. ¶ Enumerat hic. A. q̄s dā alios mōs uomit⁹. & hēt duas. sic̄ duos mōs pōit cañ. ibi z^a. & illu. Q. ḋ p° dic̄ pꝫ. Q ḋ z° dicit. dixerat supi⁹ tractatu z°. p° ca°. Q uidaꝫ uero loco ei⁹ q̄ dic̄ adustio hñt angustia. & ē manifestior littera. ¶ Et deterior. ¶ Hic cōparat spēs uomitus adinuicē cōsyderādo eas ex pte coloris ei⁹ qđ egredit̄. & p° fac h°. z° iterū enarrat quosdā spāles modos uomit⁹. ꝫ° ostēdit qs modus cōueniēt̄ior sit. ostēdēs significata q̄rūdā spēꝝ uomit⁹. ibi z^a. & ex dispōe mala. ibi. ꝫ^a & sanior. Pria in duas. p° cōparat uomitū sanguis ad uomitū nigrū z° ostēdit significata q° rūdā aliorꝝ modorꝝ uomimit⁹. ibi z^a. & uomitus quidē. Pria in duas. p° pponit qđ intendit. z° pbat. ibi z^a. & causa in h° ē. Volens Auic. probare qđ dixerat. s. ꝙ uomit⁹ sanguinis sit deterior nigro. Dicit qđ cā huius ē malitia. i. supplequā significat unusquisq; illoꝝ hūoꝝ. nā nullus istoꝝ humorū ē generatus in stomacho. imo ueniunt ad stomachū ab alijs mēbris pp nocumētū qđ ē in membris illis a quibus ueniunt isti hūores ad stōachū. z^m. quandā cōitatez que ē inter stōachum & illa mēbra. Et qa stomach⁹ obedit ut recipiat a mēbris illis. & iō stōachus inde debilitat. ¶ Et tūc suppleatur. sꝫ sanguis uenit pp nocumentū in epate. melancolia uero ppter nocumentuꝫ in splene. maius autē nocumentuꝫ ē epatis q̄. splenis. ¶ Et significat. ¶ Hic assignat aliaꝫ cāꝫ p quā absolute probat ꝙ exitus sanguinis per uomitū sit mortalis. Et dicit qđ uomit⁹ sanguinis significat motū sanguinis egredientē a necessitate. i. q nō ē factus propter necessitatez. aliquā iuuatiuā. Et cū sanguis isto modo uomitu educitur. indicat mortē. imo supple ē causa eius.

¶ Propter qđ cōsyderandū ꝙ uomitus sanguis pōt fieri. z^m. necessitatē. & potest fieri egrediens a necessitate. Fit quidē. z^m. necessitatē qñ fit pp aliquas cās q̄ faciunt illud necessariū iuuamentū corporis sic̄ accidit ei q̄ cōsueuit minui p fleubothomiā. & dimisit eā. aut accidit ei cui multilatū ē mēbrum aliquod & pp cōsimiles cās. Fit uero uomitus sanguis egrediens a necessitate. quādo sanguis puro motu preter naturam propter aliquod nocumentū in epate. uel in uenis mouetur ad extra & uomitu educit̄. Et iste uomitus portendit mortē. qa portendit magnū nocumentū in epate & corpore. & cā ē mortis qa preter necessitatē sanguis a pricipali mēbro educit̄. ¶ Dubitat̄ an uomitus sanguis sit deterior uomitu nigro & uidet̄ p° ꝙ uomit⁹ niger sit deterior. Vomit⁹ enim est deterior qui magis accidit ad naturam puri humoris. ut sumitur z° pnosticoꝝ ca° ḋ uomitu. secunduꝫ translationē elemēti. Sꝫ uomit⁹ niger magis ad naturam puri elementi tendit q̄ uomit⁹ sanguis. color enim niger fit aut pp fortē adustionē. aut ppter congelationē. p° ḋ crisi. ¶ Ampli⁹ qđ significat dominiū hūoris magis preter naturā est deteri⁹. talis aūt ē niger hūor respectu rubei. Hoc enim melācolie. ille uero sanguinis dominiū significat. ¶ Ampli⁹ de sanguine qualitercūq; sursum exeunte dicit̄ ꝙ ē malū. quarta particula afforismoꝝ. De nigro uero exitu si sursum exierit ut fel nigrū indicat̄ ab ipso ibidem mortale. ¶ Oppositum uult hic Auic. ¶ Consyderanduꝫ ꝙ uomit⁹ sicut egestio pōt esse niger. aut nigredine sicut est fex sanguinis. aut nigredine sicut ē fex uini. aut nigredine que ē sicut nigruꝫ fel. ¶ Differunt uero hi modi nigredinis. quia nigredo exeuntis ut fex sanguinis tendit ad obscuritatē. Illa uero que ē sicut fex uini tendit ad luciditatē aliqualē. ¶ Illa uero q̄ ē ut fel nigrū tendit ad luciditatē intensam sicut ē cornu lucidū aut bitumē iudaicū. ¶ Differūt ēt ex pte efficiētis. quia efficiens primā nigredinē ē cā generans melancoliā naturalē. aut paruꝫ recedentē a naturali p adustionē leuē. aut p congelationē. Efficiens uero nigredinē que ē sic̄ fex uini ē calor adurens melancoliā naturalez. Sed efficiens nigredinē ultimā ē ultimata adustio colere nigre uel rubee. ¶ Differunt etiam ex pte materie. quia materia primi nigri exeuntis ē melancolia que ē sanguinis fex aut que ab eius naturalitate non multū recessit. sed materia secūdi exeuntis nigri est melācolia naturalis p adustionem cōuersa i predictā nigredinē. materia uero ultimi ē melācolia aut colera p adustionē intensa ¶ Differunt etiaꝫ ex effectu. quia si ultime exiens cadit sup terrā ebullit. primū uero et secūdū non. ¶ His premissis dico ꝙ sermo Auic. est de nigro uomitu. ñ nigredine. que est sicut fel. quia

ille uomitus ē absolute mortalis cum ultimam intensionē significet. Est uero Auic. intētio cōpa rare uomitū sanguinis ad uomitū nigrū nigredi ne que ē ut fex sanguinis. Et posset uerificari d uomitu nigro ut ē nigredo fecis uini. ¶ Propter quod consyderādū qd isti uomit⁹ pñt aduenire aut ppter repletionē existentē i toto ex istis hu morib⁹. aut propter passionē existentē i mēbris in quibus. isti humores maxime reperiunt. Aut propter innaturalē motū hoꝝ humoꝝ. Si uomit⁹ sanguinis & uomitus niger proueniāt propter repletionē in toto existentē ex humoribus istis. pōt dici qd sit deterior uomit⁹ niger q̄ uomit⁹ sanguis. cū magis preter naturā sit melācolia q̄ sanguis sup totū exuberās. licet qnq; ex pte mói nocumēti repletio sanguis sit peior. cū subito su focet. & Aui. nolēs excludere q̄ ñ loquebatur d his uomitib⁹ hoc mō eueniētib⁹. dixit q̄ hi duo .s. sanguis & melācolia sunt expulsi ad ipsuz ex locis longinq̄s. Si aūt isti duo uomit⁹ eueniāt p pter passionē existentē in membris a qb⁹ proce dūt. sicut ab epate sanguis. & a splene melācolia tūc sicut Auic. pbat. deterior ē uomit⁹ sanguis q̄ melancolie. sicut dereri⁹ est nocumentū epatis q̄ splenis. Similiter ēt si isti uomit⁹ accidant p pter motū extra necessitatē eueniētē in his hūo rib⁹. etiā uomit⁹ sanguinis detetior ē. cū ipse sit magis nature amicus. Iste autez motus extra ne cessitatez pōt fieri. aut a cā extrinseca ut ab aliq̄ farmacia mouēte sanguinē aut melācolia ppter intrinsecā cām aut passionē. aut malitiā in epate uł splene. ¶ Alia solutio est qd nō ē sermo d ma liciꝭs horū uomituū ex parte nocumētoꝝ. q̄ fierēt a materiebus causantib⁹ residuis ab euacuatiōe. q̄a omnis uomitus alius a sanguineo esset peior. sicut hūores aliꝭ sunt peiores. Sz ē sermo d mali tia ex parte cāꝝ ledentiū mēbra. hec que ut plu rimū sunt radices horū uomituū. scz epatis i san guineo. & splenis i nigro. Et ē p⁹ rō. Et ex pte no cumenti q̄ sequit exitū hūoris q̄a exire sanguinē a necessitate peius ē q̄ melancoliā. q̄a sanguis est hūor necessarior corpori. Et hec solutio pl⁹ mihi placet. ¶ Sz. t. d. nō sequeret ipsuz niger. sz alb⁹ q̄a peius ē exire flegma q̄ melancoliaz. ¶ Dicen dū q̄ flegma nō sic repit distinctū a sanguine & minera sic melancolia. & iō uomitus sanguinis q̄ ē peior includit uomitū sanguinis flegmaticuz. ¶ Ex quib⁹ cōsyderanti obiecta soluūt. Nō eni arguūt cōtra intentionē. A. Et uomitus put⁹ di cit. aut q̄a nō pmixtus. aut q̄a ad naturā simpli cis & elementaris hūoris tendit. sicut uomit⁹ co lere eruginose purus dicit. de utraq; uero puri tate Aui. intelligit. Vomit⁹ eni simplicis hūoris cō paratus saniori uomitui. malus ē. cū uomitus sa nus sit pmixtus. Vomitus uero rei tendentis ad puritatē dterior ē cū significet ultimū caliditatis aut frigiditatis excessuz. ¶ Secūdo cōsyderādū qd uomit⁹ diuersoꝝ coloꝝ pōt euenire aut per uiā cretice expulsiōis. & sic nō debz dici absolu te deterior. significat eniz forritudinē expellētis nature. imo sicut in uentris fluxibus mutatiōes egestionū iuuāt. ēt si simul eueniāt. ut ibi dcla rare expedit. sic ēt in uomitu. significat eni tota lis uirtutis dominiū. Aut euenit sinthomatice. & ut sic uomit⁹ diuersoꝝ coloruz pōt dici dete rior uomitu nigro nigredine naturalis melāco lie. Et rō ē que pōt summi ex Gal. in cōmēto se cūdi pnosticoruz & primo de crisi. xi°. ca°. ¶ Hic eniz uomit⁹ significat diuersas materias corpo ri dominātes. & plures cōtra naturā pugnātes h° aūt significat malicia & longitudinē morbi. ¶ Cōsyderādū post qd ille qui ē cōpositus ex prasino & eruginoso colore ē pexim⁹ uomit⁹ qa significat aggregationē prasine & eruginose colere. ¶ Et exdispone. ¶ Hic enumerat quos dam alios mōs uomit⁹. & hēt tres. sicut tres ponit. ibi z⁹. & sunt humores. ibi tercia. & sunt ¶ Q d p° dicit. patet. Et qd dicit z°. ē dictū Gal. 6° interioꝝ. z° ca°. Ex quo uł Aui. hēre qd cū quedā auis que presenter sibi uidebat adesse. cū dixit ecce. & simliter alid animal h° nēat qd uomitus uidet illis cōnaturalis. unde poterit h° esse in homine. ¶ Cōsyderādū tamē qd hic uo mitus pōt esse in homine habēte egritudinē ut notū. ē. qa hoc cōtingit in hoie habēte appetituz cāninuz. sic ibidē Gal. exponit sz q̄ hec cōtingit homini remanenti sano. ita q̄ illud sit sibi cōnatu rale haberet dubiū. ¶ Sciendū uero q̄ uomitus cibi aut fit p⁹ assumptū cibuz anteq̄ i stōacho q̄ eicat. & hic homini nō pōt esse connaturalis. cuz sit tota cā mortalis. Aut fit p⁹ spaciū q̄tis cibi ł non totius cibi. & hic uomitus alicui cop̄onalis esse posset. ¶ Et sunt. ¶ Hoc dictū fuit supra c° de signis male cōplexionis humide. & ca°. de modis significationū dispōis stomachi. ¶ Et sa nior. ¶ Hic Aui. primo oñdit q̄s uomit⁹ sanior sit. z° oñdit significata quarūdam spēꝝ uomit⁹. ibi z⁹. ueꝝ ille. ¶ Consyderandū uero q̄ Auic. ñ fuit content⁹ dicere pmixtus. sed dixit pmixt⁹ medi⁹ in grossitie & subtilitate. Nam ñ sufficit ad sanioré uomitū q̄ sit pmixt⁹ ex colera et fleg mate. quia isti duo humores possunt esse ualde inaturales. sed debet esse flegma ñ multū inatu rale in quali. similiter & colera. & tunc faciunt uomitū pmixtū ex grosso & subtili. & isti hūo res sunt magis consueti uomitui. primo flegma quia magis aliquo humore repitur i stomacho. ut declarauit Auic. supius. colera sicut supra di cebatur est humor magis aptus ad stomachum fluere. & maxime ut uomitu educatur cum sit subtilis & leuis humor. ut in cōmento illi⁹ affo rismi quarte particule. Purgare quidem estate.

Verum. Primo facit qđ dictuz est. 2° dubitationes remouet. ibi 2ª. quamuis quandoque uomit⁹ ut succus porri significat dominiũ colerẽ ꝑssine q̃ mala ẽ. & nature cõtraria. Quãuis Primo remouet unã dubitationẽ. 2° aliã addens quedã. ibi. 2ª. q̃uis uomit⁹. Dixerat latiz ꝙ color uiridis sicut azul. & sicut indicũ significat congelationẽ. & sunt preter colorẽ porralem ut floris eris. Dubitaret ergo aliqs utrum q̃uis isti colores sint alij ab illis. posset ab eadẽ cã fieri. ut ꝓpter caliditatẽ adurentẽ. Respõdet ꝙ sic. s. ꝙ ambo. s. color azul & sicut indicũ ex una pte. & color sicut succ⁹ porri & flos eris ex alia pte. fiũt qñq; p aduſtionẽ. Consyderãdum uero ꝙ colores azuli & indici sunt colores ñ lucidissimo obscuri. & iõ fiunt maxie a frigore cõgelãte. Colores uero prassini & eruginosi cũ tẽdant magis ad luciditatẽ. fiunt a caliditate imaginor uero ꝙ si color. azuli & indici debeãt fieri a caliditate ꝙ nõ fiunt ex calido agẽte i quã cũq; materiã. sed i melancoliã que cũ đ se sit magna ex actione caloris acquirit aliquã luciditatẽ & paruietatem. cum aũt nigredini paruietas alia qua miscet recte consurgit color indici quo tinguntur balle. Color uero azuli fit consimiliter. Q uo color fiat prassine & eruginose colere. A. declarat p° can. fen p ª. ca° de hũorib⁹. Subdit Auic. uerũ aduſtio supp⁹. & nigredo que nõ ẽ &c. Et cõsydera aliũ modũ loquẽdi. nõ tñ uult Aui. ꝙ i nobis a frigore fiat aduſtio. & supple oñdit mortẽ uirtutis. s. ex multa aduſtione. supple ibi. sed qui fit ex cõgelatione declinat ad obscuritatẽ sicut idicũ &c. Q uãuis. Hic remouet aliud dubiũ. si qs. n. bñ cõsyderat. A. multuz uituperauit hos colores. Q uereret g° aliqs. Vtrũ i aliq̃ corpore possint appere in quo tãtã ñ significet malitiã. Et respondet ꝙ sic. quia i hñte epar calidũ & siccũ. Et addit quo ordine isti uomitus appeãt i apostematib⁹ epatis Cã uero ordinis ẽ qa prassina generat ex colera. s. uitellina. g° ꝑus illa apparebit. Sed ex ultetiori. iflãmatõe generat prassina. & ex ꝑssine aduſtione generat eruginosa. Si g° inflãmatio apostematis addit apparebũt p ordinẽ hi mõi uomitus. Et quia mordicant os stomachi faciũt nauseã & singultũ. Et ex eo qđ primo dicit accipe ꝙ hi colores appẽres in eo cui⁹ epatis cõplexio ẽ calida ualđ ñ sic sunt timẽdi qa ex leuiori iflãmatiõe in illis fiunt. q̃uis semp mali sint Niger. s. sic ẽ nigredo naturalis melãcolie aut fece naturalis fit in apostematib⁹ splenis. s. ut pluri mũ. qa splen sui receptaculũ ẽ. cũ g° apostema t ẽ signũ multe plenitudinis ex melãcolia in ipo. p apostema uero itellige aut apostema ꝓprie dictũ. aut cõez hũoralẽ ipsius repletiõez. & timorẽ. Fit ẽt in ueris fine. Et causa est. nam materie que reseruant ex hyeme q̃dã sunt colerice subtiles. & iste mouẽt in ꝓncipio ueris. qa pauca sufficit eis caliditas ad mouẽdũ. quedã uero sunt melãcolice grosse. & ille fortiore motore egẽt. & iõ nõ mouẽt in principio ueris. sz in fine ubi maior ẽ caliditas eas mouẽs. Debet uero adhuc maior esse caliditas que melãcoliaz moueat ad uomitũ. q̃ que moueat ad iferiorez partẽ. qa adhuc motu iuuar g̃uitas. & iõ. A. dixit maxime de nigro uomitu qđ fit i fine ueris.

Q đ aũt sit malus declarare nõ expedit. Et qđ ambo. s. nigri & ferudi sint mali. i pestilẽtialib⁹ notũ ẽ cũ ultimã corruptiõez significent. Cõsyderãdũ post qđ subuersio i die 4° põt ẽe signũ uomit⁹ futuri in 7°. cũ septimã 4° manifestat & tũc ẽ iuuatiuus. Similiter põt aliter exponi. s. qđ quãdo inuenit̃ suberssio i 4°. s. q̃ ꝓcesserint signa digestiõis. Et fit expulsio uomitu. s. eodem 4° die ẽ iuuatiuus. qa ẽ cretica euacuatio Dies eni 4ª põt esse cretica per accomodatiõem. cũ sit indicatiua. & in idicatiua fiat leuis pugna. ut 2ª. fen. q̃rti. &c.

Svnt nausea. Determinat hic. A. de signis. Et p° ponit signa uomit⁹ absolute 2°. ponit signa ꝓpria nausee subuersiõis et uomit⁹ 2ᵐ. diuersos mõs causaꝝ eoꝝ. ibi. 2ª. signa aũt. Cõsyderandũ qđ superficies oris superficiei stõachi cõtigua ẽ. imo est ac si esset una superficies. & iõ ad ueniente materia in stõacho oportet ꝙ ex cõtiguitate labiũ tremat. maxime uero labiũ inferius cũ ex suo modo sit⁹ magis tremori sit aptũ. & etiã alia ẽ causa. Signa. Primo ponit signa horũ accidentiũ. qñ fiunt a materia. 2°. quãdo fiũt a mala cõplexiõe. ibi. 2ª & signũ eius. Prima in duas. p° ponit signa quando cã ẽ materia putrida corrupta ul laniosa. 2°. qñ ẽ nocẽs. quia grossa subtilis uel multa. ibi. 2ª. signa hũoruz. Q đ dicit cũ eius. i. stõachi leuitate quia. s. ibi nõ apparet tumor ul ꝑturbatio. ꝑaggratiuatio. & reddit cãm. qroniã ipse &c. Signa. Hic ẽ duplex lr̃a una negatiua que dicit non facit illud sua q̃ntitate & tũc exponet lr̃a. signa hũoris boni. s. i cõperatione ad predictos. qa non sũt sic male qualitatis. Q ui nõ facit &c. supple sz q̃litate grossa uel subtili que nõ sunt sic male q̃litates. ut sanioſitas & putredo. Alia lr̃a hẽt. q facit illud. & tunc suppleat̃. & ut sit cõe dictũ huic pri & sequẽti. Et signũ. Hic uult dicere ꝙ signũ huius ẽ. qa habitis significatõib⁹ pri nationis materie stõachus nõ tollerat cibũ q superuenit sibi. & hoc ꝓp. alteraz mala rũ cõplexionũ dictaꝝ supra. Aut una. i. caliditas & siccitas

de qua dixit. ut una. ideſt facta ex euacuatiõib⁹ reſoluẽtib⁹. de qbus ẽt dixit. ¶ Et eius. patet.

ET ſanguis. ¶ Hic determinat de q̃ dã ſpãli uomitu. & p⁰ d̃ cauſis. z⁹ de ſignis. ibi z⁸. ille Prima in tres. prio determinat de cauſis uomit⁹ ſecũdo aſignat cauſaz cuiuſdã cãe. 3⁰ determinat de quibuſdã modis uomit⁹ huius. ibi z⁸. & cã ibi 3⁸. & multotiens. ¶ Q d̃ dicit in p⁸ pre p3. ¶ Et multotiẽs fit. ſ. ruptura uene ita qd̃ z⁸ cã uomit⁹ ſanguinis ẽ aut eruptio apoſtẽatis & c̃. ¶ Et cã. Licet aliquid de hoc dixerat aſ. ponit uel recordat̃ poſuiſſe cãs ſicut ſciuiſti ſ. p⁰ can. ſen z⁸. ca⁰ de cauſis ſolutiõis cõtinuitatis. & in p̃n. huius tractatus. qa in principio hui⁹ tractatus ẽ determinatũ de cãis generationuz uento ſitatum. uentoſitas aũt cã rupture uene poteſt eſſe. ¶ Conſyderãdũ qd̃ tenuitas uenarũ eſt ſignũ qd̃ uena ẽ rupta. qa tenuis. eaz ẽt duricies ẽ ſignum qd̃ ẽ rupta ppter duriciẽ. He tamen diſpoſitiões uenaz. & ſi oculis diſcerni nõ poſſint diſcernunt̃ tamẽ ex p̃cedentib⁹ cauſis. Et ſi preceſſerunt cãe mollificãtes & attenuãtes & laxãtes uenas. ut humida balnea. aut cãe indurãtes ut frigora & exiccatiões. ¶ Et multoties. P⁰ ponit unũ modũ uomitus. z⁰ alium. 3⁰ gñale qd̃ daz dictũ põit. ibi z⁸. & multotiẽs. ibi 3⁸. & omnis uomit⁹. ¶ Ex eo qd̃ p⁰ Aui ponit. ſummi põt dearticulatio illius afforiſmi. q̃rte pricule. ſanguis ſurſuz & c̃. Illd̃ enim nõ ſemp ẽ uerũ. qa aliquis ex uomitu duaz ſubſtãtiaz ſanguiſ iuenit alleuiatiõez ut homies multũ ſanguinei repleti ppter cauſas quaſcũq notas. ¶ Et conſydera q̃ ſanguis expelli t̃ a ſplene et epate ad ſtõachũ pui as manifeſtas abſq uenaz ruptura. & iõ nõ fit in eis dolor. ¶ Et multotiens. ¶ Cõſyderandũ q̃ caro uerucoſa addita i ulcerib⁹ ſtõachi aut aliter põt a ſtõacho abſcindi ex motu forti facto in ſtõacho. aut qa radici illius carnis deficit nutrimentũ. & iõ uomitu educitur. unde faciliꝰ a ſtõacho educi põt p abſciſiõez ppter teneritatẽ interiorũ mẽbroz q̃ poſſit abſcindi ab exteriorib⁹ mẽbris. imo a mẽbris exteriorib⁹ ppter eoz duriciẽ difficulter carnes addite uerucoſe & alie abſcindunt̃. de iſtis fruſtis carnis loquit̃ Raſis. 5⁰. cõtinentis Et dicit qd̃ fit ad quãtitatẽ nucis. Et Auẽ zoar. 3⁰. tractatu tertio ca⁰. & in afforiſmo tertie particule. ¶ Et omnis. cã eſt qa ſignificat mlãz repletionẽ & ebulitionem. & nõ naturalẽ motũ.

¶ Ii le q̃dã q̃ ẽ. & c̃. ¶ Primo docet diſtinguere inter illuz qui ẽ a meri & cũ q̃ ẽ a ſtõacho. z⁰. ponit ſigna. z^m. diuerſas cauſas. ibi ſecunda. et illũ

¶ Hec habet duas. primo facit hoc. ſecundo ponit

dr̃iaz inrer quoſdã mõs uomitus ſanguinis. ibi z⁸. & dr̃ia. Pria in q̃tuor. ſic̃ quatuor põit mõs ſignoz uomitus ſanguis. z^m. q̃tuor mõs cãz. ibi z⁸. & illius. ibi 3⁸. & eius. ibi 4⁸. & eius. Cõſiderandũ p⁰ circa ptez priaz capl̃m. q̃ i aptione ori ficioz uenaruz. aut i aptiõe. ſ. p reſudationẽ nõ ẽ dolor. cũ ẽ ſolũ quedaz mollificatio & relaxatio. Idez Gal' 5⁰. d̃ interioribus. 5⁰. ⁰. in fine. ¶ Conſyderãdũ q̃ ſanguis q ppter ſanguiſugas egreditur ẽ ſubtilis. quia hunc maxime attrahunt ſanguiſug. & hic ppter ſui apturã egredit̃ cuz ſit parua. & eſt ẽt ſanioſus. quia in loco morſ⁹ ſanguiſſuge aliq̃ fit ſaniatio q̃ fit ab emoroydibus. ſ. retẽtus eſt hora p⁹ hora. i. ſecundũ iteruallũ temporũ ſicut erat fluxus emoroydaz. Et eoz colores ſunt citrini. ſ. cũ utriditate. quia hic ẽ eorum color. ut infra uel citrini. qa ſi melancolia illa aſcendit. oportet q̃ calefiat & ſubtiliet̃ parumpũ ad aliquã citrinitatẽ declinat. dicta uero p⁹. patent & c̃. Sequitur.

SErmo qdẽ. ¶ Supius Auic. determinauit de cãis & modis uomit⁹ i generali & ſpãli. & etiã de ſignis. ¶ Hic eodẽ ordine d̃ curatione exeq̃t ¶ Primo ergo determinat d̃ curatione uomitus ſecundũ ſuas cãs & mõs. z⁰ ſpãliter determinat de cura uomitus ſanguinis. ſicut d̃ eo ſpãliter fecerat capl̃m. ibi z⁸. ſi ſentis ulcera. Prima in. d. prio i generali & abſolute determinat de cura uomit⁹. z⁰ in ſpãli. ibi z⁸. ſummant caparẽ. Pria in tres. primo ponit curã que maxime appropꝛa tur uomitui. z⁰ ponit ſpãliter curã modoz nauſee. 3⁰ ponit ſpãliter curã cuiuſdã modi uomit⁹ auctoritate antiquoz. ibi z⁸. & ſcias q̃m nauſea ibi 3⁸. & antiqui. Prima in duas. prio ponit curã uomit⁹ z^m diuerſas ſuas cãs. z⁰ enumerat. quaſdã medicinas. z⁸ ibi. exiſtimauerunt. Prima i. d. primo ponit curam uomitus facti pp defectũ in cibis uel cibatione. z⁰ ponit curam eius qui fit ꝓpter malã ſtomachi diſpõnẽ. ibi z⁸. & i illo. hec z⁸ habet tres. primo ponit curam uomit⁹ cuius cauſa eſt mala materia. ſecundo ponit curã cui⁹ cauſa eſt mala complexio pura. tercio aſſummat curã uomitus facti a materia. ibi z⁸. & ſi fuerit. ibi 3⁸. ultimũ qd̃ intendim⁹. totũ patet qd̃ dicit. Sed dicit bonus odor ẽ conueniẽs ſtomacho proprie cũ ẽ nutritiuis. ſ. mẽbris al ſiue proprie cũ nutritiuis al' inutritiuis. ſ. reb⁹ ut cib⁹. qa nutritiuus. ut cũ muſco. ſz camphora magis iuuat cerebro. ¶ Et remoueri. Cauſa eſt. quia tũc maior delicia cauſat̃ ſi modo approximetur bonus odor & mõ eleuet̃. & ſic iterpollari fiat. ¶ Et mirabile. dicit̃ mirabile qd̃ unus effect⁹. ſ. ſedatio uomit⁹. prouenit a diuerſis cõtrariis cauſis illud tñ eſt diuerſimode. quia calefactio facit

diuertēdo.ſed infrigidatio facit illā ifrigidando & in materia calida. ¶ Et , eſtimauerunt. ¶ Hic enumerat quaſdam medicinas.& prīo facit hoc ſecundo ponit quoſdam can.in curatione uomit⁹ ibi z^a.& tu quidē.Prima in duas.primo enumerat medicinas que ſunt ſimpliciores ſecundo pōit medicinas quaſdam magis cōpoſitas.ibi z^a.& ex eis.Quod p^o dicit pōt uerificari.qa amigda le abſtertionē hīnt.& in fricatione & trituratione trāſit ā pre eaꝝ terrea magis ſimul cū aquea & iō abſtergēdo poſſunt aliqualiter ſtipticare. licet ñ ſint ſtiptice.et hoc ē i materia aliq̄ ſubtili flegmatica. ¶ Fabe ēt ſic p̄parate ut notū ē ſtipticāt. ¶ Et lētes effuſe.nclate a p^a earū decoctione.ſic enī ſunt ſtiptice ut ī plurib⁹ locis Auicōmemorat.et alimētoꝝ z^o Gal.Et ex eis qdē Iſtud medicamen cōfert in uomitu facto ꝓp frigiditatē ñ facto ꝓpter caliditatem ut apparet. ¶ Gluten gariofiloꝝ ē cōuenientius.quia ſubtilius & magis penetrās. ¶ Et tu.Cā ē.qa ſomnus oēs retinet euacuationes ſecūdū modū datū ab Auic.p^o can.ſen.z^a.ca^o de eis q̄ proueniūt ex ſōno & uigília ¶ Et aquā carnis.qa cōfortat & euaporationē facit.iō ſomnū inducit.& ideo datur cū ſeminib⁹ .f.calidis ut ſemē aniſi & fenicu li.& maxime apij.qa faciunt euaporationē.uſ cū ſeminib⁹.f.frigidis.qa magis alterando ſomnuꝫ inducunt.Et qa ſomn⁹ facit eos ſudare.iō euacuata materia p ſudorē ſiſtitur uomitus . ¶ Et cū natura. ¶ Hic eſt alius canō.& p3 flebothomia ſedat uomituꝫ quādo ē ꝓpter ſanguinis plenitudinē.aut ꝓpter aliquā materiaꝫ ſubtilez que ad uenas inanitas currit. ¶ Et cum uomitus. ¶ Hic ē tertius canon.& patet. ¶ Et ſcias. ¶ Hic.A. ſpāliter pōit curā quorūdā modoꝝ nauſee.et p^o facit h^o.z^o reſummit curā cuiuſdā modi uomit⁹ ibi z^a & o3 ut illius.Prima pars hēt q̄ttuor.ſ.ē q̄truplicé pōit curā z^m.4.mōs nauſee.ibi.z^a & quādoq;.ibi 3^a.& plurimum .ibi 4^a.& nauſea uero.Dicit primo qđ quādo nauſea aduenit & ledit.qa nō aſſociat ei uomitus & h^o ē q̄n ſtōachus tēptat facere uomitū & nō ꝓ ōt.ſi nō pōt nocet a retētiōe.& p3. ¶ In nauſea. ¶ Hec ps hēt duas.p^o facit hoc.z^o pōit can.generalē ciba tiōis hēntiū nauſeā & uomitū.ibi z^a .& omnē. ibi 3^a.& o3. ¶ Dicit qđ ſtōach⁹ in quo cibi nō ſtāt debet emplaſtrari ēplaſtris p̄dictis in can. maxie ſunt dicta ſupra ca^o đ debilitate ſtōachi Et ſi nō fuerit caliditas.pmiſceāt & c̄. ¶ Albē carus.ē ppriū nom̄ē.& nō ſuenit deſcriptio.& laudauit eos Gal.ſ.in aliquo; libro quē fac̄ de pticularib⁹ egritudinib⁹.q nō ē ap̄d nos. ¶ Et ſi fuerit ibi caliditas & ſitis debēt ſumi in potu acobub .i.cū robub.qa credo qđ trociſci illi ad aliq̄ caliditatē declinār.& iō cū frigidis dant. & p̄pe ſi rob.de g̃natis ſit cū mēta.qa caſitas mēte frāgit frigiditatē illius rob.& manet ſua cōfortatio.Et debēt dari p⁹ uinū & c̄.qđ ſi eſſet cōplexio m̄tū calida ñ dꝫ dari.Si aūt ñ fuerit caliditas ſummat ī potu trociſcos illos albēcar⁹ cū aqua.qa nō opꝫ qđ cū rob bibant cū nō ſit timor de calefactione.ſz ſufficit q̄ cū aqua bibent & hoc quidā nō intelligentes fecerunt alias cuꝫ uino. ¶ Trociſi eſchil⁹ ñ iueniunt. ¶ Et cōfert eis.qn̄ adeſt ſupple uomit⁹ quo nō ſtant cibaria ī ſtōacho. ¶ Q̄ đ ſequit p3.qa ſupra hituꝫ eſt ca^o de doloribus ſtōachi.& de cura corruptionis cibi in ſtōacho ¶ Et antiqui curant uomitū ipeditū.Iſte aūt uomit⁹ q̄ dicit ipeditus ē cū aduenit nauſea.& non pōt ſequi uomitus.qa ipedit ī tui euentu aut ꝓpter debilitatē uirtutis.aut pp cōditiones materie.Iſta autē cura quā iſti faciebant erat uaria.nō.z^m.uiā cōprehenſiōis ſcilicꝫ per rationem ut ſatis patet.ſed cura rationabilis eſt illa que poſita ē ſupra illo.q;.Et ſcias quod quando nauſea ledit.& nō aſſociatur & cetera.

SVmmant capparez. ¶ Hic in ſpāli ponit curam uomit⁹.nauſee & ſubuerſionis.Sic enim ſemper intelligi debet.Et ideo ponit curam uomitus z^m.ſui diuerſos mōs & cās. z^o. ponit quaſdam medicinas ſimplices & cōpoſitas cōferētes ad h^o.ibi.z^a.medicine ſingulares.Pria ī duas .p^o pōit curā uomitus.z^m.ſui diuerſos mōs & cās. z^o.pōit curā itendēdo ad accidēs q̄ ad illū.qn̄q; ſequtur.ibi.z^a.qn̄q; timet.Prima ī duas p^o ponit curā quorūdam modoꝝ uomitus.z^o quorūdam alioꝝ.ibi z^a.& illi quidē.Prima hēt.7.ſecundū q̄.7.ponit curationes ſecundū.7.modos uōitus ibi z^a illius uero.ibi 3^a.& ad illuꝫ.ibi 4^a.& medicina cōferēs.ibi 5^a .accidens aūt.ibi 6^a.ci⁹ aūt ibi 7^a.uomitus aūt proueniēs. ¶ Circa primā partē conſyderandū q̄ rubrica huius capituli ñ ē cōis toti c^o.ſed ſolū prime eius particule et iō ñ ē capitulū diſtictū ſicut apparet in rubrica poſita in tabula tertij. ¶ Algobore ſecūdū Symonē ſunt nenupule.licet quidā dicāt q̄ ſit nenufar. ¶ Illius. ¶ Conſydera q̄ docet dare hoc medicamen cū frigida aqua.aut ut remaneat in ſto macho.aut ut accidenti ſubito reſiſtat.ꝫ noceat cauſe.Quod dicit in omnib⁹ aliis partib⁹ patet ¶ Alhale.quidā dicunt q̄ eſt thimū.qdā uero ſticados. ¶ Alfemiati.i.ſpēs aromatice. ¶ Et illi quidē. ¶ Hic Auic.ponit curam quorūdam alioꝝ modoꝝ uomit⁹.& habet quatuor.primo ponit curaꝫ uomit⁹ facti a materia ſubtili ibibita.z^o ponit ſimul curam quorūdam alioꝝ modorū.uomitus .3° reſummit curam uomitus facti a materia ſanioſa.4° iteꝝ ponit curā uomit⁹ facti a materia flegmatica .ibi ſcđa & ſcias.ibi 3^a & ſi fuerit humiditas.ibi 4^a.& ſi eſt huiuſmo

di materia. ¶ Trociſci ſtelle ſũt multe laudis a
pd̃ auctores i ſedatõe uomituũ.et ꝓhibẽt fluxũ
materierũ ad ſtomachũ.et i hora ꝓxima uomit⁹
dantur. ¶ Et euacuatio nõ debet tunc fieri.qa face
ret cõmotiones matores. ¶ Nabac fructus ſunt
ꝓ quibus qa eis carem⁹.cidonia neſpila ꝑ carui
uti poſſumus ut ex Auic hẽri põt. ¶ Et ſcias.
¶ Dicit q̃ qñ uenter eſt ſtipticus cum cauſis.ſ.
aliqb⁹. ¶ Et oẽs q hñt uomitũ hũ iditatis &c̃.
¶ Conſyderandũ q Auic.ſupra ꝓhibuerat ſti
ptica qñ materia erat ſicca.docens cũ lenitiuis ꝓ
us ꝓcedere. Vult g° hic q̃ qñ natura cũ cauſis
.ſ.aliquib⁹ eſt ſicca.iuuẽ pane &c̃.& illa ſtip
tica ſunt. Iſte aũt cãe ſunt cãe alique cões. quia i
uomitibus cũ fluit ꝓ ſuperius.eductio uentris
ut plurimũ ſtringiẽ.in hac aũt cã ſtipticitatis ſti
ptica exiccatiua ñ nocet.& hoc uoluit dicere.cũ
cauſis.ſ.aliquibus leuibus cõibus fere omnib⁹
uomitibus. ¶ Docet aũt ponere uentoſas poſt
inter ſpatulas.qñq ad diuertẽdũ.qñq propter
dolorẽ qui fit ab aliqua uentoſitate eleuata ab
humiditatibus illis. ¶ Debent ẽt dormire i u
na.quia cõmotio illa ſomnũ inducit.Et ſi fuerit.
¶ Dicit qd̃ ſi materia illa ẽ ſanioſa adhibeant̃
narcotica.i.frigida odorifera.ut camphora.ſan
dalus & nenufar.quia illa frigiditate remittunt
ſaniei acuitatẽ.& corroſionẽ.& ſedat eius ua po
rẽ.& bonitate odoꝝ cõfortat ſtõachũ. Et poſſet
uerificari.Narcotica.i.ſtupefactia.qa iſta dant̃
in ſaniationibus mẽbroꝝ intrinſecorũ ut ꝓhibe
ant corroſionẽ.ut i ſaniatione ulceꝝ pectoris da
mus qñq. ¶ Et ſi eſt huiuſmodi materia.ſ.fleg
matica que facit uomitum.Maxime enim ad h⁹
ſe refert diuidẽs eam per ſubtilem & groſſam.
& iõ uult q̃ facta euacuatione materiei flegma
tice que facit uomitũ.qd̃ dentur al.q̃ calida que
remoueant malã cõplexionẽ frigidam ſimul cũ
ſint confortatiua et unitiua ſtõachi. ¶ Hyera ẽ
cõis ad pluria. ¶ Cũ ſyrupo acetoſo qa confert
i uõitu a materia flegmatica & colerica utranq
eni educere põt.merito g° dicit̃ cõis. ¶ Baccari
nomẽ ẽ põderis nec iueni q̃tũ ẽẽt ſz cõiecturare
poſſumus.q nõ ẽ ultra.ʒ.ſ.ex eo q̃ dicit buliat
in duab⁹ lit̃.aque &c̃. ¶ Et quando timẽt.p°
facit hoc.z°.cõpat quoſdaz mõs. preparationis.ibi
z^a.& illi qui.Excludit febres fortes uehementis
caliditatis.quia in illis nõ darentur iura iſtarũ
carniuz ſed cõfortarentur cuz rebus leuioribus.
¶ Poſſet aũt aliter itelligi ſi ſo.ũ dicit ꝑter q̃ in
cludit.& tunc refert̃ nõ ad oẽs has.carnes.ſ.pul
lorũ.ſ.paruorũ.& arietũ.ſ.aialium.& maxime
caſtratoꝝ. ¶ Cuz tortellis contritis.ſ.c̃ alcofol.i.
ſicut puluis qui in oculis ponitur.& hic cõfert.
qa citius ad actũ reducit̃ cõfortationis penetran
do. ¶ Aqua pomorũ quando abſolute.ꝓferunt̃.
intelligitur de pomis de ſceni.quibus caremus.

Edicine. ¶ Iſta uideꝫ rubrica. ¶ Sci
as. ¶ Hic incipit capꝫ i q̃.A.enume
rat diuerſas medicinas ſimplices &
cõpoſitas cõferẽtes uomitui.& ſub
uerſioni.& nauſee. Et primo põit medicinas que
regulariter cõpetunt.z°.põit medicinas que nõ
cõpetunt niſi i caſu.ʒ°.adducit modũ regiminis
i q̃buldã mõis nauſee.ibi.z^a .cũ g° deficit ibi.ʒ^a.
& nauſea quidẽ.Prima in.d.p° põit ſimplicia q̃
cõferunt in uomitu.z°.cõpoſita.ibi.z^a.cõpoſitũ
exptũ. ¶ Cõſyderandũ p° qd̃.A.dixit qñq.qa
quãdo uomitus ẽ a frigiditate.conferunt cũ illa
ſint calida. ¶ Grana alcadra.q̃dã dicunt q̃ ſunt
grana nigra.quidã q̃ ẽ narſtructiũ.ſz.5°.can.tra
ctatu.6°.de ſyrupis in fine põit ſyrupũ alcadre.
& uideꝫ q̃ ſit palma.qa 4° can.fen p^a c° d̃ cura
uariolarũ & morbillorũ illã eandẽ receptã põit.
Et ut extra lr̃am notatur ẽ palma.grana g° alca
dre erunt datili imaturi.& conferunt in uomitu
calido.Reliq̃ parẽt uſq ibi fortior ea ſcz decocti
one fiſticoꝝ.i.piſtachioꝝ. ¶ Et aq̃ pulloꝝ.i.ra
moꝝ uitis.qa frigida & ſtiptica magis.uꝫ pullo
rum uitis.i.aq̃ iuti s.i.elixature illoꝝ.qa magis
lauat. ¶ Singulaꝝ.i.per ſe. ¶ Et alfemiati.i.ſpẽ
bus aromaticis.cuz cari.alꝫ charui.idẽ eni eſt.
¶ Et miur.i.aromatica. ¶ Et ſuſen.i almeraſe
ſen.i.liquoa ſalſus. Almera i. ſalſum.qa quã
doq querit inciſio & exiccatio. ¶ Cõpoſitũ .iu
uat digeſtiõem.i.calefaciẽdo.& ideo in materia
frigida flegmatica cõpetit & adminiſtrat̃ ex eo
.ʒ.ſ.& ſufficit. ¶ Cũ g° medicine q̃ ad ultimũ
cõpetũt ſunt narcotice.has ergo enumerat.& p°
ſimplices. z° cõpoſitas ibi z^a.& ex compoſitis.
¶ Vult dicere qd̃ q̃do in ſedatiõe uomit⁹ alia nõ
ualẽt debẽt dari narco tica.i.ſtupefactiua.& fri
gida.talia qd̃ nõ moueant uomitũ ſicut ẽ deco
ctio iuſquiami.& nucis metheodeos.q̃ ẽ ſimi
lis nuci uomice.Iſte enim mouent uomituz niſi
aſſocient̃ medicie odorifere que eis reſiſtũt &c̃.
¶ Cũ ſimilitudine ſua.ſ.ad corp⁹.Neceſſariũ.imo
ſuppl̃ neceſſaria.ſunt d̃biliora &c̃. ¶ Et forti⁹
eo ſcilicet ſemine eſt cortex qa groſſior ſaltẽ.g°
fortior in durabilitate ſtupefactionis. ¶ Et ſeq
tur eum cortex &c̃.quia iſte cortex radicuz mã
dragore eſt fortior. ¶ Sequit̃ enim eum in gradu
maioris fortitudinis cuz ipſe a debiliore incepit
& proſequendo fortiora ennumerat. ¶ Et ex cõ
politis. ¶ Hic ponit narcotica cõpoſita & habet
hec pars tres ſicut tria cõpoſita põit ibi z^a & ex
medicis bonis ibi tertia & trocili. ¶ Bezar lapis
quidam ut Serapio. ¶ Et ex bonis ad illd̃ ſcilz
qñ alie medicine non ualẽt unde uolumus dare
narcotica & medicina narcotica eſt de qua poſſũt
dari aur̃.i.ſ.eſt enim minus narcotica q̃z prima
& in hac parte primo facit hoc.z° poit regimen
cõe ſummentib⁹ farmaca ſtupefactiua ibi z^a &

cum in potu. Causa enim quare hoc dicit est ut confortetur cuz aromatibus & si abhorret uinū pmuta ad aliud. Et trocisci. Gal. testatus est hº in suo antidotario ubi dicit qꝫ ē scriptū. ¶ Et nausea. Hec nausea forsan ē ꝓpter aliquaz stōachi lassitatē in qua nō ualēt uomitꝰ & euacuatio. & iō melioꝰ ē dimittere hāc curā. & itendere cōfortatiōi & nutrimento. Et iō qnq; sedat ea sanici. ordei far. Algelil. p. illiꝰ cotidiate. qa forsan ē magis exiccaticū. Et ille. Ille ē q cōsuetus ē uomere & nō uomuerit. & iō dāt narcissus. i. cepe canis. & pꝰ aqua calida ut ꝓuocet uomitū. Vnd. Azº can. radix eius excitat uomitū. & similiter succꝰ eius fit. & hoc ut uomitus ꝓuocet̄ cū cōsueuerit ꝓuocari. Cū enī uentris cōstrictio qui fluere solebat aliquā egritudinē possidere fecerit illius euacuatiōis reuertiozm plurimū ipsuz medicabit̄. ut pº can. fen. 4ª. 3º. cº in fine. ¶ Cōsyderandum uero qꝫ hoc hēt ueritatē si materia illa sit flegmatica uel melancolica. qa si esset colerica non conueniret ita facere uomitū. Plus autē credendū est qđ sit materia grossa & frigida q̄ qꝫ sit subtilis calida. quia illa cuiter uomeretur & nō retineretur aduenīente uere. Et ideo Aui. dixit uomituz debere fieri cū cepe narcisci. pauco tamen. qa tui caliditate & acuitate spasmum posset inducere.

Si senseris. ¶ Hic pōit cura zm diuersos tui mos & causas. zº pōit q̄sdā medicinas ad hº. ibi zª. uerū ex medicinis. ¶ Consyderandū qđ post euacuatiōem duaꝝ libr̄ sanguinis. quādoq; facimus flebothomiā minutā. i. ꝓuā subtilē. & hoc qa magis durat. & hoc est quādo sanguis ille fuerit euacuatus ex forti expulsiua uirtute. & profluit. tamē timemus ne amplius fluat ad stomachū. & iō ut diuertamꝰ flebothōiaz faciemꝰ. sic̄ in pluribꝰ locis Aui. docz facere. ut supꝝ 5ª. fen. caº. de fluxu sanguinis nariū. ¶ Cunq; augumentat̄. i. uomitus sanguinis. nocet prone in eo cuius causa est potus medicie calide. i. q̄ rumpit uenas. & talis ligatio fit ad diuertēdū sanguez. maxime autē talis ligatio fit hic. qa ibi ē duplex causa tractꝰ sanguinis. s. medicia efficientās. & ruptura uene. ¶ Et quādoq; summit̄. hoc ē quādo uolumus remittere audaciā medicine. hac enī remittit eiꝰ acuitatē. lauat enī & stringit sanguinē cū calitate sui. & uinū cōfortat uirtutē et impellit sanguinē ad mēbra. dz uero lac superaꝝ. qa magis ē i eo intentio que ē lauare & cōsolidare. & qa multū uinū faceret fluere. ¶ Cotila. apd q̄sdā est. z. ix. apud alios. z. x. Eadē uerba ponit Auic. pº can. fen 4ª. caº de eo in quo uomitꝰ supfluit. unde medicine uomitiue malicia reprimit & sanguinē prohibet. & naturā lenit. detur uero post acetosus syrupꝰ ad ꝓhibenduz coagulationē sanguinis. naz ibidē. Q d̄ si uolueris & c̄. ne ex eo cōgeleť. da ei ad bibendū syrupū acetosuz. deť aūt itrigidatū ut hic & ibidē. A. ad hoc ut acuitatē farmaci reprimat. ¶ Verum. Aliqui hñt ex medicinis exptis. ¶ Ponit medicinas cōpositas. Et docet primā dare. cū aq̄ arnoglosse. si fuerit plurimū ꝓueniēs ad stomachū. i. sanguis qa ē res magis stiptica. ¶ Rob de nuce pōt esse aliquis ex modis diacitonitea Mesue in antidotario distinctione 5ª. ¶ Multa uero dicit Aui. in antidotario distinctione 6ª. que ad fluxū sanguis cōterūt. ¶ In ultia medicina docet dare chirat opij. & intelligitur. non de uero opio. sed de succo capitum papaueris. quia uere opij dosis nō transit q̄tita tem lenticule &c̄.

Quandoq; accidūt. ¶ Supius Aui. determinauit d̄ uomitu nausea. & subuersione. ¶ Hic determinat d̄ quibusdā ānexis. Annectuntur aūt quedaz nausee sicut. est ānxietas & conturbatio. illā ꝓueniens. Quedā uero uomitui cuidā. sicut uomitui sanguis. ut sanguis attentio & coagulatio in stomacho & intestinis. Primo gº determinat de primo. zº de zº. ibi zª. summat̄ pondꝰ. ¶ Prima in duas. primo notificat nobis qđ sit hec turbatio & anxietas. uolēs ex hoc signa nota ēē. zº ponit cnrā. ibi zª. & cā i illo. uel illud qđ paz est. Pria i duas. prio notificat ea p sui accidēs. zº p cās. ibi zª. & cā i illo materia nausee. ¶ Dicit primo &c̄. Quandoq; cōicatur tremor cordis. & hoc ꝓpter cōiratē ad cor. Et nō ē possibile habēti eaz. i. hūc tremorē ut cognoscat cāz i eo. quia signa sese obfuscant. & iō nō cognoscitur an sit tremor stomatiꝰ. an cordialis. ut supꝝ patuit. ¶ Quādoq; sequūtur scotomia & uertigo. qñ cōicatio uaporis fit capiti. ¶ Alterat̄ color ꝓpter retractionē calidi adiꝰ. ¶ Adest ꝑncipiū nausee. qa illa materia parū addita & agitata facit nauseā. ¶ Et cā. ¶ Prio absolute ponit eius cām cōparādo ad nauseā. zº pōit quasdā eiꝰ ꝑales cās. ibi zª. & qnq. ¶ Hic consyderandum qꝫ potes hēre in quo diferāt ānxietas & cōturbatio. a nausea. fere enīz ñ differūt. nisi i mō cause. eadē enī materia existens ibibita & ñ aduna ta facit anxietatē. sed si aduneť ut natura illā tē ptet extra educere ꝑ os facit nauseā. ¶ Et quādoq; ¶ Hic pōit q̄sdā spēles cās. & pº pōit unā zº aliā. ibi zª & omne qđ feruet in stōacho. Sz tu d. Aui in reliqs uētositatis docz dare rob. Sz cōtra. imo calida leuia cōueniunt ut illā resolue rent. ¶ Dicendū qꝫ intētio i curatōe illius anxietatis nō ē aliud nisi sedare uētositatē illam. & ꝓhibere eius eleuationē. s. remittendo acuitatē medicine que ē cā eleuatiōis eius. & cōfortare stoa

chū laſſatū ex medicina. & ideo datur rob. qa re
mouet acuitatē & punctionē uentoſitatis & hū
ris. & phibet illius elleuationē. & cōfortat ſtōa
chū. ¶ Ad illud qđ dicitur &c̄. ¶ Dicendū q̄
frigida & ſtiptica iſta cōfortādo & cōprimendo
poſſunt uētoſitateſ educere. ¶ Et omne. Hic aſſi
gnat q̄ſdā aliaſ cās exſtriſecas acuitatis & cōtur
batōis Eſt autē omne qđ feruet ex fructib⁹ & c̄.
et hoc eſt qa feruore p̄ erat uentoſitas ut ſupra
declaratū fuit in ca° de egritudinibus ſtomachi.
Aqua frigida bibit ñ i hora. ut qñ bibit i febri
b⁹ i qb⁹ ñ cōuenit. ut i his q̄ ſūt đ materia groſ
ſa. aut idigeſta. aut in nō cōſuetis. aut excarnatis
aut in etate incōuenienti. aut in hūtibus alicuius
uiſcer debilitatem. aut apoſtema. quēadmodū
ſcribit Gal. 2° terap. Eſt g° cā cōturbationis. qa
in ſtōacho materiā icuniat. & eaz adherere facit.
& ē cā additionis febris. ſ. incrudādo materiaz i
qua nō cōpetit. ut qñ materia ē groſſa uiſcoſa.
Et iō Gal 7°. terap. c° p°. loquēs de potu aque
frigide in hac febre dicebat. Cōfeſtiz nō paruaz
cōfert alleuiationē extiguēdo febrē iaz deide mu
taraz ſeu utiq; manentre cā. rurſus aliā accendi fe
brē. & multotiens demuz diffcilioꝝ priore. Nō
g° oz ut bibat in febre niſi aquā calidaz. ſ. nō habi
tis cōditionib⁹ que frigidū potuz cōtentiunt. &
tunc deueniet ad anxietatē & febris additionez.

ILlud qđ parū. ¶ Hic p̄oit curā &
p° in cōt. z°. i ſpāli. ibi. z^a. & ſi fue
rit ex caliditate. ¶ Dicit qđ ſi eſt
pauca anxietas. quia cum ſit pauca
materia & nō multum acuta. curatur potu uini
miſti. Et hoc ē q̄ ſupra iterū dixit. c° de egritu
dinib⁹ ſtōachi. Et ē modus intellect⁹ illius effo
riſimi ſeptime pticule. Alices & oſitationes. z^m.
intellectū Hyppo. Intelligit enim p alices cōmēta
tor ibid ē anxietates ſtōachi. ly. z^m. aliū itellectū
Auic. adducat hūc afforiſimuz p° can. ſen. 3^a. ca°
de alicibus & oſitationib⁹ in fine. Dixit aūt. A.
q̄ ē parum. qa ſi eſſet multuz. ut fortis anxietas
ex multa & acuta materia uinū fortaſſe adderet
in illā. ¶ Sz tu dices Auic. cōtradicit ſibi. p° uſt
qđ det cū uino. & poſt dic̄ qđ det miſta cū his
que infrigidāt. ¶ Dicēdū q̄ hic ē modus cure
generalis plurib⁹ mēbris. Materia g° illa. aut
ē acuta mordicatiua i qua magis cōferūt frigida.
aut ē adherēs in qua cōfert aqua melis ad ab
ſtergendū. Et ſi fuerit. ¶ Cōſyderādū qđ pri
mū emplaſtrū eſt ſolū infrigidatiuū. ſz illud qđ
docet facere cū addit hēt plus de cōfortatiuo.
q̄đ magis cōpetit in augumēto. Saute non
ablutū. qa magis abſtergit. ¶ Et ſuperiora. intel
ligit pelliculā q̄ inuoluit. qa frigida ē. aut carnes
ſine oſſib⁹ granatoꝝ. & credo cōuenientius. Cū
g° nauſea nō fit qa materia ē ualde ibibita. ſub
tilis & acuta. uñ poti⁹ ledit ſui acuitate & mor
dicatiōe q̄ ſui corpulētia. & iō nō colligitur ut
nauſeā faciat. Aliena g° uinū qa adderet i acui
tate. ¶ Et ſit cōmiſtio ci⁹ ſuppl'qa i potu ſum
mat aquā tamarindoꝝ. & ſyrupū de pomis. qa
i. ta ſubducēt illā materiā & infrigidabūt. Vt
tamē qđ ſit de pomis antiqs. ſ. de ſceni. q̄ poma
ſunt antiqua & nō recentia. qa recētia ſunt ual
de aquoſa apta ebulitiōi. ꝓpter aquetatē. & iō
adderēt in anxietatē. ſz ab antiqs euanuit aquei
tas illa. Vnde Gal. alimētoꝝ p°. Defluit enī ab
omnib⁹ plātis & ſeminib⁹ cū poſt collectiōem
iacēt. p° quidē qđ ē in ipſis aquoſuz & ſubtile
ſupfluū. Itē ca° de tritico. ¶ Et iō ſubdit Auic.
cuius ſupfluitas. ſ. ſyrupi reſoluta ē p reſolu
tiōez factā. ſ. a pomis. Et ad eos pz quid dicat.

SVmmantur ea que ſunt annexa uo
mitui ſanguinis ſunt ipſi⁹ retētio
& cōgelatio. Prio ergo ponit cura
primi tāgēdo aliud. z° ſecundi ibi
z^a. cura dat. eleborus albus qui ē fortis ſoluti
onis & abſterſiōis. dat cū fabis. Aut quia fabe
aliqd de eleborī acuitate remittūt. aut qa ſimꝰ
abſterguūt. aut qa generando uentoſitatē in edu
ctione cōferūt. p cōmotionē enim a uentoſitate.
iuuat expulſiua ut prio can. fen. p^a. đ uirtutib⁹
ca° 3°. ¶ Alhaſce. i. rhim⁹ uel ſticados calefaciē
do p. ohibent coagulationē & cetera. Sequitur.

OVra. ¶ Conſyderadū q̄ a ꝓpetate
uidet coagulū diſſoluta coagulat
& coagluata eliquare. Vnde Auic.
z° can c° đ coagulo. reſoluit ōe coa
gulum ſanguis & lactis &c̄. Et coagulat omne
liquiduz. Cā aūt huiꝰ uidet eſſe attributa ꝓpe
tati ab Auer. 5° colliget c° đ coagulo. doſis uoro
eius eſſe pōt uſq; ad. x. chirat. ut Auic. licet for
ſan largo mō ſufficiat. & iō qđ hic dicit. z. l. dz
referri ūm ad aquā mente que etiam ſut calidi
tate diſſoluit. ¶ Et ſal etiam nitrum conſimiliter
confert cuz ea in diſſolutione coagulationis &c̄.

SIngultꝰ. ¶ Determinauit Auic. ſu
periꝰ de nauſea. ſubuerſione. & uo
mitu. & ānexis. ¶ Hic de ſingltu
determinat. & p° iueſtigat quid ſit
& ſuas cās & modos. z° ponit ſigna. 3° curam.
ibi z^a. omnes. ibi 3ª uomitꝰ. Prima i tres. primo
ponit diffinitionē ſingultus & illam declarat. ſi
mul cuz hoc inueſtigans in genere & in confuſo
cām ſingultus. z° cōparat eū ad uomitū. 3° reſu
mit cās ſingultꝰ. & illas ſpāliter declarat. ibi z^a
& qñq; eſt ſingultus. ibi 3^a. diſtinguamus autē
illud. Prima in duas. primo ponit diffinitionem
ſingultus. 2° quaſdam particulas diffinitionis.

declarat.simul cū hoc declarans eius causam.ibi z^a .ex quo aggregat. ¶ Dicit primo q̄ singul tus est mot^9 diuersus.s.a naturali.quia suppo nitur.malo motui.ut.5°.de accidenti & morbo uel diuersus.quia non est unus. Vnde subdit cō positus diuersus dico.s.a naturali sicut spasm^9 est motus non naturalis sic & singultus.& ideo dixit diuersus sicut spasm^9. ¶ Considerandū tñ q̄ ñ dixit q̄ ēēt spasm^9.sz qđ ēēt i cō spasm^9 licet enim singult^9 sit mot^9 ñ naturalis q̄si spas mosus.non tñ est spasm^9.ut probat Gal.6° de accidenti & morbo.Nam spasm^9 ē passio mem bri lacertosi.stomach^9 uero lacertosuz mēbruz nó ē.& iō notanter Auic.dicit sicut spasm^9. ¶ Di co.n.q̄ singult^9 ē motus cōpositus.est enim mo tus constrictiuus cū extēsione dilatatiua.Et ex h^o apparet q̄ ē motus cōpositus.qa est constrictio & aliqua dilatatio cū tensione. Et ex hoc apper q̄ Auic.ñ uult dicere q̄ sit mot^9 cōposit^9.sicut spasm^9.Sed sicut duo dixerat đ singultu sic duo subiungit.Dixerat enī q̄ ē mot^9 cōposit^9.& h^o declarat quia ē constrictiuus cū extēsione dilata tiua.Hui^9 aūt cā ē.s.q̄ sic dz sermo Auic.intelli gi.nā spasm^9 ꝓprie motus compositus non est sed cōstrictiuus cū ꝓhibitione dilatationis. Sin gult^9 aūt ñ ē cōtract o cū ꝓhibitōe dilatatōi sed sola.contractio & dilatatio cū tensione que fit p^9 illam.Et iō si legeretur littera sicut uidet sonaē .s.q̄ singult^9 ē mot^9 cōpositus sicut spasmus ñ omnino uerificaretur. ¶ Considerandum tñ q̄ spasm^9 pōt cōsiderari.aut i facto esse.aut i fieri. Siquidem spasmus proprie dictus in facto esse consyderet ut sic spasmus nō ē mot^9 cōpositus. imo simplex.& pura cōtracto.imo z^m ueritatez nō dz dici motus.sz finis motus nō naturalis.q̄ ē cōtractū esse.& sic singultus q̄ ē mot^9 cōposi tus spasmo similari nō pōt. ¶ Si uero spasmus cōsyderet i fieri.ut sic potest dici mot^9 cōposit^9 ꝓpterea qa sz ibi sit cōtractio tñ natura inēdit i actu cōtractionis cōtraopponi malo motui morbi. Et iō uidem^9 q̄sdā spasmatos q̄ñ actu cōtrahū tur habere qđdā bellū in actu cōtractionis.mor bus enī mouz ut cōtrahat & uirt^9 pugnat ut mē brū retrahat.iō in actu spasmatōs ꝓpparēt ipul siones.differt uero iste modus pugne q̄ ē in spas mo ab eo q̄ ē in tremore.qa i tremore natura mo uet cōtra motū grauitatis mēbri.& iō cuz natu ra pdit.mēbrū remanet molificatū.sz i actu spas mationis natura mouet cōtra motuz contractiōs mēbri.& iō si natura pdit.mēbr̄ ñ manet lassuz sz cō.tractū gescens in contractiōe tanq̄ in termino motiuo. ¶ H^o uiso appz q̄ singult^9 pōt dici mo tus cōpositus s.ē spasmus.s.q̄ ē in fieri.qa.tunc spasmus cōpositus motus ē.s.ex tractu morbi q̄ ē cotractō.& tractu uirtutis q̄ ē pulsio & dila tatio. ¶ Subdit Auic.Existens i ore stōachi &c.

pz. ¶ Ex quo. ¶ Hic Auic.declarat ptículas dif finitōis.Erant aūt in diffinitione ptícule sicut ge nus.s.mot^9 & sic ē dr̄ia.remota.s.diuersus & cō posit^9.Q uo fit diuersus mot^9 declaratuz ē.Sz quo fit mot^9 cōpositus declarauit etiā i cōfuso. qa dixit qđ ē motus cōstrictionis cū tensione di latatiua. ¶ Hic g^o duo uꝑt declarāē.s.qa sit mo tus cōstrictiuus.& qn ibi sit dilatatio cū tēsione. ¶ Ad huius intellectū g^o cōsyderandū q̄ causa huius cōstrictionis & motus q̄ fit i singultu pōt esse triplex.s.cā nocens.& cā non nocens.& cā q̄ ē p cōitatē.Appellat aūt.A.cāz nocentē illā que ē positiue in stoacho.causam uero nō nocentem ipropria appellari ne uocat cām que ē in modū priuatiōis sicut siccitas. ¶ Prio g^o Auic. ostendit quo singultus &c̄.sit motus cōtractiuus.& quo ibi sit dilatatio.dereliquēs in h^o naturā' cē unā cām singultus q̄ ē cā nocens.z^o ostēdit quo singultus fit a cā nō nocente.s.iccitate.3° oñdit quo etiaz fit per cōitatē.& ē tertiꝰ mod^9 cāz ibi secūda.aut nō sit nocens.ibi 3^a .& quādoq̄ accidit ꝓpter cōitatē.Prima in duas.p^o ostēdit qđ in singultu sit cōtractio.z^b qđ ibi sit dilata tio.ibi z^a.aut preparat^9. ¶ Dicit p^o.iam dictū ē qđ singultus sit mot^9 diuersus.cōpositus &c̄. ex quo.s.motu aggregat.s.stōach^9 ad se ipsuz cū spasmo.qa cū cōtractu. ¶ Ex his apparet qđ spasmus.ē motus cōtractiu^9. ¶ Aggregatur dico fugiēs ex nocēte si fuerit nocēs.& c̄. ¶ Ad secūdi uero intellectū. ¶ Cōsyderādū z^m unam expositiōez qđ Auic.uult ꝓbare qđ in singultu nō solū fit predict^9 mot^9 cōtractiōis.sz ēt qđ sit ibi motus ipulsiōis ꝓp fiendā expulsionem sequētez p̄dictū motū cōtractiōis. ¶ Cōsydera ergo subtiliter qđ expulsio fit ab aliquo corpoē duplicit er.uno mō per simplicez actū cōtractio nis ex qua fit expulsio p tolā expressiōem.Alio mō fit expulsio ab alliq̄ corpore nō solū p actū cōtractiōis.sz per actū impulsiōis sequētis actū cōtractionis predictū.Exemplū primi ē expulsio cibi a stōacho.Cibus enīz expellitur a stōacho so lū in actu cōstrictionis.unde exprimitur.nō aūt ē ibi aliquis motus impulsionis quo stomach^9 post cōtractionē se ipellat.si enim hoc esset i exi tu cibi fieret magnus motus in stomacho sicut il le qui ꝓcipit in singultu uel uomitu.Exemplum uero secundi est ipulsio facta alicui^9 honeris exi stentis sup manū.Ibi enim non solū ē retractio manus & brachij in se.imo ē ibi ipulsio manus ad extra ut ipellatur lapis aut aliud onus. Sub tiliter ergo intuēti apparet qđ primus actus ex pulsionis factus p simplicē contractionē non fit proprie a membro.ut uolens.sed potius fit ab eo ut nolens.ideo enim quia generatur aut sti mulatur mēbrū.uult refugere uolens illam rem ad fugā aūt illā & cōtractionez fit expulsio.sed

actus expulsionis secūdus fit a mēbro. ut uolens etiā p⁹ cōtractionē. nō solū enim reiiciens onus facit cōtractionē. imo uolens facit ipulsionem. tanq̄ principaliter uolens eiicere. imo cōtractionē non faceret nisi uoluisset impulsionem facere. ¶ Ad ppositū g° dico qđ stōachus i singultu nō solū cōtrahit fugiens a nocente. uerū etiam prepat ad motū fortis expulsionis sequentis ipsum motum cōtractionis. & talis preparatio fit p dilatatiōem ut fiat ipulsio. sicut accidit ei q uult scz aliqd ad se expellere Ille enim qui uult expellere. nō solum cōtrahit ppter rem nocentē. uerū etiā ipellitur ut ea eiiciat. & sic apparet fieri i singultu in quo nō solum stōach⁹ in se cōtrahit. uerū etiā ppellit. & uolens expellere & eiiciere. Et ex hoc apparet qđ ē ibi dilatatio cū tensiōe. qa hāc dilatationē stomachi q̄ fit p ipulsionē p̄cedit mot⁹ cōtractiu⁹ ipasmosus i stōacho. & iō nō pōt subseq̄ uera dilatatio. scz cū tensione. ¶ Cōstruat̄ go° sic. singult⁹ ē mot⁹ diuersus cōpositⁿ &c. Cōpositus dico ex quo scz motu stōach⁹ fugiens ex nocente aggregat̄. Et ex hoc habet̄ q̄ fit ibi cōtractio. aut. s. etiā stōachus ē ibi preparatus ad motū fortis expulsionis sequētis ipsum scz motū cōstrictionis qui precessit. Preparatus dico ad motū fortis expulsiōs sicut accidit ei qui uult scz a se expellere aliquid. Sz ille qui uult aliqd expellere a se. sic preparatur ut post cōtractionē se impellat ut eiiciat. In singultu ergo ē duplex mot⁹. s. cotractiuus & ipulsiuus. siue cōtractio & ipulsio. & sic credo posse intelligi in uomitu. & subdit Aui. qđ assimilat̄ singult⁹ q̄tū ad h° alicui mō motus tussis qui ē in pl'mone & uelamie. i. dyafragmate ad expellēdū humorē. qa sicut in singultu uult expelli ex mor⁹ tal⁹ hūor ille nocēs. aut aliqd aliud. si sit. sic ē in tussi. ¶ Cōsyderādū pl'pica citer qđ in motu tussis ē duplex mot⁹. s. dilatati uus regulariter. unus quo post p̄ceptū nocumē tum pectus & pulmo dilatāt̄ ut aerē attrahāt Alius ē mot⁹ dilatatiōis quo tā attracto aere & p̄cepto nocumēto ipellūt ut te extra eiiciāt. Sz iste mot⁹ nō uocet̄ proprie dilatatō. sz quedā ppulsio. Sz in singultu solū unus ē motus ci latiuus qui ē cū tēsione. qui ēt z^m ueritatem nō ē simpliciter dilatatio. sz solū quedā impulsio sequēs cōtractiōem. qa cōtractio nō sufficiebat i expulsiōe nocitiui a stōacho. & iō stōach⁹ i hora mouet̄. n solū cōtractiē. sz ēt ppulsiue. sicut ille q uult uomere ut m.ō dictū ē Cā autem huius ē. qa si pulmo aliquid eiiciat a se. hoc fac cū auxilio aeris attracti. sic fit isternutatiōe. et iō pulmo prius se dilatat. & ēt dyafragmata. ut illū aerē in sui auxilio recipiat. postea uero expellit. & hoc apparet manifeste in sternutatione. i qua prius ē motus attractionis aeris p nares q̄ motus propulsionis. & hoc qa mediāte illo aere i expulsione iuuat̄. sed si stomach⁹ expellit n iuuat̄ pprie cū auxilio attracti aeris. & iō in actu expulsionis n precedit dilatatio. qua fiat attractio aliqua. sed simpliciter p̄us stomach⁹ contrahit̄ & fugit a nocente. deinde ipellit ut eiiciat. h° uero uolens insinuare Aui. dixit. singult⁹ assimilat̄ alicui modorū tussis. quia licet in singultu sit predicta tensio dilatatiua. cū ipulsione. n'tn simpliciter p̄t assimilari omni motui q ē i tussi quia non pōt assimilari motui dilatationis. prioris motui ipulsiuo. & iō dixit assimilatur alicui modorū mot⁹ tussis. ¶ Redeundo ad precedentia dico illā p̄tē a iter posse exponi. ¶ Propter quod consydera licet quasi i predictā expōnē recedat q mēbrū aliquod pōt contrahi in se principaliter ppter duas cās. Vna cā est qñq̄ principaliter ut fugiat. & consequēter ut expellat. Alia cā qñq̄ principaliter est ut expellat. & nō se contrahit. nisi ut bene se preparet ad expulsiois motū fiēdū. sicut hoc uidemus i materia que facit epilepsiam. que si sit pauca sed mordicatiua & uenenosa. cerebrū contrahitur principaliter ut fugiat. Si aūt nō ledat qa mordicatiua. sz qa grauatiua aut opilatiua. sz nō plen. cerebrū contrahit̄ ut expellat. & hoc. maxime contingit i sternutatiōne facta a materia. Sic ēt dico q̄ stōach⁹ i singultu pōt cōtrahi dupliciter. Aut pp cās nocētē pp quas stōach⁹ maxime contrahit̄ ut fugiat. aut ppter cām aliās nocentē ppter quā stomachus cōtrahit̄ ut principaliter expellat. Differunt autē hi duo modi singultus. qa primū nō sequitur sensibilis euacuatio. sz z^m. sic. quia cum sit materia multa in principio cōmotionis faciens singultū. postea uero expulsio et adunata uomitu educūt̄ ¶ Hoc ē g° qđ uult dicere. Aui. ex q° scz motu singultus aggregat̄. s. cilz stomachus ad se ipum cū spasmo. i. cōtractiōe fugiēs a nocente si fuerit nocens. s. aliqua materia que facit solū contractiōez quia qualis. sed nō quia quanta. Aut supp'aggregatur ad se ipum. scilz stōach⁹ nō principaliter tanq̄ fugiēs. sed tanq̄ preparatus ad motū fortis expulsiōis sequētis ipsum. s. stōchū sic preparatū. & h° cōtingit quādo materia ledit ut q̄ta. & iō stomachus cōtrahit̄ ut solū preparet se ad expulsionem illius materie & iō fit qñq̄ uomit⁹. Et iō posset dici q̄ motū fortis expulsionis. i. ad uomitū qui sequit̄ post sicut accidit ei qui uult aliquid a se expellere qa tunc stōachus maxie desiderat a se expellere uñ in cōmēto illius affo. sexte particule. Spasmus fit exianitione & c̄ loquēs đ uomitu & singultu. s. facto maxie ppter cām repletionalē. stōachus & meri mouet̄. cū aliqd ad se desideret̄ expellere. ¶ Tertio pōt exponi ut. A. uelit tangere moduz singultus facti a uoluntate. tetigit modū singultus facti a materia uel alia causa nocente. cum di

eit ex quo aggregaī &c̄.tetigit uero ſingultū q̄ fit a uolūtate cū dicit aut p̄paraī. ¶ Propter qđ cōſyderandū q̄ ſtōach⁹ cū.z^m.principiū materiei obediat uolūtario motui &.z^m.muſculos uentris cōprimentes contingit qñq; q̄ aliqui qñ uolūt p̄parāt ſtomachū quaſi facerēt motū fortis expulſionis conſequētis ſtomacū ſic p̄paratū Et iō qđā p uolūtate motū qñq; q̄ſi ſingultuoſum faciunt.& hoc inuit Auic.cū dixit.ſicut accidit ei q uult &c̄. ¶ Cōſydera tn p̄mā expōez qa uadit ad mētē Aui. ¶ Deinde cū dicit.aut nō ſit nocens.Iam Auic.ſi quis cōſyderat declarando diff nitiōez ſingultus nominauit unā ei⁹ cauſam quā appellat nocentē. ¶ Hic uult oſtēdere quō quedā alia cā facit ſingultū quā appellat cām nō nocentē.i.ſiccitatem.Et primo facit h°.z° compat tremorē ſtomachi ad ſingultū ibi z^a.& plurimū ¶ Dic̄ p° ira dictū ē qđ ſingultus ē motus ex quo aggregaī ſtomach⁹ fugiēs ex nocēte.ſi res fuerit noces.Aut ſupple aggrēgaī ſtōachus ſi nō ſit nocens.ſ.cā illa.qa nō facit h° ponēdo nocumētū quo ſtōachus fugiat.ex q̄ fuga aggregeī.imo ſit z^m ſemitā ſup fluitatis ſiccitate.i.qa ſit multa ſiccitas.ſiccitatis.dico mouente ad ſimilitudinē aliquā.ſ.cōtractionis ſicut ſpaſmus.ſ.contractiue mouet.& natura moueat ad dilatatiōez.i.ut cōtraopeī cōtractioni illi.& nō obediat id.ſ.mēbrū pp ſui ſiccitatē cōtractiuam.& ſuccurrat ei.ſ. mēbro. Verum qa ſic̄ ſiccitas corrugat.ſic ſemp natura ſuccurrit temptās una uice poſt aliā. ¶ Cōſyderādū g° p°.qđ Aui.dixit ad ſilitudinē aliq̄ ſ c̄ ſpaſmus ¶ Nō dixit abſolute ſic̄ ſpaſm⁹.qa ſiccitas cōtractie mouēs.nō mouet ſic̄ ut ſpaſm⁹.qa in ſpaſmo fit mot⁹ uerſus principiū.ſz in ſiccitate ſtomachi cōtractiua nō ē neceſſariū.ſed ſolum ſufficit q̄ fiat ſiccitas p modū corrugatiōis.Cō ſyderādū z° pſpicaciter.qa.A. aſſignat iſtgultu facto a ſiccitate eē motū cōpoſitū alteri⁹ mōi q̄ hic aſſignauerit in ſingultu facto a re nocente naz in ſingultu facto a re nocente ē motus cōtractiōis ꝓpter fugā.& ibi ē mot⁹ dilatatiōis pp ipulſionē. Vel ē ibi motus contracti⁹ is ut melior fiat ipulſio & fortior.ſz i ſingultu facto a ſiccitate ut uidetur.A.ſentire qua ſit cōtractio qa ſiccitas cōtractiue & corrugatiue mouet. ¶ Differt uero contractio q̄ ē in ſingultu facto a ſiccitate a cōtractiōe que ē in ſingultu facto a re nocēte.qa principiū contractiōs in ſingultu facto a re nocē te ē uirtus retrahens ut fugiat nociuū.aut.ut melius expellat.ſz principiū incitans ſit res cōtra naturā.ſz principiū contractōis in ſingultu facto a ſiccitate uideī eſſe pura ſiccitas corrugans.Similiter ēt in ſingultu facto a ſiccitate uideī.A.ſentire q̄ in motus dilatatiōis nō pp ipulſiōez fienda.ſz ut natura cōtraopetur motui cōtractionis q̄ fit a ſicco p̄ternaturā.qa g° ſiccitaſ cōtrahit.iō uirt⁹ dilatat ut illi reſiſtat.et ſuccurrat.& iō iſte mot⁹ illi cōiunct⁹ facit ābo motū cōpoſitu ꝫ & ille dicīt ſingult⁹ ¶ Videī g° ſent ē.A.q̄ ſi i ſingultu facto a ſiccitate ſit dilatatio.h° ſolū fit ibi ex motu uirtutis intendētis cōtraopari motui nōnaturali cōtractiuo facto a ſiccitate. In cōtractione eni a ſiccitate p̄t eſſe malus ſenſus pp ſolutōez cōtinui.& hic mouet ad cō.r.opāduz.& n̄ fit ibi iſte motus dilatatiu⁹.ut illo mediāte fiat aliqua ipulſio uł expulſio.Sicut h° uidem⁹ in ſpaſmo fiente in quo ſi ſit dilatatio n̄ eſt propter expulſionē fiendā.ſz ſoluz ut uirtus cōtraopetur contractioni ſpaſmote.& iō ibi qādā belluz ē. ¶ Imaginor uero qđ in ſingultu facto a ſiccitate poſſit poni motus impulſiu⁹ ut fiat expulſio.Mēbra eniz nō ſolū faciunt actū expulſiōis uł ipulſionis fortis.ſicut facit ille q.uult qñ i eis ē materia.ſz ēt qñ in eis eſt pura qualitas no cēs imaterialis incorpulēta ¶ Videmus enim q̄ pectus & plmo mouent ad tuſſim a ſimplici qualitate.& hoc n̄ fieret niſi quereret illius expulſio.ſic ēt exiſtente in ſtomacho ſiccitate forti. ſtomach⁹ mouebitur impulſiue ut illā expellat tāq̄ nociuā. Erit igitur in ſingultu facto a ſiccitate preter motū pure contractionis ali⁹ motus dilatatiōis.ꝓpter duas cās.ſ.pp uirtutē intendentē cōtraoperari illi contractioni.& ꝓpter impulſionē que fit ut nocumētū expellaī. ¶ Sed.q.d. Nonne in ſingultu facto a re nocēte p̄t ēt fieri dilatatio ut natura contraopetur contractioni. ¶ Dicenduz q̄ non.qua ipſa natura ē illa q̄ illā cōtractōnez facit ut fugiat a nocēte.aut ut p̄paret ſe ad motū fortis expulſionis. ¶ Et plurimū. ¶ Conſyderandū hic ꝓpter modū loquēdi difficultatem q̄ Auic.ponit differentiā iter cām que ledit.& iter cām que nocet.Dicēs q̄ cā que ledit facit ſingultū.que uero nocet facit tremorē oris ſtōachi ¶ P.r cām ergo que ledit intelligit cauſam que n̄ tm̄ ledit uirtutē quin ipſa poſſit facere motū ipulſionis.Sed p cām que nocet itelligit cāz que tantū ledit uirtutē ut ipaz debiliter.adeo ut motū impulſionis facere nō poſſit.ſed tm̄ tētās expellere motū facit tremulū & n̄ ipulſiuum.Cā ergo que facit ſingultū n̄ multuz ipedit.& ideo uocaī cā leſiua ſz cā que facit tremorē ſtomachi uocatur cā nocitiua.& uocabulū hoc ſatis ſonat. ¶ Leſio .n.min⁹ dicit malū q̄ nocumentū. ¶ Q đ aūt cā faciēs ſingultū ſit minor cā faciente tremorez ſtōachi.declaraī ex ſimili. In corde eniz fiunt duo motus iſtis ſiſtes.ſ.pulſus cordis ſiue iectigatio & tremor.& pul⁹ cordis ſiſtaī ſingultui. Sicut enim ſtomachus in ſingultu moueī cū ipetu & ipulſione ut expellat.ſic i pulſu cordis cor eū ipulſione & impetu moueī.ſed cor in tremore n̄ mouetur ipulſiue.ſed tremit in actu expul

stionis. uel dū temptat expulsionē. & nō pōt cuz
ipetu moueri. sz solū tremulenter. & iō ponim⁹
q cā nocēs cordi cū ñ multu ledit. facit i eo pul
sum. cū uero plus ledit. sz. ut impulsiue moueri
non possit facit tremorē cordis. sicut cū plus ad
ditur. facit syncopim. sicut potest summi ex mē
te Mesue in capitulo de passionibus cordis. S c
ergo eodē mō se habet in singultu & tremore.
¶ Nam si cā adueniens non multū ledat fit sing⁹
tus. Si uero tm̄ debilitet & noceat ut uirtus ñ
possit impulsiue moueri facit tremorē oris stōa
chi. qñ aduenit stomacho. Et ideo non pōt stōa
chus tollerare nocumētū mordicationis. qa non
pōt sic tollerare. intm̄ eiicit q ipulsiuū motū fa
cere nō pōt. Et iō nō facit stōach⁹ singultū. sed
motū minorē. s. tremorē oris stōachi. ¶ Expō. t
g° lr̄a sic. Et plurimū quidē accidit. s. singultus
oris stomachi. ppter id qd ledit. s. parū. quia nō
ipedit tm̄ qn ibi mot⁹ fiat dilatationis uel ipul
sionis. sicut accidit ori stōachi tremor pp id qd
nocet. s. multum. unde stomach⁹ non pōt motuz
expulsiuū uel dilatatiuū facere. sz facit minorez
motū & debilez. i. tremorē. Et ppie supple acci
dit tremor oris stōachi. si stōachus fuerit siccus
& c̄. pz. ¶ Sed tu dices g°. A. sentit q singultus
fit a cā q nō multū ipedit. quā. A. uocat cām que
ledit. ¶ Sz cōtra. singult⁹ fit a siccitate qñ q̄ sic̄
in febrib⁹ cōsumptiuis. & p⁹ fortes euacuatō s
& i apostematib⁹. & tm̄ manifestū ē q iste cau
nō parū imo mltū nocent. ¶ Dicendū q cōperā
do tremorē oris stōachi ad singultū i eodē ge er̄
cause. semp singult⁹ fit a minori cā. & nō. tantū
nocente q̄tū illa q facit tremorez oris stōachi sic̄
declaratū ē. Et ideo dico qd siccitas & arefactio
oris stōachi que facit in eo singultū minor. ē sicci
tate que facit tremorē in eo. & iō in compatione
ad illā dr̄ cā ledens. Illa uero dicit̄ nocēs q̄ ma
ior. ¶ Et qñq̄ ¶ Hic narrat tertiū modū cārū
singultus. & ē cā que fit p cōtrariez. ¶ Et qñq̄ ē
singultus. ¶ Hic cōperat uomitū ad singultū. &
p° in ordine euentus q̄ qñq̄ cōtingit. z. remouet
dubiū. 3°. cōperat uomitū & singultū in forritu
dine & uehemētia. ibi. z⁸. & plrimū ibi. 3⁸. dixe
runt. ¶ Dicit p°. qñq̄ singultus ē uel accidit ori
stōachi p⁹ uomitū. & cā. i. h° ē qa remansit aliqd
d hūore q nō fuit expulsus uomitu pcedēte. aut
etiā fit aliter. sicut qñq̄ fit singult⁹. qa homo re
tinet uomitū quē natura uult facere. & expectat
siue differt sup isto uomitu. unde motus uolūta
rius lacertoz uentris & principij meri quiescit. s
a motu iuuāte ad uomitū & iō uomit⁹ ñ fit. Ida
g° materia retenta facit singultū. ¶ Et plimū.
¶ Dubī aret aliquis. cū positū sit singultū esse
motū cuius partis stomachi magis fit motus.
¶ Respōdent qd oris eius. ppter uehemētiaz
sensus & qa magis ledit̄. a mā feruente. i. subtili
& ebuliente. q̄a eius ē ascendere. ¶ Et dixerūt
¶ Hic p° ponit opiniōez. Gal. z° iprobat eam
ibi z⁸. ¶ Sz nō omnis. ¶ Dicit p° qd quidaz
dixit qd mot⁹ singultus ē fortior motu uomi
tus. Ille uero q h° dixit fuit Gal. 6° de accidēti
& mor. Et h° inuit in cōmēto ill⁹ affor smi sex
te pticule. Spasmus fit. Cā que mouit Galienuz
fuit hec. qa uomit⁹ expellit rem effusam in cōca
uitatē. sz singultus expellit rē siccā. i. fixā in sub
stantia stōachi Q d aūt expellit rez siccā uidet
fortius q̄ illd qd expellit rē effusaz. & c̄. ¶ Sz
nō. ¶ Impugnat. & p° ipugnat motio Gal. z°
principali cōclusiōi. ibi z⁸. neq; ēt. Cōtra rōez
Gal. arguit sic destruēdo fundamēdū eius. nā
nō ē uerū qd omnis. uomitus fit a materia effu
sa supple. qa pōt fieri a materia seu a cā infixa.
¶ Neq;. ¶ Hic Auic. principaliter probat qd
uomit⁹ fit fortior motu singult⁹. ¶ Et arguit
h° triplici rōne. z⁸ ibi. & q̄. 3⁸ ibi. & similiter.
¶ P° arguit sic. Ille motus est fortior quo fit
expulsio alicuius rei habentis q̄titatē. Ille uero
ē debilior quo nō pōt fieri expulsio. sz laborat
ut fiat. sz uomit⁹ ē motus quo fit expulsio. sin
gultus uero nō sz temptatur ut eo expulsio fiat
ergo singultus est motus debilior motu uomi
tus. Huius rationis ponit Auic. primo declara
tionem maioris. minorē ponit ut notā. secundo
ponit cōclusionē. ibi. z⁸. imo singultus. ¶ Dicit
p° qd neq; oz id qd expellit sit debilius eo qd ñ
expellit. & eo qd laborat ut expellat. & nō pōt
supple imo oportz cōtrariū. imo supple. qa ita ē
singult⁹ iō & c̄. ¶ Secunda ratio ē ista. qñ duo
motus subsequēter se habētes. sic se habēt. qd
unus ē uia in aliū. Alius aūt ē sicut ille in quem
precedēs ordinat̄. motus qui est sicut uia est de
bilior. alius aūt est fortior. sed motus singult⁹
est sicut debilis mot⁹ ad uomitū. ergo uomitus
est motus fortior. ¶ Huius rationis Auic. maiorē
ponit ut notā. quia i ordine motuū debilior ordi
natur in maiorē & fortiorē. sicut minus calidū i
maius calidū. Sed minorē Auic. ponit in littera.
& dicit. & ē supple singultus quasi debilis mo
tus ad uomitum. ergo uomitus est motus for
tior. Et possemus dicere qd istud quod dicit.
¶ Et similiter multociens incipit singultus. deide
fit uomitus. sit declaratio hui⁹ minoris. uł pōt
esse ꝓncipiū alterius rōnis. ¶ Tercio. A. arguit
sic. Ille mot⁹ ē fortior qui fit a fortiori & maio
ri cā incitāte motū. sz uomitus fit a maiori cā q̄
singultus. maiorē propōem. A. presupōit ut no
tā. minorē uero declarat. sic dicit q multotiēs fit
singultus. deinde fit uomitus quasi motus stōa
chi. s. ad quē fit singultus. & declarando dicit. &
iō & p. i. apd tactū & receptōez ēē singult⁹ mo
tuz. Dico iste ē paru⁹. qa cā ē parua. & quasi
qñ augumētatur res. i. causa que pri⁹ faciebat

singultū uehementior fit motus. & fit uomitus supple. ergo singultus est motus debilior. uomitus uero motus fortior. ¶ Distinguamus aūt. ¶ Hic Auic. resummit cās singult⁹. & illas sub diuidēdo pcedit. Erant aūt ille cāe tres i genē .s. cause quas Auic. uocat nocētes. Causa quam uocat non nocentē .s. siccitatē. Et cause p cōitatē ¶ Primo ergo declarat mōs singultus proue. ientes a primis modis causarum. 2° declarat qūo singult⁹ prouenit a 2° mō cārum. ostendens qs sit ille singultus. 3° declarat q sunt singultus q fiunt p cōitatē. 4° ponit quedā signa quibus cognoscimus i singultu. ibi 2ª. alle uero q fit. ibi 3ª factus aūt p cōitatē. ibi 4ª. & si hō. ¶ Ad primi euidētiā cōsyderandū q̄ res nocētes q̄ faciūt singultū in genere sunt. 5. ut res q̄ ledit sua frigiditate. aut res que ledit sua mordicatione. āt res que ledit extēdendo sicut uētositas ē. Aut res q̄ ledit grauādo sicut materia replens ¶ Sic 6° diuidit hec pars in. 5. sicut. 5. sunt modi predictarū cāꝝ singultus. ibi 2ª. aut re nocēte sua caliditate ibi 3ª. āt re nocēte sua mordicatōe. ibi 4ª. aut uētositate. ibi 5ª. aut a re nocēte sua q̄uitate. Q d̄ dicit in pte ista factus aūt. & iā eliminatum. s. a Gal. i cōmēto illi⁹ 7 afforismi septie particule. In flegmone singult⁹ malū. ¶ Et si hō. ¶ Hic ponit diuersa signa in singultu. 2° quidē confirmat auctoritate Hippo. addēs alia. ibi 2ª. & i libro q̄dē. ¶ Considerandū q̄ dixit accidit ei sitis ad remouendū singultū factum a materia colerica. in quo ñ accidit sitis. sed semp est presens. & iō illū singultū sitis ñ tollit 2ᵐ q̄ exponem⁹ in suo c° 4°. s. can. fen. 2ª. c° d̄ signis sūptis ex pte stōachi. & in libro afforismoꝝ .s. 7ª pricula illo afforismo. In uomitu singult⁹ & oculi rubei malū. ¶ In libro signoꝝ .i. in libro d̄ secretis Hippo. ¶ Cā illius pōt esse quia significat apostema maximū in stomacho & epate. De cui⁹ materia ad extra pminet. & iō cito interficit. ¶ Et ex illo. s. libro est serino iste. Ille qui habet &c. Cā quia significat ultimū nocumentum cerebro cōicatū. ¶ Remānit ex p̄cedētibus inqrere q̄s sit mot⁹ fortior. an singult⁹. an uomitus. Cuꝝ Gal. & A. diuersificent. ¶ In hoc respondēt q̄dā q̄ uomitus ē maior mot⁹ q̄ singltus ex pte mobilis. qa ibi totus stōachus mouet. s. in singultu ps eius .s. os. Sꝫ ex pte mōi motus singult⁹ ē maior & ē qa in eo uehementius stōachus mouet. Hoc tñ uidet falsū. Vehementius aūt stōach⁹ mouet in uomitu q̄ in singultu. quū a se aliq̄d extra eiiciat. ¶ Et uidemus ppter uomitū uenas rūpi i pectore. q̄ nō cōtingit i singultu. ¶ Cōsyderandū g° q̄ uomit⁹ pōt cōperari singultui. aut ex pte cause mouentis. s. naturalis. & tūc uōitus maior ē motus. ut. A. pbat. Cā aūt faciēs singultū aucta facit uomitū. Aut cōsyderant & cōpantur in subiecto q̄ mouet. & tūc aut cōsyderant aut cōpant i toto subiecto. & sic uomitus maior motus ē ut dictū fuit p istos. Aut cōpant in ptib⁹ stōachi. s. p le motis. & tūc singultus ē fortior mot⁹. quuꝫ ptes stōachi p le moueant i singultu q̄ i uōitu. qa singultus fit ppter rē ifixā in substantiaꝫ stōachi ad quā educendaꝫ minime ptes p se mouent. In uomitu uero ptes parue & minime stomachi mouentur sed per accidēs magis ut pars in toto & clauis i manu. Et sic .contraria cessant. qa utraq; dicta saluantur.

¶ Mois singultus. ¶ Hic. A. ponens signa breuiter aliū obseruat ordinē Primo ergo ponit signa singult⁹ facti a materia. 2°. facti a siccitate. 3°. facti a mala cōplexiōe. 4°. facti ab apostematib⁹ Signa uero facti a causa extrinseca. nota sunt. ibi secunda & omnis singultus ibi. tertia factus. ibi. quarta factum autem. patet & cetera.

¶ Omitus. ¶ Hic pōit curā singult⁹ & p° ponit quedā cōia in cura singultus facti a materia. 2° spāliter exequit de cura. ibi 2ª. & ex curis. ¶ Quod uomitus cōferat satis patet. Sꝫ cā ppter quā accidētia animē cōferūt in remotiōe singultus materialis est duplex. Prima qa uirtus sentibilius tūc distrahit intendēs circa ptes cerebri uel cordis in q̄b⁹ fit discussio. rerū terre facientiū. aut letantiū. aut. irantiū. & tristantiū. ¶ Cū enī uirtutes sentitiue intendūt in parte una remittūtur i alia ut. A. 6° de natur. lib⁹ Scđa cā sumpta ē ex parte cāe. nā ex motu facto in animali spiritu & uitali pp accidentia supueniētia. materia illa transmutat ab ore stōachi aut resoluit. ¶ Aspsio aq̄ frigide super faciē sedat singultū. qa ē cā reuocatiōis subite caloris ¶ Vñ Ayc. 31°. uel. 32° proplematū. loquēs d̄ irroratiōe faciei. cū aqua frigida. dicit q̄d ex aere pcutit ad intra caliditū ¶ Hec aūt reuocatio ē cā resolutiōis materie ¶ Et dixit post. s. accidētia aīe. qa illis ex ista aspsiōe fit maior cōmotio i spiritu .uel p⁹ .s. singultū ¶ Cōsiderādū uero q̄d aspsio aque frigide sup faciē subito nō tātū fac caloris reuocatiōeꝫ imo facit cōmotiōeꝫ & agitatiōeꝫ ¶ Vñ uidemus q̄d his q̄b⁹ phisit. hanelitus subito pmutant. illa uero pmutatio ē cā cōmotiōis que ē cā resoluriōis materie. Q d̄ uero motus corporei ad hoc iuuent nō dubitat. ¶ Subiter expectatio sup tusiꝫ cōmotā qa tūc retēto spiritu & cōmotōe i pectoē existētē & caliditate resoluit materia. Similiter expectatio sup sitim. quia materiā illā calefaciēdo resoluit maxime si ñ fuerit colerica. ¶ Et sternutationi. ¶ Consyderādū q̄ in cā huius. s. quare sternutatio singultū sol

uit ſingultū.ñ aūt eructuationē. ¶ Et rūdet qđ utraq.ſ.ſingultus & eructuatio nō.ē paſſio eiuſ dē loci.ſz eructuatio non ē paſſio eiuſdez loci.ſz eructuatio ē paſſio uentri.i.ſtōachi.ſingultus autē ē infrigidatio loci q ē circa pulmonē.& in digeſtio uentoſitatis & hūiditatis. ¶ Manifeſtum aūt ꝙ loca que ſunt circa cerebꝝ cōicant pulmoni ſicut apparz.qa paſſiones pulmonis repcutiunt ē in aures ſicut apparz ſcalpellantib⁹ aures q ruſſi unt.Cū g⁰ ſternuta⁰ ſit mot⁹ i cerebro calefacto. oz ēt ꝙ cōicet & alterenē partes pulmōis ut ſol uaē ſingultus.& maxime ꝓpter motū factuz in ſternutatiōe.motus enim rūpit incluſuz ſpiritū q facē ſingultū.Alia uero cā aſſignaē a Gal.i cōmē to illius afforiſmi ſexte pricule.A.ſingultu habi to ſternutatio.ſupueniēs ſoluit.&.5⁰.đ accidēti & morbo.penultimo c⁰.nā ſingult⁹ ut plurimuz cū fiat ex plenitudine i ſtōacho đ illo ē ſermo.uo mitus ē mot⁹ fortis quo hūiditas illa q̄facit ſin gultuz poſſit expelli.talis aūt fortis mot⁹ ē i ſter nutatiōe.& iō ſternutatio ē medicina ſingultus hui⁹ materiaē. ¶ Et ex eis q̄ remouēt. ¶ Cā hu ius ē quā aſſignat Aꝝ.ubi ſic.ꝓpter quid ſi qs nō hanelet ſoluitur ſingult⁹.aut ꝙ hic qđē.ſ.ſin gult⁹ aut qa hic qđē.ſ.ſingultus ab ifrigidatiōe fit ꝓp rigētes & timētes ſingl'tū patiūt.Retētio aut ſpūs.i.anhelit⁹ calefacit iteriorē locū.A.ue ro hic cāz aſſignat magis explicitā ſi qs cōſyde ret.ſonnus & long⁹.iuuat ſaltē qa remouet actū ſenſatiōis.& qa materiā intrinſecā digerit.con ſtrictio uero extremitatū diuertendo cōfert. & uentoſe trahendo uētoſaz materiā.& medicine rubificatiue.ſ.diuertendo. ¶ Et ex curis. ¶ Exc quiē hic Aui.in ſpāli. determinare de cura ſin gultus.Erant aūt cāe ſingultus aut cāe nocētes aut cā quā Aui.uocat nō nocentē.aut cā per coi tatē.Prio ergo pōit curā ſingultus facti a cāis nocentibus.z⁰ facti a ſiccitate.ȝ⁰ facti per cōitatē ibi z⁸.& ſi cā ē.ibi ȝ⁸.in facto aūt ab apoſtēati bus. ¶ Ad primi euidētiā conſyderandū qđ ex cauſis nocentib⁹ que faciebāt ſingultū erat cali ditas.& de huius cura nō tractat.qa ſatis ſuꝑ de cura male cōplexionis calide ſtōachi dixerat ¶ Dixerat enim de cauſis iſtis. ꝙ materia g̃uādo & replendo hoc faciebat.& de cura huius ſin gultus nō facit ſpālem mentionē.quia cōprehē ditē ſub cura ſingult⁹ materiaē.et recte. ¶ Rema nent g⁰ tres modi cāꝝ.Pº g⁰ ponit curā ſingul tus facti a frigiditate.z⁰ facti a uētoſa materia ȝ⁰ facti a materia mordicatiua.ibi z⁸.illi aūt qui a uentoſitate.ibi ȝ⁸.qđ ſi fuerit.Prima in duas nā frigiditas que facit ſingultū.aut ē cū mate ria.ſ.flegmatica.aut ſine.Prio ergo ponit curaz primi z⁰ ſecūdi.ibi z⁸ & ſi fuerit ex frigore pu ro. ¶ Ad primi euidētiaz.cōſyderādū qđ.A.ap pellat ſingl'tū factum a frigoē omnē ſingl'cū fa ctum a materia flegmatica.ſiue ſit flegmatica pura.ſiue nō pura.īmo corrupta.aut mordicati ua.aut ñ.Et qa ſingult⁹ pōt ēē aut.pui tēporis aut multi & antiquus.Primo ergo ponit curā primi.zᵛ ſecundi.ibi ſecunda.& antiquaē.Pria in duas.primo ponit curā huius ſingult⁹ facti a materia flegmatica.pura.uiſcoſa.repletionali. z⁰ ponit curā facti a materia flegmatica ñ reple tionali.ſed corrupta mordicatiua.ibi z⁸.ſi autez cā.ita ſuppleaē.Et ſummiē mordicatio ipropria ꝓ lectione qualitatiua.& hoc apparet ex narrati one medicinaꝝ que pficiūt primā intentionē ſiē eſt crocus & coſtus. ¶ Et antiquaē. ¶ Primo ponit curā huius ſingultus qñ antiquaē.z⁰ ipā liter ponit curā ſingult⁹ facti a materia flegma tica frigida & ſicca.i.īmixta ſeu infixa i ſubſtan tiā uilloꝝ ſtōachi.ibi z⁸.& medicine ualētes.Ita ēt rē ſiccā uocauit ſupius narrando opinionem Gal.Baſilicon aque.i.fluuiale & uocaē a Symo ne citrinū. ¶ Cōſyderādū ꝙ ſternutatio iuuat has medicinas.quia cōmouet eas i ſtomacho uꝰ dare medicinas ꝓ os que faciunt ſternutare.qa ille calide & acute ſūt. ¶ Quod ſi fuerit ex fri gore puro.i.ſine materia.dātur cū aceto.qa cito penetrant & faciliter ab aceto remouēt infrigi datio.& remanet penetratiua uirtus. ¶ Et ideo ēt Aꝝ.preallegata particula de ꝓblematibus dicit ꝙ acetū ſoluit ſingultū.& maxime calefactuz ut explicat penultimo ꝓblemate. ¶ Dixerunt qđā .i.Serap.tractatu ȝ⁰ ſue pratice.7⁸ c⁰.& maxi me Serap.dicit Alchala.i.ruta &cē.Alcahala ēt apud quoſdā eſt flos dactiloꝝ.iſti autē ñ confe runt.quia frigidi.Apud alios eſt arbor ſimilis tamariſco.uel arbor alta đ qua Serap.uidetur facere capl'm.Illa uero licet ſit calida.tñ ſtiptici tatē habet.& paucā caliditatem.& ideo forſan non confert.Aliter exponitur.i.coloquintida. ¶ Quod ſi fiat.&cē.quia tunc coniungit⁹ſibi uē toſitatē que uentoſaꝝ appōne remouēt. ¶ Illi retentio thuris in eo.ſ.ore.uel in eo.ſ.balneo. ¶ Fiat &cē.ſup ipſum.ſ.thus quod eſt in ore. uel ſuper ipſum ſcilicet corpus in balneo.Enula ſicca non humida.quia habet humiditatem acci dentalem que poſſet eſſē materia uentoſitatis. ¶ Quod ſi fuerit patet. ¶ Si cauſa. ¶ Hic pōit curā ſingl'⁹ facti a ſiccitate.& uocat eā cāz accidētalē ſicut ſuperius uocauit eaz cauſam ñ nocentē. ¶ Huius aūt rō ē.nam ſiccitas pōt di ci ꝙ accidētaliter facit ſingultū.Res.n.per ſe fa cit ſingultū q̄ nocet.ex quo nocumēto mēbrū.ſ. ſtōachus cōtractiue & ipetuoſe mouēt ut illam rem eiciat & hº ē qđ ꝓ ſe ſingultū facit & nocē do.ſz res dicetur facere ſingultū accidentaliter que nō facit hoc.ſz ſi ibi ſit ipulſio ē ſolū ut uir tus reſiſtat cōtractiōi facte a ſicco.ut ſupra dice baē.Et iō ſiccitas ꝓ accidēs & nō nocēs facit ſin

gultū. Dicit g° si causa singultus ē accidentalis. i. facta a siccitate. tūc cura i ipso. s. singultu ē euacuatio. i. uacatio. & sollicita itentio. ¶ Ad sumē dū &c̄. Quia oia ista hūectāt. & ista uidet cura posita a Serap. predicto ca°. cuī ponit curaz singult⁹ facti a siccitate. ¶ Et cōsydera alienū modū loquendi. cuu dixit euacuatio ad sumēdū Recte eni cū qs attente attēdit ad aliud. pōt dici euacuat⁹ ab omni alio q̄ ab illo. Debet g° ēē i tali cura euacuatio. s. cū expeditōe ad sumendū &c̄. & hoc propter periculum qđ siccitas minatur. Et ideo etiam fiunt tine scilicet humectātes ¶ Posset uēro aliter exponi. ut hic poneret curā singultus accidentalis idest facti a causa extrinseca. ut ex sumptione dyapipereon &c̄. & tunc curatio ē euacuatio. s. illius. & illa fiunt ad sedādum mordicationē. Primo ergo facit hoc. z° ponit curam quorūdaz aliorz modorz singult⁹. ibi z^a. in facto. ¶ Dicit qđ si homo habet singultū post uomitū & sentit reliquas hūoris mordicatiui dz sternutare. qa iuuat ad expulsionē illi⁹. & h° post q̄ dat &c̄. qa prius debēt dari facientia lubricū. qa melius educit. & ꝑprie cū tu fueris ei pcipiēs recipere ēt tamarindos. s. pri⁹ q̄ rob. qa prius. debent dari lenitiua q̄ stiptica. & si nō sentit mordicatiōez imo tensionē. s. ꝑpter aliq̄ uentositatē. debēt fieri leuia ēplastra. s. resumptiua. stōachi. & dare cōfortatiua nō solutiua. cū ibi nō sit materia. & dari lenitia & ledatia extē sionis illius. sicut oleū amigdalarz & res odori feras. ¶ In facto. patet. &c̄.

QVandoq; ¶ Quamuis. A. h° capitulū cōphēdit sub generali rubrica secūdi tractatus. uolēs de eo facere spālē mētioem. qa puū. ¶ Attamē a z° c° hui⁹ iz^a. sen summit cōtinuatiōez. ¶ Posq̄ ergo Aui. determinauit de dispōnibus meri & reliquo corpore stomachi. ¶ Hic determinat de dispōnib⁹ ypocūdriorz & mirach. qa ēt de anathomia eorū. dixit sup̄ in anathomia stōachi. ¶ Determiat uero de dispōibus q̄ i eis appēt ex dispōne interiorz mēbrorz. ostēdēs quo diuersi ficent & quid significent. Nō aūt pōit curā. qa cura dispōnū illarz dependet ex cura morborz a qb⁹ dependēt. Primo g° enumerat diuersas dispōnes mirac & yocūdriorz. z° addit qđdā icidēs ibi z^a. inqt. Pria in. 4. nā mirach & ypocūdrijs fit tremor. & iflatio. & tēsio sine attractō. & dolores. Prius ostendit quo fiat tremor in ypocundriis. z°. quo iflatio. 3°. ostendit aliā disponez q̄ ē attractio. uł tensio ad supiora uel inferiora. 4° ostendit alias dispones ut dolores &c̄. ibi. z^a. & q̄nq; facit recidere. ibi. 3^a. q̄ si sentitur. ibi. 4^a. & quādoq;. ¶ Dicit de p° & q̄nq; supple materia cōtenta in ptibus mirach facit accidere &c̄. ¶ Est sit ꝓxima. i. ꝑpinqua. & satis imediata significatō &c̄. qa quādoq; solus tractus mirach uel ypocundriorz significant materiā que ē ibi an sit humor ał uł uentosa. & an apostemās uł nō. ¶ Q đ si sentiē. pz. z^a. ten quarti canonis tractatu primo ¶ Et tensio ypocūdriorz multiplcat⁹ in febrib⁹ pestilent alib⁹. & hoc pp materiā corruptā & inflatiōez esse maxime in supiorib⁹ mēbris. ¶ Et q̄nq;. s. talis attractio & induratio ypocundriorz ē ꝑpter caliditatē exiccantē. & similiter propter frigiditatē indurantez. ¶ Et q̄nq; est. s. tractus ypocundrioruz ad supiora ꝑpter apostema q̄uis sit in iferiorib⁹. qa pōt eius mteria itantū addit q⁹ etiā ad supius tendant ypocundria. aut quia eius materia rapit ad supiora. & talis ypocūdriorz tensio i febrib⁹ acutis ē mala cui associat⁹ icteritia epatica. i. facta ꝑpter epatis apostema ¶ Et q̄nq;. pz. ¶ Inquit. iste ē qdā sermo ualđ icidēs i quo auctoritate cuiusdā philosophi dixit q⁹ dra co q̄n debilitat⁹ in uenando. uenat⁹ auez que dicit⁹ captillus. & comedit epar. & excitat⁹ tūc eius appetitus & cedit uirtus. & sic forsan Auic. uult dicere qđ illud epar possit habere ꝑprietatē in nobis. que aūt sit illa auis necubi a me reptum est.

¶ Incipit expositio sup i4^a. sen.

EPar est membrorz. ¶ Mērba factiua nutrimenti erāt duo ut dicebatur superius. s. stomachus faciens primam digestionem. & epar faciēs digestionem secundaz. & nutrimentū quod est sanguis. ¶ Posq̄ ergo Auic. determinauit de dispositionib⁹ stomachi. determinat de dispōnibus epatis. Et prio sicut ipē p misit in phemiali totius libri ca°. primo. posit huius mēbri anothomiā. 2° determinat de dispōnibus ei⁹. ibi z^a. qn̄ q; significāt. ¶ Ad primi euidentiā consyderandū q⁹ de aliquo mēbro p anothomiā inquirim⁹ cognoscere. aut illi⁹ opatōez. aut figuram. aut alligantiā. aut q̄titatē. aut partes. aut situm. De situ aūt spāliter non exeqtur. ¶ Prio ergo Auic. p anothomiā epatis nobis notificat opationē & mōz opatōis ei⁹. 2° notificat ipsius figurā. 3° alligātiā. 4° q̄titatē. 5° partes 6° reuertit⁹ ad notificādū nobis cōplete opatōes & uirtutes epatis. ibi 2^a. & cōcauatū. ibi 3^a. et ipsum q đ. ibi 4^a. & epar qđē homis. ibi 5^a. p^m qđ orit⁹. ibi 6^a. & tu iā scuisti. ¶ Consyderandū p° q⁹ non ē itelligēdū q⁹ epar sit proprie sanguis cōgelatus uel cōgulatus. qa frīditas cōgelatiua nō ē opatiua in nostri generatione sz ē sanguis qui cōmassatur i unū a calido mineri q̄ calidū faciēs alia mēbra solida. ¶ Cōsyderandū. ¶ Dicēret aliquis quare aquosi tas separat⁹ a pte

gibbosa.quia iã fecerat illud.uñ ei⁹ subtilitas ẽ sublata.ut Aui.prio can.fen.p⁸.illo c° nutriẽs masticatione.sz ꝑncipalis utilitas colere que tra hitur ad fel.ẽ ut expulsiuã incitet.& ió cõueniẽ tius fuit stati cũ generata est separe eã.& i loco q magis appropinquat chilitellis. & itestinis ut est ps cõcaua. ¶ Et ipm qdẽ. ¶ Prio i cõfu so magis ponit ei⁹ alligãtiã.oñdens iuuamentũ pãniculi & arthatie ei⁹.z° remouet dubitatõez 3° resumit dec'arationẽ alligantie epatis.ibi z⁸. & sanguini.ibi.3⁸.& panniculus. ¶ Dubitatio quam remouet est hec. Quare natura non fecit epati spactũ unum ampluz in quo aggregaꝛ id quod debet conuerti in sanguinẽ.sicut hoc fecit stomacho. ¶ Respondet quia quando chilus disptitur in partes minimas.melius partitur et cõuertitur & uelocius. Et subdit ꝙ uene ꝙ sunt a parte epatis.s.concaua sunt subtiliores.et cãz assignat.Cã uero primi est.nam quando agens tangit ad minima patiẽs.& patiẽs tangitur ad minima ab agẽte.tũc uelotior et melior fit actio ut notũ ẽ.Chil⁹ aũt cũ sit subtilis põt sic diuidi sed cib⁹ per os ingrediens non.& ió oportuit eũ colligi i concauitate una. ¶ Et pãicul⁹. ¶ Cõ syderãdũ ꝙ pãniculi epatis ligãt ipm cũ uisce rib⁹.i.pãniculis alijs tegẽtib⁹ &ẽ.et isti sũt pã niculi q oriũꝛ a sifac. ¶ Consyderãdũ post qđ .A.noluit opinionẽ detegere de ortu uene ascẽdẽ tis.sed indeterminate potuit i hoc sermone.Istã uero materiã Aui.magis practat i 3° đ aniali bus p° ea°.recitans đ h° opinionẽ plurium anti quorũ.& spãliter aliud dicens de ortu huius uene.Sicut tamen sensus ostendit.uena ascendẽs uideꝛ oriri a corde.qa ibi quasi fit unũ cũ sub stantia eius.sed p epar pertransit. ¶ Et hec uꝛ opinio Auẽ.z° de ptib⁹ aialiũ.sicut ẽt ibidẽ.A. dicit hoc uero distinctiõem haberet aliã. ¶ Et epar qdẽ hominis.Cã huius ẽ.nã homo ẽ aial ualde sanguineũ.sanguis aũt in epate generatur saltẽ per aliquẽ modũ.& ió epar eius maius ẽ Cã secũdi ẽ nã animal qđ multũ cõmedit & hz cor debile.nõ multũ resoluit de cibo multo as sumpto.qđ significaꝛ a paucitate calidi i eo.qđ demonstrat debilitas cordis.Oportet igiꝛ qđ multũ nutrimẽtũ assumptum recipiat.& qđ epar id recipiẽs sit magnũ.sicut patet in asino. ¶ Et primũ. ¶ Hic per anathomiã Aui. docz cognoscere ptes epatis.Partes aũt epatis.quedã sunt tãquã orta ut uene.quedam aũt eius ptes substantiales ut eius pennule.Primo ergo per anathomiã docet primas z° secudas.ibi z⁸.& epar quidẽ habet additamẽta.Hec secunda ps habet duas.p° ostendit numerũ partiũ epatis z° reuertiꝛ ad declarãdũ qđ dixerat đ alligãtia epatis ad mẽbra quedã.ibi.z° & scias. ¶ Dicit sic.in hac parte qđ corpus epatis nõ in omnib⁹ homibus ẽ cõprimẽs costas dorsi.& immissuz eis supple palligãtiã.Vnde Gal.7° ca° qnti de interioribus.Epar nõ in omnibus ẽ cõiunctũ cũ pãniculis costas ligantib⁹.& patet. ¶ Illud ue ro qđ dicẽ.ppter illđ põt referi ad duo.s.ad id qđ statim dixit.s.qđ caro epatis q seqꝛ pãicu lũ sentit.propterea qđ ei aduenit de ptibus hu ius panniculi neruosi.& qa i diuersis corporib⁹ põt aduenire carni illi pl⁹ & min⁹ đ illis neruis ió qdã habent carnẽ illã magis sensibilẽ.quidã minus. ¶ Vl'aliter põt exponi ut referaꝛ ad id qđ dixit alegationez epatis ad costas.ꝙ qa epar nõ i omnib⁹ ẽ imissuz costis.ió sz cõitas.i.epatis ad costas.& iudiciũ eius.s.qđ ex hoc sequitur. diuersificaꝛ in hominib⁹.nã ille q hz epar cõiun ctũ costis in apostemate epatis.dolet etiã simul in costis posteriorib⁹ ubi epar alligaꝛ.sz ille q hz epar nõ sic cõiunctũ talẽ dolorẽ in isto aposthema te nõ sentit.Vnde Gal.5°.de interioribus.7°.c°. ¶ De dolore uero coste.q ẽ extra.i.retro.lacertos murmuranꝛ apostemate ul' in gibbo.uel i conca uo existente nõ fit inde necessario oib⁹ aposthema in epate.habẽtib⁹.Epar eni nó i omnib⁹ ẽ cõiun ctuz. ¶ Posset uero.3°.exponi ꝙ ppter hoc etiã qa.z^m.qđ aposthema uel a iqua alia materia ma gis appropinquat ad panniculũ uel min⁹.z^m.h° diuersificaꝛ iudi.tũ doloris i diuersis hominib⁹. ¶ Et tu. ¶ Hic reuertiꝛ ad cõplenduz notifica tõez opationũ epatis & uirtutũ eius.& p° facit hoc.z°.errorẽ quorũdaz ponit.& remouet ibi. z⁸.licet qdaz.Dicit forti.i.sano.qa in egro aliq̃ altera deficit l'impedit.& dixit.q̃tuor.& nõ qnq̃. qa discretiuã uirtutẽ Aui.nõ uult.ppteria quia sepatio & discretio ẽ actus cõis attractiue recipi entis & expulsiue mandantis.ut infra ponit.A. Auẽ.uero 4° .coil⁹ multũ eã affirmat.De his uero nil ad pñs. ¶ Lr̃ et qđ 3. ¶ Primo ponit illorũ opinionẽ.z°.eã iprobat.ibi.z⁸.& iste qdẽ. Prima in duas.primo ponit illius opinionẽ .z° rationes illius.ibi z⁸.ipse eniz sunt. ¶ Primi q b⁹ isti aduersanꝛ sunt Gal.& sequẽtes qm.G. 5° de iuuamẽtis mẽbroꝝ c° de iuuamẽto epatis uult ꝙ i meseraicis sit ista uirt⁹ digestiua & ẽt attractiua & alie. ¶ Ipse. ¶ Ponit eoꝝ rões et hec ps hz tres pres.sic tres rões illoꝝ ponit.ibi z⁸.& asserunt.ibi 3⁸.& dicit. ¶ Prio arguũt sic i illis mẽbris ñ ẽ uirt⁹ attractiua que sunt uic p q̃s fit attractio.sed meseraice sunt huiusmõi g° i illis ñ ẽ attractiua uirt⁹ ¶ Secũda rõ istorũ ẽ ista si uene meseraice hẽrẽt uirtutẽ attractiuã ergo haberent digestiuã.qa attractio ordinaꝛ i digestiuã.sz nõ hẽnt uirtutẽ digestiuã.qa chil⁹ quasi nõ moraꝛ in eis.g° nõ hẽnt uirtutez attra ctiuã. ¶ Tertia rõ ẽ ista.Si meseraice haberent uirtutẽ attractiuã.tũc sequereꝛ qđ essent eiusdẽ

ſubſtantie cū epate.qa epar habet hanc uirtutez hoc aūt ē faliuz.gº cōcludit ꝙ meſeraice nō habent uirtutez attractiuā & p cōſequens nec retētiua. ¶ Et iſte. ¶ Hic Aui.reprobat iſtā opinionē.& pº reprobat eā falſificādo & ſoluēdo rōnes eoꝝ.zº pīcipaliter oſtēdēdo auctoritate & rōnib⁹ qđ in meſeraicis poſſunt eē ille uirtutes ibi zª.id aūt qđ Gal.dicit. Prima in q̄tuor .pº oſtendit qđ pª rō eoꝝ nō cōcludit.zº oſtēdit qđ zª rō eoꝝ ēt ñ cōcludit 3º oñdit idē đ 3ª rōe.4º cōcludit admiratie eoꝝ errorē.Ibi zª.& ñ ſciuit ibi 3ª.& oblitus ē.qđ poſſibile ſit.ibi 4ª.o q̄tū ¶ Prima eoꝝ rō erat fundata ſup hoc.qđ qa meſeraice erāt tanq̄ uie.& p cōſens nō debebat in eis eſſe uirtus attractiua.Hoc gº.A.ipugnat & pº rōne demōſtratiua zº exemplo.ibi zª.& oblitus eſt qđ attractiua eſt in meri. ¶ Primo arguit ſic.Sicut ſe hēt inſtrumētuz expulſiōis ad expulſiuā uirtutē.ſic ſe hēt inſtrumētū attractionis ad attractiuā uirtutē.ſz in inſtrumēto expulſionis ē uirtus expulſiua.ſicut uebi g̃tia. in inteſtinis.ergo in inſtrumēto attractionis ē uirt⁹ attractiua. ſicut uerbi g̃tia.i meſeraicis. maiorē ppōez.A.declarat ſic.nā ſic uirt⁹ expulſiua cū ē i meatu quo fit expulſio.magis iuuat ad expellēdū.& iō ē in meatu.ſic ēt uirt⁹ attractiua cū ē i meatu quo fit attractio.magis iuuat ad attahēdū.Exemplū uero qđ adducit. Auic. ē tōtra eos.nā meri ē quidā meatus & uia.tamen ē in eo uirtus attractiua.Hoc gº interimit maiorē ppōez illoꝝ. ¶ Sz hic ē dubitatio.d.aliquis reſpectu cuius inteſtina.habent uirtutē expellendi ut organū.id uero ē p̄ncipale expellens. Dicē dū ꝙ reſpectu ſtōachi ſicut ſummitē ex.G. 5º đ iuuamētis eº de iuuamēto ſtōachi.ſtōachꝰ eni generans chilū generat feces.licz nō ſepatas zᵐ.locū.& iō ꝙ ſibi de chilo ſupfluit expellit ad inteſtina ita ꝙ reſpectu eius qđ uenit a ſtomacho ad inteſtina.ipſa inteſtina nō habēt niſi uirtutē expulſiuā.& forſan aliquā attractiuaz a ſtōacho. nō aūt habēt uirtutē ꝓprie expulſiuā ſ.ipulſiuā ad epar.ſed ſolū epar attrahit.inteſtina uero expellunt. ¶ Vel poſſumus dicere ꝙ inteſtina groſſa ſint tanq̄ organa expulſionis reſpectu inteſtinorū graciliū. ¶ Et nō ſciuit. ¶ Infringit ſecundaz rōnem illorū.& oſtendit pº qđ cōſequens nō ſeq̄t ex antecedēte.zº.oſtendit ꝙ ſz ſequat̄.illud tñ nō ē falſuz imo uerū.ibi.zª.& oblitꝰ ē.Dicit gº pº ſic ad rōnez eoꝝ.quā dicebāt.Si meſeraice haberent uirtutem attractiuam. ergo haberent digeſtiuam.Dicit Auic.ꝙ iſta conſequentia eſt falſa.Non eniz ſequtur .hoc habet attractiuaz reſpectu huius.ergo habet digiſtiuā naz in aliquo meatu pōt eſſe uirt⁹ attractiua.non tñ digeſtiua. de qua cureт.qa meatui illi ñ eſt neceſſariū digerere.ſed attrahere.ſicut apparet in meri. ¶ Et oblitus. ¶ Hic oſtendit ſi id conſequēs ſequat̄. qđ ē uerū.Et prio oſtendit qđ id conſequens ē uerū.zº oſtēdit qđ ratio illorū qua id cōſequēs falſificabatur non concludit.ibi. ſecunda.& qđ ſit illic.Conſequēs ꝙ illi reputabāt falſum erat hoc.ſ.ꝙ in meſeraicis eſt uirtus digeſtiua.dicit Auic.qđ hoc ñ ē falſum imo uerū. ¶ Et qđ ſit ¶ Hic ipugnat rōnē eorū qua falſificabāt cōſequēs.Argūebaṭ ut aūt hº ita.Si i meſeraicis ēēt uirtus digeſtiua.& retentiua ēt eſſet.hoc aūt ē falſum.qa meſeraice ñ retinent ¶ Similiter āt qa ab eis cito cib⁹ tranſit.& nō morat̄.Prio gº.A. oñdit ꝙ in meſeraicis ſit uirt⁹ retētiua. zº ꝓbat ꝙ licet cib⁹ tranſeat & ñ moreт.illud tñ non tollit qn digeſtio fiat ibi zª.& elōgauit. ¶ Primū probat ſic.In illis mēbris eſt uirt⁹ retentiua.in quib⁹ ſunt uilli ſeruiētes.ſed tales ſunt i meſeraicis.ſ.tranſuerſales & hº preſupponit ut notū ¶ Et elōgauit. ¶ Hit ꝓbat ꝙ rō ñ concludit. qa dicit Auic.ñ ſeq̄t.ñ moratur in hoc loco.ſed tranſit gº ibi non digerit̄ & alterat̄.quia in ore cib⁹ ñ multum moratur.& tñ aliqualiter digeritur.Similiter i inteſtino orbo hoc cōtingit.& ipe ñ negat hoc. ¶ Et oblitus eſt qđ poſſibile. ¶ Hic ipugnat terciā rōnē eorū.& pº falſificādo cōſequentiā.zº cōcedēdo cōſequēs.& ꝓbādo qđ id ſit uerū.ibi zª.& oblitꝰ.Ratio eoꝝ tercia erat.Si meſeraice hñt uirtutē attractiuam tunc hñt eandē ſubſtātiā cū epate. ¶ Reſpōdēt qđ iſtud nō ſeq̄t.nā plura mēbra poſſunt cōuenire in attractia unius rei cōis exiſtētis i una uia cōi. & differre in ſubſtātia ſicut oſſa & carnes attrahūt ſanguinē a uenis.& tñ in ſubſtātia differūt ¶ Et oblitus. ¶ Aui.dicit qđ meſeraice ut hēnt attractiuā uirtutē.ſic ēt eandē ſubſtantiā hēnt cū epate et ꝓbat hoc.A.nā epar attrahit maxie cū uillis uenarū longitudinalibus.Iſti ergo ſunt omogenei uilli meſeraicaruz. ¶ O q̄tuz concludit. ¶ Illud aūt. ¶ Prio p̄mittit intētōez Gal. 5º đ iteriorib⁹.7º ca⁹.& ei⁹ auctoritatē & textū.zº oñdit qđ illud eſt ad mētē ſuā.& ad ſuū ppoitum.ibi zª.hic ē gº.uel ibi.& tu quidem. ¶ Ad primi euidentiā cōſyderandū qđ iſti qui ponebāt hāc opinionē potuiſſent cauillare cū q̄daz auctoritate.G.7º.đ interioribꝰ.7º.cº ubi i ꝓbat quoſdā q in egritudie in qua cib⁹ ad.epar nō trahitur.intendebant ad miſeraicas.& nō ad epar.cū tamen deberent ad epar itendere.Ex hº ergo uidet̄ ſentire Gal.ꝙ defectus attractiōis ñ ſit in meſeraicis.ſz in epate.ergo nec uirtus attractiua.Vult ergo.A.oſtendere qđ iſta auctoritas facit p eo exponendo eaz ad mentē Gal.Prio gº exponēdo dicit qđ Gal.uult ex illo habere qđ attractio ſit pº & fortis i mēbro ubi ē p̄ncipiū motꝰ in epate ñ tamen uult qđ talis uirt⁹ attractiua non ſit in meſeraicis ſed eius itentio eſt ut

fepet.i.abiiciat eū q̄ ē content⁹ curatione meſera icarū quādo cibus nō puenit ad epar.& ñ curat ꝑncipale qđ ē epar.& qđ iſta ſint uera dicit.A. apparet ex ſermone ſuo.ſ.Gal'.predicto loco cū dicit q̄ intendit &c̄. ¶ Et tu. ¶ Hic ex illo ſer mone Gal'.oſtendit qđ eius intentio ſit illa quaꝫ Aui.dixerat.ſcliꝫ ꝙ in meſeraicis ſit uirtus attra ctiua & digeſtiua.& primo aducit h⁹ ēē ad mē tez Gal'.ex uerbis p̄dictis.G.z⁰.pbat ratiocinati ue cū exēplo.ibi.z⁰.quō. ¶ Ad intellectū huius ultime pris arguit ſic.Inſtrumētū qđ trahit ex longinquo q̄ſcendo.& nō mouet localiter ſicut mouet muſcul⁹.recipit uirtutez a ꝑncipali moto re.que uirtus recipit in ipſo inſtrumento .que obuiat debenti.trahi.& pati.ſed uene meſeraice ſunt inſtrumentū naturale & c̄.g⁰ recipiunt uir tutē a ꝑncipali. ¶ Huius rōnis primo ponit conclu ſionē. ¶ Et quo.ſupple nō erit uirt⁹ attractiua & digeſtiua i meſeraicis.& ꝑ cōſequens.alie.z⁰ ponit minorē.quū ipſe.ſ.meſeraice ſint inſtrumen tū.ſ.epatis uł ꝑa.ſ.uenaporta ſiue meſeraica ſit inſtrumentū.Siue g⁰ ſit ſermo pluralis ſiue ſingu laris.referā ad meſeraicas quas.A.tā i ſingulari q̄ in plurali nominat. ¶ Nec curandū de latinitate. q̄a aliquid i genere uno ē apud arabes ꝙ apud nos ē in alio.ut ſtōachus apud nos.& apud eos ſtomacha in genere feminio.Iſtam minorē Aui. non probat.q̄a quilibet confitetur qđ meſeraica ē inſtrumentū epatis.Et prolōgatur.quia epar cum eis ſicut cū manib⁹ trahit chiluꝫ.uł ſicut cū radicib⁹.3⁰.ponit maiorē.Et quō &c̄.non.z⁰. ſemitā motus localis ſicut in lacerto.Innuitqđ ſi actio fiat ab aliquo inſtrumento qđ mouet locali ter ut muſculus.man⁹ nō requiritur ꝙ recipiat uirtutez qua; aliterꝫ trahibile ad ſe.ſi inſtrumen tū q̄ſcit.& obiectū nūc mouetur.& nō prius.g⁰ ipſum diſponit & alterat a principali motore mediāde organo ſiue inſtrumēto. ¶ Cōtrā.piſcis ſtupefacit manū piſcatoris mediāte rheti.& tū rhete nō ſtupefit. ¶ Dicēdū qđ piſcis in rethi mediante alteratiōe in rethi alterat man⁹ piſca toris.ſꝫ ē aliđ & aliđ recipiēs.ſ.man⁹ & rethe iō apparet alia diſpoſitio.Rethe eni nō ē ſtupe factibile.ſꝫ manus.ſicut magnes alterat aerē & ferrū una alteratiōe ex pte alterātis.ſꝫ diuerſa in receptis. ¶ Vide.qđ dicit Auer.z⁰ celi & mundi. 42⁰.cōmēto.auctoritate. ¶ Themiſtij. ¶ Secm plurimū.i.q̄tū ex parte principalis agentis .qa poſſet eſſe indiſpoſitio recipiēs.ſicut ſit dicerez imediate ego z⁰ ſolē.i.ex pte ſolis calefio. ¶ Vel aliter z⁰ plurimū.qa exiſtente ſcilꝫ inſtrumēto bene diſpoſitio nō euacuaē &c̄. ¶ Cōſyderādū qđ uirtus q̄ recipit in inſtrumēto uerbigratia. in aere a magnete conſyderat tripliciter. p⁰ ut pfectio quedā in iſtrumēto accidentali ideo di xit currēte in ipſo.z⁰ ut eſt uirtus qua ferrum trahit.& qa aeri obuiat.3⁰ ut ē uirt⁹ receptaꝫ ferro patiente.iō dixit obuiante patiēti. ¶ Ratio prepoſitōis eſt.qa ex quo organū ſiue iſtrumē tū nō mouet localiter.& obiectū ad.preſentiaꝫ ꝑncipalis agentis imediate iſtrumēto mouet g⁰ mouet ꝑ aliquā diſpōnez quā recipit a ꝑnci pali motore mediante iſtrumento.g⁰ prius reci pit i iſtrumento. ¶ Et tūc ſic format minor ꝓpoſi tio.ſ.meſeraice ſunt iſtrumentuꝫ naturale reſpe ctu epatis.& trahūt chilū ut iſtrumentū epatis. & ñ trahuūt cū motu locali.ſꝫ ꝑ ꝓprietatē & al terationē factā i chilo patiente.g⁰ ē in meſeraicis natura attractiua & digeſtiua.ſ.alterariua hili. ¶ Sꝫ tu dices.In meſeraicis ſunt aliqui uillorū. ergo trahūt cū motu locali. ¶ Dicendū qđ eſt paucus ille mot⁹.3⁰ nō ꝑncipalis.ſꝫ ꝑncipaliter trahūt ꝓprietate.qđ apparet.quia ſine cognitio ne ſenſata ita trahūt chilū qđ non fecē uel aliđ extraneū multū. ¶ Et ita. ¶ Hic ꝓbat maiorē ꝑ exemplū .& uult q̄ ferrū pōt idē inſtrumentū eſſe non motū localiter.quo ferro mediāte attra hitur uerſus magnetē aliud ferrū.ſicut ferrum qđ tangit a magnete. Et iſtud eius inſtrumētū trahit.quia attrahit a magnete.quod apparet. quia anteq̄ ificeret a magnete nō trahebat ferrū ergo patet qđ inſtrumentū quandoq; trahit ad ferrū. ¶ Et ſimiliter ēt tangens aliquid ſicut ē aer.& aliud qđ non ſit ferrū.pōt eſſe medium. quo magnes trahit.& ſic prius alterabit illud mediū.q̄uis non ſit ferrū ſed aer. Vel aliter poſ ſet dici. ¶ Et ſimiliter.ſ.trahit tangēs &c̄.

¶ Alia expoſitio.Et quō. ¶ Conſyderandum q̄tū ad litterā que hēt cū ipſe ſint.qđ.Auic.ꝑ ratiocinatione ꝓbat in meſeraicis ē uirtutem at tractiuā & digeſtiuā.nam dicit ꝙ inſtrumentū attractionis alicuius ad alterum quod ē inſtru mentū reſpectu principalis agētis.debet i ſe hē re tres uirtutes. Secundū.ſ.principiū generatio nis.uel ſecundū principiū.i.a principio cuius eſt inſtrumentū.uel ſecundū plurimū quia.ſ.tēpo re ſanitatis.unā quidē uirtutē hēt currentem in ipſo ſcilicet tibi ꝓpriā ꝑ quā conſiſtit i eſſe.aliā uirtutē habet obuiantē.i.euntē obuiā. ¶ Currē tē ſcilicet re. ¶ In ipſo.i.re que uenit ad ipſum ¶ Aliā habet uirtutē obuiātē rei que apta eſt pa ti a principali agēte cuius hoc eſt inſtrumentuꝫ ¶ Virtus aūt que obuiat rei currenti ē uirt⁹ attra ctiua que obuiat ſibi ut rē uenientē citius cōclu dat principali. ¶ Virtus ēt que obuiat patiēti eſt uirt⁹ digeſtiua & alteratiua q̄a pati ꝓpe alte rari & tranſmutari ſignificat.Et ꝙ hoc ſit uerū ¶ Aui.declarat.nā magnes eſt quoddā iſtrumētū attractionis reſpectu corporis celeſtis.uel ſaltē aer medi⁹ iter magnetē & ferrū ē inſtrumentuꝫ attractionis reſpectu magnetis.Modo i magne te ſ' in aere eſt hec triplex uirtus.đ prima non ē

dubiū. Et iō illā nō ponit. A. ſz in aere ē. z^a. uirt^s &. 3^a. Eſt p^o. 3^a. uirtus. nā ferrū patiē a magnete diſtans ab eo. ergo ab eo alterabīt. ergo i magēte uel i aere ē uirtus p quā occurrit patiēti. ſ. illud alterando. Eſt etiā in magnete uirtus attractiua ut in aere ratiōe magnetis. q̄ appar^z. qa magnes ita forti attractiōe attrahit ferrū qđ ab eo patiē qđ quādoq; attrahit aliud ferrū ſibi cōiunctū. & qñq; attrahit aliquid q̄ ē ſicut mediū iter ferrū & magnetē. g^o ſequīt qđ in magnete uel in aere gratia magnetis ſit uirtus alteratiua attractiua. Hic etiā in meſeraicis ſunt ēt he uirtutes. ¶ Cō ſyderandū q̄. A. dixit inſtrumentuz naturale ad dr̄iaz alioq; iſtrumentorū artificialiū. i qb^9 nō ē neceſſariū diſtinguere has uirtutes. Dixit ēt de i ſtrumēto attrahēte ñ. z^m ſemitā mot^9 local^r. Nā q̄dā ē attrahēs q̄ trahit cū motu locali maiſeſto ſicut uerbi gr̄a. muſculus. Et tale inſtrumētū hz̄ heat duos modos uirtutū. ut uirtutē propriā. & uirtutē attractiuā p quā occurrit patiēti. ita qđ id alteret. ſz ſolū trāſmutat z^m ubi. & h^o ē ex uirtute attractīa. nō ex uirtute alteratia. ſz iſtrumētū attractiōis q̄ attrahit z^m motū localē. oz q̄ habeat uirtutē alteratōis p̄ter illā et hos duos mōs attractōis pōit Aueq. 7° phiſicoq. x^o cōmēto. ¶ Alio mō pōt lr̄a introduci. z^m. lr̄az ſingulare; que hz̄ ſic. & refert ſe ad epar ut dicat. hz̄ ipe. ſ. epar ipſuz & ē. ¶ Propter q̄ cōſyderandum qđ epar hz̄ dici inſtrumentū attractiōs reſpectu aie. Mēbra eniz ſunt anime inſtrumenta. ut prio de iuuamētis mēbrorū. uel reſpectu totius reliq̄ corporis. Vult^9 ergo pbare Aui. qđ qa epar q̄ ē inſtrumentū primū attractōis attrahit. qđ de neceſſitate in meſeraicis ſit uirtus attractiua & digeſtiua. uł alteratiua. Et arguit ſic. quotienſcūq; aliqđ organū attrahēs aliqd. attrahit illđ ita qđ ipm nō mouetur localiter oz qđ de neceſſitate in hoc organo preter uirtutē que ē ſibi ppria ſit i eo duplex uirt^9. ſ. uirtus p quaz trahit & mouet illud obiectuz localiter. & uirtus p quā alterat illud obiectū primā uirtutē appellat obuiātē current. ſecūdaz appellat obuiantē patiētu. ſz certū ē q̄ epar attrahit cibū. & epar nō mouet localiter ergo oz quod ſi debz attrahere qđ i eo ſit uirt^9 per quam occurrat currenti & patienti. i. uirtus attractiua & alteratiua. Maioré propōm Aui. declarat in exēplo đ magnete. & eā p̄ſuppōit ut ſatis notā p rōnez. Nā ſicut ſummitē ex Aueq. loco. preallegato. hec ē dr̄ia inter attractionez q̄ trahēs mouet ad attractū & q̄ trahēs nō mouetur ad attractū. ſz attractū mouet ad attrahēs nā quādo attractū mouet ad attrahēs. oportz qđ alteret & permutet a uirtute que ſibi occurrit ex attrahente. Aliter eni nō moueretur ſicut hoc mō. qa magnes nō mouet ad ferrū. ſz ferrū ad magnetē. & iō oportz qđ ferrū alteret a magnete ut ad eā moueat. Et ponit ibi exemplū Aueq. de cibo moto ad mēbra aialiū. ſz q̄do attrahēs mouet ad attractū nō oportz qđ aliq̄ uirtus occurrat attracto que illud pmutet. ſed ſufficit q̄ attahēs localiter motū trahat illđ. ſicut ē modo. qa cū manus mouet ad attrahēdū lapidez. nō oportz qđ a manu occurrat aliqd ad lapidē ut lapis moueat. ſz ſufficit qđ man^9. ua dat & accipiat illū. Apparz ergo maior p̄politō qđ ſi aliqđ trahēs qđ nō attrahit qa moueat localiter. ſed quia attractum mouet ad eum qui debet attrahere. oz q̄ ab eo occurrat uirt^9. que obuiet patienti & currēti ad euz ab epate g^o ſi debet attrahere dēt currere uirt^9 uſq; ad cibuz q̄ mouet. ſz talis uirt^9 cū ſit qualitas fundata i ſpiritu curret p corpora que cibo occurrūt. p q̄ cib^9 mouet. g^o i illis recipit illa uirtus ſaltē ut in organo principalis inſtrumēti qđ eſt epar. ergo in meſeraicis ſunt he uirtutes. Hec uero lō gas difficultates haberent. que tanq̄ extra noſtram conſyderationē obmittātur & cetera.

Quandoq; ſignificantur. ¶ Superi^9 Auic. determinauit de apothemis epatis. ¶ Hic exequīt de diſpōnib^9 ei^9. Et prio i genere p^o ponit ſignorum modos. quib^9 diſpōnes epatis cognoſcere poſſum^9. z^o de diſpōnib^9 epatis exequīt. ibi 2ª cōplexionis calide naturalis. Prima in. d. p^o poit dicta ſigna. z^o quia ſigna diſpoſitionū epatis uariabant qñq; pp cordis cōplexiones. ſicut qñq; eccōuerſo cōtigit iō in uno c^o oñdit diuerſitatē q̄ cadit iter cor & epar. in reſiſtendo. ibi z^a. ſcias. P^a i duas. p^o enumerat mōs hap ſignificationū. z^o eos declarādo procedit. ibi 2^a. ſimilitudo. ¶ Pria pars habet. xi. ſicut xi. genera ſignificationū enumerat. ibi 2^a. & qñq; ſignificāt p dolores. ibi 3^a. & ſignificant p opationes. ibi 4^a. & ſignificant p cōitates ibi 5^a. & qñq;. ibi. 6^a. & qñq;. ibi 7^a & que. ibi 8^a. & ex forma. ibi 9^a. & ex eis. ibi x^a. & propter conuenientiā. ibi xi^a. & ex cauſis. ¶ Conſyderandum circa ultimā particulā qđ cās appellat eas que maxie i ſignificādo. rationē hñt cāe. ſicut eſt etas. conſuetudo. quas ipſe explicat. & que annectuntur ut artes & uita. Iſta enim maxie ſignificant. ut rationē habent cauſe. & nq̄tū ex eis aliq̄ q̄litas in corpore derelinqt̄ ut i fine ſequētis capituli ponet Aui. qđ ex iſtis ſumit ſignificatio in qualitatib^9 que in corpore derelinquuntur.

Similitudo. i. ſignificatio que ſimilitudo pōt dici. ¶ Iſtud capitulū ē cōmentū p recedētis capituli. in q̄ Auic. declarat. xi. mōs ſignificationum predictap. ¶ Primo g^o đclarat primā. z^o

fecūdā.ibi z^a.ſimilitudo.Dicit p^o &c̄. ¶ Leuitas.i.extenuatio & macredo partiū eius.ſ.que iunt circa ypocundria ſignificat leuitatē.i.extenuationē & macredinē epatis.uel debilitatē.ſ. epatis.dico debilitatē ꝓpter cōſumptionez.aut apoſtema durū.Nā exiſtente duro apoſtemate epatis macreſcit & extenuaī uenter & ypocundria. ¶ Conſyderandū poſt.ꝙ cū epar ſit figure lunaris.oportet ꝙ materia que in eo colligit̄ & ſecundū illā figurā tumere faciat.& iō apoſtemata epatis ſe rep̄ſentat ſub figura lunari. & in hoc diſtinguunt̄ ab apoſtemate lacertorū. ut infra ponit Auic.& Gal.5° de interioribus. 7° ca^o. ¶ Similitudo. ¶ Conſyderādū ꝙ epar habet duplicē pāniculū.ſ.tegētē & app̄hēdentē.p tegentē paniculū dolorē patit̄ extenſiuum. ¶ Sed p apprehendētē dolorē.patit̄ aggeuatiuū magis. ¶ Conſyderandū poſt.qđ opilatio epatis p̄ōt cōpari aut ad apoſtema.aut ad materiā uentoſam.Siquidē cōpet̄ ad materiā apoſtemā tē.p̄ō dici qđ i opilatione epatis ñ eſt grauitas ſ.ranta.Si uero cōpet̄ ad materiā uentoſaz.ut ſic eſt in eo grauitas ¶ Maxime uero accidit grauitas in epate ex opilattone.quia ibi colligit̄ & adunat̄ materia ut Aui.p^o can.fen.z^a.c^o đ.ſignif opilationū. ¶ Verum. ¶ Hic declarat tercium ſignum. ¶ Cōſyderandū aūt qđ epatis opatio non ſolū eſt ſanguinis generatio.ſed ēt attractio cibi.ut fiat ſanguis.& ipulſio ad mēbra.& impulſio uel expulſio ſupfluitatū ad mēbra.Cum ergo tales actus ñ fiunt aut diſtruunt̄.ſignificant epatis egritudines. ¶ Sed tu dices quid uult dicere tuſſi. ¶ Dico qđ opatio epatis non ſolū eſt ipellere ſanguinē ad mēbra & ſupfluitates ad ei^9 receptacula.ſed eius opatio ē ēt ita ipellere ad hoc mēbrū qđ ñ ad aliud.Tuſſis g^o pōt eſſe ſignū ſumptū ab opatione epatis.quia cum epar impellit ad pect^9 materiā quā ñ dēt tunc fit uel fieri pōt tuſſis.& ideo ſignum ab eius opatione eſt. ¶ Dicerez tñ ſi liceret qđ error fuerit hic ſcribētiū. Vellet enim dicere ut in lr̄a ebrayca habet̄ ſicut diſpō ſitis.& ſicut diſpoſitio puſis.i.cōſumptōis corporis facte ex h^o qđ nutrimentū ñ diſptit̄ ad mēbra ¶ Vnde Gal. i tegni illo c^o. ¶ Has uero ꝙ z^m epar.loquēs đ ſignis egritudinum epatis dicit. Adhuc ex his que ſunt.z^m.digeſtionē & nutrimentū. Et ſicut ponit alia tranſlatio.i.ex mutatiōe que accidit ex diſpſione nutrimenti ad mēbra.qa cuz epar non trāſmittit ſit cō.ūptio & ptiſis.& hoc ſignificat ſup epatis diſpoſitionē.niſi ſit ꝓpter malitiaz in alio membro. ¶ Significatiōes. ¶ Hic declarat quartū ſignificationē.erat autē.4°.ſignificatio ſumpta ex cōitate mēbrorū.aut ꝓpinquoꝝ ſicut ſtōach^9 & diafragma.aut lōginquoꝝ ſic capitis & ſplenis.Primo g^o oſtēdit quō fit cōicatio q̄ntū ad primū mēbruz.z^o.q̄tū ad ſecundū.z^a.ibi.& itē diſpoſitiones. ¶ Dicit p^o ꝙ lz ſitis ſit ex ſtomacho utplurimū. P̄ſit ex ſtōacho tāq̄ eius paſſio.tñ pōt ſignificare ſup epate.& ſimiliter dicit de appetitu & digeſtione & anhelitu ¶ Et ſic̄. ¶ Hec ps hēt duo.p^o facit hoc.z^o.remouet dubiū.ibi.z^a.& iaz.Quia diceret aliq̄s.Nōne cor pōt ꝓmutari ab epate ſic̄ ſtōachus.q̄re g^o ex cordis diſpōne nō ſummit̄ hic iudicium.& dicit qđ iter ea currit diuerſitas &c̄ ¶ In c^o anothōie ibi nihil dixit.lz i c^o cōplexionū.ſ.cordis.et ibi dixit & dicet p^o. ¶ Verꝝ. ¶ Hic determinat quintaz ſignificationē q̄.ē ſumpta ex diſpoſitōe cōitatis .ſ.totiꝰ. ¶ Cōſiderandū ꝙ cū cutis ſit mēbꝝ ſpmaticū ē albi coloris.Epar aūt i naturali ſuaꝫ diſpoſitiōe exiſtēs dz ſanguinē mlt̄iplicare natura lē.cui^9 color ē rubeus.Et iō ueniēs ad cutī facit colorē iter albū & rubeū.& iō.G.i tegni.Cōpetentis craſeos cognitiones.z^m.totaz aīalis hitudinē.Color qđē exalbo & rubeo ꝓmiſtus. ¶ Conſyderandū.p^o ꝙ color plūbinus fit ex flegmate. & iō frigiditatē ſignificat.Color brun^9 fit a melācolia.& iō ſignificat frīdū & ſiccū ¶ Cōſiderādū p^o qđ graſſicies ē duplex quedā carnea.& hec ſignificat calitatē & hūiditatē.qa carnis dominiū ſignificat.q̄dā uero ſepoſa.& illa frigidū & hūidū ſignificat.ſicut adeps.ſiue ſepū a frigido ſiue hūido multiplicat̄. ¶ Expone. & ſicut cōitas calitatis.ſ.in toto corpore ſignificat calitatez ei^9.ſ.epatis.ſi nō feuerit a uehemētia caliditatis cordis. ¶ Et cognſcunt̄ cū ea.ſ.caliditate q̄ fit a toto in corde. ¶ Significatiōes caliditatis eius.ſ.cordis.predicte.ſ.fen.xi^a. ¶ Vel cū ea.ſ. caliditate que fit ab epate. ¶ Significatiōes caliditatis eius.ſ.epatis predicte z^m qđ hic & dicē dū poſt. ¶ Significatiōes aūt ex formis. ¶ Hic declarat ſextum ſignum.licet eſſet in narratiōe facta ſuperi^9. ¶ Iuxta qđ conſyderādū qđ.A. hic & p^o can.fen.z^a.ca^o illo.Accidētia. & ſignificatiōes.aſſerit qđ breuitas digitoꝝ puitatez epatis ſignificat & ecōtra.Q uidaz uero dicūt qđ Aui.per digiſtos intelligit uenas.unde z^o can digitos uenas appellat.dicēs digiti citrini in ſuo capl̄o.hoc tamen nō ē ad mentez Aui.qa hic de uenis & digitis diſtincte loquit̄.Aliq uero dicūt qđ per digitos intelligit pennulas epatis.Ille uero puerilis intellectus ē ¶ Dico ergo qđ p digitos intelligit digitos manus .Videt̄ enim experiētia fore cōpertū qđ digiti z^m puitatē & lōgitudinē puū & magnū epar demōſtrāt ſaltē in ſuis pēnulis.& h^o anathomiſte ſciūt.Cā aūt huius poſſet aſſignari.qa epar omnib^9 mēbris tribuit materiā paruo ergo exiſtente epate paꝝ extra mittit de ſanguine.& maxime ad ultias extremitates ut ſunt digiti.uñ ñ augumētabūt̄ Sed magno exiſtente epate multū tūc đ.ſangui

ne trāſmittit. Et hanc cāz Auer. A. fore ipōſit. eū deridens. 4°. colz. c° de ſignis epatis in fine. ubi homo quē tu ſcis dicit qđ breuitas digitoz ſigni ficat epatis breuitatē. & ex h° apparet qđ neci uit bene ubi eēt uirt? iformatiua nō cōſiderauit niſi i materijs. Videt g° ſentīt Auer. q đ. A. poſu erit hoc. qa epar trāſmittit materiā. ¶ Salua rn̄ ſua pace bene ſciuit Aui. đ iformatiua. & cōſide rauit aliud q̄ materiā. qa conſiderauit qđ neceſſi tas materie qnq̄ dat ne eſſitatē agenti q forma introducat. ſicut qn̄ generat ſextus digitus. Ma gis eniz diligit natura ſextū digitū q̄ qđ illa ma teria fruſta ſit. nec uoluit. A. q̄ informatiua uir tus ponat quantitatez in digitis in cōpatione ad q̄titatē epatis. ſed licet digiti generentur in cōue nienti q̄titate. nō tn̄ ipſi in proceſſu magis uel minus augentur. niſi z^m qđ epar magis ꝑ min^a de ſanguie generat. & hoc ē ſatis cōueniēs & cre dibile magis. q̄ q uola manus uſq; ad extremuz digiti medij ꝓportioneť. i unoquoq; hoie Spacio q ē ab extremitate ſupiori naſi. i. loco ſuperiorū uſq; ad locuz cōmiſſure coronalis capitis. Hoc tn̄ eſt uerū ſicut omnes auctores docēt. cū monent de cauterio fiendo. Ipſe uero Auer. nec omnis con ſyderatio ſua formaz poſſet i hoc aſſignare cāz. ¶ Sz ſignificatiōes ex pūis. ¶ Hic determinat ſeptimū ſignū q erat ſextū ſuperius. remittēs ſe ad ea que dixit de cōplexionib^z cordis. & ad ea q̄ dixit p° can. fen. z^a. c° de ſignis cōplexionū. ¶ Sī gnificatiōes. ¶ Hic declarat octauū ſignū licz ſe ptimū ſupra. ¶ Sz tu dices. i q̄ differt h° ſignuz a ſexto. qđ ēt a uenis ſummebať. ¶ Dicendū q̄ illud erat ſignū ſumptū a uenis ut uariātur. z^m formā. & ut mēbra. z^m. formā uariant. ſz iſtud ē ſignū ſumptū a uenis ut ab epate habēt ortū. ¶ Vērū ei?. ¶ Cōſyderādū hic qđ Aui. uſt re mouere errorē q̄ poſſz cōtigere ex ſigno ſumpto a uenis. nā eliqs poſſz naturaliter habuiſſe epar calidū. & iō haberet uenas latas & apparētes. ſz p accidens potuit incurriſſe frigiditatē epatis & iō ſtātib^z uenis latis haberet illa ſigna frigi ditatis epatis. Vult g° Aui. qđ h° te nō decipiat. & hoc uidem? i exēplo poſito z° de cōplexionib^z a Gal. nā pingues naturaliter habent uenas ſtri ctas. ſz pigues accidētaliter habēt uenaſ manife ſtas & latas. & h° accep t. A. qđ hic dicit đ h° predicto ca°. ¶ Significatiōes. ¶ Hic declarat nonū ſignū. & dic colera exuberas ſignificat cali ditatē epatis. Sz multotiēs ſignificat caliditatē fortē. ut illa que generať p aduſtiōez aut frigi ditatē. ut illa q̄ generať per cōgelatiōez. & prio fať h° 2°. declarat. ibi 2^a. & ille. ¶ Id qđ declarat ē. Diceret aliquis qūo poſſum cognoſcere ſi ep generet ſanguinē flegmaticū colericū uł melāco licū. Reſpōdet qđ pōt cogoſci ex eo qđ ſpgitur ad corpus. nā ſi eſt aquoſus. facit diſpoſitiōez i toto aquoſaz. ſicut accidit in ydropiſi carnoſa Si ē melācolicus facit diſpoſitiōem m elācolicā ſicut leprā ſcabiē &c. ¶ Eſt eni infirmus iſte .ſ. z^m qđ. ſignificat. uel ē infirmū ſupple epar. ¶ Cōueniētia ¶ Hic declarat x. ſignū. ¶ Iuxta qđ cōſyderādū qđ ex cōueniētia & diuerſificā tia iſto mō intēđ ut dixit. A. de cerebro. Natura aūt ē i ſana diſpōe & tūc cōueniētia. i. illa q̄ illi cōuenīūt ſūt ſimilia. ſ. ei. Si g° exiſtēte hōie ſa no iuuať ſecundū epar a calidis ergo complexio eſt calida. contraria uero. i. nocentia. ſ. in diſpōe qua corp^s eſt egrū. ſupple ſunt ſimilia cōponi accidentali. ut ſi homine exiſtente egro z^m epar nocet a calido. eius complexio calida ē. dico ſi n̄ decipiat ipreſſio accidētalis. Vel aliter cōuenien tia. i. epati ſano. ¶ Sunt ſimilia. ſ. ſue cōponi naturali. Contraria uero. i epati ſano. nocentia ſunt ſimilia cōplexioni accidētali. i. ꝓter naturā. Et ex hoc licet arguere. hoc conuenit complexioni preter naturā epatis. & ſibi ſimilať. ergo a con trario hec ē naturalis epatis complexio. ſ. illi cō traria. Vel poſſet euerti littera. Similia ſunt con uenientia complexioni naturali. Contraria. i. diſſi mila ſupple ſunt conueniētia cōplexioni accidē tali. ¶ Et ex etate. ¶ Declarat ūdecimū ſignū. & eius declaratio apparet ex dictis i fine capitu li precedentis.

¶ Scias. ¶ Hic poit diuerſitatē que cadit iter cor & epar in reſiſtēnjs & p° oñdit ſimpliciter qūo ſibi ip ſis reſiſtant. z° compatiue. ibi 2^a. & frigus cordis. Pria in. d. primo oñdit qūo cor reſiſtat. epati. z° oñdit. qūo epar reſiſtat cordi. ibi 2^a. caliditas epatis. Pria i tres. prio oſtendit qūo caliditas cordis reſiſtat frigiditati epatis. 2° oñdit qūo cordis hūiditas reſiſtat ſiccitati e patis. 3° qūo cordis ſiccitas reſiſtat humidi tati epatis. ibi 2^a. & humiditas. ibi 3^a. & ſiccitas. Et ſecundū hanc expoſitionē ubi eſt caliditatē. hēt alia littera frigiditatem. quia illa lr̄a corrupta uidet. Cauſa autem quare uincit magnifice eſt quia cor eſt ſumme calidū i genti atōe mēbrorū Quid ergo erit quādo ponet in numero cordiū calidoz. ¶ Vel poſſes ſaluare illā lr̄az. ¶ Pro pter qđ ſciēdū q̄ cor nūq̄ uenit ad tm̄ gradū. fri giditatis. qn̄ ſit calidi? epate caliditſſimo. Cū g° frigiduz reſiſtens epati calido pōt dici calidum quia adhuc eſt illo epate calidi?. ¶ Ad h° ergo denotandū dixit Aui. q̄ caliditas cordis. ſ. remiſ ſa que in comparatione ad cor tempatū dicitur frigiditas. dicitur tamen caliditas in ſe uel reſpe ctu mediꝝ i genere mēbroz. uincit caliditatē epa tis. Dixit aūt magnifice. ſ. in cōpatione ad ſiccita tē cordis uicētē epatis humiditatē. quia cordis frigiditas quā hic Auic. & merito uocat calidi

tatē.magis uicit epatis caliditatē q̃ cordis ficci
tas uincat epatis humiditatē.ut ipse ponet. Et
humiditas eius.s.cordis ñ uincit ficcitatez ipsi⁹
.s.epatis.Et cā ē.qa ficcitas in epate ē qualitas
male uicibilis.qa epar ē fōs hūiditatis.& ió ei⁹
magna ē ficcitas qñ ē ficcū.& ió cor hūidū cuz
ei⁹ sit pauca hūiditas.qa ē naturaľr ficcū ñ uiē
illā.s.epatis ficcitatē supple nisi debiliter ualđ
& ficcitas eius.s.cordis qñq; uincit humiditatē
epatis parump. Cā ē.quia epar est humiditatis
fons.ió cor ñ.ō pōt illā uincere nisi parum. aut
qñq;.s.qñ esset fortis ficcitas & acuta. ¶ Et ca
liditas. ¶ Hec pars hz q̃tuor.z^m ꝙ quatuor q̃
litates i epate cōsyderanť.de quibus oñdit quō
cordi repugnēt.ibi z^a.& humiditas.ibi 3^a.et ei⁹
frīiditas.ibi 4^a.et ipsi⁹ ficcitas. ¶ Dicit p^o ꝙ ca
liditas epatis debiliter uicit cordis frīiditatē. qa
eget forti reducēte.cū cor sit p^m calidū.recessit
aut multū a natura sua ex frigida cōpone. ¶ Et
hūiditas eius.s.epatis uicit ficcitatem ipsius.s.
cordis.qa cū epar sit multū humidum.& fons
humiditatis multuz: cuz ea pōt resistere. Et ei⁹
.s.epatis frigiditas parū uincit ipsius.s.cordis
caliditatē .cū cor sit fons caliditatis parum pōt
epar ibi resistere cū sua frigiditate. ¶ Et ipsi⁹
.s.epatis ficcitas semp uincit hūiditatē eius.s.
cordis.cā pz. ¶ Et frigus. ¶ Dicit qđ frigi
ditas cordis magis uincit caľitatē epatis q̃ ficci
tas.s.cordis uincat illius.s.epatis humiditatem
& caliditas cordis uincit hūiditatē epatis pl⁹ q̃
uincat ficcitatē ipsius.s.cordis.hūiditatē ei⁹.s.
epatis.Cā eoꝝ ē sicut ponit Gal.in tegni.nam
hūiditas epatis ē media.in uinci iter ficcitatē ex
una pte & caliditatē & frigiditatē ex alia.Pi⁹
enī uincit caliditas & frigiditas cordis calidita
tē & frigiditatē epatis.q̃ cordis ficcitas uincat
epatis hūiditatē.icz uinus uicat hūiditas cor
dis ficcitatē epatis. q̃ aliqua qualitas cordis
uincat aliquā qualitatē epatis. ¶ Et possz salua
ri lr̄a que dicit humiditatē.ut uelit Aui.dicere
qđ hūiditas in epate magis uincit a caliditate
cordis.& h^o per uiā cōsumptionis & resolutio
nis q̃ a cordis ficcitate.& satis saluari posset
licet enim magis formaliter cōtrarietur ficcum
humido q̃ calidum.tamen calidū magis uincit
illud: depascendo.Et lr̄a exterior posset saluari
ut dicatur caliditas cordis uincit frigitatē epa
tis plus q̃ uincat ficcitas eius.s.cordis illius.s.e
patis hūiditatē.Et supple plus q̃ uincat frigidi
tas eius.s.cordis caliditatē illius.s.epatis .& ui
cit frigiditas eius scz cord s etiā caliditatē illius
scz epatis aliquo modo uictorie.& hoc est quar
tum mēbrum qđ deficiebat i p^o.ꝯ huius scz ca
pl⁹.z^m pmā expónez.Dixit aūt aliquo mō uicto
rie.qa ꝑprie frigidū cor nō resistit calido epati
cū cor frigidū sit calidi⁹ epate calido.scz resistētia
ē aliquo mō.z^m.declaratū fuit supr̄.xi^a.fen.&c̄.

Signa. ¶ Hic exequit de dispositiōi
bus.& p^o de naturalib⁹ dispositio
nib⁹ scilicet cōplexionalibus.z^o.de
dispositionib⁹ egritudinalibus.ibi.
z^a.epar.Pria in duas.p^o ponit signa cōplexionī
epatis naturaliuz simpliciū.z^o.cōpositarū.ibi.z^a.
signa eius.Prima in q̃tuor.z^m.qđ quatuor sunt
cōplexiōes simplices q̃rū signa pōt.ibi.z^a signa
& c̄.pz. ¶ Amplitudo uenaꝝ. qa calidi ē dilata
re. ¶ Ipsaꝝ manifestatio.qa ample.Et ex parte
cōtenti.calefactio pulmonis.i.partium que circa
pulmonē sunt & corporis &c̄.ii ñ resistat &c̄.
lr̄a exterior magis e ad ꝓpositū eius ꝙ uult pro
bare.& illa ē ad ꝓpositū supplendo sibi extrinse
caz. ¶ Multitudo generatiōs colere.Cā ē naz ꝑ
pter multā caliditatē que etiā in tuuētute magis
acuitur fit colera.s.rubea.sed in declinatiua sclz
etate.quia nimis augetur ficcitas fit melancolia.
¶ Multitudo pilorū.qa ibi ē calidū eleuans ua
pores.& intelligatur nō solū in ossibus pectoris
iz ēt ypocūdrij. ¶ Fortitudo appetit⁹.qa epar
multū exiccat a stomacho nō soluz hūiduz subti
le unde fit sitis.sed grossum unde fit fames &c̄.

Signa. ¶ Suppōens hic signa ēē no
ta qa cōtraria ꝓdictis.Addit đ con
traoꝑātia dicēs ꝙ cordis frigiditas
min⁹ uicit caliditatē epatis q̃ calidi
tas ei⁹.s.cordis uicat illi⁹.s.epatis frīiditatez.& hoc est notū.& addit ꝙ huic accidūt febres.qa
uirtus est debilis non potens hūidū regere.& sanguis est subtilis aquosus.& cetera.

Signa.paucitas & grossitudo &c̄.
qa ficcitas cōsumit exicādo.& exi
cando igrossat.& ideo hñt uenas
uacuas. ¶ Spissitudo.i.multitudo
qa sunt multū spissi.& cā ē.quia ibi ē materia
eorū multa ut siccus uapor.& quia multū sic⁹
ē uapor ille.ió ēt sunt crispi.ut sumit i de cōple
xionib⁹.& accidit đ istis cōtrare sistētijs.qa cor
sua humiditate non sequitur uincendo ficcitatē
epatis &c̄.Omnia ex predictis patent.

Signa.ea presupponens esse nota.
¶ Hic ex cōtrario addit de resistē
tijs istis.& patet.

Signa. ¶ Hic ponit signa cōpositā
rum complexionū.Et hēt hec pars
secundū textū quē habem⁹ ab.A.
tres partes.quia signa frigide &
humide cōplexionis non ponit.licet iueniať exte
rior additio facta que nō uideť fuisse Auic.ut
mod⁹ loquendi ꝑmit. ¶ Dicit prio ꝙ signa ca
lide & sicce cōplexionis epatis naturaľ sunt &c̄.
¶ Amplitudo uenarum sequēs complexionem
qualī dicat.A.i illo uene non sunt absolute āple.
sed iq̃tum complexioni debetur.nā ficcitas i illis

contrariatur amplitudini ſed caliditas eſt cauſa amplitudinis.& iō hec amplitudo ſequitur cō plexionē.ſcz calidā que ē i eis.uel repletionē.qa q̄ticatē repletōis hūoꝝ multitudo generationis colere.ſupple i iuuentute & melācolie & c̄.cā dicta.ē.& ſiccitaſ corporis.ſ.ad tactū ſuple.& caliditas ſi ñ diuerſificauerit ipſam.ſ.caliditatez cordis.& hoc uidet concordare dicto ſupra.qa iam Auic.poſuit qđ humiditas cordis rō ſeq̄t ſiccitatē epatis.uel poſſet exponi ſicut iacet.qa licet hūiditas cordis nō reſiſtat ſiccitati epatis. Attamen pōt aliqualiter reſiſtere.uñ tact⁹ a ſiccitate corporis aliq̄liter ſz pꝛ ualde pmutabiſ

Sſ Ignificant.¶ Conſyderandum q̄ cū cā generatiois piloꝝ ſit caliditas et ſiccitas.Vna effectiꝫ magis.Alia magis materialiter. Plures erūt pili in calida & ſicca cōplexione epatis.in qua ābo cōueniūt q̄ i calida et hūida.Et ñ ſolū plures.ſed ēt criſpi magis & ſpiſſi.teneritas.qa paſſibiles ſatis teneri tact⁹.Et cū caliditas & c̄.Et cā ē.qa tūc hūidū ē ſubiectū dominio calidi.ſed ſi humiditas eſt magis dominans ſupra calidum feſtinant &c̄.Conſeruatur enim in eſſe unūquodq̄ humidū ꝓprio calido.& accidentali pꝛ trefit.ut xi.terap.& quarto de ſimplici medicina.&c̄.

Sſ Ignificant.¶ Hic ponit ſigna complexionis frigide & ſicce naturaſ.

Sſ Ignificant.¶ Hic eſt textus adiunctus extrinſecus.nec modus Auic. fuit.ſed ex oppoſito ſumpſit hec ſigna ſi quis inſpiciat.& patent &c̄.

Qđ Pati accidūt¶ Hic tractat đ diſpoſitionib⁹ epati egritudialib⁹.& p⁰ i ſumma ennumerat mōs egritudinuꝫ quos epar patiť.& mōs terminationū illarū.z⁰.exequiť de unaquaq̄ illaꝝ.ibi. malicie cōplexionis.Prima i duas p⁰ narrat egritudines epatis.z⁰.oſtēdit modū terminatiōs illaruꝫ.ibi.z⁸.& egritudinū.Prima in duas.p⁰ ēnumerat egritudines epatis que ſibi p ſe accidūt.z⁰ oſtendit eas que ei eueniunt p cō.ta em.ibi.z⁸.& q̄ñq̄. Cōſyderandū q̄ cōplexionez uocat ꝓpriętatē eſſentialiter.qa cōplexio maxime mēbro ē eſſentialis.uel in pluribus locis eā.Gal⁹ ſolet appellare.& naturā uocat.ut de iuuamentis p⁰.& 3⁰.de cōplexionib⁹.¶ Cōſyderandū p⁹ q̄ epar cōpatū ad alia mēbra ꝓncipalia ē qđđā mēbruꝫ carnoſū.cōfuſuꝫ nō diſtinctū i uentriculos.& iō pōt fieri i eo ſolutio cōtinuitatis.nō ſic cito itetficiens.ſicut illa que cordis uel cerebri. Et q̄ñq̄.¶ Primo oſtendit qđ aliq̄b⁹ mēbris pōt epar cō

pꝛti z⁰.oſtendit diuerſitatez cōpaſſionis ad illa mēbra.ibi.z⁸.ſz ſtōacho & diatragmati.¶ Cōſiderandū q̄ nō ſolū apoſtemata p cōitatez ſibi accidūt.uel ēt alie paſſiones.¶ Conſiderandus p⁹ q̄ p iteſtina ſupiora poſſumus itelligere aut ſupiora.z⁰.ſitiz.& iſto mō groſſa iteſtina ut colon ē ſupius tāgens epar.iuxta chiſtifellis Alio mō poſſunt dici iteſtina ſupiora.z⁰.alligantia.et iſto mō ſubtilia ſunt magis ꝓpinq̄.qa maiores uene meſeraice uadūt ad illa.Ex q̄ appz q̄ inteſtina magis epati cōicent.nā cōicatione q̄ ē p uiā ſitus.nō min⁹ cōicat iteſtinū groſſuz q̄ ſubtile.ſaltez q̄ yleon.ſz cōitate p alegantiā.magis illa.ſubtilia cōicant.¶ Sz qđ ſtōacho felli & meſeraicis & inteſtinis cōicent uene cōcauitati epatis.nō ē dubiū.Sed qđ dyafragma cōicet cōcauitati epatis.uidet manifeſte falſuz.p⁰ qa ipſe ſubdit cōtrariū hic.& infra.ca⁰ de ydropiſi.Reſpōdet q̄ daz lr̄am fore coruptā.ut ſermo ipſe Aui.p⁹ explicat.Credo tn̄ ſic poſſe ſaluari.nā dyafragma duas hēt partes.ſ.anteriorē uerſus toracez & poſteriorē uerſus dorſum.Pars anterior dyafragmatis nō ē dubiū qđ cōicat epati q̄tum ad gibboſitatē.ſz pars poſterior cū ꝓtendať iferi⁹ & treminet iuxta ultimā coſtam mēdoſaz.illa pōt cōicare uenis meſeraicis mediāte meſenterion.& in ipſis.& tandē concauitati epatis.¶ Cōſyderādū qđ qa uenes alligāť uene đſcēdenti a gibbo epatis.oportet qđ gibbo cōicēt¶ Et egritudinē.¶ Cōſyd erādū qđ materiā ſudorē facientē nō ē neceſſe ꝓgredi p uenas.ſz ipſa reſoluta i uaporez p poroſitates membroꝝ pōt penetrare.aut ſit neceſſe hāc materiā.per uenas ire.cū ipſa ſit ſubtil⁹ uaporoſa.ſic. poterit ex cōcauo ad gibbū aſcendere aut reingredi uenā deſcendentē ad corpus ꝓpelli.Sic g⁰ materia cōcaui epatis.His cauſis pōt p ſudorē educi Dixit aūt Aui.ut in pluribus.qa nō ē incōueniens quandoq̄ econuerſo accidere &c̄.

Qm Alicie¶ Enumeratis egritudinib⁹ epatis¶ Hic in ſpāli.đ illis exeq̄ť.¶ Et p⁰ exeq̄ť đ egritudib⁹ epatis.z⁰ đ ediſpoſitiōib⁹ ptiuz epatis.ibi in fine.in ypocundriis.¶ Prima in duas.qa p⁹ exequitur de egritudinibuſ cōplexionalib⁹.z⁰ de aliis ſpālibus egritudinibus epatis.ibi z⁸ in z⁰ tractatu inquit Gal⁹.epat.cus.Pria in tres. primo poit ſigna malaꝝ cōplexionū epatis.z⁰ ponit cano.generales curationis epatis cū ſuis āne xis.3⁰ poit curā malaꝝ cōplexionū epatis.quaꝝ ſigna poſuerat.4⁰ ſpāliter determinat đ quadā diſpōne epatis.ibi z⁸.in epate neceſſaria.ibi 3⁸. oportet ut ſit ſubtiliario.ibi 4⁸.minorať epar. Pria i quatuor.ſicut quatuor ſunt ſimplices male cōplexiōeſ epatis.quaꝝ ſigna pōit Primo g⁰

ponit signa; male cõplexiõis epatis calide 2ª q̃dã declarat .ibi 2ª.& illa q̃ ẽ meª ¶ Consyderãdũ qđ illa sitis pót cõpari aut ad sitiz sicchi.& sic ꝓprie potu aque non extinguit̃.qa multa epatis iflammatio cito illã aquã resoluer.& iõ ista sitis magis extinguit̃ emplastris ifrigidantibꝰ ¶ Cõ syderandũ pꝰ diceret aliqs qũo caro epatis pót p uentrẽ educi. ¶ Dicẽdũ ꝙ cũ epatis caro liq̃fit & resoluit̃ aut putrefit p saniationẽ & dubelet. pót reingredi uenas.& retinet̃.& putrefit.& tã dẽ per meseraicas extra educitur. ¶ Et cõsequi tur ca.z.s.malã cõplexionez calidã rasurã intesti norũ.i.dissinteria ut qñ euacuant̃ hũores acuti. ¶ Cõsiderandũ pꝰ ꝙ stipticitas uentris i his pót esse absq; grauitate in lateribus.qa ẽ ꝓpter mul tã exiccatiõez & resolutiõez fecis.& iõ minorata & resoluta nõ grauat tantũ.quantũ ꝛhis in qui bus uenter ẽ stipticus.absq; tali resolutione.sed ex simplici retentiõe. ¶ Et illa. ¶ Declarat que mala complexio generat coleraz.& que melanco liam.ut sit fluxus colericus uł melancolicus.Et pº facit hoc.zº.resummit declaratioez quorũdã signorũ.ibi.zª.& quandoq; nõ intelligat̃ media ꝓprie.sz media.i.ñ multũ excedens ut adhurat. ¶ Et i plurimo ipsiꝰ.s.male cõplexionis calide epatis.non ois res &c̃.supple quia pót ẽẽ carno sitas epatis. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ uirulẽtũ qđdã ẽ imateriale factũ ex putrefactõe epatis. qđdã ue ro ẽ materiale.ut factũ ab hũorali.materia uiru lẽta.Dicit gº ꝙ ablutũ.i.egestio ebulitia.i.laua tiua.sic lotura carnis.& uirulẽtũ materiale.i.ui rulẽta egestio.ꝓp materiã ñ ꝓp epatis putrefa ctionẽ rectificat̃ supple ab illa malitia.supplꝫ deinde ingrossatur.Cã eni quare erat ablutiua egestio & uirulẽta.s.subtilis.erat debilitas uir tutis expulsiue nõ potẽtis expellere nisi subtile & iõ cũ expellit grossum fit egestio fetida.& nigra.sicut.in febribꝰ pestilẽtialibꝰ.s.quando ad bonũ quãdoq; terminãt̃.quandoq; uero.fit ecõuerso qa quãdoq; a principio egredit̃ san guis uirulẽtus ut pus.s.grossum.deinde ꝓpter debilẽ expulsiuã egredit̃ solũ subtile.&c̃.

Signa. ¶ Prio ponit quedã signa fri gide cõplexionis epatis.zº ispãliter exeq̃t de signo sumpto ab egestiõe 3º.ponit quedã alia signa.ibi zª.& egestio.ibi.3ª.& quãdoq; sigficat ¶ Difficultas .i.motus sanguinis eiꝰ.si ab eo egrediat̃.uel cur sus.i.motus sui corporis.qa frigus fac̃ imobile ¶ Corruptio coloris.qa aliqñ plũbeꝰ ãt niger ¶ Liquefactio.materie.s.egrediẽtis p uẽtrẽ.& hº accidit p admistiõez sparis cũ ea.aut qa epar nõ trahit.Et q̃nq; denigrat̃.ał nõ denigrat̃ &c̃.s. per congelationem ¶ Et quandoq; fit citrina ꝓp putredinalẽ caliditatẽ.et iõ acquirit̃ aliqua citri nitas.quia ibi est frigiditas naturalis.iõ tendit ad colorẽ nigtũ quasi clar parũp sicut ẽ color fisticoꝝ Et flegmatis ꝓprietas.i.complexio.Et grossitudo.s.exeuntis uel hũoꝝ.uel grossitudo .i.uirtutũ apprehẽsiuaꝝ ꝓpter &c̃.Tepiditas .i.raritas & tarditas. ¶ Et egestio. ¶ Prio po nit diuersos mõs egestionũ consequẽtiũ hãc cõ plexionẽ.& pº facit hoc zº ponit signũ huiuꝰ cõ plexionis ex quadã dispõne eã sequẽte.3º resuit diuersos mõs egestionũ consequẽtiũ hanc cõple xionẽ frigidã epatis. ibi zª.& q̃nq; cõsequũtur ibi 3ª.& q̃nq; est initio. ¶ Dicit pº ꝙ cũ ea.s. mala cõplexione frigida epatis q̃nq; subtiliatur egestio.& humectat̃.& hoc est.q̃n ab epate ali quis humor aquosus ad intestina ꝓfluit.sed nõ est continuo.sicut ñ cõtinuo expellit̃.q̃uis sit eiꝰ .s.male cõplexionis frigide.Inceptio & euentus elongat̃.non multiplicatur cũ eo.s.hñte malã cõ plexionẽ epatis frigidã. ¶ Fluxus uẽtris ¶ Cõ syderandũ ꝙ in mala cõplexione frigida epatis multiplicat̃ fluxus uentris.Aut q̃n contentiua e patis deficit.Aut q̃n epar ipellit hũorẽ aqueuz uel aliũ ad intestina.& qa nõ semp ẽ hoc necessa riũ.et licet sit plõgatꝰ.iõ ñ ẽ necessariũ ꝙ sit flu xus supflu ¶ Dixit aũt supfluꝰ.qa stat cũ eo flu xꝰ factꝰ ex debilitate attractiue epatis.uñ relin quit egestionẽ hũidã fluxibilẽ. ¶ Et in fine.qa cũ ad ultimũ puenit.egredit̃ aliqd simile feci sanguinis.quia melãcolia p congelatiõez facta nõ fit &c̃.qa cũ eo nõ sit ut uerus sanguis nõ pót ẽt putridꝰ egredi.s.q fuerit ꝓꝰ uerꝰ ¶ Et q̃nz.pz ¶ Et q̃nz &c̃.Virulẽtꝰ.cã huiꝰ igrossa tiõis posset ee.aut fortitudo expulsiue.& ẽ bo nũ aut uehemens cõgelatio & ẽ malũ. ¶ Et q̃nz ẽ fluxus similis lauature &c̃.Et hº ẽ quãdo ẽ defectꝰ in sanguifica uirtute & id cũ appetitu sigficat frigꝰ qa maxie sanguifica ipedit̃ cũ cõi cat̃ stomacho acuit appetitũ &c̃. ¶ Et si accidit &c̃.qa illi corrupti hũores appetitũ deiciũt.& simul faciunt fluxũ illuz ¶ Et plurimũ &c̃.quia hec uirꝰ ut plurimũ a frigido deficit.In fine re dit appetitus ꝓp idigentiã nutrimẽti.& iõ spas mat̃ .i. siccatur mitach. ¶ Et q̃nq; sigñant.pz.

Signa.subtilitas; urine.quia siccitas cohartat ipas uias epatis.qa exiccat ipos hũores q urie misceri debent. ex qb̃ grossa reddit̃.

IN epate. ¶ Ad sciendũ in genere can.curationis epatis.Scire cõuenit res cõueniẽtes epati.& res sibi no centes. ¶ Primo ergo Auic. ponit canões curatiõis dispositionũ epatis.zº põit res sibi nocentes & iuuantes.ibi.zª.scias ꝙ it romit tere .Prma in duas.pº ponit canones cões magis rº.spales.ibi.zª.& melior. ¶ Sed tu dices.alia

uidentur esse necessaria in cura cōmuni apostēa
rum & ulcerum reliquorum membrorum. &
alia in epate. Q uia modus curationis diuersifi
cat̄ n̄ solū ex morbi natura. sed ex mēbroꝝ diuer
sa cōplexione compositione & situ. ¶ Dicendū
ꝙ nō sunt necessaria ea appropriata. sed ea cōia
magis. sicut istud capitulū ē ḋ canonibꝰ cōibus
¶ Vel in reliquis mēbris principalibꝰ uel nobi
libus ut calida sunt. ¶ Et melior. ¶ Prio pōit
can. ex pte hore tributionis medicinarū. 2° ex pte
medicinarū secundū se. ibi 2ª. & oportet. ¶ Cō
syderandū ꝙ hora exhibitionis exopilantiū dēt
esse in qua epar ex eaꝝ penetratiōe lesionē nō
habeat. sꝫ iuuamētū. Si uero dant̄ ante digestio
nez chili in epate & duꝫ est in trāsitu a stōacho
ad eū faceret chilū indigestū penetrare. Et ideo
cōueniēs tēpus ē cū iā epar digessit & mēbris
sanguinē distribuit. i quo tēpore uie que a stōa
cho ad epar uadūt sunt apte. Et iō ex cōsuetudi
ne hominū ē dare ista deopilatiua in mane cū
homo surrexerit. a somno. s. in medio tēpore ab
hora surgēdi a somno. ¶ Et balneatōis. que fit
cōsuetis balneari rpe sanitatis. Et iō Gal. 9° ḋ
re. sani. loquēs de appetitiuis. Huius mōi mel
ē bibere in medio tēpore surrectionis ex somno
& balnei. Digestis eni his que reddūtur exuē
tre ad epar melius offeremus hec talia. ¶ Et o3.
¶ Primo ponit unū can. ex pte cōpositōis medi
cinaꝝ. 2° ostēdit maliciā erroris. quoniā cōtingit
cū cadit error sup epar. 3° ponit can. sumptū ex
parte modi substantie medicinaꝝ. 4° pnit can.
q debet attendi spāliter in quibusḋā medicinis
5° ponit spāle iuuamētū quarūḋā medicinarū
sup epar. ibi. 2ª. & scias. ibi 3ª. & oportet. ibi
4ª. & subtiliātiū. ibi. 5ª. & omnes qdē endiuie.
¶ Cōsyderādū circa quartā ptē qḋ aptiua &
subtiliatiua. s. fortia. ut aqua de. 5. radicibꝰ & se
minibꝰ generāt diuersos hūores. āt acuēdo san
guinē & exiccādo. aut generādo diuersos mel ā
colicos hūores p adustiōez. āt cōmouēdo. & iō
hūores qetos faḉ motos appētes. Et iō cōuenīēs
ē facere subsequi lenitiua ut cassiā & tamarindos
& hoc i febribꝰ aut calefactiōibus. ¶ In morbis
uero longis in qbus suspicamur ḋ adustione. &
calefactione nō tiemꝰ. simꝫ cū radicibꝰ i sirupis
admiscere thimū & epithimū. & sene. ut a fideli
experto didicimꝰ. & rōi cōuenit. ¶ Adipē lupꝰ lꝫ
Symon dubitet ḋcō ppter tex. repertū. 4°. can
fen 6ª. c° de morsu canis rabidi & lupi. Hec gª
uidetur habere ꝓprietatē. & iō crederemoꝫ &c̄.

¶ Scias ¶ Supius. A. posuit cano ul'es
in curationibus epatis. ¶ Hic ostēn
dit res q̄ epati conueniunt. Et prio
ostendit diuersas res epati nocentes
2° spāliter de quibusḋā rebus ꝓsequit̄ ostendēs
cāz q̄re epati nocent. pulmoni uero cōueniunt ut
sūt dulcia. ibi 2ª. & uinū dulce. ¶ Dubitat aūt
aliquis. Vtrū uiscosuz nurimentū epati noceat.
& uidet̄ ꝙ nō. nā Aꝝ. 21ª. pblematū. 2°. pblema
te. triticū sup ordeū extollit. qa uiscositatē habz.
¶ Dicēdū ꝙ uiscositas i furmēto ē duplex q̄dā
mīta qua furmentū ē glutinosuz ul' adherēs. ul'
opilatiuū sic̄ ē uiscositas q̄ ē i furmento cocto.
& ista. uiscositas epati nociua ē. & etiā mēbris.
qa opilat. Et iō si aliqḋ furmentū coctū cōcedit̄
ē furmentū nō glutinosuz sic̄. illud ꝙ far uocat̄.
Alia uero ē in furmento uiscositas moderata qua
una spēs cōpat̄ aliq̄ unū furmētuz magis alio
aptū ē nutrire. & hoc pꝰ debitā & artificialē p
parationē. sicut furmentū uiscositatē hēt respectu
ordei. Et hec uiscositas cū decēter prepat̄ lauda
bilis ē. & ḋ hac Aꝝ. intelligit ibi. Vnde ppter q̄ḋ
cibꝰ qui ex tritico magis cōuenit corpribus. &
magis nutritiuꝰ est q̄ ex ordeo aut cibū habere
hoc glutinari enim oportet & solidari corpora.
¶ Et uinū. ¶ Causa quā ponit est manifesta.

EX medicinis. ¶ Hic enumerat res
epati conuenientes. Et pº in genere
ondit quales debent esse huiusmo
di res. 2° spāliter quasḋā enumerat
ibi 2ª. & ataraxacon. ¶ Consyderandū ꝙ Aui.
dixit amaritudo qua aperiat̄ quia debet esse ta
lis amaritudo que. iuuet ad apiēdū sicut amari
tudo amigdalaꝝ amaraꝝ. ñ autē debet esse ita
fortis ꝙ nocear. sicut multarū reꝝ ē amaritudo.
¶ Consyderādū pꝰ qḋ hº qḋ dicit. cū ñ sequūt̄
in mollificatione &c̄. ꝙ iste medicine que epati
dantur ñ debēt habere mollitiē sicut mel. quia
mellis mollicies est adherens uiscosa ñ cito pene
trans. sed debent consequi in mollificatione sub
stantiā liquidā penetrantē. Et iō redarguere con
uenit qñq̄ eos q̄ syrupos usq̄ ad melis spissitu
dinē coquūt. rarde eni ptrasit ad epar syrupus
hic. ¶ Et a taraxacon. ¶ Hec pars hēt quinq̄.
sicut spāliter de quinq̄ rebus uel sex tangit. &
partes patent. & sententia earum &c̄.

OPortet. ¶ Hic i spāli exeq̄t̄ curaz
predictaꝝ dispositionū. & pº pōit
curā simplicitū malaꝝ cōplexionū
2° compositaꝝ. ibi 2ª. utatur hēns
eam. Ptia in quatuor. primo ponit curā male cō
plexionis epatis calide. 2° frigide &c̄. ibi 2ª. &
ex eis. Prima in duas. primo ponit generales itē
tiones in curatione. 2° spāliter exequit̄. ibi 2ª. &
in aqua ordei. ¶ Debet esse subtiliatō regimis
quia epar multum cibum digerere non posset.
& pz. ¶ Debēt esse spiritositatē habentes ñ plu
rimā. qa spiritica fortia epar opilant. Et in aqua.
¶ Primo pōit curā in spāli p medicinas magis

z° per cibos.ibi z^a.cibi uero q̄b^9 cibanť. Pria in duas.primo ponit medicinas magis ſimplices q̄ cōferūt in hoc .z° ponit magis cōpoſitas ibi.z^a. & q̄nq; eſt neceſſariū.Prima in duas. p° ponit curā magis qū intendimus ad ſimplicē altera tionē.z° qū intendimus ad alterationē & aptio nē.ibi z^a.& cū ſentiť opilatio. ¶ Conſyderādū q^ aqua ordei ſecūdū utrūq; modū poſitū a Me ſue.has ꝓprietates oēs aggregat. qa ē inflatia ut notū ē.habet ēt abſterſiorē ꝓpter nitroſita tē.& lenificationē.nā lauat.& apertionem hēt. propter ſui ſubtiles partes.& aliquā ſtipticita tē.i.confortationē.qa ēt ordeū declinat ad ſiccū licet a qua ordei ꝑme cōpoſitionis Meſue ſit ma gis abſterſiua & lauatia.z^a uero mi^9 ¶ Amirbe ris.i.berberis.qa frigidi & extictiui. ſunt dicti ab.A.cereſculi 4° can.fen.p^a.c° ď regimie febri um acutaꝝ. ¶ Et cū ſentiť. ¶ Primo enumerat quaſdā medicinas ad hāc itētionē. z° quaſdam alias.ibi z^a.et ex eis.ē oleū ď pomis.ſ.fr̄idis ut pomis damaſci.ꝑ pomis ď ſceni.horū uero ñ ap paret deſcriptio. ¶ Alefrigius.i.pſiliū.dať cuꝫ aqua frigida ne calida faceret penetrare occultā & ſubtilē ei^9 ſubſtantiā.Aliter aloes frigidi^9.i. epaticū qa euacuatio cōfert. ¶ Alkarici.i.arbo ris ď qua fit acatia.ꝑ z^m l̄ām extrinſecā.i.lactu ca. ¶ Et q̄n ñ ē febris.quia ſi febris eſſet ñ da rēť mirabolani nec lacca cum ſit calida & ſicca. ¶ Q uādo iā duab^9 ebdomadis fuerit ſumpt^9 bibať lac.&c̄.qa r̄ſtaurat.cōfortat & nutrit.q^ requiriť.cū preceſſerit euacuatio per mirobala nos. ¶ Et quādoq;. ¶ Hic enumerat medicias magis compoſitas.& p° enumerat quaſdā .z° quarūdā ponit deſcriptiōem.ibi.z^a & ex troci ſcis. ¶ Cōſyderandū p° q̄ď illud ē neceſſariū quādo eſſet uehemens ardor.& iō ſi alio pōt excuſari cōmēdať ab Aui. Excuſatur aūt q̄nq; ex potu frigide aque cuꝫ uino.qa uinū corrigit aque malicia. ¶ Trociſ.de berberis.i.de berbe ris frigidis.ad dr̄.ā calidoꝝ quoꝝ omniū deſcri ptio ponit 5° can.tractatu 2°. ¶ Et ex trociſ. ¶ Ponit deſcriptiōes& pōt diuidi in ptes.5. ſicut.5.ponit medicinas. ¶ Ablute cū alefeniati .i.cū aqua ſpē rū aromaticarū. ¶ Luti alkabil. .i.armeni.z^m quedā & cōſydera iſtos trociſcos qa cōferūt quādo ē ſupcalefactio cū opilatiōe aut debilitate calidi inati.qa hic q̄dā calida ponū tur. ¶ Emplaſtrū z^m ſimiliter ifrididat. ¶ Aut ſummať. Iſtď ēpłꝫ ēt i modū ceroti hꝫ uirtutē apitiuā. ¶ Sauic.i.pultes lenitiū.ut cū lentes fracte buliūt uſq; ad ſpiſſitudinē .qa ēt iſtud uocať ſauic ordei.łꝫ aliaꝫ hēat ſignificatiōem. ¶ Cibi uero. ¶ Hic pōit regimē ꝑ cibos.& p° ꝑ cibos mediciales magis.z° per cibos cibales ibi ſecūda.& ex carnibus ibi.tercia & quidam homines. ¶ Azarur.fructus in uirtute neſpule exiſtens.& reperitur in cicilia. ¶ Alſceni nomē cōtrate . ¶ Ribes.arbor naſcens i mōtib^9 ſcirie cuius ſuccus ad nos defertur.& fructum facit arbor.& nominantur ribes ēt ab Almanſore.3° ¶ Melōes ſupflue dulcedinis. ¶ Hic uideť di cere cōtrariū.qa ſupra multū dulcia prohibuit. ¶ Dicendū q^ melōes dicunť ſupflue dulcedinis ī cōpatione ad alios.qa ſunt magis digeſti.& mi nus aquoſi.& iō minus ebultiōi uel corruptioni ſunt apti & magis abſterſiui.ſed.z^m.ſe nō ſunt ſupflue dulcedinis. ¶ Sꝫ tu.d.ipſe p^9 docet ſum mere melōes duros.pue dulcedinis. ¶ Dicendū q^ ſi intentio ſit iſta plus danť meloneꝝ pue dul cedinis.ſi uis plus abſtergēr̄ darē illi q ſunt mul te dulcedinis. Vnde Gal.z°.alimentoꝝ c° ď pepo nib^9.q^ aūt abſtergūt potes addiſcere rectifican do ſordidaꝫ cutē. ¶ Mēs.robilie ita.Serapio c° ď robiliꝫ. ¶ Iſfidebei.i.tiſea alba q̄ fit cū ſimpli ci aqua. Aliꝫ habent q^ ē qďdā genus cibariꝫ poſi tū ab Almā.trac.3°.Almoſos.i.cū aliquo acetoſo ¶ Cōgelata.i.ſulſe uł geladie ꝓdictū tuturū.nō ſupflue pinguiū ne inflament.Cōmendanť uero turrures ab Auer.colł3.5°.ď carnib^9 ¶ Alguare ſcen.i.maneries carnis.Interiora qa dure digeſti onis. ¶ Sꝫ dubitať p^9 predicta.an carnes limaci arū cōueniant epati.& uidetur q^ nō.qa uiſcoſa epati nocent. Limacciarū aūt carnes ſunt uiſcoſe. ¶ Ampli^9 Serapio ď limaciꝝ nullā uideť facer̄ mentionē ¶ Ampli^9 Gal.3°.alimentorū de mala coſtratis.i.oſtracoderis.de q̄b^9 ſunt.limacie eas blaſſemat dicens q^ ex ipſis generatur crud^9 chi mus. ¶ Rurſus aut cōuenirent gratia ſimilitudi nis.aut multitudinis nutrimēti.aut bonitatis ei^9 ¶ Nō qa multi uł boni nutrimēti qa meli^9 potuiſſꝫ hoc Aui.dicere de aliꝫs quibuſdā carnib^9 ut.car nibus ꝓdictꝫ.Non gratia ſimilitudinis.quia hoc maxime cōuenit carnibus porcinis.ut Gal.3°.ali mentoꝝ p° c°.ubi.Porcinas aūt carnes hr̄e ſimili tudinē ad homines addiſcere eſt ¶ Ex eo q^ qdaꝫ comederūt humanas carnes ut porcias &c̄.Idē 2° can.c° de ſanguine. ¶ Oppoſitū ſentit Aui. ¶ Reſpondenduꝫ q^ ſermo currit aut de epate hominis ſani aut infirmi. Si aūt de ſanis loqua mur corporibus Dicendum q^ď eorū epatibus conueniētiores ſunt alie carnes q̄ carnes limacia rū ut notū ē. Si uero loquamur de infirmis epa tibus uel corporibus.& tunc epar aut infirmať apoſtematibus.uel opilationib^9.aut ē ifirmum quia extenuatū.reſolutum.& exiccatum. Siq̄dē loquamur de ifirmis epatibus apoſtematis uel fortiter opilatis.non eſt dubium q^ď carnes lima ciarū non competunt.licet enim in eis ſit proprie tas.tñ eis aſſociať aliqua glutinoſitas & hūidi tas per quas nocēt. ¶ Si uero de epate loq̄mur reſoluto & extenuato ī quo nos querim^9 reſtau rationē & ipiguationē.& phibitionē ſiccitatis

& ariditatis.dico qđ carnes limaciarum tunc cõ ueniũt. ¶ Propter qđ consyderandũ qđ p has limacias ñ possumus intelligere aut testudines & iste conferunt. quia sunt multi humidi aut temperati nutrimẽti.imo đ mẽte Isaac.mixtio elemẽtorũ est quasi i eis equalis.& iõ consumptis dantur.Aut possumus intelligere secundũ alios cancros fluuiales uel fontales & isti ẽt cõpetunt.quia dantur ẽt cõsumptis & ethicis ut Auic.4° can.fen.p^a.de cura ethice.Aut p limacias intelligere possum^9 limacias proprie sic nominatas.& iste dico qđ conueniũt nã habẽtibus resolutionẽ & debilitatẽ secundũ epar.conueniunt cibaria que sunt multi aut facilis nutrimẽti.s.cibaria que habent nutrimentũ humectati uum resumptiuũ adherens qđ ẽt resistit siccitati & ariditati epatis. Hoc aũt est nutrimentum carniũ limaciar^ qm̃ humide sunt & quãdã hñt uiscositatẽ.Similiter ẽt si bene ꝓparentur meliorantur & facilitaẽ ear^ nutrimentũ.preparãtur aũt quia lauantur cũ aqua & cinere quidã cum cinere & uino quidã cũ arena. ¶ Alij uero eas fricant super lapides quib^9 ferrũ acuitur & tandẽ excoquũt illas cũ spẽbus uel alijs reb^9 ut dispositio indicat. Existo aũt mõ preparationis remouetur ear^ uiscositas & mucositas superflua.et remanẽt cum humiditate magis conuenienti & nutritiua. Et Auic.cum hoc uideẽ facere qđ ꝓprietatẽ habeãt ad epar & hoc credere oportet. ¶ Sicut enim medicus accipit principia credita a naturali phõ.sicut aperte ab expimentantibus multa accipimus que credere oportet.ut sumiẽ ab Auer.primo colliget ca° executiuo. ¶ Ex his uero obiecta soluuntur.Quia ad p̃mũ dicẽdum q̃ earum superflua uiscositas ꝓparatione remouetur. ¶ Ad secundũ q̃ licet non dixerit non tñ tollit ei^9 uirtutẽ. ¶ Ad auctoritatẽ Gal^. Dicẽ q̃ Gal^.maxime loquiẽ đ quibusdã cõchilijs marinis affixis lapidib^9 uel arenis que dure carnis sunt.& pp salledinẽ uentrẽ soluũt.nisi p̃ma abiciaẽ decoctio. ¶ Ad quartum dicendum qđ cõueniunt gratia proprietatis quã Auic.fatetur.et gratia humectationis & uiscosi cõpetẽtis nutrimenti.Fateor tñ me uidisse mirabilẽ resumptionẽ ex eis.Vñ ipse Gal^.alimentor^ 3° c° đ cochijs & limacijs.dicit q̃ greci multũ eas comedũt.Et licet eas.ñ multũ cõmendare uideaẽ. Dicit tñ in fine q̃ bñ ꝓparata ut ipe docet restrigũt qdem uẽttẽ .Alimẽtũ autẽ sufficiẽs corpori exhibẽt.

Ex eis. ¶ Ponit curã male cõplexionis frigide epatis.Et p° p medicinas.z°.per cibos.ibi.z^a.đ cibis aũt Prima in.d.p° põit diuersas res ad hãc curã cõuenientes q̃ p os sumunt.z°.ponit emplastra.ibi.z^a.& qñq;.Prima in duas.p° põit quasdã medicinas quar^ nõ ponit hic descriptio nẽ.z°.enumerat quasdã alias & ear^ descriptiones ponit.ibi.z^a.& ẽt cũ. ¶ Q ñq;.ut qñ simulẽ opilatio & frigiditas in epate.Arabicarũ nõ alicarũ ꝓpter pascua illarũ ẽ forsan. ¶ Et quãdoq; ¶ Ponit emplastra.Et p° enumerat quedã.z° quorundã ponit descriptionẽ.ibi.z^a.emplastruz bonũ. ¶ Emplastrũ stõatichuz.forsan ẽ ultimũ emplastrũ positũ.xi°.tractatu.5°.can. ¶ Emplastrũ calcadis ibi nõ ponit.sz ponitur unguentum calcadis.i.uitreoli. ¶ Emplastrũ bonum. ¶ Hec ps hẽt quatuor.sicut q̃tuor ponit emplastra.ibi z^a.& iterũ.& pz. ¶ Amirberis.i.berberis Ponũtur aũt ad ꝯfortationẽ et eor^ frigiditas.remouet ꝓpter caliditatẽ rer^ admistarũ .& remanet stipticitas. ¶ Alben.i.ben grana nota sũt ¶ Darchimet pond^9 auer.i.f.7z.grana ordei. ¶ Gũmi alboti.i.arabicũ. ¶ Spice semie.i.illi^9 ptis. ¶ Sz semiũ.i.pinguẽdo. ¶ De cibis panẽ cõtrituz i andocaca.i.i decoctiõe. ¶ Androcha ẽ trifoliũ q̃ ẽ calidũ & siccũ. ¶ Alcanabir& A duragi maneries sunt auiũ. ¶ Ventres anseruz.qa hi uentres & gallinar^ cõmendanẽ ab.A.z°.can.c° đ uentrib^9. ¶ Cõsiderandũ p^9 q̃.A.cõcedit elixa & assata & caules decoctos tribus decoctionib^9 & ẽ.cã ẽ nã cũ frigida cõplexiõe epatis cõiungiẽ utplurimũ uẽtris lubricitas.et iõ stiptica cõueniũt.talia aũt sunt ea que dicta sunt.Condiunẽ uero caules ut eor^ frigiditas remoueaẽ. ¶ Millũ uehementer coctũ ẽ durũ cibariũ & difficil^ digestiõis. aut nõ multũ facilis.& iõ nõ cõceditur.& sz ipsum ponaẽ panico melius.ut p° alimẽtorũ. ¶ Castanee.qa sunt boni nutrimẽti.imo appropinq̃nt nutrimẽto frumẽti ut põit .A.z° can.auctoritate Gal.s.z° alimentor^. ¶ Cõsyderari tamẽ dz uirtus stomachi qa si nõ cõsyderem^9 de digestione abstinendũ Conueniũt aũt magis cũ ȝuccaro ut Aui. ibidẽ ¶ Nõ oz ut attẽdaẽ &c̃ i fisticis & amigdalis qa possent dicere uerũ in alijs ut i castaneis forsan &c̃ ¶ Euitent genera lactis ¶ Cõtra quia in principio concessit ¶ Dicẽduz qđ cõcessit lac camelar^ arabicar^.Per genera g° hic intelligit alia genera lactis qa magis ad frigiditatẽ declinant & nata sunt opilare meseraicas ut Auic. secundo canone capitulo de lacte Reliqua patent &c̃.

Begimẽ ¶ Ponit curã male cõplexionis sicce epatis.Et dic̃ qđ fit cum cibis dictis humectatis.ut carnib^9 .s.predictis &c̃ & sint ista equalia in actiuis uel declinent ad caliditatẽ uel frigiditatẽ.z^m qđ dispositio indicat cõtraria &c̃

Begaẽ ¶ Ponit regimen male cõplexiõis humide epatis ¶ Cõsyderãdũ uero qđ res exiccatiua ẽ illa q̃ materiam hũidã imbibit sicut spõgia aquã. Exiccatia uero que alterando exiccat.

cū g° res has habȝ duas uirtutes. forti° exiccat.

TAtur ¶ Hic ponit regimen malax cōplexionū epatis cōpositarū. & p° calide & sicce. ¶ Sextariū ē pondus sex.ȝ. & .ʒ. granoꝝ. 7. sextaria sunt. 45.ȝ.g°.ȝ.ȝ. minus trib°.ȝ. cū aliquantulo ȝucca ro rabarȝet. & nō plurimo. qa multū posset istā mari et cōuerti i colerā. ¶ Deuitent riȝi. qa calȝ & siccū. & similiter ciminū. & cōdimenta. s. spēx & fisticos. & c̄. ¶ Cōsyderandum q̄ fistici calidi sunt. ut supᵖ & .z°. can. A. sȝ parū qñq; nō nocent ꝓpter ꝓportionalitatē. i. cōuenientiā. s. i substantia. Vꝝ qñq; qa qñ querit aprio Maius eniȝ ē iuuamentū eoꝝ i faciendo apertiōȝ q̄ i calefaciendo nocumentū. Bonarū carniuꝫ. i. aialiū habentiū bonas carnes. ȝ eniȝ sint ex istis animalib". eia rn̄ sunt difficilis digestionis & grossi nutrimenti.

ADministrent ¶ ponit regimen male cōplexionis epatis calide & hūide. ¶ Et prio i generali. z°. in spēli. ibi. z[a] aut summat. ¶ Dicit q̄ exhibeant frigida & sicca. & si ibi ē hec mala cōplexio cuȝ materi|s dent subtiliantia. i. aperitiua. & subtiliantia n materiā. Et ȝ actu nō exiccent. quia illam materiam. subtiliando & exiccando & aperiendo educēt sic̄ ē aqua casei. ¶ Aut gueſneti. pond° ē. & nō inuenit q̄tuꝫ. tamen totū nō est quantum .ȝ. i. ¶ Aureus. ȝ. i. 5. ¶ Saeraiaci. ȝ. iiij. 5.

REgatur ¶ Ponit regimen male complexionis frigide & sicce. Et p° itendendo ad cām. z° ad accidēs. ibi z[a] & cū fuerit illic. ¶ Cōfectiōes q̄s ponit ponunt 5° can. tractatu p°. ¶ Et cū iste sunt pillule solutiue & calefactie. ¶ Et sit pō dus eius. s. serapini unius supple. quando una medicina ponit tantū cum eo. aut duoꝝ supple quādo due ponūt. aut omniū. cū sunt omnes & c̄

ADministra ¶ Pōit regimē male cōplonis frīde & hūid epatis. & pȝ.

MInorat. ¶ Determiat de egritudie q̄dā epatis que ē ipsi° puitas. Et p° notificat nobis paruitatē epatis z[m] se. & ex suis accidētib" .z°. porit signa. ȝ°. curā regiminis. ibi z[a]. q̄doq; ibi ȝ[a] regimen. ¶ Consyderādū p° qd tūc agēs opat sub uirtute patiētis q̄do patiēs supat agens & hoc intelligit Aui. & cetera.

QAndoq; Hic pōit signa & sunt nota Q d̄ uero dic̄ de Gal. nō apparet mihi ubi. sȝ de epatis puitate dicit i tegni. ¶ Et iā fuit hō cui° corpus nō ledebat a cibo. i aliquo. & nō alcēde bat ad ipsum scilicet epar. & cetera.

REgimen &c̄. ¶ Hic pōit curā et pȝ. Ex precedentib° uero dubitare cōtigit. an sit cōueniens i epate super calefacto simul cū endiuia uꝝ alia re i frigidante miscere cerusaȝ. Et uidet q̄d nō. quia nullus auctor in cura male cōplexionis epatis calide cerusaȝ docet aponer̄. Amplᵒ cerusa exteriᵒ applicata n̄ pōt puenire ad epar cū sit grossax ptiū & stiptica. Si g° exterius remaneat constringendo magis calefaciet. Propter hāc enim causā uidet̄ poni q̄ plūbū sit lana calidiᵒ ut g° de problematib°. ¶ Amplius aūt phibet trāspirari calidū. ¶ Oppositū huius arguit̄ ex quoddam dicto Auic. z° can. c° de endiuia. ubi aqua eiᵒ cū cerusa & aceto est mirabile epithima i ifrigidādo illud cuius infrigidatio querit̄. ¶ In questione due sunt opiniones. Q uidā eniȝ simpliciter negant cerusam nullo mō debere sup epar calefactū approximari simpliciter uel cōmiste. moti ratione tali. quia si cerusa deberet conferre. aut hoc faceret remanēs exteriᵒ. āt ireriᵒ penetrās. non confert exterius remanēs ut notū ē. imo potius noceret. ergo si debȝ iuuare oportet q̄ penetret. sed penetrare n̄ pōt ꝓpter grossitiē. Vnde Auic. p° can. fen. z[a]. illo c° loquamur nunc &c̄. ¶ Cerusa ē grosse nature. & grossax ptiū. quapp cū ē de foris n̄ penetrat in poris. & si penetrat n̄ puenit ad poros spirituū. neq; ad mēbra ꝑncipalia. iutiliter ergo approximabit̄. ¶ Adhuc posito q̄ pfundet̄ ipsa ē uenenosa ut oēs ponūt. g° maxie epari cōtrariabit̄ ¶ Hoc ēt cōfirmāt alia róne. Q uia q̄d aplicatur sup ꝑncipalia dēt habere aromaticitatē. ut 4[a] fen. primi can. & supᵖ de rebus cōueniētib° epati cōmēdauit Aui. Cerusa aūt aromaticitatē n̄ hēt. ¶ Ad auctoritatē Auic. respondēt q̄ cerusa ē mirabilis i ifrigidādo absolute. non tn̄ epar. Et cū hoc sit absolute pbatū. non ē necessarium semper esse uex Cerusa eniȝ phibet̄ poni sup epar calefactū. Aut q̄a timet̄ d̄ eiᵒ uenenositate. Aut ꝓpter sui grossitiem. n̄ ꝓpter grossitiē. qa sicut d̄clarabit̄ hᵒ pōt iuuare alias medicinas. Similiter & qa sua grossities p alioꝝ admistionē remoueri pōt. n̄ prohibet̄. nec qa uenenosa. nā & si cerusa sit uenenosa non tn̄ ē de uenenis contrariantib° nobis i epate ſȝ a qualitate frigida. & mō substātie grosse. Multa aūt sunt que nobis a qualitate sunt uenena i casu tn̄ sunt curatia sicut iusquiamus. castoreū & similia Rationes eorum soluunt̄. Alia ē opinio q̄ semp tenet q̄ cerusa cōpetat sup epar calefactū appositā. Q uod ipsi ꝓbant. qa medicina frigida est. & extra apposita non est uenenū ergo posita exterius infrigidare poterit. Sȝilta positio falsa est sic absolute plata. quia cerusa sola approxiata exteriᵒ stipticat & opilat poros

INquit Gal. In tractatu precedē ti determinauit .A. de dispositioni b^9 epatis in cōi magis. & de malis cōplexiōibus eius. q̄dā alia spāli dispōne. Hic intēdit spāliter ꝓsequi de alijs epatis dispōnib^9. Primo determinat de spālib^9 eius dispōnib^9 q̄ sunt debilitas. opilatio iflatio & dolor. 2° determinat de egritudinib^9 cōibus eius. 3° determinat de quibuidā dispōnibus q̄ fiunt in corpore ex pte ei^9 qđ ab epate expellit̄ extra. aut retinet̄ & coartat̄. ibi 2ª. apostematū i ꝓtib^9 epatis. ibi 3ª. quādoq; diuersificat̄ expul siōes. Pria in q̄tuor. sicut q̄tuor sunt predicte dispōnes de q̄b^9 tractat. Prio ergo determinat de epatis debilitate. 2° đ opilatiōe. 3° de iflatiōe & uētositate. 4° de dolore. ibi 2ª. opilatiōe epa tis. ibi 3ª. q̄nq; aggregat̄. ibi 4ª. epati quādoq; P^a i tres. p° ꝓbat cās debilitatis. 2° signa. 3° curā ibi 2°. color ē ex rebus. ibi 3ª. si cognoueris. Pri ma i tres. p° ostendit qđ sit epatis debilitas. 2°. ponit cās. 3°. ostendit sui modos. ibi. 2ª. & illud. ibi. 3ª. & debilitas epatis. Inquit Gal. s. 5°. de i teriorib^9. 7° c°. illo uersiculo. Hec sunt essentialia epaticoꝝ & c̄. Cōsyderandū q̄ sic̄ supra fen. 13ª. dicebat̄ stōachi debilitas cuius erat absq; causa manifesta. sic etiā dicitur epatis debilitas quādo epar deficit absq; cā manifesta ex apostemate. sz tñ cū quelibet egritudo ledat epatis operationē epatis debilitas oēm pōt sequi morbū. Et illud. Consyderādū qđ debilitas epatis pōt sequi omnē epatis egritudinē. Epatis aūt egritu dines sunt male cōplexiones apostemata & solu tiones continuitatis. Prio g° ponit primā cām đ bilitatis epatis. que est mala complexio. subdiui dens hec in suas cās. 2° ponit alias causas simul. ibi 2ª. & q̄nq; ñ. est. Dicit p°. q̄ illud. i. epatis debilitas est aut propter maliciā complexionis sine materia. cui^9. s. male cōplexionis. uel cuius. s. debilitas epatis. ꝑncipiū ē ex epate &c̄. Cir ca quā ꝓtē prio dubitat̄. Diceret aliquis Auic. uidet̄ supflu^9. nā si epatis debilitas seq̄t̄ alias epatis passiones. non debuit de ea facere spāle capitulū. simul enim determinatio de passionib^9 epatis uidet̄ determinatū fore đ ei^9 debilitate. Dicendū qđ sic ē đ epatis debilitate sicut de alijs accidētib^9. Alia enim accidētia possunt con syderari dupliciter. Vno mō ut ipa đ necessita te alios morbos cōsequūt̄. nec addūt sup eos in curatione. & hoc mō de eis non fit̄ determinatū capitulū. Alio mō ut accidētia addunt sup̄ mor bos principales itētionē aliquā cure. & ut sic ca pitulū fit de eis p se. sicut Auic. fecit đ soda. nā soda. non fit nisi a modis aliarū egritudinum ce rebri. & tñ đ ea spāle fecit capitulū. & debilitas epatis ut đ necessitate cōsequitur morbos alios ñ hēt spāle capitulum. sz ut addit in itētione cu

& iō magis calefaciet. Ad solutionem ergo que stionis prescriendū. quid sit ceruſa. Est aūt tube rositas que ex plūbo colligitur. hoc mō. accipiat̄ uas terreū & in fundo ponatur fortissimū acetū Et quidā supponūt uuas albas. deide suspēdūt̄ in eo lamine plumbee. & applicantur ligns per transuersum supra positis super uasis orificio. deinde uas optime cooperitur coopertorio uno đ panno & alio đ ligno. deinde ponitur in fimo pecudis uel porcino usq; ad medietatē. uasis ul' plus. & dimittit̄. & quidā p^9 quatuor menses quidā uero p^9. x. dies illud discoopiunt. & sic đ incepe. & accipiūt illud qđ apparet sup lamias illas. & malassant. & lauāt q̄usq; albescat. & re cōdūt. Q uidā uero cū sale illā cofitiūt. s. ponē do đ eo i fundo uasis tim. p cū aceto. Ex q̄b^9 cōp hēdi pōt q̄ ceruſa frigide & sicce cōplexionis ē generata ex plūbo et aceti feruoꝝ. et extriseco ꝑ tio. Apparet etiā q̄ ē substantia sicce grosse. q̄a subtiles ꝑtes plūbi resolute sunt. Cū g° que rit̄ de ceruſa an possit sup epar calidū epithima ri. Dicendū qđ sola non. q̄a sz infrigidet. ꝓ lus tñ nocet constrigendo poros. & iō calefaciendo per accidens plus nocet q̄ prosit per se infrigidando. Si aūt querat̄ de ea alijs reb^9 admista. Dicendū qđ forsan epithimari possit. Propter q̄ cōsiderā duz quod ceruſa dupliciter in hoc cōferre potest uno mō. ifrigidādo & alterando. Non enim ē ima ginandū qđ ois medicina frigida exterius appo sita si debz interiora ifrigidare oz q̄ penetret ad interiora. sz alterando unā partē p^9 alias h° face re pōt. sicut si aliquis iaceat sup terrā unde ifrigi datur cerebrū. aut stōach^9. aut epar eius. hoc nō ē q̄a terra ad interiora penetret. sz quia alterādo partez p^9 partē hoc facit. sic etiā infrigidare po terit ceruſa. dico alijs mista. q̄a si non cōmiscetur forsan plus posset calefacere p accidens q̄ infrigi dare p se. sz aliorū uirtute accidentalis eius calefa ctio ipeditur & iuuat̄ i ifrigidatiōe p se alio mō ceruſa posset iuuare. q̄a sui sipticitate ipellat i terius alias medicinas. simile ei qđ ponit̄. 3°. de simplici medicia q̄ sipticitas olei rosati iuuat ad penetrationē ꝑfundius eni penetrat q̄ oleū solū. Licet uero possit ceruſa sic iuuare cōuenientius credo qđ sit uti alijs medicinis infrigidantibus. in quib^9 maior cōuenientia ē ad epar. Obiecta aūt soluunt̄. cū prio dicitur. q̄ null^9 auctor fecit mentionē. Dicendū. q̄ multe sunt res frigide que possunt apponi. de q̄bus nō dicerūt cōtēti melioribus medicinis. Ad 2^m quid dicendum exponē p3. HAd rōnes illoꝝ. de prima opiniōe Dicendū qđ ceruſa nō penetrat. qualiter tamē ꝑsit apparet supra. Ad aliā dicendū qđ sola aromatica nō ē. sed alijs mista pōt aromaticita tē agrere Ratio uero positiōis 2ª friuola ē &c̄

rationis existēs aliquid p se quandoq; cuius cā manifesta nō ē quādoq; recedēte enīz quandoq; malicia cōplexionis aut apostemate ab epate aut morbo alio. remanet resolutio & laxitas in epate cuius cā presens manifesta non ē. ¶ Dubitaī z° quia dicit sine materia. Diceret qs. nōne ēt cōplexio materialis pōt esse huī° cā. Amplī° ipse exequens declarationē ponit cām male cōplexionis cū materia. ¶ Dicēdū q; ēt mala complexio cū materia & sine materia pōt esse illius cā. Sed dixit sine materia. qa qn epar deficit ex mala complexiōe sine materia. deficit a cā min° manifesta q̄ qn ibi ē materia. & iō tunc recte pōt dici epatis debilitas. ¶ Consyderandū ꝑpter secundūz q; mala cōplexio epatis sine materia pōt dici dupliciter. Vno mō sine materia. s. i epate generata ex sui malicia. & hoc mō cā debilitatis epatis ē mala complexio sine materia. qa si esset ibi materia generata in epate. ex ꝓpria epatis malitia tunc causa esset manifesta. Et iō n̄ diceretur sic proprie ille epaticus. licet epaticus etiam possit dici. Alio mō posset credi q; hec mala complexio esset sine omni materia. & hoc ē falsum. ſz ē cū materia ad ipsum repulsa. uel i eo remanēte ex defectu aliorū mēbroꝝ. & nō ex suo. & hoc mō dicta mala cōplō ē cū materia. s. ex d̄fectu aliorꝝ mēbroꝝ. & sine materia. s. ex ꝓprio defectu. Et tūc dicit iste epatic°. qa epar deficit absq; manifesta cā & p se i epate. ¶ Cōsyderādū post ꝓp illud qd̄ dicit. & q̄do multiplicatur. qd̄ ex multiplicatiōe hūoris uiscosi circa inteſtina. & maxime circa duodenū accidūt plura nocumēta. prio qa opilatur uia introit° colere in inteſtina z°. qa sex nō expellitur. Accidit g° ex retentiōe colica ſ iliaca. & qa inteſtina sunt ple n̄ fecib° & flegmaticis supfluitatibus. nō suscipiūt illud q; ꝓuenit ad ea d̄ sanguine. s. ad eoruz nutrimētuz g° due materie redūdant ad epar. s. colera & sanguis q̄ debebat inteſtina nutrire. unde accidit i eo debilitas ¶ Vel posset exponi quare. i. qa sunt plena. i. nō recipiunt illud qd̄ uadit ad ea d̄ sanguine. i. d̄ materia que debet fieri sanguis. qa nō recipiūt a stōacho chilū. & iō epar debilitaī ¶ Et debilitas epatis ¶ Cōsyderandū qd̄ sicut dicebatur de stomacho. qd̄ tunc erat eius debilitas ultis. qn̄. s. oēs debilitanī uirtutes. & tunc erat spālis qn̄. z^m. aliquā solū. sic de epate intelligiī. & qa attractiua & digestiua iuuantur a caliditate. iō frigore debilitanī. al'. hūiditate. qa attractiua fixione eget & iō hūiditate debilitatur. Digestiua uero eget humiditate conuenienti. non suffocante calidum & ideo nimia humiditate debilitari potest. Alia patent ex dictis i fen. iz^a.

Color. ¶ Prio i generali pōit signa debilitatis epatis z° in spāli. ibi. z^a cōplexiones aūt. Prima i duas. prio ponit quedā signa sumpta a colere. z°. ponit signa sumpta ab excuntib°. ibi. z^a. & egestio. ¶ Cōsiderandū p° q; epar ut plurimuz p mutaī aut ad caliditatē aut ad frigiditatē. Et iō ut plurimū epaticorū color declinat ad citrinitatē. & cuz ē epatic° ex mala cōplexiōe calida que precessit. Aut que est frigida declinat ad albedinem. & hoc quando est a frigiditate. sed quando caliditas aut friditas intēdunī. declinat color eorum ad uiriditatem aut ad fuscitatē. s. aut ꝓpter fortē adustionē. aut propter fortē congelationē ¶ Consyderandū post. qd̄ nō de quocūq; medico dixit illud. ſz de experto. qa isti sunt in qb° multa firmātur iudicia ex expientia rationi cōiūcta. Inexpti aūt medici. i. carentes sciētia sicuti alīs. sic in his oberrāt iudicijs. Et iō Gal. 5° d̄ interib°. 7° ca°. Vos aūt cognouistis qa multas uiso infirmo passiones intellexi quodam iudicio nunciante per eius colorē. ¶ Sed dubitaī. Vtrū color possit ostēdere epatis dispōnez. existēs signū illius certū. Et uidetur qd̄ nō. qa signum multū uariabile nō pōt certe de epatis aut stōachi dispōne nūciare. talis aūt ē color. naz uariaī ex dispositiōe aeris. & ex dispōne mēbroꝝ cuti adiacentiū pōt uariari. ¶ Amplius aūt si color de iteriori corporis dispōne mōstraz tūc maxie demōstrat dispōnē cordis. qa cor toti dominaī ſz sup ipsi° dispōe nō uideī significare. g° &c̄. ¶ Oppositū uult Aui. hic & Gal predicto loco. ¶ Dicēdū qd̄ corporis color d̄ dispōne iudicat epatis & stōachi. Huius cā ē. qa color diuersus causaī i cute ex diuersa hūoꝝ manerie ueniētiū ad cuti. sup illa g° mēbra cutis color significat q; sunt cā diuersitatis coloris i cuti. z^m diuersaz eoꝝ dispōnez. hec ꝓpō nota ē. Omne enī qd̄ ab aliquo oriī qd̄ illi° cā ē significatio ē eius a quo ē. ut Gal loco ꝓallegato. ſz epar & stōach° sunt cā diuersi coloris i cuti. z^m diuersaz eoꝝ dispōez nā cutis color maxie diuersificatur ex diuersis hūorib°. Epar aūt diuersis hūorib° tribuit colores. Similiter & stōach° pōt eē cā diuersitatis i hūorib°. qa cū chilū substantie male epati trās mittit epar nō pōt omnino illū trasformare. q̄ remanz sub aliq° mō sui coloris. quēadmodum uidemus qd̄ cū epar nō tribuit bonos humores mēbris qd̄ mēbra in assimilatione deficiunt. ut quādoq; generetur caro alba citrina nigra ul'ui ridis. ut fummi pōt ex mente Galieni sexto d̄ accidenti & morbo sequiī g° qd̄ color sup horum dispōne significet. ¶ Ex qb° haberi pōt primo q; si color significet sup dispōne hoꝝ mēbroꝝ n̄ sig̃ficat sup eoꝝ dispōne ut ē imaterial' ſz maxie ut ē dispositio cōiuncta materie. Nam si color

citrinus ſignificet ſup diſpõne calida epatis.hoc
nõ facit immediate.ſz mediante habundantia co
lere.qa ipſa multiplicaẽ ex diſpõe epatis calida.
& ſic calidã epatis diſpõnez ſignificat.Similiter
ſi color naturalis ut premiſtus ex albo & rubeo
ſignificet ſanitatẽ epatis.hoc facit quia ſignificat
naturalis ſanguis habundantiã.ſz hoc fit ex ſani
tate epatis.Ex predictis gͦ habeẽ qd̃ color in me
diatius ſignificat d̃ diſpõne epatis q̃ de diſpõne
ſtõachi.nam ſup illo color imediatius ſignificat
qd̃ tribuit hũoribus colorẽ quo cutis coloratur
hoc aũt facit.epar Stomachus aũt nõ ſic.ſz cum
homo ẽ plũbei coloris põt ſignificari.qa ſtante
epate ſano ſignificatur ꝙ epati dat'chiluz crudũ
& quia cruditas fit a frigiditate.iõ ſtõachi defe
ctuz & frigiditatẽ ſignificat. Cõſiderandũ ꝙ
ſi ex colore debeamus ſignificare ſuper dicta mẽ
bra requirũt cõditiones quedã ex parte ſigni.
& quedã ex parte ſignificantis.ut ex pte medici.
quia debet eſſe expertus ſicut dictuz ẽ.Ex parte
uero ſigni.i.coloris ex quo ſignificam⁹ qa debz
perſupponi ꝙ color iſte nõ fiat a cauſa extriſeca
ſic eniz dearticulat & determinat Gal'.hoc ſignũ
ĩ regni illo cͦ.Totius uero corporis ubi.Permu
tant eniz diſpões diſtempate.ſ.habitatiões cutiz
ſecundum ſe formantes.Debet etiã preſupponi
ꝙ colori cutis hũores correſpõdeãt.Color enim
cutis dominãtiã oñdit humoꝝ.ſi ñ in interioribꝰ
occubuerit ut zͦ cõmẽto'prie pticule afforiſmo
rum.&.zͦ.de regimie ſanitatis. Ad obiecta
in cõtrariũ pz. Ad primũ dicẽdũ qd̃ nõ ẽ ſer
mo de colore.uariato.a cã extrinſeca.ſz itrinſeca
magis. Ad zm.dicẽdũ qd̃ cor nõ trãſmittit
ſuper toto aliqd̃ qd̃ uariet colorẽ.ſz trãſmittit
ſubſtantiã ſpũalẽ magis que nõ recipit uarieta
tem penes citrinũ uiride & nigrũ.ſz epar hͦ faẽ
& ſimiliter ſtõachus zm modũ dictũ. Con
ſyderandũ poſt per hͦ qd̃ dic̃ utputa &c̃.qa
illa pars põt dupliciter exponi.prio qd̃ medicꝰ
expertꝰ cognoſcit epaticũ & ſtõatichũ &c̃.Sz
diceret aliquis.gͦ medicus cognoſcit ꝑ colorez
omnẽ paſſiõem ſtomachi & epatis;qa quicũq;
habz aliquã paſſionẽ ſtõachi & epatis põt dici
ſtõatichus & epaticus Reſpondet Aui.qd̃
itelligit ꝑ ſtõaticũ & epaticũ eũ q ſtõachi uel
epatis debilitatẽ patiẽ abſq; cã manifeſta.ut
ipſe dixit & nõ itelligit omnẽ q hẽt egritudinẽ
ſz dixit ſic. utputa qa nõ inuenit alibi p aliud
nomẽ qd̃ ſignificet bebilitatẽ ſtõachi & epatis
de quo itẽdimꝰ niſi hͦ nomẽ ſtomaticã & ep a
ticã.ſicut ſi hoc nomẽ animal eſſet nomẽ alicuiꝰ
determiate ſpẽi.& illa ſpẽs ñ hẽt nomẽ aliqd̃
ꝓportiõale ſibi & ꝓptiũ Si gͦ loquẽdo ad itẽ
tionẽ de ſpẽ illa diceremus aial mouetur.nõ in
telligeret̃ de cm̃ni aiali.ſed de illa ſpẽ tantum.
Alio mõ põt exponi.quia dixerat qd̃ nõ eget ſi
gnificatione alia.Dicit Aui.ꝙ ñ debes hoc abſo
lute itelligere.ſed nos uolẽtes ponere ꝙ ſignum
ſumptũ a colore erat ualde efficax ñ iuenimus
aliud nomen quo poſſumus hoc denotare niſi
iſtud cũ diximꝰ ñ egens cũ eo alia ſignificatione
ex hoc dicimꝰ d̃ aliquo.iſte eſt ſapientiſſimꝰ.nõ
ĩn uult ſignificare ꝙ nullꝰ iuenit̃ ſibi compar.ſz
fere eiꝰ ſapiẽtia & bonitas ñ põt explicari per
aliud nomen ſiue ꝑ aliũ modum loquendi. Et
egeſtio. Prio facit hoc.zͦ oñdit pmutationez
huiꝰ exeũtis.ibi zͤ.& iſte fluxus. Dicit ꝙ e
geſtio ſimiliꝫ loture carnis ſignificat ꝙ epar non
laborat fortiter in generando ſanguinẽ. q̃ſi ma
teria eiꝰ.ſ.ſanguis ñ ſepaẽ.ſ.i forma et colore a
chilo.& qa chilus eſt albꝰ.iõ ſanguis ille tẽdit
ad albedinẽ.& non eſt uere rubeꝰ.& iõ ſubtilis
& albꝰ apparet.ergo urina ut lotura carnis.qa
non ſepaẽ.ab aquoſitate ſangis. Et apparet.ege
ſtio ut lotura carnis.qa chilꝰ attractꝰ in meſer
aicis ñ ſepaẽ a natura chilli.& hoc ſecũdũ pluri
mũ eſt ſignificatio debilitatis.ſ. digeſtiue epa
tis.qa poſſet ẽẽ ex debilitate retẽtiue ut ponet.
licet hoc ſit ſepiꝰ. Et iſte pmutaẽ pp actõez
ulteriorẽ & corruptionẽ fit uirulẽtꝰ ex egeſtõe
poſtea ut fex.ſ.melãcolica.& hoc ex ulteriori ac
tione.uñ ingroſſaẽ & multiplicaẽ añ &c̃.qa ex
actione tali priꝰ matetia uertiẽ i colerã q̃ i fecẽ
ex aduſtione.Et iõ ante ipſum.ſ.ſicut fex.ulꝰ añ
ipſum.ſ.uirulẽtũ.uel ante ipſum.ſ.lauatiuum
nã fluxus uẽtris lauatiuus non fit;ex mala com
pſone calida.niſi cũ ꝓducit ad reſolutionez.ſed
ante quod adurit humores & cõuertit i colerã.
Et in hñte compſonẽ frigidaz fit ſupple pꝰ
lotiuũ ſicut ſanguis cõgelatꝰ ex ulteriori i frigi
datione.uel putrefactione.qa derelictus a ꝓprio
calido.Propterea credo caliditatem frigiditatez
accidẽtalẽ a qua putrefit.& peruenit̃ ambo.ſ.
fluxus lauatiuus in cõplexiõe calꝺia & frigida
ad educẽdas res diuerſas. Sz.t.d.q̃re perdu
cit ad educẽdas materias magis diuerſas mala
cõplexio frigida q̃ calida Dicẽdũ qd̃ omnia
exiſtentia tendũt ad naturã paruã.ſ.melãcolie
uꝫ colere aduſte.ſz poſſz generare melãcoliã ꝑ
cõgelationẽ.nõ ñ ex omni hũore accidit gͦ ꝙ
hũores ifrigidati putrefiũt i ſe ipſis.Et ſic unꝰ
quiſq; hũor ab alio differt ſic' ꝓpriã recipit cor
ruptionẽ & putredinẽ.et iõ educti alias hñt for
mas.Et iõ Gal'.ibi ponit qd̃ in debilitate epatis
ex frigiditate in principio ñ ẽ febris.ſz morante
febres oriunt̃.Et eſt.ſ.in eis fluxꝰ.ſicut ille qui
accidit ꝓpter debilitatez digeſtionis ſtõachi.ille
aũt eſt fluxus cibi ñ digeſti in ſtomacho.ita iſte
ẽ fluxus hũor. nõ digeſtorũ in epate.ulꝰ ille eſt
fluxus cibalis.& ſic iſte. Sz dubitaẽ quia.A.
dixit fluxus uentris lauatiuus.& nõ dixit hoc d̃
urina lauatiua quã poſuit egeſtionẽ lauatiuã.et

urinā fim? fore ſignū debilitatis epatis. ¶ Dicendū ꝙ etiā urina lauatiua pōt ꝑmutari. Et Auic. dedit hoc itelligi. Vel dicendū ꝙ magiſ permutatur fluxus q̄ urina. quia i concauo ſunt plures ſupfluitates q̄ i gibbo. Sāguis eni puenit ad gibbū iā mūdificat? a ſupfluitate melācolica et colerica. & ꝑpe ſupple fit iſte flux? ſicut ſtōachi cibalis cū penetrat cibus ſ. inteſtina. & ñ hēns actionē ad epar. ¶ Sed t. d. qūo fit fluxus cibalis in epatico cū iaz poſuerit qđ ſit flux? ut lotura carnis. ¶ Dicēdū qđ fit fluxus ut lotura carnis q̄tū ad illud qđ ad epar uel meſeraicas portat: ſz ſit cibalis q̄tū ad illud qđ remanet nō attractus ad meſeraicas. ¶ Vel poſſz aliter expōi ut dicat. & ē dolor leuis extenſus. ſ. in epatico. & ꝑprie ſupple ē dolor iſte cum penetrat cib? .ſ. ꝑ epar. ſ. q̄a tūc magis ḡuat pp onus cibi. ¶ Cōplexiōes aūt. ¶ Hec habz duas. p°. pōit ſigna dbilitatis eparis q̄tū ad ſui cauſas. z°. q̄tū ad ſui modos. ibi z^a. ſignificatio uero debilitatis. Tria in duas p°. ponit ſigna debilitatis epatis facte a cā cōplexionali. z°. a cā cōpoſitionali. ibi z^a. ſigna aūt apoſtematū. Prima in duas. p°. ponit ſigna debilitatis cōis facte a cā generali cui? pricipiū ē ex epate. z°. cuius principiū ē ex aliis mēbris. ibi z^a. & illā. Q ue p° dic ſunt dicta Gal 5° de ĩteriorib? 7° ca°. & Serapio. 4° tractatu. p° ca° Secunda pars poſſet diuidi in partes patentes. ¶ Circa finē cōſyderādum qđ Auic. nō poſuit ſigna facte per cōitatē. qa hoc maxime cōtingit in febribus. & notū ē. ¶ In ſuſpenſoriis. i. pāni cui? appēdentibus epati dyafraſmati & coſtis. Significatio uero modi debilitatis epatis erant duo. ſ. cōis omni uirtuti ſue. & ſpālis alteri uirtuti. Pōit g° ſigna dbilitatis ſpāliū uirtutū epatis. qa ex h° reliquūt nota ſigna debilitatis cōis p° pōit ſig^a debilitatis digeſtie epatis. & ſuos mōs. z° pōit ſig^a attractie. 3° retētie. dereliquēſ ex h° nota ſig^a dbilitatiſ expſſiue. ibi z^a. et alib? put?. Pibi. & uria. ibi 3^a. uex ſigōes. P^a ĩ duaſ p° pōit dicta ſig^a & mōs. z° cōpat. ibi z^a. et đterior. ¶ Cōſiderādū p° qđ nutrimētū pōt ire ad mēbra nō digeſtū aut parū digeſtū ꝑpter duplicez cāz. ſ. ut ꝑpter digeſtiue epatis malitiā. ut ꝑpter malitiā retentiue. qa nō tanto retinet tēpore quo digeſtia poſſit digerere. et iō ſigna hec ſignificant digeſtiue malitiā. niſi ipſa eueniant ex retētiue debilitate. Et deterior. ¶ Circa hanc ptez dubitat. qa Auic. ponit qđ nocumentū digeſtiue epatis ꝙ ē ablatio ſit deterius. deinde diminutio. minus uero nocumentū ſit corruptio. ¶ Aliter enī uidetur Serapio dicere. 4°. tractatu ſue practice p° c°. ubi nocumentū corruptiōis ponit deteri?. deinde ablatiōis. deinde diminutionis. ubi ſic. Et q̄ñ corrumpitur uirtus ꝑmutatiua. tūc q̄q̄ materia cibi q̄ uenit ad epar. ad qualitatē ꝛribilez. & q̄ñq̄ remanet. z^m. naturā ſuā ſpacio lōgo. ꝓter ꝙ recipiat digeſtionez. Et q̄ñq̄ digerit media digeſtione. & deterior hab; triū ē habitudo p^a. & 2^a ē minoris corruptiōis q̄ p^a. & 3^a. ē miorisiq̄ ille ambe. ¶ Et cōfirmatur rōe que ſummit ex lr̄a. Serapionis ibidē. Nocumentū eniz illud epatis ē deterius p ꝙ alterat ſanguis ad diſpōnez malā. unde nutrimentū totius corporis corrūpit. ¶ Hoc aūt ē quando digeſtiua epatis ē corrupta. Vnde Serapio ibidez. Et deterior horaz triū ē habitudo p^a. qđ ē quia ſanguis alteratur ad diſpōez q̄ fit mal?. & puenit ad corruptiōez cōez. ¶ In cōtrariuz huius eſt hic Auic. ¶ Ad diſſolutionem huius ē hic conſyderandū qđ. nocumenta digeſtionis poſſunt conſiderari dupliciter. aut ex parte cauſe. aut ex parte eius qđ de relinquitur ex nocumentis. Si ergo hi modi nocumentorū cōpenet penes eorū cās tunc dico ꝙ nocumentū ablationis eſt deteri?. deinde diminutionis. ultimū uero in malicia ē nocumentū corruptionis. Huius rō ē. nā ablatio & diminutio digeſtionis fiūt a frigiditate. ſaltē ut plurimū. ſed corruptio digeſtionis fit pl? a caliditate. nocumentū aūt caloris i ſe min? malū ē. q̄ nocumētū frigiditatis. ut ſupra fuerūt hec dicta declarata. Si aūt cōpenet hec. nocumēta penes id qđ ex eis derelinq̄t. ut ſic nocumētū corruptionis ē deterius. deinde nocumētū ablationis. ſed minus malū ē nocumētū diminutionis. ſicut Serapio diſpoſuit. ¶ Huius aūt rō ē. nā illud qđ ex his modis nocumētoz derelinq̄t ē res corrupta. res nullo mō digeſta. & res diminute digeſta. mō deterius ē rē eſſe corruptā q̄ nullo mō digeſtā. aut q̄ diminute digeſtā. nā ĩ iſtis non attendit malicia maior uel minor. niſi ſecundum ꝙ magis uel minus ſunt remota a poſſe pati ut pficiant. mō diſtat magis ſanguis corrupt? ad hoc ut fiat bonus. q̄ ſanguis nullo mō digeſtus hñs aliā maliciā. aut q̄ ſanguis diminute digeſtus. & hoc eſt ignotū apud eū qui parū uidit in philoſophia naturali. Ita uero contradictiones ſoluūt. ¶ Conſyderandū poſt. qđ illud dictū Auic. contra alios. ſ. abſolute platū ē. ſicut ipſe dicit. nā illa uerba ſunt abſq̄ cōprehēſione dicere. ſ. qđ duas primas. i. nocumētū ablatōis & diminutionis ſequit fluxus diuerſaz partiū & tercia. i. nocumentū corruptionis ſeq̄t fluxus ſicut ſanguis groſſus. ¶ Hec eniz dicta ſine dubio uerificari ñ pñt. Sed ſi illa referāt ad dicta Serapionis. & ad ordinē quē Serapio ponit. tūc pñt uerificari. qa ꝑ duas prias itelligit nocumētum diminutionis. quia illo ordie Serapio diſpoſuit. ¶ Et p? p̄dicta uerba ſubdit. & ſequuntur ꝑ mas duas p̄cedētes. euacuatio & uomit? ſpērū multaz diuerſoz colorū & ſubſtātie. & ſeqtur tercia euacuatio ſimilis loture carnis aialis ex ꝑ pinquo decolati. Manifeſtū aūt ē qđ corruptio

nem ſanguinis ī epate ſequitur fluxus & uomi
tus diuerſoꝝ coloꝝ.quia ibi diuerſi ſũt hũores
corrupti ablationē ēt ſequiē hoc.cũ nutrimẽtuz
nullo mõ digeſtũ nec conuerſum corrumpatur
& putrefiat.ſed digeſtionē diminutã ſequitur
fluxꝰ ſicut lotura carnis.quia hic ē color ſangui
nis diminute decocti. ¶ Conſyderandũ ulteriꝰ
ꝙ ablutiuus fluxus.i.fluxus ſicut lotura carnis
ſignificat debilitatē digeſtionis cum digeſtione
pauca.i.ſignificat debilitatē digeſtionis & dige
ſtionē paucam.& ē modꝰ loquẽdi ſimilis ei quo
dicerēꝰ.dolor ſignificat malã cõpſonē cũ ſolu
ta cõtinuitate.i.ſignificat malã cõpſonē & ſolu
tã continuitatē.qa alteꝝ iſtoꝝ.Sic ēt fluxꝰ laua
tiuus ſignificat debilitatē digeſtionis.uł paucã
digeſtionē.Differt autem debilitas digeſtionis
a pauca digeſtione.qa debilitas digeſtionis dicit
ꝓpe defectũ i uirtute digeſtia.ſz paucitas dige
ſtionis dicit ꝓpe paucitatē ipſiꝰ actõis uirtutis
digeſtiue in ipſam materiã.Et hoc fit qñ ñ tã
to tpe retinet cibꝰ ꝙ poſſit digeri. ¶ Cõcludit
ergo ꝙ fluxꝰ ablutiuꝰ ſignificat debilitatē dige
ſtiue uirtutis cũ digeſtõe pauca.qđ referri pot
ad nocumẽtũ retẽtiue. ¶ Et albꝰ purꝰ. Incipit
aliqd narrare đ ſignis đbilitatis attractie.Albꝰ
purꝰ ē egeſtio chiloſa.& iõ ſignificat qđ attra
ctiua epatis ē debilis i attrahẽdo.et digeſtia eiꝰ
penitus ñ agit in materiã. ¶ Cum egredit & c̃.
¶ Et urina. ¶ In hac intentiõe.i.ſignificatione
debilitatis epatis ē magis & c̃.cauſa ē.nã egeſtio
ſignificat de diſpõne meſeraicaꝝ & cõcauitatis
ubi ē magis attractiua.ſed urina ſignificat de
diſpoſitiõe gibboſitatis & carnoſitatis ubi eſt
magis digeſtiua. ¶ Et quãdo cũ hº ſilicet qđ
egeſtio ē alba & c̃.ē tinctura.cũ uria ſignificat
qđ nocumẽtum ē in attractiua tantum.& non
digeſtiua.qđ apparet.qa urina alterata eſt.& ſ
tincta.& proprie quãdo nocumẽtũ nõ ē in ſtõa
cho.qa hoc poſſet eſſe cã illius egeſtionis albe
nis.dato qđ in epate nõ eſſet nocumentũ.ul' qa
ſi uideo ſanũ ſtõachum & egeſtiõem albam &
urinã tinctã.tũc certũ ē qđ noceꝫ epatis attracti
ua. ¶ Et certificat & c̃.qa ſi g̃t qđ epar nutri
mẽtũ ꝓ toto nõ trahit. ¶ Verũ. Pº i cõi põit
ſigª debilitatis retẽtiue.2º põit q̃dã ſpãlẽ ſignifi
cationẽ ibi 2ª.& illđ. ¶ Dicit pº qđ ſigª debili
tatis retẽtiue epatis ſunt illa q̃ ſunt ſigna debili
tatis digeſtiue.quãdo hoc accidit pp retẽtiue
debilitatẽ.& hoc ē quãdo ad mẽbra peruenit
nutrimẽtũ illaudabile 2ᵐ illã ſpẽz.ſ.male dige
ſtiõis 2ᵐ quã pueniebat cũ erat i digeſtiua debi
litas.uel 2ᵐ iliã ſignificationẽ.ſ.qua ſignificet
in retẽtiua debilitas.& nõ in digeſtiua. ¶ Vel
illđ.ſ.qđ nutrimẽtũ malũ pueniat ad mẽbra.ꝙ
ſit male digeſtũ ē pulſa digeſtiua.ſ.đbilitata.&
a retẽtia.ſ.debilitata minꝰ.qa ſicut bonitas dige
ſtiõis ē a digeſtiua retẽtiua uero coadiuuat.ſic
ꝑmũ nutrimẽtũ male digeſtũ hoc habet ꝓpter
digeſtiue defectuz.& ſibi attribuit ut plurimũ
nõ aũt ꝓpter defectũ retentiue niſi raro. ¶ Cõ
ſyderandũ qđ nutrimentuz ꝙ pueniꝫ ad mẽbra
põt eſſe illaudabilis digeſtiõis aut ꝓpter defe
ctũ digeſtie uirtutis epatis ꝑſe.aut ꝓpter defe
ctuz retentiue.qa nõ retinuit uſq; ad cõpletaz di
geſtionẽ gº ſigna que ſignificant debilitatẽ dige
ſtiue.ſignificant debilitatẽ retentiue.cũ non ſunt
ꝓpter debilitatẽ digeſtiue.Et illud potius ē.zᵐ
rationationẽ q̃.zᵐ.cõpationis actũ.Poſſet gº hic
ex noticia cõplexionis epatis diſtingui.Cum enim
epar alicuius.zᵐ.caliditatẽ conuenientiã hẽt qua
poſſit digerere.& apparz i corpore nutrimentũ
ab epate male digeſtũ.cõiecturabis forſan hº fo
re ex retentiue debilitate.nõ aũt digeſtiue cũ.zᵐ
epar nõ appareat qualitas que digeſtiuam debi
litare debeat. ¶ Et eſt. ¶ Hic appz unuz ſignũ
retentiue.& dicit ꝙ illud ſignũ qđ ē propriũ re
tentiue.ſ.debilitate ē qđ ab epate feſtinat remo
tio hũoꝝ expulſiue.i.facta expulſiua que ipellit
oẽs hũores ſimul ad mẽbra ãteq̃ fiat ſepatio triũ
ſupfluitatuz.& qa aquoſitas non ſepat a ſangui
ne.ſz feſtine remouet ab epate ipulſa ad mẽbra
minorat urina.& eius tinctura.ſ.naturalis mi
noratur.& quia colera non põt ſeperari.nec mo
ratur in epate tpe quo ſeperet.iõ tinctura urie
minuit.quia tota colera ad mẽbra expellit.& iõ
minuit tinctura egeſtionis.& neceſſitas ſurgẽdi
ad ſellaz.quia colera nõ uadit ab epate ad meſti
na.& quia ꝓpter hanc feſtinã impulſionẽ nõ ua
dit melancolia ad ſplenẽ.iõ minoratur appetitus
cũ nõ poſſit ire ex ſplene ad ſtomachum.& quia
omnes hũores iſti expellunt ad mẽbra augẽt in
colorẽ quedã mollicies.ſ.ex aq̃ſitate cũ citrinitate
.ſ.ex colera.et nigredie.ſ.ex melãcolia.ꝑmiſtis ex
albedine qui eſt color flegmatis.que eſt cũ illis
ſimul.uel q ē color naturalis cutis. ¶ Et ꝑducit
ad ydropiſim.ſ.carnoſam.ꝓpter retentionẽ ſan
guinis inconuenientis i mẽbris.uel ydropiſim.ſ.
aſcytez.uel aliã ꝓp debilitatẽ que finaliter con
firmat i epate. ¶ Et q̃q; ꝑducit ad colicã fleg
maticã.qa colera ñ uadit ad mũdãdũ inteſtina.
¶ Circa hoc uero dubitare cõtingit. ¶ Diceret
aliqs.ſi exiſtẽte debili cõtentiua epatis.uirtutis
epatis expulſiua feſtinat i expulſione humorũ.
quare ergo hos humores expellit magis.ad mẽ
bra q̃ ad propria receptacula.Facilius enim ad
receptacula propria expellitur q̃ ad mẽbra alia.
nam adiuuabitur ab attractiua illorum. ¶ Cõ
ſyderandum qđ i epate debemus imaginari du
plex tempus retentionis.unum quod eſt toto tẽ
pore quo humores formant & fũt. ¶ Aliud
qđ ē poſt factã humorũ generatiõez uſq; ad ꝑ
fectã ſepationez. ¶ Hoc aũt rationabile ē.naz ſup

fluitatū ſepatio a ſanguine ñ fit niſi cū iã hūo
res formã hñt. & poſtq̃ formati ſunt icipiunt
ſepari & diſtigui. Abſurdū. n. eẽt dicere q̃ p̃ q̃
formarẽt. ſepent g° & diuidunt. Poſt hoc aũt
fit i tpe aliquo in quo oẽs humores ſiñ ſoz eſſe i
epate. & hũc hũorẽ trãſmitti & trahi ad ſplenẽ
hũc uero ad chiſtifellis. Erit g° aliqđ tẽpus q̃ re
tẽtiua retinet i epate hũores oẽs formatos q̃u q̃
pfecte ſepati & diuiſi ſint. ¶ Dico g° q̃. A. uult
apropaꝛ unũ ſignũ debili retẽtie. & ñ cuicũ q̃ đ
bili retẽtiue. ſz illi q̃ dz retinere tpe ſepatiõis hu
morũ. nõ illi q̃ debet retinere tpe generatõnis
hũoꝝ. q̃daz p duo dicta Auic. p° p hoc qđ dixit
ita ut mioꝛẽt ſepatio ſupfluitarũ. Aut eni p hoc
intelligit ſepationẽ z^m formã. i. z^m diſtinctã ge
nerationẽ. aut itelligit ſepationẽ z^m locũ. i. ſeque
ſtrationẽ & trãſmiſſionẽ ad ppria loca p^ꝛ gene
rationem dictoꝝ humoꝝ. Non põt aũt Auic. in
telligere diſtinctã ſepationem ſecundũ fomã qa
expulſiua expellit. uñ hũores ñ pñt generari di
ſtincti. qa hoc eſſet petitio quedã ei^ꝛ qđ dz decla
rare. Intelligit g° Auic. z° mõ. ſ. q̃ ſignũ debili
tatis retẽtiue eſt qa factis hũotib^ꝛ retẽtiua non
potuit tm̃ retinere q̃ fieret ſequeſtratio & ſepa
tio. ſz illi hũores ppter retẽtie defectũ facti ſũt
epati oneroſi. Vñ expulſiua eos expellit ad mẽ
bra. ¶ Secũdo dico q̃ hoc eſt ad mẽtẽ Auic. per
id qđ ſubdit. aggregaꝛ i colore mollicies cũ citri
nitate &c̃. ¶ Ex hoc. n. apꝑet q̃ retẽtia q̃ debu
it. retinere uſq; ad perfectã generationẽ humoꝝ.
aut quaſi perfectã ñ peccauit. qa diſtincti hũores
z^m formas ſunt generati. qđ apꝑaret. qa in mẽ
bris apparẽt eoꝝ ipſſiones. Peccauit g° retẽtiua
q̃ debuit retinere uſq; ad perfectã ſeq̃ſtrationẽ.
¶ Sz. t. d. Si g° retentiua retinuit uſq; ad perfe
ctã digeſtionẽ. g° i corpore deberet apparere ẽt
ſanguis color. qa ſimul cũ illis ẽ factꝰ. ¶ Dicẽ
dũ qđ lz ſanguis cũ illis ſit generatus. tamẽ qa
medius ẽ. iõ a ſuperfluitatib^ꝛ ſibi miſtis corrũ
pit. Et magis z^m illarum ſupfluitatum colorem
inficit. ¶ Apparz g° quid ad rõnem dicẽdũ nã
ad hoc q̃ ſplen. renes & ueſica ſuſcipiãt ſuas ſu
perfluitates ab epate exquirit tẽpus q̃ hũores i
epate contineantur. Si g° factis humotibus epa
tis cõtentiua deficit. omnes humores ſimꝑfiunt
ſtatiz oneroſi epati. cõſurgit g° feſtine epatis ex
pulſiua. & ſicut cõiter ſunt oneroſi ſic cõiter eoſ
ad cõcauã uenã & ad mẽbra ipellit. nec põt eorũ
ſupfluitates expellere ad renes. fel & ſplenẽ. qa
hoc eoꝛet ampliori tpe & quadã diſcuſſione ut ita
rendat colera ad chiſti q̃ nõ ad ſplenẽ. Et ita me
lancolia ad ſplenẽ qđ nõ ad fel. Iſta autẽ maiori
egent tpe & diſcuſſiõe maiori q̃ ẽ grauiꝰ expul
ſiue. eparis q̃z totũ ſimꝑ i cocauã uenã. & ad mẽ
bra expelleꝛ. ¶ Inſtare uero ad p̃dicta cõtingit
¶ Dicẽret qa ubi. A. ponit ſigna retentiue debi
lis que deſeruit digeſtie. ¶ Dicendũ q̃ i p̃cedẽ
ti poſuit illa ſigna eo mõ quo ꝓprie fiunt. For
ſan eni hoc dixit i genere ualde difficile ẽ. ¶ Se
cundo diceret qs non uideꝛ qđ urina debeat eſſe
pauce tincture. qa aquoſitas ſicut accipit ſuã ſub
ſtantiã cũ fiunt hũores. ſic & ſuũ colorẽ. Si g° in
illo tpe hũores generati ſunt g° aquoſitas ſiñ cuz
illis generata ſuũ habebit colorẽ. ¶ Dicendũ qđ
rõ ꝓcedit ex inſuffi ienti imaginatione. Imagina
tur eniz qđ foluz. in generatione aquoſitas i epa
te ſummat colorẽ. nõ aũt ſummat aliquẽ colorẽ
in mora p^ꝛ grauationẽ. qđ ẽ falluz Sit g° huius
paſſus hec expoſitio. q̃uis. ad primam retentiuã
ꝓuerti poſſet fortiter. ſpeculans & cetera.

Si cognoueris. A. ponit curã debilita
tis epatis. p° i cõi magis. z°. in ſpeci
ali. ibi. z^a. & qñq; eſt debilitas. Pri
ma i duas. primo ponit intentiones
curatiõs. z°. medicinas que ad hoc ꝓducũt. ibi. z^a
& ex medicinis. Prima in duas. p° facit q̃ dictũ
eſt. z°. errorem remouet. ibi. z^a. & quãdoq; nõ re
tinetur. ¶ Ad primi euidentiaz conſyderanduz
q̃ curatio debilitatis epatis fit. aut p medicinas
alteratias & cõfortatiuas magis aut per medici
nas euacuatiuas materie q̃doq;. Primo ergo po
nit canões in primis medicis que & q̃les debẽt
eſſe. z° in ſecũdis. ibi z^a & cũ aliquid. ¶ Conſy
derandũ p° qđ Aui. notanter dixit aliquid. naz
frigus qđ facit debilitatẽ epatis. nõ ſolũ põt ẽe
frigiditas uera poſitiua. ſz ẽt frigiditas facta p
calidi innati reſolutiõez. qđ frigus ꝓpõt induci e
mala cõplexiõe calida. Dixit ergo aliqd. q̃ſi di
cat quodcũq; ſit illud. Cũ ergo digeſtiua epatis
operet calido ergo z^m plurimũ ipſa frigiditate
deficiet. aut ſicco. aut hũido. & hº ẽ rariꝰ. ¶ Sub
tilt. i. leui. ¶ Cõſyderandũ qđ nõ ẽ intelligẽdũ
qđ hec cura fiat cũ maturatiõe. ſ. qa fiat ſanatio
ſz fit cũ calefactiõe & maturatiõe. i. medicami
bꝰ leuibus calefactiuis iuuantibus ad ciboꝝ ma
turatiõez. Dixit aũt Aui. & maturatiõe. aut qa
utraq; maturatio dicit. aut qa medicine matura
tiue cũ ſint cõueniẽtis caliditatis ut z° can. & 5°
de ſimplici medicia. ẽt ad digeſtiõez iuuãt. ¶ Et
de hoc genere. ſ. medicinaꝝ cõferẽtiũ debilitati
epatis q̃tũ ad intẽtiões p̃dictas. ſunt paſſe. Vn
de in fine ponit qđ ꝓhibẽt ſolutiõez ſimilẽ aque
carnis. Reliq̃ patent. ¶ Et quãdoq; ea. que adiu
uant. ſ. ad ſoluẽdũ. uel cõſolãdo illas medicinas
¶ Et quãdoq; nõ. ¶ Hic remouet errorẽ q̃ ali
am difficulter tẽ hz diſcutiẽdã poſterius fen. i. 6^a
tractatu p°. p° ca°. ¶ Et ex medicis. ¶ Hic. A.
enumerat medicinas. & p° eas que per os ſum
mũt. z° eas q̃ exterꝰ ẽplaſtrãt. ibi z^a. et ex uapo
rõnib^ꝛ. Pria i. d. p° enumerat medicinas ſimpli
ces magis. z° cõpoſitas. ibi z^a. & đ medicinis bo
nis. ¶ Epar lupi ſi iuuamentũ facit eſt a ꝑpe

tate.q̃ꝫ uis.Auic.ponat.z° can.c° d̄ epate auctori
tate Gal.qd̄ ñ pl⁹ cõtulit medicia euaporatoria
epati qñ ipositũ fuit epar adip q̃ ante. ¶ Cõsy
derandũ qd̄ tunc epar cur atũ ẽ curis necessariꝭs
qñ precesserũt cõfortantia & euacuantia apiẽtia
& resoluentia.ubi opꝫ ¶ Post istas aũt curas cõue
nienter deuenitur ad lac camelarũ.qa in eo ẽ con
fortatio & restauratio que maxime p⁹ p̃dictas
curas querunt.tamẽ qa illd̄ apud nos nõ adest
cõueniens ẽ ire.ad alia restautatiua & cõfortati
ua cõuenientia ¶ Et d̄ medicinis ¶ P° ponit tres
cõpositas medicinas.ibi.z⁸.& ex medecinis. ibi.
3⁸.& ex medicinis. ¶ Cnnsyderandũ qd̄ primũ
medicamẽ.cõfert cũ d̄bilitaſ epatis ẽ ex frigidita
te.si quis illud bene cõpenset dotis eius cõuenies
erit unus trocisc⁹ unſ⁹ aurei.uſ.3.iȷ.cũ uino.aut
cũ decoctõe aliqua cõueniẽti. ¶ Et ex medicinis
laudabilib⁹ p̃latis. ¶ Prio ponit medicinas.z°.
uerificat.ibi.z⁸.& estimat.Prelatis.i.ante latis
& exaltatis in iuuamento. ¶ Darsesahã.arbor
ẽ quã diascorides aspaliũ uocat.q̃ꝫ ignoro.Sera
pio in c° d̄ trifera medicamẽ dicit q ẽ bẽdictũ.
¶ Amplius.Serapio auctoritate cuiusdaꝫ uocat
artach.& ẽ arbor grãti siluestris.& fruct⁹ ei⁹
uocat̃ bel.Et ẽ arbor spinosa cui⁹ lignũ ẽ rubeũ
uł citrinũ.z^m.aliuꝫ hꝫ florẽ citrinũ.In barbaria
uocat̃ alday.Ingreditur i trocis.andromaci tyri
ace maioris.Cuius loco põit.A.fructũ aliẽbut.i.
xilocaracta. ¶ Est g° cõrentus Ianuensis Symõ ad
hoc q pro eo possum⁹ uti xilocaracta.ut Aui.z°
can.ca°.d̄.darsesahan. ¶ Et estimat. G.&c̃.In li
bro exptorũ iuuamentoꝝ uł secretorũ.forsan in
libro de particularib⁹ egritudibus q̃ nõ ẽ apud
nos. ¶ Prio g°.A.uerificat istã receptã z° ueri
ficat additiõeꝫ quã quãdoq̃ facimus.ibi z⁸. &
illud in quo ponũt opiũ.Q d̄ p° dicit.pꝫ. ¶ Cõ
syderãdũ tamẽ qd̄ amicitia ẽ pprietas & cõue
niẽtia.& hoc ẽ melius ī medicina iuuatiua.quia
quãdoq̃ plus facit per pprietatẽ quã per quali
tatẽ.Et licet sit cõtraria.sicut est endiuia epati
amica.Confert enī frigido epati ꝫ sit frigida.
¶ In melle ẽ qd̄ scis.s.ex z° can c° d̄ melle quia
abstergit ¶ Et illud. ¶ Cõiter.non intelligat̃
cõiter qa omni debilitati.ꝫ cõiter.qa fere apd̄
oẽs habẽtes epatis debilitatẽ.s.cõiunctã calidi
tati. ¶ Scd̄m despriptiõeꝫ suã.s.cõem.qa eius
sunt multe alie descriptiões. ¶ Et ex medicinis.
¶ Hec ẽ 3⁸ medicia.ubi duplex repit̃ lr̃a Vna
que dicit āiuden Et tũc dosis huius decoctiõis
dꝫ eẽ pua qa forsan.3.ij.Alia lr̃a hẽt neridẽ.&
tũc dosis põt eẽ.ʒ.i.et hãc scd̄ã lr̃aꝫ credo eẽ me
liorẽ.s.q̃ dic̃ neridẽ ¶ Et ex uaporariõib⁹. ¶ Hic
ponit medicinas que exterius applicãt̃. & põit
multas de quibusdaꝫ quaꝝ dic̃le dixisse in anti
dotario.ſꝫ in eo fere reperiũt̃ hec ẽplastra.p̃pu
tia.i.extr emittates sic̃ palmites recẽtes ¶ Meisus
idest.liquore acetosꝰ.qa tuuat.ad penetrandũ.
¶ Et qñq̃ ẽ. ¶ Hic i spāli ponit curã debilita
tis epatis.Et p° q̃tuꝫ ad cãs quasdã spāles eius
z°.q̃tum ad diuersos modos.ibi.z⁸.& cũ uides.
¶ Vł possꝫ dici qd̄ iã posuit curaꝫ que fit a frigidi
tate. ¶ Hic ponit curaꝫ que fit a calore spāliter.
debilitas epatis.fit a cã calida.ut a mala cõpso
ne ubi ñ est manifesta caliditas ¶ Horũ g° duoꝝ
modorũ ponit curã ¶ Ad intellectũ g° ei⁹ qd̄
dicit consyderandũ qd̄ caliditas ñ facit debilita
tẽ epatis nisi cũ pduxerit ad resolutionẽ innati
caloris.& ante hoc paꝫ facit debilitatẽ.g° debi
litas epatis paꝫ accidit a caliditate ifra illud qd̄
ipsa caliditas dominet̃.qa ñ accidit nisi cũ iã suũ
dominiũ ẽ ultimatũ.De frigiditate uero ñ ẽ sic
qa ipsa ēt si paꝫ dominet̃ qd̄ ẽ infra sui dñiuꝫ
facit epatis debilitatẽ. ¶ Assemi.ẽ nomẽ cõtra
te. ¶ Alffidabegi.i.taffea alba.Colatũ a pingue
dine ne iflāmetur. ¶ Almeisus.cibaria acetosa.
¶ Et maxime intelligũt p hanc colũbã cũ aceto.in
cuius uẽtre poritur mẽta.semina p̃dicta.s.sepe
ī hoc 3°.ut semen anisi feniculi & similia. ¶ Et
cũ debilitas epatis quedã erit ułis.quedã parti
cularis ut supra.A.Ponẽs g° mõs curatiõis pti
culariũ debilitatũ de ułi dat intelligi.ut supꝰ fe c̃
in signis. ¶ Primo ergo ponit.curã debilitatis
digestiue.z° retẽtiue .3° attractiue.4° expulsiue
& 5° addit quoddã.ibi z⁸.& si fuerit.ibi 3⁸.&
si fuerit.ibi 4⁸.& si fuerit.ibi 5⁸ .& scias.
¶ Ad intellectũ tercie partis consyderandũ qd̄
i cura debilitatis attractiue ñ debem⁹ exhibere
stiptica.nisi solũ propter itentionẽ cõꝫ que p̃ci
pit qd̄ medicine epatis ñ debẽt esse uacue a stip
ticitate ¶ Debes ergo de aliꝭ stipticis minuere.
qa ipe exp̃mẽdo poti⁹ cõtrariarẽt̃ sibi ¶ Dicit g°
& si fuerit debilitas in attractia.conforta.s.p̃di
ctas medicinas aromaticas. uel conforta.s.epar
cũ eis ī quib⁹ est stipticitas mãsura qua conser
uet uirtutẽ epatis. ¶ Et minora ualde.supł me
dicias ī qb⁹ ẽ d̄ stipticitate.s.mł tũ sic balaustia
ypocystidos p̃dicte. ¶ Et stude ēt &c̃. ¶ Causa
ẽ.qa occurrũt parti toti epatis gibbose.uñ illaꝫ
confortantes & cõueniẽter calefaciẽtes excitant
ipm ut a cõcauo trahat. ¶ Et scias. ¶ Prio facꝫ
hoc.z° ponit cibaria cõueniẽtia epaticis.ibi z⁸.et
cõueniẽtiores.frumentũ ñ glutinosum ẽ canda
ruliũ siue far. ¶ Alberet.cibaria penetratia cito
¶ Romaniati.& est maneries alberet.&c̃.

Pilationes. ¶ Postq̃ Aui.determina
uit d̄ debilitate epatis.Determinat
hic d̄ eius opilatiõe.Et p° d̄termiat
d̄ causis et modis opilatiõuꝫ epatis
z°.determiat d̄ signis.3⁸.d̄ cura.ibi.z⁸.signa.ibi
3⁸.medicine ¶ Pria in tres.p° in cõi causas.& loca
euent⁹ opilationũ epatis.z° ostẽdit ad qd epatis
opilatiões pducũt 3° spāliter exequitur d̄ causis

opilatiõu3 ibi 2ª & qñ ibi 3ª & materia ¶ Circa ſecundã partẽ conſyderandũ ꝙ opilationes diuerſe matres egritudinũ epatis qa matris ẽ exhibere materiã & ſic opilatiões epatis materiã p̃bent in egritudinib⁹ epatis. ¶ Et materia ¶ Pº ſpãliter narrat quaſdã cãs opilationũ epatis. 2º reprehendit quoſda3 de quadã cã quã ponebãt 3º reſummit narratiõem predictã3 cauſa3 ibi 2ª qđ aũt ibi 3ª 3 efficiens. ¶ Conſyderãdũ ꝙ dixit aut repletiõem nã humor põt eẽ abſolute & ſimpliciter multꝰ ſicut ẽ implectoria. & quã tũ ad hoc dixit aut ꝓpter multitudinẽ ſuã põt ẽt humor eſſe multus ſolũ huic mẽbro & non abſolute & quantũ ad hoc dixit aut repletiõe3 ¶ Q đ aũt ¶ Conſyderandũ qđ Auic duplicit impugnat illos qui dicebãt opilationis cãm fore ortũ carnis poroꝝ aut alicuius rei alterius ſ cat nec ulꝰ uerũ calis primo quia ille oriunt̃ maxime ſup locũ carnoſu3 orificia aũt uenarũ ſunt neruoſa 2º qa opilatio epatis itelligit̃ qñ pluribus cõcat ſ3 illud nõ cõicat pluribꝰ uenis epatis ſ3 uni ut in qua fit ortus illius carnis. ¶ Cõſiderandũ qđ ꝑ orificia poſſumꝰ itelligere aut orificia que ſũt i extremo aut orificia uenaꝝ q terminant̃ ad iteſtina & hec ſunt neruoſa ſaltẽ ex ꝑte ſubſtãtie iteſtinoꝝ Aut poſſumꝰ itelligere ꝑ hec extrema orificia addit⁹ ulꝰ meatus uel uene cõcauitates & hº mõ ſunt neruoſa nõ ꝓprie ſ3 ſimiltudinarie i cõparatione ad alios meatꝰ q nõ ſunt neruoſi ſicut meatus meri aut nariũ ¶ S3 efficiens. Pº cõplet narratiõe3 cãꝝ ſatientiu3 opilationẽ 2º remouet dubiũ ibi 2ª & ia3 diximꝰ ¶ Aluſneti ſcientie ẽ ſpẽs luti ulꝰ cineris ut ſup̃ ſcn i3ª expoſitũ fuit. ¶ Et ia3 diximꝰ ¶ Remou3 duo dubia prio unũ 2º aliud ibi 2ª & multotiẽs cõfortat ¶ Q uere re aliqs. Vtrũ oẽ ꝙ epar opilat ẽt opil3 mẽbra q ſũt pꝰ Reſpõdent qđ hº nõ ẽ neceſſariũ qa aliq̃ res ẽ q i epate digerit̃ & reſpectu eius h3 groſſi ciẽ reſpectu tñ eoꝝ q pꝰ ſunt nõ hẽt groſſiciẽ ſic̃ triticũ glutinoſu3 đ quo ſup̃ diximꝰ cº de rebus epati nociuis. ¶ S3 dubitatur qa Aui hoc nõ dixit ſup̃ imo dixit contrariũ qa dixit ꝙ frumentũ ſi digerit̃ in epate hẽt uiſcoſitatẽ in compatione ad illud qđ ẽ poſt epar. ¶ Dicendũ qđ aliud ẽ rem habere uiſcoſitatẽ & aliud ẽ hẽre groſſiciẽ qa res põt eſſe ſubtillis uiſcoſa & groſſa nõ uiſcoſa. Supra ergo dixit Aui qđ frumẽtũ & ſi i epate digerat̃ habet uiſcoſitatẽ in cõparatione ad ea que ſunt poſt ſ3 hic dicit qđ nõ h3 groſſicies feculẽta remanet & per digeſtiõem ſubtiliat̃ Et per te alias rõnes cõſydera ¶ Vel ſic ſicut triticũ ſupple ẽ groſſu3 ꝑ cõparationẽ &c̃ ¶ Et multotiẽs ¶ Diceret quis Res groſſi nutrimẽti habent ne ſemper qđ opilent ¶ Reſpõdent qđ q̃doq̃ iuuant ꝑ accidẽs i apꝓtione opilationũ cõfortando naturã & ipſa con fortata expellit materiã ſicut quãdoq̃ adiuuat naturã curatio cũ medicis & expellũt̃ materie iſte aut per urina3 & c̃ Poſſ3 aliter expõi ut totũ referat̃ ad illud qđ dicit curatio. ¶ Cõſyderandũ qđ hec eſt differentia inter nutrientia ſubtilia & groſſa qa ſubtilia cõſeruant magis ſanitatẽ groſſa uero cõfortat magis uirtutẽ Si eni3 cõfortatiõe indiget nutrientia fortis chimi ſunt neceſſaria ut Aui pº can fen 3ª de regimine cibi & potus Merito gº q̃doq̃ uirtus ex groſſo cõfortat̃ nutrimẽto ut materias opilationũ expellat Q uo uero illud dictũ Aui intelligat̃ idẽ expoſitũ fuit.

Signa. ¶ Prio ponit ſigna cõia opilationis epatis 2º ſpãliter ponit ſigna cuiuſdã opilationis ibi 2ª illa3 aũt que ẽ Prima in tres pº ponit unũ ſignũ 2º aliud 3º aliud ibi 2ª comitantur ibi 3ª & opilationẽ quidẽ hñs. ¶ Et comitantur. ¶ Hec pars hẽt duas prio ponit diuiſionẽ 2º declarat ibi 2ª & illa que ẽ ex eo. ¶ Et cõitant̃ illud epatis opilationẽ ulꝰ illud in ttahi chilũ ad epar. ¶ Et illa. ¶ Prio oñdit qđ comitatur opilationẽ epatis ex eo qđ expellit̃ ſecũdo qđ comitat̃ ex eo qđ retinet̃ ibi ſecũda illud autem Quod pº dicit p3. ¶ De 2ª ꝑte dicit ꝙ ꝺccidens qđ ſeq̃t illud qđ retinetur de chilo attracto ad epar ẽ grauitas i epate & cã ẽ qa illud qđ ad epar attrahit̃ cũ cõꝓhẽſu3 ẽ ab epate ñ expellit̃ ad egeſtionẽ niſi forſan raro nec expellit̃ ab ipo epate ad illud mẽbrũ pꝰ & tũc illud retẽtũ mꝰ tiplicat̃ ibi ex retẽtione & replet̃ epar a penetratione. ¶ Ex eo i pp illud uel eiꝰ qđ penetrat in ipſo & grauat̃ epar & q̃to magis grauat̃ cũ ẽ illic apoſtema. ¶ Et ẽ grauitas tm̃ i ſolũ i ꝑte ubi ẽ apoſtema. ¶ Et ñ eſt i epate opilatio plurima ualde cũ ſolũ eſt i ꝑte apoſtematis. Vel ñ ẽ opilatio pluria ſ cũ ñ ẽ apoſtema & hoc ẽ in tenſiue. ¶ Verũ dolor & c̃ ſ cũ eſt apoſtema. ¶ Quod ſi ẽ ſ dolor i opilatõe ẽ res parua ſ i compatione ad eum qui ẽ in apoſtemate & p3. ¶ Et qñq ſ opilatio multa ẽ & fortis & circa gibbum ſequitur opilationem.

Medicine. ¶ Primo ponit curã opilationũ epatis ꝑ medicias 2º ꝑ cibos & dietã ibi 2ª eius autem regimẽ. ¶ Prima in duas pº ponit curã opilationum in cõmuni ſecundum diuerſos modos cãꝝ 2º ſpãliter põit medicinas que in cura opilationis cõueniunt ibi 2ª & medicinaru3 Prima in tres pº ponit curã opilationis facte a cauſa hũorali ulꝰ materiali 2º facte ex creatiõe 3º facte a cã primitiua intrinſeca uel extrinſeca imateriali ibi 2ª & cũ cauſa ibi 3ª & ſi ẽ ¶ Conſyderãdum qđ opilatio antiqua aut ẽ ex materia ſanguinea aut alia aut miſta Si primũ fiat flebothõia Si

ſecundū dañ farmatia. Si ſimł. fit utraq;. & maxime flebothomiā facimus ex ſaluatella manus & cē exptorū iuuamentoꝝ. ¶ Sceha. ē ſpēs abſinthij dicta ſandonicū ut ſummitē a Serapione ꝙ dī abſinthio. & a Symone. ¶ Alij dicunt ꝙ ē ſtica dos arabicū. ¶ Alhachohen. ē pes coruī. ł ꝙ cō ferat qa ēt ſoluit. ¶ Et ſi ñ uidet & cē. ¶ Conſyderandū qđ fortia poſſumꝰ itelligere fortia apitiua. & illa ꝓhibēt̄ multa & cruda exiltē te matetia. qa illā cōmouent & agitāt. & digeſtionē ꝓhibēt. qđ uero digerēdū ē tāta turbatione nequaq̄ ē opꝰ. ut 4° đ re. ſani. ¶ Poſſumꝰ ēt itelligere fortia. ſ. ſolutia. & hec ēt ñ concedū tur ante digeſtionē ut notū ē. ¶ Et cū cā & cē. qñ corpꝰ. ſ. in ituatione uel ſtrictura uenarū ex creatione adhibe regimē & cē. qa ꝑpe ñ curañ. ſ3 regiť. Et ſi ē i ſuo cº. ſ. āt. i cº đ duricie epatis. aut đ epatico. Aut dicañ ꝙ uult dicere dicta ſunt. ſ. ſuꝑ i cura diſcraſie ſicce epatis. ¶ Et medicinaꝝ. ¶ Hīc enumerat medicinas q̄ cōuenit̄ ut i aptione opilationū epatis. et pº pōit eas q̄ ſummūť. zº eas q̄ exteriꝰ apponūť. ibi zª. ē plaſtra. Pria i. d. pº pōit diuerſas medicias alteratiuas magis uel apitiuas. & ēt quaſdaz. euacuatiuas. enumerat. zº ſpālē ponit regulā de euacuatiuis ibi zª. ſolutiua aūt. Prima in. d. pº enumerat diuerſas medicinas ſimplices. zº cōpoſitas magis ibi zª. & ex medicinis cōpoſitis. Pria in. d. pº ponit quādā diuiſionez. zº exequiť. ibi zª. frigide uero. Hec hēt tres. pº. enumerat medicinas frigidas. ſimul ēt icidēter narrans de calidis. zº pōit medicinas equales. 3º calidas. ibi zª. eq̄ltati. ibi 3ª. ille aūt. ¶ Et reubarbarū. & ſimiliter abſinthiū ſunt medicie calide apitiue. ſ3 poſſunt potari in calida diſpōne. Nā ſ3 in eo. i. abſinthio uł reubarbaro ſit caliditas quedā. i. nō excedēs. nō eſt tamē malū uti ipſo ſimul in opilatiōe aſſociata caliditati & frigiditati. caꝑitati ex ꝑte eius qđ ad opilationez ſequiť frigiditati ex parte cāe que faē opilationē uti dico ipſo ſiē opz ſuppł. & hoc ē ut ipliuz adminiſtreť. ſ. cū ſui corpulē tia. aut decoctio eiꝰ. & prope & cē. ipſa eni omia ꝓxia ſunt. ſ. ſibi ipſis in uirtute aptiōis. ¶ Eq̄litati. ¶ Camepitheos. i. quercula maior zᵐ cōez expōnez. Symoni uero nō placz. Bene eniz camedreos nomē quercule ē Drios eni. i. quercus. camc. i. infirma uel humilis. ul' terrena. Sz camepitheos. i. infima pinus. Piteus. eni. i. pinus. & ibi tres aſſignat ſpēs Dyaſ. & pł'imū auctoritate. đ una dīc qđ credit eā eē herbā q̄. moderni ydeā uocant. uel yuam. nō tamē ſuadet credere uel nō credere. ¶ Et iſte quidē. ſ. medicine potañ zᵐ neceſſitatē. i. zᵐ qđ ē neceſſariū. Potañ dico aut cū aqua endiuie & cuſcute. ſ. ſimul ſi fuerit & cē maxime ſi cū hoc ē. materia groſſa aut cū uino & cē. ſuppł' ſi opilatio fuerit hēns frigiditatem.

¶ Ille aūt pz. ¶ Et ex medicīs. Primo enumerat diuerſas medicias cōpoſitas. zº pōit q̄ſdā đſcriptiōes. ibi zª cōfectio. ¶ Predicte cōfectiōes q̄rantur i 5º. lz q̄dā ex eis ſub ꝑprio titulo nō iueniañ. Confectiōes quas ponit ꝑatēt. ¶ Carmet. ē ſex kirat. Kairat ē. iiij. granoꝝ ordei. gº ſex carat ſunt. zᵃ. g̃. ordei. Vł carmet ē aūť. i. & grana. iiij. ¶ Solutiua. ¶ Cōſiderandū qđ. A. duas cās aſſignat. quare iſte medicie debēt eſſe leues pº qa materia ē in mēbro qđ ꝓximuz ē. ſ. locus euacuatiōi. Vñ conſtruañ. quoniā materia ē in eo. ſ. mēbro ꝙ proximuz ē medicine. i. loco unde medicus euacuat Vł qm̄ oz ſuple ſic eſſe. nā materia & cē. Et quoniā mēbro ſi uertuoſū ē & cē. Preſupponiť aūt uirtuoſuz cū non ſit magna neceſſitas. ¶ Eius. ¶ Hic ponit curā p dietā. ¶ Alanaſari fit. cū furmentū depilatū coqť i multa aq̄. ¶ Alhabitati. genus ē cibarij. ¶ Alfelūdes fit cū mele coqť. & ſup marmorē proiiciť. & iduraťſuꝑ đ cura ſodē ſicce. ¶ Alcaif. accipiuntť placētule frixe i oleo. & ponuntť i patella una ſuꝑ aliā. & iter eas ponit̄ mel & decoqť. oia illa cibaria opilatiua ſūt. ¶ Et oz ut ſuccedat balneū cibo eius. ſ. ſtatiz ſūpto. & reſoluat ipſuz. ſ. cibū natura ſupple. & reſoluendo trahat loco eius qđ ab ipſa. ſ. natura reſoluiť. ſ. a balneo. & iꝑe. ſ. cibus quē natura reſoluit. & mouet ut ſtet loco eius quē balneū abipa reſoluit nō ē digeſtꝰ. Et iō nō digeſtus ade par uadit. ¶ Alcandros. i. candaruſiū ē triticū romanū ut Auic. zº. can. uel ordeū depilatū uł far. ¶ Triticū leuis pōderis hº ꝑprie ē far. ¶ Cōſyđrandū ꝙ illa debent dari quando uirtus eſſet fortis & ñ multa opilatio quia etiam candaruſium groſſi nutrimenti eſt. Et ideo Galienus in cōmēto primi regimīs acutorū prohibet cādaruſium Vel dic ꝙ nocet ei i cuiꝰ epate eſt opilatio & ſtrictura uiarū. iº cōmēto. hoc ergo mō ſoluēť cō tradictio inter Auic. hic. & Gał. ibidem.

Quandoq; aggregañ. ¶ In ꝓcedēti Auic. determinauit đ opilationibꝰ epatis. ¶ Hic determinat đ iflatōe & uētoſitate in eo & pº notiſicādo nobis iflatōez & uētoſitatē. in epate. intueſtigat cās huius diſpōnis derelinquens ex dictis tūc nota eſſe ſigna zº ponit curā. ibi zª approximant Prima in tres pº intueſtigat cās inflatiōis & uē toſitatis illius. addens alia ibi zª & quādoq; ē ibi 3ª & accidit Et hec habet tres. pº facit hoc zº ponit quendā determinatū modū inflationis. 3º ſpāliter ponit ſigna inflationis in epate ibi zª & qñq; ibi 3ª & illud & patet.

Pproximat. ¶ Primo ponit diuerſa remedia ſēcūdo ponit ſpāliter quēdaz can ibi zª & ſi uaporatio ¶ Cō ſyderandū qđ aliqñ uaporatio mo

uet iflationē quia inuenit materiaʒ que illaʒ uen
toſitatē facit. & iō eaʒ diſſoluendo in fumuʒ mo
uetur inflatio ad inferiora. & ē ſignum ꝙ inferi
us eſt materia aptā reſolutiōi uentris & econtra

Pati. Hic determinat de doloribꝫ epatis. & pº iueſtigat cās. zº. a nar rationē ſignoꝝ ſe excuſat. ʒº pōit cu rā. ibi. zª. iaʒ. ibi. ʒª. iaʒ etiā. Prima i. d. pº iueſtigat diuerſas cās doloꝝ epatis. zº do cet in eis pnoſticari ex Hyppo. ibi zª. & Hypo. quidē. Prima in duas. nā primo ponit cās doloꝝ epatis. zº cōparat inter ipſos dolores penes uehemētiā & puitatē ipſoꝝ. ibi zª. & dolor uehemēs

Q uēadmodū dixit Hyppo ʒª pticula afforiſ. Quicūq; circa epar dolēt his febris ſupueniens ſoluit dolorē. Et Hyppo. Conſyderāduʒ qđ Auic. uerificat cās illoꝝ accidētiū. derelinqns ex hoc notū eſſe đ morte. Cauſa eniʒ hoꝝ accidē tiū eſt humiditas corrupta mala acuta. q̄ in epa te facit dolorē. Vult ergo Auic. eſſe notū qđ qñ talis materia ſecūdū epar colligit ꝙ ſeq̄t mors cū ſit oio preter naturā. Sequit aūt mors ꝛqnto. quia morbꝫ. eſt acutus ualde. & đ uenenoſa ma teria. Cauſa uero particularis illorū accidentiū eſt. nā humiditas illa nitroſa corrupta exuberās ꝛpellit p corpus. & ad extrema. Illa uero que ua dit ſupius facit pruritū i camaduati. i. capite & parte poſteriori eius. & facit ēt in collo borhor.

Illa aūt que uadit ad inferiora ut ad pedes. faē in police pruritū. Illa uero q̄ ꝓpe mortē magis uel in principio. expellit ad loca media. cū nō poſ ſit longiꝫ expelli. tendens ad ueſicā. apoſtemans collū eius ꝓp dolorē & puctionē. Vnde qa mate ria trahaē facit urine difficultatē. qa fit opilatio ſed quia illa materia nitroſa morcicat lacertū. facit eū laxare. & ideo fit aliqua diſtillatio.

Am. Prio excuſat ſe a narratione cure. zº pōit q̄ſdā medicinas dicēs alioꝝ auctoritate ꝛfere. ibi zª. dixe rūt. Et ꝓpe deuitēt carnes cū ē &c

Poſtematum. Intendit Auic. in hoc tractatu determinare de egri tudinibꝫ epatis cōibus. Dicunt aūt cōes egritudines. aut qa diuer ſa morboꝝ genera aggregāt ut ſunt apoſtemata aut ex pte nature in qua fiunt ut cōtinuitatis ſo lutio. Prio ergo determinat đ apoſtematibus zº de cōtinuitatis ſolutiōe. ibi zª. quoniā quādo q̄. Pria i duas. pº determiat de ſignis & cās & diuerſitatibꝫ apoſtematū epatis. zº de curatiōe ibi zª. primū qđ tibi. Pria in duas. pº in genera li magis determinat de apoſtematibꝫ epatis. zº i ſpāli. ibi zª cāe eius Pª in. d. pº determinat de diuerſitate que accidit in apoſtēatibꝫ epatis. & cauſis zº de ſignis. ibi zª. ſigna qdē. Pria in tres pº ponit diuerſitatē que accidit i apoſtematibꝫ epatis. zº ponit iſtoꝝ apoſtēatū cauſas. ʒº cōpat adinuicē quoſdā modos apoſtematū epatis. ad dēs alias. ibi zª. & caute illiꝫ ibi ʒª. & omne apo ſtema in epate. Adhuc pª in duas. nā pº ponit di ſtinctionē apoſtematū que fiunt in pribus epa tis. zº declarat primū mēbrū diſtinctiōis. ipſuʒ ſubdiuidēdo. ibi zª. & ecꝝ. Circa primā par tē cōſyderādū qđ apoſtemata epatis recipiunt diuerſitatē aut ex parte loci aut ſpēi. prio pōit primā diuerſitatē. zº ſecū dā. ibi zª. ampliꝫ apo ſtema. Cōſyderādū pº qđ pāniculi & uene epatis cū ſint mēbra neruoſa ſunt apta recipere materiā. Et iō illa diuiſio dic qđ apoſtēatū epa tis. Alia ſunt que accidūt in uelaminibus eiꝫ & uenis eiꝫ ē diuiſio que zm minus accidit. Cō ſyderādū poſt. qđ exiſtēte apoſtemate in carne epatis. aliqñ cōicat pāniculis. & exiſtēte apoſte mate i uenis. cōicat carni. & exiſtēte apoſtēate i concauo cōicat gibo. Bñ gº dixit. A. ꝙ aliqñ. cōi cat ſpēbus ptiū eius. ſ. epatis. Ampliꝫ hic cōſi derandū ꝙ apoſtemata epatis oīa ſunt ſanguiea colerica flegmatica uel melancolia. Et. zm. aliā di uiſionē ſūt ſanioſa collectionē patientia pnō Apo ſtemata gº ſanguiea tetigit p hº ꝙ dixit flegmo nides. qa flegmon ex ſanguie maxime fit. Tetigit colerica praua p hº ꝙ dixit colericuʒ. Melancoli cū tetigit per hº quod dixit cāceroſuʒ. ſ. &c. Fleg matica tetigit p hº. qđ dixit aut iflatiuū &c. Et qa apoſtemata q̄ maxie ad exiturā pueniūt. ſunt calida ſanguinea. iō dixit flegmonides dubellati.

Et qa canceroſitas. i. cū corroſione. & hoc magis ieſt colore. iō dixit colericū canceroſuʒ. Et qa ma teria flegmatica ē apta in fumū & i uentū cōuer ti. iō dixit inflatiuū uentoſuʒ. Et oē. Hic nar rat mltiplices cās apoſtematū epatis & pʒ. Et cōſidera ꝙ. A. dixit colerā eſſe cāʒ huiꝫ opilatōis ad oſtendēdū ꝙ lʒ ſit calida ſubtilis pōt tñ opila re ſua mltitudine. Videt eniʒ qñq; ꝙ mltū ē flu ens repente ſimlnō minꝫ obſtrui. & icuniari uiſ coſis & groſſis. ut. ºg. terap. 4º. cº. Et oē apo ſtema. Hic cōpat. et pº cōpat apēa cōcaui et gib bi. penes terminationem. zº. penas malitiā. ʒº. oſ tendit qđdā cōe oibus apēatibꝫ epatis addens đ pmutatiōe. ibi. zª. et apoſtema. ibi ʒª. et oē apo ſtema. Cōſiderandū circa prīaʒ ptē. ꝙ. A. dixit creticū. Vocatur aūt illud apoſtema epatis uere creticū qđ cū euacuatione manifeſta criſim facit.

Ad differentiam ergo diuerſitatum apoſtema tū que cū ſaniatione uel ſclroſi terminātur. Alia uero declarata ſunt ſup. Et apoſtema. Circa hāc ptē dubitatur qđ apoſtema ſit deterius. an factū in cōcauo. an factū in gibboſitate. Et uidet qđ apoſtēa factū in cōcauo. qa illđ apoſtēa dete riꝫ ē qđ deteriora accidētia cōſequit. ſʒ tale. ē apo ſtema factuʒ in cōcauo ut ſummit ex Gal. 5º. đ interioribꝫ. 7º. cº. ubi porro flegmōes in cōcauo

epatis existẽtes ꝺteriores sunt q̃ si essent in gib bo.in generãda desideri⁹ ablatioe uoitu colerico &c iiii. In cõtrariũ ẽ hic Aui. ¶ Dicendũ ad presens qꝺ apostẽa põt altero deteri⁹ dici.aut ex pte essentie.aut nobilitatis actiõis lese.Aut accidentiũ cõsequentiũ. Apostema igit̃ qꝺ ẽ in cõcauo nõ dicit̃ deterius eo qꝺ est in gibbo ex parte essentie nec ecõtra. Vtriusq; enim una essẽ tia ẽ.& equalis.nisi cũ unũ plus altero de mate ria aggregat.Aut ẽ in alio tpe.Sed si hec apo stemata cõparent̃ ex parte dignitatis lese actio nis.apostema gibbi deterius est apostemate con cauiꝯa gibbosa pars epatis nobilior ẽ.Si uero comparent̃ ex parte accidentiu consequẽtiũ.tũc absolute apostema gibbi deterius ẽ.quia dete riora sequunt̃ accidetia.Accidentia enim lei⁹ sunt ad ipũalia mẽbra.sed accidẽtia apostematis fa cti in concauo sunt ex coitate ad stomachũ. Pria uero accidẽtia deteriora sunt ut notũ est.Secun dũ qꝺ g° apostema cõcaui põt poni deterius a postemate gibbi.qa in cando accidẽtia facta per cõitatẽ ad stomachũ.& sic ibi dicebat. G. ¶ Et omne. ¶ Consyderãdũ q̃ aquos⁹ sanguis trãsi ens ad mẽbra ẽ cã ydropis carnose. sed ⁊ q̃sitas retẽta ẽ cã asclitis.simul g° hec fieri põt. Quod dicit ꝺ pmutatione p⁊. Vniuersaliter.n. pmuta tio ꝺ mẽbro nobili ad ignobili⁹ laudabil⁹ ẽ.cõtra riã uero pmutatio illaudabilis.&c.

¶ Signa. ¶ P° ponit signa apostematũ epatis.z°.põit signa distinctiua iter apostemata epatis.& lacertorũ.ibi z ª.cognoscit̃.P ª in duas.p° i cõi po nit signa apostematuꝫ epatis.z°.signa apostema tũ diuersificatorũ penes loca.ibi.z ª.& si aposte ma ẽ. ¶ Dicit p° q̃ signa apostematũ epatis sũt grauedo & dolor uehemens quãdoq; dixit q̃nq; qa uehemens ꝓprie fit dolor quãdo apostema ẽ i statu quo ad accidentia.ul⁹ dixit quãdoq; ut cũ ẽ apostema calidũ.nõ sicut &c.ĩ quib⁹ opilatio nib⁹ nõ ẽ proprie dolor fortis.ipsa enim.s.aposte mata &c. Attractio furcule ad ĩferiora.& dixit i plurib⁹ horis.qa h° fit maxie q̃n materia iaꝫ ẽ adunata ⁊ mixta.ul⁹ maxie fit cũ ẽ i gibbo. ¶ Dicẽ p°.hec cõtractio nõ fit nisi qa tendit̃ cõcauitas.s. uẽtris sub q̃ locat̃ epar. Fit ẽt ꝓp suspẽsiõeꝫ quã hꝫ epar cũ dyafragmate.& cũ costis in qbusdã. ¶ Cõsiderandũ q̃ ad dolorẽ pulsatiuũ tria req runt̃.p° qꝺ mẽbr ⁊ sit sensitiuũ.& ideo in pulmo ne nõ fit talis dolor.z°.qꝺ sit arthariosuꝫ.& iõ i pãniculꝰ nõ fit talꝰ dolor pulsatiuus.⁊°.q̃ currat materia & maxime calida q̃ põat i arthariis ne cessiratẽ maiorẽ i motu.unꝺ uehemẽter dilatãt̃ ⁊ qa cõpmit eas materia iõ cũ dolore pulsant.et sic percipit̃ dolor pulsatiu⁹.sic̃ summi põt a Gal° z° de interioribus. Vult g° Auic. ꝓbare q̃ i apo stematib⁹ epatis licet sint calida.ñ fiat ꝓsatiu⁹ dolor.quia in epate ñ sunt arthatie.s.in carne.⁊ sunt disptite in pãniculo.eius.maxime intelliga tur in pãniculo.uel iuxta pãniculũ q̃ ẽ in conca uo.quia ad concauũ epatis uenit illa parua arta ria.& quia dictũ est q̃ ut plurimũ.apostemata fiunt i carne epatis. Raro aũt in uenis & pãni culo.iõ in apostematib⁹ epatis non sentitur pul satio. Et quia alteri⁹ diceret aliquis saltẽ aliqñ poterit in pãniculo uel iuxta pãniculũ fieri apo stema.ergo aliqñ in apostemate epatis aliq̃ mõ erit hic dolor.qꝺ neq; grauitas.s.pulsatiua est in eis.s.apostematib⁹ factis in pãniculis epatis aut iuxta pãniculũ nisi q̃titas ĩtepabil⁹ i.indistin guibilis ꝓ iudiciũ.quasi dicat.A.q̃ licet in illis apostematib⁹ possit talis dolor pulsatiu⁹ fieri ẽ tñ idistinguibilis.& rõ est.nã illa arthatia ẽ par ua.& iõ ẽt diuidit̃ in ramos ualde paruos.unde licet ibi sit materia apostemosa.sicut paruissimi sunt illi rami sic paruissim⁹ fiet pulsatiu⁹ dolor Vnde hẽt alia ĩa neq; ẽ penetratio.s.arthatia rũ eis.s.pãniculis.nisi q̃titas insensibil⁹. Et iõ ex eis dolor pulsatiu⁹ fieri ñ poterit. Vel posset ex poni.neq; in eis.s.apostematib⁹ epatis est graui tas nisi ĩsepabilis.qa.s.semp illa apostemata co mitat̃. ¶ Et q̃nq; cõicãt coste dorsi. Et cã ẽ qa nõ in omnib⁹ hominib⁹ ẽ cõiunctũ cũ pãniculis costas ligantibus ut 5° de interiob⁹ 7° ca°. Et si apostẽa. ¶ Apostẽata epatis in locis diuersifi cant̃.qa qꝺã sunt i cõcauo.& q̃dã in gibbo q̃dã sunt in carne.epatis q̃daꝫ in pãniculis & uenis. ¶ Prio.g° ponit sig ª ia postematis facti in gib bo epatis.z° facti in cõcauo.⁊° ponit sig ª apoſte matũ factoꝝ i pãniculis & uenis.ibi z ª cũ aũt ẽ apostema in cõcauitate.ibi ⁊ ª & illꝺ ꝺ apostẽa tibus epatis ¶ Expõe sic illã ĩaꝫ. Et i ipso.s. apostemate qꝺ ẽ i gibbo q̃uitas ẽ maior q̃.&c Et in ipso ẽ plus grauitatis.supple q̃ sit; in apo stemate facto i concauo.aut plus qa maior ut di xit Aut plus.qa pluri tẽpore quia materia i gib bo statiꝫ inducit concauitatẽ.⁊ illa que ẽ in cõca uo forsan non sic ciro. ¶ Et attractio furcule ad inferiora. ¶ A dextro.i.a dextra parte quia illa ẽ que trahit̃ minus supple q̃ sit q̃uitas. Vult ergo dicere Aui.qꝺ in hoc apostẽate furcula q̃ trahit̃ sicut ẽ dextra min⁹ trahit̃ q̃ cõparatiue sentit̃ grauitas. Plus igitur sentit̃ grauitas q̃ tractus furcule.& cã ẽ naꝫ statiꝫ cũ ẽ materia i gibbo sentit̃ grauitas.⁊ nõ statim trahit̃ furcu la a dextro.s.cũ costis.quia ad tractatũ requi ritur qꝺ apostema addat̃.& fiat magnũ maxi me uero dicit Auic. qꝺ tract⁹ ẽ minor i eo q ñ hẽt epar alligatũ costis quia i illo solum trahit̃ furcula per tractum panniculi suspendentis. Et iõ subdit iste qui habet istam adherẽtiã epatis cũ costis sentit tractũ furcule.& dolores uehemẽ tiores & maiores illo qui nõ hꝫ. Et ratio ẽ.quia

duob⁹ ligaminib⁹ trahit et cõcat. ¶ Posſ3 aliter exponi ut uelit Aui. dicere qđ tract⁹ furcule ad i ferioꝛa ſuple & ad extra. i. ad exteriora ẽ minus et grauitas plus. In apoſtemate eni epatis ñ ſolũ furcula inferi⁹ trahitur. ſed. ẽt extra. ſicut ſum mi põt a Serapiõe. 4°. tractatu. 2°. c°. Vult ergo Aui. dicere qđ tractus ad extra et ad itra minor ẽ q̃ grauitas. & ẽ notũ p eandẽ cã3. ¶ Poſſet. 3°. exponi ut uelit Aui. dicere q̃ in apoſtemate i gib bo ẽ grauitas maior & plus. et attractio furcule ad inferioꝛa ẽ minus ſupple q̃ attractio eius ad extra. & cauſa ẽ naz ſtatiz cũ i gibbo ẽ apoſtema ẽ ibi tumor ex quo extra pingit furcula. ſ3 nõ ſic ita trahitur ¶ Solus eniz tumor extra mouet par tes que ſunt circa furculam. ſed non trahit eam iferius niſi ſit grauitas multa & ponderoſitas. ¶ Dico dicit. A. qđ hoc ꝓprie cõtingit in eo qui hz epar nõ adherens coſtis. qa in illo non trahit fur cula niſi p unaz alligationẽ. & iõ plus põr. apoſte matis tumor extra impellere q̃ poſſit grauitas eius inferius trahere. ¶ Et cõſidera q̃ lr̃a põt ex poni huic cõtraria. ¶ Cũ aũt. ¶ Primo facit h° z°. ſpãlirer đ quedã ſigno cãm ptractar. ibi. z^a. et eſtimauerunt. ¶ Conſiderandũ qđ ibi duplex re peritur lr̃a. Vna que dicit ad dormitionez. alia q̃ dicit a dormitione. ¶ Propter qđ cõſyderandũ qđ apoſtẽata poſſunt eſſe magna. aut qa iã mul tã aggregauerũt materiã i locũ unũ. ex qua m⁹ta fit ad cerebrũ euaporatio. & iaz ꝓpter collectiõez ceſſauerunt accidentia doloris. & tunc illa apoſte mata faciunt declinare ad dormitionẽ. aut ſunt a poſtemata epatis magna. quia cũ multa materia ſunt multorũ accidentiũ. & tũc faciunt declinare a dormitione. ¶ Conſyderandũ p⁹ qđ in apoſte mate calido cõcauitatis epatis põt etiã ſeq tuſſis. nã ex eo reſudat materia ſuper ſtõachum que aſ cendens extra ſtomachum uſq; ad os eius põt cõ tãgere dyafragma. fiet ergo tuſſis. ¶ Et eſtima uerũt qdã. ſ. Gal. in cõmẽto illi⁹ afforiſmi ſepti me ꝓticule. In flegmõe. epatis auctoritate Hyp. z^a particula epidimiaz. ¶ Et uidet Gal. ſ. in cõmẽ to predicti afforiſmi. Circa hãc partẽ du bitat. ¶ Diceret aliq̃s cũ mẽbra cõiũẽt nõ ſolũ per alligãtiam. ſ3 ẽt per iuxtapoſitiõez leui exi ſtente paſſiõe in epatis cõcauo. fiet cõpaſſio in ſtomacho. qa ſtõachus ab eo imediate cõprehẽ dit. ¶ Cõſyderãdũ qđ ſtomachus põt pati ac cidentia. aut q̃ ad digeſtiõis pertinẽt actũ. aut accidẽtia que fiunt cũ malo moru locali ſtõachi ꝓpter materiã in eo cõprehenſam in cõcauitate. uel intus in tunicis eius. maxime in ore. Dico g° qđ accidẽtia cõſequẽtia digeſtiõis actuz. ſtatiz cum concauũ epatis apoſtematũ ẽ. ipſa coſequũ tur. qa ſtatim digeſtiua ſtomachi impedit. Et hoc propter duas cãs. Prima qa digeſtio eſt ma xime partis iferioris ſtõachi. illa aũt cõprehẽdi tur ab epate. & iõ epate pmutato qũolibz z^m cõcauũ oz qđ illa permutet z^a qa digeſtio fit p tunicã extrinſecã ſtõachi magis. Illa aũt imedia te contangit epar z^m cõcauũ & iõ oportet qđ ab eo ſtatiz permutet. Accidentia aũt que fiunt pp materiã que intus in ſtomachũ labit & maxime ꝓpter paſſionẽ oris ipſius. & intrinſece pellicule ſicut ẽ nauſea & ſingult⁹ & uomit⁹ a materia hũorali. ñ fiũt niſi ꝓpter rẽ magnã ex apoſtẽa te. Vnde intãtũ exuberat materia qđ intus in ſtomachũ ingredit p uiã fellis. uel tãtuz exube rat paſſio q̃ neru⁹ lz ſubtiliſ ſit portat cõpaſſio nẽ. qa multa ẽ. ¶ Dixit aũt Auic. z^m plurimuz pp corpora in quib⁹ ſecundũ ſtomachũ ẽẽt multa aptitudo ad patiẽdũ. uñ ex parua paterẽtur cã ¶ Et illud. ¶ Ponit ſigna apoſtematũ factorũ in pãniculis & uenis. & p° facit hoc. z° ſil'ponit ſigna apoſtematis exiſtẽtis ſimul z^m cõcauũ. & z^m gibbũ addẽs quedã. 3° ponit quoddã dictuz ꝓnoſticũ. ibi z^a. ſi aũt. ibi 3^a. & ſcias circa illam partẽ. ¶ Et illud. ¶ Dubitat an apoſtea qđ ẽ i pãniculo uel i uenis ſit prauioris febris. & uñ q̃ nõ ex quadã auctoritate Auic. 4° can. fen. p^a. ca° đ fe. apoſtematũ. ubi ſic. & eoꝝ itez febris que ſunt i mẽbris carnoſis & eoꝝ ſimilib⁹ ẽ debilior ¶ Oppoſitũ uult hic Auic. ¶ Conſyderandũ q̃ fe. põt dici uehemẽs maz is uel minus. aut ex pte ſue eſſentie. aut ex pte accidẽtiũ extrinſecoꝝ. ut doloꝝ. uigilie pũctionũ. & anguſtie ꝑ iqetudi nis. ¶ Dicendũ g° q̃ febres apoſtematũ carnoſo rũ mẽbroꝝ. ſunt uehemẽtiores ex pte eſſẽtie ca loris febrilis. Eſſentia eniz eius maior põt dici. ¶ Uno mõ maior z^m qđ cã putredinis maior uel minor ẽ. magis aũt iq̃to aggregat đ materia i carnoſis ptib⁹. & magis putrefit & citi⁹ ꝓpter loci caliditatẽ. unde in cõmẽto illius afforiſmi ſe cunde particule. Q ue relinqu ũt ĩ morbis. Q đ ſi i locis cõgregãt calidis. fortior & uelocior effi cit putredo. uel ex pte accidẽtiũ dictoꝝ. & ſic fe bres apoſtematũ pãniculoꝝ fortiores & prauio res ſunt ut notũ eſt. ¶ Cõſyderãdũ circa ſecun dã ptẽ qđ exiſtente paſſione i una pte epatis co municat alteri uſq; ad paucũ tẽp⁹. & hoc ẽ qđ dicit. uſq; ad terminũ ñ plurimuz. & cã eſt quia epatis ſubſtãria cõtinua eſt. & iõ una pars cito alteri cõpatit. Vnde Gal. 5° de iteriorib⁹ 7° ca° ¶ Sed tamen ſi apoſtema ſit aliq̃do in ſolo gibbo epatis. aut in ſola cõcauitate nõ poteſt eſſe qn utrunq; latus cõpatiat. qa ſubſtantia epatis cõ tinua ẽ. Q uo uero epatis apoſtẽata faciãt ydro piſiz poſteri⁹ dicet. ¶ Et ſcias. ¶ Circa hãc par tez dubitat an fluxus uentris in apoſtemate epa tis ſit mortalis. & uidet qđ nõ. Simile ẽ de apo ſtemate lateris et epatis. ſz i apoſtemate lateris. i. pleuerſi fluxus uentris cõmendat ab Aui. fen. x. tractatu 4°. c° đ ſignis malis & ſanis i pleureſi.

Amplius.qđ diminuit đ materia apostema tis ē iuuās.sz talis flux⁹ ē diminuens materiā a postematis.imo cōueniētius solutio uentris pōt minorare materiā apostēatis epatis.q̄ apostēatis costaɣ. Oppositū uult Auic. Respōdēdū sic a similī pōt summi a Mesue i suo đ approp atis.c° đ pleuresi.Q đ flux⁹ uētris uenīēs i apo stemate epatis.ät accidit a cā extrīseca.ut corru ptione ciboɣ.uel alia.& hic uitupio mortali nō uitupaī.Aut accidit a cā itrīseca.& tūc aut fit i p̄ncipio apostēatis.aut i ꝓcessu.Si fit i p̄ncipio aut fit exuberātia & malicia materie.et ille mor talis ē.qa significat multā & ultimā repletionē supātē nature uires. Cum g° stati in p̄ncipio in quo nō multa debet esse materia.ipa tm̄ e be ret.quid igiī erit in processu. Aut fit ex fortitu die nature.licet stimulata sit.& hic flux⁹ lauda bilis ē.saltē p uiā cause.qa alleuiās. Si uero flu xus fiat in processu si sit creticus p⁹ signa dige stionis appens laudabilis ē.Alius aūt q fieret ex cōpleta epatis debilitate mortalis esset.Auic.g° hic ex mō loquendi itellexit đ fluxu uentris fa cti i p̄ncipio ex ui morbi cū dixit.associatur.Pro prie enim dicitur solutio associari apostemati epatis.q̄do sit cū eo icipit.ita qđ ea tpe q̄icipit apostēa.icipiat & flux⁹.& tūc dī associat⁹.Sz qn̄ sic icipit credēdū ē qđ fit pp mltā & mali gnā materiā.& nō pp fortē uirtutē.qa ille nō fit nisi cū icipit iā apostēa.& nō i initiati inc.p tiōis ipsius apostema tis.

Cognscīt. Hic pōit signa dissicti ua iter astēata lacertoɣ & epatis. & prio ponit unū signū.2° aliđ qđ summit ex pte figure.uel delcarat q̄a illud permiscerat.3° pōit alia signa distictia. ibi.2ª.& lacerti qdē.uł ibi.in figura uero.ibi 3ª ex pte aūt accidētiū. Dicit p° qđ differūt hec apostēata ex pte figure.sicut declarabit. Differ rūt ēt ex alio.quia apostemata lacertoɣ semp apparent.sed apostema epatis nō semper.quia si sunt in cōcauitate nō apparet.cōrū tumor.Si militer ēt i corpore pingui.nisi sit res.s.aposte matis magna.qa sit magū apostema. In figu ra.Dicit qđ differūt in figura.qa apostematū epatis figura ē lunaris. Et sentit cū sepatiōe .s.per tactū supple loci absciſiōis eius apostema tis uel tumoris.Absciſiōis dico cōis. Cōsyderā dū qđ in figura lunari ē locus absciſiōis cōis.sz in figura ut cauda muris nō ē hic locus qa solū ad unā partē absciſit sicut in exemplo apparz extra.Apostema ergo epatis sentitur cū sepa tionis comunis absciſić i: nō aūt apostema qđ ē in lacerto.qa apostemata sequūtur figuram mē bri epar aūt cum sit gibborosum hz hanc figu ram.& similiter apostema.sz lacert⁹ cū habeat figurā tendentē a grosso ad subtile.non hz hanc figurā.imo nō forsan contingit qđ cōprehendat ex eo.s.apostēate lacerti.nisi parū in ꝑ fundo.cū ē i lacerto profundo.i.latitudinali supple ł transuerso.& ē supple apostema lacerti profundi uel transuersi similis apostemati epatis.Sicut enim summit a.G.5°.đ interiorib⁹.7°.c°.Apostēa la certoɣ q magis similat apostemati epatis ē apo stema lacerti latitudinalis.uł lacerti trāsuersalis. qa apostema lacerti longitudinalis stati appatz. Ex parte Cōsyderandū qđ apostematū e patis quedā sunt accidētia cōia.& quedā sunt p pria.Accidētia cō a sūt grauitas sub ypocūdriis alteratio forme.& ñ posse iacere i aliquo laterū. & illa nō sunt sic in apostemate lacertoɣ sicut in apostemate epatis.qa in apostemate epatis senti tur ꝑprie res grauis appensa.uł pendēs.ibi etiā magis alterat forma.& min⁹ possūt iacere i ābo bus laterib⁹.qa epar sic sepat magis ad utrāq; partē trahit ꝑpter grauitatē apostēatis.Sz acci dētia ꝑpria apostēatis q ē i gibbo sūt tussis.ma litia anhelit⁹.et malitia urine.& illa ibi nō sunt. Accidētia ēt ꝑpria apostēatis concauī sunt sitis. nausea.uomit⁹.singultus malitia egestiōs et ista ēt ibi nō sunt. Dixit g°.A.qđ accidencia ꝑpria & cōia que sunt in apostematib⁹.q̄ sūt in epate. nō sunt in apostēatibus lacertoɣ.s.quantitate.de qua sit curāduz. Et cuz uidet.Almirach.i.mi rach declinare ad siccitatē & terebrosicatē.tunc estima q apostema ē epaticū.Cā est.nā tenebro sitas & siccitas maxime fiūt ex defectu nutrimen ti.Hoc autē accidit.cū in epate ē apostema &c.

Ause. Hic spāli⁹ determinat de apostēatib⁹ epatis.& maxie de si gnis cās p̄supponēs notas ex dictis i p° c°.Prio g° đtermiat đ apostēa tib⁹ epatis.2°.đ apostēatib⁹ meseraicaɣ.ibi 2ª. cōicat i signis.Pª in.d.p° determinat de apostēa tib⁹ calidis & frigidis epatis 2° đ apostēatibus cāceros duris & dubelati.ibi 2ª.sepe accidit.pª i.d.p° đtermiat đ apostēatib⁹ calis.2° đ frīdis ibi 2ª.i apostematib⁹.Pª i.d.p° i cōi magis de terminat de apostematib⁹ calidis.2° in spāli.ibi 2ª.ḡuitas.Prima in duas p° prem itit quoddā qđ uult esse cōe omnibus subsequētib⁹ statim capitulis.2° exequit.ibi 2ª.eius uero. Dic p° qđ cause apostēatis calidi in epate.sunt cāe apo stematū calidoɣ.s.ubicūq; sint illa apostemata. qa cedē cāe que possunt facere calidū apostema in stōaheo.uł in alio mēbro possunt facere i epa te. Eius uero Hic pōit signa.& p° pōit sigª apostematū calidoɣ factoɣ in cōcauitate uł gib bositate.2°.pōit signa terminationis illoɣ.& cāz alicuius illoɣ.3°.ponit drīaz iter apostēa calidū epatis & pleuresiz.resumens signa.4°.pōit pres p quas hec apostemata creticāt.ibi 2ª.& apoſte ma q̄daz calidū magnū.ibi.3ª.drīa ibi 4ª. & cri

sis. Pria i tres p° ponit signa quedã cõia calido
rũ apostematũ. ponẽs sig^a apostematũ q̃ fiunt
i cõcauitate. z° põit signa apostematũ factoꝝ i
gibbositate. ȝ° iteꝝ ponit sig^a apostematũ q̃ sũt
i cõcauitate. ibi z^a. & ẽ malicia anhelitus. ibi ȝ^a.
& qñ ẽ i cõcauitate. ¶ Dicit p° q̃ signa aposte
matis calidi epatis sunt signa cõia apostẽatũ in
quacũq; pte epatis fuerint que dicta sunt. et ex
illis signis est febris acuta &c̃. ¶ Et illud totũ.
s. qđ accidit đ illis accidẽtib⁹ supple accidit et
ppe cũ apostẽma ẽ i cõcauitate. qa tũc maxime
fit singult⁹. nausea &c̃. ¶ Syncopis. d. magis dẽt se
qui syncopis ad apostema gibbi q̃ cõcaui. qa gib
bus imediate cõcat cordi puenã ascendentem.
¶ Dicẽdũ q̃ dixit totũ illđ ut ñ icludat syncopi.
¶ Et si dixit totũ illud ut includit syncopi. ¶ Dicẽdũ
q̃ duplex ẽ syncopis. una stõachalis. & illa fit po
tius ex cõcauo. Alia ẽ que fit p cõpassionẽ ab e
pate ad cor imediate. et ista fit magis pp aposte
ma gibbi. ¶ Et mordicatio ppterea. qa plures
sunt ibi pãniculi circa gibbũ. ¶ Et qñ ẽ i cõcaui
tate. s. apostema. tunc illud ñ addit supple i ma
licia anhelit⁹. nisi ire anhelit⁹. supple addat. &
declarat hoc Aui. qm̃ qñ &c̃. ¶ Et qñq; accidit tu
sis. ut cũ ẽ apostẽa calidũ. & ñ semp cũ apostẽa
te epatis ẽ tussis. sȝ cũ iteruallo. ut 5° đ iteriori
bus. 7° c°. Alterat color cutis ppe cũ apostẽa ẽ
i gibo. qa gibbositas maxie imediati⁹ toti distri
buit nutrimẽtũ. ¶ Et qñq; ẽ uirt⁹ fortis. ¶ Cũ
syderandũ q̃ si i stomacho & epate sit uirt⁹ for
tis tũc cib⁹ assumpt⁹ retinet. supueniẽs g° cali
ditas adurit & ingrossat. unde fit stipticitas. sed
qñ uirtus ẽ debilis. tunc nõ retinẽ nec cibus nec
humores. sed ex debili contẽtiua fluunt. aliqñ tñ
forti uirtute existente fit fluxus propter expul
sionem. sed maxime Auic. intelligit de fluxu ci
bali cũ dicit. pprie uirt⁹ stõachi. ¶ Inqt Hyp.
ñ reputur apud me nisi forsan sit iepidimi⁹. Et
apostema. patet qđ dicit. ¶ Et differẽtia inter
ipsum. s. apostẽa epatis. & pleuresim ẽ. quoniã
tussis nõ sequit sputum supple in apostemate
epatis. ¶ Et color &c̃. Alterat cũ eo. s. apostẽa
te epatis plus q̃ alteret in pleuresi. Et cã est qa
epar toti ẽli quid tribuit. ¶ Et significãt ipsum
scilicet apostema epatis labor. anhelitus magn⁹
& attractio aeris pꝛima. si ẽ i cõcauitate q̃ si sit
i gibbositate. qa pl⁹ põt aer attrahi quãdo i cõ
cauo ẽ apostema. q̃ quãdo ẽ in gibbo. labor dico
magni anhelit⁹. ppterea qa apostema cõprimit
dyafragma. & hoc ẽ maxime cũ apostema ẽ in
gibbo. Vel alter. & attractõ aeris pluria supple
ẽ laborioſa. si est. s. licet sit in concauitate supple
apostema. ¶ Et quãdoq; &c̃. quia cũ iteruallo
ut dictũ fuit. ¶ Et crisis. pȝ. Laudabilib⁹. i. cõue
nientib⁹. qa nõ oportet qđ urina sit laudabilis i
quãtitate & colore cũ ẽ cretica.

Grauitas. ¶ Apostemata calda sunt
duo. s. cecꝛica dicta almescire. & san
guinea dicta flegmon. ¶ p° ponit
spãlia signa primi apostematis. z°
secũdi. ibi z^a. significãt. ¶ Cõsyderandũ qđ pul
sus ẽ simtlior terrino. & h° ẽ pp siccitatẽ mate
rie. ẽt qa colera ad extra propellit̃ ad ptes pãni
culares epatis. ẽ ẽt minor. qa ad pulsuȝ magnũ
requirit̃ obedientia instrumẽti. Siccitas. aũt cole
re facit instrumẽtũ iobediẽs. & finaliter ei⁹ ma
licia. deperit uirtutẽ.

Significat. Diuersificãt ipsã. s. fleg
mõeȝ ab almãsire. ¶ Ea. siccitate q̃
proportionauim⁹ ab almesire. quia
ista signa nõ sunt signa flegmonis.
¶ Et supple. est in hoc apostemate rubedo facici.

¶ In istis &c̃. ¶ p° i cõi ponit signa a
postematũ frigidoꝝ. z°. in spãli. ibi
z^a. significant. Et neq; fe. s. tanta
quanta ẽ in apostematibus aliis cali
dis. Et nõ ẽ manifesta. ppter materie frigiditatẽ.
¶ Sentit̃ similitudo in stõacho. et hoc pp materie
ẽguitatẽ. q̃ q̃ndã põderositatẽ sup stõachũ facit

Significant ipũȝ &c̃. ¶ Posset dici q̃
duplex ẽ apostema frigidũ. flegma
ticũ. & melancolicuȝ. prio ponit sig^a
primi. z°. secundi. ibi z^a. sepe accidit
¶ Non sentitur cum duricie & uehementia leui
tas pulsus. sed supple leuitas sine illis & cetera.

Sepe accidit. ¶ Apostẽa melancolicũ
ẽ duplex. s. durũ & canceroſuȝ. ¶ p°
ponit signa apostematis duri nõ cã
cerosi. z°. ponit signa apostẽatis du
ri cancerosi. ibi. z^a. & si fuerit durũ p^a i duas. p°
modũ puent⁹ huius apostẽatis. & signa illi⁹. z°
est̃dit dispõnẽȝ que sequit̃ durũ apostẽa. ibi. z^a.
& sequit̃ ipsum. ¶ Cõsiderandũ p° qđ accidit a
percussione. et hoc qñ decurit ex percussione ad e
par materia ut induretur. ¶ Consyderandũ p⁹
qđ difficultas anhelitus & grauitas cõicãt in a
postemate duro & opilatione. s. quãdo opilatio
multa est tendẽs ad gibbũ. ut supra dictũ fuit.
¶ Et sequit̃. ¶ Con yderandũ q̃ per resolutiõeȝ
nature nos possum⁹ intelligere solutionẽ uentris
& hoc ẽ uerũ. Isti eniȝ qa habent opilatas uias
que sunt a stõacho ad epar. ideo cũ solutione sto
maticha moriuntur. & h° tu. ipe pluries uidisti.
¶ Possumus etiã per solutioneȝ nature intellige
re resolutionẽ uirtutis membroꝝ. & hoc ẽ uerũ.
¶ Et si fuerit. ¶ Prio ponit signa apostematis
duri. cancerosi. z° adddit quoddã. ibi. z^a & scias
¶ Consyderãdũ q̃ existẽte apostemate cãcero
so semp aliqđ uirulẽtũ ab eo emanat. Si g° sit
ibi retẽtio. s. uentris uel urine. tũc dolor ẽ uehe
mẽs. s. magis. ¶ Et quãdoq; accidũt. hoc posset
fieri qa expelleretur materia. & ideo esset illa

ſecuritas mẽbri. ¶ Et ſcias. ¶ Cõſyderandũ q̃ ſubſtãtia epatis ẽ groſſa q̃ſi ſanguis qdã cõgelatus. & iõ uelociter iduratr. Hẽt enim naturã luceã ut Gal. uiuſdã medici auctoritate põit. 13°. terap

Lurimũ. ¶ Ponit ſigna dubellet. & p° põit ſigna p̃ncipij eius. & cõplementi & eruptionis. 2°. põit diuerſas ꝓes ad quas erũpit. & ſigna eruptionis. ibi. 2ª. & ipſius eruptio. ¶ Cõſyderãdũ q̃ iſta nõia q̃nq̃ ſunt ſynonima. Pót enim dici collectio q̃n materia colligit̃ i unum. dicit̃ dubelt q̃n ſaniat̃ P ſaniata ẽ. Et ecõtra poſſunt nõiari. ¶ Cũ g° materia colligit̃. uehemẽtiora fiũt acci ſẽtia. q̃a circa generatiões ſanies dolores et febres accidũt magis q̃ facta ſanie. ¶ Accidũt deinde. ſ. p° p̃ncipium tremores diuerſi. & hoc ꝓpter ſanies acuitatẽ. & mordicationẽ. ¶ Ledit̃ a reſupinatione. q̃a materia magis ponderat cuz ſit collecta in unũ. ¶ Cũ. g° facta ẽ collectõ. ſ. materiei & ſaniatio. ¶ Cõpreſſio. ſ. q̃ poterat fieri. Leniter. i. remouet̃ ſ remittit̃. et põt cõpreſſio fieri. ¶ Et dubellati. ¶ Cõſiderãdũ hic ſentẽtiã illi⁹ afforiſimi ſeptime pricule. Q uicunq̃ i epate pp ſanie & ẽ Cãuero hui⁹ ẽ. nã ſic̃ ſũmit̃ ex. 5°. de ſimplici medicia. et ex cõmẽto ultio p̃mi p̃noſticoꝝ. et. 5° coll. Generatio ſanies ẽ q̃dã operatio caloris nõ ſimpliciter naturalis. ſz miſti ex extraneo & naturali oportet g° qđ ſanies alteratiões. recipiẽs a mẽbro in quo ipſa generat̃ qđ illi mẽbro aſſimilet̃ q̃tũ ẽ poſſibile actiõi & uirturi mẽbri in illam agentis. Alias eni declaraui lõgis ſermonib⁹. qđ intentio mẽbri generantis ſanie. aut digerentis materiã nociuã nõ ẽ expellere illã. ſz imediata intentio ẽ illam ſibi aſſimilare quo ſibi ẽ poſſibile. ſz eni nõ poſſz ultimã formã mẽbri iducere iducit tñ aliq̃s diſpõnes p̃cedẽtes & iõ ſanies i colore ſimilat̃ mẽbro i q̃ ſit. ſanies g° generata circa pãniculũ epatis alba erit. q̃a hic ẽ pãniculorũ color. ſanies uero generata i carne epatis ad ſeculẽtiã trahz. q̃a talẽ color carnoſitatis epatiſ

Omunicat. ¶ Hic põit ſig. apoſtãtis meſeraicaꝝ. & p° facẽ h° z° põit dẽaz iter apoſtẽa meſeraicaꝝ. & apoſtema duꝝ. ibi 2ª. ſz iter apoſtẽa duꝝ. Cõſiderãdũ q̃ rẽſio ẽ q̃nq̃ máior q̃ q̃uitas. & h° q̃n ãpa ẽ ad herens melenterio. q̃a ibi ſuſtẽtat̃. ſz n. ſic̃ tẽdat ¶ Sz iter. ¶ Cõſiderãdũ q̃ apoſtema durum 2m cõceuũ epatis difficulter cognoſcit̃. ab opilatione forti. ſ. meſeraicaꝝ. q̃a utrobiq̃ ſentit̃ grauitas ſine febre. & alia ſigna que apperent ex phibitione nutrimẽti ad epar. Tamen. A. uult hanc ponere dẽtiaz. qđ p² dies educit̃ ſanies q̃n ẽ apoſtẽa durũ. & cã ẽ. nã illud apoſtẽa. nõ phibz q̃n uſq̃ ad epar trahit̃ chil⁹. ibi g° cõuertit̃ ad aliq̃ formã hũoꝝ. ſz remanẽs & nõ potens penetrare ſanie. t̃. ſz q̃n apoſtema ẽ in meſeraicis nõ trahit̃ chilus ad epar. unde poſſint hũores ferri. et pars q̃ trãſit uadat ad mẽbra cũ nõ ineniat p° ipedimentũ. Sz q̃a diceret aliq̃s. nõne ẽt põt fieri exitus ſaniei a dubellet epatis. Dicit q̃ dẽt utraq̃ ſanies. q̃a illa q̃ fit pp duꝝ apoſtẽa ñ ẽ uera. ſanies. ſed ſunt illi hũores aliqualiter corrupti. ſz q̃n ſanies egg redit̃ a dubellet eſt ſanies magis uera. cũ ſit facta p collectionẽ ad cupũ. ¶ Cõſyderãdũ tñ q̃ difficile eſſet cognoſcere apoſtema duꝝ meſaraicaꝝ ab opilatõne illaꝝ. & ñ niſi cõiecturatiue poſſet cognoſci. nec ꝓſequit̃ Auic.

Rrimũ. In ſupicrib⁹ capitis. A. determinauit đ cãis et ſignis apoſtẽatũ epatis. Hic determiat đ curatione. & prio põit curã apoſtẽatũ q̃ ſunt i epate. 2° põit curã illorũ q̃ ſunt i pt.b⁹ ſ bi adiacẽrib⁹. uel adunatis ibi 2ª. & ẽ ꝓxia. Pria in d. p° põit curã apoſtẽatũ ſaniatoꝝ ſ q̃ collectionẽ faciũt. 2° nõ ſaniatoꝝ. ibi 2ª. oz ut. Prima in. d. p° põit curã p medicinas magis. 2° p cibos. ibi 2ª. cib⁹ aũt. Pª in. d p° põit curationẽ & intẽtionẽ curatõis. 2° põit medicias ad hoc cõueniẽtes. ibi 2ª. medicine aũt. Pª i. d. p° põit curã apoſtẽatũ epatis ſum mẽdo indicationẽ a tpe apoſtẽatũ. & a natura mẽbri. 2° ſũmẽdo inditationẽ a loco apoſtẽatis. ibi 2ª. ãp̃i⁹ oz. ut. Ad p̃mi euidẽtiã cõſiderãdũ q̃. A. põit maxie curationẽ hoꝝ apoſtematũ. cũ ſunt in p̃ncipio. q̃a tũc maxime in eis errare cõtingit. Curatio aũt q̃ cõperit in p̃ncipio apoſtẽatũ epatis. ſicut in aliis apoſtẽatib⁹ fit p tractũ ad diuerſaz ptẽ. & h° fit cũ flebothõia q̃ trahit & phibz materie curſuz. Fit ẽt p ẽpulſũ & trãſmiſſũ cũ ſtipticis medicis & apocruſticis Primo ergo oſtendit quomodo cum prima curatione ſit procedendũ. ſecundo qũo cum 2ª. ibi 2ª. & ſcias Et hec hz duas p° eſſe icipiendũ cũ repcuſſiuis & ſtipticis admiſtis cũ aliq̃bus reſolutiuis. 2°. p bat. 3°. cõcludit ibi 2ª. & epithimatũ. ibi. 3ª. quapropter. Secũda pars hz duas. Aui. eni dixerat q̃ i p̃ncipio đbem⁹ approximare ſtiptica & repcuſſiua. ſz nõ pura. Prio g° oſtẽdit q̃ ex frigidis puris timet̃ nocumentũ i epate. 2°. ex ſtipticis. ibi 2ª. et ſcias. q̃ pluresmedicias. Dixit p° q̃ ſupfa adminiſtratõ frigidoꝝ ẽ tioroſa. q̃a forſan q̃nq̃ tu approximas frigida et ſufficeret balneũ. er h° cũ eſſet pauca materia corpore nõ pleno. Similiter ẽt q̃a aliq̃n cũ dz erũpẽt ad renes. tu ignoras hoc nõ permittis. ſed ſemper incunias materiam infrigidando. ¶ Et ſcias. Conſyderandũz q̃ conſtipatio & ſtipticitas i primis uel in p̃ncipio ẽ neceſſaria ad repellẽdũ. i augmẽto ad cõſeruãdũ uirtutẽ. & i fine ẽt. ne membꝝ ex reſolutiuis ledatur. Attamen ex eis eſt timor lapideitatis ne. ſ. ſubtile reſoluatur remanẽte groſſo. & opila

tionis. ¶ Quapropter. ¶ Concludit. & primo facit hoc. z°. ostendit errorem qui contingit ex indebita resolutiuorū approximatiōe. ibi. z⁸. uerū resolutio. ¶ Dicit p° qđ in hoc apostēate debes incipere cū aliquib⁹ resolutiuis admistis. s. stipticis. plusq̄ in apostēatib⁹ alioꝝ. s. mēbrorū interiorū. Et hoc p° qa timor ē đ lapideitate ꝓpter puram repcussionē. z°. qa oz intendere ad absterſionē uirtus resudantis ab hoc apostēate. ¶ Verū. ¶ Hic ostēdit errorē q cōtingit ex incōuenienti approximatiōe resolutiuorū i his apostēatibus. adducēs historiaz quā pōit Gal. iz°. tera. p. xij°. c° de infirmo noiato Theagine phō. & Attalo medico. Et p° ostēdit qūo cōtingit error in administratione resolutiuoꝝ. z°. cōcludit qūo error ille sit euitandus. ibi. z⁸. ñ ē g°. ¶ Et si esset necesse ꝙ resolutio cōfortaret. s. in fine tūc festinaret qdaz. s. ad faciendū illud. ¶ Et in ipo. s. q ad hoc festinat. Et qđ ē in ipso. s. qui facit hoc in ꝓncipio. qa ē duricies uł casus in resolutionē & mortē. ¶ Non est g°. ¶ Primo facit hoc. z°. sp̄aliter ostendit iuuamentū ex iuldā rei. ibi. z⁸. & aqua quidez ordei. ¶ Circa hanc secundā partē nota ꝙ credo hic đ fectu fuisse in translatione. Vbi enim habem⁹ aq̄ ordei. deberet esse aqua mellis. quia sic loquitur Serap. tractatu. 4°. z°. ca°. Sic ē t loquit Gal. 3° terap ubi loquens de his apostēatibus dicit. Indigemus his q̄ sine mordicatiōe ea expurgāt quale est mellicratū. sz scimus quoniaz dulcia omnia ext epar. & splenē q̄ plurimū eleuant. ¶ Sz dubitatur. an aqua ordei cōpetat in apostēatib⁹ epatis. ¶ Et uidetur qđ sic. ex mente Serap. loco prealleg̃ato ubi sic. uocat necessitas ad medicinas subtiliatiuas in qb⁹ nō est mordicatio. & aqua mellis ē cū h° modo. ¶ Verūtamē tusis qđ omne dulce oppimit splenē & epar. Illud ergo ad qđ peruenit regimē sanū ē aqua ordei. qđ ē quia absterg̃it & nō mordicat. ¶ Ampli⁹. i cura opilationū epatis & apostematū calidoꝝ idigem⁹ medicis infrigidatiuis & apiētib⁹ & absterg̃ētib⁹ & cōfortātibus sz aqua ordei aggregat omnes istas ꝓprietates ut supꝫ. A. z°. de cura male cōplexiōis calide. Rursus ipse. Auic. p⁹. medicie cōuenientes epati sunt aq̄ endiuie. & aqua ordei. ¶ Amplius Rasis in diuisionib⁹ ca° de passionib⁹ epatis. loquēs de cura apostēatū calidoꝝ. sit cōtēt⁹ p cibo aqua ordei. ¶ Ite Gal. iz°. & Haliabas 7°. ptisanā cōcedūt. multo g° magis ordei aq̄. cū sit lubrica & absterſiua plus. ¶ In oppositū ē Aui. ¶ Ad istā q̄stionē posset respōderi ut supra patet. ꝙ illa lr̄a sit corrupta. si Aui. loq̄t ex uerbo Serapionis & Gal. quia sic uidet loq.

¶ Aliter uero fugiēdo posset respōderi qđ aq̄ ordei. duplex. ē. quedā in qua maxime trasit ꝙ ordei uirtus. & spēs que sit cū multa aqua i qua ordeū nō fractū coq̄t & eiscitur ordeū. & aqua pura remanet & de illa aqua dicēdū qđ cōferre i apatib⁹ epatis calis. qa aggregat i se aptiōez abſterſionē & infrigidationē. & penetrationē. et de hac Auic. ñ loq̄t. Alia ē aqua ordei i qua trā sit ordei substātia. & corpulētia magis q̄ sit. qa ordeū depilatū fricat̄ & lauat̄ cū aqua calida. & coq̄t̄. & p⁸ aqua pl iciť. & deide iteꝝ coq̄t̄. & tūc qñq̄ colat̄. & qñq̄ ñ. & illa aq̄ ordei ptisana uocat̄. q̄ sic apparet hz pl⁹ đ uirtute ordei cibali q̄ p⁸. đ hac g° aq̄ ordei uł ēē termo Aui. ¶ Est enī magis dulcis & nutritiua. Hāc g° conuenire i apostēatib⁹ epatis pōt dupliciter itelligi. Vno mō data ut cib⁹. s. bis aut semel i die. et h° mō hec aqua ordei cōpetit qa cib⁹ cōueniens est ut oēs famāt. Est enim leuis cib⁹ ñ uiscosus. & alias hēt bonitates quas Hyp. p° re. cu. sibi ipo nit. & Gal. inq̄ multis locis. ¶ Dico tñ ꝙ hec aq̄ ordei ut pot⁹ cōtinu⁹ ñ cōpetit. Licet. n. hec aq⁸ ordei sit cib⁹ tñ pot⁹ pōt esse. ut Mesue in suis đ apropatis. c° đ pleuresi. i. sermone đ q̄ ordei. ¶ Propter qđ consyderādū ꝙ hat ēs calidū apostema i epate idiget aliqua re q̄ sit ei continuus pot⁹. licet enī illa ordei aqua hora cibationis cōpetat. qa tunc indebita q̄titate oblata. continue tñ exhiberi ñ pōt. qa i multa q̄titate & multis oblata uicib⁹ opilat. qa dulcis est. ut Auic. sed tñ semel aut bis oblata sui dulcedo pl⁹ confert ad nutricationē q̄ ad opilationē obsit. Pluribus uero oblata uicib⁹ ut pot⁹. ñ est apta nutrire. sz opilare sui dulcedine. Et iō Gal. i 3° terap. cōcedebat hanc ptisanā i cibo nō explicans aliter debere offerri. ubi sic. reliqua est iculpabilis ut in cibariis quidē ptisana. Et ideo Auic loquens de hac aqua ordei que prisana dici potest. dicit qđ lz abstergat. est tñ dulcis & dulce facit icurrere opilationes. & iō Aui. uult ꝙ nō detur ut pot⁹. ¶ Et iō subdit qđ i aqua. s. cōi. calefacta ł in aqua ordei. s. p° modo facta. est sufficientia habūdans. s. ut detur in potu cōtinue. ¶ Ex his ergo obiecta soluūtur & c. ¶ Medicine autē. ¶ Superius Auic. posuit intentiones curationis apostematuz epatis. ¶ Hic ponit medicinas q̄ ad illas intentiōes pducunt. & p° pōit diuersas medicinas q̄ cōpetūt i curatōe epatis ꝓncipł. z°. pōit medicias q̄ cōueniūt i sedatōe accidētis illi cōiūcti. ibi z⁸. ꝙ si cū apostēate. P⁸ in. d. p° pōit medicias q̄ magis iterius assumūť z° pōit eas que ēplastrant. ibi z⁸. emplastra uero. ¶ Primo ponit medicinas que conueniūt in apostēate sanguineo epatis diuersificato penes tēp⁹ & dispōnes coniunctas. z° pocuram eius diuersificati penes loca & tēpora. ibi z⁸. & postq̄ scis. ¶ Ad primi euidentiā cōsyderandū qđ apostēatib⁹ epatis existēti b⁹ in principio cōiungitur aut fortis inflāmatio. aut nō sic fortis. Primo g° ponit curā primi apostematis z° secundi. ibi z⁸. medicine que sunt fortiores.

¶ Alchechēgi.ē ſolatrū quoddā rotū. ¶ Conſiderandū ꝙ aqua cuſcute ſola ñ cōpetit. quia ad caliditatē declinat.ſed miſta aquis p̄dictis ¶ Dictū enim fuit ſupra in can. curationis horū apoſtematū qđ i principio non debent dari frigida pura.ſed miſta aliqbus apitiuis & abſtertiuis Et iō etiā docet adminiſtrare cum eis ea q̄ ſunt ſicut abſinthiū & calamus aromatic⁹.& troci ſci q̄ ſunt ifrigidatiui.& hēnt leuem apertionē. ¶ Dragagātuz hic accipit pro gūma.lz alias poſſit habere expoſitiōes.qa pro quadā arbore quādoq; ſummit. ¶ Terenia bin.i.māna.Iſta pectoralia ſunt cōfortantia tuſſiz. ¶ Medicine.P° facit hoc z° ſpāliter pōt curā apoſtematū epatis frigidoꝝ a quadā cā.ut pcuſſione.ibi z^a.& multotiēs. ¶ Alubleb.z^m quoſdā ē mercurialis.ſed credo qđ ſit uolubilis.& ita ſup̄. Et pōt exponi qđ ſit lupulus.Symon tñ dicit lubleb. arabicū uolubilis que multas habz ſpēs.uerūtamen in ſyria & egipto uocant h° nomine quādā uolubilē quā minorē dicimus.que naſcit ubiq; in uineis & locis cultis habēs lac.& ē de facilioribꝰ laſſatiuis.ita qđ dat in febre acuta.dantur hec cū ſyrupo acetoſo.qa aperit & ſedat caliditatē. ¶ Iſta & ſimilia. ¶ Conſyderandū qđ p tunicā primā poſſumus intelligere tunicā cōcauitatis & tunicā gibboſitatis. Tunica cōcauitatis pōt dici p^a.ex pte occurſ⁹.qa p° occurrit & ex pte nobilitatis.& tūc iſta cōferūt.maxie q̄do apiū & feniculū addantur.qa illa diuretica ſunt ¶ Tunica ēt cōcauitatis pōt dici p^a ex pte ortus. qa forſan z^m aliquos tunica epatis.i.pāniculus tegēs epar fit ex neruo ſubtili qui terminat ad cōcauū & habet cōtinuitatē cū ſtōacho ut ſup̄ dixit Aui.Prio ergo fit ille pānicul⁹.qa imediatius.& tūc predicte medicine cōferūt.& maxie quādo additur ibi lubleb.quia ſubducit.omnia uero cōferūt quādo ē inicium maturationis in materia.qa cū iſta ſint eductia illius.meli⁹ eam educent ii ē in ea aliqd maturatiōis. ¶ Trociſ. de roſis i eo &c̄.qa iſti ñ ſunt diuretici.ſz poti⁹ infrigidatiui & alteratiui.de quib⁹ ſunt multe deſcriptiones.Caueant ergo illi qui ſcamoneati ſūt. ¶ Et multotiēs ¶ Conſyderandū ꝙ intentio in apoſtēate epatis eueniente poter ſaltū uł pcuſſionē ē duplex.ſ.diuerſio materie a mēbro.& cōfortatio mēbri.& leuis eductio materie q̄ illuc p uenit.Primū fit cū flebothomia p⁹ illa duo.ſ.ſaltū & pcuſſionē.Scđuz fit cū rubea.qa ē medicina apitiua & diuretica. Et alteraſecū.i.lactuca ſilueſtris que ifrigidat aliqualiter.& aperit.i ¶ Raued ſeni i. reubarbarū illius ptis.hoc ēt ē bonū. quia cōfortat epar.& leuiter educit de materia. Alij habent rob abſinthij.& ſimiliter cōfert.qa ſtipticando apit & ſubducit. ¶ Et poſtq̄ ¶ Hic pōit medicinas q̄ cōueniunt his apoſtēatibus in dicatiōe ſumpta a loco & tēpotib⁹. Diuerſificāt aūt.z^m. loca apoſtēata eparis.qa quedā ſunt i cō cauo.quedā ingibbo. Primo g° ponit medicias q̄ ſibi cōueniunt qñ materia ſiue apoſtema ē i cōcauo.z°.qñ ē in gibbo.ibi.z^a.cuz aūt ē in latere gibboſitatis. Prima in duas.p° pōit medicinas.q̄ p os ſummūt.z°.ponit eas q̄ p inferi⁹ iniciunt.ibi z^a.diſtere. Prima i tres.p° pōit medicinas q̄ conueniūt qñ ē i p̄ncipio.z°.qñ ē i ſtatu et augumē to.ʒ°.qñ ē i declinatiōe.ibi.z^a.et cōfert.ibi.ʒ^a.& quādo declinat. ¶ Dicit ꝙ p°debes adminiſtrare aquā lubleb pmiſtā cū infrigidatiuis p̄dictis.ut cuz endiuia.alchehengi &c̄.& cum aqua ſicle.& uniuerſaliter permiſceatur aqua lubleb uł ſicle. omnibus que maturant & repercutiunt.& leniūt quia ſemper oportet admiſcere aliquid qđ leuiter lubricz.& ifrigidet .tale aūt eſt aqua lubleb uel ſicle. ¶ Et cōfert. ¶ Conſyderādū ꝙ maturatio appet i augumēto.& appet.ſ.cōpleta i ſtatu.& iō dat opopōachū ēt ut d̄ materia educat. & maturatio cōpleat. ¶ Et cōſydera hic ꝙ.A. docet admiſcere ſolutiua cū cibis.qđ mō dubiū habet. ¶ Et qñ declinat. Iſta concedūt ut materia educat pfecte cū iā totaliter ſit digeſta ¶ Cliſtere. ¶ Verba hic poſita dicta ſunt.a Gal.iʒ°. terap.Fiant aūt tunc cliſteria fortia cū aliqđ de relictū eſt duritiei i apoſtēato mēbro. ¶ Cum aūt ¶ Hic ponit medicinas que cōueniūt qñ materia ē i gibbo apoſtemans.Et dicit ꝙ a p̄ncipio cōpetūt diuretica frigida ad hoc ut penetrēt ad gibbū.& ut repellāt materiā.Deinde.ſ.p⁹ p̄ncipiū dēnt eſſe tēpata.qa mi⁹ frigida q̄ p^a.ſz qñ ē maturatio dēnt adminiſtrari diuretica & apitiua fortia et acuta.Iſta poſterioratio.i.dare ſic unū p⁹ reliquū nō ē neceſſaria niſi pp tiorē lapideitatis.i.ne materia cōuertat in lapideitatē & dux apoſtēa ¶ Cōſiderādū g° ꝙ itē tōe ſumpta ab apoſtēate ut apoſtēa ē.cōueniūt pure frigida dare i p̄ncipio.deinde remiſſa magis.ſz qa apa ē in mēbro qđ uelociter indurat.iō ſemp oz date aliqua que apiāt & abſtergāt.& ſic gradatim unū p⁹ aliud addere.Iſte g° medicine diuretice ſunt.ſicut rubea.&c̄.et trociſci q̄ ſcripti ſunt 5.° can.tractatu z°.& reliqua diuretica predicta i aeris.i.in areolis expulſionis.ſ.z° can. & in ca° pnoſticationis.ſ.ibidē.& ifra d̄ egritudinib⁹ renū & ueſice. ¶ Emplaſtra. ¶ Hic pōit medicinas q̄ exteri⁹ applicant ſicut ſunt emplaſtra.& p° ponit ēplaſtra q̄ approximāt i p̄ncipio.z° ea que approximant in augumēto & ſtatu.ʒ° ea q̄ approximant i declinatione & fine ſtat⁹ ibi z^a & cū uolūtas eſt ibi ʒ^a & i fine ei⁹. ¶ Cōſyderādū circa primā ptē.qđ duplex ē initiū huius apoſtematis.ſ.inicium iniciās.& inicium pficiſcens. ¶ In initio inciante Auic.cōcedit pure frigida & h° ē cū nōdū de materia fluxit aliquid ſenſibilē

hēns quātitatē .sed timetur ꝺ fluxu.Si aūt apo
ſtēa ſit i inicio proficiſcente i quo uerificaꝛ ꝙ iā
apoſtēa ē.ñ oꝫ ꝙ ſint huiuſmodi ēplaſtra q̄ ad
miniſtraꝛ. Meliora nāq; ſunt q̄facta ſunt ꝺ cito
nisi cū medicinis aliis.ſ.hñtib⁹ aliq̄ꝺ ꝺ reſolu
tiōe &̄ aptiōe.&̄ tūc ꝺ .is pſeqꝛ. ¶ Et cū uolū
tas. ¶ Hic ponit curā cū iā finit p̄ncipiū &̄ inci
pit augumētū.qa tūc oꝫ admiſcere p̄dictis reſo
ſolutia.&̄ pōit ea.Emplaſtrū tenule.nec iſta em
plaſtra q̄ pōit iueniri pñt i q̄nto.ſꝫ multa ex eis
inueniunt in Meſue diſtinctione xi^a. &̄ a Serap.
tractatu 7°.ca^o.27°.de dirnach.i.ēplaſtris ¶ De
ſcriptio.Conſyderandum ꝙ hic multiplex repiꝛ
lr̄a.Vna q̄ dicit butiri.ſucci rubei.i.ſucci rubee
tinctoꝝ.&̄ tūc debet habere lr̄a ad inflationem.
quia illa deponūt tumorē reſoluēdo &̄ apiendo
Alia littera habet buſiri.i.taſſus barbaſſus ut
dicit Symon.ſucci rubi.&̄ tūc debet precedere
littera que dicit iflāmationē.qa illa ſtiptica &̄
frigida ſunt.licet taſſus barbaſſus cū equalitate
abſtergat.ut 2° can.c^o de buſiri.Alij hēnt buſci
ſucci rubei.&̄ ad idē tendit.Et i fine. ¶ Ponit
ēplaſtra que i fine cōueniūt.et p^o.nomiat multa
2° ſpāliter pōit deſcriptōez.ibi 2^a.ꝺſcriptio em
plaſtri. ¶ Aluſne.i.uſnee. ¶ Deſcriptio. ¶ Hic
ponit quattuor emplaſtra.Primū propottionatū
ad cabos.i.ad ēplaſtrū illius nois.qa forſan uir
tuoſuz ſicut illꝺ. ¶ Darchimet g̃na ordei.7.z.
¶ Cotila z^m quoſdā.ʒ.x.ſʒ z^m Symonen coti
la ē.ʒ.ix Cotila uero z^m cūdē auctoritate Iſido
ri ē.vj.ciati.citat⁹.ē.ʒ.x.g^o cotila.ʒ.lx.&̄ ſi.ʒ.ē
.ʒ.ix.ē cotila.ʒ.vj.&̄.ʒ.vj.ſʒ ſi.ʒ.eſt.ʒ.vij. erit
cotila.ʒ.vij.&̄.ʒ.iiij. ¶ Circa q̄rtū ēpl̄z cōſyde
rādū qꝺ p ſordes urceoli debes itelligere ſordes
urceoli olei uł uini ut ſupra alias expoſitū fuit.
¶ Q ꝺ ſi trociſci de berberis ſtiptici ſunt .ſili
ter &̄ illi troſciſci de reubarbaro.&̄ poſiti ſunt
in 5° can. ¶ Cib⁹ chiſck.Simō.arabice ē cibus
q̄ fit ex ſimulla frumēti.&̄.aliqñ ordei macera
ta in lacte acetoſo ex q^o faciūt pillulas maiores
cicerib⁹ .&̄ ſiccant &̄ ſeruant has.&̄ coquūt cū
carnib⁹ uel pinguedine elixantes . & eſt cibus
infrigidatiuus. ¶ In Almāſo.iubeꝛ dari dyabet
cis.Dicit ēt chiſch.ipſa ſimilla frumēti Pordei
cū lacte acetoſo.Erit ergo hic apꝺ Aui. ptiſana
facta ex ſimilla ordei. ¶ Intendaꝛ cū cibo ultio
.ſ.ut deꝛ ille qui cōuenit. ¶ Deuitent dulcia.ſ.
pura.&̄ ideo nō cōtradicit ei qꝺ dixit de malis
granatis.quia nullā habēt dulcedinē purā &̄ c̄.
¶ Vra. ¶ Hic ponit curā almeſire ſiue
heriſipile.&̄ ē apoſtema colericuz.
Circa ꝙ cōſiderādū qꝺ euacuatio
i hoc apoſtēate dz eſſe ſublimior ex
pte tēporis euacuatiōis.&̄ ex pte uirtutis medi
cine.Ex pte quidez tēporis euacuatōis.qa ſtatiz
cū icipit debem⁹ euacuare p uentrē aut urinam.
Medicari enī in ualde acutis eadē die ſi expedit.
¶ Differre enī in talib⁹ malū ē ut.4^a ptcula affo
rismoꝝ Hyppo.Iſte aūt morb⁹ ē ualde acutus
ex pte materie.&̄ iō ſtatiz euacuare poſſumus.
¶ Debet ēt eſſe ſubtilior ex parte medicine.&̄
hoc dupliciter.ſ.ex pte uirtutis p̄ncipalis p quā
euacuat.qa in apoſtemate ſanguineo damus me
dicinas a p̄ncipio leuis euacuatōis.qa abſterſiuas
uł lenificatiuas.ſed in apoſtēate colerico damus
altiores medicinas q̄ apprietate euacuāt.ſicut ēt
declarabiꝫ ſup̄ in apoſtēatibus ſtōachi.Ex pte
etiā uirtutis ſecunde.que cōſyderaꝛ in reſpectu
ad euacuationē que ſunt caliditas uł frigiditas.
qa frigidioribus medicinis expedit uti illis coniun
ctis uł nō coniūctis.Vnde cū niue infrigidata do
cet approximare inceſſanter.nō remota.qa non ti
meꝛ in iſtis de lapideitate tantuz.quia ſubtilis ē
materia nō apta lapidari.etiaz quia maior timor
ē de inflamatione &̄ aduſtione in epate &̄ cetera.
¶ Porret. ¶ Hic Aui.pōit curā dubel
let.Et primo pōit curā qua intendi
mus ad p̄hibitionē.ſecundo ponit
regimen quo itendim⁹ ad eius cura
tionē.ibi.2^a.cū ergo. ¶ Cōſyderandū circa p̄mā
partē qꝺ intentio in prohibitione apoſtematū e
paris ne fiat dubelet uertit ſe ad p̄hibēdū aggre
gari materiā.Ea aūt que in unū p̄hibent aggre
gari materiā ſunt res repelletens &̄ iſta ſunt em
plaſtra repercuſſiua.aut res educentes materiaz.
&̄ illa ē flebothōia ex baſilica.ſ.dextra.&̄ uēto
ſatio ſup parte q̄ ſequiꝫ epar.i.ſub epate ſtatiz.
qa in ypocūdrio.ſicut enim ibi fleubothomatur
q̄nq; ut Auic.p^o can.fen.4^a.t^o ꝺ fleubothomia.
Ita poſſum⁹ uētoſas cū ſcarificatione appenere
&̄ educet a loco materiā.&̄ hoc ſi alia p̄ceſſerit
euacuatio uł is.ſolutione uel fleubothomia.Cuz
ergo. ¶ Ponit curationē q̄n iā eſt p̄fit collectio
q̄ ei⁹ aduēt⁹ p̄hiberi ñ pōt.&̄ p^o pōit itērōnes
curationis p medicinas.2° p cibos ibi 2^a.ꝺ cibis
uero.P^a i.ꝺ.p^o pōit itērōes curatōis p medicias
2°.per cibos.ibi 2^a. de cibis uero.Prima in du
as.p^o ponit intentiones curationis. aliq̄s medi
cias nominans.2° ſpāliter magis pōit medicamia
p̄ducētia ad illas itērōes.ibi 2^a.medicie uero ebi
bite. ¶ Ad primi euidētiā cōſyderādū qꝺ i cura
tiōe dubellet intēdim⁹ ad q̄ttuor res.ſ.ad matu
ratiōez &̄ ſuppuratiōez.2° ad eruptiōez 3° ad
mūdificatiōez.4° ad incarnatiōez &̄ ſolidatiōez
Primo oſtēdit qualiter p̄cedēdū ad maturatio
nem ſuppuratiōem &̄ eruptiōez.2° qualiter ad
mundificationē p^o eruptionē.3° qualiter ad in
carnationē.4° quoddā quod dixit declarat.ibi
2^a.cū erumpit puſ.ibi 3^a deide ibi 4^a &̄ uentris
quidē ſolutio. ¶ Ad p̄me partis itelleſtum con
ſyderandū ꝙ ſupporatio p̄prie nihil aliud eſt q̄
ſubſaniatio.quia ſaniatio materie collecte in locū

unuz. Differt ergo ſupuratio & maturatio. quia maturatio ē quecūqz materiei diſpoſitio. que naturalis ſit aliquo mō. ut ingroſſatio. ſubtiliatio. inciſio. & lenificatio. ſi ē adherē s. ſz ſuppuratio ē qñ ipſa in unuz collecta maturata eſt. Omnis ergo materia ſuppurata eſt maturata. ſz ñ oīs materia maturata ē ſuppurata. Vult g° Auic. dicere ꝙ cū ē dubellet licet materia maturet tñ ex ꝙ euitari ñ pōt dēt ꝓcedere ut ſuppuret. ¶ Cōſiderandū tñ ꝙ aliter forſan hic ab Auic. ſuppuratio accipit ut ſuppuratio notet nobis emanationē puris qđ ē ſub apoſtēato mēbro. Eſt eniz poſſibile ꝙ materia ſit matura & i unū collecta. & ꝙ tñ ñ ſupporet. i. nō emanet nec egrediatur & hoc aut ꝓpter materie groſſiciē. aut pp mēbri dēſitatē. aut uirtutis debilitatē. Vult g° dicere Auic. ꝙ lz tu maturaueris illud apa. dēs tñ facere qđ ſuppuret cū medicinis fortib⁹ ſubtilibus antib⁹. ſ. materiā. & apiētib⁹ & diſrūpētib⁹. & hoc ē neceſſariū hūoꝛib⁹ groſſis exiſtētib⁹ i huiuſmodi apoſtēatib⁹ qb⁹ iā mēbrū ē ibibitum. Vtraq; ergo expoſitio ad mētē pōt ire Auic.

¶ Conſyderandū p⁹ ꝙ ſanies eſt mordicatiua maxie ſi ex lōgo tpe fuerit corrupta. ut i cōmento illi⁹ afforiſmi qnte ꝓticule. Quicūq; ex pleuretide. tranſiens ergo hec ſanies p ueſicā. apta ē ulcerare. g° cuſtodia ei⁹ egem. ¶ Dixit aūt Aui. maxie đ ueſica. quia eius ulcera difficiliora ſunt ut inferi⁹ declarabit. ¶ Cūq; conſyderandū qđ aqua mellis abſtergit. dat aūt cū rubea. ¶ Vnde Auic. dixit. & quia apitiua eſt. & qa prohibet opilationē. ¶ Deide pz. ¶ Et uētris. ¶ Intēdit hic Auic. declarare quedā. Si enim quis bñ cōſideret i ꝓncipio dubellet & i ſine uētris ſolutōez ꝓcepit. Vult g° oſtendere qūo diuerſis intentionibus ſolutio uētris fiat his diuerſis tpibus. prio g° facit hoc. z° ponit medicinas qb⁹ ſolutionem uētris facim⁹ his diuerſis tēporib⁹. ȝ° itez qđ dā dictā đarticulat. ibi z^a. et ex illis ibi ȝ^a. ſi aūt materia. Secunda pars habet duas. prio ponit medicinas ſolutiuas que cōueniūt añ maturationē & p⁹. P° g° pōit primas. z° ſecundas. ibi z^a. ſolutiua aūt. ¶ Xiracoſt. ſucc⁹ fructuū ſolubiliū. Nos aūt cōiter utimur aqua. fructuū deſcriptiōe Meſue in antidotario. 7^a. diſtinctiōe. Solutiua p⁹. ¶ Cōſyderandū ꝙ illa ſūt poſt maturationē. ſ. nō cōpletaz. ꝛet iuuat ad maturandū. i. cōplendū maturationē. ¶ Decoctio de radicibus ideſt de eupatorio ponit in. 5°. can tractatu. x°. ¶ Oleū de tribulis nō ponit. ſz de omni re leue ē facere oleū. ¶ Sambaci. i. oleuz ſambacinū. ſ. i. herbe ſambaci que dicit ieſeminū. Vnde Aui. 5°. can. ſumma. z^a. tractatu. z° colitiū. iuuatiuū factū cū ieſemio. i. ſambaco. ȝ. acacie. ſucci ſambaci &c̄.

¶ Si anatē. ſi quis cōſyderet ſupra & pluries Aui. ſolutionē uētris cōceſſit. maxime cū materia ē in cōcauitate. Vult ergo oſtendere qūo et ſi materia ſit in gibbo. competit euacuatio. & hoc ante maturationē. & in ꝓncipio. Cōſydera iſtū canqa ſup Aui. de eo non dixit in c°. de cura flegmonis. qa lz flegmon ſit in gibbo. in principio tñ cōcedit uentris lenificatio ad alleuiandū materiaz.

¶ Medicine. ¶ Hic Aui. pōit medicinas que neceſſarie ſunt ad predictas intentiones. & ad illas pducunt. Sicut g° quatuor ſerant intentiones ſic ꝙtuor ponit mōs medicinaz. Primo g° ponit medicinas que pducunt ad maturationē & eruptionē. z°. pōit medicinas que pducūt ad mundificationē & lauationē p⁹ eruptionē. ȝ°. pōit medicias q̄ pducūr ad ultimā intentionē que ē cōſolidatō & incarnatio. ibi. z^a. ꝙ ſi erūpitur. ibi. ȝ^a. cū ergo mundificat. Prima in duas. p° ponit medicinas que interius ſummunt. z°. eas q̄ exterius applicātur. ibi. z^a. emplaſtra uero. ¶ Circa primā partē cōſyderādū qđ. A. p° premittit medicias maturatiuas magis. z° pōit medicias que cū maturatiōe erūpūt apoſtēa. ibi z^a. aut ſummat de tara xacon. ¶ Similiter ēt. prio pōit emplaſtra magis maturatiua. z° eruptiua magis z^a ibi. ſi aūt neceſſaria ſunt. uł ibi. & frumētū & cepe. ¶ Cōſyderādū p⁹ qđ dormire ſup lat⁹ ad duo opatur. ſ. ad cōplemētū maturationis ꝓpter calidi recluſionē. & ad eruptiōem pp cōpreſſionē. Vñ Aui. ſupra fen. ȝ^a. ca° de cura dubellet ſtōachi ꝓcipiebat ſubſterni culcitras & iacere ſup eas uerſus uentrē ut eruptio fieret. ad hoc ēt iuuat ambulatio pp cōmotiōez. ¶ Cōſyderādū uero qđ per balnetiōez nos debem⁹ hic itelligere ꝓticulare balneū; qđ fit ex approximatiōe pannoꝝ infuſorum in calida aqua ſuper locū. Non enim ꝓpter aliud fit hoc balneū niſi ut materia molliſicetur & mēbꝝ. & eruptiōi ꝓparet apoſtema. Hoc aūt potens ē facere hoc particulare balneū Balneū aūt uſe debilitaret uirtutē. & in apoſtematibus prohibet a Gal. xi°. terap. licet forſan. uſe balneū p⁹ euacuatiōes ꝓcedētes ex digeſtione materie. forti exiſtēte uirtute. nō eēt omnio uituperādū ſi uolūtas affuerit. Cū g°. ¶ Hec pars habet duas. p° pōit medicias cōſolidatiuas. z°. qa aliquādo dubellet rumpit ad uentrē. & nō ad iteſtina nec uias urine ideo oſtēdit regimē & curā in illo ibi z^a & cū accidit. ¶ Dicit ī p^a parte qđ facta erruptiōe & mūdificatiōe oporz fieri conſolidationē ſed prius dz dari in maturatis aqua ordei & ſyrup⁹ aceroſus. & cauſa ē ut cōpleat mundificatō & abſterſio. Dixit ī maturatinis. qa illa hora hec magis penetrāt cū ſtōach⁹ ſit uacuus tñ & alia hora dari poſſunt ſic expedit. ¶ Cum ergo preteriꝛt hore. ſ. alique poſt ſumptionē aque ordei &c̄. quia preteriꝛt tātuz tēpus ꝙ certū ē aquā illaz penetraſſe. tunc dant conſolidantia ſicut. thus ſanguiſdra. & maſtix

& admiſceant medicinis deferentib⁹ ſic ē ſemē apij & endiuia & aqua mellis iulep aut ſyrup⁹ acetoſus. & cā ē. nā illa conſolidatiua ſunt ſlipti ca tardi inceſſus. & iō oꝫ eis medicīas deferētes miſceri. Fiat ergo ēt hec cura cū eis que p⁹. fen. xviij. dicent de ulceribus renū. ¶ Et cū accidit ¶ Ponit curā quādo materia ad uentrē effun ditur. & uult qđ preforet locus apđ inguina. ſi cut fit in ydropiſi. uſquequo appareat. Barba ron ē pānicul⁹ imediate adherēs muſcul⁹ p⁹ quē ē ſiphac. de quo Aui. fen. zz^a amplius loquetur ¶ Deinde cū emplaſtris. ¶ Iſtud dictū pōt re ferri ſupra cū dixit. poſt. illud euacuet cū. cibis & deinde cū ēplaſtris. quaſi dicat p⁹ fiāt ēpla ſtra q̄ epar cōfortent. Vel pōt refferri ad illud qđ ſtatiꝫ dixit qđ cū curata ē ſanies curet cum ēplaſtris .ſ. cōfortātib⁹ epar. uł curātib⁹ locū perforatū. & phibentib⁹ eius apoſtematiōem. ¶ De cibis ¶ Ponit hic regimen per cibū. & uult qđ i principio ſubtiliet regimē. qa morb⁹ ē acutus. ſꝫ cū rūpit precipit dari cibaria magis cōfortatiua qa uirtus debilitatur ex euacuatio ne Sicut enī in pleureſi cū plus ſputi fuerit. pl⁹ cibi ē adhibendū. ut Hyppo. in re. auctoruꝫ. ſic & hic. ¶ Carnes arietine. i. ānualis agni. ſic enī moris Aui. ē loqui. ¶ Et earū iura. i. decoctio nes. Aq̄. n. ē ꝓprie ſucc⁹. ſꝫ ius ꝓprie elixatura. ¶ Cōdita cū aceto. qa abſtergit et tēpat calorē & acuit appetitū qui in his deiicit. ¶ Sine ſe minib⁹. ſ. i multa q̄titate ne faciant cibuꝫ pene trare ante digeſtionē. uel ſine ſeminibus. ſ. in con ueniēti q̄titate. quia ad digeſtionem iuuat &c̄. ¶ Portet. ¶ Apoſtēata frigida ſūt du orū modoꝝ. ſ. flegmatica & melan colica q̄ dicunt dura. ¶ P⁹ g° ponit curā apoſtēatum flegmaticorū ma gis q̄ abſolute frigida dicunt. z° ponit curā apo ſtematū durorū. ibi. z^a. nō leuadit. Prima in duas p° ponit intētiōeꝫ curatiōis apoſtematū frigido rum renumerans medicinas quaſdā ſimplices & cōpoſitas ſummendas & emplaſtrandas que ad h° cōueniūt. z°. ponit quarundā medicinaꝝ deſcri ptiones. ibi. z^a. & ex eis que. ¶ Dicit p^a. debent adminiſtrari medicine ſubtiliatiue & abſterſiue ut approximat cure opilationū epatis. et cure du bellet. que ſunt preparate ad maturationē. & cā ē. naꝫ cura dubellet tūc fit cū maturatiuis ſubtili atiuis & apitiuis. ſicut ēt cura apoſtēatuꝫ frigi dorū ¶ Sꝫ dubitat. Veꝝ in prin° apoſtēatū frigi doꝝ epatis debeam⁹ icedere cū frigidis. ſtipticis repcuſſiuis. & uidet q̄ ſic. qa ſic ē de apoſtēati b⁹ frīdis cerebri & epatis. ſꝫ in p̄ncipio apoſtēa tū frigidoꝝ cerebri icipim⁹ cū frīdis g° magis i apoſtēaribus epatis tenet pria ſimilitudo multo magis. naꝫ cerebrū cū ſit p̄ncipiū neruorū magis ledit a frīdis. qa frigiduꝫ eis inimicat. ut. 5^a. affo riſmoꝝ. et ſup p°. c°. fe. ſecūde. Q đ aūt i his apo ſtēatib⁹ cerebri frigida approximem⁹ i p̄ncipio appet ex Aui. ſup fen. p^a. tractatu ꝫ°. c° đ lethar gia ubi. & in p̄ncipio rei repelle materiā cū oleo roſato & aceto. ¶ Amplius q̄ materiā phibet aggregari i mēbro in p̄ncipio hoꝝ apoſtematuꝫ cōperit. ſꝫ hec ē res frigida repcuſſiua miſta cū reſolutiuis. ¶ In cōtrariū hoꝝ eſt Auic. hic. & Halyab. 7°. & abbreuiator Gilbert⁹. q̄ exp̄ſſe iubet a reſolutiuis icipiēdū. ¶ Q đ aūt đ iſta q̄ ſtione ſit đ mēte Serap. & Raſis nō pōt explici te hēri. Raſis enī dicit i diuiſionib⁹ qđ forſan ñ ſit apoſtēa flegmaticū frigidū in epate. Vnde explicitā ei⁹ ñ poſuit curā. nec 4° tracta. Serap. ¶ Cōphēdūt g° hoꝝ apatū curā ſub cura apatū duroꝝ. đ q̄b⁹ tractāt. & i q̄b⁹ a reſolutiuis iu bēt incipiēdū. ¶ Dicēdū q̄ i apatib⁹ epatis fleg maticis ñ debem⁹ icipe cū frīdis repcuſſiuis. ſꝫ cū repcuſſiuis hñtib⁹ caliditatē. rō ſummit ex canonib⁹ cōib⁹ cure apoſtematū frigidoꝝ p° li° & ex can. ſpālib⁹ quarti libri đ cura apoſtēatū flegmaticorum. & ex calidis ſumptis ex natura apoſtematū frigidoꝝ i epate. qa repulſio mate rie pōt fieri p ſtiptica q̄ ſunt calida. ut reſiſtat frigiditati materie. ¶ Dicendū g° q̄ apoſtema frigidū flegmaticū epatis. aut iā ē i ptīcipio ſui et apparēt ſigna aduēt⁹. & nūdū fluxit đ mate ria. & tūc poſſumus uti aliq̄bus leuiter frīdis repulſiuis. admiſtis calidis reb⁹ ut mēboꝝ tuea tur et cōfortet ne recipiat materiā q̄ creditur ad ipūꝫ poſſe uenire. & nunduꝫ aliqđ đ ea uenit. Si autē iā fluxit materia nō cōpetūt. q̄ declarat ex ꝑte nature materie. & ex ꝑte natur mēbri cōpati ad alia q̄dā mēbra. & ex ꝑte loci. Ex ꝑte q̄deꝫ na ture materie. qm̄ materia illa cū ſit frīda flegma tica nō eſt apta repelli quia uiſcoſa. & quia adhe rēs. Si ergo frigida approximabuntur cōſtringe tur materia magis i mēbro & adherebit ¶ Ex ꝑ te uero nature mēbri. qa nō ē mēbrū aptū ſic exprimi ſic cerebrū aut caro. q̄ qa mollia ſunt exprimi poſſunt magis q̄ epar. Ex ꝑte ēt loci uł ſitus. nā ſi cōſyderemus epar poſitū ſub mēbro carnoſo. cerebruꝫ aūt inter oſſa recludit. Si ergo frigida ſuper epar apponant magis ſub ꝓpria uirtute ad epar perueniunt q̄ ſi apponūtur ſup craneuꝫ Ombnib⁹ g° iſtis cōſyderatis cōueniē tius ē cuꝫ de materia fluxit aliqđ icipere a ſub tiliatiuis & abſterſiuis. miſtis tn̄ cū aliq̄b⁹ ſti pticis caliditati & nō frigiditati cōiunctis. Et iō dicit Auic. oꝫ ut ſit ſi eis uirt⁹ ſtiptica confortans aromatica ¶ Vnde Auic. p° can. fen. 4^a. ca° de cura tione apoſtēatum in apoſtēatib⁹ frigidis preci pit ſquinantuꝫ blactas biſācias. Ponunt autem cuꝫ predictis hec ſtiptica intentione cōi & ſpāli. ¶ Cōi quidē intētione qua omnib⁹ medicinis epa tis hec debent admiſceri ut conſeruet ei⁹ uirt⁹

Spāli uero intentione. quia hoc apostema est in ꝓncipio. ly g° frigida repcussiua approximari ñ possint. dēnt tñ approxiari aliq̄ stiptica ut mē brū confortent & phibeant amplius ꝺ aduentu materie & eā que est ñ permittant ibibi in om nibus ptib⁹. sicut supra Auic. dixit ꝺ absinthio sen. iz⁹. tractatu. 4°. ¶ Opposita uero soluunt. ¶ Cū dr̄ p° ꝺ cerebro. &c̄. ¶ Dicēdū ꝙ nō ē simile ut probatuz fuit. ¶ Vēl aliter dicendū ꝙ ibi Auic. docet ea approximare anteq̄ aliquid de materia fluxerit. ¶ Vel dicendū ꝙ illa materia nō ē frigida pura. sz sanguini mista. qꝺ apparet. qa Aui. flebothomiā premisit. Si aūt essz cā materia frigida flegmatica pura non cōpeteret flebotho mia. nec illa repcussio pura sine aliquo leui reso lutiuo cōferret. ¶ Ad illud qꝺ dicitur ꝙ magis ledunt nerui a frigido &c̄. ¶ Dicendū qꝺ i cas pōne sanitatis ledunt a frigido. sz tēpore egritu dinis nō oz. cū frigida possint curare aliqn̄ eorū morbos. ¶ Ad aliaz dicendū qꝺ phibitio aggre gationis materie pōt cōuenientius cuz alijs fieri. ¶ Et ex eis. ¶ Primo ponit unā medicinaz secū do. aliā. ibi secūda. medicamen. ¶ Cōsyderandū qꝺ in hac cōfectione ingredit opiuz ꝓpter diuer sas intentiones. una ē ut remittat harū medicinaꝝ acuitatē. alia ut faciat has medicinas in membro morari. Propter hanc eniz intentionē in tyriaca ēt opiū pōit. ¶ Fuit ualeriana Meuli. dauz. ¶ Me dicamen. H° ē medicamen de scordeon. pz &c̄.

¶ On euadit aliqs. ¶ In supiori ca°. Auic. posuit curā frigidoꝝ apostēa tuz. s. flegmaticoꝝ magis. ¶ Hic po nit curā apostēatū duroꝝ. & primo ponit curā apostematū durorū per medicias. z°. p cibos. ibi. z⁸. ibi autē. Prima in duas. p° ponit curaz apostematis duri nō cancerosi. z°. cancerosi. ibi. z⁸. & quando fit apostēa cancer. Prima in du as. p° ponit curam apostematis duri subsequen tis calida apostemata. aut p se uenientis. z°. eius qꝺ fit pz percussionē. ibi z⁸ & illi quidem. P⁸ in duas. p° ꝓponēs hoc apostema cū cōfirmatū ē nō posse curari. ponit intentiones curatiōis in eo in quo cura possibilis ē. z° in spāli curaz pro sequit. ibi z⁸. &. opz ut lenias naturā. ¶ Dic̄ p° qꝺ ñ euadit &c̄. Cā ē quā assignat Serapio 4° tractatu sue parctice. z° ca°. & ē rō Gal. z° de fe brib⁹ ad glauconē. zᵐ trā slatiōem ex greco. ca° de duricie apostematis. Eos enī qui duriciē ha bent in epate sequitur ydorps ꝓpter maliciā san guifice epatis. Idrops aūt cū tāta epatis malicia nō curatur. ¶ Consyderandū tamē qꝺ non est semp necessariū sequi ydropem ut ēt sensus o stendit. sz multotiēs ꝓoccupanē morte ꝓpter uirtutis dissolutiōez. cū cib⁹ ad mēbra trasire nō possit. Dicit tñ qꝺ in pricipio forsan. possi bilisē cura. Et cetera curatiōis p⁹ purgatiōem corporis ex grossis hūiditatib⁹ ē cū medicinis habētib⁹ lenificatōez eq̄lē. & resolutiōez. & sub tiliatiōez. & calefactōez. & aptiōez. sz aptō opila tionū dz magis dominari q̄ lenificatio. ¶ Cōsy derādū ergo qꝺ si in his apostēatib⁹ sit triplex i. ētio. s. resolutio & subtiliatō materie. & calefa ctio equalis ex una pte. & apertio opilationū ex alia. & lenificatio que ē 3ª intētio tñ apertionis opilationū ē dominantior intentio. Et causa ē. nā apertio opilationū in duro apostemate ē itentio principalis. & maxima & per se. Est quidē prici palis & maxima ꝓpter magnū qꝺ ex ea sequit nocumentū. qa materia cbalis ad membra tran sire nō pōt. Et ēt per se. quia durum apostema de sui natura que sibi ex parte materie inest. o pilat epatis trāsitus. sz itētio q̄ ē lenificatio siue mollificatio ē magis itētio accidēs uel subteq̄ns sicut sumit ex mēte Serap. tractatu 4°. 3° c°. p° qa cū i h° apostēate itēdam⁹ resoluere & apire ille medicie ñ possēt penetrar̄ i materiā durā ni si ipa mollificaret. oz g° ipam mollificare. ut il le medicie meli⁹ opent. z° ꝙ medicine resolutiue & aptie subtile p° cōsumūt. uñ & grossum re maneat. & iō ne ad lapidatiōnē pueniāt. oz mate riā mollificare. Adhuc ēt declarat ex alio. nā pl⁹ cōtrariant epati mollificatia faciēdo laxū q̄ api tiua. g° aptio opilationū dñantior erit. ¶ Consi derandū tñ pp lr̄am extrisecā q̄ hz m in⁹. ꝙ leni ficatio ē duplex. una que opponit duriciei pīti que fit p medicinas lenitiuas. ñ ꝓpe madefacti uas. sz p tales q̄ sunt sicut camomilla. mellilotū & fenugrecū. et illa lenificatio dñantior dici pōt q̄ aptio. cōsyderādo apostēa duꝝ ut duꝝ ē. naz sic duꝝ apostēa ut duꝝ pl⁹ mihi notat duriciez q̄ aliud. sic pl⁹ idicat lenitionē q̄ aliud. Alia uero ē lenificatio que ñ solū duriciei pīti opponit. sz future. & hec lenificatio fit p medicinas hūidas ut p fic⁹ pigues mucilagines forsan caliditati cō iūctas & adipes. & ista minor dz esse q̄ aptio. cōsiderādo maxie duꝝ apa ut i tali mēbro est. qꝺ est epar. Littera que dicit min⁹ que ē extra dz significari sup illo qꝺ dicit. ¶ Dicit postea Auic. ꝙ in istis medicinis debet esse confortatio. aromaticitas & stipticitas tñ in tanta quātitate qꝺ inuent duas alias intentiones. s. itētionē que ē resolutio. & itentionē que ē apertio. ¶ Infra qꝺ. i. ifra quā stipticitatē adiuuāt & c̄. ¶ Consy derādū ꝙ epar secūdū se plus indiget medicinis stipticis. sz qa ifra illud q̄ epar idiget potius in uanē medicine resolutiue & apitiue. Medicina eni min⁹ stiptica magis resoluit q̄ magis stipti ca in eodem gerere. ut infra. i. p⁹ hoc. ¶ Et opz. ¶ Primo ponit quasdā spāles intentiones & cu ras. z° ponit medicias que ad p̄dictas intentiōes perducunt ibi. z⁸. medicina uero. Et hec. z⁸. ps hz

duas.p° enumerat medicinas ſimplices magis. z° cõpoſitas.ibi z^a.ex medicinis cõpoſitis. Dic̃ ꝙ medicine ſingulares iuuãtes ad illud.i.ad apo ſtema dux.z^m predictas itentões ſunt &c̃. Tile ſpẽs uini.i.uinũ coctũ.uel ſapa.ut ſymon. ¶ Ar bor demeſt.ẽ arbor lauri.ut ipſe Aui.z° can.c° d̃ demeſt. ¶ Fu.i.ualeriana potẽtilla amantilla idẽ ẽ.licet fu multi nardũ apellant. ¶ Cicer ma gnũ.quia apitiuũ. ¶ Et porri.qa ẽt iciſtiui ſunt ał cappari. ¶ Et ex medicinis. ¶ Hic enumerat medicinas compoſitas.& p° illas que ſumunt̃ p os.z° illas que ẽplaſtrant̃.ibi z^a.& ex empla ſtris.Pria in duas.p° enumerat quaſdã medici nas.z° quaſdã alias.ibi z^a.& ex eis q̃ cõferunt. Ponit g° p° trociſ.d̃ bdellio & cõfectionẽ Aſcle piadis.& ẽ nomen ppriũ.Et dicit qd̃ in hoc me dicamine ſunt ſpẽs medicinax ualentiũ z^m cõdi tiones ſuas.quas diximꝰ.i.z^m intentiones dictas i principio capituli huius. ¶ Annulox lacune.lz i ſynonimis ñ repiat̃.Credo ꝙ ſit lutũ lacune.i. ſigillatũ ꝙ ſecundũ rotunditatẽ formam habet anuli.& ponit hic ut iſtis medicis reſiſtat.qa ty riacał medicia ẽ.& ut acquirat eis ſtipticitatẽ. ſicut opiũ ponit̃ ut has medicinas figat in locis operatiõis. ¶ Herba iudaica. Aui.z° can.expo nit ſe ipſum.& dicit qd̃ ẽ orobuz. & ita Simo. ¶ Et ex eis. ¶ Hic põit mꝛas alias medicinas de trociſ.de berberis.Dicit qd̃ bibãt̃ in aqua.ſ. tereniabin uel endiuie.ut de quibuſdã horũ tro ciſ.dicit.A.5° can.tractatu x°.Vel poſſent dari cũ aqua de radicibus.& ipſi ſunt aperitiui & extinctiui.Cõferũt g° cũ duricies poſt flegmon remanſit.Et ſupplecõ.ert ut aggregeat̃ aliquid huius aque.ſ.cũ q̃ bibit̃ trociſ.de berberis. ¶ Adminiſtrãdo cardos .ſ. radicis uł ſemina qa abſtergunt & apiũt ut ſummit̃ in ca° de car do a Serap. ¶ Et ſebrã.A.z° can.dic̃ ſcemene gi.i.iura ſebrã.Symon dic̃ qd̃ unũ quodq; igno rat.& uidet̃ ponere.A.qd̃ ſit herba calida api tiua.lz ex alijs ſynonimis inuenitur qd̃ ſit ſpẽs ozimi.quidã qd̃ ẽ origanũ. ¶ Et ſtude ne faciat ipſum cadere i erectionẽ.ſ.uirge.qa cardi ad h° ꝓſunt.ſaltẽ qa generat̃ ex eis aliqua uentoſitas lz pollutio ſubſequẽs uel coytꝰ eis ualde nocer Alibi inueni qd̃ ẽ herba lacticinoſa & tũc habẽt quidã lr̃az abſq; h° qd̃ dicit in erectionẽ.Stude ne ipſum faciat cadere ſcilicet z^m uirtutem qd̃ minꝰ q̃.iij.z.dare potes. ¶ Et illi. ¶ Põit curã duri apoſtematis.cuius cauſa ẽ percuſſio. ¶ Ven toſe calefacte.ſ.cum igne. ¶ Sine inciſione.quia minus de ſanguine educerent.ſolum ergo con ferunt.quia extra ab epate tanſponunt materiaz ¶ Immo ſanguiſuge.ut ſi neceſſarium eſt a partibus illis aliquid de ſanguine educere.quia preceſſerunt uentoſe.tunc ponant̃ ſanguiſuge.qa minus euacuãt.Et adminiſtratis.illis emplaſtris reſolutiuis & rubificatiuis que materiã ad extra educũt.fac uomere ut educat̃ de materia apoſte matis.ꝓ ut diuertat̃ ne fluat ꝓpter emplaſtra ru bificatiua acuta. ¶ Qd̃ ſi apoſtema fuerit obedi ens.ut quia uides eius poſſe euacuare materiaz. ¶ Adminiſtra eleboꝛ.i.miſtũ reb⁹ cõſolantib⁹ & remittentib⁹ eius acuitatẽ.Hoc.A.dicit ut nõ cõtradicat ei qd̃ dixit in principio capli.Non oz ut ſis audax ad ſoluendũ uentrẽ cũ reb⁹ uehemẽ tis caliditatis.Si autẽ materia apoſtematis eſſet inobediens.tũc oz euacuare cũ reb⁹ leuioribus.et prius preparare magis materiã. ¶ Et qñ fit apo ſtema cancer.minorat̃ ſpes.qa ſi eſſet in mẽbro ignobili nõ habet̃ ſpes. ¶ Naz ſi confert aliquid &c̃.abſq; felle urſi.ne fiat ulceratio.qa fel adde ret in ulceratiõe. ¶ Cibi abſtineat a carne.qa gene rat ſanguinem magis aptum inflammari.Abſti neat ergo a carne niſi ad illud uocet neceſſitas ꝓ pter debilitatem uirtutis.

Et. ¶ Ponit curam apoſtematuz la certorum uentris.Et patet intentio & ueritas quam Auicenna intendit

Et ſimilis. ¶ Ponit curam apoſtẽa tum meleraice.& patet & cetera.

Q Vonia. ¶ Morbꝰ cõis q̃ ẽ cõtinuita tis ſolutio eſt duplex.ſ.uera ſolutio cõtinuitatis.et nõ uera q̃ ẽ cõtuſio. P° g° determinat de cura eõtuſio nis uł ꝓmutationis epatis.z^m.locũ.z°.de cura ſo lutionis cõtinuitatis uere.ibi.z^a.eſtimauit Hyp. Prima in tres.p° in genete permittit ad qd̃ inten dendũ in offenſione ſup epar.z° exeq̃.3° ponit medicinas.ibi z^a.qd̃ ſi accidit.ibi 3^a.medicamen cõferens.P^a ps hz ſex. ¶ Propter qd̃ cõſyderã dũ ꝙ ex caſu &c̃.põt accider̃ aut apoſtẽa aut re motio alicui⁹ pellicule epatis a ſuo ſitu.aut cõ tuſſio ex qua apoſtẽa timet̃.aut exitus ſanguis aut aggregatio ſanguinis contuſſi.aut mortui i epate.Primo ergo facit primũ.z° ſecundũ.& c̃. ibi z^a.& qñq.ibi 3^a.in aliis.ibi 4^a.ſi aũt.ibi 5^a. & ſi non. ¶ Circa hanc partem conſydera qd̃ quando ſanguis aggregatus eſt.tunc intentio ñ eſt niſi ut reſoluas ſanguinẽ mortuũ.ſ.leui reſo lutione.Si aũt non põt h° fieri.ſ.quia iã indura tus ẽ ſanguis.adminiſtra ẽplaſtra reſoluẽtia.ſ. fortia.& cõuenit ẽplaſtrũ cũ mũmia.quia reſo lutiua ẽ.& uidet̃ hr̃e ſpãlem proprietatẽ ad ca ſus & offenſiões.ut ſupra diximꝰ fen.i3^a ¶ Ole um azazaki.i.ſimile oleo ro.nõ uidet̃ aliter .Sy mon exponere. ¶ Medicamẽ Prio põit medici nas que cõferunt i prin° magis & in ꝓceſſu.z°. que i fine.ibi.z^a.in fine.Prima in tres.ſicut tres ponit medicinas.ibi.z^a.qd̃ ſi ibi.3^a.medicamen. ¶ Aqua neilon.necubi inuenitur.quid ſit.quidã

dicũt qdã q̃ sit aq̃ absinthij sisinbrij. ¶ Reusin .i. reubarbarg; Plactuca azim. & nr. ter Raued seni exponit. Medicamẽ bonũ. s. cũ ñ ẽ iflãmatio et ẽ itẽtio ad resoluẽdũ. In fine arsenici. i auripigmẽti. Iz adhuc i approxiatõe ei⁹ sit timor. Almelus. i. cũ aliq̃ re acetosa que facit penetrare.

QStimauit Hyppo. s. 6ª pticicula afforismorũ illo affo. Velicã icitaz ¶ Prio oñdit curaz solutõis cõtinuitatis esse ipossibilẽ. oñdens qñ ẽ qđ aliqđ i ea sperat. 2º põit curã. ibi 2ª. cura. ¶ Et qñq; qa ñ temp cũ pot sanguis effũdi ad spaciũ uẽtris. Si ergo sanguis declinet ad urinã uel uẽtrẽ secundũ duo latera. i. secundum concauũ & gibbum fit urina sanguinea & solutio sanguis.

QVra illi⁹ ¶ Hic ponit curã. et p3.

QVandoq; In p̃cedẽti tractatu. A. determinauit de egritudib⁹ epatis cõib⁹. Hic determinat đ dispõib⁹ que accidũt i nobis ex hũiditatib⁹. ab epate generatis. Et qa ille hũiditates aut educũt extra corp⁹ maxie p uẽtrẽ et fit flux⁹ uẽtris epatic⁹. aut coartãt i corpore toto & cõcauitate uẽtris. & fit caecsia et ydropisis. iõ. A. p° determinat đ dispõib⁹ q̃ fiũt i nobis ex hũiditatibus qb⁹ accidit cã epatis ut expellat egritudo extra 2º determinat đ dispõib⁹ q̃ fiũt i nobis ex hũiditatib⁹ epatis qb⁹ accidit ut coartẽt in corpore. ibi 2ª. qñ corrumpit digestio. Prima in tres. p° determinat de causis & diuersitatib⁹ haruz expulsionũ epatica. 2º đ signis. 3º de cura. ibi 2ª. dr̃ia. ibi 3ª. huiusmõi uero capituli. Pria in tres. p° p̃mittit diuisionẽ. quandaz. 2º declarat. 3º infert. Fluxib⁹ epaticis ponit quosdã singulares canones pnosticos magis. ibi 2ª. Substãtia uero. ibi 3ª. iqt Hyp. Dicit p° q̃ expulsiões epatice diuersificãt aut in substantia eius qđ expellitur. aut in cã expulsionis. ¶ Sz dubitat. Nã Aui. uidet defectiu⁹. Expulsiões enim epatice alã uident habere diuersitatez. s. eam que ẽ ex parte tẽporis uel mõi euacuationis. Eaz ẽt que ẽ ex parte ptiuz p quas fit euacuatio. Has uero diuersitates. Aui. nõ tetigit. ¶ Dicendũ q̃ Aui. fuit contẽtus ponere in expulsionibus epaticis diuersitates p̃cipaliores. Principaliores aũt diuersitates sunt iste sumpte ex diuersitate eius qđ educit. & ex diuersitate cause eductionis. Diuersitas autez sũpta ex ordine uel mõ euacuatiõis reducit in has cãs. iõ unũ exiens ab alio diuersificat in mõ euacuatõis & tẽpore. qa substantia exeũtis & cã sui exitus diuersificãtur & ñ ecõtra. Et ex hº cessat obiectio p⁹. ¶ Adsedaz dicendũ q̃ maxime ẽ sermo Aui. đ epatica expulsione facta p uentrẽ Loquit enim i hoc. cº đ fluxu uentris epatico. ¶ Sz tu dices. nonne illa ex eũtia. p urinã educi possunt. ¶ Dicẽdũ q̃ sic. Magis tñ appropriant̃ itestinis. qa leui⁹ est epati diuersitas materias ad intestina expellere q̃ ad renes & uias urine. p° qa uie plures sunt. 2º. qa itestia sunt uasa expulsionib⁹ diuersis deputata. unde & a toto corpore materias corruptas recipiũt ut plurimũ. q̃ illas recipiat urina tanq̃ existentia itestina magis apta ad hoc. ¶ Substantia uero. ¶ Primo enumerat diuersitatẽ q̃ accidit i expulsiõib⁹ epaticis ex pte substantie eius q̃ expellit. 2º. enumerat & declarat simul diuersitatẽ q̃ accidit ex pte cãe expulsiõis. 3º redit ad declarãdũ pticula riter diuersitatẽ q̃ accidit ex parte substãtie ei⁹ qđ euacuat. ibi 2ª. causa aũt eius. ibi 3ª. & quãdo egredit sanguis fetidus. ¶ Dicit p° qđ substantia eius qđ expellit diuersificat expulsiõez epaticã. qa q̃doq; ẽ res chimosa &c̃. Et enumerat. xi. mõs expulsionis epatice. ponẽdo qđ un⁹ mod⁹ sit egestio fetida uel nõ fetida. ¶ Et qñz expellit similis ei. i. sanguinee egestõi ex uia stomachi &c̃. ¶ Signa ipsuz. s. uomitus sanguinis ab epate. siue factus cã epatis. priuatio doloris qa nõ ẽ in eo dolor. ut sup̃ fen. 3ª. dixit. A. ¶ Et quandoq; ẽ res grossa nigra que ẽ substãtia carnis stõachi. Alia lr̃a habz epatis. & ẽ melior lr̃a & plurima. Iz sydicat stomachi exponat. & tũc creditur qđ sit epatis & nõ ẽ. ¶ Cõsydera circa hãc ptẽ per hº qđ dicit chimosa. qđ. sicut sum mit ab Haly. i tegni. penulto. caº. sup illo uerbo ¶ Quos neq; glutinosos &c̃. Est chil⁹. & est Chim⁹. Chil⁹ significat uiscositatẽ (factã a stõacho ut ipse ibidẽ. &. Mesue in de appropriatis. cº de pleuresi. i sermõe de aq̃ ordei. Sz chim⁹. sig̃ficat hũores i epate generatos. ut ibidẽ Haly Ar. auctoritate. Dico gº q̃ chimus põt dupliciter accipi. s. ppric pro humore. & hº modo nõ summit hic. qđ apparet ex duob⁹. Primo qa Aui. intendit hic ponere diuersitatẽ que accidit ex pte substantie eius quod expellit uolẽs qđ flux⁹ chimosus ex pte substãtie ab alijs differat dr̃ia specifica apud medicũ. Manifestũ aũt est q̃ chimosus flux⁹. i. hũoral⁹ ab alijs nõ differt nisi sicut cõis a spẽ. 2º. ppter aliud. naz. Aui. exequens declarationẽ hoz modorũ de chilosa exequit. ut infra p3. & nõ đ chimosa. Alio mõ põt large accipi p chilosa. ita summitur hic. ¶ Sz tu dices. cum hic determinet đ epatica egestione qũo egestio chilosa ẽ epatica. cũ ipsa sit intestinal⁹ aut stomaticha. Dicendũ q̃ alicuius rei egestio põt dici epatica. dupliciter. Vno mõ qa ab epate ueniat. Alio mõ qa eueniat cũ epatis defectu qualiscũq; ille sit. Dico gº q̃ egestio chilosa ñ ẽ epatica. qa ab epate ueniat. sed qa fit ex epatis defectu & illo mõ hic. A. determinat đ epatico fluxu. s. đ eo q fit ex hũiditatibus expulsis cã epatis siue ab epate ueniãt siue nõ. sicut notanter iserit iceptio sue rubrice.

¶ Cū dixit cā epatis. & nō dixit ab epate. & tūc finis rubrice exponat. Rex ſuppl' ppter cāz i epate uel ppter hūiditatē i epate. ¶ Secūdo dubitat qs dicens. A. defectiuū in ponēdo has diuerſitates. Tot eni poſſunt eſſe quot ſunt ſpēs & mōi hūoꝝ in epate Aut quot mōi hūoruz i epate generari poſſunt. ſz poſſunt generari plures his. ut colera uitellina. praſſina. et eruginoſa. & mói melācolie & flegmatis q̄ s nō tāgit. ¶ Dicendū ꝙ oēs hos mōs itelligi dedit. nā omnes hi mōi reducūtur in ſpēs humoꝝ naturaliū uel nō naturalium. Nominādo gº. A. quatuor mōs humoꝝ oēs has ſpēs cōprehendit. ſz nomiauit eos primo hūores flegmaticos p hoc ꝙ dixit aqueſus. ita qđ p rez a quoſaz intelligit oēm tez illi ꝓportionalē. ſiue aq̄ litas ſiue hūor illi affinis. ut ē flegmaticus hūor quicunq; ſit ille defectu epatis educt⁹. Tetigit ēt colericos hūores oēs p hº ꝙ dixit & qñq; ē colerica. Tetigit melācolicos p hº ꝙ dixit nigra ſubtilis .ſ. tīc fel nigrū. & nigra ſicut fex. ſ. uini. & nigra melācolica. & hec ē ſīc fex ſanguis. et i hº cōphē dit oēs mōs. melancolie. qa oīs hūor melancolic⁹ ē niger. aut ſicut fel nigruz. aut ſīc fex uini. Aut ſicut colera nigra q̄ ē ſicut fex ſangis. ¶ Tetigit ēt omnes modos ſanguinee egeſtionis. p hoc qđ dixit & qñq; ē ſanguis purus. ¶ Cauſa aūt eius. ¶ Hic enumerat diuerſitatē que accidit ex pte cāe euacuatōis. & pº enumerat diuerſas cās epatice expulſionis ſub multo & cōfuſo numero. zº eas ad ordinē bine cōuerſionis reducit. ibi z⁸. & oēs ſpēs. ¶ Ad primi euidentiā cōſyderādū qđ cauſe expulſiōis epatice. aut ſunt in epate principaliter & in mēbris q̄ ſunt poſt. aut ſunt i meſeraicis. ¶ Pº gº enumerat cās q̄ epati approprian tur p. ſe. uel cū defectu alioꝝ mēbroꝝ. aut materie. zº enumerat cās q̄ meſeraicis appropriāt. ibi z⁸. & qñq; cauſa. Pria in duas. pº enumerat multiplices & diuerſas cās epatice expulſiōis q̄ ſunt ex pte diſpoſitiōis corporis uel materie. zº ſpāliter ponit quādā cauſam que ex pte materie ſummit ibi z⁸. & quandoq; cauſa ē mordicatio. ¶ In prima parte Aui. narrat plures cās huiꝰ expulſiōis faciēs illi ſubdiuiſionē. & ſunt. iz. cāe ponēdo. iz. illā. Et quādoq; ē cauſa repletionis. Et deinde potes multiplicare. ¶ Et quoniam. ¶ Conſyderādū qđ ſicut ſummit ex mēte. G. 3º de creticiſ. 9º cº. Simile ē de cibo exiſtēte i ſtomacho. & de materia que ē in reliquo corpore. Sic aūt ē de cibo qui ē in ſtomacho qđ uirtꝰ expulſiua nō tēptat illū expellere quouſq; digeſtꝰ eſt. ſz ſi cibꝰ ſit malignus acutꝰ & ſtimulās. ſtomachꝰ expellit eū anteq̄ uirtuteſ digerētes & alterantes agant in eū. ſic ēt exiſtente aliqua hūorali materia in uenis. que ſit acuta mordicans & ſtimulās. Natura enī tēptat illā expellere & expellit añq̄ uirtutes fecerīt in ea ſuā opatōez q̄ opatōez facerēt uirtutes ſi nō eſſet hoc nocumentū. ſ. mordicationis & ſtimulationis. & illa eſt una ex cāis ſinthomatice expulſiōis. ſ. cū natura a materia pūgit. ut ſumit ex zº cōmēto quarte pticule affo. & cōtingit aliqñ ꝙ natura tēptans expellere añq̄ dēat huic expulſioni aſſocieē aliq̄ materia quā iuenit in uia. i. uenis ſ'iteſtinis. quā forſan nō iueniſſet ſi diſtuliſſet euacuatōez. et fit laboriosū & iobediēs materia ad expulſiōez. qa tēptat eā euducere añ cōplementū alteratōis & aptionis uiaꝝ q̄ qdā digeſtionis mod⁹ ē ut i. cōmēto illi⁹ affo. ſecūde pticule. ¶ Corp⁹ ubi qs uult purgare. ¶ Subdit Aui. Et qñq; fit. huiꝰ. ſ. euacuatio facta a materia ſtimulate & mordicāte i criſib⁹. ¶ Propter qđ cōſiderādū ꝙ criſis q̄dā eſt cōpleta & pfecta que facta ē in die uere critico q̄ pceſſit indicatio. & illa ē que fit cū materia digeſta eſt. Quedaz aūt ē que fit in diebus intercidētib⁹. ut in 3º. 5º. 9º &cē. & iſta maxie fit ppter ſtimulatōnē nature a materia. ſicut fit ēt ab illa cā criſis in diebus nō creticis. ut ſummi habet 3º de creticis. & inq̄ pluribus locis. Vult ergo dicere Aui. qđ in criſibus. ſ. factis in diebus intercidentib⁹. aut in diebus non creticis q̄ doq; fit hoiuſmói. ſ. euacuatō a materia ſtimulāte & mordicante. ¶ Et qñq; cā nō ē. ¶ Hic enumerat cās euacuatiōis epatice q̄ poſſunt appropriari meſeraicis. & pº facit hoc. zº. addit quandā aliam cauſaz epatice euacuationis. ibi. z⁸. & multotiens. ¶ Dicit pº qđ qñq; cauſa huius euacuationis nō ē in epate. ſz in meſeraicis. Attamen non poſſunt appropriari oēs cauſe p̄dicte in meſeraicis. & ē uerū naz ſciſſura aut ulcus in meſeraica nō ꝓprie facit fluxū ſīc cuz ad aliā ptē tēdit materia. lz poſſz quādoq; facere. Similiter debilitaſ attractiue aut digeſtiue nō ꝓprie facit epaticū fluxū cū ille uirtutes ſint in meſeraicis ſīc i uia & nō principaliter. Similiter repletō que fit ꝓp euacuatiōez reſtrictā. aut mēbri abciſſionē non pōt appropriari meſeraicis. ſz illi mēbro qđ huꝰ ē principiū ſicut epar. Dīc tamē. A. qđ lz ille cāe omēs meſeraicis appropariri poſſint tñ alique illaꝝ cāꝝ poſſunt eſſe cāe euacuatiōis q̄ pōt dici epatica ſaltē ꝓpter defectū meſeraicaꝝ ſicut apoſtēata & opilationes. nā ſi fuerit in ea. ſ. meſeraica primum. i. apoſtēa poſſibile ē &cē. quare accidit ex eo. ſ. apoſtemate meſeraicarum res de qua curatur. qa fluxus uentris ſcilicet epaticus. de quo curat. ſ. in meſeraicis. & non in epate cū epaticꝰ nō ſit. q̄uis &cē. ¶ Cōſyderādū tamē qđ illa līra ꝓfondius exponi pōt ut pº. A. faciat qđ dictū ē zº remouet dubiū. ibi z⁸ q̄uis ¶ Vult Aui. pº ꝺclarare qđ cāe i meſeraicis poſſunt facere aliquē fluxū. & dicit naz ſi fuerit i ea ſcz meſeraica ꝓncipiū. i. pª debilitas que pōt i eis fieri ex parte qua ſunt epatis inſtrumentū. & il

materia tumoris ē una permiſtꝰ ſythomatis ꝙ pulſiuꝰ.

Jud primū est debilitas attractiue.possibile ē q epar attrahat & meseraica ñ attrahat.quare accidit ex eo.s.q meseraica ñ attrahit res d qua curatur.qa accidit fluxus uentris aliquis.nam cū ñ cōtigat imediate chilū.sed mediātibus meseraicis uenis.licet epar attrahat de se.si tamē meseraice i attractiua deficiūt nō bene fit attractio sic̄ i exēplo lz cerebrū manui transmittat spiritū sensibilē & motiū bonū et man⁹ ppter suā malā cōplexionē.& maxime frigidā.qa hec cōtrariat spiritui ut sup̄ sen.z^a hui⁹ can.z^v.c°.nō bene sentiat.male iudicabit de sensibilib⁹ p manuz.Accidit g° ex debilitate attractiue res d q̄ curat.quia flux⁹ uētris sic̄ epaticus. ¶ Quāuis. Hic remouet dubiū.Diceret aliqs.posito q uirt⁹ attractiua deficiat meseraicis.unde nutrimētū ad epar ñ trahat.cui dz magis iputari hec lesio.an meseraicis.an epati.dicit q epati.qa attractio digniot ē in epate.qa p̄ncipalior.z°.qa attractio meseraice nō ē attractio de q̄ curet̄ sz curat d attractione epatis ut.5° d iteriorib⁹ 7°.c°.& sup̄ Aui.hic posuit p° c° huius sen. ¶ Considerandu g° q meseraica pōt in attractione deficere.aut ex pprio defectu.& tūc eius nocumentū ē de q̄ curat.qa spāliter passio ē in eo.sicut si sit ppter apostēa uł opilationē.tūc enī curat d meseraica & nō de epate.sic̄ si manus nō sentiat ppter opilationē aut malaz cōplexionē in manu.tūc nō curat de cerebro sed de manu.Et si accidit fluxus uentris ppter defectuz in meseraicis nō appropriat̄ fluxui epatico.nec pōt dici proprie epaticus fluxus.cū epar in se nō deficiat.Aut meseraica deficit in attractione ex defectu paris.& tunc fit fluxus epaticus q appropriat̄ epati nō meseraicis.qa sicut attractio meseraicaꝝ nō ē p̄ncipalis sic.defect⁹ i attractione.cū ē pp epar sicut est quando manus non sentit pp cerebri uł nerui defectū.cerebro & neruo.& nō manui appropat̄ hic d fect⁹.& de illis curat̄.& nō de manu. ¶ Cōsyderādū ulteri⁹ ad uigorē expositiōis q̄d nocumētū attractiōis in meseraica pp duas causas pōt dici primū. Vna cā qa attractio meseraice absolute p̄or mot⁹ ē. ut narratum fuit supius sen.xi^a.& i3^a.p° qa lz i meseraicis sint plures uirtutes ex epate.qa nō euacuat̄ meseraica a uirtutib⁹ quas epar habz ut supra Auic.p° ca° hui⁹ sen. Attamē prior ē i eis.s.meseraicis. Attractio quidē ē prior tēpore & ē prior qa principalior & intēsior. Prior q̄dē tēpore.qa pri⁹ attrahit q̄ digerat.p̄or.qa intensior.nā meseraica uere & ꝓprie attrahit epatis uirtute.cū z^m locū trasmutet chilū ab intestinis ad se.sz nō sic ꝓprie digerit cū substātialiter nō trāsmutet chilū.sz aliq̄liter dispōat. cōuenīter g° nocumētū attractie meseraicaꝝ pōt eis dici p̄mū. ¶ Et mōtonēs. ¶ Pōit hic aliā cāz epatice egestōis.dicēs q̄d fit qa copr⁹ ñ recipit nutrimē

tū pp opilatiōez.aut pp alic̄ ut pp uirtutū mē broꝝ defectū.f cadit.f.nutrimētū a corpore u ñ fit fluxus. ¶ Et oēs. ¶ Hic reducit ad ordinē & p° p̄mittit diuisiōez.z° exeq̄t.ibi z^a.sunt g° ¶ Et hec i duas.p° ostēdit spēs q̄ mittūt.i.rēducūtur p appodiāt̄ ad debilitatē.z° eas que reducūtur ad fortitudinē uirtutis.ibi z^a.& aptio opilationū.Q uid p° dic̄ pz.qa ista oia debilitāt ex se nec fiūt ex fortitudie uirtutis.Q d i z^a pte dic̄ ipe pbat.nā uirt⁹ si ñ ē fortis.ñ pōt apire dubelz.supple.nec opilatōes.nec expellēt̄ supfluitates ¶ Et similē supfl̄uitas sanguis corrupti supple q̄ expelit̄ & paucitas suctōis ex eo.s.sanguie i epate mūltiplicato uñ illū retētū epar expellit.et supfluitates sanguis plurimā & alia.s.similia his. ut illa que fit ppter retētionē mēstruoꝝ p emoroydaꝝ supple oia ista nitūt̄ ad fortitudinē & cōfortatōez uirtutis epatis.lz sit in alijs mēbris debilitas.Aliquero exponetes ad debilitatē uolūt reduci mōs statī dictos.q tñ ad mētē Auic. ñ uadit.nisi forsan uelit reducere ad uirtutis d bilitatē i mēbris alijs ab epate. ¶ Et q̄n. ¶ Hic Auic.declarat diuersitates expulsionis epatice sumptas ex pte substātie ei⁹ q̄d euacuat̄.Erant aūt.xi.mōi ut sup̄ enumerauit d aq̄sa pl⁹ dicet i c° d ydropisi.& aliq̄d dic̄ hic cū allegat auctoritatē Hyp.i fine capli ēt d egestōe nigra subtili.& egestēe nigra melācolica simul determinat cū determiat d egestōe epatica magis.ut fex.Reliquūt g°.x.ptes i quaꝝ p^a determiat d egestōe fetida.z° d chilosa.3° d lauatia.4° d colerica.5° d uirulēta.6° d nigra simili feci.& nigra melā colica.7° d ea que ē ut caro epatis.8° d ea que ē sanguis pur⁹.ibi z^a.& cā q̄dē.ibi 3^a.& cā i solutōe uētris lauatia.ibi 4^a.& cā i solutōe uētris colerica.ibi 5^a.& cā in uirulēta.ibi 6^a.& cā i facta.ibi 7^a.sed ppter egressionē.ibi 8^a.et cā i sanguine. ¶ Ad p̄mi euidētiā cōsyderandū q̄ egestio pōt esse fetida.aut pp mēbroꝝ eliquationē que sunt post epar.& de hac non exequitur nūc cum illa ñ sit epatica.aut propter fetidos cibos nec etiam d illa exequitur propter eandem cām aut propter sanguinē retētū in epate.aut adiacētes uenas.& de illa maxime exequitur.quia illa ē epatica magis.& prio oñdit sui significatū.z° remouet dubiū.ibi z^a.& similiter. Prima in duas.prio oñdit q fetida egestio sanguinea nō d necessitate malū significat.imo quādoq bonū.z° ostēdit significatū sanguinis nō fetidi.ibi z^a.& q̄ndo ¶ Dicit q sanguis fetidus qñq significat reuigorationē uirtutis.qa cuz superfluit ille sanguis retent⁹.p cū supfluit.s.uirt⁹ sup eo expellit ipsuz natura sicut ostēdimus i uenis suppe fieri q cū sanguis ibi superfluit & c̄.sic g° ent i epate. ¶ Et quādo. ¶ Consyderandū circa illā lr̄am q̄d ipsa pōt pati duplicē expositiōez. Vnomō q̄d

Auic. uelit cõparare ſanguinez nigrũ fetentẽ ad ſanguinẽ nigrũ nõ fetentẽ qñ p uentrẽ egrediũt. & dicit ꝙ quũ ſanguis nõ ẽfetẽs i omni. i. in aliq̃ diſpoſitiõe quecunq; ſit illa. ita ꝙ omne ſummit hic diſtribuitiue ut uelit. A. dicere ꝙ qñ ſanguis nõ fetet ꝓpter aliquã malã diſpoſitionẽ. tunc niger. ſ. non fetens ẽ dignior ſupple q̃ niger fetẽs Dico dignior ut non ſit in diſpõne mala. & per conſequens eſt minus malum. ¶ Propter quod cõſyderãdũ qđ due ſunt male diſpoſitiões pp q̃s ſanguis põt eẽ niger nõ fetẽs. ſ. cõgelatõ fortis. & reſolutõ naturalis caliditũ ſimꝫ accidẽtalis reſoluit. Etiã pp duas diſpoſitiões malas. ſanguis niger põt eẽ fetẽs. ſ. pp multã putrefactionẽ i mẽbris uꝫ corruptiõez. & pp fortẽ aduſtionẽ uel caliditatẽ. Si gº ſanguis ſit niger nõ fetẽs & nõ ſit ibi aliqua illaꝝ diſpoſitionũ malarum adhuc ẽ minꝰ malꝰ q̃ ſanguis niger. & fetẽs. & dato ꝙ nõ ſit ibi aliq̃ illaꝝ malarũ diſpõnuz. qa iõ fetet. q̃niaz retentꝰ fuit. uñ aliquã corruptiõez acq̃uit. & lz ñ ſit aliq̃ illaꝝ duaꝝ malaꝝ diſpõnũ cã ſui fetoris. ſz niger ñ fetẽs ſignificat ꝙ uirtus ſtatĩ fuit potẽs i expellẽdo. gº minꝰ malꝰ ẽ. ſz niger fetẽs lz ñ feteat ex cã mẽbroꝝ. tñ fetor ſignificat i eo aliquã corruptionẽ uñ ledit. zº mõ põt exponi ut Aui. cõparet ſanguinẽ nigrũ ñ fetẽtẽ pp aliquã malã diſpõez ad ſanguinẽ rubeũ Et uult dicere ꝙ niger ẽ minꝰ malꝰ q̃ rubꝰ. & cã ẽ eadẽ illi que aſſignata fuit ſupꝰ cº đ uõitu. ubi. A. uoluit ꝙ uõitꝰ ſanguis rubei ẽ deterior nigro. qa ſignificat motũ ſangis extra neceſſitatẽ. ut ibi declaratũ fuit. ¶ Cõſtruit gº. & qñ ſupple ſanguis ñ ẽ fetẽs i õi. qa nõ fetet i aliqua. ut quaſi cõponat̃ ly nõ. cũ õi ſumpto diſtributiue tunc niger ſupple ſangis ñ fetens ẽ dignior &c̃. ſupple q̃ rubꝰ ẽt nõ fetẽs. ¶ Tercio dicat̃ qđ ly ſanguis q nõ fetet ex mala diſpõne. ſz ſola retẽtione. uerbi g̃. in iteſtinis ẽ niger. ut apparet in cõmẽto affo. quarte particule. Egeſtiones nigre zm trãſlatõez grecã. Et uꝫ qđ declarat illud qđ dixit. Et alia expulſio. Et ſimiliter. qa diceret aliqs. An ne egeſtio pluriũ colorꝫ põt eſſe laudabilꝫ ſic̃ nigra. & dic̃ qđ ſic ut qñ expellũt̃ diuerſi colores a uirtute fortis. nã ibi ẽ leuitas. ¶ Et̃ errat q tenet &c̃. ¶ Cõſyderãdũ gº qđ ſolutio uentris põt teneri aut a fortiter cõſtrictis. & a mioribꝰ & leuioribꝰ. Magis aũt errat q hos tenet cũ fortibꝰ. qa uirtus minꝰ põt illis cõtraopari. Pº gº Aui. hº dubiũ remouet. zº ꝓbat qđ dixit ibi. 2ª & ſcias. ¶ Declarat aũt qũo diuerſe egeſtiões expelli poſſunt a fortitudie uirtutis dominãtis ſup materias qbꝰ ante nõ domiabat̃. ¶ Cõſyderãdũ qđ omnes cãe cũ quibꝰ uꝫa qbꝰ materia expellit̃ uirtute pellẽte ſunt đ genere cõfortatiuo. ſz cuz quibꝰ nõ. ſed p incõtinentiam exeunt ſunt de genere debilitatiuo. gº cũ aliqua cauſa đ genere cõfortatiõ ſtat uirtꝰ debilior. ut dicebat̃ ad partẽ quã egreditur de genere debilitatis ut fixura uene. ¶ Et cã q dẽ. ¶ Hic dẽtermiat. A. de cãis ſoluti õis uẽtris chiloſe. & patet. ¶ Et cã

¶ Hic oſtendit cãs ſolutionis uentris lauatiue. & pº facit hoc. zº. qđdam ſimile declarat. 3º. concludit numerũ ꝓdictarũ cauſaꝝ. ponens ẽt cãs illaꝝ. ibi. zª. & cã eius. ibi. 3ª. cũ ergo ¶ Dicit pº ꝙ cã egeſtionis epatice ut lotura carnis ẽ aut. debilitas digeſtiue. aut multitudo patientis. i. materie chiloſe ſuper agens. i. epar. aut debilitas retẽtiue. ſ. epatis. unđ nõ tantũ retinet chilũ qđ cõuertat̃ in ſanguinẽ. & ẽ tunc. ſ. illa ſolutio uentris lauatiua ſimilis lotioni uentris lauatiue epatis debilꝫ ſez in digeſtiua. ſimilat̃ gº ſolutio lauatiua facta ꝓpter debilitatẽ digeſtiue epatis facte ꝓpter debilitatẽ retentiue. & ita dixit Aui. ſuperius. zº tractatu huius. ¶ Cõſyderandũ qđ alteratiuã uocat ſepatiuã. qa digeſtio ſeperat. zm. formã. lz nõ. zm locũ diſtinctũ. ſicut digeſtiua ſanguifica epatis ẽ ſepatiua. zm. formã. qa ꝓprias dat hũoribus formas. ¶ Et cauſa ¶ Hic Aui. declarat qđ debilitaſ retentiue epatis eſt cauſa huius lauatiue egeſtionis. ¶ Vult ergo hº declarare ex ſimili. & dicit qđ hoc apparet ex ſimili in ſtomacho. qa ſtõacho exiſtente debili expellit̃ cibꝰ ab eo. ante cõplemẽtũ digeſtionis cũ nõitu. aut uõitu & ſolutõne ſicut accidit i colerica paſſiõe. Iſta ſimilitudiarie. G. declarat 6º đ accidẽti & mor. ſic ẽt ſuppleat̃. expellit̃ cibꝰ ab epate qñ retẽtiua ẽ debilis ãteq̃ cõuertat̃ i ſanguinẽ & ille pfecte expulſꝰ p uentrẽ fac̃ lauatiaz egeſtõez. et tũc cõſtruat̃ et cã eiꝰ ſ. debilitatis retẽtiẽ in ſtõacho ẽ uõitꝰ. ita ꝙ cã ſit caſꝰ ablatiui. ¶ Cũ. Hic pº cõcludit numeꝝ cãꝝ egeſtionis lauatiue. zº illas cãs reducit i alias. 3º qđ dicit ꝓbat. ibi zª. & uterq;. ibi 3ª. nam ¶ Dicit pº qđ cũ gº non eſt. ſ. egeſtio lauatiua ꝓpter &c̃. ¶ Sz. t. d. hoc nõ uẽ ſeq. nã ẽ alia cã quã ipe dixit. ſ. fortitudo patiẽtis ſuper agens. Amplꝰ põt i epate ẽẽ debilitas attractiue & expꝫſiue. ſ. abillis cãis duabꝰ q̃s põit frequẽriꝰ fit Dicẽdũ qđ pª cã reducit̃ ad digeſtiẽ debilitatẽ lz nõ ſit ꝓpe debilitas in ea. ¶ Ad zm dicenduz qđ debilitas attractie ñ facit egeſtionez ut lotura carnis. ſed chiloſam. Debilitas etiã expꝫſiue per ſe ſolutõez nõ facit. gº nec lauatiuaz. Sequit̃ gº qđ egeſtio lauatiua fit. aut ꝓpter digeſtiẽ. ãt ꝓpter retẽtiue debilitatez. ¶ Et uterq; ¶ Dicit quterq; debilitates. ſ. retentiẽ & digeſtiẽ ſequũt̃ ideſt ſequi poſſunt omnẽ cõplexionem. ſ. malaz & cã eſt qa cũ tempamẽto ad iuſticiã ſtat equalitatis tam actiuaꝝ q̃ paſſiuarum operatio bona. ſz plurimũ debilitas retentiue. ſ. que debilitas facit hanc egeſtionẽ. eſt propter caliditatẽ tã tũ. & cã eſt. quia minus ipſa eget calido aut propter frigiditatẽ tantũ i utriſq; diſpõnibus ideſt

qñ eſt utraq; diſpoſitio.ſ.debilitatio digeſtiue & retentiue. Vult ergo ꝑncipaliter hic hẽre. A. ꝙ retẽtiua ut plurimũ debilitaꝫ a caliditate retẽ tiua. ẽt & digeſtia ut plurimũ debilitaꝫ a frĩdi tate. & tũc ſuppleaꝫ. ſz egeſtio lauaria ñ fit niſi ꝑp debilitatẽ hax uirtutũ. g° egeſtio lauatia ut plurimũ fit a caliditate. aut a frĩditate. A caliditate qdẽ ꝑpter debilitatẽ retẽtie. Sz a frĩditate ꝑpter digeſtie debilitatẽ. aut digeſtie & retẽtie ſimul. ¶ Nã. ¶ Hic ꝓbat qđ dixit explicite. ꝙ iſte debilitates ut plurimũ fiũt a caliditate ꝑ frĩ ditate. & ꝓ cõſequẽs raro a paſſiuis q̃litatibus Implicite aũt dixit ꝙ ſeqꝫ ex neceſſitate qđ ege ſtio lauatia ut plurimũ tit a qualitatib⁹ iſtis ac tiuis & ñ paſſiuis. Vult g° hoc ꝓbare. et arguit ſic. egeſtio ut lotura carnis ꝑmutaꝫ ad ſpẽs aliaſ egeſtionũ. ꝑpter uehemẽtiã cõſecutõis corporis a talib⁹ debilitãtib⁹. ſz uehemẽtia cõſequtionis maxie fit qñ cã ẽ fortis. & h° ẽ qñ cã ẽ caliditas ꝑ frĩditas a qb⁹ corp⁹ uehemẽter cõſequi põt. ¶ Nõ aũt a paſſiuis q̃litatib⁹. Cõſiderãdũ g° qđ egeſtio lauatia ſiue ſit a caliditate ſiue a frĩdita te cũ addiꝫ cã ipa ꝑmutaꝫ ad pl⁹ ſanguineũ. & hoc ꝑp multã epatis debilitatẽ i cõtẽtia. uñ ema nat ſangis melior quẽ ꝑ ſe retiebat. qđ ꝑmutaꝫ ad pl⁹ ſanguinẽ groſſum. ſ. qa ex caliditate ꝑ fri giditate addita igroſſaꝫ. deinde ad turbidũ. aut ꝑpter aduſtionẽ. aut ꝑpter putrefactionez que conſeqꝫ congelationem. accipiꝫ turbidũ ut oppo niꝫ rubeo ſanguineo. ¶ Et ei⁹ quidẽ. ſ. ſolutio nis lauatie. &c̃. ¶ Et cã. ¶ Hec eſt 4ª ps &c̃. ¶ Et cã. ¶ Hec ẽ. 5ª. pars. in qua ponit cãs ui rulente egeſtõis ſubtilis. & dicit qđ cã eius &c̃. ¶ Et ſepe fit reſudatio. ſ. alicuius materie uitu lente ex epate. ſ. abſq; apoſtẽate dubellet. aut ad uſtiõe carnis eius. ſz ſolũ qa aliqua materia pau latina ibi cõgeſta ẽ. & iõ piodũ hz ¶ Et cã. ¶ Hic ponit cãs egeſtiõis nigre ꝑncipaliter exequens de egeſtione nigra ut fex. ſ. uini. ul' ut fex. ſ. feculenta groſſa nigra ul' nõ nigra. & p° põit eius multas cãs. 2° cõparat quandã maneriã huius egeſtiõis ad aliã. 3°. cõplet huius narratiõe cãrũ. ibi. 2ª. & dẽt. ibi. 3ª. aut frigus. ¶ Dicit p° ꝙ cã &c̃. ¶ Eſt aũt eruptio dubellet. ſ. ꝓfundi i carne epatis. qa ſi eſſet in panniculo nõ eſſet feculẽta ſz alba. ¶ Et cõſydera ꝙ dubellet diuerſimode facit egeſtiõez uirulentaz. qa facit eaz ꝑ reſudationẽ. & diuerſi mode feculẽtaz. qa facit eaz ꝑ ruptura. Aut alter atio. ſ. ſanguinis i uenis. cũ ẽ uehementis calidita tis. ſ. ſanguis & corp⁹. & ſupple uehemẽs caliditas corrũpit ipſuz. ſ. ſanguinẽ. & non ſuggit cor pus ex eo. ſ. ſanguine ſic corrupto. q̃re ingroſſaꝫ &c̃. ¶ Cõſydera ꝙ hec melancolia feculẽta hz du as ꝓes. ſ. groſſaz fetidã generatã ꝑpter calidita tẽ reſoluentẽ. & ſubtilẽ amarã generataz ꝑ adu ſtionẽ colere generate in hac inflammatiõe. ſicut eniz caliditas uehemẽs quoſdaz hũores igroſſat. ſic ẽt ſimiliter ex qbuſdaz coleraz generat. Et ex pellit ipſuz. ſ. ſanguinẽ factũ ſic feculentũ cũ ad miſtiõe colere. ¶ Natura fortis ſupple qñ q. Et quandoq; efficiũtur. qa natura nõ ualet reſiſtere ut cõmentator ſup illo afforiſimo. q̃re ꝓticule. Qui buſcunq; ex egritudinib⁹ acutis. & ſigificat. ſ. ta lis egeſtio corruptiõez cõplexionis &c̃. p° ex pte cãe agẽtis q̃ ẽ mala cõplexio i eis aduẽs hũoreſ. z° ex pte effectus q eſt humor corruptus. q ẽt icorruptiõez. addit. ¶ Sz tu dices. qũo põt ſigni ficaꝫ fortẽ uirtutẽ cũ ſignificet corruptiõez. ¶ Di cẽdũ uno mõ qđ ſignificat fortẽ expulſiuã. ¶ Vl aliter qđ corruptio cõplexiõis ẽ duplex. quedã ꝓnitioſa. & illa ſignificaꝫ ex hac egeſtiõe cõi cũ educiꝫ cũ uirtute ꝺbili. & tũc maxie illa egeſtio cõtingit extenuatis. ſ. ex egritudib⁹ actutis. aut lõgi tẽporis aut aborſib⁹. & tũc ẽ mortalis ut dicit Hyp ꝑallegaro. afforiſmo. Et cã ẽ. qa ſigni ficat corruptionẽ cũ uirtute debili que inreſump tibilis ẽ. Alia ẽ corruptio cõplexiõis nõ pernitio ſa. ſz q̃ ãmoueꝫ. ſ. poſtea cũ hũor corrupt⁹ remo ueꝫ. & illa egeſtio cõiũcta huic põt eẽ cũ forti uirtute qua infirm⁹ ſaluabiꝫ. ſic nos diceremꝰ ꝙ i febꝝ putrida ſalutifera uria aut aliđ ſignũ hui⁹ febris ſignificaret corruptiõez cõplexiõis tñ h° erit ad ſalutẽ. ¶ Et dẽt. ¶ Põit dẽtiaz iter egeſtiõez feculẽtã factã a caliditate alterãte ſan guinẽ i uenis de qua ſtati dixit. & iter egeſtionẽ feculẽtã que ẽ ſic̃ naturaꝫ melãcolia. & dic̃ qđ differt. ſ. egeſtio illa melacolica aduſta a meläco lia. i. q̃ ẽ ſic̃ fex. aut fex ſan gui s ꝑ colorẽ. & ſub ſtantiã & fetorẽ naz ipa. ſ. melancolia feculẽta generata ex caliditate uehemẽti. ẽ mior in nigre die illa. ſ. melancolia q̃ ẽ. naturaꝫ ꝑ q̃i. ¶ Cõſyđ tandũ tñ qđ nõ ẽ mior nigredie abſolute ſz eſt minor in nigredine. qa eſt magis lucida propter aduſtiõez. & iõ ſubdit. & ſubſtantiaz ſupple. qa aduſta. Differt g° i colore qa lucidior. Differt in ſubſtantia. qa iſta eſt melancolia aduſta. illa uero eſt melancolia q̃ eſt ſanguis fex. ſupfluens tñ i q̃to uel i aliqua leui alteratõe. ſ. qa melanco lia que eſt fex ſangis ſemp eſt nigra. ſed iſta q̃ ẽ ſicut fex uini põt eſſe nigra cũ rubedie ul' citri nitate. ¶ Et fetor ipſius. ſ. melancolie que gene rata ẽ ꝑ aduſtionem in uenis eſt uehemens &c̃. ¶ Sz. t. d. Auic. hucuſq; fecit mentionem de me lancolia que ẽ fex ſanguinis ut hic. & đ ea que ẽ fex uini. uel fex feculenta. Sz de egeſtõie nigra ſubtili quã uocam⁹ cõiter fel nigrũ nõ dixit ali qd. ¶ Dicẽdũ qđ loquut⁹ ẽ de ea cũ dixit. & i ipſo ẽ additio &c̃. quádo ¡eni ultia incenſiõe in cenduntur hũores. ſubtilior pars eoꝝ tranſit in hãc melancoliã. groſſior aũt i feculentã. Et iõ p° can.c° de hũoribus. Auic. ponebat qđ melancolia aeris ebuliẽs a aqua muſce fugiũt. generaꝫ ex ſub

tiliori parte melancolie. & hoc satis uidet ire ad
mentē Hyppo. quā Aui. sequit. naz. 4ª. efforis
mox particula Hyp. in extenuatis ponit appare
re egestionē nigrā ut fel. & egestionē nigraz qua
lis sanguis. dans etiā itelligere de ea que ē ut sex
ponēs eas in eis mortales sicut etiā Aui. has in eis
apparere dicit. ¶ Aut. ¶ Hic cōplet narratiōez
haz causaz. ¶ Et consyderandū qđ Auic. diffe
rentiā quam posuit uoluit esse soluz, inter melan
coliā feculentaz que facta ē ex adustione in uenis
& melancoliā que ē fex sanguis. quia dr̄ia quaz
posuit đ colore & fetore nō esset uera i melanco
lia feculēta facta p congelationē. qa ista melāco
lia nō ē lucida nec fetida. Q đ aūt congelatio pos
sit esse feculēte melancolie cā ēt patet per Auic.
4º can. fen. 6ª. đ morsu rabidi canis. Aut debili
tas pducit ad sanguinē zm altez dictoz mōrū.
sz ad feculentā pducit debilitas. & pº illa que fit
a caliditate. & hoc ppter ultimaz inc sionem.
Illa aūt que fit a frigiditate ppter putrefactōez
que ad congelationē seqt̄. uel propter ingrossa
tionem a frigido. ¶ Et nō est subito qa nō nisi
raro. qa nō nisi q̄do stat i ultio malaz cōplionū
itēderēt̄. & qa mala complexio calida ē magis
actiua iō plurimū si subito fit stat pmutatō. uł
si subito fit fecalis ñ p̄cedēte lauatio fit a calida
cōplexiōe adurēte. ¶ Nō ē subito ¶ Dupliciter
expono. i. nō ē quin priº precedat lauatiua. uel
. i. nō ē quin pduret lotiua. Calidū gº fac̄ feculē
tā nō p̄cedēte lotiua. uel si precedit nō pdurat
Ratio. qa stati a p̄ncipio cōturbat. et iō ñ p̄cedit
Frigidū uero stati a pricipio idigereret. & illa i
digestio ē q̄dā lotura. nec ē fr̄idū stati aptū ulti
mari. ¶ Sed. t. d. imo uidet ꝙ nūq̄ precedat lo
tiua añ fecalē a calido fc̄am. qa statim pturbat
¶ Dicenduz qđ sine dubio calidū qñ p accidēs
resoluēdo facit lotiuaz illđ facit in p̄cessu & pº
fecalē. Sz debilitando cōtētiuaz pōt facere a p̄n
cipio ēt eliquando subtile humorū. s. sanguinis.
quod exiens erit non plene rubeū. & erit hoc loti
uū uirulentū. ¶ Frigida. n. facit ipsam rem non
digestam supple. & ñ facit eam p se feculentam
nisi quia putredo cōsequit̄. sz caliditas adurēs
p se eā facit. & hº est qđ subdit. Et calida &c̄.
¶ Sed ppter &c̄ ¶ Hec ē 7ª. pars que pōt eē
pars distincta i qua declarat spēm egestiōis quā
in p̄ncipio capituli undecimaz posuit. zm. ir̄az ex
trinsecam q̄ ibi erat. & pōt esse pars huic sexte.
parti p̄cedenti. Quia enim Aui. posuerat egestio
nez feculentā fieri ppter aduslionē sanguis i pti
bº eparis. Q uereret aliqs cū ēt substantia epa
tis possit aduri & extra educi i q̄ differt ab illo
sanguine. Et rn̄det &c̄. ¶ Et cā. ¶ Hec est 8ª.
pars. & dicit ꝙ cā egressionis sanguis puri ē du
plex. Vna fortis expulsiua que pp sui forti tudi
nē facit sic ꝙ ñ ē necessariū sanguinē suphabū
tē retineri quousq; per alterationē & eua pora
tionē insensibiliter separet̄. sed illū superfluum
sanguinē expellit ad uentrē. Alia cā ē solutio cō
tinuitatis. ¶ Sed tu dices. Nonne cā pōt esse đ
bilitas cōtētiue. ¶ Dicendū ꝙ sanguis purus a
debili cōtētiua epatis forsan ñ egredit̄ aut raro
nam qñ contentiua epatis debilis est. ut non pos
sit continere humores. nō ē nisi propter magnā
cām. illa aūt alterat & corrumpit sanguinē ut
ñ sit purº ¶ Aut dicēdū qđ ab his duabº causis
ut plus exeniat exitº sanguis puri. Inqt Hypo.
¶ Hic pōit quosdā spales can. & hēt quattuor
sicut quattuor pōit. ibi 2ª. & scias. ibi 3ª. & cū
ibi 4ª. & scias. ¶ Dicit pº qđ Hyppo. dixit &
ē afforism9 septie pticule afforismorū illo affo
rismo. Q uibuscūq; epar aqua iplet̄. Istuz affo
rismū. Aiterius reassummet & exponet. ¶ Et
scias. ¶ Cōsyđrādū qđ cōe ē i uino nouo qđ ad
solutiōez pducit epaticā. uñ 3ª sen. primi can. cº
de regimie aque & uini. Nouū uinū impedit epar
& ad epaticā pducit dysenteriā sz potº recētis
passi. i. tacti ex uuis passis. qa magis iflāmat. &
magis ad hº perducit. ¶ Et cū retētio. ¶ Sed
dubitat̄ de hᵛ dicto. A. qa uidet̄ ualde incōue
niens. Si eni hoc esset. tūc sequeret̄ qđ omnis flu
xus synthomaticus esset mortalis. nā fluxus syn
thomaticus licet ex signo ponat̄ malº. tamen qa
iuuat & alleuiat materiā ponit̄ laudabilis & iō
permittit̄. & prohibet̄ restrictio talis fluxus ñ
puri synthomatici qa ex ēstrictōe fieret aggraua
tio. ¶ Amplius supra dixit de chilosa egestione
qđ ē ex eis que cū dimittuntur arefatiunt. & si
retinet̄ inflat. Attamen sui solutio ut notū ē alle
uiat illaz iflationē. ¶ Amplius tūc omnis fluxº
creticus esset mortalis. qđ tamē ē falsuz. tenet cō
sequentia. qa fluxus creticus in sui aduentu alle
uiat. & in sui restrictione cōturbat. unde phibet̄
restringi ni supfluat & deiciat uirtutē. ¶ Op
positū huius uult Aui. ¶ Cōsyderandū qđ flu
xus siue solutio uentris pōt accidere. aut ex forti
tudine uirtutis ipellentis. aut ex multa debilita
te mēbroz unde nō cōtinent hūores. aut siccitate
eorū unde nō recipiunt nutrimentū. Dico gº ꝙ si
fluxus uentris accidat ex uirtute forti dominātē
materie. dictū ꝙ sic proponit̄ nō hz ueritatem ut
supra pbatuz ē. nec de eo intelligit Auic. Si autē
solutio uentris fiat ppter secundas cās tunc solu
tio in istis nō pōt facere acquirere trāquilitatez
nisi respectu anxietatū & conturbationū. que sūt
cū restrictione. naz si fluxº uentris ē pp ultimatā
epatis aut membroz debilitatē. solutio ut soluti
o. & sui presentia. non pōt alleuiare. immo de. se
semper magis dēbilitant. Si gº alleuiēt. hoc fati
unt qa sedant aggrauatiōes q̄ precesserunt ex re
strictiōe. Et iō Aui. nō premisit hº dictū. solutio
facit hoc acquirere tranquilitatē sz premisit cuz

retentio ſolutiõis cõturbat ad oſtendendum qđ ſi ſolutio faciat acquirere trãquilitatem. hoc eſt reſpectu aggrauatiõis que p̃ceſſit ex cõſtrictione. Non ſic aũt eſt de fluxu cretico aut nõ puro ſinthomatico. nam ip̃e facit acquirere trãquilitatẽ reſpectu diſpõis p̃cedentis ut reſpectu febrilis diſpõis ſiue ꝛ̃pletiõis cuiꝰ eſt fluxus. & ſi retineaẽ & iteꝝ ſoluaẽ facit acqrere trãquilitatẽ reſpectu aggrauationis que aduenit ex cõſtrictiõe & reſpectu diſpõis male p̃cedentis. ſed in fluxu facto ex debilitate membroꝝ aut ex ſiccitate ſolutio nõ iducit trãquilitatem ꝛreſpectu diſpoſitionũ que preceſſerunt que ſunt debilitas & ſiccitas m̃brorum. ſed ſemp illas auget uſq; ad mortez Si ergo alleuiet erit ꝛut dictũ eſt Hoc gº p̃miſſo dico ꝙ cum retentio talis fluxus cõturbat. & eius ſolutio facit acquirere trãquilitatem eſt mortale. qđ dupliciter declaraẽ. Primo nã ſi iſti nõ p̃nt effugerẽ qn̄ ſint ſoluti aut reſtricti ſed ex ſolutiõe moriunẽ. quia hoc ẽ accidẽs eorũ uel paſſio que eos ad mortẽ deducit. cum addat i arefactionẽ & debilitatẽ ſed ex reſtrictione. & moriunẽ qa cõturbãtur ex ea ꙙ apparet. quia ſi reuertaẽ ad eos ſolutio alleuiãtur ex retẽtiõe Cum gº illud qđ eos ad mortem deducit alleuiet eos ab accidẽtibꝰ conſtrictionis. gº multomagis ex cõſtrictiõe morientur. Secunda ratio ſit iſta. Iſti nõ grauanẽ ex retẽtione niſi ꝓpter alterã duaꝝ reꝝ. aut qa uirtus mẽbroꝝ eſt ita debilis qđ a ꝓpriis grauatur huiditatibꝰ. & ideo effluũt. que ſi retineantur magis naturã grauãt. & hoc mortale eſt. ut notũ eſt. Aut quia membra ſunt exiccata & arida. uñ hũores nõ p̃nt recipere. Et ſi retineãtur mors aduenit. & hoc mortale eſt. Exemplũ aũt omniũ hoꝝ ſit. qđ uidemus de fluxu uentris in fine ethice & priſis. & in fine ultimaꝝ defectionũ epatis & membroꝝ. Hi eiz fluxus ꝓducunt hos ad mortẽ. & tñ ſi medicus cõſtringat eoꝝ uentres ſincopizãt qñq; in retentiõe. aut alia habent accidẽtia. que nõ recedũt donec iteꝝ uenter ſoluatur ut retenta materia effluat. & illud mortẽ portẽdit. Ex his uero obiecta ſoluũtur ¶ Ad illud aũt qđ dicit̃ de chiloſa ¶ Dicenduz ꙙ nõ eſt de ea ſermo Auic. ¶ Vel dicendũ qđ illa cõſtrictio nõ fit rationabiłr cũ deberet fieri ꝓ exoꝓlatiõez uiaꝝ ad epar & cõfortationẽ epatis. ſed i arefactis & debilitatis q̃tuncũq; medicus rõnabiliter ꝓcedat grauat retẽtio. ¶ Et ſcias. Eſt timoroſum. quia ſignificãt ultimã debilitatẽ aut cõſumptionẽ & ariditatẽ dictã. Dixit autez hoc de ſenibꝰ. quia eoꝝ uirtutes ſunt debiles. ſed in aliis corporibus poſſet accidere hic fluxus ꝓpter expulſionẽ cronici ꝛmorbi. In ſenibus tñ hoc nõ creditur cuz ſint deiectaꝝ uirtutũ. ¶ Et quãdo eius fluxus retineẽ cuz nocumonto. i. quia nocet eiꝰ retẽtio. tũc eius fluxꝰ eſt epaticus. quia factus ꝓpter ultimã epatis debilitatẽ ¶ Aut eſt quia eius corpꝰ nõ recipit nutrimentũ. quia uene ſicce ſunt &c̃.

Ifferẽtia ¶ Hic põit ſigna & pº ponit ſigna diſtinctiua iter epaticã ſolutionẽ. & ſolutiones alias. zº poit ꝓpa ſigª. 3º i his ſolutiõibus poit generalẽ can. ꝓnoſticationis. ibi zª. ſz differẽtia. ibi 3ª. & i omni ¶ Ad ꝑmi euidẽciã cõſyderãdum ꙙ ſolutio uentris epatica uideẽ hẽre aliquã cõueniẽtiã cũ iteſtinali qa habent cõia exeũtia. quedã ſcilicet ſanguinis quãdoque & cum ſtomatica quia etiã i utraque res chiloſa poteſt educi & cũ miſeraicali etiã ut notum eſt. ¶ Prio gº ponit differẽtiam inter ſolutionem uentris epati cã et inteſtinalem. zº inter epaticam & ſtomatihã. 3º iter epaticã & meſeraicalẽ. ibi zª differentia uero ibi 3ª. & differentia ¶ Cõſiderãdum pº qđ ſicut ſummitur ex Gal. 6º de interioribꝰ pº capitulo. & ex Aui. hic in duobus maxime differt ſolutio epatica & inteſtinalis. Vocat inteſtinalem illam q̃ eſt cum excoriatiõe in iteſtiis & ex qua egrediẽ ſanguis. ¶ Ad hoc eni ponere conaẽ dr̃am Aui. hic & Gal. ibidẽ & Serapio 3º tractatu. z6º. c. ¶ Differt pº i dolore quia in epatica nõ eſt dolor ſaltez circa inteſtina. In epatica ẽt facta a debilitate epatis nullus dolor eſt ſz i inteſtinali eſt dolor. ¶ Secũdo differt quia epatica nõ ẽ cõtinua ſed interpollata. magis ſecũdum ꙙ epar trãſmittit ad inteſtina ſed inteſtinalis eſt magis continua ſicut ab ulceribus eius ſemp aliquid emanat. ¶ Poſſet etiã tertia poni differẽtia quia epatica eſt plurima cũ epar ſit magis ſanguineũ ſed ſanguis qui ẽ ab inteſtinis eſt minor ¶ Sz preter has differẽtias q̃ ſunt proprie & diſtinctiue eſt alia dr̃ia que aliquãdo eſt. & aliquãdo nõ ſcilicet ſumpta ex ꝑmiſtiõe illiuſ ſãguinis egrediẽtis cum egeſtiõe. & anticipatio & poſtpõ in egeſtione. ¶ Proter ꙙ cõſyderãdũ quod cũ egeſtio epatica cõtinua nõ ſit accidit quod aliquãdo eſt egeſtioni ꝓmiſta aliquando anticipiat. & quod aliquãdo poſtpõit. & hoc ſecũdum. quod ſanguis ueniẽs ab epate inuenit egeſtionẽ p̃ſentem i inteſtinis. aut egeſtionẽ que preceſſit. aut egeſtionẽ uenturam ſed exiſtentibus ulceribꝰ in iteſtis ſemp egeſtio inuenit materiam que ab illis emanat. & iõ eſt ꝑmiſta egeſtio licet quãdoq; magis & quadoq; minus ſecundum ꙙ ulcera ſunt magis in iteſtinis groſſis aut gracilibus ¶ Contiñgit tamen aliquãdo in egeſtiõe epatica ꙙ pª

egestionem purā q̄ p̄cessit uenit paucū egesti
onis pmiste cū sanguine nā intestina nō ex toto
euacuāt a fece. licet ergo aliquando egestio e
grediat pura tam̄ post eam egredit parum
pmistionis scilicet in alia egestione que sequit̄
uel qa licet epar expellat ad intestina tēpore
quo in eis nō est fex. tam̄ aliquid adheret inte
stinis de materia illa epatica & ıō p⁹ egestio
nem scilicet epaticā puraz que precessit uenit
aliquid pmistionis scilicet huius egestiōis epa
tice cū fece quia admiscet̄ ei illud ꝙ adhesit i
testinis. ¶ Differētia. hic ponit differentiam
inter solutionē epaticam & stomachalem. Et
p° facit hoc z° remouet dubiū. ibi z^a & quan
doq. Quod primo dicit pz. ¶ Quia diceret.
z° aliquis etiā propter epatis passionem pōt
egredi egestio chilosa idigesta. qa cōicare pōt
epar stomacho. ¶ Respondet qa hoc est per
accidens. s. p cōitatez. & tn egestio illa debz di
ci stomaticha. quia lesio est i opatione stoma
chi. ¶ Et differētia pz. Et considera ꝙ Auic.
nō debebat ponere signa specieꝝ p se. quia no
ta sunt p uisum nec cāꝝ in se. qa esset ponere
signa egritudinū epatis. sed spēꝝ relataꝝ ad
cās. & ita facit. Et quia una cā pōt cāre plu
res solutiones. uerbigratia. aposte^a uel calidi
tas pōt facere feculentā uł uirulentā. Ideo lo
quendo de una specie ab una cā. loquet̄ q̄nq;
ɗ alia specie ab alia cā. ¶ Sz ad hui⁹ itellectū
cōsiderandū qɗ Auic ponēs sig^a ppria egesti
onū epaticaꝝ. derelinqt q̄sdā ex spēb⁹ illaruz
egestionū ut notas. Nā signa egestiōis chilo
se ex his que iā dixit uult esse māifesta. Signa
etiā egestiōis colerice p̄suppōit ut nota. quia
manifesta sunt. Sunt. n. eius sig^a. sig^a dñi co
lere in epate. & actualis colere p uentrez edu
ctio. Exequit̄ g° de aliis. Primo g° exeqtur
de signis uirulēte egestionis. z° ɗ signis fecu
lente que est egestio similis feci. simul tāgēs
signa egestiōis lauatiue. & hoc quia ē illi uia
3° ponit signa eius que fit ppter egressionem
carnis epatis. 4° ponit signa eius que ē ut san
guis purus. ibi secūda. uerū differētia. ibi 3^a
& illa. ibi 4^a. & illā que fit. ¶ Ad pmi euidē
tiam cōsiderandū qɗ ponere sig^a egestionis
uirulēte nō est aliud q̄ ponere sig^a distictiua
inter suos modos & cās. ¶ Primo g° ponit sig^a
q̄ distinguūt iter diuersas cās egestiōis uiru
lente. z° ponit signa distinctiua iter egestionē
uirulentā epaticā & meseraicalē. ibi z^a. & cū
uirtus. ¶ Dicit pmo qɗ differētia est iter uir⁹
qɗ fit ex ulcer̄. s. epatis. aut ex resudatiōe apo
stematis. supple uł dubelet supp. aut ex adu
stione sanguis & corporis epatis. & iter uir⁹
factū ex partib⁹ epatis aliis. s. ab epate. i qui
bus paulatine agregat̄ aliqua materia subtil

similis uirulētie ex retētione. unde piodice ex
fortitudie uirtutis expellit̄ supple. aut etiam
si illa materia paulatine resudet ex epate. Et
dico differētia ista. nam ante pmū uirus est
febris. s. que de necessitate cōsequit̄ ulcera uł
apostemata. & hoc aliud. s. uirus factū ex pa
ulatina cōgestione materie non apostemante i
cipit sin̄ febre. & cā ē. quia materia est qeta
& non apostemās. Quod si post illud. i. post
p̄ncipium sue apitionis febricitat. tūc illud ē
ppter aliā cām. quia ppter materie retētionē
que cū iam sit mota iducet post febrez. Sz tu
dices quare n̄ exp̄ssit hic ɗ epate explicite. sz
dixit & factū ex partib⁹ aliis. cū supra i cāis
explicite de cā hui⁹ uirulētie piodice dixerat
qɗ q̄nq; fit p resudationez ab epate. Dicēdū
ꝙ forsaz ex sup̄ facta narratione dedit itelligi
¶ Vel dicēdū quod cā fuit. nā licet materia
in aliis mēbris ignobilibus possit paulatie col
ligi unde fiat p expulsionē ad intestina egestio
uirulēta abq; febre. Forsan tam̄ sic in epate n̄
omnino ē possibile licz credam eē possibile in
epate nā in tali fluxu uirt⁹ tēdit ad expulsio
nem ne materia eā grauet q̄ primo n̄ g̃uabat
¶ Sz si n̄ g̃uabat p̄us g° n̄ erat potēs iducer̄ fe
brē iā enim g̃uasset. si g° febris p⁹ eueniat. ē
pp materie motum aut ppter eius retētionē
¶ Et cū uir⁹ ꝙ diximus esse ex meseraica &
p̄pe ex apostematib⁹ i ipsa. Sup̄ eni ɗdit h°
intelligi. ubi in causis uirulēte egestiōis dedit
cāz esse resudatiōem apostematis aut dubel
let. & dixit h° indeterminate ad epar & me
seraicas. Supra etiā de apostemate meseraica
rū aliquid occulte tetigit. ubi narratū fuit cū
illo dico uirus ex meseraicis ē flux⁹ uentris
chilosus & pz. ¶ Cōsyderādū p hoc ꝙ dicit
& ad ultimū ꝙ uir⁹ pōt fieri ex epate & me
eraicis dupliciter Vno mō p resudationē ex
apostemate. ꝙ esset in altero illoꝝ. & hoc mō
uirus meseraicaꝝ & epatis nō differūt dr̄ia
quā ponit hic Aui. nā cōsimile est ui rus qɗ
resudat ex flegmone epatis & uirus ꝙ resu
dat ex flegmōe meseraicaꝝ. sic ut utriusque
una est materia. Alio modo pōt fieri hoc uir⁹
p̄p corruptiōes ei⁹ quod i eis cōtiet̄. Et quia
in epate cōtinetur sanguis rubeus magis q̄ in
meseraicis. In meseraicis uero cōtinet̄ sāguis
rubeus min⁹. & p cōsequēs magis alb⁹. Cū
g° p corruptionē declinat illud ꝙ ē i meserai
cis ad uirus tūc tēdit ad albedinē ex pte mate
rie sed ad citrinitatē pp caliditatem adurētē
partes subtiles. ex qua adustione ad colorem
citrinum perueniunt. Si autem corrūpt̄ i san
guis in epte tunc declinat ad rubedinē ex p
te materie sed declinat ad albedinē p̄p aliquā
saniationem & digestionem quā acquirit in

epate. Et quia presupponit cōtineri in eo sci licet in uenis id:o eius saniatio aliqua ad al bedinē tēdit cum uene sint spmatica mēbra. Et io uirus epaticū ē sicut sordes & pus.i.si cut sanies ex materia aliq̄ collecta.& sanguis scilicet saniatus. Sz uirus meseraicaꝝ est sic uirus ulceris ꝙ fit p emanationē ab ulcere ñ apostemoso.sz fit ppter supfluitates. aut flu entes.aut quia nutrimētū nō cōuertit.& ido fit qdā uirꝰ subtile albū ꝙ declinat ad citri nitatez.& maxie cū est i locis cordosis. aut ul cus tendit ad fistulā. Sed tu dices ex ano thomia apparet i meseracis cōtineri rubeum sanguinē. Dicendū qd in corpore existēte ui uo nō est sic rubeus cū parū sit cōuersus.sed mortuo homine.& pprie ppter strangulatio nem cadit i meseraicis sanguis. Verum.Hic ponit sigª egestiōis epatice.que ē similis feci. Et pmo ponit sigª distinctiua iter modos cāruz eius.2º ponit signa ppria scdm diuersos mo dos cāꝝ.ibi zª.& illa que uel ibi.& illa que ē cā apostematis. Dicit pmo ꝙ dria inter sup ple similē feci que est ab ulceribꝰ.& corrosi one & dubellet.supple que apitur suppt.aut ex adustiōe sanguis.& iter illā que ē a uirtu te supple apiente opilatiōes. aut expellēte ui cendo huiusmōi materias feculētas est.q̄niaz cum illa que ē a uirtute &c̄.& illa que ē cā apostematū supple nō sanitoꝝ. supple ē qm̄ hoc apostema retinet sanguinē supple.& non pmittit penetrare ad corpus.& io ibi reānēs igrossat & fit feculentus. Sigm uero eius.s. egestionis feculente que fit ab aposteāte phi bente penetrationē absq; hoc qd fit dubellet ruptum est ut sup̄. Et illā Hic ponit signa egestiōis feculente scdm ppias cās. Et pº po nit sigª eiꝰ que fit ex debilitate epatis.2º eiꝰ que fit ex ruptura dubellet.3º eius que fit ex ulcere & corrosiōe.ibi zª.& illa que fit a du belati.ibi 3ª.& illa quidez. Erant autem pre ter has causas alie cause.quas Auicena preter misit.s.egestio feculenta facta a frigore in spissante.& hāc dereliquit notā ex sua causa De ea que fit ab aptione opilationuz iam dixit.Sed de ea q̄ fit a paru itate penetratio nis etiā dixit qa illud poterat ēē ppter apo stema.tunc n.est paruitas penetratōis cum caliditate epatis. De ea etiā que fit ppter al teratiōem sanguis i uenis occulte dixit. De ea que est a uirtute.q̄a euacuaº huiꝰ hūoris a fortitudie expulsiue utplurimū fit. Et ideo supra dicebat.Pª pars habz duas.pmo.n.i cō fuso magis ponit signa feculente egestionis fa cte a debilitate epatis.2º magis in speciali. ibi zª & feculēta. Dicit gº quod egestionē feculētam que fit a debilitate antecedit illud idest egestio lauatiua & quādoq; ex lauatiua in uirulētam scilicet in mala cōplexiōe calida & raro fit subito.scilicet ꝙ a dbilitate epatis perueniat quod si sit subito scilicet quod pue ueniat ex lauatiua ad feculētam cum alterati one coloris scilicet in egestiōe uel corpore to to & casu uirtutis.ꝙ cognoscitur per pulsuz tunc ipsa scilicet egestio feculēta etiam est a debilitate scilicet multa. Consyderādum gº quod debilitas epatis quādo ē parua ꝛma net in minori malicia egestionis que ē lauati ua sed quādo ē multa subito ppter uirtutis casum ad feculētā permutatur. Et feculē ta.hic spēliter ponit signa egestionis feculēte facte a spālibꝰ causis debilitatis epatis scilicz a mala cōplexiōe. Et primo ponit signa feculē te facte cum debilitate epatis cuius cā est ma la cōplexio calida uel frigida.2º cuiꝰ cā ē con iuncta siccitati uel humiditati.ibi zª & signi ficat illud. Prima in duas pº poit signa eiꝰ cu iꝰ cā est caliditas.2º cuiꝰ cā ē frigiditas.ibi zª & illa cuius cā. Dicit prio quod egestio fe culēta cuiꝰ cā est caliditas idest mala comple xio epatis similat sanguini adusto &c̄. Et quādoq; sunt cū ea febres & hoc quādo inflā matio cordi cōicatur febres scilicet putredinis fortes quia forsan isti nō euacuāt ab aliquo modo febris. Et illa scilicet egestio feculen ta cuiꝰ cā ē frigiditas.est similis sanguini pu trefacto in se ipso.quia nō ppter extrinsecā. fortez caliditatē. Neq; est sicut caro lique facta scilicet a caliditate uel sanguis liquefa factus &c̄. Et est minoris nigredis scilicz .lu cide & minoris coloris scilicz lucidi. Et q̄n doq; suppt quādo debilitas est ex frigida cō plexiōe est sanguis subtilis scilicz pp oppilatō nem factā. Niger ppter mortificationem qua si sit sanguis aliquo mō quia ppter aliquam corruptionem feculentus. Nō cōgelatꝰ qa nondum est tanta frigiditas. Et incessus eius est lauatiuꝰ scilicet sicut egestio lauatiua q̄a deinde fit feculenta. licet pluri tpe pduret lauatiuus ppter longitudinez dispōis cum a prinº icepit debilis frigiditas. Et sitis &c̄. pduc̄ ad ydropisim.qa generat aq̄sitas cum ea que uentrem replet. Et ad ultimum est lō gitudo scilz huius dispositionis. Et exeūtiū Cum extensione dispositionis scilicz frigide.qa incipit leuis .deinde additur. Et significat Hic ponit signa feculente egestionis facte a debilitate epatis .cui coniungitur mala com plexio sicca uel humida.& dicit quod signi ficat p illud ꝙ egredit secūdum dispositiōez suam in substātia.quia si est humida uł.sicca Et p siti.quia sitis est signū siccę complexi onis & eius puatio humide. Et illa que fit

.ſ. egeſtio feculēta &c̄. totum pz. Sz quando dicit. quandoq; currit cum ea. ſ. materia egre diente adubellet. ¶ Sanguis &. hoc eſt quā do rumpit̄ ante maturitatē. aut qn̄ ſolutioni ſanie aſſociatur ſanguis ꝓpter fortē fixuraz ¶ Et illa qdem. ſ. egeſtio feculēta que fit ab ul cere ē cuz dolore. qa fit dolor ꝑ corroſionez uēaꝝ aut uilloꝝ neruoꝝ. qui ſunt in ſupficie epatis uel ulceris ¶ Et illa que fit ab ulcere uł corroſiōe cū dolore ¶ Cōtra ſup̄ dixit epatica fit ſine dolore ¶ Dicendū ꝙ epatica fit ſine do lore circa inteſtina. qui eſt dolor raſure niſi cōtingat cōiungi epaticā &. iteſtinalē ſimul. &. ſic non quelibet epatica ē ſine dolore. ¶ Cō tra etiā. quia ſupra dixit ꝙ eſt pluri[a] &. nunc referēdo ſe ad materiā corroſiuā. dic̄ cum pa ucitate eius ¶ Dicendū ꝙ ſi corroſio ſit in car ne uel uenis paruis ē pauca. uel cū paucitate reſpectu ſanguinee. Et paucitate qdem eius egredit̄. ſ. i egeſtione. nā ulcera &. corroſiones fiūt a materia addita in quali &. nō inq̄to. &. iō paꝝ extra educit̄. Sed ſi contingeret cordi uenas magnas tūc eſſet multa. &. ſupple pa ucitas eius qd̄ remanet. ſ. i epate. qa materia corroſiua de ſe pauca eſt. quia nō fac̄ hoc ut quāta. ſed ut qualis. &. qa pauca ē que rema net. ideo nō facit dolorē aggrauati[m]. ut ꝓ hoc Auic. uelit cōditionare illud qd̄ dixit. cū do lore quaſi dicat qd̄ ē dolor corroſiu[9] nō aggra uatiuus. cū ſit paucitas eius qd̄ remanet ¶ Vł paucitas eius qd̄ egredit̄. quia forſan cadit i ſpaciū uētris. unde ſignū eſt dolor qui fit ꝑ paniculū &. pro qa. remanet i ſpacio uentris ¶ Vel poſſet exponi. &. reānet talis egeſtio tē pore longo. qa remanet ſua cā que ē corroſio. aut ulcus cū difficulter aut ipoſſibiliter curen tur. ¶ Et añceſſiōe. ſupp. cāꝝ ¶ Et illa. ſ. ege ſtio epatica &c̄. Aſſociatur debilitas circa. i. ꝑpe mortē ¶ Et qn̄q; morit̄. ſ. ſtatim. &. hoc ꝑpter maximū nocumentū qd̄ ē in membro regali. ſ. i epate. ¶ Et illā ¶ Hic ponit ſig[a] ege ſtionis epatice in qua egredit̄ ſanguis purus Ponebātur aūt ſup̄ due cāe. ſ. fortitudo expł ſiue que expellebat ſanguinē exuberātem nō faciēs neceſſariū qd̄ reōuerel̄ ꝑ alterationez. &. alia cā erat ſolutio cōtinuitatis in epate. A. g[o] obmiſſit ſignū ſolutiōis epatice facte a cā. z[a]. quia ē notū. cū ſit ſig[m] &. cā eius. Ponit g[o] ſignū ſolutionis facte a cā. ꝑma. &. qa cā prop ter quā ſanguis exuberat inq̄to. eſt aut reten tio curſus. ſ. menſtruoꝝ &c̄. aut abſciſio mē bri. g[o] ponit ſig[a] ſolutionis ſanguis puri fc̄e ab aliis cauſis tāq̄ tpre ꝑoribus. licet ſint cā e mediate magis. &. dic̄ ꝙ ſigna ei[9] ſunt ipe cāe que dicte ſunt ¶ Et fit ſubito quia cū cōpleta ē agregatio. natura ſubito mouetur ad expel lendum ¶ Cū multitudie. qa mult[9] ē ſāguis aggregatus. ¶ Et abſciſione ueloci qa abſcin ditur finita euacuatiōe ſuperflui. niſi qa quā doq; exuberat ꝑp defectum q accidit in uirtu te. ¶ Et peroxio ideſt periodo quia ſicut pe riodice aggregat̄ materia. ſic i pox[o] podice ex pellitur. ¶ Et in oi ¶ Hic annectit quoddā ꝑ noſticum &. dicit quod parum habetur ſpēi in omni cui[9] res ideſt diſpoſitio ꝑtendit̄ &c̄. cā eſt quia ſignificat ultimā mēbroꝝ cōſum ptiōem aut cācrū in inteſtinis. ¶ Et fortaſſe cōferūt &c̄. cōferūt paꝝ quia aliquid forſan alleuiāt remittēdo corroſionem aut cōſump tionem. Dixit fortaſſe quia ſi materia exube raret nō cōferēt aliquid ſed poti[9] nō ꝑmittē do exire materiā nocerent ¶ Verum &c̄ quia ſignificat mortalis diſpoſitio ſcilicet ultima i flāmatio uł cācer corroſiu[9] ¶ Huius Poſtpo nit curā uſq; ad fen. x5i. z[o] tractatu laudet̄ de[9] quia eximius pelag[9] &c̄.

¶ Vandoq; corunpit̄. ¶ Sup̄eri[9] Auic determiāuit de diſpoſitio nib[9] que fiūt i nobis ex humidi tatibus epatis qbus accidit ut expellātur egrediēdo. ¶ Hic determinat de diſpoſitionibus que fiūt in nobis ex humidi tatibus generatis ex defectu epatis quibus accident ut occultentur in corpore coartādo. He aūt diſpoſitiōes ſunt ſpecies ydropſis &. diſpoſitio eam p̄cedēs que uocat̄ caceſia. ¶ In his enim diſpoſitionib[9] epar patit̄ quia idrop ſis fieri nō pōt ṅ epate patiente. ut 5[o] de inte rioribus &. z[o] ꝓnoſticoꝝ cōmēto p[o]. ¶ Prio ergo. A. determinat de diſpoſitionibus i iſtis q̄tum ad ſui ſpēs &. cauſas. &. de caceſia q̄tū ad ſigna z[o] determinat de ſignis idropſis. 3[o] qd̄ curatiōe. ibi z[a] oēs ſpecies idropſis. ibi 3[a] con ſydera anfit in corporibus eorum. Pria i. d. primo determinat de diſpoſitione preuia ad ydropſim que dicitur caceſia ſiue malicia ha bitudis. z[o] determiat de idropſi. ibi z[a] idropi ſis. Prima in tres primo notificat caceſiā ex p te cauſe. z[o] ex ꝑte ſignorum &. accidentiū. 3[o] ſpāliter ponit quēdam modum caceſie. ibi z[a] in primis itaq;. ibi 3[a] &. qn̄q; accidit. ¶ Dic p[o] ꝙ qn̄q; digeſtio epatis corrūpit̄ &. cōicat de bilitas ſup ipm. ſ. corpus uł epar &. tūc in ꝑ mis accidit diſpoſitio precedens ydropiſim. que dicitur chaceſia. &. appropriatur hoc no mine corruptionis complexionis. ſuple tanquā notius nomen ¶ Aut dicitur malicia habitu dinis. ut ſup̄ Auic dixit fen. 13[a]. tractatu p[o] c[o] de ſi gnis nocumētorum ſtomachi nō cōple xionalium. ¶ Conſyderādum p[o] quod dige ſtio epatis poteſt corrum pi aut propter ma liciam in cibo. nō exiſtente defectu in epate āt

propter epatis debilitatē. Si g° caceſia accidat qñ epatis digeſtio corrūpit̄. nō accidit niſi cū corrupitur & cōicat debilitas ſupepar. Aut ēt ſimul ſup corp⁹. Si. n. nō cōicaret nō fieret neceſſario caceſia. Sed dubitat̄ ꝓmo. an caceſia poſſit fieri ex diminutiōe digeſtiōis ī epate & ablatiōe eo modo quo ablatio digeſtionis poſſibilis eſt. Eſt dicendū ꝙ ſic. nā omne qđ pōt eſſe cā male habitudis in to° ex p ſentia ſanguis mali nō uniti mēbris. ſ3 facientis mollificationē & tumorē. pōt eſſe cā caceſie. ſed hoc pōt facere debilitas digeſtiōis in epate. Vnde ad mēbra trāſit ſanguis nō aptus conuerti. Auic. g° p nocumentū corruptionis alia nocumēta dedit itelligere. Expreſſit aūt magis de nocumēto qđ eſt corruptio. qa ut ſup̄ declaratuʒ fuit. Res corrupta diſtat magis a cōuerſiōe in naturalē formā ad quā ordinabat̄. q̄ diminute digeſta aut ñ digeſta. Secūdo dubitat̄ an caceſia p̄cedat omnē ſpeciem ydropiſis. Et uidet̄ ꝙ non. Nā ex ſpecibus ydropiſis ſunt aſclites & timpanites in q̄bus materia nō expāditur ad corp⁹. ſed in cōcauitate continet̄ uentris. Oppoſitum uidetur Auic ſentire qui abſolute dic̄ añcedens ydropiſim. Dicendū qđ ydropiſis aut fit ſubito aut paulatine referēdo hāc diuiſionez maxime ad aſclitē & timpanitē. Siquidem ſubito fiāt. ſic accidit ex magnis apoſtematib⁹ & febribus. aut ſicut fit aſclites ex ruptura quorūdam uiaꝝ urine. ut poſt ex mente. A. declarabit̄. tūc nō ē neceſſariū caceſiā añcedere ſaltē ex tpre p̄cepto. Et ratio ē quia ſubito eaꝝ cā agregat̄ in loco uacuo uētris. Si aūt fiāt paulatine. dico caceſiam añcedere. Ratio aūt huj⁹ eſt. Tunc enim fit caceſia quādo ſūt ſue cāe. Sz ſūt i iceptiōe omnis ydropiſis. Quod aūt ſint in iceptione ypoſarce nō eſt dubiū. ſed qđ ſint i inceptiōe aſclitis, & timpanitis declarat̄. nā cū incipiūt he diſpōes uirtus epatis nō ſic eſt debilis qn ſanguinē malum quē generat ad mēbra pellat. & quia uirtus membroꝝ & epatis debil̄ eſt. remanet ibi nō cōuerſus. ſed mollificās et laxans & tumorem iducēs. & fac̄ caceſiā. Ex q̄bus qđ i contrariuʒ adducebat̄ ſoluitur. In ꝓmis pmutat̄ ad albedinē. & hoc ꝓpter ſanguinē crudū qui ad mēbra trāſit. ſed ad citrinitatez. qa mēbra nō nutrita aliq̄ acc̄tali caliditate capiunt̄. uñ ſubtile qđ ē i ſanguie iflāmat̄ ut ſupra declaratū fuit. Apparet inflatio. quia palpebre & facies ſunt mēbra huida magis. & iō cito illā materiā recipiūt. ſit̄ etiā rara ſūt. & ideo illas huiditates recipiūt. Quod autē mēbra faciei humida et rara ſint apparet z^a pticula de ꝓblematibus. Sz tu dices ꝓp raritatem deberet materia ſtati euaporare. Dicendum quod materia non ē apta euaporare cum ſit ſanguis crudus. & uirtus membroꝝ debilis ſit ſ3 manus & pedes īflantur. quia ſunt membra remota a fonte caloris. Maxime tamen hoc contingit đ pedib⁹ ut infra declarabitur. Et quādoq; ſpargit̄ ſcilicet materia multū in totum corp⁹ ita ut fiat ſicut maſſa ſcz paſte & conſequit̄ ipſam ſcz caceſiam corruptio digeſtiōis. Sz tu dicet ipſe poſuit quod corruptio erat cā mō dicis quod ē effectus. Dicendum quod corruptio digeſtionis eſt cauſa & poteſt eſſe effectus. nam exiſtente ſanguine non digeſto in membris. unde fit caceſia. hoc poteſt eſſe cā quod digeſtio corrūpat̄ in toto corpore & ēt in ſtomacho. quia cibus aſſumpt⁹. nō trahit̄ & etiam qa ſtomachus eſt debilitat⁹. Accidit g° ex hoc quod digeſtio in toto corpore & in ſtomacho corrūpit̄. Et quādoq; apetit⁹ fit fortis ut cum in ſtomacho acquirit̄ aliq̄ frigiditas immo ut multū fortem habēt appetitū qa multū fit caceſia ꝓpter ſtomachi frigiditatē cōicatam epati. Et eſt natura in ſua retētiōe & reſolutiōe. ideſt fluxu. Secundū ordinem. ſz diceret aliquis. ſerapio tractatu 4° dicit in c° de caceſia. cōtrariū. ibi & accidit ſolutio nature inordinate. Idem uidetur de intentione. Theodori. Priſiani in libro 6°. c° de caceſia ubi ſic. uētris ordo turbat̄ ut nec p⁹ multos dies ſquibalas paucas atq; duras reddat aliquotiēs forſan uno die ſoluti ſūt. Ad hāc dubitatōnē duplex patet ſolutio. Vna nā corpora cacetica poſſunt cōparari. aut ad corpora idropica aut ad ſe ipſa cum erāt ſana. ſi g° ad ſe ipſa cum erāt ſana referāt̄ eorum ſolutio uentris & conſtrictio nō ē ſecundum ordinē quoniam iā exiuerūt a naturali diſpoſitiōe. ſi autē cōparet̄ idropicis. tūc cū uirt⁹ in iſtis nō tātū ſit defecta pōt magis adherere ad ordinem naturalem in' reſtrictiōe & ſolutōe. q̄ poſſit ut ydropici q magiſ deicti ſūt. Primo g° modo intelligūt. ſerap. & Theodorus. z° uero modo itelligit Auic. ſecūda aūt reſponſio eſt hec. Propter qđ cōſiderandū qđ ſolutio & retentio pñt cōſiderari duplicit. Vno mō ut una alteri ſubſequitur. Alio modo eas diuiſas in ſe ipis cōſiderare poſſumus. Dico ergo qđ uenter iſtoꝝ eſt ordinatus i cōſtrictiōe & ſolutiōe ordie cōſecutiōis q̄a ſol'oi eoꝝ ſuccedit retētio. & retētiōi ſol'o ſed ſolutō & retentio ſunt inordinata in pmanētia quia uēter ñ pmanet ſolutus nec pmanet reſtrictus. ſed de uno mutatur ad aliud. Illud g° quod Aui. uocat ordinationē illi. uocant iordinationē Aui. enim uocat. & cōſiderat

ordinē cōsequutionis quia solutio nature succedit retētioni. & retētio solutioni. Et hoc. A. uocat ordinationē. sed illi uocāt iordinationez quia non pmanet uēter iordinate i altera istarum dispōnum. nec semp solutus. nec semper stipticus. sed modo solut⁹. & modo stiptic⁹ & hoc sonāt uerba Theodori. hoc etiā sonant uerba serap. Vnde subdit. Fortasse. n. soluit supra mensurā. & fortasse stringit ex toto. Hui⁹ causa pōt esse ex parte mēbroꝝ. nā mē bra qñq attrahūt ab epate. quādoq ñ attrahūt. Cōtingit. n. ꝙ quādoq sunt fastidita mē bra ex p̄sentia materieꝝ crudaꝝ i eis. & ideo nō suggūt ab epate. nec epar ab iestinis. Fit g° solutio nature. sed quia ex p̄sentia crudi humoris mēbra nō restaurant. imo siccitatez naturalis huiditatis icurrūt. ideo inanita. & licz sit pōs illa materia fortiter ab epate trahunt. tūc g° fit stipticitas & sic deficeps. Potest etiā esse hui⁹ cā ex pte epatis. qñq impellētis ad intestina aliquā humoralē materiā que membris supfluit. cū nundum illa cadat i concauitatē qñq. aut nō ipellētis ad itestina. sz ad mē bra sic accidit. ¶ Et similiter ē dispō syncopis supple ad sequētes ordines cōsecutiōis. quia aliqñ multotiēs syncopizant. & aliquādo diu stant qđ nō. Et hoc forsā isequitur uētris lubricitatē. quia tūc magis syncopizātur. ¶ Cōsiderandū tn ꝙ syncopis hic sumitur large p quacūq uirtutis debilitate & supple similr est dispō uigiliaꝝ. quia quādoq multuz dormiunt. & qñq multū uigilāt. & hoc secundū diuersitatē leuitatis & stipticitatis uentris. aut secđm diuersitatē ascensus multoꝝ uaporū ad caput. aut paucoꝝ. Et similiter est elongatio eius. s. corporis habētis cacesiā. A uiis quia ab ambulatiōe. qa aliquando est magis elongat⁹. & qñq minus a posse ambulare. secđm ꝙ membra qñq magis. qñq min⁹ sūt supinfusa materia illa. ¶ Vel ellongatio eius a uiis. i. ab ordine. Via. n. ordinē notat. quia in ui⁹. i. iordinatus. Caceticus g° elongatus est a uiis. i. ab ordinib⁹ in omni re. s. somni uigiliarū motus & alioꝝ. Vel elonga° supple supfluitatū eius a uiis. s. naturalib⁹. quia nec melancolia. nec colera. nec aquositas ad ordinatas tendūt uias. sed ad membra uadūt cū sangui ne. quia nūdum pfectionem generationis habuerāt. & ideo minoratur urina & sudor. qa materia est cruda non apta in sudorem uerti. & pori mēbroꝝ sunt ex repletiōe cōclusi. Mt tiplicatur uentositas ꝓpter debilitatez calidi ¶ Et fortis fit iflatio in mirach. Nā Serap. Accidit ueteritas. qa inflatio sic uter iflatus ē ¶ Et cā est. genera° uētositatū ¶ Inflātur testiculi. ꝓpter materiā que descendit. ¶ Et cuz accidit &c̄. pz. ¶ Et qñq. Considerandū qđ aqua in pulmōe pōt esse causa cacesie. aut qa p cōitatem epar infrigidat. aut quia sāguis qui est in corde alterat ex illo ad aquositate unde in toto aquosus remanet &c̄

¶ Idropsis. Determinat deinceps Aui. de idropisi. ¶ Et cōuenētius posset hic illa diuisio fieri. qa primo determinat de cāis & modis. z° de signis. ibi z^a. oēs species ¶ Prima in duas p° in coi magis determinat de idropisi. z° in speciali. ibi z^a. causa coniuncta. Prima in tres. primo ponit diffinitionē ydropisis. z° ponit eius spēs. 3° exequitur de causis & accidētib⁹. ibi z^a. diuisiōes ei⁹. ibi 3^a. & idropisis quidem ¶ Dicit primo quod iydropisis est egritudo materiat &c̄. ¶ Considerādū ꝙđ ydropisi dat descriptō cū dicit ydropisis ē aquosa passio. pisis eni passio est. idrops uero aquositatē nominat ut Theodor⁹ Priscianus libro. 5°. Et quia asclites ꝓpe est aquosa passio. ideo descriptio illa maxie sibi dbetur. Nihilominus tamē tympaniti conuenit quia licet in tympanite sit uētosa materia tamen & aquosa est in ea. Vnde Rasis in diuisionib⁹. Timpanites fit ex aggregatione aque pauce que descēdit in uētrem & uentositatis plurime. Conuenit etiā yposarce quia flegmatica materia magis in ea habūdat flegma aūt aque attestat. Datur aūt de idropisi diffinitio & est illa quam hic ponit Auic. in qua genus & differentie cōuenientes ponunt. Quoniā aūt diffinitio debet cōpetere omni subdifinito cōtento. A. in hac diffinitione tres spēs ydropisis tetigit. Et primo yposarcā. ꝓ hoc quod dixit crescunt ꝓ eā membra manifesta omnia. Tetigit a sclitez & timpanitē per hoc quod dixit aut loca uacua partiū in quib⁹ sūt regimēnutrimēti & humores. ¶ Sed dubitat de h° ꝙ dixit cui⁹ cā est mā fria &c̄. Nō enim uidetur cōueniēs. Nam idropisis a cā calida fieri pōt ut infra ponit Aui. & 4^a ꝑticula illo affo. ponit in cōmēto. Quibuscūq tortiones. ¶ Dicēdum quod idropisis ad p̄sens cū notet nobis uētris tumorem pōt hīe cām duplicē. s. mediatam que est epatis passiones ¶ Et isto modo cā idropisis nō est frigida imo potest esse calida. sicut diuersitas est in passione ad quā ydrops sequit. Aliaz hz idropisis causam imediataz & cōiūctam que uentrem & membra in tumorem eleuat. Et illo mō cā idropisis est frigiditas et materia frigida. qa ei⁹ cā est materia flegmatica cruda aut aq̄sa q̄ frigida est. aut uentosa que etiam est frigida Vnde 5ª ꝑticula de ꝓblematib⁹ ꝓblemate 3°. Omnis uent⁹ frigid⁹ est. ¶ Considerādū

tañ quod ille materie dicũtur frigide ex ꝑua tione cõuenientis & naturalis calidi. Non autem est incõueniens eas esse calidas ex accidẽ tali caliditate quam quãdoq; acqrũt. Supfluitas enim inquãtũ supfluitas potest frigida dici ex naturalis calidi priuatione. & ideo. Aꝟ 4ª particura de ꝓblematib⁹ i fine. Genitură frigidam ponebat. Et hº intelligi debet anteq̃ agitetur & compleat a caliditate & spiritu inato. ¶ Et diuisiones. Hic enumerat ei⁹ species ponẽs eas tres esse. Sed dubitaꝫ. an species ydropisis sunt tres. & uidetur ꝙ sint tãtum due. ex Hippo. 4º. re. acu. ubi et ydropũ due sunt spẽs & nature. quoꝝ hic quedã ipo sarcus. hic uero cũ iflamationib⁹ &c̃. ¶ Amplius aũt zº ꝓnosticoꝝ. duas uideꝫ ponẽ species. Vnã que icipit ex uilis & lũbis. Aliã que ab epate incipit. ¶ Quod aũt spẽs aut diuisiones idropisis sint quatuor monstratur ex Theodoro libº. 5º. qui i fine cõparans species idropisis adinuicẽ quatuor eas esse concludit .s. leucoflamãtiaꝫ uel anasarcã yposarcã tipanitem. & asclitẽ. Et hoc oium Salernitanoruꝫ sapit opinio. quos ¶ Gilbertus anglicus uideꝫ imitari. ¶ Hoꝝ oium cõtrariũ sentit hic. A. & Serap. tractatu 4º cª. 7º. & in diuisionib⁹ Rasis. ¶ Cõsiderandũ ꝙ spẽs idropisis possunt distingui. aut distictioe nominali. aut distinctiõe uera & reali magis. ¶ Si gº nominali distinctiõe distingũtur eius ponunt̃ quatuor spẽs. leucoflegmantia facta ex albo flegmate tendẽte ad mẽbra. hoc. n. designat leucofleg ª .i. albũ flegma. yposarca facta ex carne mala cõtenta sub cute hoc. n. designat nomen ypo sarca. ab ipos. i. sub. Et 3ª spẽs dicta asclites idest infla⁹ uẽtris ex aqua. Asclion enim grece uentrẽ dicũt. s. plenũ re fluida. & 4ª spẽs timpanites a timpano dicta. ¶ Resonat eim uenter eoꝝ ut timpanũ. Et hãc distictionẽ omnes salernitani secuti sunt. ¶ Distictione aũt reali magis distiguũt̃. aut ex parte loci materie. aut ex parte cãe cõiuncte. aut ex parte cause antecedẽtis magis. aut ex modo illoꝝ. Ex parte gº loci sunt due species. Quedã. n. fit ex materia in mẽbris cõtẽta. & ista dicit̃ yposarca. Quedam fit ex materia cõtenta i uẽtris uacuitate. & ista dicit̃ asclites & timpanites simul q̃ ex parte loci nõ differũt. Et hãc distictionẽ considerauit Hippo. 4º re. acu. Ex parte aũt cause cõiuncte sunt spẽs tres. Nã cã imediata ydropisis non ẽ nisi materia aquosa aut uẽtosa q̃ in uẽtris cõcauitate cõtineꝫ. aut materia flegmatica cruda spsa ad membra. ¶ Sed tu dices. sic materia cruda i uẽtre cõtenta facẽ asclitez. sed in mẽbris facẽ iposarcã. sic & materia uentosa cõtenta i uentre timpanitẽ facier. Contenta aũt in membris aliã faciet idropez. ¶ Dicendum qd̃ cũ idropisis dicat tumorez uẽtris aut membroꝝ. uentositas tendens ad membª oia. ea non põt in tumorẽ elleuare. sed exalat & trãspirat. aut si in parte aliq̃ recludaꝫ facẽ ictigationem. ¶ Vel dicendũ ꝙ materia asclitis & iposarce multũ & non solũ scdm locum. Si aũt distinguãtur species idropisis ex pte cãe ãcedentis. tunc tot pñt esse species quot sunt cãe. s. cõplexionales & istrumentales uel alie scdm diuersitatẽ mltiplicez. Si uero distiguãtur ex pte modi haꝝ cãꝝ. tunc sunt due species sic̃ duo sunt modi. Nã iste cãe cũ sint egritudines epatis uenientes tũc diuersificãt̃ zm modũ qa hꝫ egritudines ãt sũt i epate p se ãt sũt i aliis membris. deinde epati cõicant. ¶ Erit ergo duplex modus ydropisis scilicet facte pp ꝓpriam epatis passionem & facte pp passionem quã epar ex cõpassione & cõitate habet & utrumq; hoꝝ mẽbroꝝ multiplicem habet subdiuisionẽ. ¶ Famosiores aũt medicorum grecoꝝ & arabum quos imitamur. distinctionẽ ueriorem cõsiderãtes in morbis q̃ a cã cõiũcta & immediata summit̃ idropisis tres spẽs distinxerũt. sicut Gal' fuit. 4º re acutorum qui impugnat hos qui quatuor posuerunt idropises dicẽs eos superfluisse. Et improbat eos qui duas tãtum posuerũt dicens eos diminutos fuisse. gº numeri equalitas secũdum eum erit tres põere spẽs. sicut etiã fuit Aui. & Serap. ut preallegatum est. ¶ Ex his uero cõtraria soluũtur. ¶ Et idropisis. ¶ Hic determinat de causis idropisis cõsequentibus eã & pº ꝓponit quedã zº de causis exequit̃ 3º. cõpat spẽs idropisis adinuicez addẽs alia. ibi zª. & cause idropisis ibi 3ª. & deteritor. ¶ Dicit ꝓº quod ydropisis habet cãs & cõia iudicia preter causas particulares & ꝓprias que dicũt̃ in sequẽtib⁹ capitulis. Cõia ergo q̃tũ ad causas & iudicia sunt que hic dicũtur Et dicit quod idropisis nõ accidit absq; egritudine epatis scz aut ꝓpria aut ꝓ cõitatẽ Hui⁹ uero cã est nam idropisis est defectus nutrimenti comunis corrupti siue malicia in nutritiua uirtute & quia epar ẽ huius principium ideo sine epatis defectu fieri nõ potest ydropisis. Sicut ẽt q̃a cor ẽ fundamẽtum caloris ideo febris nõ fit ñ paciente corde. Similiter qa epar est fundamẽtũ sanguifice uirtutis ideo nõ fit idropisis ñ epate paciente quẽ admodum in cõmẽto pº secundi ꝓnosticoruꝫ & 5º de interioribus Gal. Licet tñ in oi idropisi sit necessarium epar pati. In quadã tñ magis et principaliuꝰ patit̃ in quadã uero minus. Et iõ ponit̃ quod in asclite principaliter epar patiatur. sz in tympanite stomachus sci

licet ſimul cū epate In ipoſarca uero 3ª patia
tur membrorum digeſtio ut ſummi poteſt.
6º de accidēti & morbo Et qa nō i omni epa
tis paſſiōe eiº uirtus ſanguifica patitur .ſed
quādoq; ideo nō ſemp epate patiēte fit idro
piſis. ¶ Et cauſe ¶ Hic ſpāliter ꝓcedit ad nar
rādum cōes cauſas idropiſis.& ꝑmo ꝑmittit
quādam generalem diuiſionē .2º exqtur.ibi
2ª & cārum Vel primo cauſas & iudicia co
munia.2º ꝓpria.ibi 2ª cā cōiūcta.ꝑº cās cōes
2º iuditia cōia ibi 2ª .& deterior ¶ Dicit au
tem omnino.quia nulla cā hoc effugit. ¶ Et
cāx . Hic ꝑmo determiat cās idropiſis ꝓpri
as epaticas.2º declarat cās que ſunt cū cōita
te.ibi 2ª.cāe aūt idropiſis cū cōitate ¶ Prima
in duas.ꝑmo ꝑſupponens hanc diuiſionez.qđ
ex cauſis idropiſis epaticis quedā eſt cā qua
ſi cōiuncta.quedā antecedens Declarat ꝑmo
que ſit cā idropiſis q̄ſi cōiuncta.2º declarat
que ſit cā añcedēs.ibi 2ª.cauſe uero antecedē
tes. ¶ Cōſiderandū ꝑmo ꝙ licet debilitas di
geſtiōis ſit ex cauſis epaticis.nō tñ alie cauſe
poſſunt abſq; epatis debilitate inducere idro
pem niſi epatis debilitatez iducāt.quia idropi
ſis eſſe non pōt abſq; epatis debilitate Et iō
Auic dixit dignior & cōior ¶ Dignior quia hec
uere facit ydropiſiz.Comunior.quia nulla cā
pōt abſq; hac idropiſiz facere. ¶ Conſiderā
dum poſt.ꝙ Auic.dixit ipa eſt cā quaſi cōiun
cta.qa cā cōiuncta eſt imediata ſic eſt aq̄ſitas
& uētoſitas.& materia flegmatica.Nec etiaz
dixit.qđ eſſet cā antecedēs.naz cū antecedēs
ſit cā corporalis ex qua mediante alio ꝓuenit
egritudo ¶ Ille dicent ꝓprie cauſe añcedentes
que mediate magis faciūt idropiſim.hoc aūt
non ē debilitas epatis.ſed alie cāe que hoc me
diatius faciūt ſic apoſtema opilatiōes & ma
le cōplexiōes.que maxie debilitādo epar hoc
faciūt Debilitas gº epatis.ſi cōpareť ad cās
alias añcedētes.pōt dici cauſa cōiuncta. quia
magis imediata q̄ ſint ille Si aūt cōpareť ad
cauſas cōiūctas dicit magis antecedēs Quia
gº nec erat ꝓpria cā añcedēs.nec ꝓprie coniū
cta.ſed multū cauſis coniūctis apropinq̄bat
¶ Dixit Auic.đ debilitate epatis ꝙ ipſa eſt qua
ſi cauſa cōiuncta. ¶ Dinus.debilitas egeſtio
nis epatice Apparet ꝙ triplex eſt ſpēs ydro
piſis.accipitur.n. ꝑ tumoř.qa defectu hº uir
tutis triplex materia generať.quaꝛ quelibet
eſt diminute digeſta.aquoſa uētoſitate. fleg
matica ¶ Et quia cauſa eius eſt defectº digeſti
onis epatice.cū defectº digeſtionis epatis cōi
cet digeſtioni ꝑme ſtomachi.& etiaz tertie m̄
broꝛ. Aut gº in ydropiſi conſurgit defectus
digeſtionis epatis. qa eſt defectº in digeſtiōe
ꝑma.aut ei comunicať defectº digeſtionis ꝑ
me.& ſcđm hoc eſt ydropiſis.tympanites .et
fit uētoſitas i uentre. quia ꝺ defectu dige
ſtionis ſtomachi eſt aptus uaporare & fieri
uentus Aut cōſurgit defectu digeſtionis epa
tis.qa eſt defectº i digeſtione 3ª .uel comuni
catur nocumētum digeſtioni tertie.& ſecūdū
hoc conſurgit ypoſarca.& congregať materia
flegmatica circa mēbra maifeſta. qa qñ defiť
digeſtio tertia alimentū conuertiť ad naturā
materiei flegmatice & aquoſe. cū non conſoli
datur membris ꝓfecte. & qa deficit digeſtio
in m̄bris tertia. ideo agregať materia circa
mēbra.& ꝓcipue circa maifeſta quia uirtus
eſt i eis debilior.& iō iflať aut conſurgit defe
ctº digeſtioiſ epatis ꝓꝑe rōe digeſtioiſ epatice
& fit aſcites & adunať aq̄ circa uētrē qa cū
deficit digeſtio epatis q̄ eſt ꝓncipiū mē hūiđ
eſt aptitudo ut talis materia.cōuertať i mate
riā aquoſam & cōgregať in illis & uētre ubi
epar locať & iō fit 3ª ſpēs idropiſis. ¶ Cau
ſe uero.hic declarat cās antecedentes & prio
eas ꝓponit.2º oſtendit modum ꝓuentº idro
pis ab illis.ibi 2ª.& cōplexionales. ¶ Dicit ꝑ
mo quod cauſe antecedētes ſunt cōplexiōales
calida frigida.ſicca uel humida & inſtrumen
lis ideſt officialis comprehēdēs ſub ſe egritu
dines cōes que ſunt ulcera.& ponit exempla
¶ Et cōſidera quod quādo opilať orificium
uene aſcendētis.ſiue in gibbo epatis.ſiue infe
rius.magis in carne cū aq̄ſitas nō poſſit tran
ſire retāta in epate & ex pulſa deinde ad cōca
uū faĉ idropiſim.Accipiť gº hic uena aſcēdēs
ut diſtinguiť cōtra meſeraicas nō autē diſtin
guiť cōtra deſcēdentem a gibbo. ¶ Duricies
ideſt apoſtema durum. ¶ Si fac ꝙ ex cōitate
epar ledit et ſifac eſt pānicul º q̄ immediate te
git coſtas ¶ Et ꝺplexiōales.Hic đclarat mōz ꝑ
uiēt º idropiſis a cāis dcis & pº a cāis cōplexio
nalibº.2º a cāis inſtrumētalibº.ibi 2ª.de egri
tudinibus uero. ¶ Dicit ꝑmo quod cāe com
plexionales ſunt cauſe inflāmātes ſupple.aut
cauſe infrigidātes ſupple aut humectātes āt
exicantes. Et faciūt ſupple cōplexiones inflā
mantes idropiſim ¶ Plus illis ideſt plus q̄
cauſe inſtrumētales cum gradatiōe &c̄.Aut
ſupple faciūt cōplexiōes infrigidātes ydropi
ſim plus illis cū aduētu extinctiōis eiº. ¶ Cō
ſiderādum quod apoſtemata & opilatiōes n̄
faciūt ꝓprie accidere idropiſim cū aduētu re
ſolutiōis aut extinctiōis.ſz maxime hoc faciūt
qa trāſitum ꝓhibēt Si autē reſoluāt aut ex
tingāt.hoc plus faciūt ut habēt rōem morbo
rum cōplexionaliū.Cōplexiones ergo epatis
calide aut frigide faciūt accidere idropiſiz plº
q̄ egritudines inſtrumentales & hoc dico cuz
reſolutiōe aut extinctiōe. ¶ Intelligo autem

ppresolutionē &c̄. Resolutio enim aut refer
tur ad rē materialē & hº nō ē aliud q̄ ipsius
subtiliatio & euaporatio. sed resolutio ut re
ferē ad calidum innatum n ē aliud nisi paula
tina illiº cōsumptio p euanescētiā factam a
calido resoluēte. ¶ Intelligit igitur Auic. p re
solutionē paulatinā. resolutionem que a cali
do accidit siue extinctionem siue fiāt a calido
resoluente siue a frigido extinguēte. ¶ Con
siderādum quod Aui. uult ꝙ resolutio possit
dici extictio facta a frigido siue a calido. & cā
est qa ambe ad unū aliquid pducūt quod est
infrigidatio calidi naturalis ¶ Tamen proprie
resolutio cause calide apropriaī. sed extictio
cause frigide. Vtraq; tn̄ cā ad unū finem pducē
qui est calidi extictio & infrigidaº. Et supple
potu uel alio humectāte superfluo & exica nte
&c̄ ¶ Dixit post liquefactionē. quia tunc res
exiccans potētior est. ¶ Considerandū gº qđ
sicut caliditas maxie resoluēdo debilitat & i
frigidat. sic etiā facit siccitas consumendo hu
midū. Et sic̄ frigiditas extinguēdo hoc facit.
sic etiā superflua huiditas suffocando. Collige
gº ex mēte Auic. qđ nulla haꝝ cāꝝ complexi
onaliū est cā ydropisis. nisi quia ad frigidita
tem pducit. ydropisis. n. pprie generaī a cau
sis frigidioribº. ut in cōmēto illius aforismi
¶ Quibuscūq; tortiones ¶ Nō. n. generaī aquo
sa mā q̄ facē asclitē a calido acuto imo a natu
rali calido ifrigidato p resolutionē aut extictō
nē. Et similiter ēt uētositas lꝫ gēratō uētosita
tis nō exqrat tātā frigiditatē. Nocibilior &c̄
qa euacuat illud ex cuiº p̄sentia corpº maxie
& secundū naturā diciī calidū. sic̄ est sāguis
qui ē multū nature amicº. ut oēs clamāt ¶ De
egritudinibº maxie dictū est iº caº de aposteā
tibus eparis. ¶ Cause ¶ Hic p̄mo p̄supponens
hāc diuisionē. qđ ex cāis p cōitatē quedā sūt
p cōitatem ad totum. quedā ad partē ¶ Decla
rat p̄mū mēbruꝫ diuisiōis. zº scđm. ibi zª. aut
est ppter frigus. ¶ Dicit p̄mo qđ cāe idropi
sis p cōitatem ad totū sunt ut calefiat &c̄ .
supple & hoc mediāte epar patiaī. ¶ Aut ē
ppter &c̄. patet. Construe ibi & multitudi
nem eūonis melācolie. s. ex epate ad splenē. ita
qđ splen plus trahat q̄ debeat. Et supfluitas
eius. s. melācolie pducit ad debilitatemꝫ eparis
&c̄. per illud qđ acrescit uel acescit de uirtu
te melācolie mote supple. & multiplicaº ad
splenē uel i splene &c̄. sic̄ puenit. supple qn̄q;
nocumētū huiº melācolie mote ad cereb^m. &
uariaī supplī cere^m. undē fit melācolia. sic etiaꝫ
epar poterit isui opatiōe p̄mutari ¶ Cōsidra
post duas cās ppter quas magnitudo splenis
pducē ad ydropisiꝫ. Vna ē. qa dbilitat epar
quia multum ab eo trahit. zª quia infrigidat
epar cū sit sibi cōtrariº. ¶ Subdit post. qđ
quādoq; fit ppter intestina & prope orbi.
Sed aliud uideī sentire Gal. 5º de interioribº
. 7º capiº. ubi sic aliquādo qđd mēbrū . con
plexionē habet frigidaꝫ cuiº frigiditas usq;
ad epar penetrat. sic̄ splenis & stōachi. & om
nium intestinoꝝ. & maxime ieiuni. ¶ Dicendū
qđ compassio epatis ad intestina. aut ē ppter
colligātiam. & sic est maior ad ieiunum. cuꝫ
magis de meseraicis ad ipsuꝫ quā ad alia pue
niat. aut pp ppinqtatem. & sic ē magis ad or
bū. quia magis declinat ad dextrā. sicut etiaꝫ
sibi multum appropinquat colon. ¶ Et non.
Hic remouet dubium & pº facit hoc zº ponit
diuersitatem cōpassiōis epatis ad hec mēbra
ibi zª. &. plurimū. Ne credat quis quod com
passio epatis ad hec membra. unde species
ydropisis fiunt accidat semp ppmalam com
plexionē. ideo diē &c̄. ¶ Et quādoq; fit sup
ple idropisis ppter cōitatem fcteris idest p
tium ani &c̄. Similiter in mēbris aliis predi
ctis. supplī se habet. Nō enim omne ꝙ accedit.
accidit ppter cōplexionē. immo ppter apstēa
ta & alias egritudies ¶ Et plurimū ꝙ dicit
pꝫ. & est dictū Gal. 5º de interioribº. 7º cº.
Mēbra aūt q̄ p cōitatē plº pducūt ad ydropi
siꝫ sūt ea q̄ mltū sibi approximat sic̄ ea q̄ nūe
rat. ¶ Quidā. hic pº poit q̄rūdā opinionē. zº
abiicit. ibi. zª & hic sermo. Dicit pº quod qui
dam idest. Serapio tractu. 4º. 7º cº dixerunt
quod idropisis accidit quādoq; ppter aposte
mata accidētia in locis uacuis scilicet uentris.
¶ Et pprie accidit idropisis ex locis istis ua
cuis igneis idest inflāmatis. ppter maliciam
cōplexiōis ex qua epar ledīt & tunc resūmit
Auic. sic dico quod accidit ydropisis ex locis
istis uacuis. ppter sanguinem malācolicū. qa
multotiēs coartatur supple apostemādo. Iste
ergo sermo dearticulat ꝙ dixit ppter aposte
mata qua intelligit ppter apostēata melāco
lica. ¶ Et generat supple. hoc apostema melā
colicum opilatiōes in eis scilicet mēbris ut in
meseraicis que uicina sunt illis. scilicꝫ locis ua
cuis apostematis. pueniēdo ad ea scilicet loca
meseraicaꝝ. Perueniēdo dico cū cōstrictione.
& supple generat egestionē sanguinolentam
Serap. dicit dyariam. & est plurimum pdu
cēs ad idropisim supplī mala cōplexio in illis
locis post tollerātiaꝫ &c̄. ¶ Et hic est sermo
nō est bonus. Dynus dicit quod sermo nō est
bonus scilicet quod fiat semper p cōpassiōeꝫ
ad illa mēbra ppter dolorem quia potest fie
ri sine dolore. licet citius fiat cū dolore. Vnde
4ª pticula affo. Quibuscūq; tortiōes &c̄. Vel
est sermo nō bonus scilicet eiº q̄ dicit qđ do
lor fiat propter apost. mata calida. quia secū

dum cōmētatorem ibi. fit ex uētositate & iō tympanites. ¶ Sed dubitaī an hic sermo sit bonus. & uidetur. quod sic ex Serap. q hunc sermonem ponit prealegato c°. ubi sic. Et dyaria est accidēs cōe ydropisi que accidit i locis uacuis uisceꝝ quādo accidit eis apostema. & si ledūtur propter apostema. tūc ē idest fit egritudo ydropisis. Et hoc fit ex duab⁹ hitudinibus causa hoꝝ locorum aut quādo in eis est malicia cōplexiōis praue & significāt illd dolores qui sūt locati in umblico. & uētre & anchis. & nō resoluūtur potu medicinaꝝ. nec euacuatiōe. aut ppter apostema melācolicuz qd fit in eis. & sequiī ipm dyaria. qd est qa cibus qn̄ puenit ad epar ppter coartationez ac cidentē in eis. ex apostematibus & repletione uenaꝝ. quib⁹ fit penetratio. tūc ex necessitate qn̄ cibus grauat sup iestina expellūt ipm statim ad iferiora & adiuuat sup illud mordicatio que generaī ex corruptiōe hoꝝ ciboꝝ. ¶ Si quis g° dicta Serap. cōsideret satis uidentur rōnabilia & bona. ¶ Hoc ēt cōfirmaī. nam sermo Serap. duas hēt ptes. Vna qd mala cōplexio i locis uacuis que inducit dolorē nō remouibilem medicis pducit ad ydropisim. sed hic est sermo Hyp. 4ª. pticula afforisōꝝ illo affo. ¶ Q uibuscūq; tortiones circa umblicū &c̄. Alia ps sermonis ei⁹ est. ꝙ apostemata in locis illis pducūt ad ydropisiz cui cōiungiī diaria .i. fluxus. sed hic sermo ē Hyp. z° pnosticoꝝ illo uersiculo. Cōsurgēs aūt ibi Hipo. scdz ex positionē cōmentatoris uult. ꝙ ydropisis cōsurgēs ex apostemate locoꝝ uētris. s. lūborum & yliocꝝ fit cū diuturna uētris effluxiōe. Et cōmētator illā cāz assignat quā ponit serap. ¶ Si quis ibi cōmentum ispiciat ¶ Hoꝝ contrarium sentit Auic. qui absolute pfert. qd hic sermo nō est bonus. qa ibi nec mala cōplexio nec apostema fit cū illa debeāt fieri in mēbris. ¶ Ad soluendum aūt cōtradictionē hāc est cōsiderandum qd sermo serap. pōt dici bonus. & potest dici nō bon⁹. Vnde utriusq; saluaī intentio. ¶ Nam serap. p loca uacua aut intelligit uentris cōcauitatem. aut itelligit m̄bra que sunt in illa uacuitate uētris que sūt alia ab epate. si g° serap. itelligit spaciū uētris uacuū. tunc eius sermo est nō bonus. quia ibi nec mala cōplexio. nec apostema fit cū illa debeant fieri i membris ¶ Si aūt p loca uacua i telligit mēbra que ibi sunt. ut iestina meseraicas. & mesenterion. tunc eius sermo pōt dici nō bonus dupliciter. ¶ Vno mō qd in hoc cap°. eius sermo non est ad ppositū. quia iaz Aui. sufficienter posuerat ꝙ mēbra que sunt in uacuo uentris faciūt idropisim. & ppter malas cōplexiōes. ppter alias egritudies. ostendens que membra magis. & que minus hoc faciāt ¶ Hic g° sermo est non bonus. i. supfluus. Alio modo & credo magis ad mentez Auic. hic sermo est nō bonus. quia est dictū ualde pticulare. nam mēbra que sunt in uacuitate uentris pñt facere idropisiz ppter malā cōplexionem frigidā. & ppter calida apostemata. imo plus propter illa. Maxime eniz hoꝝ mēbroꝝ frigiditas ad idropisim pducit ut 5°. d iteriorib⁹ ¶ Similiter & apostemata calida. De his eniz intelligit Hip. z° pnosticorum illo uersiculo. cōsurgēs sicut cōmētator exponit. Ad apostemata g° calida coapta Hip. sermonē. Cum ergo iste sermo ponat modū puent⁹ idropisis a mēbris que sunt in uacuitate uētris & n̄ tāgit omnes causas euētus. sed pauciores. ergo pōt dici sermo nō bonus. Ad mētem tam̄. Serap. pōt dici bonus quia. Serap. noluit dictuz suum fore ut̄e. sed particulare solū quo ostē derēt due particulares cause euētus idropisis a locis illis. Forsan etiā Aui. uult quod iste sermo sit nō bonus. in hoc quod. serap. dixit sequiī ipsum dyaria. Et Auic. exponit hoc ut̄ allegat. & egestionē sanguinolētam nā si idropisim cōsurgentem ex apostemate illoꝝ membrorum scilicet intestinorum uel meseraicaꝝ sequiī fluxus uentris nō est proprie sanguinolentus uel humorosus ut notat hoc nom̄ dyaria sed est cibalis magis uel chilosus. Tam̄ ut. serap. saluet̄ dicendum qd diariā large sūp sit etiā pro cibali uel chiloso fluxu. Hinc g° cō tradictio cessat. ¶ Dubitaī. an siccitas uentris sit cōmēdibilior. Et uideī ꝙ non quia auctores semp precipiūt solutionē uentris. ¶ In cōtrariū est Aui. ¶ Dicendum quod solutionem uētris cōsideramus. Aut ut se offert in ratione causē curatiue & sic lenitas est melior nā idropisis cōsurgit uel ab epate & tūc fluxibilitas inducit quod epar nō trahat uel a partibus renum & alchatin apostematorū & tunc istis coniungitur uentris diuturna effusio. qa opilātur uie. ergo siccitas est signū eas nō multum esse opilatas. Et iō siccitas in hac idropisi est ꝓprie laudabilis. uel a prib⁹ superioribus diafrāmatis uel gibbi epatis a postematorum & tūc cum istis nō est coniūcta siccitas quia nutrimentū nō prohibeī pue nire ad epar. & tunc adhuc est minor siccitas quia significaī quod trāsit et suggitur nutrimentum. sz tu dices. hec apostemata diafragmatis faciunt siccitatem quia adurunt fecem ¶ Quanto ergo erit leuior. tāto minor flamma significatur. ¶ Dicendum quod forsan q̄tū ad hāc causam uerum concludit. Et iō Auic. dixit proprie incipiente in alchatin. ¶ Et deterior. Hic compat idropisis in suis specieb⁹ &

modis.& p° poit diuerſas cõpatiões in ea.z° ponit quedã accidentia conſequentia.3° quoſ dã can.ponit circa ea3.ibi z^a.& q̃.q̃ dominat̃ materia ydropiſis.ibi 3^a.& o3 quide3 ut hñs Prima in q̃ttuor.ſicut q̃ttuor ponit cõpatiões ibi z^a.& ſunt homies.ibi 3^a.& hõ.ibi 4^a.idropiſis aũt ¶ Dic̃ pri° q̃ deterior &c̃.Cauſa eſt que ſũmitur ex Hip.z° pnoſticoru3.quia iſti grauant̃ febre & grauedie membro3.Duas g° hñt cauſas mortis.ſ.idropiſi3 & egritudine3 acutam.ſiue ſit febris acuta apoſtemoſa. ſiue nõ apoſtemoſa De hac uero cõcluſione diſputare puerile ẽ. ¶ Et ſunt. hic cõpat ſpes adiuice3.& p° arguit alio3 auctoritate.z° ponit ſuam poſitiõe3 ibi z^a.ue3 digni° eſt.p° arguit ad unã ptem.z° ad cõtraria3.ibi z^a.& ex eis ſunt ¶ Pri^a rõ illo3 fundat̃ ſuper hoc.illa idrops eſt ꝺterior cui° nocumentũ eſt cõius & uli° toti corpori.h° aũt eſt i ipoſarca &c̃.

¶ Ve3 ¶ Ponit ſuã poſitione3.& p° poit ea3. z° pbat ibi z^a.& illd̃.Ordo quo.A.has ſpes ordinat eſt iſte.q̃a aſclites eſt deterior.poſt illam timpanites.& poſt ipoſarca. ¶ Et illud Primo pbat rõe.z° expimẽto.ibi z^a.& in manifeſta ¶ Primo arguit ſic. Illa ſpes idropiſis eſt deterior cuius cã ẽ deterior.ſed cauſa aſclitis ſcd̃m cõſiderationẽ cã3 idropiſis eſt deterior & hoc Auic. p̃ſupponit ut notũ. ¶ Cõſide randum tamen q̃ illa littera poſſet aliter exponi.Auic.enim dicit q̃ ypoſarca eſt leuior ¶ Dicit g° Auic.qd̃ hẽt ueritatẽ ſcd̃m cõſideratioñ cauſa3.quaſi dicat Auic.tu debes ſeruare rectã compationẽ.quia poſſet ypoſarca eſſe a tali cã & tanta qd̃ leuior eſſ3 aliqua aſclite ¶ Deinde hoc manifeſto expimento dic̃ uerum eſſe ¶ Sed dubitat̃ que ſpecies ydropu3 ſit deterior ¶ Et uidet̃ qd̃ ipoſarca auctoritate ypo.4° re.acu.idropũ due ſũt ſpecies quorum hec ¶ Quidem ipoſarticus conans fieri in effugibilis.hec uero eſt cũ inflationib°. multa bona fortunatione indigẽs. ¶ Ampli° rõe ſuadetur.Morbus enim toti cõior deterior ẽ talis aũt eſt ipoſarca ¶ Adhuc morbus ledẽs nobiliorem opationem deterior eſt. talis aũt eſt ipoſarca cum ledat nutritiuã membro3 i qua omnes ordinant̃. ¶ Amplius.Morbus q̃ euacuatiõe curatur deterior eſt cui° materia magis diſtat.hoc aũt eſt in ipoſarca. ¶ Sed uidetur qd̃ timpanites ſit deterior auctoritate Theodori priſciani.lib°.5°.de idropiſi. ¶ Maligni or aũt idrops eſt timpanites z° ipoſarca. 3° aſclites.4° leucoflegmãtia. ¶ Et cõfirmat̃ ex auer.3° colliget illo cap°.quia epar &c̃.ubi poſt q̃ poſuit cauſas timpanitis & modũ generationis eius. Dicit. ꝓpterea hec ſpecies difficilior eſt ceteris ad curandũ ¶ Et confirmat̃ ratione. Illa idropiſis eſt deterior cuius materia magis a naturalitate humo3 diſtat. hec aũt eſt uentoſitaſ. Magis eni3 diſtat a natura humo3 q̃ aquoſitas cum humores ſint aquei ut in libro elemento3. Iſaac.& ſũmi poteſt z° de febribus. ¶ Ho3 contrarium ponit.a. qui uult aſclitem deteriorem eſſe.deinde timpanitem poſt ipoſarcam. Dicendũ q̃ aſclites oibus deterior eſt.qd̃ apparet. p° qa ſibi ꝑn cipaliter nomen idropiſis conuenit. ¶ Et rationi confirmant̃. Illa ſpecies idropiſis eſt deterior que a deterioribus ꝓuẽit cãis & cũ peiorib° accidẽtib° talis ẽ idropiſis aſclites. Eſt .n.cũ accidẽtib° peiorib° qa cũ uehemẽtiſſima ſiti et grauedine & accidẽtib° ſuffocatiõis et ſincopis ꝓp materiã aqueã replẽtẽ uẽtris cõcauitatẽ et aliquãdo reſudãtẽ ad ſpiritualia & pp aſcẽſũ corruptо3 uapo3 ad m̃bra illas Prouenit etiã a deteriorib° cauſis.& p° antecedentib°.quia utplurimu3 prouenit ex apoſtematibus epatis.aut malignis febribus aut aliis cauſis maxime debilitatib° ¶ Etiã a cã quaſi cõiuncta ut debilitas eſt maior in epate ¶ Nã cã cõiuncta ni aſclite eſt aquoſitas. Ipſa eni3 nõ generat̃ ñ ab epatis frigiditate. Aq̃ſitas enim cũ frigida ſit. ꝓprie frigiditate generat̃ & ideo mala complexio calida nõ facit idropiſi3 ñ perducat ad frigiditate3 ꝓ reſolutionem.ſ3 frigida facit idropiſim.ut extinguẽdo ꝛnfrigidat.unde cũ dicit̃ quod aſclites ſit a cã calida nõ eſt intelligẽdum quod fiat a cã calida ĩmediate ſed mediate magis ¶ Ventoſitas aũt que facit tympanitẽ a minori fit malicia. Licet enim calidum naturale debiliteť.nõ tam̃ tãtum q̃tum in aſclite.ſed adhuc uaporationẽ facit. ſed debilitas que facit ipoſarcam adhuc eſt iſtis minor quia generatur fleg̃ma crudum. Minor autẽ ẽ epatis debilitas q̃ fleg̃ma generat crudũ q̃ que generat aquã ul' uẽtum. ¶ Declaratur etiam ſpãliter quod ipoſarca ſit minus mala ex mõ curationis na3 materia eius cũ ſit in membris ſparſa per medicinas euacuatiuas poteſt melius educi q̃ illa q̃ in uentre eſt coartata .cum nõ habeat manifeſtas uias. ſimiliter etia3 quia ſparſa eſt in mẽbris minus ledit q̃ aggregata. Vnde in Viatico libro.quinto capitulo de idropiſi.hec ſpecies ſcilicet ipoſarca facilis ad curandum ẽ .Cã ſue facilitatis materiei eſt bonitas & diuiſio ſui p omnia corporiſ membra. Vnũquodq̃ .n. membrum tãtam habet quantitatem quãta ſufficere poteſt. ¶ Reliquitur g° cõueniens ordo auic.ſcilicet quo d omnibus deterior eſt aſclites deinde tympanites poſt ypoſarca. Et in diuiſionibus Raſis c° de idropiſi. Hipoſarca quidem eſt in qua mollificatur totum cor

pus. & fit ex frigore epatis, & est leuior earum & ppinquioris curationis. De asdite uero dicit est deterior earum. Sed de tympanite. ē difficilis cure. ¶ Cōsidera tamē quod si quis uelit dicta Auer. ad bonum intellectum reducere q̄uis supficialiter aliud sentire uidētur. Eius tamē sermo est de asdite ¶ Rōes aūt facte in contrarium soluātur ex dictis in questione. ¶ Et homo. hic ponit tertiam comperationem & dicit quod si complexioni calide & sicce naturali adueniat idropisis quod talis idropisis ē deterior. ¶ Et ratio est quam ponit Aui. in littera q̄a talis idropisis fit a fortiori causa cum idropisis in totum contrarietē tali cōplesioni. ¶ Hidropisis. Hic ponit q̄rtā compationem dicens quod idropisis pueniens ppter splenis duriciem est magis salua & facilius recipit curam. q̄ que fit ex duricie ipsi⁹ epatis cum ipsa fere non possit curari. Et rō est quia nocumētum est in principaliori mēbro quia natura debet esse magis intenta ad cōseruationem membri p̄ncipalis q̄ secūdarii. ¶ Et cum ipsa nō possit hoc significat ꝙ nocumentum est maius ¶ Et q̄ndoq̄ dominatur ¶ Hic ponit quedam accidentia cōsequentia. Et dicit quod quādoq̄ multiplicatē materia faciens idropisim adeo ut faciat maliciam anhelitus & solutionez uentris. Et subdit quoddā p̄nosticū quod quando talia accidūt aduenit mors in breui spacio. trium dierum uel circa. ¶ Et quandoq̄ alteratē anhelitus ppter complexionem officialem idest absq̄ materia. ¶ Dixit enim officialem. ad dr̄iam consimilis. ut sit hec malicia anhelitus. ppterea q̄a epar distemperatum alterat membra anhelitus. si illa esset consimilis. quoniā materia corrupta alteraret. & hec esset mala quia ostenderet malitiā in materia multa. Aliter ppter compsionem idest coartationez officialē idest quā faceret epar ascendens ¶ Oportet ut habens idropisim ex intestinis sciat nam uel sunt cum apostemate & tunc incipit in locis in quibus apostema existit ut si in recto intestino in ptibus alchitin & femoris. si in colon in ptibus renum & si sine apostemate in pedibus ¶ Et sciat absolute que pars prius inflatur an femur &cetera. ¶ Et in intestinis idest sciat ex partibus intestinorum. que prius inflatur. an pars que respondet gracilibus an grossis &cetera ¶ Propter quod considerandum ꝙ cum idropisis fit ab apostemate. uidetur qđ in loco prius sit tumor Si igitur fit in renibus fit ibi. Non tamen intelligitur quin pedes inflentur. si autem fiat sine apostemate tunc p̄ us pedes inflantur cum non sit causa trahens. Pars enim que ' prius debilitatur est pedes. ¶ Potest hec diuersitas esse ex parte cause. quia uentositas plus inflat superiora a quositas uero iferiora. ¶ Vel ex intestinis scili cet ille partes dicte prius inflantur. quia illis cōmunicant intestina que prius nocita recipiunt materias.

¶ Causa antecedens. ¶ In precedenti capitulo Auic. determinauit de causis ydropisis. asclitis i speciali post causas communes.

¶ Hic determinat in speciali. đ causis ypostarce. & primo facit hoc. secundo redit ad ponendū quedam quibus completur scientia causarum & modorum ydropisis asclitis. ibi z^a. & natura quandoq̄. Prima in duas. primo p̄it diuersas causas ydropisis ypostarce. secūdo ostendit bonitatem & maliciam cuiusdam accidentis in ea. ibi z^a. & fluxus. Prima in tres. primo ponit tres modos causarum. ibi z^a. & quādoq̄ ē ibi 3^a. & quandoq̄ accidit. Prima i duas. primo ponit unam causam. z^o dubium remouet. ibi z^a. & quandoq̄ est antecedens.

¶ Cōsiderandum ꝙ corruptio in digestione tertia potest dici causa antecedens idest principalis. quandoq̄ enim dicere hec causa est antecedens. est dicere est principalis. quēadmodum summitur hoc modo antecedens. supra ab Auic. fen prima. tractatu 4°. capitulo de somno. & subbet. sicut declaraui i nostro quolibet ¶ Corruptio ergo digestionis tertie in q̄ declinat digestio ad frigus & ad cruditatem dicit̄ cā antecedens. i. dicitur causa principalis non tn̄ omnino principalis. quia principalior cā est malicia digestionis in epate sed ē ex p̄ncipalibus causis i ea q̄a ex imediatis magis & apropatiuis. Malicia enim digestiōis in epate est cā cōis magis sed malitia digestiōis tertie est cā specialis iporsarce appropata. Dico etiā ꝙ pōt dici cā ātecedens q̄a corporalis ex q̄ mediate puenit morb⁹ nā ly corruptō in digestiōe 3^a sit cā iposarce ipsa tn̄ cā imediata ēē n̄ potest. sed causa imediata ē hūor crudus derelictus ex indigestione que imediate inflat & menbra tumefacit ¶ Non enim adheret cor pori adherentia naturali. propter sui frigiditatem & aquositatem ¶ Et quandoq̄ ¶ Hic remouet dubium. quia posuerat causam esse corruptionem in digestione tertia. ¶ Diceret aliquis. Nonne potest 'etiam causa in hoc esse alia ¶ Et dicit quod quandoq̄ causa ātecedens in hoc scilicet in corruptione tertie digestionis ex qua corruptione fit iposarca. Est dico causa corruptio in digestione. secūda scilicet epatis aut prima scilicet stomachi aut corruptio. aut flegmaticitas eius quod summitur. Et

ſupple quãdoq; eſt cauſa qnãdo debilitatur &c̃. q̃us &c̃. i. Et non ſint in epate opilatio nes. que phibeant tranſitum cibi ad membra quia ſi eſſet opilatio non iret ſanguis ille ma lus ad mẽbra. & ideo non fieret ypoſarca. ſed potius extenuatio & cõſumptio. licet tamẽ ñ ſint hee opilationes. ſit tamẽ frigiditas in ue nis corporis. ¶ Et egritudines &c̃. ſupple p hibentes ſanguinem in membris perfecte coq; ¶ Et opilatiões. Sed tu dices contra ipſe di xit q̃uis non ſint opilatiões &c̃. ¶ Dicenduz qđ ſupra itelligebat opilatiões ñ eſſe in epate ſed hic intelligit opilationes eſſe in eo ſcilicet corpore .ſ. quãtum ad ptes ultimas. quia iſte opilatiões phibent euaporare humores & in frigidant obtũdendo calidum. & prohibent tranſitum cibi. ¶ Vel ſi quis uellet poſſz hº ad epar referre. nam opilatio que eſt in eo . aut eſt tanta; qđ phibet cibi penetrationẽ. & de hac non eſt ſermo. aut eſt tanta que ſolum infrigidat & non permittit digeſtionem bonã fieri. licet trãſitum nõ multum impediat. aut quia nõ eſt fortis. aut quia eſt in parte. ¶ Et quãdoq;. Ponit aliam cauſam ypoſarce & di cit qđ fit quandoq; ¶ Et quãdoq;. Ponit ter tiam cauſaz. & dicit "qđ fit quandoq; poſt ca liditatem liquefacientem &c̃. ¶ Conſideran dum ergo qđ Auic. uſq; hic duos modos teti git idropiſis ipoſarce. Vnum qui fit ex humo re crudo exiſtente in membris. & illam ſpeciẽ ¶ Salernitani leucoflemãtiam nominãt. Alium modum tetigit qui fit ex liquefactiõe mẽbro rum quorum liquefacta materia extra educi nõ poteſt. ſed ibi remanet. & membra itume ſcere facit. & ille modus fit ſubito. quia ſua cauſa eſt ualde actiua. ſ. caliditas eliquãs. etiã oportet qđ fiat ſubito. quia ſi paulatie mem bra eliquarẽtur nõ obſtrueretur & retinere tur liquefacta materia. ſed extra emanaret. et hunc modum idropiſis proprie ipoſarcaz uo cant. ut Theodorus priſcianus libro q̃nto ipo ſarca eſt carnium ſolutio mali coloris reſpira tione. ¶ Conſiderandum etiam qđ iſta idro piſis. cuiz nec primo. nec nõ primo fiat ab epa te. accidit ei qđ epar ſit debile. ideo uera idro piſis nõ dicitur ſicut non diceretur uere aſcli tes. quãdo aqua colligeretur in uentre abſq; epatis defectu. nec ẽt diceret tipanites qñ i uẽ tre agregaret uẽtoſitas abſqz epatis defectu ¶ Dicuntur tamen omnes iſti modi ydropiſis ut ydrops dicit tumorem. aut in toto. aut in uentre. ſed ut ꝓprie accipitur ydropiſis om nes iſti modi non dicuntur ꝓprie. ¶ Ipſa eniz non fit niſi ſanguifica patiente uirtute. ut zº ꝓnoſticoꝝ cõmento primo. ¶ Et fluxus.

¶ Hic ponit iudicia. tunc iuuat fluxus quan do fieret a fortitudine uirtutis expellentiſ per ſeipſam materiam illam. ſimile ei quod dixit Auic. ſupra de aſclite. ¶ Et natura. ¶ Hic primo ſub quadam ſumma oſtendit cauſas ex quibꝰ aquoſitas aſclitẽ facit .zº põit quẽ dã ſpãlez mõuz ydropiſis aſclitis. ibi zª. iquit Hip. ¶ Dicit primo quod natura ſtudet ut expellet aquam ad uias naturales ſcilicet ad ueſicam & renes. aut ad nõ naturales. Vocat autem uias non naturales poros ꝑ quos inſẽ ſibiliter euaporat. Non enim naturaliter ad poros expelli debet. ſed ad ueſicam uel uias q̃ illi materie nõ ſunt naturales. ut inteſtina aq̃ ſed naturalis eſt ueſica. quandoq; tamen ſit pigra ab illa expulſione. ſcilicet naturali & nõ naturali ſupple. Et ideo retenta in corpore fa cit ydropiſim. Aut contingit quod penetratio nõ naturalis. ſecundum modos predictos in principio ſcilicet capituli de cauſis aſclitis ui cit dominium naturalis expulſionis illius aq̃ ſitatis & hoc eſt quia plus de aquoſitate in naturaliter expellit̃ ad concauum uentris q̃ ad naturales uias. Et cauſa ꝓpter quaz uicit hec inaturalis expulſio eſt quia meatus aquo ſitatis non recipiunt eam & membra allia re pellunt illam materiam ad epar. quia eſt ali quid in eo generatum. & eſt aliquid qđ ad epar uenire cõſueuit ſcilicet a ſtõacho ſimul cũ cibo. uel etiã a toto corpore. Nam ſecũduz aliquos. aquoſitas que cuz ſanguine uadit ad membra iterum ad ueſicam redit. cum ergo epar eam nõ recipiat. nec membra illi cõiũcta propter debilitatem retentiue. & ſuppl̃ forti tudinem expulſiue. aut quia materta eſt mu l ta. aut etiam quia exuberat. aquoſitas. quoni am corpus nõ recipit eam ſcilicet ꝓpter opi lationez i uenis aut alia ut ꝓp fortẽ expulſiuã in membris. aut quia aquoſitaſ eſt mala quã membra renuunt. Cum ergo dico ita eſt. heſi tat ſuppl̃ aqua illa inter duas expulſiones ſcilicet membrorum ad epar. & epatis ad mẽ bra. & ideo ibi multiplicata tãdem uadẽs in uẽtrem facit idropiſim. Aut inter dua s expul ſiones ſcilicet naturalem & preternaturam q̃ eſt ad concauum uẽtris heſitat tũc epar quo debet eam expellere. ¶ Cõſiderandum ergo quod Auic. ſupra ſufficienter poſuerat mo dum ſecundum quem aquoſitas i aſclite effũ ditur ad ſpacium uẽtris. ¶ Sufficiẽter etiaz poſuerat cauſas & modos multiplicationis aquoſitatis illius. nõ tamen uidebatur Auic. quod oſtẽdiſſet i comuni & ſufficiẽter quid erat illud quod naturam faciebat expellere a quam in partes illas. ¶ Hic ergo complet il lud i gẽre. duas ponẽs cauſas ſcilicet pigritiã uirtutis ab expulſiõe cõueniẽti. et actiõ ipſiꝰ

¶ Vel pōit contingẽtias multas in quibus declaratur quod dixit quod quandoq; est iu uatiuus fluxus & loquitur i superfluitate a quosa que est materia comūis allcui yposarce & ascliti.ūde dixit supra aquositatem & fleg maticitatem. Prima contingentia est quādoq; natura expellit.quandoq; pigritat.2° forsan penetratio non naturalis uincit supra domini um naturalis expulsionis.& hoc quia expulsi ua deficit.3° fortasse expulsiua est fortis.sed uie non recipiunt.quia sunt opilate.4° quia fortasse expulsiua membrorum expellit uer sus epar.& epar forsan nō recipit.quia expel lens est debile.& materia multa.aut expellit ad epar.quoniam corpus &c̃.uel aut ipsum corpus &c̃.scilicet epate expellente ad corp⁹. Corpus enim recipit.quia sunt opilatiōes uer sus mēbra.aut alia idest ꝓpter alias causas. quia fortis est uirtus membrorum . quoniam dico ita est.hesitat &c̃.quia epar ad mēbra. & membra ad epar.uel hesitat inter expulsi onem non naturalem ad concauum uētris.un de fit asclites.& est yposarca.potest hoc mo do fieri asclites.& inter expulsionem natura lem per fluxum uentris uel urinam.unde libe ratur talis ydropicus yposarcus uel paratus fierit asclliticus. ¶ Inquit Hypo. ¶ Hic in spe ciali ponit quendam modum asclitis.Et prio ponit Hyppo.auctoritatem.2° expositionem dicit Hyppo.ibi z⁹.inquit Gal. ¶ Dicit pri mo quod Hyppo.inquit scilicet 7ª particula afforismorum illo afforismo . Quibuscunq; epar aqua impletur. ¶ Inquit Gal.Primo po nit expositionem & uerificationem illius affo rismi scdm expositionem Gal.i cōmento.secū do ponit secūdā expositionē.ibi z⁹ & ego p⁹ i duas.p° poit expositionē.2°uerificatiōz ibi z⁹ & dixit. Melius est hic diuidere.qđ p° uerifi cat afforismum auctoritate Gal.2° sua opini one.ibi z⁹ & ego. ¶ Dicit primo ꝙ Galienus in cōmento dixit qđ ista aqua que i uentre ca dit est sicut aqua ydropicoꝝ asclliticoꝝ.sed il li non de necessitate moriuntur.imo quidam euadunt incisione aut medicinis ¶ Et similiter non elongatur quia aut raro euadant aut lon ginquum est qđ aliquis resurgit.& uiuifica tur supple sed tamen aliqui euadūt ¶ Voluit xpo.qđ nullus reuiuiscat. Vnde cōmentator ibidem qđ dixit uentrem his aqua impleri et mori. Oportet inuestigari si raro uel semper intenderit scilicet mori.supple.sed non inten dit semper mori. Videmus eim ydropicos ali quando euadere &c̃.si humiditas euacuent. ¶ Et ego.Hic Auic.ponit propriam uerifica tionem.& dicit ꝙ licz Galienus dixerit eos nō esse necessarium mori.tamen mihi uidetur ꝙ moriantur.primo quia illa aqua est deterior scilicet q̃ illa que est in pura asclite.qđ appa ret.quia rumpit pāniculum.& quia deterior est.cadit in spacium uentris & ibi corrumpit & suo uapore occidit. Similiter etiam interfi cit.quia tunica epatis est corrupta.

¶ Postea determinat dē causis tympanitis & primo eas ꝓ ponit.2° eas declarat.3° cōcludit 4° specialem quendam modum tympānitis ostēdit.ibi z⁹ ipsa n.ibi 3ª est g° ibi 4ª.& quandoq;. ¶ Dicit primo quod pluri mum causarum tympanitis scilicet accidenti um &cetera quia notum erat quod causa cō iuncta erat uentositas.ideo non dixit.sz posuit causas uentositatis. ¶ Considerandum ꝙ di xit plurimum.quia utplurimum de facto sic contingit.nō plurimum.quia sit propria cau sa. Contingit autem utplurimum de facto h° quia tunc fit uentositas quando materia cru da occurrit forti dolori.crudū autē utpluri⁹ dat stomachus ¶ Sz dubitat.cū tipanites ma gis ꝓpetur digestioni ꝑme q̃ ꝑ iposarca ter tie digestioni apropet̃ satis ut notū est ¶ Re spōdet quidam quod hoc contingit quia com passio stomachi ad epar est q̃tū da concauuz epatis ubi est attractiua.Debilitatur ergo e patis.attractiua cum parum attrahit ¶ Illud autem parum in uentum conuertitur.quia ui citur.sed illa causa nō est sufficiens. ¶ Nam restat querere ꝓpter quid magis inuentuz q̃ in aquam conuertit̃. ¶ Adhuc seqret̃ quod ex passione stomachi aut intestinoruz nō pos sit fieri asclites.quod tamen credo fore falsuz ¶ Dico ergo huius causaz esse hanc.naz sto macho sano existente tribuit chilum epati na turalem sed naturali chilo existēte ad epar ñ potest proprie generari uentositas ¶ Cuius ra tio est.Nam in epate aut est mala complexio calida.aut mala complexio frigida.Siquidē sit mala complexio frigida.tūc epar maxime & ut plurimum generabit crudum humorē. ¶ Si autem in epate sit mala complexio calida generabit coleram.Vnde Auer .tertio colz. ¶ Si in epate accidat mala complexio calida.ac quiret epar multam amaritudinem.sic ergo utplurimum contingit quod si chilus natura lis ad epar uadat.nō generatur uentositas.āt pauca generatur.sed quando a stomacho ua dit ad epar chilus corruptus nō paratus di gestioni epatis nō poterit epar .formam hu moralem inducere.Si ergo in epate sit calefa ctio qua faciat euaporationem in materia.tūc generabit ex eo uentositatem. ¶ Cōsiderādū tamen quod licet corruptio prime digestiōis sit multum causa tympanitis scilicet per co

munitatē ad epar tam̄ corruptio in digestiōe prima etiam potest esse iuuans & disponens ad omnes species idropisis scilicet ad ipostar cam. ut cum in stomacho generatur flegma crudum. unde sup̄ capitulo d̄ causis ipostarce & quādoq; est antecedens in hoc digestio. se cunda aut digestio prima. Similiter etiam potest esse causa antecedens ad asclitez ut cū i stomacho generatur chilus aquosus aut frigi dus nimis. & epar est nimis frigidum aut re solutum. & tunc generat ex dicto chilo rez aq̄ sam quam etiam quādoq; ppter sui debilita tem uel aliud nō potest a se expellere & ideo ibi in uentrem cadens facit ydropisim. ¶ Cō siderandum etiam secundo qd̄ possibile est quandoq; timpanitem fieri absqz corruptiōe digestionis prime. & hoc erit quando calidi tas epatis est multum inflamata. ita qd̄ licet adueniat sibi chillus non corruptus. attamen preuenit actio caloris ut calor est. & non ut naturalis. quia iam exiuit naturalitatis termi num ex fortitudine caloris. Inducit ergo i ma teriam illam non formam humoralem. sed il lam resoluendo in uaporem cōuertit. Ille eim calor tunc solum agit ut calor. & non ut natu ralis. ita potest summi ex mente Auer. 3° colli get hic ut saluetur suum dictuz. Aliter sit su pra exposita hec auctoritas. ¶ Considerans ergo Auicēa. qd̄ timpanites potest fieri absq; stomachi nocumento. Dicit plurimuz causa & non dixit omnis causa. ¶ Ipsa enim. Hic p sequitur & quia corruptio digestionis p̄me que est causa. n̄ tn̄ est ex qua sequitur uento sitas. ideo p̄sequens Auic. non ostendit q̄mo do digestio corrumpitur in stomacho. ppter materiam uel propter uirtutem. quia iam sci tur ex fen. iz^a. sed ostendit quomodo ex nocu mento digestionis stomachi fit generatio uen tositatis. & p̄mo ostendit quomodo hoc fiat ex parte materie quam stomachus miscet epa ti. z° oñden° mōs ista & cā & oñdit qūo ex epa te cōpato ad sto^m. 3° cōcludit cās. Dic p°. Ipa .n. materia q̄ surgit ex corruptiōe digestionis stoāchi. cū n̄ ualde digerit eā. s. q̄a sit digestio debilis. Et ideo subdit cū iam ipsa. dico est talis quod & corpus abhoret eam. ¶ Et pri mum ad quod conuertitur est uentus. quia crudum est uel quia paucum scilicet quando q; & tunc fit tympanites. ¶ Primo simul & semel declarat has causas in confuso. z° in spe ciali magis. ostendēs ubi possunt ille materie quandoq; contineri. ibi z^a. & quandoq; ¶ Di cit primo. ita dictuz est quod causa est. aut ex parte materie. aut ex parte uirtutis. nam in tā tum fecit in pressionem. unde corpus abhorre at. primum ad quod conuertit̄ scilicet in epa te est uapor &c̄. Causa patz ex dictis. ¶ Cō siderandum quod si illa materia conuertatur in uentum postea in epate dicitur timpanites sed si illa uentositas generatur solum in sto macho & in intestinis nō dicitur proprie tim panites nisi nominis appellatione. ¶ Et quā doq;. ¶ Primo facit hoc. z° remouet dubium ibi z^a. & quādoq;. ¶ Dicit primo quod iste materie quandoq; sunt contente in partibus stomachi & intestinorum. que d̄biliter resol uuntur in uentum. Proprie autem resoluunt̄ in uentum materie stomatiche & uētris quā do stomachus est frigid^o & eper calidum nā epar est paratum digerere & conuert̄ illd̄ quod uenit ad eum. sed stomach^o nō p̄parat ad digestionem epatis quia est frigid^o. ¶ Et consydera quod hic Aui. ponit unum modum timpaniti s. fit enim quando epar malam ha bet complexionem calidam unde effectiue ge nerat uentum & stomachus habet complexi onem frigidam unde generat materiam aptā in uētum conuerti ¶ Et quādoq; quia dixit fieri tympanitem ex frigiditate stomachi cre deret aliquis quod nō posset fieri ppter cali ditatem. Hoc remouet. & dicit quod illud sci licet generatio uentositati s in tympanite quā doq; est ppter caliditatem uehementez & h° in gradu. extraneā q̄tū ad naturalitatem in stomacho & epate. que incipit ad cibos humi dos scilicet si sint in corpore. ¶ Et humidita tes &cetera. ¶ Cōsiderandum ergo quod cum calidum naturale opetur cum quadam ppportione. ut 3° colz quando ipsum multum inflamatur maxime operatur ut calidum. Primum ergo quod inducit in materiam hu midam est uaporatio & calefactio. & ideo n̄ permittit eam tantum morari ut alteret̄ ab eo ut naturalis est si aliquid habet necessita tis. Propter hanc ergo causam uentositatem facit. ¶ Est ergo ¶ Concludit has causas. & concludit quattuor causas tres ex p̄missis. si quis bene consideret. & quartam sicut notaz cum dicit aut propter cibos scilicet uentosos. ¶ Et illud est signum malum qa significat ma terias crudas indigestas. & debilitatem uir tutum digerentiuz. & ideo multa generatur uētositas & pp multā siccitatē mirach exicca tur & magis tēsuz apparet.

OMnes. ¶ Superius Auic. deter minauit de causis idropisis in ge nerali & in speciali. ¶ Hic d̄ter minat de signis & primo i comu ni magis. z° in speciali. ibi z^a cum asclite. Pria in duas primo ponit signa comunia magis. z° ponit signa secundum diuersitatem causaruz

& modorum & locorum a quibus incipit. ibi z^a. & cum est initium. ¶ Sequitur corruptio coloris ꝓpter corruptionem humoruꝫ. sed in splenetico color declinat ad uiriditatem & nigredinem. quia huiusmodi est color melenco lie. ¶ Accidit in omnibus aliqua inflatio pedū causa est que sumitur ex secundo ꝓnosticorū in cōmento scilicet propter corruptionē nutrimenti & debilitatem uirtutis nutritiue. ¶ Cōsiderandum tamen qđ in quadam ydropisi plus extrema inflantur ut in ipostarca. In quadam parum ualde. immo in quibusdam nihil ut in timpanite. In quadam aliquid parum & illud in ascite. ¶ Cōsiderandum etiam ꝙ licet extrema inflentur maxime tamen pedes plusq̄ manus inflantur. ¶ Huius autem causa est triplex posita a Serapione tractatu quarto capitulo. 7°. ¶ Prima quia manus sunt propinquiores fonti caloris q̄ pedes. Vnde secundo ꝓnosticorum 3° commento. pedes in ꝑmis apostemantur ꝓpter uehementiam longitudinis ipsoꝝ a membris multe caliditatis. Secunda causa est. quia manus sunt facilioris motꝰ q̄ pedes propter multitudinem ergo motuū suoꝝ resoluitur quod effunditur ad eas. Tertia cā est. qa de natura uaporꝝ grossoꝝ & humorum est ut descendant ad inferius. ꝓpter ergo omnes has causas pedes magis inflātur. ¶ Deinde. Auic. ponit aliud signum idest sitim clamosam. & ponit exceptionem nisi fuerit a causa frigida. quare autem in ascite & timpanite sitis fiat. satis patet. Sꝫ in ipostarca fit propter uapores corruptos qui stoāchum & membra exiccant. Etiam quia licet fit in eis materia flegmatica cruda. ¶ Illa tamen subtiles humiditates non restaurat. immo semper exiccantur. & licet membra tumida appareāt ex presentia humiditatum grossarum. fit g° sitis in eis. ¶ Minoratur urina proprie in ascite. quia aquositas in uacuum uentris cadit. sed in ypostarca. quia ad membra impellitur. ¶ In timpanite autem minus minoratur. qa nec in membra. nec proprie in uentrem aquosa superfluitas expellitur. aut saltem nō multa cadit in uentrem. ¶ Rubet etiam urina propter duas causas. Vna quia cum sit pauca tota tinctura aggregaī in ea tota scilicet que est sparsa in epate. ¶ Quādo autem multa tictura aggregatur in materia pauca. magis tingit. Sed tu dices. ¶ Nōne illa tinctura aggregatur etiā super partez aque que cadit in uētrem. ¶ Dicēdum qđ nō quia forsā anteq̄ perfectam recipiat mistiōem resudat. Aut etiam dicēdum qđ resudādo dimittit i epate tictura. quia etiam colera tingens est grossior q̄ aqua. ut demōstrat Galienus secūdo de uirtutibus naturalibus secūdo capitulo. & ideo licet aqua ypocundriorum tincta sit non tamen est tantum tincta. ¶ Vel dicendū qđ ꝫ illa tingaī tamē illa pauca que i epate reānet. & postea i renes expellīt. adhuc plus recipit de impressiōe quādo aqua illa separata est que i uētrē cadit. Secūda causa est. quia cum epar sit debile ñ pōt seperare iter sāguinē & aquositatē Et ideo urina tincta apparet. ¶ Non ergo oportet & cetera. ¶ Dicit autem Aui. i pluribꝰ dispositiōibꝰ. quia posset ꝓpter multā frigiditatē epatis uria apparere alba. ¶ Accidūt febres tepide. qa lēte pp frigiditatē materie. ¶ Multiplicatur egestio &cetera. ¶ Considerandum quod quanto in idropisi epar minus ledīt. tanto magis perducit humores ad formam sanguinis qui euacuati per uentrem faciunt egestionem sanguinolentam. Cum ergo in ipostarca & tympanite sit minus nocumentum. Ideo cum epar expellit ad uentrem fit egestio sanguinolenta. sed in ascite fit egestio aquosa magis. ¶ Et ulterius quia epar magis forte est in ypostarca & tympanite. & humores etiaꝫ siue humiditates plus in istis habundant in uenis & epate. quia in ascite magis in uentrem cadunt. ideo in istis scilicet ipostarca & tympanite multiplicatur fluxus scilicet humoralis. plusq̄ in ascite. Et ulterius quia omnia predicta sunt plus in ipostarca ideo fluxus sanguinolentus plus. in ea multiplicatur. & ideo in loquutione Auiccena ypostarca & tympanitem premisit. ¶ Et tamen. ¶ Hic primo ponit signa idropisis secunduꝫ diuersitatem locorum. z° ponit signa secūdū diuersitatem causarum resummens etiam signa secundum loca. ibi secunda. & idropisis cuius causa. Prima in duas. primo ponit signa ydropisis que incipit ex apostemate epatis secundo eius que incipit ex lumbis & iliis. ibi z^a. & si incipiat. ¶ Causa quare constringīt natura. est illa quam assignat commentator z° pronosticorum 3° commento. nam tunc in testina nō patiuntur & ideo cibus ea non grauat. nec corrumpitur in eis sed remanet eius pars exiccata ꝓpter caliditatem apostematis. ¶ Tussis sine sputo. ¶ Dicta ista sūt Hyp. ¶ Vnde. ibidem. Cuius autem origo est ex epate fit cum tussicula. & proiciūt aquam. quia hec tussis fit ex compassiōe epatis ad dyafragma & ideo incitatur ad tussiꝫ. sed nihil expellitur nisi quandoq̄ humiditas subtilis aquosa sicut spuma que uenit ad cannam pulmōis ex uenis in quibꝰ est sanguis aquosus ut Galienus predicto commento. ¶ Et accidunt. ¶ Hoc potest exponi dupliciter. sicut illud dictuꝫ Hyppocratis. ibi. Dupliciter expōi cō

mẽtator. Vno modo quod Auic. itelligit per hoc tumores qui quãdo digitis premũtur cedunt. quando autem digitus eleuatur reuertuntur. Alio modo potest intelligi sicut iacet textus. & hoc etiam uerificatur. nam in istis accidunt apostemata in uentre propter malitiam sanguinis eorum. que cum euenerint recedunt. sicut accidit aliis apostematibus. ita qđ estimetur de eis. qđ iam perfecte recesserunt. & tunc iterum reuertuntur. sed quãdo tempus prolongatur in ydropisi ipsa stant p̃ter q̃ recedant. & hoc propter multaz corruptionem. ¶ Et plurimum illius idest euentus horum apostematum fit in asclite. quia in ea est aquosa materia plurima corrupta secũdũ uentrem. ¶ Et si. Istud est dictum ypo. secũdo pnosticorum ¶ Consurgens autem ex lumbis & iliis. quemadmoduz ergo cõmentator ibi Hipo. exponit. sic Auic. expositione. Intelligit ergo idropisim ex iliis illaz que fit ex apostemate intestinorum & meseraicarum ¶ Al chatin idest partibus renum ¶ Incipit &c̃. qa materia corrupta magis illic apropinquat.

¶ Accidit &c̃. ¶ Considerandum qđ in istis accidere potest duplex fluxus. Vnus ex corruptione cibi & prohibitionem transitus ad meseraicas. & ille est cibalis. Alius qui fit ex materia que ab epate scđm sui concauitatem educitur. & ille est sanguinolẽtus ¶ Si ergo dicebat̃ supra qđ sermo Serapionis poterat dici non bonus ꝓpter id quod dicebatur de sanguinolenta egestione. illud erat uerum. nam Serap. loquebatur de fluxu facto ꝓpter corruptionem cibi. ille autem sanguinolentus non erat ¶ Qui & cetera ¶ Causã est quia semper sua causa manet. nec euacuat aquam ut notum ẽ. ¶ Et idropisis ¶ Hec pars habz qnq; sicut qnq; ponit modos signoꝝ secundum quinq; modos idropisis. ibi z^{a}. & similiter. ibi 3^{a}. & illa ibi 4^{a}. & splenetica. ibi. 5^{a}. & similiter. ¶ Primo ergo poit signa ydropisis facte a causa calida. & primo facit hoc. secundo specialiter ponit signa cuiusdam modi. ibi z^{a}. & si est. qa nõ solum quandoqz mala complexio calida ydropisim facit. sed quando coniungitur liq̃ factio. ideo sig^{a} poit & dicit si supple ydropisis. uel mala cõplexio calida que est cã idropisis est &c̃ ¶ Expulsio. s. materie liqfacte ad duas uias naturales idest intestina & uesicã &c̃. patent ex dictis primo capitlo quarti tractatus. ¶ Et incipit suppl' quandoq; ex partibus &c̃. scilicet cum habent. apostemata calida liquefacientia corpus ex forti febre.

¶ Intelligendum etiam quod aliunde potest fieri. ¶ Et similiter. ¶ Ista sunt signa apostematum. ¶ Et illa cuius causa est apostema calidum supple epatis cognoscitur. quoniam &c̃. patet ex dictis. ¶ Et splenetica m. ñ cadit appetitus scilicet sicut cadit quando est apostema in epate. uel etiam nõ cadit. quia multa existente melãcolia in splene multa ad stomachum transit que exprimendo facit appetitũ. ¶ Et similiter. in hora. i. subito. & patet.

Cum ascliti. ¶ Hic i speciali ꝓpoit signa specierum idropisis & primo asclitis. z^{o} ipostarce. 3° timpanitis. ibi z^{a}. cum ipsa. ibi 3^{a}. egreditur ¶ Prima in duas. primo ponit multa signa asclitis. z^{o} ostendit quid significat quedã asclites que fit subito. z^{a} ibi. & quãdo. Primũ patet. ¶ Dicit tamen quod super cutem corporis est tensio cutis humide scilicet propter aquositatem extẽse propter siccitatem & consumptionem naturalis humiditatis. ¶ Et quandoq; apostema idest tumor &cetera. ꝓpter materiam ad testiculos currentez. ¶ Et accidat paucitas urine dictum est. ¶ Pulsus paruus propter debilitatez. frequẽs propter additam necessitatem ex aggregatione &cetera. ¶ Circa ultimam partem considerãdũ quod quando lapis egreditur scilicet a renib^{9} contingit quãdoq; poros uritides rumpi. cum igitur accidit ergo idropisis asclites subito p^{9} exitum lapidis absq; nocumento apparente in epate significat quod una duarum uiarũ scilicet urinalium duorum testiculorum scilicet situatarum iuxta uias duorum testiculorũ est &cetera ¶ Nam porus uritides satis uasis spermaticis aproximat. uasis dico deferentibus ad testiculos.

Cum ipsa est. ¶ Primo ponit signa que eam demonstrant. z^{o} ponit signum quoddam pronostic̃um. ibi z^{a}. & iam dictum. ¶ Sequitur fluxus uentris propter multam materiam aggregatam in ea ¶ Sanguinolentus. propter epatis debilitatem. & cum hoc quod sã guinolẽtus est. tendit albedinem ꝓpter cruditatez. ¶ Et quãdoq; pulsus. ¶ Dixit quãdoq;. quia si materia esset nimis grossa nõ fieret ꝓprie undosus leuis &cetera. ¶ Et iam. ¶ Hoc posset uerificari quia significat multam corruptionem humorum unde uapores ascendẽtes pruritum inducũt ¶ Sed quia hoc dictum multas posset pati impugnationes. ideo Aui. absolute aliorum auctoritate ponit ¶ Si autem dicta Auic. uelit adaptari presẽti capitulo oportet intelligere hoc fieri in. hac idropisi ut dicetur. ¶ Quando est in facie hominis &c̃. scilicet habentis ypostarcam.

Greditur. ¶ Ponit signa timpanitis. ¶ Eius pulsus lōgior qa non est in membris materia grauans sicut i yposarca. nec etiam obtūdens uirtutem sicut in asclite. ¶ Et nō est debilis scilicet sicut in illis cum nō ledatur uirtus. ¶ Cum qualitate sua scilicet timpanitis supple sicut leditur in iposarca que totuz occupat. aut supple cum non minoretur scilicz uirtus. attritione scilicet prostratione asclitis idest q̄ facit asclitis. Reliqua patēt.

Onsidera. Ppst q̄ pnarataz dispositionum Auic. signa causas et modos posuit. ¶ Hic exequitur curam. & primo eodem ordine ponit curam cacesie. secundo idropisis. ibi z^a. canon. Prima in duas. primo ponit curam per medicinas magis. secūdo per cibos. ibi z^a. cibus autem. ¶ Cura cacesie perficitur medicinis euacuatiuis & exiccatiuis humiditatum illaz. & etiaz cōfortatiuis epatis. Epatibus enim incipientiuz habere cacesiam dicebat Auic. succurrere pmo can. fen. 3^a. capitulo de accidentibus ostendēti bus futuram egritudinem. Hee enim medicine sunt solutiones uentris flebothomie clisteria. exterius exicantia ut balnea fricationes. & huiusmodi uomitus & emplastra. & reliqua medicamina sumpta per os etiam ad hoc conferunt. primo ergo ponit regulas in solutione uentris eoz. z^o in flebothomia per se. & i ordine ad farmaciam addens de disteribus. tertio ponit regulam in exterius applicandis balneis scilicet. quarto in uomitu. quinto i emplastris. ponens illoz modos. addēs simr medicinas alias que cacesie conueniunt. ibi z^a. & deuitent. ibi tertia. cuz ergo euacuatur. ibi q̄rta & ut utantur uomitu. ibi quinta. & ut utātur emplastris. ¶ Vel posset dici. qd primo ponit regimen euacuatiuum. secundo regimē qp post euacuationem competit. ibi z^a. cum ergo ¶ Non tamē bene ad ordinem reduci potest h^o capitulum. quia simul multa & diuersa imiscet. ut diuisio non comprehēdat totum. ¶ Dubitaī de hoc qd dicit colerici. nam in istis non sunt colerici humores. ¶ Rēspōdēdū uno mō scdz extrisecā litterā q̄ dicit cōstricti uel. i. subtiles. Alio mō qp licet pncipalr colerici humores ñ sint in eis tñ ex accidentibus inflammationibus possunt in eis aggregari. ¶ Et considera laudem magnam de hiera cuius inquisitionem exquires in questione quaz disputaui generaliter de hiera. ¶ Et quandoq; ponuntur Quando materia difficulter eradicaī. scamonea nanq; eas acuit. ¶ De subtilitate & grossicie. quia secundū quod magis uel minꝰ gross

si uel subtiles. sunt magis uel minus apti ad educēdū. sepes. i. diuides qd i potu &cē. Reliqua patent. ¶ Et deuitent flebothomiam. ¶ Propter cruditatē q̄ timeī ex sāguis eūoe. sed aliqñ est necessaria ppter sanguinis repletionez. sic cū fit cacesia ex retētioe mstruoz Et adhuc melius est in hoc ut tu temtes si sufficiunt ea que sanguinem mundificāt & si ñ extrahe sanguinem paucum ut plurimū tam contingit quod in cacesia est necesse ut euacues cum eis &cetera & hoc est quod dicit. in pluribus dispositionibusquas habent scilicz cacesici. ¶ Cōsiderādum quod etiam si cacesia fiat ex sanguinis retētione. debet temtari si sufficiat mundificatio. Posset enim sufficere si sanguis ille iam in aliā transductus sit formaz. ¶ Etiam regula est quod si exuberat alius humor cum sanguine prius illum euacuare debes. & equare humores. Deinde facere flebothomiam sic ergo licet cacesia sit ex sanguine retento. alius tamen humor supat factus ex sanguinis retentioe. Si ergo cum hiera prius illum euacuemus. tutius flebothomiam facimus post illud. ¶ Cum ergo ¶ Hic ponit regimē quod magis post euacuationez conuenit licet de uomitu loquatur. qui a principio cacesie competit. & primo ponit regimē eorum per balneuz. &cē. z^o per emplastra & alias medicinas. que summuntur. fricanī aut euaporantur ibi z^a & utantur. Et hec secūda pars habet duas. primo ennumerat quasdam medicinas. z^o alias. ibi z^a. & quandoq; posset multiplices pati diuisiones. ¶ Lubricantibus idest soluentibus leuiter. Tu tamē cum cautella si uis uti aris euforbio quia uenenuz est in. z. iii. ¶ Chiesim leuisticus. ¶ Camedreos supra expositum fuit de opilationibus epatis. ¶ Gensit idest opoponacum. uel secūdum alios gūma rute agrestis. ¶ Alchechingi. herba nota sepe exposita. que aperitiua & exicatiua est. Et uidetur cum pprietate sua conferre ut Aui. scribit. ¶ Nuba & alchari dicō. sunt confectiones. sed alchecheg. est cōfectio quam Auic. ponit 5° can. tractatu primo & est duplex. maius & minus quorū quodlibet confert. Reliqua patent. Cibus debet eē in quo sit suauitas scilicet ex odore bono. ¶ Aduragi &cetera species perdicis. ¶ Azberagi. & Almusat modi sunt cibariorum apud arabes. ¶ Parum de citoniis &cetera. quia accuunt appetitum & confortant stomacum. ¶ Et oportet ut &cetera. qa ncidūt materias illas. ¶ Absq; multiplicatioe plurima ne sanguinem corrumpāt.

Ano ꝛ comunis. ¶ In precedenti capitulo Auic. determinauit de

cura cacesie. Hic determinat deinceps de cura idropisis. Et primo principaliter determinat de cura idropisis asclitis ponens tam quā doq; quedam que in aliis conueniunt. secūdo determinat de cura yposarce. tertio de cura timpanitis. ibi z^a. radices. ibi 3^a. canon p̄terea Prima in duas. primo in comuni magis poit curationem & intentionem curationis. secūdo in speciali. ibi z^a. & oportet ut fiat exiccatio. Prima in duas. primo in comuni ponit curam per regimen & euacuationes diuersas. secundo ostendit can. in quadam curatione que fit flebothomia. adens alia. ibi z^a. flebothomia. ¶ Quod primo dicit patet. Quod dicit i z^a parte ibi. cūq; & cetera. Expone cumq; ydropicus conqueritur d latere sinistro. Et multarum artariaz; supple pulsatione. tunc non est ibi querimonia propter tensionem que fit in ipso scilicet ab aquositate. Nam ambo latera comunicant in hoc scilicet in tensione facta ab aquositate. immo & cetera. Dixit de latere sinistro. quia ibi forsan sunt plures artarie. naz splen est multaz; artariaruz sed ad epar una parua peruenit ad sui concauitatem. ¶ Resudatione supple facta cum puncturis acuuz d qua infra. ¶ Aposthema ipsam redire fac̄ supple. & ideo oportet primo curare aposthema deinde y rdopisim. ¶ Et oportet. ¶ Hic speci alius magis curam ponit. & primo per medicinas magis. secundo per cibos. addens de clisteriis. ibi secunda. cibus autem habentium ydropisim. Prima in duas. primo ponit curā ydropisis asclitis. siue facte a causa frigida. si mul quandoq; loquens de ydropisi calida. secūdo facte a causa calida. ibi secūda. ydropisis autem. Prima in duas. primo in communi magis ponit ea que cōueniunt in frigida idropisi. secūdo aliorum ponit remedia. tertio iterum resumit medicinas conueniētes. ibi secūda. & dixerunt. ibi tertia. & ex medicinis.

¶ Chist est. H. i. 5. secūdum Serapionem septimo capitulo de dyacidonidē. alibi inueitur p est cadus. Coclear secūdum quosdam inuenitur qd est. 3. 6. Rasis in diuisiōibus capitulo de epate est aur̄. ii. Symon i medicis aur̄. i. & 3. i. Et dixerūt qdā. qa scribit̄ ab Hyp 4° re. in fine. si fuerit suum dictum. Commentator tamē ibi sicut Aui. illud dictū n̄ laudat. ¶ Cantarides enim debent sūmi in parua q̄titate & consolate ut 3° de simplici medicina. ¶ Cherates. quattuor grana ordei. ¶ Aquaruz expressarum idest succorum notorum ut endiuie. ut alterius herbe que conuenire uideatur. ¶ Et dicitur quod quando mundificatur corpus scilicet prius aliqua medicina solutiua potando scilicet post euacuationem. ¶ Ex tyriaca. &cetera. posset prodesse. quia resoluit & aperit. ¶ Alumen humidum est una species alluminis quam Auic. nominat. ¶ Et ex. Iste sut confectiones posite quito can. &cetera. ¶ Tiriaca &cetera. quia calefaciunt & complent residuum educere de materia. ¶ Trocisci. d ice bram. & baruch idest ex tali descriptione. Alias idest uel ex hac p̄z. ¶ Danic est. 8. grana ordei. Sed in medio sumuntur trocisci amiberis ad reaggreandum lassitatem ex medicina inductam. ¶ Regimen. ¶ Hic primo enumerat diuersa que conueniunt in hac cura. z° ea specificat. specificando etiaz curā. ibi z^a & ingredit̄. Hec z^a pars habz. 5. p° pncipalr & plus ēnumerat res que per os sumunt̄ ad curam asclitis z° ennumerat emplastra & alia que super uentrem ponunt̄. tertio ponit curam per incisionem. & cauterium uel perforationem. quarto ponit diuersas medicinas q̄ aquam per uentrem euacuāt. quinto ponit regimē istorum per balneum. ibi secūda in emplastris uero. ibi tertia de icisiōe uero mirach ibi quarta de euacuationibus autem. ibi quinta de balneis uero. Prima in duas. primo ponit medicinas euacuatiuas magis secundo diureticas & aperitiuas. ibi secunda diureticis uero. Prima in. 4. primo ponit plura que conueniunt in asclite frigida. secundo dicta de euacuatiōe specialiter coaptat ad calidam idropisim asclitem. tertio ostendit quid fiendum in idropisi post euacuationem. quarto resūmit doctrinam de quadaz; re quam exhibere decuerat scilicet de lacte. ibi secunda & deuita. ibi tertia & cum euacuaueris. ibi quarta & non respicias. ¶ Considera circa primaz; partem quod aloe est inimicum epati. quia aperit orificia uenarum. & ideo nō debet dari in asclite n̄ p aliquam necessitatem. ppter quam uideat aloes conuenire. Aut si datur. det̄ cum ingenio quo consoletur aut rectificetur. Reliqua patēt. ¶ Et deuita. ¶ Cōsiderādū hic quod in idropisi asclite de causa calia. aut colera multum exuberat & tunc debet euacuari. & minus. aut nō multum exuberat. & tūc nō debet euacuari. quia ipsa resistit aquositati. & quia quandoq; necesse est euacuare a quam. tūc duplicatur solutio. ex qua duplicatiōe accidit uirtuti nocumētum. ¶ Duplicatur autem solutio. primo q̄uia tu das unam medicinam que coleram euacuat. & tādem oportebit te dare aliam que euacuabit aquam Vel posset dici quod duplicat̄ solutio isto modo. quia oportet te plus dare de solutio aut pluribus uicibus euacuare q̄. si non euacuasses. coleram quia si coleram nō euacuasses colera exiccasset aliquaz; partem aquositatis g°

oportet quod tu des aliquam medicinam so
lutiuam que euacuet aquam quam tu debes
euacuare. & que euacuet illam partem aque
quam euacuasset uel exicasset colera. ¶ Con
siderandum post quod omnis supflua euacu
atio in quātitate & ipa scilicet in cōsequēti
est mala. sed est rectior i calida idest est mi⁹
mala i calida scilicet q̄ i frigida. ¶ Et causa est
quia in frigida uirtus est debilior. cum fri
gidita s est magis inimica nature. ¶ Debilitas
eim quam mala complexio frigida facit here
ditare maior est ea quam mala complexio
calida facit hereditare. quoniam caliditas ca
lori inato magis est cōueniēs. ut Auicena pri°
can fen. z^a capitulo de pulsu complexionum
Istud tamen dictum Auic. ad cōtrarium sintel
lectum potest reduci ut Auicena uelit dicere
qđ rectior est supple q̄ sit mala in calida scili
cet q̄ in frigida. quia forsan plus inflammat
& adiuuat ad debilitandum eo modo quo đ
bilitat caliditas scilicet resoluēdo. quomodo
tamen utrumq; dictum possit uerificari alias
disputabitur. primā tamen expositionem ma
gis ad mentem Auic. credo ire. Si enim secun
dum intendere uoluisset. recta & non rectior
dixisset. Alchanabir alibi iueni qđ est alauda
¶ Et cum euacuaueris. ¶ Considerandum
qđ per decem uices non debes intelligere tan
tum decem sella s uel asellatiōes. quia in decē
uicibus non minuitur apostema scilicz tumor
sed per decem uices debes intelligere decem
doses medicinaꝝ solutiuarum. ¶ In istis enim
ydropicis sepe educimus. & damus in uice
paruas doses. ut uirtus non debilitet ex eua
cuatione multa. tamen si in decem assellationi
bus fieret alleuiatio. fieri posset quod Auic^a.
dixit. ¶ Per illa cauteria non intelligatur qđ
sint longa ad modum linee si ipsa deberent si
tuari secundum longitudinez uentris. & sint
parua. unum tamen post aliud. sicut extra ap
paret in illis sex punctis. incipiendo a casu sci
licet costarum & cetera. ¶ Et non. Speciali
ter hic doctrinam de lacte resumit. Et primo
quasdam improbat. secūdo ponit regulā &
modum exhibitionis lactis. ibi z^a. lac quidez.
¶ Considerandum qđ aliqui sophiste argue
bant qđ lac i asclite n̄ competeret & assigna
bant causam. quia lac est cōtrarium idest no
cuum in asclite. quia sicut materia asclitis ē
aquosa. sic & lac aqueum est. ¶ Respondet
Auicena qđ medicina aliqua lubrificatiua. i.
euacuatiua est contraria ei qđ queritur de cu
ra. quia in qualitate morbo similatur. sed i cu
ra queritur cōtrariū. tn̄ cōuenit cū pprietate
sua. & est simile sicut de endiuia que frigida
ē. & dat i frigidis egritudib⁹ epatis qa a pp̄

etate cōfert. aut' qn̄q; illa medicia q̄ ē cōtraria
in qualitate ei quod queritur. est conueniens
ppter egritudines supple materiales. quia
est euacuatiua materie illius. sicut fit euacua
tio in tertiana cum scamonea. sic etiam uult.
Auic. quod sit de lacte. quia licet actu uideat
contrarium ei quod queritur de cura. tamen
cum proprietate confert epati. & aquam edu
cit. Et ideo affirmat quod homo cum lacte po
test liberari. sicut accidit illis ydropicis qui i
terris arabum necessitate compulsi non habē
tes aliud nisi lac. ex ipsius comestione sanati
sunt. ¶ Lac quidē. Pri° oñdit multa cōside
rāda i lactis datiōe. z° poit horā & modū dā
di. docens corrigere nocumenta si qua ex eo
peruenerint. ibi secūda & scias. ¶ Dicit pri
mo quod lac quandoq; ministratur mistum
cum medicinis in quibusdam quarum inten
tio est regimis nō calefacientis supple sz^a ape
rientis & cōfortantis &cetera. ¶ Superflui
tatis solutionis uentris idest quod multum
soluat ad quod costus iuua t. ¶ Et scias. Cā
est quia hoc tempore, lac est melius. ¶ Consi
derandum post quod ātēq̄ membra sint refe
cta lacte posq̄ uadit ad uenas lac nō multuz
soluit. quia membra illud suggunt. Et ideo
dicit Auic. nō solnitur per ipsum nisi qa cor
pus iam repletum est ex eo. ¶ Quod dicit in
fine albaseri idest talis ferri. sicut nos. dicim⁹
ferrum dictum acarium. ¶ Origani apii &c̄
Bacar pondus. dicitur quod est. ʒ. ii. al'. ʒ̄ . ii.
scilicet dixit notantur bacar pondus quia ba
car absolute est edera. ¶ De diureticis. Supe
rius. Auic. posuit curam asclitis facte a causa
frigida magis per medicinas que summūtur
per os quarum intentio ut plus est per uētrē
educere & confortare. ¶ Hic ponit curam p
medicinas que per os summuntur que sunt
diuretice. Et uult Auic quod medicus nō sit
una sola contentus. immo permutet & causa
est. quoniam ab eo quod consuetum non fit
passio. ut prio can. fen quarta. & in fine uult
quod cum admistraueris diuretica. admini
stra res uel iura pinguia. ad hoc ut nō excori
entur uie urine. Terrantur subtiliter ppter
causam quā ponit. ¶ Fu. est ualeriana. Meu
secundum quosdam est daucus. secunduz ali
os herba cimini. ¶ In emplastris. hic poit em
plastra conuenientia in predicta ydropisi &
primo ponit in eis regulas. secundo illa dscri
bit & nominat. ibi secunda descriptio. ¶ Dic
primo quod in emplastris ea que resoluunt
& subtiliant nō debent multiplicari cum stip
ticitate forti. ita quod p stipticitatem sint stā
tia loco idest in loco. & hoc faciūt stiptica opi
lando & obturando locum p quem debet re

ſolutio fieri. & ideo. nō debent poni iſta ſtip
tica niſi in modica quātitate & cetera ¶ Sterc⁹
caprarum paſcentium herbam non minimaz
ideſt paſcentium herbam magnam & non
paruam. quia parua eſt ualde aquoſa. & ideo
ſtercus eſt aquoſum non reſolutiuum. ¶ De
ſcriptio. Hic ponit multas deſcriptiōes & no
mina emplaſtrorum ¶ Alguada ſunt oſtraca
quedam marina. ¶ Et quando eſt i epate apo
ſtema ſcilicet aliquando calidum ſimul cum
ydropiſi. Vnde Auic. prepuciū uitium docet
apponere ad remittendum medicinarum cali
ditatem. ¶ Et ex emplaſtris. ¶ Conſiderādū
qđ illa emplaſtra non debent intelligi conue.
nire quādo eſt apoſtema. ſed quādo non eſt.
¶ Et ideo iſte ſermo non cōtinuatur ſtatim pre
cedenti ſermoni. ¶ Colofidis nomen cōpoſito
ris. ¶ Et quandoq; percutiuntur & cetera.
¶ Et illud qđ illaudabile eſt. quia dolor fit cuz
pauco iuuamento. alias in longitudine ſcilicet
a conuenienti. alias in latitudine ſcilicet cure.
quaſi dicat. nō de cura appropata. ¶ Et quā
doq; Quidam forſan ymaginabātur ueſicas
illas uento plenas aquam ad ſe trahere. ſz qa
hoc non eſt credendum. dixit non cognoſco in
eis plurimum bonum. ¶ De inciſione uero.
¶ Hic ponit curam ydropiſis aſclitis per inciſio
nem uel cauterium uel punctionem. & primo
circa hoc dat can. ſecundo dat moduz. ibi mo
dus. ¶ Circa hanc ſecundam partem conſide
ra qđ apud incidētes ydropicos non uidetur
obſeruari illud qđ Auicena precipit ſcilicz ꝙ
ſifac a mirach excarnetur. ſed ſolum ſufficit
eis amouere cuti a mirach. ut foramen cutis
nō occurrat foramini mirach ¶ Safan ē burſa
teſticulorꝝ ¶ Sed dubitatur propter preſūp
tuoſos Vtrum in aſclite ſit multum conuenti
ens curare per inciſionem. Et uidetur qđ ſic.
primo quia cura morbi eſt cauſe abſciſio ¶ Ca
uſa autem aſclitis coniuncta eſt aquoſitas. er
go per illius eductionem curabitur. ¶ Iteruz
ſimile eſt de ydropiſi & aliis apoſtematibus
In aliis autem apoſtematibus cum collecta
ſunt. inciſione uel ruptura curamus. ¶ Ampli
us Auicena ſupra de cura dubellet i epate po
nit. Et cum accidit in materia ut effundatur
ad ſpacium uentris. tunc eſt neceſſariuz ut in
cidatur cutis apud iguina. & aperiatur lacer
tus donec appareat & cetera ¶ Sic ergo erit đ
aſclite fiendum. ¶ Oppoſitum auicena ſentit
& omēs auctores in hoc cōcordare uidētur.
qđ inciſio fienda nō ſit niſi cum timore magno
¶ Id eim albucaſis & Haliab. ſeptimo. & ſera
pio tractatu quarto. ſeptimo capitulo in fine.
¶ Nos iam uidimus multos quibus factuz fue
rit bezel. & nō euaſiſſe ex eis niſi paucos. &
ipſi quoniaz poſt bezel uſi erāt motu & exer
citio. & erāt uirtutes eoꝝ etiam remanētes et
corpora nō erāt extenuata mltū. Propter illđ
gō euaſerūt utputo. quapropter nō oz ut ad
admiſtretur albezel. ñ in corporibꝰ q̄ꝝ uirtꝰ
eſt fixa & cetera. Vult etiaz. Serapio ſicut ſta
tim manifeſtat poſt dicta uerba. quod caute
la ꝓteſtatiōis fiat predicēdo quod in bezel ē
timor mortis. Cā autem huius pōt eſſe tri
plex. Prima nam qui curat aſcliticos debz cu
rā ponere nō ſolū ad aque eductionē ſz ēt ad
roborationē epatis. ne aquam generet ¶ Quid
enim prodeſt aquam educere ſi eaṃ ſemper
generat epar. Conuenit ergo conſtruere medi
cinas que ſimul cum epatis cōfortatiōe aquā
educant ex quibus nō eſt bezel ſeu uentris
inciſio. Secunda cauſa eſt melior que ex cōm
to illius afforiſmi quarte particule ſummit̄
Quicunq; empici. ¶ In idropicis enim epar
& membra laſſata quaſi ſub aqua ſubſten
tantur. Si ergo ſubito trahatur ab eis trahun
tur inferius. & trahitur diafragma quare
moriuntur. Et ideo conuenit magis qđ pau
latine reſoluatur & educatur. Tertia cauſa ē
¶ Nam farmatia euacuat aquam eligendo. ſed
inciſio magis ui uacui in aqua ſequitur ma
gis ſpirituum euacuatio qui ſubtiles ſūt. Cō
traria uero his ſoluuntur. ¶ Ad primum di
cendum quod cauſa morbi conuenienter non
cum uirtutis deſtructione auferri debz. Simi
liter. etiam ex cauſa principali aſclitis eſt debi
litas epatis ad quam oportet intēdeꝛ. ¶ Ad
ſecundum dicendum nō eſſe ſimile de idropi
ſi & aliis apoſtematibus in quibus non eſt đ
bilitas in principali membro. ¶ Ad tertium
dicendum quod cum ſanies erumpit ad uētrē
ex epate. epar iam eſt confortatum. & eicit
a ſe maliciam quam poſtea. non multiplicat.
nec ab ea ſui grauitas ſuſtentatur et ideō per
uentrem educi poteſt. Etiam timor eſt ne ſani
es inteſtina corrodat facta acuta. Conuenit
ergo mox incidere. Hec autem nō ſunt i aſcli
te. ¶ Ad quartum dicendum quod regulari
ter tranſitus ſuper principale fieri non debet
quandoq; tamē ut maius nocumentum euite
tur oportet quod materia tranſeat per prin
cipale. non quod ibi moretur. ¶ De euacu
tionibus. ¶ Hic enumerat multas & diuer
ſas medicinas ſimpliceſ & compoſitas. trociſ.
pilꝛas. & ſirupos. Tu autem diuide ſicut uis
¶ Arbor ex qua fit tyriaca. illud eſt ualde
occultum uocabulum. Quidam tamē dicunt
quod ē affodillus. ¶ Allachiati. ſpecies ē titi
malli. Si tamen eſt herba quam de idropiſi.
Sarapio nominat dicas quod alauſtri nomina
tur. eſt michi ignota. ¶ Herba que nomina

tur mendaria. alii habent alacarte. quidaz habent que nominatur cucumer asininus. ¶ Alii aliud habent. ¶ Rectificationem mezereon in aceto. require a Serapione capitulo de mezereon. ¶ Et de medicinis resistentibus ad illd ideſt ad caliditatem epatis & psunt idropisi. ¶ Vel ad illud ideſt ne aqua congregetur. ¶ Vel ad illud ideſt ad malicias medicine. ¶ Cum pondere sui scilicet qd sibi conuenit. uel cum pondere sui ideſt equali toti ponderi. ¶ Octo nii ifusi. & tunc deſit debet esse pauca ualdd quam in mente cōsidera. zucharz alhasir ideſt illius modi uel partis. Cum aqua de olerib⁹ ut lactuce endiuie uel apii & cetera. ¶ Et ex pillulis. Pitte bieren composītoris. & tunc ē spacium in quo potest stare. ¶ Et pillule saraci acotores. & sunt interpetrationes medicoruz. ¶ Serapio enim has pillulas ēnumerat sic. ¶ A hic. & Auicena multum sequitur illum. ¶ Pillule de reubarbaro sunt ultime in yposarca. causa est quia calefaciunt & cōfortant. & leuiter mundificāt epar. ¶ Reliqua patent. ¶ De balneis. Ponit regimē per balnea. ¶ Et considera qd Auicena termas nō appellat stuphas sed thermas uocat Auicena balnea aquarum naturaliter calidarum sicut est balneum petrioli. & balneum de suana. & cōsimilium. ¶ Sed balnea potius dicit stuphas. ut supra fen zª. capitulo de cura spasmi. ¶ Submersio in aquis thermarz. & habet exterior littera ideſt aquarum naturaliter calidarum. ¶ Hoc idem manifestatur ex sermone quem Auicena ponit. qui uult qd de bonitatibus aquarz themaruz est statio boni regiminis in ydropisi. quia hanelitus potest remanere frigidus scilicet discoopertus aeri. qd tamen non cōtingit in balneis scilicet factis in domibus ut sunt stuphe quia ibi nō potest remanere hanelitus & cetera. ¶ Et hoc ergo apparet quid Auicena per thermas itelligit. ¶ Submersio i frigida. s. aq̄ maris. ul' in frigida. s. aqua. quia reaggregat mēbra. ¶ Debet tamē etas uirtus tp̄us. regio. & cōsuetudo cōsiderari. ¶ Reliqua patēt &c̄. ¶ Idropisis autem. ¶ In precedentibus Aui. posuit curam ydropisis ascitis a causa frigida maxime. ¶ Hic specialiter ponit curam ascitis que est a causa calida. sic enim supra se futurum promisit. & primo ostendit modos eius & a quo incipiendum. secundo ponit curam. ibi secunda. & oportet ut. ¶ Dicit p̄mo quod ydropisis scilicet ascites. calida est quedam que est sequens apostema calidum scilicet epatis. aut sequens malam complexionem calidam. sine apostemate. ppter debilitatem uirtutum stomachi scilicz facte propter debilitatem stomachi a mala complexione calida. uelut aque. quia illa caliditas comunicata est epati. ¶ Et tunc resumatur littera. dico q̄ ydropisis calida etiam quandoqz est propter cor suum supple quod habet malaz complexionē calidam. sicut quando fit propter febrem acutam. ¶ Alia littera habet non significat hanc speciem. & tunc exponitur. non significat hāc speciez supple. sic sig̃t illaz cui⁹ ca est inflāmatio ul' mala cōplexio cal'ia epati aporiata. ¶ Sed tu. d sup̄ dixit q̄ rube⁹ aq̄ n̄ sig̃t d̄ idropisi calida. ¶ Dicēdum quod rubedo que ē ex quodam corpore rubeo sanguineo. hoc non significat. sed rubedo que fit ex incensione & inflamatione ilam significat signis aliis cōiūcta immo supple qua prius innititur in ea. s. complexione calida cognoscēda. secundum reliquas significationes scilicet ostendentes malam complexionem. & hoc maxime referr̄ ad illud quod dixit secundum aliam literam non significat quia enim rubeo aque nō significat ydropisim calidam. quia quandoqz a stomacho. quandoqz propter cor urina apparet tincta quia retinetur ut supra in signis apparuit. ideo iniicitur. in ea uel in eas &cetera. ¶ Albertus dicit quod probat per duas rationes quod urina rubea nō est signum calide idropisis. primo. quia potest esse debilitas stomachi. unde nō fiet urina rubea. secundo quia potest esse multa caliditas cordis. ut febris unde fiat urina rubea. & tamen idropisis erit a causa frigida. & ideo transponitur tex. & nō significat rubedo aque propter debilitatē stomachi &cetera. ¶ Et nota quod primo innuit diuersitatem causarum ydropisis a causa calida cum dixit. quod fit propter apostema calidum & malam complexionem calidam scilicet epatis supple aut propter debilitatem uirtutis stomachi scilicet a mala complexione calida comunicata epati. & hoc dixit quia. stomachus ualde comunicat. alias subiecti ideſt epatis & est singularis modus loquēdi. ¶ Et quandoqz est propter cor scilicet quod habet malam complexionem calidam. & expressit de hi membris. quia supra in capitulo uniuersali nō multum dixerat. secundo inuit signū quia significat rubedine &cetera. tertio inui. aliud. ¶ Ad quod sciēdum quod oportet i tēdere secūdum reliquas significatiōes. quia secūdum litteram negatiuam urina n̄ significat & secūdum litteram afirmatiuā urina significat quod est causa calida. sed an sit propter apostema. uel complexiōem epatis uel stomachi. uel cordis. oportet scire per reliqua signa. ¶ Et oportet. Primo ponit curam in comuni. secūdo i speciali. ibi secūda. & regimē ¶ Isti duo scilicet habētes idropisim calidā

propter apoſtema. uel propter malam com plexionem ſine apoſtemate. Et non oportet ut attendat. Iſtā ſñtiam accipit a Serapione 4° tractatu. 8°. ca°. & patet. Et regimen. Pri° ponit ea que cōuenīūt. 2° ponit curam quam Gal. fecit. ibi 2ª. & oportet. Galien⁹ dixit hoc in libro de cura particulariū egritudinuz qui liber non eſt apud nos ut dicitur. ¶ Alchu bugi & cetera. ſunt maneries auium. Alhu len. ideſt maneries cibi. Panis chiſcar eſt pa nis coctus in furno quodam. Vnde infra ponet i furno chiſcharien forſan cōiter habēt furnū ex mala terra. Furnus g° chiſcharien erit bo nus furnus. Vel poteſt dici chiſcarien. i. panis de ſimila. Chiſt eim ꝓprie eſt pultes ſine cor tice. Dicetur g° chiſcharien panis factus ex ſo la farina ſine cortice. unde deriuatiue chiſcha rien dicit̄ ab illo. Cibelegi modus iuris. ante medicinā ut p̄paret. & poſt ipſam ut abſter gat. Bacatin. eſt pondus. ʒ. i. 5. uel ſi eſt idez qđ bacar uel bacari erit. ʒ. ii. ¶ Cum dicit p il lud. expone. i. poſt factas ſolutiones multas. ¶ Vel poſt illud. ſ. imediate. Et hoc ꝓpter duas intēriones. Vna ut medicina nō fiat uomitiua ne multū exagitet. Secūda ut ſtomachum con fortet. & caliditatem medicie & corpus tem peret. ¶ Condes. Exponūt quidam q̄ ē thus alii qđ eſt condiſi. ¶ Quid ſit condiſi. Symon ignorat. ꝓpter multam diuerſitatem que eſt inter auctores. ¶ Quidam tamē condiſi ꝑ elebo ro ſumunt. ¶ Cibus. Primo ponit cibaria. ſe cundo reſummit cliſteria. & coliria. & diureti cas medicias. ibi 2ª. cliſteria. Fit de frumēto. ſ. nō uiſcoſo uel cum ſeminibus ſcilicet aperi tiuis uel feniculi &c̄. ¶ Alefeniati ideſt cū aro maticis. ¶ Et cibus. Conſiderandum q̄ hic ponit cibaria que in omni ſpecie ydropiſis ſe orſum conueniūt. Et ideo medicus ſollers ſē per debet ad ſpecies referre ſic cōuenit. Ci bus eim ille aſclitis & ꝓprie cuz cauſa calida nō cōuenit. ſed magis cōuenit ypoſarcis. Her ba almeudunati. ſi eſt una pars nō inuenio ex poſitionē. ſed almeu eſt meu. dunati nomen. unde uenit. ſicut enim ponit Symon i quadaz parte meu eſt optimum in comperatione ad alias partes. in quibus naſcitur. ¶ Algazel i. caprioli uel animalis. unde muſcus accipit̄. ut ſerapio ca° de muſco. Subtiliatiuum. i. hñtiū uirtutē ſubtiliatiuā &c̄. Et h° fit cū artificiali prepatiōe. Vipe. i. ſerpētis. ¶ Herba iudaica. i. orobus. Pax de ſumach ꝓp ſui ſtipticitatē. et ſuppl̄ pax porri & rute. Et grana. i. legumi na oia nocēt. Cāuſa ē quia ſunt uentoſa. Me dulle aūt ideſt nuclei fiſtici & auelane. & a migdale. ſupple cōueniūt. ¶ Et cōſidera iſtū tex. ꝙa decipit ignaros medicos ꝙ phiſticos di cūt nocer̄ legētes litterā cōſequēter ad illā q̄ dicit & g̃na &c̄. ſed iſti nō uiderūt Auic. nec eius mētem. Multe, enim laudis ſunt auela ne phiſtici. & amigdale in epate. ¶ Et q̄uan doq; cōcedūtur eis dactilli in hora furtiua. i. raro & quaſi furtiue quia dactili ſunt dure digeſtionis. Cōcedūt̄ autem raro & furtiue. ut cum ad eos eſſet uehemens appetit⁹. ¶ Et uue paſſe ſupple cōueniunt eis nec uult intel ligi quod furtiue uue paſſe concedantur im mo regulariter cōcedunt̄ quia cōferunt debi litati epatis & impinguāt illud ut ſupra pa tuit. ut infra fen. 1ª. 2° trac. capitulo primo. ¶ Et Raſis in diuiſionibus. c° de debilitate epa tis. Verba uero Serapiōis in hac materia cōfu ſa ſunt. ¶ Conſiderādum quod calidam ha bens ydropiſim poſſz etiam uinum ſummere in modica quātitate. multa exiſtēte debilitate & ſi cōſuetus eſt bibere. ſicut ſupra in mala complexione epatis calida cōceſſit. Veruz ha bens frigidam &c̄. In hoc etiam multum con ſuetudo attēdenda eſt. Et nota quod Auic. ñ uult quod iſti bibant niſi forſan cum cibus deſcenderit. ſed quia hominuz cōſuetudo alia eſt oīo ideo hoc obſeruare nō poſſumus. nec eſt irationale. ¶ Cliſteria. Sirupus accetoſus. ¶ Alia l̄ra melior. Serap. Etiam ſirupus aceto ſus poſſet ſoluere propter inciſionem. & ca liditatem radicum & ſeminum. ¶ Colirium &c̄. Almeudinati. eſt unum de maioribus la cticiniis & eſt catapucia. ¶ Cherati. pondus granorū ordei quatuor. ¶ Darchimet. lxxii. grana ordei ſummātur ſcilicet ad conficiendū unum colirium. vi. &c̄. Et eſt paruū qui cuz ſint medicine acute nō debet fieri ſic magnū ſicut ſi eſſent de melle & ſalle. ¶ De diureti cis &c̄. quia apiunt & exicant aquam iō con ferunt & ſimiliter in ipoſarca & timpanite. licet nō debeant multiplicari in timpanite ut infra. ¶ Alefaniati ideſt de ſpecieb⁹ aromati cis calidis &c̄. ¶ Aliud &c̄. Lufit ideſt luf. & eſt ſerpētaria. Alia l̄ra baſſir ideſt affodil lus. accembie ideſt ameos uel piretrum ſecun dum quoſdam ſemurion &c̄. dicit. ſerap. c° de apio. ſiſeleos. & eſt &c̄. Itē Raſis in anti dotario in cōfectiōib⁹ ad caput.

Adices ¶ Hic ponit curam ydro piſis ypoſarce. & ꝓmo in cōi. cō parando eam aſcliti. 2° i ſpeciali. ibi 2ª. & ydropiſis. ¶ Cōſyde randum primo quod flebothomia eſt plus ꝓ portionalis ypoſarce. quia cauſa eius currit in uenis. Sed aſclitis cauſa currit in uacuum. ¶ Etiam quia maior in aſclite eſt debilitaſ. & ꝓ pter hanc cauſam non timetur ſolutio uentris & cetera. ¶ Duz nō remouētur &cetera. ſc

licet febres.uel remoueantur scilicet proximi fe.Et ppter hanc eandem causam sumptam ex fortitudine uirtutis.trociſci illi uehementi us in ypoſarca conueniunt. ¶ Non oportz ut retentio fiat scilicet ab eis quin dentur.Vel ꝙ retētio ideſt ſtipticitas. ¶ Et ydropiſi ¶ Hic in ſpeciali ponit curam.& primo poit curam ypoſarce facte.a flegmate crudo currēte cū ſanguine ad membra.ſecundo ponit curā eiꝰ que fit a caliditate liquefaciente.ponens regi men comune per cibos.ibi zª.in illa ¶ Prima i duas.primo ponit regimen per exercitium. ſecundo per medicinas.ibi zª & oportet ut bi bat. ¶ Conſiderandum qđ in exercitio opor tet a leuiori incipere.& ab eo in quo ſit labor minor ſed minor labor eſt portari ſupine ma ior illo eſt iniici ſuper dorſo animalis cuz uē tre ¶ Sed adhuc maior labor eſt ambulare p ſe. ¶ Et perueniat & cetera.quoniam ipe ſci licet ipoſarcam habens eſt fortis ſtipticitatis ideſt denſitatis in poris ¶ Et ideo ad hoc ut ſu det & exiccentur humiditates non ſuffic̄ am bulare.ſed oportet ambulare ad ſolem ¶ Vel ipſe ſcilicet ſol eſt fortis ſtipticitatis ideſt exi cationis. ¶ Et oportet. ¶ Conſidera qđ iuni perus quandoq; pro ſauina ſumitur ¶ Vnde ſa uina etiam iuniperum nominatur.ut Serap. ¶ In illa ¶ Et prouocetur ſcilicet ſudor uel uri na quia ſudor exhuberans uel procedens re ctificat complexionem epatis.& cauſa eſt.qa āmouet illud uirus qđ currebat ad epar ex carnium eliquatione.quod in epate opillabat̄ non habens exitū.Quod dicit de cibo pz &c̄.

¶ Anon ¶ Hic ponit curam timpani tis.& primo in comuni magis.tā gens etiam curam eius que uide tur ut multum fieri ſcilicet qn̄ epar eſt calidum & ſtomachus frigidus. ſe cundo ponit curam eius ſcd̄m ſpeciales quaſ dam cās.ibi zª.& ſi fuerit. ¶ Cōſiderandu; ꝙ flebothomia raro ingreditur. quia eius ma teria in uenis non currit.ſed ingreditur cū eſ ſet ibi apoſtema calidum.uel eſſet inflāmaº in epate ex ſanguine ¶ Non debent multipli cari ſolutiua.quia materia eſt ut multum.uel ſecundum plus uentoſa. ¶ Deinde ſiliez fa cta euacuatione quādo ante eam euaporatiua nocerent ¶ Vaporetur cum milio & furfure.ſi confert.ſed ſupple ſi non.uapora cū fortiori bus ¶ Vētoſe euacuatie.ſ.uētoſitatis ſūt ſine ſcarificatione ¶ Alienent.quia ſunt multiplicati ua uētoſitatū. Et ſi fuerit idropiſis tipanites ex malicia cōplois calid̄.ſ.i epate & ſtoº dent̄ &c̄. ¶ Conſidera qđ iſta que dat ſunt ad a periendum & reſoluendum uentoſitatez:pre ſupponit tamen te epar infrigidaſſe infrigi datione conu nienti. ¶ Et ſi fuerit &cetera. ex malitia complexionis frigide ſupple maxi me in ſtomacho. ¶ Oportebit .pz ¶ Et addit coliria & cliſteria que uentoſitatem reſolunt & cetera.

¶ IN ipocondriis. ¶ Quemadmo dum.Auic.fecit in fen.13ª.ita fac̄ & hic quia poſtq̄ de diſpoſitiōi bus epatis determinauit deter minat de diſpoſitionibus partium circūiacen tium extra epati ut ipocundriorū.ſolum illas ennumerans. & ſignificata illarum non au tem curam ponens quia cura ex cura cauſarū pendet .& dicit quod in ipocundriis.&cetera ¶ Et alii ſcilicet modi dolorum in membris carnoſis ſupple aut cauſa apoſtematum que accidūt ſupple &c̄. ¶ Et nō eſt timor in eis ſcilicet apoſtematibus uel doloribus coſtaruz uel carnium.ſicut quando eſt dolor cauſa epa tis. ¶ Et quādo accidit illud ideſt dolor ipo cōdriorum.& tenſio in febribus ¶ Si autem. ſupple cum tenſione non fuerit. ¶ Humor declinis &cetera ſupple quia ſubtilis. ¶ Ca dit criſis illic ideſt in partibus capitis fluxu ſanguinis narium ¶ Vel dixit nō fuerit dolor. quia materia ſurſum aſcenſit. ¶ Et ſi fuerit &cetera.ita quod cū dolor.tendit ad alcatin aut dorſum.erit criſis cum prouocatione uri ne.ſed ſi ad inguina.& ſumen.erit cum fluxu uentris ut ¶ Hippo. quarta particula afforiſ morum.Quibuſcunq; ypocondria ſuſpenſa &cetera. ¶ Et tenſio ypocondriorum multi plicatur in ſe peſtilentialibꝰ propter defectū uirtutum.unde fit euaporatio abſq; reſoluti one. &cetera.

¶ Expoſitio ſup. xv. fen.

HEl eſt chiſtis. A fen. iz^a. uſq; ad p̄ſentem Auic. determinauit de diſpōnibus membrorū que ſunt facti ua nutrimti. ¶ Deinc. ps uſq; ad. zo. fen determiat de diſpoſitionibus membror um que ſunt expurgatiua ſupfluitatū illius ¶ Sicut ergo ſtomachus & epar nutrimētuz faciebant p toto ſic ſunt quedaz mēbra que ſupfluitates nutrimēti facti in ſtomacho recipiūt. ut inteſtina quedā uero ſupfluitates recipiūt nutrimenti facti in epate. & ex iſtis quedam ſunt que a concauo ſuggūt ut ſplen. & fel. quedā uero que a gibbo ut ueſica & renes. ¶ De diſpōnibus uero illorū Auic. ſic p̄ſequit. qa p̄mo determinat de diſpōnibus mēbrorum que trahūt ſupfluitates a cōcauo epatis. z^o. d̄ terminat de diſpōibus mēbrorū que chili ſu perfluitates recipiunt ut ſunt inteſtina. z^o de terminat de diſpōibus mēbroꝝ que a gibbo epatis ſupfluitates recipiūt. ſicut ſunt renes & ueſica. ibi z^a. creator. ibi z^a. creari ſunt renes. ¶ Ordinis uero cā multiplex poſſet conſiderari quā p te cōſidera. Prima in duas. p^o ponit illoꝝ mēbroꝝ anothomiā. z^o de diſpōnibus illoꝝ exequit. ibi z^a ictericia. Prima in duas quia p̄mo ponit anothomiam fellis. z^o ſplenis. ibi z^a. ſplen. Prima in tres. quia pri^o p̄r anothomiā docet cognoſcere fellis ſubſtātiam. figurā. ſitum. alligantiā & operationē & nomen. z^o oſtendit iuuamēta & utilitates que ex eius opatiōe pueniunt. z^o oſtēdit nocumenta que accidūt in corporibus. quādo eius opatio nō recte p̄cedit. ibi z^a de iuuamentis ibi z^a. & quādo non attrahit. Conſiderandu z p̄mo ꝙ ſi colera uadat ex felle ad ſtomachuz ſolum uadit ut digeſtionē iuuet. nō ut abſtergat uel mūdificet. & ideo paruus fuit meatus qui ex felle uenit ad ſtomachū. ſed in quibuſdam ꝓpter errorē in p̄ncipio generatiōis ecōtra fit. ut hic Auic. & z^o de cōplexiōib^9 Gal. ¶ Conſiderandū ꝙ ſicut orificiū ueſice igredi tur i ueſicā. quia eſt quidā meatus anguſt^9 poſtea dilatatus in amplū. ſic in felle. quia ē ſicut quedā parua ueſica. & hoc eſt qd̄ Auic. uult dicere. ¶ Proximus. i. ſimilis. De iuuamtis uero i creanº. ſ. in felle collerā. & iſta creatio nō fit niſi p ſeparationē colere a ſanguine. Et mundificaº & cetera. Et calefactio eius. ſ. epatis. ſicut accēſio ſub uaſe. i. ſicut calefit uas ab igne ſuccēſo ſub eo ſic etiā fel calefacit epar. ¶ Et reſolutio. i. eūatio ſupfluitatuz cū motiōe egeſtiois &c̄. & coartatiōe. i. ſtimulatio ne & euigilatiōe ei^9 ꝙ mollificatur. i. relaſat̄. ¶ In circuitu ei^9. i. in ano. ſ. de lacerto. nā ex illa ſtimulatiōe lacertus āni relaſat̄ & aperitur. unde egeſtio educitur. ¶ Et non. ¶ Conſydera hoc. Superius in fen iz^a. de egritudinibus ſtomachi ubi de hoc pfecte diximus. Et ſunt dicta Cal. qnto de iuuamentis. ¶ Vtrꝫ aūt ueſica & fel duas habeāt tunicas uel un̄ diſputabit̄ fen decimanona. ¶ Et quando. ¶ Quod dicit pz &cetera.

SPlen. Hic ponit ſplenis anothomiā & p̄mo oſtēdit eius opationem & iuuamēta. z^o oſtendit diſpōnes que ācidūt in corporibus ex diuerſa ſplenis diſpoſitione. z^o redcit ad ponendum eius anothomiā q̄tum ad ſubſtātiam & ſituz & alligātiaz. ibi z^a. & quādo debilitat̄. ibi z^a. & ſplen. Diceret qs. q̄re oportuit ſplenē cordi reſiſtere. Conuenient^9 eim fuiſſet ut caliditas remaneret in latere. ¶ Dicendū forſan eſſe cōueniēs ut ſiniſtra ps ſit frigida quia habet ps ſiniſtra rōez fixi i motu corporis. ſicut dextra pars habet rōez mobilis magis. & quia fixio magis fit a frigido. ideo cōueniens fuit ꝓpter bonitatē motuum ut ps ſiniſtra i caliditate remitteretur ad quod ſplen iuuat. ¶ Circa ſecundā partē dubitat̄. Auic. dicit ꝙ ſi melēcolia fuerit acetoſa & nō fuerit ſupflua. ꝙ facit uomitū & nauſeā. Sed cōtra. tunc ſemp fieret uomitus cū melencolia naturaliter ad ſtomachū pellitur. quia illa acetoſa eſt & pauca. ¶ Ampli us melencolia acetoſa acuit appetitū. acetoſitate eim ſua uidetur hoc facere. ut z^o colligz & ſummi pōt z^o can. ca^o d̄ croco. Mandat cū ſupfluitate. Expoit Dy. ſ. cōmotiones uel expulſiones. nō cū ſupfluitate materie. quia faceret uomitū. Tu dic ꝙ cū ſupfluitate q̄ta tis ſi nō penetrat in corpus ſtomachi. ſed cō primit & prepat ſi ēt colera facit appetituz hoc ſummi pōt a Serap. tractatu q̄rto cap^o de egritudinib^9 ſplenis. ¶ Dicendū ꝙ Auic. loquit̄ hic de expulſiōe melencolie. nō naturalis ad ſtomachū. & de nō naturali expulſiōe & ideo p^a obiectio ceſſat. ¶ Dico ergo ꝙ melencolia acetoſa n̄ ē naturaliter expulſa ad ſtomachū. ut in ſubſtantia ſtomachi ibibit̄ aut ad extra adheret. Si ergo ibibaſ̄ & penetrat tunc facit nauſeā & uomitū ſi materia aliq^a cōtmeatur in ſtomacho que expulſiōi poſſit aſſociari. & cā eſt. nam ille humor imbibit^9 penetrās ſtimulat expulſiuā. Si aūt extra adhereat abſtergēdo & aggregādo. fortē facit appetitū. & hoc eſt ſimile ei qd̄ ſupra de calido humore dicebatur. Nā ſi i ſubſtātia bibatur ſtomachi nauſeā & ſubuerſionē facit. Si

autē extra magis adhereat mordicādo pōt famen sincopalē inducere. Aliter eim posset respondeti ꝙ melēcolia fit acetosa. aut ꝓpter adhustionē. & tūc deicit appetitū & subitata facit nauseaz & uomitu. aut fit p quādam frigiditatē & mūdificationē ipsius & deputationē a sanguie sicut fit in splene. & sic accuit appetitum. Dicit autem Auic. & non fuerit supflua. quia si esset supflua declinaree magis inferius. unde dissenteriā & excoriationem induceret & non uomitū uel nauseā. Reliqua patent & cetera.

Icteritia. Determiat de dispōnibꝫ hoꝝ mēbroꝝ. aut que fiunt in corpore hoꝝ causa. & pº determiat de dispōnibus que fiunt in nobis cā fellis. sicut sunt modi q̄dam icteritie. Licet eim icteritia ab alio q̄ a felle fieri possit. tn̄ scd̄m plus sibi appropatur. zº deter miat de dispōnibꝫ splenis. ibi zª. spleni accidūt. Cōsiderandū ergo ꝙ licz in felle possit fieri apostema & mala cōplexio & solutio cōtinuitatis nō tn̄ inquātuz fel ꝓpriū fortitur modū curatiois. Ex cura ergo apostematū epatis & malaꝝ complexionū notā ponit curā eoꝝ. qn̄ in felle fuerit. licet forsan apostema raro in eo fiat. Priª ergo in tres. pº determiat de icteritia q̄tum ad sui modos & cās. zº de signis. zº de cura. ibi zª. scias. ibi zª. scias. Prima in duas. ꝑmo ponit diffinitionē icteritie ostendēs sui modos. & ostēdens sui loca uel partes a q̄bus generatur. zº exeq̄tur. ibi zª. loquamur ergo. Sed dubitatur. Auic. dicit ꝙ si humor qui fac̄ icteritiā esset putridus. tūc fieret tertiana uel q̄rtana. Sed cōtª. Nam fe. cōtinua pōt terminari p ictericiā. & illa materia putrida est. & tn̄ nō ꝓprie facit febrē expulsa ad cutē. Considerandū ꝙ alius modus est fiendi icteritiam cretica. & alias icteritias. Nā i aliis ictericiis materia colerica non solū ad manifestū cutis expellitur. sed ēt ad partes carnium lacertoꝝ & mēbroꝝ sub cuti. ita ꝙ eius materia etiam sanguini iacz admixta. Oportet ergo si colera illa aut melēcolia esset putrida. ꝙ fieret tertiana aut q̄rtana. In ictericia aūt cretica materia sanguini mixta nō est. sed iam ab eo est sepata. impulsa ad manifestā corporis partē Et ideo ꝓpter eius distantiā febrē non facit. Auic. gº maxime intelligebat de icteritia non cretica. cuius materia nō solū cutē. sed etiam ꝑfundas ptes inficit. q̄a sanguini admiscetur Et ꝙ de hac intelligat Auic. patet. quia dicit & que sequūtur ipam. Posset tn̄ aliter ratio illa solui. nam scd̄m quosdā materia que cretice expellitur in febribꝫ non ē cōiuncta. sed ancedēs. Istā tn̄ opinionē alias improbauimus. Loquamur. Hic exeq̄tur. & ꝑmo de icteritia citrina. zº de nigra. zº comuniter & simul addēs quedā. ibi zª ictericia autem nigra. ibi zª. & q̄nq̄ aggregātur. Priª in duas. ꝑmo ponit quadā diuisionē causaꝝ icteritie citrine. zº exequitur. ibi zª. & multitudo. Hec zª hēt duas. ꝑmo exeq̄tur de causis ictericie q̄tum ad ꝑmum modū causaꝝ. zº q̄tum ad scd̄m. ibi zª. facte aūt. Hec zª habet duas. pº exeq̄tur de causis ictericie facte a multitudine generationis colere. zº declarat. ibi zª. & mēbruz quidem. Hec hēt duas. pº declarat p̄dictas cās. zº ponit quasdā diuersitates que accidunt in multa generatiōe colere a qua fit icteritia. ibi zª. & n ictericia. Prima in tres. secundum ꝙ tres erāt ille cause multitudinis colere. ibi zª. & materia. ibi zª. cause autez extranee. Considerandum circa ꝑmā ptē. cuiusmodi factiuū sit humoꝝ prope i natura. i. naturaliter dr generare coleraz. sed alia mēbra dicuntur generare nō in natura. quia eis proprie humorum generatio nō attribuitur.

Et materia. Isti ibi sunt illi q̄ sunt dulces aut unctuosi. ꝙ est quia de proprietate cibꝫ dulciuz & unctuosoꝝ est ut alterent̄ uelociter. & ꝓprie ad coleram. ut Serap. tractatu 4º. cº 9º. Cause aūt. Gerarati ē modus scorpionū habentiuz uenenum calidū ut sūmitur 4º can. fen 6º. cª de morsu gerarati Pediculus. Tribus nominibus Auic. illud noiat. s. grece. iudaice. & hebraice. & forsan est maneries aranee parue. Dicitur tamē ꝙ est sicut pediculus qui nascitur in inguine & sub ascellis. Et uenenū super quod &c̄ supple nocumentū est illud ꝙ est cā ictericie. quia uenenū caliduz. Super hoc enim subito nocumētum apparet. uel super uenenū scdz plurimuz appz subito. s. ictericia. Et i icteritia. Ponit quasdam diuersitates in hoc mō ictericie facte a multitudine colere. & habet tres sicut tres ponit diuersitates uel distinctiones. ibi zª. & hec multitudo. ibi zª. & multitudo. Facte. Determiat hic d ictericia citrina q̄ fit ꝓpter phibitionē euacuationis. & pº premittit diuisionē. zº exequit̄. ibi secūda & quādo nō. Hec habet tres pº dtermiat causas icteritie. cuiꝰ causa ē phibitio euacuationis ab epate. zº eius cuiꝰ causa ē a felle. zº cuiꝰ causa ē ab intestinis. ibi secūda facta aūt causa fellis. zª ibi facta autem ab intestinis. Circa secūdā ptē cōsydera. ꝙ sermo Auic. de yceritia colerica potest dupliciter expōi. Vno modo ꝙ Auic. uelit ostendere duos modos icteritie citrine colerice. Vnū cuius causa potest dici colera Alium cuiꝰ causa nō ē colera imo ābo habēt unā in radice causaz Secū

dū modum tāgit ibi Est enī icteritia. ¶ Ad primi euidētia cōsyderādum ꝙ tunc colica pōt dici qđ ē causa icteritie quado prius accidit colica & p⁹ eā sequtur ictericia. Cum ergo acidit dolor colic⁹ ex materia flegmatica existēte in intestinis tunc illa opillat meat⁹ colere ad intestīa Fit g⁹ redit⁹ colere & sic icteritia. a⁹ uero đr ictericia q̄ sit fit cū colica ita ꝙ una ñ ē cā alteri⁹ sz ab una cā pcedūt q̄ ē opilatō sicut Auic. đclarat Alio modo pōt expōi sermo ille Auic. ꝙ Auic. solū unū modum uelit ponere ictericie colerice. Et ē ictericia qñ fit cū colica simul. ¶ Propter qđ sciendū ꝙ cum colica dicatur passio in intestinis. & in colon ꝓprie nō dicetur de se facere ictericiam. ¶ Nam meatus qui uenit a chistifellis non uenit ad colon. sed ad duodenū. qđ p magnā distantiam distat a colon. ¶ Dolor g⁹ colicus siue passio colica ꝓprie cā ictericie esse non potest. sed dicet colica ictericia. qñ ambo ab una cā fiūt sicut a multiplicatiōe humiditatū in duodeno. unde accidit ad corpus colerā reuerti ex phibitiōe exitus. Accidit ēt intestina ñ purgari. & exinđ fit colica. ¶ Exponatur g⁹ littera sic. Et hec est illa ictericia cuius causa est. i. esse dicit colica. Est enim. s. ictericia illa quedā ictericia que fit cum colera &c̄. nō est &c̄. ¶ Que dicit deinde patēt. Sed tu. d. ipse supple dixit. facte aūt ꝓpter ꝓuationē euacuationis &c̄. mēbris aliis. ¶ Videt iā specificas se qūo euacuatio colere phibet ab epate felle & intestinis. sed qūo ab aliis mēbris nō declarauit. ¶ Dicendū ꝙ ꝓ alia mēbra noluit intelligere nisi intestina. ideo nō posuit ibi aut sed &. ¶ Vel dicendū qđ phibitio euacuationis ē a mēbris aliis & maxime a cutis densitate. De hac aūt supple dixit ¶ Ictericia aūt nig⁹ Determinat đ ictericia nigra. Hec aut fit a splene. aut ab epate. aut a corpore to⁹ ut supra posuit Auic. ¶ P⁹ ergo declarat causas ictericie nigre facte a splene. z⁹ ab epate. 3⁹ a toto corpore. 4⁹ diuisionē cāe citrine ictericie adaptat ad nigrā. ibi. z⁹. ueꝝ ibi 3⁹. ictericia uero nigra ibi 4⁹. & tibi qđē possibile. ¶ Dic̄ p⁹ ꝙ causa ictericie nigre splenetice est sicut citrine que fit ꝓpter opilationē utrorūq; meatuū. s. epatis ad splenē. & splenis ad stoachū & ꝓpter debilitatē quarūdā uirtutum utse paratiue & expulsiue eparis. & fortitudinē quarūdam. ut fortitudine attractiue splenis quādoq; unde subito implet splē ut dixit in felle aut fortitudinē expulsiue ad corp⁹ totū aut debilitatē attractiue splenis. ¶ Circa tertiam partē cōsiderandū ꝙ cū humores ꝓprie cōtineant in uenis. tūc maxie cā totius corporis dicet fieri ictericia qñ in uenis a toto pcedentibus est mala cōplexio. unde humores alterabunt in toto sic cōtingit in ypostarcha. ¶ Quāuis illic. i. in ictericia cui⁹ ca est totum corpus. ¶ Corruptio apparēs supple i ypostarca est corruptio apparēs i epate. uel dixit apparēs quia sēm ueritatē opz ꝙ sit corruptio in epate. ubi debeant humores generari. ¶ Quod eiz ē ꝑncip⁹ malox hūox i toto ē ēt ꝓncipiū bonox hūox i to⁹. Et qñq;. Cōiuncti đclarat de eis. & p⁹ ondit cāz euet⁹ utriusq; simul ponēs opinionē q̄rūdā spaliter ēt tagēs q̄sdā i ictericia citria & nig⁹ & q̄sdā significatiōes ponit i ictericia. ibi z⁹ & i illa qdē. ¶ Cōsyderandum quod licet causa colere sit fortior quam melancolie quia subito magis utplurimum generatur colera quā melancolia tamē nō omnino dictū eox est uerū quia in ictericia citrina etiā paulatim fieri pōt quādoq; sicut quādoq; nigra in cōparatiōe ad illā potest fieri subito. ¶ Cōsyderādū postea quod euacuatio melācolie naturalior ē per uētrē. aut p urinā q̄ sit per cutim uel ad cuti tunc ergo natura nō reminiscit. quādo coacta expellere ñ expellit ad naturaliorez partē. sed ad cutim. ¶ Et in illo. Causa ē quia significat ultimū nocumētū in epate cum humore colerico cui⁹ motus subit⁹ ē & iō subito occidit. Relique autē species que nō fiunt a felle uel corpore toto &c̄. Et dixit. s. 7⁹ particula afforismox illo afforismo. Ictericis si epar &c̄. Et Hyppocras quidem dixit. iā in quibusdā que ad ipsuz referuntur. ideſt in quibusdam que sibi imponunt. quia forsan in aliquo libello consimili quibusdā dictis q̄rti re. acu. aut consimili libro de expimētis. ¶ Et cā dicti huius est qa oia illa significant caliditatem inflamatā. unde ex aduſtione fit urina herbina. ¶ Et ꝓpter sic citatē uenter ꝓfundat. & extenuat. ¶ Et debilis tremor menbrox a debilitate & resolutōe uirtutū. ¶ Et debilitas. interficit ad. 14. qa est termin⁹ acutox de qb⁹ est hec febris cū ictericia. attamē posset interficere ante. se cūdū uirtutis tenorē &c̄.

¶ Scias. Ponit signa ictericie. et primo ponit cōe signū. z⁹ signa secū dū unāquāq; cārū. z⁹ ibi. & q̄nto. Et hec in duas p⁹ ponit signa ictericie citrine. z⁹ nigre. ibi z⁹. facta. Prima in duas. p⁹ ponit diuersa signa in ictericia citrina sēm diuersitatē cāx. z⁹ ponit signum quoddā sumptū a pulsu. ibi z⁹. & pulsus. p⁹ in duas. nam ictericia est quedam cretica & q̄dam nō cretica. P⁹ ergo ponit signa ictericie nō cretice. z⁹ cretice. ibi z⁹. eius uero ¶ Prima i duas. ꝑmo ponit signa ictericie facte a causa intrinseca. z⁹ signa facte a cā extrinseca. ibi z⁹

uentosa. Prima in duas. p° ponit signū quod dam cōe. z° exequit. ibi z^a. facte aut. ¶ Con siderandū q̄ quado in icteritia urina tingit significat expulsiue fortitudinez ¶ Et ideo. A. p̄mo can. fen. z^a de urinis. In icteritia cōmen dat urinā. cuius tinctura esset tanta q̄ possz tingere pānum. ¶ Dixit aūt in plurib^9. quia quādoq; non tingit ꝓpter defectā esse expul siuā epatis que ad uesicaz & renes expellit. ¶ Facte. Cause icteritie oēs reducūt aut ad malicia cōplexionis calide cum apostemate uel sine. Aut ad opilationē. aut ad debilitatē uir tutū epatis & fellis ¶ Hec ẽni diuisio omnes modos icteritie comprehendit. ¶ Primo g° ponit signa icteritie citrine facte a mala cōple xione calida. z° facte ab opillatiōe. 3° a debili tate uirtutum ibi z^a ex opilatiue. ibi 3^a & in illa. Mala g° complexio calida aut est in epa te. aut felle. aut in toto corpore. Primo g° po nit signa prime ictericie. s. que fit a mala cali da complexione epatis. z° eius que fit a calidi tate & inflamatione fellis. 3° eius que fit a ca l iditat e in toto corpore ib z^a & si fuerit cau sa. 3^a ibi uerum facta. ¶ Cōsyderāduz in ꝑ ma pte quod dicit raro fit subito. s. ista icteri cia. sicut nec fit subito mala cōplexio. & licet fiat subito. nō tn̄ q̄ subito mala cōplexio ge nerat. & ad extra expellit uel raro fit subito . s. ariditas & siccitas corporis & reliq^a sig^a siue accidētia. ¶ Circa secundā ꝑtem ad ueri ficationē signoz cōsiderandū qđ cum colera multiplicet in felle & iflāmatur. ꝑsupponit inflāmatio uehemens cū colera sit pura ¶ Cuz ergo a ꝓncipio epar multū euacuet a colera. & fel distet a parte gibbosa. appz tunc in pu blico urina alba. s. nō sic tincta hic tingit in opi latiua. Similiter ēt est subtilis. q̄ non miscet colera ¶ Et ideo etiā Auic. dixit i dispōnibus. quia sc̄m ꝓncipiū fit hoc. ¶ Albificat lingua quia ꝓpter nō expelli colerā ad intestina. fleg ma multiplicat in intestinis & stomacho ¶ Cū ergo ꝓcedit iflāmatio & ictiricia . denigratur facies so^a. ut. 7° cōtinētis. auctoritate Misich Huius aūt cā est duplex. una est quia facies arescit ex forti caliditate inflāmata i corpore ¶ Arefit aūt magis q̄ reliqua mēbra ꝓpter sui raritatē. Est ei ps rara ualde. ut z° de pro blematibus ut ꝓpter extenuationē ¶ Secunda cā est. nam facies est ps huida ualde ¶ Calidū aūt agens in huidum denigrat ¶ Pōt 3^a causa assignari. nam colera que tendit ad faciem est subtilior & calidior magis apta inflāmationi ¶ Cum g° magis ferueat ps colere que ad faciē uadit ex iflāmatiōe & feruore liuescit ¶ Cū g° addit amplius huiusmōi iflāmatio & colera multiplicat. citrinat urina. & ulteri^9 ex forti iflāmatiōe nigrescit. & expulsiue uigore. ꝓp has cās fetet. ¶ Nigredo faciei soli^9 & albe do lingue. Dynus supfluitas colerica que ex felle expellitur est grossa. quia subtilis eius pars deriuatur ad uias urinales. hec aut. m superfluitas grossa procedens in sanguinez per uenas facit colorem citrinum in corpore quia talis coloris est sed in facie solum deni grat quia facies est splendidior & lucidior se cūdum naturam & ideo quia hec colera est grosior obscurat faciem & ideo fit color cro ceus tendēs uersus nigredinē. Et ideo uult di cere Auic. Albificat lingua quia tenetur cole ra in felle. & nō uadit ad intestina & stoma chū quare pr uat tinctura a supficie stoma chi & intestinoꝝ que est continua superficiei lingue sed corpus arefit quia inf. āmat ep r ga cōsumit sanguinem & ga collera reddit sanguinem ineptum nutricationi. ¶ Ve: um ¶ Appetitus paru^9 cum acceptione &c̄. est paru^9 ad accipiēdum res grossas & dulces. sed est magnus ad accipiendū accetosa mag s ¶ Alias & melius incensiōe. i. inflamatione. ¶ Egestio ꝓxima cōsuete. s. in colore. ¶ Tē dēs ad lenitatem idest equalitatem in substā tia ex bonitate digestionis. Nō enim peccat sto machus & epar ¶ Et nō fit subito supple sic̄ est illa que fit ꝓpter opilationē uie ab epate ad chist mfellis. ¶ Quod. ¶ Expedit se a signis ictericie facte ab apostematibus. ¶ Ex opilatiue. ¶ Ictericia opilatiua diuersificat aut ex parte loci opilatiōis aut ex parte cau sa. ¶ Primo ponit signa ex ꝑte loci z° causa. ibi z^a & illā. P° ponit signa opilatiue in gene rali z° in speciali. z^a ibi et cuz epatica ¶ Hec aut tem in duas. Primo ponit signa ictericie cui^9 causa est opilatio ab epate ad fel licet absolu te ponat signa opilatiue. z° pōit signa ei^9 cu ius causa ē opilatio a felle ad intestia. ibi z^a & quādo. ¶ Illa lr̄a que dicit uez pōt dupli citer exponi. Vno modo quod Auic uelit loq de ictericia facta ex opilatione ꝓpter multam coleram in qua n̄ subito albificat egestio . qa nō subito opilat ¶ Vel posset referri ad icteri ciam factam ex opilatiōe inter epar & fel. ut dicatur uez ex colera. i. ꝓpter colerā eius. s. chistis quādo est opilatio in uia ab epate ad fel. que pōt dici epatica quia fit ex ꝓhibitione euacuationis ab epate ad fel. ¶ Nō albificat &c̄. ¶ Et hoc declarat cum subdit & ꝑ quia e patica. s. ictericia facta ex opilatione ab epate q̄ potest dici epatica. quia fit ex prohibitione euacuationis ab epate ut supponit Fel. n. trās mittit illud qđ ē de colera &c̄. in eo quousq; erūpat tota illa colera quā pōt transmittere licet eim inter epar & ipm sit opilatiō adhuc

tamen in se colerā habet tantā qua aliq̄ tpre pōt sufficere. & qnq̄ est amaritudo uehemē tior q̄ quādo est opilla° in poro qui uenit ad fel. & ca est quia colera pura multiplicat i fel le & implet. ex qua stomachus subiacēs epa ti ificitur plusq̄ ex illa que dispartit p epar. cum opillatio est i poro ad fel. ¶ Et colerica .i. ictericia colerica. ¶ Et illā. Ponit sig^a icte ricie opilatiue scdm cās & pz. ¶ Et in illa. Ponit signa ictericie facte a debilitate epatis z° felt. 3° quorūdā errorē remouet. ibi. z^a. et illa. ibi. 3^a. qdam. ¶ In z^a parte dic qd icteri cia in qua est debilitas uirtutū. s. expulsiua z felt. est cum nausea. & hoc ppter expulsionē colere ad stomachū. t debilitatis uirtutis fel lis. s. attractiue. est generatio paulati. sicut pa ulatiz colera exuberās cum sanguine ad mem bra accedit ¶ Et tictura i egestiōe &c̄. naz ex debilitate expulsiue non uadit tantuz de cole ra q̄tum deber̄t. tñ cū i felle nō sit opillatio. aliqd defluit ad intestina. sed in urina est for tis ualde ictericia. i. tinctura. ¶ Quidā. dein ceps usq̄ ad finem patet. & cetera.

HActam quidē. Ponit iam signa ictericie nigre. & p° signa splene tice. z° epatice. ibi z^a. q̄ si fuerit Hec z^a hēt duas. p° facit hoc. z° declarat quedā. z^a ibi. & si fuerit. ¶ Dixerat Auic. qd i epatica nō est nigredo pura. Vult declarare hoc. Et tu cōsidera uerificationes difficiles quas obmitto.

SCias ¶ Ponit curā ictericie. & p° citrine. z° nigre. ibi z^a. in illa qui dem. Hec z^a ps habet tres. Pri° ponit curaz ictericie citrine facte a cā intrinseca. z° facte ab extriseca ut ueneno 3° ponit in cōi cibaria cōueniētia ictericis. ibi z^a. uēnenose. ibi 3^a. regimen. Primo ponit cu ram nō cretice. z° cretice. z^a ibi. in ictericia ue ro cretica. p° poit curā ictericie qua itendim^o ad cām. z° qua itendim^o ad morbū. z^a ibi. cu ratiōes aūt ictericie. ¶ Ad pmi euidētiaz cō siderandū qd sic supra apparuit i signis. icte ricia fit aut ex mala cōplesione calida. aut ex debilitate. aut ex opilatiōe. aut ex apostēate. ¶ Non ponit distinctā curā ei^o que fit ab apo stemate. sed simul pmiscet cū ponit curā icte ricie citrine facte a mala complexiōe & cum ponit curā opilatiue. primo g° poit curā icte ricie facte a mala cōplexione calida. z° facte a debilitate. 3° facte ab opilatiōe. z^a ibi. si autez cā fuerit 3^a ibi. in opilatiua uero. pmo ponit curā hui^o ictericie qn mala cōplexio est in fel le & epate. z° qn in toto corpore. z^a ibi. & qn caliditas. pmo poit curā quādo mala comple xio est in epate & felle. z° quādo est i felle. z^a ibi. & similiter si fuerit inflāmatio. p^a i duas primo ponit curam quādo est in principio. z° quādo digerit̄ materia ibi z^a cū q̄ appz. ¶ Diceret aliquis Auic docet aloē exhiberi supra autem dixit. quod est inimicum epati. ¶ Dicēdum quod solum datum epati inimi catur propter superins dictam causam. sed commistum reb^o cōueniētibus n̄. ¶ Vel dicē dum quod lz inimicet̄ epati in asdite. ppter il lud quod ualde timet̄ de sanguinis emissiōe nō tamē sic inimicat̄ in alia epatis dispositio ne in qua tātus timor n̄ ē de sanguinis edu ctiōe. ¶ Circa secūdam partem cōsydera q̄ Auic. uult quod illa cibaria dēt̄ quādo ē in flāmatio sola & n̄ est febris, nec apostema nec uirtus debilis. nā cū illa sint cibaria gros sa in apostemate & febre & debilitate uirtu tis nocer̄et. ¶ Dicit g° sed si febris n̄ est uir tus sit fortis & illud. i. uehemētia febris. & uirtutis debilitas cum est. est significatō apo stematis supple. g° cum n̄ sunt nō. est apostēa ¶ Deinde est inflamatio &c̄ ¶ Almusofat .i. cibaria accetosa. Tādē Auic. uult exhiberi succum folioz refani & succum mori. i. corti cuz mori. Nam sunt aperitiue & diuretice Et ideo etiam euacuādo coleram per uias u rine est medicine itētō ad ictericiam ipsam. ¶ Et similiter pz. ¶ Cōsyderādum quod ci bari pane azimo cum sale & endiuia. tria iu uamēta affert. s. lauare. i. abstergere fel. & hoc uirtute endiuie & ēt salis & remouer̄ pu trefactionē p has easdē res. & igrossat etiaz colerā. & hoc uirtute azimi panis. ex qua alte ratione putredini & alteratiōi minus subiici tur. ¶ Et quādo. ponit curā ictericie facte a mala cōplexiōe i toto. & dic qd quādo hoc ē & ifrigidas epar. i. ptes epatis. ut ypocūdria & uesicā. i. femur. & pconsequēs totum uen trem & ifrigidas uenas ifrigidando extremi tates & pprie qn̄ &c̄. s. supple fit curatio Reli qua patēt. ¶ In opilatiua. ponit curaz ictericie opilatiue. & pmo facit hoc scdm diuersi tatē cāz ipsius. z° ponit q̄sdam medicias que ad aperitionē opilationū in ictericia perducūt ibi z^a. & ex aperitiuis bonis. ¶ Ad primi euidentiam considerandum qd opilatio pōt fieri aut ex humore opilāte. aut ex carne orta aut ex siccitate & contractione aut ex apostemate. ¶ P° g° ponit curam ictericie citrie facte ex prima opilatiōe. z° facte ex z^a &c̄. ibi z^a & si fuerit opilatō ibi 3^a et si ibi. 4^a quod si. ¶ Ex aperitiuis bonis ppriis hui^o capituli. s. cura tiōis ictericie facte ex opilatiōe sunt sqla &c̄. ¶ Et ea ī qbus sunt cum aptiōe alie itētiōes s. alterationis uel euacuationis uel lenificatō nis. ¶ Asiniar. i. lactuca asini. ¶ Cōsyderan

dum qđ ictericia facta ex opilatiõibus in mea
tibus colẽ ẽ debilior & lenior illa. i. ictericia
facta ex apostemate duro uel alio apostẽate
ut ictericia facta ex opilatione i epate. Et cau
sa est nam hec icterica est ꝑmo leuior ex ꝑte
materie qa creditᷣ quod materia opilãs sit co
lera z°. ex ꝑte curationis nam medicine exopi
latiue melius ꝓtigũt ad eperiẽdum op latio
nem in meatibus colere q̃ si esset in substãtia
reliqua epatis. i. reliquis uiis epatis. cum rẽo
tiores sint. siue sit sermo de porofelleo eunte
ad intestina. siue de eo qui uenit ab epate ad
fel. ¶ Curationes aũt. ¶ Quemadmodum
supra apparuit due erant intẽtiones curatiõis
ad ictericiam. s. ad causam & ad ictericiaz se
cũdum se magis ¶ Postq̃ ergo curatiõz posu
it secundum primam intentionem ponit curã
quantum ad intentionem secundam licet ẽt
medicine que ad secundam intentionem ꝓ
ducũt etiam cõferãt ad curã quãtum ad intẽ
tionẽ primam ꝓpter illud quod habẽt đ uir
tute apertionis. p° ergo Auic. enumerat mo
dos haꝝ medicinaꝝ & de uno illoꝝ ꝓsequitᷣ
simul secũdo de aliis ibi secũda & ex medici
nis bibitis ¶ Dicit ergo ꝑmo quod ille medi
cine sunt quatuor modoꝝ quia quedaz sunt
potationes alie sunt ablutiones alie sunt ster
nutationes licet sternutationes magis cõferãt
ad remouẽdum ictericiam a facie & oculis.
¶ Alie sunt regimẽ cõe cum tina ex aquis forti
bus. s. aperiendo ¶ Dicitᷣ autẽ tine adminis tra
tio regimẽ cõe qa totum corpus tãgit. Dicit
primo quod quãdo incipit mingere mingat i
tina quia est cura eiꝰ. Et hoc dicit ꝑmo quia
euacuabit coleram etiam quia balneũ infectũ
urina magis aperit & abstergit. ¶ Dicit ꝑ
qđ medicine que per os sumũtᷣ q̃ ictericiaz
remouẽt aut extrahũt eam ꝓ urinã aut per uẽ
trẽ. Tamẽ medicia que sudore educit meli us
est qđ detᷣ sup exercitiuz & sup balnenm &
sup sitim & causa est quia tũc meiꝰ & citiꝰ
ad mẽbra rara & calefacta penetrat et iõ me
liꝰ per sudorẽ impellit materiã. Proprie ue
ro debz pꝰ sudorẽ dari res sudatiua q̃ndo fa
cit sudaᷣ potꝰ. ¶ Cõsyderãdũ ãt ꝙ medici
na sudatiua aut ẽ potꝰ aut res potabilis actu
hũida sicut ẽ potꝰ aque calide aut ẽ aliq̃ medi
cina sicut cõfectio aliqua sicut anacard na uel
leuior illa. Vult g° Auic. qđ si pꝰ exercitium
&c̃. detᷣ ictericis medicina exiccatiua potabi
lis exiccabit & penetrabit & labetᷣ. Sed si da
retᷣ medicia actu sieca posset nocumẽtũ iferre
exiccãdo nec ad mẽbra trahetᷣ sic̃ si esset actu
fluida et. potabilis. ¶ Cõsyderãdũ pꝰ ꝙ frigꝰ
& septẽtriõalis uẽtꝰ ꝑ se nocẽt i curatõe icte
ricie qa ꝓhibẽt resolutionẽ. Sed per acciden
tia

possent iuuaᷣ. Vno modo ꝑsistẽdo caliditati
medicine solutiue sicut ꝓcipitᷣ ꝙ bibẽti medi
cinã i estate uẽtũ obseruet ieptẽtriõalẽ ut ali
oꝝ auctoritate põit auic. p° can. fen. 4ª c° đ ẽ
gulꝰ solutiõis uẽtris alio mõ aggregãdo me
dicie uirtutẽ ꝛ calidũ sup eã sic exẽplum po
nit. Auic. ¶ Consideranđ ꝙ opinio Auic. tu
it qđ species impressa possit esse cã realꝫ mo
tus. non solũ in corpore ymaginãte. sed etiaz
in extrinseco. ut. 6°. de naturalibus particula
quarta satis diffuse pertractat. & algazel im
mitatur eandem. Et ideo auic. nõ negat yma
ginationẽ & consideratione reꝝ citrinaꝝ mo
uere coleram citrinã. exterius magis. unde cu
ra alleuietur. & ideo prohibetur ille a cuius
narib⁹ sanguis fluit. res rubeas ituери. ut fen
prima ꝑmi. Et ideo mulieres expientia docte
patiẽtes morbillos. quoꝝ materia sanguinea
rubea est iuoluũt in pãno rubeo. ut illiꝰ consi
derariõe materia extrahaᷣ. qũo uero ymagi
natio motus huiꝰ possit esse cã. aliaz longam
cõsiderationẽ habet & difficilem. nõ discuti
endam ad ꝓsens. ¶ Er ex medicinis. primo
enumerat medicias que sũt potatiões. z° ster
nutationes. 3° ablutiones. ibi zª ex sternutato
riis. ibi 3ª. ablutiones uero. Prima posset ditu
di in tres ꝑtes sic̃ tres modos mediciaꝝ ponit
ꝓpter quasdam medicias singulares quas ibi
enumerat. Et medicie quidẽ singlares. Asceit
. i. pondus. ʒ. 6. &. ʒ. ii. quia est põdus. zʒ. au
reoꝝ. quod ã dicũt qđ est pondus. iʒ. aureoꝝ.
¶ Abinahaleb. auic. facit de eo capitulu & non
notificat. Serapio dic̃ qđ est arbustũ. sed Sy
mon dicit mahalep arabice exponiᷣ i lib° Ra
sis de lapidibꝰ qđ est noiata in lingua hyspa
na azeuo. & ostenderũt mihi agrifoliũ. Verũ
¶ Arabs dixit mihi qđ est arbor quã non habe
mus i partibus nostris sed agrifoliũ dicebat
uocari tartacha arabice. Stephanus mehelebũ
inquit uocatᷣ grece chusamũ. sed i halaui mal
haleb est medula fructus cerasi domestici uꝫ
siluestris. & est i ueritate medula cerasi silue
stris. qua mulieres arabũ utunᷣ in oleo quo
inungunt capillos suos. ¶ Asacrayati ẽ põ
dus. ʒ. xxxvii. &. 5. est ergo. ʒ. iii. 5. &. ʒ. i. 5.
Sacraiati g° est pondus. ʒ. iiii. 5. alias est pon
dus. ʒ. iii. &. ʒ. ii i. 5. Ex sternutatoriis. quid
hic itendit pʒ. Alfassasa. quidam dicũt qđ ẽ
sula. & ꝙ est artetica. alii ꝙ est herba similis
portulace & datᷣ equis ad ipinguandũ. ut su
pra fen. 4ª dictũ fuit. Succ us. i. mucilago. Ale
fuis. i. psilii ¶ Quod aũt p succũ mucilaginẽz
intelligere possum⁹. apparet. 6° de regimine
sanitatis. ubi & licii qdẽz femininis ifrigidã
tem succũ. qđ etiã psiliũ ĩuenіri possit fluuia
le. apparet ex Symone i sinonimis. & forsan

hoc pſiliū ē magis aquoſum & ſubtile q̄ꝫ ad inducenda ſtemutacionē querim⁹. ¶ Et acetū &c̄. Infirmus ſupple retinet̄ i pilla &c̄ & eſt uas ſicut tina. i quo forſan retinetur totus ictericus. aut ſc̄m caput. ſc̄m q̄d queri mus mūdificare uel a parte uel a toto. ¶ In oculo &c̄. ¶ Conſiderandū q̄ in ablutiōe ocli aut querimus repulſionē citrine materie. & ſic in p̄n⁰ apparitiōis ictericie aſſiduatur ablutio cū aqua roſa. & aqua niuis & coriādri licet iſte due aque. ſ. roſ. & coriandri aliquid reſoluāt. aut querim⁹ ablutionē. & ſic abluimus cū aliis aquis quas ponet. ¶ Ablutiones alniudē. al' alachoen. ſup̄ fen. i4ª. c⁰ d̄ opllatio nibus epatis expoſitū erat q̄ erat pes corui. & ſic cōiter uidet̄ exponi. & ſic exponit Aui. fen. i 6ª. c⁰ de excoriatiōe iteſtinoꝝ. ſed Simon dic̄ alcauē. Apud Serap. ſcribit̄ uehuen. ſed i littera Alifhachauē ꝓprie pferri debet. & ē herba que a Dyaſcoride uocat̄ ptemon. ſiue leucatemon. aut amaratū. & i uirtutibus concordāt cū Auic. illo ca⁰. & in Serap. in ca⁰. de hachaue. ex ſermone Dyaſcoridis. Itē. Auic. in deſcriptiōe 3ª. Trociſci andaracharon igredientiū in tyriaca magna amaracon inq̄t. i. allacōe alba. ¶ Itē Dyaſ. in quadā prepatiōe adipis ponit amaracū. & in lib⁰. ſerap. d̄ ſimplici medicīa eodē loco ex uerbo Dyaſ. habet̄ hachauē. Cū quererē dilligētius d̄ eſſe huiꝰ plāte. arbitratus ſum ex deſcriptiōe ei⁹ ipaꝫ eſſe quā matricariā dicimus cuius flos eſt ſimilis flori camomille. & ob illud querēs a q̄dam ſaracena de alep. oſtenſa matricaria q̄ſter uocaret̄. reſpondit uehen. Et iteꝝ querēs ab alia alterius regiōis reſpōdit achauen. aliquādo alachuen. tn ſymon impugnat. Cōſtātinū q̄ credit eā ēē cotulā fetidā. Patēt reliq̄.

¶ IN illa. Pōit curā ictericie. & p⁹ facit hoc. z⁰ ſimul ponit curam ictericie nigre & citrine que coiunguntur. 3⁰ ponit cibaria que ictericis cōueniunt ſicut dixit ſe factuꝝ i fine p̄cedentis capituli. cū dixit que dicemus in fine capituloꝝ. ſ. de ictericia. ibi z ª. & quando aggregatur. ibi 3ª. cibi autez. Primo ponit curam ictericie qua intendimus ad cauſam. 2⁰ qua itendimus. ad ipam z^m ſc. ibi z ª. ipſam.

¶ Prima in tres p⁰ ponit curā ictericie nigre facte aſplene z⁰ facte ab epate 3⁰ facte a corpore toto ibi z ª & ſi fuerit ibi 3ª & ſi. ¶ Ad p̄mi euidentiam ſciēduꝫ q̄ ictericia nigra fit a ſplene aut qa in eo habūdat ſanguis melācolic⁹ uel melācolia aut ꝓpter apoſtema uel opilatiōem aut ꝓpter debilitatem attractiue uirtutis unde melācoliam non trahit. P⁰ g⁰ p̄ōit ur' m ictericie facte a ſplene ſecūdum ꝓpriū mndū z⁰ facte quātum ad ſecūdum ibi z ª & ſi fuerit apoſtema ibi 3ª et ſi ē cauſa d̄bilitaſ

¶ Circa hāc tertiā partem diceret aliqs non uidet̄ quod hec uētoſatio cōferat in ictericia ex mēte Gal. in libello d̄ cura ictericie ubi ſic dicit. In his autē que a ſplene nihil p̄deſt uē toſa. ¶ Dicendum quod curatio ictericie fit ad euacuādum materiam q̄ ē i ſplene aut ad attrahēdum materiam melancolicam ad ſplenem quam de ſe trahere nō poteſt. ¶ Dico g⁰ quod uētoſa ꝝ appoſitō cōfert in curatiōe ictericie ad attrahēdum materiaſ ad partem ſplenis & iō ſine ſcarificatiōe Auic. p̄cipit. fieri ut a reliquo corpore illuc trahat̄ melācolia nō curās quod cum ſcarificatiōe qa nō intendebat̄ ad euacuationē ad extra & iō uentoſe ſuper ſplenē nō multum cōferūt ad euacuandum quia ſplem nō habet ibi multam alligātiam. Vnde ibidem Gal. Splem nullum habz cōe cū renib⁹ uel multum ab eis diſtat. Neq̄ q̄ g⁰ oportet eos q̄ a ſplene ictericos curari uētoſis. Reliq̄ patēt &c̄.

¶ Spleni accidūt. ¶ In p̄cedēti tractatu Auic. poſita anathomia felis & ſplenis Determinat d̄ ictericia que eſt diſpoſitio multum felli attributa licet etiam attribuat̄ epati. & etiam ſpleni ut nigra. ¶ Determinat in hoc tractatu de diſpoſitionib⁹ aliis ſpleni appropriatis. Aliquid enī iā de diſpoſitionib⁹ ſplenis determinauit cū determiauit de ictericia nigra Et iō hic de aliis diſpoſitiōib⁹ r̄manēti b⁹ determiat p⁰ in cōi z⁰ in ſpāli ibi z ª calidā

¶ Prima in tres p⁰ enumerat ſplenis egritudines z⁰ oſtēdit ſignificatum eius ſupra corp⁹ ſecūdū diuerſam ſui diſpoſitionem 3⁰ oſtēdit morbos ad quos ꝓmutāt̄ egritudines & accidentia quedam & exeūtia ibi z ª & ſcias ibi 3ª & quādoq; cōuertūt̄. ¶ Conſyderanduꝫ circa ſecūdam partem quod hoc dictū ē Auer o. 4⁰ collz de accidētibus ſpleniſ auctoritate Hyp. ¶ Vlterius conſiderandū circa tertiaz partem q̄d egritudines ſplenis cuz ſint ex humorum adhuſtionibus & incinerationibus. ipe perducunt ad febres cōmiſtas. q̄m illi humores putrefiunt & ecōuerſo. etiā quādo febres miſte. qa huōres adurunt̄ & icinerāt̄. ſimiliter etiā quādo febres ſunt peſtilentialeſ quia i eis ut alias declarauimus putrefiunt plures diuerſi humores unde plures ſunt icineratiōes. & ex ōnibus iſtis cōrigit q̄ multi humores multiplicent̄ unde impulſi uel tracti ad ſplenem ſplenēticos faciūt ¶ Cōſyd̄rādum poſt q̄ cum autupnus huōres incineret ut. z ª p̄m ¶ Merito ſplenis egritudines ſunt autūpnales. ſaltē ille que fiūt ex melācolia p

incinerationez generata. ¶ Considerandū ul
terius ꝙ sp.enetici color pricipaliter utpluri
muz sit niger. ppter nigrū humorez melenco
licū quē colligit. & quo mediāte corpus ificit
¶ Vnde supra auic. splenetici color est cinerici⁹
& ideo uoluit Gal. 5° de iteriorib⁹ ultmo. c.
sed qñq; ut ꝑ accidens cōtingit eoꝝ colorez ci
trinari. aut ꝑ accidentalē caliditatez acq sitaz
in materia. unde subtilis ps p adhustionez ci
trinat. aut quia qñq; splen iflāmatus unctuo
sum sanguinē quē trahit in coleram uertit.
¶ Considerandū post qđ melēcolia que fluit a
splene ad stomachū. aut est acetosa pōtica. &
sic accuit appetitū. aut est multū pungitiua q̄
imbibit i substātia stomachi. unde ad expulsi
onem nō ad attractionē concitat. & sic deicit
appetitū & facit nauseā. ut. 2° ca° hui⁹ sen de
clarabat. Accidit etiā qñq; qđ i egritudinib⁹
splenis nō effundit materia aliqua melēcolica
ad stomachū. & tūc appetitus cessat. ¶ Con
siderandū ulterius qđ materia melācolica ali
quādo facit dolorē uehementem i hora com
plementi digestiōis. ut ꝓlixe scripsimus sen.
13ª. tractatu 2°. & tūc fit uomitus. ¶ Acetose
& c̄. absq; nocumēto. & absq; dolor̄. & supple
remanente post uomitū. quia facto uomitu
cessat uel post nocumentū & c̄. & est planior
littera. ¶ Cōsiderandū post qđ splen habet
egritudinē. aut de sanguine melācolico. & tūc
urina sanguinea. si obscura est bona & c̄. Aut
habet egritudinē de melencolia magis pura.
& tunc urina grossa feculenta laudatur. ¶ Et
uiscositas. i. feculentia. & cetera.

Qualidam. In spāli determinat đ
egritudinibus splenis. & p° đ cō
plexionalib⁹. 2° de apostematib⁹
3°. de opilatiōibus. 4° de quibus
dam aliis dispōnibus annexis. ibi 2ª. scias. ibi
3ª. qñq; fit. ibi 4ª. inflatio. ¶ Non determiat
de cura solutiōis cōtinuitatis. quia cura eius
cōicat cuz curatiōe solutiōis cōtinuitatis epa
tis. & ēt epatis iudicia. Prima in duas. p° po
nit signa malaꝝ cōplexionū splenis. 2° ponit
curā. ibi. 2ª. est ꝓxima. Prima posset diuidi i
quatuor. sic̄ quatuor sunt modi malaꝝ cōple
xionū simpliciū. s. calida. humida. frigida &
sicca. ¶ Considerandū qđ in mala cōplexiōe
calida splenis ē corruptio uirtutis attractiue
dupliciter. Vno mō ex parte tpis attractiōis
nam attractiua splenis nō debz attrahēr nisi
cum iā epar fecerit pfecte opationē suā. etiaz
completa generatiōe humoꝝ ¶ Cum g° splen
supcalefactū est. ex forti caliditate ꝑus attra
hit q̄ epar suam cōpleat opationē. Alio modo
est corrupta ex parte ei⁹ qđ attrahit. Nō. n.
solū attrahit melācoliā. sed attrahit etiā illđ
qđ sibi non debet. sed in frigida complexione
splenis nō corrumpit attractiua. sed debilita
tur. Et ideo cadit appetitus. quia splen nō hz
melancoliam quam stomacho mittat. ¶ Et ite
ratio fastidiose satietatis que ē propter duo
ꝓmo quia sine appetitu comedit. Quotiēs g°
cibus sumitur. totiēs fastidit. Secundo quia
splē ifrigidat⁹ ifr̄iat stomachū. Vnđ crudifi
cat cib⁹ i stomacho & ex hoc fit fastidiosa sa
cietas ex ꝓsentia cibi in stomacho crudi & nō
digesti ¶ Multitudo rugit⁹ quia materia me
lācolica pp debilitatē caliditatis sibi cōiūcte
ex frigida cōplexiōe i uētū cōuertit. Alias. n.
dictū fuit qđ melācolia est uētosa ut Auz 3ª ꝓ
blematū. Nō solū aūt pp hoc si ḡa frigiditas
splenis stōacho cōicata facit cibū euaporare
debili facto calo ūde uētositas fit reliq̄ patēt.

Sequitur ꝓxima. ¶ Hoc capitulū est
sicut capitulū quodda canonum
curationis splenis. ¶ Nō enī ex
plicite hic pōit cura cuiusq; mo
di male cōplexionis. Cum enim auic posuerit
in quo curatio epatis differat a curatiōe sple
nis notū derelinquit nobis qūo male comple
xiones splenis curāt. P° g° in generali ostēdit
qūo curatio p̄dictaꝝ dispositionuz ꝑficiatur
2° ponit differētiam inter curationē epatis et
splenis 3° ē numerat quasdam medicias sple
ni appropatas ibi 2ª & scias ibi 3ª & spleni.
¶ Considerandum circa primam partē. ꝙ
res splenis approximate ponūt exterius & ille
etiam possunt esse fortiores ꝙa membrum est
ignobile respectu epatis 2° quia est profundi⁹
situatum ut anothomia ostēdit Aut exhibēt
interi⁹ & tunc dāt aut gratia alteratiōis et il
le dāt fortiores quia d substātia maior est Pri⁹
eni occurunt epati q̄ splenī Aut dant gratia
euacuatiōis & ille etiā debent esse fortiores
p° ponit situm 2° ꝑpter materiam humoris
quem splen aggregat qui grossus melācolic⁹
est ut 13° terap. ¶ Cōsyderādum post quod
medicine splenis fortificant aut cum medici
nis penetrāt facientibus sicut maxime in eis
ponit acetum aut cum medicinis conseruāti
bus uirtutem sicut quāde q; uiscosa & gluti
nosa ponunt ut gumme quedā que licet de se
ad principalem intentionem nō cōferat ad hoc
tñ iuuant. ¶ Cōsyderandum circa secundaz
ptem quod curatio splenis & epatis differt
duobus p° in fortitudine & debilitate medi
cinaꝝ quia splenis medicine debent esse for
tiores ut ꝓbatum est 2° ex ꝑte laboris & alle
uiatiōis cure. Nam cura epatis debet aleuiari
nō enī ꝑprie insistere possumus cum medici
nis curādo epar. Vnde Auic. Epar enī digni⁹
est ut aleuiet. s. cura cum eo. s. epate uel cum

co.ſ.quo curat ſed in cura ſplenis audaci⁹ in ſiſtē possumus. ¶ Cōſyderādum circa terti am ptem qđ cappar̄s & ſcolopēdria multuz approximari uidēt ſpleni ut iz° terap.c° pe. quale farmacū est absinthiū epati.tale ſpleni capparis cortex.& quale epati uocatuz eupa torium talis ſpleni ſcolopēdria. Virtutes au tem per quas cōferant ab auctoribus pquire ¶ Cōsiderandū ulterius.qđ existente multa repletione ex sanguine melācolico unde timet magnū in capite uel in toto corpore nocumē tum facim⁹ qnq; flebothomiā de basilica ma gna que ē basilica brachii.qa parua est que ē in manu.& qnq; de saphena si uidēt repletio uehemēs.& si distractio a supiorib⁹ queriē de uena uero guidez queriē flebothomia qn de maxima capitis timet passioe.ex illo me lencolico sanguine.& cetera .

¶ Scias.Dēterminauit auic đ egri tudinibus cōplexiōalib⁹ splenis. Nunc determinat de apostema tibus eius & duriciebus.q̄ sunt infra apostemata.& p° de modis horū apo stematū determiat.z° de signis.3° đ cura.ibi z^a.cōicant.ibi 3^a.approximāt.Prima i q̄tuor ꝑmo cōparat diuersas species apostematum penes euētuz.z° ostendit qs est qui dicit splē neticus.3° ponit quedā sig^a pnostica.4° ostē dit modū terminatiōis apostematis splenis . ibi z^a.spleneticus.ibi.3^a.inquit Hypo.ibi.4^a & qnq; terminant. ¶ Bonsiderandū qđ figu re apostematū duroꝝ splenis sunt quatuor .ſ.rotūda ut qn materia est in cuspide spleis ¶ Secūda figura est lata.ut qn materia 'colligi tur sc̄m splenis planiciez qua adiacet costis uel uentri. Tertia figura est lōga grossa. ut qn colligit secundū longitudinē splenis.& ē multa.Quarta figura est longa subtilis. ut qn colligit ꝑ adunat ibidē.& est pauca ¶ Bō siderandū qđ ex dictis Auic. sūmim⁹ ꝙ qn absolute dicit aliqs spleneticus.aut dicitur . ille habet splenem. maxie itelligitur quādo i eo est durities apostemosa.Aliter eim itelligi tur cuz dicitur epatic⁹ uł stomatichus.ut su pra patuit. ¶ Inquit Hipo.forsan i epidimiis ¶ Diceret qs contra ¶ Nā dolores supiores sūt leuiores non supiores fortiores.ut Hipo.6^a particula afforismoꝝ.sed qn sentitur dolor i splene.tūc dolor est iferior.g° maluz est ¶ Di cendū ꝙ Hipo.nō uult cōparare eum qui hz dolorem in splene ad eum qui habet in parte supiori uel exteriori.sed uult comparar̄ splē neticū.ſ.qui in splene habz duriciem.& sentit dolorē ad spleneticū.qui dolorē n̄ sentit. Nā si nō sentit dolorē significatur duricies confir mata i splene que iam destruxit sensuz.Sed si sentit.significatur qđ in splene est sensus.& pconsequens nō est tāta lesio. Non eim fit sē satio nisi per partem in qua remansit.de dis positione bona aliquid.cum sensus fiat p me dium bone complexionis.4° colliget. & ex h° cessat cōtrariū. ¶ Et dixit supple hypo.6^a p ticula afforismoꝝ illo afforismo. Spleneticis diſenteria.& illo.Q uibuscūq; ¶ Cōsiderañ. quod illos duos affo.Auic.sic composuit sic ibidem commētator facit & sic eos uerificat ḡa si splenetico supueniat fluxus uētris cū san guine mala colico ut sit quasi qdam mod⁹ dis sinterie est bon⁹ qa sperat resolutio.i.euacua tio materie.Sed si ꝑseuerauerit qa lōga pre seuerauerit disinteria moriē spleneticus & causa est debelitas calidi naturalis & h° est ꝙ dicit causa est dominium frigiditatis super complexionē. ¶ Cōsyderādum autem quod auic.solum ponit causaz euētus mortis. Nō autē pōit causam lubricitatis ydropice.i.lien terie & ydropisis.Sed causa pōit i commēto ꝑallegari afforismi.Ex tali.i.disinteria lōga patiūt multum itestia ūde fit liēteria.Compa tiē etiam epar & fit ydropisis & qa forsan qa sola liēteria n̄ est signum uł causa suffici ens mortis sz ipsa cōiūcta ydropisi.Iō Auic. sermonē posuit cōiūctum dicēs.Aduēit ei lu bricitas ydropica. ¶ Et dixit.ſ.Hyp.sed ub sit n̄dū iueni ¶ Et cū siderādū quod hāc au ctoritatem auic.posuit fen.5^a c° de catharro. Huius autem dicti causa est duplex. Vna q̄ sup̄ posuit auic.auctoritate.Cal.& ē Quia ille q egritutidinem habet i membro uno alia membra habz icolumia. Huius autem causa potest esse. Nā ex unius membri morbo ma teriali multe toci⁹ corporis summūt materi e alia causa est quā ponit auic. ¶ Propter qđ consyderādum quod spleneticisunt sicce com plexionis & iō splem ꝑprie n̄ accidit i humi da complexione sz i sicca melācolica.Multitu do aūt catharri significat in corpor̄ complexi onem humidā aut saltem significat humidita tem complexiōis que est in tempore futuro p ximo.Licz eni catharrosus dum icipit habere catharꝝ n̄ sit humide complexiōis multū dū temē multiplicat catharrus fit humectatō ac cidentalis in ꝑximo futuro Quia uero illud dictum.Hyp.nō habet uerificationem neces sariam sz ꝓbabilē.Iō auic.dixit.Et in hoc est cōsyderatio. ¶ Et i libro.Hyp.ſ.q̄ dicit liber mortis uolocis uł festine dicit ille q habz &c̄ ¶ Consyderādum autem quia illud dictuz impossibile forsan erat uerificari.Ideo Aui. illud obsolute ꝑtulit nullam subiūgēs causā sicut dictis aliis fecit ¶ Probabiliter autem t r tionatiue sic declarari potest. ¶ Propter ꝙ

ſcīēdum.ꝙ quādo ābeo qui habet dolorem ſplēis currit ſanguis.rubeus qz bonꝰ ꝑ uen trē ſignificat ꝙ epar ultie iā cōpatiť ſpleni ū de ſanguis motu ñ naturali mouet hº autem mortale ē & quia ſanguis rubeꝰ euacuatur. remanet in corpoť ſanguis flegmaticus mor tificatus qui ad cutiz pulſus facit ulcera alba quia ñ rubea.ſed ad albedinē uel liuiditatem tendētia nō ledentia.ſ.cum multa ulceratione quia materia ulceratia acuta non ē ¶ Cum gº hoc ſignificet ultimā in uenis & epate paſſi onem ex calidi naturalis debilitate & reſolu tione.ideo moriuntur in die ſecūda: & ſi non moriuntur.cadit appetitus ꝑpter ultimatam calidi defectionē.Quidā uero haben tlitteraz que dīc albanon.ut ſ t nomen apropatum ul ceribus illis.De his uero nō curo.quia dicta pegrina ſunt. ¶ Et qndoq; terminantur. ¶ Oſtendit modū termiationis apoſtematum ſplenis addēs quedā. ¶ Conſiderandū ꝙ cū materia apoſtematuz ſplenis ſit groſſa uria cōuenienter lāudabilior ꝑ uiā expulſionis eſt groſſa ſanguinea.ſ.ſanguine melācolico.ſicut ſi materia ſplenis ſit uiſcoſa groſſa.quādoq; cōtingit ꝙ urina eſt laudabilis in qua eſt fex uiſcoſa.qa ſignificat ſanitatē ſpleis & deſtru ctionez duriciei eius. ¶ Conſiderandum poſt ꝙ Auic.illoz dictū nō reprobat uł approbat ¶ Nam ꝑ ſuſpēſionē.āt ipſi itelligūt ypoſtaſiz pendentē.& tunc dictū eoz non pōt uerifica ri.nam ypoſtaſis pendēs materiā ſignificat ſubtilem colericā.hoc aūt nō facit ſplenis du rities.& ideo illa ypoſtaſis non pōt apparē ꝑ uiā terminationis illius.Aut ꝑ ſuſpenſiōez intelligūt large ſedimē qđ in urina apparet. & tūc pōt uerificari eoz dictū.ut dicať ꝙ cū in urina fuerit ipoſtaſis ſanguinea ſanguine melēcolico & febricitās habuerit ſplenem.i. duriciē ſplenis ſupple eſt bonum.& pro.i.de ſtruitur.i.extenuať ſplen eiꝰ.i.duricies ſple nis ¶ Splen eim qñq; apud.A.eſt nomen paſſi onis.qñq; eſt nomē mēbri.ut apparet in plu ribus locis.Significatur gº ex illo.ꝙ ex febrili calore diſſoluta ē duricies ſplenis eius & ma teria in urina euacuata. ¶ Cōſiderandū poſt ꝙ licet q̄dam ſplenetici tpre quodaz apparen ter ſint ſani.attamē ex ſpleniſ magnitudie qñ q; accidūt multa nocumēta.ut corporis exte nuatio idropiſis & ſimilia ¶ Cauſa aūt huius diuerſitatis ſumiť ex materia efficiēte.ſ.mul ta uel pauca.maligna magis uel minus.Sumi tur etiā ex uirtute ſplenis forti uel debili.Si igiť coniūgantur magnitudo ſplenis multitu do materiei.& debilitas uirtutis & malicia materie.tunc accidūt ex ſplenis paſſiōe nocu menta.Si uero materia non ſit tāta nec ſic ma ligna & uirtus fortis ſtat infirmus ſpleneti cus ſpacio longo cum apparēti ſanitate. Qđ uero dīc de ꝑmutātiōe notū ē.Vniuerſaliter eim melius eſt ꝙ ꝑmutatio fiat de nobiliori mēbro ad ignobilius q̄econuerſo.ut ex pluri bus dictis cōmētatoris dicipōt.& ex illo ſex te particule.Heriſipilā intrinſecus factam.

¶ Omunicant ¶ Ponit ſigna. & pº. in cōi.zº in ſpeciali.ibi zª.& apo ſtema quidē. Primo ponit q̄daz ſigna.zº quedā alia.ibi zª.& qñ q; accidit. ¶ Conſiderandū ꝙ licet quandoq; apoſtema ſplenis cōprimat dyafragma.unđ facit qñq; anhelitū duplū ꝑpter cām quā po nit hic A.& Serap.tractatu 4º.4º caº ¶ Tamē illa cōpreſſio nō fit niſi quādo apoſtema eſt magnū.& cā eſt quā Auic.inuit ¶ Nam cōica tio ſplenis ad diafragma minor eſt q̄ cōicatio eius.ſ.dyafragmatis ad ſtomachū ſupple gº cum ſtomachus ñ comprimat dyafragma ni ſi quādo replectio eſt multa & magne ergo multo minus ſplen poterit difragmā compri mēre niſi in eo magna ſit repletio ¶ Quod aūt cōitas ſtomachi ad diafragma ſit maior quā ſplēis ſenſus in anathoª oſtēdit ex ſitu ¶ Et iō Auic.cecludit quod ſenſus medici uel ifirmi ſentit quādoq; iflationē ſplenis & corpus alle uiať ſupple in anhelitu. ¶ Et quandoq; acci dit. ¶ Ponit quedam alia ſigna & pº quedā circa pedes & genua zº quedam circa nares & aures zª ibi & accidit extremitati ¶ Prima in duas.Primo ponit hoc ſignū zº reddit cau ſam ibi zª & illud quōiam. ¶ Dicit pº quod quādo fiūt apoſtemata ī parte i feriori ſple nis accidit quādoq; qđ ſanguis corporis ſub tiliať ꝑpterea q̄a ſplen uehementer mundifi cat ſanguinē a melācolia q̄ ē ſua fex.Remāet ergo ſubtiliatus ſicut uinum fece ammota. ¶ Accidit etiam quod quādoq; rubēt pedes & genua &cē ¶ Et illud. ¶ Declarat & reddit cauſas dictoz & pº primi dicti cauſam & đ claratione pōit zº ſecūdi ibi zª cū gº. Erat au tem primum dictum hoc quod quādo apoſte ma eſt in parte inferiori ſplenis ſubtiliať ſan guis ¶ Huius autē cauſam pōit & dicit quod illud quoniam os ſtomachi parti comunicat iferiori ſplenis nam uena que portat melanco liam a cōcauo epatis ad ſplenem fundať q̄ſi circa medium ſplenis tamē magis uerſus ꝑ tem iferiorem & ex illa uēa p ſubſtātiaz ſple nis ramificať uēa que egrediť a pte ſuperiori ſplenis & uadit ad os ſtomachi expellēs hūo rem melācolicum.ſ.attractum ad ſplenez ſup ple.Quātus gº de melācolico humore multū attrahať.Poterit tamē euacuari a ſplene & impelli ad os ſtomachi. & etiam iterum ſplē

attrahēr posset. ¶ Cōsiderāduz quod Auí. se sup hoc fundat quod existēte apostemate in splene splē multam trahit melācoliā quan doq; & hoc ppter duas causas p° qa ipse ma gnificatur z° quia inflamaī unde plus trahit Ex hoc ergo sanguis mūdificaī a fece nō facit tamē hoc apostema i quocūq; loco splenis Nā si esset in parte suprema opilaret uiaz q̄ trās mittitur melācolia ad stomacum Licz g° splē tūc multum traherēt ḋ melācolia tamē nō ha beret quo illā transmitteret. impleretur g° in tantū melācolico humore. ut non possit āpli? ab epate attrahere. & ideo sanguinē nō mun dificaret. sed potius ille humor regurgitaret ad uenas. ūde sanguis reingrossaretur. sed si apostema esset in parte iferiori splenis. tunc splen multū attrahit de melācolia. & ē apta sibi uia qua pōt illū melācolicū humorez ex pellere. s. uia ad stomachū ¶ Quanto g° plus trahit a uenis. tāto plus de eo ad stomachum expellitur. Remanet g° sanguis subtiliat?. nō tn̄ ppter hoc laudabilior uī laudabilis rema net imo malus sanguis est ppter duas cās. p̄ mo qm̄ de naturalitate saguinis est qd̄ debi tā melācolici humoris habeat pmistionē siē & alioz humoz. Sicut g° sanguis multuz ex traneatus a pmistiōe colere uel flegmatis i re latiōe ad iuuamēta. uī ad utilitates cōes natu ralis non dicī. sed qm̄ illoz hēt debitā pmisti onem naturalis dicī. Sic etiā ḋ melācolico hu more accidit ꝙ qm̄ supflue a sanguine mūdifi catur nō dicī sanguis sic laudabilis. Secūdo qm̄ licet splen sanguinē a melācolico humore multū mūdificet. attamē sui malicia epar le dit ut sanguinē cōuenientē generare nō possit ¶ Non solū aūt ppter has cās qm̄ splen aposte matū nō mūdificat sanguinem a fece. nō attra hit magnā partē sanguis. Et ideo licz reliqu? sanguis sit subtiliat?. tn̄ maliciā habz quia a melācolico humoī nimis euacuatus est. Simi liter ēt quia magnā partem sanguis splen tra xit. ¶ Cuz g° ¶ Reddit cām secūdi dicti. erat aūt dictū scd̄m qd̄ accidit ut rubeāt pedes et genua. Hoc aūt declarans dic ¶ Cum g° calidi tas naturalis uicit supple sup sanguinem sub tilē. & pcōsequēs rubeū clarū quiremāsit in uenis puenit supple sanguis ille ad extremita tes pximas. ad quas supple possibile est na ture uincenti illū expellere. ¶ Ex istis aūt ex tremitatib? sunt pedes & genua. ¶ Consi de randū aūt ad intellectū hoz ꝙ cū sanguis ille subtilis sit illaudabil. mēbra illū renuūt. cōti netur g° maxie in magnis uenis. s. ascendēte & descendēte. Natura g° cum dnatur sup il lo sanguie & possit eum expellerē. nō expellit eū p ascendētez uenā. quia supius sunt mbra nob lia ut cor & spiritualia que ppter nobili tatē illi expulsiōi resistūt. ¶ Expellit g° ad pro ximas extrmitates ad quas possibile est expel lere. Hec aūt sunt inferiora. Est aūt possibile qd̄ ad illas extremitates expellat. P° quia ue na descendēs statiz ramificaī i duas magnas uenas. que uadūt ad utrūq; pedez siue crus. unde fiūt sciatica & saphena in ambob?. neq; pedes illi expulsiōi resistūt. z° quia in illa ex pulsiōe non trāseunt materie sup mēbro pnci pali. sicut transiret si uellet illū sanguinez ad superiora extrema pellere. Si enim ad man? & superiora expellerentur. multum cordi in transitu appropinquarent. ¶ Diceret autez quis. cum ille sanguis expellatur non solū ad genua & pedes. sed ad coxas ēt & partes an chaz. cur n̄ dicat Auic. etiā illas ptes rubeī ¶ Dicendū ꝙ loca illa carnosa sunt & uene ibi pfundantur. ideo sanguis ibi non appāret In partibus uero genuū quia uena saphena ibi appz uidlicet i curuatura poplitis quando flebothomatur. Similiter etiam in parib? pe dū apparent saphēa & sciatica & quia mem bra illa excarnata sunt ideo appz rubedo ex sanguie illo. ¶ Et accidit ¶ Pōit quedam ac uidētia circa nasum & aures. & p° facit hoc. z° reddit causam z^e ibi ppter illud. ¶ Dicit p° quod extermitati nasi & auris habētis a postema uel duriciem i splene accidit ut res pōdeat nasus auri. & auris naso & h° i extēu atiōe quia extēuātur. Vnde lr̄a extrīseca ut subtilietur & qa extenuaī iō resplēdet. Et iō hābet alia lr̄a ut resplendeat. ¶ Propter il lud assignat causam huius ¶ Et assignat tres uel quattuor causas quare extenuaī uī sub tiliatur extremitas auris & nasi. P^a cā ē ma licia que fit i sanguie ppter apostema uī du riciem splenis & iō mēbra & maxie extrēa debilia sicut auris & nasus debilitanī & non nutriūī & iō exiccāī & subtiliāī. & h° est ꝙ dicit & supple ppter maliciā passionis ei?. s. corporis ex apostemate splēis. ¶ Vel posset expōi quod illa esset declaratio prime cause ut dicaī & p. i. malicia & c̄ ¶ Et uideī ad mē tem ire Auic. ¶ Secūda g° cā ē paucitas san guis iō & auris & extremitas nasi n̄ nutrita qa etiā carthilagiosa sunt subtiliāī & exind̄ resplēdent. Et hoc est quod dicit. & supple ppter paucitatē supple sanguinis bōi ¶ Ter tia cā est qa illa membra sunt parata pati a causis infrigidāribus. Cum g° splenitico fri giditas extrīseca superuenit quādoq; maxie extenuaī auris & nasi extrēitas sunt eni car thilaginosa & carne ꝑuata ut i commento pri mi ꝓnosticoz. ¶ Cōsyderādum autem per frigidariua possumus intelligerē nō solum ex

r. inſeca ſz intriſeca ut eſt frigiditas facta ā cauſis infrigidatiuis debilitatiuis. naturalis calidi de quibus eſt apoſtema ſplenis ꝓpter p̄dictas cauſas. ¶ Et apoſtema. ¶ Hic i ſpeciali ponit ſigna & p° poit dr̄iā inter ſplenis inflationem & apoſtema 2° p̄oit ſigna apoſtematum ſplenis z^a ibi & c̄oicāt. ¶ Dicitur p° quod in tribus differt apoſtema ab inflatiōe p° in apoſtemate eſt grauitas & iflamatiōe n. Secūdoqa apoſtēa facit dolorē i iceſſu ſz iceſſus quādoq; ſedat iflatiōez qa ē cā r̄ſolutiōis uētoſitatis. Tertio differt p rugituz & eructuationē. que ſunt in iflatiōe nō autez in apoſtemate. ¶ Et c̄oicant. Primo ponit ſigna apoſtematū calidoꝝ ſplenis. z° duroꝝ & duritieꝝ. 3° ſigna flegmaticoꝝ addēs quedaz. z^a ibi. cū apoſtematib⁹ uero duris. 3^a ibi. cuz apoſtematibus aūt frigidis. Prima ps patz. ¶ Dicit g° in z^a pte. ꝙ in duris apoſtematib⁹ ſplenis aia fit maligna. & ex cogitatiōe accidi oſa cōmoueť triſtitia. & hoc ꝓpter dominiū melācolie in corpore. Et in quibuſdā horis cō moueť uarietas. ſ. mētis. quia ſenſus pmutatur. non tn̄ fit pmiſtio ſenſus fortis. niſi apd pluriū uictorie. ſ. paſſiōis i ſplene. ut cum mt̄tuz exuberat melācolia que eſt cauſa duricii ſpleis. & cā eſt quia materia melācolica ē elongata a capite. Quāuis ſupple qn̄q; iam accidat. ſ. cōmiſtio ſenſus fortis ex parte alia. Et eſt &c̄. ¶ Vel q̄uis nō accidat. & tūc expona tur q̄uis ꝓ cum. & tūc pz. ¶ Conſideranduz g° ꝙ tunc pmiſtio ſenſus poteſt fieri. aut pp motū melācolice materiei ad caput. & non accidit ex duritie ſplenis ꝓpter cām quā ponit Auic. ¶ Et quādoq; denigrať lingua. & h° eſt qn̄ materia melācolica mt̄ra ad ſtomochū ꝓfluit. Vnde paulatine ſupficiē mer̄. & totā linguā denigrat. ¶ Sentitur duricies abſq; rugitu. niſi forſan ſimul cū duricie ſit iflatio. & cū duritie nō ſit ſe. cōtinua. imo ſecunduz ordinem. i. iterpolata. Hec aūt cā eſt duplex ſz materiei groſſities & motus tarditas. ¶ Alia eſt elongatio eius a corde. & ideo ēt quando q; ex apoſtematib⁹ renū accidit ſe. nō cōtinua ut. 4° can. ſen p^a. de ſe. apoſtematū. q̄uis hoc dubiū habeat. ¶ Et quādoq; cum ea. i. ſpleis duritie. Conſiderandū deinde. ꝙ materia que urine miſceť ſi ſit in loco diſtāti multuz. non miſceť niſi p̄cedēte motu & cōcuſſiōe & ſubtiliatiōe materie. & iō poſſibile eſt qd̄ urina ſplenetici. i. habēris duriciē in ſplene. ſit ſicut ſani. quia paꝝ uideť differre i ſubſtantia & colore. Materia eim melācolica in eo ualde diſtat a uiis urine. Si g° ſplenetic⁹ ſeip̄m excitet. ſubtiliať & euacuatur melācolia ad uias urinales. & tīgit urinā nigredie que ꝑus non erāt. & talis nigredo & tictura n̄ ꝑtuit eſſe ex renibus. qa renes appropiquāt ualď urine imo ꝓ eos uadit uria. Si g° talis materia eſſz i renibus. tunc in hora exitus uria appareret tincta. abſqz ꝙ exercitiū p̄cederet. Conſideran ꝙ fleborhoia plurima cum ſanguinez educat ſubtilem & groſſum reliquat. ideo apoſteat ſplenez. ¶ Autūpnus aūt ē inimicus ei⁹. pp ſupius dictā cāz. Tūc. n. adurunť melācolici hūores. ꝓpterea ꝙ autūpn⁹ icinerat ut ſcis.

¶ Cuz apoſtematib⁹ ¶ Ponit ſig^a apoſtematuz flegmaticoꝝ ſpleis. & dic̄ ꝙ ſut ſig^a cū lenitate tactꝰ. & hoc pp flegmatū molificatiōez. Et cū albedie in q̄ eſt paꝝ nigredis. & cauſa eſt quia flegma eius melācolicū eſt ut infra pōet Auic. c° de cura huius apoſtematis. ¶ Splenetici habēt uehemētiorem appetitum & h° ꝓpter materiā melācolicam pulſam ad ſtōachum. Hoc tn̄ habet ueritatem quādoq; & n̄ ſemper ut ſupra poteſt pateť ab eodē p° c°. huius tractat⁹. ¶ Vomit⁹ fit difficilis quia materia groſſa eſt nō apta aſcēdeť ut ſummitur ex cōmēto illi⁹ afforiſmi. Melācolici ſunt nature ſtricte quia melācolia acuitatē remittit. ¶ Dixit ſecūdum plurimum quia ſi materia eſſet ex aduſtiōe generata forſan illd̄ neceſſarium nō eſſet. Indigēt in uomitu & ſolutiōe uētris medicinis. ſ. uomitis ſolutiuis. fortibus & hoc ꝓpter meterie groſſiciem & motus ſui difficultatem ut ex eodē commento ſummitť ſed habētes dominium colerť his medicinis n̄ idigēt ſz leui re-uomunt. & lēiūť ubi expedit &cetera.

Approximāt. ¶ Pōit curā horū apoſtematum & p° colericū z° duroꝝ ſiue duricieruz ſplenis 3° flegmaticoꝝ ibi z^a cum ſcis ibi 3^a cura eius. ¶ P° in generali pōit curā apoſtematum calidoꝝ comparās ea apoſtematib⁹ epatis i cura. z° i ſpāli exeqť ibi z^a & opz uel ibi & ſcias. ¶ Ad ꝑmi itellectum cōſyderandū quod ſicut apparuit ſen i4^a c° de cura apoſtematis calidi i epate. In cura apoſtematum illoꝝ quedam erāt que neceſſitabāt ſtiptica approximāda ſicut erat tior d̄ laſſitudine & debilitate. Quedā. uero erāt que pōebāt ob obſeruātiam. i. aliqualez abſtinētiam a ſtipticis ſicut erat timor de opilatiōe colere uiaruz Vult g° Auic. dicere quod licet cura apoſtēatum calidorum ſplenis cōueniat cū cura apoſtematum calidoꝝ epatis & hoc i generalib⁹ itētionibus & i medecinis ibi narratis tamez neceſſitas ad latus ſtipticitatis et obſeruātiā i. aliqualis abſtinētia n̄ eſt illarum euacuationum ſ. ſplenis ſuppl̄ talis qualis neceſſaria ē epati. Splē enim cum ſit ignobile reſpectu

epatis nec etiã uia qde malãcoliam portat ſit arcta immo multũ lata ideo cum apoſtẽa ſplenis eſt calidum & ſi approximas in principio ſtiptica nõ ẽ tãtus timor & iõ põt dici q̃ in ẽ tãta illoꝝ neceſſitas. ¶ Omnibus g° cõſideratis in pricipio apoſtematum calidoꝝ ſplẽis tutius uti poſſumus ſtipticis medicinis q̃ in pricipio apoſtematum calidoꝝ epatis. ¶ Cõſyderãdum z° quod licet in approximat one ſtipticoꝝ nõ ſit ſic timẽdum in his apoſtematibus tamẽ ad calefctiõem in utriſq; apoſteatibus eſt itẽdẽdum equaliter cõſyderãdo immediatum finem ad quẽ pducit iflamatio in utriſq; apoſtematibus ſicut eſt duricies apoſtematis licet enim ꝺ duricie epatis ſit magis timẽdum tamẽ utraq; hec mẽbra ſunt parata equaliter idurari ex iflãmatiõe apoſtẽatis cõſiderata ẽt hoꝝ membroꝝ ſubſtãtia. Intẽtio tamẽ ad duriciẽ phibẽdã i eis eſt feꝛ una ſ. intẽdeꝛ cum cautela ne cõtigat ex reſolutiõe ſubtilis groſſum idurari. Dixit tam cum cautela quia licet ſit pcedẽdum cuꝫ extiguẽtibꝰ tam ſi extiguẽtia illa ſuperflue approxiarẽt. nõ minus facerẽt accidere duriciẽꝫ aut aliud maius nocumentũ. Et iõ Auic. cõcedit q̃ cum eis ſ. medicinis que in p̃ncipio approximant i apoſtematibus ſplenis. que ſunt medicie qbꝰ iflammationi reſiſtimꝰ. debent admiſceri medicie in quibꝰ ſit aliq̃ inciſio cũ caliditate eq̃li. ¶ Huius aũt cã eſt. quia licet apoſtema ſit calidum. eſt tn̄ ſanguis melãcolicꝰ i ſplene exubeꝛãs qui leui iciſiõe idiget & equali calefactione. ¶ Quanuis enim in ſplene ſit calidũ apoſtema ſue tn̄ materie admiſceat humor de genere melancolico. Debet ẽt in ipſis medicis eſſe ſtipticitas ad cõfortationẽ & phibenduꝫ materiei fluxũ. Debꝫ etiã eſſe uirtꝰ frigiditatis in eis. ut iflãmatiõi reſiſtant ſic alumẽ. ¶ Cõſiderandũ q̃ alumẽ calidum ponit. tn̄ aliq̃ ps frigiditatis uideꝛ eſſe i eo. q̃ ꝺclarat ſua ſtipticitas. Quod aũt i eo ſit calefactio nõ ẽ duꝰ Alia littera habet anetũ. & eſt littera bona. q̃uis omnes iſte uirtutes in eo nõ ſint. ¶ Conſiderandũ poſt q̃ acetũ ingredit in his curis. quia acetũ facit medicias penetraꝛe. & eſt inciſiuum. Idem. 7°. colligꝫ. ¶ Et oꝫ ¶ Conſiderãdum poſt qꝺ ſicut i apoſtematibꝰ epatis incipimꝰ a flebothoia baſilice dextre. ſecꝺꝫ modũ ſupius declaratũ. ſic i flebothoia apoſteãtuꝫ calidoꝝ ſplenis incipimus a baſilica ſiniſtra. Illa que aproximant ſpleni habẽti calidum apoſtema ſunt &c̃. ¶ Algarab eſt ſpecies ſalicis que uulgariter ſecꝺꝫ Symonẽ uocat gaton. zerſicati qꝺaꝫ exponũt qꝺ eſt berberis. & cõferunt i p̃n° hoꝝ apoſtematum extinguẽdo. Alii exponũt qꝺ eſt ſcolopedria. & cõferrapi endo. Alii exponunt qꝺ ſit uirgapaſtoris. & confert ſedando iflãmationem &c̃.

¶ Vm ſcis. Hoc capitulũ eſt illud in quo ponit cura ſplenis. Sicut enim ſplenet icus eſt ille in cuius ſplene eſt duꝝ apoſtema uel duricies apoſtemoſa. ſic ſplen abſolute platũ ſẽ nomen egritudinis. & ſignificat duricieꝫ apoſtemaſã uꝫ nõ apoſtemoſam. Et iõ exponã curatiões ſplenis. i. curationes duriciei ſpleni is eum apoſteãte duro uel ſine. Primo g° i generali uꝫ confuſo magis ponit curã duriciei ſpleni. z° in ſpeciali. ibi z^a. & medicinaꝝ. Pri° ponit curã p medicias magis. z° p cauteriuꝫ. 3° p dietam. addẽs quedã dubia. ibi z^a. & cauteriũ. ibi 3^a. & q̃nq; ſufficit. ¶ Conſideran p° qꝺ duricies ſplenis. aut eſt ex melancolia ſanguini miſta. ut dicat ſanguis melẽcolicus & tũc debes icipere a flebothoia baſilice. quia eſt euacuaº uꝫiot. deinde facere flebothomiaꝫ ſaluatelle eiuſdẽ manꝰ. qa illa ẽ euacuaº particulariter magis educẽs a loco. Et q̃a hec flebothoia nõ multũ debilitat. iõ põt ditti. p ſe ipaꝫ ſtrigi. n̄ appeat uirtutis debilitas. ſtãte. n. uirtute forti. q̃to plꝰ ſãguis exit. tãto plꝰ ſplẽ extẽuat & q̃nq; ppter cauſas dictas guideꝫ ſiniſtrũ flebotomat. ¶ Fit uero quãdoq; duricies ſplẽis ex melãcolia n̄ miſta ſanguini et tũc opꝫ ut cõſequaris eam. ſ. ſplenis duriciem cum euacuatiõe &c̃. ſ. abſq; hoc quod flebothomiã p̃mittas. ¶ Poſſꝫ tn̄ aliter expõi ut. A. uelit diceꝛe quod cum iam feceris. flebothõiã in caſu dicto eges ut cõſequaris eam. ſ. flebothomiam &c̃ & hoc quia p flebothomiã nõ ẽ educta materia melãcolica tota ſed maxime ſanguini miſta & ideo ad cure complemẽtuꝫ adhuc opꝫ melãcoliam educeꝛe. ¶ Et oportet ut n̄ obliuiſcaris de lenificatiõe ultima. i. ꝺ lenificatiõe fiẽda pꝰ reſolutiõem ut habet exterior lra imo p tũc n̄ obliuiſcaris caſu dicto de cura apoſtematum duroꝝ epatis uel ſtõachi de reſolutiõe. ſ. debite fiẽda et tũc ſubdit cauſam ut n̄ &c̃. Si aũt iam feciſti hoc aut n̄ idiges hoc. ſ. qa ualde materia parata eſt ut educat & reſoluat leuiter tũc debes adminiſtraꝛe medicinas obſterſiuas &c̃. ut materia educat & eductiõi pareꝛ. Et n̄ debẽt eſſe multe caliditatis ppter cauſam quã i pceſſu capituli põet Auic. Indurãt enim & exicant. ¶ Et forte he itentiões inuenuũtur i ſingularibus medicinis ſicut i tamariſco ſcolopẽ. & ſimilibꝰ. ¶ Et quãdoq; eges cõpoſitis. ſ. quãdo hec nõ ſufficiũt & tales medicine ſunt ille que habẽt amaritudinem &c̃. Sed ſi inuenis medicinam ſolam amaram ſupple abſq; ſtipticitate & eſt cum multa caliditate tũc debes

Hic in ſpāli ponit curā duricieꝫ ſplenis. & p̄
mo p̄ medicinas. z° p̄ cauteria. 3° p̄ cibū ponit
regimē. ibi z^a. & q̄nq̄ opz cū dominat̄. ibi 3^a.
cibi. Prima in duas. p° ponit medicamia que
interius aſſumunt̄. z° ponit medicias que ex
terius emplaſtrantur. ibi z^a. emplaſtratoruz
uero. Prima ī duas. p̄mo ponit medicias que
aſſumuntur ſimplices magis. z° ponit cōpoſi
tas. ibi z^a. medicie uero. Grana alcafid. Ex
ponunt q̄dam q̄ ſunt genera cappaꝝ. ſed iſti
coniecturatiue loquūtur. ſed alcafid eſt eupa
toriū & ſic ſunt genera. i. ſemē eupatorii. uñ
Serap. cafid ē eupatoriū Grana alchadra ſe
pe expoſitū ē. modo tñ credo q̄ ſunt grana q̄
ab. A. uocant̄ grana uiridia. cuiꝰ ab. A. & Se
rap. lege capitulū. Cōſidera medicinaz opti
mā quā q̄nq̄ expti ſumꝰ. ſ. epithimū in ſiru
po acetoſo. Acetoſa. i. lapaciū. nutrita. i. īfuſa
Et melius eſt illud. ſ. lac cuiꝰ camela iam
pauit. i. comedit. Algarap. i. illā ſpicie ſali
cis quia acqrit ex illis uirtutem. Et quā
do appz &c̄. Cōſyderādum q̄ tu debes
ſubſequi cum cōfortatione ñ ſolum poſt lac
cum facta eſt euacuatio ſed poſt quācumq̄
euacuatiuam medicinam Aut ſupple ad rēo
uēdum duricie &c̄. Conſyderādum ulte
rius q̄ ſemē portulace non uidet̄ habere pro
prietatem manifeſtam qua debeat ſplenē ex
tenuare & eius remouere duricie & ſi hꝰ fa
cit uidet̄ eſſe a ꝓpetate. Per cucurbitam
poſſumus intelligere ſilueſtrem & illa mul
tum cōfert. Si uero p̄ cucurbitam intelligimꝰ
domeſticam dicemus q̄ confert a ꝓprietate ſi
cut dicemus de ſemine portulace. Aut confert
quādo appz cum duricie factis euacuatiōibꝰ
inflāmatio & cauma ī ſplene. Vnd Auic. ifra
frigida concedit dicēs & quādo fuerit ī ur a
ſpleneti caliditas tūc melius eſt ut ſummat̄
trociſcꝰ d̄ barberis Reliqua patēt. Et tu ſi
us experire eas nūdum tamē expertꝰ ſum
ueſpertilionis remedium. Medicine uero.
Ponit medicinas compoſitas & p° enume
rat eas z° ponit can. in eaꝝ adminiſtratiōe ibi
z^a & cū adminiſtrat̄ aliqd hoꝝ P^a in duas p°
nominat diuerſas medicinas z° ponit quarun
dam deſcriptionem z^a ibi aut ſumme naſtur
cii. Troſcicos quos nominat quero ī 5° can
Alfenlegemic. i. oꝛimum gariofilatū & ſe
cūdum quoſdam eſt abrotanum ſilueſtre ſe
cūdum quoſdam eſt calamētum fluuiale. &
plures habet expoſitiōes. Trociſc. de reu. i
de r̄ubarbaro ebibiti in aceto &c̄. quia facit
eos acetum penetrare & iuuat ad incidēduz
& illud cum ñ fuerit inflatio quia acetoſitas
adderet inflationem debilitādo. calidū unde i
fra fen. zo°. ca° de multitudine erectiōif. Auic.

ſibi miſc̄r̄ acetum & alumē quia alumē ſui
ſtipticitate frāgit ſubtilitatem eiꝰ. ſ. ſupfluā
qua pōt petrificare materiam. ſ. reſoluendo
ſubtile & acetum eius caliditatem remittit
& ibi penetrationem acquirit. Alia lr̄a habz
facit lucrari cōfortatiōem. ſ. ppter ſtipticita
tem acquiſitam. Subtilem ppter cōforta
tiōem. Solius enim aluminis cōfortatio nō eſ
ſet ſubtilius. i. cūm ſubtilitate & penetratiōe
Et cauterium dictum ſupple a quibuſdā.
Super uena &c̄. Cōſyderāduz quod
ſicut baſilice flebothomia a ſplene educat ſic
etiam cauterium iuxta illam uenam. i. ſupra
eam uel ſub ea uel ſuper eā cauſa diuerſiōis
materie a ſplene & cōſumptiōis illius & iō
ſi alie medicine nō ualēt fiat Sed ſi nō fuerit
maifeſte diſpōis. ſ. cauteriū. quia nō maniſte
indicet̄. tūc ſupple cura cū eo qd̄ inuimꝰ ī hꝰ
caꝰ. Et q̄nq̄. Conſiderandū q̄ materia exi
ſtente pauca & uirtute forti. regimē ſubtilia
tiuū poſſet ſufficer̄ ī reſolutiōe materie Et
quādoq̄ regimē īpinguatiuū cōfert. nam hu
mectat & tprat ſanguinē ſuggenꝰ uł frangē
do melācoliā. Cōtrariat̄. n. melācolico humo
ri humectatiuū regimen. Dic tamē Auic.
q̄ hoc regimen confert quādo non facit accide
re opilationez. & q̄d̄ ſanguinem ingroſſet. ſz
ſi non poſſum. ns rectificare ſupple duritiem
ſplenis & melancoliam que habūdat. aliter q̄
cū hoc regimine Vnde littera exterior. ſubau
di eſſe conueniēs Hoc aūt ē q̄n medicus plu
rima expt̄ eſt. & ñ ſpleneticū iuuauerit. Ma
ius aūt iuuamentū eſt q̄d̄ fit ex hoc īpīguati
uo regimie q̄ ſit nocumētum igroſſationis ſā
guinis ſiue opilatio. Illis. n. nocumentis pote
rit poſt ſuccurri. Conſiderandū poſt q̄d̄
Auic. omne genus lactis p̄ter lac camellaꝝ ui
tuperat in durie ſplenis Huiꝰ aūt cōtrariuz
ipemet ponit in z° can. ca° de lacte. ubi plura
genera lactis in hac duricie cōmendat. Breui
ter g° trāſeundo ad p̄ns. dico q̄ duricies ſple
nis aut eſt cum opilatiōe in uenis meſeraicis
& partibꝰ eparis & ſplenis. de qua multuz
& tūc oia genera lactis nocēt. q̄a addunt ī opi
latione. ut z° can. p̄ter lac camelaꝝ. q̄a illud ē
ualde aperitiuū & hēt occultā ꝓprietatē quā
habet non ſolū ex ſpecie aialis & loco. ſed for
ſan ex laudabilibus herbis quas paſcunt Si
uero ad ſolā lenificationē itendamꝰ duriciei d̄
opilatiōe lactis non timētes. tūc lactis pluri^a
genera cōferūt. q̄a r̄mollitiua ſunt Poſſz au
tem aliter cōtradictio ſolui. ut Auic. intelligat
q̄ genera lactis cōferāt ſpleni egrotanti duri
tie. nocēt tñ ſpleni exiſtēti ſano. qm̄ opilat me
ſeraica s a qbus uene ſplenis ſeparent̄. Prima
uero expoſitio melior uidet̄. Et medicinaꝝ.

dicit quod acetosa quãdoq; iflãt. Thiriaca diateseron est optima cum non fuerit fe. quia calida est. ¶ Aut. ¶ Hec ps potest diuidi in 17. partes sicut tot medicinas ponit. ¶ Cum aceto cõmisto. s. alicui parti aque uel commisto quia non pure acetoso ¶ In 2° medicina. est alfelẽgniemisch. & ista exterior habet agni casti tamẽ secũdũ rei ueritatẽ alfelẽgniemisch. est illud quod dictum est Sed si diceret alfagdi esset agnus castus ¶ Septima medicina ẽ lac cãmelaꝝ secũduꝫ condiciones suas. sue autem conditiones sunt quia debꝫ esse lac camelaꝝ arabicaꝝ feraꝝ pascentium algarab &c̃. & debet alias bonas conditiones lactis habeꝛ ¶ In 6ª medicina est folioꝝ ranini idest tubi cuiusdã. ¶ Decima medicia est splen asini & illud uideꝛ esse a' pprietate ut alias dictũ fuit. ¶ Sumaꝛ &c̃. mediatim. i. media ps nuius & media alterius ¶ Et si. Hic est qdã accidẽ talis canon. & dicit qđ si spleneticus cõqueritur de solutiõe uentris. s. p uiã excoriationis sed bene est sanguis uenies a supiorib⁹ partibus. & cũ quo nõ est punctura in iestinis. sumat suffuf. i. pulueris &c̃. ¶ Considerãdũ g° qđ intentio i curatiõe huius fluxus ẽ ad duas res. s. ad iestinoꝝ cõfortationẽ & partium illaꝝ pximarũ. nec sanguinẽ suscipiat. & q̃tum ad hoc daꝛ puluis ille. ¶ Secũda res ad quã itendiꝛ est mẽbroꝝ inanitio. ut copiosius attrahãt. & q̃tum ad hoc minuiꝛ cibus. ¶ Ideo. n. fit ille fluxus. qa mẽbra sanguinẽ nõ recipiũt. si g° inanietur. uehemẽti⁹ traherent si autez talis sanguis egrederet cũ excoriatione & pũctura. esset necessaria cura alia. ¶ Et scias pz. Et quãdo fuerit &c̃. Dantur trocisci de berberis & similia. s. infrigidãtia ad remittendũ caliditatẽ. ¶ Medicamẽ. ¶ Hoc medicamen est. xiii. medicamen uolubilis noiate abrotanũ. i. maioris uolubiꝛ ¶ Granoꝝ albeni. i. granum ben. Darchimet. 72. grana ordei ¶ Aliud. Hoc. est medicamen. i4. Cotolui. credo qđ sit cimbalaria siue umblic⁹ ueneris. sic ut cotolidon. Vnde symon dicit qđ similatur ayzo. i. sempuiue. & sic uideꝛ describeꝛ Aui. hic ¶ Ponit aũt tale medicamẽ ad remittẽdũ acuitatẽ & caliditatez al' oꝝ. ¶ Granoꝝ. hic aũt est spacium. & uult dicere granorũ. i. granoꝝ uolubilis maioris ¶ Bezaar est nomẽ medicie tyriacalis. aut absolute lapis bezaar. tñ scdm symonen hoc nomen absolute platũ nobis qñq; notat galbanũ. qđ est medicia mꝛtuꝫ tyriacalis. Exponaꝛ g° bezaard. i. galbanũ. & ita uult serapio in cã° de galbano ¶ Radicuꝫ eius. i. arboris a qua emanat galbanũ. Arbor marie. i. bucormarien in z° can ¶ In. i6ª. medicina. Alchãsigi. i. rãnus. & ita symon. In. 17ª. medicina Alsei. i. radix uitis. s. albe. sed alicfe. i. cortex radicum cappaꝛ. ¶ Et cũm administratur ponit can. in admistrãdo has medicinas. melius est. ut minoreꝛ potus ut sit medicina saluata. ¶ Et non &c̃ ¶ Medicie enim splenis non debẽt transire ad gibbum. sed ad epatis concauum ¶ Deinde ad splenem. a concauo igitur oritur uena que ad splenem uadit. ¶ Considerandum post qđ duricie existẽte forti & ẽt forti uirtute cibaria pñt admistrari secũduꝫ modũ quẽ Auic. ponit. s. ut ieiuno stomacho fiat balneatio & statio in tina & ingressu sumãt inciua quia tũc corpore inanito & rare facto melius penetrabũt sed si ẽs fuerit hac debilior nõ oportet ita fortiter procedere. ¶ Sahane. i. cibariũ factum ex pisciculis salitis uel ẽ sal pisciculi cuiusdam de quo Auic cap. fecit 2° can ¶ Emplãstoꝝ. Hic ponit medicinas que applicãtur exteri⁹ & si qs eas bene cõnumeret sunt .32. ¶ In secundo ẽ plastro est cinis asinoꝝ. i. splenis asini. quidã habẽt asinarum sed nõ inueniꝛ quid sit ¶ Sed asmachum dicit symon. Stephanum uocare absinthiũ sed nescio qua lingua. ¶ In septia medicina est alarmel. i. ruta agresta. ¶ Marã est modus emplastri. Nigredo uasis. i. sordicies uasis eris maxime in quo fuit oleum uꝛ uinum ut alias dictum fuit. ¶ Bozard. i. galbanum. ¶ Olei scicionii. i. de cucumere asinino siue agresti uel cucurbita agresti. ¶ Clutim albotin idest terbẽtina. ¶ Alfalgdi. i. agni casti. In. i4. emplastro chauiad quod nõ inuẽio quid sit quidam tamẽ magistri exponũt q̃ est Iarus. ¶ Citrã m idest pix liqda uꝛ gumma cedri apud symonem. Et quãdo nõ conferũt medicine. s. dicte ponãt uẽtose &c̃. ad educẽdam materiam melãcoli. a m uel distrahẽdũ. ¶ Et quãdoq; pz facit primo quod dictũ est secundo resumit modum curationis ibi 2ª & si. ¶ In hac secũda pre dicit quod si cũ duritie splenis dominaꝛ caliditas et infirmus ñ tollerat emplastra predicta tũc splẽ ei⁹ euaporeꝛ uapore aceti ex lapide crudo ut molarinam ex illo lapide acquirit frigiditatẽ & stipticitatem. ¶ Aut sumaꝛ in potu spple cõueniẽs medicamẽ uel hoc acetũ cum re cõueniẽti. ¶ Et ponaꝛ &c̃. ¶ Cibi ponit regim̃ per cibũ & potum & uult quod cibi sint subtiles quos posuit. ¶ Et in potu sumat aquã ferrarioꝝ &c̃. quia illa aqua est extenuatiua & cõfortatiua splẽis quare &c̃.

Qvra ponit curã phlegmaticoruꝫ apostẽatũ splẽis. & patet.

¶ Vãdoq; determinat de opilationib⁹ splẽis & p° de ea & suis signis & causis secũdo đ cura ibi.

z^a ſūt ille. Q̄ dicit p^o & z^o ꝓz. ſi q̄s dicta cō
ſ. deret &c̄.

INflatio. Diſpoſitiōes ſplēis alie
a p̄dictis que tn̄ p̄dictis ānecti
poſſunt ſunt due icz uentoſitas
ſiue iflatio & dolor. ꝑmo g^o de i
flatiōe & uētoſitate determiat. z^o de dolore.
ibi z^a. aut fit. ꝑma in duas. ¶ Primo notificat
diſpōez p̄dictā. ſecūdo eius curā ponit. ibi z^a
ſcias. ſecūda ps hēt duas. ꝑmo in cōi magis
ponit curā inflatiōis. ſecūdo ponit eius curaz
q̄tum ad ſpāles eius modos. ibi z^a. & qn̄ re
pletio. ¶ Dubitaī aūt circa iſtā ꝑmaz partē
Auic. ponit ꝙ medicie duriciei ſplenis & iſla
tionis cōueniūt in qbuſdā. & ē notū. ſed dif
ferunt. quia medicie inflatiōis idigent uirtu
te ſtiptica magis quā reſolutiua. ꝙ eſt diuer
ſum ab apoſtematib^9. ſ. duris. quia i eis ege
mus uirtute reſolutiua magis. hoc autez uid
tur falſuz. ꝑmo quia ipe ſtatim ponit medici
nas in qbus uirtus reſolutionis eſt amplior.
ſicut eſt ruta & ciminuz. ſimiliter ēt uentoſe
cum igne ſuppoſite. ¶ Hoc idem rōe ꝓbatur
intentio i curatiōe iflatiōis eſt euaporatio uē
toſe materie. hoc aūt fit p reſolutiuas medi
cinas. imo medicie ſtiptice opillāt porros. uñ
uentoſitatē reſolui ꝓhibēt. ſic Auic. ſup̄ pro
hibuit medicias multe ſtipticitatis i ca^o d̄ cu
ra aſclitis. non g^o medicie iflatiōis debent eſſe
ſtiptice magis. ¶ Hui^9 cōtrariū ponit Aui. &
Serap. tractatu 4°. p^o ca^o. quē Auic. ſequitur
ubi ſic dic̄. ad uentoſitates aūt groſſas que co
artāt ſplenem & extendūt ipm & inflationez
que fit in eo oportet ꝙ icipiam^9 ab inicio cum
oleo de abſinthio. qa ſoliciti ſumus ut uirtus
ſtiptica pontica ſit magis uincens in reb^9 qui
bus utimur i curatiōe. & ſit uirtus reſolutia
minor. ſi aūt apoſtema ē lapideū tūc ē neceſ
ſe ut ſit uirtus reſolutiua in medicamie q̄ uti
mur magis uincens. & uirtus ſtipticitatez fa
ciens minus. ¶ Dicendū ꝙ iſta differentia ñ
ſit differentia neceſſaria. & ſemp inherēs. ſz
q̄ uod ſit differentia poſſibilis. ¶ Propter qd̄
cōſiderandū ꝙ dup̄ apoſte^a uel duricies ſple
nis ſemp de neceſſitate eget medicis reſolutis
multum. nunquā aūt medicis ſtipticis curari
pñt. ſed inflatio & uētoſitas ſplenis. licet reſo
lutiōe etiā curent̄. tn̄ cum ſtipticis etiā ſimul
curari poſſunt. ita ꝙ ſtiptica ꝑ ſe faciūt ad cu
ram. Et hoc dupliciter. ꝑmo qa cōſtringendo
& cōprimendo uentoſitates exprimūt a pte
ſplenis & ſplene reagregato p medicinas ſtip
ticas. nec illas recipit imo a ſe r̄pellit. Hoc aūt
cōtingere nō poſſz in duricie ſpleis. quia talis
materia exp̄mi apta nō ē. ſecūdo h^o faciūt qa
medicine ille ſtiptice ſunt ſicce & exicatiue. ta
les aūt ſunt cōſumptiue uētoſitatis. nam me
dicie reſolutiue ꝓprie nō cōtrariant̄ uētoſita
ti. imo ſi eſt apta materia illā generāt. iſte au
tem medicie ſtiptice exicādo potius nocēt i cu
ratiōe duricie^9. & ad hoc uidebaī ire intentio
¶ Theodori lib^o 3°. ubi ſi illis medicaminib^9 uo
lueris pl^9 alias & alias ſpecies ſtipticas adde
re. ſi addas utiliter facis. ¶ Icz uero aliter re
ſpōdere ꝙ ſermo. A. & Serap. abſolute itelli
gēdus ñ ſit. ſz taī ꝙ cōparan^o medicias reſo
lutias uētoſitatū ſpleis ad medicias duricie^9
ei^9 pl^9 pōt ſupaī ſtipticitas i medicis iflatiois
q̄ poſſit ſupare in medicis i duricie. ſed abſo
lute i eis utriſq; reſolutō ſuperat ex quib^9 ob
iecta ſoluūtur. ¶ Sciēdum ulterius quod cū
ſomnus euaporat onē ꝓhibeat uigilie uero e
uaporēt merito auic. precepit ut ſumpto uio
ñ dormiat quouſq; alleuiet̄ uēter ꝓpter eua
porationē uentoſitatum cōcluſis eni poris in
ſomno & exiſtente cōmotoī uētoſitatis ut ui
num magis poſſet addi inflatio. ¶ Et quan
doq; hic ponit curam iflatiōis ſecūdū ſui du
os modos ibi ſecūda. & cum. ꝑmū ꝓz. ſecūda
in duas primo ponit curā ꝑ medicinas que in
terius aſſumūt̄ ſecūdo ꝑ eas que exterius po
nūt̄ addēs de cibis ibi ſecūda inunctiōes Di
cit p^o quod ſi in ſplene eſt materia melēco
lica. ſ. nō apoſtemās & iflat ſui multitudine
ſupple & in uētum cōuerſa eſt euacuabis.
¶ Illud quod dicit & ſumāt̄ uult exponi &
ꝑ aut ita ꝙ tāgit ibi duos modos hoꝝ trociſ
coꝝ illud aūt cōſidera ſi doſis ſit conueniens.
¶ Alphagdi. i. agnuscaſtus ita exponit raſis
in ātidotario ca^o d̄ medicinis egritudinū ſple
nis. ¶ Carmezith. i. fructus tameriſci. Alma
ru. i. marubium. reliqua patēt.

HVt ſit Hic determinat de dolore
ſplenis. Et p^o ponit ſui modos et
cauſas excuſans ſe a ſignis & cu
ra ſecūdo ponit quēdā ſpecialem
modū doloris ſplēis et illi^9 curā ibi ſecūda &
cum. ¶ Cōſyderādum quod in hac ſen. licet
tu nō ſcias curaz ſolutiōis cōtinuitatis ſplēis
uult tamē Auic. quod tu ſcias eam ex curaſo
lutiōis cōtinuitatis epatis & ſimiliter. ſigna
& iō dicit tu iam ſciuiſti. ¶ Cōſyderāduz ꝙ
quādoq; ſentit̄ dolor circa latus coſtarum ꝑ
pter uētoſitatē cōtētam inter ſifac & pānicu
lum ſplenis & ñ ſentit̄ dolor ꝓprie in ſplene
quia uetoſitas ñ eſt in eo. uult g^o Auic. ꝙ cu
ra huius doloris ſit lenire natura ſi ſex eſt
ſicca ne in iteſtinis exiſtēs ꝓpter ſubſequens
balneum retineaī plus ſimiliter quia lenitio
in deponēdo uētoſitatem iuuat ſit etiā ei^9 cu
ra balneum quod illam uētoſitatē reſoluit et
quia materia ñ eſt ſanguinea uetat ꝓhlebo

tomiam medici uero cōmunitatis qui gregales uocāt in.xi. Gal sentientes dolorem satis acutum iudicāt de flobothomia nō tam faciēda est nisi apud necessitatem ut cum dolor intenderet ualde & apostemationis esset dubium. ¶ Paucā.i.que pax accidit cum materia sit uētosa. ¶ Circa predicta dubitare cōtingit an materia existēte i splene sit cōueniēs eaz ad uias urine deriuare. Et uidet quod sic qa multas medicinas urinatiuas posuit Auic. supra in curatiōe splēis. Amp natura quando qs materiam p partes illas deriuat ut educat ide splenetica materiam feculētam per urinā ut supra patuit ergo medicina cōueniēter p partem illam educet. ¶ Huius autem cōtrarium potest argui nam gal.iz.trap.penultio ca° ea autem q̄ ad renes n ē huic uisceri.s.splen ponere enim uidet quod pars euacuationis splenis sit uētēr nō autem partes renum & uesice. ¶ Dicēdum quod materia existente in splene regulariter debemus eam euacuare p uētrem & nō p urinam huius autem rō sit hec.naz materiā existentē in epatis cōcauo euacuam? p uentrez & non p urinā. ut oium medicoꝝ sapit auctoritas.g° multomagis materiā existentez i splene. materia.n.splenis nō pōt uenire ad uias urine nisi prius sit i concauo epatis.si g° essz in concauo adhuc ad uentrem.& nō ad renes ducerem?.hoc ēt declat ex parte nature materie.quia ipa grossa & melencolica existēs est apta ad uentrē descendere.non ē aūt apta p subtilissimas uias urinalis partis reingredi.ēt declarat hoc ex alli gātia splenis ad meseraicas.qa aptius ad ītestina exit.quā ad gibbū epatis.& uias urinales.licet aūt hoc regulariter sit agēdum qnq; tn in auxiliū nature tentāris p urinā educere possem? diuretica dare ut nature impotenti affreram? suffragiū. ¶ Ex his uero obiecta soluūtur ¶ Ad pmū dicendū qd ille medicine nō dant ut diuretice.& ut ductiue ad renes. sed ut apitiue a uiis splenis.unde acetuz illis admisceāt.quia ad illud iuuat. ¶ Ad secūdū dicendū qd licet natura illud faciat medicus tn facere non debz multa.n.natura temptat a qbus nos abstinemus quēadmodum saniem pectoris p uentrez educit.aut urinā medicus aūt nunquā illud temptet.sed natura icipiente sibi auxiliet si potest & cetera.

¶ Incipit expositio sup.iᶜ.ª.fen tertii.

QReator ¶ In superiori fen Auic. determiauit de dispositionib? fellis & spleis que sunt mēbra a cōcauo epatis recipientia supfluitates digestiōis secunde. ¶ In hac fen.intēdit determiare de dispōnib? i testinoꝝ que sunt mēbra recipiētia supfluitates digestiōis pme uel que recipiūt illud qd stomacho cōpleta digestione supfluit ¶ Et p° hoꝝ mēbroꝝ ponit anathomiā.secūdo de dispositionibus coꝝ determinat.ibi zª. scias qd oēs fluxus ¶ Prima in tres. pmo in cōi magis ponit itestinoꝝ anathomiā z° magis i speciali tertio cōcludit ibi zª.et numer? ibi 3ª et q̄titatis ¶ Cōsideran q̄ uene q̄ ueniūt ad stoᵐ p prie nō trahūt cibū ad epar.imo ex anotomi staꝝ itentiōe uidet qd uene ille sunt facte ad portandū stomacho sanguinē.uene g° que chiluz portāt ad epar sunt ille que penetrāt i tunicas intestinoꝝ.& pauce sunt q̄ ad stōachuz uadūt gr̄a attrahēdi ut gal inuit 4° de utilitate pticulaꝝ ca° de tunicis uentris. Et ideo ¶ Auic.quasi in retractiōe sui dicti qd precesserat dixit imo in tunicis itestinoꝝ unde Auic. uult tātū habeāt qd lz ille uene ad epar chilū portēt nō tn trahūt nisi illud cui obuiāt ¶ Et numerus.p° poit anothomiā itestinoꝝ & numerū.secūdo alligātiaz.tertio moduz substātie quarto uniuscuiusq; itestini ponit anothomiam secunda ibi & ista ibi tertia & creauit ibi 4ª & in testinum. ¶ Circa tertiam partē esset dubiū utrum fex formā suam in stomacho recipiat uel itestinis Auic.autem satis innuit quod quādam formā i intestinis recipiat cum dicit que nō induratur & reuoluitur i.retūdat uel figurat nisi ppter multitudinē su.more illic.i i itestinis grossis.uel pp multitudinem idest unionem & agregationē &c̄. ¶ Et similiter &c̄. Infra uero uidet sentire q̄ fex sit reperta in stomacho licet cum alio summersore ut ibi dclarabit Similiter hoc sentit gal tertio de iuuamētis mēbroꝝ quid uero sit de illa questiōe require nostras palestras ubi illā disputauimus alte. ¶ Et intestinum habet hec ps sex.sicut sex sunt intestina quorum omnium ponit anathomia ibi secūda & ps itestini ibi 3ª.et cōtinuat cū ieiuno ibi 4ª & cōtinuat cū iferiori gracili ibi quinta ¶ Et cōtinuat cum monoculo ibi sexta & itestinum rectum pma ps in tres pmo ponit anothomiam intestini duodeni ostēdendo eius iuuamēta & utilitates secūdo pōit quoddam cōe intestinis tertio redit ad complēdum illius inte

ſtini anothomiam ibi ſecūda. Et creatē ſunt ibi tertia & creauit. ¶ Circa pmā partē conſiderādum quod per ſpumā aquoſam dedit inteligere cibi aquoſitatem que cibo admixta groſſo illum ſubtiliat notificauit autem ptez cibi aquoſam per ſpumā quia ſicut ſpume eſt ſupernatare ſic & aquoſe partis cibi eſt ſup natare & ptis dure groſſe eſt deſcendere ad fundum ſtomachi unde Ariſti. zz. pbleuma tum ficꝫ dicit deſcendere ad fundum ſtomachi ſi poſtremo ſumāt & iō etiam poſtremo eutomunt & hoc quia grauiores. ¶ Circa ſe cūdam partem quā Auic. ponit cōſiderādum quod tota Auic. ratio ſup hoc fundari uidet .ſ. quod motus cibi ad ſtomachuz fiat ſolum per uirtutē meri attractiuā licet adiuuet uirtus uoluntaria ſed motus chili a ſtomacho ad inteſtiua perficit per uirtutē ſtomachi expulſiuam & per uirtutem inteſtinoꝝ attractiuā ¶ Et adiuat eam. ſ. ad inteſtinoꝝ attractiuaz fex que prouenit &c̄. i. fex. que eſt in cibo q̄ſi dicat quod inteſtina prope trahāt fecez & tamē in illo cibo ſit fex aut ſaltem pars que i fecem cōuerti oportet. ideo inteſtina maxime illum cibū trahēt. Et ppter illu d. i. ppter oēs cās dictas facilis &c̄. ¶ Sed dubitat circa hº Primo qa Auic. uidet ſibi cōtradicere. nā ſupra de qualitate deglutiōis fen. iz. ubi uidebatur ponere qd in meri eſſet uirtus expulſiua. cū ponebat in eo uillos latitudinales qui exp̄munt ip̄m. ſ. cibū ad iferiora ſic gº. in motu chili ad inteſtina. duplex cōcurrit uirtus. ſ. atractiua & expulſiua ita i motu cibi p meri ad ſtomachū. non gº ppter hoc latius debuit meri eſſe. ¶ Dicendū qd licet in meri ſit aliqua expreſſio. illa tn i maifeſta ē & debilis. Sed attractio fortis & p̄ncipalis eſt. ſed i motu chili ad inteſtina illa exp̄ſſio ē fortis & manifeſta. & iō ille cibus pōt trāſire p uiaz temperate latitudinis. uel dicendū q i meri non ē diſtincta uirtꝫ attractiua a uirtute expulſiua ſed coincidūt quaſi in eiſdem partibus. ſed in motu chili a ſtomacho eſt diſtinctū membrū impellēs a mēbro trahente ut notū eſt. ¶ Secundo dubitat diceret aliqs Auic. dicit q fex iuuat ad illud. quid gº erit illud p quod inteſtina p̄ncipaliter trahūt. ſi tractꝫ fecis ē coadiuuatiuꝫ. ¶ Dicendū q quēadmodū ſtomachus ppter duo p̄ncipaliter trahit cibū. ſ. pp finez imediatū ut ppter ſeip̄m. & ppter finē mediatū. & p̄ncipaliorē in ordine mēbroruz ut ppter alia mēbra. ſic ēt natura ordinauit q inteſtina cibū trahāt. his duabꝫ utilitatibꝫ licz nō ſic maifeſte ſicē ſtomachus. p̄ncipaliꝫ gº attractio cibi ab inteſtinis fit ut inteſtina uoluptuent ex eo. & ex eo ſumāt aliquid. & qa fex in inteſtinis ꝓportionalis eſt ſicē urina i ueſica. ideo iuuat hāc attractionē fex que pueit ex ſumma cibi. ¶ Dubitat 3º. an in inteſtinis ſit uirtus attractiua. & uidet q. nō auctorita te Gal. tertio de uirtutibꝫ naturalibꝫ. ubi uꝫ q ſolū inteſtina circūtrahunt. i. expellūt attrahunt aūt nihil ¶ Oppoᵐ. uult Aui. hic & fen p̄ma primi caº de mēbris in fine. ¶ Dicendū q in inteſtinis eſt attractiua uirtus. nam ſi in inteſtinis eſt aliqua uoluptuaº eius qd eſt in eis igit illud attrahūt. uoluptuaº enim eſt ex attractiōe dependēs cū attrahēs attrahat ꝓpter uoluptuari. ſed inteſtina uoluptuant ex eo quod eſt in eis cum aliquam ex illo refocilatōnem recipiāt ſaltem gracilia & etiā groſſa aliqualiter uoluptuāt in fece queadmodū canes i ſuperfluitatibus ſicut inteſtina in fece ueſica in urina & fel in coꝫa ut tertio de uirtutibus naturalibus ¶ Conſiderādum quod licet in eis ſit attractiua uirtus illa tamē in eis ſopita eſt reſpectu expulſiue cum expulſiua i inteſtinis ſit principalior & manifeſtior pōt gº dici quod nihil attrahūt in compatiōe ad eorum manifeſtā expulſiuā ūde obiecta ſoluūtur ¶ Cōſyderādum poſt q. Gal. uult 4º. d utilitate particulaꝝ caº de plaſmate quod lōgi uelli ſunt in inteſtinis ab extra ad ſuſtētandum & iuuādum latos. ¶ Verum. ¶ Auic. quaſi unā dubitationem remouet dixit enim quod quia ſtomachꝫ indiget attractiōe forti cuius ſimili ñ indiget inteſtium ideo ſup duas tunicas inteſtinoꝝ domināt uilli latitudinales ad expulſionem fiendam maiorem q̄a ea magis indigēt q̄re diceret aliquis eſt ne equaliter in omnibus inteſtinis Reſpōdet quod nō nam in inteſtino recto iam apparēt multi uilli lōgi plus quam in aliis inteſtis adhuc tam̄ lati in eo ſuperāt longos. Cā autem ppter quā in hoc inteſtino apparēt uili lōgitudinales eſt quia hoc inteſtinum inter alia inteſtina idiget maiori attractione ut attrahat id quod ē ſupra ipſum de fece qua attractiōe fit pꝫ meli or expulſio. Nā. ſ. inteſtinū habēs. i. ſi haberet paucos latitudinales eſſet inobediēs ad expellēdum oportet enim illud quod expellitur pº eſſe expellēti cōiunctum & ideo etiam ut melius expelleret creatum fuit amplum. ¶ Et create hic pōit quodd̄ cōmūe inteſtis et dic̄ q inteſtia habēt duas tunicas pp duas cauſas una eſt ut cum nocumentum fit in una non ſit i alia eſt diuerſitas in operationibus. ſ. attractionis & expulſionis. ¶ Et creauit ¶ Hic cōplet anothomiam huius inteſtini Et dicit qd cānnam huius inteſtini. creauit rectaz ut preparetur melius expulſiōi. nam expulſio uꝫ ſeparatio fecis ſupple & cibi in extēſo recto ue

lociõr est quã in undoso.i in tortuoso & sopito.i.iclinato sopitum eim iclinatũ est.& ideo esse iclinatũ p sopitũ describit.Relĩq patẽt. ¶ Et pars ¶Hic ponit anothomiã intestini ieiuni & patet. ¶ Considerãdũ tñ ꝙ cũ hoc intestinũ sit ualde epati alligatũ & meseraicis sequitur cõsequẽter ꝙ ipm ualde extenuetur i egritudine.s.epatis cõsumptiua ut dictũ.A. ex supradicto statiz cõcludatur. ¶ Cõsiderãdum ulterius quia chilus qui uenit ad ieiunũ habet duas ptes.unam que intrauit iam meseraicas aliam que remãsit i eo.colera gº q̃ uenit ad hoc intestinũ iuuat ad duplicẽ expulsionez.uidelicz ad expulsionem eius qđ intrauit meseraicas ad epar. & hoc p cõstrictionẽ intestini que fit in expulsiõe.unđ ps illa que intrauit meseraicas magis uersus epar ppelletur iuuat ẽt ad expellendũ p aliã ptem ad inferiora illud qđ remãsit in intestino & pz. ¶ Et cõtinuat ¶Hic ponit anothomiaz intestini ylion longi uel inuoluti.& pmo facit hoc.secũdo cõparat intestina grossa gracilibꝫ.secũda ibi.et digestio ¶Quod pmo dicit pz.& debet exponi in capitulis ãcedẽtibꝫ.i.in partibus pceden tibus in hoc caº. ¶ Sed circa hãc ptẽ dubitatur ¶Vtrũ in intestinis sit uirtus digestiua.uidetur ꝙ non.quia tunc in eis esset uirtus nutritiua respectu eius qđ digerũt cuz digestio in nutricationẽ ordinetur. ¶ Amplius cibus est pfecte coctus i stomacho ¶ Oppo.uult Auic. ¶ Dicendũ qđ digestio est duplex.s.in ductiua ultime pfectionis.& iductiua dispõnis uł qualitatis alicuiꝫ cõueniẽtis. licet ibi non sit forme substãtialis pmutaº.dico gº ꝙ in intestinis nõ est uirtus digestiua que sit inductiua substãtialis forme.nam substantialis forma chili unius est uirtutis saltẽ pncipalis gº opz ut habeat unuz imediatũ factorẽ hic autẽ ab omnibꝫ ponit stomachus.uñ Mesue i suo de appropriatis i sermone de aqua ordei chilus habz artificem calorẽ ajalis pprium in propo uase.i.stomacho.dico tamen qđ ẽ uirtꝫ digestiua.quia inductiua qualitatis alicuiꝫ cõueniẽtis sicut enim cõperantur uene epati sic cõperantur intestina stomacho.sed sic est qđ i ueis fit aliqua alteratio sanguinis gº in intestinis fit aliq̃ alteraº chili.hec uidetur intentio Gal. q̃nto de iuuamẽtis in fine. ¶ Amplius chilꝫ aliquã alterationẽ de necessitate sumit in intestis cum habeãt caliditatẽ actu aut ergo ista alteratõ est corruptiua & hoc ẽ falsuz quia tũc semp chilus i intestinis corrũperet Aut est perfecti ua secũdum qđ & hec ẽ digestio aliq̃. ¶ Ad cõtrariũ dicẽdũ ꝙ intestina aliquam refocillationẽ acquirũt ex chilo descẽdẽte a stomacho ¶ Ad secundã patet solo.ex prima rõe. ¶ Cõsiderãdũ post ꝙ quãto intestina habẽt plures meseraicas tãto magis alterãt & digerunt chilũ pp id ꝙ magis calia sunt merito ergo gracilia erunt plꝫ digerẽtia ueluti plus participatia sunt meseraicis ueis. ¶ Et cõtinuatur ¶Hic ponit anathomiã primi intestini ex grossis & ẽ monoculꝫ siue sachꝫ.Et pº põit causã sui nomis & situ.Secundo põit iuuamẽta ibi. secũda. ¶ Et creatum quidem fuit quemõ hoc intestinum habeat unum foramẽ & quo modo nõ ex anathomia uidetur si quis uult intelligere multi enim qui ñ uiderũt in hoc errant & in aliis multis. ¶ Et creatum primo ponit eius iuuamẽta secũdo circa hoc quosdã redarguit tertio eius anathomiã reassumit ibi secũda quidam ibi tertia & huic quidem ꝑma in duas primo ponit unum iuuamẽtum secũdo aliud ibi secũda.Et de eis est quod pº dicit patet secũda pars habet duas.primo ponit id iuuamẽtum uel iuuamẽta secũdo quod dixerat declarat secũda ibi.Et ẽ motꝫ. ¶ Dicit primo quod de eius iuuamẽtis est quod hoc intestinum est inicium reliquaꝝ cõuersionum cibi ad feculẽtiam & est inicium preparationis successionis future.s.in colon & recto. ¶ Accidẽtis ei.s.cibo ex meseraicis licet nõ sit in illo.s.monoculo uel in illo.i.i intestinis inferioribus uel in illo.s.cibo exeũte a monoculo. ¶ Illa succio scilicet quãta est in intestinis aliis gracilibus superioribus quia intestina gracilia plures hñt meseraicas ueas. ¶ Cõsiderãdum quod cõuersio cibi in monoculo dicit reliqua respectu conuersionis eiꝫ i stomacho quia illa prior & pricipalior est similiter eius cõuersio i feculẽtiam dicit reliqua qa & i stomacho fex aliquod esse suum recipit. ¶ Et ẽ ¶Hic declarat quod dixit & primo hoc facit. secũdo ex dictis infert quedam ibi secũda fit ergo prima in duas secundũ quod duo dicta declarat ibi tertia imo dictũ ꝙ pº.declarat ẽ hoc dixerat ꝙ monoculũ est pricipium p̃parationis succionis.i.ad succionẽ future accidẽtis uult ergo ostẽdere ꝙ ista succio ad quã p̃parat monoculũ sit futura.s.i alio intestino ut in colon & recto & dic & supple fit suctio ista cũ ẽ motꝫ.s.cibꝫ & descẽdẽs & depositꝫ.s.a monoculo ad colon & rectũ. ¶ Cõsiderãdũ ergo ꝙ monoculũ nõ uenit de meseraica res que habeat magnitudinẽ ut postea appõet et uidetur suctio ꝓprie in eo nõ fit sed preparatõ ad suctionẽ futurã in colon & recto ad q̃ meseraice pluresꝫ uẽiũt q̃ ad monoculũ ut anothomia ostẽdit. ¶ Immo.Hic declarat secũdum ꝙ dixit & primo facit hº secũdo quoddã sta ti dictũ declarat ibi secũda in ipso aggregato dictũ autẽ fuit ꝙ hoc intestinũ est ꝑncipiũ re

ſiquaꝫ cõuerſionũ cibi ad feculẽtiam hoc aũt declarãs dicit ꝙ imo nõ cõpleẽ. ſ. fex niſi cuꝫ euadit ab epate. i. ab attractiõe epatis. Illud n. quod nõ trahiẽ ad epar in fecem conuertitur aut perficiẽ pars. ſ. eius in monoculo & iterũ poſt attrahiẽ & appropiquaẽ ei. ſ. monoculo dico quod nõ cõpleẽ niſi cũ uicinitate digeſtio nis p̃ digeſtionẽ ſtomachi qa licet fex cõpelatur in monoculo tñ recipit priꝰ ipreſſionẽ uł alterationẽ ex digeſtiõe ſtomachi. bene gº dixit. Auic pꝰ digeſtionẽ ſtõachi que fuit cũ qe te ſaltẽ ſtõachi nã digeſtio fit cũ quiete motus enĩ digeſtionẽ ꝓhibet ut infra ſen. zz. tractatu ſecũdo ꝺ ſignis doloris iũcturaꝫ. ¶ Cũ uicinitate Hic declarat quoddã ſtati dictum. dixerat quod cõplemẽtũ fecis i monoculo fit cũ uicinitate digeſtiõiſ ſtomachi pꝰ digeſtõnẽ ſtoãchi que ẽt eſt cũ uicinitate uult gº Auic. declarare quid eſt cõplemẽtũ. Ad cuiꝰ intellectũ cõſiderãdum ꝙ i digeſtione quedã ſunt q̃ ꝓ ſe cõpleẽ quedã autẽ ſunt q̃ generãẽ complẽtur uicinitate nõ tamen principali intentione. ¶ Et poteſt hoc declarari i generatiõe humorum nã ſanguis eſt humor q̃ per ſe & principali itentione generaẽ. ſed aliquãdo quaſi q̃ dam uicinitate ad ſanguinẽ cõpletur. caliduꝫ gº epatis p̃ncipaliter agere itendit in materiã ex qua fit ſanguis. ſi aũt agat in alias partes huiꝰ materie hoc fit uicinitate inquãtuꝫ oẽs iſte ptes ſimul in unũ ſunt cõprehẽſe non eim põt agere epar in partẽ chilli ut fiat ſanguis qui agat in partẽ ex qua fit mꝫia colera & ſꝫa ſic ẽt de itentiõe ſtomachi non eſt generare fecem. ſed eius itentio eſt agere in cibuꝫ & facere chillũ aptum cõuerti in humores. ſed ſi aliqua ps ſit non apta ad huc patiẽ uicinitate q̃ dam ad illã cum ille cibus totus ſit cõprehenſus in ſtomacho. ¶ Et aggregatꝰ in forma una cõi ut nõ poſſit ſtomachus agere in ptez unã quin agat in aliã. ps gº parata in fecẽ cõuerti quadam uicinitate patiẽ. ¶ Et cõſimili mõ põt declarari de monoculo. monoculus. n. ut habꝫ digeſtiuã uirtutẽ forſan agit in ptem cibi q̃ uenit a ſtomacho que nõ eſt apta fieri fex. nec fuit in ſtomacho pfecte decocta. ſed cũ quadã actiõe ulteriori pficietur. ita ꝙ poterit attrahi ad epar cũ deſcẽderit in colon & rectum. ſi ergo pars cibi que eſt apta cõuerti in fecẽ patiatur a monoculo. hº fit cũ quadã uicinitate ad partem cibi bonã que i monoculo debꝫ cõpleri ut trahaẽ poſt ad epar. Ex hoc põt ſummi qđ generatio fecis etiã in monoculo non ẽ de p̃ncipali itentiõe. ſed cõſequiẽ ad actionem monoculi. itendit. n. monoculus ex ſui actione p̃ncipali complere id quod ſtomacus nõ potuit. quia gº hoc fit alterãdo & ꝑmutando ps cibi quẽ põt compleri ex hac actiõe pficiẽ. ſed illa ps que ñ eſt apta cõpleri ex mora & actione corrũpitur magis. unde fetorez acqrit et ultimã formã fecis. Et hoc uult dicere Auic. cuꝫ dicit ipõ. ſ. cibo aggregato & comphenſo in re una. i. i una cõi forma & aggregatiõe uel in re una. i. i loco uno ut i ſtomacho uel monoculo i qua. ſ. re remãſit tpe lõgo. quia toto tpe q̃ facta ẽ trãſmutaº. dico ꝙ remãſit tpe lõgo cum eſſet quietus & aggregatus. ſ. loco illo in quo digeritur. bene ergo dictum eſt qđ fit cum uicinitate. ¶ Fit ergo. ¶ Primo declarat quoddam. ſecundo quoddam aliud. ibi ſecunda. & ꝓpter hoc. quia dictũ eſt qđ monoculũ ꝓparat illud quod fugitur. poſtea cũ ſepaẽ a monoculo. & qa dictũ eſt qđ cõplet fecẽ cũ uicinitate ſic gº fit ꝓportio eius. ſ. monoculi ad inteſtia groſſa ſic ꝓportio ſtomachi ad gracilia qa etiam ſtomachus ꝓparat illud ꝙ fugitur in inteſtinis gracilibus et quia illđ ꝙ acqrit fex i ſtõacho acqrit cũ uicinitate. ¶ Et ꝓp hº ¶ Concludit aliud & primo facit hoc ſecundo dubium remouet ibi ſecunda Et nõ euacuaẽ prima i duas primo facit ꝙ dictuꝫ eſt ſecũdo quoddam aliud declarat ibi ſecũda cum iam ¶ Dicit primo. ꝙ ꝗa monoculũ inteſtinum ꝓparat id quod debet fugi poſt eũ ẽ neceſſariũ ut appinquet epati ut cõpleaẽ digeſtio quã faẽ uirtute epatis & eiꝰ auxilio ſic etiã epar ſtomacho auxiliaẽ ut cõuertaẽ reſiduũ eius qđ nõ digeriẽ in ſtõacho. ¶ Et nõ ẽ cõuertatur dico ad meliꝰ ꝙ poſſibile eſt. ¶ Cũ. Hic ꝺclarat ꝙ in monoculo cõpletur id quod nõ fuit digeſtũ in ſtomacho uult gº declarare quomõ illud nõ digeſtũ deſcẽdit a ſtomacho & dicit &c̃. Ad meliꝰ &c̃. Cũ iã fuerit inobediẽs. ſ. ꝓfecte digeſtioni in ſtomacho & nõ aduẽit ei. ſ. tali cibo cõplemẽtũ digeſtionis ꝓpter multitudinẽ materie ũde ſupple tota digeri ñ potuit. ¶ Et ꝓceſſionẽ. i. ãticipationẽ ſeparãois ſ. a ſtomacho Aduenientem ei ꝙ eſt magiſ obediẽs ꝓpter ea &c̃. quãdo enim maior pars cibi eſt ꝓfecte decocta & aliqua pauca pars eſt illi admixta q̃ ꝓfecte digeſta nõ ẽ tũc uirtꝰ magis curat facere deſcẽdere cibũ q̃ eũ retinere ut cõpleaẽ digeſtio eius parue partis illđ ergo quod eſt magis obediẽs ſubmergit illud quod eſt magis inobediẽs. ¶ Et nũc. ſ. in monoculo nõ iã denudatũ ẽ illud ꝙ eſt inobediens quia denudatum a cibo iam ꝓfecte decocto qui eum ſubmerſit qui propter ſui cõplemẽtum trãſiuit ad epar ſed ille qui nõ fuit ꝓfecte digeſtus ſed fuit inobediẽs remãſit ab illo denudatus. ¶ Cum ergo ſuperuenit ei. ſ. cibo inobediẽti uirtus actiua. ſ. inteſtini monoculi inuenit ipſum. ſ. cibum inobediẽtez patũ

.ſ.pati & denudatum niſi a ſupfluitate &c̄.
¶ Cōſiderādum ergo ſi quis attente cōſide ret quod cibus cum a ſtomacho deſcēdit tres habet partes.ſ.partem perfecte decoctam q̄ trahitur ad epar dum trāſit ad inteſtina gra cilia & partem que fuit inobediens & iſta eſt duplex quedam eſt pars que fuit inobediens nō tamen omnino immo eſt apta pati & per fici non enim deficit niſi in complemento dige ſtionis.quedā autem eſt ps que fuit inobedi ens que non poteſt pati & pfici. ſed in fecem cōuertitur.cibus g⁹ qui uenit ad inteſtina groſ ſa denudatur a parte pfecte decocta. quia il la fuit attracta dum trāſiret p gracilia.ſed ñ eſt denudatus a fecali pte pfecte de cui⁹ pro prietate ē ut i fecem conuertat̄.& eſt reperta .ſ.hec ſupfluitas apta cōuerti i fecem in utriſ q̄ diſpōnibus ſcilicz deſcēſionis que eſt reper ta in cibo deſcendēte a ſtomacho ad gracilia. & i cibo deſcendēte a monoculo ad alia inteſtia groſſa.licz eim chilus in ſtomacho actu habe at unā formā.habet tn̄ plures partes iter q̄s eſt pars omnino iobediēs ſcilicz qua fit fex ſi quis p̄dicta conſideret. ¶ Sed fuit.ſ.hec ſup fluitas i ſtomacho ſupple deſcēdentes tamen in gracilia cū ſubmerſore alio.quia cū magna pte boni chilli cuius gratia facta fuit ſubmer ſio fuit ēt cum pte chilli nō complete digeſta & ſupple a monoculo i colon eſt ſubmerſum hoc ſolū.ſ.feculentū magis digeſtū.uel ē ſub merſum hoc ſolum.ſ.q̄d fuit completū i colō abſq̄ alia parte que iterū debeat compleri.nā cibus deſcendēs a ſtomacho p̄mixtus eſt uni alteri parti cibi qui i monoculo debet comple ri.ſed ille qui eſt completus in monoculo nul li alteri parti miſcetur que compleri debeat. prima tn̄ expoſitio uidetur melior ut dicatur hoc ſolum ſcilicz feculentū.iam eim i monoculo fex ſuā formā ſumpſit ultimā.& iō ſecundū eſt ſubmerſum ſolū qa actu diſtinctū a iuuati uo.ſed in deſcenſu a ſtomacho non erat ſic di ſtinctum actu. ¶ Et illud q̄d ei ſcilicz feci miſce tur ſcilicz de bono.dignus eſt ut patiatur pro prie. Et conſidera q̄d iſte ſermo refertur ad fecem & ad partē cibi cum ſunt in monoculo pati aūt ppriū eſt p̄ncipaliter digeri & pfici fex aūt p̄ncipaliter & ppprie non patiť.ſz cuz uicinitate ut dictum eſt. ſi autē iſte ſermo re feratur ad illā partem cibi & fecis cū a mono culo deſcenderūt exponatur ſic.ut patiatur p prie.ſ.attractionem ab epate.prius enim pp ter impfectionē nō erat dignū.nūc autem eſt dignū. ¶ Et non.Hic remouet dubiū dictū ē q̄ per monoculi actionem illa ps cibi fit apta ut attrahatur ad epar q̄re dubitaret aliquis utrū ſtomachus fecerit aliq̄d in hac pte cibi & reſpōdet q̄ ſic & dicit q̄ ſtomach⁹ ñ euacua t⁹ ē a paſſiōe quadā & digeſtiōe & p̄para tiōe itelligatur actiue.i.ñ ē euacuat⁹ ab hoc q̄n fecerit ipſuz cibū pati & digeri & p̄para ri cibū dico q̄ cōpleť i monoculo & hoc ē q̄d ſubdit pp complemētum paſſionis & digeſti onis.ſ.fiēde in monoculo.Cum p quia euacu atur totus digeſtionis actus & pcōſequēs cō pleť ad ipreſſionez agentis ſcilicet ultimi mo noculi quaſi uelit Auic.dicere cū monoculum ſit tāquā ultimū agēs cōplēs digeſtionē cibi que fuit inobedienſ g⁹ ſequiť quod ſtomach⁹ quia eſt aliud agens aliquid fecerit in cibo il lo. ¶ Et inteſtinum. ¶ Hic concludit illud iu uamentum & dicit quod inteſtinum monocu lum eſt illud in quo completur digeſtio eius quod fuit inobediens in ſtomacho & ſupflu it portio.ſ.pars a digeſtione.ſ.ſtomachi et pa rum.i.paucus digeſtionis defectus ſubmer git ipſum & ſupple ſubmerſio ſepat.ſ. elon gando iter ipſum.ſ.paucum cibum & paruz digeſtum & inter uirtutem agentem i chimo humido.i.uirtutem digeſtiuā ſtomachi dicit autem agere i chimo humido.ſ.p potum & fit taliter ut paz uirtutis rectificet ipſum.ſ. in monoculo cum inueniť ſtās & natās.ſ.in ſtōacho tāta quātitate qua diſcernať.i. appa reat.eius.digeſtio licet ñ completa deide ſepa tur ab eo.ſ.ſtomacho ad inteſtinum.ſ. duode num deide ad alia ex quo.i.poſtq̄ exſugit ſto machus.ſ.illud quod uoluit per ſe de eo q̄d preparatum eſt & eſt ſermo iſte ſimilis ſer moni.Galieni tertio de uirtutibus naturali bus cum autem ſufficiēter impletum fuerit onus aliud reliquum deponit cibum. ¶ Cō ſyderādum ergo quod licet monoculum cō pleat digeſtionem nō tamē intelligēdum eſt quod formā ſubſtātialē chilo tribuat ſed ali quam accidētalem pfect onem poſt formā q̄ habuit in ſtōacho.oportet ergo prius forma ri in ſtomacho ſi enim nō formareť ibi & nō poſſit perfici in monoculo & ideo.Auic dixit cum inueniť ſtās & morās. ¶ Diceret autem aliq̄s ſi chilus qui compleť i monoculo acqui ſiuit formā ſubſtātialem in ſtomacho g⁹ om nem perfectionem & pcōſequens ñ eguit alia alteratione in monoculo ¶ Dicēdum quod ſi cut ſunt quedam entia actiua per formā ſub ſtantialem que nō ſtatim habita ſubſtantiali forma poſſunt in opus exire & in actum licz ſint p illam.ſicut cum ſtatim homo ē ñ itelli git aut militat.ſic etiam aliqua entia ſunt q̄ a forma ſubſtāciali paſſiue diſponūť ñ tamē habita ſubſtāciali forma ſunt apta omnino pati niſi acq̄rāt aliquam formā accidētalem ulterius.licet ergo chilus formatus ſit in ſto

macho eget tamē post actum substantialem aliqua accidētali aut positiōe ut melius possit trahi ab epate. ¶ Quidam. ¶ Hic pōit quorundā errorē. & prio hoc. secūdo remouet illū errorē ibi secūda. & isti quidē ¶ Dicit primo ꝙ quidā dixerūt ꝙ hoc intestinuz monoculū est factū ut pp suā formaz moretur in ipo chilus ad mūdificandū epar. i. per epar ex eo qđ remansit in ipso. s. chilus de substātia cibi remāsit. ¶ Dico integre a stomacho cuz iam stomachus exugit pro se qđ uoluit. ¶ Et putauerūt. ¶ Considerandū ꝙ isti posuerūt ꝙ chilꝰ integre pueniebat ad monoculū. s. totū illud qđ remāsit ab attractione stomachi. & consequēter oportuit eos ponere ꝙ i trāsitu p gracilia nō attrahebat ad epar. gº nec ibi erāt meseraice. reliqua patent. ¶ Et huic ¶ Resumit utilitates & iuuamēta. ¶ Considerandū qđ res aggregata cum melius cōprehendit melioꝰ expellit & ipelitur. sepata aūt & dispertita cū colligi & cōprehēdi nō possit. nec pōt eici. ¶ Quomodo aūt uermes utilitatē corpori afferant. & quomō non & qualis sit eoꝝ generaº declarabit iferius tractatu qnto. ¶ Et cōtinuatur. Ponit anothomiā colon. & patz ¶ Et intestinum. Ponit anotho. recti & patet. ¶ Cōsiderandū qđ quia intestia sunt aggregatiua & receptacula plurimaꝝ supfluitatuz oportuit ea esse epate sensibiliora ut illas supfluitates pceptas expellat & cetera.

¶ Scias quod. ¶ Supius Auu. posuit anothomiā intestinoꝝ ¶ Hic exequitur de dispōnibꝰ illoꝝ. sunt aūt hee dispōes fluxus dolor & punctio et dispositiōes ānexe ut uerme. s. primo gº determiat de fluxu uētris. secundo đ doloribus & pūctionibꝰ intestinoꝝ. tertio đ uermibus. ibi zª in tertio tractatu. ¶ Causa punctionis. ibi 3ª. cum euadit materia ¶ Prima i tres. primo determiat đ causis & modis fluxus uētris. secundo de signis. tertio de cura. ibi zª. dicit. 3ª ibi. dico. Prima i tres. primo pōit q̄daz diuisionē. secūdo exequit. tertio addit quedā ad complementuz cāꝝ & modoꝝ fluxus uentris. ibi zª. & nos ibi 3ª. in fine capituli. inquit ypocras. ¶ Circa primam partem considerādum quod ex cibariis quedam sunt cibaria magis pura. & ex cibis quedam sunt comestibilia quedam potabilia. ad denotandum gº hanc diuersitatē dixit ex cibariis & cibis ¶ Et nos. ¶ Hic exequitur. & primo de fluxu facto ex mēbris. secundo de facto ex cibis. & cibariis. tertio de facto ex aere continēte. ibi zª. factuz aūt ppter cibum. 3ª ibi. factꝰ aūt ppter aerē ¶ Prima i duas. primo ponit diuisionez modorū facti a mēbris. 2º exequit. ibi zª. & de facto.

¶ Primo dicit qđ fluxus factus a membris fit aut ex stomacho &c̄. & omnes cōicāt i causis ¶ Nam fiunt aut ppter debilitatē &c̄. supple. aut etiā ppter debilitatem attractiue mēbrorum. aut ppter cōturbationē substātie & p hoc itelligit putrefactiōez aut alterationē substantie intestinoꝝ siue saniationē. Vulcus scilz sanioſum. Rupturam. s. sine sanie ¶ Et de facto hic exequit et primo de facto ab epate secūdo de facto a meseraica tertio de facto a cerebro quarto de facto a stomacho quinto de facto ab intestinis sexto de facto a toto corpore secūda ibi & similiter tertia ibi factꝰ aūt a cerebro ibi quarta factꝰ autē a stomacho. ibi quinta in facto ab intestinis sexta ibi factꝰ autē a toto corpore. ¶ Dicit pº ꝙ de facto ab epate se expediuerat scilicet sen. i 4. tractatu. 4º ¶ Cōsiderādum quod debet suppleri. Auic. etiaz dixisse illum qui fit ex splene quia đ eo principaliter nō exequit derelinquēs notum ex his que dixit supra sen i 5. caº de apostēatibus splenis. dicit etiam illum qui fit ex meseraica supra sen. i 4. ¶ Factꝰ aūt a stomacho. ¶ Hic determinat de fluxu uentris a stomacho & habet tot partes quot ponit modos illius fluxꝰ. ponit autē modos nouē qui oēs possūt reduci. ad maliciā cōplexiōis & cōpositiōis & solutā cōtinuitatē ibi zª et multotiēs ibi 3ª et qnz fit iste ibi q̄rta & quādoq̄ fit pp lubricitatem. ibi quita & quādoq̄ fit huiusmodi lubricitas ibi sexta & quādoq̄ fluxꝰ ibi septima & quādoq̄ fit pp uētositatem ibi octaua & quādoq̄ fit lubricitas ibi nona. & quādōq̄ ē solutio. ¶ Dicit pº ꝙ factus a stomacho nō ē totus indigestus. ¶ Cōsyderanduz ꝙ istud dcz. A. ñ ē uniuersale. sz ptic̄are cōtª ctum ppter debilitatem retentiue stomachi nō potētis gradare mistionem cibi nō enim uerificaret de fluxu facto ppter debilitatē digestiue stomachi nec de facto ppter corruptionem cibi in stomacho aut ppter ulcera & lubricitatem. Propter quod cōsyderandum ꝙ fluxus stomaticus quidam est qui nō ē totus indigestus quidam ē qui ñ est totaliter indigestus quidā est qui est omnino indigestꝰ nā si fluxus stomaticus fiat ex corruptione cibi in stomacho ppter causam in cibo uel propter causam in stomacho tūc egredit cibus omnino indigestus. Si autem sit in uirtute digestiua debilitas tūc egredit nō totaliter in digestus sed habens aliquid digestionis ¶ Si autem sit in retentiua debilitas & nō possit gradare mistionem cibi tūc egredit cibus non totus indigestus ¶ Differt enim cibum nō totum esse indigestum & esse nō totaliter indigestum sicut totum & totaliter differūt. ¶ Di

citur enim cibus ñ totaliter indigestus quan
do habet digestionē licet nō cōpletam. sicut
dicitur res nō totaliter alba quādo nō habet
omnem albedinis gradum & iste defect⁹ ma
xime accidit in cibo ex digestiue debilitate p
se uel p aliud. Sed dicitur cibus nō totus indi
gestus quādo pars ei⁹ est digesta et pars ei⁹
est nō digesta & hoc maxie cotingit ex debili
tate retētiue nō potētis gradare cibi mistiōez
declaratū.n.fuit sup̄ fen.iz.& ponebatur h⁹
esse de mente Auic.hic qđ stomachus apitur
scđm partē iferiorē añq̄ totus cibus sit perfe
cte digestus totus.qñ.n.maior pars cibi dige
sta ē.ut illa que fundū stomachi attingit. tūc
stōachus apitur ñ totali aptiōe.sed apertiōe
tali qđ gradatim cibus in eo existēs expellat
ut i gradata expulsiōe ps cibi que ñ ē pfecte
digesta.in gradato descensu completā digesti
onem recipiat ut possibile ē.dico aūt ut possi
bile est.quia non ē semp possibile ꝙ totus cō
plete digerat.imo aliqua ps cōplementuz di
gestionis effudit.unde cōplet i monoculo. ut
supra patuit.& ista uerba licz sint noua.sunt
tñ de mēte Aui.qui dicit ꝙ fluxus stomatic⁹
non ē totus idigestus.& assignās in hoc mo
dum & cām dic qđ ē ppter retētiue debilita
tem nō potētis gradare mistionē ei⁹. Huius
uero dicti expositionē pquire sup̄ fen.iz⁹.tra
ctatu 3° ca° de tarditate descensus cibi a sto
macho. ¶ Considerādū tñ ꝙ cibus qui astūp
tus est aut est uniformis.& tunc fit gradata
retentio & expulsio ei⁹ absq; hoc ꝙ stoāchus
recludat.aut ē cibus difformis ordie medicia
li assumptus.ut qđ cibus facilis digestionis
ꝑcedat cibū difficilis digestiōis.& tūc fit gra
data expulsio eius cū reclausiōe stomachi.si
enim nō reclauderet cibus supior durus non
posset pfecte digeri. sed i cibo uniformi com
pletur digestio in parte supiori cibi i solo trā
situ.ita ꝙ nō oporteat reclaudi stomachū. Ex
dictis g° cessat cōtradictio que posset esse i
ter dicta hic.& infra capitulo de signis flux⁹
uētris.ubi ponit ꝙ cibus in quodā stomacho
sine digestiōe egredit. Est.n.sermo ille Aui.
particularis & nō uniuersalis. ¶ Sed dubita
tur Auic.dicit ꝙ iste fluxus stomatichus est
ppter debilitatem existentē ex mala cōplesio
ne frigida. Sed cōtra natura retentiua opatur
plus cū frigiditate.ut sup̄ fen.iz. plurimū g°
caliditate nocet.quia magis sibi contraria.
¶ Dicendum qđ hoc esse secundum plurimū
pōt dupliciter exponi. Vno modo secundum
plurimū itensiue scilicz quia plus noceatur a
frigida complexione.& hoc forte non ē ueruz
qa ei⁹ cōplexio cū qua opat in cōperatiōe ad
alias uirtutes stat plus cū pportiōe frigidi.et
iō cōfortat retētiua cū reb⁹ ad aliq̄ frīditatē
declinātibus ut sup̄.A.fen.iz.capitulo de ca bi
litate stomachi ergo plus intensiue ledit uir
tus retētiua a caliditate q̄ a frigiditate saltez
in cōparatiōe ad uirtutes alias & digestiuaz
& atractiuam Secūdo pōt itelligi secūdū plu
rimū q̄tum ad uices & ad pluralitatē euēt⁹
& hoc modo uerum est dicere ꝙ debilitas re
tētiue stomachi secūdum plurimum fit mali
cia complexionis frigide.& hoc quia ei⁹ debi
tas ut plurimū ꝓcedit a frigiditate & h° pōt
declarari ex parte complexiōis comunis scilz
stomachi.& ex parte cōplesiōis ꝑprie. Ex pte
quidem complexionis communis ut stomachi
quia stomachus est mēbrum ad frigiditatez
declinās & iō facilius & ut plurimū in frigi
dam labit egritudinez.egritudo enim similis
magis est prona in euentu q̄ dissimilis & iō
uidemus quod egritudines stomachi plures
sunt a frigore.secūdum quod declaratuz fuit
fen.iz. Hoc etiam declarat ex pte modi cople
xionis appropate licet enim stomachi comple
xio sit frigida tamen adhuc in comperatione
ad alias uirtutes magis operat hec uirtus re
tentiua cum hoc modo complexionis ut tēdit
ad frigus & iō lapsus complexionis cum qua
operat retētiua magis erit ad frigiditatē. lap
sus enim ad similem complexionem erit pro
nior. Ex quibus dictis cōtrariū ꝙ inducebat
cessat. ¶ Cōsiderādū tam̄ quod quia uirtus re
tentiua cōsistit in omni qualitatum proporti
one dico ad iusticiam et ideo eius debilitas ēt
potest fieri propter maliciā complexionis cali
de frigide humide & sicce & ideo cōtingit er
rasse eum qui estimauit quod sit illđ ppter
flegma & per cōsequens propter malam cō
plexionem frigidam & humidam materialez
& p cōplexionem humidam & calidā & fri
gidam lz sit immaterialis. q̄uis h° sit superās
.s.in eius aduētu.nam secūduz plurimū ḋbi
litat cōtentiua propter frigiditatez & humi
ditatem cum etiam humor frigid⁹ & humi
dus ut plurimum reperiat in stomacho ut ē
flegma.ut supra fen.iz. ¶ Sed dubitatur ad
quaz ydropisiz h° pducat. ¶ Et dicēdū ꝙ ma
xime perducit ad tympanitem quia ibi ē cor
ruptio digestiōis prime nō quecūque sz cum
frigidite unde chilus uel cibus paucus qui ad
epar trahitur ñ ē apt⁹ digeri & cōuerti i san
guiez sz poti⁹ iuētū etiō. Gal 6° ḋ accidēti &
morbopōebat ꝙ ad defunctū stōachi sequitur
tympanites & sepissime lienteria et difficilis
curatiōis cum cōfirmat.quia cum confirma
ta est frigiditas in stomacho q̄si de difficili re
mouet. ¶ Et multotiēs Hec pars pōt dupli
citer introduci. Vno modo ut Aui.impugnet

eos qui ponebãt fluxum ſtomaticum fieri ſo
lum ex frigiditate. hoc autẽ. Aui. impugnãs
arguit ſic. fluxus ſtomatichus põt fieri ꝓpter
remanentiã uirtutũ medicinaꝝ ſolutiuaꝝ. ſed
tale remanẽs caliditatẽ habet & ſiccitatẽ far
maca eim ſolutiua calida ſunt & ſicca. ut icõ
mento illi⁹ affo. ꝑme particule. In acutis paſ
ſionibus. Alio modo põt introduci ꝙ Auic. hic
ponat quẽdaꝫ ſpecialem modũ ſtomatici flu
xus & dicit qđ multotiens cã in ipo fluxu ſto
machi &cẽ. ¶ Sed dubitatur. quia Aui. dicit
qđ hic fluxus qñq; ſeruat piodos. Cõtrariuꝫ
ponit infra. ubi abſolute dicit qđ fluxus ſtoã
tichus non habet ordinẽ. ¶ Ampli⁹ cã ꝓdica
cõis eſt res que ordini adheret. unde ꝓueniat
motus cũ ordie. & ideo periodica⁹ attributa
eſt uirtuti mouẽti & cõditionib⁹ materie. ſ.
ſpecificis uel accidentib⁹ ꝓpriis. ut declarau i
mus i noſtra queſtione de fe. ſanguis. manife
ſtũ eſt aũt qđ remanẽtia uirtutũ medicinaꝝ
huic ordini nõ adheret. cũ ſit cã accidẽtalis ex
trinſeca. ¶ Dicendũ qđ ex remanentia reliqa
rũ medicie ſolutie põt accidere fluxus ſtoma
tic⁹ cibalis uel hum oralis. ſi ergo accidat flu
xus cibalis. iſte non ſeruat ꝓiodum ſiue ordi
nem. ſed aduenit ſcđm ꝙ homo cibũ ſumit. q
nõ põt in ſtomacho remanere ꝓpter maliciaꝫ
& punctionẽ reſidui medicie. ſi aũt iſte flux⁹
ſit humoralis. dico qđ põt habere aliqueꝫ ꝓ
iodum. & hoc ſi fiat ſcđm hũc modum. nam
ꝓpter reliquias farmaci aliqui humores tra
huntur paulatim ad ſtomachũ. qui nõ ſtatiꝫ
cũ trahuntur expelluntẽ ꝓpter eoꝝ paucitatẽ
cum g⁹ augmentantur ut uirtutẽ grauent ex
pellũtur. & iterũ exiſtente eadem diſpõne re
aggregabuntẽ. & iterũ expellentẽ. & ſic aliqua
ꝓdica⁹ fieri poterit ſeruãs ordinẽ. ſꝫ quia
hoc non ẽ neceſſariũ. qa põt eſſe tanta uirtus
ut ſepiſſimã faciat aſſellationẽ abſq; multa i
terpolatione & abſq; ordie. ideo Auic. dixit.
qñq; ſeruat ꝓiodos. Poſſet tñ aliter reſpon
deri. qđ ſermo Auic. non ſit de fluxu facto a
reliquiis medicie ſꝫ de fluxu aliquo ſtomati
cho humorali. nã aliquis fluxus ſtomatichus
humoralis poſſet ſeruare ꝓiodos ſcđm ꝙ ad
ſtomachũ aliũ defluit materia. & tũc expona
tur littera ſeqñs multotiens adducit. ſ. flux⁹
ſtomatichus abraſionem &cẽ. & hoc quando
humor fluẽs ad ſtomachũ eſſet flegma ſalſũ
aut alius humor excoriatiu⁹. ſed ſcđm ꝑmaꝫ
expoſitionem debꝫ exponi adducit abraſionẽ
&cẽ. qa reliquie medicie ulcerãt & excoriant
¶ Contraria uero ex his ſoluũtur. & primo
cum dicitur qđ Auic. dicit cõtrariũ infra. Di
cendũ qđ Auic. loquitẽ ſermone idefinito com
perãdo fluxũ ſtomatichũ cerebrali. Hic autẽ
loquitur particulari ſermõe dicens. quãdoq;
hoc aũt nõ contrariatẽ ſibi. ¶ Ad ſecundum
dicẽdũ ꝙ tota cã illi⁹ ꝓdicatiõis nõ attribui
tur materie. ſed materia eſt icitãs. illud uero
quod facẽ ordinẽ eſt uirtus expulſiua q̃ deter
minato tꝑe aggrauatẽ. & determinato tẽpoẽ
expellit. ¶ Et quandoq;. Hic ponit aliũ mo
dum ſtomatici fluxus. & dicit qđ fit &cẽ. q̃re
corrũpitur cib⁹ & appetit expelli. ſ. ſtimulan⁹
unde tertio de accidẽti & morbo. corruptiõeꝫ
cibi i ſtomacho ſequitẽ cita eius egreſſio ¶ Sꝫ
dubitatẽ qa Auic. uidetẽ ſibi cõtrari⁹. nam ſu
pra fen. iꝫ. cap⁹ de tarditate deſcenſus cibi a
ſtomacho poſuit quod cibus tardat deſcẽdeꝛ
a ſtomacho ꝓpter digeſtiue debilitatẽ ut mo
reꝛ tẽpore quo digeratẽ. Hic autẽ ponit ꝙ di
geſtiue debilitas eſt cauſa ſtomatici fluxus.
¶ Dicẽdum quod digeſtiue debilitas põt ẽẽ
cauſa tardi deſcẽſus cibi et põt eſſe cauſa ſto
matici fluxus nã ſi cibus tarde digeratẽ & ad
tardam digeſtionem ñ ſeq̃tur illius corruptõ
tũc tarde deſcẽdit. ſi autẽ cibus non bene di
geratur & ex tarditate digeſtionis corrumpa
tur & acquirat malam qualitateꝫ qua ſtimu
let expulſiuã tũc fit ſtomaticus fluxus unde
ſupra Auic. iꝫ. fen. tractatu tertio capitulo de
ſignis debilitatis digeſtiõis ſtõachi dicebat
ꝙ cib⁹ quãdo ñ digeritẽ niſi tarđ đſcẽdit tarđ
niſi ſit propter motum uirturis expulſiue ex
mordicatione aut grauitate. Et ad hãc intẽtõ
nem uadit mens Auic. hic qui uolẽs aſſignaꝛ
cauſam & modum quo debilitas digeſtiue ẽ
cauſa fluxus ſtomatici. quandoq; dixit quaſi
corrumpitur. ſ. cibus & appetit expelli ¶ Et
quandoq; ¶ Hic ponit alium modum ſtomati
ci fluxus & primo facit hoc ſecundo remouꝫ
dubium & ſoluit. 3⁹ circa h⁹ adducit Hippo.
auctoritatẽ. ibi ſecũda & nõ eſt. ibi 3ª. Hipp.
quidem ¶ Dicit primo quod quãdo fit flu
xus ſtomaticus propter lubricitatem factaꝫ
in ſtomacho quare non dimittit ipſum cibuꝫ
in ſtomacho figi ea quãtitate qua digeratur
unde emanat ſicut intrauit & iſte fluxus uo
catur lienteria ſicut dyaria uocatur humora
lis fluxus ſimplex ſed diſſinteria uocatur flu
xus cum excoriatione unde ſanguis exit ſicut
enim romani uocãt ut Auic. quinto can. ſum
ma ſecunda tractatu ſexto. ¶ Et non eſt. Hic
mouet dubium. & remouet & primo mouet
ſecundo ſoluit. ibi ſecunda ſed nos. Dicit p⁹ ꝙ
illud quod dictum eſt non uidetẽ bene egre di
& conſequi ex eo quod diximus non eſt egre
diens ideſt non eſt diſtinctus ab eo quod
diximus ideſt a fluxu ſtomaticho popter
debilitatem contentiue. quia iſte eſt flu
xus a debilitate contẽtiue ſed de hoc ſupra

ximus ¶ Nos autem attulimus hic ad excitā
dum̄ i distingendo. s. specialiter l'loquit̄ d̄ flui
xu stomatico facto a debilitate nō est egredi
ens. i. non trāsgreditur quod diximus. s. d̄ ma
teria fluxus uentris esto quod fecerimus sup̄
capitulū de stomachi lubricitate uel malicia.
¶ Cosiderādum autem quod id quod. Aui
staris dixit dupl'r n̄ egredit̄ ab eo q̄ dixit. qa
in principio huius de fluxu stomatico dixit q̄
factus a stomacho nō ē totus indigestus. di
xit etiam de facto a debilitate digestiue qui
etiam totaliter non est indigestus sed fluxus
stomaticus cibalis factus propter stomachi
lubricitatem ubi etiam contentiua peccat ui
detur total'r indigestus. Dicitur enī lienteria
cum cibus in eadem qualitate & quantitate
egreditur qua intrauit ut sumitur ex p⁹ com
mento sexte particule affforismoꝝ. Si quis
bene consideret hoc dictum non bene egredi-
ex primo quia primo dictum fuit. quod a fa
cto ꝑpter retentiua debilitatem cibus n̄ ē to
taliter indigestus & hic dicit̄ q̄ quādo fit pp
lubricitatem in qua est etiam defect⁹ retēti
ue cib⁹ ē tot⁹ indigest⁹. Secūdo mō iste sermo
n̄ egredit̄ ab illo quē dixit. quia iā Aui posu
it modos fluxus stomatici in qbus p se uirt⁹
debilis ē. s. ex debilitate ul' malicia p̄ncipalis
istrumēti q̄ ē complexio unumquodque enī
mēbrū facit suā actionem cum sua propria
cōplesione ut quinto d̄ iteriorib⁹ penultimo
ca⁰. sed iste modus fluxus uētris non ē ꝑpter
lesionē uel maliciā existentē p̄ncipaliter in cō
plesiōe uel uirtute. sed est p accidēs. s. ꝑpter
aliquid adherēs stomacho. quod qdem uirtu
ti & cōplesioni p se attribui nō debet. quēad
modū n̄ debꝫ dici defectus i manu si non bn̄ cō
prehēdat. qa supra eā sit aliud corpus extrin
secū illud ꝓhibens. ¶ Sed nos. Hic soluit et
uult dicere qd̄ licet iste sermo nō bene egredi
atur. ex eo qd̄ dixit. tn̄ ꝑpter tres cās d̄ eo lo
quutus est. Vno; modo quasi ex quadaꝫ conse
quētia sermonis approbando hūc fluxū esse
stomaticū. quia stomaticus dici debet. & ido
dicit. & nos approbauim⁹ ipm. s. fluxū fm̄
ex lubricitate stomachi cū illatiōe. s. sermonis
quasi ex quadā cōsequētia de eo locuti sum⁹
sīue eim nominauerimus modos stomaci flu
xus quasi dicat ex quadā cōsequētia de eo lo
cuti sumus. cum eim nomiauimus modos sto
maci fluxus. quasi ex quadā cōsequētia istuꝫ
noiauimus qui stomatich⁹ dici pōt. nō tamen
sicut ille qui est ex debilitate uirtutū ul' reten
tiue uel digestiue. Alia cā ꝑpter quā de eo lo
cutus est. est ut distingueret iter modos stoā
tici fluxus ad excitandū uel ad exercitanduꝫ
s. mentes discipulos uolentiū plenaꝫ habere
notitiā de modis stomatici flux⁹. & hoc pluri
mū su. fecimus. s. q̄ locuti sumus d̄ fluxu sto
matico. qm̄ illud. s. stomatichus fluxus fact⁹
a debilitate uirtutis contentiue uel digestiue
pducit ad ydropisim. sꝫ supple fluxus ille liē
tericus ad ydropisim nō ꝓducit. sed aut leui
ter curat̄. aut pducit ad extenuationem. ut g⁹
auic. poneret iter hos modos distinctionē lo
cutus est de fluxu isto. ¶ Et ypo. Hic ponit
circa hoc Hyp. sententiam. & primo ponit eā
& uerificat eam. sicut commentator Galien⁹
eam uerificat. secundo uerificationem cōplet
& concludit. ibi secunda. & qm̄. Dicit primo
q̄ Hyp. s. sexta particla affo. ꝓmo laudauit i
fluxu liēterio dicto eructuatioēꝫ acetosaꝫ. Et
causa est qa significat paucā caliditateꝫ faciē
tem uaporē. ¶ Cōsiderādum q̄ eructuatio
acetosa iliēteria est triplx. s. incipiēs cū ea cō
municās & supueniēs ꝓus n̄ existēs. & eructu
atio pueniēs sīue icipiēs iam est qn̄ liēteria in
cipit et n̄ subito ad suū ultimū itēsiōis ꝓuenit
sed haberet p̄ncipiū. In principio g⁹ cum fiat
aliqualis altera⁰ i cibo diminuta. tūc fit acce
tositas & uapora⁰ & in p̄ncipio lienterie fit
eructuatio accetosa. & ista ex additione liēte
rie cessat. neq; de hac est sermo. utrū autem
secundū omnis lienterie p̄ncipiū fiat eructua⁰
accetosa. dubiū habet nō tractādum hic. Alia
est eructuatio acetosa semper inherēs ut quā
do lienteria fieret ex acetoso flegmate. & d̄
ista nō est sermo est alia eructuatio supueni
ens prius n̄ existēs & de ista ē sermo hip. et
Auic. ista enim ē bonum signum nam primo
eructuatio ista nō prius fuit in isto fluxu sto
matico quādo cibus n̄ ꝓmutabat̄ in stomacho
ut aliquid ab eo patereť & ideo nulla facta i
eo actione nō fiebat eructuatio si g⁹ nō super
uenit eructuatio est signum pauce caliditatis
uigorate in stomacho que agēs in cibū facit
uaporē quedā. si nō esset calidita s nō eēt ua
por neque eructuatio ut ponit. Auic. sup̄ fen.
iꝫ. tractatu quarto capitulo d̄ lubricitate sto
machi. Est ergo ratio. Auic. talis illud est bo
num in liēteria q̄ significat caliditatem pau
cā additam in stōacho que prius nō erat sed
eructuatio accetosa est huiusmodi. qa signifi
cat caliditatem &c̄. g⁹ &c̄. ¶ Cōsiderādū se
cūdo quod ille uapor significat caliditatem
quādam diminutā facientem digestioneꝫ. nā
ipse n̄ est completus postq̄. i. ex quo fuit mū
dificatus. auic. ergo ꝓbat hūc uaporem non
esse completum quia fuit mundificatus. Pro
pter q̄ consideradū q̄ in eructuatione acetosa
duo sunt que significāt uaporem nō esse com

p'letum & per consequens diminutã calidita
tem siue frigiditatem stõachi ut supra fen.13
¶ Primũ sapor acetosus qui in eructuatiõe pci
pitur. ¶ Aliud est quia fuit mũdificatꝰ.s.per
os uel mũdificatus.i. mũdificando expulsus
in naturali eni & perfecta digestione cibi nul
lus uapor debet p eructuationem mũdificari
unde supra fen.13.capitulo de modis significa
tionũ dispositionũ stomachi dicebat bona di
gestio non fit.nisi qñ post cibũ cõprehensũ
non accidit grauitas neq; rugitus neq; eructu
atio.forsan.n.non est possibile. qn aliquis ua
por ibi generet̃.ille tamẽ debet insensibiliter
expelli aut stomacho apponi.unde 3º d'uirtu
tibus naturalibus.euaporatie & paulati hoc
runicis suis apponit.si gº uapor aliqs sit mun
dificãdus p eructuationẽ.gº non est cõpletꝰ
benꝫ gº dixit Auic.nõ est cõpletus postquaꝫ
est mũdificatus.auic.igit̃ nõ declarat hũc ua
porem nõ esse cõpletũ ex eo q̃ acetositas est.
nam hoc derelinqt notũ.s.qđ acetositas in ua
pore icompletũ significet.hoc eim iaꝫ dixerat
supra fen.13.p̃dicto capitulo. ¶ Vel posset sup
pleri ut dicat̃ postq̃ fuit mũdificatus supple
& qñ accessit &c̃.& quoniã &c̃.ita qđ illa
littera uelit ibi esse bis.& forsã fuit.sꝫ igno
rãtes uidẽtes geminatũ sermonẽ illũ dimisse
runt. ¶ Et qñ icidit & prepat. ¶ Considerã
dum qđ licet cõmentator i cõmẽto p̃dicto af
fo.uerificet affo.dicens illũ esse uerum p uiã
signi.Auic.tñ iuuamentũ imponit illi eructu
ationi.& ut est cã.ut est signũ.s.inq̃tuꝫ ẽ eua
poratio inq̃tum uero est causa.quia acetosi ẽ
cõstrigere & corrugare & icidere. acetositas
ergo illa prepabit stomachũ ad retentionem
ut coriũ p̃paratur a corticibus.s.scotoni uł sti
mac. ¶ Ex hoc põt argui cõtra cõciliatorem.
qui improbat diuisionẽꝫ qua dicit̃ aliqd esse
iuuatiuũ p uiã signi.aliqd p uiã cãe. ¶ Et qñ
q; ¶ Hic ponit qntuꝫ modum stomatici fluxus
& dic̃ qđ quãdoq; lubricitas stomachi fit ex
ulceribus in stomacho ppter que stomachus
cibum cõtinere non põt.aut in co'quod ei nũci
natur ut in aliquo intestino.unde stomachus
ad illũ compatit̃.aut propter iceptionẽꝫ ulce
rum.& id.s.inceptio ulcerum paruꝫ est i sto
macho.naꝫ ad stomachũ raro fluit colera mł
ta.que maxime est causa excoriatiõis.sed i eo
multũ reperitur flegma. ¶ Vnde sup̃ Auı.pone
bat fen.13.qđ stoãchus nõ habet qđ eũ mũdi
ficet sic̃ intestina.& iõ uidemus raro i stoãcho
incipere excoriationeꝫ.similiter ẽt ppter aliã
cãm.nam tunice stomachi sunt grosse ñ apte
excoriari.sed contrarie haꝫ cãꝫ reperiuntur
in intestinis nã ad ea multa colera fluit & mul
ti corrupti humores.similiter etiam eoꝫ pel
licule sunt subtiliores. ¶ Et quãdoq; fluxꝰ
¶ Hic auic.ponit alium modum & dicit q̃ flu
xus stomaticus quãdoq; ẽ catarrus stomachi
.i.fluxus humoralis ad stomachũ ¶ Cõside
rãdum quod catarrus sumitur hic ꝓprie p
fluxu materie a cerebro ad inferiora.& com
muniter pro omni humorali fluxu de quocũq;
mẽbro ad quodcũq; membrum & hoc modo
sumit̃ hic catarrus.unde subdit propter illđ
quod cõprehẽdit ipse ex humoribꝰ. ¶ Subdit
secũdo quod quãdoq; isti humores nõ sunt
cause fluxus quia ipsum cibum corrumpunt
& cogũt stomachũ ad expellẽdum imo in eo
.s.humore est uirtus quam abhoret stoma
chus q̃re expellit illum humorem sicut facit
&c̃.Et ergo accipimus quod catarrus ad sto
machum duplr põt esse causa fluxꝰ.Vno mõ
quia illi humores corrumpãt cibum & cibꝰ
corruptus excitet expulsionem. ¶ Alio mõ qđ
ipsi humores de se stimulẽt expulsiuã. absq;
hoc quod ille sit cibus corruptus. ¶ Et quan
doq; ¶ Hic ponit septimũ modum dicit q̃ stõa
ticus fluxus quãdoq; fit ppter uẽtositatem
& corrumpit̃ digestio & accidit id quod di
ximus.s.statim quia cibus corruptus incitat
ad expulsionemꝫ. ¶ Et quãdoq; ¶ Hic põit octa
uũ modum & dicit quod quãdoq; fit lubrici
tas.s.stomatica nõ propter aliud supple nisi
propter illud q̃ comedit̃ ex debilitate retenti
ue supple ad illud cõsequẽte et i hº autẽ pmi
sto corrumpẽte.s.humore ipsi cibo unde cibꝰ
corrumpit̃ & de hoc est dicendum immo qa
aut in comesto plus supple existente re corrũ
pente digestionem p qualitatem suã imo &c̃.
¶ Et quadoq; fit lubricitas ista stomatica ppter
id quod comedit̃ propter quod corrumpitur
supple cibus & illud qđ corrũpit̃ fit aut pp
multitudinem aut paucitatemꝫ sicut sciuisti.s.
fen.13.tractatu.3º.ca º.de corruptiõe digestio
nis aut &c̃. ¶ Et quandoq; ¶ Hic ponit aliuꝫ
modum &c̃.& patet. ¶ In facto autemꝫ ¶ Hic
determiat de fluxu uentris facto ab intestis.
¶ Et primo premittit ordinem executiõis.secũ
do exequitur.ibi secunda. & dicamus. ¶ Cõ
siderandũ qđ ab itestino sexto qđ ẽ itestinũ
rectũ fit qdã specialis modus fluxus uẽtris q̃
differt & noie & i causis a fluxu uẽtris alioꝝ
intestinoꝝ.In noie q̃dem quia ille nominatur
tenasimon uł zayn. ¶ In cãis uero qa ꝓprias ha
bet causas sed fluxus uentris factꝰ a superio
ribus intestinis.5.s.a tribus gracilibꝰ & duo
bus grossis communicat i causis & modis sic̃
¶ Auic.ponit & iõ cõuenienter de fluxu illorũ
quinq; determinauit simul & specialiter de
terminauit de fluxu facto ab intestino recto.
¶ Et dicamus.Hic exequit̃ & primo de flu

xu facto a quinq; inteſtinis ſuperioribus z° ꝺ fluxu facto ab inteſtino recto ibi.z^a de eo autem quod eſt.Prima in duas p° premittit diuiſionem.z° exequit ibi.z^a. & excoriatio.z^a pars habet duas.primo oſtēdit qd ſit fluxꝰ excoriatiuꝰ.z^a exeqt ibi z^a. & illud. ¶ Cōſiderandū ꝙ ſupficies inteſtinoꝝ quedā eſt itriſeca.ſ.mēbralis.& illa ꝓprie facit fluxū cum excoriatiōe.quedā eſt extrinſeca.& illa ꝓpe fluxū excoriatiuū nō facit.& ideo Auic.dic intrinſeca. ¶ Et illud. Hic exquitur. Propter qd cōſiderandū qd i excoriatiōe cōſideramꝰ cās tēpus euentus a cauſis illis.& diuerſos modos ſiue ſpecies excoriatiōis.pri° ergo.A. exequit de cauſis & locis cāruꝫ excoriationū. z° de diuerſitate tēporis euentꝰ.ꝫ° de diuerſitate ſpecierū ſiue modorū.ibi z^a.& terminus ibi ꝫ^a.& ſpecies.Prima in duas.ꝓmo in comuni magis oſtendit cās excoriatiōis & ꝓuentū caꝝ.z° in ſpeciali.ibi z^a.& illud aūt ē ꝓpter apoſtema. ¶ Sed diceret.aliquis Auic. uideꝫ inſufficiens.nā illud abradens pōt eſſe materia ſalſa.aut materia melēcolica. ¶ Dicendū qd materiā melācolicā cōphendit ſub feculenta.ꝓprie eim materia feculēta melācolica dicit fecalis.ſed materiā ſalſum dedit ex aliis intelligi tanq; notā. ¶ Vel.dicendū qd maxime noiauit cās abradētes uiſu diſtinguibiles materia aūt ſalſa uiſu diſtingui non pōt. ¶ Cōſiderandū qd epaticꝰ eſt huius generis.ſ.fluxus excoriatiuus factus ꝓpter materiā aliun de uenientē.Et ſi quis bene cōſideret differt fluxus epaticus & inteſtinalis in hoc.nam apoſtemoſus & factus a cā eparis.ſ.habētis apoſtema eſt ſanior facto ꝓpter cām debilitatis epatis.ut Serap.tractatu.ꝫ° capitulo.zc. plures quibus aduenit excoriatio ex apoſtemate epatis euadūt. & non euadunt quibꝰ aduenit ex debilitate epatis.niſi ꝓpter debilitatē multā omniū uirtutū cōfirmatā. hoc aūt deteriꝰ eſt q̃ apoſtema.Et tunc exponeꝫ ſic.& apoſtemoſus.ſ.epaticus fluxus quia factus ꝓpter apoſtema epatis. ſanior eſt q̃ epaticꝰ.ſ.factꝰ ꝓpter debilitatē epatis.Licet poſſit aliter exponi ut dicaꝫ & apoſtemoſus.ſ. inteſtinalis ſanior eſt &c̄.& ē notū. Sed fluxus inteſtinalis ecōtra ſe hēt.nam factus ex debilitate eſt ſanior q̃ apoſtemoſus. nam leuis debilitas in inteſtinis ſufficit ad fluxū faciendū etiā cū excoriatione.quare erit ſanior.q̃ ſi fieret ex apoſtemate inteſtinoꝝ.ſed fluxus excoriatiuus cauſa epatis non fit niſi ꝓpter cām magnā qn̄ ē ſine apoſtemate.& ideo deterior ē q̃ dum eſt apoſtemoſus.nō ſolum aūt ꝓpter hoc hic fluxus cā apoſtematis ē ſanior q̃ factus a debilitate epatis.ſed ꝓpter aliud ga ille fluxus epaticꝰ eſt difficilis cognitiōis.& medici errāt in eo pluſq; i apoſteoſo.Vnd Serap.ibidē.iqt Gal. ego cognoui multos ex illis qui ifirmati ſunt ex hac egritudie mortuos fuiſſe ex putate cognitiōis medicoꝝ.reliqua patent. ¶ Et illud. ¶ Hic in ſpeciali inueſtigat cauſas excoriatōnis z° loca.aſſignās quādam ꝺfferentiā.ꝫ°reſumit cauſas ut compleat.ibi z^a & ipſa autē ſunt.ibi ꝫ^a & ulcera dic & illud.i.fluxus inteſtinalis excoriatiuus &c̄ aut eſt propter ſanguinem effuſum ex epate uehemētis calidi tatis.ſanguinem effuſum.ſ.ad nutriēda inteſtina aut qd ex mora fuit corruptus & debꝫ ſic exponi nā Auic.iā dixit quod ſermo eius nunc nō erat de illo fluxu qui fit ꝓpter materiā fluētem ad inteſtina ex mēbris aliis imo de illo qui eſt ab ipſis inteſtinis reliqua patēt ¶ Et ipſa.Hic oſtēdit diuerſitatem locoꝝ hoꝝ ulceꝝ & dicit.qd ulcera ſunt aut i iteſtinis groſſis & ſunt magis ſalua & hoc appareret ex parte ſubſtātie mēbri & ex parte medicinaꝝ.Ex parte ſubſtātie qa illa inteſtina ſunt groſſiora poſſibiliora conſolidari.Ex ꝑte uero medicinaꝝ quia medicie ueniūt ad illa abſeque hoc quod recipiāt alterationē qa cuꝫ cliſteri iniciunt̄ ſed ſi ſint in inteſtinis gracilibus ſunt prauiora ꝓp cauſas oppoſitas & ꝓprie cōtingētia in ieiuno & circa hoc. Aui.aſignat quatuor uel quinque cauſas & patent. ¶ Et ulcera.Hic reſumit cauſas et primo facit hoc ſecūdo ponit quedam dicta ꝓnoſtica in hac excoriatione.ꝫ° reſumit cauſas ut cōpleat .ibi.z^a & quecunque.ibi ꝫ^a & ulcuſ quidē Prima in duas primo facit quod dictum eſt z° ponit quedam pronoſtica in hac excoriatōne ꝫ° cauſas reaſſumit excoriationis & illas complet ibi.z^a.& quecunque.ibi ꝫ^a & ulcus. ¶ Dicit ſic quod quecunqꝫ excoriatio melācolica eſt adueniēs ſecundum ſemitā inceptionis .i.in pricipio uel ſubito eſt mortalis.Et ille ē affo.quare particule.Diſſinteria ſi a felle nigro inchoauerit mortale ſubdit Auic.cauſam quam ibi cōmētator ponit quia ſignificat cancrum &c̄.cancer autem i inteſtinis eſt icurabilis propter cauſas quas ibi commentator ponit & illa.ſ.ſolutio melācolica q̃ ē i fine febrium ē mortalis quia ſignificat intēſionem ultimam & aduſtionē quāuis nō fiat adhuc ſolutio melācolica ſcilicet pura que eſt ut fel nigrum ſed ſit melācolica qualis fex uini.aut ſicut fex ſanguinis ut uelit dicere. Auic.ꝙ ſi in fine febris apparet ſolutio melancolica & nō ſit talis quale eſt fel nigrum.ſed ſit ſicut fex. uini.aut ſicut fex ſanguinis eſt mortalis & hoc ſi in ea que ē ſicut fex ſanguinis ſigna digeſtionis n̄ preceſſerunt.Et cōcordat dictus

¶ Auic. ſecm q̄d dicto Hyppo. quarta pticula affo. ubi dicit. Quibuſcuq; ex egritudinibus acutis aut multi ꝛeporis &c̄. ibi enī ypo. ui tuperat egeſtionē nigrā. nō ſoluī que ē ſicut fel. ſed ꝓprie que eſt qualis ſanguis. & ꝓpe illa eſt mortalis que ebulit &c̄. q̄uis uirtus ſit fortis. & q̄uis ſit i ſanitate. ſ. apparēti. tñ habens hāc ſpeciem melencolice ſolutiōis nō ſanat̄. quia ſignificat ulcerationē cancerosā in inteſtinis. & iō lī corp⁹ uideat̄ forte finaliter tñ morit̄. Cū aūt &c̄. ē ſupfluitas melēcolica. ſ. ſic̄ melēcolica nālis. aut ſanguis melēcolic⁹ quē expellit natura. ſperat̄ ſanitas q̄nq; quia quādo apparet poſt ſigna digeſtiōis & poſt egritudines melācolicas. ¶ Vnde Auic. ſup̄ fen. xv. auctoritate ypo. ponebat in ſplenetico eſſe laudabile ſi appareat ille fluxus melancolic⁹. ut ibi declaratū fuit. & ē ſentētia ypo. quarta pricula affo. ¶ Et ulc⁹. ¶ Hic cōplet dictas cās & dicit ꝙ ulcus generat̄ q̄nq; ſucceſſiōe apoſtematis. ſ. qđ corrūpitur. & fit a re iobediē te. ſ. expulſioni que remanēs excoriat uł que uiolenter expulſa etiā excoriat. aut. ſ. fit abraſione ab aliquo acuto humore facta aut &c̄. ¶ Et ſi ꝛcolligis omnes p̄dictas cās excoriatiōis quas diſp̄ſim Auic. ponit. nō inuenies alias niſi iſtas. ¶ Et terminus. ¶ Supius Auic. inueſtigauit cās excoriatiui iteſtiālis. ¶ Hic inueſtigat tempus euētus excoriationis a cāis illis. & p̄mo facit hoc. z⁰ ponit quoſdā modos ulcerū i teſtinoꝝ. & ſup illos docet ſignificare ibi z⁸. & multotiēs. ¶ Sed dubitat̄. diceret aliquis quare nō fecit mentionē de tpre euētus excoriationis a materia ſanguinea aut ſanioſa aut uirulenta. cum ſup̄ de ea fecit mentionē. ¶ Dicendū ꝙ materia ſanguinea nō facit excoriationem niſi ut acq̄rat accuitatē. & trāſeat in natūrā alterius huōris & maxie melācolici. uñ ſup̄ Auic. aut ſanguinea acuta. ¶ Cum g⁰ locutus ſit de materia melācolica. etiā đ iſta dedit intelligi p̄ id quod de colerica aut ſalſa dixit. nam ſanguis maxie fit excoriatiu⁹ ut ſalſedinem uel accuitatē ſimilem colere acq̄rat. ¶ Secūdo dubitat̄. diceret aliq̄s ſermo Auic. uideꝫ falſus. nā colera pōt excoriare p̄mo die q̄ fluit ſimiliter etiā melancolia. iam eīm dixit ſupra Auic. qđ quedam excoria⁰ icipit a melācolia materia uſq; ad plurimū ideſt ut i pluribus uel uſq; ad longius tempus eſt hoc. licꝫ poſſꝫ ante fieri. ¶ Etiam diceret aliquis longiorē terminum poſuit flegmati ſalſo q̄ colere. cuius tñ uideꝫ cōtrariū. nam res ſalſa magis uideꝫ ulceratiua q̄ res amara ſicut eſt colera. horuꝫ oppoſitum ponit Auic. ¶ Conſideranduꝫ g⁰ qđ ſolutionēꝫ colericā habere terminū duaꝝ ebdemodaꝝ. & ſic de aliis pōt intelligi dupli citer. ¶ Vno mō qđ ille due ebdemode ſint terminus ante quē excoriatio nō incipiat & hoc mō ñ hꝫ ueritatē ꝓpaſſignatas cauſas. Alio modo ꝙ ſit tēp⁹ ꝙ raro ptranſit fluxus quin excoriet & h⁰ habꝫ ueritatē. ut ſit mēs. Aui. ꝙ coleric⁹ fluxus ñ ptrāſit duas ebdomodas in ſui periodicatiōe ꝙ ñ excoriet. & flux⁹ bat rachi⁹. i. ſalſus nō ptranſit mēſem quin excoriet & melācolicus nō pertrāſit 40. dies quin excorie. ¶ Horꝫ aut̄ cauſa quedā eſt generalis quedā eſt ſpecialis. Gēralis cauſa ē p⁰ quia colera eſt uelocis & acuti motus melancolia tardi flegma autē medio modo. & iō colera ſuam ipreſſionē citi⁹ faciet q̄ flegma & flegma citius q̄ melācolia. Cauſa autem ſpecialis eſt nā colera cum ſit humor acut⁹ erit motus eius uel effectus completus in 14. dieb⁹ &tūc colera debꝫ compleuiſſe ſuā impreſſionē. ¶ Sꝫ flegmatis motus eſt prolixior ut circa. 30. dies unde ad illum terminum maxime flegmatice ueniunt & iō etiā tunc debet ſuā impreſſionem feciſſe. ¶ Sed melācolie mot⁹ adhuc eſt tardior tendēs ad 40. ſumendo cōputationeꝫ per quaternariū periodum. & ideo nō ptranſit motus eius illum terminū quin ſuum effectū induxerit. ¶ Sed tu dices ratio prima cōcludit cōtrarium nā uolucius mouet̄ flegma q̄ colera. ¶ Dicēdum quod licet uelocius ad putredinē moueat̄ ſiue periodicet flegma q̄ colera. tñ colera uelocius complet ſuuꝫ cōmunē curſum q̄. flegma. ¶ Vel poſſet dici quod quia colera eſt magis ulceratiua & excoriatiua q̄ flegma. ez his apparet cauſa eius quod. Auic. dicit. ¶ Cōſyderādum tamē propter ſolutionē ſecūdi ꝙ licet res ſalſa abſolute ſit magis ulceratiua q̄ amara nō tamē eſt in cōueniēſ quod aliqua amara ſit ꝓnior ad excoriandum. quā aliqua ſalſa ſicut colera q̄ flegma ſalſuꝫ. nā ſalſedo in flegmate ē admixta actuali uiſcoſitati & lubricitati que eius ipreſſionem diminuūt ſed colere amaritudo ē cum inflāmatiōe & ſubtilitate et ebulitiōe que ad imprimēduꝫ iuuāt uſq; ad plurimū. i. in pluribus uel. i. uſq; ad lōgius tēpus licet ante hoc tempus poſſet & iō tardi⁹ ſalſum flegma inducit excoriatiōem q̄ colera Et quibus cōtraria ſuluūtur. ¶ Cōſyderadum tamen quod melācolia eſt duplex quedam eſt groſſa fecūlēta & illa tarde inducit excoriationem q̄daꝫ ē melancolia acetoſa acuta ex q̄ terra ebulit et illa uelocius excoriationem inducit. ¶ Cōſiđrādum etiam quod dictū Auic. ſecundū plurimum uerificat̄ quia nō eſt iconueniēs ꝙ colera fluat ultra q̄ duabus ebdemodis obſq; hoc quod. faciat excoriationem ut cum colera eſſet pauca nō multuꝫ acuta. & iteſtina eſſēt

fortia habētia multā unctuositatē uł pingue dinez. & ita de aliis. Et ideo Auic. dixit ut q̄ ad plurimū illi⁹. ¶ Et multotiēs. Cōsiderā dum ut alias declarauī qđ Auic. fuit magn⁹ cōcessor possibilitatū. tñ Auic. dicit ꝙ longin quius est ꝙ fex effundat̄ i cōcauitatē uentris fracto iestio & qđ homo uiuat. q̄ qđ ex rup tura iestini fex egrediat̄ rupto uentre & mi rach. nā qñ fex icludit̄ i spatio uentris sui cor ruptiōe epar & alia mēbra corrūpit. hoc g⁹ longinqus est qđ uiuat. s. tpre aliquo quā ꝙ nō uiuat tpre aliquo. ¶ Et species. Hic distī guit species fluxus excoriatiui iestinalis. & p mo eas ꝓponit. z⁹ declarat. ȝ⁹ ꝓponit quedaȝ dicta pnostica. ibi z⁹. & sanioſa. ibi ȝ⁹. inquit ypo. ¶ Cōsiderandū qđ Auic. uidet̄ superflu⁹ nam alii auctores ponētes species dissenterie soluȝ ponūt esse tres. ut Gal. in cōmento illi⁹ affo. quarte particule a disenteria habito. ¶ Di cendū ꝙ species excoriatiōis quedā nō sunt p prie species excoriatiōis sȝ eis associate. que dam sunt ꝓprie excoriatiōis species. Species g⁹ excoriatiōis nō ꝓprie pñt esse. iste tres. s. sanguinea uirulēta & sanioſa. sunt aūt non p prie species excoriatiōis q̄a absq; abrasiōe fi eri pñt. sed possunt esse ex speciebus excoria tiōis associate dupliciter. s. aut sīc causa. aut sicut cōsequēs. sicut cā quia sanguis sanies & uirus pñt esse cā excoriationis. hoc tamē mo do de eis nō est sermo. q̄a tūc Auic. posuissȝ alias species excoriatiōis. s. feculentā salsaȝ & colericā. Dico ꝙ non est sermo ut distinguat cās. sed in exequēdo est sermo. sed sicut conse quētes. quia ad excoriationeȝ uł cū excoriatio ne fit eductio saniei aut sanguis aut uirus. Si quis. n. bene cōsideret excoriatiōi iestinali ꝓter tres alias species excoriationis. ista tria exeūtia maxie associātur. licet Auic. exeq̄tur de istis specieb⁹ excoriatiōis impropis non so lum ut consequūtur. sed ēt ut pñt esse causa & ut possunt ab aliis mēbris q̄ ab intestinis fieri. ꝓprie uero excoriatiōis species sūt alie tres quas posuit Auic. & cōcordat cū cōmen to ibidem. nā in iestinis cōsideram⁹ substan tiam mucosaȝ. substātiā pelicularem subtilē. & substātiaȝ corticalē grossaȝ. si g⁹ i disinte ria educat̄ substātia mucosa. tūc fiet una spe cies que uocatur mucosa. si educant̄ cortices subtiles uocat̄ curachia. si educant̄ grossi uo catur corticalis. Ex quibus cōtraria cessant. ¶ Et sanioſa. Hic exeq̄tur & habet sex sīc sex sunt species dicte quas declarat. ibi z⁹. uirulē ta. ibi ȝ⁹. sanguinea. ibi 4⁹. alcurati. ibi 5⁹. sed mucosa. ibi 6⁹. corticalis. Pri⁹ iduas. nam ege stio sanioſa quedam est que subseruit crisi alterius febris precedentis. quedam ē que fit primitiue magis. primo determinat de ꝑ mo. secundo de secundo. ibi secunda. & .sa nioſa. ¶ Sed dubitaret aliq̄s. q̄re dixit Aui. qđ sanioſa erat salua. & non dixit h⁹ de aliis ¶ Respondet̄ uno mō qđ quia egestio sanio sa uidet̄ mīti terroris apud plurios. iō dixit ꝙ erat salua. uel dixit h⁹ quia comperet̄ ad p dictas excoriationes saltē ad quasdā pōt dici magis salua et primo in se q̄a significat domi niū caliditatis naturalis digerētis materiam sanies enim nō fit nisi ex actiōe illi⁹ licet ñ to tali ut quinto đ simplici medicina. similiter ēt si cōperet̄ ad sāguinē pōt dici magis salua. s. quādo sanguinea fit ex profunda abrasiōe et corrosiōe substātie intestinoꝝ & uenarum il lorum unde mult⁹ sanguis egrediat̄. Simīr potest dici magis salua q̄ uirulēta sicut sanies i ceteris passiōib⁹ magis cōmendat̄ q̄ uirus potest etiā dici sanior q̄ curachia. quia i cura chia educit̄ de substātia intestinoꝝ sed in sani oſa non & ꝓpter eādem causam est sanior q̄ corticalis licȝ āt absolute nō possit dici sanior q̄ mucosa. tñ secūdum quid sanior dici potest quia mucosa ad curachiā & corticaleȝ tendit. ¶ Cōsyderādum igit̄ sanioſam excoriatiōeȝ posse i cōperatiōe ad alias laudari & iō. aui. dicit absoluto sermone est salua. Vel dicatur quod. accipit̄ sanioſa pro grossa q̄a per dige stionem inspissata & q̄a debet habere uacuita teȝ ut excoriet que ꝓprie fit ex sanguine uel colera & iō quia ē spissa ꝑ digestionem dici tur magis salua. Et uidet̄ ēt ꝙ sanioſa sumat̄ ꝑ feculenta & grossa distincta contra uirulē tā que fit a cācro putrefacto & ē melācolica. ¶ Et multotiens. Cōsiderādum sicut diceba tur quod Aui. exequit̄ de excoriatiōe sanioſa & uirulenta et sanguinea nō solum ut intesti nis appropriat̄ sed etiam ut sanguis sanies ł uirus aliūde prouenit. ut sermonem suū uni uersaliorem & completuȝ faciat magis. ¶ Sȝ dubitat̄ quia ñ uidet̄ quod sanioſa egestio fi at ex egritudinibus acutis nam febres aut fa cerent hoc ex parte caliditatis aut ex parte ma terie non ex parte materie. quia materia. est i uenis ex quibus sanguis ñ fit nec ex pte dispo sitiōis quia caliditatis febrilis nō est sanare sed inflammare & urere. ¶ Considerādum quod sanies potest accipi dupliciter. Vno mō ꝓprie pro sanie uera ut est illa que in aposte matibus generat̄ & hoc mō sanioſa egestio ñ fit in egritudinibus acutis sicut enim ꝓbatuȝ est in illa materia que est in uenis in ueraȝ sa niem ñ conuertit̄ ꝓpter motum & trāspirati onē sed materia cōuertitur in saniem ueraȝ eū est conculcata in loco aliquo sicut in fleg monibus. Alio mō large potest accipi sanies

pro quacunq; materia per digestionē ad ali
qualem albedinē similē saniei deducta. & hº
nō saniosa egestio fit ex febribus adurētibꝰ
&cē nā ex digestiōe materiei in uenis deueniē
ad aliqualē albedinē & rem similē saniei. &
hoc modo sanioſa egestio fit ex febribus adu
rentibus &cē. putredo eim que est in uasis si
milis est ei que ē extra uasa secundū apoſte
mata. ut zº. dē febribus. ¶ Sed tu diceres. nō
ne in aliis febribꝰ q̄ i acutis poterit fieri hec
sanies. ¶ Dicendū qđ sedm rei ueritatē ma
terie que sunt magis apte in saniē cōuerti sūt
sanguis & colera nō tn̄ pura. ad generationē
tn̄ saniei requirit̄ feruor & icensio. sic eim ge
neratur sanies ex incensione humoꝝ. sic̄ cinis
ex lignoꝝ icensione. p̄mo p̄nosticoꝝ cōmento
ultimo. materie aūt que magis icendūtur sūt
sanguis & colera. & ideo magis apte sunt sa
niari sic gº febres sāguinee & febres colerice
sunt febres quaꝝ materia magis est apta con
uerti in rem similē saniei. & ideo uidemꝰ qđ
ypostasis alba pinealis maxime apparet ut si
gnū digestiōis in illis. sed in febre flegmatica
sigm digestionis est grossities post tenuitatē
& similiter in melēcolica. melencolica eim ma
teria & flegmatica pura nō cōuertunt̄ p dige
stionē i materiā que saniei similet̄. qa istaruꝫ
materieꝝ caliditas nō est iflāmatiua. que iu
uat ad saniei generationē. & ideo cū expellit̄
materia flegmatice febris. nō apparet ṅ flegª
non tamē apparet sanioſa. & similiter cuꝫ ex
pellitur materia melēcolica. nisi melēcolia ap
paret. ¶ Cōsiderās gº Auic. q̄ in febre sanguis
& in febre colerica materia poterit cōuerti in
rem que similat̄ saniei. que expulsa p uentrē
pōt facer̄ excoriatōꝫ sanioſaꝫ. Dixit et multo
tiens fit. quia q̄nq; ex egritudinibꝰ fit acutis
& hoc q̄tum ad febrē sanguineā. que pōt ab
solute uocari acuta. qa est febris ebulitionis
& iflamatiōis. ut Auic. 4º. can. caº de febre sā
guinea. ¶ Et adurētibus. hoc dixit q̄tum ad fe
bres colericas. ¶ Et ex his gº obiecta soluunt̄
¶ Ad primū cū dicit̄. aut facerēt hoc &cē. Dico
q̄ dispositio materie cū qua est ebulitio et fer
uor iuuat ad generandā formā illaꝫ que sani
ei similatur. ¶ Et multotiēs. s. cū fit eis crisis.
¶ Et sanioſa cū incipit. ¶ Considerandu qđ
egestio sanioſa pōt dici incipi p̄mitiue duplici
ter. ¶ Uno modo p̄mitiue. i. non p̄cedente alia
egestiōe & maxie sanguinea. ¶ Alio modo pōt
dici incipi p̄mitiue. i. absq; hoc q̄ sit crisis se.
acute uel causonis. q̄tuꝫ ad primā expositiōeꝫ
tuli. ¶ Auic. dicere qđ excoriatio sanioſa quaꝫ
alia non precessit. fit aut ex ruptura dubelati
& apostematum in uisceribus. quam scilicet
materiā eruptā natura expellt ad intestina,

¶ Et est magis incolumis. s. q̄ egestio saioſa
primitiue incipiens de qua dicetur. uel q̄ ege
stio sanioſa quā precessit alia sanioſa excoria
tio. qa hoc significat corruptionē additā cum
corrosiōe. ¶ Et ista ps. s. huiꝰ egestionis non ē
uere stomatica. uulrº gº q̄ excoriaº sanioſa fca
p rupturam dublet non sit uere stomatica.
¶ Huius autem posset esse triplex causa. ¶ Una
nā egestio uere stomatica est q̄ fit ꝓpter ḋbi
litatem uirtutis retentiue uel ꝓp lubricitatemꝫ
ut supra dictū fuit. ¶ Secunda causa qa ut sup̄
dicebat̄ stomachus nō est aptꝰ excoriatiōi ꝓp
pelliculaꝫ grossiciemꝫ. eius enim intrinseca pel
licula quā attingit materia grossior est. Ter
tia causa si quis cōsideret Auic. ponit hāc ex
coriationem fieri ꝓpter rupturā dubelet in
uiscerib. s. aliis ab intestinis sed natura ma
teriam per intestina expellit. manifestū ē au
tem quod ruptura dubelet in uisceribus aut
in epate splene uel alia pte iferiori naturā cō
uenientius deriuat materiā ad intestina q̄ ad
stomachum quia cū natura fuerit in actu ex
pulsionis expellet ad loca magis ad hº depu
tata talia autē sunt intestina magis quā sto
machus. etiam posset stomachꝰ resistet̄. simi
liter etiam ad intestina plures ueniunt mese
raice & immediatiꝰ q̄ ad stomachū & iō per
illas cōuenientius materias recipiet dato eni
quod stomachus saniem illā reciperet nō ta
men faceret excoriationem quia statim ab illa
mūdificat̄ sed intestina cū sint reuoluta nō sic
eam a se eiciūt. excoriabit ergo. ꝓpter has gº
causas. Aui. dixit nō est uera stomatica licet.
tn̄ nō sit stomtica tamen ipsa nocet stōacho
in fine rei. i. in ultimo cum perseuerat uel ad
ditur quia stomachus intestinis compatitur.
¶ Et multotiens sequit̄ ipsaꝫ. s. excoriatiōeꝫ
sanioſam fluxus uentris sanioſus. s. plurimꝰ
& hoc quando addit̄ corruptio i membro q̄
habuit dubelet ut in iestinis ūde sanies mul
tiplicat̄ & nō retinetur talis fluxus propter
multaꝫ materie ex uberationem ūde cōstrigi
non pōt. ¶ Et est plurimū &cē qa est sanies
dubelet purulenta. Et quandoq; ei. s. excoria
tioni sanioſe admiscet̄ sanguis & hoc fit aut
qa dubelet rumpit̄ añ maturationeꝫ cōpletā
aut quādo sanies excoriat & rumpit uenas.
¶ Quod si. ¶ Istud ē secūdū membrum diui
sionis incepte ut resumat̄ sic & sanioſa cū in
cipit primitiue aut est causa eius corruptio
dubelati quod si pro aut si id. i. excoriatio sa
nioſa primitiue incipiens nō ē cā ideſt ꝓpter
cām eius q̄ dictum est. & pro. i. non est i mē
bris iterioribus. & hec erat una cā. tūc fit &cē
¶ Et non est saniras ꝓpter multitudinē &cē. s.
de fluxu materie uel accidētalis & patet. Sꝫ

tu dices quemodo excoriatio saniosa incipit p̄
mitiue ex ruptura dubelet. imo p̄cedit ea-
rulēta. p̄us enim materia in uirus emanat q̄ sa
niosa. Dicendū q̄ intelligit p̄mitiue. i. non p̄ce
dente egestione excoriatiua sanguinea. Vel
dicendum melius. q̄t licet possit ab apostema
te manare. n̄ tn̄ est necessariū manifeste p uen
trem educi. naz ppter paucitatē p̄t consumi
insensibiliter. similiter dato q̄ manifeste educa
tur. nō tn̄ est necessariū q̄ excoriationē faciat.
& ideo si rumpit̄ a dubelet sanies excoriat t̄
dicit̄ q̄t excoria° saniosa p̄mitie incipit. sermo
g° Auic. non est necessarius sed possibilis. &
hoc sibi sufficit. Vlterius dubitatur. nam
Auic. uidet̄ diminutus i enumerādo excoria
tiones sanioſas. p̄mo quia p̄t fieri excoriatio
sanioſa ab ulcerib⁹ itestinoꝝ que sanie faciunt
cū antiquātur. Secūdo uidet̄ diminut⁹. naz
excoriatio sanioſa que p̄mitiue incipit p̄t fie
ri absq; ruptura dubelet & absq; cancro pu
trefacto sanus eim qui non exercitat̄ multotiēs
egerit uirus & sanie que est ei purga° & eua
cuatio laudabilis. ut p̄mo can. fen. z^a. sed illa
sanies p̄t excoriationē inducere. & eā nō pre
cedit alia eūatio. Dicendū ad p̄mū q̄ Aui.
in exequēdo uidet̄ maxie loqui de sanioſa ex
coriatiōe q̄n̄ sanies est cā excoriatiōis. & nō
q̄n̄ excoria° est cā saniei. & ideo cessat primū
obiectū. Vel dicendū q̄t excoriationē sanio
sam cōseqūtē ad ulcera dedit intelligi cū loqui
tur de ulceribus itestinoꝝ. Ad secundū di
cendū q̄ materia illa nō p̄t dici sanioſa. sicut
est sanies de qua ē sermo. q̄a ibi nō fuit incen
sio uel iflāmatio uł putredo que fuerit illius
eā. & iō erit potius quedaz materia mala ex
retentione fetida que largo modo sanies dici
p̄t. & ideo posito q̄ faceret excoriationē. non
diceret̄ excoriatio sanioſa. Vel dicendū q̄ il
la materia non excoriabit. cū nō sit acuta. Vt
dicēdum q̄ Auic. dedit illud intelligi. nō enim
oia possunt scribi. Virulēta. Hic determi
nat de excoriatiōe uirulēta. Cōsiderādum
q̄t Auic. notāter dixit apostematis existētis
in uia maturatiōis. nam uir⁹ q̄t emanat ab
apostematibus intrinsecis q̄nq; emanat ab eis
in p̄ncipio añ ppinquitatē maturatiōis. & illt
uirus ē paucū & nō acutū. & ideo nō est ap
tum facere excoriationē ut possit dici excori
atio uirulēta. Aliud aūt est uirus q̄t emanat
in p̄cessu cū apropiquat maturitas. & istud
uirus e pluris q̄titatis. quia materia est am
plior & est magis parata educi. ē ēt hoc uir⁹
acutius ppter fortē incensionem materie ten
dentis ad sanitatē que est magis accensa. hoc
ergo uirus quod emanat ab apostemate duz
ast in uia maturatiōis est illud q̄ ē paratū fa
cer excoriationem ūde dicerettr excoriatio ui
rulēta. Cōsiderādū quod ppter illas eas
dez causas excoriatō uirulēnta nō potest esse
stomatica idest non potest esse stomaticha
secundum plurimum propter causas que de
sanioſa dicebantur. Sanguinea. Hic ēter
miuat de sanguinea excoriatiōe & primo fa
cit hoc z° p̄it quasdam causas primitiuas si
siue extrinsecas i euētu illius. 3° reasumit mo
dos illius excoriatiōis sanguinē ibi. z^a & cum
fuerit yems. ibi 3^a fluxus autē. Dicit pri
mo quod solutio sanguinea alia est eueueniēs
subito &c̄. Et causa p̄me. i. euenientis subito
est aptio uenaꝝ. s. ex. multitudine. sanguinis
cōgregati ppter dimissionem exercitii uel mē
bri abscisionem uel pp aliam causam. Et secū
de. i. euenientis paulatiz. Resolutio singu
laris idest subst̄atie intestinoꝝ pp aliquā ma
teriā ulcerātez. que paulatiz facit manare san
guinem. Et cū ei. s. solutioni sanguinee nō as
sociat̄ dolor &c̄. tūc n̄ fit ex apostematib⁹ q̄a
ibi esset dolor. immo ex aliis reb⁹ q̄a ex san
guinis repletiōe & pprie cum signa. s. reple
tiōis sanguinis. Et quandoq; fit &c̄. Est i
columior supple q̄ quādo fit ab ulcerib⁹ uel
solutiōe cōtinuitatis q̄a tūc significat̄ q̄ fit a
bonitate expulsiue sine cā alia. quia posset an
necti alia causa que faceret hūc fluxū malum
Et cum. Cōsydera hic affo. Hip. 3^a. pticu
la affo. cum dicit de horis uero quādo g° est
hyems ficca septētriōalis q̄a boreal cōtrigū
tur humiditates in corpore & corpora infri
gidāt̄. succedēte ergo uere meridionali q̄a au
strino et pluuioso multiplicātur humiditates
in corporib⁹ que dissolute ex caliditate este
tis uel ueris faciūt huiusmodi fluxum. Et si
militer supple multiplicat̄ flux⁹ quādo hyē
ms est austrina quia tūc multiplicat̄ humidi
tas Ver boriale q̄a tūc aduenīēte estate hūo
res ex hyme reseruati & multiplicati dissol
uūtur unde sunt fluxus pprie in corporibus
humidis &c̄. quia illa corpora sunt aggrega
tiua plurimū humiditatū & hec pars apud.
Hip. est de affo. p̄allegato. Hic g° cōsidē
ra partē illius affo. in eadē particula si autem
austrina hyms &c̄. hui⁹ dicti & omniū p̄di
ctoꝝ causam subiūgit cum dicit & causa &c̄
Fluxus. Hic reassumit modū excoriatiōis
sanguinee & dicit q̄ flux⁹ sanguinis p⁹ so.u
tiōem & excoriatiōem colericā &c̄ significat
.n. q̄ colera iō abradit itestina usq; ad subst̄ā
tiā. unde ueis abrasis sāguis emanat. Alcura
ti. Hic determiat d̄t fluxu alcurati. Et consid̄
radū q̄. A. notāter dixit ab aliq̄ abrasiōe. naz
fluxus alchurachius ē ab aliq̄ excoriatiōe sub
tili parua que est aliqua excoria°. sed nō mul

ta quia multa dicit cortic̃alis. ¶ Sed mucosa
Hic determinat de excoriatione mucosa ¶ Cō
siderandū q̄ fluxus pōt dici mucosus ꝑprie
& iste maxime fit ex prima excoriatiōe ītesti
noꝝ quia tūc educit mucositas q̄bi ē quidā
autē est fluxus mucosus nō sic ꝑprie & iste
fit in febrib⁹ flegmaticis cōpositis in quibus
educit quādoq̄ flegma grossum mucosuz. q̄
dam tertius est fluxus mucosus min⁹ ꝑprie
sicut qui fiti febrib⁹ pestilētialib⁹. i illis eiz
ꝑprie ñ educit mucositas. sed humores cor
rupti adinuicē cōmisti. qui hñt cruditatē & ui
scositatem ꝑpter debilitatē calidi. sed tamē
ille fluxus est spumosus ꝑpter itensaz calidi
tatem faciētem ebulitionem ocultā ex qua fit
spuma. In isto uero sermōe multū expientia
iuuat. quia apud eos qui nō uiderūt sūt uer
ba occulta. ¶ Corticalis ¶ Hic determiat d̄ cor
ticali. & ꝑmo ponit eius modos. zᵒ docet disti
guere de loco. ibi zª. & significat. ¶ Consi de
randū q̄d a stomacho pñt egredi cortices ꝑp
ulcera que corrodūt & dissipāt eius substan
tiā. sed ꝑpter excoriationē uel p uiā excoria
tionis a stomacho non egrediuntur. qa stoma
chus nō est mēbrū aptum excoriationi ꝑpter
grossitiē sue pellis. & hoc est q̄d Auic. dicit.
q̄d corticalis q̄nq̄ fit ab ulceribꝰ stomachi. et
egredit cū solutiōe. s cortex stomachi. sed nō
est illic. i. i stomacho excoriaᵒ. differt gᵒ in sto
macho excoriationē esse & esse i stomcaho ul
ceratiōnē. nam sequit est excoriatio gᵒ ulceraᵒ
sed nō cōuertit. aliqua gᵒ pars substātie pel
licularis stomachi pōt egredi ꝑ ulcerationem
sed ꝑ excoriationē cortex eius ꝑprie non egre
ditur. quia nō aptus est excoriari. sicut uerbi
gratia ab epate pōt egredi caro ꝑpter consūp
tionē uel ulcerationē. sed ꝑ abrasionē nō pōt
egredi. quia nō est mēbrū aptū abradi. si gᵒ
cortex ē ex excoriatiōe. tūc est ex substātia in
testinoꝝ & nō stomachi. qa nō est aptus exco
riari. Posset tñ illa littera aliter exponi. & es
set plana ut dicat nō est illic. s. in intestinis exco
riatio. ¶ Et significat. ¶ Considerandū q̄d
in corticib⁹ istis nos cōsideram⁹ substātiā &
q̄titatē. modo uult q̄ signū sumptū a substā
tia sit signum q̄d semp significat. quia cortex
si est grossus semp est ex grossis. & si ē sub
tilis semp est de subtilib⁹. nūq̄ eim cortex ite
stini gracilis potest esse sic grossus sicut cor
tex intestini grossi. sigm gᵒ istd sēp significat
Sz signū sumptū a q̄titate corticis significat
secundū plurimū. & nō semp. quia cortex ite
stini subtilis licz debeat esse minoris q̄ritatis
tñ non est inconueniēs q̄ qñq̄ magnus cortex
egrediatur ab intestino subtili & paruus ab
intestino grosso. & ideo dixit & i pluribus ꝑ
maiorē. & q̄ fit de subtilib⁹ p cōtrariū. i. per
subtilitaē & paruitatē. & cortices isti. s. qui
sunt a grossis egrediunt apud eleuationē. i.
post eleuationē i eo egrediunt non pmixti ege
stioni epatis. Et cū fit distere &c̄. sz q̄ sunt a
gracilib⁹ nō egrediūt apud eū qa sunt mix
ti similiter non egrediunt cū clisteri lotiō qa
nō puenit ad loca illa aut raro peruēit. ¶ In
quit. yip. Hic ponit dicta q̄dā pnostica ypo.
& pōt diuidi in tot ptes quot dicta pnostica
pōit Ista dicta. Hip. ubi sint nō ē inuētum a
me multi tamē libri. Hip. fuerūt apud. Gali
& Auic. qui nō sunt apud nos. Dicit gᵒ quod
solutio grossa mꝛica nō sanat & cā ē quia tal
fit aut ꝑpter multam adustionē aut cōgelati
onem utraq̄ autē insanabilis est. Dico autem
secūdum plurimum quia aliquando solutio
grossa melācolica ꝑ uiā crisis sanat. Sed alia
littera habet lotiua. & tūc posset saluari ab
solute quia quādo esset fluxus lotiuus melā
licus quia esset ut lotura carnis declinās ad
nigredinē tūc significaret debilitatē epatis cū
multa frigiditate & hoc esset mortale. ¶ Di
xit similis aque. s. carnis deinde fit similt &c̄.
quia ꝑ corruptionem inspissat. ¶ Est mala.
qa significat additam epatis debilitatē. ¶ Et
quādoq̄ accidit post ydropisim. s. solutio uē
tris. & proprie quia scilicet solutio uentris
est mala. ¶ Et ē hec scilicet solutio uētris ege
stio sanguiolēta idest egestio sicut lotura car
nis tūc solutiōe educit aquositas sanguinea.
¶ Et ñ abscindit. s. ydropsis. quia iste fluxꝰ
solū fit a debilitate epatis. ¶ Inquit omnis.
¶ Sed diceret aliquis sermo iste ¶ Hip. indu
ctus ab Auic. uidet falsus nā tūc multi fluxꝰ
cretici essent mortales multi enim subito fiūt
immo omnes cretici apparēt subito. ¶ Dicē
dū quod fluxus potest apparere subito aut
ex parte tēporis appariciōis & talis non est
mortalis ut dictum fuit. Alio modo fluxꝰ ap
paret subito nō solū q̄tum ad tēpus sed q̄tū
ad ꝓcognitionem medici rationalis ut qa nul
la ꝓcessit de eo indicatio. triplex enim debz ꝓ
apparere indicatio. s. de euacuatiōe absolute
& hoc ꝑ signa digestiōis & per signa de mo
tu materie de die euacuatiōis. & hoc ꝑ signa
apparētia in tali die indicatio & de loco eua
cuatiōis ꝑ uentrē & hoc per signa que illa si
gnificant posita ab Auic. quarto can. fen. secū
da capitulo de signis declinatiōis materiei ad
inferiora & tertio de crisi in fine tūc ergo flu
xus dicit apparere subito quādo nulla idica
tiōe horꝝ ꝓcedente apparet & talis fluxus est
mortalis & cā est qa significat motum uiolē
tum & subitum materie dominātis cōtra na
turā quod autē dominet sup naturā appart

ḡa natura nullā fecit impreſſiōem i materia iaz enim p̄ceſſiſſent ſigna ꝙ etiā moriaṫ ſubito patet.quia ſubito fit fluxus.hoc gͦ mortale eſt ¶Ex qb⁹ cōtrarium ſoluit ñ enim cōtradicit menti.Hip.nec Aui. ¶Inquit patet qa ponit dictū et cām. ¶Et quādoq;.Sed dices que ydropſis eſt iſta ¶Dicēdū quod poteſt eſſe timpanites ſecūdum ſentētiam illi⁹.affo quarte particule.Quibuſcūq; tortiones.ſi tñ dolor multum adderet ut reſoluendo epar i frigidaret ñ eēt inc̄ueniens fieri aſclitē. ¶Et ſi aliquis.Huius cā eſt qa ſignificat quod illa punctura excoriatiua inteſtinoꝝ eſt ſic addita qđ ad eā compatiṫ ſtomachus. ¶Et in libro ypo.ſ.qui dicit liber mortis feſtine.hui⁹ aūt cā poſſet ſic p̄ſuaſiue poni.quia ſignificat i toto corpore dn̄ium melācolie.aduſte. que fac diſinteriā que pulſa ad pres ſupiores fac puſtulā nigrā.& ſui iflāmatiōe facit ſitiz. & iō mortem protendit. ¶Illa aūt ¶Hic determinat đ fluxu uētris qui dicit lubricitas.que ē abſq; excoriatiōe.& p̄mo facit hoc.zͦ ad completā traditionez doctrine iueſtigat quēdam modū lubricitatis.ibi zª.ſed que ¶Dicit p̄mo ꝙ illa ſolutio uētris que fit ab inteſtinis abſq; excoriatiōe & abſq; cā hoꝝ membroꝝ q̄ ſūt ſupra ea cōicat in cauſis cū ſtomaticha lubricitate. ¶Cōſiderandū qđ Auic.dixit abſq; cā hoꝝ &c̄.nā fluxus inteſtinalis cā alioꝝ mēbrorū factus nō de neceſſitate cōicat in cauſis cū ſtomatica lubricitate.ſic̄ declaratur i uno exēplo.p̄ot fieri fluxus inteſtinalis ꝓpter materiā uenientez ab epate p meſeraicas. aut propter opilationē meſeraicaꝝ.in hoc aūt ſtomachus non p̄ot fluxū habere & cōicare i cauſis ſicut nō ꝓprie cōicat in illis meſeraicis ¶Similiter aūt ſtomachus p̄ot habere fluxū ex catarro, hic aūt non p̄ot eſſe in inteſtis p ſe niſi prius i ſtomacho.& iō fluxus cerebralis inteſtinis a p priari nō p̄ot. ¶Conſiderādū ulterius ꝙ cā lubricitatis ſtomatice ē aut debilitas retentic ſtomachi.& i hoc p̄ot cōicare fluxus inteſtinal aut cā eſt humiditas lubrica.& in hoc etiam cōicat.aut cā in hoc ſunt ulcera.& in hoc etiā ſtomachus p̄ot cōicare.licz tñ raro.aut cauſa eſt cibus aſſumptus.& i hoc ēt cōicat.poteſt eim cibus aliquis nō corrupt⁹ i ſtomacho corrumpi i inteſtis.unde fiet fluxus inteſtinalis ſine excoriatiōe.bene gͦ dixit Auic.qđ cōicant in cāis. ¶Sed que ¶Hic facit qđ dictū ē.Vel melius qđ hic remouet duᵐ. & p̄mo facit hͦ ſecūdo oſtēdit q̄dam cām i qua cōicāt.ibi zª. & cōicabit.dixerat aūt Auic.qđ cōicant in cauſis ¶Crederet gͦ aliquis uel dubitaret.an eq̄liter i oibus cōicent ¶Et reſpondet qđ non.nā una ex cauſis lubricitatis erāt corª ulcerum i cipientiū.modo iſta ulcera raro ſunt in ſtomacho.ut ſupra Auic.dixit. ¶Conſiderandum qđ p corª ulcerū Auic.p̄ot duo itelligere.aut eniz itelligit p corpora ulceꝝ pres que ex ulceribus p corroſionē eleuātur ſiue p pfundam ulcerationē.& iſta corª ulcerum plus ſunt in inteſtinis q̄ i ſtomacho ut ſupra dicebaṫ. imo quaſi nō ſunt niſi i inteſtinis compatiue.zͦ p corpora ulceꝝ intelligit pres & labia ulceris. ſi.n.qđ de corpulētia haberet ulcus haberet ratione partiū diuerſaꝝ & ſeperataꝝ.ſi ergo bene conſideremus lubricitas inteſtinaṫ fit ab ulcerib⁹ rōe iſtius corpulētie. Cibus eniz ueniens ad inteſtina ingreditur inter has partes ulceꝝ unde inteſtina leduntṫ & expellūt illuz cibū ſine mora hoc ergo modo corpora ulcerum faciūt lubricitatem & hoc quia ad ſolutionē cōtinuitatis ſequiṫ nocumentuz in iſtrumento ideſt in inteſtino & cōplexiōe.Ex quo apparet quod ſecūdum quid aḷr corpora ulceꝝ faciūt lubricitatem & aliter ulcera ſecundum ſe nā corpora ulcerum faciūt lubricitatem inq̄tum cibo adueniente ſeq̄ṫ incitatio expulſiue ſed ulcera ſecundum ſe faciunt ñ ſolū ꝓpͦ ſz inq̄tū cōtētiuā p ſe debilitā ¶Dicͦ gͦ Aui.ſtet ſuppla lubricitas q̄ facta ē a corpori b⁹ ulcerum.ē in eis.ſ.in inteſtinis plus q̄ ē ea.ſ lubricitas facta ex hͦ.ſ.q̄ ē in ſtomacho quaſi dicat pl⁹ fiet ab inteſtinis q̄ a ſtomacho. & cauſa ē qa ulcera pl⁹ fiūt i inteſtinis q̄ i ſtōacho ut ſup̄ declarabiṫ. ¶Et addit ꝙ ſi fuerit ulcus eradicabile. ¶Cōſiderādum ꝙ ulc⁹ poteſt dici eradicabile dupliciter ¶Uno mō ulcerationes poſſunt dici eradicabiles qa curabiles & tunc erit ſermo Auic.ꝙ ſi ulcerationes fuerit eradicabiles ideſt curabiles & materia faciēs illas nō ceſſauerit currere perducet ad excoriationē &c̄ ſupple ergo tu multo magis quādo ulceratiōes ñ eſſent curabiles. Secundo modo ulceratiōes poſſunt dici eradicabiles.i.eradicationem faciētes ſ apate eradicationi dicunṫ autē ulcera talia quia faciūt excoriationē eradicādo partē inteſtini uult ergo dicere Aui.ꝙ ſi ulcerationes inteſtinoꝝ ſint faciētes excoriationez & ſi materia ñ ceſſat curare pducet ad excoriationē ſanguineā qa pueniet uſq; ad ſubſtātiā uenaꝝ magnaꝝ inteſtinoꝝ &c̄. ¶Et cōmunicabit ei. ¶Hic explicat quādā cām in qua cōmunicat & dicit quod ei .ſ.ſolutiōi facte ab inteſtinis cōmunicat in cā .ſ.ſolutio ſtomatica ecōuerſio cōmunicātia.i. adherētia uel remanētia.uirt⁹ &c̄ ut uelit p hoc dicere Auic.quod ſicut fluxus ſtōatich⁹ fieri poteſt per remanētiā medicine ſic & fluxꝰ inteſtinalis ¶Vel poſſet exponi communicabit ei.i.ſolutioni faciēti icurrere ſolutionem

sanguineā. prima tāmē expositio ē magis ad mentem Auic. ¶ Et illa &c̄ ¶ Dicit materia uentris. s. toci⁹ quia totus uenter uidet̄ pati & plurimū cause huius. s. solutiōis facte. i. ab intestinis & stomacho simul est debilitas. s. cō munis utrisq; et ulcera & corpora eoꝝ. s. ul cerꝝ existētiū i intestinis qb⁹ stomach⁹ cōpa tit̄. ¶ Et quādo accidit. patet. ¶ Dubitaret ali quis Aui. debebat hic loq; de fluxu intestina li abq; excoriatiōe sz hic maxime uidet̄ loqui de eo ꝙ est cum excoriatiōe. ¶ Dicēdum qđ fluxus potest esse sine excoriatione dupliciter Vno modo omnino qa ibi nulla fit excoriatio ¶ Alio modo quod ñ sit ibi excoria⁹ a fluxu de ꝑ ēdēs siue a fluente materia. modo Auic. non solū uolebat loqui de fluxu absq; excoriatiōe omnino. sed etiā de fluxu absq; excoriatiōe ñ dependēte a materia fluente. & iō locut⁹ est de lubricitate facta cū excoriatiōe. si tñ illa ex coriatio a fluxu non dependet sic̄ uerbigratia si cibus egrediat̄ ab intestīs. & non possit ibi morari ꝓpter ulcera fluxus talis pōt dici sīñ excoriatione. quia excoria⁹ illa nō dependet a fluēte materia. ¶ Vel possum⁹ aliter respō dere qđ Auic. est loquut⁹ de fluxu intestiāli cū ulcere. non tñ cū excoriatione. nō eiz sequitur ē ulc⁹ g⁹ ē excoria⁹ ¶ De ea aūt &c̄. Supi⁹. A termiauit de fluxu qnq; intestioꝝ supioꝝ. Hic determiat de fluxu intestinali facto ab intestino recto. & ꝑmo ꝑmittit diuisionez. z⁹ exequit̄. ibi z⁹. & cā alzahir. hec habet duo. ꝑmo ponit cās fluxus ab hoc intestino cū quo fluxu est do lor. z⁹ ponit cām ei⁹ cum quo ñ est dolor. ibi z⁹. illa aūt ¶ Quod ꝑmo dic̄ planū est. aut ru gitus. s. ex uentositate descendente simul cuz humiditate. unde i intestino illo dolorē iducit. aut grossitudo. s. materie ibi cōtente licet non apostemet. & grauitas. s. materie qa sit mate ria grauis ibi fixa. sic̄ accidit ei s. lacerto uen tris ut spasmet̄ &c̄. nam lacertus ani proꝑe nō est factus ad expellendū & compmenduz nisi forsā aliquā reliquiā circa anū. sed lacer tus factus ad expmendū ē lacertus uentris. ¶ Vel posset exponi ei. s. recto intestino. quia si debet expellere oportz ꝙ attrahat paucos. n. uilos habēs longitudiales est iobediens ut su pra Auic. ꝑmo ca⁹ huius fen. si g⁹ hoc intesti⁹ spasmet̄ eo modo quo spasm⁹ i eo possibilis est non pōt attrahere qđ est sup̄ nec expmer̄. Illa aūt patet. Factus autem a toto. ¶ Hic determiat de fluxu facto a toto corpore. & ꝑ mo ponit quasdā ei⁹ cās. z⁹ de quibusdā exe quit̄. ibi z⁹. colerica aūt passio ¶ Cōsideran dū ꝓpter illud qđ dic̄. aut sc̄m semitam liq factionis qđ qn̄ fit liquefactio in mēbris & materia liquefacta currit. postea ad intestina ꝑmo fit subtilis. quia subtil⁹ or ps eliquaf. et currit. deinđ fit turbida ꝓpter eliquationem substātie magis dure mēbroꝝ & ꝓpter ma iorez itensionē. Fortis fit sanies. ꝓpter mitaz resolutionē factā i membris. & hoc habet ue rū duab⁹ stātibus cōditiōibus. prima qđ uir tus ñ cadat supflue. r⁹ ꝙ illa iflama⁹ non pue niat ad ós stomachi. & cadit uirt⁹. s. i fine qn̄ intendit̄. & tūc cadit appetit⁹. & accidūt fe bres imo sunt ꝑsentes uel accidūt. qa forsaz ñ comunicata erat cordi inflamatio. ¶ Et quan doq; omnia illa accidentia fiunt qn̄ esset lique factio a febre maligna sic̄ est pestilentialis in q̄ accidūt p̄dicta accidentia ¶ Nausea ꝓp sto machi nocumētum. ¶ Difficultas urine. aut ꝓp malignitatē febris aut quia materia eliq̄ ta grossa currēs ad uias urie illas opilat. Vē tositas & rugit⁹ qa existēre aliq̄ materia fleg matica i uētre caliditate dissoluit̄ & mouet̄. ¶ Tenebrositas ꝓpter exicationem. Frigus &c̄ ꝓpter calidi naturalis debilitatē ¶ Exi catio liquè ꝓpter accidētalē caliditatem for tem. ¶ Considerādū etiā quod ex dicto. A. potest haberi cā propter quam timentes subi to egerunt aut mingunt qa ꝓpter debilitatez contētiue. ¶ Cōsiderādum p⁹ quod colirica passio fit aut ꝓpter compassionem nauseati ue satietatis unde membra malis humorib⁹ sunt repleta & talis passio fit a corpore toto aut fit solum ꝓpter corruptionem cibi in sto macho & tunc est colirica passio solū ꝓpter causam in stomacho & de illa principaliter ñ est sermo licet Auic etiā de ea exequat̄. ¶ Co lirica autem passio. ¶ Hic Aui. exequit̄ de quibusdam modis hoꝝ fluxuū & exeq̄t̄ so lū de facto ꝓpter expulsionem repletiōis fa cte ꝓpter nauseatiuā satietatez. z⁹ exeqtur de facto ꝓpter opilationē. ibi secūda fluxus aūt uētris. Alii modi flux⁹ hui⁹ sunt noti & ma nifesti ex dictis. aui. in plurib⁹ locis. P⁹ i qui q; p⁹ pōit nobis quid sit colirica possio et cāz puēt⁹ ipsius. z⁹ cōperat modos colirice pas sionis adinuicē 3⁹ ostēdit modū ꝓcessus coliri ce passionis 4⁹ ostēdit accidētia ad illam cōse quētia 5⁹ ostēdit q̄ corpora ab eis min⁹ ledū tur addēs alia ibi secūda & illā. ibi 3⁹ & coli rica quidem passio. ibi. 4⁹ et in habentib⁹. ibi 5⁹ & ille qui. ¶ Considerādum ꝙ nomē co lirice passionis deriuat̄ a nomine coleri uł co lon quod idē est ꝙ intestinū dicit̄ g⁹ passio ui scerꝝ siue intestinoꝝ. ¶ Cōsideradū in 3⁹ pte ꝙ quādo fit colirica passio primū ꝙ educit̄ ē cib⁹ corrupt⁹ i stōacho qa ē ꝓpiqor & ꝓnior euacuatiōi. Cū ergo expellūt̄. s. cibi corrupti q erāt in stomacho mūdificāt̄ humores uena rū & mēbroꝝ. incipit ergo. s. cū iam precesse

rit vomitus et eductio cibi cū fluxu quia iste humor est magis aptus motui & euacuatiōi ¶ Dicit &c̄. qa sunt difficilioris motꝰ reliqua patent. ¶ Perducit ad fluxū. ut lotura caris qñq; ut quādo ille materie corrupte facte ex cibis in motu debilitāt epar. & ꝓpter accidē talem caliditatem fetent. & qñq; excoriāt. s. in fine & ꝓpter siccitatē inducūt spaſmuꝫ & mortē ¶ Et i habentibus. Causa quare sitiūt est iflāmatio ex motu illaꝝ materieꝝ. & iani tio & exicatio que in mēbris accidit. & ꝓpter inflāmationeꝫ calefacit stomachos eoꝝ. sꝫ tol lerare sitim cōfert. quia cōsumunt̄ humores mali generati ꝑ digestiones. Similiter de po tu est timor ne penetret idigestus. aut ne uio lētiā iducat ¶ Accidit. s. qnq; pulsus destru ctio. s. ita ut nō appareat sc̄m semitā cōpres sionis. s. calidi naturalis & lesionis &c̄ ¶ Et ille. Causa huiꝰ est. nā i morbis minus picli tant̄. & in ifātibus plus. s. eueniens. & hꝰ ꝓp multas eoꝝ humiditates & ꝓpter multas i digestiōes quas hñt & ꝓpter gulosꝭtateꝫ. & ideo in ifantibꝰ sic timenda nō est. sed maxie timet̄ in uiris lacertosis habētibus aptitudi neꝫ ad eliquationē ut pōt summi a Serap. 3º. tractatu caº. xix. ubi hec eadē uerba dic̄. Gra na pini nō prepata habēt mordicationem. & iō colirica passionē pñt iducere. sed crisomila & melo hoc faciūt ꝓpter uelocitateꝫ corrupti onis. ¶ Fluxus. ¶ Hic determinat de fluxu opilatiuo. ¶ Et considerandū q̄ uere ipossi bile est inuestigare cām huius ꝓdi uicenarii. sed expientia credimus ad p̄sens. qñq; tamen añcedit aut tardat̄ ꝓpter id q̄d̄ scitur d̄ cau sis facientibꝰ anticipari onē aut postpositiōeꝫ sic̄ multitudo uł paucitas materie. fortitudo uel debilitas uirtutis. accuitas uel lenitas ma terie. oia eim hec hāc ꝓdū diuersificare pos sunt. ¶ Factum. ¶ Hic determiat de fluxu fa cto a cibis. & dic̄ q̄d̄ iam dixit de eo in stoma cho. i. in fluxu facto a stomacho i p̄nº capituli uel i stomacho. i. in. iꝫ. fen. caº. de corruptione digestiōis. reliqua sunt manifesta. ¶ Factus aūt ꝓpter aerē. ¶ Hic determiat d̄ fluxu uē tris facto ab aere. & utitur Auic. loco cōtra rio dicēs. q̄d̄ aer calidus stipticat quia exiccat & frigus stipticat p se quia stringit. dico per se. quia frigus p accidens exp̄menº posset sol uere. gº ita est aer humectās uētres. ¶ Et qñ q. Istud dictū possꝫ referri ad uētositateꝫ ex trinsecā. quia de itrinseca sup̄ dixit. sed de q̄ cūq; intelligit̄ & uerificat̄ sermo Auic. ¶ In quit. Hic Auic. addit quedā diuersa dicta ad ōplementū oiuꝫ modoꝝ fluxus uētris. & p̄ mo ponit quedā dicta ad ypo. i fluxu uētris. 2º ponit differentiā iter modos fluxus uētris quosd̄m 3º per q̄dā signa & accēntia doꝫ gnosticari i fluxibus uentris. ibi 2ª. d fferen tia. ibi 3ª. & singultꝰ. Dic̄ ꝑmo q̄ ypo. dixit 6ª. particula affo. Altheca. i. trahulis accidit &c̄. ¶ Cōsiderandū q̄d̄ ypo. p althecas n̄ so lū itel'exit illos q; n̄ pñt the. pferre sed etiā in tellexit de illis qui non pñt proferre alias lit teras. qualitereūq; tamē Hip. magis express̄t de istis quia forsitan apud eos erat magis no tum. ¶ Sed tu dices causa nō uideꝝ sufficiēs nā trahulus pōt fieri quis ꝓpter siccitatem. ut supra fen sexta capitulo de alcalel in locuti one ¶ Dicēdū q̄ esse trahulū ut plurimum ex humiditate contingit. raro autē ex siccitate & ideo etiam ut plurimū isti capiūt̄ a diaria & hº sufficit ad uerificādum sermoneꝫ yip. ¶ Cōsiderandū pº quod dyaria potest dici plurima dupliciter. Vno mō intēsiue & hº cō perando istam dyariam trahulis nō pōt dici plurima Et causa est quia in eis accidit a par ua cā licet in se plurima dici possit. Alio mō potest dici plurima extēsiue. & hoc mō pōt dici plurima quia in eis multū accidit & per ducat ꝓpcōtinuā causę succssionem. ¶ Con siderādū quod illa diaria accidit ꝓp humidita tē cerebroꝝ & tūc reducit̄ ad fluxū celebra lem aut ꝓpter stomachi humiditatem et tūc reducit̄ ad stomatichū aut ab alio mēbro & sic ad fluxū illius mēbri reducit̄ ¶ Inqt yip. .s. secūda ꝑticula affo. illo affo. Q uibusci qꝫ iuuenibus existentibus. ¶ Cōsiderādum q̄ iuuenes possunt accipi duplicter uno mō ꝑ prie alio modo large hic large accipiūt̄ et iō ad hoc denotāduꝫ. A. dixit q̄ Hip. ꝑ iuuenes itellexit & pueros & adolescētes iō repetiuit illud dictum secundum p̄tem sꝫ quia ē lenis nature semp in adolescentia &c̄. Q uomodo autē uerificetur dictum yp. secūdum pluri mum et n̄ semp a cōmētatore ibidem declara tur. ¶ Et omni .hoc dictuꝫ fuit supra decla ratum & ipse subdit causam dicens quoniā significat subitā corruptionē & subitum do miniū & motum materie p̄ter naturā. ut de clarabat̄. ¶ Differētiam. Hic ponit differen tiā inter quosdā modos fluxus uētris & pº ponit differentiā ꝑ signa inter quedam fluxū stomaticū & quēdam itestinalem secūdo pōit distinctionē siue differētiam per signū quā tum ad causas diuersas ibi secūda si uero cā ¶ Dic̄ primo quod differētiā inter fluxū lubri ficatiuū. s. intestinalē & inter lubricitatē sto machi significat pauca digestio q̄ est in cibo. s quādo est lubrificatiuus stomachus ꝙa tunc digestio in cibo est pauc aut nulla. sed i itesti nali lubrificatiuo est digestio in cibo ꝙa stōa chus nō patitur ¶ Et tūc Aui. remouet du

ium. Dicēret enim aliquis quid faciāt lubri
citas & si nō digerīt cibus a fluxu nōne pōt
ille cibus morari in inteſtinis & dicit ꝙ nō qa
inteſtinis nō ē cōueniēs. ¶ Si uero. Pōit diffe
rentiaz p ſigna q̄tū ad diuerſas cauſas lubri
citatis ſtomachi & iteſtinoꝝ & patet. ¶ Et
ſingultus. ¶ Conſiderandum qđ ſingultus
poſſet fieri i fluxibus ab aliis iteſtinis & ma
xime gracilibus p cōitatem. ſed quādo ſequi
tur ad fluxū ab inteſtino recto eſt ſignū ꝙ fit
ꝓpter ſimplicē arefactionē &. exicationez &
nō p cōitatem. cuz diſtet a ſtomacho pluſq̄ ali
quod iteſtinū. ¶ Et cum cibaī habēs uentrez
i. hūs fluxuz uentris. ſic eim ſplen eſt nomen
egritudis & membri ſic & uēter. Cauſa hꝰ ē
nam ſignificaī ex hoc qđ membra nō recipiūt
nutrimentū. aut ꝓpter multā debilitatē aut
ariditatem. & ideo nō cures eum. quia mori
tur. morituri aūt ſolis ꝓnoſticiſ ſunt dimittē
di. ¶ Sed tu dices. hoc dictum uidetur falſū
nam febris eſt maior morbꝰ q̄ ſolutio uētris
& tn cibaī habēs febrē & ſi nō cōfortaī. nō
tamē ꝓpter hoc eſt mortale. ¶ Dicendū il
lud eſſe ueꝝ ꝓpter cām dictā. nō tn eſt ſimi
le de febre & fluxu uentris. nā i febre natura
tota eſt ſolicita i materie eductiōe. & iō qnz
ceſſat ab agendo in cibū. ſed i fluxu hoc nō ac
cidit maxie in fluxu dicto malo. & ideo etiaz
i qua febris eſt in qua natura non eſt ſic occu
pata. ſic eſt i febre ethica. & ideo ſi eo pulſuſ
ex cibo nō addiī ſignificat mortem. ¶ Et hūs
uētrem. i. fluxū uētris. ¶ Cōſiderandū ꝙ ex
hominibꝰ qdam moriunī cū mētis alienatiōe
& pmanētia pulſus uſq; ad horā mortis. &
iſti ſunt qui moriūtur ex morbis mortalibus
materialibꝰ ex q̄bus cor aut cerebrū ifficitur
ſic cōtingit febricitātibus pluribꝰ. ad ultimū
eim hora mortis cū materia mouetur contra
naturā ex uirtute dieꝝ creticoꝝ uł nō cretico
rum fit tūc magª pugna. & ideo qa tunc uir
tus toto poſſe ſuo conaī apparet pulſus. ſed
quia ſubito uincitur. & iō in cōtinēti ſubito ca
dit uirtus & pulſus & moriī. ſz qa materia
mouetur & inficit cerebꝝ & ſpiritꝰ cordis.
ideo mēte alienāturQuidā uero ſunt hoies
qui moriunī cum bonitate mētis & cum cāu
pulſus p̄cedente. & iſti qui moriunī ex pau
latina ſiccitate mēbroꝝ abſq; materia humo
rali que facit morbū. ſic. n. calidum paulatine
cōſumitur & ſuū humidū. ſic in extremis pa
ulatine deficit. qa uero pulſus prius defic in
extremis q̄ in ꝓnº. ideo ex paulatia cōſuptiōe
accidit ꝙ pulſus qnq̄doq; ab extremitatibus
recedit ipſis uuētibus. & qa ibi nō ē materia
que ſpiritꝰ inficiat. ideo cum bona mente ma
nēt. & hoc multotiēs accidit i his qui moriī

ex ethica uel fluxibus uentris longis aut aliis
morbis paulatine cōſumentibꝰ nō tamen eſt
multa materia i partibus cordis & cerebri.
¶ Et ſcias. hoc eſt maīfeſtum ex dictis ſen.
i4. Et uerificaī hoc dictum. quia ſi non cadit
uirtus eſt ſignū ꝙ cretice aut bonitate expul
ſiue ille materie expellūtur. & ideo ex retētio
ne accidit nocumentum &c̄.

Dicitur ꝙ quādo fuerit. ¶ Supe
rius. Aui. determinauitđ diuer
ſis modis fluxus uētris facti p
pter cibaria uel aerē cōtinētem
& quia talia ſigna ſunt nota ideo ponit ſigna
fluxꝰ facti a mēbris & pº ponit q̄edā ſigna
auctoritate alioꝝ zº in ſpāli exeq̄turzº. addit
quedā ad cōplemētum ſignoꝝ huius tracta
tus. ibi zª amplius diffirētia. ibi zª quādo ac
cidit habētibꝰ ulcera. ¶ Cōſ. derādū ꝙ mate
ria colerice ſe. cū deriuaī ad urinā tēdit. aut
ad caput aut ad alia determinata mēbra aut
ad inteſtina ut p uētrem educaī ſi uero uadit
ad caput ꝙ cognoſciī cū fit ſola uel uadat ad
alia mēbra quod poniī cū dicit & ſimiliū tūc
caue &c̄. ¶ Amplia. Hic in ſpeciali exeq̄ī &
primo exeq̄ī de ſignis ſtōatici ponēs differē
tiā inter cerebralem & ſtōaticū. zº pōit ſigna
fluxus cerebralis. zº ponit ſigna ſimł epatici
& meſeraicalis. 4º pōit ſigna ſplenetici. 5º po
nit ſigna inteſtinalis. 6º pōit ſigna facti ex cor
pore toto ibi. zª cerebralis 3ª ibi. epatici 4ª ibi
plurimū aūt. ibi 5ª inteſtinalem 6ª ibi. epla
tim ibi 7ª alzair. ¶ Quod dicit i prima patz
Cōſiderādum ꝙ Aui. notāter dixit p ſeip
ſum quia forſan p accidens fluxus ſtōaticus
poſſet habere horas in quibꝰ creſceret. ſic di
ctum fuit in fluxu ſtomatico facto ꝓpter reli
quias medicine. Similiter fluxꝰ ſtomaticꝰ inq̄
tū eſſet humoralis poſſet hoſ periodos habe
re hoc tamē nō eſſet de perſe qa fluxus ſto
maticus per ſe cibalis eſt & nō humoralis p
ſe ¶ Si digeſtiua eſt debilis &c̄ hec debili
tas pōt accipi aut ꝓprie aut cōmuniter ut ex
tendit ſe ad corruptionem & ablationem. Si
proprie tūc debet exponi ſi egrediī ſine dige
ſtione. ſ. completa. Si comuniter tunc pro cor
ruptione & ablatione debet exponi ſine dige
ſtione. ſ. aliqua. ¶ Et ſi ſūt. Cōſiderādum ꝙ
quādo retētiua & expulſiua ſiī ſunt debiles
in ſtomacho tunc cibo exiſtente in ſtomacho
ſtatim aliquid egrediī ꝓpter retentiue debi
litatem ſed id nō poteſt eſſe multū qa expul
ſiua eſt debilis ſic manifeſte hº uidemꝰ fieri
in euacuatiōibꝰ ſiinthomaticis malignis i qui
bꝰ quoniā cōtentiua & expulſiua mēbrorum
ſunt debiles ideo egrediī aliquid ſubito pp
cōtentiue debilitatez ſz paꝝ quia expulſiua n̄

eſt potens ſed in creticis euacuationib⁹ mul
ta q̄ritas egredit̄ ꝑpter expulſiue fortitudi
nem cui⁹ operatio eſt cretica expulſio. Quo
modo autem exprimendo fit ex frigore ſupe
ri⁹ declarari habet i ꝑncipio capituli. Et ſi ē
debilitas nō indigeſtiua ſ3 ſupple in retētiua
egredit̄ ꝙ egredit̄ nō priuatū digeſtione tota
.ſ.ſecūdum omnem partez quēadmodū decla
ratum fuit in ꝑn⁹ capituli. Conſiderāduz
tñ ut ſupra fen.i3.declarabit̄ retētiua ſtoma
chi duplex hēt tempus. Vnū i ꝑn⁰ digeſtiōis
uſq; ad ꝑncipiū aptionis ſtomachi. & quādo
iſta cōtentiua deficit.nullus cibus pfectā hēt
digeſtionē.ſed incōpletā. Aliud eſt temp⁹ cō
tentiue a ꝑn⁰ apertionis uſq; ad cōpletū exitū
& quādo talis cōtētiua ḋbilitat̄ illud ꝙ egre
ditur nō eſt totū idigeſtū.ut fuit declaratum
in ꝑncipio capituli. Conſiderandū ꝙ i ulce
ribus ſtomachi ꝑnt fieri bothor in ore ꝑpter
cōitatē adinuicē. Et ypo. quidē iam dixit
.ſ.4ª.particula āffo.illo affo. Quibus uētreſ
lienterici hyeme ſupius medicari malū. & h⁰
iudiciū habet cām occultā.ſ.in hoc capitulo.
ſed maifeſtā infra z⁰ tractatu z⁰ ca⁰.ubi.A.
uerū euacua⁰ materie hui⁹ egritudinis cum
uomitu eſt difficilis & mala. & pro q̄ raro
euacuat uomit⁹ flegma deſcendēs ad iteſtia.
Cerebralis. Conſiderādū ꝙ Auic.dixit lō
gum.quia ſomn⁹ tꝑatus ꝑter digeſtiōem
quā faceret i materia poſſet fluxū cerebralez
abſcindere.hui⁹ aūt cām exequire i queſtiōe
quā diſputauim⁹ contra eos qui tenēt in uigi
liis ſcḋm cerebrū meliorē digeſtionem fieri.
Et in libro Alzaub.i.illius auctoris.aut for
ſan eſt liber feſtine mortis.hoc dictum apud
me eſt occulte uerificatiōis ſub fuga. Iſta ac
cidētia ꝑnt fieri a materia uennoſa que iteſtia
& partes illas ꝑſternit. & ēt ꝑtes urine ex q̄
ſignificat̄ qḋ epar iam ꝑiclitatū eſt.que etiaz
nigra materia ad coſtas ꝑuulſa puſtulā facit
nigrā.unde ciceri nigro aſſimilat̄.quare mor
tale eſt.reliqua patent. Cōſiderandū ꝙ de
fluxu feculēto locut⁹ eſt Auic.quādo loque
batur de ſpleneticis.quia ſpleneticus fluxus
feculentus ꝑprias habet cās dictas ſupius
fen.i4ª.tractatu.4⁰. Inteſtinalez. Hic exeq
tur Auic.de ſignis inteſtinalis fluxus.fluxus
aūt ille ut ſupra dicebat̄ erat aūt cū excoriati
one aut ſine.ꝑmo g⁰ exequit̄ de eo qui eſt cū
excoriatiōe.z⁰ de eo qui eſt ſine. & dicitur ille
qui eſt lubrificatiuus.ibi zª.differentia autez
que eſt iter illū. Prima i quatuor. nā de flu
xu excoriatio nos uolum⁹ cognoſcere aut ſui
ſpecies ſiue cās.aut ſui locum.ſ.i quo eſt exco
riatio.ꝑmo g⁰ de fluxu iteſtinali docet cogno
ſcere quoſdā modos & cās.z⁰ locum.3⁰ reſu
mit ſigna quibus ſignificat̄ ſup diuerſo flu
xu excoriatio ſcḋm diuerſitatez eoꝝ. 4⁰ reſu
mit ſigª fluxus ſtomachi.ut quēdā modū illi
us declaret.ibi zª. & ſic̄ locus.ibi 3ª. & ſcias.
ibi.4ª. & ſigm fluxus ſtomatici. Pª in duas ꝑ
mo docet diſtiguere iter fluxū inteſtinalez &
epaticū.z⁰ ponit ſigna iteſtinalis.ibi zª. & ſci
as qḋ diſpoſitio. Cōſiderādū ꝙ flux⁹ epa
ticus differt ab inteſtinali p⁰ qa epatic⁹ ē pl⁹
& cā ē qa epar ē mēbruz ꝙ plus aggregat
humores & habet etiā paroxiſmoſ ſecūdū di
uerſitatē aggregatiōis humoꝝ q; tandē ema
nāt.differt etiā qa i fluxu epatico ſemp ſecun
dus paroxiſmus ē deterior prio. Et cauſa eſt
nā ſemp in fluxu epatico malicia & debilitas
ꝑcedit addēdo ſ3 in fluxu inteſtinali ñ fit aut
ſi ꝑcedit quādoq; fluit ad iteſtina multa ma
teria & inducit paroxiſmū ſortis doloris ꝑp
ulcera & quādoq; paꝝ poſt fluit aliud parū
& nō ſic dolet. & iō nō ſeruat illū ordinez in
malicia accidentium ut ſenſus demōſtrat dif
fert etiā qa nocumētū epatici in ſuperioribus
ē magis manifeſtū qa epar illis partibus pl⁹
alligatur.ſ3 nocumētū inteſtinale eſt magis i
ꝑtibus inferioribus uētris poſſemus tñ par
tes ſuperiores intelligere ꝑtes ypocūdriales
ſed ꝑ partes inferiores intelligam⁹ partes ſu
mis & yliacas.et ē ueruz ut paz. Et ſciaſ.
Hic exeq̄t̄ de ſignis fluxus inteſtinalis.et ma
xime de eo q; ē cū dolore. &, p⁰ fac̄ h⁰ addens
qḋā z⁰ pōit ſigna flux⁹ ſtomatici cū ulcer̄.ibi
zª & exitus. Dicit prio ꝙ diſpoſitio doloris
pūcture & alcurit.i. abraſionis et proprie ſu
ꝑficialis ē maius ad qḋ redis.ſ.i ſign ſtādo
ulcera inteſtinoꝝ ſiue fluxū ulceroſum uł ab
raſiuuz. Scias ergo quod cū inuenit̄.ſ.diſpō
doloris & puncture ꝙ ē i iteſtinis.ſ.flux⁹ hīc
cum priuatiōe ei⁹.ſ.doloris & pūcture &c̄.
quādoq; fit etiā ex inteſtinis.ſ.fluxus nō tam
excoriatiu⁹ &c̄. Cōſyderādū quod ulcuſ
inteſtinoꝝ aliquādo aptū eſt facere eradicatō
nem nō tamē facit eam adhuc.et ideo nō debz
dici abraſio p⁹ horā ideſt cū ꝑceſſerit. & eſt
lubrici tas doloroſa ſupple ex dolore exiſten
te in loco noto.ſ.uētris ubi ē ulcus. Et ē q̄
tiras. Iſtud dictum pōt referri ad ſigna exco
riationis inſtinalis abſolute ut dicat̄ ſignifi
cat̄ quod ē iteſtinalis alcurit ideſt abraſio et
eſt q̄ritas eius quod egredit̄ &c̄. & hoc dixit
ad differētiā epatici nā in epatico q̄ritas que
egredit̄ eſt multa.ſ3 i iteſtinali ē pauca & ēt
cōtinuata qa ꝑp ulcera ſtatim cū aliqḋ de ma
teria fluit illud expellitur & ideo uidetur ex
pulſio quaſi cōtinua.ſed in epatico nō ſic acci
dit. Aliō mō poteſt iſta litera referri ad illḋ
quod ſtatiz dixit.nā ulc⁹ inteſtiorum ē cra

dicabile idest aptum facere eradicationē.nun
dū tamē eā facit.debz tam illā facere.& hº ē
quia ulcera sunt parua attam cū materia ulce
ratiua supfluit erit pauca cōtinuū lōgi tēpo
ris quousq; ulc⁹ eradicationē faciat nō tamē
postea cessaret. ¶ Et exitus.Hui⁹ dicti cā sup̄
declarata fuit in fluxu corticali.dicebat̄ enim
superi⁹ quod stomach⁹ nō ē mēbrū aptū ex
coriari. ¶ Et scit̄.Hic p 7ᵐ signa docz distin
guere locum ulceris.an sit in intestinis gracili
b⁹ an grossis.Et primū ē p exitū sanguinis
supple quia a superiorib⁹ egredit̄ in multa q̄
titate cū sint ibi plures meseraice.secūdū pa
tet & tertiuz.Sed quartum signum est a cor
ticibus.s.an sint subtiles an grossi.quia gros
si semp a grossis sunt.& subtiles quidē secz
plurimū a subtilibus.& dixit secm plurimū
quia posset aliqs cortex subtilis exire a gros
sis. ¶ Quintū sigᵐ est ex p̄mistiōe.q̄to eim ali
cui exeuti associata p̄ longiorē uiā sibi associ
antur tanto sibi magis admiscent̄. ut sepe de
iteriorib⁹ dic̄ Gal̄.& q̄nq; cum est ulcus i ife
rioribus intestinis egestioni nō p̄miscent̄.&
ideo quia magis labilis ante materie applica
tionē egredit̄.Et ex tpre.patet hui⁹ cā. Cir
ca septimū sigᵐ & circa nonū.consideradū q̄
in intestinis gracilibus nō repitur pprie fex. sz
res chilosa que est alba.si gº sanguis ex ulce
re emanans illi misceatur.dicit̄ n̄ mixtus ster
cori.quia nō est stercus. sed dicitur lauatiu⁹
ppter albū colorē quē ex chillo acq̄siuit. pos
set tn̄ exire lauatiuus ppter cōitatez epatis.
¶ Et ex fetore ¶ Considerandū q̄ mēbra q̄to
magis sunt spmatica.tāto magis ex excoriati
one fetēt.quia illis magis opposita. & iō mt
taz oportz esse coloris extraneationē.Gracilia
aūt intestina magis spmatica dici p̄nt q̄ gros
sa.& grossa magis carnosa. ppter aliud etiā
cōtingit hoc.qa cortex qui a subtili intestio ele
uatur diutius imorat̄. ¶ Et scias ¶ Hic redit
ad ponendū sigª fluxus intestinalis cum ulceri
bus & excoriatiōib⁹.& p̄mo facit hoc. zº po
nit signa cuiusdā modi fluxus stomatici. ibi
zª.& signū fluxus stomatici. Prima in duas
p̄mo ponit sigª secundū diuersitatē accidētiū
secūdo secm diuersitatē cāx.ibi zª.& multo
tiēs. ¶ Cōsiderandū q̄ in ulcere plurime for
dis iam est facta destructio sensus membri.
& sordes totū imbibit membrū.& ideo non
est dolor sensatus. ulcus tn̄ corrosiuū ppter
corrosionē est multi doloris & ppter corrup
tionē.unde fit corrosio ē multi fetoris q̄ egre
ditur.& ppter corruptionē etiā ad nigrū de
clinat maxie qn̄ ulcera⁹ est cancerosa. & ē mi
nus.s.q̄ in sordido. ¶ Et multotiens ¶ Hic po
nit signa fluxus ulcerosi uel excoriatiui secz

diuersitatem cāx. & p̄mo ponit signa ulcera
tiui.zº excoriatiui.ibi zª.q̄ ti excoriatio. Dic̄
ergo & multotiens fiunt scilicet ulcera prop
ter apostemata que terminantur ad ulcera
rumpēdo. ¶ Et multotiens &cē.que dixim⁹
.s. super hoc capitulo ut ppter rupturā uene
aut pp medicias ulcerātes sic̄ ē pulpa colloqn
tid̄. ¶ Q̄d si. Hic p̄it sigª iestinal̄ excoriati
ui secūdū diuersitatez cāx.& p̄mo facit hoc.
zº addit quedā.ibi zª.& scias. Prima i quiq;
sic̄ quinq; modos signox ponit.licet cāe sint
plures ēt signa que in intestinis quiq; partib⁹
tangit simul tn̄.ibi zª.& si fuerit ab emoroi
dibus.ibi 3ª.& si.ibi 4ª.& si.ibi.5ª.similiter
melācolicū. ¶ Dicit primo q̄ si excoriatio est
ab apertiōe orificiox uenax talē apertionem
sequitur euacuatio sanguinis plurimi uel pu
ri habētis tamē aliquam permistionem.s.re
rū corruptax. ¶ Propter cās alias &cē.s. qa
iste sanguis retētus fuit aut ppter dimissio
nem exercitii.aut mēbri abscisionē &cē.& iō
in aliqua parte aliquā acquisiuit corruptiōez
¶ Quādoq; ē dolor &cē.nā si orificia uenax
sunt ex natura solida in apertiōe accidit dolor.
si uero sunt laxa n̄ ē dolor similiter ēt hº pōt
accidēt̄ zᵐ maiorē & miorem apertionē. ¶ Et
quādoq; sunt periodi cū ea sic̄ &cē.nā sicut i
quadā solutiōe que nō fit ab intestinis sz ma
teria aliūde fluente ut ab epate l̄ cerebro secū
dum aggregationē materie periodi fiūt sic in
fluxu talis sanguinis qui fit ab apertiōe orifi
ciox uenax ¶ Ēt antecedūt eā.s.excoriatiōez
ab aptiōe &cē. ¶ Et si fuerit ab humoribus
salsis aut grossis uiscosis.s.putridis uł gros
sis uiscosis.s.qui cū eradicāt̄ uulnerāt.Euen
tus uētositatis &cē. ppter cōuersionem fleg
matis in uapores &cē.& patet.Et si fuerit co
lere permistio .s.colere alcurit.s.cū alcurit
uł p̄mistio alcurit cū colera si fuerit.s.alcurit
qa possibile ē q̄ nundū sit aut supple signi
ficamus illā excoriationē egestionē.i.p egesti
onem corruptiōis.i habētē corruptionem.Ti
cture ei⁹.s.colere. ¶ Similiter melācolicā.s.
excoriationē malā. Precessio.s. euacuationis
melācolie.Ordinis illi⁹.s.boni uel mali ¶ Et p
mistio acetosa qa ex acetoso humore Ad illd
quod egredit̄.s.de fece.uel alcurit in ordine
.s.mala.Et declarat ebuliens &cē.ał i ordine
ē lr̄a plana.Aut feculēta &cē etiā ordine sup
ple nō sic mala &cē.uel odore & est cū ea.s.q̄
est acetosa buliens super terrā. ¶ Cōturba
tio &cē. ¶ Et scias.Hic quendā can.ponit cō
ferentem ad curationez nō pax & dicit qd̄ si
cā diffinterie est stans uel facta.i fixa rema
nens quod apparet quia cum alcurit egredit̄
¶ Cōsyderandum quod remanente causa

di ſſinterie intētio eſt ad eā educendo ꝓhibē do & remittendo. ꝙ ſi cā remota remāſerit impreſſio tūc itentio ſolū ē ad id cōſolidādo & cōſtrigendo. ¶ Et ſignum. Hic pōit ſigna cuiuſdā ſtomatici fluxus. & primo facit hoc z° ponit ſigna cuiuſdā iteſtinalis fluxus. ꝺ q̄ nō dixerat. ibi z^a. & ſi eſt a groſſitudine. Dicit ꝑmo qꝺ ſignū flux⁹ ſtomaci ſanguinei eſt qꝺ facē ſequi &c̄. ſ. qñ ſunt ī ſtomacho ulcera corroſiua aut fluxuz frequentez ꝓp corruptā materiā ab illis emanātem. ¶ Factus aūt ſcilz ſtomatichus fluxus ſanguineus ſine dolore &c̄. Et eſt ſaluius quia a forti expulſiua. uñ ſup̄ fen. iz. ꝺ uomitu ſanguis ex ſana uirtute & ꝓpter hoc ē multotiēs in uomitu duaꝝ li braꝝ. uerbigratia trāquilitas. ſic aūt eſt ꝺ uomitu. ſic de fluxu pōt itelligi. ¶ Et ſi eſt. Hic ponit ſigna cuiuſdā iteſtialis fluxus excoriati ui facti a groſſitie fecis. de quo ſup̄. in cap° cauſaꝝ fecit mētionē. ¶ Et diē ꝙ ſit fluxus ē cū excoriatiōe. & eſt cum groſſitudie fecis ſigni ficat ipz diſpō fecis. et eius fluxus euētus eſt qñ antecedit fex ſup ipſuz iteſtinuz & dolor ſedatur qñ materia eſt leuis. ſ. tā ex ꝑte exit⁹ qꝫ leuiter exit q̄. ex ꝑte materie. ut cū fex eſt lenis multotiēs tñ ſucus fecis. i. pars ſubtilis fecis egrediē ſeparus a fece. Cum igroſſatur .ſ. fex ꝑ ſeparationē ſue ſucceſſe partis. ¶ Et alle uiatur. ſ. dolor & fluxus ꝓpter eā q̄ exicat ipam. ſ. fecem. & illa eſt ſepatio ſubtil⁹ partis eius que exicata minoraē & remanet. unde ñ uideē quid ſit id niſi fluxus. ſ. aliquis lubri ficatiuus iteſtinalis. quare cōſtrigiē & in ipo conſtricto eſt mora. qꝫ retineē fex. ¶ Et ſig^m. ¶ Vult hic Auic. cōplere dicta ſig^a facta a groſſitudie fecis excoriātis. & dicit & ſignū eius .ſ. fluxus dicti eſt ꝙ nō ſit aliquid eius cū eſt lenitas nature. iſtud iteꝝ dixit magis particularitet. & ſupple eſt ſepatio. i. expl̄ſio ſua lenis fecis. ſ. totius abſq; hoc qꝺ ſepetur. & ut añcedat fex. ſ. dura i exitu. ¶ Deinde paꝝ poſt illud fecis. ſ. egrediētis. Egrediē. ſ. res q̄ egreditur a corpore. ſz diuiſio illa. i. ſepatio fecis i partē ſuccoſaz & groſſaz. que ē ante ipm. ſ. fluxū factū a groſſicie fecis ſupple ſicſe habz & pro qꝫ pluri^m ipſius. ſ. ſucci fecis egrediē ante fecē. ſ. groſſam que ipm. ſ. iteſtinū excoriat. ſuccus g° fecis egrediē ante fecē groſſaz ſed illud ꝙ egrediē per excoriationē factaz a groſſa fece egrediē poſt groſſum fecis. imo i exitu excoriat. poſt ſuū ergo exitū dimittit excorationē ex qua poſt fecē uenit mucus ut ſāguis. Intelligendū tamē qꝺ ſimul cuz fece uenire poſſit. ¶ Et qñq; ſanguis egreditur añ fecem. ut declaratū fuit. hoc tamē eſt quādoq; ſed illud qꝺ hic dictū eſt utplurimū. ¶ Dria

Hic Auic. determiat de fluxu inteſtinali ſine excoriatiōe uel ulcere. qui dicē fluxus lubrificatiuus. & ponit differentiā inter eū & ſtomaticū & ſunt illa eadē uerba q̄ dixit. A. ſup̄ fuerūt tñ ſupius incidēter & ſupflue poſita forſā uł trāſferētis error fuit. ¶ Opilatiuuz. ¶ Hic determiat de ſignis flux⁹ facti a corpore toto ſecundum ſemitam criſis. quia ſunt nota ex dictis quarto canonis fen ſecūda. Signa etiam facta propter fortitudinem expulſiue ſunt nota. qꝫ eſt conſtantia uirtutis. ſicut qñ egerūtur res diuerſe. & ñ debilitatur corp⁹. ¶ Signa etiā flux⁹ facti ꝓp cōtētiue debilitatē ſunt nota ſiue cauſa illi⁹ ſit timōr ſiue ptiſis. Pōit autē ſigna flux⁹ facti a toto z^m ſemita liq̄factiōis aut ſecūdū ſemitā opilatiōis ut z^m ſemitam repletiōis p° g° pōit ſigna duoꝝ ꝑmoꝝ z° tertii. ibi z^a ffēm aūt. Diē ꝙ opilatiui &c̄ ſignificat curſ⁹. ſ. flux⁹ ī ſe ipſis. i. diſpōibus qꝫ ī opilationibus & liquefactionib⁹ eſt denudatio. i. ꝓuatio ſignificationuz. ſup ea. ſ. membra opilata uł liquefacta. & inflāmatio corporis & hoc maxime ad liquefationem cōmunic̄tia. febris ideſt minute uel ethice uel liquefactiue. Et diuerſitas coloris quod aut corporis color diuerſificē. color exeuntis. ſ. ſimul & ſucceſſiue. quia ſimul ex caliditate colliquāte diuerſa liquefiunt & occurrūt ſucceſſiue etiā ut notū eſt in opilatione etiā cum aggregentē humores diuerſi. oportet qꝺ diuerſificē in colere illud ꝙ egrediē g° ex liquefactione eſt uirulentus. ſ. in ꝓncipio aquoſus qꝫ ſubtilis ꝓpterea qꝫ res magis apte elliq̄ri a corpe. tūc educunē. iſte aūt. ſunt ſubtiles & aquoſe ꝑtes humoꝝ uel humiditatū quē admodū ſumit. x. tera p. in fine ſic febres colliquatiue corpus colliquāt. ſicut caro ſup cratula. ſicut ab iſta emanat in ꝓncipio ſubtile et aquoſum deinde pingue poſtea carnoſuz conſumiē. ſic in quoliquatiuis febribus cum incipit liquefieri. pinguedo eſt cum colere diuerſo. qꝫ ē color pinguedinis. & color alteri⁹ ex eūtis p̄cedētis. deinde cū ꝓcedit quia iā pigue do educiē. fit ei ideſt illi exeūti eſſētia adipis &c̄. ſimiliter eſt diſpō &c̄. qꝫ eſt uirulentus &c̄ ñ quia &c̄. ſicut caro rubea ut caro lacertoꝝ que pinguedinem nō habz. & eſt poſtremū hui⁹ flux⁹. coloris feculēti. quia coloris nigri groſſi ſicut fex ꝓpter multā aduſtionem. ¶ Cōſyderā dum tam̄ ꝙ iſtū ordinem ſaltē manifeſtum in omnib⁹ corporib⁹ ñ debes attēdere nam ſunt quedā corpora macra ex quibus a febribus colliquatiuis paꝝ uel nihil pīguedis in exeūte apparet ſunt uero quadam pinguia a quib⁹ multum piguedinis emanat queadmodū hoc uides in exēplo. Ex carnibus

enim ſuis ſilueſtribus nihil, aut pꝛ. ſupꝫ ignẽ emanat ex carnibus uero procelli domeſtici multum ut 4° terap. in fine. ¶ Factum autẽ a ſuperfluitate. ¶ Hic ponit ſigna fluxus facti a corpore toto ſecũdũ ſemitam expulſiõis repletionis. q̃ repletio fit pp dimiſionẽ exercitii ℓ pp mẽbri abſciſionẽ ſiue pp diſſionẽ euacuatiõis ſiue pp paucitatẽ reſolutiõis ſic̃ fit i ſpiſſitudine corporis ſiue fit ꝓpter cõpõnem nauſeatiue ſacietatis omnia enim iſta ſunt ſigna cauſe ſue & patz. ¶ Alzair. Hic determinat de ſignis fluxus uẽtriſ facti ab inteſtinis ¶ Ille autẽ ponebaꝫ duplex. ſ. cuz dolore & uocaꝫ alzair. & ſine dolore. Auic. tñ non ponit ſigna eius qui ẽ ſine dolore. quia ſunt nota. Ille eim fluxus fiebat ꝓpter expulſionẽ repletionis a toto. de hoc aũt dixit. & ꝑmo ponit ſigna illius. z° ponit quoſdaz errores. ibi z ª. & ſicut errãt ¶ Dicit ꝑmo qd̃ ſigna alſair. i. fluxus ab inteſtino recto cũ dolore. diuiſiones .i. modos ſc̃m diuerſitatẽ cãrũ ſignificãt illud qd̃ egreditur ex eo qd̃ uidetur. an ſit colera. an flegma. an alia materia que ſit illius cã ¶ Et cauſe &c̃. aut non ꝓceſſerit. ſed ſupple ꝓceſſerunt alie cãe. ¶ Et ſicut ¶ Cõſideranduz qd̃ quãdo fex emittit ſuccum & groſſities remanet. quidã errãtes eſtimãt ꝙ zahir ſit curſus. ſ. inteſtiãlis quaſi lubrificatiuus. & non ſit ꝓprie zahir ¶ Et ſicut ille error accidit ſiti ter accidit aliꝰ error. qd̃ aliqñ apparet abraſio ſicut flegmatis. & uidetur qd̃ ſit tenaſmõ ex flegmate qd̃ facit inteſtinũ laborare i expulſione. & iõ oportz qd̃ i hoc nõ decipiaris. nã qñ eſt abraſio. & tu exiſtimas qd̃ ſit zahir. tũc curas cũ medicis fortis abſterſionis. iſta aũt multiplicãt abraſionẽ. ¶ Cõſideranduz poſt qd̃ in eo quod fluit ex recto nõ de neceſſitate eſt fetor. quia ẽ ꝓpinquũ uie. ſed in eo qd̃ fluit a ſupioribus eſt fetor ꝓpter oppoſitam cãm. ¶ Et quãdo. Deinde Auic. addit q̃dam ad cõplementũ cognitiõis fluxus uẽtris. & ſunt duo dicta nõ colligata adinuicem. ſed ſunt ſepata ſicut afforiſmi. ibi z ª. qd̃ cũ egeſtio. Et exponit̃ ſ. c ꝑmum dictũ. cũ g° accidit illud. ſ. iflãmatio uẽtris & extremitatum. Et ſcias. ſ. ſi eſſet ꝓpter hoc ꝙ ſanguis ſit coagulatus. ¶ Quod cum ¶ Hic. ponit aliud dictuz & forſan ꝙ error fuit hic unũ. & uelit dicere cum g° accidit id. tunc ſcias qd̃ cum digeſtio &c̃. ¶ Conſiderandũ g° qd̃ ſicut ex calido ꝑter naturã ꝑus fit humor citrinus q̃ uiridis. & uiridis q̃ niger. ſic ex actione caloris naturalis fit exceſſus a gradu nigredis. & prius fit uiriditas. deinde citrinitas. poſtea ſtat & ceſſat ſolutio. & fit ſanitas. hoc tamẽ uerũ eſt quãdo uides ſigna bona & maxime ex pulſu ſumpta & uirtutẽ. uides addi. Aſſ. n. cõtigit qd̃ poſt egeſtionẽ nigrã ſit uiridis & poſt citrina. & hoc cõtingit quando ſimul & ſemel omnes ille materie ſunt aggregate in corpore ita qd̃ non fit exitus eaꝝ per tranſitum ad colorem naturalez. ſed quia una ad exitum magis ſtimulat q̃ alia. ſicut uiridis magis ſtimulat q̃ citrina. & licet ambe ſint aggregate contra naturam. ¶ Cõſiderandum circa ſecũdãptem ꝙ aliquando egerũt̃ res diuerſe pluresnumero & tũc eſtimant quidaz ꝙ ſit abraſio ꝓpter apoſtemata & ulcera unde egrediunt̃ res diuerſe. & tamẽ nõ ſentit̃ niſi pũctura. ergo nõ eſt alcurit. immo &c̃. ſ. faciẽtis punctionez. qa ſi eſſet alcurit ꝓp apoſtemata. ſẽtiret̃ ibi ulterior & maior dolor q̃ punctio. ¶ Et ſcias patet. Cõſyderãdũ ꝙ dies eſt tẽpus proprie ſumptionis cibi. ſi g°aſſellat quotiẽs ſumit cibum. eſt ſignum ꝙ fluxus eſt ſtomatic⁹. nõ aũt ẽ tempus digeſtionis maxime ſecũde. unde urinã nocturnã maxime conſideramus & eſt tẽpus multiplicatiõis humorũ circa interiora. & maxie circa epar ꝙ ẽ illorũ fons ſi ergo fluxꝰ. i nocte multiplicet̃. ẽ ſignũ ꝙ ẽ fluxus epaticus &c̃.

Ico in ꝑmis. ¶ Superius Aui. dẽtermiauit dẽ cauſis diuerſitatibꝰ & modis & ſignis fluxꝰ uẽtris ¶ Hic determinat de curatiõe. & primo facit hoc in generali magiſ intentiõe habita ad fluxũ ut fluxꝰ eſt z° ponit curã in ſpeciali ſecũdum diuerſos modos & cauſas fluxuũ uentris. z ª ibi in pricipio ſecũdi tractat ª iã ſcuiſti. Prima in duas p° ꝑmittit quedam z° exeq̃t̃. ibi z ª ãplius dico. ¶ Cõſyderãduz ꝙ ſolutiõe facta a farmaco ſolutiuo ſicut põit Aui. ſuꝑ prio can. fen. quarta. in capitulo de eo in quo ſupfluit fluxus uẽtris. nos intendim⁹ ad diſtractionẽ materie ad cõtrariũ in cõſtrictiõe & ſtipticatiõe & ultimo ſi alia non ꝓſunt impiugendo & ſtupefaciẽdo ſicut etiã in de cõſolatiõe medicinaꝝ. Meſue docet ſic etiã quãdo intẽdim⁹ in curatiõe fluxꝰ ut fluxꝰ eſt cũ iſtis ꝓcedim⁹ ut ponit. Aui. bñ g° dixit Auic. ꝙ illud capl̃m cum hoc ẽ legendum. ¶ Amplius dico. Hic proſeq̃t̃ & primo ponit diuerſas itentiões attẽdẽdas in fluxu ut fluxꝰ ẽ. ſecũdo ponit intẽtiones habẽdas cõſiderãdo diſpõnes annexas. z° ꝓſeq̃t̃ magis ſpecialiter. ibi z ª ꝙ ſi. ibi z ª. & ex retinẽtibꝰ fluxũ. ¶ Cõſyderãdũ ꝙ Aui. dixit inq̃tuz ẽ fluxus curaꝫ cum his que Aui. põit. nã ſi ad cãz fluxus intẽdimus alie curatiões eſſent fiẽde. ſed inq̃tum ẽ fluxus curaꝫ cum his que .A. ponit nam fluxus inquãtum fluxus curatur per cõtraria. contraria aũt ſunt aut formaꝫ

aut uirtualiter.formaliter ut ſunt ſtipticiatē facientia.ſtipticitatē eim faciēs p ſe cōtrariat̄ fluxui.licet p accidens qnq; non cōtrariet̄ ut pōt ſunn 3° de ſimplici medicia. aut ſunt contraria ex parte curſus materie.ſicut materia3 declinātia.ad partē cōtrariā. Sed dubitat̄.tu dicis qđ fluxus inq̄tum fluxus non pōt fieri niſi cu3 cā.quomodo pōt curari fluxus ut fluxus.Dicendū ꝙ curare fluxū ut fluxus aut ē neceſſitate idicatiōis.aut qa cā iam eſt abſciſa neceſſitate qdem idicatiōis quia plus idicat fluxus ut fluxus ꝓpter mala accidentia.q̄ cō ſequūt̄ q̄ indicet cā ſicut aliqn̄ plus indicat diſpoſitio febris q̄ febris. intēdimus ēt qnq; ad fluxum .quia cā iam abſciſa.eſt.ut ſupra Auic.dixit.illud g° qđ de curatiōe i hoc cap°. tradit̄ eſt ad fluxu3 ut fluxus eſt. ¶ Quod ſi ¶ Diſpō fluxui cōiūcta.eſt aut caliditas aut frigiditas aut tuſſis.ꝑmo ponit̄ canon curationis qn̄ fluxui cōiungit̄ caliditas. z° quando frigiditas cōiungit̄.3° qn̄ illi cōiūgitur tuſſis z^a ibi.ſi aūt.3^a ibi.& quādo fuerit. ¶ Conſiderandū ꝙ Auic.dixit exterius.quia faciendo opationē ifrigidat p accidens.ſi uero iterius exhibent̄ calefacerēt ¶ Si aūt.Hab3 duas partes.ꝑmo facit qđ dictū eſt.z° remouet du^m. ibi z^a.& quādoq;. ¶ Conſiderandū ꝙ cu3 digeſtiua confortetur cu3 medicis declinātibus ad caliditatē.tunc neceſſaria ſunt calefaciētia quādo digeſtiua eſt debilis.retētiua uero iuuat̄ medicis minus calidis.& ideo declinātib⁹ ad frigiditatem.nō eim intelligendū eſt ꝙ frigidis abſolute retentiua iuuet̄ cū iam ſit poſitū qđ a frigore deficit.attamē cū modus cōpleſionis q̄ retentiua utitur.plus declinat ad frigus q̄ mod⁹ cōplexiōis q̄ utit̄ digeſtiua accidit qđ retentiua plus cōfortet̄ frigidis i cōperatiōe ad digeſtiuā.nō qdem frigidis absolute.ſ3 diminute calidis hñtib⁹ ſtipticitatē ¶ Et qnq;.Hic remouet dubiū dixerat qđ frigida iuuāt ad retinendū fluxū crederet aliqs qđ calida non iuuarent.hoc reōuens dicit &c̄ ¶ Cōſiderādu3 qđ uinū ex uaſe notto terreo acquirit q̄da3 ſtipticitatē rōne terre.uidem⁹ ei3 qđ uinū ſubito alterat & alterat̄ a uaſe in quo recipit̄.unde ñ ſic ꝓprie ſaporis oſtēdit. uinū.uas argēteū uel ferreu3 aliquid ſtipticitatis poterit i eo iprimere.uñ cōfortat & unit mēbra interiora.& ſui penetratiōe ſudare facit.eſt g° hec medicia cōueiens in corpor̄ aſſueto uino forti.a cui⁹ corpore ad iteſtina manarēt hūores & fluxū facerent. Sed dubitatur utrū ſōnus cōferat i fluxu. Et uidet̄ qđ ñ.qa eſt cā additiōis materie hūoralis flux⁹. & ē cā motus ei⁹ ad ꝓte3 fluxus.ſ.per uentre3.ſu perfluitates eim in ſonno ad corporis ꝓfūdū trahunt̄.ut Auic.ꝑmo can.fen. quarta ca° de flebothomia. ¶ Amplius aliquis fluxus ex ſōno augetur.quia poſt ſonnum ut eſt epatic⁹ & cerebralis.ut ſupra. ¶ In contrariū eſt.A. ¶ Dicēdum ꝙ in curatiōe flux⁹ intētō medici eſt aut diuertere materiā a ꝓte flux⁹ p fricatiōes & balneatiōes & alia.& tūc ſonn⁹. ñ cōpetit.aut intētō ei⁹ ē reſiſtere fluxui ut fluxus & curſus ꝓhibēdo.ſ.curſ⁹ & aſſellatiōe3 ſepiſſimā.accidit eni quadoq; ꝙ ex multa eleuatiōe ad ſellā infirmus in ſincopes cadit.& tūc ſonnus cōfert ꝓp illud quod oēs retiet euacuatiōes ut p° can.fen.z^a.capto de his ꝓueniūt ex ſonno & uigilia. ¶ Ad primū i cōtrariū dicēdum ꝙ nō eſt cōtra itētionē.A ¶ Ad ſecūdum dicēdū ꝙ in fluxu epatico cōueit ſōnus itētiōe habita ad fluxū ut flux⁹ ē. ¶ Et qn̄.Hic ponit can.curatiōis fluxus uētris cō iuncti tuſſi ideſt facti ab humiditate. ¶ Sed tu dices cū plurima accidētia poſſint cōiungi fluxui quare magis de tuſſi q̄ de aliis mētionem fecit ¶ Dicendum quod inter accidētia que fluxui coniūgūt̄ magis illum addens eſt tuſſis nā per motū pectoris mouēt̄ lacerti pectoris.motu cōſtrictiuo unde ad fluxū augēdum iuuāt ¶ Cōſiderādum tam̄ quod quādo tuſſis coniūgit̄ fluxui uentris itētio eſt ad duo.ſ.ad ſedationem tuſſis & ad fluxum uētris ſedatio autē tuſſis fit p medicinas q̄ aliq̄liter ad frigus cū humiditate declināt.qa iſte ſunt medicine.lenitiue & ꝓhibitie ſenſus & punctionis materie.ñ autem intelligendū eſt quod abſolute ſint frigide ſed quod ſint aliq̄liter in calore remiſſe & tales ſunt medicine tuſis ſicut ſunt aliqualiter lenitiue & glutinatiue medicine & talia proſunt ſiue tuſſis ſit a ſiccitate ſiue ab humiditate ſed intenti o ad ꝓhibendū impedimentum cibi perficit̄ dādo cibaria q̄ ex commotione ñ labātur talia autez ſunt ſauich & omnia liqda obſunt quia ꝓpter tuſſis commotionem deſcendunt faciliter & uentrem lubricu3 faciūt. ¶ Alrububi ideſt rob.ſ3 rob ꝓ ſucco accipe.erit aūt ſuccus dulcis ſucc⁹ granator̄ dulciū mor̄ & cōſimilium nocent autem qa faciliter cōuertūtur in humorem amar̄ & ideo ſitim commouent. ¶ Et retinentibus.Hic Aui.ſpecialiter hanc curā exequit̄.& primo p medicinas z° uero per cibaria.ibi z^a i cibis uero eor̄. ¶ Ad primi euidētiā cōſiderādum quod medicine que reſiſtāt fluxui ut flux⁹ eſt.ocōueiebāt & erāt trium modorum.ſ. medicine diuertentes ad contrarium & medicine ſtipticantes & q̄dam erant narcotice cōpingētes ¶ Pmo ergo enumerat ꝑmas medicinas z° ſecūdas.3° tertias.ibi z^a.& eſt retinētib⁹ ſunt emplaſtra.ibi

3ª.in narcoticis uero. ¶ Considerandū qđ uē
tosa appositio affert hoc iuuamentū maxie
tunc qū materia fluit ab epate.si eim sup uen
trez ponat illā materiā ad umblicū diuertūt
unde i diuisionib⁹ Rasis in hoc cāu docet ap
plicare. ¶ Et retinētibus ¶ Hec habet duo p̄
mo declarat quasdā medicias stipticas que i
hoc cōueniūt addens quedā.2° reddit cano.in
exhibendo medicias.3° illas enumerat.ibi 2ª.
cūque.ibi 3ª.& medicie. ¶ Dubitat an stip
tica balnea uel emplastra uel unctiones conue
niāt in sedatiōe fluxus uētris. ¶ Et qđ nō.ex
mente Mesue in suo de cōsolatiōe medicinaꝝ
intentiōe 3ª.ubi dicit.debiles aūt i arte cū stip
ticis balneant.ignorātes qđ poros coartāt &
materias & fumos iterius cōuertūt.& pbat
rōe qm̄ stiptica claudēdo poros cōuertūt ad
intus materiā.unde fluxū augēt.uidem⁹ eim
qđ condēsantia exterius p̄ se sunt sufficiētia
ad causandū fluxū nūdum existentē nō soluz
p̄sentē augere.unde i frigore pgentib⁹ accidit
fluxus.quia ultra superficie corporis transmit
titur materia carēte omni inspiratione ut au
ctoritate ypo.Gal.ponit 3° de uirtutib⁹ natu
ralibus.& dicit hoc i libro de nutrimento &
nutribili.sicut ypo.fuit. ¶ Oppositū arguit
ex A.hic & ex Mesue itentione 3ª illo capitlo
ductuum aūt ubi sic.si stomachus & uenter
oleo ros.calido q̄tum pati poterit iungat. &
deinde puluis masticis & galle aut ro.delup
spergat iuenitur mirabile.ista aūt sunt stip
tica. ¶ Dicendū q̄ in curatiōe fluxus itentio
aut est diuersio ad cōtrariū. & tūc stiptica n̄
conferūt extra approximata.& ut sic illos re
probat Mesue.aut itentio ē cōpictio materie
& constrictio & conforta° uenaꝝ.& tunc aut
materia est mlta.& ut sic stiptica nocēt. quia
extra approximata ppter multitudinē mate
rie non p̄nt illaz constringere.imo exp̄mendo
fluxū augent.sed si materia pauca sit. ill i fa
ciunt mobilez & stipticāt. Attendere autem
oportz uentris habitudinē.nam si uenter sit
carnosus grossus.stiptica p̄nt multum nocer̄
quia eoꝝ uirtus non pōt ad p̄fundum transi
re.sed exterius manet & stipticant & expres
siōnē faciunt .Si aūt uenter sit extenuatus &
macer cōferunt. quia uirtus eoꝝ magis p̄fū
dat̄ iterius.& iō stiptica exterius ifantib⁹ ap
proximata coferūt magisq̄ puectis.& ad hāc
itentionē docz Mesue supasp̄gere stiptica cuz
olo calefacto.ut oleū illđ p̄fundaret̄ stipticis
medicinis. ¶ Ex his uero obiecta soluuntur
Cōsyderāduz post quod quādo cā flux⁹
est humor fluēs ad stomachū.unde cib⁹ đscē
dit.& ipse humor cū eo tūc ex retinētib⁹ flu
xum est euacuare supple eum.quoniā cū fini
tur illud &c̄.alleuiat⁹ modus regiminis q̄a
non restat ñ aggregare & confortare. ¶ Et
medicine.Hic enumerat has medicnas prio
frigidas.2° calidas.ibi 2ª & medicine. ¶ Cō
syderādum quod Aui . dixit duo.s.frigido
absolute & frigide secūdum uirtutē retenti
uā.nam medicine frigide stiptice sunt duorū
modoꝝ quedā que ponūt̄ i gradu frigidarū
sicut balaustia et galle quedam que ponūtur
in gradu sed remissoꝝ habēt tam̄ tantas p̄es
frigidas que ad retētiuā iuuādā sufficiunt
sicut reubarbaꝝ.quia ergo dupliciter diuersi
ficant̄ he midicine.ideo sermonem Aui.dupli
cauit in medicinis calidis q̄a ñ omnes quas po
nit sūt calida.sz resumit aīr numerare. ¶ Dar
sciam.p eo xilocaracta utimur.ut sup̄.fen.
14.exponebatur. ¶ Coagolū cū habeat uirtu
tē eliquādi coagulata et coagulare liquata ut
2° can.& 5°colligz .Auer.ideo datur cū frigi
da aqua ut suam uirtutez coagulatiuā iuuet
etiā iuuat cū calida aqua quia frigida illđ pe
netrare p̄hibet. ¶ Cōsyderādum quod uē
tris stipticitas ñ pertinet ad unā duaꝝ extre
mitatū .s.caliditatis uel frigiditatis ideo for
san hoc a propriate facit. ¶ Et ex cōpositis.
Hic enumerat medicinas cōpositas & primo
frigidas 2°calidas ibi 2ª et ex cōpos.tis ¶ Pro
his descriptionibus uide in 5°.can. q̄sdā eniz
ex eis nō inuenies 2ª pars habet duas primo
enumerat quasdā medicinas 2° quarūdaz de
scriptiones ponit.ibi 2ª & iteꝝ. ¶ Cōsiderā
dum quod Auic.dixit si magnus sit &c̄.quia
nō omnes iste medicine ad equalē calorem de
lināt. ¶ Deinde cōsidera p⁹.q̄ in quadā re
cepta duplex reperit̄ l̄ra.una que dic̄ ossorū
aliorum alia que dicit ossoꝝ.s.obsecatoruz
& patet. ¶ Nabach.ē nomen ponderis tamē
pōt comp̄hēdi quid sit ex sui dicto nā si p̄om
nē horā intelligit ꝓprie horam diei naturalis.
cum ille habeat.xxiiii.horas erit hoc pondus
minus q̄.3.si intelligit solū diē solarem erit a
liquid plus q̄.3.i.5.sed si per horaz itelligit
horam sumptionis medicinarum cuz illa sit đ
mane & sero uacuo uētre erit pūd⁹.3.x ¶ Cō
siderādū qđ si coagulū ē minus q̄ pars tunc
medicina ē debilis & iō plu rib⁹ dieb⁹ possu
mus cum ea operari.& ideo minuere possu
mus ex illo.s.pondere .zo.3. ¶ Vel posset ex
poni aliter.si quantitas eius que sumitur ex
eo in die.3.zo.supple si de coagulo est media
pars.& si fuerit đ coagulo minusq̄ pars sup
ple & plusquā media.tunc minuat̄.Alasche
fari est spina alba que assimilat̄ albedaguar
¶ Et scias q̄ necessitas spodii.s.cum admistra
tione in medicis &c̄.& si non.supple p̄dicta
iuuāt. ¶ Considerandu q̄ ouum elixatum

est stipticum valde. iō confert in fluxu facto ab attractiōe. i. distractiōe siue relaxatiōe. qa aggregat uiscera laxa. sed quia est grauans stomachum & opilās iō nō cōfert. ¶ In narcoticis. Hic ponit curā cum narcoticis. & prio dat can. in exhibitione illoꝝ z° exequit. ibi. z^a & ex emplastris. ¶ Considerādum quod cuz narcotica sint uite cōtraria multa in eoruz exhibitione debet esse cautella. sic hic ponit. A. & Mesue in de cōsolatione distinctiōne q̄rta illo cap°. Compingere autē ¶ Exemplastris. ¶ Hic enumerat has medicias. & p̄mo facit hoc. z° redit ad ponendū medicinas que conueniūt in tussi cōiuncta fluxui. ibi z^a. & ex medicis Sandaracha ex libris arabū est uernix. sed ex libris grecoꝝ est auripigmētuz. ut dic̄ Simō ¶ Considerandū post qđ medicie cōferētes in fluxu uentris & tussi simul non sunt intelligende debere esse opilatiue ꝓprie. sed debēt habere aliquā uiscositatē p quā leniūt pect^9 & per quā non cito labant̄. & ideo q̄tum ad hoc opillatiue dici p̄nt. sicut ē sauth. ¶ In cibis uero ¶ Hic ponit regimē p cibaria. & pri° facit hoc. z° redit ad ponēdum quoddā curationis complementū. ibi z^a. & oportet ut p̄ matur. Prima in duas. p̄mo narrat qualia debent esse i uirtute ista cibaria. z° illa cibaria enumerat. ibi z^a. & hoc est. ¶ Dicit p̄mo qđ salsedo pauca p uiā exiccatiōis cōfert ut sup̄. ¶ Caseū docuit lauare cum aqua & sale. confert ēt p uiam saporositatis. similiter acetosa cū ponticitate quādoq; cōueniunt supple ꝓpter sup. alefactionē. ¶ Et hoc est. Hic primo enumerat diuersa cibaria. z° potū eius conuenient ē. 3° addit in cibis quēdaz can. ibi z^a. & opz q̄ sit aqua eoꝝ. ibi 3^a. & rectius. Prima in .6. p̄mo enumerat diuersa cibaria que etiam que sunt medicie respectu fluxus uentris. z° enumerat sales eoꝝ. 3° carnes. 4° flores & semina. 5° fructus. 6° addit can. quēdaz adiungens sorbitiōes. ibi z^a. & sit eoꝝ sal. ibi 3^a. & carnes. ibi 4^a. & ex eis que currūt. ibi 5^a. & uitent. ibi 6^a. & si cibus. ¶ Hic dn̄s magister Gentilis dimissit scribere sup illa. 6. capitula quia erant faciliter itelligibilia ex dictis.

Oportet ut ¶ Superius Auic. posuit curam fluxus uentris absq; excoriatiōe. ¶ Hic ponit curam eius qui est cū excoriatiōe. h° autez nihil aliud est q̄ p onere curā ulceris & excoriatiōis ītestinoꝝ. q uia curā fluxꝰ ut fluxꝰ posuit. p̄mo g° quēdam errorē reōuet. q circa hoc cōtingit q̄nq; z° curam ꝓsequit. ibi z^a & oportet. ¶ Cōsideranduz g° qđ aliqn̄ fit excoria° ab aliqua materia pauca calida feruenti. & tūc medicus q̄nq; cōsiderās doloris uehementiā timens de ultima carnis eductiōe curat cū medicinis que cauterizāt uln^9 ne ulterius ꝓcedat. sic̄ sunt medicie cū spēb^9 arsenici. hic est g° error qa in curatiōe ipius suffi ciebant medicie extictiue illius feruētis materie. contingit ēt error. qa q̄nq; plura stiptica approximāt. que materiā ibi cōstringūt. et h° est q̄. A. dic̄ nō ē illa que idiget illo. s. medicamie ī quo est uirtus uehemēs. s. cauterizationis aut stipticitatis. Et oz ut cures sic̄ sciuisti ¶ Hic curā ꝓsequtur & prio pōit quēdā canō. generalem z° specialez curā ponit secūdū diuersitatē modoꝝ ulcerum. ibi z^a dnde. Et hec habet duas primo ponit quādā diuisionē z° secūdum membra diuisionis exequitur. ibi z^a si ergo. Diuisio quā Aui. ponit ē hec. qa tu debes cōsiderare an cā excoriatiōs sit adhuc ī in actu fluxus. aut cā excoriatiōis sit retētuz absciſum & iā destructū ē. s. casus. Debes ēt cōsidrar̄ an cā excoriatiōs sit ex ruptura. s. uene aut apostemate remanēte. s. usq; ad saniationē & aptionē. aut repletione s. toti^9 corporis. supple. aut ab aliis causis sup̄ enumeratis ī capitulo de fluxu uētris omniū modorum. ¶ Si ergo. Hic secūdū mēbruz diuisiōis exeq̄t. duplicē autem diuisionem inuebat. unam occultiā alā manifestam. Erat autē occulta diuisio hec q̄ causa excoriatiōis aut ulceratiōis añs autem erat aut ex ruptura. s. uene aut apostemate &c̄. Nūc g° exeq̄t. Aui. de cura ulceris ut sunt ab aliis causis quia curā uenaꝝ & intestinoꝝ rupture p̄supponit notā ex his que in precedēti capitulo dicta sunt Inuebat autem occultā diuisionē que erat quod cā ulceris & excoriatiōis erat aut. de materia flegmatica aut melācolica aut stercus duruz aut reliquie medicine. p̄mo g° ponit ulceꝝ curam & excoriationū factaꝝ ab acutis materieb^9 colericis uel aliis z° ponit curā excoriationum factaꝝ a flegmate. 3° factarum a melācolia. 4° factaꝝ a stercore. 5° factaruz a reliquiis medicine. ibi z^a si fuerit excoriatō flegmatica. ibi 3^a. excoriatiōi melācolice. ibi. 4^a excoriatio aūt que fit ex fece. ibi 5^a. excoriatiōi uero facte. ¶ Diuisio autē manifesta quā Aui. ponebat erat quod hec cā excoriatiōs aut erat in effusione aut excorians erat retētū absciſum & destructū hanc g° diuisionē adaptat ad curā ulceꝝ ꝓueniētium a materiebus acutis. tamē sermones ꝓfert. Aui. oēs ad omnē materiam p° ergo ponit curā que se magis uertit ad ulcus & suas differētias & accidētia. ibi z^a. & omnes medicine. ¶ Cōsyderādum q̄ cū medicine solutiue plurime habēt siccitatē & acuitatē ꝓprie nocēt uestigio neruoꝝ excoriatō nū & ulceꝝ. & iō oportet dare solutiua que

habeāt flipticitatem per quā cōferāt. ſic̄ ſunt mirabolani. attamen quia ipſi ſtipticitatē ali quā habēt. oportz cōfortare eos cū dragagā to quod eos ſenificat. ¶ Conſiderādum circa tertium quando materia effunditur nō con uēit ut incipias cū medicinis puris ſingulari bus cum qualitatib⁹ aſperis ſiccis. i. ſtipticis quia iſte medicine materias cōſtringūt in lo co & iō debz exponi ſupple et cōſtringēdo ip ſam reſoluēdo. ¶ Conſiderādū poſt qđ me dicine cōglutinatiue ſup inteſtinū ſtant ſic̄ pa ries medius iter materiā acutā fluentē ad ul cera. & ideo quādo dolor fit fortis īdiges me dicinis facientibus glutinationē. ut fiant ſicut parietes & leniātur ſup faciē inteſtini. ¶ Et omnes. ¶ Hic ponit curā que magis cōpetit ul ceri ſcđm ſui differentias & modos & etiam cās. ꝓmo g° ponit medicinas que iunguntur uel emplaſtrātur. z° que iterius applicantur. ibi z^a. ſuppoſitoria. ¶ Prima in duas. ꝓmo poit medicias ſimplices magis. z° cōpoſitas. ibi z^a & ex compoſitis. ¶ Cōſiderandū ꝙ reubarbax habet uirtutē ſtipticā ꝑ quā fluxui. ut flux⁹ eſt cōfert. habet etiā uirtutē mūdificādi i ma teriebus acutis que nocēt & excoriāt. & q̄tuz ad hoc cōfert i abſciſione cauſe. quādo g° uo lumus reubarbax magis ſtipticare & min⁹ ſoluere aſſamus illud. ¶ Stella ſemi⁹. i. lutuz ſemiū ꝑ quo utimur ſigillato. ¶ Suppoſito rii. ¶ Hic Auic. ponit curā ꝑ medicias que infe rius iniciūtur uł exterius applicātur. & pri° eas que ꝑ anum iniciunt̄. z° que exterius ap plicant̄. ibi z^a. emplaſtra aūt. ¶ Prima in tres. ꝓmo ponit canones diuerſos i curatiōibus cli ſterioz & ſuppoſitorioz. q̄ i ulcerib⁹ & exco riationibus conueniūt. z° diuerſa diſteria & ſuppoſitoria ponit. ibi z^a. & nos quidē. Pri^a in duas. ꝓmo ponit qualis uirtutis debēt ēē cliſteria que cōueniunt in excoriatiōe & ulce re &c̄. z° qualia debēt eſſe cōſiderādo alias differētias & accidētia ulcez & excoriationū ibi z^a. in fine. ¶ Hec habet q.nq. nam ulcus aut eſt corroſiuū. aut ſanioſum. aut iduratū. aut eſt ſordidū. aut eſt q.buſdā aliis accidētibus cōiunctū. ꝓmo g° ponit cliſteria que cōueni unt qn̄ ulcera inteſtinoz ſunt corroſiua. z° qn̄ cōuertuntur in ſaniē. 3° qn̄ idurātur. 4° quā do fiunt ſordida ex multa ibibitiōe corrupte materie. 5° quādo cōiungunt̄ aliis q.buſdam diſpōnibus. ibi z^a. & qn̄q. puenit ad ſaniem. ibi 3^a. & idiges. ibi 4^a. & cum ſciueris. ibi 5^a. & cum aggregat̄ febris. ¶ Prima i tres. primo oſtēdit qn̄ cliſteria cauterazitiua conueniunt quia qn̄ eſt ulcus corroſiuū. z° oſtēdit ordiez in eis. 3° dubiū qđ accidit ex illoz adminiſtra tione. ibi z^a. & opz. ibi 3^a. & de iſtis acutis.

Et medicamen de arſenico cui⁹ deſcriptionez ponit Serapio tractatu. 7°. cap°. x. ¶ Trociſci ualētes ad excoriationē &c̄. ¶ Conſiderādū ꝙ acetoſa corruptiōi & excoriatiōi reſiſtunt remittendo caliditatē materiez corroſiuaz. ſed cauterizātia uehemētius hoc faciūt cauſti cando mēbruz. quia g° acetoſa leuiora ſunt. ideo ab illis incipiēdum. ſed quia quādoq; q dam hnt iteſtina ſenſibilia multum. ideo ꝑus cū narcoticis ſtupefacere opz. ¶ Conſideran qđ qn̄ idurātur requirunt̄ medicie acute exic cando & reſoluēdo. ille aūt īducerent duo no cumēta. ꝓmū quia mordicarēt. z° quia reſol uēdo ſubtile magis īdurarēt. g° opz admiſce re cōglutinatia. que ſepent iter medicinā acu taz & iter egritudinez q̄ eſt durities & ulcus ne ſcilicet medicina indebite operetur in egri tudinib⁹. ¶ Et cū pz. hic enumerat cliſteria. & p° h°. z° coliria. ibi z^a. colirioz aūt. 3° trociſcos q̄ in cliſterib⁹ ponunt̄. ibi trociſcoz aūt Alie tum. i. caſſia ut ponit Symon forſan quia for titer abſtergit ideo cōfert. ¶ Colirioz. ¶ Pri° ponit medicias que maxime ingrediūt̄ hec co liria. z° colirioz ponit deſcriptiōes. ibi z^a coli rium. ¶ Succutū. i. ſempuiua ut ſup̄ fen. x. capło de pupto ſanguinis & z° can. ca°. de ſuc cutim. ¶ Sed. Symon dicit quod in ſecūdo can. ibi fuit error. nā ſuccutiz eſt cōſolida maior ſi ue anāgalicū. ¶ Alcali eſt herba naſcēs in lit toribus ſimilis uermiculari pinguis ē ſalſa. Sed. Raſis i diuiſionib⁹ in capło de dolore dē tiū dicit quod ē ſpecies alūis. ¶ Emplaſtra. ¶ Hic Aui. ponit emplaſtra & medicinas q̄ ex terius applicātur addēſ. ¶ Cura cum eo qđ ſcis. i. narcoticis. ¶ Et ſi fuerit. ¶ Hic ponit cu rā excoriationis facte a materia flegmatica. primo ponit curam ꝑ medicinas & cibaria q̄ ſumūt̄. z° ponit curas quas quidam faciebāt 3° redit ad ponēdū cliſteria cōuenientia illis. ibi z^a. & dixit ibi 3^a et erunt cliſteria cōdita ſa le et aceto. ¶ Albulir. i. auelane aſſate ut po teſt ſumi a Sarap. tractatu ſeptimo octauo. capło. in cōfectiōe midicaminis alibſalide. ¶ Et iam dixit. ſ. Gal. xii. terap. p° ul' ſecūdo capło. ¶ Ademeſt. i. arboris lauri. ¶ Chiſt ē pon dus lib. i. ¶ Cōſyderandum in fine capituli ꝙ ſi excoriatio colerica ſit ꝑpter coleram acutaz cuz ſtomachi inflāmatiōe & fortitudine. ciba riū. ſ. acetoſum uentri confert quia reſiſtit inflāmationi & caliditati ſtomachi. ſi ergo nō habentur he conditiones nō confert. ideo ſub dit non eſt medicine.

Qvra uero. ¶ Primo premittit. cano. z° exeqt̄. ibi z^a ſz ſi fuerit. ¶ Et hec habet quatuor p° pōit cu rā ei⁹ cuius cā ē cibi multitudo.

2° cui⁹ cā ē corruptio ł mala qualitas. 3° cui⁹ cā ē error in ordine. 4° cui⁹ cā ē est paucitas cibi. ibi 2ª i facto. ibi 3ª & si cā. ibi 4ª & si cā ł3 possint diuisiões alie fieri. & p3.

Portet. ¶ Hic põit curā fluxus cerebralis. & patet.

Luxus. ¶ Hic põit curā fluxus opilatiui. & p° i cõmuni magis. 2° in spāli magis 3° p sufficienti ori declaratiõe ad aliū locū nos remittit. ibi 2ª & rectius. ibi 3ª opilationē uc ro. ¶ Vomitus ē ex rebus magis iuuatis. qñ cadit supple opilatõ ex obuiatiõe. i. oppositõe ipsius. s. uomitus. & hoc est quādo uomitus sibi recte opponit. sicut quādo opilatio est in meseraicis tūc uomitus multū cõfert uel quā do cadit supple omne quod põt accidere ex obuiatiõe ipsius. s. uomitus. i. quādo nõ ē ali quid uomitui cõtradicēs quēadmõ3 testatur hip. nõ iueio ubi. ap̃ Gal. s. q̃rto re. acutoꝝ.

IN eis qdem ¶ Hic determinat ꝺ̄ cura fluxus liquefactiui. & pri mo excusat se a curatiõe cuiusdā morbi. 2° de cura alterius exeq̄t ibi secūda. in eo.

IAm inuimus. Potest dici ꝙ. A. iam locutus est de signis istis su pra fen 3ª p̀mi can. ca° de dispõ nibus que exerciciū cõsequũtur ubi etiā loquitur de tractu materieꝝ ad exte riora p balneū & unctiões. ¶ Sed tu dices. ubi Auic. locutus est de fluxu facto a spissitu dine. ¶ Dicendū ꝙ supra de fluxu uētris om niū mõꝝ illo uerbo. fact⁹ aũt a toto corpo re cū dixit. aut paucitate resolutionis a corpore.

COlirica passio. Ponit curā colири ce possionis. & p̀mo p̃mittit q̃ dam diuisionē. 2° exequit̃. ibi 2ª cum g°. Hec hēt tria. p̀mo ponit curā colirice passionis quādo ē i prin°. 2° qñ est in medio. 3° qñ est apud cõmotionē suam malā. ibi 2ª. cum g° scueris. ibi 3ª. cuꝝ g° sup abundat. Prima in duas. quia p̀mo ostendit quid faciēdum. 2° ostēdit qualia debent esse illa quibus pficitur qd̄ fiendū est de uomitu & lenificatiõe. ibi 2ª. & fit illud. Hec i duas p̀mo ostendit quale debꝫ esse illud qd̄ facē uo mitū. & quale nõ debet esse. 2° quale debꝫ ēē illud qd̄ subducit. ibi 2ª & eoꝝ fluxus. ¶ Cū ergo. Hic ponit curā colirice passiõis quādo est apud cõmotionē suā malā. & p̀mo facē hº in cõfuso. 2° in speciali. ibi 2ª. amplius oportꝫ Hec secūda hēt duas. primo ponit q̃ daꝫ diui sionē. 2° exequit̃. ibi 2ª & fortasse. ¶ Cura. s. excoriatū. Secūda pars hꝫ duas. p̀mo ponit cu ram regularē. 2° irregularē. ibi 2ª. & cum ne cessariū. ¶ Hic ponit curā irregularem addens ¶ Cum g°. Hic ponit curā que se uertit ad se dationē accidentiū. illa aũt accidētia sunt uigi lie debilitas uirtutis. spasmus singulꝰ & si tis. & speciale nocumentū qd̄ accidit eoꝝ mā dibulis. ē. spasmus. primo ergo ponit regimen inductionis sonni. 2° ponit regimē cū apparet casus pulsus spasmꝰ & singultus. 3° ponit regimen sitis eoꝝ. 4° ponit regimē nocumti qd̄ accidit i eoꝝ mandibulis. 5° ponit regimen qd̄ ultimo cõpetit in cura colirice passiois. ibi 2ª. ꝙ si pulsus incipit. ibi 3ª. sitis aũt eoꝝ. ibi 4ª. & oportet ut intētio. ibi 5ª. & iteꝝ. ¶ Secū da ps habet duas primo ponit regimen casꝰ uirtutis eorum 2° reuertitur ad ponēdū regi mē uomitus addens aliud de fluxu. 3° ponit regimen fluxus. ibi 2ª si autez nõ recipiat. ibi 3ª. & si fuerit fluxus. ¶ Sitis. Hic pnit regi mē sitis eorum & primo facit hoc. 2° ponit re gimē in cibatione eorum 3° ponit speciale re gimē quādo spasmātur. ibi secūda & oportꝫ. 3ª si autem. ¶ Isti ponũtur in balneo ead di stationem materierum & aqua tepida proi tiatur ad eorum capida ad resolutionem ua porum malorū caput ascendētium ex corrup tis cibis. ¶ Consyderandum circa finē quod quādo sumunt̃ stiptica super cibum nõ con uenit aliud sumere quod illa stiptica deponat ilud autē quod ea deponere posset esset potꝰ .s. aqua uel uinum & ideo seperēt inter aquā & uinum supple. ex una pte & cibum ex alia ¶ Celeniabi idest zuccarum uel mel rosatū.

ADhoc ¶ Põit curā & regimē flu xus medicinalis. de quo etiā sup̃ dixit quod facit capꝫ de hoc. s. p̀ mo can. fen. quarta. Dicit tamen breuiter quod in principio debet curari cum lactibꝰ. & p̀prie cū ingeniat̃ quod sint stipti ca hoc. s. lac stipticum uel oleum stipticū tēpe rat cām sanguinis. unde posset emanare. quia coadunat orificia uenarum.

ON oportet ¶ Hic determinat ꝺ̄ cura fluxꝰ facti ab intestio recto ille autē erat duplex. s. cū dolor̃ & uocat̃ zahir siue tenasmon. et de hoc exequit̃. Alius qui est sine dolore & ꝺ̄ hoc nõ exequit̃. quia ille fiebat ex aptiõe. ori ficiorum uenaꝝ ꝓpter repletionem corporis. huiꝰ aũt cura nota ē qa sic̄ dicebat̃ supra non debet restringi nisi adueniat casus uirtutis.

PRincipiū &c̄. hic Auic. determi nat de tenasmone. & p̀mo p̃mit tit diuisionē quādam. 2° exquit̃ ibi secunda. si ergo. hec ps habet octo. p̀mo declarat de cura tenasmõis facti a frigore ani. secūdo ponit curā tenasmonis fc̄i

ppter ſeſſionem ſup rem durā. 3° facti prop
ter apoſtema calidum. 4° facti ppter apoſte[a]
durum. 5° facti ppter flegma putridum uel
uiſcoſum uel coleraz. 6° facti ppter reliquias
medicinaꝝ. 7° ppter ulcera. 8°. facti propter
emoroides & ragadias. & ultimo Auic. facit
capitulū in quo ponit medicias de tenaſmōe.
ibi 2[a]. & ſi fuerit. ibi 3[a]. & ſi fuerit. ibi 4[a]. qđ
ſi cauſa. ibi. 5[a]. ſi aūt fuerit. ibi 6[a]. & ſi fuerit
ibi. 7[a]. ſi aūt fuerit. ibi. 8[a]. & ſi ultima eſt co
lirioꝝ ¶ Ad tertie partis euidētiā cōſideran
dum ꝙ apoſtema calidū. aut eſt i ꝓncipio. &
tūc facit quaſi ſolū tenaſmonē ppter materie
paucitatem. & eius cura eſt cū phibentib⁹ cur
ſum materie. & cū infrigidātib⁹ & repellenti
bus ſicut ipe ponit. aut apoſtema calidum iaz
ꝓcedit ad augmentū & ſtatū. & tunc nō ſolū
facit fluxū in iteſtino recto. ubi eſt apoſtema
ſed ēt facit fluxum ppter exuberantiaz mate
rie. & hoc eſt qđ dic̄ ibi. & ſi fuerit. ſ. apoſte[a]
calidū cauſa fluxus. i. cauſans fluxum retine
bis &c̄. Eſt aūt hoc apoſtema cā fluxus. ſ. ſit
cū tenaſmone qa iam ꝓceſſit ad augmentū
uel ſtatū. & tūc cura eius eſt retinere fluxuz
& ꝓcedere cum eis que ſunt mixra ex ſtipti
cis & reſolutiuis. quia talia ſunt que i augm̄
to cōueniūt. & tunc addit alia ſedatiua dolo
ris & iflāmationis. ¶ Quod ſi ¶ Hic poit cu
ram tenaſmonis facti ab apoſtemate duro.
¶ Conſideraduz ꝙ id qđ tegit adipem nō ſo
lum intelligit paniculū tegētem. ſ. adipē ipm.
¶ Et ſi. hic ponit curā eius qui fit a reſiduo
materie fluētis. & dicit qđ ſi cā eius. ſ. tenaſ
monis fuerit reſiduū eius. ſ. humoris qui de
ſcendit in hora. ſ. illa ut faceret fluxum &c̄.
tunc ſi illic & cetera ¶ Reliqua patent.
¶ Oliriox. hic enumerat medicias q̄
conueniūt tenaſmoni ut tenaſmon ē
non habita cōſideratiōe ad cām. ſed
ad ip̄m ſcđm ſe & ad ſedandū dolorem & i
preſſionē. & quatuor facit. ꝓmo ponit coliria
2° emplaſtra. 3° ſuffumigia. 4° aquas. ibi 2[a].
ēplaſtra. ibi 3[a]. ſuffuigatiōes. ibi 4[a]. aq̄ uero.
¶ Auſe ponctiōis. ¶ Superi⁹. A.
determinauit đ quibuſdā diſpo
ſitiōib⁹. ſ. de doloribus inteſtino
rum & pūctione & rugitu. Nūc
primo determinat de pūctiōe eorū 2° de rugi
tu. 3° de doloribus. ibi 2[a] rugitus. ibi 3[a] colica
¶ Prima in tres primo determinat de cauſis. 2°
de ſignis. 3° de cura. ibi ſecūda uētoſa ibi 3[a]
oportet. ¶ Sed dubitatur quomodo humor
uiſcoſus pōt eſſe cā. ponctionis. ¶ Dicēdum
quod hoceſt quia inunctuo ſitate reſoluit ār
fit quia nō expellit niſi difficulter. unde i ex
pulſiōe excoriat & pūctionem facit ut ſupra
dicebatur. ¶ Conſyderādum poſterius qđ
cura pūctionis uehemētis eſt ſimilis cure coli
lice. nā ſicut in colica intēd mus cū mitigatiuis
doloris ſic in punctione. & ſicut finaliter ſtu
pefacimus. ſic in punctiōe facere poſſum⁹. ni
ſi colice ſupple pūctionis. quia cura ei⁹ nō eſt
cura colice. unde ſimilat̄ cura pūctionis colice
frigide. que uere dicit̄ colica imo ſi ipſa &c̄.
nam in colica frigida procedimus cum calefa
cientibus fortib⁹ & acutis medicinis. iſta aūt
eſſet cauſa mortis in punctione colica. ¶ Cō
ſyderādum quod Aui. dixit pūctio que nō ē
cum fluxu. nā colica & yliaca proprie nō ſūt
cum fluxu. immo cum ſtipticitate. ut infra. &
in commento illius affo. ſexte pticule ¶ Quib⁹
ex ſtrāguria ylios naſcitur ¶ Cōſyderāduz
poſt quod illa accidētia ſignificant ultimam
paſſionem. ad quam principalia compatiun
tur ergo non mirandum ſi mors accidit.
¶ Entoſa. Hic ponit ſigna & hz 7
u partes. ſicut 7. genera ſignorum
ponit ſecundum diuerſitatē ſep
tem cauſarum. parteſ patent.
¶ Portet. Hic ponit curā. & pri⁹
o i cōmuni magis 2° i ſpāli ibi 2[a] ſz
pūctio ¶ Coſyderādū quod illa
premiſſio uomit⁹ iuuat quia materiā euacu
at. & cōſequēter ſubſequēs medicina meliuſ
operat̄ quia inuenit uētrem uacuū. & qa cō
mouet facili⁹ reliquā materiā. & facit eam a
daptā ad fluxū. ¶ Sed punctio Hec pars ha
bet ſeptē. primo ponit curā pūctiōis facte a
uentoſitate. 2° facte a flegmate uiſcoſo. 3° fa
cte a colera. 4° facte ab ulcerib⁹. 5° facte ab
ulceribus. 6°. facte ab apoſtematib⁹. 7° facte
a uermibus. ibi 2[a]. facte aūt a flegmate. ibi 3[a].
in facta. ibi 4[a]. in facta. ibi 5[a]. facte. ibi 6[a]. fce
ibi 7[a] uerū facte ¶ Prima in duas. primo ponit
intentiones curationis. 2° diuerſas medicinas
ad hoc & cōplet curam. ibi 2[a] deſcriptio ¶ Et
dactilon. i. dactilus ſiue dyafenicon ponit̄ ab
¶ Auic. qnto can 3° tractatu. ¶ Vel maltilum. i.
ariſtologiaz longā. ſicut eā uocat Dyaſco. ut
Symon ponit. ¶ Diacitoniten. ſ. ſolutiuū. In
facto ¶ Cōſiderādum quod amomuz poſſet
addere ſui caliditate i fluxu liquādo. ideo di
cit ſi non fuerit fluxus ¶ Vel poteſt dici quod
a minori arguit ut dicat ſi dicat̄. ſi nō fuerit
fluxus. ergo multo magis ſi eſt fluxus. quia
amomum ſtipticitatem habet. ut Aui. ſecūdo
can capitulo de amomo. ¶ In facta &c̄. Ara
ſeid ideſt graūs iuniperi uł cedri. ¶ Siracoſt
eſt ſpecies mane ſecundū Auic. & ¶ Symonē
icet cōiter dicat̄ ſucc⁹ fru ctuū ſolubiliū &c̄.

RVgitus. Determinat de rugitu. & ꝑmo ꝺ cauſis. z° ꝺ cura. z^{a} ibi. regatur. Prima in tot quot cās ponit & patent ipm ſilicz rugitū in mēbra cā malicie digeſtiōis. Grauior quia ꝓcutit uētoſitas ad rem groſſiorem qa ad inteſtina. Gurgulatio. ſ. rōe aquoſitatis uel humiditatis miſte cū uētoſitate. Itē propter cōſtrictionem aꝰ tenuitatē Item debilitas. ſ. attractionis uel digeſtionis. Item renum alias recti. ſ. inteſtini & uidetur quod meliꝰ ſtet littera. & alia patēt.

REgatur. Hic ponit curā rugitꝰ & primo ponit curam rugitus & exitus uētoſitatis qn̄ non eſt abſq; uolūtate. z° qn̄ ē abſq; uolūtate. ibi z^{a}. & cureť p^{a} pz. De z^{a} diē. ꝙ ē ad hoc bonū dyaciminū & diacoꝝ &c̄. Pluriōꝝ .ſ. in q̄ntitate. Sciuiſti. ſ. fen. iz. cheyſim. i. leuiſtici. Lapidoſis. i. antiquis duris. Oleū alchechingi ponit̄ 5° can. tractatu. x. alia patēt &c̄.

COlica eſt. Hic determinat de colica. ꝑmo q̄tum ad cās & ſigna. z° q̄tum ad curā. ibi z^{a}. oportet. P^{a} in duas. ꝑmo q̄tuz ad cās. z° q̄tū ad ſigna. ibi z^{a}. accidētia. ꝑmo ponit diffinitionem colice. & aſſignat cāz nomis. z° exeq̄ť ꝺ cauſis. 3° ponit can. z^{a} ibi et cāe. 3^{a} ibi & qn̄q; accidunt. ꝑmo ponit diffinitionem. z° cauſam nomis. 3° cām ex qua fit ſepe colica. ibi z^{a}. & colica. ibi 3^{a}. & cāe. Dicit ꝑmo ꝙ colica ē egritudo inteſtinalis. de z^{a} dicit ꝙ ſcꝺm uex colica eſt dolor in inteſtinis iferiorib^{9}. & quādo eſt in inteſtinis ſupioribus diciť yliaca. De 3^{a} diē qꝺ cā colice eſt eadē ſicut in colon. Item coli ca. ſ. eſt paſſio. Item integra. i. tota quia ſiē febris eſt paſſio cordis. ita colica ē paſſio to^{a} inteſtinalis. Aliter integra. i. fortis ꝑma melior. Per naturā ideſt uentrē. Nomē eius ſcz doloris. Propter ſpiſſitudinē ideſt denſitatē quia non pōt uentoſitas tranſpirare. Nota pinguedo fit a frigido tanq̄a cā efficiēte. licet unctuoſitas ſanguis ſit cā materialis. yleon eſt tertiū inteſtinum. & diciť yliaca paſſio & yleos noiatur. In aliis ſcilicet mēbris. Ad ipſum ſcilz colon. Et cāe. Hic poit cauſas. ꝑmo ꝓprias. z° ꝓ cōitatem eueniētes. ibi z^{a}. illa aūt ꝑmo ponit cām que eſt mala cōplexio z° cām que eſt opillatio z^{a} ibi aut eſt cā. ꝑmo ponit ꝑmam cām que eſt mala complexio ſine materia z° cū materia z^{a} ibi aut mali^{a} primo ponit diuerſitatē malaꝝ cōplexionū z° declarat mbra z^{a} ibi Et calida. Dicit p° & patz. Eius. ſ. colice. In ipo. ſ. colon. Singularis .i. ſine materia. Et calida. Hic declarat membra p° q̄liter mala cōplexio calida ē cā colice. z° qn̄ frigida. 3° qn̄ ſicca. 4° q n̄ hūida. z^{a} ibi. et frigida. 3^{a} ibi. et ſicca. 4^{a} ibi malicia. De p^{a} diē ꝙ mala cōplexio calida hēt exiccare &ce. De z^{a} pz ꝙ mala cōplexio frigida hēt cōgelare & ſubdit ꝙ hec mala cōplexio frigida fit mt̄ tū i terris frigidis. De 3^{a} diē. ꝙ mala cōplexō ſicca faē colicā. qa ꝓhibet lubricitatē fecis. De 4^{a} dicit qꝺ mala cōplexio humida ſine materia raro eſt cauſa colice. ſed cūmateria bene eſt cauſa colice. Reducente ideſt exprimente nutrimētum ideſt humidum chiloſum. ad ipſum ſcilicet epar quare oportet quod remaneat fex ſicca oio. Item & frigida ſcilicet facit etiā colicā. Itē nociuā ideſt diuerſam. Et frigꝺ. ſ. aeris. Strigit ideſt dēſat. Ad concauitatem. ſ. uētris. Nota quod de rōe frigidi eſt, cōſtringere iō ꝓpter frigus aeris cōſtringūtur maſculi. ſ. ani & feces cōſtringunt̄ uerſus ſurſum. Lubricat ideſt lubricare faē. Item inuētionē. i. pītiam. Item accidēs. & hoc accidēs eſt mala cōplexio cum materia. et dicit quod mala cōplexio calida cū materia habet inflamare & mordicare & pūgere & ſo'uere cōtinuum & iſto modo facit colicā frigiditas etiam facit. &c̄. Aliq̄n cā eſt humor melācolicus. & cognoſciť quod hoc &c̄. Item āt ſi ē cauſa colice. Et cū eſſētia & q̄uis ſemꝑ ſit cū colica. quia colica eſt fortis dolor maxie qn̄ cōiungitur ſolutio cōtinui. Ipſum. ſ. tale quod ſoluitur de cōtinuitate Aliter ipſum .ſ. dolorem quia frigidum cōſtringit & faē quaſi ſepationez dimenſionū & fit ſolutio cōtinui. & per cōſequēs dolor. Item ab ipo .ſ. frigido materialr. Hora poſt horā. ſ. ꝙ extēdit & ſoluit cōtinuū. Apud. i. poſt ipſum. ſ. humorē melācolicum. Aut eſt cauſa. Hic ponit aliam cauſam colice que eſt opilatio & primo premittit illam cāz z° declarat ibi z^{a} & hec opilatio. De prima dicit quod ēt cā colice pōt eſſe opilatio que ꝓhibet egeſtionem egredi ab inteſtinis. A penetratione ideſt exitu p anum. Itē expelluntˇ ideſt expelli debēt. Item poſtq̄ repleť monoculū. ſ. fece uel humiditatibus crudis. Item deinde puēit ad colon quia humiditateſ regurgitāt. Et hec opilatio. Hic declarat cās huiꝰ opilatiōis primo faē hoc z° dat cām quare fex fit ſicca 3° pōit quoddā dictū z^{a} ibi. & hec fex 3^{a} ibi eſtimauerūt. Prima in ſex ſecūdum quod ſex ponit cās ei. Dicit g° quod opilatio pōt fieri ab apoſtemate & maxime ab apoſtemate calido. z^{a} cā eſt flegma 3^{a} cā eſt uētoſitas 4^{a} ē quia inteſtina torquēť propter uētoſitatem 5^{a} cā eſt uermes 6^{a} cauſa ſiccitas feciſ & ē illa que fit ſecūdū plurimum ſcilicet reſpectu apoſtematiſ nō reſpectu fecalis. Itē uentoſitate accidente ideſt faciente hoc ꝓ accidens

quia extendit ¶ Itē ꝑpter inciſionē ligamēti ſcilicet ligantis inteſtina dorſo tale aūt eſt ligamentū munitoriū ¶ Attractionē ideſt cōtractionez ligamēti. ¶ Et hec fex dat cās mltas unde fex fit ſicca. ꝑma cā eſt ꝑpter cibaria ſicca. zo quia homo ſtat ꝙ nō longo tꝑe egerit. patet tota littera ¶ Paruitate effuſionis colerē nam colera icitat expulſiuā iteſtinoꝝ. unde fit exitus fecis. unde cum nō uadit ad ea. fit retētio longa fecis. i. exicatio. ¶ Itē hō ſi ſudat exicātur feces. quia humiditates euacuātur ꝑ ſudorem. unde remanent feces ſicce ¶ Retinent ideſt cōſtringūt. ¶ Fiſtuloſam. i. amplā ſeu latoꝝ foraminū. ¶ In paucis. i. raro. ¶ Preparatā. ſ. exiccatiōi & ñ expulſiōi. ¶ Ipa. ſ. colera. ¶ Naturā. i. uētrez ¶ Nota ꝙ mlti tudo colere pōt eſſe cā exiccatiōis. qñ preualz ei⁹ exiccatio ipi⁹ mordicationi. ¶ Itē nocz. ſ. ualde reliq⁹ patēt. ¶ Et extimauerūt. ¶ Hic poit quoddā dictū antiquoꝝ. ¶ Itē quidaz. ſ. yſaac 4o fen. ca⁹ de ſincopi. ¶ Illa aūt. Hic pōit cās colice facte ꝑp cōitatem. & patz lr̄a. ¶ Nota ꝙ ſi apoſtema ſit i epate cōprimūt meſeraice & iteſtia. pp ꝙ non pōt egredi illd ꝙ ē i inteſtiniſ. & ita. ē de ueſica & de ſplene. & de huiuſmōi ¶ Itē de ſubſtantia ei⁹. ſ. iteſtini. ¶ Et quādoq; accidūt. ¶ Hic ponit can. multos & diuidit in tot ꝑtes quot ſunt can. za ibi. & qu ādoq; accidit. 3a ibi. plurimū. 4a. ibi. & colica. 5a ibi. & ex eis. 6a ibi. & ex materia. 7a ibi. & quotiēs. 8a ibi & febris. 9a ibi & colica. xa ibi. & quādo iuenit. xia ibi. & qñ ꝓlongat. xiia ibi. & qñ fortia. xiiia ibi. & mlt totiens. De ꝑma dic ꝙ quādoq; accidūt colica & yliaca & ſunt quedā accidētia egritudinū peſtilentialiū. Et uidet uelle qd paſſio colica ſit morbus cōtagioſus. ¶ Sed diceres uidet qd non ꝑ philoſofuz. 7a. ꝓticā ꝓbleumatum 7o. ꝓbleumate. qd morbus cōtagioſus fit ꝑp uapores elleuatos ab uno ad aliū. ¶ Dicēdū ꝙ colica nō eſt morbus cōtagioſus uapoꝝ elenatiōe. ſed erat tūc morbus cōtagioſus rōne diſpōnis aeris. qui nūc ꝑmutabat iſtū. tunc illum aliū. ꝑpter quā cām dicebāt ꝙ erat morbus cōtagioſus. ¶ Itez quidā ſcilicet paulus me dicus ¶ Itē ungulā in pedibus ideſt ciba bant aialibus quadrupedibus. ¶ Et quādo q; accidit ¶ Hic poit ſcd̄m can. & dic qd hītes tetanū aliquādo icurrūt colicā & curat in ipſis tetanus Deficiunt ſilicz muſculi uentris ¶ Eoꝝ. ſ. muſculoꝝ. ¶ Et plurimū hic poit tertium can. & dicit ꝙ colica utplurimum fit a flegmate groſſo &c̄. ¶ Itē inteſtinoꝝ ſcz groſſorū itē eaꝝ ſcz triū cāꝝ. Spgit ideſt reſoluit & carminat itē ꝑpter gracilitatez. i. ſubtilitatē ¶ Et calica Hic quartū can. ponit & patet

¶ Quāuis ſit. ſ. imediate qñ. i. cuz ¶ Itē ſcdz ꝙ egredit. ſ. ſic ſz zm ꝙ retinet ¶ Ab ea. ſ. materia uētoſa ¶ Relique aūt diuiſiōes. i. alii hūores ad flegmate. ¶ Et ex eis. Ponit quintum ¶ Vinū plurie cōmiſtiōis fac̄ colicā ꝑp frigiditatē iō i colica dāt uina calida ſine aq̄. Cucurbita. qa ē aquoſa ¶ Itē ſup eos ſcilicet fruct⁹ notos ſcilicet icōueniētes ¶ Itē coyt⁹ ſcilicet dbilita ¶ Et ex materia Sextū can. poit & pz lr̄a ¶ Ad alia ſcilicet inteſtina ¶ Itē deſup qa i iteſtinis ſuperioribus ¶ Et quādoq; Aliū can. poit ¶ Deſuper ideſt a mēbris ſuperiorib⁹ ¶ Et febris hic poit 7m can ¶ Ventoſā. ſ. colicā Et calica hic aliū can. poit et pz Sanāt. ſ. hītes colicā ¶ Itez ꝑpter eaz. ſ. paraleſim ¶ Lacerti. ſ. nerui ¶ Cōfert fleubothomia. ſ. quādo materie eſſent ſanguinee. ¶ Item ad quē. ſ. dolorē dorſi. ¶ Si maturāt ideſt diſoluūt & ſubtiliant ¶ Ad uarietatem ideſt alienationem. ¶ Et quādo inuenit ¶ Hic alium pōit can. & ē affo. ſecūde ꝑticule duoꝝ doloꝝ. ¶ Superfluitates. ſ. cōtractas in locis iunctuꝝ. ¶ Et quādo plōgāt. Hic aliū ponit & pz. ¶ Et quando fortia ¶ Hic ponit aliū. ¶ Mēbra ideſt iteſtina ¶ Infrmat ideſt dolet. ¶ Et mltotiens ¶ Hic alium ponit & pz. Groſſum ſupple. ſ. ex quo remanet aliquid in inteſtinis. ¶ Et multotiēs Ponit aliū. ſubleuat. i. remouet &c̄.

¶ Accidētia. ¶ In precedētib⁹ ¶ A. determinauit de colica q̄tum ad ſpēs & modos ¶ Hic ponit ſigna primo in generali zo i ſpeciali za ibi. quādoq; ſignificāt. Prima in tres ꝑtes ponit ſigna colice abſolute zo ponit ſigna bona & mala. 3o ponit ſigna diſtinctiua inter colicā & dolorē renalem za ibi. magis incoluis 3a ibi quādoq; accidūt. Prima in quatuor. primo ponit ſigna colice incipiētis zo ꝓcedentis 3o. aſſignat cām cuiuſdam 4o ponit ſignum ab uria ibi za. deinde. ibi 3a & uomitus. ibi 4a ꝑpter illud ¶ Dicit primo quod quando colica nō eſt cōfirmata. ſed incipit. noſcit quia non tm̄ exit de fece quantum ſolet nec habet paroxiſmos & habet nauſeam &c̄. ¶ Nota quod ¶ Auic. preſupponit hic unū ſignū notum. ſ. quod colica incipit & nō eſt confirmata. ¶ Minorat fex. ſ. ꝑpter opilationē ¶ Expellit paroxiſmus egritudinis ideſt quia ſemꝑ ſtat fixus & nō reuertit paroxiſmus ſicut fac̄ paroxiſm⁹ fe. ¶ Si aūt dicat egeſtionis. eſt ſenſus ꝙ egreſſio fecis nō tenet ordinē. ſicut facit paroxiſm⁹ in fe. ¶ Nō habet appetitum ad dcia. quia cōplexio mala appetit ſibi cōtraria iō appetit in ciſtua & acetoſa. ¶ Item declinat ad potandum aquam plurimā ut remoueat flamma caloris nō recipiūtur ſupfluitates. quia meſe

raice nō attrahūt. & iō appetūt humida que cōmoueāt attractionē a meseraicis. ¶ Deide Ponit signa colice pcedētis & p3. ¶ Cum ea .s. colica. ¶ Itē natura .i. uēter. Fortasse non egredit scilicet fex ¶ Ventrez idest stomachū & intestina Absq; cā scilicet manifesta ¶ Sq bale sunt stercora dura caprax. ¶ Porralem .i. prassium. item incensaz .i. nō multū uisco sam ¶ Et uomitus . hic reddit cām cuiusdā dicti. s. quare uomitus fit i colica & patet.

¶ Propter penuriā idest ppter opillationem. ¶ Nota ut habetur supra fen. 13. & .15. primo ca°. quidā porus uadit a chistifellis ad intesti na ut dfferat eis colerā que uia opillat in colica. & tūc illa uia uadit ad stomachū que solet ire ad intestīa et tal colera fac uomitū. ¶ Et ppter hoc ¶ Hic ponit cās quorūdam dictorx scilz qp urina in colica est subrubea et cā. quia maior ps colere uadit ad renes. z^a causa ē dolor qui iflāmat in ipsa scilz i colica . Item sustentanū idest comphensum desubtus quia i fra ad pelliculā epatis. ¶ Nota qd quādo est facta opilla° in porofelleo. tunc colera regurgitat ad epar & uadit ad renes & facit urinā rubeam . Nota qp renes cōicant cū dolore in intestinis. ideo debilitant & retinet urina. qa debilitat expulsiua renū. itez urina fit rubea ppter multitudinē materie que expellit ad renes. item res idest talis dispositio .

(m) Agis incolumis . hic ponit signa bona & mala & primo bona. secundo mala. ibi secunda fortitudo patet.

(F) Ortitudo. hic ponit sig^a mala & p3 Ad ipm scilicz uentrē. itē cū igenio scilicz clisteris uel .suppositorii . itē extraneis scilicz signis illud signum ponitur solutio continuitatis secundo capitulo &c̄.

(q) Vandoq; accidit. hic ponit signa distinguētia inter dolorē renuz & colicam. & pmo pmittit. z° declarat. ibi z^a. q̄titate ¶ Dic primo qd est differentia ex parte doloris in 4. patet ¶ Quātitate declarat primo quomodo sit differentia ex pte q̄titatis. z° ex loco doloris. 3° ex tempore. 4° ex modo. z^a ibi. loco. 3^a ibi. tempore. 4^a ibi motu ¶ Dicit pmo qd dolor renalis ē paruus sed intestinalis est ualde maior. ¶ Loco autē hic &c̄. ¶ Dilatat scilicet dolor ¶ Figit. tempore hic ex parte tpris p3. in hora uacuitatis scilicz stomachi. item colicus alleuiat in ea scilicet uacuitate stomachi. Ratio ē qa qn stoach° ē uacu° tūc spūs nō mouent ad renes. & iō tc calefiūt. itē subito & in breui tpre scz ppter magnā sēsibilitatē intestinorx. ¶ Fit difficultas in urina ppter debilitatem renum. Itē in quibus. s. colica cōmunicat cum renali ut dolor uomitus casus apetitus &c̄. ¶ Motu autem. Hic ex motu p3. Mouetur ad partes plures quia colon est magnum intestinū. ¶ Ex pte autem uicinātium ¶ Hic ponit differētiā inter colicā & dolorem renum ex parte mēbrorum circūstātium. ¶ In rēib°. i. in dolore renali. quia renes cōmunicāt intestinis in dorso ¶ Item & nō pertinet. s. ille tremor. ¶ Differētia autem. Ponit differētiam ex pte eius quod cōuenit. Dicit quod clisteria & uētositas aleuiāt colicum & nō renalē. sed frāgētia lapidem cōueniūt dolori renū &c̄. ¶ Dicit i pluribus dispositionib° propter uētositatē. ¶ Et parte autem. hic ponit differentiā ex parte eius quod egreditur patet. non euadit ur ex hoc nisi sint squibale. ¶ Ex parte autem. hic ponit differētiam ex parte ultimitatis accidētium p3. ¶ Et plus in renali qui renes plus cōmunicāt dorso q̄ intestina. ¶ Itē sunt minus supple & in colico plus. ¶ Ex pte autē. hic ponit differentiam ex parte causē patet. ¶ Filiosa idest globosa. item non est supple semper.

(q) Vādoque. hic ponit signa colice in spāli. & primo poit signa flegmatice z° uentose 3° fecalis. 4° facte ab apostemate. 5° a torsione intestinorum 6° signa facte ab aliis cāis. z^a ibi. antecessio 3^a ibi. signa eius. 4^a ibi. signaaūt facte. ibi 5^a . & signa 6^a ibi. & signa De prima dicit. quod signa colice flegmatice &c̄. ¶ Ciborum scilicz generātium flegma. Sciendū. quia in plurib° locis libri Aui. Sensata idest q̄ sentiuntur. item est leuior quam uentosa quia non sic soluit continuum sicut uentositas. item in spatō longo scilicet in flegmatico

(a) Ntecessio. hic ponit. signa colice uētose & dicit quod signa sunt qa iā comedit illa que habēt multiplicat uentositatem. ¶ Voluntatio idest inqetudo. ipaiū scilicet nuper. ¶ Non rugit tūc scilicet quando figit in substantia intestini. ¶ Cum manu idest ad tactum. ¶ Sicca idest grossa. ¶ Nota quod quando fiunt emplastra & ēbroce & huiusmodi. & non remouetur dolor cā est quia propter uentositatem illorum multiplicatur uentositas.

(S) Igna eius . hic ponit signa facte ex fece. primo in generali. z° in speciali ibi z^a. uerū illax°. horum scilicet signox. ¶ Cum tensione scilicet uētris. item illic scilicet in uentre ¶ Non egredit aliqd. s. habēs q̄titatem. ¶ Verum. hic ponit signa in speciali & sunt septē partes patent. ¶ Dicit pmo qd quādo fit &c̄. que fit ex fece scilicz retēta ppter siccitatē inducta a colera. ¶ Et feculē

tum.hoc est secundum signū patet. ¶Raritate corporis scilicet exiccātis feces. ¶Leditur a frigore & calore quia rarū alterat ab utroq;. ¶Fe feculentā hoc est tertiuz patet. ¶Tenebrositas.i.obfuscatio. ¶Ad rubedinē q̄daz .i.citrinū itēsuz. ¶Et feculētā. ¶Hic poit aliud sig^m et pz. ¶Et sig^a facte. Hic poit sig^a colice facte ex retētiōe colere q̄ nō uadit ad intestina. & patz. ¶Effuse.i.que dz effundi. ¶Tensione fecis qa feces extendūt. item uicinat̄ id est associatur. icteritia scilicet quādo epar nō expellit illam colerā ad uias urine. ¶Et signa. hic ponit aliud signum colice facte a retētiōe fecis ꝓpter frigus epatis et pz lr̄a. ¶Alius scilicet mēbri infrigidātis epar scilicet corporis. item uiriditatem scilicet cum fuscitate. ¶Et signa. hic signa colice ex fece facte pp melācoliā acetosā.

Signa aūt. ¶Hic ponit signa colice ab apostemate. & primo ab apostēate calido. z° frigido. z^a ibi. signa autē. ¶Dicit ꝓmo & pz. ¶Est inflatio in monoculo idest in intestino illo. ¶Retentio urine quia fit cōpressio in poris uritidib^9. ¶Itez cum fluxu .s.uentris. ¶Itē cum lenitate nature.s. quādo intestina debilitātur i retinēdo feces. Itē grauitas minus quia colera est leuis. ¶Sig^a aūt. ¶Hic ponit signa colice ab apostematib^9 frigidis patz. Molliū.i.apostematū. ¶Sperma subtile quia corpus est flegmaticum.

Et signa. ¶Hic ponit signa colice a cōtorsione intestinoꝝ & pz littera simt̄ idest insimul totus factus. ¶Item rupture scilicet siphac & cetera.

Et signa. ¶Hic pōit signa aliaꝝ speciez colice. ꝓmo facte a frigiditate intestinoꝝ. z° facte a colera citrina. 3° facte a debilitate expulsiue. 4° a debilitate sensus. 5° facte ex uermib^9. partes patēt. ¶De ꝓma dicit & cē. ¶Apparitio egestiōis. quia non oio retinet̄ fex. ¶Leuitas.i.remissio doloris.

¶Et signa. Ponit sig^a colice facte ex colera citrina cōtenta ab intestinis non ab apostemate. ¶Item & descēdere facit. s. nō euacuat. ¶Imbibita. s. in substātia in intestinis. item & cōmotio materie. ¶Et signa. ¶Hic ponit sig^a facte ex debilitate intestini pz. ¶Lenitas nature.i.solutio uentris. ¶Item necessariū. s. quādoq;. ¶In h°. s. corpore. Propter fistulā que ē i intestino recto

O Portet ut. ¶In precedētibus Auic. determiauit de colica q̄tū ad cās & signa. ¶Hic determinat de colica & yliaca. quia de colica q̄tum ad curā de yliaca q̄um ad cās. ꝓmo de colica. z° de yliaca. ibi z^a yleos accidit. ꝓmo ponit curā in generali. z° in speciali. ibi z^a. colice aūt frigide. primo ponit intētionē curatiōis. z° cū q̄bus ꝓficitur curatio in generali. z^a ibi. & ex eis. ¶Dicit primo ꝙ mē dicus debet habere cōsiderationē in regimie colice & c̄. interdicat̄ repletio.i. precipiatur q̄d modicum comedat. item ꝙ est secundum ipam.i.scdm q̄d cōuenit mūdificationi. quia si peccat fleg^a. euacua fleg^a & huiusmōi. ¶Et q̄nz icidit materiā huidā & colicā & mouet materiam ad euacuationē. ¶Et ex eis. Hic poit curā i spāli p° iuxta diuersitatē cās. z° hūdo intentionem ad membra & accidentia z^a ibi. & opz ut intentio. primo ostendit timorez in usu solutiuorum ꝓ os z° ostendit quomō materia debet in primis purgari 3° ostēdit qūo possimus dare i potu medicinā solutiuā. ¶z^a ibi & illud 3^a ibi. & nō sit p^a pz. ¶Couert̄.i.cōmouet̄. ¶Itē ad eos. s. humores & sq̄balas. ¶Nota ꝙ medicia fortis mouet sq̄balas & attrahit humores aliunde & tn̄ nō possūt exire & tūc est timor & ideo nō debet eē fest nātia in solutiuis. ¶Sed diceres none debet uēter leniri in primo. ¶Dicēdum quod melior est in colica cū disteri. etiam pōt leniri desup cum medicamine leui. & nō forti. ¶Et illud Ostēdit quomodo materia in istis debz purgari & dicit ꝙ debes incipere ab illis que habēt lenire sicut ē iusgali. ¶Sed tu dices. si est fe cum colica. utrum competat ius galli. ¶Dicēduz quod ubi ē febris cōuenit i^9 galli. febris enim aut est intēsa. & tūc conuenit aqua ordei. quia intētio ē maior ad febrez q̄ ad colicā. si aūt febris est parua. et sit maior intētio ad colicā. tūc cōuenit ius galli. ¶Et nō sit quia posuit timorem in solutiuis. ostēdit q̄n debet dari medicina solutiua. & prio ostēdit casus in quibus pōt dari desup. z° ostēdit nocumētū quod sequit̄ q̄n dat̄. & non debet dari z^a ibi. & quādo nō opz. Prima i tres. sicut tres ponit casus primo ꝙ nō est necessitas dare medicinā desup. nisi materia sit in stomacho. Secūdus casus si sit colica p^9 excoriationē desup scilicet quod fluxū prouocz. ¶Item stomach^9 sit debil scilicet ex multa materia post excoriationē. qa pri^9 fit excoriatio. & post fit colica. ¶Dubitat̄ dicit quod si fit colica p^9 excoriationē tūc administrare medicinā desup scilicet ꝓ uomitum sit meli^9 cōtrarium dixit supra. ¶Dicēdum quod non uult quod demus solutiuas euacuātes desuper idest per uomitum. sed uult quod medicine euacuātes debēt dari desup tales autem sunt proprie secūduz quod conuenit. ¶Aliter ꝙ nō cōueniūt medicine euacuatiue ꝓ superi^9 scilicet regulariter sed quādo ē excoriatio. qa timemus fluxum materie que est in stomacho ad intestina excoriata tunc debet dari medicina solutiua scilicet que facit uomitū ꝓ purgās

illam materiaz. ¶ Item cõfirmata ſcilicet in illis. item incipiás ſcilicet in ſtomacho cum ſolutiuo. ¶ Item ex ea ſcilicet colica expellendo materiã extra corpꝰ ¶ Item eã ſcilicet materiam poſitam ad locũ. item ad minor numerus ſcilicet cliſteriorum. ¶ Ante illud ideſt anteq̃ daret medicia ſolutiua. ¶ Et q̃ nõ oz. ¶ Hic oſtendit nocumentũ qđ ſequit q̃n datur medicamẽ ſolutiuũ. & nõ debet dari. & priº hoc. zº ponit can. in admiſtratiõe cliſterioruz. 3º oſtendit quãdo cõuenit ſolutiuũ. 4º oñdit quãdo nõ cõuenit. zª ibi. & cũ cliſtere. 3ª ibi. colerice. 4ª ibi. & q̃nq; accidit ¶ Dicit primo qđ q̃n nõ conuenit medicia deſup nõ des. ſed faciias cliſtere ¶ Et ſubdit qđ tales medicie deſup non ſolum euacuãt qđ debz euacuari. ſed ẽt aliud. ſimiliter talis medicina debilitat uirtutem. ¶ Item egrediens. ſ. cum cliſteri ¶ Item p euacuantia. ſ. per ſupius ¶ Item ab uno quoq; horꝝ duorꝝ. ſ. ſtomacho & inteſtinis tm̃ item & illud. ſ. admiſtratio euacuantiũ p ſuperi. item cũ gº hec. ſ. debilitat uirtus ualde. deide ſit neceſſe &c̃. ita ordines. ¶ Et cuz cliſtere. ¶ Hic ponit can. in admiſtratione cliſteriorum. zª ibi. & multotiẽs. 3ª ibi. & q̃nq; 4ª ibi. & oportet. 5ª ibi. & cũ cliſtere. 6ª ibi. & oportz ¶ Dicit primo qđ quãdo &c̃. ¶ Nõ maturatur. i. nõ eſt matura ¶ Itẽ abbreuiatur. ſ. uſus cliſterioꝝ ¶ Item timeat. i. timor iferatur ¶ Et multotiẽs. Secundũ ponit can. & patz ¶ Deſup. ſ. cũ uomitu uel medicis lenificatis ¶ Cauſa ẽ quia cliſtere aliqñ cõmouet materia que euaporet ad caput. ¶ Et q̃nq; ¶ Hic poit tertium can ¶ Item deſup. ſ. cuz uomitu ſupfluo. item euacuet. ſ. deſubtus. ¶ Et oportz. hic q̃rtuz ponit can. & patet. ¶ Vt lenietur. i. fiat lene. Itẽ huiditas uel unctuoſitas. ¶ Et cũ cliſtet. ¶ Ponit aliũ can. & dicit ꝙ quãdo cliſtere non cõfert. debes dare iera cũ uino. itez. aut ſicca ideſt ſine uino. item alchiſt pondus ¶ Dactili con ideſt dyafinicon ſolutiuũ. itẽ ut cõfortet ideſt uirtus augeat ¶ Dubitat dicit qđ nõ cõfert agaricus. & tñ inferius docet admiſtrare colloqntidã ¶ Dicendũ qđ medicie ſolutiue in colica non debẽt eſſe fortes. nec cõueniũt etiã medicie que longo tpre ſtent in iteſtinis modo agaricus ꝓfundat. quia attrahit a partibꝰ ꝓ fundis. & ſtat longo tpre in inteſtinis. ¶ Ad rationẽ dicendũ qđ nõ cõfert colloqntida ſimplex. ſed miſta cũ aliis cõſolãtibꝰ. ſimiliter coloqntida ſtat pauco tpre in iteſtinis. & huius rõe plus cõfert q̃ agaricus. ¶ Et opz. hic ponit ſextũ can. & patet. ¶ Aliqui d. ſ. cibꝰ & potus ¶ Sed d ces cõtrariũ poit Raſis. 9º. cõtinẽtis zº capitulo ſcilicet ꝙ cõueniũt cliſteria q̃n aliquid eſt in ſtomacho ¶ Dicendũ qđ cliſtet non cõuenit quãdo ſtomachus eſt multum repletus. nec ẽt quado eſt ianitus & uirtus ẽ debil. iõ debet mediocriter eſſe. ¶ Et oportet ¶ Aliũ can. ponit & patet. & uult dicere ꝙ non cõueniũt plura cliſteria de mane. ¶ Et colerice. hic oſtendit caſum in quo cõueniũt ſolutiua uel cõuenit ſolutiuũ. & dic qđ quãdo colica eſt a colera. ¶ Et quãdoq; ¶ Oſtendit ſecũ dũ can. admiſtratiõis ſolutiui. Alios. ſ. ab illꝫ quiꝫunt in ſtomacho & inteſtinis. itẽ puros. ſ. colicos. iſte ẽ can. ꝙ farmacũ dz ẽẽ delectabile q̃to plꝰ põt. ut ñ redeat ifirmũ aſſumẽt. ¶ Et opz. hie ponit can. curatiuos colice intẽ dẽdo ad mẽbra & ad accidẽs. pº poit curã itẽ dendo ad caput. zº ad epar & ad cor. 3º intendendo ad ſitim. zª ibi. & quandoque 3ª ibi & ſitis ¶ Dicit quod debes attendere ad caput ne recipiat uapores quia faciũt nocumẽta multa ut patet in littera. Acutarũ ideſt calidarũ ¶ Illud ideſt iſte medicine calide. Ad uarietatem ideſt ad alienationẽ. ¶ Nocumentum ſcilicet permiſtionis ¶ Item diſponens ſcilicet ſecũdum cerebrũ & uiſcera. ¶ Et oleis frigidis ſcilicet ad caput approximatis. ¶ Et q̃ doq;. hic poit can. intendendo ad epar & cor pz. ¶ Cõpar ideſt equal. item cuſtodiat. i. caueat. Eius ideſt epatis & cordis infrigidatio. ¶ Et fermẽto ideſt reali qua uiſcoſa. & cã eſt quod debendo ponẽ emplaſtra calida et frigida ſup epar in ypocũdrio dextro debz aliqd poni. ¶ Et ſitis ¶ Ponit curã intendẽdo ad ſitim & pz. ¶ Cũq; illud. ſ. qđ bibit item penetrare ſcilicet ſua dulcedo.

¶ Olice autem. ¶ Hic ponit curã colice in ſpãli ſecũdũ cãs et primo hoc zº per narcotica. 3º per cibos zª ibi. iam diximus. 3ª ibi. qđ oẽs ¶ Prima in. 9º primo ponit curam colice uẽtoſe & apoſtemoſe. zº colerice. 3º facte ab apoſtẽate calido & frigido. 4º melancolice. quinto facte ex fece. 6º facte ex ãbilitate expulſiue. 7º ex debilitate ſenſus. 8º. facte ex cõtorſiõe. 9º facte a uermibus. zª ibi. & ſecũdum ueritatẽ 3ª ibi. in facta quidem. 4ª ibi. opz ut euacues. 5ª ibi. in fca. 6ª ibi & hº mõ. 7ª ibi. huic generi. 8ª ibi melior. 9ª ibi. opz ut ſcias. ¶ Primo ponit curam colice facte a materia frigida uẽtoſe. zº facte ab apoſtemate frigido. 3º ponit medicinas. zª ibi in facta. 3ª ibi oleuz de cheruа ¶ Primo ponit curam colice uentoſe frigide zº ponit quaſdam compõnes. zª ibi compõ primo ponit curam in colica frigida. zº in uẽtoſa ibi zª. oportet. Primo ponit can. in colica facta a materia frigida. zº curam qñ eſt a frigiditate ſine materia tertio cum materia. zª ibi & ſi cã. 3ª ibi & omnes colice primo ponit can. unũ

in nacorticis z° can. in medicinis calidis 3° rēo uet errorez z^a ibi immo 3ª ibi opz ut scias. ¶ Di cit primo quod regula &c̄. ¶ Secūdum semi tam canois idest artis & regule. ¶ Cōfirma tio scilicet cause. item in ea scilicet stupefacti one. immo elaboretur. hic can. est in admini stratione medicinarz calidarum & pz. in elō gando idest abscidēdo causam. ¶ Retinetur .s. causa. ¶ illud qđ oportet scilicet de mate ria humorali. Et oportet. Docet euitare quē dam errorē & patet. ¶ Et passum scilicet uinū Item durū idest densuz. ¶ Et si cā Hic ponit curā quādo cā est frigiditas sine materia. & patet. ¶ Et omnes. Hic ponit curā colice ma terialis. & dic̄ ꝙ debes euacuare &c̄. s. humo ralis. Sepata idest diuisa. Frequēs scilicz pa ulatina. ¶ Tūc eim euacuaº scilicz fortis. itē attractionis in aliis mēbris & cetera.

Portet ut. ¶ Postq̄ in caplo pre cedēti posuit Auic. curā colice fri gide a materia flegmatica. ¶ Hic licet i mltis cura adaptari possit curatiōi colice uētose poit can. spāles curatio nis colice uētose cum egeat ꝓprio regie & sin gulari ab aliis. & diuidit̄ in duas. ꝑmo ponit curā ꝑ diuersa remedia intº & extra appro ximanda tangēdo aliqualiter regimē ꝑ dietā z° ostendit duas medicias cōferētes in hac cu ra. z^a ibi. & ex eis. ¶ Prima diuidi pōt in tot q̄t sunt can. z^a ibi. & iterdicat̄. ¶ Nota qđ icipit a disteribus. quia sunt uelocis & maximi iu uamēti. debēt aūt esse carmiatiua & resoluti ua uētositatis. diuersificata tn̄ scđm q̄titatez grossitiē & materiā que ē radix uētositatis. ¶ Dicemº sciet posterius. ¶ Notandū ratio secūdi est ut uirtº nō occupata cibo. cōuertat̄ sup materiā resoluendā. quia aūt dic̄ duobº aut tribus diebus debz iteligi cōsentiēte uir tute. & iō debet illud spaciū abstinētie diuer sificari scđm etates habitudines cōplexiones cōsuetudines &c̄. ¶ Ratio tertii. dormiat q̄rū est possibile. s. sup uacuitatē. ut calor reuoca tus potētior reddat̄ ad resoluenduz uētosita tem & cesset sensatio cāe doloroſe. ¶ Ratio quarti. studeat i eradicatiōe materiei uentosi tatis idest ipius uētositatis. uł idest materiei ex qua uentositas generat̄. quia nisi cā abscin datur. licet resolutio fieret uētositatis actu generate. generaret̄ & alia uentositas uel cuz iterum subest cā uel materia studendo ad re solutionē uentositatis posset ex illa alia cā uē tositas generari. que continuaret uel augeret dolorem. ¶ Aduertendū tn̄ qđ ut inuit. A. sit studere possum² đ utroq;. nā fieri possūt di steria euacuātia materias itestiales & resolu tiua uentositatis. & eo tpre euaporare possu mº cū calefactoriis huidis & siccis & pz. Se curiº aūt utimur euaporatiōibº qn̄ scimº nō subeē māz. q̄ sit cā generatiōis uētositatis. ue tosaz enız appositio. s. sine scrarificatione utił est ualde scilicet trahēdo uētositatē ad extra & plus resoluēdo illam. ¶ Cūq;. Ponit can. alium quo inuit quod unctiōes et ēplastra tiōes & talia n̄ debent fieri nisi uētre existen te leniť ab arte uł a natura dū. n. forent feca les aut hūorales supfluitates i itestis fricatō nes unctiōes & talia nocerent & pz. ¶ Oleum sābacinū est oleū đ floribº sābaci ꝙ dicimº ie seminū. ¶ De neridē. i. đ spica Oliū alben. i. de ben. Vaporat̄ aūt cū sacculis pleis milio et sa le calefactis et exiccatis fortiter et ē utile et cōe rēdiū. Diuersificat̄ aūt ꝓportio salis ad miliū secūdū necessitatem maioris uel mino ris resolutiōis & secūdum discrasiā uel gra dum frigiditatis mēbri corporis uel materie cōiter aūt accipiūtur milii partes q̄tuor. salis pars. i. ¶ Notādum circa aliū can. quod notā ter dic̄ experire quia nullus est determinatus modus situs infermi & iacēdi. quo colici iuuē tur & uētositas melius resoluat̄. immo diuer si diuersis sitibus meliuſ quiescūt ut ostēdit experiētia & exprimit de dormitiōe sup uē trem quia in ea fit intestinoz aggregatio ca lefactio & cōpressio. unde cōtigit maior & insensibilis uētositatis expulsio. ¶ Et ex eis. Hic ostēdit duas medicinas cōferētes in hac cura. primo cōferētem in cura magis electiua z° cōferētem in hac cura coacta. z^a ibi & qn̄ q;. prima pz. ¶ Notādū carui & semē rute sunt fortiter resolutiua. ita ciminū & similia dāt̄ autem in potu cum aliquo potabili actu & potētia calido ut ueloci² penetret ad itesti na. ¶ De seminibus scilicet calidis resolutiuis. aut uino antiquo quia nouum est inflatiuum aut aqua mellis in abhorētibus uinum uel n̄ habētibus &c̄. aut cū penidiis idest cū aqua decoctionis penidiaz que. cū fiāt ex zuccaro rubeo sunt calidiores q̄ zuccaz albū di ctum tabarzet. unde sunt cōueniētiores. ¶ Notan dum circa secūdum quod qn̄q; quia dolore existēte forti dissoluente uirtutē nec sedat̄ ꝑ remedia supra scripta datur in potu filoni um quia resolutiuū & stupefactiuuz. uñ ma teria existēte nō multa facit euadere scilicet patientē ab interitu cui alter subiaceret &c̄ datur autem. z. i. cū uino calido uel potu pro portionali. Tu autem prius tētes curam cum dyacimino dyagalāga tyriaca fermētata ele ctuario Rasis de baccis lauri. ℈. Almāsoris et similibº & istis nō sufficiētibº trāsire potes ad opiatas medicinas &c̄.

Compō. Hic pōit multa clisteria. & pz De pulpa. s. cologṇti de Alcherua. i. catapucia. Et multotiēs. Hic pōit aliud clistere. Seminum scilicz calidoꝝ Hasce idest thimi ł ysopi. aut decoquat cū ea aqua clisteris. Et multotiens. Ponit hic gntum. & patet. Chist pōdus lib. i. &. 5. Chistim idest leuistici. Medienť idest donec p decoctionem ad medietatem reducanť. Suppositoꝝ. Hic ponit aliud clistere & patet. Suppositoriū clisteris idest illud qđ ponitur in clisteri Succi bucor. i. panis porcini. Corfici. i. de illa cōtrata. Et quādoqꝫ Hic ponit aliud & patet Cera adipū. i. huiditas colata adipū. aliter ad ipm. s. dolorem colicuz. Et quādoꝫ Ponit aliud & patet. Alusnen ē herba de qua fit asa fetida. Et forti⁹. Pōit hic aliud. Alsebrā est herba habēs lacticiniū Cordumeni. i. carui agrestis Artanita. i. alia species. Bucor. i. panis porcini In suo simili idest in clisteri dicto in pn⁹ capituli. Et cum Hic ponit aliud & patet. Et quādoqꝫ Hic ponit aliud & patet. Chitrā. i. pix liquida. Et siccius. hic ponit aliud Et quādoqꝫ. poit aliud quādoqꝫ. s. quādo illa nō psunt. Et q dam Ponit aliud & patet Dyamas ē nomē auctoris Et qñqꝫ. ponit aliud. Et iterum ponit hic aliud sacraiati est pondus Et qñz ponit aliud & patet & cetera.

De illis. hic ponit medicinas que ministrātur p os Et ponit mlta medicinas. & partes patent Dic primo qđ pillule alsebrā cū serapino sunt bone. & iterū ponit aliā Et cum secacul. poit aliud. Armel. i. ruta agrestis. uel cū cicuta. Et iterū ponit aliā. pillule. ponit aliā Et si fiant ponit aliam & pz Aliehisen. i. electuariū ambre. da ctilicon. s. solutiuū. Dyacitoniten. s. solutiuuz Et qñqꝫ ponit aliā pz. Solutiuū. hic ponit aliud. Caficiū est ponduſ. ʒ. v. dānich est pondus lib. i. &. 5. Et omniū. hic aliā ponit. item sunt species lacticinii & cetera.

De eis. hic poit suppositoria mlta et patēt. Clans. i. q̄tum est una glans. Listere. hic ponit curā magis ad colicam uentosā. primo facit hoc. z⁰ formam clisteris. zª ibi. melior quidez primo fac hoc. z⁰ ponit curaz cum balneis. ibi zª. tina. primo poit curā p clisteria. z⁰ p suppositoria. ʒ⁰ quādo aliqñ colica ē imaterial poit curā eius. ibi zª. clisteria. ibi ʒª. cōterant. In p ma p onit qnqꝫ clisteria pres patēt. Alhasce. i. thimi. Alcherua idest catapucia. Seminum triuz. i. feñ petrosili & apii. In succo. s. alicꝰ herbe calide cōueniētis. Et si accipiat. ponit aliud clistere & pz. In ipso scilicet succo. & i tromissio. poit hic aliud. & qñqꝫ poit aliud & pz. & qnqꝫ. aliud pz Salis scz torrefacti.

Cunterāt. Poit suppositoria duo. zª ibi. & itez dic p⁰ ꝙ dz accipi ruta. Listeria. Ponit curā quādo colica ē a malacomplexione calida sine materia.

Ina Hic ponit curā p balnea. prio facit hoc. z⁰ ponit nocumētū balneorū. zª ibi. uez tñ p⁰ pz. Medicie calide. s. flores comomille anetū apiū anisum uitriolum & huiusmodi. buliāt in aqua & fiat balneum. Calidum scilicet istius doloris Aleuiat idest leuē facit. Retēti idest eius ꝙ retinetur. Verumtamē poit nocumēta balneoꝝ. patet lra Molificat idest resoluit uirtutem. Alcharadenech ē genꝰ ciborū. In quibus idest per que. Aqua quidē. hic ponit bāneum cum aquis termaruz naturaliter calidarum ut petrioli. Aquis dulcibus scilicet que non habēt caliditatem ab igne. Notaquod si ponatur uas aque in quo sit foramen. per quod egrediatur que percutiat super locum doloris est utile.

Helior quidem. hic determinat de modis clisteriorum & primo facit hoc. z⁰ docz situ clisteris. ʒ⁰ poit can zª ibi amplius opz. ibi ʒª & scias prima patet Illud ponit. 9. cōtinētis primo c⁰. Diuisa p tertium quia in una parte sit unū foramē. Duas tertias qa due tertie sint ab una pte & alia ʒª ab alia pte. Itē duaꝝ ptiū diuersaꝝ. quia haberet duas partes quarum una sit dupla ad aliam. Itez quod cōtinue piramidaťr uadit ingrossando. Et sit scilicet uter Itē sub utre idest i loco ligature. utris. Itē ad exitum scilicet a corpore. Amplius. hic docet situm clisteris secūdum dispōcz homis & patet Quod nō indiget hoc scilicet quia clistere bn intrat in ipsuz. Et scias. poit can. partes patent Dic. primo ꝙ enema admistratur &c̄ De zª dicit ꝙ n semp est necesse &c̄ De. ʒª quod dz proici &c̄. De quarta dic pz &c̄. Item scias ꝙ intestina nō cōsequūť iuuamētū eneātis eq̄lis q̄titatis. Spissuz. s. enēa

Infacta quidē. hic poit curā colice facte ab apostēate frigido. & patz. Cū bituine. i. cola pz. uel. i. aspalto. Leū. hic poit regimē in oleo de catapucia. prio facit hoc. z⁰ poit medicias digerētes. ibi zª. iste. p⁰ pōit utilitates huius olei. z⁰ docet admistrare ipz. zª ibi. & dať. Dicit pri⁰ ꝙ oleū de catapucia maiori multū ualet. Itē eis. s. hntibus colicaz ab apostemate frigido. Cū Teminibꝰ. s. cali

dis. ¶ Et dat̃. hic docet adminiſtrare ipſuz iuxta diuerſitatez tpris. & poſtea poit quaſ da alias medicinas ¶ Item uſq; ad ſeptimū ſcilicet aureū ¶ Et quotiens hic docet admini ſtrare ipm oleū cum aliis medicis. ꝑmo facit hoc. z° ponit alias medicinas ibi z^a. cūq;. ꝑmo fac̃ hoc. z° docet ſuccurrere cuidā nocumento. z^a ibi. & opz ¶ Sup ſemia ſcilicet dicta mſtro riens. Odor eius ſcilicet olei de cherua. Et pz ¶ Hic docet ſuccurrere cuidam nocumēto. ſ. dē tibus pz. Cūq; ponit quādam medicinā oz.

LIste medicine. In p̄cedent. b° Auic. poſuit quaſdā medicinas euacuati uas & carminatiuas uentoſitatum ¶ Hic ponit quaſda medicinas digeſtiuas. ꝑmo enumerat formas & modos eaz. z° declarat ibi z^a. & melius. Dicit ꝑmo qd̃ medicie dige ſtiue cōferentes colice ſunt q̃tuor. q̃dam ſunt potiōes quedā emplaſtra. & huiuſmodi ¶ Et melius. Hic exequit̃ ꝑmo declarādo potionē z° emplaſtra. 3° euaporatiōes. 4° unguenta. ibi z^a. emplaſtra. 3^a ibi. uaporatiōes. 4^a ibi. ex unctionibus. ꝑmo ponit medicias que opant̃ a qualitate. z° aliquas opantes a ꝓprietate. z^a ibi. ſtercus aūt Prima diuiditur i. 13. ſicut. 13. ponit medicias que bibunt̃ partes patent.

¶ Dicit primo ꝙ bona medicia eſt alleū qa ual de bonā hēt ꝓprietatē in dolore colico & ſub dit qd̃ ille qui hēt colicā debet dimittere ci baria & capere allea. ¶ Sed tu dices aleū ē uē toſū. ergo ñ cōuenit. Dicendū ꝙ materiat̃r ale um ē uētoſū. ſed effectiue reōuet uētoſitatē. Itez ultiat ſe i exercitō qa mltū exercitat̃. Itē reiterat aſſumptionē ſcilicet alei ¶ Et ex ebi bitis Hic ponit ſecūdam medicinā & patet. Aut ſumat̃ ponit quartā patet. ¶ Aut dētur ponit aliā & patet ſi non fuerit phibitorium pñs ſcilicet apoſtema uel febris & caſtoreo ponit aliā & patet. & ex eis ponit aliā & pz ¶ Hec q̃tas ſcilicet quatuor & iterū poit aliā & patet Algarab ē ſpecies ſalicis Chiſt eſt lib. i. &. 5 Mot° ideſt cōcuſſio qñ fit decoctio ¶ Et ſumant̃. ponit aliā. Et opz. ponit aliam ¶ Et illud. ponit aliam. Et itez. ponit aliam. ¶ Stercus aūt. Ponit alias medicinas. que o perātur a ꝓprietate. Dicit primo ꝙ ſterc° lu pi &c̃. De z° ſtercus mirabile &c̃. ¶ De 3° dic̃ quod ſuſpēſio &c̃. De 4ª quod pellis leopdi &c̃. Poſtea ponit aliam auctoritate Gal̃ & a liquas alias & pz. ¶ Adip. i. lupi. Secunduz deſcriptionem ſcilicet ſupra dictam. ut ſuſpē datur. ſupple ſtercus. ¶ Galie. teſtat̃ ſcilicet 4° de ſimplici medicina. ¶ Inteſtina adip. i. colon lupi. ¶ Scorpiōes aſſantur. ut perdāt uenenoſitatē. ¶ Mendoſaz ideſt apoſtemoſā

¶ Que laudāt̃. 8° cōtinētis ſcilcz ultio cap'tulo. EMplaſtra. hic oſtendit emplaſtra multa. ꝓtes patēt Dicit primo &c̃. ¶ Nota quod illa medicina habet ſol uere uētrem. ¶ Chermet ē pundus. xxiiii. g̃. ordei. ¶ Meudeneti ideſt anetuz Aliter meu ideſt herba ſimilis aneto cui° radice utimur. & eſt medicina calida. & ſic. in ſecundo &c̃.

QUAporatiōes. Hic ponit tertium mo dū medicinaz que ſunt uaporatio nes & pz. ¶ Et uctionib°. Ponit q̃r tū modū medicinaz ſcilicet ſub forma unctio num littera patet

ET ſecūdum ueritatē ¶ Iſta eſt z^a ps principalis hui° tractat° in qua de terminat de cura colice facte ex cole ra. & p° oñdit de quo c° ē illa colica. z° exeq̃t̃ z^a ibi. & leuiot. Dicit primo quod ſecūdum ueritatem iſta eſt de capitulo puctioniſ ¶ Itē percuſionis ſcilicet inteſtinoz. Hui° inteſtini ſcilicet colon. ¶ Et leuior. Ponit curā prio qñ colera fluit per partes z° quando retinet̃. z^a ibi. cura eius ¶ Primo ponit medicias eūatiuas & alteratiuas. z° unā cōuenientē a ꝓprietate z^a ibi. cōuenit. prima in tot quot medicias po nit ¶ Dicit ꝑmo qd̃ leuior eſt illa ad curāduz q̃ apoſtemoſa ¶ Et leuior ſcilicz q̃ apoſtemoſa Et ſimiliter ponit hic medicinā aliā ¶ Terenia bin & ſyracoſt ſunt ſpēs māne. ¶ Et quādo q; ponit aliā & patet. ¶ Nota qd̃ dicit qñq; .ſ. quādo colera retinet̃ ꝓpter flegma ꝙ opt̃ lat. oleū. ſ. ablutū cum aqua. & qñq; poit aliā Potus aūt. hic aliam. ¶ Potus aūt ſcilicet ma gis ſolutiuus ¶ Et ex diſteribus ponit aliam. Modi hui° ideſt ſimil̃ ei ſcilz diſteri & ſup poſitorio ¶ Et cōuenit. ponit aliā a ꝓprietate conuenientem & patet & cetera.

CUra eius ¶ Ponit curā quādo retinet̃ colera. & dicit qd̃ debes aperire ui as colere & eūacuare &c̃ ¶ In cap°. icterice. ſ. fen. 15 ¶ Almuri ē ſpēs ſalſamenti.

IN facta uero ¶ In iſta parte poit cu ram colice apoſtemoſe. & primo ab apoſtemate calido. z° a frigido. ibi z^a. ex curationibus. ꝑmo ponit curā ꝑ flebo thomiā. z° per medicinas ſumptas ꝑ os. 3° ꝑ diſteria. 4° ꝑ emplaſtra. z^a ibi. & incipiatur. 3^a ibi. & cum neceſſaria. 4^a ibi. emplaſtra ¶ Di cit ꝑmo &c̃. Ab apoſtemate. ſ. calido. Itē cū ſentiūt al̃ cōcedūt Et incipiat̃. Granatorum duorum ſcilicet numero. Alt̃r ideſt dulcis & muzi. ¶ Et cū neceſſaria. hic ponit curā per diſteria. primo facit hoc. z° diuerſificat curā ſecūdum diuerſitatem materie & ſecūdū tē pora. ibi z^a & quādoq; prima pz. De z^a dicit quod q ñq; eſt materia colerica nō multū acu

ta &c̃. Alchechingi est ſpēs ſolatri. ¶ Secun dum ſingularitatē ideſt utraq; p ſe. ¶ Secū dum apoſtema ideſt ſecūdum diuerſitatem apoſtematis. ¶ Hīc locum ſcilicet principii. ¶ Et acuitatis lenitas ideſt remiſſio doloriſ ¶ Aṫr ideſt digeſtio. aliq̃ & lenificatio in mate ria. ¶ Emplaſtra hic pōnit &c̃. ¶ Semine lini ideſt mucilagine eius quia ipſa infrigidat ut ponit. Gal. 6ª de ingenio ſanitatis. ¶ Et ex curationibus. Ponit curā colice apoſtemoſe ab apoſtemate frigido & patet. ¶ Eſt parū ideſt raꝛ. In omni loco ſcilicet ubi locutus ſuꝫ de apoſtemate.

OPortet ut euacues. ¶ Hic ponit curaꝫ colice facte a melācolia. & pꝫ ¶ De lazulo. i. de lapide lazuli. ¶ De ſcebrin ideſt de eſula. Alarmel ē ſpēs rute ſilueſtris

IN facta qdem. ¶ Hic determinat de cura colice facte a fece. p̄mo facte a cibo. 2º a raritate corporis. 3º a puo catione urine. 2ª ibi. ꝙ ſi cā. 3ª ibi. & ſi fuerit p̄mo curā in generali. 2º curam in ſpeciali. 2ª ibi. cum gº bibit. ¶ Dicit p̄mo ꝙ quādo fit coli ca ꝓpter cibos faciēres tales feces. adminiſtª uomitū & facias lubrificationē ſcd̄ꝫ ꝙ neceſ ſe eſt. ¶ Lubricatiua frigida. ſ. reſpectu eoruꝫ que ſtatim dicunt̄ inferius. Iteꝫ ſic̄ iura pin guia ex iſta littera habetur qd̄ iura pinguia ſunt frigida. Fortis ſcilicꝫ i uirtute. ¶ Cauſa ſcilicet facte. ¶ Cum ergo. ¶ Hic ſpēaliter p̄mo cliſteria. 2º oſtendit quid fiendū qñ cliſtere ñ cōfert. 2ª ibi. quod ſi res. ¶ Dic̄ p̄mo ꝙ debes p̄ mo admiſtrare cliſtere &c̃. In p̄dicta ſcilicet colica. ¶ Siſamino ſcilicꝫ oleo. ¶ Quod ſi res. ¶ Oſtendit qd fiēdum qñ dicta cura nō ualet. & pꝫ. ex fece plurima ideſt ſimul cuꝫ fece. ¶ In ter duas uirtutes. quia nō ſint calida neq; fri gida. ſed quaſi media. ¶ Cum triplicato ideſt ſucco utte de quo ſup̄ diximus. ¶ Itē caſſiefi. ſcꝫ in tanta q̄titate. ¶ Ad aquoſitatē ſuam. ſ. in qua facta eſt ranta ebulitio. ¶ Elixatoꝛ. ſ. du rorū. ¶ Quod ſi fuerit. ¶ Ponit curā facte a ra ritate corporis & pꝫ. ¶ Faciles quia anodie tē perate. qui ſunt ante eos ut illi qui ſunt con ſueti comedere piſces & oua & huiuſmodi. de q̃bus ſtatim ſup̄ dixit. ¶ Et ſi cā. ponit cu ram facte a multitudie urine. patet & cetera.

IN hoc. ¶ Curam ponit colice ex de bilitate expulſiue. & ponit ellectua ria & cibaria oia ſunt noia ellectua rioꝝ que ponuntur in q̄nto can. item illa no mina ſunt nomina cibariorum & cetera.

HVic grani. hic ponit curam facte ex debilitate ſenſus. ¶ Alchadicon ſunt q̃dam ſirupi poſiti in q̄nto can. &c̃.

OElior. ¶ Hic ponit curā facte ex tor ſione. & pꝫ lr̃a. itē preparante ideſt producente. item & conſtrin gantur ſcilicꝫ propter timorem epatis &c̃.

OPprtet. hic ponit curam colice fa cte ex uermibus. & patet & cetera.

EGatur. ¶ Hic ponit curā colice facte ex ruptura.

RAm dixim⁹. hic poit narcotica & p̄ i mo p̄mittit. 2º exequitur. 2ª ibi. & ex eis. p̄ma pꝫ. item ī libro ſcilicꝫ p̄mo fen 4ª. penultimo caº. ¶ Et ex eis. hic ponit medicias & ſunt q̃q; partes parent. Dic̄ qd̄ cōueniūt trociſci aſtari. i. illius uiri. ¶ Medicamen bonū hic ponit aliud medicamē & patet. itē adiudē ideſt ſpice. & iteꝝ hic ponit aliam medicinā. ¶ Et quādoq; hic ponit aliam. ¶ Et quandoq; hic ponit aliam & patet. ¶ Quod omnes. hic ponit cibaria. primo in generali. 2º in ſpecia li. 3º poit nocitura. 2ª ibi. amplius cibi. 3ª ibi. res que. ¶ Dic̄ p̄mo ꝙ debes admiſtrar̄ pº & c̃. ¶ Item chiſcharem ideſt furfereus fermēta tus. ¶ Item uſomorem aṫ oꝫomorem nō in uenitur. ¶ Itē muſa humida ideſt pepones. ¶ Amplius. ¶ Hic ponit cibaria in ſpeciali pº facit hoc 2º ponit ſententiā Calieni & Rufi. ibi 2ª & qu dā ſicut Rufus prima pꝫ. ¶ Itē alchanabit ideſt taffio & ē quedā comeſtio. ¶ Item alchāburati ideſt alaude. itē cū ſpē bº ſuis ideſt q̃tū ad oēs ſuas ſpecies que ſūt frigida flegmatica & melācolica. ¶ Et quidā. hic ponit ſententiam quorūdā. ¶ Itē caro e ius ſcilicet t'ri. item ſorbilia ideſt ſorbitiōes ¶ Item aleſſidabegi eſt genus ciborum cuꝫ ſynapi. ¶ Item fit ſal ideſt fit ſapor. item in menta alias inuenta. &cetera.

REs que. hic ponit ea que habēt noce re colicis & pº p̄mittit 2º exequitur 2ª ibi. cibi prima pꝫ. ¶ Cibi hic ciba ria declarat primo nocētia. 2º operationes 2ª ibi. actiōes. primo poit cibaria que ſunt car nes. 2º cibaria de paſta 3º olera. 2ª ibi imo oia 3ª ibi & olera. Dicit primo quod nō cōueniūt carnes nimis groſſe &c̃ itē aliaꝫ. ē 'animal ſilueſtre. ¶ Immo oia. hic ponit cibaria nociti ua de paſta & pꝫ lr̃a. itē ſimulā ideſt panis ſimula. itē &c̃. iſti ſunt modi cibariorum de paſta. ¶ Et olera hic ponit olera nocitiua. & pꝫ lr̃a. item omnia olera nocēt eis cū inflatiōe ſua &c̃. ¶ Alchenide ſunt ſpēſ naponū. item oua. ideſt ſemina. item ꝫarur ſunt neſpule t' pira. ¶ Actiones. hic declarat qualr actiōes nocēt colico & patet lr̃a. item ad euacuādū ſcilicet feceſ & uētoſitatem item ſubleuat. i. excitat. item res una quia ſua cā item debil

tatem in inteſtinis ideſt ſoluēdo continuum.

¶ Leos accidit. Poſtq̄ determinauit d̄ colica. hic determinat d̄ yliaca & p° ponit cās. z° ſigna. 3° curam. z^a ibi. ſigna. z^a ibi. cura primo ponit cās in generali z° in ſpāli. 3ª ibi & qñq; accidit prima patet.

¶ Et quādoq; accidit. hic enumerat cās i ſpāli & duo facē quia primo facit hoc. z° compat colicā ad yliacam. ibi z^a apoſtemoſus. pria diuiditur in tot. quot cās ponit. ¶ Notā qd̄ quādo cātur opilatio in yleon. ut nō egredia tur illud qd̄ ibi cōtinet̄. tunc accidunt yliaca & colica ſimul. & quaſi tota cā hui⁹ ē opila tio facta ꝓpter rem ibi contentā. & eſt ibi ex tenſio cauſata ab opilatiōe. ſed in colica. qa in ſtinum colon eſt multū iuolutū. & iō uentoſi tas nō pōt bene exire in colon qd̄ eſt inteſtinū multū latū. & ideo dolor fit magis ex ſolutio ne cōtinuitatis facte a uentoſitate. ¶ Et āpo ſtemate. ¶ Hic compat colicā ad yliacā in 3^a cā & dicit ꝙ dolor apoſtemoſus &c̄. Itē & apo ſtemoſus. ſ. dolor. Item i eo. ſ. yleos. Cauſa q̄ re plus multiplicat̄ in yleon eſt. quia yleon habet multaſ meſeraicas ꝓ compationē ad in teſtinū colon. & iō nocumentū de dolore apo ſtemoſo plus fit in yliaca. ¶ Nota qd̄ ex iſtis cauſis nō multiplicat̄ plus talis dolor i yliaca q̄ in colica. ¶ Et multotiēs. ¶ Hic compat coli cam ad yliacā. in pmutatiōe & p3 littera. Itē ad yleon. ſ. remanēte colica. ¶ Nota ꝙ quādo fit colica ex uētoſitate. uentoſitas ſubtilis aſc̄ dit ſurſum. & facit iliacā. ¶ Et cū plus. Hic ponit in ſpeciali 8. canones pnoſticos. z^a ibi. et ipe 3^a. ibi. & inquit ipo. 4^a ibi. inquit. 5^a ibi & ille qui. 6^a ibi. & quando fortis. 7^a ibi. & bonitas. 8^a. ibi. & deterior. ¶ Dic̄ ꝓmo qd̄ ilia ca aduenies interficit utplurimū in ſeptima. ¶ Nota qd̄ paſſio iliaca eſt egritudo acuta q̄ pmutatur in ꝓma ſeptimana. ¶ Et ipſe. hic ponit ſcd̄m can. & dicit ꝙ dolor iliacus ē egri tudo que pmutatur de quodā ad quedā. ſic̄ eſt egritudo contagioſa ſicut lepra & huiuſ modi. ¶ Inquit hipo. hic poit affo. 7. parti cule. In ileon uomit⁹ ſupueniēs malum. item in colica. i. in ileon. ¶ Inquit. hic ponit ali aliū can. pnoſticū & eſt affo. ſexte particule. ¶ Quibuſcūq; exſtrāguria ileos &c̄. item cā3 in hoc ſcilicet quare cōtingat. Vel i hoc ſcilic3 quiare contingat qd̄ in iliaca diſtilla° urine ſi gnificat mortē in ſeptimo. ¶ Et ille. hic poit alium can. & pat3 littera. itē ex eo. ſ. ilion.

¶ Et quādo. hic ponit aliū can. & dicit qd̄ ileon in quo expellit̄ ſtercus &c̄. ¶ Nota qd̄ oēs iſte egeſtiones ſuperius ſunt male. quia ſigni ficant malas opilationes. & etia3 faciūt mala accidentia cerebro & cetera.

Signa yleos. ¶ Hic ponit ſig^a ileos. & prio poit ſig^a & accidētia ile os abſolute. z° cōperat ſigna coli ce ad ſig^a iliace. 3° poit ſigna ſpa liū cā3. z^a ibi. ſed motus. 3^a ibi. ueru3 factu3. ¶ Dicit prio ꝙ dolor ē ſupra umbilicū & in p te iferiori nō ueit &c̄. ¶ Itē ē dolor ſupra um bilicum. quia ibi. eſt ileon ſituatū. ¶ Ite3 non fit iuuamentū cū cliſteri. qa opilatio eſt intra ileon & aduētu3 cliſteris. Sil'r habitū eſt ſup̄ ꝙ nocumētum i inteſtinis ſuperius nō iuuat̄ cū cliſteri. ¶ Et h°. ſ. de retētiōe. fecis ul' fetor̄. ¶ Ite3 nō diuerſificat̄. i. nō ꝓmutatur. qa ſemp eſt. ¶ Sed motus. hic poit cōperatiōe3 ſigno rū colice ad ſig^m iliace. prio h°. z° ponit ſigna diſtinctiua. z^a ibi. ampliꝰ ſigna. Dicit p° qd̄ uomitus & ſubuerſio ſūt magis in ileon q̄ in colica. qa ileon ē ꝓpinquū ſtomacho. ite3 hoc ſcilic3 ileon. item hec ſcilicet iliaca. itē ē ꝓpin quor ſtoācho. ſ. z^m alligationē & nō z^m ſitū. itē & tremor cordis qa ileon eſt magis ꝓpiquū cordi & cerebro. pp cōmunitatē quam habet ileon ad epar mediātibus meſeraicis. itē & ē fex fortior iflegmatico ex eo &c̄. ite3 maioris corporis. i. lōgioris. ¶ Oculi ideſt monoculi itē eſt magis corpus inflātum & magis caceſitū Rō eſt quia plus eſt leſus ſtomachus in yli aca q̄ in colica. quoniam tūc ſtomachus ledit̄ & chilus male digeritur. & ſic etiā epar ledi tur & totum corpus inflatur. ¶ Amplius ſi gna. hic ponit ſigna diſtinctiua inter colicam & yliacā. ¶ Et ſigna diſtinctionum ei⁹ ſcili cet ylios. ¶ Item motu eius ſcilicet uehemē tia doloris. ¶ Item nō accidit iuuamentū in yliaca per cliſteria. ſicut fit in colica. Siue i yli ca plus iuuant cliſteria. quam faciunt in do lore renali. ¶ Ve3 factum. Hic ponit ſigna ſpecialia iuxta ſpāles cauſas primo yliace fa cte ex potione uenenoꝰ z° iliace apoſtemoſe. z^a ibi. & factū. Dicit primo quod ſigna ſigni ficātiā uenenum &c̄. item ꝓ aliā cām ſcilicet q̄ ꝓ uenenum. ¶ Et factum. hic ponit ſigna ili ace facte ex apoſtemate ilios & patet lr̄a. itē ex apoſtemate ſcilicet calido. item uelocitas. ſ. in egeſtiōe. ¶ Cōtra quia retētio fecis eſt ſi gnum inſeperabile in colica. ¶ Dicendu3 per expōnē littere uelocitas i egeſtiōe ideſt i emiſ ſione ſuperfluitatum per ſuperius Aliter ue locitas ideſt uelox eleuatio in egeſtione &c̄.

Cura ileos. hic ponit curā. & ꝓ mo pōit curam in generali. z° in ſpāli. z^a ibi. et cure. primo poit curā ꝓ ebibita & cliſteria & per aquā calidā. z° ꝓ flebothomiā. 3° per fricatio nes 4° per lubrificatiua & reſoluētia. z^a ibi. & flebothomia. 3ª ibi. & fricatō. 4ª ibi & for

ſitã. ¶ Dicit primo quod quaſi eodez modo curaẽ iliaca ſicut colica &cẽ. itẽ ẽ fortior ideſt difficilior. Item aliquid debilius ideſt quã quãdo premitiẽ aliud. itẽ ſoluẽdo ideſt reſoluẽdo. item ut equeẽ ideſt ad ſitũ debitum reducaẽ. ¶ Et flebothomia. hic ponit curã per flebothomiaz. & dicẽ quod flebothomia ẽ magis neceſſaria in iliaca quam in colica quia in apoſtemate omnino ẽ neceſſaria etiã ſi dolor ẽ fortis eſt neceſſaria. ne attrahaẽ materia & apoſtemet. item hic ſcilicet in ileon. item plus neceſſaria flebofhomia qa ſcilicet plures fũt uene applicate ileon q̃ colon. item ꝓpter retẽtionem. i. ꝓpter ꝓhibitionẽ. item a dolore ſcz ꝓ fluxũ uentris. item ſepantur. i. diuiduntur uel ſpguntur. ¶ Et fricatio. hic ponit curam ꝓ fricationem. & patet littera. item dolorez facientem i. paratũ facere. ſupple & currere ad locum doloris. ¶ Et forſitã. hic ponit q̃dam lubricatiua & reſolutiua cõuenientia. ¶ Item mucilaginũ. i. pinguedinũ. ¶ Et curetur. hic ponit curã iliace flegmatice. z° facte a uẽtoſitate. 3° a mala cõpleſiõe. 4° ab apoſteãte 5°. a colera. 6° a tẽſiõe. 7° a ruptura. 8° ab opillatiõe. 9° a fece. x° a uenẽno. xi° a cibis. z^a ibi. & uentoſus. 3ª ibi. & cõplexionalis. 4ª ibi & apoſtemoſus. 5ª ibi. & colericus. 6ª ibi. & ille qui fit. 7ª ibi. & qui fit. 8ª ibi & ille q. 9ª ibi. & fetus ex fece. x^a ibi. & in uenenoſi xi^a ibi. & eius qui ¶ Dicit ꝓmo ꝙ quãdo cauſa ẽ flegma. cura eodẽ modo quo curabas colicam factã a flegmate. ¶ Itẽ equalibus. i. bibitis. ¶ Et uentoſus. Hic ponit curã doloris uẽtoſi. & dicit qđ etiã eodem modo curaẽ ſicut dolor colicus uẽtoſus ¶ Item qñq; neceſſariũ ẽ .ſ. cũ ꝓmutaẽ illic apoſtema. ¶ Et cõplexionalis. Hic ponit curã yliace qñ fit a mala cõplexione cũ materia uel ſine materia. & pz ¶ Itẽ & cõplexionaẽ. ſ. cum materia. item & purus ideſt ſine materia. ¶ Et apoſtemoſus. ¶ Hic ponit curã doloris apoſteõſi. & pz littera itez maru. i. marubii. item radicũ triũ ſcilicz apii petroſilii & feñ. ¶ Et colericis ¶ Hic ponit curã doloris colerici. & pz littera. item que reſidue. ſ. ſunt ſpẽs colere. ¶ Et ille ¶ Hic ponit curã doloris ꝓueniẽtis ex torſiõe. & patent. ¶ Et qui fit ¶ Hic ponit curã iliace que fit ex ruptura. itẽ illud ſcilicz ireſtinũ. ¶ Et ille. hic ponit curã doloris iliaci facti ex opillatiõe. & patet. item ex opilatiõe forti. ſ. a. flegmate et fece. item ſubtilis. i. leuis. ¶ Et fact^a. hic ponit curã iliace facte ex fece. & pz. ¶ Et in uenenoſi. hic ponit curã qñ iſte dolor eſt factus ex uenenis ebibitis. itẽ albezar eſt quedaz cõfectio. ¶ Et eius. hic ponit curã doloris iliaci facti ex quibuſdam c. bis. item & ei^a ſcilicz ileos. item ſui relatiui ideſt ſui comparis.

¶ Illud. hic declarat de tarditate & raritate deſcẽſus fecis. ¶ Item nõ frigida ſcilicet cũ ſupfluit ualde. Sta duo ¶ Hic determiat đ multitudine & paucitate egeſtionis. & patet littera. item ad epar. i. a chiſtiſelis. item multiplicatur ſcilicet egeſtio. itẽ reſiſtentiam ideſt curam & cetera.

¶ Quum euadit. in primo & z° tractatu determinauit de fluxu uẽtris in .3° & .4° de colica & iliaca. i iſto 5° tractatu determinat de uermib^a. q faciũt egritudinẽ in numero in iteſtiis & primo determinat de uermibus in generali. z° i ſpãli. z^a ibi. longi ꝓmo oſtẽdit quomõ generaẽ animalia ex putrefactione. z° ponit materias uermium in nobis. 3° poit cãs modorũ. z^a ibi & ñ ẽ 3ª ibi. & tu quidem & p° oſtendens modos generationis animalium ex putrefactiõe implicat iſtũ modum generatiõis uermiũ prio ponẽdo modos generatiõis ex putrefactione cãm materialẽ formalez & efficientem. z° finalẽ. z^a ibi. nã illud. Dicẽ primo quod quãdo materia putreſcit & recipit aliquã cõplexiõz ꝓparãtem ad aliquã fõrmã. ñ prohibeẽ quin ab actiõe fiat aliqua generatio uermiũ. itẽ cũ euadit ſcilicet actũ putrefactiõis qa inſurgit putredo in materia a calore ꝓter naturã. itẽ ueſtiẽ ideſt ꝓparatur. ¶ Item cõplexionem ideſt ꝓ cõplexionem. ¶ Item rectificatõ ſcilicz per formã i illa materia. item quã ſcilicet rectificationem. ¶ Item figure & forme ſcilicet meteria ſit diſpoſita. item eius ſcilicz materie ¶ Item in cõpleto naturali ideſt in fine ſuo naturali. itẽ ei ſcilicet ꝓparationi cõplete. item ex factore ſcilicet agente. item potẽte ſcilicz ex datore formarum ut ponit ¶ A. nono metaphiſice. Aliter potẽte ſcilicet talem formã introducere. itẽ illud ſcilicet rectificatio quam tollerãt. ¶ Itẽ eſt animal ideſt generatur animal hic caderet queſtio. utrũ in eadẽ materia ſit ſimul digeſtio & putrefactio. ¶ Et dicẽduz quod in eadẽ parte formali in qua ſunt ꝓes materialeſ põt ſimul eſſe digeſtio et putrefactio. item qa putredo ſit in aliquibus ꝓtibus materialib^a & digeſtio in qb^uſdã aliis ꝓtib^a materialib^a Poſſet etiã teneri quod in eadez parte ſit ꝓciſe. ut poitur i queſtiõe magna đ temporibuſ morbi que eſt queſtio pulchra. ¶ Caderet etiam dubiũ utrũ ſit idem calor in eadem ꝓte materie formaliꝫ digerendi & putrefaciẽdi. cõmẽtator. xii. mataphiſice cõmtato. 14. uult ꝙ i materia animalis quod generatur ꝓ putrefactionẽ eſt uirtus generatiua. ſiẽ eſt i illis que generaẽ ex ſemine. ſz tam̃ eſt

differẽtia. quia in animali generato ex semine unum generaẽ ab alio. sed i illꝰ que generanẽ ꝑ putrefactionẽ alias generantur ex putrefactione. & non ex semie icđm Auic. nono đ animalibus posuit datores formaꝝ in animalibus generatis ex putrefactiõe. quia uult qđ qñ materia putrefit ita qđ recipiat aliquã cõplexionem p digestionẽ. tũc dator formaꝝ introducẽ formã in materia. Sed tñ Auic. errauit ibidẽ quia posuit ꝙ animal pfectum ut homo põt etiã generari p putrefactionẽ. ¶ Nam illud. hic ostendit quomõ ex putrefactiõe generaẽ animal & ponit cãz finalẽ. & melius est ꝙ ista animalia generenẽ ex putrefactione q̃ remaneret putrefactio ¶ Itẽ nam illud. s. genus animaliũ ex talibus materieb⁹. s. putridis ¶ Item qa ista animalia saliunt. i. se cõuertũt. item ꝓpter cõitatem .i. cõuenientiã. item assumũt. i. remouẽt. itẽ eas scilicz materias putridas. ¶ Et uermes . Hic applicat ad uermes generatos in homine & dicẽ ꝙ tales uermes generanẽ in hoie ꝓpter melius. ¶ Et nõ est ¶ Hic ponit materias uermium. & dicit qđ uermes generanẽ de q̃cũq; humore &c̃. & ponit aliq̃s cãs. & in fine subdit. ꝙ materia ex qua fiũt uermes est flegma Itẽ una istaꝝ. s. colera rubea & altera. i. colera nigra. Itez longinqua. s. a generari per putrefactionem. Item in eis. s. intestinis. ¶ Et tu qdem. Hic ponit cãs materieꝝ. de quibus fit genus uermiuz. & dicẽ ꝙ cã est multitudo flegmatis &c̃. item res idest cãs. itẽ ipm. s. flegma. item lenes idest huidi. itẽ pulueris. i. pultis. Farine scz comeste cũ aqua. item dicit cum aqua q̃tuz ad aquã calidã actualiter. itẽ balnea scz q̃tum ad aquã calidã naturaliter.

LOngi lati & rotũdi. hic speciaꝑ determinat đ uermib⁹. ꝑmo q̃tũ ad spẽs & cãs. 2° qtum ad signa ¶ 3° ponit curã. 2ª ibi. signa. 3ª ibi. intentio. ꝑmo ponit spẽs uermiuz. 2° diuersitates specieꝝ. 3° ponit accidentia. 4° ostendit quibus corporib⁹ & in quibus tprib⁹ magis generãtur uermes. 5° docet significare i febrib⁹ p uermes. 2ª ibi. & non diuersificaẽ. 3ª ibi. & cum habẽtib⁹ 4ª ibi. & pluriᵐ. 5ª ibi. & cuz egrediũtur. Dicit primo ꝙ sunt quatuor species uermiũ. s. longi rotũdi & parui & cucurbitini ¶ Esset questio. Vtrũ species uermium sint q̃tuor. Et uidẽ qđ nõ per Haliab. nono theorice septimo capitulo. qui ponit tres species. s. rotũdos cucurbitinos & paruos. Idez uult Serap. & oribasi⁹. 3ª pricta. affo. illo. as. Seniorib⁹ uero. Idem uult Azaranius. ¶ Cõ trariũ tenet. A. qui ponit hic quatuor species scilicet longos latos qui uacãẽ ascarides &c̃. ¶ Dicẽdũ quod cucurbitini lati dicũtur. qa aut sunt cucurbitini. & nõ sunt longi. & tũc uocantur solum cucurbitini. & sunt quatuor species aut tales cucurbitini sunt adinuicem cõnexi. & fit unus longus. & dicũẽ cucurbitini longi & istos ambos tangunt sub una specie auctores. ¶ Et nõ diuersificatur ¶ Hic ponit diuersitatem in speciebus uermiũ. & ꝑ premittit 2° exeqtur. 3° cõperat. 2ª ibi. diuersitas. 3ª ibi. & de eis. Dicit primo quod uermes recipiũt diuersitatẽ uel secũdum diuersitatem materie. uel secũdum diuersitatez loci item illius scilicet loci. ¶ Diuersitas. hic exequiẽ & p°ponit diuersitatẽ materieꝝ. 2°locoꝝ innuens etiam diuersitatẽ materieꝝ. 3°. ostẽdit quomodo diuerse species uermium generãtur ex diuersitate materierum & locorum 2ª ibi. & illi. 3ª ibi. & longi. Dicit p° quod diuersitas est in materia quia qdaz uermes generanẽ ex humiditate &c̃ ¶ Item putrefactionis scilicet illius. item cõturbationis idest malicie fecis. item ꝓpter uicinitatem idest aptitudinem. ¶ Et illi qui sunt. hic ponit diuersitatem locoꝝ in quibus generantur uermes & dicẽ quod quidã generãẽ in itestinis suprioribus & isti generãẽ ex humiditate pria dicta ¶ Nota q̃do epar attrahit modicũ đ chilo. tunc remanet chilus i intestinis superiorib⁹ & ista est humiditas quã dicẽ eẽ ꝑmam. quãdo enim epar multũ attrahit tũc materia est modica que uadit ad intestina supplicriora. & fiunt uermes parui sz in intestinis mediis generãtur medio modo. ¶ Item dictam secundo scilicet in qua fit seperatõ & minoratio materie. ¶ Et longi. hic ostendit quomõ diuerse spẽs uermiũ gẽrãẽ ex diuersitate loci & materie. & primo facẽ hoc secũdo declarat quãdam aliã spẽm uermiũ ibi 2ª & isti lati. ¶ Dicẽ primo quod isti lõgi fiunt propter ꝑmã scilicet humiditatẽ. ¶ Nota quod isti longi multã habent materiam et iõ multa materia remanet ex modica attractiõe epatis. item ꝓp tertiã scilicet que dicitur media. ¶ Item i intestinis superioribꝫ scilicet colon & monocolo. Item propter secundã scz humiditatẽ quã seperauit & minorauit attractio. s. epatis ¶ Et isti lati. Hic declarat quãdã aliã speciẽ uermium. & pz. ¶ Ee đ eis. hic cõpat istos uermes ad iuicem in malitia. & pz littera ¶ Itez a principiis. i. a ꝑncipalibus mẽbris. item si magnificantur. i. crescant. item longi. s. sunt miõris malicie post paruos. ¶ Et cum habentibus. ¶ Hic ponit accidẽtia uermiũ. & ꝑmo facẽ hº q̃do ẽ febris. 2° ponit accidẽtia comunia cõtingentia quãdo uermes sunt i uẽtre. 2ª ibi. & q̃q; generãẽ primo facit hoc. 2° remouet dubium 2ª ibi. & nõ. Dicit ꝑmo quod habẽtes uermes

habēt febres.itē in natura.ſ.materia ipſoruꝫ item retulerūt ſcilicet raſis.4° cōtinētis ſexto capīo.item propter hoc ſcilicet quia cōmouēt

¶ Et nō eſt.hic remouet dubiū ſcilicet utruꝫ ſit iuuamētum in generatiōe uermium i uentre ſicut etiā in animalibus generatis p putrefactionē ¶ Reſpondit qđ nō.& reddit cām & patet ¶ Item & ſimile eoꝝ ut muſce ¶ Nota qđ Auic.uult qđ nō fiat tantū iuuamentum uermiū in iteſtinis.q̄tum iuuamentū ē iin mūdo ex aialibus generatis p putrefactionē .qa ut uiſū ē ſup̄ qn uermes ſunt in pua q̄titate i inteſtinis.tūc utilitas eſt magis ¶ Itē ex natura.i.naturaliter.ſupple cū tn nō expelliť.ſignificať in iteſtinis debilitas expulſiue ¶ Item p portio.i.ſimilitudo ¶ Itē nota qđ aial generantur ex putrefactiōe in mūdo.quia non reānet putredo i mūdo.ſimiłr talia aialia comedūt ſupfluitates in mūdo ¶ Item idigentium cibo ſupple.& ideo exiccāt ſupfluitates. itez qualitates.ſ.uermiū. item & aliis.ſ.malis qualitatibus.quia habēt uapores malos qui uadēt es ad cerebrū nocēt. ¶ Et qn̄q. Hic ponit accidentia quedā generalia cōtingētia ex uermibus.& patet littera.item uirtutis.ſcilicz appetitiue. item ifirmāt ipi.ſ.uehementer . item utraſq; diſpōes.quia intenſum & remiſſum. ¶ Et plurimū. hic oſtendit in q̄bus tprib9 & in quib9 corporibus maxie generātur uermes in corpore.& patet littera. itē rotūdoꝝ ideſt longoꝝ. itez minorať in ſenibus. qa ſūt exiccati. item hora ſoni ppter retētionem caloris ad intra ¶ Et cum egrediunť. hic docz ſignificare in febrib9 p exitū uermiū.& patz littera item ſanitatē.i.fortitudinē. itē potentiam expulſionis. quia quando uiuūt magis reſiſtūt expulſioni.& ideo ſignificat maiorē fortitudinē q̄ ſi expellať mortui. itē i diſpōe ſcilicet declinationis febris .

¶ Igna quidē ¶ In p̄cedentib9 determinauit Aui.de cāis uermiū & poſuit ſpēs eoꝝ ¶ Hic poit ſigna & p° pōit cōmunia.2° ſpecialia.2ª ibi.de ſignis aūt.Pria in q̄tuor.ſicut quatuor ſigna poit.2ª ibi.& qn̄z 3ª ibi.& qn̄ q; accidit.4ª ibi.& qn̄q ¶ Dicit prio q̄ qn̄ ſūt uermes.ſaliua currit ad os ifirmi h nūtis uermes.& in nocte appz hūiditas in labiis.& nō i die Et reddit cāz de hoc & pz ¶ Nota q̄ hūmiditas currit pp cōpaſſionez ſtomachi ad i t ſtiª &c̄. itez attrahunt a ſtomacho.ſ.uerm es. ¶ Et qn̄q ¶ Hic poit aliud ſignū.& dicit q̄ hn̄t rixam & ſunt furioſi.& n̄ uellēt q̄ alius loqueret̄ ¶ Hn̄t accidentia freneſis &c̄ item horribilitas.i abhomiatio loquutionis. item cara bitus.i.freneſis.item nō patiuntur ſodam.ſ.tantū q̄tuꝫ habēt illi qui hn̄t ex carabito.item nō patiunt̄ tynnituꝫ auris.quia talis uapor nō eſt multū mobilis .item quaſi maſticēt aliquid ppter aſcenſuꝫ uermiū.itē agitatio forme.i.cōmotio ſitꝫ đ latere ad latꝫ ¶ Item habent iraꝫ cōtra illos qui cuſtodiūt eos qa iſti dormiūt & quādo uigilāt iraſcūt cōtra illos .item apud cōmotionē ideſt apud excitationē a ſonno.itē in capīo cauſaꝫ ideſt ſen decimatertia de caſu appetitus.& i capīo precedēti parte penultima ut pz.itē cū q̄ n̄ ſanātur.quia nō curātur a natura.itez quas diximus illic ſcilicet epilenſiam & colicaz. ¶ Itē cadunt ſcilicet patientes.item torquentur.i.cō trahūtur & qn̄q; accidit.hic ponit alias ſpecies ſignorum & pz littera. ¶ Itez eos ſcilicz uermes. ¶ Et quandoq; .hic ponit aliam maneriem ſignorum & pz. ¶ Item apoſtemāt teſticuli ppter materiam ibi currentē. ¶ De ſignis autem.hic ponit ſigna in ſpēli.& p̄mo ponit ſigna uermium longoꝝ.ſocūdo latoruꝫ & rotundoꝝ.3° paruoꝝ ibi ſecūda cum latis. 3ª ibi.paruos autē ¶ Dicit primo quod ſigna diſtinctiua a ſignis cōmunib9 ſunt &c̄. Itē cōmunis diſtinctiōis ideſt quedā ſunt ſigna omnibus nota.itē ſpecieſ ſcilicet uermiū.item ex egreſſiōe quia ſecūdum q̄ egrediūt̄.item faciūt globuꝫ.ſicut anguile in aqua.itē lubricitas ſcilicet ppter corruptionem digeſtionis. item tuſſis ſicca qa humiditates deſcēdūt ad ptes in quibus eſt dolor item pruritus ſcilicz naſi.item intuitus ſcilicet malus ſicut alicuius maniaci. ¶ Cum latis.hic ponit ſigna uermiz latorum & rotūdorum & dicit quod iſti habent apetitum caninum &c̄. ¶ Paruos autē. ¶ Hic ponit ſigna paruorum & dicit quod tales habēt pruritum &c̄.

¶ Intentio ¶ Hic ponit curā p̄mo i generali.2° in ſpeciali .ſecūda ibi ſingulares.p̄mo ponit can.ſecundo enumerat medicinas.3° ponit can.conſyderādo accidētia.4° cōpat medicias ad inuicē 2ª ibi.& medicine.3ª ibi.de curatiōe 4ª ibi.& medicine ¶ Dicit primo quod intētio debet fieri ut prohibeatur generatio materie facientes uermes.&c̄ item phibeātur ſcilicz egri.item in cōperatiōe ſcilicet ad eos. itē & medicine ſcilicet in necādo eos. ¶ Et medicie hic enumerat eas & ponit quattuor can.in administratiōe horum medicaminum patet lr̄a ¶ Dicit ergo q̄uod quedā ſunt calide in 2° gradu.& iſte ſunt ualde cōueniētes niſi ſit &c̄. patet.lr̄a .item medicine calide amare.itē p p̄etates tres.ſ.caliditatē amaritudinē & p̄petatē.Aliter i.euacuāt materias & interficiunt uermes & ipſos educunt. item ſupoſitoria

&cē .i.sūt magis apta trahere uermes q̄ ter ficere ipsos.Causa est.qa suppositoriū mtū incitat uirtutē expulsiuā. ¶ Itē ebibita ma gis penetrant qn̄ euacuatus est stomachus q̄ quando est plenus.& ideo debet dari stoma cho ieiuno.& ante eā.s. tertiam diē. ¶ Aliter eā.s.medicinā interficientē uermes. item me dicine.s.iterficientes.itē stomachus debet lini ri cū stipticis & cōfortetur.ne patiat ab illis intestinis in qbus sūt uermes itē in q̄tum pos sibile est .s. per os .item aliqd de odore earū .s.ut mūdificet forti expiratiōe. ¶ Et de cu ratione.Hic ponit can.curatiōis considerādo ad accidentia.& dicit qđ si cadit appeti⁹. tu debes &cē. Item cū robub.i.cum succis. Itez ut interficiatur tantum.s.p̄ter hoc qđ exhibe atur aliqđ euacuatiuū. itē regimē subtile.s. uermiū & apostematum. ¶ Et medicine. Hic compat istas medicinas. & diē qđ medi cine que iterficiūt ascarides sunt fortiores q̄ ille que interficiūt longos. item in chisti.i. in monoculo. item dum non supfluat.s.uenenū interficiens.

Singulares. Hic ponit curā in spe ciali.& primo poit medicinas se cundum unāquāq; speciē uermi um.2° clisteria.3° emplastra.4° e;bationes.5° ponit curam casus & pcussiōis super mirach.2ª ibi.disterizet.3ª ibi. empla stra.4ª ibi.cibus quidē.5ª ibi.rectius.primo ponit medicinas iterficiētes longos. secūdo la tos.3° paruos.2ª ibi.sunt.3ª ibi.quādoq;. pri mo ponit medicinas simplices.2° composītas. 2ª ibi.de compositis.prima patet. item cassia .s.lignea.Almest.i.lauri ¶ Et cābil ē terra ru bea minuta de qua fit unguētum. ut p3 secū do can. pprio capitulo. item faufel est auela na indica. item algarab est species salicis.itez extrahit ppter suaz uiscositatē.quia facit lu bificare. item grana nil est uirizinum de quo tinguntˉ pāni. ¶ De cōpositis. hic ponit medicinas compositas & p3 littera. itē scea ē spēs absinthii. itē & sumat in potu.s qđ con uenit.itē mediatim.i.tm̄ đ uno q̄tum đ reliq̄ ¶ Item ciminū induz.i.de illa cōtrata ¶ Item seraasi est taraxatū.& est endiuia siluestris. alii dicūt q̄ ē filix. ¶ Sunt chitraz. Hic poit

medicinas cōueniētes uermib⁹ latis.& p⁹ po nit aliquas ēceptas.2° poit medicias frigidas 2ª ibi.medicine frigide. item chitraz.i.pixli quida item alsiraos.i. aloes. item; alsiresi.i. affodillus alii dicūt quod est filix.item cābil est terra rubea. item alzimar.lactuca asini. item cortex alchechingi est arbor quedā. itez alchades est es ustum.itē alfidabegi ē cibari um đ pasta & zucharo. item abrūgi ē granū quoddā. ¶ Medicine.hic ponit medicinas fri gidas & p3 lēa.itē est cū rob. idest cū succo. item faufel est auelana indica item magna est species luti.

Vādoque interficiunt. hic ponit medicinas ad uermes paruos.et ponit multas medicinas & patz. Item dealchitrā idest de pice liq da. ¶ Item artanita est species bucorm.ariē .i.panis porcini. itē secha ē sticados arabicū

Listerizet.hic ponit clisteria ad uermes & ponit multa clisteria & patet littera. ¶ Nota q̄ ista clisteria fiunt maxie quādo uer mes fiunt i intestinis inferioribus. ¶ Item & stomachus scilicet custodiat ne debilitetur.

Mplastra.hic ponit ēplastra.& ponit multa & patet littera.

Ibos.hic ponit cibaria.& primo hoc.secundo ordinē cibādi .3° o stēdit qbus cibariis debem⁹ uti in paruis uermibus.secūda ibi. hora autem tertia ibi uerum.prima p3. Itē eos scilicet qui sunt fixi adherētes.itez cū for titudine idest cū duricie. ¶ Hora autē. Hic ponit horā cibationis & uult q̄ tu des anteq̄ habeant famē ut uermes nō astendāt. & faci ant mala accidentia ¶ Verum i habētib⁹ uer mes paruos.hic ponit cibaria cōuenientia ha bētibus uermes paruos & patet &cetera.

Rectius. ¶ Hic p̄oit curā casus & pcussiōis super mirach.& patz littera.Itē ut extrahat sanguis quia in tali casu & percusiōe nō est excusatio a fleubothomia.etiā q̄uis corp⁹ sit mundum.item cū triplicatio subtili scilicet uino.itē chirat ē pōd⁹ quattuor granoz &cē.

¶ Deo ¶ Gratias ¶ Alleluya.

XIII

Incipit expositio Gentilis sup decimaseptia.

SCIAS ꝙ egritudines ani &c̄. ¶ In pcedēti sen. Aui. determinauit de egritudinibus intestinoꝝ. Hic determinat de egritudinibꝰ ani. Primo ondit difficultatem curationis egritudinū ani. 2° exequitur ibi 2ª. Scias ꝙ multotiēs. Primo p̄mittit difficultatem curationis egritudinū ani. 2° reddit cās cāꝝ. 2ª ibi ¶ Quoniā est 3ª ibi. Quare g° ¶ Sed tu. d. quare nō determinat ꝺ anothomia ani. sicut fecit de anothomia aliorꝝ membroꝝ in pn° cuiusl libꝫ sen. ¶ Dicendū ꝙ Aui. est excusatus ab anothomia ani p ea que dēa sunt primo can. sen pª de anothoia muscu'orū. & p ea que dicta sunt in p̄cedēti sen p°. c. in quo determinauit de anothoia intestinorū. ¶ Primo dicit ꝙ egritudines que sunt in ano sunt difficiles ad sanādum ꝓpter res que in ipo cōgregātur ¶ Quoniā ꝓbat ꝙ egritudies ani sunt difficiles ad sanādū & assignat quatuor cās. Vna est quia anus ē uia supfluitatis 2ª quia anus hꝫ penetrationem q̄dam. 3ª ē qa anus est multi sensus. 4ª quia est in parte iferiori. Vsq; ad supius inuersat̄ to^m. sicut inuer sant̄ intestina q̄n fiūt salcicie. Nota ꝙ intesti num rectū inuersat̄ ut depuret̄ a supfluitatibus. similiter ob hāc cām inuersant̄ intestina. quādo fiūt salcicie siue ceruelati. Et ista inuersatio est cā difficultatis cure egritudinū ani. quia est eā qđ medicina nō pōt stare sup p'e & quia uehemētis sensus est. ideo cito & multum dolet. ¶ Quare g°. Reddit cās causaꝝ. ¶ Et ꝓmo oñdit q̄r. quia anus est uia. sue egritudines difficulter sanātur. Secūdo ostendit quare. quia anus inuersat̄ difficulter sanat̄. ¶ 3° ostēdit quia ē magni sensus. ideo ē difficil ad sananduꝫ. 4° quare. quia ē iferius. ideo difficulter sanatur. 2ª ibi. Et q̄m. 3ª ibi. Et q̄niaꝫ 4ª ibi. Et ipm. ¶ Dicit ꝓmo qđ quia anus ē uia expulsionū. iō non pōt medicamē stare in loco tali. i. uia ꝙ quā expellit̄ fex omni hora. i. sepe. ¶ Et quia ē. ostendit qđ. quia anus inuersatur. iō siue egritudies difficulter sanant̄. Et dicit qđ quia intestinū inuersat̄ sic̄ inuersatur caliga q̄n extrahitur. iō siue egritudines difficulter sanātur. ¶ Et quia est inuersus. i. exꝓmens post inuersationē. quia inuersat̄ & postea fit expressio. ¶ Quoniā est. reddit cām tertie cāe dicit qđ quia anus hēt sensum multum & acutum. iō fit i ipo dolor qui attrahit ¶ Et q̄m. red dit cām quarte cāe. & dicit qđ anus ē posit^ꝰ i parte inferiori. ideo est aptus recipe superfluitatez & stercora &c̄. ¶ Ex emoroidibꝰ. fu. aut aliis passionibꝰ. ¶ Scias. Hic determinat de egritudinibus ani. & octo facit sicut octo sunt egritudines ani de q̄bus determinat. Primo de emoroidibꝰ. 2° đ apostematibus. 3° de ragadiis. 4°. đ molificatiōe 5° de egressiōe ani. 6° de fistul. 7° đ pruritu 8° đ ulcerib^ꝰ ani. ibi 2ª. đ ilt. ibi 3ª. ragadie. 4ª ibi. q̄nq; fit. 5ª ibi quādoq; fit. 6ª ibi. quādoq; gērat̄. 7ª ibi. quādoq; fit. 8ª ibi. Curet̄ ¶ Pº notificat emoroides 2° ponit curam. 2ª ibi. ¶ Oportet. primo premittit errorē quēdā in cura emoroidaꝝ. 2° ponit diuersitatem iparuꝫ 3° ostendit materia a qua ipe generāt̄. 4° ponit can. in cōstrictiōe ipsarū. 5° ponit colorez hūtium. ipas. 2ª ibi. Emoroides. 3ª ibi. & plurimū. 4ª ibi. & nō oportet. 5ª ibi. & pluri m^ꝰ ¶ Nota quod emoroida dicit̄ ab emor ꝙ ē sanguis & roys quod ē flux^ꝰ et ideo emoroida idem est quod flux^ꝰ sanguinis. ¶ Dic̄ pº ꝙ aliqui aliquando credūt habere emoroides & ipi habent ulcera. & hoc cōsidra. Et emoroides. ponit pº diuisionē unā emoroidaꝝ se cūdo aliam. 2ª ibi. diuidūt̄. 3ª ibi. & diuidūt̄ ¶ Nota ꝙ emoroide sunt quedam uene que ueniūt ad ānum ad mōdificandum corpꝰ & euacuādum sanguinē melancolicū & sicut in mulieribus sunt mestrua omni mense. Itā in aliquibꝰ hōminibꝰ femineis sunt emoroides omni mense. ¶ Dicit pº quod sunt ꝑres species emoroidaꝝ. s. uerucales uueales & morales. Et quedā sunt sicut quedā uesicule. uerucа est sicut porus manuum & iste sunt facte i aliquibꝰ. ¶ Emoroydes deteriores iparum. i. sunt peiores omnibꝰ. ¶ Dicit̄ uealis qa similat̄ &c̄. ¶ Et diuidūt̄ poit scdaꝫ diuersitatē & dicit quod quedā apparent exterius & q̄dam nō apparent exterius. sꝫ remanēt interius & ille sunt peiores &c̄. pꝫ. ¶ Nota q̄daꝫ uident̄ circa ānū & quedā n̄ bene possunt uideri napiat̄ ānus. ¶ Cum apate. i. apantur ¶ Stringūt urinā quia cōprimūt uesicā uetrium quia sunt uerucales morales uueales. ¶ Et diuidūtur ponit aliaꝫ diuisionē & dic̄ quod quedā sunt curentes a quibus sanguis emanat & q̄dā sunt n̄ curentes a q̄bꝰ sanguis n̄ emanat ¶ Et plurimū ostēdit ex q̄ generāt̄ emoroide Et dicit quod generant ur đ sanguine melancolico & uerucales magis generantur a melācolia sꝫ uueales & moralis magis ex sanguine &c̄. ¶ Dicit in melācolea. i. i sanguine melancolico. quia nō ē sola melençolia. sꝫ ē sanguis melēcolicus. ¶ Vt fiant ex m. lia. i. a m̄lia magis pura. Gal. dixit hec. 6ª particula afforismoꝝ in cōmento illius afforismi Emoroydas sanare antiquas &c̄. ¶ Et non oportet dat can. in restrictiōe emoroydaꝝ. &

dicit ꝙ ſi emanat ſanguis nō debes retinere ñ fiat debilitas &c̃. ¶ Molificant genua ꝓpter debilitatem. ¶ Et pluribus. Ponit colorē hñ tium emoroides. Et dicit iſti ſunt citrini cum uiriditate. Nota ꝙ mēbra citrinā a colera et melancolia in iſtis quia colera nō bñ ſepat a ſanguine ꝓpter frigus epatis.

Oportet ut. Ponit curā. p° in gene rali. z° in ſpāli. 3° ponit regimen & dietam. z^a ibi. Caſus. 3ª ibi. o3 ¶ Primo ponit regimē in eūone & rectificatiōe ſanguis. z°, ponit can. ī medicinis localibus. 3° docet lenire uentrē. 4° ponit can. in apitione emoroidaꝝ. 5° ponit utilitatē & nocumentū eaꝝ. 6° ponit modos medinaꝝ. z^a ibi. amplius. 3^a ibi. amplius. 4^a ibi. oſtēdit ut ſtudiū. 5^a ibi. Et ſcias. 6^a ibi. & medicine. ¶ Dicit ꝓmo qd tu debes incipe rectificare rorp^a quādo uis euāre & debes flobothoma re de ſaphena &c̃. ¶ Vt ī iceptiōe. ſ. curationis ¶ Saphena ē uena que eſt ſub curuatura inter utraſq; ſpatulas. ¶ Dicendū qd hoc debem^a facere ꝓpter cōtatē ſpatulaꝝ cum ore ſtoma ci modo ad os ſtomaci aſcēdit multū de mlia & ideo fit uentoſa ut diuertat tal melēcolia. ¶ Amplius. ponit can. in medicis localib^a. & dicit qd tu nō debes &c̃. ¶ Nec ifla°. ſ. i ano ¶ Ragadias. ſ. ꝓpter medicinas exicatiuas & cōſtrictiuas. ¶ Et ſi nō eſt dolor nō cures ipſas. ¶ Amplius ponit can. i lenificatiōe uē tris. et dicit qd debeſ lenire uētrē &c̃. ¶ Na ture. i. uentris. ¶ Pille alfeiluzharagi &c̃. ſunt pille que ponunt in. 5°. can. quas dicam .ſ. infra. ccc.. ¶ Et o3 ponit can. in aptione. & dicit qd debes euacuare qñ ſunt ſurde &c̃. ¶ Quod ſi nō ſufficit. ſ. regimē predictū de rectificatione. ¶ Et ſcias. Ponit utilitatem & nocumentū emoroydaꝝ. & dicit qd quādo qs hēt emoroydes euadit &c̃. ſed ſi retinēt eſt timor &c̃. ¶ Eriſipila. ſ. ex melācolia p adhuſtionē facta. ¶ Sicut milium ideſt ſicut apoſtema miliare uel formicale ¶ Galabrie. i. richa. Sanich ideſt ſucus. & luto ſcilicet ſigilla to. ¶ Et medicie. ponit modos medinaꝝ et intētiones habēdas. & dicit qd quedā medici ne ſunt que cōueniūt emoroydibus & ſunt ap ture quedā &c̃. ¶ Incidētes eū ideſt faciētes eum fluere ¶ Ragadie ideſt fixure ¶ Cura emoroydaꝝ. ponit curā in ſpeciali. ꝓmo ponit curā & regimē in icidēdo & adurēdo. z° ī p uocatione ſanguis. 3° poit medicias, que ſunt fumigia & pulueres. 4° ponit embrocas. qnto ſedatiua doloris. 6° reſtrictiua ſanguis. z^a ibi oñdit. 3ª ibi. recti^a. 4ª ibi. d eiſ. 5ª ibi. ſuāt. 6ª ibide illis. prio ꝑmittit z° exequit. z^a ibi cum aūt primo facit hoc z° do3 ſuccurrere accñti

bus z^a ibi Succurrat ꝓmo poit curā qñ appa rēt extra z° qñ ſunt ꝓfunde z^a ibi ꝓfunda uero ¶ Dicit primo qd qñ emoroyde ſunt multe tu nō debes icidere omēs &c̃ ¶ Precep tū ypo. ſ. 6ª ptica afforiſ. Et illud iciſū. i. illd ꝙ d3 icidi ¶ Radix ei^a. ſ. emoroid Incidas. ſ. cū ferro ¶ Profūda poit curā ꝓfūdaꝝ. p° h° z°. ponit unam medicinā bonā z^a ibi. Et qñq; ¶ Dicit ꝓmo quod qñ una ē ꝓfūdata tu de bes ipaz extrahere & incidere. &c̃. ¶ Pro funda. ſ. emoroys. ¶ Vētoſa. donec apoſtōe tur. i. tumeſcat. ¶ Ligatōe. apante ideſt do lorē inducēte. ¶ Et quādoq; fit ponit. medici nas exptas & patz. ¶ Bucormariē. i. paīſ por cinus. ¶ Quod abſcidit ideſt quod abſcinde re uult. ¶ Et difficultatem ſcilicet ulceris. ¶ Vt audeat .i. audacter faciat. ¶ Secūduz diuiſionē aliā ſcilicet aut ſup̄ mediū aut ifra medium. ¶ Et ſuccurrat docet ſuccurrere q; buſdā accidētibus. ꝓmo dolori & apoſtema ti. z° ſiccitati uētris. 3° retētioni urine. z^a ibi. ¶ Et oſtēdit. 3^a ibi. & cureť. P^a ī q̄tuor ſic̄ q̄tu or poit medicinas ad ſuccurrēdū apati & do lori. Partes patent. ¶ Dicit p° ꝙ debes &c̃. ¶ Curcuma accipitur hic pro nomine uaſis ¶ Exmaran. i. maſſa. Vt magdaleon. ¶ Et intentio ponit aliā medicinaz & pz ¶ In liga tione. ſ. facta. ¶ Cuz pane ad armathe. i. de il la cōtrata. ¶ In paſſo. ſ. in uio. ¶ Et eucati ſma Ponit aliam medicinaz & pz. ¶ Et ex eis ponit aliam & pz ¶ Sucul^a ſcdz ſy. eſt tutia uel tuxia. Alii dicūt ꝙ eſt iuſquiamus. ¶ Et oportet docet ſuccurrere ſiccitati uētris. & pz ¶ Et curetur docet ſuccurrere retentioni uri ne & patet. ¶ Vacuitas ideſt fluxus uentris ¶ Cum aūt ponit medicinas & ponit illas q̄ nō ſunt fortes. z° ponit acutas. z^a ibi. & medi cinam. primo hoc. z° docet ſuccurrere dolori. z^a ibi. Si aūt. prima pz. ¶ De. z^a dicit quod ſi dolet &c̃. ¶ Sup eam. ſ. emoridaz. ¶ Ante illud ſcilicet quam timeat apa. ¶ Medicine aūt acute ideſt fortes in ſedādo dolorem ſic̄ medicamen ſtupefactiuū Et medicamē ponit curam per medicinas acutas & pz. ¶ De bo nis eſt ut ſumas armoniacū & bdelium & di ſoluat cum flore eris ſecūdum raſim. i4°. cō tinentis facit ipm fortius. Alchalcadion ideſt de calcanto uel de arſenico.

Pportet ponit regimē p puoca tionem ſanguinis prio poit quaſ dam medicinas. z° quaſdā alias 3° docet ſuccurrere. z^a ibi ¶ Cūq; dolor p^a patet. deinde ponit alias medicinas q̄ cōueniūt i proceſſu & pz ¶ Oleuz alchon ideſt de matricaria ¶ Cūq; dolor docet ſuc currere dolori & patet. ¶ Et quandoq; eas

aperit scilicet manus infirmi aꝫ aperit eas.s. statim cū medicamie dicto.

Becitus est In precedentibus.A. posuit curā emoroydarū cū incisione & causticatiōe & puocatione sanguis hic pōit suffuiga & puluerizatiōes. Et pō pmittit qd debet fieri añ admistratiōez puluerum & suffuigationū zo psequitur.za ibi.deinde. Dicit qꝫ anteq̄ pōas ista sup emoroydas tu debes linire ipas cū sarcocolla dissoluta in aqua &c̄. Vt leniatur cū balneatiōibus.s.factis cuz pstlotro fcto ex sapone calce & uino. Et iō pstlotrū est nomē medicie caustice Deide hic exequit̄ ponēdo medicias.pō pōit pulueres.zo suffumigatōes. secūda ibi.Et de eis.Prima in.9m. sicut.9m pōit pulueriz atiōes Partes patēt legendo. Dicit pmo qd postq̄ facta est lenitio &c̄. Et iterū ponit secundā medicinam & pz. Et similibus.s.medicinis exicatiuis. Et fortius ponit aliā medicinā.pz reliqua patent. Super circulū.i.sup orificiuz ani. Et de eis ponit suffumigationes.pmo simplices.zo compositas.za ibi.suffumigao Dicit primo qꝫ fiat suffumigao ex anacardo &c̄ Pz .Anacardꝰ ē sem̄ uald̄ calidū d̄ q̄ fit ex anacardinū quod est extium fortissimū Mudez est herba de qua fit assa fetida. Olea durum est oliua siluestris. Alistingar est leuisticū. Armel.ē ruta agrestis Venetinctorum idest celidonie aꝫ idest rubee tinctoruz. Alchzlli est herba que fit in littore maris aꝫ in fondo nauis Cū oleo.i.yesumio. Suffumigatio ponit suffumigatiōes composita & pz.Maruth idest matricaria. Cutis nigra scilicet mirti.quia semē mirti maturum est nigrū.& iō intelligit d̄ cute feminis.

De eis sunt. Ponit curam p medicinas sc̄m diuersas formas ipsarum.pmo per embrocas.zo p epithimata.3o p unctiōes. 4o p supposit oria . 5o ponit illas que sumunt̄ per os za ibi. Epithimata.3a ibi.& unctiōes .4a ibi. suppositoria licinia.5a ibi. Ex eis. Embroca est qn̄ res huida expmitur ab alto sup loco Alchali est herba que stat in littore maris credo qd̄ uocat̄ hec saldanella. Cursuz eaꝫ.i. que eas exiccāt. Epithimata. Ponit curam p epithimata & pz d̄ aq̄ scilicz sicle.i.xiloca rate. Cucumer scilicet asininus Et unctiones. Ponit unctiōes & patet. Oleuz alchairi idest de uiola saracena. Et licinia. ponit suppositoria & licinia patet. Et ex eis ponit medicinas que admistrātur p interi?. & ponit multas medicinas.& patet littera. Pitte de bdelio ponūtur i 5o can Almesiregtiada est aial hns concam. Mirabolanoꝫ scilicet citrinoꝫ Serebengi est rox marinus. Alii dicunt qꝫ est arbor simil cipresso Dediu egiptiaci est species titimali de egipto. Et pitte ponit aliā medicinā & pz. Et ex eis ponit aliam & patet.& relique ēt patent Simatur. Hic ponit sedatiua doloris & ponit medicias multas.& tot facit quot ponit medicinas.partes patent. In eo scilicet oleo Et iterum poit aliam pz sicut et reliq̄ Fictur is.i apatis fictis

Oe illis poit alias medicias restrictiuas sanguinis & ponit multas & pz Sief memite.i sief de suco celidonie Ligatura forti se eūduz qꝫ dr̄ prio can.fen 4a de flebota.& ponit̄ 3o de ingenio Colcotar .est species uitrioli Infra illa.i.n sūt ita fortia. Cortices scz granatoꝫ ut bibat.i.excet ipsum scilicet qd̄ remāsit de aceto.

Oo Pportet.ponit curā p cibaria & pz. Lenibus idest faciliter alterabilibus & conuertibilibus. Exategnabil est modus cibarii. Alisfidebiet.i. unctuosis & pinguibꝰ auibꝰ.ista noia.sūt noia ciba rioꝫ De cherua.i. de cataputia. Adipes laudabiles sic arietis & pulli. Ficus.sunt meliores quia citiꝰ digerūtur.

Oe illis determiat de apatibꝰ .ani primo premittit.zo ponit curaz. za ibi.& ostendit. Dic prio qd̄ emoroides ueniūt post dolores & emoroides incidūtur & fiunt fistule &c̄ Itē post dolorem emoroidaꝫ & medicinaꝫ acutaꝫ fiūt idest consecuntur ulcera Et oportet.ponit curam primo in p̄ncipio secūdo in augum̄to.3oqn̄ est facta collectio za ibi.aut ponat̄.3a ibi.Et cum sunt.Prima in tres.sicut tres medicinas ponit.za ibi .Aut.3a ibi.Et sumatur.pria pz Sedatur dolor solum idest p solam flebothomiā. Marā .i. magdaleon Aut liniatur ponit aliā medicinā. Vt sumatur . ponit aliam. Merdasengi idest litargiri. Aut ponat̄.ponit curam i augumēto pmo hoc.zo intēdit ad cola.za ibi Et si forti. Primo ponit curam inchoante augumēto.zo poit.qnq̄ medicias ptes patēt. Dicit primo qꝫ debes &c̄. Et sit̄r poit aliam. Et quādoq̄ ptrāsierūt.ponit curaz pꝰ principiū augumēti & patet. Nō sunt ab incessione scilicet quia si essent ab incisiōe tūc indigerēt fortioribꝰ exicatiuis Et si fortis.primo ponit curā intēdendo ad cās & pz oū aliquo scilicet sedatiuo doloris Equalis

ideſt tempata. ¶ Pulſ ideſt butigela. ¶ Et cum ſunt .ponit curam qñ illa ap̄ata faciunt collectionem. agregāt materiā .ſ. ad collectiōez

RAgadie In p̄cedētibus Aui. termiauit d̄ duab⁹ egritudinib⁹ ani Hic determinat de regadiis que ſunt fixure cōtingētes in circulo ani. inducētes ardorem ut ponit. Sy. ¶ Prio ponit cās. z° curam. z^a ibi. quedam medicine ¶ Dicit primo ꝙ ragadie aliqñ fiunt a calidi tate & ſicitate & iō ex fece ſica fiūt fixure alī cā eſt apoſtēa alī ꝓpter uehemētiā groſſitudinis fecis. ¶ Nota dicit ꝓp fortitudinē expl' ſionis ſanguis qa ex forti motu fit fixura. ¶ Queda medicine poit curā primo ꝑ medicinas. z° per regimem. z^a ibi ondit ut. primo narrat modū curatiōis. z° declarat medicinas incarnatiuas. z^a ibi .icarnatiue. ¶ Dicit p° ꝙ quedā ſunt medicie ragadiaꝝ icarnatiue que dā &c̄. ¶ Lubricatiue. i. licet ēt poſſint cuz in carnatione hr̄e lubricitatē fluidā. ¶ In carnatiue .enumerat .in ſpeciali iſtas medicinas p° declarat incarnatiuas. z° que agūt a ꝓprietate. 3° leitiuas humectatiuas. 4° curatiuas ap̄atum. z^a ibi. & ex eis. 3^a ibi. & ex medicinis. 4^a ibi. apoſtemoſo. Pria in q̄ttuor ſic q̄ttuor medicinas pōit. z^a ibi & fortius. 3^a ibi. & iteꝝ. 4^a ibi. & iteꝝ. ¶ Dicit p° ꝙ medicine ſicce ſtipticē ſunt incarnatiue ut galle nō pforate. ¶ Et fortius ponit aliā medicinā & p3. ¶ Vxifur. i. zinapriū rubeū Merdaſengi. i. litargiriū. ¶ Et iteꝝ ponit aliā & p3. ¶ Marāg. i. madaleon. ¶ Et ſica ſcz ut puluis. ¶ Et adderentia i. unguēta. ¶ Et iteꝝ ponit aliā. ¶ Alchana ē fructus cuiuſdaz arboris. ¶ Alcheiri ideſt uiola ſaracena. ¶ Ex eis ponit medicias que opant̄ a ꝓprietate. & tot facit quot ponit medicinas p3 littera. ¶ Climia. ſ. argēti. ¶ In q̄ bus ſedet̄ quia. ſ. fit eucatiſſima. ¶ Cucuma eſt uas in quo debet ſedere eger. ¶ Q uādo ñ eſt pruritus. quia exiſtente pruritu flobthoia non debet adminiſtrari. quia cōſtringeret illā materiā in interioribus. ¶ Ex medicis ponit medicinas lenitiuas humectatiuas multas & patet. ¶ Apoſtemoſas. ¶ Ponit curā ragadiarum qñ ſunt cum apoſtemate & p3. ¶ Chimolea eſt quedam terra. ¶ Cum reb⁹ ſtipticis. ſ. cum ſanguiedraconis boloar° & huiuſmodi. ¶ Emoroyſacis ideſt cum emoroidib⁹. ¶ Nota ꝙ docet pillulas in die. & ideo quando eſt poſſimus de nocte damus de die. ¶ Oportet. ponit curam ragadiaꝝ p regimē & dietam & patz ¶ Nota qd̄ ſola exſicatio fecum pōt eſſe cauſa ragadiaꝝ. & ideo debes dar̄ cibaria humectatiua. ¶ Hilfidebegi ideſt unctuoſis Cōfectio. i. cōmixtio fortitudis. ſed debet eſſe fluida & liquida ſicut mel. ¶ Q uādoq; fit determinat de molificatiōe ani. quādo iteſtinū exit inferius ut ſepe uidemus ī pueris. ꝑmo ponit cās. z° curam. z^a ibi. Si fuerit. Primo facit hoc. z° oſtendit qd ſequitur ad molificationez ani. z^a ibi. Et m'tociēs. P^a i. 3. ſic̄ tres poit cās. z^a ibi Q ñq; 3ª ibi. & qñq; ¶ Dicit p° ꝙ al'n fit molificaº &c̄. ¶ Ex cōplexiōe paletica frigida t' humida & cā ibibitionis eius qa caliditas fac̄ penetrare humiditatē. ¶ Et quādoq;. Ponit aliā cauſam & dicit quod aliqñ fit propter emoroidas &c̄. ¶ Nocumētum cōe ideſt nocumētum coicatū ob emoroidas ligatas & inciſſas. ¶ Et quādoq;. ponit tertiā cām & dic̄ quod aliqñ fit ꝓpter caſum &c̄. ¶ Nō eſt ei curatio ſcilicet qñ talis caſus uel pcuſſio rumpit uinculos & lacertos. ¶ Paulatim. ſ. qñ p uenit aliter q̄ ꝓpter rupturam. ¶ Et accidit ¶ Oſtendit quid ſequit̄ ad molificatiōem ani. & quatuor facit ſic̄ quatuor oſtendit diſpoſitiones q̄ poſſunt ſeq; ad molificationem ani. ¶ Et dicit prio quod qñ eſt molificatio exit fex &c̄.. ¶ De. z^a dicit quod multociēs seq̄t collica. ¶ De 3ª dicit quod alī eſt ibi dolor. ¶ De. 4ª dicit ꝙ al'n deſtruit̄ ſenſus ¶ Exit fex inuolūtarie. propter molificationē muſculorum nō potētium retinere. ¶ Tenſio ideſt eminentia q̄ tēdit ad exteriora. ¶ Neruo conſtrictiuo ideſt adiuuāte ad cōſtrigēdū. ¶ De tenſione ideſt ſpaſmo. Alī ñ exeunt feces ꝓp cōſtrictionē muſculoꝝ ani. factā ꝓp ſpaſmū.

SI fuerit ponit curam ꝑme molificationis facte a mala cōpleſione ſine materia. z° cum materia. z^a ibi. & ſi materia. ¶ Nota quod nō ponit curam illius que fit a caſu & pcuſſione quia talis nō recipit curā. ¶ In aquis curme ideſt in aquis poſitis in tali uaſe ſic nominato. ¶ Et ſi fuerit. ponit curam molificatiōis facte a mala cōplexiōe & p3. ¶ In fine illius quia ſcilicet curato ſpaſmo uel criaz te curāte ſpaſmū. ¶ Mouētia ideſt cōſtrigētia & ſoluētia al' mouētia. ſ. ſupi⁹ & inferius.

QVndoq; fit. Determinat de egreſſione ani. primo ponit cās. z° curā. z^a ibi. & curatio. Prima patz Et curatō. ponit curā. ꝑmo p̄mittit. z° exequit̄ . z^a ibi. oſtendit. Prima patet. ¶ Redeūtis ſcilicet quādo fit aliqua molificatio unius ſcilicet in prin° curatiōis a qua curatur cū aliis. Quod ſi ñ reducat̄ ſcilicet ꝓpter magnū tumorem. ¶ Oportz ponit medicinas ꝑmo cōſtrictiuas cōferētes qñ eſt a molificatōne. z° quando eſt ab ap̄ate. z^a ibi. qd̄ ſi anus. ¶ In. prima pte ponit quinq; medicinas ptes patēt. Cum illic eſt apoſtema ſcilicet in prin.

Ex eis ponit aliam medicinā & ꝑ ſic & alie. Quod ſi anus. ponit medicinas cōferentes egreſſioni ani. qñ fit ab apate. & dicit quod quādo eſt tumor magn⁹ &c̄. Propter apa ideſt ꝓpter tumorem. In cap° ſuo ſcilicet de apatibus duris & in capitulo d̄ tenaſmōe In hac hora. i. quādo eſt apoſtema aꝫ i hac hora ideſt ſtatim. Predictū. 1. in cap° de ſe dantibus dolores emoroidaꝝ &c̄. Q̄ q̄ generātur. determinat de fiſtulis. Pri° ponit cās. 2° diuerſitates. 3° ponit differentiā inter fiſtulas penetrātes & non penetrātes. 2ª ibi. de fiſtulis. 3ª ibi. Et ſcitur differētia Dicit p° qd̄ iſte fiſtule generātur &c̄. Corroſiuus ſupple & aliquādo ab apoſtematibus. Et de fiſtulis ponit diuerſitates duas. 2ª ibi. Et iſte. ꝑma patet Nota ꝙ aliquādo fiſtula penetrat inteſtina & aliquādo nō ꝑme ſunt male. Et ille ponit diuerſitatē aliā. & dicit ꝙ quedam ſunt ꝓprietates ꝓpinq̄ cōcauitati. q̄ dam non ꝓpinq̄ &c̄. Si premātur. ſ. cū ferro uel alia re. Et cū reliquo. i. in alia parte la certi. Et eſt. i. fit. Et quādoq̄. ſ. iſte profunde fiſtule. Et ſcitur. aſſignat differentias inter penetrātes & non penetrātes & ꝑ. Expreſſio. i. cōtractio uolūtaria Quidā antiquoꝝ. ſ. Raſis. ii°. cōtinentis c. de fiſtulis ani. Latitudo emp. ſ. lacerti. Ex nō penetrātibus. Ponit curā. ꝑmo n̄ penetrātis. 2° penetrātis. 2ª ibi. penetrātis. Prima patet. Dimittere eas. ſ. abſq̄ medicis fortib⁹. Algu arab. i. fiſtule lacrimalis. ſ. ſi fuerit fiſtula. ſ. mala dolorosa licet nō penetrat. Penetrantis. ponit curā. quādo fiſtule penetrāt. Cō preſſio. ſ. ut nō intret fex. Q̄ue ſedāt ſcilicꝫ dolorem. Q̄uādoq̄. Hic determiat de pruritu ani. ꝑmo ponit cās. 2° curā. ſecūda ibi. factus. prima patꝫ. Factus. ponit curam facti a uermibus. ſecūdo ab ulceribus. tertio ab humoribus groſſis. partes patent. Alchuſos. i. os caude. Curent̄. ponit curam ulcerū Et patet in ca° excoriationis inteſtinoꝝ.

Sequitur expoſitio ſup. 18ª. ſen tertii can. A.

QREATI Sunt renes &c̄ In precedētib⁹ Auic. determinauit de diſpoſitionib⁹ mēbrorum recipiētiū ſupfluitates prime digeſtiōis que fit in ſtomacho & de diſpiſitiōib⁹ ſpleis & chiſtiſſelliſ q̄ recipiūt ſupfluitateſ ſecūde digeſtiōis facte in epe q̄tū ad cōcauū Hic determiat d̄ diſpoſitiōib⁹ mēbrorum recipientiū ſupfluitates ſecunde digeſtionis facte quātum ad gilbum epatis. & illa membra ſūt duo. unū recipit ſupfluitates a gilbo immediate & hec ſunt reneſ & aliud ē ueſica que magis mediate recipit. Primo determinat de diſpoibus mēbrorum imediate recipiētium aquoſitatē urinalē q̄ eſt ſuperfluitas ſecūde digeſtionis. 2° determinat de illis que magis mediate recipiūt aquoſitatem illam. 2ª in p̄n. 19. fen. Primo poit anothomiā renū. 2° determinat de diſpoſitionibus eorum 2ª ibi. Accidūt eis. Prima in. 6. ſicut p. 6. notificat renes p anothomiaꝫ. primo q̄tū ad opationes. 2° q̄tum ad numerum. 3° q̄tū ad mōꝫ ſubſtātie. 4° ad ſitum. 5° quātū ad ptes & orta. 6. q̄tum ad colligātiam. 2ª ibi. & ꝓpterea 3ª ibi. & ſubtiliatiuū. 4ª ibi. & poituꝫ. 5ª ibi. & poſita eſt. 6ª ibi. & reliquū. Dicit primo quod renes ſunt creati ad mūdificādum ſanguinem ep̄is ab aquoſitate qua n̄ indiget & poſtea amplius talis aquoſitas non eſt neceſſaria. Et ideo ſanguis debet ab ipa mondificari. Nota ꝙ ſanguis indiget aquoſitate quia hēt trāſire p uenas ualde ſubtiles q̄ ſunt in carnoſitate epatis. & ideo ſi non eſſet talis aquoſitas nō bene poſſet trāſire. Quādo aūt talis neceſſitas eſt remota. tūc talis aquoſitas mōdificaꝫ & uadit ad renes. Itē nota qd̄ nō ſolū mōdificat ſanguinē comp̄henſuꝫ ibi. ſi ēt uadit aliqua ps aquoſitatis p uenaꝫ aſcendētem uſq̄ ad dextrū uentriculū cordis & talis aquoſitos uadit p uenas ad mēbra. & poſtea expellitur p ſudores uel p alias ſupfluitates Eam. ſ. aquoſitatē. Deſtruit̄ ideſt remouetur ablata neceſſitate eius. ſ. quādo ſāguis eſt mondificat⁹. Sciuiſti. ſ. ꝑmo can. fen pª illo caꝑ Nutriens maſticatiōe. Et ꝓpterea notificat renes q̄tum ad numeꝝ. Et dicit qd̄ iſta aquoſitas ē maioris q̄titatis q̄ aliqua alia ſupfluitas ep̄is. poſtea coꝛa. poſtea mꝛia Itē ꝙ mꝛia ē paucior oi aª ſupfluitate. par qa ſol⁹ un⁹ rē coartaret. ſ. dorſū uerſus p⁹ & uiſcera uerſus añ. Et in mūdificatiōe eorū ideſt in mōdificatiōe facta ab eis. Alia liꝛa dicit in multitudine eorū ſcilicet renum. Et duaꝝ diuiſionum. hñtium duas diuiſiōes ſunt duo renes ut ſi fiat nocumētum in uno nō fiat in altero. Secūduꝫ ſcilicet membrū. Et ſubtiliatiuuꝫ renes q̄tum ad ſubſtātiam. Et dicit quod deus fec̄ ſpiſſos & duros & ſolidos qa multa q̄tas aque uenit ad renes ne gº frangantur fuerūt groſſe ſubſtantie. 2ª cā eſt qa &c̄. 3ª cauſa quia res dura non cito patitur. Et ſubtiliatiuum eſt ſcilicet primum agēs Multū. i. multa q̄tas. Et ſecundum. ſ. iuuamentum. Et excuando. ip̄m. ſu. ſed ſi

nit aliū canonē & p3 Ista est sentētia afforis mi quare pticule Quibus urina grossa qua si carnium frustra

¶ Cōiter textus huius capituli sequētis i libris auicene nō repitur sed quia uidet de essentia Ideo hic ponitur

SIGNIFICATVR ¶ In pce dētibus Auic. posuit anotho miā renū & determinauit de egritudinib⁹ renum in gene rali. hic in spāli determinat de uniuersalib⁹ dispositionib⁹ renū & fac̄ qn q̄ sic̄ qnq̄ sūt gritudies uniuersales ꝺ qb⁹ ꝺ terminat. Et prio de malis cōplexionib⁹. 2° ꝺ extenuatiōe renū. 3° de debilitate renum. 4° ꝺ uentositate. 5° de dolore. 2ª ibi Q q̄ accidit 3ª ibi. debilitas renum. 4ª ibi. generat̄. 5ª ibi. fit. Primo determinat de malis cōplexionibus calida & frigida q̄tum ad signa. 2° q̄tū ad cu ram 2ª ibi signa. ¶ Dicit primo quod cognoscim⁹ caliditatē in renib⁹ p urinā quādo uri na est incēsa sic̄ cognoscimus extenuationem corporis p caliditatem que ꝓcipit̄ p tactum &c̄. p3 ¶ Nota ut habet̄. ꝓmo can. fen. 2ª de colorib⁹ urie ois grad⁹ citritatis usq̄ ad igne us significat caliditatez & iō p urinā citrinaz igneam uel rubeā significat̄ caliditas. ¶ Pri uatio pinguedinis tot⁹ corpis q̄a pinguedo fit a frigido caliditas autem cōsumit & non dimittit fieri pinguedinē. ¶ Est desideriuz coeundi ꝓpter caliditatem pruritū facientem est sitis ꝓpter caliditatē. ¶ Signa ponit signa malie complois frigide renum & dic̄ ꝙ uri na est discolorata & corpus est liuidū albū. ¶ Scm̄ p eueniēt senes egritudines idest cro nice. ¶ Nocetur a frigidis quia ois immode rata discrasia ledit̄ a similib⁹. ¶ Cura eorū ponit curam primo male cōplexiōis calide. 2° frigide. 2ª ibi. iuuamentum. ¶ Dic̄ primo ꝙ debes exibere lac &c̄. Herbe frigiꝺ ut lactu ca & hui⁹. ¶ Glutinū idest gelatia. ¶ Alche te. i. solāri al̄ idest melois uiridis. ¶ In hac cō plexione scilicet calida. ¶ Nō sedat̄ aqua fri gida quia ipa nō attigit renes. ¶ Iuuamētū. ponit curā male cōplexionis frigide & patet. ¶ Adipum calidarum ut castrati & huius modi. ¶ Banare idest bastinace. dabe est aial simile lupo. ¶ Aq̄ idest decoctiōes Cognita scilicet in 2° can. ¶ Ibedabegi idest fenugre cū Alchedra est piper nigrū Quandoq̄ acci dit hic determiat de extenuatiōe primo notifi cat q̄tum ad nomen & causas 2° q̄tuz ad sig⁹ 3° ponit curā 2ª ibi sig⁹ 3ª ibi Iuuamētū eoꝝ ¶ Dicit p° ꝙ renes alī uetustantur quia ex

essent substātie rare attraherēt etiā grossuz. Nota ꝙ si renes non essent substantie de presse tunc aquositas non bene penetraret. sic̄ deberet. dillatatus ē locus eoꝝ. i. dillatatus ē e s locus post. quia pori euritides sunt ampli ores post renes q̄ ante. ¶ Et positus est. No tificat renes q̄tum ad situm. & dicit ꝙ ren de ster est positus supra sinistrū. ut meli is &c̄. ¶ Ex foramie ꝙ hēt. i. hēret. Et posita notifi cat renes q̄tum ad ptes & orta. Et dicit qꝺ in parte iferiori renū est una uia &c̄ p3 littera. ¶ Nota ꝙ epar transmittit aliquid de sanguie cū aquositate ad renes. ut renes nutriant̄ qui postea decoliat̄ ab aquositate. quādo g° renes debilitant̄ non pōt fieri bene sequestra° ipius sanguis ab aquositate. & tūc mingitur urina sanguinea. ¶ A qua. s. cōcauitate. ¶ Sangui neitate. 2ª scilicz ab illa que est in epate ut san guis qui est in renib⁹. ¶ Sepatiōe qua oz. s. ut possint nutriri mēbra necessaria de isto sā guine. ¶ De renibus notificat renes q̄tum ad colligātiā. & dicit ꝙ uenit quidā neruus par uus &c̄. ¶ Sed tu. d. Auic. primo can. ca° de mēbris. dicit qꝺ paniculus renuz fit ex u. lis neruoꝝ & ligamentoꝝ. dicendum qꝺ maior ps texture ligamētoꝝ est neruus.

ACcidunt eis. ¶ Hic determiat de egritudinib⁹ renū. ꝓmo de egri tudinib⁹ uniuersalib⁹ renū. 2° ꝺ particularibus. 2ª ibi. in prin° se cundi tractat⁹. Apostemata calida. ¶ Primo enumerat dispō s renū. 2° de eis determinat. 2ª ibi. Significa t̄ caliditas 3ª ibi. Et ille. ¶ P° ponit dispōes ꝓmas renū. 2° illas que fiunt p assotiationez. 3° ponit quēdam can. 2ª ibi. Et quādo. 3ª ibi. Et multotiēs. ¶ Dicit ꝓmo ꝙ renibus possunt accidere &c̄. ¶ Et inter alia. s. mēbra. paꝝ fit i aliis mēbris. s. in poris uritidib⁹. quia renes sunt anfractuosi conca uati in q̄bus possunt creari lapides magis q̄ i poris uritidibus. ¶ Et quādo. ponit egritu dines p assotiationē & p3. Illud addit in dolo ribus eoꝝ. quia aliquādo euacuat̄ materia fa ciens dolorem & ledit soluēdo cōtinuū. & iō dicit ꝓpter illud ꝙ attrahūt de materiis mal̄ .s. rōe doloris. ¶ Et multotiēs. Hic poit quē daz can. & patet. ¶ Lūbaris. i. bragaroli.

¶ SIgnificatur. Ponit sig⁸ significātia egritudi nes urine & p3. ¶ Significātur. s. dispōnes renum. ¶ Subtilitate sua. i. substātia. ¶ Pa ucitas urine. Paucitas. s. utpluri^m. ¶ Nō oio prostrat⁹ est scilicet i egritudie renum. ¶ Et ille ponit duos can. 2ª ibi. & similiter. ¶ Dic̄ primo qꝺ quādo aliq̄s multū mingit &c̄ Ra tio quia ē debilitas retētiue ¶ Et similiter po

tentiant ut ꝑz de pano bene uetuſto qui exica
t & cõſumit. Adubub ē zª ſpecies ethice. &
motũ coytus. ſ. p̃cedentē. ¶ Signa aũt poit
ſigna & dicit ꝙ habz gomoreā ſepe & huiuſ
mõi. ¶ Caſus coytꝰ. i. deſenſus ſeis. dolor ex
tenſiuꝰ. ſ. qñ ibi generat uētoſitas ¶ Iuuam̃
tum eoꝝ ponit mltas medicias & ꝑz. ¶ Diu
retica ut ſemia coia frigida. ¶ Si ſint materie
effuſe. i. debentes effundi. ¶ Mouet. i. cõfor
tat. ¶ Lalet. i. res que maſticant̃ diu de ſenſu
. i. rapa. tereniabim. i. mana ¶ Medulaꝝ. i.
nucleoꝝ chiſt'eſt pondus. iz. ʒ. ʒabach. ē qđdã
oleũ aĺ eſt terbentina aĺ ē guma iuniperi aſet
ideſt terribuli ¶ Nugal ideſt cõſolida ¶ Pa
pauer triũ ſcilicet albi nigri & rubei ¶ Alcher
ua ideſt de cathaputia

DEbilitas renum determinat de debi
litate renũ. primo ponit cauſas. zº ſi
gna. ʒº curam. zª ibi. Illa que eſt. ʒª
ibi. cum ratio ¶ Dicit ꝑmo qđ debilitas renũ
uel fit a mala cõpleſiõe & illa eſt mala cauſa
maxime qñ mala cõpleſio eſt cõfirmata. zª cã
eſt extenuatio. ʒª eſt dillatatio meatuum &c̃.
¶ Ambobus. ſ. renibus. ¶ Quod ei aſſocia
tur ſcilicz de ſanguine. ¶ Cauſa illius. ſ. debi
litatis ꝑpter caliditatem & moliciem. ¶ Incẽ
ſio ſcilicet multa.

¶ ILLA que eſt ¶ Ponit ſigna. & tria facit ſi
cut trium ſpecierum debilitatis renum ponit
ſigna. ꝑmo excuſat ſe a ſignis male cõplexiõis
zº excuſat ſe a ſignis extenuatiõis. ʒº ponit ſi
gna dillatatiõis meatuũ. zª ibi ¶ Et que. ʒª ibi.
¶ Et cũ illa. ¶ Dicit ꝑmo qđ debilitas &c̃.
De zº dicit ꝙ ſigna &c̃. ¶ De ʒº dicit qđ qñ
fit dillataº in meatibus non eſt dolor niſi qñz
. ſ. cũ recipent renes materiã. ¶ Et aduẽtũ.
ideſt ſanguis ad uenas. ſ. ad epar. ¶ Ipſe. ſ.
ren ¶ Vene ſ. & epar quocũq; modo. i. a qua
cũq; cauſa ſit & cetera.

CVratio ¶ Ponit curam ꝑmo debi
litatis facte a mala cõpleſiõe. zº
ab extenuatiõe. ʒº a dillatatione
meatuũ. zª ibi. & eius quidẽ. ʒª
bi. in ea. ¶ Dicit ꝑmo ꝙ tu debes euacuare
&c̃. ¶ Et in ea ponit curã debilitatis ꝓueniẽ
tis a dillatatiõe. pº ponit itentiones habendas
. zº ponit curã iuxta intẽtiones. zª ibi. & ꝓhi
bitio. ¶ Dicit ꝑmo qđ tres itentiões ſunt ha
bende. prima eſt ꝓhibitio &c̃. ¶ Et ꝓhibitio
ponit curã. ꝑmo ꝑ regimẽ ꝙ hẽt ꝓhibere dil
latationem. zº ꝑ cõglutinatiua. ʒº ꝑ admiſtra
tionem cõfortãtiũ. zª ibi. cõglutinatõ ʒª ibi. cõ
fortãtia. Dicit ꝑmo qđ debes ꝓhibere &c̃.
¶ Conglutinatiua. ponit medicias ꝓficiẽtes
ſecũdam itentionẽ que eſt cõglutinatio & ꝑz
¶ Et ſtiꝑticis frigidis ſuꝑ. & cũ calidis. ſu.
. ſ. ſi debilitas eſſet ꝑpter uſum ſtupefacien
tiũ ſicut ¶ Sũt poma ſtiptica. frigida ſiç neſpi
la. ¶ Ex eis. ſ. cibis. ¶ Et guml. ſ arabico. ca
ſab eſt arboꝛ cuiꝰ guma eſt dragantũ. ¶ Cõ
fortantia. ponit ea que implẽt tertiã itentionẽ
que erat cõfortatio & patet. ¶ In capitulo ex
tenuationiſ ſ. 4º can. fen. 7. ¶ Prohibẽtia. ſcili
cet cõfortãdo eoꝝ maliciam.

¶ GEnerat̃. in renibus ¶ Hic determinat de uen
toſitate renũ. ꝑmo ponit cãs. zº curam. zª. bi.
oportet. ꝑma patet. ¶ Oportet. ponit curam
& patet ¶ Podagi ideſt agnus caſtus. ¶ Se
cundum d. ſpoſitionẽ ſcilicet calidam uel frigi
dã. ¶ Sambucino. ſ. oleo

¶ FIT ex apoſtemate ¶ Determinat de dolore
renum Primo ponit cãs zº curam zª ibi Cũq;
dolor. prima eſt clara. ¶ Predictaruz ſcilicet
nauſee debilitatis digeſtionis & caſus apeti
tus ¶ Cũq; dolor ponit aliquaſ medicinaſ. par
tes patet ¶ Dic ꝑmo &c̃ ¶ Et ē que tramite
procedunt ſcilicet i ſtupefactiõe ¶ Et tũc ponit
aliud regimẽ & patet. ¶ In capitulis ſcilicet i
multis ſen. ¶ Et oportet ponit aliã medicinam
& ꝑz ¶ Et ſeminũ. ſ. cõium. ¶ Verũ ponit aliã
medicia ꝙ qđ accidit. ſ. đ nocumẽto ¶ Deſcẽdit
ſcilicet a materia & cetera.

APoſtemata calida in precedẽtibꝰ
Auic determinauit de uniuerſa
libuſ iudiciis diſpoſitionuz egri
tudinum renum ſcilicet in pre
cedenti tractatu in iſto ſecũdo tractatu đter
minat de quibuſdam aliis egritudinibus re
num. Primo de apoſtematibus. zº đ ulcerib⁹
ʒº de ſcabie. 4º de lapide. zª ibi. Cauſa ulcerũ
ʒª ibi de genere. 4ª ibi comunicant renes. Prio
determinat de apoſtematibus renum calidis
& frigidis. zº de apoſtematibus duris. zª ibi
cunq; eſt. primo determinat đ apoſtematib⁹
calidis. zº de frigidis. zª ibi ipſum prouenit
Primo determinat de apoſtematibus calidis
q̃tum ad cauſas & diuerſitates. zº q̃tum ad
ſigna ʒº q̃tum ad curã. zª ibi. Signũ. ibi ʒª ini
tiu curationis. Prio ponit diuerſitates. zº poit
quedã iuditia ſiue can. ʒº ponit cãs. zª ibi. &
oia. ʒª ibi. &cãe. Prima in tres. ſicut tres poit
diuerſitates. zª ibi. & diuerſificant̃. ʒª ibi. &
rurſus. ¶ Dicit primo ꝙ apata calida quedã
fiũt ex ſanguie quedã ex colera &c̃. ¶ Nota
ꝙ non ſunt plures materie calide q̃ due. ſ. cola
& ſanguis. & ſic ſunt duplicia apata de ma
teria calida quas materias ipe ponit. ¶ Nota
qđ ſanguis uadit ꝑ uenas emulgẽtes ab epate
ad renes ¶ Et diuerſificãt̃. põit ſecũdã diuer
ſitatẽ. & dicit qđ apata renũ diuerſificant̃ ex
parte loco⁹ ¶ Cõcautas renũ ē ubi decollat̃
urina. ¶ Quedã tẽdit ad ꝑtes meat⁹. i. iferi⁹

uersus poros uritides. ¶ Meat⁹ qui ē ad su periora.i.uene emulgētis. ¶ Et rursus ponit aliam diuersitatē.& dic̄ qđ quedā apostēata fatiūt cupū &c̄.Et aliqn rumpunt̄ & aliqn nō faciūt collectionem scilicet apostemata ca lida renum Et melius omnibus quia rumpūt̄ uersus uesicam tūc per urinam expellit̄ sanies ad illud quod appz de corpe scilicz extra. No ta quod aliquādo rumpitur apostema.uers⁹ epar & tūc talis materia trāsmittitur ad epar & postea ad meseraicas.& postea ad intesti na Qualitercūq; fiat idest siue fiat p redituz ad epar siue immediate est mala scilicz p com peratiōem ad transmissionem que fit ad uesi cā ad loca uacua ut ad pect⁹ t ad uētrē. ¶ Cū apitiōe scilicet facta cum medicinis apitiuis ¶ Et omnia ponit iuditia siue cañ pronosti cos.z^a ibi & tamē.3ª ibi Et fortasse. ¶ Dicit primo quod omnia apostemata renum sunt causa uelocis pmutationis ad lapidē. ¶ Cuz ipsū scilicet apostema aţ cum ipa scilicet apo stemata uţ loca renum. ¶ Et cām .ponit secū dum iudicium & dicit quod quando est apo stema calidum renib⁹ & est fe.& fit pmistio rōis &c̄ patet. ¶ A febre scilicet forti ¶ Per mistio rationis scilicet ppter nocumentum co municatum cerebro. ¶ Velaminis idest dya fragmatis. ¶ Signā mala.s.de signis indige stionis & aliis malis signis. ¶ De salute.i.sa lutifera. ¶ Et fortasse.ponit 3^m can.& dic̄ ꝙ aliqn egredit̄ de pinguedie &c̄. ¶ In huius .s.apostematib⁹ calidis .Nota qđ quādo est apostema calidū descendit sanguis simul cum aquositate & fit adhustio in ipo.& quia taţ materia est longa iō cōtinuaţ cū adhustione . ¶ Et cāe.ponit cās apostematū calidoꝝ renū & patet. ¶ Lapidis.i.factum a lapide. quia lapis excoriauit. ¶ Retinet̄ urina.s.quādo ē opillatio in poris euritidibus. ¶ Et alia.s ppter casum uel pcussionē alias & alia.i.ppter aliā repletionē. ¶ Accidit uelocior iduratio. quia ibi est caliditas magna adhurēs. ¶ Lum baris.i.bracherii. ¶ Signū.declarat đ signis apostematū calidoꝝ renū.ꝑmo ponit sig^a ab solute apostematis calidi. 2° ponit signa loci apostematis.3° ponit sig^m ab urina.4° poit si gna loci in dextrū & sinistꝝ.5° poit sig^a apo stematis saniati.z^a ibi.Et dolor.3^a ibi.urina. 4^a ibi.Et scitur.5^a ibi.Cumq; apostema ¶ Di cit ꝑmo ꝙ qn apostēa calidū fit in renib⁹ hō hēt fe.cōtinuaz &c̄. ¶ Nota ꝙ non semp est febris insepabilis.sed utplurimū. ¶ Habz re missiones & cōmotiōes.s.ppter uapores pu tridos acutos sepe cōicatos musculis spondili um. ¶ Non hēt minorationē in inceptiōe pa roxismoꝝ.qa nō suffocat calidum naturale.

¶ Cum frigore extremitatū ppter cām dictā .s.quia calor retrahit̄ ad intra. ¶ Cōmiscens Inflamationē.s.ppter materiā que mota suf focat. ¶ Aut inflamatio ppter uel secundum materiā.s.magis calidam. ¶ Dubelati.s. mi nime quiescit.nec cōmouet̄.quia natura adiu uat ad expulsionē. ¶ Et dolor. Ponit signuz sumptū a loco apostematis & pz. ¶ Nota ꝙ qn apostema est apud suspensoriū.cui suspē dunt̄ renes fit extēsio & agrauatio.& ēt qa ē maxie sēsibil taţ panicul⁹.hic ē ꝙ fit dolor. Fit sternutaº pp nocum^m cōicatū a dyafragāte ipi cerebro p neruū reuersiuū Nota ꝙ no qe scūt anteq̄ sint fixi super lectum quia fit mi nor dolor Et debilitatē ꝑparationis scilicz eo rum sup lectū.qn hō stat suppin⁹ renes stāt apodiati ad dorsum & non fit tantus dolor. ¶ Sūspēdit ren.scilicet acubitus.super uē trē. ¶ Preparatio eius scilicet iacendi super dorso. ¶ Fortis idest d fficiţ. ¶ Velaminis idest diafragmatis. ¶ Ad uomitū colere.s. propter materias inde euaporantes ¶ Ma teria idest apostema. ¶ Vrina uero ponit si gnum sumptum ab urina & pz. ¶ Vrina est alba idest remise tincta scilicet propter ma teriam que penetrat in substantiam renum ad locum apostemosum & ideo remanet aq̄ sitas pura nō pmixta idest nō hns multaz p mixtionem humorum cā est quia materia est cruda circa principium. ¶ Preseuerat alba.s. stante apostemate.signa mala quia signif caţ ꝙ humores trahūtur ab apostemate & ipū magnificāt. ¶ Ad diē illam scilicet m alā sci lz ut ad duritiem uel ad collectionem sangui nosam. ¶ Et scitur.Ponit signa loci quando apostema est in dextro uel in sinistro & dicit quod cognoscitur ad acubitum quia facilius est iacere super latus apostematuz q̄ non apo stematuz Similiter si est in rene dextro &c̄. ¶ Super latus scilicz apostematis si extendit̄ ad sinistrū fit nocumentum i uesica quia ma gis sibi comunicat q̄ ren.dextrum. ¶ Nota ꝙ in aliquibus apostematibus difficili⁹ est iacere suplat⁹ infirmū q̄ sup sanū ut i pleure si & piplemonia.sz si est apa in renib⁹ tūc mi noraţ dolor quādo iacet sup latus apostēosū qa tūc ren apodiaţ & mioraţ dolor ¶ Cūq; ponit signa apostematū renum quādo saniā tur & patet. ¶ Fit dubelati.i. apa sanioſum ¶ Spera agrauatiua idest sicut lapis rotun dus agrauans. ¶ In locis uacuis idest circa yllia. ¶ Sunt accidētia fortia scilicet in prin cipio . ¶ Sentitur scilicet dolor.due scilicet dexter & sinister. ¶ In toto :isto scilicet apo stemate ¶ Anuntiatur scilicet opillatio

Initium curationis. In ꝑcedentibus Auic. determinauit de apostematibus renū q̄tum ad cās diuersitates & signa. hic q̄tum ad curā. & ponit curā apostematū calidoꝝ. quādo nūdum uenerūt ad saniationem. z° quādo uenerūt ad saniationē. z^a ibi. cura aūt. Primo ponit curā intēdendo ad egritudinē z° intendendo ad accidentia. z^a ibi. Et si illic. Primo ponit res cōueniētes ad apostemata calida renum. z° phibet res incōueniētes. 3° reuertitur ad ponendū curā scd̄m tpra. z^a ibi Et n des 3^a ibi. Et ostēdit. Dicit primo ꝙ intentio curatiua est remotio cāe que remouet aliq̄n per flobothomiā si expedit uel ꝑ euacuatioēz cōueniente & c̄. Plurime cōmistiōis. s. cuz aqua. Et non des. phibet res iconueniētes ꝑmo facit hoc. z° cōcludit quoddā corelariū. z^a ibi Et ꝓpter illud. Dicit primo ꝙ tu n debes dare in potu diuretica & c̄. Semia. s. diuretica. Pillas. s. fortiter eūatiuas. Cuz uerificat maturatio collectiōis. i. non des ista diuretica nisi facta maturatiōe materiei & c̄. Et ꝓpter illud. cōcludit corelariū. ꝑmo facit hoc. z° ꝓbat quoddā q̄d dixit. 3° ostendit qualiter est utendū aqua aliq̄n q̄n est necessitas. z^a ibi. nam si aqua. 3^a ibi. Et si necessaria. Dicit ꝑmo q̄d tu debes ꝓhibere & c̄. q̄tuz possibile est in hora simili huic hore. i. i hora ꝓncipii de qua dixit in ꝑn° capituli q̄d initiuz & c̄. Opatur cōtrariū. quia impedit eo q̄d materia debet moueri ad intestina & aq^a mouetur ad renes Secūdum equalem modū. i. cum medicina equali. Nam & si. probat q̄d nō cōferat aqua frigida. & arguit sic. Illd q̄d hēt figere materiā & ꝓhibet eam eūari ab extra nocet. sed aqua frigida est huiusmodi g° & c̄. maior est nota. minor ponit in littera. Quod expellit. i. remouet ꝓuocationem. Eos. s. renes. Cohartat. quia fingit materiā in loco. Quod si necessaria. Hic ostendit modū dandi aquā frigidā q̄n n possum⁹ facere sine dādo ipaz & pz. Quod si necessaria fuerit & c̄. s. aq̄ fria ꝓp inflationē & c̄. Aqua uero calida. s. naturaliter uel ēt artificialiter. Et penitus alias ad ultimū Et oportet. Hic ꝓgredit ad ponēdum curaz z^m tēpora. ꝑmo ponit curā breuiter. z° distīguit z^a ibi. Cumq; apostema. Dicit ꝑmo q̄d tu debes admistrare patet. Illud ꝙ est iuuatiuū. quia infrigidati^m & repcussiuuz. Et frangatur. s. malicia materie. Ipsi scilicet renes nutriunt eis. s. que nō hnt mordicatioēz Cumq; apostema. Ponit curam apostematum calidoꝝ renum distinctiz. p° ponit curaz q̄n apparet maturatio. z° oñdt a ꝙbus est iciendum in cura. 3° oñdit q̄d est fiendū corpore mōdificato. 4° ponit res iuuātes in ꝑn° & ꝓcessu q̄n apa ē ex lapide. z^a ibi. Et pria. 3ª ibi. & cū scis 4ª ibi. & res. 5ª ibi. & illud q̄d fit. Dicit p° q̄d quādo apa maturatur q̄d cognoscitur ꝑ urinā & c̄. Integre maturat̄ sic. s. q̄ndo materia ē educibil̄ ꝑ urinā. Cognoscit̄ ex urina quia in ipa ē pus & ē in supiori. pte Ipa. s. diuretica. reōuēt illd. s. q̄uitatē inductam. Et prima ostendit a quibus est incipiendum in cura & patet. Et potiones. s. lenitiue. Ad ipa. s. loca apata. Cuz fixione uirtutis sue idest non debilitando uirtutem. & associat scilicet alia iuuam. ēte al̄ associat scilicet illam rem q̄ educit ita q̄d ista nō remanet in uentre. Et cū scis ostēdit qd fiēdum corpore eūato. Ambarū scilicz aq̄ zuchari & mellis. Ipm scilicet apa. Et res ponit res iuuātes in prin. & in ꝓcessu Et possz diuidi i tot ptes q̄t medicinas ponit. legta tota simul. Cū subtiliatiuis scilicet mixtis cū lenitiuis frigidis. Et p° illd qa scilicz in augmēto. Et in fine eius qa scilicet in sta tu uel declinatione. Et illud quod fit ponit curam spēaliter quādo apa ē propter lapidē quia scilicet ꝓpter lapidem sunt renes debilitati & est factum apa illius loci idest ꝙ dicitur in illo loco scilicz infra ea° de cura lapidis Post horā quia scilicet pl⁹ attrahit̄ demateria ꝓpter balneū. Et si est intēdit ad accidēs. primo ad stipticitatē uētris. z° ad dolorem. z^a ibi ostendit. Primo facit hoc. z° ponit emplastra. z^a ibi. Et ex emplastris. s. Prima pz Retentio nature idest stipticitas uentris. Cum collirio idest cū suppositorio. De super idest a parte superiori uersus renes. Et ex emplastris pōit ēplastra & pz Emplastris idest naturatiuis. & oz docet succurre dolori & ponit medicinas & pz. Suspensoriis eius sedatiuis idest debes applicar̄ medicinas sedatiuas doloris. Vt aleuietur scilicet dolor. In hoc loco scilicet i sedatione doloris. Cura aūt ponit curam q̄n iā apa est saniatū & primo facit hoc. z° ponit curam malicie cōplexiōis que cōplicat̄. z^a ibi. & multociēs. dicit. primo quod quādo apostema uenit ad ruptura uel exitura & c̄. Virtutez scilicet aptiōis. Et multociēs ponit curaz q̄n cum exitura est mala complexio & patet. Et sicades. i. cucurbita agrestis. Deinde admistra scilicet facta apertione.

Et ipz d̄ determiat apatib⁹ flegmatico in renibus. ꝑmo ponit cās. z° sig^a 3° curā. z^a ibi. signa. 3^a ibi. ē cū p^a pz De z^a dicit q̄d est grauitas & tēsio & c̄. de 3^a parte ponit curā & patet.

Quādoq; Hic determinat de apatib⁹ duris renū primo ponit cās. 2° signa 3° curā. 2ª ibi. significat. 3ª ibi. cōsidª ra. prima pars est clara ppter frigus scilicet medicinarum aproximatarum. Ambe cāe scilicet caliditas grosicies & frigus cōuertēs ad lapideitatē.

Significat. ponit signa & dicit &cē. Pauci tas pissidum. i. tenuitas & cōcauitas ossium anchaꝝ qui ingrediunt uertebra. Ambarū .s. pissidum. Virtutis .s. attractiue. Ipa enim est opillatio. Turbidū. i. grossum. Captiuat idest auffert. cōmotio idest antecessio. Considera. Ponit curā p flobothomiam. & p illa que sumunt̄ per os. 2ª ibi. Et conferūt. 3ª ibi. & quādoq; Dicit pmo qđ debes curaꝛ̄ sic &cē. Almaru. i. marubii. In medicinis .s. calidis & resolutiuis. Et cōferūt. Ponit curā p ista que sumūtur pos &cē.

Quause ulcerū. In precedētib⁹. A. determiauit de apostematib⁹ renum. Hic de ulceribus. pmo q̄tū ad cās & diuersitates. 2° q̄tum ad signa. 3° q̄tum ad curā. 2ª ibi. Signa ulcerū 3ª ibi. primū quod. Primo ponit cās. 2° diuersitates & compat ulcera renū ad alias dispōnes. 3° ponit q̄dam aliā dispōnem siue diuersitatem. 4° ponit quēdam can. 2ª ibi. Et ulcera 3ª ibi. Et qñq; 4ª ibi. Et multotiēs. Dicit pmo qđ cause ulceꝝ renū sunt heedem cause que faciūt ulcera in aliis mēbris &cē. Deinde aptio scilicet uenaꝝ siue apianꝫ uene in orificiis siue in corpulētia. Et illud scilicet aptio uene. Dubelati idest apostemā sanatū. Fiunt ppter lapides. quia lapis excoriat & ulcerat. Nota ut hētur. iº. 2ª. fen. ultimo tractatu capitulo de tenasmone. aliqñ flegmata uiscosa adherent intestino recto sic qđ uirtus nō pōt ipa expellere. & ideo putrefiūt. taliter fit corrosio. ita est đ renibus quia ppter adherentiā aliquoꝝ humoꝝ uiscosoꝝ adherentiuꝫ fiūt ulcera. Et ulcera. Compat ulcera renū ad alia ulcera. 2° compat cās. 2ª ibi. Cause in hoc. Dicit pmo qđ ulcera renū nō sunt tante malicie q̄te sunt ulcera uesice & porroruꝫ euritides. Inter utraq; .i. inter renes & uesicam. Dispō meatuū. i. uenaꝝ emulgētiū Et cāe. assignat rōem eoꝝ que dixit & dicit qꝫ ulcus uesice est peius q̄ ulcus renū. quia ulcus in mēbro neruoso est peius &cē. Et subdit qꝫ ista ulcera fiunt &cē. Mēbri neruosi scilicet sicut uesica i meatib⁹ idest in poris euritidibus. Et qñq; ponit quādam diuersitatem. & dicit qꝫ ulcera sunt aliquādo corrosiua & cetera. Et multotiēs. ponit quēdā can. pnosticū. Et dicit qđ aliquādo in renib⁹ uel in pribus illeoꝝ contingunt fistule ex ulceribꝫ renū & cetera. Fistule scilicet i renib⁹ uel in pribus illeoꝝ. A cursu suo scilicet puris uel sanies feculēte Et curāt idest euacuāt Cum est eius repletio scilicet puris feculēti. Dillatatio scilicet supius. Et corosio scilicet paulatine facta Male materiei scilicet putride corosiue Dillationē idest disruptionē scilicet totalem. Quādo dicit male materie tāgit affor^m. Vesicam. incisā &cē

Signa ponit signa p° ulcerū renū absolute. 2° signa distinguēria inter ulcera renu & uesice. 3° ponit signa ulcerū malignorum. 2ª ibi & dria. 3ª ibi. & significaꝛ̄. Dicit prio qđ quādo ulcera sunt i renib⁹ i urina appet sanies &cē. Sanies & ptes capillares. Iste est aforismus quarte pticule Quibus in urina grossa sicut frustra carniū &cē. Et quādo q; sentiꝛ̄ scilicet cū ē ulcus ñ aprū ut̄ quando rumpitur uena scilicet in medio. Antecedat ea. ex eredicatiōe scilicet ex exitu Cum aptione uene scilicet orificiorū uenaꝝ. nō fit dolor quia ibi ñ est soło cōtinuitatis nec forte mala cōplexio. Ipam scilicet aptionē aꝛ̄ ipsa scilicet ulcera renū. Desuper idest i mēbris superioribus. Et ille mictus scilicet paulatiue factus. Et cognoscitur differentia. Ponit signa distinguentia inter ulcera renum & uesice & legatur simul. Dicit g° qꝫ in ulceribus renū homo faciliter mingit sed i ulceribus uesice migit cū difficultate. Se cūda differētia est qa in ulceribꝫ renū homo mingit cortices ru. in ulceribꝫ uero uesice albos. Similr cognoscit differētia ex loco doloris Cū facilitate urine scilicet in actu mingendi. Sunt rubei quia fit ulceratio i carne quia in renib⁹ In meatib⁹ idest in poris euritidib⁹. Diuersificaꛛ̄ scilicet secundū loca ulcerum idest inter renes & caudam. In meatu nerui scilicet sentitur dolor & est neruus uadēs ad uirgā. hoc ponit rasis quarto cōtinētis. primo c° si ulcera sunt in uesica p. neruū uirge q est cōcauus pōt uenire sanies ad uirgā & exire. dria quesita. i. q̄ queriꛛ̄ inter ulcera renum & uesice. Post collectioneꝫ scilicꝫ urine. Vtriusq; rei scilicꝫ ulceꝝ renū & uesice Et significaꛛ̄. ponit signa ulceꝝ malignoꝝ pꝫ. Fecis. i. māe feculēte & uirulente Primum quod Ponit curam .primo. Intendendo ad causam. secundo de regimen 2ª ibi oportet. prio ponit can. qui sunt sic̄ radices & fūdamenta curationis ulceꝝ renū. 2° ponit can. pprios. 2ª ibi. & cum. Pria in duas sic̄ due sunt radicef can. cōiuꝫ. 2ª ibi. & radicib⁹. primo p̄mittit. 2° ondit a quib⁹ pficiaꛛ̄ curatō

2ª ibi. ex eis. ¶ Dicit p° qđ tu debes eq̃re humores & diuertere. ¶ Bauracitate. i. salsedine. cā ẽ qa salsa acuta ulcerāt. ¶ Ex eis oñdit cū quibus pficit̃ curatio. p° oñdit q curatio pficitur cū flebo². 2° cū solutiõe uentris. 3° cuz uomitu. 4° cū aq̃ melois. 2ª ibi. et ex eis ¶ Dic̃ p̀mo q flebo² equat humores. & solutio leuis &c̃. de scđa. pz. de 3ª ēt pz. de 4ª dicit q confert aqua melonis ¶ Equant humores. s. in q̃to & quali. ¶ So. subtilis. s. leuis. ¶ Huius modi. s. euacuatio. ¶ Solutuū colere. s. q eūat exsoluẽdo. ¶ Ad necessitatẽ. s. cū essz multa exuberantia. ¶ Cum semibus. s. cū aliq̃ materia fuerit infixa ulceri. sic exponit Albertus ¶ Et de radicib⁹. ponit secundū can. & dicit si est dolor & ulcus cura p̀mo dolorez qa dolor trahit materias & inducit uigilias. ¶ Et cū. hic ponit can. proprios. p° oñdit diuersitatem cārum. secundū diuersitatẽ ulcerū & ponit curā ulcerū renuz in confuso. 2° ponit curā distinctim. 2ª ibi. In cura uero. ¶ Dicit p̀mo qđ qñ ulcus est recẽs &c̃. ¶ Nota hic qđ capillusueneris ẽ tprate cõplesiõis. ¶ In sigillatione. idest cõsolidatiõe & alia. s. ut equitationes. ¶ Et pprie. s. facere. ¶ In cura uero. Ponit curā in speciali. p̀mo quādo ulcus non est factū fistulosum. 2° qñ est factū fistulc s̃. 2ª ibi. & medicina. p̀mo poit quatuor can. 2ª ibi. Quod si ulc⁹. 3ª ibi. & ostẽdit. 4ª ibi. Cū q̃scis. ¶ Dicit p̀mo qđ debes dimittere coytuz &c̃. ¶ Quod si ulcus ponit secundū can. & dicit qđ si ulcus ẽ malignū &c̃. ¶ Auertũtur. i. diuertunt̃. ¶ Et oportet. ponit 3ᵐ can. q est de admistratiõe quarūdam medicinarum & pz. ¶ Ipsum. s. mẽbz renale ad sigillādū. sup. & iõ talia conueniunt. ¶ Cūq; ponit 4ᵐ can. & patz. ¶ Et medicine ponit medicinas. & p̀mo hic. 2° docet succurrere dolori. 2ª ibi. ¶ Cūq; dolor ¶ Primo poit medicias simplices pauce cõmistionis. 2° mltie cõpositiois. 2ª ibi. composita. ¶ Almaru. i. marubii. ¶ Iuleb. s. uiolato. dauc⁹. i. semen pastinece siluestris. ¶ Sola idest absolute. ¶ Cõposita. ponit medicias cõpositas. Et diuidit̃ i q̃tuor. ptes patẽt. ¶ Prima pz 2ª & 3ª. ¶ Et amigdale. i. nuclei. 4ª etiã patet. ¶ Cum q; dolor. docet succurre dolori. & ponit medicinas diuersas & patet. ¶ Cheratā est pondus q̃tuor granoz ordei. In dispõe idest statim. ¶ Ge fortibus scilicet ad exicandū. ¶ Trociscı asclipiadis ponũtur ẽnto can. 4°. tractatu. ¶ Disinteria idest que cõueniũt in disinteria. ¶ Huius generis scilz cõsolidatiua & exicatiua ¶ Dillatatiuā idest extensiuā Alchana est quoddā semẽ ¶ Fistule. excusat se a curatiõe fistulaz renū & patz ¶ Mondificatio idest prouocatio.

Oportet. ponit regimẽ per cibaria & pz. Pissibus aratarta. i. petrosis. qa sordida putrida. ¶ Assata qa sunt remotiora a putredie.

¶ Tri sũt uermiculi facti đ pasta & comedũt i quadragesima et uocãtur alio modo formentini. ¶ Quā illa duo scilicet camedinū & eq nū. ¶ Dispositio eius scilicet lactis asinini. ¶ Sal & nrel. s. ut prohibeãt caseationem. ¶ 3az̃ur sunt poma similia nespul. ¶ Alchadis idest sisamini. ¶ Et genere determinat de scabie uesice p° ponit causas. 2° signa. 3° curā. 2ª ibi. sunt. 3ª ibi. cõfertur pria pz. ¶ Eorum scilcz que sequũt̃ ad ulcera renū. ¶ Sũt ponit signa & pz. Cõfert ponit curā & patz In dispõe scz eũonis ¶ Equis. i. equalib⁹ pub⁹

Comunicant. In p̃cedẽtib⁹ ¶ Huic. determinat de ulceribus renuz hic determinauit de lapide renū primo ponit cās generationis lapidum. 2° signa. 3° curam. 2ª ibi signorum. 3ª ibi. dicamus primo ponit cās lapidū renū. 2° compat lapidẽ renū ad lapidẽ uesice. 3° ostendit corpora disposita & p̃perata & in disposita & nõ preparata ad generationẽ lapiduz renum. 4° ponit can. cõpletiuos. 2ª ibi. & iste res. 3ª ibi. & ille cui. 4ª ibi. & de hñtib⁹ Prio compat renes ad uesicā in generatiõe lapidis. 2° ponit cās. 2ª ibi. materia uero. ¶ Dicit p° qđ renes & uesica cõueniũt in generatiõe lapidis qa generatio lapidis fit &c̃. ¶ Nota q ad generationem effectus suffic̃ agens & materia quia materia disposita. & agẽs & tẽp⁹ sufficiẽs. caritas etiam & indurãs petrificãs & frigiditas cõgelãs facit lapidem. ¶ Materia uero declarat istas cās. p° materiales & efficientes in generali. 2° in speciali declarat materiã. 2ª ibi Et materia ¶ Dicit primo qđ cā materialis est materia grossa ut sanguis &c̃ ¶ Nota quod caliditas excessiua cõsumit humidum & remanet grossum. ¶ Et materia declarat spāliter cām materialẽ. primo ponit quādam diuersitatem cāe materialis generatiõis lapidis. 2° declarat membra. 2ª ibi materia uero. ¶ Dicit. p° quod duo sunt cāe istiꝰ materiei que est cā materialis lapidum &c̃. ¶ Nota dic̃ materia materie quod materia materie ẽ cā antecedẽs uel p̀mitiua. materia absoluta est illa hũlditas grossa petrificata. item uocat̃ materia materie quia ẽ cā materialis illiꝰ materie grosse. ¶ Materia uero materie hic declarat membra. primo poit causas mediatas 2° declarat qualiter retentio materie est cā lapidis 2ª ibi Retẽtio aũt ¶ Dicit p̀mo qđ cibi grossi & lac &c̃ ¶ Spissis sicut lac ouiũ & huiusmõi ¶ Tri idest uermiculi

uel uermicelli ¶ De pasta & dñr esse formē tini ¶ Adarmacha dic̄ Sy. quod sunt pices q̄ sunt multū uiscosi sicut tenche ¶ Malua uel mala. ¶ Diuersē scilicet in stoma ho. ¶ Ma teria scilicet lapidis aut in aliis scilicet mem bris superiorib⁹ ¶ Retētio aūt declarat qua liter retentio materie est cā lapidis & ponit cās retētionis materie. Ei dicit q̄ una cā est debilitas expulsiue renum que aliquādo est propter malā cōplexionē &c̄. ¶ Propter cō plexionē scilicet malā. ¶ Nota q̄ qñ sunt ul cera supfluitates recludunt̄ in orificiis ulce ris & generatur lapis. ¶ Eam scilicet sup fluitatem. ¶ Ad eos scilicet renes a superio rib⁹ corporis. i. a mēbris supiorib⁹ ¶ Insepa bilis idest cū naturalis. ¶ Frigus cōstringēs scilicet retētio materie. ¶ Cōprimūt renes scilicet ex coitate hoꝝ mēbroꝝ. ¶ Et iste res cōpat lapides renū ad lapides uesice & dicit quod iste cāe possunt esse cāe generatiois la pidis in uesica ꝛ tamen est differētia qa lapi des renum sunt rubei & pui &c̄. ¶ Et ille res idest iste cāe. ¶ Lenior est maioris duri tiei ¶ Minor quia nō ē locus capax multarū hūitatū in renib⁹ sicut est in uesica & iō lapis est minor magis declinās ad rubedinem quia renes sunt coloris rubei & uesica coloris albi ¶ Magis declinās ad rubedinē idest fuscedi nem. ¶ Im ea scilicet uesica minutatiꝫ frāgi tur qñ scilicet adhuc nō est facta bona coagu latio. ¶ Inmergit̄ idest figit̄. ¶ Retētū cū eo idest mixtum. ¶ Sedimen idest ypostesis sex sanguinis idest ipostesis. ei scilicet urine se cūdum plurimum idest per ipostesim est pin guis cū materia in piguib⁹ plus retinetur si mil ter hñt uias magis strictas ¶ Et ille ostē dit corpora magis & minus apta ad generati onē lapidis renū. primo ostēdit corpora pre parata ex habitudine corpis. ꝛº ostēdit corpo ra p̄parata ex etate. ȝº ex sexu. ꝛª ibi. in seni bus. ȝª ibi Et scias dicit primo quod quādo est aliqs multū extenuat⁹ &c̄. ¶ Nota quod qñ aliqs est extenuatus & cōsumpt⁹ uie sūt facte stricte sed ex alia cā. ¶ Et senib⁹ ostēn dit corpa preparata ad istā egritudinē ex eta te. pº facit hoc. ꝛº ostendit que corpora sunt magis p̄parata. ꝛª ibi. & omnis urina. ¶ Di cit p̄mo qđ lapides adueniūt in renibus ma gisq̄ in uesica &c̄. ¶ In renib⁹ sup. & aliqñ in uesica. item retinētur i uesica ppter strictu rā foraminū uesice. ypo. scilicꝫ. 6ª. particula afforismoꝝ illo affoº ¶ Nefrētici & circa ue ficam dolentes &c̄. ¶ Et urina. ostendit qu sunt magis apti ad generationeꝫ lapidis. pri mo ex unā cā. secundo ex alia. tertio qui sunt nepti. secūda ibi. ¶ Et dignior ȝª ibi. & i illo

¶ Dicit p̄mo qđ urina quādo ē multū plena humorib⁹. tunc in illo fit lapis in renib⁹ &c̄. ¶ Est dignior qa in tali corpore ē plus đ ma teria salsa in substātia grossa ad modū salis. ¶ Adhurit caliditas sup. & ēt ex hoc genera tur lapis ¶ Pluris salis idest grossa ad moꝫ salis. ¶ Tertetas eius. s. infātis. ¶ In adhusti one. i. ppter adhustionē ¶ Profondior. i. am plior ¶ Permistiōis. s. cum humorib⁹. ¶ Cū resolutiōe occulta sup. & reliqui sunt magis apti ad generationē lapidis ex alia cā. & patꝫ ¶ Sicce nature. i. stiprice. ¶ Efficiens p̄sens sup. tūc fit lapis ¶ Et in illo. ostēdit que sūt corpora inepta & nō p̄parata ad lapidē. & di cit. qđ qñ semen ē arenosum non fit lapis. qa materia expellitur & nō retinet̄ &c̄. ¶ Areno sum. s. multū fluens. ¶ Molis idest passibil. ¶ Cōminutione sup. & nō coagulatiōe. ¶ Cū forma sit hec idest cum ita sit sicut dictum ē ¶ Et nō est necessariū. quia pōt esse in reni bus. uel uesica lapis arenosus & p̄ urinam egredit̄ cōtinue aliqua ps illius lapidis. ¶ Et scias ostēdit cor^a non prepata ex sexu & dicit qđ in mulieribus non generātur lapides &c̄ ¶ Et de habētib⁹. In ista pre ponit quatuor can. ꝛª ibi. Et si ille. ȝª. ibi. Et sigficat̄. 4ª ibi. Et scias. ¶ Dicit p̄mo qđ aliqñ generat̄ piodi ce lapis &c̄. ¶ Et de habētib⁹ lapidem scilicꝫ in renibus. ¶ Nota q̄ cā piodicatiōis istoꝝ lapidū est dispō mēbri recipiētis & membri mandātis. quia membꝝ mandās in tāto tpe mittit tantā materiā. & iō sepe cōtingit q̄ oī mense uriter quis hēt lapidē &c̄. ¶ Et si po nit fcđm can. & dicit qđ qñ aliquis cōsueuit habere dolorē ppter lapidē &c̄. ¶ Tollera re lapidē magnū. i. dolorē magni lapidis. ¶ Per huiusmōi. s. dolorē leuem. ¶ Clamo fuꝫ. i. uentosum. singulare fiat p̄ succession eꝫ. ¶ Et scias. ponit aliū can. & pꝫ. ¶ Cau sa huiꝰ est quia quādo hō debilis est emittit semen debilitatū q̄̄rum ad illā p̄tem uirtutis que tenet se ex parte renum.

Ignoꝝ. pōit signa. pº cōia. ꝛº spe cialia. ꝛª ibi. dicitur. ¶ Dicit pº qđ quādo lapis est in renib⁹ uri na est grossa anteq̄ genereꝫ lapis quia materia uenit. deinde est tenuis scilicet qñ materia que debꝫ cōuerti est multū gros sa. ¶ Genera^o idest aduētus. ¶ Eius. s. urie ¶ Sedimē idest ypostasis. ¶ In egritudini bus ep̄s quia apparet sedimē adusti^m ut fle maticum uel huiusmodi iuxta dispōnem ep̄is quādo lapis est indurat⁹ nō remouet̄ arenul la. ¶ Dicit̄. poit signa maloꝝ. ꝛº poit signa gtoꝝ. ꝛª ibi. in dispōne dicit primo quod ali qui medici dicunt &c̄. ¶ Nitrum idest rē

obſcurā tenebroſā̄m. ¶ Illi ſcilicet renum. ¶ Illud ſcilicet ſignum ¶ Alechatim eſt locꝰ ſupra culum & infra renes qui dicit cauda .i. ¶ Et ſi cōmouet .i. mouet ſe. ſ. ifirmꝰ ſup eū & ſetit in eo ꝙ ſeqt alchati ꝙ retiet aliqd ſignat magis fortitudinem uirtutis &c̄. Ita legas. ¶ In pmis generat .i. cū primo aduenit ab eo. ſ. in quo lapis eſt. ¶ In diſpōe. primo ponit ſigna qn̄ lapis eſt quietus. 2° qn̄ eſt i defenſu. 2ª ibi. & ſigna. ¶ Prima patet cōgelationis .i. ſtupefactiōis. ¶ Et q̄tis eius. ſ. lapidis uel h ominis hntis ipm. ita exponit Albertus. ¶ Inuenitur .i. ſentit ¶ Ipm. ſ. lapidē. ¶ Pertrāſit ea. ſ. uſq; ad epar. ¶ Quietiores ꝙa tūc pōt fieri euacuatio. magis p urinaz. ¶ Signa. Ponit ſigna defenſus lapidis

Icamus hic ¶ In precedētibus. A. determinauit de lapide renū q̄tū ad cās. & ſigna hic determinat d lapide q̄tum ad curaz. primo ponit medicinas cōes ſumptas ex intentionibus cōibus 2° ponit medicinas apropriatas lapidi renum. 2ª ibi. Et ſunt ſicut. ¶ Primo ponit curam p medicinas. 2° docet ſedare dolorez 2ª. ibi. Cum aūt. pmo p̄mittēdo intentionē ſuaz ponit intētiōes hndas. 2° ponit medicinas. 2ª ibi. materiei aūt. ¶ Dicit pmo qd ipſe uult ponere primo curaz lapidis renum & ueſice. & poſtea curā lapidis ueſice. & ſubdit qd intentiōes hnde in cura lapidis renuz ſunt &c̄. ¶ Capitulū ſingulare. ſ. in ſen. ſequēti ¶ Rectificatio eius. ſ. cāe. ¶ Compreſſio .i. expreſſio. ¶ Suo ſuſpēſorio .i. ex ſuo laco in q̄ ſtat ſuſpēſus. ¶ Subtiliatio .i. ingeminatio. ¶ Et ordine eius .i. gradatiōe al' & ordine eius ſcz qui debet haberi in cura ipſius lapidis. ¶ Nota qd generales intētiones ſunt quator. pma eſt Abſciſio materie & phibitio materiei. 2ª intentio eſt diminuere. que aliquādo fuit frangendo. 3ª intentio eſt in ordie admiſtratiōis medicinaꝝ. 4ª intentio ē ſeda° doloris. ¶ Materiei aūt. Ponit curā iuxta itentiōes dictas. pmo docet materiā abſcindere. 2° ponit curam p diminutionē lapidis. 3° ponit curā p ſubtiliationē ingenii. 4° docet ſedare dolorē. 2ª ibi. materie uero. 3ª ibi. Cūq; cōponimus. 4ª ibi. cum aūt. pmo facit hoc. 2° ponit remedium i abſciſione materie in quad ā determinata etate. 2ª ibi. In pueris uero. ¶ Dicit pmo qd tu debes abſcidere materiā euacuādo &c̄ ¶ Nota qd iſte medicie euacuatiue ualent qa euacuant inteſtina. & ſic non cōprimūt renes. ſitr diuertit̄ materia. ſimiliter uomitus conuenit quia eūatur materia & diuertit̄ a ſuperiori euacuādo. ſ. q̄titate & qualitate & modo ſubſtātie. ¶ Quod i medio ſtringit̄ .i. cingitur. ideſt fricatiōe loci medii. ¶ Fecis. ſ. ad iteſtia ¶ Coartatio renū. ſ. ppter retētionez fecis q̄ cōferūt ad hoc. ſ. ad abſciſionē cāe ¶ Aquā .i. cardi. Raffanus minutus humidus quia qn̄ eſt groſſus eſt ligneus & groſſum ēt nō penetrat ad renes. ¶ In pueris. Poit regimē. in determiata etate. ſ. i pueritia. & pz ¶ Vinū āl. qa cito penetrat ad renes & educit materias q̄ ibi ſūt ¶ In eis. ſ. criſteriꝫ. de medicis criſteris. ſ. dictis. ad lapidem ¶ Ad renes. ſ. faq̄ uacuos modoſ ¶ Et balneū. ſ. ē d̄ phibitis generatiōis lapidis. fortaſe puenīūt. ſ. p balneum qa molificat & relaſat et membroꝝ uirtus debilitat̄. ¶ Dormire ſup dorſum cōfortat qa ea efacit renes . ¶ Medicine uero ponit curā iu xta ſecūdam intētionē que eſt diminutio lapidis & eius eductio. primo facit hoc in generali. 2° docet cām cōpoſitiōis. 3° in ſpāli enumerat medicias. 2ª ibi. et cū cōponit̄. 3ª ibi. d quibus. ¶ Dicit. primo quod medicine dimiuutiue lapidis ſunt medicine amare &cetera. ¶ Nota qd ſicut ſunt quatuor intētiones in cura lapidis renū ita etiā ſunt quatuor intentiones in cura lapidis ueſice. ¶ Nota etiā ꝙ medicine que uadūt ad ueſicā p prius uadūt ad renes & iō debēt eſſe fortiores q̄ medicine renum. ¶ Addāt in cā ſcilicet callefaciēdo & exicādo. ¶ Auis. que uocat̄ &c̄ iſta eſt ſicut cinis ſcorpionis. ¶ Et cū cōponūt̄ dat can. cōpoſitiōis & dicit ꝙ qn̄ tu cōponis medicinas ad lapidē renū tu debes permiſcere aliquid &c̄. ¶ Nota quod aliq̄ ſunt medicine q̄ hnt diminuere lapidē ſz tn̄ n̄ ſūt cito pētratiue et ideo tu debes pmiſcere aliqd quod hēat facere ipas penetrare ſicut ſunt medicine calide ſubtiles. de quibus ponit medicinas & prio. ponit primā medicinam & pz. ¶ Et de illis ponit ſecūdā & pz. ¶ Eſt alteratio. ſ. quaſi ad cōtrariū eius quod alie medicine mouent. ¶ Et de illis ponit aliā medicinā & pz. ¶ Et medicine ponit aliam et pz. ¶ Medicine albe zarati ideſt medicine odorifire ſicut ſpecies. ¶ Et de illis ponit aliā & pz. ¶ Robub idſt ſucus. ¶ Et quādoq; ponit aliā & pz ¶ Quedā medicine ſunt ſedatiue doloris ut anodine &c̄. ¶ Cūq; oſtēdit quomodo debet haberi ingenium in medicinis in adminiſtrādo ipas cum ordine & patet. Et iſta eſt alia intentio habenda in cura lapidis renū. ſecūdum hāc formā ideſt medicinas ſtāres & adherentes cum illis que cōueniūt in diminutione ipius ¶ Liquefactiuis & lenitiuis ideſt pinguibus & uiſcoſis. ¶ Virtus ideſt medicaminis compoſitio . ¶ Nota quod ponit uirtutem deſcretiuam quam etiam ponit prima quarti ca° de emitriteo. ¶ Et cōp̄metibus. ſ. lapi

dem. ¶ Cum autē hic docet ſedare dolorē et patet. ¶ In optione medicinarū. ſ. ſtupefaciē tium qā ꝑmo debem⁹ dare ſtupefactiū leue. ¶ Deinde gradatim ire ad ſtupefactiuū forte. ¶ Et ſunt ſimiliter ponit medicias in ſpāli q̄ hñt cōminuere lapidē. ꝑmo ponit medicias. z° regimē. z^a ibi ¶ Cibi aūt. Primo ponit curā qñ lapis eſt generatus ꝓpter humores. z° qñ cā ſunt apoſtemata. z^a ibi ¶ Et ſi lapis. primo ponit medicias ſimplices & cōpoſitas q̄ hñt ꝓficere duas ꝑmas itentiōes. z° docet prepārē & igeniare ut lapis diminuatē ¶ 3° ponit regimē in ſedatiōe doloris. z^a ibi. ī regime. 3ª ibi. regimē aūt. ¶ 4° ponit medicias ſimplices. z° cōpoſitas. z^a ibi. medicie uero. Primo ponit medicinas diminutiuas. z° ponit medicias faciētes penetrare. 3° ꝓuocatiuas urine. 4° ſedatiuas doloris. 5° cōfortatiuas mēbri. z^a ibi. medicie uero. 3^a ibi. medicie aūt. 4^a ibi. medicine uero. 5^a ibi. medicie aūt ¶ Primo ponit mīras medicias ſimplices. z° ponit quādam ſimplicē bonā. z^a ibi. & item ¶ Sanguis. Prima ī tot q̄t medicias ponit. ¶ Legātē totum ſimul. quia nō bene pōt diuidi. ¶ Radix fule. i. herbe arthetice ¶ Radix admeſt. i. lauri. Fructꝰ acharaſie. dicūt arabes eſt granū factum ſic granum creſi. Azaror eſt fructꝰ ſic neſpila ¶ Alaſce ē thimi. ¶ Caſſia ſcilicet lignea. ¶ Oppobalſamū eſt oleū balſami. ¶ Radix aloe eſt arbor ſimilis tamariſcho. ¶ Sordion ē aleū ſilueſtre. ¶ Sotyra ē quedā cōfectio. ¶ Et de fortibus. ¶ Abſolute. ſ. ad utrūq; lapidē ſcilicē renū & ueſice. ¶ Luto ſapie. i. luto qui fit cum ſtercore aſini. & aque eius ſcilicet diſtillate. ¶ Ex more ideſt cōſuetudie. ¶ Vitrū al' nitrum. ¶ Et item ſanguis ¶ Ponit āliq^a alia medicamia multū cōueniētia & legatur totū ſimul & patet. ¶ Collātē uua ī tpre calido et maxime in mēſe auguſti ¶ Ratio eſt quia in hora fortis caliditatis ſanguis talis eſt acutior. ¶ Item ſanguis medius eſt calidior & ſubtilior quia uenit a ptibus cordis. ¶ Sub duro paſtorali dicūt aliqui ꝙ eſt tectus ſiue parietes ſub quo ſtāt paſtores. Acetū uini ut aliquātulū remittatē acuitas ſanguinis nō cōfortatē loco doloris ne materia moueatur ad locū doloris. ¶ Auis regia. i. pectoroſa. ¶ Bernaci. i. uax uitreatū. ¶ Tadicon. quidā dicūt ꝙ ē quidam potus ſicut ceruiſia al' ꝙ ē uinum ſubtile ſicut maluaſia. ¶ Scarabey. i. ſcarauazi.

¶ MEDICINE ¶ In precedētib⁹ Auic. poſuit medicinas que habēt diminuere lapidē renū. ¶ Hic ponit medicinas que habēt facere penetrare. ¶ Et dicit ꝙ iſte debēt cōmiſceri &cetera ¶ Cū iſtis. ſ. medicinis diminuētibus lapidē ¶ Nota qđ medicie ſubtilis ſubſtātie et prouocatie urine ſunt iſte que habent lapidez diminuere & facere penetrare alias medicinas ad renes. ¶ Medicie aūt. ponit medicinas ꝓuocatiuas & dicit qđ talia ſunt ſemina coia &cē ¶ Superfluitates groſſas. ſ. ex quib⁹ fiūt lapides. ¶ Men eſt herba odorifera habens aſtā ſimilem aneto ¶ Fu. i. ualeriana. Cheſim. i. leuiſticus ¶ Siſeleos non inuenitur quid ſit &cē. ¶ Medicine uero. ponit medicinas ſedatiuas doloris & patet ¶ Iſta reōuet dolorem quia ſunt anodina tēperata. ¶ Nuces & aue lane propter unctuoſitatē & caliditatē tepidam renouēt dolorē. ¶ Quod. ſcimus ſcilicz in hoc capitulo quia ſcilicz filoniū et turiacha noua. ¶ Medicine autē. ponit medicinas confortatiuas & pz. ¶ Nota quod medicinas dimittit que hñt facere fieri morā & renib⁹ ſicē ſunt gumi arabicū & ſimilia hoc autem facit ꝙa dedit intelligi. ¶ Medicine uero. ponit medicinas cōpoſitas & ſūt multe. littera patebit legendo. ¶ Dicit quod cōfert. ¶ De alia dicit quod ſagzenea etiā cōfert. ¶ De alia dicē quod cōfectio de ſcorpionibus. ¶ De alia dicit quod ſanguis irci cōfert. ¶ De alia dicit ꝙ oleū balſami &cē. ¶ Et medicamñ texauri zatum ſcilicet de illa aue đ qua dictum ē ſuꝑ que dicīt auis tremula poſtea poit medicamē de cinere nitri & pz. ¶ Acori al' criſoloni. itē ſi medicamen cōuenit in ueſica cōfert etiam in renibus & nō ecōtra ꝓpter cām ſuperius dictam. ¶ Et iterum poit aliā. medicinam et dicit quod ſumatē de ſemine meloniſ &cē agregatiua ideſt compoſita. ¶ Culbum ideſt mirum ſolis. ¶ Et iterū ponit aliā & pz agregatiuū ideſt diminutiuū lapidis. ¶ Et de illis ponit aliaz & pz. ¶ Condiſi uocatē ſternutū. ¶ Et iterum ponit aliā & pz. ¶ Albedegrogi ideſt ſemē baſilconis. ¶ Et de illis ponit aliā & patet. ¶ Meiſus eſt legumē quod factū eſt ſicut robilia Sumurion ideſt appium ſilueſtre. ¶ Et iteruz poit aliā pz ¶ Et item patet. ¶ Culbanū eſt grana ſolis. ¶ Et iterū aliam patet. ¶ Alhamel credo quod ſit matricaria al' ideſt ruta ſilueſtris. ¶ Medicamē ponit aliam. ¶ Bāutie ideſt baſtinace ſilueſtris. ¶ Medicamen ponit aliam ¶ Signa ſir ideſt abrotanū. ¶ Et ex decoctionib⁹. Ponit aliā. ¶ In regimine in iſta parte ꝓcipali capituli. docet nos facere ut lapis patiatur a medicīs exhibitis & ponit medicinas ad hoc. Partes patent. ¶ Dicit primo qđ debes iungere & fricare &cē. balnea ſcilicz naturalia. ¶ Thine ideſt balneo artificiali. ¶ Bibitur .ſ. facta molificatiōe cōueniēti ¶ Alcheri. i. ideſt de uiola ſaracena. ¶ Cōminutiuū ſcilicz

lapidis. Et si fuerit sumptũ. s. medicamen cominutiuũ. Et nõ est. ponit aliã. post molificationẽ. s. ad sedationẽ doloris &c̃. Et si bi s. milib⁹ scilicet cũ filtro. Quod si necessariũ. ponit aliã. Vacue idest sine scarificatione Sup lapidem. i. sup loco lapidis. Deinde ponit aliã. Ab illo loco. s. uẽtosa. Sufficiũt scilicet ad cõmouenduz. Illius loci. s. uesice. Dicemus scilicet infra fen. i9. Regimen. ponit regimẽ sedatiõis doloris. Primo facit hoc cũ nõ est dolor intensus. z° cum est fortis. 3° cum dolor est magis fortis. z^a ibi. & cum dolor. 3ª ibi. Et si fuerit. Dicit primo &c̃. In ipso. s. lapide. quia hñt dentes quia fracturas. Inde cõstrictionẽ. i. stipticitas tẽ̃uentris. Et cũ ponit regimen. qñ dolor irenditur & patet. Cum eis. s. opiatis dẽis In hac hora. s. sedatiõis doloris. Et si fuerit. Ponit remediũ quando magis augeẽ. & patet. Non remouet̃ prorsus. i. p medicias dictas. narcoticas in diebus aliqbus scilet qñ est uentositas in uentre. Et si ponit curam quãdo est lapis in renibus ꝓpter apostemata p° qñ cã. est apostema calidũ. z° qñ est apostema durũ. z^a ibi. Et si fuerit. ꝑma patet. Ponitur acetũ ut faciat medicias penetrare. Et si ponit curã qñ cã est apostema durũ & p3. Almaru. i. marubii. Inflationẽ. s. uẽtris ex retẽtione urine Cibi aũt ponit remedium per dietã & p3. Colorẽ cineritiuz. i. nõ sint sic assate ꝙ sint nigre. sz cinerite. Nota ut hẽtur. 6. de regimie sanitatis cõferũt capones qui uadunt hinc inde & nõ illi qui ꝙescũt reclusi in domibus qa tales sunt cõtrarii & mali hiis. ut dic̃ ibi galienus ad litteram.

Seq̃t expositio sup. i9. fen de dispõib⁹ uesice

QVEMADMODVM Deus excelsus. in p̃cedẽti fen. A. determinauit de dispositionibus mẽbri recipiẽtis supfluitates imediate a gilbo epatis hic determinat de dispositiõib⁹ alterius mẽbri magis mediate recipiẽtis scilicet de dispositionibus uesice. Primo ponit anothomiã z° determinat đ egritudinib⁹ uesice. z^a ibi. accidũt Primo notificat uesicã q̃tum ad opationẽ. z° q̃tum ad substãtiã. 3° q̃tum ad partes. 4° q̃tum a dcolligãtiam. z^a ibi et creata. 3ª ibi & ipa. 4ª ibi. & cõtinuat̃. Dicit primo qđ sicut deus fec̃ uasa supfluitati prime digestiõnis scilicz feci. Ita etiam fecit uax quoddam in quo cõtinet̃ aquositas scilicet urinalis &c̃. Totũ scilicet de fece scuisti scilicet sup̃ fen .16^a. Creauit deus intestina reuoluta ut cibus nõ immediate descendat de intestina Ita ẽ de urina quia natura ordinauit mẽbrum i quo aquositas cõtineret̃ ut ñ cõtinue distillaret ut facit in diabetica passione & iõ sicut intestina sunt reuoluta & est ibi saculus ita fecit ꝙ quãdo urina descẽdit ꝑ poros curitides đscẽdit in uesicã. Et creata ẽ hic notificat uesicam q̃tum ad mõz substãtie & dicit' ꝙ uesica est mẽbrum neruosum &c̃. Ex uillis ligamenti idest uillis ligam̃talibus scilicz neruoꝝ & ligamẽtorum. Substentãtis scilicz alicui Et ipa quidẽ hic notificat uesicã p anothomiã q̃tum ad ptes primo notificat corpulentiam eius. z° co'lũ. z^a ibi. deinde creauit. prio dicit quod uesica habet duas tunicas quaꝝ interiorẽ &c̃. Et nota quod tota tunica interior est retunda que cõtinet urinã postea ẽ tunica exterior que continet interiorem et hoc uult dicere in littera. Quando ipa scilicet tunica intrinseca. Ad eam scilicet tunicam intrinsecam . Ab ipa scilicet p collum uesice Emũctoria duo idest duo pori euritidis Que sunt renũ idest descẽdẽtes a renibus Duos anulos. i. duo foramia illoꝝ poroꝝ euritidũ Tunica scilz exterior. Aliam tunicam scilicet interiorem . ab interiori parte scilicet uesice. Nota qđ Ga. z° de uirtutibus naturalib⁹ cõtra crisistratum dicit quod crasistratus dicebat quod urina uadit quasi in diuisibiliter. quia urina diuidit̃ ad minima. & p poros uesice uadit ad uesicã sicut est de sanie que insensibiliter uadit ad pulmonem. Ad duo emẽctoria. i. ad duos poros euritides. Cum fingit̃ idest cũ ꝑmitur. Penẽtratio. i. de tunica interiori ad exteriorẽ. Deinde creauit. Notificat uesicã q̃tum ad colluz eius. ꝑmo h°. z° ponit differẽtiam inter collũ uesice uiroꝝ & mulieꝝ declarãdo q̃dam differentiã. z^a ibi. In hiis. Dicit ꝑmo qđ deus est etiã subtiliatus &c̃. In hiis hec declarãdo q̃dam assignat differẽtiã inter collũ uesice mulieꝝ & uiroꝝ & p3 In hiis qa. s. i uiris tres hẽt anfract⁹. s. collũ uesice. Minura idest angusta siue stricta. Expressoriũ. i. constrictoriũ adiũctum. s. tpre opationis. Loco suo. s. ꝑmo can. fen p^a de anotho^a musculotũ Et cõtinuat̃ notificat eam q̃tuz ad colligãtiam Hñs quãtitatez. s. magnã. Cui initiẽ . s. ad expellendũ.

Ccidũt. Hic determinat de egritudinibus uesice. primo in generali. z° in speciali. z^a ibi ostendit ut. primo ponit egritudines uesice & curam in generali. z° ostendit. medicinas que hñt calefacere & infrigidare uesicam . z^a ibi diuretica. primo poit egritudines uesice. z°

curationis in generali.z^{a} ibi.& curãtur.pri^{o} ponit illas egritudines.z^{o} ponit can.z^{a} ibi. Et egritudies primo poit egritudies appropriatas.z^{o} illas per colligantiam. z^{a} ibi .& sicut epar ¶ De prima patet.de.z^{a} etiam p$\overline{3}$ litte ra. Regalia idest pricipalia. ¶ Comunicat nocumẽtum maxime cerebro quia ip̄m ẽ mẽ brum neruosum. ¶ Ad sirsen idest ad frenesi ¶ Egritudines poit quẽdã can.& p$\overline{3}$. ¶ Ratio est quia uesica est membrũ exãgue frigidum & siccu$\overline{3}$ ¶ Et iõ tpre yemali ẽ apta egrotare ¶ Et curat̃.ponit curã in generali.primo hoc.z^{o} poit can.z^{a} ibi.& dolores. ¶ Dicit p^{o} q$\overline{d}$ eodẽ modo curãtur sicut egritudies renũ &c$\overline{e}$. ¶ Nota q$\overline{p}$ ex hoc q$\overline{d}$ dicit que sunt renũ excusat̃ a cura male cõplesiõis calide uel frigide.& a cura uẽtositatis ip̄ius eo q$\overline{p}$ ipsas posuit supra. ¶ Et magis remanẽtibus.s.in uirtute .ratio est quia ois medicia que est fortis uesice est fortis renib^{9} & nõ ecouerso. z^{o} est quia uesica situat̃ in loco magis distanti ¶ Injectiones.i. piectiões rep̃ p uirgã per siringã Emonctoria.i.pori euritides. ¶ In duab^{9} cõmisuris singularibus .i.in osse pectinis ¶ Et dolores ponit can.& dicit q$\overline{d}$ dolor uesice mltiplicat̃ &c$\overline{e}$. Ratio est quia aer & uent^{9} sep tẽtrionalis sunt frigidi.& iõ nocẽt membris neruosis.quare debilitãt uesicã ut p$\overline{3}$ 3^{a}. particula afforismoꝝ sicut iste uentus cõprimit uesicã ita nocet ¶ Diuretica ponit medicias alterãtes ad calidũ & frigidũ .p̃mo calidas z^{o} frigidas.z^{a} ibi.Infrigidant. ¶ Nota q$\overline{d}$ Auic.p hoc excusatur a cura male cõplesiõis eo q$\overline{d}$ hic ponit medicinas calidas ad malam cõplesionẽ calidã & p$\overline{3}$. ¶ Infrigidant.ponit medicinas que habẽt uesicã infrigidare.& p$\overline{3}$ ¶ Paufel idest spica romana .

Oportet ut.In precedẽtib^{9} ¶ Auic. determinauit de anothomia uesice & dispõibus & curis in generali ¶ Hic determinat de egritudinib^{9} ip̄ius in speciali.Pri^{o} de egritudib^{9} eueientibus in uesica q̃tuz ad substantiã & cõplexionẽ uesice.z^{o} de egritudinib^{9} ip̄ius q̃tuz ad exiens mutatũ.z^{a} in principio sc̃di tract̃at^{9} uesica p^{a} in tot quot sunt egritudines uesice.p^{o} de lapide.z^{o} de ap̃atibus.3° de ulcerib^{9}.4° de scabie.5° de exitu sanguinis eius.6° de dispocatione & molificatione.7° de doloribus.8° de debilitatiõe.9° de uentositate.z^{a} ibi.accidit.3ª ibi.q̃nq$_{9}$ fiũt.4ª ibi.scitur.5ª ibi.significãt.6ª ibi.accidit.7ª ibi.fiunt.8ª ibi.debilitas.nona ibi.q̃n$\overline{3}$ est. ¶ Primo determinat de lapide q̃tum ad signa.z^{o} q̃tuz ad curã.z^{a} ibi.lapis.

¶ Nota q$\overline{p}$ nõ poit cãs lapidis uesice quia supra posuit cãs lapidis renũ modo lapis renũ & uesice fiũt ab eadem materia.& ideo relin quũt ibi notas. Prio poit sig^{a} ex pte dispõis lapidis.z^{o} ex pte corporis. 3° ex parte urine. 4° ex parte accidẽtiũ & substãtie lapidis.z^{a} ibi.Et iste.3ª ibi.Et dicam.4ª ibi.Et nõ ẽ dolor. ¶ Primo p̃mittit q$\overline{d}$ cal̃m hoc p̃suppoit capitulũ de lapide renũ. z^{o} poit differentiam iter ip̄a.z^{a} ibi differũt. ¶ Dic̃ p̃mo q$\overline{p}$ tu debes cõsiderare supius capitulũ &c$\overline{e}$. De z^{a} dicit q$\overline{d}$ isti lapides differũt.q$\overline{a}$ lapis uesice ẽ maior q̃ lapis renum &c$\overline{e}$. In qualitate q$\overline{a}$ lapis renũ est rubei coloris.Et lapis uesice albi & liuidi coloris. ¶ Nota q$\overline{p}$ arenulla renum est rubea.& arenula uesice alba uł liuida diferunt q̃titate q$\overline{a}$ lapis renũ est paruus. & lapis uesice est magnus.cã est q$\overline{a}$ in reibus nõ ẽ locus capax lapidis magni.sed in uesica ẽ ¶ Liuiditatem idest palorem. ¶ Post sepationez urine idest post q̃ est sepatũ ¶ Et iste.hic poit signa sumpta ex pte dispõis capitis Et dicit q$\overline{d}$ & cetera. ¶ Nota dicit extenuatum & macrum colericum habentem uas latas in renibus in qbus tamen non est locus ita p̃paratus ad lapidẽ sicut in uesica . ¶ Et dicã ponit signa ex parte urine & p$\overline{3}$. ¶ Et sedimen ad albedinẽ tẽdẽs & moriditatẽ nõ ẽ rubeuz ¶ Nota q$\overline{p}$ urina habẽtis lapidẽ in uesica est alba pter multos humores flematicos mlcilagino sos s$\overline{3}$ renes sũt rubei coloris & iõ arenula et sedimen uenies a renibus est rubeum .ole agione fecis idest ypostesis mucilaginose itẽ secundum plurimũ ẽ subtilis & maxie in pri. quia est ibi lapis factus hoc autẽ maxime hẽt uerũ q̃n lapsis est in collo uesice quia urina dillatat. ¶ Et nõ est hic notificat lapidẽ uesice q̃tum ad coia & substantiã lapidis & poit septẽ accidẽtia.z^{a} ibi & aspitas.3ª ibi.& q̃n q$_{9}$.4ª ibi.& in lapidem .5ª ibi.& q̃nq$_{9}$.6ª ibi & multotiẽs.7ª ibi.& lapis.dicit primo q$\overline{d}$ dolor ex lapide uesice nõ est tantus q̃t^{9} ẽ ex lapide renũ sed est minor In spatio scilicz magno cã est quia locus est ibi .puus & soluitur ibi cõtinuũ magis q̃ in uesica i q̃ ẽ loc^{9} magn^{9} Sed.fit dolor in uesica quia ip̄a est membrũ neruosum dolorosum. ¶ Et asperitas notificat lapidẽ uesice q̃tum ad aliud accidẽs & dicit q$\overline{p}$ lapis uesice est asp & est magn^{9} &c$\overline{e}$. Illud q$\overline{d}$ ip̄a retinet scilicet de malis humoribz aptis cõuerti in lapidem Maior lapis scilicz q̃ in renibus.cõfractio quia lapis cõfrãgitur ¶ Et q̃nq$_{9}$ hic ponit 3^{m} accidẽs Et patet Fex furfurea idest hñs ptes furfuraeias & i^{o} lapide ponit 4^{m} accidens & dicit quod habz pruritũ in uirga & in pectine Cõfractionẽ scilicz cũ manu Cum est puer q$\overline{a}$ tũc suffic̃ pua cauſa. ¶ Et quãdoq$_{9}$ ponit aliud accidẽs & p$\overline{3}$ p

Produc illud .s. lapis uesice Ad exitū ani .i. intestini recti .cā est quia lapis est magne q̄ti tatis & cōprimit intestinū rectum & iō illud intestinū descēdit Ad retentionem scilicet ege stiōis siue fecis Et dificultatē scilicet urine rō est qa iste lapis alī opillat orificiū uesice & iō urina ñ pōt expelli Q d egredit scilicz a na tura Cuz fortitudie .s. expsiōis Propter oppſ sionē suā scilicet ani. Cōstrictio idest coarta° Orifitio scilicet uesice. Expellēs &c̄. idest ñ p mitēs expelli urinam & tn postea expellitur. Et multotiens .ponit aliud accidēs .pmo h° 2° ponit curam alleuiatiōis lapidis uesice .z^a ibi. Et qnq. Dicit pmo qd aliqn mingitur sanguis ppter aspitatem lapidis soluētis & pongētis .lapidosus idest hns lapidē i uesica Ameatu .i. ab orificio qd opillat. Et quādoq ponit cām aleuiatiōis & modos .z^a ibi. Et qn q. Dicit pmo qd aliquādo fit aleuia° in la pide uesice &c̄ De z^a dic̄ q aliquādo fit ale uiatio quādo ponit digitum in ano & reōuet lapidē a collo uesice .de 3^a dicit qd aleuiatio fit ppter diuersos situs .& qd aliqn cōfert ponere siringē &c̄. Alchichā est instrumentuz deponēdi .lapides Associat materia .quia sup siringā quā extrahis adherēt materie grosse ex quibus est aptus lapis generari. Et lapis ponit .7^m. accidens & dicit quod puus lapis magis retinet urinā q̄ magnus .& reddit cāz & patet .cā est quia lapis puus itrat i omne foramen & opillat .sed magnus nō sic figit nec ita adheret In uentis septētrionalib⁹ quia cōstringūt uiam ad intra .unde fit lapis.

Hapis uesice. Ponit curā .p° per medicinas .z° p icisionem .z^a ibi. Et quādo urie. Prima in tot q̄t medicinas ponit. Legatur totuz simul .quia littera est clara. Q uādoq ipsa .s. uesita. Sagenea est ellectuariū positum i 5°. can. & ēt a Mesue. Mahaleb .i. cera sil uestria excorticata Sit fortiores .s. quā i re nibus. Assuesit nō iuenio qd sit .credo tam qd sit arbor hns & faciēs roxas .radix sech .i. tribuli. Auis idest cauda tremula uł cutrecu la. Et quando urine Hic ponit curam p incisionem .pmo i generali .z° i spēali .z^a ibi Est ut prepetur. Dicit pmo qd aliquādo est difficilis &c̄. Ad sindendū .s. sisciōe mag^a ppter quā lapis egrediatur. Est ut pparet. Ponit curā i speciali p incisionē. pmo hoc .z° docet succurrere accntib⁹ .3° poit sig^a pnosti ca z^a ibi .cū ergo .3ª ibi. Signa aūt .p^a pz Sed s .i. loc⁹ i q̄ sedere dbet Q uātitate uni⁹ pilli .i. dorsi uni⁹ rasorii Abreuiā°. i. defect⁹ t pigri tia sisura q̄ ñ sanat qa crescit illa q̄ fca ē cōfra ctiōez .i. casuz uel positionē ñ cōtigat neru⁹ .i. ne tangat neruus ne fiat spāsm⁹ Minoret .i. facias issurā minorē q̄ potes Extrahēte .i. un cio q ipm extrahat. Cū ergo docet succure re lexionib⁹ cōtingētib⁹ .pria lesio ē dolor .z^a ē ab urina .3^a a retentiōe sanguinis .4^a ē coagu latio sanguinis .5^a ē absciso ei⁹ .z^a ibi .& uri na .3^a ibi .amplius .4^a ibi .& ex eis .5^a ibi .et ex eis .p^a i tot quot remedia poit ad mitigatiōez doloris .ptes patent. Dic pri° q debes post omia ita succurere dolori minoratione scilicet materie. Q uod si uolueris ponit secūdum remediū Ad dolorem & pz Melchia idest spe cies malue. Cūq extraheris poit aliud & pz. Et si dolor ponit aliud & pz Minoris uri ne saltim in numero emissionis Et urina do cet succurere alteri lexioni que puenit ab uri na & patet. Amplius docet succurrere lexiōi que est retentio sanguinis et dicit quod aliqn retinet sanguis ita qd nō exit sicut debet Et timor ē de apostemate &c̄. Et alī egreditur plus q̄ oportet Et est illic scilicet cū nō currit & primuz quidē scilicet qn nō currit sāguis Incidat idest sculpellet Et pano lini scilicet ul ceri In .z^a autē quādo est fluxus sanguis sup fluus ut trahat sanguis scilicet ad cōtrarium Narcotica scilicz ad sedationem mot⁹ sangui nis Et ex eis docet succurrere alteri lexioni q̄ ē coagulatio sanguinis & pz Donec resoluat .i. elliquat Et ex eis docet succurrere alteri le xioni que est absciso generationis & patet. Ex illa scilicet absciscione lapidis cā est quia debilitat aliqua pars uñ semen de articulat ppter quod nō pōt postea fieri generatio & hoc contingere pōt ab incessione facta ppter lapidem. Signa autē ponit signa pnostica .p° bona .z° mala .z^a ibi Signa Prima ps est clara De .z^a dicet quod si homo habet pmixtio nē rationis & habet appetitum bonū & faci em hominis sani sunt signa sanitatis & sunt signa salutis bone.

Accidit In p̄cedentibus Auic. de terminauit de lapide uesice hic d terminat de apatib⁹ eius .primo de apate calido uesice .z° d duro z^a ibi .accidit a causis .primo poit causas apa tis calidi .z° signa .3° curam .z^a ibi Significant 3^a ibi oz in primis. Dicit primo apa. cali dum generat aliquādo in uesica licet raro & fit de sanguine aut de colera aut in utroq simul. Accidit nō plurimum quia uesica ē mēbrū exāgue frigidum Et ideo a forti cau sa fit in ipa apostema calidū & ideo dicit nō plurimuz. Aut cōpositas quia a sāguine et collera simul. Est mala egritudo qa ē mor bus dissimilis cōplexioni uesice. Apostēa autem frigidum nō esset ita malum qa esset

fimile cõplefioni mẽbri. ¶ Sed tu dices uide tur ꝙ ſibi cõtradicat. Primo dicit accidit non plurimũ. Et poſtea dicit accidit multotiẽs ¶ Dicendum qđ quãdo dicit multotiens cõpat apoſte[a] calidũ ad etates ut uelit dicere ꝙ mul totiẽs fit i infantia apoſtema calidũ per cõpa rionem ad alias etates.

Significãt põit ſigna apoſtematis calidi quãdo nõ eſt ſaniatũ. ¶ Pri mo poit ſigna intrinſeca. z[o] extri ſeca. z[a] ibi. ſignificant. ¶ Prima in .3. ſic̃ tres poit ſũmas ſignorũ. z[a] ibi. Et quã doq;. 3[a] ibi et de accidẽtib[9]. ¶ Dicit p[o] quod quãdo apoſtema eſt calidũ in ueſica. tunc reti netur urina &c̃. Patet ¶ De z[a] dicit ꝙ aliud ſignũ iſtius apoſtematis eſt rubedo. de 3[a] di cit qđ aliquãdo eſt uomitus collere. ¶ Retẽ tio urine ꝙa lapis opillat collũ ueſice. Et ipſa debilitatur. ¶ Cum iacent. ſ. erecti. ¶ Niſi ſtantes. i. erecti. Alia littera hẽt nõ ſtantes & tunc exponatur. i. non recti cauſa eſt debilitas ueſice et iã non põt fieri preſſio quãdo ſtant iacẽtes. ſ3 quãdo ſtant recti melius poſſũt cõ primere muſculos. ¶ Retẽtio ſtercoris ꝙa lapis eſt magnus ſic quod cõprimit inteſtinũ rectum & opilat. ¶ Inflatio pectinis ꝑpter retẽtiõe3 urine. ¶ Pulſatiõe ꝙa ſanguis eſt ca lid[9] & fit pulſatio. ¶ Et ſignificat ipſu3. ſ. ꝙ eſt exterius. Si remouetur dolor per anodia apoſtema eſt in exteriorib[9] quia iſta euapora tio nõ ita ptrãſiret ad intra. ¶ Vomitus cole re ꝑpter nocumentũ cõicatũ ſtomacho ad ue ſicam. ¶ Aſma. i. malitia hanelitus ¶ Frigus extremitatũ ꝑpter fugã caloris ad itra. Ni gredo. lingue ꝑpter uapores. ¶ Fit nocumen tũ ab acuto & diuretico. ꝙa oia ſunt calida. ¶ Significãt. ponit alia ſig[a] & p3. ¶ Etas. ꝙa iſte eſt iuuenis. adoleſcẽs qui hẽt multum de ſanguie uel qđ colera. circa pecten. quia eſt uſ[9] calidis cibis & uino puro & aromatibus mul tis. ¶ Scis. ſ. ex multis capitulis dictis ſupra ¶ Retentio ſtercoris quia cõprimit inteſtinũ. ¶ Et plus. hoc eſt. ſ. de aduẽtu ho3 ſignorũ terribiliũ. ¶ Cum fit dubelati. quia tunc ꝑp generationẽ ſaniei accidũt dolores & febres magiſ q̃ facta ſanie. ¶ Maioris ſpẽi. quia. ſ. đ ſanitate. ¶ Cum dubelati. ponit ſigna apãtis calidi ueſice qñ eſt ſaniatũ &c̃. ¶ Febribus ꝑmixtis. quia de multis materiis. ¶ Lenitas .ſ. cutis aꝫ lenitas. ſ. accidẽtiũ. ¶ Nõ apparu erit. ſ. a ꝑn[o]. ¶ Verſus collũ ꝙa eſt carnoſũ.

Portet ¶ In ꝑmis ponit cura3 apo ſtematis calidi ueſice. & primo facit hoc. z[o] poit curã intendẽdo ad accñs. z[a] ibi. Et cu3 uehemẽs ¶ Primo ponit curã in ꝑn[o] & ꝓceſſu augmẽti. z[o] in fine augumẽti & in ſtatu. 3[o] quãdo iam eſt ſaniatũ. z[a] ibi. Quod ſi obdemodã .3[a] ibi. ¶ Et cura[o]. ¶ In ꝑma ꝑte ponit multas medici nas que cõueniũt in prncipio & in proceſſu augumenti q̃uis non i fine augumenti. & pa tet littera. ¶ Sz tu diceres quare flobothoia debet magis fieri đ baxilica ſiniſtra q̃ đ dext[a] dicẽdũ qđ ratio eſt. quia pars ſiniſtra utplu rimum eſt debilior q̃ dextra. & iõ ꝑres ſuꝑ fluitates agregãt̃ in ſiniſtra Nota ꝙ flebotho mia eſt melior medicina & cito ſedãs dolorẽ quãdo ẽ materia cõueniẽs Apocruſtica ideſt repcuſſiua ¶ A molificatiuis ſcilicet ꝑmixtis repcuſſiuis Ex ſenſu uehemẽti. ſcilicz quãdo fit dolor fortis & atractio ¶ Eſt neruoſũ ſu. & iõ multum lediẽt a repcuſſiuis cũ ipſa ſit mẽbrũ frigidum. ¶ Oleis anodinis ſicut ca momilino. & huiuſmodi. ¶ Eſt magis ſalua ſu. quia ſunt minus frigida quã ſint. ſuci her barum infrigidãtum. Ex ſimula ideſt ex floẽ farine. ¶ Napi ideſt napones. ¶ Quod ſi poni t curã in fine augumẽti & in ſtatu & di cit quod tu debes adminiſtrare magis leniti ua & magis reſolutiua & p3. ¶ Quod ſi ꝑ trãſeat ebdomodã quia ptrãſiuit ꝓncipium & eſt in fine augumẽti & i ſtatu ¶ Cuz tripli cato ſcilicet uino de quo eſt ſupra. dictum ſen .16[a]. 4[o] tractatu capitulo de cura collice apo ſtemoſe ¶ Vt mingãt in ea ſcilicet tina. ¶ Ali qđ arceſahã Sumiẽ ꝑ iſto xilocarata alaſehc ideſt tribuli aꝫ alſce ideſt thimus. ¶ Et cu ratio poit curã quãdo eſt apa ſaniatum & di cit quod debet curari ſic̃ apa renũ quando ẽ ſaniatũ. dicit tñ ꝙ reqrũt̃ forciores medicine i apãte ueſice q̃ renũ ¶ Et cũ uehemẽs poit cu rã itẽdẽdo ad accidẽs. ſ. ad ſedatõem doloris & p3. ¶ Panus ſcilicet uetus. ¶ Loco ei[9] ideſt ꝑ ipſum. ¶ Et reliq̃. ſ. ut cibi ¶ Sirſen ſcilicet quãdo extrahiẽt̃ lapis. ¶ Cum eis po nit ſigna & ſunt nota. ¶ Cum eo ſcilicz apo ſtemate duro ¶ Diuerſa ſcilicz uẽtriſ. ¶ Su puẽtiõe3 ideſt magis ſupueniẽs. ¶ Ex duri tie renum cauſa eſt ꝙa fit magis coicatio epa ti q̃ quãdo eſt in ueſica. ¶ Cauſa in prims. ſ. apoſtematiſ duri ¶ Sunt hic ponit curam & p3. ¶ Predicta illic. ſcilicet reſolutiuis et moli ficatiuis. ¶ Quãdoq; fiũt determinat de ul cerib[9] ueſice. ꝑmo ponit cãs. z[o] ſigna. 3[o] curã z[a] ibi. iã dixim[9]. 3[a] ibi .oportet . ¶ Dicit .p[o] quod iſta ulcera ſunt ab eiſdẽ cauſis a quib[9] al a ulcera. ¶ Vlcerũ pectinis ideſt ulcerũ ap pentiũ cũ dolore pectinis. ¶ Sed tu dices qua re iſte ſentit dolorem i pectine magis Dicẽdũ quod hoc eſt ꝓp magnã ſenſibilitatem illius ptiſ. ¶ Difficiliora ſcilicz ulcera ueſice ¶ Mo ritur iuxta affo. ſexte pticule. ueſicã inciſſam

Partis carnose idest in collo uesice.
IAM diximus. ponit signa & patz. Inter duo ulcera scilicet renū & uesice. In meatu bꝰ idest in poris euritidibus uel in poris inter uesicā & renes. Paulatiz idest in multis uicibus & nō subito quia tuncueniret ppiaperturam alicuius uene.

Opportet ponit curā. primo p regimē. zº per medicinas & ordines. zª ibi & cōtra. Dic primo qđ tu debes tibi cauere &cē. Cibaria acuta ut piper aleū & huiusmodi. Salsa sicut carnes salite & huiusmodi. Que faciūt glutinationē sicut gumi arabicū & dragātū. Et cōtra ponit curā p medicinas. pº affirmādo quod dictum est in capº ulcerum zº enumerat multas medicinas. 3º intēdit dolori. zª ibi. medicine. 3ª ibi. & qn dolor. Dic primo ꝙ tu debes cōsiderare ea que dicta sūt in caº ulcerum renū &cē. In capitulo ulcerū scilicet renū. Cū diureticis scilicet ducētibꝰ has medicias ad illa loca. Medicie. s. incarnatiue. Est fuscū quia nigrū quia timetur qđ materia ē grossa. Quod subtiliaī. i. distilaī. Scehe est spēs absinthii. Medicie uero. ponit medicias multas & patent. Dicit p̄mo ꝙ cōfert pfiliū cū oleo rosato. Bibūtur. s. ad sedationē doloris & cōsolidationez. Alesfius. i. pfiliū. Cuz q̄titate. s. digestionis. i. cū q̄titate qua possit digeri. Et iam quidē. Poit aham & pz. Magister Thomas multū utiī trociscis istis de alchechingi in ulceribus uesice. Et de unguētis. Ponit aliam medicinā & pz. Compmendo. s. ut fiat penetratio. Duoꝝ sextarioꝝ. i. z. vi. 5. Et unguentū. ponit aliā & pz. Et cū eo. Ponit alia & pz. Vnguentū. s. ad lenificandum & apiendū poros. Et oleū rosatū. su. quia si ē corosio indigemus fortioribꝰ. Et qnq̄ ponit aliam & pz. Et trociscī andrulis. ponuntur. 5º can. 8º tractatu. Descriptio. poit aliam & pz. Comperēs ei. s. ad phitiendum in uesica. Semis canabis est quedam gloxa que dicit qđ littera debz dicere ematites & ē quidā lapis. Et quādoq̄ ponit aliaz. & pz Trociscus Ponit aliā & pz. Emphestidos est sucus herbe yrine. Alchecherēgi. su. añ ptes equales. Medicamē. ponit aliā & pz. Granoꝝ muhabel. credo ꝙ sit granū silue stre uel ceruse siluestris. Et qn dolor. ponit curam intendendo ad accidens.

SCITVR scabies In p̄cedentibus Auic. determinauit de ulceribus uesice. Hic determiat de scabie. Primo poit sigª. zº curaz. zª ibi. Oportet. Dicit p̄mo ꝙ nos cognoscimꝰ scabiem i uesica ex ardore & fetore urie &cē. Patet littera. Adhustione urine. quia urina est acris pūgitiua ppter pmixtionez materie calide cum aquositate que uadēs facit scabiez remouet crusta & fit penetratio & dolor p ulcera. pruritus ppter cām pruritiuā pongitiuam. Tedimine furfuree ꝙa cruste scabiei renouētur & faciūt talem yposteśim. Oportet. Ponit curā. p̄mo intendēdo ad egritudinez zº ad accidēs. 3º ad regimē & dietam. zª ibi. & bibātur. 3ª ibi. & cōferūt cibi. Dicit priº qđ tu debes admīstrare que hñt abstergere &cē. Fortiora quia talia indigent maiori absterśioe. In reliqs ulceribꝰ. s. renū. Et bibātur. ponit curā intendēdo ad accns. s. ad dolorem & accuitatē urine. & patet. Et cōferūt Ponit curā p dietam. Et dicit ꝙ cibaria debēt esse dulcia &cē. Sed cōtra quia dulcia non ualent in ulceribꝰ gº & cetera. añs patz in caº de ulceribꝰ ad litterā. cōsequētia tenet ꝙa ubi est scabies ibi sunt ulcera. Dicendū qđ cōferūt cibaria pauciśime dulcia. quia insipida que non sunt saporis salsi. Ad Auic. dico qđ loquiī de uere dulcibus que sunt apta cōuerti in colerā. pedes scilicet animalium.

Significant. determinat de coagulatiōe sanguinis in uesica. primo poit sigª. zº curā. zª ibi. Et cura illiꝰ. Dic pº quod angustia & residentia &cē. Residentia scilicet ad corpus. Sincoꝑ ppter uaporē malū q̄ elleuaī a sanguine cōgelato. Frequētia pulsus ut satisfatiat necessitatī. Cura illius. ponit curā. primo cū medicinis alteratiuis & diminutiuis accutis dissoluētibꝰ sanguinē cōgelatuz zº ponit illas que operāī a ꝑpetate. zª ibi & de apropriatis. Dicit. primo quod cura ē cura lapidis cuz illis que hñt disoluere &cē. Cura lapidis scilicet cum medicinis acutis disoluētibus. Medicine lapidis idest ualētibus ad diminutionē & incisionē lapidis. Carpobalsmo idest guma que in diebꝰ canicularibus descēdit a ligno quodā & dicitur balsamus. Cardumeni idest carui agreste magis dilligitur q̄ acetū quia incidit resoluit & abstergit. Est incisio su. sz nō resolutio & absterśio. Et de hūtibus ꝑprietatē Ponit medicinas que opantur a proprietate & patz. Lignum uitis scilicet ustum & inectum in uesicā De aquis scilicet subtiliatiuis Masec idest thimus uel sticados.

Accidit disloca º. Deterinat de disłocatiōe uel molificatōe uesice. Pº poit cās. zº curā. zª ibi. fē q̄dē. Dicit priº quod accidit disłocatio eius de loco suo & molificatio. propter multas causas &cē. Propter exitū urine absq̄ uoluntate idest ꝑpter illud quod facit exire uri

nam inuolũtarie. ¶ Propter causas molifica tions idest ꝓpter hñiditatẽ molificãtẽ uilloſ traſſiuerſales qui cõcidũt infra & nõ retinent ¶ De defenſione.ſu.ac.de torſione uel opillati one uel cõſtrictiõe ¶ Facte ponit.curam Prio ſecũdum diuerſitatem cauſe.z° ſecũdũ diuer ſitatẽ accidẽtis.ȝ° enumerat medicinas.z^a ibi. quod ſi urina.ȝ^a ibi .& de potionib⁹ ¶ Dicit primo quod quãdo diſlocatio fit a caſu & p cuſſione eſt difficilis cure ſed quãdo fit a ma la cõplexiõe &c̃. ¶ Per reductionẽ ideſtfaciẽ do ut ueſica redeat ad ſuũ locuȝ ¶ Subtilis.i. leuis ¶ Quod ſi urina ponit curam ſecundum diuerſitatem accidẽtis Et dicit quod ſi urina egrediatur inuoluntarie &c̃.Pluri^m .ſ. apiẽ do & reſoluẽdo. ¶ Secũdum cõpationẽ ideſt fiat cura compoſita ex cura paleſis que ẽ re ſolutio & cura que eſt ſtipticatõ. ¶ Alfeludeȝ .i.mel decoctũ & ꝓiectum ſup marmore ut i duretur & dicit̃ eſſe lecabon. ¶ Ad ꝓmolificati ua.ſ.reſolutiua. ¶ Et de potionib⁹ enumerat medicias & tot faĉ ꝙt medicias poit ꝓtes pa tẽt de ſe.Flos alacohen.i.matricarie. ¶ Aliana haleb credo ꝙ ſit medula cereſi ſiłeſtris. ¶ Re ſiſie.i.raſe & eſt quedã guma. Alii dicũt ꝙ ẽ ruta ſilueſtris ¶ Alcherua.i.cataputia.

¶ Plũt.determinat de dolorib⁹ ueſice & dicit ꝙ fiũt a mala cõpleſiõe diuerſa et a lapid̃ &c̃ ¶ Eſt dolor ſcilicet leuis conſuetus. ¶ Inꝺha bentibus ipſum ſcilicet dolorem ueſice.

¶ Debilitas.determinat de debilitate ueſice & dicit ꝙ fit &c̃ ¶ Duaꝝ rerũ.ſ.apatis duri & debilitatis lacerti. ¶ Qñq; eſt.determinat d̃ uentoſitate ueſice. Primo poit cãs.z° ſig^a.ȝ° curã.z^a ibi.Signũ.ȝ^a ibi.magis iuuatiua. P^a patet. ¶ De z^a dicit ꝙ quãdo eſt ibi uentoſi tas eſt ibi torſio & fit ꝓmutatio torſionis. ¶ Qñq; eſt retẽta.ſ.uẽtoſitas. ¶ Cum debi litate & caliditate.ſ.impotẽte ad reſolutiõeȝ uentoſitatis. ¶ Magis iuuatiua.ponit curam & dicit qd̃ cura eſt &c̃. ¶ Galea.ſ.muſcata. ¶ In ca° renũ.i.in ca° cure debilitatis renũ ſi ue doloris renũ. ¶ De ſemib⁹.ſ.diureticis.

¶ Eſtea expellit. ¶ In p̃cedentibus .ſ.i ꝓmo tractatu Auic.determi nauit de ꝙbuſdã diſpõnibus ue ſice. ¶ Hic determiat de quibuſdã aliis diſpõni bus attributis ſibi ex pte exeũtis mutati qd̃ eſt urina.ꝓmo ponit diſpões eius.z° d̃ eis exe quit̃.z^a ibi.Sunt ardor. ¶ Dicit ꝓmo ꝙ ueſi ca expellit urinã.qa cõprimit ſe &c̃. ¶ Super eam ſcilicet urinã. ¶ Nota qd̃ eo modo com primit̃ ueſica in expulſioe urine quo compri munt̃ urcelli uel ueſice plene aere que ponun tur ſub brachiis. ¶ Et quidã dicũt ꝙ attribu itur iſta cõpreſſio ueſice nõ ſolum ut agens ſed etiã gratia finis. Ad talem aũt cõpreſſio nẽ que fit cũ uillis tranſuerſalibus adiuuant latitudinales uentris infra umblicũ. ¶ Sunt. ¶ Hic determinat de diſpõnibus ueſice.p° enu merat illa nocumẽta.z° ſpẽaliter exequit̃ de eis.z^a ibi. Cauſa ardoris. ¶ Dicit ꝓmo ꝙ no cumta cõtigẽtia i ueſica rõe urie ſũt multa.ſ. ardor urie difficultas urie.Retẽtõ &c̃. d̃ c⁹ Sũma ſcilz nocumẽtoꝝ urine ẽ diabetes.ſu. & mict⁹ ſanguis & ſaniei & d̃ mictu i lecto.

¶ Quauſe hic exequit̃ de iſtis nocum tis contingentibus in ueſica ex p te urine.prio determinat d̃ iſtis nocumẽtis de quibus fecit men tionem.z° de mictu ſãguinis & ſaniey & hu iuſmodi.z^a ibi ſanguis qdem P^a in.g .ſic̃.g. ſunt nucumta.z^a ibi fit ꝓpter.ȝ^a ibi. difficul tas.4ª ibi.aut fit propter.5ª ibi.Eſt ut egre dit̃.6ª ibi ¶ Cauſa. ſep^a ibi.eſt ut.g^a ibi.a mul titudo.Primo ponit cauſas ardoris.z° ſigna ȝ° curam.z^a ibi .& ſignum.ȝ^a ibi ſi eſt. ¶ Di cit primo quod cauſa ardoris urine ẽ acuitas urine ꝓpter coleraȝ mixtam uel flã ſalſũ bau rachiũ quod facit coiter ardorem quia in tali actu minime expellit̃ huiditas que poſtea miſcetur cum urina & mordicat .aut acuitas urine & eius bauracitas pp cauſam cõpleſio nalẽ.ſ.iductã i urina ita ordina litterã. Ad tẽ perandum ipam ſcilicet urinam & ẽ illud ꝙ debet ipam tẽperare ¶ Que ſunt illic ſcilz i col lo ueſice Ipſam enim ſcilz humiditatẽ Curit ideſt ſpargitur Sup meatuȝ ſciliz colli ueſice ¶ Nota quod urina groſſa uiſcoſſa adhert mẽbro & nõ nocet ſibi ¶ Finit̃.ſcilicet illa hu miditas ¶ Loco ideſt collo ueſice. ¶ Vrine euacuatio ſcilicet debita quia euacuat̃ cum ar dore. ¶ Adiuuãt ipm ſcilicet defectũ humi ditates elliquãtes.corpus ſunt cauſa ſciliz ar doris urine ¶ Et ſignum poit ſigna & dicit ꝙ facta a prima cã que eſt acuitas urine ẽ non uidere ſaniẽ in urina ſz quando fit ab ulcer i bus & eſt ſcabies ueſice apparet ſanieſ in uri na &c̃. ¶ Et ſignum quidã ꝓris.ſ.ardoriſ facti ab acuitate urie & ipſi⁹ bauracitate ¶ Et ſignũ ſecũdi.ſ.facti ab ulceribus uel ſcabie.ge neratio ideſt in iſto eſt generatio. ¶ Primuȝ .ſ.acuitas urine ad ſecundũ ſciliz ad ulcerati onem. ¶ In eis que preterita ſunt.ſ.ſup̃ de ſcabie &c̃.Sz tu.d.ipe ñ poſuit ſig^m alterius ardoris.ſ.q fit a cõſũptiõe corporis. dicendũ qd̃ ſignũ eſt notum ¶ Ex cauſis cõfũptiuis. ¶ Sicut.poit curã prio intendẽdo ad cãm.z° ad accidens.z^a ibi.Cura Primo ponit curã ardo ris qñ ibi ſunt ulcera.z° qñ nõ ẽ ulc⁹.ȝ° qñ ar dor fit a cõſumptione hũiditatis nõ ꝓmittẽtiſ ſentire accutatẽ urine.z^a ibi.& ſi nõ.ȝ^a ibi.et

si causa. ¶ Dicit p° qđ si ibi est sanies ibi est ardor &c̃. pz causa p° tractatu de cura ulcerũ uesice. ¶ Copetẽs ad illud .s. ad ardorẽ cum ulcere. ¶ Gũmi .s. arabici. ¶ Nota qđ aliqñ medici faciunt trageã & puluerẽ de istis reb⁹ & pz. 2° almãsoris. ¶ Et si nõ põit curã ardoris cũ nó est ulcus & dicit qđ si nõ sunt ulcera bonũ ẽ qđ facias eductiõem urine &c̃. ¶ Exuberatio urine .i. multe urine eductio qa si urina sit in multa q̃titate subtili .i. leui. ¶ Almaru. .i. marubi p. menisus .i. lignũ sicut robilia factũ. Alij dicũt qđ sunt robilie. ¶ Et si causa. Ponit curam qñ ca ẽ corruptio hũiditatis contente in carne glandosa uelice & patet. ¶ Gũmi .s. arabici. ¶ Nõ curens .i. nó acutũ qa sicut lac. laudabile qđ stet sicut qđdã granuz sup unguẽ. ¶ Et qñq; ponũt. Ponit curã intẽdẽdo ad accidens .s. ad dolorez & pz. ¶ Vicerũ .s. renuz & uesice. Cõfortatõe .i. uigoratione.

HIT pp ¶ Hic determinat de paucitate urine ponẽdo solum causas & pz. ¶ Multitudinez raritatis corporis. Vñ fit mlta resolutõ occlta ul manifesta. ¶ Q ñ ẽ flux⁹ uẽtris mala aquositas q̃ret ad uias urine uadit ad intestina.

DIFFICVLtas ¶ Hic determiat de difficultate urine. Primo q̃tuz ad cãs. z° q̃tũ ad signa. 3° q̃tũ ad curã. z^a ibi signa. 3ª ibi si cã ẽ hũor. ¶ Primo ponit cãs difficultatis & retẽtionis urine. z° declarat. eas. 3° ponit can. z^a ibi & cã. 3ª ibi & ex pte difficultatis retentionis urine. ¶ Prima cã est mala cõplexio i uesica & maxime frigida sicut qñ multu est potens uẽt⁹ sep tẽtrionalis. z^a cã ẽ apostema. 3^a cã est in collo uesice uel uirga al' in uirtute &c̃. pz tota littera. ¶ Et ꝑpter frigidũ .s. intrinsecũ. Ad exẽplũ qñ dicit accidit ẽ exẽplũ de cã extrinseca & non de intrinseca. ¶ Aut alia .s. q̃ sunt cãe debilitatis ¶ Dñiuz .s. ipsi⁹ uesice qa uesica nõ dominat urine. ¶ Secũdũ. qđ se habet res naturalis .i. z^m qđ dz dñari. expulsioni qñ nõ sic est fit retẽtio. ¶ In ea .s. debilitate uesice. ¶ Mẽbri mittẽtis qa renũ. ¶ Et cã dcĩat spẽaliter istas cãs difficultatis retentiõis urine. Primo declarat cãm q̃ se tenet ex pte meat⁹ z° cãm que se tenet ex pte uirtutis 3° illã que se tenet ex pte nocumẽti in lacerto. 4° illam que se tenet. ex pte nocumenti mãdantis mẽbri. 5° illam que se tenet. ex pte urine. z^a ibi cã aũt. 3ª ibi facte. 4ª ibi cã uero. 5ª ibi facta aũt. ¶ Sz tu dices Aui. posuit. 6. cãs & tñ nõ declarat nisi qnq; dicendũ qđ primã cãm declarauit .s. illã que se tenet. ex pte male cõplexionis. ¶ Primo ponit quãdã diuisionez z° declarat mẽbra z^a ibi. Et premittã ¶ Dic primo q̃ causa q̃ ex est parte meat⁹ aut ẽ &c̃.

¶ Primitiua .i. principalis. Aut p cõitatẽ .i. consuetudinẽ ¶ Et primitiua. declarat illas cãs pp nocumẽtũ in meatu p° cãm que ẽ principalis. z° illã que ẽ pp cõitatẽ z^a ibi. Et qñq; prio premittit quãdã diuersitatẽ z° declarat mẽbra z^a ibi. Et opilatõ. Dicit primo qđ causa principalis aut &c̃. In ipso met .s. collo uesice. p cõitatẽ .s. sotij. ¶ Et opilatio declarat mẽbra p°. p^m qđ ẽ opilatio meatus. z°. z^m qđ ẽ p cõitatẽ sotij z^a. ibi & iste in quo. ¶ Dicit primo qđ opilatio fit ꝑpter apostẽa &c̃. ¶ In ipso .s. meatu urine qa collo uesice. aut lapis .s. ẽ cã opilatiõis ¶ Repugnãs .s. expulsioni unde ibi urina coartatur. ¶ Cã ulceris .s. q̃ uis nõ sit ulc⁹ incarnatũ sed hẽat labea grossa. ¶ Et .i. uesice uel collo. ¶ Aut santei sic replẽtis. ¶ Q ui fupfluit .i. qui stat multũ ad urinãdũ. ¶ Fingitur uesica .s. Extensa. ¶ Coopiẽ .i. claudit ¶ Rẽtẽtio .s. multe urine. ¶ Et ille in quo. hic declarat opilationẽ que fit ꝑpter cõitatem sotij & pz. ¶ Secũdũ cõitatem .s. ad alia mẽbra q̃ ad uesicam. ¶ In eo .s. intestino. Itez si sit apostema intestina tunc cõprimũt uesicaz & faciũt clausuram ¶ Ragadie .i. fixure dolorose. ¶ Et qñ causa. declarat cãz difficultatis que cõtingebat per cõitatem & dicit qđ quãdo sunt ulcera in meatu &c̃. ¶ Et retinens .s. eam. ¶ Fugiens .s. fugere intendens. ¶ In lacerto .s. uesice. ¶ Cũ studet .i. conatur & uiolẽtat se ipsuz. ¶ Causa aũt. Hic declarat aliam cãm que se tenet ex pte nocumẽti uirtutis. & pz. ¶ Vt sit ingressuz .s. nocumẽtũ in sensu uesice qa uesica nõ sentit & tũc nõ precipit expulsiue ut expellat urinam. ¶ Principiũ .i. in mẽbrũ principale. ¶ Karabi to. & ẽ apostema cerebri calidũ. ¶ Litargia ẽ apostema frigidũ cerebri. ¶ Lacerto .s. qui ẽ in collo uesice. ¶ Et similibus .s. malis dispositionibus. ¶ Virtus expulsiua .s. manens sopita. ¶ Est calida .s. mã accidẽs .i. cõueniẽs. ¶ Facta aũt. Declarat tertiã cãm que se tenet ex parte nocumẽti in lacerto & pz. ¶ Aut molificatiõe .s. nó multa sz tanta qđ nõ ẽ obediẽs dilatatiõi ¶ Causa uero. declarat cãz que se tenet ex pte nocumẽti mẽbri mandantis. ¶ Et patet. ¶ Facta autẽ .s. difficultas urine uel retentio ¶ Leni ficandi materiã .i. leuẽ satiẽdi materiã ad expulsionẽ. Ad dispones .i. ꝑpter dispones ¶ Et hec quidẽ diuisio .i. hoc mẽbrũ diuisiõis ẽ difficultas ꝑpter mẽbrum mandans. ¶ Singulare .i. distinctum. ¶ Paucitas urine .s. nõ discerint .i. ca°. precedẽti quãdo dixit qđ epar nõ discerint ¶ Facta aũt declarat aliã causam que se tenet ex pte urine & pz. ¶ Facta aũt .s. difficultas urine. ¶ Dolorem .s. in eius exitu. ¶ Et exptũ Hic ponit cañ. pnosticos. z^a ibi & scias. ¶ Dic primo qđ expertum est &c̃. Istud dicit ratis.

4° cõtinentis.i fine & 6ª particula afforismo
Quib⁹ a strãguria &c̃. Tenasmon &c̃. suppl⁹
& ide passio ylliaca. Et scias. Põit 2ᵐ can. &c̃.
Et remotionẽ eius. s. ardoris urine precedẽ
tis. Ipsius qa sit coartatio. Humectatio
.s. qñ est a siccitate Vt ñ accidat illud scilicet
talis exiccatio.

SIGNA Quidẽ eius In precedẽti
bus Aui. determiauit d difficulta
te & retẽtione urine q̃tũ ad cãs.
Hic determinat q̃tũ ad signa. Pº
ponit signa difficultatis urie cui⁹ cã ẽ debilitas
in uirtute & nocumẽtũ in meatu. 2° põit signa
difficultatis cuius cã ẽ nocumẽtũ mẽbri man
dantis 3° põit signa qñ cã ẽ nocumẽtũ uirtutis
4° qñ cã ẽ nocumẽtũ in lacerto colli uesice. 5°
quãdo causa ẽ ex ipsa urina. 2ª ibi et illa 3ª ibi
et signũ. 4ª ibi et signũ. 5ª ibi & signũ. Pº
ponit signa difficultatis urine significantis sup
malã cõplexionẽ calidam & frigidam. & signa
difficultatis urine pueniẽtis ab apostemate. 3°
ab opilatiõe 2ª ibi signa. 3ª ibi & sic. Dicit
primo qd causa difficultatis est mala cõplexio
frigida uria ẽ alba &c̃. Sz qñ ẽ mala cõplexio
calida urina ẽ acuta inflata & huuismõi. Sed
si sit a frigore constringẽte iã tu scis pp molli
ficationẽ &c̃. Et si sit pp exiccationẽ facta a fe
cib⁹ &c̃. Signa ei⁹ scilicet difficultatis & retẽ
tionis. urine. Albedo urine ẽ cuz grossitie, qa si
mul cũ aquositate euacuat flã & non pura a
quositas. Ante illud. i. añ q̃ fiat difficultas
Balneatiõis. s. in aq̃ frigida Et uacuitas
.i. priuatio. Constrictio a frigore qa cõstrin
gendo facit uiaz strictã. Ex molificatiõe. s.
calidoꝝ hoc operantiũ. De signis eius. scilz
facte a fe. liquefatiẽtib⁹ paucitas urine. Sigª
aũt ponit signa difficultatis cui⁹ causa. est apo
stema in uesica & pz. Et. s. uesice. Non
subito supple. s. a mala complexione extrinseca
pueniẽs põt subito aduenire. Et scitur. Põit
signa difficultatis cuius causa ẽ opilatio &c̃.
Ab opilatiõe siue sit opilatio per se siue p
cõitatẽ. s. qñ fieret cõpressio ab intestino recto
tunc ẽ per cõitatẽ uesice. s. ad alia mẽbra Et
illa Ponit signa difficultatis cui⁹ cã ẽ nocum. ẽ
tum mẽbri mandantis. Primo ponit illa signa.
2° reasummẽdo declarat 2ª. ibi ẽt cognoscitur.
Dicit primo qd qñ nocumẽtũ ẽ in mẽbro
mandante &c̃. Patet littera. Membri mittẽ
tis sicut renes. Opilatio. i. nocumẽtũ ex mẽ
bro apodiato sicut ex intestino recto. Et in
flatio supple nec aliud nocumentũ. unde uesica
opiletur uel ledatur. Sunt cum dolore qa
uesica ẽ mẽbrũ neruosuz supple. sz si ẽ nocumẽ
tum ppter mẽbrum mandans nõ ẽ ibi dolor.
Et cognoscitur. Reasumit signa. prio signa
significãtia super apostema membri mandãtis
2°. reassumit signa eius cuius causa est frigª
3°. cuius causa est uentositas. Ibi 2ª cuius
aũt ibi 3ª. & signũ. Dicit prio qd cognoscit
apostema quãdo habet opilare &c̃ Opilãs
.s. uias urine. Quod scisti. s. de apostema
te. Ipsam. s. siringaz. Per urinã predictã
.s. sanguineã uel albã eductam per siringam.
Ex citrinitate. i. uiriditate ul' cinereitate colo
ris. Est malus. scilicz sanguis ille cõgelatus.
Sũma. i. quantitas. Illius. põit signa dif
ficultatis puenientis a frigore constringente
Et patet. Et signum ponit signum difficl'
tatis urine pueniẽtis a uẽtositate. Et signũ
ponit signũ pueniẽtis a debilitate uirtutis. Pº
sensitiue. 2° naturalis expulsiue. 2ª ibi. & signũ
Dicit prio ꝙ scit qñ nõ sentit mordicatõez
&c̃. De 2ª dicit ꝙ ẽ debilitas in moderando
uilos latitudinales ut expellãt. Et signũ. Po
nit signũ difficultatis ppter nocumentũ i lacer
to. Prio hoc. 2° resumit & declarat specialia. 2ª
ibi & factũ. Dicit prio ꝙ qñ lacert⁹ uesice.
ẽ mollificat⁹ &c̃. Lacerti. s. uesice & tunc
intelligit. d difficultate urine al' lacerti scilicet
uentris. Absq̃ cristerib⁹ idest absq̃ siringis
Res itrinseca. s. sicut lacert⁹. Cum cõpssi
one. s. forti. Et sca. Resumit sigª declarãdo
magis specialiter & patet. Est illic scilicet q̃
ẽ cã retentionis Pura idest sine retentõe urine
Et signũ. Ponit signa difficultatis cuius cã
ẽ urina. Et dicit ꝙ qñ dolor ẽ &c̃. Sedãt
dolorem scilicet posq̃ ẽ iam diu educta urina
ulcerosa scilicet difficultas urine.

SI causa Ponit curam. Prio ponit
curã iuxta diuersitatẽ causarum
2° ponit quasdã medicinas cões
ad diuersos mõs retẽtionis urine. 2ª ibi Dixe
runt quidam. Prio ponit curã qñ cã ẽ i meatu
& in uesica. 2° qñ ẽ in lacerto. 3° quando cã est
ex parte urine. 4° quando ẽ ex parte uirtutis.
5° quando cã ẽ i mẽbro mandante. 2ª ibi et si
causa. 3ª ibi facta autem 4ª ibi in facta. 5ª ibi
in facta uero. Primo ponit curam difficultatis
quando causa est sanies uel humor contentus
in meatu. 2° quando difficultas ẽ a cõgelatione
3° quando est a lapide. 4° quando causa est ue
ruca uel caro adita. 5° quando cã est apostema
i meatu. 6° quando cã ẽ frigª. 2ª ibi facta aũt
3ª ibi & si cã. 4ª ibi & si cã. 5ª ibi & si causa
6ª ibi & cũ. prima in tot quot medicinas põit
qa ponit multas & diuersas medicinas. partes
petent. Dicit primo ꝙ &c̃. In ea scilicet
uesica. Dyureticuz scilicet solum. Nota qd
dyureticũ ducit medicinas ad uesicam & mate
rias. Et ideo nocet quando corpus est plenum
uel plectoricum quia primo est euacuandum.

¶ Deinde ſcilicet ſi res ē maior. ¶ Quod ut cadat nocumentū in ueſica. ¶ In ea ideſt ueſica rubea ideſt tinctegz. ¶ Alaſet ideſt tribuli ¶ Cū triplicato ſcilicet uino ſubtili ideſt fluido ita exponit Albertꝰ Iniectū ſcilicet p ſtringā. ¶ Ad plures ſpecies.ſ.retētionis urine. A calore & frigore.i. euenientes. ¶ Non fuerit ſanguis ſcilict ex ulcere uel ex ruptura. ¶ Danulus ē animal ſimile capriolo. ¶ Facta autem. Ponit curā difficultatis urine pp nocumentū i meatu qđ ꝓuenit a cōgelatione. fca &.pz. ¶ In ca° cōgelatiois.i.i ca° cure ſāguis cōgelati in ueſica. ¶ Ciceris nigri.ſ.cū cortice. ¶ Et ſi fuerit.pōit curā qñ ē lapidis & remittit nos & pz. ¶ Et ſi cauſa pōit curā qñ cauſa ē ueruca uel caro ibi nata. ¶ Aut i carnatio.i.cōſolidatio. ¶ Nota qđ dic & fortaſſe proderit.quia forte curabit uel fortaſſe proderit quia uſus acetoſoruz ſi corpus eſt munduz iuuat in exicando uel nō ꝓderit.ſ.ſi corpus ē plenū. ¶ Et ſi cā. Ponit curā quādo cauſa ē apoſtema.& patz. ¶ Dimittat ſtiptica quia cōſtringunt urinā. ¶ Duobus diebꝰ ſ.ut cōſumatur materia apoſtēatis. ¶ Premittere.ſ.ad phibendū ſcilz apoſtema &c̄. ¶ Et cū cā. Ponit curā qñ cauſa eſt frigꝰ uel calor uel ſiccitas in meatu & patet. ¶ Et ſi cauſa. ¶ Ponit curā qñ cauſa eſt in lacerto Prio ponit curaz uñ.cauſa eſt molificatio & paraleſis ſiue ſpaſſmꝰ ¶ Secūdo.qñ cauſa eſt mala cōplexio frigida.3° quando cauſa ē mala complexio calida.4° quando fitta caſu aut pcuſſiōe.5° quando cauſa eſt uentoſitas ſecunda ibi & ſi cauſa.tertia ibi facta. autez quarta. ibi & ſi fuerit.quinta ibi qđ ſi cauſa prima pz. ¶ Paraleſis.ſ.in lacerto uel collo ueſice. ¶ Et ſi cā. ponit curā qñ cā eſt mala cōplexio frigida & pz. ¶ Et ꝓuocat.ſ.urinā ¶ Inicit.ſ.ſtercus illud in.Araſchauiati ē q dā auis ſic facta cū roſto ꝙ frāgit oſſa. ¶ Facta aūt.ponit curam qñ fit a calore & patet. ¶ Et ſi fuerit ponit curā qñ fit pp caſum & pcuſſionez & pz. ¶ Aut remouet aliquid.ſ.a ſuo ſitu. ¶ Quod accidat aliqd.ſ. de ſanguine alias ſanie. ¶ Q đ inuiſcatū.ſ.re. ¶ Q đ ſi cauſa. Ponit curā quādo cauſa ē uentoſitas ¶ Facta aūt. Ponit curā quādo cā ē difficultas retētionis ex parte urie & dicit qđ quādo cauſa ē dolor &c̄. ¶ Prohibētis.ſ. exitū urine ¶ Predictis.ſ. in ca°.de ardore urine ¶ In facta aūt.ponit curā quando cā eſt ex pte uirtutis. Primo quādo ē nocumētum in meatu ſenſitiuo.z° quando ē in uirtute naturali expulſiua 3° qñ in retētiua.z^a ibi. Et ſi fuerit tertia ibi. Et ſi cauſa. ¶ Dicit primo quod quando cauſa eſt in ſenſu curetur &c̄.

¶ De z^a dicit qđ quādo eſt debilitas &c̄. ¶ De 3ª patet. Priciptū.ſ.cerebrū uł nuca ¶ Albezaard.i.uirtutē trinchalē. ¶ Expge facientes.i.acute ualde. ¶ Alharmela ē ruta ſilueſtris. ¶ Retentionis .ſ.urine. ¶ Sulla ē artetica ¶ Comparia.i.ſimilia. ¶ In facta uero.ponit curā difficultatis & retentionis urine qñ cā eſt in mēbro mandante & patet ¶ Non ualebit.ſ.cura difficultatis & retentionis urine. ¶ Conueniēs eis.ſ.hñtibꝰ difficultatē urine. ¶ Cum lacte qa lac ꝓhibz urine ꝓuocationē que fit & lenit uentrem.

Dixerunt quidā ¶ In precedentibus. Aui.poſuit curā difficultatis & retentionis urine diuerſificatam. z^m diuerſitatē cāz. Hit ponit medicinas coēs ad aliquas ſpēs retentionis urine.primo ponit quaſdam conueniētes multis ſpēbꝰ retētōis urine.z° ponit curam cū ſiringa.3° ordinat ſitum eiꝰ cui debet ꝓponi ſiringa.z^a ibi & qñ cōferūt.3^a.ibi.harū uero.primo facit hoc.z° ponit ſpetialem .& incidētalē curā quādo cā ē opilatio & non apoſtematio.z^a ibi & dixerunt.3ª ibi & dixerunt. ¶ prima patet Mumia eſt quedam ſpēs que adheret ſepulcris. ¶ Et dixerunt.ponit aliam medicinā & dic ꝙ bonū ē &c̄ ¶ Sal tabarzet ē ſalgema. Alia expoſitio dicit ſal graſſum azuruz & ē ſalgema. ¶ Et dixerunt.ponit aliam medicinam & patet. ¶ Alcordij ē cimex. ¶ Alhagel eſt ſpēs cimicis. ¶ Sup ipſam.ſ. ſup uirgam. ¶ Et qñ uero.ponit curam quando opilatio ē cā & patz. ¶ Cuiꝰ exſufflatione.i.extractione aeris. Tathari ē inſtrumentū ſicut ſiringa ꝓ quod attrahit aer.& ne det uacuū egredi tur urina ¶ Et quando uero. ponit hoc. z° oſtendit que ſiringa ſit melior.3° oñdit formā ſiringe.z^a ibi & ſiringaz.3ª ibi & tunc. ¶ Dicit primo qñ non conferunt medicine. facias ꝙ ſiriga &c̄. ¶ Alchatatir.i.ſiringe. ¶ Aut in cohartante.i.i apoſtemate mēbri ꝓpiq ſicut iteſtinū rectū.ł mīxi mulieribꝰ ¶ Et ſirigaz oñdit q ſiriga ē melior. ¶ Ex leuioribꝰ cōibꝰ q ſūt magis plana & leuia. ¶ Et ſi ē uehementis uirtutis.ſ.plumbum. ¶ Maſacuma ē res de qua fiūt uaſa uitrea & dicit.Simon qđ ē uitruz nō perfecte decoctum uel ē materia de qua fit uitruz. ¶ Et tunc oportet oſtendit formā ſiringe & ponit modū quo extrahit aqua per ſiringaz.& pz. ¶ Aliqđ horū.ſ.foraminū. ¶ Per ipſaz.ſ. ſiringā. ¶ Vacuitatis.ſ.uitāde.i.ne det uacuum. ¶ Re aliqua.ſ. ſiringa. Aut aliqd.ſ.ut ſaniei uel humor aliꝰ. ¶ Aliquid exprimēs .ſ.per cōſtrictiōez in medio Ordinatoꝝ filoꝝ Raſis. 7° cōtinētis.docet facere.h° cū ſerico

¶ Illud qđ ſequiť .i. qđ debet ſequi de uria uel alia re. ¶ Eſt perpẽdicularis .i. res iplẽs. ¶ Penetrans in eo .ſ. inſtrumẽto uel ſiringa ¶ Harũ uero. Ponit curã ordinãdo ſitũ illi⁹ in quo debȝ mitti aliquid per ſiringã & pȝ. ¶ Et illic .ſ. imiſſio ſiringe.

a Iut ſit ¶ Determinat de diſtilatione urine. Prio ponit cãs. z° ſigna. ȝ° curã. z° ibi apoſtẽatũ. ȝ° ibi iã ſciuiſti p° põit numeꝝ cãꝝ diſtilatõis urine. z° declarat. ȝ° excuſat ſe. z° ibi. Et cã qdẽ. ȝ° ibi de diſtilatione. ¶ Dicit prio ꝙ diſtilatio urine fit ꝓpter cãs q̃s ponit uel ꝓpter aliquas ipſaꝝ ¶ Aut fit .ſ. diſtilatio urine. ¶ In inſtrumẽtis urine qa i lacerto. ¶ In ꝓncipijs ut ꝓpter nocumẽtũ cerebri uel nuche. ¶ Et cã quideȝ ¶ Hic declarat iſtas cãs. primo primã. z° ſecundã. ȝ° terciã. z° ibi aut eſt cã. ȝ° ibi facta aũt. ¶ Dicit primo ꝙ ex ꝑte urine contingit diſtilatio ꝓpter duas cãs. una eſt ꝓpter ardorẽ & acuitatẽ urine. alia ꝓp multitudinẽ ipſius ¶ Et fit acuitas .i. acuitas ẽ cã diſtilationis. ¶ Q ue ẽ diſtilatio ſcilicet cum difficultate ¶ Omne paruũ .i. quelibet parua quãtitas. ¶ Cũ ſua attractione .ſ. ad ueſicã. ¶ Abſq; uoluntate .i. ſiue uelit ſiue nõ. ¶ Et ꝓp cibos .ſ. acutos. & medicinas acutas & laborem. & coytum. ¶ Et alia .ſ. que ſunt cã acuitatis urine ſicut exicatio carnis glandoſe contente inguirga. ¶ Aut pp cõplexionẽ .ſ. calidã acuẽ tẽ urinã mẽbroꝝ uicinoꝝ &c̃. ¶ Natura .ſ. cũ urina. ¶ Aut ẽ. Declarat ſcđaȝ cãȝ q̃ erat ꝓp nocumentũ in ſubiecto quia in lacerto ueſice & patet. ¶ In lacerto quia molliſicať & cadit inferius & opillat uiam. ¶ Cũ ſtupore. quia ille muſculus ñ hẽt ſenſum uel ſi hẽt habet diminutũ. ¶ Ano .ſ. molificatio lacerti qñ ſtercus inuoluntarie egrediť ga uili trãſ uerſales non retinent. ¶ Nota ꝙ utplurimũ mala cõplexio debilitans ẽ frigida & maxie ueſicam ga ẽ frigidũ membruȝ. ¶ Sed .t. d. Auic. poſuit ſupra quatuor cãs. & tñ non declarat niſi tres. ¶ Dicẽdũ ꝙ excuſať a declaratione quarte cauſe qñ dicit principio quia fit pp defectuȝ ꝓncipioꝝ. ¶ Suo .ſ. exit⁹ urine ¶ Facta aũt. declarat tertiam cãm que ſe tenet ex parte ueſice & aſſignat quatuor cãs. z° ibi & qñq; ȝ° ibi & qñq; 4° ibi et qñq;. ¶ Dicit primo ꝙ cũ aliquando contigat &c̃. ex parte ueſice &c̃. illa cã eſt ga iuuatur expulſiua et uilli ſtant dillatati. et nõ cõſtringuntur ſicut deberent. ¶ Et qñq; ¶ Nota hic qđ dicit fit debilitas in ſe ipſa .i. abſq; cõitate & aliquando fit p cõitatẽ mẽbroꝝ ſuperioꝝ quia cõicať nocumẽtũ ab alijs mẽbris ꝓpter nocumentum cõicatum a partibus ſupioribꝰ .ſ. mẽbris principalibus. p hoc ẽt excuſatur a declaratione quarte cauſe. ¶ Apertiois .ſ. apoſtematũ. & quandoq; põit ſecundaȝ cãm. Et ditit ꝙ quandoq; eſt ulcus i ueſica & ſcabies & c̃. ¶ Et quandoq; ponit terciam cãm. & dicit ꝙ aliquando ẽ & c̃. ¶ Propter opilationẽ .ſ. nõ cõpleteȝ ꝙ ſi ẽẽt cõpleta nõ egrediť aliqd ¶ In ipſo .ſ. meatu i matrice aut inteſtino. quia fit compreſſio & clauſio meatus. ¶ Et quandoque ponit aliam cauſam. & pȝ. ¶ Et quãdoq; fit .ſ. diſtilatio. hic põit alias cauſas doloris. ¶ De diſtilatiõe. hic cõcludit excuſando ſe ipſum. ¶ Illud ut .ſ. qñ ẽ propter defectũ expulſiue. ¶ Apoſtematũ hic ponit ſigna & patet. ¶ Cauſaꝝ materialiũ .i. opilationũ ut lapis ueruca ſanies ꝓhuõr ¶ Cauſatũ .i. calefactiuũ. ¶ Signa cõia .i. per cõitatẽ ad principia .ſ. cerebrũ uel nucam al' ſigna cõia apta utriſq; ut exitui inuoluntario & difficultati exitus urie. ¶ Iaȝ ſciuiſti Hic põnit curá diſtilationis urine & primo remittẽdo nos pro cura retentionis urine premittit intentiõem ſuã. z° ponit medicinas. z° ibi. & đ medicinis. Primo ponit itentiõeȝ ſuã z° ponit tres cañ. z° ibi uerũ hic. ¶ Dicit p° qđ tu ſciuiſti &c̃. ¶ Cõfectõ alia. Ponit aliã medicinã & pȝ. ¶ Ealron .i. cipreſſi aliꝝ dicũt qđ eſt marubiũ uel praſium. ¶ Aut folioꝝ Ponit aliã medicinã & patet. Alchana grece dicit ciprus & eſt arbor quedã & ide dicit oleũ ciprinũ .i. oleũ de alchana. ¶ Et interuȝ põit aliaȝ medicinã & pȝ. Magiſter ¶ Tomas utitur hoc medicamine. ¶ Sandarace .i. uernicis. ¶ Et iterum ponit aliaȝ & pȝ. ¶ Alaſce .i. thimy. ¶ Ad manſioneȝ .i. in meridie qñ ſol eſt in medio emiſpijꝝ. Et đ curatiõibꝰ. Põit aliam & patet & reliqe patent.

Eſt Vt egrediať ¶ Hic determinat de inuoluntario exitu urine. Primo ponit cauſas. z° excuſat ſe a ſignis ȝ° ponit curaȝ. z° ibi non ergo. ȝ° ibi illi qui. Prima in tot quot cauſas ponit ſed legatur totũ ſimul. ¶ Dicit primo qđ quando uria egrediť inuoluntarie &c̃. i. quando inuolũtarie exit urina ſiue exeat diſtilando ſiue non. ¶ Nota qđ muſculus iſte ſtat dillatať & nõ comprimiť & iõ exit inuoluntarie. ¶ Frigoris .ſ. ueſice. ¶ Et debilitatem .ſ. cõtentiue ¶ Accidentem et .ſ. lacerto. ¶ Attractiue .ſ. ueſice uel renũ. ¶ Reſudatiõeȝ .i. illud qđ dȝ reſudare. ¶ Nota qđ urina uadit per uenas mixta cum ſanguine ut ſanguis fiat ſubtilis & melior appoſitio & aſſimilatio. Modo quando ueſica eſt calida attrahit illaȝ aquoſitatem que debet reſudare per poros quando ſanguis eſt aſſimilať ¶ Nota qđ ſi aliqs

hr̄et inteſtina plena ſtercore & ſit ſtipticus
fit cōpreſſio focum uerſus ueſicam. ¶ Exp
mit.ſ.ueſicam. ¶ Egreditur.i.inuoluntarie.
¶ Pregnantibus.z^m cōpreſſionez que fit a
matrice in ueſicaz & ideo ſtringendo ueſicaz
urina egredit̄ inuolūtarie. ¶ Supra ueſicaz
.ſ.ratione quoꝝ fiat cōpreſſio. ¶ Nota ergo
hic qđ excuſat ſe a ſignis & patet. ¶ Illā q̄
eſt.Ponit curā inuolūtarij exitus urine ¶ Prio
prouenientis a caliditate.z^o a frigiditate.z^a
ibi frigidi aūt.Pria i tot quot medicias pōit
Partes patent. ¶ Dicit primo qđ cōueniunt
medicine ſtiptice &c̄. infrigidantes ſtiptice
quia reſiſtant malicie complexionis calide.&
confortant ueſicam. ¶ Et de illis.ponit ſecū
dam medicinam et patet. ¶ Gummi ſcilicet
arabici.acetoſi ſupl̄.& fiant trociſ.q̄ exicent̄
& ſumant̄. ¶ Et itez.ponit aliā medicinā &
patet. ¶ Ex maſul eſt cib^o q̄ fit ex lacte ace
toſo & farina ordei ¶ Frigido aūt. pōit cu
rā qñ cā eſt frigida & tot facit q̄t medicinas
ponit.partes patent. ¶ Dicit p^o q̄ cōueniūt
medicine dicte i ca^o đ diſtilatione urine et po
nit ēt aliquas &c̄. ¶ Et diacminū pōit ali
ud mēbr̄ & patet. ¶ Et ex eis ponit aliud.
& patet. ¶ Mahaleb.ē ceruſa ſilueſtris ¶ Et
olea ponit aliam. ¶ Diſruptis.i. permixtis.
¶ Confectio ponit aliam & ē criſtere & pz.
¶ Heſet.tribuly.Alchadet.i.tribula.Alcha
dra ſunt grana facta ſicut piper nigrū. ¶ Cā
eius hic determinat đ mictu in lecto.p^o pōit
cās.z^o curā.z^a ibi cura. ¶ Dicit ip^o q̄ qñ la
certus urine ē molificatus fit mictus in lecto
uel qñ urina eſt acuta pungens.uñ uirtus ex
pellit ad illud.i.ad mingendū in lecto. ¶ Cū
ergo mouet̄.ſ.urina ad ueſicam. ¶ Natura
.i.uirtus naturalis. ¶ Voluntas occulta.i.na
turale deſideriū uel uoluntas aliqua non oio
manifeſta. ¶ Confortant̄.ſ.ꝓmutatōe etatis
¶ Et nō mingūt.ſ.in lecto. ¶ Cura eorum
ponit curā.& ponit medicinas.partes patēt
legēdo. ¶ Dicit prio qđ tu debes euacuare
.ſ.illū.ſ.qui habet molificationē ueſice &c̄.
Ratio q̄a fit ꝓpter molificatiōez &c̄. ¶ De
mirabolanis.ſ.poſitū ſupra ca^o.de diſtilatiōe
& fuit .x^m medicamē. Et de unguētis.Pōit
aliud medicamē.& patz. ¶ Et cū hoc oporz.
Ponit aliđ & patet. ¶ Ad mingendū.ſ.āteq̄
dormiāt. ¶ Et fortaſſe.dat modū.z^m quem
aliqui aliquādo mingunt in lecto .p quo nota
qđ aliq̄ aliquādo imagināt̄ cē in uno loco i q̄
ē pulcrū migere & ſic mīgunt i lecto. ¶ Eoꝝ
.ſ.puerorꝝ. imaginant̄.i.acidit imaginatio
¶ Conueniens ē locus quia ymaginant̄ eſſe
in loco conuenienti. ¶ Locus iſte ē aptus ad
mingendū.Inuentus.ſ. ymaginatiōe curret
tunc.ſ.iſte in mingendo latrine.i.loci apti ad
mingendū. ¶ Alteret al' ꝓmutet. ¶ Ipſum
.i.in ſui anima. ¶ Peruenire.ſ.i nocte. ¶ Ad
illū locū i.ut mingat. ¶ Abſtergit.i.rememo
rat̄. ¶ Et de illis ponit aliud medicamē &
pz. ¶ Et confert.pōit aliđ & pz. ¶ Maſſa.ſ.
rez predictaꝝ ¶ Infrigidātiū.ſ.p corp^r & p
conſequens accidit talis mictio a frigiditate.
¶ Eſt ut egrediat̄.Determinat de dyabete.
¶ Primo q̄tum ad cās.z^o q̄tum ad curā.z^a ibi
dyabetes. ¶ Primo notificat dyabetē.z^o po
nit cās.z^o excuſat ſe a ſignis.z^a ibi. & cauſa
quidē.z^a ibi & tu.Primo notificat dyabetē.
z^o ponit quoddā dictum & ipſum remouet
z^a ibi & dixerunt. ¶ Dicit p^o q̄ dyabetes ē
qñ qs mingit ſtati ſumpto cibo & potu p os
¶ Sz.t.d.cuius membri eſt dyabetes egritudo
dicēdū q̄đ pōt eſſe egritudo utriuſq̄.ſ.renū
& ueſice. ¶ Et dixerūt.Ponit qđdā dictuz
Galieni. de interioribr̄ ca^o.z^o &
patet.z^o. ¶ Dicit qđ iſte nō eſt conueniens.
¶ Dixerūt qdā.ſ.G.loco allegato. Nota ꝙ
Gal.ſummit ibi liēteriā que ē accidēs appeti
tus canini & talis appetitus caninus ꝓuenit
paulatine ſicut paulatine dyabetes fit quia
epar ſtatim trahit a meſeraicis & meſeraice
a ſtōacho et iō ſtat in continua ſitī & ratiōe
huius dicit.Gal.qđ accidit ſubito dyabetes.
ſz fluxus uentris factus ab appetitu canino
ꝓuenit paulatine ſicut paulatine fit talis ap
petitus. ¶ Et tranſitus.i.z^m modū dyabetis
& inde ſaciatu ſug^o.&c̄.appetit^r uolūtari^r
imo nō fit ſubito aſq̄ uolūtarie. ¶ Et cauſa
quidē ponit cauſas &c̄.dicit qđ cā huius ē
mala diſpoſitio &c̄.Propter đbilitatē ſcilicz
retentie.Aut fit ſcilicz dyabetes. ¶ Attractie
.ſ.renū. ¶ Et tu ſcis.Ponit quēdam cañ.&
patet. ¶ Illud quod currit ſcilicet aquoſitas
¶ Et tu quidē hic excuſat ſe a ſignis & pz.
¶ Cura dyabetes.ponit curam.p^o ponendo
quaſdam intentiones & aliqua medicamina
in generali.z^o in ſpāli.ibi z^a.de medicinis.p^o
ponit quaſdā medicinas que ſunt magis ad
alterandū.z^o quedam'cibaria & medicinas e
uacuatiuas.z^a ibi.Et ocupatio quidē. Pria i
tot quot medicinas pōit.ptes patent. ¶ Diē
primo q̄ qñ a cā calida &c̄. ¶ Robub.i.ſuc
cus. ¶ Laceti hoꝝ.ſ.circa renes. ¶ Et đ illis
hic pōit aliam medicinam & pz. ¶ Nota ꝙ
dormire ualet' quia prohibet fluxum urine.
& ēt quia tunc ñ recordat̄ bibere quia ſitis
tunc non ꝓcipitur. ¶ Occupatio a ſitu.i.intē
dere ad cām. ¶ Antecedens ideſt ꝙ debet añ
cedere. ¶ Et opz ponit aliud & patet. ¶ Cū
ſudore forti ſcilicet q̄ q̄. ¶ Et ſtupefactio
ponit aliud & patet. ¶ Partis alchati ideſt

partis inferioris. ¶ Ab iobediētia scilicet opi lationis. ¶ Et de illis ponit aliud medicamen & patz. ¶ Et lenificatio ponit curam cū eua cuatiuis. prio hoc. z° docet admistrare ciba ria. z^{a} ibi & d ebibiris. pria pz. ¶ Nature. i. stiptici uentris. ¶ Fleubothamia. i. cū ē ma la cōplexio calida sanguinea. ¶ Et de ipso o stendit q lac est melius & patet. ¶ Assate .i. in pasta. ¶ Huius generis. s. rez frigidaz lenitiuaz. ¶ Cotilla ē ʒ. i. ¶ Alfocha ē cib⁹ factus de paul. ¶ Est magis frigidū qa pl⁹ miscet de substantia ordei. ¶ Et d medicis ponit curā in spāli. primo a cā calida. z° a fri gida. z^{a} ibi & factū. prio ponit medicinas q bibuntur. z° emplastra. ʒ° epithimata. 4° cri steria. 5° regimen. 2^{a} ibi & de emplastris. ʒ^{a} ibi & de epithimatib⁹. 4^{a} ibi & d cristerib⁹ 5^{a} ibi Cibi. Prima in tot quot medicinas po nit & patet. ¶ Dicit primo qd conferunt tro cis. &c̃. ¶ De z^{a} patet. de tercia etiam patet ¶ Gūmi. s. arabici ¶ Sic̃ uides. s. d fortitudie uel debilitate uel d calore. ¶ Et de ēplastris Ponit emplastra & patet. ¶ Zarur ē pomū puulū factū sicut nespula. ¶ Sula ē herba ipinguatiua uel ē herba arthetica ¶ Et de epithimatib⁹. ¶ Ponit epithimata & patet. ¶ Remith. ē cōfectio de pasulis & gallis ex qua fit gallia muscata. &c̃ ¶ Et d cristerib⁹ ponit cristeria & patet. ¶ Cibi autez ponit regimē per cibaria primo ponit per cibaria quibus nō debent uti. z° quibus debent uti z^{a} ibi. Et de illis. P° pōit cibaria que cōueni unt & patet ¶ Candarusum ē ordeū sine cortice & dicit. z^{m} uulgares aliquos farrus z^{m} aliquos far. Est factū sicut spelta sed est aliquātulū maior & habet crorices sicut spel ta & fit ex eo in aliquib⁹ ptibus panis bon⁹ ¶ Almosuath est cibus acetosus. ¶ Alchele met ē alius modus cibarij ¶ Alessfidabaget .i. taffea. que ē duplex. quedā alba quedam uiridis alba fit ex carne & aq̃ & coriandro & uiridis ex aliqua herba uel alio faciente colorē uiridem. ¶ De lacte. s. nō cocto. ¶ Et oporret ostendit a quibus cibarijs debem⁹ cauere & patet. ¶ Factū autem ¶ Hic ponit curā dyabetes facte a frigiditate et pōit duas medicinas. z^{a} ibi & quandoq ¶ Prima patet. ¶ Factum autem. scilz fluxum dyabeticum. ¶ Non accidit nobis. i. inundū uidim⁹. ¶ Ea .s. solutiōem. ¶ Cum uentosis. s. sine scarifi catiōe quia calefaciunt. ¶ Et proprie i. s. sup extremitates. ¶ Et quādoq. Ponit alud mē brū & pz ¶ Necesse ē. s. cū ē mꝫta frigiditas

QVLTItudo urine. Hic determiat de multitudine urie prio pōit mōs z° causas. ʒ° curā. z^{a} ibi & si ē ʒ^{a} ibi

¶ Et iam. ¶ Dicit prio qd trib⁹ modis pōt uenire multitudo urine. ¶ Vnus modus est in dyabete &c̃. ¶ Secunduz modos .s. tres. ¶ Et non est illa scilicet dyabetes. ¶ Cum quo scilicet mō multitudinis urine. ¶ Sicut bibitur. i. statim. ¶ Et de illis. s. habentibus multā urinā. ¶ Eius uirtus. s. eius uehemē tia & fortitudo dyabetis. ¶ Et si est ardor ponit cās. & dicit q si ē ardor &c̃. ¶ Cale facit. s. p accidēs stringendo. ¶ Subtiliat. i. fit liquida. Iste ē afforism⁹. Ipocratis. Vrina multa nocte micta &c̃. ¶ Et iā ponit curaz primo ponit medicinas z° descriptiones z^{a} ibi descriptio prima pz. ¶ Eius. s. multitudinis urie. ¶ Almuhaleb. i. medula cereso⁹ siluestriū ¶ Desciptio Ponit duas descriptiões z^{a} ibi cristere bonū prima patet. ¶ Hasse .i. thimi alias. i. ysopi. alias. i. sticados. ¶ Ad mansio nem idest in meridie ¶ Et cristere bonum Ponit scdam de scriptionem & patet ¶ Al halet alchadra sunt quedam grana.

SAanguis quidē. In precedentibus Auic. determinauit de quibusdam egritudinibus i uesica rōne urine. ¶ Hic determinat d mictu sanguinis q̃tum ad cās. z° signa. ʒ° curā. z^{a} ibi mictum sanguis. ʒ^{a} ibi facti qdē. prio ponit cās. z° cano. z^{a} ibi urine uero. ¶ Prima i quinq. primo ponit d mictu sanguinis. z° de mictu saniei. ʒ° de mi ctu rei que ē similis capillis. 4° de mictu puris & saniei. 5° de mictu aliaz rez q̃ exeunt tēpore crisis. z^{a} ibi mictus aūt. ʒ^{a} ibi & simi liter mictus. 4^{a} ibi mictus aūt puris. 5^{a} ibi urine uero. Prima in tot quot causas ponit mictus sanguinis. Sed legatur totum simul. ¶ De prima pte quid dicat pz. Quare sepa tur continuitas uenaz idest apiūt orificia ue narum. Alie possunt esse cāe extrinsece ut ca sus & pcussio &c̃. ¶ Supra renes sunt me seraice & alie uene ¶ Secūdū tres spēs notas .s. aptionis orificioz uenaruz scisionis & dis ruptionis eaz. Sed tu dices quaz uenarum ē illa aptio. Dicendū q possunt esse uene renū que possunt aperiri scindi & disrumpi et flu et sanguis p poros euitides & fiet mictio sā guinis. ¶ Consuetudinis. s. exercitij uel eua cuationis. ¶ Quando abscindit aliquod mē brū sanguis qui solebat ire ad illud mēbrum migetur. ¶ Sciuisti. s. fen. i3^{a}. & i4^{a}. ¶ Mo dum crisis qa aliqn̄ p crisim expelit sanguis ¶ Cursu eoz. s. de reb⁹ extrinsecis approxia tis rūpentib⁹ uenas. ¶ Secundū minus idest raro cātur qa qn̄ est extrinseca sanguis ut plu rimū uadit ad alias concauitates corporis tñ possibile ē qd uadit ad uias urine. ¶ Frig⁹ constringens facit uenā moueri de circōferen

tia ad centrū & fit ſolutio cōtinui. ¶ Generatio illi⁹ .ſ. mictus ſanguis ē a tetano & ſpaſmo. quia mēbrū in tetano & ſpalmo tremit & cōtrahitur & frangit uena. ¶ Rediēs in ſanguinez .i. liquefacta. Ratio ē quia caro eſt ſicut ſanguis coagulatus. ¶ Aut ſuple fit urina ſanguinea. Itez aliquādo ſanguis ē ita tenuis qđ uadit ad oēs poroſitates. ¶ Hoc enim .i. tenuitas ſanguinis. ¶ Et ſunt. primo quoniā currit .ſ. materia liquefactionis carnis. ¶ Due intentiones .i. due cauſe. ¶ Et una intentio qa nō ē ſic ſuperfluus ſicut ſanguis factus p liquefactionē carnis & dato qđ ſit ſubtilis ſic ¶ Illud ad ueſicam' ſuple. unde fit mictus ſanguinis nota qđ ultra cās đ ſcſſura uene Aui. ponit duas cauſas quaꝝ una eſt ſubtilitas ſanguis alia ē liquefactio carnis alias ſanguis & ipſius cōuerſio in ſanguinez Modo due cāe quare ſanguis p liquefatiōem uadit per urinam ſunt qa eſt continue ſuperfluus & cōtinue ſubtilis. ¶ Mictus uero hic ponit cās mictus ſanguis ſimilis loture carnis recentis & patet. ¶ Et diſcretiois. i. ſepationis quia non bñ ſepant renes ſanguinē ab aquoſitate eaꝝ .ſ. uirtutis digeſtiue & ſepatiue & diſcretiue p debilitatē renū quia renes nutriunt ſanguine groſſo. ¶ Et ſimiliter declarat cās mictus rei ſimilis capillis & patet. ¶ Debilitas digeſtionis renū .ſ. coniuncta cū mala cōplexione calida. ¶ Lōga .ſ. illa res q̄ eſt ſimilis capillis ¶ Ad albedinē .ſ. qñ erūt a materia flegmatica. ¶ Et non prolongatur .ſ. pillus. ¶ Aliaꝝ .ſ. uenaꝝ hoc habet .4ª pticula afforiſmoꝝ illo afforiſmo. Quibus in urinis apparent ſicut carniū fruſtra &c̄. pz hoc Cal. ibi in cōmento .cor ſcilcet patientis. ¶ Mictus aūt. Hic ponit can. mictus ſanie. & dicit qđ fit p ruptura apatis ſeniati &c̄. ¶ Dubelet ideſt apatis ſaniati. ¶ In ſuo loco .i. fen. i3ª. & i4ª. ¶ Vrine uero pōit cās mictus diuerſaꝝ rerꝝ que fiunt in tēpore criſis & pz. ¶ Groſſoꝝ .ſ. congregatoꝝ. ¶ Vrine uero. hic ponit duos can. z^m ibi inquit Hypo. ¶ Dicit prio q̄ aliqñ urina appet oleagena piguis & ſignificat liquefactionē &c̄. ¶ In cap° diſtinctionis .ſ. ad hoc diſtinguendū .ſ. prio can. fen. 2ª. doctrina de urinis. ¶ Inqt ponit z^m can. & patet. ¶ Inquit Hypo. ſ. in libro epidimiaꝝ. Et eſt paucus. Et ſi nō debilitat non ē malus quia pōt eſſe expſo cretica. ¶ Signa. Hic Auic. facit qnq;. Primo pōit ſigna mictus ſanguinis puri. 2° ponit ſigna mictus ſanguinis cū ulcere. 3° ponit ſigna mict⁹ ſaniei. 4° mictus cretici. 5° mictus facti a repletione. 2ª ibi & ſanguis. 3ª ibi locus autem 4ª ibi & cū illa. 5ª ibi & illa. ¶ Primo pōit ſigna mictus ſanguinis qñ non eſt multus. 2° qñ eſt mult⁹ .2ª ibi quare ē plurim⁹. ¶ Primo facit hoc. 2° compat mictū ſanguinis renum & ueſice ad inuicē. 2ª ibi & in ueſica. ¶ Dicit primo mictus ſanguinis puri q̄ cognoſcit̄ p cās ſuas & p ſigna. quia qñ ē uena aperta ē ſine dolore &c̄. ¶ Fit ſine dolore qa uena non ſentit. ¶ Aptionis .ſ. uenarū. ¶ Paulum ideſt paucus. ¶ Et in ueſica comparat ad mictum ſanguinis ueniētis a renib⁹ & patet. ¶ Non fit .ſ. p raro fit ¶ Apud eos .ſ. renes. ¶ Non minute .ſ. u ene que uadūt ad ueſicā conciliator aūt intelligit de artharijs. ¶ Et ſanguis ponit ſigna mictus ſanguinis cū ulcere & pz. ¶ Cuz dolore quoddā .ſ. pp ulcus. Item qñ ē coroſio ſtat ibi ſanguis & putrefcit. ¶ Poſt egritudines .ſ. precedētes. ¶ Ex quibus fit poſtea uulnus .ſ. coroſiuū. ¶ Reſoluit .i. iteꝝ ſoluit. ¶ Illud .i. mictū ſanguis ex ulcere coroſiuo. ¶ Puri ſcilicet p⁹ ſaniē. ¶ Sciuiſti .ſ. cap° de ulceribus renū ¶ Egredit̄ ex eis .ſ. de materia coroſiua. ¶ Significat illud .ſ. q̄ ſignificet debilitationē renum ¶ Locus autem ponit ſigna mictus ſaniey & patet. ¶ Commiſtionis ſcilicet ſaniey cuz urina. ¶ Altior ſcilicet locus ulceris & ſaniey. ¶ Nota qđ qñ urina exit a lōgis uijs cum ſanie tunc ē ualde pmixta. Sed quando uenit cum ſanie aptib⁹ propinquis tunc nō ē ſic urina turbulenta uel pmixta. ¶ Ab urina .ſ. ab epate ueniente aut a renibus uel ueſica ¶ Similis aūt. Ponit ſigna quando urina eſt ſicut lotura carnis recētis &c̄. ¶ Similis aūt .ſ. urina. ¶ Nota qđ epar nō deficit in attractione ſua nec in tranſmiſſione aquoſitatis cū ſanguine. ſed renes poſſunt defficere a tranſmiſſione ſanguinis & ideo qñ nocumētū eſt in epate ē urina mixta ex ſanguine & aquoſitate & ideo ē multū rubea ſed ſi eſt ex renibus ē urina alba & nō rubea. ¶ Apoſtema illius .ſ. epatis uel renum. ¶ Ille .ſ. mictus. ¶ Et ulceratiōez ſimiliter qñ uenit a renib⁹ uel ueſica. ex ulceribus .ſ. renum uel ueſice. ¶ Sepatur .i. interpolatur. ¶ Inceſſuz .i. uiaz ¶ Et cū illa ponit ſigna mictus cretici & dic̄ qđ ē cuz ea aleuiatio &c̄. ¶ Et illa pōit ſigna mictus q̄ fit cā repletionis & patet. ¶ Facti quidē. primo excuſat ſe a cura quorundaz mictuū. 2° ponit curā mict⁹ ſanguinis .2ª ibi & curationis .p° facit hoc. 2° ponit can. 2ª ibi & ſcias. ¶ Dicit p° q̄ qñ fit a repletione iā dicta &c̄. ¶ Sciuiſti .ſ. de eo in p̄ncipijs uniuerſalib⁹ .i. 4ª fen. primi can. ¶ In loco ſuo .i. fen. i8ª. & i9ª. ¶ Et ſcias ponit can. & dicit q̄ ſi fit cretice ñ debes reſtrigere qm̄ tu errares quia retineres creticū mictū.

quia diuertit & euacuat magis. ¶ Et cura
tio ponit curā mictus sanguinis. Primo p me
dicinas. z° p cibos. z^{a} ibi d cibis. Primo pōit
curā mictus sanguinis a renib^{9}. z° a uesica. z^{a}
ibi illū mihi. Primo premittit intentionez. z°
ponit medicinas. z^{a} ibi & oz. ¶ Prima patet
¶ Sanguis mestrui. S. fen. z^{a}. ¶ Cum stupe
factientib^{9} st pl' et aliquātulū diureticis ut fa
ciant penetrare medicinas. ¶ Et oportet hic
ponit medicinas & sunt due. ¶ Partes pate
bunt. ¶ Dicit de p̄ma q̄ debes administrar^{e}
tinas &c^{a}. Et de medicinis ponit secundam et
patet. Halascethi. i. tribuli. ¶ Anabach est li
gnū cistrinū ¶ Et epithimatib^{9}. ¶ Hic ponit
aliā & patet. ¶ Silique nabacie sunt strarue
ligni hñtis spinas. ¶ Et de his ponit aliam
& patet. ¶ Et de fortib^{9} pōit aliā. ¶ Et qd
est ponit aliā. ¶ Et itez ponit aliaz. ¶ In q̄
busdā succis .s. stipticis. ¶ Et qnq̄ pōit aliā
¶ Aharmel. granoz. a rubei. i. cicuta secūdū
aliquos. ¶ Et itez ponit aliam. ¶ Almuti. i.
granati siluestris. ¶ Illud uero. hic ponit cu
rā mictus sanguis uenientis a uesica. Prio pre
mittit. z° ponit medicinas. z^{a} ibi & d illis p^{a}
patet. ¶ Et d illis pōit medicias & patebūt
littera prima patet. ¶ Succus albacharum.
idest dactilloruz maturoz. ¶ Et d medicinis
ponit aliā & patet. ¶ De regimine ponit ter
ciā medicinā & pz. ¶ Et dē cibis hic pōit re
gimen p cibos & patet. ¶ Cum iure stiptico
rū ut sumach. & huiusmodi sidabeget. i. taf
fea. ¶ Non retinetur urina. s. pp̄ medicinas
stipticas que precesserunt &c^{a}.

¶ Seq̄t expositio. Gentilis sup fen. uigesima
VBLImis De^{9} creauit &c^{a}. Posq̄ Aui. determinauit de
dispōnibus mēbroz anima
toz a p^{a} fen. usq̄ ad nonam
exclusiue & dispōnibus mē
brorū spūalium a 9^{a} usq̄ ad decimātertiaz
exclusiue & de dispōnibus mēbroz recipien
tium superfluitates prime & z° digestionis
idest de intestinis renibus & uesica. Nunc de
terminat de dispōibus mēbroz generatiōis
primo facit hoc. z° ut compleat^{r} determiatio
tota egritudinū a capite usq̄ ad pedes deter
minat de dispōnib^{9} mēbroz extrinsecoruz z^{a}
ibi in principio. fen. zz. oportet ut scias. Prio
determinat de dispōnib^{9} mēbrouz que sunt
instrumenta generatiōis in masculo. z° in fe
mella z^{a} ibi in principio fen. zi. dico qd instru
mētū generationis muliez. Prio determinat
de anothomia testiculoz & de cāis seis & de
signis significantib^{9} super cōplexiōes natura
les ipsorū. z° specialiter determiat de dispōi
bus. z^{a} ibi cā aūt est. Primo facit hoc. z° de
terminat d iutiamētis & nocumētis emissio
nis seminis & d hora eius z^{a} ibi. ¶ Coytus
bonus. prio ponit anothomiā & cām erectio
nis & seis. z° ponit signa cōplexionū. z° ibi sig^{a}
complexionis. p° ponit anothomiā instrumen
toz generationis. z° ponit cās erectōis uirge.
3° cās seminis. z^{a} ibi Erectio. 3^{a} ibi sperma. p°
ponit anothomiā testiculoz q̄tū ad opatōes
eoz. z° q̄tū ad colligantiā. 3° q̄tū ad modum
substātie. 4° q̄tū ad ortū. z^{a} ibi & in meati
bus. 3^{a} ibi & testiculi. 4^{a} ibi & meat^{9}. ¶ Di
cit prio q̄ deus creauit duos testiculos q̄ sunt
mēbra p̄ncipalia ad generationē. ¶ Sciuisti
.s. p° can. fen. p^{a}. ca° de mēbris. ¶ Vtz aūt
testiculi sint mēbra principalia nō est hic dis
putandū cū scim^{9} i pratica. ¶ In uenis. i. per
uenas ¶ Quarti. i. qui quarta digestione di
geritur. ¶ In corpore toto. i. ad corpus totū
distribuit^{r}. ¶ Nota ut habentur. z° d genera
tione animaliū fuit opinio aliquoz q̄ semen ē
supfluitas ultimi alimenti distributi p totū.
ita q̄ aliqd conuertit^{r} i nutrimentū mēbri &
aliqd remanet quod est supfluū quanti & ñ
qualis & hoc regredit^{r} uenas & uenit descen
do p uasa usq̄ ad testiculos i quibus dearti
culat^{r}. Sz secundū philosophum ibidem nō ē
necesse. q̄ fiat talis ingressio. immo uult qd te
sticuli non sunt necessarij ad generationem.
sed tamē uasa seminaria ut semē bene egredia
tur & ideo in castratione nō egreditur semē.
Et ex hoc probat philosophus qd testiculi ñ
sunt necessarij ad generatiōez. Modo q̄qui d
sit illud qd ingredit^{r} uasa seminaria uocatur
semen si autē nō teneretur qd semen esset sic
sed qd esset distributū a corde tunc debem^{9}
dicere qd prima digestio seminis ē in stoma
cho z° in epe. 3° in corde 4° in testiculis. sed
pria opinio ē magis uera. ¶ Et ē .s. illa hūi
ditas unde sperma generat^{r}. ¶ Nota qd ista
hūiditas de qua debet fieri semen est ualde
subtilis ppter multam pmixtionē spūuz qa
sunt ibi tres spūs. s. natural' uital' & aialis ut
ut pz 9° de animalibus ab Aui. ¶ Mouetur
.i. pmutatur semen a sua natura. ¶ In eis. s.
spermaticis. ¶ Per spiritū. i. p spirituum ad
mixtiōez & ex hoc redit^{r} subtilis. Aliter tenē
do qd spūs ē forma in semine qui ē mouens
semen ad generatiōem. i. ad diuersas figura
tiones & lineatiōes mēbroz etiā pōt teneri
¶ Et in meatib^{9}. Hic notificat membra q̄tū
ad colligantiā. primo facit hoc z° resumendo
optionē testiculoz facit hoc quātum ad opa
tionez. z^{a} ibi deide. ¶ Dicit p̄mo q̄ ad uasa
testiculoz ueninnt uene & artharie & cetera
¶ Et i mēatibus. s. didami. ¶ Ad duo ova
.i. ad duos testiculos. ¶ Est plurimū d ueis

pulsatilib⁹.i.de arthariis. ¶ Et quietis.i. de uenis no pulsatilib⁹. ¶ Ex uena pulsatili .i.ex arteria ascendente. ¶ Et uena quieta.i. uena descendente. ¶ Deinde offundit ¶ Hic resummit opationē testiculorum dicit &c̄. ¶ Ab eis.s.testiculis. ¶ Effundit .s. semen ¶ In uasis.i.per uasa spermatica.& prohibetur ad matricē In cōmittione.i.in cōiūctione cū muliere. Cui.s.spmati proiecto. ¶ Duo pares.s.masculus & femella. ¶ Et testiculi notificat testiculos per anothomiā q̄tum ad modum substantie & q̄tū ad numerū & pz. ¶ Qui.i.testiculi. ¶ Nota qđ tres sunt cāe dealbatiōis seminis una ē caro alba testiculorum quia alterat & assimilat in colore contentū in ipsis sicut facit stomach⁹ qñ fit chilus & etiam epar quia agens ē potēs superfluz & ista ē opio medicoꝝ qa philosoph⁹ uult qđ semen mutat̄ in colore in uasis seminalibus.z⁸ cā ē permixtio aeris quia res albescit ex pmixtione aeris.3⁸ causa ē permixtio spūuz qui sunt ualde subtiles & clari. ¶ Et meatus hic notificat testiculos p anathomiā quātū ad ortū.primo hoc z° remittit nos.z⁸ ibi & tu quidē. ¶ Dicit primo qđ iste uie per que ueniūt uene ad testiculos oriuntur a maiori siphac &c̄. ¶ Nota qđ omnes paniculi supra dyafragma oriuntur a pleura que ē paniculus tegēs costas a pte interiori & ita omnes paniculi infra dyafragma orūt̄ a siphac.qui est pāniculus coopiēs uentrem & intestina.Modo ipse dicit ꝙ illi pāniculi q ueniūt ad uias generationis oriuntur a sifac. ¶ In q̄.i.p quē. ¶ In loco suo.i.p° can.fen. pria ca° đ mēbris. ¶ Nota ꝙ pāniculi coplentes arthrias & uenas oriunt̄ a maiori sifac.i.siphac ꝙ est i parte supiori .s. didimus & alij panniculi oriuntur a siphac inferiori. ¶ Contiatur.s.siphac.mai⁹ mediāte didimo cū pāniculo nuce.i.cū didimo. ¶ Et descēdit .s.meat⁹. ¶ Mea.⁹.s.duplex. ¶ Penetrās.s. ad testiculos. ¶ In barbachi.i.i meatu ¶ Ex eo.s.siphac. ¶ Et tu. Remittit nos ad locuz aliū & dicit ꝙ tu sciuisti alibi qđ uenit alia uena ad testiculū dextrū & alia ad sinistrum &c̄. ¶ In iudicio.i.in dispōne. ¶ Laxitudis .i.debilitatis. ¶ Nota qđ naturaliter hoies sunt fortiores in dextro testiculo q̄ i sinistro aliqñ tñ contingit ꝙ cor magis exuflat super sinistrū & epar ñ est multū calidū & splen ē calidū. In talib⁹ testiculus sinister ē fortior & iō diit laxitudinis ita hētur i4° đ utilita te pticulaꝝ 7° ca°. ¶ Vasa eni ponit anothomiā uasoꝝ spermatis & patet. ¶ Nota qđ a renib⁹ descēdunt quatuor uasa quoꝝ duo uocant̄ pori euritides & alia duo uasa semia lia sed uasa seminalia uadūt ad testiculos & pori euritides uadunt ad uesicā .barbachi.i. meatus.s.didimus. ¶ Ipse.s.meatus. ¶ Ab eo.s.a substantia testiculi. ¶ Non ex ipo.s. testiculo. ¶ Generatus quia non ingreditur eius substantiam. ¶ Vnum qđ.s.meatum. ¶ Ramificentur.s.uasa spermatica. ¶ Sub meatu uric.i.poros euritides. ¶ Virga uero ponit anothomiā uirge.primo q̄tum ad modum substātie.2° q̄tum ad opationē z⁸ ibi. & scias.primo facit hoc.2° ponit regimē uirge.3° remittit nos.z⁸ ibi & principiū. 3⁸ ibi & tu qdē. ¶ Dicit p° ꝙ uirga ē membrum instrumētale ad generationē &c̄. ¶ Et p̄ncipium ponit originē & dicit ꝙ descendit ab osse pectinis &c̄. ¶ Ex carne alias osse pectinis.z⁷⁸ ratiz. ¶ Coopertū.s.carne. ¶ Ex spō dilibus caude.i.qui sunt in cauda.s. alchatim ¶ In substantia eius.s.uirge. ¶ Nota qđ isti nerui sunt priuati sensu.s.acuto.naz qdā nerui ueninut ad caput uirge & isti sunt acutissimi sensus & quidam ueniūt ad alias ptes uirge & isti nō sunt ita acuti sensus. ¶ Apud Gal.s.in libro de motibus liquidis. ¶ Et tu quidē remittit nos ad locū aliū & patz.i cap° lacertoꝝ.s.p° can.fen.i.đ anothomia lacertorū. ¶ Alguadi.ē humor q egredit̄ cū aliqs tangit mulierem.talis meatus nō ē manifet⁹ per anathomiaz. ¶ Et scias notificat uirgaz p anothomiā q̄tū ad optionē et⁹ & pz.Eq̄lis .i.tēpat⁹ ¶ Desideriū naturalē.i.coaduntiuū ¶ Nā ut habetur in libro ufi.in hoc ē differētia inter philosophos & medicos qa philosophi uolunt ꝙ oēs sensus & ois appetitus ueniant a corde.Medici aūt ñ sic ut patet i libris ufi bus.Et in hoc Auic insequit̄ Aꝝ. ut pz i toto libro suo de animalibus & maxime in nono.

Rectio accidit.In precedēti b⁹ Aui. determinauit de anothomia testiculoꝝ & uasoꝝ seminalium ¶ Hic determinat de cāis erectionis uirge.& ponit q̄tuor causas.z⁸ ibi & đ illis.3⁸ ibi & usus.4° ibi & cā quidem. ¶ Dicit prio ꝙ tensio cuius accidit in neruo ligamētali uirge &c̄. ¶ Canne cōcaue.i.nerui ligamētalis uirge. ¶ Quie sequuntur cā.sicut lacerti uirge. ¶ Spiritus desideratiuus.i.appetitus. ¶ Spissus.i.multum uaporosus ñ aereus. ¶ Adipsm.s.uirgam. ¶ Nota qđ arthrie ubicūq; sint mouentur dilatatiue & constrictiue.Q uādo g° arthrie que sunt in uirga⁹ que sunt magne mouentur magno motu attrahunt multum de aere ꝓpter qđ fit extēsio nerui.& per cō sequēs erectio. ¶ Et de illis.Ponit aliam & dicit qđ res faciētes uētositatē faciūt erectionem ut sunt legumina. ¶ Nō facile.s.in reso

lutione uentositatis. ¶ Eam. i. illã humiditatẽ. s. i uentositate. ¶ Resolutione. i. cõsumptione. ¶ Et usus coytus ponit aliam cãm & dicit qđ usus coyt⁹ facit ad erectionẽ. ¶ Facit ipsum lacertosum quãtũ ad substantiam ¶ Ingrossat. i. magnificat. s. q̃tũ ad meatũ. ¶ Arefacit. i. extenuat. ¶ Operatõ. i. mot⁹. ¶ Ippo. s. 3° epidimiaꝝ. ¶ Liquefacit idest attenuat. ¶ Et cã quidẽ ponit quartam cãm & dicit qđ alia cã ẽ medicina ul' magna uẽ tositas recluſa. l' augumẽtatio ſanguinis &c̃. ¶ Meditatiua idest ymaginatiua. ¶ Et fit. s. erectio qđ mouẽt scilicet uirga. ¶ Ex desiderio ꝓpter ꝓparationẽ mẽbri. ¶ Ad illđ. s. ad actũ coytus. ¶ Sepationis. i. expulsionis. ¶ In ipsis. s. mẽbris coytus. mouẽt materie & trahũtur uapores & ſanguis. Et sic fit erectio.

Sperma est. ¶ Hic determinat đ cãis seminis. primo notificat qd ẽ ſemen. 2° determinat utrũ ſemen igrediat ꝑ materia embrionis. 3° a quo mẽbro decidit ſemen. 2ª ibi & apud Gal'. 3ª ibi & Hypo. quidẽ. Prio notificat semẽ. 2° remouet dubiũ 2ª ibi & qñq; repit. ¶ Dicit p° qđ ſemen ẽ ſupfluitas. 4. digeſtionis. ¶ Que. s. ſupfluitas. ¶ In mẽbris. s. et corde. ¶ Et ſimilia uenerui & corde. ¶ Et qñq; remouet dubium iſtud utꝝ ois humiditas ueniat ad ſemen reſpondet ꝙ non ꝙa aliqñ est aliqua hũiditas i uenis que est ſimilis ſemini & tñ ñ ẽ ſemen ¶ Digeſtio 4ª. s. uenaꝝ. ¶ Et propter illud. s. ex ſupfluo alimẽti. ¶ Prouenit ſperma. i. humiditas ſimilis ſpermati. ¶ Nota ꝙ ſicut alia mẽbra q̃ ſint uene nutriunt̃ ex ſanguine trãſmutãdo i ſecũdas hũiditates ita ẽt nutriunt̃ uene ex tali hũiditate q̃ ẽ alterata a uena ſic ꝙ uadens ad membra conuertitur abſque reſiſtentia. ¶ Et apud. oſtendit utrum ſemẽ ingrediatur pro materia fetus. primo ponit opinionem Gal'. 2° philoſophoꝝ. ſecunda ibi. ſapientũ uero. ¶ Dicit primo qđ apđ Gal. & apud alios medicos maſculus & femella hñt ſemina & i utroq; ſemine ẽ uirt⁹ actiua & paſſiua g° ſemen maſculi uirtutem hẽt paſſiuaꝫ &c̃. ¶ Apđ Gal. ſ. in li°. de ſperma te noue tranſlatiõis ¶ Nõ tantũ cõitate noꝝ. i. nõ eq̃uoce. ¶ Formandi. ſ. actiue. ¶ Iuſu dei. i. precepto dei. ¶ Informationis. ſ. paſſiue. ¶ Intra matricẽ. ſ. apud ipſos medicos ¶ Nota qđ opinio Gal. ẽ qđ taꝫ ſemen⁹ uiri quã mulieris ſint neceſſaria ad generatiõem certe credo qđ ſit uerũ & ideo 2ᵐ eũ ſi ſoluꝫ eſſet ſperma uiri in matrice non poſſet fieri generatio niſi etiam ſit' ibi ſperma femelle & ul't Gal. qđ mulieres hñt uaſa ſeminalia que ueniũt ad matricẽ & effũdunt ibi ſpma ¶ Sapietum. Ponit opinionẽ philoſophoꝝ primo oñdit qđ ſemen uiri eſt effectiuum embrionis. 2° oſtendit qđ hoc nomẽ ſperma dicitur equiuoce de ſemine uiri & mulieris & nõ uniuoce. 3° oſtendit qđ ſemen uiri nõ ẽ cauſa materialis paſſiua. 4° remittit nos 2ª ibi & nomẽ 3ª ibi et duxerũt. 4ª ibi cognitio uero. ¶ Dicit primo qđ apud medicos qui ſunt philoſophi nõ ẽ p° modo imo ſemẽ uiri habet cãm actiuã nullomõ paſſiuam & ſemen mulieris habet uirtutẽ paſſiuã & nõ actiuã. ¶ Sapientum medicoꝝ. ſ. qui fuerũt philoſophi formatiõis. ſ. actiue. ¶ In re propria. ſ. in materia ꝓpria. ſ. paſſiue. ¶ Sepat uꝫ. i. cadens in matrice. ¶ In recipiẽdo formaꝫ. ſ. paſſiue. ¶ Nota qđ philoſophus primo de generatione animaliũ ponit qđ ſemẽ mulieris nihil habet facere ad generationem. q̃uis fáciat utilitates. una est utilitas qa ꝓp delectationẽ quã inducit facit magis trahi ſemen uiri 2ª utilitas ẽ qa matrix ẽ rugoſa. Et iõ ſi p° aſpgat̃ ſemire mulieris. ſemen uiri meli⁹ penetrat. Et iõ Auic. hic p ſemen mulieris itelligit đ ſanguie meſtruo q alterat̃ et ꝓmutat̃ a ſemine uiri i tm̃ ꝙ efficit̃ ſic ſemen. & ñ ẽ talis ſanguis q omni mẽſe trãſmittit̃ imo ẽ bon⁹ ſanguis. uenit tñ ꝑ uenas p quas uenit ſanguis meſtru⁹ õi mẽſe. Et nota ꝙ ſpma ñ dicit̃ uniuoce đ ſpmate uiri & mulieris ſꝫ dicit̃ equoce & pꝫ. ¶ Dicit̃. ſ. auctoritate phõꝝ. Nota ꝙ ſemen mulieris nihil facit ad generationẽ & ñ dicit̃ ſemen ſꝫ ſupfluitas. Sciae tñ ꝙ aliq ſapientes d ñt ꝙ ſine dubio utrũq; ſperma uidelꝫ uiri & mulieris ſimul iuncta ſimul operant̃ ad generationẽ. Et ſi ſpma mulieris ẽ potẽtior i uirtute generat̃ ide femella. Si uero ſperma uiri ẽ potẽtior in uirtute generat̃ ide maſculus qđ nota. ¶ Intẽ°. ſ. noꝫ. Et ſperma mulieris. ſ. de quo dicimus qđ tenet locũ paſſiue in generatione cõuerſuꝫ. i. ꝓmutatũ nõ elongatur. i. non tãtũ elõgat̃ a ſanguie ſicut ſanguis uiri. ¶ Et dixerunt Oſtendit auctoritate philoſophoꝝ qđ ſemẽ uiri nõ habet cuſam paſſiue in generatione & dicit &c̃. & oñdit etiã que ſunt cauſe mꝫ tiplicatiõis ſeminis. ¶ Quando permiſcet̃. ſ. meſtruo. ¶ Cum uirtute. ſ. actiua. ¶ In rectificando. ſ. materialiter. ¶ Particularitatem. ſ. partes diuerſas ¶ In ꝑticularitate. ſ. ſpũs gignitiui quia de eo fit ſpũs gignitiuus hec omnia pulcre dicit Auic. in ſuo libro. 2° de animalibus. ¶ Nota qđ illa littera intelligi debꝫ qđ ſemen uiri põit ſpiritũ gignitiuũ in corde quia cor primo generatur & poſtea ille ſpũs generat aliũ ſpiritũ in corde qui ua

dic ad alia membra & intelligi pōt qđ in se mine uiri ē ſpiritꝰ gignitiuus.i.qdā uentus ſubtilis ut faciat ſpiritū penetrare.ſ.talis uen tꝰ ſubtilis. ¶ Sperma aūt.i.ſanguis meſtru us conuerſꝰ ad naturā ſpermatis. ¶ Et unū qnq; eoꝝ.ſ.ſpma uiri et mſieris. ¶ Cognitō hic remittit nos alibi et oſtēdit quō dꝫ ſe hē re medicꝰ ad hº ¶ Scientiā naturalē.i.ad hñ dū modū diſcuſſioniſ. ¶ Intētionē.i.diſpoſitio nē. ¶ In ea.ſ.cognitiōe. ¶ In noſtris radicibꝰ .i.2º de aīalibꝰ 2º ca º. ¶ Eſt queſtio.utrum ſemen uiri ſit materia embtionis & ē intētio philoſophi primo de generatione animalium & Auic.2º de aialibꝰ qđ ſemen uiri ñ eſt ma teria embrionis. Et arguit philoſophus pº ſic Si ita eſſet ſequereť qđ idē eſſet actiuum et paſſiuū principaliter qđ ē fl'm quia tunc idē eſſet in actu & in potentia.cōſequentia tenet qa ſemen uiri habet uirtutē actiuā & p te ēt habet uirtutem paſſiuā igiť &c. ¶ Secūdo ſic.ſimile ē de factione alicuius artificij & đ generatiōe embriōis.ſꝫ qñ artifex.facit artifi tiū artifex nō ſubiciť pro materia ſed ſolū ē cauſa effectiua igitur nec ſemen uiri ſubiciť pro materia. Similitudo tꝫ quia ſicut i factōe artifitij agens uideť eſſe intelligēs ut aia.ita ē agens intelligens in ſemine.& ꝓpter illam rationē coactus ē.Aui.ponere datorē forma rum. ¶ Tertiō ſic.Aliqua animalia ſunt que generāt ſicut maſculus & femella licet maſcu lus nichil det de materia ſed ſolū de forma &c. Antecedens patꝫ quia ſunt quedaꝫ aialia maſcula ut muſca in qbꝰ femella pōit mēbꝝ in maſculuꝫ & nō ecōuerſo.pꝫ ēt de aliquibꝰ piſcibus ouificātibus qa femella facit oua & maſculus irrorat ſuo ſemine & talia oua aſp ſa ſemine ſunt ex quibus fiunt piſces. & illa que nō tanguntť a ſemine nō ſunt bona.4º ar guitur. Illa corpora debent hr̄e diuerſuꝫ mo dū principiandi que hñt diuerſa membra ex quibꝰ fit generatō.ſꝫ materia & forma ſunt huiuſmodi igiť &c. Confirmatur.ſi ita eſſet ſequereť qđ homo poſſet in ſe ipſo generare qđ ē fl'm.cōſequētia tꝫ quia ibi eſt agens & materia. Gal.aūt in 4º de utilitate pticulaꝝ & in libro de ſpermate ponit opinionē cōtra riam que ē qđ ſemeꝫ uiri ingrediť pro mate ria embrionis & etiam habet uirtutem acti uam. Ponit tamen qđ ſemen aut capitur pro ſpiritu gignitiuo recluſo in ipſo aut pro ipſo ſemine. ¶ Primo modo non ingreditur ſemen pro materia.ſed 2º modo ſic. Scundaꝫ cōclu ſionē ipſe ꝓbat ſic. Si ita eſſet qđ ſemen uiri nō ingrediereť.ſed eicereť extra matricē tunc matrix nō apeteret ſemen uiri qđ ē fl'm.cōſe quentia tꝫ quia illud qđ ē ſuperfluum nō dꝫ apeti. Et iſtam rationem facit Aui.2º de ani malibus cap º.2º qui ponit ibi rationem Gal. & ipſum impugnat & deridet. ¶ Secundo ſic.ſi ſemen uiri nō eſſet materia tunc mēbra eſſent rubea quia eſſet de ſanguine ut argua tur ſic. Membra aliqua ſunt exanguia alba glutinoſa ergo fiunt ex ſemie uiri. ¶ Tercio arguiť contra illud qđ uult phūs ꝙ ſanguis attractꝰ ad matricē dealbatť uirtute ſeminis cōtra qa tunc natura ageret fruſtra toto illo tēpore quo inducit illas diſpōes.qđ ē fl'm ¶ Conſequētia tꝫ qa ipa hēt ibi māteriā ꝑpara tā.ſ.uel ſperma. ¶ Quarto.eadē ē materia generationis & nutricatiōis.ſꝫ oia mēbra nu triunť ex ſanguine qui conuertiť i ſemen igiť ēt generanť. ¶ Cōfirmatť i tota naſcētibꝰ idē eſt materia & efficiens ergo ēt in animalibꝰ pfectis. ¶ Iſtis poſitis ſoluit Gal.ad ratōes philoſophi. Ad ꝑmā tunc ideꝫ eſſet actiuum & paſſiuū.negeť quia uirtus actiua ē iſpu gignitiuo & uirꝰ paſſiua i corpulētia ſpatis Ad ſecundā ñ tenet ſimilitudo qa artifex nō cōicat i materia cū artifitio ſicut ē hic. ¶ Ad terciā dicendū ꝙ illa maſcula hñt modicū de calore & iō femella ponit in maſculū. ¶ Ad quartā illa cotª hñt diuerſum mōꝫ ꝑncipian di &c. ¶ Propter illud nota qđ ſemen uiri hēt uirtutē actiuā & paſſiuā.ſꝫ plus actiuā q̄ paſſiuā. Dico ergo ꝙ bene i hoc hñt diuer ſum mōꝫ ꝑncipiandi quia unū hēt plꝰ đ acti uo & aliud hēt plus de paſſiuo. ¶ Ad qntaꝫ tunc hō poſſet i ſeipo generare.negeť qa q̄ uis ibi ſit đ materia ē tñ ibi modicū de paſſi bilitate ēt qm̄ non ē ibi locus aptus,nec tm̄ đ materia. ¶ Quanuis iſta opinio ſit Gal.tñ philoſophi ſunt potentiores quia ſemen non ſumiť ꝑ ſpiritu gignitiuo ſed ꝑ ipa corpulē tia que non hēt aliqd de materiali qđ ꝓbatť. quia tunc agens & materia coinciderent neq ualet ſolutio Gal.qa phūs uult ꝙ illa corpu lētia hēat uirtutē ſolā actiuā. ¶ Ad rationes Gal.ad ꝑmā negatť cōſequentia. Ad ꝓbatio nem dicit Aui.ſoluendo.nonne aquoſitas fit in epate & tamen quando fecit ſinem ſuum expellitur ab epe.Similiter mēbra attrahunt medicinas & poſtea expelluntita ē de matri ce.quia attrahit ſemen & tenet ipm tanto tē pore ꝙ fecerit ſuū effectuꝫ & poſtea ipm ex pellit facta conceptione. ¶ Ad 2am tunc mē bra eſſent rubea.negat Auic.conſequentiam. & cū dicit fiūt de ſanguine uerꝫ eſt conuerſo in formā ſpermatis. ¶ Ad terciā tūc natura ageret fruſtra.Negetur conſequentia.Sꝫ q̄n tu dicis ē ibi materia uerum ſꝫ non eſt diſpo ſita. ¶ Ad quartā eadem ē materia genera tionis & nutritionis.ſoluit Auic.deridendo

quis diceret qđ mẽbra nutriunt̃ ex ſanguine
et tñ generant̃ ex ipſo ſanguine et iõ qñ dicit̃
eadẽ ẽ &c̃.i.in ſpe. ¶ Ad quintã poſſ3 nega
ri ſimilitudo. ¶ Secunda qõ ẽ utrũ ſperma
mulieris ingrediat̃ generationẽ.Et uult Ar.
q̃ nullo mõ nec actiue nec paſſiue probat̃ per
rõnes eius.quia ſi ita eſſet ſequeret̃ q̃ muli
er ex ſe ſola poſſet generare qđ eſt falſum cõ
ſequẽtia t3 quia p te ipſa hẽt uirtutẽ actiuã
& paſſiuã.2° ſic.tunc in materia eſſet uirtus
actiua qđ eſt falſum cõſequentia tenet quia
p te in ipſa ẽ uirtus actiua.3° ſic aut uirtus
actiua eſt toraliter i ſemine uiri.& uirt9 paſ
ſiua toraliter in ſemine mulieris & hẽt ppo
ſitũ.aut partim in uno partim in alio.& hoc
ñ qa hñt diuerſa membra diuerſas uirtutes
principiãdi.Q uarto eade3 eſt materia toti9
& ptis & ps generat̃ ex ſanguine g° & totũ
ergo ñ eſt ex ſpermate mulieris confirmatur
quia mulier põt impregnari ſine emiſſione ſe
minis ut p3 in uiolatis que nõ ſpermatizant
& eſt hec opinio aliquor̃ phõr̃ quã aliq̃ cre
dunt eſſe falſam & minime uerã.Sed opinio
Gal.ẽ q̃ utrũq; hẽt uirtutẽ actiuã & paſſi
uã.ſed ſemen uiri plus de actiua & ſemẽ mu
lieris plus de paſſiua q̃ uidet̃ cõiter eſſe uer̃
& ueriſſimum qđ nota bene.Et Hyppo.q̃dẽ
In precedẽtib9 Aui.poſuit ſententiã medico
rũ & phõr̃ de generatione fetus.hic oñdit a
quo decidit̃ ſemen.p° facit hoc 2m ſententia3
Hyppo.2° ponit ſententiã Gal. 3° põit ſua3
ſententiã.2ª ibi & Gal.quidẽ.3ª ibi mihi ue
ro. ¶ Dicit p° q̃ Hyppo.dicit q̃ ſemen deci
dit̃ a cerebro & q̃ due uene deſcendũt a cere
bro & ſunt poſt aures q̃ſi incidãt̃ phiberet̃
generatio. ¶ Hyppo.ſcilicet in libro đ aere
aqua & regionib9. ¶ Ex duabus uenis.ſ.ad
uaſa ſpermatis. ¶ Generationez .i.conceptio
nẽ ſanguinis.ſ.unde ſemẽ generat̃ ¶ Lacte9
.i.ſubtilis. Nuce.ſ.iſte uene. ¶ Nõ elõgãt̃
a cerebro.ſ.in ptib9 adiacentibus ſibi. ¶ Et
Gal.quidẽ poſuit ſententiã Gal.& dicit qđ
Gal.neſciuit uerificare illud dictu3 Hyppo.
¶ Mihi uero põit hic ſententiã ſuam.primo
hoc.2° reddit cãm cuiuſdã appentis.2ª ibi et
ppter illud. ¶ Dicit p° qđ apparet ſibi qđ
ſemen uenit a cerebro nõ qdẽ a ſolo cerebro.
ſed ab omni mẽbro ꝑncipali &c̃. ¶ Fermen
tũ.i.ꝑticularitas. ¶ Vt ſit ei.ſ.ſemini. ¶ Re
ſudatio.ſ.ad hoc ut fiat ſemen. ¶ Eſt aſſimi
latio.ſ.fet9 patri. Et propter hoc ¶ Hic aſſi
gnat cãm.ſ.quar̃ hõ aliqñ diminut9 i mẽbro
generat ſetũ diminutũ.2m illud idẽ mẽbrum
& patet. Nota ultimũ finẽ conſequantur
.ſ.qa opilate ſint. ¶ Cum digeſtione cõpleta
.i.cũ non põt oio ſemen cõpleri. Expellit.i.
facit ad expulſionem. ¶ Illius.ſ.ſpermatis.
¶ Queritur unde ſperma decidit̃ & in hoc
ẽ opinio Hypo.q̃ đcidit̃ a cerebro.Rõ ẽ qa
cerebrũ multũ debilitat̃ i emiſſione ſeminis.
ergo &c̃.Antecedens eſt philoſophi in mul
tis locis.conſequentia tenet.quia deciditur ab
ipſo quod magis debilitatur ¶ Confirmatur
quia ſemẽ aſſimilat̃ cerebro g° &c̃.cõſequẽ
tia t3 q̃a omne qđ decidit̃ ab aliq° ſapit natu
ram eius a quo decidit̃.2ª opinio ẽ qđ ſemẽ
decidat̃ a toto corpore.Ratio ẽ quia h° uide
tur probare philoſophus.4ª particula ꝑble
umatũ primo ꝑbleumate quare ẽ.i.ppter qd
coheuntes maxime infirmant̃ quia fit debili
tatio in toto ergo &c̃.Confirmat̃ quia ſemẽ
generat fetum ergo &c̃.cõfirmat̃ quia ſepe
animal diminutũ generat animal diminutu3
3ª opinio ẽ qđ ſepe decidit̃ ab epate quia eſt
principiũ nutrimẽti ergo ab ipſo deciditur.
cõſequẽtia t3 qa ſemẽ ẽ ſuperfuitas alimẽti
¶ Iſtam.queſtionem diſputat philoſophus
primo de generatiõe animaliũ ca°.5° & põit
ibi opiniones & dicit qđ quidam dicunt qđ
decidit̃ a qualibet parte ſic qã illud qđ deci
ditur ẽ pars integralis partis a qua decidit̃
ſed philoſophus arguit cõtra hoc ſic ſequere
tur.qđ ſemen eſſet qđdã puum animal.cõſe
quentia tenet quia ſicut a quo decidit̃ ẽ aial
magnũ ita ptes ſue integrales eſſent puum
animal confirmat̃ qui tunc i emiſſione ſemi
nis eſſet dolor quod ẽ falſum. cõſequẽtia t3
quia per te remouet̃ pars integralis.Confir
matur quia tunc quilibet eſſet maſculus &
femella qđ eſt falſum cõſequentia tenet quia
decidit̃ a pribus integralibus tam maſculi q̃
femelle. ¶ Aliã autem opinionẽ recitat phi lo
ſophus ibi qđ aliqui dicũt qđ ſemen decidit̃
a toto ſed tamen nõ eſt pars integralis eius
ſilicet partis.ſ3 eſt ſuperfluum nutrimenti
quarti deciſſum a qualibet parte. ¶ Cõtra
hec arguit quia tũc diminutus ſemper gene
raret diminutũ qđ eſt fl̃m.cõſequentia tenet
quia ſemen non põt uenire a parte diminuta.
¶ Confirmat̃ tunc ſemen ẽẽt diuerſor̃ colorũ.
qđ ẽ falſum.conſequẽtia tenet q̃a ſuperfluum
nutrimẽti mẽbrorum eſt diuerſum in colore.
¶ Confirmatur tunc ſemen hẽret magnam
uirtutẽ paſſiuam & ñ actiuã qđ eſt falſum.
cõſequẽtia probatur quia quãto nutrimentũ
puls appropinquat mẽbro tanto magis hẽt
de uirtute paſſiua quia plus appropinquat
nature membri. ¶ Aliam etiam opinionem
recitat qđ.alij dicunt qđ ſemen decidit̃ a q̃li
bet ꝑte indifferenter ita qđ aliquando a cere
bro aliquãdo a manu & hoc probãt q̃a neſci
unt dare aliã cã3 niſi aſimilatiõis. ¶ Contra

hoc arguit sic tunc semen pri⁹ generabit manū q̃ cor qđ ē ffm cōsequētia tenet qa magis puenit a tali mēbro.cō firmatur.Sicut est de nutrimēto quādo est ppinquū mēbro ita ē de semine sz quādo nutrimētū ē propinquū nature unius mēbri nō erit sufficiēs p nutrimēto alterius g° semen manus nō ē sufficiēs pro cord nec ecōuerso. Alia ē opinio philosophi & alia Auic.Opinio Auic.stat in duabus cōclusionibus.prima ē qđ semē decidit a tribus mēbris principalib⁹ & ista cōclusio intelligit q̃tū ad spiritū gignitiuū ꝓbat qa talia mēbra sola hñt spiritū gērare g° decidit q̃tū ad spūz gignitiuū ab istis trib⁹ mēbris principalibus & isti spūs cōcurūt a generatiōē qa ueniūt ad testiculos & ibi uocat spūs gignitiuus. Secunda conclusio ē ꝙ contingenter semen q̃tū ad spiritū pōt decidi a quocūq; mēbro simul cū illis trib⁹ mēbris principalib⁹.Ista patet.qa spūs q est i mēbro a q̃ simul cū istis spiritib⁹ facit ad generatiōē. & iste talis spirit⁹ q est i mēbris ē cā assimilationis.ꝓbat nō pōt filius assimilare patri l' matri nisi aliqd decidat a mēbro in quo sibi assimilat.sed tale decisum ñ pōt esse nisi spirit⁹ ergo &c̃.Sed.t.d.ergo nūq̃ hō diminutus generabit dimiꝛutū quod ē falsum.consequentia tenet qa spiritus ñ pōt decidi a pte q̃ non est.dicendū ꝙ decidit spūs cū tali dearticulatione qualis ē i patre. Tercia cōclusio addit a magistro thoma ꝙ semen quantū ad partē corpulentā decidit ab epate.sed epar ē pricipiū nuttimēti & ista ē clara. Alia est opinio philosophi quā declarat egidius & dicitur qđ semen aliqñ sumit ꝑ quacūq; hūiditate que descendit ad uasa seminalia. Aliqñ sumit ꝓprie.& tūc ē supfluitas decisa a nutrimēto quarte digestionis.& sic sumit hic. Item semen aut sumit q̃tū ad spiritū gignitiuū reclusum.aut q̃tū ad corpulentiā.p° mō sic i mediate decidit a testiculis & mediate a corde.Probat qa cor ē primū factiuum spiritus tā q̃ fons.& hoc facit de re que nō ē spirit⁹.Alia aūt mēbra faciunt spiritū đ spiritu cordis.Et iō aliq uolunt qđ illi tres spūs ñ differunt substātialiter. Quarta conclusio ē ꝙ semen q̃tū ad materiā corpulentam decidit exnutrimēto cordis. ista pz p eum i libro de generatione aialiū.Confirmat qa semen ē supfluitas utilis ultimi alimenti qđ ē totū in potētia.p° ē supfluitas.z° ē utilis qa fit fetus ex eo.sed triplex ē supfluitas.s.qualis & quanti & utriusq.Semen aūt ñ ē supfluitas qual'.qa ñ ē mala supfluitas.sz ē supfluitas quanti qa illud qđ supfluit in quāto in corde de nutrimento materialiter ē semen 4° ē ultimi alimenti & ultimū alimentum ē illud qđ ē melius & pfectius q̃ sit in nostro corpore & istđ supfluū p uenas emulgentes uenit ad uasa seminalia & ad testiculos.5°. dicebat ꝙ est totū in potentia quia decidit a corde qđ ē totū in potentia 2ᵐ Aristo.& iō cor primo generat & postea alia duo mēbra principalia. Ad rones ad Hyppo.dico qđ descendit a cerebro ꝓncipaliter sicut dicit. A. Ad aliam semen simulat cerebeo.Dicēdū qđ magis simulat testiculis. Ad alias dicēdū ꝙ cerebrū multū debilitat qa ē debilis caloris & multi spūs ab ipo euacuuāt i emissione seminis. Ad alias que ꝓbant ꝙ decidit a toto. Ad philosophuz qđ phūs ibi soluit solutione antiquorū q dicebant qđ decidit a toto.Aliter a toto.i.a mēbro qđ hēt totum in potētia qđ ē cor. Ad aliā dico qđ fit delectatio in toto ñ quia decidit a toto.sed fit delicia in toto per compassionem sicut patet ex proiectiōe aque super manū totum corp⁹ tremit ꝓpter cōpassionē. Ad aliam semen generatur totum concedo.T.d.igitur decidit a toto dico qđ sufficit qđ decidit ab illo ꝙ habet totū in potētia. Ad aliā tunc semp animal diminutū &c̃.dictū ē qđ cōtingenter aliquādo fit qa per spūs exeuntes de mēbro ad aliā pz solutio 2ᵐ philosophū quia epar nō ē principiū nutrimenti.sz cor.2ᵐ ipsuz.

SIGNA Cōplxionis calide In precedentib⁹ Aui.posuit anotomiā membroꝝ generatiōis & causas seminis.Hic ponit de signis cōplexionū mēbroꝝ seminis prio de signis cōplexionū naturaliū.z° ñ naturaliū .2ª ibi inaturaliū cōplexionū sunt ut accidat. P° ponit signa cōplexionū testiculoꝝ naturaliū lapsorū in una qualitate.z° in duob⁹ .2ª ibi. Signa cōplexionis calid & sic est dominiū ubi sunt partes pz Dic p° qđ signa cōplexiōis calide.sunt natural' mēbroꝝ &c̃. Semitis apertio.i.latitudo & pelle.i.cutis cā istoꝝ ē quia calidū habet dilatare & amplia re. Ipsum.s.pectinem. Asperitas.s.pilloꝝ.cōsecutionis.i.finis quia cito cōplent mēbra genitalia. Frigide.hic ponit signa frī de & patet. Humide ponit signa hūide. & patet. Subtilitas.i.tenuitas. Debilitas erectiois ꝓpter humidū obtūdēt ē calidū Sicc ponit signa complexionis sicce & pz. Calide & sicce ponit signa cōplonis distēperate in duab⁹ qualitatib⁹ primo sicce &c̃. z° ibi est.3ª ibi sunt.4ª ibi sunt. Dicit p° ꝙ iste hēt semen spissum & hēt magnū desideriū &c̃ Dominiū spissitudinis ꝓpter siccitatē inspissantem. Generat masculum

hoc est contra Haly. i tegni. cā quare generat masculos est qa semen istius ē maxie actiuū. ¶ Abscindit. i. abstinet. ¶ Aq̄. i. hūiditatis .s. spermatice. ¶ Descensionis .s. spermatis. ¶ Plures spissi supple quā in calida solū uel in calida & humida. ¶ Calide et humide hic ponit signa cōplexionis calide et humide testiculox & pz. ¶ Minus ipregnans quia semē nō ē ita actiuū nec ita pruritiuū & ideo etiaz nō ita bene erigit. ¶ Velocis exequutiōis .s. emissionis seminis. ¶ Frigide & hūide Hic ponit signa complexionis frigide & humide. ¶ Leuitas. i. pilloruz paucitas. ¶ Tardatur coitus qa nō ē ibi calidum pruritiuū. ¶ Frigide & sicce pōit signa cōplexiōis frigide & sicce & patz. ¶ Imaturaliū. Determinat de signis cōplexionū nō naturaliū. ¶ Sensus. i. signa sensibiliter precepta .

QOYTVS. Hic determinat de iuuamētis & nocumētis & horis coytus. Primo pōit generaliter iuuamenta z° nocumenta .3° horas .4° ponit signa qñ nō fit. generatio .5° de signis illius q coyuit. z^a ibi. coytus. 3ª ibi ostendit. 4ª ibi. sperma. 5ª ibi urina. Primo pōit iuuamēta coytus. z° quedaz nocumēta z^a ibi. & plurimum prima in qnq̄ sic̄ qnq̄ ponit iuuamenta. Partes patebunt. ¶ Dicit primo qđ coytus ē bonus quādo fit in hora qua debent eucuari superfluitates. ¶ Superfluitatum. s. a quib⁹ decidit. ¶ Ad augumētū. i. nutrimētū. ¶ Aliqd. s. a mēbris delegatū .i. aptū delegari. ¶ Illđ. i. p illđ. ¶ Impssio .i. appetitus. s. ad nutrimētū. ¶ In huismōi .s. coytu. de cōsecutione .s. uoluntatis. ¶ Et qñz hic ponit aliud iuuamētū & pz. ¶ Cogitationis. i. tristicie .3 ¶ Edomatio. i. remissio. ¶ Grauitatis s. humox. ¶ Et ipse quidem ponit aliud iuuamentū & pz. ¶ Dilatat. s. spiritū. s. ipm cōmouēdo. ¶ Et confert. Hic ponit aliud iuuamētū & patet. ¶ Q ñq̄ .i. qñ non est in toto repletio. ¶ Et omnem hic ponit aliud iuuamentū & pz. ¶ Dimissione .i. ablatione. ¶ Et qñq̄ hic ponit nocumenta duo spālia. z^a ibi & qñq̄. ¶ Dicit p° q̄ qn aliqua complexio indiget coytu & nō fit tūc &c̄. ¶ Minores dispōes. s. que secunt ¶ Cohartatione. i. retentione. ¶ Et qñq̄ ponit aliud nocumentū & patz. Ex cohartatione. i. suffocatione matricis.

COytus. Hic determinat specialiter de nocumento coytus. ¶ Dicit p° q̄ coytus supfluus &c̄. ¶ Coytus euacuat. s. cū supfluit. ¶ Alie. s. supfluitates propter delectationem .s. & motū coeuntis. ¶ Et coytus. ponit aliud nocumentuz & pz. ¶ Plurimū. i. superflue debilitās ppter euacuationē spūuz. Tepor aī torpor. i. debilitas. ¶ Et dolor. s. agrauatiu⁹. ¶ Epilensie oculte quia non pōt se mouere. ¶ Nigredo ex ex stinctione caloris. aliter nigredo. s. pp multos uapores ueniētes ad cutim. ¶ Deinde citrinitas. s. ppter adhustionē ¶ Sed. t. d. ergo citrinitas est peior q̄ nigredo. dicendū q̄ uerū est de nigredine de qua loquimur que fit ppter uapores ueniētes ad cutim. ¶ Et accidūt ponit nocumentū aliud. ¶ Periodi. s. poximales similes eis qui ueniūt in p̄ncipijs febriū pessimaliū. ¶ Videt ei. s. cum eleuat calor pruritus ppter uapores. ¶ Tinitus .s. aurium. Incipientes a capite quia cerebrū ē passibile. ¶ Et multociens ponit aliud nocumentum et patet. ¶ Et qñq̄ ponit aliud & pz. ¶ Et accidit ponit aliud caluicium. supple & canicies. ¶ Et restringitur. pōit aliud. ¶ Natura. i. uenter ¶ Facit. s. ppter hoc. ¶ Fetorem. s. ppter malos uapores. ¶ Et in illo. Hic pōit nocumēta coytus ex parte diuersax dispositionū cōiunctarū cū coytu & tot facit quot ponit nocumēta ibi .z^a & in cui⁹ .3^a & ei .4^a ibi & de hominibus .5^a ibi & de hōibus. ¶ De prima parte quid dicat patz. Et i cui⁹ ¶ Hic ponit .z^m nocumētū & patet ratio ē qa illi humores effumant. ¶ Et ei. Pōit aliđ nonumētū & pz. ¶ Digestiōis. s. ꝑme. ¶ Rugitus. pp malitiā digestiōis. ¶ Et đ hōib⁹ pōit aliud nocumētū. ¶ Cōplexionē malā scilicet inequalē. qa est debilis stomaci & siccus & tñ agregat sperma pruritiuū. ¶ Et đ hōib⁹ ponit aliud nocumentū. Cōstrictio. i. debilitas que aborsiui patiant. s. qñ sunt pregnantes. ¶ Et in coytu. hic ponit aliud nocumentū & patz. ¶ Ramex. i. herenia. Necessitate fecis. s. ad expellendū. ¶ Et coytus hic cōpat coyt⁹ ad inuicem. ¶ Quantū uulua ideest quantum coytus in uuluam. & cetera.

OPortet ne coytus. In precedentibus Auic. determinauit de iuuamentis & nocumentis coytus. hic determinat de horis coytus. Primo ponit horā iconuenientem. z° conuenientē .3° ēt iconueniētes. z^a ibi imo oz .3ª ibi. & oz. ¶ Dicit p° q̄ act⁹ coyt⁹ non debet fieri sup repletionē quia prohibet digestiones & ē cā malax egritudinum &c̄. Sup repletōez .s. cibi & pot⁹ ¶ Nota q̄ coit⁹ sup replerōez ñ ē utilis. qa phibet digōnē et agitat cibū &c̄. ¶ Ad stomachū. s. ad fundū. ¶ Adest uacuitas. s. mēbrorū ut tēpore fames. ¶ Attrahens. i. inducens . ¶ Primo oz ponit horā cōueniētē. & dicit qđ ille act⁹ dz fieri &c̄. digestio prima. s. stomachi. ¶ Et z^a .s. epatis. ¶ Hac .s. hora 3^a. ¶ Vacuitas. i.

famis. ¶ In ſpſione.ſ.ſanguinis ad membra ¶ Reliquie.i.partes relique cibi. ¶ Ex generibus.i.cāis. ¶ Succedit ei.ſ.coytus. ¶ Et acreſcit.i.confortaī. ¶ Cum eo.i.poſt eum .ſ.ſomnuz longum. ¶ Aqua.i.ſemen uirile. ¶ Et oportet ne.hic.ponit horas iconuenientes ēt & dicit q̄ non debet fieri qñ aliqs hz ſenſum rationalē pp aſpectuz ad mulierem. ¶ Aſpectus.i.mentalis. ¶ Intuitus.ſ.tēporalis. ¶ Aut ardor .ſ.ex ſemine. ¶ Sanitas .i.fortitudo uirtutis. ¶ Apud moriuū.i.ex ereitiū. ¶ Vrine.ſ.multū ſupfiue. ¶ Aduiat diariā in corpore forti & nō in alio. ¶ Exicatione.i.cōſumptione. ¶ In tēpore calido qa corpora ſunt tunc debilia. ¶ Quā infrigidationē.ſ.factā ex reſolutiōe caloꝝ. ¶ Equalū .i.cōueniētiū. ¶ Eo.ſ.coytu. ¶ Bonꝰ fit ſenſus.ſ.quilibet.ſ.uiſus auditus &c̄. Ratio ē qa multi & mali uapores elleuanī a ſemine retento hora coytus q̄ p tēpus reſoluuntur.

¶ Sperma. Hic determinat de ſemine generatiuo & patet. ¶ Fracto.i.remiſſo ex hoc hētur contra Auic .3° colliget.quia.ſ.ſemen p longā morā ñ eſt cōueniēs q̄to magis ſemen quod eſt in balneo. ¶ Vrina ponit ſigna illiꝰ qui coiuit & patet.

¶ Auſa aut ē. Hic determinat ḋ egritudinibꝰ mēbroꝝ generatiois. Prio de illis que ſe tenēt ex pte ſeminis. z° de illis que cōtingūt in ſubſtantia mēbrorū generatiōis. z^a ibi in principio ſcḋi tractatus apoſtema. Prima in tot quot egritudines ponit partes patent. Primo ponit de cauſis diminutiōis coytus. z° ponit ſigna. 3° curam z^a ibi facta autem. 3^a ibi cauſa generationis ¶ Primo ponit cauſas & numerat eas ſecundo declarat tercio ponit can. z^a ibi facta autem 3^a ibi & ſcias. ¶ Dicit p° q̄ cā ē uel ipa uirga &c̄. ¶ Aut in mēbris ſpermatis quia.ſ. in teſticulis.que ſecuntur ea ſicut ſtomachus renes & huiſmōi. ¶ Paucitatē eius.ſ. materie ſpermatis in corpore ſuple aut ē cauſa in cogitatiua uirtute. ¶ Facta aūt. Hic in ſpeciali declarat iſtas cauſas & nō declarat ſextam quia ē clara de ſe. Primo primā z° ſcḋam. z^a ibi ſed facta. 3ª ibi facta aūt. 4ª ibi cā autem 5ª ibi cauſa aūt 6ª ibi & ex eis que. ¶ Dicē primo qḋ qñ ē mala cōplexio &c̄. pp molificatiōez quia uirga tunc nō erigitur. ¶ Sz facta declarat aliam cām que eſt ppter cām teſticuloꝝ. ¶ Singularis.i. ſimplicis. ¶ Spmatis.ſ.in teſticulis & uaſis. ¶ Excitāte.ſ. expulſiuā. ¶ Facta aūt declarat aliā cauſam que ē ppter mēbra pricipalia & pz. ¶ Cordis.ſ.quia eſt debilitatū. ¶ Ex hoc patet qḋ ſemen q̄tū ad ſpūz decidit a corde & q̄tum ad corpulētiā decidit ab epate ¶ Inter mēbra coytus ſupl' & pncipiū. ¶ Cauſa autem ponit aliā cām & patet. ¶ Secundū iferiora al' interiora & ſunt mēbra que ſunta renibꝰ uerſus mēbra genitalia. ¶ Erigatur.ſ.uirga dolorosa. ¶ Significat.ſ.in illis qui hñt melancoliā mirachia. Erigitur uirga in malicijs pp uentoſitatē. ¶ Cauſa autem.hic ponit qnta cām que fuit cā 4ª ſupiꝰ & dicit q̄ ppter emoroydes &c̄ ¶ Incidanī quia ſimul lapis trahit. ¶ Et ex eis. Declarat ſextam cauſam que fuit cā quā ſupleui ſup̄ quia ipſaz nō poſuit ſupra in numero cāꝝ & ē ppter cogitati & patet. ¶ Meditatio.i.cogitatio coheundi. ¶ Intellectus ideſt cogitatio. ¶ Et facit deficere ſolicz pp.amicū ſupuenientē. ¶ Illud ideſt uerecundia. ¶ Reiteratio ſcilicet cogitationis. ¶ Ab illo ſcilicet coytu. ¶ Et ſcias ponit q̄dā cām & patet. ¶ Ipſa.ſ.humiditas. ¶ Ea ſcilicet equitatione. ¶ Sterelitatē.i.diminutionē coytus. ¶ Facta autē ponit ſigna primo ſigna.z° can.z^a ibi et ſcias. Nota q̄. A. dimiſſit cām que ſe tenet ex pte mēbroꝝ uicinantiū ſicut pp emoroydes uel inciſionē colli uel ice propter lapidem. ¶ Et ideo ponit ſolum quinque maneries ſignoꝝ. primo qñ diminutio fit a mollificatione uirge. z° qñ fit cā membroꝝ generatiōis. 3° membroꝝ que ſunt genitalia uel ſupra renes. 4° illiꝰ que fit pp paruitatē inflationis. 5° facte ppter nocumētū in genitalibꝰ. z^a ibi facta uero. 3ª ibi facta aūt 4ª ibi facte uero. 5ª ibi fcte uero. ¶ Dicē p° qḋ qñ ē molificatio in uirga aut frigus cognoſcit per hoc qḋ qñ mittis uirgam in aq̄ frigida &c̄. ¶ Nerui quia infrigidatus eſt neruus ille cōcauus. ¶ Nō cōtrahitur in aq̄ frigida ppter relaxatiōem fectam ab hūiditate. ¶ Sſperma.ſ.cū tali cā.i.deſcideriō.i. in appetitu. ¶ Factam uero. Ponit ſigna. Et dicit qḋ aliquādo cōtingit &c̄. ¶ Conferūt .ſ.ex balneatione & cibis &c̄ ¶ In facta aūt. Ponit ſigna alterius cāe.ſ.ppter mēbra principalia & pz. ¶ Supra mēbra coytus ſuple ſic cognoſcit. ¶ Appetitus.ſ.coitꝰ. ¶ Digeſtio.ſ.eparis q̄ ¶ Errectio.ſ. ḋbilitato ſenſu ſ defitiēte ñ fit excitatio ¶ Ia preterita.ſ.ſup̄ in aliꝭ ſeñ. ¶ Facte uero póit ſignaquare fit diminutio coytus ppter dimunutionē uentoſitatis et dicit qḋ ſignificāt ex hoc qḋ membra genitalia ſunt ſalua. ¶ Sed nó fit erectio mēbroꝝ.ſ.ſeminis. ¶ Saluas .i.ſanas. ¶ Et aqua.i.ſpermate. ¶ Facte uero ponit ſigna particularia ſupra poſita in z^a cā que erat nutrimentū in teſticulis & patet. ¶ Et pinguis ponit duos can. z^a ibi & ei qui uult. ¶ Dicit primo q̄ pinguis &c̄. cā huius eſt uel ppter

pinguedinē eppillantē. unde semen currit. sed mater habet uias latas. ¶ Et ei qui. põit z^m can. ¶ Pedum. s. calefaciendo. ¶ Et ideo homo uel mulier qui uadūt discalciati ñ põt bene coyre. qūo aūt sit hoc uel appropriate uł aľr non ptinet hic dicere. ¶ Et io si hēs uxorē iuxu riosam fac ipsam ire discalciataz si uis q; luxuria cesset. ¶ Et sic faciunt multociēs sapiēres quod nota. ¶ Cum cognoueris. In precedē tib^9 Aui. determinauit de diminutione coyt^9 q̄tū ad cās & signa. hic ponit curā p^o per medicinas. z^o per dietam z^a. ibi meliores c bi. P^o ponit curā & regimen debitum in coytu uel ad uigorandum coytum secundo ponit can. in coytu. z^a ibi. regens uero. Prio ponit curā diminutiōis coytus z^m unā quaq; cārum z^o ponit regimē quo debēt uti debiles in coytu z^a ibi. & oz ut euitet. p^a i quatuor p^o põit cu rā qñ cā ē i mēbris. z^o qñ cā ē diminutio in flatiōis 3° qñ cā ē nocumētū in mēbris gēra tiōis. 4° qñ cā ē nocumētū in uirga uł in ner uis eiu^9 2ª ibi & si fuerit. 3ª ibi qđ si cā. 4ª ibi & si cā. ¶ Dicit p^o qđ qñ tu uides & scis qđ nocumētū ē in mēbris principalib^9 intēdas ad curationē eox. Et si cā ē frigiditas sicut ē ut plurimū tunc melior medicina est metridatū. & si causa sit in alijs mēbris & c̄. ¶ Metridatū. s. fermētatū ¶ Cum residuo curatione. s. que confortat membra coytus. ¶ Et si fuerit ponit curā diminutiōis coyt^9 z^m scđam causaz que erat diminutio erectio nis uirge & pz. ¶ In. inferiorib^9. i. in mēbris genitalibus grana. s. facientia uentositatem. ¶ Alium. i. sinapis. ¶ Paucitas inflationis ualde. s. ppter dominium caloris resoluētis uentositatē. ¶ Et sex alias lac acetosuz alfi dabeget sunt cibaria facta sic̄ taffea. ¶ Vc puls. i. ut ptisana ¶ Sumule. i. de flore farine frumēti ¶ Teguebi. sunt ipēs que ponūtur in cibarijs facte ex cinamomo & huiusmōi. ¶ Andacocha. i. trifoliū. ¶ Quod si cā po nit curā diminutiōis coytus quādo cā est in mēbris generationis ut in testiculis & paz. ¶ Et lac. s. acetosum. ¶ Et si fuerit siccitas. s. cū caliditate. siccitas' uel pro se uel pro cō sumptione humidi. ¶ Quod si causa fuerit. ¶ Hic ponit curam quādo causa ē in uirga uł in illis neruis & pz. ¶ Neruox aľr mēbrox ¶ Nota qđ. A. nó põit curā quādo cā ē cogi tatio qa cā ē manifesta eo qđ debz remoueri cogita. ¶ Siľr nō põit curā qñ cā ē i mēbris sup̄ renes. sed relinqt notā ex dictis. ¶ 2° paz. ¶ Et oz ut euitet. Ponit uniuersale regimen ad uigorandū coytū & appetitū i eo & põit multos can. & multa alia. legat̄ simul. ¶ Di cit q; non debet nimis coyre post euacuatōez & dimittere laborē & euacuationes qa debi litant & debet cauere a nauseatiuā sacietatē & caueat tibi ab aqua & a rebus exiccatiuis. ¶ Nota dicit ligationē ulneru. s. a qb^9 mul tus sanguis effluit qa sequitur debilitatio. ¶ Quod si est. s. superfluus coytus. ¶ Reti neat̄ liniendo. i. paulatim utendo aliter linien do. s. cū reb^9 appropriatis. ¶ Multitudo coy tus. i. paulatim facta. ¶ Armel ē spēs rute aliter est dicuta almamatoria idest melissa. ¶ Cafan. non inuenit quid sit. ¶ Papaueris. s. albi. ¶ Pinguedo. i. medulla. ¶ In qua ē mulier. s. apta coyre. ¶ Referantur ei. s. hñti diminutionē. ¶ Que continuant eis. s. ut lu di. qui fiunt in coytu. ¶ Regiminis uero. po nit. regimen quo debiles in coytu debēt regi ¶ Primo ponit regimen in confuso. z^o in spāli. z^a ibi. semina qdem. Prima in tot quot põit ca. Legat̄ totū simul. ¶ Dicit primo qđ tu debes administrare &c̄. ¶ Abstergendo. i. fricando. ¶ Stincus ē animal paruū q; mul tum facit ad errectionē uirge. ¶ Abstersio nib^9. i. fricationib^9. ¶ Substentationis. s. i re mouendo diminutionez coytus. ¶ Aleuiet. i. diminuat. ¶ Vno qa confortat & calefacit.

¶ Semina. Ponit curā magis in spāli. primo p medicinas que sumunt̄ interius simplices. z^o p compositas 3° p unctiōes. z^a ibi medicinarum. 3^a piretri. ¶ Primo ponit medicinas simplices. z^o com positas. z^a ibi medicinas. primo ponit semina z^o grana. 3° cortices. 4° gumas. 5° radices. 6° animalia. 7° aquas. 8° fructus. 9° olera. z^a ibi grana. 3^a ibi cortices. 4^a ibi medule. 5^a ibi radices. 6^a ibi animalia. 7^a ibi aqua uero 8^a ibi. de fructibus. 9^a ibi olera. prima patet Alchaeri. i. carapucia. ¶ Bāucie. i. bastinace siluestris cardumem. i. agreste & achule. i. cardamomū minor. ¶ Grana araset. i. grana arboris similis. Iunipero aliter q; est semen feniculi. Alhichil ē quoddaz granū sa:tū sic̄ piper albuz. ¶ Grana azeletri ē piper nigrū ¶ Grana. hic ponit grana que faciūt ad coy tū & patet. ¶ Cortices hic ponit medicinas que sunt cortices & patet. ¶ Cinamomū & cinamū & sic patet q; est differentia iter ipsa ¶ Tilisafar. est spēs macis oleum. ¶ Gume aūt ponit gumas & patet. ¶ Infrigidat^9. s. qñ coytus diminuit. ¶ Radices ponit radi ces & patet. ¶ Aluf. ē serpentaria. ¶ Sachá chul dicit rabi moyses q; est pastinacha silue uestris aľr sechachul. i. calcatropa. ¶ Almu gat ē cōsolida. ¶ Animalia hic põit aialia ľ mēbra aialiū ľorta ab aialibus que ualēt ad coytum excitandum. ¶ Et potest diuidi in tot partes quot medicinas ponit. Partes patent.

Stellio.i.lacerta. Alūbire &c̄. Iſta noia ſunt nomina animaliū aquaticoꝝ. Exicate .i.ſquamoſe Cutis p̄rioꝝ animaliū ut paſſerū & huiuſmodi. Ante neceſſitatē.ſ.coytus. Q d̄ ſi ledat.i.qd̄ nimiū erigat uirgā Abluatur.ſ.uirga. Aque uero. Ponit aquas que ſunt cōuenientes. Olera uero ponit olera cōuenientia & p̄z. Alaſeth.i. tribuli marini. Medicinaꝝ uero. Hic p̄ōit medicinas cōpoſitas. Dicit prio qd̄ ualet metridatū. Caput.i.p̄ncipium & medicīa melior. Et itēꝝ poit aliā. Et de eis ponit aliā Medicamen de ſtinco .notū.i.diaſatirion. Et itēꝝ ponit aliā Et medicamē ponit aliā. Aſſet neſcitur q̄id ſit niſi ſit elle ctuariuꝝ. Cluten alimbat eſt terebentina. Et itēꝝ ponit aliā. Inuoluantē.i.miſceātē Et opponachū ponit aliā. Et itēꝝ p̄ōit aliā Cuderugi.i.auricularis uel ē herba ſiſis p̄ſio. Sule.i.artetice & ē quedaꝝ herba q̄ uocat arterica uſgariter. Et itēꝝ p̄ōit aliā Alchichilaci.i.penid̄ uel ꝛuchari. Buꝛidē.i.teſticuli ulpis uel ſaterion. Medicamen ponit aliā. De medicinis ponit aliam Nebigil ē nux indica. Nermich.i. origanū. Piretri hic ponit alias medicinas miſtas legat ſimul et patet. Alagen.i.locꝰ caude prope anū. Aut piretrū ponit aliaꝝ. Et itēꝝ ponit aliā. Araꝛichi &c̄.i.cū oleo ſambucino.& ſimiliter p̄ōit aliā. Archichiꝛ.i. coſti. Et itēꝝ ponit aliā. Cuꝛ oleo.ſ.cōuenienti. Rob.i.aliquo ſucco conuenienti. De cheiri.i.de uiola ſaracena. Auulus eſt pondꝰ quoddā hahalagen ſunt ptes iferiores ſpine. Fiat ſuppoſitoriū.hic ponit ſuppoſitoria et cliſteria.primo ſuppoſitoria.zº cliſteria.zª ibi cliſteria.pª patet. Quod dictū eſt.ſ.3º can.Cliſteria.ponit cliſteria & patet Et teſticuli ponit zᵐ Nota q̄ teſticuli arietū ualent multū. Et ſiſarium ponit aliam. & patet.ualetes.i.cornicula uel petroleū ut dicit ſy. Almagaleb.ſūt grana cereſi ſilueſtris. Oleum de aſech.i.oleū de blauſtia. Cliſtere p̄ōit aliud cliſtere. Cū mugath ē cōſolida alias cōmugath ē teſticulꝰ uulpis Buꝛidē ē cōfectio aromatica. Cōfectio ponit aliud cliſtere. Aſech.i.tribuli. De botim.i.de terebētina. Cliſtere p̄ōit aliud cliſtere.Natis.i.ceruicule. Meliores p̄ōit curī predictā.primo p cibos. zº p̄ potus. zª ibi potus.primo ponit cibaria qñ cauſa ē frigiditas.zº ponit curā quorūdā.3º quando fit a calido.zª ibi dixerunt.3ª ibi. prima p̄z. ſecūda ēt pars ē clara.3ª pars ēt patet. Edy. maſculi quia ē calidior. frixa nō ita nutriunt p̄p adhuſtionē. Adhibet.i.ſic p̄parati. Et piper.ſ.niger. Sicut pul.i.ſicut ptiſana. Iſta noia ſunt noia cibariaꝝ ſic preparatoꝝ. Andachocha.i.trifoliū. Et rec̄.ſ.in uirga Portulaca ualet ſi corpus eſt calefactum. De illis ponit cibaria medicinalia & patēt partes omnes. Cadus ē pondus q̄dam Infrigidantis ponit zᵐ cibariū medicinale & p̄z. Curacet ē ſemen uirtice. Et d̄ illis ponit aliā medicinā & p̄z. Et iterum ponit aliā & iterū ponit aliam in manſione.i. in medicina noua. Et iterū ponit aliā .Alitegi eſt modus cibarij.modus ponit aliā. Siſami.i.pille.prone.aliud p̄ōit aliā. Alaſeth .i.tribuli. Incitiōe ſiſantoꝝ.i.iciſione pua Potus hic p̄ōit curā p potū & ponit tres potus pres patent.finē.i.cōplementū. Sumatim ponit aliā potū & p̄z. Tayſi.i.pinguinū. Vtrūq; been.ſ.albū & rubeum.

QVLITVdo deſiderij.In precedēti bus Aui.determiauit de diminutione coytus.hic determinat de multitudine appetitꝰ coytus.prio ponit cauſas.zº ſigna .3º curā.zª ibi.ſigna.3ª ibi illi qui eſt Primo premittit q̄d aliquādo nō eſt neceſſe aliquid opari in multitudine deſiderij.zº ponit cās.3º quēdaꝝ can.zª ibi & ſcias.3ª ibi.& uiroꝝ Dicit primo q̄d multitudo appetitus ad coytum aliquādo ē &c̄. Cū fortitudine corpis.ſ.in uirtute. Et ſanitate.i.tē pantia. Conuenit in regimine eius.ſ.per cibos. In fractione.i.diminutiōe ipſiꝰ.ſ. per medicinas. Apit.i. diſtemperat cōpleſionem. Nota q̄d quādo aliquis eſt fortis a doleſcens & eſt calidus & hūidus nec debilitatur ex coytu tu nō debes dimittere in iſto Et ſcias.ponit cauſas.zª ibi.in iſta aūt.3ª ibi aut mꝭtitudo .4ª ibi aut ꝓpter.5ª ibi & ꝓpter multitudinez. Dicit prio q̄d generatio ſeminis habz cōfortare corpus & cor & puitas expulſionis ipſius debilitat & ſi zᵐ multitudinē coytus uratꝰ exercitio & blaneo &c̄. Generatio.i.multiplicatio ſeminis.ſ. cū expulſione generationis.ſ. in expulſione. Nota q̄d debilitat memoriā quia uirtus generatiua deficit In ſemine retinet & ledit & facit nocumentū in itellectu & memoria et i omnibꝰ aliꝭs uirtutibꝰ.& aliqn facit ſuffocationē matricis.Q uod ſi accidat eis.ſ.qui ſunt multi. Coytus p̄parationis.i. exercicio leui. d̄ quo loquit primo can.fen.3ª.aqua frigida conſtringit poros & iō iuuat. In illa ponit aliā cām & dicit q̄ in multitudine deſiderij ſemen pruric & pungit expulſiuā. Aut mꝭtitudo p̄ōit aliā cām & p̄z. Multitudo eius ſcilicet deſiderij in corpore uirtutis. Succedit enim ſcilicet ex coytu. Nota

quod istas duas ultimas causas possumus legere pro una. ¶ Aut. ponit aliam causam. & dicit quod aliquando est propter pruritū eius. s. uirge uel matricis. ¶ Et ꝓpter multitudinē ponit aliā causam & pz. ¶ Inflatiōis .s. cōtingit etiam aliquando uiris. ¶ Ex. i. cū Coarctatō. i. retētio. ¶ Vehemē. s. ad cohibēdū habētes melancoliā ab ipsis elleuat uētositas extendens. ¶ Et uirgꝭ ponit can. & dicit qđ homines in regionibus frigidis hñt appetitū sed mulieres sunt oppositę. ¶ Nota qđ isti habent appetitū ex multitudine materie & fortitudine uirtutum eoꝝ quia sunt fortes indigestiua. Item mulieres sunt ecōtrario quia si stant in regionib⁹ calidis habent appetitum Sup dorsuꝫ qa calefacit renes ¶ Sig⁹ hic ponit signa multitudinis appetitus coyt⁹ & ponit signa iuxta quinq; causas positas. Prio ex repletiōe. z° ex acuitate semis. 3° ex multitudine quarto ex pruritu. 5° ex iflatōe z⁹ ibi. & signum 3⁹ ibi & signuꝫ 4⁹ ibi & signum. 5⁹ ibi & sigum. ¶ Dicit primo qđ ista signa significantia repletionē sunt signa &c̄. ¶ Et repletionis. s. indicantis coytum. ¶ Et signū ponit signū mꝭtitudinis desideriꝫ puenientis ex acuitate seminis & pz. ¶ In urina .s. in urinali item in ipso apparent arenulle adhuste. ¶ Et signum ponit signū multitudinis appetitus ex mꝭtitudine seminis & pz. ¶ Solius. i. pp solam fortitudineꝫ uasorum seminis. ¶ Debilitas. s. actualis in toto corpore. ¶ Signum ponit aliud signum quando est dolor quia aliquando semen est magne quātitatis & pruritiuū & facit dolorē pruritiuum. ¶ Et signū pōit aliud signū. ¶ Illi⁹ hic pōit curā. primo iuxta diuersitatē & cās z° specialius ponit curā ꝑ medicinas que hñt semen exicare. z⁹ ibi lentes. p⁹ in quinq; sicut ponit curā iuxta quinq; cās. z⁹ ibi & illius q̄ est. 3⁹ ibi & similiter. 4⁹ ibi & illius. 5⁹ ibi. & illius. ¶ Primo pōit curā qñ ē mꝭtitudo appetit⁹ ppter magnā repletionē & dicit ꝙ cuta ē flꝭ. s. repellitur. i. enumerat. ¶ Ad uasa. s. spermatis. ¶ Et illius ponit curā quando multitudo appetit⁹ puenit ex acuitate seminis & patet. ¶ Muschā dicit ꝙ ē herba q̄ nascitur sup lapides & facit lapides labere. ¶ Et illius ponit curā multitudinis appetit⁹ qñ puenit a multa generatiōe seminis et pz ¶ Illius ponit curā qñ puenit a multitudie pruritus &c̄. ¶ Et illius ponit curā qñ cā est infꝭ° &c̄. ¶ Caliditas uehemens. s. minor ꝙ resoluat. ¶ Lentes hic spāliter ponit medicinas exiccatiuas seminis. prio frigidas. z° calidas. z° ibi lilium. ¶ Dicit primo ꝙ cō ferūt lentes &c̄. Semen canadis al' lapis ematites. ¶ Et exoleis. s. conuenientibus. sufuf. i. puluis. ¶ Nudis pedib⁹ ambulare iuuat & patuit supra. ¶ Lilium. hic ponit medicinas calidas. pᵛ simplices. z° cōpositas. z⁹ ibi et de cōpositis p⁹ pz. Andochocha. i. trifoli i. ¶ Et de cōpositis ponit medicinas cōpositas. z⁹ ibi compositū. 3⁹ ibi & itez. 4⁹ ibi & itez. 5⁹ ibi & itez. 6⁹ ibi & itez. ¶ Et compositū ponit aliā & patet. patent ēt alie. ¶ Causa in hoc hic determinat de multitudine exuberationis seminis. primo ponit cās. z° signa. 3° curā. z⁹ ibi & cū. 3⁹ ibi accidit qñq;. ¶ Dicit prio ꝙ cā multitudinis aut ē i semen &c̄. ¶ Signa ponit signa primo qñ cā est in spermate. z° qñ cā ē i instrumentis seminis. 3° excusat se qñ cā ē i renib⁹. 4° qñ cā ē in lacertis. 5° qñ ē iplicatio. z⁹ ibi & illi⁹. 3⁹ ibi & illa. 4⁹ &c̄. ¶ Dicit primo ꝙ qñ cā est semē &c̄. ¶ Diminutio. s. polutiōis. ¶ Cuꝫ pñtia sꝭ pñtialiter. ¶ Et illius ponit signa qñ cā ē in instrumentis seminis & patet. ¶ Errectio. s. pp contractionē & motū ¶ Signa. s. significantia ꝺ renibus uꝭ lacertis uel in principijs. Minoretur hic ponit curā & ponit ipsam i breui ꝙa cura pōt patere ex iā dictis ¶ Adhustionē. i. acuitatem eius. ¶ Cause eius. hic determinat de multitudine polutionis & patet. ¶ Super ceruicem. i. suppin⁹. ¶ De causis. s. supᵖ p° ca° hui⁹ locationis & similia. s. ut agnicastū ¶ Fit hic determinat de prucitate seminis. & dicit ꝙ fit ppter cās que sunt cōtrarie cāis exuberationis &c̄ ¶ Oportet ut homo hic determinat de regimine eius quē lædit dimissio seminis & patet. i ca° stomaci. ¶ Priapissmū. i. errectio uirge. Ista nomina sunt nomina ludum. Ante ipsum. s. suppinū. ¶ Numerum diez quia interponit plus de spacio. In ludiculis. i. in ludis in quibus fit exercitatio mēbroꝝ superiorum. s. brachiorum.

OPORTET Vt administreꝫ &c̄. In precedētib⁹ Aui. posuit regimē eius qui utitur multo coytu & nō debilitaꝫ ex eo. Hic ponit regimen eius qui utitur & nocetur. ¶ Primo ponit cutaz qñ cū multitudine coytus est debilitatio. z° qñ apparet debilitas usus. 3° quādo apparet tremor in mēbris z⁹ ibi. qđ si apparet 3⁹ ibi si autem. ¶ Dicit prio qđ debēt administrari cibaria calefacientia & humectantia q̄ sint pauce quātitatis & multi nutrimenti quoꝝ paucū nutrit multū sicut testiculi gallorum & ouа sorbilia cum balneatiōib⁹. s. humectantibus. ¶ Nota qđ aliqui habent gaudium in ludēdo & ideo debes ludere cuꝫ eis. ¶ Exerticiuꝫ preparatiōis. i. exercitium leue & maxime ante balneuꝫ ut pz. 3⁹ primi.

¶ Cum superfluitate in humectatõe. i. dum humectatio multũ superfluit. ¶ Quod si appareat ponit regimẽ quãdo cuꝫ multitudine coytus ẽ debilitas uisus & pꝫ. ¶ Cura eiꝰ est cerebrũ. i. debes multũ attendere ad cerebrũ. ¶ Cum co. s. oleo uiolato. ¶ Aqua confortat uisum maxime quando inflamatio est in cerebro quia cõstringit repcutit & remittit spiritus uisibiles. ¶ Si aũt accidat ponit regimen qñ cũ multitudine coytus ẽ tremor & pꝫ. ¶ Ex ea. s. multitudine coytus. ¶ Resoluaẽ. i. euacuetur. ¶ Nota q nos hodie ñ utimur medicinis ita fortib⁹. ¶ Virga si est molificata. ¶ Almahaleb. i. medula cerebri sil uestris tremoris. s. dicti supͣ fen. zª pⁿ. i. flati

Causa propinqua. Hic determinat de multitudine errectionis uirge & desiderio. primo ponit cãs. zº sigª. 3º curã. zª ibi scias. 3ª ibi curatio. pº determinat de multitudine errectionis. zº d papismo zª ibi priapism⁹. Primo põit curã imediatã & partes a quibus fit multitudo errectionis zº medietas. zª ibi & materia quidẽ. ¶ Dic prio q cã q̃re uirga stat erecta sicut corda est multitudo uentositatis i partib⁹ n ẽbroꝝ coytus. i. in lacertis. ¶ Due res simul ex artheriis & ex uasis spermatis aut. i. uẽtositas in neruo & i artheriis. ¶ Et materia quidẽ ponit cãs mediatas & ponit quinq; cãs illius uentositatis. zª ibi & hec materia. 3ª ibi & q ñq. 4ª ibi & dilatatio. 5ª ibi & quandoq; ¶ Dicit primo q cã materialis ẽ multa hũiditas. sed efficiẽs ẽ pauca caliditas. ¶ Nota q qñ est multa hũiditas tũc põt eleuari mꝰ tus uapor sed qñ caliditas ẽ magna ipsa est corruptia uẽtositatis. & iõ debꝫ ẽẽ caliditas remissa. ¶ Et hec materia ponit secundã cãꝫ & dicit q ista materia humida resudat a mẽbris seminalib⁹. & aliqñ ẽ hmiditas in ipsa uirga & c̃. patet. ¶ Aut non resudans. s. ii ẽ in ipsa uirga. ¶ Hec uentositas. s. in uirga. ¶ Et non resoluitur uirtus eius. s. uẽtositatis. ¶ Nota q p frigus debet intelligi caliditas sopita. ¶ Et qñq; hic ponit terciã causaꝫ & dicit q aliqñ adiuuant alie cãe sicut spissitudo phibens resolutionẽ uẽtositatis. ¶ Cãs instrumentales. i. ipsam tensionẽ. ¶ Spiss. tudo. s. cutis. ¶ Aut dilatatio ponit aliam cãꝫ & patet. ¶ Aut dilatatio. s. alicuius humiditatis. ¶ Et qñq; ponit aliam cãm & patet. ¶ Vtrãq; rẽ. s. caliditatẽ & iflationẽ. ¶ Priapismus hic determinat de priapissimo et notificat ipsum & q̃tũ ad nomẽ & q̃tũ ad accidens. Et dicit Gal⁹. qđ dicit priapissimus ad similitudinẽ priami qa greci depingebãt pa mũ cum uirga erecta in manibus & patet.

¶ Si confortet. i. augeat. ¶ Et necessitas. s. coheundi. ¶ Pluribus. s. aliis a uentositate. ¶ Amor. s. meditatius coyt⁹. ¶ Tussis hic ponit signa. nota ex iam dictis. Ex principijs. s. ex hac fen. ¶ Tremor. i. titilatio. ¶ Sanguinis. s. uentosus. ¶ Curatio determinat đ cura priapissimi siue multiplicationis errectionis. primo p̃mittit. zº exeqtur curã. zª ibi caueto. ¶ Dicit primo q debes administrare dicta supra in cura multitudinis desiderij. ¶ Que diximus. s. in caº cure multitudinis desiderij coytus. ¶ Canon ponit curam. pº per euacuantia. zº per ifrigidantia. 3º p resoluentia. secunda ibi deinde. tercia ibi & post. ¶ Dicit primo q cura generaliter ẽ fleubothª & solutio uẽtris &c̃. ¶ Cũ tabtab. ẽ quidã ludus in quo exercitant membra superiora ¶ Deinde hic põit curã per infrigidãtia & patet. ¶ Et lactuca. i. i latuca est plurima excusatio s. a reliquis infrigidantib⁹ cuꝫ damꝫ eaꝫ. ¶ Inter ea. s. de medicis frigidis. ¶ Et post ponit curã per resoluẽtia & pꝫ. ¶ Post q̃ diuidit materia. i. diminuit & reloluitur materia. s. uẽtositatis. ¶ Acetosa inflant debilitando calidũ qđ resoluebat uentositatemꝫ. ¶ Alathuor est hic determinat de quadam alia dispõne seminis primo notificat zº ponit curã zª ibi oꝫ. ¶ Dicit prio qđ i. la ẽ turpis dispõ in qua homo emittit stercus quando semen emittitur. ¶ Animum suũ. s. ut retineat feces. ¶ Desideriũ ualde. s. coeũ di & egerẽ di. ¶ Molificantur. i. debilitant ¶ Oportet hic ponit regimẽ. Primo regimẽ uniuersale zº unguenta. zª ibi sumatur oleũ. prima pꝫ. ¶ Sumaẽ põit quasdã. inunctões & unguẽta. Alchana ẽ albor q̃dã. ¶ Ramih ẽ cõfectõ que fit đ Galis & pásulis. ¶ Vt intendaẽ. s. appetitus. ¶ Acuitatẽ sterco. i. ne stercus sit acutuꝫ pungens. ¶ Et cerebrũ ipsorũ. s. ne lacerti molificentur ¶ Aũburi ẽ. hic determinat de quodã alio accidẽte adueniente hõi in coyitu primo notificat. zº ponit causas. zª ibi & dixerũt. ¶ Non motũ. s. ad exitũ. sꝫ retẽtũ In radice. i. in pricipio generatiõis. ¶ Super ipsum. s. ut cõpleat. ¶ Potẽtia medicamina. s. solũ. ¶ Et ppinquior. s. coytus. ¶ Qui desiderat. i. in quo ipse patiẽ. ¶ Delectatio emissionis. i. ut si emitterent. ¶ Afflictu. i. cõplemẽto. ¶ Emissionis. i. siue emittãt siue nõ Nõ. ¶ Naturale si ergo debent corrigi sue male meditatiões de hoc hẽtur. 4ª pricula pblematũ &. 4º problemate. ¶ Et dixerunt ponit causas zᵐ quosdaꝫ. ¶ Sensibilitatis. i. sensibilis. ¶ Quare spergiẽ. i. hõi consungitur. ¶ Sicut illud qđ remotũ est. i. in hoib⁹ debet esse maior insensibilitas in capite

Fen. XXI.

uirge q̃ in radice. ¶ Pria. ſ. cã. ſ. qđ cõtinet ex meditatiõe ul' ex ſpmate nõ moto. ¶ Illi⁹ hic determinat de alia paſſiõe. ſ. quã hñt mẽ bra uiri & mẽbra mulieris. ¶ Agit. i. coyt. Et parit. i. coyti ſecum. ¶ Et non eſt hic. po nit unũ capitulũ in quo ondit illa que habẽt inducere deſideriũ & patet. ¶ De illis põit delectantia ẽ ſpẽs odorifera. ¶ Magnificat hic determinat de illis que hñt magnificare uirgaz & patet. ¶ Pinguedine. i. tenacitate. ¶ Alublet ẽ uocabuli. ¶ Albedarogi. i. baſi licoris ¶ Sumanẽ põit cõſtringẽtia matricẽ & patet. Ramich. ẽ confectio ex gall⁹. & paſu lis. ¶ Almoſus. i. liquor acetoſ⁹. ¶ Ferr eãt hic ponit medicinas que hñt matricẽ caleface re & patet. ¶ Cardumeni i. cardamomum.

OICO qđ inſtrumẽtũ. Poſtq̃ Aut. in precedentibus determinauit de diſpoſitiõib⁹ mẽbroꝝ generatiõis maſculoꝝ hic determinat de diſpõne mẽbroꝝ generatiõis reproꝝ in mulieribus primo põit anothomiam. z° ponit diſpõnes generationis embrionis. z⁸ ibi cũ matrix. colligit p° ponit anothomiaz matricis. z° teſticuloꝝ. 3° uaſoꝝ ſpermaticoꝝ muleris. z⁸ ibi ¶ Dicit primo qđ matrix eſt inſtrumẽtũ generatiõis mulie ris & ẽ in ſua creatione ẽ ſicut mẽbrũ uiri ¶ Nota qđ matrix dicit inſtrumẽtũ quia ẽ illud mediante quo fit generatio. mõ aia nõ pót facere opationẽ niſi mediãte. organo & inſtrumẽto dicit ẽt matrix quia ab ipſa dat nutrimẽtũ. embrioni qđ per unbricũ embrio nis uadit ad epar & diſpartit in uenis p cor pus & fit nutritio & dicit uulua quia uult & a forma ſpecifica ẽ attractia ſemis. Itẽ q̃ dã ſũt aialia aialificãtia & q̃dã ouificãtia & utraq; habent matricẽ ſed ouificantiũ quedã faciunt multa oua & quedã pauca. multa ut piſis & tenent iſtũ ordinẽ quia femella facit oua & maſculus irrorat ipſa ſemine ſuo & ipſa irrorata faciunt piſſes & ſi aliqua dicto rum non irrorant a ſemine maſculi nõ ẽ ap tuz pro generatiõe. ¶ In radice. i. forma crea tionis. ¶ Simile inſtrumẽto generatiõis ſiẽ uiris. qu a ſunt in ea teſticuli & ẽ ibi collum loco uirge retẽtuz in interiorib⁹ ut muliebre ¶ Et eſt. ſ. matrix. ¶ Conuerſuz. i. reuerſuz quia ſi poſſet uideri collum matricis tunc eẽt factum ſicut uirga uiri. ¶ Sed contra quia hoc nõ apparet per anotomiã dicẽdũ qđ qa fit magna cõtractio pp mortẽ iõ non apparz talis ſequeſtratio in muliere mortua. ſimil⁹ ẽt ñ apparent multe uene in uiro. ¶ Oxeũ. ſ. in uiris. ¶ Siphac. i. pãniculi matricis. Et quare uirga. ſ. in uiris. ¶ Duo oua põit ano thomiã teſticuloꝝ et dicit q̃ mulier hẽt duos teſticulos ſicut hñt uiri. ¶ Duo oua. i. duo teſticuli. Mulierib⁹. ſ. iſunt. ¶ Non agregat. i. ſiẽ agregat oua uiri oxeũ. No. q̃ matrix hz a dextro unũ teſticulũ & a ſiniſtro unũ aliũ & non eſt ibi unus panniculus coopiens ſicut in uiris. ſed quilibet iploꝝ hẽt panniculum. ¶ Et ſicut uiri ponit anothomiã uaſoꝝ mu lieris p°. põit ſimilitudiñ ẽ iter mẽbra uiri & mulieris. z° diſſimilitudinẽ. z⁸ ibi ueꝝ. Dicit primo q̃ ſicut uiri hñt uaſa ſeminalia per q̃ tendit ſemen ad partes. & ẽ. Sed tu dices q̃re natura non fecit teſticulos intra in hominib⁹ ſicut in mulierib⁹. Dicendũ q̃ natura ſemper fecit q̃ melius eſt quia uiri ñ hñt matricem. ¶ Vaſa ſpermatis. ſ. delatoria. Nota q̃ ua ſa ſeminalia ſunt ad portandũ ſemen ad fun dum matricis. ¶ Veꝝ illã ponit differentiã mẽbroꝝ uiroꝝ a mẽbris mulieris. Et põit du as differentias. z⁸ ibi & diuerſificant ¶ Dicit primo q̃ uaſa ſeminalia i uiris incipiunt &ẽ. ¶ Illa. ſ. uaſa ſpermatica. ¶ A bono. i. a teſti culo & intelligit̃ de deſcenſu ualis ſeminalis ad teſticulos. ¶ In pfunditatẽ. ſ. colli ueſice & uirge. ¶ Coopertoriũ oui. i. didimus. De inde ſpargantur ſcilicet uaſa ſeminalia intu lutiones ſcilicet extra collum ueſice. ¶ Inter ipſa ſcilicet uaſa ſeminalis ¶ In pximo eius. i. orificijs uaſis ſpermatis. ¶ Ad ipſuz. ſ. p quod expellit̃. ¶ Nota q̃ non ẽ idẽ meatus p quẽ uadit ſemen & p quẽ uadit urina. ſed ſunt diuerſi. ¶ Et eſt longũ. ſ. talis meatus. ¶ Oſtenditur. i. declaratur in duobus ouis. ¶ Ad duo emũctoria ideſt ad duo iguinea. ¶ Ad duo latera. ſ. ad dexttũ & ſiniſtrum. ¶ Ipſa ambo. ſ. uaſa ſpermatis i mulierib⁹. ¶ Et diuerſificant̃ ponit aliã differẽtiã iter uaſa uiri & mulieris. prio hoc. z° reddit cãm eius qđ dixit z⁸ ibi & non continuant̃. p⁸ pz. ¶ Ad duas. ſ. concauitatẽ matricis. ¶ Et no minant̃. ſ. illa duo orta. ¶ Et nõ continuãtur reddit cãm quare in mulierib⁹ fit continuatio uaſoꝝ ſeminis cũ teſticulis primo hoc. z° oſtẽ dit qualiter non fit continuatio in uiris. z⁸ ibi i uiris uero. ¶ Dicit p° q̃ hoc ẽ qa uaſa ſemi nis i mulierib⁹ ſunt leuia ſicut teſticuli &ẽ. ¶ Amboꝝ. ſ. ouoꝝ. ¶ Protectõe. i. prectõe. ¶ Nota quia ſunt cõtinuata nõ fuit timor de leuitate eoꝝ. ¶ In uiris uero. ¶ Oſtẽdit quare in uiris nõ ẽ talis cõtumatio uaſorũ ſeminis cũ teſticulis uiri & pz. ¶ Eoruz. ſ. uaſoruz ſpermatis. ¶ Nõ pmiſceẽt. ſ. in ſub ſtantia. Nota qđ illa uaſa ſeminalia ſunt illa que faciũt ad generatiõem. ſz teſticuli ſtant ſiẽ lapides ad textuces ut teneãt bene pãnos protẽſos. ſz medici uolunt qđ in teſticulis fit pmutatio ſanguinis i ſemine. ¶ Inter ambo

ſa.uaſa ſpermatis. Expulſor.i.iuuans ad expulſionē. Et intra matri.ē. In p̄cedēt ib⁹ Aui.notificat matricē q̄tū ad ſimilitudinem ad mēbra uiri et ēt q̄tū ad diferētiā hic p̄: anothomiā q̄tū ad inceſſiones & celulas matricis. Et ꝛō dic̄ q̄ in matrice ē extremitas cō caua neruoſa & ſūt q̄dā cellule &c̄. Rotunda.i.concaua. Semita.i.uiri incedicia.unde ex hoc dicit hēre plures cellulas. Nota q̄ aliq̄n galꝑuidet uelle q̄ matrix hēt ſeptem cellulas. Et ꝛō p̄nt fieri ſeptē embriones. A. 9° de animalib⁹ dicit q̄ aliq̄n naſcunt utque ad ſeptē fetus. Et ꝛō matrix hēt rugoſitates & eminentias in quibus poſſunt embriones multiplicari. Et matrix ponit anothomiā matricis quantū ad uenas & ligamēta. & dic̄ q̄ matrix habet multas uenas & eſt ligata dorſo & cetera. Quas diximus ſcilicet. primo can ſen. p̄ia de anothomia uenarum. Súbſtātatio aſ̄ p̄paratio. Precipitatio .i.motus cū exitu. Et oſſi lato.i.oſſi ſumi nis q̄d eſt circa alchat iz. Et eis.ſ.ligamē tis In ipſa.i.cotā ipſa. Laxa.i.eadem. Ex neruis.ſ.medicis. Et facta ē notifi cat matricem per anothomiam quantum ad ſubſtantiā & quātitatē eius & p̄z. Apud collectionē.i.ut colliget. Congregat.i.con ſtringit. Augumenti.ſ.cordis ſicut quan titas. Mamillar.ſ.non complent pfecte. niſi ſit cōpletū corp⁹. Una.ſ. matrix quia ñ operatur operationes ſuas. In hominib⁹ .i.ī mulierib⁹ & alijs.ſ.animalibus. Nota q̄ canes hahēt ſex mamillas & ita matrix ip̄ar hz ſex cōcauitates.tñ galꝑ.i4° d̄ utilitate pti culaꝝ dicit q̄ cōcauitates i matrice mulieruz ſunt ſeptē.ſz Aui.dicit hic q̄d habz duas cō cauitates Sed ſoluēdo.dicendū q̄d hz duas ſcilz magis manifeſtas. Et locus notificat matricē per anothomiā quātū ad locū & p̄z. Poſt ueſicā.ſ.retro. Et.ſ.matrici. A duobus lateribus.ſ.anterius & poſterius. & ſtratus .i.uel locus. Intentio quia dr̄ q̄d ſit ei ſtratus .i.locus leuis.nota q̄d locus eſt leuis in medio matricis ne ledatur embrio. Et ē eius collū .ſ.ille meatus .& longitu do .ponit anothomiā. Quantū ad q̄tita tez colli ipſius matricis & patz. Et longi tudo alias cōcauitas. Et creata ē notificat matricē quātū ad tunichas & pz uenoſa.i.hz ſubſtantiā ligamētalem ad modū uene fingū tur.i.diuidunt̄ iſta eſt ſententia amforiſmi mulieri in utero habenti. Ad eas.ſ.per eas .i.uenas. Illaꝝ duaꝝ.ſ.tunichaꝝ Suaꝝ naturaꝝ.i.uirtutū naturaliū. Aliter.i.qa naturaliter ſic diſponit. Et matrix addit can.& diuidit̄ i quinq; ſicut quinq; p̄dic̄ can

z^a ibi & cogitur.3^a ibi & cū dicitur.4^a ibi et collum.5^a ibi & de mulierib⁹.6^a ibi & q̄n uiolatione. Dicit prio q̄ matrix ingroſſat̄ & inſpiſſat̄ &c̄.i hora meſtruoꝝ.i.meſtrua debent uenire. Attēuat̄.ſ.quia q̄n extēdit̄ Et cū coytur ponit z^m can.& dicit q̄d q̄n fit actus coytus tunc matrix mouet̄ &c̄. Expellitur.i.cōmouet̄. Et cū dicit̄ ponit 3^m can. & dicit q̄ ipſa non eſt facta ex neruis cerebri uel nuce.ſed quia ipſa eſt alba & ueniūt ad ipſam pauci nerui alba. quia ligamentalis. Et collum ponit quartū can.& dicit q̄d collum ē &c̄. Cartilaginoſum.i.cum quadā duritie. Pinguedo.ſ.p cohartationē uſq; ad ē pinguedo ſolida Caloſa ꝛō facit duriciē.i re ſiſtentiā & cartilaginoſitatē.ſ.qa extenditur & in ea.ſ.matrice ſupremū eius.ſ.anterius. Et de mulieribus ponit quintū can.& p̄z. Et q̄n uiolatione ponit aliū can & dicit q̄d q̄n puella uiolat̄ ſunt quidaz panniculi &c̄. Et ſcias q̄d ille pāniculus i quoꝙ conſiſtit uirgi nitas puellaꝝ uocat̄ ſecundū doctrinale cēto. & ideo dicit doctrinale.o.ſicut cento marib⁹ ſociare memēto & ibi uult q̄d cento ē maſcu lini generis q̄d nota &c̄. Ex omni mēbro .i.cā conſtituente &c̄.

QVM Matrix.In precedēt ib⁹.Aui. ponit anothomiā matricis hic deter minat de diſpōib⁹ eius.& prio de naturalibus.z° preter naturā.z^a ibi accidunt matrici.p° dererminat de cauſis generationis fetus.& de diſpōibus eius.z° de cauſis eius z^a ibi partus autem.p° determinat de cauſis generationis fetus.z° de cauſis generationis multoꝝ embrionū.z^a ibi & cā quidē primo facit hic.z° determinat de cāis maſculinitatis & femineitatis.z^a ibi & cū ad cor.primo de terminat de cāis generationis fetus.z° ponit can.3° determinat de paniculis fetus. z^a ibi. & ſcias q̄d ſanguis.3ª ibi. amplius fetus. Primo determinat de cāis generatiōis fetus & cuiuſlibet diſpōis fet⁹.z° oñdit.tēp⁹ cuiuſ libet diſpōis.z^a ibi & ſpatium quidē. Prio determiat de cāis generatiōis fet⁹ & diſpōnū requiſitaꝝ ad fetū.z° oñdit q̄d nō ē tēpus equale generationis maſculi & femelle.z^a ibi.& nō ē illud p° determinat de diſpōib⁹ fetus & generatione eius uſq; ad ſex dies uł circa.z° de generatione fet⁹ quātū ad mēbra ſua poſt illud tēpus.z^a ibi & uirtus.p° facit hoc.z° oñdit quis effect⁹ inſequit̄ ad diſpo ſitiones iductas.z^a ibi et cum ſperma fingit̄ prio oñdit p̄mā opationē ſemiois i generatōe fetus.z° aſſignat cām illius opationis.3° con cludendo ponit alias diſpōnes que fiunt. z^a ibi et uirtus.3^a.ibi et ꝓpter illud.

primo qđ qñ matrix corrugaf ſupra ſemen
prima opatio ē ſpumoſitas ſpmatis. ¶ No
ta qđ i principio generationis dum ſemē mit
titur in matrice fit corrugatio ſup ſperma ſic̄
corrugaf ſtomachus ſup chilū & meli⁹ agēs
agit & paſſum meli⁹ patitur. ¶ Sup ſpma
.i. ſup ſemē uiri. ¶ Aliter ſup ſperma. ſ. ſup
ſanguinē meſtruū mulieris. aliter ſup ſpma
.ſ. uiri & mulieris. ¶ Nota qđ iſta ſpumo
ſitas fit a uirtute informatiua mediante
ſpū ita qđ calidū ultra hoc qđ calefacit etiaz
rarificat & fit iſta ſpumoſitas que aduenit
.ſ. illic in materia ¶ Aliter aduenit. ſ. matrici
ſed prima expoſitio eſt melior. ¶ Nota qđ
primo ponit ſpumoſitas que eſt ſicut q̄daz
butyroſitas ſpermatis quia. 2ª ē ſicut apitio
gutaꝝ ſanguinearuz. 3ª eſt ſicut ſanguis coa
gulatus. 4ª eſt ſicut maſticatio carnis. 5ª ē
mēbrorū diſtinctio. ¶ Et nota qđ totū illđ
tempus ſpumificatiōis materie ē. x. dieꝝ uel
circa & ē opatio uirtutis iformatiue. ¶ Et
uirtus ponit cāz iſtius opatōis que ē ſpumo
ſitas & dicit qđ cā eſt quia uirtus informa
tiua mouet illud qđ reduſum eſt in ſemine
et ille ſpūs mouz materiā quodā motu uetica
torio & c̄. ſ. uiri uniuſcuiuſq; eorū; .ſ. ſpūuz.
¶ Figit̄. i. fingi pōt & citaf. i. citari pōt. ¶ In
eo. ſ. motu ſeminis. ¶ In .li°. uniuerſali. i. 2°
de animalibus. ¶ Nota ex iſta ptcula. qđ
nō ſolum a corde trāſmittit̄ ſpūs ad genera
tionē. & ideo q̄tum ad ptem formalem ipſi⁹
ē tranſmiſſio omniū mēbrorū; principalium
ſicut cordis epatis & cerebri. & tales ſpūs
conſtituūt ſpūz gignitiuū q reduſus in ſemē
facit ſpūificationez. ¶ Nota etiam qđ talis
opatō fit a calore abſolute qa calidū abſolute
mouet̄ ſurſuz & nō mouētur ſua organa ad
determinatas ptes & mouet ſpūm animalē
ad ptem ſupremā .ſpūm uitalem ad partem
mediam. ſpūm naturalē ad ptē dextrā ipius
ſeminis cauſa autem effectiua huius ē uirt⁹
informatiua & illa uirtus mouet ſpiritum
ad opationē. ¶ Aliter pōt intelligi p uirtutē
informatiuā. ſemē uiri. ¶ Hui⁹ diſpōnis. ſ.
ſpumoſitatis. ¶ De ſpmate. ſ. uiri aliter in
ſpermate & in ſanguine meſtruo mulieris
¶ Ad muneram. i. ad ptem determinatam.
¶ Nota qđ pōt imaginari qđ ſpūs uitalis
mouet materiā que eſt in medio & facit am
pulā & ſpiritus naturalis illā que ē in parte
dextra & ſpūs animalis mouet ad partē ſup
mā ¶ In qua figitur. i. figi debz. ¶ In libro
principioꝝ. i. 2° de animalib⁹ ¶ Et p illud. hic
concludendo oñdit alias opationes que fiunt
i ſemie. Primo hoc. 2° remouet dubiū. 2ª ibi
ueꝝ tñ. ¶ Dicit primo q uirtus informatiua

ſic mouet. ¶ Nota dicit ppter illđ q̄a uirt⁹
iformatiua mouet illud quod reduſum ē de
ſpiritu in ſemine ad ſpūificandū & generādū
ampulas. Ad mediū hūiditatis. i. ad medium
meſtruū mulieris & in illo uirtus facit quā
dā ueſiculā ſubleuādo ad modū humiditatis
.ſ. ſpermatice mulieris. ¶ Due ueſice. i. due
ampule. ¶ A medio. ſ. humiditatis. ¶ Tan
gētes ipm. ſ. medicamē humiditatis. ¶ Vſq;
ad horā. i. uſq; ad ſex dies uel circa. ¶ Nota
qđ ppter paruitatē fetus in p̄ncipijs iſte am
pule non diſcernunt̄. ſed poſtea creſcunt iſte
ueſice ſicut fetus & apparet diſtātia iſtaruz
ueſicaꝝ illud in quo creatur cerebrum. ¶ Et
alia. ſ. ueſica declini ad albedinē quia cerebꝝ
fit ex ſanguine flegmatico. Alia littera dicit
& debet expōi implet̄. ſ illa ueſicula. ¶ Alio
.i. diuerſo ſanguine humiditatis. i. meſtrualis
¶ Et penetrat. i. iſte ſpūs ita q̄ iſte ſpūs primo
facit ueſiculā in qua generaf cor poſtea aliaz
in qua fit cerebrū poſtea aliā in qua fit epar.
¶ Nota q̄ iſta littera expōnit̄ poſt duas ue
ſicas. i. poſt ueſicā cordis et cerebri. Aliter p⁹
duas ueſicas. i. prio fit ueſica cordis. 2° ueſica
epatis & cerebri. Aliter p⁹ duas ueſicas & c̄.
.ſ. cordis & cerebri fit ueſica ep̄is. ¶ Nota
q̄ umblic⁹ ē ppe cor & prope epar. & iō p⁹
.ſ. fit generatio iſtius umblici. ¶ Ventoſitas
.i. ſpūs uentoſitatis. ¶ Mandans eā. ſ. mate
riā aliter mandans. i. rūpens illā & diuidens.
¶ Dans. i. rumpens illā & diuidēs i partes
¶ Aliter mandās eā. ſ. materiā q̄a ſegregaf
purū ab ipuro đ nutrimēto fet⁹. ¶ Propter
eam. ſ. iam diuiſam. ¶ Ex ſpiritu. i. q̄tuz ad
ſpiritū. ¶ Et ſanguis. i. quantū ad ſanguinē
ſpūs qui ſtat in medio humiditatis & facit
ueſiculas poſtea pforat materiā & facit um
blicū uñ uadat nutrimētū. ¶ Primo creatur
.ſ. poſt umblicū eſt pāniculus. ſ. ſecūdina ita
q̄ generaf prius ſecundina q̄ alter pannicul⁹
cā eſt quia p ipſam tranſmittit̄ nutrimentuz
fetui. ¶ Vez tñ remouet dubiū q̄a dixit q̄ p°
creaf pānicul⁹. nunc poteſt eſſe dubiū utrum
primo creatur iſte panniculus q̄ alia mābra
¶ Dicit qđ nō ſed bene ē uerū qđ p⁹ unbli
cū fit p° generatio pāniculi umblici. ſupple.
& per conſequens ſecundine generatio tota
lis quantum ad complementum totale ñ p̄ce
dit generationē ſecūdine quia prius eſt gene
rata ſecundina q̄ membra principalia totalia
ſed pticulariter & in cōfuſo. Prio fit genera
tio illoruz membroꝝ pincipaliū ¶ In libris
pincipioꝝ. i. nono de animalib⁹. ¶ Et cū ſper
ma & c̄. Declarat quedā que dixit oſtēdēdo
quid ſit poſt generatiōez iſtorum mēbroꝝ.

primo hoc.z° oñdit qūo & qñ nutrit ẽbrio.
z° ibi & embrio.dicit p° qñ semen ſingitur
&c̃.¶ Et cū ſperma.ſ.uiri & mulieris figit̃
.ſ.pmanens in matrice.¶ Et ſpūat.i.aduenit.
dicta ſpūoſitas.¶ Ad pfundū.ſ.cordis ſup.
& alioꝝ mẽbroꝝ principaliū.¶ Ex eo q ſp
ma maſculinū mouet muliebre.¶ Et eſt ſe
perat° .ſ.a fetu.¶ In ordie d ſāguie meſtruo
fit pāniculus circa illa tria membra.& iſte
pániculus eſt poſtea mediās inter matricẽ &
fetū.¶ Non ſuſpēdit̃.i.alligat̃ ille pānicul°.
¶ Ligat̃ cū matrice cū foram nib°.i.orifitijs
uenarū & arthariaꝝ contẽtarum in pāniculo
per quas uadit ſanguis ad nutriẽdū fetum.
¶ Dubitat̃ utrū iſte panicul° gẽret̃ a calore
uel a uirtute informatiua .dicẽdū qđ genera
tur a uirtute informatiua eo mõ quo arbor
generat̃ cū fructib° & huiuſmõi non ſolū a
calore quia tunc natura generaſſet quẽdam
paniculū circa chilluꝝ qđ eſt falſum.ſed quā
uis cā principalis ſit uirtus informatiua tñ
generatur a ſemine uiri & cum hoc adiuuat
calor & embrio & patet niſi cū hoc paniculo
nec diuidit̃ paniculus.¶ In ea.ſ.matrice &
ille paniculus ẽ poſt ſpatiū.g.dieꝝ.Sꝫ dices
tu.nõne nutrit̃ embrio añ illud ſpatiū dicen
dú qđ ſic ſꝫ embrio eſt paruus & nutrit̃ per
reſudatiõeꝫ a uenis matricis.¶ Ante illud.i.
ante ſex dies .indurat̃.i.generatus eſt panicu
lus per induratiõem.¶ Q đ generat̃.i.pue
nit ſine atrahitur de humiditate generata.
¶ In poris.i.in orifitijs uenarum .¶ Nota
qđ ante ſex dies embrio indiget pauco nutri
mento & ideo nõ eſt factus iſte paniculus.ſ.
ſecundina per quaꝫ uadit nutrimentū poſtea
per uenas que cõtinuant̃ cum iſto paniculo
fit nutrimẽtū fetus ¶ Et ueritas.poſtquam
Aui.oſtendit diſpõnes que fiunt in fetu uſq;
ad.g.dies uel circa nunc oſtẽdit diſpões que
fiunt poſt illud tempus p° oſtendit mẽbra
que primo generant̃.z° oſtendit diſpões que
fiunt poſt.g.dies.z° ibi & in hac.primo fac̃
hoc.z° remouet dubiũ.z° ibi qđ ſi dixerit.
¶ Prio oſtendit qđ cor ẽ mẽbrũ qđ p° gẽra
tur z° põit oppinionẽ quarũdaꝫ .de creatiõe
epatis.z° ibi & ſecũt̃.¶ Dicit primo qđ cor
p° generat̃.ſꝫ ypo.diẽ qđ cerebrũ p° generat̃
ut pꝫ.i pullis.ſꝫ.tñ dicit qđ i ueritate cor.p°
generat̃.¶ Illud.ſ.qđ dicit phũs.z° đ gene
ratione aialiũ.¶ Oui.i.in ouo.Nota q i aia
lib° que naſcunt̃ ex ouis.p° apparet caput q̃
aliquod mẽbrũ & ſup illo apparenti fũdat
ſe Hypo.¶ Similiter in aborſu apparet ca
put magis q̃ aliquod aliud mẽbrũ.¶ In õi
re.i.i tota creatione.¶ Manifeſtũ ſupp.quā
uis in omnib° animalib° cor primo generet

quaſi p h° ſoluat̃ argumẽtũ Hyp.q quãuis
cerebꝝ magis tñ non ſic eſt.¶ Et ſequuntur
ponit opinionẽ quorũdā de epate primo hoc.
z° impugnat.z° ibi & ſermo.¶ Dicit p° q
aliq dicũt q epar prio generat̃ rõ eſt qa eius
operatio ẽ prima in corpore q̃ aliqua alia o
peratio.ergo prio generat̃.conſequẽtia & añ
cedẽs patet qa nutritio primo ſit.¶ Poſt.ſ.
¶ Hypo.¶ In quibus.ſ.dictis Hyppocratis.
¶ Dicit.ſ.ille quia imponit hoc Hyppocrati
¶ Primũ.ſ.mẽbroꝝ.¶ Nutrimẽtũ.i.nutrica
tio.¶ Appetitũ eius.ſ.corporis.¶ Deside
rium.i.reſtaurationẽ.¶ Ipſius .ſ.corporis.
¶ Res.i.ueritas rei. Item uult dicere iſta ex
poſitio q iſte ſic uellet.¶ Et ſermo hic ipu
gnat primo p auctoritatẽ ſiue experiẽtiã.z°
ratione.z° ibi & ex rõcinatione.¶ Dicit p°
q iſte ſermo eſt falſus qđ paret quia nullus
auctor hoc unquã dixit.¶ Studioſ.i.ſoliciti
¶ Et ex rõcinatiõe.hoc ipugnat p duas rões
z° ibi & uirtus.prio arguit ſic.Operatio cor
dis ẽ prima in corde.ergo cor p° generatum
conſequentia tenet añcedens patet quia nũq̃
ẽ operatio nutritiois niſi ſit operatio uite g°
non põt eſſe operatio epatis q̃n ſit operatio
cordis.Item arguit p ſuã rationẽ q̃a accipit
ealdẽ ꝓpoſitiones p corde quas illi accipiũt
p epate.¶ Ab eo.i.apud eum.¶ Nutrimẽ
tum.ſ.niſi p̃us uiuat.¶ Subſtentatio uite.
.i.mẽbrũ q non iuuat.¶ Aliter ab eo.ſ.fetu
non fiat nutrimentũ.ſ.niſi epatio cordis ſit.
¶ Et uirtus ponit aliã rationẽ.& arguit ſic
uirtus iformatiua nõ idiget reſtauratõe niſi
p̃cedat reſolutio.ſed mẽbrũ primo uiuit añq̃
fiat reſolutio in ipſo.ergo primo habet eſſe
anteq̃ꝫ nutriat̃.Ergo primo ẽ opatio cordis
¶ Formationis .ſ.mẽbroꝝ ſit neceſſariũ.ſ.
prius.¶ Calor animalis.i.appropriat° aiali
¶ Dubitat̃ utrꝝ reſolutio p̃cedat neceſſario
reſtaurationẽ.Q đ ſic patet per Gal°.4° de
accidenti ca° ultio & illius affortiſmi.uẽtres
yeme & uere ẽt Auic.hic.& ſen.13ª.ca° đ de
ſtructione appetitus.¶ Et ratione ſic.Nũq̃
fit reſtauratio quin inſurgat appetitus.Se d
nun q̃ã eſt appetitus niſi ſit reſolutio igitur
omnẽ reſtaurationẽ p̃cedit reſolutio. Maior
ẽ nota.minor.patet quia appetitus nõ fit ni
ſi rõne carẽtie.¶ In oppoſitũ arguitur ſic.
¶ Si ſic eſſet q reſolutio p̃cederet reſtauratõeꝫ
g° ſtatiꝫ poſt p̃ncipiũ generationis morietur
animal qđ ẽ falſum.cõſequẽtia tenet quia ad
omnẽ partem minimã animalis fieret reſolu
tio ergo & cetera.¶ Dicit magiſter thomax
reſpondendo concluſiones.¶ Prima eſt qđ
reſo'utio non neceſſario precedit reſtaurau
rationem.¶ Rario eſt quia eſt etiam temp°

mediū inter primū instans generationis & primū instans corruptiōis ſz in illo tēpore medio nō fit reſolutio & tñ fit reſtauratio. ꝓbatur quia quādo aliqđ agens agit in ſui potentia duos effectus & unū in poſ propinquori q̄ aliud prius inducit illud qđ habet i potentia ꝓpinquiori aliud. Sz calor naturalꝫ hēt in potētia magnificare animal & reſtaurare ipſum ſed hēt in potētia ꝓpinquiori reſtaurationē ergo &c̄. ¶ Secundo ſic dato ꝙ fetus ñ reſoluaſ tñ indiget reſtauratione gō & c̄. conſequentia tenet antecedens patet. qa ſtatim indiget fetus magnificari. ¶ Tercio ſic. Si reſolutio precederet tunc aial ſtatiz pꝫ principiū aiationis corrumperet. qđ ē falſuz ¶ Conſequentia tenet quia ſtati reſoluit ¶ Et ſi dicas ꝙ accipis fetū paruū contra qa talis indiget magnificatione. zª concluſio ē ꝙ ut plurimū reſolutio precedit reſtaurationē. & ſic patet ſolutio rōnū per ſe. ¶ Magiſter Thomax addit ꝙ nutrimentū aut ē in ptibꝫ propinq̄s & porositatibꝫ aut diſtans. Si i porositatibus tunc non neceſſario reſolutio p̄cedit reſtaurationē quia mēbꝝ nō agit. qa reſolutū qa habet nutrimentū coniunctū. Si aūt diſtans tunc neceſſario reſolutio precedit reſtaurationē. Iſta patet quia calor conſumit. Ergo mēbꝝ attrahit. ſed non attrahit niſi ſit appetitus & nō ē appetitꝫ niſi ſit cōſumptio ¶ Sed credo ꝙ reſolutio ſemp precedat reſtaurationē. Ratio eſt qa ſtatim in principio generationis calor naturalis agit in humiduz radicale ita ꝙ in matrice calor reſoluit & tñ non imediate poſt hoc reſtaurat qa requirit tempus mediū iter inſtans reſtaurationis & inſtans nutrimēti in nutritū ¶ Confirmaſ qa qñ ē appetitus caninus mēbra non continuo appetunt. tñ fit reſolutio aſ reſtauratio a mēbris. ſed tñ quia continue fit reſolutio tō hñt continue appetitū naturalē. Ergo ñ fit reſtauratio niſi precedat reſolutio. ¶ Ad rationem in oppoſitum. tunc aial ſtatim corrumperet pꝫ primū inſtans ſui eſſe negeſ. tu. d. ꝙ imediate pꝫ hoc fit reſolutio &c̄ ¶ Dicendum qđ partes minime formales ſunt diuiſibiles & alique ptes reſoluunt & aliq̄ remanent & plures remanēt q̄ reſoluanſ ¶ Ad rōnes ad ꝑmā inter inſtans & ō ¶ Dicend ū ꝙ in illo tempore medio fit reſtauratio & reſolutio ſed tamen reſtauratio ſequit ad reſolutionē ¶ Sed tu. d. nutritiua uirtus ſemp eſt in actu. rñdeo illa propoſitio ē uera quantū ad motū & q̄tū ad alterationē precedentē que fit a mēbris i nutrimentū. ¶ Ad aliā tunc animal moriret ſtatim negeſ conſequentia quia ſtatim approximaſ agēs reſtaurationē. Et ſi approximaret diſpoſitio egritudinalis & iō fit reſtauratio & pri reſolutio. ¶ Quod ſi dixerit hic remouet dubiū prio mouet. zº remouet. zª ibi. qualiter ¶ Dic prio qđ aliqs diceret qđ prius ē uirtꝫ uitalis q̄ nutritiua contra qa ſic uirtꝫ informatiua data a patre in ſemine dat ſemini uirtutem uitalem. ita dat nutritiuam. Ergo ita cito eſt uirtus naturalis in materia ſicut uitalis ¶ Informatio. ſ. uirtus que eſt in ſpermate generante. ¶ Ex parte patris ſui & ſic ſimul creanſ uirtꝫ naturalis & uitalis. ¶ Qualiter ſoluit & dicit qđ illud non eſt uerū. qđ appeat operatio epatis ſtatim ſicut cordis ut arguaſ ſic operatio uirtutis cordis prius appet q̄ nutriaſ quia prius habet eſſe q̄ nutriaſ ergo &c̄. qđ illa. ſ. uirtus nutritiua ¶ In modis. i. opationibꝫ ſuis. ¶ Et hec. ſ. uirtus uitalis. ¶ Sāguinē. ſ. quātū ad ueſicas membroꝝ principaliū. ¶ Extenſio acuta. ſ. minor quā media & quā ſuprema. ¶ Et hec diſpō. ſ. poſt primā pueniēs ab informatia. ¶ Fuit iuēta. i. iueniſ . ¶ In ſiphac epatis. i. in ueſica ſanguinea epatis. ¶ Et extenſio eius. ſ. que fit in diſpōne eius nota qđ quādo ſanguis meſtruus ē attractus ad matricem & ſemen uiri mouet ſpūs ad medicamen & fit ueſica in qua generaſ cor. poſtea iſti ſpūs mouenſ ad ptem dextrā & fit ueſica epatis & poſtea ad ptem ſupremā & fit cerebrum & embrio continetur ab uno paniculo & poſtea generaſ umblicus & poſtea ſecūdina ¶ Sz ypo. uult qđ pro eadem menſura in qua ſpūs uitalis & animalis & naturalis ſimul generantur ita ſimul generētur tria membra principalia. ¶ Et i hac diſpōne. In precedēti bus. Aui. determinauit de diſpōnibꝫ que fiūt in fetu a prinº uſq; ad. z. dies & oſtēdit ordinem generatiōis mēbroꝝ hic determinat de diſpōnibus que fiunt in fetu poſt illud tēpꝫ & dicit qđ in iſta diſpōe generatiōis ueſicaꝝ ueſica l ateralis ē ſanguinea & umblicꝫ recipit formam & iſte diſpōnes fiunt qa ſemen uiri cōuertit ſanguinē meſtruū ad diſpōem cōueniētez & cōpleſ prima diſpō cordis & poſtea fiūt quedā lineatiōis &c̄. ¶ Et i hac diſpōitione. ſ. generatiōis ueſicaꝝ. ſ. quando mēbra pricipalia iniciātur. ¶ De ueſicis ſanguineis. ſ. lateris dextri. ¶ Ad ſanguineitatē. i. ad formā ſanguinis coagulati & ad formā umblici ſenſibilis qa tūc manifeſta uia appz ab epate infantis uſq; ad umblicū. ¶ Diſpoſitiones. ſ. qñ materia informaſ. ¶ Cōuerſionem. i. ꝑmutationē. Spermatis. i. ex ſpermate ¶ Ad conceptionē. ſ. cōplendā ut cōpleaſ fetus Ad conſolidationē. i. ad duritiē. ¶ Et illic. i. tēpus illud ſucceſſiue. ¶ Senſibilis. ſ. quātuz

ad figurā & ſubſtātiā quantitas ſenſibilis .ſ.continua & diſcreta ſupſ.& ēt ſitus earū .ſ.diſpōnum. ¶ Primoꝝ.i.ꝑncipaliū. ¶ Ab inuicem.ſ.mēbra ꝑncipalia. ¶ Et inter ea.ſ. cor & cerebꝝ ſupmi.i.manifeſti. ¶ Extremi tates.ſ.cordis. ¶ Lineate.i.creati. ¶ Integre .i.cōplete. ¶ Vaſa eius.i.uenientia ab eo.ſ. meatus ut nucha a cerebro. ¶ Vt fiant extre mitates.ſ.cōplete. ¶ Cōuerſioni.ſ.ꝑncipaliū & extremitatuꝫ Eſt ſpacium ſcilicet tempus. ¶ Et ñ eſt oñdit ꝙ tempus ñ eſt equale in maſculo & femella. ¶ Et dicit qđ tempus diuerſificaē quia tardius ſunt iſte cōuerſio nes in femella q̄ in maſculo. ¶ Et nō ē illud .ſ.tempus haꝝ cōuerſionū.ſ.principalium & aliorū. ¶ Tardiores.ſ.ille cōuerſiones. ¶ Et nō ſignant.ſ.qđ iſta nō diuerſificentur ſed ſuple qđ diuerſificentē. ¶ Et ꝓbatio.i.& eſt cum experimento. ¶ Inter ea ambo.i.inter experientiā & rōneꝫ. ¶ Nonē diuerſitas.i. cōueniūt ſemp i ueritate. ¶ Scduꝫ expiētiā eius.ſ.quātū ad ſenſuꝫ. ¶ In fine.i.i termio ¶ In toto illo.i.ſpacio certificato experiētia & rōne.Plurimū.i.ut in plurib⁹ quia aliqñ pōt eſſe oppoſitū. ¶ Et ſpatium oſtendit tp̄s creatiōis cuiuſlibet diſpōis.prio oſtēdit tp̄s in quo fit pfecta formatio fetus.2° tem pus in quo fetus incipit .moueri.3° oſtendit tempus coytus in quo fit perfecta formatio fetus & remouet qđdā dictuꝫ .2ª ibi & apđ 3ª ibi & dicitur qđ tēpus. ¶ Dicit prio qđ ſpatiū in quo fit ſpūificatio eſt ſpatium ſex dieꝝ uel circa ita qđ matrix clauditur ſuper ſperma & fit ſpūificatio poſtea fit attractio aliqualis a ſemine. ¶ Pinctura lineationis & pūcta & ideo dicit philoſophus qđ natura facit ſicut pictor prio lineat & poſtea replet & qđ poſt illos dies uſq; ad.xv.dies ſanguis penetrat ad totum corpus & c̄. Et poſtea ille ſanguis fit ſic̄ caro maſticata & c̄ Et ſpatiū .ſ.tēpis ſpume.i. ſpumificatiōis. ¶ Forma .i.uirtus. ¶ In ēbriōe.i.i generatiōe ēbriōis nō petende.ad extra quia matrix corugatur p⁹ ſup ſpma & ibi attrahit aliqd đ ſanguie & fit in octo diebus ſpirituificatio & trium Ampulaꝝ generatio.ex quib⁹ fiunt ēt mēbra ꝑncipalia & in iſtis octo dieb⁹ ſemen uiri nō attrahit aliquid de ſanguine uel ſi attrahit ē modicū. ¶ Poſt illud.ſ.tempus. ¶ Appetit .ſ.informatiua attrahere a matrice. ¶ Tres .ſ.dies. ¶ Ex principio.ſ.conceptionis quia ſeptē ſunt dies tēporis ſpūificationis poſtea fiunt lineationes & puncta in tribus uel qua tuor diebus. ¶ Anteceſſio.ſ.iſtius diſpōnis. ¶ Nota ꝙ ſicut natura fecit mēbra pricipa lia in illis ueſicis ſtati fit umblicus ſunt.15. aſ.9 quia in octo fit ſpūificatio i trib⁹ linea tio Sāguineitatis in toto quaſi totū ſit ſic̄ ſan guis coagulatus. ¶ Vnde creatur.ſ.embrio. ¶ Caro.ſ.maſticata. ¶ Eruſtra carnis.ſ.illi⁹ ¶ Illa tria.ſ.mēbra ꝑncipalia. ¶ Alia.ſ.mē bra. ¶ Poſtponit.ſ.talis articulatio. ¶ Poſt nouē dies & ſic erunt 3g. ¶ A lateribus & uentre.i.a partib⁹ iferioꝝ. ¶ Eoꝝ.i.taliū mēbroꝝ dearticulatoꝝ. ¶ Vt ſentiat.i.aut p cipiat ¶ In doctrinis primis.i.2° đ iſtoriis. animaliū a philoſopho & ab ipſo 9° de aiali bus. ¶ Aborſuꝫ.i.qđ abortiē i aqua frigida ita faciunt mulieres quia tūc depſant mēbra ꝓpter quod fit melius apparens. ¶ Illo toto .i. omni illa dearticulatione quia ueloci⁹ fit operatio in fetu maſculo q̄ in femella trigita dies ſupſ.ſed femelle.40.uel 42.ita patet 9° de iſtoriis animalium. ¶ In proximo.i.ſtati ¶ Determinatio.hic remouet quedaꝫ dicta z⁹ ibi & apparet. ¶ Dicit primo ꝙ quidam medici determināt tempus determinatū ma ſculi & femelle & precipue maſculis in 40.et femella in 30. ¶ Dicit qđ ē falſum. ¶ Spa cium.ſ.ſui temporis cā iſtaꝝ ē poſtpoſitio iſta rum diſpoſitionum & aliquādo eſt añceſſio & iō ñ ē tēpus preciſum. ¶ Exit⁹ et meat⁹ .i.uenā & arthariā. ¶ Et umblic⁹. Reſpirat .i.mouet motu iectigationis áliter reſpirat.i. aerem trahit ut ſpūs refrigerēt. ¶ Et apud ponit aliud dictū antiquoꝝ & dicit ꝙ alij di cunt ꝙ embrio reſpirat ab ore in matrice.ſed illud non ē uerum ¶ Apud quoſdā.i.apud ¶ Hypo. ¶ Super illud.ſ.cōfirmās ꝙ embrio non reſpiret ex ore.dicit qđ ñ pōt ſciri expiē tia nec ratione & iſtud ꝓpugnabit Auic.infra ¶ Et apud oñdit tēpus in quo fetus incipit moueri. Et dicit qđ apud quoſdaꝫ ē duplex tempus formationis fetus & ipius mot⁹ ut ſi ē formatus in.30.i nonageſimo moueatur. ¶ Formationi.ſ.embriōis. ¶ Duplū.ſ.tem pus. ¶ Motui .i. tempori motus . ¶ Tri plum .ſ.ſpatiū partus ad motuꝫ.ſ. reſpectu ſpaciꝫ motus. Lenitas.i.pfectio ſpūs. ¶ Cūꝫ motu.i.in tempore motus quia tunc hēt ſen ſum apparētē & añ hoc hēt ſenſuꝫ obtuſſū. ¶ Et ideo zᵐ philoſophuꝫ in eodē tempore ē ſenſus & motus. ¶ Et dicitur oſtendit tem pus ortus.primo hoc.2° ponitꝙ aliqñ fetus naſcitur in nono mēſe.3° oñdit quādā diuer ſitatem.2ª ibi.& aliqñ .3ª ibi .& quandoq; ¶ Primo oñdit qūo aliqñ fit in 2° menſe & dicit quod tempus medie formationis em brionis.ē.35.dieꝝ & mouet & c̄. ¶ Eius.ſ. fet⁹ in utero ¶ Septem mēſes.ſ.cōputando menſen.30.dies. ¶ Raritas.ſ.formationis fe tus quia raro ē quod formetur fetus in 30.

dieb⁹. ¶ Duplicatõe. ſ. illoꝝ dieꝝ. ¶ Et qñ que oñdit qđ partus aliquando fit in 9° mẽ ſe & patet. ¶ Quod ẽ plus. ſ. de fetus for matione. ¶ Et natus põit quatuor can. ptes patent. ¶ Dicit prio qđ ille qui naſcit ĩ octo menſibus nõ ẽ cõpletuſ poſt. ſ. tractu ſeũdo. ¶ Et ipſe. ſ. fetus. ¶ Spatiuꝫ. ſ. formatiõis ¶ De illa. q. apparebit infra. ¶ Et dixerunt ponit .z^m cañ. qđ ẽ dictum quorũdã &c̃. pꝫ ¶ Et dixerunt ponit aliũ can. & pꝫ. ¶ Pre pationis. i. uirtus que preparat ut uiuat & ſanus exiſtat. ¶ Queſtio ẽ utruꝫ cor prius generet quã alia mẽbra. Arguit qđ nõ quia ſequeretur pro illo tempore priori quia epar nõ eſſꝫ qđ cor nõ nutriret qđ ẽ fl'm cõſequẽ tia tꝫ quia tunc nõ recipit ſpũm naturalẽ ab epate. z° ſequeret qđ cor nõ haberet ſenſuꝫ & motũ qđ ẽ fl'm. cõſequẽtia tenet quia tũc cerebrũ nõ ẽ ergo cor nõ recipit ſpũm aialem a cerebro. ¶ Tercio ſic ſequeret ꝙ animatuꝫ & inanimatũ eſſent eiuſdeꝫ ſpẽi qđ eſt fl'm cõſequẽtia tenet quia cor cũ alia pte materie que nõ ẽ informata ẽ una materia cõtinua. ſꝫ illa nõ ẽ animata ergo &c̃. ¶ Quarto tunc ſequeret qđ in animali nõ ẽẽt niſi una pars formalis qđ ẽ fl'm. cõſequẽtia tenet quia ps formalis dicit que per ſe põt in opatione. ſꝫ nulla ẽ niſi cor ergo &c̃. ¶ Quinto cor eget cuentatiõe. ergo pulmo debet generari ante cor uel ſimul cum corde. ¶ In oppoſitũ eſt ¶ Auic. in lectione externa & philoſophus z° de generatione animalium & .2° de yſtoriꝫ. ¶ Ad hac. q. ẽ duplex; oppinio una ẽ ypo. in libello de natura fetus qđ tria mẽbra princi palia ſimul generant ita qđ i eodẽ tempe fit quelibet uetica cuiuſlibet mẽbri principalis & ratio ẽ quia z^m philoſophũ iſta tria ſunt mẽbra principalia quoꝝ nullũ ab alio depen det & ſic ſimul generant qa utrũq; indiget alio ſenſu pro nutrimẽto & uita. ¶ Alia ẽ opinio philoſophi qđ cor primo generat & ultimo moritur quia ẽ illud aliquo dependẽt omnia alia mẽbra in eſſe & cõſeruari & eſt fondamẽtũ caloris & ſpũs & habet formali ter animaꝫ ſed in aliꝭ ẽ pticipatiue ita ut ſit in libello de cauſa motus animalium & ita ẽ principalius cũ alia & alia ab ipſo dependent & ẽt eſt ultimũ qđ moritur quia prius põt abſolui a poſteriori & nõ ecõuerſo. & ſic. z^a 2° põt eẽ phi. qđ facta gẽratõe cordis gẽrã tur alia duo p̃ncipalia. Rõ ẽ qa illa i mediate ꝺſeruiũt cordi ĩ trãſmiſſiõe ſpũs ad alia mẽ bra p̃ncipalia g° ẽt tũc debẽt generari. Sꝫ ſi tu queris a q̃ fiunt mẽbra poſt generationeꝫ cordis uel a corde uel a ſpiritu gignitiuo. dicẽ duũ ſecundũ philoſophũ ꝙ in corde eſt uirt⁹ omnis que erat ĩ ſpiritu gignitiuo & ideo hꝫ potentiã generandi alia mẽbra. ¶ Et alia ẽ opi nio uera quã tenere poſſumus tñ imaginari poſſum⁹ ꝙ quodlibet mẽbrũ ẽ indifferẽs ad p̃mã generationẽ qa primo põt generari ma nus & poſt pedes. ¶ Ratio eſt qa primo poteſt currere ſpũs gignitiuus man⁹ & p⁹ ſpirit⁹ pedis & huiuſmodi quare a qualibet mate ria cui obuiaret agẽs faceret cor. Et iſta eſſet opinio multũ extranea. ¶ Nota ꝙ cor creat ex ſanguine primo & poſtea epar & poſtea cerebrũ quaſi uelit dicere ꝙ illa mẽbra gene rant ex ſuperfluitate cordis. ¶ Sed tu dices quare cerebrũ non poſuit inferi⁹ cũ ſit magis graue. ¶ Dicẽdũ ꝙ agẽs agit z^m neceſſitatẽ finis. ¶ Ad rõnes ad primã negat conſequẽ tia. tu dicis epar tunc nõ ẽ. concedit tu dicis ergo tunc non nutrit &c̃. Verꝫ ẽ ꝙ epar nõ ẽ generatũ ſed in corde uirtus generat ſpiritũ naturalẽ uitalẽ & animalem. ¶ Ad ſecũdã ẽt patet rõſio & ſequit pidem. ¶ Ad aliaꝫ tũc animat &c̃. negat. t. d. ſunt unũ cõtinuũ. ¶ Conceditur tu. d. ergo hẽt unã formã & ſũt unius ſpẽi dico ꝙ non hẽt unã formã. ¶ Ad aliã tunc non eſſet niſi una pars formalis. ne getur quia pars formalis dicit qa ſibi debet oppoſitio. ita ꝙ ſi eſſet minor non poſſet in ſuã opationẽ. ¶ Ad aliã de pulmone. dicendũ ꝙ fetus in matrice non attrahit aerẽ cui⁹ ſignũ ẽ quia ortũ hẽt animal pulmonẽ rubeum & ideo fetus ſufficienter cuentatur p arthurias matricis. ¶ Et ſi dis ꝙ ſanguis ponit quẽdã car. & dicit qđ ſanguis meſtruus diuiditur in tres ptes &c̃. ¶ Sanguis meſtru⁹. ſ. reten tus cõſuet⁹ euacuari omni mẽſe. ¶ Innútri mẽtũ. ſ. embrionis. ¶ In mamillas. ſ. unde fit lac. ¶ Expellitur. ſ. extra matricẽ cum. fetu. ¶ Dubitatur qa phũs primo de generatõe animaliũ diuidit talem ſanguinẽ in quatuor partes una ſubicitur p generatiõe alia uadit ad mamillas. alia ſubicitur p nutrimẽto alia expellit. ¶ Dicendũ qđ Auic. ſub pte nutrimẽ ti fetus comprehẽdit partẽ generationis fet⁹ ex qua fet⁹ augumentat quia eadeꝫ ẽ mate ria generationis & nutritionis. ¶ Item nota qđ in qualibet digeſtione fit ſequeſtratio pu ri a ſupfluo & ita eſt in fetu & iõ ps aliqua ẽ pura ꝺ qua nutritur fetus. Item aliqua ps expellit ad mamillas. quia natura nõ deficit in neceſſariꝭ & iõ ipſa intendit cõſeruationẽ fetus. & ideo ipſa tranſmittit ſanguinem ad mamillas utendo. p̃uiſtone. ſ. ut fetus poſtea conſeruet. ¶ Amp'ius fetus hic ſicut ſupra dicebatur determinat de panniculis quib⁹ cõ tinetur embrio. Prio facit hoc. z° ponit q̃daꝫ dicta medicoꝝ. z^a ibi. & dicũt. p° determinat

de iſtis pāniculis comp̄hēdentib⁹ fetū. z° q̄a fetus nutrit̄ ex ſanguine determinat d̄ uenis quib⁹ portat̄ nutrimentū. z⁸ ibi. prio oñdit. q̄ tres ſunt illi pāniculi. z° oñdit qd̄ non ē neceſſarius quart⁹ pānicul⁹. 3° oñdit utilitates illorum panniculorum. z⁸ ibi et non eſt. 3⁸ ibi & panniculus. Nota ut patet a Galieno. i5. de utilitate particulaꝝ. 5° ca° & ibi Auic. 9° de animalibus p° ca°. & .z° embrio inuoluit̄ quodā panniculo q̄ eſt cōprehendēs ſudorē. poſtea inuoluit̄ quodā alio pāniculo q̄ dicit̄ ſecūdina. ita q̄ ſecūdina nō tangit embrionē q̄a ipſa ē dura & noceret embrioni ſua duritie. & iō ē itermediās ille pānicul⁹ q̄ orit̄ a pte umblici & deſcendit iferi⁹ ad quē uadit urina & ſudor. & illa reſeruant̄ uſq; ad temp⁹ partus. & iſte non cōprehēdit totū fetū ſ3 p partē inferiorē. ¶ In quo. ſ. pāniculo. ¶ Vene. ſ. pulſatilles. ¶ Et nō pulſatiles. ſ. uene. Nota q̄. oportet qd̄ quedā uene ueniāt a matrice ad ūblicū fet⁹ et dicunt̄ cotulidones. m. ō ſecūdina contexit̄ & iſtis uenis & arthariſs. que uene licet ſint multe tn̄ dū itrāt ēbrionē fit una uena ſola que uadit ad epar &, portat ſanguinē unde nutrit̄ fetus licet ēt artharie ſint multe tn̄ dū itrāt fetū fiunt ſolū due que poſtea uadūt ad arthariā adorti. ¶ Vilis. ſ. pānicul⁹ alter ſecund⁹ quo fetus inuoluit̄ ¶ Et eſt inuolut⁹. ſ. ille pānicul⁹. ¶ Et 3°. ſ. pāniculo. ſupl. inuoluit̄ fet⁹. ¶ Profundatio ſudoris cui⁹ pfundatione & concauitate cōtinet̄ ſudor fetus. ¶ Sed tunc. d. quare in iſto ñ cōtinet̄ urina dicēdū qd̄ ē q̄a ipſa ē. acuta & noceret. ¶ Et non ē neceſſariū hic oſtendit q̄ nō ē neceſſari⁹ a'ter pānicul⁹ & p3 littera. ¶ Et de pāniculis ponit utilitatē illoꝝ pāniculoꝝ. ſ. cōprehendentiū urinā & cōprehēdētiū ſudorē. prio ponit utilitatē cōprehēdētiū ſudorē. z° cōprehendētiū urinā. z⁸ ibi panniculus. ¶ Dicit p° q̄ ē quidā pāniculus ſubtilis q̄ retinet hūiditatē reſudantē ab embrioē Et h° ē ne ſecūdina noceat fetui ꝓpter ſuā duritiē ēt ne talis ſuperfluitas ſtet i fetu & noceat ꝓpinquori. ſ. fetui. ¶ Tert⁹. i. q̄ 3° dicebat. ¶ Dubitat̄ utrum ille pānicul⁹ ſit ſubtilior aliis. Q. d̄ non p3 per Gal. in loco dicto. ¶ In oppoſitū ē Auic. in littera. ¶ Dicendū q̄ pānicul⁹ magis uicin⁹ embrioni debet eſſe ſubtilior ratior & magis poroſus & dicit̄ hēre poros latiores ut ſudor poſſit itrare & exire Sed ille qui continet urinam eſt magis groſſus & ſpiſſus & panniculus comprehēſiuus ſudoris ē ſubtilior quia molior & tamen iſe eſt groſſioris ſubſtantie q̄ ille qui continet urinā nō ne pānus leneus eſt magis greſſus quā pānus ſiricinus & tn̄ ē poroſior. ¶ Ve agreget. i. retineat. ¶ Illius tertius hūiditatis. ſ. in tali paniculo. ¶ Et ſuper matricem. ſ. ſudor. ¶ Et ſimiliter ſupereſt uuamētū iſti⁹ paniculi. ¶ Et matricē. i. ſecūdinā. ſ. ut aliq̄ liter ſecūdina ſit longinqua a fetu. ¶ Pānicūlus durus. ſ. ſicut ſecūdina. ¶ Propinqui tē pis. i. in cute noua. ¶ Paniculus autez Ponit iuuamenta alterius paniculi. ſ. qui continet urinā & dicit qd̄ uenit ab umblico & nō fit effuſio urine ad uirgā ſi in uentre matris uie urine ſunt ſtricte nimis & lacert⁹ nō ē ad h° ſuffic ēs. ſ3 qn̄ fit ptus apiunt̄ ille due uie & fit urinatio. etiam ē utilis iſte panicul⁹ ne urina noceat embrioni. & dicit qd̄ dēia eſt inter urinā & ſudorē & qd̄ ē ēt bonum ne tangat urina ſecundinaz ne ulceret. ¶ Eſt inuolutus. ſ. uocat̄ ſimilis inuolutiōib⁹ & ē iſte qui dicitur inuolutus aliter. i. eſt ſimilis rebus inuoluentibus. ¶ Ex umblico. ſ. fetus ¶ Et continet. ſ. urinam in ueſica. ¶ Lacert⁹ poſitus ſcilicet de quo. dictum eſt ſen. decimanona. ¶ Soluitur. i. aperitur. ¶ Vſq; ad finem. i. extremum. ¶ Vſus. huiuſmodi. ſ. lacerti in ſua aptione. ¶ Eſt hora ptus. i. poſt horā partus. ¶ Cōuerſiōis. i egreſſiōis fetus ex utero. ¶ Hoc aūt. ſ. effuſoriū urine ex umblico. ¶ Introytus. i. meatus. ¶ Cor. ſ. fetus. ¶ In ea. ſ. urina. ſ. qd̄ ipſa mordicat & ulcerat. ¶ Inter ipſaz. ſ. urinā & rubedinē quia urina non haberet de rubeo. ſicut ſudor quia fetus in matrice habz de ſanguīe in q̄titate & iō ſudat ſudore permixto ſanguine. ¶ Secūdine. ſ. quia urina cōtineret̄ in ſecūdina ¶ Dubitatur per quā uiā fiat exitus urine fetus & uidet̄ qd̄ nō fiat per umblicū quia ꝓpterea fit trāſitus ſanguinis ad fetum a matrice. ¶ In oppoſitū quia nō appet alia uia unde exeat. ¶ Dicit mondinus qd̄ embrio in matrice emittit urinā per ſumen que ē ps diſtans ab umblico per quatuor digitos modo dic̄ qd̄ illa aquoſitas urinalis reſudat p illas partes. Sed illud ē contra auctores ut p3 & iō dicit Gal. q̄ ueniūt due uene et due arthrie ad umblicū & in medio ipſaꝝ uenit quodd̄ uas p quod uadit urina & paniculū dictū. S3. t. d. quare natura nō imediate trāſmittit urinā ab epate ad uēas ſ3 cōtinet ipāz dicendū q̄ mēbra hñt delectationē in ſuperfluitate quā hñt retinere. & iō ueſica in urina eſt ſicut chiſtis fellis in felle ēt q̄a imediate iret urina ab epate p umblicū & intraret illū pāniculū tunc ñ ēēt bona ſequeſtratio ſanguis. ab aquoſitate. & iō ut ſit bona ſequeſtratio iō & cō[illegible]3 tu. d. quare ñ appet talis uia i me⁸. dicendū q̄ ipſa ñ eſt ampli⁹ neceſſaria q̄a urina nō uadit ampli⁹ p illā uiā. Et ſic p3 ſolo

ad inſtãtiã q̃a q̃uis uadat nutrimentũ ſit ẽt
expulſio urine ſed nõ p idẽ uas ut ẽ uiſum.
¶ Et uene q̃dẽ determinat de uenis cõtexẽ
tib⁹ ſecũdinã.p° de uenis.z° de arthariis.z⁸.
ibi.& ſimiliter.p° declarat qualiter uene cõ
texerũt.z° declarat ortũ ipſar̃ z⁸ ibi
¶ Dicit prio q̃ ſecũdina cõtexit̃ ex uenis &
arthariis que uadũt ad umblicũ. & fit una
uena qñ intrat fetũ & uadit ad ptẽ giboſaz̃
& non ad concauum qa ibi eſt chiſtis fellis.
¶ Secũdine.i.in ſecũdina. ¶ Exiſtentis iter.
eas.ſ.tunicas.uene.ſ.pulſatiles.& nõ pulſati
les. ¶ Vnũquodq̃ genus eor̃.ſ.uenar̃ & ar
thriar̃. ¶ Cum ingrediunt̃.ſ.i ſecũdina um
blicũ abbreuiẽt ſpaciũ ad epar.i.continuãtur
epati ſalubri⁹.ſ.i attractione ſanguinis quia
ſanguis uadit melius. ¶ Vt euacuati.ſ.ſan
guinis. ¶ Ex cõcauitate eius.ſ.epatis. ¶ Et
in ueritate oſtendit locũ iſtius uene.q̃ uadit a
matrice ad epar p° hoc.z° remouet errorez̃
z⁸ ibi & iſtis dicit prio qđ iſta uena in ueri
tate oritur ex epate infantis & nõ ex matrice
¶ Hec uena.ſ.nũc dicta. ¶ Ex epate.ſ fet⁹
& deſendit.al' nõ deſendit. ¶ Ille.ſ.in ſecun
dina. ¶ Et mouent̃.i.diſpguntur in matrice
.ſ.ibi elligata. Et iſtis quidem remouet erro
rem p° mouet.z° ſoluit.z⁸ ibi uerũ. ¶ Dic̃
p°.qđ in iſta uena cõrigũt z°.unũ ẽ qđ appet
qđ ipſa deſcẽdat a ſecũdina qa ipſa ẽ ſtricta
in ſecũdia & i umblico ãpliat̃ &c̃. Apđ ori
fitia q̃ eis obuiãt.i.apđ ſecũdinã ¶ Tenuiores
.i.ſtrictiores ramor̃ ſed ſup̃ apud epar ſunt
ampliores. ¶ Ipſe nõ deſcendũt.i.deſcend ẽ
non uident̃.ſ.a ſecũdina. ¶ Illic.ſ.a ſecũdina
quia ab ea attrahũt ſanguinẽ de qua nutriẽ
epar. ¶ Radix.i.origo ad ſanguineitatẽ .i.in
q̃tũ ſanguinẽ aſſumant. ¶ Verũ nunc ſoluit
& dicit qđ prima conſideratio eſt foraminis
& exitus & ẽ melior cõſtitutio alia aũt nõ ẽ
cõſtitutio eſſentialis. ¶ Foramis .i.ſumpta
a foramine. ¶ Et meatus quia latiores ſunt
epate. ¶ Conuerſiones .ſ. facte in ſanguine
eunte per has uenas. ¶ Conſideratio nota.ſ.
ad ſanguinez̃. ¶ Inſtrumẽta ſuperficiez̃ cõ
ſiderans ſupficies mẽbror̃. ¶ Et ſimiliter
arterie.in precedentib⁹ Aui.determinauit đ
uenis texentibus uenintibus ad umblicuz̃ hic
determinat de arthariis & dicit q̃ ſicut cõte
xerũt ſecundinã ita & arthrie ipſam cõtexe
rũt &c̃. ¶ Et ſimiliter arthrie.ſ.cõtexẽtes
ſecũdinã. ¶ Ad arterias.ſ.fet⁹. ¶ Principiũ
ex ſecundina .i.inchoatus a ſecundina. ¶ Ex
umblico.i.ad umblicũ ſuper dorſum.ſ.fet⁹.
¶ Ipſe enim.ſ.arterie p̃dicte fet⁹. ¶ Laxis.
.i.mobilib⁹ & ſubtilib⁹. ¶ In arthrias ſem
piternas.i.arthriã adorti nõ aperiunt̃ qa fi-

ret mors & ſtãt uſq̃ ad mortẽ. Illđ dicit.A.
2° de animalib⁹ ad litterã. ¶ Veritate .i.z^m
philoſophum. ¶ Duo rami.ſ.p̃dicte artarie
¶ Ex arthriis.ſ.fet⁹ ¶ Predictã .i.foramis
nis & meatus. ¶ Et dicunt ponit quedã di
cta medicor̃.z⁸ ibi.& dicũt.z⁸ ibi.& dicunt.
¶ Primo dicit q̃ medici dicunt q̃ iſte artha
rie que ueniũt a matrice ad fetũ ñ debent ire
ad cor.ſed ad arthriã que eſt poſt ueſicaz̃ q̃
ẽ ibi ppinquior ẽt ſunt mẽbra intermedia.
que impedirẽt trãſitũ. ¶ Eis ambab⁹.ſ.arte
riis. ¶ In ẽrio ſepãtũ.i.intermedior̃ mẽbro
rũ.uniõe.ſ.ad cor.i.mediate .i.ad arthriam.
adorti. ¶ Et dicunt ponit aliud dictũ & dic̃
q̃ arthrie & uene que uadunt a corde ad pl̃
monẽ in fetũ nõ hñt neceſſitatẽ attrahẽdi ae
rẽ.ſed ẽ quidã meat⁹ a quo portat nutrimẽ
tũ & ppterea pulmo ẽ rube⁹ i fetu qa ñ re
pleẽ aere.ſz extra matricẽ efficiẽ alb⁹. ¶ Et
pulmonem.i.ad pulmonem. ¶ In illa hora.
.ſ.cum fetus eſt in matrice. ¶ Conuerſum.i.
permutatur. ¶ Ad nutrimentum quia non
iuuant tunc in anhelitu. ¶ Opillatur ſcilicet
opilatione nutrimẽti & nõ aeris. ¶ Propter
quod nota qđ fetus in matrice non attrahit
aerẽ tota intentio nature ẽ in nutritiõe & iõ
a uena chilis ẽ uia ad uenã arterialem & de
uena arteriali ẽ uia ad arteriã uenalẽt uadit
ſanguis p° tẽpore quo ẽ fetus in matrice &
adueniente ptu claudit̃ illa uia ſic qđ nõ iret
ſanguis a uena arteriali ad arteriã uenalem
ſz bene aer pot̃ ire poſt ptũ et illđ uult dicere
in littera apud partũ.i. poſt partũ. ¶ Illic
.ſ.in utero.iſta omnia dicit Aui.2° de anima
libus. ¶ Et dicunt.Ponit qđdam aliud dictũ
& dicit qđ paniculus inuolut⁹ creat̃ ex ſemie
mulieris &c̃. ¶ Et ſpermate mulieris.ſ.q̃ ẽ
hũiditas q̃ſi dealbata qa h° ſpma nõ intrat
generatiõem q̃tus faciat utilitates dictas.ſup̃
qđ.ſ.ſemẽ.retinet.ſ.ille pãicul⁹ ¶ Ampli⁹ pre
matricis.ſ.mediãte ſecũdina. ¶ Coharrat⁹.i.
priuat⁹. ¶ Ab hũiditatib⁹ omnib⁹.ſ.ſperm
tus q̃ ab una ut a ſpermate mulieris. ¶ Non in
ſuo loco.i.ſupfluũ ¶ Cũ ad cor hic aſſignat
cãm diſtinctionis maſculi & femelle.p° q̃re
generat̃ maſcul⁹ & quare femella.z° quare
aliq̃n fetus paruus.z⁸ ibi cũ aũt ¶ Prio ponit
unã cãm.z° aliã. z⁸ ibi & dixerũt. prio facit
hoc.z° modificat dictũ ſuũ.3° cõcludit.z⁸ ibi
et quãdoq̃ tercia ibi qu⁹ propter. ¶ Dic̃ p°
qđ cã maſculinitatis eſt ex corde &c̃. ¶ Cõ
plexio maſculina.i.qa ſemen uiri hz cõpletũ
dominiũ ſuper mẽſtruum mulieris pueri.ſ.
fetus maſculus. ¶ Nota qđ cor eſt mẽbrũ
principale qđ⁹ influit ſup totũ cũ ergo cor ẽ
bene potẽs influit ſimilitudinem quã habuit

i se & fit fet⁹ masculus. ¶ Nota q̄ l3 illud
sit ut plurimū tñ pōt esse oppositū propter
dispōnes accidētales quia pōt esse cor mascu
linū & alia mēbra femella. ¶ Et qñq; modi
ficat dictū suū & dicit q̄ aliqñ cōtingit q̄ cā
masculinitatis &c̄. illa que ē i patre ē alia cā
.s.cōcauitas matricis &c̄. ¶ Vacuitas.i.con
cauitas. ¶ Matricis.i.illud quod prouenit
ad cōcauitatē matricis. ¶ Quapropter con
cludit & dicit q̄ iō nō ē assimilatio &c̄. ¶ In
reliquis mēbris.i.de dispōib⁹ alioꝝ mēbroꝝ
que sunt complo compositio & figura. ¶ In
diuidualis.s.ualde ppria. ¶ Seq̄t figuram
.i.sumit ex pte figure. ¶ Et masculinitas.i.
assimilatio. ¶ Figurā.s.pncipaliter imo con
plexionē.s.cordis.ppationis &c̄.i.ut fetus
preparet similando nature matris. Receptio
.i.dispositō. ¶ Vt dñet spermati.s.mulieris
Cū figura pma.s.q̄ assimilat patri. ¶ Et.s.
patri in cōplone qa pōt esse pater coleric⁹.&
filius flegmatic⁹ & econuerso. ¶ Et dixerūt
ponit quādam aliā cām assimilationis & dic̄
q̄ ē imaginatio &c̄. ¶ Assimilationis.s.fet⁹
ad aliquē. ¶ Nota q̄ Auic. hūit opinionē ḋ
ymaginatione qa uult qḋ ymaginatio sit cā
effectus realis ut patet 4° de animalib⁹ pte
quarta. Et iō dicit q̄ ymaginatio facit casum
nō solū i se sed in alio.s3 illud p3 alibi. ¶ Cā
aūt oñdit quare fetus aliqñ est magnus. ali
qñ ē paru⁹. & dicit qḋ cā est aliqñ pp mate
riā. aliqñ ppter nutrimētū paucū &c̄. aliqñ
ex parte cōtinētis qa matrix ē parua. ¶ Di
cunt aliq; qḋ multū sperma magnuz ; genera
fetū. ita qḋ si hō & mulier magnā q̄titatem
spermatis emittūt exinde generat magnus
fet⁹ &c̄. ¶ In eis.s.fetibus. ¶ In pmis.s.in
creatione mēbroꝝ. ¶ Apud creationē.i.post
creationē. ¶ Nota qḋ si aliq fruct⁹ añq̄ sint
maturi ponātur in uase stricto. tunc remanēt
parui. eodē mō qñ matrix ē pua. ¶ Imma
turi.i.parui. ¶ Et cā quidē pōit cās plurali
tatis filioꝝ. p° facit hoc. z° ponit cām delecta
tionis mulieꝝ. z^a ibi. Et propter hoc prio facit
hoc. z° oñdit, qualis sit expulsio & attractio
q̄ fit a matrice. z^a ibi. Et ille Prio facit hoc
z° reddit cāz dicti. z^a ibi nā matrici. ¶ Dic̄
p° qḋ cā pluriū filloꝝ ē qa fit sperm̄io semis
ad duas cōcauitates matricis .s. dextraz & si
nistram & ibi attrahitur sanguis & fiūt duo
fetus. ¶ Vt spergat̄.i. difondat̄. ¶ Sedum
singularitatē.i.diuisim. ¶ Et qñz accidit.s.
generatio geminoꝝ. ¶ Duaꝝ electionū .i.in
duabus utrib⁹.suple uel in plurib⁹. ¶ Nota
qā ipse ponit duas causas in litera .una est
qa semen spergit̄ ad duas cō cauitates. z^a est
quia fit successio in expulsiōe seminis. ¶ Et
dicit Auic. 9° de animalibus qḋ quidā dixit
qḋ uidit .7. figuratiōes. ¶ Nā matrici. Hic
reddit cām sui dicti.s. quare puenit diuersi
tas in attractione matricis & p3. ¶ In attra
ctione.s.feminis seq̄ptes .s. su cessiui. ¶ Pisis
.i.in aqua. ¶ Respirationez.i. expirationez.
¶ Ex eo.s. motu sequēte & ipulsiōe diuisa.
Et ipulsiōes sunt diuerse spermatis & fetus
.i.ad coluz matricis. ¶ Inter duo spmata.s.
uiri & mulieris. ¶ Et ille ostendit qualis sit
expulsio & attractio matricis & dicit qḋ im
pulsio a uirga & attractio a matrice nō est
pura sz fit cū plurib⁹ motibus & pluribus
titilationibus &c̄. ¶ Et iste impulsiones.s.
a uirga ¶ Singulares.i. unaquęq; per se.
¶ Non sunt pure.i.nō sunt cōtinue. ¶ Sed
ipse .s. attractiōes matricis. ¶ Apud numeꝝ
titillationū.i.cū multis titulatiōib⁹. ¶ Q ue
.s. quedam.s. facta impulsione. ¶ Sedā .s.
impulsionū & attractionum. ¶ Debilioris
uirtutis quia post primaz ipulsionē non est
forte spma. ¶ Vices.s. impulsionū & attra
ctionū. ¶ Et ppter. Hic pōit causas delecta
tionis mulieris. primo hoc .z° ponit errores
3° reuertit̄ & pōit alias causas pluralitatis
filioruz. z^a ibi & nō uerificatur 3ª ibi & qñz
¶ Dicit primo qḋ contingit delectatio in
mulieribus &c̄. ¶ Et ppter h°.i.pp talem
motū titulatiuū. ¶ Eaꝝ.i. mulieꝝ. ¶ Ad uētrē
.i.cōcauitatē matricis ¶ Et non uerificatur
ponit duos errores z^a ibi neq; sermo primo
pōit errorē et remouet p unā rationem. z° p
aliam z^a ibi q̄ si uir. ¶ Dic̄ prio qḋ non ē
ueꝝ q̄ quidā dicunt &c̄. s. q̄ si uir non emit
teret semen tunc ipe nō hēret delectationem
qḋ ē falsum. ¶ Et q̄ si uir pōit secūdā rōez
& arguit sic. Si uir non emittat semen & ma
trix nō moueat̄ motu titilatiuo tūc pōt ēē ali
qua delectatio igit̄ mulier pōt hēre delectati
onē sine emissione seminis uiri. ¶ Tunc ipse
.s. mulieres. ¶ Spermatis ipoꝝ qa aliquan
do emittit̄ quedā hūiditas que non ē sperma
& aliqñ solum cum uisu emittit homo illaz
hūiditatē. ¶ Neq; sermo. ponit z^m errorem
.s. illi⁹ qui dicit qḋ cū emittit semen uiri sup
matricē extinguit̄ illius caliditas cū descēdit
.s. i cōcauitate matricis. ¶ Virtus.s. delecta
tionis. ¶ Et qñq; ponit tertia cām pluralita
tis filioꝝ. & dicit qḋ aliqñ assimilatur proie
ctio seminis effusioni uasis pforati a q̄ effun
dit̄ aqua iundatiue qa facit unā effusionem
post aliā ita ē de semine quia fundi pōt inun
datiue & sic; plures filij. ¶ Conueniunt ideſt
assimilatur. uirge ideſt seminis per uirgam.
¶ Ambo scilicet semia. ¶ Ipsam scilicet pie
ctionem seminis uiri ¶ Illi scilicet effusioni

capsadre. ¶ Vice una post aliam scilicet ad modū inundationis. ¶ Separata .i. collecta in proprio uētriculo. ¶ Et qnz sunt ponit 4^m can. pluralitatis filiorz primo hoc z^o remouet dubiū. 3° ponit qđ dā dictū z^e ibi & sperma uiri. 3ª ibi & mlier. ¶ Dicit prio qđ simul qnq; pmiscāt semina et uētositas separi ptes & qlibet ps stat in pprio loco &c̄. ¶ Vtrū q; spermatū. s. simul. ¶ Abscindunt. i. sepāt .s. diuerse partes eorz. ¶ Vnū añs. s. cōmixtio prime inuentionis ab alia. ¶ Titilationis .i. motus matricis. ¶ Aut a terius rei. s. ad diuersas cellulas. ¶ Septimib^9. s. fer ē secūdū singularitatē. i. diuisiz suple. & tūc fit pluri ficatio. ¶ Quandoq; est illud. i. illa diuisio ¶ Paniculi. s. quo inuolunt semē & mēstruū ¶ Fit multitudo. s. fetuz. ¶ In re una. i. in uno subiecto quia fit unū cum duobus capi tibus aliter in re una idest in uno loco cōiūcti generantur ita q; duo erunt unum coniūctuz ¶ Tamē nō cōsequūtur uitam. i. nō uiuunt. ¶ Ante illud s. ante texturā panniculi i quo inuoluuntur semen & mestruum. ¶ Cursu h^o. s. et faciūt plurificationē fetuū. ¶ Simile .i. probabile. ¶ Parue utilitatis. s. talis cōcep tio ¶ In radice distinct ī. i. qđ sit đ cōceptiōe seminis cū diuisim. s. in una uice emissi. ¶ Et sperma hic remouet dubiū & dicit qđ semē uiri non est tante quātitatis qđ possit totam matricem replere & facere omnia illa que dicta sunt & ideo uenit sanguis mestruus. permiscēs &c̄. Ita qđ dubiū ē utrū semen uiri sit sufficiens ad omnia illa q̄ fieri debēt que sunt spūificatio & generatio ampularuz & huiusmodi. ¶ A i pries quatuor. s. que sunt tres uesice & unus panniculus qui dicit secū dina. ¶ Continuat̄. i. permiscat̄. ¶ Cum eo spma i. sanguis mestruus mulieris. ¶ Duo cornua. s. matricis. ¶ Cū permiscent̄. s. duo spermata. ¶ Primus. i. secūdina. ¶ Suspen dit̄. i. aligatur ¶ Duo cornua .s. matricis ¶ Illic. i. in matrice. ¶ Quod alit idest fouet ¶ Mamen. s. sic. ¶ Generat^9. s. in matrice. ¶ Et 2^m Gal^9. s. in libro de spmate &. 15°. de utilitate particulaz. ¶ Linimētuz. i. cohopimētum. ¶ Spma mlieris. s. passiue. ¶ Illic .i. in matrice. ¶ Ad ipsum. i. cuz ipso. ¶ Cū eo. s. cū semine uiri menstruū mlieris. ¶ Aput pmistionē. i. post permistionez. ¶ Nota .2^m philosophum qđ semen mulieris habz duas utilitates dictas supra. & Gal. dicē qđ i alio utilitas est quia ex ipso generatur secūdina ¶ Et mulier ponit qđdam dictuz & patet. ¶ Partus autē ponit causas. ptus. Prio ponit causas ptus & modū quo situat̄ fet^9 in matrice z^o. recapitulat ea q̄ dixit .z^a ibi cōfutio

¶ Prio ostēdit q̄re fit pt^9. z^o quo situat̄ fet^9 in matricce z^a ibi & fetus quidē. Pmo facit hoc z^o ostēdit modos exit^9 fet^9 z^a ibi & qnz ¶ Dicit primo q̄ partus fit qa amplius nō sufficit nutrimentū matricis nec aer attract^9 ¶ Ex sanguine. s. p uenas & arthurias ūbili cales. ¶ De attractione aeris. s. ēt p arteriaz umblicalē qa ī matrice pulmo fet^9 ñ attrahit nisi qn̄ ē egressus matricē. mouet̄. s. i utero. ¶ Apud septimū. s. mensem. uirt^9. i. potentia exeundi. ¶ Cum deficit. s. uirtus ut non possit exire. ¶ Non salit ad ipm. i. ī uirtute nō resumit̄ quare debilitat^9 ē ex motōe quā facit i septimo mense. ¶ Et nō excludit̄. i. nō expellit̄ debili exīte fetu. ¶ Per scissionē idest fracturā. ¶ Humiditatis. s. urinalis & sudatiue. ¶ Quare nat^9 in septimo mense uiuat & in z^o nō reddit̄ cā ab Auic. hic & Halya. qa fetus semp icipit moueri ad exitū qn̄ fet^9 ē cōplet^9 & deficit sibi nutrimētū. i. septimo mense ió si non exit debilitat̄ ppter motū & ió resumit̄ p totū mensez octauū ut plurimū & ideo debet ite uiq; ad nonū mensem. ¶ Secunda cā ē astronomica quia i p^o mēse dnat saturn^9 embrioni. In z^o mēse iupiter. i. tercio mars. i. n. 4° sol. & tunc ē animal rationale postea uen^9. postea mercuri^9 postea luna & tūc si nascat̄ uiuit & cōplet^9 erit cursus si trāsit & uenit ad octauū regnat saturn^9 q; sua frigiditate & siccitate que sunt qualitates uite contrarie interficit fetuz. Sed in 9° regnat iupiter q; dat uitā & ē benign^9. Et ió tūc uiuit in z^o ēt uiuit & ēt regnat mars. Conciliator aūt ē nat^9 in nouē mēsib^9 & quatuor dieb^9 ¶ Et quādoq; conuertit̄ ostendit modū exitus naturalem & preter naturam. & patet. ¶ Sup capud. i. primo emittit caput. ¶ Seperationis. i. a matrice. ¶ Super utroq; pedas. i. quādo primo egrediunt̄ pedes. ¶ Et fetus ondit qūo situat̄ fet^9 in matrice. & dicē qđ fet^9 anteq̄ exeat stat cū facie uersi^9 pedes & hēt manus positas intra genua & mouet genua anterius & colluz & faciē hēt uersus dorsum matris. & ē bona pparatio. ¶ Sz aliq; dicunt q̄ illud ē uer̄ de masculis. De femellis autem dicunt modo oppositio &c̄. patet. litera. ¶ Erit substentatus. i. morat̄ ¶ Sp ea ambo .s. mediantibus manibus. ¶ Ea. s. genua .s. inter palpas manuum subclusas. ¶ Defendendo cor. s. fetus^9. ¶ Preparatio .i. situatio fetus. ¶ Ad cōuersionē^9. i. pmutationē. ¶ Faciendam. s. capitis fetus. s. uersus inferius alias ad conuersionē. i. mutationem fetus in exitu. ¶ Et quandoq; seperatur .s. fetus ex utero. ¶ Cuius simile. i. aptionem. ¶ In suo simili. i. in mola que ē impregnatio

mendosa qm̃ non apiẽ matrix in molla sicut in feru. ¶ Q uedã iuncture.s.ossis femoris. ¶ Reddeunt.s.iuncture. ¶ Operatio illa.i. exitus fetus in matrice uñ iuncture apiũtur ¶ Et formatiua.s.uirtus que facit hãc opa tionẽ. ¶ Re.s.uirture. ¶ Contia.i.depẽden te a creatione. ¶ Cõprehẽdere.s.in suo actu. ¶ Q uc.s.uirtus. ¶ Cõprehẽsio epilogat & dicit ꝙ collectio omniũ dictoꝝ in sũma est ꝙ cã partus ẽ quia fetus indiget multo cibo & multo aere & c̃. ¶ Comphensio.s.dictoꝝ ¶ Et p quia effugiẽs.s.fetus cõprehẽse sũt .s.spũuꝫ manifeste & cisincte. ¶ Aduenit ei s.somnus & uigilia. ¶ Ridet ppter com prehẽsionẽ reꝝ delectabiliũ quas p° nõ apre hendebat & illa est p^a actio quaꝫ operat aia rõnalis in suo corpore ut pꝫ 2° d animalib^9.

Accidũt matrici. In p̃cedentib^9.A. determinauit de generatione ẽbrio nis.Hic determinat de dispõnibus preter naturã matricis.prio enumerat egritu dines.2° determinat de ipsis.2ª ibi puitatem matricis.p^a in duas.Pro quo nota ꝙ queda ꝫ sunt egritudines proprie matrici.quedam p cõitatẽ.Primo ergo enumerat egritudines p prias matricis.2° ponit illã distinctionẽ nunc dictã.2ª ibi & fiũt ei.Primo enumerat egri tudines proprias.2° accidentia.2ª ibi & acci dunt ¶ Pria in tot quot enumerat egritudines cõplexionis cõpositionis &c̃. ¶ Instrumẽta les.i.compõnales. ¶ Et communes.i.solute. cõmunitatis.supple & apstemata rõ est ẽ qa matris ẽ mẽbrũ organicũ compositiũ ex cõ similib^9 ergo ei pñt accidere oẽs egritudies cõsequentia tꝫ quia inquãtũ cõsimile accidit ma^a 9° & c̃ ¶ Et accidunt hic enumerat ac cidentia matricis prio enumerat unũ gen^9.2° aliud.2ª ibi & accidũt. ¶ Dicit p° qd etiam accidũt alie egritudines que fiunt in inpregna tione &c̃. ¶ Nota qd inpregnatio si ẽ natu ralis nõ ẽ morb^9.Non impregnari est actio lesa ablata matricis ¶ Q d fetus sit mortuus in corpore ẽ morb^9 in numero iq̃tũ mortu^9 fꝫ ẽ accidẽs ẽt matricis inq̃tum seqtur alium morbũ. ¶ Sed tu.d.nõ ne ambo est aborsus si egredit fetus añ teterminũ suũ.Dicenduꝫ qd facit dr̃iam inter aborsuꝫ & exitum fet^9 añ tempus suũ & ideo dicit &.i.ut sepetur .i.nõ facile egeditur & ió nõ ẽ aborsus. ¶ Et accidunt ponit aliã dispõnem q̃ reponit sub accidenti quia mestrua sunt ex.ens mutatum nam exiens mutatũ est accidens. ¶ Et dicit qd accidentia mestrui sunt aut quia nõ habꝫ mestruũ aut diminute.aut ñ tẽpore suo &c̃. ¶ Pauca.i.diminuta. ¶ Aut mala.i. corrup ta. ¶ Et fiũt ponit distinctiõem primo põit can.2° declarat.2ª ibi sic fit dicit p° qd dif põnes preter naturã aliqñ sunt ꝓie matrici & qñꝫ fiunt per cõitatẽ sic qd aliud mẽbrũ sibi cõicat alias ipsa alteri. ¶ Proprie supple & per cõitatem. ¶ Ab ea.i.in ea. ¶ Mẽbra alia.s.cãm egritudinis. ¶ Sicut fit declarat in exemplo p° facte per cõitatem ab alio mẽ bro.2° ab ipso 2ª ibi nã cũ.dicit primo qd p focatio matricis ẽ quia cõicat nocumẽtũ sibi ¶ Sed tu dices uidet eẽ oppositũ quia mẽbra perdũt spũm & motũ Ergo ipsa cõicant alijs ¶ Dicendũ qd si uolumus tenere instantiã tũc non ualet introductio nisi dicendo qd ponit exemplũ cõicationis mẽbrorũ a matrice & h° uidet esse uerũ aliter qd in prefocatione fit cõitas a uasis spermatis qa ut plurimũ acci dit ex corruptione seminis. ¶ Nã cũ exẽpli ficat qñ nocumentũ cõicat alijs a matrice & patet. ¶ Aliter põt introduci littera dicẽdo ꝙ Auic.oñdit egritudines que fiũt a matrice sic ꝙ ipsa alijs cõicat & ille sũt duplices q̃dã sunt ꝓprie matrici alijs cõicare q̃dã facte ab alijs sic ꝙ sunt proprie illi ¶ Tangit primũ cũ dicit proprie secundũ cuꝫ dicit mẽbris alijs. & tunc exponit ab ea.s.matrice. ¶ Mẽbro ruꝫ alioꝝ.In mẽbris aliis a matrice sicut ex prefocatione accidit nocumentuꝫ.alijs qd iñ nocumentũ non ẽ propriũ alicui nisi matrici. ¶ Sed ydropisis fit a matrice iñ ẽ ꝓprie epati.

Caliditatꝫ hic determinat de istis dispõib^9 preter nãꝫ p° determinat de egitudibus cõplexionalib^9 et dis positione impgnationis et de phibitione im pgnationis 2° determinat de signis masculini tatis & femeneitatis 3° d dispoib^9 postq̃ est facta impgnatio et de alijs egretudib^9 matri cis et de mestruis et huius.quarto de aposte matib^9 2ª ibi i ꝓncipio secũdi tractat^9 tẽpo ra quidẽ 3ª ibi i ꝓrin° tertij tratat^9 mestrua 4^a i principio quarti clausa p° dererminat de signis sterilitatis 2° d signis aliaꝝ dispõnuꝫ 2ª ibi cã sterilitatis prima i quatuor sic̃ qua tuor põit signa malaꝝ complexionũ.2ª ibi re tentio.3ª ibi tenuitas.4ª ibi exicatio.de alijs aũt signis malaꝝ cõplexionũ non determinat qa relinqt ut nota.Prima i octo sicut octo po nit signa.2ª ibi & paucitas.3ª ibi & signifi cant.4ª ibi & qñ.q.5ª ibi exicatio &c̃.ꝓtes patebũt. ¶ Dicit p° ꝙ signũ matricis calide ẽ caliditas in toto. ¶ Cõitas.i cũ.uides in to to corpore caliditatẽ. ¶ Nota dicit calidi cor poris cõitas quia põt totũ corp^9 ẽẽ calidum matrice exñte frigida ¶ Et ió uł̃iter cõsideret alia mẽbra.quia qñ cor nõ ẽ calidũ nec epar. & totũ corpus ẽ calidũ tunc ẽ ꝓpter matricẽ cã aũt caliditatis in tota matrice ñ ẽ ꝓncipal^

influxus.sed ē p ācidēs quia ad ipsam ueni unt multe uene & artharie p quas fit dñiuz caliditatis in toto.& istud ē signū a qualita te mutata. ¶ Et paucitas ponit aliud signuz ab exeunte mutato. ¶ Sed contra qa caliditas matricis est cā attractionis materieꝝ ad locū ergo nó debet esse causa paucitatis mestruoꝝ sz multitudinis ipsorū .z°. quia dilatatio ar tarię matricis est ꝓpter caliditatē ergo dēnt esse multa mestrua ¶ In oppositū est Auic. dicendū qđ Auic. bene dicit qđ paucitas me struoꝝ significat caliditatē. Nota tñ ꝙ ār cōiū gitē cū aliis signis aut non. Si prio mō tunc ñ ē necessariū ꝙ fiat paucitas mestruoꝝ a cali ditate et pōt eē ab opilatōe Si aūt ñ tūc pau citas mestruoꝝ sig̈ficat caliditatem ablatio ē qa caliditas ē cā resolutionis hūiditatū & supfluitatū igit & c̄. Dicendū g° ꝙ ñ ē signū ꝓpriuz nisi qa in aliis associet signis. ¶ Ad argumenta ad ꝑmū qđ dicit negat qa pauca uirt? attractiua ē in matrice i attractione per uenas qa mestrua emittunt ex uirtute expul siua. Ad argumētū caliditas ē cā & c̄. neget añs. tu. d. caliditas est cā & c̄. uerꝝ ē i mēbro ꝙ ē fortis attractionis. mō matrix nō ē hui? modi. ¶ Ad alia dillatatio & c̄. dicendū qđ uerum est stante multitudine materie modo non est ibi multitudo materie. ¶ Et signifi cat ponit aliud signum. prio hoc. z° remouet dubiū z^a ibi uerū. p° dic qđ ēt calor mestruo rum hoc signat. ¶ Impsa .i. malā cōplexio nem calidā. ¶ Cōtrariū huius .i. cōtrariam cōplexionē ut nigrum siccitatem & album caliditatē. Niger aūt calor aliqñ signat fri giditatem & alīn nō quia aliqñ est calor ex adustione ñ ultimata. ¶ Nota qđ illđ habz ueruz presumta equalitate cōplexiōis in alijs mēbris ipsius mulieris. ¶ Vexꝝ remouet du biū. tu dicere ē ne sic ꝙ color niger significat semper frigiditatez respondet qđ nō & pz. ¶ Nota dicit caliditatē quandā ut caliditatē p ter naturā qa fetor accidit ex caliditate ꝑter naturā multiplicata super caliditatē naturalē ¶ Sine ipso. i. sine fetore significat frigidita tem. Sed hoc non est semper nisi sit nigredo multum intensa. quia si non sit multum intē sa pōt esse a caliditate. ¶ Et q̄q pōit aliud signū & pz. In ptib? epatis. i. in ypocūdriꝝ. ¶ Et exicatio ponit aliud signū & patet cā. exicationis labioruz ē ꝙ matrix cōicat mul ū stomaco pp quod fit exicatio stomaci & p cō sequens labioꝝ. ¶ Et multitudo ponit aliud signū. ¶ Et futura ponit aliud & patet dicit 2^m philosophum quia aliquando caliditas matricis ē cā nō rincte quia si caliditas cōicaē remb? tunc attrahunt aquositatem nō tinctā

Fry

& fit urina nō tincta & tamē matrix ē calida ¶ Et uesicas ponit aliud & patet ¶ Reten tio ponit signa cōplexionis frigide. & ponit multa. partes patebūt legendo. ¶ Dicit prio ꝙ ablatio aut paucitas mestruorū significat frigiditatē matricis. ¶ Nota ꝙ diuersimode mestrua fiunt pauca in cōplexione calida & frigida quia in frigida fiunt pauca propter strictura uenaꝝ in calida aūt pp exicationez. ¶ Et ipsoꝝ .s. mestruoꝝ albedo significat fri giditatē qa frigidū agens in hūidū dealbat. ¶ Nigredo uehemens qa quādo ē propter frigiditatē ē ꝓpter mortificationē. Si aurez non sit uehemens tunc pōt puenire ex mala complexione calida. Illud ēt hēt ueritatem nisi fiat nigredo propter cōitatem ut ꝓpter splenē ¶ Prolōgatio mūdificationis .i. postq̄ mestrua incipiūt mundificari longo tempore pdurāt ut in calida quatuor dieb? in frigida pluribus. aliter prolongatio .i. retardatio. qa non ueniunt sic de mense i mesem sicut i aliis ¶ Et antecessio. ponit signū a cā ꝑmitiua & pz cā ē qa ipsa ē neruosa & iō faciliter a fri gido patit. ¶ Et antecessio pōit aliud signū Nota qđ ē signū deperaccidēs qa significat qđ matrix ē facta frigida ex debilitate. ¶ Est stupor ponit aliud signum. ¶ Et stupor .i. diminuta sensibilitas pōt eē ab alia cā. ¶ Et puitas pōit aliud. ¶ Et corruptio pōit aliđ Nō ponit signum a pulsu qa dat intelligere ¶ Tenuitas. hic ponit signa cōplexiōis hūide matricis & patet. Tenuitas large .i. fluxibili tas . ¶ Humiditates. s. albe. ¶ Aborsus fe tus qa ligamēta sunt humida & laxa & fet? rumpit ipsa & sequitur aborsus. ¶ Exicca tio ponit signa complexiōis sicce & pz. exic catio & paucitas nō ē pura nisi sit exiccatio.

¶ Causa sterelitatis. In p̄cedētib?. A. posuit sig^a cōplexionū distē patā tum matricis hic determinat de dis potiōe impgnationis p° determinat de causis signis et curis sterilitatis. z° đ signis et iudi cijs ipregnationis. z^a ibi significāt ipsam. P° determinat đ causis sterelitatis .z° pōit sig^a 3°. curā z^a ibi in signis 3^a ibi regimine hui? capituli. Prio determinat đ causis sterelitatis z° ponit duos canones. z^a ibi inqt .Hipo .p° generaliter ponit causas sterelitatis. z° pticu raliter. z^a ibi causa uero que est. ¶ Dicit p° qđ causa sterelitatis aut ē ex parte spermatū aut ex parte mēbroꝝ generationis aut ꝓpter causam in mēbris principalib? & c̄. ¶ Mu lieris suple aut utriusq; aut i spermate mulie ris. i. in sanguine mestruo puro & appellat ipsum sperma qa cōcurrit ad generationem in istrumentis spmatis. i. in uasis seminalib?

& testiculis taꝫ uiri q̃ mulieris. In pricipijs. i. in mẽbris p̃ncipalib⁹. ¶ Cã uero declarat illas cãs. primo declarat qũo propter cãm in ſperm̃ate accidit ſterilitas. 2° qũo pp cãꝫ uirge & mẽbroꝝ generatiois. 4° qũo ꝓpter cãꝫ in mẽbris p̃ncipalib⁹. 5° qũo ꝓpter odores. 2ª ibi cã aũt. 3ª ibi cã aũt facta. 4ª ibi cã aũt 5ª ibi error aũt. prio p̃ſit cãs qualdã. 2° q̃ſ dã quorũdã. 2ª ibi & dixerũt. Pria in quatuor ſicut quatuor p̃ſit cãs generales. 2ª ibi et q̃nq̃ eſt cã. 3ª ibi & q̃nꝫ. 4ª ibi & de genere q̃dẽ. primo facit hoc. 2° ponit cãm cuiuſdam 2ª ibi & cã. ¶ Dicit p° q̃ cã ſterilitatis ex ſpm̃ate ẽ malicia cõplexiois calide aut frigide q̃ ſunt eſſentialiter in ſperm̃ate aut accidentaliꝫ aut ẽ malª cõplexionis ſicce. aut hũide. ¶ Nota q̃ cã ẽ qa ois imoderata diſcraſia deſtruit actũ ꝓprie uirtutis ergo &c̃. añs ẽ Caſ. in cõmẽto affo. Q uibuſcũq̃ iuuenib⁹ &c̃. conſequẽtia tenet de ſe. ¶ Item nota qnia dicit frigide. i. ex frigore naturali iſta patet. ¶ Ex frigore accidẽte longe retẽtionis ſpſo uult dicere q̃ multotiẽs ſperma uiri infrigidaꝫ ī matrice anteq̃ matrix colligaꝫ ſup ſperma & iõ ſparſionẽ. i. errectionẽ ſpermatis a uiro quia ſperma tũc acquirit malã cõplexionẽ frigidã accidẽtalẽ. ¶ Et cãm. hic ponit cãm cuiuſdã dicti. ſ. q̃ cã male cõplexionis frigide ẽ cã ſterilitatis ¶ Tu. d. ſunt ne alie cãe dic q̃ ſic. ſ. cibaria frigida. Illius. ſ. male cõplexionis frigide. ¶ Et q̃nq̃ ponit aliã cãm que ẽt declarat dictũ nunc. i. q̃d cã ſterilitatis ẽ mala cõplexio ſicca. tu. d. eſt ne hoc ſemp q̃ phibeat fetũ generari dic q̃d nõ ſemp. ymo aliq̃n in fetu generato ẽ cã diminutionis nutrimenti. & q̃d fet⁹ non cõpleaꝫ. ¶ Ipſum. ſ. fetũ diſicilẽ. ſ. augumentũ & ꝓfectionẽꝫ. ¶ Et q̃nq̃ hic ponit aliã cãm & duo facit ſ cut duplici ter uerificat. 2ª ibi & q̃nq̃. ¶ Pro euidẽtia prio nota q̃d in generatione repit̃ duplex modus operationis unus mod⁹ ẽ p appetitus ſeminis uiri & paſſionis ſeminis mulieris que ipreſſio maxime fit a uirtute informatiua alius mod⁹ ẽ cõueniẽtia ī mõ cõplexionis ſeminũ duoꝝ p quã acquirit̃ 2° in eo q̃d generaꝫ. & hoc attinet uirtuti generatiue qa operatio generatiue ẽ ꝓparare materiã ad recipiendũ formã & opatio informatiue ẽ lineatio figuratio & ſituatio. Primũ aũt faciunt duo ſemina propter cõueniẽtiã quandã ī modis particularib⁹ utriuſq̃. mõ. Auic. prio p̃ſit illã ſecundã cãm. 2° aliã. 2° ibi & q̃nq̃. ¶ Dicit primo q̃d multociẽs cã ſterilitatis ẽ diuerſitas ipreſſionis ī ſemine uiri aut mulieris qa ſperma ñ imprimit uel ſi imprimit mẽſtruũ non eſt cõueniẽs recipere &c̃. paret.

¶ Ei. ſ. impreſſioni diuerſe. ¶ Impſſioni. ſ. que attinet iformatiue. ¶ Et q̃nq̃ p̃ſit aliã diuiſionẽ huiꝰ cãe & dicit q̃ ẽt aliq̃n accidit p defectũ mẽſtrui cũ quo generatiua opatur & tale eſt cõplexio quia ſperma uiri aut eſt nimis calidũ aut nimis frigidũ & ſimiliter ẽ de ſpermate mulieris Nõ equant. i. nõ ueniũt ad cõplexionẽ equalẽ cũ ꝓmutaꝫ uir ad mulierem uel ecõuerſo ſic q̃d ſint oppoſite cõpleſionis. ¶ Et q̃nꝫ ponit quartã cãm primo. hoc 2° reddit cãm cuiuſdã dicti. 2ª ibi ſpma currit. Dicit prio q̃d ẽt cã ſterilitatis ex pte ſemis. aut ẽ ex etate aut ex accidẽte adueniẽte aut ẽ malicia cõplexionis ſeminis pp malitiã cõpleſionis membroꝝ a quibus deciditꝫ &c̃. ¶ Et ſenij. ſ. in ultima ſenectute itez p infantem accipit etatẽ ante. i. 14ᵐ. annũ. ¶ Dicit tñ Aꝝ. q̃d uidit generantẽ in .xij°. anno ſed hoc ẽ raro cĩ ẽ qa nõ eſt ibi de ſpmate uel eſt aquoſum & indigeᵐ. Item facietas facit ẽt ſperma aquoſaꝫ & indigeſtum ꝓpter nimiũ coytũ qa uaſa ſeminalia debilitãtur. Sꝑma currit. Reddit cãm cuiuſdã dicti. ſ. qũo accidit ſterilitas ex mẽbris infirmis ſi ſit ſanitas in uaſis ſeminis. rñdet q̃d ſpma deciditur a toto ergo ſtante malitia in mẽbris ſtat defectus in ſemine & ẽ auctoritas notanda q̃d ſpma decidit̃ a toto quia ab omnibus mẽbris q̃uis poſſit exponi de principalibus & nõ de aliꝭ ut⁹ de ſe. ¶ Et dixerũt ponit aliã cãꝫ que ẽ extrinſeca & ẽ auctoritas quorũdã & dic̃ q̃d cã ſterilitatis ẽ ſi uir coeat cuꝫ puellis puis &c̃. Nota q̃d non ponit ꝓhibitionem generationis niſi cum illa puella. ¶ Cã aũt ponit cãs ex pte matricis 2ª. ibi. Et q̃nq̃. 3ª ibi & q̃nꝫ 4ª ibi & humiditates. 5ª ibi. & ꝓpter. Partes patent. ¶ Dicit prio q̃d cã ſterilitatis ex pte matricis ẽ mala cõplexio ipſius corũpens cõplexionẽ ſpmatis ī uiris. ſ. pp potũ aque frigide. ¶ Et q̃nꝫ ponit aliam cãꝫ & dicit q̃d mala cõplexio matricis &c̃. ¶ Et q̃nꝫ. ſ. pp malã cõplexionẽ frigidã. ¶ Et q̃nꝫ ẽ ponit aliã cãm & dicit q̃d multotiens talis opillatio nõ ſolũ. ẽ ꝓpter malã cõpleſionem frigidam ſine materia ſed ẽt cum materia q̃ opillat & cõgellat. ¶ Et hũiditates p̃ſit aliã cãm que ẽ declaratiua iſtius & pz. ¶ Hũiditates. i. humores exiccãt. ſ. cũ hũor ẽ ſiccus ¶ Vtplurimum ſcilicet mala complexio humida lubricans. ¶ Et propter conſtrictionem ponit aliã cãm declaratiuaꝫ alteriꝰ ſup̃ dicte. ſ. q̃d cõſtrictio poroꝝ & orifitioꝝ eſt cauſa ſterilitatis & dicit q̃d talis conſtrictio poroꝝ & orificiorũ ẽ cã ſterilitatis & q̃ q̃nꝫ prouenit &c̃. ¶ Conſtrictionẽ. i. opilationẽ. ¶ Ipſuꝫ. ſ. fetuꝫ aut. ſ. accidit talis cõſtrictio

¶ Aut accidit ponit aliam cām que se tenet ex parte matricis & est hūiditas rorida spsa sup matricem sicut spargit̄ ros super terram ¶ Aut ppter maiorē complexionē siccā uel calidam que resolut sibi humiditatē seminis accidit quia hoc fit ex hūiditate aduenīete si bi &c̄a. ¶ Aut propter hic ponit aliam cām & dicit q̄ causa ē cū matrix ē debilis i uirtu te attractiua unde non attrahit debitā quan titatē materie. ¶ Propter abscissionē. i. puati onē materiei s. sanguis mestrui ¶ Aut ē pōit aliā cāz & dicit q̄ ēt ē pp debilitatē genera tiue & sic hētur q̄ matrix iuuat ad generati onem & non solum est locus in quo fit gene ratio. ¶ Aut propter hic ponit aliam causam & dicit q̄ propter declinationē matricis a loco suo aut propter carnē additā &c̄. ¶ Cenuersionem. i. ipsius ad supiora. ¶ Aut uehemētia. i. clausura. Ante partū. i. tēpore partus. ¶ Et alias causas opilatōis ut uenaꝝ & huiusmodi. ¶ Et ficcitas. s. ē opi lans. ¶ Aut debilitas. ponit aliam causam q̄ ē q̄. non debite corrugat̄ post ipregnationem .s. cū icipit fieri generatio. ¶ Aut multitudo ponit aliaz causam. primo hoc. zº illaz decla rat. zª ibi & qñq. ¶ Dicit prio qđ ē ppter aliqđ faciens lubricare qa tunc non pōt fieri debita corrugatio. ¶ Et qñq. s. ē illa hūidi tas pungosa. ¶ Constrictionem. i. facit qđ matrix comprimit̄ sup sperma. & ex hoc pel lit̄ sperma inferi⁹. ¶ Aut ppter ponit aliaz causaz & dicit qđ multocies accidit sterilitas &c̄. ¶ Aut nocumentū. ponit aliam causam. ¶ Linit̄ matrix. s. propter creatōem. ¶ Nota qđ ex illa littera hētur qđ duplices uene re periunt̄ in matrice. quedaz sunt uene q̄ dicū tur quottilidones p quas fit emissio sangui nis. quedam nō uere uene que ueniūt a testi culis mulieris. mō dicit ēt qđ propter ulcera oris matricis fit linirio ppter cicatricem &c̄. ¶ Et ió dicit portantiū sperma ad differentiaz illaꝝ que sunt uere uene per quas emittitur sanguis. ¶ Causa aūt facte. hic ponit terciaz causam generalē que se tenet ex parte mēbro rum generationis. Primo ponit causas i alijs q̄ in uirga. zº i uirga. zª ibi causa aūt. ¶ Di cit p̄mo qđ causa in mēbris generationis est debilitas uasoꝝ seminaliū &c̄. ¶ Quare cōi cat. s. uesica. ¶ Nota dicit qđ abcisio uenarū ē causa &c̄. causa ē qa tunc prohibet̄ debit⁹ iflux⁹ spirit⁹ a cerebro ad matricē. ¶ Causa aūt ponit causam que se tenet ex parte uirge & p̄. Sz. t. d. ipe pōit cas puitatis ñ ne ēt ma gnitudo ē cā hui⁹. ¶ Dicedū q̄ sic. sz dicit̄ q̄ paruitas uirge est causa quod non emittitur semen tantū in fundo sicut ē necessariū. ¶ Sz

longitudo ē causa qa propter longitudinem ipius spermatis stat anteq̄ uadit ad matricē etiam tunc spma dbiliter expellit̄. ¶ Causa autez ponit quartaz causaz q̄ se tenet ex pte mēbroꝝ principaliū & p̄z. ¶ In primis. i. in mēbris principalib⁹. ¶ Membra digestiōis. i. membra principalia. s. epar ¶ Mebra spūs ut cor & cerebrū. ¶ Error aūt ponit cauzaz que se tenet ex parte erroris prio ponit mōs zº declarat zª ibi ante ¶ Dicit prio qđ error &c̄. Complementū .s. generationis. ¶ Aut post complemētū. i. post q̄ fetus ē generat⁹ ¶ Ante. Hic declarat primo errorē ante cō plemētū zº post zª. ibi error uero. primo hoc zº remouet dubiū. zª. ibi nisi autez. ¶ Dicit primo qđ error accidens ante complementū .i. anteq̄ semē uenit ad locū gēratois & p̄z. ¶ In tempore coytus. i. in tēpore emissiōis semis. ¶ Viri. s. emittēdo semē ante mulierē ¶ Ei. i. semini suo. ¶ Sēnt. s. mulierē ¶ Nisi ponit exceptionē & sunt uerba notanda. dice ret aliquis tu dicis q̄ cū mulier emittit prio suū semen phibet̄ generatio &c̄ ¶ Respondit & dicit q̄ possibile est uno mō q̄ a testiculis mulieris ñ solū ueniāt uene & uasa ad os ma tricis ymo ēt ad fundū ¶ Mō si mulier emit tat semen suū. tūc ad os non exit ipm ad fūdū & uenit sperma uiri & fit genera. ō. Aque i. seminis ei⁹. s. mulieris. Ad exteriora. i. ad fundū matricis attractionē ei⁹. s. seminis uiri spma eius. i. mulieris d inde. i. post emissionē eius ad os matricis. ¶ Error uero ponit causas & errorē post emissionē spmatis & p̄z post complemētū. i. emissionem seminis cum iam incipit fieri generatio lubricat. i. sperma ad extra. ¶ Inquit ponit duas can. scđa ibi & scias. dicit p⁰ qđ ipo. dicit qđ uir non ē frigi dior &c̄. p⁹. i. naturale. Istud ē uer de uiro pfecto seruāte naturā uiri & de muliere ser uante naturā mulieris. ¶ Et scias ponit aliū can. & dicit qđ mulier que multū generat ē breuioris uite &c̄. cā est qa multe superfluita tes cōsumunt̄ in muliere p̄gnante ex fetu.

IN signis sterilitatis. ¶ In precedēti bus Aui. terminauit đ causis sterilitatis. ¶ Hic determiat de signis p⁰ auctoritate quorūdā pōit quedaz signa cōia zº particularia. zª ibi & omnis mulier prio premittit qđ illa sunt signa attracta ab expe rimēto. zº ponit ipsa. zª ibi & omnis mulier primo premittit qđ illa sunt signa attracta ab ex experimēto. zº ponit ipsa zª ibi similiter est istud ¶ Dicit primo qđ quidam possue runt signa cōia sterilitatis que nō uerificant̄ per rationē .i. signa. Saluatio. i. uerificatio in dicatur. i. nō est indiciū rationale. sicut est. hic

ponit illa ſigna & ponit 5ª ſigna .z.ª ibi ¶ Et dixerunt dicit primo qđ unū ſignū ē qđ ſi accipiatur.utrūq; ſperma per ſe et ponaţ ſuper aqua &c̄ ¶ Duo ſpermata.ſ.uiri & mulieris per ſe. ¶ Nota qđ debet phici i aqua dulci tempate frigiditatis & nō exceſſiue frigida ne dempſet materiā nec ſit calida nec ſicca pp cās notas. ¶ Sz.n.d nō ne pōt reddi aliqua cauſa ¶ Dicendū qđ pōt reddi cauſa perſua ſiua ſic.qđ uentoſitas exceſſiua ē cā ſterelitatis ergo ſupernatatio ſeminis ſuper aqua ſignificat ſterelitatē.cōſequētia tenet quia tale ſpma debet eſſe ſubſtātie dempte nō ſit uē toſum.mō ſi ſupernatat ſignificat uentoſitē ¶ Et dixerūt.Ponit aliud ſignū & dicit qđ accipiaţ.urina uiri & mulieris & proiciaţ ſuper latucam &c̄.Super latucā.ſ.uiridem ¶ Super plātam nō.t.dic.ē ne hoc ſignū aliquo modo rationabile. ¶ Dicendum qđ ſic quia illud ſignificat ſuperfluā caliditatē mēbroruz generatiōis ſz h° prohibet generationē fieri modo ſi lactuca nō exicatur ſignificat qđ nō ē ſuperflua caliditas.tñ h° ſignū nō ē uniuerſaliter uer̄ qa pōt eē pp caliditatē renū mēbris generatōis exiſtētiū tēperatis ſimiliter pōt eſſe nimis frigida urina que nō exicabit & tñ ſterilitas.ē ppter frigiditatē ¶ Et d̄ hoc ponit tertiū mēbrū.Et dicit qđ ſi qs accipiat ſeptē grana tritici & ordei & fabaz̄ & ponātur i uaſe uitreato & ponaţ deſup illa grana et dimittaţ urina ſic ſeptē diebꝰ tunc germinabūt &c̄ . ¶ Terreo.i. uitriato & mingaţ ſup illa grana & dimittaţ urina ſic ſeptē diebus tunc germinabūt &c̄.Terreo.i.uitriato. ¶ Longinquiꝰ.ſ.quā quodlibet aliud ſignum. ¶ Et melius ponit aliud ſignū p experiētiā q̄ hēanţ aromatica calida & buliāt & fumꝰ ueniat ad matricē tunc ſi ſentiaţ in partibus oris & naris ſterilitas ē ex parte uiri & non mulieris. ¶ Ex ea.ſ.muliere.hoc ē melius ſignū qa pōt uerificari ſecūdū aliquā ptē quia ſi odor nō aſcendat ſignificāt ſterilitatē ñ tñ ſequiţ q̄ ſi tranſeat odor qđ ipſa ſit fecūda. ¶ Primū uerificaţ qđ ſignificat opilationē uenaz̄ matricis que prohibet generationē ut uiſum fuit ſup̄.qđ aūt hoc ſit pōt patere qa ſi ueniat odor ad os ſignificāt matricē ñ diſcrafiari multū in aliqua qualitate qa nō frigida nec hūida quia eſſet opilatio ſiccitas & caliditas hoc facerent non tñ hoc ē uſr uer̄ ut dictū eſt. ¶ Et dixerunt ponit aliud ſignū. Et dicit qđ ſi accipiaţ aleū & ponaţ in ulua. & pcipiaţ ſapor in ore tunc nō eſt ſterilis.Et iſtud ſignū uerificaţ ſicut nūc dictū ē longinquum.i.raro accidit. ¶ Et olo ponit alia ſigna.prio unū ſignificās ſup maliciā cōplexionis determinātē.z° ponit ſigna particularia ſecundū cās determinatas.z.ª ibi ſigna autem. ¶ Dicit prio qđ mulier que hēt meſtrua naturaliter & poſt fluxū meſtruoz̄ emittūt ſuperfluitates &c̄.Mundificaţ.i.hēt meſtrua de menſe in menſem ¶ Ratio ē qa ſignificaţ ſuperflua hūiditas in matrice mō hoc phibet generationē ut patuit ſupra. ¶ Signa autē ponit ſigna particularia ſecundū determinatas cās p̄dictas q̄uis nō ponit ſigna ppter cām i p̄ncipalibꝰ qa poſuit de hoc ſigna i ſen. propꝰ ut in p̄ma tertij de ſignis malaz̄ cōplexionuz̄ cerebri.& ita de aliis nec ponit ſigna ex errore quia ſunt clara ex cauſis primittiuis pōit ergo ſigna ex aliis cauſis.Primo pōit ſigna ſuper ſteriliratem cuius ſpma & malicia diſpoſitionis ſeminis ē cā.z° cuius mēbra generationis uiri & mulieris ſunt cā z.ª ibi ſigna uero primo ponit ſignificantia ſuper malicia diſpōnū ſeminis non generantis.z° declarat quale debet eſſe ſemē generās.z.ª ibi.& ſpma ¶ Prio pōit ſigna ſuper mlā cōplexionē calidā uel frigidā.z° ſuper ſiccā uel humidā z.ª ibi humiditas. ¶ Dicit primo qđ ſigna.ſignificantia ſuper malam diſpōnem ſeminis ſunt ſigna ſignificantia malas cōpleſiōes ſpmatis de quibꝰ eſt dictuz̄ ſupra.Dicit tamen qđ ſi mulier patit caliditatē ſeminis uiri ſignificatur caliditas &c̄ ¶ Cognoſciţ tamē etiam ex colore & huiuſ.ex uaſis ſuis in cōplexiōe ſua hº diē ad d̄riaz̄ pmutatōis cōplexiōis ſeminis ex aliis mēbris Sciuſti ſcilicet ſupra ſen.zo.ª. Ipſo.ſ ſemine ¶ Spiſſitudine & ſubtilitate qa ſi ē ſubtile ſignificat caliditatē ſi ſpiſſum frigiditatē uel ſiccitatē. ¶ Velocitate uel tarditate.quia uelox ſignificat caliditatē & tardꝰ frigiditatē. ¶ Et humiditas ponit ſigna ſuper cōplexionē hūidā & ſiccā & patet. ¶ Subtile.i.fluxibile aquoſum cá iſtius patet. de ſe. ¶ Et ſperma declarat quoddaz̄ qđ dixit.ſ. qūo cognoſciţ ex colore uel ſapore uel odore & patet. ¶ Nota q̄ color ē albꝰ qa cā albedinis z.m Gal.ē qa generaţ ſemen in uaſis ſeminalibꝰ que ſunt uaſa ſpermatica ¶ Sed z.m Auer.z° colliget ē albū propter albedinē carnis glandoſe teſticuloz̄ qa uenit rubeū ad teſticulos & ibi pmutaţ in colore qa efficiţ albū ſed cā Gal.ē potior cā ſplēdoris ē multꝰ ſpūs ibi mixtus. Item nota q̄ ſi ſit liuidū ſignificat frigiditatē.Si citrinū caliditatē ſignificat. ¶ Sig.a uero ponit ſigna ex parte matricis & meſtruoz̄ rōe cōplexionis.z° ex pte uirge.3° ex pte matricis rōne male cōplexionis.ſecunda ibi pinguedo autem tercia ibi & ulua ¶ Dicit primo qđ ſigna ex parte matricis & meſtruoz̄ ſunt ſigna ſignifi cantia ſup

bonitatē uel malicīa coplexionis matricis &
mestruorū de quib⁹ dictū est sup̄. Mēbroꝝ
cius.s.matricis. Apostematoꝝ.i. tumidorū
ex hūiditate Nō impregnat̄ qa.s.os matri
cis est lubricū. ¶ Pinguedo pōit signa exp̄e
uirge. Duaꝝ emissionū.s. de quib⁹ dictū est
supra. ¶ Et uulua ponit signa super uuluā.
Primo ponit signū super nimiaꝝ pinguedinē
girbi z° ponit signa sup malitiā situs matri
cis.z^a ibi.quod si nō fuerit. ¶ Dicit primo
qđ cum girbus ē multe adipis tūc introytus
ē strictus cā est cōpressio girbi ad matricem
& habet collū breue &c̄.causa est illa eadē
que nunc est dicta qđ cornua sunt breuia.i.
curta. ¶ Cornua eminētia quia ex quo com
primit̄ ab una eminet ab alia. Nota dicit qđ
leditur quolibet odore accensionez ē fumalis
euaporatio & inducit quia ordor nigredinis
matricem quia ipsa ē cōpressa intra uuluam
.s.motus faciliter & significat.s.puitatē ma
tricis per girbum. ¶ Quod si nō finitur p°
ponit signa super malā cōplexionē matricis
& patet. Opositū.i.nō fuerit rectum ad ma
tricem ¶ Dolorem quia uirga nō uadit ex di
recto ad matricē sz pcutit lateraliter.

Regimen huius can. In precedētib⁹
Aui. determiauit de cāis & signis
sterilitatis. Hic determinat de curis
Primo premittit duos modos curationis.z°
psequitur illos declarando z^a ibi.primi uero
modi p° premitt illos duos modos .z° oēdit
curā esse impossibilē cum puenit ab aliqb⁹
cāis z^a ibi sterilis aūt In p^a dicit qđ regimē
curatiōis sterelitatis stat i duob⁹ mōis. ¶ Vno
mō inueniēdo modū impregnatiōis.z° remo
uendo causas sterelitatis.sed tu dices in quo
d fferunt isti duo modi cū omnis cura male
dispōnis depēdentis a cā sit icipiēda a causa
qūo igit̄ dicit qđ unus mod⁹ ē &c̄.dicendū
qa aliquis pōt esse sterilis aut ppter causas
corporales extrinsecas aut ppter errorē qui
contingit ex idebito mō. ¶ Coytus uiri cum
muliere qa un⁹ ñ debet emittere semen pri⁹
q̄ alter. Et hoc ē qđ uult dicere qđ alter mo
dus ē error q dz remoueri qđ debite coheāt
¶ Sterilis aūt oēdit ꝙ nō pōt curar si fiat
a quibusdā cāis quas ponit & patet. Sterilis
aūt.s.uir & mulier p̄mutari.s.in cōplexione
instrumēti.i.uirge. quare.i. ppter quā sper
ma uiri nec mulieris ē aptū. ¶ Sed.t.d.contra
mala cōplexio hita ex generatōne ut breuitas
uirge pōt curari. ergo &c̄.al' est clar. qa cō
plexio naturalis pōt p̄mutari ut p̄z 3° tracta
tu tegny. cōsequentia tenet qa ex quo pōt cu
rari defect⁹ ppter quē ē sterilitas pōt cura
ri ipa sterilitas. ¶ Dicendū ꝙ si defectus sit
a p̄ncipio generationis & indigeat p̄mutari
magna p̄mutatione tūc multū difficulter fit
curatio & hoc ē qđ uult dicere Auic. Itē qđ
non itelligit ꝙ nullo mō possit curari sz p mo
dū nunc dictū. Si aūt lapsus sit paruus tunc
pōt curari & sic patet solutio ad argumētū
factū añ oppositū. ¶ Primū uero pōit curā
hūdo intētionē ad cās.z^a ibi ampli⁹.3ª ibi et
scias.4ª ibi & si fiat.5ª ibi de illis. primaē
notanda. Diximus cā.s.in fen.z^a ambo sper
mata frig⁹ uult dicere ꝙ debet stare tanto tē
pore ad coheūdū & nō nimis sepe coyre. qa
superfluitas coytus impedit generationē & ꝙ
nō debet esse tanta mora ꝙ sperma utriusq̄
infrigidet.s.in uasis seminalib⁹ quia tunc nō
ualeret ad generationē. Illic.i. in uasis. corrup
tio.s.seminis. Dimittat ipsum.s.stet tantum
ꝙ sperma sit cōueniēs post mundificationem
eius.s.spermatis corrupti. Ita ꝙ sperma ma
lum pri⁹ emittat̄ non aptum p generatione.
¶ Aplius ponit secundū can. Non sunt male
quia non sunt multū calide qa tunc nō cōue
niet ludus pmixtione natura.s.in q̄ emittat
semen. ¶ Ipse enim.s.aer corrumpit.s.sper
ma. ¶ Et scias. ponit tercium can & patet.
¶ Sperma.s.uiri & mulieris. Paruū.i.mo
dicū. quia multociēs uir primo incipit emitt
tere unā partē & postea aliā. mō uult dicere
ꝙ debēt simul emittere totā q̄titatē seminis
In hora sua.i.tēpore in quo ēt mulier emitit
¶ Erectione.s.tota simul. p nodos matricis in
telligit quasdā iundationes colli matricis.s.
colli. ¶ Et si fiat p̄ōit aliū can. & p̄z. ¶ No
ta ꝙ illa odoramēta debēt fieri ante coytum.
& nō debz esse nimis magnū odoramentum
ꝙ fit p nares. ¶ Et de illis ponit aliū can. &
patet. Non odoret.s.aromatica nimis fortia.
¶ In aquā calidā.s.in qua sint cocta aromatica
¶ Deinde.i.post istđ. Et illud hēt uer̄.i mulie
re nō nimis calida. ¶ Modus uero ponit se
cundū modū curationis qui attendit ad cās
& nō pōit curā ad omnē causaz sz ad quasdā
ut ad malitiā cōplexionis in mēbris genera
tionis mulieris & in debito situ matricis p°
ponit curā male cōplexionis & cōpositionis
matricis z° pōit curā pticulariter male cplexio
nis frigide & hūide.z^a ibi.& plurimū quidē
¶ Prio ponit curā cū prouenit a mala cōplexiōe
z° a mala compositione z^a ibi. Et si fuerit cā
prio ppter malā cōplexionē calidā.z° remit
tit nos.z^a ibi & si fuerit prima ē nota. Dicit̄
modus alius .s.curationis. ¶ Dubitat̄ dicit
equalis caliditatis postea dicit sucis frigidis
dicendū qđ actu debent approximari calida
& in potētia frigida aliter uult dicere qđ cō
uenit̄ frigida.s.permiscendo secū calida qa

nō debet aproximari ſimpliciter frigida cuꝫ matrix ſit mēbrū neruoſuꝫ &c. ¶ Et ſi fuerit remittit nos pro cura male complexionis frigide & hūde ad illd̄ ca^m. aliq̄ tuti inferi^a ¶ Et ſi fuerit ponit curā male coplexiōis p^o ponit curā quādo prouenit deffectus ex ſuperfluitate pinguedinis totius z^o. quādo puenit ex parte uētoſitat ſ3^o qn̄ ꝓpter ſiccitatē cōplexionis 4° quādo propter ſtrictrurā oris matricis. z^a ibi & ſi fuerit 3^a ibi & ſi cauſa. 4^a ibi & ſi cauſa. 5^a ibi & ſi fuerit ¶ Prima eſt clara Remotioris matricis. ſ. a loco ſuo nota qd̄ infra ponet curā quādo matrix non eſt in loco ſuo & ideo bene remittit. A predicti s. ſ. que dicent̄ ¶ Et ſi fuerit ponit curā quādo ē a multitudine adipis totius & girbi. ¶ Di mittat uinū ſubtile quia facit penetrare nutrimētū indigeſtū qd̄ eſt probatū & certum. ¶ Et ſi cauſa ponit curā qn̄ eſt a uētoſitate ſterilitas & patꝫ. ¶ Et ſi cauſa ponit curam hūdo intentionē ad ſiccitatē & patꝫ. ¶ Aldebegi ſunt aues pinguoſe hūectantes ut eſſent qualie item illa criſteria debent fieri per matricē ſi mulier tollerat. & ſi nō tollerat fiāt per anū ſed prius fiat criſtere eductiuū ſecū ¶ Et ſi fuerit ponit curā cū eſt propter ſtructurā oris matricis & patet & plurimū pōit curā quādo ſterilitas prouenit a cā frigida & humida & ponit mltas curas & diuerſas & patent. ¶ Que bibunt̄. ſ. de medicis calefacientib^a & exiccantibus que debent adminiſtrari poſt purgationē ponitur Alacha. qd̄ ē frigidū ut refrenet caliditatē aliaꝝ medicinaꝝ. ¶ Secaturā. ſ. eboris qa ebur tritū ¶ Nacta. i. coſtuꝫ. aliter. i. blāca bitantia & de teſticulis. i. de ſatirione dariſeſon. i. cinamomū poſt mūdificationeꝫ. ſ. meſtruoꝝ ponitur oleum uiolatum ut refrenet alias medicinas Stercoris eius. ſ. leporis ¶ De teſticulis ulpis. i. ſatirion. ¶ Adib. i. lupi. ¶ Et galia. ſ. muſcata. In lana caleſti. i. lana ſuccida & dꝫ. Ablui quia ſuccitas phibet fieri incorporationē debitā medicinaꝝ oleū roſatū ut refrenet alias medicinas &c. decoquat̄. ſ. in aqua. &c.

Significat ipam. In precedētib^a. A. determinauit de ſterilitate quantū ad cās & ſigna & curaꝫ. hic determinat d̄ iudicijs ipregnationis. primo hoc. z^o. ponit ſigna & cās & regimē maſculinitatis. 3° de ſignis debilitatis & fortitudinis fetus. z^a ibi cauſa. 3ª ibi ſignificant̄. ꝓ^o ponit ſigna quedā ſignificantia ipregnationē z^o ponit ſigna eam ſignificantia que ſūmūtur a cauſis extrinſecis. z^o ꝓ expientiā. 3° ſigna a diſpōne urine. z^a ibi & qñq;. 3ª ibi et urina q̄dē ꝓgnātis. primo ponit ſigna. z^o ponit quoſdā can. ex pte diſpōnis aborſus. z^a ibi et cū ipregnat̄ prima in tot quot ſigna ponit partes patent legēdo. ¶ Dicit prio ꝙ unū ſignū impregnationis ē ꝙ in hora &c. ¶ De conuenientia. ſimultanea emiſſione. Nota ꝙ illud ē ſignum ſimul & cā quia emiſſio talis ē cā ipregnationis & ē ſignū ēt ſed n̄ ē ſignū certū qa aliqn̄ emittunt̄ duo ſemina & non fit generatio. ¶ Et diſpoſitio &c. ponit ſecundū ſignum a diſpōne hitudinis mulieris & dicit qd̄ qn̄ in coytu ipſa mulier ꝓcipit poſt emiſſionē ſeminis &c. Quaſi tepor intelligit quendaꝫ modum titilationis i mēbris cū reuocatione caloris cā ē qa ſignificat ꝙ matrix colligit̄ ſuper ſperma. ¶ Et ē caput. ponit aliud ſignū & dicit ꝙ caput uirge &c. Suctū. ſ. ꝓ mulſionē factā a matrice. ¶ Et ſuccedit ponit aliud ſignū qd̄ ē quaſi cā ptis ātcedentis & patet. Ipſuꝫ. ſ. os matricis. Subtilis. Illd̄ dic̄ ēt. G. z^o d̄ uirtutib^a nālib^a qa ſignificat ꝙ matrix ē bene corrugata & bene ē amplexa ſemini uiri & mulieris. ¶ Sed. t. d. hoc n̄ uidet̄ uer quia ſi ſic ſequeret̄ ꝙ ſemp ipregnatio n̄ ēēt poſſibilis qd̄ eſt falſum. cō ſequētia tenet qa non pōt eſſe ipregnatio niſi fiat attractio per matricē ſed ſi os ipſius ē ita clauſum nō pōt fieri attractio ergo &c. Dicendū qd̄ matrix claudit̄ ſicut dicit Auic. Ad ſecundū negetur cōſequentia tu dicis n̄ pōt cāri impregnatio &c. concedo. t. d. ſi ē clauſa tunc &c. dicēdū qd̄ tunc ex uehemētia delectationis attractiē ſperma attrahit̄ & os dilatat̄ & ſtatiꝫ claudit̄. ¶ Et ſimiliter cis. pōit aliud ſignū et pꝫ ei^a. ſ. matricis. Nota qd̄ ulua elleuat̄ ad ſupiora et iferiora cā ē ei^a corrugatio qa tūc mēbrū rotōdat̄ & facit giboſitatem abſq; duritie &c. quia matrix eſt mēbruꝫ neruoſum et per cōſequens corrugatur propter duritiem & ꝓptrr ſiccitatem. ¶ Et retinēt̄ pōit aliud ſignū & patet. paulatim. i. i pauca q̄titate. ¶ Nota qd̄ illud ſignū etiam non eſt cōuertibile n̄ meſtruat̄ qa meſtrua ſunt neceſſaria tempore impregnationis ꝓ nutritione fetus qa ipſa ſunt materia generationis membroꝝ carniformium & ſunt materia nutritionis oiuꝫ mēbroꝝ. Sic̄ ſi eſſet meſtrua eſt timor de aborſu paulatiꝫ & hoc aut propter debilitatē fetus. aut propter multitudinem ſanguinis mulieris. aut propter debilitatem ipſius. ¶ Et accidit. ponit aliud ſignū & patet. cā ē extenſio aut matricis aut ꝓ iū uentris q̄uis non ſit talis extenſio doloroſa in muliere que facit ſibi. ¶ Et qn̄q; ſit. ponit aliud ſignū & dicit qd̄ qn̄q; &c. Dicit qn̄q; ut qn̄ fetus

ē factus magnus. Causa ē quia fit cōpressio ad collū uesice p ipsaz matri ē. ¶ Et accidit pōit aliud signū & patet. ¶ Notā dicit qđ aboret coytū rō ē qa stat motꝰ zm naturam factꝰ ppter aliquē finē & p cōsequēs f cto fine motꝰ. debet cessare motꝰ tali. ¶ Nota q quedā aborent plus quedā minus. Non emittit sperma hoc ē ut i plurib⁹ & ñ semp rō est qa nō consumit materia eo qđ trahit ē materie ad matricē. ¶ Et accidit ponit aliđ signū & patet. Illud hēt uex in pregnatione procedente & non in principio impgnationis. ¶ Et pregnās dearticulat signū statī positū & patet. ¶ Ipsa enim. s. pregnās đ femina ¶ Sed. t. d. cōtra qa mulier pgnans de masculo ē calidior zm mēbra generationis q̄ pgnans de femina gº minꝰ dz coytuz aborere. ¶ Intelligendū q Auic. intelligit ut i plurib⁹ & ñ semper cā est qa finis pfectius attingit. & p consequēs debet magis cessare motꝰ. Modo ipregnatio masculi ē pfectior ipregnatōe mulieris gº &c̄. Ad argumentū dico qđ argumentū probat uex nō stante ipregnatione & nō i impgnatione. ¶ Deide q succedit. ponit aliđ signū & pz. ¶ Et malª aic. i. ymaginatōuz Ratio ē qa retinēt mḱti uapores. Parua nausea hº ē uerū ut i plurib⁹ qa mḱtociēs nausea ē magna qa multa materia fluit ad os stōachi. Structuatio acetosa ppter diminutionē caloris stōachi qa calor uadit ad matricē. Et opilatio ppter materias motas. per membra ¶ Est malus appetitꝰ qa retinent materie corrupte que ueniētes ad stomachū faciūt malū appetitum. & hoc in primo mense & secūdo tm̄ q fetꝰ augeat & tunc materia minuit ¶ Profundāt oculi qa multo nutrimēto idiget fetꝰ ¶ Minuūt pupille ex minutōe spūs uisibilis. Nō citrinatū secundū plurimū. s. albedo oculoz. i. non efficitur multum citrina ¶ Et qñz infert unū can. & patet. ¶ Et qñz alterat ponit signū & patet. ¶ Dilatant. s. colores nota qđ causa istoz ē multituto materierū quādoq, s. qñ malꝰ sanguis trāsmittitur pro nutrimēto fetus & mulier attrahit bonū nutrimentū pro se. ¶ Et in pluribus ponit aliud signū & patet. ¶ Conuersio. s. coloris boni. ¶ Et cū impregnat ponit cantres zª ibi & similiter. zª ibi & similiter. Dic primo qđ cū puella ipregnat ante. xv. annos &c̄. ¶ Et similiter ponit aliū can. Primo hº zº uerificat zª ibi interficit prima ē clara Iste est affor. mulier in utero hns &c̄. ¶ Interficit ponit tres cās zª ibi. & ex hoc zª ibi & ex hoc. Primo arguit sic Febris acuta inducit dispositiones intollerabiles in fetu ergo &c̄. ¶ Et ex hoc ponit aliam cām. & dicit qđ cā ē quia tunc fetus nutritur malo nutrimento Modo hoc est cā aborsus. ¶ Et ex hº ponit aliā cām. & dicit qđ tūc sequit diminutio uel ablatio nutrimēti in fetu modo hº ē aborsus hoc patet quia nō potes dare multū nutriēs quia augeres febrē nec paucū quia tūc non nutriret sufficienter fetus Ipsa. s. matrix & similiter potz zm. can. Scere uero. i. apostema colericū quia erispilla. ¶ Et qñq pōit signa a cāis extrinsecis. zª ibi & itex. zª ibi & sic. partes parent. primū ē expimentū Hypo 5ª. pricula aff. ¶ Fiat aūt hoc ex melle crudo & non decocto. Sed. t. d. qūo hēo significationē. ¶ Dicēdū q retentio uentositatis inducit tortionē Inflatōis. i. uētositatis. Debet esse mel crudū quia ē magis uentosum. Itē fit aqua pluuialis qa magis stat ad penetrandū qa ē magis stiptica. ¶ Et itex ponit aliud signuz & pz. Causa huius ē quia mulier pgnans habz matricē corrugatā. & iō fumus non pōt ire ad nares. Et istud signū ñ ē certū qa multoci ens ē pgnās & tñ trāsit fumꝰ. Itē ñ debemꝰ esse securi de hoc expimēto qa mulibria educit ex aromatibꝰ. ¶ Et sic pōit aliud signū & pz ēt istud signū ñ ē certū qa posset ēē opilatio in uenis matricis & non esset pregnans & tamen non transit. ¶ Et ex eo ponit aliđ signum. & patet. hic apparet qđ si percipiat dulcedinem uel amaritudinem est pregnans ¶ Et urina ponit signa ab urina & pōit aliq̄ partes patent cā citrinitatis est caliditas mē broz generationis cōicata renibus similiter ¶ Coytum &c̄. qđ superfluitates grosse retinentur pure. i. clare. Itez ista grana sunt corpuscula que cāntur ex uentositate mixta. & dixit magister qđ istud ē optimū signū & patet causa ē humiditas sanguinea que resudat a matrice. ¶ Et cōturbat. s. urina.

QAVSA Masculinitatis Superius posuit signa ipregnatiōis hic pōit causas masculinitatis primo cās zº signa masculinitatis & femeneitatis zª ibi pgnans. Prima in tot quot cās ponit partes legendo patebunt. prima patet. & pro quia spissioris. i. dempsioris qui. s. ren. dexter est calidior. s. q̄ sinister. Item ppinqtas epis ad ren. dextrum facit ipsum esse calidiorem. alio qa uasa spermatica ramificant a uenis epatis Item si esset hns uehementē caliditatē renū & magis i sinistro q̄ i dextro. tunc nō ēēt sic. Et similiter. s. fit masculi generatio. & in pte sua. s. quātū ad modū cōplexionis. Sz. t. d. q̄to sperma mulieris ē calidius tanto plus hz potētiā super sperma uiri ergo magis debet esse famelle generatio. ergo nō est generans feminas hns caliditatē seminis. ¶ In oppoᵐ

est Auic. cū dicet & similiter sperma mulieris in parte sua. i qđ sit calidū. Ratio ē qa q̄to sperma ē calidi⁹ tāto magis ē dignū & magis aptū generare masculū. Ad argumentuz oppositū q̄to magis sperma mulieris &c. negē añs. tu dices plus hēt đ fortitudine &c. uerū ē passiue & nō actiue qa sperma mulieris nō cōcurrit nisi passiue. ¶ Et regio ponit aliā cām & pz. ¶ Et contrariū. i. calida regio uent⁹ austrin⁹ iuuat ad femineitatē ratio ē quia membra naturalia sunt calidiora i regione frigida & uēto meridionali. g° erunt masculi. Assumptū ē clar. Consequētia tz đ se. ¶ Et ió hōies nati in regione calida sunt ulles. & tristes sicut sunt sarraceni tartari & aliq̄ tulū ytalici. Et in frigida ragione nati ē o^m sicut sunt alamani. anglici saxones q sunt homines fortissime cōplexionis & audaces & iusti animi multū belicosi tēpore belli & ira condi qñ incitant iniuste ad irā ualde efficiūt furiosi & feroces & tñ multū diligūt iusticiā uerā & bonuz cōe. & naturale ualde iunt sequentes & multū odiūt homines falsos & phisicos & deceptores & q̄si semp saniores sunt q̄ illi qui nascunt i regione calida qđ nota. ¶ Et similiter ponit cām ex parte etatis. Item intelligunt de fine pueritie. ¶ Et dicit pōit aliā cāz auctoritate alioz. Dic̄ .s. Hyp. in aforismo. Fet⁹ quidē &c. A dextro. i. testiculo. ex duoz sinistris. s. a sinistro uiri ad sinistrū mulieris. ¶ Et dixerunt ponit aliam cām ēt auctoritate alioz. & ē posita ad placitū. ¶ Ablutionis. i. purificationis mestrui. ¶ Hermosrodica ē hūs utrūq; sexū. ¶ Et sanguinis. pōit aliā cām & pz cā hui⁹ ē cā generationis mēbroz carniformiū. ¶ Pregnans ponit signa masculinitatis & femineitatis. p° masculinitatis. z° femineitatis. z^a ibi sig^a aūt p'ia in tot quot signa ponit. partes patebūt. prima pz. Sed. t. d. nō uidet uerū. et arguatur sic in muliere pregnāte masculū generāt plures supfluitates preter naturā. g° ē magis q̄ uis &c. Añs pz. qa fetus masculi indiget puriori nutrimēto & meliori & calidiori g° q̄ supfluit ex nutrimēto ē ampli⁹. &c. ¶ In o^m est Aui. & ratio ē. quia sanguis ē melior in pregnante de masculo & sunt superfluitates pautiores z^m epar ergo &c. antecedēs patet. quia masculus ē calidior femina & per cōsequens melior digestio & melior sanguis cōsequentia tz de se. Ad rationē. tu. d. in muliere pregnante &c. negatur antecedens tu. d. sanguis &c. cōcedo. tu. d. Ergo &c. uerū ē ētāte equali bonitate sanguis uenientis ad matricē sed nō ē sic quia uirtus ē fortior & melior i masculo. ¶ Et sentit pōit aliud signū &c pz.

¶ Et nō accidit illud. s. attractio seminis ad dextrū generātis. ¶ Et expulsio. s. semis uiri arguit spermatis mlieris qđ decidit pro materia & illud ē uerū in plurib⁹. ¶ Et quādo mouet ponit aliud signū & patet ¶ Primū enim ponit aliud signū. Mamille augmētant ppter sanguinē mestruū retētū ¶ In primis. Lac Sed tu dices. ymo ē oppositū quia min⁹ de sanguine trasmittit ad mammillā dextram si fetus ē in dexto ergo &c. cōsequentia tz. antecedēs patet quia sanguis in dextrum est nutrimentū fetus & in sinistro superfluit. in oppositū. ē Aui. & ratio ē quia quando fet⁹ ē in dextro sanguis in maiori q̄titate fluit ad lat⁹ dextrū ergo &c. Similiter natura solicita de fetu multiplicat lac. i. mamilla magis proportionali fetui sed quando ē fetus in dextro tunc lac. mamille dextre ē magis pportionalis quā mamille sinistre. ¶ Ad ar. maior quā titas &c. negetur antecedēs. tu. dic &c. cōcedo sed paucus uel nullus fluit ad sinistrū ymo totus fluit ad dextrū. ¶ Et ē lac. ponit aliud signū & patet. Nō prolungat. i. nō fluit & istud signū aliqñ fallit ut qñ masculus esset debilis. Pulsus sit uehemens ppter cōitatez lateris dextri. ¶ Et dixerunt ponit signa z^m alios aristologie. s. longe. Sed tu. d. uidet qđ istud signū sit oppositū qa amaritudo fit pl⁹ a calido quā dulcedo ergo sapor pregnantis de masculo percipere saporē dulcē assumptuz ē clar cōsequentia tenet quia sapor causatur a caliditate matricis agente in aristologiam. ¶ Dicendū qđ Aui. ponit hoc z^m alios s3 tñ cā ē qa ex ē ppetate aristolegie alterate a lana uiridi & a caliditate. Est tñ alia ratio quia indigestio. cāt amaritudinē & dulcedo significat digestionē ergo &c. & sic patet solutio ad argumētū de se. quia clarū ē. ¶ Est constitutio. s. utrū uerificet prationē. ¶ Signa ponit signa fementiatis & patet causa est superfluitatis & humiditatis indigeste quia fluit ad ex extrema. ¶ Et enixe idest. parture masculū. ¶ Nota q̄ Auic. uult dicere q̄ q̄to fetus est calidior et pfectior tāto citius cōplet generatio & piodicatio prius & ió uult dicere q̄ fetus masculus citius completur &c

Portet ut calefiat. Impcedentibus Auicēa. determinauit de signis masculitatis et de causis ipsius ¶ Hic determinat de regimine masculinitatis docendo facere masculos primo ponit tn̄ mōz z° intētionē quorumdā 3° z^m modū z^a ibi et nō occultet 3ª ibi oñdit ut dimittat dicit p° q̄ debes calefacere &c. ambobus. s. tā uiro q̄ mulieri. Nota q̄ ponit hic curā cōtra cāz que fit ut in plurib⁹ accidit & ió hēt unū ut pluri

bus illud qđ dicit Auic. qa ut plurimū. dimi
nuta potētia somnis sup mestruū accidit. i. fri
giditate et humiditate iō ēt pōt fieri a calidi
tate & siccitate. ¶ Et nō absculteť remouet
intentionē q̄rūdā q dicūt q̄ quāto mestruuz
ē minꝰ potens tāto magis fiunt masculi cuiꝰ
rō qa magis uincť a spermate uiri. Et si cōtra
rii erit femina. & hoc dictū pōt hēri de i ten
tione Cal' q uult q̄ spma mulieris cōcurrat
actiue & passiue & quāto magis est potens
tāto ciciꝰ & magis uincit sperma uiri. t hoc
ē uerꝫ secundū multos sapientes. & iō Auic. di
cit qđ illud nō ē bn̄ dictu &c̄. ¶ Puella. i. in
etate pueritie uersus iuuentutē. A spermate
eiꝰ. s. muliebris. Ec. s. sperma mulieris. Sz
tu. d. quo soluiť motiuū Gal'. Dicendū q̄ zm
¶ Aui. facilis ē solutio. Tu. d. sperma mulieris
hēt uirtutē actiuā. falsum ē. Tu dices si non
esset ei uirꝰ actiua tūc semp esset generatio
masculi qđ falsuz ē ut uisuz ē supraꝰ. dico q̄
iō gērať femella qa mestruū n ē bn̄ digestū
& non sit bone cōplexionis. & huiusmodi. qa
tūc sperma uiri n ē ita potēs sup spm eo qđ
plus est ibi de resistētia. ¶ Et cpz. hic pōit
ēt regimen masculinitatis. & ponit aliquas
cās quas posuit sup̄ i ca°. i cura sterilitatis.
& patet secundū qđ diximꝰ. s. i ca° đ sterili
tate. Et agregeť. i. cōglutineť. Et cōgreget. s.
uir cū muliere. Nux cipressi uł nux muscata
¶ Deuitet cāphorā q̄uis sit aromatica. ¶ Et
cogitet. cā. Auic. ē qa ipressio facta p ymagi
nationē facit ad generationē sibi similis. ut pz
i epistolis philosophi ad alexādrū. ¶ Alcha
uiz. pōit signa masculinātiū. p° uirox. z° mu
lierox. z° ibi đ mulieribꝰ. p° ē nota. ¶ Alchaui
idest. plurificatiōis facientis masculos. causa
ē qa tale generat semen bene digestū et n Pei
caloris igiť generat masculos. cōsequētia. &
antecedēs patēt. đ se Si ē semē uelox ad exeū
dum ē signū cōplexiōis calide. ¶ De mulie
ribus pōit signa mulierū masculinātiū & pz.
¶ Neq; adusta quia significaret caliditatē sup
fluam. quādo os matricis nō est opositū ori
ulue tunc ē mala cōpositio in matrice & nō
generat quia semen nimiam cōtrahit moraz
¶ Sed tu. dices qđ uult dicere. qn̄ dicit Spa
cium &c̄. dicendū qđ uult dicere qđ spatiū
a fine uiꝰ modificati ēis usq; ad finē alteriꝰ
ē. zz. dies & sic uult qđ stet. vij. diebus cuz
mestruis ut patet faciendo rationē de mense
& sic uult. qđ stes. vi j. diebus anteq̄ coheas
cum uxore uel. muliere. ¶ Causa eoꝝ hic de
clarat de causis geminoꝝ. Prīo ponit causas
geminorū. z° ponit qđdaz signū significans
utrū mulier post partū remaneat etiam cum
alio fetu. z° ibi de signis. prima in tot quot
causas ponit partes patebuit legendo prīo
ponit causaz geminationis z° pōit duos can.
z° ibi & incolumitas dicit prīo qđ cā gemio
rum est multa emissio simul spermatis &c̄.
¶ In duo supple. aut in plura. Supra. i. in plu
ra quā duo. ¶ Nota qđ liez causa sit diuisio
seminis tam̄ casus seminis in plures uentres
nō ē causa plurium quia non sunt uentres in
matrice sz sunt q̄dā celule q̄ sūt lz p anotoiaz
ñ appeat diuisio. ¶ Et icolumitas pōit duos
can. z° ibi & paz Incolumitas. i. sanitas. ¶ Et
parū. pōit aliū can. & dicit q̄ raro ē q̄ multū
tēpus &c̄. cā ē qa generatio ē quasi similis.
& p cōsequēs paruū debet esse tēpꝰ egressuꝰ
uniꝰ ab alio q̄uis aliqn̄ sit t aliqbus diebus.
Raro accidit sup ipregnatio. ratio est qa pp
clausionē matricis qa nō bn̄ uadit semen. Et
de illis pōit aliā cām geminationis que se tz
ex pte mulieris. pº hoc zº ponit can. z° ibi q̄
si cadat. p° pz sanguinē &c̄. i. hōt mestrua tē
pore ipregnationis. s. qa matrix pōt aperire
meliꝰ. ¶ Quod si cadat ponit can. & patet.
¶ Et pōit signū p qđ significať utrū mulier
remaneat pgnās post partū & pz. ¶ Et qui
sup̄ sunt. i. q sunt plures q̄z duo. cū fetu. i. p
pe partū. ¶ Cum pregnās pōit signa ppinq
ratis fetus. & pz causa est quia fetus incipit
descendere propter grauitatē & cottilidones
incipiunt relaxari eius cauda. i. os uulue & in
flať. s. uulua. ¶ Signat ponit cās debilitatis
embrionis. pº hoc. zº ponit signa utrum fetus
debeat uiuere. z° ibi cū fetus. p°. pz. ¶ Nota
qđ mestrua i pregnāte sunt autpp multū san
guinē & uirtutē fortē. & tunc non sequitur
gº fetus ē debilis. Sed si subsequať emissio
huius supfluitatis male signat fetū debilem
lac i prīo mēse quia signat q̄ fetꝰ ñ bene nu
triť. ¶ Cū fetꝰ ponit signa utr fetꝰ uiuat cā
ē qa signat debilitatē hanelitꝰ & caloris.

¶ Empora quidē. In precedētibus
Aui. determinauit de signis &
causis ipregnatiōis. hic deter
minat. pº de tēpore partus. &
de partu naturali. & de dispositionibꝰ eius
zº de partu preter naturā. z° ibi difficultas
partus. primo determinat de partu naturali
zº pōit figurā partꝰ naturalis z° ibi. Figura
p° in duas sicut duplex ē ipregnatio. s. uera
& nō uera siue mendosa. pº đ partu naturali
& de dispositōibꝰ zº docz̄ ꝓhibere ipregna
tionē z° ibi medico qn̄z. primo determinat
de tempore partus. & de regimine parientis
ponēdo curā quorūdā accidentiū zº de abor
tu. z° ibi cā aūt. primo determiat đ tempore
partus naturalis & de regimine parientis zº
de cura quorūdā accidentiū. z° ibi cū cadit.

prio determinat de tēporib⁹ part⁹ naturalis. z° de regimine p̄gnātis. 3° d̄ regimine pariē tis z^a ibi oportet. ut assiduent. 3ª ibi oporz qñ parit primo pemittit. z°. exequitur. z^a ibi & scis cāz. Dicit prio qd̄ supra dicit tēpore creationis &c̄. post ipam &c̄. in capitulis duob⁹ sequentib⁹. Et scis exequit̄. primo ponit tempus post illud. 3° tempus maximū z^a ibi uerū 3ª ibi natus. aūt primo ponit tem pus minimū partus. z°. oñdit qd̄ si oriat̄ añ illud tempus moritur fetus. z^a ibi & multo tiens. dicit primo qd̄ septim⁹ mensis ē. qm̄ ē primū tempus in quo accidit partus natura lis &c̄. scis inde. s. ex ca° generationis. ē briōis & multotiēs. oñdit qd̄ ante. 7^m mensem fetus moritur & dicit qd̄ multotiens natus oritur ante. 7^m. & debebat oriri in 7°. & tūc morit̄ talis fet⁹ infra h° spatiū. h. āte mens. 7^m causa aūt prus ut patz. 4° . de gēratōe aialiū a philosohpo. ē. quia tūc sequitur mot⁹ fet⁹ ad extra cū ē magnificat⁹ & nō tm̄ d̄ nutri mēto in. 7°. & in 2°. ergo &c̄. maior ē nota. & minor pz. Vex nat⁹ oñdit q ēt p⁹ sep timū mēsem in aliquo tēpore nō sit pt⁹ natu ralis. p° hoc. z° oñdit q uiuat natus in 8° mē se. Natus nō uiuit &c̄. Nota q iste ē tex tus Aristo. 2° d̄ ystoriis q uult qd̄ i qbusdā regionib⁹ natcūt in 8°. & uiuūt & sunt regio nes calide cā ē qa ici⁹ fiunt magni & cicius ei⁹ deficit nutrimētū & cōsumit̄ a calore. sz i aliis regiōib⁹ nō uiuit. Q m̄ pbat q nat⁹ i 8° nō uiuit. & arguit sic. Natus i octauo āt accelerat motū añ tēp⁹ sue pfectiōis. aut tar dat motū suū p⁹ tempus sue pfectionis ergo nat⁹ i 8°. nō debet uiuere . cōsequētia tz ante tēp⁹ pfectōis ñ uiuit. Si aūt retardat signat malā debilitatē. & sic ēt nō uiuit añs ponit̄ i littera. Exemplū hoc pz sic. sicut se hēt in crisi uirtute debili & nō euacuante in die cretica ita se hēt in partu. Sed si natura. moueat cri sim i die cretica & tardet̄ alia die tūc morit̄ eger. Ita ē in partu maior ē nota a simili mi nor. ponit̄ i lr̄a. prio ergo ponit diuisionē. z° declarat quare sequat̄ mors si ꝓueniat post tēpus cōplemēti. z^a ibi q si nō fuerit. dicit p̄ mo &c̄. Quod si declarat qd̄ natus post tēp⁹ cōplemēti moriat̄. & pz. qa iā ē sup̄ sen tētiata. Quod si non fuerit. i. si nō ueniat tēp⁹ cōplemēti. Euadere. i. agnoscendi. Con uertit̄. s. ad dextrā & remanet. s. usq; ad 8^m. Euasionis. s. p crisim debili. s. egroto redicio ne. i. euacuatiōe resoluit̄ uir⁹. s. ppter cōmo tionē factaz in 7°. Nota ut pz 4°. de gene ratione animaliū in fine dat cās partus natu ralis & oportet quare ille qui debet oriri in 7° si piat̄ in 8° nō uiuit & dat causas deter minatorū periodoꝝ. Et dicit qd̄ sicut ad neces sitatē generationis fetus requirit̄ lumē solis & lune. ita ē necessariuz in complemēto eius oriri. z^m determinatos aspectus corporum superceleſtium & ideo dicit qd̄ sicut '4^a 7^a. ii^a. & huiusmōi sunt dies cretice z^m determi natos aspectus & periodos ita ē de ptu qa primus terminus ortus nati est 'mensis sep timus & huius & dicit qd̄ in nul⁹ animalib⁹ ē diuersitas partus nisi in homine. & hoc ē ꝓpter sui perfectionem. & illam cām innuit etiā Aui. in litera qñ dat exemplū de crisi in egroto & ideo si in crisi nō fiat exitus mem brū & exiat post diem cretică signat debilita tem uirtutis. Natus autē ponit ultimū terminū productiōis primo hoc z°. remouet dubiū. z^a ibi. & plurimū prima ē nota. eq̄ tur. i. recuperat̄ uult dicere qd̄ si nascatur in 2° & fuerit motus in septimo. tunc uirtus ē reconfortata & nō uiuit in 2°. natus ut eua dat. i. ut egrediat̄ a matrice. A cōuersiōe sua . i. a motu suo ad extra. Et plurimū remo uet duo dubia. ibi z^a. Et patz quidē. Dicit prio. t. d. si cōmoueat̄ in 2°. & ñ oriat̄. qñ g° orit̄ rñdet q in 10°. uel in ii°. Et patz qdē remouet z^m dubiū . dicit primo. t. d. si sit cō. i 7°. & oriat̄ uenit ne ut plurimū usq; ad no uē. dicit q non &c̄.

Oportet ut assiduet. In p̄cedentibus Auic. determinauit de tēpore ptus hic determinat de regimie pregnan tis. Primo ponit regimie ex pte euacuatōis. z° ex parte mot⁹ exercicioꝝ. 3° regimē ex pte accidētiū anime. 4° regimē ex pte cibi et pot⁹ z^a ibi & occultent. 3ª ibi & oñdit. 4ª ibi & si cut cibi. Dicit prio q oz si mulier p̄gnās nō hēt bñficiū uētris &c̄. Mifebescet. i. brodia pinguia. siracost. i. māna & similia. ut cassia & huiusmōi cū ē qa superflua retentio superfluitatū nocet fetui & p̄gnāti ergo &c̄. añs pz qa feces sicce faciunt cōpressionē ma tricis cōsequētia pz de se Sint medicine leues quia fortes faciūt aborsuz. Et occupetur ponit regimē p exerciciū ut balneū & pz sup flua. s. deambulatio facit aborsum qa si sup fluat facit cōmotionē mestruoꝝ & humoꝝ i toto & p cōsequēs facit aborsuz d̄ retentōe mestruoꝝ superf̄ sed deambulatio est cā puo cationis ipsoꝝ balneū nocet quia relaxat ma tricem & sic debilitat contētiuam matricis hoc aūt ē causa aborsus nisi aput ppinqtatē . s. ad ptū. qa balneū facit ad facilitatē part⁹ confert . igitur qñ partus ē ppinquus. Itez inunctio capitis debet esse rei cōfortātis sup tice. Exiccatiue & nō nimis calide cā ē ut con fortetur cerebrū. Ex oñdit ponit modum

regiminis ex accidētib⁹ anime & p3. Cause aborsus.s.que dicentur infra in ebdemoda p ma quia ē pauca adherentia ad matricem de cōseruatione embrionis.s.qa dicē infra lana .s.tempore yemis ne alteretur fetus ad frigidū. ¶ Et sint cibi.ponit regimen & p cibū & medicinas.p° p cibū.z° p potū.3° p fruct⁹ 4° p medicinas.z^a ibi & uinū.3^a ibi & sint. 4^a ibi me⁹.uero.ꝑma patet panis mūdus.s. a furfure.cā ē qa debet phiberi absterso.no ta ꝙ conferunt brodia piguia.qa faciliter cō uertunt i nutriēs.Accetosa ne lubricēt nimis ¶ & iō debet fieri stipticū .i.brodijs pinguib⁹.i.accessis ¶ Oliue imature .s.condite ¶ Hyp.s.in libro de natura fet⁹ facilis digestionis in die impgnationis qa calor naturalis trahit ad locū generationis derelin quēs mēbra digestionis. ¶ Sed.r.d.uidetur ꝙ male dicat.qa i muliere pgnante nō cōfert forte apitiuū.ergo nō confert uinū antiquuz subtile.dicēdū ꝙ aliqd.dicit subtile qa distin guit cōtra mediocre alio mō qa distinguitur contra grossum.mō Auic.intelligit p subtile mediocre In substātia.& similiter p3 solutio ad argumenta. ¶ Et sicut ponit regimen p fructus in secundis mensis.s.loco fructuuz. ¶ Medicine ponit regimen p medicinas.p° hoc.z° ponit can.z^a ibi & o3.ꝑma p3 ¶ Nota descriptionē confectionis dyamargariton z^m Auic.cochleariuz ē pondus quatuor aureorū. ¶ Nota ēt ꝙ illud electuariuz confert qa cō fortat uirtutes pregnantis & cōsumit etiam superfluitates humectantes supfluas ꝑuas ipis existētib⁹ ponit semen appij ut ducat uir tutes medicinarum ad matricē p cinamomū debet intelligi flos cinamomi.macropiper.i. piper longū. ¶ Et oporz. determinat de regi mine mulieris qñ uenit ad partū qñ parit.i. qñ uenit ad ptū i ꝓuocatione mestruorum.s. postq̄ peperit.cū hoc.i.cū tali cibo sanacio.s. qñ fiat ydropica.ꝑncipiū ei⁹.i.ꝑncipiū cōpu tationis ꝓdoꝝ.cū egritudo ptrāsit.s.si mu lier febriat.

QVm cadit &c. ¶ Hic docz subueniere quibusdā accidētib⁹ que ueniūt qñ mulier ē pregnas.Et pōit quatuor accidentia primo ista que ꝓueniūt stomacho pregnante z° pulsui cordis.3° fluxui mestruo rum 4° apati pedum z^a ibi illud quidem.3ª ibi decoquatur.4ª ibi .& ēplastretur prima i tres sic̄ sunt 3ª accidētia cōtingātia stōacho pregnantis.z^a ibi ad uentositatē 3^a ad uomi tū prio docet succurrere diminutioni & abla tioni appetitus z° corruptiōi z^a ibi qđ si ei⁹ prio docet succurre diminutioni & ablatiōi cum cibarijs & medicinis exterius.z° interi⁹ z^a.ibi & emplēstrent.prio cū cibarijs .z° cū medicinis.z^a.ibi.& de medicinis.Prima patz ¶ Nota qđ nō semper cadit appetitus imo aliqñ intendit ut circa finē ipregnatiōis.qa fetus ē magn⁹ & reqrit multū de nutrimēto sed in principio qa nō fit euacuatio sanguinis ideo retinet & replens uenas & epar est cā nō esuriendi & ideo stat tunc casus apetit⁹ & hoc est aliqñ & iō dicit. ¶ Cum cadit qa non semp cadit .Res pingues & dulces sunt repletiue & nauseatiue incitantes uirtutē ex pulsiuā ad expellendū.Rei subtilis.i.a tenuā tis & incidentis ut incidant.s.Para ¶ Aqua.i.in magna q̄titate remouet appetitum et sic non inducit.Sz parua q̄tas pōt facere appetitū qa remittit caliditatē stomachi que ē cā pro strationis appetitus.Vinū odoriferū.qa con fortat uirtutē. ¶ Et illd.s.retificans. ¶ Est de medicinis &c̄. ¶ Ponit medicinas.& p3.Sz tu.d.nōne uirga pastoris ponit frīda.dicen dū ꝙ hēt aliquas partes cal i das. & aliquas frigidas sicut caulis. ¶ Et emplastra. Ponit medicinas que administrant ꝑ exteri⁹ & p3. ¶ Dactilis albis siccis.i.imaturis ¶ Dolor & in flatio.i.dolor inflatiuus. ¶ Quod si ei⁹.do cet succurrere.corruptioni appetit⁹.ꝑmo po nit curā in generali.z° in spāli.z^a ibi & poli podiū.prima p3.Fiat mal⁹.i.appetat mala ci baria ut carbones & huiusmōi.Algeleniabin .i.mel rosatū. Rectificet.s.stomachus. Cum rob.i.succo. ¶ Et polipodiū pōit curā i spāli prio qñ appetit lutū.z° qñ appetit caseum. z^a ibi cūq̄ cōuertit.prima patet polipodiuz cōuenit qa ē euacuatiū materie melācolice et similiatur oliue cōdite et capares cōditi. ¶ Cū q̄.cōuertit ponit curā q̄do est apetit⁹ ad ca seum et patet.Humid⁹.i. recēs molis Mino ris supfluitatis su.sed plures nutrimēti.Ad uentositatē docet succurrere alteri accidenti & patet. ¶ Compressio.i.fricatio. ¶ Illud quidem docet succurrere alteri accidenti .qđ ē tremor cordis qui accidit ꝑp deffectum stomoci & patz illd.i.tremor cordis ¶ Que .s.pulsuz cordis ꝑcipiens .i.remouens ¶ De coquat docet succurrere fluxui mestruorum ipsius pregnantis & p3.Sed.tu.d.nōne stip tica aromatica cōfortant ergo cōferunt dicē dū qđ stiptica aromatica.ut plurimum sunt ꝓuocatiua mestruoꝝ & iō nō cōferūt ¶ Em plastrentur docet succurrere alteri acidenti ut inflationi pedū & p3.Sz.t.d.folia cauliū. habent partes uenosas que sunt calide ulcera tiue ergo nō conferunt ¶ Dicenduz qđ caules p° đbēt lauari ut iste ptes uenose remoueāt

XVIIII.

Causa aborsus. Hic determinat de regimine aborsus ꝑmo ponit regimen fetu existẽte mortuo z° post exitum mortui z^a ibi cum abortit mulier p° inqrit causas et signa z° determinat de obseruatione embrionis. 3°. ostẽdit qñ debemus ꝓuocare aborsũ z^a ibi embrionis 3ª ibi q̃doq; aborsus. primo ponit causas z° signa. z^a. ibi signa quidẽ primo ponit causas magis absolutas. z° ponit causas cõtrahẽdo ad tẽpus d̃ terminatũ. 3° ponit cãm. z^a ibi & plurimum. 3° ibi & dicit. prima in tres. p° ponit cãs ex parte matricis. z° ponit cãs ex pte fet^o. 3° cãs ex parte matricis. z^a ibi & qñq; fit. 3ª ibi. aut ꝓpter cãm. ¶ Dicit primo qd̃ alique partes sunt ꝑmittue ut casus & ꝓcussio & salt^o. & huiusmõi. aut ex accidẽtib^o anime. aut a calore uel frigore. aut ꝓpter balneũ & huiusmodi. ¶ Nota ꝙ qñ mulier ꝓcutit extendũtur ligamenta matricis. & debilitanť. ¶ Ipse. n. .i. salt^o. ¶ Et ꝓpter h° gen^o. s. cãm. Q ñq; ꝓuenit. s. aborsus rei corporee ut spũs qa resoluit. Alech. i. ex maxia repletõe aliter. i. ethica. Aut a se ipso. i. sponte ad eũ. s. fetũ. p^o septimũ. s. diẽ. Causa molificationis. i. resolutõnis ¶ Virtutis eam. s. cãm facientiũ aborsuz ex pte matricis. ¶ Et qñq; ponit cãs aborsus q̃ se tenent ex pte fetus. & pz. ¶ Non firmatur .s. in matrice suple. sz uacilat. ¶ Aut ꝓpter. cãm ponit causas aborsus q̃ se tenent ex pte matricis mulieris. & pz Aut. s. fit aborsus. ¶ Adunationis. i. corrugationis qa nõ bñ corrugať. spẽs. i. cãs oia ista incitant expulsiuam. ¶ Et plurimũ dat quedã iudicia qa põit duas cãs cõtrahẽdo ad terminatũ tẽpus. z^a ibi & itez. prima patet. & cã huius ẽ. quia i p° mẽse est pauca humiditas retẽta in matrice. humectanť. s. ille uene. In grauedine. s. fetus exicantis. i. cõsumẽtis. ¶ Et iterũ ponit alias causas cõtrahendo ad alid̃ tẽpus determinatum & patet spermatis. s. uiri. Aliter. i. sanguinis mestrui in radice. i. i principio generationis põit ipsuz. s. mẽsez & in g°. s. messe ¶ Dispartit^o. i. dispersus. Plurimũ alit^o. s. aborsus in z° mense uel 3°. uel 6°. ¶ Et dicitur ponit can. z^a. ibi & in regionib^o. & hoc põit aliũ can. ẽt patent Absq; qualitate. s. ueniente preter flatum uenti. aer frigid^o cõprimit & mortificat ẽt calida regio debilitat fetuz & mulierẽ. ¶ Et similiter ponit alium can. & patet aer meridionalis ẽ multuz hũidus & facit lubricare in septẽtrionalib^o. s. regionib^o quia ibi cõfortať. ¶ Et qñz premittit põit 4^m can. qui ẽ amhporismus tertie particule Si aũt yems austrina. i. calida & humida qa multiplicanť multe humiditates. ¶ Borealis .i. frigidus & siccus. ¶ Et doloris ponit 5^m can. & patet. ille. s. dispositionis aborsus &c̃.

Signa quidez aborsus superi^o determinauit de causis aborsus. hic de signis & primo de signis aborsus futuri z° facti. z^a ibi et similiter 3ª ibi et similiter. 4^a. ibi & qñq;. quinta. ibi et similiter 6ª ibi. factus 7^a. ibi. & tũc dicit primo ꝙ signũ aborsus est qñ mamila solida & tumida incipit detumescere &c̃ ¶ Notã ꝙ quedã est soliditas sana i mamila q̃ uenit ex multiplicatõe lactis alia ẽ soliditas egra. & tunc factio. apostemosa mamille. ¶ Dubitatur utrum detumescentia mamille significet aborsuz qd̃ nõ quia detumescentia mamille non signat diminutionẽ nutrimenti fet^o ergo &c̃. cõsequẽtia tz antecedẽs patet quia significat quod nutrimẽtũ bene uadit ad fetũ. dicẽdũ ꝙ tumescẽtia mã lle signat aborsũ. g° ꝓbať. qa significat d̃ fectũ nutrimẽti fet^o g° &c̃. cõsequẽtia tenet antecedẽs patet. quia de sanguine fiunt due partes de una fit lac. de alia nutrit fetus cuz ergo detumescit significat qd̃ defficit nutrimẽtũ fetui ad rationẽ dicendũ cum hoc ẽt paucitas sanguinis uadentis ad nutriendum fetũ Egritudinẽ. i. apostemosam. a solitudine sana. i. i grossicie facta pp lac. ¶ Et simil^r. ponit secundũ signũ aborsus futuri ex alia cã ut ex pleuresi. sup. abortit ꝓgnans in die illo. sed. t. d. contra quia pleura nõ hẽt colligantiã cũ matrice g° &c̃. Dicendũ ꝙ pp pleuresiz ẽ malitia hanelit^o & nõ est euẽtacio & musculi uentris comprimũt matricẽ & fit expressio & fit aborsus. prouocatio lactis cã ẽ qa significať debilitas contẽtiue matricis que multũ cõicat mamillis. ¶ Et similiter ponit aliud signũ abors^o futuri ex alia cã ut ex febre &c̃. grauať capd̃ pp uapores elleuatos ad caput. ¶ Signũ oculi nõ ẽ signũ propriũ nisi cõiũctũ cũ aliis signis ut patet. Nota ꝙ oia ista sunt cã debilitatis matris & fetus & p cõsequẽs aborsus. ¶ Et similiter ponit aliud signum. abors^o futuri ab aliis cãis ut ex cãu ꝓcussione et huiusmõi. Ipsuz. s. aborsuz. ¶ Factus aũt ponit aliud signũ ꝙ significat sup uẽtositatẽ & pz. ¶ Et cãe ꝑmittue. põit alid̃ signũ q̃titate. sua. s. nota. ¶ Mortẽ uero. hic ponit signa aborsus facti & ponit quatuor signa. z^a ibi & infrigiditatur. 3ª ibi et certificat. 4ª ibi & qñq; fit. ¶ Dicit primo qd̃ mortẽ fetus. significant &c̃. ¶ In cõcauitate .i. in uẽtre cã ẽ quia nõ uiuit amplius & p consequens ẽ graue qa deficiunt spũs tenẽtes corp^o sublenatũ. Q ue. s. res delate ad lat^o. s. ad motũ. mulieris & cã ẽ qa significat qd̃ nõ. Amplius ligat cũ matrice. ¶ Et infrigidať. ponit alid̃

ſignū & pz. ¶ Sum cq ē pars infra umblicū p tres digitos. ¶ Et certificāt ponit aliud ſi gnū & pz. Iſte eſt afforiſm⁹ quinte pticule. Mulieri in utero hūti ab aliqua acutaꝝ egri tudinū accipi mortale. Cauſa ē qa ſi ꝓhibes nutrimentum fetus moritur. Si nō prohibes augumentatur morbus. ¶ Et quandoque. fit. ponit aliud ſignum. & pater. ¶ Nota qđ dicit demergaſ. i. pfundaſ hoc ē ꝓpter febrē cōſumtiuā. Fuſcā ꝓpter tractū ſangui nis rigida quia auriſ ē mēbrū exāgue & ideo trahitur calor. Rubedo labij qa ibi trahiſ ſanguis. ydropſi ypoſarec. ſ. q̄tū ad inferiora qa inferiora tumeſcant.

AMbrionis ¶ Hic determiat de cōſer uatione ēbriōis p° docz regere mu lieres ne abortiāt. z° fetū. z^a ibi & medicine p° ꝓbat qđ ē timor aborſus i prin cipio & i fine ipregnationis z° ponit regimē mulieꝝ ne abortiant. z^a ibi & farmacū. P° arguit ſic. Simile ē de alligatiōe fetus ad ma tricē ſicut de ligatiōe fructuū ad arbores ſz timor ē ne fructus cadant in principio & in fine magis q̄ in medio ergo &c̄. Maior eſt nota. minor pz. qa in principio ligamēta ſunt debilia & in fine fetus ē magnificatus & li gamēta exicata & magis patiūtur de labore ¶ Suſpēſio. i. alligatō ex matrice. i. cū matrice ¶ Ex arbore. i. cū arbore. Ante ꝓpinquitatez. ſ. ꝓtus Et farmacū ponit regimen mulieris ne aborcea ¶ Diuerſificaſ z^m diuerſas cās z^a ibi & tunc 3^a ibi. Et cū abortit. 4^a ibi. & ſi ē 5^a ibi ſi aūt 6^a ibi ꝓpter lubricitatē ¶ Dic primo qđ farmacū habet inducere aborſum &c̄. poſtea remouet dubiū utrū aliquo mō conueniāt farmaca & pz. Illarū cārū. ſ. facien tiū aborſum. Iſte ē primus affer. quarte pti cule pregnantes purgare ſi cōuenit &c̄. Haꝝ hora ꝓ. l. ante 4^m menſ. z & poſt 7^m. cum ſubtilitate. i. cū pſcrutatōe aliter. Cū medicia leui lenitiua ut ē caſſia tamarindi & huiuſ mōi ita qđ principaliter nō intendit de medi cina ſolutiua Neceſſaria. ſ. i conceptione. Rō ē quia ſunt ſupflua. In ea. ſ. muliere pregnāte ¶ Mundificatō. ſ. lia. ¶ Et tunc ponit aliud regimen mulieris ne abortiat & pater Poſt collū matricis. i. iano. Mōdificaſ. i. mōdificari debet. ¶ Et cū abortit ponit regimē aliud & cām & patet ¶ Ermotor. i. aborſus. ¶ Et ſi ē ponit 4^m regimen & patet. ¶ De illis. ſ. qđ ſit cōplexio cū materia. ¶ Apocuſtricis. i. repcuſſiuis. ¶ Si autez. Ponit 3^m regimen diuerſificatū ex cā que eſt lubricitas. primo ergo in generali z° i ſpeciali z^a ibi. ē ut i pot i prima pz. ab hūiditatib⁹. ſ. euenientibus plu timū. ſ. pata inducere aborſum ipregnatic ia

i. hora qua queritur impregnatio. ¶ Eſt ut in potu ponit regimē in ſpeciali qa ponit remedia ualēcia ad humiditatē matricis p° ponit alias medicinas interi⁹ z° exteri⁹ ibi z^a Recipe. Alaſet. i. tribuli. ¶ Nota ꝙ iſta reme dia cōueniūt ante ipregnationē ¶ Recipe hic ponit criſteria p° hoc. z° oſtendit quid ē fien dum poſt euacuationem ſecunda ibi & poſt ꝓma in. d. ſicut duo cliſteria ponit. z^a ibi et ex eo. ¶ Cheſim. i. leuiſſimi Suppōaſ. ſ. cū inſtru mēto ad matricē. Sextariū ē pondus. 5. drag maꝝ & quatuor granoꝝ ordei arache. i. ¶ Berberi. i. de uiola ſaracena. Sacriati ē pōd⁹ qnq̄ dragmaꝝ & 16. granoꝝ ordei & hoc ē uerū đ ſacriati magna qa parua ē medicina hui⁹. ¶ Ex eo pōit aliđ cliſtere & pz. Recep trix. i. matrix. ¶ Et poſt. ponit medicinas p⁹ euacuationē cū cliſteriis nūc dictis & pōit q̄ tuor. ptes patēt. Iſta cliſteria ponūt i 5°. can. ¶ Et iterū ponit aliā medicinā & pz. ¶ Et ex pēſariis ponit aliđ medicamē & pz. pēſa riū eſt recipe corū iuolutū i pecia cū medica minib⁹ ¶ Et ſupponaſ. Pōit aliā & pz. ¶ Et medicine hic docet cōſeruare fetum in utero & pz. đlemet. i. doronici. been. duo. ſ. albū & rubeū. In eo. ſ. cliſteri conſtituēdo.

QVandoq̄ aborſus. In precedentib⁹ Auic. determinauit de aborſu q̄tū ad cās ſigna & curā. determinat hic de regimine aborſus & de extractione fetus. primo ponit regimē qñ eſt neceſſari⁹ aborſ⁹ z° z^m opinionē ſuā. 3° ſecūdū antiquos. z^a ibi extractio. Prio pōit caſus i quib⁹ dēt ꝓuoca ri aborſus. z° oñdit que ꝓuocant aborſuz. z^a ibi aborſum. pria in quatuor ſecundū ꝙ pōit quatuor caſus. z^a ibi & de illis. 3ª ibi & de illis. 4ª ibi & ſcias. ¶ Dubitaſ p° qđ aliqñ ē neceſſariū ꝓuocare aborſum &c̄. de 3ª dic ꝙ ēt qñ fetus ē mortu⁹. &c̄. de quarta dicit ꝙ qñ non facit fetus i quatuor dieb⁹ tunc. dz fieri aborſus. ¶ Nota ꝙ qñ ē puella ipſa nō hēt meſtrua cōpleta nec lata & iō ē timor đ morte ſtringēs. i. phibēs. ¶ Nota ꝙ qñ ēēt generata caro tunc nō poſſet fet⁹ exire &. iō eſſet timor. Et aborſuz. oñdit que ſunt illa q̄ prouocāt aborſuz. Et ponit tria regimina ad hoc. z^a ibi & de regimine. 3ª ibi & de medici nis. p° ponit diuiſionē cārū prouocantiū abor ſum. z° declarat mēbra diuiſionis. z^a ibi. Et medicine prima pz. Et ex motib⁹ dicit prio ꝙ medicine &c̄. de z^a dicit ꝙ motib⁹ prouocan tibus aborſum ſunt ſ. 3^a &c̄. fleubothomia baſilice diminuit nutrimentū fetus ¶ Saltus facit fractionē cotilidonū. ¶ Item ſternutatio facit motū uētris uerſus iſra & matrix com primit & ē timor & iō i prouocatione abor

ſus medici p̄cipiūt ſtrenutationē. ¶ Et de regimine ponit ſecundū regimē & dicit q̄ dēt poni liciniuz &c̄. herba amara &c̄. ut cotila fetida uel matricaria pēne. ſ. ad pond⁹ ul⁹ ad uiſuz. archamicha. i ciclamē. al⁹ panis porcin⁹. Aloe. i. fylix. Alcrati. i. pix liq̄da. ¶ Et d̄ medicinis ponit terciū regimē. p⁰ p̄oit diōnez remittēdo nos. z⁹ declarat mēbra. z⁸ ibi hic uero dicem⁹. ponit medicinas. p⁰ ſimplices. z⁰ cōpoſitas. z⁸ ibi & de medicinis. primo p̄oit medicinas q̄ opanť a qualitate. z⁰ a propetate. z⁸ ibi & de illis. prima ē clara caſſia. ſ. lignea Magiſter Thomax utitur i hoc cāu hoc puluere. Recipe caſſie lignee croci mire añ. ʒ. a]. ſumat cū maluaſia aliquib⁹ uicib⁹. buccor marien. i. panis porcinus ſup coytū. i. ſup uia coytus .i. alia⁹ ſpē⁹ panis porcini. Cordumeni. i. cardamomi cū rubea. ſ. tinctor⁹. ¶ Et de illis p̄oit medicinas que opāť a propetate & patet. ¶ Et de medicinis ponit medicinas cōpoſitas. Primo hoc. z⁰ ponit formā inſtrumēti cū quo fit iniectio i matrice z⁸ ibi ioportet. prima i tot quot medicinas cōpoſitas ponit. Partes patent. ¶ Dicit primo q̄ medicine cōpoſite fortes ſunt &c̄. Aſſe. ſ. fetide. aut ſumanť. ponit ſecundā medicinam & patet. Enixe. i. parturientes. Aque rute. ſ. ſucci rute. lubricāt. i. lubricare faciūt. ¶ Recipe ſuci. hic ponit penſaria & p̄oit tria. ptes patent. pria ꝑ. Et ego uidi cū hac prouocare aborſum. ¶ Bataćta ē pondus quatuor granoz ordei. ¶ Pēſariū. p̄oit aliď et ꝑ. ¶ Recipe ſalis. ponit aliud & patet. De chetua. i. de cathaputia. ¶ Oportet. ponit formā inſtrumēti cū quo debet fieri iniectio i matrice & patet. Extrahit. ſ. fetū. ¶ Extractio determinat de extractōe fetus ſecundū opinionem aliorū. primo oñdit que mulieres ſunt i qb⁹ debet fieri iſta opatio et in quib⁹ nō. z⁰ docet formā extrahēdi. ʒ⁰ docet ſuccurrere accidentib⁹. z⁸ ibi oſtendit ergo. ʒ⁸ ibi & neceſſaria. ¶ Dicit primo q̄ quidā antiquorū &c̄. Salubris. i. cū ſalute mulieris. Mala ē. ſ. ad ſuſtinēdū abſtractionē cū ferro. Diſſolutione. i. iquietudine al⁹ diſlocatōe. ſ. matricis cū tēſione. i. dilatatione. ¶ Oſtēdit ergo. ponit regimen extrahēdi. p⁰ totū fetū ſimul. z⁰ fruſtatim z⁸ ibi. q̄ď ſi egrediať. In p̄ma parte oñdit ſolū modū opandi & ꝑ. Corp⁹ ei⁹. ſ. inferius. ¶ Apud tēſionē. ſ. factā in extractione fet⁹. ¶ Tectum. i. clauſum. Oleo aliquo ut man⁹ ſit magis morbida. q̄ď inuenit. i. inuenire itēdit. Tendať. i. trahať ut moliceť. i. aleuietur & corpus fetus. Cum ergo ſequiť fet⁹. ſ. exitū. ¶ Quod ſi egrediať. ponit regimē extrahēdi fetū p fruſtra &. ꝑ. Ante alia. ſ. mēbra q̄a p⁰ uenit man⁹ redactio. i. reflexio. Ambo .i. in exitu ſpmoſus. i. acut⁹. Emoroydes naſi. i. polipus. uacua. i. ſola. ſ. pectoris. Cuz eo. ſ. fetu qui ſcindiť. ¶ Et teneat caput. ſ. inferi⁹ ut laaboreť. i. in cura ut equeť. i. reducať inferius. Epithimata. ſ. facta euacuatōe. Et ſi nō fuerit. ſ. poſſibile. Et neceſſaria docet ſuccurre duob⁹ accidētib⁹ & patz. Fluxus ſanguis .ſ. a matrice. ¶ Cū abortiť hic ponit regimē pregnantiū poſt aborſuz & ꝑ. Vt ſufumigetur. ſ. matrix. Armel .i. rutha.

INgeniū quidē. In precedētib⁹ ¶ A. determinauit de extractione fetus. motui hic de extractione ſecūdine. p⁰ hoc. z⁰ de phibitōe ipregnationis. ʒ⁰ d̄ mola 4⁰ de figura naturali & nō naturali ptus 5⁰ de difficultate ptus. z⁸ ibi medico. ʒ⁸ ibi qñq; accidūt. 4⁸ ibi figura. 5⁸ ibi difficultas Primo docet extrahere ſecundinā ſecundum opinionē ſuā. z⁰ ponit opy. antiquoz. ʒ⁰. itez ponit opy. propriā. z⁸ ibi & de antiquis. ʒ⁸ ibi uideť mihi p⁰ docet extrahere ſecūdinaz cū ſtrenutatione. z⁰ per alia regimina ʒ⁰ ponit medicinas. z⁸ ibi cūq; tardať. ʒ⁸ ibi & adiuua dicit p⁰ q̄ tu debes facere ſtrenutationē &c̄. Abſq; medicamine. ſ. p̄os uel p anū inſpiſať .i. igroſſať. Nota q̄ď aer retētus nō potens exire p ſupi⁹ cōp̄mit dyafragma. Et dyafragma cōprimit ſecūdinā Scindať. i. frangať illud q̄ď ſeq̄ť manuz. i. illud q̄ď tenet de ſecūdina i manu. ¶ Cumq; tardatur. ponit alia regimina. ſecunda ibi. & ſi fuerit tercia ibi Et qñz ſufficit dicit p⁰ q̄ď qñ ipſa nō egreditur tu debes ſtringere illud q̄ď egreſſuz ē & ligare ad coſam mulieris. Nō tendas. i. nō trahas ut nō aſcēdať. i. ut nō reuertatur. ¶ Et ſi fuerit ponit aliud regimē & patz ut carmineť. i. diſſoluať propiquiorē. i. cōueniētiorez inforraſſe. ſ. cōueniētior prepara⁰. iacere. ſ. ſuper dorſum ¶ Alchitrā. i. pix liquida. ¶ Et qñz ſufficit p̄oit aliud regimē q̄ď cō uenit obſtertici & patet. Digiſtoz. ſ. emiſſoz i matricez. In omni ſpacio. ſ. quo molificatur Et cadat. ſ. facta putrefactiōe. ¶ Et adiuua ponit medicinas & patet. Vſuce. i. lamigo q̄ inueniť ſuper q̄rcuz. Et cum egreditur. i. p⁹ egreſſionē. ¶ Et de antiquis p̄oit opy. Antiquoz prio quorūdā z⁰ cuiuſdā alterius. z⁸ ibi. Et quidā pria patet ¶ Terminať. i. diuidiť ex ſecūdina. ſ. reteta. Eoz. ſ. mēbroz dictoz almeſis. i. naſtruci⁹. albi. ¶ Et quidā ponit opy. cuiuſdā alterius ponēdo uerba eius & patet. Similis ſpere. i. rotunda Cōuerſionē. i. cōmotiōem ex adherentia .i. ab adherentia adunatuz. i. clauſum Abreuiatio. i. diminutio Inquid. ſ. medicus Videť mihi. Reuertiť ad

epy. ſuam et patet pmutetur. i. extrahatur
¶ Medico qñ determinãt de phibitione in
pregnatõis. primo põit cauſas i quib⁹ debet
prohiberi impregnatio. z° ponit regimen 3°
medicinas. z⁸ ibi. & de regie 3ª ibi. & de illis
que o3. Prima p3. In patua. ſ. puella. Sciſura
. i. ruptura. ¶ Et de regimine. Poit regimẽ
ad hoc & p3. Nota ꝙ qñ eſt diſtantia inter
uñ ſemen & aliud tũc phibetur impregna°
ut patet ab. A. 4° de animalibus. ¶ Et de I
lis. ponit medicinas & p3. Algarab. i. ſalicis
Alguereſon. i. lilii. Albedorogi. i. baſiliconis
¶ Qñ accidit. Hic determinat de molla. p°
q̃tũ ad cauſas & diuerſitates. z° ponit ſigna
tertio curam. z⁸ ibi. & de ſignis. 3ª ibi. regi
mẽ. primo notificat molam. ſecũdo oñdit no
cumẽta que cõtingũt cum mola 3° ponit di
uerſitates mole. z⁸ ibi & qñq. 3ª ibi & mola
¶ Dicit p° ꝙ qñq accidit mulieri diſpoſitio
qua creditẽ ꝙ ipa ſit p̃gnãs & c̃. cũ eo. ſ. ore
matricis. ¶ Et qñq ponit quedã accidentia
coniũcta cũ mola. prio hoc. z° põit cãs. z⁸ ibi
ymo qñq in prima ponit quatuor accidẽtia.
z⁸ ibi & qñq. 3ª ibi & qñq & c̃. dicit p° qđ
aliqñ tota matrix & c̃. In ea. ſ. matrice aliter
i ea. ſ. mola. Nota ꝙ quia meſtrua retinẽtur
aliqua pars uadit ad mamillas & fit lac. Et
qñq accidit ponit aliud accidẽs ꝙ aliquãdo
coniũgit cũ ipſa mola & p3 ea⁹. ſ. mamillarũ
¶ Nota ꝙ hoc ẽ ꝓpter retentionẽ meſtruo
rũ. ¶ Nota ꝙ albertus dicit 4° de animali
bus ca°. de mola ꝙ non fit motus rei retente
i matrice niſi facta compſſione ſed non ſic eſt
quãdo ẽ pregnãs. ¶ Et qñq protendit hic
ponit aliud accidẽs coniunctũ mole & patet
¶ Clamantẽ ideſt pulſantẽ. ¶ Quãdoq acci
dit. ponit aliud accidẽs coniunctũ cũ mola acci
dit dolor pariendi. i. ſimilis ei qui contingit
i ptu. ymo qñq põit cãs & dicit ꝙ replor in
flatio ẽ cã & c̃. In ea. ſ. ꝙ apparet de iſtis acci
dentib⁹ tenſio. i. repletio ſupl. Nã fit ſtimu
latio ad expulſionẽ nõ comp̃hendit ſcilicet đ
articulata que retinet ſcilicet pri⁹ cũ
orificiũ matricis clauſum. ¶ Et mola ponit
diuerſitatẽ & quodãmõmodũ generationis
mole & p3. Ex omnibus iſtis ſcilicet cãis pro
ueniens prterq̃ ex fruſtro carnis. ¶ Diuiſio z⁸
ideſt ps diuiſionis ſecunde. ¶ Nota qđ mola p
prie eſt qñ generatur fruſtrũ carnis. Impro
pria eſt quãdo in matrice uẽtoſitas eſt uel a
liud. ¶ Diuiſio ſecunda. i. molla propria que
eſt membrum diuiſionis ſecũdũ qđ dicit aut
nihil egreditur aut fruſtrum carnis aut uẽ
toſitas uel humores. ¶ Cum uehementia
caliditatis ſup. uñ condẽpſat & coagulat. Cũ
nutrimẽto. i. meſtruo. Nota ut patet. quarto

đ animalib⁹ ab Auic. duob⁹ modis põt fieri
mola. uel a ſemine mulieris ñ cõcurente ſemi
ne uiri & hoc cõtingit in ſomno. aut qa emit
tit ſemen uiri cũ ſemine mulieris & egredit
ſemen uiri. ¶ Et de ſignis ponit ſigna prio
diſtinguentia inter ipregnatiõez & molã. z°
inter molã propiã & nõ propriã. z⁸ ibi. Et ſi
gna Prima patet Harũ ſpecie⁹. ſ. ſiue ſit ue
ra ſiue ñ uera mola. Niſi hora quadã. ſ. qua
fit cõpreſſio cũ manu. Man⁹ & pedes moles
ppte indigõnez. Cũ moratione. i. extenuatõe
¶ Et ſigna põit ſigna diſtinguentia iter mo
lans uerã & nõ uerã & p3. Inter ſpẽs alias. ſ.
mole nõ uere. ſuple. & inter molã ueram.
¶ Ex apoſtemate matricis. i. accidentia ſiñia
apoſtẽatis. matricis. In orbo. i. treſtio ſachulo
¶ Ventoſa. ſ. cõſequẽte mola3 Afami. i. pallea
camellor⁹ que dicit ſquinatum. ¶ Regimen
ponit curã. & p3. Motus. ſ. deambulatiui.
¶ Figura põit figuras bonas & malas ipſi⁹
partus & patet. Super caput. i. primo agredi
tur caput. Ei. ſ. naturali. Cũ plongat. ſ. in pte
ꝙ exteri⁹ appet. In huiſmõi. i. tali malo ptu.

Difficultas partus. In precedẽtib⁹
. A. determinauit de mola & figu
ris partus. hic determinat de diffi
cultate partus. & p° ponit cãs. z° ſigna. 3° cu
rã. z⁸ ibi. ſunt. 3ª ibi. cum pregnãs. Primo po
nit cãs difficultatis partus z° declarat ea. ſe
cũda ibi. facta uero Dicit primo ꝙ difficul
tas partus prouenit & c̃. ¶ Cauſa pregnãtis. i.
pp cãm pregnãtis. Cõicantiũ. ſ. mẽbror⁹ &
ſic patet que ſunt g° & c̃. ¶ Facta uero de
clarat iſtas cauſas. Primo cauſaz que ſe tenet
ex pte pregnantis. z° iſtã que ſe tenet ex pte
fetus. 3° ex parte matricis 4° ſecũdine 5° mẽ
bror⁹ Sexto temporis. Septimo cauſar⁹ pre
mittuar⁹. ¶ Sed tu dices ipſa poſuit. z° &
nõ đclarat niſi. 7. dicẽdũ qđ cauſa. pp obſte
tricẽ eſt nõ de ſe. ſecũda ibi. facta autem. ter
tia ibi. facta aũt 4ª ibi factã aũt 5ª ibi Facta
uero Sexta ibi facta aũt. Septima ibi facta
autem. ¶ Dicit primo qđ quando cauſa ſe
tenet ex parte pregnantis. tunc hoc eſt quia
hẽt os matricis nimis ſtrictum & c̃. Stricta. ſ.
ſecundũ orificiũ matricis Primũ cum parit
ideſt qa nũq̃ peprt. ampli⁹ annis debilis qa
debet eſſe 3o. annor⁹. uel ſic amezon. i. collum
aliter. i. loc⁹ q accidit a cintura mulieris. Me
3oi. i. mirach. nõ adiuuat ſu. ut expellat. ¶ Alte
ratio. i. pmutatio. ¶ Facta aũt declarat cãm
difficultatis partus ſe tenentẽ ex parte fetus
& patet. pp genus. i. propter ſexũ. Eius leui
tatem. i. debilitatẽ. non ſubmergit. i. non ſub
cũbit. Creature. i. figure. comprimit. i. cõſtri
git. Numeratio. i. multitudo quia ſunt mlti

fetus. In chisti. una. i. in uno pāniculo. Splica alias bistorte. Et illud. s. de figura nō naturali. Propter corruptionē. i. malitiā securitatē Eius. s. partus difficilis. Inquietudo. i. molestia. ¶ Facta aūt declarat cām difficultatis, que se tenet ex pte matricis & patet. coagustatur. i. prohibet. Incessus. i. exitus ad extra Ragadie. i. fixure clausa. s. secundū os. ¶ Facta aūt declarat aliā cām difficultatis part⁹ q̄ se tenet ex pte secūdine. Euasionē. s. p ptuz Item euaxionē. i. egressionē. ¶ Facta uere. declarat aliam cām que se tenet ex pte membroꝝ uicinantiū. & pz. ¶ Ex fixione. i. retentione. Subtilia. i. gracilia. ¶ Facta aūt declarat aliā cām que se tenet ex pte tēporis fetus & pz. partus. i. ad partū. In ordinatione. i. qa se ordinet ad hoc. A qualibet grauedine. i. nō hēret grauedinē p q̄ debeat a matrice expelli pseuerar̄. i. pseuerauerat̄ dbuerit z^m q̄ ondit .s. fet⁹. Debilis. s. hora pt⁹. qa nundū ē tēp⁹ ¶ Facta aūt declarat aliā cām que se tenet ex parte cāꝝ p̄mitiuaꝝ & pz. multipliciter .s. difficultas. ¶ Part⁹ difficilior. i. q̄ calidis Molificatio. i. resolutio. Et casū. s. urtutis. Necessitas. i. nisi sit necessitas & constrictio & compssio. i. pp defectū cōstrictionis. & inspissationis cōplementi. s. expultionis fetus. Inspissatio. i. concauus ad expulsionē. ¶ Dicat. pōit signa et pz. Ad posteriora. i. ad renes

Qm pregnans ponit curā. primo in generali. z° i speciali. z^a ibi q̄n sit. ¶ Prio ponit regimē q̄n pregnās appropinquat partui. z° q̄n iā est part⁹. 3° q̄n pregnans est pinguis. z^a ibi cūq. 3^a ibi q̄d si mulier. ¶ Dicit prio q̄ q̄n appropinquat partui debet balneare &c̄. ¶ Extra balneū .i. extra cisam balnei. Molificet̄. i. resoluatur In maceria. Maceria est locus qui est interanum & uuluam. Cerotaria. i. unguenta.

¶ Affedebeget est modus cibandi. ¶ Cūq; presens Ponit regimen quando est iam ptus & patet. Rem pauce. quantitatis scilicet ne grauet. Sifac. i. secūdinā laborat sitim. i. nō bibat. ¶ Quod si mulier ponit regimē q̄n eēt pregnans pinguis. & eēt difficultas pt⁹ Euadendi. i. exeundi.

Qvādo difficilis fit ponit curam in speciali. Et ponit multa regimina & diuersa. Partes patēt per capitula primo ponit regimē p cibū. z° p corugia. 3°. p medicinas z^a ibi Et fortasse. 3^a ibi q̄d si hoc ibi docet seruare pientē. z^a ibi. Et q̄nz prima pz Calamēti. alias aque maris. Et q̄nz hic pōit q̄dā regimen situs & patet. ¶ Sub anchis eius. s. aliquid faciēs eminētiā in cāna. i. p cannam. ¶ Et fortasse ponit regimen per cyrugiam & pz. Et alie. s. figure in receptrice. i. in matrice. ¶ Quod si hoc ponit regimen per medicinas & patet. Cū securus fueris. i. a piculo partus Asemoy. i. loliꝝ. alias. i. zizanie. In capīo moruū. i. debet fieri iste partus cū motione. ¶ Ostendit. ponit regimen mulieris parientis. ¶ Geminos. i. quādo egrediuntur pedes ante caput Subtilitatio. i. constitutio. ¶ Sedens. s. fet⁹ sine inciſsiōe. s. fetus in gemino mortuo. i. cū geminatis pedib⁹. ¶ Est proximū ponit regimen quādo fetus exit supplat⁹ suum & pz. ¶ Administret̄. ponit regimen mulieris que parit matrice existente aposte mata & patet. ¶ Ostendit ponit regimē ei⁹ q ue facit ptum difficilē ppter magnitudinē & ponit posibilitatē. s. extractionis. Forfices .i. tenacule. ¶ Administrētur. ponit regimē quādo debet extrahi fetus mortuus & pat3 ¶ Aspergat̄ ponit regimen quādo pregnās habet nauteā. et patet ¶ Reuersio. i. rotondatio ¶ Omnes medicine pōit specialiter medicinas que habent facere ptū facilē. & tot facit quot medicinas pōit ptes patēt ¶ Pille bone pōit aliā medicinā. & pz. Casie. s. lignee De fallo. i. de illa cōtracta. ¶ Pillule ponit aliam Armel idest, cicute. Rubea. i. tinctorū ¶ Pillule ponit aliā ¶ Cōfectio ponit aliā & pat3. Emplastra. poit emplastra & pz. ¶ Suppositoria. poit suppositoria. buchorma rien. i. panis porcinus. ¶ Medicie ponit medicinas ualētes a sui ppri etate. ¶ Suffumigationas. poit suffumigia & pz. ¶ Hāc rem ponit regimē infantis quādo nascitur & patet. ¶ Vniuersaliū. i. primo can. fen 3^a. Partus pōit dispōes mulieris &c̄. & pz. Plus paꝝ qa. 4° ut pz ab Hyp. i libro de natura fet⁹. ¶ Exitura. s. in matrice. ¶ Cum multiplicat̄. ponit regimen quando multiplicat̄. ¶ Sanguinis enixe. i. parturientis. ¶ Quando parit. pōit regimen quādo mulier non emittit sanguinē in q̄titate sufficienti. ¶ Apparet illud idest currit sanguis. Attenuatione. i. subtiliatione Prouocabit. s. mestrua. ¶ Aqua ordei ponit regimē. quādo mulier febrit post ptū. Det̄ in potu. ponit regimen quando habet uentrē inflatū. ¶ Sedeat ponit regimen quando. habēt dolores. Curet̄ pōit regimē ulceꝝ et pz.

Qm Estrua. In precedentibus Auic. determinauit de generatione ēbrionis ¶ Et cāis & signis & curis sterilitatis. & de partu. ¶ Hic determinat de egritudinibus matricis preter apostemata. ¶ Primo determinat de superfluo fluxu mestruoꝝ. z° de alijs egritudinib⁹. 3° d retētōe mestruorū z^a ibi iaz. 3ª ibi mestrua. prio in generali ostēdit utilitates & iuuamēta sanguinis me

ſtrui.z° ſpāliter ponit cās ſigna & curā. z^a ibi ſupfluitas.p° oñdit utilitatē meſtruorū. z°.oſtēdit tēpus.3° póit nocumēta 4° oñdit quāto tēpore durat.& ad quntū tempus terminat fluxus meſtrui.z^a ibi.Et meſtruo 3^a.ibi. & cū alterāt.4ª ibi & de mulieribꝫ

¶ Dicit primo qđ meſtrua tēperata in q̄ti tate & qualitate & tempore cōuenienti ſunt ſana &c̄.In omni ſpatio.ſ.in quo dz accidere

¶ Et pro qa ſunt cā &c̄. ¶ Ab omni nocumē to.i.ab omni re nociua ¶ Deſideriꝫ.ſ.coytus.

¶ Nota q̄ Auic.ponit cōditiones ad hoc ut ſanguis meſtruus ſit laudabilis qa dēt eſſe cōueniētis q̄titatis ſi eſſet paucus uel multꝫ nō eſſet utilis.Itē qñ nō ſeruat piodꝫ i emiſ ſione meſtrui mulieres ñ ſe bñ hñt. ¶ Nota q̄ cā meſtrui eſt qa mulier multiplicat indi geſtiones & ſupfluitates qa ſtant in otio; & quiete.& iō natura ordinauit q̄ tales ſuper fluitates omni menſe euacuent. & iſta eſt cā materialis.Cā efficiens uſis ē motꝫ lune qa luna dñatur humiditatibꝫ ſic qđ in pleniluniō multiplicant hūiditates. ¶ Cā efficiens pticularis ē uirtus expulſiua naturalis.Cauſa finalis eſt duplex. quedam ſe tenet ex parte indiuidui.& quedaz ex parte ſpēi ex parte ſpēi quia talis fluxus ē utilis ad generationē z^m aliquos.Ex parte indiuidi ē qa ipſe preſeruat a prauis egritudinibꝫ Efficit caſta quia uaſa ſeminalia nō remanēt plena qa iſte fluxus exonerat uaſa iſta & appetitus ceſſat ad coheundum. ¶ Ex meſtruatio .oſtendit tempus in quo debent accidere meſtrua & dicit qđ tempus piodicū eſt de 30. diebus ad 30 dies &c̄.In omni menſſe.ſ.lunari.Q đ ē ſupra illud.ſ.uſq; ad 40.uel 50 dies. ¶ Sed tu dices.cū ita ſit qđ luna exiſtente in pleni lunio humiditates magis, augumētant. q̄re ergo nō fit in medio menſſis ſicut in fine cuz in medio menſſis ſit pleniluniū dicēdū ut pz. 9°.de animalibꝫ ab Aui. In prin. mēſſis & i fine quia luna mutatur in ſuo lumine & mutat humiditates.ideo fit motꝫ materiex q̄ſi expreſſius đ circūferētia ad centrū ſz in pleni lunio ē minor caliditas.& iō in paucioribꝫ fit fluxus in medio menſſis Itē nota.qđ quā do uadit fluxus in medio menſſis ē nō naturalis qa nō ē in tēpore piodico & ideo ē male qualitatis & q̄turalis. ¶ Sz.t.d.q̄do incepit mulier habere iſtū fluxū dicēdum qđ ut plurimum in.iz°.anno.ſed contra quia annus undecimꝰ eſt hūidior g° &c̄.dicēdū qđ mēbra non ſunt completa et iſta humiditas licet ſit plus tñ ipſa ē neceſſaria p cōplemento iſtrumētoꝝ mulieris. ¶ Et cuz alterant oñdit nocumēta que ꝓueniunt ex mutatione meſtrui ꝓmo in generali.z° in ſpāli.z^a ibi ex nocumēto.dicit primo q̄ qñ exitus ſanguinis ꝓmutatur &c̄.Alterant.i.ꝓmutant a diſpōne naturali.ſ.in tēpore in quo debet accidere. Alteretur .i.ꝓmutet.Rō ē qa talis euacuatio ſeqt motuz lune.iō nō uariat talis exitꝰ i tali pio do.ſed bñ fit ꝓmutatio in quātitate & qualitate.& tñ nō in ordine. ¶ Et ex nocumēto In ſpeciali declarat nocumēta.p° q̄ ꝓueniūt ex fluxu meſtrui.z° ex retētione.3° remouet dubiū.z^a ibi retentio.3ª ibi & diuerſificatur

¶ Dicit primo q̄ ex multo curſu &c̄. Alteratiōis meſtruorum.i.ex multo curſu uel ex multa permuatiōe i qualitate. ¶ Debilitat mulier quia eūantur multi ſpiritꝰ.forme.i. habitudinis corporis nē.cōcipit.qa ñ fit clauſio illaꝝ uiaꝝ. Item ſi concipit nō retinet. qa ſecundina aperit. ¶ Retētio aūt oñdit nocumenta que ꝓueniūt qñ meſtrua retinent egritudines quia multiplicat materia faciens qa non regulat a natura. Deſideran s.ſ.coytum qa inſurgit appetitus ad euacuatōez. ¶ Nō ſuſcipit.i.nō retinet qa matrix nonbene pōt comprehendere nec corrugari.Omnia illa 6° de interioribꝫ a Gal.Paſſum .i.ſaltū uel tremorē.quia iſta materia retēta multiplicat ue nenū ¶ Et diſtilatio.ſ.urine.In uitigíbꝫ.qa ſanguis reuertit uerſus epar.& poſtea per meſeraicas ad ſtomachū & euomit .Fluxum uentris i u.uel nariū uł emoroydaꝝ. ¶ Et di uerſificant.Remouet dubiū.ſ.utrū iſte egritudines codē mō ueniant in omnibꝫ mulieribꝫ.Reſpondet q̄ non. ¶ Et de mulieribus. oñdit qūo mulier pōt meſtruari ponēdo etiā quaſdā egritudines que aduenium & patet.

¶ Ad purpureitatē.ſ.corporis.& ſignat illđ.ſ. meſtrua retineri.

SVperfluitas.Hic i ſpeciali determinat de ſupfluo fluxu meſtruorū. primo ponit cās z°.ſigna 3°.curam z^a ibi.eius quidē.3ª ibi facta quidē. prima i quattuor.ſicut ponit.quatuor cauſas generales.z^a ibi.Et quādoq; &c̄.Non indigetur.ſ. ratione uirtutis. ¶ Et quandoq; ponit aliaz cām.& patet.Egritudinis.ſuple & quādoq; fit cā ſanguinis.ꝓpter diſpoſitionē.ſ.egritudinalē ꝓpter debilitatē matricis.ſ. derelictaz ex egritudine.Et fricationē.i.excoriationem. & ragadias.i.fixuras & abſciſionē earum.ſ. z^m latitudinem. Et ſciſurā.ſ.ſecundū lōgū corporeā.i.intrinſecaz. ¶ Facta aūt pōit aliā cām que ſe tenet ex parte ſanguis .primo h° z° reddit cās cuiuſdā dicti.3° pōit egritudines.ex ſupfluo fluxu z^a ibi & cauſa 3ª ibi & cum ſuperfluit.Prima patet. Cum uirtute ſcilicet.ſanguinis excuberantis Illaz .ſ.ſup

fluitatē curſus cum regimine naturali.i.cum uirtute nature. ¶ Ambe.ſ.dñio.nature. & ſuperfluitas dino ſanguinis non retinēt.i.non debent retineri. Deſcendit.ſ.a groſſitudine. ¶ Ob quāc̄ūq; cāz ſit.ſ.ex pte ſanguinis. ¶ Et cauſa reddit cāz quare i ꝓncipio.eſt ſanguis ſubtilis & in medio groſſus & iceſſ?.i.porri ¶ Vētoſitatis.i.ſpirit?. In ꝑmis.i.i prin° fluxꝰ Stricta.ſ.ppter repletionē pp ſiccitatē.i.i anitionē. ¶ Ex cū ſupfluit.ponit nocumenta p ueniēcia.qñ iſte fluxus ſuperfluit. & patet. ¶ Debilitat appetitus qa quelibet uirtus debilitat. Sz ꝺra qa corp? ifrigidat.& frigiditas ē cā appetit? ¶ Dicēdū ꝙ uex ē frigiditas extrinſeca.ſed extrinſeca que fit propter reſolutionē nō ē cā ppter ſanguinē.ſ.pñtē.cā ē quia ſanguis ē frenū colere. Debilitas.i.obtuſſio .ſ.ex multa plenitudine. Neruoꝝ.ſ.ex calidi tate & ex ſiccitate. ¶ Et qnz ponit quartam cām generalē ipſius fluxus. Humoꝝ.ſ.aliorū ¶ Eiūs quidē ponit ſigna.primo fluxus a fortitudine.uirtutis.2° a repletione.3° humoris.4° a debilitate matricis. Quinto ab acuitate ſanguinis.6° ab eius ſubtilitate. ¶ Septimo ab ulceribus. Octauo a corroſione matricis. Nono ab emoroydib?.2ª ibi facte uero.3ª ibi & cognoſcit.quarta ibi factū uero.quinta ibi ſi uero.6ª ibi in facta uero.7ª ibi facta uero.8ª ibi in facta.9ª ibi fēa uero ¶ Dicit prio ꝙ qñ fit fluxus a natura nō apparet nocumētū &c̄. Neq; alteratio.i.defect? uirtutis. Ratio ē qa uirtus erat debilis per agrauationē. In pinguibus.i.in carnoſis.& plenis. ¶ Facte uero.pōit ſigna facti a repletione cōi & pz. Aut dñio ei?.i.ſanguinis. Repletio.i.tumor exuberatio.i.repletio. Cuz ea .ſ.tali repletione. Dolor qa rūpit aliq̄ uena. ¶ Et cognoſcit.ponit ſigna qñ prouenit a dñio humoꝝ & patet. Iſti canones ſunt clari de ſe. ¶ Facta uero.ponit ſignū facte a debilitate matricis. ¶ Si uero ponit ſignum qui uenit ab acuitate ſanguinis. ¶ Facta uero. ponit ſigna.quando fit propter ſubtilitatez ſanguinis. Cum ſtipticis.ſ.āte euacuationē pfectā. Pregnatio.ſ.ppter multas hūiditates .ſ.cū eſſet mola facta ab hūiditate matricis Coagulari.i.ingroſſari. Diuretice i.cū diureticis. Ab aq̄ſitate.ſ.debilitate epatis. ¶ Fēa uero. Declarat fluxum factuz a corroſione. ¶ Fex.i.res feculenta ſicut merda min? magis qa a natura magis egredit magis niger.qa magis rubeus. ¶ Facta uero declarat ſuperfluū fluxum factū ab emoroydib? matricis fruſtrum.ſ.coagulatum. &c̄.

¶ Acta quidē. In precedētibus.A. determinauit de ſuperfluo fluxu meſtruoꝝ Hic ponit curā eius .& p°. facit hoc.ſecūdo ponit curā iuxta.5. cauſas Secūda ibi.& qñ cauſa.3ª ibi.& ſi cauſa.4ª ibi.& ſi cauſa.5ª.ibi.& iſta eſt Dicit p° &c̄ ¶ Et qñ cauſa Ponit curā iuxta ſecūdā cāz Dicit quod ſi materia eſt calida & c̄. Et prouocatio.ſ.per uias urinales. ¶ Et ? cauſa.ponit curam iuxta tertiam cauſam que eſt debilitas matricis. Et ſi cauſa.ponit curā iuxta quartā cauſam. Et illa ponit curam iuxta cāz que ſe tenet ex pte emoroydarū Ad ſedādū .ſ.dolorem ¶ Cum ergo.ponit curā intēdēdo ad fluxum ut fluxus eſt.primo ponit qdam regimē.2° medicinas.2ª ibi.de medicinis Dicit p° qd debes ligare manus &c̄. Fluxus ſanguinis.ſ.a.quocūq; cauſa ſit. Iſte eſt affo.quinte particule Mulieri in utero ſi uis meſtrua retinere.& c̄. quādoq;.ſ. quādo eſt ibi inflamatio. Vinū mellis.i.ydromel ¶ De medicinis Ponit medicinas primo ſimplices ſecundo cōpoſitas.2ª ibi Cōfectio Prima pz Idem tenet ſerapio.5.ſui breuiarii ſecūdo.c. .ſ.de arnogloſa Alaſet.i.balauſtia. ¶ Confectio ponit medicinas compoſitas.pri° que ſumuntur per os.ſecūdo ſuppoſitoria.tertio criſteria.4° penſaria Quinto balnea. Sexto epithimata & emplaſtra.2ª.ibi de ſuppoſitorijs.3ª ibi cōfectio. Quarta ibi peſarium ¶ Quinta ibi deterius &c̄. Prima in ypoquiſtidos dragantuz magiſtri fit quando incidi tur arbor draganti.& colligit qd emanat ab inciſio Almibel.i.materie carriuz. Cares &c̄.ſunt quedā cibaria. ¶ Et de ſuppoſitorijs ponit ſuppoſitoria. ¶ Confectio ponit criſtere. ¶ Penſarium ponit penſaria Sordes & cetera. ideſt. ſuperfluitates que remouēt a carne quādo dyu ſtat. Rob alcort .i.ſumac. ¶ Et de tinis ponit balnea. ¶ De epithimatib? ponit epithimata. ¶ De reb? iterat curā & legat totū ſimul & pz. ¶ Q d curat.ſ.extra corpus ꝑ fluxū uentris. Sudatiōe.i.euacutiōe ſudoris uomit? fortif.ſ.educens aquā & diuertens eam. ¶ Quidā aūt ponit curā zm alios primo facit hoc.2° dat iudiciū de iſta cura.2ª ibi. Et ego dico pria pz 2ª ēr.i hora.ſ.q̄ cōuenit. Agit.i. phibeat.

¶ Iam ſignificauim?.hic determiat d aliꝭ egritudinib? matricis & octo facit ſicut.8. ſunt egritudines .2ª ibi de mulierib? 3ª.ibi Ragadie 4ª.ibi qnz 5ª ibi quandoq;.Sexta ibi cauſa eius Septima ibi Sunt octaua ibi quandoq; accidit. P° determinat de ulceribus matricis q̄tum ad cauſas & ſigna 2° quātū ad.C.2ª ibi oportet Primo determinat de ipſis ulceribus quādo nō ſunt putrefacta.2ª quando ſunt putrefacta 3° quādo ſunt ulcera corroſiua.2ª ibi h° interum 3ª ibi iam dixi. Primo ponit cauſas

z° ſigna .z^a ibi ſignificat .primo facit hoc .z° ponit quādam diuerſitatē .z^a ibi & quādoq; p^a patet .z^a ēt. ¶ Acutis .i. humor acutorū ¶ Cum ſordib^9 ideſt uirulentijs. ¶ Significat illud ponit ſigna .Primo ſigna abſolute .z° .cō patiue .z^a ibi .Et ſignū prima patet in pximo quia apparet per uiſum & per tactū. ¶ Et ſignū ponit ſigna cōpatiue primo mundifica tiōis ulceris .z° ulceris ſordidi .3° putrefacti ¶ 4° corroſiui .quinto quando matrix cū ulce ribus eſt apoſtemata .oēs ille partes patent ¶ Mūdificationes .i. q; mundificat .Et albedinē .i. iſpiſſationē .turbida .i. maligna aſ turbida .i. nigra ad expellēdū cū dolore .i. qñ tale ulc^a appropinquat artharijs. ¶ Adherentia .i. cō tinuitas ¶ Hoc itez determinat de ulcere putre facto ipſius matricis .In pximo .i. in ſupficie ¶ Iam dixi determinat de ulcere corroſiuo .ipſius matricis ſunt longi ſpacij ſu .grauitas & duricies. ¶ Oz ponit curā .p° pōit regi men .z° quodā aliud regimen .3° ponit quādā receptā .z^a ibi & conſidera .3^a ibi & ſi fuerit aliud in matrice .curet̄ ꝑus .ſ. apoſtema .Mū dificat̄ .i. mūdificata ē. ¶ De mulieribus de terminat de uirginitate .primo notificat .z° ponit regimen .z^a ibi cū ergo .pria pz. ¶ Cū ergo .pōit duo regimina .ſecunda ibi admini ſtret̄ .pria & ſecūda patent .A cōſolidatione .ſ. panniculez corruptoz .Illis ſimilia ut bo lū armenū. ¶ Ragadie .Hic determinat de ragadijs .p° ponit cās .z° ſigna .3° curā .z^a ibi poſſibile .tercia ibi nō curant̄ .pria pz. Raga die ſunt ſiſure matricis cū multo ardore uri ne ſub dolore ꝑtus .i. minor q̄ ſit dolor ꝑtus ¶ Poſſibile .ponit ſigna & patet .Ad atteſta tionē .i. cognitionē. ¶ Nō euacuant̄ .pōit cu rā .p° ponit quandā diuerſitatē .z° iuxta illā ponit curā .ſecunda ibi intrinſece .prima patet ¶ Intrinſece ponit curā .primo intrinſecorū. Secundo extrinſecoz .ſecunda ibi in extrinſecis rectificātib^9 .ſ. faciendo incarnationē ſecūdū curationē ideſt qñ curas cū iſtis unguentis Maturatione .i. molificatione .Spacij ſcilicet tempus ꝑdurationis eaz .qeſcunt .ſ. a groſicie ¶ In extrinſecis In iſta ꝑte ponit curā raga diarū extrinſecaz que apparent in extriſecis & patet .Agregatione illius .ſ. tucie cū uitello ¶ Quādoq; determinat de pruritu & prea piſmo matricis .Primo ponit cauſas ſecūdo curaz z^a ibi oportet .prima patet .Huſtiuos .i. corroſiuos .Botor ideſt .apoſtemata parua Additur malitia quia prius incinerta hūores ¶ Oportet ponit curā prio nō expertā. z° expertā .z^a ibi Et ad pruritū prima pz. ¶ Ex nigra .i. ex uena media ſiue cōi. Secūdatio .ſ. flobothomie .Ebulitio .i. acuitas .Adhurēt^ib^9 .i. cōſumēt^ib^9 .ipſum .ſ. ſemē. Atteſtationē .i. indicatiōez Memite .i. celidonie ¶ Et ad pruri tum ponit medicinā expertā .Et pz. ¶ Q ñz accidunt determinat de fiſtulis matricis prio ponit cauſas .z° ſigna .3° curā. z^a .ibi longitu do .3ª ibi ex curatiōib^9 ¶ Dic p° qđ aliquādo fiunt fiſtule & tranſeunt ſubſtantiā matricis ¶ Putrefaciant .ſ. iſte fiſtule .Nota qđ fiſtu le ut plurimū habent radicē .in membro ſp matico .pars eaz .ſ. una & pars .ſ. altera .Et ſ. .i. q̄ues ¶ Difficilis .ſ. cura. Os .ſ. pectinis ¶ Foramine paruo quia tūc nō bene pōt fieri aborſio. ¶ Longitudo ponit ſigna .& dicit qđ quādo ſtat putrefactio longo tēpore & ē patet .Cum curatiōib^9 .ſ. ibi ppriſ .Radio uel tenta Cum eo .ſ. radio Itē ſi ē leuitas nō pertrāſit carnē. ¶ Ex curationib^9 pōit curā & pz ꝑforatio .i. perforationis .Medicem^9 .ſ. medicatōe fiſtulaz q̄ ponit̄ 4° can .ſ. n quarta ¶ Cauſa eius determiat de debilitate matricis primo pōit cauſas .z° curam .z^a .ibi .cura eius prima patet de z^a dicit q̄ debes cogitare etc̄ ¶ Nota qđ raritas textuere eſt cauſa debili tatis membri ut patet 13^a .fen .de ſtomacho. ¶ Sunt determinat de dolorib^9 matricis & dicit q̄ u eniūt a mala cōplexione &c̄ .Sunt .4. dolores matricis .Nota q̄ matrix cōicat mul tis mēbris & hoc quia maxime aſcendunt ua pores ad cerebrū .& maxie ad ptē mediā ut i mēbris ſpiritualib^9 qa hēt colligantiā cum mamillis que ſunt in pectore. ¶ Quandoq; accidit hic determinat de curſu matricis prio cās ſecundo curā ſecunda ibi curſus pria pz legat̄ totū ſimul .Cum putrefit matrix ſcilz ꝑpter humiditates illas .Capitulū ideſt pro priā intentionē .Cum dolor ſcilicet qñ ibi eſt materia agrauans .Curſus ponit curam & patet. ¶ Meſtruā hic determinat đ retētōe meſtruoz primo ponit cās z° ſigna .3° curā ſecūda ibi illius 3ª ibi curatio .p° ponit cās & diuerſitates .ſecundo accidentia ſecūda ibi quādoq; accidunt .p° pōit quaſdā diuerſita tes .ſecundo declarat mēbra .3° ponit can .ſe cūda ibi amplius .3ª ibi & ſanguinis Prima patet .Cōez .i. cōicatū matrici Ampli^9 decla rat mēbra p° qñ cā ē in matrice ſecundo qñ ē ꝑpter cōitatē .z^a ibi facta aūt .primo ponit q uādā diuiſionē z° declarat mēbra z^a ibi ¶ Et cā .prima pz .Amplius .ſ. preter illam cāz nunc dictā In iſtrumento .i. in collo matricis ¶ Et cā declarat mēbra primo cām que ſe tenet ex parte uirtutis z° ex parte materie 3° inſtrumēti. z^a ibi cā .3ª ibi & cā .p̄ma pz de bilitas .ſ. expulſiue aut ſine materia ſuple & ſimiliter aſie. ¶ Dubitat̄ u trū mala comple ſio humida ſine materia nō ē cauſa retētiōis

Si aũt sit cũ materia. sic non ẽ cã retẽtionis. sz fluxibilitatis ubi iã fieret ab ipsa opilatio.
Causa aũt declarat cãm que se tenet ex pte materie. prio ponit diuisionẽ. z° mẽbra. z^{a} ibi & illa. Declarat mẽbra. p° ex pte quantitatis. z° qualitatis. z^{a} ibi facta uero. prima pz. cõprehendẽtis. i. retinẽtis. Multipliciter. s. cib^{9} & sanguinis mestruoꝝ. i. p mestrua. ultimã. s. mẽbroꝝ secundũ modũ. i. occultũ. Pingues. i. carnose. Item pingues. i. grosse pl^{9}. s. q̃ sint naturaliter i mulierib^{9}. Facta uero declarat cãm que se tenet ex parte qualitatis materie. Sciuisti. s. p°. can. fen. ca°. d̃ qualitate generationis humoꝝ. Et cã declarat cãz ex parte instrumẽti. & dicit q̃ opilatio est cã illa. s. opilatio. exicans. i. depresans. Ad putrefactionẽ. i. corruptionẽ. Ad ipsis. s. coli matricis. Clausaꝝ. i. opilationẽ. Corrũpũt idest claudũt cõuersionẽ. i. pmutationẽ. breuitatẽ. i. coagulationẽ. successione aborsus. i. clausura facta ꝓpter aborsum. Facta declarat secũdũ mẽbrũ ꝑme diuisionis. s. qñ fit ꝓpter cõitatem & patet. Facta autem. s. retentio mestruorum. Non emanat idest non emittit sanguinem scilicet ad matricem. In corpore idest in uenis que sunt in toto Pinguedinem. s. mirach. Et sanguinis ponit q̃ dã Super matricẽ. i. ad matricez. Dilatat̃. i. expanditur Quandoq; ponit egritudines que ueniũt ex retentione mestruorum partes patent de se. Dicit p° &c̃. patet ꝓp collectionẽ. i. cum collectione. Ad partem lateris. qa aliqñ uene unius lateris matricis magis replent̃ q̃ uene alterius lateris. Et accidũt ponit egritudines q̃ ueniũt i capite ꝓpter retẽtõez mestruorum & patet. Forma. i. habitudo. Ei^{9}. s. urine Compressio. i. retentio. Contristat̃. i. angustiatur. Et qñq; põit alios mõs. egritudinuz. Et fortasse põit alias egritudines. Grauitas. s. i locutione ꝓpter materias. s. humorales retentas. Et qñq; ponit alias egritudines. Et s. mulieri. In cõplexione sua idest secunduz suã cõplexionẽ. Ad exercendũ. i. opandũ. frangit̃. i. pmutat̃. Et qñq; ꝓuenit ponit alias egritudines. Et plures ponit alias. Cõpares. i. uiti Pigre. i. confectiones acerose. i. usus.
Illius ponit signa. p° a mala complexione z° ab epate. z^{a} ibi apostemata. primo a frigore. secundo a calore. tercio a siccitate. secunda ibi & illã. 3ª ibi & illam. Iste ptes oẽs patẽt uiriditas. i. obfuscatio. Clausura. i. opilatio.
Curatio ponit curã prio excusat se a quadã cura. secundo ponit curã iuxta alias cãs. secunda ibi & non oñdit. p^{a} patet. sanguinis. s. pauci uel grossi humectationẽ. corporis. s. ꝓpter fortitudinẽ uirtutis. Et nõ oñdit. ponit curã. p° ponit regimen. secundo medicinas. secunda ibi demũ primo ponit regimẽ in generali magis secundo in speciali. secunda ibi. hic uero. prima pz. Penetrantẽ. i. potentẽ penetrare. in portis. i. in ꝓncipijs orificiorum matricis. Et regimen ponit regimẽ magis in speciali. pinguis quia magis adheret. Alterius. s. uber in quo primo feci. s. cum uitis. i. ligaminib^{9}. Demũ põt medicinas. & p° que bibunt̃. z° suppositoria. 3° ẽplastra. 4° suffumigationes. quinto tinas pattes patent
Dicit primo &c̃. Cordumeni. i. cardamomi. Almaret est radix herbe de qua fit assa.
Et de illis ponit suppositoria. supfluitate. i. statim fit sine mora. Alcoel. i. matricarie. Almeysim. i. calamentũ fluuiale. Alij dicunt q̃ ẽ nasturciũ. Et de eis ponit emplastra. Et de eis ponit suffumigationes. Et d eis ponit balnea &c̃.

Causa ẽ sup In precedẽti tractatu Aut. determinauit de fluxu & retẽtione mestruoꝝ. Hic determinat de apostematibus matricis & quibusdam alijs egriditudinib^{9} primo d̃ clausura matricis z° de remotione eius a suo loco 3° de apostematibus eius. 4° de prefocatiõe 5° de emoroidibus. 6° de carne addita 7°. de aqua. 8° de inflatiõe. z^{a} ibi quãdoq; accidit 3ª ibi accidũt 4ª ibi hec egritudo 5^{a}. ibi qñz eueniunt. 6ª ibi quãdoq; orit̃. 7ª ibi qñz agregat̃. 8^{a}. ibi quandoq; ẽ causa Prio ponit causas clausiõis matricis z° curã. Secũda ibi. Curatio. primo ponit causas. Secũdo remouet dubiũ z^{a} ibi.
Et qñz accidit dicit primo qd̃ aliqñ matrix ẽ clausa ꝓpter carnẽ additã uel ꝓpter ortum matricis uel ꝓpter ulcera quia facta ẽ cõsolidatio aliqñ est clausura a prin° generationis &c̃. Clausa. s. qñz lacertosa. i. carnosa. Super os. i. super orificiũ Cuius. s. cã. Egreditur. i. nascit̃. Paniculũ. i. quia aliquis panicul^{9} ẽ ibi q̃ est inter os uulue. i. ẽ clausum modoꝝ. s. dictoꝝ. Super eo. i. super orificiũ. Et simile. s. ut carnis nascentia. Nigredo fit ex mortificatione sanguinis. Et qñq; mouet dubiũ p° hoc z°. declarat solutionẽ. z^{a} ibi. Et hoc qdẽ
Dubium ẽ utrũ si ipsa sit clausa possuit ipregnari dicit qd̃ sic. qa põt eẽ paniculus rarus uel pforatus. Per accidens. i. per aliqd horũ accidentiũ. Cõceptionẽ. i. fetuz cõceptũ. Si nõ regit̃. i. si nõ apit̃ sic qd̃ fet^{9} possit exire. Et hoc quidẽ declarat istã solutionẽ. s. ut clausa cõcipiat possibile. s. ꝓpter raritatẽ texture. aut p foramina. Pars eius. s. conceptionis. Sperma femine. i. mestruũ. Et est illud. s. necessitas creationis infra eo. s. sperm̃ate uiri. Virtutẽ odoris. s. solũ efectiue &

nō naturaliter .Crudū .i.nō factum a semine
Cuidit .s. philosophus .4° de animalib⁹ .
Color .i. uapor & .spūs. Nota qđ pisces faci
unt ouа & nisi aspergant semine masculi nō
fit generatio pisciū .ita ēt quando oritur ouū
& gallina nō ē calcata a gallo tunc nō ē suf
ficiēs pro generatiōe pullox si aūt sit calcata
a gallo pōt fieri generatio . Curatio ponit
curā p° h° z° ostendit modū quē debz tenere
medicus in incidendo .z^a ibi ꝓperetur prio
ponit curā cū ferro quādo clausura nō est in
profūdo .z° quādo ē in profūdo .z^a ibi Q đ
si clausura .prima pz si per hoc .i. paniculū ñ
sanguinat & qa paniculus ē mēbrū exangue
Aquā mellis .s. ad abstergēdū. Non cōsolida
tur paniculus qa nō pōt cōglutinare . Q đ
si clausura ponit curam quando clausura ē
in profundo & pz Equalitate .i. gradatiōe
Alia .s. mēbra ut uesica . Abreuiatio .i. nō de
liberata actio medicinā frigidā quia matrix
ē mēbrū neruosum . Et ꝓpē ponit modū
icessionis & situ mulieris .& pz intra matri
cem .i. dēst cū ufc scindere paniculū uel carnē
in collo matricis . Cum radise .i. ferris si sup
fluit .s. de paniclo in ea .s. scisura quam fecisti
Fortis .s. mulier . Summa .i. quātitas . Et meli
us .s. instrumentū incidens aliter & melius ē
illud sup quo ponūtur unguenta . Q ñq
accidit determinat de remotione matricis a lo
co suo .primo hoc .z° de exitu matricis . 3° de
declinatione eius ad lat⁹ .z^a ibi matrix augu
mentatur 3ª ibi Dicit
p° ꝙ aliqñ ꝓpter clausurā ipsa matrix stat
elleuata &c̄ . Illud .s. de elleuatione matricis
qa sursum cōtrahit ꝓpter clausurā su. unde
sentitur suspenta matrix . Augumētat .s. deter
minat de exitu matricis .primo ponit causas
secundo signa .3° curam .secunda ibi accidunt
tercia ibi non speratur . Augumentatur idest
mō ad exeundū extra . Ita qđ ē extensio & ñ
una augumētatio . Conuertit .i. uertat . Radix
.i. fundus . Accidit ponit signa . & dicit ꝙ
accidit dolor in dorso &c̄ . Expressio .i. in ege
stiōne . Sine cē .s. manifesta . Aut uuluā .i. collū
matricis conuersio .s. matricis quia uersatur
Iam exiuit .i. descendit . Non uersatur
ponit curā .primo ante .xxx. dies .z° post .z^a .
ibi cū q. dies prima patet . Et aduret .i. cō
strigat . Suminis .i. circa umblicū . Appropin
quare .s. oderatui . Cūq dies ponit curam
post tres dies & patet . Matrici determi
nat de declinatione matricis ad latera .p° po
nit cās .z° curā .z^a ibi oñdit .p^a patet . Ab op
positione .i. a foramine directo . Illā .s. diuer
sitatē . Ad ipsam .s. partē . Oportet . po
nit curā & patet . Cui parti declinationis .i.
aqua fit declinatio . Razachi .i. oleū costini .
aliter .i. oleū de yesemino . aliter .i. oleū de ter
bentina . Accidūt determinat hic de aposte
matib⁹ . primo calidis .z° frigidis .z^a ibi apo
stema . primo pōit causas z° signa .3° curam .
secunda ibi quandoq .3^a ibi necessarie sunt
p^a patet . Et inflatio .s. ex uentositate inspissa
ri idest propter humiditatem multiplicata3
propter elleuationem .s. ad partes matricis .
Quandoq significat pōit signa primo in
generali .z° .in speciali .3° apātis sanari .s. cđa
ibi Q đ si apostema .3^a ibi . Et signū prima
patet . Cōicantia .s. mēbra cū mollificatione .i.
debilite uentositatis .s. contente . Expressio .s.
gestiōis . Quod si apostema hic in spāli
ponit signa apostematis calidi & pat3 . calidi
.s. ualde . Conicatio .s. doloris . Pissides .i. an
has ueniū .s. in accidentib⁹ . Ad cōtraria qa
ipsa signat ꝓpter dolorē . Sōnus difficilis pp
locū apostematū . Et signū ponit signum
sanationis & patet . In dubelati .s. ꝑsertim cū
rūpit apostēa . Necessarie sunt pōit curaz
primo hoc .z° remittit nos .z^a ibi & oñdit .
primo qñ nō est sanatū .z° qñ ē sanatum .z^a
ibi In dubelati . primo ponit curā i ꝑncipio .
z° in statu .3° in declinatione . z^a ibi demū .3^a .
ibi Et quādo primo per euacuationē .z° per
dietam z^a ibi oportet Prima patet . sanose .s.
sanguificantes . Super dominiū sanguinis &
magis . Atrahene .s. ad mestrua . Sz tu .d.
nō ne ē etiā bona flobothōia . basilice dicēdū
qđ nō est ita bona . qa ipsa trahit ad supiora
& illa ad inferiora Elleuatis .i. situatis . Et
ostendit . ponit curā per dietā Vt uigeliet .s.
ne calor suffocet in principio . Quod sedet .i.
remoueat . Deinde ponit medicinas appli
candas in prin° & pz . deinde pōit medicinas
cōueniētes in statu & pz . Alasset .i. tribulus
marin⁹ . Et qñz ponit curā in declinatione
& ponit curaz qñ apostema est sanatū ꝑmo
qñ nō rūpitur .z° . qñ rūpitur .3° . ponit curā
accidēciuz dubelati .z^a . ibi . & cū rumpitur
3^a . ibi Et quando prima patet . In maturādo
.i. complēdo maturationē . Ex ipsa met .i.
absq medicinaꝝ imissione . Fiat .s. sine foro .
Et cū rūpit . ponit curā qñ apostema rū
pit & pz . Subtiliter .i. leuiter . Et qñz pōit
curā ratione accidentiū dubelati & pz . Tine
.i. balnea . Ostendit remittit nos ad alia ca
pitula & pz . Apostema hic determinat đ
apostemate flegmatico .z° de melancolico .z^a
ibi pz cū dolore . quia materia frigida nō sol
uit continuum . sicut calida nec ēt ita subito
alterat . Signat ipsum . hic determinat de
apostemate duro matricis . prio ponit signa
apostematis duri .z° cancerosi .z^a ibi cum g°

¶ Dicit primo ꝙ cognoscit̄ per tactuꝫ &c̄. Ipsum.s.apostema duꝝ. ¶ Nota ꝙ matrix situat̄ in me° inter intestinū rectū & uesicā. ió cōprimit uesicā & intestinū rectū.& fit retentio fecis. Vni⁷ ambaꝝ.s.aliqñ fit cōpressio solū uesice.& fit difficultas urine uel solum intestinum & fit difficultas fecis. Minorat̄ dolor.s.p cōpationē ad cancrū. Item in cācro ē dolor quia materia est adhusta.& per consequens tenet de calido. ¶ Apostemātur pedes ꝓpter nocumentū epatis Sperſa.i.occupans multū in matrice aliter sperſa.s.in nocumēto. Idropysis uero.s. aſclites. ¶ Cū ergo ponit ſigna apostematis duri cancerosi.prio qñ non ē ulceratū z° qñ ē ulceratū.z⁹ ibi & flegmon.p° hoc qñ apparet.secundo quando non appet.secunda ibi & qñ nō apparet. Nota ꝙ aliqñ appet qa ē tale apostema in collo uel orificio & pꝫ ubi.i.in loco.Sicut uarices .i. sicut quedā uene ad modū animalis qđ dicit̄ cancer.ꝙ hēt brāchas. Ita hēt branchas. hoc apostema. ¶ Et cū nō appet.pōit ſigna istiꝰ apostematis qñ nō appet & pꝫ. ¶ Nō appet qa ē in fundo matricis ¶ De lesiōne.s. corruptionis.Pecten ē supra matricē & ió fit ibi cōicatio nocumēti. ¶ Dolor i utriſq; oculis ꝓpter assensum maloꝝ uapoꝝ ¶ Frigꝰ extremitatū.quia sanguis & ſpiritus currat ad interiora & remanent extrema frigida. ¶ Duricies.s.reliquis apostematibꝰ matricis. ¶ Et flegmon.pōit ſigna istiꝰ apostēatis duri qñ ulceratū ē & pꝫ ió fit alba quia nō fit digestio ¶ Sedat̄ dolor.s.secundū quid. Et ei .s.cancro. ¶ Apostema quidē ponit curam primo.quādo non est cancerosum. Secundo quando est cancerosum. ¶ Secunda ibi cancer uero.prima in tot quot medicinas ponit partes parēt.Razati.i.olcū de yesemino.de cherua.i.de cataputia. ¶ De alchoel.i.de matricaria.uitellū oui.quia ē lenitiuū & remotiuū doloris.Aloe.i.aloes ēpicuꝫ. ¶ Cauet̄ uero. ponit curā apostematis duri quādo ē factū cancerosum & patet.Sedantia.s.dolorē alter ſedantia.s.corruptionē.in qbusdā hotis quando esset retentio mestruorum.unguētū arasur ponitur in quinto can.Clisterizetur.s. matrix. ¶ Et hec egritudo.hic determinat. de depratatione matricis primo pōit causas & diuersitates.z°.signa.ꝫ°.curam.z⁹.ibi qñ apropriquat.ꝫ⁹.ibi illius quidē primo notificat.z°.inquirit causas.z⁹.ibi.qdā uero Dicit primo ꝙ ista egritudo ē similis eplexie.sincopi &c̄. Item ista egritudo dicitur prefocatio ab accidēti quia fit prefocatio quia ablatio anhelitus ita qđ nō atrahitur de aere ſufficienter & ideo ē accidēs matricis.& hoc cōtigit.quia ē ibi quedā mala materia a qua eleuant̄ uapores.& uadūt ad cerebrū.& cerebrū fugit & uentriculi claudunt & fit epi⁹.similis sincopi.& cor fugit ꝓpter istos uapores qui uapores resoluūt ſpiritꝰ.& ió statiꝫ cadit ad terrā.& ió dixit epilepsie.& sincopi cuius initium ē a matrice mediāte dyafragmate uelaminis.i.dyafragmatis. ¶ Quidam uero inquirit cās.primo facit hoc.secūdo ponit ſpēs huiꝰ egritudinis.secunda ibi & accidunt.primo inquirit cās secundū alios.secundo secundū ſe ipsum.z⁹ ibi ueꝝ. ¶ Dicit ꝓmo ꝙ aliq dicūt &c̄. ¶ Veꝝ cā &c̄.pōit opinionē ꝓpriā de hoc & patet.& sic due sunt cause prefocationis matricis.una ē retentio. mestruoꝝ .alia cā est retētio seminis.Semen retentū generat uenenū & sic mestrua retenta corrumpunt̄ ad naturā uenenosam a qua elleuant̄ uapores inducentes mala accidentia Cum comprehenditur ideſt considerat̄ rō quia ista cōuertunt̄ ut plurimū ad frigiditate ē qa temē cōuertit̄ ad illā q̄titatē q̄ plus inuenit̄ in muliere ut pꝫ nono cōtinētis. nam qualitas q̄ plus ē in muliere ē frigiditas.Et ſpissitudo & soliditas que ē soliditas q̄ſi flegmatis; ſi aūt esset soliditas cum globositate nō eēt a frigido. ¶ Nota qđ ad hoc ut fiat prefocatio nō est necesse qđ ſemen putrefiat ſꝫ ſufficit qđ infrigidet̄ & solidet̄.tamē ēt aliquando putrefit ex soliditate ſua qa ſi ē soliditas flegmatis tūc ſignificat frigus ¶ Sꝫ tu.d. Aui.dicit qđ frigiditas in ſpiſſat ſemē cōtra quia frigus facit ſperma liquid ū ut pꝫ de ſpermate mulieris. ¶ Dicendum qđ ꝓpua frigiditas liquefacit ſed intenſa frigiditas coagulat inſpiſſat & conllegat. ¶ Accidunt ponit ſpecies huius egritudinis primo hoc z° cōpat ſpecies adinuicē.ſecūda ibi & deterior primo hoc ſecū do remanet ducīū.ſcđa ibi & qa primo hoc ſcđo ostendit ꝓdos huiꝰ egritudinis.ſecūda ibi & quādoq.Primo ponit ſpecies declarando unū mēbrū.ſecundo isti đ ꝫ° ostendit que ē periculosior z⁹.ibi & z⁹ ꝫ⁹.ibi.& q̄ ex eis ¶ Dicit primo qđ huius egritudinis sunt due ſpecies &c̄. ¶ Nota ꝙ ſpaſmus ē egidudo.quia ē egritudo musculorum ſecūdū obedientiā materie retente.i.z^m qđ obedit̄ materie retente inuenis matricis quia ipſe uene replentur & decurtant̄ & fit choartatio ipſius aliquādo ſupius.aliquādo inferiꝰ aliquando lateraliter ſecundū uenas q̄ replent̄.Spargit̄.s.ista materia ultra nocumētū primū.i.factū pricipaliter acidit retētio ſuple deinde prefocatio. ¶ Et ſecunda ꝫ̄ declarat terciaꝫ ſpēm & pꝫ.& ſecūda.s.ſpēs prefocationis matricis ad cerebrum & cor.

Sed.t.d.nonne ẽ ad epar Dicendũ qđ ſic ſed nõ ita apparet nocumentum in ipſo epate ſicut in cerebro & corde. Ee que ex eis oñdit que ẽ piculoſior & patet. Sed.t.d.imo mẽſtrualis ẽ piculoſior quia ẽ de ampliori materia. Dicendũ q̃ ſpermatica ẽ piculoſior ꝓpter uenenoſitatẽ intenſiorẽ ꝓprie in mulieribꝰ quia in uiris fit ſemẽ ex humiditate q̃rte digeſtionis. ſed in muliere fit ſemen imediare de ſanguine. Cõuerſionis .ſ. ad Mam cã ẽ quia cicꝰ putreſcibile. Et q̃nq̃ ponit pidos in̄iꝰ egritudinis ꝓdice ꝓpter diuerſitatẽ ipſoꝝ. Et quare mouet dubiũ. pº hoc zº ſoluit. zª ibi q̃m motꝰ. Mouet pº q̃ſtionẽ quare nõ accidit ꝓfocatio in partu. In zª prereddit cãs q̃nq̃ q̃re matrix mouet ẽq̃liter. zª qa eſt motus matricis cum ordine. 3º qa ſanguis mouet inferius & nõ ſupiꝰ huiuſmõi prefocatio. Et deterior comparat ꝓfocationes ad inuicẽ in eo qđ apparet qa hanelitus nõ apparet ad ſenſum fortaſſe apparet .ſ. in 1ª pare qđ remãſit de hanelitu q̃ deſtruit hanelitũ .ſ. minori deſtructione quã pª. & ſincopi .ſ. leuẽ. Quando appropinquãt ponit ſignа. primo hoc. ſecundo ponit differentiam inter prefocationez matricis & quaſdã alias egritudines. ſecunda ibi & licet. primo põit ſigna diuerſa zm tempora. zº diuerſificat zm cauſas. zª ibi & meſtrualis. primo hoc. zº. ponit ſigna pulſus & urine zª ibi & pulſus primo ponit ſigna que arpparẽt in prinº .zº que i augumẽto 3º que in declinatiõe .zª ibi & quãdo additur 3ª. ibi & quãdo reloluit. Dicit primo qđ ſit malitia anelitus &c. Diſina .i. malitia hanelitus Vt loquatur ſecum ꝓpter cõuerſionẽ illaꝝ humiditatum uerſus maliciã. Et quãdo ponit ſignа q̃n prefocatio ẽ in augumẽto Subet ẽ ſomnus profundus. Ad apit oculos ꝓpter debilitatẽ muſculoꝝ palpebraꝝ. Stridor dentiũ ꝓpter no cũentũ cõicatũ muſculiſ mãdibuloꝝ. Et q̃nz põit ſigna quãdo declinat pociſmꝰ. Reſoluit .i. terminat pipleumonia q̃n puenit materia ad pectus. Et pulſus põit ſigna pulſus & urine. Et meſtrualis ponit ſigna ſumpta zm diuerſitatẽ cauſaꝝ & ponit diuerſa ſigna intermiſcendo ſigna ꝓpter matricẽ cũ ſignis meſtrualis. & patet. In ſanguine .ſ. meſtruo qui retinetur & magis uelocius. quia cicius euacuat q̃ ipa reliqua accidentia .ſ. dicta đ retentione meſtruorum. Et licet ipſa. ponit differentias iter ꝓfocationẽ & alias egritudines. zª ibi differencia uero. 3ª ibi .đria uero. Dicit primo qđ licet prefocatio ſimilleť epiliſie. tamẽ cũ hoc ẽ differentia &c. Et lz ipſa ſcilicet prefocatio ſedat egritudinẽ ſtati quia uapor expellatur cũ illa materia & ille ẽ textus raſis ad litterã. 9º cõtinẽtis zº capº. Differentia uero ponit differentiã inter prefocationẽ matricis & apoſtema. & patz. Differentiaz uero ponit differentiaz inter prefocationẽ matricis & litargiaz & pz cũ ea .ſ. prefocatiõe undoſus ſuple ſz ẽ ſpũoſus.

ILLius quidẽ &c. Auic. poſuit cãs & ſigna prefocationis matricis. Hic ipſe ponit curã & primo prefocationis facte a meſtruo retẽto zº a ſemie retẽto zª ibi Si aũt cauſa primo ponit curam per flobothomiaz ponẽdo quedã remedia localia. zº ponit curã ꝑ alias medicinas zª ibi qđ ſi ſenſeris dicit primo qđ quãdo retinẽtur meſtrua & nõ ſunt alba tũc cõpetit flobothoia &c. Illic albedo .ſ. in meſtruis cordumeni .i. cardamoi alr idſt. carui agreſte dic magiſter qđ multotiẽs eſt expertus galiã muſcatam Keyſim .i. euiſtici Partẽ declinationis .i. ptez ad quã declinat. Quod ſi ſenſeris ponit curam ꝑ alias medicinas. & ponit multas. & diuerſas medicinas. Cum yera pigra .ſ. galr caſſia ẽ q̃dã gumi blace biſantie ſunt coopture oſtracoꝝ marioꝝ ſiſr cũ limatiꝑ & debẽt admiſtrari cũ ſuffumigio ut patet 9º. cõtinẽtis a raſi auctoritate pauli aldechi .i. cinamomi aliter ẽ ſpẽs uolubilis. Si aũt cã ponit curã prefocationis matricis a ſpmate retẽto pº ãteq̃ ueniat ꝓfocatio zº q̃n actualiter ẽ zª ibi oz. prima poſſz diuidi in tot ptes q̃t medicinas põit. Legať ſimul Almaru .i. marubij. Excitat .i. expergefaciunt. Cõfectio .iuuamẽti ponit 5º canonis pº tractatu Oportet ponit curã q̃n ẽ prefocatio. etiaz põit mltas medicinas ptes parẽt legať totũ ſimul. De alchoez .i. matricaria. Et cum hº ẽ .i. acquirit. Coloe ſunt cõfectiones odori fere ſup emunctoria .i. inguina. Adherere .ſ. premẽdo. anchas eius arazichi .i. coſtini. aliter .i. oleũ de yeſemino. nõ des uinũ qa ꝓp bonitatẽ ſui odoris facit matricẽ aſcendere et facit euaporare. Et hoc ẽ ueꝝ niſi ſit dubiũ de uirtute uitali. Q̃nq̃ eueniunt. Hic determinat đ emoroydibꝰ & bothor matricis primo hoc. zº de clauis. zª ibi ſedeat. primo de emoroydibꝰ q̃tũ ad cãs & ſigna. zº q̃tũ ad curã. zª ibi iſte emoroydes. prima patet. Alaſcet .i. timi uel yſopi. Iſte ponit curam primo cũ ferro. zº cũ medicinis. ſecunda ibi. &. ſi fuerit. pria patet. Ad curandũ aꝑad remouendũ. Cum tali .i. inſtrumẽto dicto i caº emoroydaꝝ. illic ſimilia ut ſtiptica. Et cõſtringentia materiã in loco. Et ſi fuerint põit curã ꝑ medicinas. Litium ẽ fructus & folia eiuſdẽ arboris ex quo fit ſuccus. q̃ inſpiſſať.

& dicit liciū al' liciū ē succus cap'foli ¶ Eax .s. emoroydax. ¶ Sedeat ponit curā clauoy & lenificatiua .s. decoctione. ¶ Q ñq determinat de carne addita. primo ponit cās. z° curā. z^a ibi uirge. Cōmouēs sub coytu .i. cōmotionē recipiens tempore coytus magnum .i. frustrū magnū. Itē prolongatur quia ppter calorē attrhunt materie. Medic^a .i. Hyp. Haly. in tegni. 3° tractatu cōmento 72°. ponit illā egritudinē. ¶ Virge pōit curā & patet ablata .i. frustrū magnū. post conuersionē .i. maturationē. ¶ Eursus .i. caro addita. Innuit .i. ꝓcipit. ¶ Q ñq agregat determinat de retētione aque in matrice. p° ponit cās. z° signa. 3° curā. z^a ibi signa. 3ª ibi curatio. prima p3 prefocat .s. si expandit. Ad concauitatē uētris. quia tunc cōprimit dyafragma uersus sursum. & nō pōt pectus eleuari ¶ Signa pōit sig^a. Vulua .i. os matricis &c̄. ¶ Curatio ponit curā. maturet .i. euacuatōi disponat. ¶ Q ñq cā ē de iflatiōe matricis primo ponit cās. z° curā. z^a ibi confert. p^a p3 In uacuitate .s. matricis. Debilior .s. in retolutione compressio .i. comprimit. Sup sperma .s. in euacuando istud. ¶ Confert ad id pōit curā & legat simul. Et seminū .s. carminatiū uentositatē. ¶ Xiobalsamū .i. lignū balsami. ¶ Aspergesit .i. oximū cū foliis nigris. Sētit hic determinat de uentositate matricis ponēdo curā & p3 .s. cura ei^9 ¶ Dyamite .i. quedā confectio &c̄. & sic ē finis huius tractatus. & fen. &c̄.

¶ Incipit expositio Gentilis sup fen. zz^a.

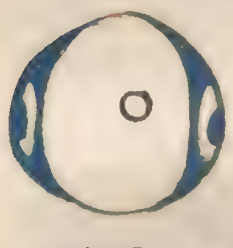

Portet ut scias qđ super uentrē. In p̄cedētib^9. A. determinait de egritudinibus mēbrox intrinsecorū a capite usq ad pedes in ista fen determiat đ egritudinib^9 que cōtingūt in mēbris apparētib^9 p° ponit Anothomiā taliū mēbrox z° determinat de eis. z^a ibi ruptura fit. p° ponit anothomiā mirach. & siphac. qui sunt paniculi uentris cōtinētis mēba nutritiua z° anothomiā girbi adipini. 3° recolligit anothomiā z^a ibi. Et sub duob^9. 3^a ibi primū ergo p° pōit anothomiā mirach. z° siphac. z^a ibi Et secundus ē. ¶ Dicit p° qđ tu debes scire qđ iter cutē sup uentrē sunt duo paniculi quox un^9 dicit siphac &c̄. Siphac alias mirach ¶ Nota qđ iste paniculus dicit siphac. uel panicul^9 carnosus post cutiz ē pinguedo post pinguedinē ē siphac. post istū sunt musculi. ¶ Et apꝑhēdit intestina .s. meatib^9 lacertis. ¶ Nota qđ uisicera sunt stomachus epar & hui^9 .idigent calefactione pro digestione fienda mō iste paniculus cū pinguedine reuerberat caliditatē ad uisicera & calefacit. ¶ Et secūdus ponit anothomiā siphac. p° hoc z° pōit opinionē quorūdā de siphac z^a ibi. ¶ Q uidā uero primo facit hoc q̄tum ad substantiā & colligantiam. z° q̄tum ad iuuamenta. z^a ibi. Et iuuamētum. ¶ Dicit prio qđ secūdus paniculus interior qui imediat girbo adipino. dē siphac & ē ille a quo oriūt omnes paniculi q sunt ifra dyafragma. ¶ Syngularis .i. sepatur ab eo Q đ tegit ipm qa a musc^9is uētris Foramia .i. cōcauitates ꝺtrario qa ille pāicul^9 hēt saltē quatuor foramina hēt duo per que uadunt uasa seminalia & hēt foramina dida mi Velamini .i. dyafragmati. Ex supmo. Sub cuti uentris. s. meatib^9 lacertis. ¶ Nota qđ musculi uētris sunt quatuor duo longitudinales & duo transuersales & isti musculi m^l rū adherēt isti pāiculo ¶ Nota q dyafragma hēt partē carnosam cū qua continuatur. cū mirach. & cū costis & in medio istius dyafragmatis ē corda q̄ alligat dyfregma pulmoni. ¶ Vnitionis .i. cōtiguitatis. ¶ Dilatata .i. dilatatione uenax & artariax magnarū .s. descendētiū. Fit girb^9 adipin^9 quantū ad suas tunicas dicunt ab ipso siphac fit singularis .i. diuiditur ¶ Vere albiteron .i. uere siphac. Apud epiglotalē .i. apud ptē stomaci. ¶ Et iuuamētū ponit utilitates & iuuamēta isti^9 pāiculi. Sup carnē glandosam .s. cū liganť in dorsum. Et meatib^9 cōtinuitatis .i. uenis uementib^9 ab epate ꝑ quas uenit succositas ab epate. ¶ Q uidā uero ponit opy. quorūdaz de cōpositione siphac. primo hoc. z° ostendit q istud qđ dicunt de siphac. nō est uerū đ uenis matricis & uesice. 3° cōplet anothomiam z^a ibi & isti quidē. 3ª ibi cūq pueniūt. ¶ Dicit primo q quidā dicunt q iste pāicul^9 non est cōtextus ex spēbus uilox. Non ptrarsit .i. nō est oio bn̄dictū ut dicat .i. nō debet dici. secundū ptes notas .i. secundū latū & ꝑ transuersum. ¶ Naturaliū .s. attractiue & expulsiue. ¶ Et isti quidē oñdit. q nō possunt h° dicere de uenis matricis & uesice & patet. ¶ Nota q nō possunt istud dicere de uenis qa sunt ibi uili longitudinales transuersales & latitudinales. Sed .t. d. nōne ēt sunt in pāiculo necessarie tres uirtutes dicendū q non nisi ꝑ nutrimento. ¶ Singulare .i. simplex. Tutamina .i. defensoria cōcauitatis iferioris .i. uisceru cōtentox in cōcauitate inferiori ¶ Cūq pueniunt cōplet anothomiā & p3. Lōbare .i. pāicul^9 quia ex ipso pāiculo fit didimus. extra .s. parte. ¶ Donec fiant .i. resultent chi

stes.i.saculi Conox.i.testiculox. ¶ Et sb duo bus ponit anothomiā girbi.p° quantum ad substantiā.z° q̄tū ad figurā.z^a ibi & signa. prima pz. ¶ Nota q̄ ēt ē ibi pinguedo ut ēt reuerberet caliditatē ad stomachū ut fiat me lior digestio. ¶ Et signa ponit anothomiam et^p q̄tū ad formā & figurā & pz. Sicut chi stis.i.sicut quidā saculus. ¶ Primum ergo recolligit anothomiā toti^p mirach.siue toti^p uentris.& pz. ¶ De uētre.s.inferiori.

RVptura. determiat d̄ dispōnib^p cō tingentib^p ex nocumēto siphac.z° d̄ dispōnib^p aliorum mēbrox extrin secox.z^a ibi in p̄cipio secundi tractat^s. ¶ Do lor.prima in quinq. sicut sunt quinq. egritu dines d̄ quib^p determinat in primo tractatu. z^a ibi q̄nq. accidit.3^a ibi gibositas.4^a ibi & dilatatio.5^a ibi additio.primo ponit cās & diuersitates rupture.z° ponit signa.3° curā. z^a ibi & signū.3^a ibi regimen.prio premittit duo simul & inuestigat spēs & cās. z° cōpat quasdā spēs rupture adinuicē.z^a ibi & duri cies.3^a ibi & omne q̄d ē. ¶ Dicit primo q̄d ruptura fit &c̄.Paniculi.s.didami. quez.s. panniculū scisum & ruptū. Penetrat.i.ad pe netrationē opaī.z° sunt meatus siue foramia pforantia siphac.mō q̄n ista foramina ampli antī tunc intestina & girb^p possunt itrare bur sam. ¶ Solutionē.i.relaxationē.penetrās.s. corpus preter hoc quia non intrat ibi aliq̄d corpus ad oseū.Cōitatis.i.a uulgo. ¶ Et du ricies ponit spēs z^a ibi & uelamē.3^a ibi aut humiditates.4^a ibi aut uētositas.5^a ibi q̄nq. 6^a ibi & q̄nq.7^a ibi & q̄nq.z^a ibi & q̄nq. 9^a ibi & q̄nq accidit. ¶ Dicit primo q̄d tu mor fit aliq̄n in pāniculo testiculox. ¶ Nota q̄ spēs rupture sunt quinq.s.intestinalis.gir balis.aquosa.carnosa.uaricosa.6^a uētosa. Et duricies.i.tumor Foliculi.i.saculi.Cadit.i.fit In girbo.i.ppter descēsionē girbi. ¶ Intestia ponit secundā spēm & patet. ¶ Aut humi ditates ponit terciā spēm.Ad eos.s.testiculos pāniculus primus.i.cadit in primo pāniculo. ¶ Et q̄nq ponit aliā cām. ¶ Aut uētositas ponit aliā.Et q̄nq confert.s.in uentosa.cura tio cū ferro.s.ad erneā curandā. ¶ Et q̄nq ponit aliā cām que ē carnosa. ¶ Et q̄nq po nit aliam spēz que ē uaricosa. ¶ Et q̄nq po nit aliā. Magnificant.s.illa foramina. ¶ Et q̄nq ponit aliam cām & olo cōpat rupturas adinuicē.primo hoc.secundo ponit quendam can.secunda ibi & scias.p^a patet. Euomit.s. ipsa faciens ea.Subtus.s.ad oseum. ¶ Et sci as pōit quendam can.& patet.Difficilis.s.in sanatione.Parua.s.in timore mortis.&c̄.

SIgnū ponit signa & .c. facit prio pōit signa ruptute absolute.z° sig^a intestinalis & girbalis rupture.3° signa aquose 4° uētose.5° carnose.6° ueruco se.z^a ibi Et signū 3ª ibi Et ramex.4ª ibi & hernia.5ª ibi Et carnose.6ª ibi hernia uero. ¶ Dicit primo q̄d signū cōe est tumor &c̄. Additio.i.tumor. Et cōpressionē.i.retētionē hanelitus qa quādo retinet hanelitū appet tumor maior supra.s.inferius cadens ppter destructionē.s. siphac. ¶ Exiccatio suple. qñ ruptura fit a relaxatiōe ab aquositate. Et signū pōit signū rupture intestinalis & girba lis. Cum equalitate sua in situ.i.nō ita iflat sicut inflat quādo ingrediunt intestina aliter ai.descendūt plura intestina quando ē intesti nalis & quando ē girbalis nō descendit nisi girbus In q̄titate pfunditatis.i.z^m profūduz ¶ Et ramex. Ponit signa rupture apōse per tactuz qa apparet uter plen^p aqua Lenitatē .i.mollitiē.Reingredit.s.quando stat supin^p ¶ Et hernia ponit signa uentose & patet In dispōne.i.statim uel subito Simile ē qa reuer titur Ex ea.s.hernia uentosa.et carnosa & pz ¶ Hernia uero ponit signa uētose Vuealī.i. eminētia sicut granū uue Nō cōprehendit.i. nō distingit &c̄.

REgimen quidē.In precedētib^p.A. posuit spēs & cās & signa ruptur̄ hic ponit curā primo in generali.z° in spēali.z^a ibi.Si ē amboz.P^o pōit regimē uniuersale & ostēdit a quibus dz sibi cauere patiēs rupturā z° ponit intētiones uniuersa les.z^a ibi.Et scias 3^a ibi Ampli^p cōsolidatio ¶ Dicit primo q̄d habens rupturam debet dimittere repletiōes &c̄.debet dimittere il la que faciunt ad rupturā siphac & iō debz sibi ab eis cauere cibos inflatiuos ut legumi na olera & huiusmōi.Nō utaī aqua ne fiat ruptura aquosa ppter multiplicationē aque Suppious qa nō sic cadunt supfluitates.Cō strictus.i.cū coxis strictis. ¶ Et scias ponit intentiōes generales curatiuas rupture & pz quia sunt septē intentiones in cura rupture ¶ Amplius cōsolidatio ponit medicinas in uniuersali & pz.cauteriū est factū ad modū ¶ Ista cauteria nō bene possunt intelligī nisi oculis uideanī .Quod agregatū ē.s.de aqua. Ad ydropisiz.i.ad cu ra ydropsis maxime aschitis .Equatione cibi .i.debita q̄titate cibi & operatione forti ar ferri.s.manuali cum ferro.

SI est amboz Ponit curā in spāli ut dictū ē Spēs rupture sunt quinq. & secundū hoc ponit curaz in spāli primo rupture intestinalis & girbine.secūdo

Vandoq; accidit.dererminat de augumento umblici .primo pōit cās. 2° ſigna.3° curā.2ª ibi in eo.3ª ibi ad illud. ¶ In prima parte ponit quatuor cās ppter quas fit augumentū umblici et p3 ¶ Ruptura uero quia inteſtinalis uel girbalis. ¶ Nota q aliqñ frangit ſiphac uerſus umblicū & inteſtina gracilia intrāt illā carnoſitatē facta ruptura ſiphac & fit augumētū umblici. ¶ Signa ponit ſigna. prio qñ fit ex ruptura.2° qñ ruptura ē ex humiditate & uentoſitate.3° qñ ē a ſaniatione.4° qñ eſt pp generationē carnis ſub cuti.2ª ibi & illud qđ 3ª ibi qđ ē ex ſanguine.4ª ibi & qđ ē.prima patet.Color corporis ipi 1°.i.loci infirmi ¶ Diuerſus.i.tumidus aliter diuerſus.ſ.ad terciū quia ibi ē molicies magis q̄ in aliis partibus ubi non eſt fractū ſiphac.Occulteť.i.ut igrediať ſiphac.Et addit ei magnitudinē.i.augumentať umblic°.ei.ſ.umblico. ¶ In eo qđ ē. Ponit ſigna qñ augumentum umblici ē ab humiditate reſudante ad alias ptes.Ex hūiditate.ſ.reſudante ut contingit in ydropiſi Nō alteratur.i.nō pmutat.Cā occultationis.i.ut occulteť. ¶ Quod eſt ex ſanguine.Pōit aliud ſignū qñ tumor ē ex ſanguine & quando ē ppter carnē ibi generatā uel ppter duriciē Aliox.ſ.augumentox umblici. ¶ Et illud. ponit curā.primo oſtendit q aliqui ſpēs nō curātur niſi p inciſſionē .2° pōit curā al arū ſpecieox que curāť 2ª ibi Reliquox prima p3 ad illud.ſ.augumentū umblici aut uētoſitatem.ſ.que pōt reſolui cū medicis nō oportet laborare.ſ.cū inciſſione quia cura ē poſibilis cū medicinis. ¶ Reliquox pōit curā aliox ſpēs & ponit curā cū ferro & patet nō ſup circulū ſuple ſed ſuper dorſum Sub ipſo.i. ſiphac Lacertuz.i.iuxta lacertū.Amezel .ē p focatio &c̄.

Giboſitas.In p̄cedētib°.A.determiauit de ruptura hic de giboſitate. ¶ Primo ponit cās.2° ſigna 3° curaz 2ª ibi Signa 3ª.ibi hūide q̄dē prio notificat giboſitatē 2° ponit cās 3° diuerſitatē 2ª ibi & cauſe 3ª ibi Et totū illud Dicit primo qđ giboſitatis eſt cā quādo ſpōdiles dorſi remouentur a loco ſuo &c̄.Aut p.i.ad anteriora anterioris .i.ad anteri° Caſſi.i.pectoris ¶ Et cāe eius ponit cauſas que ſunt quatuor una ē primitiua ut caſus & percuſſio. ſcđa eſt humiditas tertia ē uentoſitas quarta ē apoſtema Lunola.i.groſſa cōtorſio ē giboſitas facta a dextro uel ſiniſtro.Propter ſpatiū.i. elōgationē ligamētox.ſ.ex ſiccitate. Pauci caſus.i.euent° interfectionis quia fit a febrib° adhurentib°. ¶ Et totū ponit diuerſitatem.

aquoſe.3° uentoſe.4° carnoſe & uerucoſe.ſecunda ibi qñ curaťur.3ª ibi regimē humidum. ¶ In curatione iſtius ad reducēdū talia mēbra intra ſiphac. Prio ponit medicinas.2ª ibi & medicine ¶ Dicit p° q qñ deſcendūt inteſtina. &c̄.In ruptura que ē deſup.i.in ruptura q̄ ē ſup̄ uerſus umblicū & non eſt la
in inguib° ¶ Stringat.i.cū ligatura. Inuolutiones.i.ligationes in forma ſperica. Ferrū ojo .ſ.ſi ē poſſibile curare cū alio. ¶ Et medicine ponit medicinas p° que bibūť 2° emplſtra 2ª ibi Et oſtēdit dicit p° &c̄.Et oſtēdit &c̄. ponit medicinas que ponūtur exterius prio ponit neceſſitatē iſtox emplaſtrox 2° ponit emplaſtra 2ª ibi. ¶ Et o3 prima p3.Oua.i. teſticuli.Et oportet pōit emplaſtra & tot facē quot emplaſtra ponit ptes patēt dicit primo &c̄ ¶ Tubera.i.turtutule ſunt ſpēs fungorū Mes.i. rob ilie Alzarit ē herba ſimil'plātagini.De mecha.i.de illa contrata & magna .i. terra rubea. ¶ Deſcriptio ponit aliud ēplaſtrum aloe ſagea & naba.i.de illis cōtratis. ¶ Emplaſtrū ponit aliud emplaſtrū. ¶ Et ſimile ponit aliud. ¶ Et iterum ponit aliud ¶ Ouo.i.teſticulo. ¶ Emplaſtrū bonū pōit aliď ¶ Emplaſtrū pōit aliud. ¶ Et forteſſe pōit aliud. ¶ Cum ſauich.i. ſucco. ¶ Quādoq; uacuatur.ponit curam rupture aquoſe.prio oſtendit modos opationis.2° ponit opatōnes 2ª ibi in operatione prima p3.Mezen.i.inſtrumēto gradato & debet eſſe gradatū quia p° debet euacuari modicū & poſtea plus & ita ſucceſſiue. ¶ In opatione declarat opatōnes p° iſtā que fit cū ferro. 2° ponit emplaſtra. 2ª ibi & ſi uolueris prima p3.De cōſſura.i. de loco me[a] oſci.Cum mezen.i.cū inſtrumento. ¶ Et ſi uolueris ponit modū cauterizationis a locis cauterizationis.Albiterō.i.dealbimū ¶ Qui fit ex albiteron.i.generat a ſiphac. Emplaſtra uero ponit emplaſtra & tot facit q̄t emplaſtra ponit.pria p3.Ad radicem aque. .i.ad herniā aquoſam. ¶ Et iterū pōit aliď emplaſtrū.Confortato.i.facto forti. ¶ Et Iumant.ponit aliud.Sanat t.ſticules .i.habetes aquā in oſeo. ¶ Regimen ponit curā ruptu re uentoſe.p° ponit quib° debet uti & a qb° deber cauere.2° ponit medicinas.ſecunda ibi. cōfectio prima p3. ¶ Confectio pōit medicinas.partes patent.prima eſt clara ¶ Iſta ſunt emplaſtra cōferentia ad uentoſitatē q̄ ſunt carminatiua & reſolutiua uentoſitatis. ¶ Et ſimiliter ponit aliā medicinā. ¶ Et fiat pōit aliā. ¶ Et qñ ponit aliā maxie quando dolor magis augetur. ¶ Curatio ē.ponit curā ruptute carnoſe & uerucoſe.Et cura dicta fuit heri.Duroz ſu.et cura carnis ſupfle addite

primo hoc.secundo ponit nocumẽta contingẽ
tia ex giboſitate ſecũda ibi.et giboſitas.Dic̃
primo qđ totũ illđ qđ dictũ ẽ de cauſis & ẽ
totũ illud ſ.totũ qđ dictũ ẽ de cauſis giboſi
tatis aut nõ ẽ ita ſuple.ſed ẽ in uno ſpondilli
¶ Et giboſitas ponit nocumẽta primo unũ
z° aliud 3° cõcludit effectum nocumẽtorũ
ſecũda ibi & quãdo accidit tertia.ibi Et cuȝ
ita ſit 4° ponit quãdã giboſitatẽ cõtingentẽ
in determinata etate ſecuda ibi.Et infantib⁹
prima pȝ. ¶ Nota qđ ſi ſit giboſitas ſupra
dyafragma locus mẽbroꝝ ſpualiũ coaguſta
tur.Et ideo pulmo nõ põt bene dilatari & iõ
fit malitia hanelitus Q ñȝ accidit ponit aliđ
nocumẽtũ In infante.ſ.talis remotio ſpõdit
ypo.ſ.6ª pticula affoꝝ.p° affȝ ¶ Quicũq; gi
bi fiunt & c̃.Et ibi uerificat cõmẽtator Am
bos.i.tuſſiȝ & aſma.Nõ accideret giboſitas
qa reſolueret̃. ¶ Cũ ita ſit cõcludit effectũ
iſtoꝝ nocumẽtoꝝ & pȝ ¶ Et infantib⁹ põit
quãdã giboſitatẽ maxime cõtingentẽ in etate
infantie & patet.Quando cibant̃ ante horã
i.nimis cito dimittũt lac.Quorũdã meatuũ
i.quarũdã uenaꝝ. ¶ Signa facte põit ſigna
prio facte a cauſis extrinſecis z° ab hũiditate
tertio ab apate.quarto a ſiccitate ſecũda ibi
¶ Signa Facte põit ſigna facte ab humiditate
forme.i.qualitatis al⁹ forte.i.latũ. ¶ Et ſi
gnũ.ponit ſignũ giboſitatis facte a ſiccitate
ip̃ius ſiccitatis ſu.& ſignũ a uentoſitate eſt
ſignũ uentoſitatis & preceſſio reꝝ generãtiũ
¶ Et humide ponit curam prio excuſar ſe a
cura quarũdam ſpẽꝝ.ſecundo ponit curam
aliaꝝ ſpẽꝝ.ſecunda ibi & canon. ¶ Dicit prio
q humida & ſicca & c̃.p alias.ſ.quantũ ad
humidũ ¶ Diu ſionis.i digeſtionis. ¶ Et ca
non ponit curã aliaꝝ ſpẽrũ.primo ponit regi
men.ſecundo medicinas.ſecunda ibi & qñq.
¶ Dicit p° q regula in adminiſtrando medi
cinas & c̃.ſtiptice.ſ.medicine ſtringũt.i.ſiccãt
quã obrem.i.pp quã mollificationẽ ſ.nodules
.ſ.a loco ſuo naturali ¶ Et calefactiue.ſ.medi
cie.Stringant̃ hũiditates.i.phibeant̃ a fluxu
aliter.i.abſtergant̃.Nam quando cadit ſuffi
cientia & c̃ i.qñ ſola ſtiptica ſufficiũt.Et qñȝ
ponit medicinas.prio ponit quaſ lã ſtipticas
& frigidas.z° ponit quãdaȝ curã ad apoſte
moſam.3° ponit curã ad hũidã.z ª ibi apoſte
moſe.3ª ibi.Rememorat̃ prima in tot quot
medicinas ponit.Partes patẽt.Dicit p° & c̃.
¶ Et qñȝ ponit aliã medicinã. ¶ Oleta.ue
ro ponit aliã. ¶ Ex oleis.põit aliã. ¶ Nota
hic receptã olei de euforbio ¶ Medicamen
ponit aliã ad illã.ſ.que ẽ cũ uẽtoſitate. Et caſ
ſiam.ſ.ligneam. ¶ Emplaſtrũ ponit aliam.
¶ Apoſtẽoſe põit curã giboſitatis apoſtẽo
ſe & pȝ. ¶ Rememoratio ponit emplaſtra
ad giboſitatẽ humidã.

ET dilatatio.hic determinat de uari
cibus.primo notificat.z° oñdit cor
pora quibus maxime accidit iſta e
gritudo.3° oñdit tẽpus.4° accidẽs.z ª ibi &
emplaſtrũ.3ª ibi & multociens.4ª ibi cũ aũt
prima patet.Et ſi ñ.ſ.ſit putrefactio. ¶ Et
plurimũ oñdit corpora quibus accidat maxi
me illa egritudo & pȝ. ¶ Et multociens oſtẽ
dit temp⁹ i quo accidit iſta egritudo. ¶ Et
in illis.ſ.corporib⁹ incipiendo.i.nõ p̃cedente
alia egritudine cui⁹ uarices ſint criſes. Splẽ
.i.magnitudinẽ ſpleni.s.Non curant̃.ſ.niſi cu
retur ſplen. ¶ Cũ autẽ ponit ſecundũ can.
& eradicant̃.ſ.uarices. ¶ Et multociens po
nit aliam curã. ¶ Et additio.hic determinat
de helephãtia.primo põit cãs.z° ſigna.3° cu
rã.z ª ibi diſcernit̃.3ª ibi ellefantia quidem.
Dicit primo q ellefantia ẽ & c̃.Cũ qualitate
ſua.i ubiq.Ingroſſat ad uarices.ſ.de motu
& de motore & huiuſmodi. ¶ Diſcernitur.
ponit ſigna que ſunt uaricũ & ẽt ellefantie.
unãquã q.ſ.tã uarices q̃ ellefantia.& melãco
lia.ſ.que ẽ cã eius ad caliditatẽ.ſ. quandoq.
¶ Ellefantia ponit curam prio.in generali.
z° in ſpãli.z ª ibi regimẽ.p ª patet.malignas.ſ.
que eſt confirmata. Alchitran.i.pix liquida.
¶ Regimen ponit curam in ſpeciali.primo
p̃mittit regimen.z° ponit euacuantia.3° põit
regimen p inciſſionẽ.z ª ibi euacuet̃.3ª ibi &
ſi nõ ualet.Aliter primo ponit curam p eua
cuantia.z° p incidẽtia z ª ibi & ſi non ualet.
¶ Et hic debet diuidi prima patet. In fine.i.in
ultimo uel finaliter. ¶ Et ſi nõ ualet ponit in
ciſſionẽ.primo ponit qũo debet fieri iciſſio.
z° ponit regimẽ p⁹ inciſſionẽ.z ª ibi & oñdit
uicem.s.uenas que p̃cedunt ſicut uicis in lati
tudine.ſ.ſi nõ ſufficit longitudo ¶ Et ſi deſt
q̃uis.& non ſicet.i.nõ ẽ licitũ facere iſto mõ
niſi rubee.ſ.uene non nigre.i.in q̃ ſanguis eſt
rubeus & non qñ ẽ niger. ¶ Et oſtẽdit.po
nit regimen & oñdit a qb⁹ dȝ caueri facta in
ciſione q ſi fuerit.ſ.ita ſtrictũ. In apertione
.ſ.uaricũ ſit timor.ſ.cum ẽ facta repletio ſed
ellefantia.ſ. curanda.

OLor dorſi In p̃cedẽti tractatu.
A.dermiauit de ruptura giboſitate
& aliis egritudinib⁹ mẽbroꝝ exte
rioꝝ ¶ Hic determinat de doloribus in mẽbris
exterioribus & tot facit quot ſunt diſpões
doloris de quib⁹ determinat in iſto z° tracta
tu .z ª ibi ẽ p̃ximo .3ª ibi cum patiens 4ª.ibi
bothor patet.Quinta ibi qñq.6ª ibi qñq
7ª ibi ppinquat .8.ibi curat̃ cũ aqua maris
& c̃.P⁹ ponit cauſas doloris dorſi.z° ponit

ſigna 3°. curã 2ª ibi illud quidẽ 3ª ibi cp3.
¶ Vt redeas dicit prio qđ dolor cõtingit in dor
ſo pp nocumẽtũ muſculoꝝ dorſi &c̃. clauſis
¶ In dorſo ſuple & extrinſecis ꝓpter multi
tudinẽ coytus qa debilitaẽ .dorſum ꝓpter
cõitatẽ ad renes Q uorũdã uiſ cerũ .i. mebro
rũ intrinſecoruꝫ uene magne ſu. & arterie in
medio dorſi pp cõitatẽ oris ſtomaci ad partẽ
dorſi. ¶ Dubitaẽ utrũ dolor ſit ſignũ cr ſis
uideẽ qđ nõ qa dolor nõ fit a materia ſz cri
ſis fit a materia ergo &c̃. 2° qa ſigna cretica
qñq ſunt bona & quandoq mala. ſed dolor
ẽ malus g° &c̃. ¶ Dicendũ ꝙ dolor aliqñ ẽ
ſignũ criſis. pbaẽ quia ali quando dolor ſigni
ficat materias moueri de intra uenas ad extra
uenas ut in uariolis. ¶ Ad rõnes .t. d. dolor
nõ fit a matria negeẽ ¶ Ad ſecundũ. Signa
cretica &c̃. Concedo .t. d. dolor ſemp eſt ma
lus falſum ẽ .inq̃tũ ſignificat criſim. ¶ Cã autẽ
quare ſit dolor do. ſi in uariolis magis q̃ in
aliꝭ partibꝫ ẽ ppter uenũ magnã que ibi ẽ
&c̃ ¶ Illũ quidẽ põit ſigna prio diuerſifica
ta penes cauſas. 2° põit quãdã diuerſitatem
2ª ibi & dolores p° põit ſignũ doloris a fri
gore 2° a labore & a grauitate .3° a rembꝫ
4° a caliditate quinto a repletione uenarum
6° propter cauſas giboſitatis 2ª ibi & factũ
3ª ibi & factꝫ 4ª ibi & factũ 5ª ibi & factũ
Sexta ibi & factum . ¶ Dicit primo qđ ſi
gna ſignificantia &c̃. qñz ſentiẽ frigus quia
nõ ſemp ſentiẽ frigus .i. quãdo ẽet a calore
¶ Et factũ põit ſigna doloris dorſi a labor̃
& ẽt a re grauante & a coytu. ¶ Et factus
põit ſigna doloris dorſi facti cã renũ Nota
rum .i. debilitantiũ renes ut coytu uel ulceri
bus renũ. ¶ Et factũ ponit ſigna doloris fa
cti a calore ſine materia Pure .i. ſine materia
¶ Et factum ponit ſigna alterius cauſe ut
quando uene ſunt replete. ¶ Et factũ ponit
ſigna facti a giboſitate. ¶ Et doloris ponit
quãdã diuerſitatẽ primo hoc 2° declarat cã
2ª ibi & indigens prima patz. ¶ E indigẽ
tes &c̃. declarat prio indigentes incarnatiõe
2° erectione 2ª ibi & indigẽtes prima ꝑz In
curatione ad intus uerſus pectus. ¶ Notã
qđ quãdo muſculi dorſi trahunt uerſus inte
ſtina tunc oportet hominẽ incurtari ꝓpter
timorem doloris. ¶ Et indigentes declarat qñ
indigent erectione & patet Rerio .ſa. ꝓpter
erectionẽ reductionẽ & reduplicatoꝝ hanc
lit? ſuple. Immo facit breuitatẽ hanelit? qa
d ẽ minus ſpaciũ pectori & pulmoni Cauſa
ẽ in dorſo .ſa. extra in uentre ideſt in profundo
¶ Oportet ponit curã prio remittit nos .2°
ponit curam iuxta cauſas .3° complet curam
ſecũda ibi frigid? 3ª ibi. Et quãdoq .ſſm. dã
primo quod tu debes ire &c̃ Frigus ponit
curaz iuxta cauſas. primo: facti a frigiditate
2° a labore. 3° a coytu. 4° a renibus. 5° a re
pletõe uenarꝫ. 6° a giboſitate. 2ª ibi & factꝫ.
3ª ibi & facti. 4ª ibi & facti. 5ª ibi & facti.
6ª ibi & facti. Dicit primo ꝙ qñ cã ẽ frigidi
ditas &c̃. ¶ Et factus ponit curam doloris
dorſi facti a labore. ¶ Et facti ponit curam
facti a coytu. ¶ Et facti põit curã facti a re
nibꝫ. ¶ Et facti ponit curã facti a giboſitate
¶ Et qñq reſumit & cõplet curã & ponit
medicinas diuerſas. partes patebũt. Dicit p°
ꝙ accidit pp frigus &c̃. Pars ſecunda ẽt. pz.
¶ Et de potionibus. ponit alia medicamina.
¶ Et pillẽ põit p. iulas. ¶ Emplaſtra põit
ẽpl? a ¶ Et de unguentis põit aliã mediciñã.
¶ Et melius ponit aliã. ¶ Et proximꝫ. hic
determinat de dolore yliogꝫ. Arazet. i. naſtru
ci?. aliter ẽ granũ ſimile. iunipero qđ ñ habe
mus. & iteſtinoꝝ. ſ. patenciũ fluxum. ¶ Cũ
paciẽs determinat de doloribus iuncturarũ.
primo ponit cãs. 2° põit ſigna. 3° curã. 2ª ibi
illud. 3ª ibi cũ cognoſcetur. prio de dolore po
dagrico. 2° de ſciatico. 2ª ibi ſciatica uero. ꝓpo
nit cauſas doloris iuncturaꝝ. 2° eas declarat.
2ª ibi amplius. diſtinguamus mẽbrũ ſuſcipi
ens. hec ẽ cã naturalis. ¶ Nota ꝙ complexi
ones male & materie male ſunt cauſe doloꝝ
iuncturarũ. uno modo debilitando membruz
ꝓpter qđ mẽbrũ paraẽ ad recipiendũ mate
rias. ſecunda cauſa eſt quia aliqñ mala cõple
xio ẽ cauſa attractionis humorũ & aliqñ eſt
cauſa congregationis humorum in loco. & ali
quando qñ ipſa facit dolorẽ membra ꝓhi
bentur a motu pp dolorẽ. ¶ Et nota ꝙ ois
mala complexio põt eſſe cauſa debilitãdi mẽ
brũ. ſed non omnis mala complexio eſt cauſa
attrahendi materias ad locum niſi mala com
plexio calida. ¶ Cauſa inſtrumẽtalis .i. ad
iuuans. Aut ex creatione ſua. aut ex alia cauſa
effectiua illorum dolorum .eſt cauſa huius.
¶ Amplius hic declarat iſtas cas. prio illã
que ſe tenet ex parte pacientis. ſecundo cãs
efficientes ſecunda ibi cã autẽ ¶ Dicit prio
ꝙ bonũ ẽ diuidere utrũq illorum membroꝝ
diuiſionis. Ille egritudines .i. iſti dolores nõ
ex parte complexionis ſue. 3 ex pte ſubitãtie
late huiuſmodi diuiſio .i. propter dolores &
cauſas extrinſecas. A diuiſione complexionali
quia mediante cõplexione hoc faciunt ¶ Ca
autem declarat cauſas efficientes. primo hoc
ſecũdo ponit cauſas cauſaruz. ſecunda ibi &
cãe. ¶ Dicit primo qđ cauſa efficiẽs ẽ mala
complexio & &c̃. aut in mẽbro principali princi
paliter pari aliter .i. in corde & epate Crudi
tas .i. latis ſubtilis ſingularis .i. humor ſubtil.

purus. ¶ Dubitatur utrum dolor iunctura rum magis fiat ex flegmate uel magis ex co lera probatur ꝙ magis fiat ex flegmate qa multiplicatur in iuncturis. 2° quia in senibus fiunt magis isti dolores in quibus habundāt flegmata. ¶ In oppositum est Auic. ¶ Di cendū qđ flegma aut fit per uiam congestio nis. aut per uiam defluxus. primo mō dolor iunctuarum fit magis a flegmate puro q̄ a permixto. cum colera. 2° modo fit magis a flegmate et colera simul. Ratio ē qa colera subtiliando flegma magis penetrat. 2° quia flegma esset nimis grossum. ¶ Ad rationes .1. d. flegma & c̄. uerum ē per uiaz congestio nis. sed non per uiam defluxus. ¶ Ad aliam đ senib⁹. dico ꝙ ē pp đbilitatē uirtutis. ¶ Et cause declarat cat sas cāx. prima in quatuor sicut ponit quatuor maneries causax 2ª ibi & de cat sa. 3ª ibi & frequentia. 4ª ibi & si aduenerit pª patet. Hui⁹ caus⁹. s. efficiētis Ex cat sis eius. s. dolox uel harū materierū ¶ Et de causis ponit alias causas. ¶ Et fre quentia ponit alias. Cum aūt pōit alias.

¶ Vnū corū. s. dolor iunctuax & febres ex putrefactione ¶ Et aptiores. pōit decē cā. secūda ibi & nō quidē tercia ibi & mltociēs quarta ibi & plurimū. quinta ibi & dolores ¶ Sexta ibi & multociēs. septia ibi & aptiora octaua ibi & cum succur. ē nona ibi & qñ apparet decima ibi & de habentibus. prima patet cū sedatione & alteratione. ¶ Et non quidē ponit secunduz can. A regimine p°. s. cordis & & aliorū mēbrox. ¶ Et mltotiēs ponit aliū can. inter digitos. s. manus uel pe dis. Sedaē quādoq. s. cessat cursus. s. mēbro rum. unde multa materia sanguinea attrahi tur. ¶ Et plurimum. ponit quartū. et ista ē sentētia cōmētatoris. 6ª pticula afforismox.

¶ Explicit scriptum Gentilis super totū tertiū canonis Auic.

¶ Impressuz Papie p Damianum de cōphalo nensis de binaicho.

¶ LAVS DEO

INCIPIVNT breues ūeruꝫ ūtiliſſime re
cepte Gentilis ſup p[a] quarti. A. q̄ apud ppau
cos habebant̄. repte tn̄ apud clariſſimū docto
rem. d. Magiſtrū Pantaleonez de cōflentia. et
per ipm reuiſſe. eoq; ꝑcurāte Papie ꝑ Magi
ſtrum damianuz de cofaloneriis de binaſcho
in fine ſcripti eiuſdē Gentilis ſup 3° Auicene
feliciter impreſſe.

INCLINATVS multoꝝ ꝑcibus ut ſupra
quartū can. receptas facerē uobis dilectis me
is qui in ſtudio mecuz laboraſtis. poſt. xviii.
mee ꝑtice & poſt 4[m] lecture mee ceteris i uni
uerſo ꝑficere uolētib[9]. decreui ſecretiora ſcri
bere medicine. In nomie patris & filii & ſpi
ritusſancti Amen.

Et ꝑmo ſup p° d̄ fe. effi[a] cāta ex anguſtia. &
primo tamē preferam capitula hec.

Ca[m] p[m] De effi[a] cauſata ex anguſtia.
Ca[m] z[m] De effimera cauſata ex uigiliis.
Ca[m] 3[m] De effi[a] cauſata ex eūoe ſupflua.
Ca[m] 4[m] De effimera cauſata ex ſincopi.
Ca[m] 5[m] De effimera cāta ex opillatione.
Ca[m] 6[m] De effi[a] cāta ex nauſeatia ſacitate
Ca[m] 7[m] De effimera ex apoſtemate.
Ca[m] 8[m] De effi[a] cāta ex ſoliditate & frigi
ditate mēbrorum exterioꝝ.
Ca[m] 9[m] De effimera ex ebrietate.
Ca[m] 10[m] De effimera ex cibo.

Capitulū p[m] de effimera cāta ex anguſtia.

QVIA hec ſe. q̄tum eſt de ſui natura
indiget alterātib[9] ꝛō cōſuererūt ali
qui facere pomū q̄d eſt. ℞ rox. rub.
illius āni ellectaꝝ. ʒ. iii. floꝝ uiolaꝝ nenufaris
an. ʒ. ii. ſandaloꝝ alboꝝ & ru. an. ʒ. i. cāphore
. q̄. iiii. cere noue quatā. i. miſſe oia maſſellan
do cū aqua roxata ellecta & fiat pomū ꝑfora
tum q̄d odoret. quod pomū dico non ualere.
qa uirt[9] alteratiua nec odor hñt effectū quē
debēt rōne mixtionis qa cera uiſcoſa eſt. Fiat
ergo alio mō & ſequit̄.

℞ rox. rub. ellectaruz illius āni. ʒ. iii. floꝝ uio
laꝝ nenufaris an. ʒ. ii. utriuſq; ſandali. an. ʒ. i.
cāhpor̄. q̄. iiii. ſemis papaueris albi. ʒ. iii. pul
uerizent̄ oia & fiāt de iſto puluere due ꝑtes
quaꝝ una ponat̄ i pāno lineo delicato & lige
tur in modū pile. & d̄ alia medietate fiat un[9]
paruus ſaculus qui ſit i for[a] cordis & ambo
madefiāt in epithimate q̄d ſequit̄.

℞ aque roxate ellecte aque nenufaris. an. ℔.
i. aque acetoſe aque endiuie aq̄ cucumeris aq̄
cucurbite aque bugloxe. an. ʒ. ii. aceti albi. ʒ. i.
ſandaloꝝ alboꝝ & rub. an. ʒ. ii. ſuci pomoruz
acetoſoꝝ facta reſidentia. ʒ. i. camphore. q̄. ii.
& fiat epithima & non ponant̄ mucilagines.
quia rōne uiſcoſitatis opillarēt. In iſto epithi
mate madefiāt pilla & ſaculus & mediocriter
exp̄ſſi odoret̄ pilla tenendo eā i manu & ſacu
cul[9] regioni cordis applicet̄. Itē alteret̄ aer
cū aceto & aqua mixtis que aſpgant̄ in came
rā & parietes camere cū eiſdē madefiāt. Itez
ſternat̄ camera cū foliis uitis albe & foliis ſa
licis & ſumitatib[9] populi & fiat hoc niſi came
ra fuerit reumatica. Itē pōt alterari cū cāpho
ra ut fiat cataplaſma cū aliq̄ uaſe perforato
ſubtiliter ualde in fūdo q̄d uas ſuſpendat̄ in
camera & ipleat̄ aqua & ſub illo uaſe ſit pel
uis uel aliq̄d in quo recipiat̄ aqua diſtillans
& illud in quo aqua recipit̄ ſit plenum foliis
añ dictis. Itez oia pñt fieri in eſtate magne ca
liditatis ne dum ad curaz effimer̄ illius imo
ēt ad alterādū aerē ꝑ magnatib[9] & nobilib[9].

Ca[m] ſecundum de effimera cāta ex uigiliis.

SVPRA ca[m] effimere ex uigilia oz
ſomnū ꝓuocare ut ſequit̄. ℞ ſucci
ſempuiue uel craſule uł barbe iouis
ſucci lactuce ſuci portulace ſuci cucumeris ſu
ci cucurbite oiuz facta reſidētia. an. ʒ. ß. aque
rox. aque nenufaris. an. q̄rtā. i. utriuſq; ſāda
li. an. ʒ. i. ſemis papaueris al. fortiter cōquaſ
ſati. ʒ. iii. ſumitatū ſolatri. ʒ. ß. & ſi uis forti[9]
facere adde ſuci folioꝝ mandragore. ʒ. ii. & ſi
iteꝝ forti[9] opii maſticis puluerizati. an. ʒ. ß.
miſſe i modū epithiātis & applice t̄ timpori
bus & pulſib[9] brachioꝝ cū pānis ibidem ma
defactis. Et nota q̄d aliq addunt acetuz q̄d ſi
addat̄ ſit ualde paꝝ quia ꝓuocat uigilias ut
infra dicet̄. & qa tp̄us nō ſemp eſt optimum
ſi ſucos facere nō poſſes uraris aquis quod ſi
oia habe t̄ nō poſſes cape q̄d poteris qa iſta ſi
mul mixta uel ad hoc ꝑ ſe ualēt. Nota ꝙ ſup
oēs herbas que ad hoc ualēt eſt memithe. i. ce
lidonia agreſtis & ē ſecretū & ualet i freneſi
mł tū & ſit fortiter cōquaſſata & timporib[9]
linita. Item ad idez ualet ung[m] q̄d ſequit̄. ℞.
olei nenufarini olei mādragore oł i d̄ papaue
re. an. ʒ. ß. ſemis papaueris albi fortiter conq̄ſ
ſati. ʒ. ii. opii tebaici. ʒ. i. croci ℈. i. ad remouen
dū malitiā opii cere albe. ʒ. ii. fiat ung[m] bene
curſibile & lineant̄ pāni linei & applicentur
timporibus & ſup̄ uenas ſubeticas que ſunt
in fronte uel collo uel ēt ungat̄ pānus lineus
& applicet̄ cū unguento populeon. uel ſic. ℞
lactis mł ieris lactātis feminā q̄rtaz. i. albuina
ouoꝝ duo ſemis papaueris albi fortiter conq̄ſ
ſati. ʒ. i. miſſe. uel ſic ℞ farine ſemis papaue
ris albi. ℔. ß. aque rox. ʒ. i. aceti albi. ʒ. ii. al
bumina ouoꝝ numero. ii. fortiter agitata la
ctis mulieris q̄tum ſufficit & fiat emplaſtꝝ

qđ tepidū ponaŧ ſup̃ frontē. Itez aliq̃ fomē tāt p̃us frontē & timpora ad apiendū poros ut poſſint meli⁹ ſubintrare ſomnifera & hoc cū ſpongia infuſa i aqua decoctiōis uiolaꝝ ne nufaris ſe. papaueris albi q° facto ſupponūt illud qđ ſequiŧ uel remedia ante dicta. ℞. caſ ſie lignee. ʒ. i. opii. ʒ. i. croci. ʒ. ß. fiat puluis & incorporeŧ cū ſirupo uel ſuco papaueris uel cū aliquib⁹ aquis uel ſucis uel oleis añ dictis & appliceŧ ſup fronte & timporib⁹. Itē odo ret pomum mādragore folia ſalicis folia cāne folia uitis & ſup̃dicta aut p̃uoceŧ ſomn⁹ cuz cibis & potib⁹ ut ſi fiat lac amigdalaꝝ addē do ſeis papaueris albi. & fiat ſic. ℞ amigdala rum dulciū excorticataꝝ. amare. n. ſunt caliđ quartū. ß. ſemis papaueris albi. ʒ. ß. cōteran tur cū aqua frigida q̃ip̃a opillat & diſſoluā tur & fiat lac & p̃pineŧ. Itē ad idē uidi ad dere uinum i cibis prouocat. n. ſomnum quia uinū multiplicat uapores aſcēdētes ad capm quibus multiplicatis fiet opilla° uenaꝝ ſubeti caꝑ. Et illud nō debz dari in fe. nec i paſſioni bus dolorꝝ capitis. Itez ℞. cōſerue uiolaꝝ con ſerue nenufaris. an. ʒ. ß. ſeis papaueris albi. ʒ. i. ſemis iuſquami. ʒ. i. panis zuchari quartū. ß. miſſe. Itē diſſoluaŧ opiū i uino & bibatur ut faciunt latrones qui aſſociaŋ iteragētes ut ip ſos poſſint dep̃dari. Itē ualz ſi bibaŧ ſuc⁹ mā dragore uel iuſquiami.

¶ Item excitatiuū hui⁹ ſomni ē odorare fortiſſi mū acetū quia fortis odor aceti mordicat & titilat carūculas nariū & aſcēdit ad ptes cere bri cauſādo ibi motū & excitādo & ēt uenien do ad ptes ſiue uenas ſubeticas & etiā rōne ſue fr̃iditatis et ſubtilitatis ſubſtātie repmit uapores ſiue fumos ibi exiſtentes & ſomnū cauſātes. quare ſi miſceŧ acetū cuz ſomniferis ſit in ualde modica q̃titate ſolum ut p̃fundet uirtutē reꝝ frigidaꝝ. Itē fortis ligatio extre mitatū & fortis frica° eaꝝ ualet ad p̃uocādū uigilias. Itē ſi potes p̃uocare ſomnū cū appli catis ab extra laudo qđ nō p̃uoces cuz aplica tis abint⁹.

¶ Ca^m ʒ^m. de effimera cāta ab eūone ſupflua

SVpra capiʒ de effi^a cāta ab eūone ſupflua Cōſtringiŧ cū cibis & poti b⁹ & medicaib⁹ tā ſimplicib⁹ q̃ cō poitis taz ab intus q̃ ab extra applicatis. Ciba ria fca ſint de faria uolatili frumēti. i. ſubti li multū & tortelle cū lacte amigdalaꝝ & p⁹ ſimul buliāt. Itē amidū parat eodem°. Itē pa nis albiſti⁹. Itez nebule. Itez oia cibaria facta de paſta azima in qua ñ ſit furfur. Itē cibaria facta de carnib⁹ ellectis boni nutrimti & for titer coctis cū quibus admiſce amidum & ſit bene collatū ſpiſſuz i pauca tñ q̃titate ſumaŧ & ſepe ne g̃uet uirtutē cōtentiuā. Itē coquen do cū carnib⁹ ſiue ſint galli ſiue galie ſiue alie Res ſtiptice ut ſunt cotana ſorbe neſpuli cor nee imature berberis ypochiſtidos acacie. ſan guis draconis. uł cortices mirabollanoꝝ a qui b⁹ gumoſitas ē exp̃ſſa. pōt ēt đcoqui coral⁹ bñ ablut⁹ quater uel q̃nqes cū aqua tepida cū carnib⁹ añ dictis. Itē oua dura cocta cū aceto fortiter ſtringūt. Itē coquanŧ cibaria i aq^a ci ſterne uł pluuiali in q^a buliat ſpodiuz ellectū Itē pot⁹ ad hoc eſt aqua ferrata exſtinguēdo ferrū nouies ignituz in aq^a poſtea colleŧ & ca lebes p̃ualet. Itē uinū ſtipticuz groſſū de tor culari in quo ponaŧ panis alb⁹ bñ toſtuſ uł aſ ſatus. uel ſirup⁹ de ribes deŧ cū aqua ferrata & nō cū uino. Itē ſemp anteq̃ comedas cibuz accipias aliqđ ſtipticū de fructib⁹ coctis uel crudis ut eſſet coctanū in p̃ua tñ q̃titate q̃ ſi fruct⁹ nō hēs. accipias panē torefactū & iſon daŧ in uino dicto paruz añ & poſt habe toſtā & pone ſup inciſſorio & p⁹ ſup aſpgaŧ pul uis qui ſequiŧ. ℞ iterioꝝ cināomi ellecti. ʒ. ß. coriādri p̃parati. ʒ. ii. panis zuchari. ʒ. vi. galā ge nuciſmuſcate. an. ʒ. i. ponas de iſto puluere ſup toſta & comedat tres uel q̃tuor bolos i introitu & poſt bibat ualde paꝝ & hoc ubi ñ ſit febris ualida. Item p̃ōt admiſtrari uitell⁹ oui ieiuno ſtomacho i quo fūdaŧ p̃uis qui ſe quiŧ. ℞ maſticis. ʒ. ii. ſan. dra. boliarmeni. an. ʒ. i. interiorū cinamomi ellecti. ʒ. i. fiat puluis ſubtilis de quo ſumat q̃tuz p̃ōt cum trib⁹ di gitis & infundat ouo & tranſglutiat.

¶ Itez medicie ſimplices que ualent cōtra fluxū uētris. p̃mo coagulū leporis uel edi ſumatur. ʒ. i. & ii. aque plātaginis tepide & deŧ in po tu ieiuno ſto°. Item 2° caſeus antiquu⁹ dur⁹ a quo ſit remota tota ſalſedo qđ ſic fit Lauaŧ caſeus cū aqua tepida inciſſus i fruſtra p̃ua & laueŧ. viii. uicibus uel nouē. & iſte caſeus miniſtraŧ cum cibis factis de paſta azima ut prius dictum eſt.

¶ Item 3^m tyriaca recēs p̃pter opiuz que ſi re cens nō iueniaŧ ſumaŧ tiriace. ʒ. i. opii. g̃. v. mi ſceanŧ cū aqua plātaginis tepida uel cum uino groſſo de torculari.

¶ Item 4^m eſt lētes excorticate fortiter & cocte qa iſte cū corticib⁹ ſūt laſſatiue & fortiſſime bulite & poſt i patella aſſate cum pinguedine renū mōtonis & date cum pauco aceto.

¶ Item quintū eſt ſāguis mōtonis ſine ſale cū aliqua pinguedine.

¶ Item ſextū ē ſāguis turturis datus i potu cū uino groſſo de torculari & nō coquaŧ ſāguis

¶ Itē ſeptimū ē ſemen naſturcij integrū aſſatū in ſartagine miniſtratū cū lacte acetoſo i quo

ferrum uel lapilli ſunt extincti.

¶ Item ℥ octauũ eſt lac aceroſũ i quo ferrũ ignitum uel lapilli ſũt extincti cũ quo coquat aliqd de ſtipticis ia℥ dictis & addat flos cameleunte pꝛuerizare .℥ j.uł.℥.ij.et miſtrat ſto° ieiuno.

¶ Itẽ pꝛuis huc ẽ bon⁹. ℞ charabe corali utriuſq; ſemis plãtaginis ſemis rox.bedaguar.aa.℥.i. ſpodij ſang.dra.lapidis ematitis.aa.℥.ß.oiuz ſandaloum.ʒ.i.panis zuchari.℥.ij.fiat puluis ſubtilis cribelat⁹.

¶ Item alia applicant ab extra.& ꝑmo faciam lauari plãtas pedũ & uolas manũ & ſub umblico & ſuꝑ renes cũ diſolutiõe flos camelẽte que diſoluit cũ aqua plãtaginis & uino ꝺ torculari dicto. Et ſi flores non habent capiatur radi xeuus & cum iſto lauentur.

¶ Item z^m applicatũ ab ex^a eſt uẽtoſa mag^a ſi paciens eã põt tollerare ſine ſcarificatiõe ſup umblico. Aliq ponũt ſup utroq; latere unam de mediocrib⁹ uł de paruis ſi uirtus tollerat põt & illud nõ approbo ſi uirtus ſit debilis. quia agrauat ꝑncipalia membra.

¶ Item ʒ^m eſt lauare extrema cũ decoctiõe iſta roxaruz ru .ellectaꝝ foliorꝝ uitis ſalicis. poſt extremitatib⁹ lotis iiſta decoctiõe ſufficienti & bene calida fiat abſterſio cũ pãno lineo albo ita qꝺ nihil maneat madidũ i poroſitatib⁹ & denudet & poſtea intret lectũ & hẽat lineamina alba a qbus cũ fricatiõe & calefactione ſit reõta frigiditas actualis & ſint ꝯſi tepida linteamia & ſit bñ cohopt⁹ ut ſi põt ſudz.

¶ Item 4^m aliqui faciũt ſuppoſitoria que ſunt Rãſis.9°.almãſoris in fine capituli de fluxu uẽtris & ſunt talia.℞ thuris albi olibani lici croci gumiarabici.aa.℥.j.opii.℥.ij iformẽtur coliria & illud exptus fui & nõ inueni effm forte pp ſoliditatẽ & duritiẽ iſtius colirij.

¶ Item põt applicari emplaſtra p°.℞ ſuci citonioꝝ ſuci neſpuloꝝ ſuci cornaꝝ ſuci ſorbarũ ſuci plãtagis & aliq uolunt cum reſidẽtia & aliqui ſine.ſed ego uolo cũ reſidẽtia qa in ea ẽ aliqd ſtipticitatis. g° ualet i ꝓpoſito quar.j. aque roxate facte de ſtipitibus.ℍ.ß. thuris maſticis.aa.℥.ß.ſan.dra.boliarmeni.aa.℥.vj. floꝝ cameleũte.℥.iij. acatie ypoqſtidos.aa.℥. .iij.rox.rub.℥.ß.qꝺ ſi ſit fe.addatur ꝺ ſand. albis & rub.aa.℥.ij.pulueriz̃ent.& miſſ.cuz aquis ſeu ſucis ꝑdictis qꝺ ſi non ſit fe .addemẽte ſice abſinthij.aa.℥.ß.Et poſt.℞ medullam panis aſſati ſcꝺm ꝙritatẽ ſcꝺz quã uoluerit facere emplaſtꝝ iſtũ panẽ calidũ ifunde in ꝑdictis & poſtꝙ ſumpſit ꝙrũ põt exprime paꝝ panẽ qꝺ ſi uis addere uinũ de torculari adde & ſupaſpge iſtũ panẽ madefactũ cum puluere maſticis & calidũ applica ſup ſto^m & iteſtina gratilia inter duos panos lineos & potes addere farinã lentiũ ſi non hẽs panẽ ꝙtum ſufficit ad iſpiſſandũ emplaſtrum.

¶ Item potes facere emplaſtrum hoc.℞ thuris maſticis thoracis calamite.aa.℥.ß.ſang.dra. boliarmeni terre ſigillate ypoquiſtidos acacie .aa.℥.ii.corali rubei.℥.i .interiorũ cinamomi ellecti.℥.i.ß.terbẽtine.℥.ß.picis nauał quar.ß ſeu quod ſufficit fiat ẽplaſtrũ cũ piſtello cali do addendo oleij nardini oleii maſticini.aa. quãr.ß.ſeu quod ſufficit quod extẽdat ſuꝑ alutum in forma quadrata ad lõgitudinem & latitudinẽ que uidet ſufficere ꝙ ponat ſupra umbilicũ & uẽtrẽ. Itẽ aliquid faciunt ſuffumigatiões ab extra cũ ſcutella pforata & fumũ recipiũt p anum cũ aceto fortiſſimo i q̃ infundãt prune flamẽtes ł lateres igniti ãtiq.

¶ Aliud ẽplaſtrũ.℞.maſticis.℥.i.corallorꝝ rub. ℥.ii.corticũ thuris.℥.iii.pulueriz̃entur & fiat ẽplaſtrũ ſup alutã cũ aliq̃ oleo ł ſuco ſtiptico. Item ellectuariũ ad idẽ.℞.corticũ thuris minutim inciſſorꝝ carniũ citoniorꝝ conditorũ & cõſerue antique roxe.aa.℥.ß.cõſerue bugulo xe antiq̃ ℥.ii. iteriorꝝ cinamõmi ellecti floꝝ cameleunte .aa.℥.i.ß.coral.alb.& rub.fortiſſime ablutorꝝ.ʒ. uel.io.aqs idẽ intellige de aliis mineralib⁹ nã abluũt ut tereſtreitas & malus ſapor remoueatur exſicatorꝝ.aa.℥.ii.ſandra.℥.ii.ſandał. alborꝝ & rubeorꝝ corriãdri ꝑparati acacie ypoquiſtidos.aa.℥.i. panis zuchari.ℍ.ß.aque bugulosxe ſuci citoniorꝝ.aa. quar.ß.fiat ℮trium p bolos ꝙ uis deauretur medio mõ uel in toto uel in ꝑte. Item in tenaſmone qñ paciẽs ſurgit de ſella lauando pudibõda cũ aqua frigida ſeu tergẽdo cũ bõbace & p⁹ ſupponẽdo bõbacẽ in eo qꝺ ſeq̃ intinctũ.℞.olei roxati ãtiq.℥.j.uitella ouorũ fortiter agitata numero duo opii ſiłr pulueriz̃ati.℥.i.miſſe & tepefiat & in hoc tepefacto intingat bõbax bñ carminatus q ponat infra pudibũdum ꝙtum põt.

¶ Item in fluxu uẽtris poſſunt dari cliſteria.p° lenitiua ita ꝙ nihil ponat de ſale & põt in ꝓceſſu dari cliſteria reſtrictiua que poſſunt de ſucis & medicaminibus añdictis fieri.

¶ Ca^m 4^m de effi^a cãta ex ſincopi.

SVPRA ca^m de effi^a cãta ex ſincopi curat cibis potib⁹ & aliis medicamibus. Cib⁹ q maxime ualet in ſincopi & in omni defectiõe uirtutis eſt aqua carnis q̃ ſic fit.℞.caponẽ unũ bene pinguẽ & pdicẽ bonã uel faxianũ pinguẽ & pdicẽ bonã.ꝙ ſi uẽter fuerit nimis lax⁹ adde turtures.ij.uel.iij. & fac buliere et deſpuãre illas carnes & p⁹ ꝙ fuerint diſpumate & abitias ab olla & pigue

do tota remoueaꝫ. deinde in frustra incidanꝫ minutim & frustra in amphora uitrea ponā tur postq; si febris affuerit ponaꝫ i amphora aqua rox. aqua buglioxe. an. quar. ß. & si fe. no fuerit ponaꝫ loco dictaꝝ aquaꝝ uini albi electi quar. ij. ad pondus. qđ si dies fuerit po naꝫ ibi ligni aloes. ʒ. i. florenoꝝ auri secūduʒ possibilitatē suā quia floreni ēt de pōderꝫ suo amittūt & obturet amphora fortiter postea ligeꝫ desup & ista amphora ponaꝫ i cachabo pleno aqua & caueaꝫ qđ ñ natet. sed stet infra & post ibi cachabo supponaꝫ ignis & to[a] no cte buliat & ordineꝫ qđ aqua calida sit i alio uase iuxta cachabū ita qđ si cōsumeꝫ aqua ca chabi cū alia aq[a] possit cachab[9] adimpleri & in crastino subtrahaꝫ ignis a cachabo ita ꝙ si ne igne āphora a cachabo abiciaꝫ. aliter eim amphora frāgereꝫ post qđ deponaꝫ āphora & carnes erūt ibidē liquefacte & conuerse in aquā carnis & deꝫ paciēti seu p se seu cū aliis mixtis. Aduerte qđ qñ i olla ponunꝫ qđ etiā ossa ibidē ponāꝫ cū meduꝫ fortiter conq̄ssata Item ualet z° maxie in sincopi usus pulueris qui sequiꝫ cū cibis admistratis de qbus cibis paꝝ nutrit multū ut sunt testicli galloꝝ qui nōdum calcauerūt. oua forbilia ꝑdices faxiāi & alia cōtrita & mollificata ex quib[9] f. ūt ci baria forbilia deꝫ quib[9] dicit. ypo. qđ facili[9] est repleri potu q̄ cibo.

℞ corali rub. & albi. in aqua tepida bñ abluti & desicati. ʒ. ij. lignialoes. ʒ. j. ben albi & rub. doronici. an. ʒ. j. ß. interioꝝ cinaōmi electi co riandri p̄pati spodij fini rasure eboris sq̄ā ti sandaloꝝ al. & rub. & muscatelinoꝝ. an. ʒ. ß. charabe seminis citri. an. ʒ. ij iacintoruʒ sa phirorū smeraldoꝝ. an. ʒ. ß. ℈. j. ossis đ corde cerui interi[9] mūdati numero 5° margitaꝝ orientaliū ꝑforataꝝ & nō ꝑforatarū fortiter ablutaꝝ. ʒ. iij. panoruʒ argēti & auri puri nu mero. xv. panis ʒuchari ad pōd[9] oiuʒ terranꝫ lapides in mortario marōreo & cribellenꝫ p sindonē duplicatā ut deueniat ut fiat puluis subtilissim[9] qui cōseruetur i pisside bñ mun da. Iste puluis uocaꝫ cordiaꝫ qa confortat mē bra p̄ncipalia & regenerat spūs. & facias ꝙ taneaꝫ i apotecha. ꝙ si paciēs fuerit potēs addꝫ ambre grise ligni aloes. an. ʒ. j. uꝫ. ß. z[m] ꝙ uo lueris auri puri ducatoꝝ uenetoꝝ subtiliꝫ line ati argēti đ uenecij̄s nimiū lineati subtiliꝫ. I ē sup cibaria aspgaꝫ de isto puluere & de isto puluere pōt fieri effectum ēt ꝙ sequiꝫ cordiale ℞. puluis cordiaꝫ. ʒ. j. uꝫ. ʒ. ij. z[m] ꝙ ē diues cor ticum citri conditi ʒucharo cōserue buguloxe cōserue boragis. an. ʒ. ij. semis acetoxe. ʒ. ß. ʒu chari quar. j. fiat electuariū i mōʒ ʒuchari ro xati & aromatizetur cū aqua roxata de dama sco & deaureꝫ cū pānis aūri q̄tū uolueris. No ta ꝙ aq[a] roxata nō cōpetit i sincopi de repletō ne spūuʒ cōculcatorū aditus z[m]. A. ii[a]. terti j. capitulo de sincopi. Et scias qđ. Auic. loquiꝫ nimis ibi stricte. nā ab extra bñ competeꝫ pōt spgen° sup faciē & extreitates. Sʒ in isto cāu cōpetit frica° extreitatū cū ligatura forti. Itez i sincopi pōt cōpetere faculus applicat[9] ab ex tra sup̄ regiōez cordis ut sequiꝫ ℞ semis utri usq; ozimi. an ʒ. ß. seis citrāguli. ʒ. ij. coriādri p̄parati semis acetoxe an. ʒ. ij. seis citonioꝝ. ʒ. ij. rox. rub. electaꝝ folioꝝ melise an. ʒ. ß. flo rū boragis & buguloxe an ʒ ij utriusq; san dali. ʒ. vj. fiat facul[9] ad formā cordis & aspſ sus aq[a] roxata & uino electo cordi tepid[9] ap plicet Iste faculus mirtuʒ cōfortat cordis sub stātiam & spūuʒ. & iō debet quasi in omni sincopi ministrari q̄ citius possumus

¶ Ca[m] ς[m] de effimera cāta ex oppilatione

Ide effi[a] cāta ex oppillatiōe Opila tiōesactuales p̄nt curari cū sirupo acetoxo Sirupus acetoxus ē duplex quidā simplex quidā cōpositus In simpliciin trant tm̄ tria. s. acetum aqua & ʒucharuʒ. Et iste ē triplex aliquis ē mirte acetositatis & in isto intrat tātū de aceto q̄tū de aqua ut ℞. ace ti aque clare añ ptes. viij. ʒuchari ptes. iz. & fiat sirupus. Alius ē mediocris acetositatis ut ℞. aceti pt. 5. aque pt. 9. ʒuchari pt. iz. Ali us ē pue acetositatis ut ℞. aceti pt. tres aque pt. quinq; ʒuchari pt. iz. Alius ē cōpositus & licet istū uidebis in. z° tractatu hui[9] libri tñ hic describā. ℞ radices herbes & semina aq̄ ʒucha & acetū & cōponas sirupuʒ acetoxū cōpositū sicut uidebiꝫ in sequētib[9] in cura fe briū in tractatu. z° hui[9] prime. Nota iterum quod ubi ē opilla° nō debet dari ʒucha in q̄ titate notabili. Et si das ʒucharuʒ debes dare cū cibis absterſiuis & mūdificatiuis ut cum ordeo & caue ꝙ nō des cū oppillatis ut cum amido. Itē aq[a] ordei alia ē mīti ordei & pl[9] nutrit & sic fit. ℞. ordei mundi pt. j. aque pt. x. buliāt usq; quo ordeuʒ crepet. Alia ē pauci nutrimēti ut. ℞. ordei mondati pt. j. aque pt. xx. buliat donec ordeū incipiat crepari. Alia est mediocris nutrimēti ut. ℞. ordei pt. j. aq̄ pt. xv. j. buliat donec ordeū incipiat crepari uꝫ sit crepatū.

¶ Ca[m] ς[m]. de effi[a] cāta ex nauseatiua sacietate.

Ide fe. cāta ex nauseatiua sacietate qa indigem[9] stomachū cōfortarꝫ potest cōfortari cū medicis applitatis abin

tra & ab extra .ab extra 'fiat p° ſaculus q̃ ſeq̃
tur. ℞. mẽte ſice abſcinthii maiorane floꝝ me
liſſe. an. ʒ. ß. rox. rub. ellectaꝝ pt. ʃ. ſeu pugil
lũ. ʃ. aliqui ponũt ſed nõ laudo quia reſoluit
aniſi maratri carui cameos daucii ſiſeleos. an.
ʒ. ʃ. maſticis. ʒ. iʃ. ſpice nardi. ʒ. ʃ. ß. corticum
citranguli fortiter cõquaſſati. ʒ. iiʃ. coliãdri p̃
pati coralli rub. an. ʒ. ʃ. cõquaſatis oib° fiat ſa
culus in forma ſcuti qui ponat̃ ſup ſtõachuz
& ſit q̃titatis cõdecẽtis ſecũdum quod iſte ẽ
puus uel magnus. Itẽ. 2° emplaſtrũ qđ ſeqt̃
℞ laudani puri maſticis. an. ʒ. ʃ. galange ʒe
doarie ameos gariof. an. ʒ. ʃ. & ſi fuerit diues
pone de lignoaloes. ʒ. ß. mẽte & abſinthij ſico
rũ. ʒ. iʃ. interiorũ cinami. ʒ. iʃ. ſtoracis calami
te. ʒ. iiʃ. terbẽtine. ʒ. ß. picis naualis qđ ſuffic̃ fi
at emplaſtrũ cũ piſtello calido i mortario ad
dendo olei nardini olei maſticis. an. qđ ſuff. c̃
fiat empt̃ʒ p ſto°. Itẽ aliud ſi ẽ paup. ℞ ſucci
mẽte ſuci abſinthij an quar. ß. alias. ʒ. ß. aque
roxa. ʒ. iʃ. medule panis aſſati. ʒ. iʃ. infũdat̃ pa
nis calidus i ſucis p̃dictis & addito pt̃ueris
thuris & maſticis. an. ʒ. iʃ. applicet̃ iter duos
pãnos lineos ſup̃ ſto^m & liget̃ ibidem.

Itẽ poſſum° facere ung^m. ℞ olei nardini oti
maſticis olei de abſinthio. an. ʒ. ß. thuris ma
ſticis. an. ʒ. ß. cere noue. ʒ. iʃ. fiat ung^m bñ cur
ſibile. & qñ erit ab igne depoſitũ. adde gariof
filoꝝ ſubtiliter puluerizatoꝝ. ʒ. ʃ. & ungatur
ſtomach°. Ad hoc nalet trazea q̃ ſequit̃ groſ
ſa. ℞. ʒʒ. albi raſi. ʒ. ʃ. galãge. ʒ. ß. & ſi paciẽs
nõ refutat amara zedoarie. ʒ. iiʃ. garioff. cube
baꝝ macis. an. ʒ. iʃ. nuciſmuſcate. ʒ. iiʃ. g̃norũ
paradiſi. ʒ. ʃ. ß. coriãdri añ confecti. an. q̃r. iʃ.
fiſticoꝝ confectoꝝ pinearũ. an. quar. ʃ. añ no
uelli quar. ʃ. carui. ʒ. ʃ. miſſ. incidãtur iciden^a.
& addat̃ panis zuchari inciſi. ʒ. ʃ. & ponas. ʒ.
iiʃ. floꝝ cinaõmi & habebis trazeã qua utat̃
ſine potu.

Itẽ ad cõfortationẽ ſtomaci ualẽt pot° diuer
ſi ut uinũ maluaticũ uarnacinũ uel uinuz de
cipro ul' uinũ ſaluiatũ ul' aqua ardẽs uel cla
retũ ellectũ cuius recepta ſequit̃. tñ i modica
ſumat̃ q̃titate ſi fe. nõ adſit. ℞. ʒʒ. albi elle
cti. ʒ. iʃ. garioff. galãge. an. ʒ. iiʃ. ſpicenardi. ʒ. ʃ.
foliʃ ſq̃nati. ʒ. ʃ. ß. cardamomi cucube. an. ʒ. ʃ.
fat puluis ſubtil' qui cõſeruet̃ i ſaculo đ alu
tia de quo puluere ſumant̃. ʒ. vʃ. cuz uino ſub
tili medij q̃rtini & ponat̃ panis zuchari. q̃r. ß.
ad groſſuz põdus & fiat claretũ i manica. ʃ.
i ſaculo colãdo & adde pipis longi. ʒ. iiʃ. nuciſ
muſcate. ʒ. i. Nota q̃ ſi uis facere claretũ opti
mũ tu debes ponere garioff. ad ptem & ifun
de i manica. & ita fac de aliis ſpẽbus. tñ p̃mo
trãſeat p garioff. & ſpicãnardi uel. ʒʒ. Item
poſt cibum ſumat duos bolos coctani ul' piri
cocti cui ſupaſpergat̃ trãcea ſtatim dicenda
uel de puluere clareti uel ſumat poſt cibum
toſtũ balneatũ i clareto uel utat̃. ʒʒ. cõpoſi
to uel. ʒʒ. mũdo cõfecto qđ portat̃ de cipro
ul'. ʒʒ. idiaco qđ portat̃ de india. ul' ſto^m con
fortãtia Gal'. c° ℞ta ponit̃ i antido° uel ſi ſit
ſtatic° dyatrioton pipereon Sequit̃ recepta
ſaluiati uini. Nota uinum ſaluiatum eſt du
plex aliud ſimplex quod fit ex ſaluia & uino
cõpoſitũ uero fit ex ſaluia uino et aliis ſpẽb°
aromaticis. Saluiatũ ſimplex ſic fit. ℞ uini el
lecti ſeſtaria quinq̃ ſaluie nõ uiridis ſʒ medi
ocriter exſicate. M. 50. ponat̃ iſta ſaluia in ua
ſe & ligetur iſta ſaluia lapidibus ut pendere
poſſit in me° uaſis & obturet̃ uas bñ & ſic
ſtet. iz. diebus. Nota qđ ſaluia nõ debet eſſe
uiridis quia eſſz nimis amara & cũ h° ut hu
miditas ſit cõſumpta ex tali exicatiõe.

Item nõ dz ẽẽ ſica m't̃ũ ne hũiditas et urt°
ſua exalauerit. Saluiatũ cõpoſitũ ſic fit.
℞. galãge ellecte q̃r. ʃ. gariof. ʒ. ʃ. ſpice nardi.
ʒ. ʃ. puluerizẽt̃ ſubtiliter & cribellẽt̃ & po
nãtur in ſaco de pãno lineo nõ nimis ſpiſſo
& ſac° nõ reſtringat̃ nimis & cũ iſtis pulue
rib° imponat̃ lapillus qui ſacum teneat ſuſ
pẽſum in medio uaſis. Nota ẽt quod iſti pul
ueres nõ debẽt poni ſit' cũ ſaluia ſed poſtq̃ ſa
luia fuerit impoſita p. x. dies.

Item nota quod iſti puluere ſufficiunt ad
ſaluiatũ. ubi uelles magis artificiare adde thi
mi ephitimi. an. ʒ. ß. Itẽ potes ponere alia hñ
tia ꝓprietatẽ ad mẽbra diuerſa ſi ſit lapſſ°
in aliquo m̃broꝝ interioꝝ ſicut in lepra poni
põt ſerpẽs nemoris. Si ſit lapſſus in cerebro
betoica. Si i ſplene. Scolopẽdria. Itẽ circa c^m.
effimere cãre ex nauſea quia ibi cõfert uomi
tus. Iõ ꝓuocãdus ẽ cũ inmiſſione digitti q.p
uocat̃ in corporib° diſpoſitis uel cõſuetis faci
lius q̃ in aliis & in talib° ꝓuocat̃ cũ imiſſiõe
digiti in os uel cũ immiſſiõe pulmaꝝ gali in
tinctaꝝ in liquore q̃ ſeqt̃. ℞. ſeminis atriplicis
fortiter cõquaſſati. ʒ. i. buliãt fortiter i uno
quar. aque cũ dimidio & colature addat̃ olei
oliue quar. ß. aceti. ʒ. i. & bibat patiẽs de iſto
tepido in uno auſtu q̃tũ biber̃ poterit ſine ha
nelit° reſpiratõe & p° ſtet p unã horã ul' cir
ca & p° mittat digitũ intictũ i illo liquore p̃
dicto & penã galli pfundet et qa odiernis
tporib° raro uomitu utimur. iõ ñ ꝓpono uomi
tiua fortia.

Ca^m 7^m de effimera cauſata ex apoſtemate.

Qvrat̃ p° apa reſolutiõe prio cuz hoc
unguẽto qđ'ẽt ualz ad herniã uento
ſam. ℞. origai calamẽti abrotani pi

tarie ſaluie.an.M.i.aneti maratri cimini.an.ʒ ß.camomile meliſſe.an.ʒ.ß.coquant̄ oia pfec te & collatura ſit.℔.ȷ.& collatura inſpiſſet̄ adden° melis quar.ȷ.ſepi yrcini.ʒ.ii.uini albi ʒ.i.aceti.ʒ.ß.& fiat ung^m bñ molle & reſol uet̄ apa in ṗn°. z° pōt curari apa cuz ung° qđ ſequit̄.℞.medulle pāis albi olei roxati aque fontis.an.quar.i.miſce fortiter agitādo & po natur ſublētus ignis & cōtinue agitan° buliāt uſq; ad olei cōſumptiōez & fiat ēplaſtrū bñ mole & ualet bubonib^9.Itē pñt maturari cū h° ung° qđ ſequtur.℞.biſmalue malue cardo nis ſanatiōis herbe molarie.an.M.ȷ.radicuz lilii quar.ß.farie fenugre.farie ſe.lini an.ʒ.ß. caricaꝛ pinguiuz.ʒ.ß.butiri recētis cōuenie̅ ter abluti aſſungie porcine recētis.an. quar. .ß.ad incorporādū miſſe & fiat emplaſtrum mole quia eo meli^9 maturatur.

¶ Ruptoriū bonuz.℞ calciſuiue.ʒ.i.tartari.ʒ. .ii.ȷ.incorporent̄ cū ſaliua hominis & cōſeruc tur uſui.Cum aūt apoſtēa fuerit maturatuz aperi cū flobothomo quia ꝑualet medicine ca uſtice.& facta aptione cuz flobotho° poſt ap plica pumaciolos factos cum albumie oui bñ agitato cui albumini pmiſce paꝛ de uitello et oleo raxato & intinge paꝛ de ſtupa đ canapa & fiat pulmazolus qui applicat̄ & immiſſa tenta prius ut locus ſtet aptus .dum tñ non fluat multus ſanguis qui ſi fluat habeas pul uerem qui ſequit̄.quē puluerē miſſe in albu mine oui & ibidē tinge pulmazolū & ſine tē ta applica.℞.ſanguis drac. boliarmeni terreſi gillate.an.ʒ.ß.pſidie.i.corticon granatoꝛ.ba lauſtie acatie ypoqſtidos mumie.an.ʒ.ij. thu ris maſticis cū cortice.an.ʒ.ȷ.ß.& ſi uis addt̄ ſan.hūani cōbuſti.ʒ.i.pilloꝛ leporis cōbuſto rū.ʒ.ß.In iſto puluere adde aloes mire cora li ꝑſertim ſi fuerit uulnus ſup caput & nota ꝙ cirugicus ſine iſto puluere ſtare nō dēt uł ſaltem habeat i apotheca.Itē ſi mūdificatiōe indiget teneat deſup mūdificati^m ꝙ ſequit̄.℞. farine frumti uolatilis quar.ß.uitelloꝛ ouoꝛ numero.iii.oleii rox.ʒ.ß.melis.ʒ.vȷ.ſuci apij .ʒ.ȷ.ponat̄ ſup ignē et buliat cōtinue agitan° donec fiat ſpiſſitudo aliqua ad mōz unguēti bñ fluxibilis & bñ ꝑſeruat a fiſtuł.quo mun dificato cōſolida & cicatriza cū ung° de litar girio bñ mixto cui^9 ℞ta ſequit̄.℞. litargiriſ. ʒ.ij oleij rox.aceti rub.an.℔.ß.ponat̄ in mor tario de plūbo & ibidē bñ agitet̄ ꝑ tres dies cōtinue.ita ꝙ fiat ung^m in mōz mellis ſpiſſuz ꝙ ſi nō ſuffic̄ acetū & oleū roꝛ.qa forte agitā do reſoluit̄ adde de ipis añ cōtinue agitan°.đ iſto pulmēto pone bis i die & ita curabis apa maxie bubones.i.que ſunt in emūtoriis & pre ſertiz que ſunt ꝑ uiā cōgeſtionis & iſta apata ſunt cā effimere ut dicit.A.Itez 3° pōt curari p cōuerſionē in ſcliroſiz & hec cura ab aucto rib^9 negligit̄.iō nō pono eā.

¶ Ca^m 8^m.de effi^a cāta ex ſoliditate & frigidi tate membroruz exteriorum.

SVDOR p aliquos ꝓuocat̄ ut.℞. floꝛ camomille utriuſq; ſticados an thos puri.an.q̄r.ß.origani calamen ti pulegii.an.ʒ.i.aut.ʒ.ß. buliant omnia in uino ellecto & aq̄ an.q̄rū ſufficit & ponatur iſta deco° in curcubita ſicca una uel duab^9 ꝙ ſi nō hēs curcubitā pone in cadis uel barilis ligneis & obturēt̄ iſte cucurbite ł iſta uaſa uł pōat̄ i ueſica porci & ponāt̄ in lecto ſub pa nis ita quod nō tāgant paciētem ſed pacien poſſit ſe uoluere de latere in latus et ſit pati ens bene cohoptus tenēdo caput ad extra pā nos ibidē ſudabit. ¶ Poteſt ēt ſudor ꝓuoca ri cū unguētis et oleis apitiuis ut ſequit̄.℞. olei de aneto olei meliloti añ.℔.ij.buliant in iſtis oleis ea que ſequūt.℞.origani pullegij calamēti utriuſq; ſaluie.an.ʒ.ß.expmat̄ & collet̄ & inde to^a ſpina dorſi ungatur ab occi pite uſq; ad caudaz & cohopiat̄ bene patiens Itē alij uolunt qđ inuoluatur in foliis ebuli patiēs totus.

¶ Ca^m 9^m de effi^a cāta ex ebrietate.

EBRIETAS curat̄.5.modis p° cū narcoticis & ſtupefactiuis ſed non approbo hoc. ¶ Secūdo cū uomitu & hoc approbo in diſpoſitis uomere & cōſu etis.3° cū alterātib^9 ut cū potu aque frigide uel cū potu citrulli uel cū ſucco pomi alteri^9 4° cū ꝓhibētib^9 uaporē fumoſum ad caput ut cū coriādro citōiis & pirris uirdib^9 & ali is ſtipticis.5° cū ualētib^9 ad hoc a tota prop etate & iſta ſunt ēpica & ſine rōe ut eſſet cū ſuco cauliū comedet̄ carnes pingues porcias ut dicitur de quodā qui ſic faciendo & tota die bibēdo nō inebriabat̄.

¶ Item.℞ cū modico uini pulueris yrundinum qui cōburātur in olla bene lutata in furuo & iſtud ualet multū ad preſeruādū ab ebrieta te ſecūdum aliquos. Itē qui comedit de pul mone arietis die tota nō inebriabitur.

¶ Ca^m 10^m de effi^a cāta ex cibo.

EPITHIMA quod ualez ad alterā dum caliditatē epatis.℞. aque ro xate aque endiuie aque nenufaris an.℔.ß. aque curcubite aq̄ cucumeris.an.

q̄uar.ʒ.ſuci latuce ſuci portulace.an. quar.ʒ. roſſar. rub.electar.ʒ.ß.ſandal.albo & rub .an.ʒ.ii.ſpodii fini.ʒ.ʒ.cāphore.ʒ.ß.aceti albi .ʒ.i.fiat epithima & potes addere ſuci ſumi tatū ſolatri ſi uis forti⁹ infrigidare. ¶ Nota aliqui ponūt ſucuʒ ſolatri.ſ.i caſu.d̄ pato ali ter nō ſʒ pono ſolatrū cū toto quia in ſubſtā tia ſolatri ē aliud ſtipticū p quod deprimit̄ uirtus ſolatri ſenar.

¶ Explicit de effimeris.ſequit̄ de putridis.

QIRCA ca^m de cura putridaruʒ in generali & eſt ſecūdus tracta tus hui⁹ ꝑme quarti In cura tali um febriū Auic.laudat cliſteria quia oʒ uentrē laxare minorādo. Ideo notādū ꝙ cliſteria ſunt diuerſa quia aliud eſt moliti uum.&ſic fit.℞ malue biſmalue uiol. mercu rialis brāce urſine.an.M.i.ſanatiōis radicum lilij.an.quar.ß.fiat decoctio in qua diſſolua tur caſſie mūde pinguis.ʒ.ʒ.olei uiolati .ʒ.ij. fiat cliſtere ſine ſale. Aliud eſt cliſtere mūdifi catiuū q̄d ſequit̄.℞ malue biſmalue & ubi ñ hēas biſmaluā utaris maluā que ſecundū ali quos biſmalua uocat̄.& non eſt uer. quia z^m aliquos ē una ſpecies malue que creſcit i altū ad lōgitudinē duor. palmor. uł plus.& i^a ē duplex quia p^a portat florem rubeū alia albū ror. uiol. mercurialis ſicle brāze urſine furfu ris uel carcabrū pt.ʒ.ſuci ſicle ſuci cauliū rub. an.quar.ʒ.fiat decoctio i qua diſſoluat̄ caſſie pinguis mūdate.ʒ.ʒ.ſalis cōis.ʒ.iij.ſed ſi uis magis mordicati^m ſaliſgēme.ʒ.ʒ.uel loco ſalis olei uiolati.ʒ.ij. Et nota ꝙ in oibus cliſterib⁹ pono caſſieſiſt. ne decoctio retineat̄ i inteſtinis & ut inteſtina remaneāt laſa. Et ulteri⁹ nota ꝙ ubi ñ hēſ biſmaluā debes uti radice althee que ſecd̄m aliq̄s biſmalua appellat̄. & non eſt uer. ſecūdū aliquos & melior ē ʒ^a ſpēs mal ue q̄ creſcit i altū ad longitudinē quatuor pal mor. uł plus.& iſta ē duplex ut ſup̄ portās flores rub.a^a alb. Aliud ē cliſtere alteratiuuʒ q̄d ſic fit.℞ lactuce ſcariole roſtri porcini foli orū ſalicis.an M.ʒ.ſuci melonis indi quar.ß. flor. uiol. nenufaris.an.ʒ.ʒ.fiat decoctio in q̄ diſſoluat̄ caſſieſiſt. mūdate olei uiol. olei ne nufaris.an.ʒ.ß.camphore.ϑ.ʒ.uł.ʒ.ß.fiat cli ſtere q̄d ſi herbas nō habueris qa forte ē tē pus yemis.℞ aque cucumeris aque cucurbite aque nenufaris aq̄ ror.an.℔.ß.furfuris .pt. ʒ.qdam addūt añ maratri carui.an.ʒ.ij.& fi at cliſtere ut ſup̄. Aliud ē cliſtere attractiuū ℞ herbas.ij.cōiuʒ & ſūt malua & biſmalua uiole mercurial̄ ſicle & ſi nō hēs biſmaluam pones urſinā.an.M.ʒ.agarici electi.ʒ.iij. fur furis tritici bñ maciāti.ʒ.ʒ.añ maratri carui an.ʒ.ij.fiat decoctio in qua diſſoluat̄ caſſiefi. bñ pinguis.ʒ.ʒ.yerepigre gal̄i.uel bñdicte ſe cundum q̄d uolueris eūare uł ellectuariꝫ ſu ci roxar. de q̄libet iſtor.ʒ.ß.uel.ʒ.v.uł.ʒ.uł de oibus.an.ʒ.ij.olei uiol.ʒ.ij.melł.ʒ.ß. ſalis cois.ʒ.i.ʒ.uel loco ei⁹ ſaliſgēme.ʒ.i.fiat diſte re. Et caueas ubicūq; pones ſal facias ip̄ʒ pō derari quia q̄to magis ponit̄ de ſale tāto ma gis mordicat. Itē ſal rōne cuiuſdaʒ adhuſtio nis quā hēt in ſe corrugat q̄re inteſtina poſt ſtipticātur pluſq̄ deberēt.& iō delicatis & in habētibus membra itrinſeca ſenſibilia pono minus. Nota q̄d i cliſteribus ubi ē debilitas inteſtinorū pōt poni mīte ſice abſinthii.an.ʒ.ʒ uel.ʒ.ij. Itē potes facere cliſtere cōſtrictiuum cū cōſtrictiuis frigidis ſtipticis ſuperius poſi tis & in talib⁹ nō ponas caſiefiſtule necalias laxatiuas nec ſal & ſi pones illa ollera pone i pauca q̄titate & ſunt ollera cōſtrictiua. Et ca ueas q̄d cliſteria in nimia q̄titate nō dētur ne graues inteſtina. Itē potes facere cliſtere cōfor tatiuū cū brodiis cōfortatiuis ut caponis uel ꝑdicis aliqualiter p̄ decoctionem inſpiſſatis in quib⁹ nihil ponas de ſale & hec faciēdo ta lia brodia nec ponas de oleo nec de alio laxa tiuo. Et detur in pua q̄titate. Caueas tibi ꝙ cliſteria adminiſtrētur tm̄ repida ita q̄d non ſint actu calida nec frigida. Itē caueas ꝙ non des q̄titatē niſi ſecūdū q̄d cōpetit. Itē cliſtere cōſtrictiuū pōt fieri hoc mō.℞ radicū camele unte coctanor. piror. immaturor. prunorum caricar. ſorbarum neſpilor. omniū foriter cō quaſſator. an.ʒ.ʒ.uel quar.ß.mēte ſice uel abſinthii.an ʒ.ij.acatie ypoquiſtidos.an.ʒ.ʒ. aque ciſterne aque roſar. facte de ſtiptibus roxar. an.quar.ʒ.ß. fiat decoctio in qua di ſoluat̄ coagulū leporis uel edi.ʒ.iij.ſepi yrci ni uel mōtoni de renibus.ʒ.ij.ſirupi de ribeſ .ʒ.ij.ß.ſan.dra.bolarmeni ſubtiliter pulue rizator. an.ʒ.ii.oliꝫ maſticis.ʒ.ʒ.fiat cliſtere ad.℔.ß. Item nota circa illud ca^m quod iu lep ſic fit ex aqua & zucharo quod eſt duplex quia aliud eſt pue cōmiſtiōiſ & eſt ubi poni tur una ps zuchari & 8^a aque. ¶ Aliud eſt mł te cōmiſtiōis & eſt ubi ponit̄ tm̄ de zucharo q̄tū de aqua .ubi nota quod iulep pōt eſſe di geſtiuū & alteratiuū & cōſtrictiuū & laxati uū & h^o accipiēdo aliq̄s apropatas et admi ſceāt̄ ēt eis alique medicine ualētes ad h^o cū zucharo ut dictum eſt et coquāt̄ & clarificen tur ut debet & tūc ponatur. ¶ Iulep cōpoſitū de quo fiet mētio in propriis capitulis ꝑticu larib⁹ de cura febriū.

¶ Item nota quod eodēmō pōt fieri ydromel ex aqua & mele ſo^m & illud uocat̄ ydromel

ſimplex. Item oximel ut ℞. aq̃e. ℔. ij. mel ℔. j. aceti. ℔. ß. ponat ad igne & diſpumet & clarificet. Sup eodem ca° quia multi dubitãt recipe cliſtere tu potes naturã tẽtare cum ſuppoſitoriis quoꝝ q̃daz ſunt ſimplicia & debilia ut que fiũt ex melle & ſale. ut ℞ mellis ℥ i. buliat uſq; ad p̃fectã bulitionẽ. & adꝺ ſalis ſubtiliter pulueriz̃ati. ʒ. ij. & informent ſuppoſitoria. Nota qꝺ in delicatis hũtibus inteſtina ſenſibilia ſufficit iiectio bõbicis intincti in melle crudo. Aliud põt fieri de lardo duro. aliud põt fieri de candella facta de ſepo mõtonino addendo paꝝ ſal in añriori p̃te que ifundat in oleo cõi. deinde miniſtret. Aliud fit de ſtipite cauł rub. uel ſicle tincte in chiſtifeł mõtonis. Item in pueris medula nucis intincta in melle. Itẽ fiũt alia ſuppoſitoria fortiora que ſunt ℞ ſalis triti & pone i pelle aſſungie porcine in modũ ſuppoſitorij & imitte uł ℞ mellis & ſalis ut p̃us dictũ eſt. & adde eſule. ʒ. j. uel ſtercoris muris puluerizati. ʒ. ß. uel dyagredij. ℈ j. uel colloqntide. ʒ. ß. & inunge i capite ſuppoſitorij cũ oło & ſupponat. aliud fit de ſapone duro. aliud fit de ſalgẽma. aliud eſt ſuppoſitoriũ attractiuũ ut. ℞. melis yere pigre galieni. an. ℥. ß. & loco pigre galieni potes ponere bñdictam ſalis cõis. ʒ. ij. ſtercoris muris. ʒ. i j. colloqntide. ʒ. j. fiãt ſuppoſitoria. & cũ filo ligent. ut cũ intus ſufficienter ſteterint poſſint extrahi. Itẽ caue qꝺ nõ admiſtres ſuppoſitoriũ niſi p̃us fuerit tinctũ cũ oleo.

Item ſup eodẽ ca° põt uẽter laxari cuz admſtratiõe i itroitu m̃ſe ut ſi deꝛ fic? ſicce et albe ſunt meliores aliis q̃a ſi duo uł tres ipleãtur medulla cartami meli? laxãt & ſpãt flegma & illud multũ i hñtibus ſtomachũ & pectus plenum flegmate.

Itẽ ualet. z° eſus racemoꝝ i introitu mẽſe ꝙ ſi racemi ſunt ſicc nõ tm̃ nocẽt ſicut ſi ſunt recẽtes & ſi ſteterinit dieb? trib? uł q̃ttuor ſũt meliores. Itẽ ʒ° ualẽt pruna damaſcena recentia uł ſicca numero. x. ꝙ ſi ſicca ſint madefiant in aqua tepida prius per unam horam. Item 4° ad hoc ualent iuiube & ſebeſten. Item ad hoc ualẽt cereſa acra in introitu mẽſe in hñtibus ſtomacũ flegmaticũ ſiue ſint recẽtes ſiue ſicce & ſicce debent pari per horaz in aqua tepida.

Itẽ 6°. ualet ad hoc bucella panis furfurei cõtinuata i itroitu m̃ſe. Itẽ 7° ualz ad h° dieta alexãdrina de qua facit mẽtiõez. G. z° affo. cõ mẽto illi? affo. quibuſcũz iuuenib? & cõiter cõcediꝫ in quadrageſſia i qua ſalſa comeduntur in itroitu mẽſe uł acuta in aceto forti ut eſſet naſturtiũ aquaticũ uł domeſticũ uel porri cũ melle cõditi q̃ dieta duo facit. p° incitat apetit ũ. z° laxat uentrẽ & iõ carnes ſalſe cõiter uel piſces in p̃n° mẽſe comedi debẽt & ſitia. Itez eſus ſpinachioꝝ atriplicis petroſſili herbe molarie mercurialis malue oia iſta ualẽt uł q̃ daz eaꝝ cõdita cũ lacte amigdalaꝝ dulciũ in febricitãtib? & nõ febricitãtib? cũ carnibus porcinis & ſpãt cũ pinguedie uẽtris ꝙ ſi forti? uis laxare adde pulueris ſene bñ pulueriz̃ate. ʒ. j. Itẽ caueas ꝙ ſi ibi hũores fuerint ſal ſi uł colerici nõ des ficez uel blites uel carnes nec piſces ſalſos.

Itẽ ualet ad hoc comedeꝛ panẽ furferũ.

Item põt uẽter laxari cũ potib? & p° cũ brodio puli ut galli ãtiq & ſpecialiter in colerica ut ℞ gallũ antiquũ. ℨ. uel. z° ãnoꝝ uel antiquiorẽ ſi inuenire poteris hñtez pedes croceos & fac decoq & qñ erit p̃t q̃ ſemicoctus extrahe cũ brodio & pone in eius uẽtre polipodij quercinij nõ ãtiq ſed recentis cõquaſſati quar. ß. uel. ʒ. i. ß. q̃dam dicũt quod dz poni añ. ʒ. ß. & fac ip̃z itez decoq In eodẽ brodio uſq; quo ſit p̃fecte coctus & da ſtomacho uacuo. ʒ. v. uel. vj. & potes etiam dare brodiuz uace uel bouis & ſpãliter in arenulis renum nõ tm̃ ſit nimis pinguis iſta. n. laxãt ſui uiſcoſitate & nõ ſint nimis cocte iſte carnes. Item ualet ad hoc potus expreſſus p? paruã de coctionẽ mercurialis & ſic fit ℞ mercurialis. M. j. buliat paꝝ in pua q̃ tirate aque & poſt q̃ bulierit ponat in paraſide & ibidẽ fortiter cũ cocleari uł cũ alio exprimat & ꝙ ibidẽ manat potu deꝛ. Item 4° ualz ad illud. ʒ. j. caſ ſiefiſtule mõde bene pinguis diſolute a brodio pulli uel brodio ciceꝝ rubeoꝝ paꝝ bulliroꝝ uel lẽtiũ uel cũ brodio auricule porcine uel bouis aut uacine ſine ſale ꝙ ſi fortius uis laxare infonde in iſtã colaturã ſene mõdate a ſtipitib? & bene puluerizate ʒ. i.

Itẽ ſi uis fortius turbit bñ gumoſi purgati interius & exterius. ʒ. i. ue. ʒ. i. ß. ʒʒ. ℈. i. Item aliqui ribaldi diſolunt radices yreos uel folia uel grana cataputie uel diagrediũ uel eſulã & miniſtrãt in potu & male quia ſine digõe mẽꝝ. Itẽ nota ꝙ tu potes miniſtrare medicinã in forma liqda & in ſolida & ſolida dupliciter quia potes adminiſtrare in forma electuarii & in forma pilłaꝝ. medicina data in liquida debet miniſtrari ſi materia ſit cõcẽta in ſtomaco uel in uiis propinquis ſtomaco & ita debet dari in aurora. In pilłis debet dari ſi ſit i ptib? remotis & ſpecialiter i capite uł tibiis & brachiis & debet dari in p̃n° noctis

Item in forma ellectuarii debet dari ſi materia fuerit in ptibus mediis ut in renib? & dz miſtrari i medio noctis. Aduerteñ quod nullã mediciaz cõcedas materia exiſtẽte apoſa in par

tribus pectoralib⁹ ſʒ'opare cū unguētis ad hᵒ apropriatis & flobothomiis. ¶ Nota quod anteq̄ des medicinam ꝯte ſcire utrum paci ēs hēat ſomnū ꝓfundū uel nō. Q d̄ ſi habue rit ſomnū ꝓfundū. oʒ qd̄ excitet̄ ꝓpus & qd̄ n̄ dormierit p unā horā uł dormiat ſuū ſomnū magᵐ anteq̄ ſumat medicinā. Itē ʒ in liquida ſubſtātia pōt medicīa dari i forᵃ dareti. Q d̄ ſic fit. ℞ pulueris dareti ſupius potati. ʒ.ij. folioꝝ ſene mūde a ſtipitib⁹ & ſemibus. ʒ.j. turbit gumoſi iterius & exterius purgati. ʒ. .ij. ʒʒ. ʒ.ij. diagredij uel ſcamonee. ʒ.ß. ſi uis colerā eūare ſi flegᵃ eſſule. ʒ.ß. polipodij q̄rcini fortiter cōq̄ſſati thimi epithi. an. ʒ.ij ſpice nardi. ʒ.ij. puluerizent̄ puluerizāda & conq̄ſſ ſanda cōquaſſent̄ & pōant̄ in maīca & addi to ʒuchari quar. ß. uł quar. j. uini electi cōpe tētis quātitatis fiat claretū ꝙ ſi uis ꝓuocati uuʒ magis eſſe urine adde crete marie tribu li marini. an. ʒ. ß. ſemis milij ſolis. ʒ.ij. aā. ʒ.j. & reſeruet̄ uſui. dare potes de iſto clareto p uū cubelluʒ unū de mane ꝙ ſi laxat ſuffic̄ da re dieb⁹ alternatis & ſi nō ſufficit laxare mi ſce maiorē q̄titatē ꝙ ſi nimis laxat minue q̄ti tatē & dēt ducere puᵒ cubellᵒ iſtiᵒ clareti in mediocri hitudine laxitatis q̄ter l' ḡnges. & no ta ꝙ pᵒ admiſtratiōeʒ iſtiᵒ clareti nō eſt dor miendū. Rō qa iſta ſunt ſatis calida & facilis actuatiōis & forte trāſiret in nutrimētuʒ.

¶ Itē zᵒ pōt laxare cū admiſtratiōe collature in liq̄da ſubſtātia & alia zᵐ mōʒ apoʒimatum. Q d̄ ſi purgare itēdis flegᵃ ut i q̄tidiana. ℞. corrigiole fumiterre. an. ʒ.j. polipodij q̄rcini fortiter cōquaſſati ſuci ſcabioxe ſuci lapacij acuti facta reſidētia. an. ʒ. ß. quod ſi ſucos nō hēs ſume aque aā. ʒ.ij. agarici albi electi. ʒ. ij. fiat decoctioⁿ i qua diſſoluat̄ caſſiafiſt. pin guis bene mūde. ʒ. ß. turbit gumoſi iteriᵒ & exterius purgati. ʒ. ß. ʒʒ. albi. ʒ. ß. & fiat po tus qui det̄ tepidus in aurora. Iſta colatura i mediocri habi tudine laxitatis ſuffic̄ ducere .ß. uel. 6. uicibus. & ſi uis qd̄ fortius opetur diſſolue dyacartamū uel diacalamentū uł be nedicte ꝓbate. ʒ.ij. Itē pōe in decoctione radi cum yreos cōquaſſati. ʒ. ß. qd̄ ſi uis opillatio nes fortiᵒ reōuere. adde ariſtologie rotūde. ʒ .ß. Item ſi uis cū pauciorib⁹ opari. ℞. agari ci. ʒ.ij. aā. ʒ.j. ß. & fricet̄ & collādo exprima tur & in collatura diſſoluat̄ dyacartami. ʒ.ij uel. ij. & fiat potus. Item ſi purgare irendis colerā ut i tercianis. ℞ floꝝ boragis uiolaruʒ nenufar. & buglox. an. ʒ.ij. prunoꝝ damaſce noꝝ pinguiū iuiubaꝝ ſebeſten. an. numero. x. aque endie uel ſuci eiᵒ facta reſidentia uel la ctuce uel capilliue. ʒ.j ß. ſeminuʒ melonum. ʒ. ij. fiat decoctio in qua diſſoluat̄ caſſiafiſtula ʒ.i. electuarii ſuci roſarum. ʒ. ij. fiat potus tepidᵒ qui det̄ in aurora & ſi nō uitet amara loco eiᵒ det̄ Reubaꝝ loco electuarij d̄ ſuco roxaꝝ ꝓ noctē tēpati in aqua ēdiuie. ʒ.j ſpice nardi. ʒ. ß. uel. ℈. j. Itē ſi itendis purgare hūo rē melācolicū. ℞. floꝝ uiolaꝝ boraginis uel buguloxe anthos. an. ʒ. ß. polipodii quercini fortiter cōquaſſati ariſtologie rotūde. an. ʒ. ij aā. ʒ. i. folioꝝ ſene a ſtipitib⁹ mūdate & ſe mine. ʒ. i. thimi epithimi. an. ʒ. i. ß. fiat deco ctio in qua diſoluat̄ caſſiefiſt. ʒ. ß. tamarin doꝝ pinguiuʒ māne granate. an. ʒ. ij fiat po tus Quod ſi fortiᵒ uis laxare adde lapidis e matitis uel lapidis lazuli ſubtiliter pulue rizati plus & poſt trigeſies abluti. ℈. j. Itē no ta quod in iſtis colaturiſ paꝝ utor mirabola nis quia pauci inueniūt̄ boni uñ omnis coꝝ uirtus uetuſtate ē cōſumpta. Item ēt ex cā quā aſſignat Auic. caᵒ de cura putridaꝝ. fe. in uniuerſali circa finem capti in ꝑte illa mira bolanoꝝ uero quia poſt laxatiōem hñt cōſtri gere bene in cāu in quo uellemus eūare colam exīstem in ſtomaco poſſumꝰ tutius uti & hec ſi inteſtina & ſtomachus eſſent debilia rōe male cōplexiōis uel cōpōis inſpecta ut in melācolia īdis & flemate chebulis. coiter bele ricis nō utimur Itē eo cāu quo comuniter u teremur qm̄ ſubſtātia eoꝝ eſt nimis ſtiptica oʒ quod uirtutē ab eis tm̄ extraham⁹ & fiat cū balneo quod ſeq̄t. ℞. cortic̄ mirabolanoꝝ q̄bus uti uis in q̄titate que tibi uidet̄ quod ſi mirabolāi ſint ātiqui accipe maiorem quāti tatē & cōterre fortiter & poſt tritos i aqua tepida infunde p unā horam quouſq; uideas gumoſſitatē ſupnatare & cū uideris pone in iſto fruſtrū filtri albi factū in mōʒ lingue ca put ſit ſtrictū extra & caput amplū intus de ind̄ per filtrum aqua manabit & ſic reānet unctuoſitas mirabolanoꝝ & ſic facere cōſue uerūt alchimiſte aquas ſuas ſubtiles. Itē .zᵒ ſi uis potes habere uirtutē mirabolanoꝝ faci liter ita qd̄ colligas unctuoſitatē ſupnatātez quā miſſe cū colatura. Itē .ʒᵒ hēri poteſt & melius cōterre cortices & pone in aqua ad lē tū ignē poſtea qm̄ iceperit feruere depone & colla & collaturaʒ miniſtra. uel. ℞. cortices & infunde .in decoctiōe & ſtēt p noctē & in cra ſtinū collētur fortiter & collatura adminiſtra tur. Et quod dico de mirabolanis intelligo d̄ turbit. Item de agarico & coloquintida & aliis laxatiuis quorum uirtutē uis tm̄ habe re. Itē ſcias quod in iſtis medicinis ſeu colatu ris nō pono ſcamoneā nec alias medicinas for titer eridicatiuas qa multū naturā moleſtāt quia ſoᵐ. Auic. uult qd̄ materia minoret̄ in ꝑnᵒ. nō iubeo uti ſed in curis ꝑticularib⁹ do

eebo modū. Itē uenter pōt laxari cū ſirupis laxatiuis qb⁹ utor in morbis cronicis uel qñ uolo tēptare naturā uel qñ patiēs abhoret a dire medicinā laxatiuā uel qñ paciēs eſt debilis & oz quod natura paulatine laxet. Et modus faciēdi tales ſirupos eſt. capiunt ſemina radices flores & alia medicamia apropata illi paſſionib⁹ de quib⁹ oibus fit una decoctio. et ſi cū ſirupo uis facere digeſtiuū fac digeſtiuū de medietate illi⁹ decoctiōis addito zucharo uł melle z^m q. Item in alia medietate hui⁹ d coctiōis tēperent laxati^a appropata huic humori eūando tota nocte & in craſtino illa laxatiua fricent et exp̄mant talr q tota uirt⁹ laxatiuo⁹ inde hēat & p⁹ additis zucharo & melle z^m q uis clarificet. Iſte ē un⁹ mōus. Itē alius mōus accipit ps decoctiōis & ſirupiz. & clarificet cū zucharo poſt pl'ueres ponūt laxatiui i ſaculo lineo delicato nō multū compſſo & ibidē morant in ſirupis. Itez alius modus q i fondat puluis laxatiuo⁹ in ſirupo uel ſaculo & qñ debet dari tal' ſirup⁹ fiat amphore agitatura & nota q tales ſirupi laxatiui dbēt dari in aurora. & aq^a q̄ eis miſcet dz eſſe eq̄lis q̄titatis cū ſirupo & nō in maiori.

¶ Item nota q aqua que miſcet cū ſirupo debz eſſe bullita cū aliquib⁹ apropatis ut cū ciceribus rubeis uł ordeo uł lētib⁹ uł ſcolopēdria uł capill: ueneris uł talib⁹ t cū aliis diureticiſ. Itē intelligit de aq^a que admiſtrat i digeſtis ſz dēt dari in maiori q̄titate ex^m ut ſequit in materia flegmatica. ℞. radicū cōiuz ſe. petroſili api bruſi ſpgi ſi materia nō ſit multū uiſcoſa ſint teneri. q ſi indigeas fortiori calidita te in digerēdo capias nō teneros ſed antiquos et groſſos. Radices apij pēthafilon cum toto boragie ſiue cū toto buguloxe cū toto fumiter re. ſ. cuz radice ēt corigiole ſcabioxe betonice apij acuti adiātos capilliueneris & alia hiis ſimilia an. M. j. anixi carui. an. z. ij. florū anthos utriuſz ſticados boragis et buguloxe. an. ʒ. ß. fiat decoctio in qua in fine apponāt aromati^a ut ſpicanardi & alia ut ſpodiū in cui⁹ decoctionis medietate ponat zucharū. ℔. ß. ſecundū q uis facere ſirupū & fiat ſirupus cū diligētia clarifica t⁹ & ille ē digeſtiu⁹. In alia parte decoctiōis infundāt que ſequūt. ℞. foliorū ſene mundate a ſtipitibus & ſemine agarici ellecti. z. ii. j. turbit gumoſſi ellecti. z. j. ℥ʒ. albi. z. ij. eſule. z. j. thiepithi. an. z. ij. tēpēt p noctē in dicta decoctiōe & fricēt ut dictū ē & fiat ſirup⁹ addito zucaro. ℔. ß. Itē pōt uenter laxari cū pomo laxatiuo q ſequit. ℞. pomum & incide p medium & remoue cortices & loco corticis pone diagradij maſticis. an. z. j. & p⁹ cōiūge ptes pomi & inuoluat pomū cum ſtupis madefactis & pone ad decoquēdum ſub cinerib⁹ lento igne & qñ ē coctū abice ptes exteriores. & quod iteri⁹ remanſit mini ſtra ſtomacho ieiuno & da pax aque tepide uel uini bñ limphati tepidi Quod ſi nō hēs pomū fac cū coctano & meli⁹ ualet & cū piro uel ēt cū ficub⁹ ſicis.

¶ Idez potes facere de. ʒ. ii. j. uel. ʒ. ij. reubarbari uel. ʒ. ij. turbit. ʒʒ. albi. ʒ. j. uel. ʒ. j. eſule uel. ʒ. ß. quia nimis eſſet. ʒ. j.

¶ Item potes facere fructū laxatium ſecūdum quod docet Plato in libro ſuo de agricultura ſecundum quod ſunt ficus pirra poma & ceteri fructus ſeceſſiui. Iſto mō pfora ſtipitē arboris & obſtrue foramen tal'r quod uirt⁹ medicine exteri⁹ nō reſpiret & hoc ē fienduz in uere & fructus qui in de manabūt erūt laxatiui. Item potes uinū laxatiuū adminiſtrare in forma iſta ¶ Vinū decoctiōis flox ebuli. uel flox uel granox eius ē laxati^m & q̄to maior ē quātitas tāto magis laxat. Itē uinum decoctiōis alchechigi q ſequit dicit ſolutiuū quia uētrē ſoluit & urinā puocat in quo cāu paciēs non poſſit urinare qd fit ſic Bis ter t q̄ter poma plura alchechingi terāt et cū uino diſtēpēt & tepidū miniſtret. Itē uinū decoctionis iringox ualet cōtra lapidem & ſoluit urinā. Itē glis uel cātaridis puluerizat⁹ amotis alis & capite diſolutū uino albo ualet

¶ Item potes uētrē laxare cū unguētis inungēdo uolas manuū uel plātas pedum in exitu balnei. cū oleo colloquintide qd puocat uomitū & laxat uētrē. tamen hoc nō fit niſi materia digeſta. Itē unguētum q ſuppoſitū pectori mouet uomitū umbilico fluxū. & matrici meſtrua. ℞. ʒ. j. aloes felł tauri qd ſufficit ad faciendū in mōz unguēti ſine igne diſoluendo alii dicūt quod fiat cū igne leui. Item ad idez ualet oleū cataputiax & fit de ſemine catapucie ſicut fit de amigdalis dulcib⁹ oleū.

¶ Item ad idē ualet oleum ſanbucinū quod fit de medula ſam buci & nō de floribus & nota quod de iſtis oleis ſiue unguētis nō debeſ uti niſi materia ꝓus digeſta qa ſūt faciunt naturę uiolētiā.

¶ Itē pōt uēter laxari cū medicina ad modū electuarij. Nā educit colam ethium de ſuco roxax cuius. ʒ. ß. ducit in mediocri habitudine laxitatis q̄nq̄es. Item diaprunis. ʒ. j. ducit q̄ter. duc flegma dyaturbit & ꝓdicta. ʒ. v. bis in mediocri habitudine laxitatis ducit. Item ducit medicina yeraruffi. yeralogodiō reodoridicon empicon & anacardinū & paulinum quorum. ʒ. ß. mediocri habitudine laxatis ducit quater. Et iſtorum recepte poſite ſunt in antidotario Nicolay & ſunt alia ab iſtis ſic

diacartam^{9} ℔ dicãt quod fleg^{a} cũat potest tñ cola℥ eũare cui^{9} recepta sequit℈. ℞. pulueris diagredii. ʒ. ij. carniũ citonioꝝ cũ ʒucharo cõditoꝝ. ʒ. ii ℈. ʒʒ. albi. ʒ. ß. medulle carthami. ʒ. ℈. turbit guõssi & purgati. ʒ. ℈. mãne grana xe melis roxati. an. quar. ℈. panis ʒuchari ℔ ℈. ß. fiat electuariũ dilligẽter p bolos põderatos. ʒ. v. & laxat species i mediocri hitudie. Item põt fieri aliud laxati^{m} qđ cõiter appellat tabula laxatiua. ℞ corticun citri cũ ʒucharo cõditoꝝ fortiter cõquassatoꝝ cõserue uiolaꝝ cõserue boraginis & bugloxe. an ʒ ℈. turbit electi dyagredi℈ esule. an. ʒ. v ℈. ʒʒ. albi. ʒ. ii ℈. gumiarabici liq℞icie mũdate. an. ʒ. ij. p℔ueris dragãti frigidi. ʒ. ii ℈. panis ʒuchari qđ sufficit & fiat electuariũ in tabula.

¶ Item põt uẽter laxari cũ pill℔is factis ex electuaris hic positis cũ additiõe alicuius uel aliquaꝝ cõseruaꝝ ut cõserue uiolaꝝ boraginis buguloxe & alioꝝ. an. ʒ. ß. Itẽ sunt pill℔e alie poite in antidotario ut auree & alie de quib^{9} ñ facio hic mẽtionez. Itẽ põt uẽter laxari cuz plurib^{9} laxatiuis simplicibus apropatis hũoribus eũandis ut si uolum^{9} fleg^{a} eũare fit p℔uis deturbit cũ medietate. de. ʒʒ. ut. ℞. turbit. ʒ. ℈. ʒʒ. ʒ. ß. uel essule subtil℞ puluerizate. ʒ. ij. In materia aũt colerica. ℞. reubarbari. ʒ. ℈. uł diagredi℈ grosso^{o} pistati. ℊ. iij. ne iducat rasurã i testinoꝝ mastichis. ℊ. iij.

¶ Itẽ in hũore melico. ℞. foliculoꝝ sene subtil℞ puluerizatoꝝ. ʒ. ij. uł. ʒ. ℈. & põt isti pulueres admistrari cũ brodiis simplicib^{9} in introitu mẽse uł cum aliis. Nota tñ ꝙ si aliomõ potes admistrare laxatiuũ aliter q̃ in puluer℔ibus approbo ꝙ facias nisi necessitate cogente ut. ſ. qa oz ꝙ qñq medic^{9} decipiat paciẽtez. In fine in ultia pte capt℞i illa pte trociſci quidẽ. &c̃. Aphibet torciſcos torciſci & pill℔e ñ conueniũt in p̃n^{o} istaꝝ fe. & cã ẽ qa medicine attractiue nõ cõueniũt in p̃n^{o} fe. quia ut pluri^{m} tales medicine sunt eradicatiue & in p̃n^{o} sufficiũt minoratiue & in illis ĩ quib^{9} fe. est adherẽs. i. cronica ideo ẽt in talibus admistro el℔z & dissoluo i iure ciceꝝ rub. uł alio ne fortiter attrahãt hec sufficiãt in generali de laxatiuis.

¶ Sequit℈ capitulum de cibatione febricitantium & est secũdum secũdi tractatus.

¶ Supra ca^{m} de cibatiõe febricitãtium scias ꝙ dicta tenuissi^{a} t℔rib^{9} hodiernis nõ mistrat℈ ñ raro pp debilitatẽ uirtutis & infamiã medicoꝝ. Vñ ypo. p^{a} particula in tenuib^{9} dictis magis peccãt egrotantes ẽt quicqd accideret de morte infirmi iputaret℈ medico si nõ bñ mistrant℈. Cibaria uel nutrimenta q̃ possunt mistrari febricitãtib^{9} sunt ista. p^{o} ʒuchaꝝ rox. si hẽat uẽtrez laxatum uł ʒucharũ uiolatũ in habẽtib^{9} cõstipatũ & loco isti^{9} possunt dari roxe cõdite uł uiole cũ ʒucharo & sic fit. ℞. cõserue roxaꝝ conserue uiolaꝝ. an. ʒ. ℈. panis ʒuchari fini ibidẽ subtil℞ cõtriti & p^{o} põit℈ cũ cõserua & i istis cũ illa. ʒ. ℈. ß. ʒuchari & p^{9} q̃ bñ cõmista sũt. supponat℈ alia. ʒ. ℈. ʒuchari q̃ grosso^{o} terrat℈ cũ p^{o} fit & misceat℈ & p^{9} cũ ualđ mõica q̃ritate aq̃ rox. sup aspgen^{o} aromatiz℈ & i pissi℔de lata põat℈ & det℈ usui unũ coclear illius cõfectiõs cũ trib^{9} ł quatuor. ʒ. aq̃ bulitie infrigidate aliomõ põt dari malum granatũ quod si acetosum fuerit lauet℈ cũ duplici aqua & si acetosum fuerit ualde lauari dz cũ aq^{a} tepida ne noceat pectoralib^{9} Pro fe. exicatis & ut ñ causet tussiz & p^{9} debet sup aspgi pane ʒuchari aq^{a} roxata pri^{9} abiecta & potes administrare unũ cochlear uł. ij. ¶ Quod si malũ geranatũ fuerit dulce sufficẽ quod semel lauet℈ cũ aq^{a} frigida & supaddat℈ min^{9} de ʒucharo qđ si fuerit mutũ lauet℈ cũ aqua tepida semel solũ & supaspgat℈ mediocriter de ʒucharo. ʒ^{o} põt administrari mica pais furfurei si uẽter fuerit cõstipatus uel albi si uẽter sit laxus qui dz p̃us cũ aq^{a} bulita & refrigerata bis ter uł quater lauari & põt administrari unũ uel. ij. uel. iij. cochlearia secũdũ quod magis uel minus uis nutrire & post bibat paꝝ de aq^{a} bulita. 4° põt administrari cib^{9} de ordeo qui ẽ duplex un^{9} qui uocat℈ ptisana alius qui uocat℈ ordeaceus.

¶ Nota quod ptisana quedã ẽ pauci nutrimẽti & sic fit. ℞. ordei ptẽ. ℈. aque ptes. xx. bulit℈ & coquat℈ ad cõsumptionẽ quarte p℔is sic quod remaneãt tres ptes. Alia ẽ multi nutrimẽti & sic fit. ℞. ordei ptẽ. ℈. aque ptes. x. bulit℈ usq̃ quo remaneãt ptes. 5. Alia ẽ mediocris ut sic. ℞. ordei ptẽ. ℈. aque ptes. xv. & remaneat quinta ps ministra frigida nisi fit ꝫimpediẽs ut opill℔o & strictura ptiũ pectorali um tũc eiz tepide administrãtur. Vbi sciẽdũ ꝙ si uolum^{9} fortiter abstergere in mũdificatione nõ debet esse ordeũ sine cortice si aũt parũ debet esse sine cortice. Itẽ nota quod ptisana põt fieri multipliciter p^{o} buliẽdo in ãphora & quãto ẽ magis tenuis tãto cicius bulit℈ & cũ minori piculo cauẽdo tñ ꝙ ignis teneat℈ cõtinue facta ebuliõ: & in p̃n^{o}. fiat paulatim & os obturet℈ bene. z^{o} mõ buliẽdo in lari aut furno ubi coqt℈ panis. ʒ^{o} mõ põt fieri in uase duplici ut ãphora ubi sunt cõpositа aq^{a} & ordeũ ponatur i chachabo aque pleno & fiat ignis sub chachabo sicut supi^{9} dixim^{9} docẽdo facere aquã carnis.

¶ Item nota quod ptisana est duplex quia alia

est simplex & fit ut dictū ē & addito cū ꝑdi
ctis aliq° apropato morbo ut si sit strictura
pectoris uel tusis addit ligritia rassa cōquas
sata uel capill uneris uel uua passa uel fic⁹
sice si sit opill oi splene radix capari scolopē
dria cicoree. Si uis qđ sit puocatiua urine qñ
ē quasi cocta admisce cicera rubea & fruct⁹
ut iuiube sebesten & semia frigida maiora cū
tusa. & spāl semen melonum & sic de aliis.
5° pōt fieri ordeaceum tripl. p°. ℞. ordei mū
di q̄r. 5. lauet fortiter manu ducen° & si ali
quid supnatat abiciat & ponat ad. tēpandū
in aq̄ tepida tota nocte & in crastinuz collet
ab ista aqua & ponat ad buliendū in aq̄ alia
& buliat usq; quo icipiat crepare & itez col
let & ponat i mortario & fortiter terrat cuz
lacte pauco amigdalaz dissoluat & collet &
compmendo cū stainea & addito lacte amig
dalaz supponat igni & buliat fortiter ac ēēt
bos cōtinue agitan°ne adhurat & ponat i pas
side & supponat zuchari paz ñ morb⁹ fuerit
cū opillatiōe uel colic⁹. Istud ꝑpe appellatur
chist ordei. i. sucus ordei. 2° pot fieri ordeacea
alr & sic. ℞. ordei mūdati abluti ut prius qđ
sufficit ul quar. ℥. ul plus z^m q̄titatē quā uis
facere ponat in aq̄ tepida ut tēperet tota no
cte & collet & buliat in alia aq̄ usqueq̄ bñ
crepauerit & p⁹ collet & ponat ad coquēdū
cū lacte amigdalaz quar. 5. cōtinue agitando
& buliat fortiter & istud uocat ordeaceū to
tuz ul ordeaceū integrū & supposito zucha
ro ut dictū est det. 3° pōt fieri alr ut. ℞. orde
uz integrū cū cortice i q̄titate bona q̄ tibi uide
tur & ponat i molādario & fiat farina q̄ pur
get a furfure cō sedatio & p⁹ farina subtilis
ponat in pastello siue q̄cunq; alio mō & appo
nat in furno ubi stet q̄diu pāis stabit i coquē
do & p⁹ extrahat & farina ita ponatur i pis
side uel saculo et seruet usui. Itē qñ est neces
sitas sumat sufficiēs q̄titas et coquat cū lacte
amigdalarum continue agitando usquequo
conuenienter sit spissum et ministratur cum
zucharo ut dictuz. est. 6° potest fieri auenatū
q̄ fit ex auena excorticata cū lacte amigdalaz
& fit dupliciter. p°. ℞. auenā purgatā a cor
ticib⁹ secūdū quod uis & lauetur & p⁹ fac
caz bulire usq; quo incipiat creparī & colla
cā & pone in mortario pistā do cū lacte amig
dalaz & post colla p stamineā & adde itez
collature lactis amigdalaz quod sufficit &
coquat cōtinue agitādo usq; ad spissitudinem
mediocrē & ministra cū zucharo ut ꝑpus. z° mō
fit sicut ordeatiū in z° mō dictū. Alio modo
pōt fieri cib⁹ de ꝑtibus substātialibus furfu
reis q̄ uocat brotoia isto mō. ℞. subtilis furfu
ris furmēti ita q̄ furfur remāserit pingue et
nō oio mōdatum a farina & illud furfur su
matur a farina post q̄ semel mōdata est a fur
fure groso & ponet ad tempandum in aqua
tepida añ q̄ coquatur p unā horā & post q̄ re
sidētiam facit aqua plane abiciat & quod re
sidēdo remanet cū lacte amigdalaz quar. 5.
coquat usq; ad spissitudinē mediocrē & p⁹
ministra cū zucharo ut dictū ē supꝰ. Nota qđ
si paciēs abhoreat ista cibaria que sunt dul
cia rōe lactis amigdalaz potes aspgere loco
zuchari grana malaz granataz ꝑus abluta
ut dictū ē supius. 8° fit cib⁹ de olerib⁹ ut. ℞.
spinachie boragis buguloxe atriplicis & alia
aproꝑata ut dictū ē supra ca° de cura putri
darum in generali electa ēt mūdata ꝑus bul
liant & colēt & p⁹ collaturā contundantur
minutim & deinđ cū lacte amigdalaz coquā
tur cōtinue mouēdo & ministra cū zucharo
quod si paciēs nō dilligat dulcia infundat ibi
paz aceti ul uini malaz granataz. Nono pōt
fieri alius cibus de curcubita q̄ sic fit. ℞. cur
cubitaz rassaz desup añ q̄ sem ē emisserint
pfecte & frustratim incide & post bulias cū
pauca aqua duabus undis et collet et collata
fortiter exprimatur ꝑ duo ciforea et p⁹ sub
tiliter cōtūdant et p⁹ cōtussa ponātur ad co
quēdū cū lacte amigdalaz et cōtinue bulien
do agitet et nō indiget tāto lacte sicut alia ci
baria et det quod si rōne dulcedinis abhore
at det cū granis malaz granataz ul cum su
co acetoxe uel racemoz acetoxoz uel agresta

Deci° fit cib⁹ de frumto q̄ dicit amidū quē
cibū nō laudo in fe. pu. maxime uētre sliptico
et si dubitaret fluxus uētris bñ laudo ł ubi
indigem⁹ multo nutrimēto et sic fit. ℞. ami
di q̄tū uis disoluat in aqua tepida et ꝑmitta
tur residere et post aqua supernatās abiciat
tota & quod residet ponat ad decoquenduz
cū lacte amigdalaz cōtinue agitando et det
cum zucharo uel granis malorum granataz
ut dictum ē uel sic coquatur farina furmenti
cum lacte amigdalarum ubi caremus amido
et ualet ut amidum unde amidū magis con
stipat et nutrit.

Vndeci° fit cib⁹ a simla. i. semel molita fit. n.
de granis frumti semi molitis et fit sic. ℞. fru
mēti electi q̄tuz uis et pōat i molādrio noui
ter p̄to talr q̄ nō ꝑfecte molat. sz granū per
mediū diuidatur ita q̄ ꝑs furmēti aliq̄ remo
neat integra postq; farina itez abiciatur ꝑ se
datiū grossuz et q̄ trāsit p. tale sedatiū uoca
tur simula q̄ sic patur lauatur. 9. 6. ul. 8. aqs
ita q̄ ꝑtes terre arenosse q̄ de molādrio egre s
se sūt abiciāt postea coquantur cū lacte ami g
dalaz cōtinue agitādo et ministra cuz zuchar o
uel granis maloruz granati.

¶ Duodecio fiũt purete in galico ñocatur ulga
ritor lapurea de pa aqua decoctiõis leguminũ
et ſpal'r cicerũ rubeoruz de ptib9 frigidis uel
piſſorũ alborũ ul' i ptib9 calidis que purea ẽ
duplex q̃daz ſimplex q̃daz cõpoita ſimplex ſic
fit. Bz. aq̃ prime decoctiõis leguminũ q̃tuz uis
poſtq̃ bulierint una unda & adde butiri recẽ
tis q̃tuz ſuffic' ul' ubi fe. nõ eſt olei. ubi aũt fe.
eſt agreſta addat' & det'. Alia eſt cõpoita que
ſic fit. Bz. aque p̃dicte q̃tuz uis & adde aprop̃
ata ut petroſiliũ ſanſucũ ſaluiã yſopuz minu
tim inciſſos. ȝȝ. croci & alia que uis. buliant
itez una unda & qñ deponet' ab igne cõde cũ
oleo ul' butiro ul' agreſta racemoz uel de gra
pe ℔. & det'. Decimotert9 fit cib9 de amigdal'
qui ẽ quadruplex quidã fit cũ aqua frigida
ut. Bz. amigdalaz excorticatarũ q̃tũ uis terrã
tur fortiter & diſſoluẽdo cũ aqa frigida exp̃
mẽdo & collet' p p̃anuz albũ ul' ſtamineã &
illud nõ approbo rõne aque frigid' que opilat
Aliter fit cũ aqa ſz bulita eodẽmõ & illd' ma
gis approbo duz tñ diu nõ ſteterit qa in pua
mora ſpãr in eſtate corrũpent' & in fe. dz di
mitti p̃pauſari anteq̃ det' & unctuoſitas que
ſupnatat debz cũ pluma eapi ſup ducẽdo uel
aliter moueri et poſt miniſtrari qa oẽ mucila
ginoſuz ẽ unctuoſũ l' oleagineũ. & oẽ unctuo
ſũ ſic cõſeruat ignẽ ita auguñtat calorẽ febri
lẽ alr. fit ſic. Bz amigdalaz excorticataz. ℔.
℥. ponãtur i mortario & diſſoluãtur i parua
aqua p̃us bulita & refrigerata. poſtea terrã
tur fortiſſime & poſt p ſtamineã collentur
fortiter taliter quod illud q̃d inde manabit ſit
ſpiſſuz ſicut butirũ uel caſeus recẽs & iſte ci
bus ponitur ſup iũcos rotũdos ut q̃d ſubtile
eſt colletur. & iſte nõ eſt cibus paupuz & ap
pellatur butirũ de amigdalis.

¶ Alius cibus põt fieri de amigdalis. & ſic fit.
p9 buliatur aqua cũ q̃ diſſoluãtur amigdale
excorticate dulces et poſtea collentur et adda
tur petroſiliũ inciſſuz et alia de aproparis ſu
perius dictis in p̃n9 uel ſimilib9 poſt buliat'
quouſq; incipiat ingroſſari uel iſpiſſari et ali
qui poſtq̃ bulitũ eſt iponũt oua molia p̃us in
aqua bulita & diſpuãta. i4. fit cibus qui di
citur macaron & illud portatur utplurimuz
de catalonia et dicũtur figdeli ul' tagliarini ul'
farmẽtini & fit de farina ſubtiliori frumenti
fit paſta talis farine & addito frumẽti parũ
fermẽtãtur aliq̃liter ita q̃d paſta ñ ſit azima
nec perfecte fermẽtata & poſt extenditur in
modũ paruaz uirgularum ſupra menſam ali
quam ubi exicetur per ſeipſum coquitur au
tem ſic accipe de illo condito q̃tum uis & to
m integrum ponatur infra lac amigdalaruz &
cũ lacte bulliatur donec incipiãt moleſieri &
poſt datur & poteſt ẽt nõ febricãtibus decoq̃
cũ bona pinguedine bouis aut mõtonis ul' ca
ponũ uel alia eodẽmõ & ẽ cibus multi nutri
mẽti ſicut amidum qui cib9 debz multũ d̃co
qui. ¶ Decimuſquint9 fit cib9 de pullis quẽ
nõ doceo coquere ſz ꝓuideas quod ſint faxia
nati & ꝓuideas quod in febricitãtibus nõ po
nas carnes ſalſas ſz loco carniũ potes ponere
agreſtũ cũ to9 uel cũ ſuco agreſte ul' aceti pa
rũ & ſi uis facere magis infrigidatiuũ pone
in uẽtrẽ latucã l' acetoxa l' alia ſeia frigida. Et
nota q̃ agreſta non debz ad decoquendũ põi
cũ reb9 cũ quib9 coquit' niſi qñ cib9 ab igne
deponit' qa ſi decoq̃ret' cũ cibis totũ denigra
ret'. ¶ Decimoſexto fit alius cib9 de puis aui
bus de boſco & noto q̃ tales aues q̃to hñt ro
ſtrũ gracili9 tãto ſunt meliores quia paſcunt'
nutrimẽtũ ſubtilius & iõ ſunt paucarũ ſup
fluitatũ modus p̃pandi ẽ quod prius infũdã
tur parum in aqa calida & poſt ponãtur i ue
ru & ponãtur cũ lardone recẽti ubi nõ ſit fe
bris intẽſa et p9 ponũtur i ſuco agreſte q̃ſi ñ
habetur ponatur in aceto et aqua roxata an.
q̃tũ ſufficit. ¶ Decimoſeptio fit cib9 de extre
mitatib9 porci ſeu edi et miniſtrãtur extremi
tates quia ſunt paucaz ſupfluitatũ debẽt tñ
multum decoqui q̃a ſũt ptes neruoſe. Et no
ta quod ille carnes debent buliri in aqua una
et ibi deſpuãri et poſt in alia addẽdo petro
ſiliũ ul' alia aprop̃ata et ſi dẽtur cerebella edi
caueatur quod uẽter ſit mũd9. ixo fit cib9 de
p̃dicib9 iuuenib9 & aliis auib9 que poſſunt
decoqui uel aſſari. Nota tñ quod ſtãte fe. nõ
debẽt aſſari quia omnibus fe. cõpetũt humi
de diete niſi in magna uirtutis debilitate ul' p
ſtractiõe apetit9 & eo cãu aſſant' & comedũ
tur cuz aqua roxata & aceto an. uel cum ſu
co citrãguli uel acetoxe & ponitur paz de ſa
le uel quaſi nihil uel ſuco uue acerbe. 19o fit
cibus de piſib9 et nota q̃ tales piſces debent
eſſe parui in fe. de locis petroſſis uel areno
ſis uel de nõ lacunalibus de aquis currẽtib9
cum puis ſquamis quare tales ſunt paucaz
ſuperfluitatũ Aduertẽdum tam̃ quod tales
piſes habent pulpam duram ſunt meliores
¶ Si autem habent pulpam molem non eſt uix
d̃ eoz magnitudie & debẽt decoqui in aqua
¶ Quod ſi fe. ſit flegmatica ponatur cum aqa
tm̃dem de uino albo et ponant' cũ eis herbe
aprop̃ate ut petroſiliꝝ yſopi et ſimilia. ul' pñt
decoqui in graticula aſſati etiã conceduntur
impleti herbis aprop̃atis. 20. fit cibus d̃ ouis
galinaz recentib9 tremulis. Non cocedimus
niſi uitellum quia eſt tempatum et albumẽ
eſt frigidum cõcedim9 cum agreſta uel aceto
et ubi non hẽmus illa damus cuz uino grana

torũ multum repreſſo cũm aqua .Itẽ dam⁹ lactucas portulacas & qñq; cucurbitas ℔z ra ro rõne magne uiſoſitatis eo℔ que dam⁹ cũ aceto.Caue tñ ne acetũ ſit ſic fortis acetoſita tis i fe.maxie ga noceret ſz tẽpa acetoſitatẽ cũ aqua roxata uel aliis admiſtis aceto.acetũ.n. rumpit & carminat & q̃to fortius tanto ma gis carmiat et iteriora i fe.ſũt ꝺbilitata.Itẽ co gitur qñz medic⁹ dare in fe.p̃mo quia appeti tuſ eſt inordinat⁹.& tunc oz qꝺ uiꝺat decipe pacientem.ſed ſtante fe.loco uini debz dari ui nũ malo℔ granato℔ uꝫ deꝫ acetũ in paruiſſi ma q̃titate aque multe cõmiſtũ.uꝫ deꝫ paruz uini rub.groſſi de torculari aq⁸ multũ cõmi ſtũ.uꝫ deꝫ uinuz qꝺ in aliqbus p̃tibus fit de cereſſis.Itẽ cogit medic⁹ dare uinũ cũ uirtuſ defficit & ſpũs reſoluit Et tẽ.℞.uiui albi qꝺ melius ẽ uel uini rub.ſi ñ hẽtur albũ uꝫ ſi pa cies afficit ad rub.q̃tũ uis & infundat in eo medula panis calidiſſimi ſicut exit de furno. & p̃mitat ꝙ uinũ ibibatur in pane poſtq; abi ciatur panis & p̃ panũ lineuz albuz collet & cũ multa aq⁸ miſtrat.& ſi panẽ calidũ nõ hẽs fac ut ſequit.℞.aque dulcis ellecte bulietis ac tu p̃tes q̃ttuor & uini albi p̃tem.j.miſce i am phora q̃ ponat in aqua frigida ad refrigeran dũ illud uinũ & ſic deꝫ uꝫ ſi uis z⁹ cãus exi gentiã miſceat magis de illa aqua.& nota ꝙ ubi dẽs dare uinũ i fe.oz ꝙ diu ſteterit anteq̃ deꝫ mixtuz cũ aq⁸ iſta & cõſerũt i cura ethice.

¶ Tertium capitulũ de febrib⁹ acutis.

Supra ca⁹ fe.acuta℔ qꝺ dictũ eſt in cura fe.putrida℔ & cibatiõe oz re memorari.& maxie idigem⁹ altera riuis q̃ dicta ſunt in p̃n⁰ hui⁹ capti ex pte cibo rũ epithimatũ & medicina℔ & ſpãtr in h⁰ ca ſu indigemus aſſiduatione in ore & gutture pacietis cũ reb⁹ phibẽtibus exſiccatiõez qꝺ ſic fit.℞.quattuor ſemia miora frida ſemis pſi lij ſemis citonio℔ fortiter cõquaſſato℔ an.z. ij.ſemis bũbicis mũdati.z.j.ſuci ligr.z.j.fiat pui ſaculi i forma amigdala℔ in latitudine te nues delicati q; ſacelli madefiãt i mucilagie ſe q̃nti.℞.ſeinuz i mediate dicto℔ an.z.iij.conq̃ſ ſa fortiſſime & iſundant p̃ horã in aquis ſci licet roxate nenuffaris capillo℔ ueneris cucur bite cucumeris & aliis ſimilibus omibus uel quas habere poteris & poſtq̃ ſemina & aque ſimul ſteterint uidebis ſupnatare mucilagi nez quã collige & p⁹ tẽpera ſaculos añdictos et pone unũ in ore et poſtq̃ idẽ pa℔ ſteterit abice et reitte ut tẽperet et pone i ore aliuz et ita itera ut tẽpet q̃uz oſ ſufficiẽter hũectet

¶ Ad idẽ.℞.panis ſeligenis z⁹.A.paiſ ſumule q̃a ſumula eſt magis frig⁸ tñ ñ oẽs diligũt co medere ſiliginẽ i h⁰caſu.℞.panis ſiliginis uel frumẽti furfurei ſi uẽter ſit cõſtipat⁹ uel al bi ſiſit lax⁹ & laua ipſum in trib⁹ aquis p⁹ ifũde i lacte acetoſo cũ mlta aq⁸ pri⁹ bulita et ꝛfrigerata et põe i ore paciẽtis & ſugat ſu cũ paulati ꝛ ifũde panẽ ãte dictũ i ſuco uue acerbe cum aqua q̃ ſufficit quem ſuccũ Auic. appellat aquã agreſte.Item ad idez.℞.citrã gulũ & abice cortices & poſt p̃ quadros di uiꝺ et põe i aq⁸ p̃us bulita & reffrigerata et ibi ſtet p̃ temp⁹ poſtq; ſugat paciẽs ſucũ qꝺ ſi ñ hẽs citrãgulũ acipe puos limoens & fac ut dictũ eſt.Item ad idem.℞.pomũ dulce ſi flegmaticus eſt ſi colericus eſt aceroſum abi ciat cortex ſupior & p⁹ incidat p̃ trãſuerſũ delicatis & poſtea fruſtra illius pomi⁹ ponan tur in aliquo uaſe delicato pleno aqua frigida p̃us tamẽ bullita & maſticẽt illa fruſtra & trãſglutiat ſucus & reliquũ abiciatur.Item ad idẽ ualẽt g̃na mali g̃nati p̃ata ut dcz ẽ ſu pra.Item ad idem ualent mora de ſni.i. illi⁹ terre uel mora de ſemi.i.ſemi matura quia nimis matura faciliter corrũpunt.ſ.mora cel ſi q̃ cũ aqua frigida lauãtur & ſucus eorum trãſglutiat & ſubſtãtia abiciat.Item in pau p̃ibus cõſueui adminiſtrare ſtipita latuce uel portulace fruſtra etiã cucumeris uel cucurbi te refrigerata in aqua que teneat in ore & qñ q; ſecũdũ cãus exigẽtiã faciemus aque miſce ri acetũ Nota tñ quod paciẽs nũq̃ utat.añdi ctis niſi ante os lauauerit cũ una p̃te aceti uel uini malo℔ granato℔ &.x.p̃tibus aque p̃us bulite & ſi dubitas leſionẽ p̃tiũ pectoraliũ loco aceti utatur Iudep uiolato uel roxato uꝫ ſimili uꝫ ubi cãus requirat põt aque miſceri uinũ albũ.Item.℞.pirra poma coctona & ali os fructus ſimiles boni odoris & incidãt fru ſtratim & ponãtur in uaſe aliquo & ſupaſp gat aq⁸ cãphorata cũ ſandalis addito modico aceti uel pa℔ uini ubi dubitaret ꝺ ſincopi uꝫ cãu uirtutis & odorẽt.Item lauent & epithi ment extrema ſup uenas pulſatiles cum aq⁸ frigida uel cũ aqs roxe endiuie cucurbite la tuce neufar.& ſimilib⁹ uel cum ſucis frigidis eorumdez.

¶ Itẽ irrorẽt extre⁸ ab alto irroratiõib⁹ iſriatis & fiat cõtinuatio p̃ pauſam uel interuala.Itẽ pomum ad odorandũ in fe.acutiſſima.℞.ſã dallo℔ rub.& muſcati℔ho℔.an.z.ij.roxarum rub.z.ß.anthos puri.ʒ.ß.croci.z.ß.coquaſſẽ tur omnia & miſceãtur & fiat pomũ cũ pão ſerico uꝫ alr.℞ roxa℔ rub.uiola℔ nenuffaris ſandallo℔ muſcatilno℔.an.z.ß.cãphoꝛ.g̃.v. cere a be modicũ fiat pomũ pforatũ in medio

¶ Itẽ epithema in febre acuta.℞.mucilaginis

ſeminis pſilij citonioꝝ .an.ʒ.ij.aque nenuffa
ris.quar.j.&.ſ.aque acetoſe aque bugloxe
ſuci pomoꝝ acetoſoꝝ facta reſidẽtia.an.q̃r.j.
aceti albi.ʒ.v.oiuʒ ſãdaloꝝ ſemis citri.an.ʒ.v.
camphore.ℨ.ij.& fiat epithima.

¶ Ca^m 4^m contra ſinthomata.& p^o cõtra tipuʒ.

REmediũ cõtra tipũ ab itra & ab extra.ab extra eſt qđ ꝑmo pati ens cohopiat bene pãnis calidis. 2° qđ fricẽtur extre^a cuʒ pãnis fricatiõe tñ nõ iducente nocumẽtũ in mẽbro. 3° q̃ ligent extrema fortiter ligatiõe non idu cente nocumentũ in mẽbro ligato q̃ ſic fit.℞. pãnum longũ uel manutergiũ & cuʒ illo liga crura in fine muſculoꝝ & ad iteriora brochio rum & in fine muſculorum .quarto ingiant lateres antiqui fortiter & ſupaſpgant bono uino & inuoluti pãnis applicent plãtis pedũ taliter qđ non cõburatur infirmus nec lect^o 5°.põt ſedari tipus cũ oleis & unguentis qui bus ungat ſpina dorſi que olea ſunt duplicia & unguẽta qa alia ſunt que ſũt domeſtica ut oleuʒ laurinũ camomille & cõpoſitũ ex hijs q̃ ſecunt ut caſtoreuʒ rutta abſinthiuʒ radicuʒ lil.j apij calamẽti origani pulegij utriuſq; ſal uie originũ ſticados abrotanum rutta oʒimũ ſiſeleos ſileriſmuntani anthos & ſimilia olea.

¶ Fortia enim olea uel unguenta ſunt illa que fiũt ex medicinis rubrificãtib^9 ut ſũt ſinapis euforbium piper piretruʒ aſſa fetida & ſitia ex q̃bus ſimplicib^9 uel cõpoſitis pluribus uł paucis põt fieri oleũ.p^o ſic buliãt i aqua pua bulitiõe ut eoꝝ ſucci i oleo nõ adhurant & p^9 deponant ab illa aq^a in oleo buliãtur uſque q̃ uirtus eoꝝ ſit in oleo.2° põt fieri ſic buliant p̃dicta fortiſſime cũ aqua q̃uſq; aqua acqſiue rit eoꝝ uirtutem & poſt colleẽ & i illis aquis admiſtra oleũ & ſit cũ aqua buliat.tñ anteq̃ abiciat cõprimatur fortiter collãdo.3° fit hoc mõ & melio^9 iſta ponunt in amphora cũ oleo & buliãt i duplici uaſe ut diʒ ẽ ſup̃.Iſte mo dus eſt melior.Q đ ſi unguẽta facere uolum^9 ℞.dictaꝝ pulueruʒ.ʒ.ij.olei.ʒ.j.cere q̃tuʒ ſuf ficit fiat ung^m lento igne.uł.℞.pulueris p̃dic ti.ʒ.ſ.olei q̃r.ſ.fiat ung^m Per applicata ab extra eſt dict ũ ſatis ſʒ ꝑ ab itra applicata tri pliciter remouent ſeu tripliciter poſſunt ſeda ri.Aliqua ſunt q^s materiã tipi cõſum ũt tñ ſui caliditate.Aliqua ſunt que nõ tantũ ſui calidi tate cõſumũt ſʒ ẽt uẽtrẽ laxãdo expellũt.Alia ſunt que materiã iculcant uł incuniant.Alia utroq; mõ p̃ma ſunt ut coſtus origanum cala mentum &c̃.porata cum uino ponitur etiam ſuccus eorum potatus per ſe uel cum uino z^e

ſunt ut agaricus potatus q̃ parat ſic.℞.aga rici.ʒ.iij.bulliat in aqua q̃tum ſufficit in puo potu poſtea fricet fricetur & collãdo expria tur ita quod uirtus inde hẽat & det potui. Item ualent eodẽmodo apropriata hũori pe canti Similimodo opiata miniſtrata que ſunt ut opiũ ſemẽ iuſq̃mi que opillando materiã incuneant ſi dẽt ante tipũ p duas horas i do ſi debita.alie ſũt pitte.A.ut.℞.tiriace magne .ʒ.ii.fiant pitte. vij.quaꝝ tres dẽtur ante ti pum p duas horas.& nota quod iſte pitte ñ debẽt dari ṅ materia p^o dige^a & p magna ꝑte euacuata.Item pitte de ſorace calamite opij nucem oppoponacis añ puluerizent ſub tiliter & addito melle roxato q̃tum ſufficit fiant pitte quaꝝ tres p duaſ horas ante tipũ dent.Item ſunt alie pitte.℞.caſtorei opopo nacis aſſe fetide piretri.an.ʒ.ij.opij thebaici .ʒ.ſ.butiri.q̃tum ſufficit fiant pitte & den tur tres ante tipũ p duas horas & in trib^9.ʒ. ſũt.7.pitte & q̃to maiores tãto foru^9 opãt.

¶ Ca^m 5^m de ſuperfluo ſudore.

SVpra ca^m de ſupfluo ſudore in febri bus oportʒ reſtringi cum applicatiſ ab extra ingroſſantib^9 materiã & i frigidãtib^9 aerem Infrigidantia aerem dicta ſunt in prin^o hui^9 capituli Ingroſantia autem materiam ſecũtur & pri^o quod nõ excitetur cutis nec tegat ſed ſolũ pãni actu frigidi ap plicẽtur ſine acuta terſione.2° ungat cutis cũ oleis infrigidãtib^9 ut oleo roxato cõfortato cũ oleo nenuffaris deſalice & de balauſtijs.3° un gat cutis cũ oleis frigidis dictis uel de oliuis in maturis q̃b^9 admiſceãt ea q̃ ſequũtur.ſ. ſuci citonioꝝ ſuci maloꝝ granatoꝝ ponticorũ roſarũ balauſtiarũ lambruſce prunellorum ſorbarũ neſpullorũ & aliorum fructuũ & charabe.que q̃to eſt magis trãſparens tanto eſt melior & galle pforate & nuceſ cipreſſi a catie ypoquiſtidos & ſimilia cũ quibus olea potes ſimplicia cõfortare ſeu cõpoſita olea. 4° lauet cutis cũ aceto miſto cũ aq^a agreſte t cum decoctiõe ſtipticorũ dictorum uel cũ ſuco ſalicis nenuffaris uel plantaginis uel ſẽpuiue.

¶ Item emplaſtret cum mucilaginib^9 frigidis q̃b^9 addat gumiarabici quar.ſ.& applican^o niuẽ ſup extrema ſi autem nõ habeat amplicẽ tur res magne frigiditatis ſicut nix.

¶ Item emplaſtrẽtur extrema ſup uenas pulſa tiles & eſt ſucus mãdragore nenuffaris ſẽp uiue & ſimilia & loco hui^9 quia talia nimis debilitãt uirtutem & ulterius eſt debilitata p ſudorẽ ſupfluũ fac ſupaſpgere aquam fri gidam ab alto ſup uenas pulſatiles brachio

rum & illud cōtinuet usq; quo sufficiat uel madefiant pāni linei in aqua roxata uel ne nuffaris uel aliis aquis addito pax acceti & ponatur madefactus sup paciēte & cessabit sudor nec tamē ista fortia facias nisi te cogat necessitas.

¶ Ca^m c^m de fluxu sanguinis nariū.

SVpra cap^m de fluxu sanguinis narium uehementi & specialiter in causone quia pipm euacuantur multi spiritus Prohibeat cū mistratis ab intra & ab extra. Ab intra sicut sunt cib^9 & potus in grossantes sanguinē ut acetū mixtū cū aq^a ne nufaris capillue. portulace plātagis cucu. uel cucurbite. Cibi aūt sunt lactuce cucu. cucurbita &c̄. Et cū mistratis ab extra fit sex modis. ꝓmo applicādo remedia sup locū a quo fluit sanguis & si fluat ab epate pone epithimata infrigidātia sup epar. Si a splene qd cognoscitur si p narē sinistrā sentiat in sinistro latere ponat epithi^a sup splenez & ista epithimata sunt supra posita.

¶ Secūdo applicādo remedia sup loca sup que transit & ponatur uentosa sup locuz p quem transit ut si fluat ab epate ponat sup ypocundrio dextro & fiat aptio uene grosse q̄ē inter spatulas uel applicetur super spatulas pann^9 madefact^9 aquis frigidis & sucis frigidis & aceto. talis pānus circōuoluat. & in hoc casu maxie ualet sucus burse pastors uel sanguinarie. ʒ^a applicādo remedia sup locū p quez expellit nō imediate sed sup in timporibus et fronte. & in hoc cāu ualet emplastrū qd sequtur. ℞ terre sigillate sanguis dra. an. ʒ. S. gallax pforatax acatie ypoquistidos nucis cipsi. an. ʒ. ij. pulueri zent subtiliter & disoluant cū albumie oui & suco burse pastoris. an. q̄r. S. addito camphore. ʒ. S. fiat emplastruz qd applicet fronti & timporib^9 ut ponat itra nares coagulū leporis ut edi in modū tente. Itē aliqui capiūt mediā fabā & calefaciūt eā pax & sup locū applicāt. Itez aliqui ponūt sterc^9 asini ut porci. sed melius esset ponere capere intra nares sic. ℞ stercus porci & ponat itra pānum lineū & fiat tenta que ponat i narib^9 uel intingat bombax i suco uirge pastoris.

¶ Quatro stringit flux^9 nariū diuerten^o materiā sic fiat fortis liga^o extremitatū. ut i extremitatib^9 frica^o uel flobotho^a de saphenis uel de uena brachij ut applicet testiculis acetum cum aqua frigida & in mulieribus i mamill^ quia mamille mulier^ in hoc cāu tenent locum testicu lox in uiris Caue tn̄ de aspsiōe testiculox in uxoratis quia possent fieri impotētes.

Quito restrigit ꝑ aliq^a potata ualētia a tota ꝓpetate ut sūt lapis ematites coral^9 et iaspis Sexto restringit ab aliquib^9 cum caractis factis de ꝓprio sanguine & hoc est ypocrassia. Itē rasis dicit q̄ gipsuz distēperatū cuz albumine oui ē tāte adherētie appositū q̄ uix pōt cū aqua calida amoueri ut habeat si uis arnogloxe ut uirge pastoris ꝛ stercus asini ut porci & distilat in nare unde emanat restringit eni fortiter uel si fiat emplastrū cū sucis p̄dictis ex tella aranea sup fronte ut puluere boliarmeni cū canula insufflata i narib^9. sed tc̄ paciēs teneat os plenū aq^a & nō recipiat hanelitum. Emplastx factū d̄ anguila pistata sup frontē cū aceto & testiculis applicatis restringit fluxū sanguis narium &c̄.

¶ Ca^m z^m. de uomitu & ꝓuocatōe.

SVpra ca^m de uomitu & ꝓuocatiōe scias quod medicina uomitiua ē duplex. quedā est debilis ut. ℞. aque tepide q̄tum uis adde ꝓtes duas aceti made fiat digitus isti^9 & ponat in ore & istud sufficit in cōsuetis. In nō cōsuetis nota. ℞. aque tepide. ʒ. iiij. olei comuis. ʒ. j. aceti. ʒ. S. bibat q̄tum bibere poterit & post stet p paululuz supueniēte nausea immitat digitus uel pluma ut uomat. Item aliud forti^9. ℞. seis raffani cōquassati. ʒ. j. uel. ʒ. j. S. si uis facere fortius & buliāt in uno quarolio aque in aqua post ebulitiōem existēte tepida infundat olei comunis. ʒ. j. S. aceti. ʒ. j. & bibat paciēs q̄tū poterit in uno hanelitu postq; p horā impōat digitū uel plumā in os & illd fit difficulter uomētib^9 post cibū q sit unctuosus. Et p uomitiuo debili recurrat supius ex ca^o d̄ fe. cāta ex nauseatiua facietate Fortis uero uomit^9 sic fit. ℞. elebori albi quia niger magis educit p sēcessum. ʒ. ij. conquassetur fortiter & buliat in. ℔. j. S. aque & collet collature addatur. ʒ. j. aceti olei comunis. ʒ. ij. & detur. Alius ē mediocris uomitiu^9 qui sic fit. ℞. raphanuz. j. & incide p m.e^m & immitte ellebori albi q̄ruz uolueris & stet sub terra aliqb^9 dieb^9 post habicitur elleborus raffanus cōquassetur fortiter & buliat in. ℔. j. S. aque & post colletur & in collatura ponat olei & aceti ut dictū ē & detur. Nota quod in corporibus indispositis uomitui uomitus ꝓuocari debet post cibū unde licet ois eūo siue fuerit p flebothomiam siue p alias eūones debet fieri ieiuno stomaco in quibusdam tn̄ necessitatib^9 pōt fieri p^9 cibum quia uomitus facilius ꝓuocatur. Semp post uomituz cōfortat stomachū. & ablue os cū aq^a tepida & facie cū frigida.

Ad reſtringẽdũ uomituz. ℞. ſuci malox granatox muzox quar. iij. ſuci mente quar. j. ſumac puluerizatũ. ʒ. ß. quoquãt & collent & miſtrentur cũ aqa zuchari. ʒ. j.

Ad idẽ. ℞. balauſtie boliarmeni ſumac maſticis. an. ʒ. j. fiat puluis ſubtilis poſtea ſup fruſtra panis ponatur & demergatur in aceto et ſucus p dictus ponatur deſup uel miſceatur faciẽdo emplaſtrũ Emplaſtrũ ad idẽ ℞. panis torrefacti infuſſi in aceto. ℔. ß. ſumac baluſtie corticũ granatox boliarmeni. an. ʒ. ij. aceti. ʒ. ß. aque rox. qđ ſufficit ad incorporãdũ & fiat ẽplam Aliud ℞. gariof. ʒ. ß. coquãtur in. ʒ. vj. aque ciſterne & admiſceatur. ʒ. ß maſticis calefiat & detur i potu. Ad idem. ℞ galãge xiloaloes gariof. an. pt. equales ſumatur eox puluis cũ aqa granatorũ. uide 3° can. fen. 13a ca° de cura uomitus abſolute.

De cura fluxus uẽtris ca^m g^m.

Supra ca^m de cura fluxus uentris recurrãt ad illud cap^m de cura fe. putridax in generali ubi poſui cliſtere reſtrictiuũ & recurrãt ẽt ſup ca^m de fe. effa cãta ab eũone ſupflua ubi dixi ad hoc ualere lentes excorticataſ. Item ad idẽ ualent almes. i. piſa alba & alia legumia cocta cuz duplici aqua & torrefacta cũ aſungia recẽti uł renũ montonis. ad reſtringẽdũ fluxũ ualet ſirup de ribes citonioz mirtillox aqa plãtaginis ſumac. & hec ante cibum.

Ad idem decoquãt epar eduli in aqua roxa uel agreſta & cuz oleo mirtilino torrefiat & cum modico agreſte exhibeãt quia erit cibus medicinalis.

Ca^m 2^m de cura ſitis ſupflue.

Supra ca^m de cura ſitis ſupflue oportet ut cureẽ cũ applicatis ab extra ſup caput & ſpãtr ſi pueit a caliditate cerebri aut cũ retentis in ore. Applicata ab extra niſi fuerit qđ phibeat ut uirtutis debilitas ſunt olea frigida cũ qbus caput iungitur ſiue ſint ſimplicia ſiue cõpoſita Tenta in ore ſunt almoroſac. i. medicie que trãſglutiendo uel lãbendo ſumunt ut ſunt tamarindi q tenẽdo in ore ualẽt qđ nõ laudo qa ſua aceto ſitate cauſãt ſtuporẽ in dentib^o. ſed loco eox darem pruna damaſcena uł iuiubas uel ſebeſtẽ uł factos ſup poſitos i ca° de cura fe. acutarũ uł formarẽ pittas que ſequunt quarũ ſucus tenẽdo illas i ore tranſglutiãt. ℞ conſerue uiolax cõſerue nenufaris cõſerue bugloxe cõſerue capilliue. an. ʒ. ij. ſuci liqritie. ʒ. j. zuchari candi ſubtiliter puluerizati. ʒ. j. penidioruz. ʒ. ij. miſſe oia & fiant pitte que teneant in ore ſub lingua ſupaſpſo zuchari ſubtiliter puerizati uł liquir. q̃r. ß. & ſi materiã uolueris ingroſſare ut qñ reuma deſcendit a capite poteſt addi ſemis papaueris al. fortiter cõquaſſati. ʒ. j. ß. Et qđ Auic. uult in iſto ca° q oleũ roxatũ mixtũ cũ illis mucilagib^o teneatur in ore ego nõ facerẽ qa puocarem nauſeam &c̃.

Ca^m 10^m. de profunditate ſomni.

Supra ca^m de pfunditate ſõpni in profunditate ſompni oz uigilias puocare ſicut cũ odorib^o puocãtibus uirtutem animalem faciẽtibus ſternutare ſicut pluria ſũt uel imittẽdo plumã uel paleã i naribus uel cõfortari ſtrepitu uel cũ euulſione pillorũ uel portando noua diſplacẽtia uel cũ inſtrumẽtis muſicis diſonantib^o uel cũ ſtrepitu & tumultu 2° cũ ligatione extremitatuz doloroſa niſi ſit cã phibẽs ut apoſtema in mẽbro quod ligari debz. 3° diuertendo materiaz a capite cum cliſteri uel ſuppoſitoriis ſupius poſitis. 4° cũ uẽtoſſa. uł flobothõia facta i uena groſſa que ẽ inter ſpatulas. 5°. cũ odorati one aceti fortis. 6° cũ ſtrenutatorio facto cũ puluere pipis uel eufforbio quibus põt addi in mediate ſtafiſagria & iſta debẽt applicari cũ interuallo & nõ nimis cõtinuẽtur.

Ca^m 11^m de grauitate & dolore capitis.

Supra ca^m de gr̃uitate et dolore capitis oz ut diſtrahaãt materia cũ fricatiõibus incipiẽdo a debili trahẽdo ad ptes ſemp inferius uel cũ ſuppoſitoriis uł cliſteriis atractiuis ſupius poſitis 2° applicatur frõti ſaculus qui ſequit. ℞. roxax ellectarũ ptem. j. floz camomille. ʒ. j. meliloti betonice nenuffaris. an. ʒ. ij. anthos puri. ʒ. ij. ſemis papaueris albi fortiter cõquaſſati. ʒ. j. ß. conquaſſentur oia & fiat ſaculus ſup frõte q cũ aqua roxata ſpgatur & frõti tepidus appõatur. Iſte ſaculus ualet in grauitate capitis ab humore uaporoſo cãto. Quod ſi dolor capitiſ fuerit ab humore peccãte ſui qualitate mala uel ſui ſubtilitate uł caliditate ungaãt caput cũ oleis infrigidantibus poſitis ſupra. ſ. nenuffaris cucumeris 3° odoret. folia ſaliciſ uitiſ albe folia nenuffaris & alia tempate frigida ut poma. Item in materia calida etiam põt talis ſaculus fieri. ℞. florum camomille quar. ß. meliloti. ʒ. j. uiolax tereſtriũ. ʒ. j. ß. cõquaſſẽtur & fiat ſaculus ad lõgitudinẽ palme i materia frigida fit de ſticados & camomilla.

¶ Ca^m .iz^m de inquietudine

Supra ca^m de inquietudine hñtium se. Contra inquietudinē habētium se. uelet ad hoc odorare olea frigida dometti ca ut nenufaris uel loco illius eit meli^o ut in tingatur tēta bombicis in illis oleis & ponat^r in narib^o .z^o applicare timporib^o infrigidātia ut ſimplicia uel cōpoſita ſuperius poſita i c^o de effi^a cāta ex uigiliis .3° odorare ſolatrū uł alias res intenſe frigiditatis ut ē mādragora & ſimilia ſupaſperia cuz aqua rox¶ Quar to ſi nō fuerit qđ phibeat ut opilla^o fortis uł apoſte^a quia ubi eſt apoſte^a in iteriorib^o ſem per eſt iquietudo det^r uel ſirup^o papauer .uel medicia que lābendo ſumit^r de papauere.

¶ Cui^o recepta ſumit^r hic .℞ carnū uuaꝝ paſſa rū bene pinguiū Iuiube ſebeſten .an .q̄r .ʒ. col lent^r & collature addant^r ſemia papauer .albi cōquaſſati .ʒ .ʒ. mucilagis ſemis phīj .muci laginis ſemis citonioꝝ . an .ʒ .ij .fiat loch . ualēt truffe recitate & alia uirtutē fatigātia intan tum qđ eger petāt quietē .ıō qñ paciēs iquie tatur iduat^r p̄mo & uadat p̄ domū ſi poterit ut uirt^o fatiget^r & fatigata qeſcat . Viti^o ualz lauare man^o faciē & extre^a cuz aqs frigidis.

¶ Ca^m .iz^m de dolore uentris.

Supra ca^m de dolore uentris & ſto maci ſi fiat a colera aſcēdente ad ori ficiū ſtomaci miniſtrant^r ſto^m cōfor tātia & colerā rep̄mentia ut mala granata ut dām ē ſupius .uel ſirupus acetoſus uel ſucus uue acerbe uł ſucus citri uł citrāguli uł ſucus limonū .ubi dolor ſtomaci uł uētris fiat ex uē toſitate intingat^r pānus lineus i aqua feruen ti & fortiter cōpreſſa ponat^r deſup & poma tur filum crudū & bñ cōpreſſuz poſtq̄ bulie rit caliduz aponatur.

¶ Ca^m .14^m de aſperitate lingue.

Supra ca^m de aſpitate lingue q̄a lin gue aſpitas poteſt eſſe pp hūores ſupflitos. Ideo debz p̄mo os lauari cū aqua & acetō uel aqua & uino albo uł cū aqua & iulep uiolato & roxato ſecd̄m caſus exigentiā & poſt debz mūdari cū cocleari ar genteo uel canula uł baculo de ſalice uł bruſco uel tergi cū pāno lineo . Et cōſueuerūt facere cū ſcarlato rubeo intincto i hūiditatib^o p̄dictis Scias tñ qđ Auic . p̄cipit ſal applicari lingue qđ nō laudo niſi p ſal intelligat zuchaꝝ candu dum quia ſupaſpſum in puluere remouet ſic tatem lingue . Quod ſi lingua fuerit ppter ca lorem adhurentē nigra ualet ad hoc ſaculus mucilaginū & alia ſupius poſita in ca^o de cu ra fe . acutaꝝ in ſpāli uolens remouere ſternu tationē cōprimāt uenas pulſatiles &c̄ . o : ul o rum & eſt problema philoſophi.

¶ Capitulū quintum de tuſſi .

Supra ca^m de tuſſi . Siccaz tuſſim ut plurimū incurrūt febri que p̄ot cu rari cū p̄ſtis bichichiꝝs .i . illi^o q eaſ inuenit quaꝝ . ℞ta ſeqtur . ℞ . quatuor ſemia frigida minora . an .ʒ ȝ . camphore . g̃ .ij . gumi arabici draganti . an .ʒ . ʒ . ſucci liquiritie . ʒ . .ȝ . coriandri preperati .ʒ .ȝ . penidiorum .ʒ . ij . mucilaginis pſilij ſeminis citonioꝝ ſirupi uio lati an . quod ſufficit fiāt p̄ſtē in modū fabe Item ad idem ualet cerotū . i . fuſtaneū incira tum quod ſic fit . ℞ . mucilaginis pſilij ſemis citonioꝝ . an .ʒ .ij gumi arabici .ʒ .ȝ . ſuci portula ce .ʒ .ȝ . ʒ . olei ſiſamini olei amigd . dulciū olei uio . an . quar . ʒ . & addito cere paꝝ fiat cero tum cū fuſtaneo ſi uis quod ponatur ſup par tes pectorales & adde aſungie galine & buti ri ſine ſale recētis .ʒ .ʒ . & alia ualēt que dicē tur in cura de ethica lacus.

¶ Ca^m .16^m de deffectione apetitus.

Supra ca^m d̄ deffectiōe apetit^o qñq̄ eſt cā humiditas exiſtens in ſtoma cho ad quod ualēt uomitus & ſolu tio uētris que dicta eſt ſuperius Et qñq̄ ē cā humor reumaticus de capite deſcendens ad ſtomachū ad quod ualet loch de p^r pauere ſuperius poſitum & qñq̄ ē cā debilitas uirtu tis que cōfortāda ē cum pulueribus cordiali bus & aliis añdictis & ſpāliter ualet ad hoc odorare odores bonos tempatos frigidos ſu perius poſitos ut ē odor pomoꝝ & . z^o ualet ad hoc diacitoniten cum ſpēbus uel ſine ſpē bus uel poma cōdita uel p̄ſica ſicca uel cereſa uł pruna . uel p^r rra cortex citri cōditi cū zucha ro uel coctana condita cum melle . Item ciba ria uel alia a paciēte plus deſiderata in modi ca tñ q̄titate Item ualent ad hoc cōpoſita & ē cibus lūbardoꝝ factus ex rapis paſtinachiis & gelatina ex oleo piſcib^o ellectis & aliis . Itē ualent ad hoc almeroſata ideſt cibaria facta acetoſa . Item nebule & obleti in quoꝝ cōpōe neceſſariū ē zuchaꝝ ut ſūt canones . Itē ad h^o ualet emplaſtrū quod ſequit^r . ℞ . carniuz cito nioꝝ infuſoꝝ in aceto p̄ noctez & aq^a roxata .ℍ . ʒ . ſucotrini .ʒ .ij . ſandalioꝝ rub . coralorū rub . an .ʒ .ȝ . ʒ . ſuci abſinthij facta reſidentia .ʒ . ʒ . aque roxate antique quar . ʒ . fiat empla ſtrum quod ponat^r ſup ſtomachū . Itē ad idez . ℞ . roxaꝝ rub .ʒ .ȝ . ſuci abſinthij mente ſice . an .ʒ .ij . corallioꝝ rub . ſandalioꝝ rub . coriādri p̄pati . an .ʒ .ȝ . corticū citrāguli fortiſſime con quaſſati .ʒ . ʒ . fiāt duo pui ſaculi in forma ſcu ti & ponat^r ſup ſtomachū .

Ca^m .17^m de boliſmo .

Supra capm de bolismo. In bolismo ualet odorare terrā sigillatam bolū armenū aspsum aqua roxata & aceto odorare almorasach & panem calidum & carnes assatas infussas in aqua roxata & ponere pānuz calidū sup orificiū stomaci quod si alicui eūti p uiam accidat bolism? & nō hē at aliquid quod possit comedere uel odorare accipiat unū boluz de scabiosa.

¶ Capitulū .ixm de apetitu canino.

Supra capitulū ď apetitu canino. In apetitu canino ualet comedere pinguia. ut. ℞ pinguedinē renuz edi cotam cōterrat̄ forussime & ponat̄ sup tostā panis & pñtetur igni & supaspgat̄ zucharū & det̄ tepida. Idem potes facere de pingue dine caponis galine In paupibus aūt de pinguedine porci uel montonis & si pinguedinē non hēs detur sibi brodiū cum oleo multo.

¶ Capitulū .xm. de destructione hanelitus.

Supra capm de destructiōe hanelit? si fiat ex opillatiōe utat̄ cōserua radicū enule cāpane uel cōserua radicuz yreos. Itē utat̄ unguētis resolutiuis que dicētur i tractatu de ethica. Ad idem ēt ualet fustaneū inceratū sup̄ positū ca⁹ de tussi. Et si destructio hanelit? fiat ex opillatiōe flegātis grossi sine fe. pōt curari p usum radicū genti ane que cōtinuet̄ duabus uicib? uel uicibus quatuor ad q̄titatē ď .z. ij. omni die & postea non bibat. Similiter ualet in asperitate uocis usus suci cauliū rub. ēt per se potatus omni die uł sirupizatus cōtinuet̄ .i4. diebus.

¶ Capm zom de frigiditate extremitatuz .

Vp̄ capm de frigiditate extremitatuz Lateres ignitos ātiquos applica plātis pedū & uolis manuz ut dictuz ē in ca⁹ de tipo. Idē potes facere cuz incussoris calidis & inuolutis in pānis lineis.
Itē fac calefieri uinuz cū quo calefiāt extre⁹.
Itē fiant fricationes trahētes. Itē applica plātis & manib? uas ereum plenū aqua calida.
Itez i diuitib? in quib? frigiditas extremitatum durauit fiat pomū de auricalco uacuuz q̄ teneat̄ in manib? in cui? medio teneat̄ ferrū ardens uel lapis ignit?. Vel fiat uesica de auricalco q̄ aqua calida ipleat̄ uel decoctione herbaz calidaz. ubi nota q̄ auricalcū ē es mł to igne & medicamīe ad colorē auri deductū q̄ sic fit. ℞ laminaz eris ueteris uł cupri q̄ si uis audacter capias de antiq̄ caldario meli? est tñ si sit cuprū nouuz igneat̄ ter & tot? extinguat̄ in urina in qua tartaruz & sal an. fuerit resoluta & totus aff squamis siue ab eo ruz lepra mūdet̄ deide frustratiz cū forfice in cidat̄ in pua frustra ad q̄tatē grossoz de q bus sumant̄ ℔. ij. usuales quib? p̄paratis & p̄oderatis. ℞. lapidem cala boni citrini & electi ℔. ij. tartari uini albi. ʒ. viij. fuisuris car bonū tilie uł salicū uł populi corticū ouoz. an. ʒ. ij. fiat puluis q in corporet̄ cū melle despumato in móuz paste cui frustrūcta de p̄dictis laminibus incisa immergantur quantum est possibile & totum simul ad uas infusionis quod aliter uocat̄ crucibulū pfūdū obturet̄ uas superi? cū bo^a argilla & obstruat̄ & undiq; circūdet̄ ut meli? possit ignē substinere & in uas p̄termitat̄ unū foram̄ qđ obstruatur cū scuello ł argilla p q̄ rpr liquefactiōis auricalcū effūdatur ad canullas uł uirglutas cū oleo inūctas & cū ifrigidatū fuerit cū martello fabricet̄. Nō q̄ archie. 5. sūt spēs argētū uiuū sulphur auripigmētū arsenicū sal armoniacū et dicunt̄ spiritus quia uolatilia posita sup ignem effugiunt & sublimant̄ cum reb? aliis & sic̄ septē sūt planete sic & septē sūt genera metaloz. supra que plus influūt p°. auz supra quod influit sol. z°. argētum supra qđ influit luna. 3°. ferrū sup̄ quod influit mars 4°. argētum uiuū supra quod influit mercurius. 5°. stagnum sup̄ quod influit Iupiter. 6°. cuprum supra quod uenus. 7°. plūbum sup̄ quod influit saturnus & ista ponunt̄ hic ad bene esse.

¶ Cam zim de fe. colerica.

Supra cam ď fe. colica ¶ Cura eius circa tria potissime uersat̄ idigerendo p°. c̄c̄ oppillationē remouendam. z°. circa q̄titatem humoz pecātium tollēdam. 3°. circa discrasiam febrilem. Quapp quia ista oportet remouere primo circa tertianaz q̄ triplex est periodica causon. & cōtinua. Et circa curam piodice pōt ordinari sirupus qui seq̄t̄ & quia in illa opillatio est pauca imo paucissima ideo nō pono radicem. ℞. endiuie nouelle nō lote lactuce portulace domestice scariole capilliueneris. rosi riporcini. an. M. j. minorum seminum frigidoz & maiorū quatuor cōquassatoz. an. ʒ. ß. seminis papaueris albi. ʒ. ß. zuchari quar. iij. fiat sirupus cū diligētia & clarificetur in estate ad ℔. j. ad quar. y.
¶ Sciendum autem quod in isto syrupo non posui radices quia sunt calide. z° quia in illa fe. nō est opillatio & si sic est in ualde modi^a q̄titate ad quā tollēdam sufficiūt in sirupo posita primo endiuia nouella quia magis est alteratiua q̄ antiqua nō lota sed magis debet mōdari a supfluitatib? extrisecis q̄ in sui su

perficie habet aliqualez nitrositatem rōe cui⁹ pōt remouere opillationē paruā iō nō debet lauari & appellatur aliter latuca amara qa i uirtute cum latuca conuenit & q̄to amarior tāto melior. & magis ualent cōtra oppillatio nes si sint & est herba que multū ualet in di seraſia calida epatis in quo epate est ut plu rimū materia huius se portulaca uero dōe ſtica quia ē aliquātulum acetosa & paucaruz ſupfluitatū rōe cui⁹ est magis cordialis capil liueneris quia remouet opillationē & est al teratiuū roſtrūporcinū & quatuor ſemina frigida q̄ ſunt cucur. cucu. melonis & citruli que ſunt diuretica & nō mōdata ſunt magis diuretica. minora ſunt endiuia lactuca portu laca ſcariola que debēt cōquaſſari ut eoꝝ ha beat uirt⁹. Semē papaueris ponit ad ingroſ ſandū materiā uel ad remouendā malā quali tatē materie. uinū maloꝝ g̃natoꝝ uel acetoſo rū ponit ad faciendū penetrare ſirupū & alte randū materiā uł quia materia nō idiget ſub tiliatiōe & illa ſunt iciſiua ponit modica quā titas & p paupibus ſumit p bona caſemita. credo qđ uellit dicere ſiue itelligere de pulue re zuchari. diuitib⁹ pōit panis zuchari. In eſta te fiat minor q̄titas ſirupi ut melius cōſeruet & in yeme maior quia ē tp̄us minus diſpo ſitum ad putrefactionē. Et qa qñq; in yeme nō hēmus herbas uel ēt delicati in eſtate no lūt ſumere ſirupuz. iō oz nos aliter ordinare & dare Iulep ut ſequit. ℞ aque endiuie. capil liueneris. nenufar. cucu. cucur. an. quar. ſ. aq̄ rox. & buglox. an ʒ. ß. ſandalorum alborum & rubeorum. an. ʒ. ß. zuchari. ℔. ß. fiat iulep cum dilligētia. quia antiqui medici p̄cipiebāt infirmis & paciētes obediebāt rōe cui⁹ medi cine ſorciebant bonum effectum.

¶ Odiernis aūt tpribus infirmi p̄cipiūt medicis nec obediūt. idcirco cauendū Nenufar albus appellat ungula cabalina & ē talis aquatica ſcđm Gal. cui⁹ radix tenet locū mandragore. & ſi melius uolumus opari ſirupos ſucos ſu mam⁹ herbaꝝ ſi habere poſſum⁹. ut. ℞ ſucū endie lactuce ſcariole portulace & aliaꝝ her baꝝ ſup̄ poſitaꝝ facta reſidētia. an. ʒ. ß. uł. iß. ʒ^m qđ uidebit & aliis medicaminibus cuz zu. charo fiat ſirup⁹ & est melius quia uirt⁹ her baꝝ in alambico diſſoluit. iō ſi herba decoq̄ tur uirtus alteratiua nec alia p decoctionem habet ita p̄fecte ſic qñ cum ſuco & dico uirt⁹ alteratiua qa iſta ſpāt̄r fūdat i aq̄itate. &c̄.

¶ Ca^m zz^m de fe. tertiana nota.

Digeſtiua tertiane note q̄a in hac fe. opilatio nō ē tanta q̄ta in fe. flegma tica. ℞. radicū comuniū teneraꝝ cum bñ ablutaꝝ & ab interiorib⁹ mūdataruz an. M. ß. endiuie lactuce & alioꝝ ſup̄ poſitorum ponūt aliq̄ apiuz quo nō utor in hoc cāu ſz lo co apij ſumat g̃men teneꝝ ut nō ſit multe cali ditatis quia hec ſunt p̄ maiori p̄te calida ab lutarū ut remoueant ptes terree ab extra qa illa ps multū rōe ſtipticitatis poſſet ipedire uiz apitiuā radicū ſemen melonum pono hic ad partez qa est p̄uocatiuū urine & apitiuū uiaꝝ urinaliū p quas materia epatis mūdifica tur. Iulep ad idem. ℞ aque radicū cōium om niū uel quas habere poteris cū aquis herbaꝝ ſup̄ poſitoꝝ & addendo uini maloꝝ granoto rū q̄tum uolueris & ſpicenardi. ʒ. ß. fiat iulep & eodem mō potes facere iulep de ſucis her barum ut dictum est.

¶ Digeſtiuū tertiāe cōtinue puŕ quod cōuenit i hoc cāu. est digeſtiuū cauſonidis quod ſequit ſtatim. Nota quod digeſtiuū tertiāe pure dz miniſtrari cū decoctiōe que ſtatim ſequit. ℞. ordei mūdati quar. ß quatuor ſeminū frigido rū maioꝝ & minoꝝ cōquaſſatoꝝ. an. ʒ. ß. bul liant duabus unelis & colletur & ului reſer uetur & quādo uolumus miniſtrare capiant̄ .7. coclearia illi⁹ decoctionis & quatuor đ di geſtiuo & miniſtrāt actu frigida in eſtate di geſtiuuz cauſonidis. ℞. ungule cabaline lactu ce. portulace epatice. an. M. ß. ſuci cucu. cucur meloni⁹ iudi facta reſidētia aque endiuie. an. quar. ß. ſandaloꝝ al. & rub. an. ʒ. iß. quatuor ſeminum frigidoꝝ ſeminis papaueris al. an. ʒ. ß. cāphore. ℈. ß. zuchari. ℔. ß. uel quar. iij fiat ſirup⁹ cū diligētia.

¶ Item ad idē iulep ℞. herbaꝝ dictarū. an. M. iij. in alembico diſtilētur cū ſeminib⁹ ſucis et aliis medicaminibus fiat iulep quatuor ſemi na frigida p̄cipio mūdari quia in eoꝝ cortici bus ē aliqualis ſtipticitas rōe cuius eoꝝ uir t⁹ alteratiua poſſet impediri.

¶ Digeſtiuum in quotidiana interpolata p̄iodi ca. ℞. radicum. 5. comunium radicum apii pē thaphilon cum toto lapacii acuti cū toto bugu loxe cum toto Boraginis cū toto fumiterre re cētis ſcabioxe roſtri porcini ſcolopēdrie cico ree yſopi utriuſq; ſaluie origani nouelli. an. M. ß. corigiole tribuli marini crete marine radicuz ariſtologie ro. radicū yreos radicum acori conquaſſati. an. quar. ß. aniſi maratri carui ameos ſeminis urtice ſemis br. ſi ſemi nis ſpgii. an. ʒ. iß. ſeminis ozimi latoꝝ foliorū ʒ. ß. anthos utriuſq; ſticados floꝝ boraginis an. ʒ. ß. galāge. ʒ. iß ſpicenardi. ʒ. ß. melis ſqui litici tereniabiz. i. melis roxati. an. quar. ß. zu chari quar. iij. rempentur radices per tres ho ras in aceto & fiat ſyrupus cū diligentia her be cum toto dicūt quando ſumūtur herbe cū

radicibus earūdem & debēt ſumi radices cū herbis quādo radices & herbe ualent in propoſito nō.n.ſemp uelēt radices cuz herbis qa radices ſunt calidiores.ſed ſumiť origanū no uellū quia i antiquo ē maior caliditas quare poſſes augeť caliditatē.Sup mele ſquilitico ē ſciendū qđ pōt fieri mel roxatū mel colloqnti de mel anacardinū & ſic de aliis pluribꝰ cum admixtiōe aliquaꝝ reꝝ & eaꝝ que in ipō mele.& in hoc ppoſito utor ipō melle ſquilitico quia rōe inciſiōis ſquille & ratiōe aptiōis ualent in ppoſito ſquillā nō pono ſimpliceē rōne ſue uenenoſitatis.Pōt etiā fieri acetū ſqlliticū paſſulatū cāphorizatū roxatū & de aliis pluribus ſic dictū eſt de melle quia acetū & mel ſuis caſibus cōueniētibus poſſunt applicari Super tēpamto radicū debēt radices in aceto tempari ut eoꝝ caliditas in aceto rep̄mať ne diſcraſia febrilis augumenteť ēt acetuz in ppoſito ualz incidēdo materiā groſſā uiſcoſā feculentā.Et nota qđ in ordinatiōe ſiruporū medicinaꝝ ſolutiuaꝝ & aliorū laxatiuoꝝ cōſiderāda eſt equalitas.ſ.uirtꝰ morbi uel etiā equalitas.i.poſſibilitas ifirmi in expendendo uel equalitas.i.oportunitas uel equalitas.ſ.in diſtempamento oiuz particulariū mēbroruz uł quorūdā.Laxatiᵐ fe.flegmatice i forª pił lulaꝝ.℞ yerepigre galieni.ʒ.iȷ.agarici albi el lecti.ʒ.ȷ.uł loco eiꝰ turbit gumoſi ellecti purgati.ʒ.ȷ.ʒʒ.albi.ℨ.ȷ.eſule.g̃.ii.ȷ.maſticis.g̃.ȷ pulueriza cū ſuco abſinthij .q̃r.ſ.ſi hēri pōt & ſi nō fiat cū oximelle q̃tum ſuffic̄ & fiant pitte de qbus fiāt ſeptē uł qnq; in.ʒ.iȷ.Et nota qđ hec febris utpluriᵐ eſt adherēs ſtoāco. ideo meliꝰ purgať cū pitt̄is q̃ cū aª medicīa.

Digeſtiuz tertiane colerice.℞.aque lactis dul.q̃r.iiȷ.endiuie ſcariole portulace ungule cabaline ſumitatū papaueris albi.an.q̃r.ȷ.quattuor ſeminū frigidoꝝ maioꝝ & minoꝝ.an.ʒ.ſ flоꝝ uiolaruz & nenuffaris .an.ʒ.iȷ.uini maloꝝ granatorū .ʒ.iȷ.zuchari.℔.ȷ.fiat ſyrupus ad.℔.ȷ.ſ.uł fiat iulep.℞.aque endiuie aq̃ portulace aq̃ nenuffaris an.℔.iȷ.uini maloꝝ g̃natoꝝ quar. ſ.ſandaloꝝ rub.ſubtiliter pluerizatoꝝ.ʒ.ſ. panis zuchari.ʒ.v.fiat iulep qui ſumať uł.℞ ſirupi acetoſi.ſ.quar.ſ.ſirupi de nenufare ſirupi de papauere.an.q̃r.ȷ.ſ.miſſe. Item pōt fieri cliſtere hoc modo.℞. malue biſmalue. uiol.branceurſine mercuriał.an.M.ȷ.aniſi.ʒ. ſ.fiat decoctio i aqua in qua diſſoluať ſuci ſicle.ʒ.iȷ.melt̄ rox.olei uiol.an.q̃r.ȷ. ſaliſgēme. ʒ.ȷ caſſiefiſt.ʒ.ȷ.ſ.yerepigre gali.ʒ.v.fiat cliſtere ad quar.y. Ellectuariū terciane note.℞. ſuci roxaꝝ ſimpliciū.ʒ.i.turbit bene gumoſi & mūdi.ʒ.ſ.dyagredii maſticis.an.g̃.iii.me

lis rox.ʒ.ſ.pulueriz̄enť & miſceanť cū aqua zuchari.ʒ.ii.& totū detur i aurora tepidum Aliud eūatiuū terciane note.℞ turbit.ʒ.i dyagredij.g̃.iȷ.maſticis.g̃.iȷ.pulueriz̄eť & incorporenť cum melle rox.uel.ʒ.iȷ.aque feruētis uł.℞ agarici al.bene frāgibił.ʒ.ȷ.ʒʒ.ʒ.ſ.dyagredu maſticis.an.g̃.iii.pulueriz̄enť & incorporenť cum melle roxato.

De digeſtiuis quartane.

Digeſtiuū quartāe cāta a fece ſanguinis.i.maſa ſanguinea que ē melācolia naturalis.℞. germādrie boraginis cum toto buguloxe cū toto adiantos aceto foꝝ ſumitatū lupulli endiuie ortenſis nō lote fumiterre ſcolopēdrie cicoree capillťueneris recētiū.an.M.ȷ.corticū radicū caparoꝝ bruſi ſpgij mediani corticon fraxani geneſtre .an. .ʒ.ȷ.thimi epithimi floꝝ anthos uiolaꝝ boraginis buguloxe florū tamariſi.an.ʒ .ſ.melis roxati.ʒ.ȷ.ſ.aceti ſquilitici paſſulati.ʒ.iȷ.zuchari.libraz.ſ.fiat ſyrupꝰ ad libram unam cum diligentia clarificatus.Et nota quod in quartana ex adhuſtiōe ſanguinis pōt fieri ſyrupus iam dictus addēdo tñ naſturtij aquatici lantiginis aque currētis & recētus.an.ʒ.ȷ aque boraginis aque buguloxe uel ſuci eorūdem facta reſidentia quar.ſ.iſti ſirupi lymphantur cum decoctione germādree floꝝ boraginis & buguloxe.

Digeſtiuū quartane cāte ex adhuſtōe melēcolie.℞.v.radicū comuniū.an. .M.ȷ.fumiterre cicoree germ̄dree corrigiole mediani corticis tamariſci.an.ʒ.ſ caſſie lignee ameos aſſari carui ſeminis apij ſeminis iuſquami.an.ʒ.iij.quatuor ſeminuz frigidoꝝ mundatorum.ʒ.i.utriuſq; ſticados .an.ʒ.ſ.ſpicenardi.ʒ.ſ.melis ſquilitici quar. .ſ.aceti albi quar.ſ.zuchari quar.iij.fiat ſyrupus ad.℔.ȷ.bene clarificatus Iſte ſyrupꝰ limpheť cum aqua decoctionis ciceꝝ rubeoꝝ aut germandree.

Digeſtiᵐ quartane cāte ex adhuſtiōe flegmatis.℞.radicū feniculi bruſci ſpgij gramis.an. .M.i fumiterre ſcolopendrie cicoree germandree adyantos fraxini tamariſci corticū radicū caparoruz ſcabioxe lapacij acuti fumiterre eupatorij calamēti yſopi an.quar.ȷ.floruz tamariſci.ʒ.ſ.caſſie lignee ameos anſi carui aſſari ſeminis apij iuniperi .an.ʒ.iij. ſeminum frigidorum mundatorum .ʒ .ȷ.utriuſq; ſticados.an.ʒ.ſ.ſpice nardi aceti ſqlitici.ʒ .ȷ.ſ. zuchari quar.iij.fiat ſyrupus cū diligētia ad .℔.ȷ. Iſte ſyrupus limpheť cū aqua decoctōnis ciceꝝ rub.aut germandria.

Digestiuū quartane cāte ex adhustiōe colere
Bc.endiuie.nouelle non lote ortulane aut antiq
germēdree adiāthos sumitatuz lupuli capil
lueneris scolopēdrie cicoree utriusq epatice
.an.M.j.polipodij quercini fortiter cōquassa
ti corticon radicū caparox mediāi corticon fra
sani tamarisi.an.ʒ.j.quattuor seiuz frigidox
mūdatax.ʒ.ß.seminis urtice seminis acetose
seis portulace an.ʒ.ij.prunox damascenox pi
guiuz iuiube sebesten an.numero.xx. liqritie
rasse.ʒ.iij.florū uiolax boragis & bug ulox.
flox anthos & tamarisci.an.ʒ.ß.aceti al.q̄r
.ß.zuchari albi.℔.ß.fiat sirupus.℔.j.Iste si
rupus limphet cum aqua decoctiōis germen
dria adianthos.uiol.boragis & sero caprino
cōmisce serū capnū tantū q̄tuz ꝺ decoctione
Aduertendū tn̄ qꝺ serū capnum sit;recēs ita
qꝺ de nocte steterit sub aiere & mane phice
tur qꝺ rescidebit & cū illud ꝙ supnatat mix
to cū decoctiōe dicta que tepida misceant &
post ille sirup⁹ limphet. Melagogū nō scribo
hic.i.medicinā eūantem melēcoliā qꝺ supra i
ca° de cura putridax posui & si uis diuersifi
care capiant apropata debilia uel fortia z^m
qꝺ expedit posita ab Auic. in fine capituli.ut
agaricus ul turbit uel quicq̄d placet. Inquit
Gal.in uno libro quez fecit de egritudinibus
pticularib⁹ quē non hēmus penes nos sanaui
gentem plurimā a quartana dedi eis in potu
post digestionē aliqualē.p° medicinā minora
tiuā p⁹ digessi plus materiā q̄ eradicari possz
post eradicet si nō euacuet minoran° post &
p maiori pte p̄cipiat ſtoia si materia sit i sple
ne de basilica manus sinistre.si i epate de ba
silica dextre & post añ poxismū p tres uel q̄
tuor horas.Bc tyriace non nimis notte neq ni
mis ant q .ʒ.j.& misce cum.ʒ.ß.suci mente
potui det .& hoc cōtinuet p tres poxismos et
añ quēlibz poxismū die añ fiat flobothoia ut
dictū est.Secūdo fiat flobotho^a pedis respici
entis materiā.s.de saphena & a^a fiat ꝺ salua
tella man⁹ respiciētis mäz Ista sepe expert⁹
sū & iueni effectū i corpe robusto fortis uir
tutis erradicari potest cum succo mente uel
absinthij uel cū medicina forti. Isti suci non
possunt fieri in yeme sz i uere quo tp̄re sol in
cipit agere i nos fortiter & h° quia quartane
sequūtur cursuz solis. Itē isto tpre potius ua
let hoc remediū tiriace q̄ alio nō antiq nec no
ue ut in z° āno cōpōnis antiquata ē illa cui ue
tustate hūiditas est cōsumpta que hūiditas
si incipit cōsūmi tūc ē in p̄ma senecture et q̄to
magis est cōsumpta tantomagis tendit ad se
nium fiāt flobothomie & alie eūones secundū
uirtutis exhuberentiā.

De cura tertiane p empericos.

Multi truffatores dicūt se curare tertia
nā cū pomo ꝙ i tres ptes sindūt et
in uno quoq fruſtro scribūt prio in
uno xp̄s uicit in alio xp̄s regnat in 3° xp̄s ipe
rat. Et dico et asserо illa uerba magne ēēau
ctoritatis uerū p̄cipiūt ꝙ ante paodos p tres
horas sumāt de illis fruſtris. primo illud in
quo est pri^m scriptuz. z° in quo ē z^m. ʒ° in q°
est tertiuz. & q̄nq remanent curati. Et cā est
quia ipocrate testāte. z° affo. acute egritudi
nes sicut sunt tertiane pure i. 7. paodis termi
nāt longissime. mō qn̄ paciens accipit pomuz
dz habuisse tres uel quatuor poxios Idē fa
ciunt iquartana uel quottidiana in qua medi
cus digesserit uel euacuauerit uel natura per
se h° cāuliter fecerit & laudē medici sibi susci
piunt ac ut latrones accipiūt.

Tractatus terti⁹ de febribus ethics

Iam siuisti: quod in mēbris sūt hu
miditates q̄bus possunt carere q̄tu
or ꝺ causis. p° ppter deffecm nutri
menti ut patet in arboribus in quib⁹ in esta
te defficit rōe sicitatis excessiue exsicātis nu
trimētum z° ratiōe alteratiōis nutrimēti utz
in arboribus transplātatis in alia terra que
nō nutriunt ut solent ymo qn̄q nō fructifi
cant. ʒ° ex defectu uirtutis nō potētis attra
here uel conuertere nutrimentū ut patz in ar
boribus in yeme quorum uirtus debilitatur
& sopit quare nō uirēt. 4° ex nocumēto i ra
dice ut in corde ul i alus membris principali
bus. ut patet ex nocumēto radicis in arbori
bus & ideo accidētia anime uel nocumta mē
bri p̄ncipalis ē cā ethice ut patz i ira & amor
quare obseruet cū applicatis ab extra quod
est sup̄positū in ca° de effi^a cāta ex angustia
sup ca° de cura febriū acutax in spēali pōt ēt
cibus qui licet generaliter sit tactus ca° de ci
batiōe febricitātium in generali hic tn̄ specia
liter est dicēdum & p° circa aerem quia licet
aer humidus sit in eis magni iuuamēti tamē
in ieme q̄a frigiditas hyemis est mortificati
ua iō aer cum igne tūc ad tēpamentū reducēs
nō quod ipi apropinquāt igni. item indigēt
aere uaporoso nō sico & hec sunt ordinanda
in domibus que hnt stuphas que sint remisse
caliditatis & sciunt facere dn̄i alamani. Ciba
ria ethicorū debēt esse facilis digestionis fri
gida & humida sūme decocta qualia sunt pis
ces uel alia testudinosa ut cācri fluuiales qui
aliter uocātur sterne. Cancri marini rubee li
matie & maxime uergentes ad rubedinē que
in uere repiunt in uineis uel ortis qui rigan
tur testudines al tarence nemoz specialiter il

le que nutriũtur in uiridariis uł ortis & nul lomodo utãtur illis que fuerũt degẽtes in a quis in pua q̃titate & ſemp debent dari eis ſumme cocta quia facilius a natura alterant̃ In aqs animalia degẽtia ſunt pauci nutrimẽti & multaꝝ ſupfluitatũ & ſpecialiter in curen tibꝰ degẽtia. Nemotoſi ſunt puli galine pdi ces faxiani capones & ſimilia que granis nu triũtur. debent p cibis eoꝝ ſic nutriri. & fru mẽti electi boni ponderis mẽſurã unã pona tur ad decoquẽdũ. unda una bulliat & adda t̃ rane aquatice mundate a tibiis & a capite numero. zo. ł. 50. iuxta q̃titatẽ furmẽti & bu liant cũ frumẽto uſq; ad diminutionẽ carniuꝫ eaꝝ. Et poſt colla & ex nutrimẽto iſto nutri ent̃ pulli & aª aialia. ꝫ. uł. 9. diebꝰ & poſt dẽ tur pata ut decet. Loco ranaꝝ poſſumus uti limacis & aliis ſup̃ poſitis. Illa aũt anteq̃ co quant̃ cũ frumẽto purgent̃ a ſuis extremitati bus ſeu ſupfluitatibꝰ & lauent̃ cũ aqua fria ſale & cinerib⁹ & ſpãliter ter uel quater. & poſt fortiter cõprimant̃ facta lotiõe. reitera bina uł trina uice cuꝫ aqua frigida ut dictuꝫ eſt & ponant̃ ad decoquẽdũ cũ una mina fur menti ut dictũ eſt. Item aialia quadrupedia debẽt nutriri: paſcuis bonis quoꝝ herbe ſint frigide & hũide & debẽt eſſe aialia ppinqª p̃ncipiis generatiõis cũ tñ hũiditates ſupflue ſũt cõſumpte ut ſũt pulli qñ iam matrẽ ami ſerũt edi comedẽtes qñ iam herbas debẽt pa ſcere ſed nũdum paſcuũt. Agni medij agni ui tuli lactãtes. Simił potus eoꝝ q̃diu comedũt ſit uinũ electũ plaumaſſe. i. illiꝰ cõtrate & ſic cũ mediet ate aque uel plus p̃us bullite & pꝰ refrigerate: uinũ cõpetit ꝓpter appetitum & ꝓpter uirtutis debilitatẽ & debꝫ eſſe bñ ma tuꝝ & debile cũ medio ſui uł plurimi aque. ut ſapor uini uł caliditas abſcindat̃. Quãdo nõ comedũt uolẽtes bibere iulep roxatũ uł ui olatũ da cũ multa aqª mixtũ ſcđm caſus exi gentiaꝫ uel aquaꝫ ordei paratã. ℥ᵐ ℞. A. docꝫ Electuaᵐ ſpãle in ethica ẽ. ℔. cõſerue radicũ cõſolid maioris. ʒ. iij. cõſerue bu. cõſer. nenu. cõſerue rox. an. ʒ. ß. corticũ citri cuꝫ zucharo cõditi zucharı candidi. an. ʒ. ł. penidioꝝ. ʒ. iſ. ſuci liquiritie margaritaꝝ oriẽtaliũ ablutarũ iacinctoꝝ ſmeraldoꝝ zaphiroꝝ. an. ʒ. ß. uua rum paſſaꝝ mũdataꝝ ab arilis & pelliculis uel paſſulis de ſemi. i. illa cõtrata & ſunt par ue paſſule in qbus nõ ſunt arile & uocantur in iſtis partibꝰ paſſule ad corinthios. ʒ. ß. ſe. bombacis mũde ʒ. ſe. papauer. al. conquaſſati fortiter boliarmeni rox. alba. & rub. electaꝝ coriãdri prepati quatuor ſeminũ frigidoruꝫ maioꝝ & minoꝝ. an. ʒ. iij. ſemis acetoxe. ʒ. iſ. pineaꝝ fiſticoꝝ. an. ʒ. ł. gũi arabici gumi dra ganti frigidi ifuſoꝝ p̃ tres horas in aqª nenu. & acetoxe. an. ʒ. ij. oſſis de corde cerui iteriꝰ & exterius purgati i uino ſandaloꝝ alboruꝫ & rub. an. ʒ. j. ſpodij. charabe. an. ʒ. ij. Cam phore. ℈. ł. Auri de Ienua limati ſubtiliter p̃ us i igne purgati florenũ. j. carniũ teſtudinũ coctaꝝ & pataꝝ ut decꝫ p uiã cõp̃ſſionis exi cataꝝ. ʒ. ij. q̃ ſi nõ hẽs teſtudies ſũme limaci as uel teſticulos galloꝝ panis zuchari. q̃r. j. ß fiat electuariũ p bolos cũ aquis. ſ. roxata bu guloxata & aqua facta de cortice citri p uiã diſtillatiõis. an. quar. ß. que deaurẽt̃ cũ pã nis auri puri margaritaꝝ orientaliũ & ori ẽtales đbẽt̃ quia ſunt clariores & aqua facta cum ſanguine humano ſanguis aũt humanꝰ debet eſſe bonus ñ de corpore egro & poteſt fieri per flebothomiã que fit in uia p̃ſeruati onis ualet etiã exhibitio boni auri primo talis quod fit per uiaꝫ dictã diſtillatiõis magiſtra liter ualde Vngᵐ reſumptiuũ in ethicis. ℔. olei nenuffaris uiolati ſiſamini amigdalaruꝫ dulciũ de cucur. de papa. recẽti. an. ʒ. ij. medu le cruris bouis aſſungie porcine recẽtis aſſũ gie galine. recentis. an. ʒ. ij. butiri recẽtis quin quies abluti. ʒ. iij. cere albe noue quar. ß. fiat unguẽtum fluxibile lento igne cui poteſt ad đi & ſpecialiter in moraſmõe cum febre ſan. al. & rub. an. ʒ. j. iſto unguẽto ungantur cõti nue mẽbra omnia & iũcture cũ aliqª fricatiõe & ſpecialiter ut ſtet uirtus cum iſto unguen to ne trãſiat pꝰ balneũ ſi ſudat exicet̃ cutis cũ pãno lineo delicato moli quia magis ẽ frigidũ q̃ de canapo & ſupmulgeat̃ lac & p̃buſ pe ctoralibꝰ & dorſo & poſt p paulũ ungat̃ un guẽto añdicto.

Balneũ alteratiuũ & reſumptiᵐ p ethicis. ℔. q̃tuor uł q̃nq; capita mõtonũ bñ pinguia buli ãt i una aqª & diſpumẽt̃ & pꝰ ponãtur i alia cuius q̃titas ſit pro balneo & illa buliãt uſq ad oſſiũ ſepationẽ poſtea capita iſta ab aqua abiciantur & in illa aqua fundantur ſumita tes uitis albe cãne ſalicis uel populi mirti ma lue biſmalue coctant. an. M. iij. ro. rub. electa rum floꝝ nenuffaris an. pres. iij. unica unda buliãt & poſt dimittãtur tepefieri & ibidem balneetur ethicus ut oportet. ſ. poſt cibuꝫ di geſtum in prima digeſtione & parum ibidẽ mouẽdo cum delectatione uſquequo plante pedum incipiant rugari.

Cliſtere alterati ℥ cõſolidat mũdificanꝰ ua let cõtra fluxũ uẽtris in ethicis & excoriatiõe inteſtinoꝝ. ℔. ſuci portulace ſuci plãraginis facta reſidẽtia. an. q̃r. j. aque pluuiał ferrate quar. ß. adipis renum capre. ʒ. j. uitella ouo rũ molita ſup latere ignito torrefacta nu me ro. ij. fiat cliſtere. Nota ſigna que ponit. A.

de facie & curuitate unguium & cāti capillo rū hec ſunt mortem propiquā ſignificātia & ſi ſputum eorum ſcī catū ſup prunas feteat uel ſi in pelui uel in alio uaſe uel in aqua mū da fundū petat cū baculo agitatuz & ſic ſani es pmaneat mortez de magis ꝑpinquo ſpera bis ꝙ ſi iflant tibie et flux⁹ uētris ſupuenerit nō diu uiuere poſſunt et loqndo uł comeden⁹ moriunt & in talibus cauēduz ē ne eoꝝ colla ł capita moueāt ne termin⁹ mortis eoꝝ antici petur modica maeriſ interceptō eos ſufficit in terficere & in h⁹ errāt plures qui culcitras de ſubt⁹ eos remouēt dicētes ꝙ mori nō poſſūt qa iacebant & in talē culcitrā eſt pluma colū bi in talibus certe p remotioez collū reuoluit et hanelitus ipedit cui⁹ rōe moriunt &c̄.

Tractatus quartus de fe. peſtilentiali.

Supra tractatū 4ᵐ de fe. peſtilētiali qnz accidit aeri corrupō in ſui qualitate tm̄ aut i ſubſtātia tm̄ aut i ſubſtantia & q̄litate ſimul. Corruptio q̄ accidit in qualitate tm̄ ē utpluriᵐ cā egritudinuz diuerſaꝝ ut tēaſmon diſinterie. Sqnātie Appoplie freneſis morbili uariole & aliaꝝ paſſionuz te ſte ypo. 3ª ꝑticula afforiſmoꝝ qui ponit cōbi natiōes aeris cās ēē effectiuaſ diuerſaꝝ egritudinū & iſte eoꝝ paſſiones pnt ēē mlte. Veruz corruptio q̄ accidit in ſubſtātia aeris eſt potiſſime cā fe. peſtilētial. pōt aūt ſubſtātia aeris a cā ſupiori ꝓncipaľr corrūpi qa a cauſa ſuperiori regunt iferiora & a cauſa inferiori tm̄ que corrupō ſi fiat cōcurētib⁹ iſtis duab⁹ cāis ſimul maxie ē cā fe. peſtilētial q̄ fe. cōicat multis hōibus & non oībus ſed maxime paratis aut rōe plectorie in toto exītis aut ratiōe debilitatis uirtutis q̄ debilitas uirtutis ē qnq; rōe etatis ut i infantib⁹. q̄tomagis appropin quāt ꝓncipijs generatiōis tanto ſunt debiliores & in ſenibus etiā. Aut erit debilis nature ut in corporib⁹ debilis texture uł cōpōnis rare aut eſt debilis ꝑpter egritudinez que ꝑceſſit uel adeſt uel aliud talium. hec enim cor⁹ ſingulr peſtilentiā paciunt & utplurimum moriunt peſtilētia aut utentes malo regimie

Sciendū qd licet Auic. ſigna ꝑſentis peſtilentie poſuerit & future tn̄ iter cetera peſtilētie ſigna eſt mortalitas i uiuentib⁹ ſiue ſint aues ſiue canes ſiue piſces ſiue aialia i cauernis habitātia ſiue ſup terrā degentia que mortalitas ſi eueniat aialib⁹ habitātib⁹ cuz corpore humano ut gatis galinis canib⁹ & ſimilibus de ꝑpinq̄ hūane nature ē uentura. Et nota ꝙ ipſis fe. peſtilētialib⁹ nō ſubito iterficiētib⁹ cōcomittant bubōes utpluriᵐ et alia apata q̄ cōtingūt i diuerſis ptib⁹ corpis zᵐ ꝙ hūores ad diuerſas ptes mittūt. uñ cor i iſtis feſpāliter patit tn̄ ē poſibile quod in epate ſint humores ſupflui qui mittūtur ad loca ſub aſellarū ꝑāt ad alia mēbra ſatis remota ex quib⁹ hūoribus ſic diſpſis cauſabuntur erriſipille bubones carbūculi & alia apoſtemata & q̄ to a corde ſunt remotiora tāto ſunt min⁹ ꝑiculū portēdētia.

Et ſciēdū quod in corporibus humidis cauſa putrefactiōis & coruptiōis magis ē habūdāſ ſed corpora calida & ſicca niſi ꝑſeruētur facili⁹ ſunt diſpoſita ad peſtilentiā recipiēdā qa uie in eis ſunt latiores & magis apte.

Cauſe aūt coadiuuātes & mltiplicātes mortē in tpe epidimie ſunt iſte.

Prima deſpatio quia diſpabant de ſalute dicētes quod hoc erat uēdicta & ira dei.

Secūda ꝑpter cōfidētiā quā multi de abſolutiōe eis conceſſa a pena & culpa propter qđ pl⁹ elligebāt mori q̄ uiuere.

Tertia quia carebāt ſeruitoribus quia nolebat unus alteriuicinari ꝑpter cōtagionē morbi & ob hoc oportebat paciētez debilē ſurgere ꝑ ei⁹ neceſſariis & ei dē reme⁹ ñ applicabā ē. Quarta mala ymagina⁹ quā habebant de toſicis & puluerib⁹ dicētes poſt q̄ erāt toſicati amplius liberari nō poterāt.

Quinto malo regimie inordinato quia multi comedebant plus ſolito aliqui comedebant cibum hora nō ordinata ut. ſ. de nocte uel magis de mane quādo ſurgebāt in quibus natura multū grauabat.

Item multū nitebātur coire & coitus exceſſiuus erat eis uenenum.

Sexto quia multi credētes bn̄ facere & uolentes ſe ꝑſeruare aceperunt mediciās laxatiuas quib⁹ debilitabant & uie corporis apiebant & hūores in corpore cōmouebātur.

Supra peſtilētie curatione intentio generalis in curatiōe eſt exſiccatio tā in febribus q̄ in non febribus. In febrietibus aūt oportet magis infrigidare que exicatio fit cum flobothomijs & ſolutiōe uentris uel ab extra applicatis. Exſicatio ꝑ flebothomiam fit in ſanis uel infectis que fienda nō eſt niſi uincens materia fuerit ſanguinea quod ex ſignis ꝓpriis cognoſcitur. quā ſi fieri. oportet ſanis laudo quod anteq̄ eam faciās exeat malum aerem & uadat ad boᵐ ſi poteſt quia primū inſtrumētum cōtra peſtilētiā eſt fugere. Animalia enim rōe carentia ſola nature induſtria ſiue ſint cauernas terre habitātia ſiue aerē & alia omnia fugiūt & loca propria dimittūr. Et ad alium aerē ſe tranſferunt. Flobothomia aūt que talib⁹ cōpetit

debet esse in pua q̃itate & facta sepe n̄ ma
gna necessitate urgēte ne debilitet uirt⁹ ut for
tis possit resistere pestilentie nocumēto. Est
specialiter aduertēdū ut fiat flebothomia per
uenā per quā sanguis nociu⁹ melius euacuari
possit que cognoscit̄ p medici industriam ex
signis sūptis a dispōe pnti et pterita flobotho
mādi & pspiciat̄ si sentiat grauedinē ul̄ nocu
mentū in aliq̊ mēbro & spāliter pspiatur de
qua uena cōsueuit flobothomari & preuidea
tur urina & similia. quia si uena que non dz
apiri apiat̄ eūatur sanguis bon⁹ & remanet
malus. & sic uirtus debilitat̄ & remanet ma
la dispō in corpore. Quod dictū est de ſtomia
sanguis est ēt intelligendū de solutiōe uētris
circa quā Auic. laudat tyriachā l̄ metridatū
ministratū regie bono. cū regimie bono pōt i
telligi dupliciter. pmo. i. cū debita admīstrati
one sex rer̄ nō naturaliū ul̄ cū regie bono. i.
bene directiuo s. cū aq⁸ acetose l̄ buglox. q̄ aq̃
dirrigūt uirtutē hor̄ medicaminū ad cor. La
udat ēt Auic. medicamē de aloe qđ sic fit. ℞
aloes sucotrini q̃ter abluti. ʒ. ß. croci ortulani
ʒ. ʃ. mire. ʒ. ij. fiant pillē de quib⁹ sint. vij. in
ʒ. ij. & in estate dent̄ cū suco cauliuʒ rub. in
yeme uero cum uino odorifero. quar. ß. Et ē
sciendū qđ usus istor̄ est qđ una die debz su
mi ieiuno sto⁰ cum melle rox. cocto. ʒ. ß. ul̄. ʒ.
ij. l̄. iij. sic̄ uidet̄ expedire. Et alia die dz sum
mi tyriace. ʒ. ß. ul̄ metridati. ʒ. ij. cum aq⁸ bu
gloxe uel acetose q̃tum sufficit ad dissoluēdū
ut possit potari. Et alia die. ʒ. ʃ. de pillis iam
dictis. Omni aūt die post assumptionē istorū
sumat circa. ʒ. ʃ. pillar̄ que sequunt̄. ℞ bol
armeni. ʒ. ß. cāphore. ℈. ʃ. aceti al. electi aque
rox. an. q̃r. ß. fiāt pille ut dz ē đ qb⁹ sumat̄
oi die. Potes ēt facere pillas alias q̄ sequunt̄.
℞. boliarmeni. ʒ. ʃ. rox. rub. electaruʒ spodij
sint an. ʒ. ij. ambre. ʒ. ʃ. charabe transluc̄tis. ʒ.
ʃ. camphore. ʒ. ß. fiāt pille cū aceto & aqua
rox. an. quar ß. que pille si transglutiri non
possunt p se sumant̄ cū uino stiptico & nebu
la. Istis pillis utat̄ omni die ut dictū est de
pillis de bolo. Post sumptiōez opiatar̄ dicta
ruʒ mellis rox. ul̄ pillis de aloe uel tyriacha
uel metridatū nec ista opiata dari debent nisi
corpore p̄us mūdificato p⁹ sumptiōez opiato
rū qa illa laxant & laxan⁰ uias apiunt que si
nō claudant̄ & spāliter supiores cū pillis đ
boloarmeno citius cor attigerēt iste materie
maligne. Et ē scienduʒ q̄ pille de bolo ultra
subseqntes eas in ꝓposito z⁰ opari. p⁰ exiccat
bolus qa frigidus & sicc⁹. z⁰ uias cordis clau
dit q̃ pp aer putrid⁹ nō tā cito cor nec ptes
pectorales attingit. Cū aplicatis ab extra pōt
aer rectificari ut sequit̄ p⁰ hēas domū cui⁹ fe
nestre foramina sint clausa q̃ melius poterint
Et ea que sunt omnino necessaria p luce sint
clausa cū uitro uel tella incerata. Item nō. gra
diatur super terram p⁹ occasum solis nec iur
gat de lecto ante solis ortum. Item anteq̃ sur
gat faciat fieri ignē in camera cū lignis sicis n̄
fumantibus de uitib⁹ iunipo cipresso lauro
& specialiter de lignisa romaticis si ea ha
bere potes & flāma cōsumpta & aere exica
to ℞. trocischor̄ quor̄. recepta sequitur &
ponātur sup carbones. ʒ. iij. uel quatuor cum
dictis lignis cū qb⁹ aer aromatizet̄ et rectifice
tur ℞. ligni aloes ambre grixe musi fini. an. ʒ.
ʃ. thuris masticis costi dul. gar. interior̄ cina
momi amigdalar̄ amarum squināti. an. ʒ. ß.
flor̄ lauri origani ysopi calamīti pulegij utri
usq̃ saluie sansuci utriusq̃ sticados. an. ʒ. ij.
nucis cipressi sauine radicū acori radicū yre
os gallie muscate assari. an. ʒ. ʃ. croci. ʒ. ij. lau
dani puri. ʒ. ß. terbētine melis. an. quar. ß. fi
ant torcilli q̃r̄ qlibet pōderet. ʒ. ij. q se ruēt̄
usui cū quib⁹ aer ter in die aromatizet̄. s. de
mane āte prādiuʒ & ante cenā. Aere aūt sic a
romatizato sternat̄ dom⁹ cū sumitatib⁹ popu
li salicū mirti & similibus & parietes domus
irorēt̄ aqua roxata & aceto etiā portent tota
die & nocte. pillā de stupis aut spongiam
infusam in aceto & aqua roxata cāphorata
quā odoret uitet omnē modicū motū p quo
oz anelitū magnificari Exertitiū licz calorē na
turalē excitet & supfluitates cōsumat tn̄ est
necessaria cā directiua aeris pestilētialis ad
cor quare multum nocet.

¶ Pars hui⁹ regiminis que est secūdū egros tā
tum aūt debet̄ febricitātib⁹ tm̄ aut febricitan
tibus & apostemata habētib⁹ simul qb⁹ sub
ueniat̄ cito & subito quia citi⁹ moriūt̄ aliis
subuenit̄ aūt ut sequit̄. ℞. suci boraginis bu
gloxe suci acetose pomor̄ acetosor̄ facta resi
dētia aque nenuffaris aque roxate aque en
diuie. an. quar. ʃ. suci melise. ʒ. ʃ. sandaloruʒ
alborum & rub. an. ʒ. ʃ. coriandri preparati
an. ʒ. ij. roxa. rub. ʒ. ß. panis zuchari. quar. iij.
fiat sirup⁹ cum dilligētia clarificat⁹. Nota ꝙ
sirup⁹ de ribes ualet in fluxu uētris & loco
ei⁹ accipim⁹ sucū acetose cū potatiōe que da
tur cū isto sirupo dz misceri unuʒ coclear de
rob Syr⁰ isto utamur mane & sero cū aq̃ fri
gida p̄us bulita. Itez ualz dom⁹ rēificata cuz
fructib⁹ odoriferis & extremitatib⁹ frigidis
ut supra. ¶ Mutationes aūt & fortes aque
irroratiōes nō laudo & ratio ē quaz assignat
qui dic̄ i littera. Et qn̄q̄ faciūt necessario ur
tute s agētes celestes & uirtutes patiētes ter
restres hūctationē uehementē aeri expellunt̄
eim uapores & fumi ad ip̄m & sparguntur

in ipo & putrefaciunt ipm cū caliditate debi li. Et quando fit aer scdm hūc modū ueit ad cor quare corrūpit cōplexionē spirit⁹ que est in ipio &c̄. Item si fiant fricationes debiles i extremitatib⁹. Item dant̄ trociſci de cāph ora quos ponit. A. 5° can. ca°. 8°. ubi ponit qnq; re ceptas istoꝝ trociſcoꝝ quoꝝ una ē & ista lau datur in ppoſito. Q̄d unus diſſoluat̄ i aqua bugloxe uł acetoſe uł nenufar. & det̄ bis i die .ſ. mane & ſero i introitu lecti. Itē bibat i ma ne iulep alexādrinū multa aqua mixtum qñ ſcitiunt & ſi iulep nō habueris det̄ eis mlt⁹ potus aque frigide ꝑus bulite & poſt infrigi date. ¶ Electuariū ad idem. ℞ cōſerue roxarū cōſerue nenufaris cōſerue buglox. cōſerue bo ragis. an. ʒ. ij. corticū citri cū ʒucharo cōditi. ℥. ß. coriādri ꝑparati ſemis acetoſe ſandallorū al. & rub. an. ʒ. j. Raſure eboris. charabe boli armeni ſpodij electi. an. ʒ. ß. camphore. ℈. j. pānoꝝ auri numero q̄tuor panis ʒuchari. q̄r. ß. fiat cōditū i modū ʒuchari rox. cum aqua rox electa aromatizatū. Itē ualet i ppoſito Rob. i. ſuccus fructuū ſtiticoꝝ p decoctionez iſpiſſat⁹ ut q ſeq̄t. ℞ ſuci de ſumac uel ſucci agreſte uł Rob. de limonib⁹ uł ſuci granato rū & ſiſibus que debēt dari poſt aſſumptio nez trociſcoꝝ de camphora dictoꝝ.

¶ Febres aūt & apoſteāta ſit hñtib⁹ ſubueiat̄. ꝑmo febri ut dictū eſt. Sed reſpectu apatis ¶ Laudo q̄ in ꝑn° adueniēte apoſtemate cito et ſubito quacūq; fuerit hora ſiue de nocte ſiue de die fiat flobotho⁸ de uena magis ꝑpinqua loco apoſtemato qa materia ē uenenoſa nō ē diuertēda ut ſi apoſte⁸ fiat i emontorio cere bri fiat flobotho⁸ de cephalica eiuſdē ꝑtis & ſi i emonctorio epatis fiat de cauiculis. p° & poſt iteꝝ d̄ baſilica eiuſdē ꝑtis & ſic ē d̄ apo ſtematib⁹ cōtingētibus i aliis ꝑtibus. Et ſi apoſtema deuenit ad aug^m laudo ꝑmo nō ex pectare digeſtionē qa fiat ſcarifica° ſup apo ſtemate in duob⁹ uł tribus ꝑtibus contiguis .ſ. ubi apparet eminētia maior. & poſt ſuppo nat̄ ſcarificatiōi culus galli uiui deplumati ut attrahat fumos & materiā uenenoſam ad lo cum quo facto apoſte⁸ maturet̄ & curet̄ ut docui ſup̄ in ca° de fe. cāta ex apate. Aliq aūt ſup applicāt alia cepas & ſimilia cauſtica que ſalua reuerētia nō laudo qm̄ talia uere iferūt terrorez. Alij apponebāt uentoſā & credo q̄ meli⁹ tn̄ quia ꝑ uentoſam fit nimis attractio & cōmotio hūoꝝ. ideo magis laudo culū gali quia calor galli cōfortat mēbruz & ſenſibiliter attrahit fumos & materiā uenenoſaz ut pōt uideri in freneſi. Regimen q̄d competit ſanis & egris ſimul pōt haberi ex cōpōne utriuſq; regiminuz dictoꝝ. Excepto q̄d Auicena uult q̄d trociſci cum quibus aer aromatizatur illo cāu ſint alii q̄ ſuperi⁹ dicti Et iſtoꝝ recepta ſe quit̄. ℞. ſandalloꝝ al & rub. an. ʒ. ß. mirtillo rū nucuū cipreſſi uel folia earūdem Perſidi em uł balauſtie acatie ypoquiſtidos. an. ʒ. j. fiant troſici cum ſirupo de ribes uel ſuco citro nioꝝ an. quar. ß. qui trociſi ponūtur ſup car bones ignitos de tamariſco uel rubo ſicus.

¶ Cibaria aūt que cōpetūt iſtis & ſunt cibaria ſaracenica ſunt cibaria acetoſa ſiue iſta fiant de carnibus laudabilibus ſiue piſcibus ł aliis que cibaria ſint ſine ſpēbus niſi dum taxat croco pauco uł cinamomo electo & comedāt ſepe & parum.

¶ Ca^m ultimū de uariolis.

SVpra ca^m uariolaꝝ q̄ñq; accidit in ſanguine ebuli° ſecundū ſemi tam putrefactiōis ꝑpter quaz fiūt uariole morbili & alie ifecti ones cutis diuerſe ſicut malū ro. & eſt in fe ctio cutis ac ſi folia rubea roſe eſſent ſparſe ſuper cutim que uł gariter dicunt̄ cathie & eſt infectio cutis ac ſi pulices mordicaſſent cutim uel alie que uulgariter dicunt̄ graſpiuz & eſt infectio cutis latior q̄ in medietate dēa & minor q̄ malū roſeum. Et iſte infectiones cutis ſunt diuerſoꝝ coloꝝ & hñt diuerſum modū ꝑuentus ſicut uariole & eoꝝ cura eſt eadez cū cura uariole oportet quod cura iſta rum paſionū diuerſificet̄ ſecūdum diuerſita tem tpum ꝑncipij quia ꝑncipium ē anteq̄ in cipiāt apparere & augumētum uſq; q° ſunt mature poſtea declinatio uſq; quo cruſta inci piāt cadere & cū ualeſcentia uſq; quo cruſta deficit cadet̄ & uſquequo ueſtigia uariolarū ſunt ꝑfecte remota. De ſtatu nō facio mētio nem quia ſtat⁹ haꝝ paſionū ſaltem q̄tum ad accidētia eſt in prin° anteq̄ extra appareant. Sciēdum q̄ in toto ꝓceſſu cure haꝝ egritudi nū eſt ſtādū in ꝑſeruatiōe occuloꝝ nariū or iſ guturis & etiam partiū interiorum iſtis .n. mēbris preſeruatis a nocumēto harū paſſio num natura ē ꝑ ſe ſufficiēs ad curam Et prio fiat flebotho⁸ de media uena .qa ſi ēt natura paciat̄ flebothomiā & expellit ſanguinem de naribus ſi ꝑ partez poteſt fieri. laudo dūmodo uirtus hoc tollerare poſſit ut in homine. 14. ł .15. annoꝝ. z° dentur cibaria que ſint frigida repcuſſiua ſiue ſtiptica materia a mēbris in terioribus repellentia & ſiue ſanguinē ingroſ ſantia & naturā. i. uētrem leniētia & non bi bat uinū omnino potus autem iſtoꝝ ſit iulep multa aqua mixtū ¶ Tertio uehemēter. i. ſup omnia teneat̄ uenter leuis. ¶ In augumē

to aũt si uariola nõ cito expellit. primo teneat
paciẽs ab extra calidus inuolutus in pãno de
scarlato rubeo & abintra .i. per os mistrando
teneat recens cũ portulaca latuca & sitibus cũ
aceto debili ministratis quod si hoc nõ suffici
at administrẽt aliqualiter apitua ut sequit
℞. aque feniculi aque brusci aque spg ij. an ʒ
j. aque apij. ʒ. ß. anesi carui semis melois. an.
ʒ. ij. ʒuchari. q̃r. j. fiat iulep quo utat mane et
sero. uel fiat una ex decoctiõib⁹ q̃s ponit. A.
in for⁹. qđ si sufficienter appareat regant ut
decet. s. cũ ab extra appositus & sirupo đ aco
ris. i. palma cristi & similib⁹ que potit Auic.
i for⁹ & suco pomor̃ semi maturator̃ et cũ
aliis aqs quã cũ robi. n lr̃a notatis In declina
tione uero ex quo sunt mature grosse & ma
gne uariole debent cum acu apiri sic qđ cum
dicto acu a duab⁹ lateribus uł trib⁹ uel a q̃
tuor scđm qđ uariola est magne q̃titatis uel
parue pforet & dimittat qđ sanies p se sine
aliqua exp̃ssione manauerit. & extra suauiter
exicetur cũ toto sine quacũq; uiolentia & nĩ
mia exp̃ssione cũ parue aũt uariole post q̃ sũt
mature saluent cum eo qđ sequit ℞ mediã
corticũ assari. i. arboris sorbar̃ corticon tama
risci folior̃ mirti folior̃ cipressi. an ʒ. j. roxa.
rub. flor̃ tamariscor̃ lentiũ excoriatar̃ &
p⁹ bullitar̃ i duab⁹ aqs an. ʒ. ß. croci sandalo
rũ al. & rub. an. ʒ. j. cãphore. ʒ. ij. salis cõis. ʒ.
j. ß. bulliant fortiter oia in aq⁹ rox. q̃r. ß. cum
ista decoctiõe fiat salitio puar̃ uariolar̃ dua
b⁹ cõditiõib⁹ obseruatis pri⁹ q nõ saliant añ
maturatiõis cõplemtũ. z⁹ q ellõget salitio ab
eis q̃ rupte sunt ita q i uia media ponat bom
bax uł pãnus line⁹ q nõ pmittat salitũ attige
re ad eas q si uariole ulcerant uł qa paciens
fricauit uł scalpsit ptez. cõfert applica⁹ unguẽ
ti albi cãphorati & maior̃ in lr̃a poitor̃. Al
cocol. i. ierep. i. coliriũ ad p̃seruan^m occulos a
uariolis & nocumẽto morbilor̃ ℞. pulpe gra
nor̃ g̃nator̃ exp̃ssorum pri⁹ ita q par̃ ibi re
maneat đ hũiditate sumac mirtillor̃ coriãdri
p̃pati. an ʒ. iij. ceruse. ʒ. ß. cãphore croci. an. ℈.
ß. aque rox. aque coriãdri aq̃ sumac. an. q̃r. ß.
cõquassent pus fortiter pulpe granor̃ mirti
& coriãdri & disoluat i mortario cuʒ aqs di
ctis & p⁹ collet & cũ collatura itez̃ disoluat
ceruса cãphora croc⁹ & itez̃ collent & colla
tura illa mittat in oculis. ij. uel. iij. gutte sepe
Qđ si nõ hẽs aquã mirtili nec coriãdri loco ea
rũ ℞. suci memithe facta residẽtia aque plã
tagis cũ aqua rox. uł imponat in oculis oleuʒ
de phisticis ut docet gal. Epithima ad preser
uãduʒ nares a nocumẽto uariolar̃ ℞. rox. rub.
ʒ. ij. san. al. & ru. ʒ. ß. añ. aq̃ rox. meithe aq̃ su
ci agreste. an. ʒ. ß. fiat epithi^a qđ supponat.

Cerotũ ad idẽ. ℞. elimie. i. fecis auri & argẽti
. an. ʒ. ij. ceruse. ʒ. i. olei de phisticis. olei roxati
cere albe noue quar. ß fiat cerotũ in modũ tẽ
te de quo ponat in narib⁹.

Gargarisma p cõseruatiõe oris & gutturis
. ℞. diamoron sirupi de ribes. an ʒ. ß. aceti ru
bei grossi aque decoctiõis lentiũ excorticatarũ
. ʒ. ij. gargarizentur sepe frigida. quod si de
dolore oris uel gutturis cõquerit fugat rob
de ribes uel rob de limonibus uel rob de mo
ris factum & similiũ aliud post aliud fugat
in modũ loc. i. medicina que transglutitur te
nẽdo eum in ore quod si gargarizẽtur dubiũ
esset ne rõne motus oris & gutturis fieret
excoriatio maior & ptium solu⁹ rõe cuius do
lor augeret & cib⁹ ñ possʒ trãsglutiri pp q
m̃bra eor̃ ñ possent nutriri & sic possʒ mori
Itẽ dolor possʒ augm̃tari & pp cõtinuũ solu
tũ ñ possʒ recipe medicinas. s. p̃seruãtes pul
monẽ & itestina rõe cui⁹ ẽt posset pticipari.
Pro cõseruatiõe pulmonis ualʒ loch in media
te dcʒ uł istud. ℞. lẽtiũ excoriatar̃ uel cicer̃
rub. i duab⁹ aqs bullitor̃. an. ʒ. ß. sumac. ʒ.
ß. papa. albi fortiter cõquassati. ʒ. ij. buliant
fortiter in aq̃ roxate q̃r. ß. cũ pauco aceto usʒ
ad spisitudinẽ deinde collet & fiat loch. đ cõ
seruatiõe iterior̃ cõseruãt cũ usu alinthisi. i.
ciber̃ acetosor̃ q̃ i pua q̃titate & sepe sũt mi
nistrãda ut cũ stipticis & cũ sirupo de ribes
& cũ trocisis de spodio quor̃ recepte sunt po
site a. d. A. 5⁹. can. Et melior ear̃ in pposito ẽ
ultima.

Cura uestigor̃ uariolar̃ & morbil i In h⁹ ua
lẽt posita ab A i lr̃a tã simplicia q̃ cõposita
in illo quarto fen. z⁹ tractatu. z⁹ nota ad pul
crificandum faciem fiat aqua que sequit ℞.
radicum iari i. pedis radicum serpenta
rie. an. ℔. j. florum fabarum. ℔. j. ß conquas
sentur & ponantur in alambico addita aque
roxate aque limonũ. an. quar. ß. & fiat aqua
distilata cũ qua facies lauet.

Ad idẽ unguentũ. ℞. sarcacole amidi dragan
ti ceruse litargiri masticis. an. ʒ. ß. unguẽti al
bi cãphorati ũguẽti citrini. an. q̃r. ß. unguẽti
fusci. ʒ. j. aque roxate quar. ß. incorporentur
omnia in modum ungenti cum quo facies un
guat. Itez̃ ad idẽ. ℞. radicũ serpẽtarie. iari ci
cer̃ excoriator̃ amidi ceruse saporis galici
decoctor̃ in furno i olla noua bñ lutata donec
possint puluerizari. an. ʒ j. porcelarum tẽper
atarum per noctem in aqua limonũ boragi
nis. an. ʒ. v. assungie asini asungie porci recen
tis. an. ʒ. iij. puluerizentur puluerizanda &
misse cum aqua decoctionis fabarum q̃tũ suf
ficit fiat in modum unguẽti de quo facies un
gatur de nocte & de mane quando surgit la

uetur facies cum aqua decoctionis uiolarum uel cum aqua dissolutus sit furfur subtile tritici de quo ut dixi superius capº de cibatione febricitātiū fit bertolma.

¶ Secretum contra morpheā.

¶ Coloquintida cum decoctione flox fabax sume ualet.

¶ Expliciūt recepte Gentilis de fulgineo sup pmo quarti Auic. cuz laude eius q cōcta creauit.

¶ LAVS. ¶ DEO.

¶ Explicit Scriptū Gentilis de Fulgineo sup totum tertium canonis Aui. Impressuz Papie per Damianū de cōphaloneriis de binascho.

Gentile da Foligno famoso
Medico morto l'anno
1348 in Foligno e se-
polto presso gli Eremitani
di S. Agostino.

Questo volume consta di carte 286
pari a pag. 572

Osler
Room
Folio
WZ
230
A957e
1478